

II

(Nezakonodajni akti)

UREDBE

UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/1803

z dne 13. avgusta 2023

**o sprejetju nekaterih mednarodnih računovodskih standardov v skladu z Uredbo (ES) št. 1606/2002
Evropskega parlamenta in Sveta**

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 1606/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. julija 2002 o uporabi mednarodnih računovodskih standardov ⁽¹⁾ in zlasti člena 3(1) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Člen 4 Uredbe (ES) št. 1606/2002 zahteva, da podjetja, ki jih ureja zakonodaja države članice, za vsako poslovno leto, ki se začne 1. januarja 2005 ali po tem datumu, pripravijo svoje konsolidirane računovodske izkaze v skladu z mednarodnimi računovodskimi standardi, kot so opredeljeni v členu 2 navedene uredbe.
- (2) Z Uredbo Komisije (ES) št. 1126/2008 ⁽²⁾ so bili sprejeti mednarodni računovodski standardi in z njimi povezana pojasnila, ki jih je izdal ali sprejel Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS) do 15. oktobra 2008. Navedena uredba je bila spremenjena, da bi se vključili standardi in z njimi povezana pojasnila, ki jih je izdal ali sprejel UOMRS in ki jih je Komisija sprejela v skladu z Uredbo (ES) št. 1606/2002 do 8. septembra 2022.
- (3) UOMRS je 18. maja 2017 objavil Mednarodni standard računovodskega poročanja (MSRP) 17 *Zavarovalne pogodbe* (v nadaljnjem besedilu: MSRP 17) in 25. junija 2020 spremembe MSRP 17.
- (4) MSRP 17 določa celovit pristop k računovodenju zavarovalnih pogodb. Cilj MSRP 17 je zagotoviti, da podjetje v svojih računovodskih izkazih navede ustrezne informacije, ki natančno predstavljajo zavarovalne pogodbe. Te informacije so zanesljiva podlaga za uporabnike računovodskih izkazov, da ocenijo vpliv zavarovalnih pogodb na finančni položaj, finančno uspešnost in denarne tokove podjetja.

⁽¹⁾ UL L 243, 11.9.2002, str. 1.

⁽²⁾ Uredba Komisije (ES) št. 1126/2008 z dne 3. novembra 2008 o sprejetju nekaterih mednarodnih računovodskih standardov v skladu z Uredbo (ES) št. 1606/2002 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 320, 29.11.2008, str. 1).

- (5) MSRP 17 se uporablja za zavarovalne pogodbe, pozavarovalne pogodbe in naložbene pogodbe z možnostjo diskrecijske udeležbe. V Uniji obstaja veliko različnih pogodb o življenjskem zavarovanju in življenjskem varčevanju, katerih skupna obveznost po najboljših ocenah znaša približno 5,9 bilijona EUR (brez pogodb, vezanih na enoto). V več državah članicah nekatere od teh pogodb vključujejo možnost neposredne udeležbe in možnost diskrecijske udeležbe, ki omogočata delitev tveganj in denarnih tokov med različnimi generacijami imetnikov police.
- (6) V številnih državah članicah se pogodbe o življenjskem zavarovanju prav tako upravljajo med generacijami za zmanjšanje izpostavljenosti obrestnemu tveganju in tveganju dolgoživosti ter vključujejo namenska sredstva za kritje zavarovalne obveznosti, vendar te pogodbe nimajo neposredne udeležbe, kot je opredeljena v MSRP 17. Če izpolnjujejo zahteve Direktive 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾ in po odobritvi zavarovalnih nadzornikov, lahko nekatere od teh pogodb uporabijo uskladitveno prilagoditev za izračun svojega količnika po Solventnosti II.
- (7) V mnenju Evropske svetovalne skupine za računovodsko poročanje (EFRAG) o odobritvi standarda je bilo ugotovljeno, da MSRP 17 izpolnjuje merila za sprejetje, določena v členu 3(2) Uredbe (ES) št. 1606/2002. EFRAG pa ni dosegla soglasja o tem, ali združevanje pogodb z medgeneracijsko vzajemnostjo in usklajevanjem denarnih tokov v letne kohorte izpolnjuje tehnična merila za odobritev oziroma prispeva k evropskemu javnemu dobremu. To je v skladu s stališči deležnikov o mnenju EFRAG o odobritvi standarda in stališči strokovnjakov držav članic v Računovodskem regulativnem odboru.
- (8) Podjetja v Uniji bi morala imeti možnost uporabljati MSRP 17, kot ga je izdal UOMRS, da bi se jim olajšala uvrstitve na borzo v tretjih državah ali da bi izpolnila pričakovanja svetovnih vlagateljev.
- (9) Vendar zahteva po letni kohorti kot obračunski enoti za skupine zavarovalnih in naložbenih pogodb ne odraža vedno poslovnega modela niti pravnih in pogodbenih značilnosti pogodb z medgeneracijsko vzajemnostjo in usklajevanjem denarnih tokov, navedenih v uvodnih izjavah 5 in 6. Te pogodbe predstavljajo več kot 70 % vseh obveznosti iz življenjskega zavarovanja v Uniji. Zahteva po letni kohorti, ki se uporablja za take pogodbe, ne zagotavlja vedno ugodnega razmerja med stroški in koristmi.
- (10) Glede na to, da se MSRP uporabljajo v okviru globalnih kapitalskih trgov, bi morala biti odstopanja od MSRP določena za izjemne okoliščine in omejena.
- (11) Zato bi morala imeti podjetja v Uniji ne glede na opredelitev skupine zavarovalnih pogodb iz Dodatka A k MSRP 17 v Prilogi k tej uredbi možnost, da pogodbe z medgeneracijsko vzajemnostjo in usklajevanjem denarnih tokov izvzamejo iz zahteve po letni kohorti iz MSRP 17.
- (12) Vlagatelji bi morali biti seznanjeni z dejstvom, da je podjetje uporabilo izvzetje iz zahteve po letni kohorti za skupine pogodb. Zato bi moralo podjetje v skladu z Mednarodnim računovodskim standardom 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* v pojasnilih k računovodskim izkazom razkriti, da kot pomembno računovodsko usmeritev uporablja izvzetje, in navesti druga pojasnila, na primer za katere portfelje je uporabilo izvzetje. To ne bi smelo pomeniti kvantitativne ocene učinka uporabe neobveznega izvzetja iz zahteve po letni kohorti.
- (13) Komisija bi morala do 31. decembra 2027 pregledati izvzetje iz zahteve po letni kohorti za pogodbe z medgeneracijsko vzajemnostjo in usklajevanjem denarnih tokov, pri čemer bi morala upoštevati pregled, ki ga bo opravil UOMRS po začetku izvajanja MSRP 17.
- (14) Avtorske pravice, pravice izdelovalca podatkovnih baz in vse druge pravice intelektualne lastnine v MSRP in z njimi povezanih pojasnilih, ki jih je izdal Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja, so v lasti Fundacije MSRP. Zato bi bilo treba opombo o avtorskih pravicah vključiti v Prilogo k tej uredbi.

⁽³⁾ Direktiva 2009/138/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II) (UL L 335, 17.12.2009, str. 1).

(15) Uredba (ES) št. 1126/2008 je bila večkrat spremenjena. Za poenostavitev zakonodaje Unije o mednarodnih računovodskih standardih je zaradi jasnosti in preglednosti primerno, da se navedena uredba nadomesti. Uredbo (ES) št. 1126/2008 bi bilo zato treba razveljaviti.

(16) Ukrepi, določeni v tej uredbi, so v skladu z mnenjem Računovodskega regulativnega odbora –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Sprejmejo se mednarodni računovodski standardi, navedeni v Prilogi.

Člen 2

Podjetje se lahko odloči, da zahteve iz 22. člena Mednarodnega standarda računovodskega poročanja 17 *Zavarovalne pogodbe* (v nadaljnjem besedilu: MSRP 17) iz Priloge k tej uredbi ne bo uporabljalo za:

(a) skupine zavarovalnih pogodb z neposredno udeležbo in skupine naložbenih pogodb z možnostjo diskrecijske udeležbe, kot so opredeljene v Dodatku A k MSRP 17 v Prilogi k tej uredbi, in z denarnimi tokovi, ki vplivajo na ali na katere vplivajo denarni tokovi imetnikom police iz drugih pogodb, kot je določeno v B67. in B68. členu Dodatka B k MSRP 17 v Prilogi k tej uredbi;

(b) skupine zavarovalnih pogodb, ki se upravljajo med generacijami pogodb in ki izpolnjujejo pogoje iz člena 77b Direktive 2009/138/ES ter so jih nadzorni organi odobrili za uporabo uskladitvene prilagoditve.

Če podjetje ne uporablja zahteve iz 22. člena MSRP 17 v Prilogi k tej uredbi v skladu s točko (a) ali (b), to razkrije v pojasnilih kot pomembno računovodsko usmeritev v skladu z Mednarodnim računovodskim standardom 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* in navede druga pojasnila, na primer za katere portfelje je podjetje uporabilo to izvzetje.

Člen 3

Komisija do 31. decembra 2027 pregleda možnost iz člena 2 in po potrebi predlaga spremembo ali odpravo te možnosti.

Člen 4

Uredba (ES) št. 1126/2008 se razveljavi.

Sklicevanje na razveljavljeno uredbo se šteje za sklicevanje na to uredbo.

Člen 5

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 13. avgusta 2023

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOGA

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARDI

MRS 1	Predstavljanje računovodskih izkazov
MRS 2	Zaloge
MRS 7	Izkaz denarnih tokov
MRS 8	Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake
MRS 10	Dogodki po obdobju poročanja
MRS 12	Davek od dohodka
MRS 16	Opredmetena osnovna sredstva
MRS 19	Zaslужki zaposlenih
MRS 20	Računovodenje državnih podpor in razkrivanje državne pomoči
MRS 21	Vplivi sprememb menjalnih tečajev
MRS 23	Stroški izposojanja
MRS 24	Razkrivanje povezanih oseb
MRS 26	Računovodenje in poročanje pokojninskih programov
MRS 27	Ločeni računovodski izkazi
MRS 28	Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige
MRS 29	Računovodsko poročanje v hiperinflacijskih gospodarstvih
MRS 32	Finančni instrumenti: predstavljanje
MRS 33	Čisti dobiček na delnico
MRS 34	Medletno računovodsko poročanje
MRS 36	Oslabitev sredstev
MRS 37	Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva
MRS 38	Neopredmetena sredstva
MRS 39	Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje

MRS 40	Naložbene nepremičnine
MRS 41	Kmetijstvo
MSRP 1	Prva uporaba mednarodnih standardov računovodskega poročanja
MSRP 2	Plačilo na podlagi delnic
MSRP 3	Poslovne združitve
MSRP 5	Nekratkoročna sredstva v posesti za prodajo in ustavljeno poslovanje
MSRP 6	Raziskovanje in vrednotenje rudnih bogastev
MSRP 7	Finančni instrumenti: razkritja
MSRP 8	Poslovni odseki
MSRP 9	Finančni instrumenti
MSRP 10	Konsolidirani računovodski izkazi
MSRP 11	Skupni aranžmaji
MSRP 12	Razkritje deležev v drugih podjetjih
MSRP 13	Merjenje pošteno vrednosti
MSRP 15	Prihodki iz pogodb s kupci
MSRP 16	Najemi
MSRP 17	Zavarovalne pogodbe
OPMSRP 1	Spremembe obstoječih obveznosti razgradnje, vrnitve v prvotno stanje in podobnih obveznosti
OPMSRP 2	Delnice članov v zadrugah in podobni instrumenti
OPMSRP 5	Pravica do deležev, ki izhajajo iz skladov za razgradnjo, obnovo in ponovno oživljanje okolja
OPMSRP 6	Obveznosti iz udeležbe na specifičnem trgu – odpadna električna in elektronska oprema
OPMSRP 7	Uporaba pristopa preračuna po MRS 29 <i>Računovodsko poročanje v hiperinflacijskih gospodarstvih</i>
OPMSRP 10	Medletno računovodsko poročanje in oslabitev

OPMSRP 12	Dogovori o koncesiji storitev
OPMSRP 14	MRS 19 – Omejitev sredstva določenih zaslužkov, zahteve glede minimalnega financiranja in njihove medsebojne povezanosti
OPMSRP 16	Varovanje čiste naložbe v podjetje v tujini pred tveganjem
OPMSRP 17	Razdelitve nedenarnih sredstev lastnikom
OPMSRP 19	Prenehanje finančnih obveznosti na podlagi kapitalskih instrumentov
OPMSRP 20	Stroški odstranjevanja v proizvodni fazi dnevnega kopa
OPMSRP 21	Dajatve
OPMSRP 22	Transakcije v tuji valuti in vnaprejšnja nadomestila
OPMSRP 23	Negotovost glede obravnav davka od dohodka
SOP-7	Uvedba eura
SOP-10	Državna pomoč – brez posebnih povezav s poslovanjem
SOP-25	Davek od dohodka – spremembe davčnega položaja podjetja ali njegovih delničarjev
SOP-29	Dogovori o koncesiji storitev: razkritja
SOP-32	Neopredmetena sredstva – stroški spletnega mesta

Razmnoževanje je dovoljeno znotraj Evropskega gospodarskega prostora. Vse obstoječe pravice so pridržane zunaj EGS, z izjemo pravice do razmnoževanja za osebno ali drugo pošteno uporabo. Dodatne informacije so na voljo na spletni strani UOMRS www.iasb.org.

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 1

Predstavljanje računovodskih izkazov

CILJ

- 1 Ta standard predpisuje podlago za predstavljanje računovodskih izkazov za splošne namene, da se zagotovi primerljivost tako z lastnimi računovodskimi izkazi podjetja iz prejšnjih obdobji kot tudi z računovodskimi izkazi drugih podjetij. Določa splošne zahteve za predstavljanje računovodskih izkazov, smernice za njihovo sestavo in minimalne zahteve glede njihove vsebine.

PODROČJE UPORABE

- 2 **Podjetje uporablja ta standard pri pripravljanju in predstavljanju računovodskih izkazov za splošne namene v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP).**
- 3 Drugi MSRP določajo pripoznavanje, merjenje in zahteve po razkritju za specifične transakcije in druge dogodke.
- 4 Ta standard se ne uporablja za sestavo in vsebino strnjenih medletnih računovodskih izkazov, pripravljenih v skladu z MRS 34 *Medletno računovodsko poročanje*. Vendar se 15.–35. člen uporabljajo za takšne računovodske izkaze. Ta standard se uporablja enako za vsa podjetja, vključno s podjetji, ki predstavijo konsolidirane računovodske izkaze v skladu z MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi*, in podjetji, ki predstavijo ločene računovodske izkaze v skladu z MRS 27 *Ločeni računovodski izkazi*.
- 5 V tem standardu je uporabljena terminologija, primerna za pridobitna podjetja, kamor spadajo tudi podjetja javnega sektorja. Če ta standard uporabljajo nepridobitna podjetja zasebnega ali javnega sektorja, bodo morda morala popraviti opise posameznih vrstičnih postavk v računovodskih izkazih in računovodskih izkazov samih.
- 6 Podobno velja za podjetja, ki nimajo lastniškega kapitala, kot je opredeljen v MRS 32 *Finančni instrumenti: predstavljanje* (npr. nekateri vzajemni skladi), in podjetja, katerih delniški kapital ni lastniški kapital (npr. nekatera združna podjetja), ki bodo morda morala prilagoditi predstavljanje računovodskih izkazov, kjer so navedeni deleži članov ali lastnikov enot.

OPREDELITVE POJMOV

- 7 **V tem standardu se uporabljajo naslednji izrazi, katerih pomen je natančno določen:**

Računovodske usmeritve so opredeljene v 5. členu MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* in izraz se v tem standardu uporablja v istem pomenu.

Računovodski izkazi za splošne namene (imenovani „računovodski izkazi“) so tisti, ki so namenjeni potrebam uporabnikov, ki nimajo možnosti zahtevati, da podjetje izdeluje poročila, prilagojena njihovim posebnim potrebam po informacijah.

Neizvedljiv: zahteva je neizvedljiva, če je podjetje kljub vsem razumnim prizadevanjem ne more izvesti.

Mednarodni standardi računovodskega poročanja (MSRP) so standardi in pojasnila, ki jih izda Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS). Vsebujejo:

(a) **mednarodne standarde računovodskega poročanja;**

(b) **mednarodne računovodske standarde;**

(c) pojasnila OPMSRP; in

(d) pojasnila SOP ⁽¹⁾.

Pomemben:

Informacije so pomembne, če bi bilo mogoče upravičeno pričakovati, da bodo opustitev, napačna navedba ali zmanjšana razumljivost informacij vplivale na odločitve, ki jih primarni uporabniki računovodskih izkazov za splošne namene sprejmejo na podlagi teh računovodskih izkazov, ki zagotavljajo finančne informacije o določenem poročajočem podjetju.

Pomembnost je odvisna od narave ali pomena informacij ali obojega. Podjetje presodi, ali so informacije, bodisi posamično bodisi v kombinaciji z drugimi informacijami, pomembne v okviru njegovih računovodskih izkazov kot celote.

Informacije so manj razumljive, če so sporočene na način, ki bi za primarne uporabnike računovodskih izkazov imel podoben učinek, kot če bi se informacije opustile ali napačno navedle. Primeri okoliščin, ki lahko vodijo do zmanjšane razumljivosti pomembnih informacij:

- (a) informacije v zvezi s pomembno postavko, transakcijo ali drugim dogodkom so razkrite v računovodskih izkazih, vendar so podane v nedoločenem ali nejasnem jeziku;
- (b) informacije v zvezi s pomembno postavko, transakcijo ali drugim dogodkom so razpršene po računovodskih izkazih;
- (c) postavke, transakcije ali drugi dogodki, ki si niso podobni, so neprimerno združeni;
- (d) postavke, transakcije ali drugi dogodki, ki so si podobni, so neprimerno razdruženi; in
- (e) razumljivost računovodskih izkazov je zmanjšana, ker so pomembne informacije zakrite z nepomembnimi informacijami v takem obsegu, da primarni uporabnik ne more ugotoviti, katere informacije so pomembne.

Presoja, ali je mogoče razumno pričakovati, da bodo informacije vplivale na odločitve primarnih uporabnikov računovodskih izkazov za splošne namene določenega poročajočega podjetja, od podjetja zahteva, da upošteva značilnosti teh uporabnikov, pri čemer upošteva tudi okoliščine samega podjetja.

Številni obstoječi in potencialni vlagatelji, posojilodajalci in drugi upniki od poročajočih podjetij ne morejo zahtevati, da zagotavljajo informacije neposredno njim, in se morajo za večino finančnih informacij, ki jih potrebujejo, zanašati na računovodske izkaze za splošne namene. Zato so primarni uporabniki, ki so jim namenjeni računovodski izkazi za splošne namene. Računovodski izkazi se pripravljajo za uporabnike, ki ustrezno poznajo poslovne in gospodarske dejavnosti ter skrbno pregledujejo in analizirajo informacije. Včasih potrebujejo tudi dobro obveščeni in skrbni uporabniki pomoč svetovalca, da lahko razumejo informacije o kompleksnih gospodarskih dejavnostih ali dogodkih.

Pojasnila vsebujejo informacije, ki dopolnjujejo tiste iz izkaza finančnega položaja, izkaza oziroma izkazov poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa, izkaza sprememb lastniškega kapitala in izkaza denarnih tokov. V pojasnilih so navedeni besedni opisi ali razdružitve postavk, predstavljenih v izkazih, in informacije o tistih postavkah, ki ne izpolnjujejo pogojev za vključitev v izkaze.

Drugi vseobsegajoči donos vsebuje postavke prihodkov in odhodkov (vključno s prilagoditvami zaradi prerazvrstitev), ki niso pripoznane v poslovnem izidu, kakor zahtevajo ali dovoljujejo drugi MSRP.

⁽¹⁾ Opredelitev MSRP se je spremenila po spremembah imen, uvedenih s spremenjenim statutom Fundacije MSRP leta 2010.

Sestavine drugega vseobsegajoča donosa vključujejo:

- (a) spremembe presežka iz prevrednotenja (glej MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva* in MRS 38 *Neopredmetena sredstva*);
- (b) ponovno merjenje programov z določenimi zasluži (glej MRS 19 *Zasluzki zaposlenih*);
- (c) dobičke in izgube, ki izhajajo iz prevedbe računovodskih izkazov podjetja v tujini (glej MRS 21 *Vplivi sprememb menjalnih tečajev*);
- (d) dobičke in izgube iz naložb v kapitalske instrumente, določenih za merjenje po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 5.7.5. členom MSRP 9 *Finančni instrumenti*;
- (da) dobičke in izgube iz finančnih sredstev, merjenih po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom MSRP 9;
- (e) učinkoviti del dobičkov in izgub iz instrumentov za varovanje pred tveganjem pri varovanju denarnih tokov pred tveganjem ter dobičke in izgube iz instrumentov za varovanje pred tveganjem, ki varujejo naložbe v kapitalske instrumente, merjene po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 5.7.5. členom MSRP 9 (glej poglavje 6 MSRP 9);
- (f) za nekatere obveznosti, določene za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, znesek spremembe poštene vrednosti, ki se lahko pripiše spremembam kreditnega tveganja obveznosti (glej 5.7.7. člen MSRP 9);
- (g) spremembe časovne vrednosti opcij pri ločevanju notranje vrednosti in časovne vrednosti opsijske pogodbe ter določitvi samo sprememb notranje vrednosti kot instrumenta za varovanje pred tveganjem (glej poglavje 6 MSRP 9);
- (h) spremembe vrednosti terminskih elementov terminskih pogodb pri ločevanju terminskega elementa in promptnega elementa terminske pogodbe ter določitvi samo sprememb promptnega elementa kot instrumenta za varovanje pred tveganjem, kot tudi spremembe vrednosti v bazičnih točkah izražene valutnega tečajnega razmika pri finančnem instrumentu, kadar se ga izključi iz določitve tega finančnega instrumenta kot instrumenta za varovanje pred tveganjem (glej poglavje 6 MSRP 9);
- (i) finančne prihodke ali finančne odhodke iz zavarovanja iz izdanih pogodb iz področja uporabe MSRP 17 *Zavarovalne pogodbe*, izključene iz poslovnega izida, kadar se skupni finančni prihodki ali finančni odhodki iz zavarovanja združijo, da se v poslovni izid vključi znesek, določen s sistematično razporeditvijo z uporabo 88.(b) člena MSRP 17 ali z zneskom, ki odpravi računovodska neskladja s finančnimi prihodki ali finančnimi odhodki, ki izhajajo iz postavk, ki so podlaga, z uporabo 89.(b) člena MSRP 17; in
- (j) finančne prihodke ali finančne odhodke iz pozavarovalnih pogodb, ki jih ima podjetje, izključene iz poslovnega izida, kadar se skupni finančni prihodki ali finančni odhodki iz pozavarovanja združijo, da se v poslovni izid vključi znesek, določen s sistematično razporeditvijo z uporabo 88.(b) člena MSRP 17.

Lastniki so imetniki instrumentov, ki so razvrščeni kot lastniški kapital.

Poslovni izid je celotni prihodek, zmanjšan za odhodke, razen sestavin drugega vseobsegajočega donosa.

Prilagoditve zaradi prerazvrstitev so zneski, prerazvrščeni v poslovni izid v tekočem obdobju, ki so bili v tekočem ali v prejšnjih obdobjih pripoznani v drugem vseobsegajočem donosu.

Celotni vseobsegajoči donos je sprememba lastniškega kapitala v obdobju, ki je posledica transakcij ali drugih dogodkov, razen sprememb, ki so posledica transakcij z lastniki, ko delujejo kot lastniki.

Celotni vseobsegajoči donos vsebuje vse sestavine „poslovnega izida“ in „drugega vseobsegajočega donosa“.

- 8 Čeprav se v tem standardu uporabljajo izrazi „drugi vseobsegajoči donos“, „poslovni izid“ in „celotni vseobsegajoči donos“, lahko podjetje za opisovanje skupnih zneskov uporablja druge izraze, če je pomen jasn. Na primer, podjetje lahko za opisovanje poslovnega izida uporablja izraz „čisti dobiček“.
- 8A Naslednji izrazi so opisani v MRS 32 *Finančni instrumenti: predstavljanje* in imajo v tem standardu pomen, kot je natančno določen v MRS 32:
- (a) finančni instrument s prodajno opcijo, ki je razvrščen kot kapitalski instrument (opisano v 16.A in 16.B členu MRS 32);
  - (b) instrument, ki podjetju nalaga obvezo, da drugi osebi izroči sorazmeren delež čistih sredstev podjetja samo v primeru prenehanja, in je razvrščen kot kapitalski instrument (opisano v 16.C in 16.D členu MRS 32).

RAČUNOVODSKI IZKAZI

Namen računovodskih izkazov

- 9 Računovodski izkazi so strukturirana predstavitev finančnega položaja in finančne uspešnosti podjetja. Cilj računovodskih izkazov je navesti informacije o finančnem položaju, finančni uspešnosti in denarnih tokovih podjetja, ki so uporabne za širok krog uporabnikov pri njihovih poslovnih odločitvah. Računovodski izkazi prikazujejo tudi rezultate upravljanja virov, zaupanih poslovodstvu. Da bi računovodski izkazi dosegli ta cilj, so v njih navedene informacije podjetja o:
- (a) sredstvih;
  - (b) obveznostih;
  - (c) lastniškem kapitalu;
  - (d) prihodkih in odhodkih, vključno z dobički in izgubami;
  - (e) vplačilih lastnikov in izplačilih lastnikom, ko delujejo kot lastniki, in
  - (f) denarnih tokovih.

Te informacije skupaj z drugimi informacijami v pojasnilih pomagajo uporabnikom računovodskih izkazov pri napovedovanju prihodnjih denarnih tokov v podjetju ter zlasti njihovega časovnega okvira in gotovosti.

Celoten sklop računovodskih izkazov

- 10 **Celoten sklop računovodskih izkazov vsebuje:**
- (a) izkaz finančnega položaja po stanju na koncu obdobja;
  - (b) izkaz poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa za obdobje;
  - (c) izkaz sprememb lastniškega kapitala za obdobje;
  - (d) izkaz denarnih tokov za obdobje;
  - (e) pojasnila, ki obsegajo pomembne informacije o računovodskih usmeritvah in drugo pojasnjevalno gradivo;
  - (ea) primerjalne informacije iz predhodnega obdobja, kot so določene v 38. in 38.A členu, ter

- (f) **izkaz finančnega položaja po stanju na začetku predhodnega obdobja, če podjetje uporablja računovodsko usmeritev za nazaj ali postavke v računovodskih izkazih preračuna za nazaj ali če postavke v računovodskih izkazih prerazvrsti v skladu s 40.A–40.D členom.**

Podjetje lahko namesto naslovov, ki se uporabljajo v tem standardu, uporablja druge naslove. Podjetje lahko na primer namesto naslova „izkaz poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa“ uporabi „izkaz vseobsegajočega donosa“.

- 10A Podjetje lahko predstavi en izkaz poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa, pri čemer sta poslovni izid in drugi vseobsegajoči donos predstavljena v dveh oddelkih. Oddelka se predstavita skupaj, pri čemer je najprej predstavljen oddelk poslovnega izida, takoj za njim pa oddelk drugega vseobsegajočega donosa. Podjetje lahko oddelk poslovnega izida predstavi v ločenem izkazu poslovnega izida. V takem primeru se ločeni izkaz poslovnega izida predstavi neposredno pred izkazom vseobsegajočega donosa, ki se začne s poslovnim izidom.**
- 11 Podjetje predstavi vse računovodske izkaze v celotnem sklopu računovodskih izkazov z enako pomembnostjo.**
- 12 [črtano]
- 13 Številna podjetja predstavijo izven računovodskih izkazov s strani posloводства pripravljen finančni pregled, ki opisuje in pojasnjuje glavne značilnosti finančne uspešnosti podjetja in njegovega finančnega položaja ter glavne negotovosti, s katerimi se srečuje. Takšno poročilo lahko vključuje pregled:
- (a) glavnih dejavnikov in vplivov, ki narekujejo finančno uspešnost, vključno s spremembami v okolju, v katerem podjetje posluje, odzivi podjetja na takšne spremembe in njihove posledice ter naložbenimi usmeritvami za ohranitev in izboljšanje finančne uspešnosti, vključno s politiko dividend;
- (b) virov financiranja in želenega razmerja med obveznostmi in lastniškim kapitalom podjetja ter
- (c) virov sredstev podjetja, ki niso pripoznani v izkazu finančnega položaja v skladu z MSRP.
- 14 Številna podjetja predstavijo izven računovodskih izkazov tudi poročila in izkaze, kot so poročila o okolju in izkazi dodane vrednosti, zlasti v dejavnostih, kjer je okolje pomemben dejavnik, in če so zaposleni obravnavani kot pomembna skupina uporabnikov. Za poročila in izkaze, predstavljene izven računovodskih izkazov, MSRP ne veljajo.

Splošne značilnosti

Pošteno predstavljanje in skladnost z MSRP

- 15** Računovodski izkazi pošteno predstavljajo finančni položaj, finančno uspešnost in denarne tokove podjetja. Pošteno predstavljanje pomeni prikazovanje dejanskih učinkov transakcij, drugih dogodkov in okoliščin v skladu z opredelitvami in merili za pripoznanje za sredstva, obveznosti, prihodke in odhodke iz *Temeljnega okvira za računovodsko poročanje* (v nadaljnjem besedilu: *temeljni okvir*). Uporaba MSRP in morebitna dodatna razkritja, če so potrebna, naj bi se odrazila v računovodskih izkazih, ki zagotavljajo pošteno predstavljanje.
- 16 Podjetje, katerega računovodski izkazi so pripravljeni v skladu z MSRP, v pojasnila vključi izrecno in brezpogojno izjavo o skladnosti z MSRP. Podjetje računovodskih izkazov ne označi za skladne z MSRP, če ne izpolnjujejo vseh zahtev MSRP.**
- 17 Podjetje v skoraj vseh okoliščinah zagotovi pošteno predstavljanje, če so računovodski izkazi izdelani v skladu z ustreznimi MSRP. Pošteno predstavljanje od podjetja zahteva tudi, da:
- (a) izbere in uporablja računovodske usmeritve v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*. MRS 8 določa hierarhijo veljavnih napotkov, ki jih poslovodstvo upošteva, če ne obstaja MSRP, ki bi se neposredno nanašal na določeno postavko;

- (b) predstavi informacije, tudi računovodske usmeritve, na način, ki daje ustrezne, zanesljive, primerljive in razumljive informacije;
- (c) navede dodatna razkritja, če skladnost s specifičnimi zahtevami MSRP ne zadostuje, da bi uporabniki razumeli vpliv posameznih transakcij, drugih dogodkov in okoliščin na finančni položaj in finančno uspešnost podjetja.
- 18 Podjetje ne more popraviti neustreznih računovodskih usmeritev niti z razkritjem uporabljenih računovodskih usmeritev niti s pojasnili ali pojasnjevalnim gradivom.**
- 19 V izredno redkih primerih, ko poslovodstvo sklene, da bi bila skladnost z zahtevo v določenem MSRP zavarovana do te mere, da bi prišlo do neskladja s ciljem računovodskih izkazov, določenim v *temeljnem okviru*, podjetje odstopa od te zahteve na način, določen v 20. členu, če to zahteva oziroma tega izrecno ne prepoveduje ustrezen regulativni okvir.
- 20 Če podjetje odstopa od zahteve iz določenega MSRP v skladu z 19. členom, razkrije:**
- (a) **da je poslovodstvo potrdilo, da računovodski izkazi pošteno prikazujejo finančni položaj, finančno uspešnost in denarne tokove v podjetju;**
- (b) **da je upoštevalo ustrezne MSRP, vendar je odstopalo od določene zahteve, da bi zagotovilo pošteno predstavitev;**
- (c) naslov MSRP, od katerega podjetje odstopa, vrsto odstopanja, vključno z obravnavo, ki bi jo MSRP zahteval, razlog, zakaj bi bila takšna obravnava v danih okoliščinah zavarovana do te mere, da bi prišlo do neskladja s ciljem računovodskih izkazov, določenim v *temeljnem okviru*, in sprejeto obravnavo, ter
- (d) **finančne učinke odstopanja od zahteve za vsako posamezno postavko v računovodskih izkazih za vsa predstavljena obdobja, o kateri bi poročali ob izpolnitvi zahteve.**
- 21 **Če je podjetje odstopalo od zahteve določenega MSRP v preteklem obdobju in če to odstopanje vpliva na pripoznane zneske v računovodskih izkazih za tekoče obdobje, opravi razkritja, določena v točkah (c) in (d) 20. člena.**
- 22 Na primer, 21. člen se uporablja, če je podjetje v preteklem obdobju odstopalo od zahteve določenega MSRP, ki ureja merjenje sredstev ali obveznosti, in to odstopanje vpliva na merjenje sprememb sredstev in obveznosti, pripoznanih v računovodskih izkazih za tekoče obdobje.
- 23 V izredno redkih primerih, ko poslovodstvo sklene, da bi bila skladnost z zahtevo v določenem MSRP zavarovana do te mere, da bi prišlo do neskladja s ciljem računovodskih izkazov, določenim v *temeljnem okviru*, vendar pa ustrezen regulativni okvir odstopanje od zahteve izrecno prepoveduje, podjetje do največje možne mere zmanjša zaznane zavajajoče vidike skladnosti, tako da razkrije:
- (a) naslov MSRP, za katerega gre, vrsto zahteve in razlog, zakaj je poslovodstvo sklenilo, da bi bilo izpolnjevanje zahteve v danih okoliščinah zavarovano do te mere, da bi prišlo do neskladja s ciljem računovodskih izkazov, določenim v *temeljnem okviru*, ter
- (b) **prilagoditve vseh posameznih postavk v računovodskih izkazih za vsa predstavljena obdobja, za katere poslovodstvo meni, da so nujno potrebne za pošteno predstavitev.**

24 Za namen 19.–23. člena bi bila posamezna informacija v neskladju s ciljem računovodskih izkazov, če ne prikazuje verodostojno transakcij, drugih dogodkov in okoliščin, za katere se trdi ali bi se lahko upravičeno domnevalo, da jih prikazuje, kar bi posledično verjetno vplivalo na poslovne odločitve uporabnikov računovodskih izkazov. Pri presojanju, ali je izpolnjevanje določene zahteve MSRP zavajajoče do te mere, da bi prišlo do neskladja s ciljem računovodskih izkazov, določenim v *temeljnem okviru*, poslovodstvo upošteva:

(a) zakaj v danih okoliščinah ni dosežen cilj računovodskih izkazov in

(b) kako se okoliščine podjetja razlikujejo od okoliščin tistih podjetij, ki zahtevo izpolnjujejo. Če druga podjetja v podobnih okoliščinah izpolnjujejo zahtevo, obstaja ovrgljiva predpostavka, da izpolnjevanje določene zahteve ni zavajajoče do te mere, da bi prišlo do neskladja s ciljem računovodskih izkazov, določenim v *temeljnem okviru*.

Delujoče podjetje

25 **Ko poslovodstvo pripravlja računovodske izkaze, oceni sposobnost podjetja za nadaljevanje delovanja. Podjetje pripravi računovodske izkaze ob predpostavki delujočega podjetja, razen če namerava poslovodstvo likvidirati podjetje ali ustaviti poslovanje ali če nima druge možnosti, kot da stori eno ali drugo. Če se poslovodstvo pri oblikovanju svoje ocene zaveda pomembnih negotovosti, povezanih z dogodki ali okoliščinami, ki utegnejo povzročiti precejšen dvom o sposobnosti podjetja za nadaljevanje delovanja, podjetje takšne negotovosti razkrije. Če podjetje računovodskih izkazov ne pripravi ob predpostavki delujočega podjetja, to dejstvo razkrije skupaj s podlago, na kateri je pripravilo računovodske izkaze, in z razlogom, zakaj podjetje ni obravnavano kot delujoče podjetje.**

26 Pri ocenjevanju, ali je predpostavka delujočega podjetja ustrezna, poslovodstvo upošteva vse razpoložljive informacije o predvidenem nadaljnjem delovanju v naslednjih dvanajstih mesecih od konca obdobja poročanja, lahko pa tudi v daljšem obdobju. V kakšnem obsegu jih upošteva, je v vsakem primeru odvisno od dejstev. Če je podjetje v preteklosti poslovalo z dobičkom in ima takojšen dostop do finančnih virov, lahko brez podrobne analize sklene, da je predpostavka delujočega podjetja ustrezna računovodska podlaga. V drugih primerih pa mora poslovodstvo upoštevati več različnih dejavnikov, povezanih s trenutno in pričakovano dobičkonosnostjo, roki za vračilo dolgov in možnimi viri nadomestnega financiranja, preden lahko sklepa, da je predpostavka delujočega podjetja ustrezna.

Računovodenje na podlagi nastanka poslovnega dogodka

27 **Podjetje pripravlja svoje računovodske izkaze, razen informacij o denarnih tokovih, z uporabo računovodenja na podlagi nastanka poslovnega dogodka.**

28 Pri računovodenju na podlagi nastanka poslovnega dogodka se postavke pripoznajo kot sredstva, obveznosti, lastniški kapital, prihodki in odhodki (sestavine računovodskih izkazov), če ustrezajo opredelitvam in merilom za pripoznanje za te sestavine iz *temeljnega okvira*.

Pomembnost in združevanje

29 **Podjetje ločeno predstavi vsako pomembno skupino, sestavljeno iz podobnih postavk. Podjetje predstavi postavke različne narave ali vloge ločeno, razen če so nepomembne.**

30 Računovodski izkazi so rezultat obdelave velikega števila transakcij ali drugih dogodkov, ki so združeni v skupine v skladu z njihovo naravo ali vlogo. Končna stopnja združevanja in razvrščanja je predstavitev strnjenih in razvrščenih podatkov, ki predstavljajo posamezne vrstične postavke v računovodskih izkazih. Če kaka vrstična postavka ni pomembna, se združi z drugimi postavkami bodisi v teh izkazih bodisi v pojasnilih. Postavka, ki ni dovolj pomembna, da bi jo bilo upravičeno posebej predstaviti v teh izkazih, je lahko dovolj pomembna, da jo je treba ločeno predstaviti v pojasnilih.

30A Pri uporabi tega in drugih MSRP se podjetje ob upoštevanju vseh zadevnih dejavnikov in okoliščin odloči, kako bo združevalo informacije v računovodskih izkazih, vključno s pojasnili. Podjetje ne zmanjša razumljivosti svojih računovodskih izkazov, tako da pomembne informacije pomeša z nepomembnimi oziroma združi pomembne postavke, ki so različne narave ali imajo različno vlogo.

- 31 Nekateri MSRP določajo informacije, ki jih je treba vključiti v računovodske izkaze, ki vključujejo pojasnila. Podjetju ni treba zagotoviti posebnega razkritja, ki ga zahteva določen MSRP, če informacija, ki izhaja iz razkritja, ni pomembna. To velja tudi v primeru, če MSRP vsebuje seznam posebnih zahtev ali jih opisuje kot minimalne zahteve. Podjetje tudi premisli, ali naj navede dodatna razkritja, če izpolnjevanje specifičnih zahtev MSRP ne zadostuje, da bi uporabniki računovodskih izkazov razumeli vpliv posameznih transakcij, drugih dogodkov in okoliščin na finančni položaj in finančno uspešnost podjetja.

Pobot

- 32 **Podjetje ne pobota sredstev in obveznosti niti prihodkov in odhodkov, razen če določen MSRP zahteva ali dovoljuje pobot.**

- 33 Podjetje ločeno poroča o sredstvih in obveznostih kot tudi prihodkih in odhodkih. Pobot v izkazu oziroma izkazih poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa ali v izkazu finančnega položaja zmanjšuje uporabnikovo sposobnost razumeti transakcije, druge dogodke in okoliščine, do katerih je prišlo, ter oceniti prihodnje denarne tokove v podjetju, razen če pobot odseva vsebino transakcije ali drugega dogodka. Merjenje čiste vrednosti sredstev brez popravkov vrednosti, na primer zastarelih zalog in dvomljivih terjatev, ni pobot.

- 34 MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci* zahteva, da podjetje meri prihodke iz pogodb s kupci po znesku nadomestila, do katerega bo po pričakovanjih upravičeno v zameno za prenos obljubljenega blaga ali storitev. Na primer, znesek pripoznanih prihodkov odraža vse trgovinske in količinske popuste, ki jih podjetje dovoljuje. Podjetje v okviru svojih rednih dejavnosti izvaja druge transakcije, ki ne ustvarjajo prihodkov, vendar so povezane z glavnimi dejavnostmi, ki ustvarjajo prihodke. Podjetje predstavi posledice takih transakcij, če taka predstavitev odseva vsebino transakcije ali drugega dogodka, s pobotom dohodkov z ustreznimi odhodki, ki so nastali pri isti transakciji. Na primer:

(a) podjetje predstavi dobičke in izgube pri odtujitvi nekratkoročnih sredstev, tudi naložb in poslovnih sredstev, tako da se od zneska nadomestila odštejejo knjigovodska vrednost sredstva in s tem povezani odhodki za prodajo, ter

(b) podjetje lahko izdatek za rezervacijo, ki se pripozna v skladu z MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva* in povrne v skladu s pogodbo s tretjo osebo (npr. garancijska pogodba, sklenjena z dobaviteljem), pobota z ustreznim povračilom.

- 35 Poleg tega podjetje dobičke in izgube, ki izhajajo iz skupine podobnih transakcij, prikaže v čistem znesku, na primer dobičke in izgube iz tečajnih razlik ali dobičke in izgube iz finančnih instrumentov v posesti za trgovanje. Takšne dobičke in izgube pa podjetje predstavi ločeno, če so pomembni.

Pogostost poročanja

- 36 **Podjetje predstavi celoten sklop računovodskih izkazov (vključno s primerjalnimi informacijami) najmanj vsako leto. Če podjetje spremeni konec obdobja poročanja in računovodske izkaze predstavi za obdobje, daljše ali krajše od enega leta, podjetje poleg obdobja, obravnavanega v računovodskih izkazih, razkrije:**

(a) **razlog, da uporablja daljše ali krajše obdobje, ter**

(b) **dejstvo, da zneski v računovodskih izkazih niso v celoti primerljivi.**

- 37 Praviloma podjetje računovodske izkaze dosledno pripravlja za obdobje enega leta. Vendar nekatera podjetja iz praktičnih razlogov raje poročajo na primer za obdobje 52 tednov. Ta standard ne izključuje te prakse.

*Primerjalne informacije**Minimalne primerjalne informacije*

- 38 Podjetje za vse prikazane zneske v računovodskih izkazih tekočega obdobja predstavi primerjalne informacije iz predhodnega obdobja, razen če MSRP zahtevajo ali dovoljujejo drugače. Podjetje vključi primerjalne informacije za besedne in opisne informacije, če je to pomembno za razumevanje računovodskih izkazov tekočega obdobja.**
- 38A Podjetje predstavi najmanj dva izkaza finančnega položaja, dva izkaza poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa, dva ločena izkaza poslovnega izida (če je predstavljen), dva izkaza denarnih tokov, dva izkaza sprememb lastniškega kapitala in povezana pojasnila.**
- 38B V nekaterih primerih so besedne informacije, ki jih vsebujejo računovodski izkazi enega ali več predhodnih obdobji, v tekočem obdobju še vedno relevantne. Podjetje na primer v tekočem obdobju razkrije podrobnosti o pravnem sporu, katerega izid je bil ob koncu predhodnega obdobja negotov in je še nerešen. Uporabnikom lahko koristi razkritje informacije, da je ob koncu predhodnega obdobja obstajala negotovost, in razkritje informacije o ukrepih, ki so bili v obdobju sprejeti, da bi se negotovost razrešila.

Dodatne primerjalne informacije

- 38C Podjetje lahko poleg minimalnih primerjalnih računovodskih izkazov, ki jih zahtevajo MSRP, predstavi dodatne primerjalne informacije, če so te pripravljene v skladu z MSRP. Te primerjalne informacije lahko vsebujejo enega ali več izkazov iz 10. člena, vendar ni treba, da obsegajo celoten sklop računovodskih izkazov. V takšnem primeru podjetje predstavi povezane informacije v pojasnilih za te dodatne izkaze.
- 38D Podjetje lahko na primer predstavi tretji izkaz poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa (s čimer predstavi tekoče obdobje, predhodno obdobje in dodatno primerjalno obdobje). Vendar podjetju ni treba predstaviti tretjega izkaza finančnega položaja, tretjega izkaza denarnih tokov ali tretjega izkaza sprememb lastniškega kapitala (tj. dodatnega primerjalnega računovodskega izkaza). Podjetje mora v pojasnilih k računovodskim izkazom predstaviti primerjalne informacije, povezane s tem dodatnim izkazom poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa.

39–40 [črtano]

Sprememba računovodske usmeritve, preračun za nazaj ali prerazvrstitev

- 40A Podjetje poleg minimalnih primerjalnih računovodskih izkazov, ki se zahtevajo v 38.A členu, predstavi tretji izkaz finančnega položaja po stanju na začetku predhodnega obdobja, če:**
- (a) uporablja računovodsko usmeritev za nazaj, naredi preračun postavk v računovodskih izkazih za nazaj ali prerazvrsti postavke v računovodskih izkazih in
- (b) uporaba za nazaj, preračun za nazaj ali prerazvrstitev pomembno vplivajo na informacije v izkazu finančnega položaja na začetku predhodnega obdobja.
- 40B V okoliščinah, opisanih v 40.A členu, podjetje predstavi tri izkaze finančnega položaja po stanju na:
- (a) koncu tekočega obdobja;
- (b) koncu predhodnega obdobja in
- (c) začetku predhodnega obdobja.

- 40C Če se od podjetja zahteva, da predstavi dodaten izkaz finančnega položaja v skladu s 40.A členom, mora razkriti informacije, ki jih zahtevajo 41.–44. člen in MRS 8. Vendar mu ni treba predstaviti povezanih pojasnil k začetnemu izkazu finančnega položaja po stanju na začetku predhodnega obdobja.
- 40D Datum začetnega izkaza finančnega položaja je začetek predhodnega obdobja ne glede na to, ali računovodski izkazi podjetja predstavljajo primerjalne informacije za zgodnejša obdobja (kot je dovoljeno v 38.C členu).
- 41 **Če podjetje spremeni predstavitev ali razvrstitev postavk v računovodskih izkazih, prerazvrsti primerjalne zneske, razen če je to neizvedljivo. Če podjetje prerazvrsti primerjalne zneske, razkrije (vključno s stanjem na začetku predhodnega obdobja):**
- (a) naravo prerazvrstitve;
  - (b) zneske v vsaki postavki ali skupini postavk, ki se so se prerazvrstili, in
  - (c) razlog za prerazvrstitev.
- 42 **Če je prerazvrstitev primerjalnih zneskov neizvedljiva, podjetje razkrije:**
- (a) razlog, zakaj zneskov ni bilo mogoče prerazvrstiti, ter
  - (b) naravo prilagoditev, do katerih bi prišlo, če bi se zneski prerazvrstili.
- 43 Povečanje primerljivosti informacij med posameznimi obdobji pomaga uporabnikom pri sprejemanju poslovnih odločitev, in sicer predvsem s tem, da omogoča ocenjevanje trendov finančnih informacij za namen napovedovanja. V nekaterih okoliščinah je prerazvrstitev primerjalnih informacij iz preteklega obdobja, da bi se dosegla primerljivost s tekočim obdobjem, neizvedljiva. Na primer, podjetje v preteklih obdobjih podatkov morda ni zbralo na način, ki bi dovoljeval prerazvrstitev, in morda je poustvarjanje informacije neizvedljivo.
- 44 MRS 8 obravnava prilagoditve primerjalnih informacij, ki so obvezne, kadar podjetje spremeni računovodsko usmeritev ali popravi napako.
- Doslednost predstavljanja*
- 45 **Podjetje ohrani enako predstavljanje in razvrščanje postavk v računovodskih izkazih iz obdobja v obdobje, razen če:**
- (a) se zaradi pomembne spremembe narave poslovanja podjetja ali ob pregledu njegovih računovodskih izkazov izkaže, da bi bilo ob upoštevanju meril za izbiro in uporabo računovodskih usmeritev iz MRS 8 primernejše drugačno predstavljanje ali razvrščanje, ali
  - (b) določen MSRP zahteva spremembe v načinu predstavljanja.
- 46 Na primer, pomembna pridobitev ali odtujitev ali pa pregled predstavitve v računovodskih izkazih lahko nakazuje, da je potrebno drugačno predstavljanje računovodskih izkazov. Podjetje spremeni predstavljanje svojih računovodskih izkazov le v primeru, ko spremenjena predstavitev vsebuje zanesljive informacije, ki so ustreznejše za uporabnike računovodskih izkazov, in ko obstaja velika verjetnost, da se bo popravljena sestava uporabljala tudi v prihodnosti, tako da primerljivost ne bo slabša. Pri takšnem spreminjanju predstavljanja podjetje prerazvrsti svoje primerjalne informacije v skladu z 41. in 42. členom.

SESTAVA IN VSEBINA

Uvod

- 47 Ta standard zahteva določena razkritja v izkazu finančnega položaja, v izkazu oziroma izkazih poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa ali v izkazu sprememb lastniškega kapitala ter razkritje drugih vrstičnih postavk v teh izkazih ali v pojasnilih. MRS 7 *Izkaz denarnih tokov* določa zahteve za predstavljanje informacij o denarnih tokovih.
- 48 Ta standard občasno uporablja izraz „razkritje“ v širšem pomenu, ki vključuje postavke, predstavljene v računovodskih izkazih. Razkritja so obvezna tudi v drugih MSRP. Če ta standard oziroma drug MSRP ne določa drugače, se lahko razkritja prikažejo v računovodskih izkazih.

Identifikacija računovodskih izkazov

- 49 **Podjetje računovodske izkaze jasno identificira in jih razlikuje od drugih informacij v istem objavljenem dokumentu.**
- 50 MSRP veljajo samo za računovodske izkaze in ne nujno za druge informacije, ki so predstavljene v letnem poročilu, dokumentih, predloženih regulativnemu organu, ali v drugem dokumentu. Zato je pomembno, da so uporabniki sposobni ločevati informacije, pripravljene z uporabo MSRP, od drugih informacij, ki utegnejo uporabnikom koristiti, vendar zanje ne veljajo iste zahteve.
- 51 **Podjetje jasno identificira vsak računovodski izkaz in pojasnila. Poleg tega podjetje vidno prikaže in – če je za pravilno razumevanje predstavljenih informacij potrebno – ponovi sledeče informacije:**
- (a) **naziv ali drugo vrsto identifikacije poročajočega podjetja in vse spremembe teh informacij, ki so nastale od konca predhodnega obdobja poročanja;**
  - (b) **ali gre za računovodske izkaze posameznega podjetja ali skupine podjetij;**
  - (c) **datum konca obdobja poročanja ali obdobja, obravnavanega v sklopu računovodskih izkazov ali pojasnil;**
  - (d) **predstavitvena valuta, kot je opredeljena v MRS 21, in**
  - (e) **raven zaokroževanja, uporabljena pri predstavitvi zneskov v računovodskih izkazih.**
- 52 Podjetje izpolni zahteve iz 51. člena s predstavljanjem ustreznih naslovov strani, izkazov, pojasnil, stolpcev in podobno. Pri določanju najboljšega načina predstavitve takšnih informacij je potrebna presoja. Če na primer podjetje predstavlja računovodske izkaze v elektronski obliki, se ne uporabljajo nujno ločene strani; podjetje tako predstavi zgornje postavke, da zagotovi razumevanje informacij, podanih v računovodskih izkazih.
- 53 Računovodski izkazi so pogosto bolj razumljivi, če podjetje predstavlja informacije v tisočih ali milijonih enot predstavitvene valute. To je sprejemljivo, če podjetje razkrije raven zaokroževanja in če ne izpusti pomembnih informacij.

Izkaz finančnega položaja

Informacije, ki jih je treba predstaviti v izkazu finančnega položaja

- 54 **Izkaz finančnega položaja vsebuje vrstične postavke, ki predstavljajo naslednje zneske:**
- (a) **opredmetenih osnovnih sredstev;**
  - (b) **naložbenih nepremičnin;**
  - (c) **neopredmetenih sredstev;**

- (d) **finančnih sredstev (brez zneskov, prikazanih v točkah (e), (h) in (i));**
  - (da) **portfeljev pogodb iz področja uporabe MSRP 17, ki so sredstva, razdruženih, kot se zahteva v 78. členu MSRP 17,**
  - (e) **naložb, računovodsko obravnavanih z uporabo kapitalne metode;**
  - (f) bioloških sredstev, ki spadajo v področje uporabe MRS 41 *Kmetijstvo*;
  - (g) **zalog;**
  - (h) **terjatev do kupcev in drugih terjatev;**
  - (i) **denarja in denarnih ustreznikov;**
  - (j) vsote sredstev, razvrščenih kot v posesti za prodajo, in sredstev, ki so vključena v skupine za odtujitev, razvrščene kot v posesti za prodajo v skladu z MSRP 5 *Nekratkoročna sredstva v posesti za prodajo in ustavljeno poslovanje*;
  - (k) **obveznosti do dobaviteljev in drugih obveznosti;**
  - (l) **rezervacij;**
  - (m) **finančnih obveznosti (brez zneskov, prikazanih v točkah (k) in (l));**
  - (ma) **portfeljev pogodb iz področja uporabe MSRP 17, ki so obveznosti, razdruženih, kot se zahteva v 78. členu MSRP 17,**
  - (n) obveznosti za obračunani davek in terjatev za obračunani davek v skladu z MRS 12 *Davek od dohodka*;
  - (o) **odloženih obveznosti za davek ali odloženih terjatev za davek v skladu z MRS 12;**
  - (p) **obveznosti, vključenih v skupine za odtujitev, razvrščene kot v posesti za prodajo v skladu z MSRP 5;**
  - (q) neobvladujočih deležev, predstavljenih v okviru lastniškega kapitala; in
  - (r) **izdanega kapitala in rezerv, ki se lahko pripišejo lastnikom obvladujočega podjetja.**
- 55 **Podjetje predstavi dodatne vrstične postavke (vključno z razdružitev vrstičnih postavk, naštetih v 54. členu), naslove in vmesne seštevke v izkazu finančnega položaja, če je takšna predstavitev koristna za razumevanje finančnega položaja podjetja.**
- 55A Če podjetje predstavlja vmesne seštevke v skladu s 55. členom, so ti vmesni seštevki:
- (a) sestavljeni iz vrstičnih postavk, ki vsebujejo zneske, pripoznane in izmerjene v skladu z MSRP;
  - (b) predstavljeni in označeni tako, da so vrstične postavke, ki sestavljajo vmesni seštevke, jasne in razumljive;
  - (c) dosledni iz obdobja v obdobje v skladu s 45. členom ter
  - (d) se ne prikažejo bolj poudarjeno od vmesnih seštevkov in seštevkov, ki se zahtevajo v MSRP za izkaz finančnega položaja.

- 56 **Če podjetje predstavlja kratkoročna in nekratkoročna sredstva ter kratkoročne in nekratkoročne obveznosti kot ločene razvrstitve v izkazu finančnega položaja, odloženih terjatev (obveznosti) za davek ne razvrsti kot kratkoročna sredstva (obveznosti).**
- 57 Ta standard ne predpisuje vrstnega reda ali oblike, v katerih podjetje predstavlja postavke. V 54. členu so zgolj našteje postavke, ki so po naravi ali vlogi dovolj različne, da jih je treba v izkazu finančnega položaja predstaviti ločeno. Poleg tega:
- (a) se dodajo vrstične postavke, če je obseg, narava ali vloga postavke ali skupine podobnih postavk taka, da je ločena predstavitev koristna za razumevanje finančnega položaja podjetja, ter
  - (b) se lahko opisi in vrstni red postavk ali skupine podobnih postavk dopolnijo glede na naravo podjetja in vrsto njegovih transakcij, da bi zagotovili informacije, ki so koristne za pravilno razumevanje finančnega položaja podjetja. Na primer, finančna institucija lahko dopolni zgoraj navedene opise, da zagotovi informacije, relevantne za poslovanje finančne institucije.
- 58 Podjetje presodi, ali je treba dodatne postavke predstaviti ločeno, na podlagi ocene:
- (a) narave in likvidnosti sredstev,
  - (b) vloge sredstev v podjetju in
  - (c) zneskov, narave in časovnega okvira obveznosti.
- 59 Uporaba različnih podlag za merjenje za različne skupine sredstev nakazuje, da se njihova narava ali vloga razlikuje, zato jih podjetje predstavlja kot ločene vrstične postavke. Na primer, različne skupine opredmetenih osnovnih sredstev se lahko izkazujejo po nabavnih vrednostih ali po prevrednotenih vrednostih v skladu z MRS 16.
- Razločevanje med kratkoročnim in nekratkoročnim*
- 60 V skladu s 66.–76. členom podjetje v izkazu finančnega položaja predstavi kratkoročna in nekratkoročna sredstva ter kratkoročne in nekratkoročne obveznosti kot ločene postavke, razen če predstavitev na osnovi njihove likvidnosti zagotovi zanesljive in ustreznejše informacije. V tem primeru podjetje vsa sredstva in obveznosti predstavi po vrstnem redu njihove likvidnosti.
- 61 **Podjetje ne glede na sprejeto metodo predstavljanja razkrije, kolikšen znesek naj bi bil plačan oziroma poravnan pozneje kot v dvanajstih mesecih, pri vsaki vrstični postavki sredstev in obveznosti, ki vključuje zneske, za katere se pričakuje, da bodo plačani ali poravnani:**
- (a) v največ dvanajstih mesecih po obdobju poročanja ter
  - (b) v več kot dvanajstih mesecih po obdobju poročanja.
- 62 Če podjetje dobavlja proizvode ali storitve v jasno opredeljivem poslovnem ciklu, daje ločena razvrstitev kratkoročnih in nekratkoročnih sredstev in obveznosti v izkazu finančnega položaja koristne informacije, saj so čista sredstva, ki trajno krožijo kot obratni kapital, in tista sredstva, ki se uporabljajo pri dolgoročnem poslovanju podjetja, ločena. Prav tako izpostavlja sredstva, za katera se pričakuje, da bodo realizirana v tekočem poslovnem ciklu, in obveznosti, ki bodo zapadle v plačilo v istem obdobju.
- 63 V nekaterih podjetjih, kot so finančne institucije, predstavitev sredstev in obveznosti v naraščajočem ali padajočem vrstnem redu njihove likvidnosti nudi zanesljive in ustreznejše informacije kot predstavitev glede na kratkoročnost in nekratkoročnost, saj podjetje v tem primeru ne dobavlja proizvodov ali storitev v jasno opredeljivem poslovnem ciklu.

64 Pri uporabi 60. člena lahko podjetje predstavi del sredstev in obveznosti na podlagi razvrstitve glede na kratkoročnost in nekratkoročnost, preostali del pa v vrstnem redu njihove likvidnosti, če so na ta način zagotovljene zanesljive in ustrežnejše informacije. Takšna dvojna osnova za predstavitev bo morda potrebna, če podjetje opravlja raznolike dejavnosti.

65 Informacije o pričakovanih datumih realizacije sredstev in zapadlosti obveznosti so koristne pri ocenjevanju likvidnosti in solventnosti podjetja. MSRP 7 *Finančni instrumenti: razkritja* zahteva razkrivanje datumov zapadlosti finančnih sredstev in finančnih obveznosti. Finančna sredstva obsegajo terjatve do kupcev in druge terjatve, finančne obveznosti pa obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti. Informacije o pričakovanem datumu unovčenja nedenarnih sredstev, kot so zaloge, in pričakovanem datumu poravnave obveznosti, kot so rezervacije, so prav tako koristne, ne glede na to, ali so sredstva in obveznosti razvrščeni med kratkoročne ali nekratkoročne. Na primer, podjetje razkrije znesek zalog, za katere se pričakuje, da bodo unovčene v več kot dvanajstih mesecih po obdobju poročanja.

Kratkoročna sredstva

66 Podjetje sredstvo razvrsti kot kratkoročno, če:

(a) pričakuje, da bo sredstvo realiziralo ali ga namerava prodati ali porabiti v normalnem poslovnem ciklu podjetja;

(b) je sredstvo namenjeno predvsem za trgovanje;

(c) pričakuje, da bo sredstvo realiziralo v dvanajstih mesecih po obdobju poročanja; ali

(d) je sredstvo denar ali denarni ustreznik (v skladu z MRS 7), razen če ga je v obdobju najmanj dvanajstih mesecev po obdobju poročanja prepovedano izmenjati ali uporabiti za poravnavo obveznosti.

Podjetje razvrsti vsa druga sredstva kot nekratkoročna.

67 Ta standard uporablja izraz „nekratkoročen“ tako, da vključuje opredmetena, neopredmetena in finančna sredstva dolgoročne narave. Ne prepoveduje uporabe drugačnih opisov, če so njihovi pomeni jasni.

68 Poslovni cikel podjetja je čas od pridobitve sredstev, ki se vključijo v določen proces, do njihove konverzije v denar ali denarne ustreznike. Če normalnega poslovnega cikla podjetja ni možno jasno opredeliti, se šteje, da traja 12 mesecev. Kratkoročna sredstva so sredstva (kot so zaloge in terjatve do kupcev), ki se prodajo, porabijo ali realizirajo v normalnem poslovnem ciklu, tudi če se ne pričakuje, da se bo to zgodilo v 12 mesecih po obdobju poročanja. Kratkoročna sredstva vključujejo tudi sredstva, ki so namenjena predvsem trgovanju (na primer nekatera finančna sredstva, ki ustrezajo opredelitvi „v posesti za trgovanje“ v MSRP 9), in kratkoročni del nekratkoročnih finančnih sredstev.

Kratkoročne obveznosti

69 Podjetje razvrsti obveznost kot kratkoročno, če:

(a) pričakuje, da bo obveznost poravnalo v normalnem poslovnem ciklu;

(b) je obveznost namenjena predvsem za trgovanje;

(c) je treba obveznost poravnati v roku dvanajstih mesecev po obdobju poročanja ali

(d) podjetje nima brezpogojne pravice do odložitve poravnave obveznosti za najmanj dvanajst mesecev po obdobju poročanja (glej 73. člen). Pogoji obveznosti, ki bi lahko na podlagi odločitve nasprotnе stranke povzročili, da bi bila obveznost poravnana z izdajo kapitalskih instrumentov, ne vplivajo na razvrstitev obveznosti.

Podjetje razvrsti vse druge obveznosti med nekratkoročne.

- 70 Nekatere kratkoročne obveznosti, kot so obveznosti do dobaviteljev in nekatere vnaprej vračunane obveznosti za stroške zaposlenih in druge poslovne stroške, so del obratnega kapitala, ki se uporablja v normalnem poslovnem ciklu podjetja. Podjetje razvrsti takšne poslovne postavke kot kratkoročne obveznosti, tudi če jih je treba poravnati pozneje kot v dvanajstih mesecih po obdobju poročanja. Pri razvrstitvi sredstev in obveznosti se uporablja isti normalni poslovni cikel podjetja. Če normalnega poslovnega cikla podjetja ni možno jasno opredeliti, se šteje, da traja 12 mesecev.
- 71 Druge kratkoročne obveznosti se ne poravnajo v normalnem poslovnem ciklu, temveč jih je treba poravnati v 12 mesecih po obdobju poročanja ali pa so v posesti predvsem za namene trgovanja. Primer so nekatere finančne obveznosti, ki ustrezajo opredelitvi „v posesti za trgovanje“ v MSRP 9, prekoračitve na bančnih računih, kratkoročni del nekratkoročnih finančnih obveznosti, obveznosti za dividende, davek od dohodka ter druge obveznosti, ki niso obveznosti do dobaviteljev. Finančne obveznosti, ki zagotavljajo dolgoročno financiranje (tj. niso del obratnega kapitala, ki se uporablja v normalnem poslovnem ciklu podjetja) in jih ni treba poravnati v 12 mesecih po obdobju poročanja, so nekratkoročne obveznosti, za katere se uporabljata 74. in 75. člen.
- 72 Podjetje razvrsti svoje finančne obveznosti kot kratkoročne, če jih je treba poravnati v roku 12 mesecev po obdobju poročanja, tudi če:
- (a) je bil prvotni rok daljši od 12 mesecev in
  - (b) se po obdobju poročanja in pred odobritvijo računovodskih izkazov za objavo sklene sporazum o refinanciranju ali o spremembi zaporedja plačevanja na dolgi rok.
- 73 Če podjetje pričakuje in ima pravico do refinanciranja ali podaljšanja roka za poravnavo obveznosti iz naslova obstoječega posojila za najmanj 12 mesecev po obdobju poročanja, razvrsti obveznost kot nekratkoročno, tudi če bi jo bilo sicer treba poravnati že prej. Vendar pa v primeru, da podjetje nima pravice do refinanciranja ali podaljšanja roka za poravnavo obveznosti (če na primer ne obstaja sporazum o refinanciranju), podjetje ne upošteva možnosti refinanciranja obveznosti in razvrsti obveznost kot kratkoročno.
- 74 Če podjetje ob koncu ali pred koncem obdobja poročanja prekrši določbo v pogodbi za dolgoročno posojilo, zaradi česar postane obveznost plačljiva na zahtevo, obveznost razvrsti kot kratkoročno, tudi če se je posojilodajalec po obdobju poročanja in pred odobritvijo računovodskih izkazov za objavo strinjal, da v primeru kršitve ne bo zahteval plačila. Podjetje razvrsti obveznost kot kratkoročno, ker podjetje na koncu obdobja poročanja nima brezpogojne pravice do odložitve poravnave obveznosti za najmanj 12 mesecev od konca obdobja poročanja.
- 75 Vendar podjetje obveznost razvrsti kot nekratkoročno, če je posojilodajalec do konca obdobja poročanja odobril odlog plačila za najmanj 12 mesecev po obdobju poročanja, pri čemer lahko podjetje v tem obdobju, v katerem posojilodajalec ne sme zahtevati takojšnjega odplačila, odpravi kršitev posojilne pogodbe.
- 76 Če se pri posojilih, ki so razvrščena kot kratkoročne obveznosti, med koncem obdobja poročanja in datumom odobritve računovodskih izkazov za objavo zgodijo naslednji dogodki, je treba te dogodke v skladu z MRS 10 *Dogodki po obdobju poročanja* razkriti kot dogodke, ki ne zahtevajo prilagoditve:
- (a) refinanciranje na dolgi rok;
  - (b) odprava kršitve pogodbe za dolgoročno posojilo in
  - (c) odobritev odloga plačila s strani posojilodajalca za najmanj 12 mesecev po obdobju poročanja z namenom, da podjetje odpravi kršitev pogodbe za dolgoročno posojilo.

Informacije, ki jih je treba predstaviti bodisi v izkazu finančnega položaja bodisi v pojasnilih

- 77 **Podjetje bodisi v izkazu finančnega položaja bodisi v pojasnilih razkrije nadaljnjo razvrstitev predstavljenih vrstičnih postavk, razvrščenih na način, ki odraža poslovanje podjetja.**

- 78 Podrobnosti, zagotovljene v nadaljnji razvrstitvi, so odvisne od zahtev MSRP ter od obsega, narave in vloge s tem povezanih zneskov. Podjetje pri odločanju o podlagi za nadaljnjo razvrstitev upošteva tudi dejavnike, ki so določeni v 58. členu. Razkritja so pri vsaki postavki različna, na primer:
- (a) postavke opredmetenih osnovnih sredstev se v skladu z MRS 16 razdružijo v skupine;
  - (b) terjatve se razdružijo na zneske terjatev do kupcev, terjatve do povezanih oseb, predplačila in druge zneske;
  - (c) zaloge se razdružijo v skladu z MRS 2 *Zaloge* na primer na trgovsko blago, pomožni material, osnovni material, nedokončano proizvodnjo in dokončane proizvode;
  - (d) rezervacije se razdružijo na rezervacije za zasluge zaposlenih in ostale postavke ter
  - (e) lastniški kapital in rezerve se razdružijo v različne vrste, kot so vplačani kapital, vplačani presežek kapitala in rezerve.
- 79 **Podjetje bodisi v izkazu finančnega položaja bodisi v izkazu sprememb lastniškega kapitala ali v pojasnilih razkrije:**
- (a) **za vsako vrsto delniškega kapitala:**
    - (i) **število odobrenih delnic;**
    - (ii) **število delnic, izdanih in v celoti vplačanih ter izdanih in ne v celoti vplačanih;**
    - (iii) **nominalno vrednost delnice ali da delnice nimajo nominalne vrednosti;**
    - (iv) **uskladitev števila delnic v obtoku na začetku in na koncu obdobja;**
    - (v) **pravice, prednosti in omejitve v zvezi s to vrsto, tudi omejitve glede izplačila dividend in vračanja kapitala;**
    - (vi) **delnice v podjetju v posesti podjetja ali njegovih odvisnih oziroma pridruženih podjetij in**
    - (vii) **delnice, rezervirane za izdajo po opcijah in pogodbah o prodaji delnic, vključno s pogoji in zneski, ter**
  - (b) **opis narave in namena vsake rezerve v okviru lastniškega kapitala.**
- 80 Podjetje brez delniškega kapitala, kot je osebna družba ali skrbniški sklad, razkrije informacije, ki se zahtevajo v 79.(a) členu, pri čemer prikaže spremembe v obdobju za vsako vrsto deleža v lastniškem kapitalu ter pravice, prednosti in omejitve v zvezi z vsako vrsto deleža v lastniškem kapitalu.
- 80A Če je podjetje prerazvrstilo
- (a) **finančni instrument s prodajno opcijo, ki je razvrščen kot kapitalski instrument, ali**
  - (b) **instrument, ki podjetju nalaga obvezo, da drugi osebi izroči sorazmeren delež čistih sredstev podjetja samo v primeru prenehanja, in je razvrščen kot kapitalski instrument,**

med finančne obveznosti in lastniški kapital, razkrije znesek, prerazvrščen v posamezno kategorijo in iz posamezne kategorije (finančne obveznosti ali lastniški kapital), časovni okvir in razlog za takšno prerazvrstitev.

Izkaz poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa

81A Izkaz poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa (izkaz vseobsegajočega donosa) poleg poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa vključuje oddelke:

- (a) poslovnega izida;
- (b) celotnega drugega vseobsegajočega donosa;
- (c) vseobsegajočega donosa v obravnavanem obdobju, ki je seštevek poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa.

Če podjetje predloži ločen izkaz poslovnega izida, v izkaz vseobsegajočega donosa ne vključi oddelka poslovnega izida.

81B Podjetje poleg oddelkov poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa predstavi naslednje postavke kot razporeditev poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa v obravnavanem obdobju:

- (a) poslovni izid za obravnavano obdobje, ki ga je mogoče pripisati:
  - (i) neobvladujočim deležem in
  - (ii) lastnikom obvladujočega podjetja;
- (b) vseobsegajoči donos v obravnavanem obdobju, ki ga je mogoče pripisati:
  - (i) neobvladujočim deležem in
  - (ii) lastnikom obvladujočega podjetja;

Če podjetje predstavi poslovni izid v ločenem izkazu, v njem predstavi informacije iz točke (a).

Informacije, ki jih je treba vključiti v oddelek poslovnega izida ali izkaz poslovnega izida

81 [črtano]

82 Poleg postavk, ki jih zahtevajo drugi MSRP, oddelek poslovnega izida ali izkaz poslovnega izida vključuje vrstične postavke, ki predstavljajo naslednje zneske za obravnavano obdobje:

- (a) prihodke, pri katerih se ločeno izkažejo:
  - (i) prihodki od obresti, izračunani z uporabo metode efektivnih obresti, in
  - (ii) prihodki iz zavarovanja (glej MSRP 17);
- (aa) dobičke in izgube, ki so posledica odprave pripoznanja finančnih sredstev, merjenih po odplačni vrednosti;
- (ab) odhodke iz zavarovalnih storitev iz izdanih pogodb iz področja uporabe MSRP 17 (glej MSRP 17);
- (ac) prihodke ali odhodke iz pozavarovalnih pogodb, ki jih ima podjetje (glej MSRP 17);
- (b) stroške financiranja;

- (ba) izgube zaradi oslabitve (vključno z razveljavitvami izgub ali dobičkov zaradi oslabitve), določene v skladu z oddelkom 5.5 MSRP 9;
- (bb) finančne prihodke ali finančne odhodke iz zavarovanja iz izdanih pogodb iz področja uporabe MSRP 17 (glej MSRP 17);
- (bc) finančne prihodke ali finančne odhodke iz pozavarovalnih pogodb, ki jih ima podjetje (glej MSRP 17);
- (c) delež poslovnega izida pridruženih podjetij in skupnih podvigov, računovodsko obravnavan z uporabo kapitalske metode;
- (ca) če se finančno sredstvo prerazvrsti iz kategorije merjenja po odplačni vrednosti, tako da se meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, morebitne dobičke ali izgube, ki izhajajo iz razlike med prejšnjo odplačno vrednostjo finančnega sredstva in njegovo pošteno vrednostjo na datum prerazvrstitve (kot je opredeljen v MSRP 9);
- (cb) če se finančno sredstvo prerazvrsti iz kategorije merjenja po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, tako da se meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, morebitne kumulativne dobičke ali izgube, prej pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu, ki se prerazvrstijo v poslovni izid;
- (d) odhodke za davek;
- (e) [črtano]
- (ea) en znesek za celotno ustavljeno poslovanje (glej MSRP 5).
- (f)–(i) [črtano]

Informacije, ki jih je treba vključiti v oddelek drugega vseobsegajočega donosa

82A V oddelku drugega vseobsegajočega donosa so predstavljene vrstične postavke za obdobje za zneske:

- (a) postavk drugega vseobsegajočega donosa (razen zneskov v odstavku (b)), razvrščenih po vrstah in združenih v skupine, ki v skladu z drugimi MSRP:
  - (i) ne bodo pozneje prerazvrščene v poslovni izid; in
  - (ii) bodo pozneje na podlagi izpolnjevanja posebnih pogojev prerazvrščene v poslovni izid;
- (b) deleža drugega vseobsegajočega donosa pridruženih podjetij in skupnih podvigov, ki se računovodsko obravnava po kapitalski metodi, razčlenjenega na delež postavk, ki v skladu z drugimi MSRP:
  - (i) ne bodo pozneje prerazvrščene v poslovni izid; in
  - (ii) bodo pozneje na podlagi izpolnjevanja posebnih pogojev prerazvrščene v poslovni izid.

83–84 [črtano]

85 Podjetje predstavi dodatne vrstične postavke (vključno z razdružitvijo vrstičnih postavk, naštetih v 82. členu), naslove in vmesne seštevke v izkazu oziroma izkazih poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa, če je takšna predstavitev koristna za razumevanje finančne uspešnosti podjetja.

- 85A Če podjetje predstavlja vmesne seštevke v skladu s 85. členom, za te vmesne seštevke velja naslednje:
- (a) sestavljeni so iz vrstičnih postavk, ki vsebujejo zneske, pripoznane in izmerjene v skladu z MSRP;
  - (b) predstavljeni in označeni so tako, da so vrstične postavke, ki sestavljajo vmesni seštevke, jasne in razumljive;
  - (c) dosledni so iz obdobja v obdobje v skladu s 45. členom; in
  - (d) ne prikažejo se bolj poudarjeno od vmesnih seštevkov in seštevkov, ki se zahtevajo v MSRP za izkaz oziroma izkaze poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa.
- 85B Podjetje v izkazu oziroma izkazih poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa predstavi vrstične postavke, ki usklajujejo vse vmesne seštevke, predstavljene v skladu s 85. členom, z vmesnimi seštevki ali seštevki, ki jih za takšne izkaze zahteva MSRP.
- 86 Učinki različnih dejavnosti, transakcij in drugih dogodkov podjetja se razlikujejo glede na pogostost, možnost za dobiček ali izgubo in predvidljivost, zato razkritje posameznih sestavin finančne uspešnosti pomaga uporabnikom pri razumevanju dosežene finančne uspešnosti in napovedovanju prihodnje finančne uspešnosti. Podjetje v izkazu oziroma izkaza poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa vključi dodatne vrstične postavke ter spremeni uporabljene opise in vrstni red postavk, če je to potrebno za pojasnitev sestavin finančne uspešnosti. Podjetje upošteva dejavnike, kot so pomembnost ter narava in vloga postavk prihodkov in odhodkov. Na primer finančna institucija lahko dopolni opise, da zagotovi informacije, relevantne za poslovanje finančne institucije. Podjetje postavk prihodkov in odhodkov ne pobota, razen če je to v skladu z merili iz 32. člena.
- 87 **Podjetje niti v izkazu oziroma izkazih poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa niti v pojasnilih ne predstavi nobenih postavk prihodkov in odhodkov kot izrednih postavk.**
- Poslovni izid za obdobje*
- 88 **Podjetje pripozna vse postavke prihodkov in odhodkov v obdobju v poslovnem izidu, razen če določen MSRP zahteva ali dovoljuje drugače.**
- 89 Nekateri MSRP določajo okoliščine, v katerih podjetje v tekočem obdobju določene postavke pripozna izven poslovnega izida. MRS 8 določa dve taki okoliščini: odpravljanje napak in učinki sprememb računovodskih usmeritev. Drugi MSRP zahtevajo ali dovoljujejo, da se sestavine drugega vseobsegajočega donosa, ki ustrezajo opredelitvi prihodkov ali odhodkov iz *temeljnega okvira*, izključijo iz poslovnega izida (glej 7. člen).
- Drugi vseobsegajoči donos obdobja*
- 90 **Podjetje razkrije znesek davka od dohodka za vsako postavko drugega vseobsegajočega donosa, vključno s prilagoditvami zaradi prerazvrstitev, bodisi v izkazu poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa bodisi v pojasnilih.**
- 91 Podjetje lahko predstavi postavke drugega vseobsegajočega donosa:
- (a) po prilagoditvi za povezane davčne učinke ali
  - (b) pred prilagoditvijo za povezane davčne učinke, pri čemer je prikazan en znesek za skupni znesek davka od dohodka, ki se nanaša na te postavke.
- Če se podjetje odloči za možnost (b), razporedi davek med postavke, ki bodo pozneje morda prerazvrščene v oddelek poslovnega izida, in postavke, ki pozneje ne bodo prerazvrščene v oddelek poslovnega izida.
- 92 **Podjetje razkrije prilagoditve zaradi prerazvrstitev, ki se nanašajo na sestavine drugega vseobsegajočega donosa.**

- 93 Drugi MSRP določajo, ali in kdaj se zneski, prej pripoznani v drugem vseobsegajočem donosu, prerazvrstijo v poslovni izid. Takšne prerazvrstitve se v tem standardu imenujejo prilagoditve zaradi prerazvrstitev. Prilagoditev zaradi prerazvrstitve se s povezano sestavino drugega vseobsegajočega donosa vključi v obdobje, v katerem se prilagoditev prerazvrsti v poslovni izid. Ti zneski so bili lahko pripoznani v drugem vseobsegajočem donosu kot nerealizirani dobički v tekočem ali v prejšnjih obdobjih. Te nerealizirane dobičke je treba odšteti od drugega vseobsegajočega donosa v obdobju, v katerem se realizirani dobički prerazvrstijo v poslovni izid, da se ne bi dvakrat vključili v celotni vseobsegajoči donos.
- 94 Podjetje lahko predstavi prilagoditve zaradi prerazvrstitev v izkazu oziroma izkazih poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa ali v pojasnilih. Podjetje, ki prilagoditve zaradi prerazvrstitev predstavi v pojasnilih, predstavi postavke drugega vseobsegajočega donosa za vsemi povezanimi prilagoditvami zaradi prerazvrstitev.
- 95 Do prilagoditev zaradi prerazvrstitev pride na primer ob odtujitvi podjetja v tujini (glej MRS 21) in kadar nekateri pred tveganjem varovani napovedani denarni tokovi vplivajo na poslovni izid (glej 6.5.11.(d) člen MSRP 9 v zvezi z varovanjem denarnih tokov pred tveganjem).
- 96 Do prilagoditev zaradi prerazvrstitev ne pride pri spremembah presežka iz prevrednotenja, pripoznanih v skladu z MRS 16 ali MRS 38, ali pri ponovnem merjenju programov z določenimi zaslužki, pripoznanih v skladu z MRS 19. Te sestavine se pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu in se v poznejših obdobjih ne prerazvrstijo v poslovni izid. Spremembe presežka iz prevrednotenja se lahko prenesejo v preneseni čisti poslovni izid v poznejših obdobjih, ko se sredstvo uporablja ali ko se preneha pripoznavati (glej MRS 16 in MRS 38). V skladu z MSRP 9 do prilagoditev zaradi prerazvrstitev ne pride, če varovanje denarnih tokov pred tveganjem ali računovodenje časovne vrednosti opcije (ali terminskega elementa terminske pogodbe ali v bazičnih točkah izraženega valutnega tečajnega razmika pri finančnem instrumentu) privede do zneskov, ki se odstranijo iz rezerve za varovanje denarnih tokov pred tveganjem oziroma iz ločene sestavine kapitala, in vključijo neposredno v začetno nabavno vrednost ali drugo knjigovodsko vrednost sredstva ali obveznosti. Ti zneski se prenesejo neposredno v sredstva ali obveznosti.

Informacije, ki jih je treba predstaviti v izkazu oziroma izkazih poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa ali v pojasnilih

- 97 **Če so postavke prihodkov ali odhodkov pomembne, podjetje ločeno razkrije njihovo naravo in znesek.**
- 98 Okoliščine, ki bi zahtevale ločen prikaz postavk prihodkov in odhodkov, so naslednje:
- (a) prevrednotenje zalog navzdol do čiste iztržljive vrednosti ali prevrednotenje opredmetenih osnovnih sredstev navzdol do nadomestljive vrednosti in razveljavitve takšnih prevrednotenj;
  - (b) prestrukturiranje delovanja podjetja in razveljavitve vseh rezervacij za stroške prestrukturiranja;
  - (c) odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev;
  - (d) odtujitve naložb;
  - (e) ustavljeno poslovanje;
  - (f) poravnave pravnih in
  - (g) druge razveljavitve rezervacij.
- 99 **Podjetje predstavi analizo odhodkov, pripoznanih v poslovnem izidu, pri čemer uporabi razvrstitev, ki temelji bodisi na naravi odhodkov bodisi na njihovi vlogi v podjetju, odvisno od tega, kaj zagotavlja zanesljive in ustreznejše informacije.**
- 100 Podjetjem se priporoča, da predstavijo analize iz 99. člena v izkazu oziroma izkazih poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa.
- 101 Odhodki se razvrščajo v podskupine za boljši prikaz sestavin finančne uspešnosti, ki pa se lahko razlikujejo glede pogostosti, možnosti za dobiček ali izgubo in predvidljivosti. Ta analiza se podaja na enega izmed dveh načinov.

- 102 Prvi način analize temelji na metodi „narave odhodkov“. Podjetje odhodke v poslovnem izidu združi v skladu z njihovo naravo (na primer amortizacija, nabava materiala, stroški prevoza, zaslužki zaposlenih, stroški oglaševanja) in jih ne razporedi glede na različne vloge v podjetju. Uporaba te metode je lahko enostavnejša, saj odhodkov ni treba razporejati glede na njihovo vlogo. Primer razvrstitve, ki uporablja metodo narave odhodkov:

Prihodki		X
Drugi prihodki		X
Spremembe zalog dokončanih proizvodov in nedokončane proizvodnje	X	
Porabljene surovine in potrošni material	X	
Odhodki za zaslužke zaposlenih	X	
Amortizacija	X	
Drugi odhodki	X	
Skupaj odhodki		(X)
Dobiček pred obdavčitvijo		X

- 103 Drug način analize je metoda „vloge odhodkov“ ali „stroškov prodaje“, ki razvršča odhodke v skladu z njihovo vlogo kot del stroškov prodaje ali, na primer, stroškov distribucije ali administrativnih stroškov. Po tej metodi podjetje vsaj stroške prodaje prikaže ločeno od ostalih odhodkov. Ta metoda nudi uporabnikom ustrežnejše informacije kot pa razvrstitev odhodkov po naravi, vendar pa lahko razporejanje stroškov po vlogah zahteva arbitrarno razvrščanje in vključuje precej presojanja. Primer razvrstitve, ki uporablja metodo vloge odhodkov:

Prihodki	X
Stroški prodaje	(X)
Bruto dobiček	X
Drugi prihodki	X
Stroški distribucije	(X)
Administrativni odhodki	(X)
Drugi odhodki	(X)
Dobiček pred obdavčitvijo	X

- 104 Podjetje, ki razvršča odhodke po vlogah, razkrije dodatne informacije o naravi odhodkov, tudi o amortizaciji in odhodkih za zaslužke zaposlenih.**

- 105 Izbira med metodo vloge odhodkov in metodo narave odhodkov je odvisna od preteklih in panožnih dejavnikov ter od narave podjetja. Obe metodi prikazujeta tiste stroške, ki se lahko neposredno ali posredno spreminjajo v skladu z obsegom prodaje ali proizvodnje v podjetju. Ker ima vsaka metoda predstavljanja prednosti za različne vrste podjetij, ta standard od posloводства zahteva, da izbere predstavljanje, ki je zanesljivo in ustrežnejše. Ker pa so informacije o naravi odhodkov koristne pri napovedovanju denarnih tokov v prihodnosti, se zahteva dodatno razkritje, kadar se uporablja razvrstitev po vlogi odhodkov. V 104. členu ima izraz „zaslužki zaposlenih“ isti pomen kot v MRS 19.

Izkaz sprememb lastniškega kapitala

Informacije, ki jih je treba predstaviti v izkazu sprememb lastniškega kapitala

- 106 Podjetje predstavi izkaz sprememb lastniškega kapitala, kakor se zahteva v 10. členu. Izkaz sprememb lastniškega kapitala vključuje naslednje informacije:**

(a) celotni vseobsegajoči donos v obravnavanem obdobju, kjer so skupni zneski, ki se lahko pripišejo lastnikom obvladujočega podjetja in neobvladujočim deležem, prikazani ločeno;

(b) za vsako sestavino lastniškega kapitala učinke uporabe za nazaj ali preračuna za nazaj, pripoznane v skladu z MRS 8, in

(c) [črtano]

(d) za vsako sestavino lastniškega kapitala uskladitev knjigovodske vrednosti na začetku in na koncu obdobja, pri čemer se ločeno predstavijo (najmanj) spremembe, ki izhajajo iz:

(i) poslovnega izida;

(ii) drugega vseobsegajočega donosa in

(iii) transakcij z lastniki, ko delujejo kot lastniki, z ločenim prikazom vplačil lastnikov in izplačil lastnikom ter sprememb lastniških deležev v odvisnih podjetjih, ki ne povzročijo izgube obvladovanja.

Informacije, ki jih je treba predstaviti v izkazu sprememb lastniškega kapitala ali pojasnilih

106A Podjetje za vsako sestavino lastniškega kapitala bodisi v izkazu sprememb lastniškega kapitala bodisi v pojasnilih predstavi analizo drugega vseobsegajočega donosa po postavkah (glej 106.(d)(ii) člen).

107 Podjetje bodisi v izkazu sprememb lastniškega kapitala bodisi v pojasnilih predstavi znesek dividend, pripoznanih kot izplačila lastnikom v obravnavanem obdobju, in povezani znesek dividend na delnico.

108 V 106. členu sestavine lastniškega kapitala vključujejo na primer vsako vrsto vplačanega lastniškega kapitala, akumulirano stanje vsake vrste drugega vseobsegajočega donosa in preneseni čisti poslovni izid.

109 Spremembe lastniškega kapitala podjetja med začetkom in koncem obdobja poročanja odražajo povečanje ali zmanjšanje njegovih čistih sredstev v obdobju. Z izjemo sprememb, ki so posledica transakcij z lastniki, ko delujejo kot lastniki, (kot so vplačila kapitala, ponovne pridobitve lastnih kapitalskih instrumentov podjetja in dividende), in s tem neposredno povezanih transakcijskih stroškov, predstavlja celotno spremembo lastniškega kapitala v obdobju skupni znesek prihodkov in odhodkov, vključno z dobički in izgubami, ki jih je podjetje ustvarilo v obravnavanem obdobju.

110 MRS 8 zahteva, kolikor je to izvedljivo, prilagoditve za nazaj, ki odražajo spremembe računovodskih usmeritev, razen če prehodne določbe v drugem MSRP določajo drugače. MRS 8 prav tako zahteva preračune za popravke napak za nazaj, kolikor je izvedljivo. Prilagoditve in preračuni za nazaj niso spremembe lastniškega kapitala, ampak prilagoditve začetnega stanja prenesenega čistega poslovnega izida, razen če določen MSRP zahteva prilagoditev neke druge sestavine lastniškega kapitala za nazaj. 106.(b) člen zahteva, da se v izkazu sprememb lastniškega kapitala razkrije celotna prilagoditev vsake sestavine lastniškega kapitala, ki je posledica sprememb računovodskih usmeritev in, ločeno, popravkov napak. Te prilagoditve se razkrijejo za vsako preteklo obdobje in za začetek obdobja.

Izkaz denarnih tokov

111 Informacije o denarnih tokovih uporabnikom računovodskih izkazih dajejo podlago za ocenjevanje zmožnosti podjetja ustvarjati denar in denarne ustrezničke, pa tudi potrebe podjetja po uporabi teh denarnih tokov. MRS 7 določa zahteve za predstavljanje in razkrivanje informacij o denarnih tokovih.

Pojasnila

Sestava

112 V pojasnilih so:

(a) predstavljene informacije o podlagi za pripravo računovodskih izkazov in o posebnih računovodskih usmeritvah, uporabljenih v skladu s 117.–124. členom;

- (b) razkrite informacije, ki jih zahtevajo MSRP in niso predstavljene drugod v računovodskih izkazih, in
- (c) zagotovljene informacije, ki niso predstavljene drugod v računovodskih izkazih, vendar so koristne za razumevanje računovodskih izkazov.
- 113 Podjetje pojasnila predstavi na kolikor je mogoče sistematičen način. Pri določanju sistematičnega načina podjetje preuči učinek na razumljivost in primerljivost svojih računovodskih izkazov. Podjetje se pri vsaki postavki v izkazih finančnega položaja, izkazu oziroma izkazih poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa ter izkazih sprememb lastniškega kapitala in denarnih tokov sklicuje na ustrezne informacije v pojasnilih.
- 114 Primeri sistematičnega urejanja ali združevanja pojasnil vključujejo:
- (a) poudarjanje pomembnosti področij dejavnosti, za katera podjetje meni, da so najpomembnejša za razumevanje njegove finančne uspešnosti in finančnega položaja, kot je združevanje informacij o določenih poslovnih dejavnostih;
- (b) združevanje informacij o podobno merjenih postavkah, kot so sredstva, merjena po pošteni vrednosti; ali
- (c) upoštevanje vrstnega reda vrstičnih postavk v izkazu oziroma izkazih poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa ter v izkazu finančnega položaja, kot so:
- (i) izjava o skladnosti z MSRP (glej 16. člen);
- (ii) pomembne informacije o računovodskih usmeritvah (glej 117. člen);
- (iii) podporne informacije za postavke, ki so bile predstavljene v izkazih finančnega položaja, izkazu oziroma izkazih poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa ter v izkazih sprememb lastniškega kapitala in denarnih tokov, v vrstnem redu predstavitve posameznega izkaza in vrstične postavke in
- (iv) druga razkritja, med njimi
- (1) pogojne obveznosti (glej MRS 37) in nepripoznanne pogodbene obveze in
- (2) razkritja nefinančne narave, npr. cilji in usmeritve podjetja na področju obvladovanja finančnih tveganj (glej MSRP 7).

115 [črtano]

116 Podjetje lahko predstavi pojasnila z informacijami o podlagi za pripravljane računovodskih izkazov in o posameznih računovodskih usmeritvah kot ločen del računovodskih izkazov.

Razkrivanje računovodskih usmeritev

117 Podjetje razkrije pomembne informacije o računovodskih usmeritvah (glej 7. člen). Informacije o računovodskih usmeritvah so pomembne, če se lahko, kadar se upoštevajo skupaj z drugimi informacijami v računovodskih izkazih podjetja, utemeljeno pričakuje, da bodo vplivale na odločitve glavnih uporabnikov računovodskih izkazov za splošne namene, ki jih ti sprejmejo na podlagi teh računovodskih izkazov.

- 117A Informacije o računovodskih usmeritvah, ki se nanašajo na nepomembne transakcije, druge dogodke ali pogoje, so nepomembne in jih ni treba razkrivati. Informacije o računovodskih usmeritvah so lahko kljub temu pomembne zaradi narave povezanih transakcij, drugih dogodkov ali pogojev, tudi če so zneski nepomembni. Vendar niso vse informacije o računovodskih usmeritvah, ki se nanašajo na pomembne transakcije, druge dogodke ali pogoje, same po sebi pomembne.
- 117B Za informacije o računovodskih usmeritvah se pričakuje, da so pomembne, če bi jih uporabniki računovodskih izkazov podjetja potrebovali za razumevanje drugih pomembnih informacij v računovodskih izkazih. Na primer, podjetje bo informacije o računovodskih usmeritvah verjetno obravnavalo kot pomembne za svoje računovodske izkaze, če se te informacije nanašajo na pomembne transakcije, druge dogodke ali pogoje in:
- (a) je podjetje v obdobju poročanja spremenilo svojo računovodsko usmeritev in je to privedlo do pomembne spremembe informacij v računovodskih izkazih;
  - (b) je podjetje izbralo računovodsko usmeritev izmed ene ali več možnosti, ki jih dovoljujejo MSRP – do take situacije bi lahko prišlo, če bi se podjetje odločilo meriti naložbene nepremičnine po izvorni vrednosti namesto po pošteni;
  - (c) je bila računovodska usmeritev oblikovana v skladu z MRS 8 ob odsotnosti MSRP, ki bi se neposredno uporabljal;
  - (d) se računovodska usmeritev nanaša na področje, za katero mora podjetje pri uporabi računovodske usmeritve sprejeti pomembne presoje ali predpostavke, pri čemer podjetje te presoje ali predpostavke razkrije v skladu s 122. in 125. členom; ali
  - (e) je računovodenje, ki je potrebno zanje, zapleteno in uporabniki računovodskih izkazov podjetja drugače ne bi razumeli teh pomembnih transakcij, drugih dogodkov ali pogojev – do take situacije bi lahko prišlo, če podjetje za razred pomembnih transakcij uporabi več kot en MSRP.
- 117C Informacije o računovodskih usmeritvah, ki so osredotočene na to, kako je podjetje uporabilo zahteve MSRP glede na svoje lastne okoliščine, zagotavljajo informacije, specifične za podjetje, ki so za uporabnike računovodskih izkazov uporabnejše kot standardizirane informacije ali informacije, ki samo podvajajo ali povzemajo zahteve MSRP.
- 117D Če podjetje razkrije nepomembne informacije o računovodskih usmeritvah, take informacije ne smejo zmanjšati razumljivosti pomembnih informacij o računovodskih usmeritvah.
- 117E Ugotovitev podjetja, da so informacije o računovodskih usmeritvah nepomembne, ne vpliva na povezane zahteve glede razkritij iz drugih MSRP.
- 118 [črtano]
- 119 [črtano]
- 120 [črtano]
- 121 [črtano]
- 122 **Podjetje skupaj s pomembnimi informacijami o računovodskih usmeritvah ali drugimi pojasnili razkrije presoje, razen tistih, ki vključujejo ocene (glej 125. člen), ki jih je poslovodstvo sprejelo pri uporabi računovodskih usmeritev podjetja in ki najbolj vplivajo na zneske, pripoznane v računovodskih izkazih.**

- 123 Poslovodstvo v procesu izvrševanja računovodskih usmeritev podjetja poleg ocen opravlja tudi presoje, ki lahko zelo vplivajo na zneske, pripoznane v računovodskih izkazih. Poslovodstvo na primer presoja:
- (a) [črtano]
  - (b) kdaj se praktično vsa pomembna tveganja in koristi, povezani z lastništvom finančnih sredstev in, za najemodajalce, sredstev v najemu, prenesejo na druga podjetja,
  - (c) ali določene prodaje blaga vsebinsko predstavljajo sporazume o financiranju in tako ne ustvarjajo prihodkov in
  - (d) ali v skladu s pogodbenimi pogoji finančnega sredstva na določene datume prihaja do denarnih tokov, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice.
- 124 Nekatera razkritja v skladu s 122. členom zahtevajo tudi drugi MSRP. V MSRP 12 *Razkritje deležev v drugih podjetjih* se od podjetja na primer zahteva razkritje presoj, ki jih je opravilo pri ugotavljanju, ali obvladuje drugo podjetje. MRS 40 *Naložbene nepremičnine* zahteva razkritje meril, ki jih je podjetje oblikovalo, da bi razlikovalo naložbene nepremičnine od lastniško zasedenih nepremičnin in od nepremičnin, ki jih poseduje za prodajo v okviru rednega poslovanja, če je razvrstitev nepremičnin težavna.

Viri negotovosti ocene

- 125 **Podjetje razkrije informacije o predpostavkah glede prihodnosti in druge glavne vire negotovosti ocene s konca obdobja poročanja, za katere obstaja precejšnje tveganje, da bodo povzročili pomembne prilagoditve knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti v naslednjem poslovnem letu. Glede teh sredstev in obveznosti se v pojasnilih podrobno navede:**
- (a) njihovo naravo ter
  - (b) njihovo knjigovodsko vrednost na koncu obdobja poročanja.
- 126 Pri določanju knjigovodskih vrednosti nekaterih sredstev in obveznosti je potrebna ocena učinkov negotovih prihodnjih dogodkov na ta sredstva in obveznosti na koncu obdobja poročanja. Na primer, če trenutne tržne cene niso na voljo, so potrebne v prihodnost usmerjene ocene, da se izmeri nadomestljivo vrednost skupin opredmetenih osnovnih sredstev, učinke tehnološke zastarelosti na zaloge, rezervacije, odvisne od razpeta pravnih postopkov v teku, in dolgoročne obveznosti do zaposlenih, kot so obveznosti za pokojnine. Te ocene vključujejo predpostavke o postavkah, kot so prilagoditve zaradi tveganj, povezane z denarnimi tokovi ali diskontnimi stopnjami, prihodnje spremembe plač in prihodnje spremembe cen, ki vplivajo na druge stroške.
- 127 Predpostavke in drugi viri negotovosti ocene, razkriti v skladu s 125. členom, se nanašajo na ocene, ki od poslovodstva zahtevajo najtežje, najbolj subjektivne ali najbolj kompleksne presoje. Z večanjem števila spremenljivk in predpostavk, ki vplivajo na razplet prihodnjih negotovosti, postajajo te presoje bolj subjektivne in kompleksne, s tem pa se običajno ustrezno povečuje tudi možnost iz tega izhajajočih pomembnih prilagoditev knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti.
- 128 Razkritja iz 125. člena niso potrebna za sredstva in obveznosti, za katere obstaja velika verjetnost, da se bodo njihove knjigovodske vrednosti v naslednjem poslovnem letu pomembno spremenile, če so na koncu obdobja poročanja izmerjeni po pošteni vrednosti na podlagi kotirane cene na delujočem trgu za enako sredstvo ali obveznost. Takšne poštene vrednosti bi se lahko v naslednjem poslovnem letu pomembno spremenile, vendar te spremembe ne bi izhajale iz predpostavk ali drugih virov negotovosti ocene na koncu obdobja poročanja.

- 129 Podjetje predstavi razkritja iz 125. člena na način, ki uporabnikom računovodskih izkazov pomaga razumeti presoje posloводства, ki se nanašajo na prihodnost, in druge vire negotovosti ocene. Narava in obseg podanih informacij se spreminjata glede na naravo predpostavke in druge okoliščine. Primeri vrst razkritij, ki jih podjetje opravi, so:
- (a) narava predpostavke ali druge negotovosti ocene;
  - (b) občutljivost knjigovodskih vrednosti na metode, predpostavke in ocene, na katerih temelji njihov izračun, ter razlogi za občutljivost;
  - (c) pričakovan razplet negotovosti in razpon upravičeno verjetnih izidov glede knjigovodskih vrednosti zadevnih sredstev in obveznosti v naslednjem poslovnem letu in
  - (d) obrazložitev sprememb prejšnjih predpostavk v zvezi z istimi sredstvi in obveznostmi, če negotovost ostane nerešena.
- 130 Ta standard ne zahteva, da podjetje v razkritja iz 125. člena vključi informacije o predračunih ali napovedi.
- 131 Včasih je razkritje obsega možnih učinkov neke predpostavke ali drugega vira negotovosti ocene na koncu obdobja poročanja neizvedljivo. V takih primerih podjetje razkrije, da je glede na obstoječe informacije upravičeno pričakovati, da bi lahko izidi v naslednjem poslovnem letu, ki se razlikujejo od predpostavk, zahtevali pomembno prilagoditev knjigovodske vrednosti zadevnega sredstva ali obveznosti. V vseh primerih podjetje razkrije naravo in knjigovodsko vrednost določenega sredstva ali obveznosti (oziroma skupine sredstev ali obveznosti), ki jo predpostavka zadeva.
- 132 Razkritja določenih presoj iz 122. člena, ki jih je posloводство opravilo v procesu izvrševanja računovodskih usmeritev v podjetju, niso povezana z razkritji virov negotovosti ocene iz 125. člena.
- 133 Drugi MSRP zahtevajo razkritje nekaterih predpostavk, ki bi se sicer zahtevalo v skladu s 125. členom. MRS 37 na primer v določenih okoliščinah zahteva razkritje glavnih predpostavk v zvezi s prihodnjimi dogodki, ki bodo vplivali na različne vrste rezervacij. MSRP 13 *Merjenje poštenih vrednosti* zahteva razkritje pomembnih predpostavk (vključno s tehnikami ocenjevanja vrednosti in vhodnimi podatki), ki jih uporabi podjetje pri merjenju poštenih vrednosti sredstev in obveznosti, izkazanih po pošteni vrednosti.

Kapital

- 134 **Podjetje razkrije informacije, ki omogočajo uporabnikom njegovih računovodskih izkazov, da ovrednotijo cilje, usmeritve in procese pri upravljanju kapitala.**
- 135 Za zagotavljanje skladnosti s 134. členom podjetje razkrije naslednje:
- (a) kvalitativne informacije o svojih ciljih, usmeritvah in procesih pri upravljanju kapitala, vključno z:
    - (i) opisom, kaj upravlja kot kapital;
    - (ii) če za podjetje veljajo zunanje kapitalske zahteve, naravo teh zahtev in kako so te zahteve vključene v upravljanje kapitala, in
    - (iii) načinom, na katerega uresničuje svoje cilje glede upravljanja kapitala;
  - (b) povzetek kvantitativnih podatkov o tem, kaj upravlja kot kapital. Nekatera podjetja štejejo nekatere finančne obveznosti (npr. nekatere oblike podrejenega dolga) kot del kapitala. Druga podjetja štejejo, da kapital ne vključuje nekaterih sestavin lastniškega kapitala (npr. sestavin, ki izhajajo iz varovanja denarnih tokov pred tveganjem);

- (c) vse spremembe (a) in (b) iz prejšnjega obdobja;
- (d) ali je v obravnavanem obdobju izpolnjevalo kakršne koli zunanje kapitalske zahteve, ki zanj veljajo;
- (e) če podjetje ni izpolnjevalo takih zunanjih kapitalskih zahtev, posledice takšne neskladnosti.

Podjetje ta razkritja osnuje na informacijah, ki so znotraj podjetja posredovane ključnemu poslovodnemu osebju.

- 136 Podjetje lahko kapital upravlja na več načinov in zanj lahko veljajo različne kapitalske zahteve. Na primer, v konglomeratu so lahko podjetja, ki se ukvarjajo z zavarovalniškimi dejavnostmi in bančnimi dejavnostmi in ta podjetja lahko delujejo v več pravnih ureditvah. Če združeno razkrite kapitalskih zahtev in načina upravljanja kapitala ne bi zagotovilo koristnih informacij ali bi izkrivilo razumevanje virov kapitala podjetja s strani uporabnikov računovodskih izkazov, podjetje predstavi informacije ločeno za vsako kapitalsko zahtevo, ki velja za podjetje.

Finančni instrumenti s prodajno opcijo, ki so razvrščeni kot lastniški kapital

- 136A **Za finančne instrumente s prodajno opcijo, ki so razvrščeni kot kapitalski instrumenti, podjetje razkrije (v obsegu, v katerem ni razkrito drugje):**

- (a) **povzetek kvantitativnih podatkov o znesku, razvrščenem kot lastniški kapital;**
- (b) **svoje cilje, usmeritve in procese za upravljanje obveze ponovnega nakupa ali unovčenja instrumentov, kadar to zahtevajo imetniki instrumentov, vključno s kakršnimi koli spremembami iz prejšnjega obdobja;**
- (c) **pričakovani denarni odtok za unovčenje ali ponovni nakup tega razreda finančnih instrumentov in**
- (d) **informacije, kako je bil pričakovani denarni odtok za unovčenje ali ponovni nakup določen.**

Druga razkritja

- 137 **Podjetje v pojasnilih razkrije:**

- (a) **znesek dividend, ki so bile predlagane ali priznane pred odobritvijo računovodskih izkazov za objavo, vendar niso bile pripoznane kot izplačila lastnikom v obravnavanem obdobju, in povezani znesek na delnico in**
- (b) **znesek vseh kumulativnih prednostnih dividend, ki niso pripoznane.**

- 138 **Če tega ne stori drugje, podjetje v informacijah, ki so objavljene z računovodskimi izkazi, razkrije naslednje:**

- (a) **domicil in svojo pravno obliko, državo registracije in naslov registriranega sedeža (ali glavnega kraja poslovanja, če se razlikuje od registriranega sedeža);**
- (b) **opis narave svojega poslovanja in svoje glavne dejavnosti;**
- (c) **imeni obvladujočega podjetja in končnega obvladujočega podjetja v skupini in**
- (d) **če je podjetje z omejenim rokom obstoja, informacije o trajanju njegovega obstoja.**

PREHOD IN DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 139 Podjetje ta standard uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje ta standard uporablja za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 139A Z MRS 27 (kot je bil spremenjen leta 2008) je bil spremenjen 106. člen. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 27 (spremenjen 2008) za zgodnejše obdobje, se ta sprememba uporablja tudi za tako zgodnejše obdobje. Sprememba se uporablja za nazaj.
- 139B Z dokumentom *Finančni instrumenti s prodajno opcijo in obveze, ki izhajajo iz prenehanja* (spremembe MRS 32 in MRS 1), izdanim februarja 2008, se je spremenil 138. člen in vstavili so se 8.A, 80.A in 136.A člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembe za zgodnejše obdobje, ta podatek razkrije in hkrati uporabi z njimi povezane spremembe MRS 32, MRS 39, MSRP 7 in OPMSRP 2 *Delnice članov v zadrugah in podobni instrumenti*.
- 139C 68. in 71. člen sta se spremenila v okviru *Izboljšav MSRP*, objavljenih maja 2008. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembe za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 139D Z *Izboljšavami MSRP*, izdanimi aprila 2009, se je spremenil 69. člen. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2010 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembo za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 139E [črtano]
- 139F Z *Izboljšavami MSRP*, izdanimi maja 2010, sta se spremenila 106. in 107. člen ter dodal 106.A člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2011 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena.
- 139G [črtano]
- 139H Z MSRP 10 in MSRP 12, izdanima maja 2011, so se spremenili 4., 119., 123. in 124. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 10 in MSRP 12.
- 139I Z MSRP 13, izdanim maja 2011, sta se spremenila 128. in 133. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 13.
- 139J Z dokumentom *Predstavitev postavk drugega vseobsegajočega donosa* (spremembe MRS 1), izdanim junija 2011, so se spremenili 7., 10., 82., 85. do 87., 90., 91., 94., 100. in 115. člen, dodali 10.A, 81.A, 81.B in 82.A člen ter črtali 12., 81., 83. in 84. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2012 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembe za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 139K Z MRS 19 *Zasluzki zaposlenih* (kakor je bil spremenjen junija 2011) se je spremenila opredelitev drugega vseobsegajočega donosa v 7. in 96. členu. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MRS 19 (kot je bil spremenjen junija 2011).
- 139L S *Ciklom letnih izboljšav 2009–2011*, izdanim maja 2012, so se spremenili 10., 38. in 41. člen, črtala 39.–40. člen ter dodali 38.A–38.D člen in 40.A–40.D člen. Podjetje to spremembo uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje to spremembo uporabi za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 139M [črtano]

- 139N Z MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*, izdanim maja 2014, se je spremenil 34. člen. Podjetje to spremembo uporablja, kadar uporablja MSRP 15.
- 139O Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, so se spremenili 7., 68., 71., 82., 93., 95., 96., 106. in 123. člen ter črtali 139.E, 139.G in 139.M člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 9.
- 139P Z dokumentom *Pobuda za razkritje* (Spremembe MRS 1), izdanim decembra 2014, so se spremenili 10., 31., 54.–55., 82.A, 85., 113.–114., 117., 119. in 122. člen, dodali 30.A, 55.A in 85.A–85.B člen ter črtala 115. in 120. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Podjetja niso dolžna razkriti informacij, ki se zahtevajo v 28.–30. členu MRS 8 v zvezi s temi spremembami.
- 139Q Z MSRP 16 *Najemi*, izdanim januarja 2016, se je spremenil 123. člen. Podjetje to spremembo uporablja, kadar uporablja MSRP 16.
- 139R Z MSRP 17, ki je bil izdan maja 2017, so se spremenili 7., 54. in 82. člen. Z dokumentom *Spremembe MSRP 17*, izdanim junija 2020, se je dodatno spremenil 54. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 17.
- 139S Z dokumentom *Spremembe sklicevanj na temeljni okvir v MSRP*, izdanim leta 2018, so se spremenili 7., 15., 19.–20., 23.–24., 28. in 89. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena, če podjetje istočasno uporablja tudi vse druge spremembe, ki jih uvaja dokument *Spremembe sklicevanj na temeljni okvir v MSRP*. Podjetje spremembe MRS 1 uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*. Če podjetje ugotovi, da bi bila uporaba za nazaj neizvedljiva ali bi vključevala pretirane stroške ali prizadevanja, spremembo MRS 1 uporablja ob upoštevanju 23.–28., 50.–53. in 54.F člena MRS 8.
- 139T Z dokumentom *Opredelitev pojma pomemben* (spremembe MRS 1 in MRS 8), izdanim oktobra 2018, sta se spremenila 7. člen MRS 1 in 5. člen MRS 8 ter črtal 6. člen MRS 8. Podjetje te spremembe uporablja za naprej za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 139V Z dokumentom *Razkritje računovodskih usmeritev*, izdanim februarja 2021, so se spremenili 7., 10., 114., 117. in 122. člen, dodali 117.A–117.E člen ter črtali 118., 119. in 121. člen. Spremenili so se tudi Napotki za uporabo MSRP v praksi št. 2 *Presojanje pomembnosti*. Podjetje začne spremembe MRS 1 uporabljati za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2023 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.

RAZVELJAVITEV MRS 1 (POPRAVLJEN LETA 2003)

- 140 Ta standard nadomešča MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov*, popravljen leta 2003, kot je bil dopolnjen leta 2005.

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 2

Zaloge

CILJ

- 1 Cilj tega standarda je predpisati računovodenje zalog. Glavno vprašanje pri računovodenju zalog je znesek izvirne vrednosti, ki se pripozna kot sredstvo in se prenaša, dokler se ne pripoznajo povezani prihodki. Ta standard vsebuje napotke za določanje izvirne vrednosti in njenega poznejšega pripoznavanja kot odhodka, vključno s kakršnimi koli prevrednotenji navzdol do čiste iztržljive vrednosti. Prav tako vsebuje napotke o metodah obračunavanja izvirne vrednosti, ki se uporabljajo za razporejanje stroškov na zaloge.

PODROČJE UPORABE

2 Ta standard se uporablja za vse zaloge z izjemo:

(a) [črtano]

(b) finančnih instrumentov (glej MRS 32 *Finančni instrumenti: predstavljanje* in MSRP 9 *Finančni instrumenti*) ter

(c) bioloških sredstev, povezanih s kmetijsko dejavnostjo, in kmetijskih pridelkov ob pospravitvi (glej MRS 41 *Kmetijstvo*).

3 Ta standard se ne uporablja za merjenje zalog v posesti:

(a) proizvajalcev kmetijskih in gozdarskih proizvodov, kmetijskih pridelkov po pospravitvi ter rudnin in mineralnih proizvodov, kolikor so izmerjeni po čisti iztržljivi vrednosti v skladu z uveljavljeno prakso v teh panogah. Če so te zaloge izmerjene po čisti iztržljivi vrednosti, se spremembe te vrednosti pripoznajo v poslovnem izidu za obdobje, v katerem je do spremembe prišlo;

(b) posrednikov/trgovcev z blagom, ki merijo svoje zaloge po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje. Če so te zaloge izmerjene po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, se spremembe poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje, pripoznajo v poslovnem izidu za obdobje, v katerem je do spremembe prišlo.

- 4 Zaloge, ki so omenjene v 3.(a) členu, se izmerijo po čisti iztržljivi vrednosti v določenih fazah proizvodnje. To se na primer zgodi, kadar je za pospravljene kmetijske pridelke ali izkopane rudnine prodaja zagotovljena s terminsko pogodbo ali državnim jamstvom ali kadar obstaja delujoč trg in je tveganje, da prodaja ne bi bila možna, zanemarljivo. Za takšne zaloge ne veljajo le tiste zahteve tega standarda, ki določajo merjenje zalog.

- 5 Posredniki/trgovci so tisti, ki kupujejo ali prodajajo trgovsko blago za račun drugih ali za svoj račun. Zaloge, ki so omenjene v 3.(b) členu, se najpogosteje pridobijo z namenom nadaljnje prodaje v bližnji prihodnosti, pri čemer dobiček posrednika/trgovca temelji na nihanju cen ali njegovi marži. Če so te zaloge izmerjene po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, zanje ne veljajo samo tiste zahteve tega standarda, ki določajo merjenje zalog.

OPREDELITVE POJMOV

- 6 V tem standardu se uporabljajo naslednji izrazi, katerih pomen je natančno določen:

Zaloge so sredstva:

(a) **namenjena prodaji v okviru rednega poslovanja;**

(b) **v postopku proizvodnje za tako prodajo ali**

(c) v obliki osnovnega in pomožnega materiala, ki bo porabljen v proizvodnem procesu ali pri opravljanju storitev.

Čista iztržljiva vrednost je ocenjena prodajna cena, ki bi bila dosežena v okviru rednega poslovanja, zmanjšana za ocenjene stroške dokončanja in ocenjene stroške, ki bi nastali ob prodaji.

Poštena vrednost je cena, ki bi se prejela ob prodaji sredstva ali plačala ob prenosu obveznosti v redni transakciji med udeleženci na trgu na datum merjenja. (Glej MSRP 13 *Merjenje poštenih vrednosti.*)

- 7 Čista iztržljiva vrednost je čisti znesek, ki ga podjetje pričakuje od prodaje zalog v okviru rednega poslovanja. Poštena vrednost odraža ceno, po kateri bi se izvedla redna transakcija prodaje istih zalog na glavnem (ali najugodnejšem) trgu teh zalog med udeleženci na trgu na datum merjenja. Prva vrednost je značilna za podjetje, druga pa ne. Čista iztržljiva vrednost zalog ni nujno enaka pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje.
- 8 Zaloge obsegajo kupljeno blago, namenjeno za nadaljnjo prodajo, na primer trgovsko blago, ki ga kupi prodajalec na drobno in ga hrani za nadaljnjo prodajo, ali nepremičnine, ki so namenjene nadaljnji prodaji. Zaloge obsegajo tudi proizvedene dokončane proizvode ali nedokončano proizvodnjo v podjetju in vključujejo osnovni in pomožni material, ki čaka na uporabo v proizvodnem procesu. Stroški, nastali zaradi izpolnjevanja pogodbe s kupcem, ki ne povzročijo nastanka zalog (ali sredstev iz področja uporabe drugega standarda), se računovodsko obravnavajo v skladu z MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci.*

MERJENJE ZALOG

9 Zaloge se izmerijo po izvorni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po nižji izmed njiju.

Izvirna vrednost zalog

10 Izvirna vrednost zalog obsega vse nabavne cene, stroške pretvarjanja in druge stroške, ki nastanejo pri spravljanju zalog na njihovo sedanje mesto in v njihovo sedanje stanje.

Nabavna cena

- 11 Nabavna cena obsega nakupno ceno, carino in druge dajatve (razen tistih, ki jih bo podjetje pozneje dobilo povrnjene od davčnih organov), prevozne stroške, stroške pretovarjanja in druge stroške, ki jih je mogoče pripisati neposredno pridobljenemu blagu, materialu ali storitvam. Trgovinski popusti, drugi popusti in druge podobne postavke se pri določanju nabavne cene odštejejo.

Stroški pretvarjanja

- 12 Stroški pretvarjanja zalog vključujejo stroške, ki so neposredno povezani s proizvedenimi enotami, na primer stroške neposrednega dela. Vključujejo tudi sistematično razporeditev fiksnih in spremenljivih splošnih proizvodjalnih stroškov, ki nastajajo pri pretvarjanju materiala v dokončane proizvode. Fiksni splošni proizvodjalni stroški so tisti posredni stroški proizvodnje, ki ostajajo razmeroma stalni ne glede na obseg proizvodnje, kot so amortizacija in vzdrževanje tovarniških zgradb, oprema in sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, ki se uporabljajo v proizvodnem procesu, ter stroški posloводства in uprave tovarne. Spremenljivi splošni proizvodjalni stroški pa so tisti posredni stroški proizvodnje, katerih spreminjanje je neposredno ali skoraj neposredno povezano z obsegom proizvodnje; takšni so stroški posrednega materiala in posrednega dela.
- 13 Dodeljevanje fiksnih splošnih proizvodjalnih stroškov med stroške pretvarjanja temelji na normalnih zmogljivostih proizvodjalnih sredstev. Normalna zmogljivost je pričakovana proizvodnja, ki naj bi se v povprečju dosegla v večjem številu obdobj ali sezon v normalnih okoliščinah, pri čemer se upošteva izguba zmogljivosti zaradi načrtovanega vzdrževanja. Dejanska raven proizvodnje se lahko uporabi, če je blizu normalni zmogljivosti. Znesek fiksnih splošnih stroškov, razporejen na vsako proizvedeno enoto, se zaradi manjšega obsega proizvodnje ali neizrabljenih zmogljivosti ne poveča. Nerazporejeni splošni stroški se obravnavajo kot odhodki v obdobju, v katerem nastanejo. V obdobjih z nenormalno visoko proizvodnjo se znesek fiksnih splošnih stroškov, razporejenih na vsako proizvedeno enoto, zmanjša, tako da zaloge niso izmerjene nad izvorno vrednostjo. Spremenljivi splošni proizvodjalni stroški se razporedijo na vsako proizvedeno enoto na podlagi dejanske uporabe proizvodjalnih sredstev.

- 14 Rezultat proizvodnega procesa je lahko več kot ena vrsta proizvoda hkrati. Tako je na primer pri proizvajanju skupnih proizvodov ali kadar obstajata glavni in stranski proizvod. Če stroškov pretvarjanja ni mogoče razločiti za vsako vrsto proizvodov posebej, jih je treba razporediti mednje smiselno in dosledno. Razporeditev lahko na primer temelji na sorazmerni prodajni vrednosti vsakega proizvoda v tisti fazi proizvodnega procesa, ko je proizvod že mogoče razločevati, ali ob dokončanju proizvodnje. Večina stranskih proizvodov je po svoji naravi nepomembnih. V takšnem primeru se pogosto izmerijo po čisti iztržljivi vrednosti, ta pa se odšteje od izvirne vrednosti glavnega proizvoda. Posledica je, da se knjigovodska vrednost glavnega proizvoda ne razlikuje pomembno od njegove izvirne vrednosti.

Drugi stroški

- 15 Drugi stroški so všteti v izvirno vrednost zalog le toliko, kolikor so povezani s spravljanjem zalog na njihovo sedanje mesto in v njihovo sedanje stanje. V izvirno vrednost zalog je na primer primerno vključiti neproizvajalne splošne stroške, ki se ne nanašajo na proizvodnjo, ali stroške oblikovanja proizvodov za posebne stranke.
- 16 Stroški, ki so izvzeti iz izvirne vrednosti zalog in se takoj pripoznajo kot odhodki obdobja, v katerem nastanejo, so na primer:
- (a) vrednost nenormalne količine odpadnega materiala, nepotrebne dela ali drugih proizvodjalnih stroškov;
  - (b) stroški skladiščenja, razen če so potrebni v proizvodnem procesu pred nadaljnjo fazo proizvodnje;
  - (c) splošni administrativni stroški, ki ne prispevajo k spravljanju zalog na njihovo sedanje mesto in v njihovo sedanje stanje, in
  - (d) stroški prodajanja.
- 17 MRS 23 *Stroški izposojanja* določa omejene okoliščine, v katerih se stroški izposojanja vključijo v izvirno vrednost zalog.
- 18 Podjetje lahko nabavi zaloge z odloženim plačilom. Če sporazum vsebuje element financiranja, se ta element, na primer razlika med nakupno ceno po običajnih pogojih kreditiranja in plačanim zneskom, pripozna kot odhodek za obresti v obdobju financiranja.
- 19 [črtano]

Izvirna vrednost pospravljenih kmetijskih pridelkov iz bioloških sredstev

- 20 V skladu z MRS 41 *Kmetijstvo* se zaloge pospravljenih kmetijskih pridelkov, ki jih je podjetje pridobilo iz svojih bioloških sredstev, ob začetnem pripoznanju izmerijo po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje ob pospravitvi. To so stroški zalog na datum uporabe tega standarda.

Metode merjenja izvirne vrednosti

- 21 Zaradi prikladnosti se lahko uporabljajo metode merjenja izvirne vrednosti zalog, kot je metoda standardnih stroškov ali metoda maloprodajnih cen, če so rezultati približno enaki izvorni vrednosti. Standardni stroški upoštevajo normalno raven porabljenega osnovnega in pomožnega materiala in dela ter učinkovitosti in izrabe zmogljivosti. Redno se pregledujejo in po potrebi popravijo v skladu z novimi okoliščinami.
- 22 Metoda maloprodajnih cen se pogosto uporablja v trgovini na drobno pri merjenju zalog velikega števila hitro spreminjajočih se postavk, ki imajo podobne marže in za katere bi bilo nesmiselno uporabljati druge metode merjenja izvirne vrednosti. Strošek zalog se določi z zmanjšanjem prodajne vrednosti zalog za ustrezen odstotek bruto marže. V uporabljenem odstotku se upošteva zaloga, katere vrednost je bila zmanjšana pod prvotno prodajno ceno. Pogosto se uporablja povprečen odstotek za vsak oddelek prodaje na drobno.

Metode obračunavanja izvirne vrednosti

- 23 Izvirna vrednost postavk zalog, ki običajno niso zamenljive, ter proizvedenih proizvodov ali opravljenih storitev, namenjenih določenim projektom, se razporedi na podlagi specifičnega določanja njihovih posameznih stroškov.**
- 24 Specifično določanje stroškov pomeni, da se specifični stroški pripišejo posameznim postavkam v okviru zalog. To je primeren postopek pri postavkah, namenjenih specifičnemu projektu, pa naj so kupljene ali proizvedene. Specifičnega določanja stroškov pa ni mogoče uporabiti, če je v zalogi veliko postavk, ki so običajno med seboj zamenljive. V takšnih okoliščinah bi se lahko uporabila metoda izbire tistih postavk, ki ostanejo v zalogah, da se vnaprej določijo učinki na poslovni izid.
- 25 Izvirna vrednost zalog, razen tistih iz 23. člena, se razporedi na podlagi metode zaporednih cen (FIFO) ali metode tehtanega povprečja cen. Podjetje pri vseh zalogah s podobno naravo in uporabo uporablja isto metodo obračunavanja izvirne vrednosti. Pri zalogah z različno naravo ali uporabo utegnejo biti upravičene različne metode obračunavanja izvirne vrednosti.
- 26 Na primer, podjetje lahko iste zaloge, a v različnih poslovnih odsekih, uporablja na drugačen način. Vendar pa razlika v geografski razporeditvi zalog (ali v zadevnih davčnih predpisih) sama po sebi ne zadostuje za upravičenost uporabe različnih metod obračunavanja izvirne vrednosti.
- 27 FIFO formula predpostavlja, da se tiste postavke v zalogi, ki so bile kupljene ali proizvedene prve, tudi prve prodajo, tako da so postavke, ki ostanejo v zalogi na koncu obdobja, tiste, ki so bile kupljene ali proizvedene najpozneje. Po metodi tehtanega povprečja cen se vrednost vsake postavke določi na podlagi tehtanega povprečja cene podobnih postavk na začetku obdobja in cen podobnih postavk, ki so bile kupljene ali proizvedene v obdobju. Povprečje se lahko izračuna za obdobje ali za vsako dodatno prejeto pošiljko, odvisno od okoliščin v podjetju.

Čista iztržljiva vrednost

- 28 Izvirna vrednost zalog ni nadomestljiva, če so zaloge poškodovane, če so v celoti ali delno zastarele ali če se njihove prodajne cene znižajo. Izvirna vrednost zalog tudi ni nadomestljiva, če se povečajo ocenjeni stroški dokončanja ali ocenjeni stroški, ki se bodo pojavili v zvezi s prodajo. Praksa odpisovanja zalog pod njihovo izvirno vrednost do čiste iztržljive vrednosti je skladna s stališčem, da sredstva ne smejo biti izkazana po višjih zneskih, kot se pričakujejo ob njihovi prodaji ali uporabi.
- 29 Vrednost zalog se običajno prevrednoti navzdol do čiste iztržljive vrednosti za vsako posamezno postavko. V nekaterih okoliščinah pa je to mogoče opraviti tudi po skupinah podobnih ali povezanih postavk. To je na primer mogoče, če so postavke zalog proizvodi iste linije, ki imajo podoben namen ali končno uporabo, se proizvajajo ali prodajajo na istem geografskem območju in jih ni izvedljivo ovrednotiti ločeno od drugih postavk v tej liniji proizvodov. Odpis vrednosti zalog na podlagi njihove razvrstitve, na primer dokončanih proizvodov, ali vseh zalog v posameznem poslovnem odseku, ni primeren.
- 30 Ocene čiste iztržljive vrednosti zalog temeljijo na najbolj zanesljivih dokazih, ki so na razpolago, ko se ocenjuje, koliko bi bilo mogoče iztržiti zanje. Te ocene upoštevajo nihanje cen ali stroškov, neposredno povezano z dogodki po koncu obdobja, kolikor takšni dogodki potrjujejo okoliščine, ki so obstajale na koncu obdobja.

- 31 Ocene čiste iztržljive vrednosti upoštevajo tudi namen, zaradi katerega obstajajo zaloge. Na primer, čista iztržljiva vrednost količine zalog, ki jo ima podjetje za potrebe izpolnitve sklenjenih prodajnih pogodb ali pogodb za opravljanje storitev, temelji na pogodbeni ceni. Če so prodajne pogodbe sklenjene za manjšo količino proizvodov, kot jih je v zalogi, mora čista iztržljiva vrednost, ki se nanaša na presežne zaloge, temeljiti na splošno veljavnih prodajnih cenah. Zaradi sklenjenih prodajnih pogodb, ki presegajo količine v zalogah, ali sklenjenih nakupnih pogodb se lahko oblikujejo rezervacije. Take rezervacije so obravnavane v MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva*.
- 32 Vrednost osnovnega in pomožnega materiala, ki je namenjen proizvodnji zalog, se ne prevrednoti navzdol pod izvirno vrednost, če se pričakuje, da bo prodajna vrednost dokončanih proizvodov, katerih del bo, enaka ali višja kot njegova izvirna vrednost. Toda če znižanje cen materiala kaže, da bo vrednost dokončanih proizvodov višja od čiste iztržljive vrednosti, se vrednost materiala prevrednoti navzdol do čiste iztržljive vrednosti. V takem primeru je najboljšje merilo za določanje čiste iztržljive vrednosti materiala njegova nadomestitvena vrednost.
- 33 Čista iztržljiva vrednost se na novo oceni v vsakem nadaljnjem obdobju. Ko okoliščin, ki so v prejšnjem obdobju povzročile prevrednotenje vrednosti zalog navzdol pod njihovo izvirno vrednost, ni več, ali ko obstaja neizpodbiten dokaz o povišanju čiste iztržljive vrednosti zaradi spremembe gospodarskih razmer, se znesek prevrednotenja navzdol razveljavi (razveljavitev je omejena na znesek prvotnega prevrednotenja navzdol), tako da je nova knjigovodska vrednost enaka izvirni vrednosti ali popravljeni čisti iztržljivi vrednosti, odvisno, katera je nižja. To se na primer zgodi, če je kaka postavka v zalogi, ki je izkazana po čisti iztržljivi vrednosti, ker se je njena prodajna cena znižala, še v zalogi v poznejšem obdobju, ko je njena prodajna cena višja.

PRIPOZNAVANJE KOT ODHODEK

- 34 **Ko so zaloge prodane, se njihov knjigovodski znesek pripozna kot odhodek obdobja, v katerem je bil pripoznan ustrezen prihodek. Znesek morebitnega prevrednotenja vrednosti zalog navzdol do čiste iztržljive vrednosti in vse izgube pri zalogah se pripoznajo kot odhodek v obdobju, v katerem pride do prevrednotenja ali izgube. Znesek morebitne razveljavitve prevrednotenja vrednosti zalog navzdol, ki izvira iz povečanja čiste iztržljive vrednosti, se pripozna kot zmanjšanje zneska zalog, pripoznanega kot odhodek v obdobju, v katerem je prišlo do razveljavitve.**
- 35 Nekatere zaloge je mogoče razporediti na druge konte sredstev, na primer zaloge, ki se uporabljajo kot sestavine v lastnem okviru proizvedenih opredmetenih osnovnih sredstev. Zaloge, razporejene med druga sredstva na ta način, so v dobi koristnosti takšnega sredstva pripoznane kot odhodek.

RAZKRITJA

- 36 **V računovodskih izkazih se razkrijejo:**
- (a) računovodske usmeritve, uporabljene pri merjenju zalog, tudi uporabljene metode računovodenja izvirne vrednosti;
  - (b) skupna knjigovodska vrednost zalog in knjigovodska vrednost po razvrstitvah, ki ustrezajo podjetju;
  - (c) knjigovodska vrednost zalog, izkazanih po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje;
  - (d) znesek zalog, pripoznan kot odhodek v obdobju;
  - (e) znesek morebitnega prevrednotenja vrednosti zalog navzdol, ki se v skladu s 34. členom pripozna kot odhodek v obdobju;
  - (f) znesek morebitne razveljavitve prevrednotenja vrednosti zalog navzdol, pripoznanega kot zmanjšanje zneska zalog, ki se v skladu s 34. členom pripozna kot odhodek v obdobju;

(g) okoliščine ali dogodki, ki so privedli do razveljavitve prevrednotenja vrednosti zalog navzdol v skladu s 34. členom, in

(h) knjigovodska vrednost zalog, zastavljenih kot zavarovanje za obveznosti.

- 37 Informacije o knjigovodskih vrednostih v različnih razvrstitvah zalog in o obsegu sprememb teh sredstev so koristne za uporabnike računovodskih izkazov. Običajna je razvrstitev zalog na trgovsko blago, pomožni in osnovni material, nedokončano proizvodnjo in dokončane proizvode.
- 38 Znesek zalog, pripoznan kot odhodek v obdobju (pogosto imenovan tudi stroški prodaje), je sestavljen iz tistih stroškov, ki so bili pred tem vključeni v merjenje zdaj prodanih zalog, in iz nerazporejenih splošnih proizvodjalnih stroškov ter nenormalnih zneskov proizvodjalnih stroškov v zalogah. Okoliščine, v katerih deluje podjetje, lahko narekujejo tudi vključitev drugih stroškov, na primer distribucijskih.
- 39 Nekatera podjetja za izkaz poslovnega izida uporabljajo obrazec, ki razkrije drugačne zneske, in ne izvirno vrednost zalog, ki je pripoznana kot odhodek v obdobju. Ta obrazec predstavlja analizo odhodkov na podlagi razvrstitve po naravi odhodkov. V takem primeru podjetje razkrije stroške, ki so pripoznani kot odhodki za surovine in potrošni material, delo in druge stroške, skupaj z zneskom čiste spremembe vrednosti zalog v obdobju.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 40 Podjetje ta standard uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2005 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je priporočljiva. Če podjetje uporablja ta standard za obdobje pred 1. januarjem 2005, to dejstvo razkrije.
- 40A [črtano]
- 40B [črtano]
- 40C Z MSRP 13, izdanim maja 2011, sta se spremenila opredelitev poštene vrednosti v 6. členu in 7. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 13.
- 40D [črtano]
- 40E Z MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*, izdanim maja 2014, so se spremenili 2., 8., 29. in 37. člen ter črtal 19. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 15.
- 40F Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, se je spremenil 2. člen in črtali 40.A, 40.B ter 40.D člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 9.
- 40G Z MSRP 16 *Najemi*, izdanim januarja 2016, se je spremenil 12. člen. Podjetje to spremembo uporablja, kadar uporablja MSRP 16.

RAZVELJAVITEV DRUGIH OBJAV

- 41 Ta standard nadomešča MRS 2 *Zaloge* (popravljen leta 1993).
- 42 Ta standard nadomešča SOP-1 *Doslednost – različne metode obračunavanja izvirne vrednosti pri zalogah*.

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 7

Izkaz denarnih tokov ⁽²⁾

CILJ

Informacije o denarnih tokovih v podjetju uporabnikom računovodskih izkazov zagotavljajo podlago za ocenjevanje sposobnosti podjetja za pridobivanje denarja in denarnih ustreznikov ter potreb podjetja po uporabi teh denarnih tokov. Poslovne odločitve, ki jih sprejemajo uporabniki, zahtevajo ovrednotenje sposobnosti podjetja za pridobivanje denarja in denarnih ustreznikov ter časa in gotovosti njihovega pridobivanja.

Cilj tega standarda je zahtevati pripravljanje informacij o preteklih spremembah stanja denarja in denarnih ustreznikov v podjetju v obliki izkaza denarnih tokov, ki razvršča denarne tokove v obdobju na tiste iz poslovanja, naložbenih dejavnosti in dejavnosti financiranja.

PODROČJE UPORABE

- 1 Podjetje pripravi izkaz denarnih tokov v skladu z zahtevami v tem standardu in ga predstavi kot sestavni del svojih računovodskih izkazov za vsako obdobje, za katero se predstavljajo računovodski izkazi.**
- 2 Ta standard nadomešča MRS 7 *Izkaz sprememb finančnega položaja*, ki je bil sprejet julija 1977.
- 3 Uporabniki računovodskih izkazov podjetja želijo vedeti, kako podjetje pridobiva in uporablja denar in denarne ustreznike. To velja ne glede na vrsto dejavnosti podjetja in ne glede na to, ali je denar mogoče jemati kot produkt podjetja, kot na primer pri finančni instituciji. Podjetja potrebujejo denar pravzaprav iz enakih razlogov, čeprav se utegnejo razlikovati po glavnih dejavnostih, ki ustvarjajo prihodke. Denar potrebujejo za vodenje svojega poslovanja, poravnavanje svojih obveznosti in zagotavljanje donosov svojim vlagateljem. Zato ta standard zahteva, da vsa podjetja predstavijo izkaz denarnih tokov.

KORISTI INFORMACIJ O DENARNIH TOKOVIH

- 4 Če se izkaz denarnih tokov uporablja v povezavi z drugimi računovodskimi izkazi, nudi informacije, ki uporabnikom omogočajo, da ovrednotijo spremembe čistih sredstev podjetja, njegov finančni ustroj (tudi njegovo likvidnost in solventnost) ter njegovo sposobnost vplivanja na zneske in čas denarnih tokov, da se prilagaja spremenjenim okoliščinam in priložnostim. Informacije o denarnih tokovih so koristne pri ocenjevanju sposobnosti podjetja za pridobivanje denarja in denarnih ustreznikov ter uporabnikom omogočajo, da razvijejo modele za ocenjevanje in primerjanje sedanje vrednosti prihodnjih denarnih tokov različnih podjetij. Prav tako povečujejo primerljivost poročil o uspešnosti poslovanja različnih podjetij, ker izločajo učinke uporabe različnih računovodskih rešitev pri enakih transakcijah in drugih dogodkih.
- 5 Pretekle informacije o denarnih tokovih se pogosto uporabljajo kot kazalniki zneskov, časa in gotovosti prihodnjih denarnih tokov. Prav tako so koristne pri preverjanju točnosti preteklih ocen prihodnjih denarnih tokov pa tudi pri preiskovanju razmerij med dobičkonosnostjo in čistim denarnim tokom ter vplivom spreminjanja cen.

OPREDELITVE POJMOV

- 6 V tem standardu se uporabljajo naslednji izrazi, katerih pomen je natančno določen:

Denar obsega denar v blagajni in vloge na vpogled.

Denarni ustrezniki so kratkoročne, hitro unovčljive naložbe, ki jih je mogoče takoj pretvoriti v vnaprej znan znesek denarja in pri katerih je tveganje spremembe vrednosti nepomembno.

Denarni tokovi so pritoki in odtoki denarja in denarnih ustreznikov.

Poslovanje pomeni glavne dejavnosti, ki ustvarjajo prihodke podjetja, in druge dejavnosti, ki niso naložbene dejavnosti ali dejavnosti financiranja.

⁽²⁾ Septembra 2007 je UOMRS zaradi spremembe MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* leta 2007 spremenil naslov MRS 7 iz *Izkazi finančnega izida* v *Izkaz denarnih tokov*.

Naložbene dejavnosti so pridobivanje in odtujevanje dolgoročnih sredstev in drugih naložb, ki niso vključene med denarne ustreznike.

Dejavnosti financiranja pomenijo dejavnosti, ki privedejo do sprememb obsega in sestave vplačanega lastniškega kapitala in najetih posojil podjetja.

Denar in denarni ustrezniki

- 7 Namen denarnih ustreznikov je poravnavanje kratkoročnih denarnih obveznosti in ne vlaganje ali kaj drugega. Da bi lahko kako naložbo označili kot denarni ustreznik, jo mora biti takoj mogoče pretvoriti v vnaprej znan znesek denarja, tveganje spremembe njene vrednosti pa mora biti nepomembno. Zato se naložba običajno označi kot denarni ustreznik le, če ima kratko dospelost, na primer tri mesece ali manj po pridobitvi. Naložbe v lastniški kapital so izključene iz denarnih ustreznikov, razen če so po vsebini denarni ustrezniki, na primer prednostne delnice, pridobljene kratek čas pred njihovo dospelostjo in z natančno navedenim datumom odkupa.
- 8 Bančna posojila se na splošno obravnavajo kot dejavnosti financiranja. Toda v nekaterih državah so prekoračitve na bančnem računu, ki jih je treba poravnati na zahtevo, sestavni del upravljanja z denarjem podjetja. V takih okoliščinah so prekoračitve na bančnem računu vključene med sestavine denarja in denarnih ustreznikov. Značilnost takih sporazumov z banko je, da se stanje računa v banki pogosto spreminja s pozitivnega na negativno.
- 9 Denarni tokovi izključujejo gibanja med postavkami, ki sestavljajo denar ali denarne ustreznike, ker so te sestavine bolj del upravljanja z denarjem podjetja kot pa del njegovega poslovanja, naložbenih dejavnosti in dejavnosti financiranja. Upravljanje z denarjem vključuje vlaganje presežkov denarja v denarne ustreznike.

PREDSTAVLJANJE IZKAZA DENARNIH TOKOV

- 10 **V izkazu denarnih tokov se poroča o denarnih tokovih v obdobju, nastalih pri poslovanju, naložbenih dejavnostih in dejavnostih financiranja.**
- 11 Podjetje predstavlja svoje denarne tokove iz poslovanja, naložbenih dejavnosti in dejavnosti financiranja na način, ki je najbolj ustrezen glede na njegovo poslovno dejavnost. Razvrstitev po vrstah dejavnosti zagotavlja uporabnikom informacije, ki jim omogočajo ocenitev vpliva teh vrst dejavnosti na finančni položaj podjetja ter znesek njegovega denarja in denarnih ustreznikov. Takšne informacije je mogoče uporabiti tudi za ovrednotenje razmerij med temi vrstami dejavnosti.
- 12 Posamezna transakcija lahko vključuje denarne tokove, ki so različno razvrščeni. Če na primer denarno vračilo posojila vključuje tako obresti kot glavnico, je treba element obresti razvrstiti med poslovanje, element glavnice pa med dejavnosti financiranja.

Poslovanje

- 13 Znesek denarnih tokov, ki izhajajo iz poslovanja, je ključen kazalec obsega, v katerem so se s poslovnimi dejavnostmi podjetja ustvarili zadostni denarni tokovi za vračanje posojil, ohranjanje sposobnosti poslovanja, izplačevanje dividend in nove naložbe brez zanašanja na zunanje vire financiranja. Informacije o specifičnih sestavinah denarnih tokov iz poslovanja v preteklosti so v povezavi z drugimi informacijami koristne pri napovedovanju prihodnjih denarnih tokov iz poslovanja.
- 14 Denarni tokovi iz poslovanja nastajajo predvsem pri glavnih dejavnostih, ki ustvarjajo prihodke podjetja. Zato na splošno nastajajo pri transakcijah in drugih dogodkih, ki prispevajo k poslovnemu izidu. Primeri denarnih tokov iz poslovanja so:
  - (a) denarni prejemki od prodaje blaga in opravljanja storitev;
  - (b) denarni prejemki od licenčnin, nadomestil, provizij in drugih prihodkov;
  - (c) denarna plačila dobaviteljem blaga in storitev;
  - (d) denarna plačila zaposlenim in v imenu zaposlenih;

- (e) [črtano]
- (f) denarna plačila ali vračila davka od dohodka, razen če jih je mogoče konkretno povezati z dejavnostmi financiranja in naložbenimi dejavnostmi; in
- (g) denarni prejemki in plačila na podlagi pogodb, sklenjenih za namene posredovanja ali trgovanja.

Nekatere transakcije, na primer prodaja postavke naprav, lahko povzročijo dobiček ali izgubo, ki je vključena v pripoznani poslovni izid. Denarni tokovi, povezani s takšnimi transakcijami, so denarni tokovi iz naložbenih dejavnosti. Denarna plačila za proizvodnjo ali pridobitev sredstev za dajanje v najem drugim, ki se pozneje posedujejo za prodajo, kot je opisano v 68.A členu MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva*, pa so denarni tokovi iz poslovanja. Denarni prejemki iz najemov in poznejših prodaj takšnih sredstev so prav tako denarni tokovi iz poslovanja.

- 15 Podjetje lahko ima v posesti vrednostne papirje in dana posojila za namene posredovanja ali trgovanja; v takem primeru so podobni zalagam, pridobljenim izrecno za ponovno prodajo. Zato so denarni tokovi, ki nastajajo pri nakupih in prodajah vrednostnih papirjev, namenjenih posredovanju ali trgovanju, razvrščeni med denarne tokove iz poslovanja. Podobno so navadno denarni predujmi in posojila finančnih institucij razvrščeni med denarne tokove iz poslovanja, ker se nanašajo na glavno dejavnost, ki ustvarja prihodke takega podjetja.

Naložbene dejavnosti

- 16 Ločeno razkritje denarnih tokov, ki izhajajo iz naložbenih dejavnosti, je pomembno zaradi tega, ker denarni tokovi kažejo obseg izdatkov za dejavnike, namenjene ustvarjanju prihodnjih prihodkov in denarnih tokov. Med naložbene dejavnosti je mogoče razvrstiti samo izdatke, ki privedejo do pripoznanja sredstva v izkazu finančnega položaja. Primeri denarnih tokov, ki nastajajo pri naložbenih dejavnostih, so:
- (a) denarna plačila za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev, neopredmetenih sredstev in drugih dolgoročnih sredstev; takšna plačila vključujejo tudi tista, ki se nanašajo na usredstvenje stroškov razvijanja in v lastnem okviru proizvedenih opredmetenih osnovnih sredstev;
  - (b) denarni prejemki od prodaje opredmetenih osnovnih sredstev, neopredmetenih sredstev in drugih dolgoročnih sredstev;
  - (c) denarna plačila za pridobitev lastniških ali dolžniških instrumentov drugih podjetij in deležev v skupnih podvigih (razen plačil za takšne instrumente, ki jih je mogoče obravnavati kot denarne ustreznike ali ki so v posesti za namene posredovanja ali trgovanja);
  - (d) denarni prejemki od prodaje lastniških ali dolžniških instrumentov drugih podjetij in deležev v skupnih podvigih (razen prejemkov za takšne instrumente, ki jih je mogoče obravnavati kot denarne ustreznike ali ki so v posesti za namene posredovanja ali trgovanja);
  - (e) denarni predujmi in posojila drugim strankam (razen predujmov in posojil finančne institucije);
  - (f) denarni prejemki od vračil predujmov in posojil drugim strankam (razen od vračil predujmov in posojil finančne institucije);
  - (g) denarna plačila po standardiziranih terminskih pogodbah, nestandardiziranih terminskih pogodbah, opcijskih pogodbah in pogodbah o zamenjavi, razen če so take pogodbe sklenjene za namene posredovanja ali trgovanja ali so plačila razvrščena kot dejavnosti financiranja; in
  - (h) denarni prejemki po standardiziranih terminskih pogodbah, nestandardiziranih terminskih pogodbah, opcijskih pogodbah in pogodbah o zamenjavi, razen če so take pogodbe sklenjene za namene posredovanja ali trgovanja ali so prejemki razvrščeni kot dejavnosti financiranja.

Če se pogodba računovodsko obravnava kot varovanje razpoznavne postavke pred tveganjem, so denarni tokovi v zvezi s pogodbo razvrščeni na enak način kot denarni tokovi v zvezi z varovano postavko.

Dejavnosti financiranja

- 17 Ločeno razkritje denarnih tokov, ki izhajajo iz dejavnosti financiranja, je pomembno zaradi tega, ker je koristno pri napovedovanju terjatev, ki jih bodo v zvezi s prihodnjimi denarnimi tokovi imele osebe, ki zagotovijo kapital podjetja. Primeri denarnih tokov, ki izhajajo iz dejavnosti financiranja, so:
- (a) denarni prejemki iz izdaje delnic ali drugih kapitalskih instrumentov;
  - (b) denarna plačila lastnikom pri pridobitvi ali odkupih delnic podjetja;
  - (c) denarni prejemki iz izdaje zadolžnic, posojil, menic, obveznic, hipotekarnih kreditov ter drugih kratkoročnih ali dolgoročnih najetih posojil;
  - (d) denarna vračila izposojenih zneskov in
  - (e) najemnikova denarna plačila za zmanjšanje neporavnane obveznosti, ki se nanaša na najem.

POROČANJE DENARNIH TOKOV IZ POSLOVANJA**18 Podjetje poroča o denarnih tokovih iz poslovanja tako, da uporablja:**

- (a) **neposredno metodo, pri kateri razkrije glavne vrste bruto denarnih prejemkov in bruto denarnih plačil, ali**
  - (b) posredno metodo, pri kateri prilagodi poslovni izid za učinke transakcij, ki nimajo denarne narave, za vse časovne razmejitve, ki se nanašajo na pretekle ali prihodnje denarne prejemkih in plačila iz poslovanja, ter za postavke prihodkov in odhodkov, ki so povezane z denarnimi tokovi iz naložbenih dejavnosti in dejavnosti financiranja.
- 19 Podjetjem se priporoča poročanje o denarnih tokovih iz poslovanja z uporabo neposredne metode. Neposredna metoda zagotavlja informacije, ki utegnejo biti koristne pri ocenjevanju prihodnjih denarnih tokov in niso na razpolago, če se uporablja posredna metoda. Pri neposredni metodi se lahko informacije za večino vrst bruto denarnih prejemkov in bruto denarnih plačil pridobijo:
- (a) iz računovodskih evidenc podjetja ali
  - (b) s prilagoditvijo prihodkov od prodaje, stroškov prodaje (pri finančni instituciji pa prihodkov od obresti in podobnih prihodkov ter odhodkov za obresti in podobnih odhodkov) in drugih postavk v izkazu vseobse- gajočega donosa za:
    - (i) spremembe zalog ter poslovnih terjatev in obveznosti v obdobju,
    - (ii) druge nederarne postavke in
    - (iii) druge postavke, pri katerih so denarni učinki denarni tokovi iz naložbenih dejavnosti ali dejavnosti financiranja.
- 20 Pri posredni metodi se čisti denarni tokovi iz poslovanja ugotovijo s prilagoditvijo poslovnega izida za učinke:
- (a) sprememb zalog ter poslovnih terjatev in obveznosti v obdobju;
  - (b) nederarnih postavk, kot so amortizacija, rezervacije, odloženi davki, nerealizirani dobički in izgube iz tečajnih razlik, nerazdeljeni čisti dobički pridruženih podjetij, in
  - (c) vseh drugih postavk, pri katerih so denarni učinki denarni tokovi iz naložbenih dejavnosti ali dejavnosti financiranja.

Druga možnost je, da se čisti denarni tokovi iz poslovanja po posredni metodi predstavijo tako, da se prikažejo v izkazu vseobsegajočega donosa razkriti prihodki in odhodki ter spremembe zalog in poslovnih terjatev ter obveznosti v obdobju.

POROČANJE O DENARNIH TOKOVIH IZ NALOŽBENIH DEJAVNOSTI IN DEJAVNOSTI FINANCIRANJA

- 21 Podjetje ločeno poroča o glavnih vrstah bruto denarnih prejemkov in bruto denarnih plačil, ki izhajajo iz naložbenih dejavnosti in dejavnosti financiranja, razen o denarnih tokovih, opisanih v 22. in 24. členu, ki jih poroča v čistih zneskih.**

POROČANJE O DENARNIH TOKOVIH V ČISTIH ZNESKIH

- 22 Denarni tokovi, ki izhajajo iz naslednjih dejavnosti poslovanja, naložbenih dejavnosti ali dejavnosti financiranja, so lahko predstavljeni v čistih zneskih (po medsebojnem pobotu):**

- (a) denarni prejemki in plačila v korist strank, če denarni tokovi odsevajo bolj dejavnosti stranke kot dejavnosti podjetja, in
- (b) denarni prejemki in plačila za postavke, ki se hitro obračajo in imajo visoke zneske ter kratke roke zapadlosti v plačilo.

- 23 Primeri denarnih prejemkov in plačil iz 22.(a) člena so:

- (a) sprejemanje in vračila vlog na vpogled pri banki;
- (b) denar, ki ga poseduje za stranke naložbeno podjetje, in
- (c) v imenu lastnikov nepremičnin pobrane in njim plačane najemnine.

- 23A Primeri denarnih prejemkov in plačil iz 22.(b) člena so dani zneski in vračila v zvezi z:

- (a) zneski glavnice, ki se nanašajo na imetnike kreditnih kartic;
- (b) nakupom in prodajo naložb in
- (c) drugimi kratkoročnimi posojili, na primer tistimi, ki zapadejo v plačilo v treh mesecih ali prej.

- 24 Denarni tokovi, ki izhajajo iz vsake od naslednjih dejavnosti finančne institucije, so lahko predstavljeni v čistih zneskih (po medsebojnem pobotu):**

- (a) denarni prejemki in plačila za sprejemanje in vračila vlog z določenim datumom zapadlosti;
- (b) vloge pri drugih finančnih institucijah in dvigi takih vlog in
- (c) denarni predujmi in posojila strankam ter vračila teh predujmov in posojil.

DENARNI TOKOVI V TUJIH VALUTAH

- 25 Denarni tokovi, ki izhajajo iz transakcij v tujih valutah, se evidentirajo v funkcijski valuti podjetja, tako da se znesek v tuji valuti prevede na podlagi menjalnega tečaja med funkcijsko valuto in tujo valuto na datum denarnega toka.**
- 26 Denarni tokovi odvisnega podjetja v tujini se prevedejo na podlagi menjalnega tečaja med funkcijsko valuto in tujo valuto na datume denarnih tokov.**

- 27 Denarni tokovi, izraženi v tuji valuti, se poročajo na način, ki je skladen z MRS 21 *Vplivi sprememb menjalnih tečajev*. Ta dovoljuje uporabo menjalnega tečaja, ki je približek dejanskemu. Tehtani menjalni tečaj za obdobje je na primer mogoče uporabiti pri evidentiranju transakcij v tuji valuti ali pri prevedbi denarnih tokov odvisnega podjetja v tujini. Toda MRS 21 pri prevedbi denarnih tokov odvisnega podjetja v tujini ne dovoljuje uporabe menjalnega tečaja, veljavnega ob koncu obdobja poročanja.
- 28 Nerealizirani dobički in izgube, ki izhajajo iz sprememb menjalnih tečajev, niso denarni tokovi. Toda učinek sprememb menjalnih tečajev na denar in denarne ustreznike, ki se posedujejo ali so zapadli v tuji valuti, je treba predstaviti v izkazu denarnih tokov, da se uskladijo denar in denarni ustrezniki na začetku in na koncu obdobja. Ta znesek je predstavljen ločeno od denarnih tokov iz poslovanja, naložbenih dejavnosti in dejavnosti financiranja ter vključuje morebitne razlike glede na zneske denarnih tokov, ki bi se poročali po menjalnih tečajih, veljavnih ob koncu obdobja.
- 29 [črtano]
- 30 [črtano]

OBRESTI IN DIVIDENDE

- 31 **Denarni tokovi iz prejetih ali plačanih obresti in dividend se razkrijejo ločeno. Vsak denarni tok je dosledno razvrščen iz obdobja v obdobje kot poslovanje, naložbene dejavnosti ali dejavnosti financiranja.**
- 32 Celotni znesek v obdobju plačanih obresti se v izkazu denarnih tokov razkrije ne glede na to, ali je bil znesek pripoznan kot odhodek v poslovnem izidu ali usredstven v skladu z MRS 23 *Stroški izposojanja*.
- 33 Plačane obresti ter prejete obresti in dividende so v finančnih institucijah običajno razvrščene kot denarni tokovi iz poslovanja. O tem, kako razvrstiti te denarne tokove pri drugih podjetjih, pa ni soglasja. Plačane obresti ter prejete obresti in dividende je mogoče razvrstiti kot denarne tokove iz poslovanja, ker so vključene v določanje poslovnega izida. Druga možnost je, da se plačane obresti ter prejete obresti in dividende obravnavajo kot denarni tokovi iz dejavnosti financiranja ali naložbenih dejavnosti, ker predstavljajo stroške pridobivanja finančnih virov ali donose naložb.
- 34 Plačane dividende je mogoče razvrstiti med denarne tokove iz dejavnosti financiranja, ker so strošek pridobivanja finančnih virov. Druga možnost je, da se plačane dividende razvrstijo kot sestavine denarnih tokov iz poslovanja, kar uporabnikom pomaga pri ugotavljanju sposobnosti podjetja za izplačevanje dividend iz denarnih tokov iz poslovanja.

DAVEK OD DOHODKA

- 35 **Denarni tokovi, ki izhajajo iz davka od dohodka, se razkrijejo ločeno in razvrstijo kot denarni tokovi iz poslovanja, razen če jih je mogoče konkretno povezati z dejavnostmi financiranja in naložbenimi dejavnostmi.**
- 36 Davek od dohodka izhaja iz transakcij, ki povzročajo denarne tokove, razvrščene v izkazu denarnih tokov kot poslovanje, naložbene dejavnosti ali dejavnosti financiranja. Medtem ko je odhodek za davek brez dvoma mogoče povezati z naložbenimi dejavnostmi ali dejavnostmi financiranja, je določitev z njim povezanih davčnih denarnih tokov pogosto neizvedljiva, ti davčni denarni tokovi pa lahko nastanejo v drugem obdobju kot denarni tokovi iz povezane transakcije. Zato se plačani davki običajno razvrstijo kot denarni tokovi iz poslovanja. Toda če je izvedljivo, da se davčni denarni tok poveže s posamezno transakcijo, ki povzroči denarne tokove, razvrščene kot naložbene dejavnosti ali dejavnosti financiranja, se tudi davčni denarni tok razvrsti kot naložbena dejavnost ali financiranje, kot je ustrezno. Če so davčni denarni tokovi razporejeni na več kot eno vrsto dejavnosti, se razkrije celoten znesek plačanih davkov.

NALOŽBE V ODVISNA PODJETJA, PRIDRUŽENA PODJETJA IN SKUPNE PODVIGE

- 37 Če se naložba v pridruženo podjetje, skupni podvig ali odvisno podjetje računovodsko obravnava po kapitalski metodi ali naložbeni metodi, naložbenik omeji svoje poročanje v izkazu denarnih tokov na finančne tokove med njim in podjetjem, v katero vloži, na primer na dividende in posojila.

- 38 Podjetje, ki o svojem deležu v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu poroča z uporabo kapitalske metode, v svoj izkaz denarnih tokov vključi denarne tokove v zvezi z njegovimi naložbami v pridruženo podjetje ali skupni podvig ter razdelitve in druga plačila ali prejeme med njim in pridruženim podjetjem ali skupnim podvigom.

SPREMEMBE LASTNIŠKIH DELEŽEV V ODVISNIH PODJETJIH IN DRUGIH POSLOVNIH SUBJEKTIH

- 39 **Skupne denarne tokove, ki izhajajo iz pridobitve ali izgube obvladovanja odvisnih podjetij ali drugih poslovnih subjektov, se predstavi ločeno in razvrsti kot naložbene dejavnosti.**

- 40 **Podjetje v zvezi s pridobitvijo ali izgubo obvladovanja odvisnih podjetij ali drugih poslovnih subjektov v obdobju v celoti razkrije vsako od naslednjih postavk:**

(a) celotno plačano ali prejeto nadomestilo;

(b) del nadomestila, ki ga sestavljajo denar in denarni ustrezniki;

(c) znesek denarja in denarnih ustreznikov v odvisnih podjetjih ali drugih poslovnih subjektih, katerih obvladovanje je pridobljeno ali izgubljeno, in

(d) znesek sredstev in obveznosti, razen denarja ali denarnih ustreznikov, v odvisnih podjetjih ali drugih poslovnih subjektih, katerih obvladovanje je pridobljeno ali izgubljeno, povzet za vsako glavno kategorijo.

- 40A Naložbenemu podjetju, kot je opredeljeno v MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi*, ni treba uporabljati 40.(c) ali 40.(d) člena za naložbo v odvisno podjetje, ki jo je treba meriti po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

- 41 Ločena predstavitev učinkov pridobitve ali izgube obvladovanja odvisnih podjetij in drugih poslovnih subjektov na denarne tokove, kjer so ti učinki predstavljeni v posameznih vrstičnih postavkah, skupaj z ločenim razkritjem zneskov pridobljenih ali odtujenih sredstev in obveznosti, pomaga razločevati takšne denarne tokove od denarnih tokov, ki izhajajo iz drugega poslovanja, naložbenih dejavnosti in dejavnosti financiranja. Učinki izgube obvladovanja na denarne tokove se ne odštejejo od učinkov pridobitve obvladovanja na denarne tokove.

- 42 Celotni znesek plačanega ali prejetega denarja kot nadomestilo za pridobitev ali izgubo obvladovanja odvisnih podjetij ali drugih poslovnih subjektov se v izkazu denarnih tokov poroča v čistem znesku, tj. po odštetju denarja in denarnih ustreznikov, pridobljenih ali odtujenih v okviru takšnih transakcij, dogodkov ali spremenjenih okoliščin.

- 42A Denarni tokovi, ki izhajajo iz sprememb lastniških deležev v odvisnem podjetju, ki ne privedejo do izgube obvladovanja, se razvrstijo kot denarni tokovi iz dejavnosti financiranja, razen če naložbo v odvisno podjetje poseduje naložbeno podjetje, kot je opredeljeno v MSRP 10, in jo je treba meriti po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

- 42B Spremembe lastniških deležev v odvisnem podjetju, ki ne privedejo do izgube obvladovanja, kot je naknaden nakup ali prodaja kapitalskih instrumentov odvisnega podjetja s strani obvladujočega podjetja, se računovodsko obravnavajo kot transakcije z lastniškim kapitalom (glej MSRP 10), razen če naložbo v odvisno podjetje poseduje naložbeno podjetje in jo je treba meriti po pošteni vrednosti prek poslovnega izida. Skladno s tem se nastali denarni tokovi razvrstijo na enak način kot druge transakcije z lastniki, opisane v 17. členu.

NEDENARNE TRANSAKCIJE

- 43 **Naložbene transakcije in transakcije financiranja, ki ne zahtevajo uporabe denarja ali denarnih ustreznikov, se izključijo iz izkaza denarnih tokov. Takšne transakcije se razkrijejo druge v računovodskih izkazih na način, ki zagotavlja vse ustrezne informacije o naložbenih dejavnostih in dejavnostih financiranja.**

- 44 Marsikatero naložbene dejavnosti in dejavnosti financiranja nimajo neposrednega vpliva na tekoče denarne tokove, čeprav vplivajo na sestavo kapitala in sredstev v podjetju. Izključitev nedenarnih transakcij iz izkaza denarnih tokov je skladna s ciljem izkaza denarnih tokov, ker takšne postavke ne vključujejo denarnih tokov v obravnavanem obdobju. Primeri nedenarnih transakcij so:
- (a) pridobitev sredstev s prevzemom neposredno povezanih obveznosti ali na podlagi najema;
  - (b) pridobitev podjetja z izdajo lastniškega kapitala in
  - (c) pretvorba dolga v lastniški kapital.

SPREMEMBE OBVEZNOSTI, KI IZHAJAJO IZ DEJAVNOSTI FINANCIRANJA

44A Podjetje zagotovi razkritja, ki uporabnikom računovodskih izkazov omogočajo ovrednotenje sprememb pri obveznostih, ki izhajajo iz dejavnosti financiranja, vključno s spremembami, ki izhajajo iz denarnih tokov, in nedenarnimi spremembami.

- 44B Podjetje v obsegu, v katerem je potrebno za izpolnitev zahteve iz 44.A člena, razkrije naslednje spremembe obveznosti, ki izhajajo iz dejavnosti financiranja:
- (a) spremembe iz naslova denarnih tokov iz dejavnosti financiranja;
  - (b) spremembe, ki izhajajo iz pridobitve ali izgube obvladovanja odvisnih podjetij ali drugih poslovnih subjektov;
  - (c) učinek sprememb menjalnih tečajev;
  - (d) spremembe poštene vrednosti in
  - (e) druge spremembe.
- 44C Obveznosti, ki izhajajo iz dejavnosti financiranja, so obveznosti, za katere so bili denarni tokovi oziroma bodo prihodnji denarni tokovi razvrščeni v izkaz denarnih tokov kot denarni tokovi iz dejavnosti financiranja. Poleg tega se zahteva po razkritju iz 44.A člena uporablja tudi za spremembe finančnih sredstev (na primer sredstev, s katerimi se pred tveganjem varujejo obveznosti, ki izhajajo iz dejavnosti financiranja), če so bili denarni tokovi iz teh finančnih sredstev oziroma bodo prihodnji denarni tokovi vključeni v denarne tokove iz dejavnosti financiranja.
- 44D Eden od načinov za izpolnitev zahteve po razkritju iz 44.A člena je uskladitev začetnih in končnih stanj v izkazu finančnega položaja za obveznosti, ki izhajajo iz dejavnosti financiranja, vključno s spremembami, opredeljenimi v 44.B členu. Če podjetje razkrije tako uskladitev, zagotovi dovolj informacij, da lahko uporabniki računovodskih izkazov povežejo postavke, vključene v uskladitev, z izkazom finančnega položaja in izkazom denarnih tokov.
- 44E Če podjetje zagotovi razkritje, ki se zahteva v 44.A členu, skupaj z razkritji sprememb pri drugih sredstvih in obveznostih, spremembe obveznosti, ki izhajajo iz dejavnosti financiranja, razkrije ločeno od sprememb teh drugih sredstev in obveznosti.

SESTAVINE DENARJA IN DENARNIH USTREZNIKOV

- 45 **Podjetje razkrije sestavine denarja in denarnih ustreznikov ter predstavi uskladitev zneskov v svojem izkazu denarnih tokov z ustreznimi postavkami, vključenimi v izkaz finančnega položaja.**
- 46 Zaradi razlik v praksah upravljanja denarja in pogojih kreditnih institucij po svetu ter potrebe po skladnosti z MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* podjetje razkrije lastno usmeritev za določanje sestave denarja in denarnih ustreznikov.

- 47 Posledica vsake spremembe usmeritve za določanje sestavin denarja in denarnih ustreznikov, na primer spremembe pri razvrstitvi finančnih instrumentov, ki so bili prej obravnavani kot del naložbenega portfelja podjetja, se poroča v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*.

DRUGA RAZKRITJA

- 48 **Podjetje skupaj s pojasnili posloводства razkrije znesek pomembnih stanj denarja in denarnih ustreznikov, ki jih ima, a niso na razpolago za uporabo v skupini.**
- 49 Obstajajo različne okoliščine, v katerih stanja denarja in denarnih ustreznikov, ki jih ima podjetje, niso na razpolago za uporabo v skupini. Primeri za to so stanja denarja in denarnih ustreznikov, ki jih ima odvisno podjetje, poslujoče v državi, v kateri omejitve glede nakupa in/ali prodaje tujih valut ali druge pravne omejitve obvladujočemu podjetju ali drugim odvisnim podjetjem preprečujejo uporabo teh stanj.
- 50 Dodatne informacije utegnejo biti uporabnikom koristne za razumevanje finančnega položaja in plačilne sposobnosti podjetja. Razkritje takih informacij skupaj s pojasnili posloводства se priporoča in lahko vključuje:
- (a) znesek nečrpanih kreditnih linij, ki utegnejo biti na razpolago pri prihodnjem poslovanju in za poravnavo obvez v zvezi s kapitalom, pri čemer se navedejo kakršne koli omejitve glede uporabe teh kreditnih linij;
  - (c) združeni znesek denarnih tokov, ki pomenijo povečanje poslovnih zmogljivosti, ločen od denarnih tokov, ki so potrebni za vzdrževanje poslovnih zmogljivosti, in
  - (d) znesek denarnih tokov, ki izhajajo iz poslovanja, naložbenih dejavnosti in dejavnosti financiranja, za vsak odsek poročanja (glej MSRP 8 *Poslovni odseki*).
- 51 Ločeno razkritje denarnih tokov, ki pomenijo povečanje poslovnih zmogljivosti, in denarnih tokov, ki so potrebni za vzdrževanje poslovnih zmogljivosti, uporabniku omogoča, da ugotovi, ali podjetje dovolj vlaga v vzdrževanje svojih poslovnih zmogljivosti. Podjetje, ki ne vlaga dovolj v vzdrževanje svojih poslovnih zmogljivosti, lahko škoduje svoji prihodnji dobičkonosnosti na račun tekoče likvidnosti in izplačil lastnikom.
- 52 Razkritje denarnih tokov po odsekih omogoča uporabnikom boljše razumevanje razmerij med finančnimi tokovi podjetja kot celote in tistimi, ki se nanašajo na njegove sestavne dele, ter razpoložljivosti in spremenljivosti denarnih tokov posameznih odsekov.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 53 Ta standard se uporablja za računovodske izkaze za obdobja, ki se začnejo 1. januarja 1994 ali pozneje.
- 54 Z MRS 27 (kot je bil spremenjen leta 2008) so se spremenili 39.–42. člen in dodala 42.A in 42.B člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 27 (spremenjen 2008) za zgodnejše obdobje, se te spremembe uporabljajo tudi za tako zgodnejše obdobje. Spremembe se uporabljajo za nazaj.
- 55 14. člen se je spremenil v okviru *Izboljšav MSRP*, izdanih maja 2008. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembo za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije in uporabi 68.A člen MRS 16.
- 56 Z *Izboljšavami MSRP*, izdanimi aprila 2009, se je spremenil 16. člen. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2010 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembo za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.

- 57 Z MSRP 10 in MSRP 11 *Skupni aranžmaji*, izdanima maja 2011, so se spremenili 37., 38. in 42.B člen ter črtal 50. (b) člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 10 in MSRP 11.
- 58 Z dokumentom *Naložbena podjetja* (spremembe MSRP 10, MSRP 12 in MRS 27), izdanim oktobra 2012, sta se spremenila 42.A in 42.B člen ter dodal 40.A člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje. Uporaba sprememb iz dokumenta *Naložbena podjetja* pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporabi pred tem datumom, vse spremembe, vključene v dokument *Naložbena podjetja*, uporablja hkrati.
- 59 Z MSRP 16 *Najemi*, izdanim januarja 2016, sta se spremenila 17. in 44. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 16.
- 60 Z dokumentom *Pobuda za razkritje* (spremembe MRS 7), izdanim januarja 2016, so se dodali 44.A–44.E člen. Podjetje začne navedene spremembe uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2017 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Ko podjetje prvič uporabi te spremembe, mu ni treba zagotoviti primerjalnih informacij za predhodna obdobja.
- 61 Z MSRP 17 *Zavarovalne pogodbe*, ki je bil izdan maja 2017, se je spremenil 14. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 17.

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 8

Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake

CILJ

- 1 Cilj tega standarda je predpisati merila za izbiranje in spreminjanje računovodskih usmeritev, kar zajema tudi računovodenje in razkrivanje sprememb računovodskih usmeritev in sprememb računovodskih ocen ter popravljanje napak. Standard je namenjen povečanju ustreznosti in zanesljivosti računovodskih izkazov podjetja ter zagotovitvi njihove medsebojne primerljivosti skozi različna obdobja ter primerljivosti z računovodskimi izkazi drugih podjetij.
- 2 Zahteve po razkritju računovodskih usmeritev, z izjemo tistih, ki se nanašajo na spremembe računovodskih usmeritev, so določene v MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov*.

PODROČJE UPORABE

- 3 Ta standard se uporablja pri izbiranju in izvajanju računovodskih usmeritev ter računovodenju sprememb računovodskih usmeritev, sprememb računovodskih ocen in popravkov napak iz preteklih obdobj.
- 4 Davčni učinki popravkov napak za pretekla obdobja in prilagoditev za nazaj ob spremembah računovodskih usmeritev se računovodsko obravnavajo in razkrijejo v skladu z MRS 12 *Davek od dohodka*.

OPREDELITVE POJMOV

- 5 **V tem standardu se uporabljajo naslednji izrazi, katerih pomen je natančno določen:**

Računovodske usmeritve so posebna načela, podlage, dogovori, pravila in prakse, ki jih podjetje upošteva pri pripravljanju in predstavljanju računovodskih izkazov.

Računovodske ocene so denarni zneski v računovodskih izkazih, za katere je značilna negotovost pri merjenju.

Mednarodni standardi računovodskega poročanja (MSRP) so standardi in pojasnila, ki jih izda Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS). Vsebujejo:

(a) **mednarodne standarde računovodskega poročanja;**

(b) **mednarodne računovodske standarde;**

(c) **pojasnila OPMSRP in**

(d) **pojasnila SOP** ⁽³⁾.

Pridevnik *pomemben* je opredeljen v 7. členu MRS 1 in se v tem standardu uporablja v enakem pomenu.

Napake iz preteklih obdobj so opustitve in napačne navedbe v računovodskih izkazih podjetja za eno ali več preteklih obdobj, ki izhajajo iz neupoštevanja ali napačne uporabe zanesljivih informacij:

(a) **ki so bile na voljo, ko so bili računovodski izkazi za obravnavana obdobja odobreni za objavo, in**

⁽³⁾ Opredelitev MSRP se je spremenila po spremembah imen, uvedenih s spremenjenim *statutom Fundacije MSRP leta 2010*.

(b) za katere se je upravičeno domnevalo, da so se pridobile in upoštevale pri pripravi in predstavitvi navedenih računovodskih izkazov.

Takšne napake vključujejo posledice matematičnih napak, napak pri uporabi računovodskih usmeritev, spregledov ali napačnih razlag dejstev in goljufij.

Uporaba za nazaj je uporaba nove računovodske usmeritve pri transakcijah, drugih dogodkih in okoliščinah, kot da bi se ta vedno uporabljala.

Preračun za nazaj je popravljanje pripoznanja, merjenja in razkritja zneskov v računovodskih izkazih, kot da do napake v preteklem obdobju sploh ne bi prišlo.

Neizvedljiv: zahteva je neizvedljiva, če je podjetje kljub vsem razumnim prizadevanjem ne more izvesti. V določenem preteklem obdobju sta uporaba spremembe računovodske usmeritve za nazaj ali preračun za nazaj, s katerim bi se popravila napaka, neizvedljiva, če:

(a) učinkov uporabe za nazaj ali preračuna za nazaj ni mogoče določiti;

(b) je pri uporabi za nazaj ali preračunu za nazaj treba predpostavljati, kakšen je bil namen posloводства v preteklem obdobju, ali

(c) so pri uporabi za nazaj ali preračunu za nazaj potrebne znatne ocene zneskov, vendar je nemogoče objektivno ločiti informacije o ocenah, ki

(i) zagotavljajo dokaze o obstoju okoliščin na dan, ko naj bi se omenjeni zneski pripoznali, izmerili ali razkrili, in

(ii) bi bile na voljo, ko so bili računovodski izkazi za obravnavano preteklo obdobje odobreni za objavo, od ostalih informacij.

Uporaba za naprej bodisi (a) spremembe računovodske usmeritve bodisi (b) pripoznanja učinka spremembe računovodske ocene je:

(a) uporaba nove računovodske usmeritve pri transakcijah, drugih dogodkih in okoliščinah po tem, ko se je usmeritev spremenila, oziroma

(b) pripoznavanje učinka spremembe računovodske ocene v tekočem in vseh prihodnjih obdobjih, na katere bo sprememba vplivala.

6 [črtano]

RAČUNOVODSKE USMERITVE

Izbira in uporaba računovodskih usmeritev

7 **Če določen MSRP neposredno ureja transakcijo, drug dogodek ali okoliščino, se računovodska usmeritev ali usmeritve, ki se uporabljajo za to postavko, določijo z uporabo tega MSRP.**

8 Mednarodni standardi računovodskega poročanja (MSRP) določajo računovodske usmeritve, za katere je UOMRS sklenil, da bodo zagotovile računovodske izkaze, ki vsebujejo ustrezne in zanesljive informacije o transakcijah, drugih dogodkih in okoliščinah, ki jih standardi urejajo. Teh usmeritev ni treba uporabljati, če je učinek njihove uporabe nepomemben. Vendar pa ni primerno izvesti ali opustiti popravek nepomembnega odstopanja od MSRP z namenom, da bi se dosegel določen prikaz finančnega položaja, finančne uspešnosti ali denarnih tokov.

- 9 K MSRP so priloženi napotki za pomoč podjetjem pri izvajanju njihovih zahtev. V teh napotkih je navedeno, ali so sestavni del MSRP. Napotki, ki so sestavni del MSRP, so obvezni. Napotki, ki niso sestavni del MSRP, ne vključujejo zahtev za računovodske izkaze.
- 10 Če MSRP, ki bi neposredno urejal določeno transakcijo, dogodek ali okoliščino, ne obstaja, poslovodstvo po lastni presoji razvije in uporabi takšno računovodsko usmeritev, ki zagotavlja informacije, ki:
- (a) ustrezajo potrebam uporabnikov pri sprejemanju poslovnih odločitev in
  - (b) so zanesljive do te mere, da so računovodski izkazi:
    - (i) prikaz dejanskega finančnega položaja, finančne uspešnosti in denarnih tokov podjetja,
    - (ii) odraz gospodarske vsebine transakcij, drugih dogodkov in okoliščin, in ne zgolj njihove pravne oblike,
    - (iii) nepristranski, to je objektivni,
    - (iv) preudarni in
    - (v) v vseh pomembnih pogledih popolni.
- 11 Pri presoji iz 10. člena se poslovodstvo zanaša na naslednje vire in upošteva možnost njihove uporabe v padajočem vrstnem redu:
- (a) zahteve iz MSRP, ki obravnavajo podobna in s tem povezana vprašanja, in
  - (b) opredelitve pojmov, merila za pripoznanje in koncepte za merjenje sredstev, obveznosti, prihodkov in odhodkov v *Temeljnem okviru za računovodsko poročanje* (v nadaljnjem besedilu: *temeljni okvir*)⁽⁴⁾.
- 12 Pri presoji iz 10. člena lahko poslovodstvo upošteva tudi najnovejše uradne objave drugih organov, pristojnih za določanje standardov, ki uporabljajo podobno podlago za razvoj računovodskih standardov, drugo gradivo s področja računovodstva in uveljavljene prakse v panogi, pod pogojem, da ti niso v neskladju z viri iz 11. člena.

Doslednost računovodskih usmeritev

- 13 Podjetje dosledno izbira in uporablja računovodske usmeritve za podobne transakcije, druge dogodke in okoliščine, razen če določen MSRP izrecno zahteva ali dovoljuje razvrstitev postavk v kategorije, za katere so morda primerne različne usmeritve. Če določen MSRP zahteva ali dovoljuje takšno razvrstitev, podjetje izbere ustrezno računovodsko usmeritev za vsako kategorijo in jo zanjo dosledno uporablja.

Spremembe računovodskih usmeritev

- 14 Podjetje spremeni računovodsko usmeritev samo, če:
- (a) je sprememba obvezna v skladu z določenim MSRP ali
  - (b) zaradi spremembe računovodski izkazi zagotavljajo zanesljive in ustrežnejše informacije o učinkih transakcij, drugih dogodkov in okoliščin na finančni položaj, finančno uspešnost ali denarne tokove podjetja.

⁽⁴⁾ V 54.G členu je pojasnjeno, kako je ta zahteva spremenjena za stanja na računih zaradi zakonske regulacije.

- 15 Uporabniki računovodskih izkazov morajo biti zmožni primerjati računovodske izkaze podjetja v daljšem obdobju, da bi lahko opredelili trende v zvezi z njegovim finančnim položajem, finančno uspešnostjo in denarnimi tokovi. Zato se za vsako obdobje in od enega do drugega obdobja uporabljajo iste računovodske usmeritve, razen če sprememba računovodske usmeritve izpolnjuje eno od meril iz 14. člena.
- 16 **Spremembi računovodskih usmeritev nista:**
- (a) **uporaba računovodske usmeritve za transakcije, druge dogodke ali okoliščine, ki se po vsebini razlikujejo od prejšnjih transakcij, drugih dogodkov ali okoliščin, in**
- (b) **uporaba nove računovodske usmeritve za transakcije, druge dogodke ali okoliščine, ki jih prej ni bilo ali so bili nepomembni.**
- 17 Začetek uporabe usmeritve za prevrednotenje sredstev v skladu z MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva* ali MRS 38 *Neopredmetena sredstva* je sprememba računovodske usmeritve, ki se obravnava kot prevrednotenje v skladu z MRS 16 ali MRS 38, in ne v skladu s tem standardom.
- 18 19.–31. člen se ne uporabljajo za spremembo računovodske usmeritve, ki je opisana v 17. členu.

Uporaba sprememb računovodskih usmeritev

19 **Ob upoštevanju 23. člena:**

- (a) podjetje spremembo računovodske usmeritve, ki izhaja iz začetka uporabe določenega MSRP, obravnava v skladu z morebitnimi posebnimi prehodnimi določbami tega MSRP in
- (b) **podjetje, če spremeni računovodsko usmeritev po začetku uporabe določenega MSRP, ki ne vsebuje posebnih prehodnih določb glede takšnih sprememb, ali če prostovoljno spremeni računovodsko usmeritev, spremembo uporablja za nazaj.**
- 20 V tem standardu se zgodnja uporaba določenega MSRP ne šteje za prostovoljno spremembo računovodske usmeritve.
- 21 Če MSRP, ki bi neposredno urejal določeno transakcijo, dogodek ali okoliščino, ne obstaja, lahko poslovodstvo v skladu z 12. členom uporabi računovodsko usmeritev iz najnovejših uradnih objav drugih organov, pristojnih za določanje standardov, ki uporabljajo podobno podlago za razvoj računovodskih standardov. Če se po spremembi takšne uradne objave podjetje odloči za spremembo računovodske usmeritve, se ta sprememba računovodsko obravnava in razkrije kot prostovoljna sprememba računovodske usmeritve.

Uporaba za nazaj

- 22 **Ko se sprememba računovodske usmeritve uporabi za nazaj v skladu s točko (a) ali (b) 19. člena in ob upoštevanju 23. člena, podjetje prilagodi začetno stanje vsake sestavine lastniškega kapitala, na katero vpliva sprememba, za najzgodnejše predstavljeno preteklo obdobje in ostale primerjalne zneske, razkrite za vsa predstavljena pretekla obdobja, kot da bi se nova računovodska usmeritev uporabljala že od samega začetka.**

Omejitve uporabe za nazaj

- 23 Kadar je uporaba za nazaj predpisana v skladu s točko (a) ali (b) 19. člena, se sprememba računovodske usmeritve uporablja za nazaj, razen če je določitev učinkov spremembe v določenem obdobju ali kumulativnega učinka spremembe neizvedljiva.
- 24 Če je določitev učinkov v določenem obdobju, ki jih ima sprememba računovodske usmeritve na primerjalne informacije za preteklo predstavljeno obdobje ali obdobja, neizvedljiva, podjetje novo računovodsko usmeritev uporabi za knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti po stanju na začetku najzgodnejšega primerne obdobja, pri katerem je uporaba za nazaj izvedljiva – to je lahko tekoče obdobje – in ustrezno prilagodi začetno stanje vsake vpletene sestavine lastniškega kapitala za tisto obdobje.

- 25 Če je določitev kumulativnega učinka uporabe nove računovodske usmeritve za vsa pretekla obdobja neizvedljiva na začetku tekočega obdobja, podjetje prilagodi primerjalne informacije, da lahko novo računovodsko usmeritev čim prej uporablja za naprej.
- 26 Če podjetje uporablja novo računovodsko usmeritev za nazaj, jo uporablja za prilagoditev primerjalnih informacij za toliko preteklih obdobj, kot je izvedljivo. Uporaba za nazaj za preteklo obdobje je izvedljiva le, če je možno določiti kumulativni učinek na zneske tako začetnega kot tudi končnega izkaza finančnega položaja za obravnavano obdobje. Znesek prilagoditve za obdobja pred tistimi, ki so predstavljena v računovodskih izkazih, se upošteva pri začetnem stanju vsake vpletene sestavine lastniškega kapitala v najzgodnejšem predstavljenem preteklem obdobju. Ponavadi se prilagodi preneseni čisti poslovni izid. Lahko pa se prilagodi tudi kaka druga sestavina lastniškega kapitala (na primer zaradi izpolnjevanja zahtev določenega MSRP). Vse ostale informacije o preteklih obdobjih, kot so povzetki preteklih računovodskih podatkov, se prav tako prilagodijo za toliko preteklih obdobj, kolikor je izvedljivo.
- 27 Če za podjetje uporaba nove računovodske usmeritve za nazaj ni izvedljiva, ker ne more določiti kumulativnega učinka uporabe usmeritve za vsa pretekla obdobja, mora v skladu s 25. členom uporabljati novo računovodsko usmeritev za naprej, in sicer od začetka najzgodnejšega obdobja, v katerem je to izvedljivo. Zato dela kumulativne prilagoditve sredstev, obveznosti in lastniškega kapitala, do katerega je prišlo pred tem datumom, ne upošteva. Spreminjanje računovodske usmeritve je dovoljeno tudi, če uporaba usmeritve ni izvedljiva za nobeno preteklo obdobje. 50.–53. člen vsebujejo napotke o tem, kdaj je uporaba nove računovodske usmeritve za eno ali več preteklih obdobj neizvedljiva.

Razkritja

- 28 Če začetek uporabe določenega MSRP vpliva na tekoče ali katero koli preteklo obdobje, bi vplival, vendar je določitev zneska prilagoditve neizvedljiva, ali bo morda vplival na prihodnja obdobja, podjetje razkrije:
- (a) naslov MSRP;
  - (b) da je sprememba računovodske usmeritve skladna s prehodnimi določbami standarda, če je ustrezno;
  - (c) vrsto spremembe računovodske usmeritve;
  - (d) opis prehodnih določb, če je ustrezno;
  - (e) prehodne določbe, ki lahko vplivajo na prihodnja obdobja, če je ustrezno;
  - (f) za tekoče obdobje in za vsako predstavljeno preteklo obdobje, kolikor je izvedljivo, znesek prilagoditve za:
    - (i) vsako vrstično postavko v računovodskih izkazih, na katero vpliva sprememba, in
    - (ii) osnovni in popravljene čisti dobiček na delnico, če se za podjetje uporablja MRS 33 Čisti dobiček na delnico;
  - (g) znesek prilagoditve za obdobja pred tistimi, ki so predstavljena, kolikor je izvedljivo, in
  - (h) če je uporaba za nazaj, ki se zahteva v točki (a) ali (b) 19. člena, za določeno preteklo obdobje ali za obdobja pred predstavljenimi obdobji neizvedljiva, okoliščine, ki so privedle do tega, in opis, na kakšen način in od kdaj se uporablja sprememba računovodske usmeritve.

V računovodskih izkazih za poznejša obdobja ni treba ponavljati teh razkritij.

- 29 Če prostovoljna sprememba računovodske usmeritve vpliva na tekoče ali katero koli preteklo obdobje, bi vplivala, vendar je določitev zneska prilagoditve neizvedljiva, ali bo morda vplivala na prihodnja obdobja, podjetje razkrije:
- (a) vrsto spremembe računovodske usmeritve;
  - (b) utemeljitev, zakaj uporaba nove računovodske usmeritve zagotavlja zanesljive in ustrežnejše informacije;
  - (c) za tekoče obdobje in za vsako predstavljeno preteklo obdobje, kolikor je izvedljivo, znesek prilagoditve za:
    - (i) vsako vrstično postavko v računovodskih izkazih, na katero vpliva sprememba, in
    - (ii) osnovni in popravljene čisti dobiček na delnico, če se za podjetje uporablja MRS 33;
  - (d) znesek prilagoditve za obdobja pred tistimi, ki so predstavljena, kolikor je izvedljivo, in
  - (e) če je uporaba za nazaj za določeno preteklo obdobje ali za obdobja pred predstavljenimi neizvedljiva, okoliščine, ki so vodile do tega, in opis, na kakšen način in od kdaj se uporablja sprememba računovodske usmeritve.

V računovodskih izkazih za poznejša obdobja ni treba ponavljati teh razkritij.

- 30 Če podjetje ne uporabi novega MSRP, ki je že izdan, a še ni začel veljati, podjetje razkrije:
- (a) to dejstvo in
  - (b) znane informacije ali informacije, ki jih je mogoče razumno oceniti, koristne za ocenjevanje morebitnega vpliva uporabe novega MSRP na računovodske izkaze podjetja v obdobju začetka uporabe.
- 31 Pri izpolnjevanju zahtev iz 30. člena mora podjetje presoditi, ali bo razkrilo:
- (a) naslov novega MSRP;
  - (b) vrsto prihajajoče spremembe ali sprememb računovodske usmeritve;
  - (c) datum, do katerega je treba začeti uporabljati MSRP;
  - (d) datum, na katerega namerava podjetje prvič uporabiti MSRP, in
  - (e) bodisi
    - (i) razpravo o vplivu, ki naj bi ga imel začetek uporabe MSRP na računovodske izkaze podjetja, bodisi
    - (ii) izjavo, da vpliv niti ni znan niti ga ni možno razumno oceniti.

RAČUNOVODSKE OCENE

- 32 Računovodska usmeritev lahko zahteva, da se postavke v računovodskih izkazih merijo na način, ki vključuje negotovost pri merjenju – to pomeni, da lahko računovodska usmeritev zahteva, da se morajo take postavke meriti po denarnih zneskih, ki jih ni mogoče neposredno določiti in jih je treba namesto tega oceniti. V takem primeru podjetje pripravi računovodsko oceno, da doseže cilj, določen z računovodsko usmeritvijo. Priprava računovodskih ocen vključuje uporabo presoje ali predpostavk na podlagi zadnjih razpoložljivih, zanesljivih informacij. Primeri računovodskih ocen vključujejo:
- (a) popravek vrednosti za izgubo za pričakovane kreditne izgube v skladu z MSRP 9 *Finančni instrumenti*;
  - (b) čisto iztržljivo vrednost postavke v zalogi v skladu z MRS 2 *Zaloge*;
  - (c) pošteno vrednost sredstva ali obveznosti v skladu z MSRP 13 *Merjenje pošteno vrednosti*;
  - (d) obračunano amortizacijo za postavko opredmetenih osnovnih sredstev v skladu z MRS 16; ter
  - (e) rezervacijo za jamstvene obveze v skladu z MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva*.
- 32A Podjetje uporablja tehnike merjenja in vhodne podatke za pripravo računovodske ocene. Tehnike merjenja vključujejo tehnike ocenjevanja (na primer tehnike, uporabljene za merjenje popravka vrednosti za izgubo za pričakovane kreditne izgube v skladu z MSRP 9) in tehnike ocenjevanja vrednosti (na primer tehnike, uporabljene za merjenje pošteno vrednosti sredstva ali obveznosti v skladu z MSRP 13).
- 32B Izraz „ocena“ se v MSRP včasih nanaša na oceno, ki ni računovodska ocena, kot je opredeljena v tem standardu. Včasih se na primer nanaša na vhodni podatek, uporabljen pri pripravi računovodskih ocen.
- 33 Uporaba razumnih ocen je bistven del pripravljavanja računovodskih izkazov in ne zmanjšuje njihove zanesljivosti.

Spremembe računovodskih ocen

- 34 Podjetje bo morda moralo spremeniti računovodsko oceno, če pride do sprememb okoliščin, na katerih je temeljila računovodska ocena, ali zaradi novih informacij, novih dogodkov ali več izkušenj. Narava spremembe računovodske ocene je taka, da ni vezana na pretekla obdobja in se ne šteje za popravek napake.
- 34A Učinki spremembe vhodnega podatka ali spremembe tehnike merjenja na računovodsko oceno so spremembe računovodskih ocen, razen če izhajajo iz popravka napak iz preteklih obdobj.
- 35 Sprememba uporabljene podlage za merjenje je sprememba računovodske usmeritve in ne sprememba računovodske ocene. Kadar je težko razločiti med spremembo računovodske usmeritve in spremembo računovodske ocene, se sprememba obravnava kot sprememba računovodske ocene.

Uporaba sprememb računovodskih ocen

- 36 **Učinek spremembe računovodske ocene, z izjemo spremembe iz 37. člena, se pripozna za naprej, tako da se vključi v poslovni izid v:**
- (a) obdobju spremembe, če sprememba vpliva samo na to obdobje, ali
  - (b) obdobju spremembe in prihodnjih obdobjih, če sprememba vpliva tudi na ta obdobja.

- 37 **V obsegu, v katerem sprememba računovodske ocene povzroči spremembe sredstev in obveznosti ali se navezuje na postavko lastniškega kapitala, se to pripozna s prilagoditvijo knjigovodske vrednosti s tem povezanega sredstva, obveznosti ali postavke lastniškega kapitala v obdobju spremembe.**
- 38 Pripoznanje učinka spremembe računovodske ocene za naprej pomeni, da sprememba velja za vse transakcije, druge dogodke in pogoje od dneva te spremembe. Sprememba računovodske ocene lahko vpliva samo na poslovni izid v tekočem obdobju ali pa na poslovni izid v tekočem obdobju in prihodnjih obdobjih. Na primer, sprememba popravka vrednosti za izgubo za pričakovane kreditne izgube vpliva le na poslovni izid v tekočem obdobju in se zato pripozna v tekočem obdobju. Toda sprememba ocenjene dobe koristnosti ali pričakovanega vzorca porabe prihodnjih gospodarskih koristi amortizirljivega sredstva vpliva na obračunano amortizacijo tako v tekočem obdobju kot tudi v vsakem prihodnjem obdobju v preostali dobi koristnosti sredstva. V obeh primerih je treba učinek spremembe, ki se nanaša na tekoče obdobje, pripoznati kot prihodek ali odhodek tekočega obdobja. Učinek na prihodnja obdobja, če obstaja, se pripozna kot prihodek ali odhodek v ustreznih prihodnjih obdobjih.

Razkritja

- 39 **Podjetje razkrije vrsto in znesek spremembe računovodske ocene, ki vpliva na tekoče obdobje ali naj bi vplivala na prihodnja obdobja, razen če gre za razkritje učinka na prihodnja obdobja, kjer je ocena učinka neizvedljiva.**
- 40 Če podjetje zaradi neizvedljivosti ne razkrije ocene zneska učinka v prihodnjih obdobjih, to dejstvo razkrije.

NAPAKE

- 41 Napake se lahko zgodijo pri pripoznavanju, merjenju, predstavljanju ali razkrivanju sestavin računovodskih izkazov. Računovodski izkazi niso skladni z MSRP, če vsebujejo pomembne napake ali nepomembne napake, storjene nalašč, da bi se dosegel določen prikaz finančnega položaja, finančne uspešnosti ali denarnih tokov podjetja. Morebitne napake v tekočem obdobju, ki se v tem obdobju tudi odkrijejo, se popravijo, preden se računovodski izkazi odobrijo za objavo. Pomembne napake pa se včasih odkrijejo šele v naslednjem obdobju in te napake iz preteklih obdobj se popravijo v primerjalnih informacijah, ki so predstavljene v računovodskih izkazih za obdobje, v katerem se napaka odkrije (glej 42.–47. člen).
- 42 **Podjetje ob upoštevanju 43. člena popravi pomembne napake iz preteklih obdobj za nazaj, in sicer v prvem sklopu računovodskih izkazov, ki bodo odobreni za objavo po odkritju napak. Napake podjetje popravi s:**
- (a) preračunom primerjalnih zneskov za predstavljeno preteklo obdobje ali obdobja, v katerih so se napake pojavile, ali
- (b) preračunom začetnih stanj sredstev, obveznosti in lastniškega kapitala za najzgodnejše predstavljeno preteklo obdobje, če se je napaka pojavila pred najzgodnejšim predstavljenim preteklim obdobjem.

Omejitve preračuna za nazaj

- 43 Napaka iz preteklega obdobja se popravi s preračunom za nazaj, razen v obsegu, v katerem je določitev učinkov napake v določenem obdobju ali kumulativnega učinka napake neizvedljiva.
- 44 Če je določitev učinkov v določenem obdobju, ki jih ima napaka na primerjalne informacije iz enega ali več preteklih predstavljenih obdobj, neizvedljiva, podjetje preračuna začetna stanja sredstev, obveznosti in lastniškega kapitala za najzgodnejše obdobje, za katerega je preračun za nazaj izvedljiv (to je lahko tekoče obdobje).
- 45 Če je na začetku tekočega obdobja določitev kumulativnega učinka napake na vsa pretekla obdobja neizvedljiva, podjetje preračuna primerjalne informacije, da napako popravi za naprej od najzgodnejšega izvedljivega datuma.

- 46 Popravek napake iz preteklega obdobja se izključi iz poslovnega izida za obdobje, za katerega se je odkrila napaka. Vse predstavljene informacije za pretekla obdobja, vključno s povzetki preteklih finančnih podatkov, se prav tako preračunajo za vsa pretekla obdobja, za katera je to izvedljivo.
- 47 Če je določitev zneska napake za vsa pretekla obdobja neizvedljiva (npr. napaka pri uporabi računovodske usmeritve), podjetje v skladu s 45. členom preračuna primerjalne informacije za naprej od najzgodnejšega izvedljivega datuma. Zato dela kumulativnega preračuna sredstev, obveznosti in lastniškega kapitala, do katerega je prišlo pred tem datumom, ne upošteva. 50.–53. člen vsebujejo napotke o tem, kdaj je popravek napake za eno ali več preteklih obdobji neizvedljiv.
- 48 Popravek napak je treba razločevati od sprememb računovodskih ocen. Računovodske ocene so po svoji naravi približki, ki se bodo zaradi dodatnih informacij morda morali spremeniti. Na primer dobiček ali izguba, pripoznana v zvezi z razpletom negotovega dogodka, ni popravek napake.

Razkritje napak iz preteklih obdobji

49 Ko uporabljata 42. člen, podjetje razkrije naslednje:

(a) vrsto napake iz preteklega obdobja;

(b) za vsako predstavljeno preteklo obdobje, kolikor je izvedljivo, znesek popravka za:

(i) vsako vrstično postavko v računovodskih izkazih, na katero vpliva napaka, in

(ii) osnovni in popravljene čisti dobiček na delnico, če se za podjetje uporablja MRS 33;

(c) znesek popravka na začetku najzgodnejšega predstavljenega preteklega obdobja in

(d) če je preračun za nazaj za določeno preteklo obdobje neizvedljiv, okoliščine, ki so vodile do tega, in opis, na kakšen način in od kdaj je napaka popravljena.

V računovodskih izkazih za poznejša obdobja ni treba ponavljati teh razkritij.

NEIZVEDLJIVOST UPORABE ZA NAZAJ IN PRERAČUNA ZA NAZAJ

- 50 V nekaterih okoliščinah je prilagoditev primerjalnih informacij iz enega ali več preteklih obdobji, da bi se dosegla primerljivost s tekočim obdobjem, neizvedljiva. Na primer, podatki v preteklem obdobju ali obdobjih morda niso bili zbrani na način, ki bi omogočal uporabo nove računovodske usmeritve za nazaj (vključno z njeno uporabo za naprej za pretekla obdobja za namene 51.–53. člena) ali preračun za nazaj ter s tem popravek napake iz preteklega obdobja, in morda je poustvarjanje informacij neizvedljivo.
- 51 Pri uporabi računovodske usmeritve za elemente računovodskih izkazov, ki so pripoznani ali razkriti v zvezi s transakcijami, drugimi dogodki ali okoliščinami, je pogosto potrebno ocenjevanje. Ocenjevanje je po svoji naravi subjektivno in ocene se lahko pripravijo po obdobju poročanja. Priprava ocen pa je lahko tudi bolj zahtevna kot uporaba računovodske usmeritve za nazaj ali preračun za nazaj za popravek napake iz preteklega obdobja, ker je od povezane transakcije, drugega dogodka ali okoliščine lahko minilo dlje časa. Cilj ocen, ki se nanašajo na pretekla obdobja, pa je isti kot namen ocen v tekočem obdobju, in sicer mora ocena odražati okoliščine v trenutku, ko je prišlo do transakcije, drugega dogodka ali okoliščine.

52 Zato je treba pri uporabi nove računovodske usmeritve za nazaj ali popravku napake iz preteklega obdobja razločevati med informacijami, ki

(a) potrjujejo razmere, ki so obstajale na dan ali dneve, ko je prišlo do transakcije, drugega dogodka ali okoliščine, in

(b) bi bile na voljo, ko so bili računovodski izkazi za obravnavano preteklo obdobje odobreni za objavo,

in ostalimi informacijami. Pri nekaterih vrstah ocen (npr. merjenje poštene vrednosti, pri katerem se uporabijo pomembni vhodni podatki, ki jih ni mogoče opazovati) med temi informacijami ni mogoče razločevati. Če bi uporaba ali preračun za nazaj zahtevala pripravo pomembne ocene, pri kateri razločevanje med obema vrstama informacij ne bi bilo mogoče, sta uporaba nove računovodske usmeritve ali popravek napake iz preteklega obdobja za nazaj neizvedljiva.

53 Pri uporabi nove računovodske usmeritve ali popravljanju zneskov za preteklo obdobje se ne smejo uporabljati poznejše ugotovitve o takratnih okoliščinah, niti pri predpostavkah o namenih posloводства v preteklem obdobju niti pri ocenjevanju zneskov, ki so bili pripoznani, izmerjeni ali razkriti v preteklem obdobju. Na primer, ko podjetje popravi napako iz preteklega obdobja pri izračunavanju svoje obveznosti za nabrani bolniški dopust zaposlenih v skladu z MRS 19 *Zasluzki zaposlenih*, ne upošteva informacij o pojavu izredno nevarne gripe v naslednjem obdobju, za katere je izvedelo šele po tem, ko so bili računovodski izkazi za preteklo obdobje že odobreni za objavo. Dejstvo, da so pri spreminjanju primerjalnih informacij, predstavljenih za pretekla obdobja, pogosto potrebne znatne ocene, ne onemogoča zanesljivih prilagoditev ali popravkov primerjalnih informacij.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI IN PREHOD

54 Podjetje ta standard uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2005 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je priporočljiva. Če podjetje uporablja ta standard za obdobje pred 1. januarjem 2005, to dejstvo razkrije.

54A [črtano]

54B [črtano]

54C Z MSRP 13 *Merjenje poštene vrednosti*, izdanim maja 2011, se je spremenil 52. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 13.

54D [črtano]

54E Z MSRP 9 *Finančni instrumenti*, kot je bil izdan julija 2014, se je spremenil 53. člen in črtali 54.A, 54.B in 54. D člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 9.

54F Z dokumentom *Spremembe sklicevanj na temeljni okvir v MSRP*, izdanim leta 2018, sta se spremenila 6. in 11.(b) člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena, če podjetje istočasno uporablja tudi vse druge spremembe, ki jih uvaja dokument *Spremembe sklicevanj na temeljni okvir v MSRP*. Podjetje spremembe 6. in 11.(b) člena uporablja za nazaj v skladu s tem standardom. Če podjetje ugotovi, da bi bila uporaba za nazaj neizvedljiva ali bi vključevala pretirane stroške ali prizadevanja, spremembe 6. in 11.(b) člena uporablja ob upoštevanju 23.–28. člena tega standarda. Če bi uporaba katere koli spremembe iz dokumenta *Spremembe sklicevanj na temeljni okvir v MSRP* za nazaj vključevala pretirane stroške ali prizadevanja, podjetje pri uporabi 23.–28. člena tega standarda vsako navedbo pridevnika „neizvedljiv“, razen v zadnjem stavku 27. člena, razume kot „vključuje pretirane stroške ali prizadevanja“ ter vsako navedbo pridevnika „izvedljiv“ kot „možno brez pretiranih stroškov ali prizadevanj“.

- 54G Če podjetje ne uporablja MSRP 14 *Konti odloženih zneskov zaradi zakonske regulacije*, se podjetje pri uporabi 11.(b) člena za stanja na kontih zaradi zakonske regulacije še naprej sklicuje na opredelitve pojmov, merila za pripoznanje in koncepte za merjenje sredstev iz *Okvirnih navodil za pripravljanje in predstavljanje računovodskih izkazov* ⁽⁵⁾ namesto tistih iz *temeljnega okvira* ter upošteva njihovo uporabnost. Stanje na kontih zaradi zakonske regulacije je stanje katerega koli odhodka (ali prihodka), ki v skladu z drugimi veljavnimi MSRP ni pripoznano kot sredstvo ali obveznost, vendar ga je (ali se pričakuje, da ga bo) regulator cen vključil v določitev cene, ki se lahko zaračuna strankam. Regulator cen je pooblaščen organ, ki ima na podlagi statuta ali predpisa pristojnost za določanje cene ali razpona cen, ki zavezujejo podjetje. Regulator cen je lahko tretja oseba ali povezana oseba podjetja, vključno z upravnim odborom podjetja, če je ta organ s statutom ali predpisom zavezan, da določa cene v interesu strank in splošne finančne vzdržnosti podjetja.
- 54H Z dokumentom *Opredelitev pojma pomemben* (spremembe MRS 1 in MRS 8), izdanim oktobra 2018, sta se spremenila 7. člen MRS 1 in 5. člen MRS 8 ter črtal 6. člen MRS 8. Podjetje te spremembe uporablja za naprej za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 54I Z dokumentom *Opredelitev računovodskih usmeritev*, izdanim februarja 2021, so se spremenili 5., 32., 34., 38. in 48. člen ter dodali 32.A, 32.B in 34.A člen. Podjetje začne uporabljati te spremembe za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2023 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Podjetje te spremembe uporablja za spremembe računovodskih ocen in spremembe računovodskih usmeritev, do katerih pride na začetku prvega letnega obdobja poročanja, v katerem uporabi spremembe, ali po njem.

RAZVELJAVITEV DRUGIH OBJAV

- 55 Ta standard nadomešča MRS 8 *Čisti poslovni izid za obdobje, bistvene napake in spremembe računovodskih usmeritev*, ki je bil popravljen leta 1993.
- 56 Ta standard nadomešča naslednji pojasnili:
- (a) SOP-2 *Doslednost – usredstvenje stroškov izposojanja* in
  - (b) SOP-18 *Doslednost – druge metode*.

⁽⁵⁾ Sklic se nanaša na *Okvirna navodila za pripravljanje in predstavljanje računovodskih izkazov* organizacije IASC, ki jih je UOMRS sprejel leta 2001.

[Opomba urednika: Izvleček *Okvirnih navodil za pripravljanje in predstavljanje računovodskih izkazov* organizacije IASC, ki jih je Odbor sprejel leta 2001, je na voljo na spletišču Fundacije MSRP na strani o MRS 8 v oddelku „Supporting Implementation“ pod naslovom „Supporting Implementation by IFRS Standard“.]

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 10

Dogodki po obdobju poročanja

CILJ

1 Cilj tega standarda je določiti:

- (a) kdaj naj podjetje popravi svoje računovodske izkaze za dogodke po obdobju poročanja in
- (b) kaj naj podjetje razkrije o datumu, ko so bili računovodski izkazi odobreni za objavo, in o dogodkih po obdobju poročanja.

Ta standard tudi zahteva, da podjetje ne pripravlja svojih računovodskih izkazov ob predpostavki delujočega podjetja, če dogodki po obdobju poročanja nakazujejo, da predpostavka delujočega podjetja ni primerna.

PODROČJE UPORABE

2 Ta standard se uporablja za računovodenje in razkrivanje dogodkov po obdobju poročanja.

OPREDELITVE POJMOV

3 V tem standardu se uporabljajo naslednji izrazi, katerih pomen je natančno določen:

Dogodki po obdobju poročanja so tisti dogodki, tako ugodni kot neugodni, ki se zgodijo med koncem obdobja poročanja in datumom odobritve računovodskih izkazov za objavo. Dogodki so lahko dveh vrst:

- (a) takšni, ki dajejo dokaze o okoliščinah, ki so obstajale na koncu obdobja poročanja (*dogodki po obdobju poročanja, ki zahtevajo prilagoditev*), in
- (b) takšni, ki zgolj nakazujejo okoliščine, ki so se pojavile po obdobju poročanja (*dogodki po obdobju poročanja, ki ne zahtevajo prilagoditve*).

4 Proces odobritve računovodskih izkazov za objavo se razlikuje glede na strukturo posloводства, zakonske zahteve ter postopke za pripravljanje in zaključevanje računovodskih izkazov.

5 V nekaterih primerih mora podjetje predložiti svoje računovodske izkaze v potrditev delničarjem, potem ko so že objavljeni. V takšnih primerih so računovodski izkazi odobreni za objavo na datum objave in ne na datum, ko delničarji potrdijo računovodske izkaze.

Primer

Poslovodstvo podjetja 28. februarja 20X2 dokonča osnutek računovodskih izkazov za leto, ki se je končalo 31. decembra 20X1. Dne 18. marca 20X2 upravni odbor pregleda računovodske izkaze in jih odobri za objavo. Podjetje objavi svoj dobiček in druge izbrane finančne informacije 19. marca 20X2. Računovodski izkazi se dajo na razpolago delničarjem in drugim 1. aprila 20X2. Delničarji potrdijo računovodske izkaze na letni skupščini 15. maja 20X2 in potrjeni računovodski izkazi se nato 17. maja 20X2 predložijo regulativnemu organu.

Računovodski izkazi so odobreni za objavo 18. marca 20X2 (datum, ko jih upravni odbor odobri za objavo).

6 V nekaterih primerih mora poslovodstvo podjetja predložiti računovodske izkaze v potrditev nadzornemu svetu (sestavljenemu izključno iz neizvršnih članov). V takšnih primerih so računovodski izkazi odobreni za objavo, ko jih poslovodstvo odobri za predložitev nadzornemu svetu.

Primer

Dne 18. marca 20X2 poslovodstvo podjetja odobri predložitev računovodskih izkazov nadzornemu svetu. Nadzorni svet sestavljajo samo neizvršni člani, v njem pa so lahko predstavniki zaposlenih in drugih zunanjih interesov. Nadzorni svet potrdi računovodske izkaze 26. marca 20X2. Računovodski izkazi se dajo na razpolago delničarjem in drugim 1. aprila 20X2. Delničarji potrdijo računovodske izkaze na letni skupščini 15. maja 20X2 in računovodski izkazi se nato 17. maja 20X2 predložijo regulativnemu organu.

Računovodski izkazi so odobreni za objavo 18. marca 20X2 (datum, ko poslovodstvo odobri predložitev nadzornem svetu).

- 7 Dogodki po obdobju poročanja so vsi dogodki do datuma, ko so računovodski izkazi odobreni za objavo, tudi če se zgodijo po javni objavi dobička ali drugih izbranih finančnih informacij.

PRIPOZNAVANJE IN MERJENJE

Dogodki po obdobju poročanja, ki zahtevajo prilagoditev

- 8 Podjetje popravi zneske, pripoznane v računovodskih izkazih, da odražajo dogodke po obdobju poročanja, ki zahtevajo prilagoditev.**

- 9 V nadaljevanju so predstavljeni primeri dogodkov po obdobju poročanja, ki zahtevajo prilagoditev in zaradi katerih mora podjetje popraviti zneske, pripoznane v računovodskih izkazih, ali pripoznati postavke, ki prej niso bile pripoznane:

(a) sodba sodišča po obdobju poročanja, ki potrjuje, da je imelo podjetje sedanjo obvezo že na koncu obdobja poročanja. Podjetje popravi že pripoznano rezervacijo v zvezi s tem sodnim postopkom v skladu z MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva* ali pa pripozna novo rezervacijo. Podjetje ne razkrije le pogojne obveznosti, ker sodba sodišča zagotavlja dodatne dokaze, ki bi se upoštevali v skladu s 16. členom MRS 37;

(b) prejetje informacij po obdobju poročanja, ki kažejo, da je bilo na koncu obdobja poročanja sredstvo oslabiljeno ali da je treba popraviti znesek prej pripoznane izgube zaradi oslabitve takšnega sredstva. Na primer:

(i) stečaj stranke, do katerega je prišlo po obdobju poročanja, običajno potrdi, da je imela stranka na koncu obdobja poročanja poslabšano kreditno kakovost; in

(ii) prodaja zalog po obdobju poročanja je lahko dokaz o njihovi čisti iztržljivi vrednosti na koncu obdobja poročanja;

(c) določitev nabavne vrednosti kupljenih sredstev po obdobju poročanja ali izkupička od prodanih sredstev pred koncem obdobja poročanja;

(d) določitev zneska udeležbe v dobičku ali plačil nagrad po obdobju poročanja, če je imelo podjetje na koncu obdobja poročanja sedanjo pravno ali posredno obvezo za takšna plačila zaradi dogodkov pred tem datumom (glej MRS 19 *Zasluzki zaposlenih*);

(e) odkritje goljufij ali napak, ki kaže, da računovodski izkazi niso pravilni.

Dogodki po obdobju poročanja, ki ne zahtevajo prilagoditve

- 10** Podjetje ne popravi zneskov, pripoznanih v računovodskih izkazih, da bi odražali dogodke po obdobju poročanja, ki ne zahtevajo prilagoditve.

- 11 Primer dogodka po obdobju poročanja, ki ne povzroči prilagoditve, je zmanjšanje poštene vrednosti naložb med koncem obdobja poročanja in datumom odobritve računovodskih izkazov za objavo. Zmanjšanje poštene vrednosti se praviloma ne nanaša na stanje naložbe na koncu obdobja poročanja, ampak odraža okoliščine, ki so se pojavile pozneje. Zato podjetje ne popravi zneskov, pripoznanih v računovodskih izkazih za naložbe. Podobno podjetje ne posodobi zneskov, razkritih o naložbah na koncu obdobja poročanja, čeprav bo morda moralo zagotoviti dodatna razkritja v skladu z 21. členom.

Dividende

- 12 Če se dividende imetnikom kapitalskih instrumentov (kot so opredeljeni v MRS 32 *Finančni instrumenti: predstavljanje*) priznajo po obdobju poročanja, jih podjetje na koncu obdobja poročanja ne pripozna kot obveznost.
- 13 Če se dividende priznajo po obdobju poročanja, vendar preden so računovodski izkazi odobreni za objavo, se dividende na koncu obdobja poročanja ne pripoznajo kot obveznost, ker takrat še ne obstaja nobena obveza. Takšne dividende se razkrijejo v pojasnilih v skladu z MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov*.

DELUJOČE PODJETJE

- 14 **Podjetje ne pripravi svojih računovodskih izkazov ob predpostavki delujočega podjetja, če se poslovanje po obdobju poročanja odloči, da bo likvidiralo podjetje ali ustavilo poslovanje oziroma da ni nobene stvarne možnosti za kaj drugega.**
- 15 Poslabšanje poslovnih rezultatov in finančnega položaja po obdobju poročanja lahko kaže na potrebo po preučitvi, ali je predpostavka delujočega podjetja še primerna. Če ni več primerna, je učinek tako vseobsegajoč, da zahteva ta standard prej temeljno spremembo računovodske podlage kot pa prilagoditev zneskov, pripoznanih v skladu s prvotno računovodsko podlago.
- 16 MRS 1 določa obvezna razkritja, če:
- (a) podjetje ne pripravi računovodskih izkazov ob predpostavki delujočega podjetja ali
  - (b) poslovanje se zaveda pomembnih negotovosti, povezanih z dogodki ali okoliščinami, ki utegnejo povzročiti precejšen dvom o sposobnosti podjetja za nadaljevanje delovanja. Dogodki ali okoliščine, ki zahtevajo razkritje, se lahko pojavijo po obdobju poročanja.

RAZKRITJA

Datum odobritve za objavo

- 17 **Podjetje razkrije datum, ko so bili računovodski izkazi odobreni za objavo, in kdo jih je odobril. Če imajo lastniki podjetja ali drugi pravico popraviti računovodske izkaze po objavi, podjetje to dejstvo razkrije.**
- 18 Za uporabnike je pomembno, da vedo, kdaj so bili računovodski izkazi odobreni za objavo, saj ne odražajo dogodkov po tem datumu.

Posodobitev razkritja o okoliščinah na koncu obdobja poročanja

- 19 Če podjetje po obdobju poročanja prejme informacije o okoliščinah, ki so obstajale na koncu obdobja poročanja, zaradi novih informacij posodobi razkritja v zvezi s temi okoliščinami.

- 20 V nekaterih primerih mora podjetje posodobiti razkritja v svojih računovodskih izkazih, da odražajo informacije, pridobljene po obdobju poročanja, tudi če informacije ne vplivajo na zneske, ki jih podjetje pripozna v svojih računovodskih izkazih. Potreba po posodobitvi razkritij se na primer pojavi, če so po obdobju poročanja na razpolago dokazi o pogojni obveznosti, ki je obstajala na koncu obdobja poročanja. Poleg razmisleka, ali naj pripozna ali spremeni rezervacijo v skladu z MRS 37, podjetje zaradi takšnega dokaza posodobi razkritja o pogojni obveznosti.

Dogodki po obdobju poročanja, ki ne zahtevajo prilagoditve

- 21 Če so dogodki po obdobju poročanja, ki ne zahtevajo prilagoditve, pomembni, bi bilo mogoče upravičeno pričakovati, da bo nerazkritje vplivalo na odločitve, ki jih primarni uporabniki računovodskih izkazov za splošne namene sprejmejo na podlagi teh računovodskih izkazov, ki zagotavljajo finančne informacije o določenem poročajočem podjetju. Zato podjetje o vsaki pomembni vrsti dogodkov po obdobju poročanja, ki ne zahtevajo prilagoditve, razkrije:

(a) naravo dogodka in

(b) oceno njegovega finančnega učinka ali navedbo, da takšna ocena ni mogoča.

- 22 Sledijo primeri dogodkov po obdobju poročanja, ki ne zahtevajo prilagoditve, ki bi se morali praviloma razkriti:

(a) večja poslovna združitev po obdobju poročanja (MSRP 3 *Poslovne združitve* zahteva v takih primerih posebna razkritja) ali odtujitev večjega odvisnega podjetja;

(b) objava načrta ustavitve določene poslovne dejavnosti;

(c) večji nakupi sredstev, razvrstitev med sredstva v posesti za prodajo v skladu z MSRP 5 *Nekratkoročna sredstva v posesti za prodajo in ustavljeno poslovanje* in odtujitve sredstev ali državne razlastitve večjega premoženja;

(d) uničenje večjega proizvodnega obrata zaradi požara po obdobju poročanja;

(e) objava ali začetek večjega prestrukturiranja (glej MRS 37);

(f) večje transakcije z navadnimi delnicami in potencialnimi navadnimi delnicami po obdobju poročanja (MRS 33 *Čisti dobiček na delnico* od podjetja zahteva, da razkrije opis takšnih transakcij, z izjemo tistih, pri katerih gre za izdaje brezplačnih delnic obstoječim delničarjem, cepitve delnic ali združitve delnic, ki se morajo v skladu z MRS 33 vse prilagoditi);

(g) nenavadno velike spremembe cen sredstev ali menjalnih tečajev po obdobju poročanja;

(h) spremembe davčnih stopenj ali sprejetih oziroma napovedanih davčnih zakonov po obdobju poročanja, ki pomembno vplivajo na terjatve in obveznosti za obračunani davek ter odložene terjatve in obveznosti za davek (glej MRS 12 *Davek od dohodka*);

(i) prevzemanje pomembnih obvez ali pogojnih obveznosti, na primer z izdajo pomembnih jamstev; ter

(j) začetek večjih pravnih postopkov izključno zaradi dogodkov, ki so se zgodili po obdobju poročanja.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 23 Podjetje ta standard uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2005 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je priporočljiva. Če podjetje uporablja ta standard za obdobje pred 1. januarjem 2005, to dejstvo razkrije.
- 23A Z MSRP 13 *Merjenje pošteno vrednosti*, izdanim maja 2011, se je spremenil 11. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 13.
- 23B Z MSRP 9 *Finančni instrumenti*, kot je bil izdan julija 2014, se je spremenil 9. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 9.
- 23C Z dokumentom *Opredelitev pojma pomemben* (spremembe MRS 1 in MRS 8), izdanim oktobra 2018, se je spremenil 21. člen. Podjetje te spremembe uporablja za naprej za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja spremenjeno opredelitev pojma pomemben iz 7. člena MRS 1 ter 5. in 6. člena MRS 8.

RAZVELJAVITEV MRS 10 (POPRAVLJEN LETA 1999)

- 24 Ta standard nadomešča MRS 10 *Dogodki po datumu bilance stanja* (popravljen leta 1999).

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 12

Davek od dohodka

CILJ

Cilj tega standarda je predpisati računovodenje davka od dohodka. Glavno vprašanje pri računovodenju davka od dohodka je, kako obravnavati sedanje in prihodnje davčne posledice za:

- (a) prihodnjo povrnitev (poravnavo) knjigovodske vrednosti sredstev (obveznosti), pripoznanih v izkazu finančnega položaja podjetja, in
- (b) transakcije in druge dogodke v tekočem obdobju, pripoznane v računovodskih izkazih podjetja.

S pripoznanjem sredstva ali obveznosti je povezano dejstvo, da poročajoče podjetje pričakuje povrnitev ali poravnavo knjigovodske vrednosti takšnega sredstva ali obveznosti. Če je verjetno, da bodo posledica povrnitve ali poravnave knjigovodske vrednosti višja (nižja) prihodnja plačila davka, kot če takšna povrnitev ali poravnava ne bi imela davčnih posledic, ta standard z nekaterimi omejenimi izjemami zahteva, da podjetje pripozna odloženo obveznost za davek (odloženo terjatev za davek).

Ta standard zahteva, da podjetje računovodsko obravnava davčne posledice transakcij in drugih dogodkov na enak način, kot obravnava same transakcije in druge dogodke. Zato se davčni učinki, povezani s transakcijami in drugimi dogodki, pripoznanimi v poslovnem izidu, prav tako pripoznajo v poslovnem izidu. Davčni učinki, povezani s transakcijami in drugimi dogodki, pripoznanimi zunaj poslovnega izida (bodisi v drugem vseobsegajočem donosu bodisi neposredno v lastniškem kapitalu), se prav tako pripoznajo zunaj poslovnega izida (v drugem vseobsegajočem donosu oziroma neposredno v lastniškem kapitalu). Podobno pripoznanje odloženih terjatev in obveznosti za davek pri poslovni združitvi vpliva na znesek dobrega imena, nastalega pri poslovni združitvi, ali znesek pripoznanega dobička pri izpogajanem nakupu.

Ta standard obravnava tudi pripoznavanje odloženih terjatev za davek, ki nastanejo zaradi neizrabljenih davčnih izgub ali neizrabljenih davčnih dobropisov, predstavljanje davka od dohodka v računovodskih izkazih in razkrivanje informacij v zvezi z davkom od dohodka.

PODROČJE UPORABE

1 Ta standard se uporablja pri računovodenju davka od dohodka.

2 Za namene tega standarda vključuje davek od dohodka vse davke v državi in tujini, ki temeljijo na obdavčljivem dobičku. Davek od dohodka vključuje tudi davke, kot je pri viru odtegnjeni davek, ki jih mora plačati odvisno podjetje, pridruženo podjetje ali skupni aranžma pri izplačilih poročajočemu podjetju.

3 [črtano]

4 Ta standard ne obravnava metod računovodenja državnih podpor (glej MRS 20 *Računovodenje državnih podpor in razkrivanje državne pomoči*) ali davčnih dobropisov za naložbe. Obravnava pa računovodenje začasnih razlik, ki se lahko pojavijo zaradi takšnih podpor ali davčnih dobropisov za naložbe.

OPREDELITVE POJMOV

5 V tem standardu se uporabljajo naslednji izrazi, katerih pomen je natančno določen:

Računovodski dobiček je poslovni izid za posamezno obdobje pred odštetjem odhodka za davek.

Obdavčljivi dobiček (davčna izguba) je dobiček (izguba) v obdobju, ki se ugotovi v skladu s predpisi davčnih organov, na podlagi katerih se plača (vrne) davek od dohodka.

Odhodek za davek (prihodek od davka) je seštevek obračunanega davka in odloženega davka, ki se upošteva pri ugotavljanju poslovnega izida za obdobje.

Obračunani davek je znesek davka od dohodka, ki ga je treba plačati (vrniti) v zvezi z obdavčljivim dobičkom (davčno izgubo) za obdobje.

Odložene obveznosti za davek so zneski davka od dohodka, ki jih bo treba upoštevati pri plačilu davka v prihodnjih obdobjih v zvezi z obdavčljivimi začasnimi razlikami.

Odložene terjatve za davek so zneski davka od dohodka, ki bodo vrnjeni v prihodnjih obdobjih v zvezi z:

- (a) **odbitnimi začasnimi razlikami;**
- (b) **prenosom neizrabljenih davčnih izgub v prihodnja obdobja in**
- (c) **prenosom neizrabljenih davčnih dobropisov v prihodnja obdobja.**

Začasne razlike so razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstva ali obveznosti v izkazu finančnega položaja in njegovo (njeno) davčno vrednostjo. Začasne razlike so lahko:

- (a) *obdavčljive začasne razlike*, to je začasne razlike, katerih posledica so obdavčljivi zneski pri ugotavljanju obdavčljivega dobička (davčne izgube) v prihodnjih obdobjih, ko se knjigovodska vrednost sredstva povrne oziroma se knjigovodska vrednost obveznosti poravna, ali
- (b) *odbitne začasne razlike*, to je začasne razlike, katerih posledica so zneski, ki se odštejejo pri ugotavljanju obdavčljivega dobička (davčne izgube) v prihodnjih obdobjih, ko se knjigovodska vrednost sredstva povrne oziroma se knjigovodska vrednost obveznosti poravna.

Davčna vrednost sredstva ali obveznosti je znesek, ki se pripiše sredstvu ali obveznosti za davčne namene.

- 6 Odhodek za davek (prihodek od davka) sestavljata odhodek za obračunani davek (prihodek od obračunanega davka) in odloženi odhodek za davek (odloženi prihodek od davka).

Davčna vrednost

- 7 Davčna vrednost sredstva je znesek, ki se za davčne namene odšteje od vsake obdavčljive gospodarske koristi, ki priteče v podjetje, kadar se z njo povrne knjigovodska vrednost sredstva. Če gospodarska korist ni obdavčljiva, je davčna vrednost sredstva enaka njegovi knjigovodski vrednosti.

Primeri

1. Stroj ima nabavno vrednost 100. Za davčne namene je bila amortizacija v višini 30 že odšteta v tekočem in prejšnjih obdobjih, preostanek nabavne vrednosti pa se bo odštel v prihodnjih obdobjih bodisi kot amortizacija bodisi z odbitkom ob odtujitvi. Dobiček, ki se ustvari z uporabo stroja, je obdavčljiv, vsak dobiček ob odtujitvi stroja bo obdavčljiv, vsaka izguba ob odtujitvi pa se bo za davčne namene odštela. *Davčna vrednost stroja je 70.*
2. Terjatve za obresti imajo knjigovodsko vrednost 100. Z njimi povezani prihodki od obresti bodo obdavčeni na podlagi plačil. *Davčna vrednost terjatev za obresti je nič.*
3. Terjatve do kupcev imajo knjigovodsko vrednost 100. Z njimi povezani prihodki so že bili vključeni v obdavčljivi dobiček (davčno izgubo). *Davčna vrednost terjatev do kupcev je 100.*
4. Terjatve za dividende odvisnega podjetja imajo knjigovodsko vrednost 100. Dividende niso obdavčljive. Vsebinsko se celotna knjigovodska vrednost terjatev odšteje od gospodarskih koristi. Iz tega sledi, da je davčna vrednost terjatev za dividende 100 ⁽⁴⁾.

5. Dano posojilo ima knjigovodsko vrednost 100. Vračilo posojila ne bo imelo nobenih davčnih posledic. *Davčna vrednost posojila je 100.*

^(a) Pri tej analizi ni obdavčljive začasne razlike. Alternativna analiza bi lahko bila, da imajo vračunane terjatve za dividende davčno vrednost nič in da se za nastalo obdavčljivo začasno razliko v višini 100 uporabi davčna stopnja nič. Pri obeh analizah ni nobene odložene obveznosti za davek.

- 8 Davčna vrednost obveznosti je njena knjigovodska vrednost, zmanjšana za znesek, ki se bo odštel za davčne namene v zvezi s to obveznostjo v prihodnjih obdobjih. V primeru odloženega prihodka iz naslova vnaprejšnjih plačil je davčna vrednost iz tega naslova nastale obveznosti njena knjigovodska vrednost, zmanjšana za znesek odloženega prihodka, ki v prihodnjih obdobjih ne bo obdavčljiv.

Primeri

1. Kratkoročne obveznosti vključujejo vnaprej vračunane odhodke s knjigovodsko vrednostjo 100. Povezani odhodki se bodo odšteli za davčne namene na podlagi plačil. *Davčna vrednost vnaprej vračunanih odhodkov je nič.*
2. Kratkoročne obveznosti vključujejo prihodke od obresti, prejete vnaprej, s knjigovodsko vrednostjo 100. Povezani prihodki od obresti so bili obdavčeni na podlagi plačil. *Davčna vrednost vnaprej prejetih obresti je nič.*
3. Kratkoročne obveznosti vključujejo vnaprej vračunane odhodke s knjigovodsko vrednostjo 100. Povezani odhodki so že bili odšteti za davčne namene. *Davčna vrednost vnaprej vračunanih odhodkov je 100.*
4. Kratkoročne obveznosti vključujejo vnaprej vračunane globe in kazni s knjigovodsko vrednostjo 100. Globe in kazni se ne odštejejo za davčne namene. *Davčna vrednost vnaprej vračunanih glob in kazni je 100^(a).*
5. Prejeto posojilo ima knjigovodsko vrednost 100. Vračilo posojila ne bo imelo nobenih davčnih posledic. *Davčna vrednost posojila je 100.*

^(a) Pri tej analizi ni odbitne začasne razlike. Alternativna analiza bi lahko bila, da imajo vnaprej vračunane globe in kazni davčno vrednost nič in da se za nastalo odbitno začasno razliko v višini 100 uporabi davčna stopnja nič. Pri obeh analizah ni nobene odložene terjatve za davek.

- 9 Nekatere postavke imajo davčno vrednost, vendar niso pripoznane kot sredstva in obveznosti v izkazu finančnega položaja. Na primer, stroški raziskovanja se pripoznajo kot odhodki pri ugotavljanju računovodskega dobička v obdobju, v katerem nastanejo, a jih bo morda šele v poznejšem obdobju dovoljeno odbiti pri ugotavljanju obdavčljivega dobička (davčne izgube). Razlika med davčno vrednostjo stroškov raziskovanja, to je zneskom, ki ga bo davčni organ dovolil kot odbitek v prihodnjih obdobjih, in knjigovodsko vrednostjo nič je odbitna začasna razlika, zaradi katere nastane odložena terjatev za davek.
- 10 Kjer davčna vrednost sredstva ali obveznosti ni takoj očitna, je koristno upoštevati temeljno načelo, na katerem temelji ta standard, in sicer, da podjetje z nekaterimi omejenimi izjemami pripozna odloženo obveznost (terjatev) za davek vedno, kadar bo povrnitev ali poravnava knjigovodske vrednosti sredstva ali obveznosti povzročila višja (nižja) prihodnja plačila davka kot bi jih, če povrnitev ali poravnava ne bi imela nobenih davčnih posledic. Primer C, ki sledi 51.A členu, prikazuje okoliščine, ko utegne biti koristno upoštevati to temeljno načelo, na primer kadar je davčna vrednost kakega sredstva ali obveznosti odvisna od pričakovanega načina povrnitve ali poravnave.
- 11 V konsolidiranih računovodskih izkazih se začasne razlike ugotovijo s primerjavo knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti iz konsolidiranih računovodskih izkazov z ustreznimi davčnimi vrednostmi. Davčna vrednost se določi glede na konsolidirano davčno napoved v tistih pravnih ureditvah, kjer je treba oddati takšno napoved. V drugih pravnih ureditvah se davčna vrednost določi glede na davčne napovedi vseh podjetij v skupini.

PRIPOZNAVANJE OBVEZNOSTI ZA OBRAČUNANI DAVEK IN TERJATEV ZA OBRAČUNANI DAVEK

- 12 **Obračunani davek za tekoče in prejšnja obdobja se v obsegu, v katerem še ni plačan, pripozna kot obveznost. Če že plačani znesek v tekočem in prejšnjih obdobjih presega obračunani znesek za ta obdobja, se presežek pripozna kot terjatev.**
- 13 **Korist v obliki vračila obračunanega davka prejšnjega obdobja, ki izhaja iz davčne izgube, se pripozna kot terjatev.**
- 14 Če se davčna izguba uporabi za zmanjšanje obračunanega davka prejšnjega obdobja, podjetje pripozna takšno korist kot terjatev v obdobju, v katerem nastane davčna izguba, ker je verjetno, da bo korist pritekala v podjetje in da jo je mogoče zanesljivo izmeriti.

PRIPOZNAVANJE ODLOŽENIH OBVEZNOSTI ZA DAVEK IN ODLOŽENIH TERJATEV ZA DAVEK

OBDAVČLJIVE ZAČASNE RAZLIKE

- 15 **Odložena obveznost za davek se pripozna za vse obdavčljive začasne razlike razen v obsegu, v katerem nastane kot posledica:**

(a) **začetnega pripoznanja dobrega imena ali**

(b) **začetnega pripoznanja sredstva ali obveznosti v transakciji, ki:**

(i) **ni poslovna združitev**

(ii) **v času transakcije ne vpliva niti na računovodski dobiček niti na obdavčljivi dobiček (davčno izgubo) in**

(iii) **v času transakcije ne povzroči enakih obdavčljivih in odbitnih začasnih razlik.**

Vendar se pri obdavčljivih začasnih razlikah, povezanih z naložbami v odvisna podjetja, podružnice in pridružena podjetja ter deleži v skupnih aranžmajih, pripozna odložena obveznost za davek v skladu z 39. členom.

- 16 S pripoznanjem sredstva je povezano dejstvo, da bo njegova knjigovodska vrednost povrnjena v obliki gospodarskih koristi, ki bodo pritekale v podjetje v prihodnjih obdobjih. Če knjigovodska vrednost sredstva preseže njegovo davčno vrednost, bo znesek obdavčljivih gospodarskih koristi presegal znesek dovoljenega odbitka za davčne namene. Ta razlika je obdavčljiva začasna razlika in obveza plačati iz nje izhajajoči davek od dohodka v prihodnjih obdobjih je odložena obveznost za davek. Ko podjetje povrne knjigovodsko vrednost sredstva, se obdavčljiva začasna razlika odpravi in podjetje ima obdavčljivi dobiček. Tako je verjetno, da bodo gospodarske koristi odtekale iz podjetja v obliki plačil davka. Zato ta standard zahteva pripoznanje vseh odloženih obveznosti za davek razen v okoliščinah, ki so opisane v 15. in 39. členu.

Primer

Sredstvo ima nabavno vrednost 150 in knjigovodsko vrednost 100. Kumulativna amortizacija za davčne namene je 90 in davčna stopnja 25 %.

Davčna vrednost sredstva je 60 (nabavna vrednost v višini 150, zmanjšana za kumulativno davčno amortizacijo v višini 90). Da bi podjetje povrnilo knjigovodsko vrednost 100, mora zaslužiti obdavčljivi dohodek 100, vendar bo lahko odštelo le davčno amortizacijo v višini 60. Tako bo ob povrnitvi knjigovodske vrednosti sredstva plačalo davek od dohodka v višini 10 (25 % od 40). Razlika med knjigovodsko vrednostjo 100 in davčno vrednost 60 je obdavčljiva začasna razlika v višini 40. Podjetje pripozna odloženo obveznost za davek 10 (25 % od 40), to je davek od dohodka, ki ga bo plačalo ob povrnitvi knjigovodske vrednosti sredstva.

- 17 Nekaterečasne razlike nastanejo, kadar so prihodki ali odhodki vključeni v računovodski dobiček enega obdobja, a v obdavčljivi dobiček drugega obdobja. Takšnečasne razlike se pogosto opisujejo kot razlike zaradi časovne neuskladenosti. Navajamo primere časovnih razlik te vrste, ki so obdavčljivečasne razlike in zato povzročijo odložene obveznosti za davek:
- (a) prihodki od obresti so vključeni v računovodski dobiček v sorazmerju s pretečenim obdobjem, toda nekatere pravne ureditve jih vključujejo v obdavčljivi dobiček ob prejemu denarja. Davčna vrednost vsake terjatve, pripoznane v izkazu finančnega položaja v zvezi s takšnimi prihodki, je nič, ker prihodki ne vplivajo na obdavčljivi dobiček, dokler podjetje ne prejme denarja;
  - (b) amortizacija, uporabljena pri ugotavljanju obdavčljivega dobička (davčne izgube), se lahko razlikuje od tiste, uporabljene pri ugotavljanju računovodskega dobička. Časna razlika je razlika med knjigovodsko vrednostjo sredstva in njegovo davčno vrednostjo, ki je izvirna nabavna vrednost sredstva, zmanjšana za vse odbitke, ki jih dovoljuje davčni organ pri ugotavljanju obdavčljivega dobička tekočega in preteklih obdobj. Če je davčna amortizacija pospešena, nastane obdavčljiva časna razlika, zaradi katere nastane odložena obveznost za davek (če davčna amortizacija ni tako hitra kot računovodska amortizacija, nastane odbitna časna razlika, posledica pa je odložena terjatev za davek); in
  - (c) stroški razvijanja se lahko usredstviijo in amortizirajo v prihodnjih obdobjih pri ugotavljanju računovodskega dobička, odštejejo pa se pri ugotavljanju obdavčljivega dobička v obdobju, v katerem nastanejo. Takšni stroški razvijanja imajo davčno vrednost nič, ker so že bili odšteti od obdavčljivega dobička. Časna razlika je razlika med knjigovodsko vrednostjo stroškov razvijanja in njihovo davčno vrednostjo nič.
- 18 Časne razlike nastanejo tudi, če:
- (a) se razpoznavna pridobljena sredstva in prevzete obveznosti v poslovni združitvi pripoznajo po njihovih poštenih vrednostih v skladu z MSRP 3 *Poslovne združitve*, za davčne namene pa se ne opravi ustreznih prilagoditev (glej 19. člen);
  - (b) se sredstva prevrednotijo, za davčne namene pa se ne opravi ustreznih prilagoditev (glej 20. člen);
  - (c) pri poslovni združitvi nastane dobro ime (glej 21. člen);
  - (d) se davčna vrednost sredstva ali obveznosti ob začetnem pripoznanju razlikuje od njegove (njene) začetne knjigovodske vrednosti, na primer če ima podjetje koristi od neobdavčljive državne podpore, povezane s sredstvi (glej 22. in 33. člen), ali
  - (e) se knjigovodska vrednost naložb v odvisna podjetja, podružnice in pridružena podjetja ali deleže v skupnih aranžmajih začne razlikovati od davčne vrednosti naložb ali deležev (glej 38.–45. člen).

Poslovne združitve

- 19 Z omejenimi izjemami se razpoznavna pridobljena sredstva in prevzete obveznosti v poslovni združitvi pripoznajo po njihovih poštenih vrednostih na datum prevzema. Časne razlike nastanejo, če poslovna združitve ne vpliva na davčne vrednosti razpoznavnih pridobljenih sredstev in prevzetih obveznosti ali če nanje različno vpliva. Če se na primer knjigovodska vrednost sredstva poveča na pošteno vrednost, davčna vrednost sredstva pa ostane enaka njegovi nabavni vrednosti pri prejšnjem lastniku, se pojavi obdavčljiva časna razlika, zaradi katere nastane odložena obveznost za davek. Tako nastala odložena obveznost za davek vpliva na dobro ime (glej 66. člen).

Sredstva, izkazana po pošteni vrednosti

- 20 MSRP dovoljujejo ali zahtevajo, da se nekatera sredstva izkazujejo po pošteni vrednosti ali se prevrednotijo (glej na primer MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva*, MRS 38 *Neopredmetena sredstva*, MRS 40 *Naložbene nepremičnine*, MSRP 9 *Finančni instrumenti* in MSRP 16 *Najemi*). V nekaterih pravnih ureditvah prevrednotenje oziroma druga vrsta preračuna sredstva na pošteno vrednost vpliva na obdavčljivi dobiček (davčno izgubo) v tekočem obdobju. Zaradi tega se davčna vrednost sredstva prilagodi in ne pride do nobene časne razlike. V drugih pravnih ureditvah prevrednotenje ali preračun sredstva ne vpliva na obdavčljivi dobiček v obdobju prevrednotenja oziroma preračuna, zato se davčna vrednost sredstva ne prilagodi. Kljub temu bo posledica povrnitve knjigovodske vrednosti v prihodnosti obdavčljivi pritok gospodarskih koristi v podjetje in znesek, ki se bo odštel za

davčne namene, se bo razlikoval od zneska teh gospodarskih koristi. Razlika med knjigovodsko vrednostjo prevrednotenega sredstva in njegovo davčno vrednostjo je začasna razlika in povzroči odloženo obveznost ali terjatev za davek. To drži tudi, če:

- (a) podjetje ne namerava odtujiti sredstva. V takšnih primerih se bo prevrednotena knjigovodska vrednost sredstva povrnila z uporabo in to bo ustvarilo obdavčljivi dohodek, ki presega amortizacijo, dovoljeno za davčne namene v prihodnjih obdobjih; ali
- (b) se davek na kapitalski dobiček odloži, če se izkupiček od odtujitve sredstva naloži v podobna sredstva. V takšnih primerih je davek na koncu treba plačati ob prodaji ali uporabi podobnih sredstev.

Dobro ime

- 21 Dobro ime, ki nastane pri poslovni združitvi, se izmeri kot presežek zneska iz točke (a) nad zneskom iz točke (b) v nadaljevanju:

- (a) vsote:
  - (i) prenesenega nadomestila, izmerjenega v skladu z MSRP 3, ki ponavadi zahteva pošteno vrednost na datum prevzema,
  - (ii) zneskov vseh neobvladujočih deležev v prevzetem podjetju, izmerjenih v skladu z MSRP 3, in
  - (iii) pri poslovni združitvi, izvedeni v več fazah, poštene vrednosti prejšnjega prevzemnikovega deleža v lastniškem kapitalu prevzetega podjetja na datum prevzema;
- (b) razlike med zneskom razpoznavnih pridobljenih sredstev in zneskom razpoznavnih prevzetih obveznosti na datum prevzema, izmerjenih v skladu z MSRP 3.

Številni davčni organi ne dovolijo, da bi se zmanjšanje knjigovodske vrednosti dobrega imena upoštevalo kot davčno priznan odhodek pri ugotavljanju obdavčljivega dobička. Poleg tega v takšnih pravnih ureditvah nabavne vrednosti dobrega imena pogosto ni mogoče odbiti, kadar odvisno podjetje preneha poslovati. V takšnih pravnih ureditvah ima dobro ime davčno vrednost nič. Vsaka razlika med knjigovodsko vrednostjo dobrega imena in njegovo davčno vrednostjo nič je obdavčljiva začasna razlika. Toda ta standard ne dovoljuje pripoznanja iz tega izhajajoče odložene obveznosti za davek, ker se dobro ime meri kot preostanek in bi pripoznanje odložene obveznosti za davek povečalo knjigovodsko vrednost dobrega imena.

- 21A Za naknadna zmanjšanja odložene obveznosti za davek, ki ni pripoznana, ker izhaja iz začetnega pripoznanja dobrega imena, se prav tako šteje, da izhajajo iz začetnega pripoznanja dobrega imena, in se jih zato ne pripozna v skladu s 15.(a) členom. Na primer, če podjetje v poslovni združitvi pripozna dobro ime v znesku 100 DE, katerega davčna vrednost je nič, 15.(a) člen podjetju prepoveduje pripoznanje iz tega izhajajoče odložene obveznosti za davek. Če podjetje pozneje pripozna izgubo zaradi oslabitve v višini 20 DE za to dobro ime, se znesek obdavčljive začasne razlike, ki se nanaša na dobro ime, zmanjša s 100 DE na 80 DE, posledično pa se zmanjša vrednost nepripoznane odložene obveznosti za davek. Za to zmanjšanje vrednosti nepripoznane odložene obveznosti za davek se prav tako šteje, da je povezano z začetnim pripoznanjem dobrega imena, in se ga zato ne sme pripoznati v skladu s 15.(a) členom.
- 21B Odložene obveznosti za davek za obdavčljive začasne razlike, ki se nanašajo na dobro ime, pa se pripoznajo v obsegu, v katerem ne izhajajo iz začetnega pripoznanja dobrega imena. Na primer, če podjetje pri poslovni združitvi pripozna dobro ime v znesku 100 DE, ki se lahko za davčne namene odšteje po stopnji 20 % letno, pri čemer se začne z letom prevzema, znaša davčna vrednost dobrega imena ob začetnem pripoznanju 100 DE in na koncu leta prevzema 80 DE. Če knjigovodska vrednost dobrega imena na koncu leta prevzema ostane nespremenjena, tj. 100 DE, nastane na koncu tega leta obdavčljiva začasna razlika v višini 20 DE. Ker se ta obdavčljiva začasna razlika ne nanaša na začetno pripoznanje dobrega imena, se posledična odložena obveznost za davek pripozna.

Začetno pripoznanje sredstva ali obveznosti

- 22 Začasna razlika lahko nastane pri začetnem pripoznanju sredstva ali obveznosti, na primer če celotne ali dela nabavne vrednosti sredstva ni mogoče odbiti za davčne namene. Metoda računovodenja takšne začasne razlike je odvisna od vrste transakcije, ki je privedla do začetnega pripoznanja sredstva ali obveznosti:
- (a) pri poslovni združitvi podjetje pripozna vsako odloženo obveznost ali terjatev za davek, kar vpliva na znesek dobrega imena ali znesek dobička pri izpogajanem nakupu, ki ga pripozna (glej 19. člen);
  - (b) če transakcija vpliva na računovodski dobiček ali obdavčljivi dobiček ali privede do enakih obdavčljivih in odbitnih začasnih razlik, podjetje pripozna vsako odloženo obveznost ali terjatev za davek in pripozna izhajajoči odloženi odhodek za davek ali prihodek od davka v poslovnem izidu (glej 59. člen);
  - (c) če transakcija ni poslovna združitev, ne vpliva niti na računovodski dobiček niti na obdavčljivi dobiček in ne privede do enakih obdavčljivih in odbitnih začasnih razlik, bi podjetje v primeru, ko ni izjem iz 15. in 24. člena, pripoznalo izhajajoče odložene obveznosti ali terjatve za davek in za isti znesek prilagodilo knjigovodsko vrednost sredstva ali obveznosti. Zaradi takih prilagoditev bi bili računovodski izkazi manj pregledni. Zato ta standard podjetju ne dovoljuje pripoznati izhajajoče odložene obveznosti ali terjatve za davek, niti pri začetnem pripoznanju niti pozneje (glej primer spodaj). Poleg tega podjetje ne pripozna poznejših sprememb nepripoznane odložene obveznosti ali terjatve za davek, ko se sredstvo amortizira.

Primer, ki pojasnjuje 22.(c) člen

Podjetje namerava uporabljati sredstvo z nabavno vrednostjo 1 000 v njegovi dobi koristnosti pet let, nato pa ga odtujiti po preostali vrednosti nič. Davčna stopnja je 40 %. Amortizacija sredstva se ne more odšteti za davčne namene. Pri odtujitvi noben kapitalski dobiček ni obdavčljiv in nobena davčna izguba se ne more odšteti.

Ker si podjetje povrne knjigovodsko vrednost sredstva, zasluži obdavčljivi dohodek v višini 1 000 in plača davek v znesku 400. Podjetje ne pripozna iz tega izhajajoče odložene obveznosti za davek v višini 400, ker izhaja iz začetnega pripoznanja sredstva.

V naslednjem letu je knjigovodska vrednost sredstva 800. Pri zasluženem obdavčljivem dohodku v višini 800 bo podjetje plačalo davek v znesku 320. Podjetje ne pripozna odložene obveznosti za davek v višini 320, ker izhaja iz začetnega pripoznanja sredstva.

- 22A Transakcija, ki ni poslovna združitev, lahko povzroči začetno pripoznanje sredstva in obveznosti ter v času transakcije ne vpliva niti na računovodski dobiček niti na obdavčljivi dobiček. Na primer, na datum začetka najema najemnik običajno pripozna obveznost iz najema in ustrezní znesek kot del nabavne vrednosti sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe. Odvisno od veljavne davčne zakonodaje lahko pri začetnem pripoznanju sredstva in obveznosti v takšni transakciji nastanejo enake obdavčljive in odbitne začasne razlike. Za takšne začasne razlike se izjema iz 15. in 24. člena ne uporablja in podjetje pripozna vsako izhajajočo odloženo obveznost in terjatev za davek.
- 23 V skladu z MRS 32 *Finančni instrumenti: predstavljane* razvrsti izdajatelj sestavljenega finančnega instrumenta (na primer zamenljive obveznice) sestavino obveznosti med obveznosti, sestavino lastniškega kapitala pa med lastniški kapital. V nekaterih pravnih ureditvah je davčna vrednost sestavine obveznosti pri začetnem pripoznanju enaka začetni knjigovodski vrednosti vsote sestavine obveznosti in sestavine lastniškega kapitala. Posledica je obdavčljiva začasna razlika, ki izhaja iz začetnega pripoznanja sestavine lastniškega kapitala ločeno od sestavine obveznosti. Zaradi tega se izjema iz 15.(b) člena ne uporablja. Zato podjetje pripozna izhajajočo odloženo obveznost za davek. V skladu z 61.A členom se odloženi davek obračuna neposredno na knjigovodsko vrednost sestavine lastniškega kapitala. V skladu z 58. členom se poznejše spremembe odložene obveznosti za davek pripoznajo v poslovnem izidu kot odloženi odhodek za davek (prihodek od davka).

Odbitne začasne razlike

24 **Odložena terjatev za davek se pripozna za vse odbitne začasne razlike v obsegu, v katerem je verjetno, da bo na voljo obdavčljivi dobiček, pri katerem bo mogoče uveljaviti odbitno začasno razliko, razen če odložena terjatev za davek izhaja iz začetnega pripoznanja terjatve ali obveznosti v transakciji, ki:**

(a) ni poslovna združitev

(b) v času transakcije ne vpliva niti na računovodski dobiček niti na obdavčljivi dobiček (davčno izgubo) in

(c) v času transakcije ne povzroči enakih obdavčljivih in odbitnih začasnih razlik.

Toda za odbitne začasne razlike, povezane z naložbami v odvisna podjetja, podružnice in pridružena podjetja ter deleži v skupnih aranžmajih, se odložena terjatev za davek pripozna v skladu s 44. členom.

25 S pripoznanjem obveznosti je povezano dejstvo, da bo knjigovodska vrednost poravnana v prihodnjih obdobjih z odtokom dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi, iz podjetja. Ko dejavniki odteka iz podjetja, se lahko njihov znesek delno ali v celoti odšteje pri ugotavljanju obdavčljivega dobička obdobja, ki je poznejše od obdobja, v katerem se pripozna obveznost. V takšnih primerih obstaja med knjigovodsko vrednostjo obveznosti in njeno davčno vrednostjo začasna razlika. Tako nastane odložena terjatev v zvezi z davkom od dohodka, ki se bo lahko povrnila v prihodnjih obdobjih, ko bo ta del obveznosti dovoljeno upoštevati kot odbitek pri ugotavljanju obdavčljivega dobička. In podobno, kadar je knjigovodska vrednost sredstva nižja od njegove davčne vrednosti, ta razlika povzroči odloženo terjatev v zvezi z davkom od dohodka, ki bo povrnjena v prihodnjih obdobjih.

Primer

Podjetje pripozna obveznost v višini 100 za vnaprej vračunane stroške garancije za prodane proizvode. Za davčne namene se takšni stroški ne morejo odšteti, dokler jih podjetje ne plača. Davčna stopnja je 25 %.

Davčna vrednost obveznosti je nič (knjigovodska vrednost v višini 100, zmanjšana za znesek, ki se bo odštel za davčne namene v zvezi s to obveznostjo v prihodnjih obdobjih). Pri poravnavi obveznosti za njeno knjigovodsko vrednost bo podjetje zmanjšalo svoj prihodnji obdavčljivi dobiček za 100 in s tem zmanjšalo svoja prihodnja plačila davka za 25 (25 % od 100). Razlika med knjigovodsko vrednostjo 100 in davčno vrednostjo nič je odbitna začasna razlika 100. Zato podjetje pripozna odloženo terjatev za davek v višini 25 (25 % od 100), če je verjetno, da bo v prihodnjih obdobjih zaslužio dovolj obdavčljivega dobička, da bo lahko uveljavljalo korist znižanja plačil davka.

26 Primeri odbitnih začasnih razlik, katerih posledica so odložene terjatve za davek:

(a) stroški za upokojitvene zasluge se lahko odštejejo pri ugotavljanju računovodskega dobička, ko zaposleni opravlja delo, pri ugotavljanju obdavčljivega dobička pa, ko podjetje prispevke vplača v sklad ali ko plača upokojitvene zasluge. Med knjigovodsko vrednostjo obveznosti in njeno davčno vrednostjo obstaja začasna razlika; davčna vrednost obveznosti je običajno nič. Posledica takšne odbitne začasne razlike je odložena terjatev za davek, ko bodo gospodarske koristi pritekale v podjetje v obliki odbitka od obdavčljivih dobičkov ob plačilu prispevkov ali upokojitvenih zaslužkov;

(b) stroški raziskovanja se pripoznajo kot odhodki pri ugotavljanju računovodskega dobička v obdobju, v katerem nastanejo, a jih bo morda šele v poznejših obdobjih dovoljeno odbiti pri ugotavljanju obdavčljivega dobička (davčne izgube). Razlika med davčno vrednostjo stroškov raziskovanja, ki je znesek, ki ga bodo davčni organi priznali kot odbitek v prihodnjih obdobjih, in knjigovodsko vrednostjo nič je odbitna začasna razlika, zaradi katere nastane odložena terjatev za davek;

- (c) podjetje z omejenimi izjemami v poslovni združitvi pripozna razpoznavna pridobljena sredstva in prevzete obveznosti po njihovih poštenih vrednostih na datum prevzema. Če se prevzeta obveznost pripozna na datum prevzema, vendar se z njo povezani stroški pri ugotavljanju obdavčljivega dobička ne odbijejo do poznejšega obdobja, nastane odbitna začasna razlika, zaradi katere nastane odložena terjatev za davek. Odložena terjatev za davek nastane tudi, kadar je poštena vrednost razpoznavnega pridobljenega sredstva nižja od njegove davčne vrednosti. V obeh primerih nastala odložena terjatev za davek vpliva na dobro ime (glej 66. člen); in
- (d) nekatera sredstva se lahko izkazujejo po pošteni vrednosti ali prevrednotijo brez ustreznih prilagoditev za davčne namene (glej 20. člen). Odbitna začasna razlika nastane, če davčna vrednost sredstva preseže njegovo knjigovodsko vrednost.

Primer, ki pojasnjuje 26.(d) člen

Ugotavljanje odbitne začasne razlike na koncu 2. leta:

Podjetje A na začetku 1. leta za 1 000 DE kupi dolžniški instrument z nominalno vrednostjo 1 000 DE, ki se odplača ob zapadlosti čez 5 let, in obrestno mero 2 %, ki se izplača na koncu vsakega leta. Efektivna obrestna mera je 2 %. Dolžniški instrument se meri po pošteni vrednosti.

Na koncu 2. leta se poštena vrednost dolžniškega instrumenta zniža na 918 DE zaradi zvišanja tržnih obrestnih mer na 5 %. Verjetno je, da bo podjetje A prejelo vse pogodbene denarne tokove, če bo še naprej posedovalo dolžniški instrument.

Vsi dobički (izgube) iz dolžniškega instrumenta so obdavčljivi (se odbijejo) samo, ko so realizirani. Dobički (izgube), ki izhajajo iz prodaje ali zapadlosti dolžniškega instrumenta, se za davčne namene izračunajo kot razlika med prejetim zneskom in prvotno nabavno vrednostjo dolžniškega instrumenta.

Tako je davčna vrednost dolžniškega instrumenta njegova prvotna nabavna vrednost.

Razlika med knjigovodsko vrednostjo dolžniškega instrumenta v izkazu finančnega položaja podjetja A v višini 918 DE in njegovo davčno vrednostjo v višini 1 000 DE predstavlja odbitno začasno razliko v višini 82 DE na koncu 2. leta (glej 20. in 26.(d) člen) ne glede na to, ali podjetje A pričakuje, da bo povrnilo knjigovodsko vrednost dolžniškega instrumenta z njegovo prodajo ali uporabo, tj. z njegovim posedovanjem in prejemanjem pogodbenih denarnih tokov, ali s kombinacijo obojega.

To je zato, ker so odbitne začasne razlike razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstva ali obveznosti v izkazu finančnega položaja in njegovo davčno vrednostjo, katerih posledica so zneski, ki se odštejejo pri določanju obdavčljivega dobička (davčne izgube) v prihodnjih obdobjih, ko se knjigovodska vrednost sredstva povrne ali se knjigovodska vrednost obveznosti poravna (glej 5. člen). Podjetju A se pri ugotavljanju obdavčljivega dobička (davčne izgube) pri prodaji ali ob zapadlosti prizna odbitek, ki je enak davčni vrednosti sredstva v višini 1 000 DE.

- 27 Posledica odprave odbitnih začasnih razlik so odbitki pri ugotavljanju obdavčljivih dobičkov v prihodnjih obdobjih. Toda gospodarske koristi v obliki zmanjšanj plačil davka bodo pritekale v podjetje le, če bo to zaslužilo dovolj obdavčljivega dobička, pri katerem bo mogoče uveljaviti odbitke. Zato podjetje pripozna odložene terjatve za davek le, če je verjetno, da bodo na voljo obdavčljivi dobički, pri katerih bo mogoče uveljaviti odbitne začasne razlike.
- 27A Podjetje pri oceni, ali bodo na voljo obdavčljivi dobički, pri katerih je mogoče uveljaviti odbitno začasno razliko, upošteva, ali davčna zakonodaja omejuje vire obdavčljivih dobičkov, pri katerih lahko uveljavi odbitke ob odpravi te odbitne začasne razlike. Če davčna zakonodaja ne določa nobenih takih omejitev, podjetje oceni odbitno začasno razliko v kombinaciji z vsemi drugimi odbitnimi začasnimi razlikami. Če pa davčna zakonodaja uporabo izgub omejuje na odbitke od dohodkov določene vrste, se odbitna začasna razlika oceni samo v kombinaciji z drugimi odbitnimi začasnimi razlikami, ki so ustrezne vrste.

- 28 Verjetnost, da bo na voljo obdavčljivi dobiček, pri katerem bo mogoče uveljaviti odbitno začasno razliko, obstaja, kadar se za dovolj obdavčljivih začasnih razlik, ki se nanašajo na isti davčni organ in isto obdavčljivo enoto, pričakuje, da se bodo odpravile:
- (a) v istem obdobju kot pričakovana odprava odbitnih začasnih razlik ali
  - (b) v prejšnjih ali prihodnjih obdobjih, v katera se lahko prenese davčna izguba, ki izhaja iz odložene terjatve za davek.
- V takšnih okoliščinah se odložena terjatev za davek pripozna v obdobju, v katerem nastanejo odbitnečasne razlike.
- 29 Kadar ni dovolj obdavčljivih začasnih razlik, ki se nanašajo na isti davčni organ in isto obdavčljivo podjetje, se odložena terjatev za davek pripozna v obsegu, v katerem:
- (a) je verjetno, da bo imelo podjetje dovolj obdavčljivega dobička, ki se nanaša na isti davčni organ in isto obdavčljivo enoto, v istem obdobju, kot se zgodi odprava odbitnečasne razlike (ali v prejšnjih oziroma prihodnjih obdobjih, v katera se lahko nazaj oziroma naprej prenese davčna izguba, ki izhaja iz odložene terjatve za davek). Pri oceni, ali bo imelo v prihodnjih obdobjih dovolj obdavčljivega dobička, podjetje:
    - (i) primerja odbitnečasne razlike s prihodnjim obdavčljivim dobičkom, ki izključuje davčne odbitke, ki izhajajo iz odprave teh odbitnih začasnih razlik. Ta primerjava pokaže obseg, v katerem prihodnji obdavčljivi dobiček zadošča, da lahko podjetje odbije zneske, ki izhajajo iz odprave navedenih odbitnih začasnih razlik; in
    - (ii) zanemari obdavčljive zneske, ki izhajajo iz odbitnih začasnih razlik, za katere se pričakuje, da bodo nastali v prihodnjih obdobjih, ker bo odložena terjatev za davek, izhajajoča iz teh odbitnih začasnih razlik, sama potrebovala prihodnji obdavčljivi dobiček, da se bo lahko uporabila; ali
  - (b) ima podjetje na voljo možnosti davčnega načrtovanja, ki bodo ustvarile obdavčljivi dobiček v ustreznih obdobjih.
- 29A Ocena verjetnega prihodnjega obdavčljivega dobička lahko vključuje povrnitev nekaterih sredstev podjetja po vrednosti, ki je višja od knjigovodske, če obstajajo zadostni dokazi, da je verjetno, da bo podjetje to doseglo. Na primer, kadar se sredstvo meri po pošteni vrednosti, podjetje upošteva, ali obstajajo zadostni dokazi za sklepanje, da je verjetno, da bo podjetje povrnilo sredstvo po vrednosti, ki je višja od knjigovodske. To se lahko zgodi, če podjetje na primer pričakuje, da bo posedovalo dolžniški instrument s fiksno obrestno mero in prejemale pogodbene denarne tokove.
- 30 Možnosti davčnega načrtovanja so ukrepi, ki jih lahko podjetje sprejme, da bi ustvarilo ali povečalo obdavčljivi dohodek v posameznem obdobju, preden poteče možnost prenosa davčne izgube ali davčnega dobropisa v naslednje obdobje. Na primer, v nekaterih pravnih ureditvah se lahko obdavčljivi dobiček ustvari ali poveča:
- (a) z izbiro, da se prihodki od obresti obdavčijo ob plačilu ali ob nastanku terjatev iz tega naslova;
  - (b) z odložitvijo zahteve po nekaterih odbitkih od obdavčljivega dobička;
  - (c) s prodajo in morda povratnim najemom sredstev, katerih vrednost se je povečala, a njihova davčna vrednost še ni bila prilagojena, da bi odražala tako povečanje vrednosti, in
  - (d) s prodajo sredstva, ki ustvarja neobdavčljivi dohodek (kot je v nekaterih pravnih ureditvah državna obveznica), z namenom, da bi se kupila druga naložba, ki ustvarja obdavčljivi dohodek.

Kjer možnosti davčnega načrtovanja pomaknejo obdavčljivi dobiček iz poznejšega v zgodnejše obdobje, je uporaba prenosa davčne izgube ali davčnega dobropisa v naslednja obdobja še vedno odvisna od obstoja prihodnjega obdavčljivega dobička iz virov, ki niso v prihodnosti nastalečasne razlike.

31 Če je imelo podjetje pred kratkim izgube, upošteva napotke iz 35. in 36. člena.

32 [črtano]

Dobro ime

32A Če je knjigovodska vrednost dobrega imena, ki nastane pri poslovni združitvi, nižja od njegove davčne vrednosti, ta razlika povzroči odloženo terjatev za davek. Odloženo terjatev za davek, ki izhaja iz začetnega pripoznanja dobrega imena, se pripozna v okviru računovodenja poslovne združitve v obsegu, v katerem je verjetno, da bo na voljo obdavčljivi dobiček, pri katerem bo mogoče uveljaviti odbitno začasno razliko.

Začetno pripoznanje sredstva ali obveznosti

33 Odložena terjatev za davek na primer nastane pri začetnem pripoznanju posameznega sredstva, kadar se neobdavčena državna podpora v zvezi s sredstvom odbije pri ugotavljanju knjigovodske vrednosti sredstva, vendar se za davčne namene ne odbije od njegovega amortizirljivega zneska (z drugimi besedami, njegove davčne vrednosti); knjigovodska vrednost sredstva je nižja od njegove davčne vrednosti in to povzroči odbitno začasno razliko. Državne podpore so lahko izkazane tudi kot odloženi prihodki; v tem primeru je razlika med odloženim prihodkom in njegovo davčno vrednostjo nič odbitna začasna razlika. Ne glede na to, katero metodo predstavljanja uporablja podjetje, ne more pripoznati na tej podlagi nastale odložene terjatve za davek zaradi razlogov, pojasnjenih v 22. členu.

Neizrabljene davčne izgube in neizrabljeni davčni dobropisi

34 **Odložena terjatev za davek se pripozna za prenos neizrabljenih davčnih izgub in neizrabljenih davčnih dobropisov v naslednja obdobja v obsegu, v katerem je verjetno, da bo na voljo prihodnji obdavčljivi dobiček, pri katerem bo mogoče uveljaviti neizrabljene davčne izgube in neizrabljene davčne dobropise.**

35 Merila za pripoznanje odloženih terjatev za davek, ki izhajajo iz prenosa neizrabljenih davčnih izgub in davčnih dobropisov v naslednja obdobja, so ista kot merila za pripoznanje odloženih terjatev za davek, ki nastajajo iz odbitnih začasnih razlik. Toda obstoj neizrabljenih davčnih izgub je močan dokaz, da prihodnji obdavčljivi dobiček morda ne bo na voljo. Zato podjetje, ki je imelo pred kratkim izgube, pripozna odloženo terjatev za davek, ki izhaja iz neizrabljenih davčnih izgub ali davčnih dobropisov, le v obsegu, v katerem ima zadostne obdavčljive začasne razlike, ali če obstajajo prepričljivi drugi dokazi, da bo na voljo dovolj obdavčljivega dobička, pri katerem se lahko uveljavijo neizrabljene davčne izgube ali neizrabljeni davčni dobropisi. V takšnih okoliščinah zahteva 82. člen razkritje zneska odložene terjatve za davek in narave dokaza, ki podpira takšno pripoznanje.

36 Pri ocenjevanju verjetnosti, da bo na voljo obdavčljivi dobiček, pri katerem bo mogoče uveljaviti neizrabljene davčne izgube ali neizrabljene davčne dobropise, upošteva podjetje naslednja merila:

(a) ali ima dovolj obdavčljivih začasnih razlik, ki se nanašajo na isti davčni organ in isto obdavčljivo enoto, kar bo imelo za posledico obdavčljive zneske, pri katerih bo mogoče uveljaviti neizrabljene davčne izgube ali neizrabljene davčne dobropise, preden potečejo;

(b) ali je verjetno, da bo imelo obdavčljive dobičke, preden potečejo neizrabljene davčne izgube ali neizrabljeni davčni dobropisi;

(c) ali neizrabljene davčne izgube izhajajo iz ugotovljivih razlogov, za katere je malo verjetno, da se bodo ponovili, in

(d) ali ima na voljo možnosti davčnega načrtovanja (glej 30. člen), ki bodo ustvarile obdavčljivi dobiček v obdobju, v katerem bo mogoče uveljaviti neizrabljene davčne izgube ali neizrabljene davčne dobropise.

Odložena terjatev za davek se ne pripozna v obsegu, v katerem ni verjetno, da bo na voljo obdavčljivi dobiček, pri katerem bo mogoče uveljaviti neizrabljene davčne izgube ali neizrabljene davčne dobropise.

Ponovna ocena nepriznanih odloženih terjatev za davek

- 37 Na koncu vsakega obdobja poročanja podjetje ponovno oceni nepriznane odložene terjatve za davek. Podjetje pripozna prej nepriznano odloženo terjatev za davek v obsegu, v katerem je postalo verjetno, da bo prihodnji obdavčljivi dobiček omogočal povrnitev odložene terjatve za davek. Na primer, izboljšanje pogojev trgovanja lahko pripomore k večji verjetnosti, da bo podjetje v prihodnosti sposobno ustvariti zadosten obdavčljivi dobiček, da bo odložena terjatev za davek izpolnjevala merila za pripoznanje iz 24. ali 34. člena. Drug primer je, kadar podjetje ponovno oceni odložene terjatve za davek na dan poslovne združitve ali pozneje (glej 67. in 68. člen)

Naložbe v odvisna podjetja, podružnice in pridružena podjetja ter deleži v skupnih aranžmajih

- 38 Začasne razlike nastanejo, kadar se knjigovodska vrednost naložb v odvisna podjetja, podružnice in pridružena podjetja ter deležev v skupnih aranžmajih (tj. deleža obvladujočega podjetja ali naložbenika v čistih sredstvih odvisnega podjetja, podružnice, pridruženega podjetja ali podjetja, v katero se naloži, vključno s knjigovodsko vrednostjo dobrega imena) začne razlikovati od davčne vrednosti (ki je pogosto nabavna vrednost) naložbe ali deleža. Take razlike se lahko pojavijo v več različnih okoliščinah, na primer:

- (a) če obstajajo nerazdeljeni čisti dobički odvisnih podjetij, podružnic, pridruženih podjetij in skupnih aranžmajev;
- (b) ob spremembah menjalnih tečajev, kadar sta obvladujoče podjetje in odvisno podjetje v različnih državah, in
- (c) če se knjigovodska vrednost naložbe v pridruženo podjetje zmanjša na njeno nadomestljivo vrednost.

V konsolidiranih računovodskih izkazih je začasna razlika lahko drugačna od začasne razlike v zvezi s takšno naložbo v ločenih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja, če obvladujoče podjetje izkazuje naložbo v svojih ločenih računovodskih izkazih po nabavni vrednosti ali prevrednoteni vrednosti.

- 39 **Podjetje pripozna odloženo obveznost za davek za vse obdavčljivečasne razlike, ki so povezane z naložbami v odvisna podjetja, podružnice in pridružena podjetja ter deleži v skupnih aranžmajih, razen v obsegu, v katerem sta izpolnjena oba naslednja pogoja:**

- (a) **obvladujoče podjetje, naložbenik, sopodvižnik ali soizvajalec je zmožen obvladovati čas odpravečasne razlike in**
- (b) **verjetno je, da začasna razlika ne bo odpravljena v predvidljivi prihodnosti.**

- 40 Ker obvladujoče podjetje obvladuje politiko dividend v svojem odvisnem podjetju, je zmožno obvladovati čas odprave začasnih razlik, ki so povezane s takšno naložbo (tudi začasnih razlik, ki izhajajo ne le iz nerazdeljenih čistih dobičkov, temveč tudi iz vsake razlike pri prevedbi tujih valut). Poleg tega pogosto ni mogoče ugotoviti zneska davka od dohodka, ki ga bo treba plačati, ko bodo odpravljenečasne razlike. Zato obvladujoče podjetje, ki je določilo, da takšni čisti dobički ne bodo razdeljeni v predvidljivi prihodnosti, ne pripozna odložene obveznosti za davek. Enaki premisleki veljajo za naložbe v podružnice.

- 41 Nedenarna sredstva in obveznosti podjetja se izmerijo v njegovi funkcijski valuti (glej MRS 21 *Vplivi sprememb menjalnih tečajev*). Če se obdavčljivi dobiček ali davčna izguba podjetja (in posledično tudi davčna vrednost njegovih nedenarnih sredstev in obveznosti) ugotavljata v drugi valuti, spremembe menjalnega tečaja povzročijočasne razlike, ki vodijo do pripoznanja odložene obveznosti za davek ali (ob upoštevanju 24. člena) odložene terjatve za davek. Iz tega izhajajoči odloženi davek se pripozna v breme ali v dobro poslovnega izida (glej 58. člen).

- 42 Naložbenik v pridruženo podjetje ne obvladuje tega podjetja in običajno ne more določati njegove politike dividend. Ob odsotnosti sporazuma, ki zahteva, naj čisti dobički pridruženega podjetja ne bodo razdeljeni v predvidljivi prihodnosti, naložbenik pripozna odloženo obveznost za davek, ki izhaja iz obdavčljivih začasnih razlik, povezanih z njegovo naložbo v pridruženo podjetje. V nekaterih primerih naložbenik morda ne more ugotoviti zneska davka, ki ga bo treba plačati pri povrnitvi zneska njegove naložbe v pridruženo podjetje, lahko pa ugotovi, da je enak ali večji kot najmanjši znesek. V takšnih primerih se odložena obveznost za davek izmeri po tem znesku.

43 Z dogovorom med strankami v skupnem aranžmaju se običajno obravnava razdelitev dobička in določi, ali je za odločitve o takšnih zadevah potrebno soglasje vseh strank ali skupine strank. Kadar lahko sopodvižnik ali soizvajalec obvladuje čas izplačila svojega deleža dobička iz skupnega aranžmaja in je verjetno, da njegov delež dobička ne bo izplačan v predvidljivi prihodnosti, se odložena obveznost za davek ne pripozna.

44 **Podjetje pripozna odloženo terjatev za davek za vse odbitne začasne razlike, ki izhajajo iz naložb v odvisna podjetja, podružnice in pridružena podjetja ter deležev v skupnih aranžmajih v obsegu, v katerem in samo v katerem je verjetno, da:**

(a) bodo začasne razlike odpravljene v predvidljivi prihodnosti in

(b) bo na voljo obdavčljivi dobiček, pri katerem bo mogoče uveljaviti začasne razlike.

45 Pri odločanju, ali pripoznati odloženo terjatev za davek za odbitne začasne razlike, ki so povezane z njegovimi naložbami v odvisna podjetja, podružnice in pridružena podjetja ter njegovimi deleži v skupnih aranžmajih, podjetje upošteva napotke iz 28.–31. člena.

MERJENJE

46 Obveznosti (terjatve) za obračunani davek za tekoče in pretekla obdobja se izmerijo po znesku, za katerega se pričakuje, da bo plačan davčnemu organu (vrnjen od davčnega organa), ob uporabi davčnih stopenj (in davčnih predpisov), ki so bile sprejete ali se obravnavajo kot sprejete na koncu obdobja poročanja.

47 Odložene terjatve in obveznosti za davek se izmerijo po davčnih stopnjah, za katere se pričakuje, da se bodo uporabljale v obdobju, v katerem bo terjatev realizirana oziroma obveznost poravnana, na podlagi davčnih stopenj (in davčnih predpisov), ki so bile sprejete ali se obravnavajo kot sprejete na koncu obdobja poročanja.

48 Terjatve in obveznosti za obračunani davek ter odložene terjatve in obveznosti za davek se navadno merijo ob uporabi veljavnih davčnih stopenj (in davčnih predpisov). Toda v nekaterih pravnih ureditvah ima napoved sprejetja davčnih stopenj (in davčnih predpisov) s strani vlade vsebinski učinek, ki je enakovreden dejanskemu sprejetju, do katerega pa lahko pride šele več mesecev po napovedi. V takšnih okoliščinah se terjatve in obveznosti za davek merijo z uporabo napovedanih davčnih stopenj (in davčnih predpisov).

49 Če se za različne ravni obdavčljivega dohodka uporabljajo različne davčne stopnje, se odložene terjatve in obveznosti za davek merijo ob uporabi povprečnih stopenj, za katere se pričakuje, da se bodo uporabljale za obdavčljivi dobiček (davčno izgubo) obdobji, v katerih bodo po pričakovanjih odpravljene začasne razlike.

50 [črtano]

51 **Merjenje odloženih obveznosti za davek in odloženih terjatev za davek odraža davčne posledice, ki bi izhajale iz načina, na katerega podjetje na koncu obdobja poročanja pričakuje, da bo povrnilo oziroma poravnalo knjigovodsko vrednost svojih sredstev oziroma obveznosti.**

51A V nekaterih pravnih ureditvah lahko način, na katerega podjetje povrne (poravna) knjigovodsko vrednost svojega sredstva (obveznosti), vpliva na eno izmed naslednjega ali na oboje:

(a) davčno stopnjo, ki se uporabi, ko podjetje povrne (poravna) knjigovodsko vrednost sredstva (obveznosti), in

(b) davčno vrednost sredstva (obveznosti).

V takšnih primerih podjetje izmeri odložene obveznosti za davek in odložene terjatve za davek z uporabo davčne stopnje in davčne vrednosti, ki sta skladni s pričakovanim načinom povrnitve oziroma poravnave.

Primer A

Opredmeteno osnovno sredstvo ima knjigovodsko vrednost 100 in davčno vrednost 60. Davčna stopnja 20 % se uporabi, če se sredstvo proda, davčna stopnja 30 % pa za druge dohodke.

Podjetje pripozna odloženo obveznost za davek v višini 8 (20 % od 40), če pričakuje, da bo prodalo sredstvo brez njegove nadaljnje uporabe, in odloženo obveznost za davek v višini 12 (30 % od 40), če pričakuje, da bo sredstvo obdržalo in povrnilo njegovo knjigovodsko vrednost z uporabo.

Primer B

Opredmeteno osnovno sredstvo ima nabavno vrednost 100, knjigovodska vrednost 80 pa je prevrednotena na 150. Za davčne namene se ne opravi enakovredna prilagoditev. Kumulativna amortizacija za davčne namene je 30 in davčna stopnja 30 %. Če se bo sredstvo prodalo za več kot nabavno vrednost, bo kumulativna davčna amortizacija v višini 30 vključena v obdavčljivi dohodek, vendar del izkupička od prodaje, ki bo presegal nabavno vrednost, ne bo obdavčljiv.

Davčna vrednost sredstva je 70 in obstaja obdavčljiva začasna razlika v znesku 80. Če podjetje pričakuje, da si bo z uporabo sredstva povrnilo knjigovodsko vrednost, mora ustvariti obdavčljivi dohodek v višini 150, vendar lahko odšteje samo znesek amortizacije v višini 70. Na tej podlagi odložena obveznost za davek znaša 24 (30 % od 80). Če podjetje pričakuje, da si bo povrnilo knjigovodsko vrednost s takojšnjo prodajo sredstva z izkupičkom 150, izračuna odloženo obveznost za davek tako:

	Obdavčljiva začasna razlika	Davčna stopnja	Odložena obveznost za davek
Kumulativna davčna amortizacija	30	30 %	9
Izkupiček nad nabavno vrednostjo	50	nič	—
Skupaj	<u>80</u>		<u>9</u>

(opomba: v skladu z 61.A členom se dodatni odloženi davek, ki nastane ob prevrednotenju, pripozna v drugem vseobsegajočem donosu).

Primer C

Podatki so enaki kot v primeru B, razen da se v primeru, če se sredstvo proda za več, kot je njegova nabavna vrednost, kumulativna davčna amortizacija vključi v obdavčljivi dohodek (obdavčen s 30 %), izkupiček od prodaje pa se obdavči s 40 % po odbitku za inflacijo prilagojene nabavne vrednosti v znesku 110.

Če podjetje pričakuje, da si bo z uporabo sredstva povrnilo knjigovodsko vrednost, mora ustvariti obdavčljivi dohodek v višini 150, vendar lahko odšteje samo znesek amortizacije v višini 70. Na tej podlagi znašajo davčna vrednost 70, obdavčljiva začasna razlika 80 in odložena obveznost za davek 24 (30 % od 80), tako kot v primeru B.

Če podjetje pričakuje, da si bo povrnilo knjigovodsko vrednost s takojšnjo prodajo sredstva z izkupičkom 150, bo lahko odštelo indeksirano nabavno vrednost v višini 110. Čisti izkupiček v znesku 40 bo obdavčen s 40 %. Poleg tega bo kumulativna davčna amortizacija v višini 30 vključena v obdavčljivi dohodek in obdavčena s 30 %. Na tej podlagi znašajo davčna vrednost 80 (110 minus 30), obdavčljiva začasna razlika 70 in odložena obveznost za davek 25 (40 % od 40 in 30 % od 30). Če v tem primeru davčna vrednost ni takoj očitna, je lahko koristno upoštevanje temeljne načela iz 10. člena.

(opomba: v skladu z 61.A členom se dodatni odloženi davek, ki nastane ob prevrednotenju, pripozna v drugem vseobsegajočem donosu).

- 51B Če odložena obveznost za davek ali odložena terjatev za davek izhaja iz neamortizirljivega sredstva, ki se meri z uporabo modela prevrednotenja iz MRS 16, merjenje odložene obveznosti za davek ali odložene terjatve za davek odraža davčne posledice povrnitve knjigovodske vrednosti neamortizirljivega sredstva s prodajo, ne glede na podlago za merjenje knjigovodske vrednosti tega sredstva. Če davčna zakonodaja za obdavčljivi znesek, ki izhaja iz prodaje sredstva, določa drugačno davčno stopnjo kot za obdavčljivi znesek, ki izhaja iz uporabe sredstva, se zato pri merjenju odložene obveznosti ali terjatve za davek, ki se nanaša na neamortizirljivo sredstvo, uporabi davčna stopnja za prodajo sredstva.
- 51C Če odložena obveznost ali terjatev za davek izhaja iz naložbene nepremičnine, ki se meri z uporabo modela poštene vrednosti iz MRS 40, obstaja ovrgljiva predpostavka, da bo knjigovodska vrednost naložbene nepremičnine povrnjena s prodajo. Zato, razen če je predpostavka ovržena, merjenje odložene obveznosti za davek ali odložene terjatve za davek odraža davčne posledice povrnitve knjigovodske vrednosti naložbene nepremičnine v celoti s prodajo. Ta predpostavka je ovržena, če je naložbena nepremičnina amortizirljiva in je vključena v poslovni model, s katerim se želijo sčasoma porabiti praktično vse gospodarske koristi naložbene nepremičnine, namesto da bi se to storilo s prodajo. Če je predpostavka ovržena, se upoštevajo zahteve iz 51. in 51.A člena.

Primer, ki pojasnjuje 51.C člen

Naložbena nepremičnina ima nabavno vrednost 100 in pošteno vrednost 150. Meri se z uporabo modela poštene vrednosti iz MRS 40. Zajema zemljišče z nabavno vrednostjo 40 in pošteno vrednostjo 60 ter zgradbo z nabavno vrednostjo 60 in pošteno vrednostjo 90. Zemljišče ima neomejeno dobo koristnosti.

Kumulativna amortizacija zgradbe za davčne namene znaša 30. Nerealizirane spremembe poštene vrednosti naložbene nepremičnine ne vplivajo na obdavčljivi dobiček. Če se naložbena nepremičnina proda za več, kot je njena nabavna vrednost, se odprava kumulativne davčne amortizacije v višini 30 vključi v obdavčljivi dobiček in obdavči po običajni davčni stopnji 30 %. Za del izkupička od prodaje, ki presega nabavno vrednost, je v skladu z davčno zakonodajo določena davčna stopnja 25 % za sredstva, ki so v posesti manj kot dve leti, in 20 % za sredstva, ki so v posesti dve leti ali več.

Ker se naložbena nepremičnina meri z uporabo modela poštene vrednosti iz MRS 40, obstaja ovrgljiva predpostavka, da bo podjetje knjigovodsko vrednost naložbene nepremičnine v celoti povrnilo s prodajo. Če se ta predpostavka ne ovrže, odloženi davek odraža davčne posledice povrnitve knjigovodske vrednosti v celoti s prodajo, tudi če podjetje pričakuje, da bo pred prodajo nepremičnine z njo zaslužilo prihodke od najemnin.

Davčna vrednost zemljišča, če se proda, je 40 in obstaja obdavčljiva začasna razlika v višini 20 (60 – 40). Davčna vrednost zgradbe, če se proda, je 30 (60 – 30) in obstaja obdavčljiva začasna razlika v višini 60 (90 – 30). Tako je skupna obdavčljiva začasna razlika, ki se nanaša na naložbeno nepremičnino, 80 (20 + 60).

V skladu s 47. členom je davčna stopnja stopnja, za katero se pričakuje, da se bo uporabljala v obdobju, v katerem se bo naložbena nepremičnina realizirala. Če podjetje pričakuje, da bo prodalo nepremičnino po tem, ko jo je imelo v posesti več kot dve leti, se iz tega izhajajoča odložena obveznost za davek izračuna tako:

	Obdavčljiva začasna razlika	Davčna stopnja	Odložena obveznost za davek
Kumulativna davčna amortizacija	30	30 %	9
Izkupiček nad nabavno vrednostjo	50	20 %	10
Skupaj	80		19

Če podjetje pričakuje, da bo prodalo nepremičnino po tem, ko jo je imelo v posesti manj kot dve leti, se za del izkupička, ki presega nabavno vrednost, zgoraj navedeni izračun spremeni, tako da se uporabi davčna stopnja v višini 25 % namesto 20 %.

Če ima namesto tega podjetje zgradbo vključeno v poslovni model, s katerim se želijo sčasoma porabiti praktično vse gospodarske koristi zgradbe, namesto da bi se to storilo s prodajo, se ta predpostavka v zvezi z zgradbo ovrže. Vendar zemljišče ni amortizirljivo. Zato se predpostavka povrnitve s prodajo ne bi ovrгла za zemljišče. Iz tega sledi, da bi odložena obveznost za davek odražala davčne posledice povrnitve knjigovodske vrednosti zgradbe z uporabo in knjigovodske vrednosti zemljišča s prodajo.

Davčna vrednost zgradbe, če se uporablja, je 30 (60–30) in obstaja obdavčljiva začasna razlika v znesku 60 (90–30), iz katere izhaja odložena obveznost za davek v višini 18 (30 % od 60).

Davčna vrednost zemljišča, če se proda, je 40 in obstaja obdavčljiva začasna razlika v znesku 20 (60–40), iz katere izhaja odložena obveznost za davek v višini 4 (20 % od 20).

Če je predpostavka povrnitve s prodajo za zgradbo ovržena, je zato odložena obveznost za davek v zvezi z naložbeno nepremičnino 22 (18 + 4).

- 51D Ovrgljiva predpostavka iz 51.C člena se uporablja tudi, če odložena obveznost za davek ali odložena terjatev za davek izhaja iz merjenja naložbene nepremičnine v poslovni združitvi, če bo podjetje uporabilo model poštene vrednosti, ko bo pozneje merilo to naložbeno nepremičnino.
- 51E 51.B–51.D člen ne spreminjajo zahtev, da se morajo pri pripoznavanju in merjenju odloženih terjatev za davek uporabljati načela iz 24.–33. člena (odbitne začasne razlike) in 34.–36. člena (neizrabljene davčne izgube ali neizrabljeni davčni dobropisi) tega standarda.
- 52 [prestavljen in preštevilčen v 51.A]
- 52A V nekaterih pravnih ureditvah je davek od dohodka plačljiv po višji ali nižji stopnji, če se del ali ves čisti dobiček ali preneseni čisti poslovni izid izplača delničarjem podjetja v obliki dividend. V nekaterih drugih pravnih ureditvah je davek od dohodka vračljiv ali plačljiv, če se del ali ves čisti dobiček ali preneseni čisti poslovni izid izplača delničarjem podjetja v obliki dividend. V takšnih okoliščinah se terjatve in obveznosti za obračunani davek ter odložene terjatve in obveznosti za davek merijo po davčni stopnji, ki se uporablja za nerazdeljeni dobiček.
- 52B [črtano]

Primer, ki pojasnjuje 52.A in 57.A člen

Ta primer obravnava merjenje terjatev in obveznosti za obračunani davek ter odloženih terjatev in obveznosti za davek v podjetju v pravni ureditvi, v kateri je treba za nerazdeljeni dobiček plačati višji davek od dohodka (50 %), pri čemer se določen znesek lahko vrne, ko se dobiček razdeli. Davčna stopnja za razdeljeni dobiček je 35 %. Podjetje na koncu obdobja poročanja, 31. decembra 20X1, ne pripozna obveznosti za dividende, predlagane ali priznane po obdobju poročanja. Zaradi tega se v letu 20X1 ne pripoznajo nobene dividende. Obdavčljivi dohodek za leto 20X1 je 100 000. Čista obdavčljiva začasna razlika za leto 20X1 je 40 000.

Podjetje pripozna obveznost za obračunani davek in odhodek za obračunani davek od dohodka v višini 50 000. Za znesek, ki se lahko potencialno povrne zaradi prihodnjih dividend, se ne pripozna nobeno sredstvo. Podjetje pripozna tudi odloženo obveznost za davek in odloženi odhodek za davek v višini 20 000 (50 % od 40 000), kar predstavlja davek od dohodka, ki ga bo podjetje plačalo, ko bo povrnilo ali poravnalo knjigovodsko vrednost svojih sredstev oziroma obveznosti, na podlagi davčne stopnje, ki se uporablja za nerazdeljeni dobiček.

Pozneje, 15. marca 20X2, podjetje kot obveznost pripozna dividende v višini 10 000 iz naslova prejšnjega dobička iz poslovanja.

15. marca 20X2 podjetje vračilo davka od dohodka v višini 1 500 (15 % od dividend, pripoznanih kot obveznost) pripozna kot terjatev za obračunani davek in kot zmanjšanje odhodka za obračunani davek od dohodka za leto 20X2.

53 Odložene terjatve za davek in odložene obveznosti za davek se ne diskontirajo.

54 Da bi se lahko odložene terjatve in obveznosti za davek zanesljivo določile na diskontirani podlagi, bi bilo treba pripraviti podrobno časovno razporeditev odprave za vsečasne razlike. V številnih primerih je priprava takšne razporeditve neizvedljiva ali zelo zapletena. Zato ni primerno zahtevati diskontiranja odloženih terjatev in obveznosti za davek. Če bi se diskontiranje dovolilo, ne pa zahtevalo, odložene terjatve in obveznosti za davek ne bi bile primerljive med podjetji. Zato ta standard niti ne zahteva niti ne dovoljuje diskontiranja odloženih terjatev in obveznosti za davek.

55 Začasne razlike se ugotovijo glede na knjigovodsko vrednost sredstva ali obveznosti. To velja tudi, če je sama knjigovodska vrednost določena na diskontirani podlagi, na primer pri obveznostih za upokojitvene zasluzke (glej MRS 19 *Zasluzki zaposlenih*).

56 Knjigovodska vrednost odložene terjatve za davek se pregleda na koncu vsakega obdobja poročanja. Podjetje zmanjša knjigovodsko vrednost odložene terjatve za davek v obsegu, v katerem ni verjetno, da bo na voljo dovolj obdavčljivega dobička, da bi bilo mogoče uveljaviti del ali celoto takšne odložene terjatve za davek. Vsako takšno zmanjšanje se odpravi v obsegu, v katerem postane verjetno, da bo na voljo dovolj obdavčljivega dobička.

PRIPOZNAVANJE OBRAČUNANEGA IN ODLOŽENEGA DAVKA

57 Računovodenje učinkov transakcije ali drugega dogodka na obračunani davek ali odloženi davek je skladno z računovodenjem same transakcije ali drugega dogodka. To načelo je uveljavljeno v 58.–68.C členu.

57A Podjetje pripozna učinke dividend, kot so opredeljene v MSRP 9, na davek od dohodka, kadar pripozna obveznost za izplačilo dividend. Učinki dividend na davek od dohodka so bolj neposredno povezani s preteklimi transakcijami ali dogodki, ki so ustvarili dobičke, ki jih je mogoče razdeliti, kot z izplačili lastnikom. Zato pripozna podjetje učinke dividend na davek od dohodka v poslovnem izidu, drugem vseobsegajočem donosu ali lastniškem kapitalu v skladu s tem, kje je podjetje prvotno pripoznalo te pretekle transakcije ali dogodke.

Postavke, pripoznane v poslovnem izidu

58 Obračunani in odloženi davek se pripoznata kot prihodek ali kot odhodek ter se vključita v poslovni izid za obdobje, razen v obsegu, v katerem davek izvira iz:

(a) transakcije ali dogodka, ki se v istem ali drugem obdobju pripozna zunaj poslovnega izida, in sicer bodisi v drugem vseobsegajočem donosu bodisi neposredno v lastniškem kapitalu (glej 61.A–65. člen); ali

(b) poslovne združitve (razen iz pridobitve odvisnega podjetja s strani naložbenega podjetja, kot je opredeljeno v MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi*, ki se mora meriti po pošteni vrednosti prek poslovnega izida (glej 66.–68. člen)).

59 Večina odloženih obveznosti za davek in odloženih terjatev za davek nastane, ko se prihodki ali odhodki vključijo v računovodski dobiček enega obdobja, a v obdavčljivi dobiček (davčno izgubo) drugega obdobja. Tako nastali odloženi davek se pripozna v poslovnem izidu. Primeri so:

(a) obresti, licenčnine ali dividende se poravnajo pozneje kot se prihodki iz tega naslova vključijo v računovodski dobiček v skladu z MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*, MRS 39 *Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje* ali MSRP 9 *Finančni instrumenti*, kot je ustrezno, vendar se vključijo v obdavčljivi dobiček (davčno izgubo) na podlagi plačil; in

(b) stroški neopredmetenih sredstev so se usredstvi v skladu z MRS 38 ter se amortizirajo v poslovnem izidu, a so se za davčne namene odšteli, ko so nastali.

60 Knjigovodska vrednost odloženih terjatev in obveznosti za davek se lahko spremeni, tudi če ni nobene spremembe zneska povezanih začasnih razlik. To je lahko na primer posledica:

- (a) spremembe davčnih stopenj ali davčnih predpisov;
- (b) ponovne ocene zmožnosti povrnitve odloženih terjatev za davek ali
- (c) spremembe pričakovanega načina povrnitve sredstva.

Iz tega izhajajoči odloženi davek se pripozna v poslovnem izidu, razen v obsegu, v katerem se nanaša na postavke, prej pripoznane zunaj poslovnega izida (glej 63. člen).

Postavke, pripoznane zunaj poslovnega izida

61 [črtano]

61A Obračunani in odloženi davek se pripozna zunaj poslovnega izida, če se davek nanaša na postavke, pripoznane v istem ali drugem obdobju zunaj poslovnega izida. Zato se obračunani in odloženi davek, ki se nanaša na postavke, ki so v istem ali drugem obdobju pripoznane:

- (a) v drugem vseobsegajočem donosu, pripozna v drugem vseobsegajočem donosu (glej 62. člen);**
- (b) neposredno v lastniškem kapitalu, pripozna neposredno v lastniškem kapitalu (glej 62.A člen).**

62 Mednarodni standardi računovodskega poročanja zahtevajo ali dovoljujejo, da se nekatere postavke pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu. Take postavke so na primer:

- (a) sprememba knjigovodske vrednosti, ki izhaja iz prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev (glej MRS 16), in
- (b) [črtano]
- (c) tečajne razlike, ki izhajajo iz prevedbe računovodskih izkazov podjetja v tujini (glej MRS 21).
- (d) [črtano]

62A Mednarodni standardi računovodskega poročanja zahtevajo ali dovoljujejo, da se nekatere postavke knjižijo neposredno v dobro ali v breme lastniškega kapitala. Take postavke so na primer:

- (a) prilagoditev začetnega stanja prenesenega čistega poslovnega izida, ki izhaja bodisi iz spremembe računovodske usmeritve, ki se uporablja za nazaj, bodisi iz popravka napake (glej MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*), in
- (b) zneski, ki izhajajo iz začetnega pripoznanja sestavine lastniškega kapitala sestavljenega finančnega instrumenta (glej 23. člen).

63 V izjemnih okoliščinah je včasih težko določiti znesek obračunanega in odloženega davka, ki se nanaša na postavke, pripoznane zunaj poslovnega izida (v drugem vseobsegajočem donosu ali neposredno v lastniškem kapitalu). To velja na primer, kadar:

- (a) so stopnje davka od dohodka progresivne in ni mogoče določiti stopnje, po kateri bo posamezna sestavina obdavčljivega dobička (davčne izgube) obdavčena;
- (b) sprememba davčne stopnje ali drugih davčnih predpisov vpliva na odloženo terjatev ali obveznost za davek, ki se nanaša (v celoti ali deloma) na postavko, ki je bila prej pripoznana zunaj poslovnega izida, ali
- (c) podjetje določi, da bi bilo treba pripoznati odloženo terjatev za davek ali da se je ne bi smelo več pripoznavati v celoti, in se odložena terjatev za davek nanaša (v celoti ali deloma) na postavko, ki je bila prej pripoznana zunaj poslovnega izida.

V takšnih primerih obračunani in odloženi davek, ki se nanašata na postavke, pripoznane zunaj poslovnega izida, temeljita na smiselni sorazmerni razporeditvi obračunanega in odloženega davka podjetja v zadevni davčni jurisdikciji ali na drugi metodi, ki v danih okoliščinah omogoča ustrežnejšo razporeditev.

- 64 MRS 16 ne pojasnjuje, ali naj podjetje vsako leto iz presežka iz prevrednotenja v preneseni čisti poslovni izid prenese znesek, ki je enak razliki med amortizacijo prevrednotenega sredstva in amortizacijo na podlagi nabavne vrednosti sredstva. Če podjetje izvede takšen prenos, je preneseni znesek znižan za odloženi davek, povezan z njim. Podobni premisleki veljajo pri prenosih ob odtujitvi posameznega opredmetenega osnovnega sredstva.
- 65 Če se kako sredstvo prevrednoti za davčne namene in če je takšno prevrednotenje povezano z računovodskim prevrednotenjem v kakem prejšnjem obdobju ali s pričakovanim v prihodnjem obdobju, se davčni učinki tako prevrednotenja sredstva kot prilagoditve davčne vrednosti pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu v obdobjih, v katerih nastanejo. Toda če prevrednotenje za davčne namene ni povezano z računovodskim prevrednotenjem v prejšnjem obdobju ali s pričakovanim v prihodnjem obdobju, se davčni učinki prilagoditve davčne vrednosti pripoznajo v poslovnem izidu.
- 65A Kadar plača podjetje dividende svojim delničarjem, se lahko zahteva, da plača del dividend davčnim organom v imenu delničarjev. V mnogih pravnih ureditvah se tak znesek obravnava kot pri viru odtegnjeni davek. Tak znesek, plačan ali plačljiv davčnim organom, se knjiži v breme lastniškega kapitala kot del dividend.

Odloženi davek, nastal pri poslovni združitvi

- 66 Kot je pojasnjeno v 19. in 26.(c) členu, lahko pri poslovni združitvi nastanejočasne razlike. V skladu z MSRP 3 podjetje pripozna vse pri tem nastale odložene terjatve za davek (v obsegu, v katerem ustrezajo merilom za pripoznanje iz 24. člena) ali odložene obveznosti za davek kot razpoznavna sredstva in obveznosti na datum prevzema. Posledično te odložene terjatve za davek in odložene obveznosti za davek vplivajo na znesek dobrega imena ali znesek dobička pri izpogajanem nakupu, ki ga pripozna podjetje. Vendar v skladu s 15.(a) členom podjetje ne pripozna odloženih obveznosti za davek, ki izhajajo iz začetnega pripoznanja dobrega imena.
- 67 Zaradi poslovne združitve se lahko spremeni verjetnost realizacije prevzemnikove odložene terjatve za davek, ki je obstajala pred prevzemom. Prevzemniku se lahko zdi verjetno, da bo povrnil svojo odloženo terjatev za davek, ki ni bila pripoznana pred poslovno združitvijo. Na primer, prevzemnik lahko uveljavi korist iz naslova svoje neizrabljene davčne izgube pri prihodnjem obdavčljivem dobičku prevzetega podjetja. Zaradi poslovne združitve pa lahko tudi ni več verjetno, da bo prihodnji obdavčljivi dobiček omogočal povrnitev odložene terjatve za davek. V takšnih primerih prevzemnik pripozna spremembo odložene terjatve za davek v obdobju poslovne združitve, vendar je ne vključi v računovodenje poslovne združitve. Zato je prevzemnik ne upošteva pri merjenju dobrega imena ali dobička pri izpogajanem nakupu, ki ga pripozna v poslovni združitvi.
- 68 Potencialna korist izgub iz naslova davka od dohodka prevzetega podjetja, prenesenih v naslednja obdobja, ali drugih odloženih terjatev za davek morda ne izpolnjuje meril za ločeno pripoznanje pri začetnem računovodenju poslovne združitve, vendar se lahko realizira pozneje.

Podjetje pripozna pridobljene koristi iz naslova odloženega davka, ki jih realizira po poslovni združitvi, na naslednji način:

- (a) pridobljene koristi iz naslova odloženega davka, pripoznane v obdobju merjenja, ki so posledica novih informacij o dejstvih in okoliščinah, ki so obstajale na datum prevzema, se uporabijo za zmanjšanje knjigovodske vrednosti dobrega imena, povezanega s tem prevzemom. Če je knjigovodska vrednost tega dobrega imena nič, se preostale koristi iz naslova odloženega davka pripoznajo v poslovnem izidu;
- (b) vse druge realizirane pridobljene koristi iz naslova odloženega davka se pripozna v poslovnem izidu (ali, če tako zahteva ta standard, zunaj poslovnega izida).

Obračunani in odloženi davek, ki izhaja iz plačilnih transakcij na podlagi delnic

- 68A V nekaterih davčnih jurisdikcijah se podjetju prizna davčna olajšava (tj. znesek, ki se odšteje pri določanju obdavčljivega dobička), ki se nanaša na plačilo v delnicah, delniških opcijah ali drugih kapitalskih instrumentih podjetja. Znesek te davčne olajšave se lahko razlikuje od povezanih kumulativnih odhodkov za plače in lahko nastane v poznejšem obračunskem obdobju. Na primer, v nekaterih pravnih ureditvah lahko podjetje pripozna odhodek za porabljene storitve zaposlenega, prejete kot nadomestilo za podeljene delniške opcije v skladu z MSRP 2 *Plačilo na podlagi delnic*, pri čemer se mu davčna olajšava ne prizna, dokler se delniške opcije ne izvršijo, merjenje davčne olajšave pa temelji na ceni delnice podjetja na datum izvršitve.
- 68B Kot v primeru stroškov raziskovanja, obravnavanih v 9. in 26.(b) členu tega standarda, je razlika med davčno vrednostjo storitev zaposlenih, prejetih do danega datuma (ki je znesek, ki ga davčni organ dovoli kot odbitek v prihodnjih obdobjih), in knjigovodsko vrednostjo nič odbitna začasna razlika, zaradi katere nastane odložena terjatev za davek. Če znesek, ki ga bo davčni organ dovolil kot odbitek v prihodnjih obdobjih, ni znan na koncu obdobja, se oceni na podlagi informacij, ki so na voljo na koncu obdobja. Na primer, če je znesek, ki ga davčni organ dovoli kot odbitek v prihodnjih obdobjih, odvisen od cene delnice podjetja na določen datum v prihodnosti, mora merjenje odbitne začasne razlike temeljiti na ceni delnice podjetja na koncu obdobja.
- 68C Kot je navedeno v 68.A členu, se lahko znesek davčne olajšave (ali ocenjene prihodnje davčne olajšave, izmerjene v skladu z 68.B členom) razlikuje od povezanih kumulativnih odhodkov za plače. 58. člen standarda zahteva, da se obračunani in odloženi davek pripoznata kot prihodek ali odhodek in vključita v izkaz poslovnega izida za obdobje, razen v obsegu, v katerem davek izvira iz (a) transakcije ali dogodka, ki je pripoznan zunaj poslovnega izida v istem ali drugem obdobju, ali (b) poslovne združitve (razen iz pridobitve odvisnega podjetja s strani naložbenega podjetja, ki se mora meriti po pošteni vrednosti prek poslovnega izida). Če znesek davčne olajšave (ali ocenjene prihodnje davčne olajšave) presega znesek povezanih kumulativnih odhodkov za plače, to kaže, da se davčna olajšava ne nanaša samo na odhodke za plače, temveč tudi na postavko lastniškega kapitala. V tem primeru je treba presežek povezanega obračunanega ali odloženega davka pripoznati neposredno v lastniškem kapitalu.

PREDSTAVLJANJE

Terjatve za davek in obveznosti za davek

69 [črtano]

70 [črtano]

*Pobot*71 **Podjetje pobota terjatve za obračunani davek in obveznosti za obračunani davek, če, in samo če:**

(a) ima pravno izvršljivo pravico pobotati pripoznane zneske in

(b) namerava bodisi poravnati na podlagi čistega zneska bodisi unovčiti sredstvo in hkrati poravnati obveznost.

72 Čeprav se terjatve in obveznosti za obračunani davek pripoznajo in merijo ločeno, se pobotajo v izkazu finančnega položaja ob upoštevanju meril, podobnih tistim za finančne instrumente iz MRS 32. Podjetje ima praviloma pravno izvršljivo pravico pobotati terjatev za obračunani davek z obveznostjo za obračunani davek, če se nanašata na davek od dohodka, ki ga odmeri isti davčni organ, in davčni organ dovoli podjetju, da plača ali prejme en sam čisti znesek.

73 V konsolidiranih računovodskih izkazih se terjatev za obračunani davek enega podjetja v skupini pobota z obveznostjo za obračunani davek drugega podjetja v skupini, če, in samo če, imata zadevni podjetji pravno izvršljivo pravico plačati ali prejeti en sam čisti znesek ter če nameravata plačati ali prejeti takšen čisti znesek ali hkrati povrniti terjatev in poravnati obveznost.

74 **Podjetje pobota odložene terjatve za davek in odložene obveznosti za davek, če, in samo če:**

(a) ima pravno izvršljivo pravico pobotati terjatve za obračunani davek in obveznosti za obračunani davek ter

(b) se odložene terjatve za davek in odložene obveznosti za davek nanašajo na davek od dohodka, ki ga odmeri isti davčni organ v zvezi z:

(i) isto obdavčljivo enoto ali

(ii) različnimi obdavčljivimi enotami, ki nameravajo bodisi poravnati obveznosti in terjatve za obračunani davek na podlagi čistega zneska bodisi hkrati povrniti terjatve in poravnati obveznosti v vsakem prihodnjem obdobju, v katerem je pričakovati, da bodo poravnani ali povrnjeni znatni zneski odloženih obveznosti ali terjatev za davek.

75 Da bi se izognili potrebi po pripravljanju podrobne časovne razporeditve odprave za vsako začasno razliko, ta standard zahteva, naj podjetje pobota odloženo terjatev za davek in odloženo obveznost za davek iste obdavčljive enote, če, in samo če, se nanašata na davek od dohodka, ki ga odmeri isti davčni organ, in ima podjetje pravno izvršljivo pravico pobotati terjatve za obračunani davek in obveznosti za obračunani davek.

76 V redkih primerih lahko ima podjetje pravno izvršljivo pravico pobotati in namen poravnati na podlagi čistega zneska le v nekaterih obdobjih, v drugih pa ne. V takšnih redkih primerih se lahko zahteva priprava podrobne časovne razporeditve, da bi zanesljivo ugotovili, ali bo odložena obveznost za davek ene obdavčljive enote povzročila povečanje plačil davka v istem obdobju, v katerem bo odložena terjatev za davek druge obdavčljive enote povzročila zmanjšanje plačil davka te druge obdavčljive enote.

Odhodek za davek

Odhodek za davek (prihodek od davka), ki se nanaša na poslovni izid iz rednih dejavnosti

77 **Odhodek za davek (prihodek od davka), ki se nanaša na poslovni izid iz rednih dejavnosti, se predstavi kot del poslovnega izida v izkazu oziroma izkazih poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa.**

77A [črtano]

Tečajne razlike pri odloženih obveznostih ali terjatvah za davek v tujini

78 MRS 21 zahteva, da se nekatere tečajne razlike pripoznajo kot prihodki ali odhodki, vendar ne določa, kje je treba takšne spremembe predstaviti v izkazu vseobsegajočega donosa. V skladu s tem se lahko, kadar se tečajne razlike pri odloženih obveznostih ali terjatvah za davek v tujini pripoznajo v izkazu vseobsegajočega donosa, take razlike razvrstijo kot odloženi odhodek za davek (prihodek od davka), če se takšna predstavitev šteje za najbolj koristno za uporabnike računovodskih izkazov.

RAZKRITJA

79 **Glavne sestavine odhodka za davek (prihodka od davka) se razkrijejo ločeno.**

80 Sestavine odhodka za davek (prihodka od davka) so lahko:

(a) odhodek za obračunani davek (prihodek od obračunanega davka);

(b) vse prilagoditve, pripoznane v obdobju, za obračunani davek prejšnjih obdobj;

(c) znesek odloženega odhodka za davek (prihodka od davka), ki se nanaša na oblikovanje in odpravo začasnih razlik;

(d) znesek odloženega odhodka za davek (prihodka od davka), ki se nanaša na spremembe davčnih stopenj ali naložitev novega davka;

(e) znesek koristi, ki izvira iz prej nepripoznane davčne izgube, davčnega dobropisa ali začasne razlike iz prejšnjega obdobja, ki se uporabi za zmanjšanje odhodka za obračunani davek;

(f) znesek koristi iz prej nepripoznane davčne izgube, davčnega dobropisa ali začasne razlike iz prejšnjega obdobja, ki se uporabi za zmanjšanje odloženega odhodka za davek;

- (g) odloženi odhodek za davek, ki izvira iz prevrednotenja odložene terjatve za davek navzdol ali razveljavitve njenega prejšnjega prevrednotenja navzdol v skladu s 56. členom; in
- (h) znesek odhodka za davek (prihodka od davka), ki se nanaša na tiste spremembe računovodskih usmeritev in napake, ki so vključene v poslovni izid v skladu z MRS 8, ker računovodenje za nazaj zanje ni mogoče.

81 Posebej se razkrije tudi:

- (a) skupni znesek obračunanega in odloženega davka, ki se nanaša na postavke, ki se pripoznajo neposredno v breme ali v dobro lastniškega kapitala (glej 62.A člen);
- (ab) znesek davka od dohodka, ki se nanaša na vsako sestavino drugega vseobsegajočega donosa (glej 62. člen in MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007));
- (b) [črtano];
- (c) obrazložitev razmerja med odhodkom za davek (prihodkom od davka) in računovodskim dobičkom v eni ali obeh od naslednjih oblik:
  - (i) številčna uskladitev odhodka za davek (prihodka od davka) in zmnožka računovodskega dobička z veljavno davčno stopnjo, pri čemer se razkrije tudi podlaga, na kateri se izračuna veljavna davčna stopnja, ali
  - (ii) številčna uskladitev povprečne dejanske davčne stopnje in veljavne davčne stopnje, pri čemer se razkrije tudi podlaga, na kateri se izračuna veljavna davčna stopnja;
- (d) obrazložitev sprememb veljavne davčne stopnje v primerjavi s prejšnjim obračunskim obdobjem;
- (e) znesek (in datum poteka, če obstaja) odbitnih začasnih razlik, neizrabljenih davčnih izgub in neizrabljenih davčnih dobropisov, za katere v izkazu finančnega položaja ni pripoznana nobena odložena terjatev za davek;
- (f) skupni znesek začasnih razlik, povezanih z naložbami v odvisna podjetja, podružnice in pridružena podjetja ter deleži v skupnih aranžmajih, v zvezi s katerimi niso pripoznane odložene obveznosti za davek (glej 39. člen);
- (g) v zvezi z vsako vrsto začasnih razlik in vsako vrsto neizrabljenih davčnih izgub ter neizrabljenih davčnih dobropisov:
  - (i) znesek odloženih terjatev in obveznosti za davek, pripoznan v izkazu finančnega položaja za vsako predstavljeno obdobje,
  - (ii) znesek odloženega prihodka od davka ali odhodka za davek, pripoznan v poslovnem izidu, če to ni razvidno iz sprememb zneskov, pripoznanih v izkazu finančnega položaja;
- (h) v zvezi z ustavljenim poslovanjem odhodek za davek, ki se nanaša na:
  - (i) dobiček ali izgubo zaradi ustavitve poslovanja in
  - (ii) poslovni izid iz rednih dejavnosti ustavljenega poslovanja za obdobje skupaj z ustreznimi zneski za vsako prejšnje predstavljeno obdobje,
  - (i) znesek učinkov, ki jih imajo na davek od dohodka dividende delničarjem podjetja, ki so bile predlagane ali priznane, preden so bili računovodski izkazi odobreni za objavo, vendar v računovodskih izkazih niso pripoznane kot obveznost;

- (j) če poslovna združitev, v kateri je podjetje prevzemnik, povzroči spremembo zneska, pripoznanega za njegovo odloženo terjatev za davek pred prevzemom (glej 67. člen), znesek te spremembe, in
- (k) če koristi iz naslova odloženega davka, pridobljene v poslovni združitvi, niso pripoznane na datum prevzema ampak po datumu prevzema (glej 68. člen), opis dogodka ali spremembe okoliščin, ki je povzročila pripoznanje koristi iz naslova odloženega davka.
- 82 Podjetje razkrije znesek odložene terjatve za davek in naravo dokazov, ki podpirajo njeno pripoznanje, kadar je:
- (a) uporaba odložene terjatve za davek odvisna od prihodnjih obdavčljivih dobičkov, ki presegajo dobičke, nastale pri odpravi obstoječih obdavčljivih začasnih razlik, in
- (b) podjetje utrpelo izgubo bodisi v tekočem bodisi v predhodnem obdobju v davčni jurisdikciji, na katero se nanaša odložena terjatev za davek.
- 82A V okoliščinah, opisanih v 52.A členu, podjetje razkrije naravo možnih učinkov na davek od dohodka, do katerih bi prišlo ob plačilu dividend njegovim delničarjem. Poleg tega podjetje razkrije obseg možnih učinkov na davek od dohodka, ki jih je izvedljivo določiti, in ali obstajajo kaki možni učinki na davek od dohodka, ki jih ni izvedljivo določiti.
- 83 [črtano]
- 84 Razkritja, ki jih zahteva 81.(c) člen, omogočajo uporabnikom računovodskih izkazov, da razumejo, ali je razmerje med odhodkom za davek (prihodkom od davka) in računovodskim dobičkom nenavadno, in da razumejo pomembne dejavnike, ki utegnejo vplivati na to razmerje v prihodnosti. Na razmerje med odhodkom za davek (prihodkom od davka) in računovodskim dobičkom lahko vplivajo dejavniki, kot so prihodki, ki so izvzeti iz obdavčitve, odhodki, ki se ne upoštevajo pri ugotavljanju obdavčljivega dobička (davčne izgube), učinek davčnih izgub in učinek davčnih stopenj v tujini.
- 85 Pri pojasnjevanju razmerja med odhodkom za davek (prihodkom od davka) in računovodskim dobičkom uporablja podjetje veljavno davčno stopnjo, ki zagotavlja uporabnikom računovodskih izkazov najpomembnejše informacije. Pogosto je najpomembnejša stopnja domača davčna stopnja v državi, v kateri je domicil podjetja, ki združuje davčno stopnjo, uporabljeno za državne davke, in stopnje, uporabljene za lokalne davke, izračunane iz precej podobne ravni obdavčljivega dobička (davčne izgube). Za podjetje, ki deluje v okviru več pravnih ureditev, pa utegne biti bolj smiselno združiti ločene uskladitve, pripravljene z uporabo domače stopnje vsake posamezne pravne ureditve. Naslednji primer pojasnjuje, kako izbira veljavne davčne stopnje vpliva na predstavitev številčne uskladitve.

Primer, ki pojasnjuje 85. člen

Leta 19X2 ima podjetje računovodski dobiček v okviru svoje pravne ureditve (v državi A) 1 500 (19X1: 2 000) in v državi B 1 500 (19X1: 500). Davčna stopnja v državi A je 30 % in v državi B 20 %. V državi A se pri obračunu davka odhodki v višini 100 (19X1: 200) ne morejo odšteti za davčne namene.

Sledi primer uskladitve na domačo davčno stopnjo.

	19X1	19X2
Računovodski dobiček	2500	3000
Davek po domači stopnji 30 %	750	900
Davčni učinek odhodkov, ki se ne morejo odšteti za davčne namene	60	30
Učinek nižjih davčnih stopenj v državi B	(50)	(150)
Odhodek za davek	760	780

Sledi primer uskladitve, pripravljene z združitvijo posameznih uskladitev za vsako pravno ureditev. Po tej metodi se učinek razlik med domačo davčno stopnjo poročajočega podjetja in domačo davčno stopnjo v drugih pravnih ureditvah ne pojavlja kot posebna postavka pri usklajevanju. Podjetje bo morda moralo pojasniti učinek pomembnih sprememb bodisi pri davčnih stopnjah bodisi pri skupku dobičkov, zasluženih v različnih pravnih ureditvah, da bi pojasnilo spremembe veljavne davčne stopnje, kot zahteva 81.(d) člen.

Računovodski dobiček	2500	3000
Davek po domačih stopnjah, veljavnih za dobičke v zadevni državi	700	750
Davčni učinek odhodkov, ki se ne morejo odšteti za davčne namene	60	30
Odhodek za davek	760	780

- 86 Povprečna dejanska davčna stopnja je znesek odhodka za davek (prihodka od davka), deljen z računovodskim dobičkom.
- 87 Izračun zneska nepripoznanih odloženih obveznosti za davek, ki izhajajo iz naložb v odvisna podjetja, podružnice in pridružena podjetja ter deležev v skupnih aranžmajih (glej 39. člen), pogosto ni izvedljiv. Zato ta standard zahteva, da podjetje razkrije združeni znesek zadevnih začasnih razlik, vendar ne zahteva razkritja odloženih obveznosti za davek. Kljub temu se podjetjem, kjer je to izvedljivo, priporoča razkrivanje zneskov nepripoznanih odloženih obveznosti za davek, ker so lahko takšne informacije koristne za uporabnike računovodskih izkazov.
- 87A 82.A člen zahteva, da podjetje razkrije naravo možnih učinkov na davek od dohodka, ki bi izhajali iz plačila dividend njegovim delničarjem. Podjetje razkrije pomembne značilnosti ureditev davka od dohodka in dejavnikov, ki bodo vplivali na obseg možnih učinkov dividend na davek od dohodka.
- 87B Včasih ni izvedljivo izračunati celotnega zneska možnih učinkov na davek od dohodka, ki bi izhajali iz plačila dividend delničarjem. Tako je na primer, če ima podjetje veliko odvisnih podjetij v tujini. Vendar se celo v takšnih okoliščinah zlahka ugotovijo nekateri deli celotnega zneska. Na primer, v konsolidirani skupini so morda obvladujoče podjetje in nekatera njegova odvisna podjetja plačala davek iz nerazdeljenega dobička po višji stopnji in vedo, kolikšen znesek bi jim bil vrnjen ob plačilu prihodnjih dividend delničarjem iz konsolidiranega prenesenega čistega poslovnega izida. V takšnem primeru se vračljivi znesek razkrije. Če je ustrezno, podjetje tudi razkrije, da obstajajo dodatni možni učinki na davek od dohodka, ki ji ni izvedljivo ugotoviti. V morebitnih ločenih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja se razkrije možnih učinkov na davek od dohodka nanaša na preneseni čisti poslovni izid obvladujočega podjetja.
- 87C Od podjetja, od katerega se zahtevajo razkritja iz 82.A člena, se lahko zahtevajo tudi razkritja v zvezi z začasnimi razlikami, povezanimi z naložbami v odvisna podjetja, podružnice in pridružena podjetja ali deleži v skupnih aranžmajih. V takšnih primerih podjetje to upošteva pri določanju informacij, ki se bodo razkrile v skladu z 82. A členom. Na primer, od podjetja se lahko zahteva, da razkrije združeni znesek začasnih razlik, povezanih z naložbami v odvisna podjetja, v zvezi s katerimi se niso pripoznale nobene odložene obveznosti za davek (glej 81.(f) člen). Če je izračun zneskov nepripoznanih odloženih obveznosti za davek neizvedljiv (glej 87. člen), lahko obstajajo zneski možnih učinkov dividend na davek od dohodka, ki se nanašajo na ta odvisna podjetja in jih ni izvedljivo določiti.
- 88 Podjetje razkrije vse z davki povezane pogojne obveznosti in pogojna sredstva v skladu z MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva*. Pogojne obveznosti in pogojna sredstva lahko nastanejo na primer pri nerešenih sporih z davčnimi organi. Podobno, kadar so spremembe davčnih stopenj ali davčnih zakonov sprejete ali napovedane po obdobju poročanja, podjetje razkrije vsak pomemben učinek takšnih sprememb na svoje terjatve in obveznosti za obračunani davek ter odložene terjatve in obveznosti za davek (glej MRS 10 *Dogodki po obdobju poročanja*).

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 89 Ta standard se uporablja za računovodske izkaze za obdobja, ki se začnejo 1. januarja 1998 ali pozneje, razen kot je določeno v 91. členu. Če podjetje uporabi ta standard za računovodske izkaze za obdobja, ki se začnejo pred 1. januarjem 1998, razkrije, da ga je uporabilo namesto MRS 12 *Računovodenje davka od dohodka*, sprejetega leta 1979.
- 90 Ta standard nadomešča MRS 12 *Računovodenje davka od dohodka*, sprejet leta 1979.
- 91 52.A, 52.B, 65.A, 81.(i), 82.A, 87.A, 87.B in 87.C člen ter črtanje 3. in 50. člena začnejo veljati za letne računovodske izkaze ⁽⁶⁾ za obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2001 ali pozneje. Sprejetje pred tem datumom je priporočljivo. Če zgodnejše sprejetje vpliva na računovodske izkaze, podjetje to razkrije.
- 92 Z MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) se je spremenila terminologija, ki se uporablja v vseh MSRP. Poleg tega so se spremenili 23., 52., 58., 60., 62., 63., 65., 68.C, 77. in 81. člen, črtal 61. člen ter dodali 61.A, 62.A in 77. A člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) za zgodnejše obdobje, se te spremembe uporabljajo tudi za tako zgodnejše obdobje.
- 93 68. člen se uporablja za naprej od datuma začetka veljavnosti MSRP 3 (kot je bil popravljen leta 2008) za pripoznanje odloženih terjatev za davek, pridobljenih v poslovnih združitvah.
- 94 Zato podjetja ne prilagodijo računovodenja predhodnih poslovnih združitvev, če davčne koristi niso izpolnjevale meril za ločeno pripoznanje na datum pridobitve in so pripoznane po datumu pridobitve, razen če so koristi pripoznane v obdobju merjenja in so posledica novih informacij o dejstvih in okoliščinah, ki so obstajale na datum pridobitve. Druge pripoznane davčne koristi se pripozna v poslovnem izidu (ali, če tako zahteva ta standard, zunaj poslovnega izida).
- 95 Z MSRP 3 (kot je bil popravljen leta 2008) sta se spremenila 21. in 67. člen ter dodala 32.A in 81.(j) in (k) člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MSRP 3 (popravljen leta 2008) za zgodnejše obdobje, se te spremembe uporabljajo tudi za tako zgodnejše obdobje.
- 96 [črtano]
- 97 [črtano]
- 98 Z dokumentom *Odloženi davek: povrnitev temeljnih sredstev*, izdanim decembra 2010, je bil 52. člen preštevilčen v 51.A člen, spremenili so se 10. člen in primeri za 51.A členom ter dodali 51.B in 51.C člen ter primer, ki jima sledi, in 51.D, 51.E in 99. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2012 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembe za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 98A Z MSRP 11 *Skupni aranžmaji*, izdanim maja 2011, so se spremenili 2., 15., 18.(e), 24., 38., 39., 43.–45., 81.(f), 87. in 87.C člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 11.
- 98B Z dokumentom *Predstavitev postavk drugega vseobsegajočega donosa* (spremembe MRS 1), izdanim junija 2011, se je spremenil 77. člen in črtal 77.A člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MRS 1, kot je bil spremenjen junija 2011.
- 98C Z dokumentom *Naložbena podjetja* (spremembe MSRP 10, MSRP 12 in MRS 27), izdanim oktobra 2012, sta se spremenila 58. in 68.C člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje. Uporaba sprememb iz dokumenta *Naložbena podjetja* pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporabi pred tem datumom, vse spremembe, vključene v dokument *Naložbena podjetja*, uporablja hkrati.
- 98D [črtano]
- 98E Z MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*, izdanim maja 2014, se je spremenil 59. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 15.

⁽⁶⁾ V 91. členu se uporablja izraz „letni računovodski izkazi“, kar je v skladu z izrecnejšim jezikom za zapisovanje datumov začetka veljavnosti, sprejetim leta 1998. V 89. členu se uporablja izraz „računovodski izkazi“.

- 98F Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, se je spremenil 20. člen ter črtali 96., 97. in 98.D člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 9.
- 98G Z MSRP 16, izdanim januarja 2016, se je spremenil 20. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 16.
- 98H Z dokumentom *Pripoznavanje odloženih terjatev za davek za nerealizirane izgube* (spremembe MRS 12), izdanim januarja 2016, se je spremenil 29. člen in dodali so se 27.A in 29.A člen ter primer za 26. členom. Podjetje začne navedene spremembe uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2017 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije. Podjetje te spremembe uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*. Vendar se lahko ob začetku uporabe spremembe sprememba v začetnem lastniškem kapitalu najzgodnejšega primerjalnega obdobja pripozna v začetnem prenesenem čistem poslovnem izidu (ali v drugi sestavini lastniškega kapitala, kot je ustrezno), ne da bi se sprememba razporedila med začetni preneseni čisti poslovni izid in druge sestavine lastniškega kapitala. Če podjetje uporabi to olajšavo, ta podatek razkrije.
- 98I S *Ciklom letnih izboljšav MSRP 2015–2017*, izdanim decembra 2017, se je dodal 57.A člen in črtal 52.B člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporabi prej, to dejstvo razkrije. Ko podjetje prvič uporabi te spremembe, jih uporabi za učinke dividend na davek od dohodka, pripoznane na datum začetka najzgodnejšega primerjalnega obdobja ali pozneje.
- 98J Z dokumentom *Odloženi davek v zvezi s sredstvi in obveznostmi, ki izhajajo iz ene transakcije*, izdanim maja 2021, so se spremenili 15., 22. in 24. člen ter dodal 22.A člen. Podjetje uporablja te spremembe v skladu z 98.K–98.L členom za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2023 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembe za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 98K Podjetje uporablja dokument *Odloženi davek v zvezi s sredstvi in obveznostmi, ki izhajajo iz ene transakcije*, za transakcije, do katerih pride na začetku prvega predstavljenega primerjalnega obdobja ali po njem.
- 98L Podjetje, ki uporablja dokument *Odloženi davek v zvezi s sredstvi in obveznostmi, ki izhajajo iz ene transakcije*, na začetku prvega predstavljenega primerjalnega obdobja tudi:
- (a) pripozna odloženo terjatev za davek v obsegu, v katerem je verjetno, da bo na voljo obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo mogoče uporabiti odbitno začasno razliko, in odloženo obveznost za davek za vse odbitne in obdavčljive začasne razlike, povezane s:
    - (i) sredstvi, ki predstavljajo pravico do uporabe, in obveznostmi iz najema in
    - (ii) obveznostmi za razgradnjo, obnovo in podobno ter ustreznimi zneski, pripoznanimi kot del nabavne vrednosti povezanega sredstva, ter
  - (b) pripozna kumulativni učinek začetne uporabe sprememb kot prilagoditev začetnega stanja prenesenega čistega poslovnega izida (ali druge sestavine lastniškega kapitala, kot je ustrezno) na ta datum.

RAZVELJAVITEV SOP-21

- 99 Spremembe, uvedene z dokumentom *Odloženi davek: povrnitev temeljnih sredstev*, izdanim decembra 2010, nadomeščajo pojasnilo SOP 21 *Davek od dohodka – povrnitev prevrednotenih neamortizirljivih sredstev*.

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 16

Opredmetena osnovna sredstva

CILJ

- 1 Cilj tega standarda je predpisati računovodsko obravnavo opredmetenih osnovnih sredstev, tako da lahko uporabniki računovodskih izkazov pridobijo informacije, ki se nanašajo na naložbe podjetja v opredmetena osnovna sredstva in spremembe teh naložb. Glavna vprašanja pri računovodenju opredmetenih osnovnih sredstev so pripoznavanje sredstev, določanje njihove knjigovodske vrednosti in ugotavljanje zneskov amortizacije ter izgub zaradi oslabitve, ki jih je treba pripoznati v zvezi z njimi.

PODROČJE UPORABE

- 2 **Ta standard se uporablja pri računovodenju opredmetenih osnovnih sredstev, razen če kak drug standard zahteva ali dovoljuje drugačno računovodsko obravnavo.**

- 3 Ta standard se ne uporablja za:

- (a) opredmetena osnovna sredstva, razvrščena kot sredstva v posesti za prodajo v skladu z MSRP 5 *Nekratkoročna sredstva v posesti za prodajo in ustavljeno poslovanje*;
- (b) biološka sredstva, ki so povezana s kmetijsko dejavnostjo, razen plodonosnih trajnic (glej MRS 41 *Kmetijstvo*). Ta standard se uporablja za plodonosne trajnice, vendar se ne uporablja za pridelek plodonosnih trajnic;
- (c) pripoznavanje in merjenje sredstev za raziskovanje in vrednotenje (glej MSRP 6 *Raziskovanje in vrednotenje rudnih bogastev*);
- (d) rudarske pravice in zaloge rudnin, kot so nafta, zemeljski plin ali podobni neobnovljivi viri.

Ta standard pa se uporablja za opredmetena osnovna sredstva, ki se uporabljajo za razvijanje ali vzdrževanje sredstev iz točk (b) do (d).

- 4 [črtano]

- 5 Podjetje, ki za naložbene nepremičnine uporablja model nabavne vrednosti v skladu z MRS 40 *Naložbene nepremičnine*, uporablja model nabavne vrednosti iz tega standarda za naložbene nepremičnine, ki so v njegovi lasti.

OPREDELITVE POJMOV

- 6 **V tem standardu se uporabljajo naslednji izrazi, katerih pomen je natančno določen:**

Plodonosna trajnica je živa rastlina, ki:

- (a) se uporablja za proizvodnjo kmetijskih pridelkov ali preskrbo z njimi;
- (b) bo po pričakovanju dala pridelek v več kot enem obdobju in
- (c) pri kateri je verjetnost, da bo prodana kot kmetijski pridelek, zelo majhna, razen občasne prodaje odpadkov.

(Plodonosne trajnice so podrobneje opredeljene v 5.A in 5.B členu MRS 41).

Knjigovodska vrednost je znesek, po katerem se sredstvo pripozna po odštetu nabrane amortizacije in nabranih izgub zaradi oslabitve.

Nabavna vrednost je znesek plačanega denarja ali denarnih ustreznikov ali poštena vrednost drugega nadomestila, plačanega za pridobitev sredstva v času njegove nabave ali gradnje oziroma izdelave ali, kjer je primerno, znesek, pripisan temu sredstvu ob začetnem pripoznanju v skladu s posebnimi zahtevami drugih MSRP, na primer MSRP 2 *Plačilo na podlagi delnic*.

Amortizirljivi znesek je nabavna vrednost sredstva ali drug znesek, ki jo nadomešča, zmanjšan za preostalo vrednost.

Amortiziranje je sistematično razporejanje amortizirljivega zneska posameznega sredstva po njegovi dobi koristnosti.

Vrednost, značilna za podjetje, je sedanja vrednost denarnih tokov, do katerih naj bi po pričakovanjih podjetja prišlo na podlagi nadaljnje uporabe sredstva in ob njegovi odtujitvi na koncu njegove dobe koristnosti ali ob poravnavi obveznosti.

Poštena vrednost je cena, ki bi se prejela ob prodaji sredstva ali plačala ob prenosu obveznosti v redni transakciji med udeleženci na trgu na datum merjenja. (Glej MSRP 13 *Merjenje pošteno vrednosti*.)

Izguba zaradi oslabilve je znesek, za katerega knjigovodska vrednost sredstva presega njegovo nadomestljivo vrednost.

Opredmetena osnovna sredstva so opredmetena sredstva, ki:

(a) so v posesti za uporabo pri proizvodnji ali dobavljanju izdelkov ali opravljanju storitev, za dajanje v najem drugim ali za administrativne namene in

(b) se bodo po pričakovanjih uporabljala v več kot enem obdobju.

Nadomestljiva vrednost je poštena vrednost sredstev, zmanjšana za stroške odtujitve, ali vrednost pri uporabi, odvisno od tega, katera je višja.

Preostala vrednost sredstva je ocenjeni znesek, ki bi ga podjetje trenutno prejelo pri odtujitvi sredstva, po zmanjšanju za ocenjene stroške odtujitve, če bi starost in stanje sredstva že kazala na konec njegove dobe koristnosti.

Doba koristnosti je:

(a) obdobje, v katerem je pričakovati, da bo sredstvo na voljo podjetju za uporabo, ali

(b) število proizvodnih ali podobnih enot, za katere se pričakuje, da jih bo podjetje pridobilo z uporabo sredstva.

PRIPOZNAVANJE

7 **Nabavna vrednost opredmetenega osnovnega sredstva se pripozna kot sredstvo, če, in samo če:**

(a) je verjetno, da bodo prihodnje gospodarske koristi, povezane s sredstvom, pritekale v podjetje, in

(b) je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti.

8 Postavke, kot so nadomestni deli, nadomestna oprema in oprema za vzdrževanje, se pripoznajo v skladu s tem MSRP, kadar ustrezajo opredelitvi opredmetenih osnovnih sredstev. V nasprotnem primeru se takšne postavke razvrstijo kot zaloge.

9 Ta standard ne predpisuje merske enote za pripoznavanje posameznih opredmetenih osnovnih sredstev oziroma, z drugimi besedami, ne določa natančno, kaj naj bi bila postavka opredmetenega osnovnega sredstva. Zato je pri uporabi meril za pripoznanje v specifičnih okoliščinah podjetja potrebna presoja. Včasih je ustrezno združiti posamezne nepomembne postavke, kot so kalupi, orodja in modeli, ter merila uporabiti za združeno vrednost.

- 10 Podjetje v skladu s tem načelom pripoznavanja ovrednoti vse nabavne vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev v trenutku, v katerem nastanejo. Te nabavne vrednosti zajemajo začetne nabavne vrednosti oziroma stroške pridobitve ali gradnje oziroma izdelave opredmetenega osnovnega sredstva in nabavne vrednosti oziroma stroške, ki nastanejo zaradi poznejšega dodajanja k sredstvu, nadomestitve njegovih delov ali njegovega popravila. Nabavna vrednost postavke opredmetenih osnovnih sredstev lahko zajema nabavne vrednosti oziroma stroške, nastale v zvezi z najemi sredstev, ki se uporabljajo za gradnjo oziroma izdelavo postavke opredmetenih osnovnih sredstev, dodajanje k njej, nadomestitev njenih delov ali njena popravila, na primer amortizacijo sredstev, ki predstavljajo pravico do uporabe.

Začetna nabavna vrednost

- 11 Opredmetena osnovna sredstva se lahko pridobijo za zagotavljanje varnosti ali varovanje okolja. Pridobitev takšnega opredmetenega osnovnega sredstva sicer ne poveča neposredno prihodnjih gospodarskih koristi nobenega obstoječega opredmetenega osnovnega sredstva, a je morda potrebna, da bi podjetje pridobivalo prihodnje gospodarske koristi iz svojih drugih sredstev. Takšna opredmetena osnovna sredstva izpolnjujejo pogoje za pripoznanje kot sredstva, saj omogočajo prihodnje gospodarske koristi iz z njimi povezanih sredstev, ki bodo pritekale v podjetje in bodo večje, kot če do takšne pridobitve sploh ne bi prišlo. Na primer, v kemični tovarni se lahko uvedejo novi postopki za ravnanje s kemikalijami, da bi podjetje izpolnjevalo okoljske zahteve pri proizvodnji in shranjevanju nevarnih kemikalij; s tem povezane izboljšave v tovarni se pripoznajo kot sredstvo, saj brez njih podjetje ne bi moglo proizvajati in prodajati kemikalij. Vendar pa je treba nastalo knjigovodsko vrednost takšnih in z njimi povezanih sredstev v skladu z MRS 36 *Oslabitev sredstev* preveriti za oslabitvijo.

Naknadni stroški in nabavna vrednost

- 12 V skladu z načelom pripoznavanja iz 7. člena podjetje v knjigovodski vrednosti opredmetenega osnovnega sredstva ne pripozna stroškov njegovega vsakodnevnega vzdrževanja. Ti stroški se pripoznajo v poslovnem izidu takoj, ko do njih pride. Stroški vsakodnevnega vzdrževanja so predvsem stroški dela in potrošni material, vključujejo pa lahko tudi stroške manjših delov. Namen teh stroškov se pogosto označi kot „popravila in vzdrževanje“ opredmetenega osnovnega sredstva.
- 13 Dele nekaterih opredmetenih osnovnih sredstev je morda treba nadomestiti v rednih presledkih. Na primer, v talilni peči je morda treba po določenem številu ur uporabe obnoviti oblogo, notranjo opremo zrakoplova, kot so sedeži in hodniki, pa je morda treba v dobi koristnosti zrakoplova večkrat nadomestiti. Opredmeteno osnovno sredstvo se lahko pridobi tudi za potrebe občasne nadomestitve obstoječega, kot je nadomestitev predelnih sten v zgradbi, ali za potrebe enkratne nadomestitve. Podjetje v skladu z načelom pripoznavanja iz 7. člena v knjigovodski vrednosti opredmetenega osnovnega sredstva ob njihovem nastanku pripozna nabavne vrednosti in stroške, povezane z nadomestitvijo nekega dela tega sredstva, če so pri tem izpolnjena merila za pripoznanje. Podjetje odpravi pripoznanje knjigovodske vrednosti delov, ki so nadomeščeni, v skladu z določbami o odpravi pripoznanja iz tega standarda (glej 67.–72. člen).
- 14 Pogoj za nadaljnjo uporabo opredmetenega osnovnega sredstva (na primer zrakoplova) je lahko izvajanje rednih večjih pregledov ne glede na to, ali se deli sredstva nadomestijo ali ne. Po vsakem večjem pregledu se nabavna vrednost pregleda pripozna v knjigovodski vrednosti opredmetenega osnovnega sredstva kot nadomestitev, če so pri tem izpolnjena merila za pripoznanje. Za vsako preostalo knjigovodsko vrednost nabavne vrednosti prejšnjega pregleda (razločljive od fizičnih delov) se odpravi pripoznanje. To se zgodi ne glede na to, ali je bila nabavna vrednost prejšnjega pregleda opredeljena v transakciji, v kateri je bilo sredstvo pridobljeno ali zgrajeno oziroma izdelano. Po potrebi je lahko ocenjena nabavna vrednost podobnega pregleda v prihodnosti pokazatelj, kakšna je bila nabavna vrednost obstoječih pregledov takrat, ko je bilo opredmeteno osnovno sredstvo pridobljeno ali zgrajeno oziroma izdelano.

MERJENJE OB PRIPOZNANJU

- 15 **Opredmeteno osnovno sredstvo, ki izpolnjuje pogoje za pripoznanje kot sredstvo, se izmeri po nabavni vrednosti.**

Elementi nabavne vrednosti

- 16 Nabavna vrednost opredmetenega osnovnega sredstva zajema:
- (a) njegovo nakupno ceno, tudi uvozne in nevrtačljive nakupne dajatve, po odštetju vseh trgovinskih in drugih popustov;
  - (b) vse stroške, ki se lahko neposredno pripišejo spravljanju sredstva na njegovo mesto in v potrebno stanje, v katerem lahko sredstvo deluje na način, ki ga je predvidelo poslovodstvo;

- (c) začetno oceno stroškov razgradnje in odstranitve opredmetenega osnovnega sredstva ter obnovitve mesta, na katerem se je to sredstvo nahajalo. To obvezo podjetje prevzame ob pridobitvi sredstva ali pa kot posledico dejstva, da je sredstvo namesto za proizvodnjo zalog v določenem obdobju uporabljalo za druge namene.
- 17 Neposredno se lahko na primer pripišejo naslednji stroški:
- (a) stroški v zvezi z zasluzki zaposlenih (v skladu z opredelitvijo v MRS 19 *Zasluzki zaposlenih*), ki izhajajo neposredno iz gradnje oziroma izdelave ali pridobitve opredmetenega osnovnega sredstva;
  - (b) stroški priprave gradbišča;
  - (c) začetni stroški dobave in pretovarjanja;
  - (d) stroški namestitve in montaže;
  - (e) stroški preizkušanja, ali sredstvo pravilno deluje (tj. ocenjevanje, ali je tehnično in fizično delovanje sredstva tako, da se lahko uporablja za proizvodnjo ali dobavo blaga ali storitev, za dajanje v najem drugim ali za upravne namene), in
  - (f) honorarji.
- 18 Podjetje uporabi MRS 2 *Zaloge* za tiste stroške obvez za razgradnjo, odstranitev in obnovitev mesta, na katerem se sredstvo nahaja, ki nastanejo v določenem obdobju zaradi uporabe sredstva za proizvodnjo zalog. Obveze za stroške, računovodsko obravnavane v skladu z MRS 2 ali MRS 16, se pripoznajo in izmerijo v skladu z MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva*.
- 19 Primeri stroškov, ki niso del nabavne vrednosti opredmetenega osnovnega sredstva, so:
- (a) stroški odprtja novega obrata;
  - (b) stroški uvedbe novega proizvoda ali storitve (vključno s stroški oglaševanja in promocijskih dejavnosti);
  - (c) stroški poslovanja na novi lokaciji ali z novo vrsto strank (vključno s stroški izobraževanja osebja) in
  - (d) administrativni stroški in drugi splošni stroški.
- 20 Pripoznanje stroškov v knjigovodski vrednosti opredmetenega osnovnega sredstva se odpravi, ko je sredstvo na svojem mestu in v potrebnem stanju, v katerem bo lahko delovalo na način, ki ga je predvidelo poslovodstvo. Zato se stroški, nastali pri uporabi ali prerazporeditvi sredstva, ne vključijo v knjigovodsko vrednost tega sredstva. Na primer, naslednji stroški se ne vključijo v knjigovodsko vrednost opredmetenega osnovnega sredstva:
- (a) stroški, ki nastanejo, kadar se sredstvo, ki je sposobno delovati na način, ki ga je predvidelo poslovodstvo, še ni začelo uporabljati ali pa ne deluje s polno zmogljivostjo;
  - (b) začetne izgube iz poslovanja, kot so tiste, ki nastanejo medtem, ko povpraševanje po izložkih določenega sredstva šele narašča, in
  - (c) stroški delne ali popolne premestitve ali reorganizacije poslovanja podjetja.

- 20A Proizvodi lahko nastanejo med spravljanjem opredmetenega osnovnega sredstva na mesto in v stanje, v katerem bo lahko delovalo na način, ki ga je predvidelo poslovodstvo (kot so vzorci, izdelani pri preizkušanju, ali sredstvo pravilno deluje). Podjetje pripozna izkupičke od prodaje takih proizvodov ter nabavno vrednost teh proizvodov v poslovnem izidu v skladu s standardi, ki se uporabljajo. Podjetje izmeri nabavno vrednost teh proizvodov z uporabo zahtev za merjenje iz MRS 2.
- 21 V povezavi z gradnjo oziroma izdelavo ali razvojem opredmetenega osnovnega sredstva pride do poslovnih dejavnosti, ki niso potrebne za spravljanje sredstva na njegovo mesto in v stanje, v katerem lahko sredstvo deluje na način, ki ga je predvidelo poslovodstvo. Do teh postranskih poslovnih dejavnosti lahko pride pred ali med gradnjo oziroma izdelavo ali razvojnimi dejavnostmi. Na primer prihodki se lahko zaslužijo, če se gradbišče pred začetkom gradbenih del uporablja kot parkirišče. Ker postranske dejavnosti niso potrebne za spravljanje sredstva na njegovo mesto in v stanje, v katerem lahko deluje na način, ki ga je predvidelo poslovodstvo, se prihodki od postranskih dejavnosti in z njimi povezani odhodki pripoznajo v poslovnem izidu, kjer so vključeni v ustrezne skupine prihodkov in odhodkov.
- 22 Nabavna vrednost sredstva, ki ga zgradi oziroma izdelava podjetje samo, se določi z uporabo enakih načel kot pri nabavljenem sredstvu. Če podjetje pri običajnem poslovanju izdeluje podobna sredstva za prodajo, je nabavna vrednost sredstva navadno enaka stroškom gradnje oziroma izdelave sredstva, ki je namenjeno prodaji (glej MRS 2). Zato se notranji dobički izločijo iz določanja takšne nabavne vrednosti. Podobno se stroški nenormalnih količin odpadnega materiala, nepotrebne dela ali drugih virov, do katerih pride pri lastni gradnji oziroma izdelavi sredstva, ne vključijo v nabavno vrednost sredstva. MRS 23 *Stroški izposojanja* določa merila za pripoznanje obresti kot dela knjigovodske vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev lastne gradnje oziroma izdelave.
- 22A Plodonosne trajnice se računovodsko obravnavajo na enak način kot opredmetena osnovna sredstva lastne gradnje oziroma izdelave, preden so na mestu in v stanju, v katerem lahko delujejo na način, ki ga je predvidelo poslovodstvo. Zato je treba sklicevanja na „gradnjo oziroma izdelavo“ v tem standardu razumeti tako, da zajemata dejavnosti, ki so potrebne za gojenje plodonosnih trajnic, preden so na mestu in v stanju, v katerem lahko delujejo na način, ki ga je predvidelo poslovodstvo.

Merjenje nabavne vrednosti

- 23 Nabavna vrednost opredmetenega osnovnega sredstva je ustreznik cene v denarju na datum pripoznanja. Če se plačilo odloži na daljši čas, kot je običajno obdobje plačila, se razlika med ustreznikom cene v denarju in celotnim plačilom pripozna kot obresti v obdobju plačila, razen če se take obresti usredstviijo v skladu z MRS 23.
- 24 Opredmeteno osnovno sredstvo ali več sredstev se lahko pridobi z menjavo za nedenarno sredstvo ali sredstva ali kombinacijo denarnih in nedenarnih sredstev. V nadaljevanju sledi razprava, ki se sicer nanaša le na menjavo nedenarnega sredstva za nedenarno sredstvo, vendar je relevantna tudi za vse druge vrste menjave iz prejšnjega stavka. Nabavna vrednost takšnega opredmetenega osnovnega sredstva se izmeri po pošteni vrednosti, razen če (a) menjava nima komercialne vsebine ali (b) pošteni vrednosti nobenega od sredstev, niti prejetega niti danega, ni mogoče izmeriti na zanesljiv način. Prejeto sredstvo se izmeri na ta način, tudi če podjetje ne more takoj odpraviti pripoznanja danega sredstva. Če se prejeto sredstvo ne izmeri po pošteni vrednosti, se njegova nabavna vrednost izmeri po knjigovodski vrednosti danega sredstva.
- 25 Podjetje oceni, do kakšne mere naj bi menjava vplivala na prihodnje denarne tokove, in tako ugotovi, ali ima ta transakcija komercialno vsebino. Menjalna transakcija ima komercialno vsebino, če:
- (a) se stroj (tveganje, čas in znesek) denarnih tokov prejetega sredstva razlikuje od stroja denarnih tokov danega sredstva ali
  - (b) se za podjetje značilna vrednost dela njegovega poslovanja, na katerega vpliva transakcija, zaradi menjave spremeni in
- (c) je razlika v točkah (a) ali (b) velika glede na pošteno vrednost izmenjanih sredstev.

Za namen ugotavljanja, ali ima menjalna transakcija komercialno vsebino, za podjetje značilna vrednost tistega dela njegovega poslovanja, na katerega vpliva menjalna transakcija, odraža denarne tokove po obdavčitvi. Rezultati teh analiz so lahko jasni, ne da bi bilo podjetju treba opraviti podrobne izračune.

- 26 Pošteno vrednost sredstva je mogoče zanesljivo izmeriti, če (a) razpon razumnih meritev poštene vrednosti za to sredstvo ni zelo spremenljiv ali (b) če je verjetnosti različnih ocen znotraj razpona mogoče razumno oceniti in uporabiti pri merjenju poštene vrednosti. Če lahko podjetje zanesljivo izmeri pošteno vrednost prejetega ali danega sredstva, se poštena vrednost danega sredstva uporablja za merjenje nabavne vrednosti prejetega sredstva, razen če je poštena vrednost prejetega sredstva bolj razvidna.
- 27 [črtano]
- 28 Knjigovodska vrednost opredmetenega osnovnega sredstva se lahko v skladu z MRS 20 *Računovodenje državnih podpor in razkrivanje državne pomoči* zniža za državne podpore.

MERJENJE PO PRIPOZNANJU

- 29 **Podjetje za svojo računovodsko usmeritev izbere bodisi model nabavne vrednosti iz 30. člena bodisi model prevrednotenja iz 31. člena in izbrano usmeritev uporablja za celotno skupino opredmetenih osnovnih sredstev.**
- 29A Nekatera podjetja upravljajo, znotraj ali zunaj podjetja, investicijski sklad, ki naložbenikom zagotavlja koristi, določene z enotami v skladu. Podobno nekatera podjetja izdajajo skupine zavarovalnih pogodb z neposredno udeležbo, pri čemer posedujejo postavke, ki so podlaga za te pogodbe. Nekateri od teh skladov ali postavk, ki so podlaga, vključujejo lastniško zasedene nepremičnine. Podjetje uporablja MRS 16 za lastniško zasedene nepremičnine, ki so vključene v tak sklad ali so postavke, ki so podlaga zanje. Ne glede na določbe 29. člena se lahko podjetje odloči, da bo take nepremičnine merilo z uporabo modela poštene vrednosti v skladu z MRS 40. Za namene te odločitve zavarovalne pogodbe vključujejo naložbene pogodbe z možnostjo diskrecijske udeležbe. (Za izraze, uporabljene v tem členu, glej MSRP 17 *Zavarovalne pogodbe*, kjer so opredeljeni.)
- 29B Podjetje lastniško zasedene nepremičnine, merjene z uporabo modela poštene vrednosti za naložbene nepremičnine v skladu z 29.A členom, obravnava kot ločeno skupino opredmetenih osnovnih sredstev.

Model nabavne vrednosti

- 30 **Po pripoznanju kot sredstvo se opredmeteno osnovno sredstvo izkazuje po njegovi nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrano amortizacijo in nabrane izgube zaradi oslabitve.**

Model prevrednotenja

- 31 **Po pripoznanju kot sredstvo se opredmeteno osnovno sredstvo, katerega pošteno vrednost je mogoče zanesljivo izmeriti, izkazuje po prevrednoteni vrednosti, ki je njegova poštena vrednost na datum prevrednotenja, zmanjšana za naknadno nabrano amortizacijo in naknadne nabrane izgube zaradi oslabitve. Prevrednotenje se izvaja dovolj redno za zagotovitev, da se knjigovodska vrednost ne razlikuje pomembno od tiste, ki bi se določila z uporabo poštene vrednosti na koncu obdobja poročanja.**
- 32 [črtano]
- 33 [črtano]
- 34 Pogostost prevrednotenja je odvisna od sprememb poštenih vrednosti posameznih opredmetenih osnovnih sredstev, ki se prevrednotijo. Če se poštena vrednost prevrednotenega sredstva pomembno razlikuje od knjigovodske vrednosti, je potrebno nadaljnje prevrednotenje. Pri nekaterih opredmetenih osnovnih sredstvih se poštena vrednost spreminja precej in nestanovitno, kar zahteva letno prevrednotenje. Takšna pogosta prevrednotenja niso potrebna pri opredmetenih osnovnih sredstvih z nepomembnimi spremembami poštene vrednosti. Takšna sredstva bo morda treba prevrednotiti le enkrat na tri ali pet let.

- 35 Če se opredmeteno osnovno sredstvo prevrednoti, se knjigovodska vrednost sredstva prilagodi na prevrednoteno vrednost. Na dan prevrednotenja se sredstvo obravnava na enega od naslednjih načinov:
- (a) bruto knjigovodska vrednost se prilagodi na način, ki je skladen s prevrednotenjem knjigovodske vrednosti sredstva. Na primer, bruto knjigovodska vrednost se lahko preračuna z upoštevanjem tržnih podatkov, ki jih je mogoče opazovati, ali pa se preračuna sorazmerno s spremembo knjigovodske vrednosti. Nabrana amortizacija na datum prevrednotenja se prilagodi, da je enaka razliki med bruto knjigovodsko vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo sredstva po upoštevanju nabranih izgub zaradi oslabitve; ali
  - (b) nabrana amortizacija se izloči iz bruto knjigovodske vrednosti sredstva.
- Znesek prilagoditve nabrane amortizacije predstavlja del povečanja ali zmanjšanja knjigovodske vrednosti, ki se računovodsko obravnava v skladu z 39. in 40. členom.
- 36 **Če se kako opredmeteno osnovno sredstvo prevrednoti, se prevrednoti celotna skupina opredmetenih osnovnih sredstev, v katero spada.**
- 37 Skupina opredmetenih osnovnih sredstev je niz sredstev s podobno naravo in uporabo pri poslovanju podjetja. Primeri posameznih skupin so:
- (a) zemljišča;
  - (b) zemljišča in zgradbe;
  - (c) stroji;
  - (d) ladje;
  - (e) zrakoplovi;
  - (f) motorna vozila;
  - (g) pohištvo in vgrajena oprema;
  - (h) pisarniška oprema in
  - (i) plodonosne trajnice.
- 38 Postavke v določeni skupini opredmetenih osnovnih sredstev se prevrednotijo hkrati, da se prepreči selektivno prevrednotenje sredstev in poročanje zneskov v računovodskih izkazih, ki bi bili mešanica nabavnih vrednosti in vrednosti po stanjih na različne datume. Vendar se lahko skupina sredstev redno prevrednoti, če se prevrednotenje skupine opravi v kratkem času in če se prevrednotenja posodablajo.
- 39 **Če se knjigovodska vrednost sredstva zaradi prevrednotenja poveča, se povečanje pripozna v drugem vseobsegajočem donosu in akumulira v lastniškem kapitalu kot presežek iz prevrednotenja. Povečanje pa se pripozna v poslovnem izidu v obsegu, v katerem odpravi zmanjšanje iz prevrednotenja istega sredstva, ki je bilo prej pripoznano v poslovnem izidu.**
- 40 **Če se knjigovodska vrednost sredstva zmanjša zaradi prevrednotenja, se zmanjšanje pripozna v poslovnem izidu. Vendar pa se zmanjšanje pripozna v drugem vseobsegajočem donosu do višine v dobro izkazanega stanja presežka iz prevrednotenja v zvezi z istim sredstvom. Zmanjšanje, pripoznano v drugem vseobsegajočem donosu, znižuje akumulirani znesek v lastniškem kapitalu pri presežku iz prevrednotenja.**

41 Presežek iz prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev, ki je vključen v lastniški kapital, se lahko prenese neposredno v preneseni čisti poslovni izid, ko je pripoznanje sredstva odpravljeno. To lahko vključuje prenos celotnega presežka, ko se sredstvo umakne iz uporabe ali oduji. Vendar pa se lahko del presežka prenese že, ko podjetje sredstvo uporablja. V takšnem primeru je preneseni znesek presežka razlika med amortizacijo, obračunano na podlagi prevrednotene knjigovodske vrednosti sredstva, in amortizacijo, obračunano na podlagi njegove prvotne nabavne vrednosti. Prenosi iz presežka iz prevrednotenja v preneseni čisti poslovni izid se ne opravijo prek poslovnega izida.

42 Morebitni učinki na davek od dohodka, ki izvirajo iz prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev, se pripoznajo in razkrijejo v skladu z MRS 12 *Davek od dohodka*.

Amortizacija

43 Vsak del posameznega opredmetenega osnovnega sredstva, ki ima znatno nabavno vrednost glede na celotno nabavno vrednost sredstva, se amortizira ločeno.

44 Podjetje razporedi prvotno pripoznani znesek za opredmeteno osnovno sredstvo na njegove pomembnejše dele in ločeno amortizira vsak tak del. Na primer, primerno je lahko ločeno amortiziranje osnovne konstrukcije in motorjev zrakoplova. Podobno, če podjetje pridobi opredmetena osnovna sredstva, ki so predmet poslovnega najema, v katerem je najemodajalec, bi morda bilo ustrezno ločeno amortizirati zneske, ki se odražajo v nabavni vrednosti sredstva in jih je mogoče pripisati ugodnim ali neugodnim pogojem najema v primerjavi s pogoji na trgu.

45 Lahko se zgodi, da ima nek pomembnejši del opredmetenega osnovnega sredstva isto dobo koristnosti in metodo amortiziranja kot drug pomembnejši del istega sredstva. Taki deli se lahko pri določanju zneska amortizacije združijo.

46 Podjetje mora v obsegu, v katerem ločeno amortizira nekatere dele posameznega opredmetenega osnovnega sredstva, ločeno amortizirati tudi preostanek tega sredstva. Preostanek sestavljajo tisti deli sredstva, ki posamično niso pomembni. Če ima podjetje različna pričakovanja glede teh delov, je morda treba uporabiti metode za določanje približnih vrednosti, da se preostanek amortizira na način, ki natančno prikazuje dejanski vzorec porabe in/ali dobo koristnosti delov preostanka.

47 Podjetje se lahko odloči, da bo ločeno amortiziralo tiste dele sredstva, katerih nabavna vrednost ni znatna glede na celotno nabavno vrednost sredstva.

48 Znesek amortizacije za vsako obdobje se pripozna v poslovnem izidu, razen če je vključen v knjigovodsko vrednost kakega drugega sredstva.

49 Znesek amortizacije za obdobje se običajno pripozna v poslovnem izidu. Včasih pa se prihodnje gospodarske koristi, ki izvirajo iz sredstva, absorbirajo pri proizvodnji drugih sredstev. V takšnem primeru je znesek amortizacije del nabavne vrednosti teh drugih sredstev in se vključi v njihovo knjigovodsko vrednost. Na primer, amortizacija proizvodnega obrata in opreme se vključi v stroške pretvarjanja zalog (glej MRS 2). Podobno je amortizacijo opredmetenih osnovnih sredstev, ki se uporabljajo v razvojnih dejavnostih, mogoče vključiti v nabavno vrednost neopredmetenega sredstva, pripoznanega v skladu z MRS 38 *Neopredmetena sredstva*.

Amortizirljivi znesek in amortizacijsko obdobje

50 Amortizirljivi znesek sredstva se sistematično razporedi po njegovi dobi koristnosti.

51 Preostala vrednost in doba koristnosti sredstva se pregledata vsaj na koncu vsakega poslovnega leta in, če so pričakovanja drugačna od prejšnjih ocen, se spremembe obravnavajo kot sprememba računovodske ocene v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*.

52 Amortizacija se pripozna tudi, če poštena vrednost sredstva presega njegovo knjigovodsko vrednost, vse dokler preostala vrednost sredstva ne presega njegove knjigovodske vrednosti. Popravilo in vzdrževanje sredstva ne odpravi potrebe po amortizaciji.

- 53 Amortizirljivi znesek sredstva se določi po odštetju njegove preostale vrednosti. Dejansko pa je preostala vrednost sredstva pogosto neznatna in zato pri izračunu amortizirljivega zneska nepomembna.
- 54 Preostala vrednost sredstva se lahko poveča do zneska, ki je enak ali višji od knjigovodske vrednosti sredstva. V tem primeru je znesek amortizacije sredstva enak nič, razen če njegova preostala vrednost pozneje pade pod knjigovodsko vrednost sredstva.
- 55 Amortizacija sredstva se začne, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo, torej ko je sredstvo na svojem mestu in v stanju, v katerem lahko deluje na način, ki ga je predvidelo poslovodstvo. Amortizacija sredstva se preneha na datum, ko je sredstvo razvrščeno kot v posesti za prodajo (ali vključeno v skupino za odtujitev, razvrščeno kot v posesti za prodajo) v skladu z MSRP 5, ali na datum, ko je odpravljeno pripoznanje sredstva, odvisno od tega, kateri nastopi prej. Zato se amortizacija ne preneha, kadar se sredstvo ne uporablja ali se umakne iz uporabe, razen če je v celoti amortizirano. Pri metodah amortiziranja na podlagi dejanske uporabe (npr. metodi proizvodnih enot) je lahko znesek amortizacije enak nič, medtem ko proizvodnja stoji.
- 56 Prihodnje gospodarske koristi, ki izvirajo iz določenega sredstva, porabi podjetje predvsem pri njegovi uporabi. Toda drugi dejavniki, kot so tehnična ali ekonomska zastarelost, fizična obraba in fizično staranje, tudi kadar se sredstvo ne uporablja, pogosto povzročijo zmanjšanje gospodarskih koristi, ki bi jih to sredstvo lahko prinašalo. Zato se pri določanju dobe koristnosti sredstva upoštevajo vsi naslednji dejavniki:
- (a) pričakovana raba sredstva. Raba se oceni glede na pričakovano zmogljivost ali fizične izloške sredstva;
  - (b) pričakovana fizična obraba in fizično staranje, ki sta odvisna od poslovnih dejavnikov, kot so število izmen, v katerih se sredstvo uporablja, program popravil in vzdrževanja v podjetju ter vzdrževanje sredstva in skrb zanj, kadar se ne uporablja;
  - (c) tehnična ali ekonomska zastarelost zaradi sprememb ali izboljšav pri proizvodnji ali zaradi sprememb v tržnem povpraševanju po proizvodu ali storitvi, ki je izloček sredstva. Pričakovana prihodnja znižanja prodajne cene postavke, ki je bila proizvedena z uporabo sredstva, bi lahko kazala na pričakovano tehnično ali ekonomsko zastarelost sredstva, kar pa bi se lahko posledično odrazilo v zmanjšanju prihodnjih gospodarskih koristi, ki izvirajo iz sredstva;
  - (d) zakonske ali podobne omejitve pri rabi sredstva, kot je datum izteka z njim povezanih najemov.
- 57 Doba koristnosti sredstva se določi glede na pričakovano uporabnost sredstva za podjetje. Usmeritev glede upravljanja sredstev v podjetju lahko vključuje odtujitev sredstev po določenem času ali po izrabi določenega deleža prihodnjih gospodarskih koristi, ki izvirajo iz sredstva. Zato je doba koristnosti sredstva lahko krajša od dobe gospodarne uporabe. Ocena dobe koristnosti sredstva je stvar presoje na podlagi izkušenj, ki jih ima podjetje s podobnimi sredstvi.
- 58 Zemljišča in zgradbe so ločljiva sredstva in se računovodsko obravnavajo ločeno, tudi če so pridobljeni skupaj. Z izjemo nekaterih zemljišč, kot so kamnolomi in odlagališča odpadkov, imajo zemljišča neomejeno dobo koristnosti in se zato ne amortizirajo. Zgradbe imajo omejeno dobo koristnosti in so zato amortizirljiva sredstva. Povečanje vrednosti zemljišča, na katerem stoji zgradba, ne vpliva na določitev amortizirljivega zneska zgradbe.
- 59 Če nabavna vrednost sredstva, ki je zemljišče, vključuje stroške razgradnje, odstranitve in vrnitve v prvotno stanje, se ta stroškovni del sredstva amortizira v obdobju pridobivanja koristi iz naslova teh stroškov. V nekaterih primerih ima lahko zemljišče kot tako omejeno dobo koristnosti, zaradi česar se amortizira tako, da odraža koristi, ki naj bi jih zemljišče nudilo.

Metoda amortiziranja

- 60 Uporabljena metoda amortiziranja odraža vzorec, po katerem naj bi se po pričakovanih prihodnje gospodarske koristi sredstva porabljale v podjetju.
- 61 Uporabljena metoda amortiziranja sredstva se pregleda vsaj ob koncu vsakega poslovnega leta in, če pride do znatnih sprememb pričakovanega vzorca porabe prihodnjih gospodarskih koristi, ki izvirajo iz sredstva, se metoda amortiziranja spremeni tako, da odraža spremenjeni vzorec. Takšna sprememba se obravnava kot sprememba računovodske ocene v skladu z MRS 8.

- 62 Za sistematično razporejanje amortizirljivega zneska sredstva po njegovi dobi koristnosti je mogoče uporabljati različne metode amortiziranja. Te so metoda enakomernega časovnega amortiziranja, metoda padajočega amortiziranja in metoda proizvedenih enot. Posledica metode enakomernega časovnega amortiziranja je konstanten znesek amortizacije v dobi koristnosti sredstva, če se preostala vrednost sredstva ne spremeni. Posledica metode padajočega amortiziranja so padajoči zneski amortizacije v dobi koristnosti sredstva. Posledica metode proizvedenih enot pa so zneski amortizacije, ki temeljijo na pričakovani uporabi ali izloških sredstva. Podjetje izbere tisto metodo, ki najbolj natančno odraža pričakovan vzorec porabe prihodnjih gospodarskih koristi, ki izvirajo iz sredstva. Izbrana metoda se nato dosledno uporablja iz enega obdobja v drugo, razen če pride do spremembe pričakovanega vzorca porabe določenih prihodnjih gospodarskih koristi.
- 62A Metoda amortiziranja, temelječa na prihodkih, ustvarjenih z dejavnostjo, ki vključuje uporabo sredstva, ni ustrezna. Prihodki, ustvarjeni z dejavnostjo, ki vključuje uporabo sredstva, na splošno odražajo druge dejavnike, kot je poraba gospodarskih koristi sredstva. Na prihodke na primer vplivajo drugi vložki in postopki, dejavnosti prodaje in spremembe obsega prodaje in cen. Na cenovno komponento prihodkov lahko vpliva inflacija, ki ne vpliva na način, na katerega se sredstvo porabi.

Oslabitev

- 63 Da določi, ali je kako opredmeteno osnovno sredstvo oslabiljeno, podjetje uporabi MRS 36 *Oslabitev sredstev*. Navedeni standard pojasnjuje, kako podjetje preveri knjigovodsko vrednost svojih sredstev, kako določi nadomestljivo vrednost posameznega sredstva in kdaj pripozna izgubo zaradi oslabitve ali njeno pripoznanje odpravi.
- 64 [črtano]

Nadomestila za oslabitev

- 65 **Nadomestila, ki jih dajo tretje osebe za posamezna opredmetena osnovna sredstva, ki so bila oslabiljena, izgubljena ali opuščena, se vključijo v poslovni izid, ko je zanje vzpostavljena terjatev.**
- 66 Oslabitev ali izgube posameznih opredmetenih osnovnih sredstev, s tem povezane terjatve za nadomestila ali plačila nadomestil, ki jih dajo tretje osebe, ter vsak poznejši nakup ali gradnja oziroma izdelava nadomestnih sredstev so ločeni gospodarski dogodki in jih je treba računovodsko obravnavati ločeno, kot sledi:
- (a) oslabitve posameznih opredmetenih osnovnih sredstev se pripoznajo v skladu z MRS 36;
  - (b) odprava pripoznanja tistih opredmetenih osnovnih sredstev, ki se umaknejo iz uporabe ali odtujijo, se določi v skladu s tem standardom;
  - (c) nadomestila, ki jih dajo tretje osebe za posamezna opredmetena osnovna sredstva, ki so bila oslabiljena, izgubljena ali opuščena, se vključijo v poslovni izid, ko je zanje vzpostavljena terjatev, in
  - (d) vrednost tistih opredmetenih osnovnih sredstev, ki so bila obnovljena, kupljena ali zgrajena oziroma izdelana za nadomestitev, se določi v skladu s tem standardom.

ODPRAVA PRIPOZNANJA

- 67 **Pripoznanje knjigovodske vrednosti posameznega opredmetenega osnovnega sredstva se odpravi:**

(a) **ob odtujitvi ali**

(b) **kadar se ne pričakuje nobene prihodnje gospodarske koristi iz njegove uporabe ali odtujitve.**

- 68 Dobički ali izgube, ki izhajajo iz odprave pripoznanja posameznega opredmetenega osnovnega sredstva, se vključijo v poslovni izid, ko se pripoznanje sredstva odpravi (razen če MSRP 16 *Najemi* za prodajo in povratni najem določa drugače). Dobički se ne razvrščajo kot prihodki.

- 68A Vendar podjetje, ki v okviru svojih rednih dejavnosti rutinsko prodaja postavke opredmetenih osnovnih sredstev, ki jih je dajalo v najem drugim, prenese takšna sredstva v zaloge po njihovi knjigovodski vrednosti, ko se prenehajo dajati v najem in se namenijo prodaji. Prejemki od prodaje takšnih sredstev se pripoznajo kot prihodki v skladu z MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*. MSRP 5 se ne uporablja, kadar se sredstva v posesti za prodajo v rednem poslovanju prenesejo v zaloge.
- 69 Posamezno opredmeteno osnovno sredstvo je mogoče odtujiti na več načinov (npr. s prodajo, finančnim najemom ali donacijo). Datum odtujitve posameznega opredmetenega osnovnega sredstva je datum, ko prejemnik pridobi pravico do obvladovanja tega sredstva v skladu z zahtevami iz MSRP 15 za določanje, kdaj je obveza izpolnitve izpolnjena. MSRP 16 se uporablja za odtujitev s prodajo in povratnim najemom.
- 70 Če podjetje v skladu z načelom pripoznavanja iz 7. člena v knjigovodski vrednosti opredmetenega osnovnega sredstva pripozna stroške nadomestitve dela sredstva, odpravi pripoznanje knjigovodske vrednosti nadomeščene delne dela ne glede na to, ali se je nadomeščeni del amortiziral posebej. Če podjetje ne more določiti knjigovodske vrednosti nadomeščene delne dela, lahko uporabi stroške nadomestitve kot pokazatelj, kolikšna je bila vrednost nadomeščene delne dela v trenutku pridobitve ali zgraditve oziroma izdelave.
- 71 **Dobiček ali izguba, ki izhaja iz odprave pripoznanja posameznega opredmetenega osnovnega sredstva, se določi na podlagi razlike med čistim izkupičkom ob odtujitvi, če obstaja, in knjigovodsko vrednostjo sredstva.**
- 72 Znesek nadomestila, ki se vključi v dobiček ali izgubo, ki izhaja iz odprave pripoznanja posameznega opredmetenega osnovnega sredstva, se določi v skladu z zahtevami za določitev transakcijske cene v 47.–72. členu MSRP 15. Poznejše spremembe ocenjenega zneska nadomestila, ki se vključi v dobiček ali izgubo, se računovodsko obravnavajo v skladu z zahtevami MSRP 15 za spremembe transakcijske cene.

RAZKRITJA

- 73 **Računovodski izkazi za vsako skupino opredmetenih osnovnih sredstev ustrezno razkrivajo:**
- (a) **podlage za merjenje, uporabljene pri ugotavljanju bruto knjigovodske vrednosti;**
  - (b) **uporabljene metode amortiziranja;**
  - (c) **dobe koristnosti ali uporabljene amortizacijske stopnje;**
  - (d) **bruto knjigovodsko vrednost in nabrano amortizacijo (skupaj z nabranimi izgubami zaradi oslabitve) na začetku in na koncu obdobja ter**
  - (e) **uskladitev med knjigovodsko vrednostjo na začetku in na koncu obdobja, ki kaže:**
    - (i) **povečanja,**
    - (ii) **sredstva, razvrščena kot v posesti za prodajo ali vključena v skupino za odtujitev, razvrščeno kot v posesti za prodajo v skladu z MSRP 5, ter druge odtujitve,**
    - (iii) **pridobitve s poslovnimi združitvami,**
    - (iv) **povečanja ali zmanjšanja, ki izhajajo iz prevrednotenij v skladu z 31., 39. in 40. členom ter iz izgub zaradi oslabitve, pripoznanih ali odpravljenih v drugem vseobsegajočem donosu v skladu z MRS 36,**
    - (v) **izgube zaradi oslabitve, pripoznane v poslovnem izidu v skladu z MRS 36,**
    - (vi) **izgube zaradi oslabitve, odpravljene v poslovnem izidu v skladu z MRS 36,**

(vii) amortizacijo,

(viii) čiste tečajne razlike, ki izhajajo iz prevedbe računovodskih izkazov iz funkcijske tuje valute v drugo predstavitevno valuto, vključno s prevedbo poslovanja podjetja v tujini v predstavitevno valuto poročajočega podjetja, in

(ix) druge spremembe.

74 Računovodski izkazi razkrivajo tudi:

(a) obstoj in znesek omejitev v zvezi z lastninskimi pravicami ter opredmetena osnovna sredstva, zastavljena kot zavarovanje za obveznosti;

(b) višino izdatkov, pripoznanih v knjigovodski vrednosti opredmetenega osnovnega sredstva med njegovo izgradnjo oziroma izdelavo; in

(c) znesek pogodbenih zavez za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev.

74A Če ni že razkrito ločeno v izkazu vseobsegajočega donosa, računovodski izkazi razkrivajo tudi:

(a) znesek nadomestil, plačanih s strani tretjih oseb za opredmetena osnovna sredstva, ki so bila oslabljena, izgubljena ali opuščena, vključen v poslovni izid, in

(b) zneske izkupička in stroškov, vključenih v poslovni izid v skladu z 20.A členom, ki se nanašajo na nastale proizvode, ki niso rezultat rednega poslovanja podjetja, in katera vrstična postavka (ali vrstične postavke) v izkazu vseobsegajočega donosa vključuje tak izkupiček in stroške.

75 Izbira metode amortiziranja in ocena dobe koristnosti sredstev sta stvar presoje. Zato razkritje sprejetih metod in ocenjenih dob koristnosti ali amortizacijskih stopenj uporabnikom računovodskih izkazov zagotovi informacije, ki jim omogočijo pregled usmeritev, ki jih je izbralo poslovodstvo, in jim olajšajo primerjave z drugimi podjetji. Zaradi podobnih razlogov je treba razkriti tudi:

(a) amortizacijo v obdobju, ki je pripoznana bodisi v poslovnem izidu bodisi kot del nabavne vrednosti drugih sredstev, in

(b) nabrano amortizacijo na koncu obdobja.

76 V skladu z MRS 8 podjetje razkrije vrsto in učinek spremembe računovodske ocene, ki ima učinke v tekočem obdobju ali naj bi imela učinke v prihodnjih obdobjih. Pri opredmetenih osnovnih sredstvih lahko takšna razkritja izhajajo iz sprememb ocen v zvezi s:

(a) preostalimi vrednostmi;

(b) ocenjenimi stroški razgradnje, odstranitve ali obnovitve opredmetenih osnovnih sredstev;

(c) dobami koristnosti in

(d) metodami amortiziranja.

77 Če se kako opredmeteno osnovno sredstvo izkazuje po prevrednotenih vrednostih, se poleg razkritij, ki se zahtevajo v MSRP 13, razkrije tudi:

(a) datum, ko prevrednotenje začne veljati;

- (b) ali je bil vključen neodvisen ocenjevalec vrednosti;
- (c) [črtano]
- (d) [črtano]
- (e) knjigovodska vrednost, ki bi bila priznana, če bi se sredstva izkazovala po modelu nabavne vrednosti, za vsako prevrednoteno skupino opredmetenih osnovnih sredstev in
- (f) presežek iz prevrednotenja, ki kaže spremembo v obdobju, in omejitve glede razdelitve stanja delničarjem.

78 Podjetje poleg informacij, ki se zahtevajo v 73.(e)(iv)–(vi) členu, razkrije informacije o oslabitvi opredmetenih osnovnih sredstev v skladu z MRS 36.

79 Za uporabnike računovodskih izkazov so lahko koristne tudi naslednje informacije:

- (a) knjigovodska vrednost opredmetenih osnovnih sredstev, ki se začasno ne uporabljajo;
- (b) bruto knjigovodska vrednost vsakega v celoti amortiziranega opredmetenega osnovnega sredstva, ki se še uporablja;
- (c) knjigovodska vrednost opredmetenih osnovnih sredstev, ki so bila umaknjena iz uporabe in niso razvrščena kot v posesti za prodajo v skladu z MSRP 5, in
- (d) če se uporablja model nabavne vrednosti, poštena vrednost opredmetenih osnovnih sredstev, če je ta pomembno drugačna od knjigovodske vrednosti.

Zato se podjetjem razkrivanje teh vrednosti priporoča.

PREHODNE DOLOČBE

- 80** Zahteve iz 24.–26. člena, ki se nanašajo na začetno merjenje posameznega opredmetenega osnovnega sredstva, pridobljenega v menjalni transakciji, se uporabljajo za naprej izključno za prihodnje transakcije.
- 80A** S *Ciklom letnih izboljšav MSRP 2010–2012* se je spremenil 35. člen. Podjetje to spremembo uporablja za vsa prevrednotenja, priznana v letnih obdobjih, ki se začnejo na datum začetka uporabe spremembe ali po tem datumu, in v letnem obdobju neposredno pred datumom začetka uporabe. Podjetje lahko predstavi tudi prilagojene primerjalne informacije za katera koli predstavljena zgodnejša obdobja, vendar pa tega ni zavezano storiti. Če podjetje predstavi prilagojene primerjalne informacije za katerokoli zgodnejše obdobje, jasno opredeli informacije, ki niso bile prilagojene, navede, da so bile predstavljene na drugačni podlagi, in razloži to podlago.
- 80B** Za obdobje poročanja, v katerem se prvič uporabi dokument *Kmetijstvo: plodonosne trajnice* (spremembe MRS 16 in MRS 41), podjetju ni treba razkriti kvantitativnih informacij, zahtevanih v 28.(f) členu MRS 8, za tekoče obdobje. Vendar podjetje predloži kvantitativne informacije, zahtevane v 28.(f) členu MRS 8, za vsako predstavljeno preteklo obdobje.
- 80C** Podjetje se lahko odloči, da bo postavko plodonosnih trajnic merilo po pošteni vrednosti na začetku najzgodnejšega obdobja, predstavljenega v računovodskih izkazih za obdobje poročanja, v katerem podjetje prvič uporabi dokument *Kmetijstvo: plodonosne trajnice* (spremembe MRS 16 in MRS 41), ter uporabi to pošteno vrednost kot predpostavljeno vrednost na ta datum. Vsaka razlika med prejšnjo knjigovodsko vrednostjo in pošteno vrednostjo se pripozna v začetnem prenesenem čistem poslovnem izidu na začetku najzgodnejšega predstavljenega obdobja.

80D Z dokumentom *Opredmetena osnovna sredstva – izkupiček pred predvideno uporabo*, izdanim maja 2020, sta se spremenila 17. in 74. člen ter dodala 20.A in 74.A člen. Podjetje te spremembe uporablja za nazaj, vendar samo za postavke opredmetenih osnovnih sredstev, ki se spravijo na mesto in v stanje, kjer lahko sredstvo deluje, kot je predvidelo poslovodstvo, in sicer na ali po začetku najzgodnejšega obdobja, predstavljenega v računovodskih izkazih, v katerem podjetje prvič uporabi spremembe. Podjetje pripozna kumulativni učinek začetne uporabe teh sprememb kot prilagoditev začetnega stanja prenesenega čistega poslovnega izida (ali druge sestavine lastniškega kapitala, če je primernejše) na začetku tega najzgodnejšega predstavljenega obdobja.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 81 Podjetje ta standard uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2005 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je priporočljiva. Če podjetje uporablja ta standard za obdobje pred 1. januarjem 2005, to dejstvo razkrije.
- 81A Podjetje uporablja spremembe iz 3. člena za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2006 ali pozneje. Če podjetje uporabi MSRP 6 za zgodnejše obdobje, se te spremembe uporabljajo tudi za tako zgodnejše obdobje.
- 81B Z MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* (kot je bil popravljen leta 2007) se je spremenila terminologija, ki se uporablja v vseh MSRP. Poleg tega so se spremenili 39., 40. in 73.(e)(iv) člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) za zgodnejše obdobje, se te spremembe uporabljajo tudi za tako zgodnejše obdobje.
- 81C Z MSRP 3 *Poslovne združitve* (kot je bil popravljen leta 2008) se je spremenil 44. člen. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MSRP 3 (popravljen leta 2008) za zgodnejše obdobje, se ta sprememba uporablja tudi za tako zgodnejše obdobje.
- 81D V okviru *Izboljšav MSRP*, objavljenih maja 2008, sta se spremenila 6. in 69. člen ter dodal 68.A člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembe za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije in hkrati uporabi z njimi povezane spremembe MRS 7 *Izkaz denarnih tokov*.
- 81E 5. člen se je spremenil v okviru *Izboljšav MSRP*, izdanih maja 2008. Podjetje uporablja to spremembo za naprej za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena, če podjetje hkrati uporablja spremembe 8., 9., 22., 48., 53., 53.A, 53.B, 54., 57. in 85.B člena MRS 40. Če podjetje uporabi spremembo za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 81F Z MSRP 13, izdanim maja 2011, sta se spremenili opredeljeni pošteni vrednosti in nadomestljive vrednosti v 6. členu, spremenili 26., 35. in 77. člen ter črtala 32. in 33. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 13.
- 81G S *Ciklom letnih izboljšav 2009–2011*, izdanim maja 2012, se je spremenil 8. člen. Podjetje to spremembo uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje to spremembo uporabi za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 81H S *Ciklom letnih izboljšav MSRP 2010–2012*, izdanim decembra 2013, se je spremenil 35. člen ter dodal 80.A člen. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2014 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje to spremembo uporabi za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 81I Z dokumentom *Pojasnitev sprejemljivih metod amortiziranja* (spremembe MRS 16 in MRS 38), izdanim maja 2014, se je spremenil 56. člen in dodal 62.A člen. Podjetje te spremembe uporablja za naprej za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.

- 81J Z MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*, izdanim maja 2014, so se spremenili 68.A, 69. in 72. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 15.
- 81K Z dokumentom *Kmetijstvo: plodnosne trajnice* (spremembe MRS 16 in MRS 41), izdanim junija 2014, so se spremenili 3., 6. in 37. člen ter dodali 22.A člen in 80.B–80.C člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije. Podjetje te spremembe uporablja za nazaj v skladu z MRS 8, razen v primeru iz 80.C člena.
- 81L Z MSRP 16, izdanim januarja 2016, sta se črtala 4. in 27. člen ter spremenili 5., 10., 44. in 68.–69. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 16.
- 81M Z MSRP 17, ki je bil izdan maja 2017, sta se dodala 29.A in 29.B člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 17.
- 81N Z dokumentom *Opredmetena osnovna sredstva – izkupiček pred predvideno uporabo*, izdanim maja 2020, sta se spremenila 17. in 74. člen ter dodali 20.A, 74.A in 80.D člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2022 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.

RAZVELJAVITEV DRUGIH OBJAV

- 82 Ta standard nadomešča MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva* (popravljen leta 1998).
- 83 Ta standard nadomešča naslednja pojasnila:
- (a) SOP-6 *Stroški spreminjanja obstoječih računalniških programov*;
  - (b) SOP-14 *Opredmetena osnovna sredstva – nadomestila za oslabitev ali izgubo posameznih sredstev in*
  - (c) SOP-23 *Opredmetena osnovna sredstva – stroški rednih pregledov oziroma popravil*.

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 19

Zasluzki zaposlenih

CILJ

- 1 Cilj tega standarda je predpisati računovodenje in razkrivanje zaslužkov zaposlenih. Ta standard zahteva, da podjetje pripozna:
- (a) obveznost, ko zaposleni opravi delo v zameno za zaslužke, ki mu bodo plačani v prihodnosti, in
  - (b) odhodek, ko podjetje porabi gospodarsko korist, izhajajočo iz dela, ki ga zaposleni opravi v zameno za zaslužke, ki mu pripadajo.

PODROČJE UPORABE

- 2 Ta standard delodajalec uporablja pri računovodenju vseh zaslužkov zaposlenih razen tistih, za katere se uporablja MSRP 2 *Plačilo na podlagi delnic*.
- 3 Ta standard ne obravnava poročanja programov zaslužkov zaposlenih (glej MRS 26 *Računovodenje in poročanje pokojninskih programov*).
- 4 Zasluzki zaposlenih, za katere se uporablja ta standard, vključujejo tiste v okviru:
- (a) formalnih programov ali drugih formalnih sporazumov podjetja s posameznimi zaposlenimi, skupinami zaposlenih ali njihovimi predstavniki;
  - (b) pravnih zahtev ali panožnih dogovorov, po katerih morajo podjetja vplačevati prispevke v državne, območne, panožne ali druge programe več delodajalcev, ali
  - (c) tistih neformalnih praks, ki privedejo do posredne obveze. Neformalne prakse povzročijo nastanek posrednih obvez, kadar podjetje nima nobene druge realne možnosti kot plačati zaslužke zaposlenim. Primer posredne obveze je, kadar bi sprememba neformalnih praks podjetja povzročila nesprejemljivo škodo njegovemu razmerju z zaposlenimi.
- 5 Zasluzki zaposlenih vključujejo:
- (a) kratkoročne zaslužke zaposlenih, kot so navedeni spodaj, če se pričakuje, da bodo v celoti poravnani v dvanajstih mesecih po koncu letnega obdobja poročanja, v katerem so zaposleni opravljali zadevno delo:
    - (i) plače in prispevki za socialno zavarovanje;
    - (ii) plačani letni dopusti in bolniški dopusti;
    - (iii) udeležba v dobičku in nagrade; in
    - (iv) nedenarni zaslužki (kot so zdravstveno varstvo, nastanitev, avtomobili in brezplačni ali subvencionirani proizvodi ali storitve) trenutnih zaposlenih;
  - (b) pozaposlitvene zaslužke, kot so na primer:
    - (i) upokojitveni zaslužki (npr. pokojnine in enkratna plačila ob upokojitvi) in
    - (ii) drugi pozaposlitveni zaslužki, kot sta pozaposlitveno življenjsko zavarovanje in pozaposlitveno zdravstveno varstvo;

- (c) druge dolgoročne zasluzke zaposlenih, kot so na primer:
- (i) plačane dolgotrajne odsotnosti, kot je dopust za dolgo službovanje ali dopust za namene študija ali potovanja;
  - (ii) jubilejne nagrade ali druge nagrade za dolgo službovanje in
  - (iii) nadomestila za čas dolgotrajne nezmožnosti za delo ter
- (d) odpravnine.
- 6 Zasluzki zaposlenih vključujejo zasluzke, dane zaposlenim ali njihovim vzdrževanim družinskim članom ali upravičencem, ki se lahko poravnajo s plačili (ali zagotovitvijo blaga ali storitev) bodisi neposredno zaposlenim, njihovim zakoncem, otrokom ali drugim vzdrževanim družinskim članom bodisi drugim, na primer zavarovalnicam.
- 7 Zaposleni lahko dela v podjetju polni ali krajši delovni čas, stalno, priložnostno ali začasno. Za namene tega standarda so z zaposlenimi mišljeni tudi direktorji in drugo poslovodno osebje.

OPREDELITVE POJMOV

8 V tem standardu se uporabljajo naslednji izrazi, katerih pomen je natančno določen:

Opredelitve zasluzkov zaposlenih

Zasluzki zaposlenih so vse oblike nadomestil, ki jih daje podjetje v zameno za službovanje zaposlenih ali za prenehanje službovanja.

Kratkoročni zasluzki zaposlenih so zasluzki zaposlenih (razen odpravnin), za katere se pričakuje, da bodo v celoti poravnani v dvanajstih mesecih po koncu letnega obdobja poročanja, v katerem so zaposleni opravili zadevno delo.

Pozaposlitveni zasluzki so zasluzki zaposlenih (razen odpravnin in kratkoročnih zasluzkov zaposlenih), ki jih je treba plačati po zaključku službovanja.

Drugi dolgoročni zasluzki zaposlenih so vsi zasluzki zaposlenih, razen kratkoročnih zasluzkov zaposlenih, pozaposlitvenih zasluzkov in odpravnin.

Odpravnine so zasluzki zaposlenih, ki se zagotovijo v zameno za prenehanje službovanja zaposlenega bodisi:

- (a) **zaradi odločitve podjetja, da prekine službovanje zaposlenega pred običajnim datumom upokojitve, bodisi**
- (b) **zaradi odločitve zaposlenega, da sprejme ponudbo za odpravnino v zameno za prenehanje službovanja.**

Opredelitve, ki se nanašajo na razvrstitev programov

Programi pozaposlitvenih zasluzkov so formalni ali neformalni dogovori, po katerih podjetje zagotavlja zasluzke po službovanju enemu ali več zaposlenim.

Programi z določenimi prispevki so programi pozaposlitvenih zasluzkov, po katerih plačuje podjetje točno določene prispevke v posebno enoto (sklad) in nima nobene pravne ali posredne obveze plačevati nadaljnje prispevke, če sklad nima dovolj sredstev, da bi zaposlenim izplačal vse zasluzke, ki se nanašajo na njihovo službovanje v tekočem in preteklih obdobjih.

Programi z določenimi zasluzki so programi pozaposlitvenih zasluzkov razen programov z določenimi prispevki.

Programi več delodajalcev so programi z določenimi prispevki (razen državnih programov) ali programi z določenimi zasluškami (razen državnih programov), ki:

- (a) združujejo sredstva, ki so jih prispevala različna podjetja, ki se ne obvladujejo skupaj, in
- (b) uporabljajo ta sredstva, da zagotavljajo zasluške zaposlenim več kot enega podjetja, pri čemer je raven njihovih prispevkov in zaslužkov določena brez upoštevanja, katero je podjetje, ki zaposluje zaposlene.

Opredelitve, ki se nanašajo na čisto obveznost za določene zasluške (sredstvo določenih zaslužkov)

Čista obveznost za določene zasluške (sredstvo določenih zaslužkov) je primanjkljaj ali presežek, prilagojen za učinke omejitve čistega sredstva določenih zaslužkov na zgornjo mejo sredstva.

Primanjkljaj ali presežek je:

- (a) sedanja vrednost obveze za določene zasluške, zmanjšana za
- (b) pošteno vrednost morebitnih sredstev programa.

Zgornja meja sredstva je sedanja vrednost vseh gospodarskih koristi, razpoložljivih v obliki vračila denarja iz programa ali zmanjšanja prihodnjih prispevkov v program.

Sedanja vrednost obveze za določene zasluške je sedanja vrednost pričakovanih prihodnjih plačil, potrebnih za poravnavo obvez, ki izhajajo iz službovanja zaposlenih v tekočem in preteklih obdobjih, brez zmanjšanja za kakršna koli sredstva programa.

Sredstva programa obsegajo:

- (a) sredstva, ki jih ima sklad za dolgoročne zasluške zaposlenih, in
- (b) kvalificirane zavarovalne police.

Sredstva, ki jih ima sklad za dolgoročne zasluške zaposlenih, so sredstva (razen neprenosljivih finančnih instrumentov, ki jih je izdalo poročajoče podjetje), ki:

- (a) jih ima subjekt (sklad), pravno ločen od poročajočega podjetja, ki obstaja izključno za plačevanje ali financiranje zaslužkov zaposlenih, in
- (b) so na razpolago za uporabo samo za plačevanje ali financiranje zaslužkov zaposlenih, niso pa na razpolago upnikom samega poročajočega podjetja (tudi v primeru stečaja) in jih ni mogoče vrniti poročajočemu podjetju, razen če:
  - (i) preostala sredstva sklada zadostujejo za izpolnitev vseh povezanih obvez za zasluške zaposlenih, ki jih ima program ali poročajoče podjetje, ali
  - (ii) se sredstva vrnejo poročajočemu podjetju kot povračilo zaslužkov, ki jih je že izplačalo zaposlenim.

Kvalificirana zavarovalna polica je zavarovalna polica ⁽⁷⁾, ki jo izda zavarovatelj, ki ni povezana oseba (kot je opredeljena v MRS 24 Razkrivanje povezanih oseb) poročajočega podjetja, če prejemki od police:

⁽⁷⁾ Kvalificirana zavarovalna polica ni nujno zavarovalna pogodba, kot je opredeljena v MSRP 17 Zavarovalne pogodbe.

- (a) lahko služijo samo za plačilo ali financiranje zaslužkov zaposlenih v okviru programa z določenimi zasluži in
- (b) niso na razpolago upnikom samega poročajočega podjetja (tudi v primeru stečaja) in se ne morejo plačati poročajočemu podjetju, razen če:
  - (i) so prejemki presežna sredstva, ki niso potrebna, da bi polica krila vse z njo povezane obveze za zasluške zaposlenih, ali
  - (ii) se prejemki vrnejo poročajočemu podjetju kot povračilo zaslužkov, ki jih je že izplačalo zaposlenim.

Poštena vrednost je cena, ki bi se prejela za prodajo sredstva ali plačala za prenos obveznosti v redni transakciji med udeleženci na trgu na datum merjenja. (Glej MSRP 13 Merjenje poštene vrednosti.)

Opredelitve, ki se nanašajo na stroške določenih zaslužkov

Stroški službovanja obsegajo:

- (a) *stroške sprotnega službovanja*, ki so povečanje sedanje vrednosti obveze za določene zasluške, ki izhaja iz službovanja zaposlenih v tekočem obdobju;
- (b) *stroške preteklega službovanja*, ki so sprememba sedanje vrednosti obveze za določene zasluške za službovanje zaposlenih v preteklih obdobjih, ki izhaja iz spremembe (uvedba ali umik elementov ali spremembe programa z določenimi zasluži) ali omejitve programa (podjetje bistveno zmanjša število zaposlenih, ki so vključeni v program), in
- (c) **morebitne dobičke ali izgube ob poravnavi.**

Čiste obresti na čisto obveznost za določene zasluške (sredstva določenih zaslužkov) so sprememba čiste obveznosti za določene zasluške (sredstva določenih zaslužkov) v obdobju, do katere pride zaradi preteka časa.

Ponovno merjenje čiste obveznosti za določene zasluške (sredstva določenih zaslužkov) obsega:

- (a) **aktuarske dobičke in izgube;**
- (b) **donos sredstev programa, razen zneskov, ki so vključeni v čiste obresti na čisto obveznost za določene zasluške (sredstva določenih zaslužkov), in**
- (c) **vse spremembe učinka zgornje meje sredstva, razen zneskov, ki so vključeni v čiste obresti na čisto obveznost za določene zasluške (sredstva določenih zaslužkov).**

Aktuarski dobički in izgube so spremembe sedanje vrednosti obveze za določene zasluške, ki izhajajo iz:

- (a) **izkustvenih prilagoditev (učinkov razlik med prejšnjimi aktuarskimi predpostavkami in dejanskimi dogodki) in**
- (b) **učinkov sprememb aktuarskih predpostavk.**

Donos sredstev programa so obresti, dividende in drugi prihodki, pridobljeni iz sredstev programa, skupaj z realiziranimi in nerealiziranimi dobički ali izgubami v zvezi s sredstvi programa, zmanjšani za:

- (a) **vse stroške upravljanja sredstev programa in**

(b) vse davčne obveznosti samega programa, razen davka, ki je vključen v aktuarske predpostavke, uporabljene za merjenje sedanje vrednosti obveze za določene zasluzke.

Poravnava je transakcija, ki odpravi vse nadaljnje pravne ali posredne obveze za del ali celoto zaslužkov, zagotovljenih v okviru programa z določenimi zasluzki, razen plačila zaslužkov zaposlenim ali v imenu zaposlenih, ki je določeno s pogoji programa in vključeno v aktuarske predpostavke.

KRATKOROČNI ZASLUŽKI ZAPOSLENIH

- 9 Kratkoročni zaslužki zaposlenih so na primer naslednji, če se pričakuje, da bodo v celoti poravnani v dvanajstih mesecih po koncu letnega obdobja poročanja, v katerem so zaposleni opravljali zadevno delo:
- (a) plače in prispevki za socialno zavarovanje;
  - (b) plačani letni dopusti in bolniški dopusti;
  - (c) udeležba v dobičku in nagrade; ter
  - (d) nedenarni zaslužki (kot so zdravstveno varstvo, nastanitev, avtomobili in brezplačni ali subvencionirani proizvodi ali storitve) trenutnih zaposlenih.
- 10 Podjetju ni treba prerazvrstiti kratkoročnih zaslužkov zaposlenih, če se pričakovanja podjetja glede časa poravnave začasno spremenijo. Če pa se spremenijo značilnosti zaslužkov (kot je sprememba z nenabirajočega zaslužka na nabirajoči zaslužek) ali če sprememba pričakovanih glede časa poravnave ni začasna, podjetje preuči, ali zaslužek še ustreza opredelitvi kratkoročnih zaslužkov zaposlenih.

Pripoznavanje in merjenje

Vsi kratkoročni zaslužki zaposlenih

- 11 Če zaposleni v obračunskem obdobju službuje pri podjetju, podjetje nediskontirani znesek kratkoročnih zaslužkov, ki ga bo moralo po pričakovanju plačati zaposlenemu v zameno za to službovanje, pripozna:
- (a) **kot obveznost (vnaprej vračunan odhodek) po odštetju vseh že plačanih zneskov. Če že plačani znesek presega nediskontirani znesek zaslužkov, podjetje pripozna ta presežek kot sredstvo (vnaprej plačan odhodek) v obsegu, v katerem bo vnaprejšnje plačilo privedlo na primer do zmanjšanja prihodnjih plačil ali do denarnih povračil;**
  - (b) kot odhodek, razen če drug MSRP zahteva ali dovoljuje vključitev zaslužkov v nabavno vrednost sredstva (glej na primer MRS 2 *Zaloga* in MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva*).
- 12 13., 16. in 19. člen pojasnjujejo, kako podjetje uporablja 11. člen pri kratkoročnih zaslužkih zaposlenih v obliki plačane odsotnosti, udeležbe v dobičku in programov nagrad.

Kratkoročne plačane odsotnosti

- 13 Podjetje pripozna pričakovane stroške kratkoročnih zaslužkov zaposlenih v obliki plačane odsotnosti iz 11. člena, kot sledi:
- (a) **v primeru nabirajočih plačanih odsotnosti, ko zaposleni opravljajo delo, ki povečuje njihovo pravico do plačanih odsotnosti v prihodnosti;**
  - (b) v primeru nenabirajočih plačanih odsotnosti, ko pride do odsotnosti.
- 14 Podjetje lahko zaposlene plača za čas odsotnosti iz različnih razlogov, med drugim zaradi dopusta, bolezni in kratkotrajne nezmožnosti za delo, materinstva oziroma očetovstva, sodelovanja v poroti in služenja vojaškega roka. Pravica do plačane odsotnosti je dveh vrst:

(a) nabirajoča in

(b) nenabirajoča.

- 15 Nabirajoče plačane odsotnosti so tiste, ki se prenesejo v naslednja obdobja in jih je mogoče izkoristiti v naslednjih obdobjih, če se pravice tekočega obdobja ne izkoristijo v celoti. Nabirajoče plačane odsotnosti so lahko zajamčene (z drugimi besedami, zaposleni so upravičeni do denarnega nadomestila za neizkoriščene pravice, ko zapustijo podjetje) ali nezajamčene (zaposleni niso upravičeni do denarnega nadomestila za neizkoriščene pravice, ko zapustijo podjetje). Obveza nastane, ko zaposleni opravijo delo, ki povečuje njihovo pravico do prihodnje plačane odsotnosti. Obveza obstaja in se pripozna, tudi če plačana odsotnost ni zajamčena, čeprav možnost, da bodo zaposleni zapustili podjetje, preden bodo izkoristili nabrane nezajamčene pravice, vpliva na merjenje te obveze.
- 16 **Podjetje meri pričakovane stroške nabirajočih plačanih odsotnosti kot dodatni znesek, za katerega pričakuje, da ga bo plačalo zaradi neizkoriščene pravice, ki se je nabrala do konca obdobja poročanja.**
- 17 Metoda, določena v prejšnjem členu, meri obvezo po znesku dodatnih plačil, za katera se pričakuje, da se bodo pojavila zgolj zaradi dejstva, da se nabirajo zaslužki. Pogosto podjetju ni treba delati podrobnih izračunov, da bi ocenilo, da ne obstajajo pomembne obveze za neizkoriščene plačane odsotnosti. Na primer, obveza za nadomestilo za čas bolniškega dopusta je verjetno pomembna le, če obstaja formalen ali neformalen dogovor, da je mogoče neizkoriščeni plačani bolniški dopust porabiti kot plačani letni dopust.

Primer, ki pojasnjuje 16. in 17. člen

Podjetje ima 100 zaposlenih, od katerih je vsak vsako leto upravičen do petih delovnih dni plačanega bolniškega dopusta. Neizkoriščen bolniški dopust posameznega leta je mogoče prenesti v naslednje kalendarско leto. Bolniški dopust se najprej porabi iz pravic tekočega leta in nato iz prenesenega bolniškega dopusta iz prejšnjega leta (načelo LIFO). Na dan 31. decembra 20X1 je povprečna neizkoriščena pravica dva dneva na zaposlenega. Podjetje na podlagi preteklih izkušenj, za katere meni, da se bodo nadaljevale, pričakuje, da v letu 20X2 92 zaposlenih ne bo imelo več kot pet dni plačanega bolniškega dopusta in da bo povprečje za preostalih 8 zaposlenih šest dni in pol.

Podjetje pričakuje, da bo zaradi neizkoriščenih pravic, ki so se nabrale do 31. decembra 20X1, plačalo dodatnih 12 dni bolniškega dopusta (dan in pol za vsakega od 8 zaposlenih). Zato podjetje pripozna obveznost v višini 12 dni plačanega bolniškega dopusta.

- 18 Nenabirajoče plačane odsotnosti se ne prenašajo v naslednje leto: potečejo, če pravica v tekočem obdobju ni izkoriščena v celoti, in zaposleni niso upravičeni do denarnih nadomestil za neizkoriščene pravice, če zapustijo podjetje. Tako je pogosto pri nadomestilu za čas bolezni (v obsegu, v katerem neizkoriščena pretekla pravica ne poveča prihodnje pravice), materinskem oziroma očetovskem dopustu in plačanih odsotnostih zaradi sodelovanja v poroti ali služenja vojaškega roka. Podjetje ne pripozna nobene obveznosti ali odhodka do časa odsotnosti, ker službovanje zaposlenega ne povečuje zneska zaslužka.

Udeležba v dobičku in programi nagrad

- 19 Podjetje pripozna pričakovane stroške udeležbe v dobičku in plačil nagrad v skladu z 11. členom, če, in samo če:
- (a) ima sedanjo pravno ali posredno obvezo za takšna plačila zaradi preteklih dogodkov in
- (b) lahko obvezo zanesljivo oceni.

Sedanja obveza obstaja, če, in samo če, podjetje nima nobene druge realne možnosti, kot da plača.

- 20 Pri nekaterih programih udeležbe v dobičku prejmejo zaposleni delež dobička le, če ostanejo v podjetju določeno obdobje. Takšni programi ustvarijo posredno obvezo, ker zaposleni opravljajo delo, ki povečuje znesek, ki ga je treba plačati, če ostanejo zaposleni do konca določenega obdobja. Merjenje takšnih posrednih obvez odraža možnost, da lahko nekateri zaposleni zapustijo podjetje, ne da bi prejeli svoj delež dobička.

Primer, ki pojasnjuje 20. člen

Program udeležbe v dobičku zahteva, da podjetje plača določen del svojega letnega dobička zaposlenim, ki službujejo vse leto. Če noben zaposleni ne zapusti podjetja med letom, znaša celotno plačilo deležev v letnem dobičku 3 % dobička. Podjetje ocenjuje, da bo fluktuacija zaposlenih zmanjšala plačilo na 2,5 % dobička.

Podjetje pripozna obveznost in odhodek v višini 2,5 % dobička.

- 21 Podjetje lahko nima nobene pravne obveze plačati nagrado. Kljub temu imajo nekatera podjetja navado plačevati nagrade. V takšnih primerih ima podjetje posredno obvezo, ker nima nobene druge realne možnosti, kot da plača nagrado. Merjenje posredne obveze odraža možnost, da lahko nekateri zaposleni zapustijo podjetje, ne da bi prejeli nagrado.
- 22 Podjetje lahko zanesljivo oceni svoje pravne ali posredne obveze v zvezi s programom udeležbe v dobičku ali programom nagrad, če, in samo če:
- (a) formalne določbe programa vsebujejo formulo za določitev zneska zaslužka;
  - (b) podjetje določi zneske, ki jih je treba plačati, preden so računovodski izkazi odobreni za objavo, ali
  - (c) pretekle prakse jasno dokazujejo znesek posredne obveze podjetja.
- 23 Obveza na podlagi programa udeležbe v dobičku in programa nagrad izhaja iz službovanja zaposlenih in ne iz transakcije z lastniki podjetja. Zato podjetje stroškov programov udeležbe v dobičku in programov nagrad ne pripozna kot razdelitev dobička ampak kot odhodek.
- 24 Če se ne pričakuje, da bodo plačila udeležbe v dobičku in nagrad v celoti poravnana v dvanajstih mesecih po koncu letnega obdobja poročanja, v katerem so zaposleni opravljali zadevno delo, so takšna plačila drugi dolgoročni zaslužki zaposlenih (glej 153.–158. člen).

Razkritja

- 25 Čeprav ta standard ne zahteva posebnih razkritij o kratkoročnih zasluhkih zaposlenih, lahko drugi MSRP to zahtevajo. Na primer, MRS 24 zahteva, da podjetje razkrije informacije o zasluhkih ključnega poslovnega osebja. MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* zahteva, da podjetje razkrije odhodke za zasluhke zaposlenih.

POZAPOSLITVENI ZASLUHKI: RAZLOČEVANJE MED PROGRAMI Z DOLOČENIMI PRISPEVKI IN PROGRAMI Z DOLOČENIMI ZASLUHKI

- 26 Pozaposlitveni zasluhki vključujejo na primer:

- (a) upokojitvene zasluhke (npr. pokojnine in enkratna plačila ob upokojitvi) in
- (b) druge pozaposlitvene zasluhke, kot sta pozaposlitveno življenjsko zavarovanje in pozaposlitveno zdravstveno varstvo.

Ureditve, s katerimi podjetje zagotavlja pozaposlitvene zasluhke, so programi pozaposlitvenih zasluhkov. Podjetje uporablja ta standard pri vseh takšnih ureditvah ne glede na to, ali vključujejo ustanovitev ločenega subjekta, ki bo prejemal prispevke in plačeval zasluhke, ali ne.

- 27 Programi pozaposlitvenih zaslužkov se razvrstijo bodisi kot programi z določenimi prispevki bodisi kot programi z določenimi zaslužki, odvisno od gospodarske vsebine programa, ki izhaja iz njegovih temeljnih določb in pogojev.
- 28 Pri programih z določenimi prispevki je pravna ali posredna obveza podjetja omejena na znesek, ki ga je podjetje pripravljeno prispevati v sklad. Tako je znesek pozaposlitvenih zaslužkov, ki jih dobi zaposleni, določen z zneskom prispevkov, ki jih je plačalo podjetje (in morda tudi zaposleni) v program pozaposlitvenih zaslužkov ali zavarovalnici, skupaj z donosi naložb, ki izhajajo iz prispevkov. Zato aktuarsko tveganje (da bodo zaslužki manjši od pričakovanih) in naložbeno tveganje (da naložena sredstva ne bodo zadostovala za pričakovane zaslužke) v bistvu nosi zaposleni.
- 29 Obveza podjetja ni omejena na znesek, ki ga je pripravljeno prispevati v sklad, na primer kadar ima podjetje pravno ali posredno obvezo na podlagi:
- (a) formule iz programa zaslužkov, ki ni povezana zgolj z zneskom prispevkov in zahteva, da podjetje zagotovi nadaljnje prispevke, če ni dovolj sredstev za zaslužke po formuli iz programa zaslužkov;
  - (b) jamstva – bodisi posrednega, prek programa, bodisi neposrednega – za določen donos na prispevke ali
  - (c) tistih neformalnih praks, ki privedejo do posredne obveze. Na primer, posredna obveza se lahko poveča, če so se v podjetju v preteklosti povečevali zaslužki nekdanjih zaposlenih, da bi dohajali inflacijo, tudi če ni pravne obveze za tako ravnanje.
- 30 Pri programih z določenimi zaslužki:
- (a) ima podjetje obvezo dajati dogovorjene zaslužke trenutnim in nekdanjim zaposlenim ter
  - (b) aktuarsko tveganje (da bodo zaslužki stali več, kot se pričakuje) in naložbeno tveganje pa v bistvu nosi podjetje. Če so aktuarske ali naložbene izkušnje slabše, kot je bilo pričakovano, se lahko obveza podjetja poveča.
- 31 V 32.–49. členu so pojasnjeni razlika med programi z določenimi prispevki in programi z določenimi zaslužki v okviru programov več delodajalcev, programi z določenimi zaslužki, ki delijo tveganja med podjetji pod skupnim obvladovanjem, državni programi in zavarovani zaslužki.

Programi več delodajalcev

- 32 Podjetje razvrsti program več delodajalcev glede na njegove določbe kot program z določenimi prispevki ali program z določenimi zaslužki (ob upoštevanju vsake posredne obveze, ki presega formalne določbe).
- 33 Če je podjetje udeleženo v programu z določenimi zaslužki več delodajalcev in se ne uporablja 34. člen:
- (a) **računovodsko obravnava svoj sorazmerni delež obvez za določene zaslužke, sredstev programa in stroškov, ki so povezani s programom, na enak način kot pri vsakem drugem programu z določenimi zaslužki in**
  - (b) **razkrije informacije, ki jih zahtevajo 135.–148. člen (razen 148.(d) člena).**
- 34 Če pri programu več delodajalcev z določenimi zaslužki ni na voljo dovolj informacij za uporabo računovodenja določenih zaslužkov, podjetje:
- (a) **računovodsko obravnava program v skladu z 51. in 52. členom, kot da bi bil program z določenimi prispevki, in**
  - (b) **razkrije informacije, ki jih zahteva 148. člen.**

35 Program več delodajalcev z določenimi zasluži je na primer:

- (a) sproti financiran program: prispevki so določeni na ravni, za katero se pričakuje, da bo zadostovala za zasluži, ki zapadejo v plačilo v istem obdobju, prihodnji zasluži, zasluženi v tekočem obdobju, pa bodo plačani iz prihodnjih prispevkov, in
- (b) program, pri katerem so zasluži zaposlenih določeni z dolžino njihovega službovanja, udeležena podjetja pa nimajo realne možnosti, da bi se umaknila iz programa, ne da bi plačala prispevke za zasluži, ki so jih zaposleni zaslužili do datuma umika. Tak program ustvari aktuarsko tveganje za podjetje: če je končni strošek zaslužkov, že zasluženih na koncu obdobja poročanja, večji od pričakovanega, bo moralo podjetje bodisi povečati svoje prispevke bodisi prepričati zaposlene, da sprejmejo znižanje zaslužkov. Zato je takšen program program z določenimi zasluži.

36 Če je na voljo dovolj informacij o programu več delodajalcev z določenimi zasluži, podjetje svoj sorazmerni delež obveze za določene zasluži, sredstev programa in stroškov pozaposlitvenih zaslužkov, ki so povezani s programom, računovodsko obravnava na enak način kot pri vsakem drugem programu z določenimi zasluži. V nekaterih primerih pa podjetje morda svojega deleža v finančnem položaju in uspešnosti programa ne more ugotoviti dovolj zanesljivo za računovodske namene. To se lahko zgodi, če:

- (a) program izpostavlja udeležena podjetja aktuarskemu tveganju, ki je povezano s trenutnimi in nekdanjimi zaposlenimi drugih podjetij, zato ni dosledne in zanesljive podlage za razporejanje obvez, sredstev programa in stroškov na posamezna podjetja, ki sodelujejo v programu, ali
- (b) podjetje nima dostopa do dovolj informacij o programu, da bi bile izpolnjene zahteve tega standarda.

V takšnih primerih podjetje računovodsko obravnava program, kot da je program z določenimi prispevki, in razkriva dodatne informacije, kot zahteva 148. člen.

37 Med programi več delodajalcev in njihovimi udeleženci lahko obstaja pogodbeni dogovor, ki določa, kako se bo presežek v programu razdelil udeležencem (ali kako se bo financiral primanjkljaj). Udeleženec v programu več delodajalcev s takšnim dogovorom, ki program računovodsko obravnava kot program z določenimi prispevki v skladu s 34. členom, pripozna sredstvo ali obveznost, ki izhaja iz pogodbenega dogovora, in izhajajoči prihodek ali odhodek v poslovnem izidu.

Primer, ki pojasnjuje 37. člen

Podjetje je udeleženo v programu z določenimi zasluži več delodajalcev, ki ne pripravlja ocen vrednosti programa na podlagi MRS 19. Zato program računovodsko obravnava, kot da bi bil program z določenimi prispevki. Ocena vrednosti financiranja, ki ni opravljena na podlagi MRS 19, pokaže, da ima program primanjkljaj v višini 100 milijonov DE⁽⁸⁾. Program ima na podlagi pogodbe z udeleženi delodajalci dogovorjen razpored prispevkov, s katerimi se bo v naslednjih petih letih odpravil primanjkljaj. Celotni prispevki podjetja po pogodbi so 8 milijonov DE.

Podjetje pripozna obveznost za prispevke, prilagojene za časovno vrednost denarja, in enak odhodek v poslovnem izidu.

⁽⁸⁾ V tem standardu so denarni zneski izraženi v „denarnih enotah“ (DE).

- 38 Programi več delodajalcev se razlikujejo od programov s skupinskim upravljanjem. Program s skupinskim upravljanjem je zgolj združitev posameznih programov delodajalcev, ki se izvede, da lahko udeleženi delodajalci združijo svoja sredstva za naložbene namene ter zmanjšajo stroške upravljanja naložb in administrativne stroške, terjatve različnih delodajalcev pa so ločene v izključno korist njihovih lastnih zaposlenih. Programi s skupinskim upravljanjem pri računovodenju ne povzročajo posebnih težav, ker so informacije na razpolago sproti in jih je mogoče obravnavati na enak način kot pri vsakem drugem posameznem programu delodajalca ter ker takšni programi udeleženih podjetij ne izpostavljajo aktuarskim tveganjem, povezanim s trenutnimi in nekdanjimi zaposlenimi drugih podjetij. Opredelitve pojmov v tem standardu zahtevajo, da podjetje program s skupinskim upravljanjem razvrsti kot program z določenimi prispevki ali program z določenimi zaslučki glede na določbe programa (ob upoštevanju vsake posredne obveze, ki presega formalne določbe).
- 39 Podjetje pri določanju časa pripoznanja in načina merjenja obveznosti, ki se nanaša na prenehanje programa več delodajalcev z določenimi zaslučki ali na umik podjetja iz programa več delodajalcev z določenimi zaslučki, uporablja MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva*.

Programi z določenimi zaslučki, ki delijo tveganja med podjetji pod skupnim obvladovanjem

- 40 Programi z določenimi zaslučki, ki delijo tveganja med različnimi podjetji pod skupnim obvladovanjem, na primer obvladujočim podjetjem in njegovimi odvisnimi podjetji, niso programi več delodajalcev.
- 41 Podjetje, ki je udeleženo v takšnem programu, pridobi informacije o programu kot celoti, merjenem v skladu s tem standardom na podlagi predpostavk, ki se uporabljajo za program kot celoto. Če obstaja pogodbeni dogovor ali je določena politika za zaračunavanje čistih stroškov določenih zaslužkov posameznim podjetjem v skupini za program kot celoto, merjen v skladu s tem standardom, podjetje v svojih ločenih ali posameznih računovodskih izkazih pripozna tako zaračunani čisti strošek določenih zaslužkov. Če takšnega pogodbenega dogovora ali politike ni, se čisti strošek določenih zaslužkov pripozna v ločenih ali posameznih računovodskih izkazih podjetja v skupini, ki je pravno gledano delodajalec, ki sponzorira program. Druga podjetja v skupini v svojih ločenih ali posameznih računovodskih izkazih pripoznajo strošek, ki je enak njihovemu prispevku, ki ga je treba plačati v obdobju.
- 42 Udeležba v takšnem programu je transakcija s povezanimi osebami za vsako posamezno podjetje v skupini. Zato podjetje v svojih ločenih ali posameznih računovodskih izkazih razkrije informacije, ki jih zahteva 149. člen.

Državni programi

- 43 Podjetje računovodsko obravnava državni program na enak način kot program več delodajalcev (glej 32.–39. člen).
- 44 Državni programi so vzpostavljeni z zakonodajo, da bi zajemali vsa podjetja (ali vsa podjetja posamezne kategorije, na primer neke panoge), upravlja pa jih državni ali lokalni upravni organ ali kak drug organ (na primer neodvisna agencija, ustanovljena točno s tem namenom), ki ga poročajoče podjetje ne obvladuje ali na katerega nima vpliva. Nekateri programi, ki jih vzpostavi podjetje, zagotavljajo tako obvezne zaslužke, ki nadomeščajo tiste, ki bi bili sicer zajeti z državnim programom, kot tudi dodatne prostovoljne zaslužke. Takšni programi niso državni programi.
- 45 Državni programi so glede na obvezo podjetja v okviru programa označeni kot programi z določenimi zaslučki ali programi z določenimi prispevki. Mnogi državni programi se financirajo sproti: prispevki so določeni na ravni, za katero se pričakuje, da bo zadostovala za potrebne zaslužke, ki zapadejo v plačilo v istem obdobju; prihodnji zaslužki, zasluženi v tekočem obdobju, pa bodo plačani iz prihodnjih prispevkov. Kljub temu podjetje v večini državnih programov nima pravne ali posredne obveze plačati takšne prihodnje zaslužke: njegova edina obveza je plačati prispevke, ko zapadejo v plačilo, in če preneha zaposlovati člane državnega programa, ni obvezano plačati zaslužke, ki so jih zaslužili njegovi lastni zaposleni v prejšnjih letih. Zato so državni programi praviloma programi z določenimi prispevki. Če pa je državni program program z določenimi zaslučki, podjetje uporablja 32.–39. člen.

Zavarovani zasluži

46 Podjetje lahko plačuje zavarovalne premije, da bi financiralo program pozaposlitvenih zaslužkov. Podjetje tak program obravnava kot program z določenimi prispevki, razen če bo imelo (bodisi neposredno bodisi posredno, prek programa) pravno ali posredno obvezo:

(a) **plačati zaslužke zaposlenih neposredno, ko zapadejo v plačilo, ali**

(b) **plačati nadaljnje zneske, če zavarovalec ne plača vseh prihodnjih zaslužkov zaposlenih, ki se nanašajo na službovanje zaposlenih v tekočem in v preteklih obdobjih.**

Če podjetje obdrži takšno pravno ali posredno obvezo, obravnava program kot program z določenimi zaslužki.

47 Za zaslužke, ki so zavarovani z zavarovalno polico, ni nujno potrebno, da so neposredno ali samodejno povezani z obvezo podjetja za zaslužke zaposlenih. Pri programih pozaposlitvenih zaslužkov, ki vključujejo zavarovalne police, se razlikuje med računovodenjem in financiranjem enako kot pri drugih financiranih programih.

48 Kadar podjetje financira obvezo za pozaposlitvene zaslužke s prispevki k zavarovalni polici, po kateri (neposredno, posredno prek programa, prek mehanizma za določanje prihodnjih premij ali prek razmerja z zavarovateljem kot povezano osebo) obdrži pravno ali posredno obvezo, plačilo premij ne zadošča za pripoznanje kot ureditev določenih prispevkov. Iz tega sledi, da podjetje:

(a) računovodsko obravnava kvalificirano zavarovalno polico kot sredstvo programa (glej 8. člen) in

(b) pripozna druge zavarovalne police kot pravice do povračila (če police ustrezajo merilu iz 116. člena).

49 Če je zavarovalna polica na ime posameznega udeleženca programa ali skupine udeležencev programa in podjetje nima nobene pravne ali posredne obveze kriti kakršno koli izgubo po polici, podjetje nima obveze plačati zaslužke zaposlenim, za njihovo plačilo pa je odgovoren izključno zavarovatelj. Plačevanje točno določenih premij po takšnih pogodbah je vsebinsko bolj poravnavanje obveze za zaslužke zaposlenih kot naložba za izpolnjevanje obveze. Iz tega sledi, da podjetje nima več sredstva oziroma obveznosti. Zato obravnava takšna plačila kot prispevke v program z določenimi prispevki.

POZAPOSLOTVENI ZASLUŽKI: PROGRAMI Z DOLOČENIMI PRISPEVKI

50 Računovodenje programov z določenimi prispevki je preprosto, ker je obveza poročajočega podjetja za vsako obdobje določena z zneski, ki jih je treba prispevati za tisto obdobje. Zaradi tega niso potrebne aktuarske predpostavke za merjenje obveze ali odhodka in ni možnosti za aktuarski dobiček ali izgubo. Poleg tega se obveze merijo brez diskontiranja, razen če se ne pričakuje, da bodo v celoti poravnane v dvanajstih mesecih po koncu letnega obdobja poročanja, v katerem so zaposleni opravili zadevno delo.

Pripoznavanje in merjenje

51 **Ko zaposleni v določenem obdobju službuje v podjetju, podjetje v zameno za to službovanje pripozna obveznost za prispevke v program z določenimi prispevki:**

(a) **kot obveznost (vnaprej vračunan odhodek) po odštetju vseh že plačanih prispevkov. Če že plačani prispevki presegajo prispevke za službovanje pred koncem obdobja poročanja, podjetje pripozna ta presežek kot sredstvo (vnaprej plačan odhodek) v obsegu, v katerem bo vnaprejšnje plačilo privedlo na primer do zmanjšanja prihodnjih plačil ali do denarnih povračil;**

(b) **kot odhodek, razen če drug MSRP zahteva ali dovoljuje vključitev prispevkov v stroške oziroma nabavno vrednost sredstva (glej na primer MRS 2 in MRS 16).**

52 Če se ne pričakuje, da bodo prispevki v program z določenimi prispevki v celoti poravnani v dvanajstih mesecih po koncu letnega obdobja poročanja, v katerem so zaposleni opravljali zadevno delo, se diskontirajo z uporabo diskontne stopnje, določene v 83. členu.

Razkritja**53 Podjetje razkrije pripoznani znesek kot odhodek za programe z določenimi prispevki.**

- 54 Kadar to zahteva MRS 24, razkrije podjetje informacije o prispevkih v programe z določenimi prispevki za ključno poslovodno osebje.

POZAPOSLITVENI ZASLUŽKI: PROGRAMI Z DOLOČENIMI ZASLUŽKI

- 55 Računovodenje programov z določenimi zasluškami je zapleteno, ker so potrebne aktuarske predpostavke za merjenje obvez in odhodkov ter obstaja možnost za nastanek aktuarskih dobičkov in izgub. Poleg tega se obveze merijo z diskontiranjem, ker se lahko poravnajo več let po koncu obdobja, v katerem so zaposleni opravili zadevno delo.

Pripoznavanje in merjenje

- 56 Programi z določenimi zasluškami so lahko brez financiranja ali pa se v celoti ali delno financirajo s prispevki podjetja, in včasih njegovih zaposlenih, v podjetje ali sklad, ki je pravno ločen od poročajočega podjetja in se iz njega plačujejo zasluškami zaposlenim. Plačilo financiranih zaslužkov je ob zapadlosti odvisno ne samo od finančnega položaja in donosnosti naložb sklada, temveč tudi od sposobnosti in pripravljenosti podjetja, da nadomesti vsak primanjkljaj sredstev sklada. Tako podjetje v bistvu zavaruje aktuarska in naložbena tveganja, ki so povezana s programom. Zaradi tega odhodki, pripoznani pri programu z določenimi zasluškami, niso nujno enaki znesku prispevkov, ki zapadejo v plačilo v obdobju.
- 57 Računovodenje programa z določenimi zasluškami v podjetju vključuje naslednje korake:

(a) določitev primanjkljaja ali presežka. To vključuje:

- (i) uporabo aktuarske metode, tj. metode predvidene pomembnosti enot, za zanesljivo oceno končnih stroškov zaslužkov, ki so jih zaposleni dobili v zameno za svoje službovanje v tekočem in preteklih obdobjih (glej 67.–69. člen). V ta namen mora podjetje določiti, koliko zaslužkov je mogoče pripisati tekočemu in preteklim obdobjem (glej 70.–74. člen), ter izdelati ocene (aktuarske predpostavke) o demografskih spremenljivkah (kot so fluktuacija in umrljivost zaposlenih) in finančnih spremenljivkah (kot so prihodnja povečanja plač in zdravstvenih stroškov), ki bodo vplivale na stroške zaslužkov (glej 75.–98. člen);
- (ii) diskontiranje teh zaslužkov za določitev sedanje vrednosti obveze za določene zaslužke in stroškov sprotnega službovanja (glej 67.–69. in 83.–86. člen);
- (iii) odštetej poštene vrednosti vseh sredstev programa (glej 113.–115. člen) od sedanje vrednosti obveze za določene zaslužke;

(b) določitev zneska čiste obveznosti za določene zaslužke (sredstva določenih zaslužkov) kot znesek primanjkljaja ali presežka, določenega v (a) in prilagojenega za morebitne učinke omejitve čistega sredstva določenih zaslužkov na zgornjo mejo sredstva (glej 64. člen);**(c) določitev zneskov, ki se pripoznajo v poslovnem izidu:**

- (i) stroškov sprotnega službovanja (glej 70.–74. člen in 122.A člen);
- (ii) vseh stroškov preteklega službovanja in dobičkov ali izgub pri poravnavi (glej 99.–112. člen);
- (iii) čistih obresti na čisto obveznost za določene zaslužke (sredstvo določenih zaslužkov) (glej 123.–126. člen);

(d) ponovno merjenje čiste obveznosti za določene zaslužke (sredstva določenih zaslužkov), ki se mora pripoznati v drugem vseobsegajočem donosu, kar obsega:

- (i) aktuarske dobičke in izgube (glej 128. in 129. člen);
- (ii) donos sredstev programa, razen zneskov, ki so vključeni v čiste obresti na čisto obveznost za določene zaslužke (sredstvo določenih zaslužkov) (glej 130. člen), in
- (iii) vse spremembe učinka zgornje meje sredstva (glej 64. člen), razen zneskov, ki so vključeni v čiste obresti na čisto obveznost za določene zaslužke (sredstvo določenih zaslužkov).

Kadar ima podjetje več kot en program z določenimi zaslužki, uporablja te postopke za vsak pomemben program posebej.

58 Podjetje določa znesek čiste obveznosti za določene zaslužke (sredstva določenih zaslužkov) dovolj redno, da se pripoznani zneski v računovodskih izkazih ne razlikujejo pomembno od zneskov, ki bi bili določeni na koncu obdobja poročanja.

59 Ta standard priporoča, vendar ne zahteva, da podjetje v merjenje vseh pomembnih obvez za pozaposlitvene zaslužke vključi usposobljenega aktuarja. Iz praktičnih razlogov lahko podjetje od usposobljenega aktuarja zahteva, da podrobno oceni vrednost obvez pred koncem obdobja poročanja. Kljub temu je treba izide takšne ocene vrednosti posodobiti za vse pomembne transakcije in druge pomembne spremembe, ki se pojavijo v danih okoliščinah (tudi spremembe tržnih cen in obrestnih mer) do konca obdobja poročanja.

60 V nekaterih primerih lahko ocene, povprečja in poenostavitve pri izračunavanju dajo zanesljive približke podrobnih izračunov, ki so pojasnjeni v tem standardu.

Računovodenje posrednih obvez

61 Podjetje na podlagi formalnih določb programa z določenimi zaslužki poleg svoje pravne obveze računovodsko obravnava tudi posredne obveze, ki izhajajo iz njegovih neformalnih praks. Neformalne prakse povzročijo nastanek posrednih obvez, kadar podjetje nima nobene druge realne možnosti kot plačati zaslužke zaposlenim. Primer posredne obveze je, kadar bi sprememba neformalnih praks podjetja povzročila nesprejemljivo škodo njegovemu razmerju z zaposlenimi.

62 Formalne določbe programa z določenimi zaslužki lahko podjetju dovoljujejo, da ukine obvezo iz programa. Kljub temu pa podjetje ponavadi težko ukine obvezo iz programa (brez plačila), če želi obdržati zaposlene. Zato se ob odsotnosti nasprotnih dokazov pri računovodenju pozaposlitvenih zaslužkov predpostavlja, da bo podjetje, ki trenutno obljublja takšne zaslužke, tako ravnalo tudi v preostali delovni dobi zaposlenih.

Izkaz finančnega položaja

63 Podjetje pripozna čisto obveznost za določene zaslužke (sredstvo določenih zaslužkov) v izkazu finančnega položaja.

64 Če ima podjetje v programu z določenimi zaslužki presežek, čisto sredstvo določenih zaslužkov izmeri po nižji izmed naslednjih vrednosti:

(a) presežku v programu z določenimi zaslužki in

(b) zgornji meji sredstva, ki se določi z uporabo diskontne stopnje iz 83. člena.

65 Čisto sredstvo določenih zaslužkov lahko nastane, če je bil program z določenimi zaslužki preveč financiran ali če so se pojavili aktuarski dobički. Podjetje v takšnih primerih pripozna čisto sredstvo določenih zaslužkov, ker:

(a) obvladuje vir, tj. sposobnost uporabljati presežek in z njim ustvarjati prihodnje koristi;

(b) je takšno obvladovanje posledica preteklih dogodkov (prispevkov, ki jih je plačalo podjetje, in službovanja, ki so ga opravili zaposleni) in

- (c) ima na voljo prihodnje gospodarske koristi v obliki zmanjšanja prihodnjih prispevkov ali denarnega povračila, bodisi neposredno podjetju bodisi posredno drugemu programu, ki ima primanjkljaj. Zgornja meja sredstva je sedanja vrednost takšnih prihodnjih zaslužkov.

Pripoznavanje in merjenje: sedanja vrednost obvez za določene zasluške in stroškov sprotnega službovanja

- 66 Na končne stroške programa z določenimi zasluški lahko vpliva mnogo spremenljivk, kot so končne plače, fluktuacija in umrljivost zaposlenih, prispevki zaposlenih in trendi zdravstvenih stroškov. Končni stroški programa so negotovi in takšna negotovost utegne trajati precej časa. Da bi izmerili sedanjo vrednost obvez za pozaposlitvene zasluške in z njimi povezane stroške sprotnega službovanja, je treba:
- (a) uporabiti aktuarsko metodo ocenjevanja vrednosti (glej 67.–69. člen);
- (b) pripisati zasluške obdobjem službovanja (glej 70.–74. člen) in
- (c) oblikovati aktuarske predpostavke (glej 75.–98. člen).

Aktuarska metoda ocenjevanja vrednosti

- 67 **Podjetje pri ugotavljanju sedanje vrednosti svojih obvez za določene zasluške in z njimi povezanih stroškov sprotnega službovanja ter, kjer je ustrezno, stroškov preteklega službovanja uporablja metodo predvidene pomembnosti enot.**
- 68 Metoda predvidene pomembnosti enot (včasih poznana kot metoda vnaprejšnjega vračunavanja zaslužkov v sorazmerju z opravljenim službovanjem ali kot metoda zaslužkov na leta službovanja) obravnava vsako obdobje službovanja, kot da povzroči dodatno enoto pravice do zaslužkov (glej 70.–74. člen), in pri sestavljanju končne obveze meri vsako enoto posebej (glej 75.–98. člen).

Primer, ki pojasnjuje 68. člen

Zaslužek v enkratnem znesku je treba plačati ob prenehanju službovanja in je enak 1 % končne plače za vsako leto službovanja. Plača v 1. letu je 10 000 DE in predpostavlja se, da se bo vsako leto povečala za 7 % (obrestne obresti). Uporabljena diskontna stopnja znaša 10 % letno. Naslednja tabela prikazuje, kako se obveza oblikuje pri zaposlenemu, za katerega se pričakuje, da bo zapustil podjetje na koncu 5. leta, ob predpostavki, da se aktuarske predpostavke ne spreminjajo. Zaradi poenostavitve ta primer zanemarja dodatne prilagoditve, potrebne za prikaz verjetnosti, da utegne zaposleni zapustiti podjetje prej ali pozneje.

Leto	1	2	3	4	5
	DE	DE	DE	DE	DE
Zasluški, pripisani:					
— prejšnjim letom	0	131	262	393	524
— tekočemu letu (1 % končne plače)	131	131	131	131	131
— tekočemu in prejšnjim letom	131	262	393	524	655
Začetna obveza	—	89	196	324	476
Obresti po 10 %	—	9	20	33	48
Stroški sprotnega službovanja	89	98	108	119	131
Končna obveza	89	196	324	476	655

Opomba:

- 1 Začetna obveza je sedanja vrednost zaslužkov, pripisanih prejšnjim letom.
- 2 Stroški sprotnega službovanja so sedanja vrednost zaslužkov, pripisanih tekočemu letu.
- 3 Končna obveza je sedanja vrednost zaslužkov, pripisanih tekočemu in prejšnjim letom.

- 69 Podjetje diskontira celotno obvezo za pozaposlitvene zasluzke, tudi ce se pričakuje, da bo del obveze poravnán v dvanajstih mesecih po obdobju poročanja.

Pripisovanje zaslužkov obdobjem službovanja

- 70 Pri ugotavljanju sedanje vrednosti svojih obvez za določene zasluzke in z njimi povezanih stroškov sprotnega službovanja ter, kjer je ustrezno, stroškov preteklega službovanja podjetje pripisuje zasluzke obdobjem službovanja na podlagi formule za zasluzke iz programa. Če pa službovanje zaposlenega v poznejših letih privede do pomembno višje ravni zaslužkov kot v prvih letih, podjetje pripisuje zasluzke časovno enakomerno od:

(a) datuma, ko je službovanje zaposlenega prvič privedlo do zaslužkov po programu (ne glede na to, ali so zasluzki odvisni od nadaljnega službovanja ali ne), do

(b) datuma, ko nadaljnje službovanje zaposlenega ne bo privedlo do pomembnega zneska nadaljnjih zaslužkov po programu razen tistih iz nadaljnjih povečanj plače.

- 71 Metoda predvidene pomembnosti enot zahteva, da podjetje pripiše zasluzke tekočemu obdobju (da bi določilo stroške sprotnega službovanja) ter tekočemu in preteklim obdobjem (da bi določilo sedanjo vrednost obvez za določene zasluzke). Podjetje pripiše zasluzke obdobjem, v katerih nastane obveza zagotavljati pozaposlitvene zasluzke. Ta obveza nastane, ko zaposleni službujejo v zameno za pozaposlitvene zasluzke, ki jih bo podjetje po pričakovanjih plačalo v prihodnjih obdobjih poročanja. Aktuarske metode podjetju omogočajo, da takšno obvezo meri dovolj zanesljivo, da se upraviči pripoznanje obveznosti.

Primerá, ki pojasnjujeta 71. člen

- 1 Program z določenimi zasluzki zagotavlja zaslužek v enkratnem znesku 100 DE, plačljiv ob upokojitvi, za vsako leto službovanja.

Zaslužek 100 DE se pripiše vsakemu letu. Stroški sprotnega službovanja so sedanja vrednost 100 DE. Sedanja vrednost obveze za določene zasluzke je sedanja vrednost 100 DE, pomnožena s številom let službovanja do konca obdobja poročanja.

Če je zaslužek plačljiv takoj, ko zaposleni zapusti podjetje, stroški sprotnega službovanja in sedanja vrednost obveze za določene zasluzke odražajo datum, na katerega bo zaposleni po pričakovanjih zapustil podjetje. Tako so zaradi učinka diskontiranja manjši od zneska, ki bi se določil, če bi zaposleni zapustil podjetje na koncu obdobja poročanja.

- 2 Program zagotavlja mesečno pokojnino v višini 0,2 % končne plače za vsako leto službovanja. Pokojnina se plačuje od starosti 65 let.

Zaslužek, enak sedanji vrednosti mesečne pokojnine v višini 0,2 % ocenjene končne plače na pričakovani datum upokojitve, ki se bo izplačeval od pričakovanega datuma upokojitve do pričakovanega datuma smrti, se pripiše vsakemu letu službovanja. Stroški sprotnega službovanja so sedanja vrednost tega zaslužka. Sedanja vrednost obveze za določene zasluzke je sedanja vrednost mesečnih plačil pokojnine v znesku 0,2 % končne plače, ki se pomnoži s številom let službovanja do konca obdobja poročanja. Stroški sprotnega službovanja in sedanja vrednost obveze za določene zasluzke se diskontirajo, ker se plačevanje pokojnine prične pri starosti 65 let.

- 72 Službovanje zaposlenega povzroči obvezo v okviru programa z določenimi zasluškami, tudi če so zasluške odvisni od službovanja v prihodnosti (z drugimi besedami, niso zjamčeni). Službovanje zaposlenega pred datumom, na katerega postane zaslužek zjamčen, povečuje posredno obvezo, ker je na koncu vsakega naslednjega obdobja poročanja obseg prihodnjega službovanja, ki ga mora opraviti zaposleni, preden je upravičen do zaslužka, manjši. Pri merjenju svoje obveze za določene zasluške upošteva podjetje verjetnost, da nekateri zaposleni morda ne bodo izpolnili nobene zahteve za zjamčenost zaslužkov. Podobno, čeprav nekateri pozaposlitveni zasluški, na primer zasluški za zdravstveno varstvo po koncu zaposlitve, postanejo plačljivi šele, ko pride do določenega dogodka po tem, ko zaposleni ni več zaposlen, obveza nastane, ko zaposleni službuje, kar bo zagotovilo pravico do zaslužka, če pride do tega določenega dogodka. Verjetnost, da bo do določenega dogodka prišlo, vpliva na merjenje obveze, vendar ne določa, ali obveza obstaja.

Primeri, ki pojasnjujeta 72. člen

- 1 V skladu s programom se plača zaslužek v višini 100 DE za vsako leto službovanja. Zasluški postanejo zjamčeni po desetih letih službovanja.

Zaslužek 100 DE se pripiše vsakemu letu. V vsakem od prvih desetih let stroški sprotnega službovanja in sedanja vrednost obveze odražajo verjetnost, da zaposleni morda ne bo dopolnil deset let službovanja.

- 2 V skladu s programom se plača zaslužek v višini 100 DE za vsako leto službovanja razen za službovanje pred starostjo 25 let. Zasluški postanejo zjamčeni takoj.

Službovanju pred starostjo 25 let se ne pripišejo nobeni zasluški, ker službovanje pred tem ne vodi do zaslužkov (pogojnih ali brezpogojnih). Zaslužek v višini 100 DE se pripiše vsakemu naslednjemu letu.

- 73 Obveza se povečuje do datuma, ko nadaljnje službovanje zaposlenega ne privede več do nobenega pomembnega zneska nadaljnjih zaslužkov. Zato se vsi zasluški pripišejo obdobjem, ki se končajo na ta datum ali prej. Zasluški se pripišejo posameznim obračunskim obdobjem na podlagi formule za zasluške iz programa. Če pa bo službovanje zaposlenega v poznejših letih privedlo do pomembno višje ravni zaslužkov kot v prvih letih, pripisuje podjetje zasluške časovno enakomerno do datuma, ko nadaljnje službovanje zaposlenega ne privede več do nobenega pomembnega zneska nadaljnjih zaslužkov. To je zato, ker bo službovanje zaposlenega v celotnem obdobju na koncu privedlo do zaslužkov na tej višji ravni.

Primeri, ki pojasnjujejo 73. člen

- 1 Program zagotavlja plačilo zaslužka v enkratnem znesku 1 000 DE, ki postane zjamčen po desetih letih službovanja. Program ne zagotavlja nobenih nadaljnjih zaslužkov za nadaljnje službovanje.

Zaslužek v višini 100 DE (1 000 DE deljeno z deset) se pripiše vsakemu od prvih desetih let.

Stroški sprotnega službovanja v vsakem od prvih desetih let odražajo verjetnost, da zaposleni morda ne bo dopolnil deset let službovanja. Naslednjim letom se ne pripišejo nobeni zasluški.

- 2 Program zagotavlja plačilo upokojitvenega zaslužka v enkratnem znesku 2 000 DE vsem zaposlenim, ki so še zaposleni v starosti 55 let po dvajsetih letih službovanja ali ki so še zaposleni v starosti 65 let ne glede na dolžino službovanja.

Pri zaposlenih, ki se vključijo v program pred starostjo 35 let, službovanje najprej privede do zaslužkov po programu za starost 35 let (zaposleni lahko zapusti podjetje v starosti 30 let in se vrne v starosti 33 let, ne da bi to vplivalo na znesek ali časovni okvir zaslužkov). Ti zasluški so pogojeni z nadaljnjim službovanjem. Službovanje po starosti 55 let tudi ne privede do nobenega pomembnega zneska nadaljnjih zaslužkov. Pri teh zaposlenih podjetje pripiše zaslužek 100 DE (2 000 DE deljeno z 20) vsakemu letu od starosti 35 let do starosti 55 let.

Pri zaposlenemu, ki se vključi v program pri starosti 55 let, službovanje več kot deset let ne privede do nobenega pomembnega zneska nadaljnjih zaslužkov. Pri tem zaposlenem podjetje pripiše zaslužek 200 DE (2 000 deljeno z 10) vsakemu od prvih desetih let.

Pri vseh zaposlenih stroški sprotnega službovanja in sedanja vrednost obveze odražajo verjetnost, da morda ne bodo dosegli potrebne dobe službovanja.

- 3 V skladu s programom pozaposlitvenega zdravstvenega varstva se povrne 40 odstotkov zdravstvenih stroškov zaposlenega po koncu zaposlitve, če zaposleni zapusti podjetje po več kot desetih in manj kot dvajsetih letih službovanja, in 50 odstotkov teh stroškov, če zaposleni zapusti podjetje po dvajsetih ali več letih službovanja.

Na podlagi formule za zasluzke iz programa podjetje vsakemu od prvih desetih let pripiše 4 odstotke (40 odstotkov deljeno z deset) sedanje vrednosti pričakovanih zdravstvenih stroškov in vsakemu od naslednjih desetih let 1 odstotek (10 odstotkov deljeno z deset). Stroški sprotnega službovanja v vsakem letu odražajo verjetnost, da zaposleni morda ne bo dosegel potrebne dobe službovanja, da bi zaslužil del ali vse zasluzke. Pri zaposlenih, za katere se pričakuje, da bodo zapustili podjetje v desetih letih, se ne pripišejo nobeni zasluzki.

- 4 V skladu s programom pozaposlitvenega zdravstvenega varstva se povrne 10 odstotkov zdravstvenih stroškov zaposlenega po koncu zaposlitve, če zaposleni zapusti podjetje po več kot desetih in manj kot dvajsetih letih službovanja, in 50 odstotkov teh stroškov, če zaposleni zapusti podjetje po dvajsetih ali več letih službovanja.

Službovanje v poznejših letih bo privedlo do pomembno višje ravni zaslužkov kot v prvih letih. Zato pri zaposlenih, pri katerih se pričakuje, da bodo zapustili podjetje po dvajsetih ali več letih, podjetje pripisuje zasluzke časovno enakomerno v skladu z 71. členom. Službovanje po več kot dvajsetih letih ne privede do nobenega pomembnega zneska nadaljnjih zaslužkov. Zato je zaslužek, pripisan vsakemu od prvih dvajsetih let, 2,5 odstotka (50 odstotkov deljeno z dvajset) sedanje vrednosti pričakovanih zdravstvenih stroškov.

Pri zaposlenih, za katere se pričakuje, da bodo zapustili podjetje v desetih do dvajsetih letih, je zaslužek, ki se pripiše v vsakem od prvih desetih let, 1 odstotek sedanje vrednosti pričakovanih zdravstvenih stroškov.

Pri teh zaposlenih se službovanju med koncem desetega leta in ocenjenim datumom zapustitve podjetja ne pripisujejo nobeni zasluzki.

Pri zaposlenih, za katere se pričakuje, da bodo zapustili podjetje v desetih letih, se ne pripišejo nobeni zasluzki.

- 74 Če je znesek zaslužka stalen delež končne plače za vsako leto službovanja, povečanje plač v prihodnosti vpliva na znesek, potreben za poravnavo obveze za službovanje pred koncem obdobja poročanja, vendar ne ustvari dodatne obveze. Zato:

- (a) v skladu s 70.(b) členom povečanje plač ne privede do nadaljnjih zaslužkov, tudi če so zneski zaslužkov odvisni od končne plače, in
- (b) je znesek zaslužka, pripisan vsakemu obdobju, stalen delež plače, s katero je zaslužek povezan.

Primer, ki pojasnjuje 74. člen

Zaposleni so upravičeni do zaslužkov v višini 3 odstotkov končne plače za vsako leto službovanja pred starostjo 55 let.

Zasluzek 3 odstotkov od ocenjene končne plače se pripiše vsakemu letu do starosti 55 let. To je datum, ko nadaljnje službovanje zaposlenega ne privede do nobenega pomembnega zneska nadaljnjih zaslužkov po programu. Službovanju po tej starosti se ne pripisujejo nobeni zaslužki.

Aktuarske predpostavke

75 Aktuarske predpostavke so nepristranske in medsebojno združljive.

76 Aktuarske predpostavke so najboljše ocene spremenljivk, ki bodo v podjetju določile končne stroške zagotavljanja zaposlitvenih zaslužkov. Aktuarske predpostavke obsegajo:

(a) demografske predpostavke o prihodnjih značilnostih trenutnih in nekdanjih zaposlenih (in njihovih vzdrževanih družinskih članov), ki so upravičeni do zaslužkov. Demografske predpostavke obravnavajo na primer:

(i) umrljivost (glej 81. in 82. člen),

(ii) stopnje fluktuacije zaposlenih, invalidnosti in zgodnjega upokojevanja,

(iii) delež članov programa z vzdrževanimi družinskimi člani, ki bodo upravičeni do zaslužkov,

(iv) delež članov programa, ki bodo izbrali vsako obliko možnosti plačila, ki je na voljo glede na določbe programa, in

(v) stopnje zahtevkov pri programih zdravstvenega varstva;

(b) finančne predpostavke, ki obravnavajo na primer:

(i) diskontno stopnjo (glej 83.–86. člen),

(ii) raven zaslužkov razen stroškov zaslužkov, ki jih morajo plačati zaposleni, in prihodnjo raven plač (glej 87.–95. člen),

(iii) v primeru kritja zdravstvenih stroškov prihodnje zdravstvene stroške, vključno s stroški obravnavanja zahtevkov (tj. stroški, ki nastanejo pri obdelavi in reševanju zahtevkov, vključno s pravnimi stroški in stroški agentov za poravnavo) (glej 96.–98. člen), in

(iv) davke, ki se morajo iz programa plačati na prispevke, povezane s službovanjem pred datumom poročanja, ali na zaslužke, ki izhajajo iz tega službovanja.

77 Aktuarske predpostavke so nepristranske, če niso niti nepreudarne niti preveč previdne.

78 Aktuarske predpostavke so medsebojno združljive, če odražajo gospodarska razmerja med dejavniki, kot so inflacija, stopnje povečanja plač in diskontne stopnje. Na primer, vse predpostavke, ki so odvisne od določene ravni inflacije (kot so predpostavke o obrestnih merah ter povečanju plač in drugih zaslužkov) v katerem koli prihodnjem obdobju, predpostavljajo enako raven inflacije v tem obdobju.

79 Podjetje določi diskontno stopnjo in druge finančne predpostavke po nominalni (neprilagojeni) vrednosti, razen če so ocene po realni vrednosti (prilagojeni za inflacijo) zanesljivejše, na primer v hiperinflacijskem gospodarstvu (glej MRS 29 *Računovodsko poročanje v hiperinflacijskih gospodarstvih*), ali kjer so zaslužki vezani na indeks in obstaja globok trg na indekse vezanih obveznic v isti valuti ter z enakimi ročnostmi.

80 Finančne predpostavke temeljijo na tržnih pričakovanjih na koncu obdobja poročanja za obdobje, v katerem je treba poravnati obveze.

Aktuarske predpostavke: umrljivost

- 81 Podjetje določi predpostavke glede umrljivosti ob upoštevanju svoje najboljše ocene umrljivosti članov programa tako v času službovanja kot po njem.**
- 82 Podjetje pri ocenjevanju končnih stroškov zaslužkov upošteva pričakovane spremembe umrljivosti, na primer tako, da standardne tabele umrljivosti popravi za ocene glede izboljšanja stopenj umrljivosti.

Aktuarske predpostavke: diskontna stopnja

- 83 Stopnja, uporabljena za diskontiranje obvez za pozaposlitvene zasluge (financirane in nefinancirane), se določi z upoštevanjem tržnih donosov visokokakovostnih podjetniških obveznic na koncu obdobja poročanja. Pri valutah, za katere ni globokega trga takšnih visokokakovostnih podjetniških obveznic, se uporabi tržni donos (na koncu obdobja poročanja) državnih obveznic, denominiranih v tej valuti. Valuta in ročnost podjetniških obveznic ali državnih obveznic sta skladna z valuto in ocenjenim trajanjem obvez za pozaposlitvene zasluge.**
- 84 Aktuarska predpostavka, ki ima pomemben vpliv, je diskontna stopnja. Diskontna stopnja odraža časovno vrednost denarja, ne pa aktuarskega ali naložbenega tveganja. Poleg tega diskontna stopnja ne odraža za podjetje značilnega kreditnega tveganja, ki ga nosijo njegovi upniki, in tudi ne tveganja, da se lahko prihodnje izkušnje razlikujejo od aktuarskih predpostavk.
- 85 Diskontna stopnja odraža ocenjeni časovni okvir plačevanja zaslužkov. V praksi podjetje pogosto uporabi enotno tehtano povprečno diskontno stopnjo, ki odraža ocenjeni časovni okvir in zneske plačil zaslužkov ter valuto, v kateri jih je treba plačati.
- 86 V nekaterih primerih ni globokega trga obveznic z dovolj dolgo zapadlostjo, ki bi se ujemala z ocenjeno zapadlostjo vseh plačil zaslužkov. V takšnih primerih podjetje uporabi trenutne tržne stopnje z ustrezno ročnostjo za diskontiranje bolj kratkoročnih plačil, pri daljših zapadlostih pa diskontno stopnjo oceni z ekstrapolacijo trenutnih tržnih stopenj vzdolž krivulje donosa. Za diskontno mero, uporabljeno pri tistem delu zaslužkov, ki je plačljiv po končni zapadlosti razpoložljivih podjetniških ali državnih obveznic, ni verjetno, da bo posebej vplivala na skupno sedanjo vrednost obvez za določene zasluge.

Aktuarske predpostavke: plače, drugi zaslužki in zdravstveni stroški

- 87 Podjetje meri obveze za določene zasluge tako, da odražajo:**
- (a) zasluge po določbah programa (ali tiste, ki izhajajo iz kake posredne obveze, ki presega te določbe) na koncu obdobja poročanja;
  - (b) ocenjena prihodnja povečanja plač, ki vplivajo na zasluge, ki jih bo treba plačati;
  - (c) učinek kakršne koli omejitve delodajalčevega deleža v stroških prihodnjih zaslužkov;
  - (d) prispevke zaposlenih ali tretjih oseb, ki zmanjšujejo končni strošek teh zaslužkov za podjetje, in
  - (e) ocenjene prihodnje spremembe ravni morebitnih državnih podpor, ki vplivajo na zasluge po programu z določenimi zaslužki, če, in samo če:
    - (i) so takšne spremembe zakonsko sprejete pred koncem obdobja poročanja ali
    - (ii) pretekli podatki ali drugi zanesljivi dokazi kažejo, da se bodo te državne podpore spremenile na kak predvidljiv način, na primer v skladu s prihodnjimi spremembami splošnih ravni cen ali splošnih ravni plač.

- 88 Aktuarske predpostavke odražajo prihodnje spremembe zaslužkov, ki so določene s formalnimi določbami programa (ali s posredno obvezo, ki presega te določbe) na koncu obdobja poročanja. Tako je na primer, kadar:
- (a) so se v podjetju v preteklosti povečali zaslužki, na primer zaradi blažitve učinkov inflacije, in ni znakov, da se bo ta praksa v prihodnosti spremenila;
  - (b) je podjetje obvezano, bodisi s formalnimi določbami programa (ali s posredno obvezo, ki presega te določbe) bodisi z zakonodajo, uporabiti vsak presežek v programu v korist njegovih udeležencev (glej 108.(c) člen) ali
  - (c) se zaslužki spreminjajo glede na cilj v zvezi z uspešnostjo ali druga merila. Program lahko na primer določa, da se bodo v primeru nezadostnih sredstev programa izplačali nižji zaslužki ali zahtevali dodatni prispevki zaposlenih. Merjenje obveze odraža najboljšo oceno učinka cilja v zvezi z uspešnostjo ali drugih meril.
- 89 Aktuarske predpostavke ne odražajo prihodnjih sprememb zaslužkov, ki niso določene s formalnimi določbami programa (ali s posredno obvezo) na koncu obdobja poročanja. Take spremembe privedejo do:
- (a) stroškov preteklega službovanja v obsegu, v katerem spreminjajo zaslužke za službovanje pred spremembo, in
  - (b) stroškov sprotnega službovanja za obdobja po spremembi v obsegu, v katerem spreminjajo zaslužke za službovanje po spremembi.
- 90 Ocene prihodnjih povečanj plač upoštevajo inflacijo, delovno dobo, napredovanje in druge ustrezne dejavnike, na primer ponudbo in povpraševanje na trgu dela.
- 91 Nekateri programi z določenimi zaslužki omejujejo prispevke, ki jih mora plačati podjetje. Pri končnem strošku zaslužkov se upošteva učinek omejitve prispevkov. Učinek omejitve prispevkov se določi v krajšem od naslednjih obdobjih:
- (a) pričakovani dobi poslovanja podjetja ali
  - (b) pričakovanem trajanju programa.
- 92 Nekateri programi z določenimi zaslužki zahtevajo, da zaposleni ali tretje osebe prispevajo k stroškom programa. Prispevki zaposlenih zmanjšajo strošek zaslužkov za podjetje. Podjetje preuči, ali prispevki tretjih oseb zmanjšajo strošek zaslužkov, ki ga ima podjetje, ali pa so pravica do povračila, kot je opisana v 116. členu. Prispevki zaposlenih ali tretjih oseb so bodisi določeni s formalnimi določbami programa (ali izhajajo iz posredne obveze, ki presega te določbe) bodisi so določeni po prostem preudarku. Prispevki zaposlenih ali tretjih oseb, določeni po prostem preudarku, zmanjšajo stroške službovanja ob vplačilu teh prispevkov v program.
- 93 Prispevki zaposlenih ali tretjih oseb, določeni s formalnimi določbami programa, bodisi zmanjšajo stroške službovanja (če so povezani s službovanjem) bodisi vplivajo na ponovne meritve čiste obveznosti za določene zaslužke (sredstva določenih zaslužkov) (če niso povezani s službovanjem). Primer prispevkov, ki niso povezani s službovanjem, so prispevki, ki se zahtevajo za zmanjšanje primanjkljaja, ki je posledica izgub v zvezi s sredstvi programa ali aktuarskih izgub. Če so prispevki zaposlenih ali tretjih oseb povezani s službovanjem, ti prispevki zmanjšajo stroške službovanja, kot sledi:
- (a) če je znesek prispevkov odvisen od števila let službovanja, podjetje prispevke pripiše obdobjem službovanja z uporabo iste metode za pripisovanje, kot se zahteva v 70. členu za bruto zaslužke (tj. ali na podlagi formule za prispevke programa ali časovno enakomerno); ali
  - (b) če je znesek prispevkov neodvisen od števila let službovanja, lahko podjetje take prispevke pripozna kot zmanjšanje stroškov službovanja v obdobju, v katerem je bilo opravljeno zadevno službovanje. Primeri prispevkov, ki so neodvisni od števila let službovanja, vključujejo prispevke, ki so točno določen odstotek plače zaposlenega, točno določen znesek v celotnem obdobju službovanja ali so odvisni od starosti zaposlenega.

Napotki za uporabo so v A1. členu.

- 94 Spremembe prispevkov zaposlenih ali tretjih oseb, ki so pripisani obdobjem službovanja v skladu s 93.(a) členom, povzročijo:
- (a) stroške sprotnega in preteklega službovanja (če te spremembe niso določene s formalnimi določbami programa in ne izhajajo iz posredne obveze) ali
- (b) aktuarske dobičke in izgube (če so te spremembe določene s formalnimi določbami programa ali izhajajo iz posredne obveze).
- 95 Nekateri pozaposlitveni zaslužki so povezani s spremenljivkami, kot je raven državnih upokojitvenih zaslužkov ali državnega zdravstvenega varstva. Merjenje takšnih zaslužkov odraža najboljšo oceno takšnih spremenljivk na podlagi preteklih podatkov in drugih zanesljivih dokazov.
- 96 Predpostavke o zdravstvenih stroških upoštevajo ocenjene prihodnje spremembe stroškov zdravstvenih storitev, ki izhajajo tako iz inflacije kot iz specifičnih sprememb zdravstvenih stroškov.**
- 97 Merjenje zaslužkov za zdravstveno varstvo po koncu zaposlitve zahteva predpostavke o ravni in pogostosti prihodnjih zahtevkov ter stroškov, ki ustrezajo takšnim zahtevkom. Podjetje ocenjuje prihodnje zdravstvene stroške na podlagi preteklih podatkov o svojih lastnih izkušnjah, po potrebi dopoljenih s preteklimi podatki drugih podjetij, zavarovalnic, izvajalcev zdravstvenih storitev ali drugih virov. Ocene prihodnjih zdravstvenih stroškov upoštevajo učinek tehnološkega napredka, sprememb vzorcev uporabe zdravstvenega varstva ali vzorcev opravljenih zdravstvenih storitev in sprememb zdravstvenega stanja udeležencev programa.
- 98 Raven in pogostost zahtevkov sta zlasti odvisni od starosti, zdravstvenega stanja in spola zaposlenih (in njihovih vzdrževanih družinskih članov), lahko pa tudi od drugih dejavnikov, kot je geografska lokacija. Zato se pretekli podatki prilagodijo v obsegu, v katerem se demografska sestava prebivalstva razlikuje od vzorca, ki je bil uporabljen kot podlaga za podatke. Prav tako se prilagodijo, če obstajajo zanesljivi dokazi, da se pretekli trendi ne bodo nadaljevali.

Stroški preteklega službovanja ter dobički in izgube iz poravnave

- 99 Pri ugotavljanju stroška preteklega službovanja oziroma dobička ali izgube iz poravnave podjetje ponovno izmeri čisto obveznost za določene zaslužke (sredstvo določenih zaslužkov) z uporabo trenutne poštene vrednosti sredstev programa in trenutnih aktuarskih predpostavk (tudi trenutnih tržnih obrestnih mer in drugih trenutnih tržnih cen), ki odražajo:**
- (a) zaslužke, ponujene v okviru programa, in sredstva programa pred spremembo programa, omejitvijo programa ali poravnavo na podlagi programa ter
- (b) zaslužke, ponujene v okviru programa, in sredstva programa po spremembi programa, omejitvi programa ali poravnavi na podlagi programa.
- 100 Podjetju ni treba razlikovati med stroški preteklega službovanja, ki izhajajo iz spremembe programa, stroški preteklega službovanja, ki izhajajo iz omejitve, in dobičkom ali izgubo iz poravnave, če se te transakcije zgodijo skupaj. V nekaterih primerih do spremembe programa pride pred poravnavo, na primer ko podjetje spremeni zaslužke v okviru programa in obveznosti iz naslova spremenjenih zaslužkov poravnava pozneje. V takšnih primerih podjetje pripozna stroške preteklega službovanja pred dobičkom ali izgubo iz naslova poravnave.
- 101 Do poravnave skupaj s spremembo in omejitvijo programa pride, če se program ukine tako, da je obveza poravnana in program preneha obstajati. Vendar ukinitvev programa ni poravnava, če se program nadomesti z novim programom, ki zagotavlja v bistvu enake zaslužke.

101A Če pride do spremembe programa, omejitve programa ali poravnave na podlagi programa, podjetje pripozna in meri vse stroške preteklega službovanja ali dobiček ali izgubo iz poravnave v skladu z 99.–101. členom ter 102.–112. členom. Pri tem podjetje ne upošteva učinka zgornje meje sredstva. Podjetje nato določi učinek zgornje meje sredstva po spremembi programa, omejitvi programa ali poravnavi na podlagi programa ter pripozna vse spremembe v zvezi s tem v skladu s 57.(d) členom.

Stroški preteklega službovanja

102 Stroški preteklega službovanja so sprememba sedanje vrednosti obveze za določene zasluzke, ki izhaja iz spremembe ali omejitve programa.

103 Podjetje pripozna stroške preteklega službovanja kot odhodek na zgodnejšega od naslednjih datumov:

(a) ko pride do spremembe ali omejitve programa ali

(b) ko podjetje pripozna povezane stroške prestrukturiranja (glej MRS 37) ali odpravnine (glej 165. člen).

104 Do spremembe programa pride, kadar podjetje uvede ali umakne program z določenimi zasluzki ali spremeni zasluzke, ki se plačujejo po obstoječem programu z določenimi zasluzki.

105 Do omejitve pride, kadar podjetje znatno zmanjša število zaposlenih, ki so vključeni v program. Omejitev je lahko posledica osamljenega dogodka, kot je zaprtje obrata, ustavitev poslovanja ali ukinitvev ali začasna prekinitev programa.

106 Stroški preteklega poslovanja so lahko pozitivni (kadar se zasluzki uvedejo ali spremenijo, tako da se sedanja vrednost obveze za določene zasluzke poveča) ali negativni (kadar se obstoječi zasluzki umaknejo ali spremenijo, tako da se sedanja vrednost obveze za določene zasluzke zmanjša).

107 Če podjetje zmanjša zasluzke, plačljive po obstoječem programu z določenimi zasluzki, in obenem poveča druge zasluzke, plačljive po tem programu za iste zaposlene, obravnava spremembo kot enkratno spremembo v čistem znesku.

108 Stroški preteklega službovanja izključujejo:

(a) učinek razlik med dejanskimi in prej predvidenimi povečanji plač na obvezo za plačilo zasluzkov za službovanje v prejšnjih letih (stroškov preteklega službovanja ni, ker aktuarske predpostavke dovoljujejo predvidene plače);

(b) prenizke in previsoke ocene diskrecijskih povečanj pokojnin, če je podjetje posredno obvezano k tem povečanjem (stroškov preteklega poslovanja ni, ker aktuarske predpostavke dovoljujejo taka povečanja);

(c) ocene povečanja zasluzkov, ki izhajajo iz aktuarskih dobičkov ali iz donosa sredstev programa, pripoznanih v računovodskih izkazih, če je podjetje na podlagi formalnih določb programa (ali posredne obveze, ki presega te določbe) ali zakonodaje obvezano uporabiti kakršen koli presežek v programu v korist udeležencev programa, tudi če povečanje zasluzkov še ni formalno pripisano (stroškov preteklega službovanja ni, ker je nastalo povečanje obveze aktuarska izguba, glej 88. člen), in

(d) povečanje zajamčenih zasluzkov (tj. zasluzkov, ki niso odvisni od službovanja v prihodnosti, glej 72. člen), ko zaposleni ob odsotnosti novih ali povečanih zasluzkov izpolnjujejo za to potrebne zahteve (stroškov preteklega službovanja ni, ker je podjetje ocenjene stroške zasluzkov pripoznalo kot stroške sprotnega službovanja, ko se je delo opravljalo).

Dobički in izgube iz poravnave

109 Dobiček ali izguba iz poravnave je razlika med:

(a) sedanjo vrednostjo obveze za določene zasluzke, ki se poravnava, kot je določena na datum poravnave, in

(b) ceno ob poravnavi, vključno z morebitnimi prenesenimi sredstvi programa ter neposrednimi plačili podjetja v zvezi s poravnavo.

110 Podjetje pripozna dobiček ali izgubo iz poravnave na podlagi programa z določenimi zasluzki, ko pride do poravnave.

111 Do poravnave pride, ko podjetje sklne transakcijo, ki odpravi vse nadaljnje pravne ali posredne obveze za del ali vse zasluzke, zagotovljene po programu z določenimi zasluzki (ki ni plačilo zasluzkov zaposlenim ali v imenu zaposlenih v skladu z določbami programa, ki je vključeno v aktuarske predpostavke). Na primer, enkratni prenos znatnih obvez delodajalca po programu na zavarovalnico z nakupom zavarovalne police je poravnava; denarno plačilo v enkratnem znesku v skladu z določbami programa v korist udeležencev programa v zameno za njihove pravice do določenih pozaposlitvenih zasluzkov ni poravnava.

112 V nekaterih primerih pridobi podjetje zavarovalno polico za financiranje nekaterih ali vseh zasluzkov zaposlenih, ki se nanašajo na njihovo službovanje v tekočem in prejšnjih obdobjih. Pridobitev takšne police ni poravnava, če podjetje ohrani pravno ali posredno obvezo (glej 46. člen) za plačilo nadaljnjih zneskov, če zavarovatelj zaposlenim ne plača zasluzkov, ki so določeni v zavarovalni polici. 116.–119. člen obravnavajo pripoznavanje in merjenje pravic do povračil po zavarovalnih policah, ki niso sredstva programa.

Pripoznavanje in merjenje: sredstva programa*Poštena vrednost sredstev programa*

113 Pri določanju presežka ali primanjkljaja se poštena vrednost vseh sredstev programa odšteje od sedanje vrednosti obveze za določene zasluzke.

114 Sredstva programa izključujejo neplačane prispevke, ki bi jih moralo poročajoče podjetje vplačati v sklad, pa tudi vse neprenosljive finančne instrumente, ki jih je izdalo podjetje in jih poseduje sklad. Sredstva programa se zmanjšajo za vse obveznosti sklada, ki se ne nanašajo na zasluzke zaposlenih, na primer za obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti ter obveznosti, ki izhajajo iz izvedenih finančnih instrumentov.

115 Če sredstva programa vključujejo kvalificirane zavarovalne police, ki se natančno ujemajo z zneskom in časovnim okvirom nekaterih ali vseh zasluzkov, plačljivih po programu, se za pošteno vrednost teh zavarovalnih polic šteje, da je enaka sedanji vrednosti povezanih obvez (ob upoštevanju potrebnega zmanjšanja, če ni mogoče prejeti celotnih zneskov, ki naj bi se prejeli po zavarovalnih policah).

Povračila

116 Če, in samo če, je res gotovo, da bo druga oseba povrnila del ali vse izdatke, ki so potrebni za poravnavo obveze za določene zasluzke, podjetje:

(a) pripozna svojo pravico do povračila kot ločeno sredstvo. Podjetje meri sredstvo po pošteni vrednosti;

(b) razdruži in pripozna spremembe poštene vrednosti svoje pravice do povračila na enak način kot spremembe poštene vrednosti sredstev programa (glej 124. in 125. člen). Sestavine stroškov določenih zasluzkov, pripoznane v skladu s 120. členom, se lahko pripoznajo zmanjšane za zneske, ki se nanašajo na spremembe knjigovodske vrednosti pravice do povračila.

- 117 Včasih lahko podjetje računa na drugo stranko, na primer zavarovatelja, da bo krila del ali vse izdatke, ki so potrebni za poravnavo obveze za določene zasluzke. Kvalificirane zavarovalne police, kot so opredeljene v 8. členu, so sredstva programa. Podjetje računovodsko obravnava kvalificirane zavarovalne police na enak način kot vsa druga sredstva programa in 116. člen se ne uporablja (glej 46.–49. in 115. člen).
- 118 Če zavarovalna polica, ki jo ima podjetje, ni kvalificirana zavarovalna polica, ni sredstvo programa. V takšnih primerih se uporablja 116. člen: podjetje prizna svojo pravico do povračila iz zavarovalne police kot ločeno sredstvo in ne kot odbitek pri določanju presežka ali primanjkljaja določenih zaslužkov. 140.(b) člen zahteva, da podjetje razkrije kratek opis povezave med pravico do povračil in povezano obvezo.
- 119 Če pravica do povračila izvira iz zavarovalne police, ki se natančno ujema z zneskom in časovnim okvirom nekaterih ali vseh zaslužkov, plačljivih po programu z določenimi zaslužki, se za pošteno vrednost pravic do povračila šteje, da je enaka sedanji vrednosti povezanih obvez (ob upoštevanju potrebnega zmanjšanja, če ni mogoče prejeti celotnega povračila).

Sestavine stroškov določenih zaslužkov

- 120 **Podjetje prizna sestavine stroškov določenih zaslužkov, razen v obsegu, v katerem kak drug MSRP zahteva ali dovoljuje njihovo vključitev v nabavno vrednost sredstva, kot sledi:**
- (a) stroške službovanja (glej 66.–112. člen in 122.A člen) v poslovnem izidu;
- (b) čiste obresti na čisto obveznost za določene zasluzke (sredstvo določenih zaslužkov) (glej 123.–126. člen) v poslovnem izidu in
- (c) ponovne meritve čiste obveznosti za določene zasluzke (sredstva določenih zaslužkov) (glej 127.–130. člen) v drugem vseobsegajočem donosu.
- 121 Drugi MSRP zahtevajo vključitev nekaterih stroškov zaslužkov zaposlenih v nabavno vrednost sredstev, kot so zaloge in opredmetena osnovna sredstva (glej MRS 2 in MRS 16). Vsi stroški pozaposlitvenih zaslužkov, vključeni v nabavno vrednost takšnih sredstev, vključujejo ustrezen del sestavin, naštetih v 120. členu.
- 122 **Ponovna merjenja čiste obveznosti za določene zasluzke (sredstva določenih zaslužkov), priznana v drugem vseobsegajočem donosu, se v naslednjem obdobju ne prerazvrstijo v poslovni izid. Lahko pa podjetje te zneske, priznane v drugem vseobsegajočem donosu, prenese v lastniški kapital.**

Stroški sprotnega službovanja

- 122A **Podjetje določi stroške sprotnega službovanja z uporabo aktuarskih predpostavk, določenih na začetku letnega obdobja poročanja. Če pa podjetje ponovno izmeri čisto obveznost za določene zasluzke (sredstvo določenih zaslužkov) v skladu z 99. členom, določi stroške sprotnega službovanja za preostanek letnega obdobja poročanja po spremembi programa, omejitvi programa ali poravnavi na podlagi programa z uporabo aktuarskih predpostavk, uporabljenih za ponovno merjenje čiste obveznosti za določene zasluzke (sredstva določenih zaslužkov) v skladu z 99.(b) členom.**

Čiste obresti na čisto obveznost za določene zasluzke (sredstvo določenih zaslužkov)

- 123 **Podjetje določi čiste obresti na čisto obveznost za določene zasluzke (sredstvo določenih zaslužkov) tako, da pomnoži čisto obveznost za določene zasluzke (sredstvo določenih zaslužkov) z diskontno stopnjo, določeno v 83. členu.**
- 123A **Za določitev čistih obresti v skladu s 123. členom podjetje uporabi čisto obveznost za določene zasluzke (sredstvo določenih zaslužkov) in diskontno stopnjo, določeno na začetku letnega obdobja poročanja. Vendar, če podjetje ponovno izmeri čisto obveznost za določene zasluzke (sredstvo določenih zaslužkov) v skladu z 99. členom, čiste obresti za preostanek letnega obdobja poročanja po spremembi programa, omejitvi programa ali poravnavi na podlagi programa določi z uporabo:**

(a) čiste obveznosti za določene zasluzke (sredstva določenih zasluzkov), določene v skladu z 99.(b) členom, in

(b) diskontne stopnje, uporabljene za ponovno merjenje čiste obveznosti za določene zasluzke (sredstva določenih zasluzkov) v skladu z 99.(b) členom.

Podjetje pri uporabi 123.A člena upošteva tudi vse spremembe čiste obveznosti za določene zasluzke (sredstva določenih zasluzkov) v obdobju, ki izhajajo iz vplačil prispevkov ali izplačil zasluzkov.

- 124 Čiste obresti na čisto obveznost za določene zasluzke (sredstvo določenih zasluzkov) se lahko obravnavajo kot sestavljene iz prihodkov od obresti na sredstva programa, odhodkov za obresti na obvezo za določene zasluzke in obresti na učinek zgornje meje sredstva iz 64. člena.
- 125 Prihodki od obresti na sredstva programa so sestavina donosa sredstev programa in se določijo tako, da se poštena vrednost sredstev programa pomnoži z diskontno stopnjo, določeno v 123.A členu. Podjetje pošteno vrednost sredstev programa določi na začetku letnega obdobja poročanja. Če pa podjetje ponovno izmeri čisto obveznost za določene zasluzke (sredstvo določenih zasluzkov) v skladu z 99. členom, določi prihodke od obresti za preostanek letnega obdobja poročanja po spremembi programa, omejitvi programa ali poravnavi na podlagi programa z uporabo sredstev programa, uporabljenih za ponovno merjenje čiste obveznosti za določene zasluzke (sredstva določenih zasluzkov) v skladu z 99.(b) členom. Podjetje pri uporabi 125. člena upošteva tudi vse spremembe sredstev programa v posesti v obdobju, ki izhajajo iz vplačil prispevkov ali izplačil zasluzkov. Razlika med prihodki od obresti na sredstva programa in donosom sredstev programa se vključi v ponovno merjenje čiste obveznosti za določene zasluzke (sredstva določenih zasluzkov).
- 126 Obresti na učinek zgornje meje sredstva so del celotne spremembe učinka zgornje meje sredstva in se določijo tako, da se učinek zgornje meje sredstva pomnoži z diskontno stopnjo, določeno v 123.A členu. Podjetje učinek zgornje meje sredstva določi na začetku letnega obdobja poročanja. Če pa podjetje ponovno izmeri čisto obveznost za določene zasluzke (sredstvo določenih zasluzkov) v skladu z 99. členom, določi obresti na učinek zgornje meje sredstva za preostanek letnega obdobja poročanja po spremembi programa, omejitvi programa ali poravnavi na podlagi programa ob upoštevanju vseh sprememb učinka zgornje meje sredstva, določenih v skladu s 101.A členom. Razlika med obrestmi na učinek zgornje meje sredstva in celotno spremembo učinka zgornje meje sredstva se vključi v ponovno merjenje čiste obveznosti za določene zasluzke (sredstva določenih zasluzkov).

Ponovno merjenje čiste obveznosti za določene zasluzke (sredstva določenih zasluzkov)

- 127 Ponovno merjenje čiste obveznosti za določene zasluzke (sredstva določenih zasluzkov) obsega:
- (a) aktuarske dobičke in izgube (glej 128. in 129. člen);
- (b) donos sredstev programa (glej 130. člen), razen zneskov, ki so vključeni v čiste obresti na čisto obveznost za določene zasluzke (sredstvo določenih zasluzkov) (glej 125. člen), in
- (c) vse spremembe učinka zgornje meje sredstva, razen zneskov, ki so vključeni v čiste obresti na čisto obveznost za določene zasluzke (sredstvo določenih zasluzkov) (glej 126. člen).
- 128 Aktuarski dobički in izgube so posledica povečanj ali zmanjšanj sedanje vrednosti obveze za določene zasluzke zaradi sprememb aktuarskih predpostavk in izkustvenih prilagoditev. Vzroki za aktuarske dobičke in izgube so na primer:
- (a) nepričakovano visoke ali nizke stopnje fluktuacije zaposlenih, zgodnjega upokojevanja ali umrljivosti ali pa povečanja plač, drugih zasluzkov (če formalne ali posredne določbe programa omogočajo zvišanje zasluzkov zaradi inflacije) ali zdravstvenih stroškov;
- (b) učinek sprememb predpostavk o možnostih plačil zasluzkov;

- (c) učinek sprememb ocen glede stopenj prihodnje fluktuacije zaposlenih, zgodnjega upokojevanja ali umrljivosti ali pa povečanja plač, drugih zaslužkov (če formalne ali posredne določbe programa omogočajo zvišanje zaslužkov zaradi inflacije) ali zdravstvenih stroškov in
- (d) učinek sprememb diskontne stopnje.

- 129 Aktuarski dobički in izgube ne vključujejo sprememb sedanje vrednosti obveze za določene zasluge zaradi uvedbe, spremembe ali omejitve programa z določenimi zasluzki, poravnave na podlagi programa z določenimi zasluzki ali sprememb zaslužkov, plačljivih po programu z določenimi zasluzki. Take spremembe povzročijo stroške preteklega službovanja ali dobičke ali izgube iz poravnave.
- 130 Podjetje pri ugotavljanju donosa sredstev programa odšteje stroške upravljanja sredstev programa in vse davčne obveznosti samega programa, razen davka, ki je vključen v aktuarske predpostavke, uporabljene za merjenje obveze za določene zasluzke (76. člen). Drugi administrativni stroški se ne odštejejo od donosa sredstev programa.

Predstavljanje

Pobot

- 131 **Podjetje pobota sredstvo, ki se nanaša na en program, z obveznostjo, ki se nanaša na drug program, če, in samo če:**

(a) **ima pravno izvršljivo pravico uporabiti presežek v enem programu za poravnavo obvez po drugem programu in**

(b) **namerava bodisi poravnati obveze na podlagi čistega zneska bodisi istočasno realizirati presežek v enem programu in poravnati svojo obvezo po drugem programu.**

- 132 Merila za pobot so podobna tistim, ki jih za finančne instrumente določa MRS 32 *Finančni instrumenti: predstavljanje*.

Razločevanje med kratkoročnim in nekratkoročnim

- 133 Nekatera podjetja razlikujejo kratkoročna sredstva in obveznosti od nekratkoročnih. Ta standard ne določa, ali naj podjetje razlikuje med kratkoročnimi in nekratkoročnimi deli sredstev in obveznosti, ki izhajajo iz pozaposlitvenih zaslužkov.

Sestavine stroškov določenih zaslužkov

- 134 120. člen zahteva, da podjetje v poslovnem izidu pripozna stroške službovanja in čiste obresti na čisto obveznost za določene zasluzke (sredstvo določenih zaslužkov). Ta standard ne določa, kako naj podjetje predstavi stroške službovanja in čiste obresti na čisto obveznost za določene zasluzke (sredstvo določenih zaslužkov). Podjetje te sestavine predstavlja v skladu z MRS 1.

Razkritja

- 135 **Podjetje razkrije informacije, s katerimi:**

(a) **pojasni značilnosti svojih programov z določenimi zasluzki in z njimi povezana tveganja (glej 139. člen);**

(b) **identificira in pojasni zneske v svojih računovodskih izkazih, ki izhajajo iz programov z določenimi zasluzki (glej 140.–144. člen), ter**

(c) **opiše, kako lahko njegovi programi z določenimi zasluzki vplivajo na znesek, časovni okvir in negotovost prihodnjih denarnih tokov podjetja (glej 145.–147. člen).**

- 136 Podjetje za doseganje ciljev iz 135. člena preuči naslednje:
- (a) raven podrobnosti, potrebno za izpolnjevanje zahtev glede razkritij;
  - (b) kakšen poudarek nameniti vsaki od različnih zahtev;
  - (c) koliko združevanja ali razdruževanja opraviti in
  - (d) ali uporabniki računovodskih izkazov za ovrednotenje razkritih kvantitativnih informacij potrebujejo dodatne informacije.
- 137 Če razkritja, zagotovljena v skladu z zahtevami tega standarda in drugih MSRP, niso zadostna za izpolnjevanje ciljev iz 135. člena, podjetje razkrije dodatne informacije, potrebne za izpolnitev teh ciljev. Podjetje lahko na primer predstavi analizo sedanje vrednosti obveze za določene zasluzke, ki razlikuje med naravo, značilnostmi in tveganji obveze. Takšno razkritje lahko razlikuje:
- (a) med zneski, dolgovanimi aktivnim članom, neaktivnim članom, ki so ohranili pravice v programu (z odlogom), in upokojencem;
  - (b) med zajamčenimi zasluzki in vračunanimi zasluzki, ki niso zajamčeni;
  - (c) med pogojnimi zasluzki, zneski, ki jih je mogoče pripisati prihodnjim povečanjem plač, in drugimi zasluzki.
- 138 Podjetje oceni, ali bi bilo treba vsa ali nekatera razkritja razdružiti, da se razlikuje med programi ali skupinami programov s pomembno različnimi tveganji. Podjetje lahko na primer razdruži razkritje o programih tako, da prikaže eno ali več naslednjih značilnosti:
- (a) različne geografske lokacije;
  - (b) različne značilnosti, kot so pokojninski programi na podlagi povprečne plače, pokojninski programi na podlagi končne plače ali programi pozaposlitvenega zdravstvenega varstva;
  - (c) različne zakonske ureditve;
  - (d) različne odseke poročanja;
  - (e) različne ureditve financiranja (npr. v celoti nefinancirani ali v celoti ali delno financirani).

Značilnosti programov z določenimi zasluzki in z njimi povezana tveganja

- 139 Podjetje razkrije:
- (a) informacije o značilnostih svojih programov z določenimi zasluzki, vključno z:
    - (i) naravo zasluzkov iz programa (npr. programi z določenimi zasluzki na podlagi končne plače ali programi na podlagi prispevkov z jamstvom);
    - (ii) opisom regulativnega okvira, v katerem program deluje, na primer ravni morebitnih zahtev glede minimalnega financiranja, in morebitnim učinkom regulativnega okvira na program, kot je zgornja meja sredstva (glej 64. člen);
    - (iii) opisom vseh drugih odgovornosti podjetja v zvezi z upravljanjem programa, na primer odgovornosti skrbnikov ali članov odborov programa;

(b) opis tveganj, ki jim je podjetje zaradi programa izpostavljeno, s poudarkom na morebitnih nenavadnih tveganjih in tveganjih, značilnih za podjetje ali za program, ter morebitnih koncentracij tveganj. Na primer, če se sredstva programa vlagajo predvsem v eno vrsto naložb, npr. nepremičnine, lahko program podjetje izpostavlja koncentraciji tveganja nepremičninskega trga;

(c) opis vseh sprememb, omejitev in poravnav na podlagi programa.

Obrazložitev zneskov v računovodskih izkazih

140 Če je ustrezno, podjetje zagotovi uskladitev od začetnega do končnega stanja za:

(a) čisto obveznost za določene zasluzke (sredstvo določenih zaslužkov), z ločenim prikazom uskladitev za:

(i) sredstva programa;

(ii) sedanjo vrednost obveze za določene zasluzke;

(iii) učinek zgornje meje sredstva;

(b) vsako pravico do povračila. Podjetje opiše tudi povezavo med vsako pravico do povračila in z njo povezano obvezo.

141 Če je ustrezno, vsaka uskladitev, navedena v 140. členu, prikazuje vse naslednje:

(a) stroške sedanjega službovanja;

(b) prihodke od obresti ali odhodke za obresti;

(c) ponovna merjenja čiste obveznosti za določene zasluzke (sredstva določenih zaslužkov), ki ločeno prikazujejo:

(i) donos sredstev programa, razen zneskov, ki so vključeni v obresti pod točko (b);

(ii) aktuarske dobičke in izgube, ki izhajajo iz sprememb demografskih predpostavk (glej 76.(a) člen);

(iii) aktuarske dobičke in izgube, ki izhajajo iz sprememb finančnih predpostavk (glej 76.(b) člen);

(iv) spremembe učinka omejitve čistega sredstva določenih zaslužkov na zgornjo mejo sredstva, razen zneskov, ki so vključeni v obresti pod točko (b). Podjetje razkrije tudi, kako je ugotovilo največjo razpoložljivo gospodarsko korist, tj. ali bodo ti zaslužki v obliki vračil, zmanjšanja prihodnjih prispevkov v program ali kombinacija obojega;

(d) stroške preteklega službovanja ter dobičke in izgube iz poravnave. Kot dovoljuje 100. člen, stroškov preteklega službovanja ter dobičkov in izgub iz poravnave ni treba razlikovati, če nastanejo skupaj;

(e) vpliv sprememb menjalnih tečajev;

(f) prispevke v program, z ločenim prikazom prispevkov delodajalca in udeležencev programa;

(g) izplačila iz programa, z ločenim prikazom zneska, plačanega v zvezi s poravnami;

(h) učinke poslovnih združitvev in odtujitev.

- 142 Podjetje razdruži pošteno vrednost sredstev programa v skupine, ki se razlikujejo glede na naravo in tveganja teh sredstev, in vsako skupino sredstev programa nadalje razdeli na sredstva, ki imajo na delujočem trgu kotirano tržno ceno (kot je opredeljena v MSRP 13 *Merjenje pošteno vrednosti*), in sredstva, ki je nimajo. Na primer, podjetje bi lahko ob upoštevanju ravni razkritja, obravnavane v 136. členu, razlikovalo med:
- (a) denarjem in denarnimi ustrezniki;
  - (b) kapitalskimi instrumenti (ločenimi po vrstah gospodarske panoge, velikosti gospodarske družbe, geografski lokaciji itd.);
  - (c) dolžniškimi instrumenti (ločenimi po vrstah izdajatelja, kreditni kakovosti, geografski lokaciji itd.);
  - (d) nepremičninami (ločenimi po geografski lokaciji itd.);
  - (e) izvedenimi finančnimi instrumenti (ločenimi po vrstah osnovnega tveganja v pogodbi, na primer obrestne pogodbe, pogodbe o menjavi valut, kapitalske pogodbe, kreditne pogodbe, zamenjave dolgoživosti itd.);
  - (f) investicijskimi skladi (ločenimi po vrstah skladov);
  - (g) vrednostnimi papirji s premoženjskim kritjem in
  - (h) strukturiranim dolgom.
- 143 Podjetje razkrije pošteno vrednost lastnih prenosljivih finančnih instrumentov, ki jih poseduje kot sredstva programa, in pošteno vrednost sredstev programa, ki so nepremičnine ali druga sredstva, ki jih uporablja podjetje.
- 144 Podjetje razkrije pomembne aktuarske predpostavke, uporabljene za določanje sedanje vrednosti obvez za določene zasluge (glej 76. člen). Takšno razkritje je izraženo absolutno (na primer kot absolutni odstotek in ne zgolj kot razlika med različnimi odstotki in drugimi spremenljivkami). Če podjetje zagotovi skupna razkritja za skupino programov, se takšna razkritja opravijo v obliki tehtanih povprečij ali v razmeroma ozkih razponih.
- Znesek, časovni okvir in negotovost prihodnjih denarnih tokov*
- 145 Podjetje razkrije:
- (a) analizo občutljivosti za vsako pomembno aktuarsko predpostavko (kot so razkrite v skladu s 144. členom) na koncu obdobja poročanja, ki kaže, kako bi spremembe ustrezne aktuarske predpostavke, ki so bile na ta datum upravičeno verjetne, vplivale na obvezo za določene zasluge;
  - (b) metode in predpostavke, uporabljene pri pripravi analiz občutljivosti, ki se zahtevajo v točki (a), in omejitve teh metod;
  - (c) spremembe metod in predpostavk, uporabljenih pri pripravi analiz občutljivosti, glede na prejšnje obdobje ter razloge za take spremembe.
- 146 Podjetje razkrije opis strategij za usklajevanje sredstev in obveznosti, ki jih uporablja program ali podjetje, vključno z uporabo rent in drugih tehnik obvladovanja tveganj, kot so zamenjave dolgoživosti.

147 Pri prikazu učinka, ki ga ima program z določenimi zasluzki na prihodnje denarne tokove podjetja, to razkrije:

- (a) opis vseh ureditev financiranja in politike financiranja, ki vplivajo na prihodnje prispevke;
- (b) pričakovane prispevke v program za naslednje letno obdobje poročanja;
- (c) informacije o profilu zapadlosti obveze za določene zasluzke. To bo vključevalo tehtano povprečje trajanja obveze za določene zasluzke in lahko vključuje druge informacije o porazdelitvi časovnega okvira plačil zasluzkov, kot je analiza zapadlosti plačil zasluzkov.

Programi več delodajalcev

148 Če je podjetje udeleženo v programu z določenimi zasluzki več delodajalcev, razkrije:

- (a) opis ureditev financiranja, vključno z metodo, ki se uporablja za določitev stopnje prispevkov podjetja, in morebitnimi zahtevami glede minimalnega financiranja;
- (b) opis, v kakšnem obsegu je lahko podjetje v skladu z določbami in pogoji programa več delodajalcev odgovorno v programu za obveze drugih delodajalcev;
- (c) opis dogovorjene dodelitve primanjkljaja ali presežka v primeru:
  - (i) prenehanja programa ali
  - (ii) umika podjetja iz programa;
- (d) če podjetje računovodsko obravnava program, kot da je program z določenimi prispevki, v skladu s 34. členom, poleg informacij, ki jih zahtevajo točke (a)–(c), in namesto informacij, ki jih zahtevajo 139.–147. člen, razkrije naslednje informacije:
  - (i) dejstvo, da je program program z določenimi zasluzki;
  - (ii) razloge, zakaj ni na voljo dovolj informacij, da bi lahko podjetje računovodsko obravnavalo program kot program z določenimi zasluzki;
  - (iii) pričakovane prispevke v program za naslednje letno obdobje poročanja;
  - (iv) informacije o morebitnem primanjkljaju ali presežku v programu, ki lahko vpliva na prihodnje prispevke, vključno s podlago, uporabljeno pri ugotavljanju takega primanjkljaja ali presežka, in morebitnimi posledicami za podjetje;
  - (v) navedbo ravni udeležbe podjetja v programu v primerjavi z drugimi udeleženi podjetji. Taka navedba se lahko zagotovi v obliki podatkov, kot so na primer delež podjetja v celotnih prispevkih v program ali delež podjetja v skupnem številu aktivnih članov, upokojenih članov ali nekdanjih članov, ki so upravičeni do zasluzkov, če so te informacije na voljo.

Programi z določenimi zasluzki, ki delijo tveganja med podjetji pod skupnim obvladovanjem

149 Če je podjetje udeleženo v programu z določenimi zasluzki, ki deli tveganja med podjetji pod skupnim obvladovanjem, razkrije:

- (a) pogodbeni sporazum ali določeno politiko za zaračunavanje čistih stroškov določenih zaslužkov ali dejstvo, da takšna politika ne obstaja;
  - (b) politiko za določanje prispevka, ki ga mora plačati podjetje;
  - (c) če podjetje računovodsko obravnava dodelitev čistega stroška določenih zaslužkov, kot je navedeno v 41. členu, vse informacije o programu kot celoti, ki se zahtevajo v skladu s 135.–147. členom;
  - (d) če podjetje računovodsko obravnava prispevek, ki ga je treba plačati v obdobju, kot je navedeno v 41. členu, informacije o programu kot celoti, ki se zahtevajo v skladu s 135.–137., 139., 142.–144. in 147.(a) in (b) členom.
- 150 Informacije, ki jih zahteva 149.(c) in (d) člen, se lahko razkrijejo s sklicevanjem na razkritja v računovodskih izkazih drugega podjetja v skupini, če:
- (a) so v računovodskih izkazih tega podjetja v skupini ločeno identificirane in razkrite potrebne informacije o programu ter
  - (b) so računovodski izkazi tega podjetja v skupini uporabnikom računovodskih izkazov na voljo pod enakimi pogoji kot računovodski izkazi podjetja in istočasno ali prej kot računovodski izkazi podjetja.

Zahteve glede razkritij v drugih MSRP

- 151 Kadar to zahteva MRS 24, podjetje razkrije informacije o:
- (a) transakcijah s povezanimi osebami pri programih pozaposlitvenih zaslužkov in
  - (b) pozaposlitvenih zaslužkih za ključno poslovodno osebje.
- 152 Kadar to zahteva MRS 37, razkrije podjetje informacije o pogojnih obveznostih, ki izhajajo iz obvez za pozaposlitvene zaslužke.

DRUGI DOLGOROČNI ZASLUŽKI ZAPOSLENIH

- 153 Drugi dolgoročni zaslužki zaposlenih so na primer naslednji, če se ne pričakuje, da bodo v celoti poravnani v dvanajstih mesecih po koncu letnega obdobja poročanja, v katerem so zaposleni opravljali zadevno delo:
- (a) plačane dolgotrajne odsotnosti, kot je dopust za dolgo službovanje ali študijski dopust;
  - (b) jubilejne nagrade ali druge nagrade za dolgo službovanje;
  - (c) nadomestila za čas dolgotrajne nezmožnosti za delo;
  - (d) udeležba v dobičku in nagrade ter
  - (e) odloženi prejemki.
- 154 Merjenje drugih dolgoročnih zaslužkov zaposlenih običajno ni izpostavljeno isti stopnji negotovosti kot merjenje pozaposlitvenih zaslužkov. Zaradi tega razloga ta standard zahteva poenostavljeno metodo računovodenja drugih dolgoročnih zaslužkov zaposlenih. Za razliko od računovodenja, ki se zahteva za pozaposlitvene zaslužke, se po tej metodi ponovna merjenja ne pripoznavajo v drugem vseobsegajočem donosu.

Pripoznavanje in merjenje

- 155 Podjetje pri pripoznavanju in merjenju presežka ali primanjkljaja v programu drugih dolgoročnih zaslužkov zaposlenih uporablja 56.–98. in 113.–115. člen. Podjetje pri pripoznavanju in merjenju vseh pravic do povračila uporablja 116.–119. člen.
- 156 **Pri drugih dolgoročnih zaslužkih zaposlenih podjetje pripozna pobotano vsoto naslednjih zneskov v poslovnem izidu, razen v obsegu, v katerem kak drug MSRP zahteva ali dovoljuje njihovo vključitev v nabavno vrednost sredstva:**
- (a) stroškov službovanja (glej 66.–112. člen in 122.A člen);
  - (b) čistih obresti na čisto obveznost za določene zaslužke (sredstvo določenih zaslužkov) (glej 123.–126. člen) in
  - (c) ponovnih merjenj čiste obveznosti za določene zaslužke (sredstva določenih zaslužkov) (glej 127.–130. člen).
- 157 Ena oblika dolgoročnih pozaposlitvenih zaslužkov zaposlenih je nadomestilo za čas dolgotrajne nezmožnosti za delo. Če je raven nadomestila odvisna od dolžine službovanja, obveza nastane med službovanjem. Merjenje te obveze odraža verjetnost, da bo potrebno plačilo, in dolžino časa, za katerega se pričakuje plačilo. Če je raven nadomestila za vsakega delovno nezmožnega zaposlenega enaka ne glede na leta službovanja, se pričakovani stroški takšnih nadomestil pripoznajo, ko pride do dogodka, ki povzroči dolgotrajno nezmožnost za delo.

Razkritja

- 158 Čeprav ta standard ne zahteva posebnih razkritij glede drugih dolgoročnih zaslužkov zaposlenih, lahko to zahtevajo drugi MSRP. Na primer, MRS 24 zahteva, da podjetje razkrije informacije o zaslužkih ključnega poslovnega osebja. MRS 1 zahteva, da podjetje razkrije odhodke za zaslužke zaposlenih.

ODPRAVNINE

- 159 Ta standard obravnava odpravnine ločeno od drugih zaslužkov zaposlenih, ker je dogodek, ki povzroči obvezo, prenehanje službovanja in ne službovanje zaposlenega. Odpravnine so posledica bodisi odločitve podjetja, da konča službovanje zaposlenega, ali odločitve zaposlenega, da sprejme ponudbo za zaslužke v zameno za prenehanje službovanja.
- 160 Odpravnine ne vključujejo zaslužkov zaposlenih, ki so posledica prenehanja službovanja na zahtevo zaposlenega brez ponudbe podjetja ali posledica zahtev glede obvezne upokojitve, ker so ti zaslužki pozaposlitveni zaslužki. Zaslužek za prenehanje službovanja na zahtevo zaposlenega (po vsebini pozaposlitveni zaslužek) je pri nekaterih podjetjih nižji kot za prenehanje službovanja na zahtevo podjetja. Razlika med zaslužkom za prenehanje službovanja na zahtevo zaposlenega in višjim zaslužkom v primeru prenehanja službovanja na zahtevo podjetja je odpravnina.
- 161 Oblika zaslužkov zaposlenih ne določa, ali se zagotovijo v zameno za službovanje ali v zameno za prenehanje službovanja zaposlenega. Odpravnine so tipično enkratna plačila, vendar včasih vključujejo tudi:
- (a) povečanje pozaposlitvenih zaslužkov bodisi posredno po programu zaslužkov zaposlenih bodisi neposredno;
  - (b) plačo do konca točno določenega odpovednega roka, če zaposleni ne opravlja več dela, ki bi dajalo podjetju gospodarske koristi.
- 162 Kazalniki, da se zaslužek zaposlenega zagotavlja v zameno za službovanje, so na primer:

- (a) zaslužek je odvisen od službovanja v prihodnosti (vključno z zaslužki, ki se povečujejo v primeru nadaljnega službovanja);
- (b) zaslužek se zagotovi v skladu z določbami programa zaslužkov zaposlenih.
- 163 Nekatere odpravnine se zagotovijo v skladu z določbami obstoječega programa zaslužkov zaposlenih. Lahko so na primer določene v statutu, pogodbi o zaposlitvi ali sindikalnem sporazumu, ali pa so implicitne, ker je delodajalec v preteklosti zagotavljal podobne zaslužke. Drug primer je, kadar podjetje ponudi zaslužke, ki so na voljo dlje časa, ali kadar je med ponudbo in pričakovanim datumom dejanskega prenehanja daljše obdobje; v tem primeru podjetje preuči, ali je vzpostavilo nov program zaslužkov zaposlenih in ali so zaslužki, ki jih zagotavlja program, odpravnine ali pozaposlitveni zaslužki. Zaslužki zaposlenih, zagotovljeni v skladu z določbami programa zaslužkov zaposlenih, so odpravnine, če izhajajo iz odločitve podjetja, da konča službovanje zaposlenega, in hkrati niso odvisni od službovanja v prihodnosti.
- 164 Nekatere zaslužke zaposlenih je treba zagotoviti ne glede na razlog za njihov odhod. Plačilo takšnih zaslužkov je gotovo (v odvisnosti od zahtev glede zjamčenosti ali zahtev glede najkrajšega obdobja službovanja), čas njihovega plačila pa je negotov. Čeprav so v nekaterih pravnih ureditvah takšni zaslužki opisani kot odškodnine za prenehanje službovanja ali kot nagrade ob prenehanju službovanja, so prej pozaposlitveni zaslužki kot pa odpravnine in jih podjetje računovodsko obravnava kot pozaposlitvene zaslužke.

Pripoznavanje

165 Podjetje pripozna obveznost in odhodek za odpravnine na zgodnejšega od naslednjih datumov:

- (a) ko podjetje ne more več umakniti ponudbe za te odpravnine ali
- (b) ko podjetje pripozna strošek prestrukturiranja, ki spada v področje uporabe MRS 37 in vključuje plačilo odpravnin.
- 166 Pri odpravninah, ki jih je treba plačati zaradi odločitve zaposlenega, da sprejme ponudbo za zaslužke v zameno za prenehanje službovanja, je trenutek, ko podjetje ne more več umakniti ponudbe za odpravnino, zgodnejši od naslednjih dogodkov:
- (a) ko zaposleni sprejme ponudbo ali
- (b) ko začne za podjetje veljati omejitev (npr. zakonska, regulativna ali pogodbeno zahteva ali druga omejitev) možnosti, da umakne ponudbo. Če v času ponudbe že obstaja omejitev, je to trenutek, ko podjetje da ponudbo.
- 167 Pri odpravninah, ki jih je treba plačati zaradi odločitve podjetja, da konča službovanje zaposlenega, podjetje ne more več umakniti ponudbe, ko zadevnim zaposlenim sporoči načrt glede prenehanja službovanja, ki izpolnjuje vsa naslednja merila:
- (a) dejanja, potrebna za dokončanje načrta, nakazujejo, da večje spremembe načrta niso verjetne;
- (b) v načrtu je navedeno število zaposlenih, katerih službovanje bo prenehalo, njihovo delovno mesto ali funkcija ter lokacije (ni pa potrebno, da je v načrtu identificiran vsak posamezni zaposleni) ter pričakovani datum dokončanja;
- (c) v načrtu so odpravnine, ki jih bodo zaposleni prejeli, določene dovolj podrobno, da lahko zaposleni ugotovijo vrsto in znesek zaslužkov, ki jih bodo prejeli ob prenehanju službovanja.
- 168 Ko podjetje pripozna odpravnine, bo morda moralo računovodsko obravnavati tudi spremembo programa ali omejitev drugih zaslužkov zaposlenih (glej 103. člen).

Merjenje

- 169** Podjetje odpravnine ob začetnem pripoznanju meri (in poznejše spremembe meri in pripoznava) v skladu z naravo zaslužkov zaposlenih pod pogojem, da podjetje v primeru, ko odpravnine povečujejo pozaposlittvene zasluzke, uporablja zahteve za pozaposlittvene zasluzke. V drugih primerih:
- (a) če se pričakuje, da bodo odpravnine v celoti poravnane v dvanajstih mesecih po koncu letnega obdobja poročanja, v katerem se odpravnina pripozna, podjetje uporablja zahteve za kratkoročne zasluzke zaposlenih;
- (b) če se ne pričakuje, da bodo odpravnine v celoti poravnane v dvanajstih mesecih po koncu letnega obdobja poročanja, podjetje uporablja zahteve za druge dolgoročne zasluzke zaposlenih.
- 170** Ker se odpravnine ne zagotavljajo v zameno za službovanje, se 70.–74. člen, ki se nanašajo na pripisovanje zaslužkov obdobjem službovanja, ne uporabljajo.

Primer, ki pojasnjuje 159.–170. člen**Ozadje**

Podjetje namerava zaradi nedavnega prevzema v desetih mesecih zapreti obrat in takrat končati službovanje vseh preostalih zaposlenih v obratu. Ker podjetje za dokončanje nekaterih pogodb potrebuje strokovno znanje in izkušnje zaposlenih v obratu, objavi naslednji načrt prenehanja službovanja.

Vsak zaposleni, ki ostane in službuje do zaprtja obrata, bo ob prenehanju službovanja prejel denarno plačilo v višini 30 000 DE. Zaposleni, ki bodo obrat zapustili pred zaprtjem, bodo prejeli 10 000 DE.

V obratu je 120 zaposlenih. Ob objavi načrta podjetje pričakuje, da bo 20 zaposlenih obrat zapustilo pred zaprtjem. Zato je skupni pričakovani denarni odtok po načrtu 3 200 000 DE (tj. $20 \times 10\,000\text{ DE} + 100 \times 30\,000\text{ DE}$). Kot to zahteva 160. člen, podjetje računovodsko obravnava zasluzke, ki se zagotovijo v zameno za prenehanje službovanja, kot odpravnine, zasluzke, ki se zagotovijo v zameno za službovanje, pa kot kratkoročne zasluzke zaposlenih.

Odpravnine

Zasluzek, ki se zagotovi v zameno za prenehanje službovanja, je 10 000 DE. To je znesek, ki bi ga podjetje moralo plačati za prenehanje službovanja ne glede na to, ali zaposleni ostane in službuje do zaprtja obrata ali pa obrat zapusti pred zaprtjem. Čeprav lahko zaposleni podjetje zapustijo pred zaprtjem, je prenehanje službovanja vseh zaposlenih posledica odločitve podjetja, da obrat zapre in konča njihovo službovanje (tj. službovanje vseh zaposlenih bo prenehalo, ko se bo obrat zaprl). Zato podjetje pripozna obveznost v višini 1 200 000 DE (tj. $120 \times 10\,000\text{ DE}$) za odpravnine, ki se zagotovijo v skladu s programom zaslužkov zaposlenih, bodisi ob objavi načrta prenehanja službovanja bodisi takrat, ko podjetje pripozna stroške prestrukturiranja, ki so povezani z zaprtjem obrata, odvisno od tega, kaj od navedenega nastopi prej.

Zasluzki, ki se zagotovijo v zameno za službovanje

Dodatni zasluzki, ki jih bodo zaposleni prejeli, če bodo službovali vseh deset mesecev, se prejmejo v zameno za službovanje v tem obdobju. Podjetje jih računovodsko obravnava kot kratkoročne zasluzke zaposlenih, ker pričakuje, da jih bo poravnalo v dvanajstih mesecih po koncu letnega obdobja poročanja. V tem primeru diskontiranje ni potrebno, zato se odhodek v višini 200 000 DE (tj. $2\,000\,000\text{ DE} \div 10$) pripozna v vsakem mesecu od desetih mesecev službovanja z ustreznim povečanjem knjigovodske vrednosti obveznosti.

Razkritja

- 171 Čeprav ta standard ne zahteva posebnih razkritij za odpravnine, lahko to zahtevajo drugi MSRP. Na primer, MRS 24 zahteva, da podjetje razkrije informacije o zaslužkih ključnega poslovnega osebja. MRS 1 zahteva, da podjetje razkrije odhodke za zasluzke zaposlenih.

PREHOD IN DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

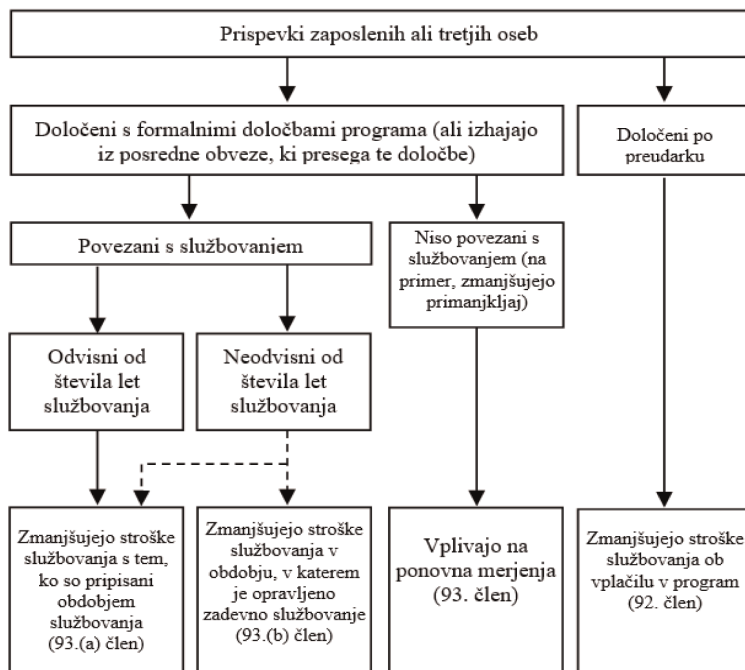
- 172 Podjetje ta standard uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje ta standard uporablja za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 173 Podjetje ta standard uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*, pri čemer veljajo naslednje izjeme:
- (a) podjetju ni treba prilagoditi knjigovodske vrednosti sredstev zunaj področja uporabe tega standarda za spremembe stroškov zaslužkov zaposlenih, ki so bile vključene v knjigovodsko vrednost pred datumom začetka uporabe. Datum začetka uporabe je začetek najzgodnejšega preteklega obdobja, ki je predstavljeno v prvih računovodskih izkazih, v katerih podjetje sprejme ta standard;
  - (b) podjetju v računovodskih izkazih za obdobja, ki se začnejo pred 1. januarjem 2014, ni treba predstavljati primerjalnih informacij za razkritja o občutljivosti obveze za določene zasluzke, ki jih zahteva 145. člen.
- 174 Z MSRP 13, izdanim maja 2011, sta se spremenila opredelitev poštene vrednosti v 8. členu in 113. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 13.
- 175 Z dokumentom *Programi z določenimi zaslužki: prispevki zaposlenih* (spremembe MRS 19), izdanim novembra 2013, sta se spremenila 93. in 94. člen. Podjetje te spremembe uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2014 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 176 S *Ciklom letnih izboljšav MSRP 2012–2014*, izdanim septembra 2014, se je spremenil 83. člen ter dodal 177. člen. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje to spremembo uporabi za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 177 Podjetje uporablja spremembo iz 176. člena od začetka najzgodnejšega primerjalnega obdobja, predstavljenega v prvih računovodskih izkazih, v katerih podjetje uporabi to spremembo. Vse začetne prilagoditve, ki izhajajo iz uporabe spremembe, se pripoznajo v prenesenem čistem poslovnem izidu na začetku tega obdobja.
- 178 Z MSRP 17, ki je bil izdan maja 2017, se je spremenila opomba k 8. členu. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 17.
- 179 Z dokumentom *Sprememba programa, omejitev programa ali poravnava na podlagi programa* (spremembe MRS 19), izdanim februarja 2018, so se dodali 101.A, 122.A in 123.A člen ter spremenili 57., 99., 120., 123., 125., 126. in 156. člen. Podjetje te spremembe uporablja za spremembe programa, omejitve programa ali poravnave na podlagi programa, do katerih pride na začetku ali po začetku prvega letnega obdobja poročanja, ki se začne 1. januarja 2019 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporabi prej, to dejstvo razkrije.

Dodatek A

Napotki za uporabo

Ta dodatek je sestavni del MSRP. Opisuje uporabo 92. in 93. člena in ima enako veljavo kot drugi deli MSRP.

A1 Računovodske zahteve za prispevke zaposlenih ali tretjih oseb so prikazane v spodnjem diagramu.

(1) Puščica s prekinjeno črto pomeni, da lahko podjetje izbira med obema načinoma obračunavanja.

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 20

Računovodenje državnih podpor in razkrivanje državne pomoči⁽⁹⁾

PODROČJE UPORABE

- 1 **Ta standard se uporablja pri računovodenju in razkrivanju državnih podpor ter pri razkrivanju drugih oblik državne pomoči.**
- 2 Ta standard ne obravnava:
  - (a) posebnih težav, ki nastajajo pri računovodenju državnih podpor v računovodskih izkazih, ki odražajo učinke spreminjanja cen, ali v dodatnih informacijah podobne vrste,
  - (b) državne pomoči, ki je na voljo podjetju v obliki ugodnosti pri ugotavljanju obdavčljivega dobička ali davčne izgube ali ugodnosti, določenih oziroma omejenih na podlagi obveznosti za davek od dohodka. Primeri takšnih ugodnosti so davčne počitnice za davek od dohodka, davčni dobropisi za naložbe, dopustitev pospešenega amortiziranja in znižane stopnje davka od dohodka,
  - (c) udeležbe države v lastništvu podjetja,
  - (d) državnih podpor, obravnavanih v MRS 41 *Kmetijstvo*.

OPREDELITVE POJMOV

- 3 **V tem standardu se uporabljajo naslednji izrazi, katerih pomen je natančno določen:**

Država se nanaša na vlado, državne organe in podobne organe na lokalni, nacionalni ali mednarodni ravni.

Državna pomoč je ukrepanje države za zagotovitev gospodarske koristi posameznemu podjetju ali skupini podjetij, ki morajo izpolnjevati določena merila. Za namene tega standarda državna pomoč ne vključuje koristi, ki so zagotovljene zgolj posredno z ukrepi, ki vplivajo na splošne razmere poslovanja, kot je zagotavljanje infrastrukture v območjih v razvoju ali nalaganje trgovinskih omejitev za konkurenčna podjetja.

Državne podpore so državna pomoč v obliki prenosov sredstev na podjetje v zameno za upoštevanje določenih pogojev v preteklosti ali v prihodnosti, ki se nanašajo na poslovanje podjetja. Mednje se ne uvrščajo tiste oblike državne pomoči, katerih vrednosti ni mogoče določiti v razumnih mejah, pa tudi ne transakcij med podjetjem in državo, ki jih ni mogoče razlikovati od običajnih trgovinskih poslov podjetja⁽¹⁰⁾.

S sredstvi povezane podpore so državne podpore, pri katerih je glavni pogoj, da mora podjetje, ki jih želi dobiti, kupiti, zgraditi ali drugače pridobiti dolgoročna sredstva. V zvezi s temi podporami so lahko določeni tudi dodatni pogoji, ki omejujejo vrsto ali lokacijo sredstev oziroma obdobja, v katerih jih mora podjetje pridobiti ali obdržati v svoji lasti.

⁽⁹⁾ V okviru *Izboljšav MSRP*, objavljenih maja 2008, je UOMRS spremenil terminologijo, ki se uporablja v tem standardu, zaradi skladnosti z drugimi MSRP, in sicer:

(a) „obdavčljivi dohodek“ je spremenjen v „obdavčljivi dobiček ali davčno izgubo“,

(b) „pripoznan kot prihodek/odhodek“ je spremenjeno v „pripoznan v poslovnem izidu“,

(c) „knjižen neposredno dobro lastniškega kapitala“ je spremenjeno v „pripoznan zunaj poslovnega izida“ in

(d) „popravek računovodske ocene“ je spremenjen v „sprememba računovodske ocene“.

⁽¹⁰⁾ Glej tudi SOP-10 *Državna pomoč – brez posebnih povezav s poslovanjem*.

S *prihodkom povezane podpore* so državne podpore, ki ne spadajo med tiste, povezane s sredstvi.

Nevračljiva posojila so posojila, pri katerih se posojilodajalec pod nekaterimi vnaprej določenimi pogoji odpove vračilu.

Poštena vrednost je cena, ki bi se prejela ob prodaji sredstva ali plačala ob prenosu obveznosti v redni transakciji med udeleženci na trgu na datum merjenja. (Glej MSRP 13 *Merjenje poštenih vrednosti*.)

- 4 Državna pomoč ima različne oblike, ki se med seboj razlikujejo glede vrste in glede pogojev, ki so z njo običajno povezani. Namen pomoči je lahko spodbujanje podjetja, da se loti dejanja, ki se ga sicer ne bi, če ne bi bilo pomoči.
- 5 Državna pomoč, ki jo dobi podjetje, je lahko pomembna za pripravo njegovih računovodskih izkazov iz dveh razlogov. Prvič, če se se prenese viri, je treba najti ustrezno obračunsko metodo za prenos. Drugič, priporočljivo je vsaj okvirno navesti koristi, ki jih ima podjetje od državne pomoči v obdobju poročanja, na katero se računovodski izkazi nanašajo. Tako je lažje primerjati računovodske izkaze podjetja z njegovimi izkazi iz prejšnjih let pa tudi z računovodskimi izkazi drugih podjetij.
- 6 Državne podpore se včasih imenujejo tudi dotacije, subvencije ali premije.

DRŽAVNE PODPORE

- 7 Državne podpore, vključno z nedenarnimi podporami po pošteni vrednosti, se ne pripoznajo, dokler ne obstaja razumno zagotovilo:

(a) da bo podjetje izpolnilo pogoje v zvezi z njimi in

(b) da bodo podpore prejete.

- 8 Državna podpora se ne pripozna, dokler ni razumnega zagotovila, da bo podjetje izpolnilo pogoje zanjo in jo tudi prejelo. Prejem podpore sam po sebi še ni dovolj trden dokaz, da podjetje je ali bo izpolnilo pogoje, ki so povezani z njo.
- 9 Način, na katerega podjetje prejme podporo, ne vpliva na metodo računovodenja, ki jo bo uporabilo v zvezi z njo. Podpora se torej računovodsko obravnava na enak način, če gre za prejem denarja ali za zmanjšanje obveznosti podjetja do države.
- 10 Nevračljivo posojilo države se obravnava kot državna podpora, če obstaja razumno zagotovilo, da bo podjetje izpolnilo pogoje za oprostitev vračila posojila.
- 10A Koristi od državnega posojila po obrestni meri, ki je nižja od tržne, se obravnavajo kot državna podpora. Posojilo se pripozna in meri v skladu z MSRP 9 *Finančni instrumenti*. Koristi obrestne mere, ki je nižja od tržne, se merijo kot razlika med začetno knjigovodsko vrednostjo posojila, določeno v skladu z MSRP 9, in prejetimi zneski. Koristi se računovodsko obravnavajo v skladu s tem standardom. Podjetje upošteva pogoje in obveze, ki so se izpolnili ali se morajo izpolniti, ko določa stroške, ki naj bi se nadomestili s koristmi posojila.
- 11 Ko je državna podpora pripoznana, je treba vse z njo povezane pogojne obveznosti ali pogojna sredstva obravnavati v skladu z MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva*.
- 12 **Državne podpore se sistematično pripoznavajo v poslovnem izidu v obdobjih, v katerih podjetje pove-zane stroške, ki naj bi jih nadomestilo s podporami, pripozna kot odhodke.**

- 13 Pri računovodenju državnih podpor sta na voljo dva splošna načina: kapitalska metoda, po kateri se podpora pripozna zunaj poslovnega izida, in na donosu zasnovana metoda, po kateri se podpora pripozna v poslovnem izidu v enem ali več obdobjih.
- 14 Zagovorniki kapitalske metode uporabljajo naslednje utemeljitve:
- (a) državne podpore so sredstvo financiranja in kot takšne jih je tudi treba obravnavati v izkazu finančnega položaja, namesto da se pripoznajo v poslovnem izidu za izravnavo postavk odhodkov, ki se z njimi financirajo. Ker ni pričakovati, da bi bilo podpore treba vrniti, jih je treba pripoznati zunaj poslovnega izida;
  - (b) državnih podpor ni ustrezno pripoznati v poslovnem izidu, ker jih podjetje ni prislužilo, temveč so državna spodbuda, ki ni povezana z nastankom ustreznih stroškov.
- 15 Utemeljitev v prid na donosu zasnovani metodi so:
- (a) ker so državne podpore prejemki iz drugega vira in ne od delničarjev, se ne smejo pripoznati neposredno v lastniškem kapitalu, temveč se morajo pripoznavati v poslovnem izidu v ustreznih obdobjih;
  - (b) državne podpore so redko brezpogojne. Podjetje si jih prisluži tako, da izpolni pogoje zanje in predvidene obveze. Glede na to je treba državne podpore pripoznati v poslovnem izidu v obdobjih, v katerih podjetje povezane stroške, ki naj bi jih nadomestilo s podporami, pripozna kot odhodke;
  - (c) ker so davek od dohodka in drugi davki odhodki, je logično, da se tudi državne podpore obravnavajo v poslovnem izidu, saj so le podaljšek davčne politike.
- 16 Za na donosu zasnovano metodo obravnavanja državnih podpor je bistveno, da se državne podpore v poslovnem izidu sistematično pripoznavajo v obdobjih, v katerih podjetje povezane stroške, ki naj bi jih nadomestilo s podporami, pripozna kot odhodke. Pripoznavanje državnih podpor v poslovnem izidu na podlagi prejemkov ni v skladu z računovodsko predpostavko o nastanku poslovnega dogodka (glej MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov*) in bi bilo sprejemljivo zgolj takrat, ko ne bi bilo na voljo nobene podlage za razporeditev podpor na druga obdobja razen na tisto, v katerem je podjetje prejelo podporo.
- 17 V večini primerov je obdobja, v katerih podjetje pripozna stroške ali odhodke, povezane z državno podporo, mogoče hitro ugotoviti. Tako se podpore za nadomestitev posebnih stroškov pripoznajo v poslovnem izidu v istem obdobju kot ustrezni odhodki. Podobno se podpore, povezane z amortizirljivimi sredstvi, navadno pripoznajo v poslovnem izidu v obdobjih in deležih, v katerih se pripozna tudi odhodek za amortizacijo teh sredstev.
- 18 Tudi pri podporah, povezanih z neamortizirljivimi sredstvi, lahko država zahteva izpolnjevanje nekaterih obvez; v takšnem primeru se pripoznajo v poslovnem izidu v obdobjih, ki jih bremenijo stroški v zvezi z izpolnjevanjem omenjenih obvez. Na primer, podpora v obliki zemljišča je lahko povezana s pogojem, da prejemnik na njem zgradi poslopje, zato bi bilo podporo primerno pripoznati v poslovnem izidu v dobi koristnosti zgrajenega poslopja.
- 19 Podjetja včasih dobivajo podpore kot del svežnja finančne ali davčne pomoči, ki je povezana z vrsto pogojev. V takih primerih je potrebna posebna pozornost pri ugotavljanju okoliščin, ki povzročajo stroške in odhodke, ti pa določajo obdobja, za katera si bo podjetje prislužilo podporo. Včasih je primerno en del podpore razporediti na en način, drug del pa na drugega.
- 20 **Državna podpora, ki jo podjetje dobi kot nadomestilo za že nastale odhodke ali izgube ali pa kot takojšnjo finančno pomoč, s katero niso povezani nobeni prihodnji stroški, se pripozna v poslovnem izidu tistega obdobja, v katerem jo podjetje prejme.**

- 21 V nekaterih okoliščinah lahko država dodeli podporo z namenom dati podjetju takojšnjo finančno pomoč in ne kot spodbudo za določeno delovanje, povezano z nastankom stroškov. Take podpore so lahko omejene na posamezno podjetje in niso na voljo večji skupini upravičencev. V takih okoliščinah utegne biti potrebno podporo pripoznati v poslovnem izidu obdobja, v katerem podjetje izpolni pogoje zanjo, pri čemer jo mora spremljati razkritje, ki zagotavlja nedvoumno razumevanje njenih učinkov.
- 22 Podjetje lahko dobi državno podporo za nadomestitev odhodkov ali poravnavo izgub iz prejšnjega obdobja. Taka podpora se pripozna v poslovnem izidu v tistem obdobju, v katerem začne biti podjetju na voljo, pri čemer jo mora spremljati razkritje, ki zagotavlja nedvoumno razumevanje njenih učinkov.

Nedenarne državne podpore

- 23 Državna podpora ima lahko obliko prenosa nedenarnih sredstev, na primer zemljišča ali drugih virov, ki jih bo uporabljalo podjetje. V takih okoliščinah se običajno oceni poštena vrednost nedenarnega sredstva in se tako podpora kot tudi sredstvo računovodsko obravnavata po pošteni vrednosti. Včasih se podjetja odločijo za drugačno možnost in izkazujejo tako sredstvo kot podporo po nominalni vrednosti.

Predstavljanje s sredstvi povezanih podpor

- 24 **S sredstvi povezane državne podpore, tudi nedenarne podpore po pošteni vrednosti, se predstavijo v izkazu finančnega položaja bodisi tako, da se izkazujejo kot odloženi prihodek, bodisi tako, da se odštejejo pri ugotavljanju knjigovodske vrednosti ustreznega sredstva.**
- 25 Sprejemljivi sta dve metodi predstavljanja s sredstvi povezanih podpor (ali ustreznih delov podpor) v računovodskih izkazih podjetja.
- 26 Po prvi metodi se podpora pripozna kot odloženi prihodek, ki ga podjetje sistematično pripozna v poslovnem izidu v dobi koristnosti zadevnega sredstva.
- 27 Po drugi metodi se podpora odšteje pri izračunu knjigovodske vrednosti sredstva. Podpora se pripozna v poslovnem izidu v dobi koristnosti amortizirljivega sredstva kot zmanjšan odhodek za amortizacijo.
- 28 Nakup sredstev in prejem z njimi povezanih podpor lahko povzročita velika gibanja v denarnem toku podjetja. Podjetja zaradi tega in da bi prikazala bruto naložbo v sredstva, taka gibanja pogosto razkrijejo v izkazu denarnih tokov v obliki ločenih postavk ne glede na to, ali podporo pri predstavitvi v izkazu finančnega položaja odštejejo od sredstva, s katerim je povezana, ali ne.

Predstavljanje podpor, povezanih s prihodki

- 29 Podpore, povezane s prihodki, se predstavijo kot del poslovnega izida, in sicer ločeno ali v splošni rubriki, kot so „drugi prihodki“; druga možnost je, da se podpore odštejejo od povezanih odhodkov.
- 29A [črtano]
- 30 Zagovorniki prve metode trdijo, da ni ustrezno med seboj pobotati postavk prihodkov in odhodkov ter da je zaradi ločevanja podpore od odhodkov lažje primerjati odhodke s tistimi, na katere podpora ne vpliva. Zagovorniki druge metode trdijo, da podjetje verjetno sploh ne bi imelo odhodkov, če mu podpora ne bi bila na voljo, zato bi lahko bila predstavitev odhodkov, ne da bi bili znižani za podporo, zavajajoča.
- 31 Obe metodi veljata kot sprejemljivi za predstavljanje podpor, povezanih s prihodki. Za pravilno razumevanje računovodskih izkazov pa utegne biti potrebno, da podjetje razkrije podpore. Običajno je ustrezno, če podjetje razkrije vpliv podpor na vsako postavko prihodkov ali odhodkov, ki se mora razkriti ločeno.

Vračanje državnih podpor

- 32 Državna podpora, ki jo mora podjetje vrniti, se računovodsko obravnava kot sprememba računovodske ocene (glej MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*). Vračilo s prihodki povezane podpore se najprej poračuna z neamortiziranim odloženim zneskom v dobro, pripoznanim v zvezi s podporo. V obsegu, v katerem vračilo presega tak odloženi znesek v dobro, ali če ni nobenega takega zneska, se vračilo takoj pripozna v poslovnem izidu. Vračilo s sredstvom povezane podpore se pripozna tako, da se poveča knjigovodska vrednost ustreznega sredstva ali zmanjša stanje odloženega prihodka za znesek vračila. Kumulativni znesek dodatne amortizacije, ki bi bil pripoznan v poslovnem izidu do datuma poročanja, če ne bi bilo podpore, se takoj pripozna v poslovnem izidu.
- 33 Okoliščine, ki povzročijo vračilo s sredstvom povezane podpore, lahko zahtevajo premislek o možni oslabitvi nove knjigovodske vrednosti sredstva.

DRŽAVNA POMOČ

- 34 Opredelitev državnih podpor v 3. členu tega standarda ne vključuje nekaterih oblik državne pomoči, ki jim je težko določiti vrednost, pa tudi ne transakcij med podjetjem in državo, ki jih ni mogoče razlikovati od običajnih trgovinskih poslov podjetja.
- 35 Pomoči, pri katerih je težko določiti primerno vrednost, so na primer brezplačni strokovni ali trženjski nasveti ter zagotovitev jamstev. Pomoč, ki je ni mogoče razlikovati od običajnih trgovinskih transakcij podjetja, je denimo politika državnih nakupov, ki zajema tudi proizvode obravnavanega podjetja. O obstoju koristi za podjetje morda ni mogoče dvomiti, vendar bi lahko bil vsak poskus ločiti trgovinske posle od državne pomoči arbitraren.
- 36 Pomen koristi v naštetih primerih je lahko takšen, da je treba razkriti vrsto, obseg in trajanje pomoči, da računovodski izkazi ne bi bili zavajajoči.
- 37 [črtano]
- 38 Za namen tega standarda državna pomoč ne zajema zagotavljanja infrastrukture z izboljševanjem splošnega transportnega in komunikacijskega omrežja ter izboljševanja zmogljivosti, kot so namakalne ali vodne naprave, ki so celotni lokalni skupnosti na voljo stalno in za nedoločen čas.

RAZKRITJA**39 Razkrijejo se:**

- (a) računovodska usmeritev, ki se uporablja za državne podpore, tudi sprejete metode predstavljanja v računovodskih izkazih,
- (b) vrsta in obseg državnih podpor, pripoznanih v računovodskih izkazih, in navedba drugih oblik državne pomoči, od katerih je podjetje imelo neposredne koristi, ter
- (c) neizpolnjeni pogoji in druge obveze, povezane z državno pomočjo, pripoznane v računovodskih izkazih.

PREHODNE DOLOČBE

40 Podjetje, ki uporablja ta standard prvič:

(a) po potrebi upošteva zahteve glede razkritij in

(b) bodisi

- (i) prilagodi svoje računovodske izkaze spremembam računovodske usmeritve v skladu z MRS 8 bodisi
- (ii) uporablja določbe o računovodenju iz tega standarda samo za podpore ali dele podpor, ki jih dobi ali mora vrniti po datumu začetka veljavnosti tega standarda.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 41 Ta standard se začne uporabljati za računovodske izkaze za obdobja, ki se začnejo 1. januarja 1984 ali pozneje.
- 42 Z MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) se je spremenila terminologija, ki se uporablja v vseh MSRP. Poleg tega se je spremenil 29.A člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) za zgodnejše obdobje, se te spremembe uporabljajo tudi za tako zgodnejše obdobje.
- 43 V okviru *Izboljšav MSRP*, izdanih maja 2008, se je črtal 37. člen in dodal 10.A člen. Podjetje uporablja te spremembe za naprej za državna posojila, prejeta v obdobjih, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali po tem datumu. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembe za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 44 [črtano]
- 45 Z MSRP 13, ki je bil izdan maja 2011, je bila spremenjena opredelitev poštene vrednosti v 3. členu. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 13.
- 46 Z dokumentom *Predstavljanje postavk drugega vseobsegajočega donosa* (spremembe MRS 1), izdanim junija 2011, se je spremenil 29. člen in črtal 29.A člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MRS 1, kot je bil spremenjen junija 2011.
- 47 [črtano]
- 48 Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, se je spremenil 10.A člen ter črtala 44. in 47. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 9.

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 21

Vplivi sprememb menjalnih tečajev

CILJ

- 1 Podjetje lahko deluje v tujini na dva načina. Lahko posluje v tujih valutah ali pa ima podjetje v tujini. Poleg tega lahko podjetje svoje računovodske izkaze predstavi v tuji valuti. Cilj tega standarda je predpisati, kako naj podjetje v svojih računovodskih izkazih predstavi transakcije v tujih valutah in poslovanje podjetij v tujini in kako prevesti različne valute v računovodskih izkazih v predstavitevno valuto.
- 2 Glavni vprašnji sta, kateri menjalni tečaj ali menjalne tečaje uporabiti in kako v računovodskih izkazih poročati o vplivih sprememb menjalnih tečajev.

PODROČJE UPORABE

3 Ta standard se uporablja za ⁽¹⁾:

- (a) računovodenje transakcij in stanj v tujih valutah, z izjemo tistih transakcij z izvedenimi finančnimi instrumenti in z njimi povezanih stanj, ki spadajo v področje uporabe MSRP 9 *Finančni instrumenti*;
- (b) **prevedbo rezultatov in finančnega položaja podjetij v tujini, ki so vključena v računovodske izkaze podjetja s konsolidacijo ali s kapitalsko metodo, in**
- (c) **prevedbo rezultatov in finančnega položaja podjetja v predstavitevno valuto.**
- 4 MSRP 9 se uporablja za številne izvedene finančne instrumente v tuji valuti, zato teh ta standard ne zajema. Vendar nekateri izvedeni finančni instrumenti v tuji valuti, ki jih MSRP 9 ne zajema (npr. nekateri izvedeni finančni instrumenti v tuji valuti, ki so vgrajeni v druge pogodbe), spadajo v področje uporabe tega standarda. Ta standard se prav tako uporablja, kadar podjetje prevaja zneske, ki se nanašajo na izvedene finančne instrumente, iz funkcijske valute v predstavitevno valuto.
- 5 Ta standard se ne uporablja za računovodenje varovanja pred tveganjem pri postavkah v tujih valutah, vključno z varovanjem čiste naložbe v podjetje v tujini pred tveganjem. Za računovodenje varovanja pred tveganjem se uporablja MSRP 9.
- 6 Ta standard se uporablja za predstavljanje računovodskih izkazov podjetja v tuji valuti in določa zahteve za tako pripravljene računovodske izkaze, da bodo ti ustrezali mednarodnim standardom računovodskega poročanja (MSRP). Ta standard določa, katere informacije je treba razkriti pri tistih prevedbah finančnih informacij v tujo valuto, ki ne izpolnjujejo omenjenih zahtev.
- 7 Ta standard se ne uporablja za predstavljanje denarnih tokov v izkazu denarnih tokov, ki izhajajo iz transakcij v tujih valutah, ali prevedbo denarnih tokov podjetja v tujini (glej MRS 7 *Izkaz denarnih tokov*).

OPREDELITVE POJMOV

- 8 V tem standardu se uporabljajo naslednji izrazi, katerih pomen je natančno določen:

Končni tečaj je promptni tečaj na koncu obdobja poročanja.

Tečajna razlika je razlika, ki izhaja iz prevedbe določenega števila enot neke valute v drugo valuto pri različnih menjalnih tečajih.

⁽¹⁾ Glej tudi SOP-7 *Uvedba eura*.

Menjalni tečaj je razmerje menjave dveh valut.

Poštena vrednost je cena, ki bi se prejela ob prodaji sredstva ali plačala ob prenosu obveznosti v redni transakciji med udeleženci na trgu na datum merjenja. (Glej MSRP 13 *Merjenje poštenih vrednosti*.)

Tuja valuta je valuta, ki ni funkcijska valuta podjetja.

Podjetje v tujini je odvisno podjetje, pridruženo podjetje, skupni aranžma ali podružnica poročajočega podjetja, katerih dejavnosti temeljijo ali se izvajajo v državi ali valuti, ki za poročajoče podjetje ni domača država ali valuta.

Funkcijska valuta je valuta izvirnega gospodarskega okolja, v katerem podjetje posluje.

Skupina so obvladujoče podjetje in vsa njegova odvisna podjetja.

Denarne postavke so denarne enote, ki jih ima podjetje, ter terjatve in obveznosti, ki jih bo prejelo oziroma plačalo v določenem ali določljivem številu denarnih enot.

Čista naložba v podjetje v tujini je vrednost deleža poročajočega podjetja v čistih sredstvih podjetja v tujini.

Predstavitvena valuta je valuta, v kateri so predstavljeni računovodski izkazi.

Promptni menjalni tečaj je menjalni tečaj, ki velja ob takojšnji menjavi.

Podrobnejša opredelitev pojmov

Funkcijska valuta

- 9 Izvirno gospodarsko okolje, v katerem podjetje posluje, je praviloma tisto, v katerem večinoma ustvarja in troši denar. Podjetje mora pri določanju svoje funkcijske valute upoštevati naslednje dejavnike, ki so:

(a) valuta:

(i) ki najbolj vpliva na prodajne cene proizvodov in storitev (pogosto je to valuta, v kateri so prodajne cene proizvodov in storitev izražene in plačane) ter

(ii) države, kjer predvsem konkurenčnost in državni predpisi določajo prodajne cene proizvodov in storitev;

(b) valuta, ki najbolj vpliva na stroške dela, materiala in druge stroške v zvezi z zagotavljanjem proizvodov ali storitev (pogosto je to valuta, v kateri so taki stroški izraženi in plačani).

- 10 Naslednji dejavniki so prav tako lahko značilni za funkcijsko valuto podjetja:

(a) valuta, v kateri se ustvarjajo sredstva, ki izhajajo iz dejavnosti financiranja (izdajanje dolžniških in kapitalskih instrumentov);

(b) valuta, v kateri se navadno zadržijo prejemki iz poslovanja.

- 11 Naslednji dodatni dejavniki se upoštevajo pri določanju funkcijske valute podjetja v tujini in ugotavljanju, ali je ta funkcijska valuta ista kot funkcijska valuta poročajočega podjetja (poročajoče podjetje je v tej zvezi podjetje, ki posluje v tujini v obliki odvisnega podjetja, podružnice, pridruženega podjetja ali skupnega aranžmaja):
- (a) ali so dejavnosti podjetja v tujini podaljšek poslovanja poročajočega podjetja in niso v veliki meri neodvisne od poročajočega podjetja. Primer podaljška poslovanja je, ko podjetje v tujini samo prodaja blago, ki ga je uvozilo od poročajočega podjetja, in nakazuje izkupiček poročajočemu podjetju. V primeru v veliki meri neodvisnega poslovanja pa podjetje v tujini nabira denar in druge denarne postavke, ima odhodke, ustvarja prihodke in si izposoja, vse večinoma v tamkajšnji valuti;
  - (b) ali transakcije s poročajočim podjetjem predstavljajo velik ali majhen delež dejavnosti podjetja v tujini;
  - (c) ali denarni tokovi iz dejavnosti podjetja v tujini neposredno vplivajo na denarne tokove poročajočega podjetja in so vedno na voljo za nakazilo poročajočemu podjetju;
  - (d) ali so denarni tokovi iz dejavnosti podjetja v tujini zadostni za poravnavanje obstoječih in običajno pričakovanih dolgov, ne da bi bilo treba poročajočemu podjetju zagotavljati lastnih finančnih sredstev.
- 12 Če so zgoraj navedeni kazalniki pomešani in funkcijska valuta ni jasno razvidna, poslovodstvo po presoji določi, katera funkcijska valuta najbolj natančno predstavlja ekonomske učinke osnovnih transakcij, poslovnih dogodkov in okoliščin v podjetju. Pri tem poslovodstvo najprej upošteva glavne kazalnike iz 9. člena, šele nato pa kazalnike iz 10. in 11. člena, ki so namenjeni zagotavljanju dodatnih dokazov za opredelitev funkcijske valute podjetja.
- 13 Funkcijska valuta podjetja odraža osnovne transakcije, poslovne dogodke in okoliščine, ki so za podjetje pomembni. Iz tega razloga se funkcijska valuta, ko je enkrat določena, ne spremeni, razen če pride do spremembe v osnovnih transakcijah, poslovnih dogodkih in okoliščinah.
- 14 Če je funkcijska valuta valuta hiperinflacijskega gospodarstva, se računovodski izkazi podjetja prevrednotijo v skladu z MRS 29 *Računovodsko poročanje v hiperinflacijskih gospodarstvih*. Podjetje se preračunu po MRS 29 ne more izogniti tako, da na primer določi za svojo funkcijsko valuto neko drugo valuto, ki ni funkcijska valuta, določena v skladu s tem standardom (na primer funkcijsko valuto svojega obvladujočega podjetja).

Čista naložba v podjetje v tujini

- 15 Podjetje ima lahko denarno postavko v obliki terjatve ali obveznosti do podjetja v tujini. Postavka, katere poravnava ni niti načrtovana niti verjetna v predvidljivi prihodnosti, je po svoji vsebini del čiste naložbe podjetja v to podjetje v tujini, računovodsko pa se obravnava v skladu z 32. in 33. členom. Takšne denarne postavke lahko vključujejo dolgoročne terjatve ali posojila. Izključujejo pa terjatve do kupcev ali obveznosti do dobaviteljev.
- 15A Podjetje, ki ima denarno postavko v obliki terjatve ali obveznosti do podjetja v tujini, opisano v 15. členu, je lahko katero koli odvisno podjetje skupine. Na primer, podjetje ima dve odvisni podjetji, A in B. Odvisno podjetje B je podjetje v tujini. Odvisno podjetje A odobri posojilo odvisnemu podjetju B. Če poravnava posojila ni niti načrtovana niti verjetna v predvidljivi prihodnosti, je posojilo odvisnega podjetja A del čiste naložbe podjetja v odvisno podjetje B. To velja tudi, če je samo odvisno podjetje A prav tako podjetje v tujini.

Denarne postavke

- 16 Bistvena lastnost denarne postavke je pravica prejeti (ali obveznost plačati) določeno ali določljivo število denarnih enot. Taki primeri so: pokojnine in drugi zaslužki zaposlenih, izplačljivi v denarju; rezervacije, ki se poravnajo z denarjem; obveznosti iz najemov; v denarju izplačljive dividende, pripoznane kot obveznost. Med denarne postavke prav tako spada pogodba o prejetju (ali izročitvi) spremenljivega števila lastnih kapitalskih instrumentov podjetja ali spremenljivega zneska sredstev, katere poštena vrednost je enaka določenemu ali določljivemu številu denarnih enot, ki jih je treba prejeti (ali izročiti). In nasprotno, bistvena lastnost nedenarne postavke je ta, da pravica prejeti (ali obveznost izročiti) določeno ali določljivo število denarnih enot ne obstaja. Taki primeri so: vnaprej plačani zneski za blago in storitve; dobro ime; neopredmetena sredstva; zaloge; opredmetena osnovna sredstva; sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, in rezervacije, ki se poravnajo z izročitvijo nedenarnega sredstva.

POVZETEK METODE, KI JO ZAHTEVA TA STANDARD

- 17 Pri pripravi računovodskih izkazov vsako podjetje – ne glede na to, ali je samostojno podjetje, podjetje s podjetji in tujini (kot je obvladujoče podjetje) ali podjetje v tujini (kot je odvisno podjetje ali podružnica) – določi svojo funkcijsko valuto v skladu z 9.–14. členom. Podjetje prevede postavke v tuji valuti v svojo funkcijsko valuto in o učinkih takšne prevedbe poroča v skladu z 20.–37. in 50. členom.
- 18 Številna poročajoča podjetja sestavlja več različnih podjetij (npr. skupina je sestavljena iz obvladujočega podjetja in enega ali več odvisnih podjetij). Različne vrste podjetij – ne glede na to, ali so člani skupine ali ne – lahko vlagajo v pridružena podjetja ali skupne aranžmaje. Lahko imajo tudi podružnice. Rezultate in finančni položaj vsakega posameznega podjetja, ki je del poročajočega podjetja, je treba prevesti v valuto, v kateri poročajoče podjetje predstavlja svoje računovodske izkaze. Ta standard dovoljuje, da je predstavljena valuta poročajočega podjetja katera koli valuta (ali valute). Rezultate in finančni položaj tistega posameznega podjetja znotraj poročajočega podjetja, čigar funkcijska valuta ni ista kot predstavljena valuta, je treba prevesti v skladu z 38.–50. členom.
- 19 Ta standard dovoljuje tudi samostojnemu podjetju, ki pripravlja računovodske izkaze, ali podjetju, ki pripravlja ločene računovodske izkaze v skladu z MRS 27 *Ločeni računovodski izkazi*, da predstavi svoje računovodske izkaze v kateri koli valuti (ali valutah). Če predstavljena valuta podjetja in njegova funkcijska valuta nista isti, se tudi njegovi rezultati in finančni položaj prevedejo v predstavljeno valuto v skladu z 38.–50. členom.

POROČANJE O TRANSAKCIJAH V TUJIH VALUTAH V Funkcijski VALUTI

Začetno pripoznanje

- 20 Transakcija v tuji valuti je transakcija, ki je izražena v tuji valuti ali pa jo je v tuji valuti treba poravnati, kamor spadajo tudi transakcije, kjer podjetje:
- (a) kupuje ali prodaja proizvode ali storitve, katerih cene so izražene v tujih valutah,
  - (b) posoja ali si izposoja finančna sredstva, če so zneski terjatev ali obveznosti izraženi v tuji valuti, ali
  - (c) drugače pridobiva ali odtuja sredstva oziroma ustvarja ali poravnava obveznosti, izražene v tujih valutah.
- 21 **Transakcija v tuji valuti se ob začetnem pripoznanju v funkcijski valuti evidentira tako, da se znesek v tuji valuti prevede z uporabo promptnega menjalnega tečaja med funkcijsko valuto in tujo valuto na dan transakcije.**

- 22 Dan transakcije je datum, na katerega transakcija prvič izpolni merila za pripoznanje v skladu z MSRP. Iz praktičnih razlogov se pogosto uporablja tečaj, približno enak dejanskemu tečaju na dan transakcije; na primer, povprečni tečaj za teden ali mesec se lahko uporablja pri vseh transakcijah v vsaki tuji valuti, do katerih je prišlo v obdobju. Toda če se menjalni tečaji zelo spreminjajo, je uporaba povprečnega tečaja v obdobju neprimerna.

Poročanje na koncu poznejših obdobj poročanja

- 23 **Na koncu posameznega obdobja poročanja:**

(a) **se denarne postavke v tujih valutah prevedejo po končnem tečaju,**

(b) **se nederarne postavke, ki so izmerjene po izvirni vrednosti v tuji valuti, prevedejo po menjalnem tečaju na dan transakcije, in**

(c) **se nederarne postavke, ki so izmerjene po pošteni vrednosti v tuji valuti, prevedejo po menjalnih tečajih na dan, ko je bila poštena vrednost izmerjena.**

- 24 Knjigovodska vrednost postavke se določi v povezavi z drugimi ustreznimi standardi. Na primer, opredmetena osnovna sredstva se lahko po MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva* izmerijo po bodisi pošteni bodisi po izvirni vrednosti. Ne glede na to, ali se knjigovodska vrednost določi na podlagi izvirne ali poštene vrednosti, jo je treba v skladu s tem standardom prevesti v funkcijsko valuto, če je izražena v tuji valuti.

- 25 Knjigovodska vrednost nekaterih postavk se določi s primerjavo dveh ali več zneskov. Na primer, knjigovodska vrednost zalog je v skladu z MRS 2 *Zaloge* nabavna vrednost ali čista iztržljiva vrednost, odvisno, katera je nižja. Podobno je v skladu z MRS 36 *Oslabitev sredstev* knjigovodska vrednost sredstva, pri katerem obstaja znak oslabitve, njegova knjigovodska vrednost pred morebitnimi izgubami zaradi oslabitve ali njegova nadomestljiva vrednost, odvisno, katera je nižja. Če je tako sredstvo nederarno in izmerjeno v tuji valuti, se knjigovodska vrednost določi s primerjavo:

(a) nabavne vrednosti ali knjigovodske vrednosti, kot je ustrezno, prevedene po menjalnem tečaju z dneva, ko je bila vrednost določena (tečaju na dan transakcije za postavko, izmerjeno po izvirni vrednosti), in

(b) čiste iztržljive vrednosti ali nadomestljive vrednosti, kot je ustrezno, prevedene po menjalnem tečaju na dan, ko je bila ta vrednost določena (na primer, končni tečaj na koncu obdobja poročanja).

Posledica te primerjave je lahko ta, da se izguba zaradi oslabitve pripozna v funkcijski valuti, v tuji valuti pa ne, ali obratno.

- 26 Če je na voljo več menjalnih tečajev, se uporabi tisti tečaj, po katerem bi se lahko prihodnji denarni tokovi iz transakcije ali stanja poravnali, če bi ti denarni tokovi nastali na dan merjenja. Če menjava med dvema valutama začasno ni možna, se uporabi prvi naslednji tečaj, po katerem bi bila menjava možna.

Pripoznavanje tečajnih razlik

- 27 Kot je navedeno v 3.(a) in 5. členu, se za računovodenje varovanja pred tveganjem pri postavkah v tujih valutah uporablja MSRP 9. Računovodenje varovanja pred tveganjem od podjetja zahteva, da nekatere tečajne razlike računovodsko obravnava na drug način, kot ga določa ta standard. Na primer, MSRP 9 zahteva, da se tečajne razlike pri denarnih postavkah, ki izpolnjujejo pogoje glede ustreznosti za instrument za varovanje denarnih tokov pred tveganjem, na začetku pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu v obsegu, v katerem je varovanje pred tveganjem učinkovito.

- 28 **Tečajne razlike, ki se pojavljajo pri poravnavanju denarnih postavk ali pri prevedbi denarnih postavk po tečajih, drugačnih od tistih, po katerih so bile prevedene ob začetnem pripoznanju v obdobju ali v prejšnjih računovodskih izkazih, se pripozna v poslovnem izidu v obdobju, v katerem nastanejo, razen tečajnih razlik, ki se obravnavajo v skladu z 32. členom.**
- 29 Če denarne postavke izhajajo iz transakcije v tuji valuti in se spremeni menjalni tečaj med dnevom transakcije in dnevom poravnave, nastane tečajna razlika. Če se transakcija poravna v istem obračunskem obdobju, v katerem se je zgodila, se vse tečajne razlike pripoznajo v tistem obdobju. Toda če se transakcija poravna v naslednjem obračunskem obdobju, je tečajna razlika, pripoznana v vsakem obdobju do dneva poravnave, določena s spremembo menjalnega tečaja v vsakem obdobju.
- 30 **Če se dobiček ali izguba v zvezi z nedenarno postavko pripozna v drugem vseobsegajočem donosu, se tudi vse sestavine dobička ali izgube, povezane s prevedbo vrednosti, izraženih v tuji valuti, pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu. In nasprotno, če se dobiček ali izguba v zvezi z nedenarno postavko pripozna v poslovnem izidu, se tudi vse sestavine dobička ali izgube, povezane s prevedbo vrednosti, izraženih v tuji valuti, pripoznajo v poslovnem izidu.**
- 31 Drugi MSRP določajo, da je treba nekatere dobičke in izgube pripoznati v drugem vseobsegajočem donosu. Na primer, MRS 16 zahteva, da se nekateri dobički in izgube, ki izhajajo iz prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev, pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu. Če je takšno sredstvo izmerjeno v tuji valuti, točka (c) 23. člena tega standarda zahteva, da se prevrednotena vrednost prevede na podlagi tečaja z dne, ko je bila vrednost določena, zaradi česar pride do nastanka tečajne razlike, ki se prav tako pripozna v drugem vseobsegajočem donosu.
- 32 **Tečajne razlike v zvezi z denarno postavko, ki je del čiste naložbe poročajočega podjetja v podjetje v tujini (glej 15. člen), se pripoznajo v poslovnem izidu v ločenih računovodskih izkazih poročajočega podjetja ali posameznih računovodskih izkazih podjetja v tujini, kakor je ustrezno. V računovodskih izkazih, ki združujejo tako podjetja v tujini kot poročajoče podjetje (na primer konsolidirani računovodski izkazi, če je podjetje v tujini odvisno podjetje), se takšne tečajne razlike na začetku pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu, ob odtujitvi čiste naložbe pa se prerazvrstijo iz lastniškega kapitala v poslovni izid v skladu z 48. členom.**
- 33 Če je denarna postavka del čiste naložbe poročajočega podjetja v podjetje v tujini in je izražena v funkcijski valuti poročajočega podjetja, nastane v posameznih računovodskih izkazih podjetja v tujini tečajna razlika v skladu z 28. členom. Če je takšna postavka izražena v funkcijski valuti podjetja v tujini, v skladu z 28. členom nastane tečajna razlika v ločenih računovodskih izkazih poročajočega podjetja. Če je takšna postavka izražena v valuti, ki ni funkcijska valuta poročajočega podjetja ali podjetja v tujini, nastane v skladu z 28. členom tečajna razlika v ločenih računovodskih izkazih poročajočega podjetja in v posameznih računovodskih izkazih podjetja v tujini. Take tečajne razlike se pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu v računovodskih izkazih, ki vključujejo tako podjetja v tujini kot poročajoče podjetje (na primer v računovodskih izkazih, v katerih so podjetja v tujini konsolidirana ali računovodsko obravnavana po kapitalski metodi).

- 34 Če podjetje vodi poslovne knjige in evidence v valuti, ki ni njegova funkcijska valuta, mora pri pripravi svojih računovodskih izkazov vse zneske prevesti v funkcijsko valuto v skladu z 20.–26. členom. Tako v funkcijski valuti nastanejo isti zneski, kot če bi se postavke že od vsega začetka evidentirale v funkcijski valuti. Na primer, denarne postavke se prevedejo v funkcijsko valuto na podlagi končnega tečaja, nedenarne postavke, izmerjene po izvorni vrednosti, pa se prevedejo na podlagi menjalnega tečaja na dan transakcije, na podlagi katere so se postavke pripoznale.

Sprememba funkcijske valute

- 35 Če se funkcijska valuta podjetja spremeni, podjetje uporablja postopke prevedbe, ki veljajo za novo funkcijsko valuto, za naprej vse od datuma spremembe.
- 36 13. člen določa, da funkcijska valuta podjetja odraža njegove osnovne transakcije, poslovne dogodke in okoliščine, ki so za podjetje pomembni. Iz tega razloga se funkcijska valuta, ko je enkrat določena, lahko spremeni le, če pride do spremembe v osnovnih transakcijah, poslovnih dogodkih ali okoliščinah. Na primer, sprememba tiste valute, ki najbolj vpliva na prodajne cene proizvodov in storitev, lahko povzroči spremembo funkcijske valute podjetja.
- 37 Računovodenje učinka spremembe funkcijske valute se izvaja za naprej. Z drugimi besedami, podjetje prevede vse postavke v novo funkcijsko valuto na podlagi menjalnega tečaja z dne spremembe. Novi prevedeni zneski za nedenarne postavke se obravnavajo kot njihova izvorna vrednost. Tečajne razlike, ki izhajajo iz prevedbe poslovanja podjetij v tujini in so se prej v skladu z 32. členom in 39.(c) členom pripoznale v drugem vseobsegajočem donosu, se ne prerazvrstijo iz lastniškega kapitala v poslovni izid, dokler se podjetje v tujini ne odtuji.

UPORABA PREDSTAVITVENE VALUTE, KI NI Funkcijska VALUTA

Prevedba v predstavitveno valuto

- 38 Podjetje lahko svoje računovodske izkaze predstavi v kateri koli valuti (ali valutah). Če predstavitvena valuta podjetja in njegova funkcijska valuta nista isti, podjetje prevede svoje rezultate in finančni položaj v predstavitveno valuto. Na primer, če skupina vsebuje posamezna podjetja, ki uporabljajo različne funkcijske valute, se rezultati in finančni položaj vsakega podjetja prikažejo v skupni valuti, kar omogoča predstavitev konsolidiranih računovodskih izkazov.
- 39 **Rezultati in finančni položaj podjetja, katerega funkcijska valuta ni valuta hiperinflacijskega gospodarstva, se prevedejo v drugo predstavitveno valuto v skladu z naslednjimi postopki:**
- (a) **sredstva in obveznosti za vsak predstavljeni izkaz finančnega položaja (tj. vključno s primerjalnimi podatki) se prevedejo po končnem tečaju na dan izkaza finančnega položaja,**
- (b) **prihodki in odhodki za vsak izkaz poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa (tj. vključno s primerjalnimi podatki) se prevedejo po menjalnih tečajih na dneve transakcij in**
- (c) vse nastale tečajne razlike se pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu.
- 40 Zaradi praktičnih razlogov se za prevedbo prihodkov in odhodkov pogosto uporablja tečaj, ki je približek menjalnih tečajev, veljavnih na dneve transakcij, na primer povprečni tečaj za obdobje. Toda če se menjalni tečaji zelo spreminjajo, je uporaba povprečnega tečaja v obdobju neprimerna.

41 Tečajne razlike, navedene v 39.(c) členu, so posledica:

- (a) prevedb prihodkov in odhodkov po menjalnih tečajih na dneve transakcij ter sredstev in obveznosti po končnem tečaju;
- (b) prevedb začetnih čistih sredstev po končnem tečaju, ki se razlikuje od prejšnjega končnega tečaja.

Te tečajne razlike se ne pripoznajo v poslovnem izidu, ker spremembe menjalnih tečajev neposredno malo ali sploh ne vplivajo na sedanje in prihodnje denarne tokove iz poslovanja. Kumulativni znesek tečajnih razlik je predstavljen v ločeni sestavini lastniškega kapitala vse do odtujitve podjetja v tujini. Če se tečajne razlike nanašajo na podjetje v tujini, ki je konsolidirano, a ni v celoti v lasti obvladujočega podjetja, se nabrane tečajne razlike, ki izhajajo iz prevedbe in jih je mogoče pripisati neobvladujočim deležem, razporedijo na neobvladujoči delež in pripoznajo kot njegov del v konsolidiranem izkazu finančnega položaja.

42 **Rezultati in finančni položaj podjetja, katerega funkcijska valuta je valuta hiperinflacijskega gospodarstva, se prevedejo v drugo predstavitevno valuto na naslednji način:**

- (a) vsi zneski (tj. sredstva, obveznosti, postavke lastniškega kapitala, prihodki in odhodki, tudi primerjalni podatki) se prevedejo po končnem tečaju z dne zadnjega izkaza finančnega položaja z izjemo, da
- (b) če se zneski prevedejo v valuto, ki ni valuta hiperinflacijskega gospodarstva, so primerjalni zneski tisti, ki so bili v ustreznih računovodskih izkazih iz preteklega leta predstavljeni kot zneski tekočega leta (tj. neprilagojeni za poznejše spremembe ravni cen ali spremembe menjalnih tečajev).

43 Če je funkcijska valuta podjetja valuta hiperinflacijskega gospodarstva, podjetje preračuna svoje računovodske izkaze v skladu z MRS 29, preden uporabi metodo prevedbe iz 42. člena, z izjemo primerjalnih zneskov, ki se prevedejo v valuto, ki ni valuta hiperinflacijskega gospodarstva (glej 42.(b) člen). Če gospodarstvo ni več hiperinflacijsko in podjetju v skladu z MRS 29 ni več treba preračunavati svojih računovodskih izkazov, podjetje kot izvirno vrednost za prevedbo v predstavitevno valuto uporablja zneske, preračunane na raven cen na dan, ko je podjetje prenehalo preračunavati svoje računovodske izkaze.

Prevedba poslovanja podjetja v tujini

44 45.–47. člen se uporabljajo poleg 38.–43. člena, če se rezultati in finančni položaj podjetja v tujini prevedejo v predstavitevno valuto, tako da se lahko podjetje v tujini vključi v računovodske izkaze poročajočega podjetja s konsolidacijo ali kapitalsko metodo.

- 45 Vključitev rezultatov in finančnega položaja podjetja v tujini v rezultate in finančni položaj poročajočega podjetja temelji na običajnih postopkih konsolidacije, kot je izločanje stanj in transakcij odvisnega podjetja, ki se nanašajo na subjekte znotraj skupine (glej MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi*). Toda notranje denarno sredstvo (ali obveznost) v skupini, pa naj je kratkoročno ali dolgoročno, se ne more izločiti s pobotom z ustrezno notranjo obveznostjo (ali sredstvom) v skupini, ne da bi se v konsolidiranih računovodskih izkazih prikazale posledice nihanja valut. To je zato, ker denarna postavka predstavlja zavezo za pretvorbo ene valute v drugo in lahko poročajoče podjetje zaradi nihanja valute utрпи izgubo ali ustvari dobiček. Tako se v konsolidiranih računovodskih izkazih poročajočega podjetja takšna tečajna razlika pripozna v poslovnem izidu ali – če izhaja iz okoliščin, opisanih v 32. členu – pripozna v drugem vseobsegajočem donosu in nabira v ločeni sestavini lastniškega kapitala vse do odtujitve podjetja v tujini.
- 46 Če se računovodski izkazi podjetja v tujini glede datumov razlikujejo od računovodskih izkazov poročajočega podjetja, podjetje v tujini pogosto pripravi dodatne izkaze za isti datum, kot ga imajo računovodski izkazi poročajočega podjetja. Če se tega ne naredi, MSRP 10 dovoljuje uporabo različnih datumov, če razlika med datumoma ni daljša od treh mesecev in so opravljene prilagoditve za učinke vseh pomembnih transakcij ali drugih dogodkov, ki se zgodijo med tema datumoma. V takšnem primeru se sredstva in obveznosti podjetja v tujini prevedejo po menjalnem tečaju na koncu obdobja poročanja podjetja v tujini. Opravijo se prilagoditve za pomembne spremembe menjalnih tečajev do konca obdobja poročanja poročajočega podjetja v skladu z MSRP 10. Enak pristop se uporabi pri uporabi kapitalske metode za pridružena podjetja in skupne podvige v skladu z MRS 28 (kot je bil spremenjen leta 2011).
- 47 **Vsako dobro ime, ki izhaja iz pridobitve podjetja v tujini, ter vse prilagoditve knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti na pošteno vrednost, ki izhajajo iz pridobitve tega podjetja v tujini, se obravnavajo kot sredstva in obveznosti podjetja v tujini. Zato se izrazijo v funkcijski valuti podjetja v tujini in prevedejo po končnem tečaju v skladu z 39. in 42. členom.**

Odtujitev ali delna odtujitev podjetja v tujini

- 48 Ob odtujitvi podjetja v tujini se kumulativni znesek tečajnih razlik, ki se nanaša na to podjetje v tujini, pripoznan v drugem vseobsegajočem donosu in nabran v ločeni sestavini lastniškega kapitala, prerazvrsti iz lastniškega kapitala v poslovni izid (kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve), ko se pripozna dobiček ali izguba iz odtujitve (glej MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* (kot je bil popravljen leta 2007)).
- 48A Poleg odtujitve celotnega deleža podjetja v podjetju v tujini se kot odtujitve računovodsko obravnavajo naslednje delne odtujitve:
- (a) če delna odtujitev vključuje izgubo obvladovanja odvisnega podjetja, ki vključuje podjetje v tujini, ne glede na to, ali podjetje po delni odtujitvi ohrani neobvladujoč delež v svojem nekdanjem odvisnem podjetju, in
- (b) če je ohranjeni delež po delni odtujitvi deleža v skupnem aranžmaju ali delni odtujitvi deleža v pridruženem podjetju, ki vključuje podjetje v tujini, finančno sredstvo, ki vključuje podjetje v tujini.

- 48B Ob odtujitvi odvisnega podjetja, ki vključuje podjetje v tujini, se odpravi pripoznanje kumulativnih zneskov tečajnih razlik, ki se nanašajo na to podjetje v tujini in so bile pripisane neobvladujočim deležem, ne prerazvrsti pa se jih v poslovni izid.
- 48C Ob delni odtujitvi odvisnega podjetja, ki vključuje podjetje v tujini, podjetje ponovno pripiše sorazmeren del kumulativnega zneska tečajnih razlik, pripoznanih v drugem vseobsegajočem donosu, neobvladujočim deležem v tem podjetju v tujini. V vseh drugih delnih odtujitvah podjetij v tujini podjetje v poslovni izid prerazvrsti samo sorazmerni del kumulativnega zneska tečajnih razlik, pripoznanega v drugem vseobsegajočem donosu.**
- 48D Delna odtujitev deleža podjetja v podjetju v tujini je vsako zmanjšanje lastniškega deleža podjetja v podjetju v tujini, razen zmanjšanj iz 48.A členu, ki se računovodsko obravnavajo kot odtujitve.
- 49 Podjetje lahko odtuji ali delno odtuji svoj delež v podjetju v tujini s prodajo, likvidacijo, vračilom delniškega kapitala ali opustitvijo celote ali dela takšnega podjetja. Prevrednotenje knjigovodske vrednosti podjetja v tujini navzdol zaradi njegovih lastnih izgub ali oslabitve, ki jo pripozna naložbenik, ni delna odtujitev. V skladu s tem se noben del dobička ali izgube iz tečajnih razlik, pripoznan v drugem vseobsegajočem donosu, ob prevrednotenju navzdol ne prerazvrsti v dobiček ali izgubo.

DAVČNI UČINKI VSEH TEČAJNIH RAZLIK

- 50 Dobički in izgube pri transakcijah v tujih valutah in tečajne razlike, ki nastanejo pri prevedbi rezultatov in finančnega položaja podjetja (tudi podjetij v tujini) v drugo valuto, lahko imajo davčne učinke. Te davčne učinke ureja MRS 12 *Davek od dohodka*.

RAZKRITJA

- 51 V 53. in 55.–57. členu se „funkcijska valuta“, če gre za skupino, nanaša na funkcijsko valuto obvladujočega podjetja.
- 52 **Podjetje razkrije:**
- (a) znesek tečajnih razlik, pripoznanih v poslovnem izidu, brez tistih, ki izhajajo iz finančnih instrumentov, merjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu z MSRP 9; in
  - (b) čiste tečajne razlike, pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu in nabrane v ločeni sestavini lastniškega kapitala, in uskladitev zneska takšnih tečajnih razlik na začetku in koncu obdobja.
- 53 Če predstavitvena in funkcijska valuta nista isti, se to dejstvo razkrije skupaj z razkritjem funkcijske valute in utemelji uporaba druge predstavitvene valute.
- 54 Če poročajoče podjetje ali pomembno podjetje v tujini spremeni svojo funkcijsko valuto, to dejstvo razkrije in utemelji spremembo funkcijske valute.

- 55 **Če podjetje predstavi svoje računovodske izkaze v valuti, ki ni funkcijska valuta, lahko računovodske izkaze označi kot skladne z MSRP samo, če izpolnjujejo vse zahteve MSRP, vključno z metodo prevedbe iz 39. in 42. člena.**
- 56 Podjetje včasih predstavi svoje računovodske izkaze ali druge finančne informacije v valuti, ki ni njegova funkcijska valuta, in pri tem ne izpolnjuje vseh zahtev iz 55. člena. Na primer, podjetje včasih v drugo valuto prevede samo izbrane postavke iz svojih računovodskih izkazov. Ali pa podjetje, katerega funkcijska valuta ni valuta hiperinflacijskega gospodarstva, včasih računovodske izkaze pretvori v drugo valuto tako, da prevede vse postavke po najnovjšem končnem tečaju. Takšne pretvorbe niso skladne z MSRP, zato so potrebna razkritja iz 57. člena.
- 57 **Če podjetje svoje računovodske izkaze ali druge finančne informacije predstavi v valuti, ki ni niti funkcijska valuta niti predstavljena valuta, in zahteve iz 55. člena niso izpolnjene:**
- (a) **jasno označi informacije kot dodatne informacije, da se ločijo od informacij, ki so skladne z MSRP;**
- (b) **razkrije valuto, v kateri so predstavljene dodatne informacije, in**
- (c) razkrije svojo funkcijsko valuto in metodo prevedbe, uporabljeno pri zbiranju dodatnih informacij.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI IN PREHOD

- 58 Podjetje ta standard uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2005 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je priporočljiva. Če podjetje uporablja ta standard za obdobje pred 1. januarjem 2005, to dejstvo razkrije.
- 58A Z dokumentom *Čista naložba v podjetje v tujini* (sprememba MRS 21), izdanim decembra 2005, se je dodal 15. A člen in spremenil 33. člen. Podjetje začne uporabljati te spremembe za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2006 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je priporočljiva.
- 59 Podjetje 47. člen uporablja za naprej za vse pridobitve po začetku obdobja računovodskega poročanja, v katerem se ta standard prvič uporabi. Uporaba 47. člena za nazaj za prejšnje pridobitve je dovoljena. Kar zadeva prevzem podjetja v tujini, ki se obravnava za naprej, a se je zgodil pred dnevom, ko se je ta standard prvič uporabil, podjetje ne preračunava preteklih let in lahko temu ustrezno, če je primerno, obravnava dobro ime in prilagoditve poštene vrednosti, ki izhajajo iz te pridobitve, kot sredstva in obveznosti podjetja in ne kot sredstva in obveznosti podjetja v tujini. Zato so to dobro ime in prilagoditve poštene vrednosti bodisi že izraženi v funkcijski valuti podjetja bodisi so nedenarne postavke podjetja v tujini, o katerih se poroča z uporabo menjalnega tečaja na dan pridobitve.
- 60 Vse druge spremembe, ki izhajajo iz uporabe tega standarda, se računovodsko obravnavajo v skladu z zahtevami MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*.

- 60A Z MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) se je spremenila terminologija, ki se uporablja v vseh MSRP. Poleg tega je spremenil 27., 30.–33., 37., 39., 41., 45., 48. in 52. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) za zgodnejše obdobje, se te spremembe uporabljajo tudi za tako zgodnejše obdobje.
- 60B Z MRS 27 (kot je bil spremenjen leta 2008) so bili dodani 48.A–48.D člen in spremenjen 49. člen. Podjetje uporablja navedene spremembe za naprej za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 27 (spremenjen 2008) za zgodnejše obdobje, se te spremembe uporabljajo tudi za tako zgodnejše obdobje.
- 60C [črtano]
- 60D Z *Izboljšavami* MSRP, ki so bile izdane maja 2010, je bil spremenjen 60.B člen. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2010 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena.
- 60E [črtano]
- 60F Z MSRP 10 in MSRP 11 *Skupni aranžmaji*, ki sta bila izdana maja 2011, so bili spremenjeni 3.(b), 8., 11., 18., 19., 33., 44.–46. in 48.A člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 10 in MSRP 11.
- 60G Z MSRP 13, izdanim maja 2011, sta se spremenila opredelitev poštene vrednosti v 8. členu in 23. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 13.
- 60H Z dokumentom *Predstavitev postavk drugega vseobsegajočega donosa* (spremembe MRS 1), izdanim junija 2011, se je spremenil 39. člen. Podjetje to spremembo uporablja, kadar uporablja MRS 1, kot je bil spremenjen junija 2011.
- 60I [črtano]
- 60J Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, so bili spremenjeni 3., 4., 5., 27. in 52. člen ter črtani 60.C, 60.E in 60. I člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 9.
- 60K Z MSRP 16 *Najemi*, izdanim januarja 2016, se je spremenil 16. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 16.

RAZVELJAVITEV DRUGIH OBJAV

- 61 Ta standard nadomešča MRS 21 *Vplivi sprememb menjalnih tečajev* (popravljen leta 1993).
- 62 Ta standard nadomešča naslednja pojasnila:
- (a) SOP-11 *Menjalni tečaji – usredstvenje izgub, ki izhajajo iz velike devalvacije valute*,
  - (b) SOP-19 *Valuta poročanja – merjenje in predstavljanje računovodskih izkazov po MRS 21 in MRS 29*, ter
  - (c) SOP-30 *Valuta poročanja – prevedba iz valute merjenja v predstavitevno valuto*.

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 23

Stroški izposojanja

TEMELJNO NAČELO

- 1 Stroški izposojanja, ki jih je mogoče neposredno pripisati pridobitvi, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi, so del nabavne vrednosti tega sredstva. Drugi stroški izposojanja se pripoznajo kot odhodek.**

PODROČJE UPORABE

- 2 Podjetje uporablja ta standard pri računovodenju stroškov izposojanja.**
- 3 Ta standard ne obravnava dejanskih ali pripisanih stroškov lastniškega kapitala in tudi ne prednostnega kapitala, ki ni razvrščen med obveznosti.
- 4 Podjetje ni dolžno uporabljati tega standarda za stroške izposojanja, ki jih je mogoče neposredno pripisati nakupu, gradnji ali proizvodnji:
- (a) sredstva v pripravi, merjenega po pošteni vrednosti, na primer biološkega sredstva, ki spada v področje uporabe MRS 41 *Kmetijstvo*, ali
  - (b) zalog, ki se izdelujejo ali kako drugače proizvajajo v velikih količinah na ponavljajoči osnovi.

OPREDELITVE POJMOV

- 5 V tem standardu so uporabljeni naslednji izrazi, ki imajo točno določen pomen:**

Stroški izposojanja so obresti in drugi stroški podjetja, ki so povezani z izposojanjem finančnih sredstev.

Sredstvo v pripravi je sredstvo, pri katerem je potrebno precej časa, da se usposobi za nameravano uporabo ali prodajo.

- 6 Med stroški izposojanja so lahko tudi:
- (a) odhodki za obresti, izračunani z uporabo metode efektivnih obresti, kot je opisana v MSRP 9;
  - (b) [črtano]
  - (c) [črtano]
  - (d) obresti, povezane z obveznostmi iz najema, pripoznanimi v skladu z MSRP 16 *Najemi*, in
  - (e) tečajne razlike, ki izhajajo iz posojil v tuji valuti, v obsegu, v katerem se obravnavajo kot prilagoditev stroškov obresti.
- 7 Sredstvo v pripravi je glede na okoliščine lahko kar koli od naslednjega:
- (a) zaloge,
  - (b) proizvodjalni obrati,

- (c) energetske centrale,
- (d) neopredmetena sredstva,
- (e) naložbene nepremičnine,
- (f) plodonosne trajnice.

Finančna sredstva in zaloge, ki se izdelujejo ali kako drugače proizvajajo v krajšem obdobju, niso sredstva v pripravi. Sredstva, ki so ob pridobitvi že usposobljena za nameravano uporabo ali prodajo, niso sredstva v pripravi.

PRIPOZNAVANJE

- 8 Stroške izposojanja, ki jih je mogoče neposredno pripisati nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi, podjetje usredstvi kot del nabavne vrednosti takega sredstva. Druge stroške izposojanja podjetje pripozna kot odhodek v obdobju, v katerem nastanejo.**
- 9 Stroški izposojanja, ki jih je mogoče neposredno pripisati nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi, se vključijo v nabavno vrednost takega sredstva. Taki stroški izposojanja se usredstvijajo kot del nabavne vrednosti sredstva, če je verjetno, da bodo podjetju prinesli prihodnje gospodarske koristi, in jih je mogoče zanesljivo izmeriti. Kadar podjetje uporablja MRS 29 *Računovodsko poročanje v hiperinflacijskih gospodarstvih*, pripozna del stroškov izposojanja, s katerim v istem obdobju izravnava inflacijo, kot odhodek v skladu z 21. členom tega standarda.

Za usredstvenje primerni stroški izposojanja

- 10 Stroški izposojanja, ki jih je mogoče neposredno pripisati nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi, so tisti stroški izposojanja, ki bi se jim bilo mogoče izogniti, če ne bi prišlo do izdatkov v zvezi s sredstvom v pripravi. Če si podjetje izposodi finančna sredstva zgolj za pridobitev nekega sredstva v pripravi, je mogoče stroške izposojanja, ki se nanašajo neposredno na to sredstvo, brez težav ugotoviti.
- 11 Možno je, da je težko ugotoviti neposredno povezavo med posameznimi najetimi posojili in sredstvom v pripravi ter določiti izposojeni znesek, ki bi se mu bilo sicer mogoče izogniti. Takšna težava se pojavi, če se na primer dejavnost financiranja v podjetju usklajuje z enega mesta. Težave tudi nastanejo, če skupina za izposojanje finančnih sredstev uporablja več dolžniških instrumentov z različnimi obrestnimi merami, ta finančna sredstva pa na različne načine posoja drugim podjetjem v skupini. Drugi zapleti se pojavijo zaradi uporabe posojil, ki so denominirana v tujih valutah ali vezana nanje, kadar skupina deluje v gospodarstvu z visoko inflacijo ter zaradi nihanj menjalnih tečajev. Zaradi tega je znesek stroškov izposojanja, ki ga je mogoče neposredno pripisati pridobitvi sredstva v pripravi, težko določiti in je potrebna presoja.
- 12 V obsegu, v katerem si podjetje izposodi finančna sredstva posebej z namenom pridobitve sredstva v pripravi, določi znesek stroškov izposojanja, primernih za usredstvenje, kot dejanske stroške izposojanja, nastale v obdobju v zvezi s tem posojilom, zmanjšane za vse prihodke od naložb v primeru, da so izposojena sredstva začasno naložena.**
- 13 Možno je, da so dogovori o financiranju za sredstva v pripravi taki, da podjetje dobi izposojena finančna sredstva in povzroči s tem povezane stroške izposojanja, preden del ali celoto teh finančnih sredstev porabi za sredstvo v pripravi. V takih okoliščinah se finančna sredstva pogosto začasno naložijo, dokler se ne porabijo za sredstvo v pripravi. Pri ugotavljanju zneska stroškov izposojanja, ki so primerni za usredstvenje v obdobju, je treba vsak prihodek od naložb, zaslužen s takšnimi finančnimi sredstvi, odšteti od nastalih stroškov izposojanja.

- 14 Če si podjetje finančna sredstva izposodi nenamensko in jih uporabi za pridobitev sredstva v pripravi, podjetje znesek stroškov izposoje, primernih za usredstvenje, določi z uporabo usredstvovalne mere (mere kapitalizacije) za izdatke za tako sredstvo. Usredstvovalna mera (mera kapitalizacije) je tehtano povprečje stroškov izposojanja, ki se nanašajo na vsa najeta posojila podjetja, ki v obdobju še niso poravnana. Vendar podjetje iz tega izračuna izključi stroške izposoje, ki se nanašajo na najeta posojila, ki so bila namenjena izključno za pridobitev sredstva v pripravi, dokler niso zaključene praktično vse dejavnosti, potrebne za pripravo tega sredstva za nameravano uporabo ali prodajo. Znesek stroškov izposojanja, ki ga podjetje usredstvi v obdobju, ne presega zneska stroškov izposojanja, ki nastanejo v tistem obdobju.
- 15 V nekaterih okoliščinah je ustrezno v izračunavanje tehtanega povprečja stroškov izposojanja vključiti vsa najeta posojila v obvladujočem podjetju in njegovih odvisnih podjetjih; v drugih okoliščinah je ustrezno, da vsako odvisno podjetje uporabi tehtano povprečje stroškov izposojanja, ki se nanašajo na njegova lastna najeta posojila.

Presežek knjigovodske vrednosti sredstva v pripravi nad nadomestljivo vrednostjo

- 16 Če knjigovodska vrednost ali pričakovana končna nabavna vrednost sredstva v pripravi presega njegovo nadomestljivo vrednost ali čisto iztržljivo vrednost, je treba knjigovodsko vrednost prevrednotiti navzdol ali odpisati v skladu z zahtevami drugih standardov. V nekaterih okoliščinah je treba znesek prevrednotenja navzdol ali odpisa razveljaviti v skladu z omenjenimi drugimi standardi.

Začetek usredstvovanja

- 17 Podjetje začne usredstvovati stroške izposojanja kot del nabavne vrednosti sredstva v pripravi na začetni datum. Začetni datum usredstvovanja je datum, ko podjetje prvič izpolni vse od naslednjih pogojev:

(a) v podjetju nastanejo izdatki za sredstvo;

(b) v podjetju nastanejo stroški izposojanja in

(c) podjetje začne dejavnosti, ki so potrebne za pripravo sredstva za nameravano uporabo ali prodajo.

- 18 Izdatki za sredstvo v pripravi so samo tisti, katerih posledice so plačila v denarju, prenos drugih sredstev ali prevzem obrestovanih obveznosti. Izdatki se zmanjšajo za vsako prejeta postopno plačilo in prejete podpore v zvezi s sredstvom (glej MRS 20 Računovodenje državnih podpor in razkrivanje državne pomoči). Povprečna knjigovodska vrednost sredstva v obdobju, vključno s predhodno usredstvenimi stroški izposojanja, je navadno smiselni približek izdatkov, za katere se v tistem obdobju uporabi usredstvovalna mera (mera kapitalizacije).
- 19 Dejavnosti, ki so potrebne za pripravo sredstva za nameravano uporabo ali prodajo, obsegajo več kot le fizično gradnjo sredstva. Vključujejo tehnično in administrativno delo pred začetkom fizične gradnje, kot so dejavnosti, povezane s pridobivanjem dovoljenj pred začetkom fizične gradnje. Toda takšne dejavnosti ne vključujejo posejavanja sredstva, če ni nobenega proizvodnje ali razvijanja, ki bi spreminjalo stanje sredstva. Stroški izposojanja, ki na primer nastanejo, ko se zemljišče razvija, se usredstvi v obdobju, v katerem potekajo dejavnosti, povezane z razvijanjem. Vendar stroški izposojanja, ki nastanejo, ko je zemljišče, pridobljeno za gradbene namene, v posesti brez kakršnega koli povezanega razvojnega delovanja, še ne izpolnjujejo pogojev za usredstvenje.

Začasna ustavitev usredstvovanja

- 20 Podjetje začasno ustavi usredstvovanje stroškov izposojanja, kadar za dalj časa začasno prekine dejaven razvoj sredstva v pripravi.**
- 21 V podjetju lahko stroški izposojanja nastajajo v daljšem obdobju, v katerem podjetje začasno prekine dejavnosti, potrebne za pripravo sredstva za nameravano uporabo ali prodajo. Takšni stroški so stroški posedovanja delno dokončanih sredstev in ne izpolnjujejo pogojev za usredstvenje. Vendar podjetje v obdobju, ko izvaja obsežnejša tehnična ali administrativna dela, običajno ne ustavi začasno usredstvovanja stroškov izposojanja. Podjetje tudi ne ustavi začasno usredstvovanja stroškov izposojanja, če je začasen odlog neizogiben del procesa, s katerim se sredstvo pripravi za nameravano uporabo ali prodajo. Usredstvovanje se na primer nadaljuje tekom daljšega obdobja, v katerem visok vodostaj onemogoča gradnjo mostu, če je v obdobju gradnje visok vodostaj običajen za to zemljepisno območje.

Prenehanje usredstvovanja

- 22 Podjetje preneha usredstvovati stroške izposojanja, ko so zaključene praktično vse dejavnosti, potrebne za pripravo sredstva v pripravi za nameravano uporabo ali prodajo.**
- 23 Sredstvo je navadno pripravljeno za nameravano uporabo ali prodajo, če je njegova fizična gradnja končana, tudi če se še nadaljujejo rutinska administrativna opravila. Če manjkajo samo še manjše dopolnitve, kot je dekoracija nepremičnin po navodilih kupca ali uporabnika, to kaže, da so zaključene praktično vse dejavnosti.
- 24 Če podjetje dokonča gradnjo sredstva v pripravi po delih in je vsak del primeren za uporabo, medtem ko se gradnja drugih delov še nadaljuje, preneha usredstvovati stroške izposojanja, če je zaključilo praktično vse dejavnosti, potrebne za pripravo takega dela za nameravano uporabo ali prodajo.**
- 25 Sredstvo v pripravi, pri katerem je vsak posamezen del primeren za uporabo, medtem ko se gradnja drugih delov še nadaljuje, je na primer poslovni kompleks, ki obsega več zgradb, od katerih je mogoče vsako uporabljati posebej. Sredstvo v pripravi, ki mora biti dokončano, preden je kateri koli del mogoče uporabljati, je na primer industrijski obrat, ki vključuje več procesov, ki potekajo zaporedoma v različnih delih obrata na isti lokaciji, kot je na primer jeklarna.

RAZKRITJA

26 Podjetje razkrije:

- (a) znesek stroškov izposojanja, usredstvenih v obdobju, in
- (b) usredstvovalno mero (mero kapitalizacije), uporabljeno pri določanju zneska stroškov izposojanja, ki so primerni za usredstvenje.

PREHODNE DOLOČBE

- 27 Kadar se zaradi uporabe tega standarda spremeni računovodska usmeritev, podjetje ta standard uporabi za stroške izposojanja, povezane s sredstvi v pripravi, za katera je začetni datum usredstvovanja enak datumu začetka veljavnosti standarda ali poznejši.**

28 Vendar lahko podjetje določi kateri koli drug datum pred datumom začetka veljavnosti in ta standard uporabi za stroške izposojanja, povezane z vsemi sredstvi v pripravi, za katera je začetni datum usredstevovanja enak navedenemu datumu ali poznejši.

28A *S Ciklom letnih izboljšav MSRP 2015–2017*, izdanim decembra 2017, se je spremenil 14. člen. Podjetje te spremembe uporablja za stroške izposojanja, ki nastanejo na dan začetka letnega obdobja poročanja, v katerem podjetje prvič uporabi te spremembe, ali pozneje.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

29 Podjetje ta standard uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi ta standard pred 1. januarjem 2009, to dejstvo razkrije.

29A 6. člen se je spremenil v okviru *Izboljšav MSRP*, izdanih maja 2008. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembo za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.

29B Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, se je spremenil 6. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 9.

29C Z MSRP 16, izdanim januarja 2016, se je spremenil 6. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 16.

29D *S Ciklom letnih izboljšav MSRP 2015–2017*, izdanim decembra 2017, se je spremenil 14. člen ter dodal 28.A člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporabi prej, to dejstvo razkrije.

RAZVELJAVITEV MRS 23 (POPRAVLJEN LETA 1993)

30 Ta standard nadomešča MRS 23 *Stroški izposojanja*, popravljen leta 1993.

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 24

Razkrivanje povezanih oseb

CILJ

- 1 Cilj tega standarda je zagotoviti, da računovodski izkazi podjetja vsebujejo razkritja, potrebna za to, da se opozori na možnost, da so na finančni položaj in poslovni izid podjetja vplivale povezane osebe, transakcije z njimi in nepravna stanja v zvezi z njimi, vključno z zavezami.

PODROČJE UPORABE

- 2 **Ta standard se uporablja za:**

- (a) **prepoznavanje razmerij in transakcij s povezanimi osebami;**
- (b) **prepoznavanje nepravnanih stanj, vključno z zavezami, med podjetjem in njegovimi povezanimi osebami;**
- (c) **ugotavljanje okoliščin, v katerih se zahteva razkritje postavk iz točk (a) in (b), in**
- (d) **določanje razkritij glede teh postavk.**

- 3 Ta standard zahteva razkritje razmerij, transakcij in nepravnanih stanj, vključno z zavezami, s povezanimi osebami v konsolidiranih in ločenih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja ali naložbenikov s skupnim obvladovanjem podjetja, v katero se naloži, ali pomembnim vplivom v njem, predstavljenih v skladu z MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi* ali MRS 27 *Ločeni računovodski izkazi*. Ta standard se uporablja tudi za posamezne računovodske izkaze.
- 4 Transakcije in nepravna stanja s povezanimi osebami, ki vključujejo druga podjetja v skupini, se razkrijejo v računovodskih izkazih podjetja. Transakcije in nepravna stanja s povezanimi osebami znotraj skupine, razen tistih med naložbenim podjetjem in njegovimi odvisnimi podjetji, ki se merijo po poštenih vrednostih prek poslovnega izida, se ne vključijo v konsolidirane računovodske izkaze skupine.

NAMEN RAZKRIVANJA POVEZANIH OSEB

- 5 Razmerja med povezanimi osebami so običajna pri trgovanju in poslovanju. Na primer, podjetja pogosto izvajajo del svojih dejavnosti prek odvisnih podjetij, pridruženih podjetij ali v okviru skupnih podvigov. V teh okoliščinah lahko podjetje prek obvladovanja, skupnega obvladovanja ali pomembnega vpliva (pravice do odločanja) vpliva na finančne in poslovne usmeritve podjetja, v katero se naloži.
- 6 Razmerje s povezano osebo lahko vpliva na poslovni izid in finančni položaj podjetja. Povezane osebe utegnejo sklepati transakcije, ki jih nepovezane osebe ne bi. Možno je, da na primer podjetje, ki obvladujočemu podjetju prodaja izdelke po nabavni ceni, izdelkov ne bi prodalo pod istimi pogoji tudi drugemu kupcu. Možno je tudi, da se transakcije s povezanimi osebami ne sklepajo po isti vrednosti kot transakcije z nepovezanimi osebami.
- 7 Razmerje s povezano osebo lahko vpliva na poslovni izid in finančni položaj podjetja, tudi če med njima ne pride do transakcij s povezanimi osebami. Če sam obstoj razmerja lahko vpliva na transakcije med podjetjem in drugimi osebami. Na primer, odvisno podjetje lahko prekine razmerje s poslovnim partnerjem, če njegovo obvladujoče podjetje kupi drugo odvisno podjetje, ki se ukvarja z enako dejavnostjo kot prejšnji poslovni partner. Druga možnost je, da ena oseba opusti kako dejavnost zaradi pomembnega vpliva druge osebe – na primer, obvladujoče podjetje lahko odredi svojemu odvisnemu podjetju, naj se ne ukvarja raziskavami in razvojem.

- 8 Prav iz teh razlogov je za uporabnike računovodskih izkazov lahko koristno poznavanje transakcij podjetja, nepravilnih stanj, vključno z zavezami, in razmerij s povezanimi osebami, saj vse to vpliva na oceno poslovanja podjetja ter oceno tveganj in priložnosti, s katerimi se podjetje sooča.

OPREDELITVE POJMOV

9 V tem standardu se uporabljajo naslednji izrazi, katerih pomen je natančno določen:

Povezana oseba je posameznik ali podjetje, ki je povezano s podjetjem, ki pripravlja računovodske izkaze (v tem standardu: poročajoče podjetje).

(a) Posameznik ali ožji član posameznikove družine je povezan s poročajočim podjetjem, če ta posameznik:

(i) obvladuje ali je vključen v skupno obvladovanje poročajočega podjetja,

(ii) ima pomemben vpliv v poročajočem podjetju ali

(iii) je član ključnega poslovnega osebja poročajočega podjetja ali obvladujočega podjetja poročajočega podjetja.

(b) Podjetje je povezano s poročajočim podjetjem, če velja kateri koli od naslednjih pogojev:

(i) podjetje in poročajoče podjetje sta člana iste skupine (kar pomeni, da je vsako obvladujoče podjetje, odvisno podjetje in drugo odvisno podjetje povezano z drugimi podjetji),

(ii) eno od podjetij je pridruženo podjetje ali skupni podvig drugega podjetja (ali pridruženo podjetje ali skupni podvig člana skupine, katere član je drugo podjetje),

(iii) obe podjetji sta skupni podvig iste tretje osebe,

(iv) eno podjetje je skupni podvig tretjega podjetja, drugo podjetje pa je pridruženo podjetje tretjega podjetja,

(v) podjetje je program pozaposlitvenih zaslužkov za zaposlene v poročajočem podjetju ali podjetju, ki je povezano s poročajočim podjetjem. Če je samo poročajoče podjetje takšen program, so delodajalci, ki sponzorirajo program, prav tako povezani s poročajočim podjetjem,

(vi) podjetje obvladuje ali skupno obvladuje posameznik iz točke (a),

(vii) posameznik iz točke (a)(i) ima pomemben vpliv v podjetju ali je član ključnega poslovnega osebja podjetja (ali obvladujočega podjetja podjetja),

(viii) podjetje ali kateri koli član skupine, katere del je podjetje, zagotavlja storitve ključnega poslovnega osebja poročajočemu podjetju ali obvladujočemu podjetju poročajočega podjetja.

Transakcija s povezano osebo je prenos sredstev, storitev ali obvez med poročajočim podjetjem in povezano osebo ne glede na to, ali se za to zaračuna kaka cena ali ne.

Ožji člani posameznikove družine so tisti člani družine, za katere je mogoče pričakovati, da bi lahko vplivali na tega posameznika pri odnosih s podjetjem, ali na katere bi lahko ta posameznik vplival tudi sam, pri čemer so to lahko:

- (a) otroci in zakonec ali partner navedenega posameznika;
- (b) otroci zakonca ali partnerja navedenega posameznika in
- (c) družinski člani, ki jih vzdržuje navedeni posameznik ali zakonec navedenega posameznika ali partner navedenega posameznika.

Nadomestila vključujejo vse zasluzke zaposlenih (v skladu z opredelitvijo v MRS 19 *Zasluzki zaposlenih*), tudi zasluzke, za katere se uporablja MSRP 2 *Plačilo na podlagi delnic*. Zasluzki zaposlenih so vse oblike izplačanih, plačljivih ali zagotovljenih nadomestil s strani podjetja oziroma v njegovem imenu v zameno za storitve (službovanje), ki jih posameznik opravlja za podjetje. Sem spadajo tudi nadomestila, ki so v zvezi s podjetjem izplačana v imenu obvladujočega podjetja. Nadomestila vključujejo:

- (a) **kratkoročne zasluzke zaposlenih, kot so plače in prispevki za socialno zavarovanje, plačan letni dopust in plačan bolniški dopust, deleži v dobičku in nagrade (če so plačljivi v dvanajstih mesecih po koncu obdobja) ter nedenarni zasluzki (kot so zdravstvena oskrba, nastanitev, avtomobili in brezplačni ali subvencionirani proizvodi ali storitve) sedanjih zaposlenih;**
- (b) **pozaposlitvene zasluzke, kot so pokojnine, drugi upokojitveni zasluzki, pozaposlitveno življenjsko zavarovanje in pozaposlitveno zdravstveno varstvo;**
- (c) **druge dolgoročne zasluzke zaposlenih, tudi plačan dopust za dolgo službovanje ali študijski dopust, jubilejne nagrade ali druge nagrade za dolgo službovanje, nadomestila za čas dolgotrajne nezmožnosti za delo ter deleži v dobičku, nagrade in odloženi zasluzki, če niso v celoti plačljivi v dvanajstih mesecih po koncu obdobja,**
- (d) **odpravnine in**
- (e) **plačilo na podlagi delnic.**

Ključno poslovodno osebje so tisti posamezniki, ki imajo posredno ali neposredno pristojnost in odgovornost na področjih načrtovanja, usmerjanja in obvladovanja dejavnosti podjetja, vključno z vsemi direktorji podjetja (izvršnimi ali drugimi).

Država se nanaša na vlado, državne organe in podobne organe na lokalni, nacionalni ali mednarodni ravni.

Podjetje, ki je povezano z državo, je podjetje, ki ga država obvladuje, skupno obvladuje ali ima pomemben vpliv v njem.

Pojmi „obvladovanje“, „naložbeno podjetje“, „skupno obvladovanje“ in „pomemben vpliv“ so opredeljeni v MSRP 10, MSRP 11 *Skupni aranžmaji* oziroma MRS 28 *Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige* ter se v tem standardu uporabljajo v smislu iz navedenih MSRP.

- 10 Pri preučevanju vseh možnih oblik razmerij med povezanimi osebami se pozornost nameni zlasti vsebini razmerja in ne le pravni obliki.
- 11 Za namene tega standarda povezane osebe niso:
- (a) dve podjetji, če imata skupnega direktorja ali drugega člana ključnega poslovnega osebja ali če ima član ključnega poslovnega osebja enega podjetja pomemben vpliv v drugem podjetju;
  - (b) dva sopodvižnika, če gre za skupno obvladovanje skupnega podviga;
  - (c) (i) osebe, ki zagotovijo financiranje,
    - (ii) sindikati,
    - (iii) gospodarske javne službe,
    - (iv) ministrstva in organi države, ki ne obvladuje, skupno obvladuje ali ima pomemben vpliv v poročajočem podjetju,zgolj na podlagi običajnega poslovanja s podjetjem (čeprav lahko omejujejo svobodo podjetja pri njegovem delovanju ali sodelujejo pri njegovem odločanju);
  - (d) posamezna stranka, dobavitelj, dajalec franšize, distributer ali splošni zastopnik, s katerim podjetje opravi pomemben del svojega poslovanja, in to zgolj zaradi iz zahajajoče gospodarske odvisnosti.
- 12 V opredelitvi povezane osebe vključuje pridruženo podjetje odvisna podjetja pridruženega podjetja, skupni podvig pa vključuje odvisna podjetja skupnega podviga. Zato sta na primer odvisno podjetje pridruženega podjetja in naložbenik, ki ima pomemben vpliv v pridruženem podjetju, medsebojno povezana.

RAZKRITJA

Vsa podjetja

- 13 Razmerja med obvladujočim podjetjem in njegovimi odvisnimi podjetji se razkrijejo ne glede na to, ali med njimi pride do transakcij ali ne. Podjetje razkrije ime svojega obvladujočega podjetja in končne obvladujoče osebe, če ni ista kot obvladujoče podjetje. Če niti obvladujoče podjetje niti končna obvladujoča oseba ne pripravlja konsolidiranih računovodskih izkazov za javno uporabo, se razkrije tudi ime naslednjega nadrejenega obvladujočega podjetja, ki pripravlja take izkaze.**
- 14 Da bi si uporabniki računovodskih izkazov lahko ustvarili mnenje o učinkih razmerij s povezanimi osebami na podjetje, je treba ustrezno razkriti razmerja med povezanimi osebami, kadar gre za obvladovanje, ne glede na to, ali med njimi pride do transakcij ali ne.
- 15 Poleg zahtev po razkritju iz MRS 27 in MSRP 12 *Razkritje deležev v drugih podjetjih* mora biti izpolnjena tudi zahteva po razkritju razmerja s povezanimi osebami med obvladujočim podjetjem in njegovimi odvisnimi podjetji.

- 16 V 13. členu se omenja naslednje nadrejeno obvladujoče podjetje. To je prvo obvladujoče podjetje nad neposrednim obvladujočim podjetjem v skupini, ki pripravlja konsolidirane računovodske izkaze za javno uporabo.
- 17 **Podjetje razkrije višino nadomestil za ključno poslovodno osebje v skupni vrednosti ter po naslednjih kategorijah:**
- (a) kratkoročni zasluži zaposlenih;
  - (b) pozaposlitveni zasluži;
  - (c) drugi dolgoročni zasluži;
  - (d) odpravnine in
  - (e) plačilo na podlagi delnic.
- 17A Če podjetje prejme storitve ključnega poslovodnega osebja od drugega podjetja („poslovodno podjetje“), mu ni treba uporabljati zahteve iz 17. člena za nadomestila, plačana ali plačljiva s strani poslovodnega podjetja zaposlenim ali direktorjem poslovodnega podjetja.
- 18 Če je v podjetju v obdobjih, zajetih v računovodskih izkazih, prišlo do transakcij s povezanimi osebami, podjetje razkrije značilnosti razmerja med povezanimi osebami ter tudi informacije o teh transakcijah in neporavnanih stanjih, vključno z zavezami, ki so potrebne, da uporabniki razumejo morebitni učinek razmerja na računovodske izkaze. Ta razkritja se zahtevajo poleg razkritij iz 17. člena. Razkritja zajemajo vsaj:
- (a) vrednost transakcij;
  - (b) višino neporavnanih stanj, vključno z zavezami, in:
    - (i) veljavne določbe in pogoje, vključno s tem, ali so zavarovane, ter vrsto nadomestila za njihovo poravnavo ter
    - (ii) podrobnosti o vseh izdanih ali prejetih jamstvih;
  - (c) rezervacije za dvomljive dolgove v povezavi z višino neporavnanih stanj in
  - (d) odhodke, pripoznane v obravnavanem obdobju, v zvezi s slabimi ali dvomljivimi dolgovi, ki bi jih morale poravnati povezane osebe.
- 18A Razkrijejo se zneski, ki jih podjetje porabi za opravljanje storitev ključnega poslovodnega osebja, ki jih zagotavlja ločeno poslovodno podjetje.
- 19 Razkritja iz 18. člena se navedejo ločeno za vsako od naslednjih kategorij:
- (a) obvladujoče podjetje;
  - (b) podjetja s skupnim obvladovanjem podjetja ali pomembnim vplivom v njem;

- (c) **odvisna podjetja;**
  - (d) **pridružena podjetja;**
  - (e) skupni podvigi, v katerih je podjetje sopodvižnik;
  - (f) **ključno poslovodno osebje v podjetju ali obvladujočem podjetju in**
  - (g) **druge povezane osebe.**
- 20 Razvrstitev zneskov obveznosti in terjatev do povezanih oseb iz različnih kategorij, ki jo zahteva 19. člen, je razširitev zahteve po razkritju iz MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov*, ki določa, da je treba informacije predstaviti v izkazu finančnega položaja ali v pojasnilih. Kategorije so razširjene, tako da je analiza stanj v zvezi s povezanimi osebami celovitejša, in se uporabljajo za transakcije s povezanimi osebami.
- 21 V nadaljevanju so navedeni primeri transakcij, ki jih je treba razkriti, če so opravljene s povezano osebo:
- (a) nakupi ali prodaje proizvodov (dokončanih ali nedokončanih);
  - (b) nakupi ali prodaje nepremičnin in drugih sredstev;
  - (c) opravljanje ali prejemanje storitev;
  - (d) najemi;
  - (e) prenosi raziskav in razvoja;
  - (f) prenosi na podlagi licenčnih pogodb;
  - (g) prenosi na podlagi dogovorov o financiranju (tudi posojila in prispevki v lastniški kapital v denarju ali v naravi);
  - (h) izdajanje jamstev ali zavarovanja s premoženjem;
  - (i) zaveze k dejanjem, če se v prihodnosti zgodi ali se ne zgodi določen dogodek, vključno s še neizpolnjenimi pogodbami ⁽¹²⁾ (pripoznanimi in nepripoznanimi), in
  - (j) poravnava obveznosti v imenu podjetja ali poravnava obveznosti s strani podjetja v imenu povezane osebe.
- 22 Udeležba obvladujočega podjetja ali odvisnega podjetja v programu z določenimi zaslužki, ki deli tveganja s podjetji v skupini, je transakcija s povezano osebo (glej 42. člen MRS 19 (kot je bil spremenjen leta 2011)).
- 23 Razkritja, da so bile transakcije s povezanimi osebami opravljene po istih pogojih, kot veljajo pri transakcijah pod običajnimi tržnimi pogoji, se navedejo le, če je obstoj takšnih pogojev možno dokazati.

⁽¹²⁾ MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva* opredeljuje neizpolnjene pogodbe kot pogodbe, pri katerih nobena stranka ni izpolnila svojih obvez ali pa sta obe stranki svoje obveze izpolnili delno in v enakem obsegu.

- 24 Postavke podobne narave je dovoljeno razkrivati združeno, razen če je ločeno razkrivanje nujno za razumevanje učinkov, ki jih imajo transakcije s povezanimi osebami na računovodske izkaze podjetja.

Podjetja, ki so povezana z državo

- 25 Poročajoče podjetje je izvzeto iz zahtev po razkritju iz 18. člena v zvezi s transakcijami in nepravilnimi stanji, vključno z zavezami, s povezanimi osebami, če je povezana oseba:

(a) država, ki obvladuje poročajoče podjetje ali ga skupaj obvladuje ali ima pomemben vpliv v njem, in

(b) drugo podjetje, ki je povezana oseba, ker ista država obvladuje poročajoče podjetje in to drugo podjetje ali ju skupaj obvladuje ali ima v obeh pomemben vpliv;

- 26 Če poročajoče podjetje uporabi izvzetje iz 25. člena, razkrije naslednje podatke o transakcijah in povezanih nepravilnih stanjih iz 25. člena:

(a) naziv države in značilnosti njenega razmerja s poročajočim podjetjem (tj. obvladovanje, skupno obvladovanje ali pomemben vpliv);

(b) naslednje ustrezno podrobne informacije, ki omogočajo, da uporabniki računovodskih izkazov podjetja razumejo učinek transakcij s povezanimi osebami na računovodske izkaze podjetja:

(i) značilnosti in vrednost vsake posamezne pomembne transakcije ter

(ii) za druge transakcije, ki so skupaj, vendar ne posamično pomembne, kvalitativno ali kvantitativno navedbo njihovega obsega. Vrste transakcij vključujejo transakcije iz 21. člena.

- 27 Poročajoče podjetje v svoji presoji za določitev ravni podrobnosti, ki jih je treba razkriti v skladu z zahtevami iz 26.(b) člena, upošteva tesnost razmerij med povezanimi osebami in druge dejavnike, ki so pomembni za določitev ravni pomembnosti transakcij, kot je na primer vprašanje, ali je transakcija:

(a) pomembna v smislu velikosti;

(b) izvedena pod netržnimi pogoji;

(c) zunaj okvira običajnega vsakodnevnega poslovanja, kot sta nakup in prodaja podjetja;

(d) razkrita regulativnim ali nadzornim organom;

(e) sporočena višjemu vodstvu;

(f) predmet odobritve delničarjev.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI IN PREHOD

- 28 Podjetje uporablja ta standard za nazaj za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2011 ali pozneje. Uporaba standarda v celoti ali delnega izvzetja iz 25.–27. člena za podjetja, ki so povezana z državo, pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporabi standard v celoti ali navedeno delno izvzetje za obdobje, ki se začne pred 1. januarjem 2011, to dejstvo razkrije.
- 28A Z MSRP 10, MSRP 11 *Skupni aranžmaji* in MSRP 12, izdanimi maja 2011, so se spremenili 3., 9., 11.(b), 15., 19.(b) in (e) ter 25. člen. Podjetje uporablja navedene spremembe, kadar uporablja MSRP 10, MSRP 11 in MSRP 12.
- 28B Z dokumentom *Naložbena podjetja* (spremembe MSRP 10, MSRP 12 in MRS 27), izdanim oktobra 2012, sta se spremenila 4. in 9. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje. Uporaba sprememb iz dokumenta *Naložbena podjetja* pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporabi pred tem datumom, vse spremembe, vključene v dokument *Naložbena podjetja*, uporablja hkrati.
- 28C S *Ciklom letnih izboljšav MSRP 2010–2012*, izdanim decembra 2013, se je spremenil 9. člen ter dodala 17.A in 18. A člen. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2014 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje to spremembo uporabi za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.

RAZVELJAVITEV MRS 24 (2003)

- 29 Ta standard nadomešča MRS 24 *Razkrivanje povezanih oseb* (kot je bil popravljen leta 2003).

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 26

Računovodenje in poročanje pokojninskih programov

PODROČJE UPORABE

- 1 **Ta standard se uporablja v računovodskih izkazih pokojninskih programov, kadar se takšni računovodski izkazi pripravljajo.**
- 2 Pokojninski programi so včasih označeni z različnimi drugimi nazivi kot „pokojninski skladi“, „pokojninske sheme“ ali „pokojninski sistemi“. Ta standard obravnava pokojninski program kot poročajoče podjetje, ki je ločeno od delodajalcev upravičencev programa. Vsi drugi standardi se uporabljajo pri računovodskih izkazih pokojninskih programov v obsegu, v katerem jih ne nadomešča ta standard.
- 3 Ta standard obravnava računovodenje programa in poročanje programa vsem upravičencem. Ne obravnava pa poročil posameznim upravičencem o njihovih upokojitvenih zasluških.
- 4 MRS 19 *Zasluzki zaposlenih* obravnava ugotavljanje stroškov upokojitvenih zaslužkov v računovodskih izkazih delodajalcev, ki imajo programe za zagotavljanje upokojitvenih zaslužkov. Ta standard zato dopolnjuje MRS 19.
- 5 Pokojninski programi se lahko opredelijo kot programi z določenimi prispevki ali programi z določenimi zasluški. Mnogi zahtevajo ustanovitev ločenih skladov, ki so lahko samostojne pravne osebe ali ne in imajo svoje skrbnike ali ne; vanje se vplačujejo prispevki in iz njih se plačujejo upokojitveni zasluški. Ta standard se uporablja ne glede na to, ali je ustanovljen tak sklad ali ne oziroma ali obstajajo skrbniki ali ne.
- 6 Za pokojninske programe, ki vložijo svoja sredstva v zavarovalnice, veljajo enake računovodske zahteve in zahteve glede financiranja, kot veljajo za zasebne naložbe, zato se ta standard nanaša tudi nanje, razen če je pogodba z zavarovalnico sklenjena v imenu posameznega upravičenca ali skupine upravičencev, obveznost zagotavljanja upokojitvenih zaslužkov pa je izključno odgovornost zavarovalnice.
- 7 Ta standard ne obravnava drugih zaslužkov zaposlenih, kot so odpravnine, dogovori o odloženih nadomestilih, nagrade za dolgo službovanje, posebni programi predčasnega upokojevanja ali odpuščanja zaradi odpravljanja delovnih mest, programi zdravstvenega in socialnega zavarovanja ter programi nagrad. Tudi državni dogovori o socialnem zavarovanju so izključeni iz področja uporabe tega standarda.

OPREDELITVE POJMOV

8 V tem standardu se uporabljajo naslednji izrazi, katerih pomen je natančno določen:

Pokojninski programi so programi, s katerimi podjetje zagotavlja zasluzke zaposlenim v trenutku prenehanja službovanja ali pozneje (v obliki letnega zneska ali enkratnega plačila), če je takšne zasluzke ali prispevke zanje mogoče določiti ali oceniti vnaprej, še pred upokojitvijo, na podlagi določb dokumenta ali na podlagi običajnih praks podjetja.

Programi z določenimi prispevki so pokojninski programi, v katerih so zneski, ki naj bi bili izplačani v obliki upokojitvenih zaslužkov, odvisni od prispevkov v sklad, pa tudi od donosnosti finančnih naložb sklada.

Programi z določenimi zasluški so pokojninski programi, v katerih so zneski, ki naj bi bili izplačani v obliki upokojitvenih zaslužkov, običajno določeni glede na posameznikov zaslužek in/ali delovno dobo.

Financiranje je prenašanje sredstev na subjekt (*sklad*), ki je ločen od podjetja, za zadovoljevanje prihodnjih obveznosti v zvezi s plačevanjem upokojitvenih zaslužkov.

V tem standardu pa so uporabljeni tudi naslednji izrazi:

Upravičenci so člani pokojninskega programa in drugi, ki so upravičeni do zaslužkov po programu.

Čista razpoložljiva sredstva za zasluzke so sredstva pokojninskega programa, zmanjšana za obveznosti, ki ne spadajo v aktuarsko sedanjo vrednost obljubljenih upokojitvenih zaslužkov.

Aktuarska sedanja vrednost obljubljenih upokojitvenih zaslužkov je sedanja vrednost pričakovanih izplačil po pokojninskem programu sedanjim in nekdanjim zaposlenim, ki jo je mogoče pripisati že opravljenemu službovanju.

Zajamčeni zasluzki so zasluzki, do katerih pravica pod pogoji iz pokojninskega programa ni odvisna od nadaljnega službovanja.

- 9 V nekatere pokojninske programe vplačujejo drugi subjekti in ne delodajalci; ta standard se uporablja tudi za računovodske izkaze takih programov.
- 10 Večina pokojninskih programov je zasnovana na formalnih sporazumih, nekateri pa so sicer neformalni, vendar so zaradi uveljavljenih praks delodajalcev pridobili določeno raven obveze. Nekateri programi delodajalcem sicer omogočajo, da omejijo svoje obveze po programih, vendar podjetje ponavadi težko ukine program, če želi obdržati zaposlene. Za formalne in neformalne programe veljajo enake računovodske in poročevalske rešitve.
- 11 Mnogo pokojninskih programov določa ustanovitev ločenih skladov, v katere se vplačujejo prispevki in iz katerih se izplačujejo zasluzki. Take sklade lahko upravljajo osebe, ki pri odločanju o sredstvih sklada delujejo neodvisno. V nekaterih državah jih imenujejo skrbniki (kuratorji). Izraz skrbnik je uporabljen v tem standardu za označevanje takih oseb, pa naj je skrbništvo vzpostavljeno ali ne.
- 12 Pokojninski programi so običajno opisani bodisi kot programi z določenimi prispevki bodisi kot programi z določenimi zasluzki, ki imajo vsak svoje značilnosti. Včasih obstajajo programi, ki imajo značilnosti enih in drugih; taki mešani programi so obravnavani v tem standardu, kot da gre za programe z določenimi zasluzki.

PROGRAMI Z DOLOČENIMI PRISPEVKI

13 Računovodski izkaz programa z določenimi prispevki vsebuje izkaz čistih razpoložljivih sredstev za zasluzke in opis politike financiranja.

- 14 Pri programu z določenimi prispevki je obseg prihodnjih zaslužkov upravičencev odvisen od prispevkov, ki jih vplačuje delodajalec, upravičenec ali oba, pa tudi od gospodarnosti poslovanja in dobičkov iz naložb sklada. Delodajalec običajno izpolni obvezo s tem, da vplača prispevke v sklad. Navadno ni potrebno svetovanje aktuarja, čeprav se ga včasih uporabi za izdelavo ocen prihodnjih zaslužkov, ki jih je mogoče doseči na podlagi sedanjih prispevkov ter različnih ravni prihodnjih prispevkov in dobičkov iz naložb.
- 15 Upravičence zanimajo dejavnosti programa, saj neposredno vplivajo na raven njihovih prihodnjih zaslužkov. Vedeti želijo, ali so bili prispevki prejeti in ali je zagotovljen ustrezen nadzor za zaščito njihovih pravic. Delodajalca pa zanimata učinkovitost in primerno delovanje programa.

16 Cilj poročanja o programu z določenimi prispevki je redno zagotavljati informacije o programu in o uspešnosti njegovih naložb. Ta cilj se običajno doseže s pripravo računovodskih izkazov, ki vsebujejo:

- (a) opis pomembnih dejavnosti v obravnavanem obdobju in posledic sprememb programa ter članstva ter določb in pogojev,
- (b) izkaze o transakcijah in donosnosti naložb v obravnavanem obdobju ter finančnem položaju programa na koncu obravnavanega obdobja, in
- (c) opis naložbenih usmeritev.

PROGRAMI Z DOLOČENIMI ZASLUŽKI

17 Računovodski izkaz programa z določenimi zasluži vsebuje:

(a) izkaz, ki prikazuje:

(i) čista razpoložljiva sredstva za zasluzke,

(ii) aktuarsko sedanjo vrednost obljubljenih upokojitvenih zaslužkov, ki razlikuje med zajamčenimi in nezajamčenimi zasluži, in

(iii) nastali presežek ali primanjkljaj, ali

(b) izkaz čistih razpoložljivih sredstev za zasluzke, ki vsebuje:

(i) pojasnilo o aktuarski sedanji vrednosti obljubljenih upokojitvenih zaslužkov, ki razlikuje med zajamčenimi in nezajamčenimi zasluži, ali

(ii) sklic na te informacije v spremljajočem aktuarskem poročilu.

Če na dan računovodskih izkazov ni pripravljena aktuarska ocena, se kot podlaga uporabi zadnja ocena in razkrije datum, ko je bila izdelana.

18 Za namene 17. člena aktuarska sedanja vrednost obljubljenih upokojitvenih zaslužkov temelji na zaslužkih, ki so po programu obljubljeni za opravljeno službovanje, pri čemer se uporabi bodisi trenutna raven plač bodisi raven predvidenih plač in se razkrije uporabljena podlaga. Razkrijejo se tudi učinki vseh morebitnih sprememb aktuarskih predpostavk, ki so pomembno vplivale na aktuarsko sedanjo vrednost obljubljenih upokojitvenih zaslužkov.

19 V računovodskih izkazih je pojasnjena povezava med aktuarsko sedanjo vrednostjo obljubljenih upokojitvenih zaslužkov in čistimi razpoložljivimi sredstvi za zasluzke ter politiko financiranja obljubljenih zaslužkov.

20 Pri programu z določenimi zasluži je izplačilo obljubljenih upokojitvenih zaslužkov odvisno od finančnega položaja programa in od sposobnosti tistih, ki prispevajo vanj, za prihodnje prispevke, pa tudi od donosnosti naložb in gospodarnosti poslovanja programa.

- 21 Program z določenimi zasluzki potrebuje obcasno aktuarsko svetovanje, da se oceni finančno stanje programa, preverijo uporabljene predpostavke in priporoči raven prihodnjih prispevkov.
- 22 Cilj poročanja o programu z določenimi zasluzki je redno zagotavljati informacije o finančnih virih in delovanju programa, ki so koristne pri ocenjevanju razmerja med zbranimi sredstvi in zasluzki skozi čas. Ta cilj je običajno mogoče doseči s pripravo računovodskih izkazov, ki vsebujejo:
- (a) opis pomembnih dejavnosti v obravnavanem obdobju in posledic sprememb programa ter članstva ter določb in pogojev,
  - (b) izkaze o transakcijah in donosnosti naložb v obravnavanem obdobju ter finančnem položaju programa na koncu obravnavanega obdobja,
  - (c) aktuarske informacije kot del izkazov ali v obliki ločenega poročila in
  - (d) opis naložbenih usmeritev.

Aktuarska sedanja vrednost obljubljenih upokojitvenih zasluzkov

- 23 Sedanjo vrednost pričakovanih izplačil po pokojninskem programu je mogoče izračunati in o njej poročati na podlagi trenutne ravni plač ali predvidene ravni plač do upokojitve upravičencev.
- 24 Med razlogi za uporabo metode, zasnovane na trenutni ravni plač, so:
- (a) aktuarsko sedanjo vrednost obljubljenih upokojitvenih zasluzkov, ki je vsota zneskov, trenutno pripadajočih vsakemu upravičencu v programu, je mogoče izračunati bolj nepristransko kot predvideno raven plač, ker se pri takem izračunu uporablja manj predpostavk,
  - (b) povišanje zasluzkov, ki ga je mogoče pripisati povišanju plač, postane obveza po programu v trenutku, ko se plače povišajo, in
  - (c) aktuarska sedanja vrednost obljubljenih upokojitvenih zasluzkov je v primeru, ko se uporabi trenutna raven plač, na splošno tesneje povezana s plačljivim zneskom, če program preneha ali začasno preneha delovati.
- 25 Med razlogi za uporabo metode, zasnovane na predvideni ravni plač, so:
- (a) finančne informacije je treba pripraviti ob predpostavki delujočega podjetja ne glede na potrebne predpostavke in ocene,
  - (b) po programih zadnje plače se določajo zasluzki tako, da se upoštevajo plače na dan upokojitve ali tik pred njim, zato je treba predvideti plače, ravni prispevkov in stopnje donosa, ter
  - (c) če se predvidene plače ne upoštevajo, kadar je financiranje večinoma odvisno od predvidenih plač, lahko program v poročilu izkazuje presežek financiranja, čeprav dejanskega presežka ni, ali pa zadostnost financiranja, čeprav je prenizko.

- 26 Aktuarska sedanja vrednost obljubljenih upokojitvenih zaslužkov, temelječa na trenutnih plačah, se razkrije v računovodskih izkazih programa, da se prikaže obveza za zasluzke, zaslužene do datuma računovodskih izkazov. Z razkritjem aktuarske sedanje vrednosti obljubljenih upokojitvenih zaslužkov, temelječe na predvidenih plačah, se prikaže obseg možne obveze ob predpostavki delujočega podjetja, ki je običajna podlaga financiranja. Poleg razkritja aktuarske sedanje vrednosti obljubljenih upokojitvenih zaslužkov mora poročilo včasih vsebovati zadostno pojasnilo, ki jasno kaže kontekst, v okviru katerega je treba razumeti aktuarsko sedanjo vrednost obljubljenih upokojitvenih zaslužkov. Tako pojasnilo je lahko v obliki informacij o zadostnosti načrtovanega prihodnjega financiranja in o politiki financiranja, ki temelji na predvidenih plačah. To se lahko vključi v računovodske izkaze ali pa je del aktuarjevega poročila.

Pogostost aktuarskega ocenjevanja

- 27 V mnogih državah se opravljajo aktuarska ocenjevanja najpogosteje vsaka tri leta. Če na dan računovodskega izkaza ni pripravljena aktuarska ocena, se kot podlaga uporabi zadnja ocena in razkrije datum, ko je bila izdelana.

Vsebina računovodskih izkazov

- 28 V primeru programa z določenimi zasluzki je treba informacije predstaviti v eni od naslednjih oblik, ki odražajo različne metode razkrivanja in predstavljanja aktuarskih informacij:

- (a) v računovodske izkaze je vključen izkaz, prikazuje čist razpoložljiva sredstva za zasluzke, pa tudi aktuarsko sedanjo vrednost obljubljenih upokojitvenih zaslužkov in nastali presežek ali primanjkljaj. Računovodski izkazi o programu vsebujejo tudi izkaz sprememb čistih razpoložljivih sredstev za zasluzke in sprememb aktuarske sedanje vrednosti obljubljenih upokojitvenih zaslužkov. Računovodski izkazi lahko vsebujejo tudi ločeno aktuarsko poročilo, ki služi kot potrditev aktuarske sedanje vrednosti obljubljenih upokojitvenih zaslužkov;
- (b) računovodski izkazi, ki vsebujejo izkaz čistih razpoložljivih sredstev za zasluzke, in izkaz sprememb čistih razpoložljivih sredstev za zasluzke. Aktuarska sedanja vrednost obljubljenih upokojitvenih zaslužkov se razkrije v pojasnilu k računovodskim izkazom. Računovodski izkazi lahko vsebujejo tudi aktuarsko poročilo, ki služi kot potrditev aktuarske sedanje vrednosti obljubljenih upokojitvenih zaslužkov; in
- (c) računovodske izkaze, ki vsebujejo izkaz čistih razpoložljivih sredstev za zasluzke, pa tudi izkaz sprememb omenjenih sredstev, z aktuarsko sedanjo vrednostjo obljubljenih upokojitvenih zaslužkov, ki je prikazana v ločenem aktuarskem poročilu.

V vsaki obliki predstavljanja lahko izkaze dopolnjuje še poročilo skrbnikov, ki ima naravo poročila posloводства, pa tudi poročilo o naložbah.

- 29 Zagovorniki oblik, opisanih v 28.(a) in (b) členu, menijo, da številčni prikaz obljubljenih upokojitvenih zaslužkov in druge informacije, ki so v teh oblikah na voljo, pomagajo uporabniku pri ocenjevanju trenutnega stanja programa in verjetnosti, da bo program lahko izpolnil svoje obveze. Menijo tudi, da morajo biti računovodski izkazi popolni sami po sebi, ne pa odvisni od spremljajočih izkazov. Nekateri pa menijo, da lahko oblika, opisana v 28.(a) členu, daje vtis, kot da obstaja obveznost, aktuarska sedanja vrednost obljubljenih upokojitvenih zaslužkov pa naj ne bi imela vseh značilnosti obveznosti.

- 30 Zagovorniki oblike, opisane v 28.(c) členu, menijo, da aktuarske sedanje vrednosti obljubljenih upokojitvenih zaslužkov ne bi smeli vključiti v izkaz čistih razpoložljivih sredstev za zasluzke, kot je opisano v 28.(a) členu, ali je celo razkriti v pojasnilu, kot predvideva 28.(b) člen, ker se bo neposredno primerjala s sredstvi programa, taka primerjava pa ni nujno utemeljena. Trdijo, da aktuarji ne primerjajo vedno aktuarske sedanje vrednosti obljubljenih upokojitvenih zaslužkov s tržnimi vrednostmi naložb, temveč lahko ocenjujejo sedanjo vrednost denarnih tokov, pričakovanih iz naložb. Zagovorniki te oblike so torej prepričani, da omenjena primerjava zelo verjetno ne bo odražala aktuarjeve splošne ocene programa in da bi se jo lahko napačno razumelo. Nekateri tudi menijo, da lahko take informacije, naj so izmerjene ali ne, vsebuje le ločeno aktuarsko poročilo, v katerem je mogoče zagotoviti tudi ustrezna pojasnila.
- 31 Ta standard sprejema mnenja v prid razkrivanju informacij o obljubljenih upokojitvenih zaslužkih v ločenem aktuarskem poročilu. Zavrača argumente proti številčnemu prikazu aktuarske sedanje vrednosti obljubljenih upokojitvenih zaslužkov. Zaradi tega so oblike, opisane v 28.(a) in (b) členu, po tem standardu sprejemljive, kar velja tudi za obliko, opisano v 28.(c) členu, če se računovodski izkazi sklicujejo na in jim je tudi priloženo aktuarsko poročilo, v katerem je prikazana aktuarska sedanja vrednost obljubljenih upokojitvenih zaslužkov.

VSI PROGRAMI

Ocenjevanje vrednosti sredstev programa

- 32 **Naložbe pokojninskega programa se izkazujejo po pošteni vrednosti. V primeru tržljivih vrednostnih papirjev je poštena vrednost njihova tržna vrednost. Če ima program naložbe, pri katerih je pošteno vrednost nemogoče oceniti, se razkrije razlog, zaradi katerega ni bila uporabljena poštena vrednost.**
- 33 V primeru tržljivih vrednostnih papirjev je poštena vrednost navadno tržna vrednost, ker je po mnenju večine to najuporabnejše merilo vrednostnih papirjev na datum poročila, pa tudi merilo donosnosti naložb v obravnavanem obdobju. Vrednostni papirji, ki imajo točno določeno odkupno vrednost in so bili kupljeni, da bi bilo mogoče zagotoviti izpolnitev obvez po programu ali posebnih delov teh obvez, se lahko izkazujejo po zneskih, ki so zasnovani na njihovi končni odkupni vrednosti, ob predpostavki, da je njihova stopnja donosnosti stalna do zapadlosti v plačilo. Če obstajajo naložbe programa, za katere ni mogoče oceniti poštene vrednosti, kot je na primer lastništvo celotnega podjetja, je treba razkriti razloge, zaradi katerih ni bila uporabljena poštena vrednost. V obsegu, v katerem so naložbe izkazane po vrednosti, ki ni tržna ali poštena, se običajno razkrije tudi poštena vrednost. Sredstva, uporabljena pri poslovanju programa, se računovodsko obravnavajo v skladu z ustreznimi standardi.

Razkritja

- 34 **Računovodski izkazi pokojninskega programa, naj gre za program z določenimi zaslužki ali za program z določenimi prispevki, vsebujejo tudi naslednje informacije:**

(a) izkaz sprememb čistih razpoložljivih sredstev za zasluzke,

(b) pomembne informacije o računovodskih usmeritvah; in

(c) opis programa in učinke njegovih morebitnih sprememb v obravnavanem obdobju.

35 Računovodski izkazi pokojninskih programov lahko vsebujejo naslednje informacije, če je to ustrezno:

- (a) izkaz čistih razpoložljivih sredstev za zasluzke, ki razkriva:
  - (i) stanje sredstev na koncu obravnavanega obdobja, pri čemer morajo biti omenjena sredstva ustrezno razvrščena,
  - (ii) podlago za ocenjevanje vrednosti sredstev,
  - (iii) podrobne podatke o vsaki posamezni naložbi, ki presega bodisi 5 % čistih sredstev, razpoložljivih za zasluzke, bodisi 5 % katerega koli razreda ali vrste vrednostnih papirjev,
  - (iv) podrobne podatke o vsaki naložbi v podjetje delodajalca in
  - (v) obveznosti, ki ne spadajo v aktuarsko sedanjo vrednost obljubljenih upokojitvenih zaslužkov,
- (b) izkaz sprememb čistih razpoložljivih sredstev za zasluzke, ki vsebuje naslednje informacije:
  - (i) prispevke delodajalca,
  - (ii) prispevke zaposlenih,
  - (iii) dohodke od naložb, kot so obresti in dividende,
  - (iv) druge dohodke,
  - (v) izplačane zasluzke ali obveznosti za izplačilo zaslužkov (ki se razčlenijo na primer na izplačila zaradi upokojitve, smrti ali invalidnosti ter na izplačila enkratnih zneskov),
  - (vi) administrativne odhodke,
  - (vii) druge odhodke,
  - (viii) davek od dohodka,
  - (ix) dobičke in izgube iz odtujitev naložb in sprememb vrednosti naložb ter
  - (x) prenose z drugih programov in na druge programe,
- (c) opis politike financiranja,
- (d) v primeru programa z določenimi zasluzki aktuarsko sedanjo vrednost obljubljenih upokojitvenih zaslužkov (ki lahko razlikuje zajamčene zasluzke od nezajamčenih), zasnovano na zaslužkih, obljubljenih po programu za opravljeno službovanje, in ravni trenutnih ali predvidenih plač; take informacije so lahko del aktuarskega poročila, ki se priloži in ga je treba brati skupaj z ustreznimi računovodskimi izkazi, in

(e) v primeru programa z določenimi zasluškami opis pomembnih aktuarskih predpostavk in tudi metode izračunavanja aktuarske sedanje vrednosti obljubljenih upokojitvenih zaslušk.

36 Poročilo o pokojninskem programu vsebuje opis programa, ki je bodisi del računovodskih izkazov bodisi posebno poročilo. V njem so lahko naslednje informacije:

- (a) imena delodajalca in skupin zaposlenih, ki jih zajema program,
- (b) število upravičencev, ki prejemajo zasluge, in število drugih upravičencev, ustrezno razvrščenih po skupinah,
- (c) vrsta programa – program z določenimi prispevki ali program z določenimi zasluškami,
- (d) pojasnilo, ali upravičenci prispevajo v pokojninski program,
- (e) opis upokojitvenih zaslušk, obljubljenih upravičencem,
- (f) opis morebitnih pogojev za prenehanje delovanja programa in
- (g) spremembe v točkah (a)–(f) v obdobju, na katero se nanaša poročilo.

Nič nenavadnega ni, če poročilo omenja tudi druge dokumente, ki so uporabnikom prosto na voljo in opisujejo obravnavani program, ali pa če vsebuje zgolj informacije o poznejših spremembah.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

37 Ta standard se začne uporabljati za računovodske izkaze pokojninskih programov za obdobja, ki se začnejo 1. januarja 1988 ali pozneje.

38 Z dokumentom *Razkritje računovodskih usmeritev*, ki spreminja MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* in Napotke za uporabo MSRP v praksi št. 2 *Presojanje pomembnosti*, izdanim februarja 2021, se je spremenil 34. člen. Podjetje začne navedeno spremembo uporabljati za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2023 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembo za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 27

Ločeni računovodski izkazi

CILJ

- 1 Cilj tega standarda je določiti zahteve v zvezi z računovodenjem in razkrivanjem naložb v odvisna podjetja, skupne podvige in pridružena podjetja, kadar podjetje pripravlja ločene računovodske izkaze.

PODROČJE UPORABE

- 2 **Ta standard se uporablja pri računovodenju naložb v odvisna podjetja, skupne podvige in pridružena podjetja, če se podjetje odloči, da bo predstavilo ločene računovodske izkaze, ali mora to storiti v skladu s predpisi v posamezni državi.**
- 3 Ta standard ne določa, katera podjetja naj pripravijo ločene računovodske izkaze. Uporablja se, kadar podjetje pripravlja ločene računovodske izkaze, ki so skladni z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja.

OPREDELITVE POJMOV

- 4 **V tem standardu se uporabljajo naslednji izrazi, katerih pomen je natančno določen:**

Konsolidirani računovodski izkazi so računovodski izkazi skupine, v katerih so sredstva, obveznosti, lastniški kapital, prihodki, odhodki in denarni tokovi obvladujočega podjetja in njegovih odvisnih podjetij predstavljeni kot izkazi ene gospodarske celote.

Ločeni računovodski izkazi so izkazi, ki jih predloži podjetje in v katerih se lahko v skladu z zahtevami tega standarda odloči, da svoje naložbe v odvisnih podjetjih, skupnih podvigih in pridruženih podjetjih računovodsko obravnava bodisi po nabavni vrednosti v skladu z MSRP 9 *Finančni instrumenti* bodisi po kapitalski metodi, kot je opisana v MRS 28 *Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige*.

- 5 Naslednji izrazi so opredeljeni v Dodatku A k MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi*, Dodatku A k MSRP 11 *Skupni aranžmaji* in 3. členu MRS 28:

- pridruženo podjetje,
- obvladovanje podjetja, v katero se naloži,
- kapitalska metoda,
- skupina,
- naložbeno podjetje,
- skupno obvladovanje,
- skupni podvig,
- sopodvižnik,
- obvladujoče podjetje,
- pomemben vpliv,
- odvisno podjetje.

- 6 Ločeni računovodski izkazi so izkazi, predloženi poleg konsolidiranih računovodskih izkazov ali poleg računovodskih izkazov naložbenika, ki nima naložb v odvisnih podjetjih, ampak ima naložbe v pridruženih podjetjih ali skupnih podvigih, v katerih morajo biti v skladu z MRS 28 naložbe v pridružena podjetja ali skupne podvige računovodsko obravnavane po kapitalski metodi, razen v okoliščinah iz 8.–8.A člena.
- 7 Računovodski izkazi podjetja, ki nima odvisnega ali pridruženega podjetja ali sopodvižnikovega deleža v skupnem podvigu, niso ločeni računovodski izkazi.
- 8 Podjetje, ki je izvzeto v skladu s 4.(a) členom MSRP 10 iz konsolidacije ali v skladu s 17. členom MRS 28 (kakor je bil spremenjen leta 2011) iz uporabe kapitalske metode, lahko pripravi ločene računovodske izkaze kot svoje edine računovodske izkaze.
- 8A Naložbeno podjetje, ki mora v celotnem tekočem obdobju in vseh primerjalnih obdobjih, ki jih predstavi, uporabljati izjemo pri konsolidaciji za vsa svoja odvisna podjetja v skladu z 31. členom MSRP 10, ločene računovodske izkaze predstavi kot svoje edine računovodske izkaze.

PRIPRAVA LOČENIH RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

- 9 **Ločeni računovodski izkazi se pripravijo v skladu z vsemi veljavnimi MSRP, razen kot je določeno v 10. členu.**
- 10 **Podjetje pri pripravi ločenih računovodskih izkazov naložbe v odvisna podjetja, skupne podvige in pridružena podjetja računovodsko obravnava:**
  - (a) **po nabavni vrednosti;**
  - (b) **v skladu z MSRP 9 ali**
  - (c) **po kapitalski metodi, kot je opisana v MRS 28.**

Podjetje enako obravnava vsako kategorijo naložb. Naložbe, računovodsko obravnavane po nabavni vrednosti ali po kapitalski metodi, se računovodsko obravnavajo v skladu z MSRP 5 *Nekratkoročna sredstva v posesti za prodajo in ustavljeno poslovanje*, če so razvrščene med sredstva v posesti za prodajo ali za razdelitev lastnikom (ali vključene v skupino za odtujitev, ki je razvrščena med sredstva v posesti za prodajo ali za razdelitev lastnikom). Merjenje naložb, računovodsko obravnavanih v skladu z MSRP 9, se v tem primeru ne spremeni.

- 11 Če se podjetje v skladu z 18. členom MRS 28 (kot je bil spremenjen leta 2011) odloči, da bo svoje naložbe v pridružena podjetja ali skupne podvige merilo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu z MSRP 9, te naložbe prav tako obravnava na enak način v svojih ločenih računovodskih izkazih.
- 11A Če mora obvladujoče podjetje v skladu z 31. členom MSRP 10 svojo naložbo v odvisno podjetje meriti po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu z MSRP 9, naložbo v odvisno podjetje na enak način računovodsko obravnava tudi v svojih ločenih računovodskih izkazih.
- 11B Ko obvladujoče podjetje preneha biti naložbeno podjetje ali postane naložbeno podjetje, spremembo statusa od datuma spremembe obravnava, kot sledi:
  - (a) ko podjetje preneha biti naložbeno podjetje, naložbe v odvisno podjetje računovodsko obravnava v skladu z 10. členom. Datum spremembe statusa se šteje kot datum prevzema. Pri računovodenju naložbe v skladu z 10. členom je poštena vrednost odvisnega podjetja na datum prevzema enaka predpostavljene plačilu nadomestila;

(i) [črtano]

(ii) [črtano]

(b) ko podjetje postane naložbeno podjetje, naložbe v odvisno podjetje računovodsko obravnava po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu z MSRP 9. Razlika med prejšnjo knjigovodsko vrednostjo in pošteno vrednostjo odvisnega podjetja na datum spremembe statusa naložbenika se pripozna kot dobiček ali izguba v poslovnem izidu. Skupni znesek vseh dobičkov ali izgub, ki so bili v zvezi s temi odvisnimi podjetji predhodno pripoznani v drugem vseobsegajočem donosu, se obravnava, kot če bi naložbeno podjetje ta odvisna podjetja odtujilo na datum spremembe statusa.

12 Dividende odvisnega podjetja, skupnega podviga ali pridruženega podjetja se pripoznajo v ločenih računovodskih izkazih podjetja, ko dobi podjetje pravico do prejema dividende. Dividenda se pripozna v poslovnem izidu, razen če se podjetje odloči za uporabo kapitalne metode; v tem primeru se dividenda pripozna kot zmanjšanje knjigovodske vrednosti naložbe.

13 Kadar obvladujoče podjetje reorganizira strukturo svoje skupine z ustanovitvijo novega podjetja kot svojega obvladujočega podjetja tako, da so izpolnjena naslednja merila:

(a) novo obvladujoče podjetje pridobi obvladovanje prvotnega obvladujočega podjetja z izdajo kapitalnih instrumentov v zameno za obstoječe kapitalne instrumente prvotnega obvladujočega podjetja;

(b) sredstva in obveznosti nove skupine in prvotne skupine so enaka neposredno pred reorganizacijo in po njej ter

(c) lastniki prvotnega obvladujočega podjetja pred reorganizacijo imajo enake absolutne in relativne deleže v čistih sredstvih prvotne skupine in nove skupine neposredno pred reorganizacijo in po njej,

in novo obvladujoče podjetje v svojih ločenih računovodskih izkazih svojo naložbo v prvotno obvladujoče podjetje obravnava v skladu z 10.(a) členom, novo obvladujoče podjetje izmeri nabavno vrednost glede na knjigovodsko vrednost svojega deleža v postavkah lastniškega kapitala, prikazanih v ločenih računovodskih izkazih prvotnega obvladujočega podjetja na datum reorganizacije.

14 Podobno lahko podjetje, ki ni obvladujoče podjetje, ustanovi novo podjetje kot svoje obvladujoče podjetje tako, da izpolni merila iz 13. člena. Zahteve iz 13. člena se uporabljajo tudi za takšne reorganizacije. V takšnih primerih sklicevanja na „prvotno obvladujoče podjetje“ in „prvotno skupino“ pomenijo „prvotno podjetje“.

RAZKRITJA

15 Podjetja uporablja vse veljavne MSRP, ko v svojih ločenih računovodskih izkazih razkriva podatke, vključno z zahtevami v 16. in 17. členu.

16 Kadar se obvladujoče podjetje v skladu s 4.(a) členom MSRP 10 odloči, da ne bo pripravilo konsolidiranih računovodskih izkazov, in namesto teh pripravi ločene računovodske izkaze, v teh ločenih računovodskih izkazih razkrije:

(a) dejstvo, da so računovodski izkazi ločeni računovodski izkazi; da je bilo uporabljeno izvzetje iz konsolidacije; ime in glavni kraj poslovanja (in državo registracije, če se razlikuje) podjetja, čigar konsolidirani računovodski izkazi, ki so skladni z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, so bili pripravljeni za javno uporabo; in naslov, kjer so na voljo ti konsolidirani računovodski izkazi;

(b) seznam pomembnih naložb v odvisna podjetja, skupne podvige in pridružena podjetja, vključno z:

- (i) imeni teh podjetij, v katera je naložilo;
  - (ii) glavnim krajem poslovanja (in državo registracije, če se razlikuje) teh podjetij, v katera je naložilo;
  - (iii) svojimi lastniškimi deleži (in svojimi deleži glasovalnih pravic, če se razlikujejo) v teh podjetjih, v katera je naložilo;
- (c) opis metode, uporabljene pri računovodenju naložb, navedenih v točki (b).
- 16A Kadar naložbeno podjetje, ki je obvladujoče podjetje (vendar ni obvladujoče podjetje iz 16. člena), v skladu z 8. A členom pripravlja ločene računovodske izkaze kot svoje edine računovodske izkaze, to dejstvo razkrije. Naložbeno podjetje prav tako predstavi razkritja, povezana z naložbenimi podjetji, ki jih zahteva MSRP 12 *Razkritje deležev v drugih podjetjih*.
- 17 Kadar obvladujoče podjetje (ki ni obvladujoče podjetje iz 16.–16.A člena) ali naložbenik s skupnim obvladovanjem podjetja, v katero se naloži, ali s pomembnim vplivom v njem pripravi ločene računovodske izkaze, obvladujoče podjetje ali naložbenik navede s temi izkazi povezane računovodske izkaze, pripravljene v skladu z MSRP 10, MSRP 11 ali MRS 28 (kot je bil spremenjen leta 2011). Obvladujoče podjetje ali naložbenik v svojih ločenih računovodskih izkazih razkrije tudi:
- (a) dejstvo, da so izkazi ločeni računovodski izkazi, in razloge, zakaj so ti izkazi pripravljeni, če niso predpisani z zakonom;
  - (b) seznam pomembnih naložb v odvisna podjetja, skupne podvige in pridružena podjetja, vključno z:
    - (i) imeni teh podjetij, v katera je naložilo;
    - (ii) glavnim krajem poslovanja (in državo registracije, če se razlikuje) teh podjetij, v katera je naložilo;
    - (iii) svojimi lastniškimi deleži (in svojimi deleži glasovalnih pravic, če se razlikujejo) v teh podjetjih, v katera je naložilo;
- (c) opis metode, uporabljene pri računovodenju naložb, navedenih v točki (b).

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI IN PREHOD

- 18 Podjetje ta standard uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi ta standard prej, to dejstvo razkrije ter hkrati uporablja MSRP 10, MSRP 11, MSRP 12 in MRS 28 (kot je bil spremenjen leta 2011).
- 18A Z dokumentom *Naložbena podjetja* (spremembe MSRP 10, MSRP 12 in MRS 27), izdanim oktobra 2012, so se spremenili 5., 6., 17. in 18. člen ter dodali 8.A, 11.A–11.B, 16.A in 18.B–18.I člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje navedene spremembe uporabi pred tem datumom, to dejstvo razkrije in vse spremembe, vključene v dokument *Naložbena podjetja*, uporablja hkrati.
- 18B Če na datum začetka uporabe dokumenta *Naložbena podjetja* (ki je za namene tega MSRP začetek letnega obdobja poročanja, za katero se navedene spremembe prvič uporabljajo) obvladujoče podjetje sklene, da je naložbeno podjetje, za svojo naložbo v odvisno podjetje uporablja 18.C–18.I člen.

18C Na datum začetka uporabe naložbeno podjetje, ki je naložbo v odvisno podjetje prej merilo po nabavni vrednosti, namesto tega naložbo meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, kot da bi zahteve tega MSRP vedno veljale. Naložbeno podjetje prilagodi za nazaj letno obdobje neposredno pred datumom začetka uporabe in preneseni čisti poslovni izid na začetku prvega predhodnega obdobja prilagodi za kakršno koli razliko med:

(a) prejšnjo knjigovodsko vrednostjo naložbe in

(b) pošteno vrednostjo naložbenikove naložbe v odvisno podjetje.

18D Na datum začetka uporabe naložbeno podjetje, ki je naložbo v odvisno podjetje prej merilo po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, to naložbo še naprej meri po pošteni vrednosti. Skupni znesek vseh prilagoditev poštene vrednosti, ki so bile prej pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu, se prenese v preneseni čisti poslovni izid na začetku letnega obdobja neposredno pred datumom začetka uporabe.

18E Na datum začetka uporabe naložbeno podjetje ne opravi nobenih prilagoditev prejšnjega računovodenja deleža v odvisni družbi, za katerega je prej izbralo merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu z MSRP 9, kot je dovoljeno v 10. členu.

18F Pred datumom sprejetja MSRP 13 *Merjenje poštene vrednosti* naložbeno podjetje uporablja zneske poštenih vrednosti, ki so se prej poročali naložbenikom ali poslovodstvu, če ti zneski predstavljajo znesek, za katerega bi se lahko naložba na datum vrednotenja izmenjala med dobro obveščenicima in voljnima strankama v transakciji pod običajnimi tržnimi pogoji.

18G Če je merjenje naložbe v odvisno podjetje v skladu z 18.C–18.F členom neizvedljivo (kot je opredeljeno v MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*), naložbeno podjetje uporabi zahteve tega MSRP na začetku najzgodnejšega obdobja, za katero je uporaba 18.C–18.F člena izvedljiva, pri čemer je to lahko tekoče obdobje. Naložbenik prilagodi za nazaj letno obdobje neposredno pred datumom začetka uporabe, razen če je začetek najzgodnejšega obdobja, za katero je uporaba tega člena izvedljiva, tekoče obdobje. Če je datum, ko je merjenje poštene vrednosti odvisnega podjetja za naložbeno podjetje izvedljivo, zgodnejši od začetka prvega predhodnega obdobja, naložbenik prilagodi lastniški kapital na začetku prvega predhodnega obdobja za kakršno koli razliko med:

(a) prejšnjo knjigovodsko vrednostjo naložbe in

(b) pošteno vrednostjo naložbenikove naložbe v odvisno podjetje.

Če je najzgodnejše obdobje, za katero je uporaba tega člena izvedljiva, tekoče obdobje, se prilagoditev lastniškega kapitala pripozna na začetku tekočega obdobja.

18H Če je naložbeno podjetje odtujilo ali izgubilo obvladovanje naložbe v odvisno podjetje pred datumom začetka uporabe dokumenta *Naložbena podjetja*, mu ni treba opraviti prilagoditev prejšnjega računovodenja za tako naložbo.

18I Ne glede na sklicevanja na letno obdobje neposredno pred datumom začetka uporabe („prvo predhodno obdobje“) v 18.C–18.G členu lahko podjetje predstavi tudi prilagojene primerjalne informacije za katera koli predstavljena prejšnja obdobja, vendar pa tega ni zavezano storiti. Če podjetje predstavi prilagojene primerjalne informacije za katera koli prejšnja obdobja, vsa sklicevanja na „prvo predhodno obdobje“ v 18.C–18.G členu pomenijo „najzgodnejše predstavljeno prilagojeno primerjalno obdobje“. Če podjetje predstavi neprilagojene primerjalne informacije za katera koli prejšnje obdobje, jasno opredeli informacije, ki niso bile prilagojene, navede, da so bile pripravljene na drugačni podlagi, in razloži to podlago.

- 18) Z dokumentom *Kapitalska metoda v ločenih računovodskih izkazih* (spremembe MRS 27), izdanim avgusta 2014, so se spremenili 4.–7., 10., 11.B in 12. člen. Podjetje te spremembe uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.

Sklicevanje na MSRP 9

- 19 Če podjetje uporablja ta standard, vendar še ne uporablja MSRP 9, pomeni vsako sklicevanje na MSRP 9 sklicevanje na MRS 39 *Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje*.

RAZVELJAVITEV MRS 27 (2008)

- 20 Ta standard je izdan sočasno z MSRP 10. Oba MSRP skupaj nadomeščata MRS 27 *Konsolidirani in ločeni računovodski izkazi* (kot je bil spremenjen leta 2008).

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 28

Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige

CILJ

- 1 Cilj tega standarda je določiti računovodenje naložb v pridružena podjetja in zahteve za uporabo kapitalne metode pri računovodenju naložb v pridružena podjetja in skupne podvige.

PODROČJE UPORABE

- 2 Ta standard uporabljajo vsa podjetja, ki so naložbeniki s skupnim obvladovanjem podjetja, v katero naložijo, ali s pomembnim vplivom v njem.

OPREDELITVE POJMOV

- 3 V tem standardu se uporabljajo naslednji izrazi, katerih pomen je natančno določen:

Pridruženo podjetje je podjetje, v katerem ima naložbenik pomemben vpliv.

Konsolidirani računovodski izkazi so računovodski izkazi skupine, v katerih so sredstva, obveznosti, lastniški kapital, prihodki, odhodki in denarni tokovi obvladujočega podjetja in njegovih odvisnih podjetij predstavljeni kot izkazi ene gospodarske celote.

Kapitalska metoda je metoda računovodenja, pri kateri se naložba najprej pripozna po nabavni vrednosti in se pozneje prilagodi za spremembo naložbenikovega deleža v čistih sredstvih podjetja, v katero naloži, do katere pride po pridobitvi. Poslovni izid naložbenika vključuje njegov delež v poslovnem izidu podjetja, v katero naloži, drugi vseobsegajoči donos naložbenika pa vključuje njegov delež v drugem vseobsegajočem donosu podjetja, v katero naloži.

Skupni aranžma je aranžma, ki ga skupaj obvladujeta dve ali več oseb.

Skupno obvladovanje je pogodbeno dogovorjena delitev obvladovanja aranžmaja, ki obstaja samo, kadar je za odločitve o pomembnih dejavnostih potrebno soglasje oseb, ki si delijo obvladovanje.

Skupni podvig je skupni aranžma, pri katerem imajo osebe, ki skupaj obvladujejo aranžma, pravice do čistih sredstev aranžmaja.

Sopodvižnik je oseba, udeležena v skupnem podvigu, ki skupaj obvladuje zadevni skupni podvig.

Pomemben vpliv je zmožnost sodelovati pri odločitvah o finančnih in poslovnih usmeritvah podjetja, v katero se naloži, ne pa obvladovati ali skupno obvladovati teh usmeritev.

- 4 Naslednji izrazi so opredeljeni v 4. členu MRS 27 *Ločeni računovodski izkazi* in Dodatku A k MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi* ter se v tem standardu uporabljajo v pomenu iz MSRP, v katerih so opredeljeni:

— obvladovanje podjetja, v katero se naloži,

— skupina,

— obvladujoče podjetje,

— ločeni računovodski izkazi,

— odvisno podjetje.

POMEMBEN VPLIV

- 5 Če ima podjetje neposredno ali posredno (npr. prek odvisnih podjetij) 20 odstotkov ali več glasovalne moči v podjetju, v katero naloži, velja, da ima pomemben vpliv, razen če je mogoče nedvoumno dokazati, da temu ni tako. In nasprotno, če ima podjetje neposredno ali posredno (npr. prek odvisnih podjetij) manj kot 20 odstotkov glasovalne moči v podjetju, v katero naloži, velja, da nima pomembnega vpliva, razen če je mogoče tak vpliv nedvoumno dokazati. Če ima kak drug naložbenik znaten ali večinski lastniški delež, to ne preprečuje podjetju, da bi imelo pomemben vpliv.
- 6 Dokaz za pomemben vpliv podjetja je običajno eno ali več naslednjih dejstev:
- (a) zastopanost v upravnem odboru ali enakovrednem organu upravljanja podjetja, v katero se naloži;
  - (b) sodelovanje v procesih oblikovanja usmeritev, tudi sodelovanje pri odločanju o dividendah ali drugih izplačilih;
  - (c) pomembne transakcije med podjetjem in podjetjem, v katero to naloži;
  - (d) medsebojno izmenjavanje vodstvenega osebja ali
  - (e) zagotavljanje bistvenih strokovnih informacij.
- 7 Podjetje je lahko lastnik nakupnih bonov za delnice, nakupnih opcij za delnice, dolžniških ali kapitalskih instrumentov, ki jih je mogoče zamenjati v navadne delnice, ali drugih podobnih instrumentov, ki, če se uveljavijo ali zamenjajo, dajo podjetju dodatno glasovalno moč ali zmanjšajo glasovalno moč druge osebe pri finančnih in poslovnih usmeritvah drugega podjetja (tj. potencialne glasovalne pravice). Pri ocenjevanju, ali ima podjetje pomemben vpliv, se upošteva obstoj in učinek potencialnih glasovalnih pravic, ki se lahko trenutno uveljavijo ali zamenjajo, vključno s potencialnimi glasovalnimi pravicami, ki jih imajo druga podjetja. Potencialnih glasovalnih pravic trenutno ni mogoče uveljaviti ali zamenjati, kadar jih na primer ni mogoče uveljaviti ali zamenjati do nekega prihodnjega datuma ali do nastopa nekega dogodka v prihodnosti.
- 8 Pri ocenjevanju, ali potencialne glasovalne pravice prispevajo k pomembnemu vplivu, podjetje preuči vsa dejstva in okoliščine (tudi pogoje uveljavljanja potencialnih glasovalnih pravic in vseh drugih pogodbenih dogovorov, ki se obravnavajo posamično ali skupaj), ki vplivajo na potencialne pravice, razen namenov posloводства in finančne sposobnosti za uveljavitev ali zamenjavo teh potencialnih pravic.
- 9 Podjetje izgubi pomemben vpliv v podjetju, v katero naloži, ko ne more več sodelovati pri odločitvah o finančnih in poslovnih usmeritvah podjetja, v katero naloži. Do izgube pomembnega vpliva lahko pride s spremembo absolutnih ali relativnih stopenj lastništva ali brez nje. Zgodi se lahko na primer, če pridruženo podjetje pride pod nadzor države, sodišča, stečajnega upravitelja ali regulatorja. Do izgube lahko pride tudi zaradi pogodbenega dogovora.

KAPITALSKA METODA

- 10 Po kapitalski metodi se naložba v pridruženo podjetje ali skupni podvig ob začetnem pripoznanju pripozna po nabavni vrednosti, njena knjigovodska vrednost pa se poveča ali zmanjša, da se pripozna naložbenikov delež v poslovnem izidu podjetja, v katero naloži, po datumu, ko je bila naložba opravljena. Delež naložbenika v poslovnem izidu podjetja, v katero naloži, se pripozna v poslovnem izidu naložbenika. Izplačila, prejeta od podjetja, v katero naložbenik naloži, zmanjšajo knjigovodsko vrednost naložbe. Prilagoditve knjigovodske vrednosti so morda potrebne tudi za spremembe sorazmernega deleža naložbenika v podjetju, v katero naloži, ki nastanejo zaradi sprememb drugega vseobsegajočega donosa podjetja, v katero naloži. Med takimi spremembami so tudi tiste, ki so posledica prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev in razlik pri prevedbi menjalnih tečajev. Naložbenikov delež v teh spremembah se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu naložbenika (glej MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov*).

- 11 Pripoznavanje prihodkov na podlagi prejetih izplačil ni nujno ustrezno merilo prihodkov, ki jih naložbenik ustvari na podlagi naložbe v pridruženo podjetje ali skupni podvig, ker prejeta izplačila niso vedno povezana z uspešnostjo pridruženega podjetja ali skupnega podviga. Ker naložbenik skupno obvladuje podjetje, v katero naloži, ali ima v njem pomemben vpliv, je udeležen, tj. ima delež, v uspešnosti pridruženega podjetja ali skupnega podviga in ima tako donos od svoje naložbe. Naložbenik računovodsko obravnava ta delež z razširitvijo obsega svojih računovodskih izkazov, tako da vanje vključi svoj delež v poslovnem izidu podjetja, v katero naloži. Uporaba kapitalske metode tako zagotovi več informacij o naložbenikovem čistem premoženju in poslovnem izidu.
- 12 Kadar obstajajo potencialne glasovalne pravice ali drugi izvedeni finančni instrumenti, ki vsebujejo potencialne glasovalne pravice, se delež podjetja v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu določi izključno na podlagi obstoječih lastniških deležev in ne odraža morebitne uveljavitve ali zamenjave potencialnih glasovalnih pravic in drugih izvedenih finančnih instrumentov, razen če se uporablja 13. člen.
- 13 V nekaterih primerih ima podjetje, po vsebini, lastništvo kot rezultat transakcije, ki mu trenutno daje dostop do donosov, povezanih z lastniškim deležem. V takšnih okoliščinah se delež, dodeljen podjetju, določi ob upoštevanju morebitne uveljavitve teh potencialnih glasovalnih pravic in drugih izvedenih finančnih instrumentov, ki podjetju trenutno dajejo dostop do donosov.
- 14 MSRP 9 *Finančni instrumenti* se ne uporablja za deleže v pridruženih podjetjih in skupnih podvigih, ki se računovodsko obravnavajo z uporabo kapitalske metode. Kadar instrumenti, ki v bistvu vsebujejo potencialne glasovalne pravice, trenutno dajejo dostop do donosov, povezanih z lastniškim deležem v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu, se za instrumente ne uporablja MSRP 9. V vseh drugih primerih pa se instrumenti, ki vsebujejo potencialne glasovalne pravice v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu, računovodsko obravnavajo v skladu z MSRP 9.
- 14A Podjetje uporablja MSRP 9 tudi za druge naložbe v obliki finančnih instrumentov v pridruženo podjetje ali skupni podvig, za katere se ne uporablja kapitalska metoda. Ti vključujejo dolgoročne deleže, ki so vsebinsko del čiste naložbe podjetja v pridruženo podjetje ali skupni podvig (glej 38. člen). Podjetje za takšne dolgoročne deleže uporabi MSRP 9 preden uporabi 38. člen ter 40.–43. člen tega standarda. Pri uporabi MSRP 9 podjetje ne upošteva nobenih prilagoditev knjigovodske vrednosti dolgoročnih deležev, ki so posledica uporabe tega standarda.
- 15 Če se naložba ali delež naložbe v pridruženo podjetje ali skupni podvig ne razvrsti kot v posesti za prodajo v skladu z MSRP 5 *Nekratkoročna sredstva v posesti za prodajo in ustavljeno poslovanje*, se naložba ali vsak zadržani delež v naložbi, ki ni razvrščen kot v posesti za prodajo, razvrsti med nekratkoročna sredstva.

UPORABA KAPITALSKE METODE

- 16 Podjetje s skupnim obvladovanjem podjetja, v katero naloži, ali s pomembnim vplivom v tem podjetju računovodsko obravnava svojo naložbo v pridruženo podjetje ali skupni podvig z uporabo kapitalske metode, razen kadar za to naložbo velja izvzetje v skladu s 17. do 19. členom.

Izvzetja iz uporabe kapitalske metode

- 17 Podjetju ni treba uporabljati kapitalske metode za naložbo v pridruženo podjetje ali skupni podvig, če je podjetje obvladujoče podjetje, ki je izvzeto iz priprave konsolidiranih računovodskih izkazov na podlagi izjeme pri področju uporabe iz 4.(a) člena MSRP 10 ali če velja vse naslednje:
  - (a) podjetje je odvisno podjetje v popolni lasti ali odvisno podjetje v delni lasti drugega podjetja in so bili njegovi drugi lastniki, tudi tisti, ki sicer nimajo pravice glasovati, obveščeni, da podjetje ne uporablja kapitalske metode, ter temu ne nasprotujejo;
  - (b) z dolžniškimi ali kapitalskimi instrumenti podjetja se ne trguje na javnem trgu (domača ali tuja borza ali izvenborzni trg, vključno z lokalnimi in regionalnimi trgi);
  - (c) podjetje svojih računovodskih izkazov ni predložilo, niti ni v postopku predložitve, nadzornemu organu za vrednostne papirje ali drugemu regulativnemu organu z namenom izdaje katerega koli razreda instrumentov na javnem trgu;

(d) končno ali katero koli vmesno obvladujoče podjetje pripravlja računovodske izkaze, ki so na voljo za javno uporabo in so skladni z MSRP, v katerih so odvisna podjetja konsolidirana ali se merijo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu z MSRP 10.

- 18 Kadar je podjetje, ki poseduje naložbo ali prek katerega se posredno poseduje naložba v pridruženo podjetje ali skupni podvig, organizacija tveganega kapitala, vzajemni sklad, naložbeni sklad z enotami ali podobno podjetje, vključno z zavarovalnimi skladi, vezanimi na naložbe, se lahko podjetje odloči, da bo to naložbo merilo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu z MSRP 9. Primer zavarovalnega sklada, vezanega na naložbe, je sklad, ki ga podjetje poseduje kot postavke, ki so podlaga za skupino zavarovalnih pogodb z neposredno udeležbo. Za namene te odločitve zavarovalne pogodbe vključujejo naložbene pogodbe z možnostjo diskrecijske udeležbe. Podjetje sprejme to odločitev ločeno za vsako pridruženo podjetje ali skupni podvig, in sicer ob začetnem pripoznanju pridruženega podjetja ali skupnega podviga. (Za izraze, uporabljene v tem členu, glej MSRP 17 *Zavarovalne pogodbe*, kjer so opredeljeni.)
- 19 Kadar ima podjetje naložbo v pridruženo podjetje in ima del te naložbe v posesti posredno prek organizacije tveganega kapitala, vzajemnega sklada ali naložbenega sklada z enotami in podobnih podjetij, vključno z zavarovalnimi skladi, vezanimi na naložbe, se lahko podjetje odloči, da bo merilo ta del naložbe v pridruženo podjetje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu z MSRP 9 ne glede na to, ali imajo organizacija tveganega kapitala, vzajemni sklad ali naložbeni sklad z enotami in podobna podjetja, vključno z zavarovalnimi skladi, vezanimi na naložbe, pomemben vpliv nad tem delom naložbe. Če podjetje sprejme to odločitev, uporablja kapitalsko metodo za del naložbe v pridruženo podjetje, ki ni v posesti prek organizacije tveganega kapitala, vzajemnega sklada ali naložbenega sklada z enotami in podobnih podjetij, vključno z zavarovalnimi skladi, vezanimi na naložbe.

Razvrstitev kot v posesti za prodajo

- 20 Podjetje uporabi MSRP 5 za naložbo ali del naložbe v pridruženo podjetje ali skupni podvig, ki izpolnjuje merila za razvrstitev kot v posesti za prodajo. Vsak zadržani del naložbe v pridruženo podjetje ali skupni podvig, ki ni bil razvrščen kot v posesti za prodajo, se računovodsko obravnava z uporabo kapitalске metode, dokler se ne odtuji del, ki je razvrščen kot v posesti za prodajo. Po odtujitvi podjetje v skladu z MSRP 9 računovodsko obravnava vsak zadržani delež v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu, razen če je zadržani delež še vedno pridruženo podjetje ali skupni podvig. V tem primeru podjetje uporabi kapitalsko metodo.
- 21 Ko naložba ali del naložbe v pridruženo podjetje ali skupni podvig, predhodno razvrščena kot v posesti za prodajo, ne izpolnjuje več meril za takšno razvrstitev, se računovodsko obravnava z uporabo kapitalске metode za nazaj od datuma, ko je bila razvrščena kot v posesti za prodajo. Računovodski izkazi za obdobja od razvrstitve med sredstva v posesti za prodajo se ustrezno spremenijo.

Prenehanje uporabe kapitalске metode

- 22 **Podjetje preneha uporabljati kapitalsko metodo od dne, ko njegova naložba preneha biti naložba v pridruženo podjetje ali skupni podvig, in sicer kot sledi:**
- (a) če postane naložba v odvisno podjetje, podjetje računovodsko obravnava naložbo v skladu z MSRP 3 *Poslovne združitve* in MSRP 10;
- (b) če je zadržani delež v nekdanjem pridruženem podjetju ali skupnem podvigu finančno sredstvo, podjetje meri zadržani delež po pošteni vrednosti. Poštena vrednost zadržanega deleža se obravnava kot njegova poštena vrednost ob začetnem pripoznanju kot finančno sredstvo v skladu z MSRP 9. Podjetje v poslovnem izidu pripozna vse razlike med:
- (i) pošteno vrednostjo vseh zadržanih deležev in izkupički od odtujitve delnega deleža v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu ter
- (ii) knjigovodsko vrednostjo naložbe na dan prenehanja uporabe kapitalске metode;
- (c) če podjetje preneha uporabljati kapitalsko metodo, računovodsko obravnava vse zneske, prej pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu v zvezi s to naložbo, enako, kot če bi podjetje, v katero se naloži, neposredno odtujilo z naložbo povezana sredstva ali obveznosti.

23 Če bi se torej v podjetju, v katero se naloži, dobiček ali izguba, prej pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu, ob odtujitvi z naložbo povezanih sredstev ali obveznosti prerazvrstila v njegov poslovni izid, podjetje povezani dobiček ali izgubo prerazvrsti iz lastniškega kapitala v poslovni izid (kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve), ko se kapitalska metoda preneha uporabljati. Če ima na primer pridruženo podjetje ali skupni podvig kumulativne tečajne razlike v zvezi s podjetjem v tujini in podjetje preneha uporabljati kapitalsko metodo, podjetje prerazvrsti dobiček ali izgubo v zvezi s podjetjem v tujini, prej pripoznano v drugem vseobsegajočem donosu, v poslovni izid.

24 Če postane naložba v pridruženo podjetje naložba v skupni podvig ali postane naložba v skupni podvig naložba v pridruženo podjetje, podjetje še naprej uporablja kapitalsko metodo in ne izmeri ponovno zadržanega deleža.

Spremembe lastniškega deleža

25 Če se lastniški delež podjetja v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu zmanjša, vendar je naložba še naprej razvrščena kot naložba v pridruženo podjetje oziroma skupni podvig, podjetje prerazvrsti delež dobička ali izgube v zvezi s tem zmanjšanjem lastniškega deleža, ki je bil prej pripoznan v drugem vseobsegajočem donosu, v poslovni izid, če bi se moral ta dobiček ali izguba ob odtujitvi z naložbo povezanih sredstev ali obveznosti prerazvrstiti v poslovni izid.

Postopki kapitalske metode

26 Mnogi postopki, ki so primerni za uporabo kapitalske metode, so podobni postopkom konsolidiranja, opisanim v MSRP 10. Poleg tega se koncepti, na katerih temeljijo postopki, ki se uporabljajo pri računovodenju pridobitve odvisnega podjetja, uporabljajo tudi za računovodenje pridobitve naložbe v pridruženo podjetje ali skupni podvig.

27 Delež skupine v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu je vsota deležev obvladujočega podjetja in njegovih odvisnih podjetij v tem pridruženem podjetju ali skupnem podvigu. Deleži skupine v drugih pridruženih podjetjih ali skupnih podvigih se za ta namen ne upoštevajo. Kadar ima pridruženo podjetje ali skupni podvig odvisna podjetja, pridružena podjetja ali skupne podvige, se pri uporabi kapitalske metode upoštevajo tisti poslovni izid, drugi vseobsegajoči donos in čista sredstva, ki so pripoznani v računovodskih izkazih pridruženega podjetja ali skupnega podviga (vključno z deležem, ki ga ima pridruženo podjetje oziroma skupni podvig v poslovnem izidu, drugem vseobsegajočem donosu in čistih sredstvih njegovih pridruženih podjetij in skupnih podvigov), po prilagoditvah, ki so potrebne za uveljavitev enotnih računovodskih usmeritev (glej 35.–36.A člen).

28 Dobički in izgube, ki izhajajo iz transakcij „k naložbeniku“ in „od naložbenika“ med podjetjem (vključno z njegovimi konsolidiranimi odvisnimi podjetji) in pridruženim podjetjem ali skupnim podvigom, se pripoznajo v računovodskih izkazih podjetja le do obsega deležev nepovezanih naložbenikov v pridruženo podjetje ali skupni podvig. Transakcije „k naložbeniku“ so na primer prodaje sredstev pridruženega podjetja ali skupnega podviga naložbeniku. Transakcije „od naložbenika“ so na primer prodaje ali prispevki sredstev naložbenika pridruženemu podjetju ali skupnemu podvigu. Naložbenikov delež v dobičku ali izgubi pridruženega podjetja ali skupnega podviga, ki izhajajo iz teh transakcij, se izloči.

29 Kadar transakcije „od naložbenika“ dokazujejo zmanjšanje čiste iztržljive vrednosti sredstev, ki naj bi se prodala ali prispevala, ali izgubo zaradi oslabitve sredstev, naložbenik v celoti pripozna to izgubo. Kadar transakcije „k naložbeniku“ dokazujejo zmanjšanje čiste iztržljive vrednosti sredstev, ki naj bi se kupila, ali izgubo zaradi oslabitve sredstev, naložbenik pripozna svoj delež v tej izgubi.

30 Prispevek nedenarnih sredstev v pridruženo podjetje ali skupni podvig v zameno za lastniški delež v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu se računovodsko obravnava v skladu z 28. členom, razen kadar prispevek nima komercialne vsebine, kakor je opisana v MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva*. Če takšen prispevek nima komercialne vsebine, se dobiček ali izguba obravnava kot nerealizirana in se ne pripozna, razen če se uporablja tudi 31. člen. Takšni nerealizirani dobički in izgube se izločijo v dobro ali breme naložbe, računovodsko obravnavane z uporabo kapitalske metode, in se ne predstavijo kot odloženi dobički ali izgube v konsolidiranem izkazu finančnega položaja podjetja ali v izkazu finančnega položaja podjetja, v katerem so naložbe računovodsko obravnavane z uporabo kapitalske metode.

31 Če poleg deleža v lastniškem kapitalu pridruženega podjetja ali skupnega podviga podjetje prejme še denarna ali nedenarna sredstva, v poslovnem izidu v celoti pripozna delež dobička ali izgube od nedenarnih prispevkov v zvezi s prejetimi denarnimi ali nedenarnimi sredstvi.

- 32 Naložba se računovodsko obravnava po kapitalski metodi od datuma, ko postane naložba v pridruženo podjetje ali skupni podvig. Ob pridobitvi naložbe se vsaka razlika med nabavno vrednostjo naložbe in deležem podjetja v čisti pošteni vrednosti razpoznavnih sredstev in obveznosti podjetja, v katero se naloži, računovodsko obravnava na naslednji način:
- (a) dobro ime, povezano s pridruženim podjetjem ali skupnim podvigom, se vključi v knjigovodsko vrednost naložbe. Amortizacija tega dobrega imena ni dovoljena;
  - (b) vsak presežek deleža podjetja v čisti pošteni vrednosti razpoznavnih sredstev in obveznosti podjetja, v katero se naloži, nad nabavno vrednostjo naložbe se vključi kot prihodek pri ugotavljanju deleža podjetja v poslovnem izidu pridruženega podjetja ali skupnega podviga za obdobje, v katerem je naložba pridobljena.
- Ustrezno se prilagodi tudi delež podjetja v poslovnem izidu pridruženega podjetja ali skupnega podviga po pridobitvi finančne naložbe, da se upošteva, na primer, amortizacija amortizirljivih sredstev na podlagi njihove poštene vrednosti na datum pridobitve. Podobno se delež podjetja v poslovnem izidu pridruženega podjetja ali skupnega podviga po pridobitvi finančne naložbe ustrezno prilagodi za izgube zaradi oslabitve, kot na primer za dobro ime ali opredmetena osnovna sredstva.
- 33 **Pri uporabi kapitalске metode uporablja podjetje najnovejše računovodske izkaze pridruženega podjetja ali skupnega podviga. Če se konec obdobja poročanja podjetja in pridruženega podjetja ali skupnega podviga razlikujeta, pridruženo podjetje ali skupni podvig za potrebe podjetja pripravi računovodske izkaze s stanji po istih datumih, kot se uporabljajo v računovodskih izkazih podjetja, razen če to ni izvedljivo.**
- 34 **Kadar so v skladu s 33. členom računovodski izkazi pridruženega podjetja ali skupnega podviga, ki se uporabijo pri kapitalski metodi, pripravljeni po stanjih na drug datum kot računovodski izkazi podjetja, so potrebne prilagoditve za učinke pomembnih transakcij ali drugih poslovnih dogodkov, do katerih pride med omenjenim datumom in datumom računovodskih izkazov podjetja. V vsakem primeru pa razlika med koncem obdobja poročanja pridruženega podjetja ali skupnega podviga in podjetja ni večja od treh mesecev. Dolžina obdobja poročanja in morebitne razlike med konci obdobja poročanja so iz obdobja v obdobje enake.**
- 35 **Podjetje pripravi svoje računovodske izkaze tako, da uporablja enotne računovodske usmeritve za podobne transakcije in poslovne dogodke v podobnih okoliščinah.**
- 36 Kadar podjetje pri kapitalski metodi uporablja računovodske izkaze pridruženega podjetja ali skupnega podviga in pridruženo podjetje ali skupni podvig uporablja drugačne računovodske usmeritve od tistih, ki jih uporablja podjetje za podobne transakcije in poslovne dogodke v podobnih okoliščinah, se računovodske usmeritve pridruženega podjetja ali skupnega podviga prilagodijo tako, da so skladne z računovodskimi usmeritvami podjetja, razen kot je opisano v 36.A členu.
- 36A Ne glede na zahtevo iz 36. člena se lahko podjetje, ki ni naložbeno podjetje in ima delež v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu, ki je naložbeno podjetje, pri uporabi kapitalске metode odloči, da bo ohranilo merjenje poštene vrednosti, ki ga uporablja to pridruženo podjetje ali skupni podvig, ki je naložbeno podjetje, za deleže tega pridruženega podjetja ali skupnega podviga v odvisnih podjetjih. Ta odločitev se sprejme ločeno za vsako pridruženo podjetje ali skupni podvig, ki je naložbeno podjetje, na datum, na katerega (a) se izvede začetno pripoznanje pridruženega podjetja ali skupnega podviga, ki je naložbeno podjetje, (b) pridruženo podjetje ali skupni podvig postane naložbeno podjetje ali (c) pridruženo podjetje ali skupni podvig, ki je naložbeno podjetje, prvič postane obvladujoče podjetje, odvisno od tega, kateri datum je poznejši.
- 37 Če poleg podjetja tudi druge osebe posedujejo kumulativne prednostne delnice pridruženega podjetja ali skupnega podviga, ki so razvrščene kot lastniški kapital, podjetje izračuna svoj delež v poslovnem izidu po upoštevanju dividend na takšne delnice, ne glede na to, ali so bile dividende priznane ali ne.
- 38 Če je delež podjetja v izgubah pridruženega podjetja ali skupnega podviga enak ali večji od njegova deleža v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu, podjetje preneha pripoznavati svoj delež v nadaljnjih izgubah. Po kapitalski metodi je delež v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu knjigovodska vrednost naložbe v pridruženo podjetje ali skupni podvig skupaj z morebitnimi dolgoročnimi deleži, ki so po vsebini del čiste naložbe podjetja v pridruženo podjetje ali skupni podvig. Na primer, postavka, katere poravnava ni niti načrtovana niti verjetna v predvidljivi prihodnosti, je po vsebini povečanje naložbe podjetja v takšno pridruženo podjetje

ali skupni podvig. Takšne postavke lahko vključujejo prednostne delnice in dolgoročne terjatve ali posojila, toda ne vključujejo terjatev do kupcev, obveznosti do dobaviteljev ali dolgoročnih terjatev, za katere obstaja ustrezno zavarovanje s premoženjem, kot so zavarovana posojila. Po kapitalski metodi pripoznane izgube, ki presegajo naložbo podjetja v navadne delnice, se uporabijo pri drugih sestavinah deleža podjetja v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu v obratnem vrstnem redu njihove nadrejenosti (tj. prednosti v primeru prenehanja).

- 39 Potem ko se delež podjetja zmanjša na nič, se dodatne izgube in obveznost pripoznajo le v obsegu, v katerem so za podjetje nastale pravne ali posredne obveze ali je podjetje opravilo plačila v imenu pridruženega podjetja ali skupnega podviga. Če pridruženo podjetje ali skupni podvig pozneje izkazuje dobiček, podjetje ponovno začne pripoznavati svoj delež v dobičku šele potem, ko njegov delež v dobičku doseže znesek nepripoznane izgube.

Izgube zaradi oslabitve

- 40 Po uporabi kapitalske metode, vključno s pripoznanjem izgub pridruženega podjetja ali skupnega podviga v skladu z 38. členom, podjetje uporabi 41.A–41.C člen, da ugotovi, ali obstajajo objektivni dokazi, da je njegova čista naložba v pridruženo podjetje ali skupni podvig oslabljena.

- 41 [črtano]

- 41A Čista naložba v pridruženo podjetje ali skupni podvig je oslabljena in do izgub zaradi oslabitve pride, če, in samo če, obstajajo nepristranski dokazi o oslabitvi zaradi dogodka ali dogodkov, ki so nastopili po začetnem pripoznanju čiste naložbe in vplivajo na ocenjene prihodnje denarne tokove iz čiste naložbe, ki jih je možno zanesljivo oceniti. Enega samega, ločenega dogodka, ki je povzročil oslabitev, se morda ne da opredeliti. Bolj verjetno je, da je oslabitev povzročilo več dogodkov skupaj. Izgube, pričakovane kot posledica prihodnjih dogodkov, ne glede na to, kako verjetne so, se ne pripoznajo. Med nepristranske dokaze o oslabitvi čiste naložbe spadajo informacije, ki jih je mogoče opazovati, ki jih pridobi podjetje in ki se nanašajo na:

- (a) znatne finančne težave pridruženega podjetja ali skupnega podviga;
- (b) kršitev pogodbe, kot je neizvajanje ali zamujanje s plačili s strani pridruženega podjetja ali skupnega podviga;
- (c) koncesijo, ki jo podjetje iz gospodarskih ali pravnih razlogov da pridruženemu podjetju ali skupnemu podvigu, ki ima finančne težave, in ki je podjetje sicer ne bi dalo;
- (d) verjetnost, da bo pridruženo podjetje ali skupni podvig šel v stečaj ali drugo vrsto finančne reorganizacije; ali
- (e) izginotje delujočega trga za čisto naložbo zaradi finančnih težav pridruženega podjetja ali skupnega podviga.

- 41B Izginotje delujočega trga, ker se s kapitalskimi ali finančnimi instrumenti pridruženega podjetja ali skupnega podviga ne trguje več na borzi, ni dokaz o oslabitvi. Poslabšanje bonitetne ocene pridruženega podjetja ali skupnega podviga ali znižanje poštene vrednosti pridruženega podjetja ali skupnega podviga samo po sebi še ni dokaz o oslabitvi, vendar pa je lahko dokaz o oslabitvi, če se upošteva skupaj z drugimi razpoložljivimi informacijami.

- 41C Poleg naštetih vrst dogodkov iz 41.A člena nepristranski dokazi o oslabitvi čiste naložbe v kapitalske instrumente pridruženega podjetja ali skupnega podviga vključujejo tudi informacije o pomembnejših spremembah z neugodnim učinkom, do katerih je prišlo v tehnološkem, tržnem, gospodarskem ali pravnem okolju, v katerem posluje pridruženo podjetje ali skupni podvig, in ki nakazujejo, da vrednosti naložbe v kapitalski instrument morda ne bo mogoče povrniti. Pomembno ali dolgotrajnejše zmanjšanje poštene vrednosti naložbe v kapitalski instrument pod njeno nabavno vrednost je prav tako nepristranski dokaz o oslabitvi.

- 42 Ker dobro ime, ki je del knjigovodske vrednosti čiste naložbe v pridruženo podjetje ali skupni podvig, ni ločeno priznано, se zanj ne opravi ločen preizkus oslabitve z uporabo zahtev za preizkus oslabitve dobrega imena iz MRS 36 *Oslabitev sredstev*. Namesto tega se celotna knjigovodska vrednost naložbe preizkusi glede oslabitve v skladu z MRS 36 kot eno samo sredstvo, in sicer tako, da se njena nadomestljiva vrednost (vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške odtujitve, pri čemer se upošteva višja od obeh vrednosti) primerja z njeno knjigovodsko vrednostjo, vedno kadar je na podlagi 41.A–41.C člena videti, da je naložba morda oslabljen. Izguba zaradi oslabitve, priznana v navedenih okoliščinah, se ne razporedi na nobeno sredstvo (vključno z dobrim imenom), ki je del knjigovodske vrednosti čiste naložbe v pridruženo podjetje ali skupni podvig. Skladno s tem se vsaka razveljavitev izgube zaradi oslabitve prizna v skladu z MRS 36 v obsegu, v katerem se nadomestljiva vrednost čiste naložbe naknadno poveča. Pri ugotavljanju vrednosti pri uporabi, ki jo ima čista naložba, podjetje oceni:
- (a) svoj delež v sedanji vrednosti ocenjenih prihodnjih denarnih tokov, za katere se pričakuje, da jih bo ustvarilo pridruženo podjetje ali skupni podvig, vključno z denarnimi tokovi iz poslovanja pridruženega podjetja ali skupnega podviga in izkupički pri končni odtujitvi naložbe; ali
- (b) sedanjo vrednost ocenjenih prihodnjih denarnih tokov, ki se pričakujejo iz dividend na naložbo in iz njene končne odtujitve.

Ob uporabi ustreznih predpostavk je izid obeh metod enak.

- 43 Nadomestljiva vrednost naložbe v pridruženo podjetje ali skupni podvig se oceni za vsako pridruženo podjetje ali skupni podvig, razen če pridruženo podjetje ali skupni podvig ne ustvarja denarnih pritokov iz nadaljnje uporabe, ki so večinoma neodvisni od tistih iz drugih sredstev podjetja.

LOČENI RAČUNOVODSKI IZKAZI

- 44 Naložba v pridruženo podjetje ali skupni podvig se obravnava v ločenih računovodskih izkazih podjetja v skladu z 10. členom MRS 27 (kot je bil spremenjen leta 2011).

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI IN PREHOD

- 45 Podjetje ta standard uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporablja ta standard prej, to dejstvo razkrije ter hkrati uporablja MSRP 10, MSRP 11 *Skupni aranžmaji*, MSRP 12 *Razkritje deležev v drugih podjetjih* in MRS 27 (kot je bil spremenjen leta 2011).
- 45A Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, so se spremenili 40.–42. člen in dodali 41.A–41.C člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 9.
- 45B Z dokumentom *Kapitalska metoda v ločenih računovodskih izkazih* (spremembe MRS 27), izdanim avgusta 2014, se je spremenil 25. člen. Podjetje to spremembo uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje to spremembo uporabi za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 45D Z dokumentom *Naložbena podjetja: uporaba izjeme pri konsolidaciji* (spremembe MSRP 10, MSRP 12 in MRS 28), izdanim decembra 2014, so se spremenili 17., 27. in 36. člen ter dodal 36.A člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 45E S *Ciklom letnih izboljšav MSRP 2014–2016*, izdanim decembra 2016, sta se spremenila 18. in 36.A člen. Podjetje te spremembe uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.

- 45F Z MSRP 17, ki je bil izdan maja 2017, se je spremenil 18. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 17.
- 45G Z dokumentom *Dolgoročni deleži v pridruženih podjetjih in skupnih podvigih*, izdanim oktobra 2017, se je dodal 14. A člen in črtal 41. člen. Podjetje te spremembe uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje, razen kot je določeno v 45.H–45.K členu. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporabi prej, to dejstvo razkrije.
- 45H Podjetje, ki spremembe iz 45.G člena prvič uporabi hkrati, ko prvič uporabi MSRP 9, za dolgoročne deleže, opisane v 14.A členu, uporabi zahteve glede prehoda iz MSRP 9.
- 45I Podjetje, ki spremembe iz 45.G člena prvič uporabi po tem, ko prvič uporabi MSRP 9, za dolgoročne deleže uporabi zahteve glede prehoda iz MSRP 9, ki so nujne za upoštevanje zahtev iz 14.A člena. V ta namen se sklicevanja na datum začetka uporabe v MSRP 9 razumejo kot sklicevanja na začetek letnega obdobja poročanja, v katerem podjetje prvič uporabi spremembe (datum začetka uporabe sprememb). Podjetju ni treba opraviti preračunov za pretekla obdobja, da bi se odražala uporaba teh sprememb. Podjetje lahko opravi preračun za pretekla obdobja samo, če je to mogoče brez uporabe poznejših ugotovitev o takratnih okoliščinah.
- 45J Pri prvi uporabi sprememb iz 45.G člena podjetju, ki uporablja začasno izvzetje iz MSRP 9 v skladu z MSRP 4 *Zavarovalne pogodbe*, ni treba opraviti preračunov za pretekla obdobja, da bi se odražala uporaba sprememb. Podjetje lahko opravi preračun za pretekla obdobja samo, če je to mogoče brez uporabe poznejših ugotovitev o takratnih okoliščinah.
- 45K Če podjetje na datum začetka uporabe sprememb ne opravi preračunov za pretekla obdobja v skladu s 45.I ali 45.J členom, v začetnem stanju prenesenega čistega poslovnega izida (ali drugi sestavini lastniškega kapitala, če je ustrezno) pripozna vsako razliko med:
- prejšnjo knjigovodsko vrednostjo dolgoročnih deležev, opisanih v 14.A členu, na ta datum in
  - knjigovodsko vrednostjo teh dolgoročnih deležev na ta datum.

Sklicevanje na MSRP 9

- 46 Če podjetje uporablja ta standard, vendar še ne uporablja MSRP 9, vsako sklicevanje na MSRP 9 pomeni sklicevanje na MRS 39.
- RAZVELJAVITEV MRS 28 (2003)
- 47 Ta standard nadomešča MRS 28 *Naložbe v pridružena podjetja* (spremenjen leta 2003).

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 29

Računovodsko poročanje v hiperinflacijskih gospodarstvih ⁽¹³⁾

PODROČJE UPORABE

- 1 **Ta standard se uporablja za računovodske izkaze, tudi konsolidirane računovodske izkaze, vsakega podjetja, katerega funkcijska valuta je valuta hiperinflacijskega gospodarstva.**
- 2 V hiperinflacijskem gospodarstvu ni koristno poročati o poslovnem izidu in finančnem položaju v domači valuti, ne da bi računovodske izkaze ustrezno preračunali. Denar izgublja kupno moč tako hitro, da bi bilo zavajajoče primerjati zneske iz transakcij in drugih poslovnih dogodkov, ki se zgodijo v različnih trenutkih, celo v istem obračunskem obdobju.
- 3 Ta standard ne določa absolutne stopnje inflacije, ki naj bi pomenila začetek hiperinflacije. Stvar presoje je, kdaj je v skladu s tem standardom treba računovodske izkaze preračunati. Na hiperinflacijo kažejo značilnosti gospodarskega okolja v državi, med katere med drugim spadajo tudi:
  - (a) prebivalstvo daje prednost ohranjanju premoženja v obliki nedenarnih sredstev ali v razmeroma trdni tuji valuti. Zneske domače valute takoj vložijo, da bi ohranilo kupno moč;
  - (b) prebivalstvo ne presoja denarnih postavk v domači valuti, temveč v razmeroma trdni tuji valuti. Tudi cene so pogosto navedene v tuji valuti;
  - (c) pri prodajah in nakupih na up (na kredit) veljajo cene, ki upoštevajo pričakovano zmanjšanje kupne moči v času kreditiranja, tudi če je to obdobje kratko;
  - (d) obrestne mere, plače in cene so vezane na indeks gibanja cen; in
  - (e) nabrana (kumulativna) stopnja inflacije v treh letih doseže ali preseže 100 %.
- 4 Priporočljivo je, da vsa podjetja, ki poročajo v valuti istega hiperinflacijskega gospodarstva, uporabljajo ta standard od istega dne. Kljub temu pa velja ta standard za računovodske izkaze katerega koli podjetja od začetka obdobja poročanja, v katerem podjetje ugotovi, da obstaja v državi, v katere valuti poroča, hiperinflacija.

PRERAČUNAVANJE RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

- 5 Cene se spreminjajo skozi čas zaradi delovanja različnih posebnih ali splošnih političnih, gospodarskih in družbenih dejavnikov. Posebni dejavniki, kot so spremembe ponudbe in povpraševanja ter tehnološke spremembe, lahko povzročijo pomembno povečanje ali zmanjšanje cen neodvisno drug od drugega. Poleg tega lahko splošni dejavniki povzročijo spremembe splošne ravni cen in tako tudi spremembe splošne kupne moči denarja.
- 6 Podjetja, ki pripravljajo računovodske izkaze na podlagi računovodenja po izvirnih vrednostih, pri tem ne upoštevajo sprememb splošne ravni cen ali povečanj posebnih cen pripoznanih sredstev ali obveznosti. Iz tega so izvzeta tista sredstva in obveznosti, ki jih podjetje mora ali se jih samo odloči meriti po pošteni vrednosti. Opredmetena osnovna sredstva se na primer smejo prevrednotiti na pošteno vrednost, biološka sredstva pa je na splošno treba meriti po pošteni vrednosti. Vendar nekatera podjetja predstavljajo računovodske izkaze, ki temeljijo na metodi dnevni vrednosti, ki odraža učinke sprememb specifičnih cen sredstev v posesti.

⁽¹³⁾ V okviru *Izboljšav MSRP*, objavljenih maja 2008, je UOMRS zaradi skladnosti z drugimi MSRP spremenil terminologijo, ki se uporablja v MRS 29, in sicer: (a) „tržna vrednost“ je spremenjena v „pošteno vrednost“ ter (b) „izidi poslovanja“ in „čisti dobiček“ sta spremenjena v „poslovni izid“

- 7 V hiperinflacijskem gospodarstvu so računovodski izkazi, naj jih podjetje pripravi po metodi izvirnih vrednosti ali po metodi dnevnih vrednosti, koristni le takrat, ko so postavke izražene v merski enoti, ki velja na koncu obdobja poročanja. Zaradi tega se ta standard uporablja pri računovodskih izkazih podjetij, ki poročajo v valuti hiperinflacijskega gospodarstva. Informacij, ki jih zahteva ta standard, ni dovoljeno predstavljati v obliki dodatka k nepreračunanem računovodskim izkazom. Odsvetuje se tudi ločeno predstavljanje računovodskih izkazov, preden so preračunani glede na stopnjo inflacije.
- 8 Računovodski izkazi podjetja, katerega funkcijska valuta je valuta hiperinflacijskega gospodarstva, ki so pripravljene po metodi izvirnih vrednosti ali po metodi dnevnih vrednosti, se izkazujejo v merski enoti, ki velja na koncu obdobja poročanja. Primerjalni podatki za prejšnje obdobje, ki jih zahteva MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* (kot je bil spremenjen leta 2007), in vse druge informacije, ki se nanašajo na prejšnja obdobja, se prav tako izkazujejo v merski enoti, ki velja na koncu obdobja poročanja. Za predstavitev primerljivih zneskov v drugačni predstavitveni valuti se uporabljata 42.(b) in 43. člen MRS 21 *Vplivi sprememb menjalnih tečajev*.
- 9 **Dobiček ali izguba iz čistega denarnega položaja se vključita v poslovni izid in razkrijeta ločeno.**
- 10 Preračunavanje računovodskih izkazov v skladu s tem standardom zahteva uporabo nekaterih postopkov in presoje. Dosledna uporaba omenjenih postopkov in presoje iz obdobja v obdobje je pomembnejša kot popolna natančnost tako dobljenih zneskov, ki se vključijo v preračunane računovodske izkaze.

Računovodski izkazi z izvirnimi vrednostmi

Izkaz finančnega položaja

- 11 Zneske v izkazu finančnega položaja, ki niso izkazani v merski enoti, veljavni na koncu obdobja poročanja, je treba preračunati z uporabo splošnega indeksa gibanja cen.
- 12 Denarne postavke se ne preračunajo, ker so že izražene v denarni enoti, ki velja na koncu obdobja poročanja. Denarne postavke so denar v posesti in postavke, ki bodo poravnane v denarju.
- 13 Sredstva in obveznosti, ki so v skladu s pogodbenimi določili vezani na spremembe cen, kot so indeksirane obveznice in posojila, se preračunajo v skladu s pogodbenimi določili, da se ugotovijo neporavnani zneski na koncu obdobja poročanja. Te postavke se izkažejo po tem prilagojenem znesku v preračunanem izkazu finančnega položaja.
- 14 Vsa druga sredstva in obveznosti so nedenarne narave. Nekatere nedenarne postavke se evidentirajo po zneskih, ki veljajo na koncu obdobja poročanja, kot so čista iztržljiva vrednost in poštena vrednost, zato jih ni treba preračunati. Vsa druga nedenarna sredstva in obveznosti se ustrezno preračunajo.
- 15 Večina nedenarnih postavk je evidentiranih po nabavni vrednosti oziroma po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijo, zato se izkažejo po zneskih, ki veljajo na datum njihove pridobitve. Preračunana nabavna vrednost ali nabavna vrednost, zmanjšana za amortizacijo, se določi za vsako postavko tako, da se pri izvorni vrednosti oziroma nabrani amortizaciji upošteva sprememba splošnega indeksa gibanja cen od datuma pridobitve do konca obdobja poročanja. Opredmetena osnovna sredstva, zaloge surovin in trgovskega blaga, dobro ime, patenti, blagovne znamke in podobna sredstva se na primer preračunajo od datumov njihovih nakupov. Vrednost zalog proizvodov in dokončanih proizvodov se preračuna od datumov nastanka stroškov nabave in pretvarjanja.
- 16 Včasih niso na voljo natančne evidence, ki se nanašajo na datum pridobitve opredmetenih osnovnih sredstev, ali jih ni mogoče oceniti. V teh redkih okoliščinah bo v prvem obdobju, v katerem podjetje uporablja določbe tega standarda, kot podlago za preračun morda treba uporabiti neodvisno strokovno oceno vrednosti takih postavk.

- 17 Zgodi se lahko, da za obdobja, za katera ta standard zahteva preračunano izkazovanje opredmetenih osnovnih sredstev, ni na voljo splošnega indeksa gibanja cen. V redkih okoliščinah te vrste bo morda treba uporabiti oceno vrednosti, ki je zasnovana na primer na gibanjih menjalnega tečaja med funkcijsko valuto in razmeroma trdno tujo valuto.
- 18 Nekatere nedenarne postavke se izkazujejo po zneskih, veljavnih na dan, ki ni niti datum pridobitve niti dan izkaza finančnega položaja; to velja na primer za opredmetena osnovna sredstva, prevrednotena na kak zgodnejši datum. V takih primerih je treba knjigovodsko vrednost preračunati od dneva prevrednotenja.
- 19 Preračunani znesek nedenarne postavke se zmanjša v skladu z ustreznim MSRP, ko presega nadomestljivo vrednost. Preračunani zneski opredmetenih osnovnih sredstev, dobrega imena, patentov in blagovnih znamk se na primer zmanjšajo na nadomestljivo vrednost, preračunani zneski zalog pa na čisto iztržljivo vrednost.
- 20 Podjetje, ki vlaga v drugo podjetje in to naložbo računovodsko obravnava po kapitalski metodi, lahko poroča v valuti hiperinflacijskega gospodarstva. Izkaz finančnega položaja in izkaz vseobsegajočega donosa takega podjetja, v katero se naloži, se preračunata v skladu s tem standardom, da se izračuna naložbenikov delež v njegovem čistem premoženju in poslovnem izidu. Če so preračunani računovodski izkazi podjetja, v katero se naloži, izraženi v tuji valuti, je pri prevedbi treba uporabiti končne tečaje.
- 21 Učinek inflacije se običajno pripozna pri stroških izposojanja. Neustrezno bi bilo preračunati naložbe v dolgoročna sredstva, ki jih podjetje financira z izposojanjem, in v istem obdobju usredstviti tisti del stroškov izposojanja, ki izravnava inflacijo. Ta del stroškov izposojanja se pripozna kot odhodek v tistem obdobju, v katerem stroški nastanejo.
- 22 Podjetje lahko pridobi sredstva po pogodbi, ki mu dovoljuje odložiti plačilo, ne da bi pri tem nastali izrecni odhodki iz naslova obresti. Če ni možno prisoditi zneska obresti, je treba taka sredstva preračunati od datuma plačila in ne od datuma nakupa.
- 23 [črtano]
- 24 Na začetku prvega obdobja, v katerem podjetje uporablja določbe tega standarda, se sestavine lastniškega kapitala, razen prenesenega čistega poslovnega izida in morebitnega presežka iz prevrednotenja, preračunajo tako, da se uporabi splošni indeks gibanja cen od dneva, ko so omenjene sestavine prispevali lastniki ali pa so nastale kako drugače. Vsi morebitni presežki iz prevrednotenja iz prejšnjih obdobj se izločijo. Preračunani preneseni čisti poslovni izid se izpelje iz vseh drugih zneskov v preračunanem izkazu finančnega položaja.
- 25 Na koncu prvega obdobja in v vseh naslednjih obdobjih se vse sestavine lastniškega kapitala preračunajo tako, da se uporabi splošni indeks gibanja cen od začetka obdobja ali od datuma nastanka sestavine, če je slednji poznejši. Spremembe lastniškega kapitala v obravnavanem obdobju se razkrijejo v skladu z MRS 1.

Izkaz vseobsegajočega donosa

- 26 Ta standard zahteva, da podjetje izrazi vse postavke v izkazu vseobsegajočega donosa v merski enoti, ki velja na koncu obdobja poročanja. Zato je treba vse zneske preračunati tako, da se uporabi sprememba splošnega indeksa rasti cen od datumov, ko je podjetje prvič vključilo postavke prihodkov in odhodkov v računovodske izkaze.

Dobiček ali izguba iz čistega denarnega položaja

- 27 V obdobju inflacije podjetje, ki ima presežek denarnih sredstev nad denarnimi obveznostmi, izgublja kupno moč, podjetje, ki ima presežek denarnih obveznosti nad denarnimi sredstvi, pa pridobiva kupno moč v obsegu, v katerem sredstva in obveznosti niso vezani na raven cen. Dobiček ali izguba iz čistega denarnega položaja lahko izhaja iz razlike, ki nastane pri preračunu nedenarnih sredstev, lastniškega kapitala in postavk izkaza vseobsegajočega donosa ter prilagoditvi sredstev in obveznosti, vezanih na indeks. Izguba ali dobiček se lahko oceni tako, da se sprememba splošnega indeksa gibanja cen uporabi pri tehtanem povprečju razlike med denarnimi sredstvi in denarnimi obveznostmi v obdobju.

- 28 Dobiček ali izguba iz čistega denarnega položaja se vključi v poslovni izid. Prilagoditev sredstev in obveznosti, ki so v skladu s pogodbenimi določil vezani na spremembe cen skladno s 13. členom, se pobota z dobičkom ali izgubo iz čistega denarnega položaja. Druge postavke prihodkov in odhodkov, kot so prihodki od obresti, odhodki za obresti in tečajne razlike, ki se nanašajo na vložena ali izposojena sredstva, so prav tako povezane s čistim denarnim položajem. Čeprav podjetje take postavke razkrije ločeno, jih je koristno v izkazu vseobsegajočega donosa predstaviti skupaj z dobičkom ali izgubo iz čistega denarnega položaja.

Računovodski izkazi z dnevnimi vrednostmi

Izkaz finančnega položaja

- 29 Postavke, ki so izkazane po dnevnih vrednostih, se ne preračunajo, ker so že izražene v merski enoti, ki velja na koncu obdobja poročanja. Druge postavke v izkazu finančnega položaja se preračunajo v skladu z 11.–25. členom.

Izkaz vseobsegajočega donosa

- 30 V izkazu vseobsegajočega donosa, ki temelji na dnevnih vrednostih, pred preračunom podjetje običajno poroča o vrednostih, ki so veljale takrat, ko je prišlo do transakcij ali drugih poslovnih dogodkov, zaradi katerih se te vrednosti nastale. Stroški prodaje in amortizacija se evidentirajo po dnevnih vrednostih v trenutku porabe; stroški prodaje in drugi stroški se evidentirajo po njihovih v denarju izraženih zneskih, ko nastanejo. Zato je treba vse zneske preračunati v mersko enoto, ki velja na koncu obdobja poročanja, tako da se uporabi splošni indeks gibanja cen.

Dobiček ali izguba iz čistega denarnega položaja

- 31 Dobiček ali izguba čistega denarnega položaja se računovodsko obravnava v skladu s 27. in 28. členom.

Davki

- 32 Zaradi preračuna računovodskih izkazov v skladu s tem standardom lahko nastanejo razlike med knjigovodsko vrednostjo posameznih sredstev in obveznosti v izkazu finančnega položaja in njihovo davčno vrednostjo. Te razlike se računovodsko obravnavajo v skladu z MRS 12 *Davek od dohodka*.

Izkaz denarnih tokov

- 33 Ta standard zahteva, da podjetje vse postavke v izkazu denarnih tokov izrazi v merski enoti, ki velja na koncu obdobja poročanja.

Primerjalni podatki

- 34 Primerjalni podatki za prejšnje obdobje poročanja, pa naj so zasnovani na metodi izvornih vrednosti ali metodi dnevnih vrednosti, se preračunajo z uporabo splošnega indeksa gibanja cen, tako da podjetje primerjalne računovodske izkaze predstavi v merski enoti, ki velja na koncu obdobja poročanja, na katero se računovodski izkazi nanašajo. Tudi informacije, ki jih podjetje razkrije v zvezi s prejšnjimi obdobji, se prikažejo v merski enoti, ki velja na koncu obdobja poročanja. Za predstavitev primerjalnih zneskov v različni predstavitveni valuti se uporabljata 42.(b) in 43. člen MRS 21.

Konsolidirani računovodski izkazi

- 35 Obvladujoče podjetje, ki poroča v valuti hiperinflacijskega gospodarstva, ima lahko odvisna podjetja, ki prav tako poročajo v valutah hiperinflacijskih gospodarstev. Računovodske izkaze katerega koli od takih odvisnih podjetij je treba preračunati z uporabo splošnega indeksa gibanja cen države, v valuti katere podjetje poroča, preden se vključijo v konsolidirane računovodske izkaze, ki jih objavlja njegovo obvladujoče podjetje. Če tako odvisno podjetje posluje v tujini, je treba njegove preračunane računovodske izkaze prevesti po končnih tečajih. Računovodski izkazi odvisnih podjetij, ki ne poročajo v valutah hiperinflacijskih gospodarstev, se obravnavajo v skladu z MRS 21.

- 36 Pri konsolidaciji računovodskih izkazov, katerih konci obdobja poročanja se razlikujejo, je treba vse postavke, denarne ali nedenarne, preračunati v mersko enoto, ki velja na datum konsolidiranih računovodskih izkazov.

Izbira in uporaba splošnega indeksa gibanja cen

- 37 Preračunavanje računovodskih izkazov v skladu s tem standardom zahteva uporabo splošnega indeksa gibanja cen, ki odraža spremembe splošne kupne moči. Priporočljivo je, da vsa podjetja, ki poročajo v valuti istega gospodarstva, uporabljajo isti indeks.

GOSPODARSTVA, KI NISO VEČ HIPERINFLACIJSKA

- 38 Ko gospodarstvo ni več hiperinflacijsko ter podjetje preneha pripravljati in predstavljati svoje računovodske izkaze v skladu s tem standardom, obravnava zneske, izražene v merski enoti, ki je veljala na koncu prejšnjega obdobja poročanja, kot podlago za knjigovodske vrednosti v računovodskih izkazih za naslednja obdobja.

RAZKRITJA

39 Razkrije se:

- (a) **dejstvo, da je prišlo do preračuna računovodskih izkazov in primerjalnih podatkov za prejšnja obdobja zaradi sprememb splošne kupne moči funkcijske valute, in da so zaradi tega računovodski izkazi izkazani v merski enoti, ki velja na koncu obdobja poročanja;**
  - (b) **ali so računovodski izkazi pripravljani po metodi izvirnih vrednosti ali po metodi dnevnih vrednosti, in**
  - (c) **vrsto in raven indeksa gibanja cen na koncu obdobja poročanja ter spremembe indeksa v tekočem in prejšnjem obdobju poročanja.**
- 40 Razkritja, ki jih zahteva ta standard, so nujna za pojasnitev podlage za obravnavanje učinkov inflacije v računovodskih izkazih. Poleg tega je njihov namen zagotoviti tudi druge informacije, ki so potrebne za razumevanje omenjene podlage in na njej izračunanih zneskov.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 41 Ta standard se začne uporabljati za računovodske izkaze za obdobja, ki se začnejo 1. januarja 1990 ali pozneje.

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 32

Finančni instrumenti: predstavljanje

CILJ

- 1 [črtano]
- 2 Cilj tega standarda je določiti načela za predstavljanje finančnih instrumentov kot obveznosti ali lastniški kapital in za pobot finančnih sredstev in finančnih obveznosti. Uporablja se za razvrščanje finančnih instrumentov – z vidika izdajatelja – med finančna sredstva, finančne obveznosti in kapitalske instrumente; razvrščanje s tem povezanih obresti, dividend, izgub in dobičkov; in okoliščine, v katerih bi se morala finančna sredstva in finančne obveznosti pobotati.
- 3 Načela v tem standardu dopolnjujejo načela za pripoznavanje in merjenje finančnih sredstev in finančnih obveznosti v MSRP 9 *Finančni instrumenti* ter za razkrivanje informacij o njih v MSRP 7 *Finančni instrumenti: razkritja*.

PODROČJE UPORABE

4 Ta standard uporabljajo vsa podjetja za vse vrste finančnih instrumentov, razen za:

- (a) deleže v odvisnih podjetjih, pridruženih podjetjih ali skupnih podvigih, ki se računovodsko obravnavajo v skladu z MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi*, MRS 27 *Ločeni računovodski izkazi* ali MRS 28 *Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige*. Vendar MSRP 10, MRS 27 ali MRS 28 v nekaterih primerih od podjetja zahtevajo ali mu dopuščajo računovodsko obravnavanje deleža v odvisnem podjetju, pridruženem podjetju ali skupnem podvigu z uporabo MSRP 9; v takih primerih podjetja uporabljajo zahteve iz tega standarda. Podjetja uporabljajo ta standard tudi za vse izvedene finančne instrumente, povezane z deleži v odvisnih podjetjih, pridruženih podjetjih ali v skupnih podvigih;
- (b) pravice in obveze delodajalcev po programih zaslužkov zaposlenih, za katere se uporablja MRS 19 *Zasluzki zaposlenih*;
- (c) [črtano]
- (d) zavarovalne pogodbe, kot so opredeljene v MSRP 17 *Zavarovalne pogodbe*, ali naložbene pogodbe z možnostjo diskrecijske udeležbe, ki spadajo v področje uporabe MSRP 17. Vendar se ta standard uporablja za:
  - (i) izvedene finančne instrumente, ki so vgrajeni v pogodbe iz področja uporabe MSRP 17, če MSRP 9 od podjetja zahteva, da jih računovodsko obravnava ločeno,
  - (ii) naložbene sestavine, ki so ločene od pogodb iz področja uporabe MSRP 17, če MSRP 17 zahteva tako ločitev, razen če gre pri ločeni naložbeni sestavini za naložbeno pogodbo z možnostjo diskrecijske udeležbe, ki spada v področje uporabe MSRP 17,
  - (iii) pravice in obveze izdajatelja, ki nastanejo na podlagi zavarovalne pogodbe, ki ustreza opredelitvi pogodbe o finančnem poročstvu, če izdajatelj pri pripoznavanju in merjenju pogodb uporablja MSRP 9. Vendar izdajatelj uporabi MSRP 17, če se v skladu s 7.(e) členom MSRP 17 odloči, da bo pri pripoznavanju in merjenju pogodb uporabil MSRP 17,
  - (iv) pravice in obveze podjetja, ki so finančni instrumenti, nastali na podlagi pogodb o kreditnih karticah ali podobnih pogodb, izdanih s strani podjetja, ki zagotavljajo izvajanje kreditnih ali plačilnih dogovorov in ki ustrezajo opredelitvi zavarovalne pogodbe, če podjetje za te pravice in obveze uporablja MSRP 9 v skladu s 7.(h) členom MSRP 17 in 2.1.(e)(iv) členom MSRP 9,

(v) **pravice in obveze podjetja, ki so finančni instrumenti, nastali na podlagi zavarovalnih pogodb, izdanih s strani podjetja, ki omejujejo nadomestilo za zavarovane dogodke na znesek, ki bi bil sicer potreben za poravnavo obveze imetnika police, nastale na podlagi pogodbe, če se podjetje v skladu z 8.A členom MSRP 17 za take pogodbe odloči uporabljati MSRP 9 namesto MSRP 17;**

(e) [črtano]

(f) finančne instrumente, pogodbe in obveze v okviru plačilnih transakcij na podlagi delnic, za katere se uporablja MSRP 2 *Plačilo na podlagi delnic*, z izjemo:

(i) **pogodb iz 8.–10. člena tega standarda, za katere se uporablja ta standard,**

(ii) **33. in 34. člena tega standarda, ki se uporabljata za lastne delnice, kupljene, prodane, izdane ali umaknjene v povezavi s programi delniških opcij za zaposlene, programi nakupov delnic s strani zaposlenih in vsemi drugimi dogovori za plačilo na podlagi delnic.**

5–7 [črtano]

8 Ta standard se uporablja za pogodbe o nakupu ali prodaji nefinančnega sredstva, ki se lahko poravnajo na podlagi čistega zneska z denarjem ali drugim finančnim instrumentom ali z izmenjavo finančnih instrumentov, kot da bi bile te pogodbe finančni instrumenti, razen za pogodbe, ki jih je podjetje sklenilo in jih še naprej poseduje za namene prejema ali izročitve nefinančnega sredstva v skladu s pričakovanimi potrebami po nakupu, prodaji ali uporabi. Ta standard pa se uporablja za tiste pogodbe, za katere podjetje določi, da se merijo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu z 2.5. členom MSRP 9 *Finančni instrumenti*.

9 Obstaja več načinov za poravnavo pogodbe za nakup ali prodajo nefinančnega sredstva na podlagi čistega zneska z denarjem ali drugim finančnim instrumentom ali z izmenjavo finančnih instrumentov. Ti vključujejo naslednje primere:

(a) kadar pogodbeni pogoji vsaki od strank omogočajo poravnavo pogodbe na podlagi čistega zneska z denarjem ali drugim finančnim instrumentom ali z izmenjavo finančnih instrumentov;

(b) kadar sposobnost poravnave na podlagi čistega zneska z denarjem ali drugim finančnim instrumentom ali z izmenjavo finančnih instrumentov ni izrecno določena v pogodbenih pogojih, vendar podjetje podobne pogodbe običajno poravnava na podlagi čistega zneska z denarjem ali drugim finančnim instrumentom ali z izmenjavo finančnih instrumentov (bodisi z nasprotno stranko bodisi s sklenitvijo pogodbe o pobotu ali s prodajo pogodbe pred njeno izvršitvijo ali potekom);

(c) kadar pri podobnih pogodbah podjetje običajno prejme predmet pogodbe in ga kmalu po prejemu proda z namenom ustvariti dobiček na podlagi kratkoročnih nihanj cene ali trgovčeve marže; in

(d) kadar je nefinančno sredstvo, ki je predmet pogodbe, mogoče takoj pretvoriti v denar.

Pogodba, za katero velja točka (b) ali (c), ni sklenjena z namenom prejema ali izročitve nefinančnega sredstva v skladu s pričakovanimi potrebami podjetja po nakupu, prodaji ali uporabi in zato spada v področje tega standarda. Druge pogodbe, za katere velja 8. člen, se ovrednotijo, da se ugotovi, ali so bile sklenjene in se še naprej posedujejo z namenom prejema ali izročitve nefinančnega sredstva v skladu s pričakovanimi potrebami podjetja po nakupu, prodaji ali uporabi in ali v skladu s tem spadajo v področje uporabe tega standarda.

- 10 Izdana opcija za nakup ali prodajo nefinančnega sredstva, ki se lahko poravna na podlagi čistega zneska z denarjem ali drugim finančnim instrumentom ali z izmenjavo finančnih instrumentov v skladu z 9.(a) ali (d) členom, spada v področje uporabe tega standarda. Takšna pogodba se ne more obravnavati kot sklenjena za namen prejema ali izročitve nefinančnega sredstva v skladu s pričakovanimi potrebami podjetja po nakupu, prodaji ali uporabi.

OPREDELITVE POJMOV (GLEJ TUDI AG3.–AG23. ČLEN)

- 11 V tem standardu se uporabljajo naslednji izrazi, katerih pomen je natančno določen:

Finančni instrument je vsaka pogodba, na podlagi katere nastane finančno sredstvo enega podjetja in finančna obveznost ali kapitalski instrument drugega podjetja.

Finančno sredstvo je vsako sredstvo, ki je:

(a) **denar;**

(b) **kapitalski instrument drugega podjetja;**

(c) **pogodbena pravica:**

(i) **prejeti denar ali drugo finančno sredstvo od drugega podjetja ali**

(ii) **izmenjati finančna sredstva ali finančne obveznosti z drugim podjetjem pod pogoji, ki utegnejo biti ugodni za podjetje, ali**

(d) **pogodba, ki se bo poravnala ali se lahko poravna z lastnimi kapitalskimi instrumenti podjetja in je:**

(i) **neizveden finančni instrument, za katerega je podjetje zavezano ali bi lahko bilo zavezano prejeti spremenljivo število lastnih kapitalskih instrumentov podjetja, ali**

(ii) **izvedeni finančni instrument, ki se bo poravnal ali se lahko poravna drugače kot z izmenjavo točno določenega zneska denarja ali drugega finančnega sredstva za točno določeno število lastnih kapitalskih instrumentov podjetja. Za ta namen lastni kapitalski instrumenti podjetja ne zajemajo finančnih instrumentov s prodajno opcijo, ki so razvrščeni kot kapitalski instrumenti v skladu s 16.A in 16.B členom, instrumentov, ki podjetju nalagajo obvezo, da drugi osebi izroči sorazmeren delež čistih sredstev podjetja samo v primeru prenehanja, in so razvrščeni kot kapitalski instrumenti v skladu s 16.C in 16.D členom, ali instrumentov, ki so pogodbe za prihodnji prejem ali izročitev lastnih kapitalskih instrumentov podjetja.**

Finančna obveznost je vsaka obveznost, ki je:

(a) **pogodbena obveza:**

(i) **izročiti drugemu podjetju denar ali drugo finančno sredstvo ali**

(ii) **izmenjati finančna sredstva ali finančne obveznosti z drugim podjetjem pod pogoji, ki utegnejo biti neugodni za podjetje, ali**

(b) **pogodba, ki se bo poravnala ali se lahko poravna z lastnimi kapitalskimi instrumenti podjetja in je:**

- (i) neizveden finančni instrument, za katerega je podjetje zavezano ali bi lahko bilo zavezano izročiti spremenljivo število lastnih kapitalskih instrumentov podjetja, ali
- (ii) izvedeni finančni instrument, ki se bo poravnal ali se lahko poravna drugače kot z izmenjavo točno določenega zneska denarja ali drugega finančnega sredstva za točno določeno število lastnih kapitalskih instrumentov podjetja. Za ta namen so pravice, opcije ali nakupni boni za pridobitev točno določenega števila lastnih kapitalskih instrumentov podjetja v zameno za točno določen znesek v kateri koli valuti kapitalski instrumenti, če podjetje vsem svojim obstoječim lastnikom istega razreda sorazmerno ponudi pravice, opcije ali nakupne bone lastnih neizvedenih kapitalskih instrumentov. Poleg tega za te namene lastni kapitalski instrumenti podjetja ne zajemajo finančnih instrumentov s prodajno opcijo, ki so razvrščeni kot kapitalski instrumenti v skladu s 16.A in 16.B členom, instrumentov, ki podjetju nalagajo obvezo, da drugi osebi izroči sorazmeren delež čistih sredstev podjetja samo v primeru prenehanja, in so razvrščeni kot kapitalski instrumenti v skladu s 16.C in 16.D členom, ali instrumentov, ki so pogodbe za prihodnji prejem ali izročitev lastnih kapitalskih instrumentov podjetja.

Instrument, ki ustreza opredelitvi pojma finančna obveznost, se izjemoma razvrsti kot kapitalski instrument, če ima vse značilnosti in izpolnjuje pogoje iz 16.A in 16.B člena ali 16.C in 16.D člena.

Kapitalski instrument je vsaka pogodba, ki dokazuje preostali delež v sredstvih podjetja po odštetju vseh njegovih obveznosti.

Poštena vrednost je cena, ki bi se prejela ob prodaji sredstva ali plačala ob prenosu obveznosti v redni transakciji med udeleženci na trgu na datum merjenja. (Glej MSRP 13 *Merjenje poštenih vrednosti*.)

Instrument s prodajno opcijo je finančni instrument, ki daje imetniku pravico prodati instrument nazaj izdajatelju za denar ali drugo finančno sredstvo ali ki se samodejno proda nazaj izdajatelju ob nastopu negotovega prihodnjega dogodka ali smrti ali upokojitve imetnika instrumenta.

- 12 Naslednji izrazi so opredeljeni v Dodatku A k MSRP 9 ali 9. členu MRS 39 *Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje* in imajo v tem standardu pomen, kot je določen v MRS 39 in MSRP 9:

- odplačna vrednost finančnega sredstva ali finančne obveznosti,
- odprava pripoznanja,
- izvedeni finančni instrument,
- metoda efektivnih obresti,
- pogodba o finančnem poroštvu,
- finančna obveznost po pošteni vrednosti prek poslovnega izida,
- trdna obveza,
- napovedana transakcija,
- učinkovitost varovanja pred tveganjem,
- pred tveganjem varovana postavka,

- instrument za varovanje pred tveganjem,
  - v posesti za trgovanje,
  - običajen nakup ali prodaja
  - transakcijski stroški.
- 13 V tem standardu se „pogodba“ in „pogodben“ nanašata na dogovor med dvema ali več strankami z jasnimi gospodarskimi posledicami, ki se jim stranke sploh ne morejo izogniti ali pa imajo za to le malo možnosti, običajno zato, ker je dogovor izvršljiv po zakonu. Pogodbe, torej tudi finančni instrumenti, imajo lahko različne oblike in niso nujno v pisni obliki.
- 14 V tem standardu se „podjetje“ nanaša na posameznike, osebne družbe, kapitalske družbe, skrbniške sklade in državne institucije.

PREDSTAVLJANJE

Obveznosti in lastniški kapital (glej tudi AG13.–AG14.J in AG25.–AG29.A člen)

- 15 **Izdajatelj finančnega instrumenta instrument ali njegove sestavne dele ob začetnem pripoznanju razvrsti kot finančno obveznost, finančno sredstvo ali kapitalski instrument v skladu z vsebino pogodbenega dogovora in opredelivijo pojmov finančna obveznost, finančno sredstvo in kapitalski instrument.**
- 16 Ko izdajatelj uporabi opredelitve pojmov iz 11. člena za določitev, ali se finančni instrument šteje za kapitalski instrument in ne za finančno obveznost, je ta instrument kapitalski instrument samo v primeru, da sta izpolnjena oba pogoja iz točk (a) in (b) spodaj:
- (a) instrument ne vsebuje nobene pogodbene obveze:
    - (i) izročiti drugemu podjetju denar ali drugo finančno sredstvo ali
    - (ii) izmenjati finančna sredstva ali finančne obveznosti z drugim podjetjem pod pogoji, ki utegnejo biti neugodni za izdajatelja;
  - (b) če se bo instrument poravnal ali se lahko poravna z lastnimi kapitalskimi instrumenti izdajatelja, je:
    - (i) neizveden instrument, ki ne vsebuje nobene pogodbene obveze za izdajatelja glede izročitve spremenljivega števila njegovih lastnih kapitalskih instrumentov, ali
    - (ii) izvedeni finančni instrument, ki bo poravnal samo tako, da bo izdajatelj izmenjal točno določen znesek denarja ali drugega finančnega sredstva za točno določeno število njegovih lastnih kapitalskih instrumentov. Za ta namen so pravice, opcije ali nakupni boni za pridobitev točno določenega števila lastnih kapitalskih instrumentov podjetja v zameno za točno določen znesek v kateri koli valuti kapitalski instrumenti, če podjetje vsem svojim obstoječim lastnikom istega razreda sorazmerno ponudi pravice, opcije ali nakupne bone lastnih neizvedenih kapitalskih instrumentov. Poleg tega za te namene lastni kapitalski instrumenti izdajatelja ne zajemajo instrumentov, ki imajo vse značilnosti in izpolnjujejo pogoje, opisane v 16.A in 16.B členu ali 16.C in 16.D členu, ali instrumentov, ki so pogodbe za prihodnji prejem ali izročitev izdajateljevih lastnih kapitalskih instrumentov.

Pogodbena obveza, tudi tista, ki izhaja iz izvedenega finančnega instrumenta, ki bo ali bi lahko povzročil prihodnji prejem ali izročitev izdajateljevih lastnih kapitalskih instrumentov, vendar ne izpolnjuje pogojev iz točk (a) in (b) zgoraj, ni kapitalski instrument. Instrument, ki ustreza opredelitvi pojma finančna obveznost, se izjemoma razvrsti kot kapitalski instrument, če ima vse značilnosti in izpolnjuje pogoje iz 16.A in 16.B člena ali 16.C in 16.D člena.

Instrumenti s prodajno opcijo

- 16A Finančni instrument s prodajno opcijo vsebuje pogodbeno obvezo izdajatelja, da ta ob izvršitvi prodajne opcije od imetnika odkupi nazaj ali mu unovči ta instrument za denar ali drugo finančno sredstvo. Kot izjema od opredelitve pojma finančna obveznost se instrument, ki vsebuje takšno obvezo, razvrsti kot kapitalski instrument, če ima vse naslednje značilnosti:
- (a) imetniku daje pravico do sorazmernega deleža čistih sredstev podjetja v primeru prenehanja podjetja. Čista sredstva podjetja so sredstva, ki ostanejo po odštetju vseh drugih terjatev do njegovih sredstev. Sorazmerni delež se določi z:
    - (i) delitvijo čistih sredstev podjetja ob prenehanju na enote enake vrednosti in
    - (ii) pomnožitvijo te vrednosti s številom enot, ki jih ima imetnik finančnega instrumenta;
  - (b) instrument je v razredu instrumentov, ki je podrejen vsem drugim razredom instrumentov. Instrument je v takšnem razredu, če:
    - (i) ob prenehanju nima prednosti pred drugimi terjatvami do sredstev podjetja in
    - (ii) ga ni treba zamenjati v drug instrument, preden je v razredu instrumentov, ki je podrejen vsem drugim razredom instrumentov;
  - (c) vsi finančni instrumenti v razredu instrumentov, ki je podrejen vsem drugim razredom instrumentov, imajo enake značilnosti. Na primer, imeti morajo prodajno opcijo in formula ali druga metoda, ki se uporablja za izračun cene ponovnega nakupa ali unovčenja, je enaka za vse instrumente v tej skupini;
  - (d) razen pogodbene obveze izdajatelja za ponovni nakup ali unovčenje instrumenta za denar ali drugo finančno sredstvo instrument ne vsebuje pogodbene obveze izročiti drugemu podjetju denar ali drugo finančno sredstvo ali izmenjati z drugim podjetjem finančna sredstva ali finančne obveznosti pod pogoji, ki utegnejo biti neugodni za podjetje, in ni pogodba, ki se bo poravnala ali se lahko poravna z lastnimi kapitalskimi instrumenti podjetja, kot je določeno v točki (b) opredelitve pojma finančna obveznost;
  - (e) skupni pričakovani denarni tokovi, ki se lahko pripišejo instrumentu v obdobju trajanja instrumenta, temeljijo zlasti na poslovnem izidu, spremembi pripoznanih čistih sredstev ali spremembi poštene vrednosti pripoznanih in nepripoznanih čistih sredstev podjetja v obdobju trajanja instrumenta (brez učinkov instrumenta).
- 16B Instrument, ki ima vse zgoraj navedene značilnosti, je lahko razvrščen kot kapitalski instrument, če izdajatelj nima nobenega drugega finančnega instrumenta ali pogodbe:
- (a) katere skupni denarni tokovi temeljijo zlasti na poslovnem izidu, spremembi pripoznanih čistih sredstev ali spremembi poštene vrednosti pripoznanih in nepripoznanih čistih sredstev podjetja (brez učinkov takšnega instrumenta ali pogodbe) ter
  - (b) ki znatno omejuje ali fiksno določa preostali donos imetnikom instrumentov s prodajno opcijo.

Za uporabo tega pogoja podjetje ne upošteva nefinančnih pogodb z imetnikom instrumenta iz 16.A člena, v katerih so pogodbene določbe in pogoji podobni pogodbenim določbam in pogojem enake pogodbe, ki se lahko sklene med osebo, ki ni imetnik instrumenta, in izdajateljskim podjetjem. Če podjetje ne more določiti, da je ta pogoj izpolnjen, instrumenta s prodajno opcijo ne razvrsti kot kapitalski instrument.

Instrumenti ali sestavine instrumentov, ki podjetju nalagajo obvezo, da drugi osebi izroči sorazmeren delež čistih sredstev podjetja samo v primeru prenehanja

16C Nekateri finančni instrumenti vključujejo pogodbeno obvezo, da podjetje, ki je izdalo instrument, drugemu podjetju izroči sorazmeren delež svojih čistih sredstev samo v primeru prenehanja. Obveza nastane, ker je prenehanje gotovo in podjetje nanj ne more vplivati (na primer podjetje z omejenim rokom obstoja) ali ker je prenehanje negotovo, vendar se lahko za to odloči imetnik instrumenta. Kot izjema od opredelitve pojma finančna obveznost se instrument, ki vsebuje takšno obvezo, razvrsti kot kapitalski instrument, če ima vse naslednje značilnosti:

(a) imetniku daje pravico do sorazmernega deleža čistih sredstev podjetja v primeru prenehanja podjetja. Čista sredstva podjetja so sredstva, ki ostanejo po odštetju vseh drugih terjatev do njegovih sredstev. Sorazmerni delež se določi z:

(i) delitvijo čistih sredstev podjetja ob prenehanju na enote enake vrednosti in

(ii) pomnožitvijo te vrednosti s številom enot, ki jih ima imetnik finančnega instrumenta;

(b) instrument je v razredu instrumentov, ki je podrejen vsem drugim razredom instrumentov. Instrument je v takšnem razredu, če:

(i) ob prenehanju nima prednosti pred drugimi terjatvami do sredstev podjetja in

(ii) ga ni treba zamenjati v drug instrument, preden je v razredu instrumentov, ki je podrejen vsem drugim razredom instrumentov;

(c) vsi finančni instrumenti v razredu instrumentov, ki je podrejen vsem drugim razredom instrumentov, morajo imeti enako pogodbeno obvezo, da mora izdajateljsko podjetje ob prenehanju izročiti sorazmeren delež svojih čistih sredstev.

16D Instrument, ki ima vse zgoraj navedene značilnosti, je lahko razvrščen kot kapitalski instrument, če izdajatelj nima nobenega drugega finančnega instrumenta ali pogodbe:

(a) katere skupni denarni tokovi temeljijo zlasti na poslovnem izidu, spremembi pripoznanih čistih sredstev ali spremembi poštene vrednosti pripoznanih in nepripoznanih čistih sredstev podjetja (brez učinkov takšnega instrumenta ali pogodbe) ter

(b) ki znatno omejuje ali fiksno določa preostali donos imetnikom instrumentov.

Za uporabo tega pogoja podjetje ne upošteva nefinančnih pogodb z imetnikom instrumenta iz 16.C člena, v katerih so pogodbene določbe in pogoji podobni pogodbenim določbam in pogojem enake pogodbe, ki se lahko sklene med osebo, ki ni imetnik instrumenta, in izdajateljskim podjetjem. Če podjetje ne more določiti, da je ta pogoj izpolnjen, instrumenta ne razvrsti kot kapitalski instrument.

Prerazvrstitev instrumentov s prodajno opcijo in instrumentov, ki podjetju nalagajo obvezo, da drugi osebi izroči sorazmeren delež čistih sredstev podjetja samo v primeru prenehanja

16E Podjetje razvrsti finančni instrument kot kapitalski instrument v skladu s 16.A in 16.B členom ali 16.C in 16.D členom od datuma, od katerega ima instrument vse značilnosti in izpolnjuje pogoje iz navedenih členov. Podjetje prerazvrsti finančni instrument od datuma, od katerega instrument nima več vseh značilnosti ali ne izpolnjuje več vseh pogojev iz navedenih členov. Če podjetje na primer odkupi vse svoje izdane instrumente brez prodajne opcije in imajo instrumenti s prodajno opcijo, ki ostanejo v posesti imetnikov, vse značilnosti in izpolnjujejo vse pogoje iz 16.A in 16.B člena, podjetje prerazvrsti instrumente s prodajno opcijo kot kapitalske instrumente od datuma, na katerega odkupi instrumente brez prodajne opcije.

16F Podjetje računovodsko obravnava prerazvrstitev instrumenta v skladu s 16.E členom na naslednji način:

(a) podjetje prerazvrsti kapitalski instrument kot finančno obveznost od datuma, od katerega instrument nima več vseh značilnosti ali ne izpolnjuje več pogojev iz 16.A in 16.B člena ali 16.C in 16.D člena. Finančna obveznost se meri po pošteni vrednosti instrumenta na datum prerazvrstitve. Podjetje pripozna v lastniškem kapitalu kakršno koli razliko med knjigovodsko vrednostjo kapitalskega instrumenta in pošteno vrednostjo finančne obveznosti na datum prerazvrstitve;

(b) podjetje prerazvrsti finančno obveznost kot lastniški kapital od datuma, od katerega ima instrument vse značilnosti in izpolnjuje pogoje iz 16.A in 16.B člena ali 16.C in 16.D člena. Kapitalski instrument se meri po knjigovodski vrednosti finančne obveznosti na datum prerazvrstitve.

Neobstoj pogodbene obveze za izročitev denarja ali drugega finančnega sredstva (16.(a) člen)

17 Razen v okoliščinah iz 16.A in 16.B člena ali 16.C in 16.D člena je ključna značilnost pri razlikovanju med finančno obveznostjo in kapitalskim instrumentom obstoj pogodbene obveze ene stranke v finančnem instrumentu (izdajatelja), da bodisi izroči denar ali kako drugo finančno sredstvo drugi stranki (imetniku) bodisi izmenja finančna sredstva ali finančne obveznosti z imetnikom pod pogoji, ki utegnejo biti neugodni za izdajatelja. Čeprav lahko ima imetnik kapitalskega instrumenta pravico prejeti sorazmeren delež vseh dividend ali drugih izplačil iz lastniškega kapitala, izdajatelj nima pogodbene obveze izvršiti takih izplačil, ker se od njega ne more zahtevati izročitve denarja ali drugega finančnega sredstva drugi stranki.

18 Za razvrstitev finančnega instrumenta v izkazu finančnega položaja podjetja je odločujoča njegova vsebina in ne njegova pravna oblika. Vsebina in pravna oblika sta običajno skladni, vendar ni vedno tako. Nekateri finančni instrumenti po pravni obliki spadajo v lastniški kapital, po vsebini pa so obveznosti, medtem ko lahko drugi združujejo značilnosti kapitalskih instrumentov in značilnosti finančnih obveznosti. Na primer:

(a) prednostna delnica, ki določa obvezno unovčenje s strani izdajatelja za točno določen ali določljiv znesek na točno določen ali določljiv datum v prihodnosti ali ki daje imetniku pravico zahtevati od izdajatelja unovčenje instrumenta na določen datum ali po njem za točno določen ali določljiv znesek, je finančna obveznost;

- (b) finančni instrument, ki daje imetniku pravico, da ga proda nazaj izdajatelju za denar ali drugo finančno sredstvo (instrument s prodajno opcijo), je finančna obveznost, razen v primeru instrumentov, ki so razvrščeni kot kapitalski instrumenti v skladu s 16.A in 16.B členom ali 16.C in 16.D členom. Finančni instrument je finančna obveznost celo takrat, ko se znesek denarja ali drugega finančnega sredstva določi na podlagi nekega indeksa ali druge postavke, ki se lahko zviša ali zniža. Obstoj opcije za imetnika, da proda finančni instrument nazaj izdajatelju za denar ali drugo finančno sredstvo, pomeni, da instrument s prodajno opcijo ustreza opredelitvi pojma finančna obveznost, razen v primeru instrumentov, ki so razvrščeni kot kapitalski instrumenti v skladu s 16.A in 16.B členom ali 16.C in 16.D členom. Odprti vzajemni skladi, naložbeni skladi z enotami, osebne družbe in nekatera združna podjetja lahko na primer dajo svojim imetnikom enot ali družbenikom pravico do unovčenja njihovih deležev v podjetju izdajatelju ob katerem koli času za denar, zaradi česar se deleži imetnikov enot ali družbenikov razvrstijo kot finančne obveznosti, razen v primeru instrumentov, ki so razvrščeni kot kapitalski instrumenti v skladu s 16.A in 16.B členom ali 16.C in 16.D členom. Vendar razvrstitev med finančne obveznosti ne izključuje uporabe deskriptorjev, kot so „čista vrednost sredstev, ki se lahko pripiše imetnikom enot,“ in „sprememba čiste vrednosti sredstev, ki se lahko pripiše imetnikom enot,“ v računovodskih izkazih podjetja, ki nima vplačanega lastniškega kapitala (kot so nekateri vzajemni skladi in naložbeni skladi z enotami, glej ponazoritveni primer št. 7), ali uporabe dodatnega razkritja, da bi se prikazalo, da celotni deleži družbenikov zajemajo postavke, kot so rezerve, ki ustrezajo opredelitvi pojma lastniški kapital, in instrumente s prodajno opcijo, ki ji ne ustrezajo (glej ponazoritveni primer št. 8).
- 19 Če podjetje nima brezpogojne pravice, da se izogne izročitvi denarja ali drugega finančnega sredstva za poravnavo pogodbene obveze, obveza ustreza opredelitvi pojma finančna obveznost, razen v primeru instrumentov, ki so razvrščeni kot kapitalski instrumenti v skladu s 16.A in 16.B členom ali 16.C in 16.D členom. Na primer:
- (a) omejitev zmožnosti podjetja za izpolnitev pogodbene obveze, kot je na primer pomanjkanje dostopa do tuje valute ali potreba po pridobitvi dovoljenja za plačilo od regulativnega organa, ne odpravlja pogodbene obveze podjetja ali imetnikove pogodbene pravice, ki izhaja iz takega instrumenta;
- (b) pogodbena obveza, ki je odvisna od uveljavitve pravice nasprotne stranke do unovčenja, je finančna obveznost, ker podjetje nima brezpogojne pravice, da se izogne izročitvi denarja ali drugega finančnega sredstva.
- 20 Finančni instrument, ki ne vzpostavlja izrecno pogodbene obveze za izročitev denarja ali drugega finančnega sredstva, lahko posredno povzroči nastanek pogodbene obveze na podlagi svojih določb in pogojev. Na primer:
- (a) finančni instrument lahko vsebuje nefinančno obvezo, ki jo je treba poravnati samo v primeru, da podjetje ne izvrši izplačil ali odkupi instrumenta. Če se podjetje lahko izogne prenosu denarja ali drugega finančnega sredstva le s poravnavo nefinančne obveze, je finančni instrument finančna obveznost;
- (b) finančni instrument je finančna obveznost, če določa, da bo ob poravnavi podjetje izročilo bodisi:
- (i) denar ali drugo finančno sredstvo ali
- (ii) svoje lastne delnice, katerih vrednost je določena tako, da znatno presega vrednost denarja ali drugega finančnega sredstva.

Čeprav podjetje nima izrecno pogodbene obveze izročiti denar ali drugo finančno sredstvo, je vrednost poravnave z delnicami takšna, da bo podjetje poravnalo z denarjem. V vsakem primeru ima imetnik po vsebini jamstvo za prejem zneska, ki je najmanj enak možnosti denarne poravnave (glej 21. člen).

Poravnava v lastnih kapitalskih instrumentih podjetja (16.(b) člen)

- 21 Pogodba ni kapitalski instrument zgolj zato, ker lahko povzroči prejem ali izročitev lastnih kapitalskih instrumentov podjetja. Podjetje ima lahko pogodbeno pravico ali obvezo prejeti ali izročiti neko število svojih lastnih delnic ali drugih kapitalskih instrumentov, ki je spremenljivo, tako da je poštena vrednost lastnih kapitalskih instrumentov podjetja, ki jih bo prejelo ali izročilo, enaka znesku pogodbene pravice ali obveze. Takšna pogodbeno pravica ali obveza je lahko za točno določen znesek ali znesek, ki delno ali v celoti niha kot odziv na spremembe druge spremenljivke, ki ni tržna cena lastnih kapitalskih instrumentov podjetja (npr. obrestne mere, cene blaga ali cene finančnega instrumenta). Dva primera sta (a) pogodba za izročitev toliko lastnih kapitalskih instrumentov podjetja, kolikor jih je skupaj po vrednosti enakih 100 DE ⁽¹⁴⁾, in (b) pogodba za izročitev toliko lastnih kapitalskih instrumentov podjetja, kolikor jih je skupaj po vrednosti enakih 100 unčam zlata. Takšna pogodba je finančna obveznost podjetja, čeprav jo podjetje mora ali lahko poravna z izročitvijo svojih lastnih kapitalskih instrumentov. Ni kapitalski instrument, ker podjetje za poravnavo pogodbe uporablja spremenljivo število svojih lastnih kapitalskih instrumentov. Tako ta pogodba ne dokazuje preostalega deleža v sredstvih podjetja po odštetju vseh njegovih obveznosti.
- 22 Razen kot je določeno v 22.A členu, je pogodba, ki jo bo poravnalo podjetje, ki (prejema ali) izroča določeno število svojih lastnih kapitalskih instrumentov v zameno za določen znesek denarja ali drugega finančnega sredstva, kapitalski instrument. Na primer, izdana delniška opcija, ki daje nasprotni stranki pravico do nakupa točno določenega števila delnic podjetja za točno določeno ceno ali za točno določen navedeni znesek glavnice obveznice, je kapitalski instrument. Spremembe poštene vrednosti pogodbe, ki izhajajo iz sprememb tržnih obrestnih mer, ki ne vplivajo na znesek denarja ali drugih finančnih sredstev, ki bo plačan ali prejet, ali število kapitalskih instrumentov, ki bodo prejeti ali izročeni ob poravnavi pogodbe, ne izključujejo tega, da je pogodba kapitalski instrument. Vsako prejeto nadomestilo (kot je premija, prejeta za izdano opcijo, ali nakupni bon za lastne delnice podjetja) se neposredno prišteje k lastniškemu kapitalu. Vsako plačano nadomestilo (kot je premija, plačana za kupljeno opcijo) se neposredno odšteje od lastniškega kapitala. Spremembe poštene vrednosti kapitalskega instrumenta se ne pripoznajo v računovodskih izkazih.
- 22A Če so lastni kapitalski instrumenti podjetja, ki jih bo podjetje prejelo ali izročilo ob poravnavi pogodbe, finančni instrumenti s prodajno opcijo, ki imajo vse značilnosti in izpolnjujejo pogoje iz 16.A in 16.B člena, ali instrumenti, ki podjetju nalagajo obvezo, da drugi osebi izroči sorazmeren delež čistih sredstev podjetja samo v primeru prenehanja, in ki imajo vse značilnosti in izpolnjujejo pogoje iz 16.C in 16.D člena, je pogodba finančno sredstvo ali finančna obveznost. To vključuje pogodbo, ki jo bo poravnalo podjetje, ki prejema ali izroča določeno število takšnih instrumentov v zameno za določen znesek denarja ali drugega finančnega sredstva.
- 23 Razen v okoliščinah iz 16.A in 16.B člena ali 16.C in 16.D člena pogodba, ki podjetju nalaga obvezo, da odkupi oziroma unovči lastne kapitalske instrumente za denar ali drugo finančno sredstvo, privede do finančne obveznosti za sedanjo vrednost odkupnega (unovčenega) zneska (npr. za sedanjo vrednost terminske cene ponovnega nakupa, izvršilne cene opcije ali drugega odkupnega (unovčenega) zneska). To velja tudi, če je pogodba kapitalski instrument. Tak primer je obveza podjetja na podlagi terminske pogodbe za nakup lastnih kapitalskih instrumentov za denar. Finančna obveznost se na začetku pripozna po sedanji vrednosti odkupnega (unovčenega) zneska in se prerazvrsti iz lastniškega kapitala. Pozneje se finančna obveznost meri v skladu z MSRP 9. Če pogodba poteče, ne da bi prišlo do izročitve, se knjigovodska vrednost finančne obveznosti prerazvrsti v lastniški kapital. Pogodbena obveza podjetja, da odkupi oziroma unovči lastne kapitalske instrumente, privede do finančne obveznosti za sedanjo vrednost odkupnega (unovčenega) zneska, tudi če je obveza za odkup pogojena s tem, da nasprotna stranka uveljavi svojo pravico do unovčenja (npr. izdana prodajna opcija, ki daje nasprotni stranki pravico prodati podjetju njegove lastne kapitalske instrumente za točno določeno ceno).
- 24 Pogodba, ki jo bo poravnalo podjetje, ki izroča ali prejema točno določeno število svojih lastnih kapitalskih instrumentov v zameno za spremenljiv znesek denarja ali drugega finančnega sredstva, je finančno sredstvo ali finančna obveznost. Primer za to je pogodba za podjetje, da izroči 100 svojih lastnih kapitalskih instrumentov v zameno za znesek denarja, izračunan kot ustreznik vrednosti 100 unč zlata.

⁽¹⁴⁾ V tem standardu so denarni zneski izraženi v „denarnih enotah“ (DE).

Določbe o pogojni poravnavi

- 25 Finančni instrument lahko zahteva od podjetja, da izroči denar ali drugo finančno sredstvo ali ga poravna tako, da bi bil finančna obveznost, v primeru nastopa ali odsotnosti negotovih prihodnjih dogodkov (ali po izidu negotovih okoliščin), ki jih ne obvladuje niti izdajatelj niti imetnik instrumenta, kot so sprememba borznega indeksa, indeksa cen življenjskih potrebščin, obrestne mere ali zahtev glede obdavčenja, ali pa izdajateljevih prihodnjih prihodkov, čistega dobička ali razmerja med dolgom in lastniškim kapitalom. Izdajatelj takšnega instrumenta nima brezpogojne pravice, da bi se izognil izročitvi denarja ali drugega finančnega sredstva (ali ga sicer poravnal na takšen način, da bi bil finančna obveznost). Zato je to finančna obveznost izdajatelja, razen:
- (a) če del določbe o pogojni poravnavi, ki bi lahko zahteval poravnavo z denarjem ali drugim finančnim sredstvom (ali sicer tako, da bi bil instrument finančna obveznost), ni pristen;
- (b) če se lahko od izdajatelja zahteva, da poravna obvezo z denarjem ali drugim finančnim sredstvom (ali jo sicer poravna tako, da bi bil instrument finančna obveznost) samo v primeru prenehanja izdajatelja, ali
- (c) če ima instrument vse značilnosti in izpolnjuje pogoje iz 16.A in 16.B člena.

Možnosti poravnave

- 26 **Kadar izvedeni finančni instrument omogoča eni stranki izbiro o tem, kako bo poravnan (npr. izdajatelj ali imetnik lahko izbereta poravnavo na podlagi čistega zneska z denarjem ali izmenjavo delnic za denar), je to finančno sredstvo ali finančna obveznost, razen kadar bi vsi načini poravnave povzročili, da je kapitalski instrument.**
- 27 Primer izvedenega finančnega instrumenta z možnostjo poravnave, ki je finančna obveznost, je delniška opcija, za katero se lahko izdajatelj odloči, da jo bo poravnal na podlagi čistega zneska z denarjem ali z izmenjavo svojih delnic za denar. Podobno lahko nekatere pogodbe za nakup ali prodajo nefinančnega sredstva v zameno za lastne kapitalske instrumente podjetja spadajo v področje uporabe tega standarda, ker se lahko poravnajo bodisi z izročitvijo nefinančnega sredstva ali na podlagi čistega zneska z denarjem ali drugim finančnim instrumentom (glej 8.–10. člen). Takšne pogodbe so finančna sredstva ali finančne obveznosti in ne kapitalski instrumenti.

Sestavljeni finančni instrumenti (glej tudi AG30.–AG35. člen in ponazoritvene primere št. 9–12)

- 28 **Izdajatelj neizvedenega finančnega instrumenta ovrednoti pogoje finančnega instrumenta, da določi, ali vsebuje tako sestavino obveznosti kot lastniškega kapitala. Takšne sestavine se razvrstijo ločeno kot finančne obveznosti, finančna sredstva ali kapitalski instrumenti v skladu s 15. členom.**
- 29 Podjetje ločeno pripozna sestavini finančnega instrumenta, ki (a) povzroči nastanek finančne obveznosti podjetja in (b) podeli imetniku opcijo zamenjave instrumenta za kapitalski instrument podjetja. Na primer, obveznica ali podoben instrument, ki ga imetnik lahko zamenja za določeno število navadnih delnic podjetja, je sestavljen finančni instrument. S stališča podjetja ima tak instrument dve sestavini: finančno obveznost (pogodbeni dogovor o izročitvi denarja ali kakega drugega finančnega sredstva) in kapitalski instrument (nakupno opcijo, ki imetniku za določeno obdobje daje pravico zamenjati instrument za določeno število navadnih delnic istega podjetja). Gospodarski učinek izdaje takega instrumenta je vsebinsko enak hkratni izdaji dolžniškega instrumenta z določbo o kratkem roku poravnave in nakupnih bonov za nakup navadnih delnic ali izdaji dolžniškega instrumenta z nakupnimi boni, ki jih je mogoče ločiti od takega instrumenta. V vseh naštetih primerih podjetje v svojem izkazu finančnega položaja ločeno prikaže sestavino obveznosti in sestavino lastniškega kapitala.

- 30 Razvrstitev sestavin obveznosti in lastniškega kapitala zamenljivega instrumenta se ne prilagodi zaradi spremembe verjetnosti, da bo imetnik izvršil opcijo zamenjave, tudi če je videti, da je postala izvršitev opcije za nekatere imetnike gospodarsko ugodna. Imetniki se ne obnašajo vedno na pričakovani način, saj se lahko na primer davčne posledice zamenjave precej razlikujejo od imetnika do imetnika. Poleg tega se s časom spreminja tudi verjetnost zamenjave. Pogodbena obveza podjetja za prihodnja izplačila ostane neporavnana, dokler ne preneha zaradi zamenjave, zapadlosti instrumenta v plačilo ali na podlagi kake druge transakcije.
- 31 MSRP 9 obravnava merjenje finančnih sredstev in finančnih obveznosti. Kapitalski instrumenti so tisti instrumenti, ki dokazujejo preostali delež v sredstvih podjetja po odštetju vseh njegovih obveznosti. Ko se torej začetna knjigovodska vrednost sestavljenega kapitalskega instrumenta razporedi na njegovo sestavino lastniškega kapitala in sestavino obveznosti, se sestavini lastniškega kapitala pripiše preostali znesek po tem, ko se od poštene vrednosti instrumenta kot celote odšteje znesek, ločeno določen za sestavino obveznosti. Vrednost elementov izvedenega finančnega instrumenta (kot je nakupna opcija), vgrajenih v sestavljeni finančni instrument, ki niso sestavina lastniškega kapitala (kot je opcija zamenjave za lastniški kapital), se vključi v sestavino obveznosti. Seštevek knjigovodskih vrednosti, pripisanih sestavini obveznosti in sestavini lastniškega kapitala ob začetnem pripoznanju, je vedno enak pošteni vrednosti, ki bi se pripisala instrumentu kot celoti. Iz začetnega ločenega pripoznanja sestavin takega instrumenta ne izhaja noben dobiček ali izguba.
- 32 Po prvi metodi, opisani v 31. členu, izdajatelj obveznice, ki jo je mogoče zamenjati za navadne delnice, najprej določi knjigovodsko vrednost sestavine obveznosti, tako da izmeri pošteno vrednost podobne obveznosti (vključno z vgrajenimi izvedenimi elementi brez značilnosti lastniškega kapitala), ki nima povezane sestavine lastniškega kapitala. Knjigovodsko vrednost kapitalskega instrumenta, ki ga predstavlja opcija zamenjave instrumenta za navadne delnice, se nato določi tako, da se od poštene vrednosti sestavljenega finančnega instrumenta kot celote odšteje poštena vrednost finančne obveznosti.

Lastne delnice (glej tudi AG36. člen)

- 33 Če podjetje ponovno pridobi svoje lastne kapitalske instrumente, se ti instrumenti („lastne delnice“) odštejejo od lastniškega kapitala. V poslovnem izidu se ob nakupu, prodaji, izdaji ali umiku lastnih kapitalskih instrumentov podjetja ne pripozna noben dobiček ali izguba. Takšne lastne delnice lahko pridobi in poseduje podjetje samo ali člani konsolidirane skupine. Plačano ali prejeto nadomestilo se pripozna neposredno v lastniškem kapitalu.
- 33A Nekatera podjetja upravljajo, znotraj ali zunaj podjetja, investicijski sklad, ki naložbenikom zagotavlja koristi, določene z enotami v skladu, in pripoznajo finančne obveznosti za zneske, ki se morajo plačati tem naložbenikom. Podobno nekatera podjetja izdajajo skupine zavarovalnih pogodb z neposredno udeležbo, pri čemer ta podjetja posedujejo postavke, ki so podlaga za te pogodbe. Nekateri od teh skladov ali postavk, ki so podlaga, vključujejo lastne delnice. Kljub 33. členu se lahko podjetje odloči, da od lastniškega kapitala ne bo odštelo lastne delnice, ki je vključena v tak sklad ali je postavka, ki je podlaga, če, in samo če, podjetje ponovno pridobi lasten kapitalski instrument za te namene. Namesto tega se lahko podjetje odloči, da bo to lastno delnico še naprej računovodsko obravnavalo kot lastniški kapital in ponovno pridobljeni instrument obravnavalo, kot da bi bil finančno sredstvo, ter ga merilo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu MSRP 9. Ta odločitev je nepreklicna in se sprejme ločeno za vsak instrument posebej. Za namene te odločitve zavarovalne pogodbe vključujejo naložbene pogodbe z možnostjo diskrecijske udeležbe. (Za izraze, uporabljene v tem členu, glej MSRP 17, kjer so opredeljeni.)
- 34 Znesek lastnih delnic v posesti se razkrije ločeno bodisi v izkazu finančnega položaja bodisi v pojasnilih v skladu z MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov*. Podjetje zagotovi razkritje v skladu z MRS 24 *Razkrivanje povezanih oseb*, če podjetje ponovno pridobi svoje lastne kapitalske instrumente od povezanih oseb.

Obresti, dividende, izgube in dobički (glej tudi AG37. člen)

- 35 Obresti, dividende, izgube in dobički, ki so povezani s finančnim instrumentom ali njegovo sestavino, ki je finančna obveznost, se pripoznajo v poslovnem izidu kot prihodek ali odhodek. Podjetje izplačila imetnikom kapitalskih instrumentov pripozna neposredno v lastniškem kapitalu. Transakcijski stroški transakcije z lastniškim kapitalom se računovodsko obravnavajo kot odbitek od lastniškega kapitala.**
- 35A Davek od dohodka, povezan z izplačili imetnikom kapitalskih instrumentov in transakcijskimi stroški transakcije z lastniškim kapitalom, se računovodsko obravnava v skladu z MRS 12 *Davek od dohodka*.
- 36 Ali bodo obresti, dividende, izgube in dobički, ki so povezani s finančnim instrumentom, pripoznani kot odhodki ali prihodki v poslovnem izidu, je odvisno od tega, ali je ta pripoznan kot finančna obveznost ali kot kapitalski instrument. Izplačila dividend za delnice, ki so v celoti pripoznana kot obveznosti, se tako pripoznajo kot odhodki, tako kot obresti na obveznice. Podobno se dobički in izgube, povezani z odkupom ali refinanciranjem finančnih obveznosti, pripoznajo v poslovnem izidu, odkupi ali refinanciranje kapitalskih instrumentov pa se pripoznajo kot spremembe lastniškega kapitala. Spremembe poštene vrednosti kapitalskega instrumenta se ne pripoznajo v računovodskih izkazih.
- 37 V podjetju pri izdaji ali pridobivanju lastnih kapitalskih instrumentov praviloma nastanejo različni stroški. Takšni stroški lahko vključujejo registracijske in druge regulativne pristojbine, zneske, plačane pravnim, računovodskim in drugim strokovnim svetovalcem, stroške tiskanja in takse. Transakcijski stroški transakcije z lastniškim kapitalom se računovodsko obravnavajo kot odbitek od lastniškega kapitala v obsegu, v katerem so to dodatni stroški, ki jih je mogoče neposredno pripisati transakciji z lastniškim kapitalom, ki bi se jim sicer mogoče izogniti. Stroški transakcije z lastniškim kapitalom, ki je opuščena, se pripoznajo kot odhodek.
- 38 Transakcijski stroški v zvezi z izdajo sestavljenega finančnega instrumenta se razporedijo na sestavino obveznosti in sestavino lastniškega kapitala instrumenta v sorazmerju z razporeditvijo izkupička. Transakcijski stroški, ki se nanašajo skupaj na več kot eno samo transakcijo (na primer stroški hkratne ponudbe nekaterih delnic in borzne kotacije drugih delnic), se razporedijo na takšne transakcije na podlagi, ki je smiselna in skladna s podobnimi transakcijami.
- 39 Znesek transakcijskih stroškov, ki se računovodsko obravnavajo kot odbitek od lastniškega kapitala v obdobju, se razkrije ločeno v skladu z MRS 1.
- 40 Dividende, razvrščene kot odhodek, se lahko predstavijo v izkazu oziroma izkazih poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa bodisi skupaj z obrestmi za druge obveznosti bodisi kot ločena postavka. Za razkritje obresti in dividend veljajo poleg zahtev iz tega standarda tudi zahteve iz MRS 1 in MSRP 7. V nekaterih okoliščinah je zaradi razlik med obrestmi in dividendami glede zadev, kot so odbitki od davka, smiselno, da se obresti in dividende razkrijejo ločeno v izkazu oziroma izkazih poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa. Davčni učinki se razkrijejo v skladu z MRS 12.
- 41 Dobički in izgube, povezane s spremembami knjigovodske vrednosti finančne obveznosti, se pripoznajo kot prihodek ali odhodek v poslovnem izidu, tudi ko se nanašajo na instrument, ki vsebuje pravico do preostalega deleža v sredstvih podjetja v zameno za denar ali drugo finančno sredstvo (glej 18.(b) člen). V skladu z MRS 1 predstavlja podjetje vse dobičke ali izgube iz ponovnega merjenja takšnega instrumenta ločeno v izkazu vseobsegajočega donosa, če je ta predstavitev koristna za razumevanje uspešnosti podjetja.

Pobot finančnega sredstva in finančne obveznosti (glej tudi AG38.A–AG38.F in AG39. člen)

- 42 Finančno sredstvo in finančna obveznost se pobotata, čisti znesek pa prikaže v izkazu finančnega položaja če, in samo če, podjetje:**
- (a) trenutno ima pravno izvršljivo pravico pobotati pripoznane zneske in
- (b) namerava bodisi poravnati na podlagi čistega zneska bodisi unovčiti sredstvo in hkrati poravnati obveznost.

Pri računovodenju prenosa finančnega sredstva, ki ne izpolnjuje pogojev za odpravo pripoznanja, podjetje ne pobota prenesenega sredstva in povezane obveznosti (glej 3.2.22. člen MSRP 9).

- 43 Ta standard zahteva predstavljanje finančnih sredstev in finančnih obveznosti na podlagi čistega zneska, če to odraža pričakovane prihodnje denarne tokove podjetja, ki izhajajo iz poravnave dveh ali več posameznih finančnih instrumentov. Če ima podjetje pravico prejeti ali plačati en sam čisti znesek in če to tudi namerava storiti, ima dejansko le eno samo finančno sredstvo ali finančno obveznost. V drugih okoliščinah je treba finančna sredstva in finančne obveznosti predstavljati ločeno, skladno z njihovimi značilnostmi kot sredstvi ali obvezami podjetja. Podjetje razkrije informacije, ki jih zahtevajo 13.B–13.E člen MSRP 7, za pripoznane finančne instrumente, ki spadajo v področje uporabe 13.A člena MSRP 7.
- 44 Pobot pripoznanega finančnega sredstva in pripoznane finančne obveznosti ter predstavitev čistega zneska se razlikuje od odprave pripoznanja finančnega sredstva ali finančne obveznosti. Medtem ko se pri pobotu ne pripozna dobiček ali izguba, pa odprava pripoznanja finančnega instrumenta povzroči ne le odstranitev prej pripoznane postavke iz izkaza finančnega položaja, temveč lahko povzroči tudi pripoznanje dobička ali izgube.
- 45 Pravica do pobota je dolžnikova zakonita pravica po pogodbi ali na drugi podlagi, da poravna ali kako drugače odpravi celoten znesek ali del zneska, ki ga dolguje upniku, tako da ga pobota z zneskom, ki mu ga dolguje upnik. V neobičajnih okoliščinah ima lahko dolžnik zakonito pravico uporabiti znesek, ki mu ga dolguje tretja oseba, za pobot z zneskom, ki ga sam dolguje upniku, če obstaja o tem med vsemi tremi strankami dogovor, ki jasno določa dolžnikovo pravico do pobota. Ker je pravica do pobota zakonita pravica, se lahko okoliščine v prid tej pravici razlikujejo od enega pravnega sistema do drugega, zato je treba upoštevati, kateri zakoni veljajo za razmerja med strankami.
- 46 Obstoj pravice do pobota finančnega sredstva in finančne obveznosti, ki jo je mogoče pravno uveljavljati, vpliva na pravice in obveze, povezane s finančnim sredstvom in finančno obveznostjo, ter lahko vpliva na izpostavljenost podjetja kreditnemu in likvidnostnemu tveganju. Obstoj te pravice pa sam po sebi še ni zadostna podlaga za pobot. Če ni namere uveljaviti pravico ali sočasno poravnati, sam obstoj pravice do pobota ne vpliva niti na znesek niti na časovni okvir prihodnjih denarnih tokov podjetja. Če ima podjetje namero uveljaviti pravico ali sočasno poravnati, predstavitev sredstva in obveznosti na podlagi čistega zneska ustrežneje prikazuje zneske in časovni okvir, pa tudi tveganja, ki so jim ti denarni tokovi izpostavljeni. Namera ene ali obeh strank, da poravnata na podlagi čistega zneska, brez zakonite pravice do tega še ne zadošča, da bi upravičila pobot, ker ostanejo pravice in obveze, povezane s posameznim finančnim sredstvom in finančno obveznostjo, nespremenjene.
- 47 Na namere podjetja, povezane s poravnavo določenih sredstev in obveznosti, lahko vplivajo njegove običajne poslovne prakse, zahteve finančnih trgov in druge okoliščine, ki lahko omejijo možnost poravnave na podlagi čistega zneska ali sočasne poravnave. Kadar ima podjetje pravico do pobota, nima pa namere poravnati na podlagi čistega zneska ali pa sočasno unovčiti sredstvo in poravnati obveznost, se učinek pravice na izpostavljenost podjetja kreditnemu tveganju razkrije v skladu s 36. členom MSRP 7.
- 48 Do sočasne poravnave dveh finančnih instrumentov lahko pride na primer v okviru poslovanja klirinške družbe na organiziranem finančnem trgu ali pri neposredni izmenjavi. V takih okoliščinah so denarni tokovi dejansko enaki enemu čistemu znesku, izpostavljenosti kreditnemu ali likvidnostnemu tveganju pa ni. V drugih okoliščinah lahko podjetje poravna dva instrumenta tako, da prejme in plača ločena zneska, s tem pa se izpostavi kreditnemu tveganju za celotni znesek sredstva oziroma likvidnostnemu tveganju za celotni znesek obveznosti. Take izpostavljenosti tveganju so lahko pomembne, tudi če so razmeroma kratkotrajne. Zaradi tega se unovčenje finančnega sredstva in poravnava finančne obveznosti obravnavata kot sočasna le takrat, ko se transakciji zgodita v istem trenutku.

- 49 Pogoji, navedeni v 42. členu, na splošno niso izpolnjeni in pobot običajno ni primeren, če:
- (a) se uporablja več različnih finančnih instrumentov, da bi se posnemale značilnosti enega samega finančnega instrumenta („sintetični instrument“);
  - (b) finančna sredstva in finančne obveznosti nastanejo na podlagi finančnih instrumentov, ki imajo enako primarno izpostavljenost tveganju (na primer sredstva in obveznosti v portfelju terminskih pogodb ali drugih izvedenih finančnih instrumentov), nasprotne stranke v poslih pa so različne;
  - (c) so finančna ali druga sredstva zastavljena kot zavarovanje za tiste finančne obveznosti, ki jih je v primeru neplačila mogoče poplačati samo s premoženjem, s katerim so zavarovane;
  - (d) dolжник hrani finančna sredstva v skladu z namenom poravnave obveze, ne da bi upnik ta sredstva sprejel pri poravnavi obveze (na primer dogovor o skladu za odplačevanje), ali
  - (e) se pričakuje, da bo obveze, nastale zaradi dogodkov, ki so povzročili izgube, morala poravnati tretja oseba, ker bo prišlo do odškodninskega zahtevka na podlagi zavarovalne pogodbe.
- 50 Podjetje, ki izvaja številne transakcije s finančnimi instrumenti, v katerih nastopa samo ena nasprotna stranka, lahko s tako nasprotno stranko sklene „okvirno pogodbo o poravnavi čistih zneskov“. Pri taki pogodbi gre za poravnavo vseh finančnih instrumentov, ki jih zajema pogodba, na podlagi enega samega čistega zneska, kadar pride do neplačila po kateri koli pogodbi ali če se kaka pogodba prekine. Take pogodbe običajno uporabljajo finančne institucije, ki se tako zavarujejo pred morebitno izgubo v primeru stečaja ali drugih okoliščin, zaradi katerih ena nasprotna stranka ne bi mogla izpolniti svojih obvez. Okvirna pogodba o poravnavi čistih zneskov navadno daje pravico do pobota, ki jo je mogoče pravno izvršiti in ki vpliva na unovčenje oziroma poravnavo posameznih finančnih sredstev oziroma finančnih obveznosti samo v točno določenih primerih neplačila ali v drugih okoliščinah, kakršnih ni pričakovati pri običajnem poslovanju. Okvirna pogodba o poravnavi čistih zneskov pa ne more biti podlaga za pobot, če nista izpolnjeni obe merili iz 42. člena. Kadar se finančna sredstva ali finančne obveznosti, za katere velja okvirna pogodba o poravnavi čistih zneskov, ne pobotajo, se učinek pogodbe na izpostavljenost podjetja kreditnemu tveganju razkrije v skladu s 36. členom MSRP 7.

51-95 [črtano]

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI IN PREHOD

- 96 Podjetje ta standard uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2005 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Podjetje ne uporablja tega standarda (in tudi sprememb izdanih marca 2004) za letna obdobja, ki se začnejo pred 1. januarjem 2005, razen če uporablja tudi MRS 39 (izdan decembra 2003). Če podjetje uporablja ta standard za obdobje pred 1. januarjem 2005, to dejstvo razkrije.
- 96A Z dokumentom *Finančni instrumenti s prodajno opcijo in obveze, ki izhajajo iz prenehanja* (spremembe MRS 32 in MRS 1), izdanim februarja 2008, je bilo določeno, da je treba finančne instrumente, ki imajo vse značilnosti in izpolnjujejo pogoje iz 16.A in 16.B člena ali 16.C in 16.D člena, razvrstiti kot kapitalske instrumente, spremenili so se 11., 16., 17.–19., 22., 23., 25., AG13., AG14. in AG27. člen ter vstavili 16.A–16.F člen, 22.A, 96.B, 96.C, 97.C člen, AG14.A–AG14.J člen in AG29.A člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembe za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije in hkrati uporabi z njimi povezane spremembe MRS 1, MRS 39, MSRP 7 in OPMSRP 2.

- 96B Z dokumentom *Finančni instrumenti s prodajno opcijo in obveze, ki izhajajo iz prenehanja*, je bila uvedena omejena izjema glede področja uporabe, zato podjetje izjeme ne uporablja po analogiji.
- 96C Razvrstitev instrumentov v skladu s to izjemo je omejena na računovodenje takega instrumenta v skladu z MRS 1, MRS 32, MRS 39, MSRP 7 in MSRP 9. Instrument se ne šteje za kapitalski instrument v skladu z drugimi napotki, na primer MSRP 2.
- 97 Ta standard se uporablja za nazaj.
- 97A Z MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) se je spremenila terminologija, ki se uporablja v vseh MSRP. Poleg tega se je spremenil 40. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) za zgodnejše obdobje, se te spremembe uporabljajo tudi za tako zgodnejše obdobje.
- 97B Z MSRP 3 *Poslovne združitve* (kot je bil popravljen leta 2008) se je črtal 4.(c) člen. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MSRP 3 (popravljen leta 2008) za zgodnejše obdobje, se ta sprememba uporablja tudi za tako zgodnejše obdobje. Vendar se sprememba ne uporablja za pogojna nadomestila, ki izhajajo iz poslovnih združitvev, katerih datum prevzema je nastopil pred začetkom uporabe MSRP 3 (popravljen leta 2008). Namesto tega podjetje takšna nadomestila obravnava v skladu s 65.A–65.E členom MSRP 3 (kot je bil spremenjen leta 2010).
- 97C Ko podjetje uporablja spremembe iz 96.A člena, mora sestavljeni finančni instrument z obvezo izročiti drugi osebi sorazmeren delež čistih sredstev podjetja samo v primeru prenehanja razdeliti na ločeni sestavini obveznosti in lastniškega kapitala. Če sestavina obveznosti ni več neporavnana, bi uporaba navedenih sprememb MRS 32 za nazaj vključevala ločevanje dveh sestavin lastniškega kapitala. Prva sestavina bi bila v prenesenem čistem poslovnem izidu in predstavljala nabrane obresti, ki se natečejo na sestavino obveznosti. Druga sestavina bi predstavljala prvotno sestavino lastniškega kapitala. Zato podjetju ni treba ločevati teh dveh sestavin, če sestavina obveznosti na datum uporabe sprememb ni več neporavnana.
- 97D 4. člen se je spremenil v okviru *Izboljšav MSRP*, izdanih maja 2008. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembo za zgodnejše obdobje, to razkrije in za to zgodnejše obdobje uporabi spremembe 3. člena MSRP 7, 1. člena MRS 28 in 1. člena MRS 31, izdane maja 2008. Podjetje lahko uporablja spremembo za naprej.
- 97E 11. in 16. člen sta bila spremenjena z dokumentom *Razvrstitev izdaj nakupnih pravic*, izdanim oktobra 2009. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. februarja 2010 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembo za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 97F [črtano]
- 97G Z *Izboljšavami MSRP*, izdanimi maja 2010, se je spremenil 97.B člen. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2010 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena.

- 97H [črtano]
- 97I Z MSRP 10 in MSRP 11 *Skupni aranžmaji*, izdanima maja 2011, sta se spremenila 4.(a) in AG29. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 10 in MSRP 11.
- 97J Z MSRP 13, izdanim maja 2011, se je spremenila opredelitev poštene vrednosti v 11. členu in spremenila sta se 23. in AG31. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 13.
- 97K Z dokumentom *Predstavitev postavk drugega vseobsegajočega donosa* (spremembe MRS 1), izdanim junija 2011, se je spremenil 40. člen. Podjetje to spremembo uporablja, kadar uporablja MRS 1, kot je bil spremenjen junija 2011.
- 97L Z dokumentom *Pobot finančnih sredstev in finančnih obveznosti* (spremembe MRS 32), izdanim decembra 2011, se je črtal AG38. člen in dodali so se AG38.A–AG38.F člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje. Podjetje te spremembe uporablja za nazaj. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporablja od zgodnejšega datuma, to dejstvo razkrije in opravi tudi razkritja, ki jih zahteva dokument *Razkritja – pobot finančnih sredstev in finančnih obveznosti* (spremembe MSRP 7), izdan decembra 2011.
- 97M Z dokumentom *Razkritja – pobot finančnih sredstev in finančnih obveznosti* (spremembe MSRP 7), izdanim decembra 2011, se je spremenil 43. člen, in sicer tako, da zahteva, da podjetje razkrije informacije, ki se zahtevajo v 13.B–13.E členu MSRP 7, za pripoznana finančna sredstva, ki spadajo v področje uporabe 13.A člena MSRP 7. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje, in za medletna obdobja v teh letnih obdobjih. Podjetje razkritja, ki jih zahteva ta sprememba, zagotovi za nazaj.
- 97N S *Ciklom letnih izboljšav 2009–2011*, izdanim maja 2012, so se spremenili 35., 37. in 39. člen ter dodal 35. A člen. Podjetje to spremembo uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje to spremembo uporabi za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 97O Z dokumentom *Naložbena podjetja* (spremembe MSRP 10, MSRP 12 in MRS 27), izdanim oktobra 2012, se je spremenil 4. člen. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje. Uporaba sprememb iz dokumenta *Naložbena podjetja* pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje to spremembo uporabi pred tem datumom, vse spremembe iz dokumenta *Naložbena podjetja* uporablja hkrati.
- 97P [črtano]
- 97Q Z MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*, izdanim maja 2014, se je spremenil AG21. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 15.
- 97R Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, so se spremenili 3., 4., 8., 12., 23., 31., 42., 96.C, AG2. in AG30. člen ter črtali 97.F, 97.H in 97.P člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 9.
- 97S Z MSRP 16 *Najemi*, izdanim januarja 2016, sta se spremenila AG9. in AG10. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 16.
- 97T Z MSRP 17, ki je bil izdan maja 2017, so se spremenili 4., AG8. in AG36. člen ter dodal 33.A člen. Z dokumentom *Spremembe MSRP 17*, izdanim junija 2020, se je dodatno spremenil 4. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 17.

RAZVELJAVITEV DRUGIH OBJAV

- 98 Ta standard nadomešča MRS 32 *Finančni instrumenti: razkrivanje in predstavljanje*, popravljen leta 2000 ⁽¹⁵⁾.
- 99 Ta standard nadomešča naslednja pojasnila:
- (a) SOP-5 *Razvrščanje finančnih instrumentov – določbe o pogojni poravnavi*;
  - (b) SOP-16 *Delniški kapital – ponovno pridobljeni lastni kapitalski instrumenti (lastne delnice)* in
  - (c) SOP-17 *Lastniški kapital – stroški transakcij z lastniškim kapitalom*.
- 100 Ta standard razveljavlja osnutek pojasnila SOP D34 *Finančni instrumenti – instrumenti ali pravice, katerih odkup lahko zahteva imetnik*.

⁽¹⁵⁾ Avgusta 2005 je UOMRS prenesel vsa razkritja, povezana s finančnimi instrumenti, v MSRP 7 *Finančni instrumenti: razkritja*.

Dodatek

NAPOTKI ZA UPORABO

MRS 32 Finančni instrumenti: predstavljanje

Ta dodatek je sestavni del standarda.

- AG1 Ti napotki za uporabo pojasnjujejo uporabo posebnih vidikov tega standarda.
- AG2 Ta standard ne obravnava pripoznavanja ali merjenja finančnih instrumentov. Zahteve glede pripoznavanja in merjenja finančnih sredstev in finančnih obveznosti so določene v MSRP 9.

OPREDELITVE POJMOV (11.–14. ČLEN)

Finančna sredstva in finančne obveznosti

- AG3 Valuta (denar) je finančno sredstvo, ker je sredstvo menjave in je zato podlaga za merjenje in pripoznavanje vseh transakcij v računovodskih izkazih. Polog denarja (depozit) v banki ali podobni finančni instituciji je finančno sredstvo, ker pomeni pogodbeno pravico deponenta, da od te institucije prejme denar ali na podlagi stanja izda ček oziroma podoben instrument v korist svojega upnika in tako poravna svojo finančno obveznost.
- AG4 Pogosti primeri finančnih sredstev, ki pomenijo pogodbeno pravico prejeti denar v prihodnosti, in ustreznih finančnih obveznosti, ki pomenijo pogodbeno obvezo izročiti denar v prihodnosti, so:
- (a) terjatve do kupcev in obveznosti do dobaviteljev;
  - (b) terjatve in obveznosti iz menic;
  - (c) terjatve iz danih in obveznosti iz dobljenih posojil ter
  - (d) terjatve in obveznosti iz obveznic.

V vsakem primeru gre za povezovanje pogodbene pravice ene stranke, da prejme (ali obveze, da plača) denar, z ustrežno obvezo druge pogodbene stranke, da plača (ali pravico, da prejme).

- AG5 Še ena vrsta finančnega instrumenta je tista, pri katerem je gospodarska korist, ki naj bi jo nekdo prejel ali se ji odpovedal, finančno sredstvo, ki ni denar. Na primer, menica, plačljiva z državnimi obveznicami, zagotavlja njenemu imetniku pogodbeno pravico, da prejme, izdajatelju pa nalaga pogodbeno obvezo, da izroči državne obveznice in ne denarja. Obveznice so finančno sredstvo, ker pomenijo obvezo države, ki jih je izdala, da plača denar. Zato je menica finančno sredstvo za njenega imetnika in finančna obveznost za njenega izdajatelja.
- AG6 Dolžniški instrumenti brez zapadlosti (kot so obveznice, zadolžnice in kratkoročni dolžniški instrumenti brez zapadlosti) običajno dajejo imetniku pogodbeno pravico, da ob točno določenih dnevih in do nedoločenega trenutka v prihodnosti prejema plačila na račun obresti, bodisi brez pravice do vračila glavnice bodisi s pravico do vračila glavnice pod pogoji, pri katerih je vračilo glavnice malo verjetno ali pa pomaknjeno v zelo oddaljeno prihodnost. Na primer, podjetje lahko izda finančni instrument, ki od njega zahteva letno plačevanje, za neomejen čas, zneskov, ki ustrezajo stalni 8-odstotni obrestni meri, obračunani na določen nominalni znesek ali znesek glavnice, enak 1 000 DE⁽¹⁶⁾. Če predpostavljamo, da je 8 % tržna obrestna mera za instrument v trenutku njegove izdaje, prevzame izdajatelj pogodbeno obvezo za tok prihodnjih izplačil obresti, katerih poštena vrednost (sedanja vrednost) je ob začetnem pripoznanju 1 000 DE. Imetnik in izdajatelj instrumenta imata finančno sredstvo oziroma finančno obveznost.

⁽¹⁶⁾ V teh napotkih so denarni zneski izraženi v „denarnih enotah“ (DE).

- AG7 Pogodbena pravica ali pogodbena obveza prejeti, izročiti ali izmenjati finančne instrumente je sama po sebi finančni instrument. Veriga pogodbenih pravic ali pogodbenih obvez ustreza opredelitvi finančnega instrumenta, če na koncu privede do prejetja ali plačila denarja oziroma do pridobitve ali izdaje kapitalskega instrumenta.
- AG8 Možnost uveljavitve pogodbene pravice ali zahteva po izpolnitvi pogodbene obveze je lahko brezpogojna, lahko pa je pogojena z nastankom dogodka v prihodnosti. Na primer, finančno poroštvo je posojilodajalčeva pogodbena pravica prejeti od poroka denar, je pa tudi porokova ustrezna pogodbena obveza, da plača posojilodajalcu v primeru posojilojemalčevega neplačila. Pogodbena pravica in obveza obstajata zaradi pretekle transakcije ali dogodka (prevzem poroštva), čeprav sta posojilodajalčeva možnost, da uveljavi svojo pravico, in zahteva, da porok izpolni svojo pogodbeno obvezo, obe pogojeni z morebitnim posojilojemalčevim neplačilom v prihodnosti. Pogojna pravica in obveza ustrejata opredelitvi pojma finančno sredstvo oziroma finančna obveznost, čeprav takšna sredstva in obveznosti niso vedno pripoznani v računovodskih izkazih. Nekatere od teh pogojnih pravic in obvez so lahko zavarovalne pogodbe iz področja uporabe MSRP 17.
- AG9 Z najemom se običajno ustvari pravica najemodajalca, da prejme tok plačil, ki so bolj ali manj enaka združenim plačilom glavnice in obresti v okviru posojilne pogodbe, in obveza najemnika, da jih plača. Najemodajalec svojo naložbo računovodsko evidentira v znesku terjatve iz finančnega najema in ne v znesku samega sredstva, ki je predmet finančnega najema. Najemodajalec torej šteje finančni najem za finančni instrument. V skladu z MSRP 16 najemodajalec ne pripozna svoje pravice do prejema najemnin iz poslovnega najema. Še naprej računovodsko obravnava samo sredstvo, ki je predmet najema, in ne prihodnje terjatve na podlagi pogodbe. Najemodajalec torej poslovnega najema ne šteje za finančni instrument, razen v zvezi s posameznimi najemninami, ki so trenutno dolgovane najemniku in zapadle v plačilo.
- AG10 Fizična sredstva (kot so zaloge, opredmetena osnovna sredstva), sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, in neopredmetena sredstva (kot so patenti in blagovne znamke) niso finančna sredstva. Obvladovanje takih fizičnih sredstev, sredstev, ki predstavljajo pravico do uporabe, in neopredmetenih sredstev sicer pomeni priložnost za ustvarjanje pritoka denarja ali drugega finančnega sredstva, vendar iz njega ne izvira sedanja pravica do prejetja denarja ali drugega finančnega sredstva.
- AG11 Sredstva (kot so vnaprej plačani odhodki), katerih prihodnja gospodarska korist je prejetje blaga ali storitev, ne pa pravica do prejetja denarja ali drugega finančnega sredstva, niso finančna sredstva. Tudi postavke, kot so odloženi prihodki in večina obvez iz garancij, niso finančne obveznosti, ker bo imel odtok z njimi povezanih gospodarskih koristi obliko dobave blaga in storitev namesto pogodbene obveze plačila denarja ali drugega finančnega sredstva.
- AG12 Obveznosti ali sredstva, ki nimajo pogodbenih značilnosti (na primer davki od dohodka, nastali zaradi zakonskih obveznosti, ki jih določa vlada), niso finančne obveznosti ali finančna sredstva. Računovodenje davkov od dohodka obravnava MRS 12. Podobno je pri posrednih obvezah, kot so opredeljene v MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva*, ki ne nastanejo na podlagi pogodb in niso finančne obveznosti.

Kapitalski instrumenti

- AG13 Primeri kapitalskih instrumentov vključujejo navadne delnice brez prodajne opcije, nekatere instrumente s prodajno opcijo (glej 16.A in 16.B člen), nekatere instrumente, ki podjetju nalagajo obvezo, da drugi osebi izroči sorazmeren delež čistih sredstev podjetja samo v primeru prenehanja (glej 16.C in 16.D člen), nekatere vrste prednostnih delnic (glej AG25. in AG26. člen) in nakupne bone ali izdane nakupne opcije, ki dajejo imetniku pravico do vpisa ali nakupa točno določenega števila navadnih delnic brez prodajne opcije pri izdajateljskem podjetju v zameno za točno določen znesek denarja ali drugega finančnega sredstva. Obveza podjetja za izdajo ali nakup določenega števila svojih lastnih kapitalskih instrumentov v zameno za točno določen znesek denarja ali drugega finančnega sredstva je kapitalski instrument podjetja (razen kot je določeno v 22.A členu). Če pa takšna pogodba vsebuje obvezo za podjetje, da plača z denarjem ali drugim finančnim sredstvom (z izjemo pogodb, razvrščenih kot lastniški kapital v skladu s 16.A in 16.B členom ali 16.C in 16.D členom), nastane tudi obveznost za sedanjo vrednost odkupnega (unovčenega) zneska (glej AG27.(a) člen). Izdajatelj navadnih delnic brez prodajne opcije prevzame obveznost, ko uradno izvede razdelitev in postane v zvezi s tem zakonsko obvezan do delničarjev. To se lahko zgodi po tem, ko izdajatelj objavi izplačilo dividende, ali ko pride do likvidacije podjetja, pri kateri se sredstva podjetja, preostala po poravnavi vseh njegovih obveznosti, dajo na voljo za razdelitev delničarjem.

AG14 Kupljena nakupna opcija ali druga podobna pogodba, ki jo pridobi podjetje in ki mu daje pravico do ponovne pridobitve določenega števila svojih lastnih kapitalskih instrumentov v zameno za izročitev določenega zneska denarja ali drugega finančnega sredstva, ni finančno sredstvo podjetja (razen kot je določeno v 22.A členu). Namesto tega se vsako nadomestilo, plačano za takšno pogodbo, odšteje od lastniškega kapitala.

Razred instrumentov, ki je podrejen vsem drugim razredom (16.A(b) in 16.C(b) člen)

AG14A Eno od meril iz 16.A in 16.C člena je, da je finančni instrument v razredu instrumentov, ki je podrejen vsem drugim razredom.

AG14B Pri določanju, ali je instrument v podrejeni skupini, podjetje ovrednoti terjatev iz naslova instrumenta v primeru prenehanja, kot če bi podjetje prenehalo na datum razvrstitve instrumenta. Podjetje ponovno oceni razvrstitev, če se spremenijo zadevne okoliščine. Če podjetje na primer izda ali odkupi drug finančni instrument, je lahko od tega odvisno, ali je zadevni instrument v razredu instrumentov, ki je podrejen vsem drugim razredom.

AG14C Instrument s prednostno pravico ob prenehanju podjetja ni instrument s pravico do sorazmernega deleža čistih sredstev podjetja. Instrument ima na primer prednostno pravico ob prenehanju, če daje imetniku poleg pravice do deleža čistih sredstev podjetja tudi pravico do določene dividende ob prenehanju, medtem ko drugi instrumenti v podrejenem razredu s pravico do sorazmernega deleža čistih sredstev podjetja nimajo takšne pravice ob prenehanju.

AG14D Če ima podjetje le en razred finančnih instrumentov, se šteje, kot da je podrejen vsem drugim razredom.

Skupni pričakovani denarni tokovi, ki se lahko pripišejo instrumentu v obdobju trajanja instrumenta (16.A(e) člen)

AG14E Skupni pričakovani denarni tokovi instrumenta v obdobju trajanja instrumenta morajo temeljiti zlasti na poslovnem izidu, spremembi pripoznanih čistih sredstev ali spremembi pošteno vrednosti pripoznanih in nepripoznanih čistih sredstev podjetja v obdobju trajanja instrumenta. Poslovni izid in sprememba pripoznanih čistih sredstev se izmerita v skladu z ustreznimi MSRP.

Transakcije, ki jih sklene imetnik instrumenta, ki ni v vlogi lastnika podjetja (16.A in 16.C člen)

AG14F Imetnik finančnega instrumenta s prodajno opcijo ali instrumenta, ki podjetju nalaga obvezo, da drugi osebi izroči sorazmeren delež čistih sredstev podjetja samo v primeru prenehanja, lahko s podjetjem sklepa transakcije kot oseba, ki ni v vlogi lastnika podjetja. Imetnik instrumenta je lahko na primer tudi zaposleni v podjetju. Pri oceni, ali je treba instrument razvrstiti kot lastniški kapital v skladu s 16.A ali 16.C členom, se upoštevajo le denarni tokovi ter pogodbene določbe in pogoji instrumenta, povezani z imetnikom instrumenta kot lastnikom podjetja.

AG14G Primer je komanditna družba, ki ima komanditiste in komplementarje. Nekateri komplementarji lahko podjetju zagotovijo jamstvo in lahko za to prejmejo nadomestilo. V takšnih primerih se jamstvo in z njim povezani denarni tokovi nanašajo na imetnike instrumentov kot izdajatelje jamstva in ne kot lastnike podjetja. Zato komplementarji zaradi takšnega jamstva in povezanih denarnih tokov ne bi bili obravnavani kot podrejeni komanditistom, poleg tega pa se takšno jamstvo in povezani denarni tokovi ne bi upoštevali pri oceni, ali so pogodbeni pogoji instrumentov komanditistov in instrumentov komplementarjev enaki.

AG14H Drug primer je ureditev soudeležbe v poslovnem izidu, pri kateri se poslovni izid dodeli imetnikom instrumentov na podlagi opravljenih storitev ali pridobljenih poslov v tekočem letu in prejšnjih letih. Takšne ureditve so transakcije z imetniki instrumentov, ki niso v vlogi lastnika, in se ne smejo upoštevati pri oceni meril iz 16. A ali 16.C člena. Vendar so ureditve soudeležbe pri dobičku ali izgubi, pri katerih se dobiček ali izguba dodeli imetnikom instrumentov na podlagi nominalnega zneska njihovih instrumentov glede na druge v razredu, transakcije z imetniki instrumentov v vlogi lastnikov in jih je treba upoštevati pri oceni meril iz 16.A ali 16. C člena.

AG14I Denarni tokovi ter pogodbene določbe in pogoji transakcije med imetnikom instrumenta (ki ni v vlogi lastnika) in izdajateljskim podjetjem morajo biti podobni enakovredni transakciji, ki se lahko sklene med osebo, ki ni imetnik instrumenta, in izdajateljskim podjetjem.

Neobstoj drugega finančnega instrumenta ali pogodbe s skupnimi denarnimi tokovi, ki znatno določa ali omejuje preostali donos imetniku instrumenta (16.B in 16.D člen)

AG14J Pogoj za razvrstitev finančnega instrumenta, ki izpolnjuje merila iz 16.A ali 16.C člena, kot lastniški kapital je, da podjetje nima drugega finančnega instrumenta ali pogodbe, (a) katere skupni denarni tokovi temeljijo zlasti na poslovnem izidu, spremembi pripoznanih čistih sredstev ali spremembi poštene vrednosti pripoznanih in nepripoznanih čistih sredstev podjetja in (b) ki znatno omejuje ali določa preostali donos. Za naslednje instrumente, kadar jih pod običajnimi poslovnimi pogoji sklenejo nepovezane osebe, ni verjetno, da bodo onemogočali razvrstitev instrumentov, ki izpolnjujejo merila iz 16.A ali 16.C člena, kot lastniški kapital:

(a) instrumenti s skupnimi denarnimi tokovi, ki zlasti temeljijo na določenih sredstvih podjetja;

(b) instrumenti s skupnimi denarnimi tokovi, ki temeljijo na odstotnem deležu prihodkov;

(c) pogodbe za nagrajevanje posameznih zaposlenih za storitve, opravljene za podjetje;

(d) pogodbe o plačilu neznatnega odstotnega deleža dobička za opravljene storitve ali zagotovljeno blago.

Izvedeni finančni instrumenti

AG15 Med finančne instrumente spadajo osnovni instrumenti (kot so terjatve, obveznosti in kapitalski instrumenti) in izvedeni finančni instrumenti (kot so finančne opcije, standardizirane termenske pogodbe, nestandardizirane termenske pogodbe, zamenjave obrestnih mer in valutne zamenjave). Izvedeni finančni instrumenti ustrezajo opredelitvi pojma finančni instrument in zato spadajo v področje uporabe tega standarda.

AG16 Izvedeni finančni instrumenti ustvarjajo pravice in obveze, ki povzročijo prenos enega ali več finančnih tveganj, povezanih z osnovnim finančnim instrumentom, na katerem temeljijo, med strankami v zadevnem instrumentu. Ob sklenitvi dajejo izvedeni finančni instrumenti eni stranki pogodbeno pravico, da izmenja finančna sredstva ali finančne obveznosti z drugo stranko pod pogoji, ki utegnejo biti ugodni, ali pogodbeno obvezo, da izmenja finančna sredstva ali finančne obveznosti z drugo stranko pod pogoji, ki utegnejo biti neugodni. Vendar pa na splošno ⁽¹⁷⁾ ne povzročijo prenosa osnovnega finančnega instrumenta, na katerem temeljijo, ob sklenitvi pogodbe in tudi ne ob dospelosti pogodbe. Nekateri instrumenti vsebujejo tako pravico kot tudi obvezo izmenjave. Ker so pogoji za izmenjavo določeni ob izdaji posameznega izvedenega finančnega instrumenta, lahko ti pogoji zaradi sprememb cen na finančnih trgih postanejo tako ugodni kot tudi neugodni.

⁽¹⁷⁾ To velja za večino, ne pa za vse izvedene finančne instrumente; na primer, v nekaterih medvalutnih obrestnih zamenjavah se glavnica izmenja na začetku (in ponovno izmenja ob zapadlosti).

- AG17 Prodajna ali nakupna opcija za izmenjavo finančnih sredstev ali finančnih obveznosti (tj. finančnih instrumentov, razen lastnih kapitalskih instrumentov podjetja) daje imetniku pravico do morebitnih bodočih gospodarskih koristi, ki so povezane s spremembami poštene vrednosti finančnega instrumenta, na katerem temelji pogodba. Velja tudi obratno: izdajatelj opcije prevzame obvezo, da se bo odpovedal morebitnim bodočim gospodarskim koristim ali prevzel morebitno izgubo gospodarskih koristi, ki so povezane s spremembami poštene vrednosti finančnega instrumenta, na katerem temelji pogodba. Pogodbena pravica imetnika in obveza izdajatelja ustrezata opredelitvi finančnega sredstva oziroma finančne obveznosti. Finančni instrument, na katerem temelji opsijska pogodba, je lahko vsako finančno sredstvo, tudi delnice v drugih podjetjih in instrumenti, ki se obrestujejo. Opcija lahko od izdajatelja zahteva, da izda dolžniški instrument, namesto da prenese finančno sredstvo, vendar bi bil v primeru izvršitve opcije instrument, na katerem temelji opcija, finančno sredstvo imetnika opcije. Pravica imetnika opcije, da izmenja finančno sredstvo pod potencialno ugodnimi pogoji, in izdajateljeva obveza, da izmenja finančno sredstvo pod potencialno neugodnimi pogoji, sta razločljivi od finančnega sredstva, na katerem temelji opcija in ki se izmenja v primeru izvršitve opcije. Verjetnost, da bo opcija izvršena, ne vpliva na naravo imetnikove pravice in izdajateljeve obveze.
- AG18 Drug primer izvedenega finančnega instrumenta je nestandardizirana terminska pogodba, ki jo je treba poravnati v šestih mesecih in pri kateri ena stranka (kupec) obljubi izročitev 1 000 000 DE v denarju v zameno za državne obveznice s fiksno obrestno mero, katerih nominalna vrednost znaša 1 000 000 DE, druga stranka (prodajalec) pa obljubi izročitev državnih obveznic s fiksno obrestno mero, katerih nominalna vrednost znaša 1 000 000 DE, v zameno za denar v znesku 1 000 000 DE. Obe stranki imata v obdobju šestih mesecev pogodbeno pravico in pogodbeno obvezo med seboj izmenjati finančne instrumente. Če tržna cena državnih obveznic naraste nad 1 000 000 DE, so razmere ugodne za kupca in neugodne za prodajalca, če pa tržna cena pade pod 1 000 000 DE, je učinek ravno obraten. Kupec ima pogodbeno pravico (finančno sredstvo), ki je podobna pravici, povezani z nakupno opcijo v posesti, in pogodbeno obvezo (finančno obveznost), ki je podobna obvezi, povezani z izdano prodajno opcijo; prodajalec pa ima pogodbeno pravico (finančno sredstvo), ki je podobna pravici, povezani s prodajno opcijo v posesti, in pogodbeno obvezo (finančno obveznost), ki je podobna obvezi, povezani z izdano nakupno opcijo. Tako kot pri opcijah pomenijo opisane pogodbene pravice in obveze finančna sredstva oziroma finančne obveznosti, ki so ločene in razločljive od finančnih instrumentov, na katerih temeljijo (torej od obveznic in denarja, ki so predmet izmenjave). Obe stranki v nestandardizirani terminski pogodbi imata obvezo izpolnitve pogodbe na pogodbeno dogovorjeni datum, medtem ko pri opsijski pogodbi pride do izpolnitve le, če in ko se imetnik opcije odloči izvršiti opcijo.
- AG19 Mnoge druge vrste izvedenih finančnih instrumentov vsebujejo pravico ali obvezo opraviti izmenjavo v prihodnosti; mednje spadajo obrestne in valutne zamenjave, obrestne kapice, ovratnice in dna, obveze iz posojil, prevzete obveznosti iz naslova odkupa neprodanih kratkoročnih in srednjeročnih evrozapisov ter akreditivi. Na pogodbo o obrestni zamenjavi je mogoče gledati tudi kot na različico nestandardizirane terminske pogodbe, v kateri se stranki dogovorita za niz prihodnjih izmenjav denarnih zneskov, pri katerih se en znesek izračuna na podlagi variabilne obrestne mere, drugi pa na podlagi fiksne obrestne mere. Standardizirane terminske pogodbe so še ena različica terminskih pogodb, ki se razlikujejo od drugih predvsem v tem, da so pogodbe standardizirane in da se z njimi trguje na borzi.

Pogodbe za nakup ali prodajo nefinančnih sredstev (8.–10. člen)

- AG20 Pogodbe za nakup ali prodajo nefinančnih sredstev ne izpolnjujejo opredelitve finančnega instrumenta, ker pogodbeno pravica ene stranke, da prejme nefinančno sredstvo ali storitev, in ustrezna obveza druge stranke ne povzročita nastanka sedanje pravice ali obveze ene ali druge stranke, da prejme, izroči ali izmenja finančno sredstvo. Na primer, pogodbe, ki predvidevajo poravnavo samo v obliki prejema ali izročitve nefinančnega sredstva (na primer opcija, standardizirana ali nestandardizirana terminska pogodba za srebro), niso finančni instrumenti. Mnoge terminske pogodbe za blago spadajo v to skupino. Nekatere imajo standardizirano obliko in se z njimi trguje na organiziranih trgih zelo podobno kot z nekaterimi izvedenimi finančnimi instrumenti. Na primer, standardizirano terminsko pogodbo za blago je mogoče brez težav kupiti ali prodati za denar, ker kotira na borzi in gre lahko večkrat iz rok v roke. Stranke, ki kupujejo in prodajajo tako pogodbo, pa dejansko trgujejo z blagom, ki je predmet pogodbe. Možnost kupiti ali prodati standardizirano terminsko pogodbo za blago v zameno za denar, enostavnost nakupa ali prodaje take pogodbe in možnost pogajati se o denarni poravnavi obveze za prejem ali izročitev blaga – vse to temeljnih značilnosti pogodbe ne spremeni tako, da bi lahko govorili o finančnem instrumentu. Vendar pa nekatere pogodbe za nakup ali prodajo nefinančnih sredstev, ki se lahko poravnajo na podlagi čistega zneska ali z izmenjavo finančnih instrumentov ali pri katerih je mogoče nefinančno sredstvo takoj pretvoriti v denar, spadajo v področje uporabe tega standarda, kot če bi bile finančni instrumenti (glej 8. člen).

- AG21 Razen, kadar to zahteva MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*, pogodba, pri kateri gre za prejem ali izročitev fizičnih sredstev, ne povzroči nastanka finančnega sredstva pri eni stranki in finančne obveznosti pri drugi stranki, razen če ni s tem povezano plačilo odloženo na obdobje po datumu prenosa fizičnih sredstev. Tako je pri nakupu ali prodaji blaga na up (kredit).
- AG22 Nekatere pogodbe so povezane z blagom, vendar pri njih ne gre za poravnavo v obliki fizičnega prejema ali izročitve blaga. V njih je določena poravnava z denarnimi plačili, ki so določena v skladu s formulo iz pogodbe, ne z vnaprej določenimi zneski plačil. Na primer, znesek glavnice posamezne obveznice je mogoče izračunati z uporabo tržne cene nafte, ki prevladuje ob zapadlosti obveznice v plačilo, za določeno količino nafte. Glavnica se indeksira z upoštevanjem cene blaga, poravna pa se izključno v denarju. Taka pogodba je finančni instrument.
- AG23 Opredelitev finančnega instrumenta obsega tudi pogodbo, ki poleg finančnega sredstva ali finančne obveznosti povzroči tudi nefinančno sredstvo ali nefinančno obveznost. Taki finančni instrumenti pogosto dajejo eni stranki možnost izmenjati finančno sredstvo za nefinančno sredstvo. Na primer, z nafto povezana obveznica lahko da imetniku pravico prejeti tok točno določenih obdobjnih plačil obresti in točno določenega zneska denarja ob zapadlosti take obveznice v plačilo z možnostjo izmenjati znesek glavnice za točno določeno količino nafte. Ali bo imetnik obveznice izkoristil to možnost ali ne, je spremenljivo in odvisno od posameznega trenutka oziroma od poštene vrednosti nafte glede na menjalno razmerje med denarjem in nafto (menjalno ceno), ki je določeno z obveznico. Namere imetnika obveznice glede uveljavljanja pravice do zamenjave glavnice za nafto ne vplivajo na vsebino sredstev, ki sestavljajo obveznico. Zaradi finančnega sredstva imetnika in finančne obveznosti izdajatelja je taka obveznica finančni instrument ne glede na druge vrste sredstev in obveznosti, ki prav tako nastanejo.
- AG24 [črtano]

PREDSTAVLJANJE

Obveznosti in lastniški kapital (15.–27. člen)

Neobstoj pogodbene obveze za izročitev denarja ali drugega finančnega sredstva (17.–20. člen)

- AG25 Prednostne delnice lahko prinašajo različne pravice. Pri določanju, ali je prednostna delnica finančna obveznost ali kapitalski instrument, izdajatelj oceni posamezne pravice, povezane z delnico, da ugotovi, ali taka delnica ustreza osnovnim značilnostim finančne obveznosti. Na primer, prednostna delnica, ki določa, da jo bo podjetje odkupilo na določen datum ali unovčilo imetniku na njegovo zahtevo, vsebuje finančno obveznost, ker ima izdajatelj obvezo prenesti finančna sredstva na imetnika delnice. Izdajateljeva morebitna nezmožnost izpolniti obvezo odkupa prednostne delnice, ko se to od njega zahteva v skladu s pogodbo, naj gre za pomanjkanje sredstev, za zakonsko omejitev, ali nezadostne dobičke ali rezerve, ne odpravi te obveze. Izdajateljeva možnost, da odkupi svoje delnice za denar, ne ustreza opredelitvi finančne obveznosti, ker izdajatelj nima sedanje obveze prenosa finančnih sredstev na svoje delničarje. V tem primeru lahko o odkupu oziroma unovčenju delnic odloča zgolj izdajatelj. Obveza pa lahko nastane, če izdajatelj delnic izkoristi svojo možnost, običajno tako, da uradno obvesti delničarje o nameri, da bo odkupil svoje delnice.
- AG26 Kadar prednostnih delnic ni mogoče odkupiti, je ustrezna razvrstitev odvisna od drugih pravic, ki so povezane z njimi. Razvrstitev temelji na oceni vsebine pogodbenih dogovorov in opredelitvah finančne obveznosti ter kapitalskega instrumenta. Če ima izdajatelj sam pravico odločati o izplačilih imetnikom prednostnih delnic, naj gre za kumulativne ali nekumulativne delnice, so delnice kapitalski instrumenti. Na razvrstitev prednostne delnice kot kapitalskega instrumenta ali finančne obveznosti pa na primer ne vplivajo:
- (a) zgodovina izplačil;
  - (b) namera opraviti izplačila v prihodnje;
  - (c) možen negativen vpliv na ceno navadnih delnic izdajatelja, če izplačila niso opravljena (zaradi omejitev izplačil dividend na navadne delnice, če se dividende ne izplačajo na prednostne delnice);

- (d) znesek izdajateljevih rezerv;
- (e) izdajateljeva pričakovanja glede poslovnega izida za obdobje ali
- (f) sposobnost ali nesposobnost izdajatelja, da vpliva na znesek svojega poslovnega izida za obdobje.

Poravnava v lastnih kapitalskih instrumentih podjetja (21.–24. člen)

AG27 Naslednji primeri ponazarjajo, kako razvrstiti različne vrste pogodb o lastnih kapitalskih instrumentih podjetja:

- (a) Pogodba, ki jo bo poravnalo podjetje s prejetjem ali izročitvijo določenega števila svojih lastnih delnic brez prihodnjega nadomestila ali izmenjavo določenega števila svojih lastnih delnic za točno določen znesek denarja ali drugega finančnega sredstva, je kapitalski instrument (razen kot je določeno v 22.A členu). Tako se vsako nadomestilo, prejeto ali plačano za takšno pogodbo, neposredno prišteje v lastniški kapital ali odšteje od njega. Primer za to je izdana delniška opcija, ki daje nasprotni stranki pravico do nakupa določenega števila delnic podjetja za določen znesek denarja. Če pa takšna pogodba zahteva od podjetja, da odkupi (unovči) svoje lastne delnice za denar ali drugo finančno sredstvo na določen ali določljiv datum ali na zahtevo (na vpogled), podjetje pripozna tudi finančno obveznost za sedanjo vrednost odkupnega (unovčenega) zneska (razen instrumentov, ki imajo vse značilnosti in izpolnjujejo pogoje iz 16.A in 16.B člena ali 16.C in 16.D člena). Primer za to je obveza podjetja po nestandardizirani terminski pogodbi o ponovnem nakupu določenega števila svojih lastnih delnic za določen znesek denarja.
- (b) Iz pogodbene obveze, ki podjetju nalaga nakup svojih lastnih delnic za denar, nastane finančna obveznost za sedanjo vrednost odkupnega zneska, tudi če število delnic, ki jih mora podjetje odkupiti, ni določeno, ali če je obveza odkupa pogojena z uveljavitvijo pravice nasprotne stranke do odkupa (razen kot je določeno v 16.A in 16.B členu ali 16.C in 16.D členu). Primer za pogojno obvezo je izdana opcija, ki od podjetja zahteva, da odkupi svoje lastne delnice za denar, če nasprotna stranka izvrši opcijo.
- (c) Pogodba, ki bo poravnana z denarjem ali drugim finančnim sredstvom, je finančno sredstvo ali finančna obveznost, tudi če znesek denarja ali drugega finančnega sredstva, ki bo prejet ali izročen, temelji na spremembah tržne cene lastnega kapitalskega instrumenta podjetja (razen kot je določeno v 16.A in 16.B členu ali 16.C in 16.D členu). En primer za to je na podlagi čistega zneska z denarjem poravnana delniška opcija.
- (d) Pogodba, ki jo bo poravnalo podjetje s spremenljivim številom svojih lastnih delnic, katerih vrednost je enaka točno določenemu znesku ali znesku, ki temelji na spremembah osnovne spremenljivke (npr. cene blaga), je finančno sredstvo ali finančna obveznost. Primer za to je izdana opcija za nakup zlata, ki se, če je izvršena, poravna na podlagi čistega zneska z lastnimi instrumenti podjetja, tako da to izroči toliko teh instrumentov, kot jih je enakovredno vrednosti opsijske pogodbe. Takšna pogodba je finančno sredstvo ali finančna obveznost, tudi če je osnovna spremenljivka cena lastne delnice podjetja in ne zlato. Podobno je pogodba, ki jo bo poravnalo podjetje z določenim številom svojih lastnih delnic, vendar bodo pravice iz teh delnic različne, tako da je znesek poravnave enak točno določenemu znesku ali znesku, ki temelji na spremembah osnovne spremenljivke, finančno sredstvo ali finančna obveznost.

Določbe o pogojni poravnavi (25. člen)

AG28 25. člen zahteva, da če del določbe o pogojni poravnavi, ki bi lahko zahteval poravnavo v denarju ali z drugim finančnim sredstvom (ali na drug način, ki bi povzročil, da bi bil instrument finančna obveznost), ni pristen, potem določba o poravnavi ne vpliva na razvrstitev finančnega instrumenta. Tako je pogodba, ki zahteva poravnavo v denarju ali spremenljivem številu lastnih delnic podjetja le ob nastanku dogodka, ki je izredno redek, zelo neobičajen in malo verjeten, kapitalski instrument. Podobno lahko pogodba izključuje poravnavo z določenim številom lastnih delnic podjetja v okoliščinah, nad katerimi podjetje nima nadzora, vendar je, če ni pristne verjetnosti, da bodo takšne okoliščine nastopile, razvrstitev med kapitalske instrumente ustrezna.

Obravnava v konsolidiranih računovodskih izkazih

AG29 V konsolidiranih računovodskih izkazih podjetje predstavi neobvladujoče deleže, tj. deleže ostalih oseb v lastniškem kapitalu in prihodkih svojih odvisnih podjetij, v skladu z MRS 1 in MSRP 10. Podjetje pri razvrščanju finančnega instrumenta (ali njegove sestavine) v konsolidiranih računovodskih izkazih upošteva vse določbe in pogoje, ki so dogovorjeni med člani skupine in imetniki instrumenta, pri ugotavljanju, ali ima skupina kot celota obvezo izročiti denar ali drugo finančno sredstvo v zvezi z instrumentom, ali ga poravnati na način, ki povzroči razvrstitev med obveznosti. Če odvisno podjetje v skupini izda finančni instrument in obvladujoče podjetje ali drugo podjetje iz skupine dogovori dodatne pogoje neposredno z imetniki instrumenta (npr. jamstvo), potem skupina morda nima popolne pravice odločanja o izplačilih ali odkupu oziroma unovčenju. Čeprav lahko odvisno podjetje ne glede na te dodatne pogoje pravilno razvrsti instrument v svojih posameznih računovodskih izkazih, se učinek drugih dogovorov med člani skupine in imetniki instrumenta upošteva za zagotovitev, da konsolidirani računovodski izkazi odražajo pogodbe in transakcije, ki jih je sklenila skupina kot celota. V obsegu, v katerem obstaja takšna obveza ali določba o poravnavi, se tak instrument (ali njegova sestavina, na katero se nanaša obveza) razvrsti kot finančna obveznost v konsolidiranih računovodskih izkazih.

AG29A Nekatere vrste instrumentov, ki določajo pogodbeno obvezo za podjetje, so razvrščene kot kapitalski instrumenti v skladu s 16.A in 16.B členom ali 16.C in 16.D členom. Razvrstitev v skladu z navedenimi členi je izjema od načel, ki se sicer v tem standardu uporabljajo za razvrstitev instrumenta. Ta izjema ne zajema razvrstitve neobvladujočih deležev v konsolidiranih računovodskih izkazih. Zato se instrumenti, ki so v ločenih ali posameznih računovodskih izkazih razvrščeni kot kapitalski instrumenti v skladu s 16.A in 16.B členom ali 16.C in 16.D členom in ki so neobvladujoči deleži, v konsolidiranih računovodskih izkazih skupine razvrstijo kot obveznosti.

Sestavljeni finančni instrumenti (28.–32. člen)

AG30 28. člen se uporablja samo za izdajatelje neizvedenih sestavljenih finančnih instrumentov. 28. člen ne obravnava sestavljenih finančnih instrumentov z vidika njihovih imetnikov. Razvrstitev in merjenje finančnih sredstev, ki so sestavljeni finančni instrumenti, z vidika imetnikov obravnava MSRP 9.

AG31 Običajna oblika sestavljenih finančnih instrumentov je dolžniški instrument z vgrajeno opcijo zamenjave, na primer obveznica, ki jo je mogoče zamenjati v navadne delnice istega izdajatelja, in brez drugih vgrajenih elementov izvedenega finančnega instrumenta. V skladu z 28. členom mora izdajatelj takega finančnega instrumenta v izkazu finančnega položaja ločeno izkazati sestavino obveznosti in sestavino lastniškega kapitala, in sicer na naslednji način:

(a) Izdajateljeva obveza, da izplačuje obresti in glavnico v skladu z urnikom, je finančna obveznost toliko časa, dokler se tak instrument ne zamenja. Ob začetnem pripoznanju je poštena vrednost sestavine obveznosti enaka sedanji vrednosti pogodbeno določenih prihodnjih denarnih tokov, diskontiranih po obrestni meri, ki jo trg takrat uporablja za instrumente primerljive kreditne kakovosti, ki zagotavljajo skoraj enake denarne tokove pod enakimi pogoji, vendar ne vsebujejo možnosti zamenjave za kak drug instrument.

(b) Kapitalski instrument je vgrajena opcija zamenjave obveznosti v lastniški kapital izdajatelja instrumenta. Ta opcija ima vrednost ob začetnem pripoznanju, tudi kadar bi v primeru izvršitve privedla do izgube.

AG32 Pri zamenjavi zamenljivega instrumenta ob zapadlosti podjetje odpravi pripoznanje sestavine obveznosti in jo pripozna kot lastniški kapital. Izvirna sestavina lastniškega kapitala ostane razvrščena kot lastniški kapital (čeprav se lahko prenese iz ene vrstične postavke v lastniškem kapitalu na drugo). Pri zamenjavi instrumenta ob zapadlosti ni ne dobička ne izgube.

- AG33 Če podjetje doseže prenehanje zamenljivega instrumenta pred zapadlostjo z zgodnjim unovčenjem ali ponovnim nakupom, pri tem pa ostanejo prvotne prednosti zamenjave nespremenjene, podjetje razporedi plačana nadomestila in vse transakcijske stroške za ponovni nakup ali unovčenje na sestavino obveznosti in sestavino lastniškega kapitala instrumenta na dan transakcije. Metoda, uporabljena pri razporeditvi nadomestil in transakcijskih stroškov na ločene sestavine, je skladna z metodo, uporabljeno, ko so se na ločene sestavine prvotno razporedili izkupički, ki jih je prejelo podjetje, ko je bil izdan zamenljivi instrument, v skladu z 28.–32. členom.
- AG34 Ko je razporeditev nadomestil opravljena, se morebitni nastali dobiček ali izguba obravnava v skladu z računovodskimi načeli, ki se uporabljajo za povezano sestavino, kot sledi:
- (a) znesek dobička ali izgube, ki se nanaša na sestavino obveznosti, se pripozna v poslovnem izidu in
- (b) znesek nadomestila, ki se nanaša na sestavino lastniškega kapitala, se pripozna v lastniškem kapitalu.
- AG35 Podjetje lahko spremeni pogoje zamenljivega instrumenta, da bi spodbudilo predčasno zamenjavo, na primer s ponujanjem ugodnejšega menjalnega razmerja ali plačilom drugih dodatnih nadomestil v primeru zamenjave pred določenim datumom. Razlika, na dan spremembe pogojev, med pošteno vrednostjo nadomestila, ki ga imetnik prejme ob zamenjavi instrumenta po spremenjenih pogojih, in pošteno vrednostjo nadomestila, ki ga imetnik prejel po prvotnih pogojih, se pripozna kot izguba v poslovnem izidu.

Lastne delnice (33. in 34. člen)

- AG36 Lastni kapitalski instrumenti podjetja se ne pripoznajo kot finančno sredstvo ne glede na razlog, zakaj so bili ponovno pridobljeni. V skladu s 33. členom mora podjetje, ki ponovno pridobi svoje lastne kapitalne instrumente, te instrumente odšteti od lastniškega kapitala (vendar glej tudi 33.A člen). Vendar pa, če ima podjetje v posesti svoj lasten lastniški kapital v imenu drugih, na primer, če finančna institucija poseduje svoj lasten lastniški kapital v imenu svoje stranke, gre za posredniško razmerje in posledično ta delež ni vključen v izkaz finančnega položaja.

Obresti, dividende, izgube in dobički (35.–41. člen)

- AG37 Naslednji primer ponazarja uporabo 35. člena za sestavljen finančni instrument. Predpostavimo, da so nekuumulativne prednostne delnice predmet obveznega odkupa oziroma unovčenja v zameno za denar v petih letih, vendar se dividende izplačajo po presoji podjetja pred datumom odkupa. Takšen instrument je sestavljen finančni instrument, pri čemer je sestavina obveznosti enaka sedanji vrednosti odkupnega (unovčenega) zneska. Razreševanje diskonta na to sestavino se pripozna v poslovnem izidu in razvrsti kot odhodek za obresti. Vse plačane dividende se nanašajo na sestavino lastniškega kapitala in se tako pripoznajo kot razdelitev poslovnega izida. Podobna rešitev bi se uporabila, če odkup oziroma unovčenje ne bi bilo obvezno, ampak možno na izbiro imetnika, ali če bi bila delnica obvezno zamenljiva v spremenljivo število navadnih delnic, izračunano tako, da je enakovredno točno določenemu znesku ali znesku, ki temelji na spremembah osnovne spremenljivke (npr. blaga). Če pa k odkupnemu (unovčenemu) znesku prištejemo morebitne neplačane dividende, postane celoten instrument obveznost. V takem primeru se dividende razvrstijo kot odhodek za obresti.

Pobot finančnega sredstva in finančne obveznosti (42.–50. člen)

- AG38 [črtano]

Merilo, da ima podjetje „trenutno pravno izvršljivo pravico pobotati pripoznane zneske“ (42.(a) člen)

- AG38A Pravica do pobota je lahko trenutno razpoložljiva ali pa pogojena s prihodnjim dogodkom (na primer, pravica se lahko aktivira oziroma je izvršljiva samo v primeru nekega prihodnjega dogodka, kot so neplačilo, insolventnost ali stečaj ene od nasprotnih strank). Tudi če pravica do pobota ni pogojena s prihodnjim dogodkom, je morda lahko pravno izvršljiva samo v običajnem okviru poslovanja ali v primeru neplačila ali v primeru insolventnosti ali stečaja ene ali vseh nasprotnih strank.

AG38B Da bi bilo izpolnjeno merilo iz 42.(a) člena, mora podjetje trenutno imeti pravno izvršljivo pravico do pobota. To pomeni, da pravica do pobota:

- (a) ne sme biti pogojena s prihodnjim dogodkom in
  - (b) mora biti pravno izvršljiva v vseh naslednjih okoliščinah:
    - (i) običajen okvir poslovanja,
    - (ii) primer neplačila in
    - (iii) primer insolventnosti ali stečaja
- podjetja in vseh nasprotnih strank.

AG38C Narava in obseg pravice do pobota, vključno s katerimi koli pogoji za njeno izvršitev ter vprašanjem, ali se pravica ohrani v primeru neplačila, insolventnosti ali stečaja, se lahko med različnimi zakonodajami razlikujeta. Zato se ne more predpostavljati, da je pravica do pobota avtomatsko na voljo izven običajnega okvira poslovanja. Na primer, v nekaterih zakonodajah lahko zakoni o stečaju ali insolventnosti v nekaterih okoliščinah preprečujejo ali omejujejo pravico do pobota v primeru stečaja ali insolventnosti.

AG38D Upoštevati je treba zakone, ki veljajo za razmerja med strankami (na primer pogodbene določbe, zakoni, ki urejajo pogodbe, ali zakoni o neplačilu, insolventnosti ali stečaju, ki veljajo za stranke), da se lahko ugotovi, ali je pravica do pobota izvršljiva v običajnem okviru poslovanja, v primeru neplačila in v primeru insolventnosti ali stečaja podjetja in vseh nasprotnih strank (kot je določeno v AG38.B(b) členu).

Merilo, da podjetje „namerava bodisi poravnati na podlagi čistega zneska bodisi unovčiti sredstvo in hkrati poravnati obveznost“ (42.(b) člen)

AG38E Da izpolni merilo iz 42.(b) člena, mora podjetje imeti namero bodisi poravnati na podlagi čistega zneska ali unovčiti sredstvo in hkrati poravnati svojo obveznost. Čeprav ima podjetje morda pravico, da poravna na podlagi čistega zneska, lahko še vedno ločeno unovči sredstvo in poravna obveznost.

AG38F Če lahko podjetje zneske poravna tako, da je rezultat dejansko enakovreden poravnavi na podlagi čistega zneska, bo izpolnilo merilo o poravnavi na podlagi čistega zneska iz 42.(b) člena. To se bo zgodilo le v primeru, če ima mehanizem bruto poravnave lastnosti, ki odpravijo kreditno in likvidnostno tveganje ali privedejo do nepomembnega kreditnega in likvidnostnega tveganja in zaradi katerih bodo terjatve in obveznosti obdelane v enem samem procesu ali ciklu poravnave. Na primer, sistem bruto poravnave, ki ima vse od naslednjih značilnosti, bi izpolnil merilo poravnave na podlagi čistega zneska iz 42.(b) člena:

- (a) finančna sredstva in finančne obveznosti, primerni za pobot, so posredovani v obdelavo v istem trenutku;
- (b) ko so finančna sredstva in finančne obveznosti posredovani v obdelavo, sta stranki zavezani izpolniti obvezo glede poravnave;
- (c) ni verjetnosti, da bi se denarni tokovi, ki izhajajo iz sredstev in obveznosti, spremenili, potem ko so bili posredovani v obdelavo (razen če je obdelava neuspešna – glej točko (d) spodaj);
- (d) sredstva in obveznosti, ki so zavarovani z vrednostnimi papirji, bodo poravnani v sistemu za prenos vrednostnih papirjev ali podobnem sistemu (na primer izročitev proti plačilu), tako, da če prenos vrednostnih papirjev ne uspe, obdelava povezane terjatve ali obveznosti, za katero vrednostni papirji predstavljajo zavarovanje, prav tako ne bo uspela (in obratno);
- (e) vse transakcije, ki ne uspejo, kot je opisano v točki (d), se ponovno posredujejo v obdelavo, dokler niso poravnane;

- (f) poravnava se izvede prek iste poravnalne institucije (na primer poravnalne banke, centralne banke ali centralnega registra vrednostnih papirjev); in
- (g) na voljo je dnevni okvirni limit, ki bo zagotovil zadostne okvirne kredite, da bo omogočena obdelava plačil na dan poravnave za vsako od strank, in skoraj gotovo je, da se bo v okviru dnevnega okvirnega limita zagotovilo kritje, če bi bilo to potrebno.

AG39 Ta standard ne določa posebnega obravnavanja tako imenovanih „sintetičnih instrumentov“, ki so svežnji ločenih finančnih instrumentov, pridobljeni in v posesti z namenom posnemanja značilnosti nekega drugega instrumenta. Na primer, dolgoročen dolžniški instrument z variabilno obrestno mero v kombinaciji z obrestno zamenjavo, ki vključuje prejemanje spremenljivih zneskov in izplačevanje točno določenih zneskov, sintetizira dolgoročen dolžniški instrument s fiksno obrestno mero. Vsak od posameznih finančnih instrumentov, ki skupaj tvorijo „sintetični instrument“, predstavlja pogodbeno pravico ali obvezo z lastnimi določbami in pogoji in vsakega je mogoče prenesti ali poravnati posebej. Vsak finančni instrument je izpostavljen tveganjem, ki se lahko razlikujejo od tveganj, ki so jim izpostavljeni drugi finančni instrumenti. Če je torej en finančni instrument v „sintetičnem instrumentu“ sredstvo, drugi pa obveznost, se ne pobotata in ne prikažeta v izkazu finančnega položaja podjetja na podlagi čistega zneska, razen kadar ustrezata merilom za pobot iz 42. člena.

AG40 [črtano]

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 33

Čisti dobiček na delnico

CILJ

- 1 Cilj tega standarda je predpisati načela za ugotavljanje in predstavljanje čistega dobička na delnico, da bi izboljšali primerjanje uspešnosti med različnimi podjetji v istem obdobju poročanja in med različnimi obdobji poročanja za isto podjetje. Kljub omejitvam, s katerimi so povezani podatki o čistem dobičku na delnico, ki so posledica različnih računovodskih usmeritev, ki se lahko uporabljajo pri ugotavljanju „čistega dobička“, pa dosledno določen imenovalec vendarle poveča kakovost računovodskega poročanja. Ta standard se osredotoča na imenovalec v izračunu čistega dobička na delnico.

PODROČJE UPORABE

- 2 Ta standard se uporablja za:

(a) ločene ali posamezne računovodske izkaze podjetja:

- (i) s katerega navadnimi delnicami ali potencialnimi navadnimi delnicami se trguje na javnem trgu (domača ali tuja borza ali izvenborzni trg, vključno z lokalnimi in regionalnimi trgi); ali
- (ii) ki je predložilo ali je v postopku predložitve računovodskih izkazov nadzornemu organu za vrednostne papirje ali drugemu regulativnemu organu z namenom izdaje navadnih delnic na javnem trgu; in

(b) konsolidirane računovodske izkaze skupine z obvladujočim podjetjem:

- (i) s katerega navadnimi delnicami ali potencialnimi navadnimi delnicami se trguje na javnem trgu (domača ali tuja borza ali izvenborzni trg, vključno z lokalnimi in regionalnimi trgi); ali
- (ii) ki je predložilo ali je v postopku predložitve računovodskih izkazov nadzornemu organu za vrednostne papirje ali drugemu regulativnemu organu z namenom izdaje navadnih delnic na javnem trgu.

- 3 **Podjetje, ki razkriva čisti dobiček na delnico, izračuna in razkrije čisti dobiček na delnico v skladu s tem standardom.**

- 4 Kadar podjetje predstavi tako konsolidirane računovodske izkaze kot ločene računovodske izkaze, ki so pripravljene v skladu z MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi* in MRS 27 *Ločeni računovodski izkazi*, je treba razkritja, ki jih zahteva ta standard, prikazati le na podlagi konsolidiranih informacij. Podjetje, ki se odloči razkriti čisti dobiček na delnico na podlagi svojih ločenih računovodskih izkazov, predstavi takšne informacije o čistem dobičku na delnico samo v svojem izkazu vseobsegajočega donosa. Podjetje ne predstavi takšnih informacij o čistem dobičku na delnico v konsolidiranih računovodskih izkazih.

- 4A Če podjetje predstavi postavke poslovnega izida v ločenem izkazu, kot je opisano v 10.A členu MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* (kot je bil spremenjen leta 2011), predstavi čisti dobiček na delnico samo v tem ločenem izkazu.

OPREDELITVE POJMOV

- 5 **V tem standardu se uporabljajo naslednji izrazi, katerih pomen je natančno določen:**

Protipopravek (protirazvodnitev) je povečanje čistega dobička na delnico ali zmanjšanje čiste izgube na delnico, ki je posledica predpostavke, da se zamenljivi instrumenti zamenjajo, opcije ali nakupni boni uveljavijo, ali da se po izpolnitvi določenih pogojev izdajo navadne delnice.

Sporazum o pogojni izdaji delnic je sporazum o izdaji delnic, ki je odvisen od izpolnitve določenih pogojev.

Pogojno izdajljive navadne delnice so navadne delnice, ki se lahko izdajo za majhen znesek denarja ali drugega nadomestila ali brezplačno, če so izpolnjeni določeni pogoji iz sporazuma o pogojni izdaji delnic.

Popravek (razvodenitev) je zmanjšanje čistega dobička na delnico ali povečanje čiste izgube na delnico, ki je posledica predpostavke, da se zamenljivi instrumenti zamenjajo, opcije ali nakupni boni izvršijo ali da se po izpolnitvi določenih pogojev izdajo navadne delnice.

Opcije, nakupni boni in njihovi ustrezniki so finančni instrumenti, ki dajejo imetniku pravico do nakupa navadnih delnic.

Navadna delnica je kapitalski instrument, ki je podrejen vsem drugim razredom kapitalskih instrumentov.

Potencialna navadna delnica je finančni instrument ali druga pogodba, ki lahko da imetniku pravico do navadnih delnic.

Prodajne opcije za navadne delnice so pogodbe, ki dajejo imetniku za določeno obdobje pravico do prodaje navadnih delnic po določeni ceni.

- 6 Navadne delnice so udeležene v dobičku obravnavanega obdobja šele za drugimi vrstami delnic, na primer za prednostnimi delnicami. Podjetje ima lahko več kot en razred navadnih delnic. Navadne delnice istega razreda vsebujejo enake pravice do prejemanja dividend.
- 7 Potencialne navadne delnice so na primer:
  - (a) finančne obveznosti ali kapitalski instrumenti, tudi prednostne delnice, ki jih je mogoče zamenjati za navadne delnice;
  - (b) opcije in nakupni boni;
  - (c) delnice, ki bi bile izdane ob izpolnitvi pogojev, ki izhajajo iz pogodbenih sporazumov, kot je nakup podjetja ali drugih sredstev.
- 8 Izrazi, opredeljeni v MRS 32 *Finančni instrumenti: predstavljanje*, se v tem standardu uporabljajo v pomenu, določenem v 11. členu MRS 32, razen če je navedeno drugače. MRS 32 opredeljuje finančni instrument, finančno sredstvo, finančno obveznost in kapitalski instrument ter daje napotke za uporabo teh opredelitev. MSRP 13 *Merjenje poštene vrednosti* opredeljuje pošteno vrednost in določa zahteve za uporabo te opredelitve.

MERJENJE

Osnovni čisti dobiček na delnico

- 9 **Podjetje izračuna zneske osnovnega čistega dobička na delnico za poslovni izid, ki se pripiše imetnikom navadnega kapitala obvladujočega podjetja, in, če je predstavljen, za poslovni izid iz ohranjenega poslovanja, ki se pripiše tem imetnikom delnic.**
- 10 **Osnovni čisti dobiček na delnico se izračuna tako, da se poslovni izid, ki se pripiše imetnikom navadnega kapitala obvladujočega podjetja (števec), deli s tehtanim povprečjem števila navadnih delnic v obtoku (imenovalec) v obdobju.**
- 11 Cilj informacije o osnovnem čistem dobičku na delnico je prikazati, v kolikšni meri je vsaka navadna delnica obvladujočega podjetja udeležena v uspešnosti podjetja v obdobju poročanja.

Čisti dobiček

- 12 Pri izračunavanju osnovnega čistega dobička na delnico morajo biti zneski, ki se pripišejo imetnikom navadnega kapitala obvladujočega podjetja glede:**

(a) poslovnega izida iz ohranjenega poslovanja, ki se pripiše obvladujočemu podjetju, in

(b) poslovnega izida, ki se pripiše obvladujočemu podjetju,

zneski iz točk (a) in (b), prilagojeni za zneske prednostnih dividend po obdavčitvi, razlike, ki se pojavijo pri poravnavi prednostnih delnic, in druge podobne učinke prednostnih delnic, ki se razvrstijo kot lastniški kapital.

- 13 Vse postavke prihodkov in odhodkov, ki se pripišejo imetnikom navadnega kapitala obvladujočega podjetja in so pripoznane v obdobju, tudi odhodki za davek in prednostne dividende, ki so razvrščene kot obveznosti, se vključijo v ugotavljanje poslovnega izida za obdobje, ki se pripiše imetnikom navadnega kapitala obvladujočega podjetja (glej MRS 1).

- 14 Znesek prednostnih dividend po obdavčitvi, ki se odšteje od poslovnega izida, je:

(a) znesek vseh prednostnih dividend, po obdavčitvi, za nekumulativne prednostne delnice, ki jih podjetje prizna v zvezi z obdobjem, in

(b) znesek prednostnih dividend, po obdavčitvi, za kumulativne prednostne delnice, ki se zahtevajo v obdobju, ne glede na to, ali podjetje prizna dividende ali ne. Znesek prednostnih dividend za obdobje ne vključuje zneska nobenih prednostnih dividend za kumulativne prednostne delnice, ki se izplačajo ali priznajo v tekočem obdobju glede na prejšnja obdobja.

- 15 Prednostne delnice, ki dajejo nizko začetno dividendo kot nadomestilo podjetju za prodajo prednostnih delnic s popustom ali dividendo nad tržno vrednostjo v poznejših obdobjih kot nadomestilo naložbenikom za nakup prednostnih delnic s pribitkom (tj. nad nominalno vrednostjo), se včasih imenujejo prednostne delnice z naraščajočo stopnjo donosa. Vsak popust ali pribitek ob prvotnih izdajah prednostnih delnic z naraščajočo stopnjo donosa se amortizira v preneseni čisti poslovni izid z uporabo metode efektivnih obresti in obravnava kot prednostna dividenda za namene izračuna čistega dobička na delnico.

- 16 Prednostne delnice je mogoče odkupiti na podlagi ponudbe delničarjem s strani podjetja. Presežek poštene vrednosti nadomestil, plačanih prednostnim delničarjem, nad knjigovodsko vrednostjo prednostnih delnic predstavlja donos imetnikov prednostnih delnic in strošek za preneseni čisti poslovni izid podjetja. Ta znesek se odšteje pri izračunu poslovnega izida, ki se pripiše imetnikom navadnega kapitala obvladujočega podjetja.

- 17 Podjetje lahko spodbudi zgodnjo zamenjavo zamenljivih prednostnih delnic z ugodnimi spremembami prvotnih pogojev zamenjave ali plačilom dodatnega nadomestila. Presežek poštene vrednosti navadnih delnic ali drugih plačanih nadomestil nad pošteno vrednostjo navadnih delnic, izdajljivih po prvotnih pogojih zamenjave, je donos prednostnih delničarjev in se odšteje pri izračunu poslovnega izida, ki se pripiše imetnikom navadnega kapitala obvladujočega podjetja.

- 18 Vsak presežek knjigovodske vrednosti prednostnih delnic nad pošteno vrednostjo nadomestil, plačanih za njihovo poravnavo, se prišteje pri izračunu poslovnega izida, ki se pripiše imetnikom navadnega kapitala obvladujočega podjetja.

Delnice

- 19 Pri izračunu osnovnega čistega dobička na delnico je število navadnih delnic tehtano povprečje števila navadnih delnic v obtoku.**

- 20 Uporaba tehtanega povprečja števila navadnih delnic v obtoku v obdobju odraža, da se je znesek delniškega kapitala v obdobju morda spreminjal zaradi večjega ali manjšega števila delnic, ki so bile v obtoku v danem trenutku. Tehtano povprečje števila navadnih delnic v obtoku v obdobju je število navadnih delnic v obtoku na začetku obdobja, popravljeno za število navadnih delnic, ki jih podjetje odkupi ali izda v obdobju, in pomnoženo s faktorjem časovnega tehtanja. Faktor časovnega tehtanja je število dni, ko so delnice v obtoku, kot delež skupnega števila dni v obdobju; v številnih okoliščinah zadošča uporaba razumnega približka tehtanega povprečja.
- 21 Delnice se običajno vključijo v tehtano povprečje števila delnic od dneva, ko zapade v plačilo nadomestilo zanje (običajno je to datum njihove izdaje), na primer:
- (a) navadne delnice, izdane v zameno za denar, se vključijo takrat, ko nastopi podlaga za terjatev iz naslova njihovega vplačila v denarju;
  - (b) navadne delnice, izdane ob prostovoljnem reinvestiranju dividend za navadne ali prednostne delnice, se vključijo ob reinvestiranju dividend;
  - (c) navadne delnice, izdane zaradi zamenjave dolžniškega instrumenta za navadne delnice, se vključijo z dnem, ko se nehajo obračunavati obresti;
  - (d) navadne delnice, izdane namesto obresti ali glavnice za druge finančne instrumente, se vključijo z dnem, ko se nehajo obračunavati obresti;
  - (e) navadne delnice, izdane v zameno za poravnavo obveznosti podjetja, se vključijo z dnem poravnave;
  - (f) navadne delnice, izdane kot nadomestilo za pridobitev sredstva, ki ni v obliki denarja, se vključijo na datum, ko se pripozna pridobitev, in
  - (g) navadne delnice, izdane v zameno za opravljanje storitev podjetju, se vključijo takrat, ko so storitve opravljene.
- Čas vključitve navadnih delnic določajo določbe in pogoji, ki so povezani z njihovo izdajo. Ustrezno je treba upoštevati vsebino vsake pogodbe, ki je povezana z izdajo.
- 22 Navadne delnice, izdane kot del nadomestila, prenesenega v poslovni združitvi, se vključijo v tehtano povprečje števila delnic na datum prevzema. To je posledica dejstva, da prevzemnik dobičke in izgube prevzetega podjetja na datum prevzema vključi v svoj izkaz vseobsegajočega donosa.
- 23 Navadne delnice, ki jih bo podjetje izdalo ob zamenjavi obvezno zamenljivega instrumenta, se vključijo v izračun osnovnega čistega dobička na delnico z datumom sklenitve pogodbe.
- 24 Pogojno izdajljive delnice se obravnavajo kot v obtoku in se vključijo v izračun osnovnega čistega dobička na delnico šele od datuma izpolnitve vseh potrebnih pogojev (tj. dogodki so se zgodili). Delnice, ki so izdajljive izključno po preteku časa, niso pogojno izdajljive delnice, ker je pretek časa gotovost. Navadne delnice v obtoku, ki jih je pod določenimi pogoji treba vrniti (torej so predmet odpoklica), se ne obravnavajo kot v obtoku in se ne vključijo v izračun osnovnega čistega dobička na delnico vse do datuma, ko niso več predmet vpoklica.
- 25 [črtano]
- 26 **Tehtano povprečje števila navadnih delnic v obtoku v obdobju in v vseh predstavljenih obdobjih se prilagodi za dogodke, z izjemo zamenjav potencialnih navadnih delnic, ki spremenijo število navadnih delnic v obtoku, ne da bi se ustrezno spremenili viri.**

- 27 Navadne delnice je dovoljeno izdati ali zmanjšati število navadnih delnic v obtoku, ne da bi se ustrezno spremenili viri. Taki primeri so:
- (a) izdaja brezplačnih delnic obstoječim delničarjem (včasih imenovana dividenda v obliki delnic);
  - (b) element nagrade v morebitnih drugih izdajah, na primer element nagrade pri izdaji nakupnih pravic obstoječim delničarjem;
  - (c) cepitev delnic in
  - (d) združitev delnic (konsolidacija delnic).
- 28 Pri izdaji brezplačnih delnic se delnice izdajo obstoječim delničarjem na podlagi prenosa rezerv in/ali dobičkov v delniški kapital (*capitalisation issue*) ali namesto dividend (*bonus issue*), in sicer brez dodatnega nadomestila. Zaradi tega se število navadnih delnic v obtoku poveča, ne da bi se povečali viri podjetja. Število navadnih delnic v obtoku pred tem dogodkom se prilagodi za sorazmerno spremembo števila navadnih delnic v obtoku, kot da bi do dogodka prišlo na začetku najzgodnejšega predstavljenega obdobja. Na primer, pri izdaji delnic namesto dividend po načelu dve za eno se število delnic v obtoku pred to izdajo pomnoži s tri, da se dobi novo skupno število navadnih delnic, ali z dve, da se dobi število dodatnih navadnih delnic.
- 29 Konsolidacija navadnih delnic na splošno zmanjša število navadnih delnic v obtoku, ne da bi se ustrezno zmanjšali viri. Kadar pa je splošni učinek ponovnega nakupa delnic po poštenu vrednosti, je zmanjšanje števila navadnih delnic v obtoku rezultat ustreznega zmanjšanja virov. Primer je konsolidacija delnic v kombinaciji s posebno dividendo. Tehtano povprečje števila navadnih delnic v obtoku v obdobju, v katerem pride do kombinirane transakcije, se prilagodi za zmanjšanje števila navadnih delnic od datuma, ko je pripoznana posebna dividenda.

Popravljeni čisti dobiček na delnico

- 30 **Podjetje izračuna zneske popravljenega čistega dobička na delnico za poslovni izid, ki se pripiše imetnikom navadnega kapitala obvladujočega podjetja, in, če je predstavljen, za poslovni izid iz ohranjenega poslovanja, ki se pripiše tem imetnikom kapitala.**
- 31 **Pri izračunu popravljenega čistega dobička na delnico podjetje poslovni izid, ki se pripiše imetnikom navadnega kapitala obvladujočega podjetja, in tehtano povprečje števila delnic v obtoku prilagodi za učinke vseh popravljanih potencialnih navadnih delnic.**
- 32 Cilj izračuna popravljenega čistega dobička na delnico je skladen s ciljem izračuna osnovnega čistega dobička na delnico – prikazati, v kolikšni meri je vsaka navadna delnica udeležena v uspešnosti podjetja – pri čemer kaže učinek vseh popravljanih potencialnih navadnih delnic, ki so bile v obtoku v obdobju. Posledica je:
- (a) poslovni izid, ki se pripiše imetnikom navadnega kapitala obvladujočega podjetja, se poveča za znesek dividend in obresti po obdavčitvi, pripoznan v obdobju v zvezi s popravljalnimi potencialnimi navadnimi delnicami, in se prilagodi za vse druge spremembe prihodkov ali odhodkov, izhajajoče iz zamenjave popravljanih potencialnih navadnih delnic, ter
  - (b) tehtano povprečje števila navadnih delnic v obtoku se poveča za tehtano povprečje števila dodatnih navadnih delnic, ki bi bile v obtoku, če bi prišlo do zamenjave vseh popravljanih potencialnih navadnih delnic.

Čisti dobiček

- 33 Pri izračunu popravljenega čistega dobička na delnico podjetje poslovni izid, ki se pripiše imetnikom navadnega kapitala obvladujočega podjetja, kot se izračuna v skladu z 12. členom, prilagodi za učinek po plačilu davka:
- (a) **vseh dividend ali drugih postavk, povezanih s popravljalnimi potencialnimi navadnimi delnicami, ki se odštejejo pri izračunu poslovnega izida, pripisanega imetnikom navadnega kapitala obvladujočega podjetja v skladu z 12. členom;**

(b) vseh obresti, pripoznanih v obdobju v zvezi s popravljalnimi potencialnimi navadnimi delnicami, in

(c) vseh drugih sprememb prihodkov ali odhodkov, izhajajočih iz zamenjave popravljalnih potencialnih navadnih delnic.

- 34 Po zamenjavi potencialnih navadnih delnic v navadne delnice ne prihaja več do postavk, navedenih v 33.(a)–(c) členu. Namesto tega so nove navadne delnice upravičene do udeležbe v poslovnem izidu, ki se pripiše imetnikom navadnega kapitala obvladujočega podjetja. Zato se poslovni izid, ki se pripiše imetnikom navadnega kapitala obvladujočega podjetja, izračunan v skladu z 12. členom, prilagodi za postavke, navedene v 33.(a)–(c) členu, in vse povezane davke. Odhodki, ki se nanašajo na potencialne navadne delnice, vključujejo transakcijske stroške in popuste, ki se računovodsko obravnavajo v skladu z metodo učinkovitih obresti (glej MSRP 9).
- 35 Zamenjava potencialnih navadnih delnic lahko povzroči spremembe prihodkov ali odhodkov. Na primer zmanjšanje odhodkov za obresti v zvezi s potencialnimi navadnimi delnicami in iz tega izhajajoče povečanje dobička oziroma zmanjšanje izgube lahko povzroči povečanje odhodkov, povezanih z nediskrecijskim (obveznim) programom delitve dobička med zaposlenimi. Za namene izračuna popravljenega čistega dobička na delnico se poslovni izid, ki se pripiše imetnikom navadnega kapitala obvladujočega podjetja, prilagodi za vse take posledične spremembe prihodkov ali odhodkov.

Delnice

- 36 **Pri izračunu popravljenega čistega dobička na delnico je število navadnih delnic tehtano povprečje števila navadnih delnic, izračunano v skladu z 19. in 26. členom, ki se mu prišteje tehtano povprečje števila navadnih delnic, ki bi jih podjetje izdalo ob zamenjavi vseh popravljalnih potencialnih navadnih delnic v navadne delnice. Za popravljalne potencialne navadne delnice se šteje, da so bile zamenjane v navadne delnice na začetku obdobja ali na datum izdaje potencialnih navadnih delnic, če ta nastopi pozneje.**
- 37 Popravljalne potencialne navadne delnice se določijo neodvisno za vsako predstavljeno obdobje. Število popravljalnih potencialnih navadnih delnic, vključenih v podatke za poslovno leto do referenčnega datuma, ni tehtano povprečje popravljalnih potencialnih navadnih delnic, vključeno v vsak medletni izračun.
- 38 Potencialne navadne delnice se tehtajo za obdobje, v katerem so v obtoku. Potencialne navadne delnice, ki jih podjetje v obdobju razveljavi ali dopusti, da njihova veljavnost poteče, se vključijo v izračun popravljenega čistega dobička na delnico zgolj za tisti del obdobja, v katerem so v obtoku. Potencialne navadne delnice, zamenjane za navadne delnice v obdobju, se vključijo v izračun popravljenega čistega dobička na delnico od začetka obdobja do datuma zamenjave; od datuma zamenjave pa se tako dobljene navadne delnice vključijo v osnovni in tudi popravljeni čisti dobiček na delnico.
- 39 Število navadnih delnic, ki bi jih podjetje izdalo ob zamenjavi popravljalnih potencialnih navadnih delnic, se določi na podlagi pogojev, ki veljajo za potencialne navadne delnice. Kadar obstaja več kot ena osnova za zamenjavo, se pri izračunu predpostavita najugodnejše razmerje zamenjave ali izvršilna cena z vidika imetnika potencialnih navadnih delnic.
- 40 Odvisno podjetje, skupni podvig ali pridruženo podjetje lahko osebam, ki niso obvladujoče podjetje ali naložbeniki s skupnim obvladovanjem podjetja, v katero se naloži, ali pomembnim vplivom v njem, izda potencialne navadne delnice, ki so zamenljive v navadne delnice odvisnega podjetja, skupnega podviga ali pridruženega podjetja ali navadne delnice obvladujočega podjetja ali naložbenikov s skupnim obvladovanjem podjetja, v katero se naloži, ali pomembnim vplivom (poročajoče podjetje) v njem. Če imajo te potencialne navadne delnice odvisnega podjetja, skupnega podviga ali pridruženega podjetja popravljalni učinek na osnovni čisti dobiček na delnico poročajočega podjetja, se vključijo v izračun popravljenega čistega dobička na delnico.

Popravljalne potencialne navadne delnice

- 41 **Potencialne navadne delnice se obravnavajo kot popravljalne, če, in samo če, bi njihova zamenjava v navadne delnice zmanjšala čisti dobiček na delnico ali povečala čisto izgubo na delnico iz ohranjenega poslovanja.**

- 42 Podjetje uporablja poslovni izid iz ohranjenega poslovanja, ki se pripiše obvladujočemu podjetju, kot „kontrolno vrednost“ za ugotavljanje, ali so potencialne navadne delnice popravljalne ali protipopravljalne. Poslovni izid iz ohranjenega poslovanja, ki se pripiše obvladujočemu podjetju, se prilagodi v skladu z 12. členom in izključuje postavke, ki se nanašajo na ustavljeno poslovanje.
- 43 Potencialne navadne delnice so protipopravljalne, če bi njihova zamenjava v navadne delnice povečala čisti dobiček na delnico ali zmanjšala čisto izgubo na delnico iz ohranjenega poslovanja. Pri izračunu popravljenega čistega dobička na delnico se ne predpostavljajo zamenjava, izvršitev ali druga izdaja potencialnih navadnih delnic, ki bi imele protipopravljalen učinek na čisti dobiček na delnico.
- 44 Pri ugotavljanju, ali so potencialne navadne delnice popravljalne ali protipopravljalne, je treba vsako izdajo ali serijo potencialnih navadnih delnic upoštevati ločeno in ne združeno. Zaporedje, v katerem se upoštevajo potencialne navadne delnice, lahko vpliva na to, ali so popravljalne ali ne. Da se torej doseže čim večji popravek osnovnega čistega dobička na delnico, je treba upoštevati vsako izdajo ali serijo potencialnih navadnih delnic v zaporedju od najbolj popravljalne do najmanj popravljalne, tj. popravljalne potencialne navadne delnice z najnižjim „čistim dobičkom na dodatno delnico“ se vključijo v izračun popravljenega čistega dobička na delnico pred tistimi z višjim čistim dobičkom na dodatno delnico. Opcije in nakupni kuponi se na splošno vključijo najprej, ker ne vplivajo na števec v izračunu.

Opcije, nakupni boni in njihovi ustrezniki

- 45 **Pri izračunu popravljenega čistega dobička na delnico podjetje predpostavlja izvršitev pravic, povezanih z opcijami in nakupnimi boni podjetja, ki imajo popravljalni učinek. Za predpostavljene izkupičke v zvezi s temi instrumenti se šteje, da izhajajo iz izdaje navadnih delnic po povprečni tržni ceni navadnih delnic v obdobju. Razlika med številom izdanih navadnih delnic in številom navadnih delnic, ki bi jih podjetje izdalo po povprečni tržni ceni navadnih delnic v obdobju, se obravnava kot izdaja navadnih delnic brez nadomestila.**
- 46 Opcije in nakupni boni imajo popravljalni učinek, če bi povzročili izdajo navadnih delnic za manj kot povprečno tržno ceno navadnih delnic v obdobju. Znesek popravka je povprečna tržna cena navadnih delnic v obdobju, zmanjšana za ceno ob izdaji. Da bi torej izračunali popravljeni čisti dobiček na delnico, se potencialne navadne delnice obravnavajo, kot da so sestavljene iz obojega:
- (a) pogodbe za izdajo določenega števila navadnih delnic po njihovi povprečni tržni ceni v obdobju. Za takšne navadne delnice velja, da imajo ceno, določeno na podlagi poštene vrednosti, in niso niti popravljalne niti protipopravljalne. V izračunu popravljenega čistega dobička na delnico se ne upoštevajo;
- (b) pogodbe za izdajo preostalih navadnih delnic brez nadomestila. Takšne navadne delnice ne ustvarijo prihodkov in ne vplivajo na poslovni izid, ki se pripiše navadnim delnicam v obtoku. Zato so takšne delnice popravljalne in se prištejejo k številu navadnih delnic v obtoku pri izračunu popravljenega čistega dobička na delnico.
- 47 Opcije in nakupni boni imajo popravljalni učinek samo, če je povprečna tržna cena navadnih delnic v obdobju višja od izvršilne cene opcij ali nakupnih bonov (tj. v primeru izvršitve povzročijo dobiček). Čisti dobiček na delnico, ki je bil izkazan prej, se ne prilagodi za nazaj, da bi odražal spremembe cen navadnih delnic.
- 47A Za delniške opcije in druge dogovore za plačilo na podlagi delnic, za katere se uporablja MSRP 2 *Plačilo na podlagi delnic*, vključujeta cena ob izdaji iz 46. člena in izvršilna cena iz 47. člena pošteno vrednost (izmerjeno v skladu z MSRP 2) vsega blaga ali storitev, ki jih je treba podjetju dobaviti v prihodnosti v skladu z delniško opcijo ali drugim dogovorom za plačilo na podlagi delnic.
- 48 Delniške opcije za zaposlene z določenimi ali določljivimi pogoji in navadne delnice, ki niso dokončno podeljene, se v izračunu popravljenega čistega dobička na delnico obravnavajo kot opcije, tudi če so lahko pogojene z dokončno podelitvijo. Obravnavajo se kot v obtoku na datum podelitve. Delniške opcije za zaposlene, ki temeljijo na uspešnosti, se obravnavajo kot pogojno izdajljive delnice, ker je njihova izdaja pogojena z izpolnitvijo določenih pogojev in ne samo s pretekom časa.

Zamenljivi instrumenti

- 49 Popravljalni učinek zamenljivih instrumentov se odraža v popravljenem čistem dobičku na delnico v skladu s 33. in 36. členom.
- 50 Zamenljive prednostne delnice so protipopravljalne vedno, kadar je znesek dividende za takšne delnice, priznan ali akumuliran v tekočem obdobju za navadno delnico, ki jo je mogoče pridobiti ob zamenjavi, višji od osnovnega čistega dobička. Podobno je zamenljivi dolg protipopravljalen vedno, kadar so njegove obresti (brez davka in drugih sprememb v prihodkih ali odhodkih) višje od osnovnega čistega dobička na posamezno navadno delnico, ki jo je mogoče pridobiti ob zamenjavi.
- 51 Odkup oziroma unovčenje ali spodbujena zamenjava zamenljivih prednostnih delnic bi lahko vplivala samo na en del zamenljivih prednostnih delnic, ki so bile prej v obtoku. V takšnih primerih se za namene ugotavljanja, ali so preostale prednostne delnice v obtoku popravljalne, vsako presežno nadomestilo, omenjeno v 17. členu, pripiše delnicam, ki so odkupljene ali zamenjane. Odkupljene ali zamenjane delnice se obravnavajo ločeno od delnic, ki niso odkupljene ali zamenjane.

Pogojno izdajljive delnice

- 52 Tako kot pri izračunu osnovnega čistega dobička na delnico se pogojno izdajljive navadne delnice obravnavajo kot v obtoku in se vključijo v izračun popravljenega čistega dobička na delnico, če so izpolnjeni pogoji (to je, dogodki so se zgodili). Pogojno izdajljive delnice so vključene od začetka obdobja (ali od datuma sporazuma o pogojni izdaji delnic, če ta nastopi pozneje). Če pogoji niso izpolnjeni, število pogojno izdajljivih delnic, vključenih v izračun popravljenega čistega dobička na delnico, temelji na številu delnic, ki bi bile izdajljive, če bi bil konec obdobja tudi konec obdobja za izpolnitev pogojev. Preračun ni dovoljen, če pogoji niso izpolnjeni, ko poteče obdobje za izpolnitev pogojev.
- 53 Če je doseganje ali ohranjanje določenega zneska čistega dobička za obdobje pogoj za pogojno izdajo in če je ta znesek dosežen ob koncu obdobja poročanja, vendar ga je treba ohraniti tudi po koncu obdobja poročanja še za dodatno obdobje, se pri izračunu popravljenega čistega dobička na delnico dodatne navadne delnice obravnavajo kot v obtoku, če je učinek popravljalen. V takem primeru temelji izračun popravljenega čistega dobička na delnico na številu delnic, ki bi bile izdane, če bi bil znesek čistega dobička na koncu obdobja poročanja tudi znesek čistega dobička na koncu obdobja za izpolnitev pogojev. Ker se čisti dobiček lahko v prihodnje spremeni, izračun osnovnega čistega dobička na delnico ne vključuje takšnih pogojno izdajljivih navadnih delnic vse do konca obdobja za izpolnitev pogojev, ker niso bili izpolnjeni vsi potrebni pogoji.
- 54 Število navadnih delnic, ki so pogojno izdajljive, je lahko odvisno od prihodnje tržne cene navadnih delnic. V takem primeru, če je učinek popravljalen, temelji izračun popravljenega čistega dobička na delnico na številu navadnih delnic, ki bi bile izdane, če bi bila tržna cena na koncu obdobja poročanja tudi tržna cena na koncu obdobja za izpolnitev pogojev. Če pogoj temelji na povprečju tržnih cen v obdobju, ki sega prek konca obdobja poročanja, se uporabi povprečje v obdobju, ki je poteklo. Ker se tržna cena lahko v prihodnje spremeni, izračun osnovnega čistega dobička na delnico ne vključuje takšnih pogojno izdajljivih navadnih delnic vse do konca obdobja za izpolnitev pogojev, ker niso bili izpolnjeni vsi potrebni pogoji.
- 55 Število navadnih delnic, ki so pogojno izdajljive, je lahko odvisno od prihodnjih čistih dobičkov in prihodnjih cen navadnih delnic. V takšnih primerih temelji število navadnih delnic, vključenih v izračun popravljenega čistega dobička na delnico, na obeh pogojih (to je čisti dobiček do trenutnega datuma in trenutno veljavna tržna cena na koncu obdobja poročanja). Pogojno izdajljive navadne delnice se ne vključijo v izračun popravljenega čistega dobička na delnico, če nista izpolnjena oba pogoja.
- 56 V drugih primerih pa je število navadnih delnic, ki so pogojno izdajljive, odvisno od drugih pogojev razen čistega dobička ali tržne cene (na primer odprtje določenega števila maloprodajnih trgovin). V takih primerih se ob predpostavki, da ostane sedanje stanje v zvezi s pogojem nespremenjeno do konca obdobja za izpolnitev pogojev, pogojno izdajljive navadne delnice vključijo v izračun popravljenega čistega dobička na delnico skladno s stanjem na koncu obdobja poročanja.

57 Pogojno izdajljive potencialne navadne delnice (razen tistih, ki jih zajema sporazum o pogojni izdaji delnic, kot so pogojno izdajljivi zamenljivi instrumenti) se vključijo v izračun popravljenega čistega dobička na delnico, kot sledi:

- (a) podjetje določi, ali je mogoče predpostaviti, da so potencialne navadne delnice izdajljive na podlagi pogojev, določenih za njihovo izdajo v skladu z določbami o pogojnih navadnih delnicah iz 52.–56. člena, in
- (b) če bi se morale te potencialne navadne delnice odražati v popravljenem čistem dobičku na delnico, podjetje določi njihov vpliv na izračun popravljenega čistega dobička na delnico z upoštevanjem določb o opcijah in nakupnih bonih iz 45.–48. člena, določb o zamenljivih instrumentih iz 49.–51. člena, določb o pogodbah, ki se lahko poravnajo z navadnimi delnicami ali denarjem, iz 58.–61. člena, ali drugih določb, kot je ustrezno.

Vendar pa se izvršitev ali zamenjava ne predpostavljata za namen izračuna popravljenega čistega dobička na delnico, razen če se predpostavlja izvršitev ali zamenjava v zvezi s podobnimi potencialnimi navadnimi delnicami v obtoku, ki niso pogojno izdajljive.

Pogodbe, ki se lahko poravnajo z navadnimi delnicami ali denarjem

- 58 Kadar podjetje izda pogodbo, ki se lahko – po njegovi izbiri – poravna z navadnimi delnicami ali denarjem, predpostavi, da se bo pogodba poravnala z navadnimi delnicami, in iz tega izhajajoče potencialne navadne delnice se vključijo v popravljeni čisti dobiček na delnico, če je učinek popravljen.
- 59 Kadar je takšna pogodba za računovodske namene predstavljena kot sredstvo ali obveznost ali če ima sestavino lastniškega kapitala ali sestavino obveznosti, podjetje popravi števec za vsako spremembo v poslovnem izidu, do katere bi prišlo v obdobju, če bi bila pogodba v celoti razvrščena kot kapitalski instrument. Ta prilagoditev je podobna tistim, ki se zahtevajo v 33. členu.
- 60 Za pogodbe, ki se lahko – po izbiri imetnika – poravnajo z navadnimi delnicami ali denarjem, se pri izračunu popravljenega čistega dobička na delnico uporabi tista poravnava (z denarjem ali delnicami), ki ima večji popravljalni učinek.
- 61 Primer pogodbe, ki se lahko poravna z navadnimi delnicami ali denarjem, je dolžniški instrument, ki ob zapadlosti daje podjetju neomejeno pravico do poravnave zneska glavnice z denarjem ali z njegovimi lastnimi navadnimi delnicami. Drug primer je izdana prodajna opcija, ki daje imetniku izbiro med poravnavo z navadnimi delnicami ali denarjem.

Kupljene opcije

- 62 Pogodbe, kot so kupljene prodajne opcije in kupljene nakupne opcije (to so opcije, ki jih poseduje podjetje v zvezi s svojimi lastnimi navadnimi delnicami), se ne vključijo v izračun popravljenega čistega dobička na delnico, ker bi imela njihova vključitev protipopravljalni učinek. Prodajna opcija bi se izvršila samo, če bi bila izvršilna cena višja od tržne cene, in nakupna opcija bi se izvršila samo, če bi bila izvršilna cena nižja od tržne cene.

Izdane prodajne opcije

- 63 Pogodbe, ki zahtevajo od podjetja, da odkupi svoje lastne delnice, kot so izdane prodajne opcije in terminske nakupne pogodbe, se upoštevajo v izračunu popravljenega čistega dobička na delnico, če je učinek popravljen. Če bi te pogodbe v obdobju v primeru izvršitve povzročile dobiček (to je, izvršilna cena ali cena poravnave je nad povprečno tržno ceno za to obdobje), se potencialni popravljalni učinek na čisti dobiček na delnico izračuna, kot sledi:

(a) predpostavi se, da bo na začetku obdobja izdano dovolj navadnih delnic (po povprečni tržni ceni v obdobju), da se ustvari izkupiček za izpolnitev pogodbe;

(b) predpostavi se, da se izkupiček od izdaje uporabi za izpolnitev pogodbe (tj. odkup navadnih delnic), in

- (c) **dodatne navadne delnice (razlika med številom navadnih delnic, za katere se domneva, da so izdane, in številom navadnih delnic, prejetih ob izpolnitvi pogodbe) se vključijo v izračun popravljenega čistega dobička na delnico.**

PRILAGODITVE ZA NAZAJ

- 64 Če se število navadnih ali potencialnih navadnih delnic v obtoku poveča zaradi izdaje brezplačnih delnic obstoječim delničarjem ali cepitve delnic oziroma se zmanjša zaradi združitve delnic, se izračun osnovnega in popravljenega čistega dobička na delnico za vsa predstavljena obdobja prilagodi za nazaj. Če do teh sprememb pride po obdobju poročanja vendar pred odobritvijo računovodskih izkazov za objavo, izračuni na delnico za te, pa tudi za vse predstavljene računovodske izkaze za pretekla obdobja, temeljijo na novem številu delnic. Dejstvo, da so v izračunih na delnico upoštevane take spremembe števila delnic, se razkrije. Poleg tega se osnovni in popravljeni čisti dobiček na delnico vseh predstavljenih obdobj prilagodita za učinke napak in prilagoditev, izhajajočih iz sprememb računovodskih usmeritev, ki se računovodsko obravnavajo za nazaj.
- 65 Podjetje za nobeno predstavljeno preteklo obdobje ne preračuna popravljenega čistega dobička na delnico zaradi sprememb v predpostavkah, uporabljenih pri izračunih čistega dobička na delnico, ali zamenjave potencialnih navadnih delnic v navadne delnice.

PREDSTAVLJANJE

- 66 Podjetje v izkazu vseobsegajočega donosa predstavi osnovni in popravljeni čisti dobiček na delnico za poslovni izid iz ohranjenega poslovanja, ki se pripiše imetnikom navadnega kapitala obvladujočega podjetja, in za poslovni izid, ki se pripiše imetnikom navadnega kapitala obvladujočega podjetja za obdobje, za vsak razred navadnih delnic, ki ima drugačno pravico do udeležbe v dobičku obdobja. Podjetje predstavi osnovni in popravljeni čisti dobiček na delnico z enako pomembnostjo za vsa predstavljena obdobja.
- 67 Čisti dobiček na delnico se predstavi za vsako obdobje, za katero se predstavi izkaz vseobsegajočega donosa. Če je popravljeni čisti dobiček na delnico izkazan za vsaj eno obdobje, je izkazan za vsa predstavljena obdobja, tudi če je enak osnovnemu čistemu dobičku na delnico. Če sta osnovni in popravljeni čisti dobiček na delnico enaka, se lahko v izkazu vseobsegajočega donosa opravi dvojna predstavitev v eni vrstici.
- 67A Če podjetje predstavi postavke poslovnega izida v ločenem izkazu, kot je opisano v 10.A členu MRS 1 (kot je bil spremenjen leta 2011), predstavi v tem ločenem izkazu osnovni in popravljeni čisti dobiček na delnico, kot zahtevata 66. in 67. člen.
- 68 Podjetje, ki izkazuje ustavljeno poslovanje, v izkazu vseobsegajočega donosa ali pa v pojasnilih razkrije osnovni in popravljeni znesek na delnico za ustavljeno poslovanje.
- 68A Če podjetje predstavi postavke poslovnega izida v ločenem izkazu, kot je opisano v 10.A členu MRS 1 (kot je bil spremenjen leta 2011), v tem ločenem izkazu ali v pojasnilih predstavi osnovni in popravljeni čisti dobiček na delnico za ustavljeno poslovanje, kot zahteva 68. člen.
- 69 Podjetje predstavi osnovni in popravljeni čisti dobiček na delnico, tudi če so razkriti zneski negativni (tj. čista izguba na delnico).

RAZKRITJA

- 70 Podjetje razkrije naslednje:

- (a) zneske, ki jih uporabi kot števce pri izračunu osnovnega in popravljenega čistega dobička na delnico, ter uskladitev teh zneskov s poslovnim izidom, ki se pripiše obvladujočemu podjetju za obdobje. Uskladitev vključuje posamezni učinek vsakega razreda instrumentov, ki vpliva na čisti dobiček na delnico;

- (b) tehtano povprečje števila navadnih delnic, ki ga uporabi kot imenovalec pri izračunu osnovnega in popravljenega čistega dobička na delnico, ter uskladitev teh imenovalcev med seboj. Uskladitev vključuje posamezni učinek vsakega razreda instrumentov, ki vpliva na čisti dobiček na delnico;
- (c) instrumente (tudi pogojno izdajljive delnice), ki bi lahko v prihodnje imeli popravljalni učinek na osnovni čisti dobiček na delnico, vendar se niso vključili v izračun popravljenega čistega dobička na delnico, ker imajo protipopravljalni učinek za predstavljena obdobja;
- (d) opis transakcij, povezanih z navadnimi delnicami ali potencialnimi navadnimi delnicami, ki niso računovodsko obravnavane v skladu s 64. členom, do katerih pride po koncu obdobja poročanja in ki bi pomembno spremenile število navadnih delnic ali potencialnih navadnih delnic v obtoku na koncu obdobja, če bi do njih prišlo pred koncem obdobja poročanja.

71 Primeri transakcij iz 70.(d) člena so med drugim:

- (a) izdaja delnic za denar;
- (b) izdaja delnic, pri kateri se izkupiček uporabi za poplačilo dolga ali prednostnih delnic v obtoku na koncu obdobja poročanja;
- (c) odkup navadnih delnic v obtoku;
- (d) zamenjava potencialnih navadnih delnic v obtoku za navadne delnice ali izvršitev pravic v zvezi z njimi na koncu obdobja poročanja;
- (e) izdaja opcij, nakupnih bonov ali zamenljivih instrumentov in
- (f) izpolnitev pogojev, ki bi povzročila izdajo pogojno izdajljivih delnic.

Zneski čistega dobička na delnico se ne prilagodijo za transakcije, do katerih pride po koncu obdobja poročanja, ker take transakcije ne vplivajo na znesek kapitala, ki ga podjetje uporabi za ustvarjanje poslovnega izida za obdobje.

72 Finančni instrumenti in druge pogodbe, na podlagi katerih nastanejo potencialne navadne delnice, lahko vsebujejo določbe in pogoje, ki vplivajo na merjenje osnovnega in popravljenega čistega dobička na delnico. Te določbe in pogoji lahko določajo, ali so katere potencialne navadne delnice popravljalne in, če so, učinek na tehtano povprečje števila delnic v obtoku in morebitne posledične prilagoditve poslovnega izida, ki se pripíše imetniku navadnega lastniškega kapitala. Razkritje določb in pogojev takšnih finančnih instrumentov in drugih pogodb je priporočljivo, tudi če se sicer ne zahteva (glej MSRP 7 *Finančni instrumenti: razkritja*).

73 Če podjetje poleg osnovnega in popravljenega čistega dobička na delnico razkrije tudi zneske na delnico, pri katerih uporabi izkazano sestavino izkaza vseobsegajočega donosa, ki se razlikuje od tiste, zahtevane v tem standardu, se take zneske izračuna z uporabo tehtanega povprečja števila navadnih delnic, določenega v skladu s tem standardom. Osnovni in popravljeni čisti dobiček na delnico, ki se nanaša na takšno sestavino, se razkrije z enako pomembnostjo in predstavi v pojasnilih. Podjetje navede podlago za določanje števecv in tudi, ali so zneski na delnico navedeni pred ali po odštetju davka. Če se uporabi sestavina izkaza vseobsegajočega donosa, ki ni izkazana kot vrstična postavka v izkazu vseobsegajočega donosa, se zagotovi uskladitev med uporabljeno sestavino in vrstično postavko, ki se poroča v izkazu vseobsegajočega donosa.

73A 73. člen se uporablja tudi za podjetje, ki poleg osnovnega in popravljenega čistega dobička na delnico razkrije tudi zneske na delnico, pri katerih uporablja izkazano postavko poslovnega izida, ki se razlikuje od tiste, zahtevane v tem standardu.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 74 Podjetje ta standard uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2005 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je priporočljiva. Če podjetje uporablja standard za obdobje pred 1. januarjem 2005, to dejstvo razkrije.
- 74A Z MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) se je spremenila terminologija, ki se uporablja v vseh MSRP. Poleg tega so se spremenili 4.A, 67.A, 68.A in 73.A člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) za zgodnejše obdobje, se te spremembe uporabljajo tudi za tako zgodnejše obdobje.
- 74B Z MSRP 10 in MSRP 11 *Skupni aranžmaji*, izdanima maja 2011, so se spremenili 4., 40. in A11. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 10 in MSRP 11.
- 74C Z MSRP 13, izdanim maja 2011, so se spremenili 8., 47.A in A2. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 13.
- 74D Z dokumentom *Predstavitev postavk drugega vseobsegajočega donosa* (spremembe MRS 1), izdanim junija 2011, so se spremenili 4.A, 67.A, 68.A in 73.A člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MRS 1, kot je bil spremenjen junija 2011.
- 74E Z MSRP 9 *Finančni instrumenti*, kot je bil izdan julija 2014, se je spremenil 34. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 9.

RAZVELJAVITEV DRUGIH OBJAV

- 75 Ta standard nadomešča MRS 33 *Čisti dobiček na delnico* (izdan leta 1997).
- 76 Ta standard nadomešča SOP-24 *Čisti dobiček na delnico – finančni instrumenti in druge pogodbe, ki se lahko poravnajo z delnicami*.

Dodatek A

NAPOTKI ZA UPORABO

Ta dodatek je sestavni del standarda.

Poslovni izid, ki se pripiše obvladujočemu podjetju

- A1 Pri izračunu popravljenega čistega dobička na delnico na podlagi konsolidiranih računovodskih izkazov se poslovni izid, ki se pripiše obvladujočemu podjetju, nanaša na poslovni izid konsolidiranega podjetja po prilagoditvi za neobvladujoče deleže.

Izdaje nakupnih pravic

- A2 Izdaja navadnih delnic v trenutku izvršitve pravic ali zamenjave potencialnih navadnih delnic običajno ne ustvari elementa nagrade. Razlog za to je dejstvo, da se potencialne navadne delnice običajno izdajo za pošteno vrednost, kar povzroči sorazmerno spremembo virov, ki jih ima na voljo podjetje. Pri izdaji nakupnih pravic pa je izvršilna cena pogosto nižja od poštene vrednosti delnic. Zato, kot je navedeno v 27.(b) členu, vsebuje takšna izdaja nakupnih pravic element nagrade. Če se izdaja nakupnih pravic ponudi vsem obstoječim delničarjem, je število navadnih delnic, ki se uporabi pri izračunu osnovnega in popravljenega čistega dobička na delnico za vsa obdobja pred izdajo nakupnih pravic, število navadnih delnic v obtoku pred izdajo, ki se pomnoži z naslednjim količnikom:

$$\frac{\text{poštena vrednost na delnico neposredno pred izvršitvijo pravic}}{\text{teoretična poštena vrednost na delnico po izdaji pravic}}$$

Teoretična poštena vrednost na delnico po izdaji pravic se izračuna tako, da se skupna poštena vrednost delnic neposredno pred izvršitvijo pravic sešteje z izkupičkom iz izvršitve pravic, seštevek pa se deli s številom delnic v obtoku po izvršitvi pravic. Če se bo s pravicami javno trgovalo ločeno od delnic še pred datumom izvršitve, se poštena vrednost izmeri na koncu zadnjega dne, ko se z delnicami in pravicami trguje skupaj.

Kontrolna vrednost

- A3 Za ponazoritev uporabe pojma kontrolne vrednosti, opisane v 42. in 43. členu, predpostavimo, da ima podjetje dobiček iz ohranjenega poslovanja, ki se pripiše obvladujočemu podjetju, v znesku 4 800 DE⁽¹⁸⁾, izgubo iz ustavljenega poslovanja, ki se pripiše obvladujočemu podjetju, v znesku (7 200 DE), izgubo, ki se pripiše obvladujočemu podjetju, v znesku (2 400 DE), in 2000 navadnih delnic ter 400 potencialnih navadnih delnic v obtoku. Osnovni čisti dobiček na delnico podjetja je 2,40 DE za ohranjeno poslovanje, (3,60 DE) za ustavljeno poslovanje in (1,20 DE) za izgubo. 400 potencialnih navadnih delnic se vključi v izračun popravljenega čistega dobička na delnico, ker ima izhajajoči čisti dobiček na delnico 2,00 DE za ohranjeno poslovanje popravljalni učinek, če se predpostavlja, da ni nobenega vpliva na poslovni izid iz naslova teh 400 potencialnih navadnih delnic. Ker je dobiček iz ohranjenega poslovanja, ki se pripiše obvladujočemu podjetju, kontrolna vrednost, podjetje vključi teh 400 potencialnih navadnih delnic tudi v izračun drugih zneskov čistega dobička na delnico, čeprav imajo izhajajoči zneski čistega dobička na delnico protipopravljalni učinek za primerljive zneske čistega dobička na delnico, tj. čista izguba na delnico je manjša [(3,00 DE) na delnico za izgubo iz ustavljenega poslovanja in (1,00 DE) na delnico za izgubo].

Povprečna tržna cena navadnih delnic

- A4 Pri izračunu popravljenega čistega dobička na delnico se povprečna tržna cena navadnih delnic, za katere se predpostavlja, da so izdane, izračuna na podlagi povprečne tržne cene navadnih delnic v obdobju. Teoretično bi se lahko vsaka tržna transakcija za navadne delnice podjetja vključila v določitev povprečne tržne cene. Iz praktičnih razlogov pa običajno zadošča navadno povprečje tedenskih ali mesečnih cen.

⁽¹⁸⁾ V teh napotkih so denarni zneski izraženi v „denarnih enotah“ (DE).

- A5 Končne tržne cene na splošno zadoščajo za izračun povprečne tržne cene. Kadar pa je nihanje cen veliko, se s povprečjem visokih in nizkih cen običajno pridobi bolj reprezentativna cena. Metoda, uporabljena za izračun povprečne tržne cene, se dosledno uporablja, dokler ni več ustrezna zaradi spremenjenih pogojev. Na primer, podjetje, ki uporablja končne tržne cene za izračun povprečne tržne cene za več let razmeroma stabilnih cen, lahko preide na uporabo povprečja visokih in nizkih cen, če začnejo cene močno nihati in se s končnimi tržnimi cenami ne pridobi več reprezentativna povprečna cena.

Opcije, nakupni boni in njihovi ustrezniki

- A6 Predpostavlja se, da se opcije ali nakupni boni za nakup zamenljivih instrumentov izvršijo za nakup zamenljivega instrumenta vedno, kadar so povprečne cene tako zamenljivega instrumenta kot navadnih delnic, ki se pridobijo ob zamenjavi, višje od izvršilne cene opcij in nakupnih bonov. Vendar pa se izvršitev ne predpostavlja, če se ne predpostavlja tudi zamenjava podobnih uveljavljajočih se zamenljivih instrumentov, če obstajajo.
- A7 Opcije ali nakupni boni lahko omogočajo ali zahtevajo, da se za plačilo celotne izvršilne cene ali njenega dela izročijo dolžniški ali drugi instrumenti podjetja (ali njegovega obvladujočega ali odvisnega podjetja). Pri izračunu popravljenega čistega dobička na delnico imajo te opcije ali nakupni boni popravljen učinek, če (a) povprečna tržna cena povezanih navadnih delnic za obdobje presega izvršilno ceno ali če (b) je prodajna cena instrumenta, ki naj bi se izročil, pod ceno, pri kateri se lahko ta instrument izroči po opsijski pogodbi ali pogodbi o nakupnem bonu, in izhajajoči popust dejansko izvršilno ceno vzpostavi pod tržno ceno navadnih delnic, ki se pridobijo ob izvršitvi. Pri izračunu popravljenega čistega dobička na delnico se predpostavi, da se te opcije ali nakupni boni izvršijo in da se dolžniški ali drugi instrumenti izročijo. Če je izročitev denarja ugodnejša za imetnika opcije ali nakupnega bona in pogodba dovoljuje izročitev denarja, se predpostavlja izročitev denarja. Obresti (čisti znesek po odštetju davka) za morebiten dolg, za katerega se predpostavlja izročitev, se prištejejo nazaj k števcu kot prilagoditev.
- A8 Podobna obravnava velja za prednostne delnice, ki imajo podobne določbe, ali za druge instrumente z možnostmi zamenjave, ki naložbeniku omogočajo plačilo z denarjem za ugodnejše razmerje zamenjave.
- A9 Pogoji nekaterih opcij ali nakupnih bonov lahko zahtevajo, da se izkupiček, prejet pri izvršitvi teh instrumentov, uporabi za odkup dolžniških ali drugih instrumentov podjetja (ali njegovega obvladujočega ali odvisnega podjetja). Pri izračunu popravljenega čistega dobička na delnico se predpostavi, da so te opcije ali nakupni boni izvršeni in izkupički uporabljeni za nakup dolga po njegovi povprečni tržni ceni in ne za nakup navadnih delnic. Presežek izkupička, prejetega pri predpostavljeni izvršitvi, nad zneskom, uporabljenim za predpostavljeni nakup dolga, se upošteva (tj. predpostavlja se, da se uporabi za odkup navadnih delnic) pri izračunu popravljenega čistega dobička na delnico. Obresti (čisti znesek po odštetju davka) za morebiten dolg, za katerega se predpostavlja nakup, se prištejejo nazaj k števcu kot prilagoditev.

Izdane prodajne opcije

- A10 Za ponazoritev uporabe 63. člena predpostavimo, da ima podjetje 120 neizvršenih izdanih prodajnih opcij za svoje navadne delnice z izvršilno ceno 35 DE. Povprečna tržna cena njegovih navadnih delnic v obdobju je 28 DE. Pri izračunu popravljenega čistega dobička na delnico podjetje predpostavi, da je na začetku obdobja izdalo 150 delnic po ceni 28 DE na delnico, da bi izpolnilo svojo prodajno obvezo v znesku 4 200 DE. Razlika med 150 izdanimi navadnimi delnicami in 120 navadnimi delnicami, prejetimi ob izpolnitvi prodajne opcije (30 dodatnih navadnih delnic), se prišteje imenovalcu pri izračunu popravljenega čistega dobička na delnico.

Instrumenti odvisnih podjetij, skupnih podvigo ali pridruženih podjetij

- A11 Potencialne navadne delnice odvisnega podjetja, skupnega podviga ali pridruženega podjetja, ki so zamenljive v navadne delnice odvisnega podjetja, skupnega podviga ali pridruženega podjetja ali navadne delnice obvladujočega podjetja ali naložbenikov s skupnim obvladovanjem podjetja, v katero se naloži, ali pomembnim vplivom (poročajoče podjetje) v njem, se vključijo v izračun popravljenega čistega dobička na delnico, kot sledi:
- (a) instrumenti, ki jih izda odvisno podjetje, skupni podvig ali pridruženo podjetje, ki njihovim imetnikom omogočajo pridobitev navadnih delnic odvisnega podjetja, skupnega podviga oziroma pridruženega podjetja, se vključijo v izračun popravljenega čistega dobička na delnico odvisnega podjetja, skupnega podviga ali pridruženega podjetja. Ta čisti dobiček na delnico se nato vključi v izračune čistega dobička na delnico poročajočega podjetja na podlagi njegovega posedovanja instrumentov odvisnega podjetja, skupnega podviga ali pridruženega podjetja;

- (b) instrumenti odvisnega podjetja, skupnega podviga ali pridruženega podjetja, ki so zamenljivi v navadne delnice poročajočega podjetja, se upoštevajo med potencialnimi navadnimi delnicami poročajočega podjetja za namen izračuna popravljenega čistega dobička na delnico. Podobno se opcije ali nakupni boni, ki jih izda odvisno podjetje, skupni podvig ali pridruženo podjetje, za nakup navadnih delnic poročajočega podjetja upoštevajo med potencialnimi navadnimi delnicami poročajočega podjetja pri izračunu konsolidiranega popravljenega čistega dobička na delnico.

A12 Za namen določitve učinka, ki ga imajo na čisti dobiček na delnico instrumenti, izdani s strani poročajočega podjetja, ki so zamenljivi v navadne delnice odvisnega podjetja, skupnega podviga ali pridruženega podjetja, se za instrumente predpostavlja, da so zamenjani, in števec (poslovni izid, ki se pripiše imetnikom navadnega kapitala obvladujočega podjetja) se prilagodi, kot je potrebno v skladu s 33. členom. Poleg teh prilagoditev se števec prilagodi za vsako spremembo v poslovnem izidu, evidentirano s strani poročajočega podjetja (kot je prihodek iz dividend ali prihodek po kapitalski metodi), ki se pripiše povečanju števila navadnih delnic odvisnega podjetja, skupnega podviga ali pridruženega podjetja, ki so v obtoku zaradi predpostavljene zamenjave. To ne vpliva na imenovalec pri izračunu popravljenega čistega dobička na delnico, ker se število navadnih delnic poročajočega podjetja v obtoku ob predpostavljeni zamenjavi ne bi spremenilo.

Kapitalski instrumenti z udeležbo in navadne delnice dveh razredov

A13 Lastniški kapital nekaterih podjetij vsebuje:

- (a) instrumente, ki so udeleženi v dividendah z navadnimi delnicami po predhodno določeni formuli (npr. dva proti ena) z občasno zgornjo omejitvijo udeležbe (na primer največ do določenega zneska na delnico);
- (b) razred navadnih delnic z drugačno stopnjo dividend od drugega razreda navadnih delnic, vendar brez prednostnih ali nadrejenih pravic.

A14 Pri izračunu popravljenega čistega dobička na delnico se zamenjava predpostavlja za tiste instrumente, opisane v A13. členu, ki so zamenljivi v navadne delnice, če je učinek popravljen. Za tiste instrumente, ki niso zamenljivi v razred navadnih delnic, se poslovni izid za obdobje razporedi na različne razrede delnic in kapitalskih instrumentov z udeležbo v skladu z njihovimi pravicami glede dividend in drugimi pravicami do udeležbe v nerazdeljenem čistem dobičku. Za izračun osnovnega in popravljenega čistega dobička na delnico:

- (a) se poslovni izid, ki se pripiše imetnikom navadnega kapitala obvladujočega podjetja, prilagodi (dobiček se zmanjša in izguba se poveča) za znesek dividend v obdobju, priznanih za vsak razred delnic, in za pogodbeni znesek dividend (ali obresti za obveznice z udeležbo), ki ga je treba plačati za obdobje (na primer neplačane kumulativne dividende);
- (b) se preostali poslovni izid na navadne delnice in kapitalske instrumente z udeležbo razporedi v obsegu, ki ga ima vsak instrument v čistem dobičku, kot da bi se razdelil celotni poslovni izid za obdobje. Celotni poslovni izid, ki je razporejen na vsak razred kapitalskih instrumentov, se določi s seštetjem zneska, dodeljenega za dividende, in zneska, dodeljenega za udeležbo;
- (c) se celotni znesek poslovnega izida, ki je razporejen na vsak razred kapitalskih instrumentov, deli s številom instrumentov v obtoku, na katere se razporedi čisti dobiček, da se določi čisti dobiček na delnico za ta instrument.

Za izračun popravljenega čistega dobička na delnico se vse potencialne navadne delnice, za katere se predpostavlja, da so izdane, vključijo med navadne delnice v obtoku.

Delno plačane delnice

A15 Če se navadne delnice izdajo, vendar niso v celoti plačane, se pri izračunu osnovnega čistega dobička na delnico obravnavajo kot del navadne delnice v obsegu, v katerem so bile upravičene do udeležbe v dividendah v obdobju glede na v celoti plačano navadno delnico.

A16 Delno plačane delnice se v obsegu, v katerem niso upravičene do udeležbe v dividendah v obdobju, pri izračunu popravljenega čistega dobička na delnico obravnavajo kot enakovredne nakupnim bonom ali opcijam. Za neplačano razliko se predpostavlja, da predstavlja izkupiček, ki se uporabi za nakup navadnih delnic. Število delnic, ki se vključijo v popravljeni čisti dobiček na delnico, je razlika med številom vpisanih delnic in številom delnic, za katere se predpostavlja, da so kupljene.

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 34***Medletno računovodsko poročanje*****CILJ**

Cilj tega standarda je predpisati najnujnejšo vsebino medletnega računovodskega poročila ter določiti načela za pripoznavanje in merjenje v celotnem sklopu ali strnjenih računovodskih izkazih za medletno obdobje. Pravočasno in zanesljivo medletno računovodsko poročanje izboljšuje zmožnost naložbenikov, upnikov in drugih, da razumejo sposobnost podjetja ustvarjati čisti dobiček in denarne tokove ter njegovo finančno stanje in likvidnost.

PODROČJE UPORABE

- 1 Ta standard ne določa, pri katerih podjetjih se zahteva objavljanje medletnih računovodskih poročil ter kako pogosto ali kako hitro po koncu medletnega obdobja. Vlade, regulatorji vrednostnih papirjev, borze vrednostnih papirjev in računovodske organizacije pa pogosto zahtevajo, da medletna računovodska poročila objavljajo podjetja, s katerih dolžniškimi ali lastniškimi vrednostnimi papirji se javno trguje. Ta standard se uporablja, če podjetje mora ali se odloči objavljati medletna računovodska poročila v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP). Svet za mednarodne računovodske standarde⁽¹⁹⁾ priporoča podjetjem, s katerih vrednostnimi papirji se javno trguje, da zagotavljajo medletna računovodska poročila, skladna z načeli za pripoznavanje, merjenje in razkrivanje, določenimi v tem standardu. Zlasti pa podjetjem, s katerih vrednostnimi papirji se javno trguje, priporoča, naj:
  - (a) pripravijo medletna računovodska poročila najmanj za konec prve polovice svojega poslovnega leta, in
  - (b) dajo svoja medletna računovodska poročila na razpolago najpozneje 60 dni po koncu medletnega obdobja.
- 2 Vsako računovodsko poročilo, letno ali medletno, se samostojno oceni glede skladnosti z MSRP. Dejstvo, da podjetje v kakem poslovnem letu morda ni pripravilo medletnih računovodskih poročil ali je pripravilo medletna računovodska poročila, ki niso v skladu s tem standardom, še ne pomeni, da letni računovodski izkazi niso v skladu z MSRP.
- 3 Če je kako medletno računovodsko poročilo podjetja označeno kot skladno z MSRP, mora biti skladno z vsemi zahtevami tega standarda. 19. člen zahteva nekatera razkritja v zvezi s tem.

OPREDELITVE POJMOV**4 V tem standardu se uporabljajo naslednji izrazi, katerih pomen je natančno določen:**

Medletno obdobje je obdobje računovodskega poročanja, ki je krajše od celotnega poslovnega leta.

Medletno računovodsko poročilo je računovodsko poročilo, ki vsebuje bodisi celoten sklop računovodskih izkazov (kot je opisan v MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* (kot je bil popravljen leta 2007)) bodisi sklop strnjenih računovodskih izkazov (kot je opisan v tem standardu) za medletno obdobje.

VSEBINA MEDLETNEGA RAČUNOVODSKEGA POROČILA**5 MRS 1 opredeljuje celoten sklop računovodskih izkazov, vključno z naslednjimi sestavnimi deli:**

- (a) izkaz finančnega položaja po stanju na koncu obdobja;
- (b) izkaz poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa za obdobje;
- (c) izkaz sprememb lastniškega kapitala za obdobje;

⁽¹⁹⁾ Svet za mednarodne računovodske standarde je nasledil Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde, ki je z delovanjem začel leta 2001.

- (d) izkaz denarnih tokov za obdobje;
- (e) pojasnila, ki obsegajo pomembne informacije o računovodskih usmeritvah in drugo pojasnjevalno gradivo;
- (ea) primerjalne informacije iz predhodnega obdobja, kot so določene v 38. in 38.A členu MRS 1; in
- (f) izkaz finančnega položaja po stanju na začetku predhodnega obdobja, če podjetje uporablja računovodsko usmeritev za nazaj ali postavke v računovodskih izkazih preračuna za nazaj ali če postavke v računovodskih izkazih preračuna v skladu s 40.A–40.D členom MRS 1.

Podjetje lahko namesto naslovov, ki se uporabljajo v tem standardu, uporablja druge naslove. Podjetje lahko na primer namesto naslova „izkaz poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa“ uporabi „izkaz vseobsegajočega donosa“.

- 6 Zavoljo pravočasnosti in stroškov ter zaradi izogibanja ponavljanju že poročanih informacij se lahko od podjetja zahteva ali se to lahko odloči, da na datume medletnega poročanja zagotovi manj informacij kot v svojih letnih računovodskih izkazih. Ta standard določa, da najnujnejšo vsebino medletnega računovodskega poročila predstavljajo strnjeni računovodski izkazi in izbrana razlagalna pojasnila. Medletno računovodsko poročilo je namenjeno posodobitvi zadnjega celotnega sklopa letnih računovodskih izkazov. Zato se osredotoča na nove dejavnosti, dogodke in okoliščine ter ne ponavlja že poročanih informacij.
- 7 Namen tega standarda ni preprečiti podjetju, da objavi, ali ga odvrni od objave celotnega sklopa računovodskih izkazov (kot so opisani v MRS 1) v svojem medletnem računovodskem poročilu namesto strnjenih računovodskih izkazov in izbranih razlagalnih pojasnil. Prav tako ta standard podjetju ne preprečuje ali ga odvrta, da bi v strnjene medletne računovodske izkaze vključilo več kot najnujnejše postavke ali izbrana razlagalna pojasnila, kakor jih določa ta standard. Napotki za pripoznavanje in merjenje v tem standardu se uporabljajo tudi pri celotnem sklopu računovodskih izkazov za medletno obdobje in takšni izkazi vključujejo vsa razkritja, ki jih zahteva ta standard (zlasti izbrana razkritja v pojasnilih iz 16.A člena), pa tudi tista, ki jih zahtevajo drugi MSRP.

Najnujnejše sestavine medletnega računovodskega poročila

8 Medletno računovodsko poročilo vključuje vsaj naslednje elemente:

- (a) strnjen izkaz finančnega položaja,
- (b) strnjen izkaz vseobsegajočega donosa oziroma strnjena izkaza poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa;
- (c) strnjen izkaz sprememb lastniškega kapitala;
- (d) strnjen izkaz denarnih tokov in
- (e) izbrana razlagalna pojasnila.

8A Če podjetje predstavi postavke poslovnega izida v ločenem izkazu, kot je opisano v 10.A členu MRS 1 (kot je bil spremenjen leta 2011), predstavi medletne strnjene informacije iz tega ločenega izkaza.

Oblika in vsebina medletnih računovodskih izkazov

- 9 Če podjetje v svojem medletnem računovodskem poročilu objavi celoten sklop računovodskih izkazov, se oblika in vsebina teh izkazov skladata z zahtevami MRS 1 glede celotnega sklopa računovodskih izkazov.

- 10 Če podjetje v svojem medletnem računovodskem poročilu objavi sklop strnjenih računovodskih izkazov, ti strnjeni izkazi vključujejo najmanj vsako skupino (naslov) in podskupino (vmesni seštevek) iz njegovih zadnjih letnih računovodskih izkazov ter izbrana razlagalna pojasnila, kot zahteva ta standard. Dodatne vrstične postavke ali pojasnila se vključijo, če bi lahko bili zaradi njihove opustitve strnjeni medletni računovodski izkazi zavajajoči.
- 11 **V izkazu, ki predstavlja sestavine poslovnega izida medletnega obdobja, podjetje predstavi osnovni in popravljeni čisti dobiček na delnico v zadevnem obdobju, če podjetje spada v področje uporabe MRS 33 Čisti dobiček na delnico** ⁽²⁰⁾.
- 11A **Če podjetje predstavi postavke poslovnega izida v ločenem izkazu, kot je opisano v 10.A členu MRS 1 (kot je bil spremenjen leta 2011), predstavi v tem izkazu osnovni in popravljeni čisti dobiček na delnico.**
- 12 MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) daje napotke o sestavi računovodskih izkazov. Napotki za uporabo MRS 1 ponazarjajo načine, na katere je mogoče predstaviti izkaz finančnega položaja, izkaz vseobsegajočega donosa in izkaz sprememb lastniškega kapitala.
- 14 Če so bili zadnji letni računovodski izkazi podjetja konsolidirani, se medletno računovodsko poročilo pripravi na konsolidirani podlagi. Ločeni računovodski izkazi obvladujočega podjetja niso združljivi ali primerljivi s konsolidiranimi izkazi v zadnjem letnem računovodskem poročilu. Če je letno računovodsko poročilo podjetja vsebovalo ločene računovodske izkaze obvladujočega podjetja dodatno h konsolidiranim računovodskim izkazom, ta standard niti ne zahteva niti ne preprečuje vključitve ločenih izkazov obvladujočega podjetja v medletno računovodsko poročilo podjetja.

Pomembni dogodki in transakcije

- 15 Podjetje vključi v svoje medletno računovodsko poročilo razlago dogodkov in transakcij, ki so pomembni za razumevanje sprememb finančnega položaja in uspešnosti podjetja od konca zadnjega letnega obdobja poročanja. Z informacijami, ki so bile razkrite v zvezi s temi dogodki in transakcijami, se posodobijo zadevne informacije, predstavljene v zadnjem letnem računovodskem poročilu.
- 15A Uporabnik medletnega računovodskega poročila podjetja bo imel dostop tudi do zadnjega letnega računovodskega poročila tega podjetja. Zato ni treba, da so v pojasnilih k medletnemu računovodskemu poročilu razmeroma nepomembne posodobitve informacij, ki so bile poročane v pojasnilih iz zadnjega letnega računovodskega poročila.
- 15B V nadaljevanju je naveden seznam dogodkov in transakcij, za katere se, če so pomembni, zahtevajo razkritja. Seznam ni izčrpen:
- (a) prevrednotenje vrednosti zalog navzdol do čiste iztržljive vrednosti in razveljavitev takega prevrednotenja;
  - (b) pripoznanje izgube zaradi oslavitve finančnih sredstev, opredmetenih osnovnih sredstev, neopredmetenih sredstev, sredstev, ki izhajajo iz pogodb s strankami, ali drugih sredstev ter razveljavitev take izgube zaradi oslavitve;
  - (c) razveljavitev rezervacij za stroške prestrukturiranja;
  - (d) pridobitve in odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev;
  - (e) zaveze za nakup opredmetenih osnovnih sredstev;
  - (f) poravnave pravnih;
  - (g) popravki napak iz preteklih obdobj;

⁽²⁰⁾ Ta člen se je spremenil z *Izboljšavami MSRP*, izdanimi maja 2008, za pojasnitev področja uporabe MRS 34.

- (h) spremembe poslovnih ali gospodarskih razmer, ki vplivajo na pošteno vrednost finančnih sredstev in finančnih obveznosti podjetja, ne glede na to, ali so ta sredstva ali obveznosti pripoznana po pošteni ali odplačni vrednosti;
- (i) neodplačevanje posojila ali kršitev posojilne pogodbe, ki na koncu obdobja poročanja ali pred tem nista odpravljena;
- (j) transakcije med povezanimi osebami;
- (k) prenosi med ravnmi hierarhije poštene vrednosti, ki se uporablja pri merjenju poštene vrednosti finančnih instrumentov;
- (l) spremembe razvrstitve finančnih sredstev zaradi spremembe namena ali uporabe teh sredstev; in
- (m) spremembe pogojnih obveznosti ali pogojnih sredstev.

15C Posamezni MSRP dajejo napotke glede zahtev po razkritju za številne postavke, navedene v 15.B členu. Če sta dogodek ali transakcija pomembna za razumevanje sprememb finančnega položaja ali uspešnosti podjetja od zadnjega letnega obdobja poročanja, mora medletno računovodsko poročilo zagotoviti razlago in posodobitev zadevnih informacij, vključenih v računovodske izkaze zadnjega letnega obdobja poročanja.

16 [črtano]

Druga razkritja

16A Poleg razkritja pomembnih dogodkov in transakcij v skladu s 15.–15.C členom podjetje v pojasnila k medletnim računovodskim izkazom ali drugje v medletnem računovodskem poročilu vključi naslednje informacije. Naslednja razkritja se zagotovijo v medletnih računovodskih izkazih ali pa vključijo s sklicevanji v medletnih računovodskih izkazih na druge izkaze (kot je pojasnilo posloводства ali poročilo o tveganjih), ki so na voljo uporabnikom računovodskih izkazov pod enakimi pogoji, kot veljajo za medletne računovodske izkaze, in ob istem času. Če uporabniki računovodskih izkazov nimajo dostopa do informacij, vključenih s sklicevanji, pod enakimi pogoji in ob istem času, je medletno računovodsko poročilo nepopolno. Informacije se običajno poročajo za poslovno leto do referenčnega datuma:

- (a) izjavo, da so bile v medletnih računovodskih izkazih uporabljene iste računovodske usmeritve in metode izračunavanja kot v zadnjih letnih računovodskih izkazih, ali – če so se usmeritve ali metode spremenile – opis narave in učinkov spremembe;
- (b) pojasnjevalne razlage o sezonskosti ali cikličnosti medletnega poslovanja;
- (c) naravo in znesek postavk, ki vplivajo na sredstva, obveznosti, lastniški kapital, čisti dobiček ali denarne tokove in so zaradi svoje narave, obsega ali pojavitve nenavadne;
- (d) naravo in znesek sprememb ocen zneskov, o katerih je poročalo v prejšnjih medletnih obdobjih tekočega poslovnega leta, ali sprememb ocen zneskov, o katerih je poročalo v prejšnjih poslovnih letih.
- (e) izdaje, ponovne nakupe in izplačila dolžniških in lastniških vrednostnih papirjev;
- (f) plačane dividende (združeno ali na delnico) ločeno za navadne in druge delnice;

- (g) naslednje informacije po odsekih (v medletnem računovodskem poročilu podjetja se razkritje informacij po odsekih zahteva samo, če MSRP 8 *Poslovni odseki* zahteva, da podjetje informacije po odsekih razkrije v letnih računovodskih izkazih):
- (i) prihodke od zunanjih strank, če so vključeni v izmero poslovnega izida odseka, ki ga pregleda vodstveni delavec, ki sprejema poslovne odločitve, ali se mu ti podatki redno poročajo kako drugače;
  - (ii) prihodke od poslov z drugimi odseki, če so vključeni v izmero poslovnega izida odseka, ki ga pregleda vodstveni delavec, ki sprejema poslovne odločitve, ali se mu ti podatki redno poročajo kako drugače;
  - (iii) izmero poslovnega izida odseka;
  - (iv) skupna sredstva in obveznosti za vsak posamezni odsek poročanja, če se takšni zneski redno poročajo vodstvenemu delavcu, ki sprejema poslovne odločitve, in če je prišlo do pomembne spremembe razkritega zneska v zadnjih letnih računovodskih izkazih za navedeni odsek poročanja;
  - (v) opis razlik v primerjavi z zadnjimi letnimi računovodskimi izkazi na osnovi delitve na odseke ali na osnovi meritve poslovnega izida odseka;
  - (vi) uskladitev celotnega zneska izmer poslovnega izida odsekov poročanja s poslovnim izidom podjetja pred odhodki za davek (prihodki od davka) in ustavljenim poslovanjem. Če pa podjetje na odseke poročanja razporedi postavke, kot so odhodki za davek (prihodki od davka), lahko podjetje uskladi celoten znesek izmer poslovnega izida odsekov s poslovnim izidom podjetja po upoštevanju teh postavk. Pomembne usklajevalne postavke se navedejo ločeno in opišejo v uskladitvi;
- (h) dogodke po koncu medletnega obdobja, ki niso bili izkazani v računovodskih izkazih za medletno obdobje;
- (i) posledice sprememb strukture podjetja v medletnem obdobju, vključno s poslovnimi združitvami, pridobitvami ali izgubami obvladovanja odvisnih podjetij in dolgoročnih naložb, prestrukturiranjem in ustavljenim poslovanjem. V primeru poslovnih združitvev podjetje razkrije informacije, ki jih je treba razkriti v skladu z MSRP 3 *Poslovne združitve*;
  - (j) za finančne instrumente razkritja o poštenu vrednosti, ki se zahtevajo v skladu z 91.–93.(h), 94.–96., 98. in 99. členom MSRP 13 *Merjenje pošteno vrednosti* ter 25., 26. in 28.–30. členom MSRP 7 *Finančni instrumenti: razkritja*.
  - (k) za podjetja, ki postanejo ali prenehajo biti naložbena podjetja, kot je opredeljeno v MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi*, razkritja iz 9.B člena MSRP 12 *Razkritje deležev v drugih podjetjih*;
  - (l) razdružitvev prihodkov iz pogodb s kupci, ki jo zahtevata 114. in 115. člen MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*.

17-18 [črtano]

Razkritje skladnosti z MSRP

- 19 Če je medletno računovodsko poročilo podjetja skladno s tem standardom, se to dejstvo razkrije. Medletno računovodsko poročilo ni opisano kot skladno z MSRP, če ni v skladu z vsemi zahtevami MSRP.

Obdobja, za katera je treba predložiti medletne računovodske izkaze

- 20 Medletna poročila vključujejo medletne računovodske izkaze (strnjene ali celotne) za naslednja obdobja:
- (a) izkaz finančnega položaja na koncu tekočega medletnega obdobja in primerjalen izkaz finančnega položaja na koncu prejšnjega poslovnega leta,
  - (b) izkaze poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa za tekoče medletno obdobje in kumulativno za tekoče poslovno leto do referenčnega datuma ter primerjalne izkaze poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa za primerljiva medletna obdobja (za tekoče medletno obdobje in za poslovno leto do referenčnega datuma) prejšnjega poslovnega leta. Kot dovoljuje MRS 1 (kot je bil spremenjen leta 2011), se lahko v medletnem poročilu za vsako obdobje predstavi izkaz oziroma izkaza poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa,
  - (c) izkaz sprememb lastniškega kapitala kumulativno za tekoče poslovno leto do referenčnega datuma, s primerjalnim izkazom za primerljivo obdobje prejšnjega poslovnega leta do referenčnega datuma,
  - (d) izkaz denarnih tokov kumulativno v tekočem poslovnem letu do referenčnega datuma s primerjalnim izkazom za primerljivo obdobje prejšnjega poslovnega leta do referenčnega datuma.
- 21 Pri podjetju, katerega poslovanje je močno sezonsko, so lahko koristne informacije za 12 mesecev do konca medletnega obdobja in primerjalne informacije za prejšnjih 12 mesecev. Zato se podjetjem z močno sezonskim poslovanjem priporoča, naj razmislijo o poročanju o takšnih informacijah poleg informacij, ki se zahtevajo v prejšnjem členu.
- 22 V delu A ponazoritvenih primerov v tem standardu so ponazorjena obdobja, ki jih morata upoštevati podjetje, ki sestavlja polletna poročila, in podjetje, ki sestavlja četrtletna poročila.

Pomembnost

- 23 Pri odločanju, kako pripoznati, meriti, razvrstiti ali razkriti kako postavko za namene medletnega računovodskega poročanja, se pomembnost oceni v povezavi z računovodskimi podatki medletnega obdobja. Pri ocenjevanju pomembnosti se upošteva, da se medletno merjenje lahko bolj opira na ocene kot pa merjenje letnih računovodskih podatkov.
- 24 MRS 1 vsebuje opredelitev pomembnih informacij in zahteva ločeno razkrivanje pomembnih postavk, vključno z, na primer, ustavljenim poslovanjem, MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* pa zahteva razkritje sprememb računovodskih ocen, napak in sprememb računovodskih usmeritev. Noben izmed teh dveh standardov pa ne vsebuje napotkov glede pomembnosti.
- 25 Medtem ko se pri ocenjevanju pomembnosti vedno zahteva presoja, izhaja ta standard pri odločanju o pripoznavanju in razkrivanju zaradi razumljivosti medletnih števil iz podatkov za medletno obdobje. Tako se na primer nenavadne postavke, spremembe računovodskih usmeritev ali ocen in napake pripoznajo in razkrijejo na podlagi pomembnosti v povezavi s podatki za medletno obdobje, da bi se izognili zavajajočim sklepom, ki bi se lahko pojavili, če ne bi bile razkrite. Glavni namen je zagotoviti, da medletno računovodsko poročilo vključuje vse informacije, ki so koristne za razumevanje finančnega položaja in uspešnosti podjetja v medletnem obdobju.

RAZKRIVANJE V LETNIH RAČUNOVODSKIH IZKAZIH

- 26 Če se ocena zneska, poročanega za kako medletno obdobje, v zadnjem medletnem obdobju poslovnega leta znatno spremeni, vendar se za takšno končno medletno obdobje ne objavi posebno računovodsko poročilo, se narava in znesek te spremembe ocene razkrijeta v pojasnilih k letnim računovodskim izkazom za tisto poslovno leto.

- 27 MRS 8 zahteva razkritje narave in (če je to izvedljivo) zneska spremembe ocene, ki ima bodisi pomemben vpliv v obravnavanem obdobju bodisi se pričakuje, da ga bo imela v naslednjih obdobjih. V 16.A(d) členu tega standarda je zahteva po podobnem razkritju v medletnem računovodskem poročilu. Take so na primer spremembe ocene v zadnjem medletnem obdobju, ki se nanašajo na prevrednotenje vrednosti zalog navzdol, prestrukturiranje ali izgube zaradi oslabitve, ki so bili poročani v prejšnjem medletnem obdobju poslovnega leta. Razkritje, ki ga zahteva prejšnji člen, je v skladu z zahtevami MRS 8 in je predvidoma ožje – nanaša se le na spremembo ocene. Od podjetja se ne zahteva, da bi vključilo dodatne finančne informacije medletnega obdobja v svoje letne računovodske izkaze.

PRIPOZNAVANJE IN MERJENJE

Iste računovodske usmeritve kot letne

- 28 **Podjetje v svojih medletnih računovodskih izkazih uporablja iste računovodske usmeritve, kot jih uporablja v svojih letnih računovodskih izkazih, razen kadar se po datumu zadnjih letnih računovodskih izkazov spremenijo računovodske usmeritve, ki se bodo odrazile v naslednjih letnih računovodskih izkazih. Pogostost poročanja podjetja (letno, polletno ali četrletno) pa ne sme vplivati na merjenje njegovih letnih izidov. Da bi dosegli ta namen, merjenje za potrebe medletnega poročanja temelji na podatkih poslovnega leta do referenčnega datuma.**
- 29 Utegne se zdeti, da zahteva, naj podjetje v svojih medletnih računovodskih izkazih uporablja iste računovodske usmeritve kot v svojih letnih izkazih, spodbuja merjenja v medletnih obdobjih, kot da bi bilo vsako medletno obdobje samostojno kot neodvisno obdobje poročanja. Z zahtevo, naj pogostost poročanja podjetja ne vpliva na merjenje njegovih letnih izidov, pa 28. člen potrjuje, da je medletno obdobje del daljšega poslovnega leta. Merjenje v letu do referenčnega datuma lahko vključuje spremembe ocen zneskov, poročanih v prejšnjih medletnih obdobjih tekočega poslovnega leta. Načela za pripoznavanje sredstev, obveznosti, prihodkov in odhodkov v medletnih obdobjih pa so ista kot v letnih računovodskih izkazih.
- 30 Za ponazoritev:
- (a) načela pripoznavanja in merjenja izgub zaradi prevrednotenja vrednosti zalog navzdol, prestrukturiranja ali oslabitve v medletnem obdobju so ista kot tista, ki se jih podjetje drži, kadar pripravlja samo letne računovodske izkaze. Če pa so takšne postavke pripoznane in izmerjene v enem medletnem obdobju, ocena pa se spremeni v naslednjem medletnem obdobju istega poslovnega leta, se začetna ocena spremeni v naslednjem medletnem obdobju bodisi z vračunanjem dodatnega zneska izgube ali z razveljavitvijo prej pripoznanega zneska;
  - (b) strošek, ki na koncu medletnega obdobja ne ustreza opredelitvi sredstva, se v izkazu finančnega položaja ne odloži niti zaradi čakanja na prihodnje informacije o tem, ali ustreza definiciji sredstva, niti zaradi izravnave s prihodki medletnih obdobj v poslovnem letu; in
  - (c) odhodek za davek od dohodka se pripozna v vsakem medletnem obdobju na podlagi najboljše ocene tehtanega povprečja letne stopnje davka od dohodka, ki se pričakuje za celotno poslovno leto. Vračunane zneske davka od dohodka v enem medletnem obdobju bo morda treba prilagoditi v poznejšem medletnem obdobju istega poslovnega leta, če se spremeni ocena letne stopnje davka od dohodka.
- 31 V skladu s *Temelnjim okvirom za računovodsko poročanje* (v nadaljnjem besedilu: temeljni okvir) je pripoznavanje postopek zajetja postavke, ki ustreza opredelitvi ene od sestavin računovodskih izkazov, da se vključi v izkaz finančnega položaja ali izkaze finančne uspešnosti. Opredelitve sredstev, obveznosti, prihodkov in odhodkov so bistvene za pripoznavanje ob koncu tako letnih kot medletnih obdobj računovodskega poročanja.
- 32 Pri sredstvih je treba uporabiti iste preizkuse prihodnjih gospodarskih koristi na medletne datume kot na koncu poslovnega leta podjetja. Stroški, ki po svoji naravi niso sredstva na koncu poslovnega leta, to tudi niso na medletne datume. Podobno mora biti obveznost na koncu medletnega obdobja poročanja obstoječa obveznost na ta datum, tako kot mora biti tudi na koncu letnega obdobja poročanja.

- 33 Bistvena značilnost prihodkov in odhodkov je, da je do z njimi povezanih pritokov in odtokov sredstev in obveznosti že prišlo. Če pride do takšnih pritokov ali odtokov, se ustrezni prihodki in odhodki pripoznajo, sicer pa ne. *Temeljni okvir* ne dopušča pripoznanja tistih postavk v izkazu finančnega položaja, ki ne ustrezajo opredelitvi sredstev ali obveznosti.
- 34 Pri merjenju sredstev, obveznosti, prihodkov, odhodkov in denarnih tokov, o katerih se poroča v računovodskih izkazih, lahko podjetje, ki poroča zgolj letno, upošteva informacije, razpoložljive med poslovnim letom. Njegova merjenja dejansko temeljijo na podatkih za poslovno leto do referenčnega datuma.
- 35 Podjetje, ki poroča polletno, uporablja informacije, ki so na razpolago ob polletju ali kratek čas potem, kadar opravlja meritve v svojih računovodskih izkazih za prvo šestmesečno obdobje, in informacije, ki so na razpolago na koncu leta ali kratek čas potem, za dvanajstmesečno obdobje. Dvanajstmesečne meritve bodo odražale možne spremembe ocen zneskov, poročanih za prvih šest mesecev. Zneski, poročani v medletnem računovodskem poročilu za prvih šest mesecev, se ne prilagodijo za nazaj. 16.A(d) in 26. člen pa zahtevata, da se razkrijeta narava in znesek vseh bistvenih sprememb ocen.
- 36 Podjetje, ki poroča pogosteje kot polletno, meri prihodke in odhodke po podatkih za poslovno leto do referenčnega datuma za vsako medletno obdobje, pri čemer uporablja informacije, ki so na razpolago pri pripravljanju vsakega sklopa računovodskih izkazov. Zneski prihodkov in odhodkov, poročani za obravnavano medletno obdobje, odražajo vsakršne spremembe ocen zneskov, poročanih v prejšnjih medletnih obdobjih poslovnega leta. Zneski, poročani v prejšnjih medletnih obdobjih, se pozneje ne prilagodijo. 16.A(d) in 26. člen pa zahtevata, da se razkrijeta narava in znesek vseh bistvenih sprememb ocen.

Prihodki, pridobljeni sezonsko, ciklično ali priložnostno

- 37 **Prihodki, pridobljeni sezonsko, ciklično ali priložnostno v poslovnem letu, se na medletni datum ne pripoznajo vnaprej ali odložijo, če njihovo vnaprejšnje pripoznanje ali odložitev na koncu poslovnega leta podjetja ne bi bila ustrezna.**
- 38 Taki primeri so prihodki od dividend, licenc in državnih podpor. Poleg tega nekatera podjetja stalno ustvarjajo več prihodkov v nekaterih medletnih obdobjih poslovnega leta kot v drugih, na primer sezonske prihodke trgovin na drobno. Takšne prihodke je treba pripoznati, ko nastanejo.

Stroški, ki se v poslovnem letu pojavljajo neenakomerno

- 39 **Stroški, ki se v poslovnem letu podjetja pojavljajo neenakomerno, se pri medletnem poročanju pripoznajo vnaprej ali odložijo, če, in samo če, je to vrsto stroškov ustrezno pripoznati vnaprej ali odložiti tudi na koncu poslovnega leta.**

Uporaba načel pripoznavanja in merjenja

- 40 Del B ponazoritvenih primerov v tem standardu vsebuje primere uporabe splošnih načel pripoznavanja in merjenja iz 28.–39. člena.

Uporaba ocen

- 41 **Postopki merjenja, ki jih je treba upoštevati v medletnem računovodskem poročilu, so zasnovani tako, da zagotavljajo, da so iz njih izhajajoče informacije zanesljive in da so ustrezno razkrite vse pomembne računovodske informacije, ki so koristne za razumevanje finančnega položaja ali uspešnosti podjetja. Medtem ko je merjenje tako v letnih kot v medletnih računovodskih poročilih pogosto zasnovano na sprejemljivih ocenah, zahteva pripravljanje medletnih računovodskih poročil na splošno večjo uporabo metod ocenjevanja kot letna računovodska poročila.**
- 42 Del C ponazoritvenih primerov v tem standardu vsebuje primere uporabe ocen v medletnih obdobjih.

PRERAČUN POROČIL ZA PREJŠNJA MEDLETNA OBDOBJA

43 Sprememba računovodske usmeritve, razen če je zanjo v novem MSRP določeno prehodno obdobje, se odraža:

(a) s preračunom računovodskih izkazov preteklih medletnih obdobj tekočega poslovnega leta in primerjalnih medletnih obdobj preteklih poslovnih let, ki se preračunajo v letnih računovodskih izkazih v skladu z MRS 8, ali

(b) s prilagoditvijo računovodskih izkazov preteklih medletnih obdobj tekočega poslovnega leta in primerjalnih medletnih obdobj preteklih poslovnih let z namenom uporabe nove računovodske usmeritve za naprej od najzgodnejšega datuma, ko je to izvedljivo, in sicer pod pogojem, da kumulativnih učinkov, ki jih ima uporaba nove računovodske usmeritve za vsa pretekla obdobja, na začetku poslovnega leta, ni mogoče določiti.

44 Eden izmed ciljev načela iz prejšnjega člena je, da se zagotovi uporaba ene same računovodske usmeritve pri posamezni vrsti transakcij v celotnem poslovnem letu. Po MRS 8 se sprememba računovodske usmeritve odraža z uporabo za nazaj, pri tem pa se preračunajo računovodski podatki iz toliko preteklih obdobj, kolikor je izvedljivo. Če pa kumulativnega zneska prilagoditve, ki se nanaša na pretekla poslovna leta, ni možno določiti, je treba po MRS 8 uporabiti novo usmeritev za naprej od najzgodnejšega datuma, ko je to izvedljivo. Posledica načela iz 43. člena je zahteva, da se v tekočem poslovnem letu vsaka sprememba računovodske usmeritve uporablja za nazaj, v kolikor pa to ni izvedljivo, se uporablja za naprej, in sicer ne pozneje kot od začetka poslovnega leta.

45 Dovoliti, da se računovodske spremembe odražajo na datum medletnega poročanja v poslovnem letu, bi pomenilo dovoliti uporabo dveh različnih računovodskih usmeritev pri posamezni vrsti transakcij v enem poslovnem letu. Posledice utegnejo biti težave pri razporejanju med letom, nejasen poslovni izid ter zapleti pri analizi in razumevanju informacij za medletno obdobje.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

46 Ta standard se začne uporabljati za računovodske izkaze za obdobja, ki se začnejo 1. januarja 1999 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je priporočljiva.

47 Z MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) se je spremenila terminologija, ki se uporablja v vseh MSRP. Poleg tega so se spremenili 4., 5., 8., 11., 12. in 20. člen, črtal 13. člen ter dodal 8.A in 11.A člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) za zgodnejše obdobje, se te spremembe uporabljajo tudi za tako zgodnejše obdobje.

48 Z MSRP 3 (kot je bil popravljen leta 2008) se je spremenil 16.(i) člen. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MSRP 3 (popravljen leta 2008) za zgodnejše obdobje, se ta sprememba uporablja tudi za tako zgodnejše obdobje.

49 Z *Izboljšavami MSRP*, izdanimi maja 2010, so se spremenili 15., 27., 35. in 36. člen, dodali so se 15.A–15.C člen in 16.A člen ter črtali 16.–18. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2011 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembe za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.

50 Z MSRP 13, izdanim maja 2011, je bil dodan 16.A(j) člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 13.

51 Z dokumentom *Predstavitev postavk drugega vseobsegajočega donosa* (spremembe MRS 1), izdanim junija 2011, so se spremenili 8., 8.A, 11.A in 20. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MRS 1, kot je bil spremenjen junija 2011.

- 52 S *Ciklom letnih izboljšav 2009–2011*, izdanim maja 2012, se je spremenil 5. člen, kar je bila posledična sprememba, ki izhaja iz spremembe MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov*. Podjetje to spremembo uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje to spremembo uporabi za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 53 S *Ciklom letnih izboljšav 2009–2011*, izdanim maja 2012, se je spremenil 16.A člen. Podjetje to spremembo uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje to spremembo uporabi za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 54 Z dokumentom *Naložbena podjetja* (spremembe MSRP 10, MSRP 12 in MRS 27), izdanim oktobra 2012, se je spremenil 16.A člen. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje. Uporaba sprememb iz dokumenta *Naložbena podjetja* pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje to spremembo uporabi pred tem datumom, vse spremembe iz dokumenta *Naložbena podjetja* uporablja hkrati.
- 55 Z MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*, izdanim maja 2014, sta se spremenila 15.B in 16.A člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 15.
- 56 S *Ciklom letnih izboljšav MSRP 2012–2014*, izdanim septembra 2014, se je spremenil 16.A člen. Podjetje to spremembo uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembo za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 57 Z dokumentom *Pobuda za razkritje* (spremembe MRS 1), izdanim decembra 2014, se je spremenil 5. člen. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje. To spremembo je dovoljeno uporabljati pred tem datumom.
- 58 Z dokumentom *Spremembe sklicevanj na temeljni okvir v MSRP*, izdanim leta 2018, sta se spremenila 31. in 33. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena, če podjetje istočasno uporablja tudi vse druge spremembe, ki jih uvaja dokument *Spremembe sklicevanj na temeljni okvir v MSRP*. Podjetje spremembe MRS 34 uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*. Če podjetje ugotovi, da bi bila uporaba za nazaj neizvedljiva ali bi vključevala pretirane stroške ali prizadevanja, spremembo MRS 34 uporablja ob upoštevanju 43.–45. člena tega standarda ter 23.–28., 50.–53. in 54.F člena MRS 8.
- 59 Z dokumentom *Opredelitev pojma pomemben* (spremembe MRS 1 in MRS 8), izdanim oktobra 2018, se je spremenil 24. člen. Podjetje te spremembe uporablja za naprej za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja spremenjeno opredelitev pojma pomemben iz 7. člena MRS 1 ter 5. in 6. člena MRS 8.
- 60 Z dokumentom *Razkritje računovodskih usmeritev*, ki spreminja MRS 1 in Napotke za uporabo MSRP v praksi št. 2 *Presojanje pomembnosti*, izdanim februarja 2021, se je spremenil 5. člen. Podjetje začne navedeno spremembo uporabljati za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2023 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembo za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 36

Oslabitev sredstev

CILJ

- 1 Cilj tega standarda je predpisati postopke, ki jih podjetje uporablja, da bi zagotovilo, da knjigovodska vrednost njegovih sredstev ne preseže njihove nadomestljive vrednosti. Knjigovodska vrednost sredstva presega njegovo nadomestljivo vrednost, če presega znesek, ki bo nadomeščen z uporabo ali prodajo sredstva. V takšnem primeru se sredstvo šteje za oslABLJENO in ta standard zahteva, da podjetje pripozna izgubo zaradi oslABITVE. Ta standard tudi podrobno določa, kdaj naj podjetje razveljavi izgubo zaradi oslABITVE, in predpisuje razkritja.

PODROČJE UPORABE

2 Ta standard se uporablja pri računovodenju oslABITVE vseh sredstev razen:

- (a) zalog (glej MRS 2 *Zaloge*);
  - (b) sredstev iz pogodbe in sredstev, ki izhajajo iz stroškov za pridobitev ali izpolnitev pogodbe, ki so pripoznana v skladu z MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*;
  - (c) odloženih terjatev za davek (glej MRS 12 *Davek od dohodka*);
  - (d) sredstev, ki izhajajo iz zaslužkov zaposlenih (glej MRS 19 *Zasluzki zaposlenih*);
  - (e) finančnih sredstev, ki spadajo v področje uporabe MSRP 9 *Finančni instrumenti*;
  - (f) naložbenih nepremičnin, izmerjenih po pošteni vrednosti (glej MRS 40 *Naložbene nepremičnine*);
  - (g) bioloških sredstev, povezanih s kmetijsko dejavnostjo, ki spadajo v področje uporabe MRS 41 *Kmetijstvo* in ki se merijo po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje;
  - (h) pogodb iz področja uporabe MSRP 17 *Zavarovalne pogodbe*, ki so sredstva, in sredstev za denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj, kot so opredeljena v MSRP 17; in
  - (i) nekratkoročnih sredstev (ali skupin za odtujitev), razvrščenih kot v posesti za prodajo v skladu z MSRP 5 *Nekratkoročna sredstva v posesti za prodajo in ustavljeno poslovanje*.
- 3 Ta standard se ne uporablja za zaloge, sredstva, ki izhajajo iz pogodb o gradbenih delih, odložene terjatve za davek, sredstva, ki izhajajo iz zaslužkov zaposlenih, ali sredstva, razvrščena kot v posesti za prodajo (ali vključena v skupino za odtujitev, ki je razvrščena kot v posesti za prodajo), ker obstoječi MSRP, ki veljajo za ta sredstva, vsebujejo posebne zahteve glede pripoznavanja in merjenja takih sredstev.
- 4 Ta standard se uporablja za finančna sredstva, razvrščena kot:
- (a) odvisna podjetja, kot so opredeljena v MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi*;
  - (b) pridružena podjetja, kot so opredeljena v MRS 28 *Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige*; in
  - (c) skupni podvigi, kot so opredeljeni v MSRP 11 *Skupni aranžmaji*.

Za oslabitev drugih finančnih sredstev glej MSRP 9.

- 5 Ta standard se ne uporablja za finančna sredstva, ki spadajo v področje uporabe MSRP 9, naložbene nepremičnine, merjene po pošteni vrednosti, ki jih zajema MRS 40, ali biološka sredstva, povezana s kmetijsko dejavnostjo, merjena po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, ki jih zajema MRS 41. Vendar se ta standard uporablja za sredstva, izkazana po prevrednoteni vrednosti (tj. pošteni vrednosti na datum prevrednotenja, zmanjšani za naknadno nabrano amortizacijo in naknadne nabrane izgube zaradi oslabitve) v skladu z drugimi MSRP, na primer z modelom prevrednotenja v MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva* in MRS 38 *Neopredmetena sredstva*. Edina razlika med pošteno vrednostjo sredstva in pošteno vrednostjo sredstva, zmanjšano za stroške odtujitve, so neposredni dodatni stroški, ki se lahko pripišejo odtujitvi sredstva.
- (a) (i) Če so stroški odtujitve zanemarljivi, je nadomestljiva vrednost prevrednotenega sredstva nujno blizu njegove prevrednotene vrednosti ali večja od nje. V takšnem primeru je po uporabi zahtev glede prevrednotenja malo verjetno, da je prevrednoteno sredstvo oslabljeno in njegove nadomestljive vrednosti ni treba oceniti;
- (ii) [črtano]
- (b) [črtano]
- (c) Če stroški odtujitve niso zanemarljivi, je poštena vrednost prevrednotenega sredstva, zmanjšana za stroške odtujitve, nujno nižja od njegove poštene vrednosti. Zato je prevrednoteno sredstvo oslabljeno, če je njegova vrednost pri uporabi nižja kot njegova prevrednotena vrednost. V takšnem primeru podjetje po uporabi zahtev glede prevrednotenja uporabi ta standard za ugotavljanje, ali je prevrednoteno sredstvo morda oslabljeno.

OPREDELITVE POJMOV

6 V tem standardu se uporabljajo naslednji izrazi, katerih pomen je natančno določen:

Knjigovodska vrednost je znesek, s katerim se pripozna sredstvo po odštetju vse nabrane amortizacije in nabranih izgub zaradi oslabitve sredstva.

Denar ustvarjajoča enota je najmanjša razpoznavna skupina sredstev, ki ustvarja finančne pritoke, v veliki meri neodvisne od finančnih pritokov iz drugih sredstev ali skupin sredstev.

Skupna sredstva so sredstva razen dobrega imena, ki prispevajo k prihodnjim denarnim tokovom tako preučevane denar ustvarjajoče enote kot tudi drugih denar ustvarjajočih enot.

Stroški odtujitve so dodatni stroški, ki jih je mogoče pripisati neposredno odtujitvi sredstva ali denar ustvarjajoče enote, brez stroškov financiranja in odhodkov za davek od dohodka.

Amortizirljivi znesek je nabavna vrednost sredstva ali drug znesek, ki jo nadomešča v računovodskih izkazih, zmanjšan za preostalo vrednost.

Amortiziranje je sistematično razporejanje amortizirljivega zneska posameznega sredstva po njegovi dobi koristnosti ⁽²¹⁾.

Poštena vrednost je cena, ki bi se prejela ob prodaji sredstva ali plačala ob prenosu obveznosti v redni transakciji med udeleženci na trgu na datum merjenja. (Glej MSRP 13 *Merjenje poštene vrednosti*.)

Izguba zaradi oslabitve je znesek, za katerega knjigovodska vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote presega njuno nadomestljivo vrednost.

⁽²¹⁾ V primeru neopredmetenih sredstev se v angleščini praviloma uporablja izraz „amortisation“ namesto „depreciation“. Oba izraza imata isti pomen.

Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je njegova poštena vrednost, zmanjšana za stroške odtujitve, ali njegova vrednost pri uporabi, odvisno, katera je višja.

Doba koristnosti je bodisi:

(a) obdobje, za katero se pričakuje, da bo podjetje uporabljalo sredstvo, bodisi

(b) število proizvodnih ali podobnih enot, za katere se pričakuje, da jih bo podjetje pridobilo z uporabo takšnega sredstva.

Vrednost pri uporabi je sedanja vrednost prihodnjih denarnih tokov, ki bodo po pričakovanjih izhajali iz sredstva ali denar ustvarjajoče enote.

PREPOZNAVANJE SREDSTVA, KI UTEGNE BITI OSLABLJENO

- 7 V 8.–17. členu je določeno, kdaj se ugotovi nadomestljiva vrednost. V teh zahtevah se uporablja izraz „sredstvo“, vendar veljajo enako za posamezno sredstvo ali denar ustvarjajočo enoto. Preostali del tega standarda je urejen tako:
- (a) 18.–57. člen določajo zahteve glede merjenja nadomestljive vrednosti. V teh zahtevah se prav tako uporablja izraz „sredstvo“, vendar veljajo enako za posamezno sredstvo in denar ustvarjajočo enoto;
- (b) 58.–108. člen določajo zahteve glede pripoznavanja in merjenja vrednosti oslabitve. Pripoznavanje in merjenje izgub zaradi oslabitve posameznega sredstva, razen dobrega imena, se obravnavata v 58.–64. členu. 65.–108. člen pa obravnavajo pripoznavanje in merjenje izgub zaradi oslabitve za denar ustvarjajoče enote in dobro ime;
- (c) v 109.–116. členu so določene zahteve glede razveljavitve izgube zaradi oslabitve, pripoznane v prejšnjih obdobjih pri sredstvu ali denar ustvarjajoči enoti. V teh zahtevah se zopet uporablja izraz „sredstvo“, vendar veljajo enako za posamezno sredstvo ali denar ustvarjajočo enoto. Dodatne zahteve za posamezno sredstvo so določene v 117.–121. členu, za denar ustvarjajočo enoto v 122. in 123. členu ter za dobro ime v 124. in 125. členu;
- (d) V 126.–133. členu so določene informacije, ki jih je treba razkriti o izgubah zaradi oslabitve in razveljavitvah izgub zaradi oslabitve pri sredstvih in denar ustvarjajočih enotah. V 134.–137. členu so določene dodatne zahteve glede razkritja, ki veljajo za denar ustvarjajoče enote, na katere so razporejeni dobro ime ali neopredmetena sredstva z nedoločeno dobo koristnosti, za namene preizkusa oslabitve.
- 8 Sredstvo je oslabljeno, če njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost. 12.–14. člen opisujejo nekatere znake, da je prišlo do izgube zaradi oslabitve. Če obstaja kateri koli od teh znakov, mora podjetje formalno oceniti nadomestljivo vrednost. Razen, kot je opisano v 10. členu, pa ta standard ne zahteva, da podjetje formalno oceni nadomestljivo vrednost, če ni znakov možne izgube zaradi oslabitve.
- 9 **Podjetje na koncu vsakega obdobja poročanja oceni, ali obstaja kak znak, da utegne biti sredstvo oslabljeno. Če obstaja kakršen koli tak znak, podjetje oceni nadomestljivo vrednost sredstva.**
- 10 **Ne glede na to, ali obstaja kak znak oslabitve, pa podjetje tudi:**
- (a) **opravi preizkus oslabitve neopredmetenega sredstva z nedoločeno dobo koristnosti ali neopredmetenega sredstva, ki se še ne uporablja, tako da vsako leto primerja njegovo knjigovodsko vrednost z njegovo nadomestljivo vrednostjo. Ta preizkus oslabitve se lahko opravi kadar koli v letnem obdobju, vendar vsako leto ob istem času. Preizkus oslabitve se lahko za različna neopredmetena sredstva opravi ob različnem času. Če pa je bilo takšno neopredmeteno sredstvo prvič pripoznano v tekočem letnem obdobju, se preizkus oslabitve tega sredstva opravi pred koncem tekočega letnega obdobja;**

(b) opravi preizkus oslabitve dobrega imena, prevzetega v poslovni združitvi, vsako leto skladno z 80.–99. členom.

- 11 Sposobnost neopredmetenega sredstva ustvarjati zadostne prihodnje gospodarske koristi, da bi lahko povrnilo svojo knjigovodsko vrednost, je običajno izpostavljena večji negotovosti, preden je sredstvo na voljo za uporabo, kot potem, ko je že na voljo za uporabo. Zato ta standard zahteva, da podjetje opravi preizkus oslabitve knjigovodske vrednosti neopredmetenega sredstva, ki še ni na voljo za uporabo, najmanj vsako leto.
- 12 **Pri ocenjevanju, ali obstaja kakršen koli znak, da bi bilo lahko sredstvo oslabiljeno, podjetje upošteva najmanj naslednje znake:**

Zunanji viri informacij:

- (a) **obstajajo pomembni znaki, da se je vrednost sredstva v zadevnem obdobju zaradi preteka časa ali običajne uporabe zmanjšala veliko bolj, kot se je pričakovalo;**
- (b) **v obdobju je prišlo, ali pa bo prišlo v bližnji prihodnosti, do znatnih sprememb v tehnološkem, tržnem, gospodarskem ali pravnem okolju, v katerem deluje podjetje, ali na trgu, ki mu je sredstvo namenjeno, z neugodnim učinkom na podjetje;**
- (c) **v obdobju so se povečale tržne obrestne mere ali druge tržne stopnje donosa naložb, ta povečanja pa bodo verjetno vplivala na diskontno stopnjo, uporabljeno pri izračunu vrednosti pri uporabi, in pomembno zmanjšala nadomestljivo vrednost sredstva;**
- (d) **knjigovodska vrednost čistih sredstev podjetja je večja od njegove tržne kapitalizacije.**

Notranji viri informacij:

- (e) **na voljo so dokazi o zastarelosti ali fizični poškodovanosti sredstva;**
- (f) **v obdobju je prišlo ali pa se v bližnji prihodnosti pričakujejo znatne spremembe obsega ali načina sedanje ali pričakovane uporabe sredstva z neugodnim učinkom na podjetje. Te spremembe vključujejo neuporabo sredstva, načrte ustavitve ali prestrukturiranja poslovnega področja, ki mu pripada sredstvo, odtujitve sredstva pred prej pričakovanim datumom in ponovno oceno dobe koristnosti neopredmetenega sredstva kot končne in ne kot nedoločene ⁽²²⁾;**
- (g) **iz notranjega poročanja so na voljo dokazi, ki kažejo, da je ali bo gospodarska uspešnost sredstva manjša, kot je bilo pričakovano.**

Dividende odvisnega podjetja, skupnega podviga ali pridruženega podjetja:

- (h) **za naložbo v odvisno podjetje, skupni podvig ali pridruženo podjetje naložbenik pripozna dividendo iz naložbe in na voljo so dokazi, da:**
- (i) **knjigovodska vrednost naložbe v ločenih računovodskih izkazih presega knjigovodsko vrednost čistih sredstev podjetja, v katero se naloži, v konsolidiranih računovodskih izkazih, vključno s povezanim dobrim imenom, ali**

⁽²²⁾ Ko sredstvo izpolnjuje merila za razvrstitev kot v posesti za prodajo (ali je vključeno v skupino za odtujitev, razvrščeno kot v posesti za prodajo), je izključeno iz področja uporabe tega standarda in se računovodsko obravnava v skladu z MSRP 5 *Nekratkoročna sredstva v posesti za prodajo in ustavljeno poslovanje*.

(ii) dividenda presega celotni vseobsegajoči donos odvisnega podjetja, skupnega podviga ali pridruženega podjetja v obdobju, v katerem je dividenda priznana.

- 13 Seznam v 12. členu ni izčrpen. Podjetje lahko odkrije druge znake, da utegne biti sredstvo oslabiljeno, in tudi ti bi zahtevali, da določi nadomestljivo vrednost sredstva, ali, v primeru dobrega imena, opravi preizkus oslabilitve v skladu z 80.–99. členom.
- 14 Dokazi iz notranjega poročanja, ki nakazujejo, da utegne biti kako sredstvo oslabiljeno, so:
- (a) denarni tokovi za pridobitev sredstva ali poznejše potrebe po denarju za njegovo delovanje ali vzdrževanje so bistveno večji, kot je bilo prvotno načrtovano;
  - (b) dejanski čisti denarni tokovi ali poslovni izid iz poslovanja, ki priteka iz sredstva, so bistveno slabši, kot so bili načrtovani;
  - (c) pomembno zmanjšanje načrtovanih čistih denarnih tokov ali dobička iz poslovanja ali pomembno povečanje načrtovane izgube, ki pritekajo iz sredstva, ali
  - (d) izgube iz poslovanja ali čisti denarni odtoki sredstva, če se zneski za obravnavano obdobje združijo z načrtovanimi zneski za prihodnost.
- 15 Kot je navedeno v 10. členu, ta standard zahteva, da podjetje najmanj vsako leto opravi preizkus oslabilitve neopredmetenega sredstva z nedoločeno dobo koristnosti ali neopredmetenega sredstva, ki še ni na voljo za uporabo, in dobrega imena. Razen kadar se uporabljajo zahteve iz 10. člena, se pri določanju, ali je treba oceniti nadomestljivo vrednost sredstva, uporablja načelo pomembnosti. Če na primer prejšnji izračuni kažejo, da je nadomestljiva vrednost sredstva bistveno višja od njegove knjigovodske vrednosti, podjetju ni treba ponovno oceniti nadomestljive vrednosti sredstva, če se ni zgodilo nič, kar bi odpravilo to razliko. Podobno lahko prejšnje analize kažejo, da nadomestljiva vrednost sredstva ni občutljiva na enega ali več znakov iz 12. člena.
- 16 Ponazoritev 15. člena: če se tržne obrestne mere ali druge tržne stopnje donosa naložb v obdobju povečajo, podjetje ni dolžno formalno oceniti nadomestljive vrednosti sredstva v naslednjih primerih:
- (a) če je malo verjetno, da bi povečanje teh tržnih stopenj vplivalo na diskontno stopnjo, uporabljeno pri izračunu vrednosti sredstva pri uporabi. Na primer, povečanja kratkoročnih obrestnih mer ne vplivajo nujno pomembno na diskontno stopnjo, uporabljeno pri sredstvu, ki ima še dolgo preostalo dobo koristnosti;
  - (b) če je malo verjetno, da bi na diskontno stopnjo, uporabljeno pri izračunu vrednosti sredstva pri uporabi, vplivalo povečanje teh tržnih stopenj, vendar prejšnja analiza občutljivosti nadomestljive vrednosti kaže, da:
    - (i) je malo verjetno, da se bo pomembno zmanjšala nadomestljiva vrednost, ker je tudi verjetno, da se bodo povečali prihodnji denarni tokovi (v nekaterih primerih je podjetje na primer sposobno dokazati, da prilagaja svoje prihodke, da bi nadomestilo vsako povečanje tržnih stopenj), ali
    - (ii) je malo verjetno, da bi zaradi zmanjšanja nadomestljive vrednosti prišlo do pomembne izgube zaradi oslabilitve.
- 17 Če obstaja kak znak, da je sredstvo morda oslabiljeno, lahko to nakazuje, da bo preostalo dobo koristnosti, metodo amortiziranja ali preostalo vrednost sredstva treba pregledati in prilagoditi v skladu s standardom, ki se uporablja za to sredstvo, tudi če se pri sredstvu ne pripozna izguba zaradi oslabilitve.

MERJENJE NADOMESTLJIVE VREDNOSTI

- 18 V skladu s tem standardom je nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote njegova poštena vrednost, zmanjšana za stroške odtujitve, ali njegova vrednost pri uporabi, odvisno, katera je višja. 19.–57. člen določajo zahteve glede merjenja nadomestljive vrednosti. V teh zahtevah se uporablja izraz „sredstvo“, vendar veljajo enako za posamezno sredstvo ali denar ustvarjajočo enoto.
- 19 Ni vedno nujno določiti tako pošteno vrednosti sredstva, zmanjšane za stroške odtujitve, kot tudi njegove vrednosti pri uporabi. Če kateri od teh zneskov presega knjigovodsko vrednost sredstva, potem sredstvo ni oslabiljeno in drugega zneska ni treba oceniti.
- 20 Merjenje pošteno vrednosti, zmanjšane za stroške odtujitve, je mogoče, tudi če na delujočem trgu za enako sredstvo ni kotirane cene. Vendar merjenje pošteno vrednosti, zmanjšane za stroške odtujitve, včasih ne bo mogoče, ker ni podlage za zanesljivo oceno cene, po kateri bi se izvedla redna transakcija prodaje sredstva med udeleženci na trgu na datum merjenja pod trenutnimi tržnimi pogoji. V tem primeru lahko podjetje šteje vrednost sredstva pri uporabi za njegovo nadomestljivo vrednost.
- 21 Če ni razloga za mnenje, da vrednost pri uporabi pomembno presega pošteno vrednost sredstva, zmanjšano za stroške odtujitve, je kot njegovo nadomestljivo vrednost mogoče uporabiti pošteno vrednost sredstva, zmanjšano za stroške odtujitve. To pogosto velja za primer, ko je sredstvo v posesti za odtujitev, ker je njegova vrednost sestavljena v glavnem iz čistega izkupička od odtujitve, saj so prihodnji denarni tokovi iz nadaljnje uporabe sredstva do trenutka njegove odtujitve ponavadi zanemarljivi.
- 22 Nadomestljiva vrednost se določi za posamezno sredstvo, razen če sredstvo ne ustvarja denarnih pritokov, v glavnem neodvisnih od tistih, ki jih ustvarjajo druga sredstva ali skupine sredstev. V takšnem primeru se nadomestljiva vrednost določi za denar ustvarjajočo enoto, ki ji pripada sredstvo (glej 65.–103. člen), razen če je:
- (a) poštena vrednost sredstva, zmanjšana za stroške odtujitve, višja od njegove knjigovodske vrednosti ali
  - (b) vrednost sredstva pri uporabi mogoče oceniti tako, da je blizu njegovi pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške odtujitve, pri čemer je mogoče to pošteno vrednost izmeriti.
- 23 V nekaterih primerih se lahko z ocenami, povprečji in poenostavitvami pri izračunavanju doseže sprejemljiv približek podrobnejšim izračunom, ki so ponazorjeni v tem standardu za določanje pošteno vrednosti, zmanjšane za stroške odtujitve, ali vrednosti sredstva v uporabi.

Merjenje nadomestljive vrednosti neopredmetenega sredstva z nedoločeno dobo koristnosti

- 24 V skladu z 10. členom je treba za neopredmeteno sredstvo z nedoločeno dobo koristnosti vsako leto opraviti preizkus oslabitve, tako da se njegova knjigovodska vrednost primerja z njegovo nadomestljivo vrednostjo ne glede na morebiten obstoj kakršnega koli znaka oslabitve sredstva. Lahko pa se za preizkus oslabitve sredstva v tekočem obdobju uporabi zadnji podroben izračun nadomestljive vrednosti takšnega sredstva, opravljen v predhodnem obdobju, če so izpolnjena vsa naslednja merila:
- (a) če neopredmeteno sredstvo ne ustvarja denarnih pritokov iz nadaljnje uporabe, v veliki meri neodvisnih od tistih iz drugih sredstev ali skupin sredstev, in je torej preizkus njegove oslabitve opravljen v okviru denar ustvarjajoče enote, ki ji pripada, se sredstva in obveznosti, ki sestavljajo to enoto, niso bistveno spremenila od zadnjega izračuna nadomestljive vrednosti;
  - (b) zadnji izračun nadomestljive vrednosti je privedel do zneska, ki znatno presega knjigovodsko vrednost sredstva, in
  - (c) na podlagi analize dogodkov in spremenjenih okoliščin od zadnjega izračuna nadomestljive vrednosti je le malo verjetno, da bi bila ugotovljena sedanja nadomestljiva vrednost tega sredstva nižja, kot je njegova knjigovodska vrednost.

Poštena vrednost, zmanjšana za stroške odtujitve

25–27 [črtano]

- 28 Stroški odtujitve, razen tistih, ki so bili pripoznani kot obveznosti, se odštejejo pri merjenju poštene vrednosti, zmanjšane za stroške odtujitve. Takšni stroški so na primer pravni stroški, upravne takse in podobne dajatve, povezane s transakcijami, stroški odstranitve sredstva in neposredni dodatni stroški, povezani s pripravljanjem sredstva za prodajo. Vendar odpravnine (kot so opredeljene v MRS 19) in stroški, ki so povezani z zmanjšanjem ali reorganiziranjem poslovanja po odtujitvi sredstva, niso neposredni dodatni stroški odtujitve sredstva.
- 29 Včasih mora kupec zaradi odtujitve sredstva prevzeti obveznost in je na voljo le ena poštena vrednost, zmanjšana za stroške odtujitve, tako za sredstvo kot za obveznost. V 78. členu je pojasnjeno, kako ravnati v takšnih primerih.

Vrednost pri uporabi**30 Izračun vrednosti sredstva pri uporabi odraža naslednje elemente:**

- (a) oceno prihodnjih denarnih tokov, ki jih podjetje pričakuje iz tega sredstva;
- (b) pričakovanja o možnih razlikah pri vrednosti ali časovnem okviru teh prihodnjih denarnih tokov;
- (c) časovno vrednost denarja, ki jo predstavlja sedanja tržna netvegana obrestna mera;
- (d) ceno za prevzem negotovosti, povezane s sredstvom, in
- (e) druge dejavnike, kot na primer nelikvidnost, ki bi jih udeleženci na trgu upoštevali pri določanju vrednosti prihodnjih denarnih tokov, ki jih podjetje pričakuje iz tega sredstva.

31 Ocenjevanje vrednosti sredstva pri uporabi obsega naslednja koraka:

- (a) ocena prihodnjih denarnih pritokov in odtokov, ki bodo izhajali iz nadaljnje uporabe sredstva in iz njegove končne odtujitve, ter
- (b) uporabo ustrezne diskontne stopnje pri teh prihodnjih denarnih tokovih.

32 Elementi iz 30.(b), (d) in (e) člena se lahko odražajo bodisi kot prilagoditve prihodnjih denarnih tokov ali kot prilagoditve diskontne stopnje. Ne glede na to, kateri pristop izbere podjetje za odražanje svojih pričakovanj o možnih razlikah pri vrednosti ali časovnem okviru prihodnjih denarnih tokov, rezultat odraža pričakovano sedanjo vrednost prihodnjih denarnih tokov, tj. tehtano povprečje vseh možnih izidov. Dodatek A vsebuje dodatne napotke glede uporabe tehnik sedanje vrednosti pri merjenju vrednosti sredstva pri uporabi.

*Podlaga za ocenjevanje prihodnjih denarnih tokov***33 Pri merjenju vrednosti pri uporabi podjetje:**

- (a) zasnuje projekcije denarnih tokov na razumnih in dokazljivih predpostavkah, ki predstavljajo najboljšo poslovodsko oceno spleta gospodarskih okoliščin, ki bodo obstajale v preostali dobi koristnosti sredstva. Zunanjim dokazom se pripíše večji pomen;
- (b) zasnuje projekcije denarnih tokov na zadnjih računovodskih predračunih/napovedih, ki jih je odobrilo poslovodstvo, toda izključi oceno prihodnjih denarnih pritokov ali denarnih odtokov, katere je pričakovati iz prihodnjih prestrukturiranj ali iz izboljšanja ali povečanja uspešnosti sredstva. Projekcije na podlagi teh predračunov/napovedi zajemajo največ petletno obdobje, razen če je upravičeno daljše obdobje;

(c) oceni projekcije denarnih tokov za daljše obdobje, kot ga zajemajo zadnji predračuni/napovedi, in sicer z ekstrapolacijo projekcij, zasnovanih na predračunih/napovedih, z uporabo nespremenljive ali padajoče stopnje rasti za naslednja leta, razen če je upravičena rastoča stopnja. Ta stopnja rasti ne presega povprečne dolgoročne stopnje rasti pri proizvodih, v panogah ali v državi (državah), kjer podjetje posluje, ali na trgih, na katerih se sredstvo uporablja, razen če je višja stopnja upravičena.

- 34 Poslovodstvo oceni sprejemljivost predpostavk, na katerih temeljijo njegove tekoče projekcije denarnih tokov, tako da pregleda vzroke za razlike med preteklimi projekcijami denarnih tokov in dejanskimi denarnimi tokovi. Poslovodstvo tudi zagotovi, da so predpostavke, na katerih temeljijo njegove projekcije denarnih tokov, skladne z dejanskimi preteklimi izidi, pod pogojem, da je to ustrezno glede na učinke poznejših dogodkov ali okoliščin, ki niso obstajali v trenutku ustvarjanja teh dejanskih denarnih tokov.
- 35 Podrobni, nedvoumni in zanesljivi računovodski predračuni/napovedi prihodnjih denarnih tokov za obdobja, daljša od pet let, na splošno niso na voljo. Zato so ocene poslovodstva o prihodnjih denarnih tokovih zasnovane na zadnjih predračunih/napovedih za največ pet let. Poslovodstvo lahko uporablja projekcije denarnih tokov, zasnovane na računovodskih predračunih/napovedih za obdobja, daljša od pet let, če je prepričano, da so takšne projekcije zanesljive, in lahko dokaže svojo, na preteklih izkušnjah temelječo, sposobnost za točno napovedovanje denarnih tokov za takšno daljše obdobje.
- 36 Projekcije denarnih tokov do konca dobe koristnosti sredstva se ocenijo z ekstrapolacijo projekcij denarnih tokov, zasnovanih na računovodskih predračunih/napovedih, z uporabo stopnje rasti za naslednja leta. Ta stopnja je nespremenljiva ali padajoča, razen če se dvig stopnje ujema z nepristranskimi informacijami o vzorcih v življenjskem ciklu proizvoda ali panoge. Po potrebi je stopnja rasti nič ali negativna.
- 37 Kadar so okoliščine ugodne, je verjetno, da se bodo na trgu pojavili tekmeci in omejili rast. Zato bodo podjetja težko dlje časa (na primer 20 let) presegala povprečno preteklo stopnjo rasti pri proizvodih, v panogah ali v državi (državah), kjer poslujejo, ali na trgih, na katerih se sredstvo uporablja.
- 38 Pri uporabi informacij iz računovodskih predračunov/napovedi podjetje upošteva, ali informacije odražajo sprejemljive in dokazljive predpostavke ter so najboljša ocena poslovodstva o gospodarskih okoliščinah v preostali dobi koristnosti sredstva.

Sestava ocen prihodnjih denarnih tokov

39 Ocene prihodnjih denarnih tokov vsebujejo:

(a) projekcije denarnih pritokov iz nadaljnje uporabe sredstva;

(b) projekcije denarnih odtokov, ki so nujni za ustvarjanje denarnih pritokov iz nadaljnje uporabe sredstva (tudi denarnih odtokov za pripravljanje sredstva za uporabo) in se lahko pripišejo neposredno sredstvu ali utemeljeno in dosledno razporedijo nanj, ter

(c) morebitne čiste denarne tokove, ki bodo prejeti (ali plačani) ob odtujitvi sredstva na koncu njegove dobe koristnosti.

- 40 Ocene prihodnjih denarnih tokov in diskontne stopnje odražajo dosledne predpostavke o podražitvah cen zaradi splošne inflacije. Če torej diskontna stopnja vključuje učinke podražitev zaradi splošne inflacije, se prihodnji denarni tokovi ocenijo nominalno. Če diskontna stopnja izključuje učinek podražitev zaradi splošne inflacije, se prihodnji denarni tokovi ocenijo realno (vendar vključujejo posebne prihodnje podražitve ali pocenitve).
- 41 Projekcije denarnih odtokov vključujejo tiste odtoke, potrebne za vsakodnevno vzdrževanje sredstva, kot tudi prihodnje splošne stroške, ki se lahko pripišejo neposredno uporabi sredstva ali utemeljeno in dosledno razporedijo nanjo.
- 42 Če knjigovodska vrednost sredstva še ne vključuje vseh denarnih odtokov, do katerih bo prišlo, preden bo usposobljeno za uporabo ali prodajo, vključuje ocena prihodnjih denarnih odtokov oceno vseh nadaljnjih denarnih odtokov, za katere se pričakuje, da bo do njih prišlo, preden bo sredstvo usposobljeno za uporabo ali prodajo. Tako je na primer pri zgradbi v gradnji ali pri razvojnem projektu, ki še ni dokončan.

- 43 Da bi se izognili dvakratnemu upoštevanju, ocene prihodnjih denarnih tokov ne vključujejo:
- (a) denarnih pritokov iz sredstev, ki ustvarjajo denarne pritoke, pretežno neodvisne od denarnih pritokov iz preučevanega sredstva (na primer finančnih sredstev, kot so terjatve), in
  - (b) denarnih odtokov, ki se nanašajo na obveze, pripoznane kot obveznosti (na primer do dobaviteljev in zaposlenih, za pokojnine ali rezervacije).
- 44 **Prihodnji denarni tokovi se ocenijo glede na sedanje stanje sredstva. Ocene prihodnjih denarnih tokov ne vključujejo ocenjenih prihodnjih denarnih pritokov ali odtokov, za katere se pričakuje, da bodo izhajali iz:**
- (a) prihodnjega prestrukturiranja, za katero podjetje še ni zavezano, ali**
  - (b) izboljšanja ali povečanja uspešnosti sredstva.**
- 45 Ker se prihodnji denarni tokovi ocenijo glede na sedanje stanje sredstva, vrednost pri uporabi ne odraža:
- (a) prihodnjih denarnih odtokov ali povezanih prihrankov stroškov (na primer zmanjšanj stroškov zaposlenih) ali koristi, ki bodo izhajale iz prihodnjega prestrukturiranja, za katero podjetje še ni zavezano, ali
  - (b) prihodnjih denarnih odtokov, ki bodo izboljšali ali povečali uspešnost sredstva, ali povezanih denarnih pritokov, ki bodo po pričakovanih nastali zaradi takšnih odtokov.
- 46 Prestrukturiranje je program, ki ga načrtuje in obvladuje poslovodstvo in pomembno spremeni obseg poslovanja, s katerim se ukvarja podjetje, ali način vodenja poslovanja. MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva* vsebuje napotke, ki pojasnjujejo, kdaj je podjetje zavezano za prestrukturiranje.
- 47 Ko postane podjetje zavezano za prestrukturiranje, utegne to vplivati na nekatera sredstva. Ko je podjetje zavezano za prestrukturiranje:
- (a) odražajo njegove ocene prihodnjih denarnih pritokov in denarnih odtokov, za namen ugotavljanja vrednosti pri uporabi, prihranke stroškov in druge koristi iz prestrukturiranja (na podlagi zadnjih računovodskih predračunov/napovedi, ki jih je odobrilo poslovodstvo), in
  - (b) so njegove ocene prihodnjih denarnih odtokov za prestrukturiranje vključene v rezervacijo za prestrukturiranje v skladu z MRS 37.
- Ponazoritveni primer št. 5 ponazarja vpliv prihodnjega prestrukturiranja na izračun vrednosti pri uporabi.
- 48 Dokler v podjetju ne pride do denarnih odtokov, ki izboljšajo ali povečajo uspešnost sredstev, ocene prihodnjih denarnih tokov ne vključujejo ocenjenih prihodnjih denarnih pritokov, za katere se pričakuje, da bodo izhajali iz takšnega povečanja gospodarskih koristi, ki so povezane z denarnim odtokom (glej ponazoritveni primer št. 6).
- 49 Ocene prihodnjih denarnih tokov vsebujejo prihodnje denarne odtoke, potrebne za ohranitev ravni gospodarskih koristi, za katere se pričakuje, da bodo izhajale iz sredstva v njegovem sedanjem stanju. Kadar ima denar ustvarjajoča enota sredstva z različno ocenjeno dobo koristnosti in so vsa bistvenega pomena za nadaljevanje poslovanja enote, se pri ocenjevanju prihodnjih denarnih tokov, ki so povezani z enoto, nadomestitev sredstev s krajšo dobo koristnosti obravnava kot del vsakodnevnega vzdrževanja enote. Podobno se, če posamezno sredstvo vsebuje sestavine z različno ocenjeno dobo koristnosti, pri ocenjevanju prihodnjih denarnih tokov, ki jih ustvari to sredstvo, nadomestitev sestavin s krajšo dobo koristnosti obravnava kot del vsakodnevnega vzdrževanja sredstva.

- 50 Ocene prihodnjih denarnih tokov ne vsebujejo:**
- (a) denarnih pritokov ali odtokov iz dejavnosti financiranja ali
  - (b) prejemkov ali plačil v zvezi z davkom od dohodka.
- 51 Ocenjeni prihodnji denarni tokovi odražajo predpostavke, ki so skladne z načinom določitve diskontne stopnje. Sicer bi bil učinek nekaterih predpostavk upoštevan dvakrat ali prezrt. Ker se časovna vrednost denarja upošteva z diskontiranjem ocenjenih prihodnjih denarnih tokov, takšni denarni tokovi izključujejo denarne pritoke ali odtoke iz dejavnosti financiranja. Diskontna stopnja se določi na podlagi vrednosti pred obdavčitvijo, zato se tudi prihodnji denarni tokovi ocenijo na enak način.
- 52 Ocena čistih denarnih tokov, ki bodo prejeti (ali plačani) pri odtujitvi sredstva na koncu njegove dobe koristnosti, je znesek, ki ga bo podjetje po pričakovanjih prejelo pri odtujitvi sredstva v transakciji pod običajnimi tržnimi pogoji med dobro obveščenima in voljnima strankama po odštetju ocenjenih stroškov odtujitve.**
- 53 Čisti denarni tokovi, ki bodo prejeti (ali plačani) pri odtujitvi sredstva na koncu njegove dobe koristnosti, se ocenijo podobno kot poštena vrednost sredstva, zmanjšana za stroške odtujitve, s tem da podjetje pri ocenjevanju takšnih čistih denarnih tokov:
- (a) uporablja cene, prevladujoče na dan ocenitve pri podobnih sredstvih, ki so dosegla konec svoje dobe koristnosti in so delovala v okoliščinah, podobnih tistim, v katerih se bo sredstvo uporabljalo;
  - (b) prilagodi te cene za učinek tako prihodnjih podražitev zaradi splošne inflacije kot posebnih prihodnjih podražitev ali pocenitev. Če pa ocene prihodnjih denarnih tokov iz nadaljnje uporabe sredstva in diskontna stopnja izključujejo učinek splošne inflacije, podjetje izključi tak učinek tudi iz ocene čistih denarnih tokov ob odtujitvi.
- 53A Poštena vrednost se razlikuje od vrednosti pri uporabi. Poštena vrednost odraža predpostavke, ki bi jih udeleženci na trgu uporabili pri določanju cene sredstva. Nasprotno pa vrednost pri uporabi odraža učinke dejavnikov, ki so lahko značilni za zadevno podjetje, ne nanašajo pa se na podjetja na splošno. Na primer, poštena vrednost ne odraža nobenega od naslednjih dejavnikov v takem obsegu, da ne bi bili na splošno na voljo udeležencem na trgu:
- (a) dodatne vrednosti, ki izhajajo iz združevanja sredstev v skupine (kot je oblikovanje portfelja naložbenih nepremičnin na različnih lokacijah);
  - (b) sinergij med sredstvom, ki se meri, in drugimi sredstvi;
  - (c) pravnih pravic ali pravnih omejitev, ki so značilne le za trenutnega lastnika sredstva, in
  - (d) davčnih koristi ali davčnih bremen, značilnih za trenutnega lastnika sredstva.
- Prihodnji denarni tokovi v tujih valutah*
- 54 Prihodnji denarni tokovi se ocenijo v valuti, v kateri bodo ustvarjeni, in se nato diskontirajo z uporabo diskontne stopnje, ki je ustrezna za takšno valuto. Podjetje prevede sedanjo vrednost z uporabo promptnega menjalnega tečaja na dan izračuna vrednosti sredstva v uporabi.
- Diskontna stopnja*
- 55 Diskontne stopnje so stopnje pred obdavčitvijo, ki kažejo obstoječe tržne ocene:**
- (a) časovne vrednosti denarja in
  - (b) tveganj, značilnih za sredstvo, za katera ocene prihodnjih denarnih tokov niso bile prilagojene.

- 56 Mera, ki kaže sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganj, značilnih za sredstvo, je donos, ki bi ga naložbeniki zahtevali, če bi izbrali naložbo, ki bi ustvarila denarne tokove v zneskih, časovnih okvirih in s profilom tveganjem, ki so enakovredni tistim, ki jih podjetje pričakuje pri sredstvu. Ta mera se oceni na podlagi mere, ki izhaja iz tekočih tržnih transakcij s podobnimi sredstvi, ali na podlagi tehtanega povprečja stroškov kapitala na borzo uvrščenega podjetja, ki ima eno sredstvo (ali portfelj sredstev), ki je po možnem delovanju in tveganjih podobno preučevanemu sredstvu. Vendar pa diskontne stopnje, uporabljene pri merjenju vrednosti sredstva pri uporabi, ne smejo odražati tveganj, za katera so bile prilagojene ocene prihodnjih denarnih tokov. Sicer bi bil učinek nekaterih predpostavk dvakrat upošteván.
- 57 Če se mera za določeno sredstvo ne more pridobiti neposredno na trgu, podjetje za oceno diskontne stopnje uporablja nadomestke. Dodatek A vsebuje dodatne napotke o ocenjevanju diskontne stopnje v takih okoliščinah.

PRIPOZNAVANJE IN MERJENJE IZGUBE ZARADI OSLABITVE

- 58 59.–64. člen določajo zahteve glede pripoznavanja in merjenja izgub zaradi oslabitve posameznega sredstva, razen dobrega imena. Pripoznavanje in merjenje izgub zaradi oslabitve denar ustvarjajoče enote in dobrega imena je obravnavano v 65.–108. členu.
- 59 **Če, in samo če, je nadomestljiva vrednost sredstva nižja od njegove knjigovodske vrednosti, se knjigovodska vrednost sredstva zniža na njegovo nadomestljivo vrednost. Takšno znižanje je izguba zaradi oslabitve.**
- 60 **Izguba zaradi oslabitve se takoj pripozna v poslovnem izidu, razen če je sredstvo izkazano po prevrednoteni vrednosti na podlagi drugega standarda (na primer v skladu z modelom prevrednotenja iz MRS 16). Vsaka izguba zaradi oslabitve prevrednotenega sredstva se obravnava kot zmanjšanje iz prevrednotenja v skladu s tem drugim standardom.**
- 61 Izguba zaradi oslabitve sredstva, ki ni prevrednoteno, se pripozna v poslovnem izidu. Izguba zaradi oslabitve prevrednotenega sredstva pa se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu v obsegu, ki ne presega zneska presežka iz prevrednotenja istega sredstva. Takšna izguba zaradi oslabitve prevrednotenega sredstva zniža presežek iz prevrednotenja tega sredstva.
- 62 **Če je ocenjeni znesek izgube zaradi oslabitve višji od knjigovodske vrednosti sredstva, na katero se nanaša, podjetje pripozna obveznost, če, in samo če, to zahteva drug standard.**
- 63 **Po pripoznanju izgube zaradi oslabitve se v prihodnjih obdobjih znesek amortizacije prilagodi tako, da se popravi knjigovodska vrednost sredstva, zmanjšana za njegovo morebitno preostalo vrednost, sistematično razporeja po preostali dobi koristnosti.**
- 64 Če se pripozna izguba zaradi oslabitve, se vse s tem povezane odložene terjatve za davek ali obveznosti za davek določijo v skladu z MRS 12 s primerjavo popravljenih knjigovodske vrednosti sredstva z njegovo davčno vrednostjo (glej ponazoritveni primer št. 3).

DENAR USTVARJAJOČE ENOTE IN DOBRO IME

- 65 V 66.–108. členu in v Dodatku C so določene zahteve glede opredelitve denar ustvarjajoče enote, ki ji pripada sredstvo, ter določanja knjigovodske vrednosti denar ustvarjajočih enot in dobrega imena ter pripoznavanju njihovih izgub zaradi oslabitve.

Opredelevitev denar ustvarjajoče enote, ki ji pripada sredstvo

- 66 Če obstaja kak znak, da utegne biti sredstvo oslabljeno, se oceni nadomestljiva vrednost posameznega sredstva. Če ni mogoče oceniti nadomestljive vrednosti posameznega sredstva, podjetje določi nadomestljivo vrednost denar ustvarjajoče enote, ki ji sredstvo pripada („denar ustvarjajoča enota sredstva“).

- 67 Nadomestljive vrednosti posameznega sredstva ni mogoče določiti, če:
- (a) se za vrednost sredstva pri uporabi ne more oceniti, da je blizu njegove poštene vrednosti, zmanjšane za stroške odtujitve (na primer, če prihodnjih denarnih tokov iz nadaljnje uporabe sredstva ni mogoče oceniti kot zanemarljive), in
  - (b) sredstvo ne ustvarja denarnih pritokov, v glavnem neodvisnih od pritokov, ki jih ustvarjajo druga sredstva ali skupine sredstev.

V takšnih primerih je vrednost pri uporabi in s tem nadomestljivo vrednost mogoče določiti zgolj za denar ustvarjajočo enoto sredstva.

Primer

Rudarsko podjetje ima zasebno železnico za podporo rudarskim dejavnostim. Zasebna železnica se lahko proda zgolj po odpadni vrednosti in ne ustvarja denarnih pritokov, ki bi bili v veliki meri neodvisni od denarnih pritokov iz drugih sredstev rudnika.

Nadomestljive vrednosti zasebne železnice ni mogoče oceniti, ker njene vrednosti pri uporabi ni mogoče določiti in se verjetno razlikuje od odpadne vrednosti. Zato podjetje oceni nadomestljivo vrednost denar ustvarjajoče enote, ki ji pripada zasebna železnica, to je rudnika kot celote.

- 68 Kot je opredeljeno v 6. členu, je denar ustvarjajoča enota, ki ji pripada neko sredstvo, najmanjša skupina sredstev, ki vključuje sredstvo in ustvarja denarne pritoke, v veliki meri neodvisne od denarnih pritokov iz drugih sredstev ali skupin sredstev. Opredelitev denar ustvarjajoče enote sredstva vključuje presojo. Če nadomestljive vrednosti ni mogoče določiti za posamezno sredstvo, podjetje opredeli najmanjšo skupino sredstev, ki ustvarja v veliki meri neodvisne denarne pritoke.

Primer

Avtobusno podjetje opravlja storitve po pogodbi z mestno občino, ki zahteva najmanjši obseg storitev na vsaki od petih prog posebej. Sredstva, namenjena vsaki progi, in denarne tokove iz posameznih prog je mogoče razločiti. Ena od prog ustvarja znatno izgubo.

Ker podjetje ne more ukiniti nobene avtobusne proge, so najnižja raven razpoznavnih denarnih pritokov, v veliki meri neodvisnih od denarnih pritokov drugih sredstev ali skupin sredstev, denarni pritoki, ki jih ustvarja pet prog skupaj. Denar ustvarjajoča enota za vsako proggo je avtobusno podjetje kot celota.

- 69 Denarni pritoki so pritoki denarja in denarnih ustreznikov, prejetih od oseb zunaj podjetja. Pri ugotavljanju, ali so denarni pritoki iz sredstva (ali skupine sredstev) v veliki meri neodvisni od denarnih pritokov iz drugih sredstev (ali skupin sredstev), podjetje upošteva različne dejavnike, tudi to, kako poslovodstvo spremlja poslovanje podjetja (na primer po skupinah proizvodov, področjih, posameznih lokacijah, okoliših ali območjih) ali kako poslovodstvo odloča o ohranjanju ali odtujevanju sredstev in poslovnih področij podjetja. Ponazoritveni primer št. 1 prikazuje primere opredelitve denar ustvarjajoče enote.

- 70 Če obstaja delujoč trg za izložke, ki jih ustvarja kako sredstvo ali skupina sredstev, se to sredstvo ali skupina sredstev opredeli kot denar ustvarjajoča enota, tudi če se nekateri ali vsi izložki uporabijo znotraj podjetja. Če na denarne pritoke, ki jih ustvari sredstvo ali denar ustvarjajoča enota, vplivajo notranje transferne cene, podjetje pridobi najboljšo oceno poslovodstva o prihodnjih cenah, ki bi se lahko dosegle pri transakcijah pod običajnimi tržnimi pogoji, in jo uporabi pri oceni:

- (a) prihodnjih denarnih pritokov, ki se uporabljajo pri določanju vrednosti v uporabi za sredstvo ali denar ustvarjajočo enoto, in

(b) prihodnjih denarnih odtokov, ki se uporabljajo za določanje vrednosti pri uporabi za vsa druga sredstva ali denar ustvarjajoče enote, na katere vplivajo notranje transferne cene.

- 71 Tudi če del izložkov ali vse izložke, ki jih ustvarja kako sredstvo ali skupina sredstev, uporabljajo druge enote podjetja (na primer proizvode na vmesni stopnji proizvodnega procesa), tvori to sredstvo ali skupina sredstev ločeno denar ustvarjajočo enoto, če lahko podjetje proda izložke na delujočem trgu. To je zato, ker lahko to sredstvo ali skupina sredstev ustvarja denarne pritoke, v veliki meri neodvisne od denarnih pritokov iz drugih sredstev ali skupin sredstev. Pri uporabi informacij, zasnovanih na računovodskih predračunih/napovedih, ki se nanašajo na takšno denar ustvarjajočo enoto ali na katero koli drugo sredstvo ali denar ustvarjajočo enoto, na katere vplivajo notranje transferne cene, podjetje prilagodi te informacije, če notranje transferne cene ne odražajo najboljših ocen posloводства o prihodnjih cenah, ki bi se lahko dosegle v transakcijah pod običajnimi tržnimi pogoji.
- 72 **Denar ustvarjajoče enote se opredeljujejo dosledno iz obdobja v obdobje za isto sredstvo ali vrsto sredstev, razen če je sprememba upravičena.**
- 73 Če podjetje določi, da kako sredstvo pripada drugi denar ustvarjajoči enoti kot v prejšnjih obdobjih, ali če se spremenijo vrste sredstev, združene v denar ustvarjajočo enoto sredstva, zahteva 130. člen nekatera razkritja o denar ustvarjajoči enoti, če se za konkretno denar ustvarjajočo enoto pripozna ali razveljavi izguba zaradi oslabitve.

Nadomestljiva vrednost in knjigovodska vrednost denar ustvarjajoče enote

- 74 Nadomestljiva vrednost denar ustvarjajoče enote je višja izmed naslednjih vrednosti: poštena vrednost, zmanjšana za stroške odtujitve, ali vrednost pri uporabi. Za namene določanja nadomestljive vrednosti denar ustvarjajoče enote je treba vsako omembo „sredstva“ v 19.–57. členu brati kot „denar ustvarjajočo enoto“.
- 75 **Knjigovodska vrednost denar ustvarjajoče enote se določi na podlagi, ki je skladna z načinom določanja nadomestljive vrednosti denar ustvarjajoče enote.**
- 76 Knjigovodska vrednost denar ustvarjajoče enote:
- (a) vključuje knjigovodsko vrednost samo tistih sredstev, ki jih je mogoče pripisati neposredno denar ustvarjajoči enoti ali jih utemeljeno in dosledno razporediti nanjo ter ki bodo ustvarila prihodnje denarne pritoke, ki se bodo uporabili pri ugotavljanju vrednosti pri uporabi za denar ustvarjajočo enoto, in
- (b) ne vključuje knjigovodske vrednosti nobene pripoznane obveznosti, razen če se nadomestljiva vrednost denar ustvarjajoče enote ne more določiti brez upoštevanja te obveznosti.

To je zato, ker sta poštena vrednost, zmanjšana za stroške odtujitve, in vrednost pri uporabi, ki jo ima denar ustvarjajoča enota, določeni brez upoštevanja denarnih tokov, povezanih s sredstvi, ki niso del denar ustvarjajoče enote, in obveznosti, ki so bile pripoznane (glej 28. in 43. člen).

- 77 Kadar se sredstva združijo v skupino zaradi ocene nadomestljivosti, je pomembno v denar ustvarjajočo enoto vključiti vsa sredstva, ki ustvarjajo ali se uporabljajo za ustvarjanje zadevnih denarnih pritokov. Sicer bi se lahko zdela denar ustvarjajoča enota v celoti nadomestljiva, tudi če je dejansko prišlo do izgube zaradi oslabitve. Čeprav nekatera sredstva prispevajo k ocenjenim prihodnjim denarnim tokovom denar ustvarjajoče enote, jih v nekaterih primerih ni mogoče utemeljeno in dosledno razporediti na denar ustvarjajočo enoto. To se utegne zgoditi pri dobrem imenu ali skupnih sredstvih, kot so sredstva na sedežu gospodarske družbe. V 80.–103. členu je pojasnjeno, kako ravnati s takšnimi sredstvi pri preizkusu oslabitve denar ustvarjajoče enote.
- 78 Za določitev nadomestljive vrednosti denar ustvarjajoče enote je morda treba upoštevati nekatere pripoznane obveznosti. To se lahko zgodi, če bi se pri odtujitvi denar ustvarjajoče enote zahtevalo, da kupec prevzame obveznost. V takšnem primeru je poštena vrednost, zmanjšana za stroške odtujitve (ali ocenjeni denarni tok iz končne odtujitve), denar ustvarjajoče enote, seštevek prodajne cene sredstev denar ustvarjajoče enote in njene obveznosti, zmanjšan za stroške odtujitve. Da bi bila primerjava med knjigovodsko vrednostjo denar ustvarjajoče enote in njeno nadomestljivo vrednostjo smiselna, je treba pri določanju njene vrednosti pri uporabi in tudi njene knjigovodske vrednosti odšteti knjigovodsko vrednost obveznosti.

Primer

Gospodarska družba upravlja rudnik v državi, v kateri zakonodaja zahteva, da lastnik po zaključku rudarskih dejavnosti vrne zemljišče v prejšnje stanje. Stroški vrnitve v prvotno stanje vključujejo obnovitev vrhnjih plasti (krovnine), ki jih je bilo treba odstraniti, preden se je začelo rudarjenje. Rezervacija za stroške obnovitve vrhnjih plasti (krovnine) je bila pripoznana takoj, ko so bile vrhnje plasti odstranjene. Potrebni znesek je bil pripoznan kot del nabavne vrednosti rudnika in se amortizira v dobi koristnosti rudnika. Knjigovodska vrednost rezervacije za stroške vrnitve v prvotno stanje je 500 DE ^(a), kar je enako sedanji vrednosti stroškov vrnitve v prvotno stanje.

Podjetje opravlja preizkus oslabitve rudnika. Denar ustvarjajoča enota rudnika je rudnik kot celota. Podjetje je prejelo različne ponudbe za nakup rudnika po ceni okrog 800 DE. V tej ceni je upoštevano dejstvo, da bo kupec prevzel obvezo obnovitve vrhnjih plasti (krovnine). Stroški odtujitve rudnika so zanemarljivi. Vrednost pri uporabi znaša za rudnik približno 1 200 DE, brez stroškov vrnitve v prvotno stanje. Knjigovodska vrednost rudnika je 1 000 DE.

Poštena vrednost denar ustvarjajoče enote, zmanjšane za stroške odtujitve, je 800 DE. V tej vrednosti so upoštevani stroški vrnitve v prvotno stanje, za katere je že poskrbljeno. Zaradi tega se vrednost pri uporabi, ki jo ima denar ustvarjajoča enota, določi po upoštevanju stroškov vrnitve v prvotno stanje in je ocenjena na 700 DE (1 200 DE minus 500 DE). Knjigovodska vrednost denar ustvarjajoče enote je 500 DE, kar je knjigovodska vrednost rudnika (1 000 DE), zmanjšana za knjigovodsko vrednost rezervacije za stroške vrnitve v prvotno stanje (500 DE). Zato je nadomestljiva vrednost denar ustvarjajoče enote višja od njene knjigovodske vrednosti.

^(a) V tem standardu so denarni zneski izraženi v „denarnih enotah“ (DE).

- 79 Iz praktičnih razlogov se nadomestljiva vrednost denar ustvarjajoče enote včasih določi po upoštevanju sredstev, ki niso del denar ustvarjajoče enote (na primer terjatev ali drugih finančnih sredstev), ali obveznosti, ki so pripoznane v računovodskih izkazih (na primer obveznosti do dobaviteljev ali zaposlenih, pokojnine in druge rezervacije). V takšnih primerih se knjigovodska vrednost denar ustvarjajoče enote poveča za knjigovodsko vrednost takšnih sredstev in zmanjša za knjigovodsko vrednost takšnih obveznosti.

Dobro ime

Razporejanje dobrega imena na denar ustvarjajoče enote

- 80 **Za namen preizkusa oslabitve se dobro ime, pridobljeno v poslovni združitvi, od datuma prevzema razporedi na vsako prevzemnikovo denar ustvarjajočo enoto ali skupino takšnih enot, za katere se pričakuje, da bodo imele koristi od sinergij združitve, ne glede na to, ali so druga sredstva ali obveznosti prevzetega podjetja pripisana tem enotam ali skupinam enot. Vsaka enota ali skupina enot, na katero se razporedi dobro ime:**

(a) mora predstavljati najnižjo raven v podjetju, na kateri se dobro ime spremlja za namene notranjega upravljanja, in

(b) pred združitvijo ne sme biti večja od poslovnega odseka, kot je opredeljen v 5. členu MSRP 8 *Poslovni odseki*.

- 81 Dobro ime, pripoznano v poslovni združitvi, je sredstvo, ki predstavlja prihodnje gospodarske koristi, ki izhajajo iz drugih sredstev, pridobljenih v poslovni združitvi, ki niso posamično opredeljena in ločeno pripoznana. Dobro ime ne ustvarja denarnih tokov neodvisno od drugih sredstev ali skupin sredstev in pogosto prispeva k denarnim tokovom več denar ustvarjajočih enot. Dobrega imena včasih ni mogoče nepristransko razporediti na posamezne denar ustvarjajoče enote, ampak le na skupine denar ustvarjajočih enot. Zaradi tega so včasih na najnižji ravni v podjetju, pri kateri se dobro ime spremlja za namene notranjega upravljanja, zajete številne denar ustvarjajoče enote, na katere se dobro ime nanaša, vendar se ne more razporediti nanje. Sklicevanje v 83.–99. členu in v Dodatku C na denar ustvarjajočo enoto, na katero se razporedi dobro ime, je treba brati tudi kot sklicevanje na skupino denar ustvarjajočih enot, na katere je razporejeno dobro ime.

- 82 Zaradi uporabe zahtev iz 80. člena se preizkus oslabitve dobrega imena opravi na ravni, ki odraža način, kako podjetje vodi svoje poslovanje, in s katero bi bilo dobro ime naravno povezano. Zato razvijanje dodatnih sistemov poročanja praviloma ni potrebno.
- 83 Denar ustvarjajoča enota, na katero je razporejeno dobro ime za namen preizkušanja oslabitve, morda ne sovпада z ravno, na katero je dobro ime razporejeno v skladu z MRS 21 *Vplivi sprememb menjalnih tečajev* za namen merjenja dobičkov in izgub iz tečajnih razlik. Na primer, če mora podjetje po MRS 21 razporediti dobro ime na razmeroma nizke ravni za namen merjenja dobičkov in izgub iz tečajnih razlik, mu ni treba opraviti preizkusa dobrega imena na isti ravni, razen če prav tako spremlja dobro ime na tej ravni za namene notranjega upravljanja.
- 84 **Če se začetna razporeditev dobrega imena, pridobljenega v poslovni združitvi, ne more dokončati pred koncem letnega obdobja, v katerem se je izvedla poslovna združitev, se ta začetna razporeditev dokonča pred koncem prvega letnega obdobja, ki se začne po datumu prevzema.**
- 85 Če se po MSRP 3 *Poslovne združitve* lahko začetno računovodenje za poslovno združitev določi le začasno do konca obdobja, v katerem se izvede združitev, prevzemnik:
- (a) računovodsko obravnava združitve z uporabo teh začasnih vrednosti in
- (b) pripozna vsako prilagoditev teh začasnih vrednosti kot rezultat končanja začetnega računovodenja v obdobju merjenja, ki ne sme biti daljše od dvanajstih mesecev po datumu prevzema.
- V takšnih okoliščinah morda ne bo možno dokončati začetne razporeditve dobrega imena, pripoznanega v poslovni združitvi, pred koncem letnega obdobja, v katerem se izvede združitev. Kadar je tako, podjetje razkrije informacije, ki jih zahteva 133. člen.
- 86 Če je bilo dobro ime razporejeno na denar ustvarjajočo enoto in podjetje odtuji neko poslovno področje te enote, je dobro ime, povezano s tem poslovnim področjem:
- (a) **vklučeno v knjigovodsko vrednost poslovnega področja pri ugotavljanju dobičkov ali izgub pri odtujitvi in**
- (b) izmerjeno na podlagi sorazmernih vrednosti odtujenega poslovnega področja in dela denar ustvarjajoče enote, ki se zadrži, razen če lahko podjetje dokaže, da kakšna druga metoda bolje odraža dobro ime, povezano z odtujenim poslovnim področjem.

Primer

Podjetje proda za 100 DE poslovno področje, ki je bilo del denar ustvarjajoče enote, na katero je bilo razporejeno dobro ime. Dobro ime, razporejeno na to enoto, ne more biti določeno ali povezano s skupino sredstev na ravni, ki je nižja od te enote, razen arbitrarno. Nadomestljiva vrednost dela denar ustvarjajoče enote, ki je bil zadržan, je 300 DE.

Ker dobro ime, razporejeno na denar ustvarjajočo enoto, ne more biti nepristransko določeno ali povezano s skupino sredstev na ravni, nižji kot ta enota, se dobro ime, povezano z odtujenim poslovnim področjem, meri na podlagi sorazmernih vrednosti odtujenega poslovnega področja in zadržanega dela enote. Zato je 25 % dobrega imena, razporejenega na denar ustvarjajočo enoto, vključenih v knjigovodsko vrednost prodanega poslovnega področja.

- 87 Če podjetje reorganizira svojo strukturo poročanja tako, da spremeni sestavo ene ali več denar ustvarjajočih enot, na katere je bilo razporejeno dobro ime, se dobro ime ustrezno prerazporedi na prizadete enote. Ta prerazporeditev se opravi z metodo sorazmerne vrednosti, ki je podobna metodi, uporabljeni takrat, ko podjetje odtuji poslovno področje v okviru denar ustvarjajoče enote, razen če lahko podjetje dokaže, da kakšna druga metoda bolje odraža dobro ime, povezano z reorganiziranimi enotami.

Primer

Dobro ime je bilo prej razporejeno na denar ustvarjajočo enoto A. Dobro ime, razporejeno na to enoto, ne more biti določeno ali povezano s skupino sredstev na ravni, nižji od ravni enote A, razen arbitrarno. Enota A se bo razdelila in povezala v tri druge denar ustvarjajoče enote B, C in D.

Ker dobro ime, razporejeno na enoto A, ne more biti nepristransko določeno ali povezano s skupino sredstev na ravni, nižji od enote A, se dobro ime prerazporedi na enote B, C in D na podlagi sorazmernih vrednosti teh treh delov enote A, preden se ti povežejo z B, C in D.

Preizkušanje oslabitve denar ustvarjajočih enot z dobrim imenom

- 88 Kadar je, kot je opisano v 81. členu, dobro ime povezano z denar ustvarjajočo enoto, vendar še ni bilo razporejeno na to enoto, se za to enoto opravi preizkus oslabitve, kadar obstaja znak, da je enota morda oslabiljena, s primerjanjem knjigovodske vrednosti enote brez vključenega dobrega imena z njeno nadomestljivo vrednostjo. Vsaka izguba zaradi oslabitve se pripozna v skladu s 104. členom.
- 89 Če denar ustvarjajoča enota, opisana v 88. členu, v svoji knjigovodski vrednosti vsebuje neopredmeteno sredstvo z nedoločeno dobo koristnosti, ki še ni na voljo za uporabo, in se lahko to sredstvo preizkusi za oslabitev le kot del denar ustvarjajoče enote, zahteva 10. člen, da podjetje vsako leto opravi preizkus oslabitve tudi za to enoto.
- 90 Za denar ustvarjajočo enoto, na katero je bilo razporejeno dobro ime, se preizkus oslabitve opravi vsako leto in kadar obstaja znak, da je ta enota morda oslabiljena, s primerjanjem knjigovodske vrednosti te enote, ki vključuje dobro ime, z nadomestljivo vrednostjo te enote. Če nadomestljiva vrednost enote presega knjigovodsko vrednost enote, se enota in dobro ime, razporejeno na to enoto, štejeta kot neoslabiljena. Če knjigovodska vrednost enote presega nadomestljivo vrednost enote, podjetje pripozna izgubo zaradi oslabitve v skladu s 104. členom.

91–95 [črtano]

Časovni okviri preizkusov oslabitve

- 96 Letni preizkus oslabitve za denar ustvarjajočo enoto, na katero je bilo razporejeno dobro ime, se lahko opravi kadar koli v letnem obdobju, vendar vsako leto ob istem času. Preizkus oslabitve se lahko za različne denar ustvarjajoče enote opravi ob različnem času. Če pa je bilo dobro ime, ki je delno ali v celoti razporejeno na denar ustvarjajočo enoto, pridobljeno s poslovno združitvijo v tekočem letnem obdobju, se preizkus oslabitve za to enoto opravi pred koncem tekočega letnega obdobja.
- 97 Če se za sredstva, ki sestavljajo denar ustvarjajočo enoto, na katero je bilo razporejeno dobro ime, preizkus oslabitve opravi ob istem času kot za enoto, ki vsebuje dobro ime, se ta preizkus oslabitve opravi prej kot za enoto, ki vsebuje dobro ime. In podobno, če se za denar ustvarjajoče enote, ki sestavljajo skupino denar ustvarjajočih enot, na katero je bilo razporejeno dobro ime, preizkus oslabitve opravi ob istem času kot za skupino enot, ki vsebuje dobro ime, se preizkusi oslabitve za posamezne enote opravijo prej kot za skupino enot z dobrim imenom.

- 98 Ob času preizkušanja oslabilve denar ustvarjajoče enote, na katero je bilo razporejeno dobro ime, morda obstaja znak, da je določeno sredstvo v enoti, ki vsebuje dobro ime, oslabiljeno. V takšnih okoliščinah opravi podjetje preizkus oslabilve najprej za to sredstvo in pripozna morebitno izgubo zaradi oslabilve za to sredstvo, preden opravi preizkus oslabilve za denar ustvarjajočo enoto, ki vsebuje dobro ime. Podobno se lahko pojavi znak, da je oslabiljena posamezna denar ustvarjajoča enota v skupini enot, ki vsebujejo dobro ime. V takšnih okoliščinah opravi podjetje preizkus oslabilve najprej za to denar ustvarjajočo enoto in pripozna morebitno izgubo zaradi oslabilve za to enoto, preden opravi preizkus oslabilve za skupino denar ustvarjajočih enot, na katero je razporejeno dobro ime.
- 99 **Za preizkus oslabilve za denar ustvarjajočo enoto, na katero je razporejeno dobro ime, v tekočem obdobju se lahko uporabi zadnji podroben izračun nadomestljive vrednosti te enote, opravljen v predhodnem obdobju, če so izpolnjena vsa naslednja merila:**
- (a) sredstva in obveznosti, ki sestavljajo to enoto, se niso pomembno spremenila od zadnjega izračuna nadomestljive vrednosti,
  - (b) zadnji izračun nadomestljive vrednosti je izkazal znesek, ki znatno presega knjigovodsko vrednost te enote, in
  - (c) na podlagi analize nastalih dogodkov in spremenjenih okoliščin od zadnjega izračuna nadomestljive vrednosti je le malo verjetno, da bi bila ugotovljena sedanja nadomestljiva vrednost te enote manjša, kot je njena sedanja knjigovodska vrednost.

Skupna sredstva

- 100 Skupna sredstva so sredstva skupine ali oddelkov, kot so zgradbe sedeža ali oddelka podjetja, oprema za računalniško obdelovanje podatkov ali raziskovalno središče. Sestava podjetja določa, ali neko sredstvo ustreza opredelitvi skupnega sredstva iz tega standarda za posamezno denar ustvarjajočo enoto. Tipične značilnosti skupnih sredstev so, da ne ustvarjajo denarnih pritokov neodvisno od drugih sredstev ali skupin sredstev in da njihove knjigovodske vrednosti ni mogoče v celoti pripisati preučevani denar ustvarjajoči enoti.
- 101 Ker skupna sredstva ne ustvarjajo ločenih denarnih pritokov, ni mogoče določiti nadomestljive vrednosti posameznega skupnega sredstva, razen če se poslovodstvo odloči sredstvo odtujiti. Če obstaja kak znak, da utegne biti skupno sredstvo oslabiljeno, se zato nadomestljiva vrednost določi za denar ustvarjajočo enoto ali skupino takih enot, ki jim skupno sredstvo pripada, in se primerja s knjigovodsko vrednostjo te denar ustvarjajoče enote ali skupine enot. Vsaka izguba zaradi oslabilve se pripozna v skladu s 104. členom.
- 102 **Pri preizkusu oslabilve denar ustvarjajoče enote podjetje opredeli vsa skupna sredstva, ki so povezana s preučevano denar ustvarjajočo enoto. Če se del knjigovodske vrednosti skupnega sredstva:**
- (a) lahko utemeljeno in dosledno razporedi na preučevano denar ustvarjajočo enoto, podjetje primerja knjigovodsko vrednost te enote, vključno z delom knjigovodske vrednosti skupnega sredstva, razporejenega na to enoto, z njeno nadomestljivo vrednostjo. Vsaka izguba zaradi oslabilve se pripozna v skladu s 104. členom;
  - (b) ne more utemeljeno in dosledno razporediti na to enoto, podjetje:
    - (i) primerja knjigovodsko vrednost enote, brez skupnega sredstva, z njeno nadomestljivo vrednostjo, in pripozna izgubo zaradi oslabilve v skladu s 104. členom;
    - (ii) opredeli najmanjšo skupino denar ustvarjajočih enot, ki vključuje preučevano denar ustvarjajočo enoto, na katero se lahko utemeljeno in dosledno razporedi del knjigovodske vrednosti skupnega sredstva; in

(iii) primerja knjigovodsko vrednost te skupine denar ustvarjajočih enot, vključno z delom knjigovodske vrednosti skupnega sredstva, razporejenega na to skupino enot, z nadomestljivo vrednostjo skupine enot. Vsaka izguba zaradi oslabitve se pripozna v skladu s 104. členom.

103 Ponazoritveni primer št. 8 ponazarja uporabo teh zahtev za skupna sredstva.

Izguba zaradi oslabitve denar ustvarjajoče enote

104 Izguba zaradi oslabitve denar ustvarjajoče enote (najmanjše skupine denar ustvarjajočih enot, na katero je bilo razporejeno dobro ime ali skupno sredstvo) se pripozna, če, in samo če, je nadomestljiva vrednost enote (skupine enot) nižja od knjigovodske vrednosti enote (skupine enot). Izguba zaradi oslabitve se razporedi, da se zmanjša knjigovodska vrednost sredstev enote (skupine enot), in sicer po naslednjem zaporedju:

(a) najprej, da se zmanjša knjigovodska vrednost dobrega imena, razporejenega na denar ustvarjajočo enoto (skupino enot), in

(b) nato na druga sredstva enote (skupine enot) sorazmerno na podlagi knjigovodske vrednosti vsakega sredstva v enoti (skupini enot).

Takšna zmanjšanja knjigovodske vrednosti se obravnavajo kot izgube zaradi oslabitve posameznih sredstev in pripoznajo v skladu s 60. členom.

105 Pri razporejanju izgube zaradi oslabitve v skladu s 104. členom podjetje ne zmanjša knjigovodske vrednosti posameznega sredstva pod najvišjo izmed naslednjih vrednosti:

(a) njegovo pošteno vrednost, zmanjšano za stroške odtujitve (če jo je mogoče izmeriti);

(b) njegovo vrednost pri uporabi (če jo je mogoče določiti), ali

(c) nič.

Znesek izgube zaradi oslabitve, ki bi bil sicer razporejen na sredstvo, se sorazmerno razporedi na druga sredstva enote (skupine enot).

106 Če je ocena nadomestljive vrednosti vsakega posameznega sredstva denar ustvarjajoče enote neizvedljiva, zahteva ta standard arbitrarno razporeditev izgube zaradi oslabitve med sredstva takšne enote, razen na dobro ime, ker vsa sredstva denar ustvarjajoče enote delujejo skupaj.

107 Če nadomestljive vrednosti posameznega sredstva ni mogoče določiti (glej 67. člen):

(a) se izguba zaradi oslabitve sredstva pripozna, če je njegova knjigovodska vrednost višja od večje izmed naslednjih vrednosti: njegove poštene vrednosti, zmanjšane za stroške odtujitve, ali izidov postopkov razporeditve, opisanih v 104. in 105. členu, ter

(b) se ne pripozna nobena izguba zaradi oslabitve sredstva, če povezana denar ustvarjajoča enota ni oslabljena. To velja tudi, če je poštena vrednost sredstva, zmanjšana za stroške odtujitve, nižja od njegove knjigovodske vrednosti.

Primer

Stroj je bil fizično poškodovan, vendar še vedno deluje, čeprav ne več tako dobro, kot pred poškodbo. Poštena vrednost stroja, zmanjšana za stroške odtujitve, je nižja od njegove knjigovodske vrednosti. Stroj ne ustvarja neodvisnih denarnih tokov. Najmanjša razpoznavna skupina sredstev, ki vključuje stroj in ustvarja denarne pritoke, v veliki meri neodvisne od denarnih pritokov iz drugih sredstev, je proizvodna linija, ki ji pripada stroj. Nadomestljiva vrednost proizvodne linije kaže, da proizvodna linija kot celota ni oslabljena.

Predpostavka 1: predračuni/napovedi, ki jih je odobrilo poslovodstvo, ne odražajo nobene zaveze posloводства, da bo nadomestilo stroj.

Nadomestljive vrednosti stroja samega ni mogoče oceniti, ker se vrednost pri uporabi, ki jo ima stroj:

- (a) lahko razlikuje od njegove poštene vrednosti, zmanjšane za stroške odtujitve, in
- (b) lahko določi samo za denar ustvarjajočo enoto, ki ji stroj pripada (tj. proizvodno linijo).

Proizvodna linija ni oslABLJENA. Zato se za stroj ne pripozna nobena izguba zaradi oslABLITVE. Kljub temu bo podjetje morda moralo ponovno oceniti amortizacijsko obdobje ali metodo amortiziranja stroja. Morda bo potrebno krajše amortizacijsko obdobje ali hitrejša metoda amortiziranja, da bo odražena pričakovana preostala doba koristnosti stroja ali vzorec, po katerem bo podjetje predvidoma porabilo gospodarske koristi.

Predpostavka 2: predračuni/napovedi, ki jih je odobrilo poslovodstvo, odražajo njegovo zavezo nadomestiti stroj in ga v bližnji prihodnosti prodati. Denarni tokovi iz nadaljnje uporabe stroja do njegove odtujitve so ocenjeni kot zanemarljivi.

Za vrednost pri uporabi, ki jo ima stroj, se lahko oceni, da je blizu njegove poštene vrednosti, zmanjšane za stroške odtujitve. Zato se nadomestljivo vrednost stroja da določiti, denar ustvarjajoča enota, ki ji stroj pripada (tj. proizvodna linija), pa se ne upošteva. Ker je poštena vrednost stroja, zmanjšana za stroške odtujitve, nižja od njegove knjigovodske vrednosti, se pri stroju pripozna izguba zaradi oslABLITVE.

108 Potem, ko so izpolnjene zahteve iz 104. in 105. člena, se za morebitni preostali znesek izgube zaradi oslABLITVE denar ustvarjajoče enote pripozna obveznost, če, in samo če, to zahteva drug MSRP.

RAZVELJAVITEV IZGUBE ZARADI OSLABLITVE

109 V 110.–116. členu so določene zahteve glede razveljavitve izgube zaradi oslABLITVE, pripoznane za sredstvo ali denar ustvarjajočo enoto v preteklih obdobjih. V teh zahtevah se uporablja izraz „sredstvo“, vendar veljajo enako za posamezno sredstvo ali denar ustvarjajočo enoto. Dodatne zahteve za posamezno sredstvo so določene v 117.–121. členu, za denar ustvarjajočo enoto v 122. in 123. členu ter za dobro ime v 124. in 125. členu.

110 Podjetje na koncu vsakega obdobja poročanja oceni, ali obstaja kakršen koli znak, da izgube zaradi oslABLITVE kakega sredstva, razen dobrega imena, pripoznane v preteklih obdobjih, morda ni več ali da se je zmanjšala. Če obstaja kakršen koli tak znak, podjetje oceni nadomestljivo vrednost tega sredstva.

111 Podjetje pri ocenjevanju, ali obstaja kakršen koli znak, da izgube zaradi oslABLITVE kakega sredstva, razen dobrega imena, pripoznane v preteklih obdobjih, ni več ali da se je zmanjšala, upošteva vsaj naslednje znake:

Zunanji viri informacij:

- (a) obstajajo pomembni znaki, da se je vrednost sredstva v obdobju bistveno povečala;
- (b) v obdobju je prišlo, ali pa bo prišlo v bližnji prihodnosti, do znatnih sprememb v tehnološkem, tržnem, gospodarskem ali pravnem okolju, v katerem deluje podjetje, ali na trgu, ki mu je sredstvo namenjeno, z ugodnim učinkom na podjetje;
- (c) v obdobju so se zmanjšale tržne obrestne mere ali druge tržne stopnje donosa naložb, ta zmanjšanja pa bodo verjetno vplivala na diskontno stopnjo, uporabljeno pri izračunu vrednosti pri uporabi, in pomembno povečala nadomestljivo vrednost sredstva.

Notranji viri informacij:

(d) v obdobju je prišlo ali pa se v bližnji prihodnosti pričakujejo znatne spremembe obsega ali načina sedanje ali pričakovane uporabe sredstva z ugodnim učinkom na podjetje. Te spremembe vključujejo stroške, povezane z izboljšanjem ali povečanjem uspešnosti sredstva, ali prestrukturiranjem poslovnega področja, ki mu sredstvo pripada;

(e) iz notranjega poročanja so na voljo dokazi, ki kažejo, da je ali bo gospodarska uspešnost sredstva večja, kot je bilo pričakovano.

112 Znaki možnega zmanjšanja izgube zaradi oslabitve iz 111. člena so predvsem zrcalna slika znakov možne izgube zaradi oslabitve iz 12. člena.

113 Če obstaja znak, da pripoznane izgube zaradi oslabitve sredstva, razen dobrega imena, morda ni več ali da se je zmanjšala, je to lahko znak, da je treba preostalo dobo koristnosti, metodo amortiziranja ali preostalo vrednost sredstva preveriti in prilagoditi v skladu z MSRP, ki se uporablja za sredstvo, tudi če pri njem ni razveljavljena nobena izguba zaradi oslabitve.

114 **Izguba zaradi oslabitve, pripoznana v preteklih obdobjih za sredstvo, razen za dobro ime, se razveljavi, če, in samo če, so se od pripoznanja zadnje izgube zaradi oslabitve spremenile ocene, uporabljene za določitev nadomestljive vrednosti sredstva. V takšnem primeru se knjigovodska vrednost sredstva, razen kot je opisano v 117. členu, poveča na njegovo nadomestljivo vrednost. Takšno povečanje je razveljavitev izgube zaradi oslabitve.**

115 Razveljavitev izgube zaradi oslabitve odraža povečanje ocenjene storitvene zmožnosti sredstva, iz uporabe ali prodaje, od datuma, ko je podjetje zadnjikrat pripoznalo izgubo zaradi oslabitve za takšno sredstvo. V skladu s 130. členom mora podjetje opredeliti spremembo ocen, ki povzroči povečanje ocenjene storitvene zmožnosti. Spremembe ocen so na primer:

(a) sprememba podlage za nadomestljivo vrednost (tj. ali nadomestljiva vrednost temelji na pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške odtujitve, ali vrednosti pri uporabi);

(b) sprememba zneska ali časovnega okvira ocenjenih prihodnjih denarnih tokov ali diskontne stopnje, če je nadomestljiva vrednost temeljila na vrednosti pri uporabi, ali

(c) sprememba ocene sestavin poštene vrednosti, zmanjšane za stroške odtujitve, če je nadomestljiva vrednost temeljila na pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške odtujitve.

116 Vrednost pri uporabi, ki jo ima sredstvo, lahko postane višja od njegove knjigovodske vrednosti preprosto zato, ker se sedanja vrednost prihodnjih denarnih pritokov povečuje, ko se približujejo. Storitvena zmožnost sredstva pa ni večja. Zato se izguba zaradi oslabitve ne razveljavi samo zaradi poteka časa (včasih imenovanega „razreševanje“ diskonta), tudi če nadomestljiva vrednost sredstva postane višja od njegove knjigovodske vrednosti.

Razveljavitev izgube zaradi oslabitve posameznega sredstva

117 **Povečana knjigovodska vrednost sredstva, razen dobrega imena, ki je posledica razveljavitve izgube zaradi oslabitve, ne presega knjigovodske vrednosti, ki bi bila določena (po odštetju zneska amortizacije), če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabitve.**

- 118 Vsako povečanje knjigovodske vrednosti sredstva, razen dobrega imena, nad knjigovodsko vrednost, ki bi bila določena (po odštetju zneska amortizacije), če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabitve, je prevrednotenje. Pri računovodenju takšnega prevrednotenja uporabi podjetje MSRP, ki se uporablja za sredstvo.
- 119 **Razveljavitev izgube zaradi oslabitve sredstva, razen dobrega imena, se takoj pripozna v poslovnem izidu, razen če je sredstvo izkazano po prevrednoteni vrednosti na podlagi drugega MSRP (na primer v skladu z modelom prevrednotenja iz MRS 16). Vsaka razveljavitev izgube zaradi oslabitve prevrednotenega sredstva se obravnava kot povečanje iz naslova prevrednotenja v skladu s tem drugim MSRP.**
- 120 Razveljavitev izgube zaradi oslabitve prevrednotenega sredstva se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu in poveča presežek iz prevrednotenja tega sredstva. V obsegu, v katerem je bila izguba zaradi oslabitve istega prevrednotenega sredstva prej pripoznana v poslovnem izidu, pa se razveljavitev takšne izgube zaradi oslabitve prav tako pripozna v poslovnem izidu.
- 121 **Po pripoznanju razveljavitve izgube zaradi oslabitve se znesek amortizacije sredstva v prihodnjih obdobjih prilagodi, da se popravljena knjigovodska vrednost sredstva, zmanjšana za njegovo (morebitno) preostalo vrednost, sistematično razporedi po preostali dobi njegove koristnosti.**

Razveljavitev izgube zaradi oslabitve denar ustvarjajoče enote

- 122 Razveljavitev izgube zaradi oslabitve denar ustvarjajoče enote se razporedi na sredstva, razen dobrega imena, te enote sorazmerno s knjigovodskimi vrednostmi teh sredstev. Ta povečanja knjigovodske vrednosti se obravnavajo kot razveljavitve izgub zaradi oslabitve posameznih sredstev in pripoznajo v skladu s 119. členom.
- 123 Pri razporejanju razveljavitve izgube zaradi oslabitve denar ustvarjajoče enote v skladu s 122. členom se knjigovodska vrednost posameznega sredstva ne sme povečati nad nižjo izmed naslednjih vrednosti:

(a) njegovo nadomestljivo vrednost (če jo je mogoče določiti) ali

(b) knjigovodsko vrednost, ki bi se določila (po odštetju zneska amortizacije), če v prejšnjih obdobjih ne bi bila pripoznana nobena izguba zaradi oslabitve sredstva.

Znesek razveljavitve izgube zaradi oslabitve, ki bi bil sicer razporejen na sredstvo, se sorazmerno razporedi na druga sredstva enote, razen dobrega imena.

Razveljavitev izgube zaradi oslabitve dobrega imena

- 124 Izguba zaradi oslabitve, pripoznana za dobro ime, se ne razveljavi v poznejšem obdobju.
- 125 MRS 38 *Neopredmetena sredstva* prepoveduje pripoznavanje znotraj podjetja ustvarjenega dobrega imena. Vsako poznejše povečanje nadomestljive vrednosti dobrega imena v obdobjih po pripoznanju izgube zaradi oslabitve tega dobrega imena bo verjetno povečanje znotraj podjetja ustvarjenega dobrega imena, in ne razveljavitev izgube zaradi oslabitve, pripoznane za pridobljeno dobro ime.

RAZKRITJA

- 126 **Podjetje za vsako skupino sredstev razkrije:**

(a) znesek izgub zaradi oslabitve, ki so pripoznane v poslovnem izidu v obdobju, in vrstične postavke izkaza vseobsegajočega donosa, v katere so vključene te izgube zaradi oslabitve;

- (b) znesek razveljavitev izgub zaradi oslabitve, ki so pripoznane v poslovnem izidu v obdobju, in vrstične postavke izkaza vseobsegajočega donosa, v katerih so razveljavljene te izgube zaradi oslabitve;
- (c) znesek izgub zaradi oslabitve prevrednotenih sredstev, ki so pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu v obdobju;
- (d) znesek razveljavitev izgub zaradi oslabitve prevrednotenih sredstev, ki so pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu v obdobju.

127 Skupina sredstev je niz sredstev s podobno naravo in uporabo pri poslovanju podjetja.

128 Informacije, ki jih zahteva 126. člen, se lahko predstavijo skupaj z drugimi informacijami, razkritimi za obravnavano skupino sredstev. Na primer, takšne informacije se lahko vključijo v uskladitev knjigovodske vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev na začetku in na koncu obdobja, kot to zahteva MRS 16.

129 Podjetje, ki poroča informacije po odsekih v skladu z MSRP 8, za vsak odsek poročanja razkrije:

- (a) znesek izgub zaradi oslabitve, ki so v obdobju pripoznane v poslovnem izidu in drugem vseobsegajočem donosu;
- (b) znesek razveljavitev izgub zaradi oslabitve, ki so v obdobju pripoznane v poslovnem izidu in v drugem vseobsegajočem donosu.

130 Podjetje razkrije naslednje informacije za posamezno sredstvo (vključno z dobrim imenom) ali denar ustvarjajočo enoto, za katero se v obdobju pripozna ali razveljavi izguba zaradi oslabitve:

(a) dogodke in okoliščine, ki so privedli do pripoznanja ali razveljavitve izgube zaradi oslabitve;

(b) znesek izgube zaradi oslabitve, ki je pripoznana ali razveljavljena;

(c) za vsako posamezno sredstvo:

(i) naravo sredstva in

(ii) če podjetje poroča informacije po odsekih v skladu z MSRP 8, vsak odsek poročanja, kateremu pripada sredstvo;

(d) za denar ustvarjajočo enoto:

(i) opis denar ustvarjajoče enote (ali je to proizvodna linija, obrat, poslovno področje, geografsko območje ali odsek poročanja po MSRP 8);

(ii) znesek izgube zaradi oslabitve, ki je bil pripoznan ali razveljavljen, po skupinah sredstev in po odsekih poročanja, če podjetje poroča informacije po odsekih v skladu z MSRP 8; in

(iii) če se je od prejšnje ocene (morebitne) nadomestljive vrednosti denar ustvarjajoče enote spremenil način združevanja sredstev za opredelitev denar ustvarjajoče enote, opis sedanjega in prejšnjega načina združevanja sredstev ter razloga za spremembo načina opredelitve denar ustvarjajoče enote;

- (e) nadomestljivo vrednost sredstva (denar ustvarjajoče enote) in ali je nadomestljiva vrednost sredstva (denar ustvarjajoče enote) njegova poštena vrednost, zmanjšana za stroške odtujitve, ali njegova vrednost pri uporabi;
- (f) če je nadomestljiva vrednost poštena vrednost, zmanjšana za stroške odtujitve, podjetje razkrije naslednje informacije:
- (i) raven hierarhije poštene vrednosti (glej MSRP 13), znotraj katere se v celoti razvrsti merjenje poštene vrednosti sredstva (denar ustvarjajoče enote) (brez upoštevanja, ali je mogoče ugotoviti „stroške odtujitve“);
  - (ii) za merjenja poštene vrednosti, razvrščena na 1. in 2. raven hierarhije poštene vrednosti, opis tehnik ocenjevanja vrednosti, ki se uporabljajo za merjenje poštene vrednosti, zmanjšane za stroške odtujitve. Če pride do spremembe tehnike ocenjevanja vrednosti, podjetje razkrije spremembo in razloge zanjo; in
  - (iii) za merjenja poštene vrednosti, razvrščena na 1. in 2. raven hierarhije poštene vrednosti, opis vseh ključnih predpostavk, na podlagi katerih je poslovodstvo določilo pošteno vrednost, zmanjšano za stroške odtujitve. Ključne predpostavke so tiste, na katere je nadomestljiva vrednost sredstva (denar ustvarjajoče enote) najbolj občutljiva. Podjetje razkrije tudi diskontne stopnje, uporabljene pri trenutnem merjenju in prejšnjem merjenju, če se poštena vrednost, zmanjšana za stroške odtujitve, meri z uporabo tehnike sedanje vrednosti;
- (g) če je nadomestljiva vrednost vrednost pri uporabi, diskontne stopnje, uporabljene pri morebitni trenutni in prejšnji oceni vrednosti pri uporabi.
- 131 Podjetje razkrije naslednje informacije za združene izgube zaradi oslabitve in združene razveljavitve izgub zaradi oslabitve, pripoznane v obdobju, za katere informacije niso razkrite v skladu s 130. členom:
- (a) glavne skupine sredstev, na katere vplivajo izgube zaradi oslabitve, in glavne skupine sredstev, na katere vplivajo razveljavitve izgub zaradi oslabitve;
  - (b) glavne dogodke in okoliščine, ki so privedli do pripoznanja teh izgub zaradi oslabitve in razveljavitve izgub zaradi oslabitve.
- 132 Podjetju se priporoča, da razkrije predpostavke, uporabljene pri določanju nadomestljive vrednosti sredstev (denar ustvarjajočih enot) v obdobju. Vendar pa 134. člen zahteva, da podjetje razkrije informacije o ocenah, ki jih je uporabilo pri merjenju nadomestljive vrednosti denar ustvarjajoče enote, kadar je dobro ime ali neopredmeteno sredstvo z nedoločeno dobo koristnosti vključeno v knjigovodsko vrednost te enote.
- 133 Če pa v skladu s 84. členom kakršen koli del dobrega imena, pridobljenega v poslovni združitvi v tekočem obdobju, na koncu obdobja poročanja ni bil razporejen na denar ustvarjajočo enoto (skupino enot), se razkrije vrednost nerazporejenega dobrega imena skupaj z razlogi, zakaj ta vrednost ostaja nerazporejena.

Ocene za merjenje nadomestljivih vrednosti denar ustvarjajočih enot, ki vsebujejo dobro ime ali neopredmetena sredstva z nedoločeno dobo koristnosti

134 Podjetje razkrije informacije iz točk (a)–(f) za vsako denar ustvarjajočo enoto (skupino enot), katere knjigovodska vrednost dobrega imena ali neopredmetenih sredstev z nedoločeno dobo koristnosti, razporejenih na to enoto (skupino enot), je znatna v primerjavi s celotno knjigovodsko vrednostjo dobrega imena podjetja ali njegovih neopredmetenih sredstev z nedoločeno dobo koristnosti:

- (a) knjigovodsko vrednost dobrega imena, razporejenega na enoto (skupine enot);
- (b) knjigovodsko vrednost neopredmetenih sredstev z nedoločeno dobo koristnosti, razporejenih na enoto (skupine enot);
- (c) podlago, na kateri je bila določena nadomestljiva vrednost enote (skupine enot) (tj. vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške odtujitve);
- (d) če nadomestljiva vrednost enote (skupine enot) temelji na vrednosti pri uporabi:
  - (i) vsako ključno predpostavko, na podlagi katere je poslovodstvo pripravilo svoje projekcije denarnih tokov za obdobje, vključene v zadnje predračune/napovedi. Ključne predpostavke so tiste, na katere je nadomestljiva vrednost enote (skupine enot) najbolj občutljiva;
  - (ii) opis načina, ki ga je uporabilo poslovodstvo za določanje vrednosti, pripisanih posamezni ključni predpostavki, ali te vrednosti odražajo pretekle izkušnje oziroma ali so, če je to primerno, usklajene z zunanjimi viri informacij ter v nasprotnem primeru, kako in zakaj se razlikujejo od preteklih izkušenj ali zunanjih virov informacij;
  - (iii) obdobje, za katero je poslovodstvo pripravilo projekcije denarnih tokov na podlagi računovodskih predračunov/napovedi, ki jih je odobrilo, in v primeru daljšega obdobja od petih let, uporabljenega za posamezno denar ustvarjajočo enoto (skupino enot), pojasnilo, zakaj je daljše obdobje upravičeno;
  - (iv) stopnjo rasti, uporabljeno pri ekstrapolaciji projekcij denarnih tokov preko obdobja, ki ga zajemajo zadnji predračuni/napovedi, ter utemeljitev uporabe vsake stopnje rasti, ki presega dolgo-ročno povprečno stopnjo rasti pri proizvodih, v panogah, v državi ali državah, kjer podjetje posluje, ali na trgih, ki jim je denar ustvarjajoča enota (skupina enot) namenjena;
  - (v) uporabljene diskontne stopnje pri teh projekcijah denarnih tokov;
- (e) če nadomestljiva vrednost enote (skupine enot) temelji na pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške odtujitve, tehnike ocenjevanja vrednosti, uporabljene za merjenje poštene vrednosti, zmanjšane za stroške odtujitve. Podjetju ni treba zagotoviti razkritij, ki se zahtevajo v MSRP 13. Če se poštena vrednost, zmanjšana za stroške odtujitve, ne izmeri z uporabo kotirane cene za enako enoto (skupino enot), podjetje razkrije naslednje informacije:
  - (i) vsako ključno predpostavko, na podlagi katere je poslovodstvo določilo pošteno vrednost, zmanjšano za stroške odtujitve. Ključne predpostavke so tiste, na katere je nadomestljiva vrednost enote (skupine enot) najbolj občutljiva;
  - (ii) opis načina, ki ga je uporabilo poslovodstvo za določanje vrednosti, pripisanih posamezni ključni predpostavki, ali te vrednosti odražajo pretekle izkušnje oziroma ali so, če je to primerno, usklajene z zunanjimi viri informacij ter v nasprotnem primeru, kako in zakaj se razlikujejo od preteklih izkušenj ali zunanjih virov informacij;

(iiA) raven hierarhije poštene vrednosti (glej MSRP 13), znotraj katere se v celoti razvrsti merjenje poštene vrednosti (brez upoštevanja ugotovljivosti „stroškov odtujitve“);

(iiB) če se tehnika ocenjevanja vrednosti spremeni, podjetje razkrije spremembe in razloge zanje.

Če se poštena vrednost, zmanjšana za stroške odtujitve, izmeri z uporabo projekcij diskontiranih denarnih tokov, podjetje razkrije naslednje informacije:

(iii) obdobje, za katero je poslovodstvo projiciralo denarne tokove;

(iv) stopnjo rasti, uporabljeno za ekstrapolacijo projekcij denarnih tokov;

(v) uporabljene diskontne stopnje pri teh projekcijah denarnih tokov;

(f) če bi upravičeno verjetna sprememba ključne predpostavke, na podlagi katere je poslovodstvo določilo nadomestljivo vrednost enote (skupine enot), povzročila, da knjigovodska vrednost enote (skupine enot) preseže njeno nadomestljivo vrednost:

(i) znesek, za katerega nadomestljiva vrednost enote (skupine enot) presega njeno knjigovodsko vrednost;

(ii) vrednost, pripisano ključni predpostavki;

(iii) znesek, za katerega se mora vrednost, pripisana ključni predpostavki, spremeniti, po vključitvi ustreznih učinkov te spremembe na druge spremenljivke, uporabljene pri merjenju nadomestljive vrednosti, da bi bila nadomestljiva vrednost enote (skupine enot) enaka njeni knjigovodski vrednosti.

135 Če je del ali celotna knjigovodska vrednost dobrega imena ali neopredmetenih sredstev z nedoločeno dobo koristnosti razporejena na več denar ustvarjajočih enot (skupin enot) in tako razporejena vrednost za vsako enoto (skupino enot) ni pomembna v primerjavi s celotno knjigovodsko vrednostjo dobrega imena ali neopredmetenih sredstev z nedoločeno dobo koristnosti, se razkrijeta to dejstvo in združena knjigovodska vrednost dobrega imena ali neopredmetenih sredstev z nedoločeno dobo koristnosti, razporejenih na te enote (skupine enot). Poleg tega, če nadomestljive vrednosti katere koli od teh enot (skupin enot) temeljijo na istih ključnih predpostavkah in je združena knjigovodska vrednost dobrega imena ali neopredmetenih sredstev z nedoločeno dobo koristnosti, razporejenih na to enoto (skupino enot), pomembna v primerjavi s celotno knjigovodsko vrednostjo dobrega imena ali neopredmetenih sredstev z nedoločeno dobo koristnosti, podjetje razkrije to dejstvo in:

(a) združeno knjigovodsko vrednost dobrega imena, razporejenega na te enote (skupine enot);

(b) združeno knjigovodsko vrednost neopredmetenih sredstev z nedoločeno dobo koristnosti, razporejenih na te enote (skupine enot);

(c) opis ključnih predpostavk;

(d) opis načina, ki ga je uporabilo poslovodstvo za določanje vrednosti, pripisanih ključnim predpostavkam, ali te vrednosti odražajo pretekle izkušnje oziroma ali so, če je to primerno, usklajene z zunanji viri informacij ter v nasprotnem primeru, kako in zakaj se razlikujejo od preteklih izkušenj ali zunanjih virov informacij;

(e) če bi upravičeno verjetna sprememba ključnih predpostavk povzročila, da združena knjigovodska vrednost enot (skupin enot) preseže njeno združeno nadomestljivo vrednost:

(i) znesek, za katerega združena nadomestljiva vrednost enot (skupin enot) presega njihovo združeno knjigovodsko vrednost;

(ii) vrednosti, pripisane ključnim predpostavkam;

(iii) znesek, za katerega se morajo vrednosti, pripisane ključnim predpostavkam, spremeniti, po vključitvi ustreznih učinkov te spremembe na druge spremenljivke, uporabljene pri merjenju združene nadomestljive vrednosti, da bi bila združena nadomestljiva vrednost enot (skupin enot) enaka njihovi združeni knjigovodski vrednosti.

136 Zadnji podroben izračun nadomestljive vrednosti denar ustvarjajoče enote (skupine enot), opravljen v predhodnem obdobju, se lahko v skladu s 24. ali 99. členom prenese naprej in uporabi za preizkus oslabitve te enote (skupine enot) v tekočem obdobju, če so izpolnjena določena merila. V takšnem primeru se informacije za to enoto (skupino enot), ki so vključene v razkritja iz 134. in 135. člena, nanašajo na preneseni izračun nadomestljive vrednosti.

137 Ponazoritveni primer št. 9 prikazuje razkritja, ki jih zahtevata 134. in 135. člen.

PREHODNE DOLOČBE IN DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

138 [črtano]

139 Podjetje uporablja ta standard:

(a) za dobro ime in neopredmetena sredstva, pridobljene v poslovnih združitvah s pogodbenim datumom 31. marec 2004 ali pozneje, ter

(b) za vsa druga sredstva za naprej od začetka prvega letnega obdobja, ki se začne 31. marca 2004 ali pozneje.

140 Podjetjem, za katera velja 139. člen, se priporoča, da zahteve tega standarda uporabijo pred datumom začetka veljavnosti, določenim v 139. členu. Če podjetje uporabi ta standard pred navedenimi datumi začetka veljavnosti, od istega datuma uporablja tudi MSRP 3 in MRS 38 (kot je bil popravljen leta 2004).

140A Z MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* (kot je bil popravljen leta 2007) se je spremenila terminologija, ki se uporablja v vseh MSRP. Poleg tega so se spremenili 61., 120., 126. in 129. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) za zgodnejše obdobje, se te spremembe uporabljajo tudi za tako zgodnejše obdobje.

140B Z MSRP 3 (kot je bil popravljen leta 2008), so se spremenili 65., 81., 85. in 139. člen, črtali 91.–95. ter 138. člen in dodal Dodatek C. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MSRP 3 (popravljen leta 2008) za zgodnejše obdobje, se spremembe uporabljajo tudi za tako zgodnejše obdobje.

140C 134.(a) člen se je spremenil v okviru *Izboljšav MSRP*, izdanih maja 2008. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembo za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.

- 140D Z dokumentom *Nabavna vrednost naložbe v odvisno podjetje, skupaj obvladovano podjetje ali pridruženo podjetje* (spremembe MSRP 1 *Prva uporaba mednarodnih standardov računovodskega poročanja* in MRS 27), izdanim maja 2008, se je dodal 12.(h) člen. Podjetje uporablja to spremembo za naprej za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi s tem povezane spremembe iz 4. in 38.A člena MRS 27 za obdobje pred tem datumom, hkrati uporablja spremembo iz 12.(h) člena.
- 140E Z *Izboljšavami MSRP*, izdanimi aprila 2009, se je spremenil 80.(b) člen. Podjetje uporablja to spremembo za naprej za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2010 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembo za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 140F [črtano]
- 140G [črtano]
- 140H Z MSRP 10 in MSRP 11, izdanima maja 2011, so se spremenili 4. člen, naslov nad 12.(h) členom in 12.(h) člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 10 in MSRP 11.
- 140I Z MSRP 13, izdanim maja 2011, so se spremenili 5., 6., 12., 20., 22., 28., 78., 105., 111., 130. in 134. člen, črtali 25.–27. člen ter dodal 53.A člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 13.
- 140J Maja 2013 so se spremenili 130. in 134. člen ter naslov pred 138. členom. Podjetje uporablja te spremembe za nazaj za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Podjetje teh sprememb ne uporablja za obdobja (vključno s primerjalnimi obdobji), za katera ne uporablja tudi MSRP 13.
- 140K [črtano]
- 140L Z MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*, izdanim maja 2014, se je spremenil 2. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 15.
- 140M Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, so se spremenili 2., 4. in 5. člen ter črtali 140.F, 140.G in 140.K člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 9.
- 140N Z MSRP 17, ki je bil izdan maja 2017, se je spremenil 2. člen. Z dokumentom *Spremembe MSRP 17*, izdanim junija 2020, se je dodatno spremenil 2. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 17.
- RAZVELJAVITEV MRS 36 (IZDAN LETA 1998)
- 141 Ta standard nadomešča MRS 36 *Oslabitev sredstev* (izdan leta 1998).

Dodatek A

UPORABA TEHNIK SEDANJE VREDNOSTI ZA MERJENJE VREDNOSTI PRI UPORABI

Ta dodatek je sestavni del standarda. Podaja napotke glede uporabe tehnik sedanje vrednosti pri merjenju vrednosti pri uporabi. Čeprav se v teh napotkih uporablja izraz „sredstvo“, veljajo enako za skupino sredstev, ki tvori denar ustvarjajočo enoto.

Sestavine merjenja sedanje vrednosti

- A1 Naslednji elementi skupaj zajemajo ekonomske razlike med sredstvi:
- (a) ocena prihodnjega denarnega toka, ali v bolj zapletenih primerih, niza prihodnjih denarnih tokov, ki jih podjetje pričakuje iz tega sredstva;
  - (b) pričakovanja o možnih razlikah pri vrednosti ali časovnem okviru teh denarnih tokov;
  - (c) časovna vrednost denarja, ki jo predstavlja sedanja tržna netvegana obrestna mera;
  - (d) cena za prevzem negotovosti, povezane s sredstvom, in
  - (e) drugi dejavniki, včasih neugotovljivi (na primer nelikvidnost), ki bi jih udeleženci na trgu upoštevali pri določanju cene prihodnjih denarnih tokov, ki jih podjetje pričakuje iz tega sredstva.
- A2 Ta dodatek razlikuje med dvema metodama za izračun sedanje vrednosti, od katerih se lahko katera koli uporabi za oceno vrednosti sredstva pri uporabi, odvisno od okoliščin. Po „običajni“ metodi so prilagoditve za dejavnike (b)–(e), opisane v A1. členu, vgrajene v diskontno stopnjo. Po metodi „pričakovanega denarnega toka“ povzročijo dejavniki (b), (d) in (e) prilagoditve pri določanju pričakovanih denarnih tokov, prilagojenih tveganju. Ne glede na metodo, ki jo izbere podjetje za odražanje svojih pričakovanj o možnih razlikah pri vrednosti ali časovnem okviru prihodnjih denarnih tokov, pa bi moral rezultat odražati pričakovano sedanjo vrednost prihodnjih denarnih tokov, to je tehtano povprečje vseh možnih izidov.

Splošna načela

- A3 Tehnike, uporabljene pri ocenjevanju prihodnjih denarnih tokov in obrestnih mer, se bodo razlikovale od primera do primera, odvisno od okoliščin, ki vplivajo na zadevno sredstvo. Vendar pa naslednja splošna načela urejajo vsako uporabo tehnik sedanje vrednosti pri merjenju sredstev:
- (a) obrestne mere, uporabljene za diskontiranje denarnih tokov, bi morale odražati predpostavke, skladne s tistimi, ki veljajo za ocenjene denarne tokove. Sicer bi bil učinek nekaterih predpostavk upoštevan dvakrat ali pa prezrt. Na primer, diskontna stopnja v višini 12 % se lahko uporabi za pogodbene denarne tokove za dano posojilo. Ta stopnja odraža pričakovanja o prihodnjih neplačilih pri posojilih s posebnimi značilnostmi. Iste 12 % stopnje pa ne bi smeli uporabiti pri diskontiranju pričakovanih denarnih tokov, ker ti denarni tokovi že odražajo predpostavke o prihodnjih neplačilih;
  - (b) na ocenjene denarne tokove in diskontne stopnje ne bi smeli vplivati pristranskost in dejavniki, ki niso povezani z obravnavanim sredstvom. Na primer, namerno premajhno izkazovanje ocenjenih denarnih tokov, da bi povečali domnevno prihodnjo dobičkonosnost sredstva, uvaja pristranskost v merjenje;
  - (c) ocenjeni denarni tokovi ali diskontne stopnje bi morali odražati cel razpon možnih izidov in ne ene same najverjetnejše, najmanjše ali največje možne vrednosti.

Izračun sedanje vrednosti po običajni metodi in po metodi pričakovanega denarnega toka*Običajna metoda*

- A4 Pri izračunu sedanje vrednosti za namen računovodenja se običajno uporabljata en sam niz pričakovanih denarnih tokov in ena sama diskontna stopnja, pogosto opisana kot „stopnja, sorazmerna s tveganjem“. Običajna metoda dejansko predvideva, da lahko dogovor o eni sami diskontni stopnji vključuje vsa pričakovanja o prihodnjih denarnih tokovih in ustrezno premijo za tveganje. Zato običajna metoda največji poudarek namenja izbiri diskontne stopnje.

- A5 V nekaterih okoliščinah, na primer tistih, v katerih je mogoče primerljiva sredstva opazovati na trgu, je običajna metoda razmeroma enostavna za uporabo. Za sredstva s pogodbenimi denarnimi tokovi je to skladno z načinom, na katerega udeleženci na trgu opisujejo sredstva, kot na primer „12-odstotna obveznica“.
- A6 Vendar pa običajna metoda morda ne more ustrezno rešiti nekaterih zapletenih problemov merjenja, kot je merjenje nefinančnih sredstev, za katera ne obstaja trg za konkretno postavko sredstva ali pa sploh ne obstaja primerljiva postavka sredstva. Ustrezno iskanje „stopnje, sorazmerne s tveganjem“, pa zahteva analizo najmanj dveh postavk – sredstva, ki obstaja na trgu in ima opazovano obrestno mero, in sredstva, ki se meri. Ustrezna diskontna stopnja za denarne tokove, ki se merijo, se mora izpeljati iz obrestne mere, ki jo je mogoče opazovati pri tem drugem sredstvu. Za takšno izpeljavo morajo biti lastnosti denarnih tokov tega drugega sredstva podobne lastnostim sredstva, ki se meri. Zato je treba pri merjenju ravnati tako:
- določiti niz denarnih tokov, ki se bodo diskontirali;
  - določiti drugo sredstvo na trgu, za katerega je videti, da ima podobne lastnosti denarnih tokov;
  - primerjati niza denarnih tokov iz teh dveh sredstev za zagotovitev, da sta podobna (na primer, ali sta oba niza pogodbenih denarnih tokov, ali pa je eden od njiju niz pogodbenih in drugi niz ocenjenih denarnih tokov?);
  - oceniti, ali eno sredstvo vsebuje takšen element, ki ni prisoten v drugem sredstvu (na primer, je eno manj likvidno kot drugo?), in
  - oceniti, ali se bosta oba niza denarnih tokov obnašala (spreminjala) na podoben način tudi v spreminjajočih ekonomskih okoliščinah.

Metoda pričakovanega denarnega toka

- A7 Metoda pričakovanega denarnega toka je v nekaterih okoliščinah učinkovitejše orodje za merjenje kot običajna metoda. Pri oblikovanju meritve upošteva metoda pričakovanega denarnega toka vsa pričakovanja glede možnih denarnih tokov namesto enega samega najbolj verjetnega denarnega toka. Denarni tok bi lahko bil na primer 100 DE, 200 DE ali 300 DE z verjetnostjo 10 %, 60 % oziroma 30 %. Pričakovani denarni tok je 220 DE. Metoda pričakovanega denarnega toka se tako razlikuje od običajne metode, ker je osredotočena na neposredno analizo zadevnih denarnih tokov in na bolj izrecne trditve iz predpostavk, uporabljenih pri merjenju.
- A8 Metoda pričakovanega denarnega toka tudi omogoča uporabo tehnik sedanje vrednosti, kadar je časovni okvir denarnih tokov negotov. Na primer, denarni tok 1 000 DE se lahko prejme v enem letu, dveh letih ali treh letih z verjetnostjo 10 %, 60 % oziroma 30 %. Spodnji primer kaže izračun pričakovane sedanje vrednosti v takšnih okoliščinah.

Sedanja vrednost 1 000 DE v 1 letu po 5 %	952,38 DE	
Verjetnost	10,00 %	95,24 DE
Sedanja vrednost 1 000 DE v 2 letih po 5,25 %	902,73 DE	
Verjetnost	60,00 %	541,64 DE
Sedanja vrednost 1 000 DE v 3 letih po 5,50 %	851,61 DE	
Verjetnost	30,00 %	255,48 DE
Pričakovana sedanja vrednost		892,36 DE

- A9 Pričakovana sedanja vrednost v znesku 892,36 DE se razlikuje od najboljše ocene, pridobljene po običajni metodi, v znesku 902,73 DE (60-odstotna verjetnost). Običajen izračun sedanje vrednosti, uporabljen v tem primeru, zahteva odločitev o tem, kateri možni časovni okvir denarnih tokov uporabiti, in tako ne bi odražal verjetnosti drugih časovnih okvirov. To je zato, ker diskontna stopnja v običajnem izračunu sedanje vrednosti ne more odražati negotovosti pri časovnih okvirih.
- A10 Uporaba verjetnosti je bistvena sestavina metode pričakovanega denarnega toka. Obstaja pa vprašanje o tem, ali pripisovanje verjetnosti takšnim, v veliki meri subjektivnim ocenam nakazuje večjo natančnost, kot pa dejansko obstaja. Vendar pravilna uporaba običajne metode (kot je opisana v A6. členu) zahteva iste ocene in subjektivnost, ne da bi se zagotovila preglednost izračuna, ki jo omogoča metoda pričakovanega denarnega toka.
- A11 Mnoge ocene, ki jih je razvila sedanja praksa, neformalno že vključujejo elemente pričakovanih denarnih tokov. Od računovodij se tudi pogosto zahteva, da izmerijo sredstvo le z omejenimi informacijami o verjetnosti možnih denarnih tokov. Na primer, računovodja se lahko znajde v naslednjih okoliščinah:
- (a) ocenjeni znesek je med 50 DE in 250 DE, vendar nobena vrednost v tem razponu ni bolj verjetna kot katera koli druga vrednost. Na podlagi te omejene informacije je pričakovani denarni tok $150 \text{ DE } [(50 + 250)/2]$;
  - (b) ocenjeni znesek je med 50 DE in 250 DE, in najbolj verjetna vrednost je 100 DE. Vendar pa ni znana verjetnost, ki se pripisuje vsaki od teh vrednosti. Na podlagi te omejene informacije je pričakovani denarni tok $133,33 \text{ DE } [(50 + 100 + 250)/3]$;
  - (c) ocenjena vrednost bo 50 DE (10-odstotna verjetnost), 250 DE (30-odstotna verjetnost) ali 100 DE (60-odstotna verjetnost). Na podlagi te omejene informacije je pričakovani denarni tok $140 \text{ DE } [(50 \times 0,10) + (250 \times 0,30) + (100 \times 0,60)]$.
- V vsakem primeru pričakovani denarni tok verjetno zagotavlja boljšo oceno vrednosti pri uporabi kot najmanjša, najbolj verjetna ali največja vrednost sama zase.
- A12 Uporaba metode pričakovanega denarnega toka je odvisna od omejitve razmerja med stroški in zaslužki. V nekaterih primerih lahko ima podjetje dostop do obsežnih podatkov in lahko razvije mnogo scenarijev denarnih tokov. V drugih primerih pa podjetje ne more razviti več kot samo splošnih trditve o spremenljivosti denarnih tokov, ne da bi imelo pri tem znatne stroške. Podjetje mora doseči ravnotežje med stroški pridobitve dodatnih informacij in dodatno zanesljivostjo, ki jo bodo te informacije prispevale k merjenju.
- A13 Nekateri trdijo, da so metode pričakovanega denarnega toka neustrezne za merjenje ene same postavke ali postavke z omejenim številom možnih izidov. Za primer ponujajo sredstvo z dvema možnima izidoma: 90-odstotna verjetnost, da bo denarni tok 10 DE, in 10-odstotna verjetnost, da bo denarni tok 1 000 DE. Pripominjajo, da je pričakovani denarni tok v tem primeru 109 DE, in kritizirajo tak rezultat, saj naj ne bi predstavljal nobene dejanske vrednosti, ki bo na koncu plačana.
- A14 Trditve, ko je pravkar opisana, so odraz temeljnega nestrinjanja s ciljem merjenja. Če je cilj zbiranje stroškov, ki bodo nastali, potem pričakovani denarni tokovi morda ne bodo prikazali reprezentativno točne ocene pričakovanih stroškov. Ta standard pa se ukvarja z merjenjem nadomestljive vrednosti sredstva. V tem primeru ni verjetno, da bo nadomestljiva vrednost sredstva 10 DE, tudi če je to najverjetnejši denarni tok. To je zato, ker meritev v znesku 10 DE ne vključuje negotovosti denarnega toka pri merjenju sredstva. Namesto tega je negotov denarni tok prikazan tako, kot da je gotov denarni tok. Nobeno razumno podjetje ne bi prodalo sredstva s takšnimi lastnostmi za 10 DE.

Diskontna stopnja

- A15 Ne glede na to, katero metodo bo podjetje uporabilo pri merjenju vrednosti sredstva pri uporabi, pa obrestne mere, uporabljene pri diskontiranju denarnih tokov, ne bi smele odražati tveganj, za katera so bili prilagojeni ocenjeni denarni tokovi. Sicer bi bil učinek nekaterih predpostavk dvakrat upoštevan.

- A16 Če se mera za določeno sredstvo ne more pridobiti neposredno na trgu, podjetje za oceno diskontne stopnje uporablja nadomestke. Namen je pridobitev kar najnatančnejše tržne ocene:
- (a) časovne vrednosti denarja za obdobja do konca dobe koristnosti sredstva in
  - (b) dejavnikov (b), (d) in (e), opisanih v A1. členu, kolikor niso povzročili prilagoditev pri določanju ocenjenih denarnih tokov.
- A17 Na začetku lahko podjetje pri oblikovanju takšne ocene upošteva naslednje mere:
- (a) tehtane povprečne stroške dolgoročnega financiranja v podjetju, ugotovljene z uporabo metod, kot je model ocenjevanja kapitalskih naložb (CAPM);
  - (b) predpostavljeno obrestno mero za izposojanje podjetja; in
  - (c) druge tržne mere za izposojanje.
- A18 Vendar pa je treba te mere prilagoditi, da bi:
- (a) odražale, kako bi trg ocenil posebna tveganja, povezana z ocenjenimi denarnimi tokovi sredstva, in
  - (b) se izključila tveganja, ki niso relevantna za ocene denarnih tokov tega sredstva ali za katera so bile prilagojene ocene prihodnjega denarnega toka.
- Upoštevati je treba tveganja, kot so tveganje, značilno za državo, v kateri se posluje (deželno tveganje), valutno tveganje in tveganje spremembe cen.
- A19 Diskontna stopnja je neodvisna od strukture dolgoročnega financiranja podjetja in načina, kako je podjetje financiralo nakup sredstva, ker prihodnji denarni tokovi, ki se pričakujejo od sredstva, niso odvisni od načina, kako je podjetje financiralo nakup sredstva.
- A20 55. člen zahteva, da je uporabljena diskontna stopnja pred obdavčitvijo. Če je podlaga, uporabljena za oceno diskontne stopnje, stanje po obdavčitvi, jo je treba prilagoditi, da odraža stanje pred obdavčitvijo.
- A21 Za oceno vrednosti pri uporabi podjetje praviloma uporabi enotno diskontno stopnjo. Vendar za različna prihodnja obdobja uporablja različne diskontne stopnje, če je vrednost pri uporabi občutljiva na razlike med tveganji v različnih obdobjih ali na časovno strukturo obrestnih mer.

Dodatek C

PREIZKUS OSLABITVE DENAR USTVARJAJOČIH ENOT Z DOBRIM IMENOM IN NEOBLADUJOČIMI DELEŽI

Ta dodatek je sestavni del standarda.

C1 V skladu z MSRP 3 (kot je bil popravljen leta 2008) prevzemnik meri in pripozna dobro ime na datum prevzema kot presežek zneska iz točke (a) nad zneskom iz točke (b) spodaj:

(a) vsote:

(i) prenesenega nadomestila, izmerjenega v skladu z MSRP 3, ki ponavadi zahteva pošteno vrednost na datum prevzema,

(ii) zneska neobvladujočega deleža v prevzetem podjetju, merjenega v skladu z MSRP 3, in

(iii) pri poslovni združitvi, izvedeni v več fazah, poštene vrednosti prejšnjega prevzemnikovega deleža v lastniškem kapitalu prevzetega podjetja na datum prevzema;

(b) razlike med zneskom razpoznavnih pridobljenih sredstev in zneskom razpoznavnih prevzetih obveznosti na datum prevzema, izmerjenih v skladu z MSRP 3.

Razporeditev dobrega imena

C2 80. člen tega standarda zahteva, da se dobro ime, pridobljeno v poslovni združitvi, dodeli vsaki prevzemnikovi denar ustvarjajoči enoti ali skupini takšnih enot, za katere se pričakuje, da bodo imele koristi od sinergij združitve, ne glede na to, ali so druga sredstva ali obveznosti prevzetega podjetja pripisana tem enotam ali skupinam enot. Možno je, da bodo nekatere sinergije, ki so posledica poslovne združitve, razporejene na denar ustvarjajočo enoto, v kateri neobvladujoči delež nima deleža.

Preizkus oslabitve

C3 Preizkus oslabitve vključuje primerjanje nadomestljive vrednosti denar ustvarjajoče enote s knjigovodsko vrednostjo denar ustvarjajoče enote.

C4 Če podjetje meri neobvladujoče deleže kot svoj sorazmerni delež v čistih razpoznavnih sredstvih odvisnega podjetja na datum prevzema in ne po pošteni vrednosti, se dobro ime, ki se lahko pripiše neobvladujočim deležem, vključi v nadomestljivo vrednost ustrezne denar ustvarjajoče enote, vendar ni pripoznano v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja. Zaradi tega podjetje knjigovodsko vrednost dobrega imena, razporejenega na enoto, oceni tako, da vključuje dobro ime, ki se lahko pripiše neobvladujočemu deležu. Ta prilagojena knjigovodska vrednost se nato primerja z nadomestljivo vrednostjo enote, da bi ugotovili, ali je denar ustvarjajoča enota oslabljena.

Razporejanje izgube zaradi oslabitve

C5 104. člen zahteva, da se vsa ugotovljena izguba zaradi oslabitve razporedi najprej, da se zmanjša knjigovodska vrednost dobrega imena, razporejenega na enoto, in potem na druga sredstva enote, sorazmerno na podlagi knjigovodske vrednosti vsakega sredstva v tej enoti.

C6 Če je odvisno podjetje ali del odvisnega podjetja z neobvladujočim deležem samo denar ustvarjajoča enota, se izguba zaradi oslabitve razporedi med obvladujoče podjetje in neobvladujoči delež na enaki podlagi, kot se razporeja poslovni izid.

- C7 Če je odvisno podjetje ali del odvisnega podjetja z neobvladujočim deležem del večje denar ustvarjajoče enote, se izgube zaradi oslabitve dobrega imena razporedijo na dele denar ustvarjajoče enote, ki imajo neobvladujoči delež, in dele, ki ga nimajo. Izgube zaradi oslabitve je treba razporediti na dele denar ustvarjajoče enote na podlagi:
- (a) sorazmernih delov knjigovodskih vrednosti dobrega imena pred oslabitvijo, v obsegu, v katerem se oslabitev nanaša na dobro ime v denar ustvarjajoči enoti, in
  - (b) sorazmernih delov knjigovodskih vrednosti čistih razpoznavnih sredstev pred oslabitvijo v obsegu, v katerem se oslabitev nanaša na razpoznavna sredstva v denar ustvarjajoči enoti. Vsaka takšna oslabitev se razporedi na del sredstev vsake enote sorazmerno na podlagi knjigovodske vrednosti vsakega dela sredstev.
- V tistih delih, v katerih ima podjetje neobvladujoči delež, se izguba zaradi oslabitve razporedi med obvladujoče podjetje in neobvladujoči delež na enaki podlagi, kot se razporeja poslovni izid.
- C8 Če se izguba zaradi oslabitve, ki se lahko pripiše neobvladujočemu deležu, nanaša na dobro ime, ki ni pripoznano v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja (glej C4. člen), se ta oslabitev ne pripozna kot izguba zaradi oslabitve dobrega imena. V takšnih primerih se kot izguba zaradi oslabitve dobrega imena pripozna samo izguba zaradi oslabitve, ki se nanaša na dobro ime, razporejeno na obvladujoče podjetje.
- C9 Ponazoritveni primer št. 7 prikazuje preizkus oslabitve denar ustvarjajoče enote z dobrim imenom, ki ni v popolni lasti.

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 37

Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva

CILJ

Cilj tega standarda je zagotoviti, da se pri rezervacijah, pogojnih obveznostih in pogojnih sredstvih uporabljajo ustrezna merila za pripoznanje in podlage za merjenje ter da je v pojasnilih razkritih dovolj informacij, da lahko uporabniki razumejo njihovo naravo, časovni okvir in zneske.

PODROČJE UPORABE

- 1 **Ta standard uporabljajo vsa podjetja za računovodenje rezervacij, pogojnih obveznosti in pogojnih sredstev razen tistih:**
  - (a) ki izhajajo iz neizpolnjenih pogodb, razen če je pogodba kočljiva, in
  - (b) [črtano]
  - (c) za katere velja kak drug standard.
- 2 Ta standard se ne uporablja za finančne instrumente (vključno s poroštvi), ki spadajo v področje uporabe MSRP 9 *Finančni instrumenti*.
- 3 Neizpolnjene pogodbe so pogodbe, pri katerih nobena stranka ni izpolnila svojih obvez ali pa sta obe stranki svoje obveze izpolnili delno in v enakem obsegu. Ta standard se ne uporablja za neizpolnjene pogodbe, razen če so kočljive.
- 4 [črtano]
- 5 Če kak drug standard obravnava določeno vrsto rezervacij, pogojnih obveznosti ali pogojnih sredstev, podjetje uporablja tisti standard namesto tega. Na primer, nekatere vrste rezervacij obravnavajo standardi o:
  - (a) [črtano]
  - (b) davku od dohodka (glej MRS 12 *Davek od dohodka*);
  - (c) najemih (glej MSRP 16 *Najemi*). Vendar pa se ta standard uporablja za vsak najem, ki postane kočljiv pred datumom začetka najema, kot je opredeljen v MSRP 16. Ta standard se uporablja za kratkoročne najeme in najeme, pri katerih je sredstvo, ki je predmet najema, majhne vrednosti, in ki se računovodsko obravnavajo v skladu s 6. členom MSRP 16 ter so postali kočljivi;
  - (d) zaslužkih zaposlenih (glej MRS 19 *Zasluzki zaposlenih*);
  - (e) zavarovalnih pogodbah in drugih pogodbah, ki spadajo v področje uporabe MSRP 17 *Zavarovalne pogodbe*;
  - (f) pogojnem nadomestilu prevzemnika v poslovni združitvi (glej MSRP 3 *Poslovne združitve*); in
  - (g) prihodkih iz pogodb s kupci (glej MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*). Vendar, ker MSRP 15 ne vsebuje nobenih specifičnih zahtev za obravnavo pogodb s kupci, ki so kočljive ali bodo to postale, se v takih primerih uporablja ta standard.

- 6 [črtano]
- 7 Ta standard opredeljuje rezervacije kot obveznosti z negotovim časovnim okvirom ali zneskom. V nekaterih državah se izraz „rezervacija“ uporablja tudi v povezavi s postavkami, kot so amortizacija, oslabitev sredstev in dvomljivi dolgovi; to so uskladitve knjigovodskih vrednosti sredstev in jih ta standard ne obravnava.
- 8 Drugi standardi določajo, ali se izdatki obravnavajo kot sredstva ali kot odhodki. Tega ta standard ne obravnava. Tako ta standard niti ne prepoveduje niti ne zahteva usredstvenja stroškov, ki se pripoznajo, ko se oblikuje rezervacija.
- 9 Ta standard se uporablja za rezervacije za prestrukturiranje (tudi ustavljeno poslovanje). Kadar prestrukturiranje ustreza opredelitvi ustavljenega poslovanja, lahko MSRP 5 *Nekratkoročna sredstva v posesti za prodajo in ustavljeno poslovanje* zahteva dodatna razkritja.

OPREDELITVE POJMOV

10 V tem standardu se uporabljajo naslednji izrazi, katerih pomen je natančno določen:

Rezervacija je obveznost z negotovim časovnim okvirom ali zneskom.

Obveznost ⁽²³⁾ je sedanja obveza podjetja, ki izhaja iz preteklih dogodkov, njena poravnava pa bo po pričakovanju povzročila odtok tistih dejavnikov, iz katerih izvirajo gospodarske koristi, iz podjetja.

Obvezujoč dogodek je dogodek, ki povzroči pravno ali posredno obvezo, zaradi katere podjetje nima nobene druge realne možnosti, kot da takšno obvezo poravnava.

Pravna obveza je obveza, ki izhaja iz:

(a) pogodbe (iz njenih izrecnih ali posrednih določb);

(b) zakonov ali

(c) drugih pravnih predpisov.

Posredna obveza je obveza, ki izhaja iz dejanj podjetja, pri katerih:

(a) podjetje drugim osebam na v preteklosti ustaljen način, z objavo usmeritev ali z dovolj natančno sprotno izjavo nakaže, da bo sprejelo nekatere obveznosti, in

(b) na tej podlagi povzroči utemeljeno pričakovanje teh drugih oseb, da bo te obveznosti izpolnilo.

Pogojna obveznost je:

(a) možna obveza, ki izhaja iz preteklih dogodkov in katere obstoj bosta potrdila samo nastop ali odsotnost enega ali več negotovih prihodnjih dogodkov, nad katerimi podjetje nima popolnega nadzora, ali

⁽²³⁾ Opredelitev obveznosti v tem standardu ni bila spremenjena po reviziji opredelitve obveznosti v *Temeljnem okviru za računovodsko poročanje*, izdanem leta 2018.

(b) sedanja obveza, ki izhaja iz preteklih dogodkov, vendar se ne pripozna, ker:

(i) ni verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, iz katerih izvirajo gospodarske koristi, ali

(ii) zneska obveze ni mogoče izmeriti dovolj zanesljivo.

Pogojno sredstvo je možno sredstvo, ki izhaja iz preteklih dogodkov in katerega obstoj bosta potrdila samo nastop ali odsotnost enega ali več negotovih prihodnjih dogodkov, nad katerimi podjetje nima popolnega nadzora.

Kočljiva pogodba je pogodba, pri kateri neizogibni stroški izpolnjevanja pogodbenih obvez presegajo gospodarske koristi, ki se pričakujejo od nje.

Prestrukturiranje je program, ki ga načrtuje in obvladuje poslovodstvo ter pomembno spreminja bodisi:

(a) obseg poslovanja, s katerim se ukvarja podjetje, bodisi

(b) način vodenja tega poslovanja.

Rezervacije in druge obveznosti

11 Rezervacije je mogoče razlikovati od drugih obveznosti, kot so obveznosti do dobaviteljev in vnaprej vračunane obveznosti, ker so negotove glede časa ali zneska prihodnjega izdatka, potrebnega za poravnavo. Za primerjavo:

(a) obveznosti do dobaviteljev so obveznosti plačati blago ali storitve, prejete oziroma dobavljene ter zaračunane ali formalno dogovorjene z dobaviteljem; in

(b) vnaprej vračunane obveznosti so obveznosti plačati blago ali storitve, prejete oziroma dobavljene, a še ne plačane, zaračunane ali formalno dogovorjene z dobaviteljem, tudi zneski, ki pripadajo zaposlenim (na primer zneski, povezani z vnaprejšnjim vračunavanjem plač za čas dopusta). Čeprav je včasih treba oceniti znesek ali čas vnaprej vračunanih obveznosti, je na splošno njihova negotovost precej manjša kot pri rezervacijah.

O vnaprej vračunanih obveznostih se pogosto poroča kot o delu obveznosti do dobaviteljev in drugih obveznosti, medtem ko se o rezervacijah poroča ločeno.

Razmerje med rezervacijami in pogojnimi obveznostmi

12 V splošnem smislu so vse rezervacije pogojne, ker so negotove glede časa ali zneska. Vendar se v tem standardu izraz „pogojen“ uporablja za obveznosti in sredstva, ki niso pripoznana, ker bosta njihov obstoj potrdila šele nastop ali odsotnost enega ali več negotovih prihodnjih dogodkov, nad katerimi podjetje nima popolnega nadzora. Poleg tega se izraz „pogojna obveznost“ uporablja za obveznosti, ki ne zadoščajo merilom za pripoznanje.

13 Ta standard razlikuje med:

(a) rezervacijami, ki se pripoznajo kot obveznosti (ob predpostavki, da jih je mogoče zanesljivo oceniti), ker so sedanje obveze in je verjetno, da bo za njihovo poravnavo potreben odtok dejavnikov, iz katerih izvirajo gospodarske koristi, in

(b) pogojnimi obveznostmi, ki se ne pripoznajo kot obveznosti, ker so bodisi:

(i) možne obveze, saj bo šele treba potrditi, ali ima podjetje sedanjo obvezo, ki bi lahko povzročila odtok dejavnikov, iz katerih izvirajo gospodarske koristi, bodisi

- (ii) sedanje obveze, ki ne zadoščajo merilom za pripoznanje po tem standardu (ker bodisi ni verjetno, da bo pri njihovi poravnavi potreben odtok dejavnikov, iz katerih izvirajo gospodarske koristi, bodisi ni mogoče dovolj zanesljivo oceniti njihovega zneska).

PRIPOZNAVANJE

Rezervacije

14 Rezervacija se pripozna, kadar:

(a) ima podjetje sedanjo obvezo (pravno ali posredno), ki je posledica preteklega dogodka;

(b) je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, iz katerih izvirajo gospodarske koristi, in

(c) je mogoče zanesljivo oceniti znesek obveze.

Če ti pogoji niso izpolnjeni, se rezervacija ne pripozna.

Sedanja obveza

15 V redkih primerih ni jasno, ali obstaja sedanja obveza. V takšnih primerih je treba šteti, da pretekli dogodek povzroči sedanjo obvezo, če je ob upoštevanju vseh razpoložljivih dokazov bolj verjetno kot ne, da na koncu obdobja poročanja obstaja sedanja obveza.

16 V skoraj vseh primerih je jasno, ali je pretekli dogodek povzročil sedanjo obvezo. V redkih primerih, na primer pri sodnih postopkih, je lahko sporno, ali je prišlo do nekaterih dogodkov in ali je njihova posledica sedanja obveza. V takšnem primeru podjetje ugotovi, ali na koncu obdobja poročanja obstaja sedanja obveza, pri čemer upošteva vse razpoložljive dokaze, tudi na primer mnenje strokovnjakov. Med obravnavanimi dokazi so vsi dodatni dokazi, ki izhajajo iz dogodkov po obdobju poročanja. Na podlagi takšnih dokazov podjetje:

(a) pripozna rezervacijo (če je zadoščeno merilom za pripoznanje), kadar je bolj verjetno kot ne, da na koncu obdobja poročanja obstaja sedanja obveza, in

(b) razkrije pogojno obveznost, kadar je bolj verjetno, da na koncu obdobja poročanja ne obstaja sedanja obveza, razen če je odtok dejavnikov, iz katerih izvirajo gospodarske koristi, malo verjeten (glej 86. člen).

Pretekli dogodek

17 Pretekli dogodek, ki privede do sedanje obveze, se imenuje obvezujoč dogodek. Da je dogodek obvezujoč, podjetje ne sme imeti nobenih drugih realnih možnosti, kot da poravna obvezo, ki jo je povzročil dogodek. Tako je le:

(a) kadar poravnavo obveze zahteva zakon ali

(b) v primeru posredne obveze, kadar dogodek (ki je lahko dejanje podjetja) povzroči utemeljeno pričakovanje drugih oseb, da bo podjetje izpolnilo obvezo.

18 Računovodski izkazi obravnavajo finančni položaj podjetja na koncu obdobja poročanja in ne možnega položaja v prihodnosti. Zato se ne pripozna nobena rezervacija za stroške, ki bodo potrebni v zvezi s poslovanjem v prihodnosti. V izkazu finančnega položaja podjetja se pripoznajo le obveznosti, ki obstajajo na koncu obdobja poročanja.

- 19 Kot rezervacije se pripoznajo le tiste obveze, ki izhajajo iz preteklih dogodkov in obstajajo neodvisno od prihodnjega ravnanja podjetja (tj. prihodnjega vodenja poslov). Takšne obveze so na primer kazni ali stroški odpravljanja nezakonito povzročene škode v okolju, ki ne glede na prihodnje ravnanje podjetja ob poravnavi privedejo do odtoka dejavnikov, iz katerih izvirajo gospodarske koristi. Podobno pripozna podjetje rezervacijo za stroške razgradnje rafinerijskih naprav ali jedrske elektrarne v obsegu, v katerem je podjetje obvezano odpraviti že nastalo škodo. Nasprotno lahko podjetje zaradi komercialnih pritiskov ali zakonskih zahtev namerava ali mora prevzeti izdatke za delovanje na poseben način v prihodnosti (na primer z vpeljavo dimnih filtrov pri nekaterih vrstah tovarn). Ker se podjetje lahko izogne prihodnjim izdatkom s svojim prihodnjim ravnanjem, na primer s spremembo načina delovanja, nima za takšne prihodnje izdatke nobene sedanje obveze in ne pripozna nobene rezervacije.
- 20 Obveza vedno vključuje drugo osebo, do katere obstaja. Vendar ni treba navesti identitete take osebe, saj lahko dejansko obveza obstaja tudi do splošne javnosti. Ker obveza vedno vključuje zavezo do druge osebe, sledi, da odločitev poslovodstva ali upravnega odbora ne povzroči posredne obveze na koncu obdobja poročanja, razen če je bila odločitev pred koncem obdobja poročanja sporočena zadevnim osebam, in to dovolj natančno, da povzroči njihovo utemeljeno pričakovanje, da bo podjetje izpolnilo svoje obveznosti.
- 21 Dogodek, ki ne povzroči obveze takoj, jo lahko povzroči pozneje zaradi spremembe zakona ali ker kako dejanje (na primer dovolj natančna javna izjava) podjetja povzroči posredno obvezo. Na primer ko je povzročena škoda okolju, morda ni nikakršne obveze za odpravo posledic. Povzročitev škode pa postane obvezujoč dogodek, če nov zakon zahteva odpravo obstoječe škode ali če podjetje javno sprejme odgovornost za odpravo na način, ki povzroči posredno obvezo.
- 22 Kadar je podrobnosti predloženega novega zakona šele treba dodelati, obveza nastane samo, če je res gotovo, da bo zakon sprejet v predlagani obliki. Za potrebe tega standarda se takšna obveza obravnava kot pravna obveza. Razlike v okoliščinah sprejemanja zakonov onemogočajo podrobnejšo opredelitev posameznega dogodka, katerega posledica je gotovost glede sprejetja zakona. V številnih primerih ni mogoče biti povsem gotov o sprejetju zakona, dokler ni sprejet.

Verjeten odtok dejavnikov, iz katerih izvirajo gospodarske koristi

- 23 Da se obveznost lahko pripozna, mora ne samo obstajati sedanja obveza, temveč mora tudi biti verjeten odtok dejavnikov, iz katerih izvirajo gospodarske koristi, za poravnavo te obveze. Za namene tega standarda ⁽²⁴⁾ se šteje odtok dejavnikov ali drug dogodek za verjetnega, kadar je bolj verjetno kot ne, da se bo pojavil, tj. če je verjetnost, da bo do dogodka prišlo, večja kot verjetnost, da ne bo. Kadar obstoj sedanje obveze ni verjeten, podjetje razkrije pogojno obveznost, razen če je verjetnost odtoka dejavnikov, iz katerih izvirajo gospodarske koristi, zelo majhna (glej 86. člen).
- 24 Kadar obstaja več podobnih obvez (na primer jamstev za proizvode ali podobnih pogodb), se verjetnost, da bo pri poravnavi potreben odtok, ugotovi ob upoštevanju skupine obvez kot celote. Čeprav je verjetnost odtokov za katero koli postavko lahko majhna, je precej verjetno, da bodo nekateri odtoki dejavnikov potrebni pri poravnavi skupine obvez kot celote. V takšnem primeru se pripozna rezervacija (če je zadoščeno drugim merilom za njeno pripoznanje).

Zanesljiva ocena obveze

- 25 Uporaba ocen je pomemben del pripravljanja računovodskih izkazov in ne zmanjšuje njihove zanesljivosti. To še zlasti velja pri rezervacijah, ki so po svoji naravi bolj negotove kot večina drugih postavk v izkazu finančnega položaja. Razen v skrajno redkih primerih lahko podjetje določi razpon možnih izidov in tako pride do ocene obveze, ki jo lahko dovolj zanesljivo uporabi pri pripoznanju rezervacije.
- 26 V skrajno redkih primerih, ko niso možne zanesljive ocene, obstaja obveznost, ki je ni mogoče pripoznati. Takšna obveznost se razkrije kot pogojna obveznost (glej 86. člen).

⁽²⁴⁾ Pojasnjevanje izraza „verjeten“ v tem standardu z „bolj verjetno kot ne“ ne velja nujno tudi v drugih standardih.

Pogojne obveznosti**27 Podjetje ne pripozna pogojne obveznosti.**

- 28 Pogojna obveznost se razkrije, kot zahteva 86. člen, razen če je verjetnost odtoka dejavnikov, iz katerih izvirajo gospodarske koristi, zelo majhna.
- 29 Kadar je podjetje solidarno odgovorno za obvezo, se tisti del obveze, za katerega se pričakuje, da ga bodo izpolnile druge osebe, obravnava kot pogojna obveznost. Podjetje pripozna rezervacijo za tisti del obveze, za katerega je verjeten odtok dejavnikov, iz katerih izvirajo gospodarske koristi, razen v skrajno redkih okoliščinah, ko ni mogoča zanesljiva ocena.
- 30 Pogojne obveznosti se lahko razvijajo v nasprotju z začetnimi pričakovanji. Zato se nenehno ocenjujejo, da bi ugotovili, ali je odtok dejavnikov, iz katerih izvirajo gospodarske koristi, postal verjeten. Če potrebnost odtoka prihodnjih gospodarskih koristi postane verjetna pri postavki, ki je bila prej obravnavana kot pogojna obveznost, se pripozna rezervacija v računovodskih izkazih obdobja, v katerem se spremeni verjetnost (razen v skrajno redkih okoliščinah, ko ni mogoča nobena zanesljiva ocena).

Pogojno sredstvo**31 Podjetje ne pripozna pogojnega sredstva.**

- 32 Pogojna sredstva navadno izhajajo iz nenačrtovanih ali drugih nepričakovanih dogodkov, ki omogočajo pritek gospodarskih koristi v podjetje. Taka je na primer terjatev, ki jo podjetje uveljavlja s sodnimi postopki, ko je izid negotov.
- 33 Pogojna sredstva se ne pripoznavajo v računovodskih izkazih, ker bi to lahko povzročilo pripoznanje prihodkov, ki ne bodo nikoli realizirani. Če pa postane realizacija prihodkov praktično gotova, zadevno sredstvo ni pogojno sredstvo in ga je ustrezno pripoznati.
- 34 Pogojno sredstvo se razkrije, kot zahteva 89. člen, kadar je pritek gospodarskih koristi verjeten.
- 35 Pogojna sredstva se nenehno ocenjujejo, da se razvoj dogodkov ustrezno odraža v računovodskih izkazih. Če je pritek gospodarskih koristi praktično gotov, se sredstva in z njimi povezan prihodek pripoznajo v računovodskih izkazih obdobja, v katerem pride do spremembe. Če je pritek gospodarskih koristi postal verjeten, podjetje razkrije pogojno sredstvo (glej 89. člen).

MERJENJE

Najboljša ocena

- 36 Znesek, pripoznan kot rezervacija, je najboljša ocena izdatkov, potrebnih za poravnavo sedanje obveze, na koncu obdobja poročanja.**
- 37 Najboljša ocena izdatkov, potrebnih za poravnavo sedanje obveze, je znesek, ki bi ga podjetje utemeljeno plačalo za poravnavo obveze na koncu obdobja poročanja ali ga na ta dan preneslo na tretjo osebo. Pogosto ni mogoče ali pa je predrago poravnati ali prenesti obvezo na koncu obdobja poročanja. Vendar ocena zneska, ki bi ga podjetje utemeljeno plačalo za poravnavo ali prenos obveze, najbolje ocenjuje izdatke, potrebne za poravnavo sedanje obveze, na koncu obdobja poročanja.
- 38 Poslovodstvo podjetja oceni izid in finančni učinek s presojo, podprto z izkušnjami iz podobnih transakcij, in v nekaterih primerih s poročili neodvisnih strokovnjakov. Med obravnavanimi dokazi so vsi dodatni dokazi, ki izhajajo iz dogodkov po koncu obdobja poročanja.

- 39 Negotovosti v zvezi z zneskom, ki naj bi se pripoznal kot rezervacija, se obravnavajo različno, v skladu z okoliščinami. Kadar merjena rezervacija vključuje veliko število postavk, se obveza oceni s tehtanjem vseh možnih izidov z verjetnostmi, povezanimi z njimi. Ta statistična metoda ocenjevanja se imenuje „pričakovana vrednost“. Rezervacija je potemtakem različna, odvisno od tega, ali je verjetnost izgube danega zneska na primer 60 % ali 90 %. Če obstaja neprekinjen razpon možnih izidov in je vsaka točka v tem razponu enako verjetna kot katera druga, se uporabi srednja točka v razponu.

Primer

Podjetje prodaja blago z garancijo, da kupcem krije stroške popravil vseh tovarniških napak, ki postanejo vidne v prvih šestih mesecih po nakupu. Če bi v vseh prodanih proizvodih odkrili manjše napake, bi znašali stroški popravil 1 milijon. Če bi v vseh prodanih proizvodih odkrili večje napake, bi znašali stroški popravil 4 milijone. Pretekle izkušnje in prihodnja pričakovanja podjetja nakazujejo, da bo v naslednjem letu 75 % prodanega blaga brez napak, 20 % prodanega blaga bo imelo manjše napake in 5 % prodanega blaga večje napake. V skladu s 24. členom oceni podjetje verjetnost odtoka za obveze iz garancij kot celoto.

Pričakovana vrednost stroškov popravil je:

$$(75 \% \text{ od nič}) + (20 \% \text{ od } 1 \text{ milijona}) + (5 \% \text{ od } 4 \text{ milijonov}) = 400\,000.$$

- 40 Kadar se meri posamezna obveza, utegne biti posamičen najverjetnejši izid najboljša ocena obveznosti. Vendar podjetje celo v takšnem primeru upošteva še druge možne izide. Kadar so drugi možni izidi bodisi večinoma večji bodisi večinoma manjši od najverjetnejšega izida, je najboljša ocena večji ali manjši znesek. Na primer, če mora podjetje odpraviti resno napako v večjem obratu, ki ga je postavil za stranko, je lahko posamezen najverjetnejši izid, da bo popravilo uspelo pri prvem poskusu ob strošku 1 000, oblikuje pa se večja rezervacija, če je zelo možno, da bodo potrebni še nadaljnji poskusi.
- 41 Rezervacije se merijo pred obdavčitvijo, ker davčne posledice rezervacij in njihovih sprememb obravnava MRS 12.

Tveganja in negotovosti

- 42 **Tveganja in negotovosti, ki neizogibno spremljajo številne dogodke in okoliščine, se upoštevajo pri doseganju najboljše ocene rezervacije.**
- 43 Tveganje opisuje spremenljivost izida. Prilagoditev za tveganje lahko poveča znesek, po katerem je izmerjena obveznost. Pri presojanju v negotovih razmerah je potrebna previdnost, tako da prihodek ali sredstva niso precenjeni, odhodki ali obveznosti pa ne podcenjeni. Vendar negotovost ne opravičuje oblikovanja čezmernih rezervacij ali namernega precenjevanja obveznosti. Če so na primer predvideni stroški posebej neugodnega izida ocenjeni razumno, se ta izid nato ne obravnava namenoma kot verjetnejši, kot bi bilo realistično. Treba se je skrbno izogibati dvojnemu prilagajanju za tveganje in negotovost, da rezervacija ne bi bila prevelika.
- 44 Razkrivanje negotovosti v zvezi z zneskom izdatkov je obravnavano v 85.(b) členu.

Sedanja vrednost

- 45 **Kadar je učinek časovne vrednosti denarja pomemben, je znesek rezervacije sedanja vrednost izdatkov, ki so po pričakovanju potrebni za poravnavo obveze.**
- 46 Zaradi časovne vrednosti denarja so rezervacije, ki se nanašajo na denarne odtokove, do katerih bo prišlo kmalu po obdobju poročanja, bolj kočljive kot tiste, pri katerih do denarnih odtokov enakega zneska pride pozneje. Rezervacije se zato diskontirajo, kadar je učinek pomemben.

- 47 **Diskontne stopnje so stopnje pred obdavčitvijo, ki odražajo obstoječe tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, značilna za obveznost. Diskontne stopnje ne smejo odražati tveganj, za katera so bile prilagojene ocene prihodnjih denarnih tokov.**

Prihodnji dogodki

- 48 **Prihodnji dogodki, ki lahko vplivajo na potrebni znesek za poravnavo obveze, se odražajo v znesku rezervacije, če je dovolj nepristranskih dokazov, da bo do njih prišlo.**

49 Pričakovani prihodnji dogodki so lahko pomembni zlasti pri merjenju rezervacij. Na primer, podjetje lahko meni, da bodo stroški čiščenja zemljišča na koncu njegovega dobe koristnosti nižji zaradi prihodnjih sprememb tehnologije. Pripoznani znesek odraža utemeljeno pričakovanje tehnološko usposobljenega, nepristranskega opazovalca ob upoštevanju vseh razpoložljivih dokazov o tehnologiji, ki bo na razpolago ob času čiščenja. Tako je ustrezno vključiti na primer pričakovana znižanja stroškov, povezana z večjimi izkušnjami pri uporabi obstoječe tehnologije, ali pričakovane stroške uporabe obstoječe tehnologije za večje ali bolj zapleteno čiščenje, kot se je izvajalo prej. Podjetje pa ne predpostavlja razvoja popolnoma nove tehnologije čiščenja, razen če ima za to dovolj nepristranskih dokazov.

50 Učinek možnih novih pravnih predpisov se upošteva pri merjenju obstoječe obveze, če je dovolj nepristranskih dokazov, da bodo zagotovo sprejeti. Različnost okoliščin, ki nastopijo v praksi, onemogoča določitev enega samega dogodka, ki bi v vsakem primeru zagotovil dovolj nepristranskih dokazov. Potreben je dokaz tako o tem, kaj bodo pravni predpisi zahtevali, kot tudi o tem, ali bodo zagotovo sprejeti in se bodo začeli uporabljati po določenem času. V mnogih primerih ni dovolj nepristranskih dokazov, dokler novi pravni predpisi niso sprejeti.

Pričakovana odtujitev sredstev

- 51 **Dobiček iz pričakovane odtujitve sredstev se pri merjenju rezervacije ne upošteva.**

52 Dobiček iz pričakovane odtujitve sredstev se pri merjenju rezervacije ne upošteva, tudi če je pričakovana odtujitev tesno povezana z dogodkom, ki povzroči rezervacijo. Namesto tega podjetje pripozna dobiček iz pričakovane odtujitve sredstev ob času, ki ga določa standard o zadevnih sredstvih.

POVRAČILA

- 53 **Kadar se pričakuje, da bo nekatere ali vse izdatke, potrebne za poravnavo rezervacije, povrnila druga oseba, se pripoznajo povračila, če, in samo če, je njihov prejem praktično gotov, če podjetje poravna obvezo. Povračilo se obravnava kot ločeno sredstvo. Znesek, pripoznan za povračilo, ne presega zneska rezervacije.**

- 54 **V izkazu vseobsegajočega donosa se odhodki, povezani z rezervacijo, lahko predstavijo pobotani z zneskom, pripoznanim za povračilo.**

55 Včasih lahko podjetje pričakuje, da bo druga oseba plačala del ali vse izdatke, potrebne za poravnavo rezervacije (na primer z zavarovalnimi pogodbami, odškodninskimi določbami ali garancijami dobaviteljev). Druga oseba lahko bodisi povrne zneske, ki jih je plačalo podjetje, bodisi plača zneske neposredno.

56 V večini primerov ostane podjetje zavezano za ves zadevni znesek, tako da mora poravnati celoten znesek, če tretja oseba iz kakršnega koli razloga ne plača. V takšnem primeru se pripozna rezervacija za celotni znesek obveznosti, ločeno sredstvo v zvezi s pričakovanim povračilom pa se pripozna, kadar je prejem povračila praktično gotov, če podjetje poravna obveznost.

57 V nekaterih primerih podjetje ni zavezano za zadevne zneske, če tretja oseba ne plača. V takšnem primeru podjetje nima obveznosti za takšne zneske in ti se ne vključijo v rezervacijo.

58 Kot je pojasnjeno v 29. členu, je obveza, za katero je podjetje solidarno odgovorno, pogojna obveznost v obsegu, v katerem se pričakuje, da bodo obvezo poravnale druge osebe.

SPREMEMBE REZERVACIJ

- 59 Rezervacije se pregledajo na koncu vsakega obdobja poročanja in prilagodijo, da kažejo trenutno najboljšo oceno. Če ni več verjetno, da bo za poravnavo obveze potreben odtok dejavnikov, iz katerih izvirajo gospodarske koristi, se rezervacija razveljavi.**
- 60 Če se uporablja diskontiranje, se knjigovodska vrednost rezervacije vsako obdobje poveča, da se odraža minevanje časa. To povečanje se pripozna kot stroške izposojanja.

UPORABA REZERVACIJ

- 61 Rezervacija se uporablja samo za izdatke, za katere je bila prvotno pripoznana.**
- 62 Rezervacijo lahko bremenijo samo izdatki, ki se nanašajo na prvotno rezervacijo. Bremenitev izdatkov pri rezervaciji, ki je bila prvotno pripoznana za drugačen namen, bi prikrilo učinek dveh različnih dogodkov.

UPORABA PRAVIL ZA PRIPOZNAVANJE IN MERJENJE

Prihodnje izgube iz poslovanja

- 63 Rezervacije se ne pripoznajo za prihodnje izgube iz poslovanja.**
- 64 Prihodnje izgube iz poslovanja ne ustrezajo opredelitvi obveznosti iz 10. člena in splošnim merilom za pripoznanje rezervacij, ki so določena v 14. členu.
- 65 Pričakovanje prihodnjih izgub iz poslovanja je znak, da so morda nekatera poslovna sredstva oslABLjena. Podjetje opravi preizkus oslABLitve teh sredstev v skladu z MRS 36 *OslABLitev sredstev*.

Kočljive pogodbe

- 66 Če ima podjetje pogodbo, ki je kočljiva, se sedanja obveza po pogodbi pripozna in meri kot rezervacija.**
- 67 Mnoge pogodbe (na primer nekatera rutinska nakupna naročila) se lahko razdrejo brez plačila odškodnine drugi stranki in zato ni obveze. Druge pogodbe določajo tako pravice kot obveze vsake pogodbene stranke. Kadar dogodki povzročijo, da je takšna pogodba kočljiva, velja zanjo ta standard in obstaja obveznost, ki se pripozna. Za neizpolnjene pogodbe, ki niso kočljive, ta standard ne velja.
- 68 Ta standard opredeljuje kočljivo pogodbo kot pogodbo, pri kateri neizogibni stroški izpolnjevanja pogodbenih obvez presegajo gospodarske koristi, ki se pričakujejo od nje. Neizogibni stroški po pogodbi odražajo najmanjše čiste stroške izstopa iz pogodbenega razmerja, ki so stroški njenega izpolnjevanja ali vsa nadomestila oziroma pogodbene kazni zaradi njenega neizpolnjevanja, odvisno, kateri znesek je nižji.
- 68A Stroški izpolnjevanja pogodbe zajemajo stroške, ki se nanašajo neposredno na pogodbo. Stroški, ki se nanašajo neposredno na pogodbo, so:
- (a) dodatni stroški za izpolnjevanje te pogodbe, na primer neposredno delo in material; ter
  - (b) dodelitev drugih stroškov, ki se nanašajo neposredno na izpolnjevanje pogodb, na primer dodelitev stroškov amortizacije za postavko opredmetenih osnovnih sredstev, ki se med drugimi uporablja za izpolnitev te pogodbe.
- 69 Preden se oblikuje ločena rezervacija za kočljivo pogodbo, podjetje pripozna izgubo zaradi oslABLitve sredstev, ki se uporabljajo za izpolnjevanje pogodbe (glej MRS 36).

Prestrukturiranje

- 70 V opredelitev prestrukturiranja lahko spadajo na primer naslednji dogodki:
- (a) prodaja ali prenehanje poslovnega programa;
  - (b) zaprtje poslovnih enot v državi ali na območju ali pa premestitev poslovnih dejavnosti iz ene države ali z območja v drugo;
  - (c) spremembe v strukturi poslovanja, na primer odstranitev ravni posloводства, in
  - (d) temeljite reorganizacije, ki pomembno vplivajo na naravo in cilj poslovanja podjetja.
- 71 Rezervacija za stroške prestrukturiranja se pripozna samo, če so izpolnjena splošna merila za pripoznanje rezervacij iz 14. člena. V 72.–83. členu je določeno, kako se splošna merila za pripoznanje uporabljajo pri prestrukturiranju.
- 72 **Posredna obveza prestrukturiranja nastane samo, če:**
- (a) **ima podjetje podroben uradni načrt prestrukturiranja, v katerem so navedeni najmanj:**
    - (i) **zadevno poslovanje ali njegov del;**
    - (ii) **glavne prizadete lokacije;**
    - (iii) **razmestitev, funkcije in približno število zaposlenih, ki jim bo treba dati nadomestilo zaradi prenehanja službovanja;**
    - (iv) **prihodnji izdatki in**
    - (v) **ali bo načrt uresničen, ter**
  - (b) **podjetje z začetkom uresničevanja takšnega načrta ali s sporočilom prizadetim o njegovih glavnih značilnostih povzroči njihovo utemeljeno pričakovanje, da bo izpeljalo prestrukturiranje.**
- 73 Dokaz, da je podjetje začelo izvajati načrt prestrukturiranja, je na primer razgradnja obrata, prodaja sredstev ali javna objava glavnih značilnosti načrta. Javna objava podrobnega načrta prestrukturiranja povzroči posredno obvezo prestrukturiranja samo, če je taka in dovolj podrobna (na primer predstavitev glavnih značilnosti načrta), da povzroči utemeljeno pričakovanje drugih oseb, na primer strank, dobaviteljev in zaposlenih (ali njihovih predstavnikov), da bo podjetje izpeljalo prestrukturiranje.
- 74 Da načrt zadostuje za nastanek posredne obveze, ko je sporočen prizadetim, je treba načrtovati začetek njegovega izvajanja takoj, ko je mogoče, in ga dokončati v času, ki onemogoča njegove bistvene spremembe. Če je mogoče pričakovati daljši odlog začetka prestrukturiranja ali če poteka prestrukturiranje neutemeljeno dolgo, je malo verjetno, da bo načrt povzročil utemeljeno pričakovanje drugih, da podjetje trenutno resno misli s prestrukturiranjem, saj čas dopušča priložnosti, da podjetje spremeni svoje načrte.
- 75 Odločitev posloводства ali upravnega odbora o prestrukturiranju, sprejeta pred koncem obdobja poročanja, ne povzroči posredne obveze na koncu obdobja poročanja, razen če je podjetje pred koncem obdobja poročanja:
- (a) začelo uresničevati načrt prestrukturiranja ali

- (b) sporočilo prizadetim glavne značilnosti načrta prestrukturiranja, in to dovolj natančno, da povzroči njihovo utemeljeno pričakovanje, da bo izpeljalo prestrukturiranje.

Če začne podjetje uresničevati načrt prestrukturiranja ali prizadetim sporoči glavne značilnosti šele po obdobju poročanja, je razkritje po MRS 10 *Dogodki po obdobju poročanja* obvezno, če je prestrukturiranje pomembno in če bi bilo mogoče upravičeno pričakovati, da bo nerazkritje vplivalo na odločitve, ki jih primarni uporabniki računovodskih izkazov za splošne namene sprejmejo na podlagi teh računovodskih izkazov, ki zagotavljajo finančne informacije o določenem poročajočem podjetju.

- 76 Čeprav posredna obveza ne nastane zgolj z odločitvijo posloводства, je lahko obveza posledica drugega prejšnjega dogodka skupaj s takšno odločitvijo. Na primer, pogajanje s predstavniki zaposlenih za plačilo odpravnin ali s kupci za prodajo obrata se lahko konča samo z odobritvijo upravnega odbora. Ko je odobritev sporočena drugim strankam, ima podjetje posredno obvezo prestrukturiranja, če so izpolnjeni pogoji iz 72. člena.
- 77 V nekaterih državah je končna pristojnost zaupana upravnemu odboru, katerega člani so tudi predstavniki interesov, ki se razlikujejo od interesov posloводства (na primer zaposlenih), ali pa je treba take predstavnike obvestiti, preden upravni odbor sprejme odločitev. Ker odločitev takšnega upravnega odbora vključuje obveščanje teh predstavnikov, je lahko posledica posredna obveza prestrukturiranja.
- 78 **Obveza za prodajo obrata ne nastane, dokler ga podjetje ni zavezano prodati, to je dokler ni obvezujoče pogodbe o prodaji.**
- 79 Tudi če se je podjetje odločilo prodati obrat (poslovno področje) in je to odločitev javno objavilo, ni zavezano za prodajo, dokler kupec ni znan in dokler ni obvezujoče pogodbe o prodaji. Dokler ni obvezujoče pogodbe o prodaji, si lahko podjetje premisli in mora dejansko ukrepati drugače, če ni mogoče najti kupca pod sprejemljivimi pogoji. Če je prodaja obrata (poslovnega področja) načrtovana kot del prestrukturiranja, je treba njegova sredstva pregledati glede oslabitve v skladu z MRS 36. Če je prodaja le del prestrukturiranja, se lahko pojavi posredna obveza za druge dele prestrukturiranja, preden obstaja obvezujoča pogodba o prodaji.
- 80 **Rezervacija za prestrukturiranje vključuje le neposredne izdatke, ki nastanejo pri prestrukturiranju, to je tiste, ki so:**

(a) nujno povzročeni s prestrukturiranjem in

(b) niso povezani s tistimi dejavnostmi podjetja, ki se bodo nadaljevale.

- 81 Rezervacija za prestrukturiranje ne vključuje:

(a) stroškov prekvalificiranja ali premeščanja osebja, ki ostane;

(b) trženja ali

(c) naložb v nove sisteme in distribucijske mreže.

Takšni izdatki se nanašajo na prihodnje vodenje poslovanja in niso obveznosti prestrukturiranja na koncu obdobja poročanja. Pripoznajo se na enak način, kot da bi nastali neodvisno od prestrukturiranja.

- 82 Ugotovljive prihodnje izgube iz poslovanja do datuma prestrukturiranja se ne vključijo v rezervacijo, razen če se nanašajo na kočljivo pogodbo, kot je opredeljena v 10. členu.

- 83 Kot zahteva 51. člen, se dobički iz pričakovane odtujitve sredstev ne upoštevajo pri merjenju rezervacije za prestrukturiranje, tudi če je prodaja sredstev predvidena kot del prestrukturiranja.

RAZKRITJA

- 84 Podjetje za vsako skupino rezervacij razkrije:

- (a) knjigovodsko vrednost na začetku in na koncu obdobja;
- (b) dodatne rezervacije, oblikovane v obdobju, vključno s povečanji obstoječih rezervacij;
- (c) uporabljene zneske (tj. tiste, ki so nastali in obremenjujejo rezervacijo) v obdobju;
- (d) neuporabljene zneske, razveljavljene v obdobju, in
- (e) povečanje diskontiranega zneska v obdobju zaradi poteka časa in učinek vsake spremembe diskontne stopnje.

Primerjalne informacije se ne zahtevajo.

- 85 Podjetje za vsako skupino rezervacij razkrije:

- (a) kratek opis narave obveze in pričakovani čas vseh iz tega izhajajočih odtokov gospodarskih koristi;
- (b) znake negotovosti glede zneska ali časa takih odtokov. Kadar je to potrebno za zagotovitev zadostnih informacij, podjetje razkrije glavne predpostavke v zvezi s prihodnjimi dogodki, kot so obravnavane v 48. členu, in
- (c) znesek vsakega pričakovanega povračila z navedbo zneska vsakega sredstva, ki je bilo pripoznano v zvezi s takim pričakovanim povračilom.

- 86 Razen če je možnost odtoka pri poravnavi zelo majhna, podjetje pri vsaki skupini pogojnih obveznosti na koncu obdobja poročanja razkrije kratek opis njene narave in, kjer je izvedljivo:

- (a) oceno njenega finančnega učinka, merjenega v skladu s 36.–52. členom;
- (b) znake negotovosti, ki se nanašajo na znesek ali čas vsakega odtoka, in
- (c) možnost morebitnega povračila.

- 87 Pri določanju, katere rezervacije ali pogojne obveznosti se lahko združijo v kako skupino, je treba upoštevati, ali je narava postavk dovolj podobna, da en sam izkaz o njih zadošča zahtevam iz 85.(a) in (b) ter 86.(a) in (b) člena. Tako utegne biti primerno obravnavati kot eno samo skupino rezervacij zneske, ki se nanašajo na garancije za različne proizvode, toda ni ustrezno obravnavati kot eno samo skupino zneskov, ki se nanašajo na običajne garancije, in zneskov, ki so predmet sodnih postopkov.

- 88 Kadar rezervacija ali pogojna obveznost izhaja iz istih okoliščin, opravi podjetje razkritja, ki jih zahtevajo 84.–86. člen, tako, da je vidna povezava med rezervacijo in pogojno obveznostjo.

- 89 **Kadar je verjeten pritek gospodarski koristi, podjetje razkrije kratek opis narave pogojnih sredstev na koncu obdobja poročanja in, če je izvedljivo, ocene njihovega finančnega učinka, izmerjenega po načelih, določenih za rezervacije v 36.–52. členu.**
- 90 Pomembno je, da se v razkritjih pogojnih sredstev izogiba zavajajočim navedbam o verjetnosti nastanka prihodkov.
- 91 **Kadar kakšna informacija, ki jo zahtevata 86. in 89. člen, ni razkrita, ker to ni izvedljivo, se to dejstvo navede.**
- 92 **V skrajno redkih primerih je mogoče pričakovati, da bo razkritje nekaterih ali vseh informacij, ki jih zahtevajo 84.–89. člen, resno škodovalo položaju podjetja v sporu z drugimi osebami glede zadeve, na katero se nanaša rezervacija, pogojna obveznost ali pogojno sredstvo. V takšnih primerih podjetju ni treba razkriti informacij, mora pa razkriti splošno naravo spora skupaj z dejstvom, da informacije niso razkrite, in razlogom za to.**

PREHODNE DOLOČBE

- 93 **O učinku uporabe tega standarda na dan začetka njegove veljavnosti (ali pred tem) se poroča kot o prilagoditvi začetnega stanja prenesenega čistega poslovnega izida v obdobju, v katerem je bil standard prvič uporabljen. Podjetjem se priporoča, vendar se od njih ne zahteva, da prilagodijo začetno stanje prenesenega čistega poslovnega izida za najzgodnejše predstavljeno obdobje in da preračunajo primerjalne informacije. Če se primerjalne informacije ne preračunajo, se to dejstvo razkrije.**
- 94 [črtano]
- 94A Z dokumentom *Kočljive pogodbe – stroški izpolnjevanja pogodbe*, izdanim maja 2020, se je dodal 68.A člen in spremenil 69. člen. Podjetje te spremembe uporablja za pogodbe, za katere na začetku letnega obdobja poročanja, v katerem prvič uporabi spremembe (datum začetka uporabe), še ni izpolnilo vseh svojih obvez. Podjetje ne preračuna primerjalnih informacij. Namesto tega pripozna kumulativni učinek začetne uporabe teh sprememb kot prilagoditev začetnega stanja prenesenega čistega poslovnega izida ali druge sestavine lastniškega kapitala, kot je primerno, na datum začetka uporabe.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 95 Ta standard se začne uporabljati za računovodske izkaze za obdobja, ki se začnejo 1. julija 1999 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je priporočljiva. Če podjetje uporablja ta standard za obdobja pred 1. julijem 1999, to dejstvo razkrije.
- 96 [črtano]
- 97 [črtano]
- 98 [črtano]
- 99 S *Ciklom letnih izboljšav MSRP 2010–2012*, izdanim decembra 2013, se je spremenil 5. člen, kar je bila posledična sprememba, ki izhaja iz spremembe MSRP 3. Podjetje navedeno spremembo uporablja za naprej za poslovne združitve, za katere se uporablja sprememba MSRP 3.
- 100 Z MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*, izdanim maja 2014, se je spremenil 5. člen in črtal 6. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 15.
- 101 Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, se je spremenil 2. člen ter črtala 97. in 98. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 9.

- 102 Z MSRP 16, izdanim januarja 2016, se je spremenil 5. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 16.
- 103 Z MSRP 17, ki je bil izdan maja 2017, se je spremenil 5. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 17.
- 104 Z dokumentom *Oprelitev pojma pomemben* (spremembe MRS 1 in MRS 8), izdanim oktobra 2018, se je spremenil 75. člen. Podjetje te spremembe uporablja za naprej za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja spremenjeno opredelitev pojma pomemben iz 7. člena MRS 1 ter 5. in 6. člena MRS 8.
- 105 Z dokumentom *Kočljive pogodbe – stroški izpolnjevanja pogodbe*, izdanim maja 2020, sta se dodala 68.A in 94. A člen ter spremenil 69. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2022 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 38

Neopredmetena sredstva

CILJ

- 1 Cilj tega standarda je predpisati računovodenje neopredmetenih sredstev, ki niso posebej obravnavana v drugem standardu. Ta standard zahteva, da podjetje pripozna neopredmeteno sredstvo če, in samo če, je zadoščeno določenim merilom. Standard tudi podrobno določa, kako meriti knjigovodsko vrednost neopredmetenih sredstev, in zahteva določena razkritja o neopredmetenih sredstvih.

PODROČJE UPORABE

- 2 **Ta standard se uporablja pri računovodenju neopredmetenih sredstev, razen:**

(a) neopredmetenih sredstev, ki spadajo v področje drugega standarda;

(b) finančnih sredstev, kot jih opredeljuje MRS 32 *Finančni instrumenti: predstavljanje*;

(c) pripoznavanja in merjenja sredstev za raziskovanje in vrednotenje (glej MSRP 6 *Raziskovanje in vrednotenje rudnih bogastev*) in

(d) stroškov za razvoj in pridobivanje rudnin, nafte, zemeljskega plina in podobnih neobnovljivih naravnih virov.

- 3 Če kak drug standard predpisuje računovodenje določene vrste neopredmetenega sredstva, podjetje uporablja tisti standard namesto tega. Ta standard se na primer ne uporablja za:

(a) neopredmetena sredstva, ki jih ima podjetje v posesti za prodajo v okviru rednega poslovanja (glej MRS 2 *Zaloge*);

(b) odložene terjatve za davek (glej MRS 12 *Davek od dohodka*);

(c) najeme neopredmetenih sredstev, računovodsko obravnavane v skladu z MSRP 16 *Najemi*;

(d) sredstva, ki izhajajo iz zaslužkov zaposlenih (glej MRS 19 *Zasluzki zaposlenih*);

(e) finančna sredstva, kot so opredeljena v MRS 32. Pripoznavanje in merjenje nekaterih finančnih sredstev je zajeto v MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi*, MRS 27 *Ločeni računovodski izkazi* ter MRS 28 *Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige*;

(f) dobro ime, pridobljeno v poslovni združitvi (glej MSRP 3 *Poslovne združitve*);

(g) pogodbe iz področja uporabe MSRP 17 *Zavarovalne pogodbe* in sredstva za denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj, kot so opredeljena v MSRP 17;

- (h) nekratkoročna neopredmetena sredstva, razvrščena kot v posesti za prodajo (ali vključena v skupine za odtujitev, razvrščene kot v posesti za prodajo) v skladu z MSRP 5 *Nekratkoročna sredstva v posesti za prodajo in ustavljeno poslovanje*;
- (i) sredstva, ki izhajajo iz pogodb s kupci in so pripoznana v skladu z MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*.
- 4 Nekatera neopredmetena sredstva so lahko vsebovana v ali na fizični snovi, kot je zgoščanka (na primer računalniška programska oprema), pravna listina (na primer licenca ali patent) ali film. Pri odločanju, ali sredstvo, ki vključuje tako opredmetene kot neopredmetene sestavine, obravnavati po MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva* ali kot neopredmeteno sredstvo po tem standardu, podjetje presodi katera sestavina je pomembnejša. Na primer, programska oprema za računalniško obvladovan stroj, ki ne more delovati brez nje, je sestavni del ustrezne računalniške strojne opreme in se obravnava kot opredmeteno osnovno sredstvo. To velja tudi za operacijski sistem računalnika. Kadar programska oprema ni sestavni del ustrezne računalniške strojne opreme, se obravnava kot neopredmeteno sredstvo.
- 5 Ta standard se med drugim uporablja za izdatke za oglaševanje, izobraževanje, zaganjanje, raziskovanje in razvijanje. Raziskovanje in razvijanje sta usmerjena k razvijanju znanja. Četudi je torej lahko posledica takšnih dejavnosti sredstvo s fizičnim obstojem (npr. prototip), je otipljiva sestavina sredstva izvedena iz njegove neopredmetene sestavine, to je znanja, ki ga uteleša.
- 6 Pravice, katerih imetnik je najemnik v skladu z licenčnimi pogodbami za postavke, kot so filmi, videoposnetki, gledališke igre, rokopisi, patenti in avtorske pravice, spadajo v področje uporabe tega standarda in so izključene iz področja uporabe MSRP 16.
- 7 Do izključitev iz področja standarda lahko pride, če so kake dejavnosti ali transakcije tako specializirane, da povzročajo računovodska vprašanja, ki jih je treba obravnavati drugače. Takšna vprašanja se pojavljajo pri računovodenju vrednosti izdatkov za odkrivanje, razvijanje in izkoriščanje naftnih, plinskih in mineralnih ležišč v ekstraktivnih dejavnostih ter v primeru zavarovalnih pogodb. Zato se ta standard ne uporablja za izdatke pri takšnih dejavnostih in pogodbah. Uporablja pa se za druga neopredmetena sredstva, ki se uporabljajo (kot je programska oprema), in druge izdatke, ki nastanejo (kot so zagonski stroški) v ekstraktivnih dejavnostih ali pri zavarovateljih.

OPREDELITVE POJMOV

8 V tem standardu se uporabljajo naslednji izrazi, katerih pomen je natančno določen:

Amortiziranje je sistematično razporejanje amortizirljivega zneska posameznega neopredmetenega sredstva po njegovi dobi koristnosti.

Sredstvo ⁽²⁵⁾ je dejavnik:

(a) ki ga podjetje obvladuje zaradi preteklih poslovnih dogodkov in

(b) iz katerega se pričakuje tok prihodnjih gospodarskih koristi v podjetje.

Knjigovodska vrednost je znesek, po katerem se sredstvo pripozna v izkazu finančnega položaja po odštetu morebitne nabrane amortizacije in nabranih izgub zaradi oslabitve v zvezi z njim.

⁽²⁵⁾ Opredelitev sredstva v tem standardu ni bila spremenjena po reviziji opredelitve sredstva v *Temeljnem okviru za računovodsko poročanje*, izdanem leta 2018.

Nabavna vrednost je znesek denarja ali denarnih ustreznikov ali pa poštena vrednost drugih nadomestil, plačanih oziroma danih za pridobitev sredstva v času njegove nabave ali gradnje oziroma izdelave, ali, kjer je primerno, znesek, pripisan temu sredstvu ob začetnem pripoznanju v skladu s posebnimi zahtevami drugih MSRP, na primer MSRP 2 *Plačilo na podlagi delnic*.

Amortizirljivi znesek je nabavna vrednost sredstva ali drug znesek, ki jo nadomešča, zmanjšan za preostalo vrednost.

Razvijanje je prenašanje ugotovitev raziskovanja ali drugega znanja v načrt ali projekt proizvodnje novih ali bistveno izboljšanih materialov, naprav, proizvodov, procesov, sistemov ali storitev, preden se začne proizvodnja ali uporaba v poslovne namene.

Vrednost, značilna za podjetje, je sedanja vrednost denarnih tokov, do katerih naj bi po pričakovanjih podjetja prišlo na podlagi nadaljnje uporabe sredstva in ob njegovi odtujitvi na koncu njegove dobe koristnosti ali ob poravnavi obveznosti.

Poštena vrednost je cena, ki bi se prejela ob prodaji sredstva ali plačala ob prenosu obveznosti v redni transakciji med udeleženci na trgu na datum merjenja. (Glej MSRP 13 *Merjenje poštena vrednosti*.)

Izguba zaradi oslabitve je znesek, za katerega knjigovodska vrednost sredstva presega njegovo nadomestljivo vrednost.

Neopredmeteno sredstvo je razpoznavno nedenarno sredstvo brez fizičnega obstoja.

Denarna sredstva so denar v posesti in sredstva, ki bodo prejeta v določenih ali določljivih zneskih denarja.

Raziskovanje je izvirno in načrtno preiskovanje, ki se opravlja v upanju na pridobitev novega znanstvenega ali strokovnega znanja in razumevanja.

Preostala vrednost neopredmetenega sredstva je ocenjeni znesek, ki bi ga podjetje trenutno dobilo pri odtujitvi sredstva, po zmanjšanju za ocenjene stroške odtujitve, če bi bilo sredstvo že toliko staro in v takšnem stanju, kot se pričakuje na koncu njegove dobe koristnosti.

Doba koristnosti je:

(a) obdobje, v katerem je pričakovati, da bo sredstvo na voljo podjetju za uporabo, ali

(b) število proizvodnih ali podobnih enot, za katere se pričakuje, da jih bo podjetje pridobilo z uporabo sredstva.

Neopredmetena sredstva

- 9 Podjetja pogosto porabljajo dejavnike ali prevzemajo obveznosti za pridobivanje, razvijanje, vzdrževanje ali povečevanje neopredmetenih dejavnikov, kot so znanstveno ali strokovno znanje, oblikovanje in izvajanje novih procesov ali sistemov, licence, industrijska lastnina, tržno znanje in blagovne znamke (tudi trgovska imena in naslovi publikacij). Običajni primeri postavk, ki jih zajemajo te široke oznake, so programska oprema, patenti, avtorske pravice, filmi, sezname strank, hipotetične pravice, ribolovne pravice, uvozne kvote, franšize, razmerja s strankami ali dobavitelji, programi zvestobe strank, tržni delež in trženjske pravice.

- 10 Vse postavke, opisane v 9. členu, ne zadoščajo opredelitvi neopredmetenega sredstva, to je razpoznavnosti, obvladovanju dejavnika ali obstoju prihodnjih gospodarskih koristi. Če kaka postavka iz področja tega standarda ne zadošča opredelitvi neopredmetenega sredstva, se vrednost izdatkov pri njeni pridobitvi ali nastanku znotraj podjetja pripozna kot odhodek, ko se pojavi. Če pa je postavka pridobljena v poslovni združitvi, tvori del dobrega imena, ki se pripozna na datum prevzema (glej 68. člen).

Razpoznavnost

- 11 Opredelitev neopredmetenega sredstva zahteva, da je neopredmeteno sredstvo razpoznavno in ga je mogoče razločevati od dobrega imena. Dobro ime, pripoznano v poslovni združitvi, je sredstvo, ki predstavlja prihodnje gospodarske koristi, ki izhajajo iz drugih sredstev, pridobljenih v poslovni združitvi, ki niso posamično opredeljena in ločeno pripoznana. Prihodnje gospodarske koristi so lahko posledica sinergije med pridobljenimi razpoznavnimi sredstvi ali sredstvi, ki posamično ne izpolnjujejo pogojev za pripoznanje v računovodskih izkazih.

12 Sredstvo je razpoznavno, če je bodisi:

(a) ločljivo, tj. mogoče ga je ločiti ali oddvojiti od podjetja in prodati, prenesti, dati zanj licenco, ga dati v najem ali izmenjati, bodisi posamično ali skupaj s povezano pogodbo, razpoznavnim sredstvom ali obveznostjo, ne glede na to, ali podjetje to tudi namerava storiti, bodisi

(b) izhaja iz pogodbenih ali drugih pravnih pravic, ne glede na to, ali so te pravice prenosljive ali ločljive od podjetja oziroma od drugih pravic in obvez.

Obvladovanje

- 13 Podjetje obvladuje sredstvo, če ima sposobnost prejemati prihodnje gospodarske koristi, ki pritekajo iz zadevnega dejavnika, in omejevati dostop drugih do teh koristi. Sposobnost podjetja obvladovati prihodnje gospodarske koristi iz neopredmetenega sredstva navadno izhaja iz pravnih pravic, ki jih je mogoče uveljaviti pred sodiščem. Če ni pravnih pravic, je težje dokazati obvladovanje. Zmožnost pravne uveljavitve pravice pa ni nujno pogoj za obvladovanje, saj lahko podjetje obvladuje prihodnje gospodarske koristi tudi drugače.
- 14 Tržno in strokovno znanje lahko pripomore k nastajanju prihodnjih gospodarskih koristi. Podjetje obvladuje takšne zasluge, če je na primer znanje zavarovano s pravnimi pravicami, kot so avtorske pravice, dogovori o omejitvi trgovanja (kjer je dovoljeno), ali s pravno dolžnostjo zaposlenih, da ohranijo zaupnost.
- 15 Podjetje ima lahko skupino usposobljenega osebja in je lahko sposobno razpoznati dodatno strokovno znanje osebja, povezano z izobraževanjem, ki vodi do prihodnjih gospodarskih koristi. Podjetje lahko prav tako pričakuje, da mu bo dodatno strokovno znanje osebja tudi v prihodnosti na voljo. Navadno pa podjetje premalo obvladuje pričakovane prihodnje gospodarske koristi, ki izhajajo iz skupine usposobljenega osebja in iz izobraževanja, da bi te postavke zadoščale opredelitvi neopredmetenega sredstva. Zaradi podobnih razlogov posebna poslovodska ali strokovna nadarjenost najverjetneje ne zadošča opredelitvi neopredmetenega sredstva, razen če jo varujejo pravne pravice do uporabe in pridobivanja prihodnjih gospodarskih koristi, ki se pričakujejo iz nje, in če zadošča tudi drugim delom opredelitve pojma.
- 16 Podjetje ima lahko portfelj strank ali tržni delež, ter pričakuje, da bodo stranke zaradi njegovega prizadevanja za vzpostavitev razmerja z njimi in njihove zvestobe še nadalje trgovale z njim. Brez pravnih pravic do zavarovanja ali drugih načinov obvladovanja razmerij s strankami ali zvestobe strank podjetju pa podjetje navadno ne obvladuje dovolj pričakovanih gospodarskih koristi iz razmerij s strankami in zvestobe strank, da bi takšne postavke (npr. portfelji strank, tržni deleži, razmerja s strankami, zvestoba strank) zadoščale opredelitvi neopredmetenih sredstev. Brez pravnih pravic do zavarovanja razmerij s strankami pa menjalne transakcije za ista ali podobna nepogodbena razmerja s strankami (razen kot del poslovne združitve) dokazujejo, da je podjetje kljub temu sposobno obvladovati pričakovane prihodnje gospodarske koristi, ki pritekajo iz razmerij s strankami. Ker takšne menjalne transakcije tudi dokazujejo, da so razmerja s strankami ločljiva, ta razmerja s strankami zadoščajo opredelitvi neopredmetenih sredstev.

Prihodnje gospodarske koristi

- 17 Prihodnje gospodarske koristi, ki pritekajo iz neopredmetenega sredstva, so lahko prihodki od prodaje proizvodov ali storitev, prihranki stroškov ali druge koristi, ki nastanejo zaradi uporabe sredstva v podjetju. Na primer, uporaba intelektualne lastnine v proizvodnem procesu lahko prej zmanjšuje prihodnje proizvodjalne stroške kot pa povečuje prihodnje prihodke.

PRIPOZNAVANJE IN MERJENJE

- 18 Pripoznanje nečesa kot neopredmetenega sredstva zahteva od podjetja dokaze, da zadošča:

(a) opredelitvi neopredmetenega sredstva (glej 8.–17. člen), in

(b) merilom za pripoznanje (glej 21.–23. člen).

Ta zahteva velja za stroške, ki nastanejo na začetku za pridobitev neopredmetenega sredstva ali da se to ustvari znotraj podjetja, in za stroške, ki nastanejo pozneje za povečanje sredstva, nadomestitev njegovega dela ali za njegovo vzdrževanje.

- 19 25.–32. člen obravnavajo uporabo meril za pripoznanje za ločeno pridobljena neopredmetena sredstva, 33.–43. člen pa obravnavajo njihovo uporabo za neopredmetena sredstva, pridobljena v poslovni združitvi. 44. člen obravnava začetno merjenje neopredmetenih sredstev, pridobljenih z državno podporo, 45.–47. člen izmenjave neopredmetenih sredstev, 48.–50. člen pa dobro ime, ustvarjeno znotraj podjetja. 51.–67. člen obravnavajo začetno pripoznavanje in merjenje neopredmetenih sredstev, ustvarjenih znotraj podjetja.

- 20 V številnih primerih so neopredmetena sredstva take vrste, da ni nobenih povečanj oziroma dodatkov k sredstvu ali nadomestitev dela sredstva. V skladu s tem je verjetno, da večina poznejših izdatkov ohranja pričakovane prihodnje gospodarske koristi, povezane z obstoječim neopredmetenim sredstvom, kot pa zadošča opredelitvi neopredmetenega sredstva in merilom za pripoznanje v tem standardu. Poleg tega je pogosto poznejše izdatke težje pripisati neposredno posameznemu neopredmetenemu sredstvu, kot pa podjetju kot celoti. Zato se poznejši izdatki – izdatki, ki nastanejo po začetnem pripoznanju pridobljenega neopredmetenega sredstva ali po dokončanju znotraj podjetja ustvarjenega neopredmetenega sredstva – le redko pripoznajo v knjigovodski vrednosti sredstva. V skladu s 63. členom se poznejši izdatki za trgovska imena, kolofone, naslove publikacij, sezname strank in podobne postavke (pridobljene zunaj ali ustvarjene znotraj podjetja) vedno pripoznajo v poslovnem izidu, ko nastanejo. Takšnih izdatkov namreč ni mogoče razlikovati od izdatkov za razvoj podjetja kot celote.

- 21 **Neopredmeteno sredstvo se pripozna, če, in samo če:**

(a) je verjetno, da bodo pričakovane prihodnje gospodarske koristi, ki se mu lahko pripišejo, pritekale v podjetje, in

(b) je mogoče zanesljivo izmeriti njegovo nabavno vrednost.

- 22 **Podjetje oceni verjetnost pričakovanih prihodnjih gospodarskih koristi z uporabo utemeljenih in podprtih predpostavk, ki so najboljša ocena poslovodstva o nizu gospodarskih okoliščin, ki bodo obstajale v dobi koristnosti sredstva.**

- 23 Podjetje oceni stopnjo gotovosti toka prihodnjih gospodarskih koristi, ki se lahko pripišejo uporabi sredstva, po svoji presoji na podlagi dokazov, ki so na voljo v času začetnega pripoznanja, pri čemer imajo večjo težo zunanji dokazi.

- 24 **Neopredmeteno sredstvo se na začetku izmeri po nabavni vrednosti.**

Ločena pridobitev

- 25 Običajno cena, ki jo podjetje plača za ločeno pridobitev neopredmetenega sredstva, odraža pričakovanja o verjetnosti, da bodo v podjetje pritekale pričakovane prihodnje gospodarske koristi, ki izvirajo iz sredstva. Z drugimi besedami, podjetje pričakuje pritek gospodarskih koristi, tudi če obstaja negotovost glede časa ali zneska pritoka. Zato se šteje, da je merilu za pripoznanje, ki se nanaša na verjetnost, iz 21.(a) člena za ločeno pridobljena neopredmetena sredstva vedno zadoščeno.
- 26 Poleg tega je običajno mogoče nabavno vrednost ločeno pridobljenega neopredmetenega sredstva zanesljivo izmeriti. To velja zlasti, če je kupnina v obliki denarja ali drugih denarnih sredstev.
- 27 Nabavna vrednost ločeno pridobljenega neopredmetenega sredstva obsega:
- (a) njegovo nakupno ceno, tudi uvozne in nevračljive nakupne dajatve, po odštetju vseh trgovinskih in drugih popustov; in
  - (b) vse neposredno pripisljive stroške pripravljanja sredstva za nameravano uporabo.
- 28 Neposredno se lahko na primer pripišejo naslednji stroški:
- (a) stroški zaslužkov zaposlenih (kot so opredeljeni v MRS 19), ki izhajajo neposredno iz usposobitve sredstva za nameravano uporabo,
  - (b) honorarji, ki izhajajo neposredno iz usposobitve sredstva za nameravano uporabo, in
  - (c) stroški preizkušanja, ali sredstvo pravilno deluje.
- 29 Primeri izdatkov, ki niso del nabavne vrednosti neopredmetenega sredstva, so:
- (a) stroški uvedbe novega proizvoda ali storitve (vključno s stroški oglaševanja in promocijskih dejavnosti);
  - (b) stroški poslovanja na novi lokaciji ali z novo vrsto strank (vključno s stroški izobraževanja osebja) in
  - (c) administrativni stroški in drugi splošni stroški.
- 30 Pripoznavanje stroškov v knjigovodski vrednosti neopredmetenega sredstva preneha, ko je sredstvo v stanju, da lahko deluje na način, ki ga je predvidelo poslovodstvo. Zato stroški, ki se pojavijo pri uporabi ali prerazporeditvi neopredmetenega sredstva, niso vključeni v knjigovodsko vrednost sredstva. Naslednji stroški na primer niso vključeni v knjigovodsko vrednost neopredmetenega sredstva:
- (a) stroški, ki nastanejo medtem, ko je sredstvo, ki je sposobno delovati na način, ki ga je predvidelo poslovodstvo, šele treba dati v uporabo, in
  - (b) začetne poslovne izgube, kot so izgube, ki nastajajo, medtem ko se vzpostavlja povpraševanje po izločkih sredstva.

- 31 Do nekaterih poslovnih dejavnosti lahko pride v povezavi z razvojem neopredmetenega sredstva, vendar niso potrebne za to, da se sredstvo usposobi za delovanje na način, ki ga je predvidelo poslovodstvo. Do teh postranskih poslovnih dejavnosti lahko pride pred ali med razvojnimi dejavnostmi. Ker postranske poslovne dejavnosti niso potrebne za spravljanje sredstva v stanje, v katerem lahko deluje na način, ki ga je predvidelo poslovodstvo, se prihodki postranskih poslovnih dejavnosti in z njimi povezani odhodki takoj pripoznajo v poslovnem izidu, kjer so vključeni v ustrezne skupine prihodkov in odhodkov.
- 32 Če se plačilo za neopredmeteno sredstvo odloži za daljši čas, kot je običajno obdobje plačila, je njegova nabavna vrednost enaka ustrezniku cene v denarju. Razlika med tem zneskom in celotnimi plačili se pripozna kot odhodek za obresti v obdobju plačila, razen če se usredstvi v skladu z MRS 23 *Stroški izposojanja*.

Pridobitev kot del poslovne združitve

- 33 V skladu z MSRP 3 *Poslovne združitve* je nabavna vrednost neopredmetenega sredstva, če je neopredmeteno sredstvo pridobljeno v poslovni združitvi, njegova poštena vrednost na datum prevzema. Poštena vrednost neopredmetenega sredstva odraža pričakovanja udeležencev na trgu na datum prevzema glede verjetnosti, da bodo v podjetje pritekale pričakovane prihodnje gospodarske koristi, ki izvirajo iz sredstva. Z drugimi besedami, podjetje pričakuje pritek gospodarskih koristi, tudi če obstaja negotovost glede časa ali zneska pritoka. Zato se šteje, da je merilu za pripoznanje, ki se nanaša na verjetnost, iz 21.(a) člena za neopredmetena sredstva, pridobljena v poslovnih združitvah, vedno zadoščeno. Če je sredstvo, pridobljeno v poslovni združitvi, ločljivo ali izhaja iz pogodbenih ali drugih pravnih pravic, obstaja dovolj informacij za zanesljivo merjenje poštene vrednosti sredstva. Zato se šteje, da je merilu zanesljivega merjenja iz 21.(b) člena za neopredmetena sredstva, pridobljena v poslovnih združitvah, vedno zadoščeno.
- 34 V skladu s tem standardom in MSRP 3 (kot je bil popravljen leta 2008) prevzemnik na datum prevzema neopredmeteno sredstvo prevzetega podjetja pripozna ločeno od dobrega imena ne glede na to, ali je prevzeto podjetje sredstvo pripoznalo pred poslovno združitvijo. To pomeni, da prevzemnik pripozna kot sredstvo ločeno od dobrega imena projekt raziskav in razvoja prevzetega podjetja, ki je v teku, če projekt ustreza opredelitvi neopredmetenega sredstva. Potekajoči raziskovalni in razvojni projekt prevzetega podjetja ustreza opredelitvi neopredmetenega sredstva, če:

(a) ustreza opredelitvi sredstva in

(b) je razpoznaven, to pomeni, da je ločljiv ali izhaja iz pogodbenih ali drugih pravnih pravic.

Neopredmeteno sredstvo, pridobljeno v poslovni združitvi

- 35 Če je neopredmeteno sredstvo, pridobljeno v poslovni združitvi, ločljivo ali izhaja iz pogodbenih ali drugih pravnih pravic, obstaja dovolj informacij za zanesljivo merjenje poštene vrednosti sredstva. Kadar za ocene, uporabljene za merjenje poštene vrednosti neopredmetenega sredstva, obstaja razpon možnih izidov z različnimi verjetnostmi, ta negotovost vstopi v merjenje poštene vrednosti sredstva.
- 36 Neopredmeteno sredstvo, prevzeto v poslovni združitvi, je morda ločljivo, vendar samo skupaj s povezano pogodbo, razpoznavnim sredstvom ali obveznostjo. V takih primerih prevzemnik pripozna neopredmeteno sredstvo ločeno od dobrega imena, vendar skupaj s povezano postavko.
- 37 Prevzemnik lahko pripozna skupino dopolnilnih neopredmetenih sredstev kot eno sredstvo, če imajo posamezna sredstva podobne dobe koristnosti. Izraza „blagovni znak“ in „blagovna znamka“ se na primer pogosto uporabljata kot sopomenki za trgovske in druge znamke. Vendar sta izraza „blagovni znak“ in „blagovna znamka“ splošna izraza v trženju, ki se praviloma uporabljata za skupino dopolnilnih sredstev, kot so trgovska znamka (ali storitvena znamka) in z njo povezano trgovsko ime, formule, recepti in tehnološko znanje.

Poznejši izdatki za pridobljeni potekajoči raziskovalni in razvojni projekt

42 Izdatki za raziskovanje ali razvijanje, ki:

(a) se nanašajo na raziskovalni ali razvojni projekt, ki še poteka, pridobljen ločeno ali v poslovni združitvi in pripoznan kot neopredmeteno sredstvo, ter

(b) nastanejo po pridobitvi navedenega projekta,

se računovodsko obravnavajo v skladu s 54.–62. členom.

43 Uporaba zahtev iz 54.–62. člena pomeni, da se poznejši izdatki za raziskovalni ali razvojni projekt, ki še poteka, pridobljen ločeno ali v poslovni združitvi in pripoznan kot neopredmeteno sredstvo:

(a) pripoznajo kot odhodek, ko nastanejo, če gre za izdatke za raziskovanje;

(b) pripoznajo kot odhodek, ko nastanejo, če gre za izdatke za razvijanje, ki ne zadoščajo merilom za pripoznanje kot neopredmeteno sredstvo iz 57. člena, in

(c) dodajo knjigovodski vrednosti pridobljenega potekajočega raziskovalnega ali razvojnega projekta, če gre za izdatke za razvijanje, ki zadoščajo merilom za pripoznanje iz 57. člena.

Pridobitev z državno podporo

44 V nekaterih primerih se lahko neopredmeteno sredstvo pridobi z državno podporo brez plačila ali za neznatno kupnino. To se lahko zgodi, kadar vlada prenese ali razporedi na podjetje neopredmetena sredstva, kot so letališke pristajalne pravice, koncesije za delovanje radijskih ali televizijskih postaj, uvozna dovoljenja ali kvote ali pravice do dostopa do drugih omejenih naravnih virov. V skladu z MRS 20 *Računovodenje državnih podpor in razkrivanje državne pomoči* se lahko podjetje na začetku odloči tako neopredmeteno sredstvo kot tudi podporo pripoznati po pošteni vrednosti. Če se podjetje odloči, da na začetku ne bo pripoznalo sredstva po pošteni vrednosti, ga pripozna po nominalni vrednosti (druga dovoljena obravnava po MRS 20), povečani za vrednost izdatkov, ki jih je mogoče neposredno pripisati pripravljanju sredstva za njegovo nameravano uporabo.

Izmenjave sredstev

45 Neopredmeteno sredstvo ali več sredstev se lahko pridobi z menjavo za nedenarno sredstvo ali sredstva ali kombinacijo denarnih in nedenarnih sredstev. V nadaljevanju sledi razprava, ki se sicer nanaša le na menjavo nedenarnega sredstva za nedenarno sredstvo, vendar je relevantna tudi za vse druge vrste menjave iz prejšnjega stavka. Nabavna vrednost takšnega neopredmetenega sredstva se meri po pošteni vrednosti, razen če (a) menjalni posel nima komercialne vsebine ali (b) poštene vrednosti prejetega sredstva in poštene vrednosti danega sredstva ni mogoče zanesljivo izmeriti. Pridobljeno sredstvo se izmeri na ta način, tudi če podjetje ne more takoj odpraviti pripoznanja sredstva, ki ga je dalo. Če se prejeta sredstva ne izmeri po pošteni vrednosti, se njegova nabavna vrednost izmeri po knjigovodski vrednosti danega sredstva.

46 Podjetje oceni, do kakšne mere naj bi menjava vplivala na prihodnje denarne tokove, in tako ugotovi, ali ima ta transakcija komercialno vsebino. Menjalna transakcija ima komercialno vsebino, če:

(a) se ustroj (tveganje, čas in znesek) denarnih tokov prejetega sredstva razlikuje od ustroja denarnih tokov danega sredstva ali

- (b) se za podjetje značilna vrednost dela njegovega poslovanja, na katerega vpliva transakcija, zaradi menjave spremeni in
- (c) je razlika v točkah (a) ali (b) velika glede na pošteno vrednost izmenjanih sredstev.

Za namen ugotavljanja, ali ima menjalna transakcija komercialno vsebino, za podjetje značilna vrednost tistega dela njegovega poslovanja, na katerega vpliva menjalna transakcija, odraža denarne tokove po obdavčitvi. Rezultati teh analiz so lahko jasni, ne da bi bilo podjetju treba opraviti podrobne izračune.

- 47 V 21.(b) členu je določeno, da je zanesljivo merjenje nabavne vrednosti sredstva pogoj za pripoznanje neopredmetenega sredstva. Pošteno vrednost neopredmetenega sredstva je mogoče zanesljivo izmeriti, če (a) razpon razumnih meritev poštene vrednosti za to sredstvo ni zelo spremenljiv ali (b) če je verjetnosti različnih ocen znotraj razpona mogoče razumno oceniti in uporabiti pri merjenju poštene vrednosti. Če lahko podjetje zanesljivo izmeri pošteno vrednost prejetega ali danega sredstva, se poštena vrednost danega sredstva uporablja za merjenje nabavne vrednosti, razen če je poštena vrednost prejetega sredstva bolj jasna.

Dobro ime, ustvarjeno znotraj podjetja

- 48 Znotraj podjetja ustvarjeno dobro ime se ne pripozna kot sredstvo.**

- 49 V nekaterih primerih pri ustvarjanju prihodnjih gospodarskih koristi nastanejo izdatki, ne da bi nastajala neopredmetena sredstva, ki bi zadoščala merilom za pripoznanje po tem standardu. Takšni izdatki se pogosto opisujejo kot nekaj, kar prispeva k znotraj podjetja ustvarjenemu dobremu imenu. Znotraj podjetja ustvarjeno dobro ime se ne pripozna kot sredstvo, ker ni razpoznaven dejavnik (to pomeni, da ni ločljivo, niti ne izhaja iz pogodbenih ali drugih pravnih pravic), ki bi ga obvladovalo podjetje in bi ga lahko zanesljivo izmerilo po nabavni vrednosti.
- 50 Razlike med pošteno vrednostjo podjetja in knjigovodsko vrednostjo njegovih razpoznavnih čistih sredstev lahko kadar koli zajemajo vrsto dejavnikov, ki vplivajo na pošteno vrednost podjetja. Vendar takšne razlike ne predstavljajo nabavne vrednosti neopredmetenih sredstev, ki jih obvladuje podjetje.

Znotraj podjetja ustvarjena neopredmetena sredstva

- 51 Včasih je težko oceniti, ali znotraj podjetja ustvarjeno neopredmeteno sredstvo izpolnjuje pogoje za pripoznanje zaradi težav pri:
- (a) določanju, ali in kdaj obstaja razpoznavno sredstvo, ki bo ustvarjalo pričakovane prihodnje gospodarske koristi, ter
- (b) zanesljivem ugotavljanju nabavne vrednosti sredstva. V nekaterih primerih ni mogoče razlikovati med stroški ustvarjanja neopredmetenega sredstva znotraj podjetja in stroški ohranjanja ali povečevanja znotraj podjetja ustvarjenega dobrega imena ali dnevnega poslovanja.

Zato podjetje pri vseh notranje ustvarjenih neopredmetenih sredstvih poleg izpolnjevanja splošnih zahtev glede pripoznanja in začetnega merjenja neopredmetenega sredstva uporablja zahteve in napotke iz 52.–67. člena.

52 Da bi ocenili, ali znotraj podjetja ustvarjeno neopredmeteno sredstvo zadošča merilom za pripoznanje, podjetje razvrsti ustvarjanje sredstev na:

(a) stopnjo raziskovanja in

(b) stopnjo razvijanja.

Čprav sta izraza „raziskovanje“ in „razvijanje“ opredeljena, imata izraza „stopnja raziskovanja“ in „stopnja razvijanja“ za namene tega standarda širši pomen.

53 Če podjetje pri notranjem projektu, ki ustvarja neopredmeteno sredstvo, ne more razlikovati med stopnjo raziskovanja in stopnjo razvijanja, obravnava izdatke pri tem projektu, kot da bi nastali zgolj na stopnji raziskovanja.

Stopnja raziskovanja

54 **Neopredmeteno sredstvo, ki izhaja iz raziskovanja (ali iz stopnje raziskovanja notranjega projekta), se ne pripozna. Izdatki pri raziskovanju (ali stopnji raziskovanja notranjega projekta) se pripoznajo, ko nastanejo.**

55 Podjetje na raziskovalni stopnji notranjega projekta ne more dokazati, da obstaja neopredmeteno sredstvo, ki bo ustvarjalo verjetne prihodnje gospodarske koristi. Zato se ti izdatki vedno pripoznajo kot odhodek, ko nastanejo.

56 Raziskovalne dejavnosti so na primer:

(a) dejavnosti, katerih namen je pridobiti novo znanje;

(b) iskanje, ovrednotenje in končna izbira možnosti uporabe rezultatov raziskovanja ali drugega znanja;

(c) iskanje različnih možnih rešitev pri materialih, napravah, proizvodih, procesih, sistemih ali storitvah in

(d) oblikovanje, načrtovanje, ovrednotenje in končna izbira možnih rešitev za nove ali izboljšane materiale, naprave, proizvode, procese, sisteme ali storitve.

Stopnja razvijanja

57 **Neopredmeteno sredstvo, ki izhaja iz razvijanja (ali iz razvojne stopnje notranjega projekta) se pripozna, če, in samo če, lahko podjetje dokaže vse naštet:**

(a) **tehnično izvedljivost dokončanja neopredmetenega sredstva, tako da bo na voljo za uporabo ali prodajo;**

(b) **svojo namero dokončati neopredmeteno sredstvo in ga uporabiti ali prodati;**

(c) **svojo sposobnost uporabiti ali prodati neopredmeteno sredstvo;**

(d) **kako bo neopredmeteno sredstvo ustvarjalo verjetne prihodnje gospodarske koristi. Med drugim lahko podjetje dokaže obstoj trga za izločke neopredmetenega sredstva ali za neopredmeteno sredstvo samo, ali – če se bo uporabljalo znotraj podjetja – uporabnost neopredmetenega sredstva;**

(e) razpoložljivost ustreznih tehničnih, finančnih in drugih virov za dokončanje razvijanja in za uporabo ali prodajo neopredmetenega sredstva;

(f) svojo sposobnost zanesljivo izmeriti izdatke, ki se lahko pripišejo neopredmetenemu sredstvu v času njegovega razvijanja.

58 Na razvojni stopnji notranjega projekta lahko podjetje v nekaterih primerih razpozna neopredmeteno sredstvo in dokaže, da bo sredstvo ustvarjalo verjetne prihodnje gospodarske koristi. To je zato, ker je razvojna stopnja projekta bolj razvita kot raziskovalna stopnja.

59 Razvojne dejavnosti so na primer:

(a) oblikovanje, konstruiranje in preizkušanje prototipov in modelov pred začetkom njihovega rednega proizvodnje ali uporabe;

(b) oblikovanje orodij, vzorcev, kalupov in matric z uporabo nove tehnologije;

(c) oblikovanje, konstruiranje in delovanje poskusnega obrata, ki nima takega obsega, da bi bil ekonomsko primeren za komercialno proizvodnjo, ter

(d) oblikovanje, konstruiranje in preizkušanje izbrane možnosti za nove ali izboljšane materiale, naprave, proizvode, procese, sisteme ali storitve.

60 Da bi podjetje dokazalo, kako bo neopredmeteno sredstvo ustvarjalo verjetne prihodnje gospodarske koristi, oceni prihodnje gospodarske koristi, ki naj bi bile pridobljene iz sredstva, z uporabo načel iz MRS 36 *Oslabitev sredstev*. Če bo sredstvo ustvarjalo gospodarske koristi le v povezavi z drugimi sredstvi, uporabi podjetje koncept denar ustvarjajočih enot, predstavljen v MRS 36.

61 Razpoložljivost virov za dokončanje, uporabljanje in pridobivanje koristi iz neopredmetenega sredstva je mogoče dokazati na primer s poslovnim načrtom, ki kaže potrebne tehnične, finančne in druge vire ter sposobnost podjetja za zagotovitev teh virov. V nekaterih primerih podjetje dokaže razpoložljivost zunanjih finančnih virov s prejetjem znaka od posojilodajalca, da je ta pripravljen financirati načrt.

62 Podjetje lahko pri obračunavanju stroškov pogosto zanesljivo izmeri stroške notranjega ustvarjanja neopredmetenega sredstva, na primer plače in druge izdatke, nastale pri zagotavljanju avtorskih pravic ali licenc ali pri razvijanju programske opreme.

63 Znotraj podjetja ustvarjene blagovne znamke, kolofoni, naslovi publikacij, sezname strank in po vsebini podobne postavke se ne pripoznajo kot neopredmetena sredstva.

64 Izdatkov za znotraj podjetja ustvarjene blagovne znamke, kolofone, naslove publikacij, sezname strank in po vsebini podobne postavke ni mogoče razlikovati od stroškov razvijanja poslovanja kot celote. Zato se takšne postavke ne pripoznajo kot neopredmetena sredstva.

Nabavna vrednost znotraj podjetja ustvarjenega neopredmetenega sredstva

65 Nabavna vrednost znotraj podjetja ustvarjenega neopredmetenega sredstva je za namene 24. člena vsota izdatkov, nastalih od datuma, ko je neopredmeteno sredstvo prvič zadostilo merilom iz 21., 22. in 57. člena. 71. člen prepoveduje ponovno izkazovanje izdatkov, ki so bili prej pripoznani kot odhodek.

66 Nabavna vrednost znotraj podjetja ustvarjenega neopredmetenega sredstva obsega vse neposredno pripisljive stroške, potrebne za ustvarjanje, proizvodnjo in pripravo sredstva, da lahko deluje na način, ki ga je predvidelo poslovanje. Neposredno se lahko na primer pripišejo naslednji stroški:

- (a) stroški materiala in storitev, (u)porabljenih pri ustvarjanju neopredmetenega sredstva;
- (b) stroški zaslužkov zaposlenih (kot so opredeljeni v MRS 19), ki izhajajo iz ustvarjanja neopredmetenega sredstva;
- (c) plačila za registracijo pravnih pravic in
- (d) amortizacija patentov in licenc, ki se uporabljajo pri ustvarjanju neopredmetenega sredstva.

MRS 23 določa merila za pripoznanje obresti kot sestavine nabavne vrednosti znotraj podjetja ustvarjenega neopredmetenega sredstva.

67 Naslednje niso sestavine nabavne vrednosti znotraj podjetja ustvarjenega neopredmetenega sredstva:

- (a) stroški prodajanja, administrativni in drugi splošni stroški, razen če jih je mogoče pripisati neposredno pripravljanju sredstva za uporabo;
- (b) ugotovljene pomanjkljivosti in začetne izgube pri poslovanju, ki nastanejo, preden sredstvo doseže načrtovano učinkovitost, in
- (c) izdatki za strokovno usposabljanje osebja za ravnanje s sredstvom.

Primer, ki pojasnjuje 65. člen

Podjetje razvija nov proizvodni postopek. V letu 20X5 je vrednost izdatkov 1 000 DE^(a), od tega 900 DE pred 1. decembrom 20X5, 100 DE pa med 1. in 31. decembrom 20X5. Podjetje lahko dokaže, da je 1. decembra 20X5 proizvodni postopek zadoščal merilom za pripoznanje kot neopredmeteno sredstvo. Nadomestljiva vrednost znanja, ki je vključeno v proizvodni postopek (tudi prihodnji denarni odtoki za dokončanje postopka pred začetkom uporabe) je ocenjena na 500 DE.

Na koncu leta 20X5 se proizvodni postopek pripozna kot neopredmeteno sredstvo z nabavno vrednostjo 100 DE (vrednost izdatkov, nastalih od datuma, ko je bilo zadoščeno merilom za pripoznanje, to je 1. decembra 20X5). Izdatki v višini 900 DE, nastali pred 1. decembrom 20X5, se pripoznajo kot odhodek, ker pred 1. decembrom 20X5 ni bilo zadoščeno merilom za pripoznanje. Ti izdatki niso del nabavne vrednosti proizvodnega postopka, pripoznanega v izkazu finančnega položaja.

V letu 20X6 izdatki znašajo 2 000 DE. Konec leta 20X6 je nadomestljiva vrednost znanja, ki je vključeno v proizvodni postopek (tudi prihodnji denarni odtoki za dokončanje postopka pred začetkom uporabe), ocenjena na 1 900 DE.

Konec leta 20X6 je nabavna vrednost proizvodnega postopka 2 100 DE (izdatki v višini 100 DE, pripoznani konec leta 20X5, in izdatki v višini 2 000 DE, pripoznani v letu 20X6). Podjetje pripozna izgubo zaradi oslabitve v višini 200 DE, da prilagodi knjigovodsko vrednost postopka pred izgubo zaradi oslabitve (2 100 DE) njegovi nadomestljivi vrednosti (1 900 DE). Ta izguba zaradi oslabitve bo razveljavljena v poznejšem obdobju, če bo zadoščeno zahtevam za razveljavitev izgube zaradi oslabitve po MRS 36.

^(a) V tem standardu so denarni zneski izraženi v „denarnih enotah“ (DE).

PRIPOZNAVANJE ODHODKA

68 Izdatki v zvezi s postavko neopredmetenega sredstva se pripoznajo kot odhodek, ko nastanejo, razen če:

- (a) so del nabavne vrednosti neopredmetenega sredstva, ki zadošča merilom za pripoznanje (glej 18.–67. člen), ali
- (b) se postavka pridobi v poslovni združitvi in se ne more pripoznati kot neopredmeteno sredstvo. V takšnem primeru je del zneska, pripoznanega kot dobro ime na datum prevzema (glej MSRP 3).

69 V nekaterih primerih nastanejo izdatki, da se podjetju zagotovijo prihodnje gospodarske koristi, vendar se ne pridobi ali ustvari nobeno neopredmeteno ali drugo sredstvo, ki bi se lahko pripoznalo. V primeru dobave blaga podjetje pripozna takšne izdatke kot odhodek, če ima pravico dostopa do zadevnega blaga. V primeru opravljanja storitev podjetje pripozna izdatke kot odhodek, ko prejme storitve. Izdatki za raziskovanje se na primer pripoznajo kot odhodek, ko nastanejo (glej 54. člen), razen kadar se pridobijo v okviru poslovne združitve. Drugi primeri izdatkov, ki se pripoznajo kot odhodek, ko nastanejo, vključujejo:

(a) izdatke pri začetnem delovanju (to je zagonske stroške), razen če so vključeni v nabavno vrednost postavke opredmetenih osnovnih sredstev v skladu z MRS 16. Zagonske stroške lahko sestavljajo ustanovitveni stroški, kot so pravni in pisarniški stroški, ki nastajajo pri ustanavljanju pravne osebe, izdatki pri otvoritvi novega obrata ali poslovalnice (to je predotvoritveni stroški) ali izdatki v zvezi z začetkom novega poslovanja ali uvedbo novih proizvodov ali postopkov (to je predposlovni stroški);

(b) izdatke za dodatno usposabljanje;

(c) izdatke za oglaševanje in promocijske dejavnosti (vključno s kataložno prodajo po pošti);

(d) izdatke pri premestitvi ali reorganiziranju celotnega podjetja ali njegovega dela.

69A Podjetje ima pravico dostopa do blaga, ko je to v njegovi lasti. Podobno ima podjetje pravico dostopa do blaga, ko je to proizvedel dobavitelj v skladu s pogoji dobavne pogodbe, in lahko podjetje zahteva dobavo blaga v zameno za plačilo. Storitve so prejete, ko jih ponudnik opravi v skladu s pogodbo o opravljanju storitev podjetju in ne ko jih podjetje uporabi za zagotovitev druge storitve, na primer za razširjanje oglasa potrošnikom.

70 68. člen podjetju ne preprečuje pripoznanja predplačila kot sredstva, kadar se plačilo blaga opravi, preden podjetje pridobi pravico dostopa do zadevnega blaga. Podobno 68. člen podjetju ne preprečuje pripoznanja predplačila kot sredstva, kadar se plačilo storitev opravi, preden podjetje prejme zadevne storitve.

Pretekli odhodki, ki se ne pripoznajo kot sredstvo

71 Izdatki v zvezi s postavko neopredmetenega sredstva, ki so bili na začetku pripoznani kot odhodek, se pozneje ne smejo pripoznati kot del nabavne vrednosti neopredmetenega sredstva.

MERJENJE PO PRIPOZNAVANJU

72 Podjetje za svojo računovodsko usmeritev izbere bodisi model nabavne vrednosti iz 74. člena bodisi model prevrednotenja iz 75. člena. Če se neopredmeteno sredstvo računovodsko obravnava po modelu prevrednotenja, se tudi vsa druga sredstva v njegovi skupini obravnavajo po istem modelu, razen če za ta sredstva ni delujočega trga.

- 73 Skupina neopredmetenih sredstev je niz sredstev s podobno naravo in uporabo pri poslovanju podjetja. Postavke v določeni skupini neopredmetenih osnovnih sredstev se prevrednotijo hkrati, da se prepreči selektivno prevrednotenje sredstev in poročanje zneskov v računovodskih izkazih, ki bi predstavljali mešanico nabavnih vrednosti in vrednosti po stanjih na različne datume.

Model nabavne vrednosti

- 74 **Neopredmeteno sredstvo se po začetnem pripoznanju izkazuje po njegovi nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrano amortizacijo in nabrane izgube zaradi oslabitve.**

Model prevrednotenja

- 75 **Po začetnem pripoznanju se neopredmeteno sredstvo izkazuje po prevrednoteni vrednosti, ki je njegova poštena vrednost na datum prevrednotenja, zmanjšana za poznejšo nabrano amortizacijo in poznejše nabrane izgube zaradi oslabitve. Za namen prevrednotenja v skladu s tem standardom se poštena vrednost izmeri ob upoštevanju delujočega trga. Prevrednotenja so dovolj redna, da se na koncu obdobja poročanja knjigovodska vrednost sredstva ne razlikuje pomembno od njegove poštene vrednosti.**

- 76 Model prevrednotenja ne dovoljuje:

(a) prevrednotenja neopredmetenih sredstev, ki prej niso bila pripoznana kot sredstva, ali

(b) začetnega pripoznanja neopredmetenih sredstev po zneskih, ki se razlikujejo od njihove nabavne vrednosti.

- 77 Model prevrednotenja se uporabi po začetnem pripoznanju sredstva po nabavni vrednosti. Če pa se kot sredstvo pripozna le del nabavne vrednosti neopredmetenega sredstva, ker sredstvo ni zadoščalo merilom za pripoznanje, dokler ni doseglo določene točke v postopku nastajanja (glej 65. člen), pa se model prevrednotenja lahko uporablja za celotno sredstvo. Model prevrednotenja se lahko uporablja tudi pri neopredmetenem sredstvu, pridobljenem z državno podporo ali pripoznanem v nominalnem znesku (glej 44. člen).

- 78 Neobičajno je, da bi za neopredmeteno sredstvo obstajal delujoči trg, čeprav je tudi to možno. Na primer, v nekaterih pravnih ureditvah lahko obstaja delujoči trg za prosto prenosljiva dovoljenja taksistov, dovoljenja za ribarjenje ali proizvodilne kvote. Delujoči trg pa ne more obstajati za zaščitne znake, kolofone, pravice do objavljanja glasbenih del in filmov, patente ali trgovske znamke, ker je vsako takšno sredstvo enkratno. Čeprav se neopredmetena sredstva kupujejo in prodajajo, se pogodbe sklepajo med posameznimi kupci in prodajalci, transakcije pa so razmeroma redke. Cena, plačana za eno sredstvo, zaradi tega ni dovolj ustrezen dokaz o pošteni vrednosti drugega sredstva. In končno, cene pogosto tudi niso javne.

- 79 Pogostost prevrednotenja je odvisna od nestanovitnosti poštenih vrednosti neopredmetenih sredstev, ki se prevrednotijo. Če se poštena vrednost prevrednotenega sredstva pomembno razlikuje od njegove knjigovodske vrednosti, je potrebno nadaljnje prevrednotenje. Pri nekaterih neopredmetenih sredstvih se lahko pojavljajo znatna in nestanovitna nihanja poštene vrednosti, tako da je potrebno prevrednotenje vsako leto. Tako pogosta prevrednotenja so nepotrebna pri neopredmetenih sredstvih z zgolj neznatnimi nihanji poštene vrednosti.

- 80 Ko se neopredmeteno sredstvo prevrednoti, se knjigovodska vrednost sredstva prilagodi na prevrednoteno vrednost. Na dan prevrednotenja se sredstvo obravnava na enega od naslednjih načinov:

(a) bruto knjigovodska vrednost se prilagodi na način, ki je skladen s prevrednotenjem knjigovodske vrednosti sredstva. Na primer, bruto knjigovodska vrednost se lahko preračuna z upoštevanjem tržnih podatkov, ki jih je mogoče opazovati, ali pa se preračuna sorazmerno s spremembo knjigovodske vrednosti. Nabrana amortizacija na dan prevrednotenja se prilagodi, da je enaka razliki med bruto knjigovodsko vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo sredstva po upoštevanju nabranih izgub zaradi oslabitve; ali

(b) nabrana amortizacija se izloči iz bruto knjigovodske vrednosti sredstva.

Znesek prilagoditve nabrane amortizacije predstavlja del povečanja ali zmanjšanja knjigovodske vrednosti, ki se računovodsko obravnava v skladu s 85. in 86. členom.

- 81 Če neopredmetenega sredstva v skupini prevrednotenih neopredmetenih sredstev ni mogoče prevrednotiti, ker zanj ni delujočega trga, se izkazuje po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrano amortizacijo in nabrane izgube zaradi oslabitve.
- 82 Če poštene vrednosti prevrednotenega neopredmetenega sredstva ni mogoče več izmeriti ob upoštevanju delujočega trga, je knjigovodska vrednost sredstva prevrednotena vrednost na datum njegovega zadnjega prevrednotenja ob upoštevanju delujočega trga, zmanjšana za vsako naknadno nabrano amortizacijo in vse naknadne nabrane izgube zaradi oslabitve.
- 83 Dejstvo, da za prevrednoteno neopredmeteno sredstvo ni več delujočega trga, lahko nakazuje, da utegne biti sredstvo oslabljeno in da je zanj treba opraviti preizkus v skladu z MRS 36.
- 84 Če se lahko poštena vrednost sredstva na poznejši datum merjenja izmeri ob upoštevanju delujočega trga, se model prevrednotenja uporablja od tega datuma.
- 85 Če se knjigovodska vrednost neopredmetenega sredstva zaradi prevrednotenja poveča, se povečanje pripozna v drugem vseobsegajočem donosu in akumulira v lastniškem kapitalu pod naslovom presežek iz prevrednotenja. Povečanje pa se pripozna v poslovnem izidu v obsegu, v katerem odpravi zmanjšanje iz prevrednotenja istega sredstva, ki je bilo prej pripoznano v poslovnem izidu.
- 86 Če se knjigovodska vrednost neopredmetenega sredstva zmanjša zaradi prevrednotenja, se zmanjšanje pripozna v poslovnem izidu. Vendar pa se zmanjšanje do višine v dobro izkazanega stanja v presežku iz prevrednotenja v zvezi z istim sredstvom pripozna v drugem vseobsegajočem donosu. Pripoznano zmanjšanje v drugem vseobsegajočem donosu znižuje akumulirani znesek v lastniškem kapitalu pod naslovom presežek iz prevrednotenja.
- 87 Kumulativni presežek iz prevrednotenja, vključen v lastniški kapital, se lahko ob realizaciji prenese neposredno na preneseni čisti poslovni izid. Celoten presežek se lahko realizira ob umiku sredstva iz uporabe ali ob njegovi odtujitvi. Vendar pa se lahko del presežka realizira, ko podjetje sredstvo uporablja; v takšnem primeru je znesek realiziranega presežka razlika med amortizacijo na podlagi prevrednotene knjigovodske vrednosti sredstva in amortizacijo na podlagi izvirne vrednosti sredstva. Prenos iz presežka iz prevrednotenja v preneseni čisti poslovni izid se ne opravi prek poslovnega izida.

DOBA KORISTNOSTI

- 88 Podjetje oceni ali je doba koristnosti neopredmetenega sredstva končna ali nedoločena in če je končna, oceni njeno dolžino ali število proizvodnih ali podobnih enot, ki jo sestavljajo. Podjetje šteje, da ima neopredmeteno sredstvo nedoločeno dobo koristnosti, če na podlagi analize vseh ustreznih dejavnikov ugotovi, da ni predvidljive omejitve obdobja, v katerem se pričakuje, da bo sredstvo ustvarjalo čiste denarne prilike za podjetje.

- 89 Računovodenje neopredmetenega sredstva temelji na njegovi dobi koristnosti. Neopredmeteno sredstvo s končno dobo koristnosti se amortizira (glej 97.–106. člen), neopredmeteno sredstvo z nedoločeno dobo koristnosti pa ne (glej 107.–110. člen). V ponazoritvenih primerih v tem standardu je ponazorjeno ugotavljanje dobe koristnosti za različna neopredmetena sredstva in poznejše računovodenje teh sredstev na podlagi ugotovljene dobe koristnosti.
- 90 Zato je treba pri ugotavljanju dobe koristnosti neopredmetenih sredstev upoštevati številne dejavnike, na primer:
- (a) pričakovano uporabo sredstva v podjetju in ali sredstvo lahko učinkovito obvladuje druga poslovodska ekipa;
  - (b) običajne cikle koristnosti proizvodov in javne informacije o ocenah dob koristnosti podobnih vrst sredstev, ki se uporabljajo na podoben način;
  - (c) tehnične, tehnološke, komercialne ali druge vrste zastarelosti;
  - (d) stabilnost panoge, v kateri deluje sredstvo, in spremembe v tržnem povpraševanju po proizvodih ali storitvah, ki izhajajo iz sredstva;
  - (e) pričakovane ukrepe tekmecev ali možnih tekmecev;
  - (f) raven izdatkov za vzdrževanje, ki je potrebna, da se ohranijo pričakovane prihodnje gospodarske koristi iz sredstva, ter sposobnost in namera podjetja doseči takšno raven;
  - (g) obdobje obvladovanja sredstva in zakonske ali podobne omejitve pri rabi sredstva, kot je datum izteka z njim povezanih najemov, in
  - (h) ali je doba koristnosti sredstva odvisna od dobe koristnosti drugih sredstev v podjetju.
- 91 Izraz „nedoločen“ ne pomeni „neskončen“. Doba koristnosti neopredmetenega sredstva odraža le tisto raven prihodnjih izdatkov za vzdrževanje, ki je potrebna, da se ohrani njegova stopnja učinkovitosti, ki je ocenjena, ko se ocenjuje doba koristnosti sredstva, ter sposobnost in namen podjetja doseči takšno raven. Sklep, da je doba koristnosti neopredmetenega sredstva nedoločena, ne sme biti odvisen od načrtovanih prihodnjih izdatkov, ki presega izdatke, potrebne, da se ohrani navedena stopnja učinkovitosti sredstva.
- 92 Zaradi hitrega spreminjanja tehnologije so programska oprema in številna druga neopredmetena sredstva podvrženi tehnološki zastarelosti. Zato se bo pogosto zgodilo, da bo njihova doba koristnosti kratka. Pričakovana prihodnja znižanja prodajne cene za postavko, ki je bila proizvedena z uporabo neopredmetenega sredstva, bi lahko kazala na pričakovano tehnološko ali komercialno zastarelost sredstva, ki pa bi lahko posledično odražala zmanjšanje prihodnjih gospodarskih koristi, ki izvirajo iz sredstva.
- 93 Doba koristnosti neopredmetenega sredstva je lahko zelo dolga ali celo nedoločena. Negotovost opravičuje preudarno oceno dobe koristnosti neopredmetenega sredstva, vendar ne opravičuje izbire nerealistično kratke dobe.
- 94 **Doba koristnosti neopredmetenega sredstva, ki izhaja iz pogodbenih ali drugih pravnih pravic, ne presega dobe pogodbenih ali drugih pravnih pravic, lahko pa je krajša, odvisno od obdobja, v katerem podjetje pričakuje, da bo uporabljalo sredstvo. Če se pogodbene ali druge pravne pravice prenesejo za omejeno obdobje, ki se lahko obnovi, doba koristnosti neopredmetenega sredstva vključuje obnovljena obdobja le, če obstajajo dokazi, da je podjetje obnovilo obdobja brez večjih stroškov. Doba koristnosti ponovno pridobljene pravice, pripoznane kot neopredmeteno sredstvo v poslovni združitvi, je preostalo pogodbeno obdobje pogodbe, s katero je bila pravica podeljena, in ne vključuje obnovitev.**
- 95 Obstajajo lahko tako gospodarski kot pravni dejavniki, ki vplivajo na dobo koristnosti neopredmetenega sredstva. Gospodarski dejavniki določajo obdobje prejemanja prihodnjih gospodarskih koristi, pravni dejavniki pa lahko omejujejo obdobje obvladovanja dostopa do teh koristi. Doba koristnosti je krajše izmed obdobj, ki jih določajo ti dejavniki.

96 Da bi bilo podjetje sposobno obnoviti pogodbene ali druge pravne pravice brez večjih stroškov, kažejo med drugim tile dejavniki:

(a) obstajajo dokazi, ki po možnosti temeljijo na izkušnjah, da bodo pogodbene ali druge pravne pravice obnovljene. Če je obnovev odvisna od soglasja tretje osebe, to vključuje tudi dokaze, da bo tretja oseba dala svoje soglasje;

(b) obstajajo dokazi, da bodo izpolnjeni pogoji, potrebni za obnovev, in

(c) za podjetje strošek obnovev ni velik v primerjavi s prihodnjimi gospodarskimi koristmi, ki jih podjetje pričakuje od obnovev.

Če je strošek obnovev precejšen v primerjavi s prihodnjimi gospodarskimi koristmi, ki jih podjetje pričakuje od obnovev, je strošek „obnovev“ po vsebini strošek pridobitve novega neopredmetenega sredstva na dan obnovev.

NEOPREDMETENA SREDSTVA S KONČNIMI DOBAMI KORISTNOSTI

Doba amortiziranja in metoda amortiziranja

97 Amortizirljivi znesek neopredmetenega sredstva s končno dobo koristnosti se sistematično razporedi po njegovi dobi koristnosti. Amortizacija sredstva se začne, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo, torej ko je sredstvo na svojem mestu in v stanju, v katerem lahko deluje na način, ki ga je predvidelo poslovodstvo. Amortizacija sredstva se preneha na datum, ko je sredstvo razvrščeno kot v posesti za prodajo (ali vključeno v skupino za odtujitev, razvrščeno kot v posesti za prodajo) v skladu z MSRP 5, ali na datum, ko je odpravljeno pripoznanje sredstva, odvisno od tega, kateri nastopi prej. Uporabljen metoda amortiziranja odraža vzorec, po katerem naj bi se prihodnje gospodarske koristi sredstva porabljale v podjetju. Če tega vzorca ni mogoče zanesljivo ugotoviti, se uporabi metoda enakomernega časovnega amortiziranja. Znesek amortizacije za vsako obdobje se pripozna v poslovnem izidu, razen če ta ali kak drug standard dovoljuje ali zahteva, da se vključi v knjigovodsko vrednost drugega sredstva.

98 Za sistematično razporejanje amortizirljivega zneska sredstva po njegovi dobi koristnosti je mogoče uporabljati različne metode amortiziranja. Te so metoda enakomernega časovnega amortiziranja, metoda padajočega amortiziranja in metoda proizvedenih enot. Metoda se izbere na podlagi pričakovanega vzorca porabe pričakovanih prihodnjih gospodarskih koristi, ki izvirajo iz sredstva, in se dosledno uporablja iz obdobja v obdobje, razen če se spremeni pričakovani vzorec porabe zadevnih prihodnjih gospodarskih koristi.

98A Obstaja ovrgljiva predpostavka, da je metoda amortiziranja, temelječa na prihodkih, ki jih ustvari dejavnost, ki vključuje uporabo neopredmetenega sredstva, neustrezna. Prihodki, ki jih ustvari dejavnost, ki vključuje uporabo neopredmetenega sredstva, običajno odražajo dejavnike, ki niso neposredno povezani s porabo gospodarskih koristi, ki izvirajo iz neopredmetenega sredstva. Na prihodke na primer vplivajo drugi vložki in postopki, dejavnosti prodaje in spremembe obsega prodaje in cen. Na cenovno komponento prihodkov lahko vpliva inflacija, ki ne vpliva na način, na katerega se sredstvo porabi. To predpostavko je mogoče ovreči le v omejenih okoliščinah:

(a) v katerih se neopredmeteno sredstvo izrazi kot mera prihodkov, kot je opisano v 98.C členu, ali

(b) ko je mogoče dokazati, da so prihodki in poraba gospodarskih koristi neopredmetenega sredstva tesno povezani.

98B Pri izbiri ustrezne metode amortiziranja v skladu z 98. členom bi podjetje lahko določilo glavni omejevalni dejavnik, ki je neločljivo povezan z neopredmetenim sredstvom. Na primer, v pogodbi, ki določa pravice podjetja glede njegove uporabe neopredmetenega sredstva, se lahko natančno določi njegova uporaba neopredmetenega sredstva kot vnaprej določeno število let (tj. čas), kot število proizvedenih enot ali kot točno določen skupni znesek prihodkov, ki bodo ustvarjeni. Identifikacija takšnega glavnega omejevalnega dejavnika bi lahko služila kot izhodišče za določitev ustrezne podlage za amortizacijo, vendar se lahko uporabi kakšna druga podlaga, če bolj natančno odraža pričakovani vzorec porabe gospodarskih koristi.

98C V okoliščinah, v katerih je glavni omejevalni dejavnik, ki je neločljivo povezan z neopredmetenim sredstvom, doseganje prihodkovnega praga, so lahko prihodki, ki se ustvarijo, ustrezna podlaga za amortizacijo. Podjetje bi lahko na primer pridobilo koncesijo za raziskovanje in izkopavanje zlata iz rudnika zlata. Iztek pogodbe bi lahko bil določen na podlagi točno določenega zneska skupnih prihodkov, ustvarjenih pri izkopavanju (pogodba lahko na primer dovoljuje izkopavanje zlata iz rudnika, dokler skupni prihodki od prodaje zlata ne dosežejo 2 milijardi denarnih enot), in ne na podlagi časa ali količine izkopenega zlata. V drugem primeru bi pravica do upravljanja cest, za katere se plačuje cestnina, lahko temeljila na točno določenem skupnem znesku prihodkov iz skupnih zaračunanih cestnin (na primer s pogodbo bi se lahko dovolilo upravljanje ceste, za katero se plačuje cestnina, dokler skupni znesek cestnin iz upravljanja ceste ne doseže 100 milijonov denarnih enot). V primeru, v katerem so prihodki določeni kot glavni omejevalni dejavnik v pogodbi za uporabo neopredmetenega sredstva, bi bili prihodki, ki se ustvarijo, morda primerna podlaga za amortizacijo neopredmetenega sredstva, če je v pogodbi dogovorjen točno določen skupni znesek prihodkov, ki naj bi se ustvarili, na podlagi katerega se lahko določi amortizacija.

99 Amortizacija se navadno pripozna v poslovnem izidu. Včasih pa se prihodnje gospodarske koristi, ki izvirajo iz sredstva, porabijo pri proizvodnji drugih sredstev. V takšnem primeru je znesek amortizacije del nabavne vrednosti teh drugih sredstev in se vključi v njihovo knjigovodsko vrednost. Na primer, amortizacija neopredmetenih sredstev, uporabljenih v proizvodnem procesu, se vključi v knjigovodski znesek zalog (glej MRS 2 *Zaloge*).

Preostala vrednost

100 **Za neopredmeteno sredstvo s končno dobo koristnosti se domneva, da je njegova preostala vrednost enaka nič, razen če:**

(a) obstaja zaveza tretje osebe za nakup sredstva na koncu njegove dobe koristnosti ali

(b) obstaja delujoč trg (kot je opredeljen v MSRP 13) za sredstvo in:

(i) je preostalo vrednost mogoče določiti glede na takšen trg ter

(ii) je verjetno, da bo takšen trg obstajal na koncu dobe koristnosti sredstva.

101 Amortizirljivi znesek sredstva s končno dobo koristnosti se določi po odštetju njegove preostale vrednosti. Preostala vrednost, ki ni enaka nič, pomeni, da namerava podjetje odtujiti neopredmeteno sredstvo pred koncem njegove dobe gospodarne uporabe.

102 Preostala vrednost sredstva se oceni na podlagi nadomestljive vrednosti pri odtujitvi z uporabo prevladujočih cen na datum ocene pri prodaji podobnega sredstva, ko je doseglo konec svoje dobe koristnosti in je delovalo v okoliščinah, podobnih tistim, v katerih se bo sredstvo uporabljalo. Preostala vrednost se pregleda najmanj na koncu vsakega poslovnega leta. Sprememba preostale vrednosti sredstva se obravnava kot sprememba računovodske ocene v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*.

- 103 Preostala vrednost neopredmetenega sredstva se lahko poveča do zneska, ki je enak ali višji od knjigovodske vrednosti sredstva. V tem primeru je znesek amortizacije sredstva enak nič, razen če njegova preostala vrednost pozneje pade pod knjigovodsko vrednost sredstva.

Pregled dobe amortiziranja in metode amortiziranja

- 104 **Doba amortiziranja in metoda amortiziranja za neopredmeteno sredstvo s končno dobo koristnosti se pregledata najmanj na koncu vsakega poslovnega leta. Če se pričakovana doba koristnosti sredstva razlikuje od prejšnjih ocen, se ustrezno spremeni doba amortiziranja. Če se spremeni pričakovani vzorec porabe prihodnjih gospodarskih koristi, ki izvirajo iz sredstva, se metoda amortiziranja spremeni tako, da odraža spremenjeni vzorec. Takšne spremembe se obravnavajo kot spremembe računovodskih ocen v skladu z MRS 8.**
- 105 V življenjski dobi neopredmetenega sredstva lahko postane očitno, da je ocena njegove dobe koristnosti neustrezna. Na primer, priznanje izgube zaradi oslabilve lahko kaže, da je treba spremeniti dobo amortiziranja.
- 106 Sčasoma se utegnejo spremeniti vzorci prihodnjih gospodarskih koristi, katerih pritok v podjetje se pričakuje od neopredmetenega sredstva. Na primer, postane lahko očitno, da je metoda padajočega amortiziranja ustrežnejša kot metoda enakomernega časovnega amortiziranja. Drug tak primer je, če se uporaba pravic iz licence odloži v pričakovanju ukrepov v zvezi z drugimi sestavinami poslovnega načrta. V takšnem primeru bodo gospodarske koristi, ki pritekajo iz sredstva, morda prejete šele v poznejših obdobjih.

NEOPREDMETENA SREDSTVA Z NEDOLOČENIMI DOBAMI KORISTNOSTI

107 Neopredmeteno sredstvo z nedoločeno dobo koristnosti se ne amortizira.

- 108 V skladu z MRS 36 podjetje opravi preizkus oslabilve neopredmetenega sredstva z nedoločeno dobo koristnosti tako, da primerja njegovo nadomestljivo vrednost z njegovo knjigovodsko vrednostjo

(a) vsako leto in

(b) vedno, ko obstajajo znaki, da je neopredmeteno sredstvo morda oslabiljeno.

Pregled ocene dobe koristnosti

- 109 **Doba koristnosti neopredmetenega sredstva, ki se ne amortizira, se vsako obdobje pregleda, da se ugotovi, ali dogodki in okoliščine še podpirajo oceno, da je doba koristnosti sredstva nedoločena. Če je ne podpirajo več, se sprememba ocene dobe koristnosti iz nedoločene v končno obravnava kot sprememba računovodske ocene v skladu z MRS 8.**
- 110 V skladu z MRS 36 je ponovna ocena dobe koristnosti neopredmetenega sredstva kot končne in ne kot nedoločene znak, da je sredstvo morda oslabiljeno. Zato podjetje opravi preizkus oslabilve sredstva tako, da primerja njegovo nadomestljivo vrednost, določeno v skladu z MRS 36, z njegovo knjigovodsko vrednostjo in morebitni presežek knjigovodske vrednosti nad nadomestljivo vrednostjo pripozna kot izgubo zaradi oslabilve.

NADOMESTLJIVOST KNJIGOVODSKE VREDNOSTI – IZGUBE ZARADI OSLABITVE

- 111 Da bi podjetje ugotovilo, ali je neopredmeteno sredstvo oslabiljeno, uporabi MRS 36. Navedeni standard pojasnjuje, kdaj in kako podjetje pregleduje knjigovodsko vrednost svojih sredstev, kako ugotovi nadomestljivo vrednost sredstva in kdaj pripozna ali razveljavi izgubo zaradi oslabilve.

UMIK IZ UPORABE IN ODTUJITEV

112 Priznanje neopredmetenega sredstva se odpravi:

(a) ob odtujitvi ali

(b) kadar se ne pričakuje nobene prihodnje gospodarske koristi iz njegove uporabe ali odtujitve.

- 113 **Dobiček ali izguba, ki izhaja iz odprave pripoznanja neopredmetenega sredstva, se določi na podlagi razlike med čistim izkupičkom ob odtujitvi, če obstaja, in knjigovodsko vrednostjo sredstva. V poslovnem izidu se pripozna ob odpravi pripoznanja sredstva (razen če MSRP 16 zahteva drugače za prodajo s povratnim najemom). Dobički se ne razvrščajo kot prihodki.**
- 114 Neopredmeteno sredstvo se lahko odtuji na različne načine (na primer s prodajo, sklenitvijo pogodbe o finančnem najemu ali donacijo). Datum odtujitve neopredmetenega sredstva je datum, na katerega prejemnik pridobi obvladovanje tega sredstva v skladu z zahtevami MSRP 15 za določitev, kdaj je izpolnjena obveza izpolnitve. MSRP 16 se uporablja za odtujitev s prodajo in povratnim najemom.
- 115 Če podjetje v skladu z načelom pripoznavanja iz 21. člena v knjigovodski vrednosti sredstva pripozna strošek nadomestitve za del neopredmetenega sredstva, odpravi pripoznanje knjigovodske vrednosti nadomeščenega dela. Če podjetje ne more določiti knjigovodske vrednosti nadomeščenega dela, lahko strošek nadomestitve uporabi kot kazalnik nabavne vrednosti nadomeščenega dela, ko je bil pridobljen ali ustvarjen znotraj podjetja.
- 115A V primeru ponovno pridobljene pravice v poslovni združitvi, če se pravica pozneje ponovno izda (proda) tretji osebi, se morebitna povezana knjigovodska vrednost uporabi pri določanju dobička ali izgube pri ponovni izdaji.
- 116 Znesek nadomestila, ki se vključi v dobiček ali izgubo, ki izhaja iz odprave pripoznanja neopredmetenega osnovnega sredstva, se določi v skladu z zahtevami za določitev transakcijske cene v 47.–72. členu MSRP 15. Poznejše spremembe ocenjenega zneska nadomestila, ki se vključi v dobiček ali izgubo, se računovodsko obravnavajo v skladu z zahtevami MSRP 15 za spremembe transakcijske cene.
- 117 Amortiziranje neopredmetenega sredstva s končno dobo koristnosti se ne preneha, če neopredmeteno sredstvo ni več v uporabi, razen če je bilo v celoti amortizirano ali razvrščeno kot v posesti za prodajo (ali vključeno v skupino za odtujitev, razvrščeno kot v posesti za prodajo) v skladu z MSRP 5.

RAZKRITJA

Splošno

- 118 **Podjetje za vsako skupino neopredmetenih sredstev razkrije naslednje informacije, pri tem pa razlikuje med znotraj podjetja ustvarjenimi neopredmetenimi sredstvi in drugimi neopredmetenimi sredstvi:**
- (a) **ali so dobe koristnosti končne ali nedoločene, in če so končne, dobe koristnosti ali uporabljene amortizacijske stopnje;**
- (b) **metode amortiziranja, uporabljene za neopredmetena sredstva s končnimi dobami koristnosti;**
- (c) **bruto knjigovodsko vrednost in nabrano amortizacijo (skupaj z nabranimi izgubami zaradi oslabitve) na začetku in na koncu obdobja;**
- (d) **vrstične postavke v izkazu vseobsegajočega donosa, v katere je vključena amortizacija neopredmetenih sredstev;**
- (e) **uskladitev med knjigovodsko vrednostjo na začetku in na koncu obdobja, ki kaže:**
- (i) **dodatna povečanja sredstev, pri čemer se posebej navedejo tista, ki so razvita znotraj podjetja, tista, ki so pridobljena ločeno, in tista, ki so pridobljena v poslovnih združitvah;**
- (ii) **sredstva, razvrščena kot v posesti za prodajo ali vključena v skupino za odtujitev, razvrščeno kot v posesti za prodajo v skladu z MSRP 5, ter druge odtujitve;**

- (iii) povečanja ali zmanjšanja v obdobju, ki izhajajo iz prevrednotenja v skladu s 75., 85. in 86. členom ter iz izgub zaradi oslabitve, pripoznanih ali odpravljenih v drugem vseobsegajočem donosu v skladu z MRS 36 (če obstajajo);
  - (iv) (morebitne) izgube zaradi oslabitve, pripoznane v poslovnem izidu v obdobju v skladu z MRS 36;
  - (v) (morebitne) izgube zaradi oslabitve, odpravljene v poslovnem izidu v obdobju v skladu z MRS 36;
  - (vi) amortizacijo, pripoznano v obdobju;
  - (vii) čiste tečajne razlike, ki izhajajo iz prevedbe računovodskih izkazov v predstavitevno valuto, in iz prevedbe poslovanja podjetja v tujini v predstavitevno valuto podjetja, ter
  - (viii) druge spremembe knjigovodske vrednosti v obdobju.
- 119 Skupina neopredmetenih sredstev je niz sredstev s podobno naravo in uporabo pri poslovanju podjetja. Primeri posameznih skupin so:
- (a) blagovne znamke,
  - (b) kolofoni in naslovi publikacij,
  - (c) programska oprema,
  - (d) licence in franšize,
  - (e) avtorske pravice, patenti in druge pravice industrijske lastnine ter pravice v zvezi s storitvami in izvajanjem dejavnosti,
  - (f) recepti, formule, modeli, vzorci in prototipi ter
  - (g) neopredmetena sredstva v razvijanju.
- Naštete skupine se združijo (združijo) v manjše (večje) skupine, če so zato informacije za uporabnike računovodskih izkazov uporabnejše.
- 120 Podjetje poleg informacij, ki se zahtevajo v točkah (iii)–(v) 118.(e) člena, razkrije informacije o oslabljenih neopredmetenih sredstvih v skladu z MRS 36.
- 121 MRS 8 zahteva, da podjetje razkrije naravo in znesek spremembe računovodske ocene, ki ima bodisi pomemben vpliv v obravnavanem obdobju bodisi se pričakuje, da ga bo imela v poznejših obdobjih. Tako razkritje lahko izhaja iz sprememb:
- (a) ocene dobe koristnosti neopredmetenega sredstva,
  - (b) metode amortiziranja ali
  - (c) preostalih vrednosti.

122 Podjetje prav tako razkrije:

- (a) za neopredmeteno sredstvo, za katero se oceni, da ima nedoločeno dobo koristnosti, knjigovodsko vrednost sredstva in razloge, ki podpirajo oceno nedoločene dobe koristnosti. V utemeljitvi podjetje opiše dejavnike, ki so imeli pomembno vlogo pri ugotavljanju, da ima sredstvo nedoločeno dobo koristnosti;
- (b) opis, knjigovodsko vrednost in preostalo dobo amortiziranja vsakega posameznega neopredmetenega sredstva, ki je pomembno za računovodske izkaze podjetja;
- (c) za neopredmetena sredstva, ki so pridobljena z državno podporo in na začetku pripoznana po pošteni vrednosti (glej 44. člen):
  - (i) začetno pripoznano pošteno vrednost,
  - (ii) njihovo knjigovodsko vrednost in
  - (iii) ali se po pripoznanju merijo po modelu nabavne vrednosti ali po modelu prevrednotenja;
- (d) obstoj in knjigovodske vrednosti neopredmetenih sredstev, katerih lastninska pravica je omejena, in knjigovodske vrednosti neopredmetenih sredstev, danih kot poroštvo za obveznosti;
- (e) znesek pogodbenih zavez za pridobitev neopredmetenih sredstev.

123 Ko podjetje opisuje dejavnike, ki imajo veliko vlogo pri ugotavljanju, da ima neopredmeteno sredstvo nedoločeno dobo koristnosti, upošteva seznam dejavnikov iz 90. člena.

Neopredmetena sredstva, ki se po pripoznanju merijo po modelu prevrednotenja

124 Če se neopredmetena sredstva računovodsko obravnavajo po prevrednotenih vrednostih, podjetje razkrije:

- (a) po skupinah neopredmetenih sredstev:
  - (i) datum, ko prevrednotenje začne veljati;
  - (ii) knjigovodsko vrednost prevrednotenih neopredmetenih sredstev in
  - (iii) knjigovodsko vrednost, ki bi bila pripoznana, če bi se prevrednotena skupina neopredmetenih sredstev po pripoznavanju merila po modelu nabavne vrednosti iz 74. člena; in
- (b) vrednost presežka iz prevrednotenja, ki se nanaša na neopredmetena sredstva, na začetku in na koncu obdobja, z navedbo sprememb v obdobju in vseh omejitev pri distribuciji stanja delničarjem.
- (c) [črtano]

125 Za namene razkrivanja utegne biti potrebno združiti skupine prevrednotenih sredstev v večje skupine. Skupine pa se ne združijo, če bi zaradi združitve nastala skupina neopredmetenih sredstev, katerih vrednosti so izmerjene tako po modelu nabavne vrednosti kot po modelu prevrednotenja.

Izdatki za raziskovanje in razvijanje**126 Podjetje razkrije skupni znesek izdatkov za raziskovanje in razvijanje, pripoznan kot odhodek v obdobju.**

127 Izdatki za raziskovanje in razvijanje obsegajo vse izdatke, ki se lahko pripišejo neposredno dejavnostim raziskovanja ali razvijanja (glej 66. in 67. člen za napotke o vrsti izdatkov, ki se mora vključiti za namene zahteve glede razkritij iz 126. člena).

Druge informacije

128 Podjetju se priporoča, vendar se od njega ne zahteva, razkritje naslednjih informacij:

(a) opis vsakega v celoti amortiziranega neopredmetenega sredstva, ki se še uporablja, in

(b) kratek opis pomembnejših neopredmetenih sredstev, ki jih obvladuje podjetje, a niso pripoznana kot sredstva, ker niso zadostila merilom za pripoznanje iz tega standarda ali ker so bila pridobljena ali ustvarjena, preden je začela veljati različica MRS 38 *Neopredmetena sredstva*, ki je bila izdana leta 1998.

PREHODNE DOLOČBE IN DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

129 [črtano]

130 Podjetje uporablja ta standard:

(a) za računovodenje neopredmetenih sredstev, pridobljenih v poslovnih združitvah z datumom pogodbe 31. marec 2004 ali pozneje in

(b) za računovodenje vseh drugih neopredmetenih sredstev za naprej od začetka prvega letnega obdobja, ki se začne 31. marca 2004 ali pozneje. Zato podjetje ne prilagodi knjigovodske vrednosti neopredmetenih sredstev, pripoznanih na ta datum. Vendar pa podjetje na ta datum uporabi ta standard za ponovno oceno dobri koristnosti takšnih neopredmetenih sredstev. Če podjetje zaradi te ponovne ocene spremeni svojo oceno dobe koristnosti sredstva, se ta sprememba računovodsko obravnava kot sprememba računovodske ocene v skladu z MRS 8.

130A Podjetje uporablja spremembe iz 2. člena za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2006 ali pozneje. Če podjetje uporabi MSRP 6 za zgodnejše obdobje, se te spremembe uporabljajo tudi za tako zgodnejše obdobje.

130B Z MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* (kot je bil popravljen leta 2007) se je spremenila terminologija, ki se uporablja v vseh MSRP. Poleg tega so se spremenili 85., 86. in 118.(e)(iii) člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) za zgodnejše obdobje, se te spremembe uporabljajo tudi za tako zgodnejše obdobje.

130C Z MSRP 3 (kot je bil popravljen leta 2008) so se spremenili 12., 33.–35., 68., 69., 94. in 130. člen, črtala 38. in 129. člen ter dodal 115.A člen. Z *Izboljšavami MSRP*, izdanimi aprila 2009, sta se spremenila 36. in 37. člen. Podjetje uporablja navedene spremembe za naprej za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali pozneje. Zato zneskov, pripoznanih za neopredmetena sredstva in dobro ime v prejšnjih poslovnih združitvah, ni dovoljeno prilagoditi. Če podjetje uporabi MSRP 3 (popravljen leta 2008) za zgodnejše obdobje, te spremembe uporabi za tako zgodnejše obdobje in to dejstvo razkrije.

130D V okviru *Izboljšav MSRP*, izdanih maja 2008, so se spremenili 69., 70. in 98. člen ter dodal 69.A člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembe za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.

130E [črtano]

- 130F Z MSRP 10 in MSRP 11 *Skupni aranžmaji*, izdanima maja 2011, je bil spremenjen 3.(e) člen. Podjetje to spremembo uporablja, kadar uporablja MSRP 10 in MSRP 11.
- 130G Z MSRP 13, izdanim maja 2011, so bili spremenjeni 8., 33., 47., 50., 75., 78., 82., 84., 100. in 124. člen ter črtani 39.–41. in 130.E člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 13.
- 130H S *Ciklom letnih izboljšav MSRP 2010–2012*, izdanim decembra 2013, se je spremenil 80. člen. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2014 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje to spremembo uporabi za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 130I Podjetje uporablja spremembo iz *Cikla letnih izboljšav MSRP 2010–2012* za vsa prevrednotenja, pripoznana v letnih obdobjih, ki se začnejo na datum začetka uporabe navedene spremembe ali po tem datumu in v letnem obdobju neposredno pred datumom začetka uporabe. Podjetje lahko predstavi tudi prilagojene primerjalne informacije za katera koli predstavljena zgodnejša obdobja, vendar pa tega ni zavezano storiti. Če podjetje predstavi neprilagojene primerjalne informacije za katerokoli zgodnejše obdobje, jasno opredeli informacije, ki niso bile prilagojene, navede, da so bile predstavljene na drugačni podlagi, in razloži to podlago.
- 130J Z dokumentom *Pojasnitev sprejemljivih metod amortiziranja* (spremembe MRS 16 in MRS 38), izdanim maja 2014, sta se spremenila 92. in 98. člen ter dodali 98.A–98.C člen. Podjetje te spremembe uporablja za naprej za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 130K Z MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*, izdanim maja 2014, so bili spremenjeni 3., 114. in 116. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 15.
- 130L Z MSRP 16, izdanim januarja 2016, so bili spremenjeni 3., 6., 113. in 114. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 16.
- 130M Z MSRP 17, ki je bil izdan maja 2017, se je spremenil 3. člen. Z dokumentom *Spremembe MSRP 17*, izdanim junija 2020, se je dodatno spremenil 3. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 17.

Izmenjave podobnih sredstev

- 131 Zahteva v 129. in 130.(b) členu, da se ta standard uporablja za naprej, pomeni, da če je bila izmenjava sredstev merjena pred datumom začetka veljavnosti tega standarda na podlagi knjigovodske vrednosti danega sredstva, podjetje ne preračuna knjigovodske vrednosti pridobljenega sredstva, da bi odražalo njegovo pošteno vrednost na datum prevzema.

Uporaba pred datumom začetka veljavnosti

- 132 Podjetjem, za katera velja 130. člen, se priporoča, da zahteve tega standarda uporabijo pred datumom začetka veljavnosti, določenim v 130. členu. Če podjetje uporabi ta standard pred navedenimi datumi začetka veljavnosti, od istega datuma uporablja tudi MSRP 3 in MRS 36 (kot je bil popravljen leta 2004).

RAZVELJAVITEV MRS 38 (IZDAN LETA 1998)

- 133 Ta standard nadomešča MRS 38 *Neopredmetena sredstva* (izdan leta 1998).

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 39

Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje

PODROČJE UPORABE

2 Ta standard uporabljajo vsa podjetja za vse finančne instrumente, ki spadajo v področje uporabe MSRP 9 *Finančni instrumenti*, če in v obsegu, v katerem:

(a) **MSRP 9 dovoljuje, da se uporabljajo zahteve glede računovodenja varovanja pred tveganjem iz tega standarda, in**

(b) **je finančni instrument del razmerja varovanja pred tveganjem, ki izpolnjuje pogoje za računovodenje varovanja pred tveganjem v skladu s tem standardom.**

2A–7 [črtano]

OPREDELITVE POJMOV

8 Izrazi, opredeljeni v MSRP 13, MSRP 9 in MRS 32 se v tem standardu uporabljajo v pomenu, kot je določen v Dodatku A k MSRP 13, Dodatku A k MSRP 9 in 11. členu MRS 32. V MSRP 13, MSRP 9 in MRS 32 so opredeljeni naslednji izrazi:

— odplačna vrednost finančnega sredstva ali finančne obveznosti,

— odprava pripoznanja,

— izvedeni finančni instrument,

— metoda efektivnih obresti,

— efektivna obrestna mera

— kapitalski instrument,

— poštena vrednost,

— finančno sredstvo,

— finančni instrument,

— finančna obveznost

in podani napotki o uporabi teh opredelitev.

9 **V tem standardu se uporabljajo naslednji izrazi, katerih pomen je natančno določen:**

Opredelitve pojmov v zvezi z računovodenjem varovanja pred tveganjem

Trdna obveza je zavezujoč dogovor o izmenjavi točno določene količine virov po točno določeni ceni na točno določen prihodnji datum ali datume.

Napovedana transakcija je neobvezna, vendar verjetna, predvidena transakcija v prihodnosti.

Instrument za varovanje pred tveganjem je tako določen izvedeni finančni instrument (samo za namene varovanja pred valutnim tveganjem) ali tako določeno neizvedeno finančno sredstvo ali neizvedena finančna obveznost, katere(-ga) poštena vrednost ali denarni tokovi bodo po pričakovanju izravnali spremembo poštene vrednosti ali denarnih tokov pred tveganjem varovane postavke (72.–77. člen in Dodatek A, AG94.–AG97. člen dopolnjujejo opredelitev instrumenta za varovanje pred tveganjem).

Pred tveganjem varovana postavka je sredstvo, obveznost, trdna obveza, zelo verjetna napovedana transakcija ali čista naložba v podjetje v tujini, ki (a) izpostavlja podjetje tveganju sprememb poštene vrednosti ali sprememb prihodnjih denarnih tokov in (b) je določena kot varovana pred tveganjem (78.–84. člen in Dodatek A, AG98.–AG101. člen dopolnjujejo opredelitev pred tveganjem varovanih postavk).

Učinkovitost varovanja pred tveganjem je stopnja, do katere se spremembe poštene vrednosti ali denarnih tokov varovane postavke, ki se lahko pripišejo varovanju pred tveganjem, izravnavajo s spremembami poštene vrednosti ali denarnih tokov z instrumentom za varovanje pred tveganjem (glej Dodatek A, AG105.–AG113.A člen).

10–70 [črtano]

VAROVANJE PRED TVEGANJEM

71 Če podjetje uporablja MSRP 9 in za računovodsko usmeritev ni izbralo, da bo še naprej uporabljalo zahteve glede računovodenja varovanja pred tveganjem iz tega standarda (glej 7.2.21. člen MSRP 9), uporablja zahteve glede računovodenja varovanja pred tveganjem iz poglavja 6 MSRP 9. Vendar pa lahko podjetje za varovanje poštene vrednosti izpostavljenosti dela portfelja finančnih sredstev ali finančnih obveznosti obrestnemu tveganju v skladu s 6.1.3. členom MSRP 9 uporabi zahteve glede računovodenja varovanja pred tveganjem iz tega standarda namesto zahtev iz MSRP 9. V takem primeru mora podjetje uporabiti posebne zahteve za računovodenje varovanja pred tveganjem tudi za varovanje portfelja pred obrestnim tveganjem (glej 81.A, 89.A in AG114.–AG132. člen).

Instrumenti za varovanje pred tveganjem

Ustrezni instrumenti

72 Ta standard ne omejuje okoliščin, v katerih je izvedeni finančni instrument mogoče določiti kot instrument za varovanje pred tveganjem, če so izpolnjeni pogoji iz 88. člena, razen pri nekaterih izdanih opcijah (glej Dodatek A, AG94. člen). Vendar pa se lahko neizvedeno finančno sredstvo ali neizvedena finančna obveznost določi kot instrument za varovanje pred tveganjem le pri varovanju pred valutnim tveganjem.

73 Za namene računovodenja varovanja pred tveganjem se lahko kot instrumenti za varovanje pred tveganjem določijo le instrumenti, ki vključujejo stranko zunaj poročajočega podjetja (tj. zunaj skupine ali posameznega podjetja, o katerem se poroča). Čeprav lahko posamezna podjetja v konsolidirani skupini ali oddelki v podjetju opravljajo transakcije za varovanje pred tveganjem z drugimi podjetji v skupini ali oddelki v podjetju, se vse takšne transakcije znotraj skupine izločijo pri konsolidaciji. Zato takšne transakcije za varovanje pred tveganjem ne izpolnjujejo pogojev za računovodenje varovanja pred tveganjem v konsolidiranih računovodskih izkazih skupine. Vendar lahko izpolnjujejo pogoje za računovodenje varovanja pred tveganjem v posameznih ali ločenih računovodskih izkazih posameznih podjetij v skupini, če so zunaj podjetja, o katerem se poroča.

Določanje instrumentov za varovanje pred tveganjem

74 Praviloma obstaja ena sama mera poštene vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem kot celote, dejavniki, ki povzročajo spremembe poštene vrednosti, pa so med seboj odvisni. Zato se razmerja varovanja pred tveganjem v podjetju določijo za instrument za varovanje pred tveganjem kot celoto. Edine dovoljene izjeme so:

(a) ločitev notranje vrednosti in časovne vrednosti opcijske pogodbe, pri čemer se nato kot instrument za varovanje pred tveganjem določi samo sprememba notranje vrednosti opcije, sprememba časovne vrednosti pa izključni, in

(b) ločitev elementa obresti in promptne cene v terminski pogodbi.

Te izjeme so dovoljene, ker je na splošno mogoče notranjo vrednost opcije in premijo pri terminski pogodbi izmeriti ločeno. Dinamična strategija varovanja pred tveganjem, ki ocenjuje tako notranjo vrednost kot tudi časovno vrednost opcijske pogodbe, je lahko ustrezna za računovodenje varovanja pred tveganjem.

- 75 Delež celotnega instrumenta za varovanje pred tveganjem, na primer 50 odstotkov nominalnega zneska, se lahko določi kot instrument za varovanje pred tveganjem v razmerju varovanja pred tveganjem. Vendar pa se razmerja varovanja pred tveganjem ne sme določiti samo za del obdobja, v katerem je instrument za varovanje pred tveganjem še veljaven.
- 76 Posamezen instrument za varovanje pred tveganjem se lahko določi kot varovanje pred več kot eno vrsto tveganja, če so (a) tveganja, pred katerimi varuje, jasno opredeljena; (b) je učinkovitost varovanja pred tveganjem možno dokazati; in (c) je možno zagotoviti posebno določitev instrumenta za varovanje pred tveganjem in različnih pozicij tveganja.
- 77 Dva ali več izvedenih finančnih instrumentov ali njihovi sorazmerni deleži (ali pri varovanju pred valutnim tveganjem, dva ali več neizvedenih instrumentov ali njihovi sorazmerni deleži ali kombinacija izvedenih in neizvedenih finančnih instrumentov ali njihovih sorazmernih deležev) se lahko presojujejo združeno in skupaj določijo kot instrument za varovanje pred tveganjem, tudi takrat, ko tveganja, ki izhajajo iz nekaterih izvedenih finančnih instrumentov, izravnavajo tista, ki izhajajo iz drugih. Vendar pa obrestna ovratnica ali drug izvedeni finančni instrument, ki združuje izdano opcijo in kupljeno opcijo, ne izpolnjuje pogojev za določitev kot instrument za varovanje pred tveganjem, če je dejansko neto izdana opcija (za katero je prejeta čista premija). Podobno so lahko dva ali več instrumentov (ali njihovi sorazmerni deleži) določeni kot instrumenti za varovanje pred tveganjem samo, če nobeden od njih ni izdana opcija ali neto izdana opcija.

Pred tveganjem varovane postavke

Ustrezne postavke

- 78 Pred tveganjem varovana postavka je lahko pripoznano sredstvo ali obveznost, nepripoznana trdna obveza, zelo verjetna napovedana transakcija ali čista naložba v podjetje v tujini. Pred tveganjem varovana postavka je lahko (a) posamezno sredstvo, obveznost, trdna obveza, zelo verjetna napovedana transakcija, ali čista naložba v podjetje v tujini, (b) skupina sredstev, obveznosti, trdih obvez, zelo verjetnih napovedanih transakcij, ali čistih naložb v podjetje v tujini s podobnimi značilnostmi glede tveganj, ali (c) samo pri varovanju portfelja pred obrestnim tveganjem, del portfelja finančnih sredstev ali finančnih obveznosti, ki jim je skupno tveganje, pred katerim se varuje.
- 79 [črtano]
- 80 Za namene računovodenja varovanja pred tveganjem je mogoče kot postavke, varovane pred tveganjem, določiti samo sredstva, obveznosti, trdne obveze ali zelo verjetne napovedane transakcije, ki vključujejo stranko zunaj podjetja. Iz tega sledi, da se računovodenje varovanja pred tveganjem lahko uporablja za transakcije med podjetji v isti skupini le v posameznih ali ločenih računovodskih izkazih teh podjetij in ne v konsolidiranih računovodskih izkazih skupine, razen v konsolidiranih računovodskih izkazih naložbenega podjetja, kot je opredeljeno v MSRP 10, kjer transakcije med naložbenim podjetjem in njegovimi odvisnimi podjetji, ki se merijo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, ne bodo izključene iz konsolidiranih računovodskih izkazov. Izjemoma lahko valutno tveganje denarne postavke znotraj skupine (npr. obveznost/terjatev med dvema odvisnima podjetjema) v konsolidiranih računovodskih izkazih izpolnjuje pogoje za določitev kot pred tveganjem varovana postavka, če ima za posledico izpostavljenost do dobičkov ali izgub iz tečajnih razlik, ki niso v celoti odpravljeni ob konsolidaciji v skladu z MRS 21 *Vplivi sprememb menjalnih tečajev*. V skladu z MRS 21 dobički ali izgube iz tečajnih razlik za denarne postavke znotraj skupine ob konsolidaciji niso v celoti odpravljeni, če se s takšno notranjo denarno postavko posluje med dvema podjetjema v skupini, ki imata različni funkcijski valuti. Poleg tega lahko valutno tveganje zelo verjetne napovedane transakcije znotraj skupine ustreza pogojem za določitev kot pred tveganjem varovana postavka v konsolidiranih računovodskih izkazih, če je navedena transakcija izražena v valuti, ki ni funkcijska valuta podjetja, ki sklepa transakcijo, valutno tveganje pa bo vplivalo na konsolidirani poslovni izid.

Določanje finančnih postavk kot pred tveganjem varovane postavke

81 Če je pred tveganjem varovana postavka finančno sredstvo ali finančna obveznost, je lahko varovana postavka glede tveganj, ki so povezana samo z delom njenih denarnih tokov ali poštene vrednosti (kot na primer eden ali več izbranih pogodbenih denarnih tokov ali njihovih delov ali odstotek poštene vrednosti), če je mogoče izmeriti učinkovitost varovanja. Na primer, razpoznaven in ločeno izmerljiv del izpostavljenosti obrestnemu tveganju obrestovanega sredstva ali obrestovane obveznosti se lahko določi kot varovano tveganje (na primer sestavina netvegane obrestne mere ali referenčne obrestne mere v celotni izpostavljenosti obrestnemu tveganju finančnega instrumenta, ki se varuje pred tveganjem).

81A Pri varovanju poštene vrednosti pred obrestnim tveganjem za portfelj finančnih sredstev ali finančnih obveznosti (in samo pri takšnem varovanju) se lahko pred tveganjem varovani del določi v znesku valute (na primer znesku v dolarjih, evrih, funtih ali randih) in ne kot posamezno sredstvo (ali obveznost). Čeprav lahko portfelj za namene obvladovanja tveganj vsebuje sredstva in obveznosti, je določeni znesek znesek sredstev ali znesek obveznosti. Določitev čistega zneska, ki vključuje sredstva in obveznosti, ni dovoljena. Podjetje lahko zavaruje pred tveganjem del obrestnega tveganja, ki je povezan s tem tako določenim zneskom. Na primer, pri varovanju portfelja, ki vsebuje sredstva z možnostjo predčasnega odplačila, pred tveganjem, lahko podjetje varuje pred tveganjem spremembe poštene vrednosti kot posledice spremembe pred tveganjem varovane obrestne mere na podlagi pričakovanih in ne pogodbeno določenih rokov za prilagoditev obrestne mere. [...].

Določanje nefinančnih postavk kot pred tveganjem varovane postavke

82 **Če je pred tveganjem varovana postavka nefinančno sredstvo ali nefinančna obveznost, se določa kot postavka, varovana bodisi (a) pred valutnim tveganjem bodisi (b) v celoti pred vsemi vrstami tveganj, ker je težko osamiti in meriti ustrezne del sprememb denarnih tokov ali poštene vrednosti, ki jo je mogoče pripisati posameznim tveganjem, razen valutnega.**

Določanje skupin postavk kot pred tveganjem varovane postavke

83 Podobna sredstva ali podobne obveznosti se lahko združijo in varujejo pred tveganjem kot skupina le, če so posamezna sredstva oziroma posamezne obveznosti v skupini izpostavljeni istemu tveganju, pred katerim se varuje. Poleg tega se pričakuje, da bo sprememba poštene vrednosti, ki jo je mogoče pripisati varovanemu tveganju, pri vsaki posamezni postavki v skupini približno sorazmerna s celotno spremembo poštene vrednosti, ki jo je mogoče pripisati varovanemu tveganju, pri celotni skupini postavk.

84 Ker podjetje ocenjuje učinkovitost varovanja pred tveganjem s primerjanjem spremembe poštene vrednosti ali denarnega toka instrumenta za varovanje pred tveganjem (ali skupine podobnih instrumentov za varovanje pred tveganjem) in pred tveganjem varovane postavke (ali skupine podobnih pred tveganjem varovanih postavk), primerjanje instrumenta za varovanje pred tveganjem s skupno neto (čisto) pozicijo (na primer čistega zneska po pobotu vseh sredstev s fiksno obrestno mero in obveznosti s fiksno obrestno mero s podobnimi zapadlostmi v plačilo), in ne s posamezno pred tveganjem varovano postavko, ne ustreza pogojem za računovodenje varovanja pred tveganjem.

Računovodenje varovanja pred tveganjem

85 Računovodenje varovanja pred tveganjem pripoznava izravnalne učinke, ki jih imajo spremembe poštenih vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem in pred tveganjem varovane postavke na poslovni izid.

86 **Razmerja varovanja pred tveganjem so treh vrst:**

(a) *varovanje poštene vrednosti pred tveganjem*: varovanje pred izpostavljenostjo spremembam poštene vrednosti pripoznanega sredstva ali obveznosti ali nepripoznane trdne obveze ali določenega dela takšnega sredstva, obveznosti ali trdne obveze, ki jo je mogoče pripisati posameznemu tveganju in lahko vpliva na poslovni izid;

(b) *varovanje denarnih tokov pred tveganjem*: varovanje pred izpostavljenostjo spremenljivosti denarnih tokov, ki (i) jo je mogoče pripisati posameznemu tveganju, povezanem s pripoznanim sredstvom ali obveznostjo (kot so vsa ali nekatera prihodnja plačila obresti za dolg z variabilno obrestno mero) ali zelo verjetnimi napovedanimi transakcijami, in (ii) lahko vpliva na poslovni izid;

(c) *varovanje čiste naložbe v podjetje v tujini pred tveganjem*, kot je opredeljeno v MRS 21.

87 Varovanje pred valutnim tveganjem iz trdne obveze se lahko računovodsko obravnava kot varovanje poštene vrednosti pred tveganjem ali varovanje denarnih tokov pred tveganjem.

88 **Razmerja varovanja pred tveganjem ustrezajo pogojem za računovodenje varovanja pred tveganjem v skladu z 89.–102. členom če, in samo če, so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:**

(a) ob začetku varovanja pred tveganjem se uradno določijo in dokumentirajo razmerje varovanja pred tveganjem, cilj podjetja pri obvladovanju tveganj in strategija za izvajanje varovanja pred tveganjem. Navedena dokumentacija vsebuje opredelitev instrumenta za varovanje pred tveganjem, pred tveganjem varovane postavke ali transakcije, vrsto tveganja, pred katerim se varuje, in kako bo podjetje ocenilo učinkovitost instrumenta za varovanje pred tveganjem pri izravnavanju izpostavljenosti spremembam poštene vrednosti ali denarnih tokov varovane postavke, ki jih je mogoče pripisati tveganju, pred katerim se varuje;

(b) pričakuje se, da bo varovanje pred tveganjem (glej Dodatek A, AG105.–AG113.A člen) zelo učinkovito pri doseganju izravnave sprememb poštene vrednosti ali denarnih tokov, ki jih je mogoče pripisati tveganju, pred katerim se varuje, v skladu s prvotno dokumentirano strategijo obvladovanja tveganj za to konkretno razmerje varovanja;

(c) pri varovanju denarnih tokov pred tveganjem mora biti napovedana transakcija, ki je predmet varovanja, zelo verjetna in predstavljati izpostavljenost spremembam denarnih tokov, ki lahko na koncu vplivajo na poslovni izid;

(d) učinkovitost varovanja pred tveganjem je mogoče zanesljivo izmeriti, tj. pošteno vrednost ali denarne tokove pred tveganjem varovane postavke, ki jih je mogoče pripisati tveganju, pred katerim se varuje, in pošteno vrednost instrumenta za varovanje pred tveganjem, je mogoče zanesljivo izmeriti;

(e) varovanje pred tveganjem se stalno ocenjuje in je ugotovljeno kot dejansko zelo učinkovito v vseh obdobjih poročanja, za katera je bilo varovanje pred tveganjem določeno.

Varovanja poštene vrednosti pred tveganjem

89 Če varovanje poštene vrednosti pred tveganjem v obdobju izpolnjuje pogoje iz 88. člena, se računovodsko obravnava, kot sledi:

(a) dobiček ali izgubo iz ponovnega merjenja instrumenta za varovanje pred tveganjem po poštenu vrednosti (za izvedeni finančni instrument za varovanje pred tveganjem) ali valutno sestavino njegove knjigovodske vrednosti, izmerjene po MRS 21 (za neizvedeni finančni instrument za varovanje pred tveganjem), se pripozna v poslovnem izidu, in

(b) dobiček ali izguba pri varovani postavki, ki ju je mogoče pripisati tveganju, pred katerim se varuje, se uporabita za prilagoditev knjigovodske vrednosti varovane postavke in pripoznata v poslovnem izidu. To velja, če se varovana postavka sicer meri po nabavni vrednosti. Pripoznanje dobička ali izgube, ki ju je mogoče pripisati tveganju, pred katerim se varuje, v poslovnem izidu se izvede, če je pred tveganjem varovana postavka finančno sredstvo, ki se meri po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom MSRP 9.

89A Pri varovanju poštene vrednosti izpostavljenosti dela portfelja finančnih sredstev ali finančnih obveznosti obrestnemu tveganju (in samo pri takšnem varovanju) se zahteva v 89.(b) členu lahko izpolni, če sta dobiček ali izguba, ki ju je mogoče pripisati varovani postavki, predstavljena bodisi:

- (a) v eni sami vrstični postavki med sredstvi za tista obdobja za prilagoditev obrestne mere, za katera je varovana postavka sredstvo, ali
- (b) v eni sami vrstični postavki med obveznostmi za tista obdobja za prilagoditev obrestne mere, za katera je varovana postavka obveznost.

Ločene vrstične postavke iz točke (a) in (b) zgoraj se predstavijo zraven finančnih sredstev ali finančnih obveznosti. Zneski v teh vrstičnih postavkah se odstranijo iz izkaza finančnega položaja, ko se odpravi pripoznanje sredstev ali obveznosti, na katere se nanašajo.

90 Če se varuje samo pred določenimi tveganji, ki jih je mogoče pripisati pred tveganjem varovani postavki, se morajo pripoznane spremembe poštene vrednosti pred tveganjem varovane postavke, ki niso povezane s tveganjem, pred katerim se varuje, pripoznati, kot je določeno v 5.7.1. členu MSRP 9.

91 **Podjetje preneha za naprej z računovodenjem varovanja pred tveganjem, določenim v 89. členu, če:**

(a) **instrument za varovanje pred tveganjem preneha veljati ali se proda, odpove ali izkoristi. Za ta namen se zamenjava ali obnovitev instrumenta za varovanje pred tveganjem z drugim instrumentom za varovanje pred tveganjem ne obravnava kot prenehanje veljavnosti ali odpoved, če je zamenjava oziroma obnovitev del dokumentirane strategije podjetja glede varovanja pred tveganji. Poleg tega se za ta namen ne šteje, da je prišlo do prenehanja veljavnosti ali odpovedi instrumenta za varovanje pred tveganjem, če:**

(i) se pogodbene stranke instrumenta za varovanje pred tveganjem kot posledica zakonov ali drugih predpisov ali uvedbe zakonov ali drugih predpisov dogovorijo, da ena ali več klirinških nasprotnih strank nadomesti svojo prvotno nasprotno stranko, tako da ta postane nova nasprotna stranka vsake od pogodbenih strank. Za ta namen je klirinška nasprotna stranka centralna nasprotna stranka (včasih se imenuje „klirinška organizacija“ ali „klirinška agencija“) ali podjetje oziroma podjetja, na primer, klirinški član klirinške organizacije ali stranka klirinškega člana klirinške organizacije, ki delujejo kot nasprotna stranka, da bi izvajali kliring prek centralne nasprotne stranke. Vendar, če pogodbene stranke instrumenta za varovanje pred tveganjem nadomestijo svoje prvotne nasprotne stranke z drugimi nasprotnimi strankami, se ta odstavek uporablja samo, če vsaka od teh pogodbenih strank izvaja kliring z isto centralno nasprotno stranko;

(ii) **so morebitne druge spremembe instrumenta za varovanje pred tveganjem omejene na tiste, ki so potrebne za izvedbo take nadomestitve nasprotne stranke. Takšne spremembe so omejene na tiste, ki so v skladu s pogoji, ki bi bili pričakovani, če bi kliring instrumenta za varovanje pred tveganjem prvotno izvajala klirinška nasprotna stranka. Te spremembe vključujejo spremembe zahtev glede zavarovanja s premoženjem, pravic za pobot stanj terjatev in obveznosti ter naloženih dajatev;**

(b) varovanje pred tveganjem ne zadošča več merilom za računovodenje varovanja pred tveganjem iz 88. člena ali

(c) podjetje prekliče določitev.

92 Vsaka prilagoditev knjigovodske vrednosti pred tveganjem varovanega finančnega instrumenta, za katero se uporablja metoda učinkovitih obresti (ali, v primeru varovanja portfelja pred obrestnim tveganjem, posamezne vrstične postavke v izkazu finančnega položaja, kot je opisano v 89.A členu), ki izhaja iz 89.(b) člena, se amortizira v poslovnem izidu. Amortizacija se lahko začne takoj, ko nastane potreba po prilagoditvi, in se začne najpozneje takrat, ko se pred tveganjem varovana postavka ne prilagaja več spremembam svoje poštene vrednosti, ki jih je mogoče pripisati tveganju, pred katerim je varovana. Prilagoditev temelji na ponovno izračunani učinkoviti obrestni meri na datum, ko se amortizacija začne. Vendar pa, če pri varovanju poštene vrednosti izpostavljenosti portfelja finančnih sredstev ali finančnih obveznosti obrestnemu tveganju (in samo pri takšnem varovanju) obračunavanje po ponovno izračunani učinkoviti obrestni meri ni mogoče, se prilagoditev amortizira po metodi enakomernega časovnega amortiziranja. Prilagoditev se v celoti amortizira do zapadlosti finančnega instrumenta, pri varovanju portfelja pred obrestnim tveganjem pa do poteka zadevnega obdobja za prilagoditev obrestne mere.

- 93 Če se nepripoznan trdna obveza določi kot pred tveganjem varovana postavka, se poznejša kumulativna sprememba poštene vrednosti trdne obveze, ki jo je mogoče pripisati tveganju, pred katerim se varuje, pripozna kot sredstvo ali obveznost, ustrezen dobiček ali izguba pa se pripozna v poslovnem izidu (glej 89.(b) člen). Spremembe poštene vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem se prav tako pripoznajo v poslovnem izidu.
- 94 Če podjetje sprejme trdno obvezo za pridobitev sredstva ali prevzem obveznosti, ki je varovana postavka v okviru varovanja poštene vrednosti pred tveganjem, se začetna knjigovodska vrednost sredstva ali obveznosti, ki izhaja iz izpolnitve trdne obveze s strani podjetja, prilagodi tako, da vključuje kumulativno spremembo poštene vrednosti trdne obveze, pripisano tveganju, pred katerim se varuje, ki je pripoznana v izkazu finančnega položaja.
- Varovanje denarnih tokov pred tveganjem*
- 95 **Če varovanje denarnih tokov pred tveganjem v obdobju izpolnjuje pogoje iz 88. člena, se računovodsko obravnava tako:**
- (a) del dobička ali izgube iz instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki je opredeljen kot učinkovito varovanje pred tveganjem (glej 88. člen), se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu in
- (b) neučinkoviti del dobička ali izgube pri instrumentu za varovanje pred tveganjem se pripozna v poslovnem izidu.**
- 96 Natančneje se varovanje denarnih tokov pred tveganjem računovodsko obravnava, kot sledi:
- (a) ločena sestavina lastniškega kapitala, povezana s pred tveganjem varovano postavko, se prilagodi nižjemu od naslednjih (absolutno izraženih) zneskov:
- (i) kumulativnemu dobičku ali izgubi iz instrumenta za varovanje pred tveganjem od začetka varovanja; in
- (ii) kumulativni spremembi poštene vrednosti (sedanja vrednost) pričakovanih prihodnjih denarnih tokov v zvezi s pred tveganjem varovano postavko od začetka varovanja;
- (b) preostali znesek dobička ali izgube pri instrumentu varovanja ali njegovi tako določeni sestavini (ki ni učinkovito varovanje) se pripozna v poslovnem izidu in
- (c) če se v skladu z dokumentirano strategijo podjetja glede obvladovanja tveganj za posamezno razmerje varovanja pred tveganjem iz ocene učinkovitosti varovanja pred tveganjem izključi posebna sestavina dobička ali izgube ali povezanih denarnih tokov iz instrumenta za varovanje pred tveganjem (glej 74., 75. in 88.(a) člen), se izključena sestavina dobička ali izgube pripozna v skladu s 5.7.1. členom MSRP 9.
- 97 Če je posledica varovanja napovedane transakcije pred tveganjem pripoznanje finančnega sredstva ali finančne obveznosti, se s tem povezani dobiček ali izguba, ki je bila pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 95. členom, prerazvrsti iz kapitala v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007)) v istem obdobju ali obdobjih, v katerih napovedani denarni tokovi, varovani pred tveganjem, vplivajo na poslovni izid (na primer v obdobjih, v katerih se pripozna prihodek od obresti ali odhodek za obresti). Če pa podjetje pričakuje, da v enem ali več prihodnjih obdobjih ne bo nadomestilo celotne izgube ali dela izgube, pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu, znesek, ki ga po pričakovanju ne bo nadomestilo, prerazvrsti v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve.
- 98 Če je poznejša posledica varovanja napovedane transakcije pripoznanje nefinančnega sredstva ali nefinančne obveznosti, ali če napovedana transakcija za nefinančno sredstvo ali nefinančno obveznost postane trdna obveza, za katero se uporablja računovodenje varovanja poštene vrednosti pred tveganjem, podjetje uporabi postopek (a) ali (b) spodaj:

(a) povezane dobičke in izgube, ki so bili pripoznani v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 95. členom, prerazvrsti v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1 (kot je bil popravljen 2007)) za isto obdobje ali obdobja, v katerih pridobljeno sredstvo ali prevzeta obveznost vpliva na poslovni izid (kot so obdobja, v katerih se pripoznajo stroški amortizacije ali stroški prodaje). Če pa podjetje pričakuje, da ne bo nadomestilo celotne izgube ali njenega dela, pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu, v enem ali več prihodnjih obdobjih, iz lastniškega kapitala v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve prerazvrsti znesek, ki ga po pričakovanju ne bo nadomestilo;

(b) odstrani povezane dobičke ali izgube, pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 95. členom, in jih vključi v začetno nabavno vrednost ali drugo knjigovodsko vrednost sredstva ali obveznosti.

99 Podjetje uporabi postopek iz točke (a) ali postopek iz točke (b) iz 98. člena kot svojo računovodsko usmeritev in ga uporablja dosledno pri vseh varovanjih pred tveganjem, na katere se nanaša 98. člen.

100 Pri vsakem varovanju denarnih tokov pred tveganjem, razen pri tistih, ki so obravnavana v 97. in 98. členu, se zneske, pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu, prerazvrsti iz kapitala v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007)) v istem obdobju ali obdobjih, v katerih napovedani denarni tokovi, varovani pred tveganjem, vplivajo na poslovni izid (na primer, ko se izvede napovedana prodaja).

101 V vsaki od spodaj naštetih okoliščin podjetje preneha za naprej z računovodenjem varovanja pred tveganjem, določenim v 95.–100. členu:

(a) instrument za varovanje pred tveganjem preneha veljati ali se proda, odpove ali izkoristi. V tem primeru kumulativni dobiček ali izguba iz instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki sta pripoznana neposredno v drugem vseobsegajočem donosu, iz obdobja, ko je bilo varovanje pred tveganjem učinkovito (glej 95.(a) člen), ostaneta ločeno pripoznana v lastniškem kapitalu, dokler ne pride do napovedane transakcije. Ko pride do transakcije, se uporabijo 97., 98. ali 100. člen. Za namen tega pododstavka se zamenjava ali obnovitev instrumenta za varovanje pred tveganjem z drugim instrumentom za varovanje pred tveganjem ne obravnava kot prenehanje veljavnosti ali odpoved, če je zamenjava oziroma obnovitev del dokumentirane strategije podjetja glede varovanja pred tveganji. Poleg tega se za namen tega pododstavka ne šteje, da je prišlo do prenehanja veljavnosti ali odpovedi instrumenta za varovanje pred tveganjem, če:

(i) se pogodbene stranke instrumenta za varovanje pred tveganjem kot posledica zakonov ali drugih predpisov ali uvedbe zakonov ali drugih predpisov dogovorijo, da ena ali več klirinških nasprotnih strank nadomesti svojo prvotno nasprotno stranko, tako da ta postane nova nasprotna stranka vsake od pogodbenih strank. Za ta namen je klirinška nasprotna stranka centralna nasprotna stranka (včasih se imenuje „klirinška organizacija“ ali „klirinška agencija“) ali podjetje oziroma podjetja, na primer, klirinški član klirinške organizacije ali stranka klirinškega člana klirinške organizacije, ki delujejo kot nasprotna stranka, da bi izvajali kliring prek centralne nasprotne stranke. Vendar, če pogodbene stranke instrumenta za varovanje pred tveganjem nadomestijo svoje prvotne nasprotne stranke z drugimi nasprotnimi strankami, se ta odstavek uporablja samo, če vsaka od teh pogodbenih strank izvaja kliring z isto centralno nasprotno stranko;

(ii) so morebitne druge spremembe instrumenta za varovanje pred tveganjem omejene na tiste, ki so potrebne za izvedbo take nadomestitve nasprotne stranke. Takšne spremembe so omejene na tiste, ki so v skladu s pogoji, ki bi bili pričakovani, če bi kliring instrumenta za varovanje pred tveganjem prvotno izvajala klirinška nasprotna stranka. Te spremembe vključujejo spremembe zahtev glede zavarovanja s premoženjem, pravic za pobot stanj terjatev in obveznosti ter naloženih dajatev;

- (b) varovanje pred tveganjem ne zadošča več merilom za računovodenje varovanja pred tveganjem iz 88. člena. V tem primeru kumulativni dobiček ali izguba iz instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki sta pripoznana neposredno v drugem vseobsegajočem donosu, iz obdobja, ko je bilo varovanje pred tveganjem učinkovito (glej 95.(a) člen), ostaneta ločeno pripoznana v lastniškem kapitalu, dokler ne pride do napovedane transakcije. Ko pride do transakcije, se uporabijo 97., 98. ali 100. člen.
- (c) ne pričakuje se več, da bo prišlo do napovedane transakcije, v tem primeru pa se morebitni povezani kumulativni dobiček ali izguba iz instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki sta bila pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu, iz obdobja, ko je bilo varovanje pred tveganjem učinkovito (glej 95.(a) člen), prerazvrstita iz lastniškega kapitala v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve. Za napovedano transakcijo, ki ni več zelo verjetna (glej 88.(c) člen), se lahko še vedno pričakuje, da se bo zgodila;
- (d) podjetje prekliče določitev. Pri varovanju napovedane transakcije pred tveganjem kumulativni dobiček ali izguba iz instrumenta za varovanje pred tveganjem, pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu, iz obdobja, ko je bilo varovanje pred tveganjem učinkovito (glej 95.(a) člen), ostaneta ločeno v lastniškem kapitalu, dokler ne pride do napovedane transakcije ali ko je ni več pričakovati. Ko pride do transakcije, se uporabijo 97., 98. ali 100. člen. Če transakcije ni več pričakovati, se kumulativni dobiček ali izguba, ki sta bila pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu, prerazvrstita iz lastniškega kapitala v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve.

Varovanje čiste naložbe pred tveganjem

102 Varovanja čiste naložbe v podjetje v tujini pred tveganjem, vključno z varovanjem denarne postavke, ki se računovodsko obravnava kot del čiste naložbe (glej MRS 21), se obravnavajo podobno kot varovanja denarnih tokov pred tveganjem:

- (a) del dobička ali izgube iz instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki je opredeljen kot učinkovito varovanje pred tveganjem (glej 88. člen), se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu in
- (b) neučinkoviti del se pripozna v poslovnem izidu.

Dobiček ali izgubo iz instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki se nanaša na učinkoviti del varovanja, pripoznano v drugem vseobsegajočem donosu, se ob odtujitvi ali delni odtujitvi podjetja v tujini v skladu z 48.–49. členom MRS 21 prerazvrsti iz lastniškega kapitala v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1 (popravljen leta 2007)).

Začasne izjeme pri uporabi posebnih zahtev glede računovodenja varovanja pred tveganjem

102A Podjetje uporablja 102.D–102.N člen in 108.G člen za vsa razmerja varovanja pred tveganjem, na katera neposredno vpliva reforma referenčnih obrestnih mer. Ti členi se uporabljajo samo za takšna razmerja varovanja pred tveganjem. Reforma referenčnih obrestnih mer neposredno vpliva na razmerje varovanja pred tveganjem le, če reforma povzroči negotovosti glede:

- (a) referenčne obrestne mere (določene s pogodbo ali brez nje), določene kot tveganje, pred katerim se varuje; in/ali
- (b) časovnega okvira ali zneska denarnih tokov, ki temeljijo na referenčni obrestni meri, pred tveganjem varovane postavke ali instrumenta za varovanje pred tveganjem.

102B Za namene uporabe 102.D–102.N člena se izraz „reforma referenčnih obrestnih mer“ nanaša na reformo referenčnih obrestnih mer na ravni celotnega trga, vključno z zamenjavo referenčnih obrestnih mer z alternativno referenčno obrestno mero, kot je tista, ki izhaja iz priporočil poročila Odbora za finančno stabilnost iz julija 2014 z naslovom „Reforming Major Interest Rate Benchmarks“ (reforma pomembnejših referenčnih obrestnih mer) ⁽²⁶⁾.

⁽²⁶⁾ Poročilo „Reforming Major Interest Rate Benchmarks“ je na voljo na strani http://www.fsb.org/wp-content/uploads/r_140722.pdf.

102C 102.D–102.N člen določajo izjeme le za zahteve, ki so določene v teh členih. Podjetje še naprej uporablja vse druge zahteve glede računovodenja varovanja pred tveganjem za razmerja varovanja pred tveganjem, na katera neposredno vpliva reforma referenčnih obrestnih mer.

Zahteva po veliki verjetnosti pri varovanju denarnih tokov pred tveganjem

102D Za namene uporabe zahteve iz 88.(c) člena, ki določa, da mora biti napovedana transakcija zelo verjetna, podjetje predpostavlja, da se referenčna obrestna mera (določena s pogodbo ali brez nje), na kateri temeljijo pred tveganjem varovani denarni tokovi, ne spremeni zaradi reforme referenčnih obrestnih mer.

Prerazvrstitev kumulativnega dobička ali izgube, pripoznane(ga) v drugem vseobsegajočem donosu

102E Za namene uporabe zahteve iz 101.(c) člena za ugotovitev, ali napovedane transakcije ni več mogoče pričakovati, podjetje predpostavlja, da se referenčna obrestna mera (določena s pogodbo ali brez nje), na kateri temeljijo pred tveganjem varovani denarni tokovi, ne spremeni zaradi reforme referenčnih obrestnih mer.

Ocena učinkovitosti

102F Za namene uporabe zahtev iz 88.(b) člena in AG105.(a) člena podjetje predpostavlja, da se referenčna obrestna mera (določena s pogodbo ali brez nje), na kateri temeljijo pred tveganjem varovani denarni tokovi in/ali tveganje, pred katerim se varuje, ali referenčna obrestna mera, na kateri temeljijo denarni tokovi instrumenta za varovanje pred tveganjem, ne spremeni zaradi reforme referenčnih obrestnih mer.

102G Za namene uporabe zahteve iz 88.(e) člena podjetju ni treba prekiniti razmerja varovanja pred tveganjem, ker dejanski rezultati varovanja pred tveganjem ne izpolnjujejo zahtev iz AG105.(b) člena. Da bi se izognili dvomom, podjetje uporabi druge pogoje v 88. členu, vključno z oceno za naprej iz 88.(b) člena, da oceni, ali je razmerje varovanja pred tveganjem treba prekiniti.

Določanje finančnih postavk kot pred tveganjem varovanih postavk

102H Razen če se uporablja 102.I člen, podjetje za varovanje pred tveganjem nepogodbeno določenega referenčnega dela obrestnega tveganja samo na začetku razmerja varovanja pred tveganjem uporabi zahtevo iz 81. in AG99.F člena, da mora biti mogoče razločevati tako določeni del tveganja.

102I V primerih, ko podjetje v skladu z njegovo dokumentacijo o varovanju pred tveganjem pogosto na novo določi (tj. prekine in na novo začne) razmerje varovanja pred tveganjem, zato ker se tako instrument za varovanje pred tveganjem kot pred tveganjem varovana postavka pogosto spreminjata (tj. podjetje uporablja dinamičen proces, v katerem tako pred tveganjem varovane postavke kot instrumenti za varovanje pred tveganjem, ki se uporabljajo za obvladovanje te izpostavljenosti, ne ostanejo dolgo isti), podjetje zahtevo iz 81. in AG99.F člena – da mora biti tako določeni del mogoče razločevati – uporabi samo, ko prvič določi pred tveganjem varovano postavko v tem razmerju varovanja pred tveganjem. Pred tveganjem varovana postavka, ki je bila ocenjena v času trajanja prvotnega razmerja varovanja pred tveganjem, ne glede na to, ali je bilo to na začetku varovanja pred tveganjem ali pozneje, se pri nobeni poznejši ponovni določitvi v istem razmerju varovanja pred tveganjem ne oceni ponovno.

Prenehanje uporabe

102J Podjetje za naprej preneha uporabljati 102.D člen za pred tveganjem varovano postavko ob zgodnejšem od naslednjih dogodkov:

(a) ko v zvezi s časovnim okvirom ali zneskom denarnih tokov, ki temeljijo na referenčni obrestni meri, pred tveganjem varovane postavke ni več negotovosti, ki izhaja iz reforme referenčnih obrestnih mer; in

(b) ko je prekinjeno razmerje varovanja pred tveganjem, katerega del je pred tveganjem varovana postavka.

- 102K Podjetje za naprej preneha uporabljati 102.E člen ob zgodnejšem od naslednjih dogodkov:
- (a) ko v zvezi s časovnim okvirom ali zneskom prihodnjih denarnih tokov, ki temeljijo na referenčni obrestni meri, pred tveganjem varovane postavke ni več negotovosti, ki izhaja iz reforme referenčnih obrestnih mer; in
  - (b) ko se celotni kumulativni dobiček ali izguba, pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu v zvezi s tem prekinjenim razmerjem varovanja pred tveganjem, prerazvrsti v poslovni izid.
- 102L Podjetje za naprej preneha uporabljati 102.F člen:
- (a) za pred tveganjem varovano postavko, kadar v zvezi s tveganjem, pred katerim se varuje, ali časovnim okvirom in zneskom denarnih tokov, ki temeljijo na referenčni obrestni meri, pred tveganjem varovane postavke ni več negotovosti, ki izhaja iz reforme referenčnih obrestnih mer; in
  - (b) za instrument za varovanje pred tveganjem, kadar v zvezi s časovnim okvirom in zneskom denarnih tokov, ki temeljijo na referenčni obrestni meri, instrumenta za varovanje pred tveganjem ni več negotovosti, ki izhaja iz reforme referenčnih obrestnih mer;
- Če je razmerje varovanja pred tveganjem, katerega del sta pred tveganjem varovana postavka in instrument za varovanje pred tveganjem, prekinjeno pred datumom iz 102.L(a) člena ali datumom iz 102.L(b) člena, podjetje na datum prekinitve za naprej preneha uporabljati 102.F člen za to razmerje varovanja pred tveganjem.
- 102M Podjetje preneha za naprej uporabljati 102.G člen za razmerje varovanja pred tveganjem ob zgodnejšem od naslednjih dogodkov:
- (a) ko v zvezi s tveganjem, pred katerim se varuje, ter časovnim okvirom in zneskom denarnih tokov, ki temeljijo na referenčni obrestni meri, pred tveganjem varovane postavke in instrumenta za varovanje pred tveganjem, ni več negotovosti, ki izhaja iz reforme referenčnih obrestnih mer; in
  - (b) ko se prekine razmerje varovanja pred tveganjem, za katerega se uporablja izjema.
- 102N Pri določitvi skupine postavk kot pred tveganjem varovane postavke ali kombinacije finančnih instrumentov kot instrumenta za varovanje pred tveganjem podjetje za naprej preneha uporabljati 102.D–102.G člen za posamezno postavko ali finančni instrument v skladu s 102.J, 102.K, 102.L ali 102.M členom, kot je ustrezno, kadar v zvezi s tveganjem, pred katerim se varuje, ali/in časovnim okvirom in zneskom denarnih tokov, ki temeljijo na referenčni obrestni meri, te postavke ali finančnega instrumenta ni več negotovosti, ki izhaja iz reforme referenčnih obrestnih mer;
- 102O Podjetje preneha za naprej uporabljati 102.H in 102.I člen ob zgodnejšem od naslednjih dogodkov:
- (a) kadar se spremembe, ki jih zahteva reforma referenčnih obrestnih mer, izvedejo na nepogodbeno določenem delu tveganja z uporabo 102.P člena; ali
  - (b) kadar se prekine razmerje varovanja pred tveganjem, v katerem je določen nepogodbeno določen del tveganja.

Dodatne začasne izjeme, ki izhajajo iz reforme referenčnih obrestnih mer*Računovodenje varovanja pred tveganjem*

- 102P Če in ko se zahteve iz 102.D–102.I. člena prenehajo uporabljati za razmerje varovanja pred tveganjem (glej 102.J–102.O člen), podjetje spremeni formalno določitev tega razmerja varovanja pred tveganjem, kot je bilo predhodno dokumentirano, da odraža spremembe, ki jih zahteva reforma referenčnih obrestnih mer, tj. spremembe so skladne z zahtevami iz 5.4.6.–5.4.8. člena MSRP 9. V tem okviru se določitev varovanja pred tveganjem spremeni samo za izvedbo ene ali več naslednjih sprememb:

- (a) določitev alternativne referenčne obrestne mere (določene s pogodbo ali brez nje) za tveganje, pred katerim se varuje;
- (b) sprememba opisa pred tveganjem varovane postavke, vključno z opisom določenega dela denarnih tokov ali poštene vrednosti, ki se varuje pred tveganjem;
- (c) sprememba opisa instrumenta za varovanje pred tveganjem; ali
- (d) sprememba opisa načina, kako bo podjetje ocenilo učinkovitost varovanja pred tveganjem.

102Q Podjetje uporabi tudi zahtevo iz 102.P(c) člena, če so izpolnjeni ti trije pogoji:

- (a) podjetje izvede spremembo, ki jo zahteva reforma referenčnih obrestnih mer, pri čemer uporabi drugačen pristop, kot je sprememba osnove za določitev pogodbenih denarnih tokov instrumenta za varovanje pred tveganjem (kot je opisano v 5.4.6. členu MSRP 9);
- (b) pripoznanje prvotnega instrumenta za varovanje pred tveganjem se ne odpravi; in
- (c) izbrani pristop je ekonomsko enakovreden spremembi osnove za določitev pogodbenih denarnih tokov prvotnega instrumenta za varovanje pred tveganjem (kot je opisano v 5.4.7. in 5.4.8. členu MSRP 9).

102R Zahteve iz 102.D–102.I člena se lahko prenehajo uporabljati v različnih trenutkih. Zato se pri uporabi 102.P člena od podjetja lahko zahteva, da spremeni uradno določitev razmerja varovanja pred tveganjem v različnih trenutkih, ali pa se lahko od njega zahteva, da spremeni uradno določitev razmerja varovanja pred tveganjem več kot enkrat. Če, in samo če, izvede takšna sprememba določitve varovanja pred tveganjem, podjetje ustrezno uporabi 102.V–102.Z2 člen. Podjetje uporabi tudi 89. člen (za varovanje poštene vrednosti pred tveganjem) ali 96. člen (za varovanje denarnih tokov pred tveganjem), da utemelji vse spremembe poštene vrednosti pred tveganjem varovane postavke ali instrumenta za varovanje pred tveganjem.

102S Podjetje spremeni razmerje varovanja pred tveganjem, kot se zahteva v 102.P členu, do konca obdobja poročanja, med katerim se izvede sprememba varovanega tveganja, pred tveganjem varovane postavke ali instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki jo zahteva reforma referenčnih obrestnih mer. Da bi se izognili dvomom, taka sprememba uradne določitve razmerja varovanja pred tveganjem ni niti prenehanje razmerja varovanja pred tveganjem niti določitev novega razmerja varovanja pred tveganjem.

102T Če pride do dodatnih sprememb poleg sprememb, ki jih zahteva reforma referenčnih obrestnih mer za finančno sredstvo ali finančno obveznost, določeno v razmerju varovanja pred tveganjem (kot je opisano v 5.4.6.–5.4.8. členu MSRP 9), ali za določitev razmerja varovanja pred tveganjem (kot je določeno v 102. P členu), podjetje najprej uporabi veljavne zahteve iz tega standarda, da ugotovi, ali te dodatne spremembe povzročijo prenehanje računovodenja varovanja pred tveganjem. Če dodatne spremembe ne povzročijo prenehanja računovodenja varovanja pred tveganjem, podjetje spremeni uradno določitev razmerja varovanja pred tveganjem, kot je določeno v 102.P členu.

102U 102.V–102.Z3 člen določa izjeme za zahteve, ki so določene samo v teh členih. Podjetje uporabi vse druge zahteve glede računovodenja varovanja pred tveganjem iz tega standarda, vključno z merili ustreznosti iz 88. člena, za razmerja varovanja pred tveganjem, na katera je neposredno vplivala reforma referenčnih obrestnih mer.

*Računovodenje razmerij varovanja pred tveganjem, ki izpolnjujejo merila ustreznosti**Ocena učinkovitosti za nazaj*

- 102V Za namene ocenjevanja učinkovitosti razmerja varovanja pred tveganjem za nazaj na kumulativni podlagi z uporabo 88.(e) člena in samo v ta namen se lahko podjetje odloči, da bo pri prenehanju uporabe 102. G člena v skladu z zahtevami iz 102.M člena ponastavilo na nič kumulativno pošteno vrednost sprememb pred tveganjem varovane postavke in instrumenta za varovanje pred tveganjem. Ta odločitev se sprejme ločeno za vsako razmerje varovanja pred tveganjem (tj. za posamezno razmerje varovanja pred tveganjem).

Varovanja denarnih tokov pred tveganjem

- 102W Za namen uporabe 97. člena se v trenutku, ko podjetje spremeni opis pred tveganjem varovane postavke, kot je zahtevano v 102.P(b) členu, šteje, da kumulativni dobiček ali izguba v drugem vseobsegajočem donosu temelji na alternativni referenčni obrestni meri, po kateri se določajo varovani prihodnji denarni tokovi.
- 102X V primeru prekinjenega razmerja varovanja pred tveganjem se, ko se referenčna obrestna mera, na kateri so temeljili varovani prihodnji denarni tokovi, spremeni v skladu z reformo referenčnih obrestnih mer, za namene uporabe 101.(c) člena za ugotovitev, ali se pričakuje nastanek pred tveganjem varovanih prihodnjih denarnih tokov, šteje, da znesek, akumuliran v drugem vseobsegajočem donosu za zadevno razmerje varovanja pred tveganjem, temelji na alternativni referenčni obrestni meri, na kateri bodo temeljili prihodnji varovani denarni tokovi.

Skupine postavk

- 102Y Kadar podjetje uporablja 102.P člen za skupine postavk, ki so določene kot pred tveganjem varovane postavke pri varovanju poštene vrednosti ali denarnih tokov pred tveganjem, razporedi pred tveganjem varovane postavke v podskupine, ki temeljijo na referenčni obrestni meri, varovani pred tveganjem, in za vsako podskupino določi referenčno obrestno mero kot varovano tveganje. V razmerju varovanja pred tveganjem, v katerem je skupina postavk varovana pred tveganjem za primere sprememb referenčne obrestne mere zaradi reforme referenčnih obrestnih mer, bi se lahko na primer pred tveganjem varovani denarni tokovi ali poštena vrednost nekaterih postavk v skupini spremenili tako, da bi kot referenčno obrestno mero uporabljali alternativno referenčno obrestno mero, preden se spremenijo druge postavke v skupini. V tem primeru bi podjetje pri uporabi 102.P člena določilo alternativno referenčno obrestno mero kot varovano tveganje za zadevno podskupino pred tveganjem varovanih postavk. Podjetje bi obstoječo referenčno obrestno mero še naprej označevalo kot varovano tveganje za drugo podskupino pred tveganjem varovanih postavk, dokler se varovani denarni tokovi ali poštena vrednost teh postavk ne spremenijo tako, da uporabljajo alternativno referenčno obrestno mero, ali postavke zapadejo in se nadomestijo s pred tveganji varovanimi postavkami, ki uporabljajo alternativno referenčno obrestno mero.
- 102Z Podjetje ločeno oceni, ali vsaka podskupina izpolnjuje zahteve iz 78. in 83. člena, da je primerna pred tveganjem varovana postavka. Če katera od podskupin ne izpolni zahtev iz 78. in 83. člena, podjetje preneha z računovodenjem varovanja pred tveganjem za naprej za celotno razmerje varovanja pred tveganjem. Podjetje prav tako uporabi zahteve iz 89. ali 96. člena za računovodenje neučinkovitosti v zvezi z razmerjem varovanja pred tveganjem v njegovi celoti.

Določanje finančnih postavk kot pred tveganjem varovanih postavk

- 102Z1 Za alternativno referenčno obrestno mero, določeno kot nepogodbena določen del tveganja, ki ga ni mogoče razločevati (glej 81. in AG99.F člen) na datum, ko je bil določen, se šteje, da je na navedeni datum izpolnila to zahtevo, če, in samo če, podjetje razumno pričakuje, da bo alternativno referenčno obrestno mero mogoče razločevati v 24 mesecih. 24-mesečno obdobje se uporablja za vsako alternativno referenčno obrestno mero ločeno (tj. 24-mesečno obdobje se uporablja po obrestnih merah) in se začne na datum, ko je podjetje prvič določilo alternativno referenčno obrestno mero kot nepogodbena določen del tveganja.

- 102Z2 Če podjetje pozneje upravičeno pričakuje, da alternativne referenčne obrestne mere ne bo mogoče razločevati v 24 mesecih od datuma, ko jo je podjetje prvič določilo kot nepogodbeno določen del tveganja, podjetje preneha uporabljati zahtevo iz 102.Z1 člena za to alternativno referenčno obrestno mero in preneha z računovodenjem varovanja pred tveganjem za naprej od datuma navedene ponovne ocene za vsa razmerja varovanja pred tveganjem, pri katerih je bila alternativna referenčna obrestna mera določena kot nepogodbeno določen del tveganja.
- 102Z3 Poleg razmerij varovanja pred tveganjem iz 102.P člena podjetje uporabi zahteve iz 102.Z1 in 102.Z2 člena za nova razmerja varovanja pred tveganjem, v katerih je alternativna referenčna obrestna mera določena kot nepogodbeno določen del tveganja (glej 81. in AG99.F člen), kadar tega dela tveganja na dan, ko je določen, zaradi reforme referenčnih obrestnih mer ni mogoče razločevati.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI IN PREHOD

- 103 Podjetje uporablja ta standard (vključno s spremembami, izdanimi marca 2004) za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2005 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Podjetje ne uporablja tega standarda (in sprememb, izdanih marca 2004) za letna obdobja, ki se začnejo pred 1. januarjem 2005, razen če uporablja tudi MRS 32 (izdan decembra 2003). Če podjetje uporablja ta standard za obdobje pred 1. januarjem 2005, to dejstvo razkrije.
- 103A [črtano]
- 103B [črtano]
- 103C Z MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) se je spremenila terminologija, ki se uporablja v vseh MSRP. Poleg tega so se spremenili 95.(a), 97., 98., 100., 102., 108. in AG99.B člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Če podjetje uporablja MRS 1 (kot je bil popravljen 2007) za zgodnejše obdobje, se navedene spremembe uporabljajo tudi za tako zgodnejše obdobje.
- 103D [črtano]
- 103E Z MRS 27 (kot je bil spremenjen leta 2008) je bil spremenjen 102. člen. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 27 (spremenjen 2008) za zgodnejše obdobje, se ta sprememba uporablja tudi za tako zgodnejše obdobje.
- 103F [črtano]
- 103G Podjetje za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali pozneje, v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake za nazaj* uporablja AG99.BA, AG99.E, AG99.F, AG110.A in AG110.B člen. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje dokument *Postavke, ki izpolnjujejo pogoje za varovanje pred tveganjem* (sprememba MRS 39) uporabi za obdobja, ki se začnejo pred 1. julijem 2009, to dejstvo razkrije.
- 103H–103J [črtano]
- 103K Z *Izboljšavami MSRP*, izdanimi aprila 2009, so se spremenili 2.(g), 97. in 100. člen. Podjetje spremembe navedenih členov uporablja za naprej za vse še veljavne pogodbe ter za vsa letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2010 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembe za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 103L–103P [črtano]
- 103Q Z MSRP 13, ki je bil izdan maja 2011, so bili spremenjeni 9., 13., 28., 47., 88., AG46., AG52., AG64., AG76., AG76.A, AG80., AG81. in AG96. člen, dodan 43.A člen ter črtani 48.–49., AG69.–AG75., AG77.–AG79. in AG82. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 13.

- 103R Z dokumentom *Naložbena podjetja* (spremembe MSRP 10, MSRP 12 in MRS 27), izdanim oktobra 2012, sta se spremenila 2. in 80. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje. Uporaba sprememb iz dokumenta *Naložbena podjetja* pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporabi pred tem datumom, vse spremembe, vključene v dokument *Naložbena podjetja*, uporablja hkrati.
- 103S [črtano]
- 103T Z MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*, izdanim maja 2014, so bili spremenjeni 2., 9., 43., 47., 55., AG2., AG4. in AG48. člen ter dodani 2.A, 44.A, 55.A in AG8.A–AG8.C člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 15.
- 103U Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, so bili spremenjeni 2., 8., 9., 71., 88.–90., 96., AG95., AG114. in AG118. člen ter naslovi nad AG133. členom in črtani 1., 4.–7., 10.–70., 103.B, 103.D, 103.F, 103.H–103.J, 103.L–103.P, 103.S, 105.–107.A, 108.E–108.F, AG1.–AG93. in AG96. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 9.
- 103V [Ta člen je bil dodan za podjetja, ki niso sprejela MSRP 9.].
- 104 Ta standard se uporablja za nazaj, razen kot je določeno v 108. členu. Začetno stanje prenesenega čistega poslovnega izida za najzgodnejše predstavljeno preteklo obdobje in vsi drugi primerljivi zneski se prilagodijo tako, kot če bi se ta standard vedno uporabljal, razen če bi bil preračun teh informacij neizvedljiv. Če bi bil preračun neizvedljiv, podjetje to dejstvo razkrije in navede, v kakšnem obsegu so bili podatki preračunani.
- 105–107A [črtano]
- 108 Podjetje ne prilagodi knjigovodske vrednosti nefinančnih sredstev in nefinančnih obveznosti, da bi izključilo dobičke in izgube, ki se nanašajo na varovanje denarnih tokov pred tveganjem in so bili vključeni v knjigovodsko vrednost pred začetkom poslovnega leta, v katerem je ta standard prvič uporabljen. Na začetku računovodskega obdobja, v katerem je ta standard prvič uporabljen, se vsak znesek, ki je pripoznan izven poslovnega izida (v drugem vseobsegajočem donosu ali neposredno v lastniškem kapitalu) za varovanje trdne obveze pred tveganjem, ki se po tem standardu računovodsko obravnava kot varovanje pred tveganjem spremembe poštene vrednosti, prerazvrsti kot sredstvo ali obveznost, razen pri varovanju pred valutnim tveganjem, ki se še naprej obravnava kot varovanje denarnih tokov pred tveganjem.
- 108A Podjetje uporablja zadnji stavek 80. člena ter AG99.A in AG99.B člen za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2006 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je priporočljiva. Če podjetje kot varovano postavko določi zunanjo napovedano transakcijo, ki
- (a) je denominirana v funkcijski valuti podjetja, ki sklepa transakcijo,
  - (b) povzroči izpostavljenost, ki bo vplivala na konsolidirani poslovni izid (tj. denominirana je v valuti, ki ni predstavljena valuta skupine), in
  - (c) bi bila primerna za računovodenje varovanja pred tveganjem, če ne bi bila denominirana v funkcijski valuti podjetja, ki jo sklepa,
- lahko uporablja računovodenje varovanja pred tveganjem v konsolidiranih računovodskih izkazih v obdobjih pred datumom začetka uporabe zadnjega stavka 80. člena ter AG99.A in AG99.B člena.
- 108B Podjetju ni treba uporabljati AG99.B člena za primerjalne informacije v zvezi z obdobji pred datumom začetka uporabe zadnjega stavka 80. in AG99.A člena.
- 108C 73. in AG8. člen sta se spremenila v okviru *Izboljšav MSRP*, izdanih maja 2008. Z *Izboljšavami MSRP*, izdanimi aprila 2009, se je spremenil 80. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Vse spremembe je dovoljeno uporabljati pred tem datumom. Če podjetje uporabi spremembe za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.

- 108D Z dokumentom *Novacija izvedenih finančnih instrumentov in nadaljevanje računovodenja varovanja pred tveganjem* (spremembe MRS 39), izdanim junija 2013, sta se spremenila 91. in 101. člen ter dodal AG113.A člen. Podjetje te člene uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje. Podjetje te spremembe uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 108E–108F [črtano]
- 108G Z dokumentom *Reforma referenčnih obrestnih mer*, ki spreminja MSRP 9, MRS 39 in MSRP 7, izdanim septembra 2019, so se dodali 102.A–102.N člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje navedene spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, ta podatek razkrije. Podjetje uporablja te spremembe za nazaj za tista razmerja varovanja pred tveganjem, ki so obstajala na začetku obdobja poročanja, v katerem podjetje prvič uporabi te spremembe, ali pa so bila kot taka določena po tem, ter za dobiček ali izgubo, pripoznano v drugem vseobsegajočem donosu, ki sta obstajala na začetku obdobja poročanja, v katerem podjetje prvič uporabi te spremembe.
- 108H Z dokumentom *Reforma referenčnih obrestnih mer – 2. faza*, ki je spremenil MSRP 9, MRS 39, MSRP 7, MSRP 4 in MSRP 16 in je bila izdan avgusta 2020, so bili dodani 102.O–102.Z3 in 108.I–108.K člen, 102.M člen pa je bil spremenjen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2021 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje navedene spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, ta podatek razkrije. Podjetje spremembe uporablja za nazaj v skladu z MRS 8, razen v primeru iz 108.I–108.K člena.
- 108I Podjetje določi novo razmerje varovanja pred tveganjem (kot je na primer opisano v 102.Z3 členu) samo za naprej (tj. podjetje ne sme določiti novega razmerja računovodenja varovanja pred tveganjem v prejšnjih obdobjih). Vendar podjetje ponovno vzpostavi prekinjeno razmerje varovanja pred tveganjem, če, in samo če, so izpolnjeni ti pogoji:
- (a) podjetje je prekinilo navedeno razmerje varovanja pred tveganjem samo zaradi sprememb, ki jih zahteva reforma referenčnih obrestnih mer, in podjetju razmerja varovanja pred tveganjem ne bi bilo treba prekiniti, če bi bile te spremembe takrat uporabljene; in
  - (b) na začetku obdobja poročanja, v katerem podjetje prvič uporabi te spremembe (datum začetka uporabe teh sprememb), navedeno prekinjeno razmerje varovanja pred tveganjem izpolnjuje merila ustreznosti za računovodenje varovanja pred tveganjem (po upoštevanju teh sprememb).
- 108J Če podjetje pri uporabi 108.I člena ponovno vzpostavi prekinjeno razmerje varovanja pred tveganjem, podjetje sklicevanja v 102.Z1 in 102.Z2 členu na datum, ko je alternativna referenčna obrestna mera prvič določena kot nepogodbeno določen del tveganja, razume kot sklicevanja na datum začetka uporabe teh sprememb (tj. 24-mesečno obdobje za zadevno alternativno referenčno obrestno mero, ki je določena kot nepogodbeno določen del tveganja, se začne na datum začetka uporabe teh sprememb).
- 108K Podjetju ni treba opraviti preračunov za prejšnja obdobja, da bi se odražala uporaba teh sprememb. Podjetje lahko opravi preračun za prejšnja obdobja samo, če je to mogoče brez uporabe poznejših ugotovitev o takratnih okoliščinah. Če podjetje ne opravi preračunov za prejšnja obdobja, pripozna vsako razliko med prejšnjo knjigovodsko vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo na začetku letnega obdobja poročanja, ki vključuje datum začetka uporabe teh sprememb, v začetnem stanju prenesenega čistega poslovnega izida (ali drugi sestavini lastniškega kapitala, če je ustrezno) letnega obdobja poročanja, ki vključuje datum začetka uporabe teh sprememb.
- RAZVELJAVITEV DRUGIH OBJAV
- 109 Ta standard nadomešča MRS 39 *Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje*, popravljen oktobra 2000.
- 110 Ta standard in priloženi napotki za uporabo nadomeščajo napotke za uporabo, ki jih je izdal Odbor za pripravo napotkov za uporabo MRS 39, ki ga je ustanovila bivša IASC.

Dodatek A

Napotki za uporabo

Ta dodatek je sestavni del standarda.

AG1–AG93 [črtano]

VAROVANJE PRED TVEGANJEM (71.–102. člen);

Instrumenti za varovanje pred tveganjem (72.–77. člen)

Ustrezni instrumenti (72. in 73. člen)

AG94 Možna izguba pri opciji, ki jo izda podjetje, je lahko znatno večja kot možni dobiček pri vrednosti povezane pred tveganjem varovane postavke. To pomeni, da izdana opcija ni učinkovita pri zmanjševanju izpostavljenosti poslovnega izida varovane postavke. Zato izdana opcija ni ustrezen instrument za varovanje pred tveganjem, razen če je določena kot izravnava za kupljeno opcijo, tudi takšno, ki je vgrajena v drug finančni instrument (na primer izdano nakupno opcijo, uporabljeno kot varovanje pred tveganjem za obveznost, ki se mora poravnati na zahtevo). Nasprotno je pri kupljeni opciji možen dobiček, ki je enak ali večji kot izguba, zato ima možnost zmanjšati izpostavljenost poslovnega izida spremembam poštenih vrednosti ali denarnih tokov. Zato je lahko ustrezen instrument za varovanje pred tveganjem.

AG95 Finančno sredstvo, merjeno po odplačni vrednosti, se lahko določi kot instrument za varovanje pred tveganjem v varovanju pred valutnim tveganjem.

AG96 [črtano]

AG97 Lastni kapitalski instrumenti podjetja niso finančna sredstva ali finančne obveznosti podjetja in se zato ne morejo določiti kot instrumenti za varovanje pred tveganjem.

Pred tveganjem varovane postavke (78.–84. člen)

Ustrezne postavke (78.–80. člen)

AG98 Trdna obveza za pridobitev podjetja v poslovni združitvi ne more biti pred tveganjem varovana postavka, razen pred valutnim tveganjem, ker drugih tveganj, pred katerimi se varuje, ni mogoče posebej identificirati in izmeriti. Ta druga tveganja so splošna poslovna tveganja.

AG99 Naložba, obračunana po kapitalski metodi, ne more biti pred tveganjem varovana postavka v varovanju poštene vrednosti pred tveganjem, ker se po kapitalski metodi v poslovnem izidu pripoznava naložbenikov delež v poslovnem izidu podjetja, v katero se naloži, in ne spremembe poštene vrednosti naložbe. Iz podobnih razlogov naložba v konsolidirano odvisno podjetje ne more biti pred tveganjem varovana postavka v varovanju poštene vrednosti pred tveganjem, ker se ob konsolidaciji v poslovnem izidu pripoznava poslovni izid odvisnega podjetja in ne spremembe poštene vrednosti naložbe. Varovanje čiste naložbe v podjetju in ne varovanje poštene vrednosti spremembe vrednosti naložbe pred tveganjem.

AG99A V 80. členu je navedeno, da je v konsolidiranih računovodskih izkazih valutno tveganje zelo verjetne napovedane transakcije med subjekti znotraj skupine lahko pred tveganjem varovana postavka v varovanju denarnega toka pred tveganjem, če je transakcija izražena v valuti, ki ni funkcijska valuta podjetja, ki sklepa transakcijo, in bo valutno tveganje vplivalo na konsolidirani poslovni izid. V ta namen je lahko podjetje obvladujoče podjetje, odvisno podjetje, pridruženo podjetje, skupni podvig ali podružnica. Če valutno tveganje napovedane transakcije znotraj skupine ne vpliva na konsolidirani poslovni izid, transakcija znotraj skupine ne more biti pred tveganjem varovana postavka. Običajno so to izplačila licenčnin, obresti ali stroškov upravljanja med podjetji iz iste skupine, razen če gre za povezano zunanjo transakcijo. Če pa valutno tveganje napovedane transakcije znotraj skupine vpliva na konsolidirani poslovni izid, se transakcija znotraj skupine lahko obravnava kot pred tveganjem varovana postavka. Primer tega je napovedana prodaja ali nakup zalog med podjetji iz iste skupine, če se zaloge prodajo naprej stranki, ki je zunaj skupine. Podobno lahko na konsolidirani poslovni izid vpliva napovedana notranja prodaja naprav in opreme podjetja v skupini, ki jih je proizvedlo, podjetju v skupini, ki bo naprave in opremo uporabljalo pri svojem poslovanju. To bi se na primer lahko zgodilo, ker bo kupec amortiziral naprave in opremo in se na začetku pripoznani znesek za naprave in opremo lahko spremeni, če je napovedana transakcija znotraj skupine izražena v valuti, ki ni funkcijska valuta kupca.

AG99B Če je varovanje napovedane transakcije znotraj skupine ustrezno za računovodenje varovanja pred tveganjem, se vsi dobički ali izgube, pripoznani v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 95.(a) členom, preračunajo iz lastniškega kapitala v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve v istem obdobju ali obdobjih, v katerem valutno tveganje varovane transakcije vpliva na konsolidirani poslovni izid.

AG99BA Podjetje lahko določi vse spremembe denarnih tokov ali poštene vrednosti pred tveganjem varovane postavke v razmerju varovanja pred tveganjem. Podjetje lahko določi tudi samo spremembe denarnih tokov ali poštene vrednosti pred tveganjem varovane postavke nad ali pod določeno ceno ali drugo spremenljivko (enostransko tveganje). Notranja vrednost kupljene opcije kot instrumenta za varovanje pred tveganjem (ob predpostavki, da zanjo veljajo enaki osnovni pogoji kot za tveganje, ki je bilo določeno) odraža enostransko tveganje v pred tveganjem varovani postavki, vendar pa to ne velja tudi za njeno časovno vrednost. Podjetje lahko tako na primer določi spremenljivost prihodnjih sprememb denarnih tokov, ki so posledica povišanja cene napovedanega nakupa blaga. V tem primeru se določijo samo izgube denarnih tokov, ki so posledica povišanja cene nad določeno ravnjo. Tveganje, pred katerim je postavka varovana, ne vključuje časovne vrednosti kupljene opcije, saj časovna vrednost ni sestavina napovedane transakcije, ki vpliva na poslovni izid (86.(b) člen).

Določanje finančnih postavk kot pred tveganjem varovane postavke (81. in 81.A člen)

AG99C [...] Podjetje lahko določi vse denarne tokove celotnega finančnega sredstva ali finančne obveznosti kot pred tveganjem varovano postavko in jih varuje le pred enim samim določenim tveganjem (na primer le pred spremembami, ki jih je mogoče pripisati spremembam LIBOR). Na primer, pri finančni obveznosti z efektivno obrestno mero 100 bazičnih točk pod LIBOR lahko podjetje kot varovano postavko določi celotno obveznost (tj. glavnico ter obresti po LIBOR, zmanjšani za 100 bazičnih točk) in varuje pred tveganjem spremembe poštene vrednosti ali denarnih tokov celotne obveznosti, ki ga je mogoče pripisati spremembam LIBOR. Podjetje pa lahko izbere tudi drugačen količnik varovanja, kot je ena proti ena, da bi izboljšalo učinkovitost varovanja pred tveganjem, kot je opisano v AG100. členu.

AG99D Poleg tega, če je finančni instrument s fiksno obrestno mero varovan pred tveganjem nekaj časa po njegovi izdaji in so se medtem obrestne mere spremenile, lahko podjetje določi del, ki je enak referenčni obrestni meri [...]. Predpostavimo na primer, da podjetje izda finančno sredstvo s fiksno obrestno mero v vrednosti 100 DE, ki ima efektivno obrestno mero 6 odstotkov, ko znaša LIBOR 4 odstotke. To sredstvo začne varovati pred tveganjem nekaj časa pozneje, ko se LIBOR poviša na 8 odstotkov in poštena vrednost sredstva zmanjša na 90 DE. Podjetje izračuna, da če bi kupilo sredstvo na dan, ko ga je prvič določilo kot varovano postavko, po njegovi takratni pošteni vrednosti 90 DE, bi bil dejanski donos 9,5 odstotka. [...]. Podjetje lahko kot varovano postavko določi del LIBOR v višini 8 odstotkov, ki ga delno sestavljajo pogodbeni obrestni denarni tokovi in delno razlika med trenutno pošteno vrednostjo (tj. 90 DE) in zneskom, ki ga je treba odplačati ob zapadlosti (tj. 100 DE).

AG99E 81. člen podjetju dovoljuje, da kot varovane postavke ne določi celotne spremembe poštene vrednosti ali spremenljivosti denarnih tokov finančnega instrumenta. Na primer:

- (a) denarni tokovi finančnega instrumenta se lahko v celoti določijo kot varovani pred spremembami denarnih tokov ali poštene vrednosti, ki jih je mogoče pripisati nekaterim (vendar ne vsem) tveganjem; ali
- (b) nekateri (vendar ne vsi) denarni tokovi finančnega instrumenta se lahko določijo kot varovani pred spremembami denarnih tokov ali poštene vrednosti, ki jih je mogoče pripisati vsem ali samo nekaterim tveganjem (tj. „del“ denarnih tokov finančnega instrumenta je mogoče določiti kot varovan pred spremembami, ki jih je mogoče pripisati vsem ali samo nekaterim tveganjem).

AG99F Za računovodenje varovanja pred tveganjem morajo biti izpolnjeni naslednji pogoji: tako določena tveganja in deli tveganj morajo biti sestavine finančnega instrumenta, ki jih je mogoče razločevati, medtem ko morajo biti spremembe denarnih tokov ali poštene vrednosti celotnega finančnega instrumenta, ki so posledica sprememb tako določenih tveganj in delov tveganj, zanesljivo izmerljive. Na primer:

- (a) pri finančnem instrumentu s fiksno obrestno mero, ki se varuje pred tveganjem spremembe poštene vrednosti, ki ga je mogoče pripisati spremembam netvegane obrestne mere ali referenčne obrestne mere, se netvegana obrestna mera ali referenčna obrestna mera običajno štejeta za sestavini finančnega instrumenta, ki ju je mogoče razločevati in tudi zanesljivo izmeriti;
- (b) inflacije ni mogoče razločevati in zanesljivo izmeriti in je zato ni mogoče določiti kot tveganje ali del finančnega instrumenta, razen če so izpolnjene zahteve iz točke (c);

- (c) pogodbeno določeni inflacijski del denarnih tokov pripoznane obveznice, vezane na inflacijo (ob predpostavki, da ni zahtev, po katerih bi bilo treba ločeno obravnavati vgrajeni izvedeni finančni instrument), je mogoče razločevati in zanesljivo izmeriti, dokler na inflacijo vezani del ne vpliva na druge denarne tokove instrumenta.

Določanje nefinančnih postavk kot pred tveganjem varovane postavke (82. člen)

- AG100 Spremembe cene sestavine nefinančnega sredstva ali nefinančne obveznosti na splošno nimajo napovedljivega, posebej merljivega vpliva na ceno postavke, ki je primerljiva z vplivom na primer spremembe tržnih obrestnih mer na ceno obveznice. Tako je nefinančno sredstvo ali nefinančna obveznost pred tveganjem varovana postavka le v svoji celoti, ali pa pred valutnim tveganjem. Če obstaja razlika med pogoji instrumenta za varovanje pred tveganjem in varovano postavko (kot je varovanje napovedanega nakupa brazilske kave pred tveganjem s terminsko pogodbo za nakup kolumbijske kave po sicer podobnih pogojih), lahko razmerje varovanja vseeno ustreza pogojem za razmerje varovanja pred tveganjem, če so izpolnjeni pogoji iz 88. člena, vključno s pričakovanjem, da bo varovanje zelo učinkovito. V ta namen je lahko vrednost instrumenta varovanja višja ali nižja kot je vrednost varovane postavke, če to poveča učinkovitost razmerja varovanja. Na primer, opravila bi se lahko regresijska analiza, da bi se ugotovilo statistično razmerje med varovano postavko (na primer transakcijo z brazilsko kavo) in instrumentom varovanja (na primer transakcijo s kolumbijsko kavo). Če obstaja veljavno statistično razmerje med obema spremenljivkama (tj. med ceno za enoto brazilske kave in kolumbijske kave), se naklon regresijske premice uporabi za določitev količnika varovanja, ki bo kar najbolj povečal pričakovano učinkovitost. Če je na primer naklon regresijske premice enak 1,02, količnik varovanja, ki temelji na razmerju 0,98 količine varovane postavke in 1,00 količine instrumenta varovanja, najbolj poveča pričakovano učinkovitost. Vendar pa lahko ima razmerje varovanja za posledico tudi neučinkovitost, ki se pripozna v poslovnem izidu med trajanjem razmerja varovanja.

Določanje skupin postavk kot pred tveganjem varovane postavke (83. in 84. člen)

- AG101 Varovanje skupne neto (čiste) pozicije pred tveganjem (na primer brez vseh sredstev in obveznosti s fiksno obrestno mero in podobnim rokom zapadlosti) in ne le posamezne varovane postavke ni ustrezno za računovodenje varovanja pred tveganjem. Vendar je skoraj enak učinek računovodenja varovanja pred tveganjem za to vrsto razmerij varovanja na poslovni izid mogoče doseči z določitvijo dela postavk, ki so podlaga, kot pred tveganjem varovanih postavk. Na primer, če ima banka sredstva 100 DE in obveznosti 90 DE s tveganji in roki podobne narave ter varuje čisto izpostavljenost tveganju 10 DE, lahko določi 10 DE takšnih sredstev kot pred tveganjem varovano postavko. Takšna določitev se lahko uporabi, če so sredstva in obveznosti instrumenti s fiksno obrestno mero, kjer gre za varovanje poštene vrednosti pred tveganjem, ali če so to instrumenti z variabilno obrestno mero, kjer gre za varovanje denarnih tokov pred tveganjem. Podobno je, če ima podjetje trdno obvezo kupiti za 100 DE v tuji valuti in trdno obvezo prodati za 90 DE v tuji valuti; v tem primeru lahko varuje pred tveganjem čisto vrednost 10 DE, tako da pridobi izvedeni finančni instrument in ga določi kot instrument za varovanje pred tveganjem, povezan z 10 DE od trdne obveze podjetja kupiti za 100 DE.

Računovodenje varovanja pred tveganjem (85.–102. člen)

- AG102 Varovanje poštene vrednosti pred tveganjem je na primer varovanje izpostavljenosti dolžniškega instrumenta s fiksno obrestno mero pred tveganjem, da se zaradi sprememb obrestnih mer spremeni njegova poštena vrednost. Za takšno varovanje pred tveganjem se lahko odloči izdajatelj ali imetnik instrumenta.
- AG103 Primer varovanja denarnih tokov pred tveganjem je uporaba instrumenta zamenjave dolga z variabilno obrestno mero v dolg s fiksno obrestno mero (tj. varovanje pred tveganjem pri prihodnji transakciji, pri kateri so pred tveganjem varovani prihodnji denarni tokovi prihodnja plačila obresti).
- AG104 Varovanje trdne obveze pred tveganjem (na primer varovanje spremembe cene goriva v zvezi z nepripoznano pogodbeno obvezo elektrarne, da kupi gorivo po točno določeni ceni) je varovanje pred izpostavljenostjo spremembam poštene vrednosti. Zato je to varovanje poštene vrednosti pred tveganjem. Vendar se lahko v skladu s 87. členom varovanje trdne obveze pred valutnim tveganjem alternativno računovodsko obravnava tudi kot varovanje denarnih tokov pred tveganjem.

Ocenjevanje učinkovitosti varovanja pred tveganjem

- AG105 Varovanje pred tveganjem velja za zelo učinkovito le, če sta izpolnjena oba naslednja pogoja:
- (a) na začetku varovanja in v obdobjih po tem se pričakuje, da bo varovanje pred tveganjem zelo učinkovito pri doseganju izravnave sprememb poštene vrednosti ali denarnih tokov, ki jih je mogoče pripisati tveganju, pred katerim se varuje, v obdobju, za katero je varovanje določeno. Takšno pričakovanje se lahko dokaže na različne načine, tudi s primerjanjem preteklih sprememb poštene vrednosti ali denarnih tokov varovane postavke, ki jih je mogoče pripisati tveganju, pred katerim se varuje, s preteklimi spremembami poštene vrednosti ali denarnih tokov instrumenta za varovanje, ali z dokazom visoke statistične korelacije med pošteno vrednostjo ali denarnimi tokovi varovane postavke in pošteno vrednostjo ali denarnimi tokovi instrumenta za varovanje. Podjetje pa lahko izbere drugačen količnik varovanja, kot je ena proti ena, da bi izboljšalo učinkovitost varovanja pred tveganjem, kot je opisano v AG100. členu;
  - (b) dejanski rezultati varovanja pred tveganjem so v razponu 80–125 odstotkov. Če so na primer dejanski rezultati takšni, da je izguba pri instrumentu za varovanje pred tveganjem 120 DE in dobiček pri denarnem instrumentu 100 DE, se izravnava lahko izmeri kot 120/100, kar da 120 odstotkov, ali kot 100/120, kar da 83 odstotkov. V tem primeru bi podjetje, če predpostavimo, da varovanje pred tveganjem izpolnjuje pogoj iz točke (a), sklenilo, da je bilo varovanje zelo učinkovito.
- AG106 Učinkovitost se oceni vsaj takrat, ko podjetje pripravlja svoje letne ali medletne računovodske izkaze.
- AG107 Ta standard ne določa ene same metode za ocenjevanje učinkovitosti varovanja pred tveganjem. Metoda, ki jo podjetje sprejme za ocenjevanje učinkovitosti varovanja pred tveganjem, je odvisna je strategije obvladovanja tveganj. Na primer, če je strategija obvladovanja tveganj v podjetju redno prilagajanje vrednosti instrumenta za varovanje, da odraža spremembe varovane pozicije, mora podjetje pokazati, da se od varovanja pričakuje, da bo zelo učinkovito le za obdobje do naslednje prilagoditve vrednosti instrumenta za varovanje. V nekaterih primerih podjetje sprejme različne metode za različne vrste varovanja pred tveganjem. Dokumentacija podjetja o njegovi strategiji varovanja pred tveganji vključuje njegove postopke ocenjevanja učinkovitosti. S temi postopki se ugotovi, ali ocena vključuje vse dobičke ali izgube instrumenta za varovanje pred tveganjem oziroma ali pa je časovna vrednost instrumenta izključena.
- AG107A [...].
- AG108 Če so glavni pogoji instrumenta za varovanje pred tveganjem in pri pred tveganjem varovanem sredstvu, obveznosti, trdni obvezi ali zelo verjetni napovedani transakciji isti, se spremembe poštene vrednosti in denarnih tokov, ki jih je mogoče pripisati tveganju, pred katerim se varuje, morda lahko v celoti izravnajo, tako ob vzpostavitvi varovanja pred tveganjem kot tudi pozneje. Na primer, zamenjava obrestne mere je verjetno učinkovito varovanje pred tveganjem, če so nominalni znesek in glavnica, rok, datumi prilagoditev obrestne mere, datumi prejema in plačila obresti ter glavnice in podlaga za merjenje obrestnih mer pri instrumentu za varovanje pred tveganjem enaki kot pri varovani postavki. Nadalje, varovanje zelo verjetnega napovedanega nakupa blaga s terminsko pogodbo bo verjetno zelo učinkovito, če:
- (a) je terminska pogodba za nakup iste količine istega blaga ob istem času in na istem mestu kot pred tveganjem varovani napovedani nakup,
  - (b) je poštena vrednost terminske pogodbe na začetku enaka nič in
  - (c) je sprememba popusta ali pribitka pri terminski pogodbi izključena iz ocene učinkovitosti in pripoznana neposredno v poslovnem izidu ali pa sprememba pričakovanih denarnih tokov pri zelo verjetni napovedani transakciji temelji na terminski ceni blaga.
- AG109 Včasih instrument za varovanje pred tveganjem izravna le del tveganja, pred katerim se varuje. Na primer, varovanje pred tveganjem ni v celoti učinkovito, če sta instrument za varovanje pred tveganjem in pred tveganjem varovana postavka denominirana v različnih valutah, ki se ne gibljeta vzporedno. Tudi varovanje pred obrestnim tveganjem z uporabo izvedenega finančnega instrumenta ni v celoti učinkovito, če je del spremembe poštene vrednosti izvedenega finančnega instrumenta mogoče pripisati kreditnemu tveganju, povezanemu z nasprotno stranko.
- AG110 Da bi bilo varovanje pred tveganjem ustrezno za računovodenje kot tako, se mora nanašati na posebej opredeljeno in določeno tveganje in ne zgolj na splošna poslovna tveganja podjetja, na koncu pa tudi vplivati na poslovni izid podjetja. Varovanje pred tveganjem zastarelosti fizičnih sredstev ali tveganjem državne razlastitve nepremičnine ni primerno za računovodenje kot varovanje pred tveganjem; učinkovitost se ne more meriti, ker se takšna tveganja ne morejo zanesljivo izmeriti.

- AG110A 74.(a) člen podjetju dovoljuje, da loči notranjo vrednost in časovno vrednost opcijske pogodbe in kot instrument za varovanje pred tveganjem določi samo spremembo notranje vrednosti opcijske pogodbe. Taka določitev lahko ima za posledico razmerje varovanja pred tveganjem, ki je popolnoma učinkovito pri doseganju izravnave sprememb denarnih tokov, ki jih je mogoče pripisati enostranskemu tveganju napovedane transakcije, pred katerim se varuje, če so glavni pogoji napovedane transakcije in instrumenta za varovanje pred tveganjem enaki.
- AG110B Če podjetje kupljeno opcijo v celoti določi kot instrument za varovanje pred enostranskim tveganjem, ki izhaja iz napovedane transakcije, razmerje varovanja pred tveganjem ne bo popolnoma učinkovito. Razlog za to je, da premija, plačana za opcijo, vključuje časovno vrednost, medtem ko določeno enostransko tveganje v skladu z AG99.BA členom ne vključuje časovne vrednosti opcije. V takem primeru torej ne pride do izravnave med denarnim tokom, povezanim s časovno vrednostjo plačane opcijske premije, in določenim tveganjem, pred katerim se varuje.
- AG111 V primeru obrestnega tveganja je učinkovitost varovanja pred tveganjem mogoče oceniti s pripravo pregleda zapadlosti finančnih sredstev in finančnih obveznosti, ki kaže čisto izpostavljenost obrestnemu tveganju za vsako obdobje, če je čista izpostavljenost povezana s specifičnim sredstvom ali obveznostjo (ali specifično skupino sredstev ali obveznosti oziroma njihovim specifičnim delom), ki povzroči čisto izpostavljenost, in se učinkovitost varovanja pred tveganjem ocenjuje pri tem sredstvu ali obveznosti.
- AG112 Pri ocenjevanju učinkovitosti varovanja pred tveganjem podjetje na splošno upošteva časovno vrednost denarja. Ni treba, da se fiksna obrestna mera pred tveganjem varovane postavke popolnoma ujema s fiksno obrestno mero obrestne zamenjave, določene kot varovanje poštene vrednosti pred tveganjem. Prav tako ni treba, da je variabilna obrestna mera obrestovanega sredstva ali obveznosti ista kot variabilna obrestna mera obrestne zamenjave, določene kot varovanje denarnih tokov pred tveganjem. Poštena vrednost obrestne zamenjave izhaja iz poravnave čistega zneska. Fiksna in variabilna obrestna mera zamenjave pa se lahko spremenita, ne da bi vplivali na poravnani čisti znesek, če se obe spremenita za isti znesek.
- AG113 Če podjetje ne izpolnjuje meril učinkovitosti varovanja pred tveganjem, preneha z računovodenjem varovanja pred tveganjem od zadnjega dne, na katerega je bilo dokazano doseganje učinkovitosti varovanja pred tveganjem. Če pa podjetje opredeli dogodek ali spremembo v okoliščinah, zaradi katerih razmerje varovanja ni bilo učinkovito oziroma ni izpolnilo meril učinkovitosti, in dokaže, da je bilo varovanje učinkovito pred tem dogodkom ali spremembo okoliščin, podjetje preneha z računovodenjem varovanja od dne, ko je prišlo do dogodka ali spremembe okoliščin.
- AG113A Da bi se preprečili dvomi, se učinki nadomestitve prvotne nasprotne stranke s klirinško nasprotno stranko ter s tem povezane spremembe, kot so opisane v 91.(a)(ii) in 101.(a)(ii) členu, odražajo pri merjenju instrumenta za varovanje pred tveganjem in zato tudi pri oceni in merjenju učinkovitosti varovanja pred tveganjem.

Računovodenje varovanja poštene vrednosti pred tveganjem za varovanje portfelja pred obrestnim tveganjem

- AG114 Pri varovanju poštene vrednosti pred obrestnim tveganjem, povezanim s portfeljem finančnih sredstev ali finančnih obveznosti, podjetje izpolnjuje zahteve iz tega standarda, če upošteva postopke, opisane v točkah (a)–(i) in AG115.–AG132. členu spodaj.
- (a) V okviru postopka obvladovanja tveganj podjetje identificira portfelj postavk, ki jih želi varovati pred obrestnim tveganjem. Ta portfelj lahko zajema samo sredstva, samo obveznosti ali oboje. Podjetje lahko identificira dva ali več portfeljev; v tem primeru spodnje napotke uporabi za vsak portfelj posebej.
- (b) Podjetje analizira portfelj po obdobjih za prilagoditev obrestne mere na podlagi pričakovanih in ne pogodbenih rokov za prilagoditev obrestne mere. Analiza po obdobjih za prilagoditev obrestne mere se lahko opravi na različne načine, tudi z razporejanjem denarnih tokov po obdobjih, v katerih bodo po pričakovanju nastali, ali z razporejanjem zneskov nominalne glavnice na vsa obdobja do pričakovane prilagoditve obrestne mere.
- (c) Na podlagi te analize podjetje opredeli znesek, ki ga želi varovati pred tveganjem. Podjetje kot varovano postavko določi znesek sredstev ali obveznosti (vendar ne čistega zneska) iz identificiranega portfelja, enak znesku, za katerega želi določiti, da je varovan. [...].
- (d) Podjetje določi obrestno tveganje, pred katerim se varuje. To tveganje bi lahko bilo del obrestnega tveganja v vsaki postavki v varovani poziciji, kot je referenčna obrestna mera (na primer LIBOR).
- (e) Podjetje določi enega ali več instrumentov za varovanje pred tveganjem za vsako obdobje za prilagoditev obrestne mere.

- (f) Z uporabo določitev iz točk (c)–(e) podjetje na začetku varovanja in v obdobjih po tem oceni, ali se pričakuje, da bo varovanje pred tveganjem zelo učinkovito v obdobju, za katero je varovanje določeno.
- (g) Podjetje redno meri spremembo poštene vrednosti varovane postavke (kot je določena v skladu s točko (c)), ki jo je mogoče pripisati tveganju, pred katerim se varuje (kot je določeno v skladu s točko (d)), [...]. Če je varovanje dejansko opredeljeno kot zelo učinkovito, ko se ocenjuje na podlagi dokumentiranega načina podjetja za ocenjevanje učinkovitosti, podjetje pripozna spremembo poštene vrednosti varovane postavke kot dobiček ali izgubo v poslovnem izidu in v eni od dveh vrstičnih postavk v izkazu finančnega položaja, kot je opisano v 89.A členu. Ni treba, da se sprememba poštene vrednosti razporedi na posamezna sredstva ali obveznosti.
- (h) Podjetje izmeri spremembo poštene vrednosti instrumentov za varovanje pred tveganjem (kot so določeni v skladu s točko (e)) in jo pripozna kot dobiček ali izgubo v poslovnem izidu. Poštena vrednost instrumentov za varovanje pred tveganjem se pripozna kot sredstvo ali obveznost v izkazu finančnega položaja.
- (i) Morebitna neučinkovitost ⁽²⁷⁾ se pripozna v poslovnem izidu kot razlika med spremembo poštene vrednosti iz točke (g) in tiste iz točke (h).
- AG115 Ta pristop je podrobneje opisan v nadaljevanju. Ta pristop se uporablja le za varovanje poštene vrednosti pred obrestnim tveganjem, ki je povezano s portfeljem finančnih sredstev ali finančnih obveznosti.
- AG116 Portfelj, ki je identificiran v skladu z AG114.(a) členom, lahko vsebuje sredstva in obveznosti. Lahko pa je portfelj, ki vsebuje samo sredstva ali samo obveznosti. Portfelj se uporabi za opredelitev zneska sredstev ali obveznosti, ki jih podjetje želi varovati pred tveganjem. Sam portfelj pa se ne določi kot varovana postavka.
- AG117 Pri uporabi AG114.(b) člena podjetje za pričakovani datum prilagoditve obrestne mere za posamezno postavko določi datum pričakovane zapadlosti postavke v plačilo ali datum prilagoditve na tržne obrestne mere, odvisno, kateri je zgodnejši. Pričakovani datumi prilagoditve obrestne mere se ocenijo na začetku varovanja in nato skozi celotno obdobje varovanja pred tveganjem na podlagi izkušenj iz preteklosti in drugih razpoložljivih informacij, tudi informacij in pričakovanj o stopnjah predčasnih plačil, obrestnih merah in medsebojni povezanosti med njimi. Podjetja, ki nimajo nobenih lastnih izkušenj ali pa imajo le nezadostne izkušnje, uporabljajo izkušnje, pridobljene v skupini enakovrednih podjetij za primerljive finančne instrumente. Te ocene se redno pregledujejo in posodablajo glede na izkušnje. Pri postavki s fiksno obrestno mero, ki ima možnost predčasnega odplačila, je pričakovani datum prilagoditve obrestne mere tisti datum, na katerega se pričakuje predčasno odplačilo, razen če se ji obrestna mera ni že prej prilagodila na tržne obrestne mere. Za skupino podobnih postavk je lahko analiza obdobj, ki temelji na pričakovanih datumih prilagoditve obrestne mere, v obliki razporeditve odstotka skupine, in ne posameznih postavk, na vsako obdobje. Podjetje lahko uporabi tudi druge metodologije za takšne namene razporeditve. Na primer, uporabi lahko multiplikator mere predčasnih odplačil za razporejanje posojil, ki se odplačujejo, na obdobja na podlagi pričakovanih datumov prilagoditve obrestne mere. Vendar pa je metodologija za takšno razporeditev skladna s postopki in cilji obvladovanja tveganj v podjetju.
- AG118 Primer določitve iz AG114.(c) člena: podjetje v določenem obdobju za prilagoditev obrestne mere oceni, da ima sredstva s fiksno obrestno mero v znesku 100 DE in obveznosti s fiksno obrestno mero v znesku 80 DE, in se odloči, da bo pred tveganjem varovalo celo neto (čisto) pozicijo v višini 20 DE, pri tem pa kot pred tveganjem varovano postavko označi sredstva v višini 20 DE (del sredstev). Določitev je izražena kot „znesek tuje valute“ (na primer kot znesek dolarjev, eurov, funtov ali randov) in ne kot posamezno sredstvo. Iz tega sledi, da morajo biti vsa sredstva (ali obveznosti), iz katerih izhaja varovani znesek (to je vseh 100 DE sredstev v zgornjem primeru), postavke, katerih poštena vrednost se spreminja glede na spremembe obrestne mere, pred katerimi se varuje [...].
- AG119 Podjetje izpolnjuje tudi druge zahteve glede določitve in dokumentacije iz 88.(a) člena. Za varovanje portfelja pred obrestnim tveganjem ta določitev in dokumentacija opredeljujeta usmeritev podjetja za vse spremenljivke, uporabljene pri opredelitvi zneska, ki se varuje, in za merjenje učinkovitosti, vključno z naslednjim:
- (a) katera sredstva in obveznosti se vključijo v varovanje portfelja ter na kateri podlagi se lahko odstranijo iz portfelja;

⁽²⁷⁾ V tem kontekstu veljajo isti premisleki o pomembnosti kot povsod po MSRP.

- (b) kako podjetje ocenjuje datume prilagoditve obrestne mere, vključno s tem, katere predpostavke o obrestni meri so podlaga za ocenjevanje mer predčasnih odplačil, in podlago za spremembo teh ocen. Ista metoda se uporabi tako za začetne ocene v trenutku, ko se sredstvo ali obveznost vključi v varovani portfelj, kot tudi za morebitne poznejše spremembe teh ocen;
- (c) številom in trajanjem obdobji za prilagoditev obrestne mere;
- (d) kako pogosto bo podjetje preverjalo učinkovitost [...];
- (e) metodologijo, ki jo podjetje uporablja za opredelitev zneska sredstev ali obveznosti, ki so določene kot varovana postavka [...];
- (f) [...] ali bo podjetje preverjalo učinkovitost za vsako obdobje za prilagoditev obrestne mere posamično, za vsa obdobja skupaj ali bo uporabljalo kombinacijo obojega.

Usmeritve, opredeljene pri določitvi in dokumentiranju razmerja varovanja, so skladne s postopki in cilji obvladovanja tveganj v podjetju. Spremembe usmeritev niso arbitrarne: upravičijo se na podlagi sprememb tržnih okoliščin in drugih dejavnikov, temeljijo na postopkih in ciljnih obvladovanja tveganj v podjetju ter so skladne z njimi.

- AG120 Instrument varovanja, naveden v AG114.(e) členu, je lahko en sam izvedeni finančni instrument ali pa portfelj izvedenih instrumentov, ki vsi vsebujejo izpostavljenost obrestnemu tveganju, pred katerim se varuje, določenemu v skladu z AG114.(d) členom (na primer portfelj zamenjav obrestnih mer, ki vse vsebujejo izpostavljenost meri LIBOR). Takšen portfelj izvedenih finančnih instrumentov lahko vsebuje pozicije tveganja, ki se med seboj izravnajo. Vendar pa ne more vsebovati izdanih opcij ali neto izdanih opcij, ker ta standard ⁽²⁸⁾ ne dovoljuje določitev takih opcij kot instrumentov za varovanje pred tveganjem (razen če je izdana opcija določena kot izravnava kupljene opcije). Če instrument za varovanje varuje znesek, določen v skladu z AG114.(c) členom, za več kot eno obdobje za prilagoditev obrestne mere, se razporedi na vsa obdobja, ki jih varuje pred tveganjem. Vendar mora biti celoten instrument za varovanje pred tveganjem razporejen na ta obdobja za prilagoditev obrestne mere, ker ta standard ⁽²⁹⁾ ne dovoljuje, da bi bilo razmerje varovanja pred tveganjem določeno zgolj za del obdobja, v katerem je instrument za varovanje pred tveganjem neporavnan (neizkoriščen).
- AG121 Kadar podjetje meri spremembo poštene vrednosti postavke z možnostjo predčasnega odplačila v skladu z AG114.(g) členom, sprememba obrestne mere vpliva na pošteno vrednost postavke z možnostjo predčasnega odplačila na dva načina: vpliva na pošteno vrednost pogodbenih denarnih tokov in na pošteno vrednost možnosti predčasnega odplačila, ki jo vsebuje taka postavka. 81. člen standarda dovoljuje podjetju, da določi del finančnega sredstva ali finančne obveznosti, ki imata skupno izpostavljenost tveganju, kot varovano postavko, pod pogojem, da je mogoče izmeriti učinkovitost varovanja. [...].
- AG122 Ta standard ne določa metod za opredelitev zneska iz AG114.(g) člena, namreč spremembe poštene vrednosti varovane postavke, ki jo je mogoče pripisati tveganju, pred katerim se varuje. [...]. Ni ustrezno domnevati, da so spremembe poštene vrednosti varovane postavke enake spremembam vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem.
- AG123 89.A člen zahteva, da če je varovana postavka za posamezno obdobje za prilagoditev obrestne mere sredstvo, se sprememba njegove vrednosti predstavi v ločeni vrstični postavki med sredstvi. In obratno, če je varovana postavka za posamezno obdobje za prilagoditev obrestne mere obveznost, se sprememba njene vrednosti predstavi v ločeni vrstični postavki med obveznostmi. To sta ločeni vrstični postavki, ki se omenjata v AG114.(g) členu. Posebna razporeditev na posamezna sredstva (ali obveznosti) se ne zahteva.
- AG124 V AG114.(i) členu je navedeno, da se neučinkovitost pojavi v obsegu, v katerem se sprememba poštene vrednosti varovane postavke, ki jo je mogoče pripisati tveganju, pred katerim se varuje, razlikuje od spremembe poštene vrednosti izvedenega instrumenta za varovanje pred tveganjem. Takšna razlika se lahko pojavi zaradi več razlogov, na primer:
- (a) [...];
  - (b) postavke v varovanem portfelju postanejo oslABLjene ali se zanje odpravi pripoznanje;

⁽²⁸⁾ Glej 77. in AG94. člen.

⁽²⁹⁾ Glej 75. člen.

- (c) datuma plačila instrumenta za varovanje in varovane postavke se razlikujeta ter
- (d) zaradi drugih vzrokov [...].

Takšna neučinkovitost ⁽³⁰⁾ se identificira in pripozna v poslovnem izidu.

AG125 Na splošno se bo učinkovitost varovanja pred tveganjem izboljšala:

- (a) če podjetje razporeja postavke z različnimi značilnostmi predčasnega odplačila na tak način, da upošteva razlike v njihovem obnašanju glede predčasnih odplačil;
- (b) kadar je število postavk v portfelju večje. Če portfelj vsebuje le nekaj postavk, je verjetna relativno velika neučinkovitost, če se ena od postavk predčasno odplača prej ali pozneje, kot je pričakovano. Nasprotno pa, kadar portfelj vsebuje veliko postavk, se lahko natančneje napove obnašanje glede predčasnih odplačil;
- (c) kadar so obdobja za prilagoditev obrestne mere krajša (na primer 1 mesec v primerjavi s 3-mesečnimi obdobji za prilagoditev obrestne mere). Krajša obdobja za prilagoditev obrestne mere zmanjšujejo učinek neuskkljenosti med datumi prilagoditev obrestne mere in datumi plačila (znotraj obdobja za prilagoditev obrestne mere) varovane postavke in tistimi od instrumenta za varovanje pred tveganjem;
- (d) večja pogostost, s katero se znesek instrumenta za varovanje usklajuje oziroma popravlja, da odraža spremembe varovane postavke (na primer zaradi sprememb pri pričakovanih predčasnih odplačilih).

AG126 Podjetje redno preverja učinkovitost. [...]

AG127 Pri merjenju učinkovitosti podjetje razlikuje med popravki pričakovanih datumov za prilagoditev obrestne mere obstoječih sredstev (ali obveznosti) in ustvarjanjem novih sredstev (ali nastankom novih obveznosti), pri čemer lahko samo prvo od teh povzroči neučinkovitost. [...]. Ko je bila neučinkovitost pripoznana, kot je navedeno zgoraj, podjetje na novo oceni skupna sredstva (ali obveznosti) v vsakem obdobju za prilagoditev obrestne mere, tudi za nova sredstva (ali obveznosti), ki so ustvarjena (nastale) po zadnjem preverjanju učinkovitosti, in določi nov znesek kot varovano postavko in nov odstotek kot varovani odstotek. [...]

AG128 Za postavke, ki so bile prvotno razporejene v obdobje za prilagoditev obrestne mere, se lahko odpravi pripoznanje zaradi zgodnejšega predčasnega odplačila od pričakovanega ali odpisov zaradi oslavitve ali prodaje. Ko pride do tega, se znesek spremembe poštene vrednosti, vključene v ločeno vrstično postavko, navedeno v AG114.(g) členu, ki se nanaša na postavko, pri kateri je bilo odpravljen pripoznanje, odstrani iz izkaza finančnega položaja in vključi v dobiček ali izgubo, ki nastane ob odpravi pripoznanja te postavke. Za ta namen je treba poznati obdobja za prilagoditev obrestne mere, v katera je bila razporejena postavka, za katero je odpravljen pripoznavanje, ker to določa obdobja za prilagoditev obrestne mere, iz katerih jo je treba odstraniti, in tako tudi znesek, ki ga je treba odstraniti iz ločene vrstične postavke, navedene v AG114.(g) členu. Ko je za postavko odpravljen pripoznanje, se ta odstrani iz časovnega obdobja, v katero je bila vključena, če je to obdobje mogoče ugotoviti. Če ga ni, se postavka odstrani iz najzgodnejšega obdobja, če je do odprave pripoznanja prišlo zaradi višjih predčasnih odplačil, kot je bilo pričakovano, ali pa se sistematično in preudarno razporedi na vsa obdobja, ki vsebujejo postavko z odpravljenim pripoznanjem, če je bila postavka prodana ali postala oslABLjena.

AG129 Poleg tega se vsak znesek, ki se nanaša na konkretno obdobje, za katerega se ni odpravilo pripoznanje, ko je obdobje poteklo, takrat pripozna v poslovnem izidu (glej 89.A člen). [...]

AG130 [...].

AG131 Če se varovani znesek za obdobje za prilagoditev obrestne mere zmanjša, ne da bi se odpravilo pripoznanje povezanih sredstev (ali obveznosti), se znesek, vključen v ločeno vrstično postavko, kot je navedeno v AG114.(g) členu, ki se nanaša na zmanjšanje, amortizira v skladu z 92. členom.

⁽³⁰⁾ V tem kontekstu veljajo isti premisleki o pomembnosti kot povsod po MSRP.

AG132 Podjetje morda želi uporabiti pristop, opisan v AG114.–AG131. členu, za varovanje portfelja, ki se je prej računovodsko obravnavalo kot varovanje denarnih tokov pred tveganjem v skladu z MRS 39. Podjetje bi v tem primeru preklicalo prejšnjo določitev varovanja denarnih tokov pred tveganjem v skladu s 101.(d) členom in uporabilo zahteve, navedene v tem členu. Prav tako bi na novo določilo to varovanje kot varovanje poštene vrednosti pred tveganjem in uporabljalo pristop, ki je naveden v AG114.–AG131. členu, za naprej za poznejša obračunska obdobja.

PREHOD (103.–108.C ČLEN)

AG133 Podjetje je morda napovedano notranjo transakcijo v skupini določilo kot pred tveganjem varovano postavko na začetku letnega obračunskega obdobja, ki se začne dne 1. januarja 2005 ali pozneje (oziroma, za namen preračuna primerjalnih informacij, na začetku zgodnejšega primerjalnega obdobja), v varovanju pred tveganjem, ki bi bilo ustrezno za računovodenje varovanja pred tveganjem v skladu s tem standardom (kot je spremenjen z zadnjim stavkom 80. člena). Tako podjetje lahko uporablja to določitev za uporabo računovodenja varovanja pred tveganjem v konsolidiranih računovodskih izkazih od začetka letnega obračunskega obdobja, ki se začne 1. januarja 2005 ali pozneje (oziroma od začetka zgodnejšega primerjalnega obdobja). Tako podjetje uporablja tudi AG99.A in AG99.B člen od začetka letnega obračunskega obdobja, ki se začne 1. januarja 2005 ali pozneje. V skladu s 108.B členom pa mu ni treba uporabljati AG99.B člena za primerjalne informacije za zgodnejša obdobja.

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 40

Naložbene nepremičnine

CILJ

- 1 Namen tega standarda je predpisati računovodenje naložbenih nepremičnin in z njimi povezanih zahtev po razkritju.

PODROČJE UPORABE

- 2 **Ta standard se uporablja pri pripoznavanju, merjenju in razkrivanju naložbenih nepremičnin.**

- 3 [črtano]

- 4 Ta standard se ne uporablja za:

- (a) biološka sredstva, povezana s kmetijsko dejavnostjo (glej MRS 41 *Kmetijstvo* in MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva*) in
- (b) rudarske pravice in zaloge rudnin, kot so nafta, zemeljski plin ali podobni neobnovljivi viri.

OPREDELITVE POJMOV

- 5 **V tem standardu se uporabljajo naslednji izrazi, katerih pomen je natančno določen:**

Knjigovodska vrednost je znesek, po katerem se sredstvo pripozna v izkazu finančnega položaja.

Nabavna vrednost je znesek denarja ali denarnih ustreznikov ali pa poštena vrednost drugih nadomestil, plačanih oziroma danih za pridobitev sredstva v času njegove nabave ali gradnje oziroma izdelave, ali, kjer je primerno, znesek, pripisan temu sredstvu ob začetnem pripoznanju v skladu s posebnimi zahtevami drugih MSRP, na primer MSRP 2 *Plačilo na podlagi delnic*.

Poštena vrednost je cena, ki bi se prejela ob prodaji sredstva ali plačala ob prenosu obveznosti v redni transakciji med udeleženci na trgu na datum merjenja. (Glej MSRP 13 *Merjenje poštenih vrednosti*.)

Naložbena nepremičnina je nepremičnina (zemljišče ali zgradba – ali del zgradbe – ali oboje), v posesti (s strani lastnika ali najemnika kot sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe), da bi prinašala najemnino ali povečevala vrednost kapitala ali pa oboje, ne pa za:

(a) uporabo pri proizvodjanju ali dobavljanju blaga ali storitev ali za administrativne namene ali

(b) prodajo v rednem poslovanju.

Lastniško zasedena nepremičnina je nepremičnina, v posesti (s strani lastnika ali najemnika kot sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe) za uporabo pri proizvodjanju ali dobavljanju blaga ali storitev ali za administrativne namene.

RAZVRSTITEV NEPREMIČNIN MED NALOŽBENE NEPREMIČNINE ALI LASTNIŠKO ZASEDENE NEPREMIČNINE

- 6 [črtano]

- 7 Naložbena nepremičnina se poseduje, da bi prinašala najemnino ali povečevala vrednost dolgoročne naložbe, ali pa oboje. Zato naložbena nepremičnina ustvarja denarne tokove v veliki meri neodvisno od drugih sredstev, ki jih poseduje podjetje. Po tem se naložbena nepremičnina razlikuje od lastniško zasedene nepremičnine. Proizvajanje ali dobavljanje blaga ali storitev (ali uporaba nepremičnin za administrativne namene) ustvarja denarne tokove, ki jih je mogoče pripisati ne samo nepremičninam, temveč tudi drugim sredstvom, ki se uporabljajo pri proizvodjanju ali dobavljanju. Za lastniško zasedene nepremičnine v lasti se uporablja MRS 16, za lastniško zasedene nepremičnine, ki jih poseduje najemnik kot sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, pa MSRP 16 *Najemi*.

- 8 Naložbene nepremičnine so na primer:
- (a) zemljišče, ki se poseduje za povečevanje vrednosti dolgoročne naložbe in ne za kratkoročno prodajo v rednem poslovanju;
  - (b) zemljišče, ki se poseduje za še nedoločeno prihodnjo uporabo. (Če podjetje ni določilo, da bo uporabljalo zemljišče bodisi kot lastniško zasedeno nepremičnino bodisi za kratkoročno prodajo v rednem poslovanju, se zemljišče obravnava kot v posesti za povečevanje vrednosti dolgoročne naložbe.);
  - (c) zgradba, ki jo ima v lasti podjetje (ali sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, povezano z zgradbo, ki jo ima podjetje) in je oddana v enega ali več poslovnih najemov;
  - (d) zgradba, ki je prazna, vendar se poseduje za oddajo v enega ali več poslovnih najemov;
  - (e) nepremičnine, ki se gradijo ali razvijajo za prihodnjo uporabo kot naložbene nepremičnine.
- 9 Postavke, ki niso naložbene nepremičnine in zato ne spadajo v področje tega standarda, so na primer:
- (a) nepremičnine, namenjene prodaji v rednem poslovanju ali v gradnji ali razvoju za takšno prodajo (glej MRS 2 *Zaloge*), na primer nepremičnine, pridobljene izključno za poznejšo odtujitev v bližnji prihodnosti ali za razvoj in preprodajo;
  - (b) [črtano]
  - (c) lastniško zasedene nepremičnine (glej MRS 16 in MSRP 16) tudi (med drugim) nepremičnine, ki se posedujejo za prihodnjo uporabo kot lastniško zasedene nepremičnine, nepremičnine, ki se posedujejo za prihodnji razvoj in poznejšo uporabo kot lastniško zasedene nepremičnine, nepremičnine, ki jih zasedajo zaposleni (ne glede na to, ali plačujejo najemnine po tržnih cenah ali ne), in lastniško zasedene nepremičnine, ki čakajo na odtujitev;
  - (d) [črtano]
  - (e) nepremičnina, dana drugemu podjetju v finančni najem.
- 10 Pri nekaterih nepremičninah se en del poseduje, da bi prinašal najemnine ali da bi se povečevala vrednost dolgoročnih naložb, drugi del pa za uporabo pri proizvodnji ali dobavljanju blaga ali storitev ali za administrativne namene. Če je takšna dela mogoče prodati ločeno (ali dati ločeno v finančni najem), ju podjetje računovodsko obravnava ločeno. Če delov ni mogoče prodati ločeno, je nepremičnina naložbena nepremičnina le, če se za uporabo pri proizvodnji ali dobavljanju blaga ali storitev ali za administrativne namene poseduje nepomemben del.
- 11 V nekaterih primerih opravlja podjetje pomožne storitve za uporabnike nepremičnin, ki jih poseduje. Takšne nepremičnine obravnava kot naložbene nepremičnine, če so storitve nepomembna sestavina krovnega dogovora kot celote. Tako je na primer tam, kjer lastnik upravne zgradbe opravlja varnostne in vzdrževalne storitve za najemnike, ki zasedajo zgradbo.
- 12 V drugih primerih so opravljene storitve pomembna sestavina. Na primer, če je podjetje lastnik in upravljavec hotela, so storitve, ki jih opravlja gostom, pomembna sestavina dogovora kot celote. Zato je lastniško upravljani hotel bolj lastniško zasedena nepremičnina kot naložbena nepremičnina.
- 13 Težko utegne biti določiti, ali so pomožne storitve tako pomembne, da nepremičnina ne izpolnjuje meril za naložbeno nepremičnino. Na primer, lastnik hotela včasih s pogodbami o upravljanju prenaša nekatere naloge na tretje osebe. Določbe takšnih pogodb o upravljanju so lahko zelo različne. Lastnikov položaj je lahko v bistvu enak tistemu, ki ga ima pasivni naložbenik. Na drugi strani pa je lastnik morda zgolj prepustil drugim vsakdanje naloge, obdržal pa pomembno izpostavljenost nihanjem denarnih tokov, ki nastajajo pri poslovanju hotela.

- 14 Za določitev, ali se nepremičnina šteje kot naložbena nepremičnina, je potrebna presoja. Podjetje razvije merila, tako da lahko presoje opravlja dosledno v skladu z opredelitvijo pojma naložbene nepremičnine in z ustreznimi napotki v 7.–13. členu. 75.(c) člen zahteva, da podjetje razkrije ta merila, če je razvrstitev težavna.
- 14A Potrebna je tudi presoja za določitev, ali je pridobitev naložbene nepremičnine pridobitev sredstva ali skupine sredstev ali poslovna združitev v skladu z MSRP 3 *Poslovne združitev*. Potrebno je upoštevanje MSRP 3, da se ugotovi, ali gre za poslovno združitev. Razprava v 7.–14. členu tega standarda se nanaša na to, ali je nepremičnina lastniško zasedena nepremičnina ali naložbena nepremičnina, in ni namenjena ugotavljanju, ali pridobitev nepremičnine pomeni poslovno združitev, kot je opredeljena v MSRP 3. Odločanje o tem, ali določena transakcija ustreza opredelitvi poslovne združitve, kot je opredeljena v MSRP 3, in vključuje naložbeno nepremičnino, kot je opredeljena v tem standardu, zahteva ločeno uporabo obeh standardov.
- 15 V nekaterih primerih je podjetje lastnik nepremičnine, ki je dana v najem njegovemu obvladujočemu podjetju ali drugemu odvisnemu podjetju in jo ta uporablja. Nepremičnina ne izpolnjuje pogojev za naložbeno nepremičnino v konsolidiranih računovodskih izkazih, ker jo iz zornega kota skupine zaseda lastnik. Iz zornega kota podjetja, ki je njen lastnik, pa je nepremičnina naložbena nepremičnina, ker se ujema z opredelitvijo iz 5. člena. Zato najemodajalec v svojih posameznih računovodskih izkazih obravnava nepremičnino kot naložbeno nepremičnino.

PRIPOZNAVANJE

- 16 Naložbeno nepremičnino se pripozna kot sredstvo, če, in samo če, je:**

(a) verjetno, da bodo prihodnje gospodarske koristi, povezane z njo, pritekale v podjetje in

(b) njeno nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti.

- 17 Podjetje po tem načelu pripoznavanja ovrednoti vse stroške, ki so vključeni v nabavno vrednost opredmetenih osnovnih sredstev, v trenutku, v katerem nastanejo. Ti stroški zajemajo začetne stroške pridobitve naložbene nepremičnine in stroške, ki nastanejo zaradi poznejšega dodajanja ali vzdrževanja sredstva ali nadomestitve njegovih delov.
- 18 V skladu z načelom pripoznavanja iz 16. člena podjetje v knjigovodski vrednosti naložbene nepremičnine ne pripozna vsakodnevnega vzdrževanja te nepremičnine. Ti stroški se pripoznajo v poslovnem izidu takoj, ko do njih pride. Stroški vsakodnevnega vzdrževanja so predvsem stroški dela in pomožni material, vključujejo pa lahko tudi stroške manjših delov. Namen teh stroškov se pogosto označi kot popravila in vzdrževanje nepremičnine.
- 19 Deli naložbenih nepremičnin se lahko pridobijo tudi z nadomestitvijo. Na primer, notranje stene so lahko nadomestitev prvotnih sten. V skladu z načelom pripoznavanja pripozna podjetje v knjigovodski vrednosti naložbene nepremičnine ob nastanku tudi stroške nadomestitve nekega dela obstoječe nepremičnine, če so pri tem izpolnjena merila za pripoznanje. Za knjigovodsko vrednost nadomeščenih delov se odpravi pripoznanje v skladu z določbami o odpravi pripoznanja v tem standardu.
- 19A Naložbena nepremičnina, ki jo poseduje najemnik kot sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, se pripozna v skladu z MSRP 16.

MERJENJE OB PRIPOZNAVANJU

- 20 Naložbena nepremičnina v lasti se na začetku izmeri po njeni nabavni vrednosti. Transakcijski stroški se vključijo v začetno merjenje.**
- 21 Nabavna vrednost kupljene naložbene nepremičnine obsega njeno nakupno ceno in vse stroške, ki se ji lahko neposredno pripišejo. Stroški, ki se lahko neposredno pripišejo, vključujejo na primer honorarje za pravne storitve, davke od prenosa nepremičnine in druge transakcijske stroške.

- 22 [črtano]
- 23 Nabavna vrednost naložbene nepremičnine se ne poveča za:
- (a) zagonske stroške (razen če so potrebni za spravljanje nepremičnine v stanje, da je primerno za delovanje na način, ki ga je predvidelo poslovodstvo);
  - (b) izgube iz poslovanja, nastale preden naložbena nepremičnina doseže načrtovano raven zasedenosti, ali
  - (c) vrednost nenormalne količine potrošenega materiala, dela ali drugih virov, ki so se porabili med gradnjo ali razvijanjem nepremičnine.
- 24 Če se plačilo naložbene nepremičnine odloži, je nabavna vrednost ustreznik denarne cene. Razlika med tem zneskom in celotnimi plačili se pripozna kot odhodek za obresti v obdobju kreditiranja.
- 25 [črtano]
- 26 [črtano]
- 27 Ena ali več naložbenih nepremičnin se lahko pridobi z menjavo za nedenarno sredstvo ali sredstva ali kombinacijo denarnih in nedenarnih sredstev. V nadaljevanju sledi razprava, ki se sicer nanaša na menjalni posel, kjer se izmenja nedenarno sredstvo za nedenarno sredstvo, vendar velja tudi za vse druge vrste prej omenjenih menjalnih poslov. Nabavna vrednost takšne naložbene nepremičnine se izmeri po pošteni vrednosti, razen če (a) menjalni posel nima komercialne vsebine ali (b) poštene vrednosti prejetega sredstva in poštene vrednosti danega sredstva ni mogoče zanesljivo izmeriti. Pridobljeno sredstvo se izmeri na ta način, tudi če podjetje ne more takoj odpraviti pripoznanja sredstva, ki ga je dalo. Če se prejeta sredstva ne izmeri po pošteni vrednosti, se njegova nabavna vrednost izmeri po knjigovodski vrednosti danega sredstva.
- 28 Podjetje oceni, do kakšne mere naj bi menjava vplivala na prihodnje denarne tokove, in tako ugotovi, ali ima ta transakcija komercialno vsebino. Menjalna transakcija ima komercialno vsebino, če:
- (a) se ustroj (tveganje, čas in znesek) denarnih tokov prejetega sredstva razlikuje od ustroja denarnih tokov danega sredstva, ali
  - (b) se za podjetje značilna vrednost dela njegovega poslovanja, na katerega vpliva transakcija, zaradi menjave spremeni in
  - (c) je razlika v točkah (a) ali (b) velika glede na pošteno vrednost izmenjanih sredstev.
- Za namen ugotavljanja, ali ima menjalna transakcija komercialno vsebino, za podjetje značilna vrednost tistega dela njegovega poslovanja, na katerega vpliva menjalna transakcija, odraža denarne tokove po obdavčitvi. Rezultati teh analiz so lahko jasni, ne da bi bilo podjetju treba opraviti podrobne izračune.
- 29 Pošteno vrednost sredstva je mogoče zanesljivo izmeriti, če (a) razpon razumnih meritev poštene vrednosti za to sredstvo ni zelo spremenljiv ali (b) če je verjetnosti različnih ocen znotraj razpona mogoče razumno oceniti in uporabiti pri merjenju poštene vrednosti. Če lahko podjetje zanesljivo izmeri pošteno vrednost prejetega ali danega sredstva, se poštena vrednost danega sredstva uporablja za merjenje nabavne vrednosti, razen če je poštena vrednost prejetega sredstva bolj jasna.
- 29A Naložbena nepremičnina, ki jo poseduje najemnik kot sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, se na začetku meri po nabavni vrednosti v skladu z MSRP 16.

MERJENJE PO PRIPOZNAVANJU

Računovodska usmeritev

30 **Razen izjeme iz 32.A člena podjetje kot svojo računovodsko usmeritev izbere bodisi model poštene vrednosti iz 33.–55. člena bodisi model nabavne vrednosti iz 56. člena in uporablja to usmeritev pri vseh svojih naložbenih nepremičninah.**

31 MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* navaja, da se računovodska usmeritev prostovoljno spremeni le, če je posledica spremembe zagotavljanje zanesljivih in ustrežnejših informacij v računovodskih izkazih o učinkih transakcij, drugih dogodkov ali okoliščin na finančni položaj, finančno uspešnost ali denarne tokove podjetja. Malo verjetno je, da bi bila zaradi prehoda z modela poštene vrednosti na model nabavne vrednosti predstavitev ustrežnejša.

32 Ta standard zahteva, da vsa podjetja merijo pošteno vrednost naložbenih nepremičnin za potrebe merjenja (če podjetje uporablja model poštene vrednosti) ali razkritij (če uporablja model nabavne vrednosti). Podjetju se priporoča, vendar se od njega ne zahteva, da meri pošteno vrednost naložbenih nepremičnin na podlagi ocene vrednosti neodvisnega ocenjevalca vrednosti s priznano in ustrezno strokovno usposobljenostjo ter nedavnimi izkušnjami z lokacijo in kategorijo naložbenih nepremičnin, ki se vrednotijo.

32A **Podjetje lahko:**

(a) izbere bodisi model poštene vrednosti bodisi model nabavne vrednosti za vse naložbene nepremičnine, uporabljene za kritje obveznosti, ki prinašajo donos, vezan neposredno na pošteno vrednost ali donos določenih sredstev, vključno z zadevno naložbeno nepremičnino, in

(b) izbere bodisi model poštene vrednosti bodisi model nabavne vrednosti za vse ostale naložbene nepremičnine, ne glede na to, kaj je izbralo pod točko (a).

32B Nekatera podjetja upravljajo, znotraj ali zunaj podjetja, investicijski sklad, ki naložbenikom zagotavlja koristi, določene z enotami v skladu. Podobno nekatera podjetja izdajajo zavarovalne pogodbe z neposredno udeležbo, pri katerih postavke, ki so podlaga za te pogodbe, vključujejo naložbene nepremičnine. Zavarovalne pogodbe izključno za namene 32.A–32.B člena vključujejo naložbene pogodbe z možnostjo diskrecijske udeležbe. 32.A člen podjetju ne dovoljuje, da bi merilo nepremičnino, ki je v posesti sklada (ali nepremičnino, ki predstavlja postavko, ki je podlaga), delno po nabavni vrednosti in delno po pošteni vrednosti. (Za izraze, uporabljene v tem členu, glej MSRP 17 *Zavarovalne pogodbe*, kjer so opredeljeni.)

32C Če podjetje izbere različne modele za kategoriji, opisani v 32.A členu, se prodaja naložbenih nepremičnin med skupinami sredstev, ki se merijo z uporabo različnih modelov, pripozna po pošteni vrednosti, nabrana sprememba poštene vrednosti pa v poslovnem izidu. Tako v primeru, ko je naložbena nepremičnina prodana iz skupine, v kateri se uporablja model poštene vrednosti, v skupino, v kateri se uporablja model nabavne vrednosti, šteje poštena vrednost nepremičnine na dan prodaje za njeno predpostavljeno vrednost.

Model poštene vrednosti

33 **Podjetje, ki izbere model poštene vrednosti, po začetnem pripoznavanju meri vse svoje naložbene nepremičnine po njihovi pošteni vrednosti, razen v primerih, ki so opisani v 53. členu.**

34 [črtano]

35 **Dobiček ali izgubo, ki izhaja iz spremembe poštene vrednosti naložbene nepremičnine, se pripozna v poslovnem izidu za obdobje, v katerem nastane.**

36–39 [črtano]

- 40 Pri merjenju poštene vrednosti naložbene nepremičnine v skladu z MSRP 13 podjetje zagotovi, da poštena vrednost med drugim odraža prihodke od najemnin iz obstoječih najemov in druge predpostavke, ki bi jih udeleženci na trgu uporabili pri določanju cene naložbene nepremičnine pod trenutnimi tržnimi pogoji.
- 40A Če najemnik uporabi model poštene vrednosti za merjenje naložbene nepremičnine, ki jo poseduje kot sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, meri sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, in ne nepremičnine, na kateri temelji, po pošteni vrednosti.
- 41 MSRP 16 določa podlago za začetno pripoznanje nabavne vrednosti naložbene nepremičnine, ki jo poseduje najemnik kot sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe. Če se podjetje odloči za model poštene vrednosti, je treba v skladu s 33. členom naložbeno nepremičnino, ki jo poseduje najemnik kot sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, po potrebi ponovno izmeriti po pošteni vrednosti. Če najemnine ustrezajo tržnim cenam, bi morala biti poštena vrednost naložbene nepremičnine, ki jo poseduje najemnik kot sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, ob pridobitvi, brez vseh pričakovanih najemnin (tudi tistih, ki se nanašajo na pripoznane obveznosti iz najema), enaka nič. Ponovno merjenje sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe, po pošteni vrednosti v skladu s 33. členom (ob upoštevanju zahtev iz 50. člena) namesto po nabavni vrednosti v skladu z MSRP 16 torej ne bi smelo ustvariti nobenega začetnega dobička ali izgube, razen če se poštena vrednost meri ob različnem času. To bi se lahko zgodilo, če bi se uporaba modela poštene vrednosti izbrala po začetnem pripoznanju.
- 42–47 [črtano]
- 48 Ko podjetje prvič pridobi naložbeno nepremičnino (ali kadar obstoječa nepremičnina šele postane naložbena nepremičnina, potem ko se spremeni njena uporaba), lahko v izrednih primerih postane jasno, da je raznolikost v razponu utemeljenih meritev poštene vrednosti tolikšna in da je verjetnosti različnih izidov tako težko oceniti, da posamezna meritev poštene vrednosti ni uporabna. To lahko pomeni, da poštene vrednosti nepremičnine ni mogoče stalno zanesljivo meriti (glej 53. člen).
- 49 [črtano]
- 50 Pri določanju knjigovodske vrednosti naložbene nepremičnine v okviru modela poštene vrednosti podjetje ne šteje dvakrat sredstev ali obveznosti, ki se pripoznajo kot ločena sredstva ali obveznosti. Na primer:
- (a) oprema, kot so dvigala ali klimatske naprave, je pogosto sestavni del zgradbe in je navadno vključena v pošteno vrednost naložbene nepremičnine ter ni pripoznana ločeno med opredmetenimi osnovnimi sredstvi;
  - (b) če je pisarna v najemu skupaj z opremo, je praviloma v pošteni vrednosti pisarne zajeta tudi poštena vrednost pohištva, ker se najemnina nanaša na opremljeno pisarno. Če je vrednost pohištva všteta v pošteno vrednost naložbene nepremičnine, podjetje ne pripozna takšne opreme kot ločeno sredstvo;
  - (c) poštena vrednost naložbene nepremičnine izključuje vnaprej plačan ali vračunan prihodek iz poslovnega najema, ker ga podjetje pripozna kot ločeno obveznost ali sredstvo;
  - (d) poštena vrednost naložbene nepremičnine, ki jo najemnik poseduje kot sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, odraža pričakovane denarne tokove (tudi spremenljive najemnine, ki jih bo treba po pričakovanju plačati). Če ocena vrednosti, ki se pridobi za nepremičnino, ne vključuje vseh pričakovanih plačil, bo v skladu s tem treba ponovno prišteti vsako pripoznano obveznost iz najema, da se dobi knjigovodska vrednost naložbene nepremičnine z uporabo modela poštene vrednosti.
- 51 [črtano]
- 52 V nekaterih primerih pričakuje podjetje, da bo sedanja vrednost njegovih plačil, ki se nanašajo na naložbeno nepremičnino (razen plačil, ki se nanašajo na pripoznane obveznosti), presegla sedanjo vrednost s tem povezanih denarnih prejemkov. Podjetje uporabi MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva* za določanje, ali pripoznati obveznost in kako jo izmeriti.

Nezmožnost zanesljivega merjenja poštene vrednosti

- 53 **Predpostavko, da je podjetje sposobno stalno zanesljivo meriti pošteno vrednost naložbene nepremičnine, je moč ovreči. Ko podjetje prvič pridobi naložbeno nepremičnino (ali kadar obstoječa nepremičnina šele postane naložbena nepremičnina, potem ko se spremeni njena uporaba), lahko v izjemnih primerih postane jasno, da poštene vrednosti naložbene nepremičnine ne bo mogoče stalno zanesljivo meriti. To se zgodi, če, in samo če, trg s primerljivimi nepremičninami ni delujoč (npr. malo nedavnih transakcij, objavljene cene niso tekoče cene ali opazovane transakcijske cene kažejo, da je bil prodajalec prisiljen prodati) in druga zanesljiva merjenja poštene vrednosti niso na voljo (na primer na podlagi projekcij diskontiranih denarnih tokov). Če podjetje ugotovi, da poštene vrednosti naložbene nepremičnine v gradnji ni mogoče zanesljivo izmeriti, vendar pričakuje, da bo mogoče pošteno vrednost nepremičnine zanesljivo izmeriti, potem ko bo nepremičnina zgrajena, podjetje meri naložbeno nepremičnino v gradnji po nabavni vrednosti, dokler poštene vrednosti ni mogoče zanesljivo izmeriti ali je nepremičnina zgrajena (kar nastopi prej). Če podjetje ugotovi, da poštene vrednosti naložbene nepremičnine (razen naložbene nepremičnine v gradnji) ni mogoče zanesljivo stalno meriti, izmeri naložbeno nepremičnino na podlagi modela nabavne vrednosti iz MRS 16 za naložbene nepremičnine, ki so v njegovi lasti, ali v skladu z MSRP 16 za naložbene nepremičnine, ki jih poseduje najemnik kot sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe. Za preostalo vrednost naložbene nepremičnine se predpostavlja, da je enaka nič. Podjetje do odtujitve naložbene nepremičnine še naprej uporablja MRS 16 ali MSRP 16.**
- 53A Potem ko je podjetje sposobno zanesljivo izmeriti pošteno vrednost naložbene nepremičnine v gradnji, ki je bila prej izmerjena po nabavni vrednosti, podjetje izmeri nepremičnino po pošteni vrednosti. Ko je gradnja nepremičnine končana, se domneva, da je pošteno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Če ni tako, se nepremičnina v skladu s 53. členom računovodsko obravnava z uporabo modela nabavne vrednosti v skladu z MRS 16 za nepremičnine v lasti oziroma v skladu z MSRP 16 za naložbene nepremičnine, ki jih poseduje najemnik kot sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe.
- 53B Predpostavko, da je pošteno vrednost naložbene nepremičnine v gradnji mogoče zanesljivo izmeriti, je mogoče ovreči le ob začetnem pripoznanju. Podjetje, ki je izmerilo postavko naložbene nepremičnine v gradnji po pošteni vrednosti, ne sme skleniti, da poštene vrednosti dokončane naložbene nepremičnine ni mogoče zanesljivo izmeriti.
- 54 V izjemnih primerih, ko je podjetje zaradi razlogov iz 53. člena prisiljeno izmeriti naložbeno nepremičnino na podlagi modela nabavne vrednosti v skladu z MRS 16 ali MSRP 16, izmeri vse druge naložbene nepremičnine po pošteni vrednosti, vključno z naložbenimi nepremičninami v gradnji. Čeprav lahko podjetje uporabi model nabavne vrednosti za eno naložbeno nepremičnino, v teh primerih še naprej obravnava vse preostale nepremičnine z uporabo modela poštene vrednosti.
- 55 Če je podjetje prej merilo kakšno naložbeno nepremičnino po pošteni vrednosti, jo še naprej meri po pošteni vrednosti do odtujitve (ali dokler nepremičnina ne postane lastniško zasedena nepremičnina ali dokler podjetje ne začne razvijati nepremičnine za poznejšo prodajo v rednem poslovanju), tudi če postajajo primerljive tržne transakcije manj pogoste ali so tržne cene manj dostopne.

Model nabavne vrednosti

- 56 **Podjetje, ki se odloči za merjenje naložbenih nepremičnin po modelu nabavne vrednosti, po začetnem pripoznanju meri naložbeno nepremičnino:**

(a) v skladu z MSRP 5 *Nekratkoročna sredstva v posesti za prodajo in ustavljeno poslovanje*, če izpolnjuje merila za razvrstitev kot v posesti za prodajo (ali je del skupine, ki je razvrščena kot v posesti za prodajo);

(b) v skladu z MSRP 16, če jo poseduje najemnik kot sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, in ni v posesti za prodajo v skladu z MSRP 5 in

(c) v vseh drugih primerih v skladu z zahtevami iz MRS 16 za model nabavne vrednosti.

PRENOSI

57 Podjetje prenese nepremičnino med naložbene nepremičnine ali iz njih, če, in samo če, se spremeni njena uporaba. Do spremembe uporabe pride takrat, ko nepremičnina prične ali preneha ustrezati opredelitvi naložbene nepremičnine in obstajajo dokazi o spremembi uporabe. Sprememba namenov poslovanja glede uporabe nepremičnine sama po sebi še ni dokaz o spremembi uporabe. Primeri dokazov o spremembi uporabe vključujejo:

(a) začetek lastniškega zasedanja ali razvijanja s ciljem lastniškega zasedanja, kar se bo odrazilo kot prenos iz naložbenih nepremičnin med lastniško zasedene nepremičnine;

(b) začetek razvijanja s ciljem prodaje, kar se bo odrazilo kot prenos iz naložbenih nepremičnin med zaloge;

(c) konec lastniškega zasedanja, kar se bo odrazilo kot prenos iz lastniško zasedenih nepremičnin med naložbene nepremičnine; in

(d) začetek poslovnega najema druge osebe, kar se bo odrazilo kot prenos iz zalog med naložbene nepremičnine.

(e) [črtano]

58 Če se podjetje odloči odtujiti naložbeno nepremičnino brez razvijanja, jo še naprej obravnava kot naložbeno nepremičnino, dokler ni odpravljeno njeno pripoznanje (dokler ni odstranjena iz izkaza finančnega položaja), in je ne prerazvrsti med zaloge. Če začne podjetje ponovno razvijati obstoječo naložbeno nepremičnino za nadaljnjo prihodnjo uporabo kot naložbeno nepremičnino, ostane ta še naprej naložbena nepremičnina in se pri ponovnem razvijanju ne prerazvrsti med lastniško zasedene nepremičnine.

59 60.–65. člen se uporabljajo za pripoznavanje in merjenje v primerih, ko podjetje pri naložbenih nepremičninah uporablja model poštena vrednosti. Kadar podjetje uporablja model nabavne vrednosti, se za potrebe merjenja ali razkrivanja prenosov med naložbene nepremičnine, lastniško zasedene nepremičnine in zaloge ne spremenijo knjigovodske vrednosti prenesenih nepremičnin in nabavne vrednosti takšnih nepremičnin.

60 Pri prenosih iz naložbenih nepremičnin, izkazanih po pošteni vrednosti, med lastniško zasedene nepremičnine ali zaloge velja, da je predpostavljena vrednost nepremičnin pri poznejšem računovodenju po MRS 16, MSRP 16 ali MRS 2 njihova poštena vrednost na dan spremembe uporabe.

61 Če postane lastniško zasedena nepremičnina naložbena nepremičnina, ki bo izkazana po pošteni vrednosti, podjetje uporablja MRS 16 za lastniško zasedene nepremičnine in MSRP 16 za nepremičnine, ki jih poseduje najemnik kot sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, vse do datuma spremembe uporabe. Podjetje obravnava vsako razliko med knjigovodsko vrednostjo nepremičnine po MRS 16 ali MSRP 16 in njeno pošteno vrednostjo na ta datum enako kot prevrednotenje v skladu z MRS 16.

62 Do datuma, ko postane lastniško zasedena nepremičnina naložbena nepremičnina, izkazana po pošteni vrednosti, podjetje amortizira nepremičnino (ali sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe) in pripozna vsako izgubo zaradi oslabitve. Podjetje obravnava vsako razliko med knjigovodsko vrednostjo nepremičnine po MRS 16 ali MSRP 16 in njeno pošteno vrednostjo na ta datum enako kot prevrednotenje v skladu z MRS 16. Z drugimi besedami:

- (a) vsako iz tega izhajajoče zmanjšanje knjigovodske vrednosti nepremičnine se pripozna v poslovnem izidu. V obsegu, v katerem je kak znesek vstet v presežek iz prevrednotenja pri takšni nepremičnini, pa se zmanjšanje pripozna v drugem vseobsegajočem donosu in zmanjša presežek iz prevrednotenja v lastniškem kapitalu;
- (b) vsako iz tega izhajajoče povečanje knjigovodske vrednosti se obravnava, kot sledi:
- (i) v obsegu, v katerem povečanje odpravi prejšnjo izgubo zaradi oslabitve za to nepremičnino, se povečanje pripozna v poslovnem izidu. Znesek, pripoznan v poslovnem izidu, ne presega zneska, potrebnega za povrnitev knjigovodske vrednosti na tisto knjigovodsko vrednost, ki bi se ugotovila (po odštetu amortizacije), če ne bi bila pripoznana nobena izguba zaradi oslabitve;
- (ii) preostali del povečanja se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu in poveča presežek iz prevrednotenja v lastniškem kapitalu. Ob poznejši odtujitvi naložbene nepremičnine se lahko presežek iz prevrednotenja, vključen v lastniški kapital, prenese v preneseni čisti poslovni izid. Prenos iz presežka iz prevrednotenja v preneseni čisti poslovni izid se ne opravi prek poslovnega izida.

63 Pri prenosu iz zalog med naložbene nepremičnine, ki se bodo izkazovale po pošteni vrednosti, se vsaka razlika med pošteno vrednostjo nepremičnine na takšen datum in njeno prejšnjo knjigovodsko vrednostjo pripozna v poslovnem izidu.

64 Obravnava prenosov iz zalog med naložbene nepremičnine, ki se bodo izkazovale po pošteni vrednosti, je skladna z obravnavo prodaje zalog.

65 Ko podjetje dokonča gradnjo ali razvoj v lastnem okviru zgrajene nepremičnine, ki se bo izkazovala po pošteni vrednosti, pripozna vsako razliko med pošteno vrednostjo nepremičnine na ta datum in njeno prejšnjo knjigovodsko vrednostjo v poslovnem izidu.

ODTUJITVE

66 Naložbena nepremičnina se preneha pripoznavati (odstrani se iz izkaza finančnega položaja) ob odtujitvi ali kadar se za stalno umakne iz uporabe in iz odtujitve ni mogoče pričakovati nobenih prihodnjih gospodarskih koristi.

67 Naložbena nepremičnina se lahko odtuji s prodajo ali sklenitvijo finančnega najema. Datum odtujitve naložbene nepremičnine, ki se proda, je datum, na katerega prejemnik pridobi obvladovanje tega sredstva v skladu z zahtevami iz MSRP 15 za določanje, kdaj je obveza izpolnitve izpolnjena. MSRP 16 se uporablja za odtujitev s sklenitvijo finančnega najema ali prodajo in povratnim najemom.

68 Če podjetje v skladu z načelom pripoznavanja iz 16. člena v knjigovodski vrednosti sredstva pripozna strošek nadomestitve za del naložbene nepremičnine, odpravi pripoznanje knjigovodske vrednosti nadomeščenega dela. Za naložbeno nepremičnino, obravnavano z uporabo modela nabavne vrednosti, nadomeščeni del ne sme biti del, ki je bil ločeno amortiziran. Če podjetje ne more določiti knjigovodske vrednosti nadomeščenega dela, lahko uporabi stroške nadomestitve kot pokazatelj, kolikšna je bila vrednost nadomeščenega dela v trenutku pridobitve ali zgraditve oziroma izdelave. Po modelu poštene vrednosti lahko poštena vrednost naložbene nepremičnine že odraža, da je del, katerega nadomestitev je predvidena, izgubil svojo vrednost. V drugih primerih pa utegne biti težko ugotoviti, za koliko je treba zmanjšati pošteno vrednost za tisti del, ki bo nadomeščen. Kadar to ni izvedljivo, je druga možnost za zmanjšanje poštene vrednosti nadomeščenega dela vključitev stroška nadomestitve v knjigovodsko vrednost sredstva in nato ponovna ocena poštene vrednosti, kot bi bila potrebna za povečanja, ki ne vključujejo nadomestitve.

- 69 **Dobičke ali izgube iz umika iz uporabe ali odtujitve naložbene nepremičnine se določi kot razlika med čistim izkupičkom iz odtujitve in knjigovodsko vrednostjo sredstva ter jih pripozna v poslovnem izidu (razen če MSRP 16 zahteva drugače pri prodaji in povratnem najemu) v obdobju umika iz uporabe ali odtujitve.**
- 70 Znesek nadomestila, ki se vključi v dobiček ali izgubo zaradi odprave pripoznanja posamezne naložbene nepremičnine, se določi v skladu z zahtevami za določitev transakcijske cene v 47.–72. členu MSRP 15. Poznejše spremembe ocenjenega zneska nadomestila, ki se vključi v dobiček ali izgubo, se računovodsko obravnavajo v skladu z zahtevami MSRP 15 za spremembe transakcijske cene.
- 71 Podjetje uporablja MRS 37 oziroma druge standarde, kot je primerno, za vse obveznosti, ki jih zadrži po odtujitvi naložbene nepremičnine.
- 72 **Nadomestila, ki jih plačajo tretje osebe za naložbeno nepremičnino, ki je bila oslabljena, izgubljena ali opuščena, se pripoznajo v poslovnem izidu, ko zapadejo v plačilo.**
- 73 Oslabitev ali izgube posameznih naložbenih nepremičnin, s tem povezane terjatve za nadomestila ali plačila nadomestil, ki jih dajo tretje osebe, ter vsak poznejši nakup ali gradnja oziroma izdelava nadomestnih sredstev so ločeni gospodarski dogodki in jih je treba računovodsko obravnavati ločeno, kot sledi:
- (a) oslabitve naložbenih nepremičnin se pripoznajo v skladu z MRS 36;
  - (b) umiki iz uporabe ali odtujitve naložbenih nepremičnin se pripoznajo v skladu s 66.–71. členom tega standarda;
  - (c) nadomestila, ki jih plačajo tretje osebe za naložbeno nepremičnino, ki je bila oslabljena, izgubljena ali opuščena, se pripoznajo v poslovnem izidu, ko zapadejo v plačilo, in
  - (d) nabavna vrednost tistih sredstev, ki so bila obnovljena, kupljena ali zgrajena kot nadomestitev, se določi v skladu s 20.–29. členom iz tega standarda.

RAZKRITJA

Model poštene vrednosti in model nabavne vrednosti

- 74 Razkritja, obravnavana v nadaljevanju, se uporabljajo dodatno k tistim v MSRP 16. V skladu z MSRP 16 zagotavlja lastnik naložbene nepremičnine kot najemodajalec razkritja o najemih, ki jih je sklenil. Najemnik, ki poseduje naložbeno nepremičnino kot sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, za vse poslovne najeme, ki jih je sklenil, zagotavlja razkritja kot najemnik v skladu z zahtevami iz MSRP 16 in kot najemodajalec v skladu z MSRP 16.
- 75 **Podjetje razkrije:**
- (a) **ali uporablja model poštene vrednosti ali model nabavne vrednosti;**
  - (b) [črtano]
  - (c) **merila, ki jih uporablja za razlikovanje naložbenih nepremičnin od lastniško zasedenih nepremičnin in od nepremičnin, ki jo poseduje za prodajo v rednem poslovanju, kadar je razvrstitev težavna (glej 14. člen);**
  - (d) [črtano]

- (e) obseg, v katerem poštena vrednost naložbenih nepremičnin (kot je izmerjena ali razkrita v računovodskih izkazih) temelji na oceni vrednosti neodvisnega ocenjevalca vrednosti, ki ima priznano in ustrezno strokovno usposobljenost ter nedavne izkušnje z lokacijo in kategorijo naložbenih nepremičnin, ki se vrednotijo. Če takšne ocene vrednosti ni bilo, se to dejstvo razkrije;
- (f) zneske, pripoznane v poslovnem izidu za:
- (i) prihodke od najemnin za naložbene nepremičnine;
  - (ii) neposredne poslovne odhodke (tudi za popravila in vzdrževanje), ki izhajajo iz naložbenih nepremičnin, ki so ustvarile prihodke od najemnin v obdobju;
  - (iii) neposredne poslovne odhodke (tudi za popravila in vzdrževanje), ki izhajajo iz naložbenih nepremičnin, ki niso ustvarile prihodkov od najemnin v obdobju, in
  - (iv) kumulativne spremembe poštene vrednosti, pripoznane v poslovnem izidu ob prodaji naložbene nepremičnine iz skupine sredstev, za katero je uporabljen model nabavne vrednosti, v skupino sredstev, za katero je uporabljen model poštene vrednosti (glej 32.C člen);
- (g) obstoj in zneske omejitev glede unovčljivosti naložbenih nepremičnin ali vračil dohodkov in izkupičkov iz odtujitve;
- (h) pogodbene obveze za nakup, izdelavo ali razvoj naložbenih nepremičnin ali pa za popravila, vzdrževanje ali izboljšave.

Model poštene vrednosti

76 Poleg razkritij, ki jih zahteva 75. člen, podjetje, ki uporablja model poštene vrednosti iz 33.–55. člena, razkrije tudi uskladitev med knjigovodskimi vrednostmi naložbenih nepremičnin na začetku in na koncu obdobja, ki prikazuje:

- (a) povečanja, pri čemer ločeno razkrije tista, ki izhajajo iz pridobitev, in tista, ki izhajajo iz naknadnih izdatkov, ki se pripoznajo v knjigovodski vrednosti sredstva;
- (b) povečanja, ki izhajajo iz pridobitev s poslovnimi združitvami;
- (c) sredstva, razvrščena kot v posesti za prodajo ali vključena v skupino za odtujitev, razvrščeno kot v posesti za prodajo v skladu z MSRP 5, ter druge odtujitve;
- (d) čiste dobičke ali izgube iz naslova prilagoditev poštene vrednosti;
- (e) čiste tečajne razlike, ki izhajajo iz prevedbe računovodskih izkazov v drugo predstavitevno valuto, in iz prevedbe poslovanja podjetja v tujini v predstavitevno valuto poročajočega podjetja;
- (f) prenose med zaloge in lastniško zasedene nepremičnine ali iz njih; in
- (g) druge spremembe.

77 Če je za naložbeno nepremičnino pridobljena ocena vrednosti znatno prilagojena za namene računovodskih izkazov, na primer, da podjetje prepreči dvakratno štetje sredstev ali obveznosti, pripoznanih v bilanci stanja kot ločena sredstva ali obveznosti, kot je opisano v 50. členu, podjetje razkrije uskladitev med pridobljeno oceno vrednosti in prilagojeno oceno vrednosti, ki je vključena v računovodske izkaze, pri čemer ločeno prikaže združeno vrednost morebitnih pripoznanih obveznosti iz najema, ki so bile ponovno dodane, in katerih koli drugih znatnih prilagoditev.

78 V izrednih primerih iz 53. člena, kadar podjetje meri naložbene nepremičnine z uporabo modela nabavne vrednosti iz MRS 16 ali v skladu z MSRP 16, se z uskladitvijo, ki se zahteva v skladu s 76. členom, razkrijejo zneski, ki se nanašajo na te naložbene nepremičnine, ločeno od zneskov, ki se nanašajo na druge naložbene nepremičnine. Poleg tega podjetje razkrije:

- (a) opis naložbene nepremičnine;
- (b) pojasnilo, zakaj poštene vrednosti ni mogoče zanesljivo izmeriti;
- (c) če je možno, razpon ocen, znotraj katerega se zelo verjetno nahaja poštena vrednost, in
- (d) pri odtujitvi naložbene nepremičnine, ki ni izkazana po pošteni vrednosti:
  - (i) dejstvo, da je podjetje odtujilo naložbeno nepremičnino, ki ni izkazana po pošteni vrednosti;
  - (ii) knjigovodsko vrednost naložbene nepremičnine v času prodaje in
  - (iii) znesek pripoznanega dobička ali izgube.

Model nabavne vrednosti

79 Poleg razkritij, ki se zahtevajo v 75. členu, podjetje, ki uporablja model nabavne vrednosti v skladu s 56. členom, razkrije tudi:

- (a) uporabljene metode amortiziranja;
- (b) dobe koristnosti ali uporabljene amortizacijske stopnje;
- (c) bruto knjigovodsko vrednost in nabrano amortizacijo (skupaj z nabranimi izgubami zaradi oslabilave) na začetku in na koncu obdobja;
- (d) uskladitev med knjigovodsko vrednostjo naložbene nepremičnine na začetku in na koncu obdobja, ki prikazuje:
  - (i) povečanja, pri čemer ločeno razkrije tista, ki izhajajo iz pridobitev, in tista, ki izhajajo iz naknadnih izdatkov, ki se pripoznajo kot sredstvo,
  - (ii) povečanja, ki izhajajo iz pridobitev s poslovnimi združitvami;
  - (iii) sredstva, razvrščena kot v posesti za prodajo ali vključena v skupino za odtujitev, razvrščeno kot v posesti za prodajo v skladu z MSRP 5, ter druge odtujitve;
  - (iv) amortizacijo;
  - (v) znesek pripoznanih izgub zaradi oslabilave in znesek odpravljenih izgub zaradi oslabilave v obdobju v skladu z MRS 36;
  - (vi) čiste tečajne razlike, ki izhajajo iz prevedbe računovodskih izkazov v drugo predstavitevno valuto, in iz prevedbe poslovanja podjetja v tujini v predstavitevno valuto poročajočega podjetja;
  - (vii) prenose med zaloge in lastniško zasedene nepremičnine ali iz njih; in
  - (viii) druge spremembe.

(e) **pošteno vrednost naložbene nepremičnine. Podjetje v izrednih primerih, opisanih v 53. členu, kadar ne more zanesljivo izmeriti poštene vrednosti naložbene nepremičnine, razkrije:**

(i) **opis naložbene nepremičnine;**

(ii) **pojasnilo, zakaj poštene vrednosti ni mogoče zanesljivo izmeriti; in**

(iii) **če je možno, razpon ocen, znotraj katerega se zelo verjetno nahaja poštena vrednost.**

PREHODNE DOLOČBE

Model poštene vrednosti

80 Podjetje, ki je prej uporabljalo MRS 40 (2000) in se prvič odloči, da bo razvrščalo in računovodsko obravnavalo nekatere ali vse primerne naložbe v nepremičnine v poslovnem najemu kot naložbene nepremičnine, pripozna učinek, ki ga ima ta odločitev, kot prilagoditev začetnega stanja prenesenega čistega poslovnega izida za obdobje, v katerem je bila odločitev prvič sprejeta. Poleg tega:

(a) **če je podjetje prej javno razkrivalo (v računovodskih izkazih ali drugače) pošteno vrednost svojih deležev v nepremičninah v zgodnejših obdobjih (merjeno na podlagi, ki je v skladu z opredelitvijo poštene vrednosti iz MSRP 13), se podjetju priporoča, vendar se od njega ne zahteva, da:**

(i) **preračuna začetno stanje prenesenega čistega poslovnega izida za najzgodnejše predstavljeno obdobje, za katero je bila ta poštena vrednost javno razkrita, in**

(ii) **preračuna primerjalne informacije za takšna obdobja ter**

(b) **če podjetje prej ni javno razkrivalo informacij, opisanih v točki (a), ne preračuna primerjalnih informacij in razkrije to dejstvo.**

81 Ta standard zahteva drugačno obravnavo kot MRS 8. MRS 8 zahteva, da se primerjalne informacije preračunajo, razen če je to neizvedljivo.

82 Kadar podjetje prvič uporabi ta standard, prilagoditev začetnega stanja prenesenega čistega poslovnega izida vključuje preračun vsakega zneska v presežku iz prevrednotenja za naložbene nepremičnine.

Model nabavne vrednosti

83 MRS 8 se uporablja pri vsaki spremembi računovodskih usmeritev, do katere pride, ko podjetje prvič uporabi ta standard in se odloči za uporabo modela nabavne vrednosti. Posledica spremembe računovodskih usmeritev je tudi preračun vsakega zneska v presežku iz prevrednotenja za naložbene nepremičnine.

84 Zahteve 27.–29. člena, ki se nanašajo na začetno merjenje posamezne naložbene nepremičnine, pridobljene v transakciji menjave sredstev, veljajo izključno za prihodnje transakcije.

Poslovne združitve

84A S *Ciklom letnih izboljšav MSRP 2011–2013*, izdanim decembra 2013, sta se dodala 14.A člen in naslov pred 6. členom. Podjetje to spremembo uporablja za naprej za pridobitve naložbenih nepremičnin od začetka prvega obdobja, za katero sprejme uporabo te spremembe. Posledično se računovodenje pridobitev naložbenih nepremičnin v preteklih obdobjih ne prilagodi. Vendar se podjetje lahko odloči, da bo uporabilo spremembo za posamezne pridobitve naložbenih nepremičnin, do katerih je prišlo pred začetkom prvega letnega obdobja, ki je nastopil na datum začetka veljavnosti te spremembe ali po njem, če, in samo če, so mu na voljo informacije, potrebne za uporabo te spremembe za zgodnejše transakcije.

MSRP 16

- 84B** Ob prvi uporabi MSRP 16 in z njim povezanih sprememb tega standarda podjetje za naložbene nepremičnine, ki jih poseduje kot sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, uporabi zahteve glede prehoda iz Dodatka C k MSRP 16.

Prenosi naložbenih nepremičnin

- 84C Z dokumentom *Prenosi naložbenih nepremičnin* (spremembe MRS 40), izdanim decembra 2016, sta se spremenila 57. in 58. člen. Podjetje te spremembe uporablja za spremembe, ki nastanejo na datum začetka letnega obdobja poročanja, v katerem podjetje prvič uporabi te spremembe, ali po njem. Podjetje na datum začetka uporabe ponovno oceni razvrstitev nepremičnin, ki jih poseduje na ta datum, in, če je ustrezno, nepremičnine prerazvrsti z uporabo 7.–14. člena, tako da so upoštevani pogoji, ki obstajajo na ta datum.
- 84D Podjetje lahko ne glede na zahteve iz 84.C člena spremembe 57.–58. člena v skladu z MRS 8 uporablja za nazaj, vendar samo, če je to mogoče brez uporabe poznejših ugotovitev o takratnih okoliščinah.
- 84E Če podjetje v skladu s 84.C členom nepremičnine prerazvrsti na datum začetka uporabe:
- (a) prerazvrstitev računovodsko obravnava v skladu z zahtevami iz 59.–64. člena. Podjetje pri uporabi 59.–64. člena:
    - (i) obravnava vsako sklicevanje na datum spremembe uporabe kot datum začetka uporabe in
    - (ii) pripozna vsak znesek, ki bi se v skladu z 59.–64. členom na datum začetka uporabe pripoznal v poslovnem izidu kot prilagoditev začetnega stanja prenesenega čistega poslovnega izida;
  - (b) razkrije zneske, prerazvrščene med naložbene nepremičnine ali iz naložbenih nepremičnin v skladu s 84. C členom. Podjetje razkrije zneske, prerazvrščene v okviru uskladitve knjigovodske vrednosti naložbenih nepremičnin na začetku in na koncu obdobja, kot se zahteva v 76. in 79. členu.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 85 Podjetje ta standard uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2005 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je priporočljiva. Če podjetje uporablja ta standard za obdobje pred 1. januarjem 2005, to dejstvo razkrije.
- 85A Z MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* (kot je bil popravljen leta 2007) se je spremenila terminologija, ki se uporablja v vseh MSRP. Poleg tega se je spremenil 62. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) za zgodnejše obdobje, se te spremembe uporabljajo tudi za tako zgodnejše obdobje.
- 85B V okviru *Izboljšav MSRP*, izdanih maja 2008, so se spremenili 8., 9., 48., 53., 54. in 57. člen, črtal se je 22. člen ter dodala 53.A in 53.B člen. Podjetje te spremembe uporablja za naprej, za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Podjetje lahko uporablja spremembe v zvezi z naložbeno nepremičnino v gradnji od katerega koli datuma pred 1. januarjem 2009, če so bile poštene vrednosti naložbenih nepremičnin v gradnji izmerjene na te datume. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembe za zgodnejše obdobje, razkrije ta podatek in hkrati uporabi spremembe 5. in 81.E člena iz MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva*.

- 85C Z MSRP 13, ki je bil izdan maja 2011, je bila spremenjena opredelitev poštene vrednosti v 5. členu, spremenjeni so bili 26., 29., 32., 40., 48., 53., 53.B, 78.–80. in 85.B člen ter črtani 36.–39., 42.–47., 49., 51. in 75. (d) člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 13.
- 85D S *Ciklom letnih izboljšav 2011–2013*, izdanim decembra 2013, so se dodali naslova pred 6. členom in za 84. členom ter 14.A in 84.A člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2014 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 85E Z MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*, izdanim maja 2014, so bili spremenjeni 3.(b), 9., 67. in 70. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 15.
- 85F Z MSRP 16, izdanim januarja 2016, je bilo spremenjeno področje uporabe MRS 40, saj so bile naložbene nepremičnine opredeljene tako, da zajemajo tako naložbene nepremičnine, ki jih ima podjetje v lasti, kot tudi nepremičnine, ki jih poseduje najemnik kot sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe. Z MSRP 16 so bili spremenjeni 5., 7., 8., 9., 16., 20., 30., 41., 50., 53., 53.A, 54., 56., 60., 61., 62., 67., 69., 74., 75., 77. in 78. člen, dodani 19.A, 29.A, 40.A in 84.B člen z ustreznimi naslovi, ter črtani 3., 6., 25., 26. in 34. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 16.
- 85G Z dokumentom *Prenosi naložbenih nepremičnin* (spremembe MRS 40), izdanim decembra 2016, sta se spremenila 57. in 58. člen ter dodali 84.C–84.E člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 85H Z MSRP 17, ki je bil izdan maja 2017, se je spremenil 32.B člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 17.

RAZVELJAVITEV MRS 40 (2000)

- 86 Ta standard nadomešča MRS 40 *Naložbene nepremičnine* (izdan leta 2000).

MEDNARODNI RAČUNOVODSKI STANDARD 41

Kmetijstvo

CILJ

Cilj tega standarda je predpisati računovodenje in razkritja, povezana s kmetijsko dejavnostjo.

PODROČJE UPORABE

1 Ta standard se uporablja za računovodenje s kmetijsko dejavnostjo povezanih:

- (a) **bioloških sredstev, razen plodonosnih trajnic,**
- (b) **kmetijskih pridelkov ob pospravitvi in**
- (c) **državnih podpor, obravnavanih v 34. in 35. členu.**

2 Ta standard se ne uporablja za:

- (a) zemljišča, povezana s kmetijsko dejavnostjo (glej MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva* in MRS 40 *Naložbene nepremičnine*),
- (b) plodonosne trajnice, povezane s kmetijsko dejavnostjo (glej MRS 16). Vendar se ta standard uporablja za pridelke navedenih plodonosnih trajnic,
- (c) državne podpore, povezane s plodonosnimi trajnicami (glej MRS 20 *Računovodenje državnih podpor in razkrievanje državne pomoči*),
- (d) neopredmetena sredstva, povezana s kmetijsko dejavnostjo (glej MRS 38 *Neopredmetena sredstva*),
- (e) sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, ki izhajajo iz najema zemljišča, povezanega s kmetijsko dejavnostjo (glej MSRP 16 *Najemi*).

3 Ta standard se uporablja za kmetijske pridelke, ki so pospravljeni pridelki bioloških sredstev podjetja, v trenutku pospravitve. Po tem se uporablja MRS 2 *Zaloge* ali drug ustrezen standard. Skladno s tem ta standard ne obravnava predelovanja kmetijskih pridelkov po pospravitvi, na primer predelovanja grozdja v vino pri vinarju, ki je pridelal grozdje. Takšno predelovanje je sicer logični in naravni podaljšek kmetijske dejavnosti in taki dogodki so nekoliko podobni biološkemu preobražanju, vendar takšno predelovanje ni vključeno v opredelitev kmetijske dejavnosti v tem standardu.

4 V tabeli v nadaljevanju so primeri bioloških sredstev, kmetijskih pridelkov in proizvodov, ki so rezultat predelovanja po pospravitvi:

Biološka sredstva	Kmetijski pridelki	Proizvodi, ki so rezultat predelovanja po pospravitvi
Ovce	Volna	Preja, preproga
Drevesa v nasadu gozdnega drevja	Posekana drevesa	Hlodi, stavbni les
Molzno govedo	Mleko	Sir
Prašiči	Trupi	Klobase, prekajene šunke

Biološka sredstva	Kmetijski pridelki	Proizvodi, ki so rezultat predelovanja po pospravitvi
Rastline bombaža	Obrani bombaž	Preja, oblačila
Sladkorni trs	Požeto trsje	Sladkor
Rastline tobaka	Obrani listi	Sušeni tobak
Čajni grmi	Obrani listi	Čaj
Vinska trta	Obrano grozdje	Vino
Sadno drevje	Obrano sadje	Predelano sadje
Oljne palme	Obrani sadeži	Palmovo olje
Kavčukovci	Nabrani lateks	Proizvodi iz kavčuka in gume

Nekatere rastline, na primer čajni grmi, vinska trta, oljne palme in kavčukovci, običajno ustrezajo opredelitvi plodonosnih trajnic in spadajo v področje uporabe MRS 16. Vendar pridelki plodonosnih trajnic, na primer čajni listi, grozdje, sadeži oljnih palm in lateks, spadajo v področje uporabe MRS 41.

OPREDELITVE POJMOV

Opredelitve pojmov, povezanih s kmetijstvom

5 V tem standardu se uporabljajo naslednji izrazi, katerih pomen je natančno določen:

Kmetijska dejavnost je upravljanje biološkega preobražanja in pospravitve bioloških sredstev v podjetju za prodajo ali za pretvarjanje v kmetijske pridelke ali v dodatna biološka sredstva.

Kmetijski pridelek je pospravljen pridelek bioloških sredstev podjetja.

Plodonosna trajnica je živa rastlina, ki:

- (a) se uporablja za proizvodnjo kmetijskih pridelkov ali preskrbo z njimi;
- (b) bo po pričakovanju dala pridelek v več kot enem obdobju in
- (c) pri kateri je verjetnost, da bo prodana kot kmetijski pridelek, zelo majhna, razen občasne prodaje odpadkov.

Biološko sredstvo je živa žival ali rastlina.

Biološko preobražanje obsega rast, propadanje, proizvajanje in razplod, ki povzročajo kakovostne ali količinske spremembe biološkega sredstva.

Stroški prodaje so dodatni stroški, ki jih je mogoče neposredno pripisati odtujitvi sredstva, razen stroškov financiranja in davkov od dohodka.

Skupina bioloških sredstev je skupek podobnih živih živali ali rastlin.

Pospravitve pridelka je ločitev pridelka od biološkega sredstva ali prenehanje življenja biološkega sredstva.

- 5A Naslednje rastline niso plodonosne trajnice:
- (a) rastline, ki se gojijo za uporabo kot kmetijski pridelek (na primer drevesa, ki se gojijo za pridobivanje stavbnega lesa),
  - (b) rastline, ki se gojijo za proizvodnjo kmetijskih pridelkov, če obstaja več kot majhna verjetnost, da bo podjetje kot kmetijski pridelek pobralo in prodalo tudi rastlino, razen občasne prodaje odpadkov (na primer drevesa, ki se gojijo tako zaradi plodov kot zaradi stavbnega lesa), in
  - (c) enoletne poljščine (npr. koruza in pšenica).
- 5B Če se plodonosne trajnice ne gojijo več zaradi pridelka, se lahko posekajo in prodajo kot odpadki, na primer kot les za kurjavo. Takšna občasna prodaja odpadkov ne pomeni, da rastlina ne ustreza opredelitvi plodonosne trajnice.
- 5C Pridelek plodonosnih trajnic je biološko sredstvo.
- 6 Kmetijska dejavnost obsega različne vrste dejavnosti, na primer živinorejo, gozdarstvo, pospravljanje letnih ali večletnih pridelkov, gojitev sadovnjakov in nasadov, cvetličarstvo in akvakulturo (tudi ribogojstvo). V tej različnosti pa je nekaj skupnih lastnosti:
- (a) *zmožnost spreminjanja*. Žive živali in rastline so se zmožne biološko preobraziti;
  - (b) *upravljanje spreminjanja*. Upravljanje olajšuje biološko preobražanje z izboljševanjem ali vsaj ustaljevanjem okoliščin, ki so potrebne za tak proces (na primer ravni hranil, vlažnost, toplota, rodovitnost in svetloba). Takšno upravljanje razlikuje kmetijsko dejavnost od drugih dejavnosti. Na primer, pospravljanje pridelka iz neupravljanih virov (kot je ribarjenje v oceanu ali krčenje gozdov) ni kmetijska dejavnost; in
  - (c) *merjenje sprememb*. Spreminjanje kakovosti (na primer genetskih odlik, gostote, zrelosti, maščobnosti, vsebnosti beljakovin in žilavosti vlaken) ali količine (na primer zaroda, teže, kubičnih metrov, dolžine ali premera vlaken ter števila brstičev), ki jih ustvarja biološka preobrazba ali pospravitvev, se meri in spremlja v okviru običajnih nalog upravljanja.
- 7 Biološka preobrazba se konča z naslednjimi vrstami izidov:
- (a) s spremembami sredstev zaradi (i) rasti (s povečanjem količine ali z izboljšavo kakovosti živali ali rastline), (ii) propadanja (z zmanjšanjem količine ali poslabšanjem kakovosti živali ali rastline) ali (iii) razploda (z ustvarjanjem dodatnih živih živali ali rastlin) ali
  - (b) z ustvarjanjem kmetijskih pridelkov, kot so mleček, čajni listi, volna in mleko.

Opredelitve splošnih pojmov

8 V tem standardu se uporabljajo naslednji izrazi, katerih pomen je natančno določen:

Knjigovodska vrednost je znesek, po katerem se sredstvo pripozna v izkazu finančnega položaja.

Poštena vrednost je cena, ki bi se prejela ob prodaji sredstva ali plačala ob prenosu obveznosti v redni transakciji med udeleženci na trgu na datum merjenja. (Glej MSRP 13 *Merjenje poštenih vrednosti*.)

Državne podpore pomenijo podpore, kot so opredeljene v MRS 20.

9 [črtano]

PRIPOZNAVANJE IN MERJENJE

10 Podjetje pripozna biološko sredstvo ali kmetijski pridelek, če, in samo če:

- (a) obvladuje sredstvo na podlagi dogodkov v preteklosti,
- (b) je verjetno, da bodo prihodnje gospodarske koristi, povezane s sredstvom, pritekale v podjetje, in
- (c) je pošteno vrednost ali nabavno vrednost sredstva mogoče zanesljivo izmeriti.

11 V kmetijski dejavnosti je mogoče obvladovanje dokazovati na primer s pravnim lastništvom živine in vžiganjem znakov ali drugačnim označevanjem živine ob pridobitvi, skotitvi ali odstavitvi. Prihodnje koristi se praviloma ocenijo na podlagi merjenja pomembnih fizičnih lastnosti.

12 **Biološko sredstvo se ob začetnem pripoznanju in na koncu vsakega obdobja poročanja izmeri po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, razen v primeru, ki je opisan v 30. členu, ko poštene vrednosti ni mogoče zanesljivo izmeriti.**

13 Pospravljen kmetijski pridelek iz bioloških sredstev podjetja se izmeri po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje v trenutku pospravitve. Takšno merjenje da nabavno vrednost na tisti datum, če se uporablja MRS 2 *Zaloge* ali drug ustrezen standard.

14 [črtano]

15 Merjenje poštene vrednosti biološkega sredstva ali kmetijskega pridelka je mogoče olajšati z združevanjem bioloških sredstev ali kmetijskih pridelkov v skupine v skladu z bistvenimi značilnostmi, na primer starostjo ali kakovostjo. Podjetje kot podlago za določanje cene izbere značilnosti, ki se ujemajo z značilnostmi, uporabljanimi na trgu.

16 Podjetja pogosto sklepajo pogodbe za prodajo svojih bioloških sredstev ali kmetijskih pridelkov v prihodnosti. Pogodbene cene niso nujno ustrezne za merjenje poštene vrednosti, ker poštena vrednost odraža trenutne tržne razmere, v katerih bi kupci in prodajalci, ki so udeleženci na trgu, sklenili transakcijo. Zato se poštena vrednost biološkega sredstva ali kmetijskega pridelka ne prilagodi zaradi obstoja pogodbe. V nekaterih primerih je lahko pogodba za prodajo biološkega sredstva ali kmetijskega pridelka kočljiva pogodba, kot jo opredeljuje MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva*. Pri kočljivih pogodbah se uporablja MRS 37.

17–21 [črtano]

22 Podjetje ne vključi nobenih denarnih tokov za financiranje sredstev ali obnovitev bioloških sredstev po pospravitvi (na primer za strošek ponovne posaditve dreves v nasadu po pospravitvi).

23 [črtano]

24 Nabavna vrednost je lahko včasih približno enaka pošteni vrednosti, zlasti če:

- (a) je bilo od nastanka začetne nabavne vrednosti malo biološke preobrazbe (na primer pri sadikah, ki so bile posajene tik pred koncem obdobja poročanja, ali novo pridobljeni živini) ali
- (b) ni pričakovati, da bi bil vpliv biološke preobrazbe na ceno pomemben (na primer začetna rast v 30-letnem proizvodnem ciklu borovega nasada).

25 Biološka sredstva se pogosto fizično držijo zemljišča (na primer drevesa v gozdnem nasadu). Ločen trg za biološka sredstva, ki se držijo zemljišča, morda ne obstaja, toda delujoč trg lahko obstaja za združena sredstva, to je za sveženj, ki vsebuje biološka sredstva, neobdelano zemljišče in izboljšave zemljišča. Podjetje lahko pri merjenju poštene vrednosti bioloških sredstev uporabi informacije o združenih sredstvih. Na primer, poštena vrednost neobdelanega zemljišča in izboljšav zemljišča se lahko odšteje od poštene vrednosti združenih sredstev, da se dobi poštena vrednost bioloških sredstev.

Dobički in izgube

- 26 **Dobiček ali izgubo, ki se pojavi ob začetnem pripoznanju biološkega sredstva po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, in pri spremembi poštene vrednosti biološkega sredstva, zmanjšane za stroške prodaje, se vključi v poslovni izid za obdobje, v katerem nastane.**
- 27 Izguba se ob začetnem pripoznanju biološkega sredstva lahko pojavi, ker se stroški prodaje odštejejo pri določanju poštene vrednosti biološkega sredstva, zmanjšane za stroške prodaje. Dobiček se lahko pojavi ob začetnem pripoznanju biološkega sredstva, na primer ko je skoteno tele.
- 28 **Dobiček ali izgubo, ki se pojavi ob začetnem pripoznanju kmetijskega pridelka po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, se vključi v poslovni izid za obdobje, v katerem nastane.**
- 29 Dobiček ali izguba se ob začetnem pripoznanju kmetijskega pridelka lahko pojavi kot posledica pospravitve pridelka.

Nezmožnost zanesljivega merjenja poštene vrednosti

- 30 Obstaja predpostavka, da je pošteno vrednost biološkega sredstva mogoče zanesljivo izmeriti. To predpostavko pa je mogoče ovreči le ob začetnem pripoznanju za biološko sredstvo, za katerega kotirane tržne cene niso na voljo in za katerega so druge meritve poštene vrednosti očitno nezanesljive. V takšnem primeru se biološka sredstva merijo po nabavni vrednosti, zmanjšani za vso nabrano amortizacijo in vse nabrane izgube zaradi oslabitve. Ko postane poštena vrednost takšnega biološkega sredstva zanesljivo izmerljiva, jo podjetje izmeri in zmanjša za stroške prodaje. Ko nekratkoročno biološko sredstvo izpolni merila za razvrstitev kot v posesti za prodajo (ali vključitev v skupino za odtujitev, razvrščeno kot v posesti za prodajo) v skladu z MSRP 5 *Nekratkoročna sredstva v posesti za prodajo in ustavljeno poslovanje*, se predpostavlja, da je možno zanesljivo izmeriti pošteno vrednost.
- 31 Predpostavko iz 30. člena je mogoče ovreči le ob začetnem pripoznanju. Podjetje, ki je prej izmerilo biološko sredstvo po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, ga nato do odtujitve meri po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje.
- 32 Podjetje v vseh primerih meri kmetijske pridelke v trenutku pospravitve po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje. Ta standard odraža stališče, da je pošteno vrednost kmetijskega pridelka v trenutku pospravitve vedno mogoče zanesljivo izmeriti.
- 33 Pri določanju nabavne vrednosti, nabrane amortizacije in nabranih izgub zaradi oslabitve podjetje upošteva MRS 2, MRS 16 in MRS 36 *Oslabitev sredstev*.

DRŽAVNE PODPORE

- 34 **Brezpogojna državna podpora, ki se nanaša na biološko sredstvo, izmerjeno po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, se pripozna v poslovnem izidu, če, in samo če, je državna podpora podjetju na voljo.**
- 35 **Če je državna podpora, ki se nanaša na biološko sredstvo, izmerjeno po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, pogojna, tudi kadar državna podpora zahteva, da se podjetje ne ukvarja z določeno kmetijsko dejavnostjo, podjetje pripozna državno podporo v poslovnem izidu, če, in samo če, so pogoji v zvezi z njo izpolnjeni.**
- 36 Določbe in pogoji za državne podpore so lahko različni. Na primer, podpora lahko zahteva, da podjetje obdeluje zemljo na nekem mestu pet let in da podjetje vrne celotno podporo, če zemljo obdeluje manj kot pet let. V takšnem primeru se podpora ne pripozna v poslovnem izidu, dokler ne poteče pet let. Če pa roki podpore dovoljujejo, da podjetje obdrži del podpore glede na pretečeni čas, podjetje pripozna ta del v poslovnem izidu po preteku časa.
- 37 Če se državna podpora nanaša na biološko sredstvo, izmerjeno po nabavni vrednosti, zmanjšani za vso nabrano amortizacijo in vse nabrane izgube zaradi oslabitve (glej 30. člen), se uporablja MRS 20.

- 38 Ta standard zahteva drugačno obravnavanje kot MRS 20, če se državna podpora nanaša na biološko sredstvo, izmerjeno po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, ali če državna podpora zahteva, da se podjetje ne ukvarja z določeno kmetijsko dejavnostjo. MRS 20 se uporablja samo pri državni podpori, ki se nanaša na biološko sredstvo, izmerjeno po nabavni vrednosti, zmanjšani za vso nabrano amortizacijo in vse nabrane izgube zaradi oslabitve.

RAZKRITJA

- 39 [črtano]

Splošno

- 40 **Podjetje razkrije združeni dobiček ali izgubo, ki se pojavi v obravnavanem obdobju zaradi začetnega pripoznanja bioloških sredstev in kmetijskih pridelkov ter zaradi spremembe poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje, pri bioloških sredstvih.**
- 41 **Podjetje poskrbi za opis vsake skupine bioloških sredstev.**
- 42 Razkritje, ki ga zahteva 41. člen, je lahko v obliki besedila ali številčnega opisa.
- 43 Podjetju se priporoča, da poskrbi za številčni opis vsake skupine bioloških sredstev, pri tem pa razlikuje med porabljivimi in plodonosnimi biološkimi sredstvi ali med zreli in nezreli biološkimi sredstvi, kakor je pač ustrezno. Na primer, podjetje lahko po skupinah razkrije knjigovodske vrednosti porabljivih bioloških sredstev in plodonosnih bioloških sredstev. Podjetje lahko nadalje razdeli takšne knjigovodske vrednosti na zrela in nezrela sredstva. Takšno razlikovanje da informacijo, ki utegne biti koristna pri ocenjevanju časovne opredelitve prihodnjih denarnih tokov. Podjetje razkrije podlago za vsako takšno razlikovanje.
- 44 Porabljiva biološka sredstva so tista, ki bodo pospravljena kot kmetijski pridelek ali prodana kot biološka sredstva. Porabljiva biološka sredstva so na primer živina, namenjena proizvodnji mesa, živina, namenjena prodaji, ribe v gojiščih, pridelki, kot sta koruza in pšenica, pridelki plodonosnih trajnic ter drevesa, ki se gojijo za stavbni les. Plodonosna biološka sredstva so tista, ki niso porabljiva, na primer živina, s katero se proizvaja mleko, in sadno drevje, s katerega se pobira sadje. Plodonosna biološka sredstva niso kmetijski pridelki, temveč se gojijo zato, da dajo pridelek.
- 45 Biološka sredstva se lahko razvrstijo kot zrela biološka sredstva ali kot nezrela biološka sredstva. Zrela biološka sredstva so tista, ki so dosegla lastnosti, potrebne za pospravitve (porabljiva biološka sredstva), ali so sposobna prenašati redno pospravljanje svojih pridelkov (plodonosna biološka sredstva).
- 46 **Če ni razkrito drugje v informacijah, objavljenih v računovodskih izkazih, podjetje opiše:**
- (a) naravo svojih dejavnosti, ki vključujejo posamezne skupine bioloških sredstev, in
  - (b) nedenarne izmere ali ocene fizičnih količin:
    - (i) vsake skupine bioloških sredstev podjetja na koncu obdobja in
    - (ii) pridelanega kmetijskega pridelka v obdobju.
- 47-48 [črtano]
- 49 **Podjetje razkrije:**
- (a) obstoj in knjigovodske vrednosti bioloških sredstev, katerih lastninska pravica je omejena, in knjigovodske vrednosti bioloških sredstev, danih kot zavarovanje za obveznosti;
  - (b) znesek zavez za razvoj ali pridobitev bioloških sredstev ter

(c) strategije obvladovanja finančnih tveganj, ki se nanašajo na kmetijsko dejavnost.

50 Podjetje predstavi uskladitev sprememb knjigovodske vrednosti bioloških sredstev med začetkom in koncem tekočega obdobja. Uskladitev vključuje:

(a) dobiček ali izgubo, ki nastane pri spremembah poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje,

(b) povečanja zaradi nakupov,

(c) zmanjšanja, ki jih je možno pripisati prodaji in biološkimi sredstvom, razvrščenim kot v posesti za prodajo (ali vključenim v skupino za odtujitev, razvrščeno kot v posesti za prodajo) v skladu z MSRP 5,

(d) zmanjšanja zaradi pospravitve pridelkov,

(e) povečanja, ki so posledice poslovnih združitvev,

(f) čiste tečajne razlike, ki izhajajo iz prevedbe računovodskih izkazov v drugo predstavitveno valuto in prevedbe poslovanja podjetja v tujini v predstavitveno valuto poročajočega podjetja, ter

(g) druge spremembe.

51 Poštena vrednost biološkega sredstva, zmanjšana za stroške prodaje, se lahko spreminja zaradi fizičnih in cenovnih sprememb na trgu. Ločeno razkritje fizičnih in cenovnih sprememb je koristno za ocenjevanje uspešnosti v tekočem obdobju in prihodnjih obetov, zlasti če proizvajalni cikel presega leto dni. V takšnih primerih se podjetju priporoča, da po skupinah ali drugače razkrije znesek spremembe poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje, ki je vključen v poslovni izid zaradi fizičnih sprememb in zaradi cenovnih sprememb. Takšne informacije so na splošno manj koristne, če proizvajalni cikel ne dosega leta dni (na primer pri gojitvi piščancev ali pridelovanju žit).

52 Posledica biološkega preobražanja je več vrst fizičnih sprememb, kot so rast, propadanje, proizvodnje in razplod, od katerih je vsako mogoče opazovati in meriti. Vsaka od teh fizičnih sprememb je neposredno povezana s prihodnjimi gospodarskimi koristmi. Sprememba poštene vrednosti biološkega sredstva zaradi pospravljanja pridelka je tudi fizična sprememba.

53 Kmetijska dejavnost je pogosto podvržena podnebnim, bolezenskim in drugim naravnim nevarnostim. Če pride do dogodka, zaradi katerega se pojavi pomembna postavka prihodkov ali odhodkov, je vrsto in znesek zadevne postavke treba razkriti v skladu z MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov*. Primeri takega dogodka so izbruh nalezljive bolezni, poplave, hude suše ali zmrzali in okužbe z mrčesom.

Dodatna razkritja za biološka sredstva, če ni mogoče zanesljivo izmeriti poštene vrednosti

54 Če podjetje na koncu obdobja izmeri biološka sredstva po nabavni vrednosti, zmanjšani za vso nabrano amortizacijo in vse nabrane izgube zaradi oslabitve (glej 30. člen), za takšna biološka sredstva razkrije:

(a) njihov opis,

(b) pojasnilo, zakaj poštene vrednosti ni mogoče zanesljivo izmeriti,

(c) če je možno, razpon ocen, znotraj katerega se zelo verjetno nahaja poštena vrednost,

(d) uporabljeno metodo amortiziranja,

(e) dobe koristnosti ali uporabljene amortizacijske stopnje; in

(f) bruto knjigovodsko vrednost in nabrano amortizacijo (skupaj z nabranimi izgubami zaradi oslabitve) na začetku in na koncu obdobja.

55 Če meri podjetje v obravnavanem obdobju biološka sredstva po nabavni vrednosti, zmanjšani za vso nabrano amortizacijo in vse nabrane izgube zaradi oslabitev (glej 30. člen), razkrije vsak dobiček ali izgubo, pripoznano ob odtujitvi takšnih bioloških sredstev, pri uskladitvi, ki jo zahteva 50. člen, pa se ločeno razkrijejo zneski, ki se nanašajo na takšna biološka sredstva. Poleg tega se v uskladitev vključijo naslednji zneski, vključeni v poslovni izid, povezan s takšnimi biološkimi sredstvi:

(a) izgube zaradi oslabitve,

(b) razveljavitve izgub zaradi oslabitve in

(c) amortizacija.

56 Če postane poštena vrednost bioloških sredstev, prej izmerjena po nabavni vrednosti, zmanjšani za vso nabrano amortizacijo in vse nabrane izgube zaradi oslabitve, v tekočem obdobju zanesljivo izmerljiva, podjetje za takšna biološka sredstva razkrije:

(a) njihov opis,

(b) pojasnilo, zakaj je poštena vrednost postala zanesljivo izmerljiva, in

(c) posledico spremembe.

Državne podpore

57 Podjetje razkrije s kmetijsko dejavnostjo, ki jo obravnava ta standard, povezane:

(a) vrsto in obseg državnih podpor, pripoznanih v računovodskih izkazih,

(b) neizpolnjene pogoje in druge obveze v zvezi z državnimi podporami ter

(c) pomembna zmanjšanja, ki se pričakujejo v ravni državnih podpor.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI IN PREHOD

58 Ta standard se začne uporabljati za računovodske izkaze za obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2003 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je priporočljiva. Če podjetje uporablja ta standard za obdobja pred 1. januarjem 2003, to dejstvo razkrije.

59 Ta standard ne vsebuje nobenih posebnih prehodnih določb. Sprejetje tega standarda se obravnava v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*.

60 V okviru *Izboljšav MSRP*, izdanih maja 2008, so se spremenili 5., 6., 17., 20 in 21. člen ter črtal 14. člen. Podjetje te spremembe uporablja za naprej, za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembe za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.

61 Z MSRP 13, ki je bil izdan maja 2011, so bili spremenjeni 8., 15., 16., 25. in 30. člen ter črtani 9., 17.–21., 23., 47. in 48. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 13.

62 Z dokumentom *Kmetijstvo: plodonosne trajnice* (spremembe MRS 16 in MRS 41), izdanim junija 2014, so se spremenili 1.–5., 8., 24. in 44. člen ter dodali 5.A–5.C člen in 63. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije. Podjetje navedene spremembe uporablja za nazaj v skladu z MRS 8.

- 63 Za obdobje poročanja, v katerem se prvič uporabi dokument *Kmetijstvo: plodonosne trajnice* (spremembe MRS 16 in MRS 41), podjetju ni treba razkriti kvantitativnih informacij, zahtevanih v 28.(f) členu MRS 8, za tekoče obdobje. Vendar podjetje predloži kvantitativne informacije, zahtevane v 28.(f) členu MRS 8, za vsako preteklo predstavljeno obdobje.
- 64 Z MSRP 16, izdanim januarja 2016, se je spremenil 2. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 16.
- 65 S *Ciklom letnih izboljšav MSRP 2018–2020*, izdanim maja 2020, se je spremenil 22. člen. Podjetje uporablja to spremembo za merjenje poštene vrednosti na dan začetka ali po dnevu začetka prvega letnega obdobja poročanja, ki se začne 1. januarja 2022 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembo za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.

MEDNARODNI STANDARD RAČUNOVODSKEGA POROČANJA 1***Prva uporaba mednarodnih standardov računovodskega poročanja***

CILJ

- 1 Cilj tega MSRP je zagotoviti, da *prvi računovodski izkazi v skladu z MSRP* in medletna računovodska poročila podjetja za del obdobja, ki ga zajemajo ti računovodski izkazi, vsebujejo visokokakovostne informacije, ki:
  - (a) so za uporabnike pregledne in primerljive za vsa predstavljena obdobja;
  - (b) zagotavljajo ustrezno izhodišče za računovodenje v skladu z *mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP)* in
  - (c) jih je mogoče pripraviti ob stroških, ki ne presegajo koristi.

PODROČJE UPORABE

- 2 Podjetje uporabi ta MSRP v:
  - (a) prvih računovodskih izkazih v skladu z MSRP in
  - (b) vsakem morebitnem medletnem računovodskem poročilu, ki ga predstavi v skladu z MRS 34 *Medletno računovodsko poročanje* za del obdobja, zajetega v njegovih prvih računovodskih izkazih v skladu z MSRP.
- 3 Prvi računovodski izkazi podjetja v skladu z MSRP so prvi letni računovodski izkazi, v katerih podjetje sprejme MSRP z izrecno in brezpogojno izjavo o skladnosti z MSRP, ki je vključena v te računovodske izkaze. Računovodski izkazi v skladu z MSRP so prvi računovodski izkazi podjetja v skladu z MSRP, če je podjetje na primer:
  - (a) predstavilo računovodske izkaze iz zadnjega prejšnjega obdobja:
    - (i) v skladu z zahtevami v državi, ki niso v vseh pogledih skladne z MSRP;
    - (ii) v skladu z MSRP v vseh pogledih, vendar računovodski izkazi niso vsebovali izrecne in brezpogojne izjave, da so pripravljene v skladu z MSRP;
    - (iii) z vključitvijo izrecne in brezpogojne izjave o skladnosti z nekaterimi, vendar ne vsemi MSRP;
    - (iv) v skladu z zahtevami v državi, ki niso skladne z MSRP, ob uporabi nekaterih posameznih MSRP za računovodsko obravnavanje postavk, za katere zahteve v državi niso obstajale, ali
    - (v) v skladu z zahtevami v državi, z uskladitvijo nekaterih zneskov z zneski, določenimi v skladu z MSRP;
  - (b) pripravilo računovodske izkaze v skladu z MSRP samo za notranjo uporabo in jih ni dalo na voljo lastnikom podjetja ali drugim zunanjim uporabnikom;
  - (c) pripravilo sveženj poročil v skladu z MSRP za namene konsolidacije brez priprave celotnega sklopa računovodskih izkazov, kot je opredeljen v MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* (kot je bil popravljen leta 2007), ali
  - (d) ni predstavilo računovodskih izkazov za prejšnja obdobja.
- 4 Ta MSRP se uporablja, ko podjetje prvič uporabi MSRP. Ne uporablja se, kadar podjetje na primer:
  - (a) neha predstavljati računovodske izkaze v skladu z zahtevami v državi in jih je prej predstavljalo skupaj z drugim sklopom računovodskih izkazov, ki so vsebovali izrecno in brezpogojno izjavo o skladnosti z MSRP;

- (b) je v prejšnjem letu predstavilo računovodske izkaze v skladu z zahtevami v državi in so ti računovodski izkazi vsebovali izrecno in brezpogojno izjavo o skladnosti z MSRP ali
- (c) je v prejšnjem letu predstavilo računovodske izkaze, ki so vsebovali izrecno in brezpogojno izjavo o skladnosti z MSRP, tudi če so revizorji v revizijskem poročilu za te računovodske izkaze izrazili pridržek.
- 4A Ne glede na zahteve iz 2. in 3. člena mora podjetje, ki je v prejšnjem obdobju poročanja uporabilo MSRP, vendar njegovi letni računovodski izkazi iz zadnjega prejšnjega obdobja niso vsebovali izrecne in brezpogojne izjave o skladnosti z MSRP, uporabljati ta MSRP ali pa uporabljati MSRP za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*, kot da ni nikoli prenehalo uporabljati MSRP.
- 4B Če se podjetje odloči, da ne bo uporabljalo tega MSRP v skladu s 4.A členom, kljub temu poleg zahtev po razkritju iz MRS 8 uporablja tudi zahteve po razkritju iz 23.A–23.B člena MSRP 1.
- 5 Ta MSRP se ne uporablja za spremembe računovodskih usmeritev, ki jih opravi podjetje, ki že uporablja MSRP. Za take spremembe se uporabljajo:
- (a) zahteve za spremembe računovodskih usmeritev iz MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* ter
- (b) posebne prehodne zahteve v drugih MSRP.

PRIPOZNAVANJE IN MERJENJE

Začetni izkaz finančnega položaja v skladu z MSRP

- 6 Podjetje na datum prehoda na MSRP pripravi in predstavi začetni izkaz finančnega položaja v skladu z MSRP. To je izhodišče za računovodenje v skladu z MSRP.

Računovodske usmeritve

- 7 Podjetje uporablja iste računovodske usmeritve v svojem začetnem izkazu finančnega položaja v skladu z MSRP in v vseh obdobjih, predstavljenih v prvih računovodskih izkazih v skladu z MSRP. Te računovodske usmeritve so skladne z vsakim MSRP, veljavnim na koncu prvega obdobja poročanja, skladnega z MSRP, razen kot je določeno v 13.–19. členu in dodatkih B–E.
- 8 Podjetje ne uporablja različnih različic MSRP, ki so bile veljavne na zgodnejše datume. Podjetje lahko uporablja nov MSRP, ki še ni obvezen, če ta dovoljuje zgodnjo uporabo.

Primer: dosledna uporaba najnovejše različice MSRP

Ozadje

Konec prvega obdobja poročanja, skladnega z MSRP, za podjetje A je 31. december 20X5. Podjetje A odloči, da bo v teh računovodskih izkazih predstavilo primerjalne informacije samo za eno leto (glej 21. člen). Zato je njegov datum prehoda na MSRP začetek poslovanja 1. januarja 20X4 (ali enakovredno konec poslovanja 31. decembra 20X3). Podjetje A je predstavljalo računovodske izkaze v skladu s svojimi prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli za obdobje do 31. decembra vsako leto do vključno 31. decembra 20X4.

Uporaba zahtev

Podjetje A mora uporabljati MSRP, ki so veljavni za obdobja, ki se končajo 31. decembra 20X5, pri:

- (a) pripravljanju in predstavljanju začetnega izkaza finančnega položaja v skladu z MSRP na dan 1. januarja 20X4 in

(b) pripravljanju in predstavljanju svojega izkaza finančnega položaja za 31. december 20X5 (vključno s primerjalnimi zneski za leto 20X4), izkaza vseobsegajočega donosa, izkaza sprememb lastniškega kapitala in izkaza denarnih tokov za leto do 31. decembra 20X5 (vključno s primerjalnimi zneski za leto 20X4) ter razkritij (vključno s primerjalnimi informacijami za leto 20X4).

Če kak nov MSRP še ni obvezen, vendar se dovoljuje zgodnja uporaba, podjetje A lahko, vendar mu ni treba, tak MSRP uporabi v svojih prvih računovodskih izkazih v skladu z MSRP.

- 9 Prehodne določbe v drugih MSRP se uporabljajo za spremembe računovodskih usmeritev podjetja, ki že uporablja MSRP; prehodne določbe se ne uporabljajo za *podjetje, ki prvič uporabi MSRP*, pri prehodu na MSRP, razen kot je določeno v dodatkih B–E.
- 10 Razen kakor je opisano v 13.–19. členu in dodatkih B–E, podjetje v svojem začetnem izkazu finančnega položaja v skladu z MSRP:
- (a) pripozna vsa sredstva in obveznosti, katerih pripoznanje zahtevajo MSRP;
  - (b) ne pripozna postavk kot sredstva ali obveznosti, če MSRP ne dovoljuje takega pripoznanja;
  - (c) prerazvrsti postavke, ki so v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli pripoznane kot ena vrsta sredstva, obveznosti ali sestavine lastniškega kapitala, vendar so v skladu z MSRP drugačne vrste sredstva, obveznosti ali sestavine lastniškega kapitala, in
  - (d) uporabi MSRP pri merjenju vseh pripoznanih sredstev in obveznosti.
- 11 Računovodske usmeritve, ki jih podjetje uporablja v svojem začetnem izkazu finančnega položaja v skladu z MSRP, se lahko razlikujejo od usmeritev, ki jih je uporabilo za isti datum ob uporabi prejšnjih splošno sprejetih računovodskih načel. Nastale prilagoditve izhajajo iz dogodkov in transakcij pred datumom prehoda na MSRP. Zato podjetje te prilagoditve pripozna neposredno v prenesenem čistem poslovnem izidu (ali po potrebi v drugi kategoriji lastniškega kapitala) na datum prehoda na MSRP.
- 12 Ta MSRP določa dve kategoriji izjem pri načelu, da mora biti začetni izkaz finančnega položaja podjetja, pripravljen v skladu z MSRP, skladen z vsakim MSRP:
- (a) 14.–17. člen in Dodatek B prepovedujejo uporabo določenih vidikov drugih MSRP za nazaj;
  - (b) dodatki C–E dovoljujejo izvzeta od nekaterih zahtev drugih MSRP.

Izjeme pri uporabi drugih MSRP za nazaj

- 13 Ta MSRP prepoveduje uporabo določenih vidikov drugih MSRP za nazaj. Te izjeme so določene v 14.–17. členu in Dodatku B.

Ocene

- 14 **Ocene podjetja v skladu z MSRP na datum prehoda na MSRP so skladne z ocenami za isti datum v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli (po prilagoditvah, ki odražajo kakršne koli razlike v računovodskih usmeritvah), razen če obstajajo objektivni dokazi, da so te ocene vsebovale napake.**
- 15 Podjetje lahko prejme informacije o ocenah, ki jih je izdelalo v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli, po datumu prehoda na MSRP. V skladu s 14. členom podjetje obravnava prejem teh informacij enako kot dogodka, ki ne zahtevajo prilagoditve, po obdobju poročanja v skladu z MRS 10 *Dogodki po obdobju poročanja*. Predpostavimo na primer, da je datum prehoda podjetja na MSRP 1. januar 20X4 in da nove informacije na dan 15. julija 20X4 zahtevajo popravek ocene, izdelane v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli 31. decembra 20X3. Podjetje teh novih informacij ne odrazi v svojem začetnem izkazu finančnega položaja v skladu z MSRP (razen če je potrebna prilagoditev ocen za kakršne koli razlike v računovodskih usmeritvah ali obstajajo objektivni dokazi, da so te ocene vsebovale napake). Namesto tega podjetje te nove informacije odraža v poslovnem izidu (ali drugem vseobsegajočem donosu, če je primerno) za leto, ki se konča 31. decembra 20X4.

16 Podjetje bo morda moralo na datum prehoda na MSRP izdelati ocene v skladu z MSRP, ki v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli na ta datum niso bile potrebne. Za doseganje skladnosti z MRS 10 te ocene v skladu z MSRP odražajo pogoje, ki so obstajali na datum prehoda na MSRP. Zlasti ocene tržnih cen, obrestnih mer ali menjalnih tečajev na datum prehoda na MSRP odražajo tržne pogoje na ta datum.

17 14.–16. člen se uporabljajo za začetni izkaz finančnega položaja v skladu z MSRP. Uporabljajo se tudi za primerjalno obdobje, predstavljeno v prvih računovodskih izkazih podjetja v skladu z MSRP, in v tem primeru se sklicevanja na datum prehoda na MSRP nadomestijo s sklicevanji na konec tega primerjalnega obdobja.

Izvzetja iz drugih MSRP

18 Podjetje se lahko odloči uporabljati eno ali več izvzetij, navedenih v dodatkih C–E. Podjetje ne uporablja teh izvzetij po analogiji pri drugih postavkah.

19 [črtano]

PREDSTAVLJANJE IN RAZKRIVANJE

20 Ta MSRP ne določa izvzetij od zahtev po predstavljanju in razkrivanju v drugih MSRP.

Primerjalne informacije

21 Prvi računovodski izkazi podjetja v skladu z MSRP vključujejo najmanj tri izkaze finančnega položaja, dva izkaza poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa, dva ločena izkaza poslovnega izida (če je predstavljen), dva izkaza denarnih tokov in dva izkaza sprememb lastniškega kapitala ter s tem povezana pojasnila, vključno s primerjalnimi informacijami za vse predstavljene izkaze.

Primerjalne informacije in povzetki preteklih podatkov, ki niso v skladu z MSRP

22 Nekatera podjetja predstavijo povzetek preteklih podatkov za izbrane podatke za obdobja pred prvim obdobjem, za katero predstavijo popolne primerjalne informacije v skladu z MSRP. Ta MSRP ne zahteva, da so taki povzetki v skladu z zahtevami MSRP za pripoznavanje in merjenje. Poleg tega nekatera podjetja predstavijo primerjalne informacije v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli in tudi primerjalne informacije, ki jih zahteva MRS 1. Podjetje v vseh računovodskih izkazih, ki vsebujejo povzetke preteklih podatkov ali primerjalne informacije v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli:

(a) pri informacijah na podlagi prejšnjih splošno sprejetih računovodskih načel vidno označi, da niso pripravljene v skladu z MSRP, in

(b) razkrije naravo glavnih prilagoditev, po katerih bi bili v skladu z MSRP. Podjetju ni treba kvantitativno opredeliti teh prilagoditev.

Obrazložitev prehoda na MSRP

23 **Podjetje obrazloži, kako je prehod s prejšnjih splošno sprejetih računovodskih načel na MSRP vplival na poročani finančni položaj, finančno uspešnost in denarne tokove.**

23A Podjetje, ki je v prejšnjem obdobju uporabljalo MSRP, kot je opisano v 4.A členu, razkrije:

(a) zakaj je prenehalo uporabljati MSRP in

(b) zakaj je ponovno začelo uporabljati MSRP.

23B Če se podjetje v skladu s 4.A členom ne odloči uporabljati MSRP 1, obrazloži, zakaj se je odločilo uporabljati MSRP, kot da jih ni nikoli prenehalo uporabljati.

Uskladitve

- 24 Za izpolnjevanje zahteve iz 23. člena podjetje v svoje prve računovodske izkaze v skladu z MSRP vključi:
- (a) uskladitve svojega lastniškega kapitala, o katerem je poročalo v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli, z lastniškim kapitalom v skladu z MSRP za oba naslednja datuma:
    - (i) datum prehoda na MSRP; in
    - (ii) konec zadnjega obdobja, predstavljenega v najnovejših letnih računovodskih izkazih podjetja v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli;
  - (b) uskladitev s celotnim vseobsegajočim donosom v skladu z MSRP za zadnje obdobje v najnovejših letnih računovodskih izkazih podjetja. Izhodišče za to uskladitev je celotni vseobsegajoči donos v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli za isto obdobje ali, če podjetje ni poročalo takega celotnega vseobsegajočega donosa, poslovni izid v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli;
  - (c) če je podjetje pri pripravi svojega začetnega izkaza finančnega položaja v skladu z MSRP prvokrat pripoznalo ali razveljavilo kakršne koli izgube zaradi oslabilave, razkritja, ki bi jih zahteval MRS 36 *Oslabitev sredstev*, če bi podjetje pripoznalo te izgube zaradi oslabilave ali njihove razveljavitve v obdobju, ki se začne z datumom prehoda na MSRP.
- 25 Uskladitve, ki jih zahteva 24.(a) in (b) člen, so dovolj podrobne, da lahko uporabniki razumejo pomembne prilagoditve izkaza finančnega položaja in izkaza vseobsegajočega donosa. Če je podjetje predstavilo izkaz denarnih tokov v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli, obrazloži tudi pomembne prilagoditve izkaza denarnih tokov.
- 26 Če podjetje ugotovi, da so bile na podlagi prejšnjih splošno sprejetih računovodskih načel narejene napake, uskladitve, ki jih zahteva 24.(a) in (b) člen, razlikujejo med popravki teh napak in spremembami računovodskih usmeritev.
- 27 MRS 8 se ne uporablja za spremembe računovodskih usmeritev, ki jih izvede podjetje, ko sprejme MSRP, oziroma za spremembe teh usmeritev, dokler podjetje ne predstavi svojih prvih računovodskih izkazov v skladu z MSRP. Zato se zahteve MRS 8 za spremembe računovodskih usmeritev ne uporabljajo za prve računovodske izkaze podjetja v skladu z MSRP.
- 27A Če v obdobju, ki ga zajemajo prvi računovodski izkazi v skladu z MSRP, podjetje spremeni svoje računovodske usmeritve ali uporabo izvzetij, ki jih zajema ta MSRP, razloži razlike med prvim medletnim računovodskim poročilom v skladu z MSRP in prvimi računovodskimi izkazi v skladu z MSRP v skladu s 23. členom ter posodobi uskladitve iz 24.(a) in (b) člena.
- 28 Če podjetje ni predstavilo računovodskih izkazov za prejšnja obdobja, se v prvih računovodskih izkazih v skladu z MSRP to dejstvo razkrije.

Določitev finančnih sredstev ali finančnih obveznosti

- 29 Podjetje lahko določi prej pripoznano finančno sredstvo kot finančno sredstvo, merjeno po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, v skladu z D19.A členom. Podjetje razkrije pošteno vrednost tako določenih finančnih sredstev na datum določitve in njihovo razvrstitev ter knjigovodsko vrednost v prejšnjih računovodskih izkazih.
- 29A Podjetje lahko določi prej pripoznano finančno obveznost kot finančno obveznost, merjeno po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, v skladu z D19. členom. Podjetje razkrije pošteno vrednost tako določenih finančnih obveznosti na datum določitve in njihovo razvrstitev ter knjigovodsko vrednost v prejšnjih računovodskih izkazih.

Uporaba poštene vrednosti kot predpostavljene vrednosti

- 30 Če podjetje v svojem začetnem izkazu finančnega položaja v skladu z MSRP uporablja pošteno vrednost kot *predpostavljeno vrednost* za postavko opredmetenih osnovnih sredstev, naložbeno nepremičnino, neopredmeteno sredstvo ali sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe (glej D5. in D7. člen), prvi računovodski izkazi podjetja v skladu z MSRP za vsako vrstično postavko v začetnem izkazu finančnega položaja v skladu z MSRP razkrijejo:

- (a) seštevek teh poštenih vrednosti in
- (b) skupno uskladitev knjigovodskih vrednosti, poročanih v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli.

Uporaba predpostavljene vrednosti za naložbe v odvisna podjetja, skupne podvige in pridružena podjetja

- 31 Podobno podjetje, če v svojem začetnem izkazu finančnega položaja v skladu z MSRP v svojih ločenih računovodskih izkazih uporablja *predpostavljeno vrednost* za naložbo v odvisno podjetje, skupni podvig ali pridruženo podjetje (glej D15. člen), v prvih ločenih računovodskih izkazih podjetja, pripravljenih v skladu z MSRP, razkrije:

- (a) skupno predpostavljeno vrednost naložb, za katere je predpostavljena vrednost knjigovodska vrednost po prejšnjih splošno sprejetih računovodskih načelih;
- (b) skupno predpostavljeno vrednost naložb, za katere je predpostavljena vrednost poštena vrednost, in
- (c) skupno uskladitev knjigovodskih vrednosti, poročanih v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli.

Uporaba predpostavljene vrednosti za sredstva, povezana z nafto in zemeljskim plinom

- 31A Če podjetje uporablja izvzetje iz D8.A(b) člena za sredstva, povezana z nafto in zemeljskim plinom, razkrije to dejstvo in podlago, na kateri so bile razporejene knjigovodske vrednosti, določene v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli.

Uporaba predpostavljene vrednosti pri poslovanju, za katerega velja regulacija cen

- 31B Če podjetje uporablja izvzetje iz D8.B člena za poslovanje, za katerega velja regulacija cen, razkrije to dejstvo in podlago, na kateri so bile knjigovodske vrednosti določene v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli.

Uporaba predpostavljene vrednosti po veliki hiperinflaciji

- 31C Če se podjetje odloči, da bo merilo sredstva in obveznosti po pošteni vrednosti in da bo zaradi velike hiperinflacije (glej D26.–D30. člen) to pošteno vrednost uporabilo kot *predpostavljeno vrednost* v začetnem izkazu finančnega položaja v skladu z MSRP, podjetje v prvih računovodskih izkazih v skladu z MSRP razkrije obrazložitev, kako in zakaj je imelo in potem prenehalo imeti funkcijsko valuto, ki ima obe naslednji značilnosti:

- (a) zanesljiv splošen indeks cen ni na voljo vsem podjetjem s transakcijami in stanji v valuti;
- (b) menjava med valuto in relativno stabilno tujo valuto ni mogoča.

Medletna računovodska poročila

- 32 Če podjetje predstavi medletno računovodsko poročilo v skladu z MRS 34 za del obdobja, ki ga zajemajo njegovi prvi računovodski izkazi v skladu z MSRP, za uskladitev s 23. členom poleg zahtev iz MRS 34 izpolni naslednje zahteve:

- (a) če je podjetje predstavilo medletno računovodsko poročilo za primerljivo medletno obdobje neposredno predhodnega poslovnega leta, vsako tako medletno poročilo vključuje:
  - (i) uskladitev njegovega lastniškega kapitala v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli na koncu primerljivega medletnega obdobja z lastniškim kapitalom v skladu z MSRP na ta datum in

- (ii) uskladitev celotnega vseobsegajočega donosa v skladu z MSRP za to primerljivo medletno obdobje (za tekoče medletno obdobje in za poslovno leto do datuma meritve); Izhodišče za to uskladitev je celotni vseobsegajoči donos v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli za navedeno obdobje oziroma, če podjetje ni poročalo tega celotnega donosa, poslovni izid v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli;
- (b) poleg uskladitev, ki jih zahteva točka (a), prvo medletno računovodsko poročilo podjetja v skladu z MRS 34 za del obdobja, ki ga zajemajo prvi računovodski izkazi v skladu z MSRP, vključuje uskladitve, opisane v 24. (a) in (b) členu (dopolnjene s podrobnostmi, ki jih zahtevata 25. in 26. člen), ali sklicevanje na drug objavljen dokument, ki vključuje te uskladitve;
- (c) če podjetje spremeni svoje računovodske usmeritve ali uporabo izvzetij, ki jih vsebuje ta MSRP, razloži spremembe v vsakem takšnem medletnem računovodskem poročilu v skladu s 23. členom in posodobi uskladitve, zahtevane v točkah (a) in (b).
- 33 MRS 34 zahteva najmanjša razkritja, ki temeljijo na predpostavki, da imajo uporabniki medletnih računovodskih poročil tudi dostop do zadnjih letnih računovodskih izkazov. Vendar MRS 34 zahteva tudi, da podjetje razkrije „kake koli dogodke ali transakcije, ki so pomembni za razumevanje tekočega medletnega obdobja“. Če podjetje, ki prvokrat uporabi MSRP, v svojih zadnjih letnih računovodskih izkazih v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli ni razkrilo informacij, ki so pomembne za razumevanje tekočega medletnega obdobja, se v njegovem medletnem računovodskem poročilu razkrijejo te informacije ali vključi sklicevanje na drug objavljen dokument, v katerem je tako razkritje.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 34 Podjetje uporablja ta MSRP, če so njegovi prvi računovodski izkazi v skladu z MSRP za obdobje, ki se začne 1. julija 2009 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena.
- 35 Podjetje uporablja spremembe v D1.(n) in D23. členu za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 23 *Stroški izposojanja* (kot je bil popravljen leta 2007) za zgodnejše obdobje, se te spremembe uporabljajo tudi za tako zgodnejše obdobje.
- 36 Z MSRP 3 *Poslovne združitve* (kot je bil popravljen leta 2008) so se spremenili 19., C1. ter C4.(f) in (g) člen. Če podjetje uporabi MSRP 3 (popravljen leta 2008) za zgodnejše obdobje, se spremembe uporabljajo tudi za tako zgodnejše obdobje.
- 37 Z MRS 27 *Konsolidirani in ločeni računovodski izkazi* (kot je bil spremenjen leta 2008) sta se spremenila B1. in B7. člen. Če podjetje uporabi MRS 27 (spremenjen 2008) za zgodnejše obdobje, se te spremembe uporabljajo tudi za tako zgodnejše obdobje.
- 38 Z dokumentom *Nabavna vrednost naložbe v odvisno, skupaj obvladovano ali pridruženo podjetje* (spremembe MSRP 1 in MRS 27), izdanim maja 2008, so se dodali 31., D1.(g), D14. in D15. člen. Podjetje te člene uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te člene uporabi za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 39 B7. člen je bil spremenjen z dokumentom *Izboljšave MSRP*, izdanim maja 2008. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 27 (spremenjen 2008) za zgodnejše obdobje, se te spremembe uporabljajo tudi za tako zgodnejše obdobje.
- 39A Z dokumentom *Dodatna izvzetja za podjetja, ki prvokrat uporabijo MSRP* (spremembe MSRP 1), izdanim julija 2009, so se dodali 31.A, D8.A, D9.A in D21.A člen ter spremenil D1.(c), (d) in (l) člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2010 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembe za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 39B [črtano]
- 39C Z OPMSRP 19 *Prenehanje finančnih obveznosti na podlagi kapitalskih instrumentov* se je dodal D25. člen. Podjetje uporablja to spremembo, kadar uporablja OPMSRP 19.

- 39D [črtano]
- 39E Z dokumentom *Izboljšave MSRP*, izdanim maja 2010, so se dodali 27.A, 31.B in D8.B člen ter spremenili 27., 32., D1.(c) in D8. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2011 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembe za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije. Podjetja, ki so sprejela MSRP v obdobjih pred datumom začetka veljavnosti MSRP 1 ali uporabljala MSRP 1 v prejšnjem obdobju, lahko uporabljajo spremembe D8. člena za nazaj v prvem letnem obdobju po tem, ko sprememba začne veljati. Podjetje, ki uporablja D8. člen za nazaj, to dejstvo razkrije.
- 39F [črtano]
- 39G [črtano]
- 39H Z dokumentom *Velika hiperinflacija in odprava fiksnih datumov za podjetja, ki prvič uporabijo MSRP* (spremembe MSRP 1), izdanim decembra 2010, so se spremenili B2., D1. in D20. člen ter dodali 31.C in D26.–D30. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2011 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena.
- 39I Z MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi* in MSRP 11 *Skupni aranžmaji*, izdanima maja 2011, so se spremenili 31., B7., C1., D1., D14. in D15. člen ter dodal D31. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 10 in MSRP 11.
- 39J Z MSRP 13 *Merjenje poštenih vrednosti*, izdanim maja 2011, se je črtal 19. člen, spremenila opredelitev poštenih vrednosti v Dodatku A ter spremenila D15. in D20. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 13.
- 39K Z dokumentom *Predstavitev postavk drugega vseobsegajočega donosa* (spremembe MRS 1), izdanim junija 2011, se je spremenil 21. člen. Podjetje to spremembo uporablja, kadar uporablja MRS 1, kot je bil spremenjen junija 2011.
- 39L Z MRS 19 *Zasluzki zaposlenih* (kot je bil spremenjen junija 2011) se je spremenil D1. člen in črtala D10. ter D11. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MRS 19 (kot je bil spremenjen junija 2011).
- 39M Z OPMSRP 20 *Stroški odstranjevanja v proizvodni fazi dnevnega kopa* se je dodal D32. člen in spremenil D1. člen. Podjetje uporablja to spremembo, kadar uporablja OPMSRP 20.
- 39N Z dokumentom *Državna posojila* (spremembe MSRP 1), izdanim marca 2012, so se dodali B1.(f) člen in B10.–B12. člen. Podjetje te člene uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena.
- 39O B10. in B11. člen se sklicujeta na MSRP 9. Če podjetje uporablja ta MSRP, vendar še ne uporablja MSRP 9, vsako sklicevanje na MSRP 9 v B10. in B11. členu pomeni sklicevanje na MRS 39 *Finančni instrumenti: priznavanje in merjenje*.
- 39P S *Ciklom letnih izboljšav 2009–2011*, izdanim maja 2012, so se dodali 4.A–4.B člen in 23.A–23.B člen. Podjetje to spremembo uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje to spremembo uporabi za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 39Q S *Ciklom letnih izboljšav 2009–2011*, izdanim maja 2012, se je spremenil D23. člen. Podjetje to spremembo uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje to spremembo uporabi za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 39R S *Ciklom letnih izboljšav 2009–2011*, izdanim maja 2012, se je spremenil 21. člen. Podjetje to spremembo uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje to spremembo uporabi za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.

- 39S Z dokumentom *Konsolidirani računovodski izkazi, skupni aranžmaji in razkritje deležev v drugih podjetjih: napotki za prehod* (spremembe MSRP 10, MSRP 11 in MSRP 12), izdanim junija 2012, se je spremenil D31. člen. Podjetje to spremembo uporablja, kadar uporablja MSRP 11 (kot je bil spremenjen junija 2012).
- 39T Z dokumentom *Naložbena podjetja* (spremembe MSRP 10, MSRP 12 in MRS 27), izdanim oktobra 2012, so se spremenili D16. in D17. člen ter Dodatek C. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje. Uporaba sprememb iz dokumenta *Naložbena podjetja* pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporabi pred tem datumom, vse spremembe, vključene v dokument *Naložbena podjetja*, uporablja hkrati.
- 39U [črtano]
- 39V Z MSRP 14 *Konti odloženih zneskov zaradi zakonske regulacije*, izdanim januarja 2014, se je spremenil D8.B člen. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi MSRP 14 za zgodnejše obdobje, se ta sprememba uporablja tudi za tako zgodnejše obdobje.
- 39W Z dokumentom *Računovodenje pridobitev deležev v skupnih dejavnostih* (spremembe MSRP 11), izdanim maja 2014, se je spremenil C5. člen. Podjetje uporablja to spremembo v letnih obdobjih, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje. Če uporablja podjetje s tem povezane spremembe MSRP 11 iz dokumenta *Računovodenje pridobitev deležev v skupnih dejavnostih* (spremembe MSRP 11) v zgodnejšem obdobju, se sprememba C5. člena uporablja za to zgodnejše obdobje.
- 39X Z MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*, izdanim maja 2014, se je dodal D1. člen, črtala sta se D24. člen in povezani naslov ter dodali D34.–D35. člen in povezani naslov. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 15.
- 39Y Z MSRP 9 *Finančni instrumenti*, kot je bil izdan julija 2014, se so spremenili 29., B1.–B6., D1., D14., D15., D19. in D20. člen, črtali 39.B, 39.G in 39.U člen ter dodali 29.A, B8.–B8.G, B9., D19.A–D19.C, D33., E1. in E2. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 9.
- 39Z Z dokumentom *Kapitalska metoda v ločenih računovodskih izkazih* (spremembe MRS 27), izdanim avgusta 2014, se je spremenil D14. člen in dodal D15.A člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 39AA [črtano]
- 39AB Z MSRP 16 *Najemi*, izdanim januarja 2016, so se spremenili 30., C4., D1., D7., D8.B in D9. člen, črtal D9.A člen in dodali D9.B–D9.E člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 16.
- 39AC Z OPMSRP 22 *Transakcije v tuji valuti in vnaprejšnja nadomestila* se je dodal D36. člen in spremenil D1. člen. Podjetje uporablja to spremembo, kadar uporablja OPMSRP 22.
- 39AD S *Ciklom letnih izboljšav MSRP 2014–2016*, izdanim decembra 2016, sta se spremenila 39.L in 39.T člen ter črtali 39.D, 39.F, 39.AA in E3.–E7. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje.
- 39AE Z MSRP 17 *Zavarovalne pogodbe*, izdanim maja 2017, sta se spremenila B1. in D1. člen, črtala sta se naslov pred D4. členom in D4. člen, za B12. členom pa sta se dodala naslov in B13. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 17.
- 39AF Z OPMSRP 23 *Negotovost glede obravnav davka od dohodka* se je dodal E8. člen. Podjetje uporablja to spremembo, kadar uporablja OPMSRP 23.
- 39AG S *Ciklom letnih izboljšav MSRP 2018–2020*, izdanim maja 2020, se je spremenil D1.(f) člen ter dodal D13.A člen. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2022 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembo za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.

39AH Z dokumentom *Odloženi davek v zvezi s sredstvi in obveznostmi, ki izhajajo iz ene transakcije*, izdanim maja 2021, se je spremenil B1. člen in dodal B14. člen. Podjetje začne uporabljati te spremembe za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2023 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembe za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.

RAZVELJAVITEV MSRP 1 (IZDAN LETA 2003)

40 Ta MSRP nadomešča MSRP 1 (izdan leta 2003 in spremenjen maja 2008).

Dodatek A

Opredelitve pojmov

Ta dodatek je sestavni del MSRP.

datum prehoda na MSRP

Začetek najzgodnejšega obdobja, za katero podjetje predstavi popolne primerjalne informacije v skladu z MSRP v svojih **prvih računovodskih izkazih v skladu z MSRP**.

predpostavljena vrednost

Znesek, ki se uporablja kot nadomestek za nabavno vrednost ali amortizirano nabavno vrednost na določen dan. Pri naknadni amortizaciji se predpostavlja, da je podjetje prvotno pripoznalo sredstvo ali obveznost na določen datum in da je bila njegova nabavna vrednost enaka predpostavljeni vrednosti.

poštena vrednost

Je cena, ki bi se prejela za prodajo sredstva ali plačala za prenos obveznosti v redni transakciji med udeleženci na trgu na datum merjenja. (Glej MSRP 13.)

prvi računovodski izkazi v skladu z MSRP

Prvi letni računovodski izkazi, v katerih podjetje sprejme **mednarodne standarde računovodskega poročanja (MSRP)** z izrecno in brezpogojno izjavo o skladnosti z MSRP.

prvo obdobje poročanja, skladno z MSRP

Zadnje obdobje poročanja, zajeto v **prvih računovodskih izkazih podjetja v skladu z MSRP**.

podjetje, ki prvič uporabi MSRP

Podjetje, ki predstavi svoje **prve računovodske izkaze v skladu z MSRP**.

mednarodni standardi računovodskega poročanja (MSRP)

Standardi in pojasnila, ki jih izda Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS). Vsebujejo:

- (a) mednarodne standarde računovodskega poročanja;
- (b) mednarodne računovodske standarde;
- (c) pojasnila OPMSRP in
- (d) pojasnila SOP ⁽¹⁾.

začetni izkaz finančnega položaja v skladu z MSRP

Izkaz finančnega položaja podjetja na **datum prehoda na MSRP**.

prejšnja splošno sprejeta računovodska načela

Računovodska podlaga, ki jo je **podjetje, ki prvič uporabi MSRP**, uporabljalo pred sprejetjem MSRP.

⁽¹⁾ Opredelitev MSRP se je spremenila po spremembah imen, uvedenih s spremenjenim statutom Fundacije MSRP leta 2010.

Dodatek B

Izjeme pri uporabi drugih MSRP za nazaj

Ta dodatek je sestavni del MSRP.

B1 Podjetje uporablja naslednje izjeme:

- (a) odprava pripoznanja finančnih sredstev in finančnih obveznosti (B2. in B3. člen);
- (b) računovodenje varovanja pred tveganjem (B4.–B6. člen);
- (c) neobvladujoči deleži (B7. člen);
- (d) razvrstitev in merjenje finančnih sredstev (B8.–B8.C člen);
- (e) oslabitev finančnih sredstev (B8.D–B8.G člen);
- (f) vgrajeni izvedeni finančni instrumenti (B9. člen)
- (g) državna posojila (B10.–B12. člen),
- (h) zavarovalne pogodbe (B13. člen) in
- (i) odloženi davek v zvezi z najemi in obveznostmi za razgradnjo, obnovo ter podobno (B14. člen).

Odprava pripoznanja finančnih sredstev in finančnih obveznosti

- B2 Razen kot dovoljuje B3. člen, podjetje, ki prvič uporabi MSRP, uporablja zahteve o odpravi pripoznanja iz MSRP 9 za naprej za transakcije, do katerih pride na datum prehoda na MSRP ali pozneje. Na primer, če podjetje, ki prvič uporabi MSRP, odpravi pripoznanje neizvedenih finančnih sredstev ali neizvedenih finančnih obveznosti v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli zaradi transakcije, do katere je prišlo pred datumom prehoda na MSRP, ne pripozna teh sredstev in obveznosti v skladu z MSRP (razen če izpolnjujejo pogoje za pripoznanje zaradi poznejše transakcije ali dogodka).
- B3 Ne glede na B2. člen lahko podjetje uporablja zahteve glede odprave pripoznanja iz MSRP 9 za nazaj od datuma, ki ga izbere podjetje, če so bile informacije, potrebne za uporabo MSRP 9 pri finančnih sredstvih in finančnih obveznostih, za katere je bilo pripoznanje odpravljeno zaradi preteklih transakcij, pridobljene v času začetnega računovodenja teh transakcij.

Računovodenje varovanja pred tveganjem

B4 Kot zahteva MSRP 9, podjetje na datum prehoda na MSRP:

- (a) izmeri vse izvedene finančne instrumente po pošteni vrednosti in
- (b) odpravi vse odložene izgube in dobičke, ki izhajajo iz izvedenih finančnih instrumentov, ki so se poročali v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli, kot da bi bili sredstva ali obveznosti.

- B5 Podjetje v svoj začetni izkaz finančnega položaja v skladu z MSRP ne vključi razmerja varovanja pred tveganjem take vrste, ki ne izpolnjuje pogojev za računovodenje varovanja pred tveganjem v skladu z MSRP 9 (na primer številna razmerja varovanja, pri katerih je instrument za varovanje pred tveganjem samostojna izdana opcija ali čista izdana opcija ali kadar je pred tveganjem varovana postavka neto (čista) pozicija v varovanju denarnih tokov pred tveganjem za drugo tveganje, ki ni valutno tveganje). Če pa je podjetje določilo neto (čisto) pozicijo kot pred tveganjem varovano postavko v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli, lahko kot varovano postavko v skladu z MSRP določi posamezno postavko, ki je del te neto pozicije, ali neto pozicijo samo, če to izpolnjuje zahteve iz 6.6.1. člena MSRP 9 in če to stori najpozneje na datum prehoda na MSRP.
- B6 Če je pred datumom prehoda na MSRP podjetje določilo transakcijo kot varovanje pred tveganjem, vendar varovanje ne izpolnjuje pogojev za računovodenje varovanja pred tveganjem iz MSRP 9, podjetje uporabi 6.5.6. in 6.5.7. člen MSRP 9, da preneha z računovodenjem varovanja pred tveganjem. Transakcij, sklenjenih pred datumom prehoda na MSRP, se ne sme določiti za nazaj kot varovanje pred tveganjem.

Neobvladujoči deleži

- B7 Podjetje, ki prvokrat uporabi MSRP, uporablja naslednje zahteve iz MSRP 10 za naprej od datuma prehoda na MSRP:
- (a) zahtevo iz B94. člena, da se celotni vseobsegajoči donos pripiše lastnikom obvladujočega podjetja in neobvladujočim deležem, tudi če to povzroči primanjkljaj v stanju neobvladujočih deležev;
  - (b) zahteve iz 23. in B96. člena za računovodenje sprememb lastniškega deleža obvladujočega podjetja v odvisnem podjetju, ki ne povzročijo izgube obvladovanja, in
  - (c) zahteve iz B97.–B99. člena za računovodenje izgube obvladovanja odvisnega podjetja ter s tem povezane zahteve iz 8.A člena MSRP 5 *Nekratkoročna sredstva v posesti za prodajo in ustavljeno poslovanje*.

Vendar če se podjetje, ki prvokrat uporabi MSRP, odloči za uporabo MSRP 3 za nazaj za pretekle poslovne združitve, uporabi tudi MSRP 10 v skladu s C1. členom tega MSRP.

Razvrstitev in merjenje finančnih instrumentov

- B8 Podjetje oceni, ali finančno sredstvo izpolnjuje pogoje iz 4.1.2. člena MSRP 9 ali pogoje iz 4.1.2.A člena MSRP 9, na podlagi dejstev in okoliščin, ki obstajajo na datum prehoda na MSRP.
- B8A Če je za podjetje ocena spremenjene časovne vrednosti denarnega elementa v skladu z B4.1.9.B–B4.1.9.D členom MSRP 9 na podlagi dejstev in okoliščin, ki obstajajo na datum prehoda na MSRP, neizvedljiva, oceni značilnosti pogodbenih denarnih tokov finančnega sredstva na podlagi dejstev in okoliščin, ki so obstajale na datum prehoda na MSRP, ne da bi upoštevalo zahteve, povezane s spremembo časovne vrednosti denarnega elementa iz B4.1.9.B–B4.1.9.D člena MSRP 9 (v tem primeru podjetje uporablja tudi 42.R člen MSRP 7, vendar sklicevanja na „7.2.4. člen MSRP 9“ pomenijo sklicevanje na ta člen, sklicevanja na „začetno pripoznanje finančnega sredstva“ pa pomenijo „na datum prehoda na MSRP“).
- B8B Če je za podjetje ocena, ali je poštena vrednost elementa predčasnega odplačila zanemarljiva v skladu z B4.1.12. (c) členom MSRP 9 na podlagi dejstev in okoliščin, ki obstajajo na datum prehoda na MSRP, neizvedljiva, oceni značilnosti pogodbenih denarnih tokov finančnega sredstva na podlagi dejstev in okoliščin, ki so obstajale na datum prehoda na MSRP, ne da bi upoštevalo izjemo za elemente predčasnega odplačila iz B4.1.12. člena MSRP 9 (v tem primeru podjetje uporablja tudi 42.S člen MSRP 7, vendar sklicevanja na „7.2.5. člen MSRP 9“ pomenijo sklicevanje na ta člen, sklicevanja na „začetno pripoznanje finančnega sredstva“ pa pomenijo „na datum prehoda na MSRP“).

- B8C Če je za podjetje možnost, da uporablja metodo učinkovitih obresti iz MSRP 9 za nazaj, neizvedljiva (kot je opredeljeno v MRS 8), je poštna vrednost finančnega sredstva ali finančne obveznosti na datum prehoda na MSRP nova bruto knjigovodska vrednost finančnega sredstva oziroma nova odplačna vrednost finančne obveznosti na datum prehoda na MSRP.

Oslabitev finančnih sredstev

- B8D Podjetje uporablja zahteve glede oslabitve iz oddelka 5.5 MSRP 9 za nazaj, pri čemer upošteva B8.E–B8.G in E1.–E2. člen.

- B8E Podjetje na datum prehoda na MSRP s pomočjo primernih in dokazljivih informacij, ki se lahko pridobijo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj, določi kreditno tveganje na datum začetnega pripoznanja finančnih instrumentov (oziroma, za obveze iz posojil in pogodbe o finančnem poroštvi, na datum, ko je podjetje pristopilo k nepreklicni zavezi v skladu s 5.5.6. členom MSRP 9) in ga primerja s kreditnim tveganjem na datum prehoda na MSRP (glej tudi B7.2.2.–B7.2.3. člen MSRP 9).

- B8F Pri ugotavljanju, ali je od začetnega pripoznanja prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja, lahko podjetje uporabi:

(a) zahteve iz 5.5.10. in B5.5.22.–B5.5.24. člena MSRP 9 ter

(b) ovrgljivo predpostavko iz 5.5.11. člena MSRP 9 za pogodbeno plačila z zamudo več kot 30 dni, če namerava podjetje uporabiti zahteve glede oslabitve tako, da opredeli znatna povečanja kreditnega tveganja od začetnega pripoznanja za navedene finančne instrumente na podlagi informacij o zamudah s plačili.

- B8G Če bi na datum prehoda na MSRP določitev, ali je prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja od začetnega pripoznanja finančnega instrumenta, zahtevala pretirane stroške ali prizadevanja, podjetje pripozna popravek vrednosti za izgubo v znesku, ki je enak pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja, na vsak datum poročanja, dokler se ne odpravi pripoznanje za finančni instrument (razen če ima navedeni finančni instrument na datum poročanja nizko kreditno tveganje; v tem primeru se uporabi B8.F(a) člen).

Vgrajeni izvedeni finančni instrumenti

- B9 Podjetje, ki prvokrat uporabi MSRP, oceni, ali je treba vgrajeni izvedeni finančni instrument ločiti od gostiteljske pogodbe in računovodsko obravnavati kot izvedeni finančni instrument na podlagi pogojev, ki so obstajali na datum, ko je podjetje prvič pristopilo k pogodbi, ali na datum, ko se zahteva ponovna ocena v skladu z B4.3.11. členom MSRP 9, odvisno od tega, kateri datum je poznejši.

Državna posojila

- B10 Podjetje, ki prvokrat uporablja MSRP, vsa prejeta državna posojila razvrsti kot finančno obveznost ali kapitalski instrument v skladu z MRS 32 *Finančni instrumenti: predstavljanje*. Razen kot je dovoljeno v B11. členu, podjetje, ki prvokrat uporablja MSRP, zahteve MSRP 9 *Finančni instrumenti* in MRS 20 *Računovodenje državnih podpor in razkrievanje državne pomoči* uporablja za naprej za državna posojila, ki so obstajala na datum prehoda na MSRP. Pri tem ustreznih koristi, pridobljenih z obrestno mero državnega posojila, ki je nižja od tržne, ne pripozna kot državno podporo. Če podjetje, ki prvokrat uporablja MSRP, na podlagi prejšnjih splošno sprejetih računovodskih načel ni pripoznavalo in merilo državnega posojila z obrestno mero, nižjo od tržne, v skladu z zahtevami, ki so bile usklajene z zahtevami MSRP, knjigovodsko vrednost posojila na datum prehoda na MSRP, določeno v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli, posledično uporabi kot knjigovodsko vrednost posojila v začetnem izkazu finančnega položaja v skladu z MSRP. Podjetje za merjenje takšnih posojil po datumu prehoda na MSRP uporablja MSRP 9.

- B11 Podjetje lahko ne glede na B10. člen uporablja zahteve MSRP 9 in MRS 20 za nazaj za vsa državna posojila, izdana pred datumom prehoda na MSRP, če so bile informacije, ki so potrebne za takšno uporabo, pridobljene v času začetnega računovodskega evidentiranja posojila.

- B12 Zahteve in napotki v B10. in B11. členu podjetju ne preprečujejo uporabe izvzetij, opisanih v D19.–D19.C členu v zvezi z določitvijo prej pripoznanih finančnih instrumentov po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

Zavarovalne pogodbe

- B13 Podjetje uporabi določbe glede prehoda iz C1.–C24. člena in C28. člena Dodatka C k MSRP 17 za pogodbe iz področja uporabe MSRP 17. Sklicevanja na datum prehoda v teh členih MSRP 17 pomenijo datum prehoda na MSRP.

Odloženi davek v zvezi z najemi in obveznostmi za razgradnjo, obnovo ter podobno

- B14 15. in 24. člen MRS 12 *Davek od dohodka* v posebnih okoliščinah določata izvzetje za podjetje iz pripoznavanja odložene terjatve ali obveznosti za davek. Kljub temu izvzetju podjetje, ki prvič uporablja MSRP, na datum prehoda na MSRP pripozna odloženo terjatev za davek v obsegu, v katerem je verjetno, da bo na voljo obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo mogoče uporabiti odbitno začasno razliko, in odloženo obveznost za davek za vse odbitne in obdavčljive začasne razlike, povezane s:

- (a) sredstvi, ki predstavljajo pravico do uporabe, in obveznostmi iz najema in
- (b) obveznostmi za razgradnjo, obnovo in podobno ter ustreznimi zneski, pripoznanimi kot del nabavne vrednosti povezanega sredstva.

Dodatek C

Izvzetja za poslovne združitve

Ta dodatek je sestavni del MSRP. Podjetje naslednje zahteve uporablja za poslovne združitve, ki jih pripozna pred datumom prehoda na MSRP. Ta dodatek bi se moral uporabljati samo za poslovne združitve, ki so znotraj področja uporabe MSRP 3 Poslovne združitve.

- C1 Podjetje, ki prvič uporabi MSRP, se lahko odloči, da MSRP 3 ne bo uporabilo za nazaj za pretekle poslovne združitve (poslovne združitve, do katerih je prišlo pred datumom prehoda na MSRP). Vendar če podjetje, ki prvič uporabi MSRP, preračuna katero koli poslovno združitev z namenom skladnosti z MSRP 3, preračuna vse poznejše poslovne združitve in od istega datuma uporablja tudi MSRP 10. Na primer, če se podjetje, ki prvič uporabi MSRP, odloči za preračun poslovne združitve, do katere je prišlo 30. junija 20X6, preračuna vse poslovne združitve, do katerih je prišlo med 30. junijem 20X6 in datumom prehoda na MSRP, pri čemer od 30. junija 20X6 uporablja tudi MSRP 10.
- C2 Podjetju ni treba uporabljati MRS 21 *Vplivi sprememb menjalnih tečajev* za nazaj za prilagoditve poštene vrednosti in dobro ime, ki izhajajo iz poslovnih združenj, do katerih je prišlo pred datumom prehoda na MSRP. Če podjetje MRS 21 ne uporablja za nazaj za take prilagoditve poštene vrednosti in dobro ime, jih obravnava kot sredstva in obveznosti podjetja, in ne kot sredstva in obveznosti prevzetega podjetja. Zato so to dobro ime in prilagoditve poštene vrednosti bodisi že izraženi v funkcijski valuti podjetja bodisi so nedenarne postavke v tujih valutah, o katerih se poroča na podlagi menjalnega tečaja, uporabljenega v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli.
- C3 Podjetje lahko uporablja MRS 21 za nazaj za prilagoditve poštene vrednosti in dobro ime, ki izhajajo iz:
- (a) vseh poslovnih združenj, do katerih je prišlo pred datumom prehoda na MSRP, ali
  - (b) vseh poslovnih združenj, za katere se podjetje odloči, da jih bo prevrednotilo za zagotovitev skladnosti z MSRP 3 v skladu z zgornjim C1. členom.
- C4 Če podjetje, ki prvič uporabi MSRP, ob prvi uporabi MSRP 3 tega ne uporabi za nazaj za preteklo poslovno združitev, ima to za navedeno poslovno združitev naslednje posledice:
- (a) podjetje, ki prvič uporabi MSRP, ohrani isto razvrstitev (kot prevzem s strani zakonitega prevzemnika, obrnjeni prevzem s strani zakonitega prevzetega podjetja ali združenj deležev) kot v računovodskih izkazih v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli;
  - (b) podjetje, ki prvič uporabi MSRP, pripozna vsa svoja sredstva in obveznosti na datum prehoda na MSRP, ki so bila pridobljena ali prevzeta v pretekli poslovni združitvi, razen:
    - (i) nekaterih finančnih sredstev in obveznosti, za katere je bilo pripoznanje v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli odpravljeno (glej B2. člen), in
    - (ii) sredstev, vključno z dobrim imenom, in obveznosti, ki niso bili pripoznani v konsolidiranem izkazu finančnega položaja prevzemnika v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli in tudi ne bi izpolnjevali pogojev za pripoznanje v skladu z MSRP v ločenem izkazu finančnega položaja prevzetega podjetja (glej točke (f)–(i) spodaj).

Podjetje, ki prvič uporabi MSRP, pripozna vse izhajajoče spremembe s prilagoditvijo prenesenega čistega poslovnega izida (ali, če je to primerno, druge kategorije lastniškega kapitala), razen če sprememba izhaja iz pripoznanja neopredmetenega sredstva, ki je bilo prej vključeno v dobro ime (glej točko (g)(i) spodaj);

- (c) podjetje, ki prvokrat uporabi MSRP, iz svojega začetnega izkaza finančnega položaja v skladu z MSRP izključiti vse postavke, pripoznane v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli, ki v skladu z MSRP ne izpolnjujejo pogojev za pripoznanje kot sredstvo ali obveznost. Podjetje, ki prvokrat uporabi MSRP, izhajajoče spremembe računovodsko obravnava na naslednji način:
- (i) podjetje, ki prvokrat uporabi MSRP, je morda preteklo poslovno združitev razvrstilo kot prevzem, kot neopredmeteno sredstvo pa pripoznalo postavko, ki ne izpolnjuje pogojev za pripoznanje kot sredstvo v skladu z MRS 38 *Neopredmetena sredstva*. Navedeno postavko (in morebitni povezani odloženi davek in neobvladujoče deleže) prerazvrsti kot del dobrega imena (razen če je dobro ime odštelu neposredno od lastniškega kapitala v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli; glej točki (g)(i) in (i) spodaj);
  - (ii) podjetje, ki prvokrat uporabi MSRP, pripozna vse druge izhajajoče spremembe v prenesenem čistem poslovnem izidu ⁽³²⁾;
- (d) MSRP zahtevajo naknadno merjenje nekaterih sredstev in obveznosti na podlagi, ki ni prvotna nabavna vrednost, kot je poštena vrednost. Podjetje, ki prvokrat uporabi MSRP, ta sredstva in obveznosti meri na tej podlagi v svojem začetnem izkazu finančnega položaja v skladu z MSRP, tudi če so bila pridobljena ali prevzeta v pretekli poslovni združitvi. Vse izhajajoče spremembe knjigovodske vrednosti pripozna s prilagoditvijo prenesenega čistega poslovnega izida (ali, če je to primerno, druge kategorije lastniškega kapitala) in ne dobrega imena;
- (e) takoj po poslovni združitvi se knjigovodska vrednost, določena v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli, sredstev, ki so bila pridobljena, in obveznosti, ki so bile prevzete v tej poslovni združitvi, šteje za njihovo predpostavljeno vrednost v skladu z MSRP na ta datum. Če MSRP zahtevajo merjenje teh sredstev in obveznosti na podlagi nabavne vrednosti na poznejši datum, je predpostavljena vrednost osnova za amortizacijo na podlagi nabavne vrednosti od datuma poslovne združitve;
- (f) če sredstvo, ki je bilo pridobljeno, ali obveznost, ki je bila prevzeta v pretekli poslovni združitvi, nista bila pripoznana v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli, v začetnem izkazu finančnega položaja v skladu z MSRP njuna predpostavljena vrednost ni nič. Namesto tega ju prevzemnik v svojem konsolidiranem izkazu finančnega položaja pripozna in meri na podlagi, ki bi jo MSRP zahtevali v izkazu finančnega položaja prevzetega podjetja. Za ponazoritev: če prevzemnik v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli ni usredstvil najemov, prevzetih v pretekli poslovni združitvi, v kateri je bil najemnik, te najeme usredstvi v svojih konsolidiranih računovodskih izkazih, kot bi MSRP 16 *Najemi* zahteval, da prevzeto podjetje stori v svojem izkazu finančnega položaja v skladu z MSRP. Podobno, če prevzemnik v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli ni pripoznal pogojne obveznosti, ki na datum prehoda na MSRP še vedno obstaja, to pogojno obveznost pripozna na ta datum, razen če bi MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva* prepovedoval njeno pripoznanje v računovodskih izkazih prevzetega podjetja. Če pa sta bila sredstvo ali obveznost vključena v dobro ime v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli, vendar bi bila v skladu z MSRP 3 pripoznana ločeno, to sredstvo ali obveznost ostaneta v dobrem imenu, razen če bi MSRP zahtevali, da se pripoznata v računovodskih izkazih prevzetega podjetja;
- (g) knjigovodska vrednost dobrega imena v začetnem izkazu finančnega položaja v skladu z MSRP je njegova knjigovodska vrednost v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli na datum prehoda na MSRP po naslednjih dveh prilagoditvah:
- (i) če točka (c)(i) zgoraj tako zahteva, podjetje, ki prvokrat uporabi MSRP, poveča knjigovodsko vrednost dobrega imena, ko prerazvrsti postavko, ki jo je v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli pripoznalo kot neopredmeteno sredstvo. Podobno, če točka (f) zgoraj zahteva, da podjetje, ki prvokrat uporabi MSRP, pripozna neopredmeteno sredstvo, ki je bilo v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli vključeno v pripoznano dobro ime, podjetje, ki prvokrat uporabi MSRP, skladno s tem zmanjša knjigovodsko vrednost dobrega imena (in, če je to ustrezno, prilagodi odloženi davek in neobvladujoče deleže);
  - (ii) ne glede to, ali kaj kaže na možno oslabitev dobrega imena, podjetje, ki prvokrat uporabi MSRP, uporabi MRS 36 za preizkus oslabitve dobrega imena na datum prehoda na MSRP in pripoznanje iz tega izhajajoče izgube zaradi oslabitve v prenesenem čistem poslovnem izidu (ali v presežku iz prevrednote-nja, če tako zahteva MRS 36). Preizkus oslabitve temelji na okoliščinah na datum prehoda na MSRP;

⁽³²⁾ Take spremembe vključujejo prerazvrstitev iz ali v neopredmetena sredstva, če dobro ime v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli ni bilo pripoznano kot sredstvo. Do tega pride, če je podjetje v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli (a) dobro ime odštelu neposredno od lastniškega kapitala ali pa (b) poslovne združitve ni obravnavalo kot prevzem.

- (h) na datum prehoda na MSRP se ne opravijo nobene druge prilagoditve knjigovodske vrednosti dobrega imena. Na primer, podjetje, ki prvič uporabi MSRP, ne preračuna knjigovodske vrednosti dobrega imena:
- (i) da bi izključilo nedokončane raziskave in razvoj, prevzete v navedeni poslovni združitvi (razen če bi povezano neopredmeteno sredstvo izpolnjevalo pogoje za pripoznanje v skladu z MRS 38 v izkazu finančnega položaja prevzetega podjetja);
  - (ii) da bi prilagodilo prejšnjo amortizacijo dobrega imena;
  - (iii) da bi razveljavilo prilagoditve dobrega imena, ki jih MSRP 3 ne bi dovolil, vendar so bile opravljene v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli zaradi prilagoditev sredstev in obveznosti med datumom poslovne združitve in datumom prehoda na MSRP;
- (i) če je podjetje, ki prvič uporabi MSRP, v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli dobro ime pripoznalo kot odbitek od lastniškega kapitala:
- (i) tega dobrega imena v začetnem izkazu finančnega položaja v skladu z MSRP ne pripozna. Tega dobrega imena prav tako ne prerazvrsti v poslovni izid, če odtuji odvisno podjetje ali če pride do oslabitve naložbe v odvisno podjetje;
  - (ii) se prilagoditve, ki izhajajo iz naknadnega razpleta negotovega dogodka, ki vpliva na kupnino, pripoznajo v prenesenem čistem poslovnem izidu;
- (j) podjetje, ki prvič uporabi MSRP, v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli morda ni konsolidiralo odvisnega podjetja, pridobljenega v pretekli poslovni združitvi (na primer zato, ker ga obvladujoče podjetje v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli ni obravnavalo kot odvisno podjetje ali ni pripravljajo konsolidiranih računovodskih izkazov). Podjetje, ki prvič uporabi MSRP, prilagodi knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti odvisnega podjetja na zneske, ki bi jih MSRP zahtevali v izkazu finančnega položaja odvisnega podjetja. Predpostavljena vrednost dobrega imena je enaka razliki na datum prehoda na MSRP med:
- (i) deležem obvladujočega podjetja v teh prilagojenih knjigovodskih vrednostih in
  - (ii) nabavno vrednostjo naložbe v odvisno podjetje v ločenih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja;
- (k) merjenje neobvladujočih deležev in odloženega davka izhaja iz merjenja drugih sredstev in obveznosti. Zato zgornje prilagoditve pripoznanih sredstev in obveznosti vplivajo na neobvladujoče deleže in odloženi davek.
- C5 Izvzetje za pretekle poslovne združitve se uporablja tudi za pretekle pridobitve naložb v pridružena podjetja, deležev v skupnih podvigih ter deležev v skupnih dejavnostih, v katerih aktivnost skupne dejavnosti predstavlja poslovni subjekt, kot je opredeljen v MSRP 3. Datum, izbran za C1. člen, se enako uporablja za vse take pridobitve.

Dodatek D

Izvzetja iz drugih MSRP

Ta dodatek je sestavni del MSRP.

D1 Podjetje se lahko odloči za uporabo enega ali več od naslednjih izvzetij:

- (a) plačilne transakcije na podlagi delnic (D2. in D3. člen);
- (b) [črtano]
- (c) predpostavljena vrednost (D5.–D8.B člen);
- (d) najemi (D9. člen in D9.B–D9.E člen);
- (f) kumulativne razlike pri prevedbi (D12.–D13.A člen);
- (g) naložbe v odvisna podjetja, skupne podvige in pridružena podjetja (D14. in D15.A člen);
- (h) sredstva in obveznosti odvisnih podjetij, pridruženih podjetij in skupnih podvigov (D16. in D17. člen);
- (i) sestavljeni finančni instrumenti (D18. člen);
- (j) določitev predhodno pripoznanih finančnih instrumentov (D19.–D19.C člen);
- (k) merjenje pošteno vrednosti finančnih sredstev ali finančnih obveznosti ob začetnem pripoznanju (D20. člen);
- (l) obveznosti razgradnje, vključene v nabavno vrednost opredmetenih osnovnih sredstev (D21. člen in D21. A člen);
- (m) finančna sredstva ali neopredmetena sredstva, računovodsko obravnavana v skladu z OPMSRP 12 *Dogovori o koncesiji storitev* (D22. člen);
- (n) stroški izposojanja (D23. člen);
- (o) [črtano]
- (p) prenehanje finančnih obveznosti na podlagi kapitalskih instrumentov (D25. člen);
- (q) velika hiperinflacija (D26.–D30. člen);
- (r) skupni aranžmaji (D31. člen);
- (s) stroški odstranjevanja v proizvodni fazi dnevnega kopa (D32. člen);
- (t) določitev pogodb za nakup ali prodajo nefinančnega sredstva (D33. člen);
- (u) prihodki (D34. in D35. člen); in

(v) transakcije v tuji valuti in vnaprejšnja nadomestila (D36. člen).

Podjetje teh izvetij ne uporablja po analogiji pri drugih postavkah.

Plačilne transakcije na podlagi delnic

- D2 Podjetju, ki prvokrat uporabi MSRP, se priporoča, ne pa tudi od njega zahteva, da uporablja MSRP 2 *Plačilo na podlagi delnic* za kapitalske instrumente, ki so bili podeljeni 7. novembra 2002 ali pred tem datumom. Podjetju, ki prvokrat uporabi MSRP, se prav tako priporoča, ne pa tudi od njega zahteva, da uporablja MSRP 2 za kapitalske instrumente, ki so bili podeljeni po 7. novembru 2002 in ki so dokončno podeljeni pred (a) datumom prehoda na MSRP ali (b) 1. januarjem 2005, odvisno, kateri datum nastopi pozneje. Vendar če se podjetje, ki prvokrat uporabi MSRP, odloči za uporabo MSRP 2 za takšne kapitalske instrumente, lahko to stori samo, če je javno razkrilo pošteno vrednost teh kapitalskih instrumentov, določeno na datum merjenja, kot je opredeljena v MSRP 2. Podjetje, ki prvokrat uporabi MSRP, za vse podelitve kapitalskih instrumentov, za katere se ni uporabil MSRP 2 (npr. kapitalski instrumenti, podeljeni 7. novembra 2002 ali pred tem datumom), vseeno razkrije informacije, ki jih zahtevata 44. in 45. člen MSRP 2. Če podjetje, ki prvokrat uporabi MSRP, spremeni pogoje podelitve kapitalskih instrumentov, za katere se ni uporabil MSRP 2, mu ni treba uporabljati 26.–29. člen MSRP 2, če je do spremembe prišlo pred datumom prehoda na MSRP.
- D3 Podjetju, ki prvokrat uporabi MSRP, se priporoča, ne pa tudi od njega zahteva, da uporablja MSRP 2 za obveznosti, ki izhajajo iz plačilnih transakcij na podlagi delnic, ki so bile poravnane pred datumom prehoda na MSRP. Podjetju, ki prvokrat uporabi MSRP, se prav tako priporoča, ne pa tudi od njega zahteva, da uporablja MSRP 2 za obveznosti, ki so bile poravnane pred 1. januarjem 2005. Za obveznosti, za katere se uporablja MSRP 2, podjetju, ki prvokrat uporabi MSRP, ni treba preračunati primerjalnih informacij, kolikor se te informacije nanašajo na obdobje ali datum pred 7. novembrom 2002.

D4 [črtano]

Predpostavljena vrednost

- D5 Podjetje se lahko odloči, da bo merilo postavko opredmetenih osnovnih sredstev na datum prehoda na MSRP po pošteni vrednosti in uporabilo to pošteno vrednost kot predpostavljeno vrednost na ta datum.
- D6 Podjetje, ki prvokrat uporabi MSRP, se lahko odloči, da bo kot predpostavljeno vrednost postavke opredmetenih osnovnih sredstev na datum prevrednotenja uporabilo prevrednoteno vrednost, določeno na ali pred datumom prehoda na MSRP v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli, če je bila na datum prevrednotenja prevrednotena vrednost na splošno primerljiva s:
- (a) pošteno vrednostjo; ali
  - (b) nabavno vrednostjo ali amortizirano nabavno vrednostjo v skladu z MSRP, prilagojeno tako, da odraža na primer spremembe splošnega ali določenega indeksa cen.
- D7 Odločitev v D5. in D6. členu je na voljo tudi za:
- (a) naložbene nepremičnine, če se podjetje odloči za uporabo modela nabavne vrednosti v MRS 40 *Naložbene nepremičnine*;
  - (aa) sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe (MSRP 16 *Najemi*), in
  - (b) neopredmetena sredstva, ki izpolnjujejo:
    - (i) merila za pripoznanje iz MRS 38 (vključno z zanesljivim merjenjem prvotne nabavne vrednosti) in
    - (ii) merila iz MRS 38 za prevrednotenje (vključno z obstojem delujočega trga).

Podjetje te odločitve ne uporablja za druga sredstva ali za obveznosti.

D8 Podjetje, ki prvič uporabi MSRP, je lahko določilo predpostavljeno vrednost v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli za nekatera ali za vsa svoja sredstva in obveznosti tako, da jih je izmerilo po pošteni vrednosti na določen datum zaradi dogodka, kot je privatizacija ali prva javna ponudba.

- (a) Če je datum merjenja *na datum ali pred datumom* prehoda na MSRP, lahko podjetje uporabi takšne meritve poštene vrednosti na podlagi dogodkov kot predpostavljeno vrednost za namene MSRP na datum takega merjenja.
- (b) Če je datum merjenja *po datumu* prehoda na MSRP, vendar v obdobju, ki ga zajemajo prvi računovodski izkazi v skladu z MSRP, se lahko meritve poštene vrednosti na podlagi dogodkov uporabijo kot predpostavljena vrednost, ko pride do dogodka. Podjetje pripozna izhajajoče prilagoditve neposredno v prenesenem čistem poslovnem izidu (ali v drugi kategoriji lastniškega kapitala, če je ustrezno) na datum merjenja. Na datum prehoda na MSRP podjetje določi predpostavljeno vrednost tako, da uporabi merilo iz D5.–D7. člena, ali izmeri sredstva in obveznosti v skladu z drugimi zahtevami tega MSRP.

D8A V skladu z računovodskimi zahtevami v nekaterih državah se stroški raziskovanja in razvoja za zemljišča z nafto in zemeljskim plinom v fazi razvoja ali proizvodnje vodijo na stroškovnih mestih, ki vključujejo vsa zemljišča na velikem geografskem območju. Podjetje, ki prvič uporabi MSRP in uporablja takšno računovodenje v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli, se lahko odloči, da bo sredstva, povezana z nafto in zemeljskim plinom, na datum prehoda na MSRP merilo na podlagi:

- (a) sredstev za raziskovanje in vrednotenje po znesku, določenem v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli podjetja, in
- (b) sredstev v fazi razvoja ali proizvodnje po znesku, določenem za stroškovno mesto v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli podjetja. Podjetje ta znesek sorazmerno razporedi na sredstva, na katerem temelji stroškovno mesto, z uporabo obsega ali vrednosti rezerv na ta dan.

Podjetje na datum prehoda na MSRP v skladu z MSRP 6 *Raziskovanje in vrednotenje rudnih bogastev* oziroma MRS 36 opravi preizkus oslabilne sredstev za raziskovanje in vrednotenje ter sredstev v fazi razvoja in proizvodnje ter po potrebi zmanjša znesek, določen v skladu s točko (a) ali (b) zgoraj. Za namene tega člena zajemajo sredstva, povezana z nafto in zemeljskim plinom, samo tista sredstva, ki se uporabljajo za raziskovanje, vrednotenje, razvoj ali proizvodnjo nafte in zemeljskega plina.

D8B Nekatera podjetja imajo v posesti postavke opredmetenih osnovnih sredstev, sredstev, ki predstavljajo pravico do uporabe, ali neopredmetenih sredstev, ki se uporabljajo ali so se predhodno uporabljale pri poslovanju, za katerega velja regulacija cen. Knjigovodska vrednost takšnih postavk lahko vključuje zneske, ki so bili določeni v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli, vendar ne izpolnjujejo pogojev za usredstvenje v skladu z MSRP. V tem primeru se lahko podjetje, ki prvič uporablja MSRP, odloči, da bo knjigovodsko vrednost takšne postavke v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli na datum prehoda na MSRP uporabilo kot predpostavljeno vrednost. Če podjetje uporablja to izvzetje za določeno postavko, mu ga ni treba uporabljati za vse postavke. Podjetje na datum prehoda na MSRP opravi preizkus oslabilne vsake posamezne postavke, za katero se uporablja to izvzetje, v skladu z MRS 36. Za namene tega člena velja za poslovanje regulacija cen, če cene ureja okvirna ureditev za določanje cen, ki se lahko strankam zaračunajo za blago ali storitve, to okvirno ureditev pa nadzoruje in/ali odobri regulator cen (v skladu z opredelitvijo v MSRP 14 *Konti odloženih zneskov zaradi zakonske regulacije*).

Najemi

D9 Podjetje, ki prvič uporabi MSRP, lahko oceni, ali pogodba, ki obstaja na datum prehoda na MSRP, vsebuje najem, z uporabo 9.–11. člena MSRP 16 za te pogodbe na podlagi dejstev in okoliščin, ki obstajajo na ta datum.

D9A [črtano]

D9B Če podjetje, ki je najemnik, prvič uporabi MSRP, pripozna obveznosti iz najema in sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, lahko za vse svoje najeme uporabi naslednji pristop (ob upoštevanju praktičnih rešitev iz D9.D člena):

- (a) izmeri obveznost iz najema na datum prehoda na MSRP. Najemnik, ki izbere ta pristop, to obveznost iz najema izmeri po sedanji vrednosti preostalih najemnin (glej D9.E člen), diskontiranih z uporabo najemnikove predpostavljene obrestne mere za izposojanje (glej D9.E člen) na datum prehoda na MSRP;

- (b) izmeri sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, na datum prehoda na MSRP. Najemnik se za vsak najem posebej odloči, ali bo to sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, meril:
- (i) po knjigovodski vrednosti, kot da bi se MSRP 16 uporabljal od datuma začetka najema (glej D9.E člen), vendar diskontirani po najemnikovi predpostavljani obrestni meri za izposojanje na datum prehoda na MSRP, ali
  - (ii) po znesku, enakem obveznosti iz najema, prilagojeni za znesek vnaprej plačanih ali vnaprej vračunanih najemnin, ki se nanašajo na ta najem, pripoznani v izkazu finančnega položaja neposredno pred datumom prehoda na MSRP;
- (c) na datum prehoda na MSRP za sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, uporabi MRS 36.
- D9C Pri najemih, ki ustrezajo opredelitvi naloženih nepremičnin v MRS 40 in se merijo z uporabo modela poštene vrednosti v MRS 40 od datuma prehoda na MSRP, podjetje, ki prvokrat uporabi MSRP in ki je najemnik, ne glede na zahteve iz D9.B člena meri sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, po pošteni vrednosti na datum prehoda na MSRP.
- D9D Podjetje, ki prvokrat uporabi MSRP in je najemnik, si lahko na datum prehoda na MSRP izbere eno ali več od naslednjih možnosti, ki jih uporabi za vsak najem posebej:
- (a) lahko uporabi enotno diskontno stopnjo za portfelj najemov z razumno podobnimi značilnostmi (na primer s podobnim preostalim trajanjem najema za podobno skupino sredstev, ki so predmet najema, v podobnem gospodarskem okolju);
  - (b) lahko se odloči, da za najeme, pri katerih se trajanje najema (glej D9.E člen) konča v 12 mesecih od datuma prehoda na MSRP, ne bo uporabilo zahtev iz D9.B člena; Namesto tega podjetje te najeme obravnava (vključno z razkritjem informacij o njih), kot da bi bili kratkoročni najemi, računovodsko obravnavani v skladu s 6. členom MSRP 16;
  - (c) lahko se odloči, da za najeme, pri katerih je sredstvo, ki je predmet najema, majhne vrednosti (kot je opisano v B3.–B8. členu MSRP 16), ne bo uporabilo zahtev iz D9.B člena. Namesto tega podjetje te najeme obravnava (vključno z razkritjem informacij o njih) v skladu s 6. členom MSRP 16;
  - (d) iz merjenja sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe, na datum prehoda na MSRP izključi začetne neposredne stroške (glej D9.E člen);
  - (e) lahko uporabi poznejše ugotovitve o takratnih okoliščinah, na primer pri določanju trajanja najema, če pogodba vsebuje možnost podaljšanja ali odpovedi najema.
- D9E Izrazi „najemnine“, „najemnik“, „najemnikova predpostavljena obrestna mera za izposojanje“, „datum začetka najema“, „začetni neposredni stroški“ in „trajanje najema“ so opredeljeni v MSRP 16 in se v tem standardu uporabljajo v enakem pomenu.

D10–D11 [črtano]

Kumulativne razlike pri prevedbi

- D12 MRS 21 zahteva, da podjetje:
- (a) pripozna nekaj razlik pri prevedbi v drugem vseobsegajočem donosu in jih akumulira v ločeni sestavini lastniškega kapitala in

(b) ob odtujitvi podjetja v tujini kumulativno razliko pri prevedbi za to podjetje v tujini (če je ustrezno, vključno z dobički in izgubami iz povezanega varovanja pred tveganjem) prerazvrsti iz lastniškega kapitala v poslovni izid kot del dobička ali izgube ob odtujitvi.

D13 Vendar podjetju, ki prvokrat uporabi MSRP, ni treba ravnati v skladu s temi zahtevami za kumulativne razlike pri prevedbi, ki so obstajale na datum prehoda na MSRP. Če podjetje, ki prvokrat uporabi MSRP, uporabi to izvzetje:

(a) se za kumulativne razlike pri prevedbi za vsa podjetja v tujini šteje, da na datum prehoda na MSRP znašajo nič, in

(b) dobiček ali izguba pri naknadni odtujitvi podjetja v tujini izključujeta razlike pri prevedbi, do katerih je prišlo pred datumom prehoda na MSRP, in vključujeta poznejše razlike pri prevedbi.

D13A Namesto uporabe D12. ali D13. člena se lahko odvisno podjetje, ki uporablja izvzetje iz D16.(a) člena, odloči, da v svojih računovodskih izkazih kumulativne razlike pri prevedbi za vse posle v tujini meri po knjigovodski vrednosti, ki bi bila vključena v konsolidirane računovodske izkaze obvladujočega podjetja na podlagi datuma prehoda obvladujočega podjetja na MSRP, če ne bi bile opravljene nobene prilagoditve za postopke konsolidacije in za učinke poslovne združitve, v kateri je obvladujoče podjetje prevzelo odvisno. Podobna odločitev je na voljo pridruženemu podjetju ali skupnemu podvigu, ki uporablja izvzetje iz D16.(a) člena.

Naložbe v odvisna podjetja, skupne podvige in pridružena podjetja

D14 Kadar podjetje pripravlja ločene računovodske izkaze, MRS 27 zahteva, da računovodsko obravnava svoje naložbe v odvisna podjetja, skupne podvige in pridružena podjetja:

(a) po nabavni vrednosti;

(b) v skladu z MSRP 9 ali

(c) z uporabo kapitalske metode, kot je opisana v MRS 28.

D15 Če podjetje, ki prvokrat uporabi MSRP, meri takšno naložbo po nabavni vrednosti v skladu z MRS 27, jo v ločenem začetnem izkazu finančnega položaja v skladu z MSRP izmeri po eni od naslednjih vrednosti:

(a) nabavni vrednosti, določeni v skladu z MRS 27, ali

(b) predpostavljeni vrednosti. Predpostavljena vrednost takšne naložbe je njena:

(i) poštena vrednost v ločenih računovodskih izkazih podjetja na datum prehoda na MSRP ali

(ii) knjigovodska vrednost v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli na navedeni datum.

Podjetje, ki prvokrat uporabi MSRP, lahko za merjenje svoje naložbe v posamezno odvisno podjetje, skupni podvig ali pridruženo podjetje, za katero se odloči, da jo bo meril po predpostavljeni vrednosti, izbere vrednost pod (i) ali (ii) zgoraj.

D15A Če podjetje, ki prvokrat uporabi MSRP, računovodsko obravnava takšno naložbo po postopkih kapitalske metode, kot so opisani v MRS 28:

(a) podjetje, ki prvokrat uporabi MSRP, za pridobitev naložbe uporabi izvzetje za pretekle poslovne združitve (Dodatek C);

- (b) če podjetje za svoje ločene računovodske izkaze prvokrat uporabi MSRP prej kot za svoje konsolidirane računovodske izkaze in
- (i) pozneje kot njegovo obvladujoče podjetje, podjetje v svojih ločenih računovodskih izkazih uporabi D16. člen,
  - (ii) pozneje kot njegovo odvisno podjetje, podjetje v svojih ločenih računovodskih izkazih uporabi D17. člen.

Sredstva in obveznosti odvisnih podjetij, pridruženih podjetij in skupnih podvigov

- D16 Če odvisno podjetje prvokrat uporabi MSRP pozneje kot njegovo obvladujoče podjetje, odvisno podjetje v računovodskih izkazih svoja sredstva in obveznosti izmeri bodisi po:
- (a) knjigovodskih vrednostih, ki bi bile vključene v konsolidirane računovodske izkaze obvladujočega podjetja, pri čemer se upošteva datum prehoda obvladujočega podjetja na MSRP, če niso bile opravljene nobene prilagoditve za postopke konsolidacije in za učinke poslovne združitve, v kateri je obvladujoče podjetje prevzelo odvisno podjetje (ta možnost ni na voljo za odvisno podjetje naložbenega podjetja, kot je opredeljeno v MSRP 10, ki se mora meriti po pošteni vrednosti prek poslovnega izida), bodisi po
  - (b) knjigovodskih vrednostih v skladu s preostankom tega MSRP, pri čemer se upošteva datum, ko je odvisno podjetje začelo uporabljati MSRP. Te knjigovodske vrednosti se lahko razlikujejo od tistih, ki so opisane v točki (a):
    - (i) če izvzete v tem MSRP povzroči merjenje, ki je odvisno od datuma prehoda na MSRP;
    - (ii) če se računovodske usmeritve, ki jih odvisno podjetje uporablja pri izdelavi računovodskih izkazov, razlikujejo od tistih za pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov. Na primer, odvisno podjetje lahko za svojo računovodsko usmeritev uporablja model nabavne vrednosti iz MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva*, medtem ko skupina uporablja model prevrednotenja.

Podobna odločitev je na voljo pridruženemu podjetju ali skupnemu podvigu, ki prvokrat uporabi MSRP pozneje kot podjetje, ki ima v njem pomemben vpliv ali ga skupno obvladuje.

- D17 Če podjetje prvokrat uporabi MSRP pozneje kot njegovo odvisno podjetje (ali pridruženo podjetje ali skupni podvig), podjetje v konsolidiranih računovodskih izkazih meri sredstva in obveznosti odvisnega podjetja (ali pridruženega podjetja ali skupnega podviga) po istih knjigovodskih vrednostih kot v računovodskih izkazih odvisnega podjetja (ali pridruženega podjetja ali skupnega podviga), po prilagoditvi za konsolidacijo in prilagoditve računovodenja lastniškega kapitala ter prilagoditvi za učinke poslovne združitve, v kateri je obvladujoče podjetje prevzelo odvisno podjetje. Ne glede na to zahtevo obvladujoče podjetje, ki ni naložbeno podjetje, ne uporablja izjeme pri konsolidaciji, ki jo uporablja katero koli odvisno naložbeno podjetje. Podobno, če obvladujoče podjetje prvokrat uporabi MSRP za svoje ločene računovodske izkaze prej ali pozneje kot za svoje konsolidirane računovodske izkaze, svoja sredstva in obveznosti meri po istih vrednostih v obeh sklopih računovodskih izkazov, razen prilagoditev za konsolidacijo.

Sestavljeni finančni instrumenti

- D18 MRS 32 *Finančni instrumenti: predstavljanje* zahteva, da podjetje sestavljeni finančni instrument ob nastanku razdeli v ločeni sestavini obveznosti in lastniškega kapitala. Če sestavina obveznosti ni več neporavnana, uporaba MRS 32 za nazaj vključuje ločitev dveh delov lastniškega kapitala. Prvi del je v prenesenem čistem poslovnem izidu in predstavlja kumulativne obresti, ki se natečejo pri sestavini obveznosti. Drugi del predstavlja prvotno sestavino lastniškega kapitala. Vendar v skladu s tem MSRP podjetju, ki prvokrat uporabi MSRP, ni treba ločiti teh dveh delov, če sestavina obveznosti na datum prehoda na MSRP ni več neporavnana.

Določitev predhodno pripoznanih finančnih instrumentov

- D19 MSRP 9 dovoljuje, da se finančna obveznost (če izpolnjuje določena merila) določi kot finančna obveznost, merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida. Kljub tej zahtevi je podjetju dovoljeno, da na datum prehoda na MSRP določi katero koli finančno obveznost za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če obveznost na ta datum izpolnjuje merila iz 4.2.2. člena MSRP 9.

- D19A Podjetje lahko določi finančno sredstvo za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu s 4.1.5. členom MSRP 9 na podlagi dejstev in okoliščin, ki obstajajo na datum prehoda na MSRP.
- D19B Podjetje lahko določi naložbo v kapitalski instrument za merjenje po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 5.7.5. členom MSRP 9 na podlagi dejstev in okoliščin, ki obstajajo na datum prehoda na MSRP.
- D19C Za finančno obveznost, ki je določena kot finančna obveznost, merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, podjetje določi, ali bi obravnava iz 5.7.7. člena MSRP 9 privedla do računovodske neskladnosti v poslovnem izidu, na podlagi dejstev in okoliščin, ki obstajajo na datum prehoda na MSRP.

Merjenje poštene vrednosti finančnih sredstev ali finančnih obveznosti ob začetnem pripoznanju

- D20 Kljub zahtevam iz 7. in 9. člena lahko podjetje uporablja zahteve iz B5.1.2.A(b) člena MSRP 9 za naprej za transakcije, sklenjene na datum prehoda na MSRP ali po njem.

Obveznosti razgradnje, vključene v nabavno vrednost opredmetenih osnovnih sredstev

- D21 OPMSRP 1 *Spremembe obstoječih obveznosti razgradnje, vrnitve v prvotno stanje in podobnih obveznosti* zahteva, da se določene spremembe obveznosti razgradnje, vrnitve v prvotno stanje ali podobne obveznosti prištejejo ali odštejejo od nabavne vrednosti sredstva, na katerega se nanašajo; popravljeni amortizirljivi znesek sredstva se nato amortizira za naprej v njegovi preostali dobi koristnosti. Podjetju, ki prvič uporabi MSRP, ni treba upoštevati teh zahtev za spremembe takih obveznosti, do katerih je prišlo pred datumom prehoda na MSRP. Če podjetje, ki prvič uporabi MSRP, uporabi to izvzetje:

- (a) izmeri obveznost na datum prehoda na MSRP v skladu z MRS 37;
- (b) v obsegu, v katerem obveznost spada v področje uporabe OPMSRP 1, oceni znesek, ki bi bil vključen v nabavno vrednost povezanega sredstva v trenutku, ko je nastala obveznost, z diskontiranjem obveznosti do tega datuma ob uporabi svoje najboljše ocene preteklih tveganju prilagojenih diskontnih stopenj, ki bi jih uporabilo za to obveznost v zadevnem obdobju, in
- (c) izračuna nabrano amortizacijo za ta znesek na datum prehoda na MSRP na podlagi trenutne ocene dobe koristnosti sredstva, pri čemer podjetje upošteva usmeritev za amortiziranje, ki jo sprejme v skladu z MSRP.

- D21A Podjetje, ki uporablja izvzetje iz D8.A(b) člena (za sredstva, povezana z nafto in zemeljskim plinom, v fazi razvoja ali proizvodnje, ki se vodijo na stroškovnih mestih, ki vključujejo vsa zemljišča na velikem geografskem območju, v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli), namesto uporabe D21. člena ali OPMSRP 1:

- (a) izmeri obveznosti razgradnje, vrnitve v prvotno stanje in podobne obveznosti na datum prehoda na MSRP v skladu z MRS 37 in
- (b) pripozna neposredno v prenesenem čistem poslovnem izidu kakršno koli razliko med tem zneskom in knjigovodsko vrednostjo teh obveznosti na datum prehoda na MSRP, določeno v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli.

Finančna sredstva ali neopredmetena sredstva, računovodsko obravnavana v skladu z OPMSRP 12

- D22 Podjetje, ki prvič uporabi MSRP, lahko uporabi prehodne določbe iz OPMSRP 12.

Stroški izposojanja

D23 Podjetje, ki prvič uporabi MSRP, se lahko odloči, da bo uporabljalo zahteve MRS 23 od datuma prehoda ali od zgodnejšega datuma, kot je dovoljeno v 28. členu MRS 23. Podjetje, ki uporabi to izvetje, od datuma, ko začne uporabljati MRS 23:

- (a) ne preračunava sestavine stroškov izposojanja, ki je bil usredstvena v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli in vključena v knjigovodsko vrednost sredstev na navedeni datum, in
- (b) računovodsko obravnava stroške izposojanja, nastale na navedeni datum ali pozneje, v skladu z MRS 23, vključno s stroški izposojanja, nastalimi na navedeni datum ali pozneje, za sredstva v pripravi, ki so že v izgradnji.

D24 [črtano]

Prenehanje finančnih obveznosti na podlagi kapitalskih instrumentov

D25 Podjetje, ki prvič uporabi MSRP, lahko uporabi prehodne določbe iz OPMSRP 19 *Prenehanje finančnih obveznosti na podlagi kapitalskih instrumentov*.

Velika hiperinflacija

D26 Če ima podjetje funkcijsko valuto, ki je ali je bila valuta hiperinflacijskega gospodarstva, določi, ali je bila pred datumom prehoda na MSRP podvržena veliki hiperinflaciji. To velja za podjetja, ki prvič uporabljajo MSRP, ter podjetja, ki so že prej uporabljala MSRP.

D27 Valuta hiperinflacijskega gospodarstva je podvržena veliki hiperinflaciji, če ima obe naslednji značilnosti:

- (a) zanesljiv splošen indeks cen ni na voljo vsem podjetjem s transakcijami in stanji v valuti;
- (b) menjava med valuto in relativno stabilno tujo valuto ni mogoča.

D28 Na datum, ko se normalizira, funkcijska valuta ni več podvržena veliki hiperinflaciji. To je datum, ko funkcijska valuta nima več bodisi obeh bodisi ene od značilnosti iz D27. člena ali ko se funkcijska valuta podjetja zamenja za valuto, ki ni podvržena veliki hiperinflaciji.

D29 Če je datum prehoda podjetja na MSRP enak datumu normalizacije funkcijske valute ali poznejši od tega datuma, se lahko podjetje odloči, da bo merilo vsa sredstva in obveznosti, ki jih poseduje pred datumom normalizacije funkcijske valute, po pošteni vrednosti na datum prehoda na MSRP. Podjetje lahko uporabi to pošteno vrednost kot predpostavljeno vrednost teh sredstev in obveznosti v začetnem izkazu finančnega položaja v skladu z MSRP.

D30 Če je datum normalizacije funkcijske valute znotraj 12-mesečnega primerjalnega obdobja, je lahko primerjalno obdobje krajše od 12 mesecev, če je za to krajše obdobje zagotovljen celoten sklop računovodskih izkazov (kot se zahteva v 10. členu MRS 1).

Skupni aranžmaji

D31 Podjetje, ki prvič uporabi MSRP, lahko uporablja prehodne določbe iz MSRP 11 z naslednjimi izjemami:

- (a) če uporablja prehodne določbe iz MSRP 11, podjetje, ki prvič uporabi MSRP, te določbe uporabi na datum prehoda na MSRP;

- (b) pri prehodu s sorazmerne konsolidacije na kapitalno metodo podjetje, ki prvokrat uporabi MSRP, na datum prehoda na MSRP opravi preizkus oslavitve za naložbo v skladu z MRS 36 ne glede na to, ali obstajajo znaki, da bi lahko bila naložba oslabljena. Vsaka posledična oslabitve se na datum prehoda na MSRP pripozna kot prilagoditev prenesenega čistega poslovnega izida.

Stroški odstranjevanja v proizvodni fazi dnevnega kopa

- D32 Podjetje, ki prvokrat uporabi MSRP, lahko uporablja prehodne določbe iz A1. do A4. člena OPMSRP 20 *Stroški odstranjevanja v proizvodni fazi dnevnega kopa*. V navedenih členih sklic na datum začetka veljavnosti pomeni 1. januar 2013 ali začetek prvega obdobja poročanja, skladnega z MSRP, odvisno od tega, kaj je pozneje.

Določitev pogodb za nakup ali prodajo nefinančnega sredstva

- D33 V skladu z MSRP 9 se lahko nekatere pogodbe za nakup ali prodajo nefinančnega sredstva ob sklenitvi določijo za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida (glej 2.5. člen MSRP 9). Kljub tej zahtevi sme podjetje na datum prehoda na MSRP za pogodbe, ki že obstajajo na navedeni datum, določiti, da se merijo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, vendar samo, če na navedeni datum izpolnjujejo zahteve iz 2.5. člena MSRP 9 in podjetje tako določitev izvede za vse podobne pogodbe.

Prihodki

- D34 Podjetje, ki prvokrat uporabi MSRP, lahko uporablja prehodne določbe iz C5. člena MSRP 15. V navedenem členu sklicevanja na datum začetka uporabe pomenijo začetek prvega obdobja poročanja, skladnega z MSRP. Če se podjetje, ki prvokrat uporabi MSRP, odloči za uporabo teh prehodnih določb, uporablja tudi C6. člen MSRP 15.
- D35 Podjetju, ki prvokrat uporabi MSRP, ni treba preračunati pogodb, ki so bile zaključene pred najzgodnejšim predstavljenim obdobjem. Zaključena pogodba je pogodba, za katero je podjetje preneslo vse blago ali storitve, identificirane v skladu s prejšnjimi splošno sprejetimi računovodskimi načeli.

Transakcije v tuji valuti in vnaprejšnja nadomestila

- D36 Podjetju, ki prvokrat uporabi MSRP, pojasnila OPMSRP 22 *Transakcije v tuji valuti in vnaprejšnja nadomestila* ni treba uporabljati za sredstva, odhodke in prihodke iz področja uporabe tega pojasnila, ki so bili prvič pripoznani pred datumom prehoda na MSRP.

Dodatek E

Kratkoročna izvzetja iz MSRP

Ta dodatek je sestavni del MSRP.

Izvzetje iz zahteve po preračunu primerjalnih informacij za MSRP 9

- E1 Če se prvo obdobje poročanja podjetja, skladno z MSRP, začne pred 1. januarjem 2019 in podjetje uporablja končno različico MSRP 9 (izdano leta 2014), mu pri pripravi primerjalnih informacij v prvih računovodskih izkazih podjetja v skladu z MSRP ni treba izpolnjevati zahtev MSRP 7 *Finančni instrumenti: razkritja* ali končne različice MSRP 9 (izdane leta 2014), v obsegu, v katerem so razkritja, ki se zahtevajo z MSRP 7, povezana s postavkami iz področja uporabe MSRP 9. Za taka podjetja sklicevanja na „datum prehoda na MSRP“ pomenijo – samo v primeru MSRP 7 in MSRP 9 (2014) – začetek prvega obdobja poročanja, skladnega z MSRP.
- E2 Podjetje, ki se odloči, da bo v prvem letu prehoda predstavilo primerjalne informacije, ki niso v skladu z MSRP 7 in končno različico MSRP 9 (izdano leta 2014):
- (a) namesto zahtev MSRP 9 za primerjalne informacije o postavkah, ki spadajo v področje uporabe MSRP 9, uporablja zahteve iz prejšnjih splošno sprejetih računovodskih načel;
  - (b) razkrije to dejstvo, skupaj s podlago za pripravo teh informacij;
  - (c) obravnava vsako prilagoditev med izkazom finančnega položaja na datum poročanja primerjalnega obdobja (tj. izkazom finančnega položaja, ki vključuje primerjalne informacije po prejšnjih splošno sprejetih računovodskih načelih) in izkazom finančnega položaja na začetku prvega obdobja poročanja, skladnega z MSRP (tj. prvega obdobja, ki vključuje informacije, ki izpolnjujejo zahteve MSRP 7 in končne različice MSRP 9 (izdane 2014)), kot da izhaja iz spremembe v računovodski usmeritvi, in zagotovi razkritja, ki jih zahtevajo 28.(a)–(e) in (f)(i) člen MRS 8. 28.(f)(i) člen se uporablja samo za zneske, predstavljene v izkazu finančnega položaja na datum poročanja primerjalnega obdobja;
  - (d) uporabi 17.(c) člen MRS 1, da zagotovi dodatna razkritja, če skladnost s specifičnimi zahtevami v MSRP ne zadostuje, da bi uporabniki razumeli učinek posameznih transakcij, drugih dogodkov in okoliščin na finančni položaj in finančno uspešnost podjetja.
- E3–E7 [črtano]

Negotovost glede obravnave davka od dohodka

- E8 Podjetje, ki prvič uporabi MSRP pred 1. julijem 2017, se lahko odloči, da uporabe OPMSRP 23 *Negotovost glede obravnave davka od dohodka* ne bo odražalo v primerjalnih informacijah v svojih prvih računovodskih izkazih v skladu z MSRP. Podjetje, ki sprejme tako odločitev, pripozna kumulativni učinek uporabe OPMSRP 23 kot prilagoditev začetnega stanja prenesenega čistega poslovnega izida (ali druge sestavine lastniškega kapitala, kot je primerno) na začetku prvega obdobja poročanja, skladnega z MSRP.

MEDNARODNI STANDARD RAČUNOVODSKEGA POROČANJA 2

Plačilo na podlagi delnic

CILJ

- 1 Cilj tega MSRP je določiti računovodsko poročanje podjetja v primeru *plačilnih transakcij na podlagi delnic*. Ta standard od podjetja zahteva predvsem, da v poslovnem izidu in finančnem položaju prikaže učinke plačilnih transakcij na podlagi delnic, vključno z odhodki, povezanimi s transakcijami, pri katerih so zaposlenim podeljene delniške opcije.

PODROČJE UPORABE

- 2 Podjetje uporablja ta MSRP pri računovodenju vseh plačilnih transakcij na podlagi delnic ne glede na to, ali lahko posebej opredeli del ali vse prejeta blago ali storitve, kar vključuje:

(a) z lastniškim kapitalom poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic;

(b) z denarjem poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic in

(c) transakcije, s katerimi podjetje pridobi blago ali prejme storitve na podlagi dogovora, ki zagotavlja podjetju ali dobavitelju tega blaga ali storitve možnost, da podjetje poravna transakcijo z denarjem (ali drugimi sredstvi) ali z izdajo kapitalskih instrumentov,

razen, kot je pojasnjeno v 3.A–6. členu. Če ni izrecno razpoznavnega blaga ali storitev, lahko na dejstvo, da so bili (ali bodo) blago ali storitve prejeti, kažejo druge okoliščine, zato se v takem primeru uporablja ta MSRP.

- 3 [črtano]

- 3A Plačilno transakcijo na podlagi delnic lahko poravna drugo podjetje v skupini (ali delničar katerega koli podjetja v skupini) v imenu podjetja, ki pridobi blago ali prejme storitve. 2. člen se uporablja tudi za podjetje, ki:

(a) pridobi blago ali prejme storitve, kadar ima drugo podjetje v isti skupini (ali delničar katerega koli podjetja v skupini) obvezo poravnave plačilne transakcije na podlagi delnic, ali

(b) ima obvezo poravnave plačilne transakcije na podlagi delnic, kadar drugo podjetje v isti skupini pridobi blago ali prejme storitve,

razen če gre pri transakciji za očitno drug namen, kot je plačilo dobavljenega blaga ali storitev podjetju, ki jih prejme.

- 4 Za namen tega MSRP se transakcija z zaposlenim (ali drugo osebo) kot imetnikom kapitalskih instrumentov podjetja ne šteje za plačilno transakcijo na podlagi delnic. Na primer, če podjetje podeli vsem imetnikom kapitalskih instrumentov določenega razreda pravico, da lahko pridobijo dodatne kapitalske instrumente podjetja po ceni, ki je nižja od poštene vrednosti teh kapitalskih instrumentov, in zaposleni dobi to pravico, ker je imetnik kapitalskih instrumentov tega konkretnega razreda, potem za podelitev oziroma uveljavitev te pravice ne veljajo zahteve tega MSRP.

- 5 Kot je navedeno v 2. členu, se ta MSRP uporablja za plačilne transakcije na podlagi delnic, pri katerih podjetje pridobi blago ali prejme storitve. Blago vključuje zaloge, potrošno blago, opredmetena osnovna sredstva, neopredmetena sredstva in druga nefinančna sredstva. Vendar podjetje tega MSRP ne uporablja za transakcije, v katerih pridobi blago kot del čistih sredstev, pridobljenih v poslovni združitvi, kot je opredeljena v MSRP 3 *Poslovne združitve* (kot je bil spremenjen leta 2008), v združitvi podjetij ali poslovnih subjektov pod skupnim obvladovanjem, kot je opisana v B1.–B4. členu MSRP 3, ali kot prispevek poslovnega subjekta pri oblikovanju skupnega podviga, kot je opredeljen v MSRP 11 *Skupni aranžmaji*. Kapitalski instrumenti, izdani pri poslovni združitvi v zameno za obvladovanje prevzetega podjetja, zato ne spadajo v področje uporabe tega MSRP. Vendar pa kapitalski instrumenti, podeljeni zaposlenim prevzetega podjetja, ki delujejo kot zaposleni (tj. v zameno za neprekinjeno službovanje), spadajo v področje uporabe tega MSRP. Podobno se tudi preklic, zamenjava ali druga sprememba *dogovorov za plačilo na podlagi delnic* zaradi poslovne združitve ali drugega prestrukturiranja

lastniškega kapitala računovodsko obravnava v skladu s tem MSRP. MSRP 3 zagotavlja napotke za določanje, ali so kapitalski instrumenti, izdani v poslovni združitvi, del nadomestila, prenesenega v zamenjavo za obvladovanje prevzetega podjetja (in zato spadajo v področje uporabe MSRP 3), ali so namenjeni v zameno za neprekinjeno službovanje, kar je treba pripoznati v obdobju po združitvi (in zato spadajo v področje uporabe tega MSRP).

- 6 Ta MSRP se ne uporablja za plačilne transakcije na podlagi delnic, pri katerih podjetje pridobi blago ali prejme storitve v skladu s pogodbo, ki spada v področje uporabe 8.–10. člena MRS 32 *Finančni instrumenti: predstavljanje* (kot je bil popravljen leta 2003) ⁽³³⁾ ali 2.4.–2.7. člena MSRP 9 *Finančni instrumenti*.
- 6A V tem MSRP se izraz „poštena vrednost“ uporablja na način, ki se v nekaterih pogledih razlikuje od opredelitve poštene vrednosti v MSRP 13 *Merjenje poštene vrednosti*. Zato podjetje pri uporabi MSRP 2 meri pošteno vrednost v skladu s tem MSRP in ne v skladu z MSRP 13.

PRIPOZNAVANJE

- 7 **Podjetje pripozna blago ali storitev, pridobljeno ali prejeto v plačilni transakciji na podlagi delnic, ko je to blago pridobljeno oziroma storitev prejeta. Podjetje pripozna ustrezno povečanje lastniškega kapitala, če so bili blago oziroma storitve prejete v z lastniškim kapitalom poravnani plačilni transakciji na podlagi delnic, ali obveznost, če so bili blago oziroma storitve pridobljeni v z denarjem poravnani plačilni transakciji na podlagi delnic.**
- 8 **Kadar blago ali storitev, ki se pridobi oziroma prejme v plačilni transakciji na podlagi delnic, ne izpolnjuje pogojev za pripoznanje kot sredstvo, se pripozna kot odhodek.**
- 9 Odhodek ponavadi izhaja iz porabe blaga ali storitev. Na primer, storitve so ponavadi takoj porabljene, kar pomeni, da je odhodek pripoznan, ko nasprotna stranka opravi storitev. Blago se lahko porablja več časa ali, v primeru zalog, se proda čez čas; v tem primeru je odhodek pripoznan, ko je blago porabljeno oziroma prodano. Včasih pa je vendarle potrebno pripoznati odhodek, preden se blago ali storitev porabi oziroma proda, ker ne ne izpolnjuje pogojev za pripoznanje kot sredstvo. Na primer, podjetje lahko pridobi blago v okviru raziskovalne faze projekta, namenjenega razvoju novega proizvoda. Čeprav to blago ni porabljeno, morda ne izpolnjuje pogojev za pripoznanje kot sredstvo v skladu z MSRP, ki se uporablja.

Z LASTNIŠKIM KAPITALOM PORAVNANE PLAČILNE TRANSAKCIJE NA PODLAGI DELNIC

Pregled

- 10 **Za z lastniškim kapitalom poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic podjetje prejeto blago ali storitve in ustrezno povečanje lastniškega kapitala izmeri neposredno, po pošteni vrednosti prejetega blaga ali storitev, razen če se poštena vrednost ne more zanesljivo oceniti. Če podjetje ne more zanesljivo oceniti poštene vrednosti prejetega blaga oziroma storitev, njihovo vrednost in ustrezno povečanje lastniškega kapitala izmeri posredno glede na ⁽³⁴⁾ pošteno vrednost podeljenih kapitalskih instrumentov.**
- 11 Za izpolnitev zahtev iz 10. člena za transakcije z *zaposlenimi in drugimi, ki opravljajo podobne storitve* ⁽³⁵⁾, podjetje izmeri pošteno vrednost prejetih storitev glede na pošteno vrednost podeljenih kapitalskih instrumentov, ker, kot je razloženo v 12. členu, ponavadi ni mogoče zanesljivo oceniti poštene vrednosti prejetih storitev. Poštena vrednost teh kapitalskih instrumentov se izmeri na *datum podelitve*.

⁽³³⁾ Naslov MRS 32 je bil spremenjen leta 2005.

⁽³⁴⁾ V tem MSRP se uporablja izraz „glede na“ namesto „po“, saj se transakcija na koncu izmeri s pomnožitvijo poštene vrednosti podeljenih kapitalskih instrumentov, izmerjene na datum, določen v 11. ali 13. členu (kakor je ustrezno), s številom kapitalskih instrumentov, ki so dokončno podeljeni, kot je opisano v 19. členu.

⁽³⁵⁾ V nadaljevanju tega MSRP se vsa sklicevanja na zaposlene nanašajo tudi na druge, ki opravljajo podobne storitve.

- 12 Ponavadi so delnice, delniške opcije ali drugi kapitalski instrumenti podeljeni zaposlenim kot del prejemkov poleg denarnih prejemkov in drugih zaslužkov zaposlenih. Prejetih storitev običajno ni mogoče neposredno izmeriti za določene sestavine prejemkov zaposlenega. Možno je tudi, da se poštena vrednost celotnih prejemkov zaposlenega ne more izmeriti neodvisno, ne da bi se neposredno izmerila poštena vrednost podeljenih kapitalskih instrumentov. Poleg tega se delnice ali delniške opcije včasih namesto kot del osnovnih prejemkov podelijo kot del nagrade, na primer za spodbujanje zaposlenih, da ostanejo v podjetju, ali nagrajevanje njihovih prizadevanj za izboljšanje uspešnosti podjetja. S tem, ko podjetje podeli delnice ali delniške opcije kot dodatek k drugim prejemkom, plačuje dodatne prejemke za pridobitev dodatnih koristi. Pošteno vrednost teh dodatnih koristi je težko oceniti. Ker se poštena vrednost prejetih storitev težko izmeri neposredno, podjetje izmeri pošteno vrednost prejetih storitev zaposlenega glede na pošteno vrednost podeljenih kapitalskih instrumentov.
- 13 Za izpolnitev zahtev iz 10. člena za transakcije z osebami, ki niso zaposleni, obstaja ovrgljiva predpostavka, da je mogoče pošteno vrednost prejetega blaga oziroma storitev zanesljivo oceniti. Poštena vrednost se izmeri na datum, ko podjetje pridobi blago oziroma ko nasprotna stranka opravi storitev. V redkih primerih, če podjetje ovrže to domnevo, ker ne more zanesljivo izmeriti pošteno vrednosti prejetega blaga ali storitev, podjetje prejeta blago ali storitve in ustrezno povečanje lastniškega kapitala izmeri posredno glede na pošteno vrednost podeljenih kapitalskih instrumentov, izmerjeno na datum, ko podjetje pridobi blago oziroma ko nasprotna stranka opravi storitev.
- 13A Če je videti, da je (morebitno) razpoznavno nadomestilo, ki ga je prejelo podjetje, nižje od pošteno vrednosti podeljenih kapitalskih instrumentov ali nastale obveznosti, ta okoliščina običajno kaže, da je (ali bo) podjetje prejelo drugo nadomestilo (tj. nerazpoznavno blago ali storitve). Podjetje meri prejeta razpoznavno blago ali storitve v skladu s tem MSRP. Podjetje meri nerazpoznavno blago ali storitve, ki so bili (ali bodo) prejeti, kot razliko med pošteno vrednostjo plačila na podlagi delnic in pošteno vrednostjo katerega koli razpoznavnega blaga ali storitev, ki so bili (ali bodo) prejeti. Podjetje izmeri prejeta nerazpoznavno blago ali storitve na datum podelitve. Za z denarjem poravnane transakcije pa se obveznost ponovno izmeri na koncu vsakega obdobja poročanja, dokler ni poravnana v skladu s 30.–33. členom.

Transakcije, pri katerih so prejete storitve

- 14 Če se podeljeni kapitalski instrumenti *dokončno podelijo* takoj, potem se od nasprotne stranke ne zahteva, da zaključi določeno obdobje službovanja, preden postane brezpogojno upravičena do teh kapitalskih instrumentov. V primeru pomanjkanja dokazov o nasprotnem podjetje predpostavi, da so bile storitve, ki jih je opravila nasprotna stranka kot nadomestilo za kapitalske instrumente, prejete. V takšnem primeru podjetje na datum podelitve pripozna prejete storitve v celoti z ustreznim povečanjem lastniškega kapitala.
- 15 Če se podeljeni kapitalski instrumenti ne podelijo dokončno, dokler nasprotna stranka ne zaključi določenega obdobja službovanja, podjetje predpostavi, da bodo storitve, ki jih namerava opraviti nasprotna stranka kot nadomestilo za te kapitalske instrumente, prejete v prihodnosti, in sicer v *obdobju do dokončne podelitve*. Podjetje računovodsko evidentira te storitve, ko jih nasprotna stranka opravlja v obdobju do dokončne podelitve, z ustreznim povečanjem lastniškega kapitala. Na primer:
- (a) če so zaposlenemu podeljene delniške opcije pod pogojem, da opravi triletno službovanje, podjetje predpostavi, da bodo storitve, ki jih bo opravil zaposleni kot nadomestilo za delniške opcije, prejete v prihodnosti, in sicer v obdobju do dokončne podelitve treh let;
- (b) če so zaposlenemu podeljene delniške opcije pod pogojem, da izpolni *pogoj uspešnosti* in ostane zaposlen v podjetju, dokler ta pogoj uspešnosti ni izpolnjen, in je dolžina obdobja do dokončne podelitve odvisna od tega, kdaj bo ta pogoj uspešnosti izpolnjen, podjetje predpostavi, da bodo storitve, ki jih bo opravil zaposleni kot nadomestilo za delniške opcije, prejete v prihodnosti, v pričakovanem obdobju do dokončne podelitve. Podjetje oceni dolžino pričakovanega obdobja do dokončne podelitve na datum podelitve, in sicer na podlagi najverjetnejšega izida pogoja uspešnosti. Če je pogoj uspešnosti *od trga odvisen pogoj*, je ocena dolžine pričakovanega obdobja do dokončne podelitve skladna s predpostavkami, ki so bile uporabljene pri oceni pošteno vrednosti podeljenih opcij, in se pozneje ne popravi. Če pogoj uspešnosti ni od trga odvisen pogoj, podjetje po potrebi popravi svojo oceno dolžine obdobja do dokončne podelitve, če poznejše informacije kažejo, da se dolžina obdobja do dokončne podelitve razlikuje od prejšnjih ocen.

Transakcije, merjene glede na pošteno vrednost podeljenih kapitalskih instrumentov*Določitev poštene vrednosti podeljenih kapitalskih instrumentov*

- 16 Pri transakcijah, ki se merijo glede na pošteno vrednost podeljenih kapitalskih instrumentov, podjetje izmeri pošteno vrednost podeljenih kapitalskih instrumentov na *datum merjenja*, in sicer na podlagi tržnih cen, če so te na razpolago. Pri tem se upoštevajo določbe in pogoji, na podlagi katerih so bili kapitalski instrumenti podeljeni (ob upoštevanju zahtev iz 19.–22. člena).
- 17 Če tržne cene niso na razpolago, podjetje oceni pošteno vrednost podeljenih kapitalskih instrumentov s tehniko ocenjevanja vrednosti, s katero oceni, kakšna bi bila cena teh kapitalskih instrumentov na datum merjenja v transakciji pod običajnimi tržnimi pogoji med dobro obveščena in voljnima strankama. Tehnika ocenjevanja vrednosti je skladna s splošno sprejetimi metodologijami ocenjevanja vrednosti za določanje cen finančnih instrumentov in vključuje vse dejavnike in predpostavke, ki bi jih dobro obveščeni in voljni udeleženci na trgu upoštevali pri določanju cene (ob upoštevanju zahtev iz 19.–22. člena).
- 18 Dodatek B vsebuje nadaljnje napotke glede merjenja poštene vrednosti delnic in delniških opcij, pri čemer je osredotočen na konkretne določbe in pogoje, ki so pogosto značilni za delnice in delniške opcije, podeljene zaposlenim.

Obravnava pogojev za dokončno podelitev

- 19 Podelitev kapitalskih instrumentov je lahko pogojena z izpolnitvijo določenih pogojev za dokončno podelitev. Na primer, pogoj za podelitev delnic ali delniških opcij zaposlenemu je ponavadi, da ostane zaposleni določen čas zaposlen v podjetju. Določijo se lahko pogoji uspešnosti, ki morajo biti izpolnjeni, kot na primer doseganje določene rasti dobička ali določen dvig cene delnice podjetja. Pogoji za dokončno podelitev, razen od trga odvisnih pogojev, se ne upoštevajo pri ocenjevanju poštene vrednosti delnic ali delniških opcij na datum merjenja. Namesto tega se pogoji za dokončno podelitev, razen od trga odvisnih pogojev, upoštevajo tako, da se prilagodi število kapitalskih instrumentov, ki so vključeni v merjenje zneska transakcije, tako da je na koncu pripoznani znesek za blago oziroma storitve, prejete kot nadomestilo za podeljene kapitalske instrumente, določen na podlagi števila kapitalskih instrumentov, ki so na koncu dokončno podeljeni. Zato se, gledano kumulativno, ne pripozna noben znesek za prejeto blago ali storitve, če podeljeni kapitalski instrumenti niso dokončno podeljeni, ker niso bili izpolnjeni *pogoji za dokončno podelitev*, razen od trga odvisnega pogoja, na primer, ker nasprotna stranka ni zaključila določenega obdobja službovanja ali ker ni bil izpolnjen pogoj uspešnosti, ob upoštevanju zahtev iz 21. člena.
- 20 Za uveljavitev zahtev iz 19. člena podjetje pripozna znesek za blago ali storitve, prejete v obdobju do dokončne podelitve, na podlagi najboljše razpoložljive ocene glede števila kapitalskih instrumentov, za katere se pričakuje, da bodo dokončno podeljeni, in po potrebi popravi to oceno, če poznejše informacije kažejo, da se število kapitalskih instrumentov, za katere se pričakuje, da bodo dokončno podeljeni, razlikuje od prejšnjih ocen. Na datum dokončne podelitve podjetje popravi oceno števila kapitalskih instrumentov tako, da je enaka številu dokončno podeljenih kapitalskih instrumentov, ob upoštevanju zahtev iz 21. člena.
- 21 Pri ocenjevanju poštene vrednosti podeljenih kapitalskih instrumentov se upoštevajo od trga odvisni pogoji, kot je na primer ciljna cena delnice, s katerimi je pogojena dokončna podelitev (ali izvršljivost). Zato podjetje pri podelitvi kapitalskih instrumentov z od trga odvisnimi pogoji pripozna blago ali storitve, prejete od nasprotne stranke, ki izpolnjuje vse ostale pogoje za dokončno podelitev (npr. storitve, prejete od zaposlenega, ki ostane v službi za določeno obdobje), ne glede na to, ali so od trga odvisni pogoji izpolnjeni ali ne.

Obravnava pogojev za dokončno podelitev, ki niso pogoji glede službovanja ali pogoji uspešnosti

- 21A Podobno podjetje pri ocenjevanju poštene vrednosti podeljenih kapitalskih instrumentov upošteva vse pogoje za dokončno podelitev, ki niso pogoji glede službovanja ali pogoji uspešnosti. Zato podjetje pri podelitvi kapitalskih instrumentov s pogoji za dokončno podelitev, ki niso pogoji glede službovanja ali pogoji uspešnosti, pripozna blago ali storitve, prejete od nasprotne stranke, ki izpolnjuje vse pogoje za dokončno podelitev, ki niso od trga odvisni pogoji (npr. storitve, prejete od zaposlenega, ki ostane v službi za določeno obdobje), ne glede na to, ali so ti pogoji za dokončno podelitev, ki niso pogoji glede službovanja ali pogoji uspešnosti, izpolnjeni ali ne.

Obravnava elementa dodatne podelitve

- 22 Za opcije z *elementom dodatne podelitve* se element dodatne podelitve ne upošteva pri ocenjevanju poštene vrednosti podeljenih opcij na datum merjenja. Namesto tega se *dodatna podeljena opcija* računovodsko obravnava kot podelitev nove opcije, če in ko je pozneje podeljena.

Po datumu dokončne podelitve

- 23 Potem, ko podjetje pripozna prejeto blago ali storitve v skladu z 10.–22. členom in ustrezno povečanje lastniškega kapitala, po datumu dokončne podelitve ne opravlja več naknadnih prilagoditev celotnega lastniškega kapitala. Na primer, podjetje naknadno ne razveljavi zneska, pripoznanega za storitve, prejete od zaposlenega, če se dokončno podeljeni kapitalski instrumenti pozneje odzamejo ali, v primeru delniških opcij, če opcije niso izvršene. Vendar pa ta zahteva ne preprečuje podjetju, da pripozna prenos znotraj lastniškega kapitala, tj. prenos z ene sestavine lastniškega kapitala na drugo.

Če poštene vrednosti kapitalskih instrumentov ni mogoče zanesljivo oceniti

- 24 Zahteve iz 16.–23. člena se uporabijo, ko se od podjetja zahteva, da izmeri plačilno transakcijo na podlagi delnic glede na pošteno vrednost podeljenih kapitalskih instrumentov. V redkih primerih se lahko zgodi, da podjetje ne more zanesljivo izmeriti poštene vrednosti podeljenih kapitalskih instrumentov na datum merjenja v skladu z zahtevami iz 16.–22. člena. Samo v teh redkih primerih lahko podjetje namesto tega stori naslednje:

- (a) izmeri *notranjo vrednost* kapitalskih instrumentov, najprej na datum, ko podjetje pridobi blago ali nasprotna stranka opravi storitev in nato na koncu vsakega obdobja poročanja ter na datum končne poravnave, pri čemer se vsaka sprememba notranje vrednosti pripozna v poslovnem izidu. Za podeljene delniške opcije, je dogovor za plačilo na podlagi delnic dokončno poravnan, ko se opcije izvršijo, odzamejo (tj. ob prekinitvi delovnega razmerja) ali potečejo (tj. na koncu trajanja opcije);
- (b) pripozna prejeto blago ali storitve na podlagi števila kapitalskih instrumentov, ki so na koncu dokončno podeljeni ali (kjer je ustrezno) na koncu uveljavljeni. Pri uporabi te zahteve za delniške opcije podjetje na primer pripozna blago ali storitve, prejete v obdobju do dokončne podelitve, če se prejmejo, v skladu z zahtevami iz 14. in 15. člena, z izjemo, da se zahteve iz 15.(b) člena, ki zadevajo od trga odvisne pogoje, ne uporabljajo. Pripoznani znesek za blago ali storitve, prejete v obdobju do dokončne podelitve, temelji na številu delniških opcij, za katere se pričakuje, da bodo dokončno podeljene. Če je potrebno, podjetje popravi to oceno, če je iz poznejših podatkov razvidno, da je število delniških opcij, za katere se pričakuje, da bodo dokončno podeljene, drugačno od prejšnjih ocen. Na datum dokončne podelitve podjetje spremeni oceno tako, da je enaka številu kapitalskih instrumentov, ki so bili na koncu dokončno podeljeni. Po datumu dokončne podelitve lahko podjetje razveljavi pripoznani znesek za prejeto blago ali storitve, če so delniške opcije pozneje odvzete ali potečejo na koncu trajanja opcije.
- 25 Če podjetje uporabi 24. člen, mu ni treba uporabiti 26.–29. člena, saj bo kakršna koli sprememba določb in pogojev, na podlagi katerih so bili podeljeni kapitalski instrumenti, upoštevana ob uporabi metode notranjih vrednosti iz 24. člena. Če podjetje poravna podelitev kapitalskih instrumentov, za katero se je uporabil 24. člen:
- (a) v primeru, da do poravnave pride v obdobju do dokončne podelitve, obravnava poravnavo kot pospešeno dokončno podelitev in zato takoj pripozna znesek, ki bi bil sicer pripoznan za storitve, prejete v preostalem obdobju do dokončne podelitve;
- (b) se vsako plačilo ob poravnavi računovodsko obravnava kot ponovni nakup kapitalskih instrumentov, tj. kot odbitek od lastniškega kapitala, razen v obsegu, v katerem plačilo presega notranjo vrednost kapitalskih instrumentov, izmerjeno na datum ponovnega nakupa. Vsako tako preseganje vrednosti se pripozna kot odhodek.

Sprememba določb in pogojev, na podlagi katerih so bili podeljeni kapitalski instrumenti, vključno s preklicem in poravnavo

- 26 Podjetje lahko spremeni določbe in pogoje, na podlagi katerih so bili podeljeni kapitalski instrumenti. Na primer, zniža lahko izvršilno ceno opcij, podeljenih zaposlenim (tj. prilagodi ceno opcij), kar dvigne pošteno vrednost teh opcij. Zahteve v 27.–29. členu glede računovodsko obravnavanja učinkov sprememb so izražene v kontekstu plačilnih transakcij na podlagi delnic z zaposlenimi. Toda te zahteve se uporabljajo tudi za plačilne transakcije na podlagi delnic z osebami, ki niso zaposleni, ki se merijo glede na pošteno vrednost podeljenih kapitalskih instrumentov. V primeru slednjega se vsako sklicevanje v 27.–29. členu na datum podelitve nanaša na datum, ko podjetje pridobi blago oziroma ko nasprotna stranka opravi storitev.
- 27 Podjetje pripozna vsaj prejete storitve, izmerjene po pošteni vrednosti podeljenih kapitalskih instrumentov na datum podelitve, razen če se ti kapitalski instrumenti ne podelijo dokončno, ker ni bil izpolnjen pogoj za dokončno podelitev (ki ni od trga odvisen pogoj), ki je bil določen na datum podelitve. To velja ne glede na kakršnekoli spremembe določb in pogojev, na podlagi katerih so bili kapitalski instrumenti podeljeni ali na podlagi katerih je bila ta podelitev preklicana ali poravnana. Poleg tega podjetje pripozna učinke sprememb, ki povečajo celotno pošteno vrednost dogovora za plačilo na podlagi delnic ali imajo kake druge koristi za zaposlenega. Napotki za uporabo te zahteve so v Dodatku B.
- 28 Če je podelitev kapitalskih instrumentov v obdobju do dokončne podelitve preklicana ali poravnana (kar ne velja za preklic zaradi odvzema, ker pogoji za dokončno podelitev niso izpolnjeni):
- (a) podjetje obravnava preklic ali poravnavo kot pospešeno dokončno podelitev in zato takoj pripozna znesek, ki bi bil sicer pripoznan za storitve, prejete v preostalem obdobju do dokončne podelitve;
  - (b) se vsako plačilo zaposlenemu ob preklicu ali poravnavi računovodsko obravnava kot ponovni nakup deleža v lastniškem kapitalu, tj. odbitek od lastniškega kapitala, razen v obsegu, v katerem plačilo presega pošteno vrednost podeljenih kapitalskih instrumentov, izmerjeno na datum ponovnega nakupa. Vsako tako preseganje vrednosti se pripozna kot odhodek. Če pa je dogovor za plačilo na podlagi delnic vključeval sestavine obveznosti, podjetje ponovno izmeri pošteno vrednost obveznosti na datum preklica ali poravnave. Kakršno koli plačilo, namenjeno poravnavi sestavine obveznosti, se računovodsko obravnava kot prenehanje obveznosti;
  - (c) če so zaposlenemu podeljeni novi kapitalski instrumenti in na datum, ko so ti novi kapitalski instrumenti podeljeni, podjetje opredeli te nove podeljene kapitalske instrumente kot nadomestne kapitalske instrumente za preklicane kapitalske instrumente, podjetje obravnava podelitev nadomestnih kapitalskih instrumentov na isti način kot spremembo prvotne podelitve kapitalskih instrumentov v skladu s 27. členom in napotki iz Dodatka B. Podeljena dodatna poštena vrednost je razlika med pošteno vrednostjo nadomestnih kapitalskih instrumentov in čisto pošteno vrednostjo preklicanih kapitalskih instrumentov na datum, ko je bil nadomestni kapitalski instrument podeljen. Čista poštena vrednost preklicanih kapitalskih instrumentov je poštena vrednost neposredno pred preklicem, zmanjšana za znesek kakršnega koli plačila zaposlenemu ob preklicu kapitalskih instrumentov, ki se računovodsko obravnava kot odbitek od lastniškega kapitala v skladu s točko (b) zgoraj. Če podjetje novih kapitalskih instrumentov ne opredeli kot nadomestne kapitalske instrumente za preklicane kapitalske instrumente, jih obravnava kot na novo podeljene kapitalske instrumente.
- 28A Če imata podjetje ali nasprotna stranka možnost izbrati, ali bosta izpolnila pogoj za dokončno podelitev, ki ni pogoj glede službovanja ali pogoj uspešnosti, podjetje obravnava njuno neizpolnitev takega pogoja v obdobju do dokončne podelitve kot preklic.
- 29 Če podjetje ponovno kupi dokončno podeljene kapitalske instrumente, se plačilo zaposlenemu računovodsko obravnava kot odbitek od lastniškega kapitala, razen v obsegu, v katerem plačilo presega pošteno vrednost odkupljenih kapitalskih instrumentov, izmerjeno na datum ponovnega nakupa. Vsako tako preseganje vrednosti se pripozna kot odhodek.

Z DENARJEM PORAVNANE PLAČILNE TRANSAKCIJE NA PODLAGI DELNIC

- 30 Pri z denarjem poravnanih plačilnih transakcijah na podlagi delnic podjetje izmeri pridobljeno blago oziroma storitve in nastalo obveznost po pošteni vrednosti obveznosti ob upoštevanju zahtev iz 31.–33. D člena. Dokler obveznost ni poravnana, podjetje ponovno izmeri pošteno vrednost obveznosti na koncu vsakega obdobja poročanja in na datum poravnave, pri čemer se kakršna koli sprememba poštene vrednosti pripozna v poslovnem izidu za obdobje.**
- 31 Na primer, podjetje lahko podeli zaposlenim pravice do povečane vrednosti delnic kot del njihovih prejemkov, pri čemer so zaposleni upravičeni do prihodnjega denarnega plačila (namesto kapitalskega instrumenta) na podlagi povečanja cene delnic podjetja od določene ravni v določenem obdobju. Podjetje lahko podeli zaposlenim tudi pravico do prejetja prihodnjega denarnega plačila tako, da jim podeli pravico do delnic (vključno z delnicami, ki se bodo izdale ob izvršitvi delniških opcij), ki imajo možnost unovčenja, in sicer bodisi na podlagi obveze (npr. ob prekinitvi delovnega razmerja) bodisi na izbiro zaposlenega. Te ureditve so primeri z denarjem poravnanih plačilnih transakcij na podlagi delnic. Pravice do povečane vrednosti delnic so uporabljene za ponazoritev nekaterih zahtev iz 32.–33.D člena, vendar se zahteve iz teh členov uporabljajo za vse z denarjem poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic.
- 32 Podjetje pripozna prejete storitve in obveznost za plačilo teh storitev, ko zaposleni službujejo. Na primer, nekatere pravice do povečane vrednosti delnic se dokončno podelijo takoj, zato se od zaposlenih ne zahteva, da zaključijo določeno obdobje službovanja, da postanejo upravičeni do denarnega plačila. V primeru pomanjkanja dokazov o nasprotnem podjetje predpostavi, da so storitve, ki so jih opravili zaposleni v zameno za pravice do povečane vrednosti delnic, bile prejete. Podjetje tako takoj pripozna prejete storitve in obveznost plačila zanje. Če se pravice do povečane vrednosti delnic dokončno podelijo šele, ko zaposleni zaključijo določeno obdobje službovanja, podjetje pripozna prejete storitve in obveznost plačila zanje, ko zaposleni v tem obdobju službujejo.
- 33 Obveznost se na začetku in nato na koncu vsakega obdobja poročanja, dokler ni poravnana, meri po pošteni vrednosti pravic do povečane vrednosti delnic, pri čemer se uporabi model določanja vrednosti opcij, ob upoštevanju določb in pogojev, na podlagi katerih so bile pravice do povečane vrednosti delnic podeljene, in obsega, v katerem so zaposleni opravili storitve do trenutka merjenja, pri čemer se upoštevajo zahteve iz 33.A–33.D člena. Podjetje lahko morda spremeni določbe in pogoje, pod katerimi je bilo podeljeno z denarjem poravnano plačilo na podlagi delnic. Napotki za spremembo plačilne transakcije na podlagi delnic, ki spremeni njeno razvrstitev iz poravnane z denarjem v poravnano z lastniškim kapitalom, so v B44.A–B44.C členu Dodatka B.

Obravnavo pogojev za dokončno podelitev, ki so pogoj glede službovanja ali pogoj uspešnosti, in tistih, ki to niso

- 33A Z denarjem poravnana plačilna transakcija na podlagi delnic je lahko pogojena z izpolnitvijo določenih pogojev za dokončno podelitev. Določijo se lahko pogoji uspešnosti, ki morajo biti izpolnjeni, kot na primer doseganje določene rasti dobička ali določen dvig cene delnice podjetja. Pogoji za dokončno podelitev, razen od trga odvisnih pogojev, se ne upoštevajo pri ocenjevanju poštene vrednosti z denarjem poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic na datum merjenja. Namesto tega se pogoji za dokončno podelitev, razen od trga odvisnih pogojev, upoštevajo tako, da se prilagodi število podelitev, vključenih v merjenje obveznosti, ki izhaja iz transakcije.
- 33B Za izpolnitev zahtev iz 33.A člena podjetje pripozna znesek za blago ali storitve, ki jih je prejelo v obdobju do dokončne podelitve. Ta znesek temelji na najboljši razpoložljivi oceni števila podelitev, za katere se pričakuje, da bodo postale dokončne. Kadar je potrebno, podjetje popravi to oceno, če je iz poznejših podatkov razvidno, da je število podelitev, za katere se pričakuje, da bodo postale dokončne, drugačno od prejšnjih ocen. Na datum dokončne podelitve podjetje spremeni oceno tako, da je enaka številu podelitev, ki so na koncu postale dokončne.
- 33C Pri ocenjevanju poštene vrednosti podeljene z denarjem poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic in ponovnem merjenju poštene vrednosti na koncu vsakega obdobja poročanja in na datum poravnave se upoštevajo od trga odvisni pogoji, kot je na primer ciljna cena delnice, s katero je pogojena dokončna podelitev (ali izvršljivost), pa tudi pogoji za dokončno podelitev, ki niso pogoj glede službovanja ali pogoj uspešnosti.

- 33D Zaradi uporabe 30.–33.C člena je kumulativni znesek, ki se za prejeto blago ali storitve na koncu pripozna kot nadomestilo za z denarjem poravnano plačilno transakcijo na podlagi delnic, enak plačanemu denarnemu znesku.

PLAČILNE TRANSAKCIJE NA PODLAGI DELNIC Z ELEMENTOM PORAVNAVE NA PODLAGI ČISTEGA ZNESKA ZA OBVEZNOSTI ZA PRI VIRU ODTEGNJENI DAVEK

- 33E Davčni zakoni ali predpisi lahko določajo, da mora podjetje zadržati znesek za davčno obveznost zaposlenega, povezano s plačilno transakcijo na podlagi delnic, in ta znesek, običajno v denarju, v imenu zaposlenega nakazati davčnemu organu. Za izpolnitev te obveznosti lahko pogoji dogovora o plačilu na podlagi delnic dovoljujejo ali zahtevajo, da podjetje zadrži število kapitalskih instrumentov, enakovredno denarni vrednosti davčne obveznosti zaposlenega na podlagi skupnega števila kapitalskih instrumentov, ki bi bili sicer izdani zaposlenemu ob izvršitvi (ali dokončni podelitvi) plačila na podlagi delnic (tj. dogovor o plačilu na podlagi delnic ima „element poravnave na podlagi čistega zneska“).
- 33F Transakcija, opisana v 33.E členu, se z izjemo od zahtev iz 34. člena v celoti razvrsti kot z lastniškim kapitalom poravnana plačilna transakcija na podlagi delnic, če bi bila tako razvrščena tudi brez elementa poravnave na podlagi čistega zneska.
- 33G Podjetje za računovodenje zadržanja delnic za financiranje plačila davčnemu organu v zvezi z davčno obveznostjo zaposlenega, povezano s plačilom na podlagi delnic, uporabi 29. člen tega standarda. Zato se izvršeno plačilo računovodsko obravnava kot odbitek od lastniškega kapitala za zadržane delnice, razen v obsegu, v katerem plačilo presega pošteno vrednost na datum poravnave zadržanih kapitalskih instrumentov na podlagi čistega zneska.
- 33H Izjema iz 33.F člena se ne uporablja za:
- (a) dogovor za plačilo na podlagi delnic z elementom poravnave na podlagi čistega zneska, za katerega davčni zakoni ali predpisi ne določajo, da mora podjetje zadržati znesek za davčno obveznost zaposlenega, povezano s tem plačilom na podlagi delnic; ali
  - (b) katere koli kapitalske instrumente, ki jih podjetje zadrži, ki presegajo davčno obveznost zaposlenega, povezano s plačilom na podlagi delnic (tj. podjetje je zadržalo znesek delnic, ki presega denarno vrednost davčne obveznosti zaposlenega). Tak presežek zadržanih delnic se računovodsko obravnava kot z denarjem poravnana plačilna transakcija na podlagi delnic, kadar se ta znesek zaposlenemu izplača v denarju (ali z drugimi sredstvi).

PLAČILNE TRANSAKCIJE NA PODLAGI DELNIC Z DENARNIMI ALTERNATIVAMI

- 34 Pri plačilnih transakcijah na podlagi delnic, pri katerih določbe dogovora dopuščajo bodisi podjetju bodisi nasprotni stranki izbiro glede tega, ali podjetje poravna transakcijo z denarjem (ali drugim sredstvi) ali z izdajo kapitalskih instrumentov, podjetje takšno transakcijo ali njene sestavine obravnava kot z denarjem poravnano plačilno transakcijo na podlagi delnic, če in v obsegu, v katerem je za podjetje nastala obveznost poravnave z denarjem ali drugimi sredstvi, ali kot z lastniškim kapitalom poravnano plačilno transakcijo na podlagi delnic, če taka obveznost ni nastala.**

Plačilne transakcije na podlagi delnic, pri katerih lahko v skladu z določbami dogovora nasprotna stranka izbere način poravnave

- 35 Če podeli podjetje nasprotni stranki pravico, da lahko izbere, ali bo plačilna transakcija na podlagi delnic poravnana z denarjem⁽³⁶⁾ ali z izdajo kapitalskih instrumentov, je podjetje podelilo sestavljen finančni instrument, ki vključuje sestavino dolga (tj. pravico nasprotne stranke, da zahteva denarno plačilo) in sestavino lastniškega kapitala (tj. pravico nasprotne stranke, da namesto poravnave z denarjem zahteva poravnavo s kapitalskimi instrumenti). Za transakcije z osebami, ki niso zaposleni, in pri katerih je poštena vrednost prejetega blaga ali storitev izmerjena neposredno, podjetje izmeri sestavino lastniškega kapitala sestavljenega finančnega instrumenta kot razliko med pošteno vrednostjo prejetega blaga ali storitev in pošteno vrednostjo sestavine dolga na datum, ko so bili blago ali storitve prejeti.

⁽³⁶⁾ V 35.–43. členu vsa sklicevanja na denar vključujejo tudi druga sredstva podjetja.

- 36 Za druge transakcije, vključno s transakcijami z zaposlenimi, podjetje izmeri pošteno vrednost sestavljenega kapitalskega instrumenta na datum merjenja, pri čemer se upoštevajo določbe in pogoji, na podlagi katerih so bile podeljene pravice do denarja oziroma do kapitalških instrumentov.
- 37 Za izvajanje 36. člena podjetje najprej izmeri pošteno vrednost sestavine dolga, nato pa pošteno vrednost sestavine lastniškega kapitala, pri čemer upošteva, da se nasprotni stranki odvzame pravica do prejetja denarja, če želi prejeti kapitalški instrument. Poštena vrednost sestavljenega finančnega instrumenta je vsota poštenih vrednosti obeh sestavin. Toda plačilne transakcije na podlagi delnic, pri katerih ima nasprotna stranka možnost izbire poravnave, so pogosto strukturirane tako, da je poštena vrednost ene možnosti poravnave enaka drugi. Na primer, nasprotna stranka lahko ima možnost prejetja delniških opcij ali z denarjem poravnanih pravic do povečane vrednosti delnice. V takih primerih je poštena vrednost sestavine lastniškega kapitala nič, zato je poštena vrednost sestavljenega finančnega instrumenta enaka pošteni vrednosti sestavine dolga. Nasprotno, če poštene vrednosti možnosti poravnave niso enake, je poštena vrednost sestavine lastniškega kapitala ponavadi večja od nič in v takem primeru je poštena vrednost sestavljenega kapitalskega instrumenta večja od poštene vrednosti sestavine dolga.
- 38 Podjetje ločeno obravnava pridobljeno blago ali prejete storitve glede na vsako sestavino sestavljenega finančnega instrumenta. Pri sestavini dolga podjetje pripozna pridobljeno blago ali storitve in obveznost za plačilo tega blaga ali storitev, ko nasprotna stranka dobavi blago ali opravi storitve, v skladu z zahtevami, ki veljajo za z denarjem poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic (30.–33. člen). Pri sestavini lastniškega kapitala (če obstaja) podjetje pripozna prejeta blago ali storitve in povečanje lastniškega kapitala, ko nasprotna stranka dobavi blago ali opravi storitve, v skladu z zahtevami, ki veljajo za z lastniškim kapitalom poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic (10.–29. člen).
- 39 Na datum poravnave podjetje ponovno izmeri obveznost po njeni pošteni vrednosti. Če podjetje pri poravnavi namesto denarnega plačila izda kapitalške instrumente, se obveznost prenese neposredno na lastniški kapital kot nadomestilo za izdane kapitalške instrumente.
- 40 Če podjetje obveznost poravna z denarjem, namesto da bi izdalo kapitalške instrumente, se s tem plačilom obveznost poravna v celoti. Vsaka sestavina lastniškega kapitala, ki je bila prej pripoznana, ostane v lastniškem kapitalu. Če nasprotna stranka ob poravnavi izbere denarno plačilo, izgubi pravico do prejetja kapitalških instrumentov. Vendar pa ta zahteva ne preprečuje podjetju, da pripozna prenos znotraj lastniškega kapitala, tj. prenos z ene sestavine lastniškega kapitala na drugo.

Plačilne transakcije na podlagi delnic, pri katerih lahko v skladu z določbami dogovora podjetje izbere način poravnave

- 41 Pri plačilni transakciji na podlagi delnic, pri kateri določbe dogovora omogočajo podjetju, da lahko izbira med poravnavo z denarjem ali z izdajo kapitalških instrumentov, podjetje ugotovi, ali ima sedanjo obvezo poravnave z denarjem, in plačilno transakcijo na podlagi delnic temu ustrezno obravnava. Podjetje ima sedanjo obvezo poravnave z denarjem, če izbira poravnave s kapitalškimi instrumenti nima komercialne vsebine (tj. podjetju je zakonsko prepovedano izdajati delnice) ali če ima podjetje preteklo prakso ali določeno politiko poravnavanja z denarjem ali na splošno poravna obveznost z denarjem, kadar koli nasprotna stranka prosi za poravnavo z denarjem.
- 42 Če ima podjetje sedanjo obvezo poravnave z denarjem, transakcijo računovodsko obravnava v skladu z zahtevami, ki veljajo za z denarjem poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic, iz 30.–33. člena.
- 43 Če taka obveza ne obstaja, podjetje računovodsko obravnava transakcijo v skladu z zahtevami, ki veljajo za z lastniškim kapitalom poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic, iz 10.–29. člena. Ob poravnavi velja naslednje:
- (a) če podjetje izbere poravnavo z denarjem, se denarno plačilo računovodsko obravnava kot ponovni nakup deleža v lastniškem kapitalu, tj. kot odbitek od lastniškega kapitala, razen kot je navedeno pod točko (c) spodaj;

- (b) če podjetje izbere poravnavo z izdajo kapitalskih instrumentov, nadaljnje računovodenje ni potrebno (z izjemo prenosa iz ene sestavine lastniškega kapitala na drugo, če je potrebno), razen kot je navedeno pod točko (c) spodaj;
- (c) če podjetje izbere tisto možnost poravnave, ki ima na datum poravnave višjo pošteno vrednost, pripozna dodaten odhodek za dano presežno vrednost, tj. razliko med denarnim plačilom in pošteno vrednostjo kapitalskih instrumentov, ki bi bili sicer izdani, ali razliko med pošteno vrednostjo izdanih kapitalskih instrumentov in denarnim zneskom, ki bi bil sicer plačan, odvisno, kaj od tega je ustrezno.

PLAČILNE TRANSAKCIJE NA PODLAGI DELNIC MED PODJETJI V SKUPINI (SPREMEMBE IZ LETA 2009)

43A Pri plačilnih transakcijah na podlagi delnic med podjetji v skupini podjetje, ki prejme blago ali storitve, v svojih ločenih ali posameznih računovodskih izkazih meri prejeto blago ali storitve kot z lastniškim kapitalom poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic ali kot z denarjem poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic, tako da oceni:

- (a) naravo danih plačil ter
- (b) svoje pravice in obveze.

Znesek, ki ga pripozna podjetje, ki prejme blago ali storitve, se lahko razlikuje od zneska, ki ga pripozna konsolidirana skupina ali drugo podjetje v skupini, ki poravna plačilne transakcije na podlagi delnic.

43B Podjetje, ki prejme blago ali storitve, meri prejeto blago ali storitve kot z lastniškim kapitalom poravnane transakcije na podlagi delnic, kadar:

- (a) so dana plačila njegovi kapitalski instrumenti ali
- (b) kadar podjetje nima obveze poravnave plačilne transakcije na podlagi delnic.

Podjetje pri naknadni ponovni meritvi takšne z lastniškim kapitalom poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic v skladu s 19.–21. členom upošteva samo spremembe od trga neodvisnih pogojev za dokončno podelitev. V vseh drugih okoliščinah podjetje, ki prejme blago ali storitve, prejeto blago ali storitve meri kot z denarjem poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic.

43C Podjetje, ki poravna plačilno transakcijo na podlagi delnic, ko blago ali storitve prejme drugo podjetje v skupini, pripozna transakcijo kot z lastniškim kapitalom poravnano plačilno transakcijo na podlagi delnic le, če je poravnana s kapitalskimi instrumenti podjetja. V nasprotnem primeru se transakcija pripozna kot z denarjem poravnana plačilna transakcija na podlagi delnic.

43D Nekatere transakcije v skupini vključujejo dogovore o vračilih, v skladu s katerimi mora eno podjetje v skupini plačati drugemu podjetju v skupini za zagotovitev plačil na podlagi delnic dobaviteljem blaga ali storitev. V takšnih primerih podjetje, ki prejme blago ali storitve, računovodsko obravnava plačilne transakcije na podlagi delnic v skladu s 43.B členom ne glede na dogovore o vračilih znotraj skupine.

RAZKRITJA

44 Podjetje razkrije informacije, ki omogočajo uporabnikom njegovih računovodskih izkazov, da razumejo naravo in obseg dogovorov za plačilo na podlagi delnic, ki so obstajali v obdobju.

45 Za upoštevanje načela iz 44. člena podjetje razkrije vsaj naslednje:

- (a) opis vsake vrste dogovorov za plačilo na podlagi delnic, ki so obstajali kadarkoli v obdobju, vključno s splošnimi določbami in pogoji vsakega dogovora, kot so zahteve za dokončno podelitev, najdaljše trajanje podeljenih opcij in metoda poravnave (npr. v denarju ali lastniškem kapitalu). Podjetje z vsebinsko podobnimi vrstami dogovorov za plačilo na podlagi delnic lahko podajo te informacije združeno, razen če je ločeno razkritje teh dogovorov potrebno za izpolnjevanje načela iz 44. člena;

- (b) število in tehtano povprečje izvršilnih cen delniških opcij za vsako od naslednjih skupin opcij:
- (i) neizvršene na začetku obdobja,
  - (ii) podeljene v obdobju,
  - (iii) odvzete v obdobju,
  - (iv) izvršene v obdobju,
  - (v) potekle v obdobju,
  - (vi) neizvršene na koncu obdobja in
  - (vii) izvršljive na koncu obdobja;
- (c) za delniške opcije, izvršene v obdobju, tehtano povprečje cene delnic na datum izvršitve. Če so se opcije izvrševale redno skozi celotno obdobje, lahko podjetje namesto tega razkrije tehtano povprečje cene delnic v obdobju;
- (d) za delniške opcije, ki so neizvršene na koncu obdobja, razpon izvršilnih cen in tehtano povprečje preostalega pogodbenega trajanja. Če je razpon izvršilnih cen širok, se neizvršene opcije razdelijo v razpone, ki so smiselni za oceno časa, ko se lahko izdajo dodatne delnice, in njihovega števila ter denarja, ki se lahko prejme ob izvršitvi teh opcij.

46 Podjetje razkrije informacije, ki uporabnikom računovodskih izkazov omogočajo razumevanje, kako je bila v obdobju določena poštena vrednost prejetega blaga ali storitev ali poštena vrednost podeljenih kapitalskih instrumentov.

47 Če je podjetje izmerilo pošteno vrednost blaga ali storitev, prejetih kot nadomestilo za kapitalske instrumente podjetja, posredno glede na pošteno vrednost podeljenih kapitalskih instrumentov, podjetje za upoštevanje načela iz 46. člena razkrije vsaj naslednje:

- (a) za delniške opcije, podeljene v obdobju, tehtano povprečje pošteno vrednosti teh opcij na datum merjenja in informacije o tem, kako je bila poštena vrednost izmerjena, vključno z:
- (i) modelom za določanje vrednosti opcij in vhodnimi podatki za ta model, vključno s tehtanim povprečjem cene delnice, izvršilno ceno, pričakovano nestanovitnostjo, trajanjem opcije, pričakovanimi dividendami, netvegano obrestno mero in drugimi vhodnimi podatki za model, vključno z uporabljenimi metodo in predpostavkami za vključitev učinkov pričakovane predčasne izvršitve,
  - (ii) tem, kako je bila določena pričakovana nestanovitnost, vključno z razlago, v kakšnem obsegu je bila pričakovana nestanovitnost zasnovana na pretekli nestanovitnosti, in
  - (iii) ali in kako so bile morebitne druge značilnosti podelitve opcije, kot so na primer od trga odvisni pogoji, vključene v merjenje pošteno vrednosti;
- (b) za druge kapitalske instrumente, podeljene v obdobju (tj. tiste, ki niso delniške opcije), število in tehtano povprečje pošteno vrednosti teh kapitalskih instrumentov na datum merjenja ter informacije o tem, kako je bila poštena vrednost izmerjena, vključno z naslednjim:
- (i) kako je bila določena poštena vrednost, če ni bila izmerjena na podlagi tržnih cen, ki jih je mogoče opazovati,
  - (ii) ali in kako so bile pričakovane dividende vključene v merjenje pošteno vrednosti, ter
  - (iii) ali in kako so bile morebitne druge značilnosti podeljenih kapitalskih instrumentov vključene v merjenje pošteno vrednosti;

- (c) glede dogovorov za plačilo na podlagi delnic, ki so bili spremenjeni v obdobju:
- (i) pojasnilo glede teh sprememb,
  - (ii) podeljeno dodatno pošteno vrednost (kot posledico teh sprememb) in
  - (iii) informacije o tem, kako je bila podeljena dodatna poštena vrednost izmerjena, v skladu z zahtevami, določenimi v točkah (a) in (b) zgoraj, če je ustrezno.
- 48 Če je podjetje neposredno izmerilo pošteno vrednost prejetega blaga ali storitev v obdobju, razkrije, kako je bila določena poštena vrednost, npr. ali je bila poštena vrednost izmerjena po tržnih cenah za to blago ali storitve.
- 49 Če je podjetje ovrglo predpostavko iz 13. člena, to dejstvo razkrije in navede razlago, zakaj je bila predpostavka ovržena.
- 50 Podjetje razkrije informacije, ki omogočajo uporabnikom njegovih računovodskih izkazov, da razumejo učinek plačilnih transakcij na podlagi delnic na poslovni izid podjetja za obdobje in na njegov finančni položaj.
- 51 Za upoštevanje načela iz 50. člena podjetje razkrije vsaj naslednje:
- (a) celotne odhodke, pripoznane v obdobju, ki izhajajo iz plačilnih transakcij na podlagi delnic, pri katerih prejeto blago ali storitve niso izpolnjevale pogojev za pripoznanje kot sredstva in so bile zato takoj pripoznane kot odhodek, vključno z ločenim razkritjem tistega deleža celotnih odhodkov, ki izhaja iz transakcij, računovodsko obravnavanih kot z lastniškim kapitalom poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic;
  - (b) za obveznosti, ki izhajajo iz plačilnih transakcij na podlagi delnic:
    - (i) celotno knjigovodsko vrednost na koncu obdobja in
    - (ii) celotno notranjo vrednost na koncu obdobja za obveznosti, za katere je bila pravica nasprotne stranke do denarja ali drugih sredstev dokončno podeljena do konca obdobja (npr. dokončno podeljena pravica do povečane vrednosti delnice).
- 52 Če v kakršnem koli primeru informacije, ki jih je treba razkriti v skladu s tem standardom, ne izpolnjujejo načel iz 44., 46. in 50. člena, podjetje razkrije dodatne informacije, ki so potrebne za izpolnitev teh načel. Na primer, če je podjetje razvrstilo katere koli plačilne transakcije na podlagi delnic kot poravnane z lastniškim kapitalom v skladu s 33.F členom, razkrije oceno zneska, ki ga bo po pričakovanjih nakazalo davčnemu organu za poravnavo davčne obveznosti zaposlenega, kadar je to potrebno, da uporabnike obvesti o učinkih prihodnjih denarnih tokov, povezanih z dogovorom o plačilu na podlagi delnic.

PREHODNE DOLOČBE

- 53 Pri z lastniškim kapitalom poravnanih plačilnih transakcijah na podlagi delnic podjetje ta MSRP uporablja za podelitve delnic, delniških opcij ali drugih kapitalskih instrumentov, ki so bili podeljeni po 7. novembru 2002 in na datum začetka veljavnosti tega MSRP še niso dokončno podeljeni.
- 54 Podjetju se priporoča, vendar se od njega ne zahteva, da ta MSRP uporablja za druge podelitve kapitalskih instrumentov, če je podjetje javno razkrilo pošteno vrednost teh kapitalskih instrumentov, določeno na datum merjenja.
- 55 Za vse podelitve kapitalskih instrumentov, za katere se uporablja ta MSRP, podjetje preračuna primerjalne informacije in, če je ustrezno, prilagodi začetno stanje prenesenega čistega poslovnega izida za najzgodnejše predstavljeno obdobje.
- 56 Podjetje za vse podelitve kapitalskih instrumentov, za katere se ta MSRP ni uporabil (npr. kapitalski instrumenti, podeljeni 7. novembra 2002 ali pred tem datumom), vseeno razkrije informacije, ki jih zahtevata 44. in 45. člen.
- 57 Če podjetje po tem, ko ta MSRP začne veljati, spremeni pogoje podelitve kapitalskih instrumentov, za katero se ta MSRP ni uporabil, podjetje vseeno uporabi 26.–29. člen za računovodenje takšnih sprememb.

- 58 Za obveznosti, izhajajoče iz plačilnih transakcij na podlagi delnic, ki obstajajo na datum začetka veljavnosti tega MSRP, podjetje uporabi ta MSRP za nazaj. Za te obveznosti podjetje preračuna primerjalne informacije, vključno s prilagoditvijo začetnega stanja prenesenega čistega poslovnega izida iz najzgodnejšega predstavljenega obdobja, za katerega so bile primerjalne informacije preračunane, vendar pa podjetje ni dolžno preračunati primerjalnih informacij, kolikor se te informacije nanašajo na obdobje ali datum, ki je pred 7. novembrom 2002.
- 59 Podjetju se priporoča, vendar se od njega ne zahteva, da uporablja ta MSRP za nazaj za druge obveznosti, ki izhajajo iz plačilnih transakcij na podlagi delnic, na primer za obveznosti, ki so bile poravnane v obdobju, za katerega so predstavljene primerjalne informacije.
- 59A Podjetje uporablja spremembe iz 30.–31. člena, 33.–33.H člena in B44.A–B44.C člena, kot je določeno spodaj. Pretekla obdobja se ne preračunajo.
- (a) Spremembe iz B44.A–B44.C člena se uporabljajo samo za spremembe, do katerih pride na datum, ko podjetje prvič uporabi spremembe, ali po njem.
- (b) Spremembe iz 30.–31. člena in 33.–33.D člena se uporabljajo za plačilne transakcije na podlagi delnic, ki na datum, ko podjetje prvič uporabi spremembe, niso dokončno podeljene, in plačilne transakcije na podlagi delnic z datumom podelitve, ki je enak ali poznejši kot datum, ko podjetje prvič uporabi spremembe. Za še ne dokončno podeljene plačilne transakcije na podlagi delnic, ki so bile podeljene pred datumom, ko podjetje prvič uporabi spremembe, podjetje ponovno izmeri obveznost na ta datum in učinek ponovne meritve pripozna v začetnem prenesenem čistem poslovnem izidu (ali drugi sestavini lastniškega kapitala, če je ustrezno) obdobja poročanja, v katerem se spremembe prvič uporabijo.
- (c) Spremembe iz 33.E–33.H člena in sprememba 52. člena se uporabljajo za plačilne transakcije na podlagi delnic, ki na datum, ko podjetje prvič uporabi spremembe, niso dokončno podeljene (ali so dokončno podeljene, vendar niso izvršene), in plačilne transakcije na podlagi delnic z datumom podelitve, ki je enak ali poznejši kot datum, ko podjetje prvič uporabi spremembe. Za plačilne transakcije na podlagi delnic (ali njihove sestavine), ki niso dokončno podeljene (ali so dokončno podeljene, vendar niso izvršene) in so bile prej razvrščene kot z denarjem poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic, zdaj pa so v skladu s spremembami razvrščene kot poravnane z lastniškim kapitalom, podjetje na datum, ko prvič uporabi spremembe, prerazvrsti knjigovodsko vrednost obveznosti za plačilo na podlagi delnic v lastniški kapital.
- 59B Podjetje lahko ne glede na zahteve iz 59.A člena uporablja spremembe iz 63.D člena za nazaj ob upoštevanju prehodnih določb iz 53.–59. člena tega standarda v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*, če, in samo če, je to možno brez uporabe poznejših ugotovitev o takratnih okoliščinah. Če se podjetje odloči za uporabo za nazaj, mora to storiti za vse spremembe, sprejete z dokumentom *Razvrščanje in merjenje plačilnih transakcij na podlagi delnic* (spremembe MSRP 2).

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 60 Podjetje uporablja ta MSRP za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2005 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je priporočljiva. Če podjetje uporablja ta MSRP za obdobja, ki se začnejo pred 1. januarjem 2005, to dejstvo razkrije.
- 61 Z MSRP 3 (kot je bil popravljen leta 2008) in dokumentom *Izboljšave MSRP*, izdanim aprila 2009, se je spremenil 5. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi MSRP 3 (popravljen leta 2008) za zgodnejše obdobje, se spremembe uporabljajo tudi za tako zgodnejše obdobje.
- 62 Podjetje uporablja naslednje spremembe za nazaj v letnih obdobjih, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje:
- (a) zahteve v 21.A členu v zvezi z obravnavo pogojev za dokončno podelitev, ki niso pogoj glede službovanja ali pogoj uspešnosti;

- (b) popravljeni opredelitvi izrazov „biti dokončno podeljen“ in „pogoji za dokončno podelitev“ v Dodatku A;
- (c) spremembe v 28. in 28.A členu z zvezi s preklici.

Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporablja te spremembe za obdobja, ki se začnejo pred 1. januarjem 2009, to dejstvo razkrije.

63 Podjetje uporablja naslednje spremembe, ki so bile junija 2009 izdane z dokumentom *Z denarjem poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic v skupini*, za nazaj, ob upoštevanju prehodnih določb iz 53.–59. člena, v skladu z MRS 8 za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2010 ali pozneje:

- (a) spremembo 2. člena, črtanje 3. člena in dodane 3.A in 43.A–43.D člen ter B45., B47., B50., B54., B56.–B58. in B60. člen v Dodatku B v zvezi z računovodenjem transakcij med podjetji v skupini;
- (b) popravljene opredelitve naslednjih izrazov v Dodatku A:

- z denarjem poravnana plačilna transakcija na podlagi delnic,
- z lastniškim kapitalom poravnana plačilna transakcija na podlagi delnic,
- dogovor za plačilo na podlagi delnic in
- plačilna transakcija na podlagi delnic.

Če informacije, potrebne za uporabo za nazaj, niso na voljo, podjetje v svojih ločenih ali posameznih računovodskih izkazih upošteva zneske, ki so bili predhodno pripoznani v konsolidiranih računovodskih izkazih skupine. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembe za obdobje, ki se začne pred 1. januarjem 2010, ta podatek razkrije.

63A Z MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi* in MSRP 11, izdanima maja 2011, sta se spremenila 5. člen in Dodatek A. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 10 in MSRP 11.

63B S *Ciklom letnih izboljšav MSRP 2010–2012*, izdanim decembra 2013, sta se spremenila 15. in 19. člen. V Dodatku A sta se spremenili opredelitvi pojmov „pogoji za dokončno podelitev“ in „od trga odvisen pogoj“ ter dodali opredelitvi pojmov „pogoj uspešnosti“ in „pogoj glede službovanja“. Podjetje to spremembo uporablja za naprej za plačilne transakcije na podlagi delnic, za katere je datum podelitve 1. julij 2014 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje to spremembo uporabi za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.

63C Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, se je spremenil 6. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 9.

63D Z dokumentom *Razvrščanje in merjenje plačilnih transakcij na podlagi delnic* (spremembe MSRP 2), izdanim junija 2016, so se spremenili 19. člen, 30.–31. člen, 33. člen, 52. člen in 63. člen ter dodali 33.A–33.H člen, 59.A–59. B člen, 63.D člen in B44.A–B44.C člen ter povezani naslovi. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembe za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.

63E Z dokumentom *Spremembe sklicevanj na temeljni okvir v MSRP*, izdanim leta 2018, se je spremenila opomba k opredelitvi kapitalskega instrumenta v Dodatku A. Podjetje uporablja navedene spremembe za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena, če podjetje istočasno uporablja tudi vse druge spremembe, ki jih uvaja dokument *Spremembe sklicevanj na temeljni okvir v MSRP*. Podjetje spremembo MSRP 2 uporablja za nazaj, pri čemer upošteva prehodne določbe iz 53.–59. člena tega standarda v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*. Če podjetje ugotovi, da bi bila uporaba za nazaj neizvedljiva ali bi vključevala pretirane stroške ali prizadevanja, spremembo MSRP 2 uporablja ob upoštevanju 23.–28., 50.–53. in 54.F člena MRS 8.

RAZVELJAVITEV POJASNIL

- 64 Dokument *Z denarjem poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic v skupini*, izdan junija 2009, nadomešča OPMSRP 8 *Področje uporabe MSRP 2* in OPMSRP 11 *MSRP 2 – Transakcije z delnicami skupine in lastnimi delnicami*. S spremembami, sprejetimi s tem dokumentom, so se vključile naslednje prejšnje zahteve iz OPMSRP 8 in OPMSRP 11:
- (a) spremenil se je 2. člen in dodal 13.A člen v zvezi z računovodenjem transakcij, pri katerih podjetje ne more konkretno opredeliti dela ali vsega prejetega blaga ali storitev. Te zahteve so bile veljavne za letna obdobja, ki so se začela 1. maja 2006 ali pozneje;
  - (b) v Dodatku B so se dodali B46., B48., B49., B51.–B53., B55., B59. in B61. člen v zvezi z računovodenjem transakcij med podjetji v skupini. Te zahteve so bile veljavne za letna obdobja, ki so se začela 1. marca 2007 ali pozneje.

Te zahteve so se ob upoštevanju prehodnih določb iz MSRP 2 uporabljale za nazaj v skladu z zahtevami MRS 8.

Dodatek A

Opredelitve pojmov

Ta dodatek je sestavni del MSRP.

z denarjem poravnana plačilna transakcija na podlagi delnic

Plačilna transakcija na podlagi delnic, pri kateri pridobi podjetje blago ali storitve, pri čemer nastane obveznost za prenos denarja ali drugih sredstev dobavitelju tega blaga ali storitev v zneskih, ki temeljijo na ceni (ali vrednosti) **kapitalskih instrumentov** (vključno z delnicami ali **delniškimi opcijami**) podjetja ali drugega podjetja v skupini.

zaposleni in drugi, ki opravljajo podobne storitve

Posamezniki, ki opravljajo osebne storitve za podjetje in (a) se štejejo za zaposlene za pravne ali davčne namene, (b) delajo za podjetje pod njegovim vodstvom na isti način kot posamezniki, ki se štejejo kot zaposleni za pravne ali davčne namene, ali (c) opravljajo storitve, ki so podobne tistim, ki jih opravljajo zaposleni. Pojem na primer zajema vse poslovodno osebje, tj. osebe, ki imajo pooblastila in odgovornost za načrtovanje, usmerjanje in nadzor dejavnosti podjetja, vključno z neizvršnimi direktorji.

kapitalski instrument

Pogodba, ki dokazuje preostali delež v sredstvih podjetja po odštetju vseh njegovih obveznosti ⁽³⁷⁾.

podeljen kapitalski instrument

Pravica (pogojna ali brezpogojna) do **kapitalskega instrumenta** podjetja, ki jo da podjetje drugi osebi v skladu z **dogovorom o plačilu na podlagi delnic**.

z lastniškim kapitalom poravnana plačilna transakcija na podlagi delnic

Plačilna transakcija na podlagi delnic, pri kateri podjetje

(a) prejme blago ali storitve kot nadomestilo za lastne **kapitalske instrumente** (vključno z delnicami ali **delniškimi opcijami**) ali

(b) prejme blago ali storitve, vendar nima obveze poravnati transakcijo z dobaviteljem.

poštena vrednost

Znesek, za katerega je mogoče izmenjati sredstvo, poravnati obveznost ali izmenjati **podeljeni kapitalski instrument** pod običajnimi tržnimi pogoji med dobro obveščenima in voljnima strankama.

datum podelitve

Datum, na katerega se podjetje in druga oseba (vključno z zaposlenim) dogovorita o **dogovoru o plačilu na podlagi delnic**, kar pomeni, da se podjetje in nasprotna stranka medsebojno strinjata glede določb in pogojev dogovora. Na datum podelitve podjetje nasprotni stranki zagotovi pravico do denarja, drugih sredstev ali **kapitalskih instrumentov** podjetja, pod pogojem, da so izpolnjeni določeni **pogoji za dokončno podelitev**, če obstajajo. Če za ta dogovor velja postopek odobritve (na primer s strani delničarjev), je datum podelitve tisti datum, ko je ta odobritev dana.

⁽³⁷⁾ Temeljni okvir za računovodsko poročanje, izdan leta 2018, opredeljuje obveznost kot sedanjo obvezo podjetja za prenos gospodarskega vira kot posledico preteklih dogodkov.

notranja vrednost

Razlika med **pošteno vrednostjo** delnic, do katerih ima nasprotna stranka (pogojno ali brezpogojno) pravico vpisa ali ki jih ima pravico prejeti, in ceno (če obstaja), ki jo mora (ali jo bo morala) nasprotna stranka plačati za te delnice. Na primer, **delniška opcija** z izvršilno ceno 15 DE ⁽³⁸⁾ za delnico s pošteno vrednostjo 20 DE ima notranjo vrednost 5 DE.

od trga odvisen pogoj

Pogoj uspešnosti, od katerega je odvisna izvršilna cena, dokončna podelitev ali izvršljivost **kapitalskega instrumenta**, ki je povezan s tržno ceno (ali vrednostjo) **kapitalskih instrumentov** podjetja (ali kapitalskih instrumentov drugega podjetja v isti skupini), kot je:

- (a) doseganje določene cene delnice ali določenega zneska **notranje vrednosti delniške opcije** ali
- (b) doseganje določenega cilja, ki temelji na tržni ceni (ali vrednosti) **kapitalskih instrumentov** podjetja (ali kapitalskih instrumentov drugega podjetja v isti skupini) v odnosu do indeksa tržnih cen **kapitalskih instrumentov** drugih podjetij.

Od trga odvisen pogoj zahteva od nasprotne stranke, da zaključi določeno obdobje službovanja (tj. **pogoj glede službovanja**); zahteva glede službovanja je lahko izražena eksplicitno ali implicitno.

datum merjenja

Datum, na katerega je **poštena vrednost** podeljenih kapitalskih instrumentov izmerjena za namene tega MSRP. Za transakcije z **zaposlenimi in drugimi, ki opravljajo podobne storitve**, je datum merjenja enak **datumu podelitve**. Za transakcije z osebami, ki niso zaposleni (in tisti, ki opravljajo podobne storitve) je datum merjenja enak datumu, ko podjetje pridobi blago ali ko nasprotna stranka opravi storitev.

pogoj uspešnosti

Pogoj za dokončno podelitev, v skladu s katerim:

- (a) mora nasprotna stranka zaključiti določeno obdobje službovanja (tj. **pogoj glede službovanja**); zahteva glede službovanja je lahko izražena eksplicitno ali implicitno; in
- (b) morajo biti doseženi določeni cilji glede uspešnosti, medtem ko nasprotna stranka opravlja službovanje, ki se zahteva v točki (a).

Obdobje za doseganje ciljev glede uspešnosti:

- (a) ne presega konca obdobja službovanja in
- (b) se lahko začne pred obdobjem službovanja pod pogojem, da datum začetka obdobja za doseganje cilja glede uspešnosti ni preveč pred začetkom obdobja službovanja.

⁽³⁸⁾ V tem dodatku so denarni zneski denominirani v „denarnih enotah“ (DE).

Cilj glede uspešnosti se opredeli glede na:

- (a) lastno poslovanje (ali dejavnosti) podjetja ali poslovanje ali dejavnosti drugega podjetja v isti skupini (tj. od trga neodvisen pogoj) ali
- (b) ceno (ali vrednost) **kapitalskih instrumentov** podjetja ali kapitalskih instrumentov drugega podjetja v isti skupini (vključno z delnicami in **delniškimi opcijami**) (tj. od trga odvisen pogoj).

Cilj glede uspešnosti je lahko povezan z uspešnostjo podjetja kot celote ali dela podjetja (ali dela skupine), kot sta oddelek ali posamezni zaposleni.

element dodatne podelitve

Element, ki omogoča avtomatsko podelitev dodatnih **delniških opcij**, kadar koli imetnik opcij izvrši predhodno podeljene opcije z uporabo delnic podjetja, in ne denarja, za izpolnitev izvršilne cene.

dodatna podeljena opcija

Nova **delniška opcija**, podeljena, ko se delnica uporabi za izpolnitev izvršilne cene predhodne delniške opcije.

pogoj glede službovanja

Pogoj za dokončno podelitev, v skladu s katerim mora nasprotna stranka zaključiti določeno obdobje službovanja, v katerem se podjetju zagotavljajo storitve. Če nasprotna stranka, ne glede na razlog, preneha opravljati storitve v **obdobju do dokončne podelitve**, pomeni, da ne izpolnjuje pogoja. Pogoj glede službovanja ne zahteva, da je treba izpolniti cilj glede uspešnosti.

dogovor za plačilo na podlagi delnic

Dogovor med podjetjem (ali drugim podjetjem v skupini ⁽³⁹⁾) ali katerim koli delničarjem katerega koli podjetja v skupini) in drugo osebo (vključno z zaposlenim), ki daje drugi osebi pravico, da prejme

- (a) denar ali druga sredstva podjetja za zneske, ki imajo temeljijo na ceni (ali vrednosti) **kapitalskih instrumentov** (vključno z delnicami ali **delniškimi opcijami**) podjetja ali drugega podjetja v skupini, ali
- (b) **kapitalske instrumente** (vključno z delnicami ali **delniškimi opcijami**) podjetja ali drugega podjetja v skupini,

če so izpolnjeni določeni **pogoji za dokončno podelitev**, če obstajajo.

plačilna transakcija na podlagi delnic

Transakcija, pri kateri podjetje

- (a) prejme blago ali storitve od dobavitelja tega blaga ali storitev (vključno z zaposlenim) v **dogovoru za plačilo na podlagi delnic** ali
- (b) prevzame obvezo poravnave transakcije dobavitelju v **dogovoru za plačilo na podlagi delnic**, kadar prejme to blago ali storitve drugo podjetje v skupini.

⁽³⁹⁾ „Skupina“ je v Dodatku A k MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi* opredeljena kot „obvladujoče podjetje in njegova odvisna podjetja“ z vidika končnega obvladujočega podjetja poročajočega podjetja.

delniška opcija

Pogodba, ki daje za določeno obdobje imetniku pravico, ne pa tudi obveze, da vpiše delnice podjetja po točno določeni ali določljivi ceni.

biti dokončno podeljen

Pridobiti pravico. V **dogovoru za plačilo na podlagi delnic** je pravica nasprotne stranke, da prejme denar, druga sredstva ali **kapitalske instrumente** podjetja, dokončno podeljena, ko ni več odvisna od izpolnitve **pogojev za dokončno podelitev**.

pogoj za dokončno podelitev

Pogoj, ki določa, ali podjetje prejme storitve, ki v skladu z **dogovorom za plačilo na podlagi delnic** nasprotni stranki dajejo pravico, da prejme denar, druga sredstva ali **kapitalske instrumente** podjetja. Pogoj za dokončno podelitev je **pogoj glede službovanja ali pogoj uspešnosti**.

obdobje do dokončne podelitve

Obdobje, v katerem morajo biti izpolnjeni določeni **pogoji za dokončno podelitev dogovora o plačilu na podlagi delnic**.

Dodatek B

Napotki za uporabo

Ta dodatek je sestavni del MSRP.

Ocenjevanje poštene vrednosti podeljenih kapitalskih instrumentov

- B1 B2.–B41. člen tega dodatka obravnavajo merjenje poštene vrednosti podeljenih delnic in delniških opcij, pri čemer se osredotočajo na konkretne določbe in pogoje, ki so običajni pri podeljevanju delnic ali delniških opcij zaposlenim. Zato ne zajemajo vsega. Poleg tega se, ker se spodaj obravnavana vprašanja glede ocenjevanja vrednosti osredotočajo na delnice in delniške opcije podeljene zaposlenim, predpostavlja, da se poštena vrednost delnic ali delniških opcij meri na datum podelitve. Vendar pa mnoga spodaj obravnavana vprašanja glede ocenjevanja vrednosti (npr. določanje pričakovane nestanovitnosti) veljajo tudi pri ocenjevanju poštene vrednosti delnic ali delniških opcij, podeljenih osebam, ki niso zaposleni, na datum, ko podjetje pridobi blago ali ko nasprotna stranka opravi storitev.

Delnice

- B2 Pri delnicah, podeljenih zaposlenim, se poštena vrednost delnic meri po tržni ceni delnic podjetja (ali ocenjeni tržni ceni, če delnice podjetja ne kotirajo na borzi), prilagojeni tako, da upošteva določbe in pogoje, pod katerimi so bile delnice podeljene (z izjemo določb in pogojev za dokončno podelitev, ki so izključeni iz merjenja poštene vrednosti v skladu z 19.–21. členom).
- B3 Na primer, če zaposleni ni upravičen do prejemanja dividend v obdobju do dokončne podelitve, se ta dejavnik upošteva pri ocenjevanju poštene vrednosti podeljenih delnic. Podobno se, če za delnice veljajo omejitve glede prenosa po datumu dokončne podelitve, ta dejavnik upošteva, vendar samo v obsegu, v katerem omejitve po končni podelitvi vplivajo na ceno, ki jo je dobro obveščen in voljan udeleženec na trgu pripravljen plačati za to delnico. Na primer, če se z delnicami aktivno trguje na razvitem in likvidnem trgu, imajo lahko omejitve po dokončni podelitvi majhen ali nikakršen vpliv na ceno, ki jo je dobro obveščen in voljan udeleženec na trgu pripravljen plačati za to delnico. Omejitve glede prenosa in druge omejitve, ki obstajajo v obdobju do dokončne podelitve, se ne upoštevajo pri ocenjevanju poštene vrednosti podeljenih delnic na datum podelitve, saj te omejitve izhajajo iz obstoja pogojev za dokončno podelitev, ki se računovodsko obravnavajo v skladu z 19.–21. členom.

Delniške opcije

- B4 Za delniške opcije, podeljene zaposlenim, tržne cene v mnogih primerih niso na voljo, saj za podeljene opcije veljajo določbe in pogoji, ki ne veljajo za opcije, s katerimi se trguje. Če ne obstajajo opcije, s katerimi se trguje, s podobnimi določbami in pogoji, se poštena vrednost podeljenih opcij oceni z uporabo modela za določanje vrednosti opcij.
- B5 Podjetje upošteva dejavnike, ki bi jih pri izbiri modela za določanje vrednosti opcij upošteval dobro obveščen in voljan udeleženec na trgu. Veliko opcij za zaposlene ima na primer dolgo trajanje, je običajno izvršljivih v obdobju med datumom dokončne podelitve in koncem trajanja opcije in je pogosto izvršenih predčasno. Te dejavnike je treba upoštevati pri ocenjevanju poštene vrednosti opcij na datum podelitve. Za mnoga podjetja to lahko onemogoči uporabo formule Black-Scholes-Merton, ki ne dopušča možnosti izvršitve pred koncem trajanja opcije in morda ne odraža v zadostni meri učinkov pričakovane predčasne izvršitve. Ta formula tudi ne dopušča možnosti, da se lahko pričakovana nestanovitnost in drugi vhodni podatki modela v času trajanja opcije spreminjajo. Vendar pa za delniške opcije z relativno kratko pogodbeno veljavnostjo ali tiste, ki morajo biti izvršene v kratkem času po datumu dokončne podelitve, zgoraj navedeni dejavniki morda ne bodo relevantni. V teh primerih je lahko formula Black-Scholes-Merton v osnovi enako uporabna kot kak prožnejši model za določanje vrednosti opcij.
- B6 Vsi modeli za določanje vrednosti opcij upoštevajo vsaj naslednje dejavnike:
- (a) izvršilno ceno opcije;
  - (b) trajanje opcije;
  - (c) trenutno ceno delnic, ki so predmet opcije;

- (d) pričakovano nestanovitnost cene delnic;
  - (e) pričakovane dividende na delnice (če je ustrezno) in
  - (f) netvegano obrestno mero v času trajanja opcije.
- B7 Upoštevajo se tudi drugi dejavniki, ki bi jih pri določanju cene upošteval dobro obveščen in voljan udeleženec na trgu (z izjemo pogojev za dokončno podelitev in elementov dodatne podelitve, ki so izključeni iz merjenja poštene vrednosti v skladu z 19.–22. členom).
- B8 Na primer, delniška opcija, podeljena zaposlenemu, običajno ne more biti izvršena v določenih obdobjih (npr. v obdobju do dokončne podelitve ali v obdobjih, ki jih določijo regulatorji vrednostnih papirjev). Ta dejavnik se upošteva, če bi uporabljeni model za določanje vrednosti opcij sicer predpostavljal, da je opcijo mogoče izvršiti kadar koli med njenim trajanjem. Vendar pa v primeru, da podjetje uporablja model za določanje vrednosti opcij, ki vrednoti opcije, ki se lahko izvršijo le ob koncu trajanja opcije, ni potrebna nobena prilagoditev za nezmožnost izvršitve v obdobju do dokončne podelitve (ali v drugih obdobjih v času trajanja opcije), saj model predpostavlja, da opcij ni mogoče izvršiti v teh obdobjih.
- B9 Podobno je drug dejavnik, običajen za delniške opcije zaposlenih, možnost predčasne izvršitve opcije, na primer, ker opcija ni prosto prenosljiva ali ker mora zaposleni izvršiti vse podeljene opcije ob prenehanju zaposlitve. Učinki pričakovane predčasne izvršitve se upoštevajo, kot je obravnavano v B16.–B21. členu.
- B10 Dejavniki, ki jih dobro obveščen in voljan udeleženec na trgu ne bi upošteval pri določanju cene delniške opcije (ali drugega kapitalskega instrumenta), se ne upoštevajo pri ocenjevanju poštene vrednosti podeljenih delniških opcij (ali drugih kapitalskih instrumentov). Na primer, pri delniških opcijah, podeljenih zaposlenim, dejavniki, ki vplivajo na vrednost opcije zgolj z vidika posameznega zaposlenega, niso relevantni za ocenjevanje cene, ki bi jo določil dobro obveščen in voljan udeleženec na trgu.

Vhodni podatki za model za določanje vrednosti opcij

- B11 Pri ocenjevanju pričakovane nestanovitnosti delnic in dividend od teh delnic je cilj približati se pričakovanjem, ki bi se odražala v trenutni tržni ceni ali izpogajani menjalni ceni za opcijo. Podobno je pri ocenjevanju učinkov predčasne izvršitve delniških opcij zaposlenih cilj približati se pričakovanjem, ki bi jih oblikoval zunanji opazovalec z dostopom do podrobnih podatkov o ravnanju zaposlenih v zvezi z izvršitvami na podlagi informacij, ki so na voljo na datum podelitve.
- B12 Pogosto je verjetno, da bo obstajal razpon razumnih pričakovanj glede prihodnje nestanovitnosti, dividend in ravnanja v zvezi z izvršitvami. Če je temu tako, je treba pričakovano vrednost izračunati z določitvijo uteži za vsak znesek znotraj razpona glede na njegovo verjetnost uresničitve.
- B13 Pričakovanja glede prihodnosti v glavnem temeljijo na izkušnjah in se spremenijo, če se razumno pričakuje, da se bo prihodnost razlikovala od preteklosti. V nekaterih okoliščinah lahko razpoznavni dejavniki kažejo na to, da so neprilagojene pretekle izkušnje relativno slab napovedovalec prihodnosti. Če na primer podjetje z dvema izrazito različnima poslovnima področjema odtuji tisto, ki je bilo znatno manj tvegano od drugega, pretekla nestanovitnost morda ni najboljša informacija, na kateri bi utemeljili razumna pričakovanja glede prihodnosti.
- B14 V drugačnih okoliščinah podatki iz preteklosti morda niso na voljo. Tako, na primer, za podjetje, ki je novo uvrščeno na borzo, obstaja malo ali nič podatkov iz preteklosti glede nestanovitnosti cen njegovih delnic. Podjetja, ki niso uvrščena na borzi oziroma so uvrščena na novo, so obravnavana spodaj.
- B15 Če povzamemo, podjetje ne bi smelo utemeljiti svojih ocen nestanovitnosti, ravnanja v zvezi z izvršitvami in dividend zgolj na informacijah iz preteklosti brez upoštevanja tega, koliko je razumno pričakovati, da bodo pretekle izkušnje napovedovale prihodnost.

Pričakovana predčasna izvršitev

- B16 Zaposleni zaradi vrste razlogov pogosto predčasno izvršijo delniške opcije. Delniške opcije zaposlenih so na primer običajno neprenosljive. To ima velikokrat za posledico, da zaposleni predčasno izvršijo svoje opcije, saj je to edina možnost za zaposlene, da likvidirajo svojo pozicijo. Prav tako morajo običajno zaposleni, ki jim preneha zaposlitev, izvršiti vse dokončno podeljene opcije v kratkem času, sicer se te odzamejo. Ta dejavnik prav tako povzroča predčasno izvršitev delniških opcij zaposlenih. Drugi dejavniki, ki so vzrok za predčasno izvršitev, so izogibanje tveganjem in premajhna razpršenost premoženja.
- B17 Način, na katerega se upošteva pričakovana predčasna izvršitev, je odvisen od vrste uporabljenega modela za določanje vrednosti opcij. Pričakovana predčasna izvršitev se lahko na primer upošteva z uporabo ocene pričakovanega trajanja opcije (ki je za delniške opcije zaposlenih obdobje med datumom podelitve in datumom, na katerega se pričakuje izvršitev opcije) kot vhodnega podatka za model za določanje vrednosti opcij (npr. formulo Black-Scholes-Merton). Lahko pa se pričakovana predčasna izvršitev modelira z binomskim ali podobnim modelom za določanje vrednosti opcij, ki kot vhodni podatek uporablja pogodbeno trajanje.
- B18 Dejavniki, ki jih je treba upoštevati pri ocenjevanju predčasne izvršitve, vključujejo naslednje:
- (a) dolžino obdobja do dokončne podelitve, saj delniška opcija običajno ne more biti izvršena do konca tega obdobja. Zato določitev posledic pričakovane predčasne izvršitve za oceno vrednosti temelji na predpostavki, da bo opcija dokončno podeljena. Posledice pogojev za dokončno podelitev so obravnavane v 19.–21. členu;
  - (b) kako dolgo so v povprečju podobne opcije v preteklosti ostale neizvršene;
  - (c) cena delnic, ki so predmet opcije. Izkušnje lahko kažejo na to, da zaposleni težijo k temu, da izvršijo opcije, ko cena delnice doseže določeno raven nad izvršilno ceno;
  - (d) položaj zaposlenega znotraj organizacije. Izkušnje lahko na primer kažejo na to, da zaposleni na višjem položaju izvršijo opcije pozneje kot zaposleni na nižjih položajih (nadalje obravnavano v B21. členu);
  - (e) pričakovana nestanovitnost delnic, ki so predmet opcije. V povprečju lahko zaposleni težijo k temu, da izvršijo opcije za delnice z visoko nestanovitnostjo prej kot za delnice z nizko nestanovitnostjo.
- B19 Kot je navedeno v B17. členu, se lahko učinki predčasne izvršitve upoštevajo z uporabo ocene pričakovanega trajanja opcije kot vhodnega podatka v model za določanje vrednosti opcij. Pri oceni pričakovanega trajanja delniških opcij, podeljenih skupini zaposlenih, lahko ta ocena podjetja temelji na na ustrezno tehtanem povprečju pričakovanega trajanja za celotno skupino zaposlenih ali na ustrezno tehtanih povprečjih trajanja za podskupine zaposlenih znotraj skupine na podlagi podrobnejših podatkov o ravnanju zaposlenih v zvezi z izvršitvami (obravnavano spodaj).
- B20 Razdelitev podeljenih opcij na skupine zaposlenih z relativno homogenim ravnanjem v zvezi z izvršitvami zna biti pomembno. Vrednost opcije ni linearna funkcija trajanja opcije; vrednost narašča počasneje s podaljševanjem trajanja. Na primer, čeprav je ob enakih drugih predpostavkah dvoletna opcija vredna več kot enoletna, ni vredna dvakrat toliko. To pomeni, da bi izračun ocenjene vrednosti opcije na podlagi enega samega tehtanega povprečja trajanja, ki vključuje zelo različna posamezna trajanja, precenil skupno pošteno vrednost podeljenih delniških opcij. Razdelitev podeljenih opcij na več skupin, od katerih ima vsaka relativno ozek razpon trajanj, vključenih v njeno tehtano povprečje trajanja, zmanjša takšno precenitev.
- B21 Podobno velja za uporabo binomskega ali podobnega modela. Na primer, izkušnje podjetja, ki podeljuje opcije na splošno vsem ravnem zaposlenih, lahko kažejo na to, da obdrži višje poslovodstvo svoje opcije dlje kot poslovodstvo srednje ravni in da zaposleni na nižjih položajih običajno izvršijo svoje opcije prej kot vsaka druga skupina. Poleg tega lahko zaposleni, ki se jih spodbuja ali se od njih zahteva, da obdržijo minimalen znesek kapitalskih instrumentov svojega delodajalca, vključno z opcijami, v povprečju izvršijo opcije pozneje kot zaposleni, za katere takšen pogoj ne velja. V takšnih primerih bo razdelitev opcij na skupine prejemnikov z relativno homogenim ravnanjem v zvezi z izvršitvami imela za posledico natančnejšo oceno skupne poštene vrednosti podeljenih delniških opcij.

Pričakovana nestanovitnost

- B22 Pričakovana nestanovitnost je mera zneska, za katerega naj bi po pričakovanjih nihala cena v nekem obdobju. Mera nestanovitnosti, ki se uporablja pri modelih za določanje vrednosti opcij, je standardno odstopanje na letni ravni od stalnih sestavljenih stopenj donosa na delnico v nekem obdobju. Nestanovitnost je običajno izražena na letni ravni, ki je primerljiva ne glede na obdobje, uporabljeno pri izračunu, na primer dnevno, tedensko ali mesečno obdobje opazovanja cen.
- B23 Stopnja donosa (ki je lahko pozitivna ali negativna) delnice v nekem obdobju kaže, kolikšna je korist delničarja od dividend in povečanja (ali zmanjšanja) cene delnice.
- B24 Pričakovana nestanovitnost na letni ravni predstavlja razpon, v katerem naj bi se približno dve tretjini časa nahajala stalna sestavljena letna stopnja donosa. Na primer, delnica s pričakovano stalno sestavljeno stopnjo donosa 12 % ima nestanovitnost 30 %, kar pomeni, da znaša verjetnost, da bo stopnja donosa delnice v enem letu med -18 % (12 % - 30 %) in 42 % (12 % + 30 %), približno dve tretjini. Če na začetku leta cena delnice znaša 100 DE in se ne izplačajo nobene dividende, bo pričakovana cena delnice na koncu leta med 83,53 DE ($100 \text{ DE} \times e^{-0,18}$) in 152,20 DE ($100 \text{ DE} \times e^{0,42}$) približno dve tretjini obdobja.
- B25 Dejavniki, ki jih je treba upoštevati pri ocenjevanju pričakovane nestanovitnosti:
- (a) implicitna nestanovitnost delniških opcij za delnice podjetja, s katerimi se trguje, ali drugih instrumentov podjetja, s katerimi se trguje in ki imajo značilnosti opcij (na primer zamenljivi dolg), če obstajajo;
  - (b) pretekla nestanovitnost cen delnic v zadnjem obdobju, ki je na splošno sorazmerno s pričakovanim trajanjem opcije (ob upoštevanju preostalega pogodbenega trajanja opcije in učinkov pričakovane predhodne izvršitve opcije);
  - (c) kako dolgo se z delnicami podjetja javno trguje. Podjetje, ki je na novo uvrščeno na borzo, ima lahko visoko preteklo nestanovitnost v primerjavi s podobnimi podjetji, ki so uvrščena na borzo dlje časa. Dodatni napotki za podjetja, ki so na novo uvrščena na borzo, so podani spodaj;
  - (d) težnja nestanovitnosti, da se vrne na povprečno vrednost, tj. svojo dolgoročno povprečno raven, in drugi dejavniki, ki kažejo, da se lahko pričakovana prihodnja nestanovitnost razlikuje od pretekle nestanovitnosti. Na primer, če je cena delnice podjetja izredno nihala v določenem opredeljivem obdobju zaradi neuspele ponudbe za prevzem ali obsežnega prestrukturiranja, tega obdobja pri izračunu pretekle povprečne letne nestanovitnosti ni treba upoštevati;
  - (e) ustrezni in redni intervali opazovanja cen. Cene je treba opazovati dosledno, od obdobja do obdobja. Na primer, podjetje lahko uporabi končno ceno za vsak teden ali najvišjo ceno za teden, vendar ne sme uporabiti končne cene za nekatere tedne in najvišje cene za druge. Poleg tega morajo biti opazovane cene izražene v isti valuti kot izvršilna cena.

Podjetja, na novo uvrščena na borzo

- B26 Kot je navedeno v B25. členu, mora podjetje upoštevati preteklo nestanovitnost cene delnice v zadnjem obdobju, ki je na splošno sorazmerno s pričakovanim trajanjem opcije. Če podjetje, ki je na novo uvrščeno na borzo, nima zadostnih informacij o pretekli nestanovitnosti, jo mora vseeno izračunati za najdaljše obdobje, za katero so na voljo podatki o trgovanju. Upoštevati mora tudi preteklo nestanovitnost podobnih podjetij po primerljivem obdobju njihovega obstoja. Na primer, podjetje, ki je uvrščeno na borzo samo eno leto in podeli opcijo s pričakovanim povprečnim trajanjem petih let, bi lahko upoštevalo vzorec in raven pretekle nestanovitnosti podjetij v isti panogi za prvih šest let, v katerih se je javno trgovalo z delnicami teh podjetij.

Podjetja, ki niso uvrščena na borzo

- B27 Podjetje, ki ni uvrščeno na borzo, ne razpolaga s preteklimi informacijami, ki bi jih lahko upoštevalo pri ocenjevanju pričakovane nestanovitnosti. Spodaj je naštetih nekaj dejavnikov, ki jih je treba upoštevati namesto tega.
- B28 V nekaterih primerih lahko podjetje, ki ni uvrščeno na borzo in ki redno izdaja opcije ali delnice zaposlenim (ali drugim osebam), vzpostavi notranji trg za lastne delnice. Nestanovitnost teh cen delnic bi se lahko upoštevala pri ocenjevanju pričakovane nestanovitnosti.

- B29 Druga možnost je, da podjetje pri oceni pričakovane nestanovitnosti upošteva preteklo ali implicitno nestanovitnost podobnih podjetij, ki so uvrščena na borzo, za katere so na voljo informacije o ceni delnic ali opcij. To bi bilo primerno, če je podjetje določilo ceno svojih delnic na podlagi cen delnic podobnih podjetij, ki so uvrščena na borzo.
- B30 Če vrednost delnic podjetja ne temelji na cenah delnic podobnih podjetij, ki so uvrščena na borzo, in podjetje namesto tega uporablja drugo metodologijo ocenjevanja vrednosti svojih delnic, lahko izpelje oceno pričakovane nestanovitnosti v skladu s to metodologijo ocenjevanja vrednosti. Na primer, podjetje bi lahko ocenilo vrednost svojih delnic na osnovi čistih sredstev ali dobička. Tako bi lahko upoštevalo pričakovano nestanovitnost vrednosti teh čistih sredstev ali dobička.

Pričakovane dividende

- B31 Ali je treba pričakovane dividende upoštevati pri merjenju poštene vrednosti podeljenih delnic ali opcij, je odvisno od tega, ali je nasprotna stranka upravičena do dividend oziroma njihovih ustreznikov.
- B32 Na primer, če se zaposlenim podelijo opcije in so upravičeni do dividend za delnice, ki so predmet opcije, oziroma ustreznikov dividend (ki se lahko izplačajo v denarju ali odštejejo od izvršilne cene) med datumom podelitve in datumom izvršitve, je treba podeljene opcije ovrednotiti, kot da ne bodo za delnice, ki so predmet opcije, izplačane nobene dividende, tj. vhodni podatek za pričakovane dividende mora biti nič.
- B33 Podobno pri ocenjevanju poštene vrednosti delnic, podeljenih zaposlenim, na datum podelitve ni potrebna nobena prilagoditev za pričakovane dividende, če je zaposleni upravičen do prejetja dividend, ki se izplačajo v obdobju do dokončne podelitve.
- B34 Nasprotno pa je treba v primeru, ko zaposleni niso upravičeni do dividend oziroma njihovih ustreznikov v obdobju do dokončne podelitve (ali pred izvršitvijo v primeru opcije), pri ocenjevanju vrednosti pravic do delnic ali opcij na datum podelitve upoštevati pričakovane dividende. To pomeni, da je treba pri ocenjevanju poštene vrednosti podeljene opcije v model za določanje vrednosti opcij vključiti pričakovane dividende. Če se ocenjuje poštena vrednost podelitve delnic, je treba ocenjeno vrednost zmanjšati za sedanjo vrednost dividend, za katere se pričakuje, da bodo izplačane v obdobju do dokončne podelitve.
- B35 Modeli za določanje vrednosti opcij ponavadi zahtevajo pričakovano dividendno donosnost. Vendar pa je mogoče modele spremeniti, tako da se namesto donosnosti uporabi pričakovani znesek dividend. Podjetje lahko uporabi bodisi pričakovano donosnost bodisi pričakovana plačila. Če uporabi slednje, mora upoštevati vzorec povečevanja dividend v preteklosti. Na primer, če je politika podjetja na splošno taka, da poveča dividende za približno 3 % letno, pri ocenjeni vrednosti opcij ne sme predpostavljati, da bo znesek dividend v celotnem obdobju trajanja opcije enak, razen če obstajajo dokazi v prid tovrstni predpostavki.
- B36 Na splošno mora predpostavka o pričakovanih dividendah temeljiti na javno dostopnih informacijah. Podjetje, ki ne izplačuje dividend in jih niti ne namerava, mora predpostaviti, da je pričakovana dividendna donosnost nič. Vendar pa lahko nastajajoče podjetje, ki v preteklosti ni izplačevalo dividend, pričakuje, da bo začelo izplačevati dividende v pričakovanem obdobju trajanja delniških opcij svojih zaposlenih. Ta podjetja lahko uporabijo povprečje pretekle dividendne donosnosti (nič) in povprečno dividendno donosnost ustrezno primerljive enakovredne skupine.

Netvegana obrestna mera

- B37 Netvegana obrestna mera je implicitna donosnost, ki je trenutno na voljo za izdaje brezkuponskih državnih vrednostnih papirjev države, v katere valuti je izražena izvršilna cena, s preostalo dospelostjo enako pričakovanemu trajanju opcije, ki se vrednoti (na podlagi preostalega pogodbenega trajanja opcije in ob upoštevanju učinkov pričakovane predhodne izvršitve opcije). Morda bo treba uporabiti ustrezen nadomestek, če takšna izdaja državnih vrednostnih papirjev ne obstaja ali če okoliščine kažejo, da implicitna donosnost izdaje brezkuponskih državnih vrednostnih papirjev ni reprezentativna za netvegano obrestno mero (na primer, v gospodarskih z visoko inflacijo). Prav tako je treba uporabiti ustrezen nadomestek, če bi udeleženci na trgu pri ocenjevanju poštene vrednosti opcije s trajanjem, enakim pričakovanemu trajanju opcije, ki se vrednoti, običajno določili netvegano obrestno mero z uporabo tega nadomestka in ne na podlagi implicitne donosnosti izdaje brezkuponskih državnih vrednostnih papirjev.

Učinki kapitalne strukture

- B38 Delniške opcije, s katerimi se trguje, praviloma izdajajo tretje osebe in ne podjetje. Ko se te delniške opcije izvršijo, izdajatelj imetniku opcije preda delnice. Te delnice se pridobijo od obstoječih delničarjev. Zato izvršitev delniških opcij, s katerimi se trguje, nima popravljalnega učinka.

- B39 Nasprotno se v primeru, ko delniške opcije izda podjetje, ob izvršitvi teh delniških opcij izdajo nove delnice (bodisi dejansko ali po vsebini, če se uporabijo predhodno odkupljene lastne delnice). Glede na to, da se bodo delnice izdale po izvršilni ceni in ne po trenutni tržni ceni na datum izvršitve, lahko ta dejanski ali potencialni popravek zniža ceno delnic, tako da imetnik opcije z izvršitvijo ne zasluži toliko kot bi z izvršitvijo druge podobne opcije, s katero se trguje in ki ne povzroči popravka cene delnic.
- B40 Ali to bistveno vpliva na vrednost podeljenih delniških opcij, je odvisno od različnih dejavnikov, kot je število novih delnic, ki bodo izdane ob izvršitvi opcij, v primerjavi s številom že izdanih delnic. Poleg tega se je lahko v primeru, da trg že pričakuje podelitev opcij, na datum podelitve na trgu potencialni popravek že upošteval v ceni delnic.
- B41 Vendar mora podjetje preučiti, ali lahko morebitni popravljalni učinek prihodnje izvršitve podeljenih delniških opcij vpliva na njihovo ocenjeno pošteno vrednost na datum podelitve. Modeli za določanje vrednosti opcij se lahko prilagodijo, tako da upoštevajo ta potencialni popravljalni učinek.

Spremembe dogovorov za z lastniškim kapitalom poravnano plačilo na podlagi delnic

- B42 27. člen zahteva, da podjetje, ne glede na kakršne koli spremembe določb in pogojev, pod katerimi so bili podeljeni kapitalski instrumenti, ali preklic ali poravnava te podelitve, pripozna najmanj prejete storitve, merjene po pošteni vrednosti podeljenih kapitalskih instrumentov na datum podelitve, razen če se ti kapitalski instrumenti ne podelijo dokončno, ker ni bil izpolnjen pogoj za dokončno podelitev (razen od trga odvisnega pogoja), ki je bil določen na datum podelitve. Poleg tega mora podjetje pripoznati učinke sprememb, ki povečujejo celotno pošteno vrednost dogovora za plačilo na podlagi delnic ali so sicer v korist zaposlenega.
- B43 Za uporabo zahtev iz 27. člena:
- če sprememba poveča pošteno vrednost podeljenih kapitalskih instrumentov (npr. z znižanjem izvršilne cene), merjeno neposredno pred in po spremembi, podjetje vključi podeljeno dodatno pošteno vrednost v merjenje zneska, pripoznanega za storitve, prejete kot nadomestilo za podeljene kapitalske instrumente. Podeljena dodatna poštena vrednost je razlika med pošteno vrednostjo spremenjenega kapitalskega instrumenta in pošteno vrednostjo prvotnega kapitalskega instrumenta, pri čemer se obe ocenita na datum spremembe. Če do spremembe pride v obdobju do dokončne podelitve, se podeljena dodatna poštena vrednost vključi v merjenje zneska, pripoznanega za storitve, prejete v obdobju od datuma spremembe do datuma, ko so spremenjeni kapitalski instrumenti dokončno podeljeni, poleg zneska na osnovi poštene vrednosti prvotnih kapitalskih instrumentov na datum podelitve, ki se pripozna v preostanku prvotnega obdobja do dokončne podelitve. Če do spremembe pride po datumu dokončne podelitve, se podeljena dodatna poštena vrednost pripozna takoj ali v obdobju do dokončne podelitve, če mora zaposleni zaključiti dodatno obdobje službovanja, preden je brezpogojno upravičen do teh spremenjenih kapitalskih instrumentov;
  - podobno v primeru, ko se s spremembo poveča število podeljenih kapitalskih instrumentov, podjetje vključi pošteno vrednost dodatnih podeljenih kapitalskih instrumentov, merjeno na datum spremembe, v merjenje zneska, pripoznanega za storitve, prejete kot nadomestilo za podeljene kapitalske instrumente, skladno z zahtevami iz točke (a) zgoraj. Na primer, če do spremembe pride v obdobju do dokončne podelitve, se poštena vrednost dodatnih podeljenih kapitalskih instrumentov vključi v merjenje zneska, pripoznanega za storitve, prejete v obdobju od datuma spremembe do datuma, ko so dodatni kapitalski instrumenti dokončno podeljeni, poleg zneska na osnovi poštene vrednosti prvotno podeljenih kapitalskih instrumentov na datum podelitve, ki se pripozna v preostanku prvotnega obdobja do dokončne podelitve;
  - če podjetje spremeni pogoje za dokončno podelitev v korist zaposlenega, na primer tako, da skrajša obdobje do dokončne podelitve ali da spremeni ali ukine pogoj uspešnosti (razen od trga odvisnega pogoja, katerega spremembe se računovodsko obravnavajo v skladu s točko (a) zgoraj), podjetje spremenjene pogoje za dokončno podelitev upošteva pri izpolnjevanju zahtev iz 19.–21. člena.

B44 Poleg tega v primeru, da podjetje spremeni pogoje podeljenih kapitalskih instrumentov, tako da zmanjša celotno pošteno vrednost dogovora za plačilo na podlagi delnic ali tako, da to ni v korist zaposlenega, podjetje vseeno še naprej računovodsko obravnava storitve, prejete kot nadomestilo za podeljene kapitalske instrumente, kot da do te spremembe ni prišlo (razen preklica nekaterih ali vseh podeljenih kapitalskih instrumentov, ki se obravnava v skladu z 28. členom). Na primer:

- (a) če sprememba zmanjša pošteno vrednost podeljenih kapitalskih instrumentov, merjeno neposredno pred in po spremembi, podjetje ne upošteva tega zmanjšanja poštene vrednosti in še naprej meri znesek, pripoznan za storitve, prejete kot nadomestilo za podeljene kapitalske instrumente, na podlagi poštene vrednosti podeljenih kapitalskih instrumentov na datum podelitve;
- (b) če sprememba zmanjša število kapitalskih instrumentov, podeljenih zaposlenemu, se to zmanjšanje računovodsko obravnava kot preklic tega dela podelitve v skladu z zahtevami iz 28. člena;
- (c) Če podjetje spremeni pogoje za dokončno podelitev na način, ki ni v korist zaposlenega, na primer tako, da podaljša obdobje do dokončne podelitve ali da spremeni ali doda pogoj uspešnosti (razen od trga odvisnega pogoja, katerega spremembe se računovodsko obravnavajo v skladu s točko (a) zgoraj), podjetje ne upošteva spremenjenih pogojev za dokončno podelitev pri izpolnjevanju zahtev iz 19.–21. člena.

Računovodenje spremembe plačilne transakcije na podlagi delnic, ki spremeni njeno razvrstitev iz poravnane z denarjem v poravnano z lastniškim kapitalom

B44A Če se določbe in pogoji z denarjem poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic spremenijo tako, da postane z lastniškim kapitalom poravnana plačilna transakcija na podlagi delnic, se transakcija računovodsko obravnava kot taka od datuma spremembe. Natančneje:

- (a) z lastniškim kapitalom poravnana plačilna transakcija na podlagi delnic se meri glede na pošteno vrednost kapitalskih instrumentov, podeljenih na datum spremembe. Z lastniškim kapitalom poravnana plačilna transakcija na podlagi delnic se pripozna v lastniškem kapitalu na datum spremembe v obsegu, v katerem so bili prejeti blago ali storitve;
- (b) pripoznanje obveznosti za z denarjem poravnano plačilno transakcijo na podlagi delnic, ki obstaja na datum spremembe, se na ta datum odpravi;
- (c) vsaka razlika med knjigovodsko vrednostjo obveznosti, za katero je bilo pripoznanje odpravljen, in zneskom lastniškega kapitala, pripoznanim na datum spremembe, se takoj pripozna v poslovnem izidu.

B44B Če se obdobje do dokončne podelitve zaradi spremembe podaljša ali skrajša, se pri uporabi zahtev iz B44.A člena upošteva spremenjeno obdobje do dokončne podelitve. Zahteve iz B44.A člena se uporabljajo tudi, če do spremembe pride po obdobju do dokončne podelitve.

B44C Z denarjem poravnana plačilna transakcija na podlagi delnic se lahko prekliče ali poravna (kar ni enako preklicu transakcije zaradi odvzema ob neizpolnitvi pogojev za dokončno podelitev). Če so podeljeni kapitalski instrumenti in jih podjetje na datum podelitve opredeli kot nadomestilo za preklicano z denarjem poravnano plačilo na podlagi delnic, podjetje uporabi B44.A člen in B44.B člen.

Plačilne transakcije na podlagi delnic med podjetji v skupini (spremembe iz leta 2009)

B45 V 43.A–43.C členu je obravnavano računovodenje plačilnih transakcij na podlagi delnic med podjetji v skupini v ločenih ali posameznih računovodskih izkazih vsakega podjetja. V B46.–B61. členu je obravnavano, kako uporabiti zahteve iz 43.A–43.C člena. Kot je določeno v 43.D členu, se lahko plačilne transakcije na podlagi delnic med podjetji v skupini izvajajo zaradi več različnih razlogov, kar je odvisno od dejstev in okoliščin. Zato ta razprava ne vključuje vsega in predpostavlja, da je transakcija prispevek v kapital odvisnega podjetja s strani obvladujočega podjetja, kadar podjetje, ki prejme blago ali storitve, nima obveze poravnave transakcije, ne glede na morebitne dogovore o vračilih znotraj skupine.

B46 Čeprav se spodnja razprava osredotoča na transakcije z zaposlenimi, je prav tako relevantna za podobne plačilne transakcije na podlagi delnic z dobavitelji blaga ali storitev, ki niso zaposleni. V dogovoru med obvladujočim in odvisnim podjetjem se lahko zahteva, da mora odvisno podjetje obvladujočemu podjetju plačati za zagotovitev kapitalskih instrumentov zaposlenim. V spodnji razpravi ni obravnavano, kako računovodsko obravnavati takšne dogovore o plačilih znotraj skupine.

B47 Pri plačilnih transakcijah na podlagi delnic med podjetji v skupini običajno prihaja do štirih vprašanj. Zaradi lažjega razumevanja so v spodnjih primerih obravnavana vprašanja v zvezi z obvladujočim podjetjem in njegovim odvisnim podjetjem.

Dogovori za plačilo na podlagi delnic, ki se nanašajo na lastne kapitalne instrumente podjetja

B48 Prvo vprašanje je, ali naj se na podlagi zahtev iz MSRP naslednji transakciji v zvezi z lastnimi kapitalskimi instrumenti podjetja računovodsko obravnavata kot poravnani z lastniškim kapitalom ali poravnani z denarjem:

(a) podjetje podeli svojim zaposlenim pravice do kapitalskih instrumentov podjetja (npr. delniške opcije) in se odloči, da bo kupilo, ali pa mora kupiti kapitalne instrumente (tj. lastne delnice) od druge osebe, da izpolni obveze do svojih zaposlenih, in

(b) podjetje samo ali njegovi delničarji podelijo zaposlenim v podjetju pravico do kapitalskih instrumentov podjetja (npr. delniške opcije) in delničarji podjetja zagotovijo potrebne kapitalne instrumente.

B49 Podjetje računovodsko obravnava plačilne transakcije na podlagi delnic, pri katerih prejme storitve kot nadomestilo za lastne kapitalne instrumente, kot poravnane z lastniškim kapitalom. To velja ne glede na to, ali se podjetje samo odloči, da bo kupilo, ali mora kupiti te kapitalne instrumente od druge osebe, da izpolni obveze do svojih zaposlenih na podlagi dogovora za plačilo na podlagi delnic. To velja tudi ne glede na to, ali:

(a) je zaposlenemu podelilo pravico do kapitalskih instrumentov podjetja podjetje samo ali so jo podelili njegovi delničarji ali

(b) je dogovor za plačilo na podlagi delnic poravnalo podjetje samo ali so ga poravnali njegovi delničarji.

B50 Če ima delničar obvezo poravnave transakcije z zaposlenimi podjetja, v katerem ima naložbo, zagotovi kapitalne instrumente podjetja, v katerem ima naložbo, in ne lastnih kapitalnih instrumentov. Če je podjetje, v katerem je naložba, v isti skupini kot delničar, delničar v skladu s 43.C členom meri svojo obvezo skladno z zahtevami, ki se uporabljajo za z denarjem poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic v ločenih računovodskih izkazih delničarja in za z lastniškim kapitalom poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic v konsolidiranih računovodskih izkazih delničarja.

Dogovori za plačilo na podlagi delnic, ki se nanašajo na kapitalne instrumente obvladujočega podjetja

B51 Drugo vprašanje se nanaša na plačilne transakcije na podlagi delnic med dvema ali več podjetji znotraj iste skupine, ki vključujejo kapitalni instrument drugega podjetja v skupini. Na primer, zaposlenim odvisnega podjetja so podeljene pravice do kapitalnih instrumentov njegovega obvladujočega podjetja kot nadomestilo za opravljene storitve odvisnemu podjetju.

B52 Zato se drugo vprašanje nanaša na naslednja dogovora za plačilo na podlagi delnic:

(a) obvladujoče podjetje podeli pravice do svojih kapitalnih instrumentov neposredno zaposlenim svojega odvisnega podjetja: obvladujoče podjetje (ne odvisno podjetje) ima obvezo, da zaposlenim odvisnega podjetja zagotovi kapitalne instrumente, in

(b) odvisno podjetje podeli svojim zaposlenim pravice do kapitalnih instrumentov svojega obvladujočega podjetja: odvisno podjetje ima obvezo, da svojim zaposlenim zagotovi kapitalne instrumente.

Obvladujoče podjetje podeli pravice do svojih kapitalnih instrumentov zaposlenim svojega odvisnega podjetja (B 52.(a) člen)

B53 Odvisno podjetje nima obveze zagotoviti kapitalne instrumente svojega obvladujočega podjetja zaposlenim odvisnega podjetja. Zato v skladu s 43.B členom odvisno podjetje meri storitve, ki jih je prejelo od svojih zaposlenih, skladno z zahtevami, ki veljajo za z lastniškim kapitalom poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic, in pripozna ustrezno povečanje lastniškega kapitala kot prispevek obvladujočega podjetja.

- B54 Obvladujoče podjetje ima obvezo poravnati transakcijo z zaposlenimi odvisnega podjetja, tako da zagotovi lastne kapitalne instrumente. Zato v skladu s 43.C členom obvladujoče podjetje meri svojo obvezo skladno z zahtevami, ki veljajo za z lastniškim kapitalom poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic.

Odvisno podjetje podeli svojim zaposlenim pravice do kapitalskih instrumentov svojega obvladujočega podjetja (B 52.(b) člen)

- B55 Ker odvisno podjetje ne izpolnjuje nobenega od pogojev iz 43.B člena, obravnava transakcije s svojimi zaposlenimi kot poravnane z denarjem. Ta zahteva velja ne glede na to, kako odvisno podjetje pridobi kapitalne instrumente za izpolnitev obvez do svojih zaposlenih.

Dogovori za plačilo na podlagi delnic, ki se nanašajo na z denarjem poravnana plačila zaposlenim

- B56 Tretje vprašanje obravnava, kako podjetje, ki prejme blago ali storitve od svojih dobaviteljev (vključno z zaposlenimi), računovodsko obravnava dogovore za plačilo na podlagi delnic, ki so poravnani z denarjem, kadar samo podjetje nima nobene obveze izvesti zahtevana plačila dobaviteljem. Obravnavajmo na primer naslednje dogovore, v katerih ima obvladujoče podjetje (in ne podjetje samo) obvezo izvesti zahtevana denarna plačila zaposlenim v podjetju:

- (a) zaposleni podjetja bodo prejeli denarna plačila, ki so povezana s ceno njegovih kapitalskih instrumentov;
- (b) zaposleni podjetja bodo prejeli denarna plačila, ki so povezana s ceno kapitalskih instrumentov njegovega obvladujočega podjetja.

- B57 Odvisno podjetje nima obveze poravnati transakcijo s svojimi zaposlenimi. Zato odvisno podjetje računovodsko obravnava transakcijo s svojimi zaposlenimi kot poravnano z lastniškim kapitalom in pripozna ustrezno povečanje lastniškega kapitala kot prispevek svojega obvladujočega podjetja. Odvisno podjetje naknadno ponovno izmeri strošek transakcije v skladu z 19.–21. členom, da upošteva vse spremembe, ki izhajajo iz neizpolnitve od trga neodvisnih pogojev za dokončno podelitev. To se razlikuje od merjenja transakcije kot poravnane z denarjem v konsolidiranih računovodskih izkazih skupine.

- B58 Ker ima obvladujoče podjetje obvezo poravnave transakcije z zaposlenimi, pri čemer je nadomestilo v denarju, obvladujoče podjetje (in konsolidirana skupina) meri svojo obvezo skladno z zahtevami iz 43.C člena, ki veljajo za z denarjem poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic.

Prenos zaposlenih med podjetji v skupini

- B59 Četrto vprašanje je povezano z dogovori za plačilo na podlagi delnic v skupini, ki vključuje zaposlene več kot enega podjetja v skupini. Obvladujoče podjetje lahko na primer podeli zaposlenim v odvisnih podjetjih pravice do svojih kapitalnih instrumentov pod pogojem, da dosežejo določeno obdobje neprekinjenega službovanja v skupini. Zaposleni v enem od odvisnih podjetij lahko pred potekom določenega obdobja do dokončne podelitve prenese zaposlitev v drugo odvisno podjetje, kar ne vpliva na njegovo pravico do kapitalnih instrumentov obvladujočega podjetja v skladu s prvotnim dogovorom za plačilo na podlagi delnic. Če odvisna podjetja nimajo obveze poravnave plačilne transakcije na podlagi delnic s svojimi zaposlenimi, jo štejejo za z lastniškim kapitalom poravnano transakcijo. Vsako odvisno podjetje izmeri storitve, ki jih je prejelo od zaposlenega, glede na pošteno vrednost kapitalnih instrumentov na datum, ko je obvladujoče podjetje prvotno podelilo te kapitalne instrumente, kot je določeno v Dodatku A, in ob upoštevanju dela obdobja do dokončne podelitve, ki ga je zaposleni opravil pri posameznem odvisnem podjetju.

- B60 Če ima odvisno podjetje obvezo poravnave transakcije s svojimi zaposlenimi s kapitalnimi instrumenti svojega obvladujočega podjetja, računovodsko obravnava transakcijo kot poravnano z denarjem. Vsako odvisno podjetje izmeri prejete storitve na podlagi poštene vrednosti kapitalnih instrumentov na datum podelitve za del obdobja do dokončne podelitve, ki ga je zaposleni opravil pri posameznem odvisnem podjetju. Poleg tega vsako odvisno podjetje pripozna vsako spremembo poštene vrednosti kapitalnih instrumentov v obdobju službovanja zaposlenega pri posameznem odvisnem podjetju.

- B61 Tak zaposleni po prenosu med podjetjema v skupini morda ne izpolnjuje pogoja za dokončno podelitev, ki ni od trga odvisen pogoj, kot je opredeljen v Dodatku A, na primer, ker zaposleni zapusti skupino pred zaključkom obdobja službovanja. Ker je pogoj za dokončno podelitev službovanje v skupini, v tem primeru vsako odvisno podjetje prilagodi predhodno pripoznan znesek za storitve, ki jih je prejelo od zaposlenega, v skladu z načeli iz 19. člena. Če se torej pravice do kapitalnih instrumentov, ki jih je podelilo obvladujoče podjetje, ne podelijo dokončno, ker zaposleni ne izpolnjuje pogoja za dokončno podelitev, ki ni od trga odvisen pogoj, se za storitve, ki jih je podjetje prejelo od zaposlenega, ne pripozna noben kumulativni znesek v računovodskih izkazih nobenega podjetja v skupini.

MEDNARODNI STANDARD RAČUNOVODSKEGA POROČANJA 3

Poslovne združitve

CILJ

- 1 Cilj tega MSRP je izboljšati ustreznost, zanesljivost in primerljivost informacij, ki jih poročajoče podjetje zagotavlja v svojih računovodskih izkazih o *poslovni združitvi* in njenih učinkih. Za doseg tega ta MSRP postavlja načela in zahteve, kako *prevzemnik*:
  - (a) v svojih računovodskih izkazih pripozna in meri *razpoznavna* pridobljena sredstva, prevzete obveznosti in vsak *neobvladujoči delež* v *prevzetem podjetju*,
  - (b) pripozna in meri *dobro ime*, pridobljeno v poslovni združitvi, ali dobiček pri izpogajanem nakupu in
  - (c) določi, katere informacije razkriti, da bodo uporabniki računovodskih izkazov lahko ovrednotili naravo in finančne učinke poslovne združitve.

PODROČJE UPORABE

- 2 Ta MSRP se uporablja za transakcijo ali drug poslovni dogodek, ki ustreza opredelitvi poslovne združitve. Ta MSRP se ne uporablja za:
  - (a) računovodenje oblikovanja skupnega aranžmaja v računovodskih izkazih samega skupnega aranžmaja,
  - (b) pridobitev sredstva ali skupine sredstev, ki ne predstavljajo *poslovnega subjekta*. V takšnih primerih prevzemnik opredeli in pripozna posamezna pridobljena razpoznavna sredstva (vključno s sredstvi, ki ustrezajo opredelitvi in merilom za pripoznanje *neopredmetenih sredstev* iz MRS 38 *Neopredmetena sredstva*) in prevzete obveznosti. Nabavna vrednost skupine se razporedi na posamezna razpoznavna sredstva in obveznosti na podlagi njihove relativne *poštene vrednosti* na datum nakupa. Takšna transakcija ali poslovni dogodek ne povzroči dobrega imena;
  - (c) združitve podjetij ali poslovnih subjektov pod skupnim obvladovanjem (napotki za uporabo so v B1.–B4. členu).
- 2A Zahteve tega standarda se ne uporabljajo za pridobitev naložbe v odvisno podjetje s strani naložbenega podjetja, kot je opredeljeno v MSRP 10 Konsolidirani računovodski izkazi, ki se meri po *poštene vrednosti* prek poslovnega izida.

DOLOČITEV POSLOVNE ZDRUŽITVE

- 3 **Podjetje s pomočjo opredelitve v tem MSRP, ki zahteva, da pridobljena sredstva in prevzete obveznosti predstavljajo poslovni subjekt, določi, ali je transakcija ali drug poslovni dogodek poslovna združitev. Če pridobljena sredstva niso poslovni subjekt, poročajoče podjetje transakcijo ali drug poslovni dogodek računovodsko obravnava kot pridobitev sredstva. Napotki za določitev poslovne združitve in opredelitev poslovnega subjekta so v B5.–B12.D členu.**

PREVZEMNA METODA

- 4 **Podjetje vsako poslovno združitev računovodsko obravnava po prevzemni metodi.**
- 5 Uporaba prevzemne metode zahteva:
  - (a) določitev prevzemnika,
  - (b) določitev *datuma prevzema*,

- (c) pripoznavanje in merjenje pridobljenih razpoznavnih sredstev, prevzetih obveznosti in neobvladujočega deleža v prevzetem podjetju ter
- (d) pripoznavanje in merjenje dobrega imena ali dobička pri izpogajanem nakupu.

Določitev prevzemnika

6 Pri vsaki poslovni združitvi se eno od podjetij, ki se združujejo, določi kot prevzemnik.

- 7 Napotki v MSRP 10 se uporabijo za določitev prevzemnika – podjetja, ki pridobi *obvladovanje* drugega podjetja, tj. prevzetega podjetja. Če je prišlo do poslovne združitve, vendar uporaba napotkov iz MSRP 10 ne nakazuje jasno, katero od podjetij, ki se združujejo, je prevzemnik, se pri tem določanju upoštevajo dejavniki iz B14.–B18. člena.

Določitev datuma prevzema

8 Prevzemnik določi datum prevzema, ki je datum, ko pridobi obvladovanje nad prevzetim podjetjem.

- 9 Datum, na katerega prevzemnik pridobi obvladovanje nad prevzetim podjetjem, je običajno datum, na katerega prevzemnik zakonito prenese nadomestilo, pridobi sredstva in prevzame obveznosti prevzetega podjetja, tj. datum sklenitve. Prevzemnik pa lahko prevzame obvladovanje na datum, ki je pred ali po datumu sklenitve. Na primer, datum prevzema je pred datumom sklenitve, če pisni sporazum določa, da prevzemnik pridobi obvladovanje nad prevzetim podjetjem na datum pred datumom sklenitve. Prevzemnik pri določitvi datuma prevzema upošteva vsa ustrezna dejstva in okoliščine.

Pripoznavanje in merjenje pridobljenih razpoznavnih sredstev, prevzetih obveznosti in neobvladujočega deleža v prevzetem podjetju

Načelo pripoznavanja

- 10 Na datum prevzema prevzemnik, ločeno od dobrega imena, pripozna razpoznavna pridobljena sredstva, prevzete obveznosti in neobvladujoči delež v prevzetem podjetju. Pri pripoznavanju pridobljenih razpoznavnih sredstev in prevzetih obveznosti je treba upoštevati pogoje, določene v 11. in 12. členu.

Pogoji za pripoznanje

- 11 Da razpoznavna pridobljena sredstva in prevzete obveznosti pri uporabi prevzemne metode izpolnjujejo pogoje za pripoznanje, morajo na datum prevzema ustrezati opredelitvam sredstev in obveznosti v *Temeljnem okviru za računovodsko poročanje*. Na primer, stroški, ki jih prevzemnik pričakuje, vendar ni nujno, da bodo nastali, da izvede svoj načrt izstopa iz dejavnosti prevzetega podjetja ali konča službovanje ali premesti zaposlene prevzetega podjetja, niso obveznosti na datum prevzema. Zato prevzemnik pri uporabi prevzemne metode ne pripozna teh stroškov. Namesto tega prevzemnik te stroške pripozna v računovodskih izkazih po združitvi v skladu z drugimi MSRP.
- 12 Poleg tega morajo biti razpoznavna pridobljena sredstva in prevzete obveznosti za to, da izpolnjujejo pogoje za pripoznanje pri uporabi prevzemne metode, del tistega, kar sta prevzemnik in prevzeto podjetje (ali njegovi nekdanji *lastniki*) izmenjala v transakciji poslovne združitve, in ne rezultat ločene transakcije. Prevzemnik pri določanju, katera pridobljena sredstva ali prevzete obveznosti so del prevzetega podjetja in katera (če obstajajo) so rezultat ločenih transakcij, ki jih je treba računovodsko obravnavati v skladu z njihovo naravo in veljavnimi MSRP, uporabi napotke iz 51.–53. člena.
- 13 Prevzemnikova uporaba načela pripoznavanja in pogojev za pripoznanje lahko povzroči pripoznanje nekaterih sredstev in obveznosti, ki jih prevzeto podjetje prej v svojih računovodskih izkazih ni pripoznavalo kot sredstva in obveznosti. Na primer, prevzemnik pripozna pridobljena razpoznavna neopredmetena sredstva, kot so blagovna znamka, patent ali razmerje s stranko, ki jih prevzeto podjetje v svojih računovodskih izkazih ni pripoznalo kot sredstva, ker jih je razvilo znotraj podjetja in s tem povezane stroške knjižilo med odhodke.
- 14 Napotki za pripoznavanje neopredmetenih sredstev so v B31.–B40. členu. 21.A–28.B člen določajo vrste razpoznavnih sredstev in obveznosti, ki vključujejo postavke, za katere ta MSRP določa omejene izjeme pri načelu pripoznavanja in pogojih za pripoznanje.

Razvrščanje ali določanje razpoznavnih pridobljenih sredstev in prevzetih obveznosti v poslovni združitvi

- 15 **Na datum prevzema prevzemnik razvrsti ali določi razpoznavna pridobljena sredstva in prevzete obveznosti, kot je potrebno za naknadno uporabo drugih MSRP. Prevzemnik te razvrstitve ali določitve opravi na podlagi pogodbenih pogojev, gospodarskih okoliščin, poslovnih ali računovodskih usmeritev in drugih ustreznih pogojev, kot obstajajo na datum prevzema.**
- 16 V nekaterih okoliščinah MSRP določajo drugačno računovodenje, odvisno od tega, kako podjetje razvrsti ali določi neko sredstvo ali obveznost. Primeri razvrstitev ali določitve, ki jih prevzemnik opravi na podlagi relevantnih pogojev, kot obstajajo na datum prevzema, med drugim vključujejo:
- (a) razvrstitev nekaterih finančnih sredstev in obveznosti kot merjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida ali po odplačni vrednosti ali kot finančno sredstvo, merjeno po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, v skladu z MSRP 9 *Finančni instrumenti*;
  - (b) določitev izvedenega finančnega instrumenta kot instrumenta za varovanje pred tveganjem v skladu z MSRP 9; in
  - (c) oceno, ali je treba vgrajeni izvedeni finančni instrument ločiti od gostiteljske pogodbe v skladu z MSRP 9 (kar je stvar „razvrstitve“, kot ta MSRP uporablja ta izraz).
- 17 Ta MSRP predvideva izjemo od načela v 15. členu:
- (a) razvrstitev najemne pogodbe, v kateri je prevzeto podjetje najemodajalec, kot poslovni ali finančni najem v skladu z MSRP 16 *Najemi*.

(b) [črtano]

Prevzemnik te pogodbe razvrsti na podlagi pogodbenih pogojev in drugih dejavnikov ob sklenitvi pogodbe (ali, če so pogoji pogodbe spremenjeni na način, ki bi spremenil njeno razvrstitev, na datum te spremembe, ki je lahko datum prevzema).

Načelo merjenja

- 18 **Prevzemnik meri pridobljena razpoznavna sredstva in prevzete obveznosti po pošteni vrednosti na datum prevzema.**
- 19 Prevzemnik za vsako poslovno združitve na datum prevzema sestavine neobvladujočih deležev v prevzetem podjetju, ki so sedanji lastniški deleži in dajejo njihovim lastnikom pravico do sorazmernega deleža v čistih sredstvih podjetja v primeru prenehanja, izmeri po:
- (a) pošteni vrednosti; ali
  - (b) sedanjem sorazmernem deležu lastniških instrumentov v pripoznanih zneskih razpoznavnih čistih sredstev prevzetega podjetja.
- Vse druge sestavine neobvladujočih deležev se izmerijo po poštenih vrednostih na datum prevzema, razen če MSRP ne zahtevajo druge podlage za merjenje.
- 20 24.–31.A člen določajo vrste razpoznavnih sredstev in obveznosti, ki vključujejo postavke, za katere ta MSRP določa omejene izjeme od načela merjenja.

Izjeme od načel pripoznavanja ali merjenja

- 21 Ta MSRP določa omejene izjeme od načel pripoznavanja in merjenja. 21.A–31.A člen določajo postavke, za katere so določene izjeme, in naravo teh izjem. Prevzemnik te postavke računovodsko obravnava z uporabo zahtev v 21. A–31.A členu, zaradi česar bodo nekatere postavke:

- (a) pripoznane bodisi z uporabo pogojev za pripoznanje in pogojev iz 11. ter 12. člena bodisi z uporabo zahtev drugih MSRP, z učinki, ki so drugačni kot pri uporabi načela pripoznavanja in pogojev za pripoznanje;
- (b) merjene v znesku, ki ni njihova poštena vrednost na datum prevzema.

Izjeme od načela pripoznavanja

Obveznosti in pogojne obveznosti iz področja uporabe MRS 37 ali OPMSRP 21

- 21A 21.B člen se uporablja za obveznosti in pogojne obveznosti, ki bi spadale v področje uporabe MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva* ali OPMSRP 21 *Dajatve*, če bi nastale ločeno in ne bi bile prevzete v poslovni združitvi.
- 21B *Temeljni okvir za računovodsko poročanje* opredeljuje obveznost kot sedanjo obvezo podjetja za prenos gospodarskega vira kot posledico preteklih dogodkov. Za rezervacijo ali pogojno obveznost, ki bi spadala v področje uporabe MRS 37, prevzemnik uporabi 15.–22. člen MRS 37, da ugotovi, ali na datum prevzema obstaja sedanja obveza kot posledica preteklih dogodkov. Za dajatev, ki bi spadala v področje uporabe OPMSRP 21, prevzemnik uporabi OPMSRP 21, da ugotovi, ali je do datuma prevzema nastal obvezujoč dogodek, ki povzroči obveznost plačila dajatve.
- 21C Sedanja obveza, ugotovljena v skladu z 21.B členom, lahko ustreza opredelitvi pogojne obveznosti iz 22.(b) člena. V tem primeru se za to pogojno obveznost uporablja 23. člen.

Pogojne obveznosti in pogojna sredstva

- 22 V MRS 37 je pogojna obveznost opredeljena kot:
- (a) možna obveza, ki izhaja iz preteklih dogodkov in katere obstoj bosta potrdila samo nastop ali odsotnost enega ali več negotovih prihodnjih dogodkov, nad katerimi podjetje nima popolnega nadzora, ali
- (b) sedanja obveza, ki izhaja iz preteklih dogodkov, vendar se ne pripozna, ker:
- (i) ni verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, iz katerih izvirajo gospodarske koristi, ali
- (ii) zneska obveze ni mogoče izmeriti dovolj zanesljivo.
- 23 Prevzemnik na datum prevzema pripozna pogojno obveznost, prevzeto v poslovni združitvi, če je sedanja obveza, ki izhaja iz preteklih dogodkov, in je njeno pošteno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Zato prevzemnik, v nasprotju s 14.(b), 23., 27., 29. in 30. členom MRS 37, pripozna pogojno obveznost, prevzeto v poslovni združitvi, na datum prevzema, tudi če ni verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, iz katerih izvirajo gospodarske koristi. 56. člen tega MSRP vsebuje napotke o poznejšem računovodenju pogojnih obveznosti.
- 23A V MRS 37 je pogojno sredstvo opredeljeno kot „možno sredstvo, ki izhaja iz preteklih dogodkov in katerega obstoj bosta potrdila samo nastop ali odsotnost enega ali več negotovih prihodnjih dogodkov, nad katerimi podjetje nima popolnega nadzora“. Prevzemnik ne pripozna pogojnega sredstva na datum prevzema.

Izjeme od načela pripoznavanja in načela merjenja

Davek od dohodka

- 24 Prevzemnik pripozna in meri odloženo terjatev za davek ali obveznost za davek, ki izhaja iz pridobljenih sredstev in prevzetih obveznosti v poslovni združitvi, v skladu z MRS 12 *Davek od dohodka*.
- 25 Prevzemnik obravnava možne davčne učinke začasnih razlik in prenosov prevzetega podjetja v naslednja obdobja, ki obstajajo na datum prevzema ali so posledica prevzema, v skladu z MRS 12.

Zaslужki zaposlenih

- 26 Prezemnik pripozna in meri obveznost (ali sredstvo, če obstaja), povezano z dogovori prevzetega podjetja o zaslužkih zaposlenih, v skladu z MRS 19 *Zaslужki zaposlenih*.

Odškodninska sredstva

- 27 Prodajalec v poslovni združitvi lahko pogodbeno odškoduje prevzemnika za razplet nepredvidenega dogodka ali negotovosti, povezane s celotnim ali z delom določenega sredstva ali obveznosti. Na primer, prodajalec lahko prevzemnika odškoduje za izgube nad določenim zneskom za obveznost, ki izhaja iz določenega nepredvidenega dogodka; z drugimi besedami, prodajalec jamči, da prevzemnikova obveznost ne bo preseгла določenega zneska. Zato prevzemnik pridobi odškodninsko sredstvo. Prezemnik pripozna odškodninsko sredstvo ob istem času kot pripozna odškodovano postavko, merjeno na enaki podlagi kot odškodovana postavka, ob upoštevanju potrebe po popravkih vrednosti za zneske, katerih izterjava ni več verjetna. Zato prevzemnik, če se odškodnina nanaša na sredstvo ali obveznost, pripoznana na datum prevzema in merjeno po pošteni vrednosti na datum prevzema, pripozna odškodninsko sredstvo na datum prevzema, merjeno po pošteni vrednosti na datum prevzema. Za odškodninsko sredstvo, merjeno po pošteni vrednosti, se učinki negotovosti o prihodnjih denarnih tokovih zaradi pomislekov glede izterljivosti vključijo v meritev poštene vrednosti, ločen popravek vrednosti pa ni potreben (B41. člen vsebuje napotke za uporabo).
- 28 V nekaterih okoliščinah se lahko odškodnina nanaša na sredstvo ali obveznost, ki je izjema od načela pripoznavanja ali merjenja. Na primer, odškodnina se lahko nanaša na pogojno obveznost, ki ni pripoznana na datum prevzema, ker na ta datum njegove poštene vrednosti ni mogoče zanesljivo izmeriti. Odškodnina se lahko nanaša tudi na sredstvo ali obveznost, ki na primer izhaja iz zaslužkov zaposlenih in se meri na drugi podlagi in ne po pošteni vrednosti na datum prevzema. V takih okoliščinah se odškodninsko sredstvo pripozna in meri s pomočjo predpostavk, ki so skladne s predpostavkami, ki se uporabljajo za merjenje odškodovane postavke, ob upoštevanju ocene posloводства o izterljivosti odškodninskega sredstva in morebitnih pogodbenih omejitev odškodninskega zneska. V 57. členu so napotki za poznejše računovodenje odškodninskega sredstva.

Najemi, pri katerih je prevzeto podjetje najemnik

- 28A Prezemnik pripozna sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, in obveznosti iz najema za najeme, določene v skladu z MSRP 16, v katerih je prevzeto podjetje najemnik. Prezemniku ni treba pripoznati sredstev, ki predstavljajo pravico do uporabe, in obveznosti iz najema za:
- (a) najeme, pri katerih se trajanje najema (kot je opredeljeno v MSRP 16) konča v 12 mesecih od datuma prevzema, ali
  - (b) najeme, pri katerih je sredstvo, ki je predmet najema, sredstvo majhne vrednosti (kot je opisano v B3.–B8. členu MSRP 16).
- 28B Prezemnik meri obveznost iz najema po sedanji vrednosti preostalih najemnin (kot so opredeljene v MSRP 16), kot da bi bil prevzeti najem nov najem na datum prevzema. Prezemnik meri sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, v enaki vrednosti kot obveznost iz najema, prilagojeno tako, da odraža ugodne ali neugodne pogoje najema v primerjavi s tržnimi pogoji.

*Izjeme od načela merjenja**Ponovno pridobljene pravice*

- 29 Prezemnik meri vrednost ponovno pridobljene pravice, pripoznane kot neopredmeteno sredstvo, na podlagi preostalih pogodbenih pogojev povezane pogodbe, ne glede na to, ali bi udeleženci na trgu pri merjenju njene poštene vrednosti upoštevali možne obnovitve pogodbe. Povezani napotki za uporabo so v B35. in B36. členu.

Plačilne transakcije na podlagi delnic

- 30 Prezemnik v skladu z metodo iz MSRP 2 *Plačilo na podlagi delnic* na datum prevzema izmeri obveznost ali kapitalski instrument v zvezi s plačilnimi transakcijami na podlagi delnic prevzetega podjetja ali nadomestivijo plačilnih transakcij na podlagi delnic prevzetega podjetja s plačilnimi transakcijami na podlagi delnic prevzemnika. (Ta MSRP se sklicuje na rezultat te metode kot „tržno določeno vrednost“ plačilne transakcije na podlagi delnic.)

Sredstva za prodajo

- 31 Prezemnik pridobljeno nekratkoročno sredstvo (ali skupino za odtujitev), ki je bilo na datum prevzema razvrščeno kot v posesti za prodajo, meri v skladu z MSRP 5 *Nekratkoročna sredstva v posesti za prodajo in ustavljeno poslovanje* po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje v skladu s 15.–18. členom navedenega MSRP.

Zavarovalne pogodbe

- 31A Prezemnik skupino pogodb iz področja uporabe MSRP 17 *Zavarovalne pogodbe*, pridobljenih v poslovni združitvi, in sredstva za denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj, kot so opredeljena v MSRP 17, na datum prevzema meri kot obveznost ali sredstvo v skladu z 39. in B93.–B95.F členom MSRP 17.

Pripoznavanje in merjenje dobrega imena ali dobička pri izpogajanem nakupu

- 32 **Prezemnik pripozna dobro ime na datum prevzema kot presežek zneska (a) nad zneskom (b) spodaj:**

(a) vsote:

(i) **prenesenega nadomestila, merjenega v skladu s tem MSRP, ki ponavadi zahteva pošteno vrednost na datum prevzema (glej 37. člen),**

(ii) **zneska morebitnega neobvladujočega deleža v prevzetem podjetju, merjenega v skladu s tem MSRP, in**

(iii) pri poslovni združitvi, izvedeni v več fazah (glej 41. in 42. člen), poštene vrednosti prejšnjega prevzemnikovega deleža v lastniškem kapitalu prevzetega podjetja na datum prevzema;

(b) razlike med zneskom razpoznavnih pridobljenih sredstev in zneskom razpoznavnih prevzetih obveznosti na datum prevzema, izmerjenih v skladu s tem MSRP.

- 33 V poslovni združitvi, v kateri prevzemnik in prevzeto podjetje (ali njegovi nekdanji lastniki) izmenjajo samo deleže v lastniškem kapitalu, je morda poštena vrednost deležev v lastniškem kapitalu prevzetega podjetja na datum prevzema bolj zanesljivo merljiva kot poštena vrednost prevzemnikovih deležev v lastniškem kapitalu na datum prevzema. Če je tako, prevzemnik določi znesek dobrega imena tako, da namesto poštene vrednosti prenesenih deležev v lastniškem kapitalu na datum prevzema uporabi pošteno vrednost deležev v lastniškem kapitalu prevzetega podjetja na datum prevzema. Pri določanju zneska dobrega imena v poslovni združitvi, pri kateri ni prenesenih nadomestil, prevzemnik namesto poštene vrednosti prenesenih nadomestil na datum prevzema (glej 32.(a)(i) člen) uporabi pošteno vrednost prevzemnikovih deležev v lastniškem kapitalu prevzetega podjetja na datum prevzema. Povezani napotki za uporabo so v B46.–B49. členu.

Izpogajani nakupi

- 34 Prezemnik občasno opravi izpogajan nakup, ki je poslovna združitev, v kateri znesek iz 32.(b) člena presega vsoto zneskov, določenih v 32.(a) členu. Če ta presežek ostane po uporabi zahtev iz 36. člena, prevzemnik nastali dobiček pripozna v poslovnem izidu na datum prevzema. Dobiček se pripiše prevzemniku.
- 35 Izpogajan nakup se na primer lahko zgodi, ko je poslovna združitev prisilna prodaja, v kateri prodajalec deluje pod prisilo. Vendar lahko izjeme pri pripoznavanju ali merjenju za določene postavke, obravnavane v 22.–31.A členu, povzročijo tudi pripoznanje dobička (ali spremembo zneska pripoznanega dobička) od izpogajanega nakupa.
- 36 Prezemnik pred pripoznanjem dobička iz izpogajanega nakupa ponovno pregleda, ali je pravilno opredelil vsa pridobljena sredstva in vse prevzete obveznosti, in pripozna vsa dodatna sredstva ali obveznosti, odkrite pri tem pregledu. Nato prevzemnik pregleda postopke, ki se uporabljajo za merjenje zneskov, za katere ta MSRP zahteva pripoznanje na datum prevzema, za vse naštetu:

(a) pridobljena razpoznavna sredstva in prevzete obveznosti,

(b) neobvladujoč delež v prevzetem podjetju, če obstaja,

(c) pri poslovni združitvi, izvedeni v več fazah, prejšnji prevzemnikov delež v lastniškem kapitalu prevzetega podjetja in

(d) preneseno nadomestilo.

Cilj tega pregleda je zagotoviti, da meritve ustrezno odražajo upoštevanje vseh razpoložljivih informacij na datum prevzema.

Preneseno nadomestilo

- 37 Nadomestilo, preneseno v poslovni združitvi, se meri po pošteni vrednosti, ki se izračuna kot vsota poštenih vrednosti na datum prevzema sredstev, ki jih je prenesel prevzemnik, obveznosti do nekdanjih lastnikov prevzetega podjetja, ki nastanejo prevzemniku, in deležev v lastniškem kapitalu, ki jih izda prevzemnik. (Vendar se vsak del prevzemnikovega plačila na podlagi delnic v zamenjavo za plačila na podlagi delnic, ki jih imajo zaposleni prevzetega podjetja, vključen v preneseno nadomestilo v poslovni združitvi, meri v skladu s 30. členom in ne po pošteni vrednosti). Primeri možnih oblik nadomestila so denar, druga sredstva, poslovni subjekt ali odvisno podjetje prevzemnika, *pogojno nadomestilo*, navadni ali prednostni kapitalski instrumenti, opcije, nakupni boni in deleži članov *vzajemnih podjetij*.
- 38 Preneseno nadomestilo lahko vključuje prevzemnikova sredstva ali obveznosti, katerih knjigovodske vrednosti se razlikujejo od njihovih poštenih vrednosti na datum prevzema (na primer nedenarna sredstva ali poslovni subjekt prevzemnika). Če je tako, prevzemnik ponovno izmeri prenesena sredstva ali obveznosti po njihovih poštenih vrednostih na datum prevzema in morebitni nastali dobiček ali izgubo pripozna v poslovnem izidu. Včasih pa prenesena sredstva ali obveznosti po poslovni združitvi ostanejo v združenem podjetju (na primer zato, ker so bila sredstva ali obveznosti prenesena v prevzeto podjetje in ne njegovim nekdanjim lastnikom) in zato prevzemnik zadrži obvladovanje nad njimi. V takšnem primeru prevzemnik ta sredstva in obveznosti meri po njihovi knjigovodski vrednosti neposredno pred datumom prevzema in dobička ali izgube iz sredstev ali obveznosti, ki jih obvladuje pred in po poslovni združitvi, ne pripozna v poslovnem izidu.

Pogojno nadomestilo

- 39 Nadomestilo, ki ga prevzemnik prenese v zamenjavo za prevzeto podjetje, vključuje sredstvo ali obveznost, ki je posledica dogovora o pogojnem nadomestilu (glej 37. člen). Prevzemnik pošteno vrednost pogojnega nadomestila na datum prevzema pripozna kot del nadomestila, prenesenega v zameno za prevzeto podjetje.
- 40 Prevzemnik razvrsti obvezo za plačilo pogojnega nadomestila, ki ustreza opredelitvi finančnega instrumenta, kot finančno obveznost ali kot lastniški kapital na podlagi opredelitev kapitalskega instrumenta in finančne obveznosti iz 11. člena MRS 32 *Finančni instrumenti: predstavljanje*. Prevzemnik kot sredstvo razvrsti pravico do vrnitve predhodno prenesenega nadomestila, če so izpolnjeni določeni pogoji. 58. člen vsebuje napotke o poznejšem računovodenju pogojnega nadomestila.

Dodatni napotki za uporabo prevzemne metode za določene vrste poslovnih združitev

Poslovna združitev, izvedena v več fazah

- 41 Prevzemnik včasih pridobi obvladovanje nad prevzetim podjetjem, v katerem je neposredno pred datumom prevzema imel delež v lastniškem kapitalu. Na primer, 31. decembra 20X1 ima podjetje A v podjetju B 35-odstotni neobvladujoči delež v lastniškem kapitalu. Na ta datum podjetje A kupi dodatni 40-odstotni delež v podjetju B, s čimer pridobi obvladovanje podjetja B. Ta MSRP tako transakcijo imenuje poslovna združitev, izvedeno v več fazah, včasih pa se imenuje tudi postopni prevzem.
- 42 Pri poslovni združitvi, izvedeni v več fazah, prevzemnik ponovno izmeri prejšnji delež v lastniškem kapitalu prevzetega podjetja po pošteni vrednosti na datum prevzema in morebitni nastali dobiček ali izgubo pripozna v poslovnem izidu ali drugem vseobsegajočem donosu, kakor je ustrezno. Prevzemnik je morda v prejšnjih obdobjih poročanja spremembe vrednosti svojega deleža v lastniškem kapitalu prevzetega podjetja pripoznaval v drugem vseobsegajočem donosu. Če je tako, se znesek, ki je bil pripoznan v drugem vseobsegajočem donosu, pripozna na isti podlagi, kot bi se zahtevala, če bi prevzemnik neposredno odtujil svoj prejšnji delež v lastniškem kapitalu.

42A Kadar stranka v skupnem aranžmaju (kot je opredeljen v MSRP 11 *Skupni aranžmaji*) pridobi obvladovanje nad poslovnim subjektom, ki je skupna dejavnost (kot je opredeljena v MSRP 11), in je imela pravice do sredstev in obveze iz obveznosti v zvezi s skupno dejavnostjo neposredno pred datumom prevzema, je transakcija poslovna združitev, izvedena v več fazah. Zato prevzemnik upošteva zahteve za poslovno združitev, izvedeno v več fazah, vključno s ponovnim merjenjem njegovega prejšnjega deleža v skupni dejavnosti, na način, ki je opisan v 42. členu. Pri tem prevzemnik ponovno izmeri celoten delež, ki ga je prej imel v skupni dejavnosti.

Poslovna združitev, izvedena brez prenosa nadomestila

- 43 Prevzemnik včasih pridobi obvladovanje nad prevzetim podjetjem brez prenosa nadomestila. Za te poslovne združitve se uporablja prevzemna metoda. Take okoliščine vključujejo:
- (a) prevzeto podjetje odkupi zadostno število lastnih delnic za obstoječega naložbenika (prevzemnika), da pridobi obvladovanje;
  - (b) iztek manjšinskih pravic do veta, ki so prej prevzemniku preprečevale obvladovanje prevzetega podjetja, v katerem je prevzemnik imel večinske glasovalne pravice;
  - (c) prevzemnik in prevzeto podjetje se dogovorita, da bosta svoji podjetji združila samo s pogodbo. Prevzemnik ne prenese nobenega nadomestila v zamenjavo za obvladovanje prevzetega podjetja in v prevzetem podjetju nima, ne na datum prevzema in ne prej, nobenega deleža v lastniškem kapitalu. Med primere poslovne združitve, izvedene samo s pogodbo, sodi sodelovanje dveh podjetij v dogovoru o financiranju prevzema ali oblikovanje podjetja, ki dvojno kotira na borzi.
- 44 V poslovni združitvi, izvedeni samo s pogodbo, prevzemnik lastnikom prevzetega podjetja pripiše znesek čistih sredstev prevzetega podjetja, pripoznan v skladu s tem MSRP. Z drugimi besedami, deleži v lastniškem kapitalu prevzetega podjetja, ki jih imajo osebe, ki niso prevzemnik, so neobvladujoči delež v prevzemnikovih računovodskih izkazih po združitvi, tudi če so posledično vsi deleži v lastniškem kapitalu prevzetega podjetja pripisani neobvladujočemu deležu.

Obdobje merjenja

- 45 Če začetno računovodenje poslovne združitve do konca obdobja poročanja, v katerem je prišlo do združitve, ni zaključeno, prevzemnik v svojih računovodskih izkazih poroča začasne zneske za postavke, za katere računovodenje ni zaključeno. V obdobju merjenja prevzemnik za nazaj prilagodi začasne zneske, pripoznane na datum prevzema, da odražajo nove informacije o dejstvih in okoliščinah, ki so obstajale na datum prevzema in bi, če bi bile poznane, vplivale na merjenje zneskov, pripoznanih na ta datum. V obdobju merjenja prevzemnik pripozna tudi dodatna sredstva ali obveznosti, če pridobi nove informacije o dejstvih in okoliščinah, ki so obstajale na datum prevzema in bi, če bi bile poznane, vplivale na pripoznanje teh sredstev in obveznosti na ta datum. Obdobje merjenja se konča takoj, ko prevzemnik prejme informacije, ki jih je iskal o dejstvih in okoliščinah, ki so obstajale na datum prevzema, ali izve, da ni mogoče dobiti več informacij. Vendar obdobje merjenja ni daljše od enega leta po datumu prevzema.
- 46 Obdobje merjenja je obdobje po datumu prevzema, v katerem lahko prevzemnik prilagodi začasne zneske, pripoznane za poslovno združitev. Obdobje merjenja daje prevzemniku dovolj časa za pridobitev informacij, ki so potrebne za določitev in merjenje naslednjega na datum prevzema v skladu z zahtevami tega MSRP:
- (a) pridobljenih razpoznavnih sredstev, prevzetih obveznosti in neobvladujočega deleža v prevzetem podjetju,
  - (b) nadomestila, prenesenega za prevzeto podjetje (ali drugega zneska, ki se uporablja za merjenje dobrega imena),
  - (c) pri poslovni združitvi, izvedeni v več fazah, prejšnjega prevzemnikovega deleža v lastniškem kapitalu prevzetega podjetja in
  - (d) dobrega imena ali dobička, ki izhaja iz izpogajanega nakupa.

- 47 Prezemnik upošteva vse relevantne dejavnike, ko določa, ali bi bilo treba zaradi informacij, pridobljenih po datumu prevzema, prilagoditi začasne pripoznane zneske ali pa so te informacije posledica dogodkov, ki so se zgodili po datumu prevzema. Med relevantne dejavnike spada datum pridobitve dodatnih informacij in ali prevzemnik lahko opredeli razlog za spremembo začasnih zneskov. Informacije, pridobljene kmalu po datumu prevzema, bolj verjetno odražajo okoliščine, ki so obstajale na datum prevzema, kot informacije, pridobljene več mesecev pozneje. Na primer, če se ni vmes zgodilo kaj, kar vpliva na pošteno vrednost sredstva, prodaja tega sredstva tretji osebi kmalu po datumu prevzema za znesek, ki se zelo razlikuje od njegove začasne poštene vrednosti, izmerjene na ta datum, verjetno pomeni napako v začasnem znesku.
- 48 Prezemnik pripozna povečanje (zmanjšanje) začasnega zneska, pripoznanega za razpoznavno sredstvo (obveznost), z zmanjšanjem (povečanjem) dobrega imena. Vendar lahko nove informacije, pridobljene v obdobju merjenja, včasih povzročijo prilagoditev začasnega zneska več kot enega sredstva ali obveznosti. Na primer, prevzemnik je morda prevzel obveznost za plačilo odškodnine v zvezi z nesrečo v enem od obratov prevzetega podjetja, ki jo deloma ali v celoti krije polica zavarovanja delodajalčeve odgovornosti, ki jo ima prevzeto podjetje. Če prevzemnik v obdobju merjenja pridobi nove informacije o poštenu vrednosti te obveznosti na datum prevzema, se prilagoditev dobrega imena, ki je posledica spremembe začasnega zneska, pripoznanega za obveznost, pobota (v celoti ali deloma) z ustrezno prilagoditvijo dobrega imena, ki je posledica spremembe začasnega zneska, pripoznanega za terjatev do zavarovatelja.
- 49 V obdobju merjenja prevzemnik pripozna prilagoditve začasnih zneskov, kot da bi bilo računovodenje poslovne združitve na datum prevzema zaključeno. Tako prevzemnik po potrebi popravi primerjalne informacije za pretekla obdobja, predstavljene v računovodskih izkazih, vključno s spremembami amortizacije ali drugih učinkov na poslovni izid, pripoznanih pri zaključevanju začetnega računovodenja.
- 50 Ko se obdobje merjenja konča, lahko prevzemnik popravi računovodenje poslovne združitve samo tako, da popravi napako v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*.

Določanje, kaj je del transakcije poslovne združitve

- 51 **Prezemnik in prevzeto podjetje sta lahko že pred začetkom pogajanj za poslovno združitve imela odnos ali drug dogovor ali pa sta med pogajaji sklenila dogovor, ki je ločen od poslovne združitve. V obeh primerih prevzemnik opredeli vse zneske, ki niso del tistega, kar sta prevzemnik in prevzeto podjetje (ali njegovi nekdanji lastniki) izmenjala v poslovni združitvi, tj. zneske, ki niso del zamenjave za prevzeto podjetje. Prezemnik v okviru uporabe prevzemne metode pripozna samo nadomestilo, preneseno za prevzeto podjetje, in pridobljena sredstva in prevzete obveznosti v zamenjavo za prevzeto podjetje. Ločene transakcije se računovodsko obravnavajo v skladu z ustreznimi MSRP.**
- 52 Transakcija, ki jo sklene prevzemnik ali je sklenjena v njegovem imenu ali predvsem v korist prevzemnika ali združenega podjetja, in ne predvsem v korist prevzetega podjetja (ali njegovih nekdanjih lastnikov) pred združitvijo, je verjetno ločena transakcija. Primeri ločenih transakcij, ki ne smejo biti vključeni pri uporabi prevzemne metode, so naslednji:
- (a) transakcija, ki dejansko poravnava prej obstoječi odnos med prevzemnikom in prevzetim podjetjem,
  - (b) transakcija, ki nagrajuje zaposlene ali nekdanje lastnike prevzetega podjetja za storitve v prihodnje, in
  - (c) transakcija, ki je povračilo prevzetemu podjetju ali njegovim nekdanjim lastnikom za plačilo stroškov prevzemnika v zvezi s prevzemom.

Napotki za uporabo so v B50.– B62. členu.

Stroški v zvezi s prevzemom

- 53 Stroški v zvezi s prevzemom so stroški, ki jih ima prevzemnik pri poslovni združitvi. Ti stroški vključujejo provizijo za posrednika pri poslu (najditelja posla); honorarje za svetovalne, pravne, računovodske storitve, storitve ocenjevanja vrednosti ter druge strokovne ali svetovalne storitve; splošne administrativne stroške, vključno s stroški notranjega oddelka za prevzeme; ter stroške registracije in izdaje dolžniških in lastniških vrednostnih papirjev. Prezemnik stroške v zvezi s prevzemom računovodsko obravnava kot odhodke v obdobjih, ko stroški nastanejo in so storitve prejete, pri čemer obstaja ena izjema. Stroški izdaje dolžniških ali lastniških vrednostnih papirjev se pripoznajo v skladu z MRS 32 in MSRP 9.

POZNEJŠE MERJENJE IN RAČUNOVODENJE

54 Na splošno prevzemnik pozneje meri in računovodsko obravnava pridobljena sredstva, prevzete ali nastale obveznosti ter kapitalske instrumente, izdane v poslovni združitvi, v skladu z drugimi veljavnimi MSRP za te postavke, odvisno od njihove narave. Ta MSRP pa daje napotke o poznejšem merjenju in računovodenju za naslednja pridobljena sredstva, prevzete ali nastale obveznosti ter kapitalske instrumente, izdane v poslovni združitvi:

- (a) ponovno pridobljene pravice;
- (b) pogojne obveznosti, pripoznane na datum prevzema;
- (c) odškodninska sredstva in
- (d) pogojno nadomestilo.

Napotki za uporabo so v B63. členu.

Ponovno pridobljene pravice

55 Ponovno pridobljena pravica, pripoznana kot neopredmeteno sredstvo, se amortizira v preostalem pogodbenem obdobju pogodbe, s katero je bila pravica podeljena. Prevzemnik, ki pozneje proda ponovno pridobljeno pravico tretji osebi, knjigovodsko vrednost neopredmetenega sredstva vključi v določanje dobička ali izgube pri prodaji.

Pogojne obveznosti

56 Po začetnem pripoznanju in dokler obveznost ni poravnana, razveljavljena ali je potekla, prevzemnik meri pogojno obveznost, pripoznano v poslovni združitvi, po višjem od naslednjih zneskov:

- (a) znesku, ki bi se pripoznal v skladu z MRS 37, ali
- (b) prvotno pripoznanem znesku, od katerega se po potrebi odšteje kumulativni znesek prihodkov, pripoznanih v skladu z načeli MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*.

Ta zahteva ne velja za pogodbe, ki se računovodsko obravnavajo v skladu z MSRP 9.

Odškodninska sredstva

57 Na koncu vsakega naslednjega obdobja poročanja prevzemnik meri odškodninsko sredstvo, ki je bilo pripoznano na datum prevzema, na isti osnovi kot odškodovano obveznost ali sredstvo, ob upoštevanju pogodbenih omejitev glede zneska, in, za odškodninsko sredstvo, ki pozneje ni merjeno po pošteni vrednosti, ocene posloводства o unovčljivosti odškodninskega sredstva. Prevzemnik odpravi pripoznanje odškodninskega sredstva šele takrat, ko je sredstvo odplačano, ga proda ali kako drugače zgubi pravico do njega.

Pogojno nadomestilo

58 Nekatere spremembe poštene vrednosti pogojnega nadomestila, ki jih prevzemnik pripozna po datumu prevzema, so lahko posledica dejstva, da je prevzemnik po navedenem datumu pridobil dodatne informacije o dejstvih in okoliščinah, ki so obstajale na datum prevzema. Take spremembe so prilagoditve obdobja merjenja v skladu s 45.–49. členom. Vendar pa spremembe, ki so posledica dogodkov po datumu prevzema, kot so doseganje ciljnega dobička, doseganje določene cene delnice ali doseganje mejnika v projektu raziskav in razvoja, niso prilagoditve obdobja merjenja. Prevzemnik obravnava spremembe poštene vrednosti pogojnega nadomestila, ki niso prilagoditve obdobja merjenja, na naslednji način:

- (a) pogojno nadomestilo, ki je razvrščeno kot lastniški kapital, se ne meri ponovno in njegova poznejša poravnava se računovodsko evidentira v okviru lastniškega kapitala;
- (b) drugo pogojno nadomestilo, ki:

- (i) spada v področje uporabe MSRP 9, se meri po pošteni vrednosti na vsak datum poročanja, spremembe poštene vrednosti pa se pripozna v poslovnem izidu v skladu z MSRP 9;
- (ii) ne spada v področje uporabe MSRP 9, se meri po pošteni vrednosti na vsak datum poročanja, spremembe poštene vrednosti pa se pripozna v poslovnem izidu.

RAZKRITJA

59 Prevzemnik razkrije informacije, ki omogočajo uporabnikom njegovih računovodskih izkazov, da ovrednotijo naravo in finančne učinke poslovne združitve, ki se zgodi bodisi:

(a) v tekočem obdobju poročanja bodisi

(b) po koncu obdobja poročanja, vendar preden so bili računovodski izkazi odobreni za objavo.

60 Za doseganje cilja iz 59. člena prevzemnik razkrije informacije, določene v B64.–B66. členu.

61 Prevzemnik razkrije informacije, ki omogočajo uporabnikom njegovih računovodskih izkazov, da ovrednotijo finančne učinke prilagoditev, pripoznanih v tekočem obdobju poročanja, ki se nanašajo na poslovne združitve, do katerih je prišlo v obdobju ali v prejšnjih obdobjih poročanja.

62 Za doseganje cilja iz 61. člena prevzemnik razkrije informacije, določene v B67. členu.

63 Če določena razkritja, ki jih zahteva ta MSRP in drugi MSRP, ne dosegajo ciljev, določenih v 59. in 61. členu, prevzemnik razkrije vse dodatne informacije, ki so potrebne za doseganje teh ciljev.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI IN PREHOD

Datum začetka veljavnosti

64 Ta MSRP se uporablja za naprej za poslovne združitve, katerih datum prevzema je na začetku ali po začetku prvega letnega obdobja poročanja, ki se začne 1. julija 2009 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Vendar se ta MSRP uporablja šele na začetku letnega obdobja poročanja, ki se začne 30. junija 2007 ali pozneje. Če podjetje uporablja ta MSRP pred 1. julijem 2009, to dejstvo razkrije in hkrati uporablja MRS 27 (kot je bil spremenjen leta 2008).

64A [črtano]

64B Z *Izboljšavami MSRP*, izdanimi maja 2010, so se spremenili 19., 30. in B56. člen ter dodala B62.A in B62.B člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2010 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembe za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije. Uporaba bi morala biti za naprej od datuma, ko je podjetje prvič uporabilo ta MSRP.

64C Z *Izboljšavami MSRP*, izdanimi maja 2010, so se dodali 65.A–65.E člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2010 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembe za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije. Spremembe se uporabljajo za stanja pogojnih nadomestil, ki izhajajo iz poslovnih združitvev z datumom prevzema pred uporabo tega MSRP, kot je bil izdan leta 2008.

64D [črtano]

64E Z MSRP 10, izdanim maja 2011, so bili spremenjeni 7., B13. in B63.(e) člen ter Dodatek A. Podjetje uporablja navedene spremembe, kadar uporablja MSRP 10.

64F Z MSRP 13 *Merjenje poštene vrednosti*, izdanim maja 2011, so bili spremenjeni 20., 29., 33., 47. člen, opredelitev poštene vrednosti v Dodatku A ter B22., B40., B43.–B46., B49. in B64. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 13.

- 64G Z dokumentom *Naložbena podjetja* (spremembe MSRP 10, MSRP 12 in MRS 27), izdanim oktobra 2012, je bil spremenjen 7. člen in dodan 2.A člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje. Uporaba sprememb iz dokumenta *Naložbena podjetja* pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporabi pred tem datumom, vse spremembe iz dokumenta *Naložbena podjetja* uporablja hkrati.
- 64H [črtano]
- 64I S *Ciklom letnih izboljšav MSRP 2010–2012*, izdanim decembra 2013, sta se spremenila 40. in 58. člen ter dodal 67. A člen ter z njim povezan naslov. Podjetje uporablja navedeno spremembo za naprej za poslovne združitve, za katere je datum prevzema 1. julija 2014 ali po tem datumu. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Podjetje lahko uporabi spremembo prej pod pogojem, da sta bila uporabljena tudi MSRP 9 in MRS 37 (kot sta bila spremenjena s *Ciklom letnih izboljšav MSRP 2010–2012*). Če podjetje to spremembo uporabi prej, to dejstvo razkrije.
- 64J S *Ciklom letnih izboljšav MSRP 2011–2013*, izdanim decembra 2013, se je spremenil 2.(a) člen. Podjetje uporablja to spremembo za naprej za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2014 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje to spremembo uporabi za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 64K Z MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*, izdanim maja 2014, se je spremenil 56. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 15.
- 64L Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, so bili spremenjeni 16., 42., 53., 56., 58. in B41. člen ter črtani 64.A, 64.D in 64.H člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 9.
- 64M Z MSRP 16, izdanim januarja 2016, so bili spremenjeni 14., 17., B32. in B42. člen, črtani so bili B28.–B30. člen in z njimi povezan naslov, dodani pa so bili 28.A–28.B člen in z njimi povezan naslov. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 16.
- 64N Z MSRP 17, ki je bil izdan maja 2017, so se spremenili 17., 20., 21., 35. in B63. člen ter za 31. členom dodala naslov in 31.A člen. Z dokumentom *Spremembe MSRP 17*, izdanim junija 2020, se je spremenil 31.A člen. Podjetje spremembe 17. člena uporablja za poslovne združitve z datumom prevzema, ki je poznejši od datuma začetka uporabe MSRP 17. Podjetje druge spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 17.
- 64O S *Ciklom letnih izboljšav MSRP 2015–2017*, izdanim decembra 2017, se je dodal 42.A člen. Podjetje te spremembe uporablja za poslovne združitve, pri katerih je datum prevzema na začetku ali po začetku prvega letnega obdobja poročanja, ki se začne 1. januarja 2019 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporabi prej, to dejstvo razkrije.
- 64P Z dokumentom *Opredelitev poslovnega subjekta*, izdanim oktobra 2018, so se dodali B7.A–B7.C, B8.A in B12.A–B12.D člen, spremenila se je opredelitev pojma „poslovni subjekt“ v Dodatku A, spremenili so se 3., B7.–B9., B11. in B12. člen ter črtal B10. člen. Podjetje te spremembe uporablja za poslovne združitve, pri katerih je datum prevzema na ali po začetku prvega letnega obdobja poročanja, ki se začne 1. januarja 2020 ali pozneje, in pridobitve sredstev, do katerih pride na začetku tega obdobja ali po njem. Uporaba teh sprememb pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje navedene spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, ta podatek razkrije.
- 64Q Z dokumentom *Sklicevanje na temeljni okvir*, izdanim maja 2020, so bili spremenjeni 11., 14., 21., 22. in 23. člen ter dodani 21.A, 21.B, 21.C in 23.A člen. Podjetje te spremembe uporablja za poslovne združitve, pri katerih je datum prevzema na dan začetka ali po dnevu začetka prvega letnega obdobja poročanja, ki se začne 1. januarja 2022 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena, če podjetje istočasno ali pred tem uporablja tudi vse spremembe, ki jih uvaja dokument *Spremembe sklicevanj na temeljni okvir v MSRP*, izdan marca 2018.

Prehod

- 65 Sredstev in obveznosti, ki izhajajo iz poslovnih združitvev z datumom prevzema pred uporabo tega MSRP, se ob uporabi tega MSRP ne prilagodi.

- 65A Stanja pogojnih nadomestil, ki izhajajo iz poslovnih združitve z datumi prevzema pred prvo uporabo tega MSRP, kot je bil izdan leta 2008, se ob prvi uporabi tega MSRP ne prilagodijo. 65.B–65.E člen se za ta stanja uporabijo v naslednjem obračunskem obdobju. 65.B–65.E člen se ne uporabljajo za obračun stanj pogojnih nadomestil, ki izhajajo iz poslovnih združitve z datumi prevzema od prve uporabe tega MSRP, kot je bil izdan leta 2008, naprej. V 65.B–65.E členu se poslovna združitve nanaša izključno na poslovne združitve z datumom prevzema pred uporabo tega MSRP, kot je bil izdan leta 2008.
- 65B Če sporazum o poslovni združitvi omogoča prilagoditev nabavne vrednosti združitve v odvisnosti od prihodnjih dogodkov, prevzemnik vključi znesek prilagoditve v nabavno vrednost združitve na datum prevzema, če je prilagoditev verjetna in je znesek prilagoditve mogoče zanesljivo izmeriti.
- 65C Sporazum o poslovni združitvi lahko dovoljuje prilagoditve nabavne vrednosti združitve v odvisnosti od enega ali več prihodnjih dogodkov. Prilagoditev je lahko na primer odvisna od določene ravni dobička, ki je ohranjen ali dosežen v prihodnjih obdobjih, ali od ohranitve tržne cene izdanih instrumentov. Ob začetnem obračunu združitve je navadno mogoče oceniti znesek vsake prilagoditve ne da bi se zmanjšala zanesljivost informacij, tudi če obstaja določena raven negotovosti. Če se dogodki v prihodnosti ne zgodijo ali je potreben popravek prilagoditve, se temu ustrezno prilagodi nabavna vrednost poslovne združitve.
- 65D Če pa sporazum o poslovni združitvi predvideva takšno prilagoditev, se ta ne vključi v nabavno vrednost združitve ob začetnem obračunu združitve, če ni verjetna ali je ni mogoče zanesljivo izmeriti. Če takšna prilagoditev naknadno postane verjetna in se lahko zanesljivo izmeri, se dodatno upoštevanje šteje kot prilagoditev nabavne vrednosti združitve.
- 65E V nekaterih okoliščinah mora prevzemnik pozneje še nekaj doplačati prodajalcu kot nadomestilo za padec vrednosti danih sredstev, izdanih kapitalskih instrumentov ali obveznosti, ki nastanejo oziroma jih prevzame prevzemnik v zameno za obvladovanje prevzetega podjetja. To se na primer zgodi, če je prevzemnik jamčil tržno ceno kapitalskih ali dolžniških instrumentov, izdanih kot del nabavne vrednosti poslovne združitve, in mora izdati dodatne kapitalske ali dolžniške instrumente za doseganje prvotno določene nabavne vrednosti. V takšnih primerih se ne pripozna povečanje nabavne vrednosti poslovne združitve. V primeru kapitalskih instrumentov se poštena vrednost dodatnega plačila pobota z enakovrednim zmanjšanjem vrednosti, pripisane prvotno izdanemu instrumentu. V primeru dolžniških instrumentov se dodatno plačilo šteje za zmanjšanje pribitka ali povečanje popusta pri prvotni izdaji.
- 66 Podjetje, kot je vzajemno podjetje, ki še ni uporabilo MSRP 3 in je imelo eno ali več poslovnih združitve, ki so bile računovodsko obravnavane s pomočjo nakupne metode, uporabi določbe glede prehoda iz B68. in B69. člena.

Davek od dohodka

- 67 Za poslovne združitve z datumom prevzema pred uporabo tega MSRP prevzemnik uporablja zahteve 68. člena MRS 12, kot je spremenjen s tem MSRP, za naprej. To pomeni, da prevzemnik ne prilagodi računovodenja prejšnjih poslovnih združitve za prej pripoznane spremembe v pripoznanih odloženih terjatvah za davek. Vendar prevzemnik od datuma uporabe tega MSRP pripozna spremembe pripoznanih odloženih terjatev za davek kot prilagoditev v poslovnem izidu (ali, če tako zahteva MRS 12, izven poslovnega izida).

SKLICEVANJA NA MSRP 9

- 67A Če podjetje uporablja ta standard, vendar še ne uporablja MSRP 9, vsako sklicevanje na MSRP 9 pomeni sklicevanje na MRS 39.

RAZVELJAVITEV MSRP 3 (2004)

- 68 Ta MSRP nadomešča MSRP 3 *Poslovne združitve* (kot je bil izdan leta 2004).

Dodatek A

Opredelitve pojmov

Ta dodatek je sestavni del MSRP.

prevzeto podjetje	Poslovni subjekt ali poslovni subjekti, v katerih prevzemnik pridobi obvladovanje v poslovni združitvi .
prevzemnik	Podjetje, ki pridobi obvladovanje nad prevzetim podjetjem .
datum prevzema	Datum, na katerega prevzemnik začne obvladovati prevzeto podjetje .
poslovni subjekt	Povezan sklop dejavnosti in sredstev, ki se vodi in upravlja z namenom zagotavljanja blaga in opravljanja storitev za stranke, pri čemer se ustvarja prihodek od naložb (kot so dividende ali obresti) ali druga vrsta prihodkov iz rednega poslovanja.
poslovna združitev	Transakcija ali drug poslovni dogodek, v katerem prevzemnik pridobi obvladovanje enega ali več poslovnih subjektov . Transakcije, ki se včasih imenujejo „prave spojitve“ ali „spojitve enakih“ so v tem MSRP prav tako poslovne združitve .
pogojno nadomestilo	Običajno obveza prevzemnika , da prenese dodatna sredstva ali deleže v lastniškem kapitalu nekdanjim lastnikom prevzetega podjetja kot del izmenjave za obvladovanje prevzetega podjetja , če se zgodijo določeni prihodnji dogodki ali če so izpolnjeni določeni pogoji. Vendar lahko pogojno nadomestilo prevzemniku tudi daje pravico do povračila prej prenesenega nadomestila, če so izpolnjeni določeni pogoji.
deleži v lastniškem kapitalu	Za namene tega MSRP se izraz <i>lastniški deleži</i> uporablja v širokem pomenu in pomeni lastniške deleže podjetja v lasti naložbenikov in deleže lastnikov, članov ali udeležencev v vzajemnih podjetjih .
poštena vrednost	<i>Poštena vrednost</i> je cena, ki bi se prejela ob prodaji sredstva ali plačala ob prenosu obveznosti v redni transakciji med udeleženci na trgu na datum merjenja. (Glej MSRP 13.)
dobro ime	Sredstvo, ki predstavlja prihodnje gospodarske koristi, ki izhajajo iz drugih sredstev, pridobljenih v poslovni združitvi , ki niso posamično opredeljena in ločeno pripoznana.
razpoznaven	Sredstvo je <i>razpoznavno</i> , če je bodisi: (a) ločljivo, tj. mogoče ga je ločiti ali oddvojiti od podjetja in prodati, prenesti, dati zanj licenco, ga dati v najem ali izmenjati, bodisi posamično ali skupaj s povezano pogodbo, razpoznavnim sredstvom ali obveznostjo, ne glede na to, ali podjetje to tudi namerava storiti, ali (b) izhaja iz pogodbenih ali drugih pravnih pravic, ne glede na to, ali so te pravice prenosljive ali ločljive od podjetja oziroma od drugih pravic in obvez.
neopredmeteno sredstvo Razpoznavno	nedenarno sredstvo brez fizičnega obstoja.

vzajemno podjetje

Podjetje, ki ni podjetje v lasti naložbenika, ki svojim **lastnikom**, članom ali udeležencem neposredno zagotavlja dividende, nižje stroške ali druge gospodarske koristi. Vzajemna podjetja so na primer vzajemna zavarovalnica, kreditna zadruga in zadruga.

neobvladujoči delež

Lastniški kapital v odvisnem podjetju, ki ga ni mogoče neposredno ali posredno pripisati obvladujočemu podjetju.

lastniki

Za namene tega MSRP se izraz *lastniki* uporablja v širokem pomenu in vključuje imetnike **deležev v lastniškem kapitalu** podjetij v lasti naložbenikov ter lastnike, člane ali udeležence v **vzajemnih podjetjih**.

Dodatek B

Napotki za uporabo

Ta dodatek je sestavni del MSRP.

POSLOVNE ZDRUŽITVE PODJETIJ POD SKUPNIM OBVLADOVANJEM (UPORABA 2.(c) ČLENA)

- B1 Ta MSRP se ne uporablja za poslovne združitev podjetij ali poslovnih subjektov pod skupnim obvladovanjem. Poslovna združitev, ki vključuje podjetja ali poslovne subjekte pod skupnim obvladovanjem, je poslovna združitev, v kateri vsa podjetja ali poslovne subjekte, ki se združijo, na koncu obvladuje ena in ista oseba oziroma osebe tako pred kot po poslovni združitvi, pri čemer to obvladovanje ni prehodno.
- B2 Šteje se, da skupina posameznikov obvladuje podjetje, če imajo, na podlagi pogodbenih sporazumov, kolektivno pooblastilo, da določajo njegove finančne in poslovne usmeritve z namenom pridobivanja koristi od dejavnosti podjetja. Zato je poslovna združitev izven področja tega MSRP, če ima ista skupina posameznikov, na podlagi pogodbenih sporazumov, končno kolektivno pooblastilo določanja finančnih in poslovnih usmeritev vsakega od podjetij, ki se združujejo, z namenom pridobivanja zaslužkov od njihovih dejavnosti in to končno kolektivno pooblastilo ni prehodno.
- B3 Podjetje lahko obvladuje posameznik ali skupina posameznikov, ki nastopa skupaj na podlagi pogodbenega sporazuma, za tega posameznika ali skupino posameznikov pa lahko ne veljajo zahteve MSRP glede računovodskega poročanja. Zato ni potrebno, da so podjetja, ki se združijo, vključena v iste konsolidirane računovodske izkaze, da bi se poslovna združitev štela za združitev, ki vključuje podjetja pod skupnim obvladovanjem.
- B4 Obseg neobvladujočih deležev v vsakem od podjetij, ki se združijo, pred in po poslovni združitvi ni relevanten za določitev, ali združitev vključuje podjetja pod skupnim obvladovanjem. Podobno tudi dejstvo, da je eno od podjetij, ki se združijo, odvisno podjetje, ki je bilo izključeno iz konsolidiranih računovodskih izkazov, ni relevantno za določitev, ali združitev vključuje podjetja pod skupnim obvladovanjem.

DOLOČITEV POSLOVNE ZDRUŽITVE (UPORABA 3. ČLENA)

- B5 Ta MSRP opredeljuje poslovno združitev kot transakcijo ali drug poslovni dogodek, v katerem prevzemnik pridobi obvladovanje enega ali več poslovnih subjektov. Prevzemnik lahko prevzame obvladovanje prevzetega podjetja na več različnih načinov, na primer:
- (a) s prenosom denarja, denarnih ustreznikov ali drugih sredstev (vključno s čistimi sredstvi, ki predstavljajo poslovni subjekt);
  - (b) z nastankom obveznosti;
  - (c) z izdajanjem deležev v lastniškem kapitalu;
  - (d) z zagotavljanjem več kot ene vrste nadomestila ali
  - (e) brez prenosa nadomestila, vključno samo na podlagi pogodbe (glej 43. člen).
- B6 Poslovna združitev ima lahko različen ustroj zaradi pravnih, davčnih ali drugih razlogov, kar med drugim vključuje naslednje primere:
- (a) eden ali več poslovnih subjektov postanejo odvisna podjetja prevzemnika ali pa so čista sredstva enega ali več poslovnih subjektov pravno spojena s prevzemnikom;
  - (b) eno podjetje v združitvi prenese svoja čista sredstva ali njegovi lastniki prenesejo svoje deleže v lastniškem kapitalu drugemu podjetju v združitvi ali njegovim lastnikom;

- (c) vsa podjetja, ki se združujejo, prenesejo svoja čista sredstva ali lastniki prenesejo svoje deleže v lastniškem kapitalu v novo oblikovano podjetje (ki se včasih imenuje transakcija kopičenja ali sestavljanja) ali
- (d) skupina nekdanjih lastnikov enega od podjetij, ki se združujejo, pridobi obvladovanje združenega podjetja.

OPREDELITEV POSLOVNEGA SUBJEKTA (UPORABA 3. ČLENA)

B7 Poslovni subjekt je sestavljen iz vložkov in postopkov, ki se uporabljajo za te vložke, ki so sposobni prispevati k ustvarjanju izločkov. Trije elementi poslovnega subjekta so opredeljeni, kot sledi (glej B8.–B12.D člen za napotke o elementih poslovnega subjekta):

- (a) **vložek**: kateri koli gospodarski vir, ki ustvarja izločke ali je sposoben prispevati k ustvarjanju izločkov, če se zanj uporabi eden ali več postopkov. Primeri vložkov so nekratkoročna sredstva (vključno z neopredmetenimi sredstvi ali pravicami do uporabe nekratkoročnih sredstev), industrijska lastnina, sposobnost pridobiti dostop do potrebnih materialov ali pravic in zaposleni;
- (b) **postopek**: kateri koli sistem, standard, protokol, dogovor ali pravilo, ki, kadar se uporabi za vložek ali vložke, ustvari izločke ali je sposoben prispevati k ustvarjanju izločkov. Taki primeri so: postopki strateškega poslovanja, operativni postopki in postopki upravljanja virov. Običajno so ti postopki dokumentirani, vendar lahko intelektualne zmogljivosti organizirane delovne sile, ki ima ustrezne veščine in izkušnje in spoštuje pravila in dogovore, zagotovijo ustrezne postopke, ki se lahko uporabijo za vložke, da ustvarijo izločke (Računovodenje, zaračunavanje, plačilne liste in drugi upravni sistemi običajno niso postopki, ki se uporabljajo za ustvarjanje izločkov.);
- (c) **izložek**: rezultat vložkov in postopkov, ki se uporabljajo za te vložke, tj. zagotavljanje blaga in opravljanje storitev za stranke ter ustvarjanje prihodka od naložb (kot so dividende ali obresti) ali druge vrste prihodkov iz rednega poslovanja.

Neobvezen preskus za ugotavljanje koncentracije poštene vrednosti

B7A V B7.B členu je opisan neobvezen preskus (preskus koncentracije), ki omogoča poenostavljeno presojo, ali pridobljeni sklop dejavnosti in sredstev ni poslovni subjekt. Podjetje se lahko samo odloči, ali bo uporabljalo preizkus. Podjetje lahko sprejme to odločitev ločeno za vsako transakcijo ali drug dogodek. Preskus koncentracije ima naslednje posledice:

- (a) če je preskus koncentracije pozitiven, podjetje določi, da sklop dejavnosti in sredstev ni poslovni subjekt in da nadaljnja presoja ni potrebna;
- (b) če je preskus koncentracije negativen ali se podjetje odloči, da preskusa ne bo uporabljalo, izvede presojo iz B8.–B12.D člena.

B7B Preskus koncentracije je pozitiven, če je praktično vsa poštena vrednost pridobljenih bruto sredstev skoncentrirana v posameznem razpoznavnem sredstvu ali skupini podobnih razpoznavnih sredstev. Za preskus koncentracije:

- (a) pridobljena bruto sredstva izključujejo denar in njihove ustreznike, odložene terjatve za davek in dobro ime, ki je posledica učinkov odloženih obveznosti za davek;
- (b) poštena vrednost pridobljenih bruto sredstev vključuje vsa prenesena nadomestila (skupaj s pošteno vrednostjo vseh neobvladujočih deležev in pošteno vrednostjo vseh prej posedovanih deležev), ki presegajo pošteno vrednost pridobljenih neto razpoznavnih sredstev. Poštena vrednost pridobljenih bruto sredstev se lahko običajno določi kot vsota poštene vrednosti prenesenega nadomestila (skupaj s pošteno vrednostjo vseh neobvladujočih deležev in pošteno vrednostjo vseh prej posedovanih deležev) in poštene vrednosti prevzetih obveznosti (razen odloženih obveznosti za davek), od katere se odštejejo postavke iz pododstavka (a). Vendar, če je poštena vrednost pridobljenih bruto sredstev višja od navedene vsote, je včasih morda potreben natančnejši izračun;

- (c) posamezno razpoznavno sredstvo vključuje katero koli sredstvo ali skupino sredstev, ki bi se v poslovni združitvi pripoznala in merila kot posamezno razpoznavno sredstvo;
- (d) če je opredmeteno sredstvo povezano z in se ne more fizično odstraniti in uporabljati ločeno od drugega opredmetenega sredstva (ali sredstva, ki je predmet najema, kot je opredeljeno v MSRP 16 *Najemi*), brez znatnih stroškov ali znatnega zmanjšanja uporabnosti ali poštene vrednosti enega od sredstev (na primer zemljišča in zgradbe), se ti sredstvi štejeta za eno posamezno razpoznavno sredstvo;
- (e) podjetje pri presoji, ali so sredstva podobna, upošteva naravo vsakega posameznega razpoznavnega sredstva in tveganj, povezanih z upravljanjem in ustvarjanjem izločkov iz sredstev (tj. značilnosti tveganj);
- (f) se naslednja ne štejejo za podobna sredstva:
  - (i) opredmeteno sredstvo in neopredmeteno sredstvo;
  - (ii) opredmetena sredstva iz različnih skupin (na primer zaloge, proizvodna oprema in avtomobili), razen če se v skladu z merilom iz pododstavka (d) obravnavajo kot eno samo razpoznavno sredstvo;
  - (iii) razpoznavna neopredmetena sredstva iz različnih skupin (na primer blagovne znamke, licence in neopredmetena sredstva v razvijanju);
  - (iv) finančno sredstvo in nefinančno sredstvo;
  - (v) finančna sredstva iz različnih skupin (na primer terjatve in naložbe v kapitalske instrumente) in
  - (vi) razpoznavna sredstva, ki so znotraj iste skupine sredstev, vendar imajo zelo različne značilnosti tveganja.

B7C Zahteve iz B7.B člena ne spreminjajo napotkov o podobnih sredstvih iz MRS 38 *Neopredmetena sredstva*, prav tako ne spreminjajo pomena pojma „skupina“ iz MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva*, MRS 38 in MSRP 7 *Finančni instrumenti: razkritja*.

Elementi poslovnega subjekta

- B8 Čeprav imajo poslovni subjekti običajno izločke, izložki niso potrebni, da se povezani sklop dejavnosti in sredstev šteje za poslovni subjekt. Da se lahko vodi in upravlja za namen, naveden v opredelitvi poslovnega subjekta, sta za povezan sklop dejavnosti in sredstev potrebna dva bistvena elementa: vložki in postopki, ki se uporabljajo za te vložke. Poslovnemu subjektu ni treba vključevati vseh vložkov ali postopkov, ki jih je prodajalec uporabil pri upravljanju tega poslovnega subjekta. Da bi se lahko štel za poslovni subjekt, mora povezan sklop dejavnosti in sredstev vključevati najmanj vložek in bistven postopek, ki skupaj znatno prispevata k sposobnosti ustvarjanja izločka. V B12.–B12.D členu je določeno, kako se presodi, ali je postopek bistven.
- B8A Če ima pridobljeni sklop dejavnosti in sredstev izločke, nadaljnje ustvarjanje prihodka samo po sebi še ne pomeni, da sta bila pridobljena tako vložek kot tudi bistven postopek.
- B9 Narava elementov poslovnega subjekta je različna glede na sektor in strukturo poslovanja (dejavnosti) podjetja, pa tudi glede na stopnjo razvoja podjetja. Uveljavljeni poslovni subjekti imajo pogosto različne vrste vložkov, postopkov in izločkov, novi poslovni subjekti pa imajo pogosto samo nekaj vložkov in postopkov in pogosto samo en izloček (izdelek). Skoraj vsi poslovni subjekti imajo obveznosti, vendar ni treba, da ima poslovni subjekt obveznosti. Poleg tega ima lahko obveznosti pridobljeni sklop dejavnosti in sredstev, ki ni poslovni subjekt.
- B10 [črtano]

B11 Določanje, ali je sklop dejavnosti in sredstev poslovni subjekt, temelji na tem, ali lahko udeleženec na trgu vodi in upravlja ta povezani sklop kot poslovni subjekt. Zato pri presojanju, ali je določen niz poslovni subjekt, ni pomembno, ali je prodajalec z nizom posloval kot s poslovnim subjektom ali če namerava prevzemnik z njim poslovati kot s poslovnim subjektom.

Presoja, ali je pridobljeni postopek bistven

B12 V B12.A–B12.D členu je pojasnjeno, kako se presodi, ali je pridobljeni postopek bistven, če pridobljeni sklop dejavnosti in sredstev nima izločkov (B12.B člen) in če jih ima (B12.C člen).

B12A Primer pridobljenega sklopa dejavnosti in sredstev, ki na datum prevzema nima izločkov, je podjetje v začetni fazi, ki še ni začelo ustvarjati prihodkov. Poleg tega se, če je pridobljeni sklop dejavnosti in sredstev na datum prevzema ustvarjal prihodke, šteje, da je imel na ta datum izločke, tudi če pozneje ne bo več ustvarjal prihodkov od zunanjih strank, na primer zato, ker ga bo prevzemnik integriral v svoje poslovanje.

B12B Če sklop dejavnosti in sredstev nima izločkov na datum prevzema, se pridobljeni postopek (ali skupina postopkov) šteje za bistvenega, samo če:

- (a) ima ključno vlogo pri tem, da se pridobljeni vložek ali vložki razvijejo ali pretvorijo v izločke, in
- (b) pridobljeni vložki vključujejo organizirano delovno silo, ki ima potrebne spretnosti, znanje ali izkušnje za izvajanje tega postopka (ali skupine postopkov), in druge vložke, ki bi jih lahko organizirana delovna sila razvila ali pretvorila v izločke. Ti drugi vložki lahko vključujejo:
  - (i) intelektualno lastnino, ki bi se lahko uporabila za razvoj blaga ali storitve;
  - (ii) druge gospodarske dejavnike, ki jih je mogoče razviti za ustvarjanje izločkov; ali
  - (iii) pravice do dostopa do potrebnih materialov ali pravic, ki omogočajo ustvarjanje prihodnjih izločkov.

Primeri vložkov iz pododstavkov (b)(i)–(iii) vključujejo tehnologijo, potekajoče raziskovalne in razvojne projekte, nepremičnine in deleže v rudarskih sredstvih.

B12C Če ima sklop dejavnosti in sredstev na datum prevzema izločke, se pridobljeni postopek (ali skupina postopkov) šteje za bistvenega samo, če ima pri uporabi za pridobljeni vložek ali vložke:

- (a) ključno vlogo pri tem, da se lahko še naprej proizvajajo izločki, pridobljeni vložki pa vključujejo organizirano delovno silo s potrebnimi spretnostmi, znanjem ali izkušnjami za izvajanje tega postopka (ali skupine postopkov); ali
- (b) znatno prispeva k sposobnosti nadaljnje proizvodnje izločkov in:
  - (i) se šteje za edinstvenega ali redkega ali
  - (ii) ga ni mogoče nadomestiti brez znatnih stroškov, prizadevanj ali zamud pri sposobnosti nadaljnje proizvodnje izločkov.

B12D Spodnja dodatna razprava podpira B12.B in B12.C člen:

- (a) pridobljena pogodba je vložek in ne bistven postopek. Kljub temu lahko pridobljena pogodba, na primer pogodba za upravljanje nepremičnin, oddana v zunanje izvajanje, ali zunanje izvajanje upravljanja premoženja omogoča dostop do organizirane delovne sile. Podjetje presodi, ali organizirana delovna sila, ki je dostopna prek take pogodbe, izvaja bistven proces, ki ga podjetje obvladuje in ga je s tem pridobilo. Dejavniki, ki jih je treba upoštevati pri tej presoji, vključujejo trajanje pogodbe in pogoje za njeno podaljšanje;

- (b) težave pri nadomestitvi pridobljene organizirane delovne sile lahko kažejo, da pridobljena organizirana delovna sila izvaja postopek, ki je ključnega pomena za sposobnost ustvarjanja izložkov;
- (c) postopek (ali skupina postopkov) ni bistven, če je na primer pomožen ali manjšega pomena v okviru vseh postopkov, potrebnih za ustvarjanje izložkov.

DOLOČITEV PREVZEMNIKA (UPORABA 6. IN 7. ČLENA)

- B13 Pri določitvi prevzemnika – podjetja, ki pridobi obvladovanje prevzetega podjetja – se uporabljajo napotki iz MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi*. Če je prišlo do poslovne združitve, vendar uporaba napotkov iz MSRP 10 ne nakazuje jasno, katero od podjetij, ki se združujejo, je prevzemnik, se pri tem določanju upoštevajo dejavniki iz B14.–B18. člena.
- B14 Če je bila poslovna združitev izvedena predvsem s prenosom denarja ali drugih sredstev ali z nastankom obveznosti, je prevzemnik običajno podjetje, ki prenese denar ali druga sredstva ali ki mu nastanejo obveznosti.
- B15 Če je bila poslovna združitev izvedena predvsem z izmenjavo deležev v lastniškem kapitalu, je prevzemnik običajno podjetje, ki izda svoje deleže v lastniškem kapitalu. V nekaterih poslovnih združitvah, ki se pogosto imenujejo „obrnjeni prevzemi“, je izdajateljsko podjetje prevzeto podjetje. Napotki za računovodenje obrnjenih prevzemov so v B19.–B27. členu. Pri določitvi prevzemnika v poslovni združitvi, izvedeni z izmenjavo deležev v lastniškem kapitalu, se upoštevajo tudi druga ustrezna dejstva in okoliščine, vključno z:
- (a) *relativnimi glasovalnimi pravicami v združenem podjetju po poslovni združitvi*— prevzemnik je običajno podjetje v združitvi, katerega lastniki kot skupina zadržijo ali prejmejo največji del glasovalnih pravic v združenem podjetju. Pri določanju, katera skupina lastnikov zadrži ali prejme največji del glasovalnih pravic, podjetje upošteva obstoj kakršnih koli nenavadnih ali posebnih glasovalnih dogovorov ter opcije, nakupne bone ali zamenljive instrumente;
- (b) *obstojem velikega manjšinskega glasovalnega deleža v združenem podjetju, če noben drug lastnik ali organizirana skupina lastnikov nima znatnega glasovalnega deleža*— prevzemnik je običajno podjetje v združitvi, katerega lastnik ali organizirana skupina lastnikov ima največji manjšinski glasovalni delež v združenem podjetju;
- (c) *sestavo upravnega organa v združenem podjetju*— prevzemnik je običajno podjetje v združitvi, katerega lastniki lahko izberejo oziroma imenujejo ali odstranijo večino članov upravnega organa združenega podjetja;
- (d) *sestavo višjega posloводства združenega podjetja*— prevzemnik je običajno podjetje v združitvi, katerega (nekdanje) posloводство prevladuje v poslovodu združenega podjetja;
- (e) *pogoji za izmenjavo deležev v lastniškem kapitalu*— prevzemnik je običajno podjetje v združitvi, ki plača pribitek k predzdružitveni pošteni vrednosti deležev v lastniškem kapitalu drugega podjetja ali podjetij v združitvi.
- B16 Prevzemnik je običajno podjetje v združitvi, katerega relativna velikost (merjena na primer s sredstvi, prihodki ali dobičkom) je znatno večja od drugega podjetja ali podjetij v združitvi.
- B17 V poslovni združitvi, ki vključuje več kot dve podjetji, se pri določanju prevzemnika med drugim upošteva, katero podjetje v združitvi je dalo pobudo za združitev ter relativna velikost podjetij, ki se združujejo.
- B18 Ni nujno, da je novo podjetje, ki se ustanovi za izvedbo poslovne združitve, prevzemnik. Če je za izdajo deležev v lastniškem kapitalu za izvedbo poslovne združitve ustanovljeno novo podjetje, se z uporabo napotkov v B13.–B17. členu določi kot prevzemnik eno od podjetij v združitvi, ki so obstajala pred združitvijo. Nasprotno pa je lahko prevzemnik novo podjetje, ki kot nadomestilo prenese denar ali druga sredstva ali mu nastanejo obveznosti.

OBRNJENI PREVZEMI

B19 Obrnjeni prevzem nastane, ko se podjetje, ki izdaja vrednostne papirje (zakoniti prevzemnik), določi za prevzeto podjetje za namene računovodenja na podlagi napotkov iz B13.–B18. člena. Podjetje, deleži v lastniškem kapitalu katerega so prevzeti (zakonito prevzeto podjetje), mora biti prevzemnik za namene računovodenja, da se transakcija šteje za obrnjeni prevzem. Na primer, obrnjeni prevzem včasih nastane, ko zasebno podjetje želi postati javno podjetje, vendar ne želi registrirati svojih lastniških vrednostnih papirjev. Zasebno podjetje to doseže tako, da se z javnim podjetjem dogovori, da slednje prevzame deleže v njegovem lastniškem kapitalu v zameno za deleže v lastniškem kapitalu javnega podjetja. V tem primeru je javno podjetje **zakoniti prevzemnik**, ker je izdalo svoje deleže v lastniškem kapitalu, zasebno podjetje pa je **zakonito prevzeto podjetje**, ker so bili deleži v njegovem lastniškem kapitalu prevzeti. Vendar uporaba napotkov iz B13.–B18. člena povzroči določitev:

- (a) javnega podjetja kot **prevzetega podjetja** za namene računovodenja (računovodsko prevzeto podjetje) in
- (b) zasebnega podjetja kot **prevzemnika** za namene računovodenja (računovodski prevzemnik).

Računovodsko prevzeto podjetje mora ustrezati opredelitvi poslovnega subjekta, da se transakcija lahko računovodsko obravnava kot obrnjeni prevzem, uporabljajo pa se vsa načela pripoznavanja in merjenja iz tega MSRP, vključno z zahtevo po pripoznanju dobrega imena.

Merjenje prenesenega nadomestila

B20 Pri obrnjenem prevzemu računovodski prevzemnik običajno ne izda nobenega nadomestila za prevzeto podjetje. Namesto tega računovodsko prevzeto podjetje običajno lastnikom računovodskega prevzemnika izda svoje lastniške vrednostne papirje. Skladno s tem poštena vrednost na datum prevzema, ki jo ima nadomestilo, ki ga računovodski prevzemnik prenese na računovodsko prevzeto podjetje za svoj delež, temelji na številu deležev v lastniškem kapitalu, ki bi jih zakonito odvisno podjetje moralo izdati, da bi dalo lastnikom zakonitega obvladujočega podjetja enak odstotek deleža v lastniškem kapitalu v združenem podjetju, ki je rezultat obrnjenega prevzema. Na tak način izračunana poštena vrednost števila deležev v lastniškem kapitalu se lahko uporablja kot poštena vrednost nadomestila, prenesenega v zameno za prevzeto podjetje.

Pripravljanje in predstavljanje konsolidiranih računovodskih izkazov

B21 Konsolidirani računovodski izkazi, pripravljeni po obrnjenem prevzemu, se izdajo pod imenom zakonitega obvladujočega podjetja (računovodsko prevzeto podjetje), v pojasnilih pa so opisani kot nadaljevanje računovodskih izkazov zakonitega odvisnega podjetja (računovodski prevzemnik), z eno prilagoditvijo, ki je prilagoditev zakonitega kapitala računovodskega prevzemnika za nazaj, tako da odraža zakoniti kapital računovodskega prevzetega podjetja. Ta prilagoditev je potrebna zato, da odraža kapital zakonitega obvladujočega podjetja (računovodskega prevzetega podjetja). Tudi primerjalne informacije, predstavljene v teh konsolidiranih računovodskih izkazih, se prilagodijo za nazaj, da odražajo zakoniti kapital zakonitega obvladujočega podjetja (računovodskega prevzetega podjetja).

B22 Ker konsolidirani računovodski izkazi predstavljajo nadaljevanje računovodskih izkazov zakonitega odvisnega podjetja, razen njegove kapitalske strukture, konsolidirani računovodski izkazi odražajo:

- (a) sredstva in obveznosti zakonitega odvisnega podjetja (računovodskega prevzemnika), pripoznane in merjene po njihovi knjigovodski vrednosti pred združitvijo;
- (b) sredstva in obveznosti zakonitega obvladujočega podjetja (računovodskega prevzetega podjetja), pripoznana in merjena v skladu s tem MSRP;
- (c) preneseni čisti poslovni izid in druga stanja lastniškega kapitala zakonitega odvisnega podjetja (računovodskega prevzemnika) **pred** poslovno združitvijo;
- (d) znesek, pripoznan kot izdani deleži v lastniškem kapitalu v konsolidiranih računovodskih izkazih, ugotovljen tako, da se izdanemu deležu v lastniškem kapitalu zakonitega odvisnega podjetja (računovodskega prevzemnika), ki je v obtoku neposredno pred poslovno združitvijo, prišteje poštena vrednost zakonitega obvladujočega podjetja (računovodskega prevzetega podjetja). Vendar pa mora struktura lastniškega kapitala (tj. število in vrsta izdanih deležev v lastniškem kapitalu) odražati strukturo lastniškega kapitala zakonitega obvladujočega podjetja (računovodskega prevzetega podjetja), vključno z deleži v lastniškem kapitalu, ki jih zakonito obvladujoče podjetje izda za izvedbo združitve. Skladno s tem se struktura lastniškega kapitala pravnega zakonitega podjetja (računovodskega prevzemnika) preračuna z uporabo menjalnega razmerja, določenega v sporazumu o prevzemu, da odraža število delnic zakonitega obvladujočega podjetja (računovodskega prevzetega podjetja), izdanih v obrnjenem prevzemu;

- (e) sorazmerni del, ki ga ima neobvladujoči delež v predzdržitvenih knjigovodskih vrednostih prenesenega čistega poslovnega izida in drugih deležev v lastniškem kapitalu zakonitega odvisnega podjetja (računovodskega prevzemnika), kot je obravnavano v B23. in B24. členu.

Neobvladujoči delež

- B23 Včasih pri obrnjenem prevzemu nekateri lastniki zakonitega prevzetega podjetja (računovodskega prevzemnika) ne izmenjajo svojih deležev v lastniškem kapitalu za deleže v lastniškem kapitalu zakonitega obvladujočega podjetja (računovodskega prevzetega podjetja). Ti lastniki se po obrnjenem prevzemu v konsolidiranih računovodskih izkazih obravnavajo kot neobvladujoči delež. Razlog za to je dejstvo, da imajo lastniki zakonitega prevzetega podjetja, ki ne izmenjajo svojih deležev v lastniškem kapitalu za deleže v lastniškem kapitalu zakonitega prevzemnika, delež samo v rezultatih in čistih sredstvih zakonitega prevzetega podjetja, ne pa v rezultatih in čistih sredstvih združenega podjetja. In obratno, čeprav je zakoniti prevzemnik za namene računovodenja prevzeto podjetje, imajo lastniki zakonitega prevzemnika delež v rezultatih in čistih sredstvih združenega podjetja.
- B24 Sredstva in obveznosti zakonitega prevzetega podjetja se v konsolidiranih računovodskih izkazih pripoznajo in merijo po svoji knjigovodski vrednosti pred združitvijo (glej B22.(a) člen)). Zato v obrnjenem prevzemu neobvladujoči delež odraža sorazmerni delež neobvladujočih delničarjev v čistih sredstvih zakonitega prevzetega podjetja po knjigovodski vrednosti pred združitvijo, tudi če so neobvladujoči deleži v drugih prevzemih merjeni po njihovi pošteni vrednosti na datum prevzema.

Čisti dobiček na delnico

- B25 Kot navaja B22.(d) člen, struktura lastniškega kapitala v konsolidiranih računovodskih izkazih, pripravljenih po obrnjenem prevzemu, odraža strukturo lastniškega kapitala zakonitega prevzemnika (računovodskega prevzetega podjetja), vključno z deleži v lastniškem kapitalu, ki jih izda zakoniti prevzemnik za izvedbo poslovne združitve.
- B26 Pri izračunu tehtanega povprečja števila navadnih delnic v obtoku (imenovalec v izračunu čistega dobička na delnico) v obdobju, v katerem nastane obrnjeni prevzem:
- (a) se število navadnih delnic v obtoku od začetka tega obdobja do datuma prevzema izračuna na podlagi tehtanega povprečja števila navadnih delnic zakonitega prevzetega podjetja (računovodskega prevzemnika), ki so v obtoku v obdobju, pomnoženega z menjalnim razmerjem, določenim v sporazumu o spojitvi, in
- (b) je število navadnih delnic v obtoku od datuma prevzema do konca tega obdobja dejansko število navadnih delnic zakonitega prevzemnika (računovodskega prevzetega podjetja) v obtoku v tem obdobju.
- B27 Osnovni čisti dobiček na delnico za vsako primerjalno obdobje pred datumom prevzema, ki je predstavljen v konsolidiranih računovodskih izkazih po obrnjenem prevzemu, se izračuna tako, da se
- (a) poslovni izid zakonitega prevzetega podjetja, ki ga je mogoče pripisati navadnim delničarjem v vsakem izmed teh obdobj, deli s
- (b) preteklim tehtanim povprečjem števila navadnih delnic v obtoku zakonitega prevzetega podjetja, pomnoženim z menjalnim razmerjem, določenim v sporazumu o prevzemu.

PRIPOZNAVANJE POSAMEZNIH PRIDOBLENIH SREDSTEV IN PREVZETIH OBVEZNOSTI (UPORABA 10.–13. ČLENA)

B28-B30 [črtano]

Neopredmetena sredstva

- B31 Prevzemnik pripozna, ločeno od dobrega imena, razpoznavna neopredmetena sredstva, pridobljena v poslovni združitvi. Neopredmeteno sredstvo je razpoznavno, če izpolnjuje bodisi merilo ločljivosti bodisi pogodbeno-pravno merilo.

B32 Neopredmeteno sredstvo, ki izpolnjuje pogodbeno-pravno merilo, je razpoznavno tudi, če ni prenosljivo ali ločljivo od prevzetega podjetja oziroma od drugih pravic in obvez. Na primer:

(a) [črtano]

(b) prevzeto podjetje ima v lasti jedrsko elektrarno in z njo upravlja. Dovoljenje za upravljanje te elektrarne je neopredmeteno sredstvo, ki izpolnjuje pogodbeno-pravno merilo za pripoznanje ločeno od dobrega imena, tudi če ga prevzemnik ne more prodati ali prenesti ločeno od prevzete elektrarne. Prevzemnik lahko pripozna pošteno vrednost dovoljenja za upravljanje in pošteno vrednost elektrarne kot eno samo sredstvo za namene računovodskega poročanja, če sta dobi koristnosti teh sredstev podobni;

(c) prevzeto podjetje ima v lasti tehnološki patent. Licenco za patent je dalo drugim za izključno uporabo zunaj domačega trga in v zameno dobilo določen odstotek prihodnjih prihodkov, ustvarjenih v tujini. Tehnološki patent in z njim povezana licenčna pogodba izpolnjujeta pogodbeno-pravno merilo za pripoznavanje ločeno od dobrega imena, tudi če ločena prodaja ali izmenjava patenta in z njo povezane licenčne pogodbe ne bi bila izvedljiva.

B33 Merilo ločljivosti pomeni, da je pridobljeno neopredmeteno sredstvo mogoče ločiti ali oddvojiti od prevzetega podjetja in prodati, prenesti, dati zanj licenco, ga dati v najem ali izmenjati, bodisi posamično bodisi skupaj s povezano pogodbo, razpoznavnim sredstvom ali obveznostjo. Neopredmeteno sredstvo, ki bi ga prevzemnik lahko prodal, dal zanj licenco ali ga kako drugače izmenjal za kaj drugega, izpolnjuje merilo ločljivosti, tudi če ga prevzemnik ne namerava prodati, dati zanj licence ali ga kako drugače izmenjati. Pridobljeno opredeljeno sredstvo izpolnjuje merilo ločljivosti, če obstajajo dokazila o menjalnih poslih za to vrsto sredstva ali za podobna sredstva, tudi če taki posli niso pogosti in ne glede na to, ali je prevzemnik vanje vključen. Na primer, licenca se pogosto daje za sezname strank in naročnikov, ki tako izpolnjujejo merilo ločljivosti. Tudi če prevzemnik meni, da ima njegov seznam strank drugačne značilnosti kot drugi sezname strank, dejstvo, da se za sezname strank pogosto daje licenca, na splošno pomeni, da pridobljen seznam strank izpolnjuje merilo ločljivosti. Vendar pa seznam strank, prevzet v poslovni združitvi, ne bi izpolnjeval merila ločljivosti, če pogoji zaupnosti ali drugi sporazumi podjetju prepovedujejo prodajo, najem ali drugo izmenjavo informacij o svojih strankah.

B34 Neopredmeteno sredstvo, ki ga ni mogoče posamezno ločiti od prevzetega podjetja ali združenega podjetja, izpolnjuje merilo ločljivosti, če je ločljivo skupaj s povezano pogodbo, razpoznavnim sredstvom ali obveznostjo. Na primer:

(a) udeleženci na trgu izmenjavajo obveznosti iz naslova vlog in s tem povezana neopredmetena sredstva iz naslova odnosa z imetniki vlog v menjalnih poslih, ki jih je mogoče opazovati. Zato mora prevzemnik neopredmeteno sredstvo iz naslova odnosa z imetniki vlog pripoznati ločeno od dobrega imena;

(b) prevzeto podjetje ima v lasti registrirano blagovno znamko, vendar dokumentirano tehnično strokovno znanje, ki ga uporablja pri izdelavi izdelka z blagovno znamko, ni patentirano. Pri prenosu lastništva blagovne znamke mora lastnik prenesti tudi vse ostalo, kar potrebuje novi lastnik za proizvodnjo izdelka ali storitve, kakršne je proizvajal nekdanji lastnik. Ker je nepatentirano tehnično strokovno znanje treba ločiti od prevzetega podjetja ali združenega podjetja in ga prodati, če se proda z njim povezana blagovna znamka, izpolnjuje merilo ločljivosti.

Ponovno pridobljene pravice

B35 Prevzemnik lahko kot del poslovne združitve ponovno pridobi pravico do uporabe enega ali več svojih pripoznanih ali nepripoznanih sredstev, ki jo je prej dal prevzetemu podjetju. Med primere takih pravic spada pravica do uporabe prevzemnikove blagovne znamke na podlagi franšiznega sporazuma ali pravica do uporabe prevzemnikove tehnologije na podlagi sporazuma o licenciranju tehnologije. Ponovno pridobljena pravica je razpoznavno neopredmeteno sredstvo, ki ga prevzemnik pripozna ločeno od dobrega imena. V 29. členu so napotki o merjenju ponovno pridobljene pravice, 55. člen pa vsebuje napotke za poznejše računovodenje ponovno pridobljene pravice.

B36 Če so pogoji iz pogodbe, ki povzročijo ponovno pridobljeno pravico, ugodni ali neugodni v primerjavi s pogoji trenutnih tržnih transakcij za iste ali podobne postavke, prevzemnik pripozna dobiček ali izgubo iz poravnave. V B52. členu so napotki za merjenje dobička ali izgube iz poravnave.

Sestavljena delovna sila in druge postavke, ki niso razpoznavne

- B37 Prezemnik v dobro ime vključi vrednost pridobljenega neopredmetenega sredstva, ki na datum prevzema ni razpoznavno. Na primer, prevzemnik lahko pripiše vrednost obstoju sestavljene delovne sile, ki so obstoječi zaposleni, ki prevzemniku omogočajo nadaljnje poslovanje s prevzetim poslovnim subjektom od datuma prevzema dalje. Sestavljena delovna sila ne predstavlja intelektualnega kapitala usposobljene delovne sile – (pogosto specializiranega) znanja in izkušenj, ki jih zaposleni prevzetega podjetja prinašajo v službo. Ker sestavljena delovna sila ni razpoznavno sredstvo, ki se pripozna ločeno od dobrega imena, se vsaka vrednost, ki ji je pripisana, vključi v dobro ime.
- B38 Prezemnik v dobro ime vključi tudi kakršno koli vrednost, pripisano postavkam, ki se ne obravnavajo kot sredstva na datum prevzema. Na primer, prevzemnik lahko pripiše vrednost možnim pogodbam, o katerih se prevzeto podjetje na datum prevzema pogaja z možnimi novimi strankami. Ker te možne pogodbe na datum prevzema same po sebi niso sredstva, jih prevzemnik ne pripozna ločeno od dobrega imena. Prezemnik pozneje ne sme prerazvrstiti vrednosti teh pogodb iz dobrega imena za poslovne dogodke, ki se zgodijo po datumu prevzema. Vendar mora prevzemnik oceniti dejstva in okoliščine dogodkov, ki se zgodijo kmalu po prevzemu, da določi, ali je neopredmeteno sredstvo, ki ga je mogoče pripoznati ločeno, obstajalo na datum prevzema.
- B39 Po začetnem pripoznanju prevzemnik računovodsko obravnava neopredmetena sredstva, pridobljena v poslovni združitvi, v skladu z določbami MRS 38 *Neopredmetena sredstva*. Vendar pa, kot je opisano v 3. členu MRS 38, računovodenje nekaterih pridobljenih neopredmetenih sredstev po začetnem pripoznanju predpisujejo drugi MSRP.
- B40 Merila opredeljivosti določajo, ali se neopredmeteno sredstvo pripozna ločeno od dobrega imena. Vendar merila ne dajejo napotkov za merjenje poštene vrednosti neopredmetenega sredstva niti ne omejujejo predpostavk, uporabljenih pri merjenju poštene vrednosti neopredmetenega sredstva. Na primer, prevzemnik bi pri merjenju poštene vrednosti upošteval predpostavke, ki bi jih uporabili udeleženci na trgu pri določanju cene neopredmetenega sredstva, kot so pričakovanja prihodnjih podaljšanj pogodb. Ni treba, da podaljšanja sama izpolnjujejo merila opredeljivosti. (Vendar glej 29. člen, ki določa izjemo od načela merjenja poštene vrednosti za ponovno pridobljene pravice, pripoznane v poslovni združitvi.) V 36. in 37. členu MRS 38 so napotki za določanje, ali naj se neopredmetena sredstva združijo v eno samo obračunsko enoto z drugimi opredmetenimi ali neopredmetenimi sredstvi.

MERJENJE POŠTENE VREDNOSTI POSAMEZNIH RAZPOZNAVNIH SREDSTEV IN NEOBVLAJUJOČEGA DELEŽA V PREVZETEM PODJETJU (UPORABA 18. IN 19. ČLENA)**Sredstva z negotovimi denarnimi tokovi (popravki vrednosti)**

- B41 Prezemnik z datumom prevzema ne pripozna ločenega popravka vrednosti za sredstva, pridobljena v poslovni združitvi, ki se na datum prevzema merijo po pošteni vrednosti, ker so učinki negotovosti glede prihodnjih denarnih tokov vključeni v merjenje poštene vrednosti. Na primer, ker ta MSRP zahteva, da prevzemnik pri računovodenju poslovne združitve meri pridobljene terjatve, vključno s posojili, po poštenih vrednostih na datum prevzema, prevzemnik ne pripozna ločenega popravka vrednosti za pogodbene denarne tokove, ki se na ta datum štejejo za neizterljive, ali popravka vrednosti za pričakovane kreditne izgube.

Sredstva, ki so predmet poslovnih najemov, v katerih je prevzeto podjetje najemodajalec

- B42 Pri merjenju poštene vrednosti sredstva, kot je zgradba ali patent, ki je predmet poslovnega najema, v katerem je prevzeto podjetje najemodajalec, na datum prevzema prevzemnik upošteva pogoje najema. Prezemnik ne pripozna ločenega sredstva ali obveznosti, če so pogoji poslovnega najema ugodni ali neugodni v primerjavi s tržnimi pogoji.

Sredstva, ki jih prevzemnik ne namerava uporabljati ali pa jih namerava uporabljati na drug način, kot bi jih uporabljali drugi udeleženci trga

- B43 Prezemnik morda z namenom, da bi zaščitil svoj konkurenčni položaj, ali zaradi drugih razlogov ne namerava aktivno uporabljati pridobljenega nefinančnega sredstva ali ga ne namerava uporabljati v skladu z njegovo največjo in najboljšo uporabo. To bi lahko na primer veljalo za pridobljeno neopredmeteno sredstvo razvoja in raziskav, ki ga prevzemnik namerava uporabljati obrambno, tako da njegovo uporabo prepreči drugim. Kljub temu prevzemnik izmeri pošteno vrednost nefinančnega sredstva, pri čemer predpostavlja njegovo največjo in najboljšo uporabo s strani udeležencev na trgu v skladu z ustrežno predpostavko za ocenjevanje vrednosti na začetku in pri merjenju poštene vrednosti, zmanjšane za stroške odtujitve, za namen naknadnega preizkusa oslabitve.

Neobvladujoči delež v prevzetem podjetju

- B44 Ta MSRP prevzemniku dovoljuje meriti neobvladujoči delež v prevzetem podjetju po njegovi pošteni vrednosti na datum prevzema. Včasih lahko prevzemnik meri pošteno vrednost neobvladujočega deleža na datum prevzema na podlagi kotirane cene na delujočem trgu za deleže v lastniškem kapitalu, tj. delnice (tiste, ki jih nima prevzemnik). V drugih primerih pa kotirana cena na delujočem trgu za deleže v lastniškem kapitalu ni na voljo. V takih primerih prevzemnik meri pošteno vrednost neobvladujočega deleža z drugimi tehnikami ocenjevanja vrednosti.
- B45 Pošteni vrednosti prevzemnikovega deleža v prevzetem podjetju in neobvladujočega deleža na podlagi posamezne delnice se lahko razlikujeta. Glavna razlika je verjetno vključitev pribitka za obvladovanje v pošteno vrednost prevzemnikovega deleža v prevzetem podjetju na delnico ali obratno, vključitev popusta, ker ni obvladovanja (imenuje se tudi popust za neobvladujoči delež), v pošteno vrednost neobvladujočega deleža na delnico, če bi udeleženci na trgu upoštevali takšen pribitek ali popust pri določanju cene neobvladujočega deleža.

MERJENJE DOBREGA IMENA ALI DOBIČKA PRI IZPOGAJANEM NAKUPU**Merjenje poštene vrednosti prevzemnikovega deleža v prevzetem podjetju na datum prevzema s pomočjo tehnik ocenjevanja vrednosti (uporaba 33. člena)**

- B46 Za merjenje dobrega imena ali dobička pri izpogajanem nakupu mora prevzemnik v poslovni združitvi, izvedeni brez prenosa nadomestila, pošteno vrednost svojega deleža v prevzetem podjetju na datum prevzema nadomestiti s pošteno vrednostjo prenesenega nadomestila na datum prevzema (glej 32.–34. člen).

Posebni preudarki pri uporabi prevzemne metode za združitve vzajemnih podjetij (uporaba 33. člena)

- B47 Ko se združita dve vzajemni podjetji, je morda pošteno vrednost lastniškega kapitala ali deležev članov prevzetega podjetja (ali pošteno vrednost prevzetega podjetja) mogoče izmeriti bolj zanesljivo kot pošteno vrednost deležev članov, ki jih je prenesel prevzemnik. V takšnem primeru 33. člen zahteva, da prevzemnik določi znesek dobrega imena s pomočjo poštene vrednosti deležev v lastniškem kapitalu prevzetega podjetja na datum prevzema namesto poštene vrednosti deležev v lastniškem kapitalu prevzemnika, prenesenih kot nadomestilo, na datum prevzema. Poleg tega prevzemnik v združitvi vzajemnih podjetij pripozna čista sredstva prevzetega podjetja kot neposredni dodatek kapitalu ali lastniškemu kapitalu v svojem izkazu finančnega položaja, in ne kot dodatek prenesenemu čistemu poslovnemu izidu, kar je skladno z načinom, kako druge vrste podjetij uporabljajo prevzemno metodo.
- B48 Čeprav so vzajemna podjetja v marsičem podobna ostalim podjetjem, pa njihove posebne značilnosti izhajajo predvsem iz dejstva, da so njihovi člani stranke in lastniki hkrati. Člani vzajemnih podjetij na splošno pričakujejo koristi od svojega članstva, pogosto v obliki nižjih cen za blago in storitve ali članskih dividend. Del članskih dividend, ki se dodeli vsakemu članu, pogosto temelji na obsegu poslovanja, ki ga je član med letom opravil z vzajemnim podjetjem.
- B49 Merjenje poštene vrednosti vzajemnega podjetja mora vključevati predpostavke, ki bi jih imeli udeleženci na trgu o prihodnjih koristih za člane, ter vse druge ustrezne predpostavke, ki bi jih imeli udeleženci na trgu o vzajemnem podjetju. Tehnika sedanje vrednosti se lahko na primer uporabi za merjenje poštene vrednosti vzajemnega podjetja. Denarni tokovi, ki se uporabljajo kot vhodni podatek za model, morajo temeljiti na pričakovanih denarnih tokovih vzajemnega podjetja, za katere je verjetno, da odražajo popuste za članske ugodnosti, kot so znižane cene za blago in storitve.

DOLOČANJE, KAJ JE DEL TRANSAKCIJE POSLOVNE ZDRUŽITVE (UPORABA 51. IN 52. ČLENA)

- B50 Prevzemnik bi moral upoštevati naslednje dejavnike, ki niso niti medsebojno izključujoči niti posamično dokončni, da določi, ali je transakcija del menjave za prevzeto podjetje ali pa je transakcija ločena od poslovne združitve:
- (a) **razlogi za transakcijo**— razumevanje razlogov, zakaj so stranke v združitvi (prevzemnik in prevzeto podjetje in njuni lastniki, direktorji in vodje – ter njihovi zastopniki) sklenile določeno transakcijo ali dogovor, lahko omogoči vpogled v to, ali gre za del prenesenega nadomestila in pridobljena sredstva ali prevzete obveznosti. Na primer, če je transakcija urejena predvsem v korist prevzemnika ali združenega

podjetja in ne predvsem v korist prevzetega podjetja ali njegovih nekdanjih lastnikov pred združitvijo, je manj verjetno, da je ta del plačane transakcijske cene (in vsa povezana sredstva in obveznosti) del menjave za prevzeto podjetje. Skladno s tem bi prevzemnik ta del obravnaval ločeno od poslovne združitve;

- (b) **kdo je dal pobudo za transakcijo**— tudi razumevanje, kdo je dal pobudo za transakcijo, lahko daje vpogled v to, ali je ta del menjave za prevzeto podjetje. Na primer, transakcija ali drug poslovni dogodek, za katerega je dal pobudo prevzemnik, je lahko sklenjena z namenom zagotoviti prihodnje gospodarske koristi prevzemniku ali združenemu podjetju, pri čemer prevzeto podjetje ali njegovi nekdanji lastniki pred združitvijo nimajo veliko ali nič koristi. Po drugi strani pa je manj verjetno, da je transakcija ali dogovor, za katerega je dalo pobudo prevzeto podjetje ali njegovi nekdanji lastniki, v korist prevzemnika ali združenega podjetja, in je bolj verjetno del transakcije poslovne združitve;
- (c) **časovni okvir transakcije**— tudi časovni okvir transakcije lahko daje vpogled v to, ali je del menjave za prevzeto podjetje. Na primer, transakcija med prevzemnikom in prevzetim podjetjem, ki se zgodi med pogajanja o pogojih poslovne združitve, je lahko sklenjena ob načrtovanju poslovne združitve, ki bo prevzemniku ali združenemu podjetju zagotovila prihodnje gospodarske koristi. Če je tako, je verjetno, da ima prevzeto podjetje ali njegovi nekdanji lastniki pred poslovno združitvijo zelo majhno ali nobene koristi od transakcije, razen koristi, ki jo dobijo kot del združenega podjetja.

Dejanska poravnava prej obstoječega odnosa med prevzemnikom in prevzetim podjetjem v poslovni združitvi (uporaba 52.(a) člena)

- B51 Prevzemnik in prevzeto podjetje sta lahko imela odnos, ki je obstajal, preden sta razmišljala o poslovni združitvi, kar se tukaj imenuje „prej obstoječi odnos“. Prej obstoječi odnos med prevzemnikom in prevzetim podjetjem je lahko pogodben (na primer, prodajalec in kupec ali dajalec licence in pridobitelj licence) ali nepogodben (na primer tožnik in toženec).
- B52 Če poslovna združitve dejansko poravnava prej obstoječi odnos, prevzemnik pripozna dobiček ali izgubo, ki se meri na naslednji način:
- (a) za prej obstoječi nepogodbeni odnos (kot je tožba), po pošteni vrednosti;
- (b) za prej obstoječi pogodbeni odnos, po nižjem izmed (i) in (ii):
- (i) znesek, za katerega je pogodba za prevzemnika ugodna ali neugodna v primerjavi s pogoji trenutnih tržnih transakcij za iste ali podobne postavke. (Neugodna pogodba je pogodba, ki je neugodna glede na trenutne pogoje na trgu. Ni nujno kočljiva pogodba, pri kateri neizogibni stroški izpolnjevanja pogodbenih obvez presegajo gospodarske koristi, ki se pričakujejo od nje.);
- (ii) znesek navedenih določb o poravnavi v pogodbi na voljo nasprotni stranki, za katero je pogodba neugodna.

Če je (ii) nižji od (i), se razlika vključi kot del računovodenja poslovne združitve.

Znesek pripoznanega dobička ali izgube je lahko deloma odvisen od tega, ali je prevzemnik prej pripoznal povezano sredstvo ali obveznost, in zato se lahko izkazani dobiček ali izguba razlikuje od zneska, izračunana z uporabo zgornjih zahtev.

- B53 Prej obstoječi odnos je lahko pogodba, ki jo prevzemnik pripozna kot ponovno pridobljeno pravico. Če pogodba vključuje pogoje, ki so v primerjavi s cenami za trenutne tržne transakcije za iste ali podobne postavke ugodni ali neugodni, prevzemnik ločeno od poslovne združitve pripozna dobiček ali izgubo za dejansko poravnavo pogodbe, merjeno v skladu z B52. členom.

Dogovori za pogojna izplačila zaposlenim ali delničarjem, ki prodajajo (uporaba 52.(b) člena)

- B54 Od narave dogovorov je odvisno, ali so dogovori za pogojna izplačila zaposlenim ali delničarjem, ki prodajajo, pogojno nadomestilo v poslovni združitvi ali ločene transakcije. Razumevanje razlogov, zakaj sporazum o prevzemu vključuje določbo za pogojna izplačila, kdo je dal pobudo za dogovor in kdaj so stranke sklenile dogovor, je lahko v pomoč pri ocenjevanju narave dogovora.
- B55 Če ni jasno, ali je dogovor za izplačila zaposlenim ali delničarjem, ki prodajajo, del menjave za prevzeto podjetje ali pa je transakcija, ločena od poslovne združitve, mora prevzemnik upoštevati naslednje kazalnike:
- (a) *ohranjena zaposlitev*— pogoji ohranjene zaposlitve delničarjev, ki prodajajo in postanejo ključni zaposleni, lahko nakazuje vsebino dogovorov o pogojnem nadomestilu. Ustrezni pogoji ohranjene zaposlitve so lahko vključeni v sporazum o zaposlitvi, sporazum o prevzemu ali v kak drug dokument. Dogovor o pogojnem nadomestilu, v katerem so izplačila samodejno odvzeta ob prekinitvi zaposlitve, predstavlja prejemke za storitve po združitvi. Dogovori, v katerih se ob prekinitvi zaposlitve pogojna izplačila ne izvršijo, lahko nakazujejo, da so pogojna izplačila dodatno nadomestilo in ne prejemki;
  - (b) *trajanje ohranjene zaposlitve*— če je obdobje zahtevane zaposlitve enako ali daljše od obdobja pogojnega izplačila, to dejstvo lahko nakazuje, da so pogojna izplačila po vsebini prejemki;
  - (c) *raven prejemkov*— primeri, v katerih so prejemki zaposlenih, ki niso pogojno izplačilo, na razumni ravni v primerjavi z ravno drugih ključnih zaposlenih v združenem podjetju, lahko nakazuje, da so pogojna izplačila dodatno nadomestilo in ne prejemki;
  - (d) *dodatna plačila zaposlenim*— če delničarji, ki prodajajo in ne postanejo zaposleni, prejmejo nižja pogojna izplačila na podlagi delnice kot delničarji, ki prodajajo in postanejo zaposleni v združenem podjetju, lahko to dejstvo nakazuje, da je dodatni znesek pogojnih izplačil delničarjem, ki prodajajo in postanejo zaposleni, prejemek;
  - (e) *število delnic v lasti*— relativno število delnic, ki jih imajo v lasti delničarji, ki prodajajo in ostanejo ključni zaposleni, lahko nakazuje vsebino dogovora o pogojnem nadomestilu. Na primer, če delničarji, ki prodajajo in so imeli v lasti praktično vse delnice v prevzetem podjetju, ostanejo ključni zaposleni, lahko to dejstvo nakazuje, da je dogovor vsebinsko dogovor o delitvi dobička, katerega namen je plačilo prejemkov za storitve po združitvi. Če pa so delničarji, ki prodajajo in ostajajo ključni zaposleni, imeli v prevzetem podjetju samo majhno število delnic in vsi delničarji, ki prodajajo, prejmejo na delnico enako pogojno nadomestilo, lahko to dejstvo nakazuje, da so pogojna izplačila dodatno nadomestilo. Treba je upoštevati tudi lastniške deleže, ki so jih pred prevzemom imele osebe, povezane z delničarji, ki prodajajo in ostajajo kot ključni zaposleni, kot so družinski člani;
  - (f) *povezava z ocenjevanjem vrednosti*— če začetno nadomestilo, preneseno na datum prevzema, temelji na spodnjem koncu razpona, določenega pri ocenjevanju vrednosti prevzetega podjetja, in se formula pogojnega izplačila nanaša na pristop ocenjevanja vrednosti, lahko to dejstvo nakazuje, da so pogojna izplačila dodatno nadomestilo. Če pa je formula pogojnega izplačila skladna s prejšnjimi dogovori o delitvi dobička, lahko to dejstvo nakazuje, da je vsebina dogovora zagotoviti prejemke;
  - (g) *formula za določanje nadomestila*— formula, ki se uporablja za določanje pogojnega izplačila, je lahko v pomoč pri ocenjevanju vsebine dogovora. Na primer, če je pogojno izplačilo določeno na podlagi mnogokratnika čistega dobička, lahko to nakazuje, da je obveza pogojno nadomestilo v poslovni združitvi, in da je namen formule določiti ali preveriti pošteno vrednost prevzetega podjetja. Nasprotno pa lahko pogojno izplačilo, ki je določen odstotek čistega dobička, nakazuje, da je obveza do zaposlenih dogovor o delitvi dobička za plačilo prejemkov zaposlenim za opravljene storitve;

- (h) *drugi sporazumi in vprašanja*— pogoji drugih dogovorov z delničarji, ki prodajajo (kot so dogovori o nekonkuriranju, neizpolnjene pogodbe, pogodbe o svetovanju in sporazumi o najemu nepremičnin), ter obravnavanje davka od dohodka pri pogojnih izplačilih lahko nakazujejo, da je pogojna izplačila mogoče pripisati nečemu drugemu in ne nadomestilu za prevzeto podjetje. Na primer, prevzemnik lahko v povezavi s prevzemom s pomembnim delničarjem, ki prodaja, sklene dogovor o najemu. Če so najemnine, določene v pogodbi o najemu, znatno nižje od tržnih, so nekatera ali vsa pogojna izplačila najemodajalcu (delničarju, ki prodaja), ki jih zahteva ločen dogovor o pogojnih izplačilih, lahko vsebinsko plačila za uporabo najete nepremičnine, ki jo mora prevzemnik pripoznati ločeno v svojih računovodskih izkazih po združitvi. Nasprotno pa, če pogodba o najemu določa najemnine, skladne s tržnimi pogoji za najeto nepremičnino, je lahko dogovor o pogojnih izplačilih delničarju, ki prodaja, pogojno nadomestilo v poslovni združitvi.

Prevzemnikova plačila na podlagi delnic, izmenjana za podeljena plačila, ki jih imajo zaposleni prevzetega podjetja (uporaba 52.(b) člena)

- B56 Prevzemnik lahko izmenja svoja plačila na podlagi delnic⁽⁴⁰⁾ (nadomestitvena plačila) za podeljena plačila, ki jih imajo zaposleni prevzetega podjetja. Izmenjave delniških opcij ali drugih plačil na podlagi delnic v povezavi s poslovno združitvijo se računovodsko obravnavajo kot spremembe plačil na podlagi delnic v skladu z MSRP 2 *Plačila na podlagi delnic*. Če prevzemnik nadomesti podeljena plačila prevzetega podjetja, se bodisi celotno bodisi del tržno določene vrednosti prevzemnikovega nadomestitvenega plačila vključi v merjenje nadomestila, prenesenega v poslovni združitvi. V B57.–B62. členu so napotki, kako dodeliti tržno določeno vrednost. Vendar se v primerih, ko bi podeljena plačila prevzetega podjetja prenehala kot posledica poslovne združitve in če prevzemnik nadomesti ta plačila, ko tega ne bi smel, vsa tržno določena vrednost nadomestitvenih plačil pripozna kot strošek prejemkov v računovodskih izkazih po združitvi v skladu z MSRP 2. To pomeni, da tržno določena vrednost podeljenih plačil ne sme biti vključena v merjenje nadomestila, prenesenega v poslovni združitvi. Prevzemnik je obvezan nadomestiti podeljena plačila prevzetega podjetja, če so prevzeto podjetje ali njegovi zaposleni sposobni uveljaviti nadomestitev. Na primer, za namene uporabe tega napotka je prevzemnik obvezan nadomestiti podeljena plačila prevzetega podjetja, če nadomestitev zahtevajo:
- (a) pogoji sporazuma o prevzemu,
  - (b) pogoji podeljenih plačil prevzetega podjetja ali
  - (c) veljavni zakoni ali predpisi.
- B57 Pri določitvi dela nadomestitvenega plačila, ki je del nadomestila, prenesenega za prevzeto podjetje, in dela, ki predstavlja prejemke za storitve po združitvi, prevzemnik meri tako nadomestitvena plačila, ki jih podeli prevzemnik, kot tudi podeljena plačila prevzetega podjetja po stanju na datum prevzema v skladu z MSRP 2. Del tržno določene vrednosti nadomestitvenega plačila, ki je del nadomestila, prenesenega v zameno za prevzeto podjetje, je enak delu podeljenega plačila prevzetega podjetja, ki ga je mogoče pripisati storitvi pred združitvijo.
- B58 Del nadomestitvenega plačila, ki ga je mogoče pripisati storitvi pred združitvijo, je tržno določena vrednost podeljenega plačila prevzetega podjetja, pomnožena z razmerjem med pretečenim delom obdobja do dokončne podelitve in daljšim izmed celotnega obdobja do dokončne podelitve ali prvotnega obdobja do dokončne podelitve za podeljeno plačilo prevzetega podjetja. Obdobje do dokončne podelitve je obdobje, v katerem je treba izpolniti določene pogoje za dokončno podelitev. Pogoji za dokončno podelitev so opredeljeni v MSRP 2.
- B59 Del še ne dokončno podeljenega nadomestljivega plačila, ki ga je mogoče pripisati storitvi po združitvi in je zato pripoznan kot strošek prejemkov v računovodskih izkazih po združitvi, je enak celotni tržno določeni vrednosti nadomestitvenega plačila, zmanjšani za znesek, pripisan storitvi po združitvi. Zato prevzemnik pripiše vsak presežek tržno določene vrednosti nadomestitvenega plačila nad tržno določeno vrednostjo podeljenega plačila prevzetega podjetja storitvi po združitvi in ta presežek pripozna kot strošek prejemkov v računovodskih izkazih po združitvi. Prevzemnik pripiše del nadomestitvenega plačila storitvi po združitvi, če potrebuje storitev po združitvi, ne glede na to, ali so zaposleni opravili vse storitve, potrebne za to, da se njihova plačila prevzetega podjetja dokončno podelijo pred datumom prevzema.

⁽⁴⁰⁾ Izraz „plačila na podlagi delnic“ iz B56.–B62. členov se nanaša na dokončno podeljena ali še ne dokončno podeljena plačila na podlagi delnic.

- B60 Del še ne dokončno podeljenega nadomestitvenega plačila, ki ga je mogoče pripisati storitvi pred združitvijo, ter del, ki ga je mogoče pripisati storitvi po združitvi, odraža najboljšo razpoložljivo oceno števila nadomestitvenih plačil, za katera se pričakuje, da bodo dokončno podeljena. Na primer, če je tržno določena vrednost dela nadomestitvenega plačila, pripisanega storitvi pred združitvijo, 100 DE in prevzemnik pričakuje, da bo dokončno podeljenih samo 95 odstotkov plačila, je znesek, vključen v nadomestilo, preneseno v poslovni združitvi, 95 DE. Spremembe ocenjenega števila nadomestitvenih plačil, za katera se pričakuje, da bodo dokončno podeljena, se odražajo v stroških prejemkov za obdobja, v katerih pride do sprememb ali odvzemov – ne kot prilagoditev nadomestila, prenesenega v poslovni združitvi. Podobno se učinki drugih poslovnih dogodkov, kot so spremembe ali končni izidi podeljenih plačil s pogoji uspešnosti, ki se zgodijo po datumu prevzema, računovodsko obravnavajo v skladu z MSRP 2 pri določanju stroška prejemkov v obdobju, v katerem se poslovni dogodek zgodi.
- B61 Ne glede na to, ali je nadomestitveno plačilo razvrščeno kot obveznost ali kot kapitalski instrument v skladu z določbami MSRP 2, veljajo enake zahteve za določanje delov nadomestitvenega plačila, ki ga je mogoče pripisati storitvi pred združitvijo in po združitvi. Vse spremembe tržno določene vrednosti podeljenih plačil, razvrščenih kot obveznosti po datumu prevzema, in z njimi povezani učinki na davek od dohodka se pripoznajo v prevzemnikovih računovodskih izkazih po združitvi v obdobjih, v katerih je prišlo do sprememb.
- B62 Učinke na davek od dohodka, ki ga imajo nadomestitvena plačila za plačila na podlagi delnic, se pripozna v skladu z določbami MRS 12 *Davek od dohodka*.

Z lastniškim kapitalom poravnane plačilne transakcije na podlagi delnic s strani prevzetega podjetja

- B62A Prevzeto podjetje ima lahko neporavnane plačilne transakcije na podlagi delnic, ki jih prevzemnik ne izmenja za svoje plačilne transakcije na podlagi delnic. Te plačilne transakcije na podlagi delnic prevzetega podjetja so v primeru, da so dokončno podeljene, del neobvladujočega deleža v prevzetem podjetju in se merijo po tržno določeni vrednosti. Če niso dokončno podeljene, se izmerijo po tržno določeni vrednosti, kot če bi bil datum prevzema datum podelitve v skladu z 19. in 30. členom.
- B62B Tržno določena vrednost še ne dokončno podeljenih plačilnih transakcij na podlagi delnic se dodeli neobvladujočemu deležu na podlagi razmerja med pretečenim delom obdobja do dokončne podelitve in daljšim izmed celotnega obdobja do dokončne podelitve ali prvotnega obdobja do dokončne podelitve za plačilno transakcijo na podlagi delnic. Stanje se dodeli storitvi po združitvi.

DRUGI MSRP, V KATERIH SO NAPOTKI O POZNEJŠEM MERJENJU IN RAČUNOVODENJU (UPORABA 54. ČLENA)

- B63 Primeri drugih MSRP, v katerih so napotki za poznejše merjenje in računovodenje pridobljenih sredstev in prevzetih ali nastalih obveznosti v poslovni združitvi, vključujejo:
- MRS 38 predpisuje računovodenje razpoznavnih neopredmetenih sredstev, pridobljenih v poslovni združitvi. Prevzemnik meri dobro ime po znesku, pripoznanem na datum prevzema, zmanjšanem za morebitno nabrano izgubo zaradi oslabitve. MRS 36 *Oslabitev sredstev* predpisuje računovodenje izgub zaradi oslabitve.
  - [črtano]
  - MRS 12 predpisuje poznejše računovodenje odloženih terjatev za davek (vključno z nepripoznanimi odloženimi terjatvami za davek) in obveznosti, pridobljenih v poslovni združitvi.
  - MSRP 2 vsebuje napotke o poznejšem merjenju in računovodenju dela nadomestitvenega plačila na podlagi delnic, ki ga izda prevzemnik in ga je mogoče pripisati prihodnjim storitvam zaposlenih.
  - MSRP 10 vsebuje napotke za računovodenje sprememb lastniškega deleža obvladujočega podjetja v odvisnem podjetju po pridobitvi obvladovanja.

RAZKRIVANJE (UPORABA 59. IN 61. ČLENA)

- B64 Za doseganje cilja iz 59. člena prevzemnik razkrije naslednje informacije za vsako poslovno združitve, do katere pride v obdobju poročanja:
- ime in opis prevzetega podjetja;

- (b) datum prevzema;
- (c) odstotek pridobljenih glasovalnih deležev v lastniškem kapitalu;
- (d) glavne razloge za poslovno združitev in opis, kako je prevzemnik pridobil obvladovanje prevzetega podjetja;
- (e) kvalitativen opis dejavnikov, ki sestavljajo pripoznano dobro ime, kot so pričakovane sinergije zaradi združenega poslovanja prevzemnika in prevzetega podjetja, neopredmetena sredstva, ki ne izpolnjujejo pogojev za ločeno pripoznanje, ali drugi dejavniki;
- (f) pošteno vrednost celotnega prenesenega nadomestila na datum prevzema in pošteno vrednost vseh pomembnejših vrst nadomestila na datum prevzema, kot so:
  - (i) denar;
  - (ii) druga opredmetena ali neopredmetena sredstva, vključno s poslovnim subjektom ali odvisnim podjetjem prevzemnika;
  - (iii) nastale obveznosti, na primer obveznost za pogojno nadomestilo, in
  - (iv) deleži v lastniškem kapitalu prevzemnika, vključno s številom izdanih ali izdajljivih instrumentov ali deležev ter načinom merjenja poštene vrednosti teh instrumentov ali deležev;
- (g) za dogovore o pogojnem nadomestilu ter odškodninska sredstva:
  - (i) znesek, pripoznan na datum prevzema;
  - (ii) opis dogovora in podlago za določitev zneska plačila ter
  - (iii) oceno razpona izidov (nediskontirano) ali, če razpona ni mogoče oceniti, to dejstvo in razloge, zakaj razpona ni mogoče oceniti. Če je najvišji znesek plačila neomejen, prevzemnik to dejstvo razkrije;
- (h) za prevzete terjatve:
  - (i) pošteno vrednost terjatev;
  - (ii) bruto pogodbene zneske terjatev in
  - (iii) najboljšo oceno pogodbenih denarnih tokov na datum prevzema, za katere se ne pričakuje, da bodo izterjani.

Razkritja se zagotovijo za pomembnejše skupine terjatev, kot so posojila, neposredni finančni najemi in vse druge skupine terjatev;
- (i) zneske, pripoznane na datum prevzema za vsako pomembno skupino pridobljenih sredstev in prevzetih obveznosti;
- (j) za vsako pogojno obveznost, pripoznano v skladu s 23. členom, informacije, ki jih zahteva 85. člen MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva*. Če pogojna obveznost ni pripoznana, ker njene poštene vrednosti ni mogoče zanesljivo meriti, prevzemnik razkrije:
  - (i) informacije, ki jih zahteva 86. člen MRS 37, in

- (ii) razloge, zakaj obveznosti ni mogoče zanesljivo meriti;
- (k) celotni znesek dobrega imena, za katerega se pričakuje, da bo za davčne namene odbit;
- (l) za transakcije, ki se pripoznajo ločeno od pridobitve sredstev in prevzema obveznosti v poslovni združitvi v skladu z 51. členom:
  - (i) opis vsake transakcije;
  - (ii) kako je prevzemnik računovodsko obravnaval vsako transakcijo;
  - (iii) zneske, pripoznane za vsako transakcijo, in vrstično postavko v računovodskih izkazih, v kateri je znesek pripoznan, ter
  - (iv) če je transakcija dejanska poravnava prej obstoječega odnosa, način določitve zneska poravnave;
- (m) razkritje ločeno pripoznanih transakcij, ki se zahteva pod točko (l), vsebuje znesek stroškov, povezanih s prevzemom, in ločeno znesek stroškov, pripoznanih kot odhodek, ter vrstične postavke v izkazu vseobsegajočega donosa, v katerih so ti odhodki pripoznani. Razkrije se tudi znesek stroškov izdaje, ki niso pripoznani kot odhodek, in kako so bili pripoznani;
- (n) v izpogajanem nakupu (glej 34.–36. člen):
  - (i) znesek morebitnega dobička, pripoznanega v skladu s 34. členom, in vrstično postavko v izkazu vseobsegajočega donosa, v kateri je dobiček pripoznan, ter
  - (ii) opis razlogov, zakaj je transakcija prinesla dobiček;
- (o) za vsako poslovno združitev, v kateri ima prevzemnik manj kot 100-odstotni delež v lastniškem kapitalu prevzetega podjetja na datum prevzema:
  - (i) znesek neobvladujočega deleža v prevzetem podjetju, pripoznan na datum prevzema, in podlago za merjenje za ta znesek ter
  - (ii) za vsak neobvladujoči delež v prevzetem podjetju, merjen po pošteni vrednosti, tehnike ocenjevanja vrednosti in pomembne vhodne podatke, uporabljene pri merjenju te vrednosti;
- (p) v poslovni združitvi, izvedeni v več fazah:
  - (i) pošteno vrednost deleža v lastniškem kapitalu prevzetega podjetja na datum prevzema, ki ga ima prevzemnik neposredno pred datumom prevzema, in
  - (ii) znesek morebitnega dobička ali izgube, pripoznanega zaradi ponovnega merjenja na pošteno vrednost deleža v lastniškem kapitalu prevzetega podjetja, ki ga ima prevzemnik pred poslovno združitvijo (glej 42. člen), in vrstično postavko v izkazu vseobsegajočega donosa, v kateri je ta dobiček ali izguba pripoznana;
- (q) naslednje informacije:
  - (i) zneske prihodkov in poslovni izid prevzetega podjetja od datuma prevzema, ki so vključeni v konsolidiranem izkazu vseobsegajočega donosa za obdobje poročanja, ter
  - (ii) prihodke in poslovni izid združenega podjetja za tekoče obdobje poročanja, kot da je bil datum prevzema za vse poslovne združitve, ki so se zgodile med letom, na začetku letnega obdobja poročanja.

Če je razkritje katere koli od informacij, ki jih zahteva ta pododstavek, neizvedljivo, prevzemnik to dejstvo razkrije in razloži, zakaj je razkritje neizvedljivo. Pomen izraza „neizvedljiv“ v tem MSRP je isti kot v MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*.

- B65 Za posamično nepomembne poslovne združitve, ki so se zgodile v obdobju poročanja, ki so pomembne skupaj, prevzemnik razkrije informacije, ki jih zahteva B64.(e)–(q) člen, in sicer združeno.
- B66 Če je datum prevzema pri poslovni združitvi po koncu obdobja poročanja, a preden so računovodski izkazi odobreni za objavo, prevzemnik razkrije informacije, ki jih zahteva B64. člen, razen če začetno računovodenje poslovne združitve, takrat ko so računovodski izkazi odobreni za objavo, ni zaključeno. V takšnem primeru prevzemnik opiše, katerih razkritij ni bilo mogoče narediti, in razloge, zakaj jih ni bilo mogoče narediti.
- B67 Za doseganje cilja iz 61. člena prevzemnik razkrije naslednje informacije za vsako pomembno poslovno združitev ali združeno za posamično nepomembne poslovne združitve, ki so pomembne skupaj:
- (a) če začetno računovodenje poslovne združitve ni zaključeno (glej 45. člen) za posamezna sredstva, obveznosti, neobvladujoče deleže ali postavke nadomestila in so bili zneski, pripoznani v računovodskih izkazih za poslovne združitve, določeni samo začasno:
- (i) razloge, zakaj začetno računovodenje poslovne združitve ni zaključeno,
  - (ii) sredstva, obveznosti, deleže v lastniškem kapitalu ali postavke nadomestila, za katere začetno računovodenje ni zaključeno, in
  - (iii) naravo in znesek prilagoditev obdobja merjenja, pripoznanih v obdobju poročanja v skladu z 49. členom;
- (b) za vsako obdobje poročanja po datumu prevzema, dokler podjetje ne izkoristi, proda ali kako drugače izgubi pravice do sredstva iz naslova pogodnega nadomestila ali dokler podjetje ne poravna obveznosti iz naslova pogodnega nadomestila ali pa je obveznost razveljavljena ali poteče:
- (i) vse spremembe pripoznanih zneskov, vključno z razlikami, ki nastanejo ob poravnavi,
  - (ii) vse spremembe razpona izidov (nediskontirano) in razloge za te spremembe ter
  - (iii) tehnike ocenjevanja vrednosti in ključne vhodne podatke modela, ki se uporabljajo za merjenje pogodnega nadomestila;
- (c) za pogojne obveznosti, pripoznane v poslovni združitvi, prevzemnik razkrije informacije, ki jih zahtevata 84. in 85. člen MRS 37, za vsako vrsto rezervacij;
- (d) uskladitev med knjigovodsko vrednostjo dobrega imena na začetku in na koncu obdobja poročanja, ki ločeno kaže:
- (i) bruto znesek in nabrano izgubo zaradi oslabitve na začetku obdobja poročanja;
  - (ii) dodatno dobro ime, pripoznano v obdobju poročanja, z izjemo dobrega imena, ki je vključeno v skupino za odtujitev, ki je ob pripoznanju izpolnjevala merila za razvrstitev med sredstva v posesti za prodajo v skladu z MSRP 5 *Nekratkoročna sredstva v posesti za prodajo in ustavljeno poslovanje*;
  - (iii) prilagoditve, ki izhajajo iz naknadnega pripoznanja odloženih terjatev za davek v obdobju poročanja, v skladu s 67. členom;

- (iv) dobro ime, vključeno v skupino za odtujitev, ki je razvrščena med sredstva v posesti za prodajo v skladu z MSRP 5, in dobro ime, za katerega je bilo v obdobju poročanja odpravljeno pripoznanje, ne da bi bilo prej vključeno v skupino za odtujitev, ki je razvrščena med sredstva v posesti za prodajo;
  - (v) izgube zaradi oslabitve, pripoznane v obdobju poročanja v skladu z MRS 36 (MRS 36 poleg te zahteve zahteva razkritje informacij o nadomestljivi vrednosti in oslavitvi dobrega imena.);
  - (vi) čiste tečajne razlike, ki nastanejo v obdobju poročanja, v skladu z MRS 21 *Vplivi sprememb menjalnih tečajev*;
  - (vii) druge morebitne spremembe knjigovodske vrednosti v obdobju poročanja;
  - (viii) bruto znesek in nabrano izgubo zaradi oslabitve na koncu obdobja poročanja;
- (e) znesek in razlago morebitnega dobička ali izgube, pripoznane v tekočem obdobju poročanja, ki:
- (i) se nanaša na pridobljena razpoznavna sredstva ali prevzete obveznosti v poslovni združitvi, ki je bila izvedena v tekočem ali preteklem obdobju poročanja, in
  - (ii) je takšnega obsega, narave ali učinka, da je razkritje koristno za razumevanje računovodskih izkazov združenega podjetja.

PREHODNE DOLOČBE ZA POSLOVNE ZDRUŽITVE, KI VKLJUČUJEJO SAMO VZAJEMNA PODJETJA ALI SO SAMO NA PODLAGI POGODBE (UPORABA 66. ČLENA)

- B68 64. člen določa, da se ta MSRP uporablja za naprej za poslovne združitve, katerih datum prevzema je na začetku ali po začetku prvega letnega obdobja poročanja, ki se začne 1. julija 2009 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Vendar podjetje ta MSRP uporablja samo na začetku letnega obdobja poročanja, ki se začne 30. junija 2007 ali pozneje. Če podjetje uporablja ta MSRP pred njegovim datumom začetka veljavnosti, to dejstvo razkrije in hkrati uporablja MRS 27 (kot je bil spremenjen leta 2008).
- B69 Zahteva, da se ta MSRP uporablja za naprej, ima naslednji učinek na poslovne združitve, ki vključujejo samo vzajemna podjetja ali so samo na podlagi pogodbe, če je datum prevzema za to poslovno združitve pred uporabo tega MSRP:
- (a) *razvrščanje*— podjetje še naprej razvršča prejšnje poslovne združitve v skladu s prejšnjimi računovodskimi usmeritvami podjetja za take združitve;
  - (b) *predhodno pripoznano dobro ime*— na začetku prvega letnega obdobja, v katerem se uporabi ta MSRP, je knjigovodska vrednost dobrega imena, ki izhaja iz predhodne poslovne združitve, knjigovodska vrednost na ta datum v skladu s prejšnjimi računovodskimi usmeritvami podjetja. Podjetje pri določanju tega zneska izloči knjigovodsko vrednost nabrane amortizacije tega dobrega imena in ustrezno zmanjšanje dobrega imena. Opraviti se ne smejo nobene druge prilagoditve knjigovodske vrednosti dobrega imena;
  - (c) *dobro ime, predhodno pripoznano kot odbitek od kapitala*— na podlagi prejšnjih računovodskih usmeritev podjetja je bilo morda dobro ime, ki izhaja iz predhodne poslovne združitve, pripoznano kot odbitek od kapitala. V takšnem primeru podjetje ne pripozna tega dobrega imena kot sredstva na začetku prvega letnega obdobja, v katerem se uporabi ta MSRP. Podjetje prav tako v poslovnem izidu ne pripozna nobenega dela tega dobrega imena, ko odtuji ves ali del poslovnega subjekta, na katerega se to dobro ime nanaša, ali ko postane denar ustvarjajoča enota, na katero se dobro ime nanaša, oslABLJENA;
  - (d) *poznejše računovodenje dobrega imena*— podjetje od začetka prvega letnega obdobja, v katerem se uporabi ta MSRP, preneha amortizirati dobro ime, ki izhaja iz predhodne poslovne združitve, in opravi preizkus oslabitve dobrega imena v skladu z MRS 36;

- (e) *predhodno pripoznano slabo ime*— podjetje, ki je predhodno poslovno združitev računovodsko obravnavalo z uporabo nakupne metode, je morebiti pripoznalo odloženi znesek v dobro za presežek svojega deleža v čisti pošteni vrednosti razpoznavnih sredstev in obveznosti prevzetega podjetja nad stroškom tega deleža (ki se včasih imenuje slabo ime). Če je tako, podjetje odpravi pripoznanje tega odloženega zneska v dobro na začetku prvega letnega obdobja, v katerem se uporabi ta MSRP, skupaj z ustrežno prilagoditvijo začetnega stanja prenesenega čistega poslovnega izida na ta datum.

MEDNARODNI STANDARD RAČUNOVODSKEGA POROČANJA 5

Nekratkoročna sredstva v posesti za prodajo in ustavljeno poslovanje

CILJ

- 1 Cilj tega MSRP je določiti računovodenje sredstev v posesti za prodajo in predstavljanje ter razkrivanje *ustavljenega poslovanja*. Ta MSRP zahteva predvsem:
  - (a) da se sredstva, ki izpolnjujejo merila za razvrstitev kot v posesti za prodajo, merijo po nižji izmed knjigovodske vrednosti ali *poštene vrednosti*, zmanjšane za *stroške prodaje*, in da se amortizacija takšnih sredstev preneha ter
  - (b) da se sredstva, ki izpolnjujejo merila za razvrstitev kot v posesti za prodajo, predstavijo ločeno v izkazu finančnega položaja ter da se rezultati ustavitve poslovanja predstavijo ločeno v izkazu vseobsegajočega donosa.

PODROČJE UPORABE

- 2 Zahteve glede razvrščanja in predstavljanja iz tega MSRP se uporabljajo za vsa pripoznana *nekratkoročna sredstva* ⁽⁴¹⁾ in za vse *skupine za odtujitev* v podjetju. Zahteve glede merjenja iz tega MSRP se uporabljajo za vsa pripoznana nekratkoročna sredstva in skupine za odtujitev (kot je določeno v 4. členu), razen za tista sredstva, ki so navedena v 5. členu, ki se še naprej merijo v skladu s tam navedenim standardom.
- 3 Sredstev, ki so v skladu z MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* razvrščena kot nekratkoročna, se ne prerazvrsti med kratkoročna sredstva, dokler ne izpolnjujejo meril za razvrstitev kot v posesti za prodajo v skladu s tem MSRP. Sredstva skupine, ki jo podjetje ponavadi obravnava kot nekratkoročno, ki se pridobijo izključno z namenom ponovne prodaje, se ne razvrstijo med kratkoročna, razen če izpolnjujejo merila za razvrstitev kot v posesti za prodajo v skladu s tem MSRP.
- 4 Včasih podjetje odtuji skupino sredstev, po možnosti z nekaj neposredno povezanimi obveznostmi, skupaj v eni sami transakciji. Takšna skupina za odtujitev je lahko skupina *denar ustvarjajočih enot*, posamezna denar ustvarjajoča enota, ali del denar ustvarjajoče enote ⁽⁴²⁾. Skupina lahko vključuje kakršna koli sredstva in kakršne koli obveznosti podjetja, vključno s kratkoročnimi sredstvi, kratkoročnimi obveznostmi in sredstvi, ki so na podlagi 5. člena izključena iz zahtev glede merjenja v tem MSRP. Če je kratkoročno sredstvo, ki ga zajemajo zahteve glede merjenja iz tega MSRP, del skupine za odtujitev, potem zahteve glede merjenja iz tega MSRP veljajo za skupino kot celoto, tako da se skupina meri po nižji izmed knjigovodske vrednosti ali *poštene vrednosti*, zmanjšane za *stroške prodaje*. Zahteve glede merjenja posameznih sredstev in obveznosti znotraj skupine za odtujitev so določene v 18., 19. in 23. členu.
- 5 Določbe glede merjenja iz tega MSRP ⁽⁴³⁾ se ne uporabljajo za naslednja sredstva, ki jih zajemajo tukaj navedeni MSRP, niti za posamezna sredstva niti, kadar so del skupine za odtujitev:
  - (a) odložene terjatve za davke (MRS 12 *Davek od dohodka*);
  - (b) sredstva, ki izhajajo iz zaslužkov zaposlenih (MRS 19 *Zasluzki zaposlenih*);
  - (c) finančna sredstva, ki spadajo v področje uporabe MSRP 9 *Finančni instrumenti*;
  - (d) nekratkoročna sredstva, ki se računovodsko obravnavajo v skladu z modelom *poštene vrednosti* v MRS 40 *Naložbene nepremičnine*;
  - (e) nekratkoročna sredstva, ki se merijo po *poštenu vrednosti*, zmanjšani za *stroške prodaje* v skladu z MRS 41 *Kmetijstvo*;
  - (f) skupine pogodb, ki spadajo v področje uporabe MSRP 17 *Zavarovalne pogodbe*.

⁽⁴¹⁾ Za sredstva, razvrščena na podlagi likvidnosti, so nekratkoročna sredstva tista, ki vključujejo zneske, za katere se pričakuje, da bodo poravnani pozneje kot v 12 mesecih po obdobju poročanja. Za razvrstitev takšnih sredstev se uporablja 3. člen.

⁽⁴²⁾ Ko pa se pričakuje, da bodo denarni tokovi iz sredstva ali skupine sredstev izhajali predvsem iz prodaje in ne iz nadaljnje uporabe, postanejo manj odvisna od denarnih tokov iz drugih sredstev, skupina za odtujitev, ki je bila del denar ustvarjajoče enote, pa postane ločena denar ustvarjajoča enota.

⁽⁴³⁾ Razen 18. in 19. člena, ki zahtevata, da se zadevna sredstva merijo v skladu z drugimi veljavnimi MSRP.

- 5A Zahteve glede razvrščanja, predstavljanja in merjenja iz tega MSRP, ki se nanašajo na nekratkoročno sredstvo (ali skupino za odtujitev), razvrščeno kot sredstvo v posesti za prodajo, se nanašajo tudi na nekratkoročno sredstvo (ali skupino za odtujitev), razvrščeno za razdelitev lastnikom, ki delujejo kot lastniki (v posesti za razdelitev lastnikom).
- 5B Ta MSRP določa razkritja, zahtevana v zvezi z nekratkoročnimi sredstvi (ali skupinami za odtujitev), razvrščenimi kot v posesti za prodajo ali ustavljeno poslovanje. Razkritja iz drugih MSRP se ne uporabljajo za taka sredstva (ali skupine za odtujitev), razen če ti MSRP zahtevajo:
- (a) posebna razkritja v zvezi z nekratkoročnimi sredstvi (ali skupinami za odtujitev), razvrščenimi kot v posesti za prodajo ali ustavljeno poslovanje; ali
- (b) razkritja o merjenju sredstev in obveznosti v skupini za odtujitev, ki ne spadajo v področje uporabe zahteve glede merjenja iz MSRP 5 in niso zagotovljena že v drugih pojasnilih k računovodskim izkazom.

Zaradi skladnosti s splošnimi zahtevami MRS 1, zlasti s 15. in 125. členom standarda, bodo morda potrebna dodatna razkritja o nekratkoročnih sredstvih (ali skupinah za odtujitev), razvrščenih kot v posesti za prodajo ali ustavljeno poslovanje.

RAZVRSTITEV NEKRATKOROČNIH SREDSTEV (ALI SKUPIN ZA ODTUJITEV) KOT V POSESTI ZA PRODAJO ALI ZA RAZDELITEV LASTNIKOM

- 6 Podjetje razvrsti nekratkoročno sredstvo (ali skupino za odtujitev) kot v posesti za prodajo, če bo njegova knjigovodska vrednost povrnjena predvsem s prodajno transakcijo in ne z nadaljnjo uporabo.
- 7 Da lahko to velja, mora biti sredstvo (ali skupina za odtujitev) na razpolago za takojšnjo prodajo v trenutnem stanju in le po običajnih pogojih za prodajo takšnih sredstev (ali skupin za odtujitev), pri čemer pa mora biti njegova prodaja *zelo verjetna*.
- 8 Prodaja je zelo verjetna v primeru, ko je ustrezna raven posloводства zavezana načrtu prodaje sredstva (ali skupine za odtujitev) in že poteka aktiven program za iskanje kupca in dokončanje načrta. Sredstvo (ali skupino za odtujitev) je prav tako treba aktivno tržiti z namenom doseganja cene, ki je razumna glede na njegovo trenutno pošteno vrednost. Nadalje mora obstajati pričakovanje, da bo prodaja v enem letu po razvrstitvi izpolnila pogoje za priznanje kot dokončana prodaja, razen v primerih, ki jih dovoljuje 9. člen, dejanja, potrebna za izpolnitev načrta, pa morajo kazati, da verjetno ne bo prišlo do bistvenih sprememb načrta ali da načrt verjetno ne bo ukinjen. Verjetnost, da bodo delničarji dali svojo odobritev (če jo zakonodaja zahteva), je treba vključiti v oceno, ali je prodaja zelo verjetna.
- 8A Podjetje, ki je zavezano prodajnemu načrtu, ki vključuje izgubo obvladovanja odvisnega podjetja, razvrsti vsa sredstva in obveznosti zadevnega odvisnega podjetja kot v posesti za prodajo, ko so izpolnjena merila iz 6.–8. člena, ne glede na to, ali bo podjetje po prodaji ohranilo neobvladujoč delež v svojem nekdanjem odvisnem podjetju.
- 9 Zaradi posebnih dogodkov ali okoliščin se lahko obdobje za zaključek prodaje podaljša na več kot eno leto. Podaljšanje obdobja za zaključek prodaje ne onemogoča razvrstitve sredstva (ali skupine za odtujitev) kot v posesti za prodajo, če zamik povzročijo dogodki ali okoliščine, na katere podjetje ne more vplivati, obstajajo pa zadostni dokazi, da podjetje ostaja zavezano izpolnitvi načrta prodaje sredstva (ali skupine za odtujitev). To se zgodi v primeru, ko so izpolnjena merila iz Dodatka B.
- 10 Prodajne transakcije vključujejo izmenjave nekratkoročnih sredstev z drugimi nekratkoročnimi sredstvi, kadar ima takšna izmenjava komercialno vsebino v skladu z MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva*.
- 11 Če podjetje pridobi nekratkoročno sredstvo (ali skupino za odtujitev) izključno z namenom prihodnje odtujitve, takšno nekratkoročno sredstvo (ali skupino za odtujitev) razvrsti kot v posesti za prodajo na datum pridobitve le, če je izpolnjena zahteva po enoletnem obdobju iz 8. člena (razen kot dovoljuje 9. člen) in je zelo verjetno, da bodo katere koli druge zahteve iz 7. in 8. člena, ki na ta datum niso izpolnjene, izpolnjene kmalu po pridobitvi (ponavadi v roku treh mesecev).

- 12 Če so merila iz 7. in 8. člena izpolnjena po obdobju poročanja, podjetje ob objavi zadevnih računovodskih izkazov nekratkoročnega sredstva (ali skupine za odtujitev) ne razvrsti kot v posesti za prodajo. Če pa so ta merila izpolnjena po obdobju poročanja, vendar pred odobritvijo računovodskih izkazov za objavo, podjetje razkrije informacije, določene v 41.(a), (b) in (d) členu, v pojasnilih.
- 12A Nekratkoročno sredstvo (ali skupina za prodajo) se razvrsti kot v posesti za razdelitev lastnikom, ko se podjetje zaveže, da bo sredstvo (ali skupino za odtujitev) razdelilo lastnikom. To velja, če so sredstva v njihovem trenutnem stanju na voljo za takojšnjo razdelitev in je razdelitev zelo verjetna. Razdelitev je zelo verjetna, če so bile dejavnosti za dokončanje razdelitve že začete in se pričakuje, da bodo dokončane v enem letu po datumu razvrstitve. Dejanja, potrebna za dokončanje razdelitve, morajo kazati, da verjetno ne bo prišlo do bistvenih sprememb razdelitve ali da razdelitev verjetno ne bo preklicana. Verjetnost, da bodo delničarji dali svojo odobritev (če jo zakonodaja zahteva), je treba vključiti v oceno, ali je razdelitev zelo verjetna.

Nekratkoročna sredstva, ki bodo opuščena

- 13 Podjetju med sredstva v posesti za prodajo ne razvršča nekratkoročnih sredstev (ali skupin za odtujitev), ki bodo opuščena. To pa zato, ker bo njihova knjigovodska vrednost povrnjena predvsem z nadaljnjo uporabo. Če pa skupina za odtujitev izpolnjuje merila iz 32.(a)–(c) člena, podjetje predstavi rezultate in denarne tokove skupine za odtujitev kot ustavljeno poslovanje v skladu s 33. in 34. členom na datum, na katerega se preneha uporabljati. Nekratkoročna sredstva (ali skupine za odtujitev), ki bodo opuščena, vključujejo nekratkoročna sredstva (ali skupine za odtujitev), ki se morajo uporabljati do konca dobe gospodarne uporabe, in nekratkoročna sredstva (ali skupine za odtujitev), ki jih je treba ukiniti in ne prodati.
- 14 Podjetje ne obravnava nekratkoročnega sredstva, ki je začasno vzeto iz uporabe, kot da je bilo opuščeno.

MERJENJE NEKRATKOROČNIH SREDSTEV (ALI SKUPIN ZA ODTUJITEV), RAZVRŠČENIH KOT V POSESTI ZA PRODAJO

Merjenje nekratkoročnega sredstva (ali skupine za odtujitev)

- 15 Podjetje meri nekratkoročno sredstvo (ali skupino za odtujitev), razvrščeno kot v posesti za prodajo, po nižji izmed knjigovodske vrednosti ali poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje.
- 15A Podjetje meri nekratkoročno sredstvo (ali skupino za odtujitev), razvrščeno kot v posesti za razdelitev lastnikom, po njegovi knjigovodski vrednosti ali pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške razdelitve, odvisno, katera je nižja ⁽⁴⁴⁾.**
- 16 Če na novo pridobljeno sredstvo (ali skupina za odtujitev) izpolnjuje merila za razvrstitev med sredstva v posesti za prodajo (glej 11. člen), bo uporaba 15. člena povzročila, da bo sredstvo (ali skupina za odtujitev) ob začetnem pripoznanju merjeno po nižji izmed knjigovodske vrednosti, ki bi jo imelo, če ne bi bilo razvrščeno med taka sredstva (na primer nabavna vrednost), ali poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje. Če je sredstvo (ali skupina za odtujitev) pridobljeno kot del poslovne združitve, se izmeri po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje.
- 17 Če se prodaja pričakuje po izteku enega leta, podjetje meri stroške prodaje po njihovi sedanjí vrednosti. Vsako povečanje sedanje vrednosti stroškov prodaje, ki je rezultat pretečenega časa, se predstavi v poslovnem izidu kot strošek financiranja.
- 18 Neposredno pred začetno razvrstitvijo sredstva (ali skupine za odtujitev) med sredstva v posesti za prodajo se knjigovodska vrednost sredstva (ali vseh sredstev in obveznosti v skupini) izmeri v skladu z veljavnimi MSRP.
- 19 Ob poznejšem ponovnem merjenju skupine za odtujitev se knjigovodske vrednosti vseh sredstev in obveznosti, ki ne spadajo v področje uporabe zahtev glede merjenja iz tega MSRP, so pa vključeni v skupino za odtujitev, razvrščeno kot v posesti za prodajo, ponovno izmerijo v skladu z veljavnimi MSRP, še preden se ponovno izmeri poštena vrednost skupine za odtujitev, zmanjšana za stroške prodaje.

⁽⁴⁴⁾ Stroški razdelitve so dodatni stroški, ki jih je mogoče neposredno pripisati razdelitvi, brez stroškov financiranja in odhodka za davek od dohodka.

Pripoznavanje izgub zaradi oslabilve in njihovih razveljavitev

- 20 Podjetje pripozna izgubo zaradi oslabilve iz naslova začetnega ali naknadnega prevrednotenja vrednosti sredstva (ali skupine za odtujitev) navzdol do poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje, v obsegu, v katerem ni bilo pripoznano v skladu z 19. členom
- 21 Podjetje pripozna dobiček za vsako poznejše povečanje poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje, ki pa ne sme presegati nabrane izgube zaradi oslabilve, pripoznane bodisi v skladu s tem MSRP bodisi predhodno v skladu z MRS 36 *Oslabilve sredstev*.
- 22 Podjetje pripozna dobiček za vsako poznejše povečanje poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje, skupine za odtujitev:
- (a) v obsegu, v katerem ta ni bila pripoznana v skladu z 19. členom, vendar
- (b) ta ne sme presegati nabrane izgube zaradi oslabilve, pripoznane bodisi v skladu s tem MSRP bodisi predhodno v skladu z MRS 36, v zvezi z nekratkoročnimi sredstvi, ki spadajo v področje uporabe zahtev glede merjenja iz tega MSRP.
- 23 Izguba zaradi oslabilve (ali kakršen koli poznejši dobiček), pripoznana za skupino za odtujitev, zniža (ali zviša) knjigovodsko vrednost nekratkoročnih sredstev v skupini, ki spadajo v področje uporabe zahtev glede merjenja iz tega MSRP, po vrstnem redu razporeditve, določenem 104.(a) in (b) ter 122. členu MRS 36 (kot je bil popravljen 2004).
- 24 Dobiček ali izguba, ki predhodno nista bila pripoznana do datuma prodaje nekratkoročnega sredstva (ali skupine za odtujitev), se pripoznata na datum odprave pripoznanja. Zahteve glede odprave pripoznanja so določene v:
- (a) 67.–72. členu MRS 16 (kot je bil popravljen 2003) za opredmetena osnovna sredstva in
- (b) 112.–117. členu MRS 38 *Neopredmetena sredstva* (kot je bil popravljen 2004) za neopredmetena sredstva.
- 25 Podjetje ne amortizira nekratkoročnega sredstva, dokler je razvrščeno kot v posesti za prodajo ali dokler je del skupine za odtujitev, razvrščene kot v posesti za prodajo. Obresti in drugi odhodki, ki jih je mogoče pripisati obveznostim skupine za odtujitev, razvrščene kot v posesti za prodajo, se še naprej pripoznavajo.

Spremembe načrta prodaje ali načrta razdelitve lastnikom

- 26 Če je podjetje razvrstilo sredstvo (ali skupino za odtujitev) kot v posesti za prodajo ali za razdelitev lastnikom, vendar merila iz 7.–9. člena (za sredstva v posesti za prodajo) ali 12.A člena (za sredstva v posesti za razdelitev lastnikom) niso več izpolnjena, podjetje to sredstvo (ali skupino za odtujitev) preneha razvrščati kot v posesti za prodajo oziroma sredstva v posesti za razdelitev lastnikom. V takih primerih podjetje to spremembo računovodsko obravnava v skladu z napotki iz 27.–29. člena, razen v primerih, v katerih se uporablja 26.A člen.
- 26A Če podjetje prerazvrsti sredstvo (ali skupino za odtujitev) neposredno iz sredstev v posesti za prodajo med sredstva v posesti za razdelitev lastnikom ali neposredno iz sredstev v posesti za razdelitev lastnikom med sredstva v posesti za prodajo, se ta sprememba razvrstitve šteje za nadaljevanje prvotnega načrta za odtujitev. Podjetje:
- (a) za obračun te spremembe ne uporablja napotkov iz 27.–29. člena. Podjetje uporablja zahteve za razvrščanje, predstavljanje in merjenje v tem MSRP, ki se uporabljajo za novo metodo odtujitve;
- (b) nekratkoročno sredstvo (ali skupino za odtujitev) izmeri v skladu z zahtevami iz 15. člena (če se prerazvrsti med sredstva v posesti za prodajo) ali 15.A člena (če se prerazvrsti med sredstva v posesti za razdelitev lastnikom) ter pripozna vsako zmanjšanje ali povečanje poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje/stroške razdelitve, nekratkoročnega sredstva (ali skupine za odtujitev) v skladu z zahtevami iz 20.–25. člena;
- (c) ne spremeni datuma razvrstitve v skladu z 8. in 12.A členom. To ne izključuje podaljšanja obdobja, potrebnega za zaključek prodaje ali razdelitve lastnikom, če so izpolnjeni pogoji iz 9. člena.

- 27 Podjetje izmeri nekratkoročno sredstvo (ali skupino za odtujitev), ki ga ne razvršča več kot v posesti za prodajo ali za razdelitev lastnikom (ali ni več del skupine za odtujitev, razvrščene kot v posesti za prodajo ali za razdelitev lastnikom), po nižji izmed naslednjih vrednosti:
- (a) knjigovodski vrednosti pred razvrstitvijo sredstva (ali skupine za odtujitev) kot v posesti za prodajo ali za razdelitev lastnikom, prilagojeni za morebitno amortizacijo ali prevrednotenje, ki bi bila pripoznana v primeru, da sredstvo (ali skupina za odtujitev) ne bi bilo razvrščeno kot v posesti za prodajo ali za razdelitev lastnikom, ter
  - (b) *nadomestljivi vrednosti* na datum naknadne odločitve, da sredstvo ne bo prodano ali razdeljeno ⁽⁴⁵⁾.
- 28 Podjetje vključi morebitne zahtevane prilagoditve knjigovodske vrednosti nekratkoročnega sredstva, ki ni več razvrščeno kot v posesti za prodajo ali za razdelitev lastnikom, v poslovni izid ⁽⁴⁶⁾ iz ohranjenega poslovanja v obdobju, v katerem niso več izpolnjena merila iz 7.–9. člena oziroma 12.A člena. Računovodski izkazi za obdobja od razvrstitve kot v posesti za prodajo ali za razdelitev lastnikom se ustrezno spremenijo, če je skupina za odtujitev ali nekratkoročno sredstvo, ki ni več razvrščeno kot v posesti za prodajo ali za razdelitev lastnikom, odvisno podjetje, skupna dejavnost, skupni podvig, pridruženo podjetje ali del deleža v skupnem podvigu ali pridruženem podjetju. Podjetje takšno prilagoditev predstavi v istem oddelku izkaza vseobsegajočega donosa, kjer predstavlja morebitni dobiček ali izgubo, pripoznano v skladu s 37. členom.
- 29 Če podjetje odstrani posamezno sredstvo ali obveznost iz skupine za odtujitev, razvrščene kot v posesti za prodajo, se preostala sredstva in obveznosti iz skupine za odtujitev, namenjene za prodajo, še naprej merijo kot skupina le, če taka skupina izpolnjuje merila iz 7.–9. člena. Če podjetje odstrani posamezno sredstvo ali obveznost iz skupine za odtujitev, razvrščene kot v posesti za razdelitev lastnikom, se preostala sredstva in obveznosti iz skupine za odtujitev, razvrščene kot v posesti za razdelitev lastnikom, še naprej merijo kot skupina le, če taka skupina izpolnjuje merila iz 12.A člena. Preostala nekratkoročna sredstva skupine, ki posamično izpolnjujejo merila za razvrstitev kot v posesti za prodajo (ali v posesti za razdelitev lastnikom), se merijo posamično po nižji izmed knjigovodske vrednosti ali poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje (ali stroške razdelitve), na ta datum. Nekratkoročna sredstva, ki ne izpolnjujejo meril za razvrstitev med sredstva v posesti za prodajo, se prenehajo razvrščati med sredstva v posesti za prodajo v skladu s 26. členom. Nekratkoročna sredstva, ki ne izpolnjujejo meril za razvrstitev kot v posesti za razdelitev lastnikom, se prenehajo razvrščati kot v posesti za razdelitev lastnikom v skladu s 26. členom.

PREDSTAVLJANJE IN RAZKRIVANJE

- 30 Podjetje predstavi in razkrije informacije, ki uporabnikom računovodskih izkazov omogočajo ovrednotenje finančnih učinkov ustavljenega poslovanja in odtujitve nekratkoročnih sredstev (ali skupin za odtujitev).

Predstavljanje ustavljenega poslovanja

- 31 *Sestavni del podjetja* vključuje poslovanje in denarne tokove, ki jih je mogoče jasno razlikovati, po delovanju in za namene računovodskega poročanja, od ostalega dela podjetja. Z drugimi besedami, sestavni del podjetja je, ko je v uporabi, denar ustvarjajoča enota ali skupina denar ustvarjajočih enot.
- 32 Ustavljeno poslovanje je sestavni del podjetja, ki je bil odtujen ali razvrščen kot v posesti za prodajo, in
- (a) predstavlja samostojno pomembnejše poslovno področje ali geografsko območje poslovanja,
  - (b) je del enotnega usklajenega načrta odtujitve samostojnega pomembnejšega poslovnega področja ali geografskega območja poslovanja ali
  - (c) je odvisno podjetje, pridobljeno izključno z namenom ponovne prodaje.
- 33 Podjetje razkrije:

⁽⁴⁵⁾ Če je nekratkoročno sredstvo del denar ustvarjajoče enote, je njegova nadomestljiva vrednost knjigovodska vrednost, ki bi bila pripoznana po razporeditvi kakršne koli izgube zaradi oslabitve, nastale pri tej denar ustvarjajoči enoti, v skladu z MRS 36.

⁽⁴⁶⁾ Razen kadar je sredstvo opredmeteno osnovno sredstvo ali neopredmeteno sredstvo, ki je bilo prevrednoteno v skladu z MRS 16 ali MRS 38 pred razvrstitvijo kot v posesti za prodajo; v takem primeru se prilagoditev obravnava kot povečanje ali zmanjšanje iz naslova prevrednotenja.

- (a) en sam znesek v izkazu vseobsegajočega donosa, ki je vsota:
- (i) poslovnega izida ustavljenega poslovanja po obdavčitvi in
  - (ii) dobička ali izgube po obdavčitvi, pripoznane ob merjenju poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje, ali ob odtujitvi sredstev oziroma skupin za odtujitev, ki sestavljajo ustavljeno poslovanje,
- (b) analizo skupnega zneska iz točke (a), razčlenjeno na:
- (i) prihodke, odhodke in poslovni izid ustavljenega poslovanja pred obdavčitvijo,
  - (ii) povezan odhodek za davek od dohodka v skladu z zahtevami 81.(h) člena MRS 12,
  - (iii) dobiček ali izgubo, pripoznano ob merjenju poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje, ali ob odtujitvi sredstev oziroma skupin za odtujitev, ki sestavljajo ustavljeno poslovanje, in
  - (iv) povezan odhodek za davek od dohodka v skladu z zahtevami 81.(h) člena MRS 12.

Analiza je lahko predstavljena v pojasnilih ali v izkazu vseobsegajočega donosa. Če je predstavljena v izkazu vseobsegajočega donosa, je vključena v oddelek, ki se navezuje na ustavljeno poslovanje, torej ločeno od ohranjenega poslovanja. Analiza se ne zahteva za skupine za odtujitev, ki so na novo pridobljena odvisna podjetja in ob pridobitvi izpolnjujejo merila za razvrstitev kot v posesti za prodajo (glej 11. člen),

- (c) čiste denarne tokove, ki jih je mogoče pripisati poslovanju, naložbenim dejavnostim in dejavnostim financiranja ustavljenega poslovanja. Razkritja so lahko predstavljena v pojasnilih ali v računovodskih izkazih. Razkritje se ne zahteva za skupine za odtujitev, ki so na novo pridobljena odvisna podjetja in ob pridobitvi izpolnjujejo merila za razvrstitev kot v posesti za prodajo (glej 11. člen);
- (d) znesek dohodka od ohranjenega poslovanja in od ustavljenega poslovanja, ki ga je mogoče pripisati lastnikom obvladujočega podjetja. Ta razkritja so lahko predstavljena v pojasnilih ali v izkazu vseobsegajočega donosa.
- 33A Če podjetje predstavi postavke poslovnega izida v ločenem izkazu, kot je opisano v 10.A členu MRS 1 (kot je bil spremenjen leta 2011), se v ta ločeni izkaz vključi oddelek v zvezi z ustavljenim poslovanjem.
- 34 Podjetje ponovno predstavi razkritja iz 33. člena za pretekla obdobja, predstavljena v računovodskih izkazih, tako da se razkritja navezujejo na celotno ustavljeno poslovanje do konca obdobja poročanja za zadnje predstavljeno obdobje.
- 35 Prilagoditve v tekočem obdobju za zneske, ki so bili predhodno predstavljeni v okviru ustavljenega poslovanja in so neposredno povezani z odtujitvijo ustavljenega poslovanja v preteklem obdobju, se razvrstijo ločeno med ustavljeno poslovanje. Razkrijeta se vrsta in znesek takšnih prilagoditev. Primeri okoliščin, v katerih se pojavijo takšne prilagoditve, vključujejo naslednje:
- (a) razreševanje negotovosti, ki izhajajo iz pogojev transakcije odtujitve, kot je na primer razrešitev vprašanj glede prilagoditve prodajne cene ali povrnitve škode s kupcem,
  - (b) razreševanje negotovosti, ki izhajajo iz ter so neposredno povezane s poslovanjem sestavnega dela pred odtujitvijo, kot so na primer obveze iz garancij za proizvode in okoljske obveze, za katere odgovarja prodajalec,
  - (c) izpolnitev obvez iz programa zaslužkov zaposlenih, če je takšna izpolnitev neposredno povezana z odtujitvijo.

- 36 Če podjetje preneha razvrščati sestavni del podjetja kot v posesti za prodajo, se rezultati poslovanja sestavnega dela, ki so bili predhodno predstavljeni v ustavljenem poslovanju v skladu s 33.–35. členom, prerazvrstijo in vključijo v prihodke iz ohranjenega poslovanja za vsa predstavljena obdobja. Zneski za pretekla obdobja se opišejo kot ponovno predstavljeni.
- 36A Podjetje, ki je zavezano prodajnemu načrtu, ki vključuje izgubo obvladovanja odvisnega podjetja, razkrije informacije iz 33.–36. člena, če je odvisno podjetje skupina za odtujitev, ki ustreza opredelitvi ustavljenega poslovanja iz 32. člena.

Dobički ali izgube, povezane z ohranjenim poslovanjem

- 37 Vsak dobiček ali izguba ob ponovnem merjenju nekratkoročnega sredstva (ali skupine za odtujitev), razvrščenega kot v posesti za prodajo, ki ne ustreza opredelitvi ustavljenega poslovanja, se vključi v poslovni izid iz ohranjenega poslovanja.

Predstavljanje nekratkoročnih sredstev ali skupin za odtujitev, razvrščenih kot v posesti za prodajo

- 38 Podjetje predstavi nekratkoročno sredstvo, razvrščeno kot v posesti za prodajo, in sredstva skupine za odtujitev, razvrščene kot v posesti za prodajo, ločeno od ostalih sredstev v izkazu finančnega položaja. Obveznosti skupine za odtujitev, razvrščene kot v posesti za prodajo, so predstavljene ločeno od ostalih obveznosti v izkazu finančnega položaja. Ta sredstva in obveznosti se ne smejo pobotati in predstaviti kot en znesek. Pomembnejše skupine sredstev in obveznosti, razvrščenih kot v posesti za prodajo, se razkrijejo ločeno, bodisi v izkazu finančnega položaja bodisi v pojasnilih, razen v primeru, ki ga dovoljuje 39. člen. Podjetje ločeno predstavi kumulativni znesek prihodkov ali odhodkov, pripoznanih v drugem vseobsegajočem donosu, ki se nanaša na nekratkoročna sredstva (ali skupino za odtujitev), razvrščena kot v posesti za prodajo.
- 39 Če je skupina za odtujitev na novo pridobljeno odvisno podjetje, ki ob pridobitvi izpolnjuje merila za razvrstitev kot v posesti za prodajo (glej 11. člen), se ne zahteva razkritje pomembnejših skupin sredstev in obveznosti.
- 40 Podjetje v izkazih finančnega položaja za pretekla obdobja ne prerazvrsti ali ponovno predstavi zneskov, predstavljenih za nekratkoročna sredstva ali za sredstva in obveznosti skupin za odtujitev, razvrščenih kot v posesti za prodajo, da bi se odrazila razvrstitev v izkazu finančnega položaja za zadnje predstavljeno obdobje.

Dodatna razkritja

- 41 Podjetje v obdobju, ko je bilo nekratkoročno sredstvo (ali skupina za odtujitev) razvrščeno kot v posesti za prodajo ali je bilo prodano, razkrije naslednje informacije v pojasnilih:
- (a) opis nekratkoročnega sredstva (ali skupine za odtujitev),
  - (b) opis dejstev in okoliščin prodaje oziroma tistih, ki vodijo do pričakovane odtujitve, ter pričakovan način in časovni okvir odtujitve,
  - (c) dobiček ali izgubo, pripoznano v skladu z 20.–22. členom in, če nista predstavljena ločeno v izkazu vseobsegajočega donosa, oddelek izkaza vseobsegajočega donosa, ki vključuje ta dobiček ali izgubo,
  - (d) če je ustrezno, tudi odsek poročanja, v katerem je predstavljeno nekratkoročno sredstvo (ali skupina za odtujitev) v skladu z MSRP 8 *Poslovni odseki*.
- 42 Če se uporablja 26. ali 29. člen, podjetje v obdobju, ko je sprejeta odločitev o spremembi načrta za prodajo nekratkoročnega sredstva (ali skupine za odtujitev), razkrije opis dejavnikov in okoliščin, ki so vodile do sprejema takšne odločitve, ter učinek odločitve na rezultate poslovanja v tekočem in morebitnih preteklih predstavljenih obdobjih.

PREHODNE DOLOČBE

43 Ta MSRP se uporablja za naprej za nekratkoročna sredstva (ali skupine za odtujitev), ki izpolnjujejo merila za razvrstitev kot v posesti za prodajo, in poslovanje, ki izpolnjuje merila za razvrstitev kot ustavljeno poslovanje, po datumu začetka veljavnosti tega MSRP. Podjetje lahko uporablja zahteve tega MSRP za vsa nekratkoročna sredstva (ali skupine za odtujitev), ki izpolnjujejo merila za razvrstitev kot v posesti za prodajo, in poslovanje, ki izpolnjuje merila za razvrstitev kot ustavljeno poslovanje, po datumu začetka veljavnosti tega MSRP, če so bile pridobljene ocene vrednosti in druge informacije, potrebne za uporabo tega MSRP, v trenutku, ko so bila izpolnjena ta merila.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

44 Podjetje uporablja ta MSRP za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2005 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je priporočljiva. Če podjetje uporablja ta MSRP za obdobja, ki se začnejo pred 1. januarjem 2005, to dejstvo razkrije.

44A Z MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) se je spremenila terminologija, ki se uporablja v vseh MSRP. Poleg tega sta se spremenila 3. in 38. člen ter dodal 33.A člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) za zgodnejše obdobje, se te spremembe uporabljajo tudi za tako zgodnejše obdobje.

44B Z MRS 27 *Konsolidirani in ločeni računovodski izkazi* (kot je bil spremenjen leta 2008) se je dodal 33.(d) člen. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 27 (spremenjen 2008) za zgodnejše obdobje, se ta sprememba uporablja tudi za tako zgodnejše obdobje. Spremembo se uporablja za nazaj.

44C 8.A in 36.A člen sta se dodala v okviru *Izboljšav MSRP*, izdanih maja 2008. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Vendar podjetje sprememb ne uporablja za letna obdobja, ki se začnejo pred 1. julijem 2009, razen če ne uporablja tudi MRS 27 (kot je bil spremenjen januarja 2008). Če podjetje uporabi spremembe pred 1. julijem 2009, ta podatek razkrije. Podjetje uporablja spremembe za naprej od datuma, na katerega je prvič uporabilo MSRP 5, v skladu s prehodnimi določbami iz 45. člena MRS 27 (kot je bil spremenjen januarja 2008).

44D Na podlagi pojasnila OPMSRP 17 *Razdelitev nedenarnih sredstev lastnikom* so bili novembra 2008 dodani 5.A, 12.A in 15.A člen, 8. člen pa je bil spremenjen. Te spremembe se za nekratkoročna sredstva (ali skupine za odtujitev), ki so razvrščena kot v posesti za razdelitev lastnikom, uporabljajo za naprej, in sicer za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali pozneje. Uporaba za nazaj ni dovoljena. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporabi za obdobje, ki se začne pred 1. julijem 2009, to dejstvo razkrije in uporabi MSRP 3 *Poslovne združitve* (kot je bil popravljen leta 2008), MRS 27 (kot je bil spremenjen januarja 2008) in OPMSRP 17.

44E Z *Izboljšavami MSRP*, izdanimi aprila 2009, je bil dodan 5.B člen. Podjetje uporablja to spremembo za naprej za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2010 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembo za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.

44F [črtano]

44G Z MSRP 11 *Skupni aranžmaji*, izdanim maja 2011, je bil spremenjen 28. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 11.

44H Z MSRP 13 *Merjenje pošteno vrednosti*, izdanim maja 2011, sta bili spremenjeni opredelitvi pošteno vrednosti in nadomestljive vrednosti v Dodatku A. Podjetje uporablja ti spremembi, kadar uporablja MSRP 13.

44I Z dokumentom *Predstavitev postavk drugega vseobsegajočega donosa* (spremembe MRS 1), izdanim junija 2011, se je spremenil 33.A člen. Podjetje to spremembo uporablja, kadar uporablja MRS 1, kot je bil spremenjen junija 2011.

44K Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, je bil spremenjen 5. člen ter črtana 44.F in 44.J člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 9.

44L S *Ciklom letnih izboljšav MSRP 2012–2014*, izdanim septembra 2014, so se spremenili 26.–29. člen ter dodal 26. A člen. Podjetje te spremembe uporablja za naprej v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* za spremembe metode odtujitve, do katerih pride v letnih obdobjih, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.

44M Z MSRP 17, ki je bil izdan maja 2017, se je spremenil 5. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 17.

RAZVELJAVITEV MRS 35

45 Ta MSRP nadomešča MRS 35 *Ustavljeno poslovanje*.

Dodatek A

Opredelitve pojmov

Ta dodatek je sestavni del MSRP.

denar ustvarjajoča enota	Najmanjša razpoznavna skupina sredstev, ki ustvarja denarne pritoke, v glavnem neodvisne od finančnih pritokov iz drugih sredstev ali skupin sredstev.
sestavni del podjetja	Poslovanje in denarni tokovi, ki jih je mogoče jasno razlikovati, po delovanju in za namene računovodskega poročanja, od preostalega podjetja.
stroški prodaje	Dodatni stroški, ki jih je mogoče neposredno pripisati odtujitvi sredstva (ali skupine za odtujitev), brez stroškov financiranja in odhodka za davek od dohodka.
kratkoročno sredstvo	Podjetje sredstvo razvrsti kot kratkoročno, če: <ul style="list-style-type: none"> (a) pričakuje, da bo sredstvo realiziralo ali ga namerava prodati ali porabiti v normalnem poslovnem ciklu podjetja; (b) je sredstvo namenjeno predvsem za trgovanje; (c) pričakuje, da bo sredstvo realiziralo v dvanajstih mesecih po obdobju poročanja; ali (d) je sredstvo denar ali denarni ustreznik (v skladu z MRS 7), razen če ga je v obdobju najmanj dvanajstih mesecev po obdobju poročanja prepovedano izmenjati ali uporabiti za poravnavo obveznosti.
ustavljeno poslovanje	Sestavni del podjetja , ki je bil odtujen ali razvrščen kot v posesti za prodajo in: <ul style="list-style-type: none"> (a) predstavlja samostojno pomembnejše poslovno področje ali geografsko območje poslovanja, (b) je del enotnega usklajenega načrta odtujitve samostojnega pomembnejšega poslovnega področja ali geografskega območja poslovanja ali (c) je odvisno podjetje, pridobljeno izključno z namenom ponovne prodaje.
skupina za odtujitev	Skupina sredstev, ki bodo odtujena, s prodajo ali kako drugače, skupaj kot skupina z eno transakcijo, ter obveznosti, ki so neposredno povezane s temi sredstvi in bodo prenesene s transakcijo. Skupina vključuje dobro ime, pridobljeno v poslovni združitvi, če je taka skupina denar ustvarjajoča enota , na katero je bilo razporejeno dobro ime v skladu z zahtevami 80.–87. člena MRS 36 <i>Oslabitev sredstev</i> (kot je bil popravljen leta 2004), ali če je to poslovanje v okviru take denar ustvarjajoče enote.
poštena vrednost	<i>Poštena vrednost</i> je cena, ki bi se prejela ob prodaji sredstva ali plačala ob prenosu obveznosti v redni transakciji med udeleženci na trgu na datum merjenja. (Glej MSRP 13.)
trdna obveza za nakup	Dogovor z nepovezано osebo, zavezujoč za obe stranki in ponavadi zakonsko izvršljiv, ki (a) določa vse bistvene pogoje, vključno s ceno in časovnim okvirom transakcij, in (b) vključuje element za odvrčanje od neizpolnitve, ki je tako močan, da je zaradi njega izpolnitev zelo verjetna .

---

zelo verjeten	Veliko bolj gotov kot verjeten .
nekratkoročno sredstvo	Sredstvo, ki ne ustreza opredelitvi kratkoročnega sredstva .
verjeten	Bolj gotov kot ne.
nadomestljiva vrednost	Znesek, enak pošteni vrednosti , zmanjšani za stroške prodaje , ali njegovi vrednosti pri uporabi , odvisno, katera je višja.
vrednost pri uporabi	Sedanja vrednost ocenjenih prihodnjih denarnih tokov, za katere se pričakuje, da bodo nastali pri nadaljnji uporabi sredstva in njegovi odtujitvi na koncu njegove dobe koristnosti.

Dodatek B

Dodatni napotki za uporabo

Ta dodatek je sestavni del MSRP.

PODALJŠANJE OBDOBJA, POTREBNEGA ZA ZAKLJUČEK PRODAJE

- B1 Kot je navedeno v 9. členu, podaljšanje obdobja za zaključek prodaje ne onemogoča razvrstitve sredstva (ali skupine za odtujitev) kot v posesti za prodajo, če zamik povzročijo dogodki ali okoliščine, na katere podjetje ne more vplivati, obstajajo pa zadostni dokazi, da podjetje ostaja zavezano izpolnitvi načrta prodaje sredstva (ali skupine za odtujitev). Izjema pri zahtevi po enoletnem obdobju iz 8. člena se zato uporablja v naslednjih situacijah, v katerih se pojavijo takšni dogodki ali okoliščine:
- (a) na datum, ko se podjetje zaveže načrtu prodaje nekratkoročnega sredstva (ali skupine za odtujitev), utemeljeno pričakuje, da bodo druge osebe (ne kupec) določile pogoje za prenos sredstva (ali skupine za odtujitev), zaradi katerih se bo podaljšalo obdobje za zaključek prodaje, ter:
    - (i) ukrepov v odziv na te pogoje ni mogoče izvesti, dokler ni pridobljena *trdna obveza za nakup*, in
    - (ii) je zelo verjetno, da bo *trdna obveza za nakup* pridobljena v roku enega leta;
  - (b) podjetje pridobi *trdno obvezo za nakup*, nato pa kupec ali kaka druga oseba nepričakovano naloži pogoje za prenos nekratkoročnega sredstva (ali skupine za odtujitev), ki je bilo prej razvrščeno kot v posesti za prodajo, zaradi katerih se bo obdobje za zaključek prodaje podaljšalo, ter:
    - (i) so bili pravočasno sprejeti potrebni ukrepi v odziv na pogoje, in
    - (ii) se pričakuje ugodna rešitev dejavnikov, ki povzročajo zamik;
  - (c) v prvotnem enoletnem obdobju se pojavijo okoliščine, ki se prej niso zdele verjetne, zaradi katerih nekratkoročno sredstvo (ali skupina za odtujitev), ki je bilo razvrščeno kot v posesti za prodajo, ne bo prodano do konca tega obdobja, ter:
    - (i) je podjetje v prvotnem enoletnem obdobju sprejelo potrebne ukrepe v odziv na spremenjene okoliščine,
    - (ii) se nekratkoročno sredstvo (ali skupina za odtujitev) aktivno trži po ceni, ki je razumna glede na spremenjene okoliščine, in
    - (iii) so izpolnjena merila iz 7. in 8. člena.

MEDNARODNI STANDARD RAČUNOVODSKEGA POROČANJA 6***Raziskovanje in vrednotenje rudnih bogastev***

CILJ

- 1 Namen tega MSRP je določiti računovodsko poročanje za *raziskovanje in vrednotenje rudnih bogastev*.
- 2 Ta MSRP zahteva predvsem:
  - (a) omejene izboljšave obstoječih računovodskih praks za *stroške raziskovanja in vrednotenja*;
  - (b) da podjetja, ki pripoznajo *sredstva za raziskovanje in vrednotenje*, za takšna sredstva ocenijo, ali so oslabljena, v skladu s tem MSRP in oslabitev merijo v skladu z MRS 36 *Oslabitev sredstev*;
  - (c) razkritja, ki identificirajo in pojasnjujejo zneske v računovodskih izkazih podjetja, ki izhajajo iz raziskovanja in vrednotenja rudnih bogastev, in pomagajo uporabnikom teh računovodskih izkazov razumeti zneske, časovni okvir in gotovost prihodnjih denarnih tokov iz pripoznanih sredstev za raziskovanje in vrednotenje.

PODROČJE UPORABE

- 3 Podjetje uporablja ta MSRP za nastale stroške raziskovanja in vrednotenja.
- 4 Ta MSRP ne obravnava drugih vidikov računovodenja podjetij, ki se ukvarjajo z raziskovanjem in vrednotenjem rudnih bogastev.
- 5 Podjetje tega MSRP ne uporablja za stroške, ki nastanejo:
  - (a) pred raziskovanjem in vrednotenjem rudnih bogastev, kot so stroški, ki jih ima podjetje, preden pridobi pravne pravice za raziskovanje določenega območja;
  - (b) potem, ko se lahko dokaže tehnična izvedljivost in ekonomska upravičenost pridobivanja rudnih bogastev.

PRIPOZNAVANJE SREDSTEV ZA RAZISKOVANJE IN VREDNOTENJE

Začasno izvzetje iz 11. in 12. člena MRS 8

- 6 Pri razvoju svojih računovodskih usmeritev podjetje, ki pripozna sredstva za raziskovanje in vrednotenje, uporablja 10. člen MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*.
- 7 11. in 12. člen MRS 8 določata vire veljavnih zahtev in napotkov, ki jih mora poslovodstvo upoštevati pri razvijanju računovodskih usmeritev, če ne obstaja MSRP, ki bi veljal posebej za določeno postavko. Ob upoštevanju spodnjega 9. in 10. člena ta MSRP izvzema podjetje iz uporabe navedenih členov za računovodske usmeritve za pripoznavanje in merjenje sredstev za raziskovanje in vrednotenje.

MERJENJE SREDSTEV ZA RAZISKOVANJE IN VREDNOTENJE

Merjenje ob pripoznanju

- 8 **Sredstva za raziskovanje in vrednotenje se merijo po nabavni vrednosti.**

Elementi stroškov pri sredstvih za raziskovanje in vrednotenje

- 9 Podjetje določi računovodsko usmeritev, v kateri določi, kateri stroški se pripoznajo kot sredstva za raziskovanje in vrednotenje, in nato to usmeritev dosledno uporablja. Pri tej določitvi podjetje upošteva mero, do katere se lahko ti stroški povežejo z odkritjem določenih rudnih bogastev. V nadaljevanju so navedeni primeri stroškov, ki se lahko vključijo v začetno merjenje sredstev za raziskovanje in vrednotenje (seznam ni izčrpen):
  - (a) pridobitev pravic do raziskovanja;

- (b) topografske, geološke, geokemijske in geofizikalne študije;
  - (c) raziskovalno vrtanje;
  - (d) kopanje rovov;
  - (e) vzorčenje in
  - (f) dejavnosti v zvezi z vrednotenjem tehnične izvedljivosti in ekonomske upravičenosti pridobivanja rudnega bogastva.
- 10 Stroški v zvezi z razvojem rudnih bogastev se ne pripoznajo kot sredstva za raziskovanje in vrednotenje. *Temeljni okvir za računovodsko poročanje* in MRS 38 *Neopredmetena sredstva* dajeta napotke za pripoznavanje sredstev, ki izhajajo iz razvoja.
- 11 V skladu z MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva* podjetje pripozna vse obveze odstranitve in vrnitve v prvotno stanje, ki so nastale v določenem obdobju zaradi raziskovanja in vrednotenja rudnih bogastev.

Merjenje po pripoznanju

- 12 Po pripoznanju podjetje za sredstva za raziskovanje in vrednotenje uporabi bodisi model nabavne vrednosti bodisi model prevrednotenja. Če se uporablja model prevrednotenja (model v MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva* ali model v MRS 38), je skladen z razvrstitvijo sredstev (glej 15. člen).

Spremembe računovodskih usmeritev

- 13 Podjetje lahko spremeni svoje računovodske usmeritve za stroške raziskovanja in vrednotenja, če so zaradi spremembe računovodski izkazi ustrežnejši za potrebe sprejemanja poslovnih odločitev uporabnikov in niso manj zanesljivi, ali pa so bolj zanesljivi in niso manj ustrezni za enake potrebe. Podjetje oceni ustreznost in zanesljivost na podlagi meril iz MRS 8.
- 14 Pri utemeljevanju sprememb računovodskih usmeritev za stroške raziskovanja in vrednotenja podjetje dokaže, da bodo zaradi te spremembe njegovi računovodski izkazi v večji meri izpolnjevali merila iz MRS 8, ni pa nujno, da sprememba v celoti izpolnjuje ta merila.

PREDSTAVLJANJE

Razvrščanje sredstev za raziskovanje in vrednotenje

- 15 Podjetje razvrsti sredstva za raziskovanje in vrednotenje kot opredmetena ali neopredmetena glede na naravo pridobljenih sredstev in razvrstitev dosledno uporablja.
- 16 Nekatera sredstva za raziskovanje in vrednotenje se obravnavajo kot neopredmetena (npr. pravice do vrtanja), druga pa kot opredmetena (npr. vozila in vrtalne ploščadi). V obsegu, v katerem se opredmeteno sredstvo porabi pri razvoju neopredmetenega sredstva, je znesek, ki odraža to porabo, del nabavne vrednosti neopredmetenega sredstva. Vendar uporaba opredmetenega sredstva pri razvoju neopredmetenega sredstva ne spremeni opredmetenega sredstva v neopredmeteno sredstvo.

Prerazvrstitev sredstev za raziskovanje in vrednotenje

- 17 Sredstvo za raziskovanje in vrednotenje ni več razvrščeno kot tako, ko se lahko dokaže tehnična izvedljivost in ekonomska upravičenost pridobivanja rudnega bogastva. Sredstva za raziskovanje in vrednotenje se pred prerazvrstitvijo ocenijo glede oslabitve in pripoznajo se morebitne izgube zaradi oslabitve.

OSLABITEV

Pripoznavanje in merjenje

- 18 Sredstva za raziskovanje in vrednotenje se ocenijo glede oslabitve, kadar dejstva in okoliščine nakazujejo, da knjigovodska vrednost sredstva za raziskovanje in vrednotenje morda presega njegovo nadomestljivo vrednost. Kadar dejstva in okoliščine nakazujejo, da knjigovodska vrednost presega nadomestljivo vrednost, podjetje izgubo zaradi oslabitve izmeri, predstavi in razkrije v skladu z MRS 36, razen kakor je določeno v 21. členu v nadaljevanju.**
- 19 Pri določanju sredstva za raziskovanje in vrednotenje, ki je morda oslabiljeno, se samo za sredstva za raziskovanje in vrednotenje uporablja 20. člen tega MSRP in ne 8.–17. člen MRS 36. Čeprav je v 20. členu uporabljen izraz „sredstva“, ta enako velja za ločena sredstva za raziskovanje in vrednotenje ali denar ustvarjajočo enoto.
- 20 Ena ali več naslednjih dejstev in okoliščin nakazuje, da bi podjetje moralo opraviti preizkus oslabitve sredstev za raziskovanje in vrednotenje (seznam ni izčrpen):
- (a) obdobje, v katerem ima podjetje pravico raziskovati na določenem območju, se je v obračunskem obdobju izteklo ali se bo izteklo v bližnji prihodnosti in ni pričakovati podaljšanja;
  - (b) večji stroški za nadaljnje raziskovanje in vrednotenje rudnih bogastev na določenem območju niso niti v proračunu niti niso načrtovani;
  - (c) raziskovanje in vrednotenje rudnih bogastev na določenem območju ni odkrilo ekonomsko upravičenih količin rudnih bogastev in podjetje se je odločilo, da na določenem območju te dejavnosti prekine;
  - (d) obstaja dovolj podatkov, ki kažejo, da kljub temu, da se bo razvoj na določenem območju verjetno nadaljeval, ni verjetno, da bi se knjigovodska vrednost sredstva za raziskovanje in vrednotenje v celoti pokrila z uspešnim razvojem ali s prodajo.

V vsakem takšnem ali podobnem primeru podjetje opravi preizkus oslabitve v skladu z MRS 36. Morebitna izguba zaradi oslabitve se pripozna kot odhodek v skladu z MRS 36.

Določanje ravni, na kateri se oceni oslabitev sredstev za raziskovanje in vrednotenje

- 21** Podjetje določi računovodsko usmeritev za razporejanje sredstev za raziskovanje in vrednotenje na denar ustvarjajoče enote ali skupine denar ustvarjajočih enot za namene ocenjevanja takšnih sredstev glede oslabitve. Vsaka denar ustvarjajoča enota ali skupina denar ustvarjajočih enot, na katero je razporejeno sredstvo za raziskovanje in vrednotenje, ni večja kot poslovni odsek, določen v skladu z MSRP 8 *Poslovni odseki*.
- 22 Raven, ki jo podjetje določi za preizkušanje oslabitve sredstev za raziskovanje in vrednotenje, je lahko sestavljena iz ene ali več denar ustvarjajočih enot.

RAZKRITJA

- 23 Podjetje razkrije informacije, ki identificirajo in pojasnjujejo zneske, pripoznane v njegovih računovodskih izkazih, ki izhajajo iz raziskovanja in vrednotenja rudnih bogastev.**
- 24 Za zagotavljanje skladnosti s 23. členom podjetje razkrije:
- (a) svoje računovodske usmeritve za stroške raziskovanja in vrednotenja, vključno s pripoznanjem sredstev za raziskovanje in vrednotenje;
  - (b) zneske sredstev, obveznosti, prihodkov in odhodkov ter denarnih tokov iz poslovanja in naložbenih dejavnosti, ki izhajajo iz raziskovanja in vrednotenja rudnih bogastev.

- 25 Podjetje obravnava sredstva za raziskovanje in vrednotenje kot ločeno skupino sredstev in opravi razkritja, ki jih zahteva bodisi MRS 16 bodisi MRS 38, skladno z načinom, na katerega so se razvrstila sredstva.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 26 Podjetje uporablja ta MSRP za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2006 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je priporočljiva. Če podjetje uporablja ta MSRP za obdobja, ki se začnejo pred 1. januarjem 2006, to dejstvo razkrije.
- 26A Z dokumentom *Spremembe sklicevanj na temeljni okvir v MSRP*, izdanim leta 2018, se je spremenil 10. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena, če podjetje istočasno uporablja tudi vse druge spremembe, ki jih uvaja dokument *Spremembe sklicevanj na temeljni okvir v MSRP*. Podjetje spremembo MSRP 6 uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*. Če podjetje ugotovi, da bi bila uporaba za nazaj neizvedljiva ali bi vključevala pretirane stroške ali prizadevanja, spremembo MSRP 6 uporablja ob upoštevanju 23.–28., 50.–53. in 54.F člena MRS 8.

PREHODNE DOLOČBE

- 27 Če je uporaba posameznih zahtev iz 18. člena za primerljive informacije, ki se nanašajo na letna obdobja, ki so se začela pred 1. januarjem 2006, neizvedljiva, podjetje to dejstvo razkrije. V MRS 8 je razložen izraz „neizvedljiv“.

*Dodatek A***Opredelitve pojmov**

Ta dodatek je sestavni del MSRP.

sredstva za raziskovanje in vrednotenje

Stroški raziskovanja in vrednotenja, ki so v skladu z računovodsko usmeritvijo podjetja pripoznani kot sredstva.

stroški raziskovanja in vrednotenja

Stroški, ki jih ima podjetje v zvezi z **raziskovanjem in vrednotenjem rudnih bogastev**, preden se lahko dokaže tehnična izvedljivost in ekonomska upravičenost pridobivanja rudnega bogastva.

raziskovanje in vrednotenje rudnih bogastev

Iskanje rudnih bogastev, vključno z rudninami, nafto, zemeljskim plinom in podobnimi neobnovljivimi viri, potem, ko podjetje pridobi zakonske pravice za raziskovanje na določenem območju, ter ugotavljanje tehnične izvedljivosti in ekonomske upravičenosti pridobivanja rudnega bogastva.

MEDNARODNI STANDARD RAČUNOVODSKEGA POROČANJA 7

Finančni instrumenti: razkritja

CILJ

- 1 Cilj tega MSRP je zahtevati, da podjetja v svoje računovodske izkaze vključijo razkritja, ki uporabnikom omogočajo, da ovrednotijo:
  - (a) pomen finančnih instrumentov za finančni položaj in uspešnost podjetja in
  - (b) naravo in obseg tveganj, ki izhajajo iz finančnih instrumentov, katerim je podjetje izpostavljeno v zadevnem obdobju in na koncu obdobja poročanja, ter kako podjetje obvladuje tovrstna tveganja.
- 2 Načela v tem MSRP dopolnjujejo načela za pripoznavanje, merjenje in predstavljanje finančnih sredstev in finančnih obveznosti v MRS 32 *Finančni instrumenti: predstavljanje* in MSRP 9 *Finančni instrumenti*.

PODROČJE UPORABE

- 3 Ta MSRP uporabljajo vsa podjetja za vse vrste finančnih instrumentov, razen za:
  - (a) deleže v odvisnih podjetjih, pridruženih podjetjih ali skupnih podvigih, ki se računovodsko obravnavajo v skladu z MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi*, MRS 27 *Ločeni računovodski izkazi* ali MRS 28 *Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige*. Vendar MSRP 10, MRS 27 ali MRS 28 v nekaterih primerih od podjetja zahtevajo ali mu dopuščajo računovodsko obravnavanje deleža v odvisnem podjetju, pridruženem podjetju ali skupnem podvigu z uporabo MSRP 9; v takih primerih podjetja uporabljajo zahteve tega MSRP, za deleže, merjene po pošteni vrednosti, pa zahteve iz MSRP 13 *Merjenje poštenih vrednosti*. Podjetja ta MSRP prav tako uporabljajo za vse izvedene finančne instrumente, povezane z deleži v odvisnih podjetjih, pridruženih podjetjih ali skupnih podvigih, razen če izvedeni finančni instrument ustreza opredelitvi kapitalskega instrumenta iz MRS 32;
  - (b) pravice in obveze delodajalcev, ki izhajajo iz programov zaslužkov za zaposlene, za katere se uporablja MRS 19 *Zaslужki zaposlenih*;
  - (d) zavarovalne pogodbe, kot so opredeljene v MSRP 17 *Zavarovalne pogodbe*, ali naložbene pogodbe z možnostjo diskrecijske udeležbe, ki spadajo v področje uporabe MSRP 17. Vendar se ta MSRP uporablja za:
    - (i) izvedene finančne instrumente, ki so vgrajeni v pogodbe iz področja uporabe MSRP 17, če MSRP 9 od podjetja zahteva, da jih računovodsko obravnava ločeno,
    - (ii) naložbene sestavine, ki so ločene od pogodb iz področja uporabe MSRP 17, če MSRP 17 zahteva tako ločitev, razen če gre pri ločeni naložbeni sestavini za naložbeno pogodbo z možnostjo diskrecijske udeležbe,
    - (iii) pravice in obveze izdajatelja, ki nastanejo na podlagi zavarovalne pogodbe, ki ustreza opredelitvi *pogodbe o finančnem poroštvu*, če izdajatelj pri pripoznavanju in merjenju pogodb uporablja MSRP 9. Vendar izdajatelj uporabi MSRP 17, če se v skladu s 7.(e) členom MSRP 17 odloči, da bo pri pripoznavanju in merjenju pogodb uporabil MSRP 17,
    - (iv) pravice in obveze podjetja, ki so finančni instrumenti, nastali na podlagi pogodb o kreditnih karticah ali podobnih pogodb, izdanih s strani podjetja, ki zagotavljajo izvajanje kreditnih ali plačilnih dogovorov in ki ustrezajo opredelitvi zavarovalne pogodbe, če podjetje za te pravice in obveze uporablja MSRP 9 v skladu s 7.(h) členom MSRP 17 in 2.1.(e)(iv) členom MSRP 9,
    - (v) pravice in obveze podjetja, ki so finančni instrumenti, nastali na podlagi zavarovalnih pogodb, izdanih s strani podjetja, ki omejujejo nadomestilo za zavarovane dogodke na znesek, ki bi bil sicer potreben za poravnavo obveze imetnika police, nastale na podlagi pogodbe, če se podjetje v skladu z 8.A členom MSRP 17 za take pogodbe odloči uporabljati MSRP 9 namesto MSRP 17;

- (e) finančne instrumente, pogodbe in obveze v okviru plačilnih transakcij na podlagi delnic, za katere se uporablja MSRP 2 *Plačilo na podlagi delnic*, vendar pa se ta MSRP uporablja za pogodbe, ki spadajo v področje uporabe MSRP 9;
- (f) instrumente, ki jih je treba razvrstiti kot kapitalske instrumente v skladu s 16.A in 16.B členom ali 16.C in 16.D členom MRS 32.
- 4 Ta MSRP se uporablja za pripoznane in nepripoznane finančne instrumente. Pripoznani finančni instrumenti vključujejo finančna sredstva in finančne obveznosti, ki spadajo v področje uporabe MSRP 9. Nepripoznani finančni instrumenti vključujejo nekatere finančne instrumente, ki sicer ne spadajo v področje uporabe MSRP 9, vendar spadajo v področje uporabe tega MSRP.
- 5 Ta MSRP se uporablja za pogodbe za nakup ali prodajo nefinančnih postavk, ki spadajo v področje uporabe MSRP 9.
- 5A Zahteve glede razkrivanja kreditnega tveganja iz 35.A–35.N člena se uporabljajo za tiste pravice, za katere MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci* določa, da se pri računovodenju za namene pripoznavanja dobičkov ali izgub zaradi oslabitve uporablja MSRP 9. Vsa sklicevanja na finančna sredstva ali finančne instrumente v teh členih vključujejo navedene pravice, razen če je določeno drugače.

VRSTE FINANČNIH INSTRUMENTOV IN RAVEN RAZKRITJA

- 6 Kadar ta MSRP zahteva razkritja ločeno glede na vrsto finančnih instrumentov, podjetje razvrsti finančne instrumente v vrste, ki ustrezajo naravi razkritih informacij in upoštevajo značilnosti teh finančnih instrumentov. Podjetje zagotovi zadostne informacije, da omogoči uskladitev z vrstičnimi postavkami, predstavljenimi v izkazu finančnega položaja.

POMEN FINANČNIH INSTRUMENTOV ZA FINANČNI POLOŽAJ IN USPEŠNOST

- 7 **Podjetje razkrije informacije, ki uporabnikom njegovih računovodskih izkazov omogočajo, da ovrednotijo pomen finančnih instrumentov za njegov finančni položaj in uspešnost.**

Izkaz finančnega položaja

Kategorije finančnih sredstev in finančnih obveznosti

- 8 Knjigovodske vrednosti vsake od spodaj navedenih kategorij, kot so določene v MSRP 9, se razkrijejo bodisi v izkazu finančnega položaja bodisi v pojasnilih:
- (a) finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, pri čemer se ločeno izkažejo (i) tista, ki se kot taka določijo ob začetnem pripoznanju ali pozneje v skladu s 6.7.1. členom MSRP 9, (ii) tista, ki se kot taka merijo v skladu z odločitvijo iz 3.3.5. člena MSRP 9, (iii) tista, ki se kot taka merijo v skladu z odločitvijo iz 33.A člena MRS 32, in (iv) tista, ki se morajo obvezno meriti po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu z MSRP 9,
- (b)–(d) [črtano]
- (e) finančne obveznosti, merjene po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, pri čemer se ločeno izkažejo (i) tiste, ki se kot take določijo ob začetnem pripoznanju ali pozneje v skladu s 6.7.1. členom MSRP 9, in (ii) tiste, ki ustrezajo opredelitvi „v posesti za trgovanje“ iz MSRP 9;
- (f) finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti;
- (g) finančne obveznosti, merjene po odplačni vrednosti;
- (h) finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, pri čemer se ločeno izkažejo (i) finančna sredstva, ki se merijo po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom MSRP 9, in (ii) naložbe v kapitalske instrumente, ki se kot take določijo ob začetnem pripoznanju v skladu s 5.7.5. členom MSRP 9.

Finančna sredstva ali finančne obveznosti po pošteni vrednosti prek poslovnega izida

- 9 Če je podjetje finančno sredstvo (ali skupino finančnih sredstev), ki bi se sicer merilo po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa ali po odplačni vrednosti, določilo za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, razkrije:
- (a) največjo izpostavljenost finančnega sredstva (ali skupine finančnih sredstev) *kreditnemu tveganju* (glej 36.(a) člen) na koncu obdobja poročanja;
  - (b) znesek, za katerega morebitni povezani kreditni izvedeni finančni instrumenti ali podobni instrumenti zmanjšujejo to največjo izpostavljenost kreditnemu tveganju (glej 36.(b) člen);
  - (c) znesek spremembe, v obravnavanem obdobju in kumulativno, poštene vrednosti finančnega sredstva (ali skupine finančnih sredstev), ki ga je mogoče pripisati spremembam kreditnega tveganja finančnega sredstva, določen bodisi:
    - (i) kot znesek spremembe njegove poštene vrednosti, ki ga ni mogoče pripisati spremembam tržnih pogojev, ki povzročajo *tržno tveganje*, bodisi
    - (ii) z uporabo druge metode, za katero podjetje meni, da natančneje predstavlja znesek spremembe poštene vrednosti, ki ga je mogoče pripisati spremembam kreditnega tveganja sredstva.
- Spremembe tržnih pogojev, ki povzročajo tržno tveganje, vključujejo spremembe opazovane (referenčne) obrestne mere, cene blaga, menjalnega tečaja ali indeksa cen ali tečajev;
- (d) znesek spremembe poštene vrednosti morebitnih povezanih kreditnih izvedenih finančnih instrumentov ali podobnih instrumentov, do katere je prišlo v obravnavanem obdobju in kumulativno od takrat, ko je bilo finančno sredstvo določeno kot tako.
- 10 Če je podjetje določilo finančno obveznost za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu s 4.2.2. členom MSRP 9 in mora izkazati učinke sprememb kreditnega tveganja te obveznosti v drugem vseobsegajočem donosu (glej 5.7.7. člen MSRP 9), razkrije:
- (a) kumulativni znesek spremembe poštene vrednosti finančne obveznosti, ki ga je mogoče pripisati spremembam kreditnega tveganja te obveznosti (glej B5.7.13.–B5.7.20. člen MSRP 9 za navodila glede ugotavljanja učinkov sprememb kreditnega tveganja obveznosti);
  - (b) razliko med knjigovodsko vrednostjo finančne obveznosti in zneskom, ki bi ga moralo podjetje ob zapadlosti po pogodbi plačati imetniku obveze;
  - (c) vse prenose kumulativnega dobička ali izgube znotraj lastniškega kapitala v obdobju, vključno z razlogi za take prenose;
  - (d) če se v obravnavanem obdobju odpravi priznanje za obveznost, (morebitni) znesek, izkazan v drugem vseobsegajočem donosu, ki je bil realiziran ob odpravi priznanja.
- 10A Če je podjetje določilo finančno obveznost za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu s 4.2.2. členom MSRP 9 in mora izkazati vse spremembe poštene vrednosti te obveznosti (vključno z učinki sprememb kreditnega tveganja obveznosti) v poslovnem izidu (glej 5.7.7. in 5.7.8. člen MSRP 9), razkrije:
- (a) znesek spremembe, v obravnavanem obdobju in kumulativno, poštene vrednosti finančne obveznosti, ki ga je mogoče pripisati spremembam kreditnega tveganja te obveznosti (glej B5.7.13.–B5.7.20. člen MSRP 9 za navodila glede ugotavljanja učinkov sprememb kreditnega tveganja obveznosti); in
  - (b) razliko med knjigovodsko vrednostjo finančne obveznosti in zneskom, ki bi ga moralo podjetje ob zapadlosti po pogodbi plačati imetniku obveze;

- 11 Podjetje razkrije tudi:
- (a) podroben opis metod, uporabljenih za zagotavljanje izpolnjevanja zahtev iz 9.(c), 10.(a) in 10.A(a) ter 5.7.7.(a) člena MSRP 9, vključno z obrazložitvijo, zakaj je metoda primerna;
  - (b) če podjetje meni, da razkritje, ki ga je podalo v izkazu finančnega položaja ali v pojasnilih, da bi izpolnilo zahteve iz 9.(c), 10.(a) ali 10.A(a) ali 5.7.7.(a) člena MSRP 9, ne predstavlja natančno sprejembe poštene vrednosti finančnega sredstva ali finančne obveznosti, ki jo je mogoče pripisati spremembam kreditnega tveganja, razloge za tako ugotovitev in dejavnike, za katere meni, da so relevantni;
  - (c) podroben opis metodologije ali metodologij, ki se uporabljajo za ugotavljanje, ali bi izkazovanje učinkov sprememb kreditnega tveganja obveznosti v drugem vseobsegajočem donosu povzročilo ali povečalo računovodsko neskladnost v poslovnem izidu (glej 5.7.7. in 5.7.8. člen MSRP 9). Če mora podjetje izkazati učinke sprememb kreditnega tveganja obveznosti v poslovnem izidu (glej 5.7.8. člen MSRP 9), mora razkritje vsebovati podroben opis ekonomskega razmerja, opisanega v B5.7.6. členu MSRP 9.

Naložbe v kapitalske instrumente, določene za merjenje po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa

- 11A Če je podjetje za naložbe v kapitalske instrumente določilo, da se merijo po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, kot je dovoljeno s 5.7.5. členom MSRP 9, razkrije:
- (a) katere naložbe v kapitalske instrumente so bile določene za merjenje po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa;
  - (b) razloge za uporabo tega alternativnega predstavljanja;
  - (c) pošteno vrednost vsake take naložbe na koncu obdobja poročanja;
  - (d) dividende, pripoznane v obdobju, pri čemer se ločeno prikažejo dividende, povezane z naložbami, za katere se je v obdobju poročanja odpravilo pripoznanje, in dividende, povezane z naložbami v posesti na koncu obdobja poročanja;
  - (e) vse prenose kumulativnega dobička ali izgube znotraj lastniškega kapitala v obdobju, vključno z razlogi za take prenose;

- 11B Če je podjetje v obdobju poročanja odpravilo pripoznanje naložb v kapitalske instrumente, merjenih po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, razkrije:
- (a) razloge za odtujitev naložb;
  - (b) pošteno vrednost naložb na datum odprave pripoznanja;
  - (c) kumulativni dobiček ali izgubo ob odtujitvi.

Prerazvrstitev

12–12A [črtano]

- 12B Podjetje razkrije, ali je v tekočem ali prejšnjih obdobjih poročanja prerazvrstilo katero koli finančno sredstvo v skladu s 4.4.1. členom MSRP 9. Podjetje za vsak tak dogodek razkrije:
- (a) datum prerazvrstitve;
  - (b) podrobno obrazložitev spremembe poslovnega modela in kvalitativen opis njenega učinka na računovodske izkaze podjetja;

(c) znesek, ki se je prerazvrstil v posamezno kategorijo in iz posamezne kategorije.

12C Podjetje za vsako obdobje poročanja po prerazvrstitvi do odprave pripoznanja za sredstva, ki so se prerazvrstila iz kategorije, merjene po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, tako da se merijo po odplačni vrednosti ali po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.4.1. členom MSRP 9, razkrije:

(a) efektivno obrestno mero, določeno na datum prerazvrstitve, in

(b) pripoznane prihodke od obresti.

12D Če je podjetje od zadnjega datuma letnega poročanja prerazvrstilo finančna sredstva iz kategorije, merjene po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, tako da se merijo po odplačni vrednosti, ali iz kategorije, merjene po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, tako da se merijo po odplačni vrednosti ali po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, razkrije:

(a) pošteno vrednost finančnih sredstev na koncu obdobja poročanja; in

(b) dobiček ali izgubo iz spremembe poštene vrednosti, ki bi se v obdobju poročanja pripoznala v poslovnem izidu ali drugem vseobsegajočem donosu, če se finančna sredstva ne bi prerazvrstila.

13 [črtano]

Pobot finančnih sredstev in finančnih obveznosti

13A Razkritja v 13.B–13.E členu dopolnjujejo druge zahteve glede razkritij tega MSRP in so potrebna za vse pripoznane finančne instrumente, ki se pobotajo v skladu z 42. členom MRS 32. Ta razkritja se uporabljajo tudi za pripoznane finančne instrumente, ki so predmet izvršljive okvirne pogodbe o poravnavi čistih zneskov ali podobnega dogovora, ne glede na to, ali se pobotajo v skladu z 42. členom MRS 32.

13B Podjetje razkrije informacije, ki omogočajo uporabnikom njegovih računovodskih izkazov, da ovrednotijo učinek oziroma potencialni učinek pogodb o pobotu na finančni položaj podjetja. To vključuje učinke oziroma potencialne učinke pravic do pobota, povezanih s pripoznanimi finančnimi sredstvi in pripoznanimi finančnimi obveznostmi podjetja, ki spadajo v področje uporabe 13.A člena.

13C Da bi se dosegel cilj iz 13.B člena, podjetje na koncu obdobja poročanja ločeno razkrije naslednje kvantitativne informacije za pripoznana finančna sredstva in za pripoznane finančne obveznosti, ki spadajo v področje uporabe 13.A člena:

(a) bruto zneske teh pripoznanih finančnih sredstev in pripoznanih finančnih obveznosti;

(b) zneske, ki se pri določanju čistih zneskov, predstavljenih v izkazu finančnega položaja, pobotajo v skladu z merili iz 42. člena MRS 32;

(c) čiste zneske, ki so predstavljeni v izkazu finančnega položaja;

(d) zneske, ki so predmet izvršljive okvirne pogodbe o poravnavi čistih zneskov ali podobnega dogovora, ki sicer niso vključeni v 13.C(b) člen, vključno z:

(i) zneski, povezani s pripoznanimi finančnimi instrumenti, ki ne izpolnjujejo nekaterih ali vseh meril za pobot iz 42. člena MRS 32, in

(ii) zneski, povezani s finančnim zavarovanjem (vključno z zavarovanjem z denarjem), in

(e) čisti znesek po odštetju zneskov iz točke (d) od zneskov iz točke (c) zgoraj.

Informacije, ki jih zahteva ta člen, se predstavijo v obliki tabele, ločeno za finančna sredstva in za finančne obveznosti, razen če je kakšna druga oblika primernejša.

- 13D Celotni znesek, ki se v skladu s 13.C(d) členom razkrije za instrument, se omeji na znesek iz 13.C(c) člena za ta instrument.
- 13E Podjetje v razkritja vključi opis pravic do pobota, povezanih s pripoznanimi finančnimi sredstvi in pripoznanimi finančnimi obveznostmi podjetja, ki so predmet izvršljive okvirne pogodbe o poravnavi čistih zneskov ali podobnega dogovora, razkritih v skladu s 13.C(d) členom, vključno z naravo takšnih pravic.
- 13F Če se informacije, ki jih zahtevajo 13.B–13.E člen, razkrijejo v več kot enem pojasnilu k računovodskim izkazom, podjetje uporabi navzkrižno sklicevanje med temi pojasnili.

Zavarovanje s premoženjem

- 14 Podjetje razkrije:
- (a) knjigovodsko vrednost finančnih sredstev, ki jih je zastavilo kot zavarovanje s premoženjem za obveznosti ali pogojne obveznosti, vključno z zneski, ki so bili prerazvrščeni v skladu s 3.2.23.(a) členom MSRP 9; in
- (b) določbe in pogoje, ki se nanašajo na zastavo njegovih sredstev.
- 15 Če podjetje poseduje zavarovanje s premoženjem (v obliki finančnih ali nefinančnih sredstev) in mu je dovoljeno, da to zavarovanje proda ali ponovno zastavi, tudi če s strani lastnika zavarovanja ne pride do neplačila, razkrije:
- (a) pošteno vrednost zavarovanja s premoženjem, ki ga poseduje,
- (b) pošteno vrednost morebitnega prodanega ali ponovno zastavljenega zavarovanja s premoženjem in ali ga je podjetje dolžno vrniti, in
- (c) določbe in pogoje v zvezi z uporabo zavarovanja s premoženjem.

Popravki vrednosti za kreditne izgube

- 16 [črtano]
- 16A Knjigovodska vrednost finančnih sredstev, merjenih po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom MSRP 9, se ne zmanjša za popravek vrednosti za izgubo in podjetje ne izkazuje popravka vrednosti za izgubo ločeno v izkazu finančnega položaja kot zmanjšanje knjigovodske vrednosti finančnega sredstva. Vendar podjetje popravek vrednosti za izgubo razkrije v pojasnilih k računovodskim izkazom.

Sestavljeni finančni instrumenti z več vgrajenimi izvedenimi finančnimi instrumenti

- 17 Če podjetje izda instrument, ki vsebuje tako sestavino finančne obveznosti kot sestavino lastniškega kapitala (glej 28. člen MRS 32) in ima ta instrument več vgrajenih izvedenih finančnih instrumentov, katerih vrednosti so medsebojno odvisne (kot je na primer zamenljiv dolžniški instrument z možnostjo odpoklica), podjetje razkrije obstoj teh značilnosti.

Neplačila in kršitve

- 18 Za obveznosti iz prejetih posojil, pripoznane na koncu obdobja poročanja, podjetje razkrije:
- (a) podrobnosti o morebitnih neplačilih glavnice, obresti, sklada za odplačevanje ali kršitvah pogojev odkupa teh obveznosti iz prejetih posojil v obravnavanem obdobju;
- (b) knjigovodsko vrednost obveznosti iz prejetih posojil, pri katerih je prišlo do neplačila, na koncu obdobja poročanja in

(c) ali je bilo neplačilo odpravljeno oziroma ali je bil dosežen nov dogovor o pogojih plačila obveznosti iz prejetih posojil, preden so bili računovodski izkazi odobreni za objavo.

19 Če je v obravnavanem obdobju prišlo do kršitev pogojev posojilne pogodbe, ki niso zajete v 18. členu, podjetje razkrije iste informacije, kot se zahtevajo v skladu z 18. členom, če so te kršitve posojilodajalcu omogočile, da zahteva pospešeno odplačilo (razen če so bile na koncu obdobja poročanja ali pred njim kršitve odpravljene ali je bil dosežen nov dogovor o pogojih odplačila posojila).

Izkaz vseobsegajočega donosa

Postavke prihodkov, odhodkov, dobičkov ali izgub

20 Podjetje bodisi v izkazu vseobsegajočega donosa bodisi v pojasnilih razkrije naslednje postavke prihodkov, odhodkov, dobičkov ali izgub:

(a) čiste dobičke ali čiste izgube iz:

(i) finančnih sredstev ali finančnih obveznosti, merjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, pri čemer se morajo ti dobički in izgube prikazati ločeno za finančna sredstva ali finančne obveznosti, ki se določijo za tako merjenje ob začetnem pripoznanju ali pozneje v skladu s 6.7.1. členom MSRP 9, in za finančna sredstva ali finančne obveznosti, ki se morajo obvezno meriti po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu z MSRP 9 (npr. finančne obveznosti, ki ustrezajo opredelitvi „v posesti za trgovanje“ iz MSRP 9). Za finančne obveznosti, določene za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, podjetje ločeno prikaže znesek dobička ali izgube, pripoznan v drugem vseobsegajočem donosu, in znesek, pripoznan v poslovnem izidu;

(ii)–(iv) [črtano]

(v) finančnih obveznosti, merjenih po odplačni vrednosti;

(vi) finančnih sredstev, merjenih po odplačni vrednosti;

(vii) naložb v kapitalske instrumente, določene za merjenje po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 5.7.5. členom MSRP 9;

(viii) finančnih sredstev, merjenih po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom MSRP 9, pri čemer morata biti ločeno prikazana znesek dobička ali izgube, pripoznan v drugem vseobsegajočem donosu v obdobju, in znesek, ki se je ob odpravi pripoznanja prerazvrstil iz nabranega drugega vseobsegajočega donosa v poslovni izid za obdobje;

(b) skupne prihodke od obresti in skupne odhodke za obresti (izračunane po metodi efektivnih obresti) za finančna sredstva, ki se merijo po odplačni vrednosti ali ki se merijo po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom MSRP 9 (pri čemer morajo biti ti zneski prikazani ločeno), ali za finančne obveznosti, ki se ne merijo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida;

(c) prihodke od opravnin in provizij ter odhodke za opravnine in provizije (razen zneskov, vključenih v določanje efektivne obrestne mere), ki izhajajo iz:

(i) finančnih sredstev in finančnih obveznosti, ki se ne merijo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida; in

(ii) skrbniških in drugih fiduciarnih dejavnostih, katerih rezultat je posedovanje ali nalaganje sredstev v imenu posameznikov, skrbniških skladov, pokojninskih shem in drugih institucij.

(d) [črtano]

(e) [črtano]

- 20A Podjetje razkrije analizo dobička ali izgube, pripoznane v izkazu vseobsegajočega donosa, ki izhaja iz odprave pripoznanja finančnih sredstev, merjenih po odplačni vrednosti, pri čemer ločeno prikaže dobičke in izgube, ki izhajajo iz odprave pripoznanja teh finančnih sredstev. To razkritje vključuje razloge za odpravo pripoznanja teh finančnih sredstev.

Druga razkritja

Računovodske usmeritve

- 21 V skladu s 117. členom MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* (kakor je bil popravljen leta 2007) podjetje razkrije pomembne informacije o računovodskih usmeritvah. Za informacije o podlagah za merjenje finančnih instrumentov, ki se uporabljajo pri pripravi računovodskih izkazov, se pričakuje, da so pomembne informacije o računovodskih usmeritvah.

Računovodenje varovanja pred tveganjem

- 21A Podjetje uporablja zahteve glede razkritij iz 21.B–24.F člena za tiste izpostavljenosti tveganju, ki jih podjetje varuje in za katere se je odločilo, da bo uporabilo računovodenje varovanja pred tveganjem. Razkritja glede računovodenja varovanja pred tveganjem vsebujejo informacije o:

- (a) strategiji obvladovanja tveganj v podjetju in kako se uporablja za obvladovanje tveganj;
- (b) tem, kako lahko dejavnosti varovanja pred tveganjem, ki jih izvaja podjetje, vplivajo na znesek, čas in negotovost njegovih prihodnjih denarnih tokov; in
- (c) učinku, ki ga je imelo računovodenje varovanja pred tveganjem na izkaz finančnega položaja, izkaz vseobsegajočega donosa in izkaz sprememb lastniškega kapitala podjetja.

- 21B Podjetje predstavi zahtevana razkritja v enem pojasnilu ali v ločenem oddelku v računovodskih izkazih. Vendar podjetju ni treba podvajati informacij, ki so že predstavljene drugje, če so informacije v računovodskih izkazih vključene s sklicevanjem na druge izkaze, kot so pojasnila posloводства ali poročilo o tveganjih, ki so na voljo uporabnikom računovodskih izkazov pod enakimi pogoji in ob istem času kot računovodski izkazi. Brez informacij, vključenih s sklicevanji, so računovodski izkazi nepopolni.

- 21C Če 22.A–24.F člen zahtevajo, da podjetje loči razkrite informacije glede na kategorije tveganja, podjetje vsako kategorijo tveganja določi na podlagi izpostavljenosti tveganju, za katere se je odločilo, da jih bo varovalo, in za katere uporablja računovodenje varovanja pred tveganjem. Podjetje kategorije tveganja določa dosledno za vsa razkritja glede računovodenja varovanja pred tveganjem.

- 21D Da bi doseglo cilje iz 21.A člena, podjetje (razen, če je drugače določeno spodaj) določi, kako podrobna naj bodo razkritja, kakšen poudarek naj bo na različnih vidikih zahtev po razkritju, kakšna je ustrezna raven združevanja ali razdruževanja ter ali uporabniki računovodskih izkazov potrebujejo dodatna pojasnila za ovrednotenje razkritih kvantitativnih informacij. Vendar podjetje uporablja enako raven združevanja ali razdruževanja kot jo uporablja pri zahtevah po razkritju povezanih informacij v tem MSRP in v MSRP 13 *Merjenje poštenih vrednosti*.

Strategija obvladovanja tveganj

- 22 [črtano]

- 22A Podjetje pojasni svojo strategijo obvladovanja tveganj za vse kategorije tveganja izpostavljenosti tveganju, za katere se je odločilo, da jih bo varovalo, in za katere se uporablja računovodenje varovanja pred tveganjem. To pojasnilo bi moralo uporabnikom računovodskih izkazov omogočiti, da ovrednotijo (na primer):

- (a) kako nastanejo posamezna tveganja;
- (b) kako podjetje obvladuje posamezna tveganja. To vključuje, ali podjetje varuje celotno postavko pred vsemi tveganji ali varuje samo sestavino (ali sestavine) postavke in zakaj;

- (c) obseg izpostavljenosti tveganju, ki jih podjetje obvladuje.
- 22B Da bi izpolnjevale zahteve iz 22.A člena, bi morale informacije (med drugim) vključevati opis:
- (a) instrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se uporabljajo (in kako se uporabljajo) za varovanje izpostavljenosti tveganju;
  - (b) kako podjetje določi ekonomsko razmerje med varovano postavko in instrumentom za varovanje za namene ocene učinkovitosti varovanja; in
  - (c) kako podjetje določi količnik varovanja pred tveganjem in kateri so viri neučinkovitosti varovanja.
- 22C Ko podjetje za neko sestavino tveganja določi, da je pred tveganjem varovana postavka (glej 6.3.7. člen MSRP 9), poleg razkritij, ki se zahtevajo v 22.A in 22.B členu, zagotovi tudi kvalitativne ali kvantitativne informacije o tem:
- (a) kako je podjetje določilo sestavino tveganja, ki je določena kot pred tveganjem varovana postavka (vključno z opisom narave razmerja med sestavino tveganja in celotno postavko); in
  - (b) kako je sestavina tveganja povezana s celotno postavko (na primer, kot varovana postavka določena sestavina tveganja je v preteklosti povprečno zajemala 80 odstotkov sprememb poštene vrednosti celotne postavke).
- Znesek, časovni okvir in negotovost prihodnjih denarnih tokov
- 23 [črtano]
- 23A Razen v primeru izvzeta iz 23.C člena podjetje kvantitativne informacije razkrije po posameznih kategorijah tveganja, da lahko uporabniki njegovih računovodskih izkazov ovrednotijo določbe in pogoje instrumentov za varovanje pred tveganjem in kako ti vplivajo na znesek, časovni okvir in negotovost prihodnjih denarnih tokov podjetja.
- 23B Da bi podjetje izpolnjevalo zahtevo iz 23.A člena, zagotovi razčlenitev, ki razkriva:
- (a) profil časovnega okvira nominalnega zneska instrumenta za varovanje pred tveganjem; in
  - (b) če je ustrezno, povprečno ceno ali tečaj (na primer izvršilne cene ali terminski tečaji) instrumenta za varovanje.
- 23C V primerih, ko podjetje pogosto na novo določi (tj. prekine in na novo začne) razmerja varovanja pred tveganjem, zato ker se tako instrument za varovanje kot varovana postavka pogosto spreminjata (tj. podjetje uporablja dinamičen proces, v katerem tako izpostavljenost kot instrumenti za varovanje, ki se uporabljajo za obvladovanje te izpostavljenosti, ne ostanejo dolgo nespremenjeni, tako kot v primeru iz B6.5.24.(b) člena MSRP 9):
- (a) je podjetje izvzeto iz zagotavljanja razkritij, ki se zahtevajo v 23.A in 23.B členu;
  - (b) podjetje razkrije:
    - (i) informacije o tem, kaj je končna strategija obvladovanja tveganj v zvezi s temi razmerji varovanja;
    - (ii) opis, kako upošteva strategijo obvladovanja tveganj z uporabo računovodenja varovanja pred tveganjem in določanjem teh razmerij varovanja; in
    - (iii) navedbo, kako pogosto se razmerja varovanja pred tveganjem prekinejo in na novo začnejo v okviru procesa v zvezi s temi razmerji varovanja.

- 23D Podjetje po posameznih kategorijah tveganja razkrije vire neučinkovitosti varovanja, ki naj bi po pričakovanih vplivali na razmerje varovanja med njegovim trajanjem.
- 23E Če se v razmerju varovanja pojavijo drugi viri neučinkovitosti varovanja, podjetje take vire razkrije po posameznih kategorijah tveganja in pojasni izhajajočo neučinkovitost varovanja.
- 23F Za varovanja denarnih tokov pred tveganjem podjetje razkrije opis vseh napovedanih transakcij, za katere je v prejšnjem obdobju uporabilo računovodenje varovanja pred tveganjem, vendar se ne pričakuje več, da bo do njih prišlo.
- Učinki obračunavanja varovanja pred tveganjem na finančni položaj in uspešnost podjetja
- 24 [črtano]
- 24A Podjetje v obliki tabele razkrije naslednje zneske, povezane s postavkami, določenimi kot instrument za varovanje, in sicer ločeno po kategorijah tveganja za vsako vrsto varovanja (varovanje poštene vrednosti pred tveganjem, varovanje denarnih tokov pred tveganjem ali varovanje čiste naložbe v podjetje v tujini pred tveganjem):
- (a) knjigovodsko vrednost instrumentov za varovanje pred tveganjem (finančna sredstva ločeno od finančnih obveznosti);
  - (b) vrstično postavko v izkazu finančnega položaja, ki vključuje instrument za varovanje;
  - (c) spremembo poštene vrednosti instrumenta za varovanje, ki se uporablja kot podlaga za pripoznanje neučinkovitosti varovanja za obdobje; in
  - (d) nominalne zneske (vključno s količinami, kot so tone ali kubični metri) instrumentov za varovanje pred tveganjem.
- 24B Podjetje v obliki tabele razkrije naslednje zneske, povezane s pred tveganjem varovanimi postavkami, in sicer ločeno po kategorijah tveganja za posamezne vrste varovanja pred tveganjem, kot sledi:
- (a) za varovanja poštene vrednosti pred tveganjem:
    - (i) knjigovodsko vrednost varovane postavke, ki je pripoznana v izkazu finančnega položaja (pri čemer so sredstva izkazana ločeno od obveznosti);
    - (ii) nabrani znesek prilagoditev varovanja poštene vrednosti pred tveganjem za varovano postavko, vključen v knjigovodsko vrednost varovane postavke, ki je pripoznana v izkazu finančnega položaja (pri čemer so finančna sredstva izkazana ločeno od obveznosti);
    - (iii) vrstično postavko v izkazu finančnega položaja, ki vključuje varovano postavko;
    - (iv) spremembo vrednosti varovane postavke, ki se uporablja kot podlaga za pripoznanje neučinkovitosti varovanja za obdobje; in
    - (v) nabrani znesek prilagoditev varovanja poštene vrednosti pred tveganjem, ki ostane v izkazu finančnega položaja, za vse varovane postavke, ki so se prenehale prilagajati za dobičke in izgube iz naslova varovanja v skladu s 6.5.10. členom MSRP 9;
  - (b) za varovanja denarnih tokov pred tveganjem in varovanja čiste naložbe v podjetje v tujini pred tveganjem:
    - (i) spremembo vrednosti varovane postavke, ki se uporablja kot podlaga za pripoznanje neučinkovitosti varovanja za obdobje (tj. za varovanja denarnih tokov pred tveganjem spremembo vrednosti, ki se uporablja za določitev pripoznane neučinkovitosti v skladu s 6.5.11.(c) členom MSRP 9);
    - (ii) stanja v rezervi za varovanje denarnih tokov pred tveganjem in rezervi iz prevedbe tujih valut za neprekinjena varovanja, ki se računovodsko obravnavajo v skladu s 6.5.11. in 6.5.13.(a) členom MSRP 9; in

- (iii) preostala stanja v rezervi za varovanje denarnih tokov pred tveganjem in rezervi iz prevedbe tujih valut iz vseh razmerij varovanja pred tveganjem, za katera se ne uporablja več računovodenje varovanja pred tveganjem.
- 24C Podjetje v obliki tabele razkrije naslednje zneske, in sicer ločeno po kategorijah tveganja za posamezne vrste varovanja pred tveganjem, kot sledi:
- (a) za varovanja poštene vrednosti pred tveganjem:
- (i) neučinkovitost varovanja pred tveganjem, tj. razliko med dobički ali izgubami iz naslova varovanja pri instrumentu za varovanje pred tveganjem in pri varovani postavki, pripoznano v poslovnem izidu (ali v drugem vseobsegajočem donosu za varovanja kapitalskega instrumenta, za katerega se je podjetje odločilo, da bo spremembe poštene vrednosti predstavljalo v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.5. členom MSRP 9); in
- (ii) vrstično postavko v izkazu vseobsegajočega donosa, ki vključuje pripoznano neučinkovitost varovanja pred tveganjem;
- (b) za varovanja denarnih tokov pred tveganjem in varovanja čiste naložbe v podjetje v tujini pred tveganjem:
- (i) dobičke ali izgube iz naslova varovanja pred tveganjem za obdobje poročanja, ki so bili pripoznani v drugem vseobsegajočem donosu;
- (ii) neučinkovitost varovanja pred tveganjem, pripoznano v poslovnem izidu;
- (iii) vrstično postavko v izkazu vseobsegajočega donosa, ki vključuje pripoznano neučinkovitost varovanja pred tveganjem;
- (iv) znesek, prerazvrščen iz rezerve za varovanje denarnih tokov pred tveganjem ali rezerve iz prevedbe tujih valut v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1) (pri čemer mora razlikovati med zneski, za katere se je prej uporabljalo računovodenje varovanja pred tveganjem, vendar se v zvezi z njimi ne pričakuje več, da bo prišlo do varovanih prihodnjih denarnih tokov, in med zneski, ki so se prenesli, ker je varovana postavka vplivala na poslovni izid);
- (v) vrstično postavko v izkazu vseobsegajočega donosa, ki vključuje prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1); in
- (vi) za varovanja neto (čistih) pozicij dobičke ali izgube iz naslova varovanja, pripoznane v ločeni vrstični postavki v izkazu vseobsegajočega donosa (glej 6.6.4. člen MSRP 9).
- 24D Če obseg razmerij varovanja pred tveganjem, za katerega se uporablja izvzetje in 23.C člena, ni reprezentativen za normalne obsege v obdobju (tj. obseg na datum poročanja ne odraža obsegov med obdobjem), podjetje razkrije to dejstvo in razlog, zakaj meni, da obsegi niso reprezentativni.
- 24E Podjetje zagotovi uskladitev posameznih sestavin lastniškega kapitala in analizo drugega vseobsegajočega donosa v skladu z MRS 1, ki gledano skupaj:
- (a) razlikujeta vsaj med zneski, ki so povezani z razkritji iz 24.C(b)(i) in (b)(iv) člena, ter zneski, ki se računovodsko obravnavajo v skladu s 6.5.11.(d)(i) in (d)(iii) členom MSRP 9;
- (b) razlikujeta med zneski, povezanimi s časovno vrednostjo opcij, s katerimi se varujejo na transakciji temelječe varovane postavke, in zneski, povezanimi s časovno vrednostjo opcij, s katerimi se varujejo na časovnem obdobju temelječe varovane postavke, kadar podjetje računovodsko obravnava časovno vrednost opcije v skladu s 6.5.15. členom MSRP 9; in

- (c) razlikujeta med zneski, povezanimi s terminskimi elementi terminskih pogodb in v bazičnih točkah izraženimi valutnimi tečajnimi razmiki finančnih instrumentov, s katerimi se varujejo na transakciji temelječe varovane postavke, in zneski, povezanimi s terminskimi elementi terminskih pogodb in v bazičnih točkah izraženimi valutnimi tečajnimi razmiki finančnih instrumentov, s katerimi se varujejo na časovnem obdobju temelječe varovane postavke, kadar podjetje obravnava navedene zneske v skladu s 6.5.16. členom MSRP 9.

24F Podjetje informacije, ki se zahtevajo v 24.E členu, razkrije ločeno po kategorijah tveganja. Ta razčlenitev po tveganjih se lahko zagotovi v pojasnilih k računovodskim izkazom.

Možnost, da se kreditna izpostavljenost določi kot merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida

24G Če je podjetje finančni instrument ali njegov del določilo za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, ker uporablja kreditni izvedeni finančni instrument za obvladovanje kreditnega tveganja tega finančnega instrumenta, razkrije:

- (a) za kreditne izvedene finančne instrumente, uporabljene za obvladovanje kreditnega tveganja finančnih instrumentov, določenih za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu s 6.7.1. členom MSRP 9, uskladitev posameznih nominalnih zneskov in poštene vrednosti na začetku in koncu obdobja;
- (b) dobiček ali izgubo, pripoznano v poslovnem izidu ob določitvi, da se finančni instrument ali njegov del meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu s 6.7.1. členom MSRP 9; in
- (c) ob prenehanju merjenja finančnega instrumenta ali njegovega dela po pošteni vrednosti prek poslovnega izida pošteno vrednost tega instrumenta, ki je postala nova knjigovodska vrednost v skladu s 6.7.4.(b) členom MSRP 9, ter povezan nominalni znesek ali znesek glavnice (podjetju ni treba nadaljevati tega razkrivanja v poznejših obdobjih razen za potrebe primerjalnih informacij v skladu z MRS 1).

Negotovost, ki izhaja iz reforme referenčnih obrestnih mer

24H Za razmerja varovanja pred tveganjem, za katera podjetje uporablja izjeme iz 6.8.4.–6.8.12. člena MSRP 9 ali 102.D–102.N člena MRS 39, podjetje razkrije:

- (a) pomembne referenčne obrestne mere, ki so jim izpostavljena razmerja varovanja pred tveganjem podjetja;
- (b) obseg, v katerem na izpostavljenost tveganju, ki jo upravlja podjetje, neposredno vpliva reforma referenčnih obrestnih mer;
- (c) kako podjetje upravlja proces prehoda na alternativne referenčne obrestne mere;
- (d) opis pomembnih predpostavk ali presoj, na katere se je podjetje zanašalo pri uporabi teh členov (na primer predpostavke ali presoje o tem, kdaj v zvezi s časovnim okvirom in zneskom denarnih tokov, ki temeljijo na referenčni obrestni meri, ni več negotovosti, ki izhaja iz reforme referenčnih obrestnih mer); in
- (e) nominalni znesek instrumentov za varovanje pred tveganjem v teh razmerjih varovanja pred tveganjem.

Dodatna razkritja v zvezi z reformo referenčnih obrestnih mer

24I Da se uporabnikom računovodskih izkazov omogoči, da razumejo učinek reforme referenčnih obrestnih mer na finančne instrumente podjetja in njegovo strategijo obvladovanja tveganj, podjetje razkrije informacije o:

- (a) naravi in obsegu tveganj, katerim je podjetje izpostavljeno in izhajajo iz finančnih instrumentov, na katere se nanaša reforma referenčnih obrestnih mer, ter o tem, kako podjetje obvladuje ta tveganja; in
- (b) napredku podjetja pri dokončanju prehoda na alternativne referenčne obrestne mere in o tem, kako podjetje upravlja prehod.

- 24J Za doseganje ciljev iz 24.I člena podjetje razkrije:
- (a) kako upravlja prehod na alternativne referenčne obrestne mere, njegov napredek na datum poročanja in tveganja, katerim je izpostavljeno zaradi prehoda in ki izhajajo iz finančnih instrumentov;
  - (b) kvantitativne informacije o finančnih instrumentih, ki na koncu obdobja poročanja še niso prešli na alternativno referenčno mero, razčlenjene po pomembnih referenčnih obrestnih merah, za katere se izvede reforma referenčnih obrestnih mer, z ločenim prikazom:
    - (i) neizvedenih finančnih sredstev;
    - (ii) neizvedenih finančnih obveznosti; in
    - (iii) izvedenih finančnih instrumentov in
  - (c) opis sprememb, če je zaradi tveganj, navedenih v 24.J(a) členu, prišlo do sprememb strategije podjetja za obvladovanje tveganj (glej 22.A člen).

Poštena vrednost

- 25 Razen v primerih, določenih v 29. členu, podjetje za vsako skupino finančnih sredstev in finančnih obveznosti (glej 6. člen) razkrije pošteno vrednost te skupine sredstev in obveznosti na način, ki dopušča primerjavo s knjigovodsko vrednostjo.
- 26 Pri razkrivanju poštenih vrednosti podjetje razvrsti finančna sredstva in finančne obveznosti v skupine, vendar jih pobota le v obsegu, v katerem so njihove knjigovodske vrednosti pobotane v izkazu finančnega položaja.
- 27-27B [črtano]
- 28 V nekaterih primerih podjetje ne pripozna dobička ali izgube ob začetnem pripoznanju finančnega sredstva ali finančne obveznosti, ker poštene vrednosti ni mogoče dokazati s kotirano ceno na delujočem trgu za enako sredstvo ali obveznost (tj. vhodni podatek 1. ravni) niti ne temelji na tehniki ocenjevanja vrednosti, pri kateri se uporabljajo le podatki s trgov, ki jih je mogoče opazovati (glej B5.1.2.A člen MSRP 9). V takih primerih podjetje po skupinah finančnih sredstev ali finančnih obveznosti razkrije:
- (a) svojo računovodsko usmeritev za pripoznavanje razlike med pošteno vrednostjo ob začetnem pripoznanju in transakcijsko ceno v poslovnem izidu zaradi upoštevanja spremembe dejavnikov (vključno s časom), ki bi jih udeleženci na trgu upoštevali pri določanju cene sredstva ali obveznosti (glej B5.1.2.A(b) člen MSRP 9);
  - (b) skupno razliko v stanjih na začetku in na koncu obdobja, ki se še mora pripoznati v poslovnem izidu, ter uskladitev sprememb v stanju te razlike;
  - (c) zakaj je podjetje ugotovilo, da transakcijska cena ni najboljši dokaz poštene vrednosti, vključno z opisom dokazov, ki podpirajo pošteno vrednost.
- 29 Razkritja poštene vrednosti se ne zahtevajo:
- (a) če je knjigovodska vrednost razumen približek poštene vrednosti za, na primer, finančne instrumente, kot so kratkoročne terjatve do kupcev in obveznosti do dobaviteljev; ali
  - (b) [črtano]
  - (c) [črtano]
  - (d) za obveznosti iz najemov.

30 [črtano]

NARAVA IN OBSEG TVEGANJ, KI IZHAJAJO IZ FINANČNIH INSTRUMENTOV

31 Podjetje razkrije informacije, ki uporabnikom računovodskih izkazov omogočajo, da ovrednotijo naravo in obseg tveganj, ki izhajajo iz finančnih instrumentov in jim je podjetje izpostavljeno na koncu obdobja poročanja.

32 Razkritja, zahtevana v skladu s 33.–42. členom, so osredotočena na tveganja, ki izhajajo iz finančnih instrumentov, in način obvladovanja teh tveganj. Ta tveganja običajno med drugim vključujejo kreditno tveganje, *likvidnostno tveganje* in tržno tveganje.

32A Zagotavljanje kvalitativnih razkritij v okviru kvantitativnih razkritij uporabnikom omogoča, da povežejo povezana razkritja in tako sestavijo celotno sliko narave in obsega tveganj, ki izhajajo iz finančnih instrumentov. Povezanost kvalitativnih in kvantitativnih razkritij prispeva k razkritju informacij na način, ki bolje omogoča uporabnikom, da ovrednotijo izpostavljenost podjetja tveganjem.

Kvalitativna razkritja

33 Podjetje za vsako vrsto tveganja, ki izhaja iz finančnih instrumentov, razkrije:

(a) izpostavljenosti tveganju in kako nastanejo;

(b) svoje cilje, usmeritve in postopke za obvladovanje tveganja ter metode, ki se uporabljajo za merjenje tveganja, in

(c) morebitne spremembe pri (a) ali (b) glede na prejšnje obdobje.

Kvantitativna razkritja

34 Podjetje za vsako vrsto tveganja, ki izhaja iz finančnih instrumentov, razkrije:

(a) povzetek kvantitativnih podatkov o svoji izpostavljenosti zadevnemu tveganju na koncu obdobja poročanja. To razkritje temelji na informacijah, ki se znotraj podjetja zagotovijo njegovemu ključnemu poslovnemu osebju (v skladu z MRS 24 *Razkrivanje povezanih oseb*), na primer upravnemu odboru podjetja ali glavnemu izvršnemu direktorju;

(b) razkritja, zahtevana v 35.A–42. členu, če niso razkrita že v skladu s točko (a);

(c) koncentracije tveganj, če niso razvidne iz razkritij v skladu s točkama (a) in (b).

35 Če kvantitativni podatki, razkriti na koncu obdobja poročanja, niso reprezentativni v smislu izpostavljenosti podjetja tveganju v obravnavanem obdobju, podjetje zagotovi dodatne informacije, ki so reprezentativne.

Kreditno tveganje

Področje uporabe in cilji

35A Podjetje uporablja zahteve po razkritju iz 35.F–35.N člena za finančne instrumente, za katere se uporabljajo zahteve glede oslabitve iz MSRP 9. Toda:

(a) 35.J(a) člen se uporablja za tiste terjatve do kupcev, sredstva iz pogodb in terjatve iz najema, pri katerih se pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja pripoznajo v skladu s 5.5.15. členom MSRP 9, če so bila ta finančna sredstva spremenjena, ko so bila v zamudi več kot 30 dni, in

(b) 35.K(b) člen se ne uporablja za terjatve iz najema.

- 35B Razkritja glede kreditnega tveganja v skladu s 35.F–35.N členom uporabnikom računovodskih izkazov omogočajo razumevanje učinka kreditnega tveganja na znesek, časovni okvir in negotovost prihodnjih denarnih tokov. Za doseg tega cilja razkritja glede kreditnega tveganja zagotavljajo:
- (a) informacije o praksah obvladovanja kreditnega tveganja v podjetju in o tem, kako se navezujejo na pripoznavanje in merjenje pričakovanih kreditnih izgub, vključno z metodami, predpostavkami in informacijami, ki se uporabljajo za merjenje pričakovanih kreditnih izgub;
  - (b) kvantitativne in kvalitativne informacije, ki uporabnikom računovodskih izkazov omogočajo, da ovrednotijo zneske v računovodskih izkazih, ki izhajajo iz pričakovanih kreditnih izgub, vključno s spremembami zneska pričakovanih kreditnih izgub in razlogi za te spremembe, ter
  - (c) informacije o izpostavljenosti podjetja kreditnemu tveganju (tj. kreditnemu tveganju, ki je neločljivo povezano s finančnimi sredstvi in zavezami podjetja za zagotovitev kredita), vključno z znatnimi koncentracijami kreditnega tveganja.
- 35C Podjetju ni treba podvajati informacij, ki so že predstavljene drugje, če so informacije v računovodskih izkazih vključene s sklicevanjem na druge izkaze, kot so pojasnila posloводства ali poročilo o tveganjih, ki so na voljo uporabnikom računovodskih izkazov pod enakimi pogoji in ob istem času kot računovodski izkazi. Brez informacij, vključenih s sklicevanji, so računovodski izkazi nepopolni.
- 35D Da bi doseglo cilje iz 35.B člena, podjetje (razen kadar je določeno drugače) upošteva, kako podrobna naj bodo razkritja, kakšen poudarek naj bo na različnih vidikih zahtev po razkritju, kakšna je ustrezna raven združevanja in razdruževanja ter, ali uporabniki računovodskih izkazov potrebujejo dodatna pojasnila za ovrednotenje razkritih kvantitativnih informacij.
- 35E Če razkritja v skladu s 35.F–35.N členom niso zadostna za izpolnjevanje ciljev iz 35.B člena, podjetje razkrije dodatne informacije, ki so potrebne za izpolnjevanje teh ciljev.

Prakse obvladovanja kreditnega tveganja

- 35F Podjetje obrazloži svoje prakse obvladovanja kreditnega tveganja in kako so povezane s pripoznavanjem in merjenjem pričakovanih kreditnih izgub. Da bi izpolnilo ta cilj, podjetje razkrije informacije, ki uporabnikom računovodskih izkazov omogočijo, da razumejo in ovrednotijo:
- (a) kako je podjetje ugotovilo, ali se je kreditno tveganje pri finančnih instrumentih od začetnega pripoznanja znatno povečalo, vključno s tem, ali in kako:
    - (i) se za finančne instrumente šteje, da imajo nizko kreditno tveganje v skladu s 5.5.10. členom MSRP 9, vključno z vrstami finančnih instrumentov, za katere se uporablja, in
    - (ii) je bila predpostavka iz 5.5.11. člena MSRP 9, da je od začetnega pripoznanja prišlo do znatnih povečanj kreditnega tveganja, kadar so finančna sredstva v zamudi s plačili več kot 30 dni, ovržena;
  - (b) opredelitve neplačila, ki jih uporablja podjetje, vključno z razlogi za izbiro takih opredelitev;
  - (c) kako so bili instrumenti združeni v skupine, če so se pričakovane kreditne izgube merile na skupinski osnovi;
  - (d) kako je podjetje ugotovilo, da imajo finančna sredstva poslabšano kreditno kakovost;
  - (e) politiko podjetja glede odpisov, vključno s kazalniki, da ni razumnih pričakovanj glede povračila, in informacije o politiki za finančna sredstva, ki so odpisana, vendar v zvezi z njimi še vedno poteka postopek izvršbe, ter

- (f) kako so se uporabljale zahteve iz 5.5.12. člena MSRP 9 glede spremembe pogodbenih denarnih tokov finančnih sredstev, vključno s tem, kako podjetje:
- (i) ugotovi, ali se je kreditno tveganje finančnega sredstva, ki se je spremenilo, ko se je popravek vrednosti za izgubo meril po znesku, enakem pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja, izboljšalo v tolikšni meri, da se popravek vrednosti za izgubo spet meri po znesku, enakem pričakovanim kreditnim izgubam v 12-mesečnem obdobju, v skladu s 5.5.5. členom MSRP 9, in
  - (ii) spremlja, v kakšnem obsegu se popravek vrednosti za izgubo pri finančnih sredstvih, ki izpolnjuje merila iz točke (i), pozneje ponovno meri po znesku, enakem pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja v skladu s 5.5.3. členom MSRP 9.

35G Podjetje obrazloži vhodne podatke, predpostavke in tehnike ocenjevanja, ki se uporabljajo za izpolnjevanje zahtev iz oddelka 5.5 MSRP 9. Podjetje v ta namen razkrije:

- (a) osnovo za vhodne podatke in predpostavke ter tehnike ocenjevanja, ki se uporabljajo za:
- (i) merjenje pričakovanih kreditnih izgub v 12-mesečnem obdobju in pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja;
  - (ii) ugotavljanje, ali se je kreditno tveganje finančnih instrumentov od začetnega pripoznanja znatno povečalo; in
  - (iii) ugotavljanje, ali ima finančno sredstvo poslabšano kreditno kakovost;
- (b) kako so v določanje pričakovanih kreditnih izgub vključene v prihodnost usmerjene informacije, vključno z uporabo makroekonomskih informacij; ter
- (c) spremembe tehnik ocenjevanja ali pomembnih predpostavk, uporabljenih v obdobju poročanja, in razloge za te spremembe.

Kvantitativne in kvalitativne informacije o zneskih, ki izhajajo iz pričakovanih kreditnih izgub

35H Za obrazložitev sprememb popravka vrednosti za izgubo in razlogov za te spremembe podjetje po vrstah finančnih instrumentov zagotovi uskladitev popravka vrednosti za izgubo od začetnega stanja do končnega stanja, in sicer v tabeli, ki prikazuje spremembe v obdobju ločeno za:

- (a) popravek vrednosti za izgubo, merjen po znesku, enakem pričakovanim kreditnim izgubam v 12-mesečnem obdobju;
- (b) popravek vrednosti za izgubo, merjen po znesku, enakem pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja, za:
- (i) finančne instrumente, za katere se je kreditno tveganje od začetnega pripoznanja znatno povečalo, vendar niso finančna sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo;
  - (ii) finančna sredstva, ki imajo na datum poročanja poslabšano kreditno kakovost (ki pa niso kupljena ali izdana s tako kreditno kakovostjo); in
  - (iii) terjatve do kupcev, sredstva iz pogodbe ali terjatve iz najema, za katere se popravek vrednosti za izgubo meri v skladu s 5.5.15. členom MSRP 9;
- (c) finančna sredstva, ki so kupljena ali izdana s poslabšano kreditno kakovostjo. Poleg uskladitve podjetje razkrije skupni znesek nediskontiranih pričakovanih kreditnih izgub ob začetnem pripoznanju za finančna sredstva, ki so se prvič pripoznala v obdobju poročanja.

- 35I Da bi se uporabnikom računovodskih izkazov omogočilo, da bi razumeli spremembe popravka vrednosti za izgubo, razkrite v skladu s 35.H členom, podjetje razloži, kako so znatne spremembe bruto knjigovodske vrednosti finančnih instrumentov v obdobju prispevale k spremembam popravka vrednosti za izgubo. Informacije se zagotovijo za finančne instrumente ločeno glede na to, kako je zanje predstavljen popravek vrednosti za izgubo, kot je navedeno v 35.H(a)–(c) členu, in vključujejo relevantne kvalitativne in kvantitativne informacije. Primeri sprememb bruto knjigovodske vrednosti finančnih instrumentov, ki so prispevale k spremembam popravka vrednosti za izgubo, lahko vključujejo:
- (a) spremembe zaradi finančnih instrumentov, izdanih ali pridobljenih v obdobju poročanja;
  - (b) spremembo pogodbenih denarnih tokov iz finančnih sredstev, ki ne povzročijo odprave pripoznanja teh finančnih sredstev v skladu z MSRP 9;
  - (c) spremembe zaradi finančnih instrumentov, za katere se je v obdobju poročanja odpravilo pripoznanje (tudi tistih, ki so bili odpisani); in
  - (d) spremembe, ki izhajajo iz tega, ali je popravek vrednosti za izgubo merjen po znesku, enakem pričakovanim kreditnim izgubam v 12-mesečnem obdobju ali pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja.
- 35J Da bi se uporabnikom računovodskih izkazov omogočilo, da razumejo naravo in učinek sprememb pogodbenih denarnih tokov iz finančnih sredstev, ki niso povzročile odprave pripoznanja, ter učinek takih sprememb na merjenje pričakovanih kreditnih izgub, podjetje razkrije:
- (a) odplačno vrednost pred spremembo in čisti dobiček ali izgubo iz naslova spremembe, pripoznano za finančna sredstva, za katera so se pogodbeni denarni tokovi spremenili v obdobju poročanja, popravek vrednosti za izgubo za ta sredstva pa se je meril po znesku, enakem pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja; in
  - (b) bruto knjigovodsko vrednost na koncu obdobja poročanja za finančna sredstva, ki so se od začetnega pripoznanja, ko se je popravek vrednosti za izgubo meril še po znesku, enakem pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja, spremenila in za katera se je popravek vrednosti za izgubo v obdobju poročanja spremenil na znesek, enak pričakovanim kreditnim izgubam v 12-mesečnem obdobju.
- 35K Da bi se uporabnikom računovodskih izkazov omogočilo, da razumejo učinke zavarovanja s premoženjem in drugih izboljšanj kreditne kakovosti na zneske, ki izhajajo iz pričakovanih kreditnih izgub, podjetje po vrstah finančnih instrumentov razkrije:
- (a) znesek, ki najbolj natančno odraža njegovo največjo izpostavljenost kreditnemu tveganju na koncu obdobja poročanja, brez upoštevanja morebitnega zavarovanja s premoženjem, ki ga ima v posesti, ali drugih izboljšanj kreditne kakovosti (npr. pogodb o pobotu, ki ne izpolnjujejo pogojev za pobot v skladu z MRS 32);
  - (b) besedni opis zavarovanja s premoženjem, ki je v posesti kot jamstvo, in drugih izboljšanj kreditne kakovosti, vključno z:
    - (i) opisom narave in kakovosti zavarovanja s premoženjem, ki ga ima v posesti;
    - (ii) obrazložitvijo vseh znatnih sprememb kakovosti tega zavarovanja ali izboljšanj kreditne kakovosti zaradi poslabšanja ali sprememb politik podjetja glede zavarovanja s premoženjem v obdobju poročanja ter
    - (iii) informacijami o finančnih instrumentih, za katere podjetje ni pripoznalo popravka vrednosti za izgubo zaradi zavarovanja s premoženjem;
  - (c) kvantitativne informacije o zavarovanju s premoženjem, ki je v posesti kot jamstvo, in drugih izboljšanj kreditne kakovosti (na primer ovrednotenje obsega, v katerem zavarovanje s premoženjem in druga izboljšanja kreditne kakovosti zmanjšujejo kreditno tveganje) za finančna sredstva, ki imajo na datum poročanja poslabšano kreditno kakovost.
- 35L Podjetje razkrije neporavnani pogodbeni znesek za finančna sredstva, ki so bila odpisana v obdobju poročanja in so še vedno v postopku izvršbe.

Izpostavljenost kreditnemu tveganju

- 35M Da bi uporabnikom računovodskih izkazov omogočilo oceniti izpostavljenost podjetja kreditnemu tveganju in razumeti njegove pomembne koncentracije kreditnega tveganja, podjetje po *bonitetnih razredih kreditnega tveganja* razkrije bruto knjigovodsko vrednost finančnih sredstev in izpostavljenost kreditnemu tveganju pri obvezah iz posojil in pogodbah o finančnem poroštvu. Te informacije se zagotovijo ločeno za finančne instrumente:
- (a) za katere se popravek vrednosti za izgubo meri po znesku, enakem pričakovanim kreditnim izgubam v 12-mesečnem obdobju;
  - (b) za katere se popravek vrednosti za izgubo meri po znesku, enakem pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja, in ki so:
    - (i) finančni instrumenti, za katere se je kreditno tveganje od začetnega pripoznanja znatno povečalo, vendar niso finančna sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo;
    - (ii) finančna sredstva, ki imajo na datum poročanja poslabšano kreditno kakovost (ki pa niso kupljena ali izdana s tako kreditno kakovostjo); in
    - (iii) terjatve do kupcev, sredstva iz pogodbe ali terjatve iz najema, za katere se popravek vrednosti za izgubo meri v skladu s 5.5.15. členom MSRP 9;
  - (c) ki so kupljena ali izdana finančna sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo.
- 35N Za terjatve do kupcev, sredstva iz pogodbe in terjatve iz najema, za katere podjetje uporablja 5.5.15. člen MSRP 9, lahko informacije, zagotovljene v skladu s 35.M členom, temeljijo na matriki rezervacij (glej B5.5.35. člen MSRP 9).
- 36 Podjetje za vse finančne instrumente, ki spadajo v področje uporabe tega MSRP, vendar se za njih ne uporabljajo zahteve glede oslabitve iz MSRP 9, po vrstah finančnih instrumentov razkrije:
- (a) znesek, ki najbolj natančno odraža njegovo največjo izpostavljenost kreditnemu tveganju na koncu obdobja poročanja, brez upoštevanja morebitnega zavarovanja s premoženjem, ki ga ima v posesti, ali drugih izboljšanj kreditne kakovosti (npr. pogodb o pobotu, ki ne izpolnjujejo pogojev za pobot v skladu z MRS 32); to razkritje se ne zahteva za finančne instrumente, katerih knjigovodska vrednost najbolje predstavlja največjo izpostavljenost kreditnemu tveganju;
  - (b) opis zavarovanja s premoženjem, ki ga ima podjetje v posesti kot jamstvo, in drugih izboljšanj kreditne kakovosti ter njihovega finančnega učinka (npr. ovrednotenje obsega, v katerem zavarovanje s premoženjem in druga izboljšanja kreditne kakovosti zmanjšujejo kreditno tveganje) glede na znesek, ki najbolje predstavlja največjo izpostavljenost kreditnemu tveganju (bodisi razkrito v skladu s točko (a) bodisi predstavljeno s knjigovodsko vrednostjo finančnega instrumenta).
  - (c) [črtano]
  - (d) [črtano]
- 37 [črtano]
- Zavarovanje s premoženjem in druga pridobljena izboljšanja kreditne kakovosti
- 38 Kadar podjetje pridobi finančna ali nefinančna sredstva v obravnavanem obdobju s priposestvom zavarovanja s premoženjem, ki ga poseduje kot jamstvo, ali z unovčenjem drugih izboljšanj kreditne kakovosti (npr. garancij), in taka sredstva izpolnjujejo merila za pripoznanje iz drugih MSRP, podjetje za takšna sredstva, ki jih ima na datum poročanja, razkrije:
- (a) naravo in knjigovodsko vrednost sredstev ter
  - (b) kadar sredstev ni mogoče takoj pretvoriti v denar, svoje usmeritve v zvezi z odtujitvijo takih sredstev ali njihovo uporabo pri svojem poslovanju.

Likvidnostno tveganje

39 Podjetje razkrije:

- (a) analizo zapadlosti v plačilo za neizvedene finančne obveznosti (vključno z izdanimi pogodbami o finančnem poročstvu), ki prikazuje pogodbene zapadlosti preostalih zneskov;
- (b) analizo zapadlosti v plačilo za izvedene finančne obveznosti. Analiza zapadlosti v plačilo vsebuje pogodbene zapadlosti preostalih zneskov za tiste izvedene finančne obveznosti, za katere so pogodbene zapadlosti bistvene za razumevanje časovnega okvira denarnih tokov (glej B11.B člen).
- (c) opis, kako podjetje obvladuje likvidnostno tveganje, povezano s točkama (a) in (b).

*Tržno tveganje**Analiza občutljivosti*

40 Razen če izpolnjuje zahteve 41. člena, podjetje razkrije:

- (a) analizo občutljivosti za vsako vrsto tržnega tveganja, ki mu je podjetje izpostavljeno na koncu obdobja poročanja, s prikazom, kako bi na poslovni izid in lastniški kapital vplivale spremembe zadevne spremenljivke tveganja, ki so bile upravičeno verjetne na ta datum;
- (b) metode in predpostavke, uporabljene pri pripravi analize občutljivosti, ter
- (c) spremembe uporabljenih metod in predpostavk glede na prejšnje obdobje in razloge za te spremembe.

41 Če podjetje pripravi analizo občutljivosti, kot je tvegana vrednost, ki odraža medsebojne odvisnosti med spremenljivkami tveganja (npr. obrestnimi merami in menjalnimi tečajji), in jo uporablja za obvladovanje finančnih tveganj, lahko to analizo občutljivosti uporabi namesto analize, določene v 40. členu. Podjetje razkrije tudi:

- (a) pojasnitev metode, uporabljene pri pripravi take analize občutljivosti, in glavnih parametrov in predpostavk, na katerih temeljijo zagotovljeni podatki, ter
- (b) pojasnitev cilja uporabljene metode in omejitvev, zaradi katerih informacije ne bi v celoti odražale poštene vrednosti zadevnih sredstev in obveznosti.

Druga razkritja v zvezi s tržnim tveganjem

42 Če analize občutljivosti, razkrite v skladu s 40. ali 41. členom, niso reprezentativne v smislu tveganja, ki ga vsebuje finančni instrument (na primer ker izpostavljenost na koncu leta ne odraža izpostavljenosti med letom), podjetje razkrije to dejstvo in razlog, zaradi katerega meni, da analize občutljivosti niso reprezentativne.

PRENOSI FINANČNIH SREDSTEV

42A Zahteve po razkritju iz 42.B–42.H člena v zvezi s prenosi finančnih sredstev dopolnjujejo druge zahteve po razkritju iz tega MSRP. Podjetje predstavi razkritja iz 42.B–42.H člena v enem pojasnilu v svojih računovodskih izkazih. Podjetje zagotovi zahtevana razkritja za vsa prenesena finančna sredstva, za katera pripoznanje ni bilo odpravljeno, in za vsako nadaljnjo udeležbo v prenesenem sredstvu, ki je obstajala na datum poročanja, ne glede na to, kdaj je bila zadevna transakcija prenosa izvedena. Za namene uporabe zahtev po razkritju iz navedenih členov prenese podjetje celotno finančno sredstvo ali njegov del (v nadaljnjem besedilu: preneseno finančno sredstvo), če, in samo če:

- (a) prenese pogodbene pravice do prejemanja denarnih tokov iz tega finančnega sredstva ali
- (b) zadrži pogodbene pravice do prejemanja denarnih tokov iz tega finančnega sredstva, prevzame pa pogodbeno obvezo za plačilo denarnih tokov enemu ali več prejemnikom v dogovoru.

- 42B Podjetje razkrije informacije, na podlagi katerih lahko uporabniki njegovih računovodskih izkazov:
- (a) razumejo odnos med prenesenimi finančnimi sredstvi, za katera pripoznanje ni bilo v celoti odpravljeno, in povezanimi obveznostmi, ter
  - (b) ocenijo naravo nadaljnje udeležbe podjetja v finančnih sredstvih, za katera je bilo pripoznanje odpravljeno, in ovrednotijo z njo povezana tveganja.

- 42C Za namene uporabe zahtev po razkritju iz 42.E–42.H člena ima podjetje nadaljnjo udeležbo v prenesenem finančnem sredstvu, če pri prenosu zadrži katere koli pogodbene pravice ali obveze iz prenesenega finančnega sredstva ali pridobi katere koli nove pogodbene pravice ali obveze v zvezi s prenesenim finančnim sredstvom. Za namene uporabe zahtev po razkritju iz 42.E–42.H člena se kot nadaljnja udeležba ne štejejo:
- (a) običajne izjave in jamstva v zvezi z goljufivimi prenosi ter pojmi razumnosti, dobre vere in poštenega trgovanja, ki bi lahko razveljavili prenos na podlagi sodnega postopka;
  - (b) terminske, opsijske in druge pogodbe za ponovno pridobitev prenesenega finančnega sredstva, pri katerih je pogodbena cena (ali izvršilna cena) poštena vrednost prenesenega finančnega sredstva, ali
  - (c) dogovor, v skladu s katerim podjetje zadrži pogodbene pravice do prejemanja denarnih tokov iz finančnega sredstva, prevzame pa pogodbeno obvezo za plačilo denarnih tokov enemu ali več podjetjem, in pri katerem so izpolnjeni pogoji iz 3.2.5.(a)–(c) člena MSRP 9.

Prenesena finančna sredstva, za katera pripoznanje ni bilo v celoti odpravljeno

- 42D Podjetje lahko prenese finančna sredstva tako, da del prenesenih finančnih sredstev ali vsa prenesena sredstva ne izpolnjujejo pogojev za odpravo pripoznanja. Za izpolnjevanje ciljev iz 42.B(a) člena podjetje na vsak datum poročanja za vsako skupino prenesenih finančnih sredstev, za katera pripoznanje ni bilo v celoti odpravljeno, razkrije:
- (a) naravo prenesenih sredstev;
  - (b) naravo tveganj in koristi lastništva, ki jim je podjetje izpostavljeno;
  - (c) opis narave odnosa med prenesenimi sredstvi in povezanimi obveznostmi, vključno z omejitvami glede uporabe prenesenih sredstev s strani poročajočega podjetja, ki izhajajo iz prenosa;
  - (d) če se pravica do povračila nasprotnih strank v povezanih obveznostih nanaša le na prenesena sredstva, tabelo, ki prikazuje pošteno vrednost prenesenih sredstev, pošteno vrednost povezanih obveznosti in neto (čisto) pozicijo (razliko med pošteno vrednostjo prenesenih sredstev in povezanih obveznosti);
  - (e) če podjetje še naprej pripoznava vsa prenesena sredstva, knjigovodske vrednosti prenesenih sredstev in povezanih obveznosti;
  - (f) če podjetje še naprej pripoznava sredstva v obsegu svoje nadaljnje udeležbe (glej 3.2.6.(c)(ii) in 3.2.16. člen MSRP 9), skupno knjigovodsko vrednost prvotnih sredstev pred prenosom, knjigovodsko vrednost sredstev, ki jih podjetje še naprej pripoznava, in knjigovodsko vrednost povezanih obveznosti.

Prenesena finančna sredstva, za katera je bilo pripoznanje v celoti odpravljeno

- 42E Za izpolnjevanje ciljev iz 42.B(b) člena podjetje, če v celoti odpravi pripoznanje prenesenih finančnih sredstev (glej 3.2.6.(a) in (c)(i) člen MSRP 9), vendar ima v njih nadaljnjo udeležbo, za vsako vrsto nadaljnje udeležbe na vsak datum poročanja razkrije najmanj:

- (a) knjigovodsko vrednost sredstev in obveznosti, ki so pripoznane v izkazu finančnega položaja podjetja in predstavljajo nadaljnjo udeležbo podjetja v finančnih sredstvih, za katera je bilo pripoznanje odpravljeno, ter vrstične postavke, v katerih je bila pripoznana knjigovodska vrednost teh sredstev in obveznosti;
- (b) pošteno vrednost sredstev in obveznosti, ki predstavljajo nadaljnjo udeležbo podjetja v finančnih sredstvih, za katera je bilo odpravljeno pripoznanje;
- (c) znesek, ki najbolje predstavlja največjo izpostavljenost podjetja izgubi iz nadaljnje udeležbe v finančnih sredstvih, za katera je bilo odpravljeno pripoznanje, in informacije, ki pojasnjujejo, kako je opredeljena največja izpostavljenost izgubi;
- (d) nediskontirane denarne odtoke, ki bi se zahtevali ali bi se lahko zahtevali za ponovni nakup finančnih sredstev, za katera je bilo pripoznanje odpravljeno (npr. izvršilna cena v opcijski pogodbi), ali druge zneske, ki se lahko v zvezi s prenesenimi sredstvi plačajo prevzemniku. Če je denarni odtok spremenljiv, mora razkriti znesek temeljiti na pogojih, ki veljajo na vsak datum poročanja;
- (e) analizo zapadlosti nediskontiranih denarnih odtokov, ki bi se zahtevali ali bi se lahko zahtevali za ponovni nakup finančnih sredstev, za katera je bilo pripoznanje odpravljeno, ali drugih zneskov, ki se lahko v zvezi s prenesenimi sredstvi plačajo prevzemniku, s prikazom preostalih pogodbenih zapadlosti v zvezi z nadaljnjo udeležbo podjetja;
- (f) kvalitativne informacije, ki pojasnjujejo in podpirajo kvantitativna razkritja iz točk (a) do (e).

42F Podjetje lahko združi informacije iz 42.E člena v zvezi s posameznim sredstvom, če ima več kot eno vrsto nadaljnje udeležbe v tem finančnem sredstvu, za katerega je bilo odpravljeno pripoznanje, ter jih poroča pod eno vrsto nadaljnje udeležbe.

42G Poleg tega podjetje za vsako vrsto nadaljnje udeležbe razkrije:

- (a) dobiček ali izgubo, pripoznano na datum prenosa sredstev;
- (b) prihodke in odhodke, pripoznane v obdobju poročanja in kumulativno, v zvezi z nadaljnjo udeležbo podjetja v finančnih sredstvih, za katera je bilo odpravljeno pripoznanje (npr. spremembe poštene vrednosti pri izvedenih finančnih instrumentih);
- (c) če skupni znesek prejemkov iz prenosov (kjer je izpolnjen pogoj za odpravo pripoznanja) v obdobju poročanja ni enakomerno razporejen po celotnem obdobju (npr. če je do velikega deleža skupnega zneska prenosov prišlo v zadnjih dnevih obdobja poročanja):
  - (i) kdaj je prišlo do največjih prenosov v tem obdobju poročanja (npr. zadnjih pet dni pred koncem obdobja poročanja),
  - (ii) znesek (npr. povezani dobički ali izgube), pripoznan iz naslova prenosov v tem delu obdobja poročanja, in
  - (iii) skupni znesek prejemkov iz prenosov v tem delu obdobja poročanja.

Podjetje zagotovi te informacije za vsako obdobje, za katero je predstavljen izkaz vseobsegajočega donosa.

Dodatne informacije

42H Podjetje razkrije vse dodatne informacije, za katere meni, da so potrebne za izpolnjevanje ciljev v zvezi z razkritji iz 42.B člena.

ZAČETEK UPORABE MSRP 9

42I V obdobju poročanja, ki zajema datum začetka uporabe MSRP 9, podjetje za vsako skupino finančnih sredstev in finančnih obveznosti na datum začetka uporabe razkrije naslednje informacije:

- (a) prvotno kategorijo merjenja in knjigovodsko vrednost, določeno v skladu z MRS 39 ali v skladu s prejšnjo različico MSRP 9 (če izbrani pristop podjetja za uporabo MSRP 9 vključuje več kot en datum začetka uporabe za različne zahteve);
- (b) novo kategorijo merjenja in knjigovodsko vrednost, določeno v skladu z MSRP 9;
- (c) znesek vseh finančnih sredstev in finančnih obveznosti v izkazu finančnega položaja, za katere je bilo prej določeno, da se merijo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, vendar niso več tako določeni, pri čemer mora razlikovati med tistimi, ki jih mora podjetje prerazvrstiti na podlagi zahtev MSRP 9, in tistimi, za katere se je samo odločilo, da jih bo prerazvrstilo na datum začetka uporabe.

V skladu s 7.2.2. členom MSRP 9 lahko prehod vključuje več kot en datum začetka uporabe, odvisno od izbranega pristopa podjetja za uporabo MSRP 9. Zato lahko ta člen privede do razkrivanja po stanjih na več kot en datum začetka uporabe. Podjetje ta kvantitativna razkritja predstavi v obliki tabele, razen če je primernejša druga oblika.

42J V obdobju poročanja, ki zajema datum začetka uporabe MSRP 9, podjetje razkrije kvalitativne informacije, ki uporabnikom omogočajo, da razumejo:

- (a) kako je podjetje uporabilo zahteve glede razvrstitve iz MSRP 9 za finančna sredstva, katerih razvrstitev se je spremenila zaradi uporabe MSRP 9;
- (b) razloge za določitev ali prenehanje določitve finančnih sredstev ali finančnih obveznosti za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida na datum začetka uporabe.

V skladu s 7.2.2. členom MSRP 9 lahko prehod vključuje več kot en datum začetka uporabe, odvisno od izbranega pristopa podjetja za uporabo MSRP 9. Zato lahko ta člen privede do razkrivanja po stanjih na več kot en datum začetka uporabe.

42K V obdobju poročanja, v katerem podjetje prvič uporabi zahteve glede razvrstitve in merjenja za finančna sredstva iz MSRP 9 (tj. ko podjetje pri finančnih sredstvih preide z MRS 39 na MSRP 9), predstavi razkritja iz 42.L–42.O člena tega MSRP, kot se to zahteva v 7.2.15. členu MSRP 9.

42L Kadar to zahteva 42.K člen, podjetje razkrije spremembe razvrstitev finančnih sredstev in finančnih obveznosti po stanju na datum začetka uporabe MSRP 9, pri čemer ločeno prikaže:

- (a) spremembe knjigovodskih vrednosti na podlagi njihovih kategorij merjenja v skladu z MRS 39 (tj. ki ne izhajajo iz spremembe atributa merjenja pri prehodu na MSRP 9); in
- (b) spremembe knjigovodskih vrednosti, ki izhajajo iz spremembe atributa merjenja pri prehodu na MSRP 9.

Razkritij v tem členu ni treba zagotoviti po letnem obdobju poročanja, v katerem je podjetje prvič uporabilo zahteve glede razvrstitve in merjenja za finančna sredstva iz MSRP 9.

42M Kadar to zahteva 42.K člen, podjetje za finančna sredstva in finančne obveznosti, ki so bile prerazvrščene tako, da se merijo po odplačni vrednosti, in, v primeru finančnih sredstev, ki so bila zaradi prehoda na MSRP 9 prerazvrščena iz kategorije merjenja po pošteni vrednosti prek poslovnega izida tako, da se merijo po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, razkrije naslednje:

- (a) pošteno vrednost finančnih sredstev ali finančnih obveznosti na koncu obdobja poročanja in
- (b) dobiček ali izgubo iz spremembe poštene vrednosti, ki bi se v obdobju poročanja pripoznala v poslovnem izidu ali drugem vseobsegajočem donosu, če se finančna sredstva ali finančne obveznosti ne bi prerazvrstili.

Razkritij v tem členu ni treba zagotoviti po letnem obdobju poročanja, v katerem je podjetje prvič uporabilo zahteve glede razvrstitve in merjenja za finančna sredstva iz MSRP 9.

42N Kadar to zahteva 42.K člen, podjetje za finančna sredstva in finančne obveznosti, ki so bili zaradi prehoda na MSRP 9 prerazvrščeni iz kategorije merjenja po poštenu vrednosti prek poslovnega izida, razkrije naslednje:

- (a) efektivno obrestno mero, določeno na datum začetka uporabe, in
- (b) pripoznane prihodke od obresti ali odhodke za obresti.

Če podjetje pošteno vrednost finančnega sredstva ali finančne obveznosti obravnava kot novo bruto knjigovodsko vrednost na datum začetka uporabe (glej 7.2.11. člen MSRP 9), se razkritja iz tega člena zagotovijo za vsako obdobje poročanja do odprave pripoznanja. Razkritij iz tega člena sicer ni treba zagotoviti po letnem obdobju poročanja, v katerem je podjetje prvič uporabilo zahteve glede razvrstitve in merjenja za finančna sredstva iz MSRP 9.

42O Če podjetje predstavi razkritja iz 42.K–42.N člena, morajo ta razkritja in razkritja iz 25. člena tega MSRP omogočati uskladitev med:

- (a) kategorijami merjenja, predstavljenimi v skladu z MRS 39 in MSRP 9, in
- (b) vrsto finančnega instrumenta

na datum začetka uporabe.

42P Podjetje mora na datum začetka uporabe oddelka 5.5 MSRP 9 razkriti informacije, ki bi omogočale uskladitev končnih popravkov vrednosti zaradi oslabitev v skladu z MRS 39 in rezervacij v skladu z MRS 37 z začetnimi popravki vrednosti zaradi oslabitev, določenimi v skladu z MSRP 9. Za finančna sredstva se to razkritje zagotovi po zadevnih kategorijah merjenja finančnih sredstev v skladu z MRS 39 in MSRP 9, pri čemer se ločeno prikaže učinek sprememb kategorije merjenja na popravek vrednosti za izgubo na navedeni datum.

42Q V obdobju poročanja, ki zajema datum začetka uporabe MSRP 9, podjetju ni treba razkriti zneskov vrstičnih postavk, ki bi se poročali v skladu z zahtevami glede razvrstitve in merjenja (kar vključuje zahteve, povezane z merjenjem odplačne vrednosti finančnih sredstev in oslabitvijo, iz oddelkov 5.4 in 5.5 MSRP 9) iz:

- (a) MSRP 9 za pretekla obdobja; in
- (b) MRS 39 za tekoče obdobje.

42R V skladu s 7.2.4. členom MSRP 9 podjetje, če je na datum začetka uporabe MSRP 9 zanj ocena spremenjene časovne vrednosti denarnega elementa v skladu z B4.1.9.B–B4.1.9.D členom MSRP 9 na podlagi dejstev in okoliščin, ki so obstajale ob začetnem pripoznanju finančnega sredstva, neizvedljiva (kot je opredeljeno v MRS 8), oceni značilnosti pogodbenih denarnih tokov tega finančnega sredstva na podlagi dejstev in okoliščin, ki so obstajale ob začetnem pripoznanju finančnega sredstva, ne da bi upoštevalo zahteve, povezane s spremembo časovne vrednosti denarnega elementa iz B4.1.9.B–B4.1.9.D člena MSRP 9. Podjetje razkrija knjigovodsko vrednost na datum poročanja za finančna sredstva, katerih značilnosti pogodbenih denarnih tokov so se ocenile na podlagi dejstev in okoliščin, ki so obstajale ob začetnem pripoznanju finančnega sredstva, ne da bi upoštevalo zahteve, povezane s spremembo časovne vrednosti denarnega elementa iz B4.1.9.B–B4.1.9.D člena MSRP 9, dokler se za ta finančna sredstva ne odpravi pripoznanje.

- 42S V skladu s 7.2.5. členom MSRP 9 podjetje, če je na datum začetka uporabe zanj možnost oceniti, ali je bila poštena vrednost elementa predplačila nepomembna v skladu z B4.1.12.(d) členom MSRP 9, na podlagi dejstev in okoliščin, ki so obstajale ob začetnem pripoznanju finančnega sredstva, neizvedljiva (kot je opredeljeno v MRS 8), oceni značilnosti pogodbenih denarnih tokov finančnega sredstva na podlagi dejstev in okoliščin, ki so obstajale ob začetnem pripoznanju finančnega sredstva, ne da bi upoštevalo izjemo za elemente predplačila iz B4.1.12. člena MSRP 9. Podjetje razkriva knjigovodsko vrednost na datum poročanja za finančna sredstva, katerih značilnosti pogodbenih denarnih tokov so se ocenile na podlagi dejstev in okoliščin, ki so obstajale ob začetnem pripoznanju finančnega sredstva, ne da bi upoštevalo izjemo za elemente predplačila iz B4.1.12. člena MSRP 9, dokler se za ta finančna sredstva ne odpravi pripoznanje.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI IN PREHOD

- 43 Podjetje uporablja ta MSRP za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2007 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je priporočljiva. Če podjetje ta MSRP uporablja za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 44 Če podjetje uporablja ta MSRP za letna obdobja, ki se začnejo pred 1. januarjem 2006, mu ni treba predstaviti primerjalnih informacij za razkritja, zahtevana v skladu z 31.–42. členom, o naravi in obsegu tveganj, ki izhajajo iz finančnih instrumentov.
- 44A Z MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) se je spremenila terminologija, ki se uporablja v vseh MSRP. Poleg tega so se spremenili 20. in 21. člen, 23.(c) in 23.(d) člen, 27.(c) člen ter B5. člen Dodatka B. Podjetje uporablja te spremembe za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) za zgodnejše obdobje, se te spremembe uporabljajo tudi za tako zgodnejše obdobje.
- 44B Z MSRP 3 (kot je bil popravljen leta 2008) se je črtal 3.(c) člen. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MSRP 3 (popravljen leta 2008) za zgodnejše obdobje, se ta sprememba uporablja tudi za tako zgodnejše obdobje. Vendar se sprememba ne uporablja za pogojna nadomestila, ki izhajajo iz poslovnih združenj, katerih datum prevzema je nastopil pred začetkom uporabe MSRP 3 (popravljen leta 2008). Namesto tega podjetje takšna nadomestila računovodsko obravnava v skladu s 65.A–65.E členom MSRP 3 (kot je bil spremenjen leta 2010).
- 44C Podjetje uporablja spremembo iz 3. člena za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi dokument *Finančni instrumenti s prodajno opcijo in obveze, ki izhajajo iz prenehanja* (spremembe MRS 32 in MRS 1), izdan februarja 2008, za zgodnejše obdobje, se za to zgodnejše obdobje uporabi tudi sprememba iz 3. člena.
- 44D Z *Izboljšavami MSRP*, izdanimi maja 2008, se je spremenil 3.(a) člen. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembo za zgodnejše obdobje, to razkrije in za to zgodnejše obdobje uporabi spremembe 1. člena MRS 28, 1. člena MRS 31 in 4. člena MRS 32, izdane maja 2008. Podjetje lahko uporablja spremembo za naprej.
- 44E [črtano]
- 44F [črtano]
- 44G Z dokumentom *Izboljšanje razkritij glede finančnih instrumentov* (spremembe MSRP 7), izdanim marca 2009, so se spremenili 27., 39. in B11. člen ter dodali 27.A, 27.B, B10.A in B11.A–B11.F člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Razkritij, ki jih zahtevajo spremembe, podjetju ni treba zagotoviti za:
- (a) katero koli letno ali medletno obdobje, vključno s katerim koli izkazom finančnega položaja, predstavljeno v okviru letnega primerjalnega obdobja, ki se konča pred 31. decembrom 2009, ali
  - (b) kateri koli izkaz finančnega položaja po stanju na začetku najzgodnejšega primerjalnega obdobja s stanjem na dan pred 31. decembrom 2009.

Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembe za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije ⁽⁴⁷⁾.

44H–44J [črtano]

44K Z *Izboljšavami MSRP*, izdanimi maja 2010, se je spremenil 44.B člen. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2010 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena.

44L Z *Izboljšavami MSRP*, izdanimi maja 2010, se je dodal 32.A člen in spremenili 34. ter 36.–38. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2011 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembe za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.

44M Z dokumentom *Razkritja – prenosi finančnih sredstev* (spremembe MSRP 7), izdanim oktobra 2010, se je črtal 13. člen in dodali 42.A–42.H ter B29.–B39. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2011 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporabi pred tem datumom, to dejstvo razkrije. Podjetju ni treba zagotoviti razkritij, ki se zahtevajo s temi spremembami, za katero koli predstavljeno obdobje, ki se začne pred datumom začetka uporabe sprememb.

44N [črtano]

44O Z MSRP 10 in MSRP 11 *Skupni aranžmaji*, izdanima maja 2011, se je spremenil 3. člen. Podjetje to spremembo uporablja, kadar uporablja MSRP 10 in MSRP 11.

44P Z MSRP 13, izdanim maja 2011, so se spremenili 3., 28. in 29. člen ter Dodatek A in črtali 27.–27.B člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 13.

44Q Z dokumentom *Predstavitev postavk drugega vseobsegajočega donosa* (spremembe MRS 1), izdanim junija 2011, se je spremenil 27.B člen. Podjetje to spremembo uporablja, kadar uporablja MRS 1, kot je bil spremenjen junija 2011.

44R Z dokumentom *Razkritja – pobot finančnih sredstev in finančnih obveznosti* (spremembe MSRP 7), izdanim decembra 2011, so se dodali 13.A–13.F člen in B40.–B53. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Podjetje razkritja, ki jih zahtevajo te spremembe, zagotovi za nazaj.

44S–44W [črtano]

44X Z dokumentom *Naložbena podjetja* (spremembe MSRP 10, MSRP 12 in MRS 27), izdanim oktobra 2012, se je spremenil 3. člen. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje. Uporaba sprememb iz dokumenta *Naložbena podjetja* pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje to spremembo uporabi pred tem datumom, vse spremembe iz dokumenta *Naložbena podjetja* uporablja hkrati.

44Y [črtano]

44Z Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, so se spremenili 2.–5., 8.–11., 14., 20., 28.–30., 36., 42.C–42.E člen, Dodatek A ter B1., B5., B9., B10., B22. in B27. člen, črtali 12., 12.A, 16., 22.–24., 37., 44.E, 44.F, 44.H–44.J, 44.N, 44.S–44.W, 44.Y, B4. člen in Dodatek D ter dodali 5.A, 10.A, 11.A, 11.B, 12.B–12.D, 16.A, 20.A, 21.A–21.D, 22.A–22.C, 23.A–23.F, 24.A–24.G, 35.A–35.N, 42.I–42.S, 44.ZA ter B8.A–B8.J člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 9. Teh sprememb ni treba uporabljati za primerjalne informacije, ki se zagotovijo za obdobja pred datumom začetka uporabe MSRP 9.

⁽⁴⁷⁾ 44.G člen se je spremenil na podlagi dokumenta *Omejena izvzetja iz primerjalnih razkritij po MSRP 7 za podjetja, ki prvič uporabijo MSRP* (sprememba MSRP 1, izdana januarja 2010). Odbor je spremenil 44.G člen, da bi pojasnil svoje sklepe in predvideni prehod za dokument *Izboljšanje razkritij glede finančnih instrumentov* (spremembe MSRP 7).

- 44ZA V skladu s 7.1.2. členom MSRP 9 se lahko podjetje za letna obdobja poročanja pred 1. januarjem 2018 odloči, da bo pred tem datumom uporabljalo samo zahteve glede predstavljanja dobičkov in izgub iz finančnih obveznosti, določenih za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, iz 5.7.1.(c), 5.7.7.–5.7.9., 7.2.14. in B5.7.5.–B5.7.20. člena MSRP 9, ne pa tudi ostalih zahtev iz MSRP 9. Če se podjetje odloči, da bo uporabljalo samo te člene iz MSRP 9, to dejstvo razkrije in trajno zagotavlja povezana razkritja iz 10.–11. člena tega MSRP (kot je bil spremenjen z MSRP 9 (2010)).
- 44AA S *Ciklom letnih izboljšav MSRP 2012–2014*, izdanim septembra 2014, sta se spremenila 44.R in B30. člen ter dodal B30.A člen. Podjetje te spremembe uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje, z izjemo, da podjetju ni treba uporabljati B30. in B30.A člena za katero koli predstavljeno obdobje, ki se začne pred letnim obdobjem, za katero podjetje prvič uporabi te spremembe. Uporaba sprememb 44.R, B30. in B30. A člena pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 44BB Z dokumentom *Pobuda za razkritje* (spremembe MRS 1), izdanim decembra 2014, sta se spremenila 21. in B5. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje. Te spremembe je dovoljeno uporabljati pred tem datumom.
- 44CC Z MSRP 16 *Najemi*, izdanim januarja 2016, sta se spremenila 29. in B11.D člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 16.
- 44DD Z MSRP 17, ki je bil izdan maja 2017, so se spremenili 3., 8. in 29. člen ter črtal 30. člen. Z dokumentom *Spremembe MSRP 17*, izdanim junija 2020, se je dodatno spremenil 3. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 17.
- 44EE Z dokumentom *Reforma referenčnih obrestnih mer*, ki spreminja MSRP 9, MRS 39 in MSRP 7, izdanim septembra 2019, sta se dodala 24.H in 44.FF člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja spremembe MSRP 9 ali MRS 39.
- 44FF V obdobju poročanja, v katerem podjetje prvič uporabi dokument *Reforma referenčnih obrestnih mer*, izdan septembra 2019, podjetju ni treba predložiti kvantitativnih informacij, ki jih zahteva 28.(f) člen MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*.
- 44GG Z dokumentom *Reforma referenčnih obrestnih mer – 2. faza*, ki spreminja MSRP 9, MRS 39, MSRP 7, MSRP 4 in MSRP 16, izdanim avgusta 2020, so se dodali 24.I–24.J in 44.HH člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja spremembe MSRP 9 ali MRS 39, MSRP 4 oziroma MSRP 16.
- 44HH V obdobju poročanja, v katerem podjetje prvič uporabi zahteve dokumenta *Reforma referenčnih obrestnih mer – 2. faza*, podjetju ni treba razkriti informacij, ki bi se sicer zahtevale z 28.(f) členom MRS 8.
- 44II Z dokumentom *Razkritje računovodskih usmeritev*, ki spreminja MRS 1 in Napotke za uporabo MSRP v praksi št. 2 *Presojanje pomembnosti*, izdanim februarja 2021, sta se spremenila 21. in B5. člen. Podjetje začne navedeno spremembo uporabljati za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2023 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembo za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.

RAZVELJAVITEV MRS 30

- 45 Ta MSRP nadomešča MRS 30 *Razkritja v računovodskih izkazih bank in podobnih finančnih institucij*.

Dodatek A

Opredelitve pojmov

Ta dodatek je sestavni del MSRP.

kreditno tveganje	Tveganje, da bo ena stranka v pogodbi, ki ureja finančni instrument, drugi stranki povzročila finančno izgubo zaradi neizpolnitve obveze.
bonitetni razredi kreditnega tveganja	Ocena kreditnega tveganja na podlagi tveganja, da bo pri finančnem instrumentu prišlo do neplačila.
valutno tveganje	Tveganje, da bodo poštena vrednost ali prihodnji denarni tokovi finančnega instrumenta nihali zaradi sprememb menjalnih tečajev.
obrestno tveganje	Tveganje, da bodo poštena vrednost ali prihodnji denarni tokovi finančnega instrumenta nihali zaradi sprememb tržnih obrestnih mer.
likvidnostno tveganje	Tveganje, da bo podjetje naletelo na težave pri izpolnjevanju obvez, povezanih s finančnimi obveznostmi, ki se poravnajo z izročitvijo denarja ali drugega finančnega sredstva.
obveznosti iz prejetih posojil	Obveznosti iz prejetih posojil so vse finančne obveznosti razen kratkoročnih obveznosti do dobaviteljev, za katere veljajo običajni pogoji kreditiranja.
tržno tveganje	Tveganje, da bodo poštena vrednost ali prihodnji denarni tokovi finančnega instrumenta nihali zaradi sprememb tržnih cen. Tržno tveganje je sestavljeno iz treh vrst tveganja: valutnega tveganja , obrestnega tveganja in tveganja spremembe drugih cen .
tveganje spremembe drugih cen	Tveganje, da bodo poštena vrednost ali prihodnji denarni tokovi finančnega instrumenta nihali zaradi sprememb tržnih cen (brez sprememb, povezanih z obrestnim tveganjem ali valutnim tveganjem), ne glede na to, ali so te spremembe posledica dejavnikov, ki so značilni za posamezen finančni instrument ali njegovega izdajatelja, ali dejavnikov, ki vplivajo na vse podobne finančne instrumente, s katerimi se trguje na trgu.

Naslednji izrazi so opredeljeni v 11. členu MRS 32, 9. členu MRS 39, Dodatku A k MSRP 9 ali Dodatku A k MSRP 13 in se v tem standardu uporabljajo v pomenih, kot so določeni v MRS 32, MRS 39, MSRP 9 in MSRP 13:

- odplačna vrednost finančnega sredstva ali finančne obveznosti,
- sredstvo iz pogodbe,
- finančna sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo,
- odprava pripoznanja,

- izvedeni finančni instrument,
- dividende,
- metoda efektivnih obresti,
- kapitalski instrument,
- pričakovane kreditne izgube,
- poštena vrednost,
- finančno sredstvo,
- pogodba o finančnem poroštvi,
- finančni instrument,
- finančna obveznost,
- finančna obveznost po pošteni vrednosti prek poslovnega izida,
- napovedana transakcija,
- bruto knjigovodska vrednost finančnega sredstva,
- instrument za varovanje pred tveganjem,
- v posesti za trgovanje,
- dobički ali izgube zaradi oslabitve,
- popravek vrednosti za izgubo,
- v zamudi s plačili,
- kupljena ali izdana finančna sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo,
- datum prerazvrstitve,
- običajen nakup ali prodaja.

Dodatek B

Napotki za uporabo

Ta dodatek je sestavni del MSRP.

VRSTE FINANČNIH INSTRUMENTOV IN RAVEN RAZKRITJA (6. ČLEN)

- B1 6. člen od podjetja zahteva, da razvrsti finančne instrumente v vrste, ki ustrezajo naravi razkritih informacij in upoštevajo značilnosti teh finančnih instrumentov. Vrste, opisane v 6. členu, določijo podjetje in se zato razlikujejo od kategorij finančnih instrumentov, določenih v MSRP 9 (ki določajo, kako se merijo finančni instrumenti in kje se pripoznajo spremembe poštene vrednosti).
- B2 Pri določanju vrst finančnih instrumentov podjetje vsaj:
- (a) razlikuje med instrumenti, ki se merijo po odplačni vrednosti, in instrumenti, ki se merijo po pošteni vrednosti;
  - (b) obravnava finančne instrumente, ki so zunaj področja uporabe tega MSRP, kot ločeno vrsto ali vrste.
- B3 Podjetje se glede na okoliščine odloči o ravni podrobnosti podatkov, ki jih mora zagotoviti, da izpolni zahteve tega MSRP, o tem, koliko pozornosti nameni različnim vidikom zahtev, in o tem, kako združuje informacije, da prikaže celovito sliko brez povezovanja informacij, ki imajo različne značilnosti. Doseženo mora biti ravnotežje, tako da računovodski izkazi ne vsebujejo veliko preveč podrobnih podatkov, ki uporabnikom računovodskih izkazov niso v pomoč, hkrati pa se zaradi preveč združevanja ne zmanjša pomen pomembnih informacij. Podjetje na primer ne sme zmanjšati pomena pomembnih informacij tako, da jih vključi v veliko količino nepomembnih podrobnosti. Podjetje podobno ne sme razkriti informacij, ki so združene do take mere, da zmanjšajo pomen pomembnih razlik med posameznimi transakcijami ali povezanimi tveganji.
- B4 [črtano]

Druga razkritja – računovodske usmeritve (21. člen)

- B5 21. člen zahteva razkritje pomembnih informacij o računovodskih usmeritvah, za katere se pričakuje, da vključujejo informacije o podlagah za merjenje finančnih instrumentov, uporabljenih pri pripravi računovodskih izkazov. V primeru finančnih instrumentov lahko taka razkritja vključujejo:
- (a) za finančne obveznosti, določene za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida:
    - (i) naravo finančnih obveznosti, za katere je podjetje določilo, da se merijo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida;
    - (ii) merila za tako določitev finančnih obveznosti ob začetnem pripoznanju; in
    - (iii) kako je podjetje izpolnilo pogoje iz 4.2.2. člena MSRP 9 za tako določitev;
  - (aa) za finančna sredstva, določena za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida:
    - (i) naravo finančnih sredstev, za katera je podjetje določilo, da se merijo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida; in
    - (ii) kako je podjetje izpolnilo merila iz 4.1.5. člena MSRP 9 za tako določitev;
  - (b) [črtano]
  - (c) ali so običajni nakupi in prodaje finančnih sredstev računovodsko obravnavani po datumu sklenitve posla ali po datumu poravnave posla (glej 3.1.2. člen MSRP 9);

- (d) [črtano]
- (e) kako se določi čisti dobiček ali čista izguba za vsako kategorijo finančnih instrumentov (glej 20.(a) člen), na primer, ali čisti dobiček ali čista izguba pri postavkah po poštenu vrednosti prek poslovnega izida vključujejo prihodke od obresti ali dividend.
- (f) [črtano]
- (g) [črtano]

122. člen MRS 1 (kakor je bil popravljen leta 2007) od podjetij zahteva tudi, da skupaj s pomembnimi informacijami o računovodskih usmeritvah ali drugimi pojasnili razkrijejo presoje, razen tistih, ki vključujejo ocene, ki jih je poslovodstvo sprejelo pri uporabi računovodskih usmeritev podjetja in ki najbolj vplivajo na zneske, pripoznane v računovodskih izkazih.

NARAVA IN OBSEG TVEGANJ, KI IZHAJAJO IZ FINANČNIH INSTRUMENTOV (31.–42. ČLEN)

- B6 Razkritja, zahtevana v skladu z 31.–42. členom, se zagotovijo v računovodskih izkazih ali pa vključijo s sklicevanji v računovodskih izkazih na druge izkaze, kot sta pojasnilo poslovodstva ali poročilo o tveganjih, ki so na voljo uporabnikom računovodskih izkazov pod enakimi pogoji, kot veljajo za računovodske izkaze, in ob istem času. Brez informacij, vključenih s sklicevanji, so računovodski izkazi nepopolni.

Kvantitativna razkritja (34. člen)

- B7 34.(a) člen zahteva razkritja povzetkov kvantitativnih podatkov o izpostavljenosti podjetja tveganju na podlagi informacij, ki se znotraj podjetja zagotovijo njegovemu ključnemu poslovodnemu osebju. Kadar podjetje uporablja več metod za obvladovanje izpostavljenosti tveganju, razkrije informacije z uporabo metode ali metod, ki zagotavljajo najbolj ustrezne in najbolj zanesljive informacije. Ustreznost in zanesljivost sta obravnavani v MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*.
- B8 34.(c) člen zahteva razkritja o koncentracijah tveganja. Koncentracije tveganja izhajajo iz finančnih instrumentov, ki imajo podobne značilnosti in na katere podobno vplivajo spremembe ekonomskih ali drugih pogojev. Ugotavljanje koncentracij tveganja zahteva presojo, ki upošteva okoliščine, v katerih se nahaja podjetje. Razkritje koncentracij tveganja vključuje:

- (a) opis, kako poslovodstvo ugotavlja koncentracije;
- (b) opis skupne značilnosti, na podlagi katere se ugotavlja posamezna koncentracija (npr. nasprotna stranka, geografsko območje, valuta ali trg), in
- (c) znesek izpostavljenosti tveganju, povezan z vsemi finančnimi instrumenti, ki jim je ta značilnost skupna.

Prakse obvladovanja kreditnega tveganja (35.F–35.G člen)

- B8A 35.F(b) člen zahteva razkritje informacij o tem, kako je podjetje opredelilo neplačilo za različne finančne instrumente, ter o razlogih za izbiro takih opredelitev. V skladu s 5.5.9. členom MSRP 9 se mora pri ugotavljanju, ali bi se morale pripoznati pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja, upoštevati povečanje tveganja neplačila od začetnega pripoznanja. Informacije o opredelitvah neplačila, ki jih uporablja podjetje, ki bodo uporabnikom računovodskih izkazov pomagale razumeti, kako podjetje uporablja zahteve MSRP 9 glede pričakovanih kreditnih izgub, lahko vključujejo:

- (a) kvalitativne in kvantitativne dejavnike, upoštevane pri opredelitvi neplačila;
- (b) podatek, ali so se za različne vrste finančnih instrumentov uporabljale različne opredelitve, in
- (c) predpostavke o stopnji okrevanja (tj. število finančnih sredstev, ki so ponovno razvrščena kot donosna) po tem, ko je pri finančnem sredstvu prišlo do neplačila.

B8B Da bi se uporabnikom računovodskih izkazov pomagalo pri ocenjevanju politik podjetja v zvezi s prestrukturiranjem in spremembami, 35.F(f)(i) člen zahteva razkritje informacij o tem, kako podjetje spremlja obseg, v katerem se popravek vrednosti za izgubo pri finančnih sredstvih, ki se je prej razkrival v skladu s 35.F(f)(i) členom, nato meri po znesku, enakem pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja, v skladu s 5.5.3. členom MSRP 9. Kvantitativne informacije, ki bodo uporabnikom računovodskih izkazov pomagale pri razumevanju poznejšega povečanja kreditnega tveganja pri spremenjenih finančnih sredstvih, lahko vključujejo informacije o spremenjenih finančnih sredstvih, ki izpolnjujejo merila iz 35.F(f)(i) člena, pri katerih se popravek vrednosti za izgubo ponovno meri po znesku, enakem pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja (tj. stopnja poslabšanja).

B8C V 35.G(a) členu se zahteva razkritje informacij o podlagi za vhodne podatke in predpostavke ter o tehnikah ocenjevanja, ki se uporabljajo za zahteve glede oslabilave iz MSRP 9. Predpostavke in vhodni podatki, ki jih podjetje uporablja za merjenje pričakovanih kreditnih izgub ali ugotavljanje obsega povečanj kreditnega tveganja od začetnega pripoznanja, lahko vključujejo informacije, pridobljene na podlagi notranjih preteklih podatkov ali bonitetnih poročil, in predpostavke o pričakovanem obdobju trajanja finančnih instrumentov in času prodaje zavarovanja s premoženjem.

Spremembe popravka vrednosti za izgubo (35.H člen)

B8D V skladu s 35.H členom mora podjetje pojasniti razloge za spremembe popravka vrednosti za izgubo v obdobju. Poleg uskladitve od začetnega stanja do končnega stanja popravka vrednosti za izgubo bo morda potrebna tudi opisna obrazložitev sprememb. Ta opisna obrazložitev lahko vsebuje analizo razlogov za spremembe popravka vrednosti v obdobju, vključno s:

- (a) sestavo portfelja;
- (b) obsegom kupljenih ali izdanih finančnih instrumentov; in
- (c) resnostjo pričakovanih kreditnih izgub.

B8E Za obveze iz posojil in pogodbe o finančnem poroštvi se popravek vrednosti za izgubo pripozna kot rezervacija. Podjetje bi moralo razkrivati informacije o spremembah popravka vrednosti za finančna sredstva ločeno od tistih za obveze iz posojil in pogodbe o finančnem poroštvi. Vendar, če finančni instrument vključuje tako sestavino posojila (tj. finančno sredstvo) kot neizkoriščene obveze (tj. obvezo iz posojil) in podjetje ne more ločeno opredeliti pričakovanih kreditnih izgub za sestavino obveze iz posojil in za sestavino finančnega sredstva, bi se morale pričakovane kreditne izgube za obvezo iz posojil pripoznati skupaj s popravkom vrednosti za izgubo pri finančnem sredstvu. Pričakovane kreditne izgube bi se morale v obsegu, v katerem združene pričakovane kreditne izgube presegajo bruto knjigovodsko vrednost finančnega sredstva, pripoznati kot rezervacija.

Zavarovanje s premoženjem (35.K člen)

B8F V 35.K členu se zahteva razkritje informacij, ki bodo uporabnikom računovodskih izkazov omogočile razumevanje učinka zavarovanja s premoženjem in drugih izboljšanj kreditne kakovosti na znesek pričakovanih kreditnih izgub. Podjetju ni treba razkriti informacij o poštenih vrednostih zavarovanja s premoženjem in drugih izboljšanj kreditne kakovosti niti mu ni treba kvantitativno opredeliti točne vrednosti zavarovanja s premoženjem, ki je bilo vključeno v izračun pričakovanih kreditnih izgub (tj. izgub v primeru neplačila).

B8G Besedni opis zavarovanja s premoženjem in njegovih učinkov na zneske pričakovanih kreditnih izgub lahko vključuje informacije o:

- (a) glavnih vrstah zavarovanja s premoženjem v posesti kot jamstvo in drugih izboljšanj kreditne kakovosti (primeri slednjih so poroštva, kreditni izvedeni finančni instrumenti in pogodbe o pobotu, ki ne izpolnjujejo pogojev za pobot v skladu z MRS 32);
- (b) obsegu zavarovanja s premoženjem v posesti in drugih izboljšanj kreditne kakovosti ter njegovem pomenu v smislu popravka vrednosti za izgubo;
- (c) politikah in procesih za vrednotenje in upravljanje zavarovanja s premoženjem ter drugih izboljšanj kreditne kakovosti;
- (d) glavnih vrstah nasprotnih strank pri zavarovanju s premoženjem in drugih izboljšanj kreditne kakovosti ter njihovi kreditni sposobnosti; in

(e) koncentracijah tveganja znotraj zavarovanja s premoženjem in drugih izboljšani kreditne kakovosti.

Izpostavljenost kreditnemu tveganju (35.M–35.N člen)

- B8H V 35.M členu se zahteva razkritje informacij o izpostavljenosti podjetja kreditnemu tveganju in o pomembnih koncentracijah kreditnega tveganja na datum poročanja. Do koncentracije kreditnega tveganja pride, kadar se večje število nasprotnih strank nahaja v določeni geografski regiji ali se ukvarja s podobnimi dejavnostmi in ima podobne ekonomske značilnosti, kar pomeni, da bi spremembe gospodarskih ali drugih pogojev podobno vplivale na njihovo sposobnost izpolnjevanja pogodbenih obvez. Podjetje bi moralo zagotoviti informacije, ki uporabnikom računovodskih izkazov omogočajo, da se zavedajo, ali obstajajo skupine ali portfelji finančnih instrumentov s posebnimi značilnostmi, ki bi lahko vplivale na velik del te skupine finančnih instrumentov, kot je koncentracija izpostavljenosti določenim tveganjem. To bi lahko na primer vključevalo skupine finančnih instrumentov s podobnim razmerjem med posojilom in vrednostjo zastavljenega premoženja ali s podobno geografsko lokacijo, sektorjem ali vrsto izdajatelja.
- B8I Število bonitetnih razredov kreditnega tveganja, uporabljenih za razkrivanje informacij v skladu s 35.M členom, je skladno s številom, ki ga podjetje sporoči ključnemu poslovodnemu osebju za namene obvladovanja kreditnega tveganja. Če so informacije o zamudah s plačili edine razpoložljive informacije, specifične za posojilojemalca, in jih podjetje uporablja za oceno, ali se je kreditno tveganje od začetnega pripoznanja znatno povečalo v skladu s 5.5.11. členom MSRP 9, podjetje za taka finančna sredstva zagotovi analizo po statusu zamud s plačili.
- B8J Če je podjetje merilo pričakovane kreditne izgube na skupinski osnovi, morda ne bo moglo razporediti bruto knjigovodske vrednosti posameznih finančnih sredstev ali izpostavljenosti kreditnemu tveganju pri obvezah iz posojil in pogodbah o finančnem poroštvu v bonitetne razrede kreditnega tveganja, za katere se pripoznajo pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja. V takem primeru bi moralo podjetje za tiste finančne instrumente, ki se lahko neposredno razvrstijo v določen bonitetni razred kreditnega tveganja, uporabiti zahtevo iz 35.M člena in ločeno razkriti bruto knjigovodsko vrednost finančnih instrumentov, za katere so se pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja merile na skupinski osnovi.

Največja izpostavljenost kreditnemu tveganju (36.(a) člen)

- B9 35.K(a) in 36.(a) člen zahtevata razkritje zneska, ki najbolj natančno predstavlja največjo izpostavljenost podjetja kreditnemu tveganju. Za finančno sredstvo je to običajno bruto knjigovodska vrednost, in sicer brez:
- (a) morebitnih zneskov, pobotanih v skladu z MRS 32, in
  - (b) morebitnih izgub zaradi oslabitve, pripoznanih v skladu z MSRP 9.
- B10 Dejavnosti, ki povzročajo kreditno tveganje in s tem povezano največjo izpostavljenost kreditnemu tveganju, vključujejo med drugim:
- (a) odobritev posojil strankam in polaganje vlog pri drugih podjetjih. Največja izpostavljenost kreditnemu tveganju je v teh primerih knjigovodska vrednost zadevnih finančnih sredstev;
  - (b) sklepanje pogodb o izvedenih finančnih instrumentih, npr. pogodb za menjavo valut, pogodb o zamenjavah obrestnih mer in pogodb o kreditnih izvedenih finančnih instrumentih. Če se na podlagi tega izračunano finančno sredstvo meri po pošteni vrednosti, je največja izpostavljenost kreditnemu tveganju na koncu obdobja poročanja enaka knjigovodski vrednosti;
  - (c) odobritev finančnih poroštev. V tem primeru je največja izpostavljenost kreditnemu tveganju največji znesek, ki bi ga moralo podjetje plačati, če pride do zahteve po novčenju jamstva, ki je lahko znatno večji od zneska, pripoznanega kot obveznost;
  - (d) sklenitev obveze iz posojila, ki je nepreklicna v obdobju trajanja posojila, ali pa je preklicna samo v primeru pomembnih neugodnih sprememb. Če izdajatelj ne more poravnati obveze iz posojila z denarjem ali z drugim finančnim instrumentom, je največja kreditna izpostavljenost enaka polnemu znesku obveze. To je zato, ker obstaja negotovost, ali bo znesek morebitnega nečrpanega dela črpan v prihodnosti. Ta znesek je lahko znatno večji od zneska, ki je bil pripoznan kot obveznost.

Kvantitativna razkritja o likvidnostnem tveganju (34.(a) ter 39.(a) in (b) člen)

B10A V skladu s 34.(a) členom podjetje razkrije povzetek kvantitativnih podatkov o svoji izpostavljenosti likvidnostnemu tveganju na podlagi informacij, ki se znotraj podjetja zagotovijo ključnemu poslovnemu osebju. Podjetje razkrije, kako so ti podatki določeni. Če bi denarni odtoki (ali odtoki drugih finančnih sredstev) iz teh podatkov lahko bodisi:

- (a) nastopili bistveno prej, kot je navedeno v podatkih, bodisi
- (b) bili za bistveno drugačne zneske, kot je navedeno v podatkih (npr. za izvedeni finančni instrument, ki je vključen v podatke na podlagi poravnave čistega zneska, vendar za katerega ima nasprotna stranka možnost zahtevati poravnavo bruto zneskov),

podjetje navede to dejstvo in zagotovi kvantitativne informacije, ki uporabnikom njegovih računovodskih izkazov omogočajo ovrednotenje obsega tega tveganja, razen če je ta informacija vključena v analize pogodbenih rokov zapadlosti v plačilo, ki jih zahteva 39.(a) ali (b) člen.

B11 Pri pripravi analiz zapadlosti v plačilo, zahtevanih v skladu z 39.(a) in (b) členom, podjetje po lastni presoji določi ustrezno število časovnih sklopov. Podjetje lahko na primer določi, da so ustrezni naslednji časovni sklopi:

- (a) največ mesec dni;
- (b) več kot en mesec in največ tri mesece;
- (c) več kot tri mesece in največ eno leto, ter
- (d) več kot eno leto in največ pet let.

B11A V skladu z 39.(a) in (b) členom podjetje ne loči vgrajenih izvedenih finančnih instrumentov od hibridnih (sestavljениh) finančnih instrumentov. Za tak instrument podjetje uporabi 39.(a) člen.

B11B V 39.(b) členu se zahteva, da podjetje razkrije kvantitativno analizo zapadlosti v plačilo za izvedene finančne obveznosti, ki prikazuje pogodbene zapadlosti preostalih zneskov, če so pogodbene zapadlosti bistvene za razumevanje časovnega okvira denarnih tokov. To bi veljalo na primer pri:

- (a) zamenjavi obrestnih mer s preostalo zapadlostjo pet let pri varovanju denarnih tokov pred tveganjem za finančno sredstvo ali obveznost z variabilno obrestno mero;
- (b) vseh obvezah iz posojil.

B11C V 39.(a) in (b) členu se zahteva, da podjetje razkrije analize zapadlosti v plačilo za finančne obveznosti, ki prikazujejo pogodbene zapadlosti za preostale zneske za nekatere finančne obveznosti. V tem razkritju se:

- (a) kadar lahko nasprotna stranka izbira, kdaj je znesek plačan, obveznost dodeli najzgodnejšemu obdobju, v katerem se lahko od podjetja zahteva plačilo. Tako so na primer finančne obveznosti, ki jih mora podjetje plačati na zahtevo (npr. vloge na vpogled), vključene v najzgodnejši časovni sklop;
- (b) kadar je podjetje dolžno zagotoviti razpoložljivost zneskov v obrokih, vsak obrok dodeli najzgodnejšemu obdobju, v katerem se lahko od podjetja zahteva plačilo. Nečrpana obveza iz posojil je na primer vključena v časovni sklop, ki vsebuje najzgodnejši datum, na katerega je lahko črpana;
- (c) za izdane pogodbe o finančnem poroštvu najvišji znesek poroštva dodeli najzgodnejšemu obdobju, v katerem se lahko poroštvo unovči.

B11D Pogodbeni zneski, razkriti v analizah zapadlosti v plačilo v skladu z 39.(a) in (b) členom, so pogodbeni nediskontirani denarni tokovi, na primer:

- (a) bruto obveznosti iz najema (pred odbitkom finančnih stroškov);
- (b) cene, določene v terminskih pogodbah za nakup finančnih sredstev z denarjem;
- (c) neto zneski v zamenjavah obrestnih mer s plačilom obresti po variabilni obrestni meri/prejetjem obresti po fiksni obrestni meri, pri katerih se denarni tokovi izmenjajo v čistem znesku;
- (d) pogodbeni zneski, ki se bodo izmenjali v izvedenem finančnem instrumentu (npr. valutni zamenjavi), pri katerem se izmenjajo bruto denarni tokovi, in
- (e) bruto obveze iz posojil.

Taki nediskontirani denarni tokovi se razlikujejo od zneska, vključenega v izkaz finančnega položaja, ker znesek v tem izkazu temelji na diskontiranih denarnih tokovih. Kadar plačljivi znesek ni točno določen, se razkriti znesek določi glede na pogoje, ki so veljali na koncu obdobja poročanja. Kadar se plačljivi znesek na primer spreminja glede na spremembe indeksa, lahko razkriti znesek temelji na vrednosti indeksa na koncu obdobja.

B11E V 39.(c) členu se zahteva, da podjetje opiše, kako obvladuje likvidnostno tveganje, vsebovano v postavkah, ki so v skladu z 39.(a) in (b) členom razkrite v kvantitativnih razkritjih. Podjetje razkrije analizo zapadlosti finančnih sredstev, ki jih poseduje za obvladovanje likvidnostnega tveganja (npr. finančna sredstva, ki se lahko brez težav takoj prodajo ali se za njih pričakuje, da bodo ustvarjala denarne pritoke za poravnavo denarnih odtokov iz naslova finančnih obveznostih), če so te informacije nujne za omogočanje uporabnikom računovodskih izkazov, da ovrednotijo naravo in obseg likvidnostnega tveganja.

B11F Med druge dejavnike, ki jih podjetje lahko zagotovi v razkritju, zahtevanem v skladu z 39.(c) členom, med drugim spada, ali ima podjetje:

- (a) možnost črpanja odobrenih posojil (npr. v okviru izdaje komercialnih zapisov) ali drugih kreditnih linij (npr. oblik pogojnega kredita), s katerimi lahko zadovolji likvidnostne potrebe;
- (b) vloge pri centralnih bankah za zadovoljitev likvidnostnih potreb;
- (c) zelo raznolike vire financiranja;
- (d) pomembne koncentracije likvidnostnega tveganja v svojih sredstvih ali virih financiranja;
- (e) notranje kontrolne postopke in načrte ukrepov za obvladovanje likvidnostnega tveganja;
- (f) instrumente, ki vključujejo pogoje pospešenega odplačila (npr. ob znižanju bonitetne ocene podjetja);
- (g) instrumente, ki bi lahko zahtevali polog zavarovanja s premoženjem (npr. poziv k doplačilu kritja za izvedene finančne instrumente);
- (h) instrumente, ki dovoljujejo podjetju, da se odloči med poravnavo finančnih obveznosti z izročitvijo denarja (ali drugega finančnega sredstva) ali z izročitvijo lastnih delnic; ali
- (i) instrumente, ki so predmet okvirne pogodbe o pobotu.

Tržno tveganje – analiza občutljivosti (40. in 41. člen)

B17 40.(a) člen zahteva analizo občutljivosti za vsako vrsto tržnega tveganja, ki mu je podjetje izpostavljeno. V skladu z B3. členom podjetje odloča o tem, kako združuje informacije, da prikaže celovito sliko brez povezovanja informacij z različnimi značilnostmi o izpostavljenosti tveganjem iz bistveno različnih ekonomskih okolij. Na primer:

- (a) podjetje, ki trguje s finančnimi instrumenti, lahko te informacije razkrije ločeno za instrumente, namenjene za trgovanje, in instrumente, ki niso namenjeni za trgovanje;
- (b) podjetje naj ne bi združevalo svoje izpostavljenosti tržnim tveganjem na območjih hiperinflacije s svojo izpostavljenostjo enakim tržnim tveganjem na območjih z zelo nizko inflacijo.

Če je podjetje izpostavljeno samo eni vrsti tržnega tveganja v enem samem ekonomskem okolju, naj ne bi prikazovalo razdruženih informacij.

B18 40.(a) člen zahteva, da analiza občutljivosti prikaže učinke upravičeno verjetnih sprememb zadevne spremenljivke tveganja (npr. obrestnih mer, tečajev, cen lastniškega kapitala ali cen blaga, prevladujočih na trgu) na poslovni izid in lastniški kapital. Za ta namen:

- (a) se od podjetij ne zahteva, da določijo, kakšen bi bil poslovni izid v obravnavanem obdobju, če bi bile zadevne spremenljivke tveganja drugačne. Namesto tega podjetja razkrijejo učinke na poslovni izid in lastniški kapital na koncu obdobja poročanja na podlagi predpostavke, da je prišlo do upravičeno verjetne spremembe zadevne spremenljivke tveganja na koncu obdobja poročanja in da se je ta sprememba upoštevala pri na ta datum obstoječih izpostavljenostih tveganju. Če ima na primer na koncu leta obveznost s spremenljivo obrestno mero, naj bi podjetje razkrilo učinek na poslovni izid (npr. odhodek za obresti) za tekoče leto, ki bi ga imelo spreminjanje obrestnih mer za upravičeno verjetne zneske;
- (b) od podjetij se ne zahteva, da razkrijejo učinek na poslovni izid in lastniški kapital za vsako spremembo iz razpona upravičeno verjetnih sprememb zadevne spremenljivke tveganja. Zadostuje razkritje učinkov sprememb na mejah upravičeno verjetnega razpona sprememb.

B19 Pri določanju, kaj je upravičeno verjetna sprememba zadevne spremenljivke tveganja, bi morale podjetje upoštevati:

- (a) ekonomska okolja, v katerih posluje. Upravičeno verjetna sprememba ne sme vključevati malo verjetnih scenarijev, „najslabših možnih“ scenarijev ali „testov izjemnih situacij“. Poleg tega, če je stopnja sprememb zadevne spremenljivke tveganja stabilna, podjetju ni treba spreminjati izbrane upravičeno verjetne spremembe spremenljivke tveganja. Predpostavimo na primer, da obrestne mere znašajo 5 odstotkov, pri čemer podjetje ugotovi, da upravičeno verjetno nihanje obrestnih mer znaša ± 50 bazičnih točk. Podjetje bi razkrilo učinek na poslovni izid in lastniški kapital, če bi se obrestne mere spremenile na 4,5 odstotka ali 5,5 odstotka. V naslednjem obdobju so se obrestne mere povišale na 5,5 odstotka. Podjetje še naprej meni, da lahko obrestne mere nihajo za ± 50 bazičnih točk (tj. da je stopnja sprememb obrestnih mer stabilna). Podjetje bi v tem primeru razkrilo učinek na poslovni izid in lastniški kapital, če bi se obrestne mere spremenile na 5 odstotkov ali 6 odstotkov. Od podjetja se ne bi zahtevalo, da svojo oceno, da lahko obrestne mere razumno mogoče nihajo za ± 50 osnovnih točk, spremeni, razen če obstajajo dokazi, da so obrestne mere postale znatno bolj nestanovitne;
- (b) časovni okvir, ki ga uporablja za pripravo ocene. Analiza občutljivosti prikaže učinke sprememb, za katere se šteje, da so upravičeno verjetne v zadevnem obdobju, dokler podjetje naslednjic ne predstavi teh razkritij, kar je običajno naslednje letno obdobje poročanja.

B20 41. člen podjetju dopušča, da uporabi analizo občutljivosti, ki odraža medsebojne odvisnosti med spremenljivkami tveganja, kot je metodologija analiziranja tvegane vrednosti, če uporablja to analizo za obvladovanje svoje izpostavljenosti finančnim tveganjem. To velja tudi, če taka metodologija meri samo možnost izgube, ne meri pa možnosti dobička. Tako podjetje bi lahko zagotovilo skladnost z 41.(a) členom tako, da razkrije vrsto uporabljenega modela tvegane vrednosti (npr. ali se model opira na simulacije Monte Carlo), obrazložitev, kako model deluje, in glavne predpostavke (npr. obdobje posedovanja in stopnjo zaupanja). Podjetja lahko razkrijejo tudi preteklo obdobje opazovanja in uteži, ki so se uporabljale za opazovanja v tem obdobju, obrazložitev, kako se v izračunih obravnavajo opcije, ter katere nestanovitnosti in korelacije (ali simulacije verjetnostne porazdelitve Monte Carlo) so bile uporabljene.

B21 Podjetje zagotovi analize občutljivosti za svoje celotno poslovanje, lahko pa tudi zagotovi različne vrste analize občutljivosti za različne vrste finančnih instrumentov.

Obrestno tveganje

- B22 *Obrestno tveganje* izhaja iz obrestovanih finančnih instrumentov, pripoznanih v izkazu finančnega položaja (npr. pridobljeni ali izdani dolžniški instrumenti), ter iz nekaterih finančnih instrumentov, ki niso pripoznani v izkazu finančnega položaja (npr. nekatere obveze iz posojil).

Valutno tveganje

- B23 *Valutno tveganje* izhaja iz finančnih instrumentov, ki so denominirani v tuji valuti, tj. v valuti, ki ni funkcijska valuta, v kateri so merjeni. Za namen tega MSRP valutno tveganje ne izhaja iz finančnih instrumentov, ki so nederarne postavke, ali iz finančnih instrumentov, ki so denominirani v funkcijski valuti.
- B24 Analiza občutljivosti se razkrije za vsako valuto, do katere ima podjetje znatno izpostavljenost.

Tveganje spremembe drugih cen

- B25 *Tveganje spremembe drugih cen* izhaja iz finančnih instrumentov zaradi sprememb, med drugim, cen blaga ali cen lastniškega kapitala. Za zagotovitev skladnosti s 40. členom lahko podjetje razkrije učinek znižanja določenega borznega indeksa, cene blaga ali druge spremenljivke tveganja. Če na primer podjetje izda jamstva za preostalo vrednost, ki so finančni instrumenti, podjetje razkrije povečanje ali zmanjšanje vrednosti sredstev, na katera se jamstvo nanaša.
- B26 Dva primera finančnih instrumentov, ki povzročajo tveganje spremembe cen lastniškega kapitala, sta (a) posedovanje deležev v lastniškem kapitalu drugega podjetja in (b) naložba v skrbniški sklad, ki ima naložbe v kapitalske instrumente. Drugi primeri vključujejo terminske pogodbe in opcije za nakup ali prodajo določenih količin kapitalskega instrumenta ter zamenjave, ki so indeksirane na cene lastniškega kapitala. Na pošteno vrednost takih finančnih instrumentov vplivajo spremembe tržnih cen kapitalskih instrumentov, ki predstavljajo njihovo podlago.
- B27 V skladu s 40.(a) členom se občutljivost poslovnega izida (ki na primer izhaja iz instrumentov, merjenih po poštenu vrednosti prek poslovnega izida) razkrije ločeno od občutljivosti drugega vseobsegajočega donosa (ki na primer izhaja iz naložb v kapitalske instrumente, pri katerih se spremembe poštene vrednosti predstavijo v drugem vseobsegajočem donosu).
- B28 Finančni instrumenti, ki jih podjetje razvrsti kot kapitalske instrumente, se ne merijo ponovno. Tveganje spremembe cen lastniškega kapitala teh instrumentov ne vpliva niti na poslovni izid niti na lastniški kapital. Zato analiza občutljivosti ni potrebna.

ODPRAVA PRIPOZNANJA (42.C–42.H ČLEN)

Nadaljnja udeležba (42.C člen)

- B29 Ocena nadaljnje udeležbe v prenesenem finančnem sredstvu za namene zahtev po razkritju iz 42.E–42.H člena se izvede na ravni poročajočega podjetja. Če na primer odvisno podjetje na nepovezано tretjo osebo prenese finančno sredstvo, v katerem ima njegovo obvladujoče podjetje nadaljnjo udeležbo, odvisno podjetje udeležbe obvladujočega podjetja ne vključi v oceno, ali ima nadaljnjo udeležbo v prenesenem sredstvu, v svojih ločenih ali posameznih računovodskih izkazih (tj. kadar je odvisno podjetje poročajoče podjetje). Vendar bi obvladujoče podjetje svojo nadaljnjo udeležbo (ali udeležbo drugega člana skupine) v finančnem sredstvu, ki ga je preneslo njegovo odvisno podjetje, upoštevalo pri določanju, ali ima nadaljnjo udeležbo v prenesenem sredstvu, v svojih konsolidiranih računovodskih izkazih (tj. kadar je poročajoče podjetje skupina).
- B30 Podjetje nima nadaljnje udeležbe v prenesenem finančnem sredstvu, če pri prenosu ne zadrži nobene pogodbene pravice ali obveze iz prenesenega finančnega sredstva niti ne pridobi nobene nove pogodbene pravice ali obveze v zvezi s prenesenim finančnim sredstvom. Podjetje nima nadaljnje udeležbe v prenesenem finančnem sredstvu, če nima deleža v prihodnji uspešnosti prenesenega finančnega sredstva niti nima v nobenih okoliščinah odgovornosti za plačila v zvezi s prenesenim finančnim sredstvom v prihodnosti. Izraz „plačilo“ v tem kontekstu ne vključuje denarnih tokov prenesenega finančnega sredstva, ki jih podjetje pobere in jih je obvezano izplačati prevzemniku.

- B30A Ko podjetje prenese finančno sredstvo, lahko zadrži pravico do servisiranja finančnega sredstva v zameno za provizijo, ki je na primer vključena v pogodbo o servisiranju. Podjetje oceni pogodbo o servisiranju v skladu z navodili iz 42.C in B30. člena za odločitev o tem, ali ima podjetje zaradi pogodbe o servisiranju nadaljnjo udeležbo za namene zahtev po razkritju. Podjetje, ki servisira preneseno finančno sredstvo, bo na primer imelo nadaljnjo udeležbo v njem za namene zahtev po razkritju, če je višina provizije za upravljanje odvisna od zneska ali časovnega zaporeda denarnih tokov, pobranih iz prenesenega finančnega sredstva. Podobno bo podjetje, ki servisira preneseno finančno sredstvo, imelo nadaljnjo udeležbo za namene zahtev po razkritju, če vnaprej določena provizija ne bi bila v celoti plačana zaradi neuspešnosti prenesenega finančnega sredstva. V teh primerih ima podjetje, ki servisira preneseno finančno sredstvo, delež v njegovi prihodnji uspešnosti. Ta ocena ni odvisna od tega, ali se pričakuje, da bo prejeta provizija zadostno nadomestilo podjetju za servisiranje.
- B31 Nadaljnja udeležba v prenesenem finančnem sredstvu je lahko posledica pogodbenih določb iz pogodbe o prenosu ali ločene pogodbe s prevzemnikom ali tretjo osebo, ki je sklenjena v zvezi s prenosom.

Prenesena finančna sredstva, za katera pripoznanje ni v celoti odpravljeno (42.D člen)

- B32 V skladu z 42.D členom se zahtevajo razkritja, če del prenesenih finančnih sredstev ali celotna sredstva ne izpolnjujejo pogojev za odpravo pripoznanja. Ta razkritja se zahtevajo na vsak datum poročanja, na katerega podjetje še naprej pripoznava prenesena finančna sredstva, ne glede na to, kdaj so se prenosi zgodili.

Vrste nadaljnje udeležbe (42.E–42.H člen)

- B33 V skladu z 42.E–42.H členom se zahtevajo kvalitativna in kvantitativna razkritja za vsako vrsto nadaljnje udeležbe v finančnih sredstvih, za katera je bilo odpravljeno pripoznanje. Podjetje združi svoje nadaljnje udeležbe v vrste, ki so reprezentativne za izpostavljenost podjetja tveganjem. Podjetje lahko na primer združi svoje nadaljnje udeležbe glede na vrsto finančnega instrumenta (npr. jamstva ali nakupne opcije) ali vrsto prenosa (npr. odkup terjatev, listinjenje in posojanje vrednostnih papirjev).

Analiza zapadlosti nediskontiranih denarnih odtokov za ponovni nakup prenesenih sredstev (42.E(e) člen)

- B34 V skladu z 42.E(e) členom se od podjetja zahteva, da razkrije analizo zapadlosti nediskontiranih denarnih odtokov za ponovni nakup finančnih sredstev, za katera je bilo pripoznanje odpravljeno, ali drugih zneskov, ki se morajo v zvezi s sredstvi, za katera je bilo pripoznanje odpravljeno, plačati prevzemniku, s prikazom preostalih pogodbenih zapadlosti v zvezi z nadaljnjo udeležbo podjetja. Ta analiza razlikuje med denarnimi tokovi, ki jih je treba plačati (npr. terminske pogodbe), denarnimi tokovi, za katere se lahko od podjetja zahteva, da jih plača (npr. izdane prodajne opcije), in denarnimi tokovi, za katere lahko podjetje izbere, da jih bo plačalo (npr. kupljene nakupne opcije).
- B35 Podjetje pri pripravljanju analize zapadlosti iz 42.E(e) člena po lastni presoji določi ustrezno število časovnih sklopov. Podjetje lahko na primer določi, da so ustrezni naslednji časovni sklopi zapadlosti:
- (a) največ mesec dni;
  - (b) več kot en mesec in največ tri mesece;
  - (c) več kot tri mesece in največ šest mesecev;
  - (d) več kot šest mesecev in največ eno leto;
  - (e) več kot eno leto in največ tri leta;
  - (f) več kot tri leta in največ pet let; ter
  - (g) več kot pet let.

- B36 Če je na voljo več različnih zapadlosti, se denarni tokovi vključijo na podlagi najzgodnejšega datuma, na katerega se lahko od podjetja zahteva, da plača, ali mu je dovoljeno, da plača.

Kvalitativne informacije (42.E(f) člen)

- B37 Kvalitativne informacije iz 42.E.(f) člena vključujejo opis finančnih sredstev, za katera je bilo odpravljeno pripoznanje, ter naravo in namen nadaljnje udeležbe, zadržane po prenosu teh sredstev. Vsebujejo tudi opis tveganj, ki jim je izpostavljeno podjetje, vključno z:
- (a) opisom, kako podjetje obvladuje tveganje, ki izhaja iz njegove nadaljnje udeležbe v finančnih sredstvih, za katera je bilo odpravljeno pripoznanje;
  - (b) pojasnilom, ali se od podjetja zahteva, da krije izgube pred drugimi strankami, ter uvrstitvijo in zneski izgub, ki jih krijejo stranke, katerih deleži v sredstvu so uvrščeni nižje od deleža podjetja (tj. njegove nadaljnje udeležbe v sredstvu);
  - (c) opisom kakršnih koli sprožil, povezanih z obvezami glede zagotovitve finančne podpore ali ponovnega nakupa prenesenega finančnega sredstva.

Dobiček ali izguba pri odpravi pripoznanja (42.G(a) člen)

- B38 V skladu z 42.G(a) členom se od podjetja zahteva, da razkrije dobiček ali izgubo pri odpravi pripoznanja v zvezi s finančnimi sredstvi, v katerih ima podjetje nadaljnjo udeležbo. Podjetje razkrije, če je pri odpravi pripoznanja nastal dobiček ali izguba, ker so bile poštene vrednosti sestavin prej pripoznanega sredstva (tj. deleža v sredstvu, za katerega je bilo odpravljeno pripoznanje, in deleža, ki ga zadrži podjetje) drugačne od poštene vrednosti prej pripoznanega sredstva kot celote. V tem primeru podjetje razkrije tudi, ali so se pri merjenju poštene vrednosti vključili pomembni vhodni podatki, ki niso temeljili na tržnih podatkih, ki jih je mogoče opazovati, kot je opisano v 27.A členu.

Dodatne informacije (42.H člen)

- B39 Razkritja iz 42.D–42.G člena morda ne bodo zadostna za doseganje ciljev v zvezi z razkritji iz 42.B člena. V tem primeru podjetje razkrije, ali so potrebne dodatne informacije za doseganje ciljev v zvezi z razkritji. Podjetje se glede na okoliščine odloči, koliko dodatnih informacij mora zagotoviti za izpolnjevanje potreb uporabnikov informacij in kolikšen poudarek mora nameniti različnim vidikom dodatnih informacij. Doseženo mora biti ravnotežje, tako da računovodski izkazi ne vsebujejo preveč podrobnih podatkov, ki uporabnikom računovodskih izkazov niso v pomoč, hkrati pa se zaradi preveč združevanja ne zmanjša pomen informacij.

Pobot finančnih sredstev in finančnih obveznosti (13.A–13.F člen)

Področje uporabe (13.A člen)

- B40 Razkritja v 13.B–13.E členu se zahtevajo za vse pripoznane finančne instrumente, ki se pobotajo v skladu z 42. členom MRS 32. Finančni instrumenti poleg tega spadajo v področje uporabe zahtev po razkritju v 13.B–13.E členu, če so predmet izvršljive okvirne pogodbe o poravnavi čistih zneskov ali podobnega dogovora, ki zajema podobne finančne instrumente in transakcije, ne glede na to, ali se finančni instrumenti pobotajo v skladu z 42. členom MRS 32.
- B41 Podobni dogovori, navedeni v 13.A členu in B40. členu, vključujejo klirinške pogodbe za izvedene finančne instrumente, globalne okvirne pogodbe o ponovnem nakupu, globalne okvirne pogodbe o posojanju vrednostnih papirjev ter katere koli povezane pravice do finančnega zavarovanja. Podobni finančni instrumenti in transakcije, navedeni v B40. členu, vključujejo izvedene finančne instrumente, pogodbe o časni prodaji/časnem nakupu ter posle izposoje/posoje vrednostnih papirjev. Primeri finančnih instrumentov, ki ne spadajo v področje uporabe 13.A člena, so posojila in vloge strank pri isti instituciji (razen, če se pobotajo v izkazu finančnega položaja) ter finančni instrumenti, ki so izključno predmet pogodbe o zavarovanju s premoženjem.

Razkrivanje kvantitativnih informacij za pripoznana finančna sredstva in pripoznane finančne obveznosti, ki spadajo v področje uporabe 13.A člena (13.C člen)

- B42 Za finančne instrumente, razkrite v skladu s 13.C členom, lahko veljajo različne zahteve po merjenju (na primer, obveznost, povezana s pogodbo o ponovnem nakupu, se lahko meri po odplačni vrednosti, medtem ko se izvedeni finančni instrument meri po pošteni vrednosti). Podjetje instrumente vključi po njihovi pripoznani vrednosti in opiše katere koli posledične razlike v merjenju v povezanih razkritjih.

Razkrivanje bruto zneskov pripoznanih finančnih sredstev in pripoznanih finančnih obveznosti, ki spadajo v področje uporabe 13.A člena (13.C(a) člen)

- B43 Zneski, ki se zahtevajo v 13.C(a) členu, se nanašajo na pripoznane finančne instrumente, ki se pobotajo v skladu z 42. členom MRS 32. Zneski, ki se zahtevajo v 13.C(a) členu, se nanašajo tudi na pripoznane finančne instrumente, ki so predmet izvršljive okvirne pogodbe o poravnavi čistih zneskov ali podobnega dogovora, ne glede na to, ali izpolnjujejo merila za pobot. Razkritja, ki se zahtevajo v 13.C(a) členu, pa se ne nanašajo na katere koli zneske, pripoznane kot posledica pogodb o zavarovanju s premoženjem, ki ne izpolnjujejo meril za pobot iz 42. člena MRS 32. Namesto tega se morajo takšni zneski razkriti v skladu s 13.C(d) členom.

Razkrivanje zneskov, ki so pobotani v skladu z merili iz 42. člena MRS 32 (13.C(b) člen)

- B44 13.C(b) člen zahteva, da podjetja razkrijejo zneske, pobotane v skladu z merili iz 42. člena MRS 32, ko določajo čiste zneske, predstavljene v izkazu finančnega položaja. Zneski pripoznanih finančnih sredstev kot tudi pripoznanih finančnih obveznosti, ki so pobotani v skladu z istim dogovorom, se razkrijejo tako v razkritjih za finančna sredstva kot v razkritjih za finančne obveznosti. Vendar so razkriti zneski (na primer v tabeli) omejeni na zneske, ki so predmet pobota. Na primer, podjetje ima morda pripoznano izvedeno finančno sredstvo in pripoznano izvedeno finančno obveznost, ki izpolnjujeta merila za pobot iz 42. člena MRS 32. Če je bruto znesek izvedenega finančnega sredstva večji od bruto zneska izvedene finančne obveznosti, bo tabela z razkritji finančnih sredstev vsebovala celoten znesek izvedenega finančnega sredstva (v skladu s 13.C(a) členom) in celoten znesek izvedene finančne obveznosti (v skladu s 13.C(b) členom). Vendar, medtem ko bo tabela z razkritji finančnih obveznosti vsebovala celoten znesek izvedene finančne obveznosti (v skladu s 13.C(a) členom), bo vsebovala samo znesek izvedenega finančnega sredstva (v skladu s 13.C(b) členom), ki je enak znesku izvedene finančne obveznosti.

Razkrivanje čistih zneskov, ki so predstavljeni v izkazu finančnega položaja (13.C(c) člen)

- B45 Če ima podjetje instrumente, ki ustrezajo področju uporabe teh razkritij (kot je določeno v 13.A členu), vendar ne izpolnjujejo meril za pobot iz 42. člena MRS 32, bi bili zneski, katerih razkritje zahteva 13.C(c) člen, enaki zneskom, katerih razkritje zahteva 13.C(a) člen.

- B46 Zneski, katerih razkritje zahteva 13.C(c) člen, morajo biti usklajeni z zneski v posameznih vrstičnih postavkah, predstavljenimi v izkazu finančnega položaja. Na primer, če podjetje ugotovi, da združevanje ali razdruževanje zneskov v posameznih vrstičnih postavkah računovodskega izkaza zagotavlja bolj relevantne informacije, mora združene ali razdružene zneske, razkrite v 13.C(c) členu, uskladiti z zneski v posameznih vrstičnih postavkah, predstavljenimi v izkazu finančnega položaja.

Razkrivanje zneskov, ki so predmet izvršljive okvirne pogodbe o poravnavi čistih zneskov ali podobnega dogovora, ki sicer niso vključeni v 13.C(b) člen (13.C(d) člen)

- B47 13.C(d) člen zahteva, da podjetja razkrijejo zneske, ki so predmet izvršljive okvirne pogodbe o poravnavi čistih zneskov ali podobnega dogovora, ki sicer niso vključeni v 13.C(b) člen. 13.C(d)(i) člen se nanaša na zneske, povezane s pripoznanimi finančnimi instrumenti, ki ne izpolnjujejo nekaterih ali vseh meril za pobot iz 42. člena MRS 32 (na primer trenutne pravice do pobota, ki ne izpolnjujejo merila iz 42.(b) člena MRS 32, ali pogojne pravice do pobota, ki jih je mogoče uveljaviti in izvršiti samo v primeru neplačila ali samo v primeru insolventnosti ali stečaja katere od nasprotnih strank).

- B48 13.C(d)(ii) člen se nanaša na zneske, povezane s finančnim zavarovanjem, vključno z zavarovanjem z denarjem, tako prejetim kot danim kot zavarovanje. Podjetje razkrije pošteno vrednost tistih finančnih instrumentov, ki so bili dani ali prejeti kot zavarovanje. Zneski, razkriti v skladu s 13.C(d)(ii) členom, se morajo nanašati na dejansko prejeto ali dano zavarovanje in ne na katere koli izhajajoče pripoznane obveznosti ali terjatve za vračilo prejetega ali ponovni prejem danega zavarovanja.

Omejitve glede zneskov, razkritih v 13.C(d) členu (13.D člen)

- B49 Pri razkrivanju zneskov v skladu s 13.C(d) členom mora podjetje upoštevati učinke presežnega zavarovanja s finančnim instrumentom. To stori tako, da najprej odšteje zneske, razkrite v skladu s 13.C(d)(i) členom, od zneska, razkrita v skladu s 13.C(c) členom. Podjetje nato omeji zneske, razkrite v skladu s 13.C(d)(ii) členom, na preostali znesek iz 13.C(c) člena za zadevni finančni instrument. Vendar, če se pravice do zavarovanja lahko uveljavijo za vse finančne instrumente, se lahko takšne pravice vključijo v razkritje, zagotovljeno v skladu s 13. D členom.

Opis pravic do pobota, ki so predmet izvršljive okvirne pogodbe o poravnavi čistih zneskov ali podobnega dogovora (13. E člen)

- B50 Podjetje opiše vrste pravic do pobota in podobnih dogovorov, razkritih v skladu s 13.C(d) členom, vključno z naravo takšnih pravic. Podjetje na primer opiše svoje pogoje pravice. Za instrumente, ki so predmet pravic do pobota, ki niso pogojene s prihodnjim dogodkom, vendar pa ne izpolnjujejo preostalih meril iz 42. člena MRS 32, podjetje opiše razloge, zaradi katerih merila niso izpolnjena. Podjetje za katero koli prejeto ali dano finančno zavarovanje opiše pogoje pogodbe o zavarovanju (na primer, kadar je zavarovanje omejeno).

Razkrivanje glede na vrsto finančnega instrumenta ali glede na nasprotno stranko

- B51 Kvantitativna razkritja, ki se zahtevajo v 13.C(a)–(e) členu, se lahko razdelijo v skupine glede na vrsto finančnega instrumenta ali transakcije (na primer izvedeni finančni instrumenti, pogodbe o začasni prodaji/začasnem nakupu ali posli izposoje/posoje vrednostnih papirjev).

- B52 Druga možnost je, da podjetje kvantitativna razkritja, ki jih zahteva 13.C(a)–(c) člen, razdeli v skupine glede na vrsto finančnega instrumenta, kvantitativna razkritja, ki jih zahteva 13.C(c)–(e) člen, pa glede na nasprotno stranko. Če podjetje zagotovi zahtevane informacije glede na nasprotno stranko, mu nasprotnih strank ni treba identificirati z imenom. Vendar pa mora oznaka nasprotnih strank (nasprotna stranka A, nasprotna stranka B, nasprotna stranka C itd.) ostati dosledna v vsakem predstavljenem letu, tako da se ohrani primerljivost. Upoštevajo se kvalitativna razkritja, tako da se lahko zagotovijo nadaljnje informacije o vrstah nasprotnih strank. Kadar se zneski iz 13.C(c)–(e) člena razkrijejo glede na nasprotno stranko, se zneski, ki so posamično pomembni glede na celoten znesek nasprotne stranke, razkrijejo ločeno, preostali posamično nepomembni zneski nasprotne stranke pa se združijo v eno vrstično postavko.

Drugo

- B53 Specifična razkritja, ki jih zahtevajo 13.C–13.E člen, predstavljajo minimalne zahteve. Da bi bil dosežen cilj iz 13. B člena, jih bo morda podjetje moralo dopolniti z dodatnimi (kvalitativnimi) razkritji, odvisno od pogojev izvršljivih okvirnih pogodb o poravnavi čistih zneskov in podobnih dogovorov, vključno z naravo pravic do pobota, in njihovega (potencialnega) vpliva na finančni položaj podjetja.

MEDNARODNI STANDARD RAČUNOVODSKEGA POROČANJA 8

Poslovni odseki

TEMELJNO NAČELO

- 1 Podjetje razkrije informacije, ki omogočajo uporabnikom njegovih računovodskih izkazov, da ovrednotijo naravo in finančne učinke poslovnih dejavnosti, s katerimi se podjetje ukvarja, ter gospodarsko okolje, v katerem posluje.**

PODROČJE UPORABE

- 2 Ta MSRP se uporablja za:

(a) ločene ali posamezne računovodske izkaze podjetja:

- (i) s katerega dolžniškimi ali kapitalskimi instrumenti se trguje na javnem trgu (domača ali tuja borza ali izvenborzni trg, vključno z lokalnimi in regionalnimi trgi), ali
- (ii) ki je svoje računovodske izkaze predložilo, ali je v postopku predložitve, nadzornemu organu za vrednostne papirje ali drugemu regulativnemu organu z namenom izdaje katere koli vrste instrumentov na javnem trgu, in

(b) konsolidirane računovodske izkaze skupine z obvladujočim podjetjem:

- (i) s katerega dolžniškimi ali kapitalskimi instrumenti se trguje na javnem trgu (domača ali tuja borza ali izvenborzni trg, vključno z lokalnimi in regionalnimi trgi), ali
- (ii) ki je svoje konsolidirane računovodske izkaze predložila, ali je v postopku predložitve, nadzornemu organu za vrednostne papirje ali drugemu regulativnemu organu z namenom izdaje katerega koli razreda instrumentov na javnem trgu.

- 3 Če se od podjetja ne zahteva uporaba tega MSRP in se podjetje odloči, da bo razkrilo informacije po odsekih, ki niso skladni s tem MSRP, teh informacij ne opiše kot informacije po odsekih.

- 4 Če računovodsko poročilo vsebuje tako konsolidirane računovodske izkaze obvladujočega podjetja v skladu s tem MSRP kot tudi ločene računovodske izkaze obvladujočega podjetja, je treba informacije po odsekih predstaviti samo v konsolidiranih računovodskih izkazih.

POSLOVNI ODSEKI

- 5 Poslovni odsek je sestavni del podjetja:

- (a) ki opravlja poslovne dejavnosti, iz naslova katerih pridobiva prihodke in s katerimi ima odhodke (vključno s prihodki in odhodki, ki se nanašajo na transakcije z drugimi sestavnimi deli istega podjetja);
- (b) katerega poslovne rezultate redno pregleduje vodstveni delavec, ki sprejema poslovne odločitve, da lahko na njihovi podlagi sprejema odločitve o virih, ki jih je treba razporediti v določen odsek, in ocenjuje uspešnost poslovanja podjetja, ter
- (c) za katerega so na voljo ločene finančne informacije.

Poslovni odsek lahko vključuje poslovne dejavnosti, za katere šele namerava pridobiti prihodke; na primer, zagonsko poslovanje je lahko poslovni odsek, preden ustvari kakršne koli prihodke.

- 6 Ni pa nujno, da je vsak del podjetja poslovni odsek ali del poslovnega odseka. Tako na primer sedež podjetja ali nekateri funkcionalni oddelki nimajo prihodkov oziroma ustvarjajo prihodke, ki so postranski za dejavnost podjetja, ter tako niso poslovni odseki. Za potrebe tega MSRP načrti pozaposlitvenih zaslužkov podjetja niso poslovni odseki.

- 7 Izraz „vodstveni delavec, ki sprejema poslovne odločitve“ opredeljuje funkcijo in ne nujno vodstvenega delavca s posebnim nazivom. Ta funkcija je razporejanje virov in ocenjevanje uspešnosti poslovanja poslovnih odsekov podjetja. Vodstveni delavec podjetja, ki sprejema poslovne odločitve, je običajno glavni izvršni direktor ali glavni poslovni direktor, lahko pa je to tudi skupina izvršnih direktorjev ali drugih.
- 8 Za številna podjetja tri značilnosti poslovnih odsekov, navedene v 5. členu, jasno določajo njihove poslovne odseke. Vendar pa lahko podjetje pripravi poročila, v katerih so njegove poslovne dejavnosti predstavljene na različne načine. Če vodstveni delavec, ki sprejema poslovne odločitve, uporablja več kot en sklop informacij po odsekih, lahko drugi dejavniki kažejo na en sam sklop sestavnih delov, ki predstavljajo poslovne odseke podjetja, vključno z naravo poslovnih dejavnosti posameznega sestavnega dela, obstojem vodstvenih delavcev, ki so zanje odgovorni, in informacijami, predstavljenimi članom uprave oziroma upravnega odbora.
- 9 Na splošno ima vsak poslovni odsek svojega vodjo, ki je neposredno odgovoren vodstvenemu delavcu, ki sprejema poslovne odločitve, in z njim vzdržuje redne stike ter se z njim pogovarja o poslovnih dejavnostih, finančnih rezultatih, napovedih ali načrtih za posamezen odsek. Izraz „vodja odseka“ opredeljuje funkcijo in ne nujno vodstvenega delavca s posebnim nazivom. Vodstveni delavec, ki sprejema poslovne odločitve, je lahko tudi vodja odseka za določene poslovne odseke. En vodja je lahko vodja več kot enega poslovnega odseka. Če značilnosti, navedene v 5. členu, veljajo za več kot en sklop sestavnih delov organizacije, vendar pa obstaja samo en sklop, za katerega so odgovorni vodje odseka, ta sklop sestavnih delov predstavlja poslovne odseke.
- 10 Značilnosti iz 5. člena lahko veljajo za dva ali več prekrivajočih se sklopov sestavnih delov, za katere so odgovorni vodje. To strukturo včasih imenujemo matrična oblika organizacije. Tako so na primer v nekaterih podjetjih nekateri vodje odgovorni za različne izdelke in storitve po vsem svetu, medtem ko so drugi vodje odgovorni za posebna geografska območja. Vodstveni delavec, ki sprejema poslovne odločitve, redno pregleduje poslovne rezultate obeh sklopov sestavnih delov, finančne informacije pa so na voljo za oba. V takšnem primeru podjetje ob upoštevanju ključnega načela določi, kateri sklop sestavnih delov predstavlja poslovne odseke.

ODSEKI POROČANJA

- 11 Podjetje ločeno poroča informacije o vsakem poslovnem odseku:
- (a) ki je bil opredeljen v skladu s 5.–10. členom ali je rezultat združitve dveh ali več od teh odsekov v skladu z 12. členom in
- (b) ki presega kvantitativne pragove, določene v 13. členu.

V 14.–19. členu so določeni drugi primeri, v katerih se ločeno poročajo informacije o poslovnem odseku.

Merila za združevanje

- 12 Poslovni odseki s podobnimi ekonomskimi značilnostmi pogosto izkazujejo podobno dolgoročno finančno uspešnost. Tako se na primer za dva poslovna odseka s podobnimi značilnostmi lahko pričakujejo podobne povprečne dolgoročne bruto marže. Dva ali več poslovnih odsekov je mogoče združiti v en sam poslovni odsek, če je taka združitev skladna s ključnimi načeli tega MSRP, če imajo odseki podobne ekonomske značilnosti in če so si odseki podobni z vseh naslednjih vidikov:
- (a) narava izdelkov in storitev;
- (b) narava proizvodnih postopkov;
- (c) vrsta ali razred strank za njihove izdelke in storitve;
- (d) metode, uporabljene za distribucijo njihovih izdelkov ali opravljanje njihovih storitev, ter
- (e) če je ustrezno, narava zakonodajnega okolja, na primer v bančništvu, zavarovalništvu ali gospodarskih javnih službah.

Kvantitativni pragovi

- 13 Podjetje ločeno poroča informacije o posameznih poslovnih odsekih, ki dosegajo katerega koli od naslednjih kvantitativnih pragov:
- (a) njegovi izkazani prihodki od prodaje zunanjim strankam in od poslov z drugimi odseki znašajo 10 % ali več od skupnih prihodkov, zunanjih in notranjih, vseh poslovnih odsekov;
  - (b) absolutni znesek izkazanega poslovnega izida znaša najmanj 10 % ali več od naslednjih absolutnih vrednosti: (i) skupni izkazani dobiček vseh poslovnih odsekov, ki niso izkazali izgube, in (ii) skupna izkazana izguba vseh poslovnih odsekov, ki so izkazali izgubo;
  - (c) njegova sredstva znašajo 10 % ali več skupnih sredstev vseh poslovnih odsekov.

Poslovni odseki, ki ne dosegajo nobenega kvantitativnega praga, se štejejo za odseke poročanja in se razkrijejo ločeno, če poslovodstvo meni, da bi bile informacije po odsekih koristne za uporabnike računovodskih izkazov.

- 14 Podjetje lahko združi informacije o poslovnih odsekih, ki ne dosegajo kvantitativnih pragov, z informacijami o drugih poslovnih odsekih, ki ne dosegajo kvantitativnih pragov, da oblikuje odsek poročanja, samo v primeru, da imajo poslovni odseki podobne ekonomske značilnosti in imajo skupnih večino meril za združevanje iz 12. člena.
- 15 Če znaša skupni zunanji prihodek, ki ga poročajo poslovni odseki, manj kot 75 % celotnih prihodkov podjetja, se kot odseki poročanja določijo dodatni poslovni odseki (tudi če ne dosegajo merila iz 13. člena), dokler ni najmanj 75 % celotnih prihodkov podjetja vključenih v odseke poročanja.
- 16 Informacije o drugih poslovnih dejavnostih in poslovnih odsekih, ki niso odseki poročanja, se združijo in razkrijejo v kategoriji „vsi ostali odseki“, ki je ločena od ostalih usklajevalnih postavk, ki se zahtevajo v skladu z 28. členom. Navedejo se tudi viri prihodkov, vključenih v postavko „vsi ostali odseki“.
- 17 Če poslovodstvo podjetja meni, da je poslovni odsek, ki je bil v prejšnjem obdobju opredeljen kot odsek poročanja, še vedno pomemben, se v tekočem obdobju informacije o tem odseku še vedno poročajo ločeno, čeprav ne izpolnjuje več meril za poročanje v skladu s 13. členom.
- 18 Če se poslovni odsek v tekočem obdobju opredeli kot odsek poročanja, ker dosega ustrezne kvantitativne pragove, se podatki po odsekih za preteklo obdobje, predstavljene v primerjalne namene, preračunajo, da je novi odsek poročanja prikazan kot ločen odsek, tudi če ta odsek v prejšnjem obdobju ni izpolnjeval meril za poročanje v skladu s 13. členom, razen če potrebne informacije niso na voljo in bi bili stroški njihove priprave previsoki.
- 19 V nekaterih primerih obstaja praktična omejitev števila odsekov poročanja, ki jih podjetje izkazuje ločeno; če je ta omejitev prekoračena, lahko informacije po odsekih postanejo preveč podrobne. Čeprav ni določena natančna omejitev, bi morale podjetje razmisliti, ali je že doseglo praktično omejitev, ko se število odsekov, o katerih se poroča v skladu s 13.–18. členom, poveča nad deset.

RAZKRITJA

- 20 **Podjetje razkrije informacije, ki omogočajo uporabnikom njegovih računovodskih izkazov, da ovrednotijo naravo in finančne učinke poslovnih dejavnosti, s katerimi se podjetje ukvarja, ter gospodarsko okolje, v katerem posluje.**
- 21 Za upoštevanje načela iz 20. člena podjetje razkrije naslednje informacije za vsako obdobje, za katero je predstavljen izkaz vseobsegajočega donosa:
- (a) splošne informacije, kot so opisane v 22. členu;

- (b) informacije o izkazanem poslovnem izidu odseka, vključno z določenimi prihodki in odhodki, vključenimi v izkazani poslovni izid odseka, sredstvi odseka, obveznostmi odseka in podlago za merjenje, kot je opisana v 23.–27. členu, ter
- (c) uskladitve skupnih zneskov prihodkov odseka, izkazanega poslovnega izida odseka, sredstev odseka, obveznosti odseka in drugih pomembnih postavk odseka z ustreznimi zneski podjetja, kot so opisani v 28. členu.

Usklajevanje zneskov v izkazu finančnega položaja za odseke poročanja z zneski iz izkaza finančnega položaja podjetja je potrebno za vsak datum, na katerega je predstavljen izkaz finančnega položaja. Informacije za pretekla obdobja se preračunajo, kot je opisano v 29. in 30. členu.

Splošne informacije

22 Podjetje razkrije naslednje splošne informacije:

- (a) dejavnike, uporabljene za opredelitev odsekov poročanja podjetja, vključno s podlago organizacije (na primer, ali se je vodstvo odločilo organizirati podjetje na podlagi razlik med izdelki in storitvami, geografskih območij, zakonodajnih okolij ali kombinacije dejavnikov in ali so bili poslovni odseki združeni);
- (aa) presoje, ki jih opravi poslovodstvo, pri uporabi meril za združevanje, navedenih v 12. členu. To vključuje kratek opis poslovnih odsekov, ki so bili združeni na ta način, in gospodarskih kazalnikov, ki so bili ocenjeni pri ugotavljanju, da imajo združeni poslovni odseki podobne gospodarske značilnosti; in
- (b) vrste izdelkov in storitev, s katerimi odsek poročanja pridobiva prihodke.

Informacije o poslovnem izidu, sredstvih in obveznostih

23 Podjetje poroča o vrednosti, po kateri meri poslovni izid, za vsak posamezen odsek poročanja. Podjetje poroča o vrednosti, po kateri meri skupna sredstva in obveznosti, za vsak posamezen odsek poročanja, če se takšni zneski redno poročajo vodstvenemu delavcu, ki sprejema poslovne odločitve. Podjetje prav tako razkrije naslednje informacije o vsakem odseku poročanja, če so navedeni zneski vključeni v vrednost, po kateri se meri poslovni izid odseka, ki jo pregleda vodstveni delavec, ki sprejema poslovne odločitve, ali se mu tudi sicer redno poročajo, tudi če niso vključeni v vrednost, po kateri se meri poslovni izid odseka:

- (a) prihodki od zunanjih strank;
- (b) prihodki od transakcij z drugimi poslovnimi odseki istega podjetja;
- (c) prihodki od obresti;
- (d) odhodki za obresti;
- (e) amortizacija;
- (f) pomembne postavke dohodkov in odhodkov, razkrite v skladu s 97. členom MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* (kot je bil popravljen leta 2007);
- (g) delež podjetja v poslovnem izidu pridruženih podjetij in skupnih podvigov, računovodsko obravnavan z uporabo kapitalske metode;
- (h) odhodki ali prihodki iz davka od dohodka, in
- (i) pomembne nedenarne postavke razen amortizacije.

Podjetje poroča o prihodkih od obresti ločeno od odhodkov za obresti za vsak odsek poročanja, razen kadar večina prihodkov odseka izhaja iz obresti in se vodstveni delavec, ki sprejema poslovne odločitve, pri ocenjevanju uspešnosti poslovanja odseka in sprejemanju odločitev o razporejanju virov temu odseku zanaša predvsem na čiste prihodke od obresti. V takšnem primeru lahko podjetje poroča o čistih prihodkih od obresti odseka brez odhodkov za obresti in to dejstvo tudi razkrije.

- 24 Podjetje razkrije naslednje informacije za vsak odsek poročanja, če so navedeni zneski vključeni v vrednost, po kateri se merijo sredstva odseka, ki jo pregleda vodstveni delavec, ki sprejema poslovne odločitve, ali se mu tudi sicer redno poročajo, tudi če niso vključeni v vrednost, po kateri se merijo sredstva odseka:
- (a) znesek naložb v pridružena podjetja in skupne podvige, računovodsko obravnavanih z uporabo kapitalске metode, in
  - (b) zneske povečanj nekratkoročnih sredstev ⁽⁴⁸⁾, ki niso finančni instrumenti, odložene terjatve za davek, čista sredstva določenih zaslužkov (glej MRS 19 *Zaslужki zaposlenih*) ter pravice iz naslova zavarovalnih pogodb.

MERJENJE

- 25 Znesek posamezne postavke odseka, o kateri se poroča, je vrednost, ki se poroča vodstvenemu delavcu, ki sprejema poslovne odločitve, za namene sprejemanja odločitev o razporejanju virov po odsekih in ocenjevanju njihove uspešnosti. Prilagoditve in izključitve, opravljene pri pripravi računovodskih izkazov in razporejanju prihodkov, odhodkov in dobičkov ali izgub, se vključijo v določanje izkazanega poslovnega izida odseka, samo če so vključene v vrednost, po kateri se meri poslovni izid odseka, ki jo uporablja vodstveni delavec, ki sprejema poslovne odločitve. Tako se za tak odsek poroča samo o tistih sredstvih in obveznostih, ki so vključene v izmerjene vrednosti sredstev odseka in obveznosti odseka, ki jih uporablja vodstveni delavec, ki sprejema poslovne odločitve. Če se zneski razporedijo na izkazani poslovni izid oziroma sredstva ali obveznosti odseka, so ti zneski razporejeni na razumni podlagi.
- 26 Če vodstveni delavec, ki sprejema poslovne odločitve, za ocenjevanje uspešnosti poslovanja odseka in odločanje o razporeditvi virov uporablja samo eno merilo poslovnega izida, sredstev in obveznosti poslovnega odseka, se o poslovnemu izidu odseka, sredstvih ali obveznostih poroča v skladu s tem merilom. Če vodstveni delavec, ki sprejema poslovne odločitve, uporablja več kot eno merilo poslovnega izida, sredstev ali obveznosti poslovnega odseka, so poročane vrednosti tiste, za katere vodstvo meni, da so ugotovljene v skladu z načeli merjenja, ki so najbolj skladna s tistimi, ki se uporabljajo za merjenje ustreznih zneskov v računovodskih izkazih podjetja.
- 27 Podjetje zagotovi pojasnilo, kako meri poslovni izid, sredstva in obveznosti, za vsak posamezen odsek poročanja. Podjetje razkrije najmanj naslednje informacije:
- (a) osnovo za računovodenje transakcij med odseki poročanja;
  - (b) naravo razlik med merjenjem poslovnega izida odsekov poročanja in poslovnega izida podjetja pred odhodki za ali prihodki iz davka od dohodka in ustavljenim poslovanjem (če to ni jasno razvidno iz uskladitev, opisanih v 28. členu). Te razlike lahko vključujejo računovodske usmeritve in politike za razporejanje centralno nastalih stroškov, ki so nujno potrebne za razumevanje poročenih informacij o odseku;
  - (c) naravo razlik med merjenjem sredstev odsekov poročanja in sredstev podjetja (če to ni jasno razvidno iz uskladitev, opisanih v 28. členu). Te razlike lahko vključujejo računovodske usmeritve in politike razporejanja skupno uporabljanih sredstev, ki so nujno potrebne za razumevanje poročenih informacij o odseku;
  - (d) naravo razlik med merjenjem obveznosti odsekov poročanja in obveznostmi podjetja (če to ni jasno razvidno iz uskladitev, opisanih v 28. členu). Te razlike lahko vključujejo računovodske usmeritve in politike razporejanja skupno izkoriščenih obveznosti, ki so nujno potrebne za razumevanje poročenih informacij o odseku;

⁽⁴⁸⁾ Za sredstva, razvrščena na podlagi likvidnosti, so nekratkoročna sredstva tista, ki vključujejo zneske, za katere se pričakuje, da bodo poravnani pozneje kot v 12 mesecih po obdobju poročanja.

- (e) naravo kakršnih koli sprememb iz preteklih obdobij v metodah merjenja, ki se uporabljajo za določanje izkazanega poslovnega izida odseka, ter učinka, če obstaja, teh sprememb na vrednost, po kateri meri poslovni izid odseka;
- (f) naravo in učinek morebitnih asimetričnih razporeditev na odseke poročanja. Podjetje lahko na primer razporedi stroške amortizacije na odsek, ne da bi na ta odsek razporedilo povezana amortizirljiva sredstva.

Uskladitve

28 Podjetje zagotovi uskladitev vseh naslednjih postavk:

- (a) vsote prihodkov odsekov poročanja s prihodki podjetja;
- (b) vsote vrednosti, po katerih meri poslovni izid odsekov poročanja, s poslovnim izidom podjetja pred upoštevanjem odhodkov za davek (prihodkov od davka) in ustavljenega poslovanja. Če pa podjetje na odseke poročanja razporedi postavke, kot so odhodki za davek (prihodki od davka), lahko podjetje uskladi vsoto vrednosti, po katerih meri poslovni izid odsekov, s poslovnim izidom podjetja po upoštevanju teh postavk;
- (c) vsote sredstev odsekov poročanja s sredstvi podjetja, če se o sredstvih odseka poroča v skladu s 23. členom;
- (d) vsote obveznosti odsekov poročanja z obveznostmi podjetja, če se o obveznostih odseka poroča v skladu s 23. členom;
- (e) vsote zneskov odsekov poročanja za vse ostale pomembne informacije, ki so razkrite, z ustreznimi zneski podjetja.

Vse pomembne usklajevalne postavke so ločeno navedene in opisane. Na primer, znesek vsake pomembne prilagoditve, potrebne za uskladitev poslovnega izida odseka poročanja s poslovnim izidom podjetja, ki izhaja iz različnih računovodskih usmeritev, se navede in opiše ločeno.

Preračun predhodno poročenih informacij

- 29 Če podjetje spremeni strukturo svoje notranje organizacije na način, zaradi katerega se spremeni sestava njegovih odsekov poročanja, se ustrezne informacije za predhodna obdobja, vključno z medletnimi obdobji, preračunajo, razen če zahtevane informacije niso na voljo ali če bi bili stroški njihove priprave previsoki. Določitev, da zahtevane informacije niso na voljo ali da bi bili stroški njihove priprave previsoki, se opravi za vsako posamezno postavko razkritja. Po spremembi sestave odsekov poročanja podjetje razkrije, ali je preračunalo ustrezne postavke informacij po odsekih za predhodna obdobja.
- 30 Če je podjetje spremenilo strukturo svoje notranje organizacije na način, zaradi katerega se spremeni sestava njegovih odsekov poročanja, in če se informacije po odsekih za predhodna obdobja, vključno z medletnimi obdobji, ne preračunajo, tako da bi odražale spremembo, podjetje v letu, v katerem pride do spremembe, razkrije informacije po odsekih za tekoče obdobje tako po starih kot tudi po novih načelih delitve na odseke, razen če zahtevane informacije niso na voljo ali če bi bili stroški njihove priprave previsoki.

RAZKRITJA NA RAVNI CELOTNEGA PODJETJA

- 31 32.–34. člen se uporabljajo za vsa podjetja, za katera velja ta MSRP, vključno s tistimi podjetji, ki imajo en sam odsek poročanja. Poslovne dejavnosti nekaterih podjetij niso organizirane na podlagi razlik v povezanih izdelkih in storitvah ali razlik v geografskih območjih poslovanja. Odseki poročanja takšnega podjetja lahko poročajo o prihodkih iz širokega nabora v glavnem različnih izdelkov in storitev ali pa lahko več kot en odsek poročanja zagotavlja v glavnem enake izdelke in storitve. Podobno imajo lahko odseki poročanja takšnega podjetja sredstva na različnih geografskih območjih in poročajo o prihodkih od strank na različnih geografskih območjih ali pa lahko več kot en odsek poročanja deluje na istem geografskem območju. Informacije, ki se zahtevajo v skladu s 32.–34. členom, se poročajo samo, če niso zagotovljene kot del informacij o odseku poročanja, ki jih zahteva ta MSRP.

Informacije o izdelkih in storitvah

- 32 Podjetje poroča o prihodkih od zunanjih strank za vsak izdelek in storitev ali vsako skupino podobnih izdelkov in storitev, razen če zahtevane informacije niso na voljo ali če bi bili stroški njihove priprave previsoki, pri čemer pa to dejstvo razkrije. Zneski prihodkov, o katerih se poroča, temeljijo na finančnih informacijah, ki se uporabljajo za pripravo računovodskih izkazov podjetja.

Informacije o geografskih območjih

- 33 Podjetje poroča o naslednjih geografskih informacijah, razen če zahtevane informacije niso na voljo ali če bi bili stroški njihove priprave previsoki:
- (a) prihodki od zunanjih strank, (i) ki jih je moč pripisati državi domicila podjetja in (ii) ki jih je moč pripisati vsem tujim državam skupaj, od katerih podjetje prejema prihodke. Če so prihodki od zunanjih strank, ki jih je moč pripisati posamezni tuji državi, pomembni, so ti prihodki razkriti ločeno. Podjetje razkrije podlago za pripisovanje prihodkov od zunanjih strank posameznim državam;
- (b) nekratkoročna sredstva ⁽⁴⁹⁾, ki niso finančni instrumenti, odložene terjatve za davek, pozaposlitveni zaslužki in pravice iz naslova zavarovalnih pogodb, (i) v državi domicila podjetja in (ii) v vseh tujih državah skupaj, v katerih ima podjetje sredstva. Če so sredstva v posamezni tuji državi pomembna, so ta sredstva razkrita ločeno.

Zneski, o katerih se poroča, temeljijo na finančnih informacijah, ki se uporabljajo za pripravo računovodskih izkazov podjetja. Če zahtevane informacije niso na voljo ali če bi bili stroški njihove priprave previsoki, se to dejstvo razkrije. Podjetje lahko poleg informacij, ki se zahtevajo na podlagi tega člena, zagotovi tudi vmesne vsote geografskih informacij o skupinah držav.

Informacije o pomembnejših strankah

- 34 Podjetje zagotovi informacije o obsegu, v katerem se zanaša na pomembnejše stranke. Če prihodki iz transakcij z eno samo zunanjo stranko znašajo najmanj 10 % prihodkov podjetja, podjetje razkrije to dejstvo, celotni znesek prihodkov od posamezne stranke in kateri odsek ali odseki poročajo o prihodkih. Podjetju ni treba razkriti identitete pomembnejše stranke ali zneska prihodkov od te stranke, ki jih poroča vsak posamezen odsek. Za namene tega MSRP se skupina podjetij, za katero poročajoče podjetje ve, da so pod skupnim obvladovanjem, šteje kot ena sama stranka. Vendar pa je za oceno, ali se kot ena sama stranka štejejo tudi vlada (vključno z vladnimi agencijami in podobnimi lokalnimi, nacionalnimi ali mednarodnimi organi) in podjetja, za katera poročajoče podjetje ve, da so pod nadzorom te vlade, potrebna presoja. Pri tej oceni poročajoče podjetje upošteva obseg gospodarske povezanosti med temi podjetji.

PREHOD IN DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 35 Podjetje uporablja ta MSRP za letne računovodske izkaze za obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporablja ta MSRP v računovodskih izkazih za obdobja, ki se začnejo pred 1. januarjem 2009, to dejstvo razkrije.
- 35A Z *Izboljšavami* MSRP, izdanimi aprila 2009, se je spremenil 23. člen. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2010 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembo za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 36 Informacije po odsekih za predhodna leta, ki so izkazane kot primerjalne informacije za začetno leto uporabe (vključno z uporabo spremembe 23. člena, sprejete aprila 2009), se preračunajo tako, da so skladne z zahtevami tega MSRP, razen če potrebne informacije niso na voljo ali če bi bili stroški njihove priprave previsoki.
- 36A Z MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) se je spremenila terminologija, ki se uporablja v vseh MSRP. Poleg tega se je spremenil 23.(f) člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) za zgodnejše obdobje, se te spremembe uporabljajo tudi za tako zgodnejše obdobje.

⁽⁴⁹⁾ Za sredstva, razvrščena na podlagi likvidnosti, so nekratkoročna sredstva tista, ki vključujejo zneske, za katere se pričakuje, da bodo poravnani pozneje kot v 12 mesecih po obdobju poročanja.

36B Z MRS 24 *Razkrivanje povezanih oseb* (kot je bil popravljen leta 2009) se je spremenil 34. člen v zvezi z letnimi obdobji, ki se začnejo 1. januarja 2011 ali pozneje. Če podjetje uporablja MRS 24 (popravljen leta 2009) za zgodnejše obdobje, za to zgodnejše obdobje uporablja spremenjeni 34. člen.

36C S *Ciklom letnih izboljšav MSRP 2010–2012*, izdanim decembra 2013, sta se spremenila 22. in 28. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2014 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.

RAZVELJAVITEV MRS 14

37 Ta MSRP nadomešča MRS 14 *Poročanje po odsekih*.

*Dodatek A***Opredelitev pojma**

Ta dodatek je sestavni del MSRP.

poslovni odsek

Poslovni odsek je sestavni del podjetja:

- (a) ki opravlja poslovne dejavnosti, iz naslova katerih pridobiva prihodke in s katerimi ima odhodke (vključno s prihodki in odhodki, ki se nanašajo na transakcije z drugimi sestavnimi deli istega podjetja);
- (b) katerega poslovne rezultate redno pregleduje vodstveni delavec, ki sprejema poslovne odločitve, da lahko na njihovi podlagi sprejema odločitve o virih, ki jih je treba razporediti v določen odsek, in ocenjuje uspešnost poslovanja podjetja, in
- (c) za katerega so na voljo ločene finančne informacije.

MEDNARODNI STANDARD RAČUNOVODSKEGA POROČANJA 9

Finančni instrumenti

POGLAVJE 1 Cilj

- 1.1 Cilj tega standarda je določiti načela za računovodsko poročanje o *finančnih sredstvih* in *finančnih obveznostih*, s katerim se bodo uporabnikom računovodskih izkazov predstavile ustrezne in koristne informacije za ocenjevanje zneskov, časovnega okvira in negotovosti prihodnjih denarnih tokov podjetja.

POGLAVJE 2 Področje uporabe

- 2.1 Ta standard uporabljajo vsa podjetja za vse vrste finančnih instrumentov, razen za:

- (a) deleže v odvisnih podjetjih, pridruženih podjetjih in skupnih podvigih, ki se računovodsko obravnavajo v skladu z MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi*, MRS 27 *Ločeni računovodski izkazi* ali MRS 28 *Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige*. Vendar v nekaterih primerih MSRP 10, MRS 27 ali MRS 28 od podjetja zahtevajo ali mu dopuščajo, da deleže v odvisnem podjetju, pridruženem podjetju ali skupnem podvigu računovodsko obravnava v skladu z nekaterimi ali vsemi zahtevami tega standarda. Podjetja ta standard uporabljajo tudi za izvedene finančne instrumente na deleže v odvisnem podjetju, pridruženem podjetju ali skupnem podvigu, razen če izvedeni finančni instrument ustreza opredelitvi kapitalskega instrumenta podjetja po MRS 32 *Finančni instrumenti: predstavljanje*.
- (b) pravice in obveze na podlagi najemov, za katere se uporablja MSRP 16 *Najemi*. Toda:
- (i) za terjatve iz finančnega najema (tj. neto naložbe v finančni najem) in terjatve iz poslovnega najema, ki jih je pripoznal najemodajalec, se uporabljajo zahteve tega standarda glede odprave pripoznanja in oslabitve;
- (ii) za obveznosti iz najema, ki jih je pripoznal najemnik, se uporabljajo zahteve za odpravo pripoznanja iz 3.3.1. člena tega standarda; in
- (iii) za izvedene finančne instrumente, ki so vgrajeni v najeme, se uporabljajo določbe o vgrajenih izvedenih finančnih instrumentih iz tega standarda;
- (c) pravice in obveze delodajalcev po programih zaslužkov zaposlenih, za katere se uporablja MRS 19 *Zaslužki zaposlenih*;
- (d) finančne instrumente, ki jih izda podjetje in ki ustrezajo opredelitvi pojma kapitalski instrument iz MRS 32 (vključno z opcijami in nakupnimi boni) ali ki jih je treba razvrstiti kot kapitalski instrument v skladu s 16.A in 16.B členom ali 16.C in 16.D členom MRS 32. Imetnik takšnih kapitalskih instrumentov sicer zanje uporablja ta standard, razen če ustrezajo opredelitvi izjeme iz točke (a);
- (e) pravice in obveze, ki nastanejo na podlagi zavarovalne pogodbe, kot je opredeljena v MSRP 17 *Zavarovalne pogodbe*, ali naložbene pogodbe z možnostjo diskrecijske udeležbe, ki spada v področje uporabe MSRP 17. Vendar se ta standard uporablja za:
- (i) izvedene finančne instrumente, vgrajene v pogodbe, ki spadajo v področje uporabe MSRP 17, če sami izvedeni finančni instrumenti niso pogodbe, ki spadajo v področje uporabe MSRP 17,

- (ii) naložbene sestavine, ki so ločene od pogodb iz področja uporabe MSRP 17, če MSRP 17 zahteva tako ločitev, razen če gre pri ločeni naložbeni sestavini za naložbeno pogodbo z možnostjo diskrecijske udeležbe, ki spada v področje uporabe MSRP 17,
- (iii) izdajateljeve pravice in obveze na podlagi zavarovalnih pogodb, ki ustrezajo opredelitvi pogodbe o finančnem poroštvu. Vendar se lahko izdajatelj pogodb o finančnem poroštvu, če je predhodno izrecno izjavil, da take pogodbe obravnava kot zavarovalne pogodbe, in je uporabil računovodsko obravnavo, ki se uporablja za zavarovalne pogodbe, odloči, da bo za take pogodbe o finančnem poroštvu uporabljal bodisi ta standard bodisi MSRP 17 (glej B2.5.–B2.6. člen). Izdajatelj se lahko tako odloči za vsako pogodbo posebej, vendar je odločitev za posamezno pogodbo nepreklicna,
- (iv) pravice in obveze podjetja, ki so finančni instrumenti, nastali na podlagi pogodb o kreditnih karticah ali podobnih pogodb, izdanih s strani podjetja, ki zagotavljajo izvajanje kreditnih ali plačilnih dogovorov in ki ustrezajo opredelitvi zavarovalne pogodbe, vendar so v skladu s 7.(h) členom MSRP 17 izključene iz področja uporabe MSRP 17. Če, in samo če, pa je zavarovalno kritje pogodbeni pogoj takega finančnega instrumenta, podjetje to sestavino loči in zanjo uporabi MSRP 17 (glej 7.(h) člen MSRP 17),
- (v) pravice in obveze podjetja, ki so finančni instrumenti, nastali na podlagi zavarovalnih pogodb, izdanih s strani podjetja, ki omejujejo nadomestilo za zavarovane dogodke na znesek, ki bi bil sicer potreben za poravnavo obveze imetnika police, nastale na podlagi pogodbe, če se podjetje v skladu z 8.A členom MSRP 17 za take pogodbe odloči uporabljati MSRP 9 namesto MSRP 17;
- (f) katere koli terminske pogodbe o nakupu ali prodaji prevzetega podjetja, sklenjene med prevzemnikom in delničarjem prodajalcem, ki bo na prihodnji datum prevzema privedla do poslovne združitve v okviru področja uporabe MSRP 3 *Poslovne združitve*. Veljavnost terminske pogodbe ne sme biti daljša od razumnega obdobja, ki je navadno potrebno za pridobitev morebitnih dovoljenj in dokončanje posla;
- (g) obveze iz posojil, razen tistih iz 2.3. člena. Vendar izdajatelj obvez iz posojil zahteve glede oslabitve iz tega standarda uporablja za obveze iz posojil, ki sicer ne spadajo v področje uporabe tega standarda. Prav tako se za vse obveze iz posojil uporabljajo zahteve glede odprave pripoznanja iz tega standarda;
- (h) finančne instrumente, pogodbe in obveze iz plačilnih transakcij na podlagi delnic, za katere se uporablja MSRP 2 *Plačilo na podlagi delnic*, razen pogodb, ki jih zajema 2.4.–2.7. člen tega standarda, za katere se uporablja ta standard;
- (i) pravice do izplačil, s katerimi se podjetju povrnejo izdatki, potrebni za poravnavo obveznosti, ki jo pripozna kot rezervacijo v skladu z MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva*, ali za katero je v prejšnjem obdobju pripoznalo rezervacijo v skladu z MRS 37;
- (j) pravice in obveze, ki jih zajema MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*, ki so finančni instrumenti, razen tistih, za katere MSRP 15 določa, da se računovodsko obravnavajo v skladu s tem standardom.

- 2.2 Zahteve glede oslabitve iz tega standarda se uporabljajo za pravice, za katere MSRP 15 določa, da se računovodsko obravnavajo v skladu s tem standardom za namene pripoznavanja dobičkov ali izgub zaradi oslabitve.
- 2.3 V področje uporabe tega standarda spadajo naslednje obveze iz posojil:
- (a) obveze iz posojil, ki jih podjetje določi kot finančne obveznosti po pošteni vrednosti prek poslovnega izida (glej 4.2.2. člen). Podjetje, ki je v preteklosti prodajalo sredstva, izhajajoča iz njegovih obvez iz posojil, kmalu po izdaji, uporablja ta standard za vse svoje obveze iz posojil v isti skupini;
  - (b) obveze iz posojil, ki se lahko poravnajo na podlagi čistega zneska z denarjem ali z izročitvijo ali izdajo drugega finančnega instrumenta. Te obveze iz posojil so izvedeni finančni instrumenti. Obveza iz posojila se ne obravnava kot poravnana na podlagi čistega zneska samo zato, ker se posojilo izplačuje v obrokih (na primer hipotekarno posojilo za gradnjo, ki se izplačuje v obrokih v skladu z napredovanjem gradnje);
  - (c) obveze glede zagotovitve posojila po obrestni meri, ki je nižja od tržne obrestne mere (glej 4.2.1. (d) člen).
- 2.4 Ta standard se uporablja za pogodbe o nakupu ali prodaji nefinančnega sredstva, ki se lahko poravnajo na podlagi čistega zneska z denarjem ali drugim finančnim instrumentom ali z izmenjavo finančnih instrumentov, kot da bi bile te pogodbe finančni instrumenti, razen za pogodbe, ki jih je podjetje sklenilo in jih še naprej poseduje za namene prejema ali izročitve nefinančnega sredstva v skladu s pričakovanimi potrebami po nakupu, prodaji ali uporabi. Vendar se ta standard uporablja za tiste pogodbe, za katere podjetje določi, da se merijo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu z 2.5. členom.
- 2.5 Pogodba o nakupu ali prodaji nefinančnega sredstva, ki se lahko poravna na podlagi čistega zneska z denarjem ali drugim finančnim instrumentom ali z izmenjavo finančnih instrumentov, kot da bi bila pogodba finančni instrument, se lahko nepreklicno določi za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, tudi če je bila sklenjena za namen prejema ali izročitve nefinančnega sredstva v skladu s pričakovanimi potrebami podjetja po nakupu, prodaji ali uporabi. Ta določitev je možna samo ob sklenitvi pogodbe in samo če odpravi ali pomembno zmanjša nedoslednost pri pripoznavanju (včasih omenjena kot „računovodska neskladnost“), ki bi sicer izhajala iz nepripoznavanja navedene pogodbe, ker je ta izključena iz področja uporabe tega standarda (glej 2.4. člen).
- 2.6 Obstaja več načinov za poravnavo pogodbe za nakup ali prodajo nefinančnega sredstva na podlagi čistega zneska z denarjem ali drugim finančnim instrumentom ali z izmenjavo finančnih instrumentov. Ti vključujejo naslednje primere:
- (a) kadar pogodbeni pogoji vsaki od strank omogočajo poravnavo pogodbe na podlagi čistega zneska z denarjem ali drugim finančnim instrumentom ali z izmenjavo finančnih instrumentov;
  - (b) kadar sposobnost poravnave na podlagi čistega zneska z denarjem ali drugim finančnim instrumentom ali z izmenjavo finančnih instrumentov ni izrecno določena v pogodbenih pogojih, vendar podjetje podobne pogodbe običajno poravnava na podlagi čistega zneska z denarjem ali drugim finančnim instrumentom ali z izmenjavo finančnih instrumentov (bodisi z nasprotno stranko bodisi s sklenitvijo pogodbe o pobotu ali s prodajo pogodbe pred njeno izvršitvijo ali potekom);
  - (c) kadar pri podobnih pogodbah podjetje običajno prejme predmet pogodbe in ga kmalu po prejemu proda z namenom ustvariti dobiček na podlagi kratkoročnih nihanj cene ali trgovčeve marže; in

(d) kadar je nefinančno sredstvo, ki je predmet pogodbe, mogoče takoj pretvoriti v denar.

Pogodba, za katero velja točka (b) ali (c), ni sklenjena z namenom prejema ali izročitve nefinančnega sredstva v skladu s pričakovanimi potrebami podjetja po nakupu, prodaji ali uporabi, in zato spada v področje uporabe tega standarda. Druge pogodbe, za katere velja 2.4. člen, se ovrednotijo, da se ugotovi, ali so bile sklenjene in se še naprej posedujejo z namenom prejema ali izročitve nefinančnega sredstva v skladu s pričakovanimi potrebami podjetja po nakupu, prodaji ali uporabi in ali zato spadajo v področje uporabe tega standarda.

- 2.7 Izdana opcija za nakup ali prodajo nefinančnega sredstva, ki se lahko poravna na podlagi čistega zneska z denarjem ali drugim finančnim instrumentom ali z izmenjavo finančnih instrumentov v skladu s 2.6.(a) ali 2.6.(d) členom, spada v področje uporabe tega standarda. Takšna pogodba se ne more obravnavati kot sklenjena za namen prejema ali izročitve nefinančnega sredstva v skladu s pričakovanimi potrebami podjetja po nakupu, prodaji ali uporabi.

POGLAVJE 3 Pripoznanje in odprava pripoznanja

3.1 ZAČETNO PRIPOZNANJE

- 3.1.1 Podjetje pripozna finančno sredstvo ali finančno obveznost v svojem izkazu finančnega položaja samo, če, in samo če, podjetje postane stranka v pogodbenih določbah finančnega instrumenta (glej B3.1.1. in B3.1.2. člen). Ko podjetje prvič pripozna finančno sredstvo, ga razvrsti v skladu s 4.1.1.–4.1.5. členom in meri v skladu s 5.1.1.–5.1.3. členom. Ko podjetje prvič pripozna finančno obveznost, jo razvrsti v skladu s 4.2.1. in 4.2.2. členom in meri v skladu s 5.1.1. členom.**

Običajen nakup ali prodaja finančnih sredstev

- 3.1.2 Običajen nakup ali prodaja** finančnih sredstev se pripozna oziroma se njegovo (njeno) pripoznanje odpravi, kot je ustrezno, z računovodenjem bodisi po datumu sklenitve posla bodisi po datumu poravnave posla (glej B3.1.3.–B3.1.6. člen).

3.2 ODPRAVA PRIPOZNANJA FINANČNIH SREDSTEV

- 3.2.1 V konsolidiranih računovodskih izkazih se 3.2.2.–3.2.9., B3.1.1., B3.1.2. in B3.2.1.–B3.2.17. člen uporabljajo na konsolidirani ravni. Zato podjetje najprej konsolidira vsa odvisna podjetja v skladu z MSRP 10, nato pa za nastalo skupino uporabi navedene člene.

- 3.2.2** Pred oceno, ali in v kakšnem obsegu je primerno *odpraviti pripoznanje* v skladu s 3.2.3.–3.2.9. členom, podjetje ugotovi, ali bi se morali navedeni členi uporabiti za del finančnega sredstva (ali del skupine podobnih finančnih sredstev) ali za finančno sredstvo (ali skupino podobnih finančnih sredstev), kot sledi:

- (a) **3.2.3.–3.2.9. člen se uporabi za del finančnega sredstva (ali del skupine podobnih finančnih sredstev), če, in samo če, del, za katerega naj bi se odpravilo pripoznanje, izpolnjuje enega od naslednjih treh pogojev:**

- (i) **del zajema samo posebej identificirane denarne tokove iz finančnega sredstva (ali skupine podobnih finančnih sredstev). Na primer, če podjetje sklene kuponsko polo za izplačilo obresti, pri čemer dobi nasprotna stranka pravico do denarnih tokov od obresti, ne pa do denarnih tokov iz glavnice dolžniškega instrumenta, se za denarne tokove od obresti uporabi 3.2.3.–3.2.9. člen;**

(ii) del vsebuje samo popolnoma sorazmeren (pro rata) delež denarnih tokov iz finančnega sredstva (ali skupine podobnih finančnih sredstev). Na primer, če podjetje sklene dogovor, v skladu s katerim dobi nasprotna stranka pravico do 90 % vseh denarnih tokov iz dolžniškega instrumenta, se za 90 % navedenih denarnih tokov uporabi 3.2.3.–3.2.9. člen. Če obstaja več kot ena nasprotna stranka, ni treba, da ima vsaka nasprotna stranka sorazmeren delež denarnih tokov, če ima podjetje, ki prenaša sredstvo, popolnoma sorazmeren delež;

(iii) del vsebuje samo popolnoma sorazmeren (pro rata) delež posebej identificiranih denarnih tokov iz finančnega sredstva (ali skupine podobnih finančnih sredstev). Na primer, če podjetje sklene dogovor, v skladu s katerim dobi nasprotna stranka pravico do 90 % denarnih tokov od obresti iz finančnega instrumenta, se za 90 % navedenih denarnih tokov od obresti uporabi 3.2.3.–3.2.9. člen. Če obstaja več kot ena nasprotna stranka, ni treba, da ima vsaka nasprotna stranka sorazmeren delež posebej identificiranih denarnih tokov, če ima podjetje, ki prenaša, popolnoma sorazmeren delež.

(b) V vseh drugih primerih se 3.2.3.–3.2.9. člen uporablja za celotno finančno sredstvo (ali celotno skupino podobnih finančnih sredstev). Na primer, če podjetje prenese (i) pravico do prvih ali zadnjih 90 % prejetega denarja iz finančnega sredstva (ali skupine finančnih sredstev) ali (ii) pravico do 90 % denarnih tokov iz skupine terjatev, vendar zagotovi poročstvo, v skladu s katerim bo kupcu nadomestilo morebitne kreditne izgube v višini do 8 % glavnice terjatev, se za celotno finančno sredstvo (oziroma celotno skupino podobnih finančnih sredstev) uporabi 3.2.3.–3.2.9. člen.

V 3.2.3.–3.2.12. členu se izraz „finančno sredstvo“ nanaša bodisi na del finančnega sredstva (ali del skupine podobnih finančnih sredstev), kot je opredeljeno v točki (a) zgoraj, ali na celotno finančno sredstvo (ali celotno skupino podobnih finančnih sredstev).

3.2.3 Podjetje odpravi priznanje finančnega sredstva če, in samo če:

(a) potečejo pogodbene pravice do denarnih tokov iz finančnega sredstva ali

(b) prenese finančno sredstvo, kot je navedeno v 3.2.4. in 3.2.5. členu, in prenos izpolnjuje pogoje za odpravo priznanja v skladu s 3.2.6. členom.

(Za običajno prodajo finančnih sredstev glej 3.1.2. člen.)

3.2.4 Podjetje prenese finančno sredstvo če, in samo če:

(a) prenese pogodbene pravice do prejemanja denarnih tokov iz finančnega sredstva ali

(b) obdrži pogodbene pravice do prejemanja denarnih tokov iz finančnega sredstva, vendar prevzame pogodbeno obvezo za izplačilo denarnih tokov enemu ali več prejemnikom v okviru dogovora, ki izpolnjuje pogoje iz 3.2.5. člena.

3.2.5 Če podjetje obdrži pogodbene pravice do prejemanja denarnih tokov iz finančnega sredstva („izvirno sredstvo“), vendar prevzame pogodbeno obvezo za izplačilo navedenih denarnih tokov enemu ali več podjetjem („končnim prejemnikom“), podjetje to transakcijo obravnava kot prenos finančnega sredstva samo, če so izpolnjeni naslednji trije pogoji:

- (a) podjetje nima obveze izplačati zneskov končnim prejemnikom, razen če prejme ustrezne zneske iz izvirnega sredstva. Kratkoročni predujmi, ki jih da podjetje, pri čemer ima pravico do polnega vračila posojenega zneska skupaj z natečenimi obrestmi po tržni obrestni meri, ne kršijo tega pogoja;
- (b) pogodba o prenosu podjetju prepoveduje prodajo ali zastavo izvirnega sredstva, razen zastave kot zavarovanja končnim prejemnikom za obvezo izplačila denarnih tokov;
- (c) podjetje ima obvezo izplačati vse denarne tokove, ki jih prejme v imenu končnih prejemnikov, brez pomembnih zamud. Poleg tega podjetje v kratkem obdobju za poravnavo med datumom prejema in datumom zahtevanega izplačila končnim prejemnikom nima pravice ponovno naložiti teh denarnih tokov, razen v naložbe v denar ali denarne ustreznike (kot je opredeljeno v MRS 7 *Izkaz denarnih tokov*), obresti od takih naložb pa mora prenesti na končne prejemnike.

3.2.6 Kadar podjetje prenese finančno sredstvo (glej 3.2.4. člen), oceni, v kakšnem obsegu je obdržalo tveganja in koristi, povezane z lastništvom finančnega sredstva. V tem primeru velja naslednje:

- (a) če podjetje prenese praktično vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom finančnega sredstva, odpravi pripoznanje finančnega sredstva in kakršne koli pravice in obveze, ki nastanejo oziroma se obdržijo pri prenosu, pripozna ločeno kot sredstva ali obveznosti;
- (b) če podjetje obdrži praktično vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom finančnega sredstva, še naprej pripozna finančno sredstvo;
- (c) če podjetje ne prenese niti ne obdrži praktično vseh tveganj in koristi, povezanih z lastništvom finančnega sredstva, mora ugotoviti, ali je ohranilo obvladovanje finančnega sredstva. V tem primeru velja naslednje:
  - (i) če ni ohranilo obvladovanja finančnega sredstva, odpravi pripoznanje finančnega sredstva ter kakršne koli pravice in obveze, ki nastanejo ali se obdržijo pri prenosu, ločeno pripozna kot sredstva ali obveznosti;
  - (ii) če je podjetje ohranilo obvladovanje finančnega sredstva, ga še naprej pripozna v obsegu, v katerem je še naprej udeleženo v finančnem sredstvu (glej 3.2.16. člen).

3.2.7 Obseg, v katerem se prenesejo tveganja in koristi (glej 3.2.6. člen), se oceni tako, da se izpostavljenost podjetja pred prenosom in po njem primerja z nihanjem zneskov in časovnega okvira čistih denarnih tokov prenesenega sredstva. Podjetje obdrži praktično vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom finančnega sredstva, če se njegova izpostavljenost nihanju sedanje vrednosti prihodnjih čistih denarnih tokov iz finančnega sredstva zaradi prenosa bistveno ne spremeni (npr. ker je podjetje prodalo finančno sredstvo v okviru pogodbe o ponovnem nakupu po točno določeni ceni ali po prodajni ceni, povečani za posojilodalčev donos). Podjetje prenese praktično vsa tveganja in koristi lastništva finančnega sredstva, če njegova izpostavljenost takemu nihanju ni več bistvena glede na celoten razpon nihanja sedanje vrednosti prihodnjih čistih denarnih tokov, povezanih s finančnim sredstvom (npr. ker je podjetje prodalo finančno sredstvo samo z opcijo ponovnega nakupa po njegovi pošteni vrednosti v trenutku ponovnega nakupa ali ker je preneslo popolnoma sorazmeren delež denarnih tokov iz širšega finančnega sredstva z dogovorom, kot je (pogodbena) udeležba pri danem posojilu, ki izpolnjuje pogoje iz 3.2.5. člena).

3.2.8 Pogosto bo očitno, ali je podjetje preneslo ali obdržalo praktično vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom, in ne bo potrebe po opravljanju kakršnih koli izračunov. V drugih primerih pa bo treba izračunati in primerjati izpostavljenost podjetja nihanju sedanje vrednosti prihodnjih čistih denarnih tokov pred prenosom in po njem. Pri izračunu in primerjavi se kot diskontna stopnja uporabi ustrezna tekoča tržna obrestna mera. Upoštevajo se vsa upravičeno verjetna nihanja čistih denarnih tokov, pri čemer imajo večjo težo tisti rezultati, za katere je bolj verjetno, da se bodo uresničili.

3.2.9 Ali je podjetje ohranilo obvladovanje prenesenega sredstva (glej 3.2.6.(c) člen), je odvisno od tega, ali ima prevzemnik sposobnost prodati sredstvo. Če ima prevzemnik dejansko sposobnost prodati celotno sredstvo neki nepovezani tretji osebi in je zmožen izvršiti to svojo sposobnost enostransko in brez nalaganja dodatnih omejitev za prenos, podjetje ni ohranilo obvladovanja sredstva. V vseh drugih primerih pa je podjetje ohranilo obvladovanje sredstva.

Prenosi, ki izpolnjujejo pogoje za odpravo pripoznanja

3.2.10 Če podjetje finančno sredstvo prenese s prenosom, ki v celoti izpolnjuje pogoje za odpravo pripoznanja, in obdrži pravico do servisiranja finančnega sredstva v zameno za provizijo, za to pogodbo o servisiranju pripozna bodisi sredstvo iz naslova servisiranja ali obveznost iz naslova servisiranja. Če ni pričakovati, da bo prejeta provizija zadostno nadomestilo podjetju za storitev servisiranja, se obveznost iz naslova servisiranja za obvezo servisiranja pripozna po njeni pošteni vrednosti. Če pa se pričakuje, da bo prejeta provizija več kot ustrezno nadomestilo za servisiranje, se sredstvo iz naslova servisiranja pripozna za pravico servisiranja po vrednosti, ki se določi na podlagi razporeditve knjigovodske vrednosti širšega finančnega sredstva v skladu s 3.2.13. členom.

3.2.11 Če se zaradi prenosa v celoti odpravi pripoznanje finančnega sredstva, podjetje pa zaradi prenosa pridobi novo finančno sredstvo ali prevzame novo finančno obveznost ali obveznost iz naslova servisiranja, podjetje pripozna novo finančno sredstvo, finančno obveznost ali obveznost iz naslova servisiranja po pošteni vrednosti.

3.2.12 Ob odpravi pripoznanja celotnega finančnega sredstva se razlika med

(a) knjigovodsko vrednostjo (merjeno na dan odprave pripoznanja) in

(b) prejetim nadomestilom (vključno z vsakim novim pridobljenim sredstvom, zmanjšanim za novo prevzeto obveznost)

pripozna v poslovnem izidu.

3.2.13 Če je preneseno sredstvo del širšega finančnega sredstva (npr. kadar podjetje prenese denarne tokove od obresti, ki so del dolžniškega instrumenta, glej 3.2.2.(a) člen) in ta preneseni del izpolnjuje pogoje za odpravo pripoznanja v celoti, se prejšnja knjigovodska vrednost širšega finančnega sredstva razdeli na del, ki se še naprej pripoznava, in del, za katerega se odpravi pripoznanje, na podlagi sorazmernih poštenih vrednosti navedenih delov na dan prenosa. Za ta namen se obdržano sredstvo iz naslova servisiranja obravnava kot del, ki se še naprej pripoznava. Razlika med

(a) knjigovodsko vrednostjo (merjeno na dan odprave pripoznanja), pripisano delu, za katerega se odpravi pripoznanje, in

(b) prejetim nadomestilom za del, za katerega se odpravi pripoznanje (vključno z vsakim novim pridobljenim sredstvom, zmanjšanim za novo prevzeto obveznost),

se pripozna v poslovnem izidu.

- 3.2.14 Kadar podjetje razdeli prejšnjo knjigovodsko vrednost širšega finančnega sredstva na del, ki se še naprej pripozna, in del, za katerega se odpravi pripoznanje, je treba izmeriti pošteno vrednost dela, ki se še naprej pripozna. Če je podjetje že v preteklosti prodajalo dele, podobne delu, ki se še naprej pripozna, ali če obstajajo druge tržne transakcije za takšne dele, zagotavljajo zadnje cene dejanskih transakcij najboljšo oceno poštene vrednosti. Če ni objavljenih cen ali novejših tržnih transakcij, na podlagi katerih bi se lahko ocenila poštena vrednost dela, ki se še naprej pripozna, je najboljša ocena poštene vrednosti razlika med pošteno vrednostjo širšega finančnega sredstva kot celote in nadomestilom, prejetim od prevzemnika tistega dela, za katerega se je pripoznanje odpravilo.

Prenosi, ki ne izpolnjujejo pogojev za odpravo pripoznanja

- 3.2.15 Če prenos ne privede do odprave pripoznanja, ker je podjetje obdržalo praktično vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom prenesenega sredstva, podjetje še naprej pripozna preneseno sredstvo v celoti in pripozna finančno obveznost za prejeta nadomestila. V poznejših obdobjih podjetje pripozna vse prihodke od prenesenega sredstva in vse odhodke iz naslova finančne obveznosti.

Nadaljnja udeležba v prenesenih sredstvih

- 3.2.16 Če podjetje niti ne prenese niti ne obdrži praktično vseh tveganj in koristi, povezanih z lastništvom prenesenega sredstva, vendar ohrani obvladovanje prenesenega sredstva, še naprej pripozna preneseno sredstvo v obsegu, v katerem je v njem še naprej udeleženo. Obseg nadaljnje udeležbe podjetja v prenesenem sredstvu je obseg, v katerem je izpostavljeno spremembam vrednosti prenesenega sredstva. Na primer:

(a) če je nadaljnja udeležba podjetja v obliki poročstva za preneseno sredstvo, je obseg nadaljnje udeležbe podjetja nižji od naslednjih zneskov: (i) vrednosti sredstva ali (ii) največjega zneska prejetega nadomestila, ki bi ga podjetje morda moralo vrniti („znesek poročstva“);

(b) če je nadaljnja udeležba podjetja v obliki izdane ali kupljene opcije (ali obojega) za preneseno sredstvo, je obseg nadaljnje udeležbe podjetja znesek prenesenega sredstva, ki ga podjetje lahko kupi nazaj. Pri izdani prodajni opciji za sredstvo, ki se meri po pošteni vrednosti, je obseg nadaljnje udeležbe podjetja omejen na nižjo od naslednjih vrednosti: pošteno vrednost prenesenega sredstva ali izvršilno ceno opcije (glej B3.2.13. člen);

(c) če je nadaljnja udeležba podjetja v obliki z denarjem poravnane opcije ali podobne določbe za preneseno sredstvo, se obseg nadaljnje udeležbe podjetja meri na enak način kot obseg, ki izhaja iz opcij, ki niso poravnane z denarjem, kot je navedeno pod točko (b) zgoraj.

- 3.2.17 Če podjetje še naprej pripozna sredstvo v obsegu, v katerem je v njem še naprej udeleženo, pripozna tudi povezano obveznost. Kljub drugim zahtevam glede merjenja v tem standardu se preneseno sredstvo in povezana obveznost merita na podlagi pravic in obvez, ki jih je podjetje obdržalo. Povezana obveznost se meri tako, da je čista knjigovodska vrednost prenesenega sredstva in povezane obveznosti enaka:

(a) odplačni vrednosti pravic in obvez, ki jih je podjetje obdržalo, če se preneseno sredstvo meri po odplačni vrednosti, ali

(b) pošteni vrednosti pravic in obvez, ki jih je podjetje obdržalo, kadar je izmerjena na samostojni podlagi, če se preneseno sredstvo meri po pošteni vrednosti.

3.2.18 Podjetje še naprej pripoznava vse prihodke od prenesenega sredstva v obsegu, v katerem je v njem še naprej udeleženo, ter vse odhodke iz naslova povezane obveznosti.

3.2.19 Za potrebe poznejšega merjenja se pripoznane spremembe poštene vrednosti prenesenega sredstva in povezane obveznosti računovodsko obravnavajo dosledno skladno s 5.7.1. členom in se ne pobotajo.

3.2.20 Če je podjetje še naprej udeleženo samo v delu finančnega sredstva (npr. kadar podjetje obdrži opcijo za ponovni nakup dela prenesenega sredstva ali obdrži preostali delež, ki ne privede do ohranitve praktično vseh tveganj in koristi, povezanih z lastništvom, in podjetje ohrani obvladovanje sredstva), razdeli prejšnjo knjigovodsko vrednost finančnega sredstva na tisti del, ki se še naprej pripoznava v okviru nadaljnje udeležbe, in tisti del, ki ga ne pripoznava več, na podlagi sorazmernih poštenih vrednosti navedenih delov na dan prenosa. Za ta namen veljajo zahteve iz 3.2.14. člena. Razlika med

(a) knjigovodsko vrednostjo (merjeno na dan odprave pripoznanja), pripisano delu, ki se ne pripoznava več, in

(b) nadomestilom, prejetim za del, ki se ne pripoznava več,

se pripozna v poslovnem izidu.

3.2.21 Če se preneseno sredstvo meri po odplačni vrednosti, se možnost v tem standardu, da se finančna obveznost določi za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, ne uporablja za povezano obveznost.

Vsi prenosi

3.2.22 Če se preneseno sredstvo še naprej pripoznava, se sredstvo in z njim povezana obveznost ne pobotata. Podobno podjetje ne pobota nobenih prihodkov, ki izhajajo iz prenesenega sredstva, z nobenimi odhodki, nastalimi v zvezi s povezano obveznostjo (glej MRS 32, 42. člen).

3.2.23 Če prenosnik prevzemniku zagotovi zavarovanje s premoženjem, ki ni v obliki denarja (kot so npr. dolžniški ali kapitalski instrumenti), je računovodska obravnava zavarovanja s premoženjem s strani prenosnika in prevzemnika odvisna od tega, ali ima prevzemnik pravico prodati ali ponovno zastaviti zavarovanje s premoženjem, in od tega, ali je prišlo do neplačila prenosnika. Prenosnik in prevzemnik zavarovanje s premoženjem računovodsko obravnavata, kot sledi:

(a) če ima prevzemnik v skladu s pogodbo ali običajno poslovno prakso pravico prodati ali ponovno zastaviti zavarovanje s premoženjem, prenosnik to sredstvo v izkazu finančnega položaja prerazvrsti ločeno od drugih sredstev (npr. kot posojeno sredstvo, zastavljene kapitalske instrumente ali terjatev iz naslova ponovnega nakupa);

(b) če prevzemnik proda zavarovanje s premoženjem, ki mu je bilo zastavljeno, pripozna prejemke od prodaje in obveznost v zvezi z obvezo vračila tega zavarovanja, izmerjeno po pošteni vrednosti;

(c) če je pri prenosniku prišlo do neplačila in ni več upravičen do vračila zavarovanja s premoženjem, odpravi pripoznanje tega zavarovanja, prevzemnik pa ga pripozna kot svoje sredstvo, ki se na začetku izmeri po pošteni vrednosti, če pa je zavarovanje s premoženjem že prodal, pa odpravi pripoznanje svoje obveze vračila zavarovanja;

(d) razen v primeru iz točke (c) prenosnik še naprej izkazuje zavarovanje s premoženjem kot svoje sredstvo, prevzemnik pa ga v svojih izkazih ne pripozna kot sredstvo.

3.3 ODPRAVA PRIPOZNANJA FINANČNIH OBVEZNOSTI

3.3.1 Podjetje finančno obveznost (ali del finančne obveznosti) odstrani iz svojega izkaza finančnega položaja če, in samo če, ta preneha, tj. obveza iz pogodbe je izpolnjena, razveljavljena ali je potekla.

3.3.2 Izmenjava dolžniških instrumentov z bistveno drugačnimi pogoji med obstoječim posojilojemalcem in posojilodajalcem se računovodsko obravnava kot prenehanje prvotne finančne obveznosti in pripoznanje nove finančne obveznosti. Podobno se pomembno spremembo pogojev obstoječe finančne obveznosti ali njenega dela (ne glede na to, ali je posledica finančnih težav dolžnika ali ne) računovodsko obravnavajo kot prenehanje prvotne finančne obveznosti in pripoznanje nove finančne obveznosti.

3.3.3 Razlika med knjigovodsko vrednostjo finančne obveznosti (ali dela finančne obveznosti), ki je prenehala ali se je prenesla na drugo stranko, in plačanim nadomestilom, vključno z vsemi prenesenimi nedennarnimi sredstvi ali prevzetimi obveznostmi, se pripozna v poslovnem izidu.

3.3.4 Če podjetje ponovno kupi del finančne obveznosti, razdeli prejšnjo knjigovodsko vrednost finančne obveznosti na tisti del, ki ga še naprej pripoznava, in tisti del, za katerega je odpravilo pripoznanje, na podlagi sorazmernih poštenih vrednosti navedenih delov na dan ponovnega nakupa. Razlika med (a) knjigovodsko vrednostjo, razporejeno na del, za katerega se je odpravilo pripoznanje, in (b) plačanim nadomestilom, vključno z vsemi prenesenimi nedennarnimi sredstvi ali prevzetimi obveznostmi, za del, za katerega se je odpravilo pripoznanje, se pripozna v poslovnem izidu.

3.3.5 Nekatera podjetja upravljajo, znotraj ali zunaj podjetja, investicijski sklad, ki naložbenikom zagotavlja koristi, določene z enotami v skladu, in pripoznajo finančne obveznosti za zneske, ki se morajo plačati tem naložbenikom. Podobno nekatera podjetja izdajajo skupine zavarovalnih pogodb z neposredno udeležbo, pri čemer ta podjetja posedujejo postavke, ki so podlaga za te pogodbe. Nekateri od teh skladov ali postavk, ki so podlaga, vključujejo finančno obveznost podjetja (na primer izdana podjetniška obveznica). Kljub drugim zahtevam glede odprave pripoznanja finančnih obveznosti v tem standardu se lahko podjetje odloči, da ne bo odpravilo pripoznanja svoje finančne obveznosti, ki je vključena v tak sklad ali je postavka, ki je podlaga, če, in samo če, podjetje odkupi svojo finančno obveznost za take namene. Namesto tega se lahko podjetje odloči, da bo ta instrument še naprej računovodsko obravnavalo kot finančno obveznost in odkupljeni instrument obravnavalo, kot da bi bil finančno sredstvo, ter ga merilo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu s tem standardom. Ta odločitev je nepreklicna in se sprejme ločeno za vsak instrument posebej. Za namene te odločitve zavarovalne pogodbe vključujejo naložbene pogodbe z možnostjo diskrecijske udeležbe. (Za izraze, uporabljene v tem členu, glej MSRP 17, kjer so opredeljeni.)

POGLAVJE 4 Razvrstitev

4.1 RAZVRSTITEV FINANČNIH SREDSTEV

4.1.1 Razen če se uporablja 4.1.5. člen, podjetje finančne instrumente razvrsti kot pozneje merjene po odplačni vrednosti, po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa ali po pošteni vrednosti prek poslovnega izida na podlagi obojega:

(a) poslovnega modela podjetja za upravljanje s finančnimi sredstvi in

(b) značilnosti pogodbenih denarnih tokov finančnega sredstva.

4.1.2 Finančno sredstvo se meri po odplačni vrednosti, če sta izpolnjena oba naslednja pogoja:

(a) finančno sredstvo se poseduje v okviru poslovnega modela, katerega cilj je posedovanje finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov, in

(b) v skladu s pogodbenimi pogoji finančnega sredstva na določene datume prihaja do denarnih tokov, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice.

V B4.1.1.–B4.1.26. členu so podani napotki za uporabo teh pogojev.

4.1.2A Finančno sredstvo se meri po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, če sta izpolnjena oba naslednja pogoja:

(a) finančno sredstvo se poseduje v okviru poslovnega modela, katerega cilj se dosega s prejetjem pogodbenih denarnih tokov in prodajo finančnih sredstev, in

(b) v skladu s pogodbenimi pogoji finančnega sredstva na določene datume prihaja do denarnih tokov, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice.

V B4.1.1.–B4.1.26. členu so podani napotki za uporabo teh pogojev.

4.1.3 Za namene uporabe 4.1.2.(b) in 4.1.2.A(b) člena:

(a) je glavnica poštena vrednost finančnega sredstva ob začetnem pripoznanju. V B4.1.7B členu so podani dodatni napotki glede pomena pojma glavnica;

(b) obresti sestavljajo nadomestilo za časovno vrednost denarja, za kreditno tveganje, povezano z neporavnanim zneskom glavnice v določenem obdobju, in za druga osnovna tveganja in stroške, povezane s posojanjem, ter profitna marža. V B4.1.7.A in B4.1.9.A–B4.1.9.E členu so podani dodatni napotki glede pomena pojma obresti, vključno s pomenom pojma časovna vrednost denarja.

4.1.4 Finančno sredstvo se meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, razen če se meri po odplačni vrednosti v skladu s 4.1.2. členom ali po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom. Vendar se lahko podjetje ob začetnem pripoznanju nepreklicno odloči, da za določene naložbe v kapitalske instrumente, ki bi se sicer merile po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, poznejše spremembe poštene vrednosti predstavi v drugem vseobsegajočem donosu (glej 5.7.5.–5.7.6. člen).

Možnost, da se finančno sredstvo določi za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida

- 4.1.5** Kljub 4.1.1.–4.1.4. členu lahko podjetje ob začetnem pripoznanju finančno sredstvo nepreklicno določi za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če to odpravi ali bistveno zmanjša nedoslednost pri merjenju ali pripoznavanju (včasih imenovano „računovodska neskladnost“), ki bi sicer izhajala iz merjenja sredstev ali obveznosti oziroma pripoznavanja z njimi povezanih dobičkov in izgub na različnih podlagah (glej B4.1.29.–B4.1.32. člen).

4.2 RAZVRSTITEV FINANČNIH OBVEZNOSTI**4.2.1 Podjetje vse finančne obveznosti razvrsti kot pozneje merjene po odplačni vrednosti, razen:**

(a) *finančnih obveznosti po pošteni vrednosti prek poslovnega izida*. Takšne obveznosti, vključno z izvedenimi finančnimi instrumenti, ki so obveznosti, se pozneje merijo po pošteni vrednosti;

(b) **finančnih obveznosti, ki nastanejo, kadar prenos finančnega sredstva ne izpolnjuje pogojev za odpravo pripoznanja ali kadar se uporablja pristop nadaljnje udeležbe**. Za merjenje takšnih finančnih obveznosti se uporabljata 3.2.15. in 3.2.17. člen;

(c) *pogodb o finančnem poroštvu*. Po začetnem pripoznanju izdajatelj tako pogodbo (razen če se uporablja 4.2.1.(a) ali (b) člen) pozneje meri po višji od naslednjih vrednosti:

(i) znesku popravka vrednosti za izgubo, določenem v skladu z oddelkom 5.5, ali

(ii) prvotno pripoznanem znesku (glej 5.1.1. člen), od katerega se po potrebi odšteje kumulativni znesek prihodkov, pripoznanih v skladu z načeli MSRP 15;

(d) *obvez za zagotovitev posojila po obrestni meri, ki je nižja od tržne obrestne mere*. Izdajatelj take obveze (razen če se uporablja 4.2.1.(a) člen) jo pozneje meri po višji od naslednjih vrednosti:

(i) znesku popravka vrednosti za izgubo, določenem v skladu z oddelkom 5.5, ali

(ii) prvotno pripoznanem znesku (glej 5.1.1. člen), od katerega se po potrebi odšteje kumulativni znesek prihodkov, pripoznanih v skladu z načeli MSRP 15;

(e) *pogojnega nadomestila, ki ga pripozna prevzemnik v poslovni združitvi, za katero se uporablja MSRP 3*. Tako pogojno nadomestilo se pozneje meri po pošteni vrednosti, pri čemer se spremembe pripoznajo v poslovnem izidu.

Možnost, da se finančna obveznost določi za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida

- 4.2.2** Podjetje lahko ob začetnem pripoznanju finančno obveznost nepreklicno določi za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če to dovoljuje 4.3.5. člen ali če to privede do ustrežnejših informacij, ker bodisi:

- (a) odpravi ali bistveno zmanjša nedoslednost pri merjenju ali pripoznavanju (včasih imenovano „računovodska neskladnost“), ki bi sicer izhajala iz merjenja sredstev ali obveznosti oziroma pripoznavanja z njimi povezanih dobičkov in izgub na različnih podlagah (glej B4.1.29.–B4.1.32. člen); bodisi
- (b) se skupina finančnih obveznosti ali finančnih sredstev in finančnih obveznosti upravlja, njena uspešnost pa ovrednoti na podlagi poštene vrednosti v skladu z dokumentirano strategijo obvladovanja tveganj ali naložbeno strategijo, informacije o skupini pa se na navedeni podlagi interno posredujejo ključnemu poslovodnemu osebju podjetja (kakor je določeno v MRS 24 *Razkrivanje povezanih oseb*), na primer upravnemu odboru podjetja in izvršnemu direktorju (glej B4.1.33.–B4.1.36. člen).

4.3 VGRAJENI IZVEDENI FINANČNI INSTRUMENTI

- 4.3.1 Vgrajeni izvedeni finančni instrument je sestavina hibridne pogodbe, ki vključuje tudi neizveden gostiteljski instrument, posledica tega pa je, da se nekateri denarni tokovi sestavljenega instrumenta spreminjajo podobno kot pri samostojnem izvedenem finančnem instrumentu. Vgrajeni izvedeni finančni instrument privede do spremembe nekaterih ali vseh denarnih tokov, ki se sicer zahtevajo po pogodbi, na podlagi točno določene obrestne mere, cene finančnega instrumenta, cene blaga, menjalnega tečaja, indeksa cen ali tečajev, bonitetne ocene, kreditnega indeksa ali drugih spremenljivk, pod pogojem, da v primeru nefinančne spremenljivke taka spremenljivka ni značilna za eno od pogodbenih strank. Izvedeni finančni instrument, ki je povezan s *finančnim instrumentom*, vendar je pogodbeno prenosljiv neodvisno od tega instrumenta ali pa ima drugo nasprotno stranko, ni vgrajeni izvedeni finančni instrument, ampak ločen finančni instrument.

Hibridne pogodbe z gostiteljskim instrumentom, ki je finančno sredstvo

- 4.3.2 Če hibridna pogodba vsebuje gostiteljski instrument, ki je sredstvo, ki spada v področje uporabe tega standarda, podjetje za celotno hibridno pogodbo uporablja zahteve iz 4.1.1.–4.1.5. člena.

Druge hibridne pogodbe

- 4.3.3 Če hibridna pogodba vsebuje gostiteljski instrument, ki ni sredstvo, ki spada v področje uporabe tega standarda, se vgrajeni izvedeni finančni instrument loči od gostiteljskega instrumenta in računovodsko obravnava kot izvedeni finančni instrument v skladu s tem standardom samo, če:

- (a) ekonomske značilnosti in tveganja vgrajenega izvedenega finančnega instrumenta niso tesno povezani z ekonomskimi značilnostmi in tveganji gostiteljskega instrumenta (glej B4.3.5. in B4.3.8. člen);
- (b) bi ločen instrument z enakimi pogoji kot vgrajeni izvedeni finančni instrument ustrezal opredelitvi izvedenega finančnega instrumenta; in
- (c) se hibridna pogodba ne meri po pošteni vrednosti, pri čemer bi se spremembe poštene vrednosti pripoznale v poslovnem izidu (to pomeni, da izvedeni finančni instrument, ki je vgrajen v finančno obveznost po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, ni ločen).

- 4.3.4 Če je vgrajeni izvedeni finančni instrument ločen, se gostiteljska pogodba obravnava v skladu z ustreznimi standardi. Ta standard ne obravnava vprašanja, ali se vgrajeni izvedeni finančni instrument predstavi ločeno v izkazu finančnega položaja.

- 4.3.5** Ne glede na 4.3.3. in 4.3.4. člen lahko podjetje, če pogodba vsebuje enega ali več vgrajenih izvedenih finančnih instrumentov in gostiteljski instrument ni sredstvo, ki spada v področje uporabe tega standarda, določi celotno hibridno pogodbo za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, razen če:
- (a) vgrajeni izvedeni finančni instrumenti ne spreminjajo bistveno denarnih tokov, ki bi se sicer zahtevali po pogodbi; ali
  - (b) je pri prvi obravnavi podobnega hibridnega instrumenta z nekaj ali brez analize jasno, da je ločitev vgrajenega izvedenega finančnega instrumenta oziroma instrumentov prepovedana, na primer, če je v posojilo vgrajena možnost predčasnega odplačila, ki imetniku omogoča predčasno odplačilo posojila v višini njegove približne odplačne vrednosti.
- 4.3.6** Če mora podjetje v skladu s tem standardom ločiti vgrajeni izvedeni finančni instrument od njegovega gostiteljskega instrumenta, vendar ne more ločeno izmeriti vgrajenega izvedenega finančnega instrumenta bodisi ob prevzemu bodisi ob koncu naslednjega obdobja računovodskega poročanja, določi celotno hibridno pogodbo za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.
- 4.3.7 Če podjetje ne more zanesljivo izmeriti poštene vrednosti vgrajenega izvedenega finančnega instrumenta na podlagi njegovih določb in pogojev, je poštena vrednost vgrajenega izvedenega finančnega instrumenta razlika med pošteno vrednostjo hibridne pogodbe in pošteno vrednostjo gostiteljskega instrumenta. Če podjetje ne more izmeriti poštene vrednosti vgrajenega izvedenega finančnega instrumenta po tej metodi, uporabi 4.3.6. člen in hibridna pogodba se določi za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.
- 4.4 PRERAZVRSTITEV
- 4.4.1** Podjetje prerazvrsti vsa zadevna finančna sredstva v skladu s 4.1.1.–4.1.4. členom, če, in samo če, spremeni poslovni model za upravljanje finančnih sredstev. Za dodatne napotke o prerazvrstitvi finančnih sredstev glej 5.6.1.–5.6.7., B4.4.1.–B4.4.3. in B5.6.1.–B5.6.2. člen.
- 4.4.2** Podjetje ne prerazvrsti nobene finančne obveznosti.
- 4.4.3 Naslednje spremembe okoliščin niso prerazvrstitve za namene 4.4.1.–4.4.2. člena:
- (a) postavka, ki je bila prej tako določen in učinkovit instrument za varovanje pred tveganjem pri varovanju denarnih tokov pred tveganjem ali varovanju čiste naložbe pred tveganjem, ne izpolnjuje več pogojev za tako razvrstitev;
  - (b) postavka postane tako določen in učinkovit instrument za varovanje pred tveganjem pri varovanju denarnih tokov pred tveganjem ali varovanju čiste naložbe pred tveganjem; in
  - (c) spremembe pri merjenju v skladu z oddelkom 6.7.

POGLAVJE 5 Merjenje

5.1 ZAČETNO MERJENJE

- 5.1.1** Razen terjatev do kupcev, ki jih zajema 5.1.3. člen, podjetje pri začetnem pripoznanju finančno sredstvo ali finančno obveznost izmeri po pošteni vrednosti in, če gre za finančno sredstvo ali finančno obveznost, ki ni izmerjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, prišteje ali odšteje tudi *transakcijske stroške*, ki jih je mogoče neposredno pripisati pridobitvi ali izdaji finančnega sredstva ali finančne obveznosti.

5.1.1A Če pa se poštena vrednost finančnega sredstva ali finančne obveznosti pri začetnem pripoznanju razlikuje od transakcijske cene, podjetje uporabi B5.1.2.A člen.

5.1.2 Če podjetje sredstvo, ki se pozneje meri po odplačni vrednosti, računovodsko obravnava na podlagi datuma poravnave, se sredstvo na začetku pripozna po pošteni vrednosti na datum sklenitve posla (glej B3.1.3.–B3.1.6. člen).

5.1.3 Kljub zahtevi v 5.1.1. členu podjetje ob začetnem pripoznanju terjatve do kupcev meri po njihovi transakcijski ceni (kot je opredeljena v MSRP 15), če te ne vsebujejo pomembne sestavine financiranja v skladu z MSRP 15 (oziroma kadar podjetje uporabi praktično rešitev v skladu s 63. členom MSRP 15).

5.2 POZNEJŠE MERJENJE FINANČNIH SREDSTEV

5.2.1 Po začetnem pripoznanju podjetje meri finančno sredstvo v skladu s 4.1.1.–4.1.5. členom po:

(a) odplačni vrednosti,

(b) pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa ali

(c) pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

5.2.2 Podjetje uporablja zahteve glede oslabitve iz oddelka 5.5 za finančna sredstva, ki se merijo po odplačni vrednosti v skladu s 4.1.2. členom, in za finančna sredstva, ki se merijo po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom.

5.2.3 Podjetje uporablja zahteve glede računovodenja varovanja pred tveganjem iz 6.5.8.–6.5.14. člena (in, če je ustrezno, iz 89.–94. člena MRS 39 *Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje v primeru računovodenja varovanja poštene vrednosti pred tveganjem pri varovanju portfelja pred obrestnim tveganjem*) za finančno sredstvo, ki je določeno kot pred tveganjem varovana postavka ⁽⁵⁰⁾.

5.3 POZNEJŠE MERJENJE FINANČNIH OBVEZNOSTI

5.3.1 Po začetnem pripoznanju podjetje meri finančno obveznost v skladu s 4.2.1.–4.2.2. členom.

5.3.2 Podjetje uporablja zahteve glede računovodenja varovanja pred tveganjem iz 6.5.8.–6.5.14. člena (in, če je ustrezno, iz 89.–94. člena MRS 39 v primeru računovodenja varovanja poštene vrednosti pred tveganjem pri varovanju portfelja pred obrestnim tveganjem) za finančno obveznost, ki je določena kot pred tveganjem varovana postavka.

⁽⁵⁰⁾ V skladu s 7.2.21. členom lahko podjetje izbere računovodsko usmeritev, po kateri še naprej uporablja zahteve glede računovodenja varovanja pred tveganjem iz MRS 39 namesto zahtev iz poglavja 6 tega standarda. Če se je podjetje odločilo za to možnost, sklicevanja v tem standardu na specifične zahteve glede računovodenja varovanja pred tveganjem iz poglavja 6 niso relevantne. Podjetje namesto tega uporablja ustrezne zahteve glede računovodenja varovanja pred tveganjem iz MRS 39.

5.4 MERJENJE PO ODPLAČNI VREDNOSTI

Finančna sredstva*Metoda efektivnih obresti*

5.4.1 Prihodki od obresti se izračunajo z *metodo efektivnih obresti* (glej Dodatek A in B5.4.1.–B5.4.7. člen). Pri izračunu se obračuna *efektivna obrestna mera* na *bruto knjigovodsko vrednost finančnega sredstva*, razen v primeru:

(a) *kupljenih ali izdanih finančnih sredstev s poslabšano kreditno kakovostjo*. Za taka finančna sredstva podjetje od začetnega pripoznanja uporablja *kreditnemu tveganju prilagojeno efektivno obrestno mero*, ki jo obračuna na *odplačno vrednost finančnega sredstva*;

(b) *finančnih sredstev, ki niso bila kupljena ali izdana kot finančna sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo, vendar so pozneje postala finančna sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo*. Za taka finančna sredstva podjetje v poznejših obdobjih poročanja uporablja *efektivno obrestno mero*, ki jo obračuna na *odplačno vrednost finančnega sredstva*.

5.4.2 Podjetje, ki v obdobju poročanja izračunava prihodke od obresti z obračunavanjem *efektivne obrestne mere* na *odplačno vrednost finančnega sredstva* v skladu s 5.4.1.(b) členom, v poznejših obdobjih poročanja izračunava prihodke od obresti z obračunavanjem *efektivne obrestne mere* na *bruto knjigovodsko vrednost*, če se *kreditno tveganje finančnega instrumenta* izboljša, tako da *finančno sredstvo* nima več *poslabšane kreditne kakovosti*, izboljšanje pa se lahko *objektivno poveže z dogodkom*, ki se je zgodil po uporabi zahtev iz 5.4.1.(b) člena (kot je na primer izboljšanje *bonitetne ocene posojilojemalca*).

Sprememba pogodbenih denarnih tokov

5.4.3 Če je bil sklenjen nov dogovor o pogodbenih denarnih tokovih *finančnega sredstva* ali so se ti kako drugače spremenili in ponovni dogovor oziroma spremembe ne privedejo do odprave pripoznanja navedenega *finančnega sredstva* v skladu s tem standardom, podjetje ponovno izračuna *bruto knjigovodsko vrednost finančnega sredstva* in v poslovnem izidu pripozna *dobiček ali izgubo iz naslova spremembe*. *Bruto knjigovodska vrednost finančnega sredstva* se ponovno izračuna kot *sedanja vrednost* ponovno dogovorjenih ali spremenjenih *pogodbenih denarnih tokov*, ki se *diskontirajo* po prvotni *efektivni obrestni meri finančnega sredstva* (oziroma po *kreditnemu tveganju prilagojeni efektivni obrestni meri* za *kupljena ali izdana finančna sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo*) ali, kadar je smiselno, po spremenjeni *efektivni obrestni meri*, ki se izračuna v skladu s 6.5.10. členom. *Knjigovodska vrednost spremenjenega finančnega sredstva* se prilagodi za vse stroške in opravnine, ki se *amortizirajo* v preostalem obdobju trajanja *finančnega sredstva*.

Odpis

5.4.4 **Podjetje neposredno zmanjša bruto knjigovodsko vrednost finančnega sredstva, če upravičeno pričakuje, da mu finančno sredstvo v celoti ali delno ne bo povrnjeno. Odpis pomeni odpravo pripoznanja (glej B3.2.16.(r) člen).**

Spremembe osnove za določitev pogodbenih denarnih tokov zaradi reforme referenčnih obrestnih mer

5.4.5 Podjetje uporabi 5.4.6.–5.4.9. člen za *finančno sredstvo* ali *finančno obveznost*, če, in samo če, se *osnova za določitev pogodbenih denarnih tokov tega finančnega sredstva* ali *finančne obveznosti* spremeni zaradi reforme referenčnih obrestnih mer. V ta namen se izraz „*reforma referenčnih obrestnih mer*“ nanaša na *reformo referenčnih obrestnih mer* na ravni celotnega trga, kot je opisana v 6.8.2. členu.

5.4.6 *Osnova za določitev pogodbenih denarnih tokov finančnega sredstva* ali *finančne obveznosti* se lahko spremeni:

(a) s *spremembo pogodbenih pogojev, določenih ob začetnem pripoznanju finančnega instrumenta* (pogodbeni pogoji se na primer spremenijo tako, da se uporabljene referenčne obrestne mere nadomestijo z alternativno referenčno obrestno mero);

- (b) na način, ki se ni upošteval – ali predvidel – v pogodbenih pogojih ob začetnem pripoznanju finančnega instrumenta, ne da bi se spremenili pogodbeni pogoji (na primer metoda za izračun referenčne obrestne mere se spremeni brez spremembe pogodbenih pogojev); in/ali
- (c) zaradi aktiviranja obstoječe pogodbene določbe (na primer, sproži se obstoječa klavzula o uporabi nadomestne referenčne obrestne mere).

5.4.7 Podjetje kot praktično rešitev uporabi B5.4.5. člen za računovodsko obravnavo spremembe osnove za določitev pogodbenih denarnih tokov finančnega sredstva ali finančne obveznosti, ki jo zahteva reforma referenčnih obrestnih mer. Ta praktična rešitev se uporablja samo za takšne spremembe in le, če spremembo zahteva reforma referenčnih obrestnih mer (glej tudi 5.4.9. člen). V ta namen reforma referenčnih obrestnih mer zahteva spremembo osnove za določitev pogodbenih denarnih tokov, če, in samo če, sta izpolnjena oba naslednja pogoja:

- (a) sprememba je potrebna kot neposredna posledica reforme referenčnih obrestnih mer in
- (b) nova osnova za določitev pogodbenih denarnih tokov je ekonomsko enakovredna predhodni osnovi (tj. osnovi neposredno pred spremembo).

5.4.8 Primeri sprememb, ki privedejo do nove osnove za določitev pogodbenih denarnih tokov, ki je ekonomsko enakovredna predhodni osnovi (tj. osnovi neposredno pred spremembo), so:

- (a) nadomestitev obstoječe referenčne obrestne mere, ki se uporablja za določitev pogodbenih denarnih tokov finančnega sredstva ali finančne obveznosti, z alternativno referenčno obrestno mero – ali izvedba take reforme referenčnih obrestnih mer s spremembo metode, ki se uporablja za izračun referenčne obrestne mere – z dodatkom točno določenega razmika, ki je potreben za izravnavo razlike v osnovi med obstoječo referenčno obrestno mero in alternativno referenčno obrestno mero;
- (b) spremembe obdobja za ponovno določitev, datumov ponovne določitve ali števila dni med datumi izplačila kuponov, da se izvede reforma referenčnih obrestnih mer; in
- (c) dodatek določbe o nadomestitvi med pogodbene pogoje finančnega sredstva ali finančne obveznosti, da se omogoči izvajanje katere koli spremembe, opisane v točkah (a) in (b).

5.4.9 Če se izvedejo spremembe finančnega sredstva ali finančne obveznosti poleg sprememb osnove za določitev pogodbenih denarnih tokov, ki jih zahteva reforma referenčnih obrestnih mer, podjetje najprej uporabi praktično rešitev iz 5.4.7. člena za spremembe, ki jih zahteva reforma referenčnih obrestnih mer. Podjetje nato za vse dodatne spremembe, za katere se praktična rešitev ne uporablja, upošteva veljavne zahteve iz tega standarda. Če dodatna sprememba ne povzroči odprave pripoznanja finančnega sredstva ali finančne obveznosti, podjetje za to dodatno spremembo uporabi 5.4.3. oziroma B5.4.6. člen. Če dodatna sprememba povzroči odpravo pripoznanja finančnega sredstva ali finančne obveznosti, podjetje uporabi zahteve za odpravo pripoznanja.

5.5 OSLABITEV

Pripoznavanje pričakovanih kreditnih izgub

Splošni pristop

5.5.1 Podjetje pripozna popravek vrednosti za izgubo za *pričakovane kreditne izgube* v zvezi s finančnim sredstvom, ki se meri v skladu s 4.1.2. ali 4.1.2.A členom, terjatvijo iz najema, *sredstvom iz pogodbe* ali obvezo iz posojila in pogodbo o finančnem poroštvi, za katero se uporabljajo zahteve glede oslabitve v skladu z 2.1.(g), 4.2.1. (c) oziroma 4.2.1.(d) členom.

- 5.5.2 Podjetje uporablja zahteve glede oslabitve pri pripoznavanju in merjenju popravka vrednosti za izgubo pri finančnih sredstvih, ki se merijo po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2. A členom. Vendar se popravek vrednosti za izgubo pripozna v drugem vseobsegajočem donosu in ne sme zmanjšati knjigovodske vrednosti finančnega sredstva v izkazu finančnega položaja.
- 5.5.3 Ob upoštevanju 5.5.13.–5.5.16. člena podjetje na vsak datum poročanja izmeri popravek vrednosti za izgubo za finančni instrument po znesku, ki je enak *pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja*, če se je kreditno tveganje za navedeni finančni instrument od začetnega pripoznanja znatno povečalo.
- 5.5.4 Cilj zahtev glede oslabitve je pripoznati pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja za vse finančne instrumente, pri katerih je od začetnega pripoznanja prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja (ne glede na to, ali se je ocenilo na posamični ali skupinski osnovi), pri čemer se upoštevajo vse primerne in dokazljive informacije, vključno z informacijami, usmerjenimi v prihodnost.
- 5.5.5 Ob upoštevanju 5.5.13.–5.5.16. člena podjetje, če se na datum poročanja kreditno tveganje pri finančnem instrumentu od začetnega pripoznanja ni znatno povečalo, izmeri popravek vrednosti za izgubo za navedeni finančni instrument po znesku, ki je enak *pričakovanim kreditnim izgubam v 12-mesečnem obdobju*.
- 5.5.6 Za obveze iz posojil in pogodbe o finančnem poroštvu se datum, ko podjetje postane stranka v nepreklicno prevzeti finančni obvezi, šteje za datum začetnega pripoznanja za namene uporabe zahtev glede oslabitve.
- 5.5.7 Če je podjetje v prejšnjem obdobju poročanja za finančni instrument izmerilo popravek vrednosti za izgubo kot znesek, enak pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja, vendar v tekočem obdobju poročanja ugotovi, da zahteve iz 5.5.3. člena niso več izpolnjene, na tekoči datum poročanja izmeri popravek vrednosti za izgubo kot znesek, enak pričakovanim kreditnim izgubam v 12-mesečnem obdobju.
- 5.5.8 Podjetje v poslovnem izidu kot *dobiček ali izgubo zaradi oslabitev* pripozna znesek pričakovanih kreditnih izgub (ali razveljavitev), ki se na datum poročanja zahteva za prilagoditev popravka vrednosti za izgubo znesku, ki se mora pripoznati v skladu s tem standardom.

Določanje znatnih povečanj kreditnega tveganja

- 5.5.9 Podjetje na vsak datum poročanja oceni, ali se je kreditno tveganje finančnega instrumenta od začetnega pripoznanja znatno povečalo. Za to oceno podjetje uporabi spremembo tveganja, da bo v pričakovanem obdobju trajanja finančnega instrumenta prišlo do neplačila, in ne spremembe zneska pričakovanih kreditnih izgub. Pri tej oceni podjetje primerja tveganje za nastop neplačila pri finančnem instrumentu po stanju na datum poročanja s tveganjem za nastop neplačila po stanju na datum začetnega pripoznanja finančnega instrumenta ter upošteva primerne in dokazljive informacije, ki se lahko pridobijo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj in ki kažejo na znatna povečanja kreditnega tveganja od začetnega pripoznanja.
- 5.5.10 Podjetje lahko predpostavi, da se kreditno tveganje finančnega instrumenta od začetnega pripoznanja ni znatno povečalo, če se za finančni instrument ugotovi, da ima na datum poročanja nizko kreditno tveganje (glej B5.5.22.–B5.5.24. člen).

- 5.5.11 Če so na voljo primerne in dokazljive v prihodnost usmerjene informacije, ki se lahko pridobijo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj, se podjetje pri ugotavljanju, ali se je kreditno tveganje od začetnega pripoznanja znatno povečalo, ne more zanašati samo na informacije o zamudah s plačili. Če pa informacij, ki so bolj usmerjene v prihodnost kot status zamud s plačili (bodisi na posamični ali bodisi na skupinski osnovi), ni mogoče pridobiti brez pretiranih stroškov ali prizadevanj, lahko podjetje uporabi informacije o zamudah s plačili, da ugotovi, ali je od začetnega pripoznanja prišlo do znatnih povečanj kreditnega tveganja. Ne glede na način, na katerega podjetje oceni znatna povečanja kreditnega tveganja, obstaja ovrgljiva predpostavka, da se je kreditno tveganje finančnega sredstva od začetnega pripoznanja znatno povečalo, če so pogodbeni plačila v zamudi več kot 30 dni. Podjetje lahko ovrže to predpostavko, če ima primerne in dokazljive informacije, ki se lahko pridobijo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj ter dokazujejo, da se kreditno tveganje od začetnega pripoznanja ni znatno povečalo, čeprav so pogodbeni plačila v zamudi več kot 30 dni. Če podjetje ugotovi, da je prišlo do znatnih povečanj kreditnega tveganja, preden so pogodbeni plačila v zamudi več kot 30 dni, se ovrgljiva predpostavka ne uporabi.

Spremenjena finančna sredstva

- 5.5.12 Če se je o pogodbenih denarnih tokovih iz finančnega sredstva dosegel nov dogovor ali so se ti spremenili in se pripoznanje finančnega sredstva ni odpravilo, podjetje oceni, ali je prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja finančnega instrumenta v skladu s 5.5.3. členom tako, da primerja:
- (a) tveganje nastopa neplačila po stanju na datum poročanja (na podlagi spremenjenih pogodbenih pogojev); in
- (b) tveganje nastopa neplačila po stanju ob začetnem pripoznanju (na podlagi prvotnih, nespremenjenih pogodbenih pogojev).

Kupljena ali izdana finančna sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo

- 5.5.13 **Ne glede na 5.5.3. in 5.5.5. člen podjetje na datum poročanja pripozna samo kumulativne spremembe pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja od začetnega pripoznanja kot popravek vrednosti za izgubo za kupljena ali izdana finančna sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo.**
- 5.5.14 Podjetje na vsak datum poročanja znesek spremembe pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja pripozna v poslovnem izidu kot dobiček ali izgubo zaradi oslabitve. Podjetje ugodne spremembe pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja pripozna kot dobiček iz odprave oslabitve, tudi če so pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja nižje od zneska pričakovanih kreditnih izgub, vključenih v ocenjene denarne tokove ob začetnem pripoznanju.

Poenostavljeni pristop za terjatve do kupcev, sredstva iz pogodbe in terjatve iz najema

- 5.5.15 **Ne glede na 5.5.3. in 5.5.5. člen podjetje popravek vrednosti za izgubo vedno meri kot znesek, ki je enak pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja, za naslednja sredstva:**
- (a) **terjatve do kupcev ali sredstva iz pogodbe, ki izhajajo iz transakcij, ki spadajo v področje uporabe MSRP 15, in ki:**
- (i) **ne vsebujejo pomembne sestavine financiranja v skladu z MSRP 15 (oziroma podjetje uporabi praktično rešitev v skladu s 63. členom MSRP 15) ali**
- (ii) **vsebujejo pomembno sestavino financiranja v skladu z MSRP 15, če podjetje kot računovodsko usmeritev izbere, da bo popravek vrednosti za izgubo merilo kot znesek, enak pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja. Navedena računovodska usmeritev se uporablja za vse take terjatve do kupcev ali sredstva iz pogodbe, vendar se lahko uporablja ločeno za terjatve do kupcev in sredstva iz pogodbe;**

(b) terjatve iz najema, ki izhajajo iz transakcij, ki spadajo v področje uporabe MSRP 16, če podjetje kot računovodsko usmeritev izbere, da bo popravek vrednosti za izgubo merilo kot znesek, enak pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja. Navedena računovodska usmeritev se uporablja za vse terjatve iz najema, vendar se lahko uporablja ločeno za terjatve iz finančnega in terjatve iz poslovnega najema.

5.5.16 Podjetje lahko izbere računovodske usmeritve za terjatve do kupcev, terjatve iz najema oziroma sredstva iz pogodbe neodvisno od izbranih usmeritev za katero koli od navedenih kategorij sredstev.

Merjenje pričakovanih kreditnih izgub

5.5.17 **Podjetje izmeri pričakovane kreditne izgube finančnega instrumenta na način, ki upošteva:**

(a) nepristranski in z verjetnostjo tehtan znesek, ki se določi z ovrednotenjem vrste možnih izidov,

(b) časovne vrednosti denarja in

(c) primerne in dokazljive informacije o preteklih dogodkih, trenutnih pogojih ter napovedih glede prihodnjih ekonomskih okoliščin, ki so brez pretiranih stroškov ali prizadevanj na voljo na datum poročanja.

5.5.18 Pri merjenju pričakovanih kreditnih izgub podjetju ni treba nujno opredeliti vseh možnih scenarijev. Vendar pa upošteva tveganje ali verjetnost, da bo prišlo do kreditne izgube, tako da upošteva možnost, da bo prišlo do kreditne izgube, in možnost, da do kreditne izgube ne bo prišlo, tudi če je možnost kreditne izgube zelo majhna.

5.5.19 Najdaljše obdobje, ki ga je treba upoštevati pri merjenju pričakovanih kreditnih izgub, je najdaljše pogodbeno obdobje (vključno z možnostmi podaljšanja), v katerem je podjetje izpostavljeno kreditnemu tveganju, in ne daljše obdobje, tudi če je daljše obdobje v skladu s poslovno prakso.

5.5.20 Vendar nekateri finančni instrumenti vključujejo tako sestavino posojila kot sestavino neizkoriščene obveze in pogodbeno zmožnost podjetja, da zahteva plačilo ter odpove neizkoriščeno obvezo, ne omejuje izpostavljenosti podjetja kreditnim izgubam na pogodbeni odpovedni rok. Podjetje izključno za take finančne instrumente meri pričakovane kreditne izgube v obdobju, v katerem je izpostavljeno kreditnemu tveganju in v katerem se pričakovane kreditne izgube ne bi zmanjšale z ukrepi za obvladovanje tveganj, tudi če je navedeno obdobje daljše od najdaljšega možnega pogodbenega obdobja.

5.6 PRERAZVRSTITEV FINANČNIH SREDSTEV

5.6.1 Če podjetje prerazvrsti finančna sredstva v skladu s 4.4.1. členom, prerazvrstitev uporablja za naprej od *datuma prerazvrstitve*. Podjetje ne opravi preračuna za nobene predhodno pripoznane dobičke, izgube (vključno z dobički in izgubami zaradi oslabitev) ali obresti. Zahteve glede prerazvrstitev določa 5.6.2.–5.6.7. člen.

5.6.2 Če podjetje prerazvrsti finančno sredstvo iz kategorije, ki se meri po odplačni vrednosti, v kategorijo, ki se meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, se njegova poštena vrednost izmeri na datum prerazvrstitve. Morebiten dobiček ali izguba, ki izhaja iz razlike med prejšnjo odplačno vrednostjo finančnega sredstva in pošteno vrednostjo, se pripozna v poslovnem izidu.

- 5.6.3 Če podjetje prerazvrsti finančno sredstvo iz kategorije, ki se meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, v kategorijo, ki se meri po odplačni vrednosti, postane njegova poštena vrednost na datum prerazvrstitve njegova nova bruto knjigovodska vrednost (za napotke glede določanja učinkovite obrestne mere in popravka vrednosti za izgubo na datum prerazvrstitve glej B5.6.2. člen).
- 5.6.4 Če podjetje prerazvrsti finančno sredstvo iz kategorije, ki se meri po odplačni vrednosti, v kategorijo, ki se meri po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, se njegova poštena vrednost izmeri na datum prerazvrstitve. Morebiten dobiček ali izguba, ki izhaja iz razlike med prejšnjo odplačno vrednostjo finančnega sredstva in pošteno vrednostjo, se pripisna v drugem vseobsegajočem donosu. Efektivna obrestna mera in merjenje pričakovanih kreditnih izgub se ne prilagodita zaradi prerazvrstitve (glej B5.6.1. člen).
- 5.6.5 Če podjetje prerazvrsti finančno sredstvo iz kategorije, ki se meri po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, v kategorijo, ki se meri po odplačni vrednosti, se finančno sredstvo prerazvrsti po njegovi pošteni vrednosti na datum prerazvrstitve. Kumulativni dobiček ali izguba, ki je bila prej pripisana v drugem vseobsegajočem donosu, pa se odstrani iz lastniškega kapitala in za ta znesek se prilagodi poštena vrednost finančnega sredstva na datum prerazvrstitve. Posledično se finančno sredstvo na datum prerazvrstitve izmeri, kot da bi se vedno merilo po odplačni vrednosti. Ta prilagoditev vpliva na drugi vseobsegajoči donos ne pa na poslovni izid in zato se ne šteje za prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov*). Efektivna obrestna mera in merjenje pričakovanih kreditnih izgub se ne prilagodita zaradi prerazvrstitve (glej B5.6.1. člen).
- 5.6.6 Če podjetje prerazvrsti finančno sredstvo iz kategorije, ki se meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, v kategorijo, ki se meri po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, se finančno sredstvo še naprej meri po pošteni vrednosti (za napotke glede določanja učinkovite obrestne mere in popravka vrednosti za izgubo na datum prerazvrstitve glej B5.6.2. člen).
- 5.6.7 Če podjetje prerazvrsti finančno sredstvo iz kategorije, ki se meri po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, v kategorijo, ki se meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, se finančno sredstvo še naprej meri po pošteni vrednosti. Kumulativni dobiček ali izguba, prej pripisan(-a) v drugem vseobsegajočem donosu, se prerazvrsti iz lastniškega kapitala v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1) na datum prerazvrstitve.
- 5.7 DOBIČKI IN IZGUBE
- 5.7.1 Dobiček ali izguba iz finančnega sredstva ali finančne obveznosti, ki se meri po pošteni vrednosti, se pripisna v poslovnem izidu, razen če:
- (a) je del razmerja varovanja pred tveganjem (glej 6.5.8.–6.5.14. člen in, če je ustrezno, 89.–94. člen MRS 39 za računovodenje varovanja poštene vrednosti pred tveganjem pri varovanju portfelja pred obrestnim tveganjem);
- (b) je naložba v kapitalski instrument in se je podjetje odločilo predstaviti dobičke in izgube od navedene naložbe v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.5. členom;
- (c) je finančna obveznost, določena za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, in mora podjetje predstaviti učinke sprememb *kreditnega tveganja* obveznosti v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.7. členom; ali

(d) je finančno sredstvo, ki se meri po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom, in mora podjetje pripoznati nekatere spremembe poštene vrednosti v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.10. členom.

5.7.1A *Dividende* se v poslovnem izidu pripoznajo samo:

(a) ob pridobitvi pravice podjetja do izplačila dividende;

(b) če je verjetno, da bodo gospodarske koristi, povezane z dividendo, pritekale v podjetje; in

(c) če je znesek dividende mogoče zanesljivo izmeriti.

5.7.2 **Dobiček ali izguba iz finančnega sredstva, ki se meri po odplačni vrednosti in ni del razmerja varovanja pred tveganjem (glej 6.5.8.–6.5.14. člen in, če je ustrezno, 89.–94. člen MRS 39 za računovodenje varovanja poštene vrednosti pred tveganjem pri varovanju portfelja pred obrestnim tveganjem), se pripozna v poslovnem izidu, ko se odpravi pripoznanje finančnega sredstva, ko se prerazvrsti v skladu s 5.6.2. členom, tekom procesa odplačevanja (amortizacije) ali ob pripoznanju dobičkov ali izgub zaradi oslabitev. Če podjetje finančna sredstva prerazvrsti iz kategorije, ki se meri po odplačni vrednosti, uporabi 5.6.2. in 5.6.4. člen. Dobiček ali izguba iz finančne obveznosti, ki se meri po odplačni vrednosti in ni del razmerja varovanja pred tveganjem (glej 6.5.8.–6.5.14. člen in, če je ustrezno, 89.–94. člen MRS 39 za računovodenje varovanja poštene vrednosti pred tveganjem pri varovanju portfelja pred obrestnim tveganjem), se pripozna v poslovnem izidu, ko se odpravi pripoznanje finančne obveznosti in s procesom odplačevanja (amortizacije) (za napotke glede dobičkov ali izgub iz tečajnih razlik glej B5.7.2. člen).**

5.7.3 **Dobiček ali izguba iz finančnih sredstev ali finančnih obveznosti, ki so pred tveganjem varovane postavke v razmerju varovanja pred tveganjem, se pripozna v skladu s 6.5.8.–6.5.14. členom in, če je ustrezno, 89.–94. členom MRS 39 za računovodenje varovanja poštene vrednosti pred tveganjem pri varovanju portfelja pred obrestnim tveganjem.**

5.7.4 Če podjetje pripozna finančna sredstva z upoštevanjem datuma poravnave (glej 3.1.2., B3.1.3. in B3.1.6. člen), se pri sredstvih, ki se merijo po odplačni vrednosti, kakršna koli sprememba poštene vrednosti sredstva, do katere pride v obdobju med datumom sklenitve in datumom poravnave posla, ne pripozna. Pri sredstvih, ki se merijo po pošteni vrednosti, pa se spremembo poštene vrednosti pripoznajo v poslovnem izidu ali v drugem vseobsegajočem donosu, kot je določeno v 5.7.1. členu. Za namene uporabe zahtev glede oslabitve se za datum začetnega pripoznanja šteje datum sklenitve posla.

Naložbe v kapitalske instrumente

5.7.5 Podjetje se lahko ob začetnem pripoznanju nepreklicno odloči, da bo poznejše spremembe poštene vrednosti naložbe v kapitalski instrument iz področja uporabe tega standarda, ki ni niti v posesti za trgovanje niti pogojno nadomestilo, ki ga prevzemnik pripozna v poslovni združitvi, za katero se uporablja MSRP 3, predstavilo v drugem vseobsegajočem donosu (za napotke glede dobičkov ali izgub iz tečajnih razlik glej B5.7.3. člen).

5.7.6 Če se podjetje odloči za možnost iz 5.7.5. člena, v poslovnem izidu pripozna dividende iz navedene naložbe v skladu s 5.7.1.A členom.

Obveznosti, določene za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida

5.7.7 Podjetje pripozna dobiček ali izgubo iz finančne obveznosti, določene za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, v skladu s 4.2.2. členom ali 4.3.5. členom, kot sledi:

(a) znesek spremembe poštene vrednosti finančne obveznosti, ki se lahko pripiše spremembam kreditnega tveganja navedene obveznosti, se predstavi v drugem vseobsegajočem donosu (glej B5.7.13.–B5.7.20. člen) in

(b) preostali znesek spremembe poštene vrednosti obveznosti se predstavi v poslovnem izidu,

razen če bi obravnava učinkov sprememb kreditnega tveganja obveznosti, opisana pod točko (a), povzročila ali povečala računovodsko neskladnost v izkazu poslovnega izida (v tem primeru se uporablja 5.7.8. člen). Napotki za ugotavljanje, ali bi nastala ali se povečala računovodska neskladnost, so podani v B5.7.5.–B5.7.7. in B5.7.10.–B5.7.12. členu.

5.7.8 Če bi zahteve iz 5.7.7. člena povzročile ali povečale računovodsko neskladnost v izkazu poslovnega izida, podjetje vse dobičke in izgube iz navedene obveznosti (vključno z učinki sprememb kreditnega tveganja te obveznosti) predstavi v poslovnem izidu.

5.7.9 Ne glede na zahteve iz 5.7.7. in 5.7.8. člena podjetje v poslovnem izidu predstavi vse dobičke in izgube iz naslova obvez iz posojil in pogodb o finančnem poroštvi, ki so določene za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

Sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa

5.7.10 Razen dobičkov ali izgub zaradi oslabitev (glej oddelek 5.5) ter dobičkov ali izgub iz tečajnih razlik (glej B5.7.2.–B5.7.2.A člen) se dobiček ali izguba iz finančnega sredstva, merjenega po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom, pripozna v drugem vseobsegajočem donosu, dokler se ne odpravi pripoznanje za finančno sredstvo oziroma se to ne prerazvrsti. Ko se odpravi pripoznanje finančnega sredstva, se kumulativni dobiček ali izguba, prej pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu, prerazvrsti iz lastniškega kapitala v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1). Če se finančno sredstvo prerazvrsti iz kategorije, ki se meri po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, podjetje kumulativni dobiček ali izgubo, ki je bila prej pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu, računovodsko obravnava v skladu s 5.6.5. in 5.6.7. členom. Obresti, izračunane po metodi efektivnih obresti, se pripoznajo v poslovnem izidu.

5.7.11 Kot je opisano v 5.7.10. členu, so, kadar se finančno sredstvo meri po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom, zneski, pripoznani v poslovnem izidu, enaki zneskom, ki bi bili pripoznani v poslovnem izidu, če bi se finančno sredstvo merilo po odplačni vrednosti.

POGLAVJE 6 Računovodenje varovanja pred tveganjem

6.1 CILJ IN PODROČJE UPORABE RAČUNOVODENJA VAROVANJA PRED TVEGANJEM

6.1.1 Cilj računovodenja varovanja pred tveganjem je v računovodskih izkazih predstaviti učinek dejavnosti podjetja za obvladovanje tveganj, pri katerih se uporabljajo finančni instrumenti za upravljanje izpostavljenosti, ki izhajajo iz specifičnih tveganj in bi lahko vplivale na poslovni izid (ali drugi vseobsegajoči donos v primeru naložb v kapitalske instrumente, pri katerih se je podjetje odločilo, da bo spremembe poštene vrednosti predstavljalo v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.5. členom). Cilj tega pristopa je predstaviti kontekst instrumentov za varovanje pred tveganjem, za katere se uporablja računovodenje varovanja pred tveganjem, da bi se omogočil vpogled v njihov namen in učinke.

6.1.2 Podjetje se lahko odloči, da bo določilo razmerje varovanja pred tveganjem med instrumentom za varovanje pred tveganjem in pred tveganjem varovano postavko v skladu s 6.2.1.–6.3.7. členom in B6.2.1.–B.6.3.25. členom. Za razmerja varovanja pred tveganjem, ki izpolnjujejo merila glede ustreznosti, podjetje računovodsko obravnava dobiček ali izgubo iz instrumenta za varovanje pred tveganjem in pred tveganjem varovane postavke v skladu s 6.5.1.–6.5.14. in B6.5.1.–B6.5.28. členom. Če je pred tveganjem varovana postavka skupina postavk, podjetje izpolnjuje dodatne zahteve iz 6.6.1.–6.6.6. in B6.6.1.–B6.6.16. člena.

6.1.3 Za varovanje poštene vrednosti izpostavljenosti portfelja finančnih sredstev ali finančnih obveznosti obrestnemu tveganju (in samo za takšno varovanje) lahko podjetje uporabi zahteve glede računovodenja varovanja pred tveganjem iz MRS 39 namesto zahtev iz tega standarda. V takem primeru mora podjetje uporabiti posebne zahteve za računovodenje varovanja pred tveganjem za varovanje portfelja pred obrestnim tveganjem ter kot pred tveganjem varovano postavko določiti delež, ki je znesek v tuji valuti (glej 81.A, 89.A in AG114.–AG132. člen MRS 39).

6.2 INSTRUMENTI ZA VAROVANJE PRED TVEGANJEM

Ustrezni instrumenti

6.2.1 **Izvedeni finančni instrument, ki se meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, se lahko določi kot instrument za varovanje pred tveganjem, z izjemo nekaterih izdanih opcij (glej B6.2.4. člen).**

6.2.2 **Neizvedeno finančno sredstvo ali neizvedena finančna obveznost, merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, se lahko določi kot instrument za varovanje pred tveganjem, razen če je finančna obveznost, določena za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, za katero se znesek spremembe njene poštene vrednosti, ki se lahko pripiše spremembam kreditnega tveganja navedene obveznosti, predstavi v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.7. členom. Za varovanje pred valutnim tveganjem se lahko sestavina valutnega tveganja neizvedenega finančnega sredstva ali neizvedene finančne obveznosti določi kot instrument za varovanje pred tveganjem, če ni naložba v kapitalski instrument, za katero se je podjetje odločilo, da bo spremembe poštene vrednosti predstavilo v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.5. členom.**

6.2.3 **Za namene računovodenja varovanja pred tveganjem se lahko kot instrumenti za varovanje pred tveganjem določijo samo pogodbe s stranko zunaj poročajočega podjetja (tj. zunaj skupine ali posameznega podjetja, o katerem se poroča).**

Določanje instrumentov za varovanje pred tveganjem

6.2.4 Instrument, ki izpolnjuje pogoje glede ustreznosti, se mora v celoti določiti kot instrument za varovanje pred tveganjem. Edine dovoljene izjeme so:

(a) ločitev notranje vrednosti in časovne vrednosti opsijske pogodbe, pri čemer se nato kot instrument za varovanje pred tveganjem določi samo sprememba notranje vrednosti opcije, ne pa sprememba časovne vrednosti (glej 6.5.15. in B6.5.29.–B6.5.33. člen);

(b) ločitev terminskega elementa in promptnega elementa terminske pogodbe, pri čemer se nato kot instrument za varovanje pred tveganjem določi samo sprememba vrednosti promptnega elementa terminske pogodbe, ne pa terminski element; podobno se lahko valutni tečajni razmik, izražen v bazičnih točkah, loči in izključi iz določitve finančnega instrumenta kot instrumenta za varovanje pred tveganjem (glej 6.5.16. in B6.5.34.–B6.5.39. člen); in

(c) delež celotnega instrumenta za varovanje pred tveganjem, na primer 50 odstotkov nominalnega zneska, se lahko določi kot instrument za varovanje pred tveganjem v razmerju varovanja pred tveganjem. Vendar se kot instrumenta za varovanje pred tveganjem ne sme določiti tistega deleža spremembe poštene vrednosti, ki izhaja samo iz dela obdobja, v katerem je instrument za varovanje pred tveganjem še veljaven.

6.2.5 Podjetje lahko obravnava skupaj in tudi skupaj določi kot instrument za varovanje pred tveganjem katero koli kombinacijo (vključno z okoliščinami, v katerih se tveganje ali tveganja, ki izhajajo iz nekaterih instrumentov za varovanje pred tveganjem, izravnavajo s tistimi, ki izhajajo iz drugih):

(a) izvedenih finančnih instrumentov ali njihovega dela in

(b) neizvedenih finančnih instrumentov ali njihovega dela.

6.2.6 Vendar izvedeni finančni instrument, ki združuje izdano opcijo in kupljeno opcijo (na primer obrestna ovratnica), ne izpolnjuje pogojev za določitev kot instrument za varovanje pred tveganjem, če je na datum določitve dejansko neto izdana opcija (razen, če izpolnjuje pogoje na podlagi B6.2.4. člena). Podobno se lahko dva ali več instrumentov (ali njihove dele) skupaj določi kot instrument za varovanje pred tveganjem samo, če v kombinaciji (tj. skupaj) na datum določitve niso dejansko neto izdana opcija (razen, če izpolnjujejo pogoje glede ustreznosti na podlagi B6.2.4. člena).

6.3 PRED TVEGANJEM VAROVANE POSTAVKE

Ustrezne postavke

6.3.1 Pred tveganjem varovana postavka je lahko pripoznano sredstvo ali obveznost, nepripoznana *trdna obveza*, *napovedana transakcija* ali čista naložba v podjetje v tujini. Pred tveganjem varovana postavka je lahko:

(a) **posamezna postavka**; ali

(b) **skupina postavk** (pod pogoji iz 6.6.1.–6.6.6. in B6.6.1.–B6.6.16. člena).

Pred tveganjem varovana postavka je lahko tudi sestavina take postavke ali skupine postavk (glej 6.3.7. in B6.3.7.–B6.3.25. člen).

6.3.2 Pred tveganjem varovano postavko mora biti mogoče zanesljivo izmeriti.

6.3.3 Če je pred tveganjem varovana postavka *napovedana transakcija* (ali njena sestavina), mora biti taka transakcija zelo verjetna.

6.3.4 Skupna izpostavljenost, ki je kombinacija izpostavljenosti, ki bi lahko izpolnjevala pogoje za določitev kot pred tveganjem varovana postavka v skladu s 6.3.1. členom, in izvedenega finančnega instrumenta, se lahko določi kot pred tveganjem varovana postavka (glej B6.3.3.–B6.3.4. člen). To vključuje *napovedano transakcijo* s skupno izpostavljenostjo (tj. neobvezne, vendar pričakovane transakcije v prihodnosti, ki bi privedle do izpostavljenosti in izvedenega finančnega instrumenta), če je taka skupna izpostavljenost zelo verjetna in če je po sklenitvi transakcije, ki zato ni več *napovedana*, primerna za določitev kot pred tveganjem varovana postavka.

6.3.5 Za namene računovodenja varovanja pred tveganjem se kot pred tveganjem varovane postavke lahko določijo samo sredstva, obveznosti, trdne obveze ali zelo verjetne *napovedane transakcije* s stranko zunaj poročajočega podjetja. Računovodenje varovanja pred tveganjem se lahko uporablja za transakcije med podjetji v isti skupini samo v posameznih ali ločenih računovodskih izkazih teh podjetij in ne v konsolidiranih računovodskih izkazih skupine, razen v konsolidiranih računovodskih izkazih naložbenega podjetja, kot je opredeljeno v MSRP 10, kjer transakcije med naložbenim podjetjem in njegovimi odvisnimi podjetji, ki se merijo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, ne bodo izključene iz konsolidiranih računovodskih izkazov.

- 6.3.6 Vendar lahko kot izjema od določb 6.3.5. člena valutno tveganje denarne postavke znotraj skupine (npr. obveznost/terjatev med dvema odvisnima podjetjema) v konsolidiranih računovodskih izkazih izpolnjuje pogoje za določitev kot pred tveganjem varovana postavka, če ima za posledico izpostavljenost dobičkom ali izgubam iz tečajnih razlik, ki niso v celoti odpravljeni ob konsolidaciji v skladu z MRS 21 *Vplivi sprememb menjalnih tečajev*. V skladu z MRS 21 dobički ali izgube iz tečajnih razlik za denarne postavke znotraj skupine ob konsolidaciji niso v celoti odpravljeni, če se s takšno notranjo denarno postavko posluje med dvema podjetjema v skupini, ki imata različni funkcijski valuti. Poleg tega lahko valutno tveganje zelo verjetne napovedane transakcije znotraj skupine ustreza pogojem za določitev kot pred tveganjem varovana postavka v konsolidiranih računovodskih izkazih, če je navedena transakcija izražena v valuti, ki ni funkcijska valuta podjetja, ki sklepa transakcijo, valutno tveganje pa bo vplivalo na konsolidirani poslovni izid.

Določitev pred tveganjem varovanih postavk

- 6.3.7 Podjetje lahko določi celotno postavko ali njeno sestavino kot pred tveganjem varovano postavko v razmerju varovanja pred tveganjem. Celotna postavka obsega vse spremembe denarnih tokov ali poštene vrednosti postavke. Sestavina obsega manj kot celotno spremembo poštene vrednosti ali spremenljivosti denarnih tokov postavke. V tem primeru lahko podjetje kot pred tveganjem varovane postavke določi samo naslednje vrste sestavin (vključno z njihovimi kombinacijami):

(a) samo spremembe denarnih tokov ali poštene vrednosti postavke, ki se lahko pripišejo specifičnemu tveganju ali tveganjem (sestavini tveganja), če je na podlagi ocene v okviru specifične tržne strukture sestavino tveganja mogoče razločevati in zanesljivo meriti (glej B6.3.8.–B6.3.15. člen). Sestavine tveganja vključujejo določitev samo tistih sprememb denarnih tokov ali poštene vrednosti pred tveganjem varovane postavke, ki so nad ali pod določeno ceno ali drugo spremenljivko (enostransko tveganje);

(b) enega ali več izbranih pogodbenih denarnih tokov;

(c) sestavine nominalnega zneska, tj. določenega dela zneska postavke (glej B6.3.16.–B6.3.20. člen).

6.4 MERILA USTREZNOSTI ZA RAČUNOVODENJE VAROVANJA PRED TVEGANJEM

6.4.1 Razmerje varovanja pred tveganjem ustreza pogojem za računovodenje varovanja pred tveganjem samo, če so izpolnjena vsa naslednja merila:

(a) **razmerje varovanja pred tveganjem je sestavljeno samo iz primernih instrumentov za varovanje pred tveganjem in primernih pred tveganjem varovanih postavk;**

(b) ob začetku razmerja varovanja pred tveganjem se uradno določijo in dokumentirajo razmerje varovanja pred tveganjem, cilj podjetja pri obvladovanju tveganj in strategija za izvajanje varovanja pred tveganjem. Navedena dokumentacija vsebuje opredelitev instrumenta za varovanje pred tveganjem, pred tveganjem varovane postavke, vrste tveganja, pred katerim se varuje, in načina, na katerega bo podjetje ocenilo, ali razmerje varovanja pred tveganjem izpolnjuje zahteve glede učinkovitosti varovanja (vključno z njegovo analizo virov neučinkovitosti varovanja pred tveganjem in ugotavljanjem *količnika varovanja pred tveganjem*);

(c) **razmerje varovanja pred tveganjem izpolnjuje vse naslednje zahteve glede učinkovitosti varovanja:**

(i) **med pred tveganjem varovano postavko in instrumentom za varovanje pred tveganjem obstaja ekonomsko razmerje (glej B6.4.4.–B6.4.6. člen);**

(ii) **učinek kreditnega tveganja ne prevladuje pri spremembah vrednosti, ki so posledica navedenega ekonomskega razmerja (glej B6.4.7.–B6.4.8. člen); in**

- (iii) količnik varovanja pred tveganjem v razmerju varovanja pred tveganjem je enak tistemu, ki izvira iz obsega pred tveganjem varovane postavke, ki ga podjetje dejansko varuje, in obsega instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki ga podjetje dejansko uporablja za varovanje navedenega obsega pred tveganjem varovane postavke. Kljub temu taka določitev ne sme odražati neravnotežja med utežmi pred tveganjem varovane postavke in instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki bi privedlo do neučinkovitosti varovanja pred tveganjem (ne glede na to, ali je pripoznano ali ne), kar bi povzročilo računovodski rezultat, ki bi bil neskladen s ciljem računovodenja varovanja pred tveganjem (glej B6.4.9.–B6.4.11. člen).

6.5 RAČUNOVODENJE RAZMERIJ VAROVANJA PRED TVEGANJEM, KI IZPOLNJUJEJO MERILA USTREZNOSTI

6.5.1 Podjetje uporablja računovodenje varovanja pred tveganjem za razmerja varovanja pred tveganjem, ki izpolnjujejo merila ustreznosti iz 6.4.1. člena (ta vključujejo odločitev podjetja, da razmerje določi kot razmerje varovanja pred tveganjem).

6.5.2 Obstajajo tri vrste razmerij varovanja pred tveganjem:

(a) varovanje poštene vrednosti pred tveganjem: varovanje pred izpostavljenostjo spremembam poštene vrednosti pripoznanega sredstva ali obveznosti ali nepripoznane trdne obveze oziroma sestavine katere od teh postavk, ki jo je mogoče pripisati posameznemu tveganju in lahko vpliva na poslovni izid;

(b) varovanje denarnih tokov pred tveganjem: varovanje pred izpostavljenostjo spremembam denarnih tokov, ki jih je mogoče pripisati specifičnemu tveganju, povezanemu s celotnim pripoznanim sredstvom ali obveznostjo (kot so vsa ali nekatera prihodnja plačila obresti za dolg z variabilno obrestno mero) ali zelo verjetno napovedano transakcijo oziroma sestavino katere od teh postavk, in ki lahko vplivajo na poslovni izid;

(c) varovanje čiste naložbe v podjetje v tujini pred tveganjem, kot je opredeljeno v MRS 21.

6.5.3 Če je pred tveganjem varovana postavka kapitalski instrument, za katerega se je podjetje odločilo, da bo predstavljalo spremembe poštene vrednosti v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.5. členom, mora biti pred tveganjem varovana izpostavljenost iz 6.5.2.(a) člena tista, ki bi lahko vplivala na drugi vseobsegajoči donos. Samo v tem primeru se pripoznana neučinkovitost varovanja pred tveganjem predstavi v drugem vseobsegajočem donosu.

6.5.4 Varovanje pred valutnim tveganjem iz trdne obveze se lahko računovodsko obravnava kot varovanje poštene vrednosti pred tveganjem ali varovanje denarnih tokov pred tveganjem.

6.5.5 Če razmerje varovanja pred tveganjem ne izpolnjuje več zahteve glede učinkovitosti varovanja v zvezi s količnikom varovanja pred tveganjem (glej 6.4.1.(c)(iii) člen), vendar cilj obvladovanja tveganj za to določeno razmerje varovanja pred tveganjem ostane isti, podjetje prilagodi količnik varovanja pred tveganjem za razmerje, tako da ponovno izpolnjuje merila ustreznosti (v tem standardu se za to uporablja izraz „rebalans“; glej B6.5.7.–B6.5.21. člen).

6.5.6 Podjetje preneha z računovodenjem varovanja pred tveganjem za naprej samo, če razmerje varovanja pred tveganjem (ali del razmerja varovanja pred tveganjem) ne izpolnjuje več meril ustreznosti za tako računovodenje (po upoštevanju morebitnega rebalansa, če je ustrezno). To vključuje primere, v katerih instrument za varovanje pred tveganjem preneha veljati ali se proda, odpove ali izkoristi. Za ta namen se zamenjava ali obnovitev instrumenta za varovanje pred tveganjem z drugim instrumentom za varovanje pred tveganjem ne obravnava kot prenehanje veljavnosti ali odpoved, če je zamenjava oziroma prenos del dokumentiranega cilja podjetja glede obvladovanja tveganj oziroma je skladna z njim. Poleg tega se za ta namen ne šteje, da je prišlo do prenehanja veljavnosti ali odpovedi instrumenta za varovanje pred tveganjem, če:

- (a) se pogodbenne stranke instrumenta za varovanje pred tveganjem kot posledica zakonov ali drugih predpisov ali uvedbe zakonov ali drugih predpisov dogovorijo, da ena ali več klirinških nasprotnih strank nadomesti svojo prvotno nasprotno stranko, tako da ta postane nova nasprotna stranka vsake od pogodbenih strank. Za ta namen je klirinška nasprotna stranka centralna nasprotna stranka (včasih se imenuje „klirinška organizacija“ ali „klirinška agencija“) ali podjetje oziroma podjetja, na primer, klirinški član klirinške organizacije ali stranka klirinškega člana klirinške organizacije, ki delujejo kot nasprotna stranka, da bi izvajali kliring prek centralne nasprotne stranke. Vendar, če pogodbenne stranke instrumenta za varovanje pred tveganjem nadomestijo svoje prvotne nasprotne stranke z drugimi nasprotnimi strankami, se ta pododstavek uporablja samo, če vsaka od teh pogodbenih strank izvaja kliring z isto centralno nasprotno stranko;
- (b) so morebitne druge spremembe instrumenta za varovanje pred tveganjem omejene na tiste, ki so potrebne za izvedbo take nadomestitve nasprotne stranke. Takšne spremembe so omejene na tiste, ki so v skladu s pogoji, ki bi bili pričakovani, če bi kliring instrumenta za varovanje pred tveganjem prvotno izvajala klirinška nasprotna stranka. Te spremembe vključujejo spremembe zahtev glede zavarovanja s premoženjem, pravic za pobot stanj terjatev in obveznosti ter naloženih dajatev.

Prenehanje računovodenja varovanja pred tveganjem lahko vpliva na celotno razmerje varovanja pred tveganjem ali samo na njegov del (v tem primeru se računovodenje varovanja pred tveganjem nadaljuje za preostanek razmerja varovanja pred tveganjem).

6.5.7 Podjetje uporabi:

- (a) 6.5.10. člen, kadar preneha z računovodenjem varovanja pred tveganjem za varovanje poštene vrednosti pred tveganjem, pri katerem je pred tveganjem varovana postavka finančni instrument, merjen po odplačni vrednosti (ali njegova sestavina); in
- (b) 6.5.12. člen, kadar preneha z računovodenjem varovanja pred tveganjem za varovanje denarnih tokov pred tveganjem.

Varovanja poštene vrednosti pred tveganjem

6.5.8 Dokler varovanje poštene vrednosti pred tveganjem izpolnjuje merila ustreznosti iz 6.4.1. člena, se razmerje varovanja pred tveganjem računovodsko obravnava, kot sledi:

- (a) dobiček ali izguba iz instrumenta za varovanje pred tveganjem se pripozna v poslovnem izidu (ali drugem vseobsegajočem donosu, če instrument za varovanje pred tveganjem varuje kapitalski instrument, za katerega se je podjetje odločilo, da bo spremembe poštene vrednosti predstavilo v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.5. členom);
- (b) dobiček ali izguba iz varovanja pred tveganjem varovane postavke prilagodi knjigovodsko vrednost varovane postavke (če je ustrezno) in se pripozna v poslovnem izidu. Če je pred tveganjem varovana postavka finančno sredstvo (ali njegova sestavina), ki se meri po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom, se dobiček ali izguba pri varovani postavki iz naslova varovanja pred tveganjem pripozna v poslovnem izidu. Če pa je pred tveganjem varovana postavka kapitalski instrument, za katerega se je podjetje odločilo, da bo predstavljalo spremembe poštene vrednosti v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.5. členom, navedeni zneski ostanejo v drugem vseobsegajočem donosu. Če je pred tveganjem varovana postavka nepripoznana trdna obveza (ali njena sestavina), se kumulativna sprememba poštene vrednosti varovane postavke po določitvi razmerja varovanja pripozna kot sredstvo ali obveznost z ustreznim dobičkom oziroma izgubo v poslovnem izidu.

6.5.9 Če je pred tveganjem varovana postavka v varovanju poštene vrednosti pred tveganjem trdna obveza (ali njena sestavina) za pridobitev sredstva ali prevzem obveznosti, se začetna knjigovodska vrednost sredstva ali obveznosti, ki izhaja iz izpolnitve trdne obveze s strani podjetja, prilagodi tako, da vključuje kumulativno spremembo poštene vrednosti varovane postavke, ki je bila pripoznana v izkazu finančnega položaja.

- 6.5.10 Vsaka prilagoditev, ki izhaja iz 6.5.8.(b) člena, se amortizira v poslovnem izidu, če je pred tveganjem varovana postavka finančni instrument (ali njegova sestavina), ki se meri po odplačni vrednosti. Amortizacija se lahko začne takoj, ko nastane prilagoditev, in se začne najpozneje takrat, ko se pred tveganjem varovana postavka preneha prilagajati za dobičke in izgube iz naslova varovanja pred tveganjem. Amortizacija temelji na ponovnem izračunu efektivne obrestne mere na datum, ko se amortizacija začne. V primeru finančnega sredstva (ali njegove sestavine), ki je pred tveganjem varovana postavka in se meri po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom, se amortizacija izvede na isti način, vendar do zneska, ki predstavlja kumulativni dobiček ali izgubo, ki je bila prej pripoznana v skladu s 6.5.8.(b) členom, namesto s prilagoditvijo knjigovodske vrednosti.

Varovanje denarnih tokov pred tveganjem

- 6.5.11 Dokler varovanje denarnih tokov pred tveganjem izpolnjuje merila ustreznosti iz 6.4.1. člena, se razmerje varovanja pred tveganjem računovodsko obravnava, kot sledi:

- (a) ločena sestavina lastniškega kapitala, povezana s pred tveganjem varovano postavko (rezerva za varovanje denarnih tokov pred tveganjem), se prilagodi nižjemu od naslednjih (absolutno izraženih) zneskov:
- (i) kumulativnemu dobičku ali izgubi iz instrumenta za varovanje pred tveganjem od začetka varovanja; in
  - (ii) kumulativni spremembi poštene vrednosti (sedanje vrednosti) pred tveganjem varovane postavke (tj. sedanji vrednosti kumulativne spremembe pričakovanih prihodnjih denarnih tokov, ki se varujejo) od začetka varovanja pred tveganjem;
- (b) delež dobička ali izgube iz instrumenta za varovanje pred tveganjem, za katerega se ugotovi, da je učinkovito varovanje pred tveganjem (tj. delež, ki se izravna s spremembo rezerve za varovanje denarnih tokov pred tveganjem, izračunane v skladu s točko (a)), se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu;
- (c) morebitni preostali dobički ali izgube iz instrumenta za varovanje pred tveganjem (oziroma morebitni dobički ali izgube, ki so potrebni za izravnavo spremembe rezerve za varovanje denarnih tokov pred tveganjem, izračunane v skladu s točko (a)), predstavljajo neučinkovitost varovanja pred tveganjem, ki se pripozna v poslovnem izidu;
- (d) znesek, ki se je nabral v rezervi za varovanje denarnih tokov pred tveganjem v skladu s točko (a), se računovodsko obravnava, kot sledi:
- (i) če varovana napovedana transakcija naknadno privede do pripoznanja nefinančnega sredstva ali nefinančne obveznosti ali če varovana napovedana transakcija za nefinančno sredstvo ali nefinančno obveznost postane trdna obveza, za katero se uporablja računovodenje varovanja poštene vrednosti pred tveganjem, podjetje navedeni znesek odstrani iz rezerve za varovanje denarnih tokov pred tveganjem in ga vključi neposredno v začetno nabavno vrednost ali drugo knjigovodsko vrednost sredstva ali obveznosti. To ni prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1) in zato ne vpliva na drugi vseobsegajoči donos;
  - (ii) za varovanja denarnih tokov pred tveganjem, ki niso tista iz točke (i), se navedeni znesek prerazvrsti iz rezerve za varovanje denarnih tokov pred tveganjem v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1) v istem obdobju ali obdobjih, v katerih varovani pričakovani prihodnji denarni tokovi vplivajo na poslovni izid (na primer v obdobjih, v katerih se pripoznajo prihodki od obresti ali odhodki za obresti ali ko pride do napovedane prodaje);

(iii) če pa je navedeni znesek izguba in podjetje pričakuje, da celotna izguba ali njen del ne bo povrnjen v enem ali več prihodnjih obdobjih, podjetje nemudoma prerazvrsti znesek, za katerega se ne pričakuje, da bo povrnjen, v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1).

6.5.12 Če podjetje preneha z računovodenjem varovanja pred tveganjem za varovanje denarnih tokov pred tveganjem (glej 6.5.6. in 6.5.7.(b) člen), znesek, ki se je nabral v rezervi za varovanje denarnih tokov pred tveganjem v skladu s 6.5.11.(a) členom, obravnava kot sledi:

(a) če se še vedno pričakuje, da bodo varovani prihodnji denarni tokovi nastali, navedeni znesek ostane v rezervi za varovanje denarnih tokov pred tveganjem, dokler ne pride do prihodnjih denarnih tokov oziroma dokler se ne uporabi 6.5.11.(d)(iii) člen. Ko pride do prihodnjih denarnih tokov, se uporablja 6.5.11.(d)(iii) člen;

(b) če se ne pričakuje več, da bo prišlo do varovanih prihodnjih denarnih tokov, se navedeni znesek nemudoma prerazvrsti iz rezerve za varovanje denarnih tokov pred tveganjem v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1). Za varovani prihodnji denarni tok, ki ni več zelo verjeten, se lahko še vedno pričakuje, da bo nastal.

Varovanje čiste naložbe v podjetje v tujini pred tveganjem

6.5.13 Varovanja čiste naložbe v podjetje v tujini pred tveganjem, vključno z varovanjem denarne postavke, ki se računovodsko obravnava kot del čiste naložbe (glej MRS 21), se obravnavajo podobno kot varovanja denarnih tokov pred tveganjem:

(a) del dobička ali izgube iz instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki je opredeljen kot učinkovito varovanje pred tveganjem, se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu (glej 6.5.11. člen); in

(b) neučinkoviti del se pripozna v poslovnem izidu.

6.5.14 Kumulativni dobiček ali izguba iz instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki se nanaša na učinkoviti del varovanja, ki se je nabral v rezervi iz prevedbe tuje valute, se ob odtujitvi ali delni odtujitvi podjetja v tujini prerazvrsti iz lastniškega kapitala v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1) v skladu z 48.–49. členom MRS 21.

Računovodenje časovne vrednosti opcij

6.5.15 Če podjetje loči notranjo vrednost in časovno vrednost opcijske pogodbe in kot instrument za varovanje pred tveganjem določi samo spremembo notranje vrednosti opcije (glej 6.2.4.(a) člen), časovno vrednost opcije računovodsko obravnava, kot sledi (glej B6.5.29.–B6.5.33. člen):

(a) podjetje ločuje časovno vrednost opcij glede na vrsto pred tveganjem varovane postavke, varovane z opcijo (glej B6.5.29. člen), ki je lahko:

(i) na transakciji temelječa varovana postavka; ali

(ii) na časovnem obdobju temelječa varovana postavka;

(b) sprememba poštene vrednosti časovne vrednosti opcije, s katero se varuje na transakciji temelječa varovana postavka, se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu v obsegu, v katerem se nanaša na varovano postavko, in se akumulira v ločeni sestavini lastniškega kapitala. Kumulativna sprememba poštene vrednosti, ki izhaja iz časovne vrednosti opcije, ki se je nabrala v ločeni sestavini lastniškega kapitala (v nadaljevanju: znesek), se računovodsko obravnava kot sledi:

- (i) če varovana postavka naknadno privede do pripoznanja nefinančnega sredstva ali nefinančne obveznosti ali trdne obveze za nefinančno sredstvo ali nefinančno obveznost, za katero se uporablja računovodenje varovanja poštene vrednosti pred tveganjem, podjetje znesek odstrani iz ločene sestavine lastniškega kapitala in ga vključi neposredno v začetno nabavno vrednost ali drugo knjigovodsko vrednost sredstva ali obveznosti. To ni prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1) in zato ne vpliva na drugi vseobsegajoči donos;
- (ii) za razmerja varovanja pred tveganjem, ki niso tista iz točke (i), se znesek prerazvrsti iz ločene sestavine lastniškega kapitala v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1) v istem obdobju ali obdobjih, v katerih varovani pričakovani prihodnji denarni tokovi vplivajo na poslovni izid (na primer, ko pride do napovedane prodaje);
- (iii) če pa se za celoten znesek ali njegov del ne pričakuje, da bo povrnjen v enem ali več prihodnjih obdobjih, se znesek, za katerega se ne pričakuje, da bo povrnjen, nemudoma prerazvrsti v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1);
- (c) sprememba poštene vrednosti časovne vrednosti opcije, s katero se varuje na časovnem obdobju temelječa varovana postavka, se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu v obsegu, v katerem se nanaša na varovano postavko, in se akumulira v ločeni sestavini lastniškega kapitala. Časovna vrednost na datum določitve opcije kot instrumenta za varovanje pred tveganjem, se v obsegu, v katerem se nanaša na varovano postavko, amortizira na sistematski in racionalni podlagi v obdobju, v katerem bi lahko prilagoditev varovanja pred tveganjem za notranjo vrednost opcije vplivala na poslovni izid (ali drugi vseobsegajoči donos, če je varovana postavka kapitalski instrument, za katerega se je podjetje odločilo, da bo predstavljalo spremembe poštene vrednosti v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.5. členom). Zato se v vsakem obdobju poročanja znesek amortizacije prerazvrsti iz ločene sestavine lastniškega kapitala v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1). Če pa se za razmerje varovanja pred tveganjem, ki vključuje spremembo notranje vrednosti opcije kot instrumenta za varovanje pred tveganjem, preneha računovodenje varovanja pred tveganjem, se čisti znesek (tj. vključno s kumulativno amortizacijo), ki se je nabral v ločeni sestavini lastniškega kapitala, nemudoma prerazvrsti v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1).

Računovodenje terminskega elementa terminskih pogodb in v bazičnih točkah izražene valutnega tečajnega razmika finančnih instrumentov

- 6.5.16 Če podjetje loči terminski element in promptni element terminske pogodbe in kot instrument za varovanje pred tveganjem določi samo spremembo vrednosti promptnega elementa terminske pogodbe ali če podjetje loči valutni tečajni razmik, izražen v bazičnih točkah, od finančnega instrumenta in ga izključi iz določenega finančnega instrumenta kot instrumenta za varovanje pred tveganjem (glej 6.2.4.(b) člen), lahko za terminski element terminske pogodbe ali za valutni tečajni razmik, izražen v bazičnih točkah, uporablja 6.5.15. člen na isti način, kot se uporablja za časovno vrednost opcije. V tem primeru podjetje uporablja napotke za uporabo iz B6.5.34.–B6.5.39. člena.

6.6 VAROVANJE SKUPINE POSTAVK PRED TVEGANJEM

Primernost skupine postavk za obravnavo kot pred tveganjem varovane postavke

- 6.6.1 **Skupina postavk (vključno s skupino postavk, ki tvorijo neto (čisto) pozicijo; glej B6.6.1.–B6.6.8. člen) je primerna pred tveganjem varovana postavka samo, če:**

- (a) je sestavljena iz postavk (vključno s sestavinami postavk), ki so na posamični podlagi primerne pred tveganjem varovane postavke;

(b) se postavke v skupini upravljajo skupaj na skupinski podlagi za namene obvladovanja tveganj; in

(c) gre v primeru varovanja denarnih tokov pred tveganjem pri skupini postavk, pri katerih se za spremembe denarnih tokov ne pričakuje, da bodo približno sorazmerne s splošno spremenljivostjo denarnih tokov skupine, tako da nastanejo izravnalne pozicije tveganja:

(i) za varovanje pred valutnim tveganjem; in

(ii) določitev navedene neto (čiste) pozicije določa obdobje poročanja, v katerem naj bi napovedane transakcije vplivale na poslovni izid, ter njihovo naravo in obseg (glej B6.6.7.–B6.6.8. člen).

Določitev sestavine nominalnega zneska

6.6.2 Sestavina, ki je del primerne skupine postavk, je primerna pred tveganjem varovana postavka, če je taka določitev skladna s ciljem podjetja glede obvladovanja tveganj.

6.6.3 Plastna sestavina celotne skupine postavk (na primer spodnja plast), je primerna za računovodenje varovanja pred tveganjem, samo če:

(a) jo je mogoče razločevati in zanesljivo meriti;

(b) je cilj obvladovanja tveganj varovanje plastne sestavine pred tveganjem;

(c) so postavke v celotni skupini, iz katere se opredeli plast, izpostavljene istemu tveganju, pred katerim se varuje (tako, da izbira konkretnih postavk iz celotne skupine, ki tvorijo del varovane plasti, ne vpliva bistveno na merjenje varovane plasti);

(d) lahko podjetje za varovanje obstoječih postavk (na primer nepripoznane trdne obveze ali pripoznanega sredstva) opredeli celotno skupino postavk, iz katere je opredeljena varovana plast, in ji sledi (tako da lahko podjetje spoštuje zahteve za računovodenje ustreznih razmerij varovanja pred tveganjem); in

(e) morebitne postavke v skupini, ki vsebujejo možnosti predčasnega odplačila, ustrezajo zahtevam za sestavine nominalnega zneska (glej B6.3.20. člen).

Predstavljanje

6.6.4 Za varovanje skupine postavk pred tveganjem z izravnalnimi pozicijami tveganja (tj. pri varovanju neto (čiste) pozicije), pri katerih tveganje, pred katerim se varuje, vpliva na različne vrstične postavke v izkazu poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa, se dobički in izgube iz naslova varovanja pred tveganjem v navedenem izkazu predstavijo v ločeni vrstici od tistih, na katere vplivajo varovane postavke. Zato v navedenem izkazu znesek v vrstični postavki, ki se nanaša na samo varovano postavko (na primer prihodki ali stroški prodaje), ostane nespremenjen.

6.6.5 Za sredstva in obveznosti, ki se varujejo skupaj kot skupina v okviru varovanja poštene vrednosti pred tveganjem, se dobiček ali izguba v izkazu finančnega položaja za posamezna sredstva in obveznosti pripozna kot prilagoditev knjigovodske vrednosti zadevnih posameznih postavk, ki sestavljajo skupino, v skladu s 6.5.8.(b) členom.

V celoti izravnane neto (čiste) pozicije

- 6.6.6 Kadar je pred tveganjem varovana postavka skupina, ki je v celoti izravnana neto (čista) pozicija (tj. varovane postavke same med sabo v celoti izravnajo tveganje, ki se obvladuje na skupinski osnovi), jo lahko podjetje določi v razmerju varovanja pred tveganjem, ki ne vključuje instrumenta za varovanje pred tveganjem, če:
- (a) je varovanje pred tveganjem del strategije nepretrganega varovanja pred neto tveganjem, pri čemer podjetje rutinsko varuje nove pozicije iste vrste skozi čas (na primer, ko transakcije prestopijo v časovno obdobje, za katerega podjetje izvaja varovanje pred tveganjem);
  - (b) se spremeni velikost pred tveganjem varovane neto (čiste) pozicije v obdobju trajanja strategije nepretrganega varovanja pred neto tveganjem in podjetje uporablja primerne instrumente za varovanje pred neto tveganjem (tj. kadar neto (čista) pozicija ni enaka nič);
  - (c) se za take neto (čiste) pozicije običajno uporablja računovodenje varovanja pred tveganjem, kadar neto (čista) pozicija ni v celoti izravnana in je zavarovana s primernimi instrumenti za varovanje pred tveganjem; in
  - (d) bi neuporaba računovodenja varovanja pred tveganjem za neto (čisto) pozicijo, ki je enaka nič, privedla do nedoslednih računovodskih rezultatov, ker se pri računovodenju ne bi pripoznale izravnalne pozicije tveganja, ki bi bile sicer pripoznane v varovanju neto (čiste) pozicije pred tveganjem.

- 6.7 MOŽNOST, DA SE KREDITNA IZPOSTAVLJENOST DOLOČI ZA MERJENJE PO POŠTENI VREDNOSTI PREK POSLOVNEGA IZIDA

Primernost kreditnih izpostavljenosti za določitev za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida

- 6.7.1 Če podjetje uporablja kreditni izvedeni finančni instrument, ki se meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, za obvladovanje kreditnega tveganja celotnega ali dela finančnega instrumenta (kreditne izpostavljenosti), lahko navedeni finančni instrument v obsegu, v katerem se tako obvladuje (tj. celoten instrument ali njegov del), določi za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če:

- (a) je subjekt kreditne izpostavljenosti (na primer posojiljemalec ali imetnik obveze iz posojil) enak referenčnemu subjektu kreditnega izvedenega finančnega instrumenta („ujemanje subjektov“); in

- (b) je stopnja nadrejenosti finančnega instrumenta enaka stopnji nadrejenosti instrumentov, ki se lahko izročijo v skladu s pogoji kreditnega izvedenega finančnega instrumenta.

Podjetje se lahko odloči za tako določitev ne glede na to, ali finančni instrument, ki se uporablja za obvladovanje kreditnega tveganja, spada v področje uporabe tega standarda ali ne (na primer, podjetje lahko določi obveze iz posojil, ki ne spadajo v področje uporabe tega standarda). Podjetje lahko navedeni finančni instrument določi ob začetnem pripoznanju ali po njem ali medtem, ko je nepripoznan. Podjetje istočasno dokumentira določitev.

Računovodenje kreditnih izpostavljenosti, določenih za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida

- 6.7.2 Če je finančni instrument v skladu s 6.7.1. členom določen za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida po začetnem pripoznanju ali prej ni bil pripoznan, se razlika med knjigovodsko vrednostjo (če obstaja) in pošteno vrednostjo na datum določitve nemudoma pripozna v poslovnem izidu. Za finančna sredstva, ki se merijo po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom, se kumulativni dobiček ali izguba, prej pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu, nemudoma prerazvrsti iz lastniškega kapitala v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve (glej MRS 1).

- 6.7.3 Podjetje preneha z merjenjem finančnega instrumenta, ki je povzročil kreditno tveganje, ali dela navedenega finančnega instrumenta po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če:
- (a) merila ustreznosti iz 6.7.1. člena niso več izpolnjena, na primer:
    - (i) kreditni izvedeni finančni instrument ali povezan finančni instrument, ki povzroči kreditno tveganje, poteče ali se proda, odpove ali poravna; ali
    - (ii) kreditno tveganje finančnega instrumenta se ne obvladuje več s pomočjo kreditnih izvedenih finančnih instrumentov. Do tega bi lahko na primer prišlo zaradi izboljšanja kreditne sposobnosti posojilojemalca ali imetnika obveze iz posojila oziroma zaradi sprememb kapitalskih zahtev, ki jih mora izpolnjevati podjetje; in
  - (b) se za finančni instrument, ki povzroči kreditno tveganje, sicer ne zahteva, da se meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida (tj. poslovni model podjetja se medtem ni spremenil, tako da bi bila potrebna prerazvrstitev v skladu s 4.4.1. členom).
- 6.7.4 Ko podjetje preneha z merjenjem finančnega instrumenta, ki povzroči kreditno tveganje, ali njegovega dela po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, pošteni vrednost navedenega finančnega instrumenta na datum prenehanja merjenja postane njegova nova knjigovodska vrednost. Pozneje se uporablja enako merjenje, kot se je uporabljalo pred določitvijo finančnega instrumenta za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida (vključno z amortizacijo, ki je posledica nove knjigovodske vrednosti). Na primer, finančno sredstvo, ki je bilo prvotno razvrščeno kot merjeno po odplačni vrednosti, bi se ponovno merilo po odplačni vrednosti, njegova efektivna obrestna mera pa bi se preračunala na podlagi njegove nove bruto knjigovodske vrednosti na datum prenehanja merjenja po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.
- 6.8 ZAČASNE IZJEME PRI UPORABI POSEBNIH ZAHTEV GLEDE RAČUNOVODENJA VAROVANJA PRED TVEGANJEM
- 6.8.1 Podjetje uporablja 6.8.4.–6.8.12. člen ter 7.1.8. in 7.2.26.(d) člen za vsa razmerja varovanja pred tveganjem, na katera neposredno vpliva reforma referenčnih obrestnih mer. Ti členi se uporabljajo samo za takšna razmerja varovanja pred tveganjem. Reforma referenčnih obrestnih mer neposredno vpliva na razmerje varovanja pred tveganjem le, če reforma povzroči negotovosti glede:
- (a) referenčne obrestne mere (določene s pogodbo ali brez nje), določene kot tveganje, pred katerim se varuje; in/ali
  - (b) časovnega okvira ali zneska denarnih tokov, ki temeljijo na referenčni obrestni meri, pred tveganjem varovane postavke ali instrumenta za varovanje pred tveganjem.
- 6.8.2 Za namene uporabe 6.8.4.–6.8.12. člena se izraz „reforma referenčnih obrestnih mer“ nanaša na reformo referenčnih obrestnih mer na ravni celotnega trga, vključno z zamenjavo referenčnih obrestnih mer z alternativno referenčno obrestno mero, kot je tista, ki izhaja iz priporočil poročila Odbora za finančno stabilnost iz julija 2014 z naslovom „Reforming Major Interest Rate Benchmarks“ (reforma pomembnejših referenčnih obrestnih mer) ⁽⁵¹⁾.
- 6.8.3 6.8.4.–6.8.12. člen določajo izjeme le za zahteve, ki so določene v teh členih. Podjetje še naprej uporablja vse druge zahteve glede računovodenja varovanja pred tveganjem za razmerja varovanja pred tveganjem, na katera neposredno vpliva reforma referenčnih obrestnih mer.

⁽⁵¹⁾ Poročilo „Reforming Major Interest Rate Benchmarks“ je na voljo na strani http://www.fsb.org/wp-content/uploads/r_140722.pdf.

Zahteva po veliki verjetnosti pri varovanju denarnih tokov pred tveganjem

- 6.8.4 Pri ugotavljanju, ali je napovedana transakcija (ali njena sestavina) zelo verjetna, kot se zahteva v 6.3.3. členu, podjetje predpostavlja, da se referenčna obrestna mera (določena s pogodbo ali brez nje), na kateri temeljijo pred tveganjem varovani denarni tokovi, ne spremeni zaradi reforme referenčnih obrestnih mer.

Prerazvrstitev zneska, ki se je nabral v rezervi za varovanje denarnih tokov pred tveganjem

- 6.8.5 Za namene uporabe zahteve iz 6.5.12. člena za ugotovitev, ali se pričakuje nastanek pred tveganjem varovanih prihodnjih denarnih tokov, podjetje predpostavlja, da se referenčna obrestna mera (določena s pogodbo ali brez nje), na kateri temeljijo pred tveganjem varovani denarni tokovi, ne spremeni zaradi reforme referenčnih obrestnih mer.

Ocenjevanje ekonomskega razmerja med pred tveganjem varovano postavko in instrumentom za varovanje pred tveganjem

- 6.8.6 Za namene uporabe zahtev iz 6.4.1.(c)(i) člena in B6.4.4.–B6.4.6. člena podjetje predpostavlja, da se referenčna obrestna mera (določena s pogodbo ali brez nje), na kateri temeljijo pred tveganjem varovani denarni tokovi in/ali tveganje, pred katerim se varuje, ali referenčna obrestna mera, na kateri temeljijo denarni tokovi instrumenta za varovanje pred tveganjem, ne spremeni zaradi reforme referenčnih obrestnih mer.

Določitev sestavine postavke kot pred tveganjem varovane postavke

- 6.8.7 Razen če se uporablja 6.8.8. člen, podjetje za varovanje pred tveganjem nepogodbeno določene referenčne sestavine obrestnega tveganja zahtevo iz 6.3.7.(a) in B6.3.8. člena – da mora biti sestavino tveganja mogoče razločevati – uporabi samo na začetku razmerja varovanja pred tveganjem.
- 6.8.8 V primerih, ko podjetje v skladu z njegovo dokumentacijo o varovanju pred tveganjem pogosto na novo določi (tj. prekine in na novo začne) razmerje varovanja pred tveganjem, zato ker se tako instrument za varovanje pred tveganjem kot pred tveganjem varovana postavka pogosto spreminjata (tj. podjetje uporablja dinamičen proces, v katerem tako pred tveganjem varovane postavke kot instrumenti za varovanje pred tveganjem, ki se uporabljajo za obvladovanje te izpostavljenosti, ne ostanejo dolgo nespremenjeni), podjetje zahtevo iz 6.3.7.(a) in B6.3.8. člena – da mora biti sestavino tveganja mogoče razločevati – uporabi samo, ko prvič določi pred tveganjem varovano postavko v tem razmerju varovanja pred tveganjem. Pred tveganjem varovana postavka, ki je bila ocenjena v času trajanja prvotnega razmerja varovanja pred tveganjem, ne glede na to, ali je bilo to na začetku varovanja pred tveganjem ali pozneje, se pri nobeni poznejši ponovni določitvi v istem razmerju varovanja pred tveganjem ne oceni ponovno.

Prenehanje uporabe

- 6.8.9 Podjetje za naprej preneha uporabljati 6.8.4. člen za pred tveganjem varovano postavko ob zgodnejšem od naslednjih dogodkov:
- (a) ko v zvezi s časovnim okvirom ali zneskom denarnih tokov, ki temeljijo na referenčni obrestni meri, pred tveganjem varovane postavke ni več negotovosti, ki izhaja iz reforme referenčnih obrestnih mer; in
  - (b) ko je prekinjeno razmerje varovanja pred tveganjem, katerega del je pred tveganjem varovana postavka.
- 6.8.10 Podjetje za naprej preneha uporabljati 6.8.5. člen ob zgodnejšem od naslednjih dogodkov:
- (a) ko v zvezi s časovnim okvirom ali zneskom prihodnjih denarnih tokov, ki temeljijo na referenčni obrestni meri, pred tveganjem varovane postavke ni več negotovosti, ki izhaja iz reforme referenčnih obrestnih mer; in

(b) ko se celotni znesek, ki se je nabral v rezervi za varovanje denarnih tokov pred tveganjem v zvezi s tem prekinjenim razmerjem varovanja pred tveganjem, prerazvrsti v poslovni izid.

6.8.11 Podjetje za naprej preneha uporabljati 6.8.6. člen:

(a) za pred tveganjem varovano postavko, kadar v zvezi s tveganjem, pred katerim se varuje, ali časovnim okvirom in zneskom denarnih tokov, ki temeljijo na referenčni obrestni meri, pred tveganjem varovane postavke ni več negotovosti, ki izhaja iz reforme referenčnih obrestnih mer; in

(b) za instrument za varovanje pred tveganjem, kadar v zvezi s časovnim okvirom in zneskom denarnih tokov, ki temeljijo na referenčni obrestni meri, instrumenta za varovanje pred tveganjem ni več negotovosti, ki izhaja iz reforme referenčnih obrestnih mer;

Če je razmerje varovanja pred tveganjem, katerega del sta pred tveganjem varovana postavka in instrument za varovanje pred tveganjem, prekinjeno pred datumom iz 6.8.11.(a) člena ali datumom iz 6.8.11.(b) člena, podjetje na datum prekinitve za naprej preneha uporabljati 6.8.6. člen za to razmerje varovanja pred tveganjem.

6.8.12 Pri določitvi skupine postavk kot pred tveganjem varovane postavke ali kombinacije finančnih instrumentov kot instrumenta za varovanje pred tveganjem podjetje za naprej preneha uporabljati 6.8.4.–6.8.6. člene za posamezno postavko ali finančni instrument v skladu s 6.8.9., 6.8.10. ali 6.8.11. členom, kot je ustrezno, kadar v zvezi s tveganjem, pred katerim se varuje, ali/in časovnim okvirom in zneskom denarnih tokov, ki temeljijo na referenčni obrestni meri, te postavke ali finančnega instrumenta ni več negotovosti, ki izhaja iz reforme referenčnih obrestnih mer.

6.8.13 Podjetje preneha uporabljati za naprej 6.8.7. in 6.8.8. člen ob zgodnejšem od naslednjih dogodkov:

(a) kadar se spremembe, ki jih zahteva reforma referenčnih obrestnih mer, izvedejo na sestavini tveganja, ki ni določena s pogodbo, z uporabo 6.9.1. člena, ali

(b) kadar se prekine razmerje varovanja pred tveganjem, v katerem je določena sestavina tveganja, ki ni določena s pogodbo.

6.9 DODATNE ZAČASNE IZJEME, KI IZHAJAJO IZ REFORME REFERENČNIH OBRESTNIH MER

6.9.1 Če in ko se zahteve iz 6.8.4.–6.8.8. člena prenehajo uporabljati za razmerje varovanja pred tveganjem (glej 6.8.9.–6.8.13. člen), podjetje spremeni uradno določitev tega razmerja varovanja pred tveganjem, kot je bilo predhodno dokumentirano, da odraža spremembe, ki jih zahteva reforma referenčnih obrestnih mer, tj. spremembe so skladne z zahtevami iz 5.4.6.–5.4.8. člena. V tem okviru se določitev varovanja pred tveganjem spremeni samo za izvedbo ene ali več naslednjih sprememb:

(a) določitev alternativne referenčne obrestne mere (določene s pogodbo ali brez nje) za tveganje, pred katerim se varuje;

(b) sprememba opisa pred tveganjem varovane postavke, vključno z opisom določenega dela denarnih tokov ali poštene vrednosti, ki se varuje pred tveganjem; ali

(c) sprememba opisa instrumenta za varovanje pred tveganjem.

- 6.9.2 Podjetje uporabi tudi zahtevo iz 6.9.1. (c) člena, če so izpolnjeni ti trije pogoji:
- (a) podjetje izvede spremembo, ki jo zahteva reforma referenčnih obrestnih mer, pri čemer uporabi drugačen pristop, kot je sprememba osnove za določitev pogodbenih denarnih tokov instrumenta za varovanje pred tveganjem (kot je opisano v 5.4.6. členu);
  - (b) priznanje prvotnega instrumenta za varovanje pred tveganjem se ne odpravi; in
  - (c) izbrani pristop je ekonomsko enakovreden spremembi osnove za določitev pogodbenih denarnih tokov prvotnega instrumenta za varovanje pred tveganjem (kot je opisano v 5.4.7. in 5.4.8. členu).
- 6.9.3 Zahteve iz 6.8.4.–6.8.8. člena se lahko prenehajo uporabljati v različnih trenutkih. Zato se pri uporabi 6.9.1. člena od podjetja lahko zahteva, da spremeni uradno določitev razmerja varovanja pred tveganjem v različnih trenutkih, ali pa se lahko od njega zahteva, da spremeni uradno določitev razmerja varovanja pred tveganjem več kot enkrat. Če, in samo če, se izvede takšna sprememba določitve varovanja pred tveganjem, podjetje ustrezno uporabi 6.9.7.–6.9.12. člen. Podjetje uporabi tudi 6.5.8. člen (za varovanje poštene vrednosti pred tveganjem) ali 6.5.11. člen (za varovanje denarnih tokov pred tveganjem), da utemelji vse spremembe poštene vrednosti pred tveganjem varovane postavke ali instrumenta za varovanje pred tveganjem.
- 6.9.4 Podjetje spremeni razmerje varovanja pred tveganjem, kot se zahteva v 6.9.1. členu, do konca obdobja poročanja, med katerim se izvede sprememba varovanega tveganja, pred tveganjem varovane postavke ali instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki jo zahteva reforma referenčnih obrestnih mer. Da bi se izognili dvomom, taka sprememba uradne določitve razmerja varovanja pred tveganjem ni niti prenehanje razmerja varovanja pred tveganjem niti določitev novega razmerja varovanja pred tveganjem.
- 6.9.5 Če pride do dodatnih sprememb poleg sprememb, ki jih zahteva reforma referenčnih obrestnih mer za finančno sredstvo ali finančno obveznost, določeno v razmerju varovanja pred tveganjem (kot je opisano v 5.4.6.–5.4.8. členu), ali za določitev razmerja varovanja pred tveganjem (kot se zahteva v 6.9.1. členu), podjetje najprej uporabi veljavne zahteve iz tega standarda, da ugotovi, ali te dodatne spremembe povzročijo prenehanje računovodenja varovanja pred tveganjem. Če dodatne spremembe ne povzročijo prenehanja računovodenja varovanja pred tveganjem, podjetje spremeni formalno določitev razmerja varovanja pred tveganjem, kot je določeno v 6.9.1. členu.
- 6.9.6 6.9.7.–6.9.13. člen določajo izjeme za zahteve, ki so določene samo v teh členih. Podjetje uporabi vse druge zahteve glede računovodenja varovanja pred tveganjem iz tega standarda, vključno z merili ustreznosti iz 6.4.1. člena, za razmerja varovanja pred tveganjem, na katera je neposredno vplivala reforma referenčnih obrestnih mer.

Računovodenje razmerij varovanja pred tveganjem, ki izpolnjujejo merila ustreznosti

Varovanje denarnih tokov pred tveganjem

- 6.9.7 Za namen uporabe 6.5.11. člena se v trenutku, ko podjetje spremeni opis pred tveganjem varovane postavke, kot je zahtevano v 6.9.1.(b) členu, šteje, da znesek, akumuliran v rezervi za varovanje denarnih tokov pred tveganjem, temelji na alternativni referenčni obrestni meri, po kateri se določajo varovani prihodnji denarni tokovi.
- 6.9.8 V primeru prekinjenega razmerja varovanja pred tveganjem se, ko se referenčna obrestna mera, na kateri so temeljili varovani prihodnji denarni tokovi, spremeni v skladu z reformo referenčnih obrestnih mer, za namene uporabe 6.5.12. člena za ugotovitev, ali se pričakuje nastanek pred tveganjem varovanih prihodnjih denarnih tokov, šteje, da znesek, akumuliran v rezervi za varovanje denarnih tokov pred tveganjem za zadevno razmerje varovanja pred tveganjem, temelji na alternativni referenčni obrestni meri, na kateri bodo temeljili prihodnji varovani denarni tokovi.

Skupine postavk

- 6.9.9 Kadar podjetje uporablja 6.9.1. člen za skupine postavk, ki so določene kot pred tveganjem varovane postavke pri varovanju poštene vrednosti ali denarnih tokov pred tveganjem, razporedi pred tveganjem varovane postavke v podskupine, ki temeljijo na referenčni obrestni meri, varovani pred tveganjem, in za vsako podskupino določi referenčno obrestno mero kot varovano tveganje. V razmerju varovanja pred tveganjem, v katerem je skupina postavk varovana pred tveganjem za primere sprememb referenčne obrestne mere zaradi reforme referenčnih obrestnih mer, bi se lahko na primer pred tveganjem varovani denarni tokovi ali poštena vrednost nekaterih postavk v skupini spremenili tako, da bi kot referenčno obrestno mero uporabljali alternativno referenčno obrestno mero, preden se spremenijo druge postavke v skupini. V tem primeru bi podjetje pri uporabi 6.9.1. člena določilo alternativno referenčno obrestno mero kot varovano tveganje za zadevno podskupino pred tveganjem varovanih postavk. Podjetje bi obstoječo referenčno obrestno mero še naprej označevalo kot varovano tveganje za drugo podskupino pred tveganjem varovanih postavk, dokler se varovani denarni tokovi ali poštena vrednost teh postavk ne spremenijo tako, da uporabljajo alternativno referenčno obrestno mero, ali postavke zapadejo in se nadomestijo s pred tveganji varovanimi postavkami, ki uporabljajo alternativno referenčno obrestno mero.
- 6.9.10 Podjetje ločeno oceni, ali vsaka podskupina izpolnjuje zahteve iz 6.6.1. člena, da je primerna pred tveganjem varovana postavka. Če katera od podskupin ne izpolni zahtev iz 6.6.1. člena, podjetje preneha z računovodenjem varovanja pred tveganjem za naprej za celotno razmerje varovanja pred tveganjem. Podjetje prav tako uporabi zahteve iz 6.5.8. in 6.5.11. člena za računovodenje neučinkovitosti v zvezi z razmerjem varovanja pred tveganjem v njegovi celoti.

Določitev sestavin tveganja

- 6.9.11 Za alternativno referenčno obrestno mero, določeno kot nepogodbeno določeno sestavino tveganja, ki je ni mogoče razločevati (glej 6.3.7. (a) in B6.3.8. člen) na datum, ko je bila tako določena, se šteje, da je na navedeni datum izpolnila to zahtevo, če, in samo če, podjetje razumno pričakuje, da bo alternativno referenčno obrestno mero mogoče razločevati v 24 mesecih. 24-mesečno obdobje se uporablja za vsako alternativno referenčno obrestno mero ločeno (tj. 24-mesečno obdobje se uporablja po obrestnih merah) in se začne z datumom, ko je podjetje prvič določilo alternativno referenčno obrestno mero kot nepogodbeno določeno sestavino tveganja.
- 6.9.12 Če podjetje pozneje upravičeno pričakuje, da alternativne referenčne obrestne mere ne bo mogoče razločevati v 24 mesecih od datuma, ko jo je podjetje prvič določilo kot nepogodbeno določeno sestavino tveganja, podjetje preneha uporabljati zahtevo iz 6.9.11. člena za to alternativno referenčno obrestno mero in preneha z računovodenjem varovanja pred tveganjem za naprej od datuma navedene ponovne ocene za vsa razmerja varovanja pred tveganjem, pri katerih je bila alternativna referenčna obrestna mera določena kot nepogodbeno določena sestavina tveganja.
- 6.9.13 Poleg razmerij varovanja pred tveganjem iz 6.9.1. člena podjetje uporabi zahteve iz 6.9.11. in 6.9.12. člena za nova razmerja varovanja pred tveganjem, v katerih je alternativna referenčna obrestna mera določena kot nepogodbeno določena sestavina tveganja (glej 6.3.7.(a) in B6.3.8. člen), kadar te sestavine tveganja na dan, ko je določena, ni mogoče razločevati zaradi reforme referenčnih obrestnih mer.

POGLAVJE 7 Datum začetka veljavnosti in prehod

7.1 DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 7.1.1 Podjetje ta standard uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če se podjetje odloči za uporabo tega standarda pred navedenim datumom, mora to dejstvo razkriti in uporabljati vse zahteve iz tega standarda istočasno (glej tudi 7.1.2., 7.2.21. in 7.3.2. člen). Istočasno uporablja tudi spremembe iz Dodatka C.

- 7.1.2 Kljub zahtevam iz 7.1.1. člena se lahko podjetje za letna obdobja, ki se začnejo pred 1. januarjem 2018, odloči, da bo pred tem datumom uporabljalo samo zahteve glede predstavljanja dobičkov in izgub iz finančnih obveznosti, določenih za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, iz 5.7.1.(c), 5.7.7.–5.7.9., 7.2.14. in B5.7.5.–B5.7.20. člena, ne pa ostalih zahtev iz tega standarda. Če se podjetje odloči, da bo uporabljalo samo te člene, to dejstvo razkrije in trajno zagotavlja povezana razkritja iz 10.–11. člena MSRP 7 *Finančni instrumenti: razkritja* (kot je bil spremenjen z MSRP 9 (2010)). (glej tudi 7.2.2. in 7.2.15. člen).
- 7.1.3 *Cikel letnih izboljšav MSRP 2010–2012*, ki je bil izdan decembra 2013, je spremenil 4.2.1. in 5.7.5. člen, kar je bila posledična sprememba, ki izhaja iz spremembe MSRP 3. Podjetje navedeno spremembo uporablja za naprej za poslovne združitve, za katere se uporablja sprememba MSRP 3.
- 7.1.4 Z MSRP 15, ki je bil izdan maja 2014, so bili spremenjeni 3.1.1., 4.2.1., 5.1.1., 5.2.1., 5.7.6., B3.2.13., B5.7.1., C5. in C42. člen ter črtana C16. člen in povezani naslov. Dodani so bili 5.1.3. in 5.7.1.A člen ter opredelitev v Dodatku A. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 15.
- 7.1.5 Z MSRP 16, ki je bil izdan januarja 2016, so bili spremenjeni 2.1., 5.5.15., B4.3.8., B5.5.34. in B5.5.46. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 16.
- 7.1.6 Z MSRP 17, ki je bil izdan maja 2017, so se spremenili 2.1, B2.1., B2.4., B2.5. in B4.1.30. člen ter dodal 3.3.5. člen. Z dokumentom *Spremembe MSRP 17*, izdanim junija 2020, se je dodatno spremenil 2.1. člen in dodali so se 7.2.36.–7.2.42. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 17.
- 7.1.7 Z dokumentom *Elementi predplačila z negativnim nadomestilom* (spremembe MSRP 9), izdanim oktobra 2017, so se dodali 7.2.29.–7.2.34. člen in B4.1.12.A člen ter spremenila B4.1.11.(b) in B4.1.12.(b) člen. Podjetje ta standard uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje navedene spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, ta podatek razkrije.
- 7.1.8 Z *reformo referenčnih obrestnih mer*, ki spreminja MSRP 9, MRS 39 in MSRP 7, objavljeno septembra 2019, se je dodal oddelek 6.8 in spremenil 7.2.26. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje navedene spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, ta podatek razkrije.
- 7.1.9 S *Ciklom letnih izboljšav MSRP 2018–2020*, izdanim maja 2020, sta se dodala 7.2.35. in B3.3.6.A člen ter spremenil B3.3.6. člen. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2022 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembo za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 7.1.10 Z dokumentom *Reforma referenčnih obrestnih mer – 2. faza*, ki je spremenil MSRP 9, MRS 39, MSRP 7, MSRP 4 in MSRP 16 in je bila izdan avgusta 2020, so bili dodani 5.4.5.–5.4.9., 6.8.13. člen, 6.9. oddelek in 7.2.43.–7.2.46. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2021 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje navedene spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, ta podatek razkrije.
- 7.2 PREHOD
- 7.2.1 Podjetje ta standard uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*, razen kot je določeno v 7.2.4.–7.2.26. in 7.2.28. členu. Ta standard se ne uporablja za postavke, za katere je na datum začetka uporabe že bilo odpravljeno pripoznanje.

- 7.2.2 Za namene določb glede prehoda iz 7.2.1., 7.2.3.–7.2.28. in 7.3.2. člena je datum začetka uporabe dan, ko podjetje prvič uporabi navedene zahteve iz tega standarda in mora biti začetek obdobja poročanja po izdaji tega standarda. V odvisnosti od pristopa, ki ga podjetje izbere za uporabo MSRP 9, lahko prehod vključuje enega ali več datumov začetka uporabe za različne zahteve.

Prehod za razvrstitev in merjenje (poglavji 4 in 5)

- 7.2.3 Podjetje na datum začetka uporabe presodi, ali finančno sredstvo izpolnjuje pogoj iz 4.1.2.(a) oziroma 4.1.2.A(a) člena, in sicer na podlagi dejstev in okoliščin, ki obstajajo na ta datum. Posledična razvrstitev se uporablja za nazaj ne glede na poslovni model podjetja v prejšnjih obdobjih poročanja.
- 7.2.4 Če je na datum začetka uporabe za podjetje ocena spremenjene časovne vrednosti denarnega elementa v skladu z B4.1.9.B–B4.1.9.D členom na podlagi dejstev in okoliščin, ki so obstajali ob začetnem pripoznanju finančnega sredstva, neizvedljiva (kot je opredeljeno v MRS 8), oceni značilnosti pogodbenih denarnih tokov finančnega sredstva na podlagi dejstev in okoliščin, ki so obstajale ob začetnem pripoznanju finančnega sredstva, ne da bi upoštevalo zahteve, povezane s spremembo časovne vrednosti denarnega elementa iz B4.1.9.B–B4.1.9.D člena (glej tudi 42.R člen MSRP 7).
- 7.2.5 Če je na datum začetka uporabe za podjetje ocena, ali je bila poštena vrednost elementa predplačila nepomembna v skladu z B4.1.12.(c) členom na podlagi dejstev in okoliščin, ki so obstajali ob začetnem pripoznanju finančnega sredstva, neizvedljiva (kot je opredeljeno v MRS 8), oceni značilnosti pogodbenih denarnih tokov finančnega sredstva na podlagi dejstev in okoliščin, ki so obstajale ob začetnem pripoznanju finančnega sredstva, ne da bi upoštevalo izjemo za elemente predplačila iz B4.1.12. člena (glej tudi 42.S člen MSRP 7).
- 7.2.6 Če podjetje izmeri hibridno pogodbo po pošteni vrednosti v skladu s 4.1.2.A, 4.1.4. ali 4.1.5. členom, vendar poštena vrednost hibridne pogodbe ni bila izmerjena v primerljivih obdobjih poročanja, je poštena vrednost hibridne pogodbe v primerljivih obdobjih poročanja vsota poštenih vrednosti sestavin (tj. neizvedene gostiteljske pogodbe in vgrajenega izvedenega finančnega instrumenta) ob koncu posameznega primerljivega obdobja poročanja, če podjetje opravi preračun za prejšnja obdobja (glej 7.2.15. člen).
- 7.2.7 Če je podjetje uporabljalo 7.2.6. člen, na datum začetka uporabe pripozna morebitno razliko med pošteno vrednostjo celotne hibridne pogodbe na datum začetka uporabe in vsoto poštenih vrednosti sestavin hibridne pogodbe na datum začetka uporabe v začetnem prenesenem čistem poslovnem izidu (ali drugi sestavini lastniškega kapitala, če je ustrezno) v obdobju poročanja, ki vključuje datum začetka uporabe.
- 7.2.8 Podjetje lahko na datum začetka uporabe določi:
- (a) finančno sredstvo kot merjeno po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu s 4.1.5. členom; ali
- (b) naložbo v kapitalni instrument kot merjeno po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 5.7.5. členom.

Takšna določitev se izvede na podlagi dejstev in okoliščin, ki obstajajo na datum začetka uporabe. Navedeno razvrstitev se uporablja za nazaj.

7.2.9 Na datum začetka uporabe:

- (a) podjetje prekliče prejšnjo določitev finančnega sredstva za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če navedeno finančno sredstvo ne izpolnjuje pogoja iz 4.1.5. člena;
- (b) lahko podjetje prekliče prejšnjo določitev finančnega sredstva za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če navedeno finančno sredstvo izpolnjuje pogoj iz 4.1.5. člena.

Tak preklic se izvede na podlagi dejstev in okoliščin, ki obstajajo na datum začetka uporabe. Navedeno razvrstitev se uporablja za nazaj.

7.2.10 Na datum začetka uporabe:

- (a) lahko podjetje določi finančno obveznost za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu s 4.2.2.(a) členom;
- (b) podjetje prekliče prejšnjo določitev finančne obveznosti za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če je bila finančna obveznost tako določena ob začetnem pripoznanju v skladu s pogojem iz sedanjega 4.2.2.(a) člena in če taka določitev ne izpolnjuje navedenega pogoja na datum začetka uporabe;
- (c) lahko podjetje prekliče prejšnjo določitev finančne obveznosti za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če je bila finančna obveznost tako določena ob začetnem pripoznanju v skladu s pogojem iz sedanjega 4.2.2.(a) člena in če taka določitev izpolnjuje navedeni pogoj na datum začetka uporabe.

Taka določitev in preklic se izvedeta na podlagi dejstev in okoliščin, ki obstajajo na datum začetka uporabe. Navedeno razvrstitev se uporablja za nazaj.

7.2.11 Če je za podjetje možnost, da uporablja metodo efektivnih obresti za nazaj, neizvedljiva (kot je opredeljeno v MRS 8), podjetje obravnava:

- (a) pošteno vrednost finančnega sredstva ali finančne obveznosti na koncu vsakega predstavljenega primerjalnega obdobja kot bruto knjigovodsko vrednost navedenega finančnega sredstva ali odplačno vrednost navedene finančne obveznosti, če podjetje opravi preračun za prejšnja obdobja; in
- (b) pošteno vrednost finančnega sredstva ali finančne obveznosti na datum začetka uporabe kot novo bruto knjigovodsko vrednost navedenega finančnega sredstva ali novo odplačno vrednost navedene finančne obveznosti na datum začetka uporabe tega standarda.

- 7.2.12 Če je podjetje predhodno obravnavalo naložbo v kapitalski instrument, ki za identičen instrument nima kotirane cene na delujočem trgu (tj. vhodni podatek 1. ravni) (ali sredstvo iz naslova izvedenega finančnega instrumenta, povezano z izročitvijo takšnega kapitalskega instrumenta, ki ga je treba poravnati z njo), po nabavni vrednosti (v skladu z MRS 39), zadevni instrument izmeri po pošteni vrednosti na datum začetka uporabe. Vsaka razlika med prejšnjo knjigovodsko vrednostjo in pošteno vrednostjo se pripozna v začetnem prenesenem čistem poslovnem izidu (ali drugi sestavini lastniškega kapitala, če je ustrezno) v obdobju poročanja, ki vključuje datum začetka uporabe.
- 7.2.13 Če je podjetje predhodno obravnavalo obveznost iz naslova izvedenega finančnega instrumenta, ki je povezana z izročitvijo kapitalskega instrumenta in se mora poravnati z njo, pri čemer ta kapitalski instrument nima kotirane cene na delujočem trgu za enak instrument (tj. vhodni podatek 1. ravni), po nabavni vrednosti v skladu z MRS 39, zadevno izvedeno obveznost izmeri po pošteni vrednosti na datum začetka uporabe. Morebitna razlika med prejšnjo knjigovodsko vrednostjo in pošteno vrednostjo se pripozna v začetnem stanju prenesenega čistega poslovnega izida obdobja poročanja, ki vključuje datum začetka uporabe.
- 7.2.14 Podjetje na datum začetka uporabe ugotovi, ali bi obravnava iz 5.7.7. člena povzročila ali povečala računovodsko neskladnost v poslovnem izidu, na podlagi dejstev in okoliščin, ki obstajajo na datum začetka uporabe. Ta standard se na podlagi navedene ugotovitve uporablja za nazaj.
- 7.12.14A Podjetju je na datum začetka uporabe dovoljeno opraviti določitev iz 2.5. člena za pogodbe, ki že obstajajo na ta datum, vendar samo, če tako določitev opravi za vse podobne pogodbe. Sprememba čistih sredstev, ki izhaja iz takih določitev, se pripozna v prenesenem čistem poslovnem izidu na datum začetka uporabe.
- 7.2.15 Ne glede na zahtevo iz 7.2.1. člena podjetje, ki sprejme zahteve glede razvrstitve in merjenja iz tega standarda (ki vključujejo zahteve, povezane z merjenjem odplačne vrednosti za finančna sredstva in oslabitvijo iz oddelkov 5.4 in 5.5), zagotovi razkritja iz 42.L–42.O člena MSRP 7, vendar mu ni treba opraviti preračunov za prejšnja obdobja. Podjetje lahko opravi preračun za prejšnja obdobja samo, če je to mogoče brez uporabe poznejših ugotovitev o takratnih okoliščinah. Če podjetje ne opravi preračunov za prejšnja obdobja, pripozna vsako razliko med prejšnjo knjigovodsko vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo na začetku letnega obdobja poročanja, ki vključuje datum začetka uporabe, v začetnem stanju prenesenega čistega poslovnega izida (ali drugi sestavini lastniškega kapitala, če je ustrezno) letnega obdobja poročanja, ki vključuje datum začetka uporabe. Če pa podjetje opravi preračun za prejšnja obdobja, morajo preračunani računovodski izkazi odražati vse zahteve iz tega standarda. Če pristop, ki ga podjetje izbere za uporabo MSRP 9, privede do več kot enega datuma začetka uporabe za različne zahteve, se ta člen uporablja na vsak datum začetka uporabe (glej 7.2.2. člen). To bi se na primer zgodilo, če bi se podjetje odločilo samo za zgodnjo uporabo zahtev glede predstavljanja dobičkov in izgub iz finančnih obveznosti, določenih za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, v skladu s 7.1.2. členom, preden bi začelo uporabljati druge zahteve iz tega standarda.
- 7.2.16 Če podjetje pripravlja medletna računovodska poročila v skladu z MRS 34 *Medletno računovodsko poročanje*, mu za medletna obdobja pred datumom začetka uporabe ni treba uporabljati zahtev iz tega standarda, če je to neizvedljivo (kot je opredeljeno v MRS 8).

Oslabitev (oddelek 5.5)

- 7.2.17 Podjetje uporablja zahteve glede oslabitve iz oddelka 5.5 za nazaj v skladu z MRS 8 ob upoštevanju 7.2.15. in 7.2.18.–7.2.20. člena.

7.2.18 Podjetje na datum začetka uporabe s pomočjo primernih in dokazljivih informacij, ki se lahko pridobijo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj, določi kreditno tveganje na datum začetnega pripoznanja finančnega instrumenta (oziroma, za obveze iz posojil in pogodbe o finančnem poroštvu na datum, ko je podjetje prevzelo nepreklicno obvezo v skladu s 5.5.6. členom) in ga primerja s kreditnim tveganjem na datum začetka uporabe tega standarda.

7.2.19 Pri ugotavljanju, ali je od začetnega pripoznanja prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja, lahko podjetje uporabi:

(a) zahteve iz 5.5.10. in B5.5.22.–B5.5.24. člena; in

(b) ovrgljivo predpostavko iz 5.5.11. člena za pogodbeno plačila z zamudo več kot 30 dni, če namerava podjetje uporabiti zahteve glede oslabitve tako, da opredeli znatna povečanja kreditnega tveganja od začetnega pripoznanja za navedene finančne instrumente na podlagi informacij o zamudah s plačili.

7.2.20 Če bi na datum začetka uporabe ugotavljanje, ali je od začetnega pripoznanja prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja, zahtevalo pretirane stroške ali prizadevanja, podjetje pripozna popravek vrednosti za izgubo v znesku, ki je enak pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja, na vsak datum poročanja, dokler se ne odpravi pripoznanje finančnega sredstva (razen če ima navedeno finančno sredstvo na datum poročanja nizko kreditno tveganje; v tem primeru se uporabi 7.2.19.(a) člen).

Prehod za računovodenje varovanja pred tveganjem (poglavje 6)

7.2.21 Podjetje lahko pri prvi uporabi tega standarda izbere računovodsko usmeritev, po kateri še naprej uporablja zahteve glede računovodenja varovanja pred tveganjem iz MRS 39 namesto zahtev iz poglavja 6 tega standarda. Podjetje navedeno usmeritev uporablja za vsa razmerja varovanja pred tveganjem. Podjetje, ki izbere navedeno usmeritev, uporablja tudi OPMSRP 16 *Varovanje čiste naložbe v podjetje v tujini pred tveganjem* brez sprememb, s katerimi je navedeno pojasnilo prilagojeno zahtevam poglavja 6 tega standarda.

7.2.22 Razen kot je določeno v 7.2.26. členu, podjetje uporablja zahteve glede računovodenja varovanja pred tveganjem iz tega standarda za naprej.

7.2.23 Da se lahko računovodenje varovanja pred tveganjem uporablja od datuma začetka uporabe zahtev glede računovodenja varovanja pred tveganjem iz tega standarda, morajo biti na navedeni datum izpolnjena vsa merila glede ustreznosti.

7.2.24 Razmerja varovanja pred tveganjem, ki so izpolnjevala pogoje za računovodenje varovanja pred tveganjem v skladu z MRS 39 in izpolnjujejo tudi pogoje za računovodenje varovanja pred tveganjem iz tega standarda (glej 6.4.1. člen) se, po upoštevanju morebitnega rebalansa ob prehodu (glej 7.2.25.(b) člen), obravnavajo kot neprekinjena razmerja varovanja pred tveganjem.

7.2.25 Ob začetku uporabe zahtev glede računovodenja varovanja pred tveganjem iz tega standarda:

(a) lahko začne podjetje uporabljati navedene zahteve od takrat, ko je prenehalo uporabljati zahteve glede računovodenja varovanja pred tveganjem iz MRS 39; in

- (b) podjetje upošteva količnik varovanja pred tveganjem v skladu z MRS 39 kot izhodiščno točko za rebalans količnika varovanja pred tveganjem neprekinjenega razmerja varovanja pred tveganjem, če je ustrezno. Vsi dobički ali izgube iz takega rebalansa se pripoznajo v poslovnem izidu.

7.2.26 Pri uporabi zahtev glede računovodenja varovanja pred tveganjem iz tega standarda za naprej veljajo naslednje izjeme:

- (a) podjetje uporablja računovodenje časovne vrednosti opcij v skladu s 6.5.15. členom za nazaj, če je bila v skladu z MRS 39 samo sprememba notranje vrednosti opcije določena kot instrument za varovanje pred tveganjem v razmerju varovanja pred tveganjem. Ta uporaba za nazaj se nanaša samo na tista razmerja varovanja pred tveganjem, ki so obstajala na začetku najzgodnejšega primerjalnega obdobja ali pa so bila kot taka določena po tem;
- (b) podjetje lahko uporablja računovodenje terminskega elementa terminskih pogodb v skladu s 6.5.16. členom za nazaj, če je bila v skladu z MRS 39 samo sprememba promptnega elementa terminske pogodbe določena kot instrument za varovanje pred tveganjem v razmerju varovanja pred tveganjem. Ta uporaba za nazaj se nanaša samo na tista razmerja varovanja pred tveganjem, ki so obstajala na začetku najzgodnejšega primerjalnega obdobja ali pa so bila kot taka določena po tem. Poleg tega, če se podjetje odloči za uporabo tega računovodenja za nazaj, to uporablja za vsa razmerja varovanja pred tveganjem, ki izpolnjujejo pogoje za to odločitev (tj. ob prehodu se ta odločitev ne more uporabljati posamično za vsako razmerje varovanja pred tveganjem posebej). Računovodenje valutnih tečajnih razmikov, izraženih v bazičnih točkah, (glej 6.5.16. člen) se lahko uporablja za nazaj za tista razmerja varovanja pred tveganjem, ki so obstajala na začetku najzgodnejšega primerjalnega obdobja ali pa so bila kot taka določena po tem;
- (c) podjetje za nazaj uporablja zahtevo iz 6.5.6. člena, da do prenehanja veljavnosti ali odpovedi instrumenta za varovanje pred tveganjem ni prišlo, če:
- (i) se pogodbeni stranke instrumenta za varovanje pred tveganjem zaradi zakonov ali drugih predpisov ali uvedbe zakonov ali drugih predpisov dogovorijo, da ena ali več klirinških nasprotnih strank nadomesti svojo prvotno nasprotno stranko, tako da ta postane nova nasprotna stranka vsake od pogodbenih strank; in
  - (ii) so morebitne druge spremembe instrumenta za varovanje pred tveganjem omejene na tiste, ki so potrebne za izvedbo take nadomestitve nasprotne stranke.
- (d) podjetje uporablja zahteve iz oddelka 6.8 za nazaj. Ta uporaba za nazaj velja samo za tista razmerja varovanja pred tveganjem, ki so obstajala na začetku obdobja poročanja, v katerem podjetje prvič uporabi te zahteve, ali pa so bila kot taka določena po tem, ter za znesek, ki se je nabral v rezervi za varovanje denarnih tokov pred tveganjem, ki je obstajal na začetku obdobja poročanja, v katerem podjetje prvič uporabi te zahteve.

Podjetja, ki so predčasno uporabljala MSRP 9 (2009), MSRP 9 (2010) ali MSRP 9 (2013)

7.2.27 Podjetje uporabi zahteve glede prehoda iz 7.2.1.–7.2.26. člena na ustrezn datum začetka uporabe. Podjetje uporabi vsako od določb glede prehoda iz 7.2.3.–7.2.14.A in 7.2.17.–7.2.26. člena samo enkrat (tj. če podjetje izbere pristop uporabe MSRP 9, ki vključuje enega ali več datumov začetka uporabe, ne more ponovno uporabiti nobene od navedenih določb, če jih je že uporabilo na zgodnejši datum) (glej 7.2.2. in 7.3.2. člen).

7.2.28 Podjetje, ki je uporabljalo MSRP 9 (2009), MSRP 9 (2010) ali MSRP 9 (2013) in pozneje uporablja ta standard:

- (a) prekliče prejšnjo določitev finančnega sredstva za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če je bilo finančno sredstvo prej tako določeno v skladu s pogojem iz 4.1.5. člena, vendar zaradi uporabe tega standarda navedeni pogoj ni več izpolnjen;
- (b) lahko določi finančno sredstvo za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če navedena določitev prej ne bi izpolnjevala pogoja iz 4.1.5. člena, vendar je zaradi uporabe tega standarda navedeni pogoj zdaj izpolnjen;
- (c) prekliče prejšnjo določitev finančne obveznosti za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če je bila finančna obveznost prej tako določena v skladu s pogojem iz 4.2.2.(a) člena, vendar zaradi uporabe tega standarda navedeni pogoj ni več izpolnjen; in
- (d) lahko določi finančno obveznost za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če navedena določitev prej ne bi izpolnjevala pogoja iz 4.2.2.(a) člena, vendar je zaradi uporabe tega standarda navedeni pogoj zdaj izpolnjen.

Taka določitev in preklic se izvedeta na podlagi dejstev in okoliščin, ki obstajajo na datum začetka uporabe tega standarda. Navedeno razvrstitev se uporablja za nazaj.

Zahteve glede prehoda za dokument *Elementi predplačila z negativnim nadomestilom*

7.2.29 Podjetje uporablja dokument *Elementi predplačila z negativnim nadomestilom* (spremembe MSRP 9) za nazaj v skladu z MRS 8, razen kot je določeno v 7.2.30.–7.2.34. členu.

7.2.30 Podjetje, ki istočasno prvič uporabi te spremembe in ta standard, uporablja 7.2.1.–7.2.28. člen namesto 7.2.31.–7.2.34. člena.

7.2.31 Podjetje, ki te spremembe prvič uporabi zatem, ko prvič uporabi ta standard, uporablja 7.2.32.–7.2.34. člen. Podjetje upošteva tudi druge zahteve iz tega standarda glede prehoda, ki so potrebne za uporabo sprememb tega standarda. V ta namen se sklicevanja na datum začetka uporabe razumejo kot sklicevanja na začetek obdobja poročanja, v katerem podjetje prvič uporabi te spremembe (datum začetka uporabe teh sprememb).

7.2.32 V zvezi z določitvijo finančnega sredstva ali finančne obveznosti za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida:

- (a) podjetje prekliče prejšnjo določitev finančnega sredstva za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če je bilo finančno sredstvo prej tako določeno v skladu s pogojem iz 4.1.5. člena, vendar zaradi uporabe teh sprememb navedeni pogoj ni več izpolnjen;

- (b) lahko podjetje določi finančno sredstvo za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če navedena določitev prej ne bi izpolnjevala pogoja iz 4.1.5. člena, vendar je zaradi uporabe teh sprememb navedeni pogoj zdaj izpolnjen;
- (c) podjetje prekliče prejšnjo določitev finančne obveznosti za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če je bila finančna obveznost prej tako določena v skladu s pogojem iz 4.2.2.(a) člena, vendar zaradi uporabe teh sprememb navedeni pogoj ni več izpolnjen; in
- (d) lahko podjetje določi finančno obveznost za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če navedena določitev prej ne bi izpolnjevala pogoja iz 4.2.2.(a) člena, vendar je zaradi uporabe teh sprememb navedeni pogoj zdaj izpolnjen.

Taka določitev in preklic se izvedeta na podlagi dejstev in okoliščin, ki obstajajo na datum začetka uporabe teh sprememb. Navedeno razvrstitev se uporablja za nazaj.

- 7.2.33 Podjetju ni treba opraviti preračunov za prejšnja obdobja, da bi se odražala uporaba teh sprememb. Podjetje lahko opravi preračun za prejšnja obdobja samo, če je to mogoče brez uporabe poznejših ugotovitev o takratnih okoliščinah in če preračunani računovodski izkazi upoštevajo vse zahteve iz tega standarda. Če podjetje ne opravi preračunov za prejšnja obdobja, pripozna vsako razliko med prejšnjo knjigovodsko vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo na začetku letnega obdobja poročanja, ki vključuje datum začetka uporabe teh sprememb, v začetnem stanju prenesenega čistega poslovnega izida (ali drugi sestavini lastniškega kapitala, če je ustrezno) letnega obdobja poročanja, ki vključuje datum začetka uporabe teh sprememb.
- 7.2.34 V obdobju poročanja, ki zajema datum začetka uporabe teh sprememb, podjetje za vsako skupino finančnih sredstev in finančnih obveznosti, na katere vplivajo te spremembe, razkrije naslednje informacije po stanju na ta datum začetka uporabe:
- (a) prejšnjo kategorijo merjenja in knjigovodsko vrednost, določeno neposredno pred uporabo teh sprememb;
  - (b) novo kategorijo merjenja in knjigovodsko vrednost, določeno po uporabi teh sprememb;
  - (c) knjigovodsko vrednost vseh finančnih sredstev in finančnih obveznosti v izkazu finančnega položaja, za katere je bilo prej določeno, da se merijo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, vendar niso več tako določeni; in
  - (d) razloge za določitev ali prenehanje določitve finančnih sredstev ali finančnih obveznosti za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

Prehod za letne izboljšave MSRP

- 7.2.35 Podjetje začne uporabljati *letne izboljšave MSRP 2018–2020* za finančne obveznosti, ki se spremenijo ali izmenjajo na začetku letnega obdobja poročanja, v katerem podjetje prvič uporabi spremembo, ali po njem.

Prehod za MSRP 17, kakor je bil spremenjen junija 2020

- 7.2.36 Podjetje spremembe MSRP 9, ki jih uvaja MSRP 17, kakor je bil spremenjen junija 2020, uporabi za nazaj v skladu z MRS 8, razen kot je določeno v 7.2.37.–7.2.42. členu.
- 7.2.37 Podjetje, ki istočasno prvič uporabi MSRP 17, kakor je bil spremenjen junija 2020, in ta standard, uporabi 7.2.1.–7.2.28. člen namesto 7.2.38.–7.2.42. člena.
- 7.2.38 Podjetje, ki prvič uporabi MSRP 17, kakor je bil spremenjen junija 2020, po tem, ko je prvič uporabilo ta standard, uporabi 7.2.39.–7.2.42. člen. Podjetje upošteva tudi druge zahteve iz tega standarda glede prehoda, ki so potrebne za uporabo sprememb tega standarda. V ta namen se sklicevanja na datum začetka uporabe razumejo kot sklicevanja na začetek obdobja poročanja, v katerem podjetje prvič uporabi te spremembe (datum začetka uporabe teh sprememb).
- 7.2.39 Podjetje v zvezi z določitvijo finančne obveznosti za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida:
- (a) podjetje prekliče prejšnjo določitev finančne obveznosti za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če je bila finančna obveznost prej tako določena v skladu s pogojem iz 4.2.2.(a) člena, vendar zaradi uporabe teh sprememb navedeni pogoj ni več izpolnjen; in
  - (b) lahko podjetje določi finančno obveznost za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če navedena določitev prej ne bi izpolnjevala pogoja iz 4.2.2.(a) člena, vendar je zaradi uporabe teh sprememb navedeni pogoj zdaj izpolnjen.
- Taka določitev in preklic se izvedeta na podlagi dejstev in okoliščin, ki obstajajo na datum začetka uporabe teh sprememb. Navedeno razvrstitev se uporablja za nazaj.
- 7.2.40 Podjetju ni treba opraviti preračunov za prejšnja obdobja, da bi se odražala uporaba teh sprememb. Podjetje lahko opravi preračun za prejšnja obdobja samo, če je to mogoče brez uporabe poznejših ugotovitev o takratnih okoliščinah. Če podjetje opravi preračun za prejšnja obdobja, morajo preračunani računovodski izkazi odražati vse zahteve iz tega standarda za zadevne finančne instrumente. Če podjetje ne opravi preračunov za prejšnja obdobja, pripozna vsako razliko med prejšnjo knjigovodsko vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo na začetku letnega obdobja poročanja, ki vključuje datum začetka uporabe teh sprememb, v začetnem stanju prenesenega čistega poslovnega izida (ali drugi sestavini lastniškega kapitala, če je ustrezno) letnega obdobja poročanja, ki vključuje datum začetka uporabe teh sprememb.
- 7.2.41 Podjetju v obdobju poročanja, ki vključuje datum začetka uporabe sprememb tega standarda, ni treba predstaviti kvantitativnih informacij, ki se zahtevajo v 28.(f) členu MRS 8.
- 7.2.42 V obdobju poročanja, ki zajema datum začetka uporabe sprememb tega standarda, podjetje za vsako skupino finančnih sredstev in finančnih obveznosti, na katero vplivajo spremembe tega standarda, razkrije naslednje informacije po stanju na ta dan začetka uporabe:
- (a) prejšnjo razvrstitev, vključno s prejšnjo kategorijo merjenja, kadar pride v poštev, in knjigovodsko vrednostjo, določeno neposredno pred datumom začetka uporabe sprememb tega standarda;

- (b) novo kategorijo merjenja in knjigovodsko vrednost, določeno po uporabi teh sprememb;
- (c) knjigovodsko vrednost vseh finančnih obveznosti v izkazu finančnega položaja, za katere je bilo prej določeno, da se merijo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, vendar niso več tako določene; in
- (d) razloge za določitev ali prenehanje določitve finančnih obveznosti za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

Prehod za 2. fazo reforme referenčnih obrestnih mer

- 7.2.43 Podjetje dokument *Reforma referenčnih obrestnih mer – 2. faza* uporablja za nazaj v skladu z MRS 8, razen kot je določeno v 7.2.44.–7.2.46. členu.
- 7.2.44 Podjetje določi novo razmerje varovanja pred tveganjem (kot je na primer opisano v 6.9.13. členu) samo za naprej (tj. podjetje ne sme določiti novega razmerja računovodenja varovanja pred tveganjem v prejšnjih obdobjih). Vendar podjetje ponovno vzpostavi prekinjeno razmerje varovanja pred tveganjem, če, in samo če, so izpolnjeni ti pogoji:
  - (a) podjetje je prekinilo navedeno razmerje varovanja pred tveganjem samo zaradi sprememb, ki jih zahteva reforma referenčnih obrestnih mer, in podjetju razmerja varovanja pred tveganjem ne bi bilo treba prekiniti, če bi bile te spremembe takrat uporabljene; in
  - (b) na začetku obdobja poročanja, v katerem podjetje prvič uporabi te spremembe (datum začetka uporabe teh sprememb), navedeno prekinjeno razmerje varovanja pred tveganjem izpolnjuje merila ustreznosti za računovodenje varovanja pred tveganjem (po upoštevanju teh sprememb).
- 7.2.45 Če podjetje pri uporabi 7.2.44. člena ponovno vzpostavi prekinjeno razmerje varovanja pred tveganjem, podjetje sklicevanja v 6.9.11. in 6.9.12. členu na datum, ko je alternativna referenčna obrestna mera prvič določena kot nepogodbena določena sestavina tveganja, razume kot sklicevanja na datum začetka uporabe teh sprememb (tj. 24-mesečno obdobje za zadevno alternativno referenčno obrestno mero, ki je določena kot nepogodbena določena sestavina tveganja, se začne na datum začetka uporabe teh sprememb).
- 7.2.46 Podjetju ni treba opraviti preračunov za prejšnja obdobja, da bi se odražala uporaba teh sprememb. Podjetje lahko opravi preračun za prejšnja obdobja samo, če je to mogoče brez uporabe poznejših ugotovitev o takratnih okoliščinah. Če podjetje ne opravi preračunov za prejšnja obdobja, pripozna vsako razliko med prejšnjo knjigovodsko vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo na začetku letnega obdobja poročanja, ki vključuje datum začetka uporabe teh sprememb, v začetnem stanju prenesenega čistega poslovnega izida (ali drugi sestavini lastniškega kapitala, če je ustrezno) letnega obdobja poročanja, ki vključuje datum začetka uporabe teh sprememb.
- 7.3 UMIK OPMSRP 9, MSRP 9 (2009), MSRP 9 (2010) IN MSRP 9 (2013)
  - 7.3.1 Ta standard nadomešča OPMSRP 9 *Ponovna ocena vgrajenih izvedenih finančnih instrumentov*. Zahteve, dodane MSRP 9 v oktobru 2010, so vključile zahteve, ki so bile prej določene v 5. in 7. členu OPMSRP 9. Posledična sprememba, MSRP 1 *Prva uporaba mednarodnih standardov računovodskega poročanja*, je vključila zahteve, ki so bile prej določene v 8. členu OPMSRP 9.
  - 7.3.2 Ta standard nadomešča MSRP 9 (2009), MSRP 9 (2010) in MSRP 9 (2013). Vendar se lahko podjetje odloči, da bo za letna obdobja, ki se začnejo pred 1. januarjem 2018, namesto tega standarda uporabljalo navedene prejšnje različice MSRP 9 samo, če je ustrezní datum začetka uporabe pred 1. februarjem 2015.

Dodatek A

Opredelitve pojmov

Ta dodatek je sestavni del standarda.

pričakovane kreditne izgube v 12-mesečnem obdobju

Delež **pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja**, ki predstavljajo **pričakovane kreditne izgube** zaradi dogodkov neplačila pri finančnih instrumentih, ki so možne v obdobju 12 mesecev po datumu poročanja.

odplačna vrednost finančnega sredstva ali finančne obveznosti

Znesek, po katerem se izmeri finančno sredstvo ali finančna obveznost ob začetnem pripoznanju, zmanjšan za odplačila glavnice, povečan ali zmanjšan za kumulativno amortizacijo, z uporabo **metode efektivnih obresti**, kakršne koli razlike med navedenim začetnim zneskom in zneskom ob zapadlosti ter pri finančnih sredstvih prilagojen za morebitni **popravek vrednosti za izgubo**.

sredstva iz pogodbe

Tiste pravice, za katere MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci* določa, da se računovodske obravnavajo v skladu s tem standardom za namene pripoznavanja in merjenja dobičkov ali izgub zaradi oslabeitev.

finančno sredstvo s poslabšano kreditno kakovostjo

Finančno sredstvo ima poslabšano kreditno kakovost, ko so nastopili eden ali več dogodkov, ki imajo negativen učinek na ocenjene prihodnje denarne tokove navedenega finančnega sredstva. Dokazi, da ima finančno sredstvo poslabšano kreditno kakovost, vključujejo podatke, ki jih je mogoče opazovati, o naslednjih dogodkih:

- (a) pomembnih finančnih težavah izdajatelja ali posojilojemalca;
- (b) kršitvi pogodbe, kot je nastop dogodka neplačila ali **zamuda s plačilom**;
- (c) posojilodajalčevi koncesiji njegovemu posojilojemalcu iz gospodarskih ali pravnih razlogov zaradi posojilojemalčevih finančnih težav, ki je posojilodajalec v običajnih okoliščinah ne bi dal;
- (d) verjetnosti, da bo posojilojemalec šel v stečaj ali drugo obliko finančne reorganizacije;
- (e) izginotju delujočega trga za navedeno finančno sredstvo zaradi finančnih težav; ali
- (f) nakupu ali izdaji finančnega sredstva z visokim popustom, ki odraža nastale **kreditne izgube**.

Lahko se zgodi, da ni mogoče določiti enega samega ločenega dogodka – poslabšanje kakovosti finančnega sredstva je lahko posledica skupnega učinka več dogodkov.

kreditna izguba

Razlika med vsemi pogodbenimi denarnimi tokovi, ki pripadajo podjetju v skladu s pogodbo, in vsemi pričakovanimi denarnimi tokovi podjetja (tj. izpad denarnih tokov), diskontiranimi po prvotni **efektivni obrestni meri** (ali po **kreditnemu tveganju prilagojeni efektivni obrestni meri za kupljena ali izdana finančna sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo**). Podjetje oceni denarne tokove z upoštevanjem vseh pogodbenih pogojev finančnega instrumenta (na primer predčasno odplačilo, podaljšanje, odkup in podobne možnosti) v pričakovanem obdobju trajanja navedenega finančnega instrumenta. Denarni tokovi, ki se upoštevajo, vključujejo denarne tokove od prodaje posedovanega zavarovanja s premoženjem ali drugih sredstev za izboljšanje kreditne kakovosti, ki so sestavni del pogodbenih pogojev. Predpostavlja se, da se lahko pričakovano obdobje trajanja finančnega instrumenta zanesljivo oceni. Vendar pa podjetje v tistih redkih primerih, ko ni mogoče zanesljivo oceniti pričakovanega obdobja trajanja finančnega instrumenta, uporabi preostalo pogodbeno obdobje finančnega instrumenta.

kreditnemu tveganju prilagojena efektivna obrestna mera

Mera, ki natančno diskontira ocenjena prihodnja denarna plačila ali prejemke v pričakovanem obdobju trajanja finančnega sredstva na **odplačno vrednost finančnega sredstva**, ki je **kupljeno ali izdano finančno sredstvo s poslabšano kreditno kakovostjo**. Pri izračunavanju kreditnemu tveganju prilagojene efektivne obrestne mere podjetje oceni pričakovane denarne tokove ob upoštevanju vseh pogodbenih pogojev finančnega sredstva (na primer predčasno odplačilo, podaljšanje, odkup in podobne možnosti) in **pričakovanih kreditnih izgub**. Izračun vključuje vsa nadomestila in zneske (v obliki točk, tj. odstotka), plačane ali prejete med pogodbenima strankama, ki so sestavni del efektivne obrestne mere (glej B5.4.1.–B5.4.3. člen), **transakcijske stroške** in vse druge pribitke ali popuste. Predpostavlja se, da je možno denarne tokove in pričakovano obdobje trajanja skupine podobnih finančnih instrumentov zanesljivo oceniti. Vendar pa podjetje v tistih redkih primerih, ko ni mogoče zanesljivo oceniti denarnih tokov ali preostalega obdobja trajanja finančnega instrumenta (ali skupine finančnih instrumentov), uporabi pogodbene denarne tokove v celotnem pogodbenem obdobju finančnega instrumenta (ali skupine finančnih instrumentov).

odprava pripoznanja

Odstranitev prej pripoznanega finančnega sredstva ali finančne obveznosti iz izkaza finančnega položaja podjetja.

izvedeni finančni instrument

Finančni instrument ali druga pogodba iz področja uporabe tega standarda z vsemi tremi spodaj navedenimi značilnostmi:

- (a) njegova vrednost se spremeni v odziv na spremembo točno določene obrestne mere, cene finančnega instrumenta, cene blaga, menjalnega tečaja, indeksa cen ali tečajev, bonitetne ocene ali kreditnega indeksa ali druge spremenljivke, če v primeru nefinančne spremenljivke taka spremenljivka ni značilna za eno od pogodbenih strank (včasih se imenujejo „podlaga“);
- (b) ne zahteva začetne čiste naložbe ali pa manjšo začetno naložbo, kot bi se zahtevala pri drugih vrstah pogodb, za katere bi se pričakoval podoben odziv na spremembe tržnih dejavnikov;
- (c) poravnan(a) bo na datum v prihodnosti.

dividende	Razdelitve dobičkov imetnikom kapitalskih instrumentov sorazmerno z njihovimi deleži v posameznih sestavinah kapitala.
metoda efektivnih obresti	Metoda, ki se uporablja pri izračunu odplačne vrednosti finančnega sredstva ali finančne obveznosti in pri razporeditvi in pripoznavanju prihodkov od obresti ali odhodkov za obresti v poslovnem izidu v zadevnem obdobju.
efektivna obrestna mera	Mera, ki natančno diskontira ocenjena prihodnja denarna plačila ali prejeme v pričakovanem obdobju trajanja finančnega sredstva ali finančne obveznosti na bruto knjigovodsko vrednost finančnega sredstva ali na odplačno vrednost finančne obveznosti . Pri izračunavanju efektivne obrestne mere podjetje oceni pričakovane denarne tokove ob upoštevanju vseh pogodbenih določb finančnega instrumenta (na primer predčasno odplačilo, podaljšanje, odkup in podobne možnosti), pri čemer pa ne upošteva pričakovanih kreditnih izgub . Izračun vključuje vsa nadomestila in zneske (v obliki točk, tj. odstotka), plačane ali prejete med pogodbenima strankama, ki so sestavni del efektivne obrestne mere (glej B5.4.1.–B5.4.3. člen), transakcijske stroške in vse druge pribitke ali popuste. Predpostavlja se, da je možno denarne tokove in pričakovano obdobje trajanja skupine podobnih finančnih instrumentov zanesljivo oceniti. Vendar pa podjetje v tistih redkih primerih, ko ni mogoče zanesljivo oceniti denarnih tokov ali pričakovanega obdobja trajanja finančnega instrumenta (ali skupine finančnih instrumentov), uporabi pogodbene denarne tokove v celotnem pogodbenem obdobju finančnega instrumenta (ali skupine finančnih instrumentov).
pričakovane kreditne izgube	Tehtano povprečje kreditnih izgub , pri čemer se kot uteži uporabijo ustrezna tveganja nastopa dogodka neplačila.
pogodba o finančnem poroštvi	Pogodba, ki od izdajatelja zahteva, da izvede določena plačila, s katerimi se imetniku povrne izguba, nastala zaradi tega, ker določeni dolžnik ob zapadlosti ni izvedel plačila v skladu s prvotnimi ali spremenjenimi določbami dolžniškega instrumenta.
finančna obveznost po pošteni vrednosti prek poslovnega izida	Finančna obveznost, ki izpolnjuje enega od naslednjih pogojev: (a) ustreza opredelitvi v posesti za trgovanje ; (b) ob začetnem pripoznanju jo podjetje določi za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu s 4.2.2. ali 4.3.5. členom; (c) ob začetnem pripoznanju ali pozneje je določena za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu s 6.7.1. členom.
trdna obveza	Zavezujoč dogovor o izmenjavi točno določene količine virov po točno določeni ceni na točno določen prihodnji datum ali datume.
napovedana transakcija	Neobvezna, vendar pričakovana transakcija v prihodnosti.

**bruto knjigovodska vrednost
finančnega sredstva**

Odplačna vrednost finančnega sredstva pred prilagoditvijo za morebiten popravek vrednosti za izgubo.

količnik varovanja pred tveganjem

Razmerje med obsegom instrumenta za varovanje pred tveganjem in obsegom pred tveganjem varovane postavke v smislu njune sorazmerne uteži.

v posesti za trgovanje

Finančno sredstvo ali finančna obveznost, ki:

- (a) se pridobi oziroma nastane predvsem za namene prodaje ali ponovnega nakupa v bližnji prihodnosti;
- (b) je ob začetnem pripoznanju del portfelja identificiranih finančnih instrumentov, ki se upravljajo skupaj in za katere obstajajo dokazi o nedavnem dejanskem kratkoročnem pobiranju dobičkov; ali
- (c) je **izvedeni finančni instrument** (razen izvedenega finančnega instrumenta, ki je pogodba o finančnem poroštvu ali določen in učinkovit instrument za varovanje pred tveganjem).

dobiček ali izguba zaradi oslabitve

Dobički ali izgube, ki se pripoznajo v poslovnem izidu v skladu s 5.5.8. členom in ki izhajajo iz uporabe zahtev glede oslabitve iz oddelka 5.5.

**pričakovane kreditne izgube v
celotnem obdobju trajanja**

Pričakovane kreditne izgube, ki izhajajo iz vseh možnih dogodkov neplačila v pričakovanem obdobju trajanja finančnega instrumenta.

popravek vrednosti za izgubo

Popravek vrednosti za **pričakovane kreditne izgube** pri finančnih sredstvih, merjenih v skladu s 4.1.2. členom, terjatvah iz najema in **sredstvih iz pogodbe**, nabrani znesek oslabitve za finančna sredstva, merjena v skladu s 4.1.2.A členom, in rezervacija za pričakovane kreditne izgube iz naslova obvez iz posojil in **pogodb o finančnem poroštvu**.

**dobiček ali izguba
zaradi spremembe**

Znesek, ki izhaja iz prilagoditve **bruto knjigovodske vrednosti finančnega sredstva**, da bi se upoštevali na novo dogovorjeni ali spremenjeni pogodbeni denarni tokovi. Podjetje ponovno izračuna bruto knjigovodsko vrednost finančnega sredstva kot sedanjo vrednost ocenjenih prihodnjih denarnih plačil ali prejemkov v pričakovanem obdobju trajanja na novo dogovorjenega ali spremenjenega finančnega sredstva, ki se diskontirajo po prvotni **efektivni obrestni meri** finančnega sredstva (oziroma po **prvotni kreditnemu tveganju prilagojeni efektivni obrestni meri za kupljena ali izdana finančna sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo**) ali, kadar je smiselno, po spremenjeni **efektivni obrestni meri**, ki se izračuna v skladu s 6.5.10. členom. Pri ocenjevanju pričakovanih denarnih tokov finančnega sredstva podjetje upošteva vse pogodbene določbe finančnega sredstva (na primer predčasno odplačilo, odkup in podobne možnosti), ne upošteva pa **pričakovanih kreditnih izgub**, razen če je finančno sredstvo **kupljeno ali izdano finančno sredstvo s poslabšano kreditno kakovostjo** – v tem primeru podjetje upošteva tudi začetne pričakovane kreditne izgube, ki so se upoštevale pri izračunu prvotne **kreditnemu tveganju prilagojene obrestne mere**.

v zamudi s plačili	Finančno sredstvo je v zamudi s plačili, kadar nasprotna stranka ob pogodbeni zapadlosti ne izvede plačila.
kupljeno ali izdano finančno sredstvo s poslabšano kreditno kakovostjo	Kupljena ali izdana finančna sredstva, ki imajo ob začetnem pripoznanju poslabšano kreditno kakovost .
datum prerazvrstitve	Prvi dan prvega obdobja poročanja po spremembi poslovnega modela, ki privede do tega, da podjetje prerazvrsti finančna sredstva.
običajen nakup ali prodaja	Nakup ali prodaja finančnega sredstva v skladu s pogodbo, katere pogoji zahtevajo izročitev sredstva v roku, ki ga na splošno določajo predpisi ali praksa na zadevnem trgu.
transakcijski stroški	Dodatni stroški, ki se lahko neposredno pripišejo pridobitvi, izdaji ali odtujitvi finančnega sredstva ali finančne obveznosti (glej B5.4.8. člen). Dodaten strošek je strošek, ki ne bi nastal, če podjetje ne bi pridobilo, izdalo ali odtujilo finančnega instrumenta.

Naslednji izrazi so opredeljeni v 11. členu MRS 32, Dodatku A k MSRP 7, Dodatku A k MSRP 13 ali Dodatku A k MSRP 15 in se v tem standardu uporabljajo v pomenu, kot je določen v MRS 32, MSRP 7, MSRP 13 oziroma MSRP 15:

- (a) kreditno tveganje ⁽¹⁾;
- (b) kapitalski instrument;
- (c) poštena vrednost;
- (d) finančno sredstvo;
- (e) finančni instrument;
- (f) finančna obveznost;
- (g) transakcijska cena.

⁽¹⁾ Ta izraz (kot je opredeljen v MSRP 7) se uporablja v zahtevah za predstavljanje učinkov sprememb kreditnega tveganja na obveznosti, merjene po pošteni vrednosti prek poslovnega izida (glej 5.7.7. člen).

Dodatek B

Napotki za uporabo

Ta dodatek je sestavni del standarda.

PODROČJE UPORABE (POGLAVJE 2)

- B2.1 Nekatere pogodbe zahtevajo plačilo na podlagi podnebnih, geoloških ali drugih fizičnih spremenljivk. (Tiste, ki temeljijo na podnebnih spremenljivkah, se včasih imenujejo „izvedeni finančni instrumenti na vremenske dejavnike“). Če navedene pogodbe ne spadajo v področje uporabe MSRP 17 *Zavarovalne pogodbe*, spadajo v področje uporabe tega standarda.
- B2.2 Ta standard ne spreminja zahtev v zvezi s programi zaslužkov zaposlenih, ki so skladni z MRS 26 *Računovodenje in poročanje pokojninskih programov*, in sporazumi o licenčinah na podlagi obsega prodaje ali prihodkov od storitev, ki se računovodsko obravnavajo v skladu z MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*.
- B2.3 Včasih podjetje izvede tako imenovano „strateško naložbo“ v kapitalske instrumente, ki jih je izdalo drugo podjetje, da bi vzpostavilo ali ohranilo dolgoročno poslovno razmerje z njim. Naložbenik ali sopodvižnik uporabi MRS 28 *Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige*, da ugotovi, ali mora za tako naložbo uporabljati kapitalsko metodo računovodenja.
- B2.4 Ta standard se uporablja za finančna sredstva in finančne obveznosti zavarovateljev, razen za pravice in obveze, ki jih izključuje 2.1.(e) člen, ker izhajajo iz pogodb, za katere se uporablja MSRP 17.
- B2.5 Pogodbe o finančnem poroštvi so lahko sklenjene v različnih pravnih oblikah, kot so na primer jamstvo, nekatere vrste akreditivov, pogodba o prevzemu tveganja neplačila ali zavarovalna pogodba. Njihova računovodska obravnava ni odvisna od njihove pravne oblike. Spodnji primeri so primeri ustrezne obravnave (glej 2.1.(e) člen):
- (a) čeprav je pogodba o finančnem poroštvi skladna z opredelitvijo zavarovalne pogodbe v MSRP 17 (glej 7. (e) člen MSRP 17), izdajatelj uporabi ta standard, če je preneseno tveganje pomembno. Ne glede na to se izdajatelj, če je predhodno izrecno navedel, da take pogodbe obravnava kot zavarovalne pogodbe, in je uporabil računovodsko obravnavo, ki se uporablja za zavarovalne pogodbe, lahko odloči, da bo za take pogodbe o finančnem poroštvi uporabljal ta standard ali MSRP 17. Če se uporablja ta standard, 5.1.1. člen zahteva, da izdajatelj na začetku pogodbo o finančnem poroštvi pripozna po pošteni vrednosti. Če je pogodba o finančnem poroštvi izdana nepovezani osebi v samostojni transakciji v skladu z običajnimi tržnimi pogoji, je njena poštena vrednost ob sklenitvi najverjetneje enaka prejeti premiji, razen če obstajajo dokazi o nasprotnem. Pozneje, razen če je za pogodbo o finančnem poroštvi ob sklenitvi določeno, da se meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, ali če se uporablja 3.2.15.–3.2.23. in B3.2.12.–B3.2.17. člen (kadar prenos finančnih sredstev ne izpolnjuje pogojev za odpravo pripoznanja ali kadar se uporablja pristop nadaljnje udeležbe), jo izdajatelj izmeri po višjem izmed naslednjih zneskov:
    - (i) znesku, določenem v skladu z oddelkom 5.5; in
    - (ii) prvotno pripoznanem znesku, od katerega se po potrebi odšteje kumulativni znesek prihodkov, pripoznanih v skladu z načeli MSRP 15 (glej 4.2.1.(c) člen);

- (b) nekatera s krediti povezana jamstva kot predpogoj za plačilo ne zahtevajo, da je imetnik izpostavljen tveganju izgube in je utrpel izgubo zato, ker dolžnik ob zapadlosti ni zagotovil plačila za zavarovano sredstvo. Primer takega jamstva je jamstvo, ki zahteva plačila v odziv na spremembe določene bonitetne ocene ali kreditnega indeksa. Taka jamstva niso pogodbe o finančnem poroštvu, kot so opredeljene v tem standardu, in niso zavarovalne pogodbe, kot so opredeljene v MSRP 17. Taka jamstva so izvedeni finančni instrumenti, izdajatelj pa zanje uporablja ta standard;
- (c) če je bila pogodba o finančnem poroštvu izdana v zvezi s prodajo blaga, izdajatelj pri določanju, v katerih primerih bo pripoznal prihodek iz jamstva in iz prodaje blaga, uporabi MSRP 15.

B2.6 Navedbe, da izdajatelj obravnava pogodbe kot zavarovalne pogodbe, se običajno nahajajo povsod po sporočilih izdajatelja strankam in regulatorjem, v pogodbah, poslovni dokumentaciji in računovodskih izkazih. Poleg tega se za zavarovalne pogodbe pogosto uporabljajo računovodske zahteve, ki se razlikujejo od zahtev za druge vrste transakcij, kot so pogodbe, ki jih izdajo banke ali komercialne družbe. V takih primerih računovodski izkazi izdajatelja običajno vključujejo izjavo, da je izdajatelj uporabil navedene računovodske zahteve.

PRIPOZNANJE IN ODPRAVA PRIPOZNANJA (POGLAVJE 3)

Začetno pripoznanje (oddelek 3.1)

B3.1.1 Posledica načela iz 3.1.1. člena je, da podjetje pripozna vse svoje pogodbene pravice ali obveze iz izvedenih finančnih instrumentov v izkazu finančnega položaja kot sredstva ali obveznosti, razen izvedenih finančnih instrumentov, ki onemogočajo, da bi se prenos finančnih sredstev računovodsko obravnaval kot prodaja (glej B3.2.14. člen). Če prenos finančnega sredstva ne izpolnjuje pogojev za odpravo pripoznanja, prevzemnik ne pripozna prenesenega sredstva kot svojega sredstva (glej B3.2.15. člen).

B3.1.2 Nekaj primerov uporabe načela iz 3.1.1. člena:

- (a) brezpogojne terjatve in obveznosti se pripoznajo kot sredstva ali obveznosti, ko postane podjetje stranka v pogodbi in ima zato pravno pravico prejeti ali pravno obvezo plačati denar;
- (b) sredstva in obveznosti, ki naj bi nastale zaradi trdne obveze za nakup ali prodajo blaga ali storitev, se na splošno ne pripoznajo, dokler vsaj ena od strank ne izpolni določb dogovora. Na primer, podjetje, ki prejme dokončno naročilo, načeloma ne pripozna sredstva (in podjetje, ki je dalo to naročilo, ne pripozna obveznosti) v trenutku sprejetja obveze, temveč odloži pripoznanje, dokler naročeno blago ni poslano ali dobavljeno oziroma storitev opravljena. Če trdna obveza za nakup ali prodajo nefinančnih sredstev spada v področje uporabe tega standarda v skladu z 2.4.–2.7. členom, se njena čista poštena vrednost pripozna kot sredstvo ali obveznost na dan obveze (glej B4.1.30.(c) člen). Poleg tega, če se prej nepripoznana trdna obveza določi kot pred tveganjem varovana postavka pri varovanju poštena vrednosti pred tveganjem, se vsaka sprememba čiste poštena vrednosti, ki jo je mogoče pripisati varovanemu tveganju, pripozna kot sredstvo ali obveznost po začetku varovanja pred tveganjem (glej 6.5.8.(b) in 6.5.9. člen);
- (c) terminska pogodba, ki spada v področje uporabe tega standarda (glej 2.1. člen), se pripozna kot sredstvo ali obveznost na dan obveze in ne na dan, ko je poravnana. Kadar postane podjetje stranka v terminski pogodbi, sta pošteni vrednosti pravice in obveze pogosto enaki, tako da je čista poštena vrednost terminske pogodbe enaka nič. Če čista poštena vrednost pravice in obveze ni enaka nič, se pogodba pripozna kot sredstvo ali obveznost;

(d) opsijske pogodbe, ki spadajo v področje uporabe tega standarda (glej 2.1. člen), se pripoznajo kot sredstva ali obveznosti, ko imetnik ali izdajatelj postane stranka v pogodbi;

(e) načrtovane prihodnje transakcije, ne glede na to, kako so verjetne, niso sredstva in obveznosti, ker podjetje še ni postalo stranka v pogodbi.

Običajen nakup ali prodaja finančnih sredstev

B3.1.3 Običajen nakup ali prodaja finančnega sredstva se pripozna z uporabo bodisi računovodenja po datumu sklenitve posla bodisi računovodenja po datumu poravnave posla, kot je opisano v B3.1.5. in B3.1.6. členu. Podjetje uporablja isto metodo dosledno za vse nakupe in prodaje finančnih sredstev, ki se razvrstijo na enak način v skladu s tem standardom. V ta namen sredstva, ki se obvezno merijo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, tvorijo ločeno kategorijo razvrstitve od sredstev, določenih za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida. Poleg tega naložbe v kapitalske instrumente, ki se računovodsko obravnavajo z uporabo možnosti iz 5.7.5. člena, tvorijo ločeno kategorijo razvrstitve.

B3.1.4 Pogodba, ki zahteva ali dovoljuje poravnavo spremembe vrednosti pogodbe na podlagi čistega zneska, ni običajna pogodba. Namesto tega se takšna pogodba računovodsko obravnava kot izvedeni finančni instrument v obdobju med datumom sklenitve posla in datumom poravnave posla.

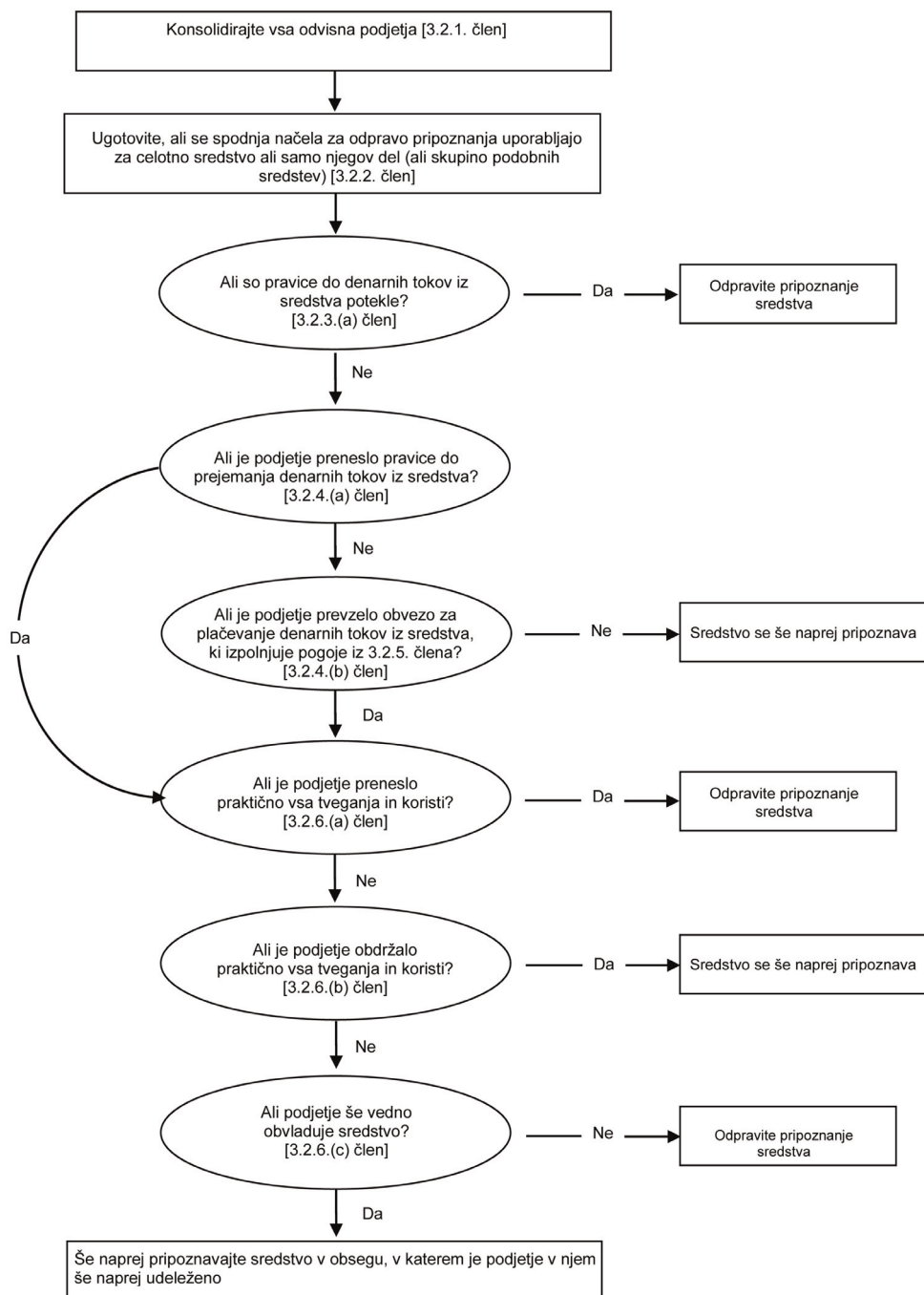
B3.1.5 Datum sklenitve posla je datum, na katerega se podjetje zaveže kupiti ali prodati sredstvo. Računovodenje po datumu sklenitve posla se nanaša na (a) pripoznanje sredstva, ki naj bi bilo prejet, in obveznosti, ki naj bi bila poravnana, na datum sklenitve posla ter (b) odpravo pripoznanja sredstva, ki je prodano, pripoznanje dobička ali izgube pri odtujitvi in pripoznanje terjatve do kupca za plačilo na datum sklenitve posla. Na splošno se obresti za sredstva in ustrezno obveznost ne začnejo vračunavati pred datumom poravnave posla, ko se prenese lastninska pravica.

B3.1.6 Datum poravnave posla je datum, ko se sredstvo izroči podjetju ali ko podjetje izroči sredstvo. Računovodenje po datumu poravnave posla se nanaša na (a) pripoznanje sredstva na dan, ko ga podjetje prejme, in (b) odpravo pripoznanja sredstva in pripoznanje dobička ali izgube ob odtujitvi na dan, ko ga podjetje izroči. Kadar se uporablja računovodenje po datumu poravnave posla, podjetje računovodsko obravnava spremembo poštene vrednosti sredstva, ki bo prejet, v obdobju med datumom sklenitve posla in datumom poravnave posla na enak način, kot obravnava pridobljeno sredstvo. Z drugimi besedami to pomeni, da se sprememba vrednosti ne pripozna za sredstva, ki se merijo po odplačni vrednosti; v poslovnem izidu se pripozna za sredstva, ki so razvrščena kot finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida; v drugem vseobsegajočem donosu pa se pripozna za finančna sredstva, ki se merijo po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom, in za naložbe v kapitalske instrumente, ki se računovodsko obravnavajo v skladu s 5.7.5. členom.

Odprava pripoznanja finančnih sredstev (oddelek 3.2)

B3.2.1 Spodnji diagram ponazarja, kako se oceni, ali in v kolikšnem obsegu je za finančno sredstvo odpravljeno pripoznanje.

Dogovori, po katerih podjetje obdrži pogodbene pravice do prejemanja denarnih tokov iz finančnega sredstva, vendar prevzame pogodbeno obvezo za plačilo denarnih tokov enemu ali več prejemnikom (3.2.4.(b) člen)

- B3.2.2 Položaj, opisan v 3.2.4.(b) členu (ko podjetje obdrži pogodbene pravice do prejemanja denarnih tokov iz finančnega sredstva, prevzame pa pogodbeno obvezo za plačilo denarnih tokov enemu ali več prejemnikom), nastopi, če je podjetje na primer skrbniški sklad in naložbenikom izda upravičenja do koristi iz naslova finančnih sredstev, ki so podlaga za zadevno finančno sredstvo in ki jih ima v lasti in jih servisira. V takem primeru finančna sredstva izpolnjujejo pogoje za odpravo pripoznanja, če so izpolnjeni pogoji iz 3.2.5. in 3.2.6. člena.

B3.2.3 Če se uporabi 3.2.5. člen, bi bilo lahko podjetje na primer izdajatelj finančnega sredstva ali skupina, ki vključuje odvisno podjetje, ki je pridobilo finančno sredstvo in prenaša denarne tokove nepovezanim tretjim naložbenikom.

Ovrednotenje prenosa tveganj in koristi, povezanih z lastništvom (3.2.6. člen)

B3.2.4 Primeri, ko je podjetje preneslo praktično vsa tveganja in koristi, povezana z lastništvom:

(a) brezpogojna prodaja finančnega sredstva;

(b) prodaja finančnega sredstva skupaj z opcijo za ponovni nakup finančnega sredstva po njegovi pošteni vrednosti v trenutku ponovnega nakupa; in

(c) prodaja finančnega sredstva skupaj s prodajno ali nakupno opcijo z veliko izgubo v primeru izvršitve (to je opcija, pri kateri je trenutna tržna cena toliko višja/nišja od izvršilne cene, da ni verjetno, da se bo izvršila pred potekom).

B3.2.5 Primeri, ko je podjetje obdržalo praktično vsa tveganja in koristi, povezana z lastništvom:

(a) posel prodaje in ponovnega nakupa, pri katerem je cena ponovnega nakupa točno določena cena ali prodajna cena, ki se ji prišteje posojilodajalčev donos;

(b) sporazum o posojilu vrednostnih papirjev;

(c) prodaja finančnega sredstva skupaj z zamenjavo celotnega donosa, ki prenaša izpostavljenost tržnemu tveganju nazaj na podjetje;

(d) prodaja finančnega sredstva skupaj s prodajno ali nakupno opcijo z velikim dobičkom v primeru izvršitve (to je opcija, pri kateri je trenutna tržna cena toliko nižja/višja od izvršilne cene, da ni verjetno, da bo pred potekom opcije izvršilna cena višja/nišja); in

(e) prodaja kratkoročnih terjatev, pri kateri podjetje jamči, da bo prevzemniku nadomestilo kreditne izgube, ki bodo verjetno nastale.

B3.2.6 Če podjetje ugotovi, da je s prenosom preneslo praktično vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom prenesenega sredstva, tega ne pripozna ponovno v prihodnjem obdobju, razen če preneseno sredstvo ponovno pridobi v novi transakciji.

Ovrednotenje prenosa obvladovanja sredstva

B3.2.7 Podjetje ni obdržalo obvladovanja prenesenega sredstva, če ima prevzemnik dejansko zmožnost prodati preneseno sredstvo. Podjetje je obdržalo obvladovanje prenesenega sredstva, če prevzemnik nima dejanske zmožnosti prodati prenesenega sredstva. Prevzemnik ima dejansko zmožnost prodati preneseno sredstvo, če se z njim trguje na delujočem trgu, ker bi lahko prevzemnik preneseno sredstvo ponovno kupil na trgu, če bi ga bilo treba vrniti podjetju. Na primer, prevzemnik ima lahko dejansko zmožnost prodati preneseno sredstvo, če je to preneseno sredstvo predmet opcije, ki dovoljuje podjetju ponovni nakup, prevzemnik pa lahko takoj pridobi preneseno sredstvo na trgu, če se opcija izvrši. Prevzemnik nima dejanske zmožnosti prodati prenesenega sredstva, če podjetje obdrži takšno opcijo, in prevzemnik prenesenega sredstva ne more takoj pridobiti na trgu, če podjetje izvrši svojo opcijo.

B3.2.8 Prevzemnik ima dejansko zmožnost prodati preneseno sredstvo samo v primeru, če lahko proda celotno sredstvo neki nepovezani tretji osebi in lahko to svojo zmožnost uveljavi enostransko in brez nalaganja dodatnih omejitev za prenos. Ključno vprašanje je, kaj je prevzemnik zmožen dejansko narediti, ne kakšne pogodbene pravice ima prevzemnik glede tega, kaj lahko stori s prenesenim sredstvom, ali kakšne pogodbene prepovedi obstajajo. Zlasti:

(a) pogodbeno pravico do odtujitve prenesenega sredstva nima veliko veljave v praksi, če ni trga za preneseno sredstvo, ter

(b) zmožnost odtujitve prenesenega sredstva nima veliko veljave v praksi, če tega ni mogoče prosto izvršiti. Zaradi tega:

(i) mora biti prevzemnikova zmožnost odtujitve prenesenega sredstva neodvisna od delovanja drugih (tj. biti mora enostranska zmožnost) in

(ii) prevzemnik mora biti dejansko zmožen odtujiti preneseno sredstvo, ne da bi bilo treba prenos pogojevati s strogimi omejitvami (npr. pogoji o tem, kako se mora posojeno sredstvo servisirati, ali opcija, ki daje prevzemniku pravico do ponovnega nakupa sredstva).

B3.2.9 Dejstvo, da ni verjetno, da bi prevzemnik prodal preneseno sredstvo, samo po sebi ne pomeni, da je prenosnik obdržal obvladovanje prenesenega sredstva. Vendar pa, če prodajna opcija ali jamstvo prevzemniku preprečuje prodajo prenesenega sredstva, potem je prenosnik obdržal obvladovanje prenesenega sredstva. Če ima na primer prodajna opcija ali jamstvo zadostno vrednost, prevzemniku preprečuje prodajo prenesenega sredstva, ker prevzemnik ne bi dejansko prodal prenesenega sredstva tretji osebi, ne da bi mu dodal podobno opcijo ali druge omejevalne pogoje. Namesto tega bi imel prevzemnik preneseno sredstvo v posesti z namenom pridobiti plačila iz naslova jamstva ali prodajne opcije. V takšnih okoliščinah je prenosnik obdržal obvladovanje prenesenega sredstva.

Prenosi, ki izpolnjujejo pogoje za odpravo pripoznanja

B3.2.10 Podjetje lahko obdrži pravico do dela izplačil obresti na prenesena sredstva kot nadomestilo za servisiranje teh sredstev. Del obresti, ki bi se mu podjetje odpovedalo ob prenehanju ali prenosu pogodbe o servisiranju, se razporedi na sredstvo iz naslova servisiranja ali obveznost iz naslova servisiranja. Del obresti, ki se mu podjetje ne bi odpovedalo, pa je terjatev iz kuponske pole za izplačilo obresti. Na primer, če se podjetje ne bi odpovedalo nobenim obrestim ob prenehanju ali prenosu pogodbe o servisiranju, je celotni obrestni razmik terjatev iz kuponske pole za izplačilo obresti. Za namene uporabe 3.2.13. člena se pošteno vrednosti sredstva iz naslova servisiranja in terjatve iz kuponske pole za izplačilo obresti uporabijo za razporeditev knjigovodske vrednosti terjatve med del sredstva, za katerega se je odpravilo pripoznanje, in del, ki se še naprej pripoznava. Če provizija za servisiranje ni določena, ali če ni pričakovati, da bo prejeta provizija ustrezno nadomestilo podjetju za servisiranje, se pripozna obveznost za obvezo servisiranja po pošteni vrednosti.

B3.2.11 Pri merjenju poštenih vrednosti dela, ki se še naprej pripoznava, in dela, za katerega se odpravi pripoznanje za namene 3.2.13. člena, podjetje poleg 3.2.14. člena uporablja zahteve za merjenje pošteno vrednosti iz MSRP 13 *Merjenje pošteno vrednosti*.

Prenosi, ki ne izpolnjujejo pogojev za odpravo pripoznanja

- B3.2.12 V nadaljevanju je opisana uporaba načela iz 3.2.15. člena. Če jamstvo, ki ga da podjetje za izgube zaradi neplačila iz prenesenega sredstva, preprečuje odpravo pripoznanja prenesenega sredstva, ker je podjetje obdržalo praktično vsa tveganja in koristi lastništva prenesenega sredstva, se preneseno sredstvo še naprej pripoznava v celoti, prejeto nadomestilo pa se pripozna kot obveznost.

Nadaljnja udeležba v prenesenih sredstvih

- B3.2.13 V nadaljevanju so predstavljeni primeri, kako podjetje meri preneseno sredstvo in povezano obveznost v skladu s 3.2.16. členom.

Vsa sredstva

- (a) Če jamstvo, ki ga da podjetje za izgube zaradi neplačila iz prenesenega sredstva, preprečuje odpravo pripoznanja prenesenega sredstva v obsegu nadaljnje udeležbe, se preneseno sredstvo izmeri na dan prenosa po nižji od naslednjih vrednosti: (i) knjigovodski vrednosti sredstva, in (ii) največji vrednosti prejetega nadomestila pri prenosu, ki ga bo podjetje morda moralo vrniti („znesek jamstva“). Povezana obveznost se na začetku meri v znesku jamstva, ki se mu prišteje poštena vrednost jamstva (ki je običajno prejeta nadomestilo za jamstvo). Pozneje se začetna poštena vrednost jamstva pripozna v poslovnem izidu, (medtem) ko je obveza izpolnjena (v skladu z načeli MSRP 15), knjigovodska vrednost sredstva pa se zmanjša za morebitni popravek vrednosti za izgubo.

Sredstva, merjena po odplačni vrednosti

- (b) Če se zaradi obveze iz prodajne opcije, ki jo izda podjetje, ali pravice iz nakupne opcije, ki jo ima, pripoznanje prenesenega sredstva ne more odpraviti, in podjetje meri preneseno sredstvo po odplačni vrednosti, se povezana obveznost meri po svoji nabavni vrednosti (tj. vrednosti prejetega nadomestila), prilagojeni za amortizacijo kakršne koli razlike med navedeno nabavno vrednostjo in bruto knjigovodsko vrednostjo prenesenega sredstva na datum poteka opcije. Na primer, predpostavimo, da je bruto knjigovodska vrednost sredstva na dan prenosa 98 denarnih enot (DE) in znaša prejeta nadomestilo 95 DE. Bruto knjigovodska vrednost sredstva na dan izvršitve opcije bo 100 DE. Začetna knjigovodska vrednost povezane obveznosti je 95 DE in razlika med 95 DE in 100 DE se pripozna v poslovnem izidu z uporabo metode efektivnih obresti. Če se opcija izvrši, se kakršna koli razlika med knjigovodsko vrednostjo povezane obveznosti in izvršilno ceno pripozna v poslovnem izidu.

Sredstva, merjena po pošteni vrednosti

- (c) Če zaradi pravice iz nakupne opcije, ki jo obdrži podjetje, ni mogoče odpraviti pripoznanja prenesenega sredstva in podjetje meri preneseno sredstvo po pošteni vrednosti, se sredstvo še naprej meri po svoji pošteni vrednosti. Povezana obveznost se meri (i) po izvršilni ceni opcije, zmanjšani za časovno vrednost opcije, če bi izvršitev opcije privedla do dobička ali je njena izvršilna cena enaka trenutni tržni ceni, ali (ii) po pošteni vrednosti prenesenega sredstva, zmanjšani za časovno vrednost opcije, če bi izvršitev opcije privedla do izgube. Prilagoditev merjenja povezane obveznosti zagotovi, da je čista knjigovodska vrednost sredstva in povezane obveznosti poštena vrednost pravice iz nakupne opcije. Na primer, če je poštena vrednost sredstva, ki je podlaga, 80 DE, izvršilna cena opcije 95 DE in časovna vrednost opcije 5 DE, je knjigovodska vrednost povezane obveznosti 75 DE (80 DE – 5 DE) in knjigovodska vrednost prenesenega sredstva 80 DE (tj. njegova poštena vrednost).

- (d) Če zaradi prodajne opcije, ki jo izda podjetje, ni mogoče odpraviti pripoznanja prenesenega sredstva in podjetje meri preneseno sredstvo po pošteni vrednosti, se povezana obveznost meri po izvršilni ceni opcije, ki se ji prišteje časovna vrednost opcije. Merjenje sredstva po pošteni vrednosti je omejeno na pošteno vrednost ali izvršilno ceno opcije, odvisno od tega, katera je nižja, ker podjetje nima pravice do povečanj poštene vrednosti prenesenega sredstva nad izvršilno ceno opcije. To zagotavlja, da je čista knjigovodska vrednost sredstva in povezane obveznosti poštena vrednost obveze iz prodajne opcije. Na primer, če je poštena vrednost sredstva, ki je podlaga, 120 DE, izvršilna cena opcije 100 DE in časovna vrednost opcije 5 DE, je knjigovodska vrednost povezane obveznosti 105 DE (100 DE + 5 DE) in knjigovodska vrednost sredstva 100 DE (v tem primeru izvršilna cena opcije).

- (e) Če zaradi ovratnice v obliki kupljene nakupne opcije in izdane prodajne opcije ni mogoče odpraviti pripoznanja prenesenega sredstva in podjetje meri sredstvo po pošteni vrednosti, sredstvo še naprej meri po pošteni vrednosti. Povezana obveznost se meri (i) po vsoti izvršilne cene nakupne opcije in poštene vrednosti prodajne opcije, zmanjšani za časovno vrednost nakupne opcije, če bi izvršitev nakupne opcije privedla do dobička ali je njena izvršilna cena enaka trenutni tržni ceni, ali (ii) po vsoti poštene vrednosti sredstva in poštene vrednosti prodajne opcije, zmanjšane za časovno vrednost nakupne opcije, če bi izvršitev nakupne opcije privedla do izgube. Prilagoditev povezane obveznosti zagotovi, da je čista knjigovodska vrednost sredstva in povezane obveznosti poštena vrednost opcij, ki jih poseduje in jih je izdalo podjetje. Na primer, predpostavimo, da podjetje prenese finančno sredstvo, merjeno po pošteni vrednosti, obenem pa kupi nakupno opcijo z izvršilno ceno 120 DE in izda prodajno opcijo z izvršilno ceno 80 DE. Predpostavimo tudi, da je poštena vrednost sredstva na dan prenosa 100 DE. Časovna vrednost prodajne opcije je 1 DE, nakupne pa 5 DE. V tem primeru podjetje pripozna sredstvo v višini 100 DE (pošteno vrednost sredstva) in obveznost v višini 96 DE [(100 DE + 1 DE) – 5 DE]. Tako dobimo čisto vrednost sredstva v višini 4 DE, ki je poštena vrednost opcije, ki jo ima podjetje v posesti, in opcije, ki jo je izdalo.

Vsi prenosi

- B3.2.14 V obsegu, v katerem prenos finančnega sredstva ne izpolnjuje pogojev za odpravo pripoznanja, se prenosnikove pogodbene pravice ali obveze, povezane s prenosom, računovodsko ne obravnavajo ločeno kot izvedeni finančni instrumenti, če bi pripoznanje obeh, izvedenega finančnega instrumenta in prenesenega sredstva, ali obveznosti, ki izhaja iz prenosa, imelo za posledico, da bi se iste pravice ali obveze pripoznale dvakrat. Na primer, nakupna opcija, ki jo obdrži prenosnik, lahko prepreči, da se prenos finančnih sredstev računovodsko obravnava kot prodaja. V takem primeru se nakupna opcija ne pripozna ločeno kot izvedeno sredstvo.
- B3.2.15 Prevzemnik v obsegu, v katerem prenos finančnega sredstva ne izpolnjuje pogojev za odpravo pripoznanja, ne pripozna prenesenega sredstva kot svojega sredstva. Prevzemnik odpravi pripoznanje plačanega denarja ali drugega nadomestila in pripozna terjatev do prenosnika. Če ima prenosnik tako pravico kot tudi obvezo do ponovne pridobitve obvladovanja celotnega prenesenega sredstva po točno določeni ceni (kot na primer po pogodbi o ponovnem nakupu), lahko prevzemnik meri svojo terjatev po odplačni vrednosti, če ta izpolnjuje merila iz 4.1.2. člena.

Primeri

- B3.2.16 Spodnji primeri ponazarjajo uporabo načel odprave pripoznanja v tem standardu.
- (a) *Pogodbe o ponovnem nakupu in posojanje vrednostnih papirjev.* Če je finančno sredstvo prodano po pogodbi o ponovnem nakupu po točno določeni ceni ali po prodajni ceni, ki se ji prišteje posojilodajalčev donos, ali če je posojeno po pogodbi, v skladu s katero se mora vrniti prenosniku, se pripoznanje tega sredstva ne odpravi, ker prenosnik obdrži praktično vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom. Če prevzemnik pridobi pravico prodati ali zastaviti sredstvo, prenosnik prerazvrsti to sredstvo v svojem izkazu finančnega položaja na primer kot posojeno sredstvo ali terjatev iz ponovnega nakupa.
- (b) *Pogodbe o ponovnem nakupu in posojanje vrednostnih papirjev – skoraj ista sredstva.* Če je finančno sredstvo prodano po pogodbi o ponovnem nakupu tega sredstva ali skoraj istega sredstva po točno določeni ceni ali po prodajni ceni, ki se ji prišteje posojilodajalčev donos, ali če je posojeno po pogodbi o vračilu istega ali skoraj istega sredstva prenosniku, se pripoznanje tega sredstva ne odpravi, ker prenosnik obdrži praktično vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom.
- (c) *Pogodbe o ponovnem nakupu in posojanje vrednostnih papirjev – pravica nadomestitve.* Če pogodba o ponovnem nakupu po točno določeni odkupni ceni ali ceni, ki je enaka prodajni ceni, ki se ji prišteje posojilodajalčev donos, ali podoben posel posoje vrednostnih papirjev prevzemniku zagotavlja pravico, da nadomesti sredstva, ki so si podobna in imajo enako pošteno vrednost kot preneseno sredstvo na datum ponovnega nakupa, se pripoznanje v poslu ponovnega nakupa ali posoje vrednostnih papirjev prodanega ali posojenega sredstva ne odpravi, ker prenosnik obdrži praktično vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom.

- (d) *Predkupna pravica za ponovni nakup po pošteni vrednosti.* Če podjetje proda finančno sredstvo in obdrži samo predkupno pravico za ponovni nakup prenesenega sredstva po pošteni vrednosti, če ga prevzemnik pozneje proda, podjetje odpravi pripoznanje sredstva, ker je preneslo praktično vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom.
- (e) *Navidezna prodaja.* Ponovni nakup finančnega sredstva kmalu potem, ko je bilo prodano, se včasih imenuje „navidezna prodaja“ (wash sale). Takšen ponovni nakup ne onemogoča odprave pripoznanja, če je izvirni posel izpolnjeval zahteve za odpravo pripoznanja. Če pa je pogodba o prodaji finančnega sredstva sklenjena istočasno s pogodbo o ponovnem nakupu istega sredstva po točno določeni ceni ali prodajni ceni, ki se ji prišteje posojilodajalčev donos, potem se pripoznanje tega sredstva ne odpravi.
- (f) *Prodajne opcije in nakupne opcije, ki bi v primeru izvršitve privedle do velikega dobička.* Če lahko prenosnik preneseno finančno sredstvo odkupi nazaj in bi nakupna opcija v primeru izvršitve privedla do velikega dobička, ta prenos ne izpolnjuje pogojev za odpravo pripoznanja, ker je prenosnik obdržal praktično vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom. Podobno, če lahko prevzemnik preneseno finančno sredstvo proda nazaj in bi prodajna opcija v primeru izvršitve privedla do velikega dobička, ta prenos ne izpolnjuje pogojev za odpravo pripoznanja, ker je prenosnik obdržal praktično vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom.
- (g) *Prodajne opcije in nakupne opcije, ki bi v primeru izvršitve privedle do velike izgube.* Za finančno sredstvo, ki se prenese samo v povezavi s prodajno opcijo, ki bi v primeru izvršitve privedla do velike izgube in je v posesti prevzemnika, ali z nakupno opcijo, ki bi v primeru izvršitve privedla do velike izgube in je v posesti prenosnika, se odpravi pripoznanje. To je zato, ker je prenosnik prenesel praktično vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom.
- (h) *Lahko razpoložljiva sredstva z nakupno opcijo, ki v primeru izvršitve ne privede niti do velikega dobička niti do velike izgube.* Če ima podjetje nakupno opcijo za sredstvo, ki ga je mogoče z lahkoto dobiti na trgu, in opcija v primeru izvršitve ne privede niti do velikega dobička niti do velike izgube, se za to sredstvo odpravi pripoznanje. To je zato, ker podjetje (i) ni niti obdržalo niti preneslo praktično vseh tveganj in koristi lastništva ter (ii) ni ohranilo pravice obvladovanja sredstva. Če pa sredstva ni mogoče z lahkoto dobiti na trgu, je odprava pripoznanja onemogočena do zneska sredstva, ki je predmet nakupne opcije, ker je podjetje obdržalo obvladovanje sredstva.
- (i) *Težko razpoložljivo sredstvo s prodajno opcijo, ki jo izda podjetje, ki v primeru izvršitve ne privede niti do velikega dobička niti do velike izgube.* Če podjetje prenese finančno sredstvo, ki ga ni mogoče z lahkoto dobiti na trgu, in izda prodajno opcijo, ki v primeru izvršitve ne privede do velike izgube, podjetje niti ne obdrži niti ne prenese praktično vseh tveganj in koristi lastništva zaradi izdane prodajne opcije. Podjetje obdrži obvladovanje sredstva, če ima prodajna opcija zadostno vrednost, da prevzemnik ne proda sredstva; v takšnem primeru se sredstvo še naprej pripoznava v obsegu, v katerem je prenosnik v njem še naprej udeležen (glej B3.2.9. člen). Podjetje prenese obvladovanje sredstva, če prodajna opcija nima zadostne vrednosti, da bi prevzemniku preprečila prodajo sredstva; v takšnem primeru se pripoznanje sredstva odpravi.
- (j) *Sredstva, ki so predmet prodajne ali nakupne opcije ali terminske pogodbe o ponovnem nakupu po pošteni vrednosti.* Prenos finančnega sredstva, ki je samo predmet prodajne ali nakupne opcije ali terminske pogodbe o ponovnem nakupu, pri kateri je izvršilna cena ali cena ponovnega nakupa enaka pošteni vrednosti finančnega sredstva v trenutku ponovnega nakupa, ima za posledico odpravo pripoznanja zaradi prenosa praktično vseh tveganj in koristi lastništva.
- (k) *Z denarjem poravnane nakupne ali prodajne opcije.* Podjetje ovrednoti prenos finančnega sredstva, ki je predmet prodajne ali nakupne opcije ali terminske pogodbe o ponovnem nakupu, ki bo poravnana na podlagi čistega zneska z denarjem, da bi ugotovilo, ali je obdržalo ali preneslo praktično vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom. Če podjetje ne obdrži praktično vseh tveganj in koristi, povezanih z lastništvom prenesenega sredstva, mora ugotoviti, ali je ohranilo obvladovanje prenesenega sredstva. Dejstvo, da se prodajna oziroma nakupna opcija ali terminska pogodba o ponovnem nakupu poravnava na podlagi čistega zneska z denarjem, samo po sebi ne pomeni, da je podjetje preneslo obvladovanje sredstva (glej B3.2.9. člen in točke (g), (h) in (i) zgoraj).

- (l) *Pravica do vračila prenesenih sredstev.* Pravica do vračila prenesenih sredstev (removal of accounts provision) je brezpogojna (nakupna) opcija o ponovnem nakupu, ki daje podjetju pravico, da zahteva povrnitev prenesenih sredstev, kar je pogojeno z nekaterimi omejitvami. Če posledica take opcije v podjetju ni niti ohranitev niti prenos praktično vseh tveganj in koristi, povezanih z lastništvom, je odprava pripoznanja onemogočena le do zneska, ki je predmet ponovnega nakupa (ob predpostavki, da prevzemnik ne more prodati sredstev). Na primer, če knjigovodska vrednost in prejemki iz prenosa posojenih sredstev znašajo 100 000 DE in se lahko vsako posamezno posojilo odpokliče, vendar skupni znesek posojil, ki se lahko kupijo nazaj, ne more presegati 10 000 DE, potem je znesek posojil, ki izpolnjuje pogoje za odpravo pripoznanja, 90 000 DE.
- (m) *Nakupne opcije za preostala sredstva.* Podjetje, ki je lahko tudi prenosnik, ki servisira prenesena sredstva, ima lahko opcijo za nakup preostalih prenesenih sredstev (clean-up call), če znesek neporavnanih sredstev pade na določeno raven, na kateri postane strošek servisiranja teh sredstev prevelik glede na koristi iz naslova servisiranja. Če posledica takšne nakupne opcije v podjetju ni niti ohranitev niti prenos praktično vseh tveganj in koristi, povezanih z lastništvom, in prevzemnik ne more prodati sredstev, je odprava pripoznanja onemogočena le do zneska sredstev, ki so predmet nakupne opcije.
- (n) *Podrejeni obdržani deleži in kreditna jamstva.* Podjetje lahko prevzemniku zagotovi izboljšanje kreditne kakovosti, tako da podredi nekatere ali vse svoje deleže, obdržane v prenesenem sredstvu. Podjetje lahko alternativno zagotovi prevzemniku izboljšanje kreditne kakovosti v obliki kreditnega jamstva, ki je lahko neomejeno ali pa omejeno na določen znesek. Če podjetje obdrži praktično vsa tveganja in koristi lastništva prenesenega sredstva, se sredstvo še naprej v celoti pripoznava. Če podjetje obdrži le nekaj, ne pa praktično vseh tveganj in koristi lastništva, in je ohranilo obvladovanje sredstva, je odprava pripoznanja onemogočena do zneska denarja ali drugih sredstev, za katere bi se lahko zahtevalo, da jih podjetje plača.
- (o) *Zamenjave celotnega donosa.* Podjetje lahko proda finančno sredstvo prevzemniku in z njim sklene zamenjavo celotnega donosa, pri čemer se vsi denarni tokovi iz plačil obresti za sredstvo, ki je podlaga, stekajo v podjetje v zameno za točno določeno plačilo ali plačilo s spremenljivo mero, vsa povečanja ali zmanjšanja pošteno vrednosti sredstva, ki je podlaga, pa absorbira podjetje. V takšnem primeru je odprava pripoznanja za celotno sredstvo prepovedana.
- (p) *Zamenjave obrestnih mer.* Podjetje lahko na prevzemnika prenese finančno sredstvo s fiksno obrestno mero in z njim sklene zamenjavo obrestnih mer, v skladu s katero prejema fiksno obrestno mero in plačuje variabilno obrestno mero na podlagi nominalnega zneska, ki je enak znesku glavnice prenesenega finančnega sredstva. Zamenjava obrestne mere ne onemogoča odprave pripoznanja prenesenega sredstva, v kolikor plačila za zamenjavo niso pogojena s plačili za preneseno sredstvo.
- (q) *Amortizirajoče zamenjave obrestnih mer.* Podjetje lahko na prevzemnika prenese finančno sredstvo s fiksno obrestno mero, ki se odplačuje, in z njim sklene amortizirajočo zamenjavo obrestnih mer, v skladu s katero prejema fiksno obrestno mero in plačuje variabilno obrestno mero na podlagi nominalnega zneska. Če se nominalni znesek zamenjave amortizira tako, da je v vsakem trenutku enak znesku še neporavnane glavnice prenesenega finančnega sredstva, bi podjetje zaradi zamenjave načeloma obdržalo znatno tveganje predčasnega odplačila; v takšnem primeru podjetje še naprej pripoznava celotno preneseno sredstvo ali pa preneseno sredstvo še naprej pripoznava v obsegu, v katerem je v njem še naprej udeleženo. In nasprotno, če amortiziranje nominalnega zneska zamenjave ni vezano na znesek še neporavnane glavnice prenesenega sredstva, podjetje zaradi takšne zamenjave ne bi obdržalo tveganja predčasnega odplačila pri sredstvu. Zato to ne bi onemogočalo odprave pripoznanja prenesenega sredstva, v kolikor plačila za zamenjavo niso pogojena s plačili obresti za preneseno sredstvo in podjetje zaradi te zamenjave ne obdrži nobenih drugih pomembnih tveganj in koristi, povezanih z lastništvom prenesenega sredstva.
- (r) *Odpis.* Podjetje nima razumnih pričakovanj, da bo prišlo do povrnitve celotnih ali dela pogodbenih denarnih tokov na finančno sredstvo.

B3.2.17 V tem členu je ponazorjena uporaba pristopa nadaljnje udeležbe, kadar je podjetje še naprej udeleženo v delu finančnega sredstva.

Predpostavimo, da ima podjetje portfelj posojil z možnostjo predčasnega odplačila, katerih kuponska in efektivna obrestna mera je 10 odstotkov, glavnica in odplačna vrednost pa 10,000 DE. Podjetje sklene transakcijo, v kateri v zameno za plačilo 9,115 DE prevzemnik dobi pravico do 9,000 DE vseh prejetih plačil glavnice skupaj z 9,5-odstotnimi obrestmi na ta znesek. Podjetje obdrži pravice do 1,000 DE vseh prejetih plačil glavnice skupaj z 10-odstotnimi obrestmi na ta znesek in še do presežnega obrestnega razmika v višini 0,5 % na preostalih 9,000 DE glavnice. Zneski, prejeti iz naslova predčasnih odplačil, se sorazmerno razporedijo med podjetje in prevzemnika v razmerju 1:9, morebitna neplačila pa se odštejejo od deleža podjetja v višini 1,000 DE, dokler ta delež ni izčrpan. Poštena vrednost posojil na datum transakcije je 10,100 DE, poštena vrednost presežnega obrestnega razmika v višini 0,5 % pa je 40 DE.

Podjetje ugotovi, da je preneslo nekatera pomembna tveganja in koristi lastništva (na primer, pomembno tveganje predčasnih odplačil), vendar tudi obdržalo nekatera pomembna tveganja in koristi lastništva (zaradi svojega podrejenega zadržanega deleža) in je ohranilo obvladovanje sredstva. Zato uporabi pristop nadaljnje udeležbe.

Da bi uporabilo ta standard, podjetje analizira transakcijo kot (a) zadržanje povsem sorazmernega obdržanega deleža v višini 1,000 DE ter (b) podreitev navedenega obdržanega deleža, da prevzemniku zagotovi izboljšanje kreditne kakovosti za primer kreditnih izgub.

Podjetje izračuna, da 9,090 DE ($90 \% \times 10,100$ DE) prejetega nadomestila v višini 9,115 DE predstavlja nadomestilo za povsem sorazmeren 90-odstotni delež. Preostali del prejetega nadomestila (25 DE) predstavlja nadomestilo, prejeto za podreitev svojega obdržanega deleža za potrebe izboljšanja kreditne kakovosti prevzemnika za primer kreditnih izgub. Poleg tega presežni obrestni razmik v višini 0,5 % predstavlja nadomestilo, prejeto za izboljšanje kreditne kakovosti. Tako je celotno nadomestilo, prejeto za izboljšanje kreditne kakovosti, 65 DE (25 DE + 40 DE).

Podjetje izračuna dobiček ali izgubo ob prodaji 90-odstotnega deleža denarnih tokov. Ob predpostavki, da ločeni pošteni vrednosti 90-odstotnega prenesenega deleža in 10-odstotnega obdržanega deleža na dan prenosa nista na voljo, podjetje razporedi knjigovodsko vrednost sredstva v skladu s 3.2.14. členom MSRP 9 na naslednji način:

	Poštena vrednost	Odstotek	Delež knjigovodske vrednosti
Preneseni delež	9,090	90 %	9,000
Obdržani delež	1,010	10 %	1,000
Skupaj	10,100		10,000

Podjetje izračuna dobiček ali izgubo ob prodaji 90-odstotnega deleža denarnih tokov tako, da odšteje pripisano knjigovodsko vrednost prenesenega deleža od prejetega nadomestila, in s tem dobi rezultat 90 DE (9,090 DE – 9,000 DE). Knjigovodska vrednost deleža, ki ga je obdržalo podjetje, je 1,000 DE.

Poleg tega podjetje pripozna nadaljnjo udeležbo, ki izhaja iz podreditve njegovega obdržanega deleža za potrebe kreditnih izgub. Tako pripozna sredstvo v višini 1,000 DE (največji znesek denarnih tokov, ki jih ne bi prejelo zaradi podrejenosti) in povezano obveznost v višini 1,065 DE (ki je največji znesek denarnih tokov, ki jih ne bi prejelo zaradi podrejenosti, tj. 1,000 DE, povečanih za pošteno vrednost podrejenosti v višini 65 DE).

Podjetje uporabi vse zgornje informacije za računovodenje transakcije, kot sledi:

	V breme	V dobro
Izvirno sredstvo	—	9,000
Pripoznano sredstvo za podrejenost ali preostali delež	1,000	—
Sredstvo za nadomestilo, prejeto v obliki presežnega razmika	40	—
Poslovni izid (dobiček iz prenosa)	—	90
Obveznost	—	1,065
Prejeti denar	9,115	—
Skupaj	10,155	10,155

Takoj po transakciji je knjigovodska vrednost sredstva 2,040 DE in je sestavljena iz 1,000 DE, ki predstavljajo vrednost obdržanega deleža, in 1,040 DE, ki predstavljajo dodatno nadaljnjo udeležbo podjetja iz naslova podrejenosti njegovega obdržanega deleža za kreditne izgube (kar vključuje tudi presežni razmik v višini 40 DE).

V poznejših obdobjih podjetje pripozna prejeto nadomestilo za izboljšanje kreditne kakovosti (65 DE) časovno sorazmerno, vračuna obresti na pripoznano sredstvo z uporabo metode efektivnih obresti in pripozna morebitne izgube zaradi oslabilve za pripoznana sredstva. Kot primer slednjega predpostavimo, da bo v naslednjem letu nastala izguba zaradi oslabilve posojil, ki predstavljajo podlago, v višini 300 DE. Podjetje zmanjša pripoznano sredstvo za 600 DE (300 DE v zvezi z njegovim obdržanim deležem in 300 DE v zvezi z dodatno nadaljnjo udeležbo, ki izhaja iz podreditve njegovega obdržanega deleža za potrebe kreditnih izgub) in pripoznano obveznost za 300 DE. Čisti rezultat je vknjižba v breme poslovnega izida za izgubo zaradi oslabilve v višini 300 DE.

Odprava pripoznanja finančnih obveznosti (oddelek 3.3)

B3.3.1 Finančna obveznost (ali del obveznosti) preneha bodisi:

- (a) ko dolžnik poravna obveznost (ali njen del) s plačilom upniku, običajno z denarjem, drugimi finančnimi sredstvi, blagom ali storitvami; bodisi
- (b) ko je dolžnik pravno razbremenjen prvotne odgovornosti za obveznost (ali njen del) na podlagi zakona ali s strani upnika (če je dolžnik dal jamstvo, je ta pogoj še vedno lahko izpolnjen).

B3.3.2 Če izdajatelj dolžniškega instrumenta kupi nazaj ta instrument, je dolg prenehal, tudi če je izdajatelj ustvarjalec trga za ta instrument ali ga namerava ponovno prodati v kratkem roku.

B3.3.3 Plačilo tretji stranki, tudi skrbniškemu skladu (včasih imenovano „razveljavitev po vsebini“), ob odsotnosti pravne razbremenitve samo po sebi ne razbremeni dolžnika njegove prvotne obveze do upnika.

- B3.3.4 Če dolžnik plača tretji stranki, da prevzame obvezo, in obvesti svojega upnika, da je tretja stranka prevzela njegovo dolžniško obvezo, dolžnik ne odpravi pripoznanja, razen če je izpolnjen pogoj iz B3.3.1.(b) člena. Če dolžnik plača tretji stranki, da prevzame obvezo in prejme pravno razbremenitev s strani svojega upnika, dolžnikov dolg preneha. Če pa se dolžnik dogovori, da bo odplačeval dolg tretji osebi ali neposredno svojemu prvotnemu upniku, pripozna novo dolžniško obvezo do tretje osebe.
- B3.3.5 Čeprav je posledica pravne razbremenitve, bodisi sodne bodisi s strani upnika, odprava pripoznanja obveznosti, lahko podjetje pripozna novo obveznost, če za prenesena finančna sredstva niso izpolnjena merila za odpravo pripoznanja iz 3.2.1.–3.2.23. člena. Če navedena merila niso izpolnjena, se pripoznanje prenesenih sredstev ne odpravi in podjetje pripozna novo obveznost v zvezi s prenesenimi sredstvi.
- B3.3.6 Za namene 3.3.2. člena so pogoji bistveno drugačni, če se diskontirana sedanja vrednost denarnih tokov pod novimi pogoji, vključno z vsemi plačanimi nadomestili, ki se jim odštejejo vsa prejeta nadomestila, diskontiranimi z uporabo prvotne efektivne obrestne mere, za najmanj 10 odstotkov razlikuje od diskontirane sedanje vrednosti preostalih denarnih tokov prvotne finančne obveznosti. Pri določanju plačanih nadomestil, ki se jim odštejejo vsa prejeta nadomestila, posojilojemalec vključi le nadomestila, plačana ali prejeta med posojilojemalcem in posojilodajalcem, vključno z nadomestili, ki jih je plačal ali prejel posojilojemalec ali posojilodajalec v imenu druge strani.
- B3.3.6A Če se izmenjava dolžniških instrumentov ali sprememba pogojev računovodsko obravnava kot prenehanje, se nastali stroški ali nadomestila pripoznajo kot del dobička ali izgube iz naslova prenehanja. Če se izmenjava ali sprememba ne računovodsko obravnava kot prenehanje, nastali stroški ali nadomestila prilagodijo knjigovodsko vrednost obveznosti in se amortizirajo v preostalem obdobju spremenjene obveznosti.
- B3.3.7 V nekaterih primerih upnik razbremeni dolžnika njegove sedanje obveznosti za plačilo, pri čemer dolžnik prevzame jamstvo za plačilo, če stranka, ki prevzame primarno odgovornost za plačilo, ne izpolni obveznosti. V takšnih okoliščinah dolžnik:
- (a) pripozna novo finančno obveznost na podlagi poštene vrednosti svoje obveze za jamstvo in
- (b) pripozna dobiček ali izgubo na podlagi razlike med (i) vsemi prejetimi plačili in (ii) knjigovodsko vrednostjo prvotne finančne obveznosti, zmanjšano za pošteno vrednost nove finančne obveznosti.

RAZVRSTITEV (POGLAVJE 4)

Razvrstitev finančnih sredstev (oddelek 4.1)

Poslovni model podjetja za upravljanje finančnih sredstev

- B4.1.1 V skladu s 4.1.1.(a) členom mora podjetje finančna sredstva razvrstiti na podlagi poslovnega modela, ki ga uporablja za upravljanje finančnih sredstev, razen če se uporablja 4.1.5. člen. Podjetje oceni, ali njegova finančna sredstva izpolnjujejo pogoj iz 4.1.2.(a) člena ali pogoj iz 4.1.2.A(a) člena na podlagi poslovnega modela, kot ga je določilo ključno poslovodno osebje (kot je opredeljeno v MRS 24 *Razkrivanje povezanih oseb*).

- B4.1.2 Poslovni model podjetja se določi na ravni, ki odraža, kako se skupine finančnih sredstev upravljajo skupaj, da se doseže določen poslovni cilj. Poslovni model podjetja ni odvisen od ciljev posloводства v zvezi s posameznim instrumentom. Zato ta pogoj ne predstavlja pristopa razvrstitve na podlagi posameznih instrumentov in bi se moral določiti na višji ravni združevanja. Vendar ima lahko eno podjetje več kot en poslovni model za upravljanje svojih finančnih instrumentov. Zato načina razvrščanja ni treba določiti na ravni poročajočega podjetja. Na primer, podjetje ima lahko portfelj naložb, ki ga upravlja, da bi prejelo pogodbeno denarne tokove, in drug portfelj naložb, ki ga upravlja za potrebe trgovanja, da bi ustvarjalo prihodke iz naslova sprememb poštene vrednosti. Podobno je v nekaterih okoliščinah lahko primerno, da se portfelj finančnih sredstev loči na podportfelje, da se odrazi raven, na kateri podjetje upravlja navedena finančna sredstva. Na primer, to se lahko zgodi, če podjetje izda ali kupi portfelj hipotekarnih posojil in nekatera od teh posojil upravlja s ciljem prejemanja pogodbenih denarnih tokov, ostala posojila pa upravlja z namenom njihove prodaje.
- B4.1.2A Poslovni model podjetja se nanaša na način, na katerega podjetje upravlja finančna sredstva, da bi ustvarjalo denarne tokove. To pomeni, da poslovni model podjetja določa, ali bodo denarni tokovi izhajali iz prejetja pogodbenih denarnih tokov, prodaje finančnih sredstev ali obojega. Ta ocena se zato ne izvede na podlagi scenarijev, za katere podjetje utemeljeno ne pričakuje, da se bodo uresničili, kot so t. i. „najslabši možni“ scenariji ali scenariji „izjemnih situacij“. Na primer, če podjetje pričakuje, da bo prodalo določen portfelj finančnih sredstev samo v scenariju izjemnih situacij, ta scenarij ne bi vplival na oceno poslovnega modela za navedena sredstva s strani podjetja, če podjetje utemeljeno pričakuje, da do takega scenarija ne bo prišlo. Če so denarni tokovi ustvarjeni na način, ki je drugačen od pričakovanj podjetja na datum, ko je ocenilo poslovni model (na primer, če podjetje proda več ali manj finančnih sredstev, kot je pričakovalo, ko je sredstva razvrstilo), to ne kaže na napako v računovodskih izkazih podjetja za prejšnja obdobja (glej MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*), niti ne spremeni razvrstitve preostalih finančnih sredstev, ki se upravljajo v skladu z navedenim poslovnim modelom (tj. tistih sredstev, ki jih je podjetje pripoznalo v prejšnjih obdobjih in jih ima še vedno v posesti), v kolikor je podjetje upoštevalo vse relevantne informacije, ki so bile na voljo v trenutku, ko je ocenilo poslovni model. Vendar mora podjetje, ko oceni poslovni model za nova izdana ali nova kupljena finančna sredstva, poleg vseh drugih relevantnih informacij upoštevati tudi informacije o tem, kako so bili denarni tokovi realizirani v preteklosti.
- B4.1.2B Poslovni model podjetja za upravljanje finančnih sredstev mora biti stvaren in ne samo navedba. Model je običajno mogoče razbrati iz dejavnosti, ki jih izvaja podjetje, da bi doseglo cilj poslovnega modela. Podjetje mora pri oceni poslovnega modela za upravljanje finančnih sredstev uporabiti presojo in ocena ne sme biti odvisna od enega samega dejavnika ali dejavnosti. Podjetje mora namesto tega upoštevati vse ustrezne dokaze, ki so na voljo na datum ocene. Ti ustrezni dokazi med drugim vključujejo:
- (a) način ovrednotenja uspešnosti poslovnega modela in finančnih sredstev, ki se upravljajo v skladu z njim, in način poročanja o tem ključnemu poslovnemu osebju;
  - (b) tveganja, ki vplivajo na uspešnost poslovnega modela (in finančnih sredstev, ki se upravljajo v skladu z njim), in zlasti način, kako se navedena tveganja obvladujejo; in
  - (c) način določanja nadomestil poslovnega osebja, odgovornega za te posle (na primer, ali nadomestila temeljijo na pošteni vrednosti upravljanj sredstev ali na obsegu prejetih pogodbenih denarnih tokov).

Poslovni model, katerega cilj je posedovanje sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov

- B4.1.2C Finančna sredstva v okviru poslovnega modela, katerega cilj je posedovanje sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov, se upravljajo za ustvarjanje denarnih tokov s prejetjem pogodbenih plačil v obdobju trajanja instrumenta. To je, podjetje upravlja sredstva v portfelju, da bi prejelo te specifične pogodbene denarne tokove (namesto, da bi upravljalo skupni donos na portfelj tako s posedovanjem kot prodajo sredstev). Pri določanju, ali bodo denarni tokovi ustvarjeni s prejetjem pogodbenih denarnih tokov finančnega sredstva, je treba upoštevati pogostost, vrednost in čas prodaj v prejšnjih obdobjih, razloge za prodaje in pričakovanja glede prihodnje prodajne dejavnosti. Vendar prodaje same po sebi še ne opredeljujejo poslovnega modela in se zato ne morejo upoštevati ločeno. Namesto tega informacije o preteklih prodajah in pričakovanih glede prihodnjih prodaj zagotavljajo dokaze o tem, kako se dosega deklarirani cilj podjetja pri upravljanju finančnih sredstev in kako se ustvarjajo denarni tokovi. Podjetje mora informacije o preteklih prodajah upoštevati v kontekstu razlogov za navedene prodaje in pogojev, ki so obstajali v tistem trenutku, v primerjavi s sedanjimi pogoji.
- B4.1.3 Čeprav je lahko cilj poslovnega modela podjetja posedovanje finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov, podjetju ni treba imeti navedenih instrumentov v posesti do zapadlosti. Zato je lahko poslovni model podjetja posedovanje finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov, tudi ko prihaja do prodaj finančnih sredstev ali se pričakuje, da bo do njih prišlo v prihodnosti.
- B4.1.3A Poslovni model je lahko posedovanje sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov, tudi če podjetje finančna sredstva proda, ko se njihovo kreditno tveganje poveča. Za ugotavljanje, ali je prišlo do povečanja kreditnega tveganja sredstev, podjetje upošteva primerne in dokazljive informacije, vključno z v prihodnost usmerjenimi informacijami. Prodaje zaradi povečanja kreditnega tveganja sredstva ne glede na svojo pogostost in vrednost niso neskladne s poslovnim modelom, katerega cilj je posedovanje finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov, ker je kreditna kakovost finančnih sredstev pomembna za zmožnost podjetja, da prejema pogodbene denarne tokove. Dejavnosti za obvladovanje kreditnega tveganja, namenjene čim večjemu zmanjšanju potencialnih kreditnih izgub zaradi poslabšanja kreditne kakovosti, so sestavni del takega poslovnega modela. Prodaja finančnega sredstva, ker ne izpolnjuje več kreditnih pogojev, določenih v dokumentirani naložbeni politiki podjetja, je primer prodaje zaradi povečanja kreditnega tveganja. Vendar lahko podjetje ob odsotnosti take politike na druge načine dokaže, da je do prodaje prišlo zaradi povečanja kreditnega tveganja.
- B4.1.3B Prodaje, do katerih pride zaradi drugih razlogov, kot so prodaje z namenom obvladovanja tveganja koncentracije izpostavljenosti (brez povečanja kreditnega tveganja sredstev), so lahko prav tako skladne s poslovnim modelom, katerega cilj je posedovanje finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov. Take prodaje so zlasti lahko skladne s poslovnim modelom, katerega cilj je posedovanje finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov, če so take prodaje občasne (tudi če so velike vrednosti) ali pa so zanemarljive vrednosti, tako posamično kot skupaj (tudi če so pogoste). Če se izvede več kot zanemarljivo število takih prodaj iz portfelja in take prodaje niso zanemarljive vrednosti (bodisi posamično bodisi skupaj), mora podjetje oceniti, ali in kako so take prodaje skladne s ciljem prejemanja pogodbenih denarnih tokov. Za to oceno ni pomembno, ali prodajo finančnih sredstev zahteva tretja oseba ali je ta dejavnost stvar presoje podjetja. Povečanje pogostosti ali vrednosti prodaj v določenem obdobju ni nujno neskladno s ciljem posedovanja finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov, če lahko podjetje obrazloži razloge za navedene prodaje in dokaže, zakaj ne odražajo spremembe poslovnega modela podjetja. Poleg tega so lahko prodaje skladne s ciljem posedovanja finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov, če se izvedejo blizu dospelosti finančnih sredstev, prejemi od prodaj pa so približno enaki preostalim pogodbenim denarnim tokovom.
- B4.1.4 V nadaljevanju so predstavljeni primeri, kdaj je lahko cilj poslovnega modela podjetja posedovanje finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov. Ta seznam primerov ni izčrpen. Poleg tega namen teh primerov ni obravnavati vse dejavnike, ki bi bili lahko relevantni za oceno poslovnega modela podjetja, niti določiti relativno pomembnost teh dejavnikov.

Primer	Analiza
<p>Primer 1</p> <p>Podjetje ima finančne naložbe z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov iz teh naložb. Potrebe podjetja po financiranju so predvidljive, zapadlost njegovih finančnih sredstev pa je usklajena z ocenjenimi potrebami podjetja po financiranju.</p> <p>Podjetje izvaja dejavnosti za obvladovanje kreditnih tveganj s ciljem čim večjega zmanjšanja kreditnih izgub. V preteklosti so se prodaje večinoma izvedle, ko se je povečalo kreditno tveganje finančnih sredstev, tako da sredstva niso več izpolnjevala kreditnih pogojev, določenih v dokumentirani naložbeni politiki podjetja. Poleg tega je prihajalo do občasnih prodaj zaradi nepričakovanih potreb po financiranju.</p> <p>Poročila ključnemu poslovodnemu osebju so osredotočena na kreditno kakovost finančnih sredstev in na pogodbene donose. Podjetje poleg drugih informacij spremlja tudi poštene vrednosti finančnih sredstev.</p> <p>Primer 2</p> <p>Poslovni model podjetja je kupovanje portfeljev finančnih sredstev, kot so posojila. Ti portfelji lahko vključujejo finančna sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo ali pa ne.</p> <p>Če se odplačilo posojil ne izvede pravočasno, podjetje poskusi zagotoviti pogodbene denarne tokove na različne načine – na primer, tako da vzpostavi stik z dolžnikom po pošti, telefonu ali kako drugače. Cilj podjetja je prejemanje pogodbenih denarnih tokov in podjetje ne upravlja nobenega od posojil v tem portfelju z namenom ustvarjanja denarnih tokov z njihovo prodajo.</p> <p>V nekaterih primerih podjetje sklene zamenjave obrestnih mer, da spremeni obrestno mero na določena finančna sredstva v portfelju z variabilne na fiksno.</p> <p>Primer 3</p> <p>Podjetje ima poslovni model, katerega cilj je izdajanje posojil strankam in njihova naknadna prodaja subjektu za listinjenje. Subjekt za listinjenje izdaja instrumente investitorjem.</p> <p>Podjetje, ki je prvotni izdajatelj posojil, obvladuje subjekt za listinjenje in ga konsolidira.</p> <p>Subjekt za listinjenje prejema pogodbene denarne tokove iz posojil in jih prenaša na svoje investitorje.</p> <p>Za namene tega primera se predpostavlja, da se posojila še naprej pripoznavajo v konsolidiranem izkazu finančnega položaja, ker subjekt za listinjenje ne odpravi njihovega pripoznanja.</p>	<p>Čeprav podjetje poleg drugih informacij upošteva tudi poštene vrednosti finančnih sredstev z vidika likvidnosti (tj. znesek denarja, ki bi ga podjetje prejelo, če bi moralo prodati sredstva), je cilj podjetja posedovanje finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov. Prodaje ne bi bile v nasprotju s tem ciljem, če bi se izvedle v odziv na povečanje kreditnega tveganja sredstev, na primer, če sredstva ne bi več izpolnjevala kreditnih pogojev, določenih v dokumentirani naložbeni politiki podjetja. Občasne prodaje, ki so posledica nepričakovanih potreb po financiranju (npr. v scenariju izjemnih situacij), prav tako ne bi bile v nasprotju z navedenim ciljem, tudi če bi bile take prodaje večje vrednosti.</p> <p>Cilj poslovnega modela podjetja je posedovanje finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov.</p> <p>Ista analiza bi se uporabila tudi, če podjetje ne pričakuje, da bo prejelo vse pogodbene denarne tokove (npr. nekatera finančna sredstva imajo ob začetnem pripoznanju poslabšano kreditno kakovost).</p> <p>Poleg tega dejstvo, da podjetje sklepa izvedene finančne instrumente za spreminjanje denarnih tokov portfelja, samo po sebi ne spreminja poslovnega modela podjetja.</p> <p>Konsolidirana skupina je izdala posojila s ciljem, da jih poseduje za namene prejemanja pogodbenih denarnih tokov.</p> <p>Vendar je cilj podjetja, ki je prvotni izdajatelj posojil, ustvarjanje denarnih tokov iz portfelja posojil s prodajo posojil subjektu za listinjenje, zato se zanj za potrebe njegovih ločenih računovodskih izkazov ne bi štelo, da upravlja ta portfelj za namene prejemanja pogodbenih denarnih tokov.</p>

Primer	Analiza
<p>Primer 4</p> <p>Finančna institucija ima finančna sredstva za namene kritja likvidnostnih potreb v scenariju „izjemnih situacij“ (npr. množičnih dvigov vlog iz banke). Podjetje ne pričakuje, da bo prodalo ta sredstva, razen v takih scenarijih.</p> <p>Podjetje spremlja kreditno kakovost finančnih sredstev in njegov cilj pri upravljanju finančnih sredstev je prejetje pogodbene denarne tokove. Podjetje ovrednoti donosnost sredstev na podlagi prejetih prihodkov od obresti in ustvarjenih kreditnih izgub.</p> <p>Vendar podjetje spremlja tudi pošteno vrednost finančnih sredstev z vidika likvidnosti, da bi zagotovilo, da bi znesek denarja, ki bi ga prejelo, če bi moralo prodati sredstva v scenariju izjemnih situacij, zadoščal za kritje likvidnostnih potreb podjetja. Podjetje izvaja občasne prodaje, ki so zanemarljive vrednosti, da bi dokazalo, da je likvidno.</p>	<p>Cilj poslovnega modela podjetja je posedovanje finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov.</p> <p>Analiza se ne bi spremenila tudi, če je podjetje v prejšnjem scenariju izjemnih situacij izvedlo prodaje večje vrednosti, da bi pokrilo likvidnostne potrebe. Podobno pogostejše prodaje, ki so zanemarljive vrednosti, niso neskladne s posedovanjem finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov.</p> <p>Če pa ima podjetje finančna sredstva za kritje vsakodnevnih likvidnostnih potreb in izpolnjevanje tega cilja zahteva pogoste prodaje, ki so znatne vrednosti, cilj poslovnega modela podjetja ni posedovanje finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov.</p> <p>Podobno, če regulator od podjetja zahteva, da rutinsko prodaja finančna sredstva, da dokaže njihovo likvidnost, in je vrednost prodanih sredstev znatna, poslovni model podjetja ni posedovanje finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov. Za analizo ni relevantno, ali prodajo finančnih sredstev zahteva tretja oseba ali je ta dejavnost stvar presoje podjetja.</p>

Poslovni model, katerega cilj se dosega tako s prejetjem pogodbenih denarnih tokov kot prodajo finančnih sredstev

- B4.1.4A Podjetje lahko poseduje finančna sredstva v okviru poslovnega modela, katerega cilj se dosega tako s prejetjem pogodbenih denarnih tokov kot prodajo finančnih sredstev. Pri tej vrsti poslovnega modela se je ključno poslovodno osebje podjetja odločilo, da sta tako prejetje denarnih tokov kot prodaja finančnih sredstev bistvena za doseganje cilja poslovnega modela. Obstajajo različni cilji, ki so lahko skladni s to vrsto poslovnega modela. Na primer, cilj poslovnega modela je lahko upravljanje vsakodnevnih likvidnostnih potreb, da se ohranja določen profil donosa iz naslova obresti ali da se trajanje finančnih sredstev uskladi s trajanjem obveznosti, ki se financirajo s temi sredstvi. Podjetje dosega takšen cilj tako s prejetjem pogodbenih denarnih tokov kot prodajo finančnih sredstev.
- B4.1.4B V primerjavi s poslovnim modelom, katerega cilj je posedovanje finančnih sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov, ta poslovni model običajno vključuje večjo pogostost in vrednost prodaj. To je zato, ker je prodaja finančnih sredstev bistvena za doseganje cilja poslovnega modela, namesto da bi bila samo postranska dejavnost. Vendar prag pogostosti ali vrednosti prodaj, ki mora biti dosežen v tem poslovnem modelu, ne obstaja, ker sta za doseganje njegovega cilja bistvena tako prejetje pogodbenih denarnih tokov kot prodaja finančnih sredstev.
- B4.1.4C V nadaljevanju so predstavljeni primeri, kdaj se lahko cilj poslovnega modela dosega tako s prejetjem pogodbenih denarnih tokov kot prodajo finančnih sredstev. Ta seznam primerov ni izčrpen. Poleg tega namen teh primerov ni opisati vse dejavnike, ki bi lahko bili relevantni za oceno poslovnega modela podjetja, niti določiti relativno pomembnost teh dejavnikov.

Primer	Analiza
<p>Primer 5</p> <p>Podjetje čez nekaj let pričakuje naložbe v osnovna sredstva. Presežni denar investira v kratko- in dolgoročna finančna sredstva, tako da bo lahko financiralo naložbe, ko bo to potrebno. Veliko finančnih sredstev ima pogodbeno obdobje, ki traja dlje od pričakovanega obdobja, v katerem naj bi podjetje izvedlo naložbe.</p> <p>Podjetje bo posedovalo finančna sredstva z namenom prejetja pogodbenih denarnih tokov, ko pa se bo ponudila priložnost, bo finančna sredstva prodalo in reinvestiralo denar od prodaje v finančna sredstva z višjim donosom.</p> <p>Poslovodje, odgovorni za portfelj, so nagrajeni na podlagi skupnega donosa, ki ga ustvari portfelj.</p>	<p>Cilj poslovnega modela se dosega tako s prejetjem pogodbenih denarnih tokov kot s prodajo finančnih sredstev. Podjetje se bo, dokler ne pride do potrebe po investiranem denarju, sprti odločalo, ali bo največji možen donos na portfelj zagotovilo s prejetjem pogodbenih denarnih tokov ali s prodajo finančnih sredstev.</p> <p>Nasprotno pa lahko podjetje čez pet let pričakuje denarni odtok za financiranje naložb v osnovna sredstva in presežni denar investira v kratkoročna finančna sredstva. Ko naložbe zapadejo, podjetje ponovno investira denar v nova kratkoročna finančna sredstva. Podjetje uporablja to strategijo, dokler ne potrebuje sredstev za financiranje, takrat pa uporabi prejemke iz zapadlih finančnih sredstev za financiranje naložb v osnovna sredstva. Pred zapadlostjo pride samo do prodaj, ki so zanemarljive vrednosti (razen, če se poveča kreditno tveganje). Cilj tega drugačnega poslovnega modela podjetja je posedovanje finančnih sredstev z namenom prejetja pogodbenih denarnih tokov.</p>
<p>Primer 6</p> <p>Finančna institucija poseduje finančna sredstva za potrebe kritja dnevnik likvidnostnih potreb. Podjetje si prizadeva čim bolj zmanjšati stroške upravljanja navedenih likvidnostnih potreb in zato aktivno upravlja donos na portfelj. Navedeni donos je sestavljen iz prejetja pogodbenih denarnih tokov ter dobičkov in izgub iz prodaje finančnih sredstev.</p> <p>Zato podjetje poseduje finančna sredstva z namenom prejetja pogodbenih denarnih tokov in jih prodaja z namenom reinvestiranja v finančna sredstva z višjim donosom ali večje usklajenosti s trajanjem njegovih obveznosti. Ta strategija je v preteklosti privedla do pogostih prodaj večje vrednosti. Taka prodajna aktivnost naj bi se nadaljevala tudi v prihodnje.</p>	<p>Cilj poslovnega modela je zagotoviti čim večji donos na portfelj za kritje dnevnik likvidnostnih potreb, podjetje pa ta cilj dosega tako s prejetjem pogodbenih denarnih tokov kot prodajo finančnih sredstev. Povedano drugače, bistvena za doseganje cilja poslovnega modela sta tako prejetje pogodbenih denarnih tokov kot prodaja finančnih sredstev.</p>
<p>Primer 7</p> <p>Zavarovatelj poseduje finančna sredstva za potrebe financiranja obveznosti iz zavarovalnih pogodb. Prejemke iz pogodbenih denarnih tokov iz finančnih sredstev uporablja za poravnavo obveznosti iz zavarovalnih pogodb, ko te zapadejo. Da bi zagotovil, da bodo pogodbeni denarni tokovi iz finančnih sredstev zadoščali za poravnavo navedenih obveznosti, zavarovatelj redno izvaja obsežne nakupe in prodaje za zagotavljanje uravnoveženega portfelja sredstev in za kritje potreb po denarnih tokovih, ko te nastanejo.</p>	<p>Cilj poslovnega modela je financiranje obveznosti iz zavarovalnih pogodb. Podjetje za doseganje tega cilja prejema pogodbene denarne tokove, ko ti zapadejo, in prodaja finančna sredstva, da ohranja želeni profil portfelja sredstev. S tem sta tako prejetje pogodbenih denarnih tokov kot prodaja finančnih sredstev bistvena za doseganje cilja poslovnega modela.</p>

Drugi poslovni modeli

- B4.1.5 Finančna sredstva se merijo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če ne spadajo v poslovni model, katerega cilj je posedovanje sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov, ali poslovni model, katerega cilj se dosega tako s prejemanjem pogodbenih denarnih tokov kot prodajo finančnih sredstev (ampak glej tudi 5.7.5. člen). Eden od poslovnih modelov, ki privede do merjenja po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, je model, po katerem podjetje upravlja finančna sredstva s ciljem ustvarjanja denarnih tokov s prodajo sredstev. Podjetje sprejema odločitve na podlagi poštenih vrednosti sredstev in sredstva upravlja tako, da realizira navedene poštene vrednosti. V tem primeru bo cilj podjetja običajno privedel do aktivnega nakupovanja in prodaje. Čeprav bo podjetje prejelo pogodbene denarne tokove med tem, ko poseduje finančna sredstva, se cilj takega poslovnega modela ne dosega tako s prejemanjem pogodbenih denarnih tokov kot prodajo finančnih sredstev. To je zato, ker prejemanje pogodbenih denarnih tokov ni bistveno za doseganje cilja poslovnega modela, ampak je njegova posledica.
- B4.1.6 Portfelj finančnih sredstev, ki se upravlja in katerega donosnost se ovrednoti na podlagi poštene vrednosti (kot je opisano v 4.2.2.(b) členu), se ne poseduje niti za namene prejemanja pogodbenih denarnih tokov niti tako za namene prejemanja pogodbenih denarnih tokov kot prodaje finančnih sredstev. Podjetje je osredotočeno predvsem na informacije o pošteni vrednosti ter jih uporablja za ocenjevanje donosnosti sredstev in sprejemanje odločitev. Poleg tega se portfelj finančnih sredstev, ki ustreza opredelitvi v posesti za trgovanje, ne poseduje za namene prejemanja pogodbenih denarnih tokov ali tako za namene prejemanja pogodbenih denarnih tokov kot prodaje finančnih sredstev. Za take portfelje je prejemanje pogodbenih denarnih tokov zgolj posledica doseganja cilja poslovnega modela. Zato je treba take portfelje finančnih sredstev meriti po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

Pogodbeni denarni tokovi, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice

- B4.1.7 Podjetje mora v skladu s 4.1.1.(b) členom finančno sredstvo razvrstiti na podlagi značilnosti njegovih pogodbenih denarnih tokov, če se finančno sredstvo poseduje v okviru poslovnega modela, katerega cilj je posedovanje sredstev z namenom prejemanja pogodbenih denarnih tokov, ali v okviru poslovnega modela, katerega cilj se dosega tako s prejemanjem pogodbenih denarnih tokov kot prodajo finančnih sredstev, razen če se uporablja 4.1.5. člen. Da to stori, pogoj iz 4.1.2(b) in 4.1.2.A(b) člena zahteva, da podjetje opredeli, ali so pogodbeni denarni tokovi iz sredstva izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice.
- B4.1.7A Pogodbeni denarni tokovi, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice, so skladni z osnovno posojilno pogodbo. V osnovni posojilni pogodbi sta nadomestilo za časovno vrednost denarja (glej B4.1.9.A–B4.1.9.E člen) in nadomestilo za kreditno tveganje običajno najpomembnejša elementa obresti. Vendar lahko v takem poslu obresti vključujejo tudi nadomestilo za druga osnovna tveganja (npr. likvidnostno tveganje) in stroške (npr. administrativne stroške) posojanja, povezane s posedovanjem finančnega sredstva za določeno obdobje. Poleg tega lahko obresti vključujejo profitno maržo, ki je skladna z osnovno posojilno pogodbo. V izjemnih gospodarskih razmerah so lahko obresti negativne, če na primer imetnik finančnega sredstva eksplicitno ali implicitno plača za polog svojega denarja za določeno obdobje (in tako plačilo presega nadomestilo, ki ga imetnik prejme za časovno vrednost denarja, kreditno tveganje ter druga osnovna tveganja in stroške posojanja). Vendar pogodbeni pogoji, ki privedejo do izpostavljenosti tveganjem ali nestanovitnosti pogodbenih denarnih tokov, ki ni povezana z osnovno posojilno pogodbo, kot je izpostavljenost spremembam cen kapitalskih instrumentov ali cen blaga, ne povzročijo pogodbenih denarnih tokov, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice. Izdano ali kupljeno finančno sredstvo je lahko osnovna posojilna pogodba ne glede na to, ali je v svoji pravni obliki posojilo.
- B4.1.7B V skladu s 4.1.3.(a) členom je glavnica poštena vrednost finančnega sredstva ob začetnem pripoznanju. Vendar se navedeni znesek glavnice v obdobju trajanja finančnega sredstva lahko spremeni (na primer, če se glavnica odplačuje).

- B4.1.8 Podjetje oceni, ali so pogodbeni denarni tokovi izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice, za valuto, v kateri je izraženo finančno sredstvo.
- B4.1.9 Vzvod je značilnost pogodbenih denarnih tokov nekaterih finančnih sredstev. Vzvod poveča spremenljivost pogodbenih denarnih tokov, posledica tega pa je, da ti nimajo ekonomskih značilnosti obresti. Samostojna opcija, termimska pogodba ali zamenjava so primeri finančnih sredstev, ki vsebujejo tak vzvod. Zato take pogodbe ne izpolnjujejo pogoja iz 4.1.2.(b) in 4.1.2.A(b) člena in se pozneje ne morejo meriti po odplačni vrednosti ali pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa.

Nadomestilo za časovno vrednost denarja

- B4.1.9A Časovna vrednost denarja je element obresti, ki zagotavlja nadomestilo samo za pretečeni čas. To pomeni, da element časovne vrednosti denarja ne zagotavlja nadomestila za druga tveganja ali stroške, povezane s posedovanjem finančnega sredstva. Pri oceni, ali ta element zagotavlja nadomestilo samo za pretečeni čas, podjetje uporabi presojo in upošteva relevantne dejavnike, kot sta valuta, v kateri je izraženo finančno sredstvo, in obdobje, za katerega je določena obrestna mera.
- B4.1.9B Vendar se lahko v nekaterih primerih element časovne vrednosti denarja spremeni (tj. je nepopoln). Do tega bi lahko na primer prišlo, če se obrestna mera finančnega sredstva redno določa na novo, vendar pogostost tega ponovnega določanja ni usklajena z veljavnostjo obrestne mere (na primer, obrestna mera se vsak mesec določi na novo enoletno obrestno mero), ali če se obrestna mera finančnega sredstva redno določa na novo na povprečje specifičnih kratko- in dolgoročnih obrestnih mer. V takih primerih mora podjetje oceniti spremembo, da ugotovi, ali pogodbeni denarni tokovi predstavljajo izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice. V nekaterih okoliščinah lahko podjetje to ugotovi s kvalitativno oceno elementa časovne vrednosti denarja, v drugih okoliščinah pa je morda treba izvesti kvantitativno oceno.
- B4.1.9C Pri ocenjevanju spremenjenega elementa časovne vrednosti denarja je cilj ugotoviti, kako različni bi lahko bili pogodbeni (nediskontirani) denarni tokovi od (nediskontiranih) denarnih tokov, ki bi nastali, če element časovne vrednosti denarja ne bi bil spremenjen (referenčni denarni tokovi). Na primer, če ocenjevano finančno sredstvo vsebuje variabilno obrestno mero, ki se določa vsak mesec na novo na enoletno obrestno mero, bi podjetje primerjalo to finančno sredstvo s finančnim instrumentom z enakimi pogodbenimi pogoji in enakim kreditnim tveganjem s to razliko, da se variabilna obrestna mera določa vsak mesec na novo na enomesečno obrestno mero. Če bi spremenjeni element časovne vrednosti denarja lahko privedel do pogodbenih (nediskontiranih) denarnih tokov, ki so precej različni od (nediskontiranih) referenčnih denarnih tokov, finančno sredstvo ne izpolnjuje pogoja iz 4.1.2.(b) in 4.1.2.A(b) člena. Da lahko podjetje to ugotovi, mora upoštevati učinek spremenjenega elementa časovne vrednosti denarja v posameznem obdobju poročanja in kumulativno v celotnem obdobju trajanja finančnega instrumenta. Razlog za takšno določanje obrestne mere ni relevanten za analizo. Če je že z malo ali brez analize jasno, ali bi lahko bili (ali ne) pogodbeni (nediskontirani) denarni tokovi iz ocenjevanega finančnega sredstva precej različni od (nediskontiranih) referenčnih denarnih tokov, podjetju ni treba izvesti podrobne ocene.
- B4.1.9D Pri ocenjevanju spremenjenega elementa časovne vrednosti denarja mora podjetje upoštevati dejavnike, ki bi lahko vplivali na prihodnje pogodbene denarne tokove. Na primer, če podjetje ocenjuje petletno obveznico, pri kateri se variabilna obrestna mera vsakih šest mesecev na novo določi na petletno obrestno mero, podjetje ne more skleniti, da so pogodbeni denarni tokovi izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice preprosto zato, ker je krivulja obrestne mere v času ocene taka, da ni znatne razlike med petletno obrestno mero in šestmesečno obrestno mero. Podjetje mora namesto tega upoštevati tudi, ali bi se lahko razmerje med petletno obrestno mero in šestmesečno obrestno mero v obdobju trajanja instrumenta spremenilo, tako da bi bili pogodbeni (nediskontirani) denarni tokovi v obdobju trajanja instrumenta precej različni od (nediskontiranih) referenčnih denarnih tokov. Vendar mora podjetje upoštevati samo upravičeno verjetne scenarije in ne vseh možnih scenarijev. Če podjetje sklene, da bi bili lahko pogodbeni (nediskontirani) denarni tokovi precej različni od (nediskontiranih) referenčnih denarnih tokov, finančno sredstvo ne izpolnjuje pogoja iz 4.1.2.(b) in 4.1.2.A(b) člena in se zato ne more meriti po odplačni vrednosti ali po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa.

B4.1.9E V nekaterih pravnih ureditvah obrestne mere določa vlada ali regulativni organ. Na primer, taka vladna regulacija obrestnih mer je lahko del širše makroekonomske politike ali pa se lahko uvede, da bi se spodbudilo vlaganje podjetij v določen sektor gospodarstva. V nekaterih od teh primerov cilj elementa časovne vrednosti denarja ni zagotoviti nadomestilo samo za pretečeni čas. Kljub B4.1.9.A–B4.1.9.D členu pa se regulirana obrestna mera šteje za približek za element časovne vrednosti denarja za namene uporabe pogoja iz 4.1.2.(b) in 4.1.2.A(b) člena, če taka regulirana obrestna mera zagotavlja nadomestilo, ki je na splošno skladno s pretečenim časom in ne vodi do izpostavljenosti tveganjem ali nestanovitnosti pogodbenih denarnih tokov, ki niso skladni z osnovno posojilno pogodbo.

Pogodbeni pogoji, s katerimi se spremeni čas ali znesek pogodbenih denarnih tokov

B4.1.10 Če finančno sredstvo vsebuje pogodbeni pogoji, ki bi lahko spremenil časovni okvir ali znesek pogodbenih denarnih tokov (na primer, če se sredstvo lahko predčasno odplača pred zapadlostjo ali se lahko njegovo trajanje podaljša), mora podjetje ugotoviti, ali so pogodbeni denarni tokovi, ki bi lahko nastali v obdobju trajanja instrumenta zaradi navedenega pogodbenega pogoja, izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice. Da podjetje to ugotovi, mora oceniti pogodbene denarne tokove, ki bi lahko nastali tako pred spremembo pogodbenih denarnih tokov kot po njej. Podjetje bo morda moralo oceniti tudi naravo morebitnih pogojnih dogodkov (tj. sprožilcev), ki bi spremenili časovni okvir ali znesek pogodbenih denarnih tokov. Čeprav narava pogojnega dogodka sama po sebi ni odločilen dejavnik pri oceni, ali so pogodbeni denarni tokovi izključno odplačila glavnice in obresti, je lahko kazalnik. Na primer, primerjajte finančni instrument z obrestno mero, ki se na novo določi na višjo mero, če dolžnik zamudi z določenim številom plačil, s finančnim instrumentom z obrestno mero, ki se na novo določi na višjo mero, če določen indeks lastniških vrednostnih papirjev doseže določeno raven. Pri prvem finančnem instrumentu je bolj verjetno, da bodo pogodbeni denarni tokovi v obdobju trajanja instrumenta izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice zaradi razmerja med zamujenimi plačili in povečanjem kreditnega tveganja (glej tudi B4.1.18. člen).

B4.1.11 V nadaljevanju so predstavljeni primeri pogodbenih pogojev, ki privedejo do pogodbenih denarnih tokov, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice:

(a) variabilna obrestna mera, ki jo sestavljajo nadomestilo za časovno vrednost denarja, za kreditno tveganje, povezano z neporavnanim zneskom glavnice v določenem obdobju (nadomestilo za kreditno tveganje se lahko določi samo ob začetnem pripoznanju in je zato lahko točno določeno), ter za druga osnovna tveganja in stroške, povezane s posojanjem, ter profitna marža;

(b) pogodbeni pogoji, ki izdajatelju (tj. dolžniku) dovoljuje predčasno odplačilo dolžniškega instrumenta, ali imetniku (tj. upniku) dovoljuje, da dolžniški instrument vrne izdajatelju pred njegovo zapadlostjo, znesek predčasnega odplačila pa v glavnem predstavlja neplačane zneske glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice, kar lahko vključuje razumno nadomestilo za predčasno prekinitev pogodbe; in

(c) pogodbeni pogoji, ki dovoljuje izdajatelju ali imetniku, da podaljša pogodbeno obdobje dolžniškega instrumenta (tj. možnost podaljšanja), pogoji podaljšanja pa privedejo do pogodbenih denarnih tokov v obdobju podaljšanja, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice, kar lahko vključuje razumno dodatno nadomestilo za podaljšanje pogodbe.

B4.1.12 Ne glede na B4.1.10. člen je finančno sredstvo, ki bi sicer izpolnjevalo pogoji iz 4.1.2.(b) in 4.1.2.A(b) člena, vendar ga ne izpolnjuje samo zaradi pogodbenega pogoja, ki izdajatelju dovoljuje (ali od njega zahteva), da predčasno odplača dolžniški instrument, ali imetniku dovoljuje (ali od njega zahteva), da vrne dolžniški instrument izdajatelju pred zapadlostjo, primerno za merjenje po odplačni vrednosti ali pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (pod pogojem, da je izpolnjen pogoji iz 4.1.2.(a) člena ali pogoji iz 4.1.2.A(a) člena), če:

- (a) podjetje pridobi ali izda finančno sredstvo s pribitkom ali popustom glede na nominalni pogodbeni znesek;
- (b) znesek predčasnega odplačila v glavnem predstavlja nominalni pogodbeni znesek in vračunane (vendar neplačane) pogodbene obresti, kar lahko vključuje razumno nadomestilo za predčasno prekinitvev pogodbe; in
- (c) je ob začetnem pripoznanju finančnega sredstva poštena vrednost elementa predčasnega odplačila zane-marljiva.
- B4.1.12A Za namen uporabe B4.1.11.(b) in B4.1.12.(b) člena lahko stranka ne glede na dogodek ali okoliščino, ki povzroči predčasno prekinitvev pogodbe, plača ali prejme razumno nadomestilo za to predčasno prekinitvev. Na primer, stranka lahko plača ali prejme razumno nadomestilo, ko se odloči za predčasno prekinitvev pogodbe (ali drugače povzroči predčasno prekinitvev).
- B4.1.13 Spodnji primeri ponazarjajo pogodbene denarne tokove, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice. Ta seznam primerov ni izčrpen.

Instrument	Analiza
<p>Instrument A</p> <p>Instrument A je obveznica z določenim datumom zapadlosti. Odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice so povezana z indeksom inflacije valute, v kateri je instrument izdan. Povezava z inflacijo se ne uporablja za vzvod in glavnica je zaščiten.</p>	<p>Pogodbeni denarni tokovi so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice. Povezava odplačil glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice z indeksom inflacije brez vzvoda na novo določi časovno vrednost denarja na trenutno raven. Povedano drugače, obrestna mera na instrument odraža „realne“ obresti. Tako so zneski obresti nadomestilo za časovno vrednost denarja pri neporavnanem znesku glavnice.</p> <p>Če pa bi bila odplačila obresti povezana z drugo spremenljivko, kot so poslovni rezultati dolžnika (tj. njegov čisti dobiček) ali indeks lastniških vrednostnih papirjev, pogodbeni denarni tokovi niso odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice (razen če povezava z rezultati dolžnika privede do prilagoditve, ki imetniku zagotovi nadomestilo samo za spremembe kreditnega tveganja instrumenta, tako da so pogodbeni denarni tokovi izključno odplačila glavnice in obresti). To je zato, ker pogodbeni denarni tokovi odražajo donos, ki ni skladen z osnovno posojilno pogodbo (glej B4.1.7. A člen).</p>
<p>Instrument B</p> <p>Instrument B je instrument z variabilno obrestno mero z določenim datumom zapadlosti, ki posojilojemalcu dovoljuje, da stalno izbira tržno obrestno mero. Na primer, na vsak datum, ko se obresti na novo določijo, lahko posojilojemalec izbere plačevanje trimesečnega LIBOR za obdobje treh mesecev ali enomesečnega LIBOR za obdobje enega meseca.</p>	<p>Pogodbeni denarni tokovi so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice, v kolikor obresti, plačane v obdobju trajanja instrumenta, odražajo nadomestilo za časovno vrednost denarja, za kreditno tveganje, povezano z instrumentom, ter za druga osnovna tveganja in stroške posojanja kot tudi profitno maržo (glej B4.1.7. A člen). Dejstvo, da se obrestna mera LIBOR določa na novo v obdobju trajanja instrumenta, samo po sebi ne pomeni, da instrument ne izpolnjuje pogojev.</p>

Instrument	Analiza
<p>Instrument C</p> <p>Instrument C je obveznica z določenim datumom zapadlosti, na katero se odplačuje variabilna obrestna mera. Variabilna obrestna mera ima zgornjo mejo (kapico).</p>	<p>Če pa lahko posojiljemalec izbere, da bo plačeval enomesečno obrestno mero, ki se na novo določi vsake tri mesece, se obrestna mera določa na novo s pogostostjo, ki se ne ujema z veljavnostjo obrestne mere. Zato se element časovne vrednosti denarja spremeni. Podobno se element časovne vrednosti denarja spremeni, če ima instrument pogodbeno obrestno mero, ki temelji na obdobju, ki lahko preseže preostalo obdobje trajanja instrumenta (na primer, če se na instrument s petletno zapadlostjo odplačuje variabilna obrestna mera, ki se redno na novo določa, vendar vedno odraža petletno zapadlost). To je zato, ker obresti, ki se morajo plačati v vsakem obdobju, niso povezane z obrestnim obdobjem.</p> <p>V takih primerih mora podjetje kvalitativno ali kvantitativno oceniti pogodbene denarne tokove glede na enake tokove iz instrumenta, ki je enak v vseh pogledih, razen tega, da se veljavnost obrestne mere ujema z obrestnim obdobjem, da ugotovi, ali so denarni tokovi izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice (vendar glej B4.1.9.E člen za navodila glede reguliranih obrestnih mer).</p> <p>Na primer, pri ocenjevanju obveznice s petletnim obdobjem trajanja, na katero se odplačuje variabilna obrestna mera, ki se na novo določi vsakih šest mesecev, vendar vedno odraža petletno zapadlost, podjetje upošteva pogodbene denarne tokove iz instrumenta, ki se vsakih šest mesecev na novo določi na šestmesečno obrestno mero, sicer pa je identičen.</p> <p>Ista analiza se uporabi, če lahko posojiljemalec izbira med različnimi objavljenimi obrestnimi merami posojilodajalca (na primer, posojiljemalec lahko izbira med objavljeno enomesečno variabilno obrestno mero posojilodajalca in objavljeno trimesečno variabilno obrestno mero posojilodajalca).</p> <p>Pogodbeni denarni tokovi tako:</p> <p>(a) instrumenta s fiksno obrestno mero kot</p> <p>(b) instrumenta z variabilno obrestno mero</p> <p>so odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice, v kolikor obresti odražajo nadomestilo za časovno vrednost denarja, za kreditno tveganje, povezano z instrumentom v obdobju trajanja instrumenta, ter za druga osnovna tveganja in stroške, povezane s posojanjem, kot tudi profitno maržo (glej B4.1.7.A člen).</p>

Instrument	Analiza
<p>Instrument D</p> <p>Instrument D je posojilo z brezpogojnim popolnim vračilom (full recourse loan), ki je zavarovano s premoženjem.</p> <p>Instrument E</p> <p>Instrument E izda regulirana banka in ima določen datum zapadlosti. Na instrument se odplačuje fiksna obrestna mera, vsi pogodbeni denarni tokovi pa so obvezni (nediskrecijski).</p> <p>Vendar za izdajatelja velja zakonodaja, ki nacionalnemu organu za reševanje in sanacijo dovoljuje ali od njega zahteva, da kritje izgub v določenih okoliščinah naloži imetnikom določenih instrumentov, vključno z instrumentom E. Na primer, nacionalni organ za reševanje in sanacijo ima pooblastilo, da prevrednoti navzdol vrednost nominalnega zneska instrumenta E ali ga pretvori v točno določeno število navadnih delnic izdajatelja, če navedeni nacionalni organ ugotovi, da ima izdajatelj velike finančne probleme, potrebuje dodaten regulativni kapital ali je „v težavah“.</p>	<p>Zato lahko ima instrument, ki je kombinacija (a) in (b) (npr. obveznica z obrestno kapico), denarne tokove, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice. Tak pogodbeni pogoj lahko zmanjša spremenljivost denarnih tokov z določitvijo omejitve za variabilno obrestno mero (npr. obrestna kapica ali obrestno dno) ali poveča spremenljivost denarnih tokov zaradi spremembe fiksne obrestne mere v variabilno.</p> <p>Dejstvo, da je posojilo z brezpogojnim popolnim vračilom zavarovano s premoženjem, samo po sebi ne vpliva na analizo, ali so pogodbeni denarni tokovi izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice.</p> <p>Imetnik bi analiziral pogodbene pogoje finančnega instrumenta, da bi ugotovil, ali povzročajo denarne tokove, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice ter so tako skladni z osnovno posojilno pogodbo.</p> <p>Taka analiza ne bi upoštevala plačil, ki nastanejo samo kot posledica pooblastila nacionalnega organa za reševanje in sanacijo, da naloži kritje izgub imetnikom instrumenta E. To je zato, ker navedeno pooblastilo in posledična plačila niso pogodbeni pogoji finančnega instrumenta.</p> <p>Nasprotno pogodbeni denarni tokovi ne bi bili izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice, če pogodbeni pogoji finančnega instrumenta dovoljujejo ali zahtevajo, da izdajatelj ali drugo podjetje naloži kritje izgub imetniku (na primer z delnim odpisom vrednosti nominalnega zneska ali s pretvorbo instrumenta v točno določeno število navadnih delnic izdajatelja), v kolikor so navedeni pogodbeni pogoji avtentični, tudi če je verjetnost naložitve kritja takih izgub majhna.</p>

B4.1.14 Spodnji primeri ponazarjajo pogodbene denarne tokove, ki niso izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice. Ta seznam primerov ni izčrpen.

Instrument	Analiza
<p>Instrument F</p> <p>Instrument F je obveznica, ki je zamenljiva v točno določeno število kapitalskih instrumentov izdajatelja.</p>	<p>Imetnik bi analiziral zamenljivo obveznico v njeni celoti.</p> <p>Pogodbeni denarni tokovi niso odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice, ker odražajo donos, ki ni skladen z osnovno posojilno pogodbo (glej B4.1.7.A člen), tj. donos ni povezan z vrednostjo lastniškega kapitala izdajatelja.</p>

Instrument	Analiza
<p>Instrument G</p> <p>Instrument G je posojilo, na katerega se odplačuje obratna variabilna obrestna mera (tj. obrestna mera je obratno sorazmerna s tržnimi obrestnimi merami).</p> <p>Instrument H</p> <p>Instrument H je instrument brez zapadlosti, vendar lahko izdajatelj v vsakem trenutku odpokliče instrument ter imetniku plača nominalni znesek in zapadle natečene obresti.</p> <p>Na instrument H se odplačuje tržna obrestna mera, vendar se obresti ne morejo izplačati, razen če je izdajatelj sposoben ostati solventen takoj po izplačilu.</p> <p>Na znesek odloženih obresti se ne obračunajo dodatne obresti.</p>	<p>Pogodbeni denarni tokovi niso izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice.</p> <p>Zneski obresti niso nadomestilo za časovno vrednost denarja pri neporavnem znesku glavnice.</p> <p>Pogodbeni denarni tokovi niso odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice. To je zato, ker se lahko od izdajatelja zahteva, da odloži plačila obresti, in se na te zneske odloženih obresti ne obračunajo dodatne obresti. Posledično zneski obresti niso nadomestilo za časovno vrednost denarja za neporavnani znesek glavnice.</p> <p>Če bi se na zneske odloženih obresti obračunale obresti, bi bili lahko pogodbeni denarni tokovi odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice.</p> <p>Dejstvo, da instrument H nima zapadlosti, samo po sebi ne pomeni, da pogodbeni denarni tokovi niso odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice. Instrument brez zapadlosti dejansko vsebuje trajne (večkratne) možnosti podaljšanja. Takšne možnosti lahko privedejo do pogodbenih denarnih tokov, ki so odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice, če so odplačila obresti obvezna in se morajo plačevati stalno (perpetualno).</p> <p>Poleg tega dejstvo, da je instrument H mogoče odpoklicati, ne pomeni, da pogodbeni denarni tokovi niso odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice, razen če ga je mogoče odpoklicati pri znesku, ki v osnovi ne odraža odplačila neporavnane glavnice in obresti na ta neporavnani znesek glavnice. Tudi če odpoklicani znesek vključuje znesek, ki predstavlja primerno nadomestilo imetniku za predčasno prekinitev instrumenta, bi bili lahko pogodbeni denarni tokovi odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice (glej tudi B4.1.12. člen).</p>

B4.1.15 V nekaterih primerih ima lahko finančno sredstvo pogodbene denarne tokove, ki so opisani kot glavnica in obresti, vendar ti denarni tokovi ne predstavljajo odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice, kot je opisano v 4.1.2.(b), 4.1.2.A(b) in 4.1.3. členu standarda.

- B4.1.16 To se lahko zgodi, če finančno sredstvo predstavlja naložbo v določena sredstva ali denarne tokove, pri katerih pogodbeni denarni tokovi niso izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice. Na primer, če pogodbeni pogoji določajo, da se denarni tokovi iz finančnega sredstva povečajo, ko več avtomobilov uporablja določeno plačljivo cesto, taki pogodbeni denarni tokovi niso skladni z osnovno posojilno pogodbo. Zato instrument ne bi izpolnjeval pogoja iz 4.1.2.(b) in 4.1.2.A(b) člena. To bi bil primer, če bi bila upnikova terjatev omejena na točno določena sredstva dolžnika ali denarne tokove iz točno določenih sredstev (na primer finančno sredstvo, ki se v primeru neplačila lahko poplača samo s premoženjem, s katerim je zavarovano (*non-recourse financial asset*)).
- B4.1.17 Vendar dejstvo, da se finančno sredstvo v primeru neplačila lahko poplača samo s premoženjem, s katerim je zavarovano, samo po sebi ne preprečuje, da bi finančno sredstvo izpolnjevalo pogoj iz 4.1.2.(b) in 4.1.2.A(b) člena. V takih primerih mora upnik oceniti („pridobiti vpogled do“) specifična sredstva, ki predstavljajo podlago, ali denarne tokove, da ugotovi, ali so pogodbeni denarni tokovi iz finančnega sredstva, ki se razvršča, odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice. Če pogoji finančnega sredstva privedejo do katerih koli drugih denarnih tokov ali omejujejo denarne tokove na način, ki ni skladen z odplačili, ki predstavljajo glavnico in obresti, finančno sredstvo ne izpolnjuje pogoja iz 4.1.2.(b) in 4.1.2.A(b) člena. Na to oceno ne vpliva, ali so sredstva, ki so podlaga, finančna sredstva ali nefinančna sredstva.
- B4.1.18 Značilnost pogodbenih denarnih tokov ne vpliva na razvrstitev finančnega sredstva, če bi lahko imelo zgolj zanemarljiv učinek na pogodbene denarne tokove iz finančnega sredstva. Da lahko podjetje to ugotovi, mora upoštevati možni učinek značilnosti pogodbenih denarnih tokov v posameznem obdobju poročanja in kumulativno v celotnem obdobju trajanja finančnega instrumenta. Če bi poleg tega značilnost pogodbenih denarnih tokov lahko imela več kot zanemarljiv učinek na pogodbene denarne tokove (v posameznem obdobju poročanja ali kumulativno), vendar navedena značilnost pogodbenih denarnih tokov ni avtentična, ta ne vpliva na razvrstitev finančnega sredstva. Značilnost pogodbenih denarnih tokov ni avtentična, če vpliva na pogodbene denarne tokove iz instrumenta samo v primeru dogodka, ki je izjemno redek, zelo neznačilen in malo verjeten.
- B4.1.19 V skoraj vsaki posojilni transakciji je upnikov instrument uvrščen glede na instrumente drugih dolžnikovih upnikov. Instrument, ki je podrejen drugim instrumentom, ima lahko pogodbene denarne tokove, ki so odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice, če predstavlja neplačilo dolžnika kršitev pogodbe in ima imetnik pogodbeno pravico do neplačanih zneskov glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice tudi v primeru dolžnikovega stečaja. Na primer, za terjatev do kupcev, ki svojega upnika uvršča kot navadnega upnika, bi se štelo, da ima odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice. To velja tudi, če je dolžnik izdal posojila, ki so zavarovana s premoženjem, kar bi v primeru stečaja imetniku takih posojil zagotovilo prednost pred terjatvami navadnega upnika v zvezi z zavarovanjem s premoženjem, vendar ne vpliva na pogodbeno pravico navadnega upnika do neplačane glavnice in drugih zapadlih zneskov.

Pogodbeno povezani instrumenti

- B4.1.20 V nekaterih vrstah transakcij lahko izdajatelj prednostno obravnava plačila imetnikom finančnih sredstev z uporabo več pogodbeno povezanih instrumentov, ki povzročajo koncentracije kreditnega tveganja (tranše). Vsaka tranša ima rang podrejenosti, ki določa, v kakšnem vrstnem redu se vsi denarni tokovi, ki jih ustvari izdajatelj, dodelijo tranši. V takih situacijah imajo imetniki tranše pravico do odplačil glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice samo, če izdajatelj ustvari zadostne denarne tokove za izpolnitev obveznosti do tranš višjega ranga.
- B4.1.21 V takih transakcijah ima tranša značilnosti denarnih tokov, ki so odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice samo, če:

- (a) pogodbeni pogoji tranše, ki se ocenjuje za potrebe razvrstitve (brez vpogleda do skupine finančnih instrumentov, ki predstavlja podlago), privedejo do denarnih tokov, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice (na primer, obrestna mera na tranšo ni povezana z indeksom cen blaga);
- (b) ima skupina (*pool*) finančnih instrumentov, ki predstavlja podlago, značilnosti denarnih tokov, kot so opisane v B4.1.23. in B4.1.24. členu; in
- (c) je izpostavljenost tranše kreditnemu tveganju, prisotnemu v skupini finančnih instrumentov, ki predstavlja podlago, enaka ali nižja od izpostavljenosti te iste skupine finančnih instrumentov kreditnemu tveganju (na primer, bonitetna ocena tranše, ki se ocenjuje zaradi razvrstitve, je enaka ali višja kot bonitetna ocena, ki bi veljala za posamezno tranšo, iz katere se je financirala skupina finančnih instrumentov, ki predstavlja podlago).
- B4.1.22 Podjetje mora izvajati vpogled, dokler ne opredeli skupine instrumentov, ki so podlaga in ki ustvarjajo denarne tokove (namesto, da bi se ti skozi pretakali). To je skupina finančnih instrumentov, ki predstavlja podlago.
- B4.1.23 Skupina, ki predstavlja podlago, mora vsebovati enega ali več instrumentov, ki imajo pogodbene denarne tokove, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice.
- B4.1.24 Skupina instrumentov, ki predstavlja podlago, lahko vključuje tudi instrumente, ki:
- (a) zmanjšajo spremenljivost denarnih tokov iz instrumentov iz B4.1.23. člena in v kombinaciji z instrumenti iz B4.1.23. člena privedejo do denarnih tokov, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice (npr. obrestna kapica ali obrestno dno ali pogodba, ki zmanjša kreditno tveganje enega ali več instrumentov iz B4.1.23. člena); ali
- (b) uskladijo denarne tokove iz tranš z denarnimi tokovi iz skupine instrumentov, ki je podlaga, iz B4.1.23. člena, da se obravnavajo razlike izključno pri:
- (i) obrestni meri, ki je lahko fiksna ali variabilna;
- (ii) valuti, v kateri so izraženi denarni tokovi, vključno z inflacijo v tej valuti; ali
- (iii) časovni razporeditvi denarnih tokov.
- B4.1.25 Če kateri od instrumentov v skupini ne izpolnjuje pogojev iz B4.1.23. ali B4.1.24. člena, pogoj iz B4.1.21.(b) člena ni izpolnjen. Pri izvajanju te ocene podrobna analiza po posameznih instrumentih v skupini morda ne bo potrebna. Vendar mora podjetje uporabljati presojo in izvesti zadostno analizo, da ugotovi, ali instrumenti v skupini izpolnjujejo pogoje iz B4.1.23.–B4.1.24. člena (glej tudi B4.1.18. člen za navodila glede značilnosti pogodbenih denarnih tokov, ki imajo zgolj zanemarljiv učinek).
- B4.1.26 Če imetnik ob začetnem pripoznanju ne more oceniti pogojev iz B4.1.21. člena, je treba tranšo meriti po pošteni vrednosti prek poslovnega izida. Če se skupina instrumentov, ki je podlaga, po začetnem pripoznanju lahko spremeni tako, da skupina morda ne bo izpolnjevala pogojev iz B4.1.23.–B4.1.24. člena, tranša ne izpolnjuje pogojev iz B4.1.21. člena in se mora meriti po pošteni vrednosti prek poslovnega izida. Če pa skupina, ki predstavlja podlago, vključuje instrumente, ki so zavarovani s sredstvi, ki ne izpolnjujejo pogojev iz B4.1.23.–B4.1.24. člena, se zmožnost pridobitve takih sredstev ne upošteva za namene uporabe tega člena, razen če je podjetje pridobilo tranšo z namenom, da bi obvladovalo zavarovanje s premoženjem.

Možnost, da se finančno sredstvo ali finančna obveznost določi za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida (oddelek 4.1 in 4.2)

- B4.1.27 Pod pogoji iz 4.1.5. in 4.2.2. člena je v skladu s tem standardom podjetju dovoljeno, da finančno sredstvo, finančno obveznost ali skupino finančnih instrumentov (finančna sredstva, finančne obveznosti ali oboje) določi za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če to privede do ustrežnejših informacij.
- B4.1.28 Odločitev podjetja, da določi finančno sredstvo ali finančno obveznost za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, je podobna izbiri računovodske usmeritve (čeprav je, v nasprotju z izbiro računovodske usmeritve, ni treba uporabljati dosledno za vse podobne transakcije). Kadar ima podjetje možnost takšne izbire, 14.(b) člen MRS 8 zahteva, da izbrana usmeritev pomeni, da računovodski izkazi podajajo zanesljive in ustrežnejše informacije o učinkih transakcij, drugih poslovnih dogodkov in okoliščin na finančni položaj, finančne rezultate in denarne tokove podjetja. Na primer, v primeru določitve finančne obveznosti za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida 4.2.2. člen določa dve okoliščini, v katerih je izpolnjena zahteva po ustrežnejših informacijah. Zato mora podjetje za izbiro takšne določitve v skladu s 4.2.2. členom dokazati, da zanj velja ena (ali obe) od teh dveh okoliščin.

Določitev odpravi ali znatno zmanjša računovodsko neskladnost

- B4.1.29 Merjenje finančnega sredstva ali finančne obveznosti in razvrščanje pripoznanih sprememb njegove oz. njene vrednosti se opredelita na podlagi razvrstitve postavke in v odvisnosti od tega, ali je postavka del razmerja varovanja pred tveganjem, ki je bilo določeno kot tako. Navedene zahteve lahko povzročijo nedoslednost pri merjenju ali pripoznavanju (včasih imenovano „računovodska neskladnost“), kadar bi bilo finančno sredstvo, ki ni bilo določeno za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, razvrščeno kot pozneje merjeno po pošteni vrednosti prek poslovnega izida in bi se obveznost, ki jo podjetje šteje za povezano, pozneje merila po odplačni vrednosti (brez pripoznanja sprememb poštene vrednosti). V takih okoliščinah lahko podjetje sklene, da bi njegovi računovodski izkazi zagotovili ustrežnejše informacije, če bi bila tako sredstvo kot obveznost merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.
- B4.1.30 Naslednji primeri ponazarjajo, kdaj bi bil lahko ta pogoj izpolnjen. V vseh primerih lahko podjetje uporabi ta pogoj za določitev finančnih sredstev ali finančnih obveznostih za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida samo, če izpolnjuje načelo iz 4.1.5. ali 4.2.2.(a) člena:
- (a) podjetje ima pogodbe iz področja uporabe MSRP 17 (katerih merjenje vključuje tekoče informacije) in finančna sredstva, ki jih šteje kot povezana in bi se sicer merila po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa ali po odplačni vrednosti;
  - (b) podjetje ima finančna sredstva, finančne obveznosti ali oboje, ki so izpostavljeni istemu tveganju, kot je obrestno tveganje, kar privede do nasprotnih sprememb poštene vrednosti, ki se praviloma medsebojno pobotajo. Vendar bi se po pošteni vrednosti prek poslovnega izida merilo samo nekaj instrumentov (na primer izvedeni finančni instrumenti ali instrumenti, razvrščeni kot v posesti za trgovanje). Lahko se tudi zgodi, da zahteve za računovodenje varovanja pred tveganjem niso izpolnjene, ker na primer niso izpolnjene zahteve glede učinkovitosti varovanja iz 6.4.1. člena;
  - (c) podjetje ima finančna sredstva, finančne obveznosti ali oboje, ki so izpostavljeni istemu tveganju, kot je obrestno tveganje, kar privede do nasprotnih sprememb poštene vrednosti, ki se praviloma medsebojno pobotajo, in nobeno finančno sredstvo ali finančna obveznost ne izpolnjuje pogojev za določitev kot instrument za varovanje pred tveganjem, ker se ne meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida. Poleg tega je pripoznavanje dobičkov in izgub zelo nedosledno, če ni računovodenja varovanja pred tveganjem. Na primer, podjetje je financiralo določeno skupino posojil z izdajo obveznic, s katerimi se trguje, katerih spremembe poštene vrednosti se praviloma medsebojno pobotajo. Če podjetje poleg tega redno kupuje in prodaja obveznice, vendar redkokdaj, če sploh, kupuje in prodaja posojila, poročanje tako o posojilih kot o obveznicah po pošteni vrednosti prek poslovnega izida odpravi nedoslednost v času pripoznavanja dobičkov in izgub, do katere bi sicer prišlo zaradi merjenja obojih po odplačni vrednosti in pripoznavanja dobička ali izgube vsakič, ko se obveznica kupi nazaj.

- B4.1.31 V primerih, kot so opisani v prejšnjem členu, lahko določitev finančnih sredstev in finančnih obveznosti, ki se sicer ne merijo tako, za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida ob začetnem pripoznanju odpravi ali pomembno zmanjša nedoslednost pri merjenju ali pripoznavanju in zagotavlja ustrežnejše informacije. Iz praktičnih razlogov podjetju ni treba istočasno prevzeti vseh sredstev in obveznosti, ki povzročajo nedoslednost pri merjenju ali pripoznavanju. Dovoljena je razumna zamuda, pod pogojem, da je vsaka transakcija določena za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida ob začetnem pripoznanju in se takrat pričakuje, da bodo vse preostale transakcije realizirane.
- B4.1.32 Nesprejemljivo bi bilo, da se za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida določijo samo nekatera finančna sredstva in finančne obveznosti, ki povzročajo nedoslednost, če to ne bi odpravilo ali pomembno zmanjšalo nedoslednosti in zato ne bi zagotovilo ustrežnejših informacij. Vendar bi bilo tako sprejemljivo določiti samo nekatera od več podobnih finančnih sredstev ali podobnih finančnih obveznosti, če bi to pomembno zmanjšalo (po možnosti bolj kot druge dopustne določitve) nedoslednost. Predpostavimo na primer, da ima podjetje več podobnih finančnih obveznosti, katerih vsota je 100 DE, in več podobnih finančnih sredstev, katerih vsota je 50 DE, vendar se merijo na različni podlagi. Podjetje lahko pomembno zmanjša nedoslednost pri merjenju tako, da ob začetnem pripoznanju določi vsa sredstva in samo nekatere obveznosti (na primer posamezne obveznosti, ki so skupaj vredne 45 DE) za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida. Ker pa se lahko samo celoten finančni instrument določi za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, mora podjetje v tem primeru kot tako merjene določiti eno ali več celotnih obveznosti. Podjetje tako ne more določiti sestavine obveznosti (npr. spremembe vrednosti, ki se pripisujejo samo enemu tveganju, kot so spremembe referenčne obrestne mere) ali deleža (tj. odstotka) obveznosti.

Skupina finančnih obveznosti ali finančnih sredstev in finančnih obveznosti se upravlja in njena uspešnost se ovrednoti na podlagi poštene vrednosti

- B4.1.33 Podjetje lahko upravlja in ovrednoti uspešnost skupine finančnih obveznosti ali finančnih sredstev in finančnih obveznosti tako, da merjenje take skupine po pošteni vrednosti prek poslovnega izida zagotovi ustrežnejše informacije. V tem primeru se pozornost nameni načinu, kako podjetje upravlja in ovrednoti uspešnost finančnih instrumentov, in ne njihovi naravi.
- B4.1.34 Na primer, podjetje lahko uporabi ta pogoj, da določi finančne obveznosti za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če izpolnjuje načelo iz 4.2.2.(b) člena in ima podjetje finančna sredstva in finančne obveznosti, ki so izpostavljeni enemu ali več istim tveganjem in se ta tveganja obvladujejo in ovrednotijo na podlagi poštene vrednosti v skladu z dokumentirano politiko upravljanja s sredstvi in obveznostmi. Primer bi lahko bilo podjetje, ki je izdalo „strukturirane produkte“, ki vsebujejo več vgrajenih izvedenih finančnih instrumentov, in tveganja, ki izhajajo iz tega, obvladuje na podlagi poštene vrednosti z uporabo mešanice izvedenih in neizvedenih finančnih instrumentov.
- B4.1.35 Kot je bilo navedeno zgoraj, se ta pogoj navezuje na način, kako podjetje upravlja in ovrednoti uspešnost obravnavane skupine finančnih sredstev. Zato (ob upoštevanju zahteve po določitvi ob začetnem pripoznanju) podjetje, ki določi finančne obveznosti za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida na podlagi tega pogoja, tako določi vse primerne finančne obveznosti, ki se upravlajo in ovrednotijo skupaj.
- B4.1.36 Ni potrebno, da je dokumentacija o strategiji podjetja obsežna, mora pa biti zadostna, da se lahko dokaže skladnost s 4.2.2.(b) členom. Takšna dokumentacija ni potrebna za vsako posamezno postavko, ampak se lahko pripravi na ravni portfelja. Na primer, če sistem upravljanja uspešnosti za oddelek – kot ga je odobrilo ključno poslovodno osebje podjetja – jasno dokazuje, da se njegova uspešnost ovrednoti na tej podlagi, dodatna dokumentacija za dokazovanje skladnosti s 4.2.2.(b) členom ni potrebna.

Vgrajeni izvedeni finančni instrumenti (oddelek 4.3)

- B4.3.1 Če podjetje postane stranka v hibridni pogodbi z gostiteljskim instrumentom, ki ni sredstvo iz področja uporabe tega standarda, 4.3.3. člen zahteva, da podjetje identificira vsak vgrajeni izvedeni finančni instrument, oceni, ali ga je treba ločiti od gostiteljske pogodbe, in za tiste, ki jih je treba ločiti, ob začetnem pripoznanju meri izvedene finančne instrumente po pošteni vrednosti in pozneje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.
- B4.3.2 Če gostiteljska pogodba nima navedene ali vnaprej določene zapadlosti in predstavlja preostali delež v čistih sredstvih podjetja, so njene ekonomske značilnosti in tveganja isti kot pri kapitalskem instrumentu, vgrajeni izvedeni finančni instrument pa bi moral imeti značilnosti lastniškega kapitala, povezane z istim podjetjem, da bi se obravnaval kot z njim tesno povezan. Če gostiteljska pogodba ni kapitalski instrument in ustreza opredelitvi finančnega instrumenta, so njene ekonomske značilnosti in tveganja isti kot pri dolžniškem instrumentu.
- B4.3.3 Vgrajeni neopcijski izvedeni finančni instrument (kot je vgrajena nestandardizirana terminska pogodba ali pogodba o zamenjavi) se loči od svoje gostiteljske pogodbe na podlagi izrecno navedenih ali implicitnih materialnih pogojev, tako da ima ob začetnem pripoznanju pošteno vrednost, ki je enaka nič. Vgrajeni opcijski izvedeni finančni instrument (kot je vgrajena prodajna ali nakupna opcija, obrestna kapica ali obrestno dno, ali opcija na zamenjavo obrestnih mer) se loči od svoje gostiteljske pogodbe na podlagi izrecno navedenih pogojev elementa opcije. Začetna knjigovodska vrednost gostiteljskega instrumenta je preostala vrednost po ločitvi vgrajenega izvedenega finančnega instrumenta.
- B4.3.4 Večje število vgrajenih izvedenih finančnih instrumentov v eni sami hibridni pogodbi se načeloma obravnava kot en sam sestavljeni vgrajeni izvedeni finančni instrument. Vendar se vgrajeni izvedeni finančni instrumenti, ki so razvrščeni kot lastniški kapital (glej MRS 32 *Finančni instrumenti: predstavljanje*), računovodsko obravnavajo ločeno od tistih, ki so razvrščeni kot sredstva ali obveznosti. Če ima poleg tega hibridna pogodba več kot en vgrajeni izvedeni finančni instrument in se ti izvedeni finančni instrumenti nanašajo na različne izpostavljenosti tveganjem in jih je mogoče zlahka ločiti ter so med seboj neodvisni, se računovodsko obravnavajo ločeno drug od drugega.
- B4.3.5 Ekonomske značilnosti in tveganja vgrajenega izvedenega finančnega instrumenta niso tesno povezane z gostiteljsko pogodbo (4.3.3.(a) člen) v primerih, ki so navedeni v nadaljevanju. V teh primerih podjetje, ob predpostavki, da so izpolnjeni pogoji iz 4.3.3.(b) in (c) člena, računovodsko obravnava vgrajeni izvedeni finančni instrument ločeno od gostiteljske pogodbe.
- (a) V instrument vgrajena prodajna opcija, ki imetniku omogoča, da od izdajatelja zahteva, da ponovno pridobi instrument za znesek v denarju ali drugih sredstvih, ki se spreminja na podlagi spremembe v ceni ali indeksu lastniških vrednostnih papirjev ali blaga, ni tesno povezana z gostiteljskim dolžniškim instrumentom.
- (b) Opcija ali avtomatska določba o podaljšanju preostalega roka do zapadlosti dolžniškega instrumenta ni tesno povezana z gostiteljskim dolžniškim instrumentom, razen v primeru hkratne prilagoditve na približno trenutno tržno obrestno mero v trenutku podaljšanja. Če podjetje izda dolžniški instrument in imetnik tega dolžniškega instrumenta izda nakupno opcijo za ta dolžniški instrument tretji osebi, izdajatelj obravnava nakupno opcijo kot podaljšanje roka do zapadlosti dolžniškega instrumenta, če se lahko od izdajatelja zahteva udeležba ali pomoč pri ponovnem trženju dolžniškega instrumenta zaradi izvršitve nakupne opcije.
- (c) Na indeks lastniških vrednostnih papirjev vezana odplačila obresti ali glavnice, vgrajena v gostiteljski dolžniški instrument ali zavarovalno pogodbo, kjer se znesek obresti ali glavnice indeksira glede na vrednost kapitalskih instrumentov, niso tesno povezane z gostiteljskim instrumentom, ker tveganje, ki mu je izpostavljen gostiteljski finančni instrument, ni enako tveganju, ki mu je izpostavljen vgrajeni izvedeni finančni instrument.
- (d) Na indeks blaga vezana odplačila obresti ali glavnice, vgrajena v gostiteljski dolžniški instrument ali zavarovalno pogodbo, kjer se znesek obresti ali glavnice indeksira glede na ceno blaga (kot je zlato), niso tesno povezane z gostiteljskim instrumentom, ker tveganje, ki mu je izpostavljen gostiteljski finančni instrument, ni enako tveganju, ki mu je izpostavljen vgrajeni izvedeni finančni instrument.

(e) Nakupna opcija, prodajna opcija ali opcija za predčasno odplačilo, vgrajena v gostiteljsko dolžniško pogodbo ali gostiteljsko zavarovalno pogodbo, ni tesno povezana z gostiteljsko pogodbo, razen če:

(i) je izvršilna cena opcije na vsak izvršilni datum približno enaka odplačni vrednosti gostiteljskega dolžniškega instrumenta ali knjigovodski vrednosti gostiteljske zavarovalne pogodbe; ali

(ii) izvršilna cena opcije za predčasno odplačilo posojilodajalcu povrne znesek do višine približne sedanje vrednosti izgubljenih obresti za preostali čas veljavnosti gostiteljske pogodbe. Izgubljene obresti so zmnožek predčasno odplačanega zneska glavnice in razlike v obrestnih merah. Razlika v obrestnih merah je presežek efektivne obrestne mere gostiteljske pogodbe nad efektivno obrestno mero, ki bi jo podjetje prejelo na dan predčasnega odplačila, če bi za preostali čas veljavnosti gostiteljske pogodbe predčasno odplačani znesek glavnice ponovno vložilo v podobno pogodbo.

Ocena, ali je nakupna ali prodajna opcija tesno povezana z gostiteljsko dolžniško pogodbo, se opravi pred ločitvijo sestavine lastniškega kapitala zamenljivega dolžniškega instrumenta v skladu z MRS 32.

(f) Kreditni izvedeni finančni instrumenti, ki so vgrajeni v gostiteljski dolžniški instrument in dovoljujejo eni stranki („upravičencu“), da prenese kreditno tveganje točno določenega referenčnega sredstva, ki mu ga ni treba nujno imeti v lasti, na drugo stranko („garanta“), niso tesno povezani z gostiteljskim dolžniškim instrumentom. Takšni kreditni izvedeni finančni instrumenti garantu omogočajo, da prevzame kreditno tveganje, povezano z referenčnim sredstvom, ne da bi ga imel neposredno v lasti.

B4.3.6 Primer hibridne pogodbe je finančni instrument, ki daje imetniku pravico, da proda finančni instrument nazaj izdajatelju v zameno za znesek denarja ali drugih finančnih sredstev, katerega višina se spreminja glede na spremembe indeksa lastniških vrednostnih papirjev ali indeksa blaga, ki se lahko zviša ali zniža („instrument s prodajno opcijo“). Če izdajatelj ob začetnem pripoznanju instrumenta s prodajno opcijo ne določi kot finančno obveznost, merjeno po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, mora ločiti vgrajeni izvedeni finančni instrument (tj. indeksirano odplačilo glavnice) v skladu s 4.3.3. členom, ker je gostiteljska pogodba dolžniški instrument v skladu z B4.3.2. členom in indeksirano odplačilo glavnice ni tesno povezano z gostiteljskim dolžniškim instrumentom v skladu z B4.3.5.(a) členom. Ker se odplačilo glavnice lahko poveča ali zmanjša, je vgrajeni izvedeni finančni instrument neopcijski izvedeni finančni instrument, katerega vrednost je indeksirana na spremenljivko, ki je podlaga.

B4.3.7 Pri instrumentu s prodajno opcijo, ki se lahko kadar koli proda nazaj za denar v višini sorazmernega dela čiste vrednosti sredstev podjetja (kot so enote odprtega vzajemnega sklada ali nekateri naložbeni produkti, ki so vezani na enoto), je učinek ločitve vgrajenega izvedenega finančnega instrumenta in računovodenja vsake sestavine merjenje hibridne pogodbe po odkupni vrednosti, ki se mora plačati ob koncu obdobja poročanja, če je imetnik izvršil svojo pravico, da instrument proda nazaj izdajatelju.

B4.3.8 Ekonomske značilnosti in tveganja vgrajenega izvedenega finančnega instrumenta so tesno povezani z ekonomskimi značilnostmi in tveganji gostiteljske pogodbe v naslednjih primerih. V teh primerih podjetje vgrajenega finančnega instrumenta ne obravnava ločeno od gostiteljske pogodbe.

(a) Vgrajeni izvedeni finančni instrument, pri katerem je podlaga obrestna mera ali indeks obrestnih mer, zaradi katerega se lahko spremeni znesek obresti, ki bi se sicer plačale ali prejele na obrestovano gostiteljsko dolžniško pogodbo ali zavarovalno pogodbo, je tesno povezan z gostiteljsko pogodbo, razen če je možno hibridno pogodbo poravnati na tak način, da se imetniku ne bi povrnila praktično celotna pripoznana naložba, ali pa bi lahko vgrajeni izvedeni finančni instrument vsaj podvojil imetnikovo začetno stopnjo donosa na gostiteljsko pogodbo, kar bi privedlo do stopnje donosa, ki je vsaj dvakrat višja od tržnega donosa na pogodbo z enakimi pogoji, kot je gostiteljska pogodba.

- (b) Vgrajena obrestna kapica ali obrestno dno pri dolžniški pogodbi ali zavarovalni pogodbi se obravnava kot tesno povezana z gostiteljsko pogodbo, če je kapica na ravni tržne obrestne mere ali nad njo, dno pa na ravni tržne obrestne mere ali pod njo, ko je pogodba sklenjena, in kapica oziroma dno ne vsebujeta vzvoda glede na gostiteljsko pogodbo. Prav tako so določbe v pogodbi o nakupu ali prodaji sredstva (npr. blaga), ki določajo najvišjo in najnižjo ceno, ki jo je treba plačati oz. je plačana za sredstvo, tesno povezane z gostiteljsko pogodbo, če se najvišje in najnižje cene ob sklenitvi ne bi izplačalo izvršiti in ti ne vsebujeta vzvoda.
- (c) Vgrajeni valutni izvedeni finančni instrument, ki zagotavlja tok odplačil glavnice ali obresti v tuji valuti, in je vgrajen v gostiteljski dolžniški instrument (npr. obveznica v dveh valutah), je tesno povezan z gostiteljskim dolžniškim instrumentom. Tak izvedeni finančni instrument ni ločen od gostiteljskega instrumenta, ker MRS 21 *Vplivi sprememb menjalnih tečajev* zahteva, da se dobički in izgube iz tečajnih razlik pri denarnih postavkah pripoznajo v poslovnem izidu.
- (d) Vgrajeni valutni izvedeni finančni instrument v gostiteljski pogodbi, ki je zavarovalna pogodba ali ni finančni instrument (kot je na primer pogodba o nakupu ali prodaji nefinančnega sredstva, pri kateri je cena določena v tuji valuti), je tesno povezan z gostiteljsko pogodbo, če ta ne vsebuje vzvoda, ne vključuje opcije in zahteva plačila v eni od naslednjih valut:
- (i) funkcijski valuti katere koli pomembne pogodbene stranke;
  - (ii) valuti, v kateri so cene prejetega blaga oziroma opravljenih storitev navadno izražene v komercialnih poslih po svetu (na primer v ameriških dolarjih za posle s surovo nafto); ali
  - (iii) valuti, ki se običajno uporablja v pogodbah o prodaji ali nakupu nefinančnih sredstev v gospodarskem okolju, kjer se sklene transakcija (tj. relativno stabilna in likvidna valuta, ki se običajno uporablja v lokalnih poslih ali mednarodni trgovini).
- (e) Vgrajena opcija za predčasno odplačilo v kuponski poli za izplačilo obresti ali kuponski poli za izplačilo glavnice je tesno povezana z gostiteljsko pogodbo, če je gostiteljska pogodba (i) na začetku bila posledica ločitve pravice do prejemanja pogodbenih denarnih tokov iz finančnega instrumenta, ki sam po sebi ni vseboval vgrajenega izvedenega finančnega instrumenta, in (ii) ne vsebuje določb, ki jih ni v izvorni gostiteljski dolžniški pogodbi.
- (f) Vgrajeni izvedeni finančni instrument v gostiteljski najemni pogodbi je tesno povezan z gostiteljsko pogodbo, če je vgrajeni izvedeni finančni instrument (i) z inflacijo povezan indeks, kot je indeks plačil najemnine, vezan na indeks cen življenjskih potrebščin (če najem ne vsebuje vzvoda in se indeks nanaša na inflacijo v lastnem gospodarskem okolju podjetja), (ii) spremenljiva najemnina, temelječa na povezani prodaji, ali (iii) spremenljiva najemnina, temelječa na variabilnih obrestnih merah.
- (g) Element navezave na enoto sklada, vgrajen v gostiteljski finančni instrument ali gostiteljsko zavarovalno pogodbo, je tesno povezan z gostiteljskim instrumentom ali gostiteljsko pogodbo, če se plačila, izražena v enoti, merijo po trenutni vrednosti enote, ki odraža pošteno vrednost sredstev sklada. Element navezave na enoto sklada je pogodbeni pogoj, ki zahteva plačila, izražena v enotah notranjega ali zunanjega investicijskega sklada.
- (h) Izvedeni finančni instrument, vgrajen v zavarovalno pogodbo, je tesno povezan z gostiteljsko zavarovalno pogodbo, če sta vgrajeni izvedeni finančni instrument in gostiteljska zavarovalna pogodba tako medsebojno odvisna, da podjetje ne more ločeno izmeriti vgrajenega izvedenega finančnega instrumenta (tj. brez upoštevanja gostiteljske pogodbe).

Instrumenti, ki vsebujejo vgrajene izvedene finančne instrumente

- B4.3.9 Kot je navedeno v B4.3.1. členu, če podjetje postane stranka v hibridni pogodbi z gostiteljskim instrumentom, ki ni sredstvo iz področja uporabe tega standarda, in enim ali več vgrajenimi izvedenimi finančnimi instrumenti, 4.3.3. člen zahteva, da podjetje identificira vsak takšen vgrajeni izvedeni finančni instrument, oceni, ali ga je treba ločiti od gostiteljske pogodbe, in za tiste, ki jih je treba ločiti, ob začetnem pripoznanju in pozneje meri izvedene finančne instrumente po pošteni vrednosti. Te zahteve so lahko bolj zapletene ali vodijo do merjenja, ki je manj zanesljivo od merjenja celotnega instrumenta po pošteni vrednosti prek poslovnega izida. Zato ta standard dovoljuje, da se celotna hibridna pogodba določi za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.
- B4.3.10 Taka določitev se lahko uporabi ne glede na to, ali 4.3.3. člen zahteva, da se vgrajeni izvedeni finančni instrument loči od gostiteljske pogodbe, ali takšno ločitev prepoveduje. Vendar 4.3.5. člen ne bi upravičeval določitve hibridne pogodbe za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v primerih, določenih v 4.3.5.(a) in (b) členu, ker to ne bi zmanjšalo zapletenosti ali povečalo zanesljivosti.

Ponovna ocena vgrajenih izvedenih finančnih instrumentov

- B4.3.11 V skladu s 4.3.3. členom podjetje oceni, ali je treba vgrajene izvedene finančne instrumente ločiti od gostiteljske pogodbe in jih računovodsko obravnavati kot izvedene finančne instrumente, ko prvič postane stranka v pogodbi. Poznejša ponovna ocena je prepovedana, razen če pride do spremembe pogodbenih določb, ki pomembno spreminja denarne tokove, ki bi se sicer zahtevali po pogodbi; v tem primeru se zahteva ponovna ocena. Podjetje določi, ali je sprememba denarnih tokov pomembna, tako, da upošteva obseg, v katerem so se spremenili pričakovani prihodnji denarni tokovi, povezani z vgrajenim izvedenim finančnim instrumentom, gostiteljsko pogodbo ali obema, in ali je sprememba pomembna glede na predhodno pričakovane denarne tokove iz pogodbe.
- B4.3.12 B4.3.11. člen se ne uporablja za vgrajene izvedene finančne instrumente v pogodbah, pridobljenih:

- (a) pri poslovni združitvi (kot je opredeljena v MSRP 3 *Poslovne združitve*);
- (b) pri združitvi podjetij ali poslovnih subjektov pod skupnim obvladovanjem, kot je opisana v B1.–B4. členu MSRP 3; ali
- (c) z oblikovanjem skupnega podviga, kot je opredeljen v MSRP 11 *Skupni aranžmaji*;

ali za njihovo morebitno ponovno oceno na datum pridobitve ⁽⁵³⁾.

Prerazvrstitev finančnih sredstev (oddelek 4.4)*Prerazvrstitev finančnih sredstev*

- B4.4.1 V skladu s 4.4.1. členom mora podjetje prerazvrstiti finančna sredstva, če spremeni svoj poslovni model za upravljanje teh finančnih sredstev. Za take spremembe se pričakuje, da bodo zelo redke. Take spremembe določi višje poslovodstvo podjetja na podlagi zunanjih ali notranjih sprememb in morajo biti pomembne za poslovanje podjetja ter dokazljive zunanjim osebam. Tako bo do spremembe poslovnega modela podjetja prišlo samo, ko podjetje začne ali pa preneha izvajati dejavnost, ki je pomembna za njegovo poslovanje, na primer, ko je podjetje pridobilo, odtujilo ali ukinilo poslovno področje. Primeri spremembe poslovnega modela vključujejo naslednje:

⁽⁵³⁾ MSRP 3 obravnava pridobitev pogodb z vgrajenimi izvedenimi finančnimi instrumenti pri poslovni združitvi.

- (a) Podjetje ima portfelj komercialnih posojil, ki jih ima v posesti z namenom kratkoročne prodaje. Podjetje pridobi drugo podjetje, ki upravlja komercialna posojila in ima poslovni model, v skladu s katerim ima v posesti posojila z namenom prejetja pogodbenih denarnih tokov. Portfelj komercialnih posojil ni več na prodaj in se zdaj upravlja skupaj s pridobljenimi komercialnimi posojili, vsa pa so v posesti z namenom prejetja pogodbenih denarnih tokov.
- (b) Družba za finančne storitve se odloči, da bo ukinila dejavnost hipotekarnih posojil za gospodinjstva. Tako ne sprejema več novih poslov in aktivno trži svoj portfelj hipotekarnih posojil z namenom prodaje.
- B4.4.2 Sprememba cilja poslovnega modela podjetja se mora zgoditi pred datumom preračunavanja. Na primer, če se družba za finančne storitve 15. februarja odloči, da bo ukinila dejavnost hipotekarnih posojil za gospodinjstva in mora zato vsa zadevna finančna sredstva preračunavati 1. aprila (tj. prvi dan naslednjega obdobja poročanja podjetja), po 15. februarju ne sme izvajati novih hipotekarnih poslov ali se kako drugače ukvarjati z dejavnostmi, ki so skladne z njegovim prejšnjim poslovnim modelom.
- B4.4.3 Naslednji dogodki niso spremembe poslovnega modela:
- (a) sprememba namena v zvezi z določenimi finančnimi sredstvi (tudi v primeru znatnih sprememb tržnih pogojev);
- (b) začasno izginotje določenega trga za finančna sredstva;
- (c) prenos finančnih sredstev med deli podjetja z različnimi poslovnimi modeli.

MERJENJE (POGLAVJE 5)

Začetno merjenje (oddelek 5.1)

- B5.1.1 Poštena vrednost finančnega instrumenta ob začetnem pripoznanju je običajno transakcijska cena (tj. poštena vrednost danega ali prejetega nadomestila, glej tudi B5.1.2.A člen in MSRP 13). Če pa je del danega ali prejetega nadomestila namenjen za nekaj drugega in ne za zadevni finančni instrument, podjetje izmeri pošteno vrednost finančnega instrumenta. Poštena vrednost dolgoročnega posojila ali terjatve, ki ne prinaša obresti, se lahko na primer izmeri kot sedanja vrednost vseh prihodnjih denarnih prejemkov, diskontiranih z uporabo prevladujočih tržnih obrestnih mer za podoben instrument (podoben v smislu valute, zapadlosti, vrste obrestne mere in drugih dejavnikov) s podobno bonitetno oceno. Vsak dodatni posojeni znesek je odhodek ali zmanjšanje prihodka, razen če izpolnjuje pogoje za pripoznanje kot neka druga vrsta sredstva.
- B5.1.2 Če izda podjetje posojilo, ki prinaša netržno obrestno mero (npr. 5 %, kadar je tržna obrestna mera za podobna posojila 8 %), in prejme vnaprej plačano opravnino kot nadomestilo, pripozna posojilo po njegovi pošteni vrednosti, tj. v čistem znesku, zmanjšanem za prejeta opravnino.
- B5.1.2A Najboljši dokaz poštene vrednosti finančnega instrumenta ob začetnem pripoznanju je običajno transakcijska cena (tj. poštena vrednost danih ali prejetih plačil, glej tudi MSRP 13). Če podjetje ugotovi, da se poštena vrednost ob začetnem pripoznanju razlikuje od transakcijske cene, kot je navedeno v 5.1.1.A členu, ta instrument računovodsko obravnava na navedeni datum na naslednji način:
- (a) z merjenjem, ki se zahteva v skladu s 5.1.1. členom, če zadevno pošteno vrednost dokazuje kotirana cena na delujočem trgu za enako sredstvo ali obveznost (tj. vhodni podatek 1. ravni) ali če temelji na tehniki ocenjevanja vrednosti, pri kateri se uporabljajo samo podatki s trgov, ki jih je mogoče opazovati. Podjetje razliko med pošteno vrednostjo ob začetnem pripoznanju in transakcijsko ceno pripozna kot dobiček ali izgubo;

- (b) v vseh drugih primerih z merjenjem, ki se zahteva v skladu s 5.1.1. členom, s prilagoditvijo za odložitev razlike med pošteno vrednostjo ob začetnem pripoznanju in transakcijsko ceno. Po začetnem pripoznanju podjetje pripozna to odloženo razliko kot dobiček ali izgubo samo v delu, ki izhaja iz spremembe dejavnika (vključno s časom), ki bi ga udeleženci na trgu upoštevali pri določanju cene sredstva ali obveznosti.

Poznejše merjenje (oddelka 5.2 in 5.3)

- B5.2.1 Če se finančni instrument, ki je bil prej pripoznan kot finančno sredstvo, meri po poštenu vrednosti prek poslovnega izida in njegova poštena vrednost pade pod nič, je to finančna obveznost v skladu s 4.2.1. členom. Vendar se hibridne pogodbe z gostiteljskimi instrumenti, ki so sredstva iz področja uporabe tega standarda, vedno merijo v skladu s 4.3.2. členom.
- B5.2.2 Naslednji primer ponazarja računovodenje transakcijskih stroškov ob začetnem in poznejšem merjenju finančnega sredstva, merjenega po poštenu vrednosti, pri katerem se spremembe pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.5. ali 4.1.2.A členom. Podjetje pridobi finančno sredstvo za 100 DE ter nakupno provizijo v višini 2 DE. Podjetje na začetku pripozna sredstvo v višini 102 DE. obdobje poročanja se konča en dan pozneje, ko je kotirana tržna cena sredstva 100 DE. Če bi se sredstvo prodalo, bi se plačala provizija v višini 3 DE. Na navedeni datum podjetje izmeri sredstvo v višini 100 DE (ne glede na možno provizijo pri prodaji) in pripozna izgubo 2 DE v drugem vseobsegajočem donosu. Če se finančno sredstvo meri po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom, se transakcijski stroški amortizirajo v poslovnem izidu z uporabo metode efektivnih obresti.
- B5.2.2A Poznejše merjenje finančnega sredstva ali finančne obveznosti ter poznejše pripoznanje dobičkov in izgub iz B5.1.2.A člena je skladno z zahtevami tega standarda.

Naložbe v kapitalne instrumente in pogodbe o teh naložbah

- B5.2.3 Vse naložbe v kapitalne instrumente in pogodbe o teh naložbah se morajo meriti po poštenu vrednosti. Vendar je lahko v nekaterih redkih okoliščinah nabavna vrednost ustrezna ocena poštene vrednosti. To se lahko zgodi, če ni na voljo dovolj novejših podatkov za merjenje poštene vrednosti ali če je na voljo širok nabor možnih poštenih vrednosti in nabavna vrednost predstavlja najboljšo oceno poštene vrednosti v tem naboru.
- B5.2.4 Znaki, da nabavna vrednost ne odraža poštene vrednosti, vključujejo:
- (a) pomembno spremembo poslovnih rezultatov subjekta, v katerega se vlaga, glede na predračune, načrte in mejnike;
  - (b) spremembe v pričakovanju, da bodo doseženi mejniki subjekta, v katerega se vlaga, v zvezi s tehničnimi izdelki;
  - (c) pomembno spremembo na trgu za lastniški kapital subjekta, v katerega se vlaga, ali za njegove izdelke ali potencialne izdelke;
  - (d) pomembno spremembo v svetovnem gospodarstvu ali gospodarskem okolju, v katerem posluje subjekt, v katerega se vlaga;
  - (e) pomembno spremembo v poslovnih rezultatih primerljivih podjetij ali v vrednotenjih, ki so razvidna iz splošnega trga;

- (f) interne zadeve subjekta, v katerega se vlaga, kot so goljufija, komercialni spori, pravdni procesi, spremembe vodenja ali strategije;
- (g) dokazi na podlagi eksternih transakcij z lastniškim kapitalom subjekta, v katerega se vlaga, bodisi z njegove strani (kot je izdaja svežega lastniškega kapitala) bodisi s prenosi kapitalskih instrumentov med tretjimi osebami.

B5.2.5 Seznam v B5.2.4. členu ni izčrpen. Podjetje uporabi vse informacije o poslovnih rezultatih in poslovanju podjetja, ki postanejo razpoložljive po datumu začetnega pripoznanja. Če take pomembne informacije obstajajo, lahko to pomeni, da nabavna vrednost morda ne odraža poštene vrednosti. V takih primerih mora podjetje izmeriti pošteno vrednost.

B5.2.6 Nabavna vrednost ni nikoli najboljša ocena poštene vrednosti za naložbe v kapitalske instrumente, ki kotirajo na borzi (ali pogodbe o kapitalskih instrumentih, ki kotirajo na borzi).

Merjenje odplačne vrednosti (oddelek 5.4)

Metoda učinkivnih obresti

B5.4.1 Pri uporabi metode učinkivnih obresti mora podjetje identificirati opravnine, ki so sestavni del učinkivne obrestne mere finančnega instrumenta. Opis opravnin za finančne storitve morda ne nakazuje narave in vsebine opravljenih storitev. Opravnine, ki so sestavni del učinkivne obrestne mere finančnega instrumenta, se obravnavajo kot prilagoditev učinkivne obrestne mere, razen če se finančni instrument meri po pošteni vrednosti, pri čemer se sprememba poštene vrednosti pripozna v poslovnem izidu. V takih primerih se opravnine pripoznajo kot prihodek ali odhodek ob začetnem pripoznanju instrumenta.

B5.4.2 Opravnine, ki so sestavni del učinkivne obrestne mere finančnega instrumenta, vključujejo:

- (a) stroške odobritve, ki se podjetju plačajo v zvezi z oblikovanjem ali pridobitvijo finančnega sredstva. Tovrstne opravnine lahko vključujejo nadomestilo za dejavnosti, kot so ocena finančnega položaja posojilojemalca, ovrednotenje in evidentiranje jamstev, dogovorov o zavarovanju s premoženjem in drugih oblik zavarovanja, pogajanje o pogojih instrumenta, priprava in obdelava dokumentacije in sklenitev posla. Te opravnine so sestavni del generiranja udeležbe v izhajajočem finančnem instrumentu;
- (b) provizije za prevzete obveznosti, ki jih podjetje prejme za odobritev posojila, kadar se prevzeta obveznost iz posojila ne meri v skladu s 4.2.1.(a) členom in je verjetno, da bo podjetje sklenilo določen posojilni posel. Tovrstne opravnine se obravnavajo kot nadomestilo za tekočo udeležbo s pridobitvijo finančnega instrumenta. Če obveza poteče, ne da bi podjetje izdalo posojilo, se opravnila ob poteku pripozna kot prihodek;
- (c) stroške odobritve, ki se plačajo ob izdaji finančnih obveznosti, merjenih po odplačni vrednosti. Te opravnine so sestavni del generiranja udeležbe v finančni obveznosti. Podjetje razlikuje med opravninami in stroški, ki so sestavni del učinkivne obrestne mere za finančno obveznost, ter stroški odobritve in transakcijskimi stroški, povezanimi s pravico do opravljanja storitev, kot so storitve upravljanja naložb.

B5.4.3 Opravnine, ki niso sestavni del učinkivne obrestne mere finančnega instrumenta in se računovodsko obravnavajo v skladu z MSRP 15, vključujejo:

- (a) opravnine, obračunane za servisiranje posojila;
- (b) provizije za prevzete obveznosti za odobritev posojila, kadar se prevzeta obveznost iz posojila ne meri v skladu s 4.2.1.(a) členom in ni verjetno, da bo sklenjen določen posojilni posel; in

(c) provizije za sindiciranje posojila, ki jih prejme podjetje, ki uredi posojilo in ne zadrži nobenega dela posojilnega svežnja za sebe (ali obdrži del z isto učinkovito obrestno mero za primerljivo tveganje kot drugi udeleženci).

- B5.4.4 Pri uporabi metode učinkovnih obresti podjetje načeloma amortizira vse opravnine, plačane ali prejete zneske (v obliki točk, tj. odstotka), transakcijske stroške ter druge pribitke ali popuste, ki so vključeni v izračun učinkovite obrestne mere, v pričakovanem obdobju trajanja finančnega instrumenta. Vendar se uporabi krajše obdobje, če je to obdobje, na katerega se nanašajo opravnine, plačani ali prejeti zneski (v obliki točk, tj. odstotka), transakcijski stroški, pribitki ali popusti. Do tega pride, ko se spremenljivka, na katero se nanašajo opravnine, plačani ali prejeti zneski (v obliki točk, tj. odstotka), transakcijski stroški, pribitki ali popusti, pred pričakovano zapadlostjo finančnega instrumenta prilagodi na tržno obrestno mero. V takem primeru je ustrezna doba amortiziranja obdobje do naslednjega datuma prilagoditve obrestne mere. Na primer, če pribitek ali popust za finančni instrument z variabilno obrestno mero odraža obresti, obračunane na ta finančni instrument od zadnjega plačila obresti, ali spremembe tržnih obrestnih mer, odkar je bila variabilna obrestna mera predstavljena na tržno obrestno mero, se amortizira do naslednjega datuma, ko se variabilna obrestna mera prestavi na tržno obrestno mero. To je zato, ker se pribitek ali popust nanaša na obdobje do naslednjega datuma, ko se bo prestavila obrestna mera, ker se na ta datum spremenljivka, na katero se nanaša pribitek ali popust (tj. obrestna mera), prestavi na tržno obrestno mero. Če pa je pribitek ali popust posledica spremembe kreditnega razmika nad variabilno obrestno mero, določeno v finančnem instrumentu, ali drugih spremenljivk, ki se ne prilagajajo na tržne mere, se amortizira v pričakovanem obdobju trajanja finančnega instrumenta.
- B5.4.5 Pri finančnih sredstvih in finančnih obveznostih z variabilno obrestno mero se z redno ponovno oceno denarnih tokov, s katero se upošteva nihanje tržnih obrestnih mer, spremeni učinkovita obrestna mera. Če se finančno sredstvo ali finančna obveznost z variabilno obrestno mero na začetku pripozna v znesku, enakemu glavnici, ki se mora prejeti ali plačati ob zapadlosti, ponovna ocena prihodnjih plačil obresti praviloma nima pomembnega učinka na knjigovodsko vrednost sredstva ali obveznosti.
- B5.4.6 Če podjetje popravi svoje ocene plačil ali prejemkov (pri čemer se izključijo spremembe v skladu s 5.4.3. členom in spremembe ocen pričakovanih kreditnih izgub), prilagodi bruto knjigovodsko vrednost finančnega sredstva ali odplačno vrednost finančne obveznosti (ali skupine finančnih instrumentov), da ta odraža dejansko in popravljeno oceno pogodbenih denarnih tokov. Podjetje ponovno izračuna bruto knjigovodsko vrednost finančnega sredstva ali odplačno vrednost finančne obveznosti kot sedanjo vrednost ocenjenih prihodnjih pogodbenih denarnih tokov, ki se diskontirajo po prvotni učinkoviti obrestni meri finančnega instrumenta (oziroma po kreditnemu tveganju prilagojeni učinkoviti obrestni meri za kupljena ali izdana finančna sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo) ali, kadar je smiselno, po spremenjeni učinkoviti obrestni meri, ki se izračuna v skladu s 6.5.10. členom. Prilagoditev se pripozna v poslovnem izidu kot prihodek ali odhodek.
- B5.4.7 V nekaterih primerih se za finančno sredstvo ob začetnem pripoznanju šteje, da ima poslabšano kreditno kakovost, ker je kreditno tveganje zelo visoko in se v primeru nakupa pridobi z velikim popustom. Ko podjetje izračunava kreditnemu tveganju prilagojeno učinkovito obrestno mero za finančna sredstva, za katera se ob začetnem pripoznanju šteje, da so bila kupljena ali izdana s poslabšano kreditno kakovostjo, v ocenjene denarne tokove vključi začetne pričakovane kreditne izgube. Vendar to ne pomeni, da bi se morala kreditnemu tveganju prilagojena učinkovita obrestna mera uporabljati samo zato, ker ima finančno sredstvo ob začetnem pripoznanju visoko kreditno tveganje.

Transakcijski stroški

- B5.4.8 Transakcijski stroški vključujejo opravnine in provizije, plačane zastopnikom (tudi zaposlenim, ki delujejo kot prodajni zastopniki), svetovalcem, borznim posrednikom in borznim trgovcem, pristojbine regulatornim organom in borzam vrednostnih papirjev ter davke in druge dajatve na prenos. Transakcijski stroški ne vsebujejo pribitkov ali popustov na dolg, stroškov financiranja ali notranjih administrativnih stroškov ali stroškov posedovanja.

Odpis

- B5.4.9 Odpisi se lahko nanašajo na celotno finančno sredstvo ali na njegov del. Na primer, podjetje namerava unovčiti premoženje, s katerim je zavarovano finančno sredstvo, in ne pričakuje, da bo iz naslova zavarovanja prejelo več kot 30 odstotkov vrednosti finančnega sredstva. Če podjetje nima utemeljenih pričakovanj, da bo še prejelo kakšne denarne tokove iz finančnega sredstva, bi moralo odpisati preostalih 70 odstotkov vrednosti finančnega sredstva.

Oslabitev (oddelek 5.5)*Skupna in posamična podlaga za ocenjevanje*

- B5.5.1 Da bi se dosegel cilj pripoznavanja pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja za znatna povečanja kreditnega tveganja od začetnega pripoznanja, je morda treba oceniti znatna povečanja kreditnega tveganja na skupinski osnovi z upoštevanjem informacij, ki kažejo na znatna povečanja kreditnega tveganja, na primer pri skupini ali podskupini finančnih instrumentov. Namen tega je zagotoviti, da podjetje izpolnjuje cilj pripoznavanja pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja, kadar pride do znatnih povečanj kreditnega tveganja, tudi če dokazi o takih znatnih povečanjih kreditnega tveganja na ravni posameznega instrumenta še niso na voljo.
- B5.5.2 Za pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja se načeloma pričakuje, da bodo pripoznane, preden je finančni instrument v zamudi s plačili. Kreditno tveganje se običajno znatno poveča, preden nastopijo zamude s plačili pri finančnem instrumentu ali preden se zaznajo drugi dejavniki, značilni za posojilojemalca, ki vplivajo na zamude s plačili (na primer sprememba ali prestrukturiranje). Kadar so torej na voljo primerne in dokazljive informacije, ki so bolj usmerjene v prihodnost kot informacije o zamudah s plačili in se lahko pridobijo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj, se morajo uporabiti za oceno sprememb kreditnega tveganja.
- B5.5.3 Vendar podjetje glede na naravo finančnih instrumentov in informacij o kreditnem tveganju, ki so na voljo za določene skupine finančnih instrumentov, morda ne bo moglo opredeliti znatnih sprememb kreditnega tveganja za posamezne finančne instrumente, preden nastopijo zamude s plačili pri finančnem instrumentu. To se lahko zgodi pri finančnih instrumentih, kot so posojila prebivalstvu, za katera je na voljo le malo ali pa nič aktualnih informacij o kreditnem tveganju, ki se redno zbirajo in spremljajo za posamezen instrument, dokler stranka ne prekrši pogodbenih pogojev. Če se spremembe kreditnega tveganja za posamezne finančne instrumente ne zaznajo, preden nastopijo pri njih zamude s plačili, popravek vrednosti za izgubo, ki bi temeljil samo na kreditnih informacijah na ravni posameznega finančnega instrumenta, ne bi natančno predstavljal sprememb kreditnega tveganja od začetnega pripoznanja.
- B5.5.4 V nekaterih okoliščinah podjetje nima primernih in dokazljivih informacij, ki se lahko pridobijo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj, na podlagi katerih bi lahko izmerilo pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja na ravni posameznih instrumentov. V takem primeru se pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja pripoznajo na skupinski osnovi, pri kateri se upoštevajo celovite informacije o kreditnem tveganju. Te celovite informacije o kreditnem tveganju morajo poleg informacij o zamudah s plačili vključevati tudi vse relevantne kreditne informacije, vključno z makroekonomskimi informacijami, usmerjenimi v prihodnost, da se lahko doseže podoben rezultat kot pri pripoznanju pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja, kadar je prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja od začetnega pripoznanja na ravni posameznega instrumenta.
- B5.5.5 Za namene ugotavljanja znatnih povečanj kreditnega tveganja in pripoznavanja popravka vrednosti za izgubo na skupinski osnovi lahko podjetje zaradi lažje analize, namenjene pravočasnemu ugotavljanju znatnih povečanj kreditnega tveganja, finančne instrumente združi v skupine na podlagi skupnih značilnosti kreditnega tveganja. Podjetje ne sme zmanjšati razumljivosti teh informacij z združevanjem finančnih instrumentov z različnimi značilnostmi tveganja v skupine. Med primeri skupnih značilnosti kreditnega tveganja so med drugim lahko:
- (a) vrsta instrumenta;
  - (b) ocena kreditnega tveganja;
  - (c) vrsta zavarovanja s premoženjem;
  - (d) datum začetnega pripoznanja;
  - (e) preostali čas do zapadlosti;
  - (f) gospodarski sektor;
  - (g) zemljepisna lokacija posojilojemalca; in

(h) vrednost zavarovanja s premoženjem v primerjavi s finančnim sredstvom, če vpliva na verjetnost, da bo prišlo do neplačila (na primer v nekaterih pravnih ureditvah posojila, ki se v primeru neplačila lahko poplačajo samo s premoženjem, s katerim so zavarovana, ali razmerja med posojilom in vrednostjo zastavljenega premoženja).

B5.5.6 V skladu s 5.5.4. členom se morajo pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja pripoznati za vse finančne instrumente, pri katerih je od začetnega pripoznanja prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja. Za izpolnitev tega cilja bi morale podjetje, če finančnih instrumentov, za katere se šteje, da se je kreditno tveganje od začetnega pripoznanja znatno povečalo, ne more združiti v skupine na podlagi skupnih značilnosti kreditnega tveganja, pripoznati pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja za del finančnih sredstev, za katerega se šteje, da se je kreditno tveganje znatno povečalo. Združevanje finančnih instrumentov v skupine, da bi se na skupinski osnovi ocenilo, ali je prišlo do sprememb kreditnega tveganja, se lahko s časom spremeni, ko so na voljo nove informacije o skupinah finančnih instrumentov ali posameznih finančnih instrumentih.

Čas pripoznanja pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja

B5.5.7 Ocena, ali bi se morale pripoznati pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja, temelji na znatnih povečanjih verjetnosti ali tveganja neplačila od začetnega pripoznanja (ne glede na to, ali se je cena finančnega instrumenta prilagodila, tako da odraža povečanje kreditnega tveganja), in ne na dokazih, da ima finančno sredstvo na datum poročanja poslabšano kreditno kakovost ali da je dejansko prišlo do neplačila. Načeloma bo prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja, preden se finančnemu sredstvu poslabša kreditna kakovost ali pride do dejanskega neplačila.

B5.5.8 Pri obvezah iz posojil mora podjetje upoštevati spremembe tveganja neplačila pri posojilu, na katerega se nanaša obveza iz posojil. Pri pogodbah o finančnem poroštvu mora podjetje upoštevati spremembe tveganja, da določen dolжник ne bo več izpolnjeval obveznosti po pogodbi.

B5.5.9 Pomembnost spremembe kreditnega tveganja od začetnega pripoznanja je odvisna od tveganja neplačila na datum začetnega pripoznanja. Tako bo določena sprememba tveganja neplačila v absolutnem smislu pomembnejša pri finančnem instrumentu z nižjim začetnim tveganjem neplačila kot pri finančnem instrumentu z višjim začetnim tveganjem neplačila.

B5.5.10 Višina tveganja neplačila pri finančnih instrumentih s primerljivim kreditnim tveganjem je sorazmerna s pričakovanim obdobjem trajanja instrumenta. Tveganje neplačila pri obveznici z bonitetno oceno AAA in pričakovanim obdobjem trajanja 10 let je na primer višje kot pri obveznici z bonitetno oceno AAA in pričakovanim obdobjem trajanja pet let.

B5.5.11 Zaradi razmerja med pričakovanim obdobjem trajanja in tveganjem neplačila spremembe kreditnega tveganja ni mogoče oceniti samo s primerjavo spremembe absolutnega tveganja neplačila skozi čas. Na primer, če je tveganje neplačila pri finančnem instrumentu s pričakovanim obdobjem trajanja 10 let ob začetnem pripoznanju identično tveganju neplačila pri navedenem finančnem instrumentu, ko je njegovo pričakovano obdobje trajanja v naslednjem obdobju samo pet let, to lahko kaže na povečanje kreditnega tveganja. To je zato, ker se tveganje neplačila v pričakovanem obdobju trajanja sčasoma običajno zmanjša, če kreditno tveganje ostane nespremenjeno in je finančni instrument bližje zapadlosti. Vendar se pri finančnih instrumentih, ki imajo pomembne plačilne obveznosti samo pred zapadlostjo finančnega instrumenta, tveganje neplačila sčasoma ne bo nujno zmanjšalo. V takem primeru bi morale podjetje upoštevati tudi druge kvalitativne dejavnike, ki bi pokazali, ali se je kreditno tveganje od začetnega pripoznanja znatno povečalo.

B5.5.12 Podjetje lahko za ocenjevanje, ali se je kreditno tveganje finančnega instrumenta od začetnega pripoznanja znatno povečalo, ali za merjenje pričakovanih kreditnih izgub uporabi različne pristope. Podjetje lahko uporablja različne pristope za različne finančne instrumente. Pristop, ki eksplicitne verjetnosti neplačila ne vključuje kot samostojnega vhodnega podatka, kot je pristop stopnje kreditnih izgub, je lahko skladen z zahtevami tega standarda, če lahko podjetje loči spremembe tveganja neplačila od sprememb drugih dejavnikov pričakovanih kreditnih izgub, kot je zavarovanje s premoženjem, in pri oceni upošteva naslednje:

- (a) spremembo tveganja neplačila od začetnega pripoznanja;
  - (b) pričakovano obdobje trajanja finančnega instrumenta; in
  - (c) primerne in dokazljive informacije, ki se lahko pridobijo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj in lahko vplivajo na kreditno tveganje.
- B5.5.13 Metode za ugotavljanje, ali se je kreditno tveganje pri finančnem instrumentu od začetnega pripoznanja znatno povečalo, bi morale upoštevati značilnosti finančnega instrumenta (ali skupine finančnih instrumentov) in pretekle vzorce neplačil pri primerljivih finančnih instrumentih. Kljub zahtevi iz 5.5.9. člena so lahko pri finančnih instrumentih, pri katerih vzorci neplačil niso skoncentrirani na določeni točki v pričakovanem obdobju trajanja finančnega instrumenta, spremembe tveganja neplačila v naslednjih 12 mesecih razumen približek za spremembe tveganja neplačila v celotnem obdobju trajanja. V takih primerih lahko podjetje za ugotavljanje, ali se je kreditno tveganje od začetnega pripoznanja znatno povečalo, uporabi spremembe tveganja neplačila v naslednjih 12 mesecih, razen če okoliščine kažejo na to, da je potrebna ocena za celotno obdobje trajanja.
- B5.5.14 Vendar za nekatere finančne instrumente ali v nekaterih okoliščinah za določanje, ali bi bilo treba pripoznati pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja, morda ni primerno uporabiti sprememb tveganja neplačila v naslednjih 12 mesecih. Na primer, sprememba tveganja neplačila v naslednjih 12 mesecih morda ne bo ustrezna podlaga za ugotavljanje, ali se je povečalo kreditno tveganje pri finančnem instrumentu z zapadlostjo več kot 12 mesecev, kadar:
- (a) ima finančni instrument pomembne plačilne obveznosti šele po naslednjih 12 mesecih;
  - (b) pride do sprememb relevantnih makroekonomskih in drugih dejavnikov, povezanih s kreditnim tveganjem, ki niso v zadostni meri upoštevane v tveganju neplačila v naslednjih 12 mesecih; ali
  - (c) spremembe dejavnikov, povezanih s kreditnim tveganjem, vplivajo na kreditno tveganje pri finančnem instrumentu (ali imajo večji vpliv) šele po 12 mesecih.
- Ugotavljanje, ali se je kreditno tveganje od začetnega pripoznanja znatno povečalo*
- B5.5.15 Podjetje pri ugotavljanju, ali je potrebno pripoznanje pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja, upošteva primerne in dokazljive informacije, ki se lahko pridobijo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj in lahko vplivajo na kreditno tveganje pri finančnem instrumentu v skladu s 5.5.17.(c) členom. Podjetju pri ugotavljanju, ali se je kreditno tveganje od začetnega pripoznanja znatno povečalo, ni treba iskati izčrpnih informacij.
- B5.5.16 Analiza kreditnega tveganja je celostna analiza, ki vključuje večje število dejavnikov; relevantnost določenega dejavnika in njegova pomembnost v primerjavi z drugimi dejavniki sta odvisni od vrste produkta, značilnosti finančnih instrumentov, posojilojemalca ter zemljepisne regije. Podjetje upošteva primerne in dokazljive informacije, ki se lahko pridobijo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj in so relevantne za specifičen finančni instrument, ki se ocenjuje. Vendar nekaterih dejavnikov in kazalnikov morda ni mogoče ugotoviti na ravni posameznega finančnega instrumenta. V takem primeru bi se morali dejavniki ali kazalniki oceniti za ustrezne portfelje, skupine portfeljev ali dele portfelja finančnih instrumentov, da bi se ugotovilo, ali je bila izpolnjena zahteva iz 5.5.3. člena glede pripoznavanja pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja.
- B5.5.17 Pri ocenjevanju sprememb kreditnega tveganja je lahko relevanten naslednji seznam informacij, ki pa ni dokončen:

- (a) pomembne spremembe notranjih cenovnih kazalnikov kreditnega tveganja zaradi spremembe kreditnega tveganja od nastanka, med drugim vključno s kreditnim razmikom, ki bi nastal, če bi se določen finančni instrument ali podoben finančni instrument z istimi pogoji in isto nasprotno stranko ustvaril na novo ali izdal na datum poročanja;
- (b) druge spremembe stopenj donosa ali določb obstoječega finančnega instrumenta, ki bi bili precej drugačni, če bi bil instrument na novo ustvarjen ali izdan na datum poročanja (kot so strožje zaveze, višji zneski zavarovanja ali jamstev ali višja pokritost s prihodki), zaradi sprememb kreditnega tveganja finančnega instrumenta od začetnega priznanja;
- (c) znatne spremembe zunanjih tržnih kazalnikov kreditnega tveganja za določen finančni instrument ali podobne finančne instrumente z istim pričakovanim obdobjem trajanja. Spremembe tržnih kazalnikov kreditnega tveganja med drugim vključujejo:
  - (i) kreditni razmik;
  - (ii) cene zamenjave kreditnega tveganja za posojilojemalca;
  - (iii) obdobje ali obseg, v katerem je bila poštena vrednost finančnega sredstva nižja od njegove odplačne vrednosti; in
  - (iv) druge tržne informacije, povezane s posojilojemalcem, kot so spremembe cene posojilojemalčevega dolga in kapitalskih instrumentov;
- (d) dejanska ali pričakovana pomembna sprememba zunanje bonitetne ocene finančnega instrumenta;
- (e) dejansko ali pričakovano znižanje notranje bonitetne ocene za posojilojemalca ali znižanje ocene preteklega obnašanja, ki se uporablja za notranjo oceno kreditnega tveganja. Notranje bonitetne ocene ali notranje ocene preteklega obnašanja so zanesljivejše, kadar so navezane na zunanje ocene ali podprte z analizo neplačil;
- (f) obstoječe ali napovedane negativne spremembe poslovnih, finančnih ali gospodarskih pogojev, ki naj bi privedle do znatne spremembe posojilojemalčeve sposobnosti izpolnjevanja dolžniških obveznosti, kot je dejansko ali pričakovano povišanje obrestnih mer ali dejansko ali pričakovano pomembno povečanje stopenj brezposelnosti;
- (g) dejanska ali pričakovana znatna sprememba poslovnih rezultatov posojilojemalca. Primeri vključujejo dejansko ali pričakovano upadanje prihodkov ali marž, povečanje poslovnih tveganj, nezadosten obratni kapital, upadanje kakovosti sredstev, povečan finančni vzvod v bilanci stanja, likvidnost, probleme pri vodenju ali spremembe okvira poslovanja ali organizacijske strukture (kot je ukinitve poslovnega odseka podjetja), ki privedejo do znatne spremembe posojilojemalčeve sposobnosti izpolnjevanja dolžniških obveznosti;
- (h) znatna povečanja kreditnega tveganja pri drugih finančnih instrumentih istega posojilojemalca;
- (i) dejanska ali pričakovana pomembna negativna sprememba regulativnega, gospodarskega ali tehnološkega okolja posojilojemalca, ki privede do znatne spremembe posojilojemalčeve sposobnosti izpolnjevanja dolžniških obveznosti, kot je upad povpraševanja po izdelku, ki ga prodaja posojilojemalec, zaradi sprememb v tehnologiji;
- (j) znatne spremembe vrednosti zavarovanja, s katerim je podprta obveznost, ali kakovosti jamstev tretjih oseb ali sredstev za izboljšanje kreditne kakovosti, ki naj bi zmanjšale ekonomske spodbude za posojilojemalca, da izvaja načrtovana pogodbeno plačila, ali kako drugače vplivale na verjetnost, da bo prišlo do neplačila. Na primer, če vrednost zavarovanja pade zaradi padca cen nepremičnin, imajo posojilojemalci v nekaterih pravnih ureditvah večjo spodbudo za neizpolnjevanje hipotekarnih obveznosti;

- (k) znatna sprememba kakovosti jamstva, ki ga zagotovi delničar (ali posameznikovi starši), če je delničar (ali starši) motiviran in finančno zmožen preprečiti neizpolnjevanje obveznosti z vložkom kapitala ali denarja;
  - (l) znatne spremembe, kot je zmanjšanje finančne podpore obvladujočega podjetja ali drugega pridruženega podjetja, ali dejanska ali pričakovana sprememba kakovosti sredstva za izboljšanje kreditne kakovosti, ki naj bi zmanjšale ekonomsko spodbudo za posojilojemalca, da izvaja načrtovana pogodbeno plačila. Sredstva za izboljšanje ali podporo kreditne kakovosti vključujejo upoštevanje finančnega stanja garanta in/ali, pri deležih, izdanih v listinjenjih, upoštevanje, ali se za podrejene deleže pričakuje, da bodo lahko absorbirali pričakovane kreditne izgube (na primer pri posojilih, ki predstavljajo podlago za vrednostni papir);
  - (m) pričakovane spremembe v dokumentaciji posojila, vključno s pričakovano kršitvijo pogodbe, ki lahko privedejo do opustitve ali sprememb zavez, začasne oprostitev plačil obresti, povečanj obrestne mere, potrebe po dodatnem zavarovanju ali jamstvih, ali druge spremembe pogodbenega okvira instrumenta;
  - (n) pomembne spremembe pričakovanih rezultatov in obnašanja posojilojemalca, vključno s spremembami stanja plačil posojilojemalcev v skupini (na primer povečanje pričakovanega števila ali obsega zaostalih pogodbenih plačil ali pomembna povečanja pričakovanega števila imetnikov kreditnih kartic, ki naj bi se približali kreditnemu limitu ali ga presegle ali za katere se pričakuje, da bodo plačevali minimalni mesečni znesek);
  - (o) spremembe pristopa podjetja k obvladovanju kreditnega tveganja v zvezi s finančnim instrumentom; tj. na podlagi novih kazalnikov sprememb kreditnega tveganja pri finančnem instrumentu se pričakuje, da bo podjetje začelo aktivneje obvladovati kreditno tveganje ali da bo postalo osredotočeno na upravljanje instrumenta, vključno s tem, da bo skrbneje spremljalo ali nadzorovalo instrument ali da bo izrecno posredovalo pri posojilojemalcu;
  - (p) informacije o zamudah s plačili, vključno z ovrgljivo predpostavko, kot je določena v 5.5.11. členu.
- B5.5.18 V nekaterih primerih lahko razpoložljive kvalitativne in nestatistične kvantitativne informacije zadoščajo za ugotovitev, da je finančni instrument izpolnil merilo za pripoznanje popravka vrednosti za izgubo v znesku, enakem pričakovanim kreditnim izgubam v celotnem obdobju trajanja. To je, informacij ni treba vnesti v statistični model ali jih obdelati v postopku bonitetnega ocenjevanja, da bi se ugotovilo, ali je pri finančnem instrumentu prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja. V drugih primerih bo podjetje morda moralo upoštevati druge informacije, vključno z informacijami iz njegovih statističnih modelov ali postopkov bonitetnega ocenjevanja. Alternativno lahko podjetje izvede oceno na podlagi obeh vrst informacij, tj. kvalitativnih dejavnikov, ki niso zajeti s postopkom notranjega bonitetnega ocenjevanja, in specifične kategorije notranje bonitetne ocene na datum poročanja, pri čemer upošteva značilnosti kreditnega tveganja ob začetnem pripoznanju, če sta relevantni obe vrsti informacij.

Ovrgljiva predpostavka v primeru zamud s plačili, daljših od 30 dni

- B5.5.19 Ovrgljiva predpostavka iz 5.5.11. člena ni absoluten kazalnik, da bi bilo treba pripoznati pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja, vendar se predpostavlja, da je najpoznejša točka, ko bi se morale pripoznati pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja, tudi ko se uporabljajo informacije, usmerjene v prihodnost (vključno z makroekonomskimi dejavniki na ravni portfelja).
- B5.5.20 Podjetje lahko to predpostavko ovrže. Vendar lahko to stori samo, če ima primerne in dokazljive informacije, ki kažejo, da tudi če so zamude s pogodbenimi plačili daljše od 30 dni, to ne pomeni znatnega povečanja kreditnega tveganja finančnega instrumenta. Na primer, če je neplačilo posledica administrativne napake in ne finančnih težav posojilojemalca ali če ima podjetje dostop do preteklih podatkov, ki dokazujejo, da ni povezave med znatnimi povečanji tveganja neplačila in finančnimi sredstvi, pri katerih so plačila v zamudi več kot 30 dni, vendar kažejo na tako povezavo, kadar so plačila v zamudi več kot 60 dni.

- B5.5.21 Podjetje ne more uskladiti trenutka znatnih povečanj kreditnega tveganja in pripoznanja pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja s trenutkom, ko se finančno sredstvo obravnava kot sredstvo s poslabšano kreditno kakovostjo ali ko pride do neplačila v skladu z interno opredelitvijo podjetja.

Finančni instrumenti, ki imajo na datum poročanja nizko kreditno tveganje

- B5.5.22 Kreditno tveganje finančnega instrumenta se za namene 5.5.10. člena šteje za nizko, če ima finančni instrument nizko tveganje neplačila, posojilojemalec dobro kratkoročno sposobnost za izpolnjevanje obveznosti iz naslova pogodbenih denarnih tokov, negativne spremembe gospodarskih in poslovnih pogojev na daljši rok pa lahko, vendar ne nujno, zmanjšajo posojilojemalčevo sposobnost izpolnjevanja obveznosti iz naslova pogodbenih denarnih tokov. Za finančne instrumente se ne šteje, da imajo nizko kreditno tveganje, če zanje velja, da imajo nizko tveganje izgub samo zaradi vrednosti zavarovanja s premoženjem in se za finančni instrument brez tega zavarovanja ne bi štelo, da ima nizko kreditno tveganje. Za finančne instrumente se prav tako ne šteje, da imajo nizko kreditno tveganje, samo zato, ker imajo nižje tveganje neplačila kot drugi finančni instrumenti podjetja ali v primerjavi s kreditnim tveganjem v pravni ureditvi, v okviru katere posluje podjetje.

- B5.5.23 Podjetje lahko za ugotovitev, ali ima finančni instrument nizko kreditno tveganje, uporabi notranje ocene kreditnega tveganja ali druge metodologije, ki so skladne s splošno sprejeto opredelitvijo nizkega kreditnega tveganja ter upoštevajo tveganja in vrsto finančnih instrumentov, ki se ocenjujejo. Zunanja bonitetna ocena „naložbeni razred“ je primer finančnega instrumenta, za katerega se lahko šteje, da ima nizko kreditno tveganje. Za finančne instrumente se sicer ne zahteva zunanja ocena, da se lahko štejejo kot instrumenti z nizkim kreditnim tveganjem. Vendar bi jih morali kot instrumente z nizkim kreditnim tveganjem šteti udeleženci na trgu ob upoštevanju vseh določb in pogojev finančnega instrumenta.

- B5.5.24 Pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja se za finančni instrument ne pripoznajo samo zato, ker se je zanj v prejšnjem obdobju poročanja štelo, da ima nizko kreditno tveganje, na datum poročanja pa se zanj ne šteje, da ima nizko kreditno tveganje. V takem primeru podjetje ugotovi, ali je od začetnega pripoznanja prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja in ali je zato v skladu s 5.5.3. členom treba pripoznati pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja.

Spremembe

- B5.5.25 V nekaterih okoliščinah lahko ponovni dogovor o pogodbenih denarnih tokovih finančnega sredstva oziroma sprememba teh tokov privede do odprave pripoznanja obstoječega finančnega sredstva v skladu s tem standardom. Kadar sprememba finančnega sredstva privede do odprave pripoznanja obstoječega finančnega sredstva in naknadnega pripoznanja spremenjenega finančnega sredstva, se za namene tega standarda za spremenjeno sredstvo šteje, da je „novo“ finančno sredstvo.

- B5.5.26 Temu ustrezno se datum spremembe obravnava kot datum začetnega pripoznanja navedenega finančnega sredstva, ko se za spremenjeno finančno sredstvo uporabljajo zahteve glede oslabilte. To običajno pomeni, da se popravek vrednosti za izgubo meri v znesku, enakem pričakovanim kreditnim izgubam v 12-mesečnem obdobju, dokler niso izpolnjene zahteve glede pripoznanja pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja iz 5.5.3. člena. Vendar lahko v nekaterih neobičajnih okoliščinah po spremembi, ki privede do odprave pripoznanja prvotnega finančnega sredstva, obstajajo dokazi, da ima spremenjeno finančno sredstvo ob začetnem pripoznanju poslabšano kreditno kakovost, zato bi se moralo tako finančno sredstvo pripoznati kot izdano finančno sredstvo s poslabšano kreditno kakovostjo. To se lahko na primer zgodi, če je prišlo do velike spremembe prizadetega (neizterljivega, nelikvidnega, nedonosnega) sredstva, kar je privedlo do odprave pripoznanja prvotnega finančnega sredstva. V takem primeru je možno, da bo sprememba privedla do novega finančnega sredstva, ki ima ob začetnem pripoznanju poslabšano kreditno kakovost.

B5.5.27 Če so bili pogodbeni denarni tokovi finančnega sredstva na novo dogovorjeni ali kako drugače spremenjeni, vendar se ne odpravi pripoznanja finančnega sredstva, se za navedeno finančno sredstvo ne šteje avtomatsko, da ima nižje kreditno tveganje. Podjetje oceni, ali je od začetnega pripoznanja prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja, na podlagi vseh primernih in dokazljivih informacij, ki se lahko pridobijo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj. To vključuje pretekle in v prihodnost usmerjene informacije ter oceno kreditnega tveganja v pričakovanem obdobju trajanja finančnega sredstva, kar vključuje informacije o okoliščinah, ki so privedle do spremembe. Dokazi, da merila za pripoznanje pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja niso več izpolnjena, lahko vključujejo evidenco zagotavljanja tekočih in pravočasnih plačil ob spremenjenih pogodbenih pogojih v preteklosti. Stranka bi običajno morala dokazati dosledno zanesljivo odplačevanje v določenem obdobju, preden bi se lahko štelo, da se je kreditno tveganje zmanjšalo. Na primer, zgodovina zamujenih ali nepopolnih plačil v preteklosti se običajno ne bi izbrisala samo zaradi enega pravočasnega plačila po spremembi pogodbenih pogojev.

Merjenje pričakovanih kreditnih izgub

Pričakovane kreditne izgube

B5.5.28 Pričakovane kreditne izgube so z verjetnostjo tehtana ocena kreditnih izgub (tj. sedanja vrednost vseh izpadov denarnih tokov) v pričakovanem obdobju trajanja finančnega instrumenta. Izpad denarnih tokov je razlika med denarnimi tokovi, ki pripadajo podjetju v skladu s pogodbo, in denarnimi tokovi, za katere podjetje pričakuje, da jih bo prejelo. Ker pričakovane kreditne izgube upoštevajo znesek in čas plačil, do kreditne izgube pride tudi, če podjetje pričakuje, da bo prejelo celotno plačilo, vendar pozneje, kot je določeno v pogodbi.

B5.5.29 Za finančna sredstva je kreditna izguba sedanja vrednost razlike med:

(a) pogodbenimi denarnimi tokovi, ki pripadajo podjetju v skladu s pogodbo, in

(b) denarnimi tokovi, za katere podjetje pričakuje, da jih bo prejelo.

B5.5.30 Za nečrpane obveze iz posojil je kreditna izguba sedanja vrednost razlike med:

(a) pogodbenimi denarnimi tokovi, ki pripadajo podjetju, če imetnik obveze iz posojila črpa posojilo, in

(b) denarnimi tokovi, za katere podjetje pričakuje, da jih bo prejelo, če se posojilo črpa.

B5.5.31 Ocena podjetja glede pričakovanih kreditnih izgub pri obvezah iz posojil je skladna z njegovimi pričakovanji glede črpanja navedene obveze iz posojila, tj. upošteva pričakovani del obveze iz posojila, ki se bo črpal v obdobju 12 mesecev od datuma poročanja, kadar ocenjuje kreditne izgube, ki se pričakujejo v 12-mesečnem obdobju, in pričakovani del obveze iz posojila, ki se bo črpal v pričakovanem obdobju trajanja obveze iz posojila, kadar ocenjuje pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja.

B5.5.32 Pri pogodbah o finančnem poroštvu mora podjetje izvajati plačila samo v primeru neplačila dolžnika v skladu s pogoji instrumenta, za katerega se jamči. Temu ustrezno so izpadi denarnih tokov pričakovana plačila, s katerimi se imetniku nadomesti kreditna izguba, ki jo utрпи, zmanjšana za vse zneske, za katere podjetje pričakuje, da jih bo prejelo od imetnika, dolžnika ali katere koli druge osebe. Če je sredstvo v celoti pokrito s poroštvom, bi bila ocena izpadov denarnih tokov za pogodbo o finančnem poroštvu skladna z ocenami izpadov denarnih tokov za sredstvo, ki je predmet poroštva.

- B5.5.33 Za finančno sredstvo, ki ima na datum poročanja poslabšano kreditno kakovost, vendar ni kupljeno ali izdano finančno sredstvo s poslabšano kreditno kakovostjo, podjetje meri pričakovane kreditne izgube kot razliko med bruto knjigovodsko vrednostjo sredstva in sedanjo vrednostjo ocenjenih prihodnjih denarnih tokov, diskontiranih po prvotni efektivni obrestni meri finančnega sredstva. Morebitne prilagoditve se pripoznajo v poslovnem izidu kot dobiček ali izguba zaradi oslabitve.
- B5.5.34 Pri merjenju popravka vrednosti za izgubo pri terjatvi iz najema bi morali biti denarni tokovi, uporabljeni za ugotovitev pričakovanih kreditnih izgub, skladni z denarnimi tokovi, uporabljenimi pri merjenju terjatve iz najema v skladu z MSRP 16 *Najemi*.
- B5.5.35 Podjetje lahko pri merjenju pričakovanih kreditnih izgub uporabi praktične rešitve, če so te skladne z načeli iz 5.5.17. člena. Primer praktične rešitve je izračun pričakovanih kreditnih izgub pri terjatvah do kupcev z uporabo matrike rezervacij. Podjetje bi za terjatve do kupcev uporabilo podatke o preteklih kreditnih izgubah (ustrezno prilagojene v skladu z B5.5.51.–B5.5.52. členom), da bi za finančna sredstva ocenilo pričakovane kreditne izgube v 12-mesečnem obdobju oziroma pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja, kakor je ustrezno. Matrika rezervacij lahko, na primer, določi točno določene stopnje rezervacij glede na število dni, za katero zaostaja plačilo terjatve do kupcev (na primer, 1 odstotek, če ni v zamudi, 2 odstotka, če je v zamudi manj kot 30 dni, 3 odstotke, če je v zamudi več kot 30, ampak manj kot 90 dni, 20 odstotkov, če je v zamudi od 90 do 180 dni, itd.). Podjetje bi glede na raznolikost svojih kupcev uporabilo razvrščanje v ustrezne skupine, če njegovi podatki o preteklih kreditnih izgubah kažejo precej drugačne vzorce izgub za različne segmente kupcev. Primeri meril, ki se lahko uporabljajo za razvrščanje sredstev v skupine, vključujejo zemljepisno regijo, vrsto izdelka, kreditno oceno kupca, zavarovanje s premoženjem ali zavarovanje komercialnega kredita ter vrsto kupca (npr. kupec na debelo/kupec na drobno).

Opredelitev neplačila

- B5.5.36 V skladu s 5.5.9. členom podjetje pri ugotavljanju, ali se je kreditno tveganje finančnega instrumenta pomembno povečalo, upošteva spremembo tveganja neplačila od začetnega pripoznanja.
- B5.5.37 Pri opredelitvi neplačila za namene določanja tveganja neplačila podjetje uporabi opredelitev neplačila, ki je skladna z opredelitvijo, ki se uporablja za notranje obvladovanje kreditnega tveganja za zadevni finančni instrument, ter upošteva kvalitativne kazalnike (na primer finančne zaveze), kadar je to ustrezno. Vendar obstaja ovrgljiva predpostavka, da pride do neplačila najpozneje takrat, ko je finančno sredstvo v zamudi s plačili 90 dni, razen če ima podjetje primerne in dokazljive informacije, s katerimi lahko dokaže, da je daljša zamuda primernejše merilo za neplačilo. Opredelitev neplačila, ki se uporablja za te namene, se uporablja dosledno za vse finančne instrumente, razen če se pridobijo informacije, ki kažejo, da je za določen finančni instrument ustrežnejša druga opredelitev neplačila.

Obdobje, za katero je treba oceniti pričakovane kreditne izgube

- B5.5.38 V skladu s 5.5.19. členom je najdaljše obdobje, za katero se merijo pričakovane kreditne izgube, najdaljše pogodbeno obdobje, v katerem je podjetje izpostavljeno kreditnemu tveganju. Za obveze iz posojil in pogodbe o finančnem poroštvu je to najdaljše pogodbeno obdobje, v katerem ima podjetje sedanjo pogodbeno obvezo, da zagotovi kredit.
- B5.5.39 Vendar v skladu s 5.5.20. členom nekateri finančni instrumenti vključujejo tako sestavino posojila kot sestavino neizkoriščene obveze in pogodbeno zmožnost podjetja, da zahteva poplačilo ter odpove neizkoriščeno obvezo, ne omejuje izpostavljenosti podjetja kreditnim izgubam na pogodbeni odpovedni rok. Revolving kredite, kot so kreditne kartice in linije za okvirne kredite, lahko na primer posojilodajalec pogodbeno umakne tudi s samo enodnevnim odpovednim rokom. Vendar v praksi posojilodajalci še naprej zagotavljajo kredit za daljše obdobje in lahko kreditno linijo umaknejo samo, če se je kreditno tveganje posojilojemalca povečalo, kar bi lahko bilo prepozno za preprečitev nekaterih ali vseh kreditnih izgub. Ti finančni instrumenti imajo zaradi same narave finančnega instrumenta, načina, kako se upravljajo, ter narave razpoložljivih informacij o znatnih povečanjih kreditnega tveganja na splošno naslednje značilnosti:

- (a) finančni instrumenti nimajo točno določenega obdobja trajanja ali strukture odplačil in imajo običajno kratek pogodbeni odpovedni rok (na primer en dan);
- (b) pogodbeni zmožnost za odpoved pogodbe se ne izvrši med običajnim dnevnim upravljanjem finančnega instrumenta in pogodba se lahko odpove samo, ko podjetje ugotovi, da se je povečalo kreditno tveganje na ravni kreditne linije; in
- (c) finančni instrumenti se upravljajo na skupinski osnovi.

B5.5.40 Pri določanju obdobja, v katerem naj bi bilo podjetje izpostavljeno kreditnemu tveganju, vendar se v njem pričakovane kreditne izgube ne bi zmanjševale z običajnimi ukrepi podjetja za obvladovanje kreditnega tveganja, bi morale podjetje upoštevati dejavnike, kot so pretekle informacije in izkušnje, povezane z:

- (a) obdobjem, v katerem je bilo podjetje izpostavljeno kreditnemu tveganju pri podobnih finančnih instrumentih;
- (b) časom, v katerem je prišlo do zadevnih neplačil pri podobnih finančnih instrumentih po znatnem povečanju kreditnega tveganja; in
- (c) ukrepi za obvladovanje kreditnega tveganja, ki jih namerava podjetje sprejeti, ko se bo povečalo kreditno tveganje pri finančnem instrumentu, kot je zmanjšanje ali ukinitve nečrpanih kreditnih linij.

Z verjetnostjo tehtan izid

B5.5.41 Namen ocenjevanja pričakovanih kreditnih izgub ni oceniti najslabši možni scenarij niti oceniti najboljši možni scenarij. Namesto tega bo ocena pričakovanih kreditnih izgub vedno odražala možnost, da bo prišlo do kreditne izgube, in možnost, da do kreditne izgube ne bo prišlo, tudi če je najverjetneje, da ne bo prišlo do kreditne izgube.

B5.5.42 V skladu s 5.5.17.(a) členom mora ocena pričakovanih kreditnih izgub odražati nepristranski in z verjetnostjo tehtani znesek, ki se določi z ovrednotenjem vrste možnih izidov. V praksi to morda ne bo zahtevalo kompleksne analize. V nekaterih primerih lahko zadostuje razmeroma preprosto modeliranje brez potrebe po velikem številu podrobnih simulacij scenarijev. Povprečne kreditne izgube pri velikih skupinah finančnih instrumentov s skupnimi značilnostmi tveganja so lahko na primer razumna ocena z verjetnostjo tehtanega zneska. V drugih situacijah bosta verjetno potrebni opredelitev scenarijev, ki določajo znesek in čas denarnih tokov za določene izide, ter ocena verjetnosti teh izidov. V takih situacijah pričakovane kreditne izgube odražajo vsaj dva izida v skladu s 5.5.18. členom.

B5.5.43 Za pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja podjetje oceni tveganje nastopa neplačila v pričakovanem obdobju trajanja finančnega instrumenta. Pričakovane kreditne izgube v 12-mesečnem obdobju so del pričakovanih kreditnih izgub v celotnem obdobju trajanja in predstavljajo izpade denarnih tokov v celotnem obdobju trajanja, ki bodo nastali v primeru neplačila v 12 mesecih po datumu poročanja (ali v krajšem obdobju, če je pričakovano obdobje trajanja finančnega instrumenta manj kot 12 mesecev), tehtane z verjetnostjo, da bo prišlo do neplačila. Zatorej pričakovane kreditne izgube v 12-mesečnem obdobju niso niti pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja, ki jih bo podjetje utrpelo pri finančnih instrumentih, pri katerih pričakuje, da bo prišlo do neplačila v naslednjih 12 mesecih, niti izpadi denarnih tokov, ki so predvideni v naslednjih 12 mesecih.

Časovna vrednost denarja

B5.5.44 Pričakovane kreditne izgube se diskontirajo na datum poročanja, in ne na pričakovani datum neplačila ali kak drug datum, na podlagi efektivne obrestne mere, določene ob začetnem pripoznanju, ali njenega približka. Če ima finančni instrument variabilno obrestno mero, se pričakovane kreditne izgube diskontirajo na podlagi trenutne efektivne obrestne mere, določene v skladu z B5.4.5. členom.

- B5.5.45 Za kupljena ali izdana finančna sredstva s poslabšano kreditno kakovostjo se pričakovane kreditne izgube diskontirajo na podlagi kreditnemu tveganju prilagojene učinkovite obrestne mere, določene ob začetnem pripoznanju.
- B5.5.46 Pričakovane kreditne izgube pri terjatvah iz najema se diskontirajo na podlagi iste diskontne mere, kot se uporablja za merjenje terjatve iz najema v skladu z MSRP 16.
- B5.5.47 Pričakovane kreditne izgube pri obvezi iz posojil se diskontirajo na podlagi učinkovite obrestne mere (ali njenega približka), ki se bo uporabila pri pripoznanju finančnega sredstva, ki bo izhajalo iz obveze iz posojil. To je zato, ker se za namene uporabe zahtev glede oslabilitve finančno sredstvo, ki se pripozna po črpanju obveze iz posojil, obravnava kot nadaljevanje te obveze in ne kot nov finančni instrument. Pričakovane kreditne izgube pri finančnem sredstvu se zato merijo ob upoštevanju začetnega kreditnega tveganja pri obvezi iz posojil od datuma, ko je podjetje postalo stranka v nepreklicni zavezi.
- B5.5.48 Pričakovane kreditne izgube pri pogodbah o finančnem poroštvu ali obvezah iz posojil, za katere ni mogoče določiti učinkovite obrestne mere, se diskontirajo na podlagi diskontne mere, ki odraža trenutno tržno oceno časovne vrednosti denarja in tveganja, značilna za denarne tokove, vendar samo če in v obsegu, v katerem se tveganja upoštevajo s prilagoditvijo diskontne mere in ne izpadov denarnih tokov, ki se diskontirajo.

Primerne in dokazljive informacije

- B5.5.49 Za namene tega standarda so primerne in dokazljive informacije tiste, ki so v zadostni meri razpoložljive na datum poročanja brez pretiranih stroškov ali prizadevanj, vključno z informacijami o preteklih dogodkih, trenutnih razmerah in napovedih glede prihodnjih gospodarskih razmer. Informacije, ki so na voljo za namene računovodskega poročanja, veljajo za razpoložljive brez pretiranih stroškov ali prizadevanj.
- B5.5.50 Podjetju ni treba vključevati napovedi o prihodnjih razmerah za celotno pričakovano obdobje trajanja finančnega instrumenta. Stopnja presoje, ki je potrebna za oceno pričakovanih kreditnih izgub, je odvisna od razpoložljivosti podrobnih informacij. S podaljševanjem obdobja, ki ga zajemajo napovedi, se razpoložljivost podrobnih informacij zmanjšuje, potrebna stopnja presoje za oceno pričakovanih kreditnih izgub pa se povečuje. Ocena pričakovanih kreditnih izgub ne zahteva podrobne ocene za obdobja, ki so daleč v prihodnosti – podjetje lahko za taka obdobja napovedi ekstrapolira iz razpoložljivih podrobnih informacij.
- B5.5.51 Podjetju ni treba intenzivno iskati informacij, ampak upošteva vse primerne in dokazljive informacije, ki se lahko pridobijo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj in so relevantne za oceno pričakovanih kreditnih izgub, vključno z učinkom pričakovanih predčasnih odplačil. Uporabljene informacije vključujejo dejavnike, značilne za posojilojemalca, splošne gospodarske razmere ter oceno trenutnega in napovedanega gibanja razmer na datum poročanja. Podjetje lahko uporabi različne vire podatkov, ki so lahko tako notranji (značilni za podjetje) kot zunanji. Možni viri podatkov vključujejo notranje pretekle podatke o kreditnih izgubah, notranje bonitetne ocene, podatke o kreditnih izgubah pri drugih podjetjih ter zunanje bonitetne ocene, poročila in statistike. Podjetja, ki nimajo virov podatkov, značilnih za podjetje, ali pa so ti viri nezadostni, lahko uporabijo izkušnje skupine podobnih podjetij pri primerljivem finančnem instrumentu (ali skupini finančnih instrumentov).
- B5.5.52 Pretekle informacije so pomemben vir ali podlaga za merjenje pričakovanih kreditnih izgub. Vendar podjetje pretekle podatke, kot so podatki o kreditnih izgubah, prilagodi glede na trenutne podatke, ki so na voljo, da se upoštevajo učinki trenutnih razmer in njegove napovedi glede prihodnjih razmer, ki niso vplivale na obdobje, na katerem temeljijo pretekli podatki, in da se odstranijo učinki pogojev v preteklem obdobju, ki niso relevantni za prihodnje pogodbeno denarne tokove. V nekaterih primerih bi lahko bile boljše primerne in dokazljive informacije neprilagojene pretekle informacije, kar je odvisno od narave preteklih informacij in tega, kdaj so bile izračunane, ki bi se primerjale z razmerami na datum poročanja in značilnostmi obravnavanega finančnega instrumenta. Ocene sprememb pričakovanih kreditnih izgub bi morale odražati in biti glede usmeritve skladne s spremembami povezanih podatkov, ki jih je mogoče opazovati, med posameznimi obdobji (kot so spremembe stopnje brezposelnosti, cen nepremičnin, cen blaga, stanja plačil ali drugih dejavnikov, ki kažejo na kreditne izgube pri finančnem instrumentu ali pri skupini finančnih instrumentov in obseg teh sprememb). Podjetje redno pregleduje metodologijo in predpostavke, ki se uporabljajo za ocenjevanje pričakovanih kreditnih izgub, da se zmanjšajo morebitne razlike med ocenami in podatki o dejanskih kreditnih izgubah.

- B5.5.53 Pri uporabi podatkov o preteklih kreditnih izgubah za ocenjevanje pričakovanih kreditnih izgub je pomembno, da se informacije o stopnjah kreditnih izgub v preteklosti uporabljajo za skupine, opredeljene v skladu z opredelitvijo skupin, za katere so se opazovale te stopnje kreditnih izgub v preteklosti. Zato uporabljena metoda omogoča, da se lahko vsaka skupina finančnih sredstev poveže z informacijami o preteklih kreditnih izgubah pri skupinah finančnih sredstev s podobnimi značilnostmi tveganja ter z relevantnimi podatki, ki jih je mogoče opazovati, ki odražajo trenutne razmere.
- B5.5.54 Pričakovane kreditne izgube odražajo pričakovanja samega podjetja glede kreditnih izgub. Vendar mora podjetje, ko pri ocenjevanju pričakovanih kreditnih izgub upošteva vse primerne in dokazljive informacije, ki se lahko pridobijo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj, upoštevati tudi tržne informacije, ki jih je mogoče opazovati, o kreditnem tveganju določenega finančnega instrumenta ali podobnih finančnih instrumentov.

Zavarovanje s premoženjem

- B5.5.55 Za namene merjenja pričakovanih kreditnih izgub ocena pričakovanih izpadov denarnih tokov upošteva denarne tokove, ki se pričakujejo iz naslova zavarovanja s premoženjem in drugih izboljšanj kreditne kakovosti, ki so del pogodbenih pogojev in jih podjetje ne pripoznava ločeno. Ocena pričakovanih izpadov denarnih tokov pri s premoženjem zavarovanem finančnem instrumentu upošteva znesek in časovni okvir denarnih tokov, ki se pričakujejo od unovčenja zavarovanja s premoženjem, zmanjšanih za stroške pridobitve in prodaje premoženja, s katerim je zavarovan finančni instrument, ne glede na to, ali je unovčenje verjetno (tj. ocena pričakovanih denarnih tokov upošteva verjetnost unovčenja in denarne tokove iz naslova unovčenja). Zato bi morali biti v to analizo vključeni vsi denarni tokovi, ki se pričakujejo iz naslova unovčenja zavarovanja s premoženjem po pogodbeni zapadlosti pogodbe. Premoženje, ki se pridobi na podlagi unovčenja zavarovanja, se ne pripozna kot sredstvo, ločeno od s premoženjem zavarovanega finančnega instrumenta, razen če izpolnjuje zadevna merila za pripoznanje sredstva v tem ali drugih standardih.

Prerazvrstitev finančnih sredstev (oddelek 5.6)

- B5.6.1 Če podjetje prerazvrsti finančna sredstva v skladu s 4.4.1. členom, se mora v skladu s 5.6.1. členom prerazvrstitev uporabljati za naprej od datuma prerazvrstitve. Tako kategorija, ki se meri po odplačni vrednosti, kot kategorija, ki se meri po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, zahtevata, da se efektivna obrestna mera določi ob začetnem pripoznanju. Obe kategoriji merjenja zahtevata tudi, da se zahteve glede oslabitve uporabljajo na isti način. Zato se, kadar podjetje prerazvrsti finančno sredstvo iz kategorije, ki se meri po odplačni vrednosti, v kategorijo, ki se meri po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa:
- (a) pripoznavanje prihodkov od obresti ne bo spremenilo in zato podjetje še naprej uporablja isto efektivno obrestno mero;
  - (b) merjenje pričakovanih kreditnih izgub ne bo spremenilo, ker obe kategoriji merjenja uporabljata isti pristop za oslabitev. Če pa se finančno sredstvo prerazvrsti iz kategorije, ki se meri po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, v kategorijo, ki se meri po odplačni vrednosti, bi se od datuma prerazvrstitve pripoznaval popravek vrednosti za izgubo kot prilagoditev bruto knjigovodske vrednosti finančnega sredstva. Če se finančno sredstvo prerazvrsti iz kategorije, ki se meri po odplačni vrednosti, v kategorijo, ki se meri po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa, bi se odpravilo pripoznanje popravka vrednosti za izgubo (in se tako ne bi več pripoznaval kot prilagoditev bruto knjigovodske vrednosti) in bi se namesto tega pripoznal kot nabrani znesek oslabitve (v istem znesku) v drugem vseobsegajočem donosu ter bi se razkrival od datuma prerazvrstitve.
- B5.6.2 Podjetju sicer ni treba ločeno pripoznavati prihodkov od obresti ali dobičkov ali izgub zaradi oslabitve za finančno sredstvo, ki se meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida. Zato se efektivna obrestna mera, kadar podjetje prerazvrsti finančno sredstvo iz kategorije, ki se meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, določi na podlagi poštene vrednosti sredstva na datum prerazvrstitve. Poleg tega se za namene uporabe oddelka 5.5 za finančno sredstvo od datuma prerazvrstitve ta obravnava kot datum začetnega pripoznanja.

Dobički in izgube (oddelek 5.7)

- B5.7.1 V skladu s 5.7.5. členom se lahko podjetje nepreklicno odloči, da bo spremembe poštene vrednosti naložbe v kapitalski instrument, ki ni v posesti za trgovanje, predstavljalo v drugem vseobsegajočem donosu. Ta odločitev se sprejme posamično za vsak instrument (tj. posamezno delnico) posebej. Zneski, predstavljeni v drugem vseobsegajočem donosu, se ne smejo naknadno prenesti v poslovni izid. Vendar lahko podjetje prenaša kumulativni dobiček ali izgubo znotraj lastniškega kapitala. Dividende od takih naložb se pripoznajo v poslovnem izidu v skladu s 5.7.6. členom, razen če dividenda očitno predstavlja povračilo dela nabavne vrednosti naložbe.
- B5.7.1A Razen če se uporablja 4.1.5. člen, 4.1.2.A člen zahteva, da se finančno sredstvo meri po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, če na podlagi pogodbenih pogojev finančnega sredstva nastajajo denarni tokovi, ki so izključno odplačila glavnice in obresti na neporavnani znesek glavnice in se sredstvo poseduje v okviru poslovnega modela, katerega cilj se dosega tako s prejemanjem pogodbenih denarnih tokov kot prodajo finančnih sredstev. Pri tej kategoriji merjenja se informacije pripoznavajo v poslovnem izidu, kot da bi se finančno sredstvo merilo po odplačni vrednosti, finančno sredstvo pa se meri v izkazu finančnega položaja po pošteni vrednosti. Dobički ali izgube, razen tistih, ki se pripoznajo v poslovnem izidu v skladu s 5.7.10.–5.7.11. členom, se pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu. Ko se odpravi pripoznanje teh finančnih sredstev, se kumulativni dobički ali izgube, prej pripoznani v drugem vseobsegajočem donosu, prerazvrstijo v poslovni izid. To odraža dobiček ali izgubo, ki bi se pripoznala v poslovnem izidu ob odpravi pripoznanja, če bi se finančno sredstvo prej merilo po odplačni vrednosti.
- B5.7.2 Podjetje uporablja MRS 21 za finančna sredstva in finančne obveznosti, ki so denarne postavke v skladu z MRS 21 in so izražene v tuji valuti. V skladu z MRS 21 se dobički ali izgube iz tečajnih razlik pri denarnih sredstvih in denarnih obveznostih pripoznajo v poslovnem izidu. Izjema je denarna postavka, ki je določena kot instrument za varovanje pred tveganjem v varovanju denarnih tokov pred tveganjem (glej 6.5.11. člen), varovanje čiste naložbe pred tveganjem (glej 6.5.13. člen) ali varovanje poštene vrednosti kapitalskega instrumenta pred tveganjem, za katero se je podjetje odločilo, da bo predstavljalo spremembe poštene vrednosti v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.5. členom (glej 6.5.8. člen).
- B5.7.2A Za namene pripoznavanja dobičkov ali izgub iz tečajnih razlik v skladu z MRS 21 se finančno sredstvo, merjeno po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa v skladu s 4.1.2.A členom, obravnava kot denarna postavka. Temu ustrezno se tako finančno sredstvo obravnava kot sredstvo, merjeno po odplačni vrednosti v tuji valuti. Tečajne razlike pri odplačni vrednosti se pripoznajo v poslovnem izidu, druge spremembe v knjigovodski vrednosti pa se pripoznajo v skladu s 5.7.10. členom.
- B5.7.3 V skladu s 5.7.5. členom se lahko podjetje nepreklicno odloči, da bo poznejše spremembe poštene vrednosti določenih naložb v kapitalske instrumente predstavljalo v drugem vseobsegajočem donosu. Taka naložba ni denarna postavka. Zato dobiček ali izguba, ki je predstavljena v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.5. členom, vključuje vse povezane sestavine tuje valute.
- B5.7.4 V primeru razmerja varovanja pred tveganjem med neizvedenim denarnim sredstvom in neizvedeno denarno obveznostjo se spremembe sestavine tuje valute teh finančnih instrumentov predstavijo v poslovnem izidu.

Obveznosti, določene za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida

- B5.7.5 Če podjetje določi finančno obveznost za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, mora ugotoviti, ali bi predstavljanje učinkov sprememb kreditnega tveganja pri obveznosti v drugem vseobsegajočem donosu povzročilo ali povečalo računovodsko neskladnost v poslovnem izidu. Računovodska neskladnost bi nastala ali se povečala, če bi predstavljanje učinkov sprememb kreditnega tveganja pri obveznostih v drugem vseobsegajočem donosu privedlo do večje neskladnosti v poslovnem izidu, kot če bi bili navedeni zneski predstavljeni v poslovnem izidu.

- B5.7.6 Da bi to ugotovilo, mora podjetje oceniti, ali pričakuje, da se bodo učinki sprememb kreditnega tveganja obveznosti v poslovnem izidu pobotali s spremembo poštene vrednosti drugega finančnega instrumenta, merjenega po pošteni vrednosti prek poslovnega izida. Tako pričakovanje mora temeljiti na ekonomskem razmerju med značilnostmi obveznosti in značilnostmi drugega finančnega instrumenta.
- B5.7.7 Podjetje mora to ugotoviti ob začetnem pripoznanju in tega ne ocenjuje ponovno. Iz praktičnih razlogov podjetju ni treba istočasno razpoznati vseh sredstev in obveznosti, ki povzročajo računovodsko neskladnost. Dovoljena je razumna zamuda, če se pričakuje, da bodo preostale transakcije realizirane. Podjetje mora dosledno uporabljati svojo metodologijo za ugotavljanje, ali bi predstavljanje učinkov sprememb kreditnega tveganja pri obveznostih v drugem vseobsegajočem donosu povzročilo ali povečalo računovodsko neskladnost v poslovnem izidu. Vendar lahko podjetje uporablja različne metodologije, kadar obstajajo različna ekonomska razmerja med značilnostmi obveznosti, določenih za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, in značilnostmi drugih finančnih instrumentov. MSRP 7 zahteva, da podjetje v pojasnilih k računovodskemu izkazom zagotovi kvalitativna razkritja o metodologiji, na podlagi katere je izbralo tako določitev.
- B5.7.8 Če bi nastala ali se povečala računovodska neskladnost, mora podjetje predstaviti vse spremembe poštene vrednosti (vključno z učinki sprememb kreditnega tveganja obveznosti) v poslovnem izidu. Če taka neskladnost ne bi nastala ali se ne bi povečala, mora podjetje predstaviti učinke sprememb kreditnega tveganja obveznosti v drugem vseobsegajočem donosu.
- B5.7.9 Zneski, predstavljeni v drugem vseobsegajočem donosu, se ne smejo naknadno prenesti v poslovni izid. Vendar lahko podjetje prenaša kumulativni dobiček ali izgubo znotraj lastniškega kapitala.
- B5.7.10 Naslednji primer opisuje situacijo, v kateri bi nastala računovodska neskladnost v poslovnem izidu, če bi se učinki sprememb kreditnega tveganja obveznosti predstavili v drugem vseobsegajočem donosu. Hipotekarna banka daje posojila svojim strankam in ta posojila financira s prodajo obveznic z enakimi značilnostmi (npr. dolgovani znesek, način odplačevanja, zapadlost in valuta) na trgu. Pogodbeni pogoji posojila imetniku hipoteke dovoljujejo, da predčasno odplača svoje posojilo (tj. izpolni svojo obveznost do banke) tako, da na trgu kupi ustrezno obveznico po pošteni vrednosti in to obveznico izroči banki. Kot rezultat te pogodbene pravice do predčasnega odplačila se ob poslabšanju kreditne kakovosti obveznice (in posledičnem zmanjšanju poštene vrednosti obveznosti banke) zmanjša tudi poštena vrednost sredstva (posojila) banke. Sprememba poštene vrednosti sredstva odraža pogodbeno pravico imetnika hipoteke, da predčasno odplača hipotekarno posojilo z nakupom zadevne obveznice po pošteni vrednosti (ki se je v tem primeru zmanjšala) in izročitvijo obveznice banki. Posledično se učinki sprememb kreditnega tveganja obveznosti (obveznice) v poslovnem izidu izravnavajo z ustrezno spremembo poštene vrednosti finančnega sredstva (posojila). Če bi bili učinki sprememb kreditnega tveganja obveznosti predstavljeni v drugem vseobsegajočem donosu, bi v poslovnem izidu nastala računovodska neskladnost. Zato mora banka predstaviti vse spremembe poštene vrednosti obveznosti (vključno z učinki sprememb kreditnega tveganja obveznosti) v poslovnem izidu.
- B5.7.11 V primeru iz B5.7.10. člena obstaja pogodbeno povezava med učinki sprememb kreditnega tveganja pri obveznosti in spremembami poštene vrednosti finančnega sredstva (tj. kot posledica pogodbene pravice imetnika hipoteke, da predčasno odplača posojilo z nakupom obveznice po pošteni vrednosti in njeno izročitvijo banki). Vendar lahko računovodska neskladnost nastane tudi brez pogodbene povezave.

B5.7.12 Za namene uporabe zahtev iz 5.7.7. in 5.7.8. člena računovodska neskladnost ne nastane samo zaradi metode merjenja, ki jo podjetje uporablja za ugotavljanje učinkov sprememb kreditnega tveganja obveznosti. Računovodska neskladnost v poslovnem izidu bi nastala samo, če se pričakuje, da se bodo učinki sprememb kreditnega tveganja obveznosti (kot je opredeljeno v MSRP 7) izravnali s spremembami poštene vrednosti drugega finančnega instrumenta. Neskladnost, ki nastane samo zaradi metode merjenja (tj. ker podjetje ne loči sprememb kreditnega tveganja obveznosti od drugih sprememb njene poštene vrednosti), ne vpliva na ugotovitev, ki se zahteva v 5.7.7. in 5.7.8. členu. Na primer, podjetje ne sme ločiti sprememb kreditnega tveganja obveznosti od sprememb likvidnostnega tveganja. Če podjetje predstavi združen učinek obeh dejavnikov v drugem vseobsegajočem donosu, lahko nastane neskladnost, ker se lahko spremembe likvidnostnega tveganja vključijo v merjenje poštene vrednosti finančnih sredstev podjetja, celotna sprememba poštene vrednosti teh sredstev pa se predstavi v poslovnem izidu. Vendar tako neskladnost povzroči nenatančno merjenje in ne izravnalno razmerje, opisano v B5.7.6. členu, in zato ne vpliva na ugotovitev, ki se zahteva v 5.7.7. in 5.7.8. členu.

Pomen „kreditnega tveganja“ (5.7.7. in 5.7.8. člen)

B5.7.13 MSRP 7 opredeljuje kreditno tveganje kot „tveganje, da bo ena stranka v pogodbi, ki ureja finančni instrument, drugi stranki povzročila finančno izgubo zaradi neizpolnitve obveze“. Zahteva iz 5.7.7.(a) člena se nanaša na tveganje, da izdajatelj ne bo izvajal plačil pri tej točno določeni obveznosti. Ne nanaša se nujno na kreditno sposobnost izdajatelja. Na primer, če podjetje izda s premoženjem zavarovano obveznost in nezavarovano obveznost, ki sta sicer identični, bo kreditno tveganje pri teh dveh obveznostih različno, čeprav ju izda isto podjetje. Kreditno tveganje pri zavarovani obveznosti bo nižje od kreditnega tveganja pri nezavarovani obveznosti. Kreditno tveganje pri zavarovani obveznosti je lahko blizu nič.

B5.7.14 Za namene uporabe zahteve iz 5.7.7.(a) člena se kreditno tveganje razlikuje od za sredstvo značilnega tveganja neizpolnitve obveznosti. Za sredstvo značilno tveganje neizpolnitve obveznosti ni povezano s tveganjem, da podjetje ne bo izpolnilo določene obveze, ampak s tveganjem, da bodo obveze iz posameznega sredstva ali skupine sredstev poravnane delno (ali v celoti ne bodo poravnane).

B5.7.15 V nadaljevanju so podani primeri za sredstvo značilnega tveganja neizpolnitve obveznosti:

(a) obveznost z elementom vezave na enoto sklada, pri čemer je znesek, ki ga morajo prejeti naložbeniki, pogodbeno določen na podlagi izpolnitve obveze iz naslova točno določenih sredstev. Učinek tega elementa vezave na enoto sklada na pošteno vrednost obveznosti je za sredstvo značilno tveganje neizpolnitve obveznosti in ne kreditno tveganje;

(b) obveznost, ki jo izda strukturirano podjetje z naslednjimi značilnostmi. Podjetje je pravno izolirano, zato so sredstva v podjetju ločena in namenjena izključno v korist njegovih naložbenikov, tudi v primeru stečaja. Podjetje ne sklepa nobenih drugih transakcij in sredstva v podjetju ne morejo biti zastavljena kot zavarovanje. Zneski se naložbenikom v podjetje dolgujejo samo, če ločena namenska sredstva ustvarjajo denarne tokove. Tako spremembe poštene vrednosti obveznosti odražajo predvsem spremembe poštene vrednosti sredstev. Učinek izpolnitve obveze iz naslova sredstev na pošteno vrednost obveznosti je za sredstvo značilno tveganje neizpolnitve obveznosti in ne kreditno tveganje.

Določanje učinkov sprememb kreditnega tveganja

B5.7.16 Za namene uporabe zahteve iz 5.7.7.(a) člena podjetje znesek spremembe poštene vrednosti finančne obveznosti, ki se lahko pripiše spremembam kreditnega tveganja te obveznosti, določi bodisi:

(a) kot znesek spremembe njene poštene vrednosti, ki ga ni mogoče pripisati spremembam tržnih razmer, ki povzročajo tržno tveganje (glej B5.7.17. in B5.7.18. člen); bodisi

- (b) z uporabo druge metode, ki po mnenju podjetja natančneje odraža znesek spremembe poštene vrednosti obveznosti, ki se ga lahko pripiše spremembam njenega kreditnega tveganja.
- B5.7.17 Spremembe tržnih razmer, ki povzročajo tržno tveganje, vključujejo spremembe referenčne obrestne mere, cene finančnega instrumenta drugega podjetja, cene blaga, menjalnega tečaja ter indeksa cen ali mer.
- B5.7.18 Če so edine večje spremembe tržnih pogojev, ki so pomembne za obveznost, spremembe opazovane (referenčne) obrestne mere, se lahko znesek iz B5.7.16.(a) člena oceni na naslednji način:
- (a) Podjetje najprej izračuna notranjo stopnjo donosa obveznosti na začetku obdobja na podlagi poštene vrednosti obveznosti in pogodbenih denarnih tokov na začetku obravnavanega obdobja. Od dobljene stopnje donosa odšteje opazovano (referenčno) obrestno mero na začetku obdobja, da dobi sestavino notranje stopnje donosa, značilno za instrument.
- (b) Nato izračuna sedanjo vrednost denarnih tokov, povezanih z obveznostjo, z uporabo pogodbenih denarnih tokov obveznosti na koncu obdobja in diskontne mere, ki je enaka vsoti (i) opazovane (referenčne) obrestne mere na koncu obdobja in (ii) sestavine notranje stopnje donosa, značilne za instrument, izračunane v skladu s točko (a).
- (c) Razlika med pošteno vrednostjo obveznosti na koncu obdobja in zneskom, določenim v točki (b), je sprememba poštene vrednosti, ki je ni mogoče pripisati spremembam opazovane (referenčne) obrestne mere. To je znesek, ki ga je treba predstaviti v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.7.(a) členom.
- B5.7.19 Primer iz B5.7.18. člena predpostavlja, da spremembe poštene vrednosti, ki izhajajo iz drugih dejavnikov, kot so spremembe kreditnega tveganja instrumenta in spremembe opazovane (referenčne) obrestne mere, niso znatne. Ta metoda ne bi bila primerna, če so spremembe poštene vrednosti, ki izhajajo iz drugih dejavnikov, znatne. V takih primerih mora podjetje uporabljati alternativno metodo, ki natančneje meri učinke sprememb kreditnega tveganja obveznosti (glej B5.7.16.(b) člen). Na primer, če instrument v navedenem primeru vsebuje vgrajeni izvedeni finančni instrument, se sprememba poštene vrednosti vgrajenega izvedenega finančnega instrumenta izključi pri določanju zneska, ki ga je treba predstaviti v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s 5.7.7.(a) členom.
- B5.7.20 Tako kot pri vsakem merjenju poštene vrednosti je treba pri metodi merjenja, ki jo podjetje uporablja za določanje dela spremembe poštene vrednosti obveznosti, ki se lahko pripiše spremembam njenega kreditnega tveganja, v čim večji meri uporabljati relevantne vhodne podatke, ki jih je mogoče opazovati, in čim bolj omejiti uporabo vhodnih podatkov, ki jih ni mogoče opazovati.

RAČUNOVODENJE VAROVANJA PRED TVEGANJEM (POGLAVJE 6)

Instrumenti za varovanje pred tveganjem (oddelek 6.2)

Ustrezni instrumenti

- B6.2.1 Izvedeni finančni instrumenti, ki so vgrajeni v hibridne pogodbe, ampak se ne obravnavajo ločeno, se ne morejo določiti kot ločeni instrumenti za varovanje pred tveganjem.
- B6.2.2 Lastni kapitalski instrumenti podjetja niso finančna sredstva ali finančne obveznosti podjetja in se zato ne morejo določiti kot instrumenti za varovanje pred tveganjem.
- B6.2.3 Pri varovanju pred valutnim tveganjem se sestavina valutnega tveganja neizvedenega finančnega instrumenta določi v skladu z MRS 21.

Izdane opcije

- B6.2.4 Ta standard ne omejuje okoliščin, v katerih se lahko izvedeni finančni instrument, ki se meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, določi kot instrument za varovanje pred tveganjem, razen za nekatere izdane opcije. Izdana opcija ne izpolnjuje pogojev za instrument za varovanje pred tveganjem, razen če je določena za pobot kupljene opcije, tudi takšne, ki je vgrajena v drug finančni instrument (na primer izdana nakupna opcija, s katero se pred tveganjem zavaruje obveznost, ki se mora poravnati na zahtevo).

Določanje instrumentov za varovanje pred tveganjem

- B6.2.5 Za varovanja pred tveganjem, ki niso varovanja pred valutnim tveganjem, lahko podjetje, kadar neizvedeno finančno sredstvo ali neizvedeno finančno obveznost, merjeno po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, določi kot instrument za varovanje pred tveganjem, tako določi samo celoten neizvedeni finančni instrument ali njegov del.
- B6.2.6 Posamezen instrument za varovanje pred tveganjem se lahko določi kot instrument za varovanje pred več kot eno vrsto tveganja, če obstaja posebna določitev instrumenta za varovanje pred tveganjem in različnih pozicij tveganja kot pred tveganjem varovanih postavk. Te pred tveganjem varovane postavke so lahko v različnih razmerjih varovanja pred tveganjem.

Pred tveganjem varovane postavke (oddelek 6.3)

Ustrezne postavke

- B6.3.1 Trdna obveza za pridobitev podjetja v poslovni združitvi ne more biti pred tveganjem varovana postavka, razen pred valutnim tveganjem, ker drugih tveganj, pred katerimi se varuje, ni mogoče posebej identificirati in izmeriti. Ta druga tveganja so splošna poslovna tveganja.
- B6.3.2 Naložba, obračunana po kapitalski metodi, ne more biti pred tveganjem varovana postavka v varovanju poštene vrednosti pred tveganjem. To je zato, ker se po kapitalski metodi v poslovnem izidu pripozna naložbenikov delež v poslovnem izidu subjekta, v katerem ima naložbo, in ne spremembe poštene vrednosti naložbe. Zaradi podobnega razloga naložba v konsolidirano odvisno podjetje ne more biti pred tveganjem varovana postavka v varovanju poštene vrednosti pred tveganjem. To je zato, ker se pri konsolidaciji v poslovnem izidu pripozna poslovni izid odvisnega podjetja, in ne spremembe poštene vrednosti naložbe. Varovanje čiste naložbe v podjetje v tujini pred tveganjem je drugačno, ker je to varovanje pred izpostavljenostjo valutnemu tveganju in ne varovanje poštene vrednosti spremembe vrednosti naložbe pred tveganjem.
- B6.3.3 V skladu s 6.3.4. členom lahko podjetje kot pred tveganjem varovane postavke določi samo skupne izpostavljenosti, ki so kombinacija izpostavljenosti in izvedenega finančnega instrumenta. Pri določitvi take pred tveganjem varovane postavke mora podjetje oceniti, ali skupna izpostavljenost združuje izpostavljenost z izvedenim finančnim instrumentom, tako da ustvari drugačno skupno izpostavljenost, ki se upravlja kot ena izpostavljenost za specifično tveganje (ali tveganja). V takem primeru lahko podjetje določi pred tveganjem varovano postavko na podlagi skupne izpostavljenosti. Na primer:
- (a) podjetje lahko varuje določeno količino zelo verjetnih nakupov kave čez 15 mesecev pred cenovnim tveganjem (na osnovi ameriškega dolarja) z uporabo 15-mesečne standardizirane terminske pogodbe za nakup kave. Kombinacija zelo verjetnih nakupov kave in standardizirane terminske pogodbe za nakup kave se lahko za namene obvladovanja tveganj obravnava kot 15-mesečna izpostavljenost valutnemu tveganju v točno določenem znesku ameriških dolarjev (tj. kot kateri koli odliv denarja v točno določenem znesku ameriških dolarjev čez 15 mesecev);

- (b) podjetje lahko pred valutnim tveganjem za celotno obdobje trajanja varuje 10-letni dolg s fiksno obrestno mero, izražen v tuji valuti. Vendar potrebuje podjetje izpostavljenost s fiksno obrestno mero v njegovi funkcijski valuti samo za kratkoročno ali srednjeročno obdobje (recimo dve leti), za preostalo obdobje do zapadlosti pa potrebuje izpostavljenost z variabilno obrestno mero v njegovi funkcijski valuti. Na koncu vsakega dvoletnega intervala (na podlagi dvoletnega obnavljanja dolga) podjetje fiksira obrestno izpostavljenost za naslednji dve leti (če je raven obrestne mere taka, da podjetje želi fiksirati obrestne mere). V taki situaciji lahko podjetje sklene 10-letno medvalutno zamenjavo obrestne mere iz fiksne v variabilno, s katero se dolg s fiksno obrestno mero v tuji valuti zamenja za izpostavljenost z variabilno obrestno mero v funkcijski valuti. To se prekriva z dvoletno zamenjavo obrestne mere, ki na podlagi funkcijske valute zamenja dolg z variabilno obrestno mero v dolg s fiksno obrestno mero. V praksi se dolg s fiksno obrestno mero v tuji valuti in 10-letna medvalutna zamenjava obrestne mere iz fiksne v variabilno za namene obvladovanja tveganj skupaj obravnavata kot 10-letna izpostavljenost z dolgom z variabilno obrestno mero v funkcijski valuti.
- B6.3.4 Pri določanju pred tveganjem varovane postavke na podlagi skupne izpostavljenosti podjetje za namene ocenjevanja učinkovitosti varovanja in merjenja neučinkovitosti varovanja upošteva skupni učinek postavk, ki sestavljajo skupno izpostavljenost. Vendar se postavke, ki sestavljajo skupno izpostavljenost, še vedno obravnavajo ločeno. To na primer pomeni, da:
- (a) se izvedeni finančni instrumenti, ki so del skupne izpostavljenosti, pripoznavajo kot ločena sredstva ali obveznosti, merjena po pošteni vrednosti; in
- (b) če se med postavkami, ki sestavljajo skupno izpostavljenost, določi razmerje varovanja pred tveganjem, mora biti način, na katerega je izvedeni finančni instrument vključen kot del skupne izpostavljenosti, skladen z določitvijo tega izvedenega finančnega instrumenta kot instrumenta za varovanje pred tveganjem na ravni skupne izpostavljenosti. Na primer, če podjetje terminski element izvedenega finančnega instrumenta izključi iz določitve instrumenta za varovanje pred tveganjem v razmerju varovanja pred tveganjem med postavkami, ki sestavljajo skupno izpostavljenost, mora terminski element izključiti tudi, ko ta izvedeni finančni instrument vključi kot pred tveganjem varovano postavko v okviru skupne izpostavljenosti. V nasprotnem primeru skupna izpostavljenost vključuje celoten izvedeni finančni instrument ali njegov del.
- B6.3.5 V 6.3.6. členu je navedeno, da je v konsolidiranih računovodskih izkazih valutno tveganje zelo verjetne napovedane transakcije med subjekti znotraj skupine lahko pred tveganjem varovana postavka v varovanju denarnega toka pred tveganjem, če je transakcija izražena v valuti, ki ni funkcijska valuta podjetja, ki sklepa transakcijo, in bo valutno tveganje vplivalo na konsolidirani poslovni izid. V ta namen je lahko podjetje obvladujoče podjetje, odvisno podjetje, pridruženo podjetje, skupni aranžma ali podružnica. Če valutno tveganje napovedane transakcije znotraj skupine ne vpliva na konsolidirani poslovni izid, transakcija znotraj skupine ne more biti pred tveganjem varovana postavka. Običajno so to izplačila licenčnin, obresti ali stroškov upravljanja med podjetji iz iste skupine, razen če gre za povezano zunanjo transakcijo. Če pa valutno tveganje napovedane transakcije znotraj skupine vpliva na konsolidirani poslovni izid, se transakcija znotraj skupine lahko obravnava kot pred tveganjem varovana postavka. Primer tega je napovedana prodaja ali nakup zalog med podjetji iz iste skupine, če se zaloge prodajo naprej stranki, ki je zunaj skupine. Podobno lahko na konsolidirani poslovni izid vpliva napovedana notranja prodaja naprav in opreme podjetja v skupini, ki jih je proizvedlo, podjetju v skupini, ki bo naprave in opremo uporabljalo pri svojem poslovanju. To bi se na primer lahko zgodilo, ker bo kupec amortiziral naprave in opremo in se na začetku pripoznani znesek za naprave in opremo lahko spremeni, če je napovedana transakcija znotraj skupine izražena v valuti, ki ni funkcijska valuta kupca.
- B6.3.6 Če varovanje napovedane transakcije znotraj skupine pred tveganjem izpolnjuje pogoje za računovodenje varovanja pred tveganjem, se vsi dobički ali izgube pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu in odštejejo od njega v skladu s 6.5.11. členom. Zadevno obdobje ali obdobja, ko valutno tveganje varovane transakcije vpliva na poslovni izid, je tisto oziroma tista, v katerih vpliva na konsolidirani poslovni izid.
- Določitev pred tveganjem varovanih postavk*
- B6.3.7 Sestavina je pred tveganjem varovana postavka, ki je manjša od celotne postavke. Zato sestavina odraža samo nekatera tveganja postavke, katere del je, ali pa tveganja odraža samo do neke mere (na primer pri določanju dela postavke).

Sestavine tveganja

- B6.3.8 Da se lahko določi kot pred tveganjem varovana postavka, mora biti sestavina tveganja sestavina finančne ali nefinančne postavke, ki jo je mogoče razločevati, spremembe denarnih tokov ali poštene vrednosti postavke, ki se lahko pripišejo spremembam sestavine tveganja, pa mora biti mogoče zanesljivo izmeriti.
- B6.3.9 Pri ugotavljanju, katere sestavine tveganja so ustrezne za določitev kot pred tveganjem varovane postavke, podjetje oceni take sestavine tveganja v okviru specifične tržne strukture, na katero se tveganje oziroma tveganja nanašajo in v kateri poteka varovanje pred tveganjem. Taka ugotovitev zahteva oceno relevantnih dejstev in okoliščin, ki se razlikujejo glede na tveganje in glede na trg.
- B6.3.10 Pri določanju sestavin tveganja kot pred tveganjem varovanih postavk podjetje upošteva, ali so sestavine tveganja izrecno določene v pogodbi (pogodbeno določene sestavine tveganja) ali so implicitne v pošteni vrednosti ali denarnih tokovih postavke, katere del so (nepogodbeno določene sestavine tveganja). Nepogodbeno določene sestavine tveganja se lahko nanašajo na postavke, ki niso pogodba (na primer napovedane transakcije) ali pogodbe, ki sestavine ne določajo izrecno (na primer trdna obveza, ki vključuje samo eno enotno ceno namesto formule za določanje cen, ki se navezuje na različne postavke, ki predstavljajo podlago). Na primer:
- (a) Podjetje A ima dolgoročno pogodbo za dobavo zemeljskega plina, katerega cena je določena s pogodbeno opredeljeno formulo, ki se navezuje na blago in druge dejavnike (na primer plinsko olje, kurilno olje in druge sestavine, kot so transportni stroški). Podjetje A varuje pred tveganjem sestavino plinskega olja v tej pogodbi z uporabo terminske pogodbe za nakup plinskega olja. Ker je sestavina plinskega olja določena v določbah in pogojih dobavne pogodbe, je to pogodbeno določena sestavina tveganja. Zato zaradi formule za določitev cene podjetje A sklene, da je izpostavljenost do cene plinskega olja mogoče ločeno določiti, tj. razločevati. Hkrati obstaja trg za terminske pogodbe za plinsko olje. Zato podjetje A sklene, da je izpostavljenost do cene plinskega olja mogoče zanesljivo meriti. Posledično je izpostavljenost do cene plinskega olja v dobavni pogodbi sestavina tveganja, ki se lahko določi kot pred tveganjem varovana postavka.
- (b) Podjetje B varuje pred tveganjem prihodnje nakupe kave na podlagi napovedi glede proizvodnje. Varovanje pred tveganjem se začne do 15 mesecev pred dobavo za del predvidene količine nakupa. Podjetje B sčasoma (ko se približuje datum dobave) povečuje količino, ki se varuje pred tveganjem. Podjetje B uporablja dve različni vrsti pogodb za obvladovanje cenovnega tveganja pri kavi:
- (i) terminske pogodbe za kavo, s katerimi se trguje na borzi, in
- (ii) pogodbe za dobavo kave Arabica iz Kolumbije, ki se dostavi na točno določeno proizvodno mesto. V teh pogodbah se cena tone kave določi na podlagi terminskih pogodb za kavo, s katerimi se trguje na borzi, ki se jim prištejeta točno določena razlika v ceni in spremenljivi strošek logističnih storitev, z uporabo formule za določanje cen. Pogodba o dobavi kave je še neizpolnjena pogodba, v skladu s katero podjetje B opravi dejanski prevzem blaga.

Za dobave, ki se nanašajo na tekočo letino, sklepanje pogodb za dobavo kave podjetju B omogoča, da zagotovi fiksno razliko v ceni med dejansko kakovostjo kave, ki jo kupi (kava Arabica iz Kolumbije), in referenčno kakovostjo, ki je podlaga za terminske pogodbe, s katerimi se trguje na borzi. Vendar za dobave, ki se nanašajo na prihodnjo letino, pogodbe za dobavo kave še niso na voljo, zato ni mogoče točno določiti razlike v ceni. Podjetje B uporabi terminske pogodbe za kavo, s katerimi se trguje na borzi, da pred tveganjem zavaruje sestavino referenčne kakovosti svojega cenovnega tveganja pri kavi za dobave, ki se nanašajo na tekočo ter prihodnjo letino. Podjetje B ugotovi, da je izpostavljeno trem različnim tveganjem: cenovnemu tveganju pri kavi, ki odraža referenčno kakovost, cenovnemu tveganju pri kavi, ki odraža razliko (razmik) med ceno za referenčno kakovost kave in ceno za točno določeno kavo Arabica iz Kolumbije, ki jo dejansko prejme, in spremenljivim stroškom logistike. Za dobave, povezane s tekočo letino, je, potem ko podjetje B sklene pogodbo o dobavi kave, cenovno tveganje kave, ki odraža referenčno kakovost, pogodbeno določena sestavina tveganja, ker formula za določanje cen vključuje indeksacijo na ceno terminskih pogodb za kavo, s katerimi se trguje na borzi. Podjetje B sklene, da je to sestavino tveganja mogoče razločevati in zanesljivo meriti. Za dobave, povezane z naslednjo letino, podjetje B še ni sklenilo nobenih pogodb o dobavi kave (tj. te dobave so napovedane transakcije). Zato je cenovno tveganje pri kavi, ki odraža referenčno kakovost, nepogodbeno določena sestavina tveganja. Podjetje B pri analizi tržne strukture upošteva, kakšno ceno imajo končne dobave kave, ki jo prejme. Tako podjetje B na podlagi te analize tržne strukture sklene, da napovedane transakcije vključujejo tudi cenovno tveganje pri kavi, ki odraža referenčno kakovost, kot sestavino tveganja, ki jo je mogoče razločevati in zanesljivo meriti, tudi če ni pogodbeno določena. Zato lahko podjetje B določi razmerja varovanja pred tveganjem na podlagi sestavin tveganja (za cenovno tveganje pri kavi, ki odraža referenčno kakovost) za pogodbe o dobavi kave kot tudi za napovedane transakcije.

- (c) Podjetje C varuje pred tveganjem prihodnje nakupe reaktivnega goriva na podlagi napovedi glede porabe do 24 mesecev pred dobavo in sčasoma povečuje količino, ki jo varuje pred tveganjem. Podjetje C se pred to izpostavljenostjo varuje z različnimi vrstami pogodb, odvisno od obdobja, ki ga zajema varovanje, kar vpliva na tržno likvidnost izvedenih finančnih instrumentov. Za daljša obdobja (12–24 mesecev) podjetje C uporablja pogodbe za surovo nafto, ker imajo samo te zadostno tržno likvidnost. Za obdobja med 6 in 12 mesecev podjetje C uporablja izvedene finančne instrumente na plinsko olje, ker so dovolj likvidni. Za obdobja do šest mesecev podjetje C uporablja pogodbe za reaktivno gorivo. Podjetje C pri analizi tržne strukture za nafto in naftne produkte ter oceni relevantnih dejstev in okoliščin upošteva naslednje:

- (i) podjetje C posluje na zemljepisnem območju, na katerem je nafta Brent referenčna surova nafta. Surova nafta je referenčna surovina, ki vpliva na ceno različnih rafiniranih naftnih produktov kot njihov najosnovnejši vložek. Plinsko olje je referenčni produkt za rafinirane naftne produkte, ki se uporablja kot cenovna referenca za naftne destilate bolj na splošno. To se odraža tudi v vrstah izvedenih finančnih instrumentov za trg surove nafte in trg rafiniranih naftnih produktov v okolju, v katerem posluje podjetje C, kot so:

- terminska pogodba za referenčno surovo nafto, ki je surova nafta Brent;
- terminska pogodba za referenčno plinsko olje, ki se uporablja kot cenovna referenca za destilate – na primer, izvedeni finančni instrumenti na razmik za reaktivno gorivo zajemajo razliko v ceni med reaktivnim gorivom in navedenim referenčnim plinskim oljem; in
- izvedeni finančni instrument na razmik zaradi rafiniranja (crack spread) za plinsko olje (tj. izvedeni finančni instrument na razliko v ceni med surovo nafto in plinskim oljem – maržo za rafiniranje), ki je indeksiran na surovo nafto Brent;

- (ii) določanje cene rafiniranih naftnih produktov ni odvisno od tega, katero surovo nafto predeluje katera konkretna rafinerija, ker so ti rafinirani naftni produkti (kot sta plinsko olje in reaktivno gorivo) standardizirani produkti.

Zato podjetje C sklene, da cenovno tveganje pri nakupih reaktivnega goriva vključuje sestavino cenovnega tveganja pri surovi nafti, ki temelji na surovi nafti brent, in sestavino cenovnega tveganja pri plinskem olju, čeprav surova nafta in plinsko olje nista določena v nobenem pogodbenem sporazumu. Podjetje C sklene, da je ti dve sestavini tveganja mogoče razločevati in zanesljivo meriti, čeprav nista pogodbeno določeni. Zato lahko podjetje C za predvidene nakupe reaktivnega goriva določi razmerja varovanja pred tveganjem na podlagi sestavin tveganja (za surovo nafto ali plinsko olje). Ta analiza pomeni tudi, da če je podjetje C na primer uporabilo izvedene finančne instrumente na surovo nafto na podlagi surove nafte West Texas Intermediate (WTI), bi spremembe razlike v ceni med surovo nafto brent in surovo nafto WTI povzročile, da postane varovanje pred tveganjem neučinkovito.

- (d) Podjetje D ima v posesti dolžniški instrument s fiksno obrestno mero. Ta instrument se izda v okolju s trgom, na katerem se primerja veliko število podobnih dolžniških instrumentov glede na njihov razmik od referenčne obrestne mere (na primer LIBOR), instrumenti z variabilno obrestno mero v tem okolju pa so običajno indeksirani na navedeno referenčno mero. Za potrebe obvladovanja obrestnega tveganja se pogosto uporabljajo zamenjave obrestnih mer na podlagi navedene referenčne mere, ne glede na razmik dolžniških instrumentov od navedene referenčne mere. Cena dolžniških instrumentov s fiksno obrestno mero niha in je neposredno odvisna od sprememb referenčne mere, ko do teh prihaja. Podjetje D sklene, da je referenčna obrestna mera sestavina, ki jo je mogoče razločevati in zanesljivo meriti. Zato lahko podjetje D za dolžniški instrument s fiksno obrestno mero določi razmerje varovanja pred tveganjem na podlagi sestavine tveganja za tveganje referenčne obrestne mere.

B6.3.11 Kadar se sestavina tveganja določi kot pred tveganjem varovana postavka, se za to sestavino tveganja uporabljajo zahteve glede računovodenja varovanja pred tveganjem na enak način, kot se uporabljajo za druge pred tveganjem varovane postavke, ki niso sestavine tveganja. Na primer, uporabljajo se merila glede ustreznosti, vključno s tem, da mora razmerje varovanja pred tveganjem izpolnjevati zahteve glede učinkovitosti varovanja, vse neučinkovitosti pri varovanju pred tveganjem pa se morajo meriti in pripoznati.

B6.3.12 Podjetje lahko določi tudi samo spremembe denarnih tokov ali pošteno vrednosti pred tveganjem varovane postavke nad ali pod določeno ceno ali drugo spremenljivko (enostransko tveganje). Notranja vrednost kupljene opcije kot instrumenta za varovanje pred tveganjem (ob predpostavki, da zanjo veljajo enaki osnovni pogoji kot za tveganje, ki je bilo določeno) odraža enostransko tveganje v pred tveganjem varovani postavki, vendar pa to ne velja tudi za njeno časovno vrednost. Podjetje lahko tako na primer določi spremenljivost prihodnjih sprememb denarnih tokov, ki so posledica povišanja cene napovedanega nakupa blaga. V tem primeru podjetje določi samo izgube iz naslova denarnih tokov, ki so posledica povišanja cene nad določeno ravno. Tveganje, pred katerim je postavka varovana, ne vključuje časovne vrednosti kupljene opcije, saj časovna vrednost ni sestavina napovedane transakcije, ki vpliva na poslovni izid.

B6.3.13 Obstaja ovrgljiva predpostavka, da inflacijskega tveganja, razen če je pogodbeno določeno, ni mogoče razločevati in zanesljivo meriti ter se zato ne more določiti kot sestavina tveganja finančnega instrumenta. Vendar je v omejenih primerih možno opredeliti sestavino tveganja za inflacijsko tveganje, ki jo je mogoče razločevati in zanesljivo meriti zaradi specifičnih okoliščin inflacijskega okolja in zadevnega dolžniškega trga.

- B6.3.14 Na primer, podjetje izda dolg v okolju, v katerem so na inflacijo vezane obveznice prisotne v taki količini in imajo tako časovno strukturo obrestnih mer, da obstaja dovolj likviden trg, ki omogoča izračun časovne strukture realnih obrestnih mer za brezkuponske obveznice. To pomeni, da je za zadevno valuto inflacija relevanten dejavnik, ki se ga na dolžniških trgih obravnava ločeno. V takih okoliščinah bi se lahko sestavina inflacijskega tveganja določila z diskontiranjem denarnih tokov pred tveganjem varovanega dolžniškega instrumenta z uporabo časovne strukture realnih obrestnih mer za brezkuponske obveznice (tj. na podoben način, kot se lahko določi sestavina netvegane (nominalne) obrestne mere). Nasprotno sestavine inflacijskega tveganja v številnih primerih ni mogoče razločevati in zanesljivo meriti. Na primer, podjetje izda dolg s samo nominalno obrestno mero v okolju, v katerem trg za na inflacijo vezane obveznice ni dovolj likviden, da bi omogočal izračun časovne strukture realnih obrestnih mer za brezkuponske obveznice. V tem primeru analiza tržne strukture ter dejstev in okoliščin ne podpira zaključka podjetja, da je inflacija relevanten dejavnik, ki se ga na dolžniških trgih obravnava ločeno. Zato podjetje ne more ovrgljive predpostavke, da inflacijskega tveganja, ki ni pogodbeno določeno, ni mogoče razločevati in zanesljivo meriti. Posledično sestavina inflacijskega tveganja ne bi bila primerna za določitev kot pred tveganjem varovana postavka. To velja ne glede na to, ali je podjetje dejansko sklenilo kakršen koli instrument za varovanje pred inflacijskim tveganjem. Podjetje zlasti ne sme dolgu z nominalno obrestno mero preprosto pripisati določb in pogojev dejanskega instrumenta za varovanje pred inflacijskim tveganjem.
- B6.3.15 Pogodbeno določeno sestavino inflacijskega tveganja v denarnih tokovih pripoznane obveznice, vezane na inflacijo (ob predpostavki, da ni zahteve po ločenem računovodenju vgrajenih izvedenih finančnih instrumentov), je mogoče razločevati in zanesljivo meriti, dokler sestavina inflacijskega tveganja ne vpliva na druge denarne tokove instrumenta.

Sestavine nominalnega zneska

- B6.3.16 Obstajata dve vrsti sestavin nominalnih zneskov, ki se lahko določita kot pred tveganjem varovana postavka v razmerju varovanja pred tveganjem: sestavina, ki je del celotne postavke, ali plastna sestavina. Vrsta sestavine spremeni računovodski rezultat. Podjetje določi sestavino za namene računovodenja skladno s svojim ciljem glede obvladovanja tveganj.
- B6.3.17 Primer sestavine, ki je del celotne postavke, je 50 odstotkov pogodbenih denarnih tokov posojila.
- B6.3.18 Plastna sestavina, se lahko določi na podlagi opredeljene, vendar odprte populacije ali opredeljenega nominalnega zneska. Taki primeri so:
- (a) del zneska denarne transakcije, na primer naslednji denarni tokovi v višini 10 TDE iz naslova prodaje, izražene v tuji valuti, po prvih 20 TDE v marcu 201X⁽⁵⁴⁾;
  - (b) del fizične količine, na primer spodnje plasti zemeljskega plina, shranjenega na lokaciji XYZ, ki obsega 5 milijonov kubičnih metrov;
  - (c) del fizične ali druge količine, ki je predmet transakcije, na primer, prvih 100 sodčkov nafte, kupljene junija 201X, ali prvih 100 MWh električne energije, prodane junija 201X; ali

⁽⁵⁴⁾ V tem standardu so denarni zneski izraženi v „denarnih enotah“ (DE) in „tujih denarnih enotah“ (TDE).

(d) plast iz nominalnega zneska pred tveganjem varovane postavke, na primer zadnjih 80 milijonov DE trdne obveze v višini 100 milijonov DE, spodnja plast v višini 20 milijonov DE pri obveznici s točno določenim donosom v vrednosti 100 milijonov DE ali zgornja plast v višini 30 milijonov DE dolga s fiksno obrestno mero v vrednosti 100 milijonov DE, ki se lahko predčasno odplača po pošteni vrednosti (opredeljeni nominalni znesek je 100 milijonov DE).

B6.3.19 Če je plastna sestavina določena v varovanju poštene vrednosti pred tveganjem, jo podjetje opredeli iz določenega nominalnega zneska. Da izpolnjuje zahteve glede ustreznih varovanj poštene vrednosti pred tveganjem, podjetje ponovno izmeri pred tveganjem varovano postavko, da preveri, ali je prišlo do sprememb poštene vrednosti (tj. ponovno izmeri postavko, da ugotovi spremembe poštene vrednosti, ki se lahko pripišejo tveganju, pred katerim se varuje). Prilagoditev za varovanje poštene vrednosti pred tveganjem mora biti pripoznana v poslovnem izidu najpozneje takrat, ko se odpravi pripoznanje postavke. Zato je treba spremljati postavko, na katero se nanaša prilagoditev za varovanje poštene vrednosti pred tveganjem. Za plastno sestavino v varovanju poštene vrednosti pred tveganjem to od podjetja zahteva, da spremlja nominalni znesek, iz katerega se opredeli. Na primer, v B6.3.18.(d) členu se mora spremljati skupni določeni nominalni znesek v višini 100 milijonov DE, da se lahko spremlja spodnja plast 20 milijonov DE ali zgornja plast 30 milijonov DE.

B6.3.20 Plastna sestavina, ki vključuje opcijo predčasnega odplačila, ne izpolnjuje pogojev za določitev kot pred tveganjem varovana postavka v varovanju poštene vrednosti pred tveganjem, če na pošteno vrednost opcije predčasnega odplačila vplivajo spremembe tveganja, pred katerim se varuje, razen če določena plast vključuje učinke povezane opcije predčasnega odplačila, ko se ugotavlja sprememba poštene vrednosti pred tveganjem varovane postavke.

Razmerje med sestavinami in vsemi denarnimi tokovi postavke

B6.3.21 Če je sestavina denarnih tokov finančne ali nefinančne postavke določena kot pred tveganjem varovana postavka, mora biti taka sestavina manjša ali enaka kot vsi denarni tokovi celotne postavke. Vendar se lahko vsi denarni tokovi celotne postavke določijo kot pred tveganjem varovana postavka in varujejo samo pred enim točno določenim tveganjem (na primer, samo za tiste spremembe, ki se lahko pripišejo spremembam LIBOR ali referenčne cene blaga).

B6.3.22 Na primer, v primeru finančne obveznosti, katere efektivna obrestna mera je nižja od LIBOR, podjetje ne more določiti:

(a) sestavine obveznosti, ki je enaka obrestim po LIBOR (skupaj z zneskom glavnice v primeru varovanja poštene vrednosti pred tveganjem), in

(b) negativne preostale sestavine.

B6.3.23 Vendar lahko podjetje v primeru finančne obveznosti s fiksno obrestno mero, katere efektivna obrestna mera je (na primer) 100 bazičnih točk nižja od LIBOR, kot pred tveganjem varovano postavko določi spremembo vrednosti celotne obveznosti (tj. glavnice skupaj z obrestmi po LIBOR minus 100 bazičnih točk), ki se lahko pripiše spremembam LIBOR. Če je finančni instrument s fiksno obrestno mero varovan pred tveganjem nekaj časa po njegovi izdaji in so se medtem obrestne mere spremenile, lahko podjetje določi sestavino tveganja v isti višini, kot je referenčna obrestna mera, ki je višja od pogodbene obrestne mere, ki se plačuje na postavko. Podjetje lahko to stori, če je referenčna obrestna mera nižja od efektivne obrestne mere, izračunane ob predpostavki, da je podjetje kupilo instrument na dan, ko je prvič določilo pred tveganjem varovano postavko. Predpostavimo na primer, da podjetje izda finančno sredstvo s fiksno obrestno mero v vrednosti 100 DE, ki ima efektivno obrestno mero 6 odstotkov, ko znaša LIBOR 4 odstotke. To sredstvo začne varovati pred tveganjem nekaj časa pozneje, ko se LIBOR poviša na 8 odstotkov in poštena vrednost sredstva zmanjša na 90 DE. Podjetje izračuna, da bi dejanski donos sredstva na podlagi njegove takratne poštene vrednosti 90 DE znašal 9,5 %, če bi ga kupilo na dan, ko je prvič določilo povezano tveganje obrestne mere LIBOR kot pred tveganjem varovano postavko. Ker je LIBOR nižji kot ta dejanski donos, lahko podjetje kot pred tveganjem varovano postavko določi sestavino LIBOR v višini 8 odstotkov, ki jo delno sestavljajo pogodbeni obrestni denarni tokovi in delno razlika med trenutno pošteno vrednostjo (tj. 90 DE) in zneskom, ki ga je treba odplačati ob zapadlosti (tj. 100 DE).

- B6.3.24 Če finančna obveznost z variabilno obrestno mero prinaša obresti v višini (na primer) trimesečnega LIBOR, zmanjšanega za 20 bazičnih točk (z obrestnim dnom pri nič bazičnih točkah), lahko podjetje kot pred tveganjem varovano postavko določi spremembo denarnih tokov celotne obveznosti (tj. trimesečnega LIBOR, zmanjšanega za 20 bazičnih točk, vključno z dnom), ki se lahko pripiše spremembam LIBOR. Zato ima pred tveganjem varovana postavka, dokler krivulja prihodnjih vrednosti trimesečnega LIBOR v preostalem obdobju trajanja obveznosti ne pade pod 20 bazičnih točk, enako spremenljivost denarnih tokov kot obveznost, ki prinaša obresti v višini trimesečnega LIBOR brez obrestnega razmika ali s pozitivnim obrestnim razmikom. Če pa krivulja prihodnjih vrednosti trimesečnega LIBOR v preostalem obdobju trajanja obveznosti (ali njenega dela) pade pod 20 bazičnih točk, ima pred tveganjem varovana postavka manjšo spremenljivost denarnih tokov kot obveznost, ki prinaša obresti v višini trimesečnega LIBOR brez obrestnega razmika ali s pozitivnim obrestnim razmikom.
- B6.3.25 Podoben primer nefinančne postavke je specifična vrsta surove nafte iz točno določenega naftnega polja, katere cena se določa na podlagi ustrezne referenčne surove nafte. Če podjetje proda to surovo nafto na podlagi pogodbe, v kateri se uporablja pogodbeno določena cenovna formula, ki določi ceno na sodček kot ceno referenčne surove nafte, zmanjšano za 10 DE, pri čemer je najnižja dovoljena cena (tj. dno) 15 DE, lahko podjetje kot pred tveganjem varovano postavko določi celotno spremenljivost denarnih tokov po prodajni pogodbi, ki se lahko pripiše spremembi cene referenčne surove nafte. Vendar podjetje kot pred tveganjem varovane postavke ne more določiti sestavine, ki je enaka celotni spremembi cene referenčne surove nafte. Zato ima pred tveganjem varovana postavka, dokler cena v prihodnje (za vsako dobavo) ne pade pod 25 DE, enako spremenljivost denarnih tokov kot prodaja surove nafte po ceni referenčne surove nafte (ali s pozitivnim razmikom). Če pa v prihodnje cena za katero koli dobavo pade pod 25 DE, ima pred tveganjem varovana postavka manjšo spremenljivost denarnih tokov kot prodaja surove nafte po ceni referenčne surove nafte (ali s pozitivnim razmikom).

Merila ustreznosti za računovodenje varovanja pred tveganjem (oddelek 6.4)

Učinkovitost varovanja pred tveganjem

- B6.4.1 Učinkovitost varovanja pred tveganjem je obseg, v katerem spremembe poštene vrednosti ali denarnih tokov instrumenta za varovanje pred tveganjem izravnavajo spremembe poštene vrednosti ali denarnih tokov pred tveganjem varovane postavke (na primer, če je pred tveganjem varovana postavka sestavina tveganja, je zadevna spremembe poštene vrednosti ali denarnih tokov postavke tista, ki se lahko pripiše tveganju, pred katerim se varuje). Neučinkovitost varovanja pred tveganjem je obseg, v katerem so spremembe poštene vrednosti ali denarnih tokov instrumenta za varovanje pred tveganjem večje ali manjše od sprememb pred tveganjem varovane postavke.
- B6.4.2 Podjetje pri določitvi razmerja varovanja pred tveganjem in tudi redno analizira vire neučinkovitosti varovanja pred tveganjem, za katere se pričakuje, da bodo vplivali na razmerje varovanja pred tveganjem med njegovim trajanjem. Ta analiza (vključno z vsemi dopolnitvami v skladu z B6.5.21. členom, ki izhajajo iz rebalansa razmerja varovanja pred tveganjem) je podlaga za oceno podjetja, ali so izpolnjene zahteve glede učinkovitosti varovanja pred tveganjem.
- B6.4.3 Da bi se preprečili dvomi, se učinki nadomestitve prvotne nasprotne stranke s klirinško nasprotno stranko ter s tem povezane spremembe, kot so opisane v 6.5.6. členu, odražajo pri merjenju instrumenta za varovanje pred tveganjem in zato tudi pri oceni in merjenju učinkovitosti varovanja pred tveganjem.

Ekonomsko razmerje med pred tveganjem varovano postavko in instrumentom za varovanje pred tveganjem

- B6.4.4 Zahteva, da mora obstajati ekonomsko razmerje, pomeni, da imata instrument za varovanje pred tveganjem in pred tveganjem varovana postavka vrednosti, ki se zaradi istega tveganja, tj. tveganja, pred katerim se varuje, načeloma gibata v nasprotni smeri. Zato mora obstajati pričakovanje, da se bosta vrednost instrumenta za varovanje pred tveganjem in vrednost pred tveganjem varovane postavke sistematično spreminjali v odziv na spremembe iste podlage ali podlag, ki so ekonomsko povezane tako, da se podobno odzivajo na tveganje, pred katerim se varuje (na primer surova nafta brent in surova nafta WTI).

- B6.4.5 Če podlage niso iste, vendar so ekonomsko povezane, lahko pride do situacij, v katerih se vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem in pred tveganjem varovane postavke gibata v isto smer, na primer zato, ker se cenovna razlika med podlagama spremeni, vendar se sami podlagi ne spremenita bistveno. To je še vedno skladno z ekonomskim razmerjem med instrumentom za varovanje pred tveganjem in pred tveganjem varovano postavko, če se pričakuje, da bi se vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem in pred tveganjem varovane postavke še vedno gibali v nasprotnih smereh, ko pride do sprememb v podlagah.
- B6.4.6 Ocena, ali obstaja ekonomsko razmerje, vključuje analizo možnega obnašanja razmerja varovanja pred tveganjem med njegovim trajanjem, da se ugotovi, ali se lahko pričakuje, da bo izpolnilo cilj glede obvladovanja tveganj. Obstoj statistične korelacije med dvema spremenljivkama sam po sebi še ne podpira utemeljenega zaključka o obstoju ekonomskega razmerja.

Učinek kreditnega tveganja

- B6.4.7 Ker model računovodenja varovanja pred tveganjem temelji na splošnem konceptu izravnave med dobički in izgubami instrumenta za varovanje pred tveganjem in pred tveganjem varovane postavke, se učinkovitost varovanja pred tveganjem ne ugotavlja samo na podlagi ekonomskega razmerja med navedenima postavkama (tj. sprememb podlag, na katerih temeljita), ampak tudi na podlagi učinka kreditnega tveganja na vrednost tako instrumenta za varovanje pred tveganjem kot pred tveganjem varovane postavke. Učinek kreditnega tveganja pomeni, da lahko kljub ekonomskemu razmerju med instrumentom za varovanje pred tveganjem in pred tveganjem varovano postavko raven izravnave postane nepredvidljiva. Do tega lahko pride zaradi spremembe kreditnega tveganja pri instrumentu za varovanje pred tveganjem ali pri pred tveganjem varovani postavki, ki je tako velika, da ima kreditno tveganje prevladujoč vpliv na spremembe vrednosti, ki izhajajo iz ekonomskega razmerja (tj. na učinek sprememb v podlagah). Sprememba kreditnega tveganja je tako velika, da privede do prevladujočega vpliva, kadar bi privedla do izgube (ali dobička) iz naslova kreditnega tveganja, ki bi izkrivila učinek sprememb v podlagah na vrednost instrumenta za varovanje pred tveganjem ali pred tveganjem varovane postavke, tudi če bi bile te spremembe znatne. Nasprotno v primerih, ko je v določenem obdobju malo sprememb v podlagah, dejstvo, da lahko tudi majhne spremembe vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem ali pred tveganjem varovane postavke, ki so povezane s kreditnim tveganjem, vplivajo na vrednost bolj kot podlage, ne ustvarja prevladujočega vpliva.
- B6.4.8 Primer kreditnega tveganja, ki ima prevladujoč vpliv v razmerju varovanja pred tveganjem, je, kadar podjetje varuje izpostavljenost pred tveganjem spremembe cene blaga in pri tem uporabi izvedeni finančni instrument brez zavarovanja s premoženjem. Če se kreditna boniteta nasprotne stranke v tem izvedenem finančnem instrumentu močno poslabša, lahko učinek sprememb kreditne bonitete nasprotne stranke prevlada nad učinkom sprememb cene blaga na pošteno vrednost instrumenta za varovanje pred tveganjem, medtem ko so spremembe vrednosti pred tveganjem varovane postavke večinoma odvisne od sprememb cene blaga.

Količnik varovanja pred tveganjem

- B6.4.9 V skladu z zahtevami glede učinkovitosti varovanja pred tveganjem mora biti količnik varovanja pred tveganjem v razmerju varovanja pred tveganjem enak tistemu, ki izhaja iz obsega pred tveganjem varovane postavke, ki ga podjetje dejansko varuje, in obsega instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki ga podjetje dejansko uporablja za varovanje navedenega obsega pred tveganjem varovane postavke. Zato podjetje, če pred tveganjem varuje manj kot 100 odstotkov izpostavljenosti pri postavki, na primer 85 odstotkov, določi razmerje varovanja pred tveganjem z uporabo količnika varovanja pred tveganjem, ki je enak tistemu, ki izhaja iz 85 odstotkov izpostavljenosti in obsega instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki ga podjetje dejansko uporablja za varovanje navedenih 85 odstotkov izpostavljenosti. Podobno podjetje, če na primer varuje izpostavljenost na podlagi nominalnega zneska v višini 40 enot finančnega instrumenta, določi razmerje varovanja pred tveganjem z uporabo količnika varovanja pred tveganjem, ki je enak tistemu, ki izhaja iz 40 enot (tj. podjetje ne uporabi količnika varovanja pred tveganjem, ki temelji na večjem številu enot, ki jih morda skupno poseduje, ali manjšem številu enot) in obsega pred tveganjem varovane postavke, ki ga dejansko varuje s temi 40 enotami.

- B6.4.10 Vendar določitev razmerja varovanja pred tveganjem z uporabo enakega količnika varovanja pred tveganjem, kot je količnik, ki izhaja iz obsega pred tveganjem varovane postavke in instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki ga podjetje dejansko uporablja, ne sme odražati neravnotežja med utežmi pred tveganjem varovane postavke in instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki bi posledično privedlo do neučinkovitosti varovanja (ne glede na to, ali je pripoznano ali ne), kar bi povzročilo računovodski rezultat, ki ne bi bil skladen z namenom računovodenja varovanja pred tveganjem. Zato mora podjetje za namene določitve razmerja varovanja pred tveganjem prilagoditi količnik varovanja pred tveganjem, ki izhaja iz obsega pred tveganjem varovane postavke in instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki ga podjetje dejansko uporablja, če je to potrebno, da se prepreči tako neravnotežje.
- B6.4.11 Primera ustreznih dejavnikov, ki jih je treba upoštevati pri oceni, ali je računovodski rezultat neskladen z namenom računovodenja varovanja pred tveganjem, sta:
- (a) ali je bil zagotovljen nameravani količnik varovanja pred tveganjem, da se prepreči pripoznanje neučinkovitosti varovanja za varovanja denarnih tokov pred tveganjem ali da se dosežejo prilagoditve varovanja poštene vrednosti pred tveganjem za več pred tveganjem varovanih postavk s ciljem večje uporabe računovodenja po poštenu vrednosti, vendar brez izravnave sprememb poštene vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem; in
  - (b) ali obstaja poslovni razlog za določene uteži pred tveganjem varovane postavke in instrumenta za varovanje pred tveganjem, tudi če to privede do neučinkovitosti varovanja pred tveganjem. Na primer, podjetje sklene in kot varovanje določi obseg instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki ni obseg, za katerega je ugotovilo, da je najboljše varovanje pred tveganjem varovane postavke, ker mu standardni obseg instrumentov za varovanje pred tveganjem ne omogoča sklenitve točno takega obsega instrumenta za varovanje pred tveganjem („problem velikosti partije“). Primer je podjetje, ki pred tveganjem varuje 100 ton nakupov kave s standardnimi terminskimi pogodbami za kavo s pogodbeno velikostjo 37 500 (utežnih) funtov. Podjetje bi lahko uporabilo samo pet ali šest pogodb (enakovrednih 85,0 oziroma 102,1 tone), da zavaruje količino nakupa v višini 100 ton. V takem primeru podjetje določi razmerje varovanja pred tveganjem z uporabo količnika varovanja pred tveganjem, ki izhaja iz števila terminskih pogodb za kavo, ki jih dejansko uporablja, ker neučinkovitost varovanja zaradi neujemanja uteži pred tveganjem varovane postavke in instrumenta za varovanje pred tveganjem ne bi privedla do računovodskega rezultata, ki bi bil neskladen z namenom računovodenja varovanja pred tveganjem.

Pogostost ocenjevanja, ali so izpolnjene zahteve glede učinkovitosti varovanja pred tveganjem

- B6.4.12 Podjetje na začetku razmerja varovanja pred tveganjem in nato redno ocenjuje, ali razmerje varovanja pred tveganjem izpolnjuje zahteve glede učinkovitosti varovanja pred tveganjem. Podjetje izvaja redno oceno vsaj na vsak datum poročanja ali ob večji spremembi okoliščin, ki vplivajo na zahteve glede učinkovitosti varovanja pred tveganjem, odvisno od tega, kaj nastopi prej. Ocena se nanaša na pričakovanja glede učinkovitosti varovanja pred tveganjem in je zato usmerjena samo v prihodnost.

Metode za ocenjevanje, ali so izpolnjene zahteve glede učinkovitosti varovanja pred tveganjem

- B6.4.13 Ta standard ne določa metode za ocenjevanje, ali razmerje varovanja pred tveganjem izpolnjuje zahteve glede učinkovitosti varovanja pred tveganjem. Vendar podjetje uporablja metodo, ki zajema relevantne značilnosti razmerja varovanja pred tveganjem, vključno z viri neučinkovitosti varovanja pred tveganjem. Glede na te dejavnike je lahko metoda kvalitativna ali kvantitativna ocena.
- B6.4.14 Na primer, kadar se ključni pogoji (kot so nominalni znesek, zapadlost in podlaga) instrumenta za varovanje pred tveganjem in pred tveganjem varovane postavke ujemajo ali so si zelo podobni, lahko podjetje na podlagi kvalitativne ocene teh ključnih pogojev sklene, da imata instrument za varovanje pred tveganjem in pred tveganjem varovana postavka vrednosti, ki se bodo na splošno gibale v nasprotno smer zaradi istega tveganja, in da zato obstaja ekonomsko razmerje med pred tveganjem varovano postavko in instrumentom za varovanje pred tveganjem (glej B6.4.4.–B6.4.6. člen).

- B6.4.15 Dejstvo, da bi izvedeni finančni instrument v primeru izvršitve privedel do dobička ali izgube na dan, ko se določi kot instrument za varovanje pred tveganjem, samo po sebi še ne pomeni, da kvalitativna ocena ni primerna. Od okoliščin je odvisno, ali bi bila lahko neučinkovitost varovanja pred tveganjem, ki bi bila posledica zgornjega dejstva, tako velika, da kvalitativna ocena tega ne bi mogla ustrezno zajeti.
- B6.4.16 Nasprotno, če ključni pogoji instrumenta za varovanje pred tveganjem in pred tveganjem varovane postavke niso zelo podobni, je negotovost glede obsega izravnave večja. Zato je težje napovedati učinkovitost varovanja pred tveganjem med trajanjem razmerja varovanja pred tveganjem. V taki situaciji lahko podjetje morda samo na podlagi kvantitativne ocene sklene, da med pred tveganjem varovano postavko in instrumentom za varovanje pred tveganjem obstaja ekonomsko razmerje (glej B6.4.4.–B6.4.6. člen). V nekaterih situacijah je morda kvantitativna ocena potrebna tudi za oceno, ali količnik varovanja pred tveganjem, ki se uporablja za določitev razmerja varovanja pred tveganjem, izpolnjuje zahteve glede učinkovitosti varovanja pred tveganjem (glej B6.4.9.–B6.4.11. člen). Podjetje lahko za navedena namena uporablja isto ali različne metode.
- B6.4.17 Če pride do sprememb okoliščin, ki vplivajo na učinkovitost varovanja pred tveganjem, bo podjetje morda moralo spremeniti metodo za ocenjevanje, ali razmerje varovanja pred tveganjem izpolnjuje zahteve glede učinkovitosti varovanja pred tveganjem, da bo zagotovilo, da so relevantne značilnosti razmerja varovanja pred tveganjem, vključno z viri neučinkovitosti varovanja, še vedno zajete.
- B6.4.18 Obvladovanje tveganj v podjetju je glavni vir informacij za oceno, ali razmerje varovanja pred tveganjem izpolnjuje zahteve glede učinkovitosti varovanja. To pomeni, da se lahko informacije (ali analiza) o obvladovanju tveganj, ki se uporabljajo za namene odločanja, uporabijo kot podlaga za oceno, ali razmerje varovanja pred tveganjem izpolnjuje zahteve glede učinkovitosti varovanja.
- B6.4.19 Dokumentacija podjetja o razmerju varovanja pred tveganjem vključuje način, na katerega bo ocenilo izpolnjevanje zahtev glede učinkovitosti varovanja, vključno z uporabljenimi metodo ali metodami. Dokumentacija o razmerju varovanja pred tveganjem se dopolni v primeru morebitnih sprememb metod (glej B6.4.17. člen).

Računovodenje razmerij varovanja pred tveganjem, ki izpolnjujejo merila ustreznosti (oddelek 6.5)

- B6.5.1 Varovanje poštene vrednosti pred tveganjem je na primer varovanje pred tveganjem, da se zaradi sprememb obrestnih mer spremeni poštena vrednost dolžniškega instrumenta s fiksno obrestno mero. Za takšno varovanje pred tveganjem se lahko odloči izdajatelj ali imetnik instrumenta.
- B6.5.2 Namen varovanja denarnih tokov pred tveganjem je odložiti dobiček ali izgubo iz instrumenta za varovanje pred tveganjem na obdobje ali obdobja, v katerem ali katerih pričakovani prihodnji denarni tokovi, ki se varujejo, vplivajo na poslovni izid. Primer varovanja denarnih tokov pred tveganjem je uporaba instrumenta zamenjave za zamenjavo dolga z variabilno obrestno mero (ne glede na to, ali se meri po odplačni ali po pošteni vrednosti) v dolg s fiksno obrestno mero (tj. varovanje pred tveganjem pri prihodnji transakciji, pri kateri so pred tveganjem varovani prihodnji denarni tokovi prihodnja plačila obresti). Nasprotno je predvideni nakup kapitalskega instrumenta, ki se bo po pridobitvi računovodsko obravnaval po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, primer postavke, ki ne more biti pred tveganjem varovana postavka v varovanju denarnih tokov pred tveganjem, ker se morebitnega dobička ali izgube iz instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki bi se odložil, ne bi moglo ustrezno prerazvrstiti v poslovni izid v obdobju, v katerem bi prišlo do izravnave. Zaradi istega razloga predvideni nakup kapitalskega instrumenta, ki se bo po pridobitvi računovodsko obravnaval po pošteni vrednosti, pri čemer se bodo spremembe prikazovale v drugem vseobsegajočem donosu, prav tako ne more biti pred tveganjem varovana postavka v varovanju denarnih tokov pred tveganjem.

- B6.5.3 Varovanje trdne obveze pred tveganjem (na primer varovanje spremembe cene goriva v zvezi z nepripoznavno pogodbeno obvezo elektrarne, da kupi gorivo po točno določeni ceni) je varovanje pred izpostavljenostjo spremembam poštene vrednosti. Zato je to varovanje poštene vrednosti pred tveganjem. Vendar se lahko v skladu s 6.5.4. členom varovanje trdne obveze pred valutnim tveganjem alternativno računovodsko obravnava tudi kot varovanje denarnih tokov pred tveganjem.

Merjenje neučinkovitosti varovanja pred tveganjem

- B6.5.4 Podjetje pri merjenju neučinkovitosti varovanja pred tveganjem upošteva časovno vrednost denarja. Zato podjetje določi vrednost pred tveganjem varovane postavke na podlagi sedanje vrednosti in tako sprememba vrednosti pred tveganjem varovane postavke vključuje tudi učinek časovne vrednosti denarja.

- B6.5.5 Podjetje lahko za izračun spremembe vrednosti pred tveganjem varovane postavke za namene merjenja neučinkovitosti varovanja pred tveganjem uporabi izvedeni finančni instrument, ki bi imel pogoje, ki se ujemajo s ključnimi pogoji pred tveganjem varovane postavke (to se običajno imenuje „hipotetični izvedeni finančni instrument“), in bi se na primer za potrebe varovanja napovedane transakcije pred tveganjem prilagajal na podlagi ravni pred tveganjem varovane cene (ali mere). Na primer, če bi šlo za varovanje pred dvostranskim tveganjem pri trenutni tržni ravni, bi hipotetični izvedeni finančni instrument predstavljal hipotetično terminsko pogodbo, ki se v trenutku določitve razmerja varovanja pred tveganjem prilagodi na vrednost nič. Če bi na primer šlo za varovanje pred enostranskim tveganjem, bi hipotetični izvedeni finančni instrument predstavljal notranjo vrednost hipotetične opcije, ki bi bila v trenutku določitve razmerja varovanja pred tveganjem taka, da v primeru izvršitve ne bi privedla niti do dobička niti do izgube, če je pred tveganjem varovana cena na ravni trenutne tržne cene, ali do izgube, če je pred tveganjem varovana cena višja (ali v primeru varovanja dolge pozicije nižja) od trenutne tržne cene. Uporaba hipotetičnega izvedenega finančnega instrumenta je eden od možnih načinov za izračun spremembe vrednosti pred tveganjem varovane postavke. Hipotetični izvedeni finančni instrument posnema pred tveganjem varovano postavko in zato privede do istega rezultata, kot če bi se sprememba vrednosti ugotavljala z drugim pristopom. Zato uporaba „hipotetičnega izvedenega finančnega instrumenta“ ni metoda sama po sebi, ampak matematična rešitev, ki se lahko uporabi samo za izračun vrednosti pred tveganjem varovane postavke. Posledično se „hipotetični izvedeni finančni instrument“ ne more uporabljati za to, da se v vrednost pred tveganjem varovane postavke vključujejo lastnosti, ki obstajajo samo v instrumentu za varovanje pred tveganjem (vendar ne v pred tveganjem varovani postavki). Primer je dolg, izražen v tuji valuti (ne glede na to, ali ima fiksno ali variabilno obrestno mero). Pri uporabi hipotetičnega izvedenega finančnega instrumenta za izračun spremembe vrednosti takega dolga ali sedanje vrednosti kumulativne spremembe njegovih denarnih tokov hipotetični izvedeni finančni instrument ne more preprosto vsebovati stroška za izmenjavo različnih valut, tudi če bi lahko dejanski izvedeni finančni instrumenti, v okviru katerih se izmenjujejo različne valute, vsebovali tak strošek (na primer medvalutne zamenjave obrestne mere).

- B6.5.6 Sprememba vrednosti pred tveganjem varovane postavke, ki se jo določi z uporabo hipotetičnega izvedenega finančnega instrumenta, se lahko uporabi tudi za namene ocenjevanja, ali razmerje varovanja pred tveganjem izpolnjuje zahteve glede učinkovitosti varovanja pred tveganjem.

Rebalans razmerja varovanja pred tveganjem in spremembe količnika varovanja pred tveganjem

- B6.5.7 Rebalans se nanaša na prilagoditve določenih obsegov pred tveganjem varovane postavke ali instrumenta za varovanje pred tveganjem v obstoječem razmerju varovanja pred tveganjem za namene ohranjanja količnika varovanja pred tveganjem, ki je skladen z zahtevami glede učinkovitosti varovanja. Spremembe obsega pred tveganjem varovane postavke ali instrumenta za varovanje pred tveganjem za druge namene ne predstavljajo rebalansa za namene tega standarda.
- B6.5.8 Rebalans se računovodsko obravnava kot nadaljevanje razmerja varovanja pred tveganjem v skladu z B6.5.9.–B6.5.21. členom. Ob rebalansu se opredeli neučinkovitost razmerja varovanja pred tveganjem, ki se nato takoj pripozna, preden se razmerje varovanja prilagodi.

- B6.5.9 Prilagoditev količnika varovanja pred tveganjem podjetju omogoča, da se odzove na spremembe razmerja med instrumentom za varovanje pred tveganjem in pred tveganjem varovano postavko, ki izhajata iz njunih podlag ali spremenljivk tveganja. Na primer, razmerje varovanja pred tveganjem, v katerem imata instrument za varovanje pred tveganjem in pred tveganjem varovana postavka različni, vendar povezani podlagi, se spremeni v odziv na spremembo razmerja med navedenima podlagama (na primer različni, ampak povezani referenčni indeksi, mere ali cene). Zato rebalans omogoča nadaljevanje razmerja varovanja pred tveganjem v situacijah, v katerih se razmerje med instrumentom za varovanje pred tveganjem in varovano postavko spremeni tako, da se lahko to kompenzira s prilagoditvijo količnika varovanja pred tveganjem.
- B6.5.10 Na primer, podjetje zavaruje izpostavljenost do tuje valute A z uporabo valutnega izvedenega finančnega instrumenta, ki temelji na tuji valuti B, pri čemer sta valuti A in B vezani (tj. njun menjalni tečaj se vzdržuje znotraj določenih meja ali pri tečaju, ki ga določi centralna banka ali drug organ). Če bi se menjalni tečaj med tujo valuto A in tujo valuto B spremenil (tj. določene bi bile nove meje ali nov tečaj), bi rebalans razmerja varovanja pred tveganjem, da bi se upošteval nov menjalni tečaj, zagotovil, da bi razmerje varovanja še naprej izpolnjevalo zahtevo glede učinkovitosti varovanja za količnik varovanja pred tveganjem v novih okoliščinah. Nasprotno sprememba količnika varovanja pred tveganjem v primeru neplačila pri valutnem izvedenem finančnem instrumentu ne bi mogla zagotoviti, da bi razmerje varovanja pred tveganjem še naprej izpolnjevalo navedeno zahtevo glede učinkovitosti. Zato rebalans ne olajša nadaljevanja razmerja varovanja pred tveganjem v situacijah, v katerih se razmerje med instrumentom za varovanje pred tveganjem in varovano postavko spremeni tako, da se to ne more kompenzirati s prilagoditvijo količnika varovanja pred tveganjem.
- B6.5.11 Vsaka sprememba obsega izravnave med spremembami poštene vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem ter pošteno vrednostjo ali denarnimi tokovi varovane postavke še ni sprememba razmerja med instrumentom za varovanje pred tveganjem in varovano postavko. Podjetje analizira vire neučinkovitosti varovanja pred tveganjem, za katere je pričakovalo, da bodo vplivali na razmerje varovanja pred tveganjem med njegovim trajanjem, in oceni, ali so spremembe obsega izravnave:
- (a) nihanja okrog količnika varovanja pred tveganjem, ki ostane veljaven (tj. še naprej ustrezno odraža razmerje med instrumentom za varovanje pred tveganjem in varovano postavko); ali
  - (b) znak, da količnik varovanja pred tveganjem ne odraža več ustrezno razmerja med instrumentom za varovanje pred tveganjem in varovano postavko.
- Podjetje izvede to oceno glede na zahtevo glede učinkovitosti varovanja, ki se nanaša na količnik varovanja pred tveganjem, tj. da zagotovi, da razmerje varovanja pred tveganjem ne odraža neravnotežja med utežmi varovane postavke in instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki bi privedlo do neučinkovitosti varovanja (ne glede na to, ali je pripoznano ali ne), kar bi povzročilo računovodski rezultat, ki ne bi bil skladen z namenom računovodenja varovanja pred tveganjem. Zato ta ocena zahteva presojo.
- B6.5.12 Nihanja okrog konstantnega količnika varovanja pred tveganjem (in s tem povezana neučinkovitost varovanja) ni mogoče zmanjšati s prilagajanjem količnika v odziv na vsak posamezen rezultat. Zato je v takih okoliščinah sprememba obsega izravnave stvar merjenja in pripoznavanja neučinkovitosti varovanja pred tveganjem, vendar ne zahteva rebalansa.

- B6.5.13 Če pa spremembe obsega izravnave kažejo, da gre za nihanje okrog količnika varovanja pred tveganjem, ki je drugačen od količnika, ki se trenutno uporablja za navedeno razmerje varovanja pred tveganjem, ali da obstaja trend odmikanja od navedenega količnika varovanja pred tveganjem, se lahko neučinkovitost varovanja zmanjša s prilagoditvijo količnika varovanja pred tveganjem, medtem ko bi ohranitev količnika v vedno večji meri povzročala neučinkovitost varovanja. Zato mora podjetje v takih okoliščinah oceniti, ali razmerje varovanja pred tveganjem odraža neravnotežje med utežmi varovane postavke in instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki bi privedlo do neučinkovitosti varovanja pred tveganjem (ne glede na to, ali je pripoznano ali ne), kar bi povzročilo računovodski rezultat, ki bi bil neskladen s ciljem računovodenja varovanja pred tveganjem. Če se količnik varovanja pred tveganjem prilagodi, vpliva tudi na merjenje in pripoznavanje neučinkovitosti varovanja, ker se mora ob rebalansu opredeliti in takoj pripoznati neučinkovitost razmerja varovanja, preden se razmerje varovanja pred tveganjem prilagodi v skladu z B6.5.8. členom.
- B6.5.14 Rebalans pomeni, da podjetje za namene računovodenja varovanja pred tveganjem po začetku razmerja varovanja prilagodi obseg instrumenta za varovanje pred tveganjem ali varovane postavke v odziv na spremembe okoliščin, ki vplivajo na količnik varovanja navedenega razmerja. Običajno bi morala ta prilagoditev odražati prilagoditve obsega instrumenta za varovanje pred tveganjem in varovane postavke, ki se dejansko uporablja. Vendar mora podjetje prilagoditi količnik varovanja pred tveganjem, ki izhaja iz obsega varovane postavke ali instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki ga dejansko uporablja, če:
- (a) bi količnik varovanja pred tveganjem, ki izhaja iz sprememb obsega instrumenta za varovanje pred tveganjem ali varovane postavke, ki ga podjetje dejansko uporablja, odražal neravnotežje, ki bi povzročilo neučinkovitost varovanja, kar bi lahko privedlo do računovodskega rezultata, ki ne bi bil v skladu z namenom računovodenja varovanja pred tveganjem; ali
  - (b) bi podjetje obdržalo obseg instrumenta za varovanje pred tveganjem in varovane postavke, ki ga dejansko uporablja, kar bi privedlo do količnika varovanja, ki bi v novih okoliščinah odražal neravnotežje, ki bi povzročilo neučinkovitost varovanja, kar bi povzročilo računovodski rezultat, ki ne bi bil v skladu z namenom računovodenja varovanja pred tveganjem (tj. podjetje ne sme povzročiti neravnotežja s tem, da ne prilagodi količnika varovanja pred tveganjem).
- B6.5.15 Rebalans se ne uporablja, če se je za razmerje varovanja pred tveganjem spremenil cilj glede obvladovanja tveganj. Namesto tega se za tako razmerje preneha računovodenje varovanja pred tveganjem (kljub temu lahko podjetje določi novo razmerje varovanja pred tveganjem, ki vsebuje instrument za varovanje pred tveganjem ali varovano postavko iz prejšnjega razmerja, kakor je opisano v B6.5.28. členu).
- B6.5.16 Če se za razmerje varovanja pred tveganjem opravi rebalans, se lahko prilagoditev količnika varovanja izvede na različne načine:
- (a) utež varovane postavke se lahko poveča (kar hkrati zmanjša utež instrumenta za varovanje pred tveganjem) tako, da se:
    - (i) poveča obseg varovane postavke; ali
    - (ii) zmanjša obseg instrumenta za varovanje pred tveganjem;
  - (b) lahko se poveča utež instrumenta za varovanje pred tveganjem (kar hkrati zmanjša utež varovane postavke) tako, da se:
    - (i) poveča obseg instrumenta za varovanje pred tveganjem; ali
    - (ii) zmanjša obseg varovane postavke.

Spremembe obsega se nanašajo na količine, ki so del razmerja varovanja pred tveganjem. Zato zmanjšanja obsega ne pomenijo nujno, da postavke ali transakcije ne obstajajo več oziroma da se zanje več ne pričakuje, da se bodo zgodile, ampak da niso del razmerja varovanja pred tveganjem. Na primer, zmanjšanje obsega instrumenta za varovanje pred tveganjem lahko privede do tega, da podjetje obdrži izvedeni finančni instrument, vendar lahko samo del le-tega ostane instrument za varovanje pred tveganjem v razmerju varovanja. Do tega bi lahko prišlo, če bi se rebalans lahko izvedel samo z zmanjšanjem obsega instrumenta za varovanje pred tveganjem v razmerju varovanja, pri čemer bi podjetje obdržalo del instrumenta, ki ga ne bi več potrebovalo. V takem primeru bi se del izvedenega instrumenta, ki ni določen kot instrument za varovanje, računovodsko obravnaval po pošteni vrednosti prek poslovnega izida (razen če bi bil določen kot instrument za varovanje pred tveganjem v drugem razmerju).

- B6.5.17 Prilagoditev količnika varovanja pred tveganjem s povečanjem obsega varovane postavke ne vpliva na to, kako se merijo spremembe poštene vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem. Merjenje sprememb vrednosti pred tveganjem varovane postavke, povezane z delom, ki je bil prej določen kot instrument za varovanje, se prav tako ne spremeni. Vendar od datuma rebalansa spremembe vrednosti pred tveganjem varovane postavke vključujejo tudi spremembo vrednosti dodatnega dela varovane postavke. Te spremembe se merijo od datuma rebalansa in glede na ta datum, in ne od datuma, ko je bilo določeno razmerje varovanja pred tveganjem. Na primer, če je podjetje sprva varovalo pred tveganjem 100 ton blaga po terminski ceni 80 DE (terminska cena na začetku razmerja varovanja pred tveganjem) in je ob rebalansu k temu dodalo 10 ton blaga po terminski ceni 90 DE, bi varovana postavka po rebalansu imela dve plasti: 100 ton, zavarovanih po ceni 80 DE, in 10 ton, zavarovanih po ceni 90 DE.
- B6.5.18 Prilagoditev količnika varovanja pred tveganjem z zmanjšanjem obsega instrumenta za varovanje pred tveganjem ne vpliva na to, kako se merijo spremembe vrednosti varovane postavke. Merjenje sprememb poštene vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem, povezane z obsegom, ki je še naprej določen kot instrument za varovanje, se prav tako ne spremeni. Vendar del, za katerega se je zmanjšal instrument za varovanje pred tveganjem, od datuma rebalansa ni več del razmerja varovanja. Na primer, če je podjetje sprva varovalo blago pred cenovnim tveganjem z uporabo izvedenega finančnega instrumenta v obsegu 100 ton kot instrumenta za varovanje pred tveganjem in to količino ob rebalansu zmanjša za 10 ton, bi nominalni znesek preostalega instrumenta za varovanje znašal 90 ton (glej B6.5.16. člen glede posledic za del izvedenega finančnega instrumenta (tj. 10 ton), ki ni več del razmerja varovanja).
- B6.5.19 Prilagoditev količnika varovanja pred tveganjem s povečanjem obsega instrumenta za varovanje pred tveganjem ne vpliva na to, kako se merijo spremembe vrednosti varovane postavke. Merjenje sprememb poštene vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem, povezane z delom, ki je bil prej določen kot instrument za varovanje, se prav tako ne spremeni. Vendar spremembe poštene vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem od datuma rebalansa vključujejo tudi spremembe vrednosti dodatnega dela instrumenta za varovanje pred tveganjem. Spremembe se merijo od datuma rebalansa in glede na ta datum, in ne od datuma, ko je bilo določeno razmerje varovanja pred tveganjem. Na primer, če je podjetje sprva varovalo blago pred cenovnim tveganjem z uporabo izvedenega finančnega instrumenta v obsegu 100 ton kot instrumenta za varovanje pred tveganjem in je to količino ob rebalansu povečalo za 10 ton, bi po rebalansu instrument za varovanje pred tveganjem sestavljali izvedeni finančni instrumenti v obsegu 110 ton. Sprememba poštene vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem je skupna sprememba poštene vrednosti izvedenih finančnih instrumentov, ki sestavljajo skupni obseg 110 ton. Ti izvedeni finančni instrumenti bi lahko (in verjetno bi) imeli različne ključne pogoje, kot so njihovi terminski tečaji, ker so se sklenili ob različnih trenutkih (vključno z možnostjo določitve izvedenih instrumentov kot instrumentov za varovanje v razmerjih varovanja pred tveganjem po njihovem začetnem pripoznanju).
- B6.5.20 Prilagoditev količnika varovanja pred tveganjem z zmanjšanjem obsega varovane postavke ne vpliva na to, kako se merijo spremembe poštene vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem. Merjenje sprememb vrednosti pred tveganjem varovane postavke, povezane z delom, ki je še naprej določen kot instrument za varovanje, se prav tako ne spremeni. Vendar del, za katerega se je zmanjšala pred tveganjem varovana postavka, od datuma rebalansa ni več del razmerja varovanja. Na primer, če je podjetje sprva varovalo 100 ton blaga pred tveganjem po terminski ceni 80 DE in to količino ob rebalansu zmanjša za 10 ton, bi pred tveganjem varovana postavka po rebalansu znašala 90 ton, varovanih po 80 DE. 10 ton varovane postavke, ki niso več del razmerja varovanja pred tveganjem, bi se obravnavalo v skladu z zahtevami glede prenehanja računovodenja varovanja pred tveganjem (glej 6.5.6.–6.5.7. in B6.5.22.–B6.5.28. člen).

- B6.5.21 Pri rebalansu razmerja varovanja pred tveganjem podjetje dopolni svojo analizo virov neučinkovitosti varovanja, za katere pričakuje, da bodo vplivali na razmerje varovanja v (preostalem) obdobju njegovega trajanja (glej B6.4.2. člen). Dokumentacija razmerja varovanja pred tveganjem se ustrezno dopolni.

Prenehanje računovodenja varovanja pred tveganjem

- B6.5.22 Prenehanje računovodenja varovanja pred tveganjem se uporablja za naprej od datuma, ko merila glede ustreznosti niso več izpolnjena.

- B6.5.23 Podjetje ne sme odpraviti določitev in s tem prekiniti razmerja varovanja pred tveganjem, ki:

(a) še vedno izpolnjuje cilj glede obvladovanja tveganj, na podlagi katerega je izpolnjevalo pogoje za računovodenje varovanja pred tveganjem (tj. podjetje še naprej deluje v skladu s ciljem obvladovanja tveganj); in

(b) še naprej izpolnjuje vsa druga merila glede ustreznosti (po upoštevanju morebitnega rebalansa razmerja varovanja, če je ustrezno).

- B6.5.24 Za namene tega standarda se strategija obvladovanja tveganj v podjetju razlikuje od njegovih ciljev glede obvladovanja tveganj. Strategija obvladovanja tveganj se oblikuje na najvišji ravni, na kateri podjetje določi, kako obvladuje svoja tveganja. V strategijah obvladovanja tveganj so običajno opredeljena tveganja, ki jim je podjetje izpostavljeno, in način, kako se podjetje odziva nanje. Strategija obvladovanja tveganj je običajno vzpostavljena za daljše obdobje in lahko vključuje nekaj fleksibilnosti pri odzivanju na spremembe okoliščin, ki nastopijo v času izvajanja strategije (na primer drugačne obrestne mere ali cene blaga, ki privedejo do drugačnega obsega varovanja pred tveganjem). To je običajno določeno v splošnem dokumentu, ki se kaskadno prenaša po podjetju prek politik, ki vsebujejo podrobnejše smernice. Nasprotno se cilj glede obvladovanja tveganj za razmerje varovanja pred tveganjem uporablja na ravni točno določenega razmerja varovanja. Nanaša se na to, kako se posamezen instrument za varovanje pred tveganjem, ki je bil tako določen, uporablja za varovanje posamezne izpostavljenosti, ki je bila določena kot pred tveganjem varovana postavka. Zato lahko strategija obvladovanja tveganj vključuje veliko različnih razmerij varovanja pred tveganjem, katerih cilji glede obvladovanja tveganj se nanašajo na izvajanje splošne strategije obvladovanja tveganj. Na primer:

(a) Podjetje ima strategijo za obvladovanje obrestne izpostavljenosti pri dolžniškem financiranju, ki določa razpone za celotno podjetje glede kombinacije financiranja z dolgom z variabilno obrestno mero in z dolgom s fiksno obrestno mero. V skladu s strategijo se mora ohranjati med 20 in 40 odstotki dolga s fiksno obrestno mero. Podjetje se periodično odloči, kako bo izvajalo to strategijo (tj. kje se pozicionira v 20- do 40-odstotnem razponu za izpostavljenost s fiksno obrestno mero) glede na raven obrestnih mer. Če so obrestne mere nizke, podjetje prevzame fiksno obrestno mero za več dolga, kot kadar so obrestne mere visoke. Podjetje ima 100 DE dolga z variabilno obrestno mero in od tega 30 DE zamenja za dolg s fiksno obrestno mero. Podjetje izkoristi nizke obrestne mere in izda dodatnih 50 DE dolga za financiranje večje naložbe, kar stori z izdajo obveznic s fiksno obrestno mero. Zaradi nizkih obrestnih mer se podjetje odloči, da bo izpostavljenost s fiksno obrestno mero določilo na 40 odstotkov celotnega dolga, in sicer tako, da za 20 DE zmanjša obseg, v katerem je prej varovalo izpostavljenost z variabilno obrestno mero, kar privede do izpostavljenosti s fiksno obrestno mero v višini 60 DE. V tej situaciji ostane strategija obvladovanja tveganj nespremenjena. Vendar pa se je spremenil način, na katerega podjetje izvaja to strategijo, kar pomeni, da se je za 20 DE izpostavljenosti z variabilno obrestno mero, ki se je prej varovala pred tveganjem, spremenil cilj glede obvladovanja tveganj (tj. na ravni razmerja varovanja pred tveganjem). Zato se mora v tej situaciji prenehati računovodenje varovanja pred tveganjem za 20 DE prej varovane izpostavljenosti z variabilno obrestno mero. To bi lahko pomenilo zmanjšanje pozicije zamenjave za nominalni znesek v višini 20 DE, vendar bi lahko podjetje, odvisno od okoliščin, obdržalo navedeni znesek zamenjave in ga na primer uporabilo za varovanje druge izpostavljenosti ali pa bi lahko postal del trgovalne knjige. Če pa bi podjetje namesto tega zamenjalo del novega dolga s fiksno obrestno mero v dolg z variabilno obrestno mero, bi bilo treba nadaljevati z računovodenjem varovanja pred tveganjem za prej varovano izpostavljenost z variabilno obrestno mero.

- (b) Nekatere izpostavljenosti izhajajo iz pozicij, ki se pogosto spremenijo, kot je npr. obrestno tveganje odprtega portfelja dolžniških instrumentov. Dodajanje novih dolžniških instrumentov in odprava pripoznanja dolžniških instrumentov nenehno spreminjajo to izpostavljenost (tj. izpostavljenost je drugačna, kot če bi se pozicija preprosto zmanjševala ob zapadlosti). To je dinamičen proces, v katerem tako izpostavljenost kot instrumenti za varovanje pred tveganjem, ki se uporabljajo za njeno obvladovanje, ne ostanejo dolgo nespremenjeni. Zato podjetje s tako izpostavljenostjo pogosto prilagodi instrumente za varovanje pred tveganjem, s katerimi obvladuje obrestno tveganje, ko se izpostavljenost spreminja. Na primer, dolžniški instrumenti s preostalo zapadlostjo 24 mesecev, so določeni kot varovana postavka za obrestno tveganje za 24 mesecev. Enak postopek se uporablja za druge časovne žepke ali obdobja zapadlosti. Podjetje po krajšem obdobju prekine vsa ali nekatera razmerja varovanja pred tveganjem ali njihov del za obdobja zapadlosti in določi nova razmerja varovanja za obdobja zapadlosti na podlagi njihove velikosti in instrumentov za varovanje pred tveganjem, ki obstajajo v tistem trenutku. Prenehanje računovodenja varovanja pred tveganjem v tej situaciji odraža dejstvo, da so navedena razmerja varovanja pred tveganjem vzpostavljena tako, da ima podjetje nov instrument za varovanje pred tveganjem in novo varovano postavko, ne pa, da ima instrument za varovanje in varovano postavko, ki sta bila v preteklosti določena kot taka. Strategija obvladovanja tveganj ostane ista, vendar ni več cilja glede obvladovanja tveganj, ki bi se še naprej zasledoval za ta v preteklosti določena razmerja varovanja pred tveganjem, ki kot taka več ne obstajajo. V taki situaciji se računovodenje varovanja pred tveganjem preneha v obsegu, v katerem se je spremenil cilj glede obvladovanja tveganj. To je odvisno od položaja, v katerem je podjetje, in bi lahko na primer vplivalo na vsa ali samo na nekatera razmerja varovanja pred tveganjem v obdobju zapadlosti ali samo na del razmerja varovanja.
- (c) Podjetje ima strategijo obvladovanja tveganj, v skladu s katero obvladuje valutno tveganje predvidenih prodaj in izhajajočih terjatev. V okviru te strategije obvladuje valutno tveganje kot posebno razmerje varovanja pred tveganjem samo do točke, ko se pripozna terjatev. Po tem podjetje ne obvladuje več valutnega tveganja na podlagi tega posebnega razmerja varovanja. Namesto tega skupaj obvladuje valutno tveganje iz terjatev, obveznosti in izvedenih finančnih instrumentov (ki se ne nanašajo na napovedane transakcije, ki se še niso zgodile), izraženih v isti tuji valuti. Za namene računovodenja to deluje kot „naravno“ varovanje pred tveganjem, ker se dobički in izgube iz naslova valutnega tveganja pri vseh navedenih postavkah nemudoma pripoznajo v poslovnem izidu. Zato se mora za namene računovodenja razmerje varovanja pred tveganjem, če je določeno za obdobje do datuma plačila, prekiniti, ko se pripozna terjatev, ker cilj glede obvladovanja tveganj pri prvotnem razmerju varovanja ni več aktualen. Valutno tveganje se zdaj obvladuje v okviru iste strategije, ampak na drugačni podlagi. Če pa je podjetje imelo drugačen cilj glede obvladovanja tveganj in je obvladovalo valutno tveganje kot eno neprekinjeno razmerje varovanja pred tveganjem posebej za znesek navedenih predvidenih prodaj in izhajajočo terjatev do datuma poravnave, bi se računovodenje varovanja pred tveganjem nadaljevalo do tega datuma.

B6.5.25 Prenehanje računovodenja varovanja pred tveganjem lahko vpliva na:

- (a) celotno razmerje varovanja pred tveganjem ali
- (b) del razmerja varovanja pred tveganjem (kar pomeni, da se računovodenje varovanja pred tveganjem nadaljuje za preostanek razmerja varovanja).

B6.5.26 Razmerje varovanja pred tveganjem se prekine v celoti, kadar kot celota preneha izpolnjevati merila ustreznosti. Na primer:

- (a) razmerje varovanja pred tveganjem ne izpolnjuje več cilja glede obvladovanja tveganj, na podlagi katerega je izpolnjevalo pogoje za računovodenje varovanja pred tveganjem (tj. podjetje ne deluje več v skladu s ciljem obvladovanja tveganj);
- (b) instrument ali instrumenti za varovanje pred tveganjem so bili prodani ali prekinjeni (v povezavi s celotnim obsegom, ki je bil del razmerja varovanja); ali
- (c) med varovano postavko in instrumentom za varovanje pred tveganjem ni več ekonomskega razmerja ali pa začne učinek kreditnega tveganja prevladovati v spremembah vrednosti, ki so posledica navedenega ekonomskega razmerja.

B6.5.27 Del razmerja varovanja pred tveganjem se prekine (za njegov preostali del pa se nadaljuje z računovodenjem varovanja), kadar samo del razmerja varovanja preneha izpolnjevati merila ustreznosti. Na primer:

- (a) ob rebalansu razmerja varovanja pred tveganjem se lahko količnik varovanja prilagodi tako, da del varovane postavke ni več del razmerja varovanja (glej B6.5.20. člen). Zato se računovodenje varovanja pred tveganjem preneha samo za del varovane postavke, ki ni več del razmerja varovanja; ali
- (b) ko ni več zelo verjetno, da bo del pred tveganjem varovane postavke, ki je napovedana transakcija (ali njena sestavina), realiziran, se preneha z računovodenjem varovanja pred tveganjem samo za tisti del varovane postavke, za katerega ni več zelo verjetno, da bo realiziran. Če pa je podjetje v preteklosti določalo varovanja napovedanih transakcij in je naknadno ugotovilo, da se za napovedane transakcije ne pričakuje več, da bodo realizirane, postane sposobnost podjetja, da natančno napove napovedane transakcije, pri napovedovanju podobnih napovedanih transakcij vprašljiva. To vpliva na oceno, ali so podobne napovedane transakcije zelo verjetne (glej 6.3.3. člen) in ali so primerne za določitev kot pred tveganjem varovane postavke.

B6.5.28 Podjetje lahko določi novo razmerje varovanja pred tveganjem, ki vključuje instrument za varovanje pred tveganjem ali varovano postavko iz prejšnjega razmerja varovanja, za katerega se je (deloma ali v celoti) prenehalo z računovodenjem varovanja pred tveganjem. To ne pomeni nadaljevanja razmerja varovanja pred tveganjem, ampak nov začetek. Na primer:

- (a) kreditna kakovost instrumenta za varovanje pred tveganjem se tako močno poslabša, da ga podjetje nadomesti z novim instrumentom za varovanje. To pomeni, da prvotno razmerje varovanja pred tveganjem ni uspelo doseči cilja glede obvladovanja tveganj in se zato v celoti prekine. Novi instrument za varovanje pred tveganjem se določi kot varovanje iste izpostavljenosti, ki se je varovala prej, in tvori novo razmerje varovanja. Zato se spremembe poštene vrednosti ali denarnih tokov varovane postavke merijo na datum določitve novega razmerja varovanja pred tveganjem in glede na ta datum, ne pa na datum, ko je bilo določeno prvotno razmerje varovanja;
- (b) razmerje varovanja pred tveganjem se prekine pred koncem njegovega obdobja trajanja. Instrument za varovanje pred tveganjem v tem razmerju se lahko določi kot instrument za varovanje pred tveganjem v drugem razmerju varovanja (na primer pri prilagajanju količnika varovanja ob rebalansu s povečanjem obsega instrumenta za varovanje ali pri določitvi povsem novega razmerja varovanja).

Računovodenje časovne vrednosti opcij

B6.5.29 Za opcijo se lahko šteje, da je povezana s časovnim obdobjem, ker njena časovna vrednost imetniku opcije predstavlja strošek za zagotavljanje zaščite v določenem časovnem obdobju. Vendar so za namene ocenjevanja, ali se z opcijo varuje transakcija ali na časovnem obdobju temelječa varovana postavka, relevantni vidik značilnosti te varovane postavke, vključno s tem, kako in kdaj vpliva na poslovni izid. Zato podjetje oceni vrsto pred tveganjem varovane postavke (glej 6.5.15.(a) člen) na podlagi narave varovane postavke (ne glede na to, ali je razmerje varovanja varovanje denarnih tokov pred tveganjem ali varovanje poštene vrednosti pred tveganjem):

- (a) Časovna vrednost opcije je povezana z na transakciji temelječo varovano postavko, če je narava varovane postavke transakcija, za katero ima časovna vrednost značilnost stroškov navedene transakcije. Primer tega je, ko je časovna vrednost opcije povezana z varovano postavko, ki privede do pripoznanja postavke, ki pri začetnem merjenju vključuje transakcijske stroške (na primer, podjetje varuje nakup blaga, ne glede na to, ali gre za napovedano transakcijo ali trdno obvezo, pred tveganjem spremembe cene blaga in pri začetnem merjenju zalog upošteva transakcijske stroške). Zaradi vključitve časovne vrednosti opcije v začetno merjenje posamezne pred tveganjem varovane postavke časovna vrednost vpliva na poslovni izid istočasno kot navedena varovana postavka. Podobno bi podjetje, ki varuje prodajo blaga pred tveganjem, ne glede na to, ali gre za napovedano transakcijo ali trdno obvezo, vključilo časovno vrednost opcije kot del stroška, povezanega z navedeno prodajo (zato bi se časovna vrednost pripoznala v poslovnem izidu v istem obdobju kot prihodki od varovane prodaje).
- (b) Časovna vrednost opcije je povezana z na časovnem obdobju temelječo varovano postavko, če je narava varovane postavke taka, da ima časovna vrednost značilnost stroška pridobitve zaščite pred tveganjem v določenem obdobju (vendar varovana postavka ne privede do transakcije, ki vključuje pojem stroška transakcije v skladu s točko (a)). Na primer, če se zaloge blaga varujejo pred tveganjem zmanjšanja poštene vrednosti za obdobje šestih mesecev z uporabo opcije za blago z ustreznim obdobjem trajanja, bi se časovna vrednost opcije razporedila v poslovni izid (tj. amortizirala na sistematični in racionalni podlagi) v navedenem šestmesečnem obdobju. Drug primer je varovanje čiste naložbe v posel v tujini, varovane za obdobje 18 mesecev z uporabo valutne opcije, ki bi privedla do razporeditve časovne vrednosti opcije po navedenem 18-mesečnem obdobju.

B6.5.30 Značilnosti pred tveganjem varovane postavke, vključno s tem, kako in kdaj varovana postavka vpliva na poslovni izid, prav tako vplivajo na obdobje, v katerem se amortizira časovna vrednost opcije, s katero se varuje na časovnem obdobju temelječa varovana postavka, ki je skladno z obdobjem, v katerem lahko notranja vrednost opcije vpliva na poslovni izid skladno z računovodenjem varovanja pred tveganjem. Na primer, če se za varovanje pred tveganjem povečanja odhodkov za obresti pri obveznici z variabilno obrestno mero uporabi obrestna opcija (kapica), se časovna vrednost te kapice amortizira v poslovni izid v istem obdobju, v katerem bi notranja vrednost kapice vplivala na poslovni izid:

- (a) če se s kapico varuje pred tveganjem povečan obrestne mere prva tri leta celotnega obdobja trajanja obveznice z variabilno obrestno mero, ki znaša pet let, se časovna vrednost te kapice amortizira v prvih treh letih; ali
- (b) če je kapica opcija s pričetkom veljavnosti na določen datum v prihodnosti, ki varuje pred tveganjem povečan obrestne mere v drugem in tretjem letu celotnega obdobja trajanja obveznice z variabilno obrestno mero, ki znaša pet let, se časovna vrednost te kapice amortizira v drugem in tretjem letu.

B6.5.31 Računovodenje časovne vrednosti opcij v skladu s 6.5.15. členom se uporablja tudi za kombinacijo kupljene in izdane opcije (pri čemer je ena prodajna opcija, druga pa nakupna), ki ima v trenutku, ko se določi kot instrument za varovanje pred tveganjem, čisto časovno vrednost nič (običajno se imenuje „ovratnica brez stroškov“). V takem primeru podjetje pripozna vse spremembe časovne vrednosti v drugem vseobsegajočem donosu, čeprav je kumulativna sprememba časovne vrednosti v celotnem obdobju razmerja varovanja pred tveganjem enaka nič. Zato je, če je časovna vrednost opcije povezana z:

- (a) na transakciji temelječo varovano postavko, znesek časovne vrednosti na koncu razmerja varovanja pred tveganjem, za katerega se prilagodi varovana postavka ali ki se prerazporedi v poslovni izid (glej 6.5.15. (b) člen), enak nič;
- (b) na časovnem obdobju temelječo varovano postavko, odhodek, ki bi se razmejil iz naslova časovne vrednosti, enak nič.

- B6.5.32 Računovodenje časovne vrednosti opcij v skladu s 6.5.15. členom se uporablja samo v obsegu, v katerem je časovna vrednost povezana z varovano postavko (uskrajena časovna vrednost). Časovna vrednost opcije je povezana z varovano postavko, če so ključni pogoji opcije (kot so nominalni znesek, obdobje trajanja in podlaga) usklajeni z varovano postavko. Zato podjetje, če ključni pogoji opcije in varovane postavke niso v celoti usklajeni, določi usklajeno časovno vrednost, tj. kolikšen del časovne vrednosti, vključene v premijo (dejanska časovna vrednost), je povezan z varovano postavko (in bi se zato moral obravnavati v skladu s 6.5.15. členom). Podjetje določi usklajeno časovno vrednost na podlagi ovrednotenja opcije s ključnimi pogoji, ki bi se v celoti ujemale s ključnimi pogoji varovane postavke.
- B6.5.33 Če se dejanska časovna vrednost in usklajena časovna vrednost razlikujeta, podjetje opredeli znesek, ki se nabere v ločeni sestavini lastniškega kapitala, v skladu s 6.5.15. členom, kot sledi:
- (a) če je ob začetku razmerja varovanja dejanska časovna vrednost višja od usklajene časovne vrednosti, podjetje:
    - (i) določi znesek, ki se nabere v ločeni sestavini lastniškega kapitala, na podlagi usklajene časovne vrednosti; in
    - (ii) računovodsko evidentira razlike v spremembah poštene vrednosti med dvema časovnima vrednostma v poslovnem izidu;
  - (b) če je ob začetku razmerja varovanja dejanska časovna vrednost nižja od usklajene časovne vrednosti, podjetje določi znesek, ki se nabere v ločeni sestavini lastniškega kapitala, na podlagi nižje od kumulativnih sprememb poštene vrednosti:
    - (i) dejanske časovne vrednosti in
    - (ii) usklajene časovne vrednosti.

Vsak preostanek spremembe poštene vrednosti dejanske časovne vrednosti se pripozna v poslovnem izidu.

Računovodenje terminskega elementa terminskih pogodb in v bazičnih točkah izraženega valutnega tečajnega razmika finančnih instrumentov

- B6.5.34 Za terminsko pogodbo se lahko šteje, da je povezana s časovnim obdobjem, ker njen terminski element predstavlja stroške za določeno časovno obdobje (ki je obdobje njene veljavnosti). Vendar so za namene ocenjevanja, ali se z instrumentom za varovanje pred tveganjem varuje transakcija ali na časovnem obdobju temelječa varovana postavka relevantni vidik značilnosti te varovane postavke, vključno s tem, kako in kdaj vpliva na poslovni izid. Zato podjetje oceni vrsto pred tveganjem varovane postavke (glej 6.5.16. in 6.5.15. (a) člen) na podlagi narave varovane postavke (ne glede na to, ali je razmerje varovanja varovanje denarnih tokov pred tveganjem ali varovanje poštene vrednosti pred tveganjem):
- (a) terminski element terminske pogodbe je povezan z na transakciji temelječo varovano postavko, če je narava varovane postavke transakcija, za katero ima terminski element značilnost stroškov navedene transakcije. Primer tega je, ko je terminski element povezan z varovano postavko, ki privede do pripoznanja postavke, ki pri začetnem merjenju vključuje transakcijske stroške (na primer, podjetje varuje nakup zalog, izražen v tuji valuti, ne glede na to, ali gre za napovedano transakcijo ali trdno obvezo, pred valutnim tveganjem in pri začetnem merjenju zalog upošteva transakcijske stroške). Zaradi vključitve terminskega elementa v začetno merjenje posamezne pred tveganjem varovane postavke terminski element vpliva na poslovni izid istočasno kot navedena varovana postavka. Podobno bi podjetje, ki varuje prodajo blaga, izraženo v tuji valuti, pred valutnim tveganjem, ne glede na to, ali gre za napovedano transakcijo ali trdno obvezo, vključilo terminski element kot del stroška, povezanega z navedeno prodajo (zato bi se terminski element pripoznal v poslovnem izidu v istem obdobju kot prihodki od varovane prodaje);

- (b) terminski element terminske pogodbe je povezan z na časovnem obdobju temelječo varovano postavko, če je narava varovane postavke taka, da ima terminski element značilnost stroška pridobitve zaščite pred tveganjem v določenem obdobju (vendar varovana postavka ne privede do transakcije, ki vključuje pojem stroška transakcije v skladu s točko (a)). Na primer, če se zaloge blaga varujejo pred tveganjem sprememb poštene vrednosti za obdobje šestih mesecev z uporabo terminske pogodbe za blago z ustreznim trajanjem, bi se terminski element terminske pogodbe razporedil v poslovni izid (tj. amortiziral na sistematični in racionalni podlagi) v navedenem šestmesečnem obdobju. Drug primer je varovanje čiste naložbe v posel v tujini, varovane za obdobje 18 mesecev z uporabo valutne terminske pogodbe, ki bi privedla do razporeditve terminskega elementa terminske pogodbe po navedenem 18-mesečnem obdobju.
- B6.5.35 Značilnosti pred tveganjem varovane postavke, vključno s tem, kako in kdaj varovana postavka vpliva na poslovni izid, prav tako vplivajo na obdobje, v katerem se amortizira terminski element terminske pogodbe, s katerim se varuje na časovnem obdobju temelječa varovana postavka, ki je obdobje, na katerega se nanaša terminski element. Na primer, če se s terminsko pogodbo varuje izpostavljenost do sprememb trimesečnih obrestnih mer za trimesečno obdobje, ki se začne čez šest mesecev, se terminski element amortizira v obdobju od sedmega do devetega meseca.
- B6.5.36 Računovodenje terminskega elementa terminske pogodbe v skladu s 6.5.16. členom se uporablja tudi, če je na datum, ko se terminska pogodba določi kot instrument za varovanje pred tveganjem, terminski element enak nič. V takem primeru podjetje pripozna vse spremembe poštene vrednosti, ki se lahko pripišejo terminskemu elementu, v drugem vseobsegajočem donosu, čeprav je kumulativna sprememba poštene vrednosti, ki se lahko pripiše terminskemu elementu, v celotnem obdobju razmerja varovanja pred tveganjem enaka nič. Zato je, če je terminski element terminske pogodbe povezan z:
- (a) na transakciji temelječo varovano postavko, znesek v zvezi s terminskim elementom na koncu razmerja varovanja pred tveganjem, za katerega se prilagodi varovana postavka ali ki se prerazporedi v poslovni izid (glej 6.5.15.(b) in 6.5.16. člen), enak nič;
  - (b) na časovnem obdobju temelječo varovano postavko, znesek amortizacije v zvezi s terminskim elementom enak nič.
- B6.5.37 Računovodenje terminskega elementa terminskih pogodb v skladu s 6.5.16. členom se uporablja samo v obsegu, v katerem je terminski element povezan z varovano postavko (usklajen terminski element). Terminski element terminske pogodbe je povezan z varovano postavko, če so ključni pogoji terminske pogodbe (kot so nominalni znesek, obdobje trajanja in podlaga) usklajeni z varovano postavko. Zato podjetje, če ključni pogoji terminske pogodbe in varovane postavke niso v celoti usklajeni, določi usklajeni terminski element, tj. kolikšen del terminskega elementa, vključenega v terminsko pogodbo (dejanski terminski element), je povezan z varovano postavko (in bi se zato moral obravnavati v skladu s 6.5.16. členom). Podjetje določi usklajeni terminski element na podlagi ovrednotenja terminske pogodbe, ki bi imela ključne pogoje, ki se v celoti ujemajo s ključnimi pogoji varovane postavke.
- B6.5.38 Če se dejanski terminski element in usklajeni terminski element razlikujeta, podjetje opredeli znesek, ki se nabere v ločeni sestavini lastniškega kapitala, v skladu s 6.5.16. členom, kot sledi:
- (a) če je ob začetku razmerja varovanja absolutni znesek dejanskega terminskega elementa višji od absolutnega zneska usklajenega terminskega elementa, podjetje:
    - (i) opredeli znesek, ki se nabere v ločeni sestavini lastniškega kapitala, na podlagi usklajenega terminskega elementa; in

- (ii) računovodsko evidentira razlike v spremembah poštene vrednosti med dvema terminskima elementoma v poslovnem izidu;
- (b) če je ob začetku razmerja varovanja absolutni znesek dejanskega terminskega elementa nižji od absolutnega zneska usklajenega terminskega elementa, podjetje opredeli znesek, ki se nabere v ločeni sestavini lastniškega kapitala, na podlagi nižje od kumulativnih sprememb poštene vrednosti:
- (i) absolutnega zneska dejanskega terminskega elementa; in
- (ii) absolutnega zneska usklajenega terminskega elementa.

Vsak preostanek spremembe poštene vrednosti dejanskega terminskega elementa se pripozna v poslovnem izidu.

- B6.5.39 Če podjetje loči v bazičnih točkah izraženi valutni tečajni razmik od finančnega instrumenta in ga izključi iz določitve finančnega instrumenta kot instrumenta za varovanje pred tveganjem (glej 6.2.4.(b) člen), se napotki za uporabo iz B6.5.34.–B6.5.38. člena uporabljajo za takšen razmik na isti način, kot se uporabljajo za terminski element terminske pogodbe.

Varovanje skupine postavk pred tveganjem (oddelek 6.6)

Varovanje neto (čiste) pozicije pred tveganjem

Izpolnjevanje pogojev za obračunavanje varovanja pred tveganjem in določitev neto pozicije

- B6.6.1 Neto (čista) pozicija izpolnjuje pogoje za računovodenje varovanja pred tveganjem samo, če podjetje varuje pred tveganjem na podlagi čistih zneskov za potrebe obvladovanja tveganj. To, da podjetje varuje pred tveganji na tak način, mora biti dokazano z dejstvi (in ne samo s trditvami ali dokumentacijo). Zato podjetje ne more uporabiti računovodenja varovanja pred tveganjem na podlagi čistih zneskov samo, da bi doseglo določen računovodski rezultat, če to ne bi odražalo njegovega pristopa k obvladovanju tveganj. Varovanje neto (čiste) pozicije pred tveganjem mora biti del uveljavljene strategije za obvladovanje tveganj. Običajno bi to odobrilo ključno poslovodno osebje, kot je opredeljeno v MRS 24.
- B6.6.2 Na primer, podjetje A, katerega funkcijska valuta je njegova lokalna valuta, ima trdno obvezo, da bo plačalo 150 000 TDE (tujih denarnih enot) za stroške oglaševanja čez devet mesecev, ter trdno obvezo, da bo prodalo končano blago za 150 000 TDE čez 15 mesecev. Podjetje A sklene izvedeni finančni instrument v tuji valuti, ki bo poravnan čez devet mesecev, v skladu s katerim prejme 100 TDE in plača 70 DE. Podjetje A nima drugih izpostavljenosti do TDE. Podjetje A ne obvladuje valutnega tveganja na podlagi čistih zneskov. Zato podjetje A ne more uporabiti računovodenja varovanja pred tveganjem za razmerje varovanja med izvedenim finančnim instrumentom v tuji valuti in neto (čisto) pozicijo v višini 100 TDE (ki jo sestavlja 150 000 TDE trdne obveze za nakup, tj. storitev oglaševanja, in 149 900 TDE (od 150 000 TDE) trdne obveze za prodajo) za obdobje devet mesecev.
- B6.6.3 Če pa bi podjetje A obvladovalo valutno tveganje na podlagi čistih zneskov in ne bi sklenilo izvedenega finančnega instrumenta v tuji valuti (ker ta povečuje njegovo izpostavljenost valutnemu tveganju in je ne zmanjšuje), bi bilo podjetje devet mesecev v naravni varovani poziciji. Običajno se ta varovana pozicija ne bi odražala v računovodskih izkazih, ker bi se transakcije pripoznale v različnih obdobjih poročanja v prihodnosti. V celoti izravnana neto (čista) pozicija bi bila primerna za računovodenje varovanja pred tveganjem samo, če so izpolnjeni pogoji iz 6.6.6. člena.

- B6.6.4 Kadar se skupina postavk, ki tvorijo neto (čisto) pozicijo, določi kot pred tveganjem varovana postavka, podjetje kot tako določi celotno skupino postavk, ki vsebuje postavke, ki lahko tvorijo neto (čisto) pozicijo. Podjetje za varovano postavko ne sme določiti nespecifičnega abstraktnega zneska neto (čiste) pozicije. Na primer, podjetje ima skupino trdnih obvez za prodajo čez devet mesecev v znesku 100 TDE in skupino trdnih obvez za nakup čez 18 mesecev v znesku 120 TDE. Podjetje ne sme določiti abstraktnega zneska neto (čiste) pozicije do višine 20 TDE. Namesto tega mora določiti bruto znesek nakupov in bruto znesek prodaj, ki skupaj privedejo do pred tveganjem varovane neto (čiste) pozicije. Podjetje določi bruto pozicije, ki povzročijo neto (čisto) pozicijo, tako da lahko izpolnjuje zahteve za računovodenje za razmerja varovanja, ki izpolnjujejo merila ustreznosti.

Uporaba zahtev glede učinkovitosti varovanja pri varovanju neto pozicije pred tveganjem

- B6.6.5 Ko podjetje ugotavlja, ali so pri varovanju neto (čiste) pozicije izpolnjene zahteve glede učinkovitosti varovanja iz 6.4.1.(c) člena, upošteva spremembe vrednosti postavk v neto (čisti) poziciji, ki imajo podoben učinek kot instrument za varovanje pred tveganjem skupaj s spremembo poštene vrednosti instrumenta za varovanje. Na primer, podjetje ima skupino trdnih obvez za prodajo čez devet mesecev v znesku 100 TDE in skupino trdnih obvez za nakup čez 18 mesecev v znesku 120 TDE. Podjetje se varuje pred valutnim tveganjem neto (čiste) pozicije v višini 20 TDE z uporabo termenske menjalne pogodbe za 20 TDE. Podjetje pri ugotavljanju, ali so izpolnjene zahteve glede učinkovitosti varovanja pred tveganjem iz 6.4.1.(c) člena, upošteva razmerje med:

(a) spremembo poštene vrednosti pri terminski menjalni pogodbi skupaj s spremembami vrednosti trdnih obvez za prodajo, povezanimi z valutnim tveganjem; in

(b) spremembami vrednosti trdnih obvez za nakup, povezanimi z valutnim tveganjem.

- B6.6.6 Podobno bi podjetje, če bi imelo v primeru iz 6.6.5. člena v celoti izravnano neto (čisto) pozicijo, pri ugotavljanju, ali so izpolnjene zahteve glede učinkovitosti varovanja pred tveganjem iz 6.4.1.(c) člena, upoštevalo razmerje med spremembami vrednosti trdnih obvez za prodajo, povezanimi z valutnim tveganjem, in spremembami vrednosti trdnih obvez za nakup, povezanimi z valutnim tveganjem.

Varovanja denarnih tokov pred tveganjem, ki tvorijo neto pozicijo

- B6.6.7 Kadar podjetje varuje pred tveganjem skupino postavk, ki imajo izravnalne (tj. neto) pozicije tveganja, je primernost za računovodenje varovanja pred tveganjem odvisna od vrste varovanja. Če gre za varovanje poštene vrednosti pred tveganjem, bi lahko bila neto (čista) pozicija primerna za obravnavo kot pred tveganjem varovana postavka. Če pa gre za varovanje denarnih tokov pred tveganjem, je lahko neto (čista) pozicija primerna za obravnavo kot pred tveganjem varovana postavka samo, če gre za varovanje pred valutnim tveganjem in je pri določitvi navedene neto (čiste) pozicije natančno opredeljeno obdobje poročanja, v katerem naj bi napovedane transakcije vplivale na poslovni izid, pa tudi njihova narava in obseg.

- B6.6.8 Na primer, podjetje ima neto (čisto) pozicijo, ki je sestavljena iz spodnje plasti prodaj v znesku 100 TDE in spodnje plasti nakupov v znesku 150 TDE. Tako prodaje kot nakupi so izraženi v isti tuji valuti. Da bi v zadostni meri opredelilo določitev pred tveganjem varovane neto (čiste) pozicije, podjetje v prvotni dokumentaciji o razmerju varovanja določi, da se lahko proda izdelek A ali izdelek B, kupijo pa stroji vrste A ali stroji vrste B ter surovina A. Podjetje določi tudi obseg poslov po posameznih vrstah poslov. Podjetje evidentira, da je spodnja plast prodaj (100 TDE) sestavljena iz napovedanih prodaj v obsegu prvih 70 TDE od prodaje izdelka A in prvih 30 TDE od prodaje izdelka B. Če se za te prodajne količine pričakuje, da bodo vplivale na poslovni izid v različnih obdobjih poročanja, bi podjetje to vključilo v dokumentacijo, na primer, da naj bi prvih 70 TDE od prodaje izdelka A vplivalo na poslovni izid v prvem obdobju poročanja, prvih 30 TDE od prodaje izdelka B pa na poslovni izid v drugem obdobju poročanja. Podjetje evidentira tudi, da je spodnja plast nakupov (150 TDE) sestavljena iz nakupov v obsegu prvih 60 TDE za nakup strojev vrste A, prvih 40 TDE za nakup strojev vrste B in prvih 50 TDE za nakup strojev surovine A. Če se za te nakupne količine pričakuje, da bodo vplivale na poslovni izid v različnih obdobjih poročanja, bi podjetje vključilo v dokumentacijo združenih nakupnih količin po obdobjih poročanja, v katerih naj bi te vplivale na poslovni izid (podobno, kot dokumentira prodajne količine). Na primer, napovedana transakcija bi bila opredeljena kot:

- (a) prvih 60 TDE za nakupe strojev vrste A, ki naj bi vplivali na poslovni izid od tretjega obdobja poročanja v naslednjih desetih obdobjih poročanja;
- (b) prvih 40 TDE za nakupe strojev vrste B, ki naj bi vplivali na poslovni izid od četrtega obdobja poročanja v naslednjih 20 obdobjih poročanja; in
- (c) prvih 50 TDE za nakupe surovine A, ki naj bi bili prejeti v tretjem obdobju poročanja in prodani, tj. vplivali na poslovni izid, v tistem in naslednjem obdobju poročanja.

Določitev narave napovedanih transakcij bi vključevala vidike, kot je vzorec amortizacije za opredmetena osnovna sredstva iste vrste, če je narava teh sredstev taka, da bi se lahko vzorec amortizacije razlikoval glede na to, kako podjetje uporablja ta sredstva. Na primer, če podjetje uporablja stroje vrste A v dveh različnih proizvodnih procesih, od katerih eden privede do amortizacije po enakomerni časovni metodi v desetih obdobjih poročanja, drugi pa do amortizacije po metodi proizvedenih enot, bi bila v njegovi dokumentaciji o predvidenih nakupnih količinah za stroje vrste A ta količina razdružena glede na to, kateri vzorec amortizacije se bo uporabljal.

B6.6.9 Pri varovanju denarnih tokov neto (čiste) pozicije zneski, določeni v skladu s 6.5.11. členom, vključujejo spremembe vrednosti postavk v neto (čisti) poziciji, ki imajo podoben učinek kot instrument za varovanje pred tveganjem skupaj s spremembo poštene vrednosti instrumenta za varovanje. Vendar se spremembe vrednosti postavk v neto (čisti) poziciji, ki imajo podoben učinek kot instrument za varovanje pred tveganjem, pripoznajo šele, ko se pripoznajo z njimi povezane transakcije, npr. ko se napovedana prodaja pripozna kot prihodek. Na primer, podjetje ima skupino zelo verjetnih napovedanih prodaj čez devet mesecev v znesku 100 TDE in skupino zelo verjetnih napovedanih nakupov čez 18 mesecev v znesku 120 TDE. Podjetje se varuje pred valutnim tveganjem neto (čiste) pozicije v višini 20 TDE z uporabo terminske menjalne pogodbe za 20 TDE. Pri ugotavljanju zneskov, ki se pripoznajo v rezervi za varovanje denarnih tokov pred tveganjem v skladu s 6.5.11.(a)–6.5.11.(b) členom, podjetje primerja:

- (a) spremembo poštene vrednosti pri terminski menjalni pogodbi skupaj s spremembami vrednosti zelo verjetnih napovedanih prodaj, povezanimi z valutnim tveganjem, s
- (b) spremembami vrednosti zelo verjetnih napovedanih nakupov, povezanimi z valutnim tveganjem.

Vendar podjetje pripozna samo zneske, povezane s terminsko menjalno pogodbo, dokler se zelo verjetne napovedane prodaje ne pripoznajo v računovodskih izkazih, ko se pripoznajo dobički ali izgube iz teh napovedanih transakcij (tj. sprememba vrednosti, ki se lahko pripiše spremembi menjalnega tečaja med trenutkom, ko se določi razmerje varovanja, in pripoznanjem prihodkov).

B6.6.10 Podobno bi podjetje, če je imelo navedenem primeru v celoti izravnano neto (čisto) pozicijo, primerjalo spremembe vrednosti zelo verjetnih napovedanih prodaj, povezane z valutnim tveganjem, s spremembami zelo verjetnih napovedanih nakupov, povezanimi z valutnim tveganjem. Vendar se navedeni zneski pripoznajo šele, ko se povezane napovedane transakcije pripoznajo v računovodskih izkazih.

Plasti skupin postavk, določene kot pred tveganjem varovane postavke

B6.6.11 Iz istih razlogov, kot so navedeni v B6.3.19. členu, zahteva določitev plastičnih sestavin skupin obstoječih postavk kot varovanih postavk posebno opredelitev nominalnega zneska skupine postavk, iz katere se je določila varovana plastna sestavina.

- B6.6.12 Razmerje varovanja pred tveganjem lahko vključuje plasti iz več različnih skupin postavk. Na primer, pri varovanju neto (čiste) pozicije skupine sredstev in skupine obveznosti lahko razmerje varovanja pred tveganjem vsebuje kombinacijo plastne sestavine iz skupine sredstev in plastne sestavine iz skupine obveznosti.

Predstavljanje dobičkov ali izgub iz instrumentov za varovanje pred tveganjem

- B6.6.13 Če se postavke varujejo skupaj kot skupina v okviru varovanja denarnih tokov pred tveganjem, lahko vplivajo na različne vrstične postavke v izkazu poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa. Predstavljanje dobičkov ali izgub iz naslova varovanja pred tveganjem v navedenih izkazih je odvisno od skupine postavk.

- B6.6.14 Če skupina postavk nima nobenih izravnalnih pozicij tveganja (na primer skupina odhodkov v tuji valuti, ki vplivajo na različne vrstične postavke v izkazu poslovnega izida ali drugem vseobsegajočem donosu, ki se varujejo pred valutnim tveganjem), se prerazvrščeni dobički ali izgube iz instrumenta za varovanje razdelijo na vrstične postavke, na katere vplivajo varovane postavke. Ta razdelitev se opravi na sistematični in racionalni podlagi ter ne sme privedi do predstavljanja čistih dobičkov ali izgub, ki izhajajo iz enega samega instrumenta za varovanje, kot bruto zneskov.

- B6.6.15 Če ima skupina postavk izravnalne pozicije tveganja (na primer skupino prodaj in odhodkov, izraženih v tuji valuti, ki se skupaj varujejo pred valutnim tveganjem), podjetje izkaže dobičke ali izgube iz naslova varovanja pred tveganjem v ločeni vrstični postavki v izkazu poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa. Vzemimo na primer varovanje pred valutnim tveganjem pri neto (čisti) poziciji pri prodajah v tuji valuti v znesku 100 TDE in odhodkih v tuji valuti v znesku 80 TDE z uporabo terminske menjalne pogodbe v znesku 20 TDE. Dobiček ali izguba iz terminske menjalne pogodbe, ki se prerazvrsti iz rezerve za varovanje denarnih tokov pred tveganjem v poslovni izid (kadar neto (čista) pozicija vpliva na poslovni izid), se izkaže v vrstični postavki, ločeni od varovanih prodaj in odhodkov. Če poleg tega do prodaj pride v zgodnejšem obdobju kot do odhodkov, se prihodki od prodaje še vedno merijo po promptnem menjalnem tečaju v skladu z MRS 21. Povezani dobiček ali izguba iz varovanja se mora izkazati v ločeni vrstični postavki, tako da poslovni izid odraža učinek varovanja neto (čiste) pozicije pred tveganjem, pri čemer se izvede ustrezna prilagoditev rezerve za varovanje denarnih tokov pred tveganjem. Če pred tveganjem varovani odhodki vplivajo na poslovni izid v poznejšem obdobju, se dobiček ali izguba iz naslova varovanja, ki sta bila prej pripoznana v rezervi za varovanje denarnih tokov pred tveganjem pri prodajah, prerazvrstita v poslovni izid in predstavita kot vrstična postavka, ločena od tistih, ki vključujejo varovane odhodke, ki se merijo po promptnem menjalnem tečaju v skladu z MRS 21.

- B6.6.16 Za nekatere vrste varovanja poštene vrednosti pred tveganjem primarni cilj varovanja ni izravnati spremembe poštene vrednosti varovane postavke, ampak pretvoriti denarne tokove varovane postavke. Na primer, podjetje varuje pošteno vrednost pred obrestnim tveganjem pri dolžniškem instrumentu s fiksno obrestno mero z uporabo zamenjave obrestnih mer. Cilj podjetja pri varovanju pred tveganjem je pretvoriti denarne tokove s fiksno obrestno mero v denarne tokove z variabilno obrestno mero. Ta cilj se pri računovodenju razmerja varovanja odraža tako, da se čiste natečene obresti iz naslova zamenjave obrestnih mer vključijo v poslovni izid. V primeru varovanja neto (čiste) pozicije pred tveganjem (na primer neto (čiste) pozicije, ki jo sestavljata sredstvo s fiksno obrestno mero in obveznost s fiksno obrestno mero) morajo biti te čiste natečene obresti izkazane v ločeni vrstični postavki v izkazu poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa. S tem se prepriča, da bi se čisti dobički ali izgube posameznega instrumenta predstavljali kot bruto zneski, ki se med seboj izravnajo, in se pripoznali v različnih vrstičnih postavkah (na primer, s tem se prepriča predstavljanje čistih tokov od obresti pri posamezni zamenjavi obrestnih mer kot bruto prihodkov od obresti in bruto odhodkov za obresti).

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI IN PREHOD (POGLAVJE 7)

Prehod (oddelek 7.2)

Finančna sredstva v posesti za trgovanje

- B7.2.1 Na datum začetka uporabe tega standarda mora podjetje določiti, ali cilj njegovega poslovnega modela za upravljanje njegovih finančnih sredstev izpolnjuje pogoj iz 4.1.2.(a) člena ali pogoj iz 4.1.2.A(a) člena oziroma ali finančno sredstvo izpolnjuje pogoje za odločitev iz 5.7.5. člena. Podjetje mora v ta namen ugotoviti, ali finančna sredstva ustrezajo opredelitvi „v posesti za trgovanje“, kot da bi podjetje kupilo sredstva na datum začetka uporabe.

Oslabitev

- B7.2.2 Podjetje bi moralo med prehodom približno oceniti kreditno tveganje ob začetnem pripoznanju, tako da bi upoštevalo vse primerne in dokazljive informacije, ki se lahko pridobijo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj. Podjetju na datum prehoda pri ugotavljanju, ali se je kreditno tveganje od začetnega pripoznanja znatno povečalo, ni treba intenzivno iskati informacij. Če podjetje tega ne more ugotoviti brez pretiranih stroškov ali prizadevanj, se uporablja 7.2.20. člen.
- B7.2.3 Da bi določilo popravek vrednosti za izgubo pri finančnih instrumentih, ki so bili prvič pripoznani (ali pri obvezah iz posojil ali pogodbah o finančnih poroštvih, h katerim je podjetje pristopilo kot pogodbeni stranka) pred datumom začetka uporabe, podjetje tako ob prehodu kot do odprave pripoznanja teh postavk upošteva informacije, ki so relevantne za opredelitev ali približno oceno kreditnega tveganja ob začetnem pripoznanju. Da bi določilo ali približno ocenilo začetno kreditno tveganje, lahko podjetje upošteva notranje in zunanje informacije, vključno z informacijami o portfeljih, v skladu z B5.5.1.–B5.5.6. členom.
- B7.2.4 Podjetje, ki ima malo preteklih informacij, lahko uporabi informacije iz notranjih poročil in statistik (ki so bile morda pripravljene pri odločanju o tem, ali dati na trg nov izdelek), informacije o podobnih izdelkih ali izkušnje skupine podobnih podjetij pri primerljivih finančnih instrumentih, če je relevantno.

OPREDELITVE POJMOV (DODATEK A)

Izvedeni finančni instrumenti

- BA1 Tipični primeri izvedenih finančnih instrumentov so standardizirane terminske pogodbe (future), nestandardizirane terminske pogodbe (forward), pogodbe o zamenjavi (swap) in opcijske pogodbe. Izvedeni finančni instrument običajno vsebuje določen nominalni znesek, tj. znesek valute, število delnic, število enot mase ali prostornine ali drugih enot, določenih v pogodbi. Vendar izvedeni finančni instrument ne zahteva, da bi imetnik ali izdajatelj investiral ali prejel nominalni znesek ob sklenitvi pogodbe. Lahko pa izvedeni finančni instrument zahteva točno določeno plačilo ali plačilo zneska, ki se lahko spremeni (vendar ne sorazmerno s spremembo v podlagi) kot posledica nekega prihodnjega dogodka, ki ni povezan z nominalnim zneskom. Na primer, pogodba lahko zahteva točno določeno plačilo v višini 1 000 DE, če se šestmesečni LIBOR poveča za 100 bazičnih točk. Taka pogodba je izvedeni finančni instrument, čeprav nominalni znesek ni opredeljen.
- BA2 Opredelitev izvedenega finančnega instrumenta v tem standardu vsebuje pogodbe, ki se poravnajo bruto z izročitvijo sredstva, ki je podlaga (npr. terminska pogodba za nakup dolžniškega instrumenta s fiksno obrestno mero). Podjetje ima lahko pogodbo za nakup ali prodajo nefinančnega sredstva, ki se lahko poravna na podlagi čistega zneska z denarjem ali drugim finančnim instrumentom ali z izmenjavo finančnih instrumentov (npr. pogodba za nakup ali prodajo blaga po točno določeni ceni na datum v prihodnosti). Taka pogodba spada v področje uporabe tega standarda, razen če je bila sklenjena in se še naprej poseduje z namenom izročitve nefinančnega sredstva v skladu s pričakovanimi potrebami podjetja po nakupu, prodaji ali uporabi. Vendar se ta standard uporablja za take pogodbe za pričakovane potrebe podjetja po nakupu, prodaji ali uporabi, če podjetje za pogodbo opravi določitev v skladu z 2.5. členom (glej 2.4.–2.7. člen).
- BA3 Ena od bistvenih značilnosti izvedenega finančnega instrumenta je, da je njegova čista začetna naložba manjša, kot bi bila potrebna pri drugih vrstah pogodb, pri katerih se pričakuje podoben odziv na spremembe tržnih dejavnikov. Opcijska pogodba ustreza tej opredelitvi, ker je premija manjša od naložbe, ki bi bila potrebna za pridobitev finančnega instrumenta, ki je podlaga, na katero je vezana opcija. Valutna zamenjava, ki zahteva začetno izmenjavo različnih valut z enakimi poštenimi vrednostmi, ustreza opredelitvi, ker je njena čista začetna naložba enaka nič.
- BA4 Običajen nakup ali prodaja povzroči zavezo s točno določeno ceno med datumom sklenitve posla in datumom poravnave posla, ki ustreza opredelitvi izvedenega finančnega instrumenta. Vendar se zaradi kratkega trajanja zaveze ne pripozna kot izvedeni finančni instrument. Namesto tega ta standard določa posebno računovodenje takšnih običajnih pogodb (glej 3.1.2. člen in B3.1.3.–B3.1.6. člen).

BA5 Opredelitev izvedenega finančnega instrumenta se nanaša na nefinančne spremenljivke, ki niso značilne za katero izmed pogodbenih strank. Te vključujejo indeks izgub iz naslova potresov v določeni regiji ali indeks temperatur v določenem mestu. Nefinančne spremenljivke, ki so značilne za katero izmed pogodbenih strank, vključujejo na primer pojav ali odsotnost požara, ki poškoduje ali uniči sredstvo te pogodbene stranke. Sprememba poštene vrednosti nefinančnega sredstva je značilna za lastnika, če poštena vrednost ne odraža le sprememb v tržni ceni takšnih sredstev (finančna spremenljivka), ampak tudi stanje določenega nefinančnega sredstva, ki ga ima v posesti (nefinančna spremenljivka). Na primer, če garancija za preostalo vrednost določenega avtomobila izpostavlja garanta tveganju sprememb v fizičnem stanju avtomobila, je sprememba navedene preostale vrednosti značilna za lastnika avtomobila.

Finančna sredstva in finančne obveznosti v posesti za trgovanje

BA6 Trgovanje na splošno pomeni aktivno in pogosto kupovanje in prodajo in finančni instrumenti v posesti za trgovanje se v glavnem uporabljajo z namenom ustvarjati dobiček na podlagi kratkoročnih nihanj cene ali trgovčeve marže.

BA7 Med finančne obveznosti v posesti za trgovanje spadajo:

- (a) obveznosti iz izvedenih finančnih instrumentov, ki se računovodsko ne obravnavajo kot instrumenti za varovanje pred tveganjem;
- (b) obveze za izročitev finančnih sredstev, ki si jih izposodi prodajalec na kratko (tj. podjetje, ki prodaja izposojena finančna sredstva, ki jih še nima v lasti);
- (c) finančne obveznosti, ki so nastale z namenom ponovnega nakupa v kratkem roku (npr. dolžniški instrument, ki kotira na borzi, ki ga izdajatelj lahko kupi nazaj v kratkem roku, odvisno od sprememb njegove poštene vrednosti); in
- (d) finančne obveznosti, ki so del portfelja identificiranih finančnih instrumentov, ki se upravljajo skupaj in za katere obstajajo dokazi o nedavnem kratkoročnem pobiranju dobičkov.

BA8 Samo dejstvo, da se obveznost uporablja za financiranje trgovalnih dejavnosti, še ne pomeni, da je finančna obveznost v posesti za trgovanje.

MEDNARODNI STANDARD RAČUNOVODSKEGA POROČANJA 10

Konsolidirani računovodski izkazi

CILJ

- 1 Cilj tega MSRP je določiti načela za pripravo in predstavitev konsolidiranih računovodskih izkazov, kadar podjetje obvladuje eno ali več drugih podjetij.

Doseganje cilja

- 2 Za doseganje cilja iz 1. člena ta MSRP:
  - (a) določa, da mora podjetje (*obvladujoče podjetje*), ki obvladuje eno ali več drugih podjetij (*odvisna podjetja*), predstaviti konsolidirane računovodske izkaze;
  - (b) opredeljuje načelo *obvladovanja* in obvladovanje določa kot podlago za konsolidacijo;
  - (c) določa, kako se uporablja načelo obvladovanja, da se ugotovi, ali naložbenik obvladuje podjetje, v katero naloži, in ga mora zato konsolidirati;
  - (d) določa računovodske zahteve za pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov; in
  - (e) opredeljuje naložbeno podjetje ter določa izjemo pri konsolidaciji določenih odvisnih podjetij naložbenega podjetja.
- 3 Ta MSRP ne obravnava računovodskih zahtev za poslovne združitve in njihovih posledic za konsolidacijo, vključno z dobrim imenom, ki izhaja iz poslovne združitve (glej MSRP 3 *Poslovne združitve*).

PODROČJE UPORABE

- 4 Konsolidirane računovodske izkaze predstavi obvladujoče podjetje. Ta MSRP se uporablja za vsa podjetja, razen v naslednjih primerih:
  - (a) obvladujočemu podjetju ni treba predstaviti konsolidiranih računovodskih izkazov, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:
    - (i) obvladujoče podjetje je odvisno podjetje v popolni ali delni lasti drugega podjetja, pri čemer so bili vsi njegovi drugi lastniki, vključno s tistimi, ki sicer nimajo pravice glasovati, obveščeni, da obvladujoče podjetje ne namerava predstaviti konsolidiranih računovodskih izkazov, in temu ne nasprotujejo;
    - (ii) z njegovimi dolžniškimi ali kapitalskimi instrumenti se ne trguje na javnem trgu (na domači ali tuji borzi ali izvenborznem trgu, vključno z lokalnimi in regionalnimi trgi);
    - (iii) obvladujoče podjetje svojih računovodskih izkazov ni predložilo, niti ni v postopku predložitve, nadzornemu organu za vrednostne papirje ali drugemu regulativnemu organu z namenom izdaje katerega koli razreda instrumentov na javnem trgu; in
    - (iv) njegovo končno ali katero koli vmesno obvladujoče podjetje pripravlja računovodske izkaze, ki so na voljo za javno uporabo in so skladni z MSRP, v katerih so odvisna podjetja konsolidirana ali se merijo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu s tem MSRP;
  - (b) [črtano];
  - (c) [črtano].

- 4A Ta MSRP se ne uporablja za programe pozaposlitvenih zaslužkov ali druge programe dolgoročnih zaslužkov zaposlenih, za katere se uporablja MRS 19 *Zaslužki zaposlenih*.

- 4B Obvladujoče podjetje, ki je naložbeno podjetje, ne predstavi konsolidiranih računovodskih izkazov, če je v skladu z 31. členom tega MSRP vsa odvisna podjetja zavezano meriti po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

OBVLADOVANJE

- 5 **Naložbenik ne glede na naravo svoje udeležbe v podjetju (podjetju, v katero naloži) na podlagi ocene, ali obvladuje podjetje, v katero naloži, določi, ali je obvladujoče podjetje.**
- 6 **Naložbenik podjetje, v katero naloži, obvladuje, če je izpostavljen spremenljivemu donosu ali ima pravice do spremenljivega donosa iz svoje udeležbe v tem podjetju ter lahko prek svojega vpliva na to podjetje vpliva na ta donos.**
- 7 **Naložbenik torej podjetje, v katero naloži, obvladuje, če, in samo če, so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:**
- (a) **naložbenik ima vpliv na podjetje, v katero naloži (glej 10.–14. člen);**
- (b) **naložbenik je izpostavljen spremenljivemu donosu ali ima pravice do spremenljivega donosa iz svoje udeležbe v podjetju, v katero naloži (glej 15. in 16. člen), in**
- (c) **naložbenik lahko prek svojega vpliva na podjetje, v katero naloži, vpliva na znesek svojega donosa (glej 17. in 18. člen).**
- 8 Naložbenik pri ocenjevanju, ali obvladuje podjetje, v katero naloži, upošteva vsa dejstva in okoliščine. Naložbenik ponovno oceni, ali obvladuje podjetje, v katero naloži, če je na podlagi dejstev in okoliščin razvidno, da se je spremenil eden ali več od treh elementov obvladovanja iz 7. člena (glej B80.–B85. člen).
- 9 Dva ali več naložbenikov skupaj obvladujejo podjetje, v katero naložijo, kadar morajo pri usmerjanju pomembnih dejavnosti delovati skupaj. Ker v takšnih primerih noben naložbenik ne more usmerjati dejavnosti brez sodelovanja drugih naložbenikov, noben naložbenik samostojno ne obvladuje podjetja, v katero naloži. Vsak naložbenik računovodsko obravnava svoj delež v podjetju, v katero naloži, v skladu z ustreznimi MSRP, kot je MSRP 11 *Skupni aranžmaji*, MRS 28 *Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige* ali MSRP 9 *Finančni instrumenti*.

Vpliv

- 10 Naložbenik ima vpliv na podjetje, v katero naloži, če lahko na podlagi obstoječih pravic trenutno usmerja *pomembne dejavnosti*, tj. dejavnosti, ki bistveno vplivajo na donos tega podjetja.
- 11 Vpliv izhaja iz pravic. Včasih je ocenjevanje vpliva enostavno, na primer kadar vpliv na podjetje, v katero se naloži, izhaja neposredno in izključno iz glasovalnih pravic, ki temeljijo na kapitalskih instrumentih, kot so delnice, ter ga je mogoče oceniti na podlagi glasovalnih pravic, ki izhajajo iz teh deležev. V drugih primerih bo ocena zahtevnejša, zato je treba upoštevati več kot en dejavnik, na primer kadar vpliv izhaja iz enega ali več pogodbenih sporazumov.
- 12 Naložbenik, ki lahko trenutno usmerja pomembne dejavnosti, ima vpliv tudi, če pravic do usmerjanja še ni uveljavljal. Dokazi, da naložbenik usmerja pomembne dejavnosti, lahko pomagajo pri določanju, ali ima naložbenik vpliv, vendar takšni dokazi sami po sebi niso odločilni pri določanju, ali ima naložbenik vpliv na podjetje, v katero naloži.
- 13 Če imajo dva ali več naložbenikov obstoječe pravice, na podlagi katerih lahko enostransko usmerjajo različne pomembne dejavnosti, ima vpliv na podjetje, v katero se naloži, tisti naložbenik, ki lahko trenutno usmerja dejavnosti, ki najbolj bistveno vplivajo na donos tega podjetja.

- 14 Naložbenik ima lahko vpliv na podjetje, v katero naloži, tudi, če imajo druga podjetja obstoječe pravice, na podlagi katerih lahko trenutno sodelujejo pri usmerjanju pomembnih dejavnosti, na primer kadar ima drugo podjetje pomemben vpliv. Vendar naložbenik, ki ima le pravice do pravnega varstva, nima vpliva na podjetje, v katero naloži (glej B26.–B28. člen), zato tega podjetja tudi ne obvladuje.

Donos

- 15 Naložbenik je izpostavljen spremenljivemu donosu ali ima pravice do spremenljivega donosa iz svoje udeležbe v podjetju, v katero naloži, če se lahko njegov donos iz udeležbe v tem podjetju spreminja na podlagi poslovanja tega podjetja. Donos naložbenika je lahko samo pozitiven, samo negativen ali tako pozitiven kot negativen.
- 16 Čeprav lahko samo en naložbenik obvladuje podjetje, v katero se naloži, je lahko v donos tega podjetja vključenih več oseb. Imetniki neobvladujočih deležev so lahko na primer udeleženi v dobičku ali razdelitvah podjetja, v katero se naloži.

Povezava med vplivom in donosom

- 17 Naložbenik obvladuje podjetje, v katero naloži, kadar lahko poleg tega, da ima vpliv nanj in je izpostavljen spremenljivemu donosu ali ima pravice do spremenljivega donosa iz svoje udeležbe v njem, prek svojega vpliva na to podjetje tudi vpliva na svoj donos iz udeležbe v njem.
- 18 Zato naložbenik s pravicami odločanja določi, ali je principal ali agent. Naložbenik, ki je v skladu z B58.–B72. členom agent, ne obvladuje podjetja, v katero naloži, kadar uveljavlja pravice odločanja, ki so mu dodeljene.

RAČUNOVODSKE ZAHTEVE

19 Obvladujoče podjetje pri pripravi konsolidiranih računovodskih izkazov uporablja enotne računovodske usmeritve za podobne transakcije in druge poslovne dogodke v podobnih okoliščinah.

- 20 Konsolidacija podjetja, v katero se naloži, se začne na datum, ko naložbenik pridobi obvladovanje podjetja, v katero naloži, konča pa se, ko naložbenik izgubi obvladovanje podjetja, v katero naloži.
- 21 V B86.–B93. členu so navedeni napotki za pripravlanje konsolidiranih računovodskih izkazov.

Neobvladujoči deleži

- 22 Obvladujoče podjetje neobvladujoče deleže v konsolidiranem izkazu finančnega položaja predstavi v okviru lastniškega kapitala, ločeno od lastniškega kapitala lastnikov obvladujočega podjetja.
- 23 Spremembe lastniškega deleža obvladujočega podjetja v odvisnem podjetju, zaradi katerih obvladujoče podjetje ne izgubi obvladovanja odvisnega podjetja, so transakcije z lastniškim kapitalom (tj. transakcije z lastniki, ki delujejo kot lastniki).
- 24 V B94.–B96. členu so navedena navodila za računovodenje neobvladujočih deležev v konsolidiranih računovodskih izkazih.

Izguba obvladovanja

- 25 Če obvladujoče podjetje izgubi obvladovanje odvisnega podjetja:
- (a) odpravi pripoznanje sredstev in obveznosti nekdanjega odvisnega podjetja v konsolidiranem izkazu finančnega položaja;
  - (b) pripozna vse naložbe, zadržane v nekdanjem odvisnem podjetju, po pošteni vrednosti na datum izgube obvladovanja ter nato te naložbe in vse druge zneske, ki jih dolguje nekdanjemu odvisnemu podjetju ali mu jih ta dolguje, računovodsko obravnava v skladu z ustreznimi MSRP. Ta poštena vrednost se obravnava kot poštena vrednost ob začetnem pripoznanju finančnega sredstva v skladu z MSRP 9 ali, če je ustrezno, kot nabavna vrednost ob začetnem pripoznanju naložbe v pridruženo podjetje ali skupni podvig;

- (c) pripozna dobiček ali izgubo, ki je povezana z izgubo obvladovanja in jo je mogoče pripisati nekdanjemu obvladujočemu deležu.

26 V B97.–B99. členu so navedena navodila za računovodenje izgube obvladovanja.

DOLOČANJE, ALI JE PODJETJE NALOŽBENO PODJETJE

27 Obvladujoče podjetje določi, ali je naložbeno podjetje. Naložbeno podjetje je podjetje, ki:

- (a) prejme finančna sredstva od enega ali več naložbenikov z namenom zagotavljanja storitev upravljanja naložb temu naložbeniku oziroma naložbenikom;
- (b) se svojemu naložbeniku oziroma naložbenikom zaveže, da je njegov poslovni cilj nalaganje finančnih sredstev izključno z namenom doseganja donosov iz povečevanja vrednosti dolgoročnih naložb, prihodkov od naložb ali obojega; in
- (c) uspešnost praktično vseh svojih naložb meri in ovrednoti na osnovi poštene vrednosti.

Napotki za uporabo so v B85.A–B85.M členu.

28 Pri presoji, ali ustreza opredelitvi iz 27. člena, podjetje upošteva, ali ima naslednje tipične lastnosti naložbenega podjetja:

- (a) ima več kot eno naložbo (glej B85.O–B85.P člen);
- (b) ima več kot enega naložbenika (glej B85.Q–B85.S člen);
- (c) ima naložbenike, ki niso povezane osebe podjetja (glej B85.T–B85.U člen); in
- (d) ima lastniške deleže v obliki lastniškega kapitala ali podobnih deležev (glej B85.V–B85.W člen).

Odsotnost katere koli od teh tipičnih lastnosti ne pomeni nujno, da se podjetje ne more razvrstiti kot naložbeno podjetje. Naložbeno podjetje, ki nima vseh od teh tipičnih lastnosti, zagotovi dodatno razkritje, ki ga zahteva 9. A člen MSRP 12 *Razkritje deležev v drugih podjetjih*.

29 Če dejstva in okoliščine kažejo na to, da je prišlo do sprememb enega ali več od treh elementov, ki sestavljajo opredelitev naložbenega podjetja iz 27. člena, ali tipičnih lastnosti naložbenega podjetja iz 28. člena, obvladujoče podjetje ponovno presodi, ali je naložbeno podjetje.

30 Obvladujoče podjetje, ki preneha biti naložbeno podjetje ali pa to postane, spremembo statusa računovodsko evidentira za naprej od datuma, ko je prišlo do spremembe statusa (glej B100.–B101. člen).

NALOŽBENA PODJETJA: IZJEME PRI KONSOLIDACIJI

31 Razen kot je opisano v 32. členu, naložbeno podjetje ne konsolidira odvisnih podjetij in ne uporablja MSRP 3, ko pridobi obvladovanje drugega podjetja. Namesto tega naložbeno podjetje meri naložbo v odvisno podjetje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu z MSRP 9⁽⁵⁵⁾.

⁽⁵⁵⁾ V C7. členu MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi* je navedeno „Če podjetje uporablja ta MSRP, vendar še ne uporablja MSRP 9, v tem MSRP vsako sklicevanje na MSRP 9 pomeni sklicevanje na MRS 39 *Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje*“.

- 32 Ne glede na zahtevo iz 31. člena, naložbeno podjetje, če ima odvisno podjetje, ki samo ni naložbeno podjetje in sta njegov glavni namen in dejavnost opravljanje storitev, povezanih z naložbenimi dejavnostmi naložbenega podjetja (glej B85.C–B85.E člen), tako odvisno podjetje konsolidira v skladu z 19.–26. členom tega MSRP in za prevzem vsakega takega odvisnega podjetja uporabi zahteve MSRP 3.
- 33 Obvladujoče podjetje naložbenega podjetja konsolidira vsa podjetja, ki jih obvladuje, vključno s tistimi, ki jih obvladuje prek odvisnega naložbenega podjetja, razen če je obvladujoče podjetje naložbeno podjetje.

Dodatek A

Opredelitve pojmov

Ta dodatek je sestavni del MSRP.

konsolidirani računovodski izkazi	Računovodski izkazi skupine , v katerih so sredstva, obveznosti, lastniški kapital, prihodki, odhodki in denarni tokovi obvladujočega podjetja in njegovih odvisnih podjetij predstavljeni kot izkazi ene gospodarske celote.
obvladovanje podjetja, v katero se naloži	Naložbenik obvladuje podjetje, v katero naloži, če je izpostavljen spremenljivemu donosu ali ima pravice do spremenljivega donosa iz svoje udeležbe v tem podjetju ter lahko prek svojega vpliva na to podjetje vpliva na ta donos.
subjekt, ki sprejema odločitve	Subjekt s pravicami odločanja, ki je principal ali agent za druge osebe.
skupina	Obvladujoče podjetje in njegova odvisna podjetja .
naložbeno podjetje	Podjetje, ki: (a) prejme finančna sredstva od enega ali več naložbenikov z namenom zagotavljanja storitev upravljanja naložb temu naložbeniku oziroma naložbenikom; (b) se svojemu naložbeniku oziroma naložbenikom zaveže, da je njegov poslovni cilj nalaganje finančnih sredstev izključno z namenom doseganja donosov iz povečevanja vrednosti dolgoročnih naložb, prihodkov od naložb ali obojega; in (c) uspešnost praktično vseh svojih naložb meri in ovrednoti na osnovi poštene vrednosti.
neobvladujoči delež	Lastniški kapital v odvisnem podjetju , ki ga ni mogoče neposredno ali posredno pripisati obvladujočemu podjetju .
obvladujoče podjetje	Podjetje, ki obvladuje eno ali več podjetij.
vpliv	Obstoječe pravice, na podlagi katerih se lahko trenutno usmerjajo pomembne dejavnosti .
pravice do pravnega varstva	Pravice, katerih namen je zavarovati interese osebe, ki ima te pravice, pri čemer se tej osebi ne omogoči vpliv na podjetje, na katerega se te pravice nanašajo.
pomembne dejavnosti	Za namene tega MSRP so pomembne dejavnosti tiste dejavnosti podjetja, v katero se naloži, ki bistveno vplivajo na njegov donos.
pravice do odstavitve	Pravice, da se subjektu, ki sprejema odločitve, odvzame pristojnost odločanja.
odvisno podjetje	Podjetje, ki ga obvladuje drugo podjetje.

Naslednji izrazi so opredeljeni v MSRP 11, MSRP 12 *Razkritje deležev v drugih podjetjih*, MRS 28 (kot je bil spremenjen leta 2011) ali MRS 24 *Razkrivanje povezanih oseb* ter se v tem MSRP uporabljajo v smislu iz navedenih MSRP:

- pridruženo podjetje,
- delež v drugem podjetju,
- skupni podvig,
- ključno poslovodno osebje,
- povezana oseba,
- pomemben vpliv.

Dodatek B

Napotki za uporabo

Ta dodatek je sestavni del MSRP. Opisuje uporabo 1.–33. člena in ima enako veljavo kot drugi deli MSRP.

- B1 V tem dodatku so opisani hipotetični primeri. Čeprav so lahko nekateri vidiki primerov prisotni v dejanskih vzorcih dejstev, bi bilo treba pri uporabi MSRP 10 oceniti vsa dejstva in okoliščine posameznega vzorca dejstev.

OCENJEVANJE OBVLADOVANJA

- B2 Naložbenik za določitev, ali obvladuje podjetje, v katero naloži, oceni, ali:

(a) ima vpliv na podjetje, v katero naloži;

(b) je izpostavljen spremenljivemu donosu oziroma ima pravice do spremenljivega donosa iz svoje udeležbe v podjetju, v katero naloži, in

(c) lahko prek svojega vpliva na podjetje, v katero naloži, vpliva na znesek svojega donosa.

- B3 Pri določanju tega je lahko v pomoč preučitev naslednjih dejavnikov:

(a) namena in oblike podjetja, v katero se naloži (glej B5.–B8. člen);

(b) katere so pomembne dejavnosti in kako se sprejemajo odločitve o teh dejavnostih (glej B11.–B13. člen);

(c) ali lahko naložbenik na podlagi svojih pravic trenutno usmerja pomembne dejavnosti (glej B14.–B54. člen);

(d) ali je naložbenik izpostavljen spremenljivemu donosu oziroma ima pravice do spremenljivega donosa iz svoje udeležbe v podjetju, v katero naloži (glej B55.–B57. člen), in

(e) ali lahko naložbenik prek svojega vpliva na podjetje, v katero naloži, vpliva na znesek svojega donosa (glej B58.–B72. člen).

- B4 Pri ocenjevanju obvladovanja podjetja, v katero se naloži, naložbenik upošteva naravo svojega razmerja z drugimi osebami (glej B73.–B75. člen).

Namen in oblika podjetja, v katero se naloži

- B5 Pri ocenjevanju obvladovanja podjetja, v katero se naloži, naložbenik upošteva namen in obliko tega podjetja, da opredeli pomembne dejavnosti, način sprejemanja odločitev o pomembnih dejavnostih, kdo lahko trenutno usmerja te dejavnosti in kdo prejema donose iz teh dejavnosti.

- B6 Kar zadeva namen in obliko podjetja, v katero se naloži, je lahko jasno, da se podjetje, v katero se naloži, obvladuje prek kapitalskih instrumentov, ki njihovemu imetniku zagotavljajo sorazmerne glasovalne pravice, kot so navadne delnice podjetja, v katero se naloži. V tem primeru in če ni nobenih dodatnih ureditev, ki spremenjajo odločanje, je ocena obvladovanja osredotočena na to, katera oseba, če sploh katera, lahko uveljavlja dovolj glasovalnih pravic, da lahko odloča o poslovnih in finančnih usmeritvah podjetja, v katero se naloži (B34.–B50. člen). V najenostavnejšem primeru naložbenik, ki ima večino teh glasovalnih pravic, ob odsotnosti drugih dejavnikov, obvladuje podjetje, v katero naloži.

- B7 Da se v zapletenejših primerih ugotovi, ali naložbenik obvladuje podjetje, v katero naloži, je včasih treba upoštevati nekatere ali vse druge dejavnike iz B3. člena.
- B8 Podjetje, v katero se naloži, je lahko oblikovano tako, da glasovalne pravice niso glavni dejavnik pri odločanju, kdo ga obvladuje, npr. kadar so morebitne glasovalne pravice povezane le z administrativnimi nalogami, pri čemer se pomembne dejavnosti usmerjajo na podlagi pogodbenih sporazumov. V takšnih primerih naložbenik pri upoštevanju namena in oblike podjetja, v katero naloži, upošteva tudi tveganja, ki naj bi jim bilo podjetje, v katero se naloži, izpostavljeno, tveganja, ki naj bi se prenesla na osebe, povezane s podjetjem, v katero se naloži, in svojo izpostavljenost nekaterim ali vsem tem tveganjem. Upoštevanje tveganj ne vključuje le tveganja izgub, ampak tudi možnosti za dobičke.

Vpliv

- B9 Da ima naložbenik vpliv na podjetje, v katero naloži, mora imeti obstoječe pravice, na podlagi katerih lahko trenutno usmerja pomembne dejavnosti. Za namene ocene vpliva se upoštevajo le materialne pravice in pravice, ki niso pravice do zaščite (glej B22.–B28. člen).
- B10 Določitev, ali ima naložbenik vpliv, je odvisna od pomembnih dejavnosti, načina sprejemanja odločitev o pomembnih dejavnostih ter pravic naložbenika in drugih oseb v povezavi s podjetjem, v katero se naloži.

Pomembne dejavnosti in njihovo usmerjanje

- B11 Na donos veliko podjetij, v katera se naloži, bistveno vpliva vrsta dejavnosti poslovanja in financiranja. Primeri dejavnosti, ki so lahko glede na okoliščine pomembne dejavnosti, med drugim vključujejo:

- (a) prodajo in nakup blaga ali storitev;
- (b) upravljanje finančnih sredstev med njihovo življenjsko dobo (tudi pri nastopu dogodka neplačila);
- (c) izbira, pridobitev ali odtujitev sredstev;
- (d) raziskave in razvoj novih izdelkov ali postopkov ter
- (e) določitev strukture financiranja ali pridobivanje virov financiranja.

- B12 Primeri odločitev o pomembnih dejavnostih med drugim vključujejo:

- (a) oblikovanje odločitev podjetja, v katero se naloži, v zvezi s poslovanjem in kapitalom, vključno s predračuni, ter
- (b) imenovanje ključnega poslovodnega osebja ali izvajalcev storitev podjetja, v katero se naloži, in zagotavljanje plačila zanje ter prekinitve njihovih storitev ali zaposlitve.

- B13 V nekaterih primerih so lahko dejavnosti pred nastankom določenih okoliščin ali pojavom določenega dogodka in po njem pomembne dejavnosti. Kadar lahko pomembne dejavnosti trenutno usmerjata dva ali več naložbenikov in se te dejavnosti izvajajo v različnih obdobjih, naložbeniki določijo, kateri od njih lahko usmerja dejavnosti, ki najbolj bistveno vplivajo na ta donos, skladno z obravnavo sočasnih pravic odločanja (glej 13. člen). Naložbeniki to oceno po določenem obdobju ponovno preučijo, če se spremenijo pomembna dejstva ali okoliščine.

Primer 1

Naložbenika oblikujeta podjetje, v katero naložita, za razvoj in trženje zdravila. En naložbenik je odgovoren za razvoj zdravila in pridobitev uradne odobritve zanj, pri čemer ta odgovornost vključuje enostransko možnost sprejemanja vseh odločitev v zvezi z razvojem zdravila in pridobitvijo uradne odobritve. Potem ko regulator odobri zdravilo, ga drugi naložbenik proizvaja in trži, pri čemer ima ta naložbenik enostransko možnost sprejemanja vseh odločitev v zvezi s proizvodnjo in trženjem zdravila. Če so vse dejavnosti – razvoj zdravila in pridobitev uradne odobritve zanj ter njegova proizvodnja in trženje – pomembne dejavnosti, mora vsak naložbenik določiti, ali lahko usmerja dejavnosti, ki *najbolj* bistveno vplivajo na donos podjetja, v katero naloži. Zato mora vsak naložbenik preučiti, ali so dejavnosti razvoja zdravila in pridobitve uradne odobritve zanj oziroma njegove proizvodnje in trženja dejavnosti, ki *najbolj* bistveno vplivajo na donos podjetja, v katero se naloži, ter ali lahko usmerja te dejavnosti. Pri določanju, kateri naložbenik ima vpliv, bi naložbenika preučila:

- (a) namen in obliko podjetja, v katero se naloži;
- (b) dejavnike, ki določajo profitno maržo, prihodke in vrednost podjetja, v katero se naloži, ter vrednost zdravila;
- (c) učinek na donos podjetja, v katero se naloži, ki izhaja iz pristojnosti odločanja posameznega naložbenika v zvezi z dejavniki iz točke (b), in
- (d) izpostavljenost naložbenikov spremenljivosti donosa.

V tem konkretnem primeru bi naložbenika preučila tudi:

- (e) negotovost in potrebna prizadevanja v zvezi s pridobitvijo uradne odobritve (glede na preteklo uspešnost naložbenika pri razvoju zdravil in pridobivanju uradnih odobritev zanje) ter
- (f) kateri naložbenik obvladuje zdravilo po uspešno končani fazi razvoja.

Primer 2

Nosilec naložbe (podjetje, v katero se naloži) je ustanovljen ter financiran z dolžniškim instrumentom v posesti naložbenika (naložbenika, ki zagotovi dolžniški kapital) in kapitalskimi instrumenti v posesti več drugih naložbenikov. Tranša lastniškega kapitala (običajno poimenovana tranša prve izgube) je namenjena kritju prvih izgub in prejemanju morebitnega preostalega donosa podjetja, v katero se naloži. Eden od naložbenikov v lastniški kapital, ki ima v posesti 30 % lastniškega kapitala, je tudi upravljevec sredstev. Podjetje, v katero se naloži, svoje donose uporabi za nakup portfelja finančnih sredstev, s čimer je izpostavljeno kreditnemu tveganju, povezanemu z morebitnim neplačilom glavnice in obresti pri sredstvih. Transakcija je naložbeniku, ki zagotovi dolžniški kapital, na voljo kot naložba z minimalno izpostavljenostjo kreditnemu tveganju, povezanemu z morebitnim neplačilom pri sredstvih v portfelju, zaradi narave teh sredstev in ker je tranša lastniškega kapitala namenjena za kritje prvih izgub podjetja, v katero se naloži. Na donos podjetja, v katero se naloži, bistveno vpliva upravljanje portfelja sredstev podjetja, v katero se naloži, kar vključuje odločitve o izbiri, pridobitvi in odtujitvi sredstev v okviru smernic v zvezi s portfeljem ter upravljanje v primeru neplačila katerega izmed sredstev v portfelju. Vse te dejavnosti vodi upravljevec sredstev, dokler neplačila ne dosežejo določenega deleža vrednosti portfelja (tj. ko je vrednost portfelja takšna, da je tranša lastniškega kapitala podjetja, v katero se naloži, porabljena). Od tega trenutka sredstva upravlja neodvisni upravljevec v skladu z navodili naložbenika, ki zagotovi dolžniški kapital. Upravljanje portfelja sredstev podjetja, v katero se naloži, je pomembna dejavnost podjetja, v katero se naloži. Upravljevec sredstev lahko usmerja pomembne dejavnosti, dokler sredstva, pri katerih je prišlo do neplačila, ne dosežejo določenega deleža vrednosti portfelja; naložbenik, ki zagotovi dolžniški kapital, lahko usmerja pomembne dejavnosti, ko vrednost sredstev, pri katerih je prišlo do neplačila, preseže ta določeni delež vrednosti portfelja. Tako upravljevec sredstev kot tudi naložbenik, ki zagotovi dolžniški kapital, morata določiti, ali lahko usmerjata dejavnosti, ki *najbolj* bistveno vplivajo na donos podjetja, v katero se naloži, vključno s preučitvijo namena in oblike podjetja, v katero se naloži, ter izpostavljenosti vsake osebe spremenljivosti donosa.

Pravice, na podlagi katerih ima naložbenik vpliv na podjetje, v katero naloži

- B14 Vpliv izhaja iz pravic. Da ima naložbenik vpliv na podjetje, v katero naloži, mora imeti obstoječe pravice, na podlagi katerih lahko trenutno usmerja pomembne dejavnosti. Pravice, na podlagi katerih lahko ima naložbenik vpliv, se lahko med podjetji, v katera se naloži, razlikujejo.
- B15 Primeri pravic, ki lahko bodisi posamezno bodisi skupaj naložbeniku zagotovijo vpliv, med drugim vključujejo:
- (a) pravice v obliki glasovalnih pravic (ali potencialnih glasovalnih pravic) podjetja, v katero se naloži (glej B34.–B50. člen);
  - (b) pravice do imenovanja, prerazporeditve ali odstavitve članov ključnega poslovnega osebja podjetja, v katero se naloži, ki lahko usmerjajo pomembne dejavnosti;
  - (c) pravice do imenovanja ali odstavitve drugega subjekta, ki usmerja pomembne dejavnosti;
  - (d) pravice do usmerjanja podjetja, v katero se naloži, v sklepanje poslov, ali do veta na kakršne koli spremembe poslov, v korist naložbenika in
  - (e) druge pravice (kot so pravice odločanja, določene v upravljalnih pogodbah), na podlagi katerih lahko imetnik usmerja pomembne dejavnosti.
- B16 Kadar ima podjetje, v katero se naloži, vrsto dejavnosti poslovanja in financiranja, ki bistveno vplivajo na donos tega podjetja, in je treba redno sprejemati vsebinske odločitve v zvezi s temi dejavnostmi, naložbeniku vpliv na splošno zagotavljajo glasovalne ali podobne pravice, in sicer same ali skupaj z drugimi ureditvami.
- B17 Če glasovalne pravice ne vplivajo bistveno na donos podjetja, v katero se naloži, na primer kadar so glasovalne pravice povezane le z administrativnimi nalogami in se usmerjanje pomembnih dejavnosti določi s pogodbenimi sporazumi, mora naložbenik oceniti te pogodbene sporazume za določitev, ali ima dovolj pravic, da ima vpliv na podjetje, v katero naloži. Za določitev, ali ima naložbenik dovolj pravic, da ima vpliv na podjetje, v katero naloži, naložbenik upošteva namen in obliko tega podjetja (glej B5.–B8. člen) ter zahteve iz B51.–B54. člena skupaj z B18.–B20. členom.
- B18 V nekaterih okoliščinah je morda težko določiti, ali ima naložbenik dovolj pravic, da ima vpliv na podjetje, v katero naloži. Da lahko naložbenik v takšnih primerih oceni vpliv, preuči dokaze o tem, ali lahko dejansko enostransko usmerja pomembne dejavnosti. Med drugim je treba preučiti naslednje elemente, ki lahko skupaj s pravicami naložbenika ter kazalniki iz B19. in B20. člena pomenijo dokaz, da ima naložbenik dovolj pravic, da ima vpliv na podjetje, v katero naloži:
- (a) naložbenik lahko, ne da bi imel pogodbeno pravico za to, imenuje ali potrdi ključno poslovodno osebje podjetja, v katero naloži, ki lahko usmerja pomembne dejavnosti;
  - (b) naložbenik lahko, ne da bi imel pogodbeno pravico za to, usmerja podjetje, v katero naloži, v sklepanje pomembnih poslov, ali da veto na kakršne koli spremembe pomembnih poslov, v korist naložbenika;
  - (c) naložbenik lahko ima prevladujočo vlogo v postopku imenovanja članov upravnega organa podjetja, v katero naloži, ali pridobivanju pooblastil od drugih imetnikov glasovalnih pravic;
  - (d) člani ključnega poslovnega osebja podjetja, v katero se naloži, so povezane osebe naložbenika (na primer, glavni izvršni direktor podjetja, v katero se naloži, je tudi glavni izvršni direktor naložbenika);
  - (e) večina članov upravnega organa podjetja, v katero se naloži, je povezanih oseb naložbenika.

- B19 Včasih obstajajo znaki posebnega razmerja med naložbenikom in podjetjem, v katero se naloži, na podlagi katerega bi lahko imel naložbenik v podjetju, v katero naloži, več kot le pasivne deleže. Obstoj katerega koli posameznega kazalnika ali kombinacije kazalnikov ne pomeni vedno, da je izpolnjeno merilo vpliva. Vendar lahko deleži v podjetju, v katero se naloži, ki niso le pasivni, pomenijo, da ima naložbenik dovolj drugih povezanih pravic, da ima vpliv, ali dokazujejo obstoj vpliva na podjetje, v katero se naloži. Naslednje na primer kaže, da ima naložbenik v podjetju, v katero naloži, več kot le pasiven delež, in lahko v kombinaciji z drugimi pravicami pomeni vpliv:
- (a) člani ključnega poslovnega osebja podjetja, v katero se naloži, ki lahko usmerjajo pomembne dejavnosti, so ali so bili zaposleni pri naložbeniku;
  - (b) poslovanje podjetja, v katero se naloži, je odvisno od naložbenika, na primer v naslednjih primerih:
    - (i) podjetje, v katero se naloži, je odvisno od naložbenika, ki financira velik del njegovega poslovanja;
    - (ii) naložbenik jamči za velik del obveznosti podjetja, v katero naloži;
    - (iii) podjetje, v katero se naloži, je odvisno od naložbenika, kar zadeva pomembne storitve, tehnologije, zaloge ali surovine;
    - (iv) naložbenik obvladuje sredstva, kot so licence ali blagovne znamke, ki so odločilnega pomena za poslovanje podjetja, v katero naloži;
    - (v) podjetje, v katero se naloži, je odvisno od naložbenika, kar zadeva ključno poslovodno osebje, na primer, osebje naložbenika zelo dobro pozna poslovanje podjetja, v katero se naloži;
  - (c) znaten delež dejavnosti podjetja, v katero se naloži, vključuje naložbenika ali se izvaja v njegovem imenu;
  - (d) izpostavljenost naložbenika donosu ali njegove pravice do donosa iz udeležbe v podjetju, v katero naloži, so nesorazmerno večje od njegovih glasovalnih ali drugih podobnih pravic. Naložbenik ima lahko na primer pravice do več kot polovice donosa podjetja, v katero naloži, ali je izpostavljen več kot polovici njegovega donosa, vendar ima manj kot polovico glasovalnih pravic tega podjetja.
- B20 Večja kot je izpostavljenost naložbenika spremenljivosti donosa ali večje kot so njegove pravice do spremenljivosti donosa iz udeležbe v podjetju, v katero naloži, večja je spodbuda za naložbenika, da pridobi dovolj pravic, da ima vpliv. Zato je lahko velika izpostavljenost spremenljivosti donosa pokazatelj, da ima naložbenik vpliv. Kljub temu samo na podlagi obsega izpostavljenosti naložbenika ni mogoče določiti, ali ima naložbenik vpliv na podjetje, v katero naloži.
- B21 Če se dejavniki iz B18. člena ter kazalniki iz B19. in B20. člena obravnavajo skupaj s pravicami naložbenika, ima dokaz o vplivu, opisanem v B18. členu, večji pomen.

Materialne pravice

- B22 Naložbenik pri ocenjevanju, ali ima vpliv, upošteva le materialne pravice, ki se nanašajo na podjetje, v katero naloži (ki jih imajo naložbenik in drugi). Da se pravica šteje za materialno, mora imeti njen imetnik dejansko možnost, da jo uveljavlja.
- B23 Pri določanju, ali so pravice materialne, je potrebna presoja, pri kateri se upoštevajo vsa dejstva in okoliščine. Dejavniki, ki se upoštevajo pri takšnem določanju, med drugim vključujejo:
- (a) ali obstajajo kakršne koli ovire (ekonomske ali drugačne), ki imetniku (ali imetnikom) preprečujejo uveljavljanje pravic. Primeri takšnih ovir med drugim vključujejo:
    - (i) finančne sankcije in spodbude, ki bi imetniku pravic preprečevale njihovo uveljavljanje (ali ga od tega odvračale);

- (ii) ceno uveljavitve ali zamenjave, ki ustvarja finančno oviro, ki bi imetniku pravic preprečevala njihovo uveljavljanje (ali ga od tega odvrčala);
  - (iii) določbe in pogoje, zaradi katerih se pravice verjetno ne bodo uveljavljale, na primer pogoje, ki zelo omejujejo časovni okvir njihovega uveljavljanja;
  - (iv) odsotnost jasnega in primerne mehanizma v ustanovnih dokumentih podjetja, v katero se naloži, ali veljavni zakonodaji, ki bi imetniku pravic omogočal njihovo uveljavljanje;
  - (v) nezmožnost imetnika pravic, da pridobi informacije, potrebne za uveljavljanje njegovih pravic;
  - (vi) operativne ovire in spodbude, ki bi imetniku pravic preprečevale njihovo uveljavljanje (ali ga od tega odvrčale) (na primer, ni drugih poslovodnih oseb, ki bi želele ali bile sposobne zagotavljati specializirane storitve ali zagotavljati storitve in prevzeti druge deleže, za katere je odgovorna trenutna poslovodna oseba);
  - (vii) pravne ali regulativne zahteve, ki imetniku pravic preprečujejo njihovo uveljavljanje (kadar je npr. tujemu naložbeniku prepovedano uveljavljanje njegovih pravic);
- (b) kadar je za uveljavljanje pravic potrebno soglasje več kot ene osebe ali ko ima pravice več kot ena oseba, ali obstaja mehanizem, ki tem osebam zagotavlja dejansko možnost, da skupaj uveljavljajo svoje pravice, če to želijo. Odsotnost takšnega mehanizma je pokazatelj, da pravice morda niso materialne. Več kot je oseb, ki morajo dati soglasje za uveljavljanje pravic, manjša je verjetnost, da so te pravice materialne. Kljub temu lahko upravni odbor, katerega člani so neodvisni od subjekta, ki sprejema odločitve, predstavlja mehanizem za skupno uveljavljanje pravic več naložbenikov. Zato so pravice do odstavitve, ki jih lahko uveljavlja neodvisni upravni odbor, bolj verjetno materialne, kot če jih posamezno uveljavlja veliko število naložbenikov;
- (c) ali bi oseba ali osebe, ki imajo pravice, imele koristi od njihovega uveljavljanja. Imetnik potencialnih glasovalnih pravic v podjetju, v katero naloži (glej B47.–B50. člen), na primer preuči ceno uveljavitve ali zamenjave instrumenta. Večja verjetnost je, da so določbe in pogoji za potencialne glasovalne pravice materialni, če gre za instrument, ki je v denarju, ali če bi naložbenik imel koristi zaradi drugih razlogov (npr. z ustvarjanjem sinergij med naložbenikom in podjetjem, v katero se naloži) na podlagi uveljavljanja ali zamenjave instrumenta.
- B24 Da se pravice štejejo za materialne, jih mora biti mogoče uveljavljati, ko je treba sprejeti odločitve o usmerjanju pomembnih dejavnosti. Običajno je možnost trenutnega uveljavljanja pravic pogoj za to, da se pravice štejejo za materialne. Vendar so lahko včasih pravice materialne tudi, če jih trenutno ni mogoče uveljavljati.

Primeri uporabe

Primer 3

Podjetje, v katero se naloži, organizira letne skupščine delničarjev, na katerih se sprejemajo odločitve v zvezi z usmerjanjem pomembnih dejavnosti. Naslednja skupščina delničarjev bo čez osem mesecev. Kljub temu lahko delničarji, ki imajo posamično ali skupaj vsaj 5 % glasovalnih pravic, organizirajo posebno srečanje, da spremenijo obstoječo politiko v zvezi s pomembnimi dejavnostmi, vendar morajo o tem obvestiti druge delničarje, kar pomeni, da mora do takšnega srečanja preteči vsaj 30 dni. Politike v zvezi s pomembnimi dejavnostmi se lahko spreminjajo le na posebnih srečanjih ali rednih skupščinah delničarjev. To vključuje odobritev pomembnih prodaj sredstev in izvajanja ali odtujitve znatnih naložb.

Zgornji vzorec dejstev se nanaša na primere 3A–3D, ki so opisani spodaj. Vsak primer se obravnava ločeno.

Primer 3A

Naložbenik ima večino glasovalnih pravic v podjetju, v katero naloži. Glasovalne pravice naložbenika so materialne, ker lahko naložbenik sprejema odločitve o usmerjanju pomembnih dejavnosti, kadar je to potrebno. Kljub dejstvu, da lahko naložbenik uveljavlja svoje glasovalne pravice šele po 30 dneh, lahko pomembne dejavnosti usmerja od trenutka, ko pridobi poslovni delež.

Primer 3B

Naložbenik je sklenil terminsko pogodbo za pridobitev večine delnic podjetja, v katero naloži. V terminski pogodbi je določen datum poravnave posla čez 25 dni. Obstoječi delničarji ne morejo spremeniti obstoječih politik v zvezi s pomembnimi dejavnostmi, ker mora pred posebnim srečanjem preteči vsaj 30 dni, pri čemer bo takrat terminska pogodba že poravnana. Zato ima naložbenik pravice, ki so v bistvu enakovredne pravicam večinskega delničarja iz primera 3A zgoraj (tj. naložbenik, ki je sklenil terminsko pogodbo, lahko sprejema odločitve o usmerjanju pomembnih dejavnosti, kadar je to potrebno). Terminska pogodba naložbenika je materialna pravica, na podlagi katere lahko naložbenik pomembne dejavnosti usmerja, čeprav terminska pogodba še ni poravnana.

Primer 3C

Naložbenik ima materialno opcijo za pridobitev večine delnic podjetja, v katero naloži, ki je izvršljiva v 25 dneh in bi primeru izvršitve privedla do velikega dobička. Ugotovitev bi bila enaka kot v primeru 3B.

Primer 3D

Naložbenik je sklenil terminsko pogodbo za pridobitev večine delnic podjetja, v katero naloži, pri čemer nima drugih povezanih pravic v tem podjetju. Datum poravnave posla iz terminske pogodbe je čez šest mesecev. V nasprotju z zgornjimi primeri naložbenik trenutno ne more usmerjati pomembnih dejavnosti. Obstoječi delničarji lahko trenutno usmerjajo pomembne dejavnosti, ker lahko spremenijo obstoječe politike v zvezi s pomembnimi dejavnostmi pred poravnavo terminske pogodbe.

- B25 Materialne pravice, ki jih lahko uveljavljajo druge osebe, lahko naložbeniku preprečijo obvladovanje podjetja, v katero naloži in na katero se nanašajo te pravice. Pri takšnih materialnih pravicah ni nujno, da imajo imetniki možnost dajanja pobude za odločitve. Če pravice niso namenjene le zaščiti (glej B26.–B28. člen), lahko materialne pravice drugih oseb naložbeniku preprečijo obvladovanje podjetja, v katero naloži, tudi če pravice imetnikom zagotavljajo le trenutno možnost, da potrjujejo ali preprečujejo odločitve, ki se nanašajo na pomembne dejavnosti.

Pravice do pravnega varstva

- B26 Pri ocenjevanju, ali pravice naložbeniku zagotavljajo vpliv na podjetje, v katero naloži, naložbenik presodi, ali so njegove pravice in pravice drugih oseb pravice do pravnega varstva. Pravice do pravnega varstva se nanašajo na temeljne spremembe dejavnosti podjetja, v katero se naloži, ali se uveljavljajo v izrednih okoliščinah. Vendar niso vse pravice, ki se uveljavljajo v izrednih okoliščinah ali so pogojene z dogodki, pravice do zaščite (glej B13. in B53. člen).
- B27 Ker so pravice do pravnega varstva namenjene zavarovanju interesov njihovih imetnikov, ne da bi osebi zagotavljale vpliv na podjetje, v katero se naloži in na katero se nanašajo, naložbenik, ki ima le pravice do pravnega varstva, ne more vplivati na podjetje, v katero naloži, ali preprečiti drugi osebi, da bi nanj vplivala (glej 14. člen).
- B28 Primeri takšnih pravic do pravnega varstva med drugim vključujejo:
- (a) pravico posojilodajalca, da posojilojemalcu prepove opravljanje dejavnosti, ki bi lahko bistveno spremenile kreditno tveganje posojilojemalca v škodo posojilodajalca;

- (b) pravico osebe, ki ima neobvladujoči delež v podjetju, v katero naloži, da odobri naložbe v osnovna sredstva, ki so višje od tistih, ki so potrebne za običajno poslovanje podjetja, ali izdajo kapitalskih ali dolžniških instrumentov;
- (c) pravico posojilodajalca, da zaseže sredstva posojilojemalca, če ta ne izpolnjuje določenih pogojev odplačevanja posojila.

Franšize

- B29 Na podlagi franšiznega sporazuma, v okviru katerega je podjetje, v katero naloži, uporabnik franšizne pravice, ima dajalec franšize pogosto pravice, ki so namenjene zaščiti blagovne znamke franšize. Franšizni sporazumi dajalcem franšize običajno zagotavljajo nekatere pravice odločanja v zvezi s poslovanjem uporabnika franšizne pravice.
- B30 Na splošno pravice dajalcev franšize ne omejujejo možnosti oseb, ki niso dajalci franšize, da sprejemajo odločitve, ki bistveno vplivajo na donos uporabnika franšizne pravice. Prav tako pravice iz franšiznih sporazumov dajalcu franšize ne omogočajo nujno, da trenutno usmerja dejavnosti, ki bistveno vplivajo na donos uporabnika franšizne pravice.
- B31 Razlikovati je treba med trenutno možnostjo sprejemanja odločitev, ki bistveno vplivajo na donos uporabnika franšizne pravice, in možnostjo sprejemanja odločitev za zaščito blagovne znamke franšize. Dajalec franšize nima vpliva na uporabnika franšizne pravice, če imajo druge osebe obstoječe pravice, na podlagi katerih lahko trenutno usmerjajo pomembne dejavnosti uporabnika franšizne pravice.
- B32 Uporabnik franšizne pravice s sklenitvijo franšiznega sporazuma sprejme enostransko odločitev, da bo svoje dejavnosti opravljal v skladu s pogoji franšiznega sporazuma, vendar za svoj račun.
- B33 Nadzor nad takšnimi temeljnimi odločitvami, kot je pravna oblika uporabnika franšizne pravice in njegova struktura financiranja, lahko določijo osebe, ki niso dajalec franšize, pri čemer lahko takšen nadzor bistveno vpliva na donos uporabnika franšizne pravice. Nižja kot je raven finančne podpore, ki jo zagotovi dajalec franšize, in nižja kot je njegova izpostavljenost spremenljivosti donosa uporabnika franšizne pravice, večja je verjetnost, da ima dajalec franšize le pravice do pravnega varstva.

Glasovalne pravice

- B34 Pogosto lahko naložbenik na podlagi glasovalnih ali podobnih pravic trenutno usmerja pomembne dejavnosti. Naložbenik obravnava zahteve iz tega oddelka (B35.–B50. člen), če se pomembne dejavnosti podjetja, v katero se naloži, usmerjajo na podlagi glasovalnih pravic.

Vpliv na podlagi večine glasovalnih pravic

- B35 Razen kadar se uporablja B36. ali B37. člen, ima naložbenik, ki ima več kot polovico glasovalnih pravic podjetja, v katero naloži, vpliv v naslednjih primerih:
- (a) pomembne dejavnosti se usmerjajo na podlagi glasovanja imetnika večine glasovalnih pravic ali
- (b) večina članov upravnega organa, ki usmerja pomembne dejavnosti, je imenovana na podlagi glasovanja imetnika večine glasovalnih pravic.

Večina glasovalnih pravic, vendar brez vpliva

- B36 Da ima naložbenik, ki ima več kot polovico glasovalnih pravic podjetja, v katero naloži, vpliv na to podjetje, morajo biti glasovalne pravice naložbenika materialne v skladu z B22.–B25. členom in morajo naložbeniku omogočati trenutno usmerjanje pomembnih dejavnosti, kar pogosto poteka prek določanja poslovnih in finančnih usmeritev. Če ima drugo podjetje obstoječe pravice, na podlagi katerih lahko usmerja pomembne dejavnosti, in to podjetje ni agent naložbenika, naložbenik nima vpliva na podjetje, v katero naloži.

- B37 Naložbenik nima vpliva na podjetje, v katero naloži, tudi če ima v tem podjetju večino glasovalnih pravic, kadar te glasovalne pravice niso materialne. Naložbenik, ki ima več kot polovico glasovalnih pravic v podjetju, v katero naloži, na primer ne more imeti vpliva, če pomembne dejavnosti usmerja vlada, sodišče, skrbnik, stečajni upravitelj, likvidator ali regulator.

Vpliv brez večine glasovalnih pravic

- B38 Naložbenik ima lahko vpliv, tudi če nima večine glasovalnih pravic v podjetju, v katero naloži. Naložbenik ima lahko vpliv, tudi če nima večine glasovalnih pravic v podjetju, v katero naloži, na primer na podlagi:
- (a) pogodbenega sporazuma med naložbenikom in drugimi imetniki glasovalnih pravic (glej B39. člen);
  - (b) pravic, ki izhajajo iz pogodbenega sporazuma (glej B40. člen);
  - (c) glasovalnih pravic naložbenika (glej B41.–B45. člen);
  - (d) potencialnih glasovalnih pravic (glej B47.–B50. člen) ali
  - (e) kombinacije možnosti iz točk (a)–(d).

Pogodbeni sporazum z drugimi imetniki glasovalnih pravic

- B39 Naložbenik ima lahko na podlagi pogodbenega sporazuma med naložbenikom in drugimi imetniki glasovalnih pravic pravico do uveljavljanja dovolj glasovalnih pravic, da ima vpliv, tudi če nima dovolj glasovalnih pravic, da bi imel vpliv brez pogodbenega sporazuma. Vendar lahko naložbenik na podlagi pogodbenega sporazuma dovolj drugih imetnikov glasovalnih pravic usmerja, kako naj glasujejo, da lahko sprejme odločitve o pomembnih dejavnostih.

Pravice iz drugih pogodbenih sporazumov

- B40 Naložbenik lahko na podlagi drugih pravic odločanja v kombinaciji z glasovalnimi pravicami trenutno usmerja pomembne dejavnosti. Pravice, določene v pogodbenem sporazumu, v kombinaciji z glasovalnimi pravicami so lahko na primer zadostne, da naložbeniku omogočajo trenutno usmerjanje proizvodnih postopkov podjetja, v katero naloži, ali usmerjanje drugih dejavnosti poslovanja in financiranja podjetja, v katero naloži, ki bistveno vplivajo na donos tega podjetja. Vendar v primeru, da ni nobenih drugih pravic, ekonomska odvisnost podjetja, v katero se naloži, od naložbenika (kot so povezave dobavitelja z njegovimi glavnimi strankami) ne pomeni, da ima naložbenik vpliv na to podjetje.

Glasovalne pravice naložbenika

- B41 Naložbenik ima dovolj pravic, da ima vpliv, tudi če nima večine glasovalnih pravic, kadar ima dejansko možnost, da enostransko usmerja pomembne dejavnosti.
- B42 Naložbenik mora pri ocenjevanju, ali ima dovolj glasovalnih pravic, da ima vpliv, upoštevati vse dejavnike in okoliščine, vključno z:
- (a) obsegom glasovalnih pravic naložbenika glede na obseg in razpršitev deležev drugih imetnikov glasovalnih pravic, pri čemer je treba upoštevati, da:
    - (i) več kot ima naložbenik glasovalnih pravic, večja je verjetnost, da ima obstoječe pravice, na podlagi katerih lahko trenutno usmerja pomembne dejavnosti;
    - (ii) več kot ima naložbenik glasovalnih pravic glede na druge imetnike glasovalnih pravic, večja je verjetnost, da ima obstoječe pravice, na podlagi katerih lahko trenutno usmerja pomembne dejavnosti;
    - (iii) več kot je oseb, ki morajo delovati skupaj, da imajo več glasovalnih pravic kot naložbenik, večja je verjetnost, da ima naložbenik obstoječe pravice, na podlagi katerih lahko trenutno usmerja pomembne dejavnosti;

- (b) potencialnimi glasovalnimi pravicami naložbenika, drugih imetnikov glasovalnih pravic ali drugih oseb (glej B47.–B50. člen);
- (c) pravicami, ki izhajajo iz pogodbenega sporazuma (glej B40. člen); in
- (d) vsemi dodatnimi dejstvi in okoliščinami, ki kažejo, da lahko naložbenik trenutno usmerja ali ne more usmerjati pomembnih dejavnosti, ko je treba sprejeti odločitve, vključno z vzorci glasovanja na predhodnih skupščinah delničarjev.
- B43 Kadar je usmerjanje pomembnih dejavnosti določeno z glasovanjem z večino in ima naložbenik bistveno več glasovalnih pravic kot kateri koli drug imetnik glasovalnih pravic ali organizirana skupina imetnikov glasovalnih pravic, drugi deleži pa so zelo razpršeni, je lahko že samo na podlagi upoštevanja dejavnikov iz B42.(a)–(c) člena jasno, da ima naložbenik vpliv na podjetje, v katero naloži.

Primeri uporabe

Primer 4

Naložbenik ima 48 % glasovalnih pravic podjetja, v katero se naloži. Preostale glasovalne pravice ima več tisoč delničarjev, pri čemer noben posamezni delničar nima več kot 1 % glasovalnih pravic. Nobeden od delničarjev nima sklenjenih dogovorov, ki bi predvidevali posvetovanje s katerim koli drugim delničarjem ali kolektivno sprejemanje odločitev. Naložbenik je pri ocenjevanju deleža glasovalnih pravic, ki jih je treba pridobiti glede na relativno velikost drugih deležev, določil, da je 48-odstotni delež dovolj, da ima zagotovljen vpliv. V tem primeru naložbenik na podlagi absolutne velikosti svojega deleža in relativne velikosti drugih deležev ugotovi, da je njegov delež glasovalnih pravic dovolj prevladujoč, da je izpolnjeno merilo vpliva, ne da bi moral upoštevati kakršne koli druge dokaze vpliva.

Primer 5

Naložbenik A ima 40 % glasovalnih pravic podjetja, v katero se naloži, 12 drugih naložbenikov pa ima vsak po 5 % glasovalnih pravic podjetja, v katero se naloži. Na podlagi delničarskega sporazuma ima naložbenik A pravico, da imenuje in odstavi poslovodno osebje, ki je odgovorno za usmerjanje pomembnih dejavnosti, ter določi njihove prejemke. Za spremembo sporazuma je potrebna dvotretjinska večina glasov delničarjev. V tem primeru naložbenik A ugotovi, da samo na podlagi absolutne velikosti deleža naložbenika in relativne velikosti drugih deležev ni mogoče določiti, ali ima naložbenik dovolj pravic, da ima vpliv. Vendar naložbenik A določi, da njegova pogodbeno pravica do imenovanja in odstavitve poslovodnega osebja ter določanja njihovih prejemkov zadostuje za določitev, da ima vpliv na podjetje, v katero naloži. Dejstvo, da naložbenik A morda ni uveljavljal te pravice, ali verjetnost, da bo uveljavljal svojo pravico do izbire, imenovanja in odstavitve poslovodnega osebja ter določanja njihovih prejemkov, se pri ocenjevanju, ali ima vpliv, ne upošteva.

- B44 V drugih primerih je lahko že samo na podlagi preučitve dejavnikov iz B42.(a)–(c) člena jasno, da naložbenik nima vpliva na podjetje, v katero naloži.

Primer uporabe

Primer 6

Naložbenik A ima 45 % glasovalnih pravic podjetja, v katero se naloži. Dva druga naložbenika imata po 26 % glasovalnih pravic podjetja, v katero se naloži. Preostale glasovalne pravice imajo trije drugi delničarji, pri čemer ima vsak po 1 % glasovalnih pravic. Drugih dogovorov, ki bi vplivali na odločanje, ni. V tem primeru sta velikost deleža glasovalnih pravic naložbenika A in velikost njegovega deleža glede na druge deleže dovolj, da se lahko ugotovi, da naložbenik A nima vpliva. Le dva druga naložbenika bi morala sodelovati, da se naložbeniku A prepreči usmerjanje pomembnih dejavnosti podjetja, v katero naloži.

- B45 Kljub temu dejavniki iz B42.(a)–(c) člena sami niso vedno odločilni. Če naložbenik po preučitvi navedenih dejavnikov ni prepričan, ali ima vpliv, preuči dodatna dejstva in okoliščine, na primer, ali so drugi delničarji pasivni, kot kažejo vzorci glasovanja na predhodnih skupščinah delničarjev. To vključuje oceno dejavnikov iz B18. člena ter kazalnikov iz B19. in B20. člena. Manj kot ima naložbenik glasovalnih pravic in manj kot je oseb, ki morajo delovati skupaj, da imajo več glasovalnih pravic kot naložbenik, večji je pomen dodatnih dejstev in okoliščin pri oceni, ali ima naložbenik dovolj pravic za vpliv. Če so dejstva in okoliščine iz B18.–B20. člena obravnavani skupaj s pravicami naložbenika, ima dokaz o vplivu iz B18. člena večji pomen kot kazalniki vpliva iz B19. in B20. člena.

Primeri uporabe

Primer 7

Naložbenik ima 45 % glasovalnih pravic podjetja, v katero se naloži. Enajst drugih delničarjev ima po 5 % glasovalnih pravic podjetja, v katero se naloži. Nobeden od delničarjev nima sklenjenih pogodbenih sporazumov, ki bi predvidevali posvetovanje s katerim koli drugim delničarjem ali kolektivno sprejemanje odločitev. V tem primeru samo na podlagi absolutne velikosti deleža naložbenika in relativne velikosti drugih deležev ni mogoče določiti, ali ima naložbenik dovolj pravic, da ima vpliv na podjetje, v katero se naloži. Preučijo se dodatna dejstva in okoliščine, ki lahko pomenijo dokaze, da ima naložbenik vpliv ali da ga nima.

Primer 8

Naložbenik ima 35 % glasovalnih pravic podjetja, v katero se naloži. Trije drugi delničarji imajo po 5 % glasovalnih pravic podjetja, v katero se naloži. Preostale glasovalne pravice ima več drugih delničarjev, pri čemer noben od njih nima več kot 1 % glasovalnih pravic. Nobeden od delničarjev nima sklenjenih dogovorov, ki bi predvidevali posvetovanje s katerim koli drugim delničarjem ali kolektivno sprejemanje odločitev. Za odločitve o pomembnih dejavnostih podjetja, v katero se naloži, je potrebno soglasje, in sicer večina oddanih glasov, na skupščinah zadevnih delničarjev; na nedavni skupščini zadevnih delničarjev je bilo oddanih 75 % glasov v okviru glasovalnih pravic podjetja, v katero se naloži. V tem primeru dejavno sodelovanje drugih delničarjev na nedavnih skupščinah delničarjev pomeni, da naložbenik ne bi imel dejanske možnosti enostranskega usmerjanja pomembnih dejavnosti, ne glede na to, ali je naložbenik usmerjal pomembne dejavnosti, ker je zadostno število drugih delničarjev glasovalo enako kot on.

- B46 Če po preučitvi dejavnikov iz B42.(a)–(d) člena ni jasno, ali ima naložbenik vpliv, naložbenik ne obvladuje podjetja, v katero naloži.

Potencialne glasovalne pravice

- B47 Naložbenik pri oceni obvladovanja upošteva svoje potencialne glasovalne pravice ter potencialne glasovalne pravice drugih oseb, da določi, ali ima vpliv. Potencialne glasovalne pravice so pravice do pridobitve glasovalnih pravic podjetja, v katero se naloži, kot so pravice, ki izhajajo iz zamenljivih instrumentov ali opcij, vključno s terminskimi pogodbami. Te potencialne glasovalne pravice se upoštevajo le, če so pravice materialne (glej B22.–B25. člen).
- B48 Naložbenik pri upoštevanju potencialnih glasovalnih pravic upošteva namen in obliko instrumenta ter namen in obliko morebitne druge udeležbe naložbenika v podjetju, v katero naloži. To vključuje oceno različnih določb in pogojev instrumenta ter očitna pričakovanja in razloge naložbenika za strinjanje s temi določbami in pogoji.
- B49 Če ima naložbenik tudi glasovalne pravice ali druge pravice odločanja v zvezi z dejavnostmi podjetja, v katero naloži, oceni, ali mu te pravice v kombinaciji s potencialnimi glasovalnimi pravicami zagotavljajo vpliv.

- B50 Naložbenik lahko na podlagi materialnih potencialnih glasovalnih pravic samih ali v kombinaciji z drugimi pravicami trenutno usmerja pomembne dejavnosti. To lahko na primer velja, kadar ima naložbenik 40 % glasovalnih pravic podjetja, v katero naloži, pri čemer ima v skladu z B23. členom materialne pravice, ki izhajajo iz opcij za pridobitev dodatnih 20 % glasovalnih pravic.

Primeri uporabe

Primer 9

Naložbenik A ima 70 % glasovalnih pravic podjetja, v katero se naloži. Naložbenik B ima 30 % glasovalnih pravic podjetja, v katero se naloži, in opcijo za pridobitev polovice glasovalnih pravic naložbenika A. Opcijo je mogoče uveljaviti v naslednjih dveh letih po točno določeni ceni, ki bi v primeru izvršitve povzročila veliko izgubo (in za katero se pričakuje, da bo v tem dvehletnem obdobju v primeru izvršitve povzročila veliko izgubo). Naložbenik A je uveljavljal svoje glasovalne pravice in dejavno usmerja pomembne dejavnosti podjetja, v katero se naloži. V tem primeru je velika verjetnost, da naložbenik A izpolnjuje merilo vpliva, ker se zdi, da lahko trenutno usmerja pomembne dejavnosti. Čeprav ima naložbenik B trenutno opcije, ki jih je mogoče uveljavljati za nakup dodatnih glasovalnih pravic (ki bi mu, če bi se uveljavljale, zagotovile večino glasovalnih pravic v podjetju, v katero naloži), so določbe in pogoji v zvezi s temi opcijami takšni, da se te opcije ne štejejo za materialne.

Primer 10

Naložbenik A in dva druga naložbenika imajo vsak tretjino glasovalnih pravic podjetja, v katero se naloži. Poslovna dejavnost podjetja, v katero se naloži, je tesno povezana z dejavnostjo naložbenika A. Poleg kapitalskih instrumentov ima naložbenik A tudi dolžniške instrumente, ki jih je mogoče kadar koli zamenjati za navadne delnice podjetja, v katero se naloži, po točno določeni ceni, ki bi v primeru izvršitve povzročila izgubo (vendar ne velike izgube). V primeru zamenjave dolžniških instrumentov bi imel naložbenik A 60 % glasovalnih pravic podjetja, v katero se naloži. Naložbenik A bi imel koristi od ustvarjanja sinergij, če bi se dolžniški instrumenti zamenjali v navadne delnice. Naložbenik A ima vpliv na podjetje, v katero se naloži, ker ima glasovalne pravice podjetja, v katero se naloži, skupaj z materialnimi potencialnimi glasovalnimi pravicami, na podlagi katerih lahko trenutno usmerja pomembne dejavnosti.

Vpliv, kadar glasovalne ali podobne pravice nimajo pomembnega vpliva na donos podjetja, v katero se naloži

- B51 Naložbenik pri ocenjevanju namena in oblike podjetja, v katero se naloži (glej B5.–B8. člen), upošteva udeležbo in sprejete odločitve na začetku obstoja podjetja, v katero se naloži, kot del določanja njegove oblike in oceni, ali ima na podlagi pogojev transakcije in značilnosti udeležbe zadostne pravice, da ima vpliv. Samo sodelovanje pri določanju oblike podjetja, v katero se naloži, ne zadostuje za naložbenikovo obvladovanje. Vendar lahko sodelovanje pri določanju oblike pomeni, da je imel naložbenik priložnost pridobiti dovolj pravic, da ima vpliv na podjetje, v katero se naloži.
- B52 Poleg tega naložbenik upošteva pogodbene sporazume, kot so nakupne pravice, prodajne pravice in likvidacijske pravice, določene ob ustanovitvi podjetja, v katero se naloži. Če ti pogodbeni sporazumi vključujejo dejavnosti, ki so tesno povezane s podjetjem, v katero se naloži, so te dejavnosti v bistvu sestavni del vseh dejavnosti podjetja, v katero se naloži, čeprav se lahko izvajajo zunaj pravnih omejitev tega podjetja. Zato je treba eksplicitne ali implicitne pravice odločanja, ki so vključene v pogodbene sporazume in so tesno povezane s podjetjem, v katero se naloži, pri določanju vpliva na podjetje, v katero se naloži, obravnavati kot pomembne dejavnosti.
- B53 Pri nekaterih podjetjih, v katera se naloži, se pomembne dejavnosti izvajajo le v primeru nastanka določenih okoliščin ali pojava določenih dogodkov. Podjetje, v katero se naloži, je lahko oblikovano tako, da je usmerjanje njegovih dejavnosti in donosa določeno vnaprej, razen če nastanejo te določene okoliščine ali se pojavijo določeni dogodki. V tem primeru lahko ob nastanku določenih okoliščin ali pojavu določenih dogodkov le odločitve o dejavnostih podjetja, v katero se naloži, pomembno vplivajo na njegov donos, kar pomeni, da so to pomembne dejavnosti. Nastanek okoliščin ali pojav dogodkov ni nujen, da ima naložbenik, ki lahko sprejema te odločitve, vpliv. Dejstvo, da je pravica odločanja odvisna od nastanka okoliščin ali pojava dogodkov, samo po sebi ne pomeni, da so to pravice do zaščite.

Primer 11

Edina poslovna dejavnost podjetja, v katero se naloži, kot je opredeljena v njegovih ustanovnih dokumentih, je nakup terjatev in njihovo vsakodnevno servisiranje za njegove naložbenike. Vsakodnevno servisiranje vključuje pobiranje in prenos plačil glavnice in obresti, ko ta zapadejo. V primeru neplačila terjatev podjetje, v katero se naloži, samodejno prenese terjatev na naložbenika, kot je ločeno dogovorjeno v prodajnem sporazumu med naložbenikom in podjetjem, v katero se naloži. Edina pomembna dejavnost je upravljanje terjatev v primeru neplačila, ker je to edina dejavnost, ki lahko pomembno vpliva na donos podjetja, v katero se naloži. Upravljanje terjatev pred neplačilom ni pomembna dejavnost, ker ni treba sprejeti pomembnih odločitev, ki bi lahko znatno vplivale na donos podjetja, v katero se naloži – dejavnosti pred neplačilom so določene vnaprej ter zajemajo le pobiranje denarnih tokov, ko ti zapadejo, in njihov prenos na naložbenike. Zato je treba pri ocenjevanju splošnih dejavnosti podjetja, v katero se naloži, ki pomembno vplivajo na donos podjetja, v katero se naloži, upoštevati le pravico naložbenika do upravljanja sredstev v primeru neplačila. V tem primeru je na podlagi oblike podjetja, v katero se naloži, zagotovljeno, da ima naložbenik pristojnost odločanja v zvezi z dejavnostmi, ki pomembno vplivajo na donos le, kadar je takšno odločanje potrebno. Pogoji prodajnega sporazuma so sestavni del celotne transakcije in vzpostavitve podjetja, v katero se naloži. Zato je mogoče na podlagi pogojev prodajnega sporazuma skupaj z ustanovnimi dokumenti podjetja, v katero se naloži, ugotoviti, da ima naložbenik vpliv na podjetje, v katero naloži, čeprav naložbenik prevzame lastništvo nad terjatvami le v primeru neplačila in upravlja neporavnane terjatve zunaj pravnih omejitev podjetja, v katero naloži.

Primer 12

Edina sredstva podjetja, v katero se naloži, so terjatve. Kar zadeva namen in obliko podjetja, v katero se naloži, se določi, da je edina pomembna dejavnost upravljanje terjatev v primeru njihovega neplačila. Oseba, ki lahko upravlja neporavnane terjatve, ima vpliv na podjetje, v katero naloži, ne glede na to, ali je pri katerem od posojiljemalcev nastopil dogodek neplačila.

- B54 Naložbenik je lahko eksplicitno ali implicitno zavezan, da mora zagotoviti nadaljnje poslovanje podjetja, v katero naloži, kot je bilo načrtovano. Zaradi takšne zaveze se lahko poveča izpostavljenost naložbenika spremenljivemu donosu, s čimer se poveča spodbuda, da naložbenik pridobi dovolj pravic, da ima vpliv. Zato je lahko zaveza, da se zagotovi poslovanje podjetja, v katero se naloži, kot je bilo načrtovano, kazalnik, da ima naložbenik vpliv, vendar zaveza sama po sebi ne pomeni vpliva naložbenika in ne preprečuje drugi osebi, da bi imela vpliv.

Izpostavljenost spremenljivemu donosu ali pravice do spremenljivega donosa podjetja, v katero se naloži

- B55 Pri ocenjevanju, ali naložbenik obvladuje podjetje, v katero se naloži, naložbenik določi, ali je izpostavljen spremenljivemu donosu oziroma ima pravice do spremenljivega donosa iz svoje udeležbe v podjetju, v katero se naloži.
- B56 Spremenljivi donos je donos, ki ni točno določen in je lahko odvisen od poslovanja podjetja, v katero se naloži. Spremenljivi donos je lahko samo pozitiven, samo negativen ali tako pozitiven kot negativen (glej 15. člen). Naložbenik oceni, ali je donos podjetja, v katero naloži, spremenljiv in kako spremenljiv je ta donos, na podlagi vsebine sporazuma in ne glede na pravno obliko donosa. Naložbenik ima lahko na primer v lasti obveznico s fiksno obrestno mero. Fiksna obrestna mera v tem MSRP pomeni spremenljivi donos, ker je izpostavljena tveganju neplačila, pri čemer je naložbenik izpostavljen kreditnemu tveganju izdajatelja obveznice. Obseg spremenljivosti (tj. kako spremenljiv je ta donos) je odvisen od kreditnega tveganja obveznice. Podobno so fiksne provizije za uspešnost pri upravljanju sredstev podjetja, v katero se naloži, spremenljivi donos, ker je naložbenik izpostavljen tveganju v zvezi s poslovanjem podjetja, v katero naloži. Obseg spremenljivosti je odvisen od zmožnosti podjetja, v katero se naloži, da ustvari dovolj prihodka za plačilo provizije.
- B57 Primeri donosa vključujejo:
- (a) dividende, druge razdelitve gospodarskih koristi podjetja, v katero se naloži (npr. obresti dolžniških vrednostnih papirjev, ki jih izda podjetje, v katero se naloži) in spremembe vrednosti naložbe naložbenika v zadevnem podjetju, v katero se naloži;

- (b) nadomestilo za servisiranje sredstev ali obveznosti podjetja, v katero se naloži, provizije in izpostavljenost izgubam iz zagotavljanja kreditne ali likvidnostne podpore, preostali deleži v sredstvih in obveznostih podjetja, v katero se naloži, ob prenehanju njegovega obstoja, davčne koristi in dostop do prihodnje likvidnosti, ki jo ima naložbenik na podlagi svoje udeležbe v podjetju, v katero se naloži;
- (c) donos, ki ni na voljo drugim imetnikom deležev. Naložbenik lahko na primer uporabi svoja sredstva v kombinaciji s sredstvi podjetja, v katero naloži, kot je združevanje operativnih funkcij za doseganje ekonomije obsega, prihranka stroškov, nabavljanja redkih proizvodov, pridobitve dostopa do lastniškega znanja ali omejevanja nekaterih dejavnosti ali sredstev, da bi se povečala vrednost drugih sredstev naložbenika.

Povezava med vplivom in donosom

Prenesena pooblastila

- B58 Kadar naložbenik, ki ima pravice odločanja (subjekt, ki sprejema odločitve), oceni, ali obvladuje podjetje, v katero naloži, določi, ali je principal ali agent. Naložbenik prav tako določi, ali drug subjekt, ki ima pravice odločanja, deluje kot agent naložbenika. Agent je oseba, ki zlasti deluje v imenu in v korist druge osebe ali oseb (principali), zato pri izvajanju svoje pristojnosti odločanja ne obvladuje podjetja, v katero se naloži (glej 17. in 18. člen). Včasih ima lahko torej vpliv principala agent, ki tak vpliv tudi izvršuje, vendar v imenu principala. Subjekt, ki sprejema odločitve, ni agent, ker imajo lahko druge osebe koristi od njegovih odločitev.
- B59 Naložbenik lahko svojo pristojnost odločanja o nekaterih posebnih vprašanjih ali o vseh pomembnih dejavnostih prenese na agenta. Naložbenik pri ocenjevanju, ali obvladuje podjetje, v katero naloži, šteje, da so pravice odločanja, prenesene na njegovega agenta, neposredne pravice naložbenika. Kadar je principalov več, vsak principal oceni, ali ima vpliv na podjetje, v katero naloži, pri čemer upošteva zahteve iz B5.–B54. člena. B60.–B72. člen vsebujejo napotke o določanju, ali je subjekt, ki sprejema odločitve, agent ali principal.
- B60 Subjekt, ki sprejema odločitve, pri določanju, ali je agent, upošteva splošen odnos med njim samim, podjetjem, v katero naloži in ki ga upravlja, ter drugimi osebami, ki so udeležene v podjetju, v katero se naloži, pri čemer zlasti upošteva vse naslednje dejavnike:
- (a) obseg pristojnosti odločanja v zvezi s podjetjem, v katero se naloži (B62. in B63. člen);
- (b) pravice drugih oseb (B64.–B67. člen);
- (c) nadomestilo, do katerega je upravičen v skladu s sporazumi o nadomestilu (B68.–B70. člen);
- (d) izpostavljenost subjekta, ki sprejema odločitve, spremenljivosti donosa iz drugih deležev v podjetju, v katero se naloži (B71. in B72. člen).

Za posamezne dejavnike se uporabijo različne uteži na podlagi posebnih dejstev in okoliščin.

- B61 Pri določanju, ali je subjekt, ki sprejema odločitve, agent, je treba ovrednotiti vse dejavnike, navedene v B60. členu, razen če ima ena sama oseba materialne pravice, da odstavi subjekt, ki sprejema odločitve (pravice do odstavitve), in lahko tak subjekt odstavi brez razloga (glej B65. člen).

Obseg pristojnosti odločanja

- B62 Pri ovrednotenju obsega pristojnosti odločanja subjekta, ki sprejema odločitve, se upoštevajo:
- (a) dejavnosti, ki so dovoljene v skladu s sporazumom(-i) o odločanju in so določene z zakonom, in
- (b) diskrecijska pravica subjekta, ki sprejema odločitve, pri odločanju o teh dejavnostih.

- B63 Subjekt, ki sprejema odločitve, upošteva namen in obliko podjetja, v katero naloži, tveganja, ki naj bi jim bilo izpostavljeno podjetje, v katero naloži, tveganja, ki naj bi jih podjetje, v katero naloži, preneslo na udeležene osebe, in raven udeležbe subjekta, ki sprejema odločitve, pri določanju oblike podjetja, v katero se naloži. Če je na primer subjekt, ki sprejema odločitve, pomembno udeležen pri določanju oblike podjetja, v katero se naloži (vključno z določanjem obsega pristojnosti odločanja), lahko ta udeležba pomeni, da je imel subjekt, ki sprejema odločitve, priložnost in spodbudo, da bi pridobil pravice, na podlagi katerih lahko subjekt, ki sprejema odločitve, usmerja pomembne dejavnosti.

Pravice drugih oseb

- B64 Materialne pravice drugih oseb lahko vplivajo na zmožnost subjekta, ki sprejema odločitve, da usmerja pomembne dejavnosti podjetja, v katero naloži. Materialne pravice do odstavitve ali druge pravice lahko pomenijo, da je subjekt, ki sprejema odločitve, agent.
- B65 Kadar ima ena oseba materialne pravice do odstavitve in lahko brez razloga odstavi subjekt, ki sprejema odločitve, to samo po sebi zadostuje za ugotovitev, da je subjekt, ki sprejema odločitve, agent. Če ima takšne pravice več oseb (in nobena posamezna oseba brez soglasja drugih oseb ne more odstavi subjekta, ki sprejema odločitve), te pravice same po sebi niso odločilne pri ugotavljanju, ali subjekt, ki sprejema odločitve, deluje predvsem v imenu in v korist drugih oseb. Poleg tega večje, kot je število oseb, ki morajo ukrepati skupaj pri uveljavljanju pravic do odstavitve subjekta, ki sprejema odločitve, in večja kot sta obseg drugih gospodarskih interesov subjekta, ki sprejema odločitve (tj. nadomestilo in drugi deleži), in spremenljivost, povezana z njimi, manjši pomen ima ta dejavnik.
- B66 Materialne pravice drugih strank, ki omejujejo diskrecijsko pravico subjekta, ki sprejema odločitve, se pri oceni, ali je subjekt, ki sprejema odločitve, agent, upoštevajo enako kot pravice do odstavitve. Na primer, subjekt, ki sprejema odločitve in mora pridobiti odobritev od majhnega števila drugih oseb, je običajno agent. (Za dodatna navodila o pravicah in o tem, ali so te pravice materialne, glej B22.–B25. člen.)
- B67 Upoštevanje pravic drugih oseb vključuje oceno morebitnih pravic, ki jih lahko uveljavlja upravni odbor podjetja, v katero se naloži (ali drug upravni organ), in njihov vpliv na pristojnost odločanja (glej B23.(b) člen).

Nadomestilo

- B68 Večje kot je nadomestilo, ki ga subjekt, ki sprejema odločitve, dobi v zvezi s pričakovanim donosom iz dejavnosti podjetja, v katero se naloži, in večja kot je spremenljivost, povezana s tem nadomestilom, večja je verjetnost, da je subjekt, ki sprejema odločitve, principal.
- B69 Subjekt, ki sprejema odločitve, pri določanju, ali je principal ali agent, upošteva tudi, ali sta izpolnjena naslednja pogoja:
- (a) nadomestilo, ki ga prejme subjekt, ki sprejema odločitve, je sorazmerno z zagotovljenimi storitvami;
  - (b) sporazum o nadomestilu vključuje samo pogoje ali zneske, ki so običajno prisotni v sporazumih o podobnih storitvah in ravni strokovnega znanja, dogovorjenih pod običajnimi tržnimi pogoji.
- B70 Subjekt, ki sprejema odločitve, ne more biti agent, če niso izpolnjeni pogoji iz B69.(a) in (b) člena. Vendar izpolnjevanje teh pogojev samo po sebi ne zadostuje za ugotovitev, da je subjekt, ki sprejema odločitve, agent.

Izpostavljenost spremenljivosti donosa iz drugih deležev

- B71 Subjekt, ki sprejema odločitve in ima druge deleže v podjetju, v katero se naloži (na primer naložbe v podjetju, v katero se naloži, ali zagotavljanje jamstev v zvezi s poslovanjem podjetja, v katero se naloži), pri ocenjevanju, ali je agent, upošteva svojo izpostavljenost spremenljivosti donosa iz teh deležev. Lastništvo drugih deležev v podjetju, v katero se naloži, pomeni, da je lahko subjekt, ki sprejema odločitve, principal.

B72 Subjekt, ki sprejema odločitve, pri ocenjevanju svoje izpostavljenosti spremenljivosti donosa iz drugih deležev v podjetju, v katero se naloži, upošteva naslednje:

- (a) večji kot so njegovi gospodarski interesi in spremenljivost, povezana z njimi, pri čemer se upoštevajo nadomestilo in drugi deleži skupaj, večja je verjetnost, da je subjekt, ki sprejema odločitve, principal;
- (b) ali je izpostavljenost spremenljivosti donosa drugačna od izpostavljenosti drugih naložbenikov, in če je, ali lahko to vpliva na njegove dejavnosti. To lahko na primer velja, če ima subjekt, ki sprejema odločitve, podrejene deleže v podjetju, v katero se naloži, ali mu zagotovi druge oblike izboljšanja kreditne kakovosti.

Subjekt, ki sprejema odločitve, ovrednoti svojo izpostavljenost glede na skupno spremenljivost donosa podjetja, v katero se naloži. To ovrednotenje se izvede zlasti na podlagi pričakovanega donosa iz dejavnosti podjetja, v katero se naloži, vendar se pri tem ne upošteva največja izpostavljenost subjekta, ki sprejema odločitve, spremenljivosti donosa podjetja, v katero se naloži, na podlagi drugih deležev subjekta, ki sprejema odločitve.

Primeri uporabe

Primer 13

Subjekt, ki sprejema odločitve (upravljavec sklada), oblikuje, trži in upravlja reguliran sklad, s katerim se javno trguje, na podlagi strogo opredeljenih parametrov, določenih v mandatu naložbe, kot določajo lokalna zakonodaja in predpisi. Sklad je bil naložbenikom na voljo kot naložba v razpršen portfelj lastniških vrednostnih papirjev subjektov, ki kotirajo na borzi. Upravljavec sklada ima v okviru opredeljenih parametrov diskrecijsko pravico v zvezi s sredstvi, v katera vlaga. Upravljavec sklada je izvedel 10-odstotno sorazmerno naložbo v sklad in za svoje storitve prejema provizijo, ki je skladna z običajnimi tržnimi pogoji in je enaka 1 % čiste vrednosti sredstev sklada. Provizije so sorazmerne z zagotovljenimi storitvami. Upravljavcu sklada ni treba financirati izgub, večjih od te 10-odstotne naložbe. Skladu ni treba ustanoviti neodvisnega upravnega odbora in ga tudi ni ustanovil. Naložbeniki nimajo nobenih materialnih pravic, ki bi lahko vplivale na pristojnost odločanja upravljavca sklada, vendar lahko unovčijo svoje deleže z določenimi omejitvami, ki jih določi sklad.

Čeprav upravljavec sklada posluje v okviru parametrov, ki so določeni v mandatu naložbe, in v skladu z regulativnimi zahtevami, ima pravice odločanja, na podlagi katerih lahko trenutno usmerja pomembne dejavnosti sklada – naložbeniki nimajo materialnih pravic, ki bi lahko vplivale na pristojnost odločanja upravljavca sklada. Upravljavec sklada za svoje storitve prejme fiksno provizijo, ki je skladna z običajnimi tržnimi pogoji in je sorazmerna z zagotovljenimi storitvami, poleg tega pa je izvedel tudi sorazmerno naložbo v sklad. Zaradi nadomestila in njegove naložbe je upravljavec sklada izpostavljen spremenljivosti donosa iz dejavnosti sklada, pri čemer to ne povzroči izpostavljenosti, ki bi bila tako velika, da bi pomenila, da je upravljavec sklada principal.

V tem primeru upoštevanje izpostavljenosti upravljavca sklada spremenljivosti donosa iz sklada skupaj s pristojnostjo odločanja v okviru omejenih parametrov pomeni, da je upravljavec sklada agent. Upravljavec sklada torej ugotovi, da ne obvladuje sklada.

Primer 14

Subjekt, ki sprejema odločitve, ustanovi, trži in upravlja sklad, ki zagotavlja naložbene priložnosti več naložbenikom. Subjekt, ki sprejema odločitve (upravljavec sklada), mora sprejemati odločitve v najboljšem interesu vseh naložbenikov in v skladu s sporazumi o upravljanju sklada. Kljub temu ima upravljavec sklada široko diskrecijsko pravico. Upravljavec sklada za svoje storitve prejme provizijo, ki je skladna z običajnimi tržnimi pogoji in je enaka 1 % sredstev, s katerimi upravlja, in 20 % celotnega dobička sklada, če je dosežena določena raven dobička. Provizije so sorazmerne z zagotovljenimi storitvami.

Čeprav mora upravljavec sklada sprejemati odločitve v najboljšem interesu vseh naložbenikov, ima obsežno pristojnost odločanja v zvezi z usmerjanjem pomembnih dejavnosti sklada. Upravljavcu sklada se plačata fiksna provizija in provizija, katere višina je odvisna od rezultatov poslovanja, ki sta sorazmerni z zagotovljenimi storitvami. Poleg tega se z nadomestilom deleži upravljavca sklada uskladijo z deleži drugih naložbenikov, da se poveča vrednost sklada, kar pa ne povzroči izpostavljenosti spremenljivosti donosa iz dejavnosti sklada, ki bi bila tako velika, da bi nadomestilo samo po sebi pomenilo, da je upravljavec sklada principal.

Zgornji vzorec dejstev in analiza se nanašata na primere 14A–14C, ki so opisani spodaj. Vsak primer se obravnava ločeno.

Primer 14A

Upravljavec sklada ima v skladu tudi 2-odstotno naložbo, na podlagi katere se njegovi deleži uskladijo z deleži drugih naložbenikov. Upravljavcu sklada ni treba financirati izgub, večjih od te 2-odstotne naložbe. Naložbeniki lahko odstavijo upravljavca sklada na podlagi glasovanja z navadno večino, vendar le zaradi kršenja pogodbe.

Zaradi 2-odstotne naložbe upravljavca sklada se poveča njegova izpostavljenost spremenljivosti donosa iz dejavnosti sklada, kar pa ne povzroči izpostavljenosti, ki bi bila tako velika, da bi pomenila, da je upravljavec sklada principal. Pravice drugih naložbenikov do odstavitve upravljavca sklada se štejejo za pravice do pravnega varstva, ker jih je mogoče uveljavljati le v primeru kršenja pogodbe. Čeprav ima v tem primeru upravljavec sklada obsežno pristojnost odločanja ter je izpostavljen spremenljivosti donosa iz svojega deleža in nadomestila, izpostavljenost upravljavca sklada pomeni, da je upravljavec sklada agent. Upravljavec sklada torej ugotovi, da ne obvladuje sklada.

Primer 14 B

Upravljavec sklada ima pomembnejšo sorazmerno naložbo v skladu, vendar nima nobene obveznosti, da financira izgube, večje od te naložbe. Naložbeniki lahko odstavijo upravljavca sklada na podlagi glasovanja z navadno večino, vendar le zaradi kršenja pogodbe.

V tem primeru se pravice drugih naložbenikov do odstavitve upravljavca sklada štejejo za pravice do pravnega varstva, ker jih je mogoče uveljavljati le v primeru kršenja pogodbe. Čeprav upravljavec sklada prejme fiksno provizijo in provizijo, katere višina je odvisna od rezultatov poslovanja, ki sta sorazmerni z zagotovljenimi storitvami, bi lahko kombinacija naložbe upravljavca sklada in njegovega nadomestila povzročila izpostavljenost spremenljivosti donosa iz dejavnosti sklada, ki bi bila tako velika, da bi pomenila, da je upravljavec sklada principal. Večji kot so gospodarski interesi upravljavca sklada (pri čemer se upoštevajo njegovo nadomestilo in drugi deleži skupaj) in spremenljivost, povezana z njimi, večji poudarek bi upravljavec sklada dal tem gospodarskim interesom v analizi in večja je verjetnost, da je upravljavec sklada principal.

Na primer, ob upoštevanju nadomestila in drugih dejavnikov bi lahko upravljavec sklada menil, da 20-odstotna naložba zadostuje za ugotovitev, da obvladuje sklad. Vendar se lahko v drugačnih okoliščinah (tj. če so nadomestilo ali drugi dejavniki drugačni) obvladovanje pojavi, kadar je raven naložbe drugačna.

Primer 14C

Upravljavec sklada ima 20-odstotno sorazmerno naložbo v skladu, vendar nima nobene obveznosti, da financira izgube, večje od te 20-odstotne naložbe. Sklad ima upravni odbor, pri čemer so vsi njegovi člani neodvisni od upravljavca sklada in jih imenujejo drugi naložbeniki. Upravni odbor vsako leto imenuje upravljavca sklada. Če upravni odbor sklene, da ne bo podaljšal pogodbe upravljavcu sklada, bi lahko storitve, ki jih izvaja upravljavec sklada, izvajali drugi upravljavci v tem sektorju storitev.

Čeprav upravljavec sklada prejme fiksno provizijo in provizijo, katere višina je odvisna od rezultatov poslovanja, ki sta sorazmerni z zagotovljenimi storitvami, lahko kombinacija 20-odstotne naložbe upravljavca sklada in njegovega nadomestila povzroči izpostavljenost spremenljivosti donosa iz dejavnosti sklada, ki je tako velika, da pomeni, da je upravljavec sklada principal. Vendar imajo naložbeniki materialne pravice do odstavitve upravljavca sklada – upravni odbor zagotovi mehanizem za zagotovitev, da lahko naložbeniki odstavijo upravljavca sklada, če se tako odločijo.

V tem primeru upravljavec sklada v analizi nameni večji poudarek materialnim pravicam do odstavitve. Čeprav ima torej upravljavec sklada obsežno pristojnost odločanja in je izpostavljen spremenljivosti donosa sklada na podlagi njegovega nadomestila in naložbe, materialne pravice drugih naložbenikov pomenijo, da je upravljavec sklada agent. Upravljavec sklada torej ugotovi, da ne obvladuje sklada.

Primer 15

Podjetje, v katero se naloži, je bilo ustanovljeno za nakup portfelja vrednostnih papirjev, zavarovanih s premoženjem, s fiksno obrestno mero, ki se financirajo iz dolžniških instrumentov s fiksno obrestno mero in kapitalskih instrumentov. Kapitalski instrumenti naj bi bili namenjeni zagotavljanju zaščite naložbenikov, ki zagotovijo dolžniški kapital, pred prvo izgubo, in prejemanju morebitnega preostalega donosa podjetja, v katero se naloži. Transakcija je bila potencialnim naložbenikom, ki zagotovijo v dolžniški kapital, na voljo kot naložba v portfelj vrednostnih papirjev, ki so zavarovani s premoženjem in so izpostavljeni kreditnemu tveganju, povezanemu z morebitnim neizpolnjevanjem finančnih obveznosti izdajateljev vrednostnih papirjev, zavarovanih s premoženjem, v portfelju, in obrestnemu tveganju, povezanemu z upravljanjem portfelja. Kapitalski instrumenti ob njihovem nastanku predstavljajo 10 % vrednosti kupljenih sredstev. Subjekt, ki sprejema odločitve (upravljavec sredstev), upravlja aktiven portfelj sredstev s sprejemanjem odločitev o naložbah v okviru parametrov iz prospekta podjetja, v katero se naloži. Upravljavec sredstev za te storitve prejme fiksno provizijo, ki je skladna z običajnimi tržnimi pogoji (tj. 1 % sredstev, s katerimi upravlja), in provizije, katerih višina je odvisna od rezultatov poslovanja (tj. 10 % dobička), če dobiček podjetja, v katero naloži, preseže določeno raven. Provizije so sorazmerne z zagotovljenimi storitvami. Upravljavec sredstev ima v posesti 35 % lastniškega kapitala v podjetju, v katero se naloži.

Preostalih 65 % lastniškega kapitala in vsi dolžniški instrumenti so v posesti velikega števila široko razpršenih nepovezanih tretjih naložbenikov. Upravljavec sredstev se lahko brez razloga odstavi na podlagi odločitve drugih naložbenikov, sprejete z navadno večino.

Upravljavcu sredstev se plačata fiksna provizija in provizija, katere višina je odvisna od rezultatov poslovanja, ki sta sorazmerni z zagotovljenimi storitvami. S tem nadomestilom se interes upravljavca sklada uskladi z interesom drugih naložbenikov, da se povečuje vrednost sklada. Upravljavec sredstev je izpostavljen spremenljivosti donosa iz dejavnosti sklada, ker ima v posesti 35 % lastniškega kapitala, in donosa iz njegovega nadomestila.

Čeprav upravljavec sredstev posluje v okviru parametrov iz prospekta podjetja, v katero naloži, lahko trenutno sprejema odločitve o naložbah, ki pomembno vplivajo na donos podjetja, v katero naloži – pravice do odstavitve, ki jih imajo drugi naložbeniki, imajo majhen pomen v analizi, ker ima te pravice veliko število široko razpršenih naložbenikov. V tem primeru upravljavec sredstev nameni večji poudarek izpostavljenosti spremenljivosti donosa sklada iz svojega deleža v lastniškem kapitalu, podrejenega dolžniškemu instrumentu. Lastništvo 35 % lastniškega kapitala pomeni podrejeno izpostavljenost izgubam in pravicam do donosa podjetja, v katero se naloži, ki so tako pomembne, da to pomeni, da je upravljavec sredstev principal. Upravljavec sredstev torej ugotovi, da obvladuje podjetje, v katero naloži.

Primer 16

Subjekt, ki sprejema odločitve (sponzor), sponzorira subjekt s posebnim namenom za kupovanje finančnih sredstev več prodajalcev (v nadaljnjem besedilu: posebni subjekt), ki izda kratkoročne dolžniške instrumente nepovezanim tretjim naložbenikom. Transakcija je bila potencialnim naložbenikom na voljo kot naložba v portfelj visoko ovrednotenih srednjeročnih sredstev, ki so minimalno izpostavljena kreditnemu tveganju, povezanemu z morebitnim neplačilom izdajateljev sredstev v portfelju. Različni prenosniki prodajo posebnemu subjektu portfelje visokokakovostnih srednjeročnih sredstev. Vsak prenosnik servisira portfelj sredstev, ki ga proda posebnemu subjektu, in upravlja neporavnane terjatve, pri čemer za to prejme provizijo za servisiranje, ki temelji na tržnih pogojih. Vsak prenosnik zagotovi tudi zaščito pred prvo izgubo za kreditne izgube iz svojega portfelja sredstev s presežnim zavarovanjem za sredstva, prenesena posebnemu subjektu. Sponzor določi pogoje glede posebnega subjekta in upravlja njegove dejavnosti, pri čemer za to prejme provizijo, ki temelji na tržnih pogojih. Provizija je sorazmerna z zagotovljenimi storitvami. Sponzor odobri prodajalce, ki lahko prodajajo posebnemu subjektu, in sredstva, ki jih kupi posebni subjekt, ter sprejema odločitve o financiranju posebnega subjekta. Sponzor mora delovati v najboljšem interesu vseh naložbenikov.

Sponzor je upravičen do morebitnega preostalega donosa posebnega subjekta, pri čemer temu subjektu zagotovi tudi sredstva za izboljšanje kreditne kakovosti in likvidnostna posojila. S sredstvi za izboljšanje kreditne kakovosti, ki jih zagotovi sponzor, se absorbirajo izgube v višini do 5 % vseh sredstev posebnega subjekta, potem ko prenosniki absorbirajo izgube. Likvidnostna posojila niso zagotovljena za sredstva, ki so v neplačilu. Naložbeniki nimajo materialnih pravic, ki bi lahko vplivale na pristojnost odločanja sponzorja.

Čeprav sponzor za svoje storitve prejme provizijo na podlagi tržnih pogojev, ki je sorazmerna z zagotovljenimi storitvami, je izpostavljen spremenljivosti donosa iz dejavnosti posebnega subjekta zaradi svojih pravic do morebitnega preostalega donosa posebnega subjekta ter zagotavljanja sredstev za izboljšanje kreditne kakovosti in likvidnostnih posojil (tj. posebni subjekt je izpostavljen likvidnostnemu tveganju, ker srednjeročna sredstva financira s kratkoročnimi dolžniškimi instrumenti). Čeprav ima vsak prenosnik drugačne pravice odločanja, ki vplivajo na vrednost sredstev posebnega subjekta, ima sponzor obsežno pristojnost odločanja, na podlagi katere lahko trenutno usmerja dejavnosti, ki *najbolj* bistveno vplivajo na donos posebnega subjekta (tj. sponzor je določil pogoje glede posebnega subjekta, ima pravico sprejemati odločitve o sredstvih (odobritev kupljenih sredstev in prenosnikov teh sredstev) in financiranju posebnega subjekta (za katero je treba redno iskati nove naložbe)). Zaradi pravice do preostalih sredstev posebnega subjekta ter zagotavljanja sredstev za izboljšanje kreditne kakovosti in likvidnostnih posojil je sponzor izpostavljen spremenljivosti donosa iz dejavnosti posebnega subjekta, ki je drugačna od spremenljivosti za druge naložbenike. Skladno s tem ta izpostavljenost pomeni, da je sponzor principal, zato torej sponzor ugotovi, da obvladuje posebni subjekt. Obveznost sponzorja, da deluje v najboljšem interesu vseh naložbenikov, ne pomeni, da sponzor ne more biti principal.

Razmerje z drugimi osebami

- B73 Pri oceni obvladovanja naložbenik preuči naravo svojega razmerja z drugimi osebami in, ali te druge osebe delujejo v njegovem imenu (tj. so „dejanski agenti“). Za določitev, ali druge osebe delujejo kot dejanski agenti, je potrebna presoja, pri kateri se ne upošteva le narava razmerja, ampak tudi, kako te osebe vzajemno delujejo med seboj in z naložbenikom.
- B74 Za takšno razmerje ni potreben pogodbeni sporazum. Oseba je dejanski agent, kadar lahko naložbenik ali tisti, ki usmerjajo njegove dejavnosti, določijo, da oseba deluje v imenu naložbenika. V teh okoliščinah naložbenik pri oceni obvladovanja podjetja, v katero naloži, upošteva pravice odločanja svojega dejanskega agenta in njegovo posredno izpostavljenost spremenljivemu donosu ali pravice do spremenljivega donosa prek dejanskega agenta skupaj s svojimi pravicami odločanja in svojo posredno izpostavljenostjo spremenljivemu donosu ali pravicami do spremenljivega donosa.
- B75 Primeri takšnih drugih oseb, ki lahko zaradi narave svojega razmerja delujejo kot dejanski agenti naložbenika, so:
- (a) povezane osebe naložbenika;
  - (b) oseba, ki je svoj delež v podjetju, v katero naloži, prejela kot prispevek ali posojilo naložbenika;
  - (c) oseba, ki se je strinjala, da ne bo prodala, prenesla ali obremenila svojih deležev v podjetju, v katero naloži, brez predhodne odobritve naložbenika (razen kadar imata naložbenik in druga oseba pravico do predhodne odobritve, pri čemer pravice temeljijo na pogojih, o katerih sta se skupaj dogovorili voljni neodvisni stranki);
  - (d) oseba, ki ne more financirati svojega delovanja brez podrejene finančne podpore naložbenika;
  - (e) podjetje, v katero se naloži, če je večina članov njegovega upravnega organa ali ključno poslovodno osebje isto kot pri naložbeniku;
  - (f) oseba, ki ima tesen poslovni odnos z naložbenikom, kot je odnos med ponudnikom strokovnih storitev in enim od njegovih pomembnih odjemalcev.

Obvladovanje določenih sredstev

- B76 Naložbenik preuči, ali del podjetja, v katero naloži, obravnava kot ločeno podjetje in če ga, ali obvladuje to ločeno podjetje.
- B77 Naložbenik del podjetja, v katero naloži, obravnava kot ločeno podjetje, če, in samo če, je izpolnjen naslednji pogoj:

Določena sredstva podjetja, v katero se naloži (in s tem povezana sredstva za izboljšanje kreditne kakovosti, če obstajajo), so edini vir plačila za določene obveznosti podjetja, v katero se naloži, ali določenih drugih deležev v njem. Osebe, razen oseb z določeno obveznostjo, nimajo pravic ali obvez v zvezi z določenimi sredstvi ali preostalimi denarnimi tokovi iz teh sredstev. V bistvu preostalo podjetje, v katero se naloži, ne more uporabiti nobenega donosa iz določenih sredstev, nobena obveznost dela podjetja, ki se šteje za ločeno podjetje, pa se ne more plačati iz sredstev preostalega podjetja, v katero se naloži. Zato so v bistvu vsa sredstva, obveznosti in lastniški kapital tega dela podjetja, ki se šteje za ločeno podjetje, ločeni od sredstev, obveznosti in lastniškega kapitala celotnega podjetja, v katero se naloži. Tak del podjetja, ki se šteje za ločeno podjetje, se pogosto imenuje „silos“.

- B78 Ko je izpolnjen pogoj iz B77. člena, naložbenik opredeli dejavnosti, ki znatno vplivajo na donos dela podjetja, ki se šteje za ločeno podjetje, in opredeli, kako se te dejavnosti usmerjajo, da oceni, ali ima vpliv na ta del podjetja, v katero naloži. Naložbenik pri oceni obvladovanja dela podjetja, ki se šteje za ločeno podjetje, upošteva tudi, ali je izpostavljen spremenljivemu donosu oziroma ima pravice do spremenljivega donosa iz svoje udeležbe v tem delu podjetja, ki se šteje za ločeno podjetje, in ali lahko ima vpliv na ta del podjetja, v katero naloži, da bi vplival na znesek svojega donosa.
- B79 Če naložbenik obvladuje del podjetja, ki se šteje za ločeno podjetje, konsolidira ta del podjetja, v katero naloži. V tem primeru druge stranke pri oceni obvladovanja podjetja, v katero naložijo, in njegovi konsolidaciji izključijo ta del podjetja, v katero naložijo.

Stalna ocena

- B80 Naložbenik ponovno oceni, ali obvladuje podjetje, v katero naloži, če dejstva in okoliščine kažejo, da se je spremenil eden ali več od treh elementov obvladovanja iz 7. člena.
- B81 Če je nastala sprememba glede tega, kako se lahko vpliva na podjetje, v katero se naloži, se mora ta sprememba odražati v tem, kako naložbenik oceni svoj vpliv na podjetje, v katero naloži. Spremembe pravic odločanja lahko na primer pomenijo, da se pomembne dejavnosti ne usmerjajo več prek glasovalnih pravic, ampak lahko druga oseba ali osebe pomembne dejavnosti namesto tega trenutno usmerjajo na podlagi drugih dogovorov, kot so pogodbe.
- B82 Dogodek je lahko vzrok, da naložbenik pridobi ali izgubi vpliv nad podjetjem, v katero naloži, ne da bi bil naložbenik vpleten v ta dogodek. Naložbenik lahko na primer pridobi vpliv nad podjetjem, v katero naloži, ker so pravice odločanja, ki jih je imela druga oseba ali so jih imele druge osebe in so pred tem preprečevale, da bi naložbenik obvladoval podjetje, v katero naloži, potekle.
- B83 Naložbenik upošteva tudi spremembe, ki vplivajo na njegovo izpostavljenost spremenljivemu donosu ali pravice do spremenljivega donosa iz njegove udeležbe v podjetju, v katero naloži. Naložbenik, ki vpliva na podjetje, v katero naloži, lahko na primer ne obvladuje več podjetja, v katero naloži, če ni več upravičen do prejemanja donosa ali izpostavljen obvezam, ker ne bi izpolnjeval pogoja iz 7.(b) člena (npr. če je prekinjena pogodba o prejemanju provizij, odvisnih od rezultatov poslovanja).
- B84 Naložbenik preuči, ali se je njegova ocena, da deluje kot agent ali principal, spremenila. Spremembe splošnega odnosa med naložbenikom in drugimi strankami lahko pomenijo, da naložbenik ne deluje več kot agent, čeprav je prej tako deloval, in obratno. V primeru sprememb v zvezi s pravicami naložbenika ali drugih oseb naložbenik na primer ponovno preuči svoj status principala ali agenta.
- B85 Naložbenikova začetna ocena obvladovanja ali njegovega statusa principala ali agenta se ne bo spremenila le zaradi spremembe tržnih pogojev (npr. spremembe donosa podjetja, v katero se naloži, ki bi nastala zaradi tržnih pogojev), razen če se zaradi spremembe tržnih pogojev spremeni eden ali več od treh elementov obvladovanja iz 7. člena ali se spremeni splošen odnos med principalom in agentom.

DOLOČANJE, ALI JE PODJETJE NALOŽBENO PODJETJE

B85A Podjetje pri presoji, ali je naložbeno podjetje, upošteva vsa dejstva in okoliščine, vključno z namenom in obliko podjetja. Naložbeno podjetje je podjetje, za katero veljajo vsi trije elementi opredelitve naložbenega podjetja iz 27. člena. B85.B–B85.M člen opisujejo elemente opredelitve bolj podrobno.

Poslovni cilj

B85B Opredelitev naložbenega podjetja zahteva, da je cilj podjetja nalaganje izključno za namene povečevanja vrednosti dolgoročnih naložb, prihodkov od naložb (kot so dividende, obresti ali prihodki od najemnin) ali obojega. Dokumenti, ki navajajo, kaj so naložbeni cilji podjetja, kot so njegov ponudbeni memorandum, publikacije, ki jih izda, in drugi korporativni ali partnerski dokumenti, običajno zagotavljajo dokaze o poslovnem cilju naložbenega podjetja. Drugi dokazi lahko vključujejo način, kako se podjetje predstavlja drugim osebam (kot so potencialni naložbeniki ali podjetja, v katera bi se lahko vlagalo); podjetje lahko na primer predstavi svoje poslovanje kot zagotavljanje srednjeročnih naložb za namene povečevanja vrednosti dolgoročnih naložb. Nasprotno ima podjetje, ki se predstavlja kot naložbenik, katerega cilj je razvijati, proizvajati ali tržiti proizvode skupaj s podjetji, v katera naloži, poslovni cilj, ki ni skladen s poslovnim ciljem naložbenega podjetja, saj bo podjetje ustvarjalo donose tako z razvojnimi, proizvodnimi ali trženjskimi dejavnostmi kot tudi s svojimi naložbami (glej B85.I člen).

B85C Naložbeno podjetje lahko neposredno ali prek odvisnega podjetja zagotavlja tretjim osebam ter svojim naložbenikom storitve, povezane z naložbami (na primer storitve naložbenega svetovanja, upravljanje naložb, podpora pri naložbah, administrativne storitve), tudi če so te dejavnosti pomembne za podjetje, pod pogojem, da podjetje še naprej izpolnjuje pogoje za opredelitev kot naložbeno podjetje.

B85D Naložbeno podjetje lahko neposredno ali prek odvisnega podjetja sodeluje tudi v naslednjih dejavnostih, povezanih z naložbami, če se te dejavnosti izvajajo za povečevanje donosa od naložb (povečevanje vrednosti dolgoročnih naložb ali prihodki od naložb) v podjetja, v katera se naloži, in ne predstavljajo ločene pomembne poslovne dejavnosti ali ločenega pomembnega vira prihodkov za naložbeno podjetje:

(a) zagotavljanje storitev upravljanja in strateškega svetovanja podjetju, v katero se naloži, in

(b) zagotavljanje finančne podpore podjetju, v katero se naloži, kot je posojilo, obveza v zvezi s kapitalom ali jamstvo.

B85E Če ima naložbeno podjetje odvisno podjetje, ki ni naložbeno podjetje in katerega glavni namen in dejavnost je zagotavljanje storitev, povezanih z naložbami, ali dejavnosti, ki so povezane z naložbenimi dejavnostmi naložbenega podjetja, kot so tiste, opisane v B85.C–B85.D členu, podjetju ali drugim osebam, to odvisno podjetje konsolidira v skladu z 32. členom. Če je odvisno podjetje, ki zagotavlja storitve ali dejavnosti, povezane z naložbami, tudi samo naložbeno podjetje, potem obvladujoče naložbeno podjetje to odvisno podjetje meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu z 31. členom.

Izstopne strategije

B85F Naložbeni načrti podjetja prav tako vsebujejo dokaze o njegovem poslovnem cilju. Ena od lastnosti, zaradi katerih se naložbeno podjetje razlikuje od drugih podjetij, je, da naložbeno podjetje svojih naložb ne namerava posedovati neomejeno, ampak jih poseduje samo določen čas. Ker se lahko naložbe v lastniški kapital in naložbe v nefinančna sredstva potencialno posedujejo neomejeno, mora imeti naložbeno podjetje izstopno strategijo, ki opisuje, kako namerava zagotoviti povečanje vrednosti praktično vseh naložb v lastniški kapital in naložb v nefinančna sredstva. Naložbeno podjetje ima izstopno strategijo tudi za vse dolžniške instrumente, ki se lahko potencialno posedujejo neomejeno, na primer za naložbe v dolžniške instrumente brez dospelja. Podjetju ni treba dokumentirati konkretnih izstopnih strategij za vsako posamezno naložbo, vendar določi različne potencialne strategije za različne vrste ali portfelje naložb, vključno s konkretnim časovnim okvirom za izstop iz naložb. Izstopni mehanizmi, ki so vzpostavljeni samo za primere nastopov dogodka neplačila, kot sta kršitev ali neizvajanje pogodbe, se za namene te presoje ne štejejo za izstopne strategije.

B85G Izstopne strategije se lahko razlikujejo glede na vrsto naložbe. Za naložbe v lastniške vrednostne papirje podjetij, ki ne kotirajo na borzi, primeri izstopnih strategij vključujejo prvo javno ponudbo, prodajo zaprtemu krogu naložbenikov, prodajo deleža podjetja, izplačila (naložbenikom) lastniških deležev v podjetjih, v katera se naloži, in prodajo sredstev (vključno s prodajo sredstev podjetja, v katero se naloži, ki ji sledi njegovo prenehanje). Za naložbe v lastniški kapital, s katerimi se trguje na javnem trgu, primeri izstopnih strategij vključujejo prodajo naložbe s prodajo zaprtemu krogu vlagateljev ali na javnem trgu. Za naložbe v nepremičnine primeri izstopne strategije vključujejo prodajo nepremičnine prek specializiranih trgovcev z nepremičninami ali na odprtem trgu.

B85H Naložbeno podjetje lahko ima naložbo v drugem naložbenem podjetju, ki se izvede v povezavi s podjetjem zaradi pravnih, regulativnih, davčnih ali podobnih poslovnih razlogov. V tem primeru naložbeniku v naložbeno podjetje ni treba imeti izstopne strategije za tako naložbo pod pogojem, da ima podjetje, v katerega naložbeno podjetje naloži, ustrezne izstopne strategije za svoje naložbe.

Donosi od naložb

B85I Podjetje ne nalaga izključno z namenom povečevanja vrednosti dolgoročnih naložb, prihodkov od naložb ali obojega, če podjetje ali drug član skupine, katere del je podjetje (tj. skupina, ki jo obvladuje končno obvladujoče podjetje naložbenega podjetja), pridobi ali ima namen pridobiti druge koristi iz naložb podjetja, ki niso na voljo drugim osebam, ki niso povezane s podjetjem, v katero se naloži. Takšne koristi vključujejo:

- (a) pridobitev, uporabo, izmenjavo ali izkoriščanje procesov, sredstev ali tehnologije podjetja, v katero se naloži. To bi vključevalo podjetje ali drugega člana skupine, ki ima nesorazmerne ali izključne pravice do pridobitve sredstev, tehnologije, proizvodov ali storitev katerega koli podjetja, v katero se naloži, na primer z opcijo za nakup sredstva od podjetja, v katero se naloži, če se razvoj sredstva šteje za uspešnega;
- (b) skupne aranžmaje (kot so opredeljeni v MSRP 11) ali druge sporazume med podjetjem ali drugim članom skupine in podjetjem, v katero se naloži, o razvoju, proizvodnji, trženju ali zagotavljanju proizvodov ali storitev;
- (c) finančna poročstva ali sredstva, ki jih zagotovi podjetje, v katero se naloži, in ki služijo kot zavarovanje s premoženjem za sporazume o najemu posojil, ki jih sklene podjetje ali drug član skupine (vendar bi naložbeno podjetje še vedno bilo sposobno uporabiti naložbo v podjetje, v katero naloži, kot zavarovanje s premoženjem za katera koli najeta posojila);
- (d) opcijo, ki jo ima povezana oseba podjetja, za odkup lastniškega deleža v podjetju, v katero naloži podjetje, od slednjega ali od drugega člana skupine;
- (e) razen kot je opisano v B85.J členu, transakcije med podjetjem ali drugim članom skupine in podjetjem, v katero se naloži, ki:
  - (i) se sklenejo pod pogoji, ki niso na voljo podjetjem, ki niso povezane osebe podjetja, drugega člana skupine ali podjetja, v katero se naloži;
  - (ii) se ne sklenejo po pošteni vrednosti; ali
  - (iii) predstavljajo pomemben delež poslovne dejavnosti podjetja, v katero se naloži, ali podjetja, vključno s poslovnimi dejavnostmi drugih podjetij v skupini.

B85J Naložbeno podjetje lahko ima strategijo, v skladu s katero naloži v več podjetij v istem sektorju, na istem trgu ali na istem geografskem območju, da bi izkoristilo sinergije, ki prispevajo k povečevanju vrednosti dolgoročnih naložb in povečujejo prihodke od naložb v podjetja, v katera naloži. Ne glede na B85.I(e) člen zgolj dejstvo, da takšna podjetja, v katera naloži, trgujejo drugo z drugim, ne pomeni, da se podjetje ne more razvrstiti kot naložbeno podjetje.

Merjenje poštene vrednosti

B85K Bistven element opredelitve naložbenega podjetja je, da to meri in ovrednoti uspešnost praktično vseh svojih naložb na osnovi poštene vrednosti, ker je uporaba rezultatov po pošteni vrednosti ustrežnejši podatek kot na primer konsolidacija njegovih odvisnih podjetij ali uporaba kapitalske metode za njegove deleže v pridruženih podjetjih ali skupnih podvigih. Kot dokazilo, da ustreza temu elementu opredelitve, naložbeno podjetje:

- (a) naložbenikom zagotovi informacije o pošteni vrednosti in praktično vse svoje naložbe v računovodskih izkazih meri po pošteni vrednosti, kadar koli se poštena vrednost zahteva ali je dovoljena v skladu z MSRP, in
- (b) informacije o pošteni vrednosti sporoča interno ključnemu poslovodnemu osebju (kot je opredeljeno v MRS 24), ki pošteno vrednost uporablja kot glavni atribut za merjenje pri ovrednotenju uspešnosti praktično vseh svojih naložb in pri sprejemanju naložbenih odločitev.

B85L Da izpolni zahtevo iz B85.K(a) člena, naložbeno podjetje:

- (a) vse naložbene nepremičnine računovodsko obravnava po modelu poštene vrednosti iz MRS 40 *Naložbene nepremičnine*;
- (b) uporabi izvzetje iz uporabe kapitalske metode v MRS 28 za svoje naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige; in
- (c) svoja finančna sredstva meri po pošteni vrednosti, pri čemer uporablja zahteve iz MSRP 9.

B85M Naložbeno podjetje lahko ima sredstva, ki niso naložbe, kot so nepremičnina, kjer se nahaja njegov sedež, in povezana oprema. Ima lahko tudi finančne obveznosti. Merjenje po pošteni vrednosti, ki je element opredelitve naložbenega podjetja iz 27.(c) člena, se uporablja za naložbe naložbenega podjetja. Naložbenemu podjetju sredstev, ki niso naložbe, ali obveznosti tako ni treba meriti po pošteni vrednosti.

Tipične lastnosti naložbenega podjetja

B85N Pri določanju, ali ustreza opredelitvi naložbenega podjetja, podjetje upošteva, ali izkazuje njegove tipične lastnosti (glej 28. člen). Odsotnost ene ali več od teh tipičnih lastnosti ne pomeni nujno, da se podjetje ne more razvrstiti kot naložbeno podjetje, vendar kaže na to, da je pri določanju, ali je podjetje naložbeno podjetje, potrebna dodatna presoja.

Več kot ena naložba

B85O Naložbeno podjetje ima običajno več naložb, da razprši tveganje in zagotovi čim večje donose. Podjetje lahko portfelj naložb poseduje neposredno ali posredno, na primer z eno samo naložbo v drugo naložbeno podjetje, ki poseduje več naložb.

B85P Včasih lahko podjetje poseduje eno samo naložbo. Vendar posedovanje ene same naložbe ne pomeni nujno, da podjetje ne ustreza opredelitvi naložbenega podjetja. Na primer, naložbeno podjetje lahko poseduje eno samo naložbo, kadar:

- (a) je v fazi, ko šele začneja s poslovanjem, in še ni opredelilo primernih naložb ter tako še ni uresničilo svojega naložbenega načrta za pridobitev več naložb;
- (b) še ni pridobilo drugih naložb, da bi nadomestilo tiste, ki jih je odtujilo;
- (c) je ustanovljeno z namenom združevanja sredstev naložbenikov za namene ene same naložbe, če je slednja nedosegljiva za posamezne naložbenike (na primer, ker je zahtevana minimalna naložba previsoka za posameznega naložbenika); ali
- (d) je v postopku prenehanja.

Več kot en naložbenik

- B85Q Naložbeno podjetje ima običajno več naložbenikov, ki združijo svoja sredstva, da pridobijo dostop do storitev upravljanja naložb in naložbenih priložnosti, do katerih morda ne bi imeli dostopa posamično. Dejstvo, da ima več naložbenikov, bi zmanjšalo verjetnost, da bi podjetje ali drugi člani skupine, katere del je podjetje, prejeli druge koristi, kot so povečevanje vrednosti dolgoročnih naložb in prihodki od naložb (glej B85.I člen).
- B85R Alternativno lahko naložbeno podjetje ustanovi, ali pa se ustanovi za njega, en sam naložbenik, ki zastopa ali podpira interese širše skupine naložbenikov (na primer pokojninski sklad, državni naložbeni sklad ali skrbniški sklad družinskega premoženja).
- B85S Včasih lahko ima podjetje začasno enega samega naložbenika. Na primer, naložbeno podjetje lahko ima enega samega naložbenika, kadar:
- (a) je v fazi prve javne ponudbe, ki še ni potekla, in aktivno išče primerne naložbenike;
  - (b) še ni določilo primernih naložbenikov, ki bi nadomestili lastniške deleže, ki so bili unovčeni; ali
  - (c) je v postopku prenehanja.

Nepovezani naložbeniki

- B85T Naložbeno podjetje ima običajno več naložbenikov, ki niso povezane osebe (kot so opredeljene v MRS 24) podjetja ali drugih članov skupine, katere del je podjetje. Dejstvo, da njegovi naložbeniki niso povezane osebe, bi zmanjšalo verjetnost, da bi podjetje ali drugi člani skupine, katere del je podjetje, prejeli druge koristi, kot so povečevanje vrednosti dolgoročnih naložb in prihodki od naložb (glej B85.I člen).
- B85U Vendar podjetje še vedno lahko izpolnjuje pogoje za razvrstitev kot naložbeno podjetje, tudi če so njegovi naložbeniki povezani z njim. Na primer, naložbeno podjetje lahko ustanovi ločen „vzporedni“ sklad za skupino zaposlenih (kot je ključno poslovodno osebje) ali druge naložbenike, ki so povezane osebe, ki poseduje iste naložbe, kot osrednji naložbeni sklad podjetja. Tak „vzporedni“ sklad lahko izpolnjuje pogoje za razvrstitev kot naložbeno podjetje, tudi če so vsi njegovi naložbeniki povezane osebe.

Lastniški deleži

- B85V Naložbeno podjetje je običajno ločena pravna oseba, vendar to ni obvezno. Lastniški deleži v naložbenem podjetju so običajno v obliki lastniškega kapitala ali podobnih deležev (na primer deležev partnerjev), ki se jim pripišejo sorazmerni deleži čistih sredstev naložbenega podjetja. Vendar, če ima podjetje različne razrede naložbenikov, pri čemer imajo nekateri pravice samo do določene naložbe ali skupin naložb oziroma imajo različne sorazmerne deleže čistih sredstev, to ne pomeni, da podjetje ne more biti naložbeno podjetje.
- B85W Poleg tega lahko podjetje, ki ima pomembne lastniške deleže v obliki dolga, ki v skladu z drugimi zadevnimi MSRP ne ustreza opredelitvi lastniškega kapitala, še vedno izpolnjuje pogoje za razvrstitev kot naložbeno podjetje, če so imetniki dolga izpostavljeni spremenljivim donosom zaradi sprememb poštene vrednosti čistih sredstev podjetja.

RAČUNOVODSKE ZAHTEVE

Postopki konsolidiranja

- B86 Konsolidirani računovodski izkazi:
- (a) združujejo podobne elemente sredstev, obveznosti, lastniškega kapitala, prihodkov, odhodkov in denarnih tokov obvladujočega podjetja in njegovih odvisnih podjetij;
  - (b) pobotajo (izločijo) knjigovodsko vrednost naložbe obvladujočega podjetja v posameznem odvisnem podjetju in delež obvladujočega podjetja v lastniškem kapitalu posameznega odvisnega podjetja (v MSRP 3 je pojasnjeno, kako se računovodsko obravnava dobro ime, ki je povezano s tem);

- (c) v celoti izločijo sredstva in obveznosti, lastniški kapital, prihodke, odhodke in denarne tokove znotraj skupine, povezane s transakcijami med podjetji skupine (v celoti se izločijo dobički ali izgube, ki izhajajo iz transakcij znotraj skupine ter se pripoznajo v sredstvih, kot so zaloge in osnovna sredstva). Izgube znotraj skupine lahko pomenijo oslabitev, ki jo je treba pripoznati v konsolidiranih računovodskih izkazih. MRS 12 *Davek od dohodka* se uporablja za začasne razlike, ki izhajajo iz izločitve dobičkov in izgub iz transakcij znotraj skupine.

Enotne računovodske usmeritve

- B87 Če član skupine uporablja računovodske usmeritve, ki se razlikujejo od usmeritev, sprejetih v konsolidiranih računovodskih izkazih za podobne transakcije in dogodke v podobnih okoliščinah, je treba v računovodskih izkazih tega člana skupine pri pripravljanju konsolidiranih računovodskih izkazov opraviti ustrezne prilagoditve, da se zagotovi skladnost z računovodskimi usmeritvami skupine.

Merjenje

- B88 Podjetje v konsolidirane računovodske izkaze vključi prihodke in odhodke odvisnega podjetja od datuma, ko začne to odvisno podjetje obvladovati, pa do datuma, ko ga preneha obvladovati. Prihodki in odhodki odvisnega podjetja temeljijo na vrednostih sredstev in obveznosti, pripoznanih v konsolidiranih računovodskih izkazih na datum prevzema. Na primer, stroški amortizacije, pripoznani v konsolidiranem izkazu vseobsegajočega donosa po datumu prevzema, temeljijo na poštenih vrednostih povezanih amortizirljivih sredstev, pripoznanih v konsolidiranih računovodskih izkazih na datum prevzema.

Potencialne glasovalne pravice

- B89 Kadar obstajajo potencialne glasovalne pravice ali drugi izvedeni finančni instrumenti, ki vključujejo potencialne glasovalne pravice, se delež poslovnega izida in sprememb lastniškega kapitala, razporejen obvladujočemu podjetju in neobvladujočim deležem, pri pripravi konsolidiranih računovodskih izkazov določi izključno na podlagi sedanjih lastniških deležev in ne odraža možne uveljavitve ali zamenjave potencialnih glasovalnih pravic in drugih izvedenih finančnih instrumentov, razen če se uporablja B90. člen.
- B90 V nekaterih okoliščinah ima podjetje po vsebini obstoječ lastniški delež kot rezultat transakcije, ki mu trenutno zagotavlja dostop do donosov, povezanih z lastniškim deležem. V takšnih okoliščinah se delež, razporejen obvladujočemu podjetju in neobvladujočim deležem, pri pripravi konsolidiranih računovodskih izkazov določi ob upoštevanju morebitne uveljavitve teh potencialnih glasovalnih pravic in drugih izvedenih finančnih instrumentov, ki podjetju trenutno zagotavljajo dostop do donosov.
- B91 MSRP 9 se ne uporablja za deleže v odvisnih podjetjih, ki so konsolidirana. Kadar instrumenti, ki vsebujejo potencialne glasovalne pravice, trenutno zagotavljajo dostop do donosov, povezanih z lastniškim deležem v odvisnem podjetju, za instrumente ne veljajo zahteve iz MSRP 9. V vseh drugih primerih se instrumenti, ki vsebujejo potencialne glasovalne pravice v odvisnem podjetju, računovodsko obravnavajo v skladu z MSRP 9.

Datum poročanja

- B92 Računovodski izkazi obvladujočega podjetja in njegovih odvisnih podjetij, uporabljeni pri pripravi konsolidiranih računovodskih izkazov, imajo isti datum poročanja. Če se konec obdobja poročanja obvladujočega in odvisnega podjetja razlikujeta, odvisno podjetje za namene konsolidacije pripravi dodatne finančne informacije z istim datumom, kot ga imajo računovodski izkazi obvladujočega podjetja, da lahko obvladujoče podjetje konsolidira finančne informacije odvisnega podjetja, razen če to ni izvedljivo.
- B93 Če to ni izvedljivo, obvladujoče podjetje konsolidira finančne informacije odvisnega podjetja tako, da uporabi najnovejše računovodske izkaze odvisnega podjetja in jih prilagodi za učinke pomembnih transakcij ali dogodkov, ki se zgodijo med datumom teh računovodskih izkazov in datumom konsolidiranih računovodskih izkazov. V vsakem primeru razlika med datumom računovodskih izkazov odvisnega podjetja in datumom konsolidiranih računovodskih izkazov ni večja od treh mesecev, pri čemer sta dolžina obdobja poročanja in morebitna razlika v datumih računovodskih izkazov iz obdobja v obdobje enaki.

Neobvladujoči deleži

- B94 Podjetje poslovni izid in vsako sestavino drugega vseobsegajočega donosa pripiše lastnikom obvladujočega podjetja in neobvladujočim deležem. Podjetje pripiše tudi celoten vseobsegajoči donos lastnikom obvladujočega podjetja in neobvladujočim deležem, tudi če to povzroči primanjkljaj v stanju neobvladujočih deležev.
- B95 Če imajo neobvladujoči deleži kumulativne prednostne delnice odvisnega podjetja, ki so razvrščene kot lastniški kapital, podjetje izračuna svoj delež poslovnega izida po prilagoditvi za dividende na takšne delnice ne glede na to, ali so bile takšne dividende priznane ali ne.

Spremembe relativnih deležev v posesti neobvladujočih deležev

- B96 Če se relativni delež lastniškega kapitala v posesti neobvladujočih deležev spremeni, podjetje prilagodi knjigovodske vrednosti obvladujočih in neobvladujočih deležev tako, da odražajo spremembe relativnih deležev v odvisnem podjetju. Podjetje neposredno v lastniškem kapitalu pripozna vsako razliko med zneskom, za katerega se prilagodijo neobvladujoči deleži, in pošteno vrednostjo plačanih ali prejetih nadomestil ter jo pripiše lastnikom obvladujočega podjetja.

Izguba obvladovanja

- B97 Obvladujoče podjetje lahko izgubi obvladovanje odvisnega podjetja v dveh ali več dogovorih (transakcijah). Vendar včasih okoliščine pomenijo, da je treba več dogovorov računovodsko obravnavati kot eno samo transakcijo. Obvladujoče podjetje pri določanju, ali naj se dogovori računovodsko obravnavajo kot ena sama transakcija, upošteva vse določbe in pogoje dogovorov in njihove gospodarske učinke. Eno ali več od naslednjega pomeni, da mora obvladujoče podjetje več dogovorov računovodsko obravnavati kot eno samo transakcijo:

- (a) sklenjeni so ob istem času ali eden zaradi drugega;
- (b) sestavljajo eno samo transakcijo, zasnovano za doseganje celotnega poslovnega učinka;
- (c) nastanek enega dogovora je odvisen od nastanka vsaj še enega dogovora;
- (d) šteje se, da en dogovor sam ni ekonomsko upravičen, ampak je ekonomsko upravičen skupaj z drugimi dogovori. Primer je, ko ima odtujitev delnic ceno, nižjo od tržne, kar se nadomesti s prihodnjimi odtujitvami, katerih cena je višja od tržne.

- B98 Če obvladujoče podjetje izgubi obvladovanje odvisnega podjetja:

- (a) odpravi pripoznanje:
  - (i) sredstev (vključno z dobrim imenom) in obveznosti odvisnega podjetja po knjigovodski vrednosti na datum izgube obvladovanja in
  - (ii) knjigovodske vrednosti neobvladujočih deležev v nekdanjem odvisnem podjetju na datum izgube obvladovanja (vključno z vsemi sestavinami drugega vseobsegajočega donosa, ki se jim lahko pripišejo);
- (b) pripozna:
  - (i) pošteno vrednost morebitnega nadomestila, prejetega iz transakcije, dogodka ali okoliščin, ki so povzročile izgubo obvladovanja;
  - (ii) če transakcija, dogodek ali okoliščine, ki so povzročile izgubo obvladovanja, vključujejo razdelitev delnic odvisnega podjetja lastnikom, ki delujejo kot lastniki, to razdelitev in

- (iii) vse naložbe, zadržane v nekdanjem odvisnem podjetju, po pošteni vrednosti na datum izgube obvladovanja;
  - (c) zneske, pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu v zvezi z odvisnim podjetjem na podlagi B99. člena, prerazvrsti v poslovni izid ali jih prenese neposredno v preneseni čisti poslovni izid, če se to zahteva v skladu z drugimi MSRP;
  - (d) pripozna vsako nastalo razliko kot dobiček ali izgubo v poslovnem izidu, ki ga je mogoče pripisati obvladujočemu podjetju.
- B99 Če obvladujoče podjetje izgubi obvladovanje odvisnega podjetja, obvladujoče podjetje računovodsko obravnava vse zneske, prej pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu v zvezi z navedenim odvisnim podjetjem, enako, kot če bi obvladujoče podjetje neposredno odtujilo zadevna sredstva ali obveznosti. Če bi se torej dobiček ali izguba, prej pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu, prerazvrstila v poslovni izid ob odtujitvi zadevnih sredstev ali obveznosti, obvladujoče podjetje dobiček ali izgubo prerazvrsti iz lastniškega kapitala v poslovni izid (kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve), ko izgubi obvladovanje odvisnega podjetja. Če bi bil presežek iz prevrednotenja, prej pripoznan v drugem vseobsegajočem donosu, ob odtujitvi sredstva prenesen neposredno v preneseni čisti poslovni izid, obvladujoče podjetje prenese presežek iz prevrednotenja neposredno v preneseni čisti poslovni izid, ko izgubi obvladovanje odvisnega podjetja.

RAČUNOVODENJE SPREMEMBE STATUSA NALOŽBENEGA PODJETJA

- B100 Ko podjetje preneha biti naložbeno podjetje, za vsa odvisna podjetja, ki jih je prej merilo po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu z 31. členom, uporabi MSRP 3. Datum spremembe statusa se šteje kot datum prevzema. Poštena vrednost odvisnega podjetja na predpostavljeni datum prevzema predstavlja preneseno predpostavljeno nadomestilo pri merjenju morebitnega dobrega imena ali dobička iz izpogajanega nakupa, ki izhaja iz predpostavljenega prevzema. Vsa odvisna podjetja se konsolidirajo v skladu z 19.–24. členom tega MSRP od datuma spremembe statusa.
- B101 Ko podjetje postane naložbeno podjetje, na datum spremembe statusa neha konsolidirati svoja odvisna podjetja, razen tistih, ki se še naprej konsolidirajo v skladu z 32. členom. Naložbeno podjetje za tista odvisna podjetja, ki jih ne konsolidira več, uporablja zahteve 25. in 26. člena, kot da bi na navedeni datum izgubilo obvladovanje takih odvisnih podjetij.

Dodatek C

Datum začetka veljavnosti in prehod

Ta dodatek je sestavni del tega MSRP in ima enako veljavo kot drugi deli tega MSRP.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- C1 Podjetje ta MSRP uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi ta standard prej, to dejstvo razkrije ter hkrati uporablja MSRP 11, MSRP 12, MRS 27 *Ločeni računovodski izkazi* in MRS 28 (kot je bil spremenjen leta 2011).
- C1A Z dokumentom *Konsolidirani računovodski izkazi, skupni aranžmaji in razkritje deležev v drugih podjetjih: napotki za prehod* (spremembe MSRP 10, MSRP 11 in MSRP 12), izdanim junija 2012, so se spremenili C2.–C6. člen in dodali C2.A–C2.B, C4.A–C4.C, C5.A ter C6.A–C6.B člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Če podjetje MSRP 10 uporablja za obdobje pred tem datumom, navedene spremembe uporabi za to zgodnejše obdobje.
- C1B Z dokumentom *Naložbena podjetja* (spremembe MSRP 10, MSRP 12 in MRS 27), izdanim oktobra 2012, so se spremenili 2., 4., C2.A, C6.A člen in Dodatek A ter dodali 27.–33., B85.A–B85.W, B100.–B101. in C3.A–C3.F člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje navedene spremembe uporabi pred tem datumom, to dejstvo razkrije in vse spremembe, vključene v dokument *Naložbena podjetja*, uporablja hkrati.
- C1D Z dokumentom *Naložbena podjetja: uporaba izjeme pri konsolidaciji* (spremembe MSRP 10, MSRP 12 in MRS 28), izdanim decembra 2014, so se spremenili 4., 32., B85.C, B85.E in C2.A člen ter dodali 4.A–4.B člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.

PREHOD

- C2 Podjetje ta MSRP uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*, razen kot je določeno v C2.A–C6. členu.
- C2A Ne glede na zahteve iz 28. člena MRS 8 mora podjetje pri prvi uporabi tega MSRP in pozneje pri prvi uporabi sprememb *Naložbena podjetja* in *Naložbena podjetja: uporaba izjeme pri konsolidaciji* tega MSRP predstaviti samo kvantitativne informacije, ki jih zahteva 28.(f) člen MRS 8, za letno obdobje neposredno pred datumom začetka uporabe tega MSRP („prvo predhodno obdobje“). Podjetje lahko te informacije predstavi tudi za tekoče obdobje ali za zgodnejša primerljiva obdobja, vendar pa mu tega ni treba storiti.
- C2B Za namene tega MSRP je datum začetka uporabe začetek letnega obdobja poročanja, za katero se ta MSRP prvič uporabi.
- C3 Na datum začetka uporabe podjetju ni treba opraviti prilagoditev prejšnjega računovodenja njegove udeležbe v:
- podjetjih, ki bi se na ta datum konsolidirala v skladu z MRS 27 *Konsolidirani in ločeni računovodski izkazi* ter SOP-12 *Konsolidacija – podjetja za posebne namene* ter se v skladu s tem MSRP še vedno konsolidirajo; ali
  - podjetjih, ki se na ta datum ne bi konsolidirala v skladu z MRS 27 in SOP-12 in se ne konsolidirajo v skladu s tem MSRP.

- C3A Podjetje na datum začetka uporabe presodi, ali je naložbeno podjetje, in sicer na podlagi dejstev in okoliščin, ki obstajajo na ta datum. Če podjetje na datum začetka uporabe sklene, da je naložbeno podjetje, namesto zahtev iz C3.B–C3.F člena uporabi zahteve iz C5.–C5.A člena.
- C3B Razen za odvisna podjetja, ki se konsolidirajo v skladu z 32. členom (za katera se uporabljajo C3. in C6. člen ali C4.–C4.C člen, odvisno od tega, kateri so ustrezni), naložbeno podjetje meri naložbo v vsako odvisno podjetje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, kot da bi zahteve tega MSRP vedno veljale. Naložbeno podjetje prilagodi za nazaj tako letno obdobje neposredno pred datumom začetka uporabe kot lastniški kapital na začetku prvega predhodnega obdobja za kakršno koli razliko med:
- (a) prejšnjo knjigovodsko vrednostjo odvisnega podjetja in
  - (b) pošteno vrednostjo naložbe naložbenega podjetja v odvisno podjetje.
- Skupni znesek vseh prilagoditev poštene vrednosti, ki so bile prej pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu, se prenese v preneseni čisti poslovni izid na začetku letnega obdobja neposredno pred datumom začetka uporabe.
- C3C Pred datumom sprejetja MSRP 13 *Merjenje poštene vrednosti* naložbeno podjetje uporablja zneske poštenih vrednosti, ki so se prej poročali naložbenikom ali poslovodstvu, če ti zneski predstavljajo znesek, za katerega bi se lahko naložba na datum vrednotenja izmenjala med dobro obveščanima in voljnima strankama v transakciji pod običajnimi tržnimi pogoji.
- C3D Če je merjenje naložbe v odvisno podjetje v skladu s C3.B–C3.C členom neizvedljivo (kot je opredeljeno v MRS 8), naložbeno podjetje uporabi zahteve tega MSRP na začetku najzgodnejšega obdobja, za katero je uporaba C3.B–C3.C člena izvedljiva, pri čemer je to lahko tekoče obdobje. Naložbenik prilagodi za nazaj letno obdobje neposredno pred datumom začetka uporabe, razen če je začetek najzgodnejšega obdobja, za katero je uporaba tega člena izvedljiva, tekoče obdobje. V tem primeru se prilagoditev lastniškega kapitala pripozna na začetku tekočega obdobja.
- C3E Če je naložbeno podjetje odtujilo ali izgubilo obvladovanje naložbe v odvisno podjetje pred datumom začetka uporabe tega MSRP, mu ni treba opraviti prilagoditev prejšnjega računovodenja za tako odvisno podjetje.
- C3F Če podjetje uporablja spremembe *Naložbena podjetja* za obdobje, ki je poznejše od tistega, za katero prvič uporablja MSRP 10, sklicevanja na „datum začetka uporabe“ v C3.A–C3.E členu pomenijo „začetek letnega obdobja poročanja, za katero se spremembe *Naložbena podjetja* (spremembe MSRP 10, MSRP 12 in MRS 27), izdane oktobra 2012, prvič uporabijo.“
- C4 Če na datum začetka uporabe naložbenik sklene, da bo konsolidiral podjetje, v katero naloži, ki se ni konsolidiralo v skladu z MRS 27 in SOP-12, naložbenik:
- (a) če je podjetje, v katero naloži, poslovni subjekt (kot je opredeljen v MSRP 3 *Poslovne združitve*), izmeri sredstva, obveznosti in neobvladujoče deleže v tem prej nekonsolidiranem podjetju, kot da bi se to podjetje konsolidiralo (in bi se tako uporabilo računovodenje prevzema v skladu z MSRP 3) od datuma, ko je naložbenik pridobil obvladovanje podjetja na podlagi zahtev iz tega MSRP. Naložbenik prilagodi za nazaj prvo letno obdobje neposredno pred datumom začetka uporabe. Če je datum, ko je bilo pridobljeno obvladovanje, zgodnejši od začetka prvega predhodnega obdobja, naložbenik v obliki prilagoditve lastniškega kapitala na začetku prvega predhodnega obdobja pripozna razliko med:
    - (i) zneskom pripoznanih sredstev, obveznosti in neobvladujočih deležev; in
    - (ii) prejšnjo knjigovodsko vrednostjo naložbenikove udeležbe v podjetju, v katero naloži;

(b) če podjetje, v katero naloži, ni poslovni subjekt (kot je opredeljen v MSRP 3), izmeri sredstva, obveznosti in neobvladujoče deleže v tem prej nekonsolidiranem podjetju, kot da bi se to podjetje konsolidiralo (z uporabo prevzemne metode v skladu z MSRP 3 brez pripoznavanja dobrega imena za podjetje, v katero naloži) od datuma, ko je naložbenik pridobil obvladovanje tega podjetja na podlagi zahtev iz tega MSRP. Naložbenik prilagodi za nazaj prvo letno obdobje neposredno pred datumom začetka uporabe. Če je datum, ko je bilo pridobljeno obvladovanje, zgodnejši od začetka prvega predhodnega obdobja, naložbenik v obliki prilagoditve lastniškega kapitala na začetku prvega predhodnega obdobja pripozna razliko med:

(i) zneskom pripoznanih sredstev, obveznosti in neobvladujočih deležev; in

(ii) prejšnjo knjigovodsko vrednostjo naložbenikove udeležbe v podjetju, v katero naloži;

C4A Če je merjenje sredstev, obveznosti in neobvladujočih deležev podjetja, v katero naloži, v skladu s C4.(a) ali (b) členom neizvedljivo (kot je opredeljeno v MRS 8), naložbenik:

(a) če je podjetje, v katero naloži, poslovni subjekt, uporablja zahteve iz MSRP 3 od datuma, ki se šteje kot datum prevzema. Datum, ki se šteje kot datum prevzema, je začetek najzgodnejšega obdobja, za katero je uporaba C4.(a) člena izvedljiva, pri čemer je to lahko tekoče obdobje;

(b) če podjetje, v katero naloži, ni poslovni subjekt, uporabi prevzemno metodo, kot je opisana v MSRP 3, vendar brez pripoznavanja dobrega imena za podjetje, v katero naloži, od datuma, ki se šteje kot datum prevzema. Datum, ki se šteje kot datum prevzema, je začetek najzgodnejšega obdobja, za katero je uporaba C4.(b) člena izvedljiva, pri čemer je to lahko tekoče obdobje.

Naložbenik prilagodi za nazaj letno obdobje neposredno pred datumom začetka uporabe, razen če je začetek najzgodnejšega obdobja, za katero je uporaba tega člena izvedljiva, tekoče obdobje. Če je datum, ki se šteje kot datum prevzema, zgodnejši od začetka prvega predhodnega obdobja, naložbenik v obliki prilagoditve lastniškega kapitala na začetku prvega predhodnega obdobja pripozna kakršno koli razliko med:

(c) zneskom pripoznanih sredstev, obveznosti in neobvladujočih deležev; in

(d) prejšnjo knjigovodsko vrednostjo naložbenikove udeležbe v podjetju, v katero naloži;

Če je najzgodnejše obdobje, za katero je uporaba tega člena izvedljiva, tekoče obdobje, se prilagoditev lastniškega kapitala pripozna na začetku tekočega obdobja.

C4B Če naložbenik uporabi C4.–C4.A člen in je datum, ko je bilo pridobljeno obvladovanje v skladu s tem MSRP, poznejši od datuma začetka veljavnosti MSRP 3, kot je bil popravljen leta 2008 (MSRP 3 (2008)), sklicevanje na MSRP 3 v C4. in C4.A členu pomeni sklicevanje na MSRP 3 (2008). Če je bilo obvladovanje pridobljeno pred datumom začetka veljavnosti MSRP 3 (2008), naložbenik uporabi MSRP 3 (2008) ali MSRP 3 (izdan leta 2004).

C4C Če naložbenik uporabi C4.–C4.A člen in je datum, ko je bilo pridobljeno obvladovanje v skladu s tem MSRP, poznejši od datuma začetka veljavnosti MRS 27, kot je bil popravljen leta 2008 (MRS 27 (2008)), naložbenik uporabi zahteve tega MSRP za vsa obdobja, v katerih se podjetje, v katero naloži, konsolidira za nazaj v skladu s C4.–C4.A členom. Če je bilo obvladovanje pridobljeno pred datumom začetka veljavnosti MRS 27 (2008), naložbenik uporabi:

(a) zahteve tega MSRP za vsa obdobja, v katerih se podjetje, v katero naloži, konsolidira za nazaj v skladu s C4.–C4.A členom; ali

(b) zahteve različice MRS 27, izdane leta 2003 (MRS 27 (2003)), za obdobja pred datumom začetka veljavnosti MRS 27 (2008) in nato zahteve tega MSRP za poznejša obdobja.

C5 Če naložbenik na datum začetka uporabe sklene, da ne bo več konsolidiral podjetja, v katero naloži, ki se je konsolidiralo v skladu z MRS 27 in SOP-12, izmeri svoj delež v takem podjetju na podlagi zneska, po katerem bi se delež meril, če bi veljale zahteve tega MSRP, ko si je naložbenik zagotovil udeležbo v podjetju, v katero naloži (vendar ni pridobil obvladovanja v skladu s tem MSRP), ali je v njem izgubil obvladovanje. Naložbenik prilagodi za nazaj prvo letno obdobje neposredno pred datumom začetka uporabe. Če je datum, ko si je naložbenik zagotovil udeležbo v podjetju, v katero naloži (vendar ni pridobil obvladovanja v skladu s tem MSRP), ali je v njem izgubil obvladovanje, zgodnejši od začetka prvega predhodnega obdobja, naložbenik v obliki prilagoditve lastniškega kapitala na začetku prvega predhodnega obdobja pripozna kakršno koli razliko med:

- (a) prejšnjo knjigovodsko vrednostjo sredstev, obveznosti in neobvladujočih deležev; in
- (b) pripoznanim zneskom naložbenikovega deleža v podjetju, v katero naloži.

C5A Če je merjenje deleža v podjetju, v katero naloži, v skladu s C5. členom neizvedljivo (kot je opredeljeno v MRS 8), naložbenik uporabi zahteve tega MSRP na začetku najzgodnejšega obdobja, za katero je uporaba C5. člena izvedljiva, pri čemer je to lahko tekoče obdobje. Naložbenik prilagodi za nazaj letno obdobje neposredno pred datumom začetka uporabe, razen če je začetek najzgodnejšega obdobja, za katero je uporaba tega člena izvedljiva, tekoče obdobje. Če je datum, ko si je naložbenik zagotovil udeležbo v podjetju, v katero naloži (vendar ni pridobil obvladovanja v skladu s tem MSRP), ali je v njem izgubil obvladovanje, zgodnejši od začetka prvega predhodnega obdobja, naložbenik v obliki prilagoditve lastniškega kapitala na začetku prvega predhodnega obdobja pripozna kakršno koli razliko med:

- (a) prejšnjo knjigovodsko vrednostjo sredstev, obveznosti in neobvladujočih deležev; in
- (b) pripoznanim zneskom naložbenikovega deleža v podjetju, v katero naloži.

Če je najzgodnejše obdobje, za katero je uporaba tega člena izvedljiva, tekoče obdobje, se prilagoditev lastniškega kapitala pripozna na začetku tekočega obdobja.

C6 S 23., 25., B94. in B96.–B99. členom so bile leta 2008 izvedene spremembe MRS 27, ki so bile prenesene v MSRP 10. Razen kadar uporabi C3. člen ali se od njega zahteva, da uporabi C4.–C5.A člen, podjetje uporablja naslednje zahteve iz navedenih členov:

- (a) podjetje ne preračuna pripisa poslovnega izida za obdobja poročanja pred prvo uporabo spremembe iz B94. člena;
- (b) zahteve iz 23. in B96. člena za računovodenje sprememb lastniških deležev v odvisnem podjetju po pridobitvi obvladovanja se ne uporabljajo za spremembe, ki so nastale, preden je podjetje prvič uporabilo te spremembe;
- (c) podjetje ne preračuna knjigovodske vrednosti naložbe v nekdanjem odvisnem podjetju, če je izgubilo obvladovanje pred prvo uporabo sprememb iz 25. in B97.–B99. člena. Poleg tega podjetje ne izračuna ponovno dobička ali izgube zaradi izgube obvladovanja odvisnega podjetja, ki se je zgodila pred prvo uporabo sprememb iz 25. in B97.–B99. člena.

Sklicevanja na „prvo predhodno obdobje“

C6A Ne glede na sklicevanja na letno obdobje neposredno pred datumom začetka uporabe („prvo predhodno obdobje“) v C3.B–C5.A členu lahko podjetje predstavi tudi prilagojene primerjalne informacije za katera koli prejšnja predstavljena obdobja, vendar pa tega ni zavezano storiti. Če podjetje predstavi prilagojene primerjalne informacije za katera koli prejšnja obdobja, vsa sklicevanja na „prvo predhodno obdobje“ v C3.B–C5.A členu pomenijo „najzgodnejše predstavljeno prilagojeno primerjalno obdobje“.

C6B Če podjetje predstavi neprilagojene primerjalne informacije za katero koli prejšnje obdobje, jasno opredeli informacije, ki niso bile prilagojene, navede, da so bile pripravljene na drugačni podlagi, in razloži to podlago.

Sklicevanje na MSRP 9

C7 Če podjetje uporablja ta MSRP, vendar še ne uporablja MSRP 9, v tem MSRP vsako sklicevanje na MSRP 9 pomeni sklicevanje na MRS 39 *Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje*.

RAZVELJAVITEV DRUGIH MSRP

C8 Ta MSRP nadomešča zahteve v zvezi s konsolidiranimi računovodskimi izkazi iz MRS 27 (kot je bil spremenjen leta 2008).

C9 Ta MSRP nadomešča tudi SOP-12 *Konsolidacija – podjetja za posebne namene*.

MEDNARODNI STANDARD RAČUNOVODSKEGA POROČANJA 11

Skupni aranžmaji

CILJ

- 1 Cilj tega MSRP je določiti načela za računovodsko poročanje podjetij, ki imajo delež v skupaj obvladovanih aranžmajih (tj. *skupnih aranžmajih*).

Doseganje cilja

- 2 Za doseganje cilja iz 1. člena ta MSRP opredeljuje *skupno obvladovanje* in od podjetja, ki je *stranka v skupnem aranžmaju*, zahteva, da določi vrsto skupnega aranžmaja, v katerem je udeleženo, tako da oceni svoje pravice in obveze ter jih računovodsko obravnava v skladu z zadevno vrsto skupnega aranžmaja.

PODROČJE UPORABE

- 3 **Ta MSRP uporabljajo vsa podjetja, ki so stranke v skupnem aranžmaju.**

SKUPNI ARANŽMAJI

- 4 **Skupni aranžma je aranžma, ki ga skupaj obvladujeta dve ali več oseb.**

- 5 **Značilnosti skupnega aranžmaja so:**

(a) **stranke v aranžmaju zavezuje pogodbeni sporazum (glej B2.–B4. člen);**

(b) **pogodbeni sporazum dvema ali več strankam dodeljuje skupno obvladovanje aranžmaja (glej 7.–13. člen).**

- 6 Skupni aranžma je lahko *skupna dejavnost* ali *skupni podvig*.

Skupno obvladovanje

- 7 **Skupno obvladovanje je pogodbeno dogovorjena delitev obvladovanja aranžmaja, ki obstaja samo, kadar je za odločitve o pomembnih dejavnostih potrebno soglasje oseb, ki si delijo obvladovanje.**

- 8 Podjetje, ki je stranka v aranžmaju, oceni, ali pogodbeni sporazum vsem strankam ali skupini strank dodeljuje kolektivno obvladovanje aranžmaja. Vse stranke ali skupina strank kolektivno obvladuje aranžma, kadar mora s skupnim ukrepanjem usmerjati dejavnosti, ki imajo pomemben vpliv na donos aranžmaja (tj. pomembne dejavnosti).

- 9 Ko je določeno, da vse stranke ali skupina strank kolektivno obvladuje aranžma, skupno obvladovanje obstaja le, kadar je za odločitve o pomembnih dejavnostih potrebno soglasje strank, ki kolektivno obvladujejo aranžma.

- 10 Skupnega aranžmaja nikoli ne obvladuje le ena stranka. Stranka s skupnim obvladovanjem aranžmaja lahko vsaki drugi stranki ali skupini strank prepreči obvladovanje aranžmaja.

- 11 Aranžma je lahko skupni aranžma, čeprav ga ne obvladujejo skupaj vse njegove stranke. Ta MSRP razlikuje med strankami s skupnim obvladovanjem skupnega aranžmaja (*soizvajalci* ali *sopodvižniki*) in strankami, ki sodelujejo v skupnem aranžmaju, vendar ga ne obvladujejo skupaj.

- 12 Pri oceni, ali vse stranke ali skupina strank skupaj obvladuje aranžma, bo moralo podjetje uporabiti presojo. Podjetje pri tej oceni upošteva vsa dejstva in okoliščine (glej B5.–B11. člen).
- 13 V primeru spremembe dejstev in okoliščin podjetje ponovno oceni, ali še vedno skupaj obvladuje aranžma.

Vrste skupnega aranžmaja

- 14 **Podjetje določi vrsto skupnega aranžmaja, v katerem je udeleženo. Razvrstitev skupnega aranžmaja kot skupna dejavnost ali skupni podvig je odvisna od pravic in obvez strank v aranžmaju.**
- 15 **Skupna dejavnost je skupni aranžma, pri katerem imajo stranke, ki skupaj obvladujejo aranžma, pravice do sredstev in obveze iz obveznosti, povezanih z aranžmajem. Te stranke se imenujejo soizvajalci.**
- 16 **Skupni podvig je skupni aranžma, pri katerem imajo osebe, ki skupaj obvladujejo aranžma, pravice do čistih sredstev aranžmaja. Te stranke se imenujejo sopodvižniki.**
- 17 Podjetje pri oceni, ali je skupni aranžma skupna dejavnost ali skupni podvig, uporabi presojo. Podjetje določi vrsto skupnega aranžmaja, v katerem je udeleženo, tako da upošteva pravice in obveze, ki izhajajo iz aranžmaja. Podjetje oceni svoje pravice in obveze, pri čemer upošteva strukturo in pravno obliko aranžmaja, pogoje, s katerimi so se stranke strinjale v pogodbenem sporazumu, ter druga dejstva in okoliščine, kadar je to ustrezno (glej B12.–B33. člen).
- 18 Stranke v nekaterih primerih zavezuje okvirni sporazum, ki določa splošne pogodbene pogoje za izvajanje ene ali več dejavnosti. Okvirni sporazum lahko določa, da stranke ustanavljajo različne skupne aranžmaje za obravnavanje posebnih dejavnosti, ki so del sporazuma. Čeprav so ti skupni aranžmaji povezani z istim okvirnim sporazumom, so lahko različnih vrst, če se pravice in obveze strank pri izvajanju različnih dejavnosti, obravnavanih v okvirnem sporazumu, razlikujejo. Tako je mogoč soobstoj skupnih dejavnosti in skupnih podvigov, kadar stranke izvajajo različne dejavnosti, ki so del istega okvirnega sporazuma.
- 19 V primeru spremembe dejstev in okoliščin podjetje ponovno oceni, ali se je vrsta skupnega aranžmaja, v katerem je udeleženo, spremenila.

RAČUNOVODSKI IZKAZI STRANK V SKUPNEM ARANŽMAJU

Skupne dejavnosti

- 20 **Soizvajalec v zvezi s svojim deležem v skupni dejavnosti pripozna:**
  - (a) svoja sredstva, vključno z deležem katerih koli sredstev v skupni lasti;
  - (b) svoje obveznosti, vključno z deležem katerih koli obveznosti, ki jih prevzame skupaj z drugimi soizvajalci;
  - (c) svoje prihodke iz prodaje svojega deleža izložkov skupne dejavnosti;
  - (d) svoj delež prihodkov iz prodaje izložkov skupne dejavnosti in
  - (e) svoje odhodke, vključno z deležem katerih koli odhodkov, ki jih deli z drugimi.
- 21 Soizvajalec sredstva, obveznosti, prihodke in odhodke, povezane z njegovim deležem v skupni dejavnosti, računovodsko obravnava v skladu z MSRP, ki se uporabljajo za ta sredstva, obveznosti, prihodke in odhodke.

- 21A Kadar podjetje pridobi delež v skupni dejavnosti, v kateri aktivnost skupne dejavnosti predstavlja poslovni subjekt, kakor je opredeljen v MSRP 3 *Poslovne združitev*, glede na obseg svojega deleža v skladu z 20. členom uporablja vsa načela računovodenja poslovnih združenj iz MSRP 3 in drugih MSRP, ki niso v nasprotju z napotki v tem MSRP, ter razkrije informacije, ki se v skladu s temi MSRP zahtevajo v zvezi s poslovnimi združitvami. To velja tako za pridobitev začetnega deleža kot pridobitev dodatnih deležev v skupni dejavnosti, v kateri aktivnost skupne dejavnosti predstavlja poslovni subjekt. Računovodenje pridobitve deleža v takšni skupni dejavnosti je določeno v B33.A–B33.D členu.
- 22 Računovodenje transakcij, kot so prodaja, prispevek ali nakup sredstev, med podjetjem in skupno dejavnostjo, v kateri je to podjetje soizvajalec, je določeno v B34.–B37. členu.
- 23 Stranka, ki sodeluje v skupni dejavnosti, vendar je ne obvladuje skupaj, svoj delež v aranžmaju prav tako računovodsko obravnava v skladu z 20.–22. členom, če ima ta stranka pravice do sredstev in obveze iz obveznosti, povezanih s skupno dejavnostjo. Če stranka, ki sodeluje v skupni dejavnosti, vendar je ne obvladuje skupaj, nima pravic do sredstev in obvez iz obveznosti, povezanih s to skupno dejavnostjo, svoj delež v skupni dejavnosti računovodsko obravnava v skladu z MSRP, ki se uporabljajo za ta delež.

Skupni podvigi

- 24 Sopotvižnik svoj delež v skupnem podvigu pripozna kot naložbo, ki jo računovodsko obravnava po kapitalski metodi v skladu z MRS 28 *Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige*, razen če je podjetje izvzeto iz uporabe kapitalske metode, kot je določeno v navedenem standardu.
- 25 Stranka, ki sodeluje v skupnem podvigu, vendar ga ne obvladuje skupaj, svoj delež v aranžmaju računovodsko obravnava v skladu z MSRP 9 *Finančni instrumenti* oziroma, če ima v skupnem podvigu pomemben vpliv, v skladu z MRS 28 (kot je bil spremenjen leta 2011).

LOČENI RAČUNOVODSKI IZKAZI

- 26 V ločenih računovodskih izkazih soizvajalec ali sopodvižnik računovodsko obravnava svoje deleže v:**

(a) skupni dejavnosti v skladu z 20.–22. členom;

(b) skupnem podvigu v skladu z 10. členom MRS 27 *Ločeni računovodski izkazi*.

- 27 V ločenih računovodskih izkazih stranka, ki sodeluje v skupnem aranžmaju, vendar ga ne obvladuje skupaj, računovodsko obravnava svoje deleže v:**

(a) skupni dejavnosti v skladu s 23. členom;

(b) skupnem podvigu v skladu z MSRP 9, razen če ima podjetje pomemben vpliv v skupnem podvigu, pri čemer se uporabi 10. člen MRS 27 (kot je bil spremenjen leta 2011).

Dodatek A

Opredelitve pojmov

Ta dodatek je sestavni del MSRP.

skupni aranžma	Aranžma, ki ga skupaj obvladujeta dve ali več oseb.
skupno obvladovanje	Pogodbeno dogovorjena delitev obvladovanja aranžmaja, ki obstaja le, kadar je za odločitve o zadevnih dejavnostih potrebno soglasje oseb, ki skupaj obvladujejo aranžma.
skupna dejavnost	Skupni aranžma , pri katerem imajo osebe, ki skupaj obvladujejo aranžma, pravice do sredstev in obveze iz obveznosti, povezanih z aranžmajem.
soizvajalec	Stranka v skupni dejavnosti , ki skupaj obvladuje zadevno skupno dejavnost.
skupni podvig	Skupni aranžma , pri katerem imajo osebe, ki skupaj obvladujejo aranžma, pravice do čistih sredstev aranžmaja.
sopodvižnik	Stranka v skupnem podvigu , ki skupaj obvladuje zadevni skupni podvig.
stranka v skupnem aranžmaju	Podjetje, ki sodeluje v skupnem aranžmaju , ne glede na to, ali skupaj obvladuje aranžma.
ločeni nosilec	Ločeno opredeljiva finančna struktura, vključno z ločenimi pravnimi osebami ali podjetji, priznanimi s statutom, ne glede na to, ali imajo ta podjetja pravno osebnost.

Naslednji izrazi so opredeljeni v MRS 27 (kot je bil spremenjen leta 2011), MRS 28 (kot je bil spremenjen leta 2011) ali MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi* ter so v tem MSRP uporabljeni v pomenu, ki je določen v navedenih MSRP:

- obvladovanje podjetja, v katero se naloži,
- kapitalska metoda,
- vpliv,
- pravice do pravnega varstva,
- pomembne dejavnosti,
- ločeni računovodski izkazi,
- pomemben vpliv.

Dodatek B

Napotki za uporabo

Ta dodatek je sestavni del MSRP. Opisuje uporabo 1.–27. člena in ima enako veljavo kot drugi deli MSRP.

- B1 V tem dodatku so opisani hipotetični primeri. Čeprav so lahko nekateri vidiki primerov prisotni v dejanskih vzorcih dejstev, bi bilo treba pri uporabi MSRP 11 oceniti vsa pomembna dejstva in okoliščine posameznega vzorca dejstev.

SKUPNI ARANŽMAJI

Pogodbeni sporazum (5. člen)

- B2 Pogodbeni sporazumi se lahko dokazujejo na različne načine. Izvršljiv pogodbeni sporazum se pogosto, čeprav ne vedno, sklene pisno, navadno v obliki pogodbe ali dokumentiranih razprav med strankami. Tudi zakonski mehanizmi lahko sami ali skupaj s pogodbami med strankami oblikujejo izvršljive sporazume.
- B3 Kadar se skupni aranžmaji strukturirajo prek *ločenega nosilca* (glej B19.–B33. člen), se pogodbeni sporazum ali nekateri vidiki pogodbenega sporazuma v nekaterih primerih vključijo v statut, upravno listino ali pravilnike ločenega nosilca.
- B4 Pogodbeni sporazum določa pogoje, pod katerimi stranke sodelujejo v dejavnosti, ki je predmet aranžmaja. Pogodbeni sporazum na splošno obravnava vprašanja, kot so:
- (a) namen, dejavnost in trajanje skupnega aranžmaja;
  - (b) način imenovanja članov upravnega odbora ali enakovrednega upravnega organa skupnega aranžmaja;
  - (c) postopek odločanja: zadeve, za katere so potrebne odločitve strank, glasovalne pravice strank in potrebna raven podpore za te zadeve. Postopek odločanja, izražen v pogodbenem sporazumu, določa skupno obvladovanje aranžmaja (glej B5.–B11. člen);
  - (d) kapitalski ali drugi prispevki, ki se zahtevajo od strank;
  - (e) kako si stranke delijo sredstva, obveznosti, prihodke, odhodke in dobiček ali izgubo, ki so povezani s skupnim aranžmajem.

Skupno obvladovanje (7.–13. člen)

- B5 Pri oceni, ali podjetje skupaj obvladuje aranžma, podjetje najprej oceni, ali aranžma obvladujejo vse stranke oziroma skupina strank. Obvladovanje je opredeljeno v MSRP 10 in ta standard se uporabi za določitev, ali so vse stranke ali skupina strank izpostavljene spremenljivemu donosu oziroma imajo pravice do spremenljivega donosa iz njihove udeležbe v aranžmaju in lahko prek svojega obvladovanja aranžmaja vplivajo na ta donos. Kadar lahko vse stranke ali skupina strank, obravnavana kolektivno, usmerja dejavnosti, ki imajo velik vpliv na donos aranžmaja (zadevne dejavnosti), stranke kolektivno obvladujejo aranžma.

- B6 Po ugotovitvi, da vse stranke ali skupina strank kolektivno obvladuje aranžma, podjetje oceni, ali skupaj obvladuje aranžma. Skupno obvladovanje obstaja le, kadar je za odločitve o zadevnih dejavnostih potrebno soglasje strank, ki kolektivno obvladujejo aranžma. Pri oceni, ali aranžma skupaj obvladujejo vse njegove stranke oziroma skupina strank ali ga obvladuje le ena njegova stranka, je morda potrebna presoja.
- B7 Postopek odločanja, o katerem so se stranke sporazumele v pogodbenem sporazumu, v nekaterih primerih posredno vodi k skupnemu obvladovanju. Dve stranki lahko na primer ustanovita aranžma, v katerem ima vsaka 50 % glasovalnih pravic, pogodbeni sporazum, ki sta ga sklenili, pa določa, da je za sprejemanje odločitev o zadevnih dejavnostih potrebnih najmanj 51 % glasovalnih pravic. V tem primeru sta se stranki posredno strinjali, da skupaj obvladujeta aranžma, ker odločitev o zadevnih dejavnostih ni mogoče sprejeti brez soglasja obeh strank.
- B8 V drugih okoliščinah je v pogodbenem sporazumu določeno, da je za sprejemanje odločitev o zadevnih dejavnostih potreben minimalen delež glasovalnih pravic. Kadar se lahko ta minimalen zahtevani delež glasovalnih pravic doseže z več kot eno kombinacijo soglasnih strank, aranžma ni skupni aranžma, razen če pogodbeni sporazum določa, katere stranke (ali kombinacija strank) morajo doseči soglasje pri odločitvah o zadevnih dejavnostih aranžmaja.

Primeri uporabe

Primer 1

Predpostavljajmo, da tri stranke ustanovijo aranžma: A ima 50 %, B ima 30 % in C ima 20 % glasovalnih pravic v aranžmaju. Pogodbeni sporazum, ki so ga sklenile stranke A, B in C, določa, da je za sprejemanje odločitev o zadevnih dejavnostih aranžmaja potrebnih najmanj 75 % glasovalnih pravic. Čeprav lahko stranka A prepreči vsako odločitev, ne obvladuje aranžmaja, ker potrebuje soglasje stranke B. Pogoji njihowega pogodbenega sporazuma, ki določajo, da je za sprejemanje odločitev o zadevnih dejavnostih potrebnih najmanj 75 % glasovalnih pravic, pomenijo, da stranki A in B skupaj obvladujeta aranžma, ker odločitev o zadevnih dejavnostih aranžmaja ni mogoče sprejeti brez soglasja obeh strank A in B.

Primer 2

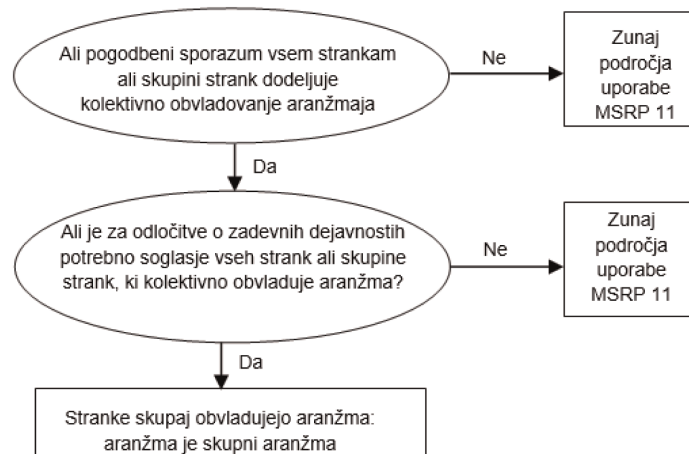
Predpostavljajmo, da so v aranžmaju tri stranke: A ima 50 % glasovalnih pravic v aranžmaju, B in C pa imata vsaka po 25 %. Pogodbeni sporazum, ki so ga sklenile stranke A, B in C, določa, da je za sprejemanje odločitev o zadevnih dejavnostih aranžmaja potrebnih najmanj 75 % glasovalnih pravic. Čeprav lahko A prepreči vsako odločitev, ne obvladuje aranžmaja, ker potrebuje soglasje stranke B ali C. V tem primeru A, B in C kolektivno obvladujejo aranžma. Vendar se lahko 75 % glasovalnih pravic doseže s soglasjem različnih kombinacij strank (tj. A in B ali A in C). Da bi v takem primeru lahko govorili o skupnem aranžmaju, bi moral pogodbeni sporazum med strankami določati, kateri dve stranki morata doseči soglasje pri odločitvah o zadevnih dejavnostih aranžmaja.

Primer 3

Predpostavljajmo, da imata stranki A in B v aranžmaju vsaka po 35 % glasovalnih pravic, pri čemer je preostalih 30 % široko razpršenih. Za odločitve o zadevnih dejavnostih je potrebna odobritev večine glasovalnih pravic. Stranki A in B skupaj obvladujeta aranžma le, če pogodbeni sporazum določa, da je za sprejemanje odločitev o zadevnih dejavnostih aranžmaja potrebno soglasje obeh strank A in B.

- B9 Zahteva po soglasju pomeni, da lahko vsaka stranka, ki skupaj obvladuje aranžma, vsaki drugi stranki ali skupini strank prepreči sprejemanje enostranskih odločitev (o zadevnih dejavnostih) brez njenega soglasja. Če se zahteva po soglasju nanaša le na odločitve, ki stranki zagotavljajo pravice do pravnega varstva, in ne na odločitve o zadevnih dejavnostih aranžmaja, ta stranka ne obvladuje skupaj aranžmaja.
- B10 Pogodbeni sporazum lahko vključuje klavzule o reševanju sporov, kot je arbitražna. Te določbe lahko omogočajo sprejemanje odločitev brez soglasja strank, ki skupaj obvladujejo aranžma. Obstoj takšnih določb ne preprečuje skupnega obvladovanja aranžmaja in s tem opredelitve aranžmaja kot skupnega aranžmaja.

Ocenjevanje skupnega obvladovanja

- B11 Kadar aranžma ne spada v področje uporabe MSRP 11, podjetje računovodsko obravnava svoj delež v aranžmaju v skladu z ustreznim MSRP, na primer MSRP 10, MRS 28 (kot je bil spremenjen leta 2011) ali MSRP 9.

VRSTE SKUPNEGA ARANŽMAJA (14.–19. ČLEN)

- B12 Skupni aranžmaji se ustanavljajo za različne namene (npr. zato, da lahko stranke delijo stroške in tveganja ali da se strankam zagotovi dostop do novih tehnologij ali novih trgov), pri čemer se lahko uporabijo različne strukture in pravne oblike.
- B13 Pri nekaterih aranžmajih ni nujno, da se dejavnost, ki je predmet aranžmaja, izvaja v ločenem nosilcu. Vendar drugi aranžmaji vključujejo vzpostavitev ločenega nosilca.
- B14 Razvrstitev skupnih aranžmajev, ki se zahteva v tem MSRP, je odvisna od pravic in obvez strank, ki izhajajo iz aranžmaja v običajnem poslovanju. V tem MSRP so skupni aranžmaji razvrščeni kot skupne dejavnosti ali skupni podvigi. Kadar ima podjetje pravice do sredstev in obveze iz obveznosti, povezanih z aranžmajem, je aranžma skupna dejavnost. Kadar ima podjetje pravice do čistih sredstev aranžmaja, je aranžma skupni podvig. V B16.–B33. členu je določena ocena, na podlagi katere podjetje določi, ali ima delež v skupni dejavnosti ali v skupnem podvigu.

Razvrstitev skupnega aranžmaja

- B15 Kot navaja B14. člen, je za razvrstitev skupnih aranžmajev potrebno, da stranke ocenijo svoje pravice in obveze, ki izhajajo iz aranžmaja. Ko podjetje izvaja to oceno, upošteva:

(a) strukturo skupnega aranžmaja (glej B16.–B21. člen);

(b) kadar je skupni aranžma strukturiran prek ločenega nosilca:

(i) pravno obliko ločenega nosilca (glej B22.–B24. člen);

(ii) pogoje pogodbenega sporazuma (glej B25.–B28. člen); in

(iii) druga dejstva in okoliščine, kadar je to ustrezno (glej B29.–B33. člen).

Struktura skupnega aranžmaja

Skupni aranžmaji, ki niso strukturirani prek ločenega nosilca

- B16 Skupni aranžma, ki ni strukturiran prek ločenega nosilca, je skupna dejavnost. Pogodbeni sporazum v tem primeru določa pravice strank do sredstev in obveze strank iz obveznosti, povezanih z aranžmajem, ter pravice strank do ustreznih prihodkov in obveze strank iz ustreznih odhodkov.
- B17 Pogodbeni sporazum pogosto opisuje vrsto dejavnosti, ki so predmet aranžmaja, in namero strank o skupnem izvajanju teh dejavnosti. Stranke v skupnem aranžmaju bi se na primer lahko dogovorile, da bodo skupaj proizvajale izdelek, pri čemer bo vsaka stranka odgovorna za določeno nalogo ter bo uporabljala lastna sredstva in bo odgovorna za lastne obveznosti. Pogodbeni sporazum lahko tudi določa, kako se prihodki in odhodki, ki so skupni vsem strankam, med njimi razdelijo. V tem primeru vsak soizvajalec v svojih računovodskih izkazih pripozna sredstva in obveznosti, uporabljene za določeno nalogo, ter pripozna svoj del prihodkov in odhodkov v skladu s pogodbenim sporazumom.
- B18 V drugih primerih se lahko stranke v skupnem aranžmaju na primer dogovorijo, da si sredstva delijo in jih skupaj upravljajo. Pogodbeni sporazum v tem primeru določa pravice strank do sredstev, ki jih skupaj upravljajo, ter kako si stranke delijo izločke ali prihodke iz sredstev in poslovne stroške. Vsak soizvajalec računovodsko evidentira svoj delež skupnih sredstev in svoj dogovorjeni del kakršnih koli obveznosti ter pripozna svoj delež izločkov, prihodkov in odhodkov v skladu s pogodbenim sporazumom.

Skupni aranžmaji, strukturirani prek ločenega nosilca

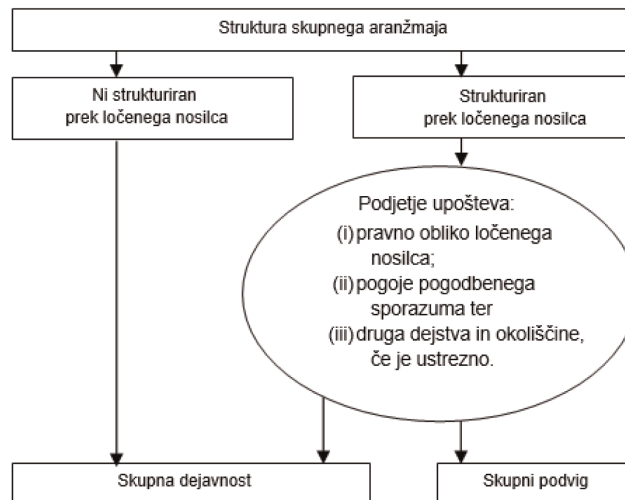
- B19 Skupni aranžma, katerega sredstva in obveznosti, povezani z aranžmajem, so v posesti ločenega nosilca, je lahko skupni podvig ali skupna dejavnost.
- B20 Razvrstitev stranke kot soizvajalca ali sopedvižnika je odvisna od pravic stranke do sredstev in obvez iz obveznosti, povezanih z aranžmajem, ki so v posesti ločenega nosilca.

B21 Kot je navedeno v B15. členu, morajo stranke, ki so skupni aranžma strukturirale prek ločenega nosilca, oceniti, ali jim pravna oblika ločenega nosilca, pogoji pogodbenega sporazuma ter po potrebi katera koli druga dejstva in okoliščine zagotavljajo:

(a) pravice do sredstev in obveze iz obveznosti, povezanih z aranžmajem (tj. aranžma je skupna dejavnost), ali

(b) pravice do čistih sredstev aranžmaja (tj. aranžma je skupni podvig).

Razvrstitev skupnega aranžmaja: ocena pravic in obvez strank, ki izhajajo iz aranžmaja

Pravna oblika ločenega nosilca

B22 Pravna oblika ločenega nosilca je pomembna pri ocenjevanju vrste skupnega aranžmaja. Pravna oblika pomaga pri začetni oceni pravic strank do sredstev in njihovih obvez iz obveznosti v posesti ločenega nosilca, kot na primer, ali imajo stranke deleže v sredstvih v posesti ločenega nosilca in ali so odgovorne za obveznosti v posesti ločenega nosilca.

B23 Stranke lahko na primer skupni aranžma izvajajo prek ločenega nosilca, katerega pravna oblika povzroči samostojno obravnavanje ločenega nosilca (tj. sredstva in obveznosti, ki so v posesti ločenega nosilca, so sredstva in obveznosti ločenega nosilca ter ne sredstva in obveznosti strank). V takem primeru ocena pravic in obvez, ki jih strankam nalaga pravna oblika ločenega nosilca, kaže, da je aranžma skupni podvig. Vendar lahko pogoji, o katerih so se stranke dogovorile v pogodbenem sporazumu (glej B25.–B28. člen), ter po potrebi druga dejstva in okoliščine (glej B29.–B33. člen) prevladajo nad oceno pravic in obvez, ki jih strankam nalaga pravna oblika ločenega nosilca.

B24 Ocena pravic in obvez, ki jih strankam nalaga pravna oblika ločenega nosilca, zadostuje za ugotovitev, ali je aranžma skupna dejavnost, le če stranki izvedeta skupni aranžma v ločenem nosilcu, katerega pravna oblika ne določa ločitve med strankami in ločenim nosilcem (tj. sredstva in obveznosti, ki so v posesti ločenega nosilca, so sredstva in obveznosti strank).

Ocenjevanje pogojev pogodbenega sporazuma

B25 Pravice in obveze, o katerih so se stranke dogovorile v pogodbenih sporazumih, so pogosto usklajene ali niso v navzkrižju s pravicami in obvezami, ki jih strankam nalaga pravna oblika ločenega nosilca, v okviru katere je bil sporazum oblikovan.

- B26 V drugih primerih stranke uporabijo pogodbeni sporazum za razveljavitev ali spremembo pravic in obvez, ki jih določa pravna oblika ločenega nosilca, v okviru katere je bil sporazum oblikovan.

<p>Primer uporabe</p> <p>Primer 4</p> <p>Predpostavimo, da dve stranki oblikujeta skupni aranžma v obliki pravne osebe. Vsaka stranka ima v pravni osebi 50-odstotni lastniški delež. Ustanovitev pravne osebe omogoča ločitev podjetja od njegovih lastnikov, zaradi česar so sredstva in obveznosti, ki so v posesti podjetja, sredstva in obveznosti pravne osebe. V takem primeru je iz ocene pravic in obvez, ki jih strankam nalaga pravna oblika ločenega nosilca, razvidno, da imata stranki pravice do čistih sredstev aranžmaja.</p> <p>Vendar stranki prilagodita značilnosti pravne osebe prek njunega pogodbenega sporazuma, tako da ima vsaka delež v sredstvih pravne osebe in je vsaka odgovorna za obveznosti pravne osebe v določenem deležu. Zaradi takih pogodbenih sprememb značilnosti pravne osebe lahko aranžma postane skupna dejavnost.</p>
--

- B27 V spodnji tabeli so navedene primerjave običajnih pogojev v pogodbenih sporazumih strank v skupni dejavnosti in običajnih pogojev v pogodbenih sporazumih strank v skupnem podvigu. Primeri pogodbenih pogojev, ki so navedeni v spodnji tabeli, niso izčrpn.

Ocenjevanje pogojev pogodbenega sporazuma

	Skupna dejavnost	Skupni podvig
Pogoji pogodbenega sporazuma	Pogodbeni sporazum strankam v skupnem aranžmaju zagotavlja pravice do sredstev in obveze iz obveznosti, ki so povezane z aranžmajem.	Pogodbeni sporazum strankam v skupnem aranžmaju zagotavlja pravice do čistih sredstev aranžmaja (tj. pravice do sredstev in obveze iz obveznosti, ki so povezane z aranžmajem, ima ločeni nosilec in ne stranke).
Pravice do sredstev	V pogodbenem sporazumu je določeno, da si stranke v skupnem aranžmaju delijo vse deleže (npr. pravice, lastninsko pravico ali lastništvo) v sredstvih, ki so povezana z aranžmajem, v določenem sorazmerju (npr. sorazmerno z lastniškim deležem strank v aranžmaju ali sorazmerno z dejavnostjo, ki se izvaja prek aranžmaja in je neposredno povezana s strankami).	V pogodbenem sporazumu je določeno, da so sredstva, ki se vložijo v aranžma ali jih skupni aranžma pridobi naknadno, sredstva aranžmaja. Stranke nimajo deležev (tj. nimajo pravic, lastninske pravice ali lastništva) v sredstvih aranžmaja.
Obveze iz obveznosti	V pogodbenem sporazumu je določeno, da si stranke v skupnem aranžmaju delijo vse obveznosti, obveze, stroške in odhodke v določenem sorazmerju (npr. sorazmerno z lastniškim deležem strank v aranžmaju ali sorazmerno z dejavnostjo, ki se izvaja prek aranžmaja in je neposredno povezana s strankami).	V pogodbenem sporazumu je določeno, da je skupni aranžma odgovoren za dolgove in obveze aranžmaja.

	Skupna dejavnost	Skupni podvig
		Pogodbeni sporazum določa, da so stranke v skupnem aranžmaju za aranžma odgovorne le v obsegu njihovih zadevnih naložb v aranžma ali glede na zadevne obveze za prispevanje morebitnega nevplačanega ali dodatnega kapitala v aranžma ali v obeh primerih.
	Pogodbeni sporazum določa, da so stranke v skupnem aranžmaju odgovorne za terjatve tretjih oseb.	V pogodbenem sporazumu je določeno, da upniki v skupnem aranžmaju nimajo regresnih pravic nasproti nobeni stranki v zvezi z dolgovi ali obvezami aranžmaja.
Prihodki, odhodki, poslovni izid	S pogodbenim sporazumom se določi razporeditev prihodkov in odhodkov na podlagi relativne uspešnosti vsake stranke v skupnem aranžmaju. S pogodbenim sporazumom bi se lahko na primer določilo, da se prihodki in odhodki razporedijo na podlagi zmogljivosti, ki jo vsaka stranka uporablja v skupaj upravljanih obratih, ki bi se lahko razlikovala od lastniškega deleža strank v skupnem aranžmaju. V drugih primerih se stranke morda dogovorijo, da bodo poslovni izid, povezan z aranžmajem, delile na podlagi določenega sorazmernega deleža, kot je lastniški delež strank v aranžmaju. To ne bi preprečilo, da bi bil aranžma skupna dejavnost, če imajo stranke pravice do sredstev in obveze iz obveznosti, povezane z aranžmajem.	S pogodbenim sporazumom se določi delež vsake stranke v poslovnem izidu, povezanem z dejavnostmi aranžmaja.
Jamstva	Stranke v skupnih aranžmajih morajo pogosto zagotoviti jamstva tretjim osebam, ki na primer od skupnega aranžmaja prejemajo storitev ali zagotavljajo financiranje zanj. Zagotavljanje takih jamstev ali zaveza strank, da jih bodo zagotovile, samo po sebi ne določa, da je skupni aranžma skupna dejavnost. Ali je skupni aranžma skupna dejavnost ali skupni podvig, določa dejstvo, ali imajo stranke obveze iz obveznosti, ki so povezane s sporazumom (pri čemer so stranke za nekatere lahko zagotovile jamstvo ali ne).	

B28 Kadar je v pogodbenem sporazumu določeno, da imajo stranke pravice do sredstev in obveze iz obveznosti, povezane z aranžmajem, so stranke v skupni dejavnosti ter jim za namene razvrstitve skupnega aranžmaja ni treba upoštevati drugih dejstev in okoliščin (B29.–B33. člen).

Ocenjevanje drugih dejstev in okoliščin

- B29 Kadar pogoji pogodbenega sporazuma ne določajo, da imajo stranke pravice do sredstev in obveze iz obveznosti, ki so povezane z aranžmajem, stranke upoštevajo druga dejstva in okoliščine, da se oceni, ali je aranžma skupna dejavnost ali skupni podvig.
- B30 Skupni aranžma se lahko oblikuje v okviru ločenega nosilca, katerega pravna oblika določa ločitev med strankami in ločenim nosilcem. Pogodbeni pogoji, o katerih so se stranke sporazumele, morda ne opredeljujejo podrobno pravic strank do sredstev ter obvez iz obveznosti, vendar se lahko zaradi upoštevanja drugih dejstev in okoliščin aranžma razvrsti kot skupna dejavnost. To se zgodi, kadar stranke dobijo pravice do sredstev in obveze iz obveznosti, ki so povezane z aranžmajem, zaradi drugih dejstev ter okoliščin.
- B31 Kadar so dejavnosti aranžmaja prvotno namenjene zagotavljanju izložkov za stranke, to pomeni, da imajo stranke pravico do praktično vseh gospodarskih koristi sredstev aranžmaja. Stranke si v takih aranžmajih pogosto zagotovijo dostop do izložkov, ki jih ustvarja aranžma, tako da se aranžmaju prepreči prodaja izložkov tretjim osebam.
- B32 Učinek aranžmaja s tako zasnovano in namenom je, da se obveznosti, ki jih ima aranžma, v bistvu pokrijejo z denarnimi tokovi, prejetimi od strank aranžmaja, ki kupujejo izložke. Kadar so stranke praktično edini vir denarnih tokov, ki prispevajo k ohranjanju poslovanja aranžmaja, to pomeni, da imajo stranke obvezo iz obveznosti, ki se nanašajo na aranžma.

Primer uporabe

Primer 5

Predpostavimo, da dve stranki oblikujeta skupni aranžma v obliki pravne osebe (podjetje C), v katerem ima vsaka stranka 50-odstotni lastniški delež. Namen aranžmaja je proizvodnja materialov, ki jih stranki potrebuje za lastna, ločena proizvodna postopka. Z aranžmajem se zagotovi, da stranki upravljata obrat za proizvodnjo materialov, ki izpolnjujejo specifikacije strank glede količine in kakovosti.

Pravna oblika podjetja C (pravna oseba), prek katerega se dejavnosti izvajajo, sprva kaže, da so sredstva in obveznosti, ki so v posesti podjetja C, sredstva in obveznosti podjetja C. Pogodbeni sporazum med strankama ne določa, da imata stranki pravice do sredstev ali obveze iz obveznosti podjetja C. V skladu s tem pravna oblika podjetja C in pogoji pogodbenega sporazuma kažejo, da je aranžma skupni podvig.

Vendar stranki upoštevata tudi naslednje vidike aranžmaja:

- stranki sta se dogovorili, da bo vsaka kupila 50 % vseh izložkov, ki jih proizvede podjetje C. Podjetje C izložkov ne more prodati tretjim osebam, dokler tega ne odobri stranki sporazuma. Ker je namen sporazuma, da se strankama zagotovijo potrebni izložki, take prodaje tretjim osebam po pričakovanjih niso pogoste in pomembne;
- ceno izložkov, ki se prodajo strankam, določita obe stranki na ravni, ki krije stroške proizvodnje in administrativne stroške podjetja C. Na podlagi tega poslovnega modela naj bi sporazum deloval na ravni praga dobička.

Med navedenimi vzorci dejstev so bistveni naslednja dejstva in okoliščine:

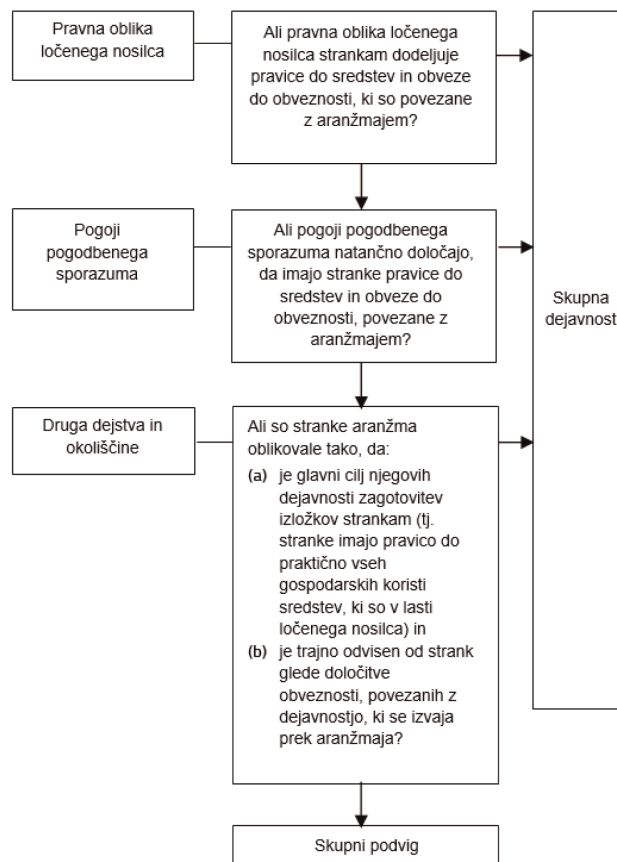
- obveza strank za nakup vseh izložkov, ki jih proizvede podjetje C, odraža izključno odvisnost podjetja C od strank v zvezi z ustvarjanjem denarnih tokov, pri čemer sta stranki zavezani financirati poravnavo obveznosti podjetja C;
- dejstvo, da imata stranki pravice do vseh izložkov, ki jih proizvede podjetje C, pomeni, da stranki uživata vse gospodarske koristi sredstev podjetja C in imata zato pravice do teh koristi.

Ta dejstva in okoliščine kažejo, da je aranžma skupna dejavnost. Sklep o razvrstitvi skupnega aranžmaja v teh okoliščinah se ne bi spremenil, če stranki svojega deleža izložkov ne bi uporabili sami v poznejšem proizvodnem postopku, ampak bi svoj delež izložkov prodali tretjim osebam.

Če bi stranki spremenili pogoje pogodbenega sporazuma, tako da bi lahko aranžma prodal izložke tretjim osebam, bi to povzročilo, da bi podjetje C prevzelo tveganji glede povpraševanja in zalog ter kreditno tveganje. V tem primeru bi bilo treba zaradi spremembe dejstev in okoliščin ponovno oceniti razvrstitev skupnega aranžmaja. Takšna dejstva in okoliščine bi pomenili, da je aranžma skupni podvig.

- B33 Naslednji diagram prikazuje potek ocene, na podlagi katere podjetje razvrsti aranžma, kadar je skupni aranžma strukturiran prek ločenega nosilca:

Razvrstitev skupnega aranžmaja, strukturiranega prek ločenega nosilca

RAČUNOVODSKI IZKAZI STRANK V SKUPNEM ARANŽMAJU (21.A–22. ČLEN)

Računovodenje pridobitev deležev v skupnih dejavnostih

- B33A Če podjetje pridobi delež v skupni dejavnosti, v kateri aktivnost skupne dejavnosti predstavlja poslovni subjekt, kot je opredeljen v MSRP 3, glede na obseg svojega deleža v skladu z 20. členom uporablja vsa načela računovodenja poslovnih združenj iz MSRP 3 in drugih MSRP, ki niso v nasprotju z

napotki v tem MSRP, ter razkrije informacije, ki se v skladu s temi MSRP zahtevajo v zvezi s poslovnimi združitvami. Načela računovodenja poslovnih združitvev, ki niso v nasprotju z napotki v tem MSRP, vključujejo, vendar niso omejena na:

- (a) merjenje razpoznavnih sredstev in obveznosti po pošteni vrednosti, razen za postavke, za katere so navedene izjeme v MSRP 3 in drugih MSRP;
- (b) pripoznavanje stroškov v zvezi s pridobitvijo kot odhodkov v obdobjih, v katerih stroški nastanejo in so storitve prejete, s to izjemo, da se stroški izdaje dolžniških ali lastniških vrednostnih papirjev pripoznajo v skladu z MRS 32 *Finančni instrumenti: predstavljane* ter MSRP 9 ⁽⁵⁶⁾;
- (c) pripoznavanje odloženih terjatev za davek in odloženih obveznosti za davek, ki izhajajo iz začetnega pripoznanja terjatev ali obveznosti, razen odloženih obveznosti za davek, ki izhajajo iz začetnega pripoznanja dobrega imena, kakor zahtevata MSRP 3 in MRS 12 *Davek od dohodka* za poslovne združitve;
- (d) pripoznavanje presežka prenesenega nadomestila nad čistim zneskom po pobotu pridobljenih razpoznavnih sredstev in prevzetih obveznosti na datum prevzema, če obstaja, kot dobro ime; in
- (e) preizkušanje oslabilve denar ustvarjajoče enote, na katero je bilo dobro ime razporejeno, vsaj vsako leto in kadar obstaja znak, da je ta enota morda oslabiljena, kakor se zahteva v skladu z MRS 36 *Oslabitev sredstev* za dobro ime, prevzeto v poslovni združitvi.

B33B 21.A in B33.A člen se prav tako uporabljata za oblikovanje skupne dejavnosti samo, če, in samo če, ena od strank, ki sodelujejo v skupni dejavnosti, v skupno dejavnost ob njeni ustanovitvi prispeva obstoječ poslovni subjekt, kot je opredeljen v MSRP 3. Vendar se ta člena ne uporabljata za oblikovanje skupne dejavnosti, če vse stranke, ki sodelujejo v skupni dejavnosti, v skupno dejavnost ob njeni ustanovitvi prispevajo le sredstva ali skupine sredstev, ki ne predstavljajo poslovnih subjektov.

B33C Soizvajalec lahko poveča svoj delež v skupni dejavnosti, v kateri aktivnost skupne dejavnosti predstavlja poslovni subjekt, kot je opredeljen v MSRP 3, s pridobitvijo dodatnega deleža v skupni dejavnosti. V takih primerih se prejšnji deleži v skupni dejavnosti ne merijo ponovno, če soizvajalec ohrani skupno obvladovanje.

B33CA Stranka, ki je udeležena v skupni dejavnosti, vendar ni vključena v njeno skupno obvladovanje, lahko pridobi skupno obvladovanje skupne dejavnosti, v kateri aktivnost skupne dejavnosti predstavlja poslovni subjekt, kot je opredeljen v MSRP 3. V takšnih primerih se deleži, ki jih je stranka prej imela v skupni dejavnosti, ne merijo ponovno.

B33D 21.A člen in B33.A–B33.C člen se ne uporabljajo za pridobitev deleža v skupni dejavnosti, kadar so stranke, ki si delijo skupno obvladovanje, vključno s subjektom, ki pridobi delež v skupni dejavnosti, pod skupnim obvladovanjem iste končne obvladujoče stranke ali strank tako pred združitvijo kot po njej, pri čemer to obvladovanje ni prehodno.

⁽⁵⁶⁾ Če podjetje uporablja te spremembe, vendar še ne uporablja MSRP 9, vsako sklicevanje na MSRP 9 v teh spremembah pomeni sklicevanje na MRS 39 *Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje*.

Računovodenje prodaj ali prispevkov sredstev v skupno dejavnost

- B34 Kadar podjetje sklene transakcijo s skupno dejavnostjo, v kateri je soizvajalec, kot je prodaja ali prispevanje sredstev, sklepa transakcijo z drugimi strankami v skupni dejavnosti, zato soizvajalec pripozna dobičke in izgube, ki izhajajo iz take transakcije, le v obsegu deležev drugih strank v skupni dejavnosti.
- B35 Kadar se na podlagi takih transakcij dokaže znižanje čiste iztržljive vrednosti sredstev, ki se prodajo ali prispevajo v skupno dejavnost, ali izguba teh sredstev zaradi njihove oslabitve, soizvajalec te izgube v celoti pripozna.

Računovodenje nakupov sredstev iz skupne dejavnosti

- B36 Kadar podjetje sklene transakcijo s skupno dejavnostjo, v kateri je soizvajalec, kot je nakup sredstev, ne pripozna svojega deleža dobičkov in izgub, dokler teh sredstev ne proda naprej tretji osebi.
- B37 Kadar se na podlagi takih transakcij dokaže znižanje čiste iztržljive vrednosti sredstev, ki naj bi se kupila, ali izguba teh sredstev zaradi njihove oslabitve, soizvajalec pripozna svoj delež teh izgub.

Dodatek C

Začetek veljavnosti, prehod in razveljavitev drugih MSRP

Ta dodatek je sestavni del tega MSRP in ima enako veljavo kot drugi deli tega MSRP.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- C1 Podjetje ta MSRP uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje ta MSRP uporablja prej, to dejstvo razkrije in hkrati uporablja MSRP 10, MSRP 12 *Razkritje deležev v drugih podjetjih*, MRS 27 (kot je bil spremenjen leta 2011) in MRS 28 (kot je bil spremenjen leta 2011).
- C1A Z dokumentom *Konsolidirani računovodski izkazi, skupni aranžmaji in razkritje deležev v drugih podjetjih: napotki za prehod* (spremembe MSRP 10, MSRP 11 in MSRP 12), izdanim junija 2012, so bili spremenjeni C2.–C5., C7.–C10. in C12. člen ter dodani C1.B in C13.A–C13.B člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Če podjetje MSRP 11 uporablja za obdobje pred tem datumom, navedene spremembe uporabi za to zgodnejše obdobje.
- C1AA Z dokumentom *Računovodenje pridobitev deležev v skupnih dejavnostih* (spremembe MSRP 11), izdanim maja 2014, se je spremenil naslov za B33. členom, dodani pa so bili 21.A, B33.A–B33.D in C14.A člen ter z njimi povezani naslovi. Podjetje uporablja te spremembe za naprej v letnih obdobjih, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporablja te spremembe pred tem datumom, to dejstvo razkrije.
- C1AB S *Ciklom letnih izboljšav MSRP 2015–2017*, izdanim decembra 2017, se je dodal B33.CA člen. Podjetje uporablja te spremembe za transakcije, v katerih pridobi skupno obvladovanje na dan začetka ali po dnevu začetka prvega letnega obdobja poročanja, ki se začne 1. januarja 2019 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporabi prej, to dejstvo razkrije.

Prehod

- C1B Ne glede na zahteve iz 28. člena MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* mora podjetje pri prvi uporabi tega MSRP predstaviti samo kvantitativne informacije, ki se zahtevajo v 28.(f) členu MRS 8, za letno obdobje neposredno pred prvim letnim obdobjem, za katero se uporablja MSRP 11 („prvo predhodno obdobje“). Podjetje lahko te informacije predstavi tudi za tekoče obdobje ali za zgodnejša primerljiva obdobja, vendar pa mu tega ni treba storiti.

Skupni podvigi – prehod s sorazmerne konsolidacije na kapitalsko metodo

- C2 Pri prehodu s sorazmerne konsolidacije na kapitalsko metodo podjetje svojo naložbo v skupni podvig pripozna po stanju na začetku prvega predhodnega obdobja. Ta začetna naložba se izmeri kot seštevek knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti, ki jih je podjetje predhodno sorazmerno konsolidiralo, vključno z dobrim imenom, ki izhaja iz prevzema. Če je dobro ime prej pripadalo večji denar ustvarjajoči enoti ali skupini denar ustvarjajočih enot, podjetje dobro ime razporedi na skupni podvig na podlagi relativnih knjigovodskih vrednosti skupnega podviga in denar ustvarjajoče enote ali skupine denar ustvarjajočih enot, ki ji je pripadalo.
- C3 Začetno stanje naložbe, določeno v skladu s C2. členom, se obravnava kot predpostavljena vrednost naložbe ob začetnem pripoznanju. Podjetje za začetno stanje naložbe uporabi 40.–43. člen MRS 28 (kot je bil spremenjen leta 2011), da oceni, ali je naložba oslABLJENA, pri čemer morebitno izgubo zaradi oslABLITVE sredstev pripozna kot prilagoditev prenesenega čistega poslovnega izida na začetku prvega predhodnega obdobja. Izjema za začetno pripoznanje iz 15. in 24. člena MRS 12 *Davek od dohodka* se ne uporablja, kadar podjetje pripozna naložbo v skupni podvig, ki izhaja iz uporabe prehodnih zahtev za skupne podvige, ki so se predhodno sorazmerno konsolidirali.

- C4 Če zaradi združitve vseh predhodno sorazmerno konsolidiranih sredstev in obveznosti nastanejo negativna čista sredstva, podjetje oceni, ali ima pravno ali posredno obvezo v zvezi z negativnimi čistimi sredstvi, pri čemer v tem primeru podjetje pripozna ustrezno obveznost. Če podjetje sklene, da nima pravne ali posredne obveze v zvezi z negativnimi čistimi sredstvi, ustrezne obveznosti ne pripozna, vendar prilagodi preneseni čisti poslovni izid na začetku prvega predhodnega obdobja. Podjetje to dejstvo skupaj s kumulativnim nepripoznanim deležem izgub svojih skupnih podvigov razkrije na začetku prvega predhodnega obdobja in na datum, na katerega se ta MSRP prvič uporabi.
- C5 Podjetje razkrije razčlenitev sredstev in obveznosti, ki so bili združeni v skupno stanje naložbe v eni sami postavki na začetku prvega predhodnega obdobja. To razkritje se pripravi združeno za vse skupne podvige, za katere podjetje uporabi prehodne zahteve iz C2.–C6. člena.
- C6 Po začetnem pripoznanju podjetje računovodsko obravnava naložbo v skupni podvig po kapitalski metodi v skladu z MRS 28 (kot je bil spremenjen leta 2011).

Skupne dejavnosti – prehod s kapitalske metode na računovodenje sredstev in obveznosti

- C7 Podjetje pri prehodu s kapitalske metode na računovodenje sredstev in obveznosti glede na svoj delež v skupni dejavnosti na začetku prvega predhodnega obdobja odpravi pripoznanje za naložbo, ki je bila predhodno računovodsko obravnavana z uporabo kapitalske metode, in vseh drugih postavk, ki so bile del čiste naložbe podjetja v aranžmaju v skladu z 38. členom MRS 28 (kot je bil spremenjen leta 2011), ter pripozna svoj delež vseh sredstev in obveznosti glede na svoj delež v skupni dejavnosti, vključno z dobrim imenom, ki bi lahko bilo del knjigovodske vrednosti naložbe.
- C8 Podjetje svoj delež v sredstvih in obveznostih, povezanih s skupno dejavnostjo, določi na podlagi sorazmerja pravic in obvez, določenega v skladu s pogodbenim sporazumom. Podjetje izmeri začetne knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti tako, da jih loči od knjigovodske vrednosti naložbe na začetku prvega predhodnega obdobja na podlagi informacij, ki jih je podjetje uporabilo pri kapitalski metodi.
- C9 Morebitna razlika med naložbo, predhodno računovodsko obravnavano z uporabo kapitalske metode, skupaj z morebitnimi drugimi postavkami, ki so bile del čiste naložbe podjetja v aranžmaju v skladu z 38. členom MRS 28 (kot je bil spremenjen leta 2011), ter čistim zneskom pripoznanih sredstev in obveznosti, vključno z dobrim imenom:
- (a) se pobota z morebitnim dobrim imenom, povezanim z naložbo, pri čemer se za morebitno preostalo razliko prilagodi preneseni čisti poslovni izid na začetku prvega predhodnega obdobja, če je čisti znesek pripoznanih sredstev in obveznosti, vključno z dobrim imenom, višji od naložbe (in vseh drugih postavk, ki so bile del čiste naložbe podjetja), za katero je bilo pripoznanje odpravljen;
  - (b) prilagodi preneseni čisti poslovni izid na začetku prvega predhodnega obdobja, če je čisti znesek pripoznanih sredstev in obveznosti, vključno z dobrim imenom, nižji od naložbe (in vseh drugih postavk, ki so bile del čiste naložbe podjetja), za katero je bilo pripoznanje odpravljen.
- C10 Podjetje, ki prehaja s kapitalske metode na računovodenje sredstev in obveznosti, na začetku prvega predhodnega obdobja zagotovi uskladitev naložbe, za katero je bilo pripoznanje odpravljen, ter pripoznanih sredstev in obveznosti, skupaj s preostalo razliko, za katero je bil prilagojen preneseni čisti poslovni izid.

- C11 Izjema za začetno pripoznanje iz 15. in 24. člena MRS 12 se ne uporablja, kadar podjetje pripozna sredstva in obveznosti, povezane z njegovim deležem v skupni dejavnosti.

Določbe glede prehoda v ločenih računovodskih izkazih podjetja

- C12 Podjetje, ki je v skladu z 10. členom MRS 27 svoj delež v skupni dejavnosti v ločenih računovodskih izkazih prej računovodsko obravnavalo kot naložbo po nabavni vrednosti ali v skladu z MSRP 9:

- (a) odpravi pripoznanje naložbe ter pripozna sredstva in obveznosti glede na svoj delež v skupni dejavnosti po zneskih, določenih v skladu s C7.–C9. členom;
- (b) zagotovi uskladitev med naložbo, za katero je bilo pripoznanje odpravljeno, ter pripoznanimi sredstvi in obveznostmi, skupaj z vsako preostalo razliko, prilagojeno v prenesenem čistem poslovnem izidu, na začetku prvega predhodnega obdobja.

- C13 Izjema za začetno pripoznanje v 15. in 24. členu MRS 12 se ne uporablja, kadar podjetje pripozna sredstva in obveznosti, povezane z njegovim deležem v skupni dejavnosti, v ločenih računovodskih izkazih, ki izhajajo iz uporabe zahtev glede prehoda za skupne dejavnosti iz C12. člena.

Sklicevanja na „prvo predhodno obdobje“

- C13A Ne glede na sklicevanja na „prvo predhodno obdobje“ v C2.–C12. členu lahko podjetje predstavi tudi prilagojene primerjalne informacije za katera koli prejšnja predstavljena obdobja, vendar pa tega ni zavezano storiti. Če podjetje predstavi prilagojene primerjalne informacije za katera koli prejšnja obdobja, vsa sklicevanja na „prvo predhodno obdobje“ v C2.–C12. členu pomenijo „najzgodnejše predstavljeno prilagojeno primerjalno obdobje“.

- C13B Če podjetje predstavi neprilagojene primerjalne informacije za katero koli prejšnje obdobje, jasno opredeli informacije, ki niso bile prilagojene, navede, da so bile pripravljene na drugačni podlagi, in razloži to podlago.

Sklicevanje na MSRP 9

- C14 Če podjetje uporablja ta MSRP, vendar še ne uporablja MSRP 9, pomeni vsako sklicevanje na MSRP 9 sklicevanje na MRS 39 *Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje*.

Računovodenje pridobitev deležev v skupnih dejavnostih

- C14A Z dokumentom *Računovodenje pridobitev deležev v skupnih dejavnostih* (spremembe MSRP 11), izdanim maja 2014, se je spremenil naslov za B33. členom, dodani pa so bili 21.A, B33.A–B33.D in C1.AA člen ter z njimi povezani naslovi. Podjetje uporablja te spremembe za naprej za pridobitev deležev v skupnih dejavnostih, pri katerih aktivnosti skupnih dejavnosti predstavljajo poslovne subjekte, kot so opredeljeni v MSRP 3, za pridobitve, izvedene od začetka prvega obdobja, v katerem uporablja navedene spremembe. Zato se zneski, pripoznani za pridobitev deležev v skupnih dejavnostih, izvedenih v prejšnjih obdobjih, ne prilagodijo.

RAZVELJAVITEV DRUGIH MSRP

- C15 Ta MSRP nadomešča naslednje MSRP:

- (a) MRS 31 *Deleži v skupnih podvigih in*
- (b) SOP-13 *Skupaj obvladovana podjetja – nedenarni prispevki podvižnikov*.

MEDNARODNI STANDARD RAČUNOVODSKEGA POROČANJA 12

Razkritje deležev v drugih podjetjih

CILJ

1 Cilj tega MSRP je zahtevati, da podjetje razkrije informacije, ki uporabnikom njegovih računovodskih izkazov omogočijo ovrednotenje:

(a) vrste njegovih deležev v drugih podjetjih in z njimi povezanih tveganj ter

(b) učinka teh deležev na finančni položaj, finančno uspešnost in denarne tokove podjetja.

Doseganje cilja

2 Za doseganje cilja iz 1. člena podjetje razkrije:

(a) pomembne presoje in predpostavke, ki jih je oblikovalo pri določitvi:

(i) vrste svojega deleža v drugem podjetju ali aranžmaju;

(ii) vrste skupnega aranžmaja, v katerem ima delež (7.–9. člen);

(iii) da ustreza opredelitvi naložbenega podjetja, če je ustrezno (9.A člen); in

(b) informacije o svojih deležih v:

(i) odvisnih podjetjih (10.–19. člen);

(ii) skupnih aranžmajih in pridruženih podjetjih (20.–23. člen) ter

(iii) strukturiranih podjetjih, ki jih podjetje ne obvladuje (nekonsolidirana strukturirana podjetja) (24.–31. člen).

3 Če razkritja, ki jih zahteva ta MSRP, in razkritja, ki jih zahtevajo drugi MSRP, ne dosegajo cilja iz 1. člena, podjetje razkrije vse dodatne informacije, potrebne za doseganje tega cilja.

4 Podjetje preuči raven podrobnosti, ki je potrebna za doseganje cilja glede razkritij, in kolikšen poudarek je treba nameniti posamezni zahtevi iz tega MSRP. Razkritja združi ali razdruži tako, da se pomen uporabnih informacij ne zmanjša zaradi vključitve velikega obsega nepomembnih podrobnosti ali združitve postavk, ki imajo različne značilnosti (glej B2.–B6. člen).

PODROČJE UPORABE

5 Ta MSRP uporablja podjetje, ki ima delež v katerem izmed naslednjih:

(a) odvisnih podjetjih,

(b) skupnih aranžmajih (tj. skupnih dejavnostih ali skupnih podvigih),

(c) pridruženih podjetjih,

(d) nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih.

- 5A Razen kot je opisano v B17. členu, se zahteve iz tega MSRP uporabljajo za deleže podjetja, navedene v 5. členu, ki so razvrščeni med sredstva (ali vključeni v skupino za odtujitev, ki je razvrščena med sredstva) v posesti za prodajo ali ustavljeno poslovanje v skladu z MSRP 5 *Nekratkoročna sredstva v posesti za prodajo in ustavljeno poslovanje*.
- 6 Ta MSRP se ne uporablja za:
- (a) programe pozaposlitvenih zaslužkov ali druge dolgoročne programe zaslužkov zaposlenih, za katere se uporablja MRS 19 *Zasluzki zaposlenih*;
  - (b) ločene računovodske izkaze podjetja, za katere se uporablja MRS 27 *Ločeni računovodski izkazi*. Vendar:
    - (i) če ima podjetje deleže v nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih in pripravi ločene računovodske izkaze kot svoje edine računovodske izkaze, pri pripravi teh ločenih računovodskih izkazov uporabi zahteve iz 24.–31. člena;
    - (ii) naložbeno podjetje, ki pripravlja računovodske izkaze, v katerih so vsa njegova odvisna podjetja merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida v skladu z 31. členom MSRP 10, predstavi razkritja v zvezi z naložbenimi podjetji, ki jih zahteva ta MSRP;
  - (c) delež podjetja, ki sodeluje v skupnem aranžmaju, vendar ne sodeluje pri skupnem obvladovanju tega aranžmaja, razen če ima ta delež pomemben vpliv v aranžmaju ali je delež v strukturiranem podjetju;
  - (d) delež v drugem podjetju, ki se računovodsko obravnava v skladu z MSRP 9 *Finančni instrumenti*. Vendar podjetje ta MSRP uporabi, kadar je zadevni delež:
    - (i) delež v pridruženem podjetju ali skupnem podvigu, ki se v skladu z MRS 28 *Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige* meri po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, ali
    - (ii) delež v nekonsolidiranem strukturiranem podjetju.

POMEMBNE PRESOJE IN PREDPOSTAVKE

- 7 **Podjetje razkrije informacije o pomembnih presojah in predpostavkah, ki jih je oblikovalo (ter o spremembah teh presoj in predpostavk) pri določanju:**
- (a) da obvladuje drugo podjetje, tj. podjetje, v katero naloži, kot je opisano v 5. in 6. členu MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi*;
  - (b) da sodeluje pri skupnem obvladovanju aranžmaja ali ima pomemben vpliv v drugem podjetju in
  - (c) vrste skupnega aranžmaja (tj. skupne dejavnosti ali skupnega podviga), kadar je bil aranžma strukturiran prek ločenega nosilca.
- 8 Pomembne presoje in predpostavke, razkrite v skladu s 7. členom, vključujejo tiste, ki jih je podjetje oblikovalo, kadar se je zaradi sprememb dejstev in okoliščin v obdobju poročanja spremenila ugotovitev v zvezi s tem, ali podjetje obvladuje, sodeluje pri skupnem obvladovanju ali ima pomemben vpliv.

- 9 Za zagotovitev skladnosti s 7. členom podjetje na primer razkrije pomembne presoje in predpostavke, ki jih je oblikovalo pri določitvi, da:
- (a) ne obvladuje drugega podjetja, čeprav ima v njem več kot polovico glasovalnih pravic;
  - (b) obvladuje drugo podjetje, čeprav ima v njem manj kot polovico glasovalnih pravic;
  - (c) je agent ali principal (glej B58.–B72. člen MSRP 10);
  - (d) nima pomembnega vpliva, čeprav ima v drugem podjetju 20 % ali več glasovalnih pravic;
  - (e) ima pomemben vpliv, čeprav ima v drugem podjetju manj kot 20 % glasovalnih pravic.

Status naložbenega podjetja

- 9A Ko obvladujoče podjetje določi, da je naložbeno podjetje v skladu s 27. členom MSRP 10, razkrije informacije o pomembnih presojah in predpostavkah, ki jih je oblikovalo pri določitvi, da je naložbeno podjetje. Če naložbeno podjetje nima ene ali več tipičnih lastnosti naložbenega podjetja (glej 28. člen MSRP 10), razkrije razloge, zaradi katerih je sklenilo, da je kljub temu naložbeno podjetje.
- 9B Ko podjetje postane ali preneha biti naložbeno podjetje, razkrije spremembo statusa naložbenega podjetja in razloge za spremembo. Poleg tega podjetje, ki postane naložbeno podjetje, razkrije učinke spremembe statusa na računovodske izkaze za predstavljeno obdobje, vključno s:
- (a) skupno pošteno vrednostjo odvisnih podjetij, ki jih je prenehalo konsolidirati, na datum spremembe statusa;
  - (b) skupnim morebitnim dobičkom ali izgubo, izračunanima v skladu z B101. členom MSRP 10; in
  - (c) vrstičnimi postavkami v poslovnem izidu, v katerih so pripoznani dobički ali izgube (če niso predstavljeni ločeno).

DELEŽI V ODVISNIH PODJETJIH

- 10 Podjetje razkrije informacije, na podlagi katerih lahko uporabniki njegovih konsolidiranih računovodskih izkazov:
- (a) razumejo:
    - (i) sestavo skupine in
    - (ii) delež, ki ga imajo neobvladujoči deleži v dejavnostih in denarnih tokovih skupine (12. člen), in
  - (b) ovrednotijo:
    - (i) vrsto in obseg večjih omejitev zmožnosti podjetja za dostopanje do sredstev ali njihovo uporabo in poravnavo obveznosti skupine (13. člen);
    - (ii) vrsto in spremembe tveganj, povezanih z deleži podjetja v konsolidiranih strukturiranih podjetjih (14.–17. člen);

(iii) posledice sprememb lastniškega deleža podjetja v odvisnem podjetju, ki ne povzročijo izgube obvladovanja (18. člen) in

(iv) posledice izgube obvladovanja odvisnega podjetja v obdobju poročanja (19. člen).

11 Kadar se računovodski izkazi odvisnega podjetja uporabljajo za pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov in njihov datum ali obdobje ni isto kot datum ali obdobje konsolidiranih računovodskih izkazov (glej B92. in B93. člen MSRP 10), podjetje razkrije:

(a) datum konca obdobja poročanja računovodskih izkazov zadevnega odvisnega podjetja in

(b) razlog za uporabo drugačnega datuma ali obdobja.

Delež, ki ga imajo neobvladujoči deleži v dejavnostih in denarnih tokovih skupine

12 Podjetje za vsako od svojih odvisnih podjetij, ki imajo neobvladujoče deleže, pomembne za poročajoče podjetje, razkrije:

(a) ime odvisnega podjetja;

(b) glavni kraj poslovanja (in državo registracije, če se razlikuje od glavnega kraja poslovanja) odvisnega podjetja;

(c) sorazmerno velikost lastniških deležev, ki so v posesti neobvladujočih deležev;

(d) sorazmerno velikost glasovalnih pravic, ki jih imajo neobvladujoči deleži, če se ta razlikuje od sorazmerne velikosti lastniških deležev;

(e) poslovni izid, razporejen na neobvladujoče deleže odvisnega podjetja v obdobju poročanja;

(f) akumulirane neobvladujoče deleže odvisnega podjetja na koncu obdobja poročanja;

(g) povzetek finančnih informacij o odvisnem podjetju (glej B10. člen).

Vrsta in obseg večjih omejitev

13 Podjetje razkrije:

(a) večje omejitve (npr. zakonske, pogodbene in regulativne omejitve) zmožnosti podjetja za dostopanje do sredstev ali njihovo uporabo in poravnavo obveznosti skupine, na primer:

(i) tiste, ki omejujejo zmožnost obvladujočega podjetja ali njegovih odvisnih podjetij za prenos denarja ali drugih sredstev na druga podjetja v skupini (ali od njih);

(ii) jamstva ali druge zahteve, ki lahko omejijo dividende in druge razdelitve kapitala, ki se izplačujejo, ali posojila in predujme, ki se dajejo ali vračajo drugim podjetjem v skupini, ali ki jih druga podjetja v skupini izplačujejo, dajejo ali vračajo;

(b) vrsto in obseg, v katerem lahko pravice do pravnega varstva neobvladujočih deležev bistveno omejijo zmožnost podjetja za dostopanje do sredstev ali njihovo uporabo in poravnavo obveznosti skupine (na primer, kadar mora obvladujoče podjetje pred poravnavo svojih obveznosti poravnati obveznosti odvisnega podjetja ali kadar je za dostop do sredstev ali poravnavo obveznosti odvisnega podjetja potrebna odobritev s strani neobvladujočih deležev);

- (c) knjigovodske vrednosti v konsolidiranih računovodskih izkazih sredstev in obveznosti, za katere se uporabljajo navedene omejitve.

Vrsta tveganj v zvezi z deleži podjetja v konsolidiranih strukturiranih podjetjih

- 14 Podjetje razkrije pogoje vseh pogodbenih dogovorov, ki bi od obvladujočega podjetja ali njegovih odvisnih podjetij lahko zahtevali, da konsolidiranemu strukturiranemu podjetju zagotovijo finančno podporo, vključno z dogodki ali okoliščinami, ki bi lahko poročajoče podjetje izpostavili izgubi (npr. likvidnostni sporazumi ali sprožilci v zvezi z bonitetno oceno, ki se nanašajo na obveze nakupa sredstev strukturiranega podjetja ali zagotovitve finančne podpore).
- 15 Če je obvladujoče podjetje ali katero koli od njegovih odvisnih podjetij v obdobju poročanja konsolidiranemu strukturiranemu podjetju zagotovilo finančno ali drugo podporo (npr. nakup sredstev strukturiranega podjetja ali instrumentov, ki jih je izdalo to podjetje), ne da bi ga k temu zavezovala pogodba, podjetje razkrije:
- (a) vrsto in znesek zagotovljene podpore, vključno s primeri, v katerih so obvladujoče podjetje ali njegova odvisna podjetja pomagala strukturiranemu podjetju pri pridobitvi finančne podpore, in
- (b) razloge za zagotovitev podpore.
- 16 Če je obvladujoče podjetje ali katero koli od njegovih odvisnih podjetij v obdobju poročanja prej nekonsolidiranemu strukturiranemu podjetju zagotovilo finančno ali drugo podporo, ne da bi bilo k temu pogodbeno zavezano, in si je podjetje s to podporo zagotovilo obvladovanje strukturiranega podjetja, podjetje v razkritjih obrazloži zadevne dejavnike, ki so privedli do te odločitve.
- 17 Podjetje razkrije vse trenutne namere o zagotovitvi finančne ali druge podpore konsolidiranemu strukturiranemu podjetju, vključno z namerami, da bo strukturiranemu podjetju pomagalo pri pridobivanju finančne podpore.

Posledice sprememb lastniškega deleža obvladujočega podjetja v odvisnem podjetju, ki ne povzročijo izgube obvladovanja

- 18 Podjetje pripravi pregled učinkov kakršnih koli sprememb lastniškega deleža podjetja v odvisnem podjetju, ki ne povzročijo izgube obvladovanja, na lastniški kapital, ki ga je mogoče pripisati lastnikom obvladujočega podjetja.

Posledice izgube obvladovanja odvisnega podjetja v obdobju poročanja

- 19 Podjetje razkrije morebiten dobiček ali izgubo, ki se izračuna v skladu s 25. členom MSRP 10, ter:
- (a) delež tega dobička ali izgube, ki ga je mogoče pripisati merjenju naložb, zadržanih v nekdanjem odvisnem podjetju, po poštenu vrednosti na datum izgube obvladovanja, in
- (b) vrstične postavke v poslovnem izidu, v katerih so pripoznani dobički ali izgube (če niso predstavljeni ločeno).

DELEŽI V NEKONSOLIDIRANIH ODVISNIH PODJETJIH (NALOŽBENA PODJETJA)

- 19A Naložbeno podjetje, ki mora v skladu z MSRP 10 uporabljati izjemo pri konsolidaciji in namesto tega naložbo v odvisno podjetje računovodsko obravnavati po poštenu vrednosti prek poslovnega izida, to dejstvo razkrije.

19B Naložbeno podjetje za vsako nekonsolidirano odvisno podjetje razkrije:

- (a) naziv odvisnega podjetja;
- (b) glavni kraj poslovanja (in državo registracije, če se razlikuje od glavnega kraja poslovanja) odvisnega podjetja; in
- (c) sorazmerno velikost lastniškega deleža, ki ga ima naložbeno podjetje, in sorazmerno velikost njegovih glasovalnih pravic, če se ta razlikuje.

19C Če je naložbeno podjetje obvladujoče podjetje drugega naložbenega podjetja, obvladujoče podjetje zagotovi tudi razkritja iz 19.B(a)–(c) člena za naložbe, ki jih obvladuje njegovo odvisno naložbeno podjetje. Razkritje se lahko zagotovi tako, da se v računovodske izkaze obvladujočega podjetja vključijo računovodski izkazi odvisnega podjetja (ali podjetij), ki vsebujejo zgornje informacije.

19D Naložbeno podjetje razkrije:

- (a) vrsto in obseg vseh večjih omejitev (na primer takšnih, ki izhajajo iz sporazumov o najemu posojil, regulativnih zahtev ali pogodbenih dogovorov) v zvezi z zmožnostjo nekonsolidiranega odvisnega podjetja, da prenese sredstva na naložbeno podjetje v obliki denarnih dividend ali da odplača posojila ali predujme, ki jih je nekonsolidiranemu odvisnemu podjetju dalo naložbeno podjetje; in
- (b) vse tekoče zaveze ali namere zagotoviti finančno ali drugo podporo nekonsolidiranemu odvisnemu podjetju, vključno z zavezami in namerami glede pomoči odvisnemu podjetju pri pridobivanju finančne podpore.

19E Če je v obdobju poročanja naložbeno podjetje ali katero koli od njegovih odvisnih podjetij, ne da bi bilo k temu pogodbeno zavezano, zagotovilo finančno podporo ali drugo vrsto podpore nekonsolidiranemu odvisnemu podjetju (na primer z nakupom sredstev odvisnega podjetja ali instrumentov, ki jih je izdalo, ali s pomočjo odvisnemu podjetju pri pridobivanju finančne podpore), podjetje razkrije:

- (a) vrsto in znesek podpore, zagotovljene vsakemu nekonsolidiranemu odvisnemu podjetju; in
- (b) razloge za zagotovitev podpore.

19F Naložbeno podjetje razkrije pogoje vseh pogodbenih dogovorov, ki bi lahko od podjetja ali njegovih nekonsolidiranih odvisnih podjetij zahtevali, da nekonsolidiranemu obvladovanemu strukturiranemu podjetju zagotovijo finančno podporo, vključno z dogodki ali okoliščinami, ki bi poročajoče podjetje lahko izpostavili izgubi (na primer likvidnostni sporazumi ali sprožilci v zvezi z bonitetno oceno, ki se nanašajo na obveze nakupa sredstev strukturiranega podjetja ali zagotovitve finančne podpore).

19G Če je v obdobju poročanja naložbeno podjetje ali katero koli od njegovih odvisnih podjetij, ne da bi bilo k temu pogodbeno zavezano, zagotovilo finančno podporo ali drugo vrsto podpore nekonsolidiranemu, strukturiranemu podjetju, ki ga naložbeno podjetje ni obvladovalo, in če je taka podpora privedla do obvladovanja strukturiranega podjetja s strani naložbenega podjetja, naložbeno podjetje z razkritjem obrazloži zadevne dejavnike, ki so privedli do odločitve o zagotovitvi take podpore.

DELEŽI V SKUPNIH ARANŽMAJIH IN PRIDRUŽENIH PODJETJIH

20 Podjetje razkrije informacije, na podlagi katerih lahko uporabniki njegovih računovodskih izkazov ovrednotijo:

- (a) vrsto, obseg in finančne učinke deležev podjetja v skupnih aranžmajih in pridruženih podjetjih, vključno z vrsto in učinki pogodbenega razmerja podjetja z drugimi naložbeniki s skupnim obvladovanjem skupnih aranžmajev in pridruženih podjetij ali pomembnim vplivom v njih (21. in 22. člen), ter

(b) vrsto in spremembe tveganj, povezanih z deleži podjetja v skupnih podvigih in pridruženih podjetjih (23. člen).

Vrsta, obseg in finančni učinki deležev podjetja v skupnih aranžmajih in pridruženih podjetjih

21 Podjetje razkrije:

(a) za vsak skupni aranžma in pridruženo podjetje, pomembno za poročajoče podjetje:

- (i) ime skupnega aranžmaja ali pridruženega podjetja;
- (ii) naravo razmerja podjetja s skupnim aranžmajem ali pridruženim podjetjem (tako, da se na primer opiše vrsta dejavnosti skupnega aranžmaja ali pridruženega podjetja in ali so te v strateškem odnosu z dejavnostmi podjetja);
- (iii) glavni kraj poslovanja (in državo registracije, če je potrebno in če se razlikuje od glavnega kraja poslovanja) skupnega aranžmaja ali pridruženega podjetja;
- (iv) sorazmerno velikost lastniškega deleža ali udeležbe, ki jo ima podjetje, in (če je ustrezno) sorazmerno velikost njegovih glasovalnih pravic, če se ta razlikuje;

(b) za vsak skupni podvig in pridruženo podjetje, pomembno za poročajoče podjetje:

- (i) ali se naložbe v skupni podvig ali pridruženo podjetje merijo po kapitalski metodi ali po pošteni vrednosti;
- (ii) povzetek finančnih informacij o skupnem podvigu ali pridruženem podjetju, kot je določeno v B12. in B13. členu;
- (iii) če se skupni podvig ali pridruženo podjetje računovodsko obravnava po kapitalski metodi, pošteno vrednost naložbe podjetja v skupni podvig ali pridruženo podjetje, če je na voljo kotirana tržna cena za naložbo;

(c) finančne informacije, kot so določene v B16. členu, o naložbah podjetja v skupne podvige in pridružena podjetja, ki so posamično nepomembne:

- (i) skupaj za vse posamično nepomembne skupne podvige in ločeno;
- (ii) skupaj za vsa posamično nepomembna pridružena podjetja.

21A Naložbenemu podjetju ni treba zagotoviti razkritij, ki se zahtevajo v 21.(b)–21.(c) členu.

22 Podjetje prav tako razkrije:

(a) vrsto in obseg vseh večjih omejitev (npr. ki izhajajo iz sporazumov o najemu posojil, regulativnih zahtev ali pogodbenih dogovorov med naložbeniki s skupnim obvladovanjem skupnega podviga ali pridruženega podjetja ali pomembnim vplivom v njem) v zvezi z zmožnostjo skupnih podvigov ali pridruženih podjetij, da prenesejo sredstva na podjetje v obliki denarnih dividend ali da odplačajo posojila ali predujme, ki jih je zagotovilo podjetje;

(b) kadar se računovodski izkazi skupnega podviga ali pridruženega podjetja uporabijo pri kapitalski metodi in njihov datum ali obdobje nista enaka datumu ali obdobju računovodskih izkazov podjetja:

- (i) datum konca obdobja poročanja računovodskih izkazov zadevnega skupnega podviga ali pridruženega podjetja in
- (ii) razlog za uporabo drugačnega datuma ali obdobja;

- (c) nepripoznani delež izgub skupnega podviga ali pridruženega podjetja v obdobju poročanja in kumulativno, če je podjetje pri uporabi kapitalske metode prenehalo pripoznavati svoj delež izgub skupnega podviga ali pridruženega podjetja.

Tveganja v zvezi z deleži podjetja v skupnih podvigih in pridruženih podjetjih

23 Podjetje razkrije:

- (a) zaveze, ki jih ima v zvezi s svojimi skupnimi podvigi, ločeno od zneska drugih zavez, kot je določeno v B18.–B20. členu;
- (b) v skladu z MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva*, razen če je verjetnost izgube majhna, nastale pogojne obveznosti v zvezi z deleži podjetja v skupnih podvigih ali pridruženih podjetjih (vključno z deležem pogojnih obveznosti, ki jih ima podjetje skupaj z drugimi naložbeniki s skupnim obvladovanjem skupnih podvigov ali pridruženih podjetij ali pomembnim vplivom v njih), ločeno od zneska drugih pogojnih obveznosti.

DELEŽI V NEKONSOLIDIRANIH STRUKTURIRANIH PODJETJIH

24 Podjetje razkrije informacije, na podlagi katerih lahko uporabniki njegovih računovodskih izkazov:

- (a) **razumejo vrsto in obseg deležev podjetja v nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih (26.–28. člen) ter**
- (b) **ovrednotijo vrsto in spremembe tveganj v zvezi z deleži podjetja v nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih (29.–31. člen).**

25 Informacije, ki se zahtevajo v skladu s 24.(b) členom, vključujejo informacije o izpostavljenosti podjetja tveganju, ki izhaja iz njegove udeležbe v nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih v prejšnjih obdobjih (npr. sponzoriranje strukturiranega podjetja), tudi če podjetje na datum poročanja ni več pogodbeno udeleženo v strukturiranemu podjetju.

25A Naložbenemu podjetju ni treba zagotoviti razkritij, ki se zahtevajo v 24. členu, za nekonsolidirano strukturirano podjetje, ki ga obvladuje in za katerega predstavi razkritja, ki se zahtevajo v 19.A–19.G členu.

Vrsta deležev

26 Podjetje razkrije kvalitativne in kvantitativne informacije o svojih deležih v nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih, med drugim vključno z vrsto, namenom, velikostjo in dejavnostmi strukturiranega podjetja ter načinom financiranja tega podjetja.

27 Če je podjetje sponzoriralo nekonsolidirano strukturirano podjetje, za katero ni predložilo informacij iz 29. člena (na primer, ker na datum poročanja nima deleža v podjetju), podjetje razkrije:

(a) način določitve, katera strukturirana podjetja je sponzoriralo;

(b) *dohodek iz teh strukturiranih podjetij* v obdobju poročanja, vključno z opisom vrst predstavljenega dohodka, in

(c) knjigovodsko vrednost (v času prenosa) vseh sredstev, prenesenih na ta strukturirana podjetja v obdobju poročanja.

- 28 Podjetje predstavi informacije iz 27.(b) in (c) člena v obliki tabele, razen če je ustrežnejša druga oblika, pri čemer razvrsti dejavnosti sponzoriranja v ustrezne kategorije (glej B2.–B6. člen).

Vrsta tveganj

- 29 Podjetje v obliki tabele, razen če je ustrežnejša druga oblika, razkrije povzetek:
- (a) knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti, pripoznanih v njegovih računovodskih izrazih, ki so povezani z deleži podjetja v nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih;
  - (b) vrstičnih postavk v izkazu finančnega položaja, v katerem so pripoznana navedena sredstva in obveznosti;
  - (c) zneska, ki najbolj natančno odraža največjo izpostavljenost podjetja izgubam iz njegovih deležev v nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih, vključno s tem, kako je določena največja izpostavljenost izgubam. Če podjetje ne more oceniti svoje največje izpostavljenosti izgubam iz svojih deležev v nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih, razkrije to dejstvo in razloge zanj;
  - (d) primerjave knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti podjetja, povezanih z njegovimi deleži v nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih, ter največjo izpostavljenost podjetja izgubam iz navedenih podjetij.
- 30 Če je podjetje v obdobju poročanja nekonsolidiranemu strukturiranemu podjetju, v katerem je imelo ali ima delež, zagotovilo finančno ali drugo podporo (npr. nakup sredstev strukturiranega podjetja ali instrumentov, ki jih je izdalo to podjetje), ne da bi bilo k temu pogodbeno zavezano, podjetje razkrije:
- (a) vrsto in znesek zagotovljene podpore, vključno s primeri, v katerih je podjetje pomagalo strukturiranemu podjetju pri pridobitvi finančne podpore; in
  - (b) razloge za zagotovitev podpore.
- 31 Podjetje razkrije vse trenutne namere o zagotovitvi finančne ali druge podpore nekonsolidiranemu strukturiranemu podjetju, vključno z namerami, da bo strukturiranemu podjetju pomagalo pri pridobivanju finančne podpore.

Dodatek A

Opredelitve pojmov

Ta dodatek je sestavni del MSRP.

dohodek iz strukturiranega podjetja Za namene tega MSRP dohodek iz **strukturiranega podjetja** med drugim vključuje večkratne in enkratne provizije, obresti, dividende, dobičke ali izgube zaradi ponovnega merjenja ali odprave pripoznanja deležev v strukturiranih podjetjih ter dobičke ali izgube iz prenosa sredstev in obveznosti na strukturirano podjetje.

delež v drugem podjetju, Za namene tega MSRP se delež v drugem podjetju nanaša na pogodbeno in nepogodbeno udeležbo, ki podjetje izpostavlja spremenljivosti donosa iz poslovanja drugega podjetja. Delež v drugem podjetju lahko med drugim dokazujejo posedovanje kapitalskih ali dolžniških instrumentov in tudi druge oblike udeležbe, kot so zagotavljanje financiranja, likvidnostna podpora, izboljšanje kreditne kakovosti in jamstva. Vključuje načine, na katere podjetje obvladuje ali skupno obvladuje drugo podjetje ali ima pomemben vpliv v njem. Običajno razmerje med stranko in dobaviteljem samo po sebi še ne pomeni nujno, da ima podjetje delež v drugem podjetju.

V B7.–B9. členu so navedene dodatne informacije o deležih v drugih podjetjih.

V B55.–B57. členu MSRP 10 je pojasnjena spremenljivost donosa.

strukturirano podjetje Podjetje, ki je bilo oblikovano tako, da glasovalne ali podobne pravice niso glavni dejavnik pri odločanju, kdo obvladuje podjetje, na primer, kadar so glasovalne pravice povezane le z upravnimi nalogami, pomembne dejavnosti pa se usmerjajo s pogodbenimi dogovori.

V B22.–B24. členu so navedene dodatne informacije o strukturiranih podjetjih.

Naslednji izrazi so opredeljeni v MRS 27 (kot je bil spremenjen leta 2011), MRS 28 (kot je bil spremenjen leta 2011), MSRP 10 in MSRP 11 *Skupni aranžmaji* ter se v tem MSRP uporabljajo v smislu iz navedenih MSRP:

- pridruženo podjetje,
- konsolidirani računovodski izkazi,
- obvladovanje podjetja,
- kapitalska metoda,
- skupina,
- naložbeno podjetje,
- skupni aranžma,
- skupno obvladovanje,

-
- skupna dejavnost,
  - skupni podvig,
  - neobvladujoči delež,
  - obvladujoče podjetje,
  - pravice do pravnega varstva,
  - pomembne dejavnosti,
  - ločeni računovodski izkazi,
  - ločeni nosilec
  - pomemben vpliv,
  - odvisno podjetje.

Dodatek B

Napotki za uporabo

Ta dodatek je sestavni del MSRP. Opisuje uporabo 1.–31. člena in ima enako veljavo kot drugi deli MSRP.

B1 V tem dodatku so opisani hipotetični primeri. Čeprav so lahko nekateri vidiki primerov prisotni v dejanskih vzorcih dejstev, bi bilo treba pri uporabi MSRP 12 oceniti vsa pomembna dejstva in okoliščine posameznega vzorca dejstev.

ZDRUŽEVANJE (4. ČLEN)

B2 Podjetje se glede na okoliščine odloči o stopnji podrobnosti podatkov, ki jih mora zagotoviti, da se izpolnijo potrebe po obveščanju uporabnikov, koliko pozornosti namenja različnim vidikom zahtev in o tem, kako združuje informacije. Doseženo mora biti ravnotežje, tako da računovodski izkazi ne vsebujejo preveč podrobnih podatkov, ki uporabnikom računovodskih izkazov niso v pomoč, hkrati pa se zaradi preveč združevanja ne zmanjša pomen informacij.

B3 Podjetje lahko združi razkritja, ki se zahtevajo v skladu s tem MSRP, za deleže v podobnih podjetjih, če je združevanje skladno s ciljem razkritja in zahtevo iz B4. člena, pri čemer ne zmanjšuje pomena zagotovljenih informacij. Podjetje razkrije način združevanja deležev v podobnih podjetjih.

B4 Podjetje ločeno predstavi informacije za deleže v:

(a) odvisnih podjetjih;

(b) skupnih podvigih;

(c) skupnih dejavnostih;

(d) pridruženih podjetjih in

(e) nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih.

B5 Pri odločitvi, ali se bodo informacije združile, podjetje upošteva kvantitativne in kvalitativne informacije o različnih značilnostih tveganja in donosa vsakega podjetja, ki ga obravnava za združevanje, ter pomen vsakega takega podjetja za poročajoče podjetje. Podjetje razkritja predstavi tako, da se uporabnikom računovodskih izkazov jasno pojasni vrsta in obseg njegovih deležev v drugih podjetjih.

B6 Primeri ravni združevanja v vrstah podjetij iz B4. člena, ki bi lahko bile ustrezne, so:

(a) narava dejavnosti (npr. podjetje, ki se ukvarja z raziskavami in razvojem, subjekt za listinjenje terjatev iz naslova kreditnih kartic);

(b) razvrstitev dejavnosti;

(c) zemljepisna lega (npr. država ali regija).

DELEŽI V DRUGIH PODJETJIH

B7 Delež v drugem podjetju se nanaša na pogodbeno in nepogodbno udeležbo, ki poročajoče podjetje izpostavlja spremenljivosti donosa iz poslovanja drugega podjetja. Upoštevanje namena in oblike drugega podjetja lahko poročajočemu podjetju koristi pri oceni, ali ima delež v tem podjetju in ali mora zato zagotoviti razkritja iz tega MSRP. V to oceno je vključeno upoštevanje tveganj, ki naj bi jih drugo podjetje ustvarilo, in tveganj, ki naj bi jih drugo podjetje preneslo na poročajoče podjetje in druge stranke.

- B8 Poročajoče podjetje je običajno izpostavljeno spremenljivosti donosa iz poslovanja drugega podjetja z lastništvom instrumentov (kot so kapitalski ali dolžniški instrumenti, ki jih je izdalo drugo podjetje) ali drugo vrsto udeležbe, ki absorbira spremenljivost. Tako se lahko na primer predpostavlja, da ima strukturirano podjetje portfelj posojil. Strukturirano podjetje pridobi posel kreditne zamenjave od drugega podjetja (poročajoče podjetje), da se zaščiti pred neplačilom obresti in glavnice posojil. Poročajoče podjetje se s svojo udeležbo izpostavi spremenljivosti donosa iz poslovanja strukturiranega podjetja, ker posel kreditne zamenjave absorbira spremenljivost donosa strukturiranega podjetja.
- B9 Nekateri instrumenti so namenjeni prenosu tveganja s poročajočega podjetja na drugo podjetje. Taki instrumenti ustvarjajo spremenljivost donosa za drugo podjetje, vendar običajno poročajočega podjetja ne izpostavljajo spremenljivosti donosa iz poslovanja drugega podjetja. Predpostavimo na primer, da se strukturirano podjetje ustanovi z namenom zagotovitve naložbenih priložnosti za naložbenike, ki želijo imeti izpostavljenost kreditnemu tveganju podjetja Z (podjetje Z ni povezano z nobeno stranko, vključeno v dogovor). Strukturirano podjetje pridobi finančna sredstva tako, da tem naložbenikom izda menice, ki so povezane s kreditnim tveganjem podjetja Z (kreditne zapise), in prejemke uporabi za naložbo v portfelj netveganih finančnih sredstev. Strukturirano podjetje doseže izpostavljenost kreditnemu tveganju podjetja Z s sklenitvijo posla kreditne zamenjave (CDS) z nasprotno stranko v tem poslu. S poslom kreditne zamenjave se kreditno tveganje podjetja Z prenese na strukturirano podjetje v zameno za nadomestilo, ki ga plača nasprotna stranka v tem poslu. Naložbeniki v strukturirano podjetje prejmejo višji donos, ki odraža donos strukturiranega podjetja iz njegovega portfelja sredstev in nadomestilo za posel kreditne zamenjave. Nasprotna stranka v poslu kreditne zamenjave ni udeležena v strukturiranem podjetju, ki ga izpostavlja spremenljivosti donosa iz poslovanja strukturiranega podjetja, ker posel kreditne zamenjave prenese spremenljivost na strukturirano podjetje in ne absorbira spremenljivosti donosa strukturiranega podjetja.

POVZETEK FINANČNIH INFORMACIJ ZA ODVISNA PODJETJA, SKUPNE PODVIGE IN PRIDRUŽENA PODJETJA (12. IN 21. ČLEN)

B10 Podjetje za vsako odvisno podjetje, ki ima neobvladujoče deleže, pomembne za poročajoče podjetje, razkrije:

- (a) dividende, ki se izplačujejo za neobvladujoče deleže;
- (b) povzetek finančnih informacij v zvezi s sredstvi, obveznostmi, poslovnim izidom in denarnimi tokovi odvisnega podjetja, ki uporabnikom omogoča razumevanje deleža, ki ga imajo neobvladujoči deleži v dejavnostih in denarnih tokovih skupine. Te informacije lahko med drugim vključujejo npr. kratkoročna sredstva, nekratkoročna sredstva, kratkoročne obveznosti, nekratkoročne obveznosti, prihodke, poslovni izid in celotni vseobsegajoči donos.

B11 Povzetek finančnih informacij, ki se zahteva v skladu z B10.(b) členom, vključuje zneske pred izločitvami stanj znotraj skupine.

B12 Podjetje za vsak skupni podvig in pridruženo podjetje, pomembno za poročajoče podjetje, razkrije:

- (a) dividende, prejete od skupnega podviga ali pridruženega podjetja;
- (b) povzetek finančnih informacij za skupni podvig ali pridruženo podjetje (glej B14. in B15. člen), ki med drugim vključuje:
  - (i) kratkoročna sredstva,
  - (ii) nekratkoročna sredstva,
  - (iii) kratkoročne obveznosti,
  - (iv) nekratkoročne obveznosti,
  - (v) prihodke,

- (vi) poslovni izid iz ohranjenega poslovanja,
  - (vii) poslovni izid iz ustavljenega poslovanja po obdavčitvi,
  - (viii) drugi vseobsegajoči donos,
  - (ix) celotni vseobsegajoči donos.
- B13 Podjetje poleg povzetka finančnih informacij, ki se zahteva v skladu z B12. členom, za vsak skupni podvig, pomemben za poročajoče podjetje, razkrije znesek:
- (a) denarja in denarnih ustreznikov, vključenih v B12.(b)(i) člen;
  - (b) kratkoročnih finančnih obveznosti (brez obveznosti do dobaviteljev ter drugih obveznosti in rezervacij), vključenih v B12.(b)(iii) člen;
  - (c) nekratkoročnih finančnih obveznosti (brez obveznosti do dobaviteljev ter drugih obveznosti in rezervacij), vključenih v B12.(b)(iv) člen;
  - (d) amortizacije;
  - (e) prihodkov od obresti;
  - (f) odhodkov za obresti;
  - (g) odhodkov ali prihodkov iz davka od dohodka.
- B14 Povzetek finančnih informacij, predstavljen v skladu z B12. in B13. členom, zajema zneske, vključene v računovodske izkaze skupnega podviga ali pridruženega podjetja, pripravljene v skladu z MSRP (in ne deleža podjetja v teh zneskih). Če podjetje svoj delež v skupnem podvigu ali pridruženem podjetju računovodsko obravnava po kapitalski metodi:
- (a) se zneski, vključeni v računovodske izkaze skupnega podviga ali pridruženega podjetja, pripravljene na podlagi MSRP, prilagodijo, da odražajo prilagoditve, ki jih je izvedlo podjetje pri uporabi kapitalске metode, kot so prilagoditve poštene vrednosti, opravljene v času pridobitve, in prilagoditve zaradi razlik v računovodskih usmeritvah;
  - (b) podjetje zagotovi uskladitev predstavljenega povzetka finančnih informacij s knjigovodsko vrednostjo svojega deleža v skupnem podvigu ali pridruženem podjetju.
- B15 Podjetje lahko povzetek finančnih informacij, ki se zahteva v skladu z B12. in B13. členom, predstavi na podlagi računovodskih izkazov skupnega podviga ali pridruženega podjetja, če:
- (a) podjetje izmeri svoj delež v skupnem podvigu ali pridruženem podjetju po pošteni vrednosti v skladu z MRS 28 (kot je bil spremenjen leta 2011) in
  - (b) skupni podvig ali pridruženo podjetje ne pripravi računovodskih izkazov na podlagi MSRP, pri čemer priprava na tej podlagi ne bi bila izvedljiva ali bi povzročila pretirane stroške.
- V tem primeru podjetje razkrije podlago, na kateri je bil pripravljen povzetek finančnih informacij.
- B16 Podjetje združeno razkrije knjigovodsko vrednost svojih deležev v vseh posamično nepomembnih skupnih podvigih ali pridruženih podjetjih, ki se računovodsko obravnava po kapitalski metodi. Podjetje ločeno razkrije tudi združeni znesek svojega sorazmernega deleža v teh skupnih podvigih ali pridruženih podjetjih za:

- (a) poslovni izid iz ohranjenega poslovanja,
- (b) poslovni izid iz ustavljenega poslovanja po obdavčitvi,
- (c) drugi vseobsegajoči donos,
- (d) celotni vseobsegajoči donos.

Podjetje zagotovi razkritja za skupne podvige in pridružena podjetja ločeno.

- B17 Kadar je delež podjetja v odvisnem podjetju, skupnem podvigu ali pridruženem podjetju (ali del njegovega deleža v skupnem podvigu ali pridruženem podjetju) razvrščen med sredstva (ali vključen v skupino za odtujitev, ki je razvrščena med sredstva) v posesti za prodajo v skladu z MSRP 5, podjetju ni treba razkriti povzetka finančnih informacij za to odvisno podjetje, skupni podvig ali pridruženo podjetje v skladu z B10.–B16. členom.

ZAVEZE ZA SKUPNE PODVIGE (23.(a) ČLEN)

- B18 Podjetje razkrije skupne zaveze, ki jih je sprejelo, vendar jih ni pripoznalo na datum poročanja (vključno s svojim deležem zavez, sprejetih skupaj z drugimi naložbeniki s skupnim obvladovanjem nad skupnim podvigom), v zvezi z deleži v skupnih podvigih. Zaveze lahko povzročijo prihodnje odtoke denarja ali drugih virov.

- B19 Med nepripoznane zaveze, ki lahko povzročijo prihodnje odtoke denarja ali drugih virov, spadajo:

- (a) nepripoznane zaveze za prispevanje financiranja ali virov zaradi npr.:
  - (i) sporazumov o ustanovitvi ali prevzemu skupnega podviga (ki podjetje na primer obvezujejo k prispevanju sredstev v določenem obdobju);
  - (ii) kapitalsko intenzivnih projektov, ki jih izvaja skupni podvig;
  - (iii) brezpogojnih obvez za nakup, ki zajemajo naročilo opreme, zalog ali storitev, ki jih je podjetje zavezano kupiti od skupnega podviga ali v njegovem imenu;
  - (iv) nepripoznanih zavez, da se skupnemu podvigu zagotovijo posojila ali druga finančna podpora;
  - (v) nepripoznanih zavez, da se za skupni podvig prispevajo viri, kot so sredstva ali storitve;
  - (vi) drugih nepreklicnih nepripoznanih zavez, ki so povezane s skupnim podvigom;
- (b) nepripoznane zaveze za pridobitev lastniškega deleža druge stranke (ali dela tega lastniškega deleža) v skupnem podvigu, če se v prihodnosti zgodi ali ne zgodi določen dogodek.

- B20 Zahteve in primeri iz B18. in B19. člena ponazarjajo nekatere vrste razkritij, ki se zahtevajo v skladu z 18. členom MRS 24 *Razkrivanje povezanih oseb*.

DELEŽI V NEKONSOLIDIRANIH STRUKTURIRANIH PODJETJIH (24.–31. ČLEN)

Strukturirana podjetja

- B21 Strukturirano podjetje je podjetje, ki je bilo oblikovano tako, da glasovalne ali podobne pravice niso glavni dejavnik pri odločanju, kdo obvladuje podjetje, npr. kadar so glasovalne pravice povezane le z upravnimi nalogami, pomembne dejavnosti pa se usmerjajo s pogodbenimi dogovori.

- B22 Strukturirano podjetje ima pogosto nekatere ali vse naslednje značilnosti ali lastnosti:
- (a) omejene dejavnosti;
  - (b) ozko usmerjen in dobro opredeljen cilj, kot je davčno učinkovit najem, izvajanje raziskovalnih in razvojnih dejavnosti, zagotovitev vira kapitala ali financiranja za podjetje ali zagotovitev naložbenih priložnosti za naložbenike s prenašanjem tveganj ter nagrad, povezanih s sredstvi strukturiranega podjetja, na naložbenike;
  - (c) nezadosten kapital, da bi se strukturiranemu podjetju omogočilo financiranje dejavnosti brez podrejene finančne podpore;
  - (d) financiranje v obliki več pogodbeno povezanih instrumentov do naložbenikov, ki ustvarjajo koncentracijo kreditnega tveganja ali drugih tveganj (tranše).

B23 Med primere podjetij, ki se štejejo za strukturirana podjetja, med drugim spadajo:

- (a) subjekti za listinjenje;
- (b) financiranje, zavarovano s premoženjem;
- (c) nekateri investicijski skladi.

B24 Podjetje, ki se obvladuje z glasovalnimi pravicami, ni strukturirano podjetje preprosto zato, ker na primer po prestrukturiranju prejema financiranje tretjih oseb.

Narava tveganj, ki izhajajo iz deležev v nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih (29.–31. člen)

B25 Poleg informacij, ki se zahtevajo v 29.–31. členu, podjetje razkrije dodatne informacije, potrebne za doseganje cilja o razkritju iz 24.(b) člena.

B26 Med primere dodatnih informacij, ki so glede na okoliščine lahko pomembne za oceno tveganj, ki jim je podjetje izpostavljeno, kadar ima delež v nekonsolidiranem strukturiranem podjetju, spadajo:

- (a) pogoji dogovora, ki bi lahko od podjetja zahtevali, da nekonsolidiranemu strukturiranemu podjetju zagotovi finančno podporo (npr. likvidnostni sporazumi ali sprožilci v zvezi z bonitetno oceno, ki se nanašajo na obveze nakupa sredstev strukturiranega podjetja ali zagotovitve finančne podpore), ki vključujejo:
  - (i) opis dogodkov ali okoliščin, ki bi poročajoče podjetje lahko izpostavile izgubi;
  - (ii) navedbo morebitnih pogojev, ki bi obvezo omejili;
  - (iii) navedbo, ali obstajajo druge osebe, ki zagotavljajo finančno podporo, in če obstajajo, kako je obveza poročajočega podjetja uvrščena glede na obveze drugih oseb;
- (b) izgube, ki jih je podjetje utrpelo v obdobju poročanja v zvezi s svojimi deleži v nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih;
- (c) vrste prihodkov, ki jih je podjetje prejelo v obdobju poročanja iz deležev v nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih;

- (d) navedbo, ali mora podjetje kriti izgube nekonsolidiranega strukturiranega podjetja pred drugimi osebami, najvišje omejitve takih izgub za podjetje ter (po potrebi) razvrstitev in zneske morebitnih izgub, ki bi jih imele osebe z nižje uvrščenimi deleži od deleža podjetja v nekonsolidiranem strukturiranem podjetju;
- (e) informacije o kakršnih koli likvidnostnih sporazumih, jamstvih ali drugih zavezah s tretjimi osebami, ki bi lahko vplivale na pošteno vrednost ali tveganje, povezana z deleži podjetja v nekonsolidiranih strukturiranih podjetjih;
- (f) kakršne koli težave, ki jih je imelo nekonsolidirano strukturirano podjetje pri financiranju svojih dejavnosti v obdobju poročanja;
- (g) oblike financiranja nekonsolidiranega strukturiranega podjetja (npr. komercialni zapisi ali srednjeročne menice) in njihovo tehtano povprečno trajanje. Med te informacije lahko spadajo analize zapadlosti sredstev in financiranja nekonsolidiranega strukturiranega podjetja, če ima strukturirano podjetje dolgoročnejša sredstva, ki se financirajo s kratkoročnejšim financiranjem.

Dodatek C

Datum začetka veljavnosti in prehod

Ta dodatek je sestavni del tega MSRP in ima enako veljavo kot drugi deli tega MSRP.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI IN PREHOD

- C1 Podjetje ta MSRP uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena.
- C1A *Konsolidirani računovodski izkazi, skupni aranžmaji in razkritje deležev v drugih podjetjih: napotki za prehod* (spremembe MSRP 10, MSRP 11 in MSRP 12), so bili izdani junija 2012 in dodali C2.A–C2.B člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Če podjetje MSRP 12 uporablja za obdobje pred tem datumom, navedene spremembe uporabi za to zgodnejše obdobje.
- C1B Z dokumentom *Naložbena podjetja* (spremembe MSRP 10, MSRP 12 in MRS 27), izdanim oktobra 2012, sta se spremenila 2. člen in Dodatek A ter dodali 9.A–9.B, 19.A–19.G, 21.A in 25.A člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje navedene spremembe uporabi pred tem datumom, to dejstvo razkrije in vse spremembe, vključene v dokument *Naložbena podjetja*, uporablja hkrati.
- C1C Z dokumentom *Naložbena podjetja: uporaba izjeme pri konsolidaciji* (spremembe MSRP 10, MSRP 12 in MRS 28), izdanim decembra 2014, se je spremenil 6. člen. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje to spremembo uporabi za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- C1D Z dokumentom *Cikel letnih izboljšav MSRP 2014–2016*, izdanim decembra 2016, se je dodal 5.A člen ter spremenil B17. člen. Podjetje te spremembe uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2017 ali pozneje.
- C2 Podjetju se priporoča, da informacije, ki se zahtevajo v tem MSRP, zagotovi prej kot v letnih obdobjih, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Zagotovitev nekaterih razkritij, ki se zahtevajo v tem MSRP, podjetja ne zavezuje k zagotavljanju skladnosti z zahtevami iz tega MSRP ali k zgodnji uporabi MSRP 10, MSRP 11, MRS 27 (kot je bil spremenjen leta 2011) in MRS 28 (kot je bil spremenjen leta 2011).
- C2A Zahtev po razkritju v tem MSRP ni treba uporabljati za katero koli predstavljeno obdobje, ki se začne pred letnim obdobjem neposredno pred prvim letnim obdobjem, za katero se uporabi MSRP 12.
- C2B Zahtev po razkritju iz 24.–31. člena in ustreznih napotkov v B21.–B26. členu tega MSRP ni treba uporabljati za katero koli predstavljeno obdobje, ki se začne pred letnim obdobjem, za katero se uporabi MSRP 12.
- SKLICEVANJA NA MSRP 9
- C3 Če podjetje uporablja ta MSRP, vendar še ne uporablja MSRP 9, pomeni vsako sklicevanje na MSRP 9 sklicevanje na MRS 39 *Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje*.

MEDNARODNI STANDARD RAČUNOVODSKEGA POROČANJA 13

Merjenje poštene vrednosti

CILJ

1 V tem MSRP:

(a) je opredeljena poštena vrednost;

(b) je določen okvir za merjenje poštene vrednosti v enem samem MSRP in

(c) se zahtevajo razkritja o merjenjih poštene vrednosti.

- 2 Poštena vrednost se meri na tržni podlagi in ne na podlagi, značilni za podjetje. Za nekatera sredstva in obveznosti so morda na voljo tržne transakcije ali tržne informacije, ki jih je mogoče opazovati. Za druga sredstva in obveznosti take tržne transakcije in tržne informacije morda niso na voljo. Vendar je cilj merjenja poštene vrednosti v obeh primerih enak, tj. oceniti ceno, po kateri bi se izvedla *redna transakcija* prodaje sredstva ali prenosa obveznosti med *udeleženci na trgu* na datum merjenja pod trenutnimi tržnimi pogoji (tj. *izstopna cena* na datum merjenja z vidika udeleženca na trgu, ki ima v posesti sredstvo ali dolguje obveznost).
- 3 Kadar cene za enako sredstvo ali obveznost ni mogoče opazovati, podjetje izmeri pošteno vrednost z uporabo druge tehnike ocenjevanja vrednosti, s katero se v čim večji meri uporabljajo ustrezni *vhodni podatki, ki jih je mogoče opazovati*, in čim bolj omeji uporaba *vhodnih podatkov, ki jih ni mogoče opazovati*. Ker merjenje poštene vrednosti temelji na tržni podlagi, se meri z uporabo predpostavk, ki bi jih uporabili udeleženci na trgu pri določanju cene sredstva ali obveznosti, vključno s predpostavkami o tveganjih. Zato namera podjetja, da bi imelo v posesti sredstvo ali poravnalo ali na drug način izpolnilo obveznost, pri merjenju poštene vrednosti ni pomembna.
- 4 Opredelitev poštene vrednosti se osredotoča na sredstva in obveznosti, ker so glavni predmet računovodskega merjenja. Poleg tega se ta MSRP uporablja za lastne kapitalske instrumente podjetja, izmerjene po pošteni vrednosti.

PODROČJE UPORABE

- 5 **Ta MSRP se uporablja, kadar se v drugem MSRP zahtevajo ali dovolijo merjenja poštene vrednosti ali razkritja o merjenjih poštene vrednosti (in merjenja, kot je poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, ki temeljijo na pošteni vrednosti, ali razkritja o teh merjenjih), razen kot je določeno v 6. in 7. členu.**
- 6 Zahteve v zvezi z merjenjem in razkritji iz tega MSRP se ne uporabljajo za:
- (a) plačilne transakcije na podlagi delnic, ki spadajo v področje MSRP 2 *Plačilo na podlagi delnic*;
- (b) transakcije najema, računovodsko obravnavane v skladu z MSRP 16 *Najemi*; in
- (c) merjenja, ki so delno podobna pošteni vrednosti, vendar ne gre za pošteno vrednost, kot sta čista iztržljiva vrednost iz MRS 2 *Zaloge* ali vrednost pri uporabi iz MRS 36 *Oslabitev sredstev*.
- 7 Razkritja, ki se zahtevajo v tem MSRP, se ne zahtevajo za:
- (a) sredstva programa, izmerjena po pošteni vrednosti v skladu z MRS 19 *Zaslужki zaposlenih*;
- (b) naložbe pokojninskega programa, izmerjene po pošteni vrednosti v skladu z MRS 26 *Računovodenje in poročanje pokojninskih programov*, ter
- (c) sredstva, katerih nadomestljiva vrednost je poštena vrednost, zmanjšana za stroške odtujitve, v skladu z MRS 36.

- 8 Okvir za merjenje poštene vrednosti, ki je opisan v tem MSRP, velja tako za začetno kot naknadno merjenje, če se poštena vrednost zahteva ali dovoli v skladu z drugimi MSRP.

MERJENJE

Opredelitev poštene vrednosti

- 9 V tem MSRP je poštena vrednost opredeljena kot cena, ki bi se na datum merjenja prejela za prodajo sredstva ali plačala za prenos obveznosti v redni transakciji med udeleženci na trgu.
- 10 V B2. členu je opisan splošen način merjenja poštene vrednosti.

Sredstvo ali obveznost

- 11 Merjenje poštene vrednosti se izvaja za določeno sredstvo ali obveznost. Zato podjetje pri merjenju poštene vrednosti upošteva značilnosti sredstva ali obveznosti, če bi udeleženci na trgu te značilnosti upoštevali pri določanju cene sredstva ali obveznosti na datum merjenja. Te značilnosti na primer vključujejo:

(a) stanje ali lokacija sredstva in

(b) morebitne omejitve v zvezi s prodajo ali uporabo sredstva.

- 12 Učinek na merjenje, ki izhaja iz določene značilnosti, se razlikuje glede na to, na kakšen način bi udeleženci na trgu upoštevali to značilnost.

- 13 Sredstvo ali obveznost, ki je izmerjena po pošteni vrednosti, je lahko:

(a) samostojno sredstvo ali obveznost (npr. finančni instrument ali nefinančno sredstvo); ali

(b) skupina sredstev, skupina obveznosti ali skupina sredstev in obveznosti (npr. denar ustvarjajoča enota ali poslovni subjekt).

- 14 Vprašanje, ali je sredstvo ali obveznost za namene pripoznavanja ali razkrivanja samostojno sredstvo ali obveznost, skupina sredstev, skupina obveznosti ali skupina sredstev in obveznosti, je odvisno od njegove oziroma njene *obračunske enote*. Obračunska enota za sredstvo ali obveznost se določi v skladu z MSRP, v katerem je zahtevano ali dovoljeno merjenje poštene vrednosti, razen kot je določeno v tem MSRP.

Transakcija

- 15 Pri merjenju poštene vrednosti se predpostavlja, da se sredstvo ali obveznost izmenja v redni transakciji med udeleženci na trgu za prodajo sredstva ali prenos obveznosti na datum merjenja pod trenutnimi tržnimi pogoji.

- 16 Pri merjenju poštene vrednosti se predpostavlja, da se transakcija za prodajo sredstva ali prenos obveznosti izvede:

(a) na *glavnem trgu* za sredstvo ali obveznost ali

(b) na *najugodnejšem trgu* za sredstvo ali obveznost, kadar ni glavnega trga.

- 17 Podjetju ni treba izvesti obsežne raziskave vseh možnih trgov, da bi opredelilo glavni trg ali najugodnejši trg, kadar ni glavnega trga, vendar upošteva vse informacije, ki so razumno na voljo. Če ni dokazov o nasprotnem, se predvideva, da je trg, na katerem bi podjetje običajno sklenilo transakcijo za prodajo sredstva ali prenos obveznosti, glavni trg, kadar ni glavnega trga, pa je to najugodnejši trg.

- 18 Če obstaja glavni trg za sredstvo ali obveznost, merjenje poštene vrednosti pomeni ceno na tem trgu (pri čemer je ceno mogoče neposredno opazovati ali oceniti z uporabo druge tehnike ocenjevanja vrednosti), čeprav je morda cena na datum merjenja na drugem trgu ugodnejša.
- 19 Podjetje mora imeti dostop do glavnega (ali najugodnejšega) trga na datum merjenja. Ker imajo lahko različna podjetja (in poslovni subjekti v okviru teh podjetij) z različnimi dejavnostmi dostop do različnih trgov, se lahko glavni (ali najugodnejši) trg za isto sredstvo ali obveznost pri različnih podjetjih (in poslovnih subjektih v okviru teh podjetij) razlikuje. Zato se glavni (ali najugodnejši) trg (in s tem udeleženci na trgu) upošteva z vidika podjetja, s čimer so omogočene razlike med podjetji in znotraj podjetij z različnimi dejavnostmi.
- 20 Čeprav mora imeti podjetje omogočen dostop do trga, ni nujno, da je zmožno prodati posamezno sredstvo ali prenesti posamezno obveznost na datum merjenja, da lahko izmeri pošteno vrednost na podlagi cene na tem trgu.
- 21 Tudi če ne obstaja trg, ki ga je mogoče opazovati, da bi se zagotovile informacije o cenah v zvezi s prodajo sredstva ali prenosom obveznosti na datum merjenja, se pri merjenju poštene vrednosti predpostavlja, da se transakcija izvede na ta datum, z vidika udeleženca na trgu, ki ima v posesti sredstvo ali dolguje obveznost. S to predpostavljeno transakcijo se določi podlaga za oceno cene za prodajo sredstva ali prenos obveznosti.

Udeleženci na trgu

- 22 **Podjetje izmeri pošteno vrednost sredstva ali obveznosti z uporabo predpostavk, ki bi jih uporabili udeleženci na trgu pri določanju cene sredstva ali obveznosti, ob predpostavki, da udeleženci na trgu delujejo v svojem najboljšem gospodarskem interesu.**
- 23 Podjetju pri oblikovanju teh predpostavk ni treba opredeliti posameznih udeležencev na trgu. Podjetje namesto tega opredeli značilnosti, na podlagi katerih se na splošno razlikuje med posameznimi udeleženci na trgu, ob upoštevanju dejavnikov, ki so značilni za vse navedeno:
- (a) sredstvo ali obveznost;
  - (b) glavni (ali najugodnejši) trg za sredstvo ali obveznost in
  - (c) udeležence na trgu, s katerimi bi podjetje sklenilo transakcijo na tem trgu.

Cena

- 24 **Poštena vrednost je cena, ki bi se prejela ob prodaji sredstva ali plačala ob prenosu obveznosti v redni transakciji na glavnem (ali najugodnejšem) trgu na datum merjenja pod trenutnimi tržnimi pogoji (tj. izstopna cena), ne glede na to, ali je ceno mogoče neposredno opazovati ali oceniti z uporabo druge tehnike ocenjevanja vrednosti.**
- 25 Cena na glavnem (ali najugodnejšem) trgu, ki se uporablja za merjenje poštene vrednosti sredstva ali obveznosti, se ne prilagodi za *transakcijske stroške*. Transakcijski stroški se računovodsko obravnavajo v skladu z drugimi MSRP. Transakcijski stroški niso značilni za sredstvo ali obveznost, temveč so značilni za transakcijo in se razlikujejo glede na način, na katerega podjetje sklene transakcijo za sredstvo ali obveznost.
- 26 Transakcijski stroški ne vključujejo *stroškov prevoza*. Če je lokacija značilnost sredstva (kar morda na primer velja za blago), se cena na glavnem (ali najugodnejšem) trgu prilagodi za stroške, če obstajajo, do katerih bi prišlo zaradi prevoza sredstva z njegove trenutne lokacije na zadevni trg.

Uporaba za nefinančna sredstva

Največja in najboljša uporaba za nefinančna sredstva

- 27 Pri merjenju poštene vrednosti nefinančnega sredstva se upošteva sposobnost udeleženca na trgu, da ustvari gospodarske koristi z njegovo *največjo in najboljšo uporabo* ali s prodajo sredstva drugemu udeležencu na trgu, ki bi pri zadevnem sredstvu dosegel največjo in najboljšo uporabo.

- 28 Pri največji in najboljši uporabi nefinančnega sredstva se upošteva uporaba sredstva, ki je fizično mogoča, zakonsko dovoljena in finančno izvedljiva, kot sledi:
- (a) pri uporabi, ki je fizično mogoča, se upoštevajo fizične značilnosti sredstva, ki bi jih udeleženci na trgu upoštevali pri določanju cene sredstva (npr. lokacija ali velikost nepremičnine);
  - (b) pri uporabi, ki je zakonsko dovoljena, se upoštevajo vse pravne omejitve glede uporabe sredstva, ki bi jih udeleženci na trgu upoštevali pri določanju cene sredstva (npr. urbanistični predpisi, ki veljajo za nepremičnino);
  - (c) pri uporabi, ki je finančno izvedljiva, se upošteva, ali pri uporabi sredstva, ki je fizično mogoča in zakonsko dovoljena, nastane zadosten prihodek ali denarni tokovi (ob upoštevanju stroškov spremembe namembnosti sredstva za to uporabo), da se ustvari naložbeni donos, ki bi ga udeleženci na trgu zahtevali od naložbe v zadevno sredstvo, ki se uporablja za ta namen.
- 29 Največja in najboljša uporaba se določi z vidika udeležencev na trgu, tudi če podjetje načrtuje drugačno uporabo. Vendar pa način, na katerega podjetje trenutno uporablja nefinančno sredstvo, velja za največjo in najboljšo uporabo sredstva, razen če tržni ali drugi dejavniki kažejo, da bi se s spremembo načina uporabe s strani udeležencev na trgu najbolj povečala vrednost sredstva.
- 30 Podjetje morda z namenom, da bi zaščitilo svoj konkurenčni položaj, ali zaradi drugih razlogov ne namerava dejavno uporabljati pridobljenega nefinančnega sredstva ali ga ne namerava uporabljati v skladu z njegovo največjo in najboljšo uporabo. To bi lahko na primer veljalo za pridobljeno neopredmeteno sredstvo, ki ga podjetje namerava uporabljati obrambno, tako da njegovo uporabo prepreči drugim. Kljub temu podjetje izmeri pošteno vrednost nefinančnega sredstva, pri čemer predvideva njegovo največjo in najboljšo uporabo s strani udeležencev na trgu.

Predpostavka za ocenjevanje vrednosti nefinančnih sredstev

- 31 Z največjo in najboljšo uporabo nefinančnega sredstva se določi predpostavka za ocenjevanje vrednosti, ki se uporablja pri merjenju poštene vrednosti sredstva, kot sledi:
- (a) z največjo in najboljšo uporabo nefinančnega sredstva se lahko zagotovi največja vrednost za udeležence na trgu z uporabo sredstva v kombinaciji z drugimi sredstvi kot skupina (kot je nameščena ali drugače pripravljena za uporabo) ali v kombinaciji z drugimi sredstvi in obveznostmi (npr. poslovni subjekt);
    - (i) če je največja in najboljša uporaba sredstva njegova uporaba v kombinaciji z drugimi sredstvi ali drugimi sredstvi in obveznostmi, je poštena vrednost sredstva cena, ki bi se prejela v trenutni transakciji za prodajo sredstva, pri čemer se predpostavlja, da bi se sredstvo uporabilo z drugimi sredstvi ali drugimi sredstvi in obveznostmi ter da bi bila ta sredstva in obveznosti (tj. njegova dopolnilna sredstva in z njimi povezane obveznosti) na voljo udeležencem na trgu;
    - (ii) obveznosti, povezane s sredstvom in njegovimi dopolnilnimi sredstvi, vključujejo obveznosti, s katerimi se financira obratni kapital, vendar ne vključujejo obveznosti, ki se uporabijo za financiranje sredstev zunaj skupine sredstev;
    - (iii) predpostavke o največji in najboljši uporabi nefinančnega sredstva so skladne za vsa sredstva (za katera je največja in najboljša uporaba relevantna) iz skupine sredstev ali iz skupine sredstev in obveznosti, znotraj katere bi se sredstvo uporabilo;
  - (b) z največjo in najboljšo uporabo nefinančnega sredstva bi se lahko zagotovila največja vrednost za udeležence na trgu na samostojni podlagi. Če je največja in najboljša uporaba sredstva njegova samostojna uporaba, je poštena vrednost sredstva cena, ki bi se prejela v trenutni transakciji za prodajo sredstva udeležencem na trgu, ki bi sredstvo uporabili samostojno.
- 32 Pri merjenju poštene vrednosti nefinančnega sredstva se predpostavlja, da se sredstvo vedno proda z uporabo obračunske enote, določene v drugih MSRP (ki je lahko posamezno sredstvo). To velja tudi, kadar se pri tem merjenju poštene vrednosti predpostavlja, da je največja in najboljša uporaba sredstva v kombinaciji z drugimi sredstvi ali z drugimi sredstvi in obveznostmi, ker se pri merjenju poštene vrednosti predpostavlja, da ima udeleženec na trgu že v posesti dopolnilna sredstva in z njimi povezane obveznosti.
- 33 V B3. členu je opisana uporaba koncepta predpostavke za ocenjevanje vrednosti nefinančnih sredstev.

Uporaba za obveznosti in lastne kapitalske instrumente podjetja

Splošna načela

34 Pri merjenju poštene vrednosti se predpostavlja, da se finančna ali nefinančna obveznost ali lasten kapitalski instrument podjetja (npr. deleži v lastniškem kapitalu, izdani kot nadomestilo v poslovni združitvi) prenese na udeleženca na trgu na datum merjenja. Pri prenosu obveznosti ali lastnega kapitalskega instrumenta podjetja se predpostavlja naslednje:

(a) obveznost bi ostala neporavnana, pri čemer bi moral udeleženec na trgu, ki je prevzemnik, obveznost izpolniti. Obveznost se ne bi poravnala z nasprotno stranko ali kako drugače prenehala na datum merjenja;

(b) lasten kapitalski instrument podjetja bi ostal neporavnan, pri čemer bi udeleženec na trgu, ki je prevzemnik, prevzel pravice in obveznosti, povezane z instrumentom. Instrument se ne bi preklical ali kako drugače prenehala na datum merjenja.

35 Tudi če ne obstaja trg, ki ga je mogoče opazovati, da bi se zagotovile informacije o cenah v zvezi s prenosom obveznosti ali lastnega kapitalskega instrumenta podjetja (npr. ker prenos takšnih postavk preprečujejo pogodbene ali druge pravne omejitve), lahko za takšne postavke obstaja trg, ki ga je mogoče opazovati, če so postavke v posesti drugih oseb kot sredstva (npr. obveznice podjetij ali nakupna opcija za delnice podjetja).

36 Vsekakor podjetje v čim večji meri uporablja ustrezne vhodne podatke, ki jih je mogoče opazovati, in čim bolj omeji uporabo vhodnih podatkov, ki jih ni mogoče opazovati, da se doseže cilj merjenja poštene vrednosti, tj. oceniti ceno, po kateri bi se izvedla redna transakcija prenosa obveznosti ali kapitalskega instrumenta med udeleženci na trgu na datum merjenja pod trenutnimi tržnimi pogoji.

Obveznosti in kapitalski instrumenti, ki so v posesti drugih oseb kot sredstva

37 Kadar ni na voljo kotirane cene za prenos enake ali podobne obveznosti ali lastnega kapitalskega instrumenta podjetja, pri čemer ima druga oseba enako postavko v posesti kot sredstvo, podjetje izmeri pošteno vrednost obveznosti ali kapitalskega instrumenta z vidika udeleženca na trgu, ki ima na datum merjenja enako postavko v posesti kot sredstvo.

38 V takih primerih podjetje izmeri pošteno vrednost obveznosti ali kapitalskega instrumenta:

(a) z uporabo kotirane cene na *delujočem* trgu za enako postavko, ki jo ima druga oseba v posesti kot sredstvo, če je ta cena na voljo;

(b) če ta cena ni na voljo, se izmeri z uporabo drugih vhodnih podatkov, ki jih je mogoče opazovati, kot je kotirana cena na *nedelujočem* trgu za enako postavko, ki jo ima druga oseba v posesti kot sredstvo;

(c) če cene, ki jih je mogoče opazovati, iz točk (a) in (b) niso na voljo, z uporabo druge tehnike ocenjevanja vrednosti, kot sta:

(i) *na donosu zasnovana metoda* (npr. tehnika sedanje vrednosti, pri kateri se upoštevajo prihodnji denarni tokovi, ki bi jih udeleženec na trgu pričakoval od posedovanja obveznosti ali kapitalskega instrumenta kot sredstva; glej B10. in B11. člen);

(ii) *tržna metoda* (npr. uporaba kotiranih cen za podobne obveznosti ali kapitalske instrumente, ki jih imajo druge osebe v posesti kot sredstva; glej B5.–B7. člen).

39 Podjetje prilagodi kotirano ceno obveznosti ali lastnega kapitalskega instrumenta podjetja, ki ga ima druga oseba v posesti kot sredstvo le, če obstajajo dejavniki, značilni za sredstvo, ki niso primerni za merjenje poštene vrednosti obveznosti ali kapitalskega instrumenta. Podjetje zagotovi, da cena sredstva ne odraža učinka omejitve, ki preprečuje prodajo tega sredstva. Med dejavnike, ki lahko pomenijo, da bi bilo treba prilagoditi kotirano ceno sredstva, spadajo:

- (a) kotirana cena za sredstvo se nanaša na podobno (vendar ne enako) obveznost ali kapitalski instrument, ki ga ima druga oseba v posesti kot sredstvo. Na primer, obveznost ali kapitalski instrument ima lahko posebno značilnost (npr. kreditno kakovost izdajatelja), ki se razlikuje od značilnosti, izražene v pošteni vrednosti podobne obveznosti ali kapitalskega instrumenta v posesti kot sredstva;
- (b) obračunska enota za sredstvo ni enaka kot obračunska enota za obveznost ali kapitalski instrument. Na primer, v zvezi z obveznostmi nekatere cene za sredstvo odražajo sestavljeno ceno za sveženj, ki ga sestavljajo dolgovani zneski izdajatelja in izboljšanje kreditne kakovosti, zagotovljeno s strani tretje osebe. Če obračunska enota za obveznost ne velja za sestavljeni sveženj, je cilj izmeriti pošteno vrednost obveznosti izdajatelja in ne poštene vrednosti sestavljenega svežnja. Zato bi morale podjetje v takih primerih prilagoditi opazovano ceno za sredstvo, da bi se izključil učinek izboljšanja kreditne kakovosti, zagotovljenega s strani tretje osebe.

Obveznosti in kapitalski instrumenti, ki niso v posesti drugih oseb kot sredstva

40 Če ni na voljo kotirane cene za prenos enake ali podobne obveznosti ali lastnega kapitalskega instrumenta podjetja, pri čemer druga oseba nima enake postavke v posesti kot sredstvo, podjetje izmeri pošteno vrednost obveznosti ali kapitalskega instrumenta z uporabo tehnike ocenjevanja vrednosti z vidika udeleženca na trgu, ki dolguje obveznost ali je izdal terjatev do lastniškega kapitala.

41 Pri uporabi tehnike sedanje vrednosti lahko podjetje na primer upošteva bodisi:

- (a) prihodnje denarne odtoke, ki bi jih udeleženec na trgu pričakoval pri izpolnitvi obveze, vključno z nadomestilom, ki bi ga udeleženec na trgu zahteval za prevzem obveze (glej B31.–B33. člen), bodisi
- (b) znesek, ki bi ga udeleženec na trgu prejel za sklenitev ali izdajo enake obveznosti ali kapitalskega instrumenta, z uporabo predpostavk, ki bi jih uporabili udeleženci na trgu pri določanju cene enake postavke (npr. postavke z enakimi kreditnimi značilnostmi) na glavnem (ali najugodnejšem) trgu za izdajo obveznosti ali kapitalskega instrumenta pod enakimi pogodbenimi pogoji.

Tveganje neizpolnitve

42 Poštena vrednost obveznosti odraža učinek tveganja neizpolnitve. Tveganje neizpolnitve med drugim vključuje lastno kreditno tveganje podjetja (kot je opredeljeno v MSRP 7 *Finančni instrumenti: razkritja*). Predpostavlja se, da je tveganje neizpolnitve enako pred prenosom obveznosti in po njem.

43 Podjetje pri merjenju poštene vrednosti obveznosti upošteva učinke kreditnega tveganja (bonitete) in vse druge dejavnike, ki bi lahko vplivali na verjetnost, ali bo obveza izpolnjena ali ne. Ta učinek se lahko razlikuje glede na obveznost, na primer:

- (a) ali obveznost vključuje izročitev denarja (finančno obveznost) ali zagotovitev blaga ali storitev (nefinančno obveznost);
- (b) pogoji izboljšanja kreditne kakovosti v zvezi z obveznostjo, če obstaja.

44 Poštena vrednost obveznosti odraža učinek tveganja neizpolnitve na podlagi obračunske enote. Izdajatelj obveznosti, izdane z neločljivim izboljšanjem kreditne kakovosti, zagotovljenim s strani tretje osebe, ki se računovodsko obravnava ločeno od obveznosti, v merjenje poštene vrednosti obveznosti ne vključi učinka izboljšanja kreditne kakovosti (npr. poročila tretje osebe za dolg). Če se izboljšanje kreditne kakovosti računovodsko obravnava ločeno od obveznosti, bi moral izdajatelj pri merjenju poštene vrednosti obveznosti upoštevati lastno boniteto in ne bonitete tretje osebe, ki je porok.

Omejitev, ki preprečuje prenos obveznosti ali lastnega kapitalskega instrumenta podjetja

45 Podjetje v merjenje poštene vrednosti obveznosti ali lastnega kapitalskega instrumenta ne vključi ločenega vhodnega podatka ali prilagoditve drugih vhodnih podatkov, ki se nanašajo na obstoj omejitve, ki preprečuje prenos postavke. Učinek omejitve, ki preprečuje prenos obveznosti ali lastnega kapitalskega instrumenta podjetja, je posredno ali neposredno vključen v druge vhodne podatke pri merjenju poštene vrednosti.

46 Na primer, na datum transakcije sta upnik in dolžnik sprejela transakcijsko ceno za obveznost, pri čemer sta se zavedala, da obveznost vključuje omejitve, ki preprečuje njen prenos. Zaradi vključitve omejitve v transakcijsko ceno se na datum transakcije ne zahteva ločen vhodni podatek ali prilagoditev obstoječega vhodnega podatka, da bi se izrazil učinek omejitve na prenos. Podobno se na datume naknadnih merenj ne zahteva ločen vhodni podatek ali prilagoditev obstoječega vhodnega podatka, da bi se izrazil učinek omejitve na prenos.

Finančna obveznost z elementom poziva

47 Poštena vrednost finančne obveznosti z elementom poziva (npr. vloge na vpogled) ne sme biti nižja od zneska, plačljivega na poziv, diskontiranega od prvega datuma, na katerega bi se lahko zahtevalo plačilo zneska.

Uporaba za finančna sredstva in finančne obveznosti, ki se pri tržnih tveganjih ali kreditnem tveganju nasprotne stranke pobotajo

48 Podjetje, ki poseduje skupino finančnih sredstev in finančnih obveznosti, je izpostavljeno tržnim tveganjem (kot so opredeljena v MSRP 7) in kreditnemu tveganju (kot je opredeljeno v MSRP 7) vsake nasprotne stranke. Če podjetje upravlja to skupino finančnih sredstev in finančnih obveznosti na podlagi čiste izpostavljenosti tržnim tveganjem ali kreditnemu tveganju, lahko uporabi izjemo pri tem MSRP za merjenje poštene vrednosti. S to izjemo se podjetju dovoli merjenje poštene vrednosti skupine finančnih sredstev in finančnih obveznosti na podlagi cene, ki bi se prejela za prodajo čiste dolge pozicije (tj. sredstva) za izpostavljenost določenemu tveganju ali za prenos čiste kratke pozicije (tj. obveznosti) za izpostavljenost določenemu tveganju v redni transakciji med udeleženci na trgu na datum merjenja pod trenutnimi tržnimi pogoji. Skladno s tem podjetje izmeri pošteno vrednost skupine finančnih sredstev in finančnih obveznosti glede na to, kakšno ceno bi udeleženci na trgu določili za čisto izpostavljenost tveganju na datum merjenja.

49 Podjetje lahko izjemo iz 48. člena uporabi le, če izpolnjuje vse navedeno:

(a) upravlja skupino finančnih sredstev in finančnih obveznosti na podlagi čiste izpostavljenosti podjetja določenemu tržnemu tveganju (ali tveganjem) ali kreditnemu tveganju določene nasprotne stranke v skladu z dokumentirano strategijo za obvladovanje tveganj ali naložbeno strategijo podjetja;

(b) na tej podlagi zagotavlja informacije o skupini finančnih sredstev in finančnih obveznosti ključnemu poslovnemu osebju podjetja, kot je opredeljeno v MRS 24 *Razkrivanje povezanih oseb*, in

(c) izmeriti mora ali se je odločilo za merjenje teh finančnih sredstev in finančnih obveznosti po poštenu vrednosti v izkazu finančnega položaja na koncu vsakega obdobja poročanja.

50 Izjema iz 48. člena se ne nanaša na predstavljanje računovodskih izkazov. V nekaterih primerih se podlaga za predstavljanje finančnih instrumentov v izkazu finančnega položaja razlikuje od podlage za merjenje finančnih instrumentov, na primer, če v MSRP ni zahtevano ali dovoljeno predstavljanje finančnih instrumentov na podlagi čistih zneskov. V takih primerih mora podjetje morda razporediti prilagoditve na ravni portfelja (glej 53.–56. člen) na posamezna sredstva ali obveznosti, ki sestavljajo skupino finančnih sredstev in finančnih obveznosti, ki se upravljajo na podlagi čiste izpostavljenosti podjetja tveganjem. Podjetje takšne razporeditve izvede razumno in dosledno z uporabo metodologije, ki je v zadevnih okoliščinah ustrezna.

51 Za uporabo izjeme iz 48. člena podjetje sprejme odločitev glede računovodske usmeritve v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*. Podjetje, ki uporabi izjemo, to računovodsko usmeritev, vključno z usmeritvijo za razporeditve prilagoditev razponov med ponujenimi in zahtevanimi cenami (glej 53.–55. člen) ter kreditnih prilagoditev (glej 56. člen), če je ustrezno, uporablja dosledno od obdobja do obdobja za posamezen portfelj.

52 Izjema iz 48. člena velja samo za finančna sredstva, finančne obveznosti in druge pogodbe, ki spadajo v področje uporabe MSRP 9 *Finančni instrumenti* (ali MRS 39 *Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje*, če MSRP 9 še ni bil sprejet). Sklicevanja na finančna sredstva in finančne obveznosti v 48.–51. in 53.–56. členu bi se morala razumeti, kot da se nanašajo na vse pogodbe, ki spadajo v področje uporabe in se računovodsko obravnavajo v skladu z MSRP 9 (ali MRS 39, če MSRP 9 še ni bil sprejet), ne glede na to, ali ustrezajo opredelitvam finančnih sredstev ali finančnih obveznosti iz MRS 32 *Finančni instrumenti: predstavljanje*.

Izpostavljenost tržnim tveganjem

- 53 Pri uporabi izjeme iz 48. člena za merjenje poštene vrednosti skupine finančnih sredstev in finančnih obveznosti, ki se upravljajo na podlagi čiste izpostavljenosti podjetja določenemu tržnemu tveganju (ali tveganjem), podjetje uporabi ceno v okviru razpona med najvišjo ponujeno nakupno in najnižjo zahtevano prodajno ceno, ki najbolj ustreza pošteni vrednosti v zadevnih okoliščinah pri čisti izpostavljenosti podjetja tem tržnim tveganjem (glej 70. in 71. člen).
- 54 Pri uporabi izjeme iz 48. člena podjetje zagotovi, da je tržno tveganje (ali tveganja), ki mu je podjetje izpostavljeno v tej skupini finančnih sredstev in finančnih obveznosti, v osnovi enako. Na primer, podjetje ne bi smelo združevati obrestnega tveganja, povezanega s finančnim sredstvom, s tveganjem spremembe cen blaga, povezanim s finančno obveznostjo, ker se tako ne bi zmanjšala izpostavljenost podjetja obrestnemu tveganju ali tveganju spremembe cene blaga. Pri uporabi izjeme iz 48. člena se pri merjenju poštene vrednosti finančnih sredstev in finančnih obveznosti v skupini upošteva kakršno koli osnovno tveganje, ki izhaja iz dejstva, da parametri tržnega tveganja niso enaki.
- 55 Podobno mora biti trajanje izpostavljenosti podjetja določenemu tržnemu tveganju (ali tveganjem), ki izhaja iz finančnih sredstev in finančnih obveznosti, v osnovi enako. Na primer, podjetje, ki uporablja 12-mesečno standardizirano terminsko pogodbo za denarne tokove, povezane z 12-mesečno izpostavljenostjo obrestnemu tveganju za petletni finančni instrument v skupini, ki jo sestavljajo le ta finančna sredstva in finančne obveznosti, meri pošteno vrednost izpostavljenosti 12-mesečnemu obrestnemu tveganju na podlagi čistih zneskov in izpostavljenost preostalemu obrestnemu tveganju (tj. od drugega do petega leta) na podlagi bruto zneskov.

Izpostavljenost kreditnemu tveganju določene nasprotne stranke

- 56 Pri uporabi izjeme iz 48. člena za merjenje poštene vrednosti skupine finančnih sredstev in finančnih obveznosti, sklenjenih z določeno nasprotno stranko, podjetje v merjenje poštene vrednosti vključi učinek čiste izpostavljenosti podjetja kreditnemu tveganju te nasprotne stranke ali čiste izpostavljenosti nasprotne stranke kreditnemu tveganju podjetja, če bi udeleženci na trgu upoštevali kateri koli obstoječi dogovor, s katerim se zmanjšuje izpostavljenost kreditnemu tveganju v primeru neplačila (npr. okvirna pogodba o pobotu z nasprotno stranko ali dogovor, na podlagi katerega se zahteva izmenjava zavarovanja s premoženjem na podlagi čiste izpostavljenosti vsake stranke kreditnemu tveganju druge stranke). Merjenje poštene vrednosti odraža pričakovanja udeležencev na trgu v zvezi z verjetnostjo, da bo tak dogovor pravno izvršljiv v primeru neplačila.

Poštena vrednost pri začetnem pripoznanju

- 57 Kadar se pridobi sredstvo ali prevzame obveznost pri menjalnem poslu za to sredstvo ali obveznost, je transakcijska cena tista cena, ki se plača za pridobitev sredstva ali prejme za prevzem obveznosti (*vstopna cena*). Nasprotno je poštena vrednost sredstva ali obveznosti cena, ki bi se prejela za prodajo sredstva ali plačala za prenos obveznosti (*izstopna cena*). Ni nujno, da podjetja prodajo sredstva po cenah, po katerih so jih kupila. Prav tako ni nujno, da podjetja prenesejo obveznosti po cenah, po katerih so jih prevzela.
- 58 V veliko primerih bo transakcijska cena enaka pošteni vrednosti (to se lahko npr. zgodi, kadar se na datum transakcije izvede transakcija za nakup sredstva na trgu, na katerem bi se sredstvo prodalo).
- 59 Podjetje pri določanju, ali je poštena vrednost ob začetnem pripoznanju enaka transakcijski ceni, upošteva dejavnike, značilne za transakcijo in sredstvo ali obveznost. V B4. členu so opisane okoliščine, v katerih transakcijska cena morda ne predstavlja poštene vrednosti sredstva ali obveznosti ob začetnem pripoznanju.
- 60 Če je v drugem MSRP zahtevano ali dovoljeno, da podjetje na začetku izmeri sredstvo ali obveznost po pošteni vrednosti in se transakcijska cena razlikuje od poštene vrednosti, podjetje pripozna nastali dobiček ali izgubo v poslovnem izidu, razen če je v zadevnem MSRP določeno drugače.

Tehnike ocenjevanja vrednosti

- 61 Podjetje uporablja tehnike ocenjevanja vrednosti, ki so ustrezne v zadevnih okoliščinah in za katere je na voljo dovolj podatkov za merjenje poštene vrednosti, pri čemer v čim večji meri uporablja ustrezne vhodne podatke, ki jih je mogoče opazovati, in čim bolj omeji uporabo vhodnih podatkov, ki jih ni mogoče opazovati.

- 62 Cilj uporabe tehnike ocenjevanja vrednosti je oceniti ceno, po kateri bi se izvedla redna transakcija prodaje sredstva ali prenosa obveznosti med udeleženci na trgu na datum merjenja pod trenutnimi tržnimi pogoji. Tri tehnike ocenjevanja vrednosti, ki se splošno uporabljajo, so tržna metoda, *stroškovna metoda* in na donosu zasnovana metoda. Glavni vidiki teh načinov so povzeti v B5.–B11. členu. Podjetje pri merjenju poštene vrednosti uporablja tehnike ocenjevanja vrednosti, ki so skladne z najmanj enim od teh načinov.
- 63 V nekaterih primerih bo ustrezna ena sama tehnika ocenjevanja vrednosti (npr. pri ocenjevanju vrednosti sredstva ali obveznosti z uporabo kotiranih cen na delujočem trgu za enaka sredstva ali obveznosti). V drugih primerih bo ustreznih več tehnik ocenjevanja vrednosti (npr. pri ocenjevanju vrednosti denar ustvarjajoče enote). Če se za merjenje poštene vrednosti uporablja več tehnik ocenjevanja vrednosti, se pri ovrednotenju rezultatov (tj. ustreznih pokazateljev poštene vrednosti) upošteva smiselnost razpona vrednosti, na katerega kažejo ti rezultati. Merjenje poštene vrednosti je točka v tem razponu, ki najbolj ustreza pošteni vrednosti v zadevnih okoliščinah.
- 64 Če je transakcijska cena poštena vrednost ob začetnem pripoznanju in se bo za merjenje poštene vrednosti v poznejših obdobjih uporabila tehnika ocenjevanja vrednosti, pri kateri se uporabljajo vhodni podatki, ki jih ni mogoče opazovati, se tehnika ocenjevanja vrednosti umeri tako, da bo rezultat tehnike ocenjevanja vrednosti ob začetnem pripoznanju enak transakcijski ceni. Z umerjanjem se zagotovi, da tehnika ocenjevanja vrednosti odraža trenutne tržne pogoje, in podjetju pomaga določiti, ali je potrebna prilagoditev tehnike ocenjevanja vrednosti (npr. obstaja lahko značilnost sredstva ali obveznosti, ki je tehnika ocenjevanja vrednosti ne zajema). Po začetnem pripoznanju podjetje pri merjenju poštene vrednosti z uporabo tehnike ali tehnik ocenjevanja vrednosti, pri katerih se uporabljajo vhodni podatki, ki jih ni mogoče opazovati, zagotovi, da te tehnike ocenjevanja vrednosti odražajo tržne podatke, ki jih je mogoče opazovati (npr. ceno za podobno sredstvo ali obveznost) na datum merjenja.
- 65 Tehnike ocenjevanja vrednosti, ki se uporabljajo za merjenje poštene vrednosti, se uporabljajo dosledno. Vendar je sprememba tehnike ocenjevanja vrednosti ali njene uporabe (npr. sprememba njenega tehtanja, kadar se uporabi več tehnik ocenjevanja vrednosti, ali sprememba prilagoditve, ki se uporablja za tehniko ocenjevanja vrednosti) primerna, če se s spremembo doseže merjenje, ki je enako ali najbolj ustreza pošteni vrednosti v zadevnih okoliščinah. To se lahko na primer zgodi v naslednjih primerih:
- (a) razvijejo se novi trgi;
  - (b) razpoložljive postanejo nove informacije;
  - (c) predhodno uporabljene informacije niso več razpoložljive;
  - (d) tehnike ocenjevanja vrednosti se izboljšajo ali
  - (e) tržni pogoji se spremenijo.
- 66 Popravki, ki izhajajo iz spremembe tehnike ocenjevanja vrednosti ali njene uporabe, se obravnavajo kot sprememba računovodske ocene v skladu z MRS 8. Vendar se razkritja v MRS 8 glede spremembe računovodske ocene ne zahtevajo za popravke, ki izhajajo iz spremembe tehnike ocenjevanja vrednosti ali njene uporabe.

Vhodni podatki za tehnike ocenjevanja vrednosti

Splošna načela

- 67 **Pri tehnikah ocenjevanja vrednosti, ki se uporabljajo za merjenje poštene vrednosti, se v čim večji meri uporabljajo ustrezni vhodni podatki, ki jih je mogoče opazovati, in čim bolj omeji uporaba vhodnih podatkov, ki jih ni mogoče opazovati.**
- 68 Med trge, na katerih je morda mogoče opazovati vhodne podatke za nekatera sredstva in obveznosti (npr. finančne instrumente), spadajo borzni trgi, trgi trgovcev, posredniški trgi in trgi brez posrednikov (glej B34. člen).
- 69 Podjetje izbere vhodne podatke, ki so skladni z značilnostmi sredstva ali obveznosti, ki bi jih upoštevali udeleženci na trgu pri transakciji za sredstvo ali obveznost (glej 11. in 12. člen). V nekaterih primerih te značilnosti povzročijo uporabo prilagoditve, kot je pribitek ali popust (npr. pribitek za obvladovanje ali popust za neobvladujoči delež). Vendar merjenje poštene vrednosti ne sme vključevati pribitka ali popusta, ki ni v skladu z obračunsko enoto v MSRP, v katerem je zahtevano ali dovoljeno merjenje poštene vrednosti (glej 13. in 14. člen). Pribitki ali popusti, ki odražajo velikost kot značilnost deleža podjetja (zlasti faktor blokiranja, s katerim se prilagodi kotirana cena sredstva ali obveznosti, ker obseg običajnega dnevnega trgovanja na trgu ne zadostuje za absorbiranje količine,

ki je v posesti podjetja, kot je opisano v 80. členu) in ne kot značilnost sredstva ali obveznosti (npr. pribitek za obvladovanje pri merjenju poštene vrednosti obvladujočega deleža), pri merjenju poštene vrednosti niso dovoljeni. V vsakem primeru podjetje, kadar za sredstvo ali obveznost obstaja kotirana cena na delujočem trgu (tj. *vhodni podatek 1. ravni*), pri merjenju poštene vrednosti to ceno uporabi brez prilagoditve, razen kot je določeno v 79. členu.

Vhodni podatki, ki temeljijo na ponujenih nakupnih in zahtevanih prodajnih cenah

- 70 Če ima sredstvo ali obveznost, ki je izmerjena po pošteni vrednosti, ponujeno nakupno ceno in zahtevano prodajno ceno (npr. vhodni podatek s trga trgovcev), se cena iz cenovnega razpona med najvišjo ponujeno nakupno in najnižjo zahtevano prodajno ceno, ki najbolj ustreza pošteni vrednosti v zadevnih okoliščinah, uporabi za merjenje poštene vrednosti, ne glede na to, na katero raven hierarhije poštene vrednosti se vhodni podatek razvrsti (tj. 1., 2. ali 3. raven; glej 72.–90. člen). Uporaba ponujenih nakupnih cen za pozicije sredstev in zahtevanih prodajnih cen za pozicije obveznosti je dovoljena, vendar ni zahtevana.
- 71 V tem MSRP ni izključena uporaba določanja srednjih tržnih cen ali drugih dogovorov za določanje cen, ki jih uporabljajo udeleženci na trgu kot praktičen primer merjenj poštene vrednosti v okviru cenovnega razpona med najnižjo zahtevano in najvišjo ponujeno ceno.

Hierarhija poštene vrednosti

- 72 V tem MSRP je za povečanje skladnosti in primerljivosti merjenj poštene vrednosti in povezanih razkritij opredeljena hierarhija poštene vrednosti, ki vhodne podatke za tehnike ocenjevanja vrednosti, ki se uporabljajo za merjenje poštene vrednosti, razvršča na tri ravni (glej 76.–90. člen). V hierarhiji poštene vrednosti imajo največjo prednost kotirane cene (neprilagojene) na delujočih trgih za enaka sredstva ali obveznosti (vhodni podatki 1. ravni), najmanjšo prednost pa vhodni podatki, ki jih ni mogoče opazovati (vhodni podatki 3. ravni).
- 73 V nekaterih primerih je mogoče vhodne podatke, ki se uporabljajo za merjenje poštene vrednosti sredstva ali obveznosti, razvrstiti na različne ravni hierarhije poštene vrednosti. V teh primerih se merjenje poštene vrednosti v celoti razvrsti na enako raven hierarhije poštene vrednosti kot vhodni podatek najnižje ravni, ki je pomemben za merjenje v celoti. Pri ocenjevanju pomembnosti posameznega vhodnega podatka v primerjavi z merjenjem v celoti se zahteva presoja upoštevanja dejavnikov, značilnih za sredstvo ali obveznost. Prilagoditve za doseganje merjenj na podlagi poštene vrednosti, kot so stroški prodaje pri merjenju poštene vrednosti, zmanjšane za stroške prodaje, se ne upoštevajo pri določanju ravni hierarhije poštene vrednosti, na katero je razvrščeno merjenje poštene vrednosti.
- 74 Dostopnost ustreznih vhodnih podatkov in njihova relativna subjektivnost bi lahko vplivali na izbiro ustreznih tehnik ocenjevanja vrednosti (glej 61. člen). Vendar se pri hierarhiji poštene vrednosti daje prednost vhodnim podatkom za tehnike ocenjevanja vrednosti in ne tehnikam ocenjevanja vrednosti, ki se uporabljajo za merjenje poštene vrednosti. Na primer, merjenje poštene vrednosti, ki se opravi z uporabo tehnike sedanje vrednosti, se lahko razvrsti na 2. ali 3. raven, odvisno od vhodnih podatkov, ki so pomembni za merjenje v celoti, in ravni hierarhije poštene vrednosti, na katero se vhodni podatki razvrstijo.
- 75 Če se za vhodni podatek, ki ga je mogoče opazovati, zahteva prilagoditev z uporabo vhodnega podatka, ki ga ni mogoče opazovati, pri čemer bi bila zaradi te prilagoditve izmerjena znatno višja ali nižja poštena vrednost, bi se nastalo merjenje razvrstilo na 3. raven hierarhije poštene vrednosti. Če bi na primer udeleženec na trgu pri oceni cene za sredstvo upošteval učinek omejitve glede prodaje sredstva, bi podjetje prilagodilo kotirano ceno, da bi odražala učinek te omejitve. Če je ta kotirana cena *vhodni podatek 2. ravni* in prilagoditev vhodni podatek, ki ga ni mogoče opazovati, ki je pomemben za merjenje v celoti, bi se merjenje razvrstilo na 3. raven hierarhije poštene vrednosti.

Vhodni podatki 1. ravni

- 76 Vhodni podatki 1. ravni so kotirane cene (neprilagojene) na delujočih trgih za enaka sredstva ali obveznosti, do katerih lahko podjetje dostopa na datum merjenja.
- 77 Kotirana cena na delujočem trgu zagotavlja najzanesljivejši dokaz poštene vrednosti, pri čemer se za merjenje poštene vrednosti uporablja brez prilagoditve, kadar je na voljo, razen kakor je določeno v 79. členu.
- 78 Vhodni podatek 1. ravni bo na voljo za veliko finančnih sredstev in finančnih obveznosti, pri čemer bo nekatere od njih morda mogoče izmenjati na več delujočih trgih (npr. na različnih borzah). Zato je poudarek v okviru 1. ravni na:
- (a) določitvi glavnega trga za sredstvo ali obveznost oziroma, kadar ni glavnega trga, določitvi najugodnejšega trga za sredstvo ali obveznost; in

- (b) ugotavljanju, ali lahko podjetje sklene transakcijo za sredstvo ali obveznost po ceni na tem trgu na datum merjenja.

79 Podjetje izvede prilagoditev vhodnega podatka 1. ravni le v naslednjih okoliščinah:

- (a) kadar ima podjetje veliko število podobnih (vendar ne enakih) sredstev ali obveznosti (npr. dolžniških vrednostnih papirjev), ki so izmerjeni po pošteni vrednosti, pri čemer je na delujočem trgu na voljo kotirana cena, ki pa ni zlahka dostopna za vsako sredstvo ali obveznost posebej (tj. v primeru velikega števila podobnih sredstev ali obveznosti, ki so v posesti podjetja, bi bilo težko pridobiti informacije o cenah za vsako posamezno sredstvo ali obveznost na datum merjenja). V tem primeru je praktična rešitev, da podjetje izmeri pošteno vrednost z uporabo drugačne metode določanja cen, ki se ne zanaša izključno na kotirane cene (npr. matrično določanje cen). Vendar uporaba drugačne metode določanja cen povzroči, da se merjenje poštene vrednosti razvrsti na nižjo raven hierarhije poštene vrednosti;
- (b) kadar kotirana cena na delujočem trgu ne predstavlja poštene vrednosti na datum merjenja. To bi lahko veljalo na primer ob nastopu pomembnih dogodkov (kot so transakcije na trgu brez posrednikov, posli na posredniškem trgu ali objave) po zaprtju trga, vendar pred datumom merjenja. Podjetje oblikuje in redno uporablja usmeritev za opredelitev dogodkov, ki bi lahko vplivali na merjenja poštene vrednosti. Če pa se kotirana cena prilagodi na podlagi novih informacij, prilagoditev povzroči razvrstitev merjenja poštene vrednosti na nižjo raven hierarhije poštene vrednosti;
- (c) pri merjenju poštene vrednosti obveznosti ali lastnega kapitalskega instrumenta podjetja z uporabo kotirane cene za enako postavko, s katero se trguje kot s sredstvom na delujočem trgu, pri čemer je treba to ceno prilagoditi zaradi dejavnikov, značilnih za postavko ali sredstvo (glej 39. člen). Če prilagoditev kotirane cene sredstva ni potrebna, se merjenje poštene vrednosti razvrsti na 1. raven hierarhije poštene vrednosti. Vendar prilagoditev kotirane cene sredstva povzroči razvrstitev merjenja poštene vrednosti na nižjo raven hierarhije poštene vrednosti.

80 Če ima podjetje pozicijo v enem samem sredstvu ali obveznosti (vključno s pozicijo, ki jo sestavlja veliko število enakih sredstev ali obveznosti, kot je posedovanje finančnih instrumentov) in se s sredstvom ali obveznostjo trguje na delujočem trgu, se poštena vrednost sredstva ali obveznosti izmeri na 1. ravni kot zmnožek kotirane cene za posamezno sredstvo ali obveznost in količine, ki je v posesti podjetja. To velja tudi, kadar obseg običajnega dnevnega trgovanja na trgu ne zadostuje za absorbiranje količine v posesti in bi lahko naročila za prodajo pozicije v enkratni transakciji vplivala na kotirano ceno.

Vhodni podatki 2. ravni

81 Vhodni podatki 2. ravni so vhodni podatki, ki niso kotirane cene, vključene v 1. raven, in jih je mogoče neposredno ali posredno opazovati za sredstvo ali obveznost.

82 Če ima sredstvo ali obveznost določeno (pogodbeno) trajanje, mora biti vhodni podatek 2. ravni mogoče opazovati v praktično celotnem trajanju sredstva ali obveznosti. Med vhodne podatke 2. ravni spadajo:

- (a) kotirane cene za podobna sredstva ali obveznosti na delujočih trgih;
- (b) kotirane cene za enaka ali podobna sredstva ali obveznosti na nedelujočih trgih;
- (c) vhodni podatki, ki niso kotirane cene, ki jih je mogoče opazovati za sredstvo ali obveznost, na primer:
- (i) obrestne mere in krivulje donosa, ki jih je mogoče opazovati v običajno navedenih intervalih;
  - (ii) implicitne nestanovitnosti in
  - (iii) kreditni razponi;
- (d) vhodni podatki, potrjeni na trgu.

83 Prilagoditve vhodnih podatkov 2. ravni se bodo razlikovale glede na dejavnike, značilne za sredstvo ali obveznost. Med te dejavnike spadajo:

- (a) stanje ali lokacija sredstva;
- (b) obseg, v katerem se vhodni podatki nanašajo na postavke, ki so primerljive s sredstvom ali obveznostjo (vključno z dejavniki iz 39. člena); in
- (c) obseg ali raven dejavnosti na trgih, na katerih se opazujejo vhodni podatki.

84 Prilagoditev vhodnega podatka 2. ravni, ki je pomemben za merjenje v celoti, lahko povzroči razvrstitev merjenja poštene vrednosti na 3. raven hierarhije poštene vrednosti, če se pri prilagoditvi uporabijo pomembni vhodni podatki, ki jih ni mogoče opazovati.

85 V B35. členu je opisana uporaba vhodnih podatkov 2. ravni za določena sredstva in obveznosti.

Vhodni podatki 3. ravni

86 Vhodni podatki 3. ravni so vhodni podatki, ki jih ni mogoče opazovati za sredstvo ali obveznost.

87 Vhodni podatki, ki jih ni mogoče opazovati, se uporabljajo za merjenje poštene vrednosti, če ustrezni vhodni podatki, ki jih je mogoče opazovati, niso na voljo, s čimer se dopuščajo okoliščine, v katerih obstaja majhna tržna dejavnost, če sploh obstaja, za sredstvo ali obveznost na datum merjenja. Vendar cilj merjenja poštene vrednosti ostane enak, tj. izstopna cena na datum merjenja z vidika udeleženca na trgu, ki ima v posesti sredstvo ali dolguje obveznost. Zato vhodni podatki, ki jih ni mogoče opazovati, odražajo predpostavke, ki bi jih udeleženci na trgu uporabili pri določanju cene sredstva ali obveznosti, vključno s predpostavkami o tveganjih.

88 Predpostavke o tveganjih vključujejo tveganje, povezano s posamezno tehniko ocenjevanja vrednosti, ki se uporablja za merjenje poštene vrednosti (kot je model določanja cen), in tveganje, povezano z vhodnimi podatki za tehniko ocenjevanja vrednosti. Merjenje, ki ne vključuje prilagoditve za tveganje, ne bi predstavljalo merjenja poštene vrednosti, če bi udeleženci na trgu to prilagoditev sicer vključili v določanje cene za sredstvo ali obveznost. Na primer, morda bi bilo treba vključiti prilagoditev za tveganje, kadar obstaja znatna negotovost pri merjenju (npr. v primeru znatnega zmanjšanja obsega ali ravni dejavnosti v primerjavi z običajno tržno dejavnostjo za sredstvo ali obveznost ali podobna sredstva ali obveznosti, pri čemer je podjetje ugotovilo, da transakcijska cena ali kotirana cena ne predstavlja poštene vrednosti iz B37.–B47. člena).

89 Podjetje oblikuje vhodne podatke, ki jih ni mogoče opazovati, z uporabo najboljših razpoložljivih informacij v zadevnih okoliščinah, ki lahko vključujejo tudi lastne podatke podjetja. Pri oblikovanju vhodnih podatkov, ki jih ni mogoče opazovati, lahko podjetje začne z lastnimi podatki, vendar te podatke prilagodi, če razumno razpoložljive informacije kažejo, da bi drugi udeleženci na trgu uporabili drugačne podatke ali da neka posebna značilnost podjetja ni na voljo drugim udeležencem na trgu (npr. sinergija, značilna za podjetje). Podjetju ni treba vložiti obsežnega navora, da bi pridobilo informacije o predpostavkah udeležencev na trgu. Vendar podjetje upošteva vse informacije o predpostavkah udeležencev na trgu, ki so razumno na voljo. Vhodni podatki, ki jih ni mogoče opazovati, ki so bili oblikovani na zgoraj opisan način, veljajo za predpostavke udeležencev na trgu ter izpolnjujejo cilj merjenja poštene vrednosti.

90 V B36. členu je opisana uporaba vhodnih podatkov 3. ravni za posamezna sredstva in obveznosti.

RAZKRITJA

91 Podjetje razkrije informacije, na podlagi katerih lahko uporabniki njegovih računovodskih izkazov ocenijo:

- (a) za sredstva in obveznosti, ki se po začetnem pripoznanju ponavljajoče ali neponavljajoče merijo po pošteni vrednosti v izkazu finančnega položaja: tehnike ocenjevanja vrednosti in vhodne podatke, uporabljene za razvoj teh merenj, in;**
- (b) za ponavljajoča merjenja poštene vrednosti na podlagi pomembnih vhodnih podatkov, ki jih ni mogoče opazovati (3. raven): učinek merjenja na poslovni izid ali drugi vseobsegajoči donos obdobja.**

92 Podjetje za doseganje ciljev iz 91. člena preuči naslednje:

- (a) raven podrobnosti, potrebno za izpolnjevanje zahtev glede razkritij;
- (b) kakšen poudarek nameniti vsaki od različnih zahtev;
- (c) koliko združevanja ali razdruževanja opraviti in
- (d) ali uporabniki računovodskih izkazov za ovrednotenje razkritih kvantitativnih informacij potrebujejo dodatne informacije.

Če razkritja, zagotovljena v skladu s tem MSRP in drugimi MSRP, niso zadostna za izpolnjevanje ciljev iz 91. člena, podjetje razkrije dodatne informacije, potrebne za izpolnitev teh ciljev.

93 Za izpolnjevanje ciljev iz 91. člena podjetje za vsako skupino sredstev in obveznosti (za informacije o določanju ustreznih skupin sredstev in obveznosti glej 94. člen), merjenih po pošteni vrednosti (vključno z merjenjem na podlagi poštene vrednosti iz področja uporabe tega MSRP), v izkazu finančnega položaja po začetnem pripoznanju razkrije vsaj naslednje informacije:

- (a) za ponavljajoča ali neponavljajoča merjenja poštene vrednosti: izmero poštene vrednosti na koncu obdobja poročanja; za enkratna merjenja poštene vrednosti: razloge za merjenje. Ponavljajoča merjenja poštene vrednosti sredstev ali obveznosti so merjenja, ki jih drugi MSRP zahtevajo ali dovoljujejo v izkazu finančnega položaja na koncu vsakega obdobja poročanja. Neponavljajoča merjenja poštene vrednosti sredstev ali obveznosti so merjenja, ki jih drugi MSRP zahtevajo ali dovoljujejo v izkazu finančnega položaja v določenih okoliščinah (npr. če podjetje meri sredstvo v posesti za prodajo po pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, v skladu z MSRP 5 *Nekratkoročna sredstva v posesti za prodajo in ustavljeno poslovanje*, ker je poštena vrednost sredstva, zmanjšana za stroške prodaje, nižja od njegove knjigovodske vrednosti);
- (b) za ponavljajoča ali neponavljajoča merjenja poštene vrednosti: raven hierarhije poštene vrednosti, na katero so merjenja poštene vrednosti v celoti razvrščena (1., 2. ali 3. raven);
- (c) za sredstva in obveznosti v posesti na koncu obdobja poročanja, ki se večkrat merijo po pošteni vrednosti: zneske katerih koli prenosov med 1. in 2. ravno hierarhije poštene vrednosti, razloge za te prenose in usmeritev podjetja glede določanja, kdaj se šteje, da so se zgodili prenosi med ravnmi (glej 95. člen). Prenosi na posamezno raven se razkrijejo in obravnavajo ločeno od prenosov s posamezne ravni;
- (d) za ponavljajoča ali neponavljajoča merjenja poštene vrednosti, razvrščena na 2. in 3. raven hierarhije poštene vrednosti: opis tehnik ocenjevanja vrednosti in vhodnih podatkov, uporabljenih pri merjenju poštene vrednosti. Če je bila tehnika ocenjevanja vrednosti spremenjena (npr. uporaba na donosu zasnovane metode namesto tržne metode ali uporaba dodatne tehnike ocenjevanja vrednosti), podjetje razkrije to spremembo in razloge zanjo. Za merjenja poštene vrednosti, razvrščena na 3. raven hierarhije poštene vrednosti, podjetje predloži kvantitativne informacije o pomembnih vhodnih podatkih, ki jih ni mogoče opazovati, uporabljenih pri merjenju poštene vrednosti. Podjetju za izpolnjevanje te zahteve po razkritju ni treba oblikovati kvantitativnih informacij, če pri merjenju poštene vrednosti ne razvije kvantitativnih vhodnih podatkov, ki jih ni mogoče opazovati (na primer, če podjetje uporabi cene iz prejšnjih transakcij ali informacije o cenah tretje osebe brez prilagoditve). Vendar mora podjetje pri tem razkritju upoštevati kvantitativne vhodne podatke, ki jih ni mogoče opazovati, če so ti pomembni za merjenje poštene vrednosti in so razumno na voljo podjetju;
- (e) za ponavljajoča merjenja poštene vrednosti, razvrščena na 3. raven hierarhije poštene vrednosti: uskladitev od začetnega stanja do končnega stanja, pri čemer se ločeno razkrijejo spremembe v obdobju, ki se nanašajo na:
  - (i) skupne dobičke ali izgube za obdobje, pripoznane v poslovnem izidu, in vrstične postavke v poslovnem izidu, v katerih so ti dobički ali izgube pripoznani;
  - (ii) skupne dobičke ali izgube za obdobje, pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu, in vrstične postavke v drugem vseobsegajočem donosu, v katerih so ti dobički ali izgube pripoznani;

- (iii) nakupe, prodaje, izdaje in poravnave (vsaka od teh vrst sprememb se razkrije ločeno);
- (iv) zneske katerih koli prenosov na 3. raven hierarhije poštene vrednosti ali z nje, razloge za te prenose in usmeritev podjetja glede določanja, kdaj se šteje, da so se zgodili prenosi med ravnmi (glej 95. člen). Prenosi na 3. raven se razkrijejo in obravnavajo ločeno od prenosov s 3. ravni;
- (f) za ponavljajoča merjenja poštene vrednosti, razvrščena na 3. raven hierarhije poštene vrednosti: znesek skupnih dobičkov ali izgub za obdobje iz točke (e)(i), vključen v poslovni izid, ki se nanaša na spremembo pri nerealiziranih dobičkih ali izgubah, povezanih s sredstvi in obveznostmi v posesti na koncu obdobja poročanja, ter vrstične postavke v poslovnem izidu, v katerih so ti nerealizirani dobički ali izgube pripoznani;
- (g) za ponavljajoča ali neponavljajoča merjenja poštene vrednosti, razvrščena na 3. raven hierarhije poštene vrednosti: opis postopka ocenjevanja vrednosti, ki ga uporablja podjetje (kar na primer vključuje tudi način, kako podjetje določa svojo usmeritev in postopke ocenjevanja vrednosti ter analizira spremembe pri merjenjih poštene vrednosti v posameznih obdobjih);
- (h) za ponavljajoča merjenja poštene vrednosti, razvrščena na 3. raven hierarhije poštene vrednosti:
  - (i) za vsa takšna merjenja besedni opis občutljivosti merjenja poštene vrednosti na spremembe vhodnih podatkov, ki jih ni mogoče opazovati, če je lahko zaradi spremembe teh vhodnih podatkov na drugo vrednost izmerjena bistveno višja ali nižja poštena vrednost. Če obstajajo povezave med temi vhodnimi podatki in drugimi vhodnimi podatki, ki jih ni mogoče opazovati, uporabljenimi pri merjenju poštene vrednosti, podjetje predloži tudi opis teh medsebojnih povezav in načina, kako bi se lahko z njimi povečal ali zmanjšal učinek sprememb vhodnih podatkov, ki jih ni mogoče opazovati, na merjenje poštene vrednosti. Za izpolnjevanje te zahteve po razkritju besedni opis občutljivosti na spremembe vhodnih podatkov, ki jih ni mogoče opazovati, vključuje vsaj vhodne podatke, ki jih ni mogoče opazovati, razkrite v primeru izpolnjevanja zahtev točke (d);
  - (ii) za finančna sredstva in finančne obveznosti, če bi sprememba enega ali več vhodnih podatkov, ki jih ni mogoče opazovati, s katero bi se izrazile upravičeno verjetne druge predpostavke, pomembno spremenila pošteno vrednost, podjetje navede to dejstvo in razkrije učinek teh sprememb. Podjetje razkrije, kako je bil izračunan učinek spremembe, s katero se odraža upravičeno verjetna druga predpostavka. V ta namen se pomembnost ocenjuje glede na poslovni izid ter vsa sredstva ali vse obveznosti ali, če so spremembe poštene vrednosti pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu, glede na ves lastniški kapital;
- (i) za ponavljajoča ali neponavljajoča merjenja poštene vrednosti: če se največja in najboljša uporaba nefinančnega sredstva razlikuje od njegove trenutne uporabe, podjetje razkrije to dejstvo in zakaj se nefinančno sredstvo uporablja na način, ki se razlikuje od njegove največje in najboljše uporabe.

94 Podjetje ustrezne skupine sredstev in obveznosti določi na podlagi:

- (a) narave, značilnosti in tveganj sredstva ali obveznosti in
- (b) ravni hierarhije poštene vrednosti, na katero je razvrščeno merjenje poštene vrednosti.

Število skupin bo morda moralo biti večje za merjenja poštene vrednosti, razvrščena na 3. raven hierarhije poštene vrednosti, ker je stopnja negotovosti in subjektivnosti teh merjenj večja. Pri določanju ustreznih skupin sredstev in obveznosti, za katere je treba predložiti razkritja o merjenjih poštene vrednosti, je treba uporabiti presojo. Pri posamezni skupini sredstev in obveznosti je pogosto potrebno večje razdruževanje kot pri vrstičnih postavkah, prikazanih v izkazu finančnega položaja. Vendar podjetje predloži zadostne informacije, ki omogočajo uskladitev z vrstičnimi postavkami, prikazanimi v izkazu finančnega položaja. Če drug MSRP določa skupino za sredstvo ali obveznost, lahko podjetje pri razkritjih, zahtevanih v tem MSRP, uporabi to skupino, če zadevna skupina izpolnjuje zahteve iz tega člena.

95 Podjetje razkrije in dosledno upošteva svojo usmeritev za določanje, kdaj se šteje, da so bili prenosi med ravnmi hierarhije poštene vrednosti izvedeni v skladu s 93(c). in (e)(iv) členom. Usmeritev glede časovnega okvira pripoznavanja prenosov je enaka pri prenosih na ravni in prenosih z ravni. Primeri usmeritev za določanje časovnega okvira prenosov vključujejo:

- (a) datum dogodka ali spremembe okoliščin, ki je povzročila prenos;
- (b) začetek obdobja poročanja;
- (c) konec obdobja poročanja.

- 96 Če podjetje v računovodski usmeritvi sprejme odločitev, da bo uporabilo izjemo iz 48. člena, to dejstvo razkrije.
- 97 Za vsako skupino sredstev in obveznosti, ki niso merjeni po pošteni vrednosti v izkazu finančnega položaja, vendar je razkrita njihova poštena vrednost, podjetje razkrije informacije iz 93.(b), (d) in (i) člena. Vendar podjetju ni treba zagotoviti kvantitativnih razkritij o pomembnih vhodnih podatkih, ki jih ni mogoče opazovati, uporabljenih pri merjenjih poštene vrednosti, razvrščenih na 3. raven hierarhije poštene vrednosti, zahtevanih v skladu s 93.(d) členom. Za takšna sredstva in obveznosti podjetju ni treba zagotoviti drugih razkritij, ki se zahtevajo v tem MSRP.
- 98 Za obveznost, merjeno po pošteni vrednosti in izdano z neločljivim izboljšanjem kreditne kakovosti, zagotovljenim s strani tretje osebe, izdajatelj razkrije obstoj tega izboljšanja kreditne kakovosti in ali se to odraža v merjenju poštene vrednosti obveznosti.
- 99 Podjetje kvantitativna razkritja, ki se zahtevajo v tem MSRP, predstavi v obliki tabele, razen če je druga oblika primernejša.

Dodatek A

Opredelitve pojmov

Ta dodatek je sestavni del MSRP.

delujoči trg	Trg, na katerem se transakcije za sredstvo ali obveznosti izvajajo dovolj pogosto in v zadostnem obsegu, da se redno zagotavljajo informacije o cenah.
stroškovna metoda	Tehnika ocenjevanja vrednosti, ki odraža znesek, ki bi se trenutno zahteval za nadomestitev storitvene zmogljivosti sredstva (pogosto imenovana tudi dnevna nadomestitvena vrednost).
vstopna cena	Cena, ki se plača za pridobitev sredstva ali prejme za prevzem obveznosti pri menjalnem poslu.
izstopna cena	Cena, ki bi se prejela za prodajo sredstva ali plačala za prenos obveznosti.
pričakovani denarni tok	Z verjetnostjo tehtano povprečje (tj. aritmetična sredina porazdelitve) morebitnih prihodnjih denarnih tokov.
poštena vrednost	Cena, ki bi se prejela za prodajo sredstva ali plačala za prenos obveznosti v redni transakciji med udeleženci na trgu na datum merjenja.
največja in najboljša uporaba	Uporaba nefinančnega sredstva s strani udeležencev na trgu, s katero bi se najbolj povečala vrednost sredstva ali skupine sredstev in obveznosti (npr. poslovnega subjekta), v okviru katerih bi se sredstvo uporabilo.
na donosu zasnovana metoda	Tehnike ocenjevanja vrednosti, s katerimi se prihodnji zneski (npr. denarni tokovi ali prihodki in odhodki) pretvorijo v en trenutni (tj. diskontirani) znesek. Merjenje poštena vrednosti je določeno na podlagi vrednosti, ki jo določajo trenutna tržna pričakovanja glede teh prihodnjih zneskov.
vhodni podatki	<p>Predpostavke, ki bi jih uporabili udeleženci na trgu pri določanju cene sredstva ali obveznosti, vključno s predpostavkami o tveganjih, kot sta:</p> <p>(a) tveganje, povezano s posamezno tehniko ocenjevanja vrednosti, ki se uporablja za merjenje poštena vrednosti (kot je model določanja cen), in</p> <p>(b) tveganje, povezano z vhodnimi podatki v tehniko ocenjevanja vrednosti.</p> <p>Vhodne podatke je mogoče opazovati ali ne.</p>
vhodni podatki 1. ravni	Kotirane cene (neprilagojene) na delujočih trgih za enaka sredstva ali obveznosti, do katerih lahko podjetje dostopa na datum merjenja.
vhodni podatki 2. ravni	Vhodni podatki, ki niso kotirane cene, vključene v 1. raven, in jih je mogoče neposredno ali posredno opazovati za sredstvo ali obveznost.
vhodni podatki 3. ravni	Vhodni podatki, ki jih ni mogoče opazovati za sredstvo ali obveznost.

tržna metoda	Tehnika ocenjevanja vrednosti, pri kateri se uporabljajo cene in druge ustrezne informacije, ki nastanejo na podlagi tržnih transakcij, ki vključujejo enaka ali primerljiva (tj. podobna) sredstva, obveznosti ali skupino sredstev in obveznosti, kot je poslovni subjekt.
vhodni podatki, potrjeni na trgu	Vhodni podatki, ki s korelacijo ali na druge načine izhajajo predvsem iz tržnih podatkov, ki jih je mogoče opazovati, ali so potrjeni s temi podatki.
udeleženci na trgu	<p>Kupci in prodajalci na glavnem (ali najugodnejšem) trgu za sredstvo ali obveznost, ki imajo vse naslednje značilnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) drug od drugega so neodvisni, tj. niso povezane osebe, kot so opredeljene v MRS 24, čeprav se lahko cena iz transakcije s povezano osebo uporabi kot vhodni podatek pri merjenju poštene vrednosti, če ima podjetje dokaze, da je bila transakcija sklenjena pod tržnimi pogoji; (b) so dobro obveščeni in primerno poznajo sredstvo ali obveznost in transakcijo na podlagi vseh razpoložljivih informacij, vključno z informacijami, ki bi se lahko pridobile s postopki skrbnega pregleda, ki so običajni in se uporabljajo; (c) so sposobni skleniti transakcijo za sredstvo ali obveznost; (d) so pripravljeni skleniti transakcijo za sredstvo ali obveznost, tj. so motivirani, vendar niso prisiljeni v to ali drugače zavezani k temu.
najugodnejši trg	Trg, na katerem je znesek, ki bi se prejel za prodajo sredstva, najvišji, ali na katerem je znesek, ki bi se plačal za prenos obveznosti, najnižji, potem ko se upoštevajo transakcijski stroški in stroški prevoza.
tveganje neizpolnitve	Tveganje, da podjetje ne bo izpolnilo obveze. Tveganje neizpolnitve med drugim vključuje lastno kreditno tveganje podjetja.
vhodni podatki, ki jih je mogoče opazovati	Vhodni podatki, ki se razvijejo na podlagi tržnih podatkov, kot so javno dostopne informacije o dejanskih dogodkih ali transakcijah, in ki odražajo predpostavke, ki bi jih udeleženci na trgu uporabili pri določanju cene sredstva ali obveznosti.
redna transakcija	Transakcija, pri kateri se predpostavlja izpostavljenost trgu za obdobje pred datumom merjenja, da se omogočijo dejavnosti trženja, ki so običajne in se uporabljajo za transakcije, ki vključujejo takšna sredstva ali obveznosti, pri čemer to ni prisilna transakcija (npr. prisilna likvidacija ali prisilna prodaja).
glavni trg	Trg z največjim obsegom in ravno aktivnosti za sredstvo ali obveznost.
premija za tveganje	Nadomestilo, ki ga zahtevajo udeleženci na trgu, ki niso naklonjeni tveganju, za prevzem negotovosti, ki je povezana z denarnimi tokovi sredstva ali obveznosti. Imenuje se tudi „prilagoditev zaradi tveganja“.
transakcijski stroški	<p>Stroški prodaje sredstva ali prenosa obveznosti na glavnem (ali najugodnejšem) trgu za sredstvo ali obveznost, ki izhajajo neposredno iz odtujitve sredstva ali prenosa obveznosti in izpolnjujejo obe naslednji merili:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) izhajajo neposredno iz te transakcije in so bistveni zanjo; (b) podjetje jih ne bi imelo, če odločitev o prodaji sredstva ali prenosu obveznosti ne bi bila sprejeta (podobno stroškom prodaje, kot so opredeljeni v MSRP 5).

stroški prevoza

Stroški, ki bi nastali zaradi prevoza sredstva z njegove trenutne lokacije na njegov glavni (ali najugodnejši) trg.

obračunska enota

Raven, na kateri se sredstvo ali obveznost v MSRP združuje ali razdružuje za namene pripoznavanja.

vhodni podatki, ki jih ni mogoče opazovati

Vhodni podatki, za katere tržni podatki niso na voljo in ki se razvijejo z uporabo najboljših razpoložljivih informacij o predpostavkah, ki bi jih udeleženci na trgu uporabili pri določanju cene sredstva ali obveznosti.

Dodatek B

Napotki za uporabo

Ta dodatek je sestavni del MSRP. Opisuje uporabo 1.–99. člena in ima enako veljavo kot drugi deli MSRP.

- B1 Presoje, ki se uporabljajo v različnih okoliščinah ocenjevanja vrednosti, so lahko različne. V tem dodatku so opisane presoje, ki bi se lahko uporabljale, kadar podjetje meri pošteno vrednost v različnih okoliščinah ocenjevanja vrednosti.

NAČIN MERJENJA POŠTENE VREDNOSTI

- B2 Cilj merjenja poštene vrednosti je oceniti ceno, po kateri bi se izvedla redna transakcija prodaje sredstva ali prenosa obveznosti med udeleženci na trgu na datum merjenja pod trenutnimi tržnimi pogoji. Podjetje mora pri merjenju poštene vrednosti določiti vse naslednje elemente:
- (a) posamezno sredstvo ali obveznost, ki je predmet merjenja (v skladu z obračunsko enoto sredstva ali obveznosti);
  - (b) za nefinančno sredstvo: predpostavko za ocenjevanje vrednosti, ki je primerna za merjenje (v skladu z njegovo največjo in najboljšo uporabo);
  - (c) glavni (ali najugodnejši) trg za sredstvo ali obveznost;
  - (d) tehnike ocenjevanja vrednosti, primerne za merjenje, ob upoštevanju razpoložljivosti podatkov, s katerimi se ustvarijo vhodni podatki, ki predstavljajo predpostavke, ki bi jih udeleženci na trgu uporabili pri določanju cene sredstva ali obveznosti, in raven hierarhije poštene vrednosti, na katero so razvrščeni vhodni podatki.

PREDPOSTAVKA ZA OCENJEVANJE VREDNOSTI NEFINANČNIH SREDSTEV (31.–33. ČLEN)

- B3 Pri merjenju poštene vrednosti nefinančnega sredstva, ki se v kombinaciji z drugimi sredstvi uporabi kot skupina (kot nameščeno ali drugače pripravljeno za uporabo) ali v kombinaciji z drugimi sredstvi in obveznostmi (npr. poslovnim subjektom), je učinek predpostavke za ocenjevanje vrednosti odvisen od okoliščin. Na primer:
- (a) poštena vrednost sredstva je lahko enaka ne glede na to, ali se sredstvo uporablja samostojno ali v kombinaciji z drugimi sredstvi ali drugimi sredstvi in obveznostmi. To se lahko zgodi, če je sredstvo poslovni subjekt, s katerim bi udeleženci na trgu še naprej poslovali. V tem primeru bi transakcija vključevala ocenjevanje vrednosti celotnega poslovnega subjekta. Z uporabo sredstev kot skupine v tekoči poslovni operaciji bi se ustvarile sinergije, ki bi bile na voljo udeležencem na trgu (tj. sinergije udeležencev na trgu, ki bi morale zato vplivati na pošteno vrednost sredstva, uporabljenega samostojno ali v kombinaciji z drugimi sredstvi ali drugimi sredstvi in obveznostmi);
  - (b) uporaba sredstva v kombinaciji z drugimi sredstvi ali drugimi sredstvi in obveznostmi se lahko vključi v merjenje poštene vrednosti s prilagoditvami vrednosti sredstva, uporabljenega samostojno. To se lahko zgodi, če je sredstvo stroj, pri čemer je merjenje poštene vrednosti določeno z uporabo opazovane cene za podoben stroj (ki ni nameščen ali drugače pripravljen za uporabo), prilagojene za stroške prevoza in namestitve, tako da merjenje poštene vrednosti odraža trenutno stanje in lokacijo stroja (nameščenega in pripravljenega za uporabo);
  - (c) uporaba sredstva v kombinaciji z drugimi sredstvi ali drugimi sredstvi in obveznostmi se lahko vključi v merjenje poštene vrednosti prek predpostavk udeležencev na trgu, ki se uporabljajo za merjenje poštene vrednosti sredstva. Na primer, če je sredstvo zaloga nedokončane proizvodnje, ki je edinstvena in bi jo udeleženci na trgu pretvorili v dokončane proizvode, se pri ocenjevanju poštene vrednosti zaloge predpostavlja, da so udeleženci na trgu pridobili ali bi pridobili vse posebne stroje, potrebne za pretvorbo zaloge v dokončane proizvode;

- (d) uporaba sredstva v kombinaciji z drugimi sredstvi ali drugimi sredstvi in obveznostmi se lahko vključi v tehniko ocenjevanja vrednosti, ki se uporablja za merjenje poštene vrednosti sredstva. To se lahko zgodi, če se za merjenje poštene vrednosti neopredmetenega sredstva uporabi metoda presežnih dobičkov več obdobj, ker se pri tej tehniki ocenjevanja vrednosti posebej upošteva prispevek katerih koli dopolnilnih sredstev in z njimi povezanih obveznosti v skupini, v kateri bi se takšno neopredmeteno sredstvo uporabilo;
- (e) v redkih primerih lahko podjetje, če uporablja sredstvo znotraj skupine sredstev, meri sredstvo po znesku, ki je približek njegove poštene vrednosti, tako da razporedi pošteno vrednost skupine sredstev na posamezna sredstva skupine. Primer tega je, kadar ocenjevanje vrednosti vključuje nepremičnino in se poštena vrednost izboljšane nepremičnine (tj. skupine sredstev) razporedi na sredstva, ki jo sestavljajo (kot so zemljišče in izboljšave).

POŠTENA VREDNOST OB ZAČETNEM PRIPOZNAVANJU (57.–60. ČLEN)

- B4 Podjetje pri določanju, ali je poštena vrednost ob začetnem pripoznavanju enaka transakcijski ceni, upošteva dejavnike, značilne za transakcijo in sredstvo ali obveznost. Na primer, transakcijska cena morda ne predstavlja poštene vrednosti sredstva ali obveznosti ob začetnem pripoznavanju, če je izpolnjen kateri koli od naslednjih pogojev:
- (a) transakcija je izvedena med povezanima osebama, čeprav se lahko cena iz transakcije med povezanima osebama uporabi kot vhodni podatek pri merjenju poštene vrednosti, če ima podjetje dokazila, da je bila transakcija sklenjena pod tržnimi pogoji;
- (b) transakcija je izvedena pod pritiskom ali pa je prodajalec prisiljen, da sprejme ceno pri transakciji. To se lahko na primer zgodi, če ima prodajalec finančne težave;
- (c) obračunska enota, ki jo predstavlja transakcijska cena, se razlikuje od obračunske enote za sredstvo ali obveznost, merjeno po pošteni vrednosti. To se lahko na primer zgodi, če je sredstvo ali obveznost, merjena po pošteni vrednosti, le eden od elementov v transakciji (npr. v poslovni združitvi), če transakcija vključuje neizkazane pravice in prednosti, ki se merijo ločeno v skladu z drugim MSRP, ali če transakcijska cena vključuje transakcijske stroške;
- (d) trg, na katerem se izvede transakcija, ni glavni trg (ali najugodnejši trg). Na primer, ti trgi so lahko različni, če je podjetje trgovec, ki sklepa transakcije s kupci na maloprodajnem trgu, pri čemer je glavni (ali najugodnejši) trg za izstopno transakcijo z drugimi trgovci na trgu trgovcev.

TEHNIKE OCENJEVANJA VREDNOSTI (61.–66. ČLEN)

Tržna metoda

- B5 Pri tržni metodi se uporabljajo cene in druge ustrezne informacije, ki izhajajo iz tržnih transakcij, ki vključujejo enaka ali primerljiva (tj. podobna) sredstva, obveznosti ali skupino sredstev in obveznosti, kot je poslovni subjekt.
- B6 Pri tehnikah ocenjevanja vrednosti, skladnih s tržno metodo, se na primer pogosto uporabljajo tržni večkratniki, dobljeni iz sklopa primerljivih podatkov. Večkratniki so lahko v razponih z različnim večkratnikom za vsak primerljiv podatek. Pri izbiri ustreznega večkratnika znotraj razpona je treba uporabiti presojo, pri kateri se upoštevajo kakovostni in kvantitativni dejavniki, značilni za merjenje.
- B7 Tehnike ocenjevanja vrednosti, skladne s tržno metodo, vključujejo matrično določanje cen. Matrično določanje cen je matematična tehnika, ki se zlasti uporablja za ocenjevanje vrednosti nekaterih vrst finančnih instrumentov, kot so dolžniški vrednostni papirji, pri čemer se ne zanaša izključno na kotirane cene za posamezne vrednostne papirje, ampak predvsem na razmerje med vrednostnimi papirji in drugimi referenčnimi kotiranimi vrednostnimi papirji.

stroškovna metoda

- B8 Stroškovna metoda odraža znesek, ki bi se trenutno zahteval za nadomestitev storitvene zmogljivosti sredstva (pogosto imenovan tudi dnevna nadomestitvena vrednost).
- B9 Z vidika prodajalca, ki je udeleženec na trgu, cena, ki bi se prejela za sredstvo, temelji na strošku kupca, ki je udeleženec na trgu, v zvezi s pridobitvijo ali izdelavo nadomestnega sredstva primerljive uporabnosti, prilagojenem za zastarelost. Razlog za to je, da kupec, ki je udeleženec na trgu, za sredstvo ne bi plačal več kot znesek, za katerega bi lahko nadomestil storitveno zmogljivost tega sredstva. Zastarelost obsega fizično poslabšanje, funkcionalno (tehnološko) zastarelost in gospodarsko (zunanjo) zastarelost in je širša od amortizacije za namene računovodskega poročanja (dodelitev izvirne vrednosti) ali davčne namene (uporaba določenih življenjskih dob). Metoda dnevne nadomestitvene vrednosti se v več primerih uporablja za merjenje poštenih vrednosti opredmetenih sredstev, ki se uporabljajo v kombinaciji z drugimi sredstvi ali drugimi sredstvi in obveznostmi.

Na donosu zasnovana metoda

- B10 Z na donosu zasnovano metodo se prihodnji zneski (npr. denarni tokovi ali prihodki in odhodki) pretvorijo v en trenutni (tj. diskontirani) znesek. Pri uporabi na donosu zasnovane metode merjenje poštenih vrednosti odraža trenutna tržna pričakovanja glede teh prihodnjih zneskov.
- B11 Te tehnike ocenjevanja vrednosti na primer vključujejo:
- (a) tehnike sedanje vrednosti (glej B12.–B30. člen);
  - (b) modele za določanje vrednosti opcij, kot je formula Black-Scholes-Merton ali binomski model (tj. mrežni model), ki vključujejo tehnike sedanje vrednosti ter odražajo časovno vrednost in notranjo vrednost opcije, in
  - (c) metodo presežnih dobičkov več obdobj, ki se uporablja za merjenje poštenih vrednosti nekaterih neopredmetenih sredstev.

Tehnike sedanje vrednosti

- B12 V B13.–B30. členu je opisana uporaba tehnik sedanje vrednosti za merjenje poštenih vrednosti. Ti členi se osredotočajo na tehniko prilagoditve diskontne stopnje in tehniko *pričakovanega denarnega toka* (pričakovane sedanje vrednosti). Ti členi ne določajo uporabe enotne posebne tehnike sedanje vrednosti in uporabe tehnik sedanje vrednosti za merjenje poštenih vrednosti ne omejujejo na obravnavane tehnike. Tehnika sedanje vrednosti, ki se uporablja za merjenje poštenih vrednosti, je odvisna od dejstev in okoliščin, značilnih za sredstvo ali obveznost, ki se meri (na primer, ali je mogoče cene za primerljiva sredstva ali obveznosti opazovati na trgu), in razpoložljivosti zadostnih podatkov.

Sestavine merjenja sedanje vrednosti

- B13 Sedanja vrednost (tj. uporaba na donosu zasnovane metode) je orodje, ki se uporablja za povezovanje prihodnjih zneskov (npr. denarnih tokov ali vrednosti) s sedanjim zneskom z uporabo diskontne stopnje. Merjenje poštenih vrednosti sredstva ali obveznosti s tehniko sedanje vrednosti zajema vse naslednje elemente z vidika udeležencev na trgu na datum merjenja:
- (a) oceno prihodnjih denarnih tokov za sredstvo ali obveznost, ki se meri;
  - (b) pričakovanja glede možnih razlik v vrednosti in časovnem okviru denarnih tokov, ki predstavljajo negotovost, povezano z denarnimi tokovi;
  - (c) časovno vrednost denarja, ki jo predstavlja mera za netvegana denarna sredstva, ki imajo datum zapadlosti ali trajanje, ki se ujema z obdobjem, zajetim z denarnimi tokovi, ter ne predstavljajo niti negotovosti glede časovnega okvira niti tveganja neplačila imetnika (tj. netvegana obrestna mera);

- (d) ceno za prevzem negotovosti, povezane z denarnimi tokovi (tj. *premija za tveganje*);
- (e) druge dejavnike, ki bi jih upoštevali udeleženci na trgu v zadevnih okoliščinah;
- (f) za obveznost: tveganje neizpolnitve, povezano s to obveznostjo, vključno z lastnim kreditnim tveganjem podjetja (tj. dolžnika).

Splošna načela

B14 Tehnike sedanje vrednosti se razlikujejo po tem, na kakšen način zajemajo elemente iz B13. člena. Vendar vsa naslednja splošna načela urejajo uporabo katerih koli tehnik sedanje vrednosti, ki se uporabljajo za merjenje pošteno vrednosti:

- (a) denarni tokovi in diskontne stopnje morajo odražati predpostavke, ki bi jih udeleženci na trgu uporabili pri določanju cene sredstva ali obveznosti;
- (b) pri denarnih tokovih in diskontnih stopnjah je treba upoštevati le dejavnike, ki jih je mogoče pripisati sredstvu ali obveznosti, ki se meri;
- (c) da se prepreči dvojno štetje ali neupoštevanje učinkov dejavnikov tveganja, morajo diskontne stopnje odražati predpostavke, ki so skladne s predpostavkami, ki veljajo za denarne tokove. Na primer, diskontna stopnja, ki odraža negotovost pri pričakovanih o prihodnjih neplačilih, je primerna ob uporabi pogodbenih denarnih tokov posojila (tj. tehnika prilagoditve diskontne stopnje). Ta ista stopnja se ne sme uporabljati ob uporabi pričakovanih (tj. z verjetnostjo tehtanih) denarnih tokov (tj. tehnika pričakovane sedanje vrednosti), ker pričakovani denarni tokovi že odražajo predpostavke o negotovosti prihodnjih neplačil; namesto tega je treba uporabiti diskontno stopnjo, ki je sorazmerna s tveganjem, povezanim s pričakovanimi denarnimi tokovi;
- (d) predpostavke o denarnih tokovih in diskontnih stopnjah morajo biti dosledne znotraj podjetja. Na primer, nominalni denarni tokovi, ki vključujejo vpliv inflacije, morajo biti diskontirani po stopnji, ki vključuje vpliv inflacije. Nominalna netvegana obrestna mera vključuje vpliv inflacije. Realni denarni tokovi, ki izključujejo vpliv inflacije, morajo biti diskontirani po stopnji, ki izključuje vpliv inflacije. Podobno morajo biti denarni tokovi po obdavčitvi diskontirani z diskontno stopnjo po obdavčitvi. Denarni tokovi pred obdavčitvijo morajo biti diskontirani po stopnji, skladni s temi denarnimi tokovi;
- (e) diskontne stopnje morajo biti skladne s temeljnimi gospodarskimi dejavniki valute, v kateri so denarni tokovi izraženi.

Tveganje in negotovost

B15 Merjenje pošteno vrednosti z uporabo tehnik sedanje vrednosti se izvaja v pogojih negotovosti, ker so uporabljeni denarni tokovi predvsem ocene in ne znani zneski. V več primerih sta negotova znesek in časovni okvir denarnih tokov. Tudi pogodbeno določeni zneski, kot so zneski odplačila posojila, so negotovi, če obstaja tveganje neplačila.

B16 Udeleženci na trgu na splošno zahtevajo nadomestilo (tj. premijo za tveganje) za prevzem negotovosti, ki je povezana z denarnimi tokovi tokov sredstva ali obveznosti. Merjenje pošteno vrednosti mora vključevati premijo za tveganje, ki odraža znesek, ki bi ga udeleženci na trgu zahtevali kot nadomestilo za negotovost, povezano z denarnimi tokovi. V nasprotnem primeru z merjenjem ne bi bila natančno prikazana poštena vrednost. V nekaterih primerih je lahko določanje primerne premije za tveganje težavno. Vendar stopnja težavnosti še ni zadosten razlog za izključitev premije za tveganje.

B17 Tehnike sedanje vrednosti se razlikujejo po tem, na kakšen način se prilagodijo tveganju, in po vrsti denarnih tokov, ki jih uporabljajo. Na primer:

- (a) pri tehniki prilagoditve diskontne stopnje (glej B18.–B22. člen) se uporabljajo tveganju prilagojena diskontna stopnja in pogodbeni, obljubljeni ali najverjetnejši denarni tokovi;

- (b) pri prvi metodi tehnike pričakovane sedanje vrednosti (glej B25. člen) se uporabljajo tveganju prilagojeni pričakovani denarni tokovi in netvegana mera;
- (c) pri drugi metodi tehnike pričakovane sedanje vrednosti (glej B26. člen) se uporabljajo pričakovani denarni tokovi, ki niso prilagojeni tveganju, in diskontna stopnja, ki je prilagojena tako, da vključuje premijo za tveganje, ki jo zahtevajo udeleženci na trgu. Ta stopnja se razlikuje od stopnje, uporabljene pri tehniki prilagoditve diskontne stopnje.

Tehnika prilagoditve diskontne stopnje

- B18 Pri tehniki prilagoditve diskontne stopnje se uporablja enoten sklop denarnih tokov iz obsega pogodbenih ali obljubljenih (tako kot v primeru obveznice) možnih ocenjenih vrednosti ali najverjetnejših denarnih tokov. V vseh primerih so ti denarni tokovi odvisni od nastopa določenih dogodkov (npr. pogodbeni ali obljubljeni denarni tokovi za obveznico so pogojeni s tem, da ni neplačila dolžnika). Diskontna stopnja, uporabljena pri tehniki prilagoditve diskontne stopnje, izhaja iz opazovanih stopenj donosa za primerljiva sredstva ali obveznosti, s katerimi se trguje na trgu. Skladno s tem so pogodbeni, obljubljeni ali najverjetnejši denarni tokovi diskontirani po opazovani ali ocenjeni tržni stopnji za takšne pogojne denarne tokove (tj. po tržni stopnji donosa).
- B19 Pri tehniki prilagoditve diskontne stopnje je potrebna analiza tržnih podatkov za primerljiva sredstva ali obveznosti. Primerljivost se zagotovi z upoštevanjem narave denarnih tokov (na primer, ali so denarni tokovi pogodbeni ali nepogodbeni in ali se bodo verjetno podobno odzvali na spremembe gospodarskih okoliščin) ter drugih dejavnikov (npr. boniteta, zavarovanje s premoženjem, trajanje, omejitvene zaveze in likvidnost). Če pa eno samo primerljivo sredstvo ali obveznost ne odraža dejanskega tveganja, povezanega z denarnimi tokovi sredstva ali obveznosti, ki se meri, se lahko diskontna stopnja izpelje z uporabo podatkov za več primerljivih sredstev ali obveznosti v povezavi s krivuljo netveganega donosa (tj. z uporabo metode „dograjevanja“).
- B20 Za ponazoritev metode dograjevanja predpostavimo, da je sredstvo A pogodbeno pravico za prejem 800 DE⁽⁵⁷⁾ v enem letu (tj. ni negotovosti glede časovnega okvira). Obstaja uveljavljen trg za primerljiva sredstva in na voljo so informacije o teh sredstvih, vključno z informacijami o cenah. Od teh primerljivih sredstev:
- (a) je sredstvo B pogodbeno pravico za prejem 1 200 DE v enem letu, pri čemer je njegova tržna cena 1 083 DE. Zato je implicitna letna stopnja donosa (tj. enoletna tržna stopnja donosa) 10,8 odstotka $[(1\ 200\ \text{DE}/1\ 083\ \text{DE}) - 1]$;
- (b) sredstvo C je pogodbeno pravico za prejem 700 DE v dveh letih, pri čemer je njegova tržna cena 566 DE. Zato je implicitna letna stopnja donosa (tj. dveletna tržna stopnja donosa) 11,2 odstotka $[(700\ \text{DE}/566\ \text{DE})^{0,5} - 1]$;
- (c) vsa tri sredstva so primerljiva glede tveganja (tj. razpršenost možnih odplačil in kredita).
- B21 Na podlagi časovnega okvira pogodbenih plačil, ki naj bi se prejela za sredstvo A, glede na časovni okvir za sredstvo B in sredstvo C (tj. eno leto za sredstvo B in dve leti za sredstvo C) se šteje, da je sredstvo B bolj primerljivo s sredstvom A. Na podlagi pogodbenega plačila, ki naj bi se prejelo za sredstvo A (800 DE), in enoletne tržne stopnje, ki izhaja iz sredstva B (10,8 odstotka), je poštena vrednost sredstva A 722 DE $(800\ \text{DE}/1,108)$. V primeru nerazpoložljivosti tržnih informacij za sredstvo B pa se lahko enoletna tržna stopnja izpelje iz sredstva C z uporabo metode dograjevanja. V tem primeru bi se dveletna tržna stopnja, določena za sredstvo C (11,2 odstotka), prilagodila enoletni tržni stopnji na podlagi časovne strukture krivulje netveganega donosa. Za ugotavljanje, ali so premije za tveganje za enoletna in dveletna sredstva enake, so lahko potrebne dodatne informacije in analiza. Če se ugotovi, da premije za tveganje za enoletna in dveletna sredstva niso enake, se dveletna tržna stopnja donosa še dodatno prilagodi.
- B22 Če se tehnika prilagoditve diskontne stopnje uporablja za točno določene prejemke ali plačila, se prilagoditev zaradi tveganja, povezanega z denarnimi tokovi sredstva ali obveznosti, ki se meri, vključi v diskontno stopnjo. Pri nekaterih uporabah tehnike prilagoditve diskontne stopnje denarnim tokovom, ki niso točno določeni prejemki ali plačila, je lahko potrebna prilagoditev denarnim tokovom, da se doseže primerljivost z opazovanim sredstvom ali obveznostjo, iz katerega izhaja diskontna stopnja.

⁽⁵⁷⁾ V tem MSRP so denarni zneski izraženi v „denarnih enotah“ (DE).

Tehnika pričakovane sedanje vrednosti

- B23 Pri tehniki pričakovane sedanje vrednosti se kot izhodišče uporabi niz denarnih tokov, ki predstavlja z verjetnostjo tehtano povprečje vseh možnih prihodnjih denarnih tokov (tj. pričakovanih denarnih tokov). Dobljena ocena je enaka pričakovani vrednosti, ki je v statističnem smislu tehtano povprečje možnih vrednosti ločene naključne spremenljivke, pri čemer se ustrezne verjetnosti uporabijo kot uteži. Ker so vsi možni denarni tokovi tehtani z verjetnostjo, dobljeni pričakovani denarni tok ni odvisen od nastopa katerega koli določenega dogodka (za razliko od denarnih tokov, uporabljenih pri tehniki prilagoditve diskontne stopnje).
- B24 Pri naložbeni odločitvi bi udeleženci na trgu, ki niso naklonjeni tveganju, upoštevali tveganje, da se lahko dejanski denarni tokovi razlikujejo od pričakovanih denarnih tokov. Teorija portfelja razlikuje med dvema vrstama tveganja:
- (a) nesistematično (razpršljivo) tveganje, ki je tveganje, značilno za določeno sredstvo ali obveznost;
- (b) sistematično (nerazpršljivo) tveganje, ki je tveganje, skupno sredstvu ali obveznosti in drugim elementom razpršenega portfelja.
- V skladu s teorijo portfelja bodo na trgu, ki je v ravnovesju, udeleženci na trgu prejeli nadomestilo le za prevzem sistematičnega tveganja, povezanega z denarnimi tokovi. (Na trgih, ki so neučinkoviti ali niso v ravnovesju, so lahko na voljo druge oblike donosa ali nadomestila.)
- B25 S prvo metodo tehnike pričakovane sedanje vrednosti se pričakovani denarni tokovi sredstva prilagodijo sistematičnemu (tj. tržnemu) tveganju, in sicer z odštetjem denarne premije za tveganje (tj. pričakovani denarni tokovi, prilagojeni tveganju). Ti pričakovani denarni tokovi, prilagojeni tveganju, predstavljajo denarni tok, ki je prilagojen razmeram gotovosti, pri čemer se ta tok diskontira po netvegani obrestni meri. Razmeram gotovosti prilagojeni denarni tok se nanaša na pričakovani denarni tok (kot je določen), prilagojen tveganju, tako da udeleženca na trgu ne zanima menjava gotovega denarnega toka za pričakovani denarni tok. Če je bil na primer udeleženec na trgu pripravljen zamenjati pričakovani denarni tok 1 200 DE za gotovi denarni tok 1 000 DE, je 1 000 DE razmeram gotovosti prilagojen ustreznik zneska 1 200 DE (tj. 200 DE bi predstavljalo denarno premijo za tveganje). V tem primeru bi bilo udeležencu na trgu vseeno, katero sredstvo ima v posesti.
- B26 V nasprotju s tem gre pri drugi metodi tehnike pričakovane sedanje vrednosti za prilagoditev sistematičnemu (tj. tržnemu) tveganju z uporabo premije za tveganje pri netvegani obrestni meri. Skladno s tem so pričakovani denarni tokovi diskontirani po stopnji, ki ustreza pričakovani stopnji, povezani z denarnimi tokovi, tehtanimi z verjetnostjo (tj. pričakovani stopnji donosa). Modeli, ki se uporabljajo za določanje cen tveganih sredstev, kot je model ocenjevanja kapitalskih naložb, se lahko uporabijo za oceno pričakovane stopnje donosa. Ker je diskontna stopnja, uporabljena pri tehniki prilagoditve diskontne stopnje, stopnja donosa v zvezi s pogojnimi denarnimi tokovi, je ta stopnja verjetno višja od diskontne stopnje, uporabljene pri drugi metodi tehnike pričakovane sedanje vrednosti, ki je pričakovana stopnja donosa v zvezi s pričakovanimi denarnimi tokovi ali denarnimi tokovi, tehtanimi z verjetnostjo.
- B27 Za ponazoritev prve in druge metode predpostavimo, da ima sredstvo v enem letu 780 DE pričakovanih denarnih tokov, določenih na podlagi možnih denarnih tokov in verjetnosti, prikazanih spodaj. Veljavna netvegana obrestna mera za denarne tokove z enoletnim časovnim okvirom je 5 odstotkov, medtem ko je sistematična premija za tveganje za sredstvo z enakim profilom tveganja 3 odstotke.

Možni denarni tokovi	Verjetnost	Z verjetnostjo tehtani denarni tokovi
500 DE	15 %	75 DE
800 DE	60 %	480 DE
900 DE	25 %	225 DE
Pričakovani denarni tokovi		780 DE

- B28 Pri tej preprosti ponazoritvi pričakovani denarni tokovi (780 DE) predstavljajo z verjetnostjo tehtano povprečje treh možnih izidov. V bolj realnih razmerah bi bilo lahko več možnih izidov. Vendar za uporabo tehnike pričakovane sedanje vrednosti ni treba vedno upoštevati razdelitev vseh možnih denarnih tokov z uporabo zapletenih modelov in tehnik. Verjetno je namesto tega mogoče razviti omejeno število ločenih scenarijev in verjetnosti, ki zajemajo celo vrsto možnih denarnih tokov. Na primer, podjetje lahko uporabi realizirane denarne tokove za neko določeno predhodno obdobje, prilagojene spremembam okoliščin, ki so nastale pozneje (npr. spremembam zunanjih dejavnikov, vključno z gospodarskimi ali tržnimi pogoji, trendi v panogi in konkurenci ter spremembam notranjih dejavnikov, ki bolj specifično vplivajo na podjetje), ob upoštevanju predpostavk udeležencev na trgu.
- B29 Teoretično je sedanja vrednost (tj. poštena vrednost) denarnih tokov sredstva enaka ne glede na to, ali je določena s prvo ali drugo metodo:
- (a) z uporabo prve metode se pričakovani denarni tokovi prilagodijo sistematičnemu (tj. tržnemu) tveganju. Če ni na voljo tržnih podatkov, s katerimi bi se neposredno določil znesek prilagoditve tveganja, se lahko takšna prilagoditev določi z modelom ocenjevanja sredstev z uporabo koncepta razmeram gotovosti prilagojenih ustreznikov. Na primer, prilagoditev zaradi tveganja (tj. denarna premija za tveganje v višini 22 DE) se lahko določi z uporabo sistematične premije za tveganje v višini 3 odstotkov ($780 \text{ DE} - [780 \text{ DE} \times (1,05/1,08)]$), na podlagi česar nastanejo pričakovani denarni tokovi, prilagojeni tveganju, v višini 758 DE ($780 \text{ DE} - 22 \text{ DE}$). 758 DE je razmeram gotovosti prilagojen ustreznik 780 DE, pri čemer je diskontiran po netvegani obrestni meri (5 odstotkov). Sedanja vrednost (tj. poštena vrednost) sredstva je 722 DE ($758 \text{ DE}/1,05$);
- (b) z uporabo druge metode se pričakovani denarni tokovi ne prilagodijo sistematičnemu (tj. tržnemu) tveganju. V tem primeru je prilagoditev zaradi tega tveganja vključena v diskontno stopnjo. Zato so pričakovani denarni tokovi diskontirani po pričakovani 8-odstotni stopnji donosa (tj. 5-odstotna netvegana obrestna mera plus 3-odstotna premija za sistematično tveganje). Sedanja vrednost (tj. poštena vrednost) sredstva je 722 DE ($780 \text{ DE}/1,08$).
- B30 Če se za merjenje pošteno vrednosti uporabi tehnika pričakovane sedanje vrednosti, se lahko uporabi prva ali druga metoda. Izbira prve ali druge metode je odvisna od dejstev in okoliščin, značilnih za sredstvo ali obveznost, ki se meri, obsega razpoložljivih zadostnih podatkov ter uporabljenih presoj.

UPORABA TEHNIK SEDANJE VREDNOSTI ZA OBVEZNOSTI IN LASTNE KAPITALSKE INSTRUMENTE PODJETJA, KI NISO V POSESTI DRUGIH OSEB KOT SREDSTVA (40. IN 41. ČLEN)

- B31 Pri uporabi tehnike sedanje vrednosti za merjenje pošteno vrednosti obveznosti, ki ni v posesti druge osebe kot sredstvo (npr. obveznost razgradnje), podjetje med drugim oceni prihodnje denarne odtoke, ki bi jih udeleženci na trgu pričakovali ob izpolnjevanju obveze. Ti prihodnji denarni odtoki vključujejo pričakovanja udeležencev na trgu v zvezi s stroški izpolnjevanja obveze in nadomestilom, ki bi ga udeleženec na trgu zahteval za prevzem obveze. Takšno nadomestilo vključuje donos, ki bi ga udeleženec na trgu zahteval za:
- (a) prevzem dejavnosti (tj. vrednost izpolnitve obveze; npr. z uporabo virov, ki bi se lahko uporabili za druge dejavnosti) in
- (b) prevzem tveganja, povezanega z obvezo (tj. premija za tveganje, ki odraža tveganje, da se lahko dejanski denarni tokovi razlikujejo od pričakovanih denarnih tokov; glej B33. člen).
- B32 Na primer, nefinančna obveznost ne vsebuje pogodbene stopnje donosa in za to obveznost ni tržnega donosa, ki ga je mogoče opazovati. V nekaterih primerih sestavin donosa, ki bi ga zahtevali udeleženci na trgu, med seboj ne bo mogoče ločiti (npr. pri uporabi cene, ki bi jo izvajalec, ki je tretja oseba, zaračunal na podlagi vnaprej določenega zneska). V drugih primerih mora podjetje navedene sestavine oceniti ločeno (npr. pri uporabi cene, ki bi jo izvajalec, ki je tretja oseba, zaračunal na podlagi stroškov in dodatkov, ker v tem primeru izvajalec ne bi nosil tveganja prihodnjih sprememb stroškov).

B33 Podjetje lahko premijo za tveganje vključi v merjenje poštene vrednosti obveznosti ali lastnega kapitalskega instrumenta podjetja, ki ni v posesti druge stranke kot sredstvo, na enega od naslednjih načinov:

- (a) s prilagoditvijo denarnih tokov (tj. kot povečanje zneska denarnih odtokov) ali
- (b) s prilagoditvijo stopnje, uporabljene za diskontiranje prihodnjih denarnih tokov na njihove sedanje vrednosti (tj. kot znižanje diskontne stopnje).

Podjetje prepreči dvojno štetje ali izpuščanje prilagoditev zaradi tveganja. Na primer, če so ocenjeni denarni tokovi povečani, da se upošteva nadomestilo za prevzem tveganja, povezanega z obvezo, se diskontna stopnja ne sme prilagoditi, da bi se upoštevalo to tveganje.

VHODNI PODATKI ZA TEHNIKE OCENJEVANJA VREDNOSTI (67.–71. ČLEN)

B34 Primeri trgov, na katerih je mogoče opazovati vhodne podatke za nekatera sredstva in obveznosti (npr. finančne instrumente), so:

- (a) *borzni trgi*. Na borznem trgu so končne cene vedno na voljo in na splošno ustrezajo pošteni vrednosti. Primer takšnega trga je Londonska borza;
- (b) *trgi trgovcev*. Na trgu trgovcev so trgovci pripravljene trgovati (kupujejo ali prodajo za svoj račun), s čimer zagotavljajo likvidnost, ker svoj kapital uporabljajo za posedovanje zaloge postavk, za katere ustvarjajo trg. Običajno so ponujene nakupne cene in zahtevane prodajne cene (ki predstavljajo ceno, po kateri je trgovec pripravljen kupiti, in ceno, po kateri je trgovec pripravljen prodati) bolj dostopne kot končne cene. Izvenborzni trgi (za katere so cene javno objavljene) so trgi trgovcev. Trgi trgovcev obstajajo tudi za nekatera druga sredstva in obveznosti, vključno z nekaterimi finančnimi instrumenti, blagom in fizičnimi sredstvi (npr. rabljeno opremo);
- (c) *posredniški trgi*. Na posredniškem trgu borzni posredniki poskušajo sklepati posle med kupci in prodajalci, vendar niso pripravljene trgovati za svoj račun. To pomeni, da borzni posredniki ne uporabljajo svojega lastnega kapitala za posedovanje zaloge postavk, za katere ustvarjajo trg. Borzni posrednik pozna cene, po katerih kupujejo in prodajajo zadevne stranke, vendar posamezne stranke običajno ne poznajo cenovnih zahtev druge stranke. Včasih so na voljo cene končanih transakcij. Posredniški trgi vključujejo elektronska komunikacijska omrežja, v katerih se usklajujejo naročila za nakup in prodajo, ter trge poslovnih in stanovanjskih nepremičnin;
- (d) *trgi brez posrednikov*. Na trgu brez posrednikov pogajanje o transakcijah, in sicer pri začetni in nadaljnji prodaji, poteka neodvisno brez posrednika. O teh transakcijah je javno dostopnih malo informacij.

HIERARHIJA POŠTENE VREDNOSTI (72.–90. ČLEN)

Vhodni podatki 2. ravni (81.–85. člen)

B35 Primeri vhodnih podatkov 2. ravni za določena sredstva in obveznosti vključujejo naslednje:

- (a) *obrestno zamenjavo, pri kateri se prejema fiksna obrestna mera in plačuje variabilna obrestna mera, na podlagi LIBOR (London Interbank Offered Rate)*. Vhodni podatek 2. ravni je LIBOR, če je to mero mogoče opazovati v običajno določenih intervalih v bolj ali manj celotnem trajanju zamenjave;
- (b) *obrestno zamenjavo, pri kateri se prejema fiksna obrestna mera in plačuje variabilna obrestna mera, na podlagi krivulje donosa, izražene v tuji valuti*. Vhodni podatek 2. ravni je obrestna mera zamenjave na podlagi krivulje donosa, izražene v tuji valuti, ki jo je mogoče opazovati v običajno določenih intervalih v bolj ali manj celotnem trajanju zamenjave. Temu bi bilo tako, če bi bil čas trajanja zamenjave 10 let in bi bilo mero mogoče 9 let opazovati v običajno določenih intervalih, pri čemer nobena razumna ekstrapolacija krivulje donosa za 10. leto ne bi smela biti pomembna za celotno merjenje poštene vrednosti zamenjave;

- (c) *obrestno zamenjavo, pri kateri se prejema fiksna obrestna mera in plačuje variabilna obrestna mera, na podlagi prednostne mere določene banke.* Vhodni podatek 2. ravni je prednostna mera banke, dobljena z ekstrapolacijo, če so ekstrapolirane vrednosti potrjene s tržnimi podatki, ki jih je mogoče opazovati, na primer s korelacijo z obrestno mero, ki jo je mogoče opazovati v bolj ali manj celotnem času trajanja zamenjave;
- (d) *triletna opcija za delnice, s katerimi se trguje na borzi.* Vhodni podatek 2. ravni je implicitna nestanovitnost za delnice, dobljena z ekstrapolacijo za 3. leto, če sta izpolnjena oba naslednja pogoja:
- (i) cene za enoletne in dveletne opcije za delnice je mogoče opazovati;
  - (ii) ekstrapolirana implicitna nestanovitnost triletna opcije je potrjena s tržnimi podatki, ki jih je mogoče opazovati, za bolj ali manj celoten čas trajanja opcije.

V tem primeru bi se lahko implicitna nestanovitnost dobila z ekstrapoliranjem iz implicitne nestanovitnosti enoletnih in dveletnih opcij za delnice ter potrdila z implicitno nestanovitnostjo za triletna opcije za primerljive delnice podjetja, če bi bila vzpostavljena korelacija z enoletno in dvoletno implicitno nestanovitnostjo;

- (e) *licenčni dogovor.* Pri licenčnem dogovoru, ki je bil prevzet v poslovni združitvi in ga je prevzeto podjetje (stranka licenčnega dogovora) nedavno sklenilo z nepovezano osebo, bi bil vhodni podatek 2. ravni višina licenčnine v pogodbi z nepovezano osebo ob sklenitvi dogovora;
- (f) *zaloga dokončanih proizvodov na maloprodajnem mestu.* Pri zalogi dokončanih proizvodov, ki se prevzame v poslovni združitvi, bi bil vhodni podatek 2. ravni bodisi cena za kupce na maloprodajnem trgu bodisi cena za prodajalce na drobno na veleprodajnem trgu, prilagojena za razlike med stanjem in lokacijo postavke v zalogi ter primerljivih (tj. podobnih) postavk v zalogi, tako da merjenje pošteno vrednosti odraža ceno, ki bi se prejela v transakciji za prodajo zaloge drugemu prodajalcu na drobno, ki bi zaključil potrebno prizadevanje za prodajo. Načeloma bo merjenje pošteno vrednosti enako, ne glede na to, ali so prilagoditve izvedene pri maloprodajni ceni (navzdol) ali veleprodajni ceni (navzgor). Na splošno je treba za merjenje pošteno vrednosti uporabiti ceno, pri kateri je potrebnih najmanj pristranskih prilagoditev;
- (g) *zgradba v posesti in uporabi.* Vhodni podatek 2. ravni bi bila cena za kvadratni meter zgradbe (večkratnik ocenjene vrednosti), ki izhaja iz vhodnih podatkov, ki jih je mogoče opazovati, npr. večkratnikov, dobljenih iz cen v transakcijah, ki jih je bilo mogoče opazovati, ki vključujejo primerljive (tj. podobne) zgradbe na podobnih lokacijah;
- (h) *denar ustvarjajoča enota.* Vhodni podatek 2. ravni bi bil večkratnik ocenjevanja vrednosti (npr. večkratnik čistih dobičkov ali prihodkov ali podobna meritev uspešnosti), dobljen na podlagi vhodnih podatkov, ki jih je mogoče opazovati, npr. večkratnikov, dobljenih iz cen v transakcijah, ki jih je bilo mogoče opazovati, ki vključujejo primerljive (tj. podobne) posle, ob upoštevanju operativnih, tržnih, finančnih in nefinančnih dejavnikov.

Vhodni podatki 3. ravni (86.–90. člen)

B36 Primeri vhodnih podatkov 3. ravni za določena sredstva in obveznosti so:

- (a) *valutna zamenjava z dolgim rokom izteka.* Vhodni podatek 3. ravni bi bila obrestna mera v določeni valuti, ki je ni mogoče opazovati in tudi ne potrditi s tržnimi podatki, ki jih je mogoče opazovati, v običajno določenih intervalih ali drugače v bolj ali manj celotnem trajanju valutne zamenjave. Obrestne mere v valutni zamenjavi so mere zamenjave, izračunane na podlagi krivulj donosa zadevnih držav;
- (b) *triletna opcija za delnice, s katerimi se trguje na borzi.* Vhodni podatek 3. ravni bi bila pretekla nestanovitnost, tj. nestanovitnost za delnice, dobljena na podlagi preteklih cen delnic. Pretekla nestanovitnost običajno ne predstavlja trenutnih pričakovanih udeležencev na trgu glede prihodnje nestanovitnosti, čeprav je to edina informacija, ki je na voljo glede določanja cene opcije;
- (c) *zamenjava obrestnih mer.* Vhodni podatek 3. ravni bi bila prilagoditev srednje splošne (nezavezujoče) tržne cene za zamenjavo, določena na podlagi podatkov, ki jih ni mogoče neposredno opazovati in tudi ne drugače potrditi s tržnimi podatki;

- (d) *obveznost razgradnje, prevzeta v poslovni združitvi*. Vhodni podatek 3. ravni bi bila trenutna ocena na podlagi lastnih podatkov podjetja o prihodnjih denarnih odtokih, ki jih je treba plačati za izpolnitev obveze (vključno s pričakovani udeležencev na trgu v zvezi s stroški izpolnjevanja obveze in nadomestilom, ki bi ga udeleženc na trgu zahteval za prevzem obveze za razgradnjo sredstva), če ni na voljo informacij v razumnem obsegu, ki bi kazale, da bi udeleženci na trgu uporabili druge predpostavke. Ta vhodni podatek 3. ravni bi se uporabil pri tehniki sedanje vrednosti skupaj z drugimi vhodnimi podatki, npr. trenutno netvegano obrestno mero ali boniteti prilagojeno netvegano mero, če se vpliv bonitete podjetja na pošteno vrednost obveznosti odraža v diskontni stopnji in ne v oceni prihodnjih denarnih odtokov;
- (e) *denar ustvarjajoča enota*. Vhodni podatek 3. ravni bi bila računovodska napoved (npr. denarnih tokov ali poslovnega izida), oblikovana na podlagi lastnih podatkov podjetja, če ni na voljo informacij v razumnem obsegu, ki bi kazale, da bi udeleženci na trgu uporabili druge predpostavke.

MERJENJE POŠTENE VREDNOSTI V PRIMERU ZNATNEGA ZMANJŠANJA OBSEGA ALI RAVNI DEJAVNOSTI ZA SREDSTVO ALI OBVEZNOST

B37 Na pošteno vrednost sredstva ali obveznosti lahko vpliva znatno zmanjšanje obsega ali ravni dejavnosti za to sredstvo ali obveznost glede na običajno tržno dejavnost za sredstvo ali obveznost (ali podobna sredstva ali obveznosti). Da se na podlagi razpoložljivih dokazov določi, ali se je znatno zmanjšal obseg ali raven dejavnosti za sredstvo ali obveznost, podjetje oceni pomembnost in ustreznost dejavnikov, kot so:

- (a) majhno število nedavnih transakcij;
- (b) neupoštevanje trenutnih informacij pri navedbah cen;
- (c) bistvene razlike med navedbami cen v posameznih obdobjih ali med ustvarjalci trgov (npr. nekaterimi posredniškimi trgi);
- (d) očitna nepovezanost kazalnikov, ki so bili prej zelo povezani s poštenimi vrednostmi sredstva ali obveznosti, z nedavnimi pokazatelji poštene vrednosti za to sredstvo ali obveznost;
- (e) znatno povečanje premij za tveganje zaradi implicitne likvidnosti, donosov ali kazalnikov uspešnosti (kot so stopnje kršitev ali resnost izgub) za opazovane transakcije ali kotirane cene, če se primerjajo z oceno podjetja glede pričakovanih denarnih tokov, ob upoštevanju vseh razpoložljivih tržnih podatkov o kreditnem tveganju in drugem tveganju neizpolnitve za sredstvo ali obveznost;
- (f) velik cenovni razpon med najvišjo ponujeno nakupno in najnižjo zahtevano prodajno ceno oziroma znatno povečanje tega razpona;
- (g) veliko zmanjšanje dejavnosti na trgu za nove izdaje (tj. primarnega trga) za sredstvo ali obveznost ali podobna sredstva ali obveznosti ali odsotnost tega trga;
- (h) malo javno dostopnih informacij (npr. za transakcije, ki se izvajajo na trgu brez posrednikov).

B38 Če podjetje ugotovi, da se je znatno zmanjšal obseg ali raven dejavnosti za sredstvo ali obveznost glede na običajno tržno dejavnost za sredstvo ali obveznost (ali podobna sredstva ali obveznosti), je potrebna dodatna analiza transakcij ali kotiranih cen. Samo zmanjšanje obsega ali ravni dejavnosti ne pomeni nujno, da transakcijska cena ali kotirana cena ne predstavlja poštene vrednosti ali da transakcija na tem trgu ni redna. Če pa podjetje ugotovi, da transakcijska ali kotirana cena ne predstavlja poštene vrednosti (npr. morda obstajajo transakcije, ki niso redne), je potrebna prilagoditev transakcij ali kotiranih cen, če podjetje te cene uporablja kot podlago za merjenje poštene vrednosti, pri čemer je lahko ta prilagoditev pomembna za celotno merjenje poštene vrednosti. Prilagoditve so lahko potrebne tudi v drugih okoliščinah (npr. če je treba ceno za podobno sredstvo znatno prilagoditi, da je primerljiva s sredstvom, ki se meri, ali kadar je cena zastarela).

- B39 V tem MSRP metodologija za izvedbo znatnih prilagoditev transakcij ali kotiranih cen ni določena. V zvezi z uporabo tehnik ocenjevanja vrednosti pri merjenju poštene vrednosti glej 61.–66. in B5.–B11. člen. Podjetje ne glede na uporabljeno tehniko ocenjevanja vrednosti vključi ustrezne prilagoditve za tveganje, vključno s premijo za tveganje, ki odraža znesek, ki bi ga udeleženci na trgu zahtevali kot nadomestilo za negotovost, ki je povezana z denarnimi tokovi sredstva ali obveznosti (glej B17. člen). V nasprotnem primeru merjenje ne predstavlja natančno poštene vrednosti. V nekaterih primerih je lahko določanje primerne prilagoditve za tveganje težavno. Vendar stopnja težavnosti še ni zadostna podlaga za izključitev prilagoditve za tveganje. Prilagoditev za tveganje odraža redno transakcijo med udeleženci na trgu na datum merjenja pod trenutnimi tržnimi pogoji.
- B40 V primeru znatnega zmanjšanja obsega ali ravni dejavnosti za sredstvo ali obveznost je morda primerno spremeniti tehniko ocenjevanja vrednosti ali uporabiti več tehnik ocenjevanja vrednosti (npr. uporaba tržne metode in tehnike sedanje vrednosti). Pri tehtanju pokazateljev poštene vrednosti, dobljene z uporabo več tehnik ocenjevanja vrednosti, podjetje preuči razumnost razpona merjenj poštene vrednosti. Cilj je določiti točko znotraj razpona, ki najbolje predstavlja pošteno vrednost pod trenutnimi tržnimi pogoji. Širok razpon merjenj poštene vrednosti lahko pomeni, da je potrebna dodatna analiza.
- B41 V primeru znatnega zmanjšanja obsega ali ravni dejavnosti za sredstvo ali obveznost je cilj merjenja poštene vrednosti še vedno isti. Poštena vrednost je cena, ki bi se prejela ob prodaji sredstva ali plačala ob prenosu obveznosti v redni transakciji (torej ne prisilni likvidaciji ali prisilni prodaji) med udeleženci na trgu na datum merjenja pod trenutnimi tržnimi pogoji.
- B42 Ocena cene, po kateri bi bili udeleženci na trgu pripravljeni skleniti transakcijo na datum merjenja pod trenutnimi tržnimi pogoji v primeru znatnega zmanjšanja obsega ali ravni dejavnosti za sredstvo ali obveznost, je odvisna od dejstev in okoliščin na datum merjenja, pri čemer je treba uporabiti presojo. Namera podjetja, da poseduje sredstvo ali da poravna ali drugače izpolni obveznost, ni pomembna pri merjenju poštene vrednosti, ker gre pri pošteni vrednosti za merjenje na tržni podlagi in ne za merjenje, značilno za podjetje.

Prepoznavanje transakcij, ki niso redne

- B43 Ugotavljanje, ali je transakcija redna (ali ne), je težje v primeru znatnega zmanjšanja obsega ali ravni dejavnosti za sredstvo ali obveznost glede na običajno tržno dejavnost za sredstvo ali obveznost (ali podobna sredstva ali obveznosti). V takšnih okoliščinah se ne sme sklepati, da nobena od transakcij na tem trgu ni redna (tj. prisilna likvidacija ali prisilna prodaja). Okoliščine, ki lahko pomenijo, da transakcija ni redna, vključujejo naslednje:
- (a) nezadostno izpostavljenost trgu v obdobju pred datumom merjenja, da bi se omogočile dejavnosti trženja, ki so običajne in se uporabljajo za transakcije, ki vključujejo takšna sredstva ali obveznosti pod trenutnimi tržnimi pogoji;
  - (b) obstoj obdobja trženja, ki je običajno in se uporablja, vendar je prodajalec sredstvo ali obveznost prodal le enemu udeležencu na trgu;
  - (c) stečaj ali skorajšnji stečaj prodajalca (tj. prodajalec je v težavah);
  - (d) nujno prodajo s strani prodajalca, da se izpolnijo regulativne ali pravne zahteve (tj. prodajalec je bil prisiljen);
  - (e) odstopanje transakcijske cene od cen pri drugih nedavnih transakcijah za enako ali podobno sredstvo ali obveznost.

Podjetje oceni okoliščine, da ugotovi, ali je glede na razpoložljive dokaze transakcija redna.

B44 Podjetje pri merjenju poštene vrednosti ali ocenjevanju tržnih premij za tveganje upošteva vse naslednje dejavnike:

- (a) če iz dokazov izhaja, da transakcija ni redna, podjetje tej transakcijski ceni dodeli nižjo utež, če sploh (v primerjavi z drugimi pokazatelji poštene vrednosti);
- (b) če iz dokazov izhaja, da je transakcija redna, podjetje to transakcijsko ceno upošteva. Velikost uteži, ki se dodeli tej transakcijski ceni, ko se primerja z drugimi pokazatelji poštene vrednosti, je odvisna od dejstev in okoliščin, kot so:
  - (i) obseg transakcije;
  - (ii) primerljivost transakcije s sredstvom ali obveznostjo, ki se meri;
  - (iii) bližina transakcije datumu merjenja;
- (c) če podjetje nima dovolj informacij, da bi ugotovilo, ali je transakcija redna, upošteva transakcijsko ceno. Vendar ta transakcijska cena morda ne predstavlja poštene vrednosti (tj. transakcijska cena ni nujno edina ali glavna podlaga za merjenje poštene vrednosti ali ocenjevanje tržnih premij za tveganje). Kadar podjetje nima dovolj informacij za ugotavljanje, ali so posamezne transakcije redne, tem transakcijam dodeli nižjo utež v primerjavi z drugimi transakcijami, za katere je znano, da so redne.

Čeprav podjetju ni treba vložiti obsežnega navora, da bi ugotovilo, ali je transakcija redna, upošteva informacije, ki so razumno na voljo. Če je podjetje stranka v transakciji, se predpostavlja, da ima dovolj informacij za ugotavljanje, ali je transakcija redna.

Uporaba kotiranih cen, ki jih zagotovijo tretje osebe

- B45 Ta MSRP ne izključuje uporabe kotiranih cen, ki jih zagotovijo tretje osebe, kot so izvajalci storitve posredovanja cen ali borzni posredniki, če je podjetje ugotovilo, da so kotirane cene, ki so jih zagotovile te osebe, oblikovane v skladu s tem MSRP.
- B46 V primeru znatnega zmanjšanja obsega ali ravni dejavnosti za sredstvo ali obveznost podjetje oceni, ali so kotirane cene, ki so jih zagotovile tretje osebe, oblikovane na podlagi trenutnih informacij, ki odražajo redne transakcije, ali tehnike vrednotenja, ki odraža predpostavke udeležencev na trgu (vključno s predpostavkami o tveganju). Pri tehtanju kotirane cene kot vhodnega podatka pri merjenju poštene vrednosti podjetje dodeli manjše uteži (v primerjavi z drugimi pokazatelji poštene vrednosti, ki odražajo rezultate transakcij) kotiranim cenam, ki ne odražajo rezultata transakcij.
- B47 Poleg tega se pri tehtanju razpoložljivih dokazov upošteva narava kotirane cene (npr. ali je kotirana cena okvirna cena ali zavezujoča ponudba), pri čemer se večja utež dodeli kotiranim cenam, ki jih zagotovijo tretje osebe in predstavljajo zavezujoče ponudbe.

Dodatek C

Datum začetka veljavnosti in prehod

Ta dodatek je sestavni del tega MSRP in ima enako veljavo kot drugi deli tega MSRP.

- C1 Podjetje ta MSRP uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje ta MSRP uporablja za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- C2 Ta MSRP se uporablja za naprej od začetka letnega obdobja, v katerem se prvič začne uporabljati.
- C3 Zahtev po razkritju iz tega MSRP ni treba uporabljati pri primerjalnih informacijah, zagotovljenih za obdobja pred prvo uporabo tega MSRP.
- C4 S *Ciklom letnih izboljšav 2011–2013*, izdanim decembra 2013, se je spremenil 52. člen. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2014 ali pozneje. Podjetje uporablja navedeno spremembo za naprej od začetka letnega obdobja, v katerem je bil prvič uporabljen MSRP 13. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje to spremembo uporabi za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- C5 Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, se je spremenil 52. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 9.
- C6 Z MSRP 16 *Najemi*, izdanim januarja 2016, se je spremenil 6. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 16.

MEDNARODNI STANDARD RAČUNOVODSKEGA POROČANJA 15

Prihodki iz pogodb s kupci

CILJ

- 1 Cilj tega standarda je določiti načela, ki jih podjetje uporablja za poročanje koristnih informacij uporabnikom računovodskih izkazov o naravi, znesku, časovnem okviru in negotovosti *prihodkov* in denarnih tokov, ki izhajajo iz *pogodbe s kupcem*.

Doseganje cilja

- 2 Za doseganje cilja iz 1. člena je osnovno načelo v tem standardu, da podjetje priznava prihodke, da bi prikazalo prenos obljubljenega blaga ali storitev kupcu, in sicer v znesku, ki odraža pričakovano nadomestilo, do katerega bo podjetje upravičeno v zameno za to blago ali storitve.
- 3 Pri uporabi tega standarda podjetje upošteva pogodbene pogoje ter vsa ustrezna dejstva in okoliščine. Podjetje ta standard, vključno z uporabo kakršnih koli praktičnih rešitev, dosledno uporablja za pogodbe s podobnimi značilnostmi in v podobnih okoliščinah.
- 4 Ta standard določa računovodenje posamezne pogodbe s kupcem. Vendar se lahko podjetje odloči za praktično rešitev, v skladu s katero ta standard uporabi za portfelj pogodb (ali *obvez izpolnitve*) s podobnimi značilnostmi, če razumno pričakuje, da se učinki na računovodske izkaze zaradi uporabe tega standarda za portfelj ne bi pomembno razlikovali od uporabe tega standarda za posamezne pogodbe (ali *obveze izpolnitve*) v tem portfelju. Pri računovodenju portfelja podjetje uporabi ocene in predpostavke, ki odražajo velikost in sestavo portfelja.

PODROČJE UPORABE

- 5 Podjetje uporabi ta standard za vse pogodbe s kupci, razen za naslednje:
  - (a) najemne pogodbe, ki spadajo v področje uporabe MSRP 16 *Najemi*;
  - (b) pogodbe, ki spadajo v področje uporabe MSRP 17 *Zavarovalne pogodbe*. Podjetje se lahko kljub temu odloči ta standard uporabiti za zavarovalne pogodbe, katerih glavni namen je opravljanje storitev po vnaprej določeni ceni v skladu z 8. členom MSRP 17;
  - (c) finančne instrumente in druge pogodbene pravice ali obveze, ki spadajo v področje uporabe MSRP 9 *Finančni instrumenti*, MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi*, MSRP 11 *Skupni aranžmaji*, MRS 27 *Ločeni računovodski izkazi* in MRS 28 *Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige*, ter
  - (d) nedenarne menjalne posle med podjetji, ki izvajajo enako dejavnost, za olajšanje prodaje kupcem ali potencialnim kupcem. Ta standard se na primer ne bi uporabljal za pogodbo med dvema naftnima družbama, ki se dogovorita za izmenjavo nafte, da bi pravočasno zadostili povpraševanju njunih kupcev na različnih določenih lokacijah.
- 6 Podjetje uporablja ta standard za pogodbo (razen za pogodbo, navedeno v 5. členu) samo, če je nasprotna stranka v pogodbi kupec. Kupec je stranka, ki je s podjetjem sklenila pogodbo za pridobitev blaga ali storitev, ki so rezultat rednega poslovanja podjetja, v zameno za nadomestilo. Nasprotna stranka v pogodbi ne bi bila kupec, če je na primer nasprotna stranka s podjetjem sklenila pogodbo za sodelovanje pri dejavnosti ali postopku, v katerem pogodbene stranke delijo tveganja in koristi, ki izhajajo iz te dejavnosti ali postopka (kot je razvoj sredstva na podlagi dogovora o sodelovanju), in ne za pridobitev rezultata rednega poslovanja podjetja.

- 7 Pogodba s kupcem lahko delno spada v področje uporabe tega standarda in delno v področje uporabe drugih standardov, navedenih v 5. členu.
- (a) Če drugi standardi določajo, kako ločiti in/ali na začetku meriti enega ali več delov pogodbe, podjetje najprej uporabi zahteve glede ločevanja in/ali merjenja v navedenih standardih. Podjetje iz *transakcijske cene* izključi znesek dela (ali delov) pogodbe, ki se na začetku meri v skladu z drugimi standardi, ter uporabi 73.–86. člen za razporeditev (morebitnega) preostalega zneska transakcijske cene na vsako obvezo izpolnitve, ki spada v področje uporabe tega standarda, in na vse druge dele pogodbe, opredeljene v 7.(b) členu.
- (b) Če drugi standardi ne določajo, kako ločiti in/ali na začetku meriti enega ali več delov pogodbe, potem podjetje za ločevanje in/ali začetno merjenje dela (ali delov) pogodbe uporabi ta standard.
- 8 Ta standard določa računovodenje dodatnih stroškov za pridobitev pogodbe s kupcem in stroškov, ki so nastali v zvezi z izpolnitvijo pogodbe s kupcem, če ti stroški ne spadajo v področje uporabe drugega standarda (glej 91.–104. člen). Podjetje uporablja te člene samo za stroške, ki so nastali v zvezi s pogodbo s kupcem (ali delom te pogodbe), ki spada v področje uporabe tega standarda.

PRIPOZNAVANJE

Opredelitev pogodbe

- 9 **Podjetje računovodsko evidentira pogodbo s kupcem, ki spada v področje uporabe tega standarda, samo, če so izpolnjena vsa naslednja merila:**
- (a) **pogodbene stranke so odobrile pogodbo (pisno, ustno ali v skladu z drugimi običajnimi poslovnimi praksami) in so zavezane k izpolnitvi svojih obvez,**
- (b) **podjetje lahko opredeli pravice vsake stranke v zvezi z blagom ali storitvami, ki bodo prenesene,**
- (c) **podjetje lahko opredeli plačilne pogoje za blago ali storitve, ki bodo prenesene,**
- (d) **pogodba ima komercialno vsebino (tj. pričakuje se, da bo zaradi pogodbe prišlo do spremembe tveganja, časovnega okvira ali zneska prihodnjih denarnih tokov podjetja) in**
- (e) **verjetno je, da bo podjetje prejelo nadomestilo, do katerega bo imelo pravico v zameno za blago ali storitve, ki bodo prenesene kupcu. Pri ocenjevanju, ali je izterljivost zneska nadomestila verjetna, podjetje upošteva samo kupčevo sposobnost in namen, da plača ta znesek nadomestila do njegove zapadlosti. Znesek nadomestila, do katerega bo podjetje upravičeno, je lahko nižji od cene, navedene v pogodbi, če je nadomestilo variabilno, ker lahko podjetje kupcu ponudi znižano ceno (glej 52. člen).**
- 10 Pogodba je dogovor med dvema ali več strankami, ki ustvarja izvršljive pravice in obveze. Izvršljivost pravic in obvez iz pogodbe je pravno vprašanje. Pogodbe so lahko pisne, ustne ali implicitne v skladu z običajnimi poslovnimi praksami podjetja. Prakse in postopki za sklepanje pogodb s kupci se med pravnimi ureditvami, panogami in podjetji razlikujejo. Poleg tega se lahko razlikujejo znotraj podjetja (lahko so na primer odvisne od vrste kupca ali narave obljubljenega blaga ali storitev). Podjetje upošteva te prakse in postopke pri ugotavljanju, ali ter kdaj dogovor s kupcem ustvarja izvršljive pravice in obveze.
- 11 Nekatere pogodbe s kupci niso sklenjene za točno določeno obdobje in katera koli stranka jih lahko kadar koli odpove ali spremeni. Druge pogodbe se redno avtomatsko podaljšujejo v skladu s pogodbenimi določbami. Podjetje ta standard uporablja za obdobje trajanja pogodbe (tj. pogodbeno obdobje), v katerem za pogodbene stranke veljajo izvršljive pravice in obveze.

- 12 Za namen uporabe tega standarda pogodba ne obstaja, če ima vsaka pogodbeni stranka enostransko izvršljivo pravico do odpovedi v celoti neizpolnjene pogodbe brez nadomestila drugi stranki (ali strankam). Pogodba je v celoti neizpolnjena, če sta izpolnjeni naslednji dve merili:
- (a) podjetje kupcu še ni preneslo nobenega obljubljenega blaga ali storitev in
  - (b) podjetje še ni prejelo in še ni upravičeno do prejema kakršnega koli nadomestila v zameno za obljubljeno blago ali storitve.
- 13 Če pogodba s kupcem izpolnjuje merila iz 9. člena ob sklenitvi pogodbe, podjetje ne oceni ponovno teh meril, razen če obstajajo znaki, da je prišlo do bistvene spremembe dejstev in okoliščin. Na primer, če se sposobnost kupca za plačilo nadomestila znatno poslabša, bi podjetje ponovno ocenilo, ali je verjetno, da bo podjetje prejelo nadomestilo, do katerega bo imelo pravico v zameno za preostalo blago ali storitve, ki bodo preneseni kupcu.
- 14 Če pogodba s kupcem ne izpolnjuje meril iz 9. člena, podjetje nadaljuje z ocenjevanjem pogodbe, da bi ugotovilo, ali so bila merila iz 9. člena izpolnjena naknadno.
- 15 Če pogodba s kupcem ne izpolnjuje meril iz 9. člena in podjetje od kupca prejme nadomestilo, podjetje prizna prejeto nadomestilo kot prihodek samo v primeru enega od naslednjih dogodkov:
- (a) podjetje nima več nobenih obvez za prenos blaga ali storitev kupcu, pri čemer je podjetje prejelo celotno ali praktično celotno nadomestilo, ki ga je obljubil kupec, in to ni vračljivo, ali
  - (b) pogodba je bila odpovedana, pri čemer nadomestilo, prejeto od kupca, ni vračljivo.
- 16 Podjetje prizna nadomestilo, prejeto od kupca, kot obveznost, dokler ne pride do enega od dogodkov iz 15. člena ali dokler niso merila iz 9. člena naknadno izpolnjena (glej 14. člen). Glede na dejstva in okoliščine v zvezi s pogodbo predstavlja priznana obveznost obvezo podjetja, da bodisi prenese blago ali storitve v prihodnosti bodisi vrne prejeto nadomestilo. V obeh primerih se obveznost meri v znesku nadomestila, prejetega od kupca.

Združevanje pogodb

- 17 Podjetje združi dve ali več pogodb, ki jih je sklenilo ob istem ali skoraj istem času z istim kupcem (ali povezanimi osebami kupca), in pogodbe računovodsko obravnava kot eno pogodbo, če je izpolnjeno eno ali več od naslednjih meril:
- (a) pogodbe se sklenejo v paketu z enim samim komercialnim ciljem,
  - (b) znesek nadomestila za plačilo v eni od pogodb je odvisen od cene ali izpolnitve druge pogodbe ali
  - (c) blago ali storitve, obljubljene v pogodbah (ali določeno blago ali storitve, obljubljene v vsaki od pogodb), se štejejo kot ena obveza izpolnitve v skladu z 22.–30. členom.

Spremembe pogodbe

- 18 Sprememba pogodbe pomeni spremembo obsega ali cene (ali obojega) pogodbe, ki jo odobrijo pogodbeni stranke. V nekaterih panogah in pravnih ureditvah se lahko sprememba pogodbe opiše kot naročilo spremembe, različica ali dopolnitev. Do spremembe pogodbe pride, če pogodbeni stranke odobrijo spremembo, ki bodisi ustvarja nove bodisi spreminja obstoječe izvršljive pravice in obveze pogodbenih strank. Sprememba pogodbe se lahko odobri v pisni obliki, z ustnim dogovorom ali implicitno v skladu z običajnimi poslovnimi praksami. Če pogodbeni stranke niso odobrile spremembe pogodbe, podjetje še naprej uporablja ta standard za obstoječo pogodbo do odobritve spremembe pogodbe.

- 19 Sprememba pogodbe lahko obstaja, čeprav so pogodbene stranke v sporu glede obsega ali cene (ali obojega) spremembe ali so stranke odobrile spremembo obsega pogodbe, vendar še niso določile ustrezne spremembe cene. Pri ugotavljanju izvršljivosti pravic in obvez, ustvarjenih ali spremenjenih s spremembo, podjetje upošteva vsa ustrezna dejstva in okoliščine, vključno s pogoji iz pogodbe in drugimi dokazili. Če so pogodbene stranke odobrile spremembo obsega pogodbe, vendar še niso določile ustrezne spremembe cen, podjetje oceni spremembo transakcijske cene, ki izhaja iz spremembe, v skladu s 50.–54. členom o oceni variabilnih nadomestil in 56.–58. členom o omejenih ocenah variabilnih nadomestil.
- 20 Podjetje računovodsko obravnava spremembo pogodbe kot ločeno pogodbo, če sta izpolnjena oba naslednja pogoja:
- (a) obseg pogodbe se poveča zaradi dodatno obljubljenega blaga ali storitev, ki so razločljivi (v skladu s 26.–30. členom), in
- (b) cena pogodbe se poveča za znesek nadomestila, ki odraža *samostojne prodajne cene podjetja* za dodatno obljubljeno blago ali storitve in vse ustrezne prilagoditve tej ceni, da se upoštevajo okoliščine določene pogodbe. Podjetje lahko na primer prilagodi samostojno prodajno ceno dodatnega blaga ali storitve za popust, ki ga prejme kupec, ker podjetju ni treba prevzeti s prodajo povezanih stroškov, ki bi nastali pri prodaji podobnega blaga ali storitve novemu kupcu.
- 21 Če se sprememba pogodbe računovodsko ne obravnava kot ločena pogodba v skladu z 20. členom, podjetje obravnava obljubljeno blago ali storitve, ki na datum spremembe pogodbe še niso bile prenesene (tj. preostalo obljubljeno blago ali storitve), na enega od naslednjih ustreznih načinov:
- (a) Podjetje računovodsko obravnava spremembo pogodbe, kot da bi šlo za odpoved obstoječe pogodbe in sklenitev nove pogodbe, če so preostalo blago ali storitve razločljivi od blaga ali storitev, prenesenih na datum spremembe pogodbe ali pred njim. Znesek nadomestila, ki se razporedi na preostale obveze izpolnitve (ali na preostalo razločljivo blago ali storitve v okviru ene obveze izpolnitve, opredeljene v skladu z 22.(b) členom), je vsota:
- (i) nadomestila, ki ga je obljubil kupec (vključno z zneski, ki so bili že prejeti od kupca) in je bilo vključeno v oceno transakcijske cene ter ni bilo pripoznano kot prihodek, in
- (ii) nadomestila, ki je bilo obljubljeno kot del spremembe pogodbe.
- (b) Podjetje računovodsko obravnava spremembo pogodbe, kot da bi bila del obstoječe pogodbe, če preostalo blago ali storitve niso razločljivi in so torej del ene obveze izpolnitve, ki je delno izpolnjena na dan spremembe pogodbe. Učinek spremembe pogodbe na transakcijsko ceno in merjenje napredka podjetja v smeri popolne izpolnitve obveze izpolnitve se pripozna kot prilagoditev prihodkov (bodisi kot povečanje ali zmanjšanje prihodkov) na datum spremembe pogodbe (tj. prilagoditev prihodkov se izvede na kumulativni naknadni podlagi).
- (c) Če gre pri preostalem blagu ali storitvah za kombinacijo postavk (a) in (b), podjetje računovodsko obravnava učinke spremembe na neizpolnjene (vključno na delno neizpolnjene) obveze izpolnitve v spremenjeni pogodbi na način, ki je skladen s cilji iz tega člena.

Opredelitev obvez izpolnitve

- 22 **Ob sklenitvi pogodbe podjetje oceni blago ali storitve, obljubljene v pogodbi s kupcem, in opredeli kot obvezo izpolnitve vsako obljubo za prenos kupcu bodisi:**

- (a) **blaga ali storitve (ali paketa blaga ali storitev), ki sta razločljiva, ali**

(b) niza razločljivega blaga ali storitev, ki so v bistvu enake ter imajo enak vzorec prenosa kupcu (glej 23. člen).

23 Niz razločljivega blaga ali storitev ima enak vzorec prenosa kupcu, če sta izpolnjeni obe naslednji merili:

- (a) vsako razločljivo blago ali storitev v nizu, za katerega podjetje obljubi, da ga bo preneslo kupcu, bi izpolnjevalo merila iz 35. člena za obvezo izpolnitve, ki se izpolni postopoma, in
- (b) v skladu z 39.–40. členom bi se ista metoda uporabljala za merjenje napredka podjetja v smeri popolne izpolnitve obveze izpolnitve za prenos kupcu vsakega razločljivega blaga ali storitve v nizu.

Obljube v pogodbah s kupci

- 24 Pogodba s kupcem navado eksplicitno navaja blago ali storitve, za katere podjetje obljubi, da jih bo preneslo kupcu. Toda obveze izpolnitve, ki so opredeljene v pogodbi s kupcem, niso vedno omejene na blago ali storitve, ki so eksplicitno navedene v zadevni pogodbi. To je zato, ker lahko pogodba s kupcem vključuje tudi obljube, ki so implicitne v skladu z običajnimi poslovnimi praksami podjetja, objavljenimi politikami ali konkretnimi navedbami, če v času sklenitve pogodbe te obljube ustvarjajo utemeljeno pričakovanje kupca, da mu bo podjetje preneslo blago ali storitve.
- 25 Obveze izpolnitve ne vključujejo dejavnosti, ki jih mora izvesti podjetje za izpolnitev pogodbe, razen če se s temi dejavnostmi prenese blago ali storitev kupcu. Ponudnik storitev bo na primer morda moral opraviti različne administrativne naloge za pripravo pogodbe. Opravljanje teh nalog ne prenese storitve kupcu, ko se te naloge opravljajo. Zato te dejavnosti v zvezi s pripravo niso obveze izpolnitve.

Razločljivo blago ali storitve

26 Odvisno od pogodbe lahko obljubljeni blago ali storitve vključujejo, vendar niso omejene na, naslednje:

- (a) prodajo blaga, ki ga je podjetje proizvedlo (na primer zaloge proizvajalca),
- (b) ponovno prodajo blaga, ki ga je podjetje kupilo (na primer trgovsko blago prodajalca na drobno),
- (c) ponovno prodajo pravic do blaga ali storitev, ki jih je podjetje kupilo (na primer ponovna prodaja vstopnice s strani podjetja, ki deluje kot principal, v skladu z opisom v B34.–B38. členu),
- (d) izvajanje pogodbeno dogovorjene naloge (ali nalog) za kupca,
- (e) zagotavljanje storitve pripravljenosti za zagotavljanje blaga ali storitev (na primer nespecificirane posodobitve programske opreme, ki se zagotovijo, ko in če so na voljo) ali zagotavljanje razpoložljivosti blaga ali storitev kupcu za uporabo, kot in ko se kupec odloči,
- (f) zagotavljanje storitve prenosa blaga ali storitev kupcu za drugo osebo (na primer tako, da deluje kot agent druge osebe v skladu z opisom v B34.–B38. členu),
- (g) podeljevanje pravic do blaga ali storitev, ki se bodo zagotovile v prihodnosti in jih kupec lahko ponovno proda ali zagotovi svojim kupcem (na primer podjetje, ki prodaja izdelek prodajalca na drobno, obljubi prenos dodatnega blaga ali storitve posamezniku, ki kupi izdelek od prodajalca na drobno),
- (h) gradnjo, proizvodnjo ali razvoj sredstva v imenu kupca,

- (i) podeljevanje licenc (glej B52.–B63.B člen) in
  - (j) podeljevanje možnosti za nakup dodatnega blaga ali storitev (kadar te možnosti kupcu zagotavljajo stvarno pravico v skladu z opisom v B39.–B43. členu).
- 27 Blago ali storitev, ki se obljubi kupcu, je razločljiva, če sta izpolnjeni obe naslednji merili:
- (a) kupec lahko koristi blago ali storitev bodisi samostojno bodisi skupaj z drugimi viri, do katerih ima enostaven dostop (tj. blago ali storitev se lahko razloči), in
  - (b) obljubo podjetja za prenos blaga ali storitve kupcu je mogoče razločevati od drugih obljub v pogodbi (tj. obljuba za prenos blaga ali storitev je razločljiva v okviru pogodbe).
- 28 Kupec lahko koristi blago ali storitev v skladu s 27.(a) členom, če bi bilo blago ali storitev mogoče uporabiti, potrošiti, prodati za znesek, ki je večji od odpadne vrednosti, ali kako drugače imeti v posesti tako, da ustvari gospodarske koristi. Pri določenem blagu ali storitvah ima kupec možnost, da koristi blago ali storitev samostojno. Pri drugem blagu ali storitvah lahko kupec koristi blago ali storitev samo v povezavi z drugimi enostavno dostopnimi viri. Enostavno dostopen vir pomeni blago ali storitev, ki se prodaja ločeno (in ga prodaja zadevno ali drugo podjetje), ali vir, ki ga je kupec že pridobil od podjetja (vključno z blagom ali storitvami, ki jih bo podjetje kupcu že preneslo na podlagi pogodbe) ali v okviru drugih transakcij ali dogodkov. Različni dejavniki lahko predstavljajo dokazila, da lahko kupec koristi blago ali storitev bodisi samostojno bodisi v povezavi z drugimi enostavno dostopnimi viri. Dejstvo, da podjetje redno prodaja blago ali storitev ločeno, bi na primer kazalo, da lahko kupec koristi blago ali storitev samostojno ali v povezavi z drugimi enostavno dostopnimi viri.
- 29 Pri ocenjevanju, ali je obljube podjetja za prenos blaga ali storitve kupcu mogoče razločevati v skladu s 27.(b) členom, je cilj določiti, ali je narava obljube v okviru pogodbe prenos vsake od teh postavk blaga ali storitev ločeno ali namesto tega prenos združene postavke ali postavk, za katere so obljubljeni blago ali storitve vložki. Dejavniki, ki kažejo, da dveh ali več obljub podjetja za prenos blaga ali storitev kupcu ni mogoče razločevati, vključujejo, vendar niso omejeni na, naslednje:
- (a) podjetje zagotavlja pomembno storitev povezovanja blaga ali storitev z drugim blagom ali storitvami, obljubljenimi v pogodbi, v paket blaga ali storitev, ki predstavljajo združen izložek ali izložke, za katere je kupec sklenil pogodbo. Z drugimi besedami, podjetje uporablja blago ali storitve kot vložke za proizvodnjo ali zagotavljanje združenega izložka ali izložkov, ki jih določi kupec. Združeni izložek ali izložki lahko vključujejo več kot eno fazo, element ali enoto;
  - (b) ena ali več postavk blaga ali storitev bistveno spremeni ali prilagodi oziroma jih bistveno spremenijo ali prilagodijo ena ali več postavk drugega blaga ali storitev, obljubljenih v pogodbi;
  - (c) blago ali storitve so zelo odvisne od ali tesno povezane z drugim blagom ali storitvami. Povedano drugače, na vsako blago ali storitev pomembno vpliva ena ali več postavk drugega blaga ali storitev v pogodbi. Na primer, v nekaterih primerih dve ali več postavk blaga ali storitev pomembno vplivajo druge na drugo, ker podjetje ne bi bilo sposobno izpolniti svoje obljube s posamičnim prenosom vsake postavke blaga ali storitev.
- 30 Če obljubljeni blago ali storitev ni razločljiva, podjetje združi to blago ali storitev z drugim obljubljenim blagom ali storitvami, dokler ne identificira paketa blaga ali storitev, ki je razločljiv. V nekaterih primerih bi to pomenilo, da bi podjetje vse blago ali storitve, obljubljene v pogodbi, računovodsko obravnavalo kot eno obvezo izpolnitve.

Izpolnitev obvez izpolnitve

- 31 Podjetje pripozna prihodek, ko podjetje izpolni (ali izpolnjuje) obvezo izpolnitve s prenosom obljubljenega blaga ali storitve (tj. sredstva) kupcu. Sredstvo je preneseno, ko kupec pridobi (ali pridobiva) obvladovanje tega sredstva.**
- 32 Za vsako obvezo izpolnitve, opredeljeno v skladu z 22.–30. členom, podjetje ob sklenitvi pogodbe določi, ali izpolnjuje obvezo izpolnitve postopoma (v skladu s 35.–37. členom) ali jo izpolni v določenem trenutku (v skladu z 38. členom). Če podjetje ne izpolnjuje obveze izpolnitve postopoma, se ta izpolni v določenem trenutku.
- 33 Blago in storitve so sredstva, tudi če samo za kratek čas, ko so prejete in uporabljene (kot v primeru mnogih storitev). Obvladovanje sredstva se nanaša na možnost neposredne uporabe sredstva in pridobitev praktično vseh preostalih koristi sredstva. Obvladovanje vključuje sposobnost preprečevanja drugim podjetjem, da usmerjajo uporabo sredstva in pridobijo koristi iz naslova tega sredstva. Koristi iz naslova sredstva so morebitni denarni tokovi (prilivi ali prihranki pri odlivih), ki se lahko pridobijo neposredno ali posredno na številne načine, na primer z:
- (a) uporabo sredstva za proizvodnjo blaga ali zagotavljanje storitev (vključno z javnimi storitvami),
  - (b) uporabo sredstva za povečanje vrednosti drugih sredstev,
  - (c) uporabo sredstva za poravnavo obveznosti ali zmanjšanje stroškov,
  - (d) prodajo ali menjavo sredstva,
  - (e) zastavo sredstva za zavarovanje posojila in
  - (f) posedovanjem sredstva.
- 34 Pri ocenjevanju, ali kupec pridobi obvladovanje sredstva, podjetje upošteva morebiten dogovor o ponovnem nakupu sredstva (glej B64.–B76. člen).

Obveze izpolnitve, ki se izpolnijo postopoma

- 35 Podjetje prenese obvladovanje blaga ali storitve postopoma ter tako postopoma izpolni obvezo izpolnitve in pripozna prihodke, če je izpolnjeno eno od naslednjih meril:
- (a) kupec istočasno prejme in porabi koristi, ki jih zagotavlja izpolnjevanje obvez podjetja, ko jih podjetje izpolnjuje (glej B3.–B4. člen),
  - (b) izpolnjevanje obvez s strani podjetja ustvari ali izboljša sredstvo (na primer nedokončana proizvodnja), ki ga medtem, ko se sredstvo ustvarja ali izboljšuje, obvladuje kupec, (glej B5. člen), ali
  - (c) izpolnjevanje obvez s strani podjetja ne ustvari sredstva, ki ga lahko podjetje uporabi na drug način (glej 36. člen), pri čemer ima podjetje izvršljivo pravico do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obvez (glej 37. člen).
- 36 Sredstva, ki se ustvari z izpolnjevanjem obvez s strani podjetja, podjetje ne more uporabiti na drug način, če podjetju pogodba ne omogoča preproste usmeritve sredstva v drugo uporabo med ustvarjanjem ali izboljševanjem tega sredstva ali podjetje iz praktičnih razlogov ne more enostavno usmeriti dokončane sredstva v drugo uporabo. Ocena, ali lahko podjetje sredstvo uporabi na drug način, se izvede ob sklenitvi pogodbe. Po sklenitvi pogodbe podjetje ne dopolni ocene glede možnosti uporabe sredstva na drug način, razen če pogodbene stranke potrjuje spremembo pogodbe, ki vsebinsko spremeni obvezo izpolnitve. B6.–B8. člen vsebujejo napotke za oceno, ali lahko podjetje sredstvo uporabi na drug način.

- 37 Podjetje pri ocenjevanju, ali ima izvršljivo pravico do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obvez, v skladu s 35.(c) členom, upošteva pogodbene pogoje ter vse zakone, ki veljajo za pogodbo. Pravica do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obvez ni nujno točno določen znesek. Toda podjetje mora biti ves čas trajanja pogodbe upravičeno do zneska, ki ustreza plačilu za do tistega trenutka izpolnjeni del obvez s strani podjetja, če kupec ali druga stranka odpove pogodbo iz drugih razlogov, kot je neizvršitev obljubljenega s strani podjetja. B9.–B13. člen vsebujejo napotke za oceno obstoja in izvršljivosti pravice do plačila ter tega, ali bi bilo podjetje na podlagi pravice podjetja do plačila upravičeno do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obvez.

Obveze izpolnitve, ki se izpolnijo v določenem trenutku

- 38 Če se obveza izpolnitve ne izpolni postopoma v skladu s 35.–37. členom, podjetje izpolni obvezo izpolnitve v določenem trenutku. Za določitev trenutka, ko kupec pridobi obvladovanje obljubljenega sredstva in podjetje izpolni obvezo izpolnitve, podjetje upošteva zahteve za obvladovanje v 31.–34. členu. Poleg tega podjetje upošteva kazalnike prenosa obvladovanja, ki med drugim vključujejo naslednje:

- (a) podjetje ima trenutno pravico do plačila za sredstvo – če je kupec trenutno obvezan plačati za sredstvo, potem to lahko pomeni, da je kupec pridobil možnost usmerjanja uporabe in pridobitve praktično vseh preostalih koristi izmenjanega sredstva;
- (b) kupec ima lastninsko pravico do sredstva – lastninska pravica lahko kaže, katera pogodbeni stranka lahko usmerja uporabo in pridobi praktično vse preostale koristi sredstva ali omeji dostop drugih podjetij do teh koristi. Zato lahko prenos lastninske pravice do sredstva kaže, da je kupec pridobil obvladovanje sredstva. Če podjetje obdrži lastninsko pravico izključno kot zaščito pred neplačilom kupca, ta lastninska pravica podjetja kupcu ne bi preprečevala pridobitve obvladovanja sredstva;
- (c) podjetje je preneslo fizično posedovanje sredstva – fizično posedovanje sredstva s strani kupca lahko kaže, da lahko kupec usmerja uporabo in pridobi praktično vse preostale koristi sredstva ali omeji dostop drugih podjetij do teh koristi. Vendar fizično posedovanje ne sovпада nujno z obvladovanjem sredstva. Na primer, v okviru nekaterih pogodb o ponovnem nakupu in nekaterih dogovorov o konsignaciji lahko kupec ali prejemnik fizično poseduje sredstvo, ki ga obvladuje podjetje. Nasprotno lahko v okviru nekaterih dogovorov po načelu „zaračunaj in zadrži“ podjetje fizično poseduje sredstvo, ki ga obvladuje kupec. B64.–B76., B77.–B78. in B79.–B82. člen vsebujejo napotke o računovodenju pogodbe o ponovnem nakupu, dogovorov o konsignaciji oziroma dogovorov po načelu „zaračunaj in zadrži“;
- (d) kupec ima pomembna tveganja in koristi lastništva sredstva – prenos pomembnih tveganj in koristi lastništva sredstva na kupca lahko kaže, da je kupec pridobil možnost usmerjanja uporabe in pridobitve praktično vseh preostalih koristi sredstva. Vendar podjetje pri oceni tveganj in koristi lastništva obljubljenega sredstva izključuje vsa tveganja, ki vodijo do ločene obveze izpolnitve poleg obveze izpolnitve za prenos sredstva. Podjetje je lahko na primer preneslo obvladovanje sredstva na kupca, vendar še ni izpolnilo dodatne obveze izpolnitve za zagotovitev storitev vzdrževanja, povezanih s prenesenim sredstvom;
- (e) kupec je sprejel sredstvo – sprejetje sredstva s strani kupca lahko kaže, da je ta pridobil možnost, da usmerja uporabo in pridobi praktično vse preostale koristi sredstva. Za ovrednotenje učinka pogodbene klavzule o sprejetju s strani kupca na to, kdaj se obvladovanje sredstva prenese, podjetje upošteva napotke v B83.–B86. členu.

Merjenje napredka v smeri popolne izpolnitve obveze izpolnitve

- 39 Za vsako obvezo izpolnitve, ki se izpolni postopoma v skladu s 35.–37. členom, podjetje pripoznava prihodek postopoma z merjenjem napredka v smeri popolne izpolnitve te obveze. Cilj pri merjenju napredka je prikazati, kako podjetje izpolnjuje obvezo pri prenašanju obvladovanja blaga ali storitev, obljubljenih kupcu (tj. izpolnjevanje obveze izpolnitve s strani podjetja).

- 40 Podjetje uporablja eno samo metodo za merjenje napredka za vsako obvezo izpolnitve, ki se izpolni postopoma, pri čemer podjetje to metodo dosledno uporablja za podobne obveze izpolnitve in v podobnih okoliščinah. Ob koncu vsakega obdobja poročanja podjetje ponovno izmeri napredek v smeri popolne izpolnitve obveze izpolnitve, ki se izpolni postopoma.

Metode za merjenje napredka

- 41 Ustrezne metode za merjenje napredka vključujejo metode izlozkov in metode vložkov. B14.–B19. člen vsebujejo napotke za uporabo metod izlozkov in metod vložkov za merjenje napredka podjetja v smeri popolne izpolnitve obveze izpolnitve. Pri določanju ustreznih metode za merjenje napredka podjetje upošteva naravo blaga ali storitve, ki jo je podjetje obljubilo prenesti kupcu.
- 42 Pri uporabi metode za merjenje napredka podjetje iz izmere napredka izključi vse blago ali storitve, za katere ne prenese obvladovanja na kupca. Nasprotno podjetje v izmero napredka vključi vse blago ali storitve, za katere prenese obvladovanje na kupca pri izpolnjevanju te obveze izpolnitve.
- 43 Ker se okoliščine s časom spreminjajo, podjetje posodobi svojo izmero napredka, tako da ta odraža vse spremembe v izpolnjevanju obveze izpolnitve. Take spremembe izmere napredka podjetja se obravnavajo kot sprememba računovodske ocene v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*.

Razumne izmere napredka

- 44 Podjetje pripozna prihodke za obvezo izpolnitve, ki se izpolni postopoma, samo če lahko razumno izmeri svoj napredek v smeri popolne izpolnitve obveze izpolnitve. Podjetje ne bi moglo razumno izmeriti svojega napredka v smeri popolne izpolnitve obveze izpolnitve, če nima zanesljivih informacij, ki bi bile potrebne za uporabo ustrezne metode za merjenje napredka.
- 45 V nekaterih okoliščinah (na primer v začetnih fazah pogodbe) podjetje morda ne more razumno izmeriti rezultatov glede izvajanja obveze izpolnitve, toda podjetje pričakuje povrnitev stroškov, nastalih pri izpolnjevanju te obveze. V takih okoliščinah podjetje pripozna prihodke samo do obsega nastalih stroškov, in sicer do takrat, ko lahko razumno izmeri rezultate izpolnjevanja obveze izpolnitve.

MERJENJE

- 46 **Ko se obveza izpolnitve izpolni (ali izpolnjuje), podjetje pripozna kot prihodek znesek transakcijske cene (ki ne vključuje ocen variabilnega nadomestila, ki so omejene v skladu s 56.–58. členom), ki se razporedi na to obvezo.**

Določanje transakcijske cene

- 47 **Podjetje pri določitvi transakcijske cene upošteva pogoje iz pogodbe in svoje običajne poslovne prakse. Transakcijska cena je znesek nadomestila, do katerega podjetje pričakuje, da bo upravičeno v zameno za prenos obljubljenega blaga ali storitev kupcu, razen zneskov, ki se zbirajo v imenu tretjih oseb (na primer nekateri prometni davki). Nadomestilo, ki je obljubljeno v pogodbi s kupcem, lahko vključuje točno določene zneske, spremenljive zneske ali oboje.**
- 48 Na oceno transakcijske cene vplivajo narava, časovni okvir in znesek nadomestila, ki ga je obljubil kupec. Pri določanju transakcijske cene podjetje upošteva učinke vsega naslednjega:

(a) variabilnega nadomestila (glej 50.–55. in 59. člen),

(b) omejenih ocen variabilnega nadomestila (glej 56.–58. člen),

(c) obstoja pomembne sestavine financiranja v pogodbi (glej 60.–65. člen),

(d) nedenarnega nadomestila (glej 66.–69. člen) in

(e) nadomestila, ki se plača kupcu (glej 70.–72. člen).

- 49 Za namen določanja transakcijske cene podjetje predpostavlja, da bodo blago ali storitve preneseni na kupca, kot je bilo obljubljeno v skladu z obstoječo pogodbo, in da pogodba ne bo razveljavljena, podaljšana ali spremenjena.

Variabilno nadomestilo

- 50 Če v pogodbi obljubljeno nadomestilo vključuje variabilni znesek, podjetje oceni znesek nadomestila, do katerega bo podjetje upravičeno v zameno za prenos obljubljenega blaga ali storitev kupcu.
- 51 Znesek nadomestila se lahko spremeni zaradi popustov, rabatov, povračil, dobropisov, znižanih cen, spodbud, dodatkov za uspešnost, penalov ali podobnih postavk. Obljubljeno nadomestilo se lahko spremeni tudi, če je upravičenost podjetja do nadomestila pogojena z nastopom ali odsotnostjo dogodka v prihodnosti. Znesek nadomestila bi bil na primer spremenljiv, če je bil proizvod prodan s pravico do vračila ali pa se obljubi točno določen znesek kot dodatek za uspešnost, če se doseže določen mejnik.
- 52 Variabilnost nadomestila, ki ga je obljubil kupec, je lahko eksplicitno navedena v pogodbi. Poleg pogojev iz pogodbe je obljubljeno nadomestilo variabilno, če obstaja katera od naslednjih okoliščin:
- (a) kupec ima upravičena pričakovanja, ki so posledica običajnih poslovnih praks, objavljenih politik ali konkretnih navedb podjetja, da bo podjetje sprejelo znesek nadomestila, ki je nižji od cene, navedene v pogodbi. To pomeni, da se pričakuje, da bo podjetje ponudilo znižano ceno. Glede na pravno ureditev, panogo ali kupca se taka ponudba lahko imenuje popust, rabat, povračilo ali dobropis;
- (b) druga dejstva in okoliščine kažejo, da je namen podjetja pri sklepanju pogodbe s kupcem temu ponuditi znižano ceno.
- 53 Podjetje oceni znesek variabilnega nadomestila z uporabo ene od naslednjih metod, odvisno od tega, za katero metodo podjetje pričakuje, da bo bolje predvidela znesek nadomestila, do katerega bo upravičeno:
- (a) pričakovana vrednost – pričakovana vrednost je vsota z verjetnostjo tehtanih zneskov v naboru možnih zneskov nadomestila. Pričakovana vrednost je lahko ustrezna ocena zneska variabilnega nadomestila, če ima podjetje veliko število pogodb s podobnimi značilnostmi;
- (b) najverjetnejši znesek – najverjetnejši znesek je posamezen najbolj verjeten znesek v naboru možnih zneskov nadomestila (tj. posamezen najbolj verjeten rezultat pogodbe). Najverjetnejši znesek je lahko ustrezna ocena zneska variabilnega nadomestila, če ima pogodba le dva možna rezultata (na primer, da podjetje bodisi dobi dodatek za uspešnost bodisi ga ne dobi).
- 54 Podjetje pri ocenjevanju učinka negotovosti na znesek variabilnega nadomestila, do katerega bo podjetje upravičeno, dosledno uporablja eno metodo za celotno pogodbo. Poleg tega podjetje upošteva vse informacije (pretekle, tekoče in napovedi), ki so podjetju razumno na voljo, in določi razumno število možnih zneskov nadomestila. Informacije, ki jih podjetje uporablja za oceno zneska variabilnega nadomestila, so običajno podobne informacijam, ki jih poslovodstvo podjetja uporablja v postopku ponudb in predlogov ter pri določanju cen za obljubljeno blago ali storitve.

Obveznosti povračila

- 55 Podjetje pripozna obveznost povračila, če prejme nadomestilo od kupca in pričakuje, da bo zadevno nadomestilo deloma ali v celoti povrnilo kupcu. Obveznost povračila se meri kot znesek prejetega nadomestila (ali terjatve), za katerega podjetje ne pričakuje, da je do njega upravičeno (tj. zneski, ki niso vključeni v transakcijsko ceno). Obveznost povračila (in ustrezna sprememba transakcijske cene ter posledično *obveznosti iz pogodbe*) se posodobi na koncu vsakega obdobja poročanja v skladu s spremembami okoliščin. Za obračun obveznosti povračila v zvezi s prodajo s pravico do vračila podjetje upošteva napotke iz B20.–B27. člena.

Omejene ocene variabilnega nadomestila

- 56 Podjetje vključi v transakcijsko ceno del ali celotni znesek variabilnega nadomestila, ocenjen v skladu s 53. členom, samo, kolikor je zelo verjetno, da ne bo prišlo do pomembnega zmanjšanja zneska pripoznanih skupnih prihodkov, ko bo naknadno odpravljena negotovost, povezana z variabilnim nadomestilom.
- 57 Pri ocenjevanju, ali je zelo verjetno, da ne bo prišlo do pomembnega zmanjšanja zneska pripoznanih skupnih prihodkov, ko bo naknadno odpravljena negotovost, povezana z variabilnim nadomestilom, podjetje upošteva tako verjetnost kot obseg zmanjšanja prihodkov. Dejavniki, ki bi lahko povečali verjetnost ali obseg zmanjšanja pripoznanih prihodkov, vključujejo, vendar niso omejeni na, naslednje:
- (a) znesek nadomestila je močno odvisen od dejavnikov, na katere podjetje nima vpliva. Ti dejavniki lahko vključujejo nestanovitnost trga, presojo ali dejanja tretjih oseb, vremenske razmere in visoko tveganje zastarelosti obljubljenega blaga ali storitve;
  - (b) za negotovost glede zneska nadomestila se pričakuje, da še dolgo ne bo odpravljena;
  - (c) izkušnje (ali drugi dokazi) podjetja v zvezi s podobnimi vrstami pogodb so omejene oziroma omejena je napovedna vrednost teh izkušenj (ali drugih dokazov);
  - (d) podjetje običajno bodisi ponudi številne možnosti za znižanje cene bodisi ima prakso spreminjanja plačilnih določb in pogojev pri podobnih pogodbah v podobnih okoliščinah;
  - (e) pogodba ima veliko število in širok nabor možnih zneskov nadomestila.
- 58 Podjetje uporablja B63. člen za obračun nadomestila v obliki licenčnine na podlagi prodaje ali uporabe, obljubljene v zameno za licenco za uporabo intelektualne lastnine.

Ponovna ocena variabilnega nadomestila

- 59 Podjetje na koncu vsakega obdobja poročanja posodobi ocenjeno transakcijsko ceno (vključno s posodobitvijo svoje ocene o tem, ali je ocena variabilnega nadomestila omejena), da se verodostojno prikažejo okoliščine na koncu obdobja poročanja in spremembe okoliščin tekom obdobja poročanja. Podjetje računovodsko obravnava spremembe transakcijske cene v skladu s 87.–90. členom.

Obstoj pomembne sestavine financiranja v pogodbi

- 60 Pri določanju transakcijske cene podjetje prilagodi obljubljeni znesek nadomestila za učinke časovne vrednosti denarja, če časovni okvir nadomestil, za katerega sta se dogovorili pogodbeni stranki (eksplicitno ali implicitno), kupcu ali podjetju zagotavlja pomembno korist financiranja prenosa blaga ali storitev kupcu. V takih okoliščinah pogodba vsebuje pomembno sestavino financiranja. Pomembna sestavina financiranja lahko obstaja ne glede na to, ali je obljuba financiranja eksplicitno navedena v pogodbi ali je implicitna v skladu s plačilnimi pogoji, za katere sta se dogovorili pogodbeni stranki.

- 61 Cilj pri prilagajanju obljubljenega zneska nadomestila za pomembno sestavino financiranja je, da podjetje pripozna prihodke v znesku, ki odraža ceno, ki bi jo kupec plačal za obljubljeno blago ali storitve, če bi kupec z denarjem plačal za to blago ali storitev, ko se prenesejo (ali prenašajo) na kupca (tj. denarna prodajna cena). Podjetje pri oceni, ali pogodba vsebuje sestavino financiranja in ali je ta sestavina financiranja pomembna za pogodbo, upošteva vsa relevantna dejstva in okoliščine, vključno z obema naslednjima:
- (a) morebitno razliko med zneskom obljubljenega nadomestila in denarno prodajno ceno obljubljenega blaga ali storitev ter
  - (b) skupnim učinkom obojega naslednjega:
    - (i) predvidenega časa, ki preteče od takrat, ko podjetje prenese obljubljeno blago ali storitve kupcu, do takrat, ko kupec plača za to blago ali storitve, ter
    - (ii) prevladujočih obrestnih mer na zadevnem trgu.
- 62 Ne glede na oceno iz 61. člena pogodba s kupcem ne bi vsebovala pomembne sestavine financiranja, če obstaja kateri koli od naslednjih dejavnikov:
- (a) kupec je plačal za blago ali storitve vnaprej in kupec odloča o času prenosa tega blaga ali storitev;
  - (b) znaten znesek nadomestila, ki ga je obljubil kupec, je variabilen, pri čemer se znesek ali čas tega nadomestila spreminja na podlagi nastopa ali odsotnosti dogodka v prihodnosti, nad katerim kupec ali podjetje v veliki meri nimata nadzora (na primer, če je nadomestilo licenčnina na podlagi prodaje);
  - (c) razlika med obljubljenim nadomestilom in denarno prodajno ceno blaga ali storitve (v skladu z opisom v 61. členu) je posledica drugih razlogov, kot so zagotavljanje financiranja kupcu ali podjetju, pri čemer je razlika med navedenima zneskoma sorazmerna z razlogom za to razliko. V skladu s plačilnimi pogoji je lahko na primer podjetje ali kupec zavarovan za primer, da druga pogodbená stranka ne izpolni ustrezno nekaterih ali vseh svojih obvez v skladu s pogodbo.
- 63 Kot praktična rešitev podjetju ni treba prilagoditi obljubljenega zneska nadomestila za učinke pomembne sestavine financiranja, če podjetje ob sklenitvi pogodbe pričakuje, da bo obdobje, ki preteče od takrat, ko podjetje prenese obljubljeno blago ali storitev kupcu, do takrat, ko kupec plača za to blago ali storitev, eno leto ali manj.
- 64 Za doseganje cilja iz 61. člena podjetje pri prilagajanju obljubljenega nadomestila za pomembno sestavino financiranja uporabi diskontno stopnjo, ki bi se odražala v ločeni transakciji financiranja med podjetjem in njegovim kupcem ob sklenitvi pogodbe. Ta stopnja bi odražala kreditne značilnosti stranke, ki prejme financiranje v pogodbi, pa tudi morebitno zavarovanje s premoženjem ali poroštvo, ki ga zagotovi kupec ali podjetje, vključno s sredstvi, prenesenimi v pogodbi. Podjetje lahko morda določi to stopnjo z opredelitvijo stopnje, s katero se diskontira nominalni znesek obljubljenega nadomestila glede na ceno, ki bi jo kupec plačal v denarju za blago ali storitve, ko se prenesejo (ali prenašajo) kupcu. Po sklenitvi pogodbe podjetje ne posodobi diskontne stopnje zaradi spremembe obrestnih mer ali drugih okoliščin (kot je sprememba ocene kreditnega tveganja kupca).
- 65 Podjetje predstavi učinke financiranja (prihodke od obresti ali odhodke za obresti) ločeno od prihodkov iz pogodb s kupci v izkazu vseobsegajočega donosa. Prihodki od obresti in odhodki za obresti se pripoznajo samo v obsegu, v katerem se *sredstvo iz pogodbe* (ali terjatev iz pogodbe) ali obveznost iz pogodbe pripozna pri računovodenju pogodbe s kupcem.

Nedenarno nadomestilo

- 66 Za določitev transakcijske cene za pogodbe, v katerih kupec obljubi nadomestilo v nedenarni obliki, podjetje izmeri nedenarno nadomestilo (ali obljubljeno nedenarno nadomestilo) po pošteni vrednosti.
- 67 Če podjetje ne more razumno oceniti poštene vrednosti nedenarnega nadomestila, izmeri nadomestilo posredno s sklicevanjem na samostojno prodajno ceno blaga ali storitev, obljubljenih kupcu (ali vrsti kupca) v zameno za nadomestilo.
- 68 Poštena vrednost nedenarnega nadomestila se lahko spremeni zaradi oblike nadomestila (na primer spremembe cene delnice, ki jo je podjetje upravičeno prejeti od kupca). Če se poštena vrednost nedenarnega nadomestila, ki ga je obljubil kupec, spremeni iz razlogov, ki niso povezani izključno z obliko nadomestila (poštena vrednost bi se na primer lahko spremenila zaradi poslovnih rezultatov podjetja), podjetje uporabi zahteve iz 56.–58. člena.
- 69 Če kupec prispeva blago ali storitve (na primer materiale, opremo ali delo), da podjetju olajša izpolnitev pogodbe, podjetje oceni, ali pridobi obvladovanje prispevanega blaga ali storitev. Če je tako, podjetje računovodsko obravnava prispevano blago ali storitve kot nedenarno nadomestilo, prejetu od kupca.

Nadomestilo, ki se plača kupcu

- 70 Nadomestilo kupcu vključuje denarne zneske, ki jih podjetje plača ali pričakuje, da jih bo plačalo, kupcu (ali drugim strankam, ki kupijo blago ali storitve podjetja od kupca). Nadomestilo, ki se plača kupcu, zajema tudi dobropis ali druge postavke (na primer kupon ali bon), ki se lahko uporabijo za zneske, dolgovane podjetju (ali drugim strankam, ki kupijo blago ali storitve podjetja od kupca). Podjetje računovodsko obravnava nadomestilo, ki se plača kupcu, kot znižanje transakcijske cene in posledično prihodkov, razen če se plačilo kupcu opravi v zameno za razločljivo blago ali storitev (kot je opisano v 26.–30. členu), ki jo kupec prenese na podjetje. Če nadomestilo, ki se plača kupcu, vključuje variabilni znesek, podjetje oceni transakcijsko ceno (vključno z oceno tega, ali je ocena variabilnega nadomestila omejena) v skladu s 50.–58. členom.
- 71 Če gre pri nadomestilu, ki se plača kupcu, za plačilo razločljivega blaga ali storitve s strani kupca, potem podjetje računovodsko obravnava nakup blaga ali storitve na enak način, kot obravnava druge nakupe od dobaviteljev. Če nadomestilo, ki se plača kupcu, presega pošteno vrednost razločljivega blaga ali storitve, ki jo podjetje prejme od kupca, potem podjetje računovodsko obravnava tak presežek kot znižanje transakcijske cene. Če podjetje ne more razumno oceniti poštene vrednosti blaga ali storitve, prejete od kupca, računovodsko obravnava celotno nadomestilo, ki se plača kupcu, kot znižanje transakcijske cene.
- 72 V skladu s tem podjetje, če se nadomestilo, ki se plača kupcu, računovodsko obravnava kot znižanje transakcijske cene, pripozna zmanjšanje prihodkov, ko nastopi (ali poteka) poznejši od naslednjih dveh dogodkov:

(a) podjetje pripozna prihodke za prenos povezanega blaga ali storitev kupcu ali

(b) podjetje plača ali obljubi, da bo plačalo nadomestilo (tudi če je nadomestilo odvisno od dogodka v prihodnosti). Ta obljuba je lahko implicirana glede na običajne poslovne prakse podjetja.

Razporeditev transakcijske cene na obveze izpolnitve

- 73 Cilj pri razporejanju transakcijske cene je, da podjetje razporedi transakcijsko ceno na vsako obvezo izpolnitve (ali razločljivo blago ali storitev) v znesku, ki prikazuje znesek nadomestila, do katerega podjetje pričakuje, da bo upravičeno v zameno za prenos obljubljenega blaga ali storitve kupcu.

- 74 Za izpolnitev cilja razporeditve podjetje razporedi transakcijsko ceno na vsako obvezo izpolnitve, ki je opredeljena v pogodbi, na podlagi relativne samostojne prodajne cene v skladu s 76.–80. členom, razen kot je določeno v 81.–83. členu (za razporejanje popustov) in 84.–86. členu (za razporejanje nadomestila, ki vključuje variabilne zneske).
- 75 Če ima pogodba samo eno obvezo izpolnitve, se 76.–86. člen ne uporabljajo. Kljub temu se 84.–86. člen lahko uporabljajo, če podjetje obljubi, da bo preneslo niz razločljivega blaga ali storitev, opredeljenih kot ena sama obveza izpolnitve v skladu z 22.(b) členom, in obljubljeni nadomestilo vključuje variabilne zneske.

Razporejanje na podlagi samostojnih prodajnih cen

- 76 Za razporeditev transakcijske cene na vsako obvezo izpolnitve na podlagi relativne samostojne prodajne cene podjetje ob sklenitvi pogodbe določi samostojno prodajno ceno razločljivega blaga ali storitve, ki je podlaga posamezne obveze izpolnitve v pogodbi, in razporedi transakcijsko ceno sorazmerno glede na zadevne samostojne prodajne cene.
- 77 Samostojna prodajna cena je cena, po kateri bi podjetje obljubljeni blago ali storitev ločeno prodalo kupcu. Najboljši dokaz samostojne prodajne cene je cena blaga ali storitve, ki jo je mogoče opazovati, ko podjetje proda zadevno blago ali storitev ločeno v podobnih okoliščinah in podobnim kupcem. Cena za blago ali storitev, ki je navedena v pogodbi ali na ceniku, je lahko (vendar se ne predpostavlja, da je) samostojna prodajna cena tega blaga ali storitve.
- 78 Če samostojne prodajne cene ni mogoče neposredno opazovati, podjetje oceni samostojno prodajno ceno na podlagi zneska, pri katerem bi razporeditev transakcijske cene izpolnila cilj razporeditve iz 73. člena. Pri ocenjevanju samostojne prodajne cene podjetje upošteva vse informacije (vključno s tržnimi pogoji, dejavniki, značilnimi za podjetje, in informacijami o kupcu ali vrsti kupca), ki so mu razumno na voljo. Pri tem v čim večji meri uporablja vhodne podatke, ki jih je mogoče opazovati, in metode ocenjevanja dosledno uporablja v podobnih okoliščinah.
- 79 Ustrezne metode za ocenjevanje samostojne prodajne cene blaga ali storitve med drugim vključujejo:
- (a) metodo prilagojene tržne ocene – podjetje bi lahko ocenilo trg, na katerem prodaja blago ali storitve, ter ocenilo ceno, ki bi jo bil kupec na tem trgu pripravljen plačati za to blago ali storitve. Ta metoda lahko vključuje tudi sklicevanje na cene konkurentov podjetja za podobno blago ali storitve ter po potrebi prilagoditev teh cen tako, da odražajo stroške in marže podjetja;
  - (b) metodo pričakovanih stroškov, povečanih za maržo – podjetje bi lahko predvidelo svoje pričakovane stroške za izpolnitev obveze izpolnitve in nato dodalo ustrezno maržo za to blago ali storitev;
  - (c) metodo preostanka – podjetje lahko oceni samostojno prodajno ceno glede na skupno transakcijsko ceno, zmanjšano za vsoto samostojnih prodajnih cen, ki jih je mogoče opazovati, drugega blaga ali storitev, obljubljenih v pogodbi. Vendar lahko podjetje uporabi metodo preostanka za oceno samostojne prodajne cene blaga ali storitve v skladu z 78. členom samo, če je izpolnjeno eno od naslednjih meril:
    - (i) podjetje prodaja isto blago ali storitev različnim kupcem (istočasno ali skoraj istočasno) za zelo različne zneske (tj. prodajna cena je zelo spremenljiva, ker reprezentativna samostojna prodajna cena ni razvidna iz preteklih transakcij ali drugih dokazov, ki jih je mogoče opazovati), ali
    - (ii) podjetje za zadevno blago ali storitev še ni določilo cene, pri čemer se blago ali storitev doslej ni prodajala na samostojni osnovi (tj. prodajna cena je negotova).

- 80 Za oceno samostojne prodajne cene blaga ali storitev, obljubljenih v pogodbi, je morda treba uporabiti kombinacijo metod, če so samostojne prodajne cene dveh ali več enot tega blaga ali storitev zelo spremenljive ali negotove. Na primer, podjetje lahko uporabi metodo preostanka za oceno združene samostojne prodajne cene za obljubljeni blago ali storitve z zelo spremenljivimi ali negotovimi samostojnimi prodajnimi cenami, nato pa uporabi drugo metodo za oceno samostojnih prodajnih cen posameznih enot blaga ali storitev glede na zadevno ocenjeno združeno samostojno prodajno ceno, določeno z metodo preostanka. Kadar podjetje za oceno samostojne prodajne cene posameznega obljubljenega blaga ali storitve v pogodbi uporablja kombinacijo metod, oceni, ali bi bila razporeditev transakcijske cene glede na te ocenjene samostojne prodajne cene skladna s ciljem razporeditve iz 73. člena in zahtevami za ocenjevanje samostojnih prodajnih cen iz 78. člena.

Razporeditev popusta

- 81 Kupec prejme popust za nakup paketa blaga ali storitev, če vsota samostojnih prodajnih cen tega v pogodbi obljubljenega blaga ali storitev presega v pogodbi obljubljeno nadomestilo. Razen kadar ima podjetje na voljo dokaze v skladu z 82. členom, da se celotni popust nanaša le na eno ali več, vendar ne vse, obveze izpolnitve v pogodbi, razporedi popust sorazmerno na vse obveze izpolnitve v pogodbi. Sorazmerna razporeditev popusta v teh okoliščinah je posledica tega, da podjetje razporedi transakcijsko ceno vsaki obvezi izpolnitve na podlagi relativnih samostojnih prodajnih cen zadevnega razločljivega blaga ali storitev.
- 82 Podjetje razporedi popust v celoti na eno ali več, vendar ne na vse, obveze izpolnitve v pogodbi, če so izpolnjena vsa naslednja merila:
- (a) podjetje redno prodaja vsako razločljivo blago ali storitev (ali vsak paket razločljivega blaga ali storitev) v pogodbi na samostojni osnovi,
  - (b) podjetje na samostojni osnovi tudi redno prodaja paket (ali pakete) nekaterih enot tega razločljivega blaga ali storitev s popustom glede na samostojne prodajne cene blaga ali storitev v posameznem paketu in
  - (c) popust, ki se dodeli vsakemu paketu blaga ali storitev in je opisan v 82.(b) členu, je v bistvu enak kot popust v pogodbi, analiza blaga ali storitev v posameznem paketu pa zagotavlja vidne dokaze glede obveze izpolnitve, na katere se nanaša celoten popust v pogodbi.
- 83 Če se popust v celoti razporedi na eno ali več obvez izpolnitve v pogodbi v skladu z 82. členom, podjetje razporedi popust pred uporabo metode preostanka za oceno samostojne prodajne cene blaga ali storitev v skladu z 79.(c) členom.

Razporeditev variabilnega nadomestila

- 84 Variabilno nadomestilo, ki je obljubljeno v pogodbi, se lahko pripiše celotni pogodbi ali določenemu delu pogodbe, na primer enemu od naslednjega:
- (a) eni ali več, vendar ne vsem, obvezam izpolnitve v pogodbi (dodatek je lahko na primer pogojen s tem, da podjetje prenese obljubljeni blago ali storitev v določenem časovnem obdobju) ali
  - (b) enemu ali več, vendar ne vsakemu, obljubljenemu razločljivemu blagu ali storitvam v nizu razločljivega blaga ali storitev, ki so del ene obveze izpolnitve v skladu z 22.(b) členom (na primer nadomestilo, obljubljeno za drugo leto dveletne pogodbe za storitve čiščenja, se bo povečalo na podlagi gibanj določenega indeksa inflacije).
- 85 Podjetje razporedi variabilni znesek (in naknadne spremembe tega zneska) v celoti na obvezo izpolnitve ali na razločljivo blago ali storitev, ki je del ene obveze izpolnitve v skladu z 22.(b) členom, če sta izpolnjeni obe naslednji merili:

(a) pogoji variabilnega plačila se nanašajo posebej na prizadevanja podjetja, da izpolni obvezo izpolnitve ali prenese razločljivo blago ali storitev (ali na določen rezultat v zvezi z izpolnitvijo obveze izpolnitve ali prenosom razločljivega blaga ali storitve), in

(b) razporeditev variabilnega zneska nadomestila v celoti na obvezo izpolnitve ali na razločljivo blago ali storitev je v skladu s ciljem razporeditve iz 73. člena, in sicer ob upoštevanju vseh obvez izpolnitve in plačilnih pogojev v pogodbi.

86 Zahteve glede razporeditve iz 73.–83. člena se uporabijo za razporeditev preostalega zneska transakcijske cene, ki ne izpolnjuje meril iz 85. člena.

Spremembe transakcijske cene

87 Po sklenitvi pogodbe se lahko transakcijska cena spremeni zaradi različnih razlogov, vključno z razpletom negotovih dogodkov ali drugih sprememb okoliščin, ki spremenijo znesek nadomestila, do katerega podjetje pričakuje, da bo upravičeno v zameno za obljubljeni blago ali storitve.

88 Podjetje razporedi na obveze izpolnitve v pogodbi vse naknadne spremembe transakcijske cene na enaki podlagi kot ob sklenitvi pogodbe. Posledično podjetje ne prerazporedi transakcijske cene tako, da odraža spremembe samostojnih prodajnih cen po sklenitvi pogodbe. Zneski, razporejeni na izpolnjeno obvezo izpolnitve, se pripoznajo kot prihodki ali kot zmanjšanje prihodkov v obdobju, v katerem se transakcijska cena spremeni.

89 Podjetje razporedi spremembo transakcijske cene v celoti na eno ali več, vendar ne vse, obveze izpolnitve ali razločljivo blago ali storitve, obljubljene v nizu, ki je del ene obveze izpolnitve v skladu z 22.(b) členom samo, če so izpolnjena merila iz 85. člena glede razporeditve variabilnega nadomestila.

90 Podjetje računovodsko obravnava spremembo transakcijske cene, ki nastane zaradi spremembe pogodbe, v skladu z 18.–21. členom. Za spremembo transakcijske cene, ki nastane po spremembi pogodbe, pa podjetje uporabi 87.–89. člen, da razporedi spremembo transakcijske cene na katerega koli od naslednjih načinov, ki je ustrezen:

(a) podjetje razporedi spremembo transakcijske cene na obveze izpolnitve, ki so opredeljene v pogodbi pred spremembo, če in v obsegu, v katerem se sprememba transakcijske cene pripiše znesku variabilnega nadomestila, obljubljenega pred spremembo, sprememba pa se računovodsko obravnava v skladu z 21.(a) členom;

(b) v vseh drugih primerih, v katerih se sprememba računovodsko ni obravnavala kot ločena pogodba v skladu z 20. členom, podjetje razporedi spremembo transakcijske cene na obvezo izpolnitve v spremenjeni pogodbi (tj. obveze izpolnitve, ki niso bile izpolnjene ali delno niso bile izpolnjene takoj po spremembi).

POGODBENI STROŠKI

Dodatni stroški za pridobitev pogodbe

91 Podjetje pripozna kot sredstvo dodatne stroške za pridobitev pogodbe s kupcem, če pričakuje povrnitev teh stroškov.

92 Dodatni stroški za pridobitev pogodbe so tisti stroški, ki jih ima podjetje s tem, da pridobi pogodbo s kupcem, in ki ne bi nastali, če pogodbe ne bi pridobilo (na primer prodajna provizija).

- 93 Stroški za pridobitev pogodbe, ki bi nastali ne glede na to, ali je bila pogodba pridobljena, se pripoznajo kot odhodki, ko nastanejo, razen če eksplicitno bremenijo kupca ne glede na to, ali se pogodba pridobi.
- 94 Praktična rešitev je, da podjetje pripozna dodatne stroške za pridobitev pogodbe kot odhodke, ko nastanejo, če je doba amortiziranja za sredstvo, ki bi ga podjetje sicer pripoznalo, eno leto ali manj.

Stroški izpolnitve pogodbe

- 95 Če stroški, ki nastanejo pri izpolnjevanju pogodbe s kupcem, ne spadajo v področje uporabe drugega standarda (na primer MRS 2 *Zaloge*, MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva* ali MRS 38 *Neopredmetena sredstva*), podjetje pripozna sredstvo na podlagi stroškov, ki so nastali pri izpolnitvi pogodbe, samo, če ti stroški izpolnjujejo vsa naslednja merila:
- (a) **stroški so neposredno povezani s pogodbo ali pričakovano pogodbo, ki jo lahko podjetje natančno opredeli (na primer stroški za storitve, ki jih bo treba zagotoviti po obnovi obstoječe pogodbe, ali stroški oblikovanja sredstva, ki se bo preneslo na podlagi posamezne pogodbe, ki še ni odobrena),**
- (b) **stroški ustvarijo ali povečajo vire podjetja, ki se bodo uporabljali pri izpolnjevanju (ali nadaljevanju izpolnjevanja) obvez izpolnitve v prihodnosti, in**
- (c) **pričakuje se, da bodo stroški povrnjeni.**
- 96 Kar zadeva stroške, nastale pri izpolnjevanju pogodbe s kupcem, ki spadajo v področje uporabe drugega standarda, podjetje te stroške računovodsko obravnava v skladu z zadevnimi drugimi standardi.
- 97 Stroški, ki so neposredno povezani s pogodbo (ali posamezno pričakovano pogodbo), vključujejo kar koli od naslednjega:
- (a) neposredno delo (na primer plače zaposlenih, ki neposredno zagotavljajo obljubljeni storitve kupcu),
- (b) neposredne materiale (na primer zaloge, uporabljene pri zagotavljanju obljubljenih storitev kupcu),
- (c) razporeditve stroškov, ki so neposredno povezani s pogodbo ali pogodbenimi dejavnostmi (na primer stroški upravljanja in nadzora pogodbe ter zavarovanja in amortizacije orodja, opreme in sredstev, ki predstavljajo pravico do uporabe, uporabljenih pri izpolnjevanju pogodbe),
- (d) stroške, ki v skladu s pogodbo eksplicitno bremenijo kupca, in
- (e) druge stroške, ki nastanejo samo zato, ker je podjetje sklenilo pogodbo (na primer plačila podizvajalcem).
- 98 Podjetje pripozna naslednje stroške kot odhodke, ko nastanejo:
- (a) splošne in administrativne stroške (razen če ti stroški v skladu s pogodbo eksplicitno bremenijo kupca; v tem primeru podjetje te stroške ovrednoti v skladu s 97. členom),
- (b) stroške materiala, dela ali drugih virov, ki so bili porabljeni za izpolnjevanje pogodbe, vendar niso bili upoštevani v ceni pogodbe,
- (c) stroške, ki so povezani z izpolnjenimi obvezami izpolnitve (ali delno izpolnjenimi obvezami izpolnitve) v pogodbi (tj. stroške, ki so povezani s preteklim izpolnjevanjem obvez), in

- (d) stroške, za katere podjetje ne more razlikovati, ali so stroški povezani z neizpolnjenimi obvezami izpolnitve ali izpolnjenimi obvezami izpolnitve (ali delno izpolnjenimi obvezami izpolnitve).

Amortizacija in oslabitev

- 99 Sredstvo, pripoznano v skladu z 91. ali 95. členom, se sistematično amortizira skladno s prenosom blaga ali storitev, na katere se sredstvo nanaša, kupcu. Sredstvo se lahko nanaša na blago ali storitve, ki se bodo prenesle na podlagi posamezne pričakovane pogodbe (kot je opisano v 95.(a) členu).
- 100 Podjetje posodobi znesek amortizacije, da ta odraža pomembno spremembo pričakovanega časa, v katerem kupcu prenese blago ali storitve, na katere se sredstvo nanaša. Takšna sprememba se računovodsko obravnava kot sprememba računovodske ocene v skladu z MRS 8.
- 101 Podjetje pripozna izgubo zaradi oslabitve v poslovnem izidu v obsegu, v katerem knjigovodska vrednost sredstva, pripoznanega v skladu z 91. ali 95. členom, presega:
- (a) preostali znesek nadomestila, za katerega pričakuje, da ga bo prejelo v zameno za blago ali storitve, na katere se sredstvo nanaša, zmanjšan za
  - (b) stroške, ki se nanašajo neposredno na zagotavljanje tega blaga ali storitev in niso bili pripoznani kot odhodki (glej 97. člen).
- 102 Za namene uporabe 101. člena za določitev zneska nadomestila, za katerega pričakuje, da ga bo prejelo, podjetje uporabi načela za določanje transakcijske cene (razen za zahteve iz 56.–58. člena o omejenih ocenah variabilnega nadomestila) in prilagodi ta znesek tako, da odraža učinke kreditnega tveganja kupca.
- 103 Preden podjetje pripozna izgubo zaradi oslabitve za sredstvo, pripoznano v skladu z 91. ali 95. členom, pripozna morebitno izgubo zaradi oslabitve za sredstva, ki se nanašajo na pogodbe, pripoznane na podlagi drugega standarda (na primer MRS 2, MRS 16 in MRS 38). Po uporabi preizkusa oslabitve iz 101. člena podjetje vključi dobljeno knjigovodsko vrednost sredstva, pripoznanega v skladu z 91. ali 95. členom, v knjigovodsko vrednost denar ustvarjajoče enote, ki ji pripada, za namene uporabe MRS 36 *Oslabitev sredstev* za zadevno denar ustvarjajočo enoto.
- 104 Podjetje v poslovnem izidu pripozna odpravo dela ali celotne izgube zaradi oslabitve, ki je bila prej pripoznana v skladu s 101. členom, ko pogoji za oslabitev ne obstajajo več ali so se izboljšali. Povečana knjigovodska vrednost sredstva ne presega zneska, ki bi bil določen (po odštetju amortizacije), če predhodno ne bi bila priznana izguba zaradi oslabitve.

PREDSTAVLJANJE

- 105 **Ko katera koli pogodbeni stranka izpolni svoje obveze, podjetje pogodbo predstavi v izkazu finančnega položaja kot sredstvo iz pogodbe ali obveznost iz pogodbe, odvisno od razmerja med izpolnitvijo obvez s strani podjetja in plačilom kupca. Podjetje predstavi vse brezpogojne pravice do nadomestila ločeno kot terjatev.**
- 106 Če kupec plača nadomestilo ali ima podjetje pravico do zneska nadomestila, ki je brezpogojna (tj. terjatev), preden podjetje prenese blago ali storitev kupcu, predstavi podjetje pogodbo kot obveznost iz pogodbe, ko se nadomestilo plača oziroma ko zapade v plačilo (kar nastopi prej). Obveznost iz pogodbe je obveza podjetja za prenos blaga ali storitev kupcu, za katere je podjetje od kupca prejelo nadomestilo (ali za katere je znesek nadomestila zapadel).

- 107 Če podjetje izvede prenos blaga ali storitev kupcu, preden kupec plača nadomestilo ali preden plačilo zapade, podjetje predstavi pogodbo kot sredstvo iz pogodbe, pri čemer izključi vse zneske, ki so predstavljeni kot terjatev. Sredstvo iz pogodbe je pravica podjetja do nadomestila v zameno za blago ali storitve, ki jih je podjetje preneslo kupcu. Podjetje oceni oslabitev sredstva iz pogodbe v skladu z MSRP 9. Oslabitev sredstva iz pogodbe se meri, predstavlja in razkriva na enaki podlagi kot finančno sredstvo, ki spada v področje uporabe MSRP 9 (glej tudi 113. (b) člen).
- 108 Terjatev je pravica podjetja do nadomestila, ki je brezpogojna. Pravica do nadomestila je brezpogojna, če mora za to, da to nadomestilo zapade v plačilo, samo miniti čas. Podjetje bi na primer pripoznalo terjatev, če ima trenutno pravico do plačila, čeprav je lahko ta znesek v prihodnosti predmet povračila. Podjetje terjatev računovodsko obravnava v skladu z MSRP 9. Po začetnem pripoznanju terjatve iz pogodbe s kupcem se kakršna koli razlika med merjenjem terjatve v skladu z MSRP 9 in ustreznim zneskom pripoznanih prihodkov predstavi kot odhodek (na primer kot izguba zaradi oslabitve).
- 109 V tem standardu sta uporabljena izraza „sredstvo iz pogodbe“ in „obveznost iz pogodbe“, vendar podjetju ni prepovedano, da v izkazu finančnega položaja za ti postavki uporablja drugačna opisa. Če podjetje uporablja drugačen opis za sredstvo iz pogodbe, predloži zadostne informacije, da lahko uporabnik računovodskih izkazov razlikuje med terjatvami in sredstvi iz pogodbe.

RAZKRITJA

- 110 Cilj zahtev po razkritju je, da podjetje razkrije zadostne informacije, da lahko uporabniki računovodskih izkazov razumejo naravo, znesek, časovni okvir in negotovost prihodkov in denarnih tokov, ki izhajajo iz pogodb s kupci. Za doseganje navedenega cilja podjetje razkrije kvalitativne in kvantitativne informacije o vsem naslednjem:**

(a) svojih pogodbah s kupci (glej 113.–122. člen),

(b) pomembnih presoah in spremembah presoj pri uporabi tega standarda za navedene pogodbe (glej 123.–126. člen) in

(c) vseh sredstvih, pripoznanih na podlagi stroškov za pridobitev ali izpolnitev pogodbe s kupcem v skladu z 91. ali 95. členom (glej 127.–128. člen).

- 111 Podjetje preuči raven podrobnosti, ki je potrebna za doseganje cilja razkritja, in kolikšen poudarek je treba nameniti vsaki od različnih zahtev. Podjetje razkritja združi ali razdruži tako, da se pomen uporabnih informacij ne zmanjša zaradi vključitve velikega obsega nepomembnih podrobnosti ali združitve postavk, ki imajo bistveno različne značilnosti.
- 112 Podjetju ni treba razkriti informacij v skladu s tem standardom, če je informacije zagotovilo v skladu z drugim standardom.

Pogodbe s kupci

- 113 Podjetje razkrije vse naslednje zneske za obdobje poročanja, razen če so ti zneski prikazani ločeno v izkazu vseobsegajočega donosa v skladu z drugimi standardi:

(a) prihodke, pripoznane na podlagi pogodb s kupci, ki jih podjetje razkrije ločeno od drugih virov prihodkov, in

(b) vse izgube zaradi oslabitve, pripoznane (v skladu z MSRP 9) za katero koli terjatev ali sredstvo iz pogodbe, ki izhaja iz pogodb podjetja s kupci, ki jih podjetje razkrije ločeno od izgub zaradi oslabitve iz drugih pogodb.

Razdruževanje prihodkov

- 114 Podjetje razdruži prihodke, pripoznane na podlagi pogodb s kupci, v kategorije, ki prikazujejo, kako gospodarski dejavniki vplivajo na naravo, znesek, časovni okvir ter negotovost prihodkov in denarnih tokov. Pri izbiri kategorij, ki se uporabijo za razdruževanje prihodkov, podjetje upošteva napotke iz B87.–B89. člena.
- 115 Poleg tega podjetje razkrije zadostne informacije, da lahko uporabniki računovodskih izkazov razumejo razmerje med razkritjem razdruženih prihodkov (v skladu s 114. členom) in informacijah o prihodkih, ki se razkrijejo za vsak odsek, o katerem se poroča, če podjetje uporablja MSRP 8 *Poslovni odseki*.

Stanja iz pogodb

- 116 Podjetje razkrije vse naslednje:
- (a) začetna in končna stanja terjatev, sredstev iz pogodb in obveznosti iz pogodb, ki izhajajo iz pogodb s kupci, če se sicer ne predstavijo ali razkrijejo ločeno,
  - (b) prihodke, pripoznane v obdobju poročanja, ki so bili vključeni v stanje obveznosti iz pogodb na začetku obdobja, in
  - (c) prihodke, pripoznane v obdobju poročanja, od izpolnjenih (ali delno izpolnjenih) obvez izpolnitve v prejšnjih obdobjih (na primer spremembe transakcijskih cen).
- 117 Podjetje obrazloži razmerje med časovnim okvirom izpolnjevanja obvez izpolnitve (glej 119.(a) člen) in običajnim časovnim okvirom plačila (glej 119.(b) člen) ter učinek, ki ga imata zadevna dejavnika na stanje sredstev iz pogodb in stanje obveznosti iz pogodb. Za predloženo obrazložitev se lahko uporabijo kvalitativne informacije.
- 118 Podjetje obrazloži pomembne spremembe stanja sredstev iz pogodb in stanja obveznosti iz pogodb med obdobjem poročanja. Obrazložitev vsebuje kvalitativne in kvantitativne informacije. Primeri sprememb stanja sredstev iz pogodb in stanja obveznosti iz pogodb podjetja vključujejo kar koli od naslednjega:
- (a) spremembe zaradi poslovnih združitvev,
  - (b) kumulativne naknadne prilagoditve prihodkov, ki vplivajo na zadevno sredstvo iz pogodbe ali obveznost iz pogodbe, vključno s prilagoditvami zaradi spremembe pri merjenju napredka, spremembe ocene transakcijske cene (vključno z vsemi spremembami ocene, ali je ocena variabilnega nadomestila omejena) ali spremembe pogodbe,
  - (c) oslabitev sredstva iz pogodbe,
  - (d) spremembo časovnega okvira, po katerem postane pravica do nadomestila brezpogojna (tj. sredstvo iz pogodbe se prerazvrsti kot terjatev), in
  - (e) spremembo časovnega okvira za izpolnitev obveze izpolnitve (tj. za pripoznanje prihodkov, ki izhajajo iz obveznosti iz pogodbe).

Obveze izpolnitve

- 119 Podjetje razkrije informacije o svojih obvezah izpolnitve v pogodbah s kupci, vključno z opisom vsega naslednjega:
- (a) kdaj podjetje običajno izpolni svoje obveze izpolnitve (na primer ob pošiljanju, ob dobavi, v času opravljanja storitev ali po opravljeni storitvi) in tudi kdaj so obveze izpolnitve izpolnjene pri dogovoru po načelu „zaračunaj in zadrži“,

- (b) pomembnih plačilnih pogojev (na primer, kdaj običajno zapade plačilo, ali pogodba vsebuje pomembno sestavino financiranja, ali je znesek nadomestila variabilen in ali je ocena variabilnega nadomestila običajno omejena v skladu s 56.–58. členom),
- (c) narave blaga ali storitev, ki jih je podjetje obljubilo prenesti, z izpostavitvijo kakršnih koli obvez izpolnitve v zvezi z dogovorom, da bo blago ali storitve prenesla druga stranka (tj. če podjetje deluje kot agent),
- (d) obvez glede vračila, povračila in drugih podobnih obvez ter
- (e) vrst jamstev in s tem povezanih obvez.

Transakcijska cena, razporejena na preostale obveze izpolnitve

120 Podjetje razkrije naslednje informacije o svojih preostalih obvezah izpolnitve:

- (a) skupni znesek transakcijske cene, razporejene na obveze izpolnitve, ki so neizpolnjene (ali delno neizpolnjene) na koncu obdobja poročanja, in
- (b) obrazložitev, kdaj podjetje pričakuje, da bo kot prihodek pripoznalo znesek, razkrit v skladu s 120.(a) členom, kar podjetje razkrije na enega od naslednjih načinov:
  - (i) na kvantitativni podlagi z uporabo časovnih sklopov, ki bi bili najbolj ustrezni za čas trajanja preostalih obvez izpolnitve, ali
  - (ii) z uporabo kvalitativnih informacij.

121 Obstaja praktična rešitev, v skladu s katero podjetju za obveze izpolnitve ni treba razkriti informacij iz 120. člena, če je izpolnjen kateri izmed naslednjih pogojev:

- (a) obveza izpolnitve je del pogodbe, za katero je prvotno predviden čas trajanja eno leto ali manj, ali
- (b) podjetje pripozna prihodke od izpolnitve obveze izpolnitve v skladu z B16. členom.

122 Podjetje opisno obrazloži, ali uporablja praktično rešitev iz 121. člena in ali katero koli nadomestilo iz pogodb s kupci ni vključeno v transakcijsko ceno ter posledično ni vključeno v informacije, razkrite v skladu s 120. členom. Ocena transakcijske cene na primer ne bi vključevala nobenih ocenjenih zneskov variabilnega nadomestila, ki so omejeni (glej 56.–58. člen).

Pomembne presoje pri uporabi tega standarda

123 Podjetje razkrije presoje in spremembe presoj, opravljene v skladu s tem standardom, ki bistveno vplivajo na določitev zneska in časovnega okvira prihodkov iz pogodb s kupci. Zlasti podjetje obrazloži presoje in spremembe presoj, ki se uporabljajo pri določitvi obojega od naslednjega:

- (a) časovnega okvira izpolnitve obveze izpolnitve (glej 124.–125. člen) in
- (b) transakcijske cene in zneskov, razporejenih na obveze izpolnitve (glej 126. člen).

Določitev časovnega okvira za izpolnitev obvez izpolnitve

- 124 Za obveze izpolnitve, ki jih podjetje izpolni postopoma, podjetje razkrije oboje od naslednjega:
- (a) metode, uporabljene za pripoznanje prihodkov (na primer opis uporabljenih metod izločkov ali metod vložkov in kako se te metode uporabljajo), in
  - (b) obrazložitev, zakaj uporabljene metode zagotavljajo zanesljiv prikaz prenosa blaga ali storitev.
- 125 Za obveze izpolnitve, ki se izpolnijo v določenem trenutku, podjetje razkrije pomembne presoje, opravljene pri ocenjevanju, kdaj kupec pridobi obvladovanje obljubljenega blaga ali storitev.

Določitev transakcijske cene in zneskov, razporejenih na obveze izpolnitve

- 126 Podjetje razkrije informacije o metodah, vhodnih podatkih in predpostavkah, uporabljenih za vse naslednje:
- (a) določitev transakcijske cene, ki vključuje, vendar ni omejena na, oceno variabilnega nadomestila, prilagoditev nadomestila za učinek časovne vrednosti denarja in merjenje nedonarnega nadomestila,
  - (b) oceno, ali je ocena variabilnega nadomestila omejena,
  - (c) razporeditev transakcijske cene, vključno z oceno samostojne prodajne cene obljubljenega blaga ali storitev ter razporeditvijo popustov in variabilnega nadomestila na določen del pogodbe (če je to ustrezno), in
  - (d) merjenje obvez glede vračila, povračila in drugih podobnih obvez.

Sredstva, pripoznana na podlagi stroškov za pridobitev ali izpolnitev pogodbe s kupcem

- 127 Podjetje opiše oboje od naslednjega:
- (a) presoje, ki jih je opravilo pri določitvi zneska stroškov, nastalih za pridobitev ali izpolnitev pogodbe s kupcem (v skladu z 91. ali 95. členom), in
  - (b) metodo, ki se uporablja za določitev amortizacije za vsako obdobje poročanja.
- 128 Podjetje razkrije vse naslednje:
- (a) končna stanja sredstev, pripoznanih na podlagi stroškov za pridobitev ali izpolnitev pogodbe s kupcem (v skladu z 91. ali 95. členom), po glavnih kategorijah sredstev (na primer stroški za pridobitev pogodb s kupci, stroški pred sklenitvijo pogodb in stroški v zvezi z njihovo sklenitvijo), in
  - (b) znesek amortizacije in morebitne izgube zaradi oslabitve, pripoznane v obdobju poročanja.

Praktične rešitve

- 129 Če se podjetje odloči za uporabo praktične rešitve iz 63. člena (o obstoju pomembne sestavine financiranja) ali 94. člena (o dodatnih stroških za pridobitev pogodbe), to dejstvo razkrije.

Dodatek A

Opredelitve pojmov

Ta dodatek je sestavni del standarda.

pogodba	Dogovor med dvema ali več strankami, s katerim se ustvarijo izvršljive pravice in obveze.
sredstvo iz pogodbe	Pravica podjetja do nadomestila v zameno za blago ali storitve, ki jih je podjetje preneslo na kupca , če je ta pravica odvisna od česa drugega kot zgolj minevanja časa (na primer izpolnjevanja obvez podjetja v prihodnosti).
obveznost iz pogodbe	Obveza podjetja za prenos blaga ali storitev kupcu , za katere je podjetje od kupca prejelo nadomestilo (ali za katere je znesek nadomestila zapadel v plačilo).
kupec	Oseba, ki je s podjetjem sklenila pogodbo za pridobitev blaga ali storitev, ki so rezultat rednega poslovanja podjetja, v zameno za nadomestilo.
donos	Povečanja gospodarskih koristi v obračunskem obdobju v obliki prilivov ali izboljšanja sredstev ali zmanjšanja obveznosti, ki povzročijo povečanje lastniškega kapitala, razen tistih, povezanih s prispevki lastnikov kapitalskih deležev.
obveza izpolnitve	Obljuba v pogodbi s kupcem , da se bo na kupca preneslo bodisi: (a) blago ali storitev (ali paket blaga ali storitev), ki sta razločljiva, ali (b) niz razločljivega blaga ali storitev, ki so v bistvu enaki ter imajo enak vzorec prenosa kupcu.
prihodki	Donos , ki nastane med rednim poslovanjem podjetja.
samostojna prodajna cena (blaga ali storitve)	Cena, po kateri bi podjetje obljubljeni blago ali storitev ločeno prodalo kupcu .
transakcijska cena (za pogodbo s kupcem)	Znesek nadomestila, do katerega podjetje pričakuje, da bo upravičeno v zameno za prenos obljubljenega blaga ali storitev kupcu , razen zneskov, ki se poberejo v imenu tretjih oseb.

Dodatek B

Napotki za uporabo

Ta dodatek je sestavni del standarda. Opisuje uporabo 1.–129. člena in ima enako veljavo kot drugi deli standarda.

B1 Ti napotki za uporabo so urejeni glede na naslednje kategorije:

- (a) obveze izpolnitve, ki se izpolnijo postopoma (B2.–B13. člen),
- (b) metode za merjenje napredka v smeri popolne izpolnitve obveze izpolnitve (B14.–B19. člen),
- (c) prodaja s pravico do vračila (B20.–B27. člen),
- (d) garancije (B28.–B33. člen),
- (e) presoja: principal ali agent (B34.–B38. člen),
- (f) možnosti kupca za pridobitev dodatnega blaga ali storitev (B39.–B43. člen),
- (g) neuveljavljene pravice kupcev (B44.–B47. člen),
- (h) nevračljive vnaprejšnje provizije (in s tem povezani stroški) (B48.–B51. člen),
- (i) licenciranje (B52.–B63.B člen),
- (j) pogodbe o ponovnem nakupu (B64.–B76. člen),
- (k) dogovori o konsignaciji (B77.–B78. člen),
- (l) dogovori po načelu „zaračunaj in zadrži“ (B79.–B82. člen),
- (m) sprejetje s strani kupca (B83.–B86. člen) in
- (n) razkrivanje združenih prihodkov (B87.–B89. člen).

Obveze izpolnitve, ki se izpolnijo postopoma

B2 V skladu s 35. členom se obveza izpolnitve izpolni postopoma, če je izpolnjeno eno od naslednjih meril:

- (a) kupec istočasno prejme in porabi koristi, ki jih zagotavlja izpolnjevanje obvez podjetja, ko jih podjetje izpolnjuje (glej B3.–B4. člen),
- (b) izpolnjevanje obvez s strani podjetja ustvari ali izboljša sredstvo (na primer nedokončana proizvodnja), ki ga medtem, ko se sredstvo ustvarja ali izboljšuje, obvladuje kupec, (glej B5. člen), ali

- (c) izpolnjevanje obveze s strani podjetja ne ustvari sredstva, ki ga lahko podjetje uporabi kako drugače (glej B6.–B8. člen), pri čemer ima podjetje izvršljivo pravico do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze (glej B9–B13. člen).

Istočasni prejem in poraba koristi, ki jih zagotavlja izpolnjevanje obveze podjetja (35.(a) člen)

- B3 Za nekatere vrste obvez izpolnitve bo ocena, ali kupec prejme koristi izpolnjevanja obveze podjetja, ko jo podjetje izpolnjuje, in istočasno porabi te koristi, ko jih prejme, enostavna. Primeri vključujejo običajne ali ponavljajoče se storitve (kot so storitve čiščenja), pri katerih je mogoče prejem in istočasno porabo koristi izpolnjevanja obveze podjetja enostavno ugotoviti.
- B4 Za druge vrste obvez izpolnitve podjetje morda ne bo moglo enostavno ugotoviti, ali kupec istočasno prejme in porabi koristi izpolnjevanja obveze podjetja, ko jo podjetje izpolnjuje. V teh okoliščinah se obveza izpolnitve izpolni postopoma, če podjetje ugotovi, da drugemu podjetju ne bi bilo treba dejansko ponovno opraviti dela, ki ga je podjetje opravilo do tistega trenutka, če bi to drugo podjetje izpolnilo preostanek obveze izpolnitve do kupca. Pri ugotavljanju, ali drugemu podjetju ne bi bilo treba dejansko ponovno opraviti dela, ki ga je podjetje opravilo do tistega trenutka, podjetje ravna v skladu z obema naslednjima predpostavkama:
- (a) ne upošteva morebitnih pogodbenih omejitev ali praktičnih omejitev, ki bi sicer podjetju preprečile prenos preostale obveze izpolnitve na drugo podjetje, in
- (b) domneva, da drugo podjetje, ki izpolnjuje preostanek obveze izpolnitve, ne bo moglo koristiti nobenega sredstva, ki ga trenutno obvladuje podjetje in ki bi ga podjetje še naprej obvladovalo, če bi se obveza izpolnitve prenesla na drugo podjetje.

Kupec obvladuje sredstvo med njegovim ustvarjanjem ali izboljševanjem (35.(b) člen)

- B5 Pri določanju, ali kupec obvladuje sredstvo med njegovim ustvarjanjem ali izboljševanjem v skladu s 35.(b) členom, podjetje uporabi zahteve za obvladovanje v 31.–34. in 38. členu. Sredstvo, ki se ustvarja ali izboljšuje (na primer nedokončano sredstvo), je lahko opredmeteno ali neopredmeteno.

Izpolnjevanje obveze s strani podjetja ne ustvari sredstva, ki se lahko uporabi na drug način (35.(c) člen)

- B6 Pri ocenjevanju, ali lahko podjetje sredstvo uporabi na drug način v skladu s 36. členom, podjetje upošteva učinke pogodbenih omejitev ali praktičnih omejitev zmožnosti podjetja, da to sredstvo enostavno usmeri v drugo uporabo, na primer ga proda drugemu kupcu. Možnost odpovedi pogodbe s kupcem se ne upošteva pri ocenjevanju, ali bi podjetje lahko enostavno usmerilo sredstvo v drugo uporabo.
- B7 Pogodbena omejitev zmožnosti podjetja, da sredstvo usmeri v drugo uporabo, mora biti znatna, da podjetje sredstva ne bi moglo uporabiti na drug način. Pogodbena omejitev je znatna, če bi kupec lahko uveljavljal svoje pravice do obljubljenega sredstva v primeru, da bi podjetje poskušalo usmeriti sredstvo v drugo uporabo. V nasprotju s tem pogodbena omejitev ni znatna, če je na primer posamezno sredstvo v veliki meri zamenljivo z drugimi sredstvi, ki bi jih podjetje lahko preneslo drugemu kupcu brez kršitve pogodbe in brez nastanka znatnih stroškov, ki sicer ne bi nastali v zvezi s pogodbo.
- B8 Praktična omejitev zmožnosti podjetja, da usmeri sredstvo v drugo uporabo, obstaja, če bi podjetje utrpelo znatne gospodarske izgube zaradi usmeritve sredstva v drugo uporabo. Znatna gospodarska izguba bi lahko nastala zato, ker bi podjetje utrpelo znatne stroške za preoblikovanje sredstva ali bi lahko sredstvo prodalo samo z znatno izgubo. Podjetje je na primer lahko v praksi omejeno pri preusmeritvi sredstev, ki so zasnovana na podlagi specifikacij, ki so edinstvene za kupca, ali se nahajajo na oddaljenih območjih.

Pravica do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze (35.(c) člen)

- B9 V skladu s 37. členom ima podjetje pravico do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze, če bi imelo podjetje pravico do zneska, s katerim se podjetje vsaj poplača za njegov do tistega trenutka izpolnjeni del obveze, v primeru da kupec ali druga stranka odpove pogodbo iz drugih razlogov, kot je neizvršitev obljubljenega s strani podjetja. Znesek, s katerim bi se podjetje poplačalo za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze, bi bil znesek, ki je približek prodajne cene do tistega trenutka prenesenega blaga ali storitev (na primer povrnitev stroškov, ki jih ima podjetje pri izpolnjevanju obveze izpolnitve, in razumna profitna marža), ne pa samo plačilo potencialne izgube dobička podjetja v primeru odpovedi pogodbe. Ni treba, da je plačilo razumne profitne marže enako pričakovani profitni marži v primeru izpolnitve pogodbe, kot je bilo obljubljeno, toda podjetje bi moralo imeti pravico do plačila katerega izmed naslednjih zneskov:
- (a) dela pričakovane profitne marže v pogodbi, ki razumno odraža obseg izpolnitve obveze podjetja v skladu s pogodbo pred odpovedjo s strani kupca (ali druge stranke), ali
  - (b) razumnega donosa glede na stroške kapitala podjetja za podobne pogodbe (ali običajnega dobička iz poslovanja, ki ga ima podjetje pri podobnih pogodbah), če je profitna marža za zadevno pogodbo višja od donosa, ki ga podjetje običajno ustvari iz naslova podobnih pogodb.
- B10 Pravica podjetja do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze ni nujno sedanja brezpogojna pravica do plačila. V številnih primerih bo imelo podjetje brezpogojno pravico do plačila samo ob dogovorjenih mejnikih ali po popolni izpolnitvi obveze izpolnitve. Pri ocenjevanju, ali ima pravico do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze, podjetje upošteva, ali bi imelo izvršljivo pravico zahtevati ali obdržati plačilo za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze, če bi bila pogodba odpovedana pred zaključkom iz drugih razlogov, kot je neizvršitev obljubljenega s strani podjetja.
- B11 V nekaterih pogodbah ima lahko kupec pravico, da odpove pogodbo samo v določenih trenutkih med trajanjem pogodbe ali pa kupec sploh nima pravice odpovedati pogodbe. Če kupec ukrepa, da bi odpovedal pogodbo, ne da bi imel v tistem trenutku pravico odpovedati pogodbo (vključno takrat, ko kupec ne izpolni svojih obvez, kot je bilo obljubljeno), lahko pogodba (ali drugi zakoni) podjetju dajejo pravico, da še naprej prenaša kupcu blago ali storitve, obljubljene v pogodbi, in od kupca zahteva nadomestilo, obljubljeno v zameno za to blago ali storitve. V teh okoliščinah ima podjetje pravico do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze, ker ima pravico še naprej izpolnjevati svoje obveze v skladu s pogodbo in zahtevati, da kupec izpolni svoje obveze (ki vključujejo plačilo obljubljenega nadomestila).
- B12 Pri ocenjevanju obstoja in izvršljivosti pravice do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze podjetje upošteva pogodbene pogoje in kakršno koli zakonodajo ali pravni precedens, ki bi lahko dopolnili te pogodbene pogoje ali prevladali nad njimi. To bi vključevalo oceno, ali:
- (a) dajejo zakonodaja, upravna praksa ali pravni precedens podjetju pravico do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze, čeprav ta pravica ni navedena v pogodbi s kupcem,
  - (b) ustrezen pravni precedens kaže, da podobne pravice do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze v podobnih pogodbah nimajo zavezujočega pravnega učinka, ali
  - (c) je zaradi običajne poslovne prakse podjetja, da ne uveljavlja pravice do plačila, ta pravica postala v zadevnem pravnem okolju neizvršljiva. Toda ne glede na to, da se lahko podjetje odloči odpovedati svoji pravici do plačila v podobnih pogodbah, bi podjetje še naprej imelo pravico do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze, če je v pogodbi s kupcem njegova pravica do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze še vedno izvršljiva.
- B13 Časovni razpored plačil, določen v pogodbi, ni nujno pokazatelj tega, ali ima podjetje izvršljivo pravico do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze. Čeprav časovni razpored plačil v pogodbi določa čas in znesek nadomestila, ki naj bi ga plačal kupec, časovni razpored plačil ni nujno dokaz o pravici podjetja do plačila za do tistega trenutka izpolnjeni del obveze. Razlog je, da bi lahko na primer pogodba določala, da je nadomestilo, prejet od kupca, vračljivo iz drugih razlogov, kot je neizpolnjevanje obljubljenega v pogodbi s strani podjetja.

Metode za merjenje napredka v smeri popolne izpolnitve obveze izpolnitve

B14 Metode, ki se lahko uporabijo za merjenje postopnega napredka podjetja v smeri popolne izpolnitve obveze izpolnitve v skladu s 35.–37. členom, vključujejo naslednje:

(a) metode izložkov (glej B15.–B17. člen); in

(b) metode vložkov (glej B18.–B19. člen);

Metode izložkov

B15 Metode izložkov pripoznavajo prihodke na podlagi neposrednih meritev vrednosti za kupca, ki jo imajo blago ali storitve, prenesene do datuma meritve, glede na preostalo blago ali storitve, obljubljene v okviru pogodbe. Metode izložkov vključujejo metode, kot so raziskave izpolnjenosti obvez do določenega trenutka, ocene dobljenih rezultatov, doseženi mejniki, pretekli čas in proizvedene enote ali dostavljene enote oziroma opravljene storitve. Ko podjetje ocenjuje, ali naj uporablja metodo izložkov za merjenje svojega napredka, upošteva, ali bi izbrani izložki dejansko prikazali, kako podjetje izvaja obvezo izpolnitve v smeri popolne izpolnitve. Metoda izložkov ne bi zagotovila dejanskega prikaza izvajanja obvez podjetja, če izbrani izložki ne bi zajemali blaga ali storitev, za katere je bilo obvladovanje preneseno na kupca. Na primer, metode izložkov, ki temeljijo na proizvedenih ali dostavljenih enotah ali opravljenih storitvah, ne bi točno prikazale, kako podjetje izpolnjuje obvezo izpolnitve, če je na koncu obdobja poročanja rezultat izpolnjevanja obvez podjetja nedokončana proizvodnja ali dokončano blago, ki ga obvladuje kupec, vendar ni vključeno v merjenje izložkov.

B16 Če je podjetje upravičeno do nadomestila kupca v znesku, ki neposredno ustreza vrednosti do tistega trenutka izpolnjenega dela obveze podjetja (na primer, pogodba o opravljanju storitev, v skladu s katero podjetje zaračuna točno določen znesek za vsako uro opravljanja storitev), lahko podjetje pripozna prihodke v znesku, ki ga je upravičeno zaračunati.

B17 Slabosti metod izložkov so, da izložkov, ki se uporabijo za merjenje napredka, morda ni mogoče opazovati neposredno, poleg tega pa informacije, ki so potrebne za uporabo teh metod morda niso na voljo podjetju brez pretiranih stroškov. Zato bo morda potrebna metoda vložkov.

Metode vložkov

B18 Metode vložkov pripoznavajo prihodke na podlagi prizadevanj ali vložkov podjetja za izpolnitev obveze izpolnitve (na primer porabljeni sredstva, število delovnih ur, nastali stroški, pretekli čas ali število delovnih ur stroja) glede na skupne pričakovane vložke za izpolnitev zadevne obveze izpolnitve. Če so prizadevanja ali vložki podjetja enakomerno razporejeni skozi obdobje izvajanja, je za podjetje morda primerno, da prihodke pripozna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja.

B19 Pomanjkljivost metode vložkov je, da morda ni neposredne povezave med vložki subjekta in prenosom obvladovanja blaga ali storitve na kupca. Zato subjekt iz metode vložkov izključi učinke vsakega vložka, ki v skladu s ciljem merjenja napredka v 39. členu, ne prikazuje, kako podjetje izvaja prenos obvladovanja blaga ali storitve na kupca. Na primer, pri uporabi metode vložkov na podlagi stroškov je morda treba prilagoditi merjenje napredka v naslednjih okoliščinah:

(a) kadar nastali stroški ne prispevajo k napredku podjetja pri izpolnjevanju obveze izpolnitve. Na primer, podjetje ne bi pripoznalo prihodkov na podlagi nastalih stroškov, ki se pripisujejo precejšnji neučinkovitosti pri izvajanju obvez podjetja, ki ni bila upoštevana v ceni pogodbe (na primer stroški nepričakovane količine porošenega materiala, dela ali drugih virov, ki so nastali pri izpolnjevanju obveze izpolnitve);

(b) kadar nastali stroški niso sorazmerni z napredkom podjetja pri izpolnjevanju obveze izpolnitve. V teh okoliščinah je lahko najboljši prikaz, kako podjetje izvaja obveze, prilagoditev metode vložkov, tako da se prihodki pripoznavajo samo v višini nastalih stroškov. Na primer, točen prikaz, kako podjetje izvaja obveze, bi lahko bil pripoznanje prihodkov v znesku, ki je enak stroškom blaga, ki se porabi za izpolnitev obveze izpolnitve, če podjetje ob sklenitvi pogodbe pričakuje, da bodo izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

(i) blago ni razločljivo;

(ii) kupec naj bi pridobil obvladovanje blaga bistveno prej, kot bo prejel storitve, povezane z blagom;

(iii) stroški prenesenega blaga so precejšnji v primerjavi s skupnimi pričakovanimi stroški za celotno izpolnitev obveze izpolnitve; in

(iv) podjetje nabavi blago pri tretji osebi in nima pomembnejše vloge pri oblikovanju in proizvodnji blaga (vendar podjetje deluje kot principal v skladu z B34.–B38. členom).

Prodaja s pravico do vračila

B20 V nekaterih pogodbah podjetje prenese obvladovanje blaga na kupca in mu da pravico, da vrne proizvod iz različnih razlogov (kot je nezadovoljstvo s proizvodom) in prejme katero koli kombinacijo naslednjega:

(a) popolnega ali delnega vračila plačanega nadomestila;

(b) dobropisa, ki se lahko uporabi za plačilo zneskov, ki jih kupec dolguje ali jih bo dolgoval podjetju; in

(c) zamenjave za drug proizvod.

B21 Pri računovodenju prenosa proizvoda s pravico do vračila (in nekaterih storitev, ki se zagotavljajo z možnostjo vračila plačila) podjetje pripozna vse naslednje:

(a) prihodke za prenesene proizvode v znesku nadomestila, za katerega podjetje pričakuje, da bo do njega upravičeno (torej prihodki ne bi bili pripoznani za proizvode, za katere se pričakuje, da bodo vrnjeni);

(b) obveznost povračila; in

(c) sredstvo (in ustrezno prilagoditev stroškov prodaje) za njegovo pravico do prejema proizvoda od kupca ob poravnavi obveznosti povračila.

B22 Obljuba podjetja, da je pripravljeno sprejeti vrnjeni proizvod v obdobju, v katerem je možno vračilo, se računovodsko ne obravnava kot obveza izpolnitve dodatno k obvezi za plačilo vračila.

B23 Podjetje uporablja zahteve iz 47.–72. člena (vključno z zahtevami glede omejevanja ocen variabilnih nadomestil iz 56.–58. člena) za določitev zneska nadomestila, za katerega pričakuje, da bo do njega upravičeno (tj. ne upošteva proizvodov, za katere se pričakuje, da bodo vrnjeni). Za vsak prejet znesek (ali terjatev), za katerega podjetje ne pričakuje, da bo do njega upravičeno, podjetje ne pripozna prihodkov, ko prenese proizvode na kupca, ampak prejete zneske (ali terjatve) pripozna kot obveznost povračila. Zato podjetje na koncu vsakega obdobja poročanja dopolni svojo oceno zneskov, za katere pričakuje, da bo do njih upravičeno v zamenjavo za prenesene proizvode, ter ustrezno spremeni ceno transakcije in s tem znesek pripoznanih prihodkov.

- B24 Podjetje dopolni merjenje obveznosti povračila na koncu vsakega obdobja poročanja s spremembami pričakovanih glede zneska povračil. Podjetje pripozna ustrezne prilagoditve kot prihodke (ali znižanja prihodkov).
- B25 Sredstvo, pripoznano v zvezi s pravico podjetja do prejema proizvodov nazaj od kupcev po poravnavi obveznosti povračila, se na začetku meri po prejšnji knjigovodski vrednosti proizvoda (na primer zalog), od katere se odštejejo vsi pričakovani stroški za vrnitev teh proizvodov (vključno z morebitnim zmanjšanjem vrednosti vrnjenih proizvodov za podjetje). Podjetje na koncu vsakega obdobja poročanja dopolni merjenje sredstva na podlagi sprememb pričakovanih glede tega, kateri proizvod bo vrnjen. Podjetje sredstvo predstavi ločeno od obveznosti povračila.
- B26 Če kupec izmenja proizvod za drug proizvod iste vrste, kakovosti, cene in v enakem stanju (na primer proizvod določene barve ali velikosti za drugo barvo ali velikost), se to za namene uporabe tega standarda ne šteje kot vračilo.
- B27 Pogodbe, pri katerih lahko kupec vrne okvarjen proizvod v zameno za delujoč proizvod, se ovrednotijo v skladu z napotki o garancijah iz B28.– B33. člena.

Garancije

- B28 Podjetje navadno pri prodaji proizvoda (blaga ali storitve) zanj da garancijo (v skladu s pogodbo, zakonom ali običajno poslovno prakso podjetja). Narava garancije se lahko precej razlikuje glede na panogo in vrsto pogodbe. Nekatere garancije kupcu jamčijo, da bo zadevni proizvod deloval, kot bi moral, ker izpolnjuje dogovorjene specifikacije. Druge garancije kupcu poleg jamčenja, da proizvod izpolnjuje dogovorjene specifikacije, zagotavljajo tudi storitev.
- B29 Če ima kupec možnost ločeno kupiti garancijo (na primer, ker se cena ali pogoji garancije določijo ločeno), je garancija razločljiva storitev, ker podjetje obljubi, da bo kupcu poleg proizvoda, ki se lahko uporablja, kot je opisano v pogodbi, zagotovilo storitev. V teh okoliščinah podjetje računovodsko obravnava obljubljeni garancijo kot obvezo izpolnitve v skladu z 22.–30. členom ter del transakcijske cene pripiše obvezi izpolnitve v skladu s 73.–86. členom.
- B30 Če kupec nima možnosti za ločen nakup garancije, podjetje garancijo obravnava v skladu z MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva*, razen če obljubljeni garancija ali del obljubljeni garancije kupcu poleg jamčenja, da je proizvod v skladu z dogovorjenimi specifikacijami, zagotavlja storitev.
- B31 Pri ocenjevanju, ali garancija naročniku poleg jamčenja, da proizvod izpolnjuje dogovorjene specifikacije, zagotavlja storitev, podjetje upošteva dejavnike, kot so:
- ali se garancija zahteva v skladu z zakonodajo – če zakon zahteva, da podjetje zagotovi garancijo, obstoj tega zakona pomeni, da obljubljeni garancija ni obveza izpolnitve, ker takšne zahteve navadno obstajajo za zaščito kupcev pred tveganjem nakupa okvarjenih proizvodov;
  - dolžina obdobja, ki ga zajema garancija – daljše kot je obdobje kritja, večja je verjetnost, da je obljubljeni garancija obveza izpolnitve, saj je večja verjetnost, da bo podjetje poleg zagotavljanja, da je proizvod skladen z dogovorjenimi specifikacijami, moralo opraviti storitev;
  - narava nalog, ki jih podjetje obljublja – če mora podjetje opraviti določene naloge za zagotovitev, da proizvod izpolnjuje dogovorjene specifikacije (na primer, storitev pošiljanja okvarjenih proizvodov nazaj), takšne naloge verjetno ne povzročijo obveze izpolnitve.

- B32 Če garancija ali del garancije kupcu poleg jamčenja, da je proizvod v skladu z dogovorjenimi specifikacijami, zagotavlja storitev, je obljubljeni storitev obveza izpolnitve. Zato podjetje razporedi transakcijsko ceno na proizvod in storitev. Če podjetje obljubi tako garancijo glede proizvoda kot garancijo glede storitve, vendar ju ne more računovodsko obravnavati ločeno, podjetje obe garanciji obravnava skupaj kot eno obvezo izpolnitve.
- B33 Zakon, ki zahteva da mora podjetje plačati odškodnino, če njegov proizvod povzroči škodo, ne povzroči obveze izpolnitve. Na primer, proizvajalec lahko prodaja proizvode v pravni ureditvi, v kateri je po zakonu odgovoren za vsako škodo (na primer na osebnem premoženju), ki jo lahko povzroči kupec pri uporabi proizvoda za njegov predviden namen. Podobno obljuba podjetja, da poplača kupcu obveznosti in odškodnine, ki izhajajo iz zahtevkov v zvezi s patentom, avtorskimi pravicami, blagovno znamko ali drugih kršitev, ki jih predstavlja proizvod podjetja, ne povzroči obveze izpolnitve. Podjetje takšne obveznosti računovodsko obravnava v skladu z MRS 37.

Presoja: principal ali agent

- B34 Kadar pri zagotavljanju blaga ali storitev kupcu sodeluje druga oseba, podjetje določi, ali je narava njegove obljube obveza izpolnitve, da bo samo zagotovilo specificirano blago ali storitev (tj. podjetje je principal), ali da bo uredilo, da bo druga oseba zagotovila to blago ali storitev (tj. podjetje je agent). Podjetje določi, ali je principal ali agent, za vsako specificirano blago ali storitev, obljubljeni kupcu. Specificirano blago ali storitev je razločljivo blago ali storitev (ali razločljiv paket blaga ali storitev), ki naj bi se zagotovila kupcu (glej 27.–30. člen). Če pogodba s kupcem vsebuje več kot eno specificirano blago ali storitev, bi lahko bilo podjetje principal za nekatero specificirano blago ali storitve in agent za drugo.
- B34A Da določi naravo svoje obljube (kot je opisana v B34. členu), podjetje:
- (a) opredeli specificirano blago ali storitve, ki se bodo zagotovile kupcu (to je lahko na primer pravica do blaga ali storitve, ki naj bi jo zagotovila druga oseba (glej 26. člen)), in
  - (b) oceni, ali obvladuje (kot je opisano v 33. členu) vsako specificirano blago ali storitev, preden se ta prenese na kupca.
- B35 Podjetje je principal, če obvladuje specificirano blago ali storitev, preden se ta prenese na kupca. Vendar ni nujno, da podjetje obvladuje specificirano blago, če pridobi lastninsko pravico za to blago za samo kratek čas, preden se lastninska pravica prenese na kupca. Podjetje, ki je principal, lahko izpolni obvezo izpolnitve zagotoviti specificirano blago ali storitev samo ali najame drugo osebo (na primer podizvajalca), da izpolni nekatere ali vse obveze izpolnitve v njegovem imenu.
- B35A Če je v zagotovitev blaga ali storitev kupcu vključena druga oseba, podjetje, ki je principal, pridobi obvladovanje česar koli od naslednjega:
- (a) blaga ali drugega sredstva od druge osebe, ki ga nato prenese na kupca;
  - (b) pravice do storitve, ki jo bo izvedla druga oseba, ki podjetju omogoča, da naroči tej osebi, da zagotovi storitev kupcu v imenu podjetja;
  - (c) blaga ali storitve druge osebe, ki jo nato združi z drugim blagom ali storitvami pri zagotavljanju specificiranega blaga ali storitve kupcu. Na primer, če podjetje zagotovi pomembno storitev integracije blaga ali storitev (glej 29.(a) člen), ki jih zagotovi druga oseba, v specificirano blago ali storitev, ki jo je naročil kupec, podjetje obvladuje specificirano blago ali storitev, preden se to blago ali storitev prenese na kupca. To je zaradi tega, ker podjetje najprej pridobi obvladovanje vložkov za specificirano blago ali storitev (ki vključuje blago ali storitve od drugih oseb) in nato usmerja njihovo uporabo, da se ustvari združen izložek, ki je specificirano blago ali storitev.

- B35B (Medtem) ko podjetje, ki je principal, izpolni(-juje) obvezo izpolnitve, pripozna prihodke v bruto znesku nadomestila, za katerega pričakuje, da bo do njega upravičeno v zameno za preneseno specificirano blago ali storitev.
- B36 Podjetje je agent, če je njegova obveza izpolnitve urediti, da specificirano blago ali storitev zagotovi druga oseba. Podjetje, ki je agent, ne obvladuje specificiranega blaga ali storitve, ki jo zagotovi druga oseba, preden se to specificirano blago ali storitev prenese na kupca. (Medtem) ko podjetje, ki je agent, izpolni(-juje) obvezo izpolnitve, pripozna prihodke v znesku opravnine ali provizije, za katero pričakuje, da bo do nje upravičeno v zameno za dogovor, da specificirano blago ali storitve zagotovi druga oseba. Opravnina ali provizija podjetja je lahko nadomestilo v čistem znesku, ki ga podjetje zadrži, potem ko drugi osebi plača nadomestilo, prejeta za blago ali storitev, ki jo mora zagotoviti ta oseba.
- B37 Kazalniki, da podjetje obvladuje specificirano blago ali storitev, preden se prenese na kupca (in je zato principal (glej B35. člen)), med drugim vključujejo naslednje:
- (a) podjetje je primarno odgovorno za izpolnitev obljube, da bo zagotovilo specificirano blago ali storitev. To običajno vključuje odgovornost za sprejemljivost specificiranega blaga ali storitve (npr. primarno odgovornost za to, da blago ali storitev izpolnjuje specificacije kupca). Če je podjetje primarno odgovorno za izpolnitev obljube, da bo zagotovilo specificirano blago ali storitev, to lahko kaže, da druga oseba, ki je vključena v zagotovitev specificiranega blaga ali storitve, deluje v imenu podjetja;
  - (b) podjetje nosi tveganje zmanjšanja vrednosti zalog, preden je bilo specificirano blago ali storitev prenesena na kupca ali po prenosu obvladovanja na kupca (na primer, če ima kupec pravico do vračila). Na primer, če podjetje pridobi ali se zaveže, da bo pridobilo, specificirano blago ali storitev pred sklenitvijo pogodbe s kupcem, lahko to kaže na to, da je podjetje sposobno usmerjati uporabo in pridobiti praktično vse ostale koristi, ki izhajajo iz blaga ali storitve, preden se ta prenese na kupca;
  - (c) podjetje lahko po lastni presoji določi ceno specificiranega blaga ali storitve. Določitev cene, ki jo kupec plača za specificirano blago ali storitev, lahko kaže na to, da je podjetje sposobno usmerjati uporabo blaga ali storitve in pridobiti praktično vse ostale koristi. Vendar lahko v nekaterih primerih pri določanju cen lastno presojo uporabi agent. Na primer, agent je lahko nekoliko prilagodljiv pri določanju cen, da bi ustvaril dodatne prihodke iz naslova svoje storitve urejanja, da kupcem blago ali storitve zagotovijo druge osebe.
- B37A Kazalniki v B37. členu so lahko bolj ali manj relevantni za presojo o obvladovanju, odvisno od narave specificiranega blaga ali storitve in določb in pogojev pogodbe. Poleg tega lahko drugačni kazalniki v drugačnih pogodbah zagotovijo prepričljiveše dokaze.
- B38 Če obveze izpolnitve in pogodbene pravice podjetja iz pogodbe prevzame drugo podjetje, tako da podjetje ni več obvezano izpolnjevati obveze izpolnitve za prenos specificiranega blaga ali storitev kupcu (tj. podjetje ne deluje več kot principal), podjetje ne pripozna prihodkov za to obvezo izpolnitve. Namesto tega podjetje oceni, ali naj pripozna prihodke za izpolnitev obveze izpolnitve za pridobitev pogodbe za drugo osebo (tj. ali podjetje deluje kot agent).

Možnosti kupca za pridobitev dodatnega blaga ali storitev

- B39 Možnosti kupcev, da pridobijo dodatno blago ali storitve brezplačno ali s popustom, so različne in lahko vključujejo prodajne spodbude, dobropise (oziroma točke) za zvestobo, možnosti za obnovitev pogodbe ali druge popuste pri prihodnjem blagu ali storitvah.
- B40 Če podjetje da v pogodbi kupcu možnost pridobitve dodatnega blaga ali storitev, ta možnost pomeni pogodbeno obvezo izpolnitve samo, če možnost kupcu daje stvarno pravico, ki je ne bi prejel brez sklenitve te pogodbe (na primer, popust, ki se doda k običajnim popustom za zadevno blago ali storitev za isto vrsto kupca v istem geografskem območju ali na istem trgu). Če možnost kupcu zagotavlja stvarno pravico, kupec podjetju dejansko plača vnaprej za prihodnje blago ali storitve, podjetje pa pripozna prihodke, ko se to blago ali storitve prenesejo ali ko možnost poteče.

- B41 Če ima kupec možnost pridobiti dodatno blago ali storitev po ceni, ki bi odražala samostojno prodajno ceno za to blago ali storitev, ta možnost kupcu ne zagotavlja stvarne pravice, tudi če je to možnost mogoče uveljaviti samo s sklenitvijo predhodne pogodbe. V teh primerih je podjetje dalo tržno ponudbo, ki jo računovodsko obravnava v skladu s tem standardom, šele ko kupec uveljavi možnost za nakup dodatnega blaga ali storitev.
- B42 74. člen zahteva od podjetja, da razporedi transakcijsko ceno na obveze izpolnitve na osnovi razmeroma samostojne prodajne cene. Če samostojne prodajne cene za možnost kupca, da pridobi dodatno blago ali storitve, ni mogoče neposredno opazovati, jo podjetje oceni. V tej oceni se upošteva popust, ki bi ga kupec prejel, če bi uveljavil to možnost, in je prilagojena za oboje od naslednjega:
- (a) vsak popust, ki ga kupec lahko prejme, ne da bi uveljavil to možnost; in
- (b) verjetnost, da se bo ta možnost uveljavila.
- B43 Če ima kupec stvarno pravico do pridobitve prihodnjega blaga ali storitev ter so to blago ali storitve podobni prvotnemu blagu ali storitvam iz pogodbe ter se zagotavljajo v skladu s pogoji prvotne pogodbe, je praktična alternativa za podjetje, da namesto ocenjevanja samostojne prodajne cene te možnosti blagu ali storitvam iz možnosti dodeli transakcijsko ceno na podlagi blaga ali storitev, ki naj bi se zagotovile, in pričakovanega nadomestila. Običajno tovrstne možnosti veljajo za obnavljanje pogodbe.

Neuveljavljene pravice kupcev

- B44 V skladu s 106. členom podjetje po prejemu predplačila kupca pripozna obveznost iz pogodbe v znesku predplačila za svojo obvezo izpolnitve za prenos ali pripravljenost za prenos blaga ali storitev v prihodnosti. Podjetje odpravi pripoznanje te obveznosti iz pogodbe (in pripozna prihodke), ko prenese to blago ali storitve in zato izpolni svojo obvezo izpolnitve.
- B45 Nevračljivo predplačilo, ki ga kupec nakaže podjetju, daje kupcu pravico do prejema blaga ali storitev v prihodnosti (ter obvezuje podjetje, da je pripravljeno za prenos blaga ali storitve). Vendar kupci morda ne bodo uveljavili vseh svojih pogodbenih pravic. Te neuveljavljene pravice se pogosto imenujejo neizkoriščen znesek.
- B46 Če podjetje pričakuje, da bo v okviru pogodbene obveznosti upravičeno do neizkoriščenega zneska, podjetje pričakovani neizkoriščen znesek pripozna kot prihodek v sorazmernem deležu glede na vzorec pravic, ki jih uveljavlja kupec. Če podjetje ne pričakuje, da bo upravičeno do neizkoriščenega zneska, podjetje pripozna pričakovani neizkoriščen znesek kot prihodek, kadar postane verjetnost, da bo kupec uveljavil svoje preostale pravice, majhna. Da ugotovi, ali pričakuje, da bo upravičeno do neizkoriščenega zneska, podjetje upošteva zahteve iz 56.–58. člena o omejevanju ocen variabilnega nadomestila.
- B47 Podjetje pripozna obveznost (in ne prihodkov) za vsako prejeto nadomestilo, ki ga je mogoče pripisati neuveljavljenim pravicam kupca, za katere se od podjetja zahteva, da jih pošlje drugi osebi, na primer javnemu organu, v skladu z veljavnimi zakoni v zvezi z lastnino, ki ni bila prevzeta.

Nevračljive vnaprejšnje provizije (in s tem povezani stroški)

- B48 V nekaterih pogodbah podjetje zaračuna kupcu nevračljivo vnaprejšnjo provizijo ob ali blizu sklenitve pogodbe. Primeri so provizije ob vpisu pri pogodbah o članstvu v športnih klubih, provizije za aktiviranje pri telekomunikacijskih pogodbah, provizije za vzpostavitev v nekaterih pogodbah o izvajanju storitev in začetne provizije v nekaterih pogodbah o dobavi.
- B49 Da določi obveze izpolnitve v takšnih pogodbah, podjetje oceni, ali se provizija nanaša na prenos obljubljenega blaga ali storitve. V številnih primerih, tudi če se nevračljiva vnaprejšnja provizija nanaša na dejavnost, ki jo mora podjetje izvesti ob ali blizu sklenitve pogodbe, da bi izpolnilo pogodbo, ta dejavnost ne pomeni prenosa obljubljenega blaga ali storitve na kupca (glej 25. člen). Namesto tega je vnaprejšnja provizija predplačilo za prihodnje blago ali storitve in zato bi se priznala kot prihodki, ko se to prihodnje blago ali storitve dostavijo oziroma opravijo. Obdobje za pripoznanje prihodkov bi se podaljšalo prek začetnega pogodbenega obdobja, če da podjetje kupcu možnost, da podaljša pogodbo in ta možnost kupcu zagotovi stvarno pravico, kot je opisana v B40. členu.

- B50 Če se nevračljiva vnaprejšnja provizija nanaša na blago ali storitev, podjetje oceni, ali naj blago ali storitev računovodsko obravnava kot ločeno obvezo izpolnitve v skladu z 22.–30. členom.
- B51 Podjetje lahko zaračuna nevračljivo provizijo deloma kot plačilo za stroške, nastale pri pripravi pogodbe (ali pri drugih administrativnih nalogah, kot so opisane v 25. členu). Če te pripravljalne dejavnosti ne izpolnijo obveze izpolnitve, podjetje teh dejavnosti ne upošteva (niti z njimi povezanih stroškov) pri merjenju napredka v skladu z B19. členom. Razlog za to je, da stroški pripravljalnih dejavnosti ne prikazujejo prenosa storitev na kupca. Podjetje oceni, ali so stroški, nastali pri pripravi pogodbe, povzročili nastanek sredstva, ki se pripozna v skladu s 95. členom.

Licenciranje

- B52 Licenca vzpostavi pravice kupca do intelektualne lastnine podjetja. Licence za intelektualno lastnino lahko med drugim vključujejo licence za kar koli od naslednjega:
- (a) programsko opremo in tehnologijo;
  - (b) filme, glasbo in druge oblike medijev in zabavne industrije;
  - (c) franšize; in
  - (d) patente, blagovne znamke in avtorske pravice.
- B53 Poleg obljube o podelitvi licence (ali licenc) kupcu lahko podjetje obljubi prenos drugega blaga ali storitev kupcu. Te obljube so lahko izrecno navedene v pogodbi ali so implicirane glede na običajne poslovne prakse podjetja, njegove objavljene politike ali konkretne navedbe (glej 24. člen). Kadar pogodba s kupcem poleg drugega obljubljenega blaga ali storitev vključuje obljubo o podelitvi licence (ali licenc), podjetje za določanje posameznih obvez izpolnitve v pogodbi uporablja 22.–30. člen, tako kot pri drugih vrstah pogodb.
- B54 Če obljuba o podelitvi licence ni razločljiva od drugega blaga ali storitev, obljubljenega v pogodbi, v skladu s 26.–30. členom, podjetje obljubo o podelitvi licence in drugo obljubljeno blago ali storitve računovodsko obravnava skupaj kot eno obvezo izpolnitve. Primeri licenc, ki niso razločljive od drugega blaga ali storitev, obljubljenih v pogodbi, vključujejo naslednje:
- (a) licenco, ki je del opredmetenega blaga in je ključnega pomena za uporabnost blaga; in
  - (b) licenco, ki jo lahko kupec koristi le v povezavi s sorodno storitvijo (na primer spletna storitev podjetja, ki s podelitvijo licence kupcu omogoča dostop do vsebine).
- B55 Če licenca ni razločljiva, podjetje uporabi 31.–38. člen za določitev, ali je obveza izpolnitve (ki vključuje obljubljeno licenco) obveza izpolnitve, ki se izpolni postopno ali ki se izpolni v določenem trenutku.
- B56 Če je obljuba o podelitvi licence razločljiva od drugega obljubljenega blaga ali storitev v pogodbi in je zato ločena obveza izpolnitve, podjetje ugotovi, ali se licenca prenese na kupca v določenem trenutku ali postopno. Pri tem upošteva, ali je narava obljube, ki jo da podjetje kupcu ob izdaji licence, kupcu zagotoviti:
- (a) pravico do dostopa do intelektualne lastnine podjetja, ki obstaja v celotnem obdobju veljavnosti licence; ali
  - (b) pravico do uporabe intelektualne lastnine podjetja, ki obstaja v trenutku, ko se licenca podeli.

Opredelitev narave obljube podjetja

B57 [črtano]

B58 Narava obljube podjetja pri podelitvi licence je obljuba, da se bo zagotovila pravica dostopa do intelektualne lastnine podjetja, če so izpolnjeni vsi spodnji pogoji:

(a) pogodba zahteva oziroma kupec razumno pričakuje, da bo podjetje opravljalo dejavnosti, ki znatno vplivajo na intelektualno lastnino, do katere je kupec upravičen (glej B59. in B59.A člen);

(b) pravice iz licence kupca neposredno izpostavljajo pozitivnim ali negativnim učinkom dejavnosti podjetja, opredeljenih v B58.(a) členu; in

(c) te dejavnosti ob izvedbi ne privedejo do prenosa blaga ali storitve na kupca (glej 25. člen).

B59 Dejavniki, ki lahko nakazujejo, da bi lahko kupec razumno pričakoval, da bo podjetje izvedlo dejavnosti, ki znatno vplivajo na intelektualno lastnino, vključujejo običajne poslovne prakse podjetja, njegove objavljene politike ali konkretne navedbe. Čeprav ni odločujoč, lahko obstoj skupnega gospodarskega interesa (na primer licenčna na podlagi prodaje) pri podjetju in kupcu v zvezi z intelektualno lastnino, do katere ima kupec pravico, nakazuje tudi, da lahko kupec razumno pričakuje, da bo podjetje izvedlo takšne dejavnosti.

B59A Dejavnosti podjetja znatno vplivajo na intelektualno lastnino, do katere ima kupec pravice, kadar:

(a) bodo te dejavnosti po pričakovanjih pomembno spremenile obliko (na primer zasnovo ali vsebino) ali funkcionalnost (na primer sposobnost izvajanja funkcije ali naloge) intelektualne lastnine; ali

(b) sposobnost kupca, da pridobi koristi od intelektualne lastnine, bolj ali manj izhaja iz navedenih dejavnosti ali je odvisna od njih. Na primer, koristi od blagovne znamke pogosto izhajajo iz ali so odvisne od tekočih dejavnosti podjetja, ki podpirajo ali ohranjajo vrednost intelektualne lastnine.

Če ima intelektualna lastnina, do katere ima kupec pravice, precejšnjo samostojno funkcionalnost, zato velik delež koristi od te intelektualne lastnine izhaja iz te funkcionalnosti. Posledično dejavnosti podjetja ne bi pomembno vplivale na sposobnost stranke, da pridobi koristi od navedene intelektualne lastnine, razen če navedene dejavnosti znatno spremenijo njeno obliko ali funkcionalnost. Vrste intelektualne lastnine, ki imajo pogosto precejšnjo samostojno funkcionalnost, vključujejo programsko opremo, biološke spojine ali formule zdravil ter zaključene medijske vsebine (na primer filmi, televizijske oddaje in glasbeni posnetki).

B60 Če so izpolnjena merila iz B58. člena, podjetje obljubo o podelitvi licence računovodsko obravnava kot obvezo izpolnitve, ki se izpolni postopno, ker bo kupec istočasno prejel in izkoristil koristi, ki izhajajo iz dostopa do intelektualne lastnine, ki mu ga omogoča podjetje, med samim dostopom (glej 35.(a) člen). Podjetje uporabi 39.–45. člen za izbor ustrezne metode merjenja svojega napredka v smeri popolne izpolnitve te obveze izpolnitve za zagotovitev dostopa.

B61 Če merila iz B58. člena niso izpolnjena, je narava obljube podjetja zagotoviti pravico do uporabe intelektualne lastnine podjetja, saj ta intelektualna lastnina obstaja (po obliki in funkcionalnosti) v trenutku, ko se licenca podeli kupcu. To pomeni, da lahko kupec usmerja uporabo licence in pridobi praktično vse ostale koristi, ki izhajajo iz licence, v trenutku, ko se licenca prenese. Podjetje obljubo o zagotovitvi pravice do uporabe njegove intelektualne lastnine računovodsko obravnava kot obvezo izpolnitve, izpolnjeno v določenem trenutku. Podjetje uporabi 38. člen za določitev trenutka, ko se licenca prenese na kupca. Vendar prihodkov ni mogoče pripoznati za licenco, ki zagotavlja pravico do uporabe intelektualne lastnine podjetja pred začetkom obdobja, v katerem lahko kupec uporablja licenco in je deležen njenih koristi. Na primer, če se obdobje veljavnosti licence za programsko opremo začne, preden podjetje temu kupcu zagotovi (ali kako drugače da na voljo) kodo, ki mu omogoča takojšnjo uporabo programske opreme, podjetje prihodkov ne bi pripoznalo, dokler ne zagotovi kode (ali jo kako drugače da na voljo).

B62 Podjetje pri določanju, ali licenca kupcu daje pravico do dostopa do intelektualne lastnine podjetja ali pravico do njene uporabe, ne upošteva naslednjega:

- (a) časovnih omejitev, geografskih omejitev in omejitev uporabe – te omejitve opredeljujejo lastnosti obljubljenе licence, ne določajo pa, ali podjetje izpolni svojo obvezo izpolnitve v določenem trenutku ali postopno;
- (b) poroštev, s katerimi podjetje zagotovi, da ima veljaven patent za intelektualno lastnino ter da bo varovalo ta patent pred nepooblaščenо uporabo – obljuba o varovanju patentne pravice ni obveza izpolnitve, ker dejanje varovanja patenta ščiti vrednost intelektualne lastnine podjetja in kupcu zagotavlja jamstvo, da prenesena licenca izpolnjuje specifikacije licence, ki je bila obljubljena v pogodbi.

Licenčnine na podlagi prodaje ali uporabe

B63 Ne glede na zahteve iz 56.–59. člena podjetje pripozna prihodke za licenčnino na podlagi prodaje ali uporabe, obljubljeno v zamenjavo za licenco za intelektualno lastnino samo, če (ali ko) se zgodi poznejši od naslednjih dogodkov:

- (a) naknadna prodaja ali uporaba; in
- (b) obveza izpolnitve, na katero je bil razporejen del ali celotna licenčnina na podlagi prodaje ali uporabe, je izpolnjena (ali delno izpolnjena).

B63A Zahteva po licenčinah na podlagi prodaje ali uporabe v B63. členu se uporablja, kadar se licenčnina nanaša samo na licenco za intelektualno lastnino ali kadar je licenca za intelektualno lastnino glavni element, na katerega se nanaša licenčnina (na primer, licenca za intelektualno lastnino je lahko glavni element, na katerega se nanaša licenčnina, kadar podjetje upravičeno pričakuje, da bi kupec pripisal znatno več vrednosti licenci kot drugemu blagu ali storitvam, na katere se nanaša licenčnina).

B63B Če je izpolnjena zahteva iz B63.A člena, se prihodki iz naslova licenčin na podlagi prodaje ali uporabe pripoznajo v celoti v skladu z B63. členom. Če zahteva iz B63.A člena ni izpolnjena, se za licenčnine na podlagi prodaje ali uporabe uporabljajo zahteve o variabilnem nadomestilu iz 50.–59. člena.

Pogodbe o ponovnem nakupu

B64 Pogodba o ponovnem nakupu je pogodba, v kateri podjetje proda sredstvo in tudi obljubi ali ima možnost (v isti pogodbi ali v drugi pogodbi), da odkupi sredstvo nazaj. Ponovno kupljeno sredstvo je lahko sredstvo, ki je bilo prvotno prodano kupcu, sredstvo, ki je v osnovi isto kot sredstvo, ali drugo sredstvo, katerega del je sredstvo, ki je bilo prvotno prodano.

B65 Pogodba o ponovnem nakupu ima na splošno tri oblike:

- (a) obveza podjetja do ponovnega nakupa sredstva (nestandardizirana terminska pogodba);
- (b) pravica podjetja do ponovnega nakupa sredstva (nakupna opcija); in
- (c) obveza podjetja do odkupa sredstva na zahtevo kupca (prodajna opcija).

Nestandardizirana terminska pogodba ali zakupna opcija

B66 Če ima podjetje obvezo ali pravico do ponovnega nakupa sredstva (nestandardizirana terminska pogodba ali zakupna opcija), kupec ne pridobi obvladovanja sredstva, ker je omejen pri usmerjanju uporabe sredstva in pridobitvi praktično vseh preostalih koristi, ki izhajajo iz sredstva, četudi ima sredstvo morda fizično v posesti. Zato podjetje pogodbo računovodsko obravnava kot eno od naslednjega:

(a) najem v skladu z MSRP 16 *Najemi*, če podjetje lahko ali pa mora ponovno kupiti sredstvo za znesek, ki je nižji od prvotne prodajne cene sredstva, razen če je pogodba del transakcije prodaje s povratnim najemom; Če je pogodba del transakcije prodaje s povratnim najemom, podjetje še naprej pripozna sredstvo ter pripozna finančno obveznost za vsako nadomestilo, ki ga prejme od kupca. Podjetje tako obveznost računovodsko obravnava v skladu z MSRP 9; ali

(b) ureditev financiranja v skladu z B68. členom, če podjetje lahko ali pa mora ponovno kupiti sredstvo za znesek, ki je enak ali višji od prvotne prodajne cene sredstva.

B67 Pri primerjavi cene ponovnega nakupa s prodajno ceno podjetje upošteva časovno vrednost denarja.

B68 Če je pogodba o ponovnem nakupu ureditev financiranja, podjetje še naprej pripozna sredstvo ter pripozna tudi finančno obveznost za vsako nadomestilo, ki ga prejme od kupca. Podjetje pripozna razliko med zneskom nadomestila, ki ga prejme od kupca, in zneskom nadomestila, ki ga mora plačati kupcu, kot obresti ter, če je to ustrezno, kot stroške obdelave ali skladiščenja (na primer za zavarovanje).

B69 Če opcija poteče in ostane neizvršena, podjetje odpravi pripoznanje obveznosti in pripozna prihodke.

Prodajna opcija

B70 Če ima podjetje obvezo za ponovni nakup sredstva na zahtevo kupca (prodajna opcija) po ceni, ki je nižja od prvotne prodajne cene sredstva, ob sklenitvi pogodbe preuči, ali ima kupec pomembno gospodarsko spodbudo za uveljavljanje te pravice. Če kupec to pravico uveljavi, to povzroči, da dejansko plača nadomestilo podjetju za pravico do uporabe določenega sredstva za določen čas. Če ima kupec precejšnjo gospodarsko spodbudo za uveljavljanje te pravice, podjetje pogodbo računovodsko obravnava kot najem v skladu z MSRP 16, razen če je pogodba del transakcije prodaje s povratnim najemom. Če je pogodba del transakcije prodaje s povratnim najemom, podjetje še naprej pripozna sredstvo ter pripozna finančno obveznost za vsako nadomestilo, ki ga prejme od kupca. Podjetje tako obveznost računovodsko obravnava v skladu z MSRP 9.

B71 Da ugotovi, ali ima kupec precejšnjo gospodarsko spodbudo za uveljavljanje svoje pravice, podjetje preuči različne dejavnike, vključno z razmerjem med ceno ponovnega nakupa in pričakovano tržno vrednostjo sredstva na dan ponovnega nakupa ter časom do izteka pravice. Na primer, če se pričakuje, da bo cena ponovnega nakupa precej presegla tržno vrednost sredstva, to lahko pomeni, da ima kupec precejšnjo gospodarsko spodbudo za izvršitev prodajne opcije.

B72 Če kupec nima precejšnje gospodarske spodbude za uveljavitev svoje pravice po ceni, ki je nižja od prvotne prodajne cene sredstva, podjetje računovodsko obravnava pogodbo, kot če bi šlo za prodajo proizvoda s pravico do vračila, kot je opisano v B20.–B27. členu.

B73 Če je cena ponovnega nakupa sredstva enaka ali višja od prvotne prodajne cene in presega pričakovano tržno vrednost sredstva, je pogodba dejansko ureditev financiranja ter se zato računovodsko obravnava, kot je opisano B68. členu.

B74 Če je cena ponovnega nakupa sredstva enaka ali višja od prvotne prodajne cene in je nižja ali enaka pričakovani tržni vrednosti sredstva in kupec nima precejšnje gospodarske spodbude za izvršitev svoje pravice, podjetje pogodbo računovodsko obravnava, kot če bi šlo za prodajo proizvoda s pravico do vračila, kot je opisano v B20.–B27. členu.

B75 Pri primerjavi cene ponovnega nakupa s prodajno ceno podjetje upošteva časovno vrednost denarja.

B76 Če opcija poteče in ostane neizvršena, podjetje odpravi pripoznanje obveznosti in pripozna prihodke.

Dogovor o konsignaciji

- B77 Ko podjetje izroči proizvod drugi stranki (kot je trgovec ali distributer) za namen prodaje končnim kupcem, podjetje oceni, ali je druga stranka v trenutku dostave pridobila obvladovanje proizvoda. Proizvod, ki se dostavi drugi stranki, je lahko predmet dogovora o konsignaciji, če ta druga stranka ni pridobila obvladovanja proizvoda. V skladu s tem podjetje ne pripozna prihodkov ob izročitvi proizvoda drugi stranki, če je proizvod v konsignaciji.
- B78 Da je pogodba dogovor o konsignaciji, med drugim nakazuje tudi naslednje:
- (a) podjetje obvladuje proizvod, dokler ne nastopi določen dogodek, kot je prodaja proizvoda trgovčevemu kupcu ali iztek določenega obdobja;
  - (b) podjetje lahko zahteva vračilo proizvoda ali prenos proizvoda na tretjo stranko (kot je drug trgovec); in
  - (c) trgovec ni brezpogojno obvezan plačati za proizvod (čeprav mora morda plačati polog).

Dogovori po načelu „zaračunaj in zadrži“

- B79 Dogovor po načelu „zaračunaj in zadrži“ je pogodba, po kateri podjetje kupcu zaračuna proizvod, vendar ga ohrani v fizični posesti, dokler se ne prenese na kupca v določenem trenutku v prihodnosti. Kupec lahko na primer zahteva, da podjetje sklene takšno pogodbo, ker kupec nima dovolj razpoložljivega prostora za skladiščenje proizvoda ali zaradi zamud v proizvodnji na strani kupca.
- B80 Podjetje določi, kdaj izpolni svojo obvezo izpolnitve glede prenosa proizvoda, tako, da oceni, kdaj kupec prevzame obvladovanje tega proizvoda (glej 38. člen). Pri nekaterih pogodbah se obvladovanje prenese, ko se proizvod dostavi v prostore kupca ali ko se odpremi, odvisno od pogodbenih pogojev (vključno s pogoji dostave in odpreme). Vendar lahko kupec pri nekaterih pogodbah pridobi obvladovanje proizvoda, čeprav ostane proizvod fizično v posesti podjetja. V tem primeru ima kupec možnost, da usmerja uporabo proizvoda in pridobi praktično vse ostale koristi, ki izhajajo iz proizvoda, čeprav se odloči, da ne bo uveljavljal svoje pravice do fizičnega posedovanja proizvoda. Zato podjetje ne obvladuje proizvoda. Namesto tega podjetje zagotavlja skrbniške storitve kupcu za sredstvo kupca.
- B81 Poleg izvajanja zahtev iz 38. člena kupec pridobi obvladovanje proizvoda z dogovorom po načelu „zaračunaj in zadrži“, če so izpolnjena vsa naslednja merila:
- (a) razlog za dogovor po načelu „zaračunaj in zadrži“ mora biti utemeljen (na primer kupec je zahteval dogovor);
  - (b) proizvod je treba ločeno opredeliti, kot da pripada kupcu;
  - (c) proizvod mora biti tekoče pripravljen za fizični prenos kupcu; in
  - (d) podjetje ne more imeti možnosti, da bi uporabilo proizvod ali ga posredovalo drugemu kupcu.
- B82 Če podjetje pripozna prihodke iz prodaje proizvoda po načelu „zaračunaj in zadrži“, preveri, ali mu ostajajo še kakšne obveze izpolnitve (na primer za storitve skrbništva) v skladu z 22.–30. členom, na katere dodeli del transakcijske cene v skladu s 73.–86. členom.

Sprejetje s strani kupca

- B83 V skladu z 38.(e) členom lahko sprejetje sredstva s strani kupca pomeni, da je kupec pridobil obvladovanje sredstva. Klavzule o sprejetju s strani kupca temu omogočajo, da prekličo pogodbo ali zahteva, da podjetje izvede popravne ukrepe, če blago ali storitev ne dosega dogovorjenih specifikacij. Podjetje upošteva te klavzule pri ocenjevanju, kdaj pridobi kupec obvladovanje blaga ali storitve.
- B84 Če lahko podjetje objektivno določi, da se je obvladovanje blaga ali storitve preneslo na kupca v skladu s specifikacijami, dogovorjenimi v pogodbi, je sprejetje s strani kupca formalnost, ki ne bi vplivala na določitev, kdaj je kupec pridobil obvladovanje blaga ali storitve. Na primer, če klavzula o sprejetju s strani kupca temelji na izpolnjevanju določenih značilnosti glede velikosti in teže, bi podjetje lahko določilo, ali so bila ta merila izpolnjena, preden prejme potrditev sprejetja s strani kupca. Izkušnje podjetja s pogodbami za podobno blago ali storitve so lahko dokaz, da so blago ali storitve, zagotovljene kupcu, v skladu s specifikacijami, dogovorjenimi v pogodbi. Če se prihodki pripoznajo, preden kupec sprejme blago ali storitev, mora podjetje še vedno preveriti, ali ostajajo še kakšne obveze izpolnitve (na primer za vgradnjo opreme), ter oceniti, ali jih mora računovodsko obravnavati ločeno.
- B85 Vendar podjetje, če ne more objektivno ugotoviti, ali je zagotovljeno blago ali opravljena storitev v skladu s specifikacijami, dogovorjenimi v pogodbi, ne bi moglo skleniti, da je kupec pridobil obvladovanje blaga oziroma storitve, dokler ju kupec ne sprejme. To je zato, ker podjetje v teh okoliščinah ne more ugotoviti, ali ima kupec sposobnost usmerjanja uporabe blaga ali storitve in pridobitve praktično vseh ostalih koristi, ki izhajajo iz blaga ali storitve.
- B86 Če podjetje kupcu izroči proizvode za namene preskušanja ali ocenjevanja ter kupec ni obvezan plačati zanje do izteka preskusnega obdobja, se obvladovanje proizvoda ne prenese na kupca, dokler bodisi kupec ne sprejme proizvoda bodisi preskusno obdobje poteče.

Razkrivanje razdruženih prihodkov

- B87 114. člen zahteva, da podjetje razdruži prihodke iz pogodb s kupci v kategorije, ki prikazujejo, kako gospodarski dejavniki vplivajo na naravo, znesek, časovni okvir ter negotovost prihodkov in denarnih tokov. V kolikšnem obsegu so prihodki podjetja razdruženi za namene tega razkritja, je zato odvisno od dejstev in okoliščin, ki so relevantni za pogodbe podjetja s kupci. Nekatera podjetja bodo morda morala uporabiti več kot eno kategorijo, da bodo izpolnjevala cilj iz 114. člena glede razdruževanja prihodkov. Druga podjetja bodo morda izpolnjevala cilj zgolj z uporabo ene kategorije za razdruževanje prihodkov.
- B88 Pri izbiri vrste kategorije (ali kategorij) za uporabo razdruženih prihodkov podjetje upošteva, kako so bile informacije o prihodkih podjetja predstavljene za druge namene, vključno z vsem naslednjim:
- (a) razkritji, prikazanimi zunaj računovodskih izkazov (na primer v poročilih o dobičku, letnih poročilih ali predstavitev za naložbenike);
  - (b) informacijami, ki jih redno pregleduje glavni vodstveni delavec, ki sprejema poslovne odločitve, za ocenjevanje finančne uspešnosti poslovnih odsekov; in
  - (c) drugimi informacijami, ki so podobne vrstam informacij, opredeljenim v B88.(a) in (b) členu ter ki jih podjetje ali uporabniki računovodskih izkazov podjetja uporabljajo za ovrednotenje finančne uspešnosti podjetja ali sprejemanje odločitev o razporejanju sredstev.
- B89 Primerne kategorije so med drugim lahko naslednje:
- (a) vrsta blaga ali storitev (na primer, glavne linije proizvodov);
  - (b) geografska regija (npr. država ali regija);

- (c) trg ali vrsta kupca (na primer, državni in nedržavni kupci);
- (d) vrsta pogodbe (na primer pogodbe s točno določeno ceno ter pogodbe, po katerih se plača opravljeno delo in porabljen material);
- (e) trajanje pogodbe (na primer kratkoročne in dolgoročne pogodbe);
- (f) čas prenosa blaga ali storitev (na primer, prihodki od blaga ali storitev, prenesenih na kupce v določenem trenutku, ter prihodki od blaga in storitev, prenesenih postopno); in
- (g) prodajna pot (na primer blago, ki se prodaja neposredno kupcem, in blago, ki se prodaja prek posrednikov).

Dodatek C

Datum začetka veljavnosti in prehod

Ta dodatek je sestavni del standarda in ima enako veljavo kot drugi deli standarda.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- C1 Podjetje uporablja ta standard za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje ta standard uporabi prej, to dejstvo razkrije.
- C1A Z MSRP 16 *Najemi*, izdanim januarja 2016, so se spremenili 5., 97., B66. in B70. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 16.
- C1B Z dokumentom *Pojasnila k MSRP 15 Prihodki iz pogodb s kupci*, izdanim aprila 2016, so se spremenili 26., 27., 29., B1., B34.–B38., B52.–B53., B58., C2., C5. in C7. člen, črtal B57. člen ter dodali B34.A, B35.A, B35.B, B37.A, B59. A, B63.A, B63.B, C7.A in C8.A člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje te spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- C1C Z MSRP 17, ki je bil izdan maja 2017, se je spremenil 5. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 17.

PREHOD

- C2 Za namene zahtev v zvezi s prehodom v C3.– C8.A členu velja naslednje:
- (a) datum začetka uporabe je začetek obdobja poročanja, v katerem podjetje prvič uporabi ta standard; in
  - (b) zaključena pogodba je pogodba, za katero je podjetje preneslo vse blago ali storitve, določene v skladu z MRS 11 *Pogodbe o gradbenih delih*, MRS 18 *Prihodki* in povezanimi pojasnili.
- C3 Podjetje uporablja ta standard po eni od naslednjih dveh metod:
- (a) za nazaj za vsako predhodno obdobje poročanja, predstavljeno v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*, ob upoštevanju praktičnih rešitev iz C5. člena; ali
  - (b) za nazaj s kumulativnim učinkom začetka uporabe tega standarda, pripoznanim na datum začetka uporabe v skladu s C7.–C8. členom.
- C4 Ne glede na zahteve iz 28. člena MRS 8 mora podjetje ob prvi uporabi tega standarda predstaviti samo kvantitativne informacije, ki jih zahteva 28.(f) člen MRS 8 za letno obdobje neposredno pred prvim letnim obdobjem, za katero se uporablja ta standard (prvo predhodno obdobje), in samo, če podjetje ta standard uporablja za nazaj v skladu s C3.(a) členom. Podjetje lahko te informacije predstavi tudi za tekoče obdobje ali za zgodnejša primerljiva obdobja, vendar pa mu tega ni treba storiti.
- C5 Podjetje lahko uporabi eno ali več od naslednjih praktičnih rešitev, ko uporablja ta standard za nazaj v skladu s C3.(a) členom:
- (a) pri zaključenih pogodbah podjetju ni treba preračunati pogodb, ki:
    - (i) se začnejo in končajo v istem letnem obdobju poročanja ali

- (ii) so zaključene pogodbe na začetku najzgodnejšega predstavljenega obdobja;
- (b) v primeru zaključenih pogodb, ki imajo variabilna nadomestila, lahko podjetje uporabi transakcijsko ceno na datum zaključka pogodbe namesto ocenjenih variabilnih zneskov nadomestila v primerljivih obdobjih poročanja;
- (c) za pogodbe, ki so bile spremenjene pred začetkom najzgodnejšega predstavljenega obdobja, podjetju ni treba preračunati pogodbe za nazaj za navedene spremembe pogodbe v skladu z 20.–21. členom. Podjetje namesto tega izrazi skupni učinek vseh sprememb, do katerih je prišlo pred začetkom najzgodnejšega predstavljenega obdobja, pri:
- (i) opredelitvi izpolnjenih in neizpolnjenih obvez izpolnitve;
- (ii) določanju transakcijske cene in
- (iii) razporeditvi transakcijske cene na izpolnjene in neizpolnjene obveze izpolnitve;
- (d) za vsa obdobja poročanja, predstavljena pred datumom začetka uporabe, podjetju ni treba razkriti zneska transakcijske cene, razporejene na preostale obveze izpolnitve, niti razložiti, kdaj namerava pripoznati ta znesek kot prihodek (glej 120. člen).
- C6 Za vsako praktično rešitev iz C5. člena, ki jo podjetje uporablja, podjetje to rešitev uporablja dosledno za vse pogodbe znotraj vseh predstavljenih obdobjih poročanja. Poleg tega razkrije vse naslednje informacije:
- (a) uporabljene praktične rešitve in
- (b) kolikor je upravičeno verjetno, kvalitativno oceno ocenjenega učinka uporabe vsake tovrstne praktične rešitve.
- C7 Če se podjetje odloči, da bo ta standard uporabljalo za nazaj v skladu s C3.(b) členom, pripozna kumulativni učinek začetka uporabe tega standarda kot prilagoditev začetnega stanja prenesenega čistega poslovnega izida (ali drugih sestavin lastniškega kapitala, kot je ustrezno) letnega obdobja poročanja, ki zajema datum začetka uporabe. V skladu s to prehodno metodo se lahko podjetje odloči za uporabo tega standarda za nazaj samo za pogodbe, ki na datum začetka uporabe niso zaključene (na primer 1. januar 2018 za podjetje, ki poslovno leto zaključí 31. decembra).
- C7A Podjetje, ki uporablja ta standard za nazaj v skladu s C3.(b) členom, lahko prav tako uporabi praktično rešitev, opisano v C5.(c) členu, za:
- (a) vse spremembe pogodbe, do katerih pride pred začetkom najzgodnejšega predstavljenega obdobja, ali
- (b) vse spremembe pogodbe, do katerih pride pred datumom začetka uporabe.
- Če podjetje uporabi to praktično rešitev, rešitev uporablja dosledno za vse pogodbe in razkrije informacije, ki se zahtevajo v C6. členu.
- C8 Za obdobja poročanja, ki zajemajo datum začetka uporabe, podjetje zagotovi obe naslednji dodatni razkritji, če se ta standard uporablja za nazaj v skladu s C3.(b) členom:
- (a) znesek, v višini katerega uporaba tega standarda vpliva na vsako vrstično postavko računovodskega izkaza v tekočem obdobju poročanja v primerjavi z MRS 11, MRS 18 ter povezanimi pojasnili, ki so veljala pred spremembo; in

(b) pojasnilo razlogov za bistvene spremembe, ugotovljene v C8.(a) členu.

C8A Podjetje uporablja dokument *Pojasnila k MSRP 15* (glej C1.B člen) za nazaj v skladu z MRS 8. Podjetje pri uporabi sprememb za nazaj te uporablja, kot da so bile vključene v MSRP 15 na datum začetka uporabe. Posledično podjetje sprememb ne uporablja za obdobja poročanja ali pogodbe, za katere se zahteve MSRP 15 ne uporabljajo v skladu s C2.–C8. členom. Na primer, če podjetje uporablja MSRP 15 v skladu s C3.(b) členom samo za pogodbe, ki na datum začetka uporabe niso zaključene pogodbe, podjetje ne preračuna zaključenih pogodb na datum začetka uporabe MSRP 15 za učinke teh sprememb.

Sklicevanje na MSRP 9

C9 Če podjetje uporablja ta standard, vendar še ne uporablja MSRP 9 *Finančni instrumenti*, vsako sklicevanje MSRP 9 v tem standardu pomeni sklicevanje na MRS 39 *Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje*.

RAZVELJAVITEV DRUGIH STANDARDOV

C10 Ta standard nadomešča naslednje standarde:

- (a) MRS 11 *Pogodbe o gradbenih delih*;
- (b) MRS 18 *Prihodki*;
- (c) OPMSRP 13 *Programi zvestobe kupcev*;
- (d) OPMSRP 15 *Dogovori o izgradnji nepremičnin*;
- (e) OPMSRP 18 *Prenosi sredstev od odjemalcev in*
- (f) SOP-31 *Prihodki – transakcije neposredne zamenjave, ki vključujejo storitve oglaševanja*.

MEDNARODNI STANDARD RAČUNOVODSKEGA POROČANJA 16

Najemi

CILJ

- 1 Ta standard določa načela za pripoznavanje, merjenje, predstavljanje in razkrivanje *najemov*. Njegov cilj je zagotoviti, da *najemniki* in *najemodajalci* zagotovijo ustrezne informacije na način, ki zvesto predstavlja te transakcije. Te informacije so podlaga za uporabnike računovodskih izkazov, da ocenijo vpliv najemov na finančni položaj, finančno uspešnost in denarne tokove podjetja.
- 2 Podjetje pri uporabi tega standarda upošteva določbe in pogoje *pogodb* ter vsa pomembna dejstva in okoliščine. Podjetje ta standard dosledno uporablja za pogodbe s podobnimi značilnostmi in v podobnih okoliščinah.

PODROČJE UPORABE

- 3 Podjetje ta standard uporablja za vse najeme, vključno s *sredstvi*, ki *predstavljajo pravico do uporabe*, v *podnajemu*, razen pri:
  - (a) najemih za iskanje ali izrabljanje rudnin, nafte, zemeljskega plina in podobnih neobnovljivih virov;
  - (b) najemih bioloških sredstev, ki spadajo v področje uporabe MRS 41 *Kmetijstvo*, in jih poseduje najemnik;
  - (c) dogovorih o koncesijah za opravljanje storitev, ki spadajo v področje uporabe Pojasnila OPMSRP 12 *Dogovori o koncesiji storitev*;
  - (d) licencah za intelektualno lastnino, ki jih podeli najemodajalec in ki spadajo v področje uporabe MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*; in
  - (e) pravicah, ki jih ima najemnik v skladu z licenčno pogodbo v okviru MRS 38 *Neopredmetena sredstva* za postavke, kot so filmi, videoposnetki, gledališke igre, rokopisi, patenti in avtorske pravice.
- 4 Najemnik lahko, če želi, ta standard uporabi za najeme neopredmetenih sredstev, ki niso opisana v 3.(e) členu.

IZVZETJA IZ OBVEZNOSTI PRIPOZNAVANJA (B3.–B8. ČLEN)

- 5 Najemnik se lahko odloči, da zahtev iz 22.–49.člena ne bo uporabil za:
  - (a) *kratkorodne najeme* in
  - (b) najeme, pri katerih je *sredstvo*, ki je *predmet najema*, majhne vrednosti (kot je opisano v B3.–B8. členu).
- 6 Če se najemnik odloči, da zahtev iz 22.–49. člena ne bo uporabil za kratkorodne najeme ali za najeme, pri katerih je sredstvo, ki je predmet najema, majhne vrednosti, *najemnine*, povezane s temi najemi, pripozna kot odhodke na podlagi enakomerne časovne metode skozi celotno *trajanje najema* ali na kakšni drugi sistematični podlagi. Najemnik uporabi drugo sistematično podlago, če ta podlaga bolje odraža vzorec najemnikovih koristi.
- 7 Če najemnik računovodsko obravnava kratkorodne najeme z uporabo 6. člena, šteje najem za namene tega standarda za nov najem, če:
  - (a) je prišlo do *spremembe najema*; ali
  - (b) se je spremenilo trajanje najema (na primer če najemnik izrabi možnost, ki prej ni bila upoštevana pri določitvi trajanja najema).

- 8 Odločitev za kratkoročne najeme se izvede glede na skupino sredstev, ki so predmet najema, na katero se nanaša pravica do uporabe. Skupina sredstev, ki so predmet najema, je niz po naravi podobnih sredstev, ki se najemajo, ki se pri poslovanju podjetja podobno uporabljajo. Odločitev za najeme, pri katerih je sredstvo, ki je predmet najema, majhne vrednosti, se lahko izvede za vsak posamezen najem.

IDENTIFIKACIJA NAJEMA (B9.–B33. ČLEN)

- 9 **Podjetje ob sklenitvi pogodbe oceni, ali gre za najemno pogodbo oziroma ali pogodba vsebuje najem. Pogodba je najemna pogodba oziroma vsebuje najem, če se z njo prenaša pravica do obvladovanja uporabe določenega sredstva za določeno obdobje v zameno za nadomestilo. V B9.–B31. členu so določeni napotki za oceno, ali gre pri pogodbi za najemno pogodbo oziroma ali vsebuje najem.**

- 10 Obdobje se lahko opiše kot količina uporabe določenega sredstva (na primer število enot proizvoda, ki bodo proizvedene z določeno opremo).

- 11 Podjetje ponovno oceni, ali gre pri pogodbi za najemno pogodbo oziroma ali pogodba vsebuje najem, samo, če se spremenijo določbe in pogoji pogodbe.

Ločevanje sestavin pogodbe

- 12 Pri pogodbi, ki je najemna pogodba oziroma vsebuje najem, podjetje računovodsko obravnava vsako najemno sestavino v pogodbi kot najem ločeno od nenajemnih sestavin pogodbe, razen če podjetje uporabi praktično rešitev iz 15. člena. V B32.–B33. členu so določeni napotki za ločevanje sestavin pogodbe.

Najemnik

- 13 Pri pogodbi, ki vsebuje najemno sestavino ter eno ali več dodatnih najemnih ali nenajemnih sestavin, najemnik razdeli nadomestilo v pogodbi na vsako najemno sestavino na podlagi relativne samostojne cene najemne sestavine in vsote samostojnih cen nenajemnih sestavin.

- 14 Relativna samostojna cena najemnih in nenajemnih sestavin se določi na podlagi cene, ki bi jo najemodajalec ali podoben dobavitelj ločeno zaračunal podjetju za to ali podobno sestavino. Če ni vedno na voljo samostojna cena, ki bi jo bilo mogoče ugotoviti, najemnik oceni samostojno ceno, pri čemer v največji možni meri uporablja informacije, ki jih je mogoče ugotoviti.

- 15 Možna praktična rešitev je, da se najemnik odloči, da glede na posamezne skupine sredstev, ki so predmet najema, ne bo ločil nenajemnih sestavin od najemnih, temveč bo vsako najemno sestavino in povezane najemne sestavine računovodsko obravnaval kot eno samo najemno sestavino. Najemnik te praktične rešitve ne uporablja za vgrajene izvedene finančne instrumente, ki izpolnjujejo merila iz 4.3.3. člena MSRP 9 *Finančni instrumenti*.

- 16 Če najemnik ni uporabil praktične rešitve iz 15. člena, najemne sestavine računovodsko obravnava z uporabo drugih ustreznih standardov.

Najemodajalec

- 17 Pri pogodbah, ki vsebujejo najemno sestavino ter eno ali več dodatnih najemnih ali nenajemnih sestavin, najemodajalec razporedi nadomestilo v pogodbi z uporabo 73.–90. člena MSRP 15.

TRAJANJE NAJEMA (B34.–B41. ČLEN)

- 18 Podjetje določi trajanje najema kot obdobje, v katerem najema ni mogoče odpovedati, skupaj z:

(a) obdobji, za katera velja možnost podaljšanja najema, če je precej gotovo, da bo najemnik to možnost izrabil; in

(b) obdobji, za katera velja možnost odpovedi najema, če je precej gotovo, da najemnik te možnosti ne bo izrabil.

- 19 Pri oceni, ali je precej verjetno, da bo najemnik izrabil možnost podaljšanja najema ali da ne bo izrabil možnosti odpovedi najema, podjetje upošteva vsa pomembna dejstva in okoliščine, ki zagotavljajo ekonomsko spodbudo za najemnika, da izrabi možnost podaljšanja najema ali da ne izrabi možnosti odpovedi najema, kot je opisano v B37.–B40. členu.
- 20 Najemnik ponovno oceni, ali je precej gotovo, da bo izrabil možnost podaljšanja ali da ne bo izrabil možnosti odpovedi, ob nastopu pomembnega dogodka ali pomembne spremembe okoliščin, ki:
- (a) jih najemnik obvladuje in
  - (b) ki vplivajo na to, ali je precej gotovo, da bo najemnik izrabil možnost, ki prej ni bila upoštevana pri določitvi trajanja najema, ali da ne bo izrabil možnosti, ki je bila prej upoštevana pri njegovi določitvi trajanja najema (kot je opisano v B41. členu).
- 21 Podjetje popravi trajanje najema v primeru spremembe obdobja, v katerem najema ni mogoče odpovedati. Obdobje, v katerem najema ni mogoče odpovedati, se na primer spremeni, če:
- (a) najemnik izrabi možnost, ki prej ni bila upoštevana pri določitvi trajanja najema s strani podjetja;
  - (b) najemnik ne izrabi možnosti, ki je bila prej upoštevana pri določitvi trajanja najema s strani podjetja;
  - (c) pride do dogodka, v katerem je najemnik pogodbeno zavezan, da izrabi možnost, ki prej ni bila zajeta pri določitvi trajanja najema s strani podjetja, ali
  - (d) pride do dogodka, v katerem je najemniku pogodbeno prepovedano izkoristiti možnost, ki je bila prej zajeta pri določitvi trajanja najema s strani podjetja.

NAJEMNIK

Pripoznavanje

- 22 Najemnik na *datum začetka najema* pripozna sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, in obveznost iz najema.

Merjenje

Začetno merjenje

Začetno merjenje sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe

- 23 **Najemnik na datum začetka najema izmeri sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, po nabavni vrednosti.**
- 24 Nabavna vrednost sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe, zajema:
- (a) znesek začetnega merjenja obveznosti iz najema, kot je opisana v 26. členu;
  - (b) plačila najemnine, ki so bila izvedena na datum začetka najema ali pred njim, zmanjšana za prejete *spodbude za najem*;
  - (c) *začetne neposredne stroške*, ki so nastali najemniku, in
  - (d) oceno stroškov, ki bodo nastali najemniku pri razgradnji in odstranitvi sredstva, ki je predmet najema, obnovitvi mesta, na katerem se nahaja, ali vrnitvi sredstva, ki je predmet najema, v stanje, kot se zahteva v določbah in pogojih najema, razen če so ti stroški nastali pri proizvodnji zalog. Za najemnika nastane obveza za te stroške na datum začetka najema ali kot posledica uporabe sredstva, ki je predmet najema, v določenem obdobju.

- 25 Najemnik pripozna stroške, opisane v 24.(d) členu, kot del stroškov sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe, ko zanj nastane obveza za te stroške. Najemnik uporabi MRS 2 *Zaloge* za stroške, ki nastanejo v določenem obdobju kot posledica uporabe sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe, za proizvodnjo zalog v tem obdobju. Obveze za take stroške, ki so računovodsko obravnavani z uporabo tega standarda ali MRS 2, se pripoznajo in merijo z uporabo MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva*.

Začetno merjenje obveznosti iz najema

- 26 Najemnik na datum začetka najema izmeri obveznost iz najema po sedanji vrednosti najemnin, ki na ta datum še niso plačane. Najemnine se diskontirajo po *obrestni meri, sprejeti pri najemu*, če je to obrestno mero mogoče takoj ugotoviti. Če navedene obrestne mere ni mogoče takoj ugotoviti, najemnik uporabi *najemnikovo predpostavljeno obrestno mero za izposojanje*.
- 27 Najemnine, zajete pri merjenju obveznosti iz najema, na datum začetka najema zajemajo naslednja plačila pravice do uporabe sredstva, ki je predmet najema, v obdobju najema, ki niso plačana na začetni datum:
- (a) *nespremenljive najemnine* (tudi po vsebini nespremenljive najemnine, kot so opisane v B42. členu), zmanjšane za terjatve za spodbude za najem;
  - (b) *spremenljive najemnine*, ki so odvisne od indeksa ali stopnje in ki se na začetku merijo z indeksom ali stopnjo, ki velja na datum začetka najema (kot je opisano v 28. členu);
  - (c) zneski, za katere se pričakuje, da jih bo najemnik plačal na podlagi *jamstev za preostalo vrednost*;
  - (d) izvršilna cena možnosti nakupa, če je precej gotovo, da bo najemnik izrabil to možnost (ocena z upoštevanjem dejavnikov, opisanih v B37.–B40. členu), in
  - (e) plačila kazni za odpoved najema, če trajanje najema odraža, da je najemnik izrabil možnost odpovedi najema.
- 28 Med spremenljive najemnine, ki so odvisne od indeksa ali stopnje iz 27.(b) člena, spadajo na primer plačila, vezana na indeks cen življenjskih potrebščin, plačila, vezana na referenčne obrestne mere (kot je LIBOR), ali plačila, ki se spreminjajo glede na spremembe tržnih najemnin.

Poznejše merjenje

Poznejše merjenje sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe

- 29 **Po datumu začetka najema najemnik meri sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, z uporabo modela nabavne vrednosti, razen če uporabi katerega od modelov merjenja iz 34. in 35. člena.**

Model nabavne vrednosti

- 30 Če najemnik uporablja model nabavne vrednosti, sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, meri po nabavni vrednosti:
- (a) zmanjšani za nabrano amortizacijo in nabrane izgube zaradi oslabitve ter
  - (b) popravljene za ponovno meritev obveznosti iz najema iz 36.(c) člena.
- 31 Pri amortiziranju sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe, najemnik uporabi zahteve za amortizacijo iz MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva* ob upoštevanju zahtev iz 32. člena.

- 32 Če se do konca trajanja najema lastništvo sredstva, ki je predmet najema, z najemom prenese na najemnika ali če stroški sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe, odražajo, da bo najemnik izrabil možnost nakupa, najemnik amortizira sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, od datuma začetka najema do konca *dobe koristnosti* sredstva, ki je predmet najema. V nasprotnem primeru najemnik sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, amortizira od datuma začetka najema do konca njegove *dobe koristnosti* ali do konca trajanja najema, odvisno od tega, kaj nastopi prej.
- 33 Najemnik za ugotavljanje, ali je sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, oslabiljeno, in za računovodenje ugotovljene oslabilitve sredstev uporablja MRS 36 *Oslabitev sredstev*.

Drugi modeli merjenja

- 34 Če najemnik za naložbene nepremičnine uporabi model poštene vrednosti iz MRS 40 *Naložbene nepremičnine*, ta model poštene vrednosti uporabi tudi za sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, ki ustrezajo opredelitvi naložbenih nepremičnin iz MRS 40.
- 35 Če so sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, povezana s skupino opredmetenih osnovnih sredstev, za katero najemnik uporablja model prevrednotenja iz MRS 16, se lahko najemnik odloči, da bo ta model prevrednotenja uporabljal za vsa sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, ki so povezana z navedeno skupino opredmetenih osnovnih sredstev.

Poznejše merjenje obveznosti iz najema

- 36 **Najemnik po datumu začetka najema meri obveznost iz najema tako, da:**
- (a) poveča knjigovodsko vrednost, kar odraža obresti na obveznost iz najema;
  - (b) zmanjša knjigovodsko vrednost, kar odraža izvedena plačila najemnine, in
  - (c) ponovno izmeri knjigovodsko vrednost, ki mora odražati ponovne ocene ali spremembe najema iz 39.–46. člena ali spremembe po vsebini nespremenljivih najemnin (glej 42. člen).
- 37 Obresti na obveznost iz najema v vsakem obdobju med trajanjem najema so enake znesku, iz katerega izhaja stalna periodična obrestna mera na preostalo stanje obveznosti iz najema. Periodična obrestna mera je diskontna stopnja iz 26. člena ali, če je ustrezno, popravljena diskontna stopnja iz 41., 43. ali 45.(c) člena.
- 38 Če stroški niso zajeti v knjigovodski vrednosti kakšnega drugega sredstva z uporabo drugih veljavnih standardov, najemnik po datumu začetka najema v poslovnem izidu pripozna:
- (a) obresti na obveznost iz najema in
  - (b) spremenljive najemnine, ki niso zajete pri merjenju obveznosti iz najema v obdobju, v katerem nastopi dogodek ali pogoj, ki sproži navedena plačila.

Ponovna ocena obveznosti iz najema

- 39 Po datumu začetka najema najemnik z uporabo 40.–43. člena ponovno izmeri obveznost iz najema tako, da slednja odraža spremembe v najemninah. Najemnik znesek iz ponovnega merjenja obveznosti iz najema pripozna kot prilagoditev vrednosti sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe. Če pa je knjigovodska vrednost sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe, enaka nič in se obveznost iz najema pri merjenju še zmanjša, najemnik preostali znesek ponovnega merjenja pripozna v poslovnem izidu.
- 40 Najemnik obveznost iz najema ponovno izmeri tako, da spremenjene najemnine diskontira z uporabo spremenjene diskontne stopnje, če:

- (a) se je spremenilo trajanje najema, kot je opisano v 20.–21. členu. Najemnik spremenjene najemnine določi na podlagi spremenjenega trajanja najema; ali
- (b) se je spremenila ocena možnosti nakupa sredstva, ki je predmet najema, opravljena ob upoštevanju dogodkov in okoliščin iz 20.–21. člena v zvezi z možnostjo nakupa. Najemnik določi spremenjene najemnine tako, da odražajo spremembo v zneskih, ki jih je treba plačati v okviru možnosti nakupa.
- 41 Najemnik pri uporabi 40. člena določi spremenjeno diskontno stopnjo kot obrestno mero, sprejeto pri najemu, za preostali del trajanja najema, če je mogoče to mero takoj ugotoviti, ali kot najemnikovo predpostavljeno obrestno mero za izposojanje na datum ponovne ocene, če obrestne mere, sprejete pri najemu, ni mogoče takoj ugotoviti.
- 42 Najemnik obveznost iz najema ponovno izmeri tako, da spremenjene najemnine diskontira, če se bodisi:
- (a) spremenijo zneski, ki jih bo po pričakovanju treba plačati iz naslova jamstva za preostalo vrednost. Najemnik določi spremenjene najemnine tako, da odražajo spremembo v zneskih, ki jih bo po pričakovanju treba plačati iz naslova jamstva za preostalo vrednost;
- (b) bodisi se spremenijo prihodnje najemnine zaradi spremembe indeksa ali stopnje, ki se uporablja za določanje navedenih plačil, tudi na primer spremembe, ki odraža spremembe tržnih najemnin, po opravljenem pregledu tržnih najemnin. Najemnik ponovno izmeri obveznost iz najema tako, da odraža spremenjene najemnine, samo če pride do spremembe v denarnih tokovih (tj. ko začne veljati prilagoditev plačil najemnine). Spremenjene najemnine za preostali del trajanja najema najemnik določi na podlagi spremenjenih pogodbenih plačil.
- 43 Najemnik pri uporabi 42. člena uporablja nespremenjeno diskontno stopnjo, razen če je sprememba najemnine posledica spremembe spremenljivih obrestnih mer. V tem primeru najemnik uporabi spremenjeno diskontno stopnjo, ki odraža spremembe obrestne mere.

Spremembe najema

- 44 Najemnik spremembo najema računovodsko obravnava kot ločen najem, če:
- (a) se s spremembo poveča obseg najema, ker se dodaja pravica do uporabe enega ali več sredstev, ki so predmet najema, in
- (b) se nadomestilo za najem poveča za znesek, sorazmeren s samostojno ceno povečanja obsega in ustreznimi prilagoditvami navedene samostojne cene, tako da odraža okoliščine posamezne pogodbe.
- 45 Za spremembo najema, ki ni računovodsko obravnavana kot ločen najem, najemnik na *dan začetka veljavnosti spremembe najema*:
- (a) razporedi nadomestilo iz spremenjene pogodbe z uporabo 13.–16. člena;
- (b) določi trajanje spremenjenega najema z uporabo 18.–19. člena in
- (c) obveznost iz najema ponovno izmeri tako, da spremenjene najemnine diskontira z uporabo spremenjene diskontne stopnje. Spremenjena diskontna stopnja se za preostali del trajanja najema določi kot obrestna mera, sprejeta pri najemu, če je mogoče to mero takoj ugotoviti, ali kot najemnikova predpostavljena obrestna mera za izposojanje na dan začetka veljavnosti spremembe, če obrestne mere, sprejete pri najemu, ni mogoče takoj ugotoviti.

46 Pri spremembi najema, ki ni računovodsko obravnavana kot ločen najem, najemnik ponovno merjenje obveznosti iz najema obravnava tako, da:

(a) knjigovodsko vrednost sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe, zmanjša za spremembe najema, s katerimi se zmanjšuje obseg najema, tako da odraža delno ali popolno odpoved najema. Najemnik v poslovnem izidu pripozna dobiček ali izgubo, ki sta povezana z delno ali popolno odpovedjo najema;

(b) vrednost sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe, prilagodi v skladu z vsemi drugimi spremembami najema.

46A Praktična rešitev za najemnika je lahko, da se odloči, da ne bo presodil, ali je prilagoditev najemnine, ki izpolnjuje pogoje iz 46.B člena, sprememba najema. Najemnik, ki se odloči za to možnost, vsako spremembo najemnine, ki izhaja iz prilagoditve najemnine, računovodsko obravnava na enak način, kot bi obravnaval spremembo ob uporabi tega standarda, če sprememba ne bi bila sprememba najema.

46B Praktična rešitev iz 46.A člena se uporablja samo za prilagoditve najemnin, do katerih pride neposredno zaradi pandemije COVID-19, in samo, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

(a) posledica spremembe najemnine je spremenjeno nadomestilo za najem, ki je skoraj enako ali nižje kot nadomestilo za najem neposredno pred spremembo;

(b) znižanje najemnin vpliva samo na plačila, ki bi prvotno zapadla 30. junija 2022 ali pred tem (na primer prilagoditev najemnine bi izpolnjevala ta pogoj, če bi povzročila znižanje najemnine 30. junija 2022 ali pred tem in zvišanje najemnine po 30. juniju 2022); in

(c) ni bistvene spremembe drugih določb in pogojev najema.

Predstavljanje

47 Najemnik v izkazu finančnega položaja prikaže ali v pojasnilih razkrije:

(a) sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, ločeno od drugih sredstev. Če sredstev, ki predstavljajo pravico do uporabe, v izkazu finančnega položaja ne prikaže ločeno:

(i) zajame sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, v tisti vrstični postavki, v kateri bi bila ustrezna sredstva, ki so predmet najema, prikazana, če bi bila v lasti podjetja, in

(ii) razkrije, v katerih vrstičnih postavkah izkaza finančnega položaja so zajeta ta sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe;

(b) obveznosti iz najema ločeno od drugih obveznosti. Če najemnik obveznosti iz najema v izkazu finančnega položaja ne prikaže ločeno, razkrije, v katerih vrstičnih postavkah izkaza finančnega položaja so te obveznosti zajete.

48 Zahteva iz 47.(a) člena se ne uporablja za sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, ki ustrezajo opredelitvi naložbene nepremičnine, saj se ta sredstva v izkazu finančnega položaja prikažejo kot naložbene nepremičnine.

49 Najemnik v izkazu poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa prikaže odhodke za obresti za obveznost iz najema ločeno od zneska amortizacije za sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe. Odhodki za obresti za obveznost iz najema so sestavina stroškov financiranja, ki morajo biti v skladu z 82.(b) členom MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* v izkazu poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa prikazani ločeno.

50 Najemnik v izkazu denarnih tokov razvrsti:

- (a) denarna plačila za tisti del obveznosti iz najema, ki predstavlja glavnico, med dejavnosti financiranja;
- (b) denarna plačila za tisti del obveznosti iz najema, ki predstavlja obresti, z uporabo zahtev iz MRS 7 *Izkaz denarnih tokov* in
- (c) kratkoročne najemnine, plačila najemnine za sredstva majhne vrednosti in spremenljive najemnine, ki niso bile zajeta v merjenju obveznosti iz najema, med poslovne dejavnosti.

Razkritja

51 **Cilj razkritij je, da najemniki v pojasnilih razkrijejo informacije, ki skupaj z informacijami iz izkaza finančnega položaja, izkaza poslovnega izida in izkaza denarnih tokov zagotavljajo podlago, na kateri lahko uporabniki računovodskih izkazov ocenijo učinek najemov na finančni položaj, finančno uspešnost in denarne tokove najemnika. Zahteve za doseg tega cilja so določene v 52.–60. členu.**

52 Najemnik informacije o najemih, pri katerih je najemnik, razkrije v enem samem pojasnilu ali v posebnem oddelku v računovodskih izkazih. Toda najemniku ni treba podvajati informacij, ki so že prikazane drugje v računovodskih izkazih, če so informacije s pomočjo sklicevanja združene v enem samem pojasnilu ali ločenem oddelku o najemih.

53 Zneski, ki jih najemnik razkrije za obdobje poročanja, so:

- (a) zneski amortizacije za sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, po skupinah sredstev, ki so predmet najema;
- (b) odhodki za obresti na obveznosti iz najema;
- (c) odhodki, povezani s kratkoročnimi najemi, računovodsko obravnavani z uporabo 6. člena. V teh odhodkih ni treba zajeti odhodkov, povezanih z najemi s trajanjem do enega meseca;
- (d) odhodki, povezani z najemi sredstev majhne vrednosti, računovodsko obravnavani z uporabo 6. člena. Ti odhodki ne zajemajo odhodkov, povezanih s kratkoročnimi najemi sredstev majhne vrednosti iz 53.(c) člena;
- (e) odhodki, povezani s spremenljivimi najemninami, ki niso bile zajete pri merjenju obveznosti iz najema;
- (f) prihodki iz podnajema sredstev, ki predstavljajo pravico do uporabe;
- (g) skupni denarni odtok za najeme;
- (h) dodatki k sredstvom, ki predstavljajo pravico do uporabe;
- (i) dobički in izgube iz transakcij prodaje s povratnim najemom in
- (j) knjigovodska vrednost sredstev, ki predstavljajo pravico do uporabe, na koncu obdobja poročanja po skupinah sredstev, ki so predmet najema.

- 54 Informacije iz 53. člena najemnik poda v obliki tabele, razen če je primernejša drugačna oblika. Med razkritimi zneski so tudi stroški, ki jih je najemnik med obdobjem poročanja vključil v knjigovodsko vrednost kakšnega drugega sredstva.
- 55 Najemnik razkrije znesek svojih zavez za najem za kratkoročne najeme, računovodsko obravnavane z uporabo 6. člena, če je portfelj kratkoročnih najemov, za katere se je zavezal, na koncu obdobja poročanja drugačen od portfelja kratkoročnih najemov, s katerimi so povezani odhodki za kratkoročne najeme, ki so bili razkriti z uporabo 53.(c) člena.
- 56 Če sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, ustrezajo opredelitvi naložbenih nepremičnin, najemnik uporabi zahteve glede razkritja iz MRS 40. V tem primeru najemniku za ta sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, ni treba razkriti informacij iz točk (a), (f), (h) ali (j) 53. člena.
- 57 Če najemnik sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, meri po prevrednotenih vrednostih z uporabo MRS 16, za ta sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, razkrije informacije, zahtevane v 77. členu MRS 16.
- 58 Najemnik razkrije analizo zapadlosti obveznosti iz najema z uporabo 39. in B11. člena MSRP 7 *Finančni instrumenti: razkritja* ločeno od analize zapadlosti drugih finančnih obveznosti.
- 59 Najemnik poleg razkritij, zahtevanih v 53.–58. členu, razkrije tudi dodatne kvalitativne in kvantitativne informacije o svojih najemnih dejavnostih, ki so potrebne za izpolnitev cilja razkritja iz 51. člena (kot so opisane v B48. členu). Med temi dodatnimi informacijami so lahko tudi informacije, s pomočjo katerih lahko uporabniki računovodskih izkazov ocenijo:
- (a) naravo najemnikovih najemnih dejavnosti;
  - (b) prihodnje denarne odtoke, ki bi jim lahko bil najemnik izpostavljen in se ne odražajo v merjenju obveznosti iz najema. Sem spada tudi izpostavljenost zaradi:
    - (i) spremenljivih najemnin (kot so opisane v B49. členu);
    - (ii) možnosti podaljšanja in odpovedi (kot so opisane v B50. členu);
    - (iii) jamstev za preostalo vrednost (kot so opisana v B51. členu) in
    - (iv) najemov, za katere se je najemnik zavezal, a se še niso začeli;
  - (c) omejitve ali zaveze, naložene z najemi, in
  - (d) transakcije prodaje s povratnim najemom (kot so opisane v B52. členu).
- 60 Najemnik, ki računovodsko obravnava kratkoročne najeme ali najeme sredstev majhne vrednosti z uporabo 6. člena, to razkrije.
- 60A Če najemnik uporablja praktično rešitev iz 46.A člena, najemnik razkrije:
- (a) da je praktično rešitev uporabil za vse prilagoditve najemnin, ki izpolnjujejo pogoje iz 46.B člena, ali, če se ne uporablja za vse take prilagoditve najemnin, informacije o vrsti pogodb, za katere je uporabil praktično rešitev (glej 2. člen); in

- (b) znesek, pripoznan v poslovnem izidu v obdobju poročanja, ki prikazuje spremembe najemnin, ki izhajajo iz prilagoditev najemnin, za katere je najemnik uporabil praktično rešitev iz 46.A člena.

NAJEMODAJALEC

Razvrstitev najemov (B53.–B58. člen)

- 61** Najemodajalec vsakega od svojih najemov razvrsti med *poslovne najeme* ali *finančne najeme*.
- 62** **Najem se razvrsti med finančne najeme, če se z njim prenesejo praktično vsa tveganja in koristi, povezana z lastništvom sredstva, ki je predmet najema. Najem se razvrsti med poslovne najeme, če se z njim ne prenesejo praktično vsa tveganja in koristi, povezana z lastništvom sredstva, ki je predmet najema.**
- 63** Ali gre za finančni ali poslovni najem, je odvisno od vsebine transakcije in ne od oblike pogodbe. Primeri okoliščin, ki posamično ali skupaj običajno povzročijo, da se najem razvrsti kot finančni najem:
- (a) z najemom se lastništvo sredstva, ki je predmet najema, do konca trajanja najema prenese na najemnika;
  - (b) najemnik ima možnost kupiti sredstvo, ki je predmet najema, po ceni, ki bo po pričakovanju toliko manjša od *poštene vrednosti* na dan, ko je to možnost mogoče izrabiti, da je na *datum sklenitve najema* precej gotovo, da bo najemnik to možnost izrabil;
  - (c) trajanje najema zajema večji del *dobe gospodarne uporabe* sredstva, ki je predmet najema, čeprav njegovo lastništvo ni preneseno;
  - (d) ob sklenitvi najema je sedanja vrednost najemnin enaka vsaj praktično celotni *poštene vrednosti* sredstva, ki je predmet najema; in
  - (e) sredstvo, ki je predmet najema, je tako posebne narave, da ga lahko brez večjih sprememb uporablja samo najemnik.
- 64** Znaki okoliščin, ki lahko posamično ali skupaj prav tako povzročijo, da se najem razvrsti kot finančni najem:
- (a) če lahko najemnik odpove najem, najemodajalčeve izgube, povezane z odpovedjo, bremenijo najemnika;
  - (b) dobički ali izgube zaradi nihanja *poštene preostale vrednosti* pripadejo najemniku (na primer v obliki popusta na najemnino, ki je enak večini izkupička od prodaje ob koncu najema) in
  - (c) najemnik lahko podaljša najem v naslednje obdobje za najemnino, ki je pomembno nižja od tržne.
- 65** Primeri in znaki iz 63. in 64. člena niso vedno odločilni. Če druge značilnosti jasno kažejo, da se z najemom praktično vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom sredstva, ki je predmet najema, ne prenesejo, se najem razvrsti med poslovne najeme. To velja na primer, če se ob izteku najema prenese lastništvo sredstva, ki je predmet najema, v zameno za spremenljivo plačilo, enako takratni *poštene vrednosti*, ali če obstajajo spremenljive najemnine, zaradi česar najemodajalec ne prenese praktično vseh tveganj in koristi.

- 66 Najem se razvrsti na datum sklenitve najema in se ponovno oceni samo, če pride do spremembe najema. Najem se za računovodske namene ne prerazvrsti v primeru sprememb ocen (na primer sprememb ocen dobe gospodarne uporabe ali preostale vrednosti sredstva, ki je predmet najema) ali sprememb okoliščin (na primer najemnikovega neizpolnjevanja obveznosti).

Finančni najemi

Pripoznavanje in merjenje

- 67 Najemodajalec na datum začetka najema pripozna sredstva, ki so v finančnem najemu, v svojem izkazu finančnega položaja in jih prikaže kot terjatev v znesku, ki je enak čisti naložbi v najem.

Začetno merjenje

- 68 Najemodajalec čisto naložbo v najem izmeri z uporabo obrestne mere, sprejete pri najemu. V primeru podnajema, če ni mogoče takoj ugotoviti obrestne mere, sprejete pri najemu, lahko posredni najemodajalec čisto naložbo v podnajem izmeri z uporabo diskontne stopnje, ki se uporablja za glavni najem (prilagojene za začetne neposredne stroške, povezane s podnajemom).
- 69 Začetni neposredni stroški, razen tistih, ki so nastali proizvajalcu ali trgovcu kot najemodajalcu, so zajeti v začetno merjenje čiste naložbe v najem in znižujejo znesek prihodkov, pripoznan med trajanjem najema. Obrestna mera, sprejeta pri najemu, se določi tako, da so začetni neposredni stroški samodejno zajeti v čisti naložbi v najem, zato jih ni treba ločeno dodajati.

Začetno merjenje najemnin, zajetih v čisti naložbi v najem

- 70 Najemnine, zajete pri merjenju čiste naložbe v najem, na datum začetka najema vsebujejo naslednja plačila za pravico do uporabe sredstva, ki je predmet najema, v obdobju najema, ki niso prejeta na začetni datum:
- (a) nespremenljive najemnine (tudi po vsebini nespremenljive najemnine, opisane v B42. členu), zmanjšane za obveznosti iz spodbud za najem;
  - (b) spremenljive najemnine, ki so odvisne od indeksa ali stopnje in se na začetku merijo z uporabo indeksa ali stopnje, ki veljata na datum začetka najema;
  - (c) jamstva za preostalo vrednost, ki jih je najemodajalcu dal najemnik, oseba, ki je povezana z najemnikom, ali tretja oseba, ki ni povezana z najemodajalcem in ki je finančno sposobna poravnati obveznosti iz jamstva;
  - (d) izvršilno ceno možnosti nakupa, če je precej gotovo, da bo najemnik izrabil to možnost (ocena z upoštevanjem dejavnikov, opisanih v B37. členu), in
  - (e) plačila kazni za odpoved najema, če trajanje najema odraža, da je najemnik izrabil možnost odpovedi najema.

Proizvajalci ali trgovci kot najemodajalci

- 71 Proizvajalec ali trgovec kot najemodajalec na datum začetka najema za vsakega od svojih finančnih najemov pripozna:
- (a) prihodke, ki so enaki pošteni vrednosti sredstva, ki je predmet najema, ali sedanji vrednosti najemnin, ki pripadajo najemodajalcu, če je slednja nižja, diskontirani po tržni obrestni meri;

(b) stroške prodaje sredstva, ki je predmet najema, ki so enaki njegovi nabavni vrednosti ali knjigovodski vrednosti, če se razlikuje od nabavne, zmanjšani za sedanjo vrednost *nezajamčene preostale vrednosti* in

(c) dobiček ali izgubo iz prodaje (enako razliki med prihodki in stroški prodaje) v skladu s svojo usmeritvijo za neposredno prodajo, za katero se uporablja MSRP 15. Proizvajalec ali trgovec kot najemodajalec dobiček ali izgubo iz prodaje za finančni najem pripozna na datum začetka najema, ne glede na to, ali prenese sredstvo, ki je predmet najema, kot je opisano v MSRP 15.

72 Proizvajalci ali trgovci strankam pogosto ponudijo izbiro, da sredstvo kupijo ali najamejo. Iz finančnega najema sredstva, ki ga da v najem proizvajalec ali trgovec kot najemodajalec, nastane dobiček ali izguba, enaka dobičku ali izgubi iz neposredne prodaje sredstva, ki je predmet najema, po običajnih prodajnih cenah, ki odražajo morebitne popuste na količino ali trgovinske popuste.

73 Proizvajalci ali trgovci kot najemodajalci včasih navajajo umetno nizko obrestno mero, da bi pritegnili stranke. Uporaba take obrestne mere bi povzročila, da bi najemodajalec na datum začetka najema pripoznal prevelik del celotnega dohodka iz transakcije. Če se navajajo umetno nizke obrestne mere, proizvajalec ali trgovec kot najemodajalec dobiček iz prodaje omeji na tisti dobiček, ki bi veljal, če bi se zaračunavale tržne obrestne mere.

74 Proizvajalec ali trgovec kot najemodajalec stroške, ki so mu nastali v zvezi s pridobitvijo finančnega najema, prizna kot odhodek na datum začetka najema, ker so povezani predvsem z ustvarjanjem dobička iz prodaje proizvajalca ali trgovca. Stroški, nastali proizvajalcu ali trgovcu kot najemodajalcu v zvezi s pridobitvijo finančnega najema, so izključeni iz opredelitve začetnih neposrednih stroškov, zato so izključeni iz čiste naložbe v najem.

Poznejše merjenje

75 **Najemodajalec pripozna finančne prihodke med trajanjem najema na podlagi vzorca, ki odraža stalno periodično stopnjo donosa na najemodajalčevo čisto naložbo v najem.**

76 Najemodajalec si prizadeva finančne prihodke med trajanjem najema razporediti sistematično in racionalno. Najemnine, ki se nanašajo na obdobje, uporabi za zmanjšanje *bruto naložbe v najem*, s čimer zmanjša tako glavnico kot *nezaslužene finančne prihodke*.

77 Najemodajalec za čisto naložbo v najem uporablja zahteve glede odprave pripoznanja in oslabitve iz MSRP 9. Redno pregleduje ocenjene nezajamčene preostale vrednosti, ki se uporabljajo pri izračunu bruto naložbe v najem. Če se je ocenjena nezajamčena preostala vrednost zmanjšala, najemodajalec pregleda razporeditev prihodkov med trajanjem najema in takoj pripozna vsako zmanjšanje, ki se nanaša na vračunane zneske.

78 Najemodajalec, ki sredstvo v finančnem najemu razvrsti kot v posesti za prodajo (ali v skupino za odtujitev, ki je razvrščena kot v posesti za prodajo) z uporabo MSRP 5 *Nekratkoročna sredstva v posesti za prodajo in ustavljeno poslovanje*, sredstvo računovodsko obravnava v skladu z navedenim standardom.

Spremembe najema

79 Najemodajalec spremembo finančnega najema računovodsko obravnava kot ločen najem, če:

(a) se s spremembo poveča obseg najema, ker se dodaja pravica do uporabe enega ali več sredstev, ki so predmet najema, in

(b) se nadomestilo za najem poveča za znesek, sorazmeren s samostojno ceno povečanja obsega in ustreznimi prilagoditvami navedene samostojne cene, tako da odraža okoliščine posamezne pogodbene.

- 80 Pri spremembi finančnega najema, ki se računovodsko ne obravnava kot ločen najem, najemodajalec spremembo obravnava tako, da:
- (a) v primeru, da bi bil najem na datum sklenitve najema razvrščen med poslovne najeme, če bi sprememba veljala že takrat:
    - (i) spremembo najema od datuma uveljavitve spremembe obravnava kot nov najem in
    - (ii) knjigovodsko vrednost sredstva, ki je predmet najema, izmeri kot čisto naložbo v najem neposredno pred datumom uveljavitve spremembe;
  - (b) v nasprotnem primeru najemodajalec uporabi zahteve iz MSRP 9.

Poslovni najemi

Pripoznavanje in merjenje

- 81 **Najemodajalec pripozna najemnino iz poslovnega najema kot prihodke na podlagi enakomerne časovne metode ali na kakšni drugi sistematični podlagi. Drugo sistematično podlago uporabi, če ta podlaga bolj ustreza vzorcu zmanjševanja koristi od uporabe sredstva, ki je predmet najema.**
- 82 Najemodajalec stroške, vključno z amortizacijo, ki so nastali pri pridobivanju prihodkov iz najema, pripozna kot odhodek.
- 83 Začetne neposredne stroške, ki so nastali pri pridobitvi poslovnega najema, najemodajalec prišteje h knjigovodski vrednosti sredstva, ki je predmet najema, in te stroške pripozna kot odhodek med trajanjem najema na enaki podlagi kot prihodke iz najema.
- 84 Usmeritev za amortiziranje pri amortizirljivih sredstvih, ki so predmet najema, v poslovnem najemu je skladna z najemodajalčevo običajno usmeritvijo za amortiziranje podobnih sredstev. Najemodajalec amortizacijo izračuna v skladu z MRS 16 in MRS 38.
- 85 Pri ugotavljanju, ali je sredstvo, ki je predmet najema v poslovnem najemu, oslabiljeno, in računovodenju ugotovljenih izgub zaradi oslabilitve sredstev najemodajalec uporabi MRS 36.
- 86 Proizvajalec ali trgovec kot najemodajalec ob sklenitvi poslovnega najema ne pripozna nobenega dobička iz prodaje, ker poslovni najem ni enakovreden prodaji.

Spremembe najema

- 87 Spremembo poslovnega najema najemodajalec računovodsko obravnava kot nov najem od datuma uveljavitve spremembe, pri čemer vnaprej plačane ali vračunane najemnino, ki se nanašajo na prvotni najem, upošteva kot del najemnin za novi najem.

Predstavljanje

- 88 Sredstva, ki se najamejo v poslovnem najemu, najemodajalec v svojem izkazu finančnega položaja prikaže glede na naravo sredstva, ki je predmet najema.

Razkritja

- 89 **Cilj razkritij je, da najemodajalci v pojasnilih razkrijejo informacije, ki skupaj z informacijami iz izkaza finančnega položaja, izkaza poslovnega izida in izkaza denarnih tokov zagotavljajo podlago, na kateri lahko uporabniki računovodskih izkazov ocenijo učinek najemov na finančni položaj, finančno uspešnost in denarne tokove najemodajalca. Zahteve za doseg tega cilja so določene v 90.–97. členu.**

- 90 Zneski, ki jih najemodajalec razkrije za obdobje poročanja, so:
- (a) za finančne najeme:
    - (i) dobiček ali izguba iz prodaje;
    - (ii) finančni prihodki iz čiste naložbe v najem in
    - (iii) prihodki, ki se nanašajo na spremenljive najemnine in ki niso bili zajeti pri merjenju čiste naložbe v najem;
  - (b) za poslovne najeme: prihodki iz najema, pri čemer ločeno razkrije prihodke, ki se nanašajo na spremenljive najemnine, ki niso odvisne od indeksa ali stopnje.
- 91 Informacije iz 90. člena najemodajalec poda v obliki tabele, razen če je primernejša drugačna oblika.
- 92 Najemodajalec razkrije tudi dodatne kvalitativne in kvantitativne informacije o svojih najemnih dejavnostih, ki so potrebne za izpolnitev cilja razkritja iz 89. člena. Med temi dodatnimi informacijami so tudi informacije, s pomočjo katerih lahko uporabniki računovodskih izkazov ocenijo:
- (a) naravo najemodajalčevih najemnih dejavnosti in
  - (b) najemodajalčevo obvladovanje tveganja, povezanega s pravicami, ki jih je obdržal v sredstvih, ki so predmet najema. Najemodajalec razkrije zlasti strategijo obvladovanja tveganja v zvezi s pravicami, ki jih je obdržal v sredstvih, ki so predmet najema, vključno z načini, na katere obvladuje navedeno tveganje. Ti načini so lahko na primer dogovori o povratnem odkupu, jamstva za preostalo vrednost ali spremenljive najemnine, ki se uporabljajo ob prekoračitvi določenih mej.

Finančni najemi

- 93 Najemodajalec poda kvalitativno in kvantitativno pojasnilo bistvenih sprememb knjigovodske vrednosti čiste naložbe v finančne najeme.
- 94 Najemodajalec razkrije analizo zapadlosti terjatev za najemnine, pri čemer prikaže nediskontirane najemnine, ki bodo prejete letno, za najmanj prvih pet let, za preostala leta pa skupno vsoto zneskov. Nediskontirane najemnine uskladi s čisto naložbo v najem. V uskladitvi se identificirajo nezasluženi finančni prihodki, ki se nanašajo na terjatve za najemnine, in diskontirana nezajamčena preostala vrednost.

Poslovni najemi

- 95 Za postavke opredmetenih osnovnih sredstev v poslovnem najemu najemodajalec uporabi zahteve glede razkritij iz MRS 16. Pri uporabi zahtev glede razkritij iz MRS 16 vsako skupino opredmetenih osnovnih sredstev razdruži na sredstva, ki so v poslovnem najemu, in sredstva, ki niso v poslovnem najemu. V skladu s tem poda razkritja iz MRS 16 za sredstva v poslovnem najemu (po skupinah sredstev, ki so predmet najema) ločeno od sredstev, ki jih ima v posesti in jih uporablja.
- 96 Najemodajalec za sredstva v poslovnem najemu uporabi zahteve za razkritje iz MRS 36, MRS 38, MRS 40 in MRS 41.

- 97 Najemodajalec razkrije analizo zapadlosti najemnin, pri čemer prikaže nediskontirane najemnine, ki bodo prejete letno, za najmanj prvih pet let, za preostala leta pa skupno vsoto zneskov.

TRANSAKCIJE PRODAJE S POVRATNIM NAJEMOM

- 98 Če podjetje (prodajalec-najemnik) prenese sredstvo na drugo podjetje (kupec-najemodajalec), nato pa sredstvo vzame v najem od kupca-najemodajalca, prodajalec-najemnik in kupec-najemodajalec računovodsko obravnavata pogodbo o prenosu in najemu z uporabo 99.–103. člena.

Ocena, ali prenos sredstva pomeni prodajo

- 99 Za ugotavljanje, ali se prenos sredstva računovodsko obravnava kot prodaja tega sredstva, podjetje uporabi zahteve za ugotavljanje, kdaj obveza izpolnitve velja za izpolnjeno, iz MSRP 15.

Prenos sredstva pomeni prodajo

- 100 Če prenos sredstva s strani prodajalca-najemnika izpolnjuje zahteve iz MSRP 15 za računovodsko obravnavanje kot prodaja sredstva:

(a) prodajalec-najemnik sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, ki izhaja iz povratnega najema, meri sorazmerno z delom prejšnje knjigovodske vrednosti sredstva, ki se nanaša na pravico do uporabe, ki jo je obdržal prodajalec-najemnik. Prodajalec-najemnik v skladu s tem pripozna samo tisti znesek dobička ali izgube, ki se nanaša na pravice, ki jih je prenesel kupec-najemodajalec;

(b) kupec-najemodajalec nakup sredstva računovodsko obravnava z uporabo ustreznih standardov, najem pa z uporabo računovodskih zahtev za najemodajalca iz tega standarda.

- 101 Če poštena vrednost nadomestila za prodajo sredstva ni enaka pošteni vrednosti sredstva ali če plačila za najem ne ustrezajo tržnim cenam, podjetje za merjenje izkupička od prodaje po pošteni vrednosti izvede naslednje prilagoditve:

(a) vsi pogoji, ki ne dosegajo tržnih, se računovodsko obravnavajo kot predplačilo najemnin in

(b) vsi pogoji, ki presegaajo tržne, se računovodsko obravnavajo kot dodatno financiranje, ki ga kupec-najemodajalec zagotovi prodajalcu-najemniku.

- 102 Morebitne prilagoditve, ki se zahtevajo v 101. členu, podjetje meri na podlagi tiste od spodaj navedenih vrednosti, ki jo je lažje določiti:

(a) razlike med pošteno vrednostjo nadomestila za prodajo in pošteno vrednostjo sredstva ali

(b) razlike med sedanjo vrednostjo pogodbenih plačil za najem in sedanjo vrednostjo plačil za najem po tržnih cenah.

Prenos sredstva ne pomeni prodaje

- 103 Če prenos sredstva s strani prodajalca-najemnika ne izpolnjuje zahtev iz MSRP 15 za računovodsko obravnavanje kot prodaja sredstva:

(a) prodajalec-najemnik preneseno sredstvo pripozna še naprej in pripozna finančno obveznost, ki je enaka izkupičku od prenosa. Finančno obveznost računovodsko obravnava z uporabo MSRP 9;

- (b) kupec-najemodajalec ne pripozna prenesenega sredstva in pripozna finančno sredstvo, ki je enako izkupičku od prenosa. Finančno sredstvo računovodsko obravnava z uporabo MSRP 9.

ZAČASNA IZJEMA, KI IZHAJA IZ REFORME REFERENČNIH OBRESTNIH MER

- 104 Najemnik uporabi 105.–106. člen za vse spremembe najema, ki spreminjajo osnovo za določitev prihodnjih plačil najema zaradi reforme referenčnih obrestnih mer (glej 5.4.6. in 5.4.8. člen MSRP 9). Ta člena se uporabljata samo za tovrstne spremembe najema. V ta namen se izraz „reforma referenčnih obrestnih mer“ nanaša na splošno tržno reformo referenčnih obrestnih mer, kot je opisana v 6.8.2. členu MSRP 9.
- 105 Najemnik za računovodenje spremembe najema, ki jo zahteva reforma referenčnih obrestnih mer, kot praktično rešitev uporabi 42. člen. Ta praktična rešitev se uporablja samo za take spremembe. V ta namen zahteva reforma referenčnih obrestnih mer spremembo najema, če, in samo če, sta izpolnjena oba naslednja pogoja:
- (a) sprememba je potrebna kot neposredna posledica reforme referenčnih obrestnih mer in
- (b) nova osnova za določitev plačil najema je ekonomsko enakovredna prejšnji osnovi (tj. osnovi neposredno pred spremembo).
- 106 Če pride do sprememb najema poleg sprememb najema, ki jih zahteva reforma referenčnih obrestnih mer, najemnik uporabi veljavne zahteve iz tega standarda za računovodenje vseh sprememb najema, ki so bile izvedene istočasno, vključno s tistimi, ki jih zahteva reforma referenčnih obrestnih mer.

Dodatek A

Opredelitve pojmov

Ta dodatek je sestavni del standarda.

datum začetka najema (datum začetka)	Dan, na katerega da najemodajalec sredstvo, ki je predmet najema , na razpolago za uporabo najemniku .
doba gospodarne uporabe	Obdobje, v katerem je pričakovati, da bo imel od sredstva gospodarske koristi eden ali več uporabnikov, ali število proizvodnih ali podobnih enot, za katere je pričakovati, da jih bo z uporabo takega sredstva pridobil eden ali več uporabnikov.
datum začetka veljavnosti spremembe	Dan, na katerega se stranki dogovorita o spremembi najema .
poštena vrednost	Za namen uporabe računovodskih zahtev za najemodajalca v tem standardu znesek, za katerega bi bilo mogoče izmenjati sredstvo ali poravnati obveznost med dobro obveščanima, voljnima strankama v transakciji pod običajnimi tržnimi pogoji.
finančni najem	Najem, pri katerem se prenesejo praktično vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom sredstva, ki je predmet najema .
nespremenljive najemnine	Plačila, ki jih najemnik plača najemodajalcu za pravico do uporabe sredstva, ki je predmet najema , med trajanjem najema , razen spremenljivih najemnin .
bruto naložba v najem	Vsota: (a) najemodajalčevih terjatev za najemnine iz finančnega najema in (b) nezajamčene preostale vrednosti , ki ostane najemodajalcu.
datum sklenitve najema (datum sklenitve)	Dan sporazuma o najemu ali dan, na katerega se stranki zavežeta, da bosta spoštovali glavne določbe in pogoje najema, če je ta dan zgodnejši.
začetni neposredni stroški	Dodatni stroški pridobitve najema , ki ne bi nastali, če najem ne bi bil pridobljen, razen takih stroškov, ki nastanejo proizvajalcu ali trgovcu kot najemodajalcu v zvezi s finančnim najemom .
obrestna mera, sprejeta pri najemu	Obrestna mera, ob uporabi katere je sedanja vrednost (a) najemnin in (b) nezajamčene preostale vrednosti enaka vsoti (i) poštene vrednosti sredstva, ki je predmet najema , in (ii) začetnih neposrednih stroškov najemodajalca.
najem	Pogodba ali del pogodbe, s katero se pravica do uporabe sredstva (sredstva, ki je predmet najema) prenese za določeno obdobje v zameno za nadomestilo.

spodbude za najem

Najemodajalčeva plačila **najemniku**, povezana z **najemom**, ali najemodajalčevo povračilo najemnikovih stroškov oziroma prevzem teh stroškov.

sprememba najema

Sprememba obsega **najema** ali nadomestila za najem, ki ni bila del prvotnih določb in pogojev najema (na primer dodajanje ali prenehanje pravice do uporabe enega ali več **sredstev, ki so predmet najema**, podaljšanje ali skrajšanje pogodbenega **trajanja najema**).

najemnine

Plačila, ki jih **najemnik** plača **najemodajalcu** in ki se nanašajo na pravico do uporabe **sredstva, ki je predmet najema**, med **trajanjem najema**, vsebujejo pa:

- (a) **nespremenljive najemnine** (tudi po vsebini nespremenljive najemnine), zmanjšane za **spodbude za najem**;
- (b) **spremenljive najemnine**, odvisne od indeksa ali stopnje;
- (c) izvršilno ceno možnosti nakupa, če je precej gotovo, da bo najemnik izrabil to možnost, in
- (d) plačila kazni za odpoved **najema**, če trajanje najema odraža, da je najemnik izrabil možnost odpovedi najema.

Za najemnika so v najemnini zajeti tudi zneski, za katere je pričakovati, da jih bo plačal na podlagi **jamstev za preostalo vrednost**. V najemninah niso zajeta plačila, razporejena na nenajemne sestavine pogodbe, razen če se najemnik odloči, da bo nenajemne sestavine združil z najemno sestavino in jih računovodsko obravnaval kot eno samo najemno sestavino.

Za najemodajalca so v najemninah zajeta tudi jamstva za preostalo vrednost, ki jih je najemodajalcu dal najemnik, oseba, ki je povezana z najemnikom, ali tretja oseba, ki ni povezana z najemodajalcem in ki je finančno sposobna poravnati obveznosti iz jamstva. Plačila, ki so razporejena na nenajemne sestavine, niso zajeta v najemninah.

trajanje najema

Obdobje, v katerem najema ni mogoče odpovedati in v katerem ima **najemnik** pravico do uporabe **sredstva, ki je predmet najema**, skupaj z:

- (a) obdobji, za katera velja možnost podaljšanja **najema**, če je precej gotovo, da bo najemnik to možnost izrabil; in
- (b) obdobji, za katera velja možnost odpovedi najema, če je precej gotovo, da najemnik te možnosti ne bo izrabil.

najemnik

Podjetje, ki pridobi pravico do uporabe **sredstva, ki je predmet najema**, za določeno obdobje v zameno za nadomestilo.

najemnikova predpostavljena obrestna mera za izposojanje	Obrestna mera, ki bi jo moral najemnik plačati za posojilo za podobno dolgo obdobje in na podlagi podobnega jamstva v podobnem gospodarskem okolju, da bi pridobil sredstvo podobne vrednosti kot sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe .
najemodajalec	Podjetje, ki podeljuje pravico do uporabe sredstva, ki je predmet najema , za določeno obdobje v zameno za nadomestilo.
čista naložba v najem	Bruto naložba v najem , diskontirana po obrestni meri, sprejeti pri najemu .
poslovni najem	Najem, pri katerem se ne prenesejo praktično vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom sredstva, ki je predmet najema .
neobvezne najemnine	Najemnikova plačila najemodajalcu za pravico do uporabe sredstva, ki je predmet najema , v obdobjih, ki jih zajema možnost podaljšanja ali odpovedi najema in ki niso zajeta v trajanju najema .
obdobje uporabe	Celotno obdobje, v katerem se sredstvo uporablja za izpolnitev pogodbe s stranko (vključno z nezaporednimi obdobji).
jamstvo za preostalo vrednost	Jamstvo, ki ga da najemodajalcu oseba, ki ni povezana z njim, da bo vrednost (ali del vrednosti) sredstva, ki je predmet najema , ob koncu najema vsaj enaka določenemu znesku.
sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe	Sredstvo, ki predstavlja najemnikovo pravico do uporabe sredstva, ki je predmet najema , med trajanjem najema .
kratkoročni najem	Najem , ki ima na datum začetka najema trajanje najema največ 12 mesecev. Najem z možnostjo nakupa se ne šteje za kratkoročni najem.
podnajem	Transakcija, pri kateri najemnik (posredni najemodajalec) da sredstvo, ki je predmet najema , ponovno v najem tretji osebi, najem („glavni najem“) med glavnim najemodajalcem in najemnikom pa ostaja nespremenjen.
sredstvo, ki je predmet najema	Sredstvo, ki je predmet najema in za katerega je najemodajalec podelil najemniku pravico do uporabe.
nezasluženi finančni prihodki	Razlika med (a) bruto naložbo v najem in (b) čisto naložbo v najem.

nezajamčena preostala vrednost

Tisti del preostale vrednosti **sredstva, ki je predmet najema**, za katerega ni zajamčeno, da ga bo **najemodajalec** realiziral, oziroma to jamči samo oseba, ki je povezana z najemodajalcem.

spremenljive najemnine

Tisti del **najemnikovih** plačil **najemodajalcu** za pravico do uporabe **sredstva, ki je predmet najema**, med **trajanjem najema**, ki se spreminja zaradi sprememb dejstev ali okoliščin, do katerih prihaja po **datumu začetka najema**, razen poteka časa.

Pojmi, ki so opredeljeni v drugih standardih in se v tem standardu uporabljajo v enakem pomenu**pogodba**

Dogovor med dvema ali več strankami, s katerim se ustvarijo izvršljive pravice in obveze.

doba koristnosti

Obdobje, v katerem je pričakovati, da bo sredstvo na voljo podjetju za uporabo; ali število proizvodnih ali podobnih enot, za katere je pričakovati, da jih bo podjetje proizvedlo z uporabo sredstva.

Dodatek B

Napotki za uporabo

Ta dodatek je sestavni del standarda. Opisuje uporabo 1.–103. člena in ima enako veljavo kot drugi deli standarda.

Uporaba portfelja

B1 Ta standard določa računovodenje posameznega najema. Podjetje pa lahko kot praktično rešitev ta standard uporabi za portfelj najemov s podobnimi značilnostmi, če utemeljeno pričakuje, da se učinki, ki bi jih na računovodske izkaze imela uporaba tega standarda za portfelj, ne bi pomembno razlikovali od učinkov uporabe tega standarda za posamezne najeme v portfelju. Podjetje pri računovodenju portfelja uporablja ocene in predpostavke, ki odražajo velikost in sestavo portfelja.

Združevanje pogodb

B2 Podjetje pri uporabi tega standarda združi dve ali več pogodb, ki jih je sklenilo ob istem času ali približno ob istem času z isto nasprotno stranko (ali njenimi povezanimi osebami), in jih računovodsko obravnava kot eno samo pogodbo, če je izpolnjeno eno ali več od naslednjih meril:

- (a) pogodbe so sklenjene v svežnju s splošnim komercialnim ciljem, ki ga ni mogoče razumeti, ne da bi se pogodbe obravnavale skupaj;
- (b) znesek nadomestila za plačilo v eni od pogodb je odvisen od cene ali izpolnitve druge pogodbe ali
- (c) pravice do uporabe sredstev, ki so predmet najema, prenesene s pogodbami (ali nekatere od pravic do uporabe sredstev, ki so predmet najema, prenesene z vsako od pogodb), tvorijo eno samo najemno sestavino iz B32. člena.

Izvzetje iz pripoznanja: najemi, pri katerih je sredstvo, ki je predmet najema, majhne vrednosti (5.–8. člen)

B3 Ta standard najemniku dovoljuje računovodsko obravnavati najeme, pri katerih je sredstvo, ki je predmet najema, majhne vrednosti, z uporabo 6. člena, razen če veljajo določbe iz B7. člena. Najemnik vrednost sredstva, ki je predmet najema, oceni na podlagi vrednosti novega sredstva, ne glede na starost sredstva, ki se najema.

B4 Ali gre za sredstvo, ki je predmet najema, majhne vrednosti, se ocenjuje na absolutni podlagi. Pri najemih sredstev majhne vrednosti se lahko uporabi računovodska obravnava iz 6. člena ne glede na to, ali so ti najemi za najemnika pomembni. Najemnikova velikost, narava ali položaj ne vplivajo na oceno. Zato je pričakovati, da bodo pri različnih najemih glede tega, ali gre pri določenem sredstvu, ki je predmet najema, za sredstvo majhne vrednosti, veljale enake ugotovitve.

B5 Sredstvo, ki je predmet najema, je lahko majhne vrednosti le, če:

- (a) lahko ima najemnik korist od uporabe sredstva, ki je predmet najema, samega ali skupaj z drugimi viri, ki so mu takoj na voljo, in
- (b) sredstvo, ki je predmet najema, ni v veliki meri odvisno od drugih sredstev ali tesno povezano z njimi.

B6 Najem sredstva, ki je predmet najema, se ne šteje za najem sredstva majhne vrednosti, če je sredstvo take narave, da takrat, kadar je novo, običajno ni sredstvo majhne vrednosti. Na primer, najem avtomobila se ne bi štel za najem sredstva majhne vrednosti, ker nov avtomobil običajno ni majhne vrednosti.

- B7 Če da najemnik sredstvo v podnajem ali pričakuje, da ga bo dal v podnajem, se glavni najem ne šteje za najem sredstva majhne vrednosti.
- B8 Sredstva majhne vrednosti, ki so predmet najema, so lahko na primer tablični in osebni računalniki, malo pisarniško pohištvo in telefoni.

Identificiranje najema (9.–11. člen)

- B9 Podjetje pri ocenjevanju, ali se s pogodbo za določeno obdobje prenaša pravica do uporabe identificiranega sredstva (glej B13.–B20. člen), oceni, ali ima stranka v celotnem *obdobju uporabe* hkrati:
- (a) pravico pridobiti praktično vse gospodarske koristi od uporabe identificiranega sredstva (kot je opisano v B21.–B23. členu) in
  - (b) pravico usmerjati uporabo identificiranega sredstva (kot je opisano v B24.–B30. členu).
- B10 Če ima stranka pravico do obvladovanja uporabe identificiranega sredstva samo za del trajanja pogodbe, pogodba vsebuje najem za ta del trajanja pogodbe.
- B11 Pogodba za prejem blaga ali storitev se lahko sklene s skupnim aranžmajem ali v imenu skupnega aranžmaja, kot je opredeljeno v MSRP 11 *Skupni aranžmaji*. V tem primeru se skupni aranžma šteje za stranko v pogodbi. Glede na to podjetje pri ocenjevanju, ali taka pogodba vsebuje najem, oceni, ali ima skupni aranžma pravico do obvladovanja identificiranega sredstva skozi celotno obdobje uporabe.
- B12 Podjetje oceni, ali pogodba vsebuje najem, za vsako potencialno ločeno najemno sestavino. Napotki za ločene najemne sestavine so v B32. členu.

Identificirano sredstvo

- B13 Sredstvo se običajno šteje za identificirano, če je izrecno določeno v pogodbi. Lahko pa se identificira tudi tako, da se implicitno določi takrat, ko se da sredstvo stranki na razpolago za uporabo.

Materialne pravice do zamenjave

- B14 Tudi če je sredstvo identificirano, stranka nima pravice do uporabe identificiranega sredstva, če ima dobavitelj skozi celotno obdobje uporabe materialno pravico do zamenjave sredstva. Dobaviteljeva pravica do zamenjave sredstva se šteje za materialno samo, če sta izpolnjena oba naslednja pogoja:
- (a) dobavitelj ima dejansko možnost zamenjave alternativnih sredstev skozi celotno obdobje uporabe (na primer stranka dobavitelju ne more preprečiti, da bi zamenjal sredstvo, alternativna sredstva so dobavitelju vedno na voljo ali pa jih lahko priskrbi v razumnem obdobju) in
  - (b) dobavitelj bi imel od uveljavitve svoje pravice do zamenjave sredstva gospodarsko korist (tj. pričakovati je, da bodo gospodarske koristi, povezane z zamenjavo sredstva, večje od stroškov, povezanih z zamenjavo sredstva).
- B15 Če ima dobavitelj pravico ali obvezo zamenjave sredstva samo na določen datum, po določenem datumu, ob nastopu določenega dogodka ali po njem, dobaviteljeva pravica zamenjave ni materialna, ker nima dejanske možnosti, da bi alternativna sredstva zamenjal skozi celotno obdobje uporabe.

- B16 Ocena podjetja, ali gre pri dobaviteljevi pravici do zamenjave za materialno pravico, temelji na dejstvih in okoliščinah ob sklenitvi pogodbe, v njej pa se ne upoštevajo prihodnji dogodki, za katere se ob začetku veljavnosti pogodbe šteje, da ni verjetno, da se bodo zgodili. Nekaj primerov prihodnjih dogodkov, za katere bi se ob sklenitvi pogodbe štelo, da ni verjetno, da se bodo zgodili, in se zato ne upoštevajo pri oceni:
- (a) dogovor s prihodnjo stranko, da bo za uporabo sredstva plačala najemnino, ki je višja od tržne;
  - (b) uvedba nove tehnologije, ki ob sklenitvi pogodbe še ni v veliki meri razvita;
  - (c) bistvena razlika med strankino uporabo sredstva ali gospodarsko učinkovitostjo in uporabo ali učinkovitostjo, ki se šteje za verjetno ob sklenitvi pogodbe, in
  - (d) bistvena razlika med tržno ceno sredstva med obdobjem uporabe in njegovo tržno ceno, ki je verjetna ob sklenitvi pogodbe.
- B17 Če se sredstvo nahaja v strankinih prostorih ali drugje, so stroški, povezani z zamenjavo, na splošno višji, kot bi bili, če bi se sredstvo nahajalo v dobaviteljevih prostorih, zato je v takem primeru verjetneje, da bodo presegali koristi, povezane z zamenjavo sredstva.
- B18 Dobaviteljeva pravica ali obveza zamenjave sredstva zaradi popravila ali vzdrževanja, če sredstvo ne deluje pravilno ali če je na voljo tehnična posodobitev, ne pomeni, da stranka nima pravice do uporabe identificiranega sredstva.
- B19 Če stranka ne more takoj ugotoviti, ali ima dobavitelj materialno pravico do zamenjave, za vsako pravico do zamenjave domneva, da ni materialna.

Deli sredstev

- B20 Zmogljivostni del sredstva se šteje za identificirano sredstvo, če je fizično razločljiv (na primer tla zgradbe). Zmogljivostni ali kakšen drug del sredstva, ki ni fizično razločljiv (na primer zmogljivostni del optičnega kabla) ni identificirano sredstvo, razen če predstavlja praktično vso zmogljivost sredstva in stranki s tem omogoča, da pridobi praktično vse gospodarske koristi od uporabe sredstva.

Pravica do pridobitve gospodarskih koristi od uporabe

- B21 Da bi stranka lahko obvladovala uporabo identificiranega sredstva, mora imeti pravico do pridobitve praktično vseh gospodarskih koristi od uporabe sredstva skozi celotno obdobje uporabe (na primer z izključno pravico do uporabe sredstva skozi to obdobje). Stranka lahko pridobi gospodarske koristi od uporabe sredstva neposredno ali posredno na različne načine, kot je uporaba ali posedovanje sredstva ali dajanje sredstva v podnajem. Med gospodarskimi koristmi od uporabe sredstva so njegovi glavni in stranski proizvodi (vključno z morebitnimi denarnimi tokovi, ki izhajajo iz njih) ter druge gospodarske koristi od uporabe sredstva, ki bi jih bilo mogoče uresničiti v komercialnem poslu s tretjo osebo.
- B22 Podjetje pri ocenjevanju pravice do pridobitve praktično vseh gospodarskih koristi od uporabe sredstva upošteva vse gospodarske koristi, ki izhajajo iz uporabe sredstva v opredeljenem obsegu strankine pravice do uporabe sredstva (glej B30. člen). Na primer:

- (a) če je uporaba motornega vozila v obdobju uporabe s pogodbo omejena samo na določeno ozemlje, podjetje upošteva samo gospodarske koristi od uporabe motornega vozila na tem ozemlju in ne drugod;
- (b) če je v pogodbi določeno, da lahko stranka med obdobjem uporabe z motornim vozilom prevozi samo določeno število kilometrov, podjetje upošteva samo gospodarske koristi od uporabe motornega vozila v okviru dovoljenega števila prevoženih kilometrov in ne v številu, ki ga presega.
- B23 Če se v pogodbi zahteva, da stranka dobavitelju ali kakšni drugi osebi izplača del denarnih tokov, ki izhajajo iz uporabe sredstva, kot nadomestilo, se denarni tokovi, izplačani kot nadomestilo, štejejo za del gospodarskih koristi, ki jih stranka pridobi od uporabe sredstva. Na primer, če mora stranka dobavitelju kot nadomestilo za uporabo prostora za prodajo na drobno plačati določen odstotek prihodkov od prodaje na tem prostoru, ta zahteva ne pomeni, da stranka nima pravice do pridobitve praktično vseh gospodarskih koristi od uporabe tega prostora za prodajo na drobno. Denarni tokovi iz te prodaje se namreč štejejo za gospodarske koristi, ki jih stranka pridobi od uporabe prostora za prodajo na drobno, pri čemer del teh koristi plača dobavitelju kot nadomestilo za pravico do uporabe tega prostora.

Pravica do usmerjanja uporabe

- B24 Stranka ima pravico do usmerjanja uporabe identificiranega sredstva skozi celotno obdobje uporabe samo, če:
- (a) ima skozi celotno obdobje uporabe pravico usmerjati način in namen uporabe sredstva (kot je opisano v B25.–B30. členu), ali
- (b) so pomembne odločitve o načinu in namenu uporabe sredstva določene vnaprej in:
- (i) ima stranka skozi celotno obdobje uporabe pravico upravljati sredstvo (ali usmerjati druge, da upravljajo sredstvo tako, kot določi ona), ne da bi imel dobavitelj pravico spreminjati ta navodila za upravljanje, ali
- (ii) je stranka zasnovala sredstvo (ali določene vidike sredstva) tako, da je z zasnovo vnaprej določila način in namen uporabe sredstva skozi celotno obdobje uporabe.

Način in namen uporabe sredstva

- B25 Stranka ima pravico usmerjati način in namen uporabe sredstva, če lahko v okviru svoje pravice do uporabe, opredeljene v pogodbi, spreminja način in namen uporabe sredstva skozi celotno obdobje uporabe. Podjetje pri tej oceni upošteva pravice odločanja, ki so najpomembnejše za spreminjanje načina in namena uporabe sredstva skozi celotno obdobje uporabe. Pravice odločanja se štejejo za pomembne, če vplivajo na gospodarske koristi, pridobljene z uporabo. Najpomembnejše pravice do odločanja bodo v različnih pogodbah verjetno različne, odvisno od narave sredstva in določb in pogojev pogodbe.
- B26 Primeri pravic odločanja, ki v določenih okoliščinah dajejo pravico do spreminjanja načina in namena uporabe sredstva v opredeljenem okviru strankine pravice do uporabe, vključujejo:
- (a) pravice do spreminjanja vrste izložka, ki ga ustvarja sredstvo (na primer odločitev o tem, ali se zabojnik uporabi za prevoz ali skladiščenje blaga, ali odločitev o kombinaciji izdelkov, ki se prodaja na prostoru za prodajo na drobno);
- (b) pravice do spreminjanja časa ustvarjanja izložka (na primer odločitev o tem, kdaj se bo uporabljal kakšen stroj ali elektrarna);

(c) pravice do spreminjanja kraja ustvarjanja izložka (na primer odločitev o končni destinaciji tovornjaka ali ladje ali o kraju uporabe kakšnega dela opreme) in

(d) pravice do spreminjanja odločitve o tem, ali se bo izložek ustvaril, in o količini izložka (na primer odločitev o tem, ali se bo v elektrarni proizvajala električna energija in koliko električne energije bo proizvedene).

B27 Med primeri pravic odločanja, ki ne dajejo pravice do spreminjanja načina in namena uporabe sredstva, so pravice, ki so omejene na upravljanje in vzdrževanje sredstva. Take pravice ima lahko stranka ali dobavitelj. Pravice, kot so pravice do upravljanja ali vzdrževanja sredstva, so sicer pogosto bistvenega pomena za učinkovito uporabo sredstva, vendar ne pomenijo pravic o usmerjanju načina in namena uporabe sredstva in so pogosto odvisne od odločitev o načinu in namenu uporabe sredstva. Toda pravice do upravljanja sredstva lahko stranki dajejo pravico do usmerjanja uporabe sredstva, če so pomembne odločitve o načinu in namenu uporabe sredstva sprejete vnaprej (glej B24.(b)(i) člen).

Odločitve, sprejete v obdobju uporabe in pred njim

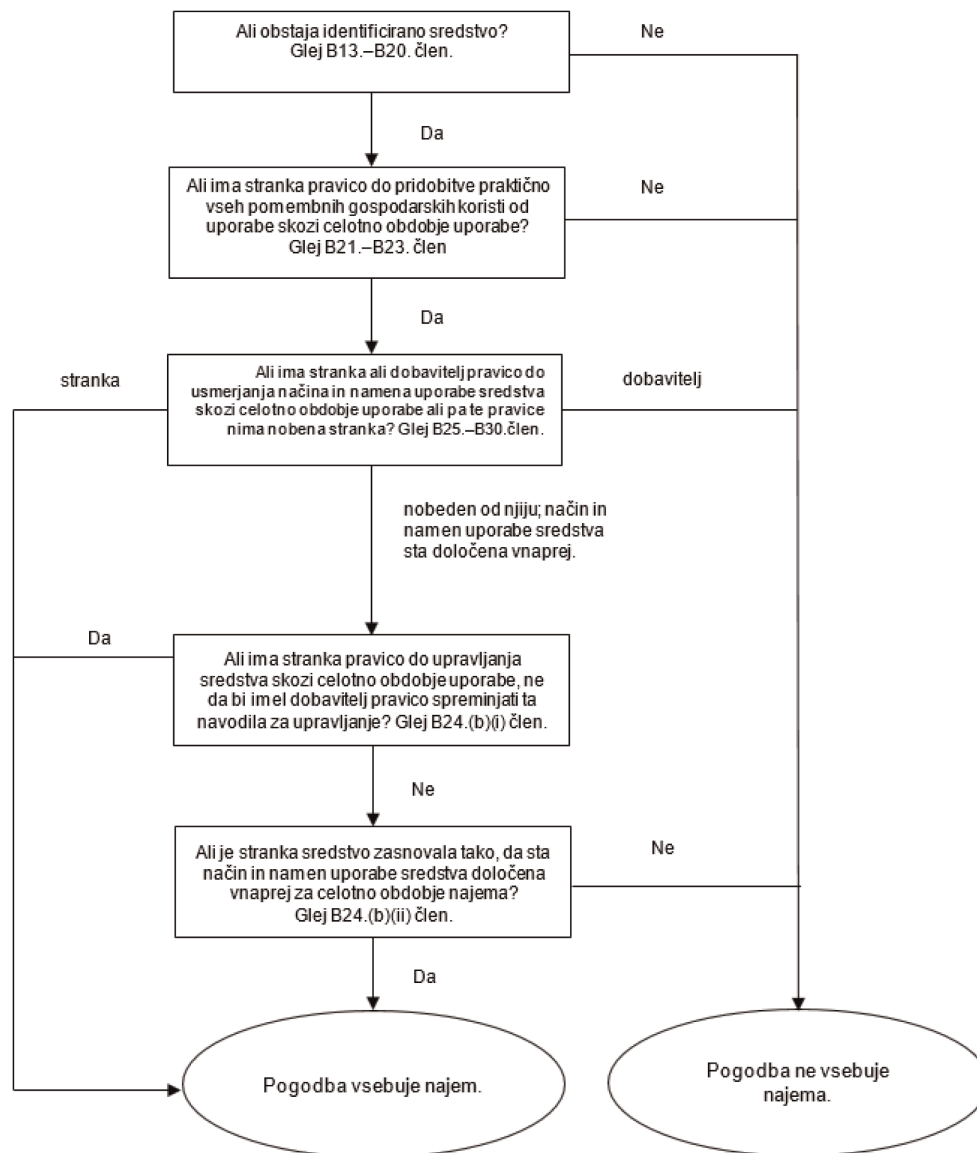
B28 Pomembne odločitve o načinu in namenu uporabe sredstva se lahko sprejmejo vnaprej na več načinov. Pomembne odločitve se lahko sprejmejo na primer z zasnovo sredstva ali pogodbenimi omejitvami uporabe sredstva.

B29 Podjetje pri odločanju o tem, ali ima stranka pravico do usmerjanja uporabe sredstva, upošteva samo pravice odločanja o uporabi sredstva med obdobjem uporabe, razen če je sredstvo (ali določene vidike sredstva) zasnovala stranka, kot je opisano v B24.(b)(ii) členu. Zato podjetje, razen če so podani pogoji iz B24.(b)(ii) člena, ne upošteva odločitev, ki so sprejete pred obdobjem uporabe. Če lahko na primer stranka izložek sredstva določi samo pred obdobjem uporabe, se šteje, da nima pravice do usmerjanja uporabe tega sredstva. Možnost določanja izložkov v pogodbi pred obdobjem uporabe brez drugih pravic odločanja, povezanih z uporabo sredstva, daje stranki enake pravice kot kateremu koli kupcu, ki kupi blago ali storitve.

Pravice do zaščite

B30 Pogodba lahko vsebuje tudi določbe in pogoje, katerih namen je zaščititi dobaviteljev interes do tega sredstva ali drugih sredstev, varovati njegovo osebje ali zagotoviti, da bo dobavitelj spoštoval zakone in predpise. To so primeri pravic do pravnega varstva. Na primer, v pogodbi (i) je lahko določena največja količina uporabe sredstva ali omejen kraj ali čas strankine uporabe sredstva, (ii) se od stranke zahteva, da upošteva posebne prakse obratovanja, ali (iii) se od stranke zahteva, da dobavitelja obvešča o spremembah načina uporabe sredstva. Pravice do pravnega varstva običajno opredeljujejo obseg strankinih pravic do uporabe, vendar same po sebi stranki ne preprečujejo, da bi imela pravico do usmerjanja uporabe sredstva.

B31 Diagram za pomoč podjetjem pri ocenjevanju, ali je pogodba najemna pogodba oziroma ali vsebuje najem.

Ločevanje sestavin pogodbe (12.–17. člen)

B32 Pravica do uporabe sredstva, ki je predmet najema, je ločena sestavina najema, če veljata oba naslednja pogoja:

- najemnik ima lahko korist od uporabe sredstva, ki je predmet najema, samega ali skupaj z drugimi viri, ki so mu takoj na voljo. Viri, ki so takoj na voljo, so blago ali storitve, ki jih najemodajalec ali drugi dobavitelji prodajajo ali dajejo v najem ločeno, ali viri, ki jih je najemnik že pridobil od najemodajalca ali iz drugih transakcij ali dogodkov; in
- sredstvo, ki je predmet najema, ni v veliki meri odvisno od drugih sredstev, ki so predmet najema v pogodbi, niti tesno povezano z njimi. Na primer, dejstvo, da bi se najemnik lahko odločil, da sredstva, ki je predmet najema, ne najame, ne da bi to pomembno vplivalo na njegove pravice do uporabe drugih sredstev, ki so predmet najema v pogodbi, bi lahko kazalo na to, da najeto sredstvo ni v veliki meri odvisno od navedenih drugih najetih sredstev oziroma ni v veliki meri povezano z njimi.

B33 V pogodbi je lahko zajet znesek, ki ga najemnik plača za dejavnosti in stroške, s katerimi se blago ali storitev ne prenese nanj. Na primer, najemnik lahko v celotni znesek za plačilo všteje stroške upravnih nalog ali druge stroške, povezane z najemom, s katerimi se blago ali storitev ne prenese na najemnika. Iz tovrstnih zneskov za plačilo ne izhaja ločena sestavina pogodbe, temveč se štejejo za del celotnega nadomestila, ki se razporedi na ločeno identificirane sestavine pogodbe.

Trajanje najema (18.–21. člen)

B34 Pri ugotavljanju trajanja najema in ocenjevanju trajanja obdobja, v katerem najema ni mogoče odpovedati, podjetje uporablja opredelitev iz pogodbe in ugotovi obdobje, v katerem je pogodba pravno izvršljiva. Najem ni več izvršljiv, če imata tako najemnik kot najemodajalec pravico, da odpovesta najem brez privoljenja nasprotna stranke z nepomembno kaznijo.

B35 Če ima pravico do odpovedi samo najemnik, se ta pravica šteje za možnost odpovedi najema, ki je na razpolago najemniku in ki jo podjetje upošteva pri ugotavljanju trajanja najema. Če ima pravico do odpovedi samo najemodajalec, je obdobje, za katerega velja možnost odpovedi najema, zajeto v obdobju, v katerem najema ni mogoče prekiniti.

B36 Obdobje najema se začne na datum začetka najema in zajema tudi obdobja brez plačila najemnine, ki jih je najemodajalec omogočil najemniku.

B37 Podjetje na datum začetka najema oceni, ali je precej gotovo, da bo najemnik izrabil možnost podaljšanja najema ali nakupa sredstva, ki je predmet najema, oziroma da ne bo izrabil možnosti odpovedi najema. Podjetje upošteva vsa pomembna dejstva in okoliščine, s katerimi dobi najemnik ekonomsko spodbudo za to, da izrabi možnost ali ne, vključno s pričakovanimi spremembami dejstev in okoliščin od datuma začetka najema do datuma izvršitve možnosti. Med dejavniki, ki jih je treba upoštevati, so:

(a) pogodbene določbe in pogoji za obdobja, za katera velja možnost, v primerjavi s tržnimi cenami, kot so:

(i) znesek plačil za najem v katerem koli obdobju, v katerem velja možnost;

(ii) znesek spremenljivih najemnin ali drugih pogojnih izplačil, kot so plačila kazni za odpoved in jamstev za preostalo vrednost; in

(iii) določbe in pogoji za možnosti, ki jih je mogoče izrabiti po poteku začetnih obdobj, v katerih velja možnost (na primer možnost nakupa, ki jo je mogoče izrabiti ob koncu obdobja podaljšanja po ceni, ki je nižja od trenutnih tržnih cen);

(b) občutna izboljšanja sredstva v najemu, ki so bila izvedena (ali se pričakuje, da bodo izvedena) v času trajanja pogodbe in se zanje pričakuje, da bo imel najemnik od njih pomembno gospodarsko korist, ko bo mogoče izrabiti možnost podaljšanja ali odpovedi najema oziroma nakupa sredstva, ki je predmet najema;

(c) stroški, povezani z odpovedjo najema, kot so stroški pogajanj, stroški premestitve, stroški določitve novega sredstva, primerne za najemnikove potrebe, stroški vključitve novega sredstva v najemnikovo poslovanje, kazni za odpoved pogodbe in podobni stroški, tudi stroški, povezani z vrnitvijo sredstva, ki je predmet najema, v pogodbeno določenem stanju ali na pogodbeno določen kraj;

- (d) pomen navedenega sredstva, ki je predmet najema, za najemnikovo poslovanje, na primer glede na to, ali gre pri sredstvu, ki je predmet najema, za specializirano sredstvo, glede na kraj, na katerem se nahaja, in glede na razpoložljivost primernih drugih možnosti; in
- (e) pogoji v zvezi z izrabo možnosti (tj. če je mogoče možnost izrabiti samo, če so izpolnjeni določeni pogoji) in verjetnost, da bodo ti pogoji obstajali.
- B38 Možnost za podaljšanje ali odpoved najema se lahko poveže z eno ali več elementi pogodbe (na primer z jamstvom za preostalo vrednost), in sicer tako, da najemnik najemodajalcu jamči najnižji ali nespremenljiv denarni donos, ki je skoraj enak ne glede na to, ali se možnost izrabi ali ne. V takih primerih podjetje ne glede na navodila za po vsebini nespremenljive najemnine iz B42. člena predpostavi, da je precej gotovo, da bo najemnik izrabil možnost podaljšanja najema oziroma da ne bo izrabil možnosti odpovedi najema.
- B39 Krajše, kot je obdobje, v katerem najema ni mogoče odpovedati, verjetneje je, da bo najemnik izkoristil možnost podaljšanja najema, oziroma da ne bo izkoristil možnosti odpovedi najema. Razlog za to je, da bodo stroški, povezani s pridobitvijo nadomestnega sredstva, verjetno sorazmerno višji, če bo obdobje, v katerem najema ni mogoče odpovedati, krajše.
- B40 Najemnikovo preteklo ravnanje glede obdobja, v katerem je običajno uporabljal določene vrste sredstev (ne glede na to, ali jih je imel v najemu ali v lasti), in gospodarski razlogi za to so lahko koristen vir informacij pri ocenjevanju, ali je precej verjetno, da bo najemnik možnost izrabil ali ne. Če je najemnik na primer uporabljal določene vrste sredstev določeno obdobje ali če pogosto izkoristi možnost za najem določenih vrst sredstev, ki so predmet najema, bo pri oceni, ali je precej verjetno, da bo izrabil možnost za najem teh sredstev, upošteval gospodarske razloge za svoje ravnanje v preteklosti.
- B41 20. člen določa, da najemnik po datumu začetka najema ponovno oceni obdobje najema ob nastopu pomembnega dogodka ali pomembne spremembe okoliščin, ki jih najemnik obvladuje in ki vplivajo na to, ali je precej gotovo, da bo najemnik izrabil možnost, ki prej ni bila upoštevana pri določitvi trajanja najema, ali da ne bo izrabil možnosti, ki je bila prej upoštevana pri njegovi določitvi trajanja najema. Pomembni dogodki ali spremembe okoliščin so na primer:
- (a) znatna izboljšanja sredstva v najemu, ki na datum začetka najema niso bila predvidena in od katerih bo imel najemnik po pričakovanju pomembno gospodarsko korist, ko bo mogoče izrabiti možnost podaljšanja ali odpovedi najema oziroma nakupa sredstva, ki je predmet najema;
- (b) pomembna sprememba ali prilagoditev sredstva, ki je predmet najema, ki na datum začetka najema ni bila predvidena;
- (c) sklenitev podnajema sredstva, ki je predmet najema, za obdobje, ki je daljše od predhodno določenega trajanja najema; in
- (d) najemnikova poslovna odločitev, ki je neposrednega pomena za to, ali bo izrabil možnost ali ne (na primer odločitev za podaljšanje najema dopolnilnega sredstva, odsvojitve alternativnega sredstva ali poslovne enote, v kateri se sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, uporablja).

Po vsebini nespremenljive najemnine (27.(a), 36.(c) in 70.(a) člen)

B42 Najemnine vključujejo morebitne po vsebini nespremenljive najemnine. Po vsebini nespremenljive najemnine so najemnine, ki bi po obliki lahko bile spremenljive, vendar je po vsebini neizogibno, da so nespremenljive. Za po vsebini nespremenljive najemnine gre na primer, če:

- (a) so najemnine strukturirane kot spremenljive najemnine, vendar niso zares spremenljive. V navedenih najemninah so zajete spremenljive določbe, ki so brez ekonomske vsebine. Take najemnine so na primer:
  - (i) najemnine, ki se plačajo samo, če lahko sredstvo dokazljivo deluje med najemom ali če se zgodi nekaj, za kar v resnici ni mogoče, da se ne bi zgodilo, ali
  - (ii) najemnine, ki so na začetku sicer strukturirane kot spremenljive najemnine, vezane na uporabo sredstva, ki je predmet najema, vendar bodo ob določenem času po datumu začetka najema prenehale biti spremenljive, tako da bodo plačila najemnine v preostalem obdobju najema nespremenljiva. Ko take najemnine prenehajo biti spremenljive, se štejejo za po vsebini nespremenljive;
- (b) bi najemnik lahko plačal več nizov najemnin, vendar je samo eden od teh nizov realno možen. V tem primeru podjetje ta realno možni niz najemnin šteje za najemnine;
- (c) bi najemnik lahko plačal več realno možnih nizov najemnin, mora pa plačati vsaj enega od njih. Podjetje v tem primeru za najemnine šteje tisti niz najemnin, ki je v skupnem znesku najnižji (na diskontirani osnovi).

Povezanost najemnika s sredstvom, ki je predmet najema, pred datumom začetka najema

Najemnikovi stroški, povezani z gradnjo ali zasnovno sredstva, ki je predmet najema

B43 Podjetje se lahko dogovori za najem, še preden je sredstvo, ki je predmet najema, najemniku na razpolago za uporabo. Pri nekaterih najemih je treba sredstvo, ki je predmet najema, morda šele zgraditi ali ga predelati za najemnikovo uporabo. Glede na določbe in pogoje pogodbe se lahko od najemnika zahtevajo plačila v zvezi z gradnjo ali zasnovno sredstva.

B44 Če najemniku nastanejo stroški v zvezi z gradnjo ali zasnovno sredstva, ki je predmet najema, jih računovodsko obravnava z uporabo drugih veljavnih standardov, kot je MRS 16. Stroški, povezani z gradnjo ali zasnovno sredstva, ki je predmet najema, ne zajemajo najemnikovih plačil za pravico do uporabe sredstva, ki je predmet najema. Plačila za pravico do uporabe sredstva, ki je predmet najema, so ne glede na to, kdaj so plačana, najemnine.

Lastninska pravica za sredstvo, ki je predmet najema

B45 Najemnik lahko pridobi lastninsko pravico za sredstvo, ki je predmet najema, še preden se ta lastninska pravica prenese na najemodajalca in se sredstvo da najemniku v najem. Pridobitev lastninske pravice sama po sebi ni odločilna za način računovodenja transakcije.

B46 Če najemnik obvladuje (ali začne obvladovati) sredstvo, ki je predmet najema, še preden se to sredstvo prenese na najemodajalca, gre za transakcijo prodaje s povratnim najemom, ki se računovodsko obravnava z uporabo 98.–103. člena.

B47 Če pa najemnik ne začne obvladovati sredstva, ki je predmet najema, še preden se to sredstvo prenese na najemodajalca, ne gre za transakcijo prodaje s povratnim najemom. To velja na primer, če se proizvajalec, najemodajalec in najemnik dogovorijo za transakcijo, v kateri najemodajalec kupi sredstvo od proizvajalca in ga nato da v najem najemniku. Najemnik lahko pridobi lastninsko pravico za sredstvo, ki je predmet najema, še preden se lastninska pravica prenese na najemodajalca. Če v tem primeru najemnik pridobi lastninsko pravico za sredstvo, ki je predmet najema, vendar ne začne obvladovati sredstva, preden se prenese na najemodajalca, se transakcija računovodsko ne obravnava kot transakcija prodaje s povratnim najemom, temveč kot najem.

Najemnikova razkritja (59. člen)

B48 Pri ugotavljanju, ali so za izpolnitev cilja razkritja iz 51. člena potrebne dodatne informacije, najemnik upošteva:

(a) ali so te informacije pomembne za uporabnike računovodskih izkazov. Najemnik da na razpolago dodatne informacije iz 59. člena samo, če bodo te informacije po pričakovanju pomembne za uporabnike računovodskih izkazov. V tem okviru bo verjetno tako, če bodo uporabniki z njihovo pomočjo lahko razumeli:

(i) prožnost, ki jo omogočajo najemi. Najemi lahko omogočajo prožnost na primer, če lahko najemnik zmanjša svojo izpostavljenost z izrabo možnosti za odpoved ali obnovitev najema pod ugodnimi določbami in pogoji;

(ii) omejitve, ki jih nalaga najem. Z najemom se lahko nalagajo omejitve na primer, če se od najemnika zahteva, da ohranja določene finančne kazalnike;

(iii) občutljivost poročenih informacij na ključne spremenljivke. Na poročane informacije lahko na primer vplivajo prihodnje spremenljive najemnine;

(iv) izpostavljenost drugim tveganjem, ki izhajajo iz najemov;

(v) odstopanja od panožne prakse. Med takimi odstopanji so lahko na primer nenavadne ali edinstvene določbe in pogoji najema, ki vplivajo na najemnikov portfelj najemov;

(b) ali so te informacije razvidne iz informacij, ki so bile predstavljene v izvornih računovodskih izkazih ali razkrite v pojasnilih. Najemniku ni treba podvajati informacij, ki so že predstavljene drugod v računovodskih izkazih.

B49 Med dodatnimi informacijami v zvezi s spremenljivimi najemninami, ki so lahko v določenih okoliščinah potrebne za izpolnitev cilja razkritja iz 51. člena, so lahko informacije, s pomočjo katerih lahko uporabniki računovodskih izkazov ocenijo na primer:

(a) najemnikove razloge za uporabo spremenljivih najemnin in za prevladovanje takih najemnin;

(b) sorazmerno velikost spremenljivih najemnin v primerjavi z nespremenljivimi najemninami;

(c) ključne spremenljivke, od katerih so odvisne spremenljive najemnine in od katerih je odvisno, kako naj bi se spreminjale glede na spremembe teh ključnih spremenljivk, in

(d) druge poslovne in finančne posledice spremenljivih najemnin.

B50 Med dodatnimi informacijami v zvezi z možnostmi podaljšanja ali odpovedi, ki so lahko v določenih okoliščinah potrebne za izpolnitev cilja razkritja iz 51. člena, so lahko informacije, s pomočjo katerih lahko uporabniki računovodskih izkazov ocenijo na primer:

- (a) najemnikove razloge za izrabo možnosti podaljšanja ali odpovedi in za prevladovanje takih možnosti;
- (b) sorazmerno velikost *neobveznih najemnin* v primerjavi z najemninami;
- (c) prevlado izrabljanja možnosti, ki niso bile upoštevane pri merjenju obveznosti iz najema, in
- (d) druge poslovne in finančne posledice teh možnosti.

B51 Med dodatnimi informacijami v zvezi z jamstvi za preostalo vrednost, ki so lahko v določenih okoliščinah potrebne za izpolnitev cilja razkritja iz 51. člena, so lahko informacije, s pomočjo katerih lahko uporabniki računovodskih izkazov ocenijo na primer:

- (a) najemnikove razloge, zaradi katerih je dal jamstva za preostalo vrednost, in za prevladovanje takih jamstev;
- (b) višino najemnikove izpostavljenosti tveganju preostale vrednosti;
- (c) naravo sredstev, ki so predmet najema, za katera so navedena jamstva dana, in
- (d) druge poslovne in finančne posledice teh jamstev.

B52 Med dodatnimi informacijami v zvezi s transakcijami prodaje s povratnim najemom, ki so lahko v določenih okoliščinah potrebne za izpolnitev cilja razkritja iz 51. člena, so lahko informacije, s pomočjo katerih lahko uporabniki računovodskih izkazov ocenijo na primer:

- (a) najemnikove razloge za transakcije prodaje s povratnim najemom in za prevladovanje takih transakcij;
- (b) ključne določbe in pogoje posameznih transakcij prodaje s povratnim najemom;
- (c) plačila, ki niso bila upoštevana pri merjenju obveznosti iz najema, in
- (d) učinek transakcij prodaje s povratnim najemom na denarni tok v obdobju poročanja.

Najemodajalčevo razvrščanje najemov (61.–66. člen)

B53 Razvrstitev najemov za najemodajalce v tem standardu izhaja iz obsega, v katerem se z najemom prenesejo tveganja in koristi lastništva sredstva, ki je predmet najema. Med tveganji so med drugim možnosti izgub zaradi neizrabljene zmogljivosti ali tehnološke zastarelosti ter nihanj donosa zaradi spreminjanja gospodarskih okoliščin. Koristi so lahko povezane s pričakovanjem, da bo uporaba sredstva, ki je predmet najema, prinašala dobiček v njegovi dobi gospodarne uporabe, in pričakovanjem dobička iz povečanja vrednosti ali iz trženja preostale vrednosti.

B54 V najemni pogodbi so lahko določbe in pogoji, s katerimi se najemnine prilagajajo konkretnim spremembam, do katerih pride med datumom sklenitve najema in datumom začetka najema (kot je sprememba najemodajalčevih stroškov s sredstvom, ki je predmet najema, ali sprememba najemodajalčevih stroškov financiranja najema). V tem primeru se za namen razvrstitve najema šteje, da so posledice takih sprememb nastopile na dan sklenitve najema.

- B55 Kadar najem zajema tako element zemljišč kot element zgradb, najemodajalec za vsak posamezen element oceni, ali predstavlja finančni ali poslovni najem, pri čemer uporablja 62.–66. in B53.–B54. člen. Pri ugotavljanju, ali element zemljišč predstavlja poslovni ali finančni najem, je pomemben dejavnik ta, da imajo zemljišča praviloma neomejeno dobo gospodarne uporabe.
- B56 Kadar je pri razvrščanju in računovodenju najema zemljišča in zgradb potrebno, najemodajalec ob sklenitvi najema porazdeli vsoto najemnin (vključno z vnaprejšnjimi enkratnimi plačili) med zemljišče in zgradbe sorazmerno z ustreznimi poštenimi vrednostmi najemnih pravic v zemljišču in zgradbah, ki so predmet najema. Če najemnin ni možno zanesljivo porazdeliti med zemljišče in zgradbe, se celoten najem razvrsti med finančne najeme, razen če je jasno, da sta tako najem zgradb kot zemljišča poslovna najema; v tem primeru celoten najem razvrsti med poslovne najeme.
- B57 Pri najemu zemljišča in zgradb, pri katerih znesek za element zemljišča ni pomemben za najem, lahko najemodajalec zemljišče in zgradbe za namen razvrstitve najema šteje za eno samo enoto in jo razvrsti med finančne ali poslovne najeme, pri čemer uporablja 62.–66. in B53.–B54. člen. Najemodajalec v takem primeru za dobo gospodarne uporabe sredstva, ki je predmet najema, šteje dobo gospodarne uporabe zgradb.

Razvrščanje podnajemov

- B58 Pri razvrščanju podnajemov vmesni najemodajalec razvrsti podnajem med finančne ali poslovne najeme ob upoštevanju naslednjega:
- (a) če gre pri glavnem najemu za kratkoročni najem, ki ga je podjetje kot najemnik računovodsko obravnavalo z uporabo 6. člena, se podnajem razvrsti kot poslovni najem;
  - (b) v nasprotnem primeru se podnajem razvrsti ob upoštevanju sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe, ki izhaja iz glavnega najema, in ne ob upoštevanju sredstva, ki je predmet najema (npr. opredmetenega osnovnega sredstva, ki je predmet najema).

Dodatek C

Datum začetka veljavnosti in prehod

Ta dodatek je sestavni del standarda in ima enako veljavo kot drugi deli standarda.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- C1 Podjetje uporablja ta standard za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje. Zgodnejši začetek uporabe je dovoljen za podjetja, ki na datum začetka uporabe tega standarda ali pred tem datumom uporabljajo MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*. Če podjetje ta standard uporabi prej, to dejstvo razkrije.
- C1A Z dokumentom *Prilagoditve najemnin v zvezi s COVID-19*, izdanim maja 2020, so se dodali 46.A, 46.B, 60.A, C20.A in C20.B člen. Najemnik začne uporabljati navedeno spremembo za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. junija 2020 ali pozneje. Zgodnejši začetek uporabe je dovoljen, tudi v računovodskih izkazih, ki na dan 28. maja 2020 niso bili odobreni za objavo.
- C1B Z dokumentom *Reforma referenčnih obrestnih mer – 2. faza*, ki je spremenil MSRP 9, MRS 39, MSRP 7, MSRP 4 in MSRP 16 in je bila izdan avgusta 2020, so se dodali 104.–106. in C20.C–C20.D člen. Podjetje začne uporabljati te spremembe za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2021 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje navedene spremembe uporablja za zgodnejše obdobje, ta podatek razkrije.
- C1C Z dokumentom *Prilagoditve najemnin v zvezi s COVID-19 po 30. juniju 2021*, izdanim marca 2021, se je spremenil 46.B člen in dodali so se C20.BA–C20.BC člen. Najemnik začne uporabljati navedeno spremembo za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. aprila 2021 ali pozneje. Zgodnejši začetek uporabe je dovoljen, tudi v računovodskih izkazih, ki na dan 31. marca 2021 niso bili odobreni za objavo.

PREHOD

- C2 Za namen zahtev iz C1.–C19. člena se za datum začetka uporabe šteje začetek letnega obdobja poročanja, v katerem podjetje prvič uporabi ta standard.

Opredelitev najema

- C3 Praktična rešitev za podjetje je, da mu ni treba ponovno presoditi, ali je pogodba na datum začetka uporabe najemna oziroma ali vsebuje najem. Namesto tega je podjetju dovoljeno, da:
- (a) ta standard uporabi za pogodbe, ki so bile prej razvrščene med najeme z uporabo MRS 17 *Najemi* in OPMSRP 4 *Določanje, ali dogovor vsebuje najem*. Podjetje za te najeme uporabi prehodne zahteve iz C5.–C18. člena;
- (b) tega standarda ne uporabi za pogodbe, ki prej ob uporabi MRS 17 in OPMSRP 4 niso bile razvrščene med tiste, ki vsebujejo najem.
- C4 Če se podjetje odloči za praktično rešitev iz C3. člena, to razkrije in praktično rešitev uporabi za vse svoje pogodbe. Zato podjetje zahteve iz 9.–11. člena uporabi samo za pogodbe, ki jih je sklenilo (ali spremenilo) na datum začetka uporabe ali po tem datumu.

Najemniki

- C5 Najemnik ta standard uporablja za svoje najeme bodisi:
- (a) za nazaj za vsako predhodno obdobje poročanja, predstavljeno z uporabo MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*; bodisi
- (b) za nazaj s kumulativnim učinkom začetka uporabe tega standarda, pripoznanim na datum začetka uporabe v skladu s C7.–C13. členom.
- C6 Najemnik tisto izmed možnosti iz C5. člena, za katero se je odločil, uporablja dosledno za vse najeme, pri katerih je najemnik.

C7 Če se najemnik odloči, da bo uporabljal ta standard v skladu s C5.(b) členom, ne navaja ponovno primerjalnih informacij. Namesto tega pripozna kumulativni učinek začetne uporabe tega standarda kot prilagoditev začetnega stanja prenesenega čistega poslovnega izida (ali druge sestavine kapitala, kot je primerno) na datum začetka uporabe.

Najemi, ki so bili prej razvrščeni med poslovne najeme

C8 Če se najemnik odloči, da bo uporabljal ta standard v skladu s C5.(b) členom:

(a) pri najemih, ki so bili prej razvrščeni kot poslovni najemi z uporabo MRS 17, pripozna obveznost iz najema na datum začetka uporabe. Navedeno obveznost iz najema meri po sedanji vrednosti preostalih najemnin, diskontiranih z uporabo najemnikove predpostavljene obrestne mere za izposojanje na datum začetka uporabe;

(b) pri najemih, ki so bili prej razvrščeni kot poslovni najemi z uporabo MRS 17, pripozna sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, na datum začetka uporabe. Najemnik se za vsak najem posebej odloči, ali bo to sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, meril:

(i) po knjigovodski vrednosti, kot da bi se ta standard uporabljal od datuma začetka najema, vendar diskontirano po najemnikovi predpostavljeni obrestni meri za izposojanje na datum začetka uporabe, ali

(ii) po znesku, enakem obveznosti iz najema, prilagojeni za znesek vnaprej plačanih ali vnaprej vračunanih najemnin, ki se nanašajo na ta najem, pripoznani v izkazu finančnega položaja neposredno pred datumom začetka uporabe;

(c) za sredstva, ki predstavljajo pravico do uporabe, uporabi MRS 36 *Oslabitev sredstev* na datum začetka uporabe, razen če uporablja praktično rešitev iz C10.(b) člena.

C9 Pri najemih, ki so bili prej razvrščeni med poslovne najeme z uporabo MRS 17, najemnik ne glede na zahteve iz C8. člena:

(a) ni dolžan izvesti prilagoditve ob prehodu za najeme, pri katerih je sredstvo, ki je predmet najema, majhne vrednosti (kot je opisano v B3.–B8. členu) in ki se bodo računovodsko obravnavali z uporabo 6. člena. Te najeme računovodsko obravnava z uporabo tega standarda od datuma začetka uporabe;

(b) ni dolžan izvesti prilagoditve ob prehodu za najeme, ki so bili prej računovodsko obravnavani kot naložbene nepremičnine z uporabo modela poštene vrednosti iz MRS 40 *Naložbene nepremičnine*. Najemnik sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, in obveznost iz najema, ki izhaja iz teh najemov, računovodsko obravnava z uporabo MRS 40 in tega standarda od datuma začetka uporabe.

(c) pri najemih, ki so bili prej razvrščeni med poslovne najeme z uporabo MRS 17 in bodo računovodsko obravnavani kot naložbene nepremičnine z uporabo modela poštene vrednosti iz MRS 40 od datuma začetka uporabe, najemnik meri sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, po pošteni vrednosti na datum začetka uporabe. Najemnik sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, in obveznost iz najema, ki izhaja iz teh najemov, računovodsko obravnava z uporabo MRS 40 in tega standarda od datuma začetka uporabe.

C10 Če najemnik uporablja ta standard za nazaj v skladu s C5.(b) členom, lahko za najeme, ki so bili prej razvrščeni med poslovne najeme z uporabo MRS 17, uporabi eno ali več od spodaj navedenih praktičnih rešitev. Za vsak najem posebej lahko uporablja naslednje praktične rešitve:

(a) uporabi lahko enotno diskontno stopnjo za portfelj najemov z razumno podobnimi značilnostmi (kot so najemi s podobnim preostalim trajanjem najema za podobno skupino sredstev, ki so predmet najema, v podobnem gospodarskem okolju);

- (b) namesto da bi podal oceno oslabitve, lahko upošteva svojo oceno glede tega, ali so sredstva kočljiva, podano z uporabo MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva* neposredno pred datumom začetka uporabe. Če se najemnik odloči za to praktično rešitev, prilagodi sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, na datum začetka uporabe za znesek rezervacije za kočljive najeme, pripoznane v izkazu finančnega položaja, neposredno pred datumom začetka uporabe;
- (c) lahko se odloči, da za najeme, pri katerih se trajanje najema konča v 12 mesecih od datuma začetka uporabe, ne bo uporabil zahtev iz C8. člena. V tem primeru:
- (i) te najeme računovodsko obravnava enako kot kratkoročne najeme v skladu s 6. členom in
- (ii) stroške, povezane s temi najemi, zajame v razkritju stroškov kratkoročnih najemov v letnem obdobju poročanja, v katerem je datum začetka uporabe;
- (d) na datum začetka uporabe lahko začetne neposredne stroške izključi iz merjenja sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe;
- (e) uporabi lahko poznejše ugotovitve o takratnih okoliščinah, na primer pri določanju trajanja najema, če pogodba vsebuje možnost podaljšanja ali odpovedi najema.

Najemi, ki so bili prej razvrščeni med finančne najeme

- C11 Če se najemnik odloči, da bo ta standard v skladu s C5.(b) členom uporabil za najeme, ki so bili razvrščeni med finančne najeme z uporabo MRS 17, se za knjigovodsko vrednost sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe, in obveznosti iz najema šteje knjigovodska vrednost sredstva v najemu in obveznosti iz najema neposredno pred tem datumom, izmerjena z uporabo MRS 17. Pri teh najemih najemnik sredstvo, ki predstavlja pravico do uporabe, in obveznost iz najema računovodsko obravnava z uporabo tega standarda od datuma začetka uporabe.

Razkritja

- C12 Če se najemnik odloči za uporabo tega standarda v skladu s C5.(b) členom, razkrije informacije o začetni uporabi, zahtevane v 28. členu MRS 8, razen informacij iz 28.(f) člena MRS 8. Namesto informacij iz 28.(f) člena MRS 8 razkrije:
- (a) tehtano povprečje svoje predpostavljene obrestne mere za izposojanje, uporabljene za obveznosti iz najema, pripoznane v izkazu finančnega položaja na datum začetka uporabe, in
- (b) pojasnilo razlike med:
- (i) obvezami za poslovni najem, razkritimi z uporabo MRS 17 na koncu zadnjega letnega obdobja poročanja pred datumom začetka uporabe, diskontiranimi z uporabo predpostavljene obrestne mere za izposojanje na datum začetka uporabe, kot je opisano v C8.(a) členu, in
- (ii) obveznostmi iz najema, pripoznanimi v izkazu finančnega položaja na datum začetka uporabe.

- C13 Če najemnik uporablja eno ali več praktičnih rešitev iz C10. člena, to razkrije.

Najemodajalci

- C14 Razen kot je opisano v C15. členu, najemodajalcu ni treba opraviti prilagoditev ob prehodu za najeme, pri katerih je najemodajalec, te najeme pa računovodsko obravnava z uporabo tega standarda od datuma začetka uporabe.

C15 Vmesni najemodajalec:

- (a) ponovno oceni podnajeme, ki so bili razvrščeni med poslovne najeme z uporabo MRS 17 in na datum začetka uporabe še niso potekli, da lahko za vsak podnajem ugotovi, ali se mora z uporabo tega standarda razvrstiti med poslovne ali finančne najeme. To oceno izvede na datum začetka uporabe na podlagi preostalih pogodbenih določb in pogojev glavnega najema in podnajema na ta datum;
- (b) za podnajeme, ki so bili razvrščeni med poslovne najeme z uporabo MRS 17, ob uporabi tega standarda pa se štejejo za finančne najeme, podnajem računovodsko obravnava kot nov finančni najem, ki je bil sklenjen na datum začetka uporabe.

Transakcije prodaje s povratnim najemom pred datumom začetka uporabe

C16 Podjetje ne oceni ponovno transakcij prodaje s povratnim najemom, ki so bile sklenjene pred datumom začetka uporabe, da bi ugotovilo, ali prenos sredstva, ki je predmet najema, izpolnjuje zahteve iz MSRP 15 za računovodsko obravnavanje kot prodaja.

C17 Če je bila transakcija prodaje s povratnim najemom računovodsko obravnavana kot prodaja in finančni najem z uporabo MRS 17, prodajalec-najemnik:

- (a) povratni najem računovodsko obravnava enako kot druge finančne najeme, ki obstajajo na datum začetka uporabe, in
- (b) še naprej amortizira dobiček iz prodaje skozi trajanje najema.

C18 Če je bila transakcija prodaje s povratnim najemom računovodsko obravnavana kot prodaja in poslovni najem z uporabo MRS 17, prodajalec-najemnik:

- (a) povratni najem računovodsko obravnava enako kot druge poslovne najeme, ki obstajajo na datum začetka uporabe, in
- (b) prilagodi povratni najem sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe, za odloženi dobiček ali izgubo, ki se nanaša na netržne pogoje, pripoznane v izkazu finančnega položaja neposredno pred datumom začetka uporabe.

Zneski, predhodno pripoznani v zvezi s poslovnimi združitvami

C19 Če je najemnik predhodno pripoznal sredstvo ali obveznost z uporabo MSRP 3 *Poslovne združitve* glede na ugodne ali neugodne pogoje poslovnega najema, pridobljenega v sklopu poslovne združitve, najemnik odpravi pripoznanje tega sredstva ali obveznosti, knjigovodsko vrednost sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe, pa prilagodi za ustrezní znesek na datum začetka uporabe.

Sklicevanje na MSRP 9

C20 Če podjetje uporablja ta standard, vendar še ne uporablja MSRP 9 *Finančni instrumenti*, vsako sklicevanje MSRP 9 v tem standardu pomeni sklicevanje na MRS 39 *Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje*.

Prilagoditve najemnin v zvezi s COVID-19 za najemnike

C20A Najemnik dokument *Prilagoditve najemnin v zvezi s COVID-19* uporablja za nazaj (glej C1.A člen), pri čemer pripozna kumulativni učinek začetne uporabe navedene spremembe kot prilagoditev začetnega stanja prenesenega čistega poslovnega izida (ali druge sestavine kapitala, kot je primerno) na začetku letnega obdobja poročanja, v katerem najemnik prvič uporabi spremembo.

- C20B V obdobju poročanja, v katerem najemnik prvič uporabi dokument *Prilagoditve najemnin v zvezi s COVID-19*, mu ni treba razkriti informacij, ki jih zahteva 28.(f) člen MRS 8.
- C20BA Najemnik dokument *Prilagoditve najemnin v zvezi s COVID-19 po 30. juniju 2021* uporablja za nazaj (glej C1.C člen), pri čemer pripozna kumulativni učinek začetne uporabe navedene spremembe kot prilagoditev začetnega stanja prenesenega čistega poslovnega izida (ali druge sestavine kapitala, kot je primerno) na začetku letnega obdobja poročanja, v katerem najemnik prvič uporabi spremembo.
- C20BB V obdobju poročanja, v katerem najemnik prvič uporabi dokument *Prilagoditve najemnin v zvezi s COVID-19 po 30. juniju 2021*, mu ni treba razkriti informacij, ki jih zahteva 28.(f) člen MRS 8.
- C20BC Najemnik pri uporabi 2. člena tega standarda dosledno uporablja praktično rešitev iz 46.A člena za primerne pogodbe s podobnimi značilnostmi in v podobnih okoliščinah ne glede na to, ali je pogodba postala primerna za praktično rešitev, ker je najemnik uporabil dokument *Prilagoditve najemnin v zvezi s COVID-19* (glej C1.A člen) ali *Prilagoditve najemnin v zvezi s COVID-19 po 30. juniju 2021* (glej C1.C člen).

Reforma referenčnih obrestnih mer – 2. faza

- C20C Podjetje spremembe uporablja za nazaj v skladu z MRS 8, razen v primeru iz C20.D člena.
- C20D Podjetju ni treba opraviti preračunov za prejšnja obdobja, da bi se odražala uporaba teh sprememb. Podjetje lahko opravi preračun za prejšnja obdobja samo, če je to mogoče brez uporabe poznejših ugotovitev o takratnih okoliščinah. Če podjetje ne opravi preračunov za prejšnja obdobja, pripozna vsako razliko med prejšnjo knjigovodsko vrednostjo in knjigovodsko vrednostjo na začetku letnega obdobja poročanja, ki vključuje datum začetka uporabe teh sprememb, v začetnem stanju prenesenega čistega poslovnega izida (ali drugi sestavini lastniškega kapitala, če je ustrezno) letnega obdobja poročanja, ki vključuje datum začetka uporabe teh sprememb.

RAZVELJAVITEV DRUGIH STANDARDOV

- C21 Ta standard nadomešča naslednje standarde in pojasnila:
- (a) MRS 17 *Najemi*;
  - (b) OPMSRP 4 *Določanje, ali dogovor vsebuje najem*;
  - (c) SOP-15 *Poslovni najemi – spodbude in*
  - (d) SOP-27 *Ocenjevanje vsebine transakcij, ki vključujejo pravno obliko najema*.

*Dodatek D***Spremembe drugih standardov**

Ta dodatek opisuje spremembe drugih standardov, ki so posledica izdaje tega standarda s strani UOMRS. Podjetje uporablja spremembe za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje. Če podjetje uporabi ta standard pred tem datumom, za obdobje pred tem datumom uporabi tudi te spremembe.

Podjetje ne sme uporabljati MSRP 16, dokler ne uporablja MSRP 15 Prihodki iz pogodb s kupci (glej C1. člen).

Zato so za standarde, ki so veljali na dan 1. januarja 2016, spremembe v tem dodatku predstavljene na podlagi besedila navedenih standardov, ki so veljali 1. januarja 2016, kot so bili spremenjeni z MSRP 15. Besedilo navedenih standardov v tem dodatku ne vsebuje drugih sprememb, ki 1. januarja 2016 niso veljale.

Za standarde, ki niso veljali na dan 1. januarja 2016, so spremembe v tem dodatku predstavljene na podlagi besedila prve objave navedenega standarda, kot je bil spremenjen z MSRP 15. Besedilo navedenih standardov v tem dodatku ne vsebuje drugih sprememb, ki 1. januarja 2016 niso veljale.

MEDNARODNI STANDARD RAČUNOVODSKEGA POROČANJA 17

Zavarovalne pogodbe

CILJ

- 1 Z MSRP 17 *Zavarovalne pogodbe* se določajo načela za pripoznavanje, merjenje, predstavljanje in razkrivanje *zavarovalnih pogodb*, ki spadajo v področje uporabe tega standarda. Cilj MSRP 17 je zagotoviti, da podjetje zagotovi ustrezne informacije, ki natančno predstavljajo te pogodbe. Te informacije so podlaga za uporabnike računovodskih izkazov, da ocenijo vpliv zavarovalnih pogodb na finančni položaj, finančno uspešnost in denarne tokove podjetja.
- 2 Podjetje pri uporabi MSRP 17 upošteva svoje materialne pravice in obveze, ne glede na to, ali izhajajo iz pogodbe, zakona ali predpisa. Pogodba je dogovor med dvema ali več strankami, ki ustvarja izvršljive pravice in obveze. Izvršljivost pravic in obvez iz pogodbe je pravno vprašanje. Pogodbe so lahko pisne, ustne ali nakazane (implicitne) v skladu z običajnimi poslovnimi praksami podjetja. Pogodbeni pogoji vključujejo vse pogoje iz pogodbe, nedvoumne (eksplicitne) ali nakazane (implicitne), vendar podjetje ne upošteva pogojev, ki nimajo ekonomske vsebine (tj. nimajo opaznega učinka na ekonomske vidike pogodbe). Nakazani (implicitni) pogoji v pogodbi vključujejo tiste, ki jih določajo zakonodaja ali predpisi. Prakse in postopki za sklepanje pogodb s strankami se med pravnimi ureditvami, panogami in podjetji razlikujejo. Poleg tega se lahko razlikujejo znotraj podjetja (lahko so na primer odvisni od vrste stranke ali narave obljubljenega blaga ali storitev).

PODROČJE UPORABE

- 3 Podjetje uporablja MSRP 17 za:
  - (a) zavarovalne pogodbe, vključno s *pozavarovalnimi pogodbami*, ki jih izda;
  - (b) pozavarovalne pogodbe, ki jih ima sklenjene; in
  - (c) *naložbene pogodbe z možnostjo diskrecijske udeležbe*, ki jih izda, če podjetje izdaja tudi zavarovalne pogodbe.
- 4 Vsa sklicevanja na zavarovalne pogodbe v MSRP 17 veljajo tudi za:
  - (a) pozavarovalne pogodbe, ki jih ima podjetje, razen:
    - (i) za sklicevanja na izdane zavarovalne pogodbe in
    - (ii) kot je opisano v 60.–70.A členu;
  - (b) *naložbene pogodbe z možnostjo diskrecijske udeležbe*, kot je določeno v 3.(c) členu, razen za sklicevanja na zavarovalne pogodbe v 3.(c) členu in kot je opisano v 71. členu.
- 5 Vsa sklicevanja na izdane zavarovalne pogodbe v MSRP 17 veljajo tudi za zavarovalne pogodbe, ki jih je podjetje pridobilo pri prenosu zavarovalnih pogodb ali pri poslovnem združitvi, razen pozavarovalnih pogodb, ki jih ima podjetje.
- 6 V Dodatku A je opredeljena zavarovalna pogodba, B2.–B30. člen Dodatka B pa vsebujejo napotke glede opredelitve zavarovalne pogodbe.
- 7 Podjetje MSRP 17 ne uporablja za:
  - (a) garancije, ki jih zagotovi proizvajalec, trgovec ali prodajalec na drobno v zvezi s prodajo blaga ali storitev kupcu (glej MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*);

- (b) sredstva in obveznosti delodajalcev iz programov zaslužkov zaposlenih (glej MRS 19 *Zaslužki zaposlenih* in MSRP 2 *Plačilo na podlagi delnic*) ter obveznosti za upokojitvene zaslužke v skladu s pokojninskimi programi z določenimi zaslužki (glej MRS 26 *Računovodenje in poročanje pokojninskih programov*);
  - (c) pogodbene pravice ali pogodbene obveze, ki so odvisne od prihodnje uporabe ali pravice do uporabe nefinančne postavke (na primer nekatera nadomestila za licence, avtorske pravice, spremenljiva in druga pogojna plačila najemnin in podobne postavke: glej MSRP 15, MRS 38 *Neopredmetena sredstva* in MSRP 16 *Najemi*);
  - (d) jamstva za preostalo vrednost, ki jih zagotovi proizvajalec, trgovec ali prodajalec na drobno, in najemnikova jamstva za preostalo vrednost, če so vgrajena v finančni najem (glej MSRP 15 in MSRP 16);
  - (e) pogodbe o finančnem poroštvu, razen če je izdajatelj predhodno izrecno navedel, da take pogodbe obravnava kot zavarovalne pogodbe, in je uporabil računovodenje, ki se uporablja za zavarovalne pogodbe. Izdajatelj se odloči, da bo za take pogodbe o finančnem poroštvu uporabljal bodisi MSRP 17 bodisi MRS 32 *Finančni instrumenti: predstavljanje*, MSRP 7 *Finančni instrumenti: razkritja* in MSRP 9 *Finančni instrumenti*. Izdajatelj lahko sprejme to odločitev za vsako pogodbo posebej, odločitev za posamezno pogodbo pa je nepreklicna;
  - (f) pogojna nadomestila, pripoznana kot obveznost ali terjatev v poslovni združitvi (glej MSRP 3 *Poslovne združitve*);
  - (g) zavarovalne pogodbe, pri katerih je podjetje *imetnik police*, razen če so te pogodbe pozavarovalne pogodbe, ki jih ima podjetje (glej 3.(b) člen).
  - (h) pogodbe o kreditnih karticah ali podobne pogodbe, ki zagotavljajo kreditne ali plačilne ureditve, ki ustrezajo opredelitvi zavarovalne pogodbe, če, in samo če, podjetje ne upošteva ocene *zavarovalnega tveganja*, povezanega s posamezno stranko, pri določanju cene pogodbe s to stranko (glej MSRP 9 in druge relevantne MSRP). Če, in samo če, MSRP 9 od podjetja zahteva, da loči sestavino zavarovalnega kritja (glej 2.1.(e) (iv) člen MSRP 9), vgrajeno v tako pogodbo, podjetje za to sestavino uporabi MSRP 17.
- 8 Nekatere pogodbe ustrezajo opredelitvi zavarovalne pogodbe, vendar je njihov glavni namen opravljanje storitev za vnaprej določeno plačilo. Podjetje se lahko odloči uporabiti MSRP 15 namesto MSRP 17 za take pogodbe, ki jih izda, če, in samo če, so izpolnjeni določeni pogoji. Podjetje lahko sprejme to odločitev za vsako pogodbo posebej, vendar je odločitev za posamezno pogodbo nepreklicna. Pogoji so:
- (a) podjetje ne upošteva ocene tveganja, povezanega s posamezno stranko, pri določanju cene pogodbe s to stranko;
  - (b) nadomestilo po pogodbi se stranki zagotovi z zagotovitvijo storitev in ne z denarnimi plačili; in
  - (c) zavarovalno tveganje, preneseno s pogodbo, izhaja predvsem iz uporabe storitev s strani stranke in ne iz negotovosti glede nabavne vrednosti oziroma stroška teh storitev.
- 8A Nekatere pogodbe ustrezajo opredelitvi zavarovalne pogodbe, vendar imajo nadomestilo za *zavarovane dogodke* omejeno na znesek, ki bi bil sicer potreben za poravnavo obveze imetnika police, ustvarjene s pogodbo (na primer posojila z odpustkom vračila v primeru smrti). Podjetje se odloči, ali bo uporabilo MSRP 17 ali MSRP 9 za take pogodbe, ki jih izdaja, razen če so take pogodbe izključene iz področja uporabe MSRP 17 na podlagi 7. člena. Podjetje sprejme tako odločitev za vsak *portfelj zavarovalnih pogodb*, njegova odločitev za vsak portfelj pa je nepreklicna.

Kombinacije zavarovalnih pogodb

- 9 Sklop ali niz zavarovalnih pogodb z isto ali povezano nasprotno stranko lahko dosega skupen poslovni učinek ali pa je zasnovan za doseganje takega učinka. Za poročanje o vsebini takih pogodb je morda treba tak sklop ali niz pogodb obravnavati kot celoto. Na primer, če gre pri pravicah in obvezah v eni pogodbi zgolj za popolno razveljavitev pravic in obvez v drugi pogodbi, sklenjeni ob istem času z isto nasprotno stranko, je njun skupni učinek, da ne obstajajo nobene pravice in obveze.

Ločevanje sestavin od zavarovalne pogodbe (B31.–B35. člen)

- 10 Zavarovalna pogodba lahko vsebuje eno ali več sestavin, ki bi spadale v področje uporabe drugega standarda, če bi bile ločene pogodbe. Na primer, zavarovalna pogodba lahko vsebuje *naložbeno sestavino* ali sestavino za storitve, ki niso *storitve zavarovalne pogodbe* (ali oboje). Podjetje uporabi 11.–13. člen za določanje in računovodenje sestavin pogodbe.
- 11 Podjetje:
- (a) uporabi MSRP 9 za določitev, ali obstaja vgrajen izvedeni finančni instrument, ki ga je treba ločiti, in če ta obstaja, kako se ta izvedeni finančni instrument računovodsko obravnava;
  - (b) od gostiteljske zavarovalne pogodbe loči naložbeno sestavino, če, in samo če, je ta naložbena sestavina razločljiva od pogodbe (glej B31.–B32. člen). Podjetje za računovodenje ločene naložbene sestavine uporabi MSRP 9, razen če gre za naložbeno pogodbo z možnostjo diskrecijske udeležbe, ki spada v področje uporabe MSRP 17 (glej 3.(c) člen).
- 12 Po uporabi 11. člena za ločitev denarnih tokov, povezanih z vgrajenimi izvedenimi finančnimi instrumenti in od njih razločljivimi naložbenimi sestavinami, podjetje od gostiteljske zavarovalne pogodbe loči obljube za prenos razločljivega blaga ali storitev, ki niso storitve zavarovalne pogodbe, na imetnika police, pri čemer uporabi 7. člen MSRP 15. Podjetje takšno obveznost računovodsko obravnava v skladu z MSRP 15. Pri uporabi 7. člena MSRP 15 za ločitev obljube podjetje uporabi B33.–B35. člen MSRP 17 in ob začetnem pripoznanju:
- (a) uporabi MSRP 15 za razporeditev denarnih pritokov med zavarovalno sestavino in vse obljube za zagotovitev razločljivega blaga ali storitev, ki niso storitve zavarovalne pogodbe; in
  - (b) razporedi denarne odtoke med zavarovalno sestavino in vse obljubljeni blago ali storitve, ki niso storitve zavarovalne pogodbe, računovodsko obravnavane v skladu z MSRP 15, tako da:
    - (i) se denarni odtoki, povezani neposredno z vsako komponento, pripišejo tej komponenti, ter
    - (ii) se vsi preostali denarni odtoki razporedijo na sistematični in razumni podlagi, tako da odražajo denarne odtoke, ki bi po pričakovanjih podjetja nastali, če bi bila ta sestavina ločena pogodba.
- 13 Podjetje po uporabi 11.–12. člena vse preostale sestavine gostiteljske zavarovalne pogodbe obračunava v skladu z MSRP 17. V nadaljevanju se vsa sklicevanja v MSRP 17 na vgrajene izvedene finančne instrumente nanašajo na izvedene finančne instrumente, ki niso bili ločeni od gostiteljske zavarovalne pogodbe, vsa sklicevanja na naložbene sestavine pa se nanašajo na naložbene sestavine, ki niso bile ločene od gostiteljske zavarovalne pogodbe (razen sklicevanj v B31.–B32. členu).

RAVEN ZDRUŽEVANJA ZAVAROVALNIH POGODB

- 14 **Podjetje opredeli portfelje zavarovalnih pogodb. Portfelj sestavljajo pogodbe, ki so izpostavljene podobnim tveganjem in se upravljajo skupaj. Za pogodbe, ki spadajo v isto družino produktov, bi se pričakovalo, da imajo podobna tveganja in da so v istem portfelju, če se upravljajo skupaj. Za pogodbe iz različnih družin produktov (na primer fiksna renta z enkratno premijo v primerjavi z navadnim življenjskim zavarovanjem) se ne bi pričakovalo, da imajo podobna tveganja, in zato bi bilo pričakovati, da bodo v različnih portfeljih.**
- 15 **16.–24. člen se nanašajo na izdane zavarovalne pogodbe. Zahteve za raven združevanja pozavarovalnih pogodb, ki jih ima podjetje, so določene v 61. členu.**
- 16 **Podjetje razdeli portfelj izdanih zavarovalnih pogodb najmanj na:**
- (a) skupino pogodb, ki so ob začetnem pripoznanju kočljive, če obstajajo,
  - (b) skupino pogodb, za katere je ob začetnem pripoznanju malo verjetno, da bodo pozneje postale kočljive, če obstajajo, in

(c) skupino preostalih pogodb, če obstajajo.

- 17 Če ima podjetje primerne in dokazljive informacije, na podlagi katerih lahko sklene, da bo ob uporabi 16. člena celoten niz pogodb v isti skupini, lahko niz pogodb izmeri, da določi, ali so pogodbe kočljive (glej 47. člen), in ga oceni, da določi, ali je za pogodbe malo verjetno, da bodo pozneje postale kočljive (glej 19. člen). Če podjetje nima primernih in dokazljivih informacij, na podlagi katerih lahko sklene, da bo celoten niz pogodb v isti skupini, skupino, v katero spadajo pogodbe, določi z obravnavanjem posameznih pogodb.
- 18 Za izdane pogodbe, za katere podjetje uporablja pristop razporejanja premij (glej 53.–59. člen), podjetje predpostavlja, da nobena pogodba v portfelju ob začetnem pripoznanju ni kočljiva, razen če dejstva in okoliščine kažejo nasprotno. Podjetje oceni, ali je za pogodbe, ki ob začetnem pripoznanju niso kočljive, malo verjetno, da bodo pozneje postale kočljive, tako da oceni verjetnost sprememb veljavnih dejstev in okoliščin.
- 19 Za izdane pogodbe, za katere podjetje ne uporabi pristopa razporejanja premij (glej 53.–54. člen), podjetje oceni, ali je za pogodbe, ki ob začetnem pripoznanju niso kočljive, malo verjetno, da bodo postale kočljive:
- (a) na podlagi verjetnosti sprememb predpostavk, zaradi katerih bi, če bi nastopile, pogodbe postale kočljive;
  - (b) z uporabo informacij o ocenah, zagotovljenih v okviru notranjega poročanja podjetja. Zato pri ocenjevanju, ali je za pogodbe, ki ob začetnem pripoznanju niso kočljive, malo verjetno, da bodo postale kočljive:
    - (i) podjetje ne zanemari informacij, ki se zagotovijo z notranjim poročanjem, o učinku sprememb predpostavk pri različnih pogodbah na verjetnost, da bodo postale kočljive, vendar
    - (ii) podjetju ni treba zbirati dodatnih informacij, ki presegajo informacije, zagotovljene v okviru notranjega poročanja podjetja, o učinku sprememb predpostavk pri različnih pogodbah.
- 20 Če bi ob uporabi 14.–19. člena pogodbe v portfelju pripadale različnim skupinam samo zato, ker zakonodaja ali predpisi izrecno omejujejo dejansko zmožnost podjetja, da določi različno ceno ali raven koristi za imetnike police z različnimi značilnostmi, lahko podjetje te pogodbe vključi v isto skupino. Podjetje tega člena ne uporablja po analogiji pri drugih postavkah.
- 21 Podjetje lahko skupine, opisane v 16. členu, nadalje razdeli. Na primer, podjetje se lahko odloči portfelje razdeliti na:
- (a) več skupin pogodb, ki ob začetnem pripoznanju niso kočljive, če se pri notranjem poročanju podjetja zagotovijo informacije, ki razlikujejo med:
    - (i) različnimi stopnjami dobičkonosnosti ali
    - (ii) različnimi možnostmi, da pogodbe po začetnem pripoznanju postanejo kočljive; in
  - (b) več kot eno skupino pogodb, ki so ob začetnem pripoznanju kočljive, če se pri notranjem poročanju podjetja zagotovijo podrobnejše informacije o obsegu, v katerem so pogodbe kočljive.
- 22 **Podjetje pogodb, ki so bile izdane z več kot enoletnim razmikom, ne vključi v isto skupino. Da to doseže, podjetje po potrebi nadalje razdeli skupine, opisane v 16.–21. členu.**
- 23 *Skupina zavarovalnih pogodb je sestavljena iz ene same pogodbe, če je to rezultat uporabe 14.–22. člena.*

- 24 Podjetje zahteve za pripoznavanje in merjenje iz MSRP 17 uporabi za skupine pogodb, določene z uporabo 14.–23. člena. Podjetje določi skupine ob začetnem pripoznanju in dodaja pogodbe v skupine z uporabo 28. člena. Podjetje pozneje ne ocenjuje ponovno sestave skupin. Za merjenje skupine pogodb lahko podjetje *denarne tokove pri izpolnitvi* oceni na višji ravni združevanja kot na ravni skupine ali portfelja, če lahko z uporabo 32.(a), 40.(a)(i) in 40.(b) člena ustrezne denarne tokove pri izpolnitvi vključi v merjenje skupine tako, da take ocene dodeli skupinam pogodb.

PRIPOZNAVANJE

- 25 **Podjetje pripozna skupino zavarovalnih pogodb, ki jih izda, ob tistem od naslednjih dogodkov, ki nastopi prvi:**

(a) začetek *obdobja kritja* skupine pogodb;

(b) datum, ko zapade v plačilo prvo plačilo imetnika police iz skupine, in

(c) pri skupinah *kočljivih pogodb*, ko skupina postane *kočljiva*.

- 26 Če pogodbeni rok zapadlosti ne obstaja, se prvo plačilo imetnika police šteje za zapadlo v plačilo, ko je prejeto. Podjetje mora z uporabo 16. člena določiti, ali katere koli pogodbe tvorijo skupino *kočljivih pogodb*, pred zgodnejšim od datumov iz 25.(a) in 25.(b) člena, če dejstva in okoliščine kažejo na to, da taka skupina obstaja.

- 27 [črtano]

- 28 Pri pripoznavanju skupine zavarovalnih pogodb v obdobju poročanja podjetje vključi samo pogodbe, ki posamično izpolnjujejo eno od meril iz 25. člena, in oceni diskontne stopnje na datum začetnega pripoznanja (glej B73. člen) in enote kritja, zagotovljene v obdobju poročanja (glej B119. člen). Podjetje lahko pod pogoji iz 14.–22. člena po koncu obdobja poročanja v skupino vključi dodatne pogodbe. Podjetje doda pogodbo v skupino v obdobju poročanja, v katerem ta pogodba izpolnjuje eno od meril iz 25. člena. To lahko povzroči spremembo pri določanju diskontnih stopenj na datum začetnega pripoznanja z uporabo B73. člena. Podjetje spremenjene mere uporabi od začetka obdobja poročanja, v katerem se nove pogodbe dodajo skupini.

Denarni tokovi pri pridobivanju zavarovanj (glej B35.A–B35.D člen)

- 28A Podjetje razporedi *denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj* na skupine zavarovalnih pogodb na podlagi sistematične in razumne metode z uporabo B35.A–B35.B člena, razen če se odloči, da jih bo pripoznalo kot odhodke z uporabo 59.(a) člena.

- 28B Podjetje, ki ne uporabi 59.(a) člena, pripozna kot sredstvo plačane denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj (ali denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj, za katere je bila pripoznana obveznost z uporabo drugega MSRP) pred pripoznanjem povezane skupine zavarovalnih pogodb. Podjetje tako sredstvo pripozna za vsako povezano skupino zavarovalnih pogodb.

- 28C Podjetje odpravi pripoznanje sredstva za denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj, kadar so denarni tokovi pri pridobivanju zavarovanj vključeni v merjenje povezane skupine zavarovalnih pogodb z uporabo 38.(c)(i) ali 55.(a)(iii) člena.

- 28D Če se uporablja 28. člen, podjetje uporabi 28.B–28.C člen v skladu z B35.C členom.

- 28E Podjetje na koncu vsakega obdobja poročanja oceni zmožnost povračila sredstva za denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj, če dejstva in okoliščine kažejo, da je sredstvo morda oslABLJENO (glej B35.D člen). Če podjetje ugotovi izgubo zaradi oslABLITVE, prilagodi knjigovodsko vrednost sredstva in izgubo zaradi oslABLITVE pripozna v poslovnem izidu.

- 28F Podjetje v poslovnem izidu pripozna razveljavitev dela ali celotne izgube zaradi oslabitve, prej pripoznane z uporabo 28.E člena, in poveča knjigovodsko vrednost sredstva v obsegu, v katerem pogojev za oslabitev ni več oziroma so se izboljšali.

MERJENJE (B36.–B119.F ČLEN)

- 29 Podjetje uporabi 30.–52. člen za vse skupine zavarovalnih pogodb, ki spadajo v področje uporabe MSRP 17, z naslednjimi izjemami:
- (a) za skupine zavarovalnih pogodb, ki izpolnjujejo katero koli merilo iz 53. člena, lahko podjetje poenostavi merjenje skupine z uporabo pristopa razporejanja premij iz 55.–59. člena;
  - (b) za skupine pozavarovalnih pogodb, ki jih ima, podjetje uporabi 32.–46. člen, kot se zahteva v 63.–70. A členu. 45. člen (o zavarovalnih pogodbah z neposredno udeležbo) in 47.–52. člen (o kočljivih pogodbah) se ne uporabljajo za skupine pozavarovalnih pogodb, ki jih ima podjetje;
  - (c) za skupine naložbenih pogodb z možnostjo diskrecijske udeležbe podjetje uporabi 32.–52. člen, kot so spremenjeni z 71. členom.
- 30 Kadar podjetje za skupino zavarovalnih pogodb, ki ustvarjajo denarne tokove v tuji valuti, uporabi MRS 21 *Vplivi sprememb menjalnih tečajev*, to skupino pogodb, vključno s *pogodbeno storitveno maržo*, obravnava kot denarno postavko.
- 31 V računovodskih izkazih podjetja, ki izdaja zavarovalne pogodbe, denarni tokovi pri izpolnitvi ne odražajo tveganja neizpolnitve tega podjetja (tveganje neizpolnitve je opredeljeno v MSRP 13 *Merjenje poštenih vrednosti*).

Merjenje ob začetnem pripoznanju (B36.–B95.F člen)

- 32 **Podjetje ob začetnem pripoznanju meri skupino zavarovalnih pogodb kot vsoto:**

(a) denarnih tokov pri izpolnitvi, ki jih sestavljajo:

(i) ocene prihodnjih denarnih tokov (33.–35. člen),

(ii) prilagoditev, ki odraža časovno vrednost denarja in finančna tveganja, povezana s prihodnjimi denarnimi tokovi, v obsegu, v katerem finančna tveganja niso vključena v ocene prihodnjih denarnih tokov (36. člen), in

(iii) prilagoditev zaradi nefinančnega tveganja (37. člen);

(b) pogodbene storitvene marže, izmerjene z uporabo 38.–39. člena.

Ocene prihodnjih denarnih tokov (B36.–B71. člen)

- 33 **Podjetje v merjenje skupine zavarovalnih pogodb vključi vse prihodnje denarne tokove znotraj pogodbenih meja vsake pogodbe v skupini (glej 34. člen). Podjetje lahko z uporabo 24. člena oceni prihodnje denarne tokove na višji ravni združevanja in nato razporedi iz njih izhajajoče denarne tokove pri izpolnitvi na posamezne skupine pogodb. Ocene prihodnjih denarnih tokov:**

(a) vključujejo, na nepristranski način, vse primerne in dokazljive informacije, ki so na voljo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj, o znesku, časovnem okviru in negotovosti teh prihodnjih denarnih tokov (glej B37.–B41. člen). Da to zagotovi, podjetje oceni pričakovano vrednost (tj. z verjetnostjo tehtano povprečje) celotnega razpona možnih izidov;

- (b) odražajo zorni kot podjetja, če so ocene vseh relevantnih tržnih spremenljivk skladne s tržnimi cenami, ki jih je mogoče opazovati, za te spremenljivke (glej B42.–B53. člen);
- (c) so aktualne – ocene odražajo pogoje, ki obstajajo na datum merjenja, vključno s predpostavkami na ta datum o prihodnosti (glej B54.–B60. člen);
- (d) so nedvoumne (eksplicitne) – podjetje prilagoditev za nefinančno tveganje oceni ločeno od drugih ocen (glej B90. člen). Podjetje prav tako oceni denarne tokove ločeno od prilagoditve za časovno vrednost denarja in finančno tveganje, razen če najustreznejša tehnika merjenja združuje te ocene (glej B46. člen).

34 Denarni tokovi so znotraj pogodbenih meja zavarovalne pogodbe, če izhajajo iz materialnih pravic in obvez, ki obstajajo v obdobju poročanja, v katerem lahko podjetje doseže, da bo imetnik police plačal premije, ali v katerem ima podjetje materialno obvezo, da imetniku police zagotovi storitve zavarovalne pogodbe (glej B61.–B71. člen) Materialna obveza za zagotovitev storitev zavarovalne pogodbe preneha obstajati, ko:

(a) je podjetje dejansko zmožno ponovno oceniti tveganja določenega imetnika police in lahko posledično določi ceno ali raven koristi, ki v celoti odraža ta tveganja; ali

(b) sta izpolnjeni obe naslednji merili:

(i) podjetje je dejansko zmožno ponovno oceniti tveganja portfelja zavarovalnih pogodb, ki vsebuje pogodbo, in lahko posledično določi ceno ali raven koristi, ki v celoti odraža tveganje tega portfelja, in

(ii) pri določanju višine premij do datuma, ko se tveganja ponovno ocenijo, se ne upoštevajo tveganja, ki se nanašajo na obdobja po datumu ponovne ocene.

35 Podjetje kot sredstvo ali obveznost ne pripozna nobenih zneskov, ki se nanašajo na pričakovane premije ali pričakovane zahtevke, ki niso znotraj pogodbenih meja zavarovalne pogodbe. Taki zneski se nanašajo na prihodnje zavarovalne pogodbe.

Diskontne stopnje (B72.–B85. člen)

36 **Podjetje prilagodi ocene prihodnjih denarnih tokov, da odražajo časovno vrednost denarja in finančna tveganja, povezana s temi denarnimi tokovi, v obsegu, v katerem finančna tveganja niso vključena v ocene denarnih tokov. Diskontne stopnje, ki se uporabljajo za ocene prihodnjih denarnih tokov, opisane v 33. členu:**

(a) odražajo časovno vrednost denarja, značilnosti denarnih tokov ter likvidnostne značilnosti zavarovalnih pogodb;

(b) so skladne s trenutnimi tržnimi cenami, ki jih je mogoče opazovati (če obstajajo), za finančne instrumente z denarnimi tokovi, katerih značilnosti so skladne z značilnostmi zavarovalnih pogodb, na primer v smislu časovnega okvira, valute in likvidnosti; ter

(c) izključujejo učinek dejavnikov, ki vplivajo na take tržne cene, ki jih je mogoče opazovati, vendar nimajo učinka na prihodnje denarne tokove zavarovalnih pogodb.

Prilagoditev zaradi nefinančnega tveganja (B86.–B92. člen)

37 **Podjetje prilagodi oceno sedanje vrednosti prihodnjih denarnih tokov, da odraža nadomestilo, ki ga podjetje zahteva, ker mora nositi negotovost glede zneska in časa denarnih tokov, ki izhaja iz nefinančnega tveganja.**

Pogodbena storitvena marža

- 38** Pogodbena storitvena marža je sestavina sredstva ali obveznosti za skupino zavarovalnih pogodb, ki predstavlja nezasluženi dobiček, ki ga bo podjetje pripoznalo pri opravljanju storitev zavarovalne pogodbe v prihodnosti. Podjetje izmeri pogodbeno storitveno maržo ob začetnem pripoznanju skupine zavarovalnih pogodb po znesku, ki, razen če se uporablja 47. člen (o kočljivih pogodbah) ali B123.A člen (o prihodkih iz zavarovanja v zvezi z 38.(c)(ii) členom), ne privede do nobenih prihodkov ali odhodkov, ki izhajajo iz:
- (a) začetnega pripoznanja zneska za denarne tokove pri izpolnitvi, merjene z uporabo 32.–37. člena;
  - (b) katerih koli denarnih tokov, ki izhajajo iz pogodb v skupini na tisti datum;
  - (c) odprave pripoznanja na datum začetnega pripoznanja:
    - (i) sredstva za denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj z uporabo 28.C člena, in
    - (ii) katerega koli drugega sredstva ali obveznosti, prej pripoznane za denarne tokove, povezane s skupino pogodb, kot je določeno v B66.A členu.
- 39** Za zavarovalne pogodbe, pridobljene pri prenosu zavarovalnih pogodb ali v poslovni združitvi iz področja uporabe MSRP 3, podjetje uporabi 38. člen v skladu z B93.–B95.F členom.

Poznejše merjenje

- 40** Knjigovodska vrednost skupine zavarovalnih pogodb na koncu vsakega obdobja poročanja je vsota:
- (a) obveznosti za preostalo kritje, sestavljene iz:
    - (i) denarnih tokov pri izpolnitvi, povezanih s prihodnjo storitvijo, dodeljenih skupini na ta datum, ki se izmerijo z uporabo 33.–37. člena in B36.–B92. člena,
    - (ii) pogodbene storitvene marže skupine na ta datum, izmerjene z uporabo 43.–46. člena; in
  - (b) obveznosti za nastale zahtevke, ki jo sestavljajo denarni tokovi pri izpolnitvi, povezani s preteklo storitvijo, dodeljeni skupini na ta datum, ki se izmerijo z uporabo 33.–37. člena in B36.–B92. člena.
- 41** Podjetje pripozna prihodke in odhodke za naslednje spremembe knjigovodske vrednosti obveznosti za preostalo kritje:
- (a) prihodki iz zavarovanja – za zmanjšanje obveznosti za preostalo kritje zaradi storitev, opravljenih v obdobju (merijo se z uporabo B120.–B124. člena);
  - (b) odhodki iz zavarovalnih storitev – za izgube pri kočljivih skupinah pogodb in razveljavitve takih izgub (glej 47.–52. člen); in
  - (c) finančni prihodki ali finančni odhodki iz zavarovanja – za učinek časovne vrednosti denarja in učinek finančnega tveganja, kot je določeno v 87. členu.

42 Podjetje pripozna prihodke in odhodke za naslednje spremembe knjigovodske vrednosti obveznosti za nastale zahteve:

- (a) odhodki iz zavarovalnih storitev – za povečanje obveznosti zaradi zahtevkov in odhodkov, nastalih v tem obdobju, brez kakršnih koli naložbenih sestavin;
- (b) odhodki iz zavarovalnih storitev – za vse naknadne spremembe denarnih tokov pri izpolnitvi v zvezi z nastalimi zahtevki in nastalimi odhodki; in
- (c) finančni prihodki ali finančni odhodki iz zavarovanja – za učinek časovne vrednosti denarja in učinek finančnega tveganja, kot je določeno v 87. členu.

Pogodbena storitvena marža (B96.–B119.B člen)

43 Pogodbena storitvena marža na koncu obdobja poročanja predstavlja dobiček v skupini zavarovalnih pogodb, ki še ni bil pripoznan v poslovnem izidu, ker se nanaša na prihodnjo storitev, ki se bo opravila po pogodbah v skupini.

44 Za zavarovalne pogodbe brez neposredne udeležbe je knjigovodska vrednost pogodbene storitvene marže skupine pogodb na koncu obdobja poročanja enaka knjigovodski vrednosti na začetku obdobja poročanja, prilagojeni za:

- (a) učinek vseh novih pogodb, dodanih skupini (glej 28. člen);
- (b) obresti, natečene na knjigovodsko vrednost pogodbene storitvene marže v obdobju poročanja, izmerjene po diskontnih stopnjah, določenih v B72.(b) členu;
- (c) spremembe denarnih tokov pri izpolnitvi v zvezi s prihodnjo storitvijo, kot so navedene v B96.–B100. členu, razen v obsegu, v katerem:
  - (i) taka povečanja denarnih tokov pri izpolnitvi presegajo knjigovodsko vrednost pogodbene storitvene marže, kar privede do izgube (glej 48.(a) člen), ali
  - (ii) se taka zmanjšanja denarnih tokov pri izpolnitvi dodelijo sestavini izgube pri obveznosti za preostalo kritje z uporabo 50.(b) člena;
- (d) učinek morebitnih tečajnih razlik na pogodbeno storitveno maržo; in
- (e) znesek, pripoznan kot prihodek iz zavarovanja zaradi prenosa storitev zavarovalne pogodbe v obdobju, določen z razporeditvijo pogodbene storitvene marže, preostale na koncu obdobja poročanja (pred kakršno koli razporeditvijo), po tekočem in preostalem obdobju kritja z uporabo B119. člena.

45 Za zavarovalne pogodbe z neposredno udeležbo (glej B101.–B118. člen) je knjigovodska vrednost pogodbene storitvene marže skupine pogodb na koncu obdobja poročanja enaka knjigovodski vrednosti na začetku obdobja poročanja, prilagojeni za zneske, navedene v pododstavkih (a) do (e) v nadaljevanju. Podjetju teh prilagoditev ni treba navajati ločeno. Namesto tega se lahko za nekatere ali vse prilagoditve določi združen znesek. Prilagoditve so:

- (a) učinek vseh novih pogodb, dodanih skupini (glej 28. člen);

- (b) sprememba zneska deleža podjetja v pošteni vrednosti postavk, ki so podlaga (glej B104.(b)(i) člen), razen v obsegu, v katerem:
- (i) se uporablja B115. člen (o zmanjševanju tveganj),
  - (ii) zmanjšanje zneska deleža podjetja v pošteni vrednosti postavk, ki so podlaga, presega knjigovodsko vrednost pogodbene storitvene marže, kar privede do izgube (glej 48. člen), ali
  - (iii) povečanje zneska deleža podjetja v pošteni vrednosti postavk, ki so podlaga, razveljavi znesek iz točke (ii);
- (c) spremembe denarnih tokov pri izpolnitvi v zvezi s prihodnjo storitvijo, kot so navedene v B101.–B118. členu, razen v obsegu, v katerem:
- (i) se uporablja B115. člen (o zmanjševanju tveganj),
  - (ii) taka povečanja denarnih tokov pri izpolnitvi presegajo knjigovodsko vrednost pogodbene storitvene marže, kar privede do izgube (glej 48. člen), ali
  - (iii) se taka zmanjšanja denarnih tokov pri izpolnitvi dodelijo sestavini izgube pri obveznosti za preostalo kritje z uporabo 50.(b) člena;
- (d) učinek morebitnih tečajnih razlik na pogodbeno storitveno maržo; in
- (e) znesek, pripoznan kot prihodek iz zavarovanja zaradi prenosa storitev zavarovalne pogodbe v obdobju, določen z razporeditvijo pogodbene storitvene marže, preostale na koncu obdobja poročanja (pred kakršno koli razporeditvijo), po tekočem in preostalem obdobju kritja z uporabo B119. člena.

46 Nekatere spremembe pogodbene storitvene marže izravnajo spremembe denarnih tokov pri izpolnitvi za obveznost za preostalo kritje, kar povzroči, da ne pride do nobenih sprememb skupne knjigovodske vrednosti obveznosti za preostalo kritje. Podjetje v obsegu, v katerem spremembe pogodbene storitvene marže ne izravnajo sprememb denarnih tokov pri izpolnitvi za obveznost za preostalo kritje, pripozna prihodke in odhodke za spremembe z uporabo 41. člena.

Kočljive pogodbe

- 47 Zavarovalna pogodba je na datum začetnega pripoznanja kočljiva, če denarni tokovi pri izpolnitvi, dodeljeni pogodbi, vsi prej pripoznani denarni tokovi pri pridobivanju zavarovanj in vsi denarni tokovi, ki izhajajo iz pogodbe na datum začetnega pripoznanja, skupaj predstavljajo čisti denarni odtok. Podjetje z uporabo 16.(a) člena take pogodbe razporedi v skupine, ločene od pogodb, ki niso kočljive. V obsegu, v katerem se uporablja 17. člen, lahko podjetje identificira skupino kočljivih pogodb tako, da izmeri niz pogodb in ne posamične pogodbe. Podjetje v poslovnem izidu pripozna izgubo za čisti odtok pri skupini kočljivih pogodb, kar povzroči, da je knjigovodska vrednost obveznosti za skupino enaka denarnim tokovom pri izpolnitvi, pogodbeno storitvena marža skupine pa enaka nič.
- 48 Skupina zavarovalnih pogodb postane pri poznejšem merjenju kočljiva (ali kočljivejša), če naslednji zneski presegajo knjigovodsko vrednost pogodbene storitvene marže:
- (a) neugodne spremembe, ki se nanašajo na prihodnjo storitev, denarnih tokov pri izpolnitvi, dodeljenih skupini, zaradi sprememb ocen prihodnjih denarnih tokov in prilagoditve zaradi nefinančnega tveganja; in
  - (b) za skupino zavarovalnih pogodb z neposredno udeležbo zmanjšanje zneska deleža podjetja v pošteni vrednosti postavk, ki so podlaga.

Podjetje z uporabo 44.(c)(i), 45.(b)(ii) in 45.(c)(ii) člena v poslovnem izidu pripozna izgubo v višini tega presežnega zneska.

49 Podjetje oblikuje (ali poveča) sestavino izgube obveznosti za preostalo kritje za kočljivo skupino, ki predstavlja izgube, pripoznane z uporabo 47.–48. člena. Sestavina izgube določa zneske, predstavljene v poslovnem izidu kot razveljavitve izgub pri kočljivih skupinah, ki se posledično izključijo pri ugotavljanju prihodkov iz zavarovanja.

50 Ko je podjetje pripoznalo izgubo pri kočljivi skupini zavarovalnih pogodb, razporedi:

(a) naknadne spremembe denarnih tokov pri izpolnitvi obveznosti za preostalo kritje iz 51. člena na sistematični podlagi med:

(i) sestavino izgube obveznosti za preostalo kritje in

(ii) obveznost za preostalo kritje brez sestavine izgube;

(b) izključno na sestavino izgube, dokler se ta sestavina ne zmanjša na nič:

(i) vsako naknadno zmanjšanje, ki se nanaša na prihodnjo storitev, denarnih tokov pri izpolnitvi, dodeljenih skupini, zaradi sprememb ocen prihodnjih denarnih tokov in prilagoditve zaradi nefinančnega tveganja; in

(ii) vsa naknadna povečanja zneska deleža podjetja v pošteni vrednosti postavk, ki so podlaga.

Podjetje z uporabo 44.(c)(ii), 45.(b)(iii) in 45.(c)(iii) člena prilagodi pogodbeno storitveno maržo samo za presežek zmanjšanja nad zneskom, dodeljenim sestavini izgube.

51 Naknadne spremembe denarnih tokov pri izpolnitvi pri obveznosti za preostalo kritje, ki se morajo razporediti z uporabo 50.(a) člena, so:

(a) ocene sedanje vrednosti prihodnjih denarnih tokov za zahtevke in odhodke, za katere ne velja več obveznost za preostalo kritje zaradi nastalih odhodkov iz zavarovalnih storitev;

(b) spremembe prilagoditve zaradi nefinančnega tveganja, pripoznane v poslovnem izidu zaradi sprostitve iz tveganja; in

(c) finančni prihodki ali finančni odhodki iz zavarovanja.

52 Sistematična razporeditev, ki se zahteva s 50.(a) členom, povzroči, da skupni zneski, razporejeni na sestavino izgube v skladu z 48.–50. členom, do konca obdobja kritja skupine pogodb dosežejo vrednost nič.

Pristop razporejanja premij

53 Podjetje lahko poenostavi merjenje skupine zavarovalnih pogodb z uporabo pristopa razporejanja premij, opisanega v 55.–59. členu, če, in samo če, ob oblikovanju skupine:

(a) podjetje utemeljeno pričakuje, da se meritev obveznosti za preostalo kritje za skupino na podlagi take poenostavitve ne bi pomembno razlikovala od meritve na podlagi zahtev iz 32.–52. člena; ali

- (b) obdobje kritja vsake pogodbe v skupini (vključno s storitvami zavarovalne pogodbe, ki izhajajo iz vseh premij znotraj pogodbenih meja, določenih na ta datum z uporabo 34. člena) znaša eno leto ali manj.
- 54 Merilo iz 53.(a) člena ni izpolnjeno, če podjetje ob oblikovanju skupine pričakuje pomembno spremenljivost denarnih tokov pri izpolnitvi, ki bi vplivala na merjenje obveznosti za preostalo kritje v obdobju pred nastankom zahtevka. Spremenljivost denarnih tokov pri izpolnitvi se na primer poveča z:
- (a) obsegom, v katerem so prihodnji denarni tokovi povezani z morebitnimi izvedenimi finančnimi instrumenti, vgrajenimi v pogodbe; in
- (b) trajanjem obdobja kritja skupine pogodb.
- 55 Podjetje z uporabo pristopa razporejanja premij obveznost za preostalo kritje izmeri na naslednji način:
- (a) ob začetnem pripoznanju je knjigovodska vrednost obveznosti enaka:
- (i) morebitnim premijam, prejetim ob začetnem pripoznanju,
- (ii) zmanjšanim za morebitne denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj na ta datum, razen če se podjetje odloči plačila pripoznati kot odhodek z uporabo 59.(a) člena, in
- (iii) povečanim ali zmanjšanim za vsak znesek, ki izhaja iz odprave pripoznanja na ta datum:
1. sredstva za denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj z uporabo 28.C člena, in
  2. katerega koli drugega sredstva ali obveznosti, prej pripoznane za denarne tokove, povezane s skupino pogodb, kot je določeno v B66.A členu.
- (b) na koncu vsakega poznejšega obdobja poročanja je knjigovodska vrednost obveznosti knjigovodska vrednost na začetku obdobja poročanja:
- (i) povečana za premije, prejete v obdobju,
- (ii) zmanjšana za denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj, razen če se podjetje odloči plačila pripoznati kot odhodek z uporabo 59.(a) člena,
- (iii) povečana za vse zneske, povezane z amortizacijo denarnih tokov pri pridobivanju zavarovanj, pripoznane kot odhodke v obdobju poročanja, razen če se podjetje odloči denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj pripoznati kot odhodek z uporabo 59.(a) člena,
- (iv) povečana za morebitne prilagoditve sestavine financiranja z uporabo 56. člena,
- (v) zmanjšana za znesek, pripoznan kot prihodek iz zavarovanja za storitve, zagotovljene v tem obdobju (glej B126. člen), in
- (vi) zmanjšana za morebitno naložbeno sestavino, ki je bila izplačana ali prenesena na obveznost za nastale zahtevke.
- 56 Če imajo zavarovalne pogodbe v skupini pomembno sestavino financiranja, podjetje prilagodi knjigovodsko vrednost obveznosti za preostalo kritje, tako da se v njej upoštevata časovna vrednost denarja in učinek finančnega tveganja z uporabo diskontnih stopenj iz 36. člena, kot so bile določene ob začetnem pripoznanju. Podjetju ni treba prilagoditi knjigovodske vrednosti obveznosti za preostalo kritje, tako da se v njej upoštevata časovna vrednost denarja in učinek finančnega tveganja, če ob začetnem pripoznanju pričakuje, da obdobje med zagotovitvijo vsakega dela storitev in povezanim rokom zapadlosti premije ni daljše od enega leta.

- 57 Če v katerem koli trenutku v obdobju kritju dejstva in okoliščine kažejo na to, da je skupina zavarovalnih pogodb kočljiva, podjetje izračuna razliko med:
- (a) knjigovodsko vrednostjo obveznosti za preostalo kritje, določeno z uporabo 55. člena; in
  - (b) denarnimi tokovi pri izpolnitvi, povezanimi s preostalim kritjem skupine, z uporabo 33.–37. ter B36.–B92. člena. Vendar pa, če podjetje pri uporabi 59.(b) člena obveznosti za nastale zahteve ne prilagodi za časovno vrednost denarja in učinek finančnega tveganja, v denarne tokove pri izpolnitvi ne vključi nobene take prilagoditve.
- 58 V obsegu, v katerem denarni tokovi pri izpolnitvi, opisani v 57.(b) členu, presegajo knjigovodsko vrednost, opisano v 57.(a) členu, podjetje v poslovnem izidu pripozna izgubo in poveča obveznost za preostalo kritje.
- 59 Pri uporabi pristopa razporejanja premij:
- (a) se lahko podjetje odloči pripoznati vse denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj kot odhodke, ko ti stroški nastanejo, če obdobje kritja za vsako pogodbo v skupini ob začetnem pripoznanju ni daljše od enega leta;
  - (b) podjetje meri obveznost za nastale zahteve za skupino zavarovalnih pogodb po denarnih tokovih pri izpolnitvi v zvezi z nastalimi zahtevki z uporabo 33.–37. in B36.–B92. člena. Vendar podjetju ni treba prilagoditi prihodnjih denarnih tokov za časovno vrednost denarja in učinek finančnega tveganja, če naj bi bili ti denarni tokovi po pričakovanjih plačani ali prejeti v enem letu ali manj od datuma nastanka zahtevkov.

Pozavarovalne pogodbe, ki jih ima podjetje

- 60 Zahteve v MSRP 17 so spremenjene za pozavarovalne pogodbe, ki jih ima podjetje, kot je določeno v 61.–70. A členu.
- 61 Podjetje razdeli portfelje pozavarovalnih pogodb, ki jih ima, z uporabo 14.–24. člena, pri čemer se sklicevanja na kočljive pogodbe v teh členih nadomestijo s pogodbami, ki imajo ob začetnem pripoznanju čisti dobiček. Za nekatere pozavarovalne pogodbe, ki jih ima podjetje, bo uporaba 14.–24. člena privedla do skupine z eno samo pogodbo.

Pripoznavanje

- 62 Namesto, da bi uporabilo 25. člen, podjetje pripoznava skupino pozavarovalnih pogodb, ki jih ima, od tistega od spodnjih datumov, ki nastopi prvi:
- (a) začetka obdobja kritja skupine pozavarovalnih pogodb, ki jih ima podjetje. in
  - (b) datuma, na katerega podjetje z uporabo 25.(c) člena pripozna kočljivo skupino zavarovalnih pogodb, ki so podlaga, če je podjetje na ta datum ali pred njim sklenilo povezano pozavarovalno pogodbo iz skupine pozavarovalnih pogodb, ki jih ima.

- 62A Ne glede na 62.(a) člen podjetje odloži pripoznanje skupine pozavarovalnih pogodb, ki jih ima, ki zagotavljajo sorazmerno kritje, do datuma, na katerega se opravi začetno pripoznanje katere koli zavarovalne pogodbe, ki je podlaga, če ta datum nastopi pozneje kot začetek obdobja kritja skupine pozavarovalnih pogodb, ki jih ima.

Merjenje

- 63 Podjetje pri uporabi zahtev glede merjenja iz 32.–36. člena za pozavarovalne pogodbe, ki jih ima, v obsegu, v katerem se zavarovalne pogodbe, ki so njihova podlaga, prav tako merijo z uporabo teh členov, uporabi dosledne predpostavke za merjenje ocen sedanje vrednosti prihodnjih denarnih tokov za skupino pozavarovalnih pogodb, ki jih ima, in ocen sedanje vrednosti prihodnjih denarnih tokov za skupino(-e) zavarovalnih pogodb, ki so podlaga za pozavarovalne pogodbe. Poleg tega podjetje v ocene sedanje vrednosti prihodnjih denarnih tokov za skupino pozavarovalnih pogodb, ki jih ima, vključi učinek tveganja neizpolnitve s strani izdajatelja pozavarovalne pogodbe, vključno z učinki zavarovanja s premoženjem in izgubami iz naslova sporov.

- 64 Namesto uporabe 37. člena podjetje določi prilagoditev zaradi nefinančnega tveganja tako, da predstavlja znesek tveganja, ki ga imetnik skupine pozavarovalnih pogodb prenese na izdajatelja teh pogodb.
- 65 Zahteve iz 38. člena, ki se nanašajo na določanje pogodbene storitvene marže ob začetnem pripoznanju, so spremenjene, tako da odražajo dejstvo, da za skupino pozavarovalnih pogodb, ki jih ima podjetje, ne obstaja nezaslужeni dobiček temveč čisti strošek ali čisti dobiček iz nakupa pozavarovanja. Zato podjetje, razen če se uporablja 65.A člen, ob začetnem pripoznanju pripozna morebitne čiste stroške ali čiste dobičke iz nakupa skupine pozavarovalnih pogodb, ki jih ima, kot pogodbeno storitveno maržo, merjeno po znesku, enakem vsoti:
- (a) denarnih tokov pri izpolnitvi;
  - (b) zneska, v višini katerega se na ta datum odpravi pripoznanje sredstva ali obveznosti, prej pripoznane za denarne tokove, povezane s skupino pozavarovalnih pogodb, ki jih ima;
  - (c) denarnih tokov, ki nastanejo na ta datum; in
  - (d) prihodkov, pripoznanih v poslovnem izidu z uporabo 66.A člena.
- 65A Če se čisti strošek nakupa pozavarovalnega kritja nanaša na dogodke, ki so nastopili pred nakupom skupine pozavarovalnih pogodb, ki jih ima, podjetje ne glede na zahteve iz B5. člena tak strošek takoj pripozna kot odhodek v poslovnem izidu.
- 66 Podjetje namesto uporabe 44. člena pogodbeno storitveno maržo na koncu obdobja poročanja za skupino pozavarovalnih pogodb, ki jih ima, izmeri po knjigovodski vrednosti, določeni na začetku obdobja poročanja, prilagojeni za:
- (a) učinek vseh novih pogodb, dodanih skupini (glej 28. člen);
  - (b) obresti, natečene na knjigovodsko vrednost pogodbene storitvene marže, izmerjene po diskontnih stopnjah, določenih v B72.(b) členu;
  - (ba) prihodke, pripoznane v poslovnem izidu v obdobju poročanja z uporabo 66.A člena;
  - (bb) razveljavitve sestavine iz naslova povračila izgub, pripoznane z uporabo 66.B člena (glej B119.F člen), v obsegu, v katerem te razveljavitve niso spremembe denarnih tokov pri izpolnitvi skupine pozavarovalnih pogodb, ki jih ima podjetje;
  - (c) spremembe denarnih tokov pri izpolnitvi, merjene po diskontnih stopnjah, določenih v B72.(c) členu, v obsegu, v katerem se sprememba nanaša na prihodnjo storitev, razen če:
    - (i) je sprememba posledica spremembe denarnih tokov pri izpolnitvi, dodeljenih skupini zavarovalnih pogodb, ki so podlaga za pozavarovalne pogodbe, ki ne privede do prilagoditve pogodbene storitvene marže za skupino zavarovalnih pogodb, ki so podlaga za pozavarovalne pogodbe, ali
    - (ii) je sprememba posledica uporabe 57.–58. člena (o kočljivih pogodbah), če podjetje meri skupino zavarovalnih pogodb, ki so podlaga za pozavarovalne pogodbe, z uporabo pristopa razporejanja premij;
  - (d) učinek morebitnih tečajnih razlik na pogodbeno storitveno maržo; in

- (e) znesek, pripoznan v poslovnem izidu zaradi storitev, prejetih v obdobju, določen z razporeditvijo pogodbene storitvene marže, preostale na koncu obdobja poročanja (pred razporeditvijo), po tekočem in preostalem obdobju kritja skupine pozavarovalnih pogodb, ki jih ima podjetje, z uporabo B119. člena.
- 66A Podjetje prilagodi pogodbeno storitveno maržo skupine pozavarovalnih pogodb, ki jih ima, in posledično pripozna prihodke, kadar pripozna izgubo ob začetnem pripoznanju kočljive skupine pogodb, ki so podlaga za pozavarovalne pogodbe, ali ko doda kočljive zavarovalne pogodbe, ki so podlaga, v skupino (glej B119.C–B119.E člen).
- 66B Podjetje oblikuje (ali prilagodi) sestavino iz naslova povračila izgub sredstva za preostalo kritje za skupino pozavarovalnih pogodb, ki jih ima, ki predstavlja povračilo izgub, pripoznanih z uporabo 66.(c)(i)–(ii) in 66. A člena. Sestavina iz naslova povračila izgub določa zneske, ki se predstavijo v poslovnem izidu kot razveljavitve povračil izgub iz pozavarovalnih pogodb, ki jih ima podjetje, in se posledično izključijo iz dodelitve premij, plačanih pozavarovatelju (glej B119.F člen).
- 67 Spremembe denarnih tokov pri izpolnitvi, ki so posledica sprememb tveganja neizpolnitve s strani izdajatelja pozavarovalne pogodbe, ki jo ima podjetje, niso povezane s prihodnjo storitvijo in ne prilagodijo pogodbene storitvene marže.
- 68 Pozavarovalne pogodbe, ki jih ima podjetje, ne morejo biti kočljive. Zato se zahteve iz 47.–52. člena ne uporabljajo.
- Pristop razporejanja premij za pozavarovalne pogodbe, ki jih ima podjetje*
- 69 Podjetje lahko uporablja pristop razporejanja premij iz 55.–56. in 59. člena (prilagojen tako, da odraža lastnosti pozavarovalnih pogodb, ki jih ima, ki se razlikujejo od izdanih zavarovalnih pogodb, na primer ustvarjanje odhodkov oziroma zmanjševanje odhodkov namesto prihodkov) za poenostavitev merjenja skupine pozavarovalnih pogodb, ki jih ima, če ob oblikovanju skupine:
- (a) podjetje utemeljeno pričakuje, da se rezultat take meritve ne bi pomembno razlikoval od rezultata uporabe zahtev iz 63.–68. člena; ali
- (b) obdobje kritja vsake pogodbe v skupini pozavarovalnih pogodb, ki jih ima podjetje (vključno z zavarovalnim kritjem iz naslova vseh premij znotraj pogodbenih meja, določenih na ta datum z uporabo 34. člena), znaša eno leto ali manj.
- 70 Podjetje ne more izpolnjevati pogoja iz 69.(a) člena, če ob oblikovanju skupine pričakuje pomembno spremenljivost denarnih tokov pri izpolnitvi, ki bi vplivala na merjenje sredstva za preostalo kritje v obdobju pred nastankom zahtevka. Spremenljivost denarnih tokov pri izpolnitvi se na primer poveča z:
- (a) obsegom, v katerem so prihodnji denarni tokovi povezani z morebitnimi izvedenimi finančnimi instrumenti, vgrajenimi v pogodbe; in
- (b) trajanjem obdobja kritja skupine pozavarovalnih pogodb, ki jih ima podjetje.
- 70A Če podjetje skupino pozavarovalnih pogodb, ki jih ima, meri z uporabo pristopa razporejanja premij, uporabi 66.A člen in prilagodi knjigovodsko vrednost sredstva za preostalo kritje, namesto da bi prilagodilo pogodbeno storitveno maržo.

Naložbene pogodbe z možnostjo diskrecijske udeležbe

- 71 Naložbena pogodba z možnostjo diskrecijske udeležbe ne vključuje prenosa pomembnega zavarovalnega tveganja. Posledično so zahteve MSRP 17 za zavarovalne pogodbe v primeru naložbenih pogodb z možnostjo diskrecijske udeležbe spremenjene, kot sledi:
- (a) datum začetnega pripoznanja (glej 25. in 28. člen) je datum, ko podjetje postane stranka v pogodbi;

- (b) pogodbene meje (glej 34. člen) se spremenijo, tako da so denarni tokovi znotraj pogodbenih meja, če izhajajo iz materialne obveze podjetja, da bo izročilo denar na sedanji ali prihodnji datum. Podjetje nima materialne obveze izročiti denar, če je dejansko zmožno določiti ceno za obljubo izročitve denarja, ki v celoti odraža obljubljeni znesek denarja in povezana tveganja.
- (c) dodelitev pogodbene storitvene marže (glej 44.(e) in 45.(e) člen) se spremeni tako, da podjetje pripozna pogodbeno storitveno maržo za obdobje trajanja skupine pogodb na sistematičen način, ki odraža prenos naložbenih storitev v okviru pogodbe.

SPREMEMBA IN ODPRAVA PRIPOZNANJA

Sprememba zavarovalne pogodbe

- 72 Če se pogoji zavarovalne pogodbe spremenijo, na primer z dogovorom med strankama v pogodbi ali zaradi spremembe predpisov, podjetje odpravi pripoznanje prvotne pogodbe in spremenjeno pogodbo pripozna kot novo pogodbo z uporabo MSRP 17 ali drugih veljavnih standardov, če, in samo če, je izpolnjen kateri koli pogoj iz točk (a) do (c). Izvršitev pravice, vključene v pogoje pogodbe, ni sprememba. Pogoji so:

- (a) če bi bili spremenjeni pogoji vključeni na začetku kritja pogodbe:

(i) bi bila spremenjena pogodba izključena iz področja uporabe MSRP 17 z uporabo 3.–8.A člena,

(ii) bi podjetje ločilo različne sestavine od gostiteljske zavarovalne pogodbe z uporabo 10.–13. člena, kar bi privedlo do drugačne zavarovalne pogodbe, za katero bi se uporabil MSRP 17,

(iii) bi imela spremenjena pogodba bistveno drugačne pogodbene meje ob uporabi 34. člena ali

(iv) bi bila spremenjena pogodba vključena v drugo skupino pogodb z uporabo 14.–24. člena;

- (b) prvotna pogodba je ustrezala opredelitvi *zavarovalne pogodbe z neposredno udeležbo*, vendar spremenjena pogodba ne ustreza več tej opredelitvi oziroma obratno; ali

- (c) podjetje je za prvotno pogodbo uporabilo pristop razporejanja premij iz 53.–59. člena ali 69.–70. člena, vendar spremembe pomenijo, da pogodba ne izpolnjuje več meril primernosti za ta pristop iz 53. ali 69. člena.

- 73 Če sprememba pogodbe ne izpolnjuje nobenega od pogojev iz 72. člena, podjetje obravnava spremembe denarnih tokov, ki so posledica spremembe pogodbe, kot spremembe ocen denarnih tokov pri izpolnitvi z uporabo 40.–52. člena.

Odprava pripoznanja

- 74 **Podjetje odpravi pripoznanje zavarovalne pogodbe, če, in samo če:**

- (a) **pogodba preneha, tj. obveza, določena v zavarovalni pogodbi, poteče, je izpolnjena ali razveljavljena; ali**

- (b) **je izpolnjen kateri koli pogoj iz 72. člena.**

- 75 Ko zavarovalna pogodba preneha, podjetje ni več izpostavljeno tveganju in mu zato ni treba prenašati nobenih ekonomskih virov za izpolnitev zavarovalne pogodbe. Na primer, ko podjetje kupi pozavarovanje, odpravi pripoznanje zavarovalnih pogodb, ki so njegova podlaga, če, in samo če, so te pogodbe prenehale.
- 76 Podjetje odpravi pripoznanje zavarovalne pogodbe v skupini zavarovalnih pogodb z uporabo naslednjih zahtev iz MSRP 17:
- (a) denarni tokovi pri izpolnitvi, dodeljeni skupini, se prilagodijo, da se izločita sedanja vrednost prihodnjih denarnih tokov in prilagoditev zaradi nefinančnega tveganja, povezana s pravicami in obvezami, za katere se je odpravilo pripoznanje v skupini, z uporabo 40.(a)(i) in 40.(b) člena;
  - (b) pogodbeni storitveni marža skupine se prilagodi za spremembo denarnih tokov pri izpolnitvi, opisano pod točko (a), v obsegu, ki se zahteva s 44.(c) in 45.(c) členom, razen če se uporablja 77. člen; in
  - (c) število enot kritja za pričakovane preostale storitve zavarovalne pogodbe se prilagodi tako, da odraža enote kritja, za katere se je odpravilo pripoznanje v skupini, znesek pogodbene storitvene marže, pripoznane v poslovnem izidu v obdobju, pa temelji na prilagojenem številu, pri čemer se uporablja B119. člen.
- 77 Ko podjetje odpravi pripoznanje zavarovalne pogodbe, ker prenese pogodbo na tretjo osebo ali odpravi pripoznanje zavarovalne pogodbe in pripozna novo pogodbo z uporabo 72. člena, namesto uporabe 76.(b) člena:
- (a) prilagodi pogodbeno storitveno maržo skupine, iz katere se je odpravilo pripoznanje pogodbe, v obsegu, ki se zahteva s 44.(c) in 45.(c) členom, za razliko med zneskom iz točke (i) in zneskom iz točke (ii) za pogodbe, prenesene na tretjo osebo, ali zneskom iz točke (iii) za pogodbe, za katere se je odpravilo pripoznanje z uporabo 72. člena, tj. med:
    - (i) spremembo knjigovodske vrednosti skupine zavarovalnih pogodb, ki je posledica odprave pripoznanja pogodbe z uporabo 76.(a) člena,
    - (ii) premijo, ki jo zaračuna tretja oseba,
    - (iii) premijo, ki bi jo zaračunalo podjetje, če bi na datum spremembe pogodbe pogodbo pod enakimi pogoji sklenilo kot novo pogodbo, od te premije pa se odšteje vsaka dodatna premija, zaračunana za spremembo;
  - (b) izmeri novo pripoznano pogodbo z uporabo 72. člena ob predpostavki, da je podjetje prejelo premijo, opisano v točki (a)(iii), na datum spremembe.

PREDSTAVLJANJE V IZKAZU FINANČNEGA POLOŽAJA

78 Podjetje v izkazu finančnega položaja ločeno prikaže knjigovodsko vrednost portfeljev:

- (a) izdanih zavarovalnih pogodb, ki so sredstva;
- (b) izdanih zavarovalnih pogodb, ki so obveznosti;
- (c) pozavarovalnih pogodb, ki jih ima podjetje, ki so sredstva; in
- (d) pozavarovalnih pogodb, ki jih ima podjetje, ki so obveznosti.

- 79 Podjetje vključi vsa sredstva za denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj, ki se pripoznajo z uporabo 28. B člena, v knjigovodsko vrednost povezanih portfeljev izdanih zavarovalnih pogodb in vsa sredstva ali obveznosti za denarne tokove, povezane s portfelji pozavarovalnih pogodb, ki jih ima (glej 65.(b) člen), v knjigovodsko vrednost portfeljev pozavarovalnih pogodb, ki jih ima.

PRIPOZNAVANJE IN PREDSTAVLJANJE V IZKAZIH FINANČNE USPEŠNOSTI (B120.–B136. ČLEN)

- 80 Podjetje z uporabo 41. in 42. člena razdruži zneske, pripoznane v izkazu oziroma izkazih poslovnega izida in drugega vseobsegajočega donosa (v nadaljnjem besedilu: izkaz oziroma izkaza finančne uspešnosti), na:**

(a) **rezultat zavarovalnih storitev (83.–86. člen), ki ga sestavljajo prihodki iz zavarovanja in odhodki iz zavarovalnih storitev; in**

(b) **finančne prihodke ali finančne odhodke iz zavarovanja (87.–92. člen).**

- 81 Podjetju ni treba razdružiti spremembe prilagoditve zaradi nefinančnega tveganja med rezultat zavarovalnih storitev in finančne prihodke ali finančne odhodke iz zavarovanja. Če podjetje ne izvede take razdružitve, vključi celotno spremembo prilagoditve zaradi nefinančnega tveganja kot del rezultata zavarovalnih storitev.

- 82 Podjetje prikaže prihodke ali odhodke iz pozavarovalnih pogodb, ki jih ima, ločeno od prihodkov ali odhodkov iz izdanih zavarovalnih pogodb.**

Rezultat zavarovalnih storitev

- 83 Podjetje v poslovnem izidu prikaže prihodke iz zavarovanja, ki izhajajo iz skupin izdanih zavarovalnih pogodb. Prihodki iz zavarovanja predstavljajo zagotovitev storitev, ki izhajajo iz skupine zavarovalnih pogodb, in sicer v znesku, ki odraža nadomestilo, do katerega bo podjetje po pričakovanjih upravičeno v zameno za te storitve. V B120.–B127. členu je določeno, kako podjetje meri prihodke iz zavarovanja.**

- 84 Podjetje v poslovnem izidu prikaže odhodke iz zavarovalnih storitev, ki izhajajo iz skupine izdanih zavarovalnih pogodb, ki jih sestavljajo nastali zahtevki (brez odplačil naložbenih sestavin), drugi odhodki iz zavarovalnih storitev in drugi zneski, opisani v 103.(b) členu.**

- 85 Prihodki iz zavarovanja in odhodki iz zavarovalnih storitev, prikazani v poslovnem izidu, izključujejo vse naložbene sestavine. Podjetje v poslovnem izidu ne prikaže informacij o premijah, če te informacije niso skladne s 83. členom.**

- 86 Podjetje lahko prikaže prihodke ali odhodke iz skupine pozavarovalnih pogodb, ki jih ima (glej 60.–70.A člen), ki niso finančni prihodki ali finančni odhodki iz zavarovanja, v enem znesku, ali pa lahko ločeno prikaže zneske, ki jih povrne pozavarovatelj, in dodelitev plačanih premij, ki skupaj predstavljajo seštevek, enak temu enemu znesku. Če podjetje ločeno prikaže zneske, ki jih je povrnil pozavarovatelj, in dodelitev plačanih premij:

(a) denarne tokove iz pozavarovanja, ki so pogojeni z zahtevki pri pogodbah, ki so njegova podlaga, obravnava kot del zahtevkov, ki naj bi se po pričakovanjih povrnili v okviru pozavarovalnih pogodb, ki jih ima podjetje;

(b) zneske od pozavarovatelja, ki naj bi jih po pričakovanjih prejelo, ki niso pogojeni z zahtevki pri pogodbah, ki so podlaga za pozavarovanje (na primer nekatere vrste odstopnih provizij), obravnava kot zmanjšanje premij, ki se morajo plačati pozavarovatelju;

(ba) zneske, povezane s povračilom izgub, pripoznane z uporabo 66.(c)(i)–(ii) in 66.A–66.B člena, obravnava kot zneske, ki jih je povrnil pozavarovatelj; in

(c) dodelitve plačanih premij ne prikaže kot zmanjšanje prihodkov.

finančni prihodki ali finančni odhodki iz zavarovanja (glej B128.–B136. člen)

87 finančne prihodke ali finančne odhodke iz zavarovanja sestavlja sprememba knjigovodske vrednosti skupine zavarovalnih pogodb, ki izhaja iz:

(a) učinka časovne vrednosti denarja ter sprememb časovne vrednosti denarja; in

(b) učinka finančnega tveganja ter sprememb finančnega tveganja; vendar

(c) brez vseh takih sprememb za skupine zavarovalnih pogodb z neposredno udeležbo, ki bi prilagodile pogodbeno storitveno maržo, vendar do tega ne pride pri uporabi 45.(b)(ii), 45.(b)(iii), 45.(c)(ii) ali 45.(c)(iii) člena. Te se vključijo v odhodke iz zavarovalnih storitev.

87A Podjetje uporabi:

(a) B117.A člen za finančne prihodke ali finančne odhodke iz zavarovanja, ki izhajajo iz uporabe B115. člena (zmanjševanje tveganj); in

(b) 88. in 89. člen za vse druge finančne prihodke ali finančne odhodke iz zavarovanja.

88 Razen če se uporablja 89. člen, podjetje pri uporabi 87.A(b) člena izbere računovodsko usmeritev med:

(a) vključitvijo finančnih prihodkov ali finančnih odhodkov iz zavarovanja za obdobje v poslovni izid; ali

(b) razdružitvijo finančnih prihodkov ali finančnih odhodkov iz zavarovanja za obdobje, tako da se v poslovni izid vključi znesek, določen s sistematično razporeditvijo pričakovanih skupnih finančnih prihodkov ali finančnih odhodkov iz zavarovanja v obdobju trajanja skupine pogodb z uporabo B130.–B133. člena.

89 Za zavarovalne pogodbe z neposredno udeležbo, pri katerih ima podjetje v posesti postavke, ki so podlaga, podjetje pri uporabi 87.A(b) člena izbere računovodsko usmeritev med:

(a) vključitvijo finančnih prihodkov ali finančnih odhodkov iz zavarovanja za obdobje v poslovni izid; ali

(b) razdružitvijo finančnih prihodkov ali finančnih odhodkov iz zavarovanja za obdobje, tako da se v poslovni izid vključi znesek, s katerim se odpravijo računovodske neskladnosti s prihodki ali odhodki, vključenimi v poslovni izid posedovanih postavk, ki so podlaga, z uporabo B134.–B136. člena.

90 Če podjetje izbere računovodsko usmeritev iz 88.(b) člena ali iz 89.(b) člena, v drugi vseobsegajoči donos vključi razliko med finančnimi prihodki ali finančnimi odhodki iz zavarovanja, merjenimi na podlagi, določeni v teh členih, in skupnimi finančnimi prihodki ali finančnimi odhodki iz zavarovanja v obdobju.

91 Če podjetje prenese skupino zavarovalnih pogodb ali odpravi pripoznanje zavarovalne pogodbe z uporabo 77. člena:

(a) v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitev (glej MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov*) prerazvrsti vse preostale zneske za skupino (ali pogodbo), ki so bili prej pripoznani v drugem vseobsegajočem donosu, ker je podjetje izbralo računovodsko usmeritev iz 88.(b) člena;

(b) v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitev (glej MRS 1) ne prerazvrsti vseh preostalih zneskov za skupino (ali pogodbo), ki so bili prej pripoznani v drugem vseobsegajočem donosu, ker je podjetje izbralo računovodsko usmeritev iz 89.(b) člena.

92 V skladu s 30. členom mora podjetje obravnavati zavarovalno pogodbo kot denarno postavko po MRS 21 za namen pretvorbe postavk v tujih valutah v svojo funkcijsko valuto. Podjetje vključi tečajne razlike pri spremembah knjigovodske vrednosti skupin zavarovalnih pogodb v izkaz poslovnega izida, razen če se nanašajo na spremembe knjigovodske vrednosti skupin zavarovalnih pogodb, vključene v drugi vseobsegajoči donos z uporabo 90. člena; v tem primeru se vključijo v drugi vseobsegajoči donos.

RAZKRITJA

93 Cilj zahtev po razkritju je, da podjetja v pojasnilih razkrijejo informacije, ki skupaj z informacijami iz izkaza finančnega položaja, izkaza oziroma izkazov finančne uspešnosti in izkaza denarnih tokov zagotavljajo podlago, na kateri lahko uporabniki računovodskih izkazov ocenijo učinek pogodb iz področja uporabe MSRP 17 na finančni položaj, finančno uspešnost in denarne tokove podjetja. Za doseganje navedenega cilja podjetje razkrije kvalitativne in kvantitativne informacije o:

(a) zneskih, pripoznanih v njegovih računovodskih izkazih za pogodbe iz področja uporabe MSRP 17 (glej 97.–116. člen);

(b) pomembnih presojah in spremembah teh presoj pri uporabi MSRP 17 (glej 117.–120. člen); in

(c) vrsti in obsegu tveganj, ki jih vsebujejo pogodbe iz področja uporabe MSRP 17 (glej 121.–132. člen).

94 Podjetje preuči raven podrobnosti, ki je potrebna za doseganje cilja razkritja, in kolikšen poudarek je treba nameniti vsaki od različnih zahtev. Če razkritja, zagotovljena z uporabo 97.–132. člena, niso zadostna za izpolnjevanje cilja iz 93. člena, podjetje razkrije dodatne informacije, ki so potrebne za izpolnjevanje tega cilja.

95 Podjetje informacije združi ali razdruži tako, da se pomen uporabnih informacij ne zmanjša zaradi vključitve velikega obsega nepomembnih podrobnosti ali združitve postavk, ki imajo različne značilnosti.

96 V 29.–31. členu MRS 1 so določene zahteve glede pomembnosti in združevanja informacij. Primeri meril za združevanje, ki bi lahko bila primerna za informacije, razkrite o zavarovalnih pogodbah, so:

(a) vrsta pogodbe (na primer glavne družine produktov);

(b) geografsko območje (na primer država ali regija); ali

(c) odsek poročanja, kot je opredeljen v MSRP 8 *Poslovni odseki*.

Pojasnjevanje pripoznanih zneskov

97 Od razkritij, ki se zahtevajo v 98.–109.A členu, se samo tista iz 98.–100., 102.–103., 105.–105.B in 109.A člena uporabljajo za pogodbe, za katere se je uporabil pristop razporejanja premij. Če podjetje uporablja pristop razporejanja premij, razkrije:

(a) katera merila iz 53. in 69. člena izpolnjuje;

- (b) ali opravlja prilagoditev za časovno vrednost denarja in učinek finančnega tveganja z uporabo 56., 57.(b) in 59.(b) člena; in
- (c) metodo, ki jo je izbralo za priznanje denarnih tokov pri pridobivanju zavarovanj z uporabo 59.(a) člena.
- 98 Podjetje razkrije uskladitve, ki prikazujejo, kako so se čiste knjigovodske vrednosti pogodb iz področja uporabe MSRP 17 med obdobjem spremenile zaradi denarnih tokov ter prihodkov in odhodkov, pripoznanih v izkazu oziroma izkazih poslovne uspešnosti. Za izdane zavarovalne pogodbe in pozavarovalne pogodbe, ki jih ima podjetje, se razkrijejo ločene uskladitve. Podjetje prilagodi zahteve iz 100.–109. člena, da odražajo lastnosti pozavarovalnih pogodb, ki jih ima, ki se razlikujejo od izdanih zavarovalnih pogodb, na primer, ustvarjanje odhodkov ali zniževanje odhodkov namesto prihodkov.
- 99 Podjetje v uskladitvah zagotovi dovolj informacij, da uporabnikom računovodskih izkazov omogočijo, da identificirajo spremembe, ki izhajajo iz denarnih tokov in zneskov, pripoznanih v izkazu oziroma izkazih poslovne uspešnosti. Da izpolni to zahtevo, podjetje:
- (a) v obliki tabele razkrije uskladitve iz 100.–105.B člena in
- (b) za vsako uskladitev prikaže čiste knjigovodske vrednosti na začetku in na koncu obdobja, razdružene na skupni znesek za portfelje pogodb, ki so sredstva, in skupni znesek za portfelje pogodb, ki so obveznosti, ki sta enaka zneskom, prikazanim v izkazu finančnega položaja z uporabo 78. člena.
- 100 Podjetje razkrije uskladitve od začetnih do končnih stanj ločeno za vse naslednje:
- (a) čiste obveznosti (ali sredstva) za sestavino preostalega kritja, brez vseh sestavin izgube;
- (b) vse sestavine izgube (glej 47.–52. in 57.–58. člen);
- (c) obveznosti za nastale zahtevke. Za zavarovalne pogodbe, za katere se je uporabil pristop razporejanja premij, opisan v 53.–59. ali 69.–70.A členu, podjetje razkrije ločene uskladitve za:
- (i) ocene sedanje vrednosti prihodnjih denarnih tokov in
- (ii) prilagoditev zaradi nefinančnega tveganja.
- 101 Za zavarovalne pogodbe, ki ne spadajo med tiste, za katere se je uporabil pristop razporejanja premij, opisan v 53.–59. ali 69.–70.A členu, podjetje razkrije tudi uskladitve od začetnih do končnih stanj ločeno za:
- (a) ocene sedanje vrednosti prihodnjih denarnih tokov,
- (b) prilagoditev zaradi nefinančnega tveganja in
- (c) pogodbeno storitveno maržo.
- 102 Cilj uskladitev iz 100.–101. člena je zagotoviti različne vrste informacij o rezultatu zavarovalnih storitev.
- 103 Podjetje v uskladitvah, ki se zahtevajo v 100. členu, ločeno razkrije vsakega od naslednjih zneskov, povezanih s storitvami, če je ustrezno:
- (a) prihodke iz zavarovanja;

- (b) odhodke iz zavarovalnih storitev, pri čemer se ločeno prikažejo:
- (i) nastali zahtevki (brez naložbenih sestavin) in drugi odhodki iz zavarovalnih storitev,
  - (ii) amortizacija denarnih tokov pri pridobivanju zavarovanj,
  - (iii) spremembe, ki se nanašajo na preteklo storitev, tj. spremembe denarnih tokov pri izpolnitvi, ki se nanašajo na obveznost za nastale zahtevke, in
  - (iv) spremembe, ki se nanašajo na prihodnjo storitev, tj. izgube pri kočljivih skupinah pogodb ter razveljavitve takih izgub;
- (c) naložbene sestavine, izključene iz prihodkov iz zavarovanja in odhodkov iz zavarovalnih storitev (združene s povračili premij, razen če so povračila premij predstavljena kot del denarnih tokov v obdobju, opisanih v 105.(a)(i) členu).
- 104 Podjetje v uskladitvah, ki se zahtevajo v 101. členu, ločeno razkrije vsakega od naslednjih zneskov, povezanih s storitvami, če je ustrezno:
- (a) spremembe, ki se nanašajo na prihodnjo storitev, z uporabo B96.–B118. člena, pri čemer se ločeno prikažejo:
- (i) spremembe ocen, ki prilagodijo pogodbeno storitveno maržo,
  - (ii) spremembe ocen, ki ne prilagodijo pogodbene storitvene marže, tj. izgube pri kočljivih skupinah pogodb in razveljavitve takih izgub, in
  - (iii) učinki pogodb, za katere je bilo opravljeno začetno pripoznanje v obdobju;
- (b) spremembe, ki se nanašajo na trenutno storitev, tj.:
- (i) znesek pogodbene storitvene marže, pripoznan v poslovnem izidu, ki odraža prenos storitev,
  - (ii) sprememba prilagoditve zaradi nefinančnega tveganja, ki se ne nanaša na prihodnjo ali preteklo storitev, in
  - (iii) *izkustvene prilagoditve* (glej B97.(c) in B113.(a) člen) brez zneskov, povezanih s prilagoditvijo zaradi nefinančnega tveganja, vključenih pod točko (ii);
- (c) spremembe, ki se nanašajo na preteklo storitev, tj. spremembe denarnih tokov pri izpolnitvi, ki se nanašajo na nastale zahtevke (glej B97.(b) in B113.(a) člen).
- 105 Da zaključi uskladitve iz 100.–101. člena, podjetje prav tako ločeno razkrije vsakega od naslednjih zneskov, nepovezanih s storitvami, opravljenimi v obdobju, če je ustrezno:
- (a) denarne tokove v obdobju, vključno s:
- (i) prejetimi premijami za izdane zavarovalne pogodbe (ali plačanimi za pozavarovalne pogodbe, ki jih ima),
  - (ii) denarnimi tokovi pri pridobivanju zavarovanj in

- (iii) nastalimi zahtevki, ki so bili plačani, in drugimi plačanimi odhodki iz zavarovalnih storitev za izdane zavarovalne pogodbe (ali povrnjene v okviru pozavarovalnih pogodb, ki jih ima), pri čemer so izključeni denarni tokovi pri pridobivanju zavarovanj;
  - (b) učinek sprememb tveganja neizpolnitve s strani izdajatelja pozavarovalnih pogodb, ki jih ima podjetje;
  - (c) finančne prihodke ali finančne odhodke iz zavarovanja; in
  - (d) vse dodatne vrstične postavke, ki so morda potrebne za razumevanje spremembe čiste knjigovodske vrednosti zavarovalnih pogodb.
- 105A Podjetje razkrije uskladitev od začetnega do končnega stanja sredstev za denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj, pripoznane z uporabo 28.B člena. Podjetje z uporabo 98. člena združi informacije za uskladitev na ravni, ki je skladna z ravno za uskladitev zavarovalnih pogodb.
- 105B Podjetje v uskladitvi, ki se zahteva v 105.A členu, ločeno razkrije vse izgube zaradi oslabitve in razveljavitve izgub zaradi oslabitve, pripoznane z uporabo 28.E–28.F člena.
- 106 Za izdane zavarovalne pogodbe, ki niso tiste, za katere se je uporabil pristop razporejanja premij, opisan v 53.–59. členu, podjetje razkrije analizo prihodkov iz zavarovanja, pripoznanih v obdobju, ki vključuje:
- (a) zneske, povezane s spremembami obveznosti za preostalo kritje, kot je določeno v B124. členu, pri čemer se ločeno razkrijejo:
    - (i) odhodki iz zavarovalnih storitev, nastali v obdobju, kot so določeni v B124.(a) členu;
    - (ii) sprememba prilagoditve zaradi nefinančnega tveganja, kot je določena v B124.(b) členu,
    - (iii) znesek pogodbene storitvene marže, pripoznan v poslovnem izidu zaradi prenosa storitev zavarovalne pogodbe v obdobju, kot je določen v B124.(c) členu; in
    - (iv) drugi zneski, če obstajajo, na primer izkustvene prilagoditve za prejemke od premij razen tistih, ki se nanašajo na prihodnjo storitev, kot je določeno v B124.(d) členu;
  - (b) dodelitev dela premij, ki se nanašajo na povračilo denarnih tokov pri pridobivanju zavarovanj (glej B125. člen).
- 107 Za zavarovalne pogodbe, ki niso tiste, za katere se je uporabil pristop razporejanja premij, opisan v 53.–59. ali 69.–70.A členu, podjetje razkrije učinek na izkaz finančnega položaja ločeno za izdane zavarovalne pogodbe in za pozavarovalne pogodbe, ki jih ima, za katere je bilo v obdobju opravljeno začetno pripoznanje, pri čemer se prikaže njihov učinek ob začetnem pripoznanju na:
- (a) ocene sedanje vrednosti prihodnjih denarnih tokov, pri čemer se ločeno prikaže znesek denarnih tokov pri pridobivanju zavarovanj;
  - (b) ocene sedanje vrednosti prihodnjih denarnih pritokov;
  - (c) prilagoditev zaradi nefinančnega tveganja in
  - (d) pogodbeno storitveno maržo.

108 V razkritjih, ki se zahtevajo s 107. členom, podjetje ločeno razkrije zneske, ki izhajajo iz:

(a) pogodb, pridobljenih od drugih podjetij pri prenosih zavarovalnih pogodb ali pri poslovnih združitvah, in

(b) skupin pogodb, ki so kočljive.

109 Za zavarovalne pogodbe, ki niso tiste, za katere se je uporabil pristop razporejanja premij, opisan v 53.–59. ali 69.–70.A členu, podjetje razkrije, kdaj pričakuje, da bo pripoznalo pogodbeno storitveno maržo, ki je preostala na koncu obdobja poročanja, v poslovnem izidu, in sicer kvantitativno ter v primernih časovnih sklopih. Za izdane zavarovalne pogodbe in pozavarovalne pogodbe, ki jih ima podjetje, se take informacije razkrijejo ločeno.

109A Podjetje kvantitativno, v primernih časovnih sklopih, razkrije, kdaj pričakuje, da bo odpravilo pripoznanje sredstva za denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj, ki izhajajo iz uporabe 28.C člena.

finančni prihodki ali finančni odhodki iz zavarovanja

110 Podjetje razkrije in pojasni skupni znesek finančnih prihodkov ali finančnih odhodkov iz zavarovanja v obdobju poročanja. Zlasti pojasni razmerje med finančnimi prihodki ali finančnimi odhodki iz zavarovanja in naložbenim donosom na njegova sredstva, da uporabnikom njegovih računovodskih izkazov omogoči ovrednotenje virov finančnih prihodkov ali finančnih odhodkov, pripoznanih v poslovnem izidu in drugem vseobsegajočem donosu.

111 Za pogodbe z neposredno udeležbo podjetje opiše sestavo postavk, ki so podlaga, in razkrije njihovo pošteno vrednost.

112 Za pogodbe z neposredno udeležbo podjetje, če se odloči, da ne bo prilagodilo pogodbene storitvene marže za nekatere spremembe denarnih tokov pri izpolnitvi z uporabo B115. člena, razkrije učinek te odločitve na prilagoditev pogodbene storitvene marže v tekočem obdobju.

113 Za pogodbe z neposredno udeležbo podjetje, če spremeni podlago za razdružitev finančnih prihodkov ali finančnih odhodkov iz zavarovanja med poslovni izid in drugi vseobsegajoči donos z uporabo B135. člena, v obdobju, v katerem je prišlo do spremembe pristopa, razkrije:

(a) razlog, zakaj je podjetje moralo spremeniti podlago za razdružitev;

(b) znesek vsake prilagoditve za vsako vrstično postavko v računovodskih izkazih, na katero je vplivala sprememba, in

(c) knjigovodsko vrednost skupine zavarovalnih pogodb, za katere se je uporabila sprememba, na datum spremembe.

Zneski na datum prehoda

114 Podjetje zagotovi razkritja, ki uporabnikom računovodskih izkazov omogočajo, da določijo učinek skupin zavarovalnih pogodb, merjenih na datum prehoda z uporabo prilagojenega retrospektivnega pristopa (glej C6.–C19.A člen) ali pristopa poštene vrednosti (glej C20.–C24.B člen), na pogodbeno storitveno maržo in prihodke iz zavarovanja v poznejših obdobjih. Zato podjetje razkrije uskladitev pogodbene storitvene marže z uporabo 101.(c) člena in zneska prihodkov iz zavarovanja z uporabo 103.(a) člena ločeno za:

(a) zavarovalne pogodbe, ki so obstajale na datum prehoda, za katere je podjetje uporabilo prilagojeni retrospektivni pristop;

(b) zavarovalne pogodbe, ki so obstajale na datum prehoda, za katere je podjetje uporabilo pristop poštene vrednosti, in

(c) vse druge zavarovalne pogodbe.

- 115 Podjetje za vsa obdobja, v katerih se opravijo razkritja z uporabo 114.(a) ali 114.(b) člena, pojasni, kako je določilo merjenje zavarovalnih pogodb na datum prehoda, da uporabnikom računovodskih izkazov omogoči, da razumejo naravo in pomen uporabljenih metod in presoj pri določanju zneskov na datum prehoda.
- 116 Podjetje, ki se odloči združiti finančne prihodke ali finančne odhodke iz zavarovanja med poslovni izid in drugi vseobsegajoči donos, uporabi C18.(b), C19.(b), C24.(b) in C24.(c) člen, da določi kumulativno razliko med finančnimi prihodki ali finančnimi odhodki iz zavarovanja, ki bi bili pripoznani v poslovnem izidu, in skupnimi finančnimi prihodki ali finančnimi odhodki iz zavarovanja na datum prehoda za skupine zavarovalnih pogodb, za katere se uporabi združitev. Za vsa obdobja, za katera obstajajo zneski, določeni s temi členi, podjetje razkrije uskladitev od začetnega do končnega stanja kumulativnih zneskov, vključenih v drugi vseobsegajoči donos za finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, povezana s skupinami zavarovalnih pogodb. Uskladitev na primer vključuje dobičke ali izgube, pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu v obdobju, ter dobičke ali izgube, prej pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu v prejšnjih obdobjih, ki se v tekočem obdobju prerazvrstijo v poslovni izid.

Pomembne presoje pri uporabi MSRP 17

- 117 Podjetje razkrije pomembne presoje in spremembe presoj pri uporabi MSRP 17. Konkretnije, podjetje razkrije uporabljene vhodne podatke, predpostavke in tehnike ocenjevanja, kar vključuje:
- (a) metode, uporabljene za merjenje zavarovalnih pogodb iz področja uporabe MSRP 17, in postopke za ocenjevanje vhodnih podatkov za te metode. Razen če ni izvedljivo, podjetje zagotovi tudi kvantitativne informacije o teh vhodnih podatkih;
  - (b) vse spremembe metod in postopkov za ocenjevanje vhodnih podatkov, uporabljenih za merjenje pogodb, razlog za vsako spremembo in vrste pogodb, na katere so vplivale spremembe;
  - (c) v obsegu, ki ni zajet v točki (a), pristop, uporabljen za:
    - (i) razlikovanje med spremembami ocen prihodnjih denarnih tokov, ki izhajajo iz uporabe diskrecije, in drugimi spremembami ocen prihodnjih denarnih tokov za pogodbe brez neposredne udeležbe (glej B98. člen),
    - (ii) določanje prilagoditve zaradi nefinančnega tveganja, vključno s tem, ali so spremembe prilagoditve zaradi nefinančnega tveganja združene na zavarovalno sestavino zavarovanja in finančno sestavino zavarovanja ali so prikazane v celoti v rezultatu zavarovalnih storitev,
    - (iii) določanje diskontnih stopenj,
    - (iv) določanje naložbenih sestavin in
    - (v) določanje relativne uteži upravičenj, zagotovljenih z zavarovalnim kritjem in storitvijo naložbenega donosa ali z zavarovalnim kritjem in naložbeno storitvijo (glej B119.–B119.B člen).
- 118 Če se podjetje pri uporabi 88.(b) ali 89.(b) člena odloči združiti finančne prihodke ali finančne odhodke iz zavarovanja na zneske, prikazane v poslovnem izidu, in zneske, prikazane v drugem vseobsegajočem donosu, podjetje z razkritjem pojasni metode, uporabljene za določitev finančnih prihodkov ali finančnih odhodkov iz zavarovanja, pripoznanih v poslovnem izidu.
- 119 Podjetje razkrije stopnjo zaupanja, uporabljeno pri določanju prilagoditve zaradi nefinančnega tveganja. Če podjetje za določitev prilagoditve zaradi nefinančnega tveganja uporabi drugo tehniko kot tehniko stopnje zaupanja, razkrije uporabljeno tehniko in stopnjo zaupanja, ki ustreza rezultatom te tehnike.

- 120 Podjetje razkrije krivuljo obrestnih mer (ali razpon krivulj obrestnih mer), uporabljeno za diskontiranje denarnih tokov, ki ne variirajo glede na donose postavk, ki so podlaga, z uporabo 36. člena. Če podjetje to razkritje združi za več skupin zavarovalnih pogodb, takšna razkritja zagotovi v obliki tehtanih povprečij ali v razmeroma ozkih razponih.

Vrsta in obseg tveganj, ki izhajajo iz pogodb iz področja uporabe MSRP 17

- 121 Podjetje razkrije informacije, ki uporabnikom računovodskih izkazov omogočajo ovrednotenje vrste, zneska, časovnega okvira in negotovosti prihodnjih denarnih tokov, ki izhajajo iz pogodb iz področja uporabe MSRP 17. V 122.–132. členu so določene zahteve za razkritja, ki bi bila običajno potrebna za izpolnitev te zahteve.
- 122 Ta razkritja so osredotočena na zavarovalna in finančna tveganja, ki izhajajo iz zavarovalnih pogodb, in na to, kako so bila obvladovana. Finančna tveganja med drugim običajno vključujejo tudi kreditno tveganje, likvidnostno tveganje in tržno tveganje.
- 123 Če razkrite informacije o izpostavljenosti podjetja tveganju na koncu obdobja poročanja ne predstavljajo ustrezno njegove izpostavljenosti tveganju v obdobju, podjetje razkrije to dejstvo, razlog, zakaj izpostavljenost ob koncu obdobja ni ustrezno predstavljena, ter dodatne informacije, ki ustrezno predstavljajo njegovo izpostavljenost tveganju v obdobju.
- 124 Podjetje za vsako vrsto tveganja, ki izhaja iz pogodb iz področja uporabe MSRP 17, razkrije:
- (a) izpostavljenosti tveganju in kako nastanejo;
  - (b) svoje cilje, usmeritve in postopke za obvladovanje tveganj ter metode, ki se uporabljajo za merjenje tveganj; in
  - (c) morebitne spremembe pri (a) ali (b) glede na prejšnje obdobje.
- 125 Podjetje za vsako vrsto tveganja, ki izhaja iz pogodb iz področja uporabe MSRP 17, razkrije:
- (a) povzetek kvantitativnih informacij o svoji izpostavljenosti zadevnemu tveganju na koncu obdobja poročanja. To razkritje temelji na internih informacijah, zagotovljenih ključnemu poslovodnemu osebju podjetja;
  - (b) razkritja, zahtevana v 127.–132. členu, kolikor niso razkrita že v skladu s točko (a) tega člena.
- 126 Podjetje razkrije informacije o učinku regulativnih okvirov, v katerih posluje, na primer zahteve glede minimalnega kapitala ali zahtevane zajamčene obrestne mere. Če podjetje uporablja 20. člen pri določanju skupin zavarovalnih pogodb, za katere uporablja zahteve glede pripoznanja in merjenja iz MSRP 17, to dejstvo razkrije.

Vse vrste tveganj – koncentracije tveganj

- 127 Podjetje razkrije informacije o koncentracijah tveganja, ki izhajajo iz pogodb iz področja uporabe MSRP 17, vključno z opisom, kako podjetje ugotavlja koncentracije, in opisom skupne značilnosti vsake koncentracije (na primer vrsta zavarovanega dogodka, gospodarski sektor, geografsko območje ali valuta). Koncentracije finančnega tveganja lahko na primer izhajajo iz zajamčene obrestne mere, ki začne veljati pri isti višini za veliko število pogodb. Koncentracije finančnega tveganja lahko izhajajo tudi iz koncentracij nefinančnega tveganja, na primer, če podjetje farmacevtskim podjetjem zagotavlja zavarovanje proizvajalčeve odgovornosti in ima tudi naložbe v teh podjetjih.

Zavarovalna in tržna tveganja – analiza občutljivosti

- 128 Podjetje razkrije informacije o občutljivosti na spremembe spremenljivk tveganja, ki izhajajo iz pogodb iz področja uporabe MSRP 17. Da izpolni to zahtevo, podjetje razkrije:
- (a) analizo občutljivosti, ki prikazuje, kako bi na poslovni izid in lastniški kapital vplivale spremembe spremenljivk tveganja, ki so bile na koncu obdobja poročanja upravičeno verjetne:
    - (i) za zavarovalno tveganje – tako, da se prikaže učinek izdanih zavarovalnih pogodb pred in po zmanjšanju tveganja s pozavarovalnimi pogodbami, ki jih ima podjetje, in
    - (ii) za vsako vrsto tržnega tveganja – na način, ki pojasni razmerje med občutljivostmi na spremembe spremenljivk tveganja, ki izhajajo iz zavarovalnih pogodb, in tistimi, ki izhajajo iz finančnih sredstev, ki jih poseduje podjetje;
  - (b) metode in predpostavke, uporabljene pri pripravi analize občutljivosti; in
  - (c) spremembe metod in predpostavk, uporabljenih za pripravo analize občutljivosti, glede na prejšnje obdobje in razloge za te spremembe.
- 129 Če podjetje pripravi analizo občutljivosti, ki prikazuje, kako spremembe spremenljivk tveganja vplivajo na zneske, ki se razlikujejo od tistih iz 128.(a) člena, in uporabi to analizo občutljivosti za obvladovanje tveganj, ki izhajajo iz pogodb iz področja uporabe MSRP 17, lahko to analizo občutljivosti uporabi namesto analize iz 128.(a) člena. Podjetje razkrije tudi:
- (a) pojasnitev metode, uporabljene pri pripravi take analize občutljivosti, in glavnih parametrov in predpostavk, na katerih temeljijo zagotovljene informacije; in
  - (b) pojasnitev cilja uporabljene metode in morebitnih omejitev v zvezi z informacijami, zagotovljenimi na podlagi metode.

Zavarovalno tveganje – razvoj zahtevkov

- 130 Podjetje razkrije dejanske zahtevke v primerjavi s prejšnjimi ocenami nediskontiranega zneska zahtevkov (tj. razvoj zahtevkov). Razkritje razvoja zahtevkov se začne z obdobjem, v katerem so nastali prvi pomembni zahtevki in za katero še vedno obstaja negotovost glede zneska in časovnega okvira plačil zahtevkov na koncu obdobja poročanja, vendar ni treba, da razkritje zajema obdobje, ki se začne več kot 10 let pred koncem obdobja poročanja. Podjetju ni treba razkriti informacij o razvoju zahtevkov, pri katerih se negotovost glede zneska in časovnega okvira plačil zahtevkov običajno razreši v roku enega leta. Podjetje uskladi razkritje o razvoju zahtevkov s skupno knjigovodsko vrednostjo skupin zavarovalnih pogodb, ki jo podjetje razkrije z uporabo 100.(c) člena.

Kreditno tveganje – druge informacije

- 131 Podjetje za kreditno tveganje, ki izhaja iz pogodb iz področja uporabe MSRP 17, razkrije:
- (a) znesek, ki najbolj natančno odraža njegovo največjo izpostavljenost kreditnemu tveganju na koncu obdobja poročanja, ločeno za izdane zavarovalne pogodbe in pozavarovalne pogodbe, ki jih ima; in
  - (b) informacije o kreditni kakovosti pozavarovalnih pogodb, ki jih ima podjetje, ki so sredstva.

Likvidnostno tveganje – druge informacije

- 132 Podjetje za likvidnostno tveganje, ki izhaja iz pogodb iz področja uporabe MSRP 17, razkrije:
- (a) opis, kako obvladuje likvidnostno tveganje;
  - (b) ločene analize dospelosti za portfelje izdanih zavarovalnih pogodb, ki so obveznosti, in portfelje pozavarovalnih pogodb, ki jih ima podjetje, ki so obveznosti, ki prikazujejo vsaj čiste denarne tokove portfeljev ločeno za vsako od prvih petih let po datumu poročanja, za obdobje po prvih petih letih pa v skupnem znesku. Podjetju v te analize ni treba vključiti obveznosti za preostalo kritje, izmerjenih z uporabo 55.–59. člena in 69.–70.A člena. Analize so lahko v obliki:
    - (i) analize, z ocenjenim časovnim okvirom, preostalih pogodbenih nediskontiranih čistih denarnih tokov ali
    - (ii) analize, z ocenjenim časovnim okvirom, ocen sedanje vrednosti prihodnjih denarnih tokov;
  - (c) zneske, plačljive na poziv, pri čemer pojasni razmerje med takimi zneski in knjigovodsko vrednostjo povezanih portfeljev pogodb, če tega ni razkrilo z uporabo točke (b) tega člena.

Dodatek A

Opredelitve pojmov

Ta dodatek je sestavni del MSRP 17 Zavarovalne pogodbe.

pogodbena storitvena marža	Sestavina knjigovodske vrednosti sredstva ali obveznosti za skupino zavarovalnih pogodb , ki predstavlja nezasluženi dobiček, ki ga bo podjetje pripoznalo pri zagotavljanju storitev zavarovalne pogodbe v okviru zavarovalnih pogodb v skupini.
obdobje kritja	Obdobje, v katerem podjetje zagotavlja storitve zavarovalne pogodbe . To obdobje vključuje storitve zavarovalne pogodbe , ki se nanašajo na vse premije znotraj pogodbenih meja zavarovalne pogodbe .
izkustvena prilagoditev	Razlika med: (a) pri prejemkih od premij (in vseh povezanih denarnih tokovih, kot so denarni tokovi pri pridobivanju zavarovanj in davkov na zavarovalne premije) – oceno na začetku obdobja glede pričakovanih zneskov v obdobju in dejanskimi denarnimi tokovi; ali (b) pri odhodkih iz zavarovalnih storitev (brez odhodkov za pridobitev zavarovanja) – oceno na začetku obdobja glede pričakovanih odhodkov v obdobju in dejanskimi odhodki, nastalimi v obdobju.
finančno tveganje	Tveganje potencialne bodoče spremembe ene ali več od naslednjih spremenljivk: določene obrestne mere, cene finančnega instrumenta, cene blaga, menjalnega tečaja, indeksa cen ali tečajev, bonitetne ocene ali kreditnega indeksa ali druge spremenljivke, če v primeru nefinančne spremenljivke taka spremenljivka ni omejena na eno od pogodbenih strank.
denarni tokovi pri izpolnitvi	Eksplisitna, nepristranska in z verjetnostjo tehtana ocena (tj. pričakovana vrednost) sedanje vrednosti prihodnjih denarnih odtokov, od katere se odšteje sedanja vrednost prihodnjih denarnih pritokov, do katerih bo prišlo pri izpolnjevanju zavarovalnih pogodb s strani podjetja, vključno s prilagoditvijo zaradi nefinančnega tveganja .
skupina zavarovalnih pogodb	Niz zavarovalnih pogodb , ki je posledica razdelitve portfelja zavarovalnih pogodb vsaj na pogodbe, izdane v obdobju največ enega leta, ki so ob začetnem pripoznanju: (a) kočljive pogodbe, če obstajajo; (b) pogodbe, za katere je ob začetnem pripoznanju malo verjetno ali pa sploh ni verjetno, da bodo pozneje postale kočljive, če obstajajo; ali (c) pogodbe, ki ne spadajo niti pod točko (a) niti pod točko (b), če obstajajo.
denarni tokovi pri pridobivanju zavarovanj	Denarni tokovi, ki izhajajo iz stroškov prodaje, prevzemanja v zavarovanje in začetka skupine zavarovalnih pogodb (izdanih ali v pričakovanju izdaje), ki se lahko neposredno pripišejo portfelju zavarovalnih pogodb , v katerega spada skupina. Taki denarni tokovi vključujejo denarne tokove, ki se jih ne more neposredno pripisati posameznim pogodbam ali skupinam zavarovalnih pogodb v portfelju.
zavarovalna pogodba	Pogodba, v skladu s katero ena stranka (izdajatelj) prevzame pomembno zavarovalno tveganje od druge stranke (imetnik police) tako, da se strinja, da bo imetnik police upravičen do nadomestila, če bo določen negotov prihodnji dogodek (zavarovani dogodek) negativno vplival na imetnika police .

storitve zavarovalne pogodbe

Naslednje storitve, ki jih podjetje zagotovi **imetniku police** v okviru **zavarovalne pogodbe**:

- (a) kritje za **zavarovani dogodek** (zavarovalno kritje);
- (b) za **zavarovalne pogodbe brez neposredne udeležbe**: ustvarjanje naložbenega donosa za imetnika police, če je ustrezno (storitev naložbenega donosa); in
- (c) za **zavarovalne pogodbe z neposredno udeležbo**: upravljanje postavk, ki so podlaga, v korist **imetnika police** (naložbena storitev).

zavarovalna pogodba z neposredno udeležbo

Zavarovalna pogodba, za katero ob začetku kritja:

- (a) pogodbeni pogoji določajo, da je **imetnik police** udeležen v deležu jasno opredeljene skupine **postavk, ki so podlaga**;
- (b) podjetje pričakuje, da bo **imetniku police** plačalo znesek, enak znatnemu deležu poštene vrednosti donosov od **postavk, ki so podlaga**; in
- (c) podjetje pričakuje, da se bo znaten delež katere koli spremembe zneskov, ki bodo plačani **imetniku police**, spreminjal skupaj s spremembo poštene vrednosti **postavk, ki so podlaga**.

zavarovalna pogodba brez neposredne udeležbe

Zavarovalna pogodba, ki ni **zavarovalna pogodba z neposredno udeležbo**.

zavarovalno tveganje

Tveganje, razen **finančnega tveganja**, ki se prenese z imetnika police na izdajatelja.

zavarovani dogodek

Negotov prihodnji dogodek, ki ga pokriva **zavarovalna pogodba** in ki ustvarja **zavarovalno tveganje**.

naložbena sestavina

Zneski, ki jih mora podjetje v skladu z **zavarovalno pogodbo** v vsakem primeru izplačati **imetniku police** ne glede na to, ali je prišlo do **zavarovalnega dogodka** ali ne.

naložbena pogodba z možnostjo diskrecijske udeležbe

Finančni instrument, ki daje določenemu naložbeniku pogodbeno pravico, da kot dopolnitev zneska, ki ni v diskreciji izdajatelja, prejme dodatne zneske:

- (a) za katere je verjetno, da bodo pomemben delež celotnih pogodbenih upravičenj;
- (b) katerih časovni okvir ali znesek sta v skladu s pogodbo v diskreciji izdajatelja; in
- (c) ki pogodbeno temeljijo na:
  - (i) donosih določene skupine pogodb ali določene vrste pogodb,

	(ii) realiziranih in/ali nerealiziranih naložbenih donosih določene skupine sredstev v posesti izdajatelja ali
	(iii) poslovnem izidu podjetja ali sklada, ki izda pogodbo.
obveznost za nastale zahtevke	Obveza podjetja, da: <ul style="list-style-type: none"> (a) razišče in plača upravičene zahtevke za zavarovane dogodke, ki so se že zgodili, vključno z dogodki, ki so se zgodili, vendar za katere zahtevki še niso bili prijavljeni, in druge nastale zavarovalne odhodke, in (b) plača zneske, ki niso vključeni pod točko (a) in se nanašajo na:<ul style="list-style-type: none"> (i) storitve zavarovalne pogodbe, ki so že bile opravljene, ali (ii) katero koli naložbeno sestavino ali druge zneske, ki niso povezani z opravljanjem storitev zavarovalne pogodbe in niso zajeti v obveznosti za preostalo kritje.
obveznost za preostalo kritje	Obveza podjetja, da: <ul style="list-style-type: none"> (a) razišče in plača upravičene zahtevke iz obstoječih zavarovalnih pogodb za zavarovane dogodke, ki se še niso zgodili (tj. obveza, ki se nanaša na še neiztekli del zavarovalnega kritja), in (b) plača zneske iz obstoječih zavarovalnih pogodb, ki niso vključeni pod točko (a) in se nanašajo na:<ul style="list-style-type: none"> (i) storitve zavarovalne pogodbe, ki še niso bile opravljene (tj. obveze, ki se nanašajo na opravljanje storitev zavarovalne pogodbe v prihodnosti); ali (ii) katero koli naložbeno sestavino ali druge zneske, ki niso povezani z opravljanjem storitev zavarovalne pogodbe in ki niso bili preneseni na obveznost za nastale zahtevke.
imetnik police	Stranka, ki je v skladu z zavarovalno pogodbo upravičena do nadomestila v primeru nastopa zavarovanega dogodka .
portfelj zavarovalnih pogodb	Zavarovalne pogodbe , ki so podvržene podobnim tveganjem in se upravljajo skupaj.
pozavarovalna pogodba	Zavarovalna pogodba , ki jo izda eno podjetje (pozavarovatelj), v skladu s katero to zagotovi nadomestilo drugemu podjetju za zahtevke iz naslova ene ali več zavarovalnih pogodb , ki jih izda to drugo podjetje (pogodbe, ki so podlaga za pozavarovanje).
prilagoditev zaradi nefinančnega tveganja	Nadomestilo, ki ga podjetje zahteva za to, da prevzame negotovost glede zneska in časovnega okvira denarnih tokov, ki izhaja iz nefinančnega tveganja, ko podjetje izpolnjuje zavarovalne pogodbe .
postavka, ki je podlaga	Postavke, ki določajo nekatere zneske, ki se plačajo imetniku police . Postavke, ki so podlaga , lahko sestavljajo katere koli postavke, na primer, referenčni portfelj sredstev, čista sredstva podjetja ali določen podsklop čistih sredstev podjetja.

*Dodatek B***Napotki za uporabo**

Ta dodatek je sestavni del MSRP 17 Zavarovalne pogodbe.

B1 Ta dodatek vsebuje napotke o naslednjem:

- (a) opredelitvi zavarovalne pogodbe (glej B2.–B30. člen);
- (b) ločevanju sestavin od zavarovalne pogodbe (glej B31.–B35. člen);
- (ba) sredstvu za denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj (glej B35.A–B35.D člen);
- (c) merjenju (glej B36.–B119.F člen);
- (d) prihodkih iz zavarovanja (glej B120.–B127. člen);
- (e) finančnih prihodkih ali finančnih odhodkih iz zavarovanja (glej B128.–B136. člen); in
- (f) medletnih računovodskih izkazih (glej B137. člen).

OPREDELITEV ZAVAROVALNE POGODBE (DODATEK A)

B2 Ta oddelek vsebuje napotke glede opredelitve zavarovalne pogodbe, kot je določena v dodatku A. Obravnava naslednje:

- (a) negotov prihodnji dogodek (glej B3.–B5. člen);
- (b) plačila v naravi namesto v denarju (glej B6. člen);
- (c) razločevanje med zavarovalnim in drugimi tveganji (glej B7.–B16. člen);
- (d) pomembno zavarovalno tveganje (glej B17.–B23. člen);
- (e) spremembe v stopnjah zavarovalnega tveganja (glej B24.–B25. člen); in
- (f) primere zavarovalnih pogodb (glej B26.–B30. člen).

Negotov prihodnji dogodek

B3 Negotovost (ali tveganje) je bistvo zavarovalne pogodbe. Zaradi tega je ob začetku kritja zavarovalne pogodbe vsaj eno od naslednjega negotovo:

- (a) verjetnost, da se bo zavarovani dogodek zgodil;
- (b) kdaj se bo zgodil zavarovani dogodek; ali
- (c) koliko bo morale podjetje plačati, če se zavarovani dogodek zgodi.

- B4 V nekaterih zavarovalnih pogodbah je zavarovani dogodek odkritje škode v obdobju trajanja pogodbe, tudi če ta škoda izhaja iz dogodka, ki se je zgodil pred začetkom kritja pogodbe. V drugih zavarovalnih pogodbah je zavarovani dogodek tisti dogodek, ki se zgodi v obdobju trajanja pogodbe, tudi če je posledična škoda ugotovljena po izteku pogodbenega obdobja.
- B5 Nekatere zavarovalne pogodbe pokrivajo dogodke, ki so se že zgodili, vendar je njihov finančni učinek še negotov. Primer je zavarovalna pogodba, ki zagotavlja zavarovalno kritje za primer neugodnega razpleta dogodka, ki se je že zgodil. V takih pogodbah je zavarovani dogodek ugotavljanje končnih stroškov teh zahtevkov.

Plačila v naravi namesto v denarju

- B6 Nekatere zavarovalne pogodbe zahtevajo ali dovoljujejo plačila v naravi namesto v denarju. V takih primerih podjetje imetniku police zagotovi blago ali storitve, s čimer poravna svojo obvezo nadomestila imetniku police za zavarovane dogodke. Tak primer je situacija, ko mora podjetje neposredno nadomestiti ukraden izdelek, namesto da bi imetniku povrnilo znesek njegove škode. Drug primer je situacija, ko podjetje uporabi lastne bolnišnice in zdravstveno osebje, ki nudijo zdravstvene storitve, krite z zavarovalno pogodbo. Take pogodbe so zavarovalne pogodbe, čeprav se zahtevki poravnajo v naravi namesto v denarju. Pogodbe o opravljanju storitev po nespremenljivi ceni, ki izpolnjujejo pogoje iz 8. člena, so prav tako zavarovalne pogodbe, vendar se lahko podjetje z uporabo 8. člena odloči, da jih bo računovodsko obravnavalo po MSRP 17 ali po MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*.

Razločevanje med zavarovalnim tveganjem in drugimi tveganji

- B7 Opredelitev zavarovalne pogodbe določa, da ena stranka prevzame pomembno zavarovalno tveganje od druge stranke. MSRP 17 opredeljuje zavarovalno tveganje kot „tveganje, razen finančnega tveganja, ki se prenese z imetnika police na izdajatelja“. Pogodba, ki izdajatelja izpostavlja finančnemu tveganju brez pomembnega zavarovalnega tveganja, ni zavarovalna pogodba.
- B8 V opredelitvi finančnega tveganja v Dodatku A se omenjajo finančne in nefinančne spremenljivke. Primeri nefinančnih spremenljivk, ki niso značilne za eno od pogodbenih strank, vključujejo indeks izgub iz naslova potresov v določeni regiji ali indeks temperatur v določenem mestu. Finančno tveganje izključuje tveganje na podlagi nefinančnih spremenljivk, ki so značilne za eno od pogodbenih strank, kot je na primer pojav ali odsotnost požara, ki poškoduje ali uniči sredstvo te pogodbene stranke. Poleg tega tveganje sprememb poštene vrednosti nefinančnega sredstva ni finančno tveganje, če poštena vrednost odraža spremembe tržnih cen takih sredstev (tj. finančna spremenljivka) in tudi stanje specifičnega nefinančnega sredstva v posesti pogodbene stranke (tj. nefinančna spremenljivka). Na primer, če jamstvo za preostalo vrednost določenega avtomobila, v katerem ima imetnik police delež, ki ga je mogoče zavarovati, izdajatelja jamstva izpostavlja tveganju sprememb v fizičnem stanju avtomobila, je tako tveganje zavarovalno, ne finančno.
- B9 Nekatere pogodbe izdajatelja poleg pomembnega zavarovalnega tveganja izpostavljajo finančnemu tveganju. Številne življenjske zavarovalne pogodbe na primer imetniku police jamčijo minimalen donos, s čimer ustvarjajo finančno tveganje, in obljublajo korist v primeru smrti, ki lahko bistveno presega stanje na računu imetnika police, s čimer ustvarjajo zavarovalno tveganje v obliki tveganja umrljivosti. Takšne pogodbe so zavarovalne pogodbe.
- B10 Pri nekaterih pogodbah zavarovani dogodek sproži plačilo zneska, ki je vezan na cenovni indeks. Takšne pogodbe so zavarovalne pogodbe, če bi bilo plačilo, ki je pogojeno z zavarovanim dogodkom, lahko znatno. Tako na primer dosmrtna renta, vezana na indeks rasti življenjskih stroškov, prenaša zavarovalno tveganje, ker plačilo sproži negotov prihodnji dogodek – doživetje osebe, ki prejema rento. Navezava na cenovni indeks je izvedeni finančni instrument, vendar prenaša tudi zavarovalno tveganje, ker je število plačil, na katera se nanaša indeks, odvisno od doživetja rentnika. Če je posledični prenos zavarovalnega tveganja pomemben, izvedeni finančni instrument ustreza opredelitvi zavarovalne pogodbe in se ne ločuje od gostiteljske pogodbe (glej 11.(a) člen).
- B11 Zavarovalno tveganje je tveganje, ki ga podjetje prevzame od imetnika police. To pomeni, da mora podjetje od imetnika police prevzeti tveganje, kateremu je bil imetnik police že izpostavljen. Vsako novo tveganje za podjetje ali imetnika police, ki je ustvarjeno s pogodbo, ni zavarovalno tveganje.

- B12 Opredelitev zavarovalne pogodbe se sklicuje na neugoden (negativen) učinek na imetnika police. Ta opredelitev ne omejuje plačila podjetja na znesek, ki je enak finančnemu učinku neugodnega (negativnega) dogodka. Na primer, opredelitev vključuje zavarovalno kritje „novo za staro“, v skladu s katerim se imetniku police plača znesek, ki mu omogoči nadomestitev poškodovanega starega sredstva z novim sredstvom. Prav tako opredelitev ne omejuje plačila po pogodbi o življenjskem zavarovanju na finančno izgubo, ki jo utrpijo vzdrževani družinski člani pokojnika, niti ne izloča pogodb, ki določajo plačilo vnaprej določenih zneskov, s katerimi se kvantitativno ovrednoti izguba, ki jo povzroči smrt ali nesreča.
- B13 Nekatere pogodbe zahtevajo plačilo, če se zgodi določen negotov prihodnji dogodek, vendar pa kot predpogoj za plačilo ne zahtevajo neugodnega (negativnega) učinka na imetnika police. Ta vrsta pogodbe ni zavarovalna pogodba, tudi če jo imetnik uporabi za zmanjšanje izpostavljenosti tveganju, ki je podlaga. Na primer, če imetnik za zavarovanje finančne ali nefinančne spremenljivke, ki je podlaga, povezane z denarnimi tokovi iz sredstva podjetja, uporabi izvedeni finančni instrument, ta izvedeni finančni instrument ni zavarovalna pogodba, saj plačilo ni pogojeno z neugodnim (negativnim) učinkom na imetnika zaradi zmanjšanja denarnih tokov iz sredstva. Opredelitev zavarovalne pogodbe se sklicuje na negotov prihodnji dogodek, pri čemer je neugoden (negativen) učinek na imetnika police pogodbeni predpogoj za plačilo. Pogodbeni predpogoj od podjetja ne zahteva, da razišče, ali je dogodek dejansko povzročil neugoden (negativen) učinek, vendar mu dovoljuje, da zavrne plačilo, če ni pričakovano, da je dogodek povzročil neugoden (negativen) učinek.
- B14 Tveganje predčasne prekinitve ali tveganje vztrajnosti (tj. tveganje, da bo imetnik police prekinil pogodbo prej ali pozneje, kot je izdajatelj pričakoval pri določanju cene pogodbe) ni zavarovalno tveganje, ker posledična spremenljivost plačila imetniku police ni pogojena z negotovim prihodnjim dogodkom, ki neugodno vpliva na imetnika police. Podobno tudi tveganje stroškov (tj. tveganje nepričakovanih povečanj upravnih stroškov, povezanih s servisiranjem pogodbe, in ne stroškov v zvezi z zavarovanimi dogodki) ni zavarovalno tveganje, saj nepričakovano povečanje takih stroškov ne vpliva neugodno (negativno) na imetnika police.
- B15 Posledično pogodba, ki izpostavlja podjetje tveganju predčasne prekinitve, tveganju vztrajnosti ali tveganju stroškov, ni zavarovalna pogodba, razen če podjetje izpostavlja tudi pomembnemu zavarovalnemu tveganju. Vendar pa v primeru, da podjetje zmanjšuje svoje tveganje z uporabo druge pogodbe, s katero prenese del nezavarovalnega tveganja na tretjo stranko, takšna druga pogodba tretjo stranko izpostavi zavarovalnemu tveganju.
- B16 Podjetje lahko prevzame pomembno zavarovalno tveganje od imetnika police samo, če je podjetje ločeno od imetnika police. V primeru vzajemnega podjetja vzajemno podjetje prevzame tveganje od vsakega imetnika police in to tveganje združi. Čeprav imetniki police to združeno tveganje nosijo skupaj, ker imajo preostali delež v podjetju, je vzajemno podjetje ločeno podjetje, ki je prevzelo to tveganje.

Pomembno zavarovalno tveganje

- B17 Pogodba je zavarovalna pogodba samo, če prenaša pomembno zavarovalno tveganje. V B7.–B16. členu je obravnavano zavarovalno tveganje. V B18.–B23. členu je obravnavano, kako se ocenjuje, ali je zavarovalno tveganje pomembno.
- B18 Zavarovalno tveganje je pomembno, če, in samo če, bi lahko zavarovani dogodek povzročil, da bi moral izdajatelj plačati dodatne zneske, ki so znatni v katerem koli posameznem scenariju razen tistih, ki nimajo ekonomske vsebine (tj. nimajo opaznega učinka na gospodarski vidik transakcije). Če bi lahko zavarovani dogodek pomenil, da bi bilo treba v vseh scenarijih, ki imajo ekonomsko vsebino, plačati znatne dodatne zneske, je lahko pogoj iz prejšnjega stavka izpolnjen tudi v primeru, ko obstaja izjemno majhna verjetnost, da se bo zavarovani dogodek zgodil, ali če pričakovana (tj. z verjetnostjo tehtana) sedanja vrednost pogojnih denarnih tokov predstavlja majhen delež pričakovane sedanje vrednosti vseh preostalih denarnih tokov iz zavarovalne pogodbe.
- B19 Poleg tega se s pogodbo prenaša pomembno zavarovalno tveganje samo, če obstaja scenarij, ki ima ekonomsko vsebino, pri katerem ima izdajatelj možnost izgube na podlagi sedanje vrednosti. Vendar, tudi če pozavarovalna pogodba izdajatelja ne izpostavi možnosti znatne izgube, se za pogodbo šteje, da prenaša pomembno zavarovalno tveganje, če na pozavarovatelja prenese praktično vse zavarovalno tveganje, povezano s pozavarovanimi deli zavarovalnih pogodb, ki so podlaga za pogodbo.

- B20 Dodatni zneski, opisani v B18. členu, se določijo na podlagi sedanje vrednosti. Če zavarovalna pogodba zahteva plačilo, ko se zgodi dogodek, katerega čas je negotov, in če plačilo ni prilagojeno glede na časovno vrednost denarja, lahko obstajajo scenariji, v katerih se sedanja vrednost plačil poveča, tudi če je njihova nominalna vrednost točno določena. Primer je zavarovanje, ki ponuja točno določeno korist v primeru smrti imetnika police, pri čemer kritje nima datuma izteka (pogosto se imenuje vseživljenjsko zavarovanje za točno določen znesek). Gotovo je, da bo imetnik police umrl, vendar je datum smrti negotov. Plačila se lahko opravijo, kadar posamezni imetnik police umre prej, kot je pričakovano. Ker ta plačila niso prilagojena za časovno vrednost denarja, bi lahko pomembno zavarovalno tveganje obstajalo tudi, če pri portfelju pogodb skupno gledano ni izgube. Podobno lahko pogodbeni pogoji, ki odložijo pravočasno povračilo imetniku police, odpravijo pomembno zavarovalno tveganje. Podjetje za določitev sedanje vrednosti dodatnih zneskov uporabi diskontne stopnje, ki se zahtevajo v 36. členu.
- B21 Dodatni zneski, opisani v B18. členu, se nanašajo na sedanjo vrednost zneskov, ki presegajo tiste, ki bi jih bilo treba plačati, če se ne bi zgodil noben zavarovani dogodek (razen scenarijev, ki nimajo ekonomske vsebine). Ti dodatni zneski vključujejo stroške obravnave in ocenjevanja zahtevkov, ne pa tudi:
- (a) izgube možnosti, da se imetniku police zaračuna prihodnja storitev. Na primer, pri pogodbi o naložbenem življenjskem zavarovanju smrt imetnika police pomeni, da podjetje ne more več opravljati storitev upravljanja naložb in za to zaračunavati provizijo. Vendar pa takšna ekonomska izguba za podjetje ne izhaja iz zavarovalnega tveganja, prav tako kot upravitelj vzajemnega sklada ne prevzame zavarovalnega tveganja v povezavi z morebitno smrtjo stranke. Posledično potencialna izguba bodočih provizij za upravljanje naložb ni pomembna pri ocenjevanju, koliko zavarovalnega tveganja je prenesenega s pogodbo;
  - (b) v primeru smrti, odpustka stroškov, ki bi sicer nastali ob odpovedi ali odstopu od pogodbe. Ker omenjeni stroški začnejo obstajati šele s pogodbo, odpustek takih stroškov ne predstavlja nadomestila imetniku police za tveganje, ki je obstajalo že pred tem. Posledično niso pomembni pri ocenjevanju, koliko zavarovalnega tveganja je prenesenega s pogodbo;
  - (c) plačila, pogojenega z dogodkom, ki ne povzroči pomembne izgube za imetnika pogodbe. Vzemimo za primer pogodbo, ki od izdajatelja zahteva plačilo enega milijona DE⁽⁵⁶⁾, če na sredstvu nastane fizična škoda, ki za imetnika predstavlja neznatno ekonomsko izgubo v višini ene DE. V tej pogodbi imetnik nepomembno tveganje izgube ene DE prenese na izdajatelja. Hkrati pa pogodba ustvarja ne-zavarovalno tveganje, da bo moral izdajatelj plačati 999 999 DE, če se zgodi določen dogodek. Ker tako ni scenarija, v katerem zavarovani dogodek povzroči znatno izgubo za imetnika pogodbe, izdajatelj ne prevzame pomembnega zavarovalnega tveganja od imetnika in ta pogodba ni zavarovalna pogodba;
  - (d) možna povračila iz naslova pozavarovanja. Te podjetje računovodsko obravnava ločeno.
- B22 Podjetje oceni znatnost zavarovalnega tveganja za vsako pogodbo posebej. Posledično je lahko zavarovalno tveganje pomembno tudi v primeru minimalne verjetnosti znatnih izgub za portfelj ali skupino pogodb.
- B23 Iz B18.–B22. člena izhaja, da je pogodba, ki v primeru smrti določa plačilo koristi, ki presega znesek, plačljiv ob doživetju, zavarovalna pogodba, razen če je dodatna korist v primeru smrti neznatna (presojava z vidika same pogodbe in ne celotnega portfelja pogodb). Kot je omenjeno v B21.(b) členu, odpustek stroškov odpovedi ali odstopa od pogodbe v primeru smrti ni vključen v to oceno, če takšen odpustek ne predstavlja nadomestila imetniku police za tveganje, ki je obstajalo že pred tem. Podobno je rentna pogodba, po kateri se plačujejo redni zneski do konca življenja imetnika police, zavarovalna pogodba, razen če je skupni znesek dosmrtnih plačil neznaten.

Spremembe stopnje zavarovalnega tveganja

- B24 Pri nekaterih pogodbah do prenosa zavarovalnega tveganja na izdajatelja pride po določenem obdobju. Vzemimo za primer pogodbo, ki zagotavlja določen donos na naložbo in vključuje opcijo za imetnika police, da ob dospelosti uporabi iztržek od naložbe za nakup dosmrtnih rente po enaki ceni, kot jo podjetje zaračunava drugim novim rentnikom v trenutku, ko imetnik police uveljavi to opcijo. S tako pogodbo se zavarovalno tveganje prenese na izdajatelja šele, ko se opcija uveljavi, ker lahko podjetje po lastni presoji določi ceno rente

⁽⁵⁶⁾ DE pomeni denarno enoto.

na osnovi, ki odraža zavarovalno tveganje, ki se bo v tistem trenutku preneslo na podjetje. Posledično so denarni tokovi, do katerih bi prišlo ob uveljavitvi opcije, zunaj pogodbenih mej in pred uveljavitvijo ni nobenih denarnih tokov iz naslova zavarovanja znotraj pogodbenih meja. Vendar pa, kadar pogodba določa zneske rente (ali drugo podlago kot tržne cene za določitev zneskov rente), se s pogodbo zavarovalno tveganje prenese na izdajatelja, ker je izdajatelj izpostavljen tveganju, da bodo zneski rente neugodni za izdajatelja, ko imetnik police uveljavi opcijo. V takem primeru so denarni tokovi, do katerih bi prišlo ob uveljavitvi opcije, znotraj pogodbenih meja.

- B25 Pogodba, ki ustreza opredelitvi zavarovalne pogodbe, ostane zavarovalna pogodba, dokler vse pravice in obveze ne prenehajo (tj. so izpolnjene, razveljavljene ali zastarajo), razen če se za pogodbo odpravi pripoznanje z uporabo 74.–77. člena zaradi spremembe pogodbe.

Primeri zavarovalnih pogodb

- B26 V nadaljevanju so navedeni primeri pogodb, ki štejejo za zavarovalne pogodbe, če je preneseno zavarovalno tveganje pomembno:

- (a) zavarovanje za primer kraje ali škode;
- (b) zavarovanje proizvajalčeve odgovornosti, poklicne odgovornosti, civilne odgovornosti ali zavarovanje stroškov postopka;
- (c) življenjsko zavarovanje in vnaprej plačane pogrebne storitve (čeprav je smrt gotova, pa ni gotovo, kdaj bo nastopila ali, v nekaterih primerih življenjskih zavarovanj, ali bo smrt nastopila v obdobju, ki ga pokriva zavarovanje);
- (d) dosmrtna rente in pokojnine, tj. pogodbe, ki nudijo nadomestila za negotov prihodnji dogodek – doživetje rentnika ali upokojenca – ki rentniku ali upokojencu zagotavljajo raven dohodka, na katerega bi sicer njegovo doživetje negativno vplivalo (obveznosti delodajalcev, ki izhajajo iz programov zaslužkov zaposlenih, in obveznosti za upokojitvene zasluge v skladu s pokojninskimi programi z določenimi zasluzki ne spadajo v področje uporabe MSRP 17 na podlagi 7.(b) člena);
- (e) zavarovanje za primer invalidnosti in za stroške zdravljenja;
- (f) poročstva, osebna jamstva, garancije za dobro izvedbo posla ter jamstva za resnost ponudbe, tj. pogodbe, ki zagotavljajo imetniku nadomestilo v primeru, da druga stranka ne izpolni svoje pogodbene obveze, na primer obveze za izgradnjo objekta;
- (g) garancije za izdelke. Garancije za izdelke, ki jih izda tretja oseba za blago, ki ga prodaja proizvajalec, trgovec ali prodajalec na drobno, spadajo v področje uporabe MSRP 17. Vendar garancije za izdelke, ki jih neposredno izda proizvajalec, trgovec ali prodajalec na drobno, na podlagi 7.(a) člena ne spadajo v področje uporabe MSRP 17, temveč spadajo v področje uporabe MSRP 15 ali MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva*;
- (h) zavarovanje lastninske pravice (tj. zavarovanje za primer odkritja napak v zvezi z lastninsko pravico do zemlje ali zgradb, ki niso bile očitne v trenutku, ko je bila zavarovalna pogodba sklenjena). V takem primeru je zavarovani dogodek odkritje napake v zvezi z lastninsko pravico, ne pa sama napaka;
- (i) zavarovanje za potovanje (nadomestilo v denarju ali v naravi imetnikom police za izgube, ki jih utrpijo pred ali med potovanjem);
- (j) katastrofne obveznice, ki določajo nižja plačila glavnice, obresti ali obojega, če določen dogodek negativno vpliva na izdajatelja obveznice (razen če tak določen dogodek, kot je na primer sprememba obrestne mere ali menjalnega tečaja, ne ustvari pomembnega zavarovalnega tveganja);

- (k) zamenjave zavarovanj in druge pogodbe, ki zahtevajo plačilo glede na podnebne, geološke ali druge fizične spremenljivke, značilne za eno od pogodbenih strank.

B27 V nadaljevanju so predstavljeni primeri pogodb, ki niso zavarovalne pogodbe:

- (a) naložbene pogodbe, ki imajo pravno obliko zavarovalne pogodbe, vendar na izdajatelja ne prenašajo pomembnega zavarovalnega tveganja. Na primer, pogodbe o življenjskem zavarovanju, pri katerih podjetje ne prevzame pomembnega tveganja umrljivosti ali obolevnosti, niso zavarovalne pogodbe; take pogodbe so finančni instrumenti ali pogodbe o opravljanju storitev – glej B28. člen. Naložbene pogodbe z možnostjo diskrecijske udeležbe ne ustrezajo opredelitvi zavarovalne pogodbe, vendar lahko na podlagi 3.(c) člena spadajo v področje uporabe MSRP 17, če jih izda podjetje, ki izdaja tudi zavarovalne pogodbe;
- (b) pogodbe, ki imajo pravno obliko zavarovanja, vendar prenesejo vsa pomembna zavarovalna tveganja nazaj na imetnika police prek nepreklicnih in izvršljivih mehanizmov, ki prilagodijo bodoča plačila imetnika police izdajatelju neposredno na podlagi zavarovanih izgub. Na primer, nekatere finančne pozavarovalne pogodbe ali določene skupinske pogodbe prenesejo vsa pomembna zavarovalna tveganja nazaj na imetnike polic; take pogodbe so običajno finančni instrumenti ali pogodbe o opravljanju storitev (glej B28. člen);
- (c) samozavarovanje (tj. zadržanje tveganja, ki bi se lahko pokrilo z zavarovanjem). V takem primeru ne gre za zavarovalno pogodbo, saj ni dogovora z drugo stranko. Zato, če podjetje izda zavarovalno pogodbo svojem obvladujočemu podjetju, svojemu odvisnemu podjetju ali drugemu odvisnemu podjetju v skupini, v konsolidiranih računovodskih izkazih ni izkazana nobena zavarovalna pogodba, ker pogodba z drugo stranko ne obstaja. V posameznih ali ločenih računovodskih izkazih izdajatelja ali imetnika pa je zavarovalna pogodba izkazana;
- (d) pogodbe (kot so na primer pogodbe o igrah na srečo), ki zahtevajo plačilo, če se zgodi določen negotov dogodek, kot pogodbenega predpogoja za plačilo pa ne zahtevajo, da ima ta dogodek neugoden (negativen) učinek na imetnika police. Vendar to iz opredelitve zavarovalne pogodbe ne izključuje pogodb, ki določajo vnaprej določena plačila za ovrednotenje izgube, ki jo povzroči določen dogodek, kot je na primer smrt ali nesreča (glej B12. člen);
- (e) izvedeni finančni instrumenti, ki pogodbeno stranko izpostavljajo finančnemu tveganju, ne pa tudi zavarovalnemu tveganju, saj od te stranke zahtevajo, da izvršijo plačilo (ali jim dajo pravico do prejema plačila) izključno na podlagi spremembe ene ali več od naslednjih spremenljivk: določene obrestne mere, cene finančnega instrumenta, cene blaga, menjalnega tečaja, indeksa cen ali tečajev, bonitetne ocene ali kreditnega indeksa ali druge spremenljivke, če v primeru nefinančne spremenljivke taka spremenljivka ni značilna za eno od pogodbenih strank;
- (f) s krediti povezana poroštva, ki zahtevajo plačilo tudi v primeru, ko imetnik police ni utrpel izgube zaradi dolžnikovega neplačila ob zapadlosti; take pogodbe se računovodsko obravnavajo z uporabo MSRP 9 *Finančni instrumenti* (glej B29. člen);
- (g) pogodbe, ki zahtevajo plačilo, odvisno od podnebnih, geoloških ali katerih koli drugih fizičnih spremenljivk, ki niso značilne za eno od pogodbenih strank (poznane kot izvedeni finančni instrumenti na vremenske dejavnike);
- (h) pogodbe, ki določajo nižja plačila glavnice, obresti ali obojega na podlagi podnebnih, geoloških ali kakršnih koli drugih fizičnih spremenljivk, učinek katerih ni značilen za eno od pogodbenih strank (poznane kot katastrofne obveznice).

B28 Podjetje za pogodbe, opisane v B27. členu, uporabi druge veljavne standarde, kot sta MSRP 9 in MSRP 15.

- B29 S krediti povezana poroštva in pogodbe za zavarovanje kreditov iz B27.(f) člena so lahko sklenjene v različnih pravnih oblikah, kot so jamstvo, nekatere vrste akreditivov, pogodba o prevzemu tveganja neplačila ali zavarovalna pogodba. Te pogodbe so zavarovalne pogodbe, če od izdajatelja zahtevajo, da izvede določena plačila, s katerimi se imetniku povrne škoda, ki jo ta utrpi, ker določeni dolžnik ob zapadlosti ni izvedel plačila imetniku police v skladu s prvotnimi ali spremenjenimi pogoji dolžniškega instrumenta. Take zavarovalne pogodbe so sicer izključene iz področja uporabe MSRP 17, razen če je izdajatelj predhodno izrecno izjavil, da te pogodbe obravnava kot zavarovalne pogodbe, in je uporabil računovodenje, ki se uporablja za zavarovalne pogodbe (glej 7.(e) člen).
- B30 S kreditom povezana poroštva in pogodbe za zavarovanje kreditov, ki zahtevajo plačilo tudi v primeru, ko imetnik police ni utrpel izgube zaradi dolžnikovega neplačila ob zapadlosti, ne spadajo v področje uporabe MSRP 17, ker ne prenašajo pomembnega zavarovalnega tveganja. Take pogodbe vključujejo tiste, ki zahtevajo plačilo:
- (a) ne glede na to, ali nasprotna stranka poseduje dolžniški instrument, ki je podlaga za pogodbo; ali
  - (b) ob spremembi bonitetne ocene ali kreditnega indeksa in ne v primeru neplačila določenega dolžnika ob zapadlosti.

LOČEVANJE SESTAVIN OD ZAVAROVALNE POGODBE (10.–13. ČLEN)

Naložbene sestavine (11.(b) člen)

- B31 V skladu z 11.(b) členom mora podjetje ločiti naložbeno sestavino, ki je razločljiva od gostiteljske zavarovalne pogodbe. Naložbena sestavina je razločljiva od pogodbe, če, in samo če, sta izpolnjena oba naslednja pogoja:
- (a) naložbena sestavina in zavarovalna sestavina nista tesno medsebojno povezani;
  - (b) pogodbo s podobnimi pogoji prodajajo ali bi jo lahko prodajale ločeno na istem trgu ali v isti pravni ureditvi podjetja, ki izdajajo zavarovalne pogodbe, ali druge osebe. Podjetje pri tem upošteva vse pod razumnimi pogoji dostopne informacije. Podjetju ni treba iskati izčrpnih informacij, da ugotovi, ali se naložbena sestavina prodaja ločeno.
- B32 Naložbena sestavina in zavarovalna sestavina sta tesno medsebojno povezani, če, in samo če:
- (a) podjetje ne more meriti ene sestavine, ne da bi upoštevalo drugo. Zato, če se vrednost ene sestavine spreminja glede na vrednost druge, podjetje za računovodenje združene naložbene in zavarovalne sestavine uporabi MSRP 17; ali
  - (b) imetnik police ne more koristiti ene sestavine, če ni prisotna tudi druga. Zato, če predčasna prekinitve ali dospelost ene sestavine povzroči predčasno prekinitve ali dospelost druge, podjetje za računovodenje združene naložbene in zavarovalne sestavine uporabi MSRP 17.

Obljube za prenos razločljivega blaga ali storitev, ki niso storitve zavarovalne pogodbe (12. člen)

- B33 Podjetje mora v skladu z 12. členom od zavarovalne pogodbe ločiti obljubo za prenos razločljivega blaga ali storitev, ki niso storitve zavarovalne pogodbe, na imetnika police. Za namene ločitve podjetje ne upošteva dejavnosti, ki jih mora izvesti, da izpolni pogodbo, razen če podjetje prenese blago ali storitev, ki ni storitev zavarovalne pogodbe, na imetnika police tekom teh dejavnosti. Podjetje bo na primer morda moralo opraviti raznovrstne upravne naloge za sklenitev pogodbe. Opravljanje teh nalog ne prenese storitve na imetnika police, ko se te naloge opravljajo.
- B34 Blago ali storitev, ki ni storitev zavarovalne pogodbe, obljubljen imetniku police, sta razločljiva, če lahko imetnik police uživa koristi blaga ali storitve samostojno ali skupaj z drugimi enostavno dostopnimi viri. Enostavno dostopni viri so blago ali storitve, ki se prodajajo ločeno (s strani podjetja ali drugega podjetja), ali viri, ki jih je imetnik police že dobil (od podjetja ali pri drugih transakcijah ali dogodkih).

- B35 Blago ali storitev, ki ni storitev zavarovalne pogodbe, obljubljeni imetniku police, nista razločljiva, če:
- (a) so denarni tokovi in tveganja, povezana z blagom ali storitvami, tesno medsebojno povezani z denarnimi tokovi in tveganji, povezanimi z zavarovalnimi sestavinami pogodbe; in
  - (b) podjetje zagotovi pomembno storitev s tem, ko blago ali storitev poveže z zavarovalnimi sestavinami.

DENARNI TOKOVI PRI PRIDOBIVANJU ZAVAROVANJ (GLEJ 28.A–28.F ČLEN)

B35A Podjetje za uporabo 28.A člena na podlagi sistematične in razumne metode razporedi:

- (a) denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj, ki se lahko neposredno pripišejo skupini zavarovalnih pogodb:
  - (i) na to skupino, in
  - (ii) na skupine, ki bodo vključevale zavarovalne pogodbe, ki bodo po pričakovanjih izhajale iz obnovitve zavarovalnih pogodb v tej skupini;
- (b) denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj, ki se lahko neposredno pripišejo portfelju zavarovalnih pogodb, z izjemo tistih iz točke (a), na skupine pogodb v portfelju.

B35B Podjetje na koncu vsakega obdobja poročanja popravi zneske, razporejene v skladu z B35.A členom, da odražajo spremembe predpostavk, ki določajo vhodne podatke za uporabljeno metodo razporeditve. Podjetje ne spreminja zneskov, razporejenih na skupino zavarovalnih pogodb po tem, ko so bile vse pogodbe dodane v skupino (glej B35.C člen).

B35C Podjetje lahko zavarovalne pogodbe dodaja v skupino zavarovalnih pogodb v več kot enem obdobju poročanja (glej 28. člen). V takih razmerah podjetje odpravi pripoznanje dela sredstva za denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj, ki se nanaša na zavarovalne pogodbe, dodane v skupino v tem obdobju, in še naprej pripoznava sredstvo za denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj v obsegu, v katerem se sredstvo nanaša na zavarovalne pogodbe, ki se bodo po pričakovanjih dodale v skupino v prihodnjem obdobju poročanja.

B35D Za uporabo 28.E člena:

- (a) podjetje v poslovnem izidu pripozna izgubo zaradi oslabitve in zmanjša knjigovodsko vrednost sredstva za denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj, tako da knjigovodska vrednost sredstva ne presega pričakovane čistega denarnega pritoka za povezano skupino zavarovalnih pogodb, določenega z uporabo 32.(a) člena;
- (b) kadar podjetje razporedi denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj na skupine zavarovalnih pogodb z uporabo B35.A(a)(ii) člena, v poslovnem izidu pripozna izgubo zaradi oslabitve in zmanjša knjigovodsko vrednost povezanih sredstev za denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj v obsegu, v katerem:
  - (i) podjetje pričakuje, da bodo ti denarni tokovi pri pridobivanju zavarovanj presegali čisti denarni prtok za pričakovane obnovitve, določen v skladu z 32.(a) členom; in
  - (ii) presežek, določen v skladu s točko (b)(i), ni bil že v skladu s točko (a) pripoznan kot izguba zaradi oslabitve.

MERJENJE (29.–71. ČLEN)

Ocene prihodnjih denarnih tokov (33.–35. člen)

B36 Ta oddelek obravnava:

- (a) nepristransko uporabo vseh primernih in dokazljivih informacij, ki so na voljo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj (glej B37.–B41. člen);
- (b) tržne in netržne spremenljivke (glej B42.–B53. člen);
- (c) uporabo sprotnih ocen (glej B54.–B60. člen); in
- (d) denarne tokove znotraj pogodbenih meja (glej B61.–B71. člen).

Nepristranska uporaba vseh primernih in dokazljivih informacij, ki so na voljo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj (33. (a) člen)

- B37 Cilj ocenjevanja prihodnjih denarnih tokov je določiti pričakovano vrednost, ali z verjetnostjo tehtano povprečje, celotnega razpona možnih izidov, pri čemer se upoštevajo vse primerne in dokazljive informacije, ki so na datum poročanja na voljo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj. Primerne in dokazljive informacije, ki so na datum poročanja na voljo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj, vključujejo informacije o preteklih dogodkih in trenutnih pogojih ter napovedi prihodnjih pogojev (glej B41. člen). Za informacije, ki se lahko pridobijo v informacijskih sistemih samega podjetja, se šteje, da so na voljo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj.
- B38 Izhodišče za oceno denarnih tokov je niz scenarijev, ki odraža celoten razpon možnih izidov. Vsak scenarij določa znesek in čas denarnih tokov pri določenem izidu ter ocenjeno verjetnost tega izida. Denarni tokovi iz vsakega scenarija se diskontirajo in tehtajo z ocenjeno verjetnostjo tega izida, da se izpelje pričakovana sedanja vrednost. Posledično cilj ni ugotoviti najverjetnejšega izida ali izida, ki je bolj verjeten kot ne, glede prihodnjih denarnih tokov.
- B39 Pri obravnavanju celotnega razpona možnih izidov je cilj na nepristranski način vključiti vse primerne in dokazljive informacije, ki so na voljo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj, in ne opredeliti vsakega možnega scenarija. V praksi je razvoj eksplicitnih scenarijev nepotreben, če je ocena, ki izhaja iz njih, skladna s ciljem merjenja, tj. upoštevanja vseh primernih in dokazljivih informacij, ki so na voljo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj, pri določanju povprečja. Na primer, če podjetje oceni, da je verjetnostna porazdelitev izidov na splošno skladna z verjetnostno porazdelitvijo, ki se lahko v celoti opiše z majhnim številom parametrov, bo zadoščala ocena manjšega števila parametrov. Podobno lahko v nekaterih primerih razmeroma preprosto modeliranje da odgovor znotraj sprejemljivega razpona natančnosti, ne da bi bile potrebne številne podrobne simulacije. Vendar lahko v nekaterih primerih na denarne tokove vplivajo zapleteni dejavniki, na katerih ti temeljijo, in se lahko denarni tokovi odzivajo nelinearno na spremembe ekonomskih pogojev. To se lahko na primer zgodi, če denarni tokovi odražajo niz medsebojno povezanih možnosti, ki so implicitne ali eksplicitne. V takih primerih je za izpolnitev cilja merjenja verjetno potrebno naprednejše stohastično modeliranje.
- B40 Razviti scenariji vključujejo nepristranske ocene verjetnosti katastrofalnih izgub po obstoječih pogodbah. Ti scenariji izključujejo možne zahtevke pri možnih prihodnjih pogodbah.
- B41 Podjetje oceni verjetnosti in zneske prihodnjih plačil iz obstoječih pogodb na podlagi pridobljenih informacij, ki vključujejo:
- (a) informacije o zahtevkih, ki so jih imetniki police že prijavili;
  - (b) druge informacije o znanih ali ocenjenih značilnostih zavarovalnih pogodb;
  - (c) podatke iz preteklih obdobj o lastnih izkušnjah podjetja, po potrebi dopolnjene s preteklimi podatki iz drugih virov. Podatki iz preteklih obdobj se prilagodijo tako, da odražajo trenutne pogoje, na primer če:
    - (i) zavarovana populacija izkazuje drugačne značilnosti (ali jih bo izkazovala zaradi neugodnega izbora) od populacije, ki se je uporabila kot podlaga za podatke iz preteklih obdobj,

- (ii) obstajajo znaki, ki kažejo, da se pretekli trendi ne bodo nadaljevali, da se bodo pojavili novi trendi ali da lahko gospodarske, demografske in druge spremembe vplivajo na denarne tokove, ki izhajajo iz obstoječih zavarovalnih pogodb, ali
  - (iii) je prišlo do sprememb pri postavkah, kot so postopki prevzemanja v zavarovanje in postopki obravnavanja zahtevkov, ki lahko vplivajo na relevantnost podatkov iz preteklih obdobj za zavarovalne pogodbe;
- (d) informacije o trenutnih cenah, če so na voljo, za pozavarovalne pogodbe in druge finančne instrumente (če obstajajo) za kritje podobnih tveganj, kot so katastrofne obveznice in izvedeni finančni instrumenti na vremenske dejavnike, ter zadnje tržne cene za prenose zavarovalnih pogodb. Te informacije se prilagodijo, da odražajo razlike med denarnimi tokovi, ki izhajajo iz teh pozavarovalnih pogodb ali drugih finančnih instrumentov, in denarnimi tokovi, do katerih bi prišlo pri izpolnjevanju obvez do imetnika police po pogodbah, ki so podlaga.

Tržne in netržne spremenljivke

B42 V MSRP 17 sta opredeljeni dve vrsti spremenljivk:

- (a) tržne spremenljivke – spremenljivke, ki jih je mogoče opazovati na trgih ali se lahko izpeljejo neposredno s trgov (na primer cene vrednostnih papirjev, s katerimi se trguje na borzi, ali obrestne mere); in
- (b) netržne spremenljivke – vse druge spremenljivke (na primer pogostost in velikost zavarovalnih zahtevkov in umrljivost).

B43 Tržne spremenljivke bodo običajno povzročile finančno tveganje (na primer obrestne mere, ki jih je mogoče opazovati), netržne spremenljivke pa bodo običajno povzročile nefinančno tveganje (na primer, stopnje umrljivosti). Vendar ne bo vedno tako. Na primer, obstajajo lahko predpostavke, ki se nanašajo na finančna tveganja, za katera se spremenljivke ne morejo opazovati na trgih ali neposredno izpeljati s trgov (na primer, obrestne mere, ki se ne morejo opazovati na trgih ali neposredno izpeljati s trgov).

Tržne spremenljivke (33.(b) člen)

B44 Ocene tržnih spremenljivk so skladne s tržnimi cenami, ki jih je mogoče opazovati, na datum merjenja. Podjetje v čim večji meri uporablja vhodne podatke, ki jih je mogoče opazovati, ter tržnih podatkov, ki jih je mogoče opazovati, ne nadomešča z lastnimi ocenami, razen kot je opisano v 79. členu MSRP 13 *Merjenje pošteno vrednosti*. V skladu z MSRP 13 so spremenljivke, kadar jih je treba izpeljati (na primer, ker ne obstajajo tržne spremenljivke, ki jih je mogoče opazovati), kolikor je mogoče skladne s tržnimi spremenljivkami, ki jih je mogoče opazovati.

B45 Tržne cene združujejo vrsto pogledov o možnih prihodnjih izidih ter poleg tega odražajo preference udeležencev na trgu v zvezi s tveganji. Posledično ne predstavljajo ene same napovedi prihodnjih izidov. Če se dejanski izid razlikuje od prejšnje tržne cene, to ne pomeni, da je bila tržna cena „napačna“.

B46 Pomemben način uporabe tržnih spremenljivk je ideja o posnemanju (*replicating*) sredstev ali posnemanju portfelja sredstev. Posnemajoče sredstvo je sredstvo, katerega denarni tokovi se v vseh scenarijih *popolnoma* ujemajo s pogodbenimi denarnimi tokovi skupine zavarovalnih pogodb glede zneska, časovnega okvira in negotovosti. V nekaterih primerih lahko posnemajoče sredstvo obstaja za nekatere od denarnih tokov, ki izhajajo iz skupine zavarovalnih pogodb. Poštena vrednost tega sredstva odraža tako pričakovano sedanjo vrednost denarnih tokov iz sredstva kot tveganje, povezano s temi denarnimi tokovi. Če za nekatere denarne tokove, ki izhajajo iz skupine zavarovalnih pogodb, obstaja posnemajoči portfelj sredstev, lahko podjetje za merjenje relevantnih denarnih tokov pri izpolnitvi uporabi pošteno vrednost teh sredstev, namesto da bi izrecno ocenilo denarne tokove in diskontno stopnjo.

B47 V skladu z MSRP 17 podjetju ni treba uporabljati tehnike posnemanja portfeljev. Vendar, če za nekatere denarne tokove, ki izhajajo iz skupine zavarovalnih pogodb, obstaja posnemajoče sredstvo ali portfelj in se podjetje odloči uporabiti drugačno tehniko, se prepriča, da ni verjetno, da bi tehnika posnemanja portfeljev privedla do pomembno drugačnega merjenja denarnih tokov.

- B48 Drugačne tehnike od tehnike posnemanja portfeljev, kot so tehnike stohastičnega modeliranja, so lahko zanesljivejše ali lažje za uporabo, če obstajajo pomembne medsebojne odvisnosti med denarnimi tokovi, ki se spreminjajo glede na donose sredstev, in drugimi denarnimi tokovi. Za določitev tehnike, ki v specifičnih okoliščinah najbolje izpolnjuje cilj skladnosti s tržnimi spremenljivkami, ki jih je mogoče opazovati, je potrebna presoja. Zlasti mora uporabljena tehnika zagotoviti, da je merjenje vseh opcij in jamstev, vključenih v zavarovalne pogodbe, skladno s tržnimi cenami, ki jih je mogoče opazovati (če obstajajo), za take opcije in jamstva.

Netržne spremenljivke

- B49 Ocene netržnih spremenljivk odražajo vse primerne in dokazljive informacije, ki so na voljo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj, tako zunanje kot notranje.
- B50 Netržni zunanji podatki (na primer nacionalne statistike o umrljivosti) so lahko bolj ali manj relevantni kot notranji podatki (na primer notranje razvite statistike o umrljivosti), odvisno od okoliščin. Na primer, podjetje, ki izdaja pogodbe o življenjskem zavarovanju, se ne zanaša samo na nacionalne statistike o umrljivosti, ampak pri pripravi nepristranskih ocen verjetnosti za scenarije umrljivosti pri svojih zavarovalnih pogodbah upošteva tudi vse druge primerne in dokazljive notranje in zunanje vire informacij, ki so na voljo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj. Pri določanju teh verjetnosti podjetje večji pomen pripiše prepričljivejšim informacijam. Na primer:
- (a) notranje statistike o umrljivosti so lahko prepričljivejše kot nacionalni podatki o umrljivosti, če nacionalni podatki temeljijo na veliki populaciji, ki ni reprezentativna za zavarovano populacijo. To je lahko zaradi tega, ker bi se lahko na primer demografske značilnosti zavarovane populacije pomembno razlikovale od značilnosti populacije države, kar pomeni, da bi moralo podjetje notranjim podatkom pripisati večji pomen, državnim statistikam pa manjšega;
  - (b) podjetje nasprotno, če notranje statistike temeljijo na majhni populaciji z značilnostmi, ki veljajo za podobne značilnostim populacije države, in so nacionalne statistike aktualne, večji pomen pripiše nacionalnim statistikam.
- B51 Ocenjene verjetnosti za netržne spremenljivke ne smejo biti v nasprotju s tržnimi spremenljivkami, ki jih je mogoče opazovati. Na primer, ocenjene verjetnosti za scenarije glede prihodnjih stopenj inflacije so čim bolj skladne z verjetnostmi, ki bi jih bilo pričakovati glede na tržne obrestne mere.
- B52 V nekaterih primerih lahko podjetje sklene, da se tržne spremenljivke spreminjajo neodvisno od netržnih spremenljivk. Če pride do tega, podjetje upošteva scenarije, ki odražajo razpon izidov za netržne spremenljivke, pri čemer je v vsakem scenariju uporabljena ista opazovana vrednost tržne spremenljivke.
- B53 V drugih primerih so lahko tržne in netržne spremenljivke povezane. Na primer, obstajajo lahko dokazi, da so stopnje predčasnih prekinitev (netržna spremenljivka) povezane z obrestnimi merami (tržna spremenljivka). Podobno lahko obstajajo dokazi, da je obseg zahtevkov pri zavarovanju nepremičnin ali avtomobilskem zavarovanju povezan z gospodarskimi cikli in s tem z obrestnimi merami in zneski odhodkov. Podjetje zagotovi, da so verjetnosti za scenarije in prilagoditve zaradi tveganja za nefinančno tveganje, povezano s tržnimi spremenljivkami, skladne z opazovanimi tržnimi cenami, ki so odvisne od teh tržnih spremenljivk.

Uporaba sprotnih ocen (33.(c) člen)

- B54 Podjetje pri ocenjevanju vsakega scenarija denarnih tokov in njegove verjetnosti uporabi vse primerne in dokazljive informacije, ki so na voljo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj. Podjetje pregleda ocene, ki jih je izdelalo na koncu prejšnjega obdobja poročanja, in jih posodobi. Pri tem upošteva, ali:
- (a) posodobljene ocene natančno predstavljajo pogoje na koncu obdobja poročanja;
  - (b) spremembe ocen natančno predstavljajo spremembe pogojev v obdobju. Na primer, predpostavljajmo, da so bile ocene na začetku obdobja na enem koncu sprejemljivega razpona. Če se pogoji niso spremenili, s premikom ocen na drugi konec razpona na koncu obdobja ne bi natančno predstavili, kaj se je zgodilo v obdobju. Če se najnovejše ocene podjetja razlikujejo od njegovih prejšnjih ocen, vendar se pogoji niso

spremenili, podjetje oceni, ali so nove verjetnosti, pripisane vsakemu scenariju, utemeljene. Podjetje pri posodabljanju ocen teh verjetnosti upošteva tako dokaze, na katerih so temeljile njegove prejšnje ocene, kot tudi vse nove dokaze, pri čemer večji pomen pripiše prepričljivejšim dokazom.

- B55 Verjetnost, pripisana vsakemu scenariju, odraža pogoje na koncu obdobja poročanja. Posledično na podlagi MRS 10 *Dogodki po obdobju poročanja* dogodek, ki se je zgodil po koncu obdobja poročanja, ki razreši negotovost, ki je obstajala na koncu obdobja poročanja, ne zagotovi dokazov o pogojih, ki so obstajali pred tem datumom. Na primer, na koncu obdobja poročanja lahko obstaja 20-odstotna verjetnost, da bo v preostalih šestih mesecih zavarovalne pogodbe prišlo do večje nevihte. Po koncu obdobja poročanja, vendar preden so bili računovodski izkazi odobreni za objavo, pride do večje nevihte. Denarni tokovi pri izpolnitvi po tej pogodbi ne bodo odražali nevihte, za katero se na podlagi zdaj znanih dejstev ve, da je do nje prišlo. Namesto tega denarni tokovi, upoštevani pri merjenju, vključujejo 20-odstotno verjetnost, ki je bila očitna na koncu obdobja poročanja (z razkritjem z uporabo MRS 10, da je po koncu obdobja poročanja prišlo do dogodka, ki ni povzročil prilagoditve).
- B56 Sprotne ocene pričakovanih denarnih tokov niso nujno identične zadnjim dejanskim izkušnjam. Na primer, predpostavljamo, da so bile stopnje umrljivosti v obdobju poročanja za 20 odstotkov slabše kot prejšnje stopnje umrljivosti in prejšnja pričakovanja o stopnjah umrljivosti. Nenadno spremembo stopenj umrljivosti bi lahko povzročilo več dejavnikov, ki vključujejo:
- (a) trajne spremembe umrljivosti;
  - (b) spremembe značilnosti zavarovane populacije (na primer, spremembe pri prevzemanju v zavarovanje ali porazdelitvi, ali pa selektivne predčasne prekinitve imetnikov police, ki so nepričakovano dobrega zdravja);
  - (c) naključna nihanja; ali
  - (d) neponovljivi vzroki, ki jih je mogoče ugotoviti.
- B57 Podjetje raziše razloge za spremembo ugotovljenih stopenj in izdela nove ocene denarnih tokov in verjetnosti, ki upoštevajo najnoveše stopnje, prejšnje stopnje in druge informacije. Rezultat v primeru iz B56. člena bi običajno bil, da se pričakovana sedanja vrednost koristi v primeru smrti spremeni, vendar ne za celih 20 odstotkov. Če bodo stopnje umrljivosti še naprej znatno višje od prejšnjih ocen zaradi razlogov, ki naj bi se po pričakovanih nadaljevali, se bo v primeru iz B56. člena ocenjena verjetnost, pripisana scenarijem visoke umrljivosti, povečala.
- B58 Ocene netržnih spremenljivk vključujejo informacije o trenutnem obsegu zavarovanih dogodkov in informacije o trendih. Na primer, v številnih državah so stopnje umrljivosti dlje časa vztrajno padale. Pri določanju denarnih tokov pri izpolnitvi se upoštevajo verjetnosti, ki bi se pripisale vsakemu možnemu scenariju o trendih, ob upoštevanju vseh primernih in dokazljivih informacij, ki so na voljo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj.
- B59 Podobno se v primeru, da so denarni tokovi, razporejeni na skupino zavarovalnih pogodb, občutljivi na inflacijo, pri določanju denarnih tokov pri izpolnitvi upoštevajo sprotne ocene možnih prihodnjih stopenj inflacije. Ker je za stopnje inflacije verjetno, da bodo povezane z obrestnimi merami, se pri merjenju denarnih tokov pri izpolnitvi upoštevajo verjetnosti za vsak scenarij inflacije na način, ki je skladen z verjetnostmi, ki jih je pričakovati glede na tržne obrestne mere, uporabljene pri ocenjevanju diskontnih stopenj (glej B51. člen).
- B60 Podjetje pri ocenjevanju denarnih tokov upošteva trenutna pričakovanja glede prihodnjih dogodkov, ki lahko vplivajo na te denarne tokove. Podjetje razvije scenarije denarnih tokov, ki odražajo te prihodnje dogodke, ter nepristranske ocene verjetnosti vsakega scenarija. Vendar podjetje ne upošteva trenutnih pričakovanj glede prihodnjih sprememb zakonodaje, ki lahko spremenijo ali ukinejo sedanjo obvezo ali ustvarijo nove obveze iz obstoječe zavarovalne pogodbe, dokler sprememba zakonodaje ni vsebinsko uveljavljena.

Denarni tokovi znotraj pogodbenih meja (34. člen)

- B61 Ocene denarnih tokov v scenariju vključujejo vse denarne tokove znotraj pogodbenih meja obstoječe pogodbe in nobenih drugih denarnih tokov. Podjetje pri določanju pogodbenih mej obstoječe pogodbe uporabi 2. člen.
- B62 Mnoge zavarovalne pogodbe imajo značilnosti, ki imetnikom police omogočajo, da izvedejo dejanja, s katerimi spremenijo čas, naravo ali negotovost zneskov, ki jih bodo prejeli. Te značilnosti vključujejo možnost obnovitve, možnost odstopa, možnost pretvorbe in možnost prenehanja plačevanja premij ob nadaljnjem prejemanju upravičenj po pogodbi. Pri merjenju skupine zavarovalnih pogodb se upoštevajo, na podlagi pričakovane vrednosti, sprotne ocene podjetja glede tega, kako bodo imetniki police v skupini izkoristili možnosti, ki jih imajo na voljo, prilagoditev zaradi nefinančnega tveganja pa odraža sprotne ocene podjetja glede tega, kako se lahko dejansko obnašanje imetnikov police razlikuje od pričakovanega. Ta zahteva po določitvi pričakovane vrednosti se uporablja ne glede na število pogodb v skupini; na primer, uporablja se tudi, če skupino sestavlja samo ena pogodba. Tako se pri merjenju skupine zavarovalnih pogodb ne predpostavlja 100-odstotna verjetnost, da bodo imetniki police:
- (a) zahtevali odstop od pogodbe, če obstaja določena verjetnost, da ga nekateri imetniki police ne bodo; ali
  - (b) nadaljevali pogodbe, če obstaja določena verjetnost, da jih nekateri imetniki police ne bodo.
- B63 Če pogodba od imetnika police zahteva, da obnovi ali kako drugače nadaljuje pogodbo, podjetje uporabi 34. člen za oceno, ali so premije in povezani denarni tokovi, ki izhajajo iz obnovljene pogodbe, znotraj pogodbenih meja prvotne pogodbe.
- B64 V 34. členu se omenja dejanska zmožnost podjetja določiti ceno na prihodnji datum (datum obnovitve), ki v celoti odraža tveganja v pogodbi od tega datuma. Podjetje ima to dejansko zmožnost ob odsotnosti omejitev, ki mu preprečujejo določitev iste cene, kot bi jo določilo za novo pogodbo z istimi značilnostmi kot obstoječa pogodba, izdano na ta datum, ali če lahko spremeni upravičenja tako, da ustrezajo ceni, ki jo bo podjetje zaračunalo. Podobno ima podjetje dejansko zmožnost določiti ceno, če lahko ponovno določi ceno obstoječe pogodbe tako, da ta odraža skupne spremembe tveganj v portfelju zavarovalnih pogodb, tudi če cena, določena za vsakega posameznega imetnika police, ne odraža spremembe tveganja za tega imetnika police. Pri ocenjevanju, ali ima podjetje dejansko zmožnost določiti ceno, ki v celoti odraža tveganja v pogodbi ali portfelju, upošteva vsa tveganja, ki bi jih upoštevalo pri prevzemu v zavarovanje v okviru enakovrednih pogodb na datum obnovitve za preostalo storitev. Pri določanju ocen prihodnjih denarnih tokov na koncu obdobja poročanja podjetje ponovno oceni pogodbeno mejo zavarovalne pogodbe, da vključi učinek sprememb okoliščin na materialne pravice in obveze podjetja.
- B65 Denarni tokovi znotraj pogodbenih meja zavarovalne pogodbe so tisti, ki se nanašajo neposredno na izpolnjevanje pogodbe, vključno z denarnimi tokovi, katerih znesek ali čas sta v diskreciji podjetja. Denarni tokovi, ki spadajo v pogodbene meje zavarovalne pogodbe, vključujejo:
- (a) premije (vključno s prilagoditvami premij in obročnimi premijami) imetnika police in vse dodatne denarne tokove, ki izhajajo iz teh premij;
  - (b) plačila imetniku police (ali v njegovem imenu), vključno z zahtevki, ki so že bili prijavljeni, vendar še niso bili plačani (tj. prijavljeni zahtevki), nastalimi zahtevki za dogodke, ki so se zgodili, vendar zahtevki za njih še niso bili prijavljeni, in vsemi prihodnjimi zahtevki, za katere ima podjetje materialno obvezo (glej 34. člen);
  - (c) plačila imetniku police (ali v njegovem imenu), ki se spreminjajo glede na donose postavk, ki so podlaga;
  - (d) plačila imetniku police (ali v njegovem imenu), ki izhajajo iz izvedenih finančnih instrumentov, na primer opcij ali jamstev, vgrajenih v pogodbo, v obsegu, v katerem te opcije in jamstva niso ločene od zavarovalne pogodbe (glej 11.(a) člen);
  - (e) razporeditev denarnih tokov pri pridobivanju zavarovanj, ki se lahko pripišejo portfelju, v katerega spada pogodba;

- (f) nabavne vrednosti oziroma stroške pri obravnavi zahtevkov (tj. nabavne vrednosti oziroma stroške za podjetje pri preiskovanju, obdelavi in reševanju zahtevkov iz obstoječih zavarovalnih pogodb, vključno s pravnimi stroški in stroški agentov za poravnavo zahtevkov, ter notranje stroške preiskovanja zahtevkov in obdelave plačil zahtevkov);
  - (g) nabavne vrednosti oziroma stroške za podjetje pri zagotavljanju pogodbenih upravičenj, ki se izplačajo v naravi namesto v denarju;
  - (h) stroške upravljanja in vzdrževanja polic, kot so stroški zaračunavanja premij in obravnavanja sprememb polic (na primer pretvorbe in obnovitve). Ti stroški vključujejo tudi večkratne provizije, ki naj bi se plačale posrednikom, če določeni imetnik police še naprej plačuje premije znotraj pogodbenih meja zavarovalne pogodbe;
  - (i) davke, ki izhajajo iz transakcij (kot so davki na premije, davki na dodano vrednost ter davki na blago in storitve), in dajatve (na primer za storitve protipožarne varnosti in ocene škodnih skladov), ki izhajajo neposredno iz obstoječih zavarovalnih pogodb ali ki se jim lahko pripišejo na utemeljeni in dosledni podlagi;
  - (j) plačila zavarovatelja v vlogi fiduciarja za namen izpolnjevanja davčnih obveznosti imetnika police in povezane prejemke;
  - (k) potencialne denarne pritoke iz naslova povračil (kot so iztržki od prodaje rešenega premoženja in subrogacije) pri prihodnjih zahtevkih, kritih z obstoječimi zavarovalnimi pogodbami, in, v obsegu, v katerem niso primerni za pripoznanje kot ločena sredstva, potencialne denarne pritoke iz naslova povračil pri preteklih terjatvah;
  - (ka) nabavne vrednosti oziroma stroške za podjetje pri:
    - (i) izvajanju naložbene dejavnosti v obsegu, v katerem podjetje izvaja to dejavnost za povečanje upravičenj iz zavarovalnega kritja za imetnike police. Naložbene dejavnosti povečajo upravičenja iz zavarovalnega kritja, če podjetje te dejavnosti izvaja v pričakovanju, da bo ustvarilo naložbeni donos, od katerega bodo imetniki police imeli koristi, če pride do zavarovanega dogodka;
    - (ii) izvajanju storitve naložbenega donosa za imetnike police v okviru zavarovalnih pogodb brez neposredne udeležbe (glej B119.B člen);
    - (iii) izvajanju naložbene storitve za imetnike police v okviru zavarovalnih pogodb z neposredno udeležbo;
  - (l) razporeditev fiksnih in spremenljivih splošnih stroškov (kot so stroški računovodstva, zaposlenih, informacijske tehnologije in povezane podpore, amortizacije zgradb, najemnin, vzdrževanja ter komunalnih in javnih storitev), ki jih je mogoče neposredno pripisati izpolnjevanju zavarovalnih pogodb. Takšni splošni stroški se razporedijo na skupine pogodb na podlagi sistematičnih in razumnih metod ter se dosledno uporabljajo za vse stroške, ki imajo podobne značilnosti;
  - (m) vse druge stroške, ki se lahko zaračunajo konkretno imetniku police pod pogoji iz pogodbe.
- B66 Naslednji denarni tokovi se ne vključijo pri ocenjevanju denarnih tokov, ki bodo nastali, ko podjetje izpolnjuje obveze iz obstoječe zavarovalne pogodbe:
- (a) donosi od naložb. Naložbe se pripoznavajo, merijo in predstavljajo ločeno;
  - (b) denarni tokovi (plačila ali prejemki), ki izhajajo iz pozavarovalnih pogodb, ki jih ima podjetje. Pozavarovalne pogodbe, ki jih ima podjetje, se pripoznavajo, merijo in predstavljajo ločeno;
  - (c) denarni tokovi, ki lahko izhajajo iz prihodnjih zavarovalnih pogodb, tj. denarni tokovi, ki niso znotraj pogodbenih meja obstoječih pogodb (glej 34.–35. člen);

- (d) denarni tokovi, povezani s stroški, ki se ne morejo neposredno pripisati portfelju zavarovalnih pogodb, ki vsebuje pogodbo, kot so nekateri stroški razvoja produktov in usposabljanja. Taki stroški se pripoznajo v poslovnem izidu, ko nastanejo;
- (e) denarni tokovi, ki izhajajo iz neznačilnega obsega pretiranega dela ali drugih virov, porabljenih za izpolnjevanje pogodbe. Taki stroški se pripoznajo v poslovnem izidu, ko nastanejo;
- (f) plačila in prejemki davka na dohodek, ki jih zavarovatelj ne plača ali prejme v vlogi fiduciarja ali ki se ne morejo zaračunati konkretno imetniku police pod pogoji iz pogodbe;
- (g) denarni tokovi med različnimi sestavinami poročajočega podjetja, kot so sredstva imetnikov police in kapital delničarjev, če ti denarni tokovi ne spremenijo zneska, ki se bo izplačal imetnikom police;
- (h) denarni tokovi, ki izhajajo iz sestavin, ločenih od zavarovalne pogodbe, in ki se računovodsko obravnavajo z uporabo drugih primernih standardov (glej 10.–13. člen).

B66A Od podjetja se morda lahko zahteva, da pred pripoznanjem skupine zavarovalnih pogodb pripozna sredstvo ali obveznost iz naslova denarnih tokov, povezanih s skupino zavarovalnih pogodb, ki niso denarni tokovi pri pridobivanju zavarovanj, in sicer zaradi nastanka denarnih tokov ali zaradi zahtev drugega MSRP. Denarni tokovi so povezani s skupino zavarovalnih pogodb, kadar bi bili ti denarni tokovi vključeni v denarne tokove pri izpolnitvi na datum začetnega pripoznanja skupine, če bi bili plačani ali prejeti po tem datumu. Pri uporabi 38.(c)(ii) člena podjetje odpravi pripoznanje takega sredstva ali obveznosti v obsegu, v katerem sredstvo ali obveznost ne bi bila pripoznana ločeno od skupine zavarovalnih pogodb, če bi do denarnega toka ali uporabe MSRP prišlo na datum začetnega pripoznanja skupine zavarovalnih pogodb.

Pogodbe z denarnimi tokovi, ki vplivajo na denarne tokove imetnikom police iz drugih pogodb, ali pa ti vplivajo nanje

B67 Nekatere zavarovalne pogodbe vplivajo na denarne tokove imetnikom police po drugih pogodbah, ker zahtevajo:

- (a) da je imetnik police skupaj z imetniki police iz drugih pogodb soudeležen v donosih iste določene skupine postavk, ki so podlaga; in
- (b) da:
  - (i) imetnik police prejme nižji delež donosov iz postavk, ki so podlaga, zaradi plačil imetnikom police iz drugih pogodb, ki so udeleženi v tej skupini postavk, ki so podlaga, vključno s plačili, ki izhajajo iz jamstev, danih imetnikom police iz teh drugih pogodb; ali
  - (ii) imetniki police iz drugih pogodb prejmejo nižji delež donosov iz postavk, ki so podlaga, zaradi plačil imetniku police, vključno s plačili, ki izhajajo iz jamstev, zagotovljenih imetniku police.

B68 Včasih bodo take pogodbe vplivale na denarne tokove imetnikom police iz pogodb v drugih skupinah. Denarni tokovi pri izpolnitvi vsake skupine odražajo obseg, v katerem pogodbe v skupini povzročijo, da pričakovani denarni tokovi imetnikom police v tej skupini ali imetnikom police v drugi skupini vplivajo na podjetje. Zato denarni tokovi pri izpolnitvi za skupino:

- (a) vključujejo plačila, ki izhajajo iz pogojev obstoječih pogodb, imetnikom police iz pogodb v drugih skupinah ne glede na to, ali naj bi se ta plačila opravila sedanjim ali prihodnjim imetnikom police; in
- (b) izključujejo plačila imetnikom police v skupini, ki so bila v skladu s točko (a) vključena v denarne tokove pri izpolnitvi druge skupine.

- B69 Na primer, v obsegu, v katerem se plačila imetnikom police v eni skupini zmanjšajo z deleža donosov iz postavk, ki so podlaga, v višini 350 DE na 250 DE zaradi plačil zjamčenega zneska imetnikom police v drugi skupini, bi denarni tokovi pri izpolnitvi prve skupine vključevali plačila v višini 100 DE (tj. bi znašali 350 DE), denarni tokovi pri izpolnitvi druge skupine pa bi izključevali 100 DE zjamčenega zneska.
- B70 Za določitev denarnih tokov pri izpolnitvi skupin pogodb, ki vplivajo na denarne tokove imetnikom police iz pogodb v drugih skupinah ali pa ti vplivajo nanje, se lahko v praksi uporabijo različni pristopi. V nekaterih primerih lahko podjetje ugotovi spremembo pri postavkah, ki so podlaga, in posledično spremembo denarnih tokov samo na višji ravni združevanja, kot so skupine. V takih primerih podjetje učinek spremembe pri postavkah, ki so podlaga, na sistematični in razumni podlagi razporedi na posamezne skupine.
- B71 Potem ko so se pogodbam v skupini zagotovile vse storitve zavarovalne pogodbe, lahko denarni tokovi pri izpolnitvi še vedno vključujejo plačila, ki se bodo po pričakovanjih opravila trenutnim imetnikom police v drugih skupinah ali prihodnjim imetnikom police. Podjetju ni treba še naprej razporejati takih denarnih tokov pri izpolnitvi na specifične skupine, ampak lahko namesto tega pripozna in izmeri obveznost za take denarne tokove pri izpolnitvi, ki izhaja iz vseh skupin.

Diskontne stopnje (36. člen)

- B72 Podjetje pri uporabi MSRP 17 uporabi naslednje diskontne stopnje:
- (a) za merjenje denarnih tokov pri izpolnitvi – trenutne diskontne stopnje z uporabo 36. člena;
  - (b) za določitev obresti, ki se natečejo pri pogodbeni storitveni marži, z uporabo 44.(b) člena za zavarovalne pogodbe brez neposredne udeležbe – diskontne stopnje, ki se določijo na datum začetnega pripoznanja skupine pogodb, pri čemer se uporabi 36. člen za nominalne denarne tokove, ki se ne spreminjajo glede na donose iz katerih koli postavk, ki so podlaga;
  - (c) za merjenje sprememb pogodbene storitvene marže z uporabo B96.(a)–B96.(b) in B96.(d) člena za zavarovalne pogodbe brez neposredne udeležbe – diskontne stopnje z uporabo 36. člena, določene ob začetnem pripoznanju;
  - (d) za skupine pogodb, pri katerih se uporabi pristop razporejanja premij, ki imajo pomembno sestavino financiranja, za prilagoditev knjigovodske vrednosti obveznosti za preostalo kritje z uporabo 56. člena – diskontne stopnje z uporabo 36. člena, določene ob začetnem pripoznanju;
  - (e) če se podjetje odloči razdružiti finančne prihodke ali finančne odhodke iz zavarovanja med poslovni izid in drugi vseobsegajoči donos (glej 88. člen), za določitev zneska finančnih prihodkov ali finančnih odhodkov iz zavarovanja, vključenih v poslovni izid:
    - (i) za skupine zavarovalnih pogodb, za katere spremembe predpostavk, ki se nanašajo na finančno tveganje, nimajo znatnega učinka na zneske, plačane imetnikom police, z uporabo B131. člena – diskontne stopnje, določene na datum začetnega pripoznanja skupine pogodb, pri čemer se uporabi 36. člen za nominalne denarne tokove, ki se ne spreminjajo glede na donose iz katerih koli postavk, ki so podlaga,
    - (ii) za skupine zavarovalnih pogodb, za katere imajo spremembe predpostavk, ki se nanašajo na finančno tveganje, bistven učinek na zneske, plačane imetnikom police, z uporabo B132.(a)(i) člena – diskontne stopnje, ki razporedijo preostale popravljene pričakovane finančne prihodke ali finančne odhodke po preostalem obdobju trajanja skupine pogodb po stalnih stopnjah, in
    - (iii) za skupine pogodb, pri katerih se uporabi pristop razporejanja premij, z uporabo 59.(b) člena in B133. člena – diskontne stopnje, določene na datum nastanka zahtevka, pri čemer se uporabi 36. člen za nominalne denarne tokove, ki se ne spreminjajo glede na donose iz katerih koli postavk, ki so podlaga.

- B73 Za določitev diskontnih stopenj na datum začetnega pripoznanja skupine pogodb iz B72.(b)–B72.(e) člena lahko podjetje uporabi tehtano povprečje diskontnih stopenj v obdobju, v katerem so pogodbe v skupini izdane, to obdobje pa v skladu z 22. členom ne sme presežati enega leta.
- B74 Ocene diskontnih stopenj so skladne z drugimi ocenami, uporabljenimi za merjenje zavarovalnih pogodb, da se prepreči dvojno štetje ali opustitve. Na primer:
- (a) denarni tokovi, ki se ne spreminjajo glede na donose iz katerih koli postavk, ki so podlaga, se diskontirajo po stopnjah, ki ne odražajo take spremenljivosti;
  - (b) denarni tokovi, ki se spreminjajo glede na donose iz katerih koli postavk, ki so podlaga, se:
    - (i) diskontirajo z uporabo stopenj, ki odražajo to spremenljivost, ali
    - (ii) prilagodijo za učinek te spremenljivosti in diskontirajo po stopnji, ki odraža to prilagoditev;
  - (c) nominalni denarni tokovi (tj. tisti, ki vključujejo učinek inflacije) se diskontirajo po stopnjah, ki vključujejo učinek inflacije; in
  - (d) realni denarni tokovi (tj. tisti, ki izključujejo učinek inflacije) se diskontirajo po stopnjah, ki izključujejo učinek inflacije.
- B75 V skladu z B74.(b) členom se morajo denarni tokovi, ki se spreminjajo glede na donose iz postavk, ki so podlaga, diskontirati z uporabo stopenj, ki odražajo to spremenljivost, ali prilagoditi za učinek te spremenljivosti in diskontirati po stopnji, ki odraža to prilagoditev. Spremenljivost je relevanten dejavnik ne glede na to, ali je posledica pogodbenih pogojev ali uporabe diskrecije podjetja, in ne glede na to, ali podjetje poseduje postavke, ki so podlaga.
- B76 Denarni tokovi, ki se spreminjajo z donosi iz postavk, ki so podlaga, s spremenljivimi donosi, vendar so predmet jamstva glede minimalnega donosa, se ne spreminjajo samo na podlagi donosov iz postavk, ki so podlaga, tudi kadar je zjamčeni znesek nižji od pričakovanega donosa iz postavk, ki so podlaga. Zato podjetje prilagodi stopnjo, ki odraža spremenljivost donosov iz postavk, ki so podlaga, za učinek jamstva, tudi kadar je zjamčeni znesek nižji od pričakovanega donosa iz postavk, ki so podlaga.
- B77 V skladu z MSRP 17 podjetju ocenjenih denarnih tokov ni treba razdeliti na tiste, ki se spreminjajo glede na donose iz katerih koli postavk, ki so podlaga, in tiste, ki se ne. Če podjetje ocenjenih denarnih tokov ne razdeli na ta način, uporabi diskontne stopnje, primerne za ocenjene denarne tokove kot celoto, na primer z uporabo tehnik stohastičnega modeliranja ali tehnik merjenja, ki niso občutljive na tveganje.
- B78 Diskontne stopnje vključujejo samo relevantne dejavnike, tj. dejavnike, ki izhajajo iz časovne vrednosti denarja, značilnosti denarnih tokov in likvidnostnih značilnosti zavarovalnih pogodb. Takih diskontnih stopenj morda ne bo mogoče opazovati neposredno na trgu. Zato, kadar tržnih stopenj za instrument z istimi značilnostmi ni mogoče opazovati ali je sicer tržne stopnje za podobne instrumente mogoče opazovati, vendar pri njih niso ločeno prepoznavni dejavniki, zaradi katerih se instrument razlikuje od zavarovalnih pogodb, podjetje oceni ustrezne stopnje. MSRP 17 ne zahteva točno določene tehnike ocenjevanja za določitev diskontnih stopenj. Podjetje pri uporabi tehnike ocenjevanja:
- (a) v čim večji meri uporablja vhodne podatke, ki jih je mogoče opazovati (glej B44. člen), in upošteva vse primerne in dokazljive informacije o netržnih spremenljivkah, ki so na voljo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj, tako zunanje kot notranje (glej B49. člen). Uporabljene diskontne stopnje zlasti ne smejo biti v nasprotju s katerimi koli relevantnimi tržnimi podatki, ki so na voljo, uporabljene netržne spremenljivke pa ne smejo biti v nasprotju s tržnimi spremenljivkami, ki jih je mogoče opazovati;
  - (b) upošteva trenutne tržne pogoje z vidika udeleženca na trgu;

- (c) uporabi presojo, da oceni stopnjo podobnosti med lastnostmi zavarovalnih pogodb, ki se merijo, in lastnostmi instrumenta, za katerega so na voljo tržne cene, ki jih je mogoče opazovati, ter te cene prilagodi tako, da odražajo razlike med njimi.
- B79 Za denarne tokove zavarovalnih pogodb, ki se ne spreminjajo glede na donose iz postavk, ki so podlaga, diskontna stopnja odraža krivuljo obrestnih mer v ustrezni valuti za instrumente, ki imetnika ne izpostavljajo nobenemu tveganju ali ga izpostavljajo zanemarljivemu tveganju, ki je prilagojena, da odraža likvidnostne značilnosti skupine zavarovalnih pogodb. Prilagoditev odraža razliko med likvidnostnimi značilnostmi skupine zavarovalnih pogodb in likvidnostnimi značilnostmi sredstev, uporabljenih pri določanju krivulje obrestnih mer. Krivulje obrestnih mer odražajo sredstva, s katerimi se trguje na delujočih trgih in ki jih lahko imetnik običajno kadar koli takoj proda brez znatnih stroškov. Nasprotno pri nekaterih zavarovalnih pogodbah podjetje ne more biti prisiljeno zagotoviti plačila, preden je prišlo do zavarovanih dogodkov ali datumov, določenih v pogodbi.
- B80 Zato lahko podjetje za denarne tokove zavarovalnih pogodb, ki se ne spreminjajo glede na donose iz postavk, ki so podlaga, diskontne stopnje določi s prilagoditvijo krivulje obrestnih mer netveganih likvidnih sredstev, da se odražajo razlike med likvidnostnimi značilnostmi finančnih instrumentov, na katerih temeljijo stopnje, opazovane na trgu, in likvidnostnimi značilnostmi zavarovalnih pogodb (pristop „od spodaj navzgor“).
- B81 Podjetje lahko namesto tega ustrezne diskontne stopnje za zavarovalne pogodbe določi z uporabe krivulje obrestnih mer, ki odraža trenutne tržne stopnje donosa, upoštevane pri merjenju poštene vrednosti referenčnega portfelja sredstev (pristop „od zgoraj navzdol“). Podjetje to krivuljo obrestnih mer prilagodi, da odpravi vse dejavnike, ki niso relevantni za zavarovalne pogodbe, vendar mu krivulje obrestnih mer ni treba prilagajati za razlike med likvidnostnimi značilnostmi zavarovalnih pogodb in referenčnega portfelja.
- B82 Pri ocenjevanju krivulje donose, opisane v B81. členu, podjetje:
- (a) če za sredstva v referenčnem portfelju obstajajo tržne cene, ki jih je mogoče opazovati na delujočih trgih, uporabi te cene (skladno z 69. členom MSRP 13);
- (b) če trg ni delujoč, prilagodi tržne cene, ki jih je mogoče opazovati za podobna sredstva, da postanejo primerljive tržnim cenam za sredstva, ki se merijo (skladno s 83. členom MSRP 13);
- (c) če za sredstva v referenčnem portfelju ni trga, uporabi tehniko ocenjevanja. Za taka sredstva (skladno z 89. členom MSRP 13) podjetje:
- (i) razvije vhodne podatke, ki jih ni mogoče opazovati, z uporabo najboljših informacij, ki so v danih razmerah na voljo. Taki vhodni podatki lahko vključujejo lastne podatke podjetja, podjetje pa lahko v kontekstu MSRP 17 dolgoročnim ocenam pripiše večji pomen kot kratkoročnim nihanjem, in
- (ii) prilagodi te podatke, da upoštevajo vse informacije o predpostavkah udeležencev na trgu, ki so razumno na voljo.
- B83 Podjetje pri prilaganju krivulje obrestnih mer prilagodi tržne cene iz nedavnih transakcij z instrumenti s podobnimi značilnostmi za spremembe tržnih dejavnikov od datuma transakcije, ter te tržne cene prilagodi, da odražajo stopnjo različnosti med instrumentom, ki se meri, in instrumentom, za katerega je transakcijske cene mogoče opazovati. Za denarne tokove zavarovalnih pogodb, ki se ne spreminjajo glede na donose iz sredstev v referenčnem portfelju, take prilagoditve vključujejo:
- (a) prilagoditev za razlike med zneskom, časom in negotovostjo denarnih tokov sredstev v portfelju ter zneskom, časom in negotovostjo denarnih tokov zavarovalnih pogodb; in
- (b) izločitev tržnih premij za tveganje na podlagi kreditnega tveganja, ki so relevantne samo za sredstva, vključena v referenčni portfelj.

- B84 Načeloma bi morala za denarne tokove zavarovalnih pogodb, ki se ne spreminjajo glede na donose iz sredstev v referenčnem portfelju, obstajati enotna krivulja obrestnih mer netveganih nelikvidnih sredstev, ki odpravljajo vso negotovost glede zneska in časa denarnih tokov. V praksi pa lahko pristop „od zgoraj navzdol“ in pristop „od spodaj navzgor“ privedeta do različnih krivulj obrestnih mer, tudi v isti valuti. To je posledica omejitev, povezanih z ocenjevanjem prilagoditev, opravljenih v skladu z vsakim pristopom, in možnosti, da pri pristopu „od zgoraj navzdol“ niso vključene prilagoditve za različne likvidnostne značilnosti. Podjetju ni treba uskladiti diskontne stopnje, določene z izbranim pristopom, z diskontno stopnjo, ki bi se določila z drugim pristopom.
- B85 MSRP 17 ne določa omejitev glede referenčnega portfelja sredstev, uporabljenega pri uporabi B81. člena. Vendar je potrebnih manj prilagoditev za odpravo dejavnikov, ki niso relevantni za zavarovalne pogodbe, kadar ima referenčni portfelj sredstev podobne značilnosti. Na primer, če se denarni tokovi iz zavarovalnih pogodb ne spreminjajo glede na donose iz postavk, ki so podlaga, bi bilo potrebnih manj prilagoditev, če bi podjetje za izhodišče uporabilo dolžniške instrumente in ne kapitalskih. Za dolžniške instrumente bi bil cilj iz celotnega donosa obveznice izločiti učinek kreditnega tveganja in druge dejavnike, ki niso relevantni za zavarovalne pogodbe. Eden od načinov za oceno učinka kreditnega tveganja je uporaba tržne cene kreditnega izvedenega finančnega instrumenta kot referenčne točke.

Prilagoditev zaradi nefinančnega tveganja (37. člen)

- B86 Prilagoditev zaradi nefinančnega tveganja se nanaša na tveganje, ki izhaja iz zavarovalnih pogodb in ki ni finančno tveganje. Finančno tveganje je vključeno v ocene prihodnjih denarnih tokov ali diskontno stopnjo, uporabljeno za prilagoditev denarnih tokov. Tveganja, ki jih zajema prilagoditev zaradi nefinančnega tveganja, so zavarovalno tveganje in vsa druga nefinančna tveganja, kot sta tveganje predčasne prekinitve in tveganje stroškov (glej B14. člen).
- B87 Prilagoditev zaradi nefinančnega tveganja za zavarovalne pogodbe meri nadomestilo, ki bi ga podjetje potrebovalo, da zanj ne bi bilo razlike tako:
- (a) v primeru izpolnitve obveznosti, ki ima vrsto možnih izidov, ki izhajajo iz nefinančnega tveganja, kot
- (b) v primeru izpolnitve obveznosti, ki bo ustvarila točno določene denarne tokove z enako pričakovano sedanjo vrednostjo kot zavarovalne pogodbe.

Na primer, prilagoditev zaradi nefinančnega tveganja bi merila nadomestilo, ki bi ga podjetje potrebovalo, da zanj ne bi bilo razlike, če bi izpolnilo obveznost, za katero – zaradi nefinančnega tveganja – obstaja 50-odstotna verjetnost, da bo znašala 90 DE, in 50-odstotna verjetnost, da bo znašala 110 DE, ter izpolnitvijo obveznosti v točno določenem znesku 100 DE. Zato prilagoditev zaradi nefinančnega tveganja uporabnikom računovodskih izkazov predstavi informacije o znesku, ki ga je podjetje zaračunalo za negotovost, ki izhaja iz nefinančnega tveganja, glede zneska in časa denarnih tokov.

- B88 Ker prilagoditev zaradi nefinančnega tveganja odraža nadomestilo, ki bi ga podjetje zahtevalo za prevzem nefinančnega tveganja, ki izhaja iz negotovosti zneska in časa denarnih tokov, prilagoditev zaradi nefinančnega tveganja odraža tudi:
- (a) stopnjo razpršenosti koristi, ki jo podjetje upošteva pri določanju nadomestila, ki ga zahteva za prevzem tega tveganja; in
- (b) tako ugodne kot neugodne izide na način, ki odraža stopnjo nenaklonjenosti tveganju podjetja.

- B89 Namen prilagoditve zaradi nefinančnega tveganja je meriti učinek negotovosti pri denarnih tokovih, ki izhajajo iz zavarovalnih pogodb, razen negotovosti, ki izhaja iz finančnega tveganja. Posledično prilagoditev zaradi nefinančnega tveganja odraža vsa nefinančna tveganja, povezana z zavarovalnimi pogodbami. Ne odraža tveganj, ki ne izhajajo iz zavarovalnih pogodb, kot je splošno operativno tveganje.

- B90 Prilagoditev zaradi nefinančnega tveganja se v merjenje vključi na ekspliciten način. Prilagoditev zaradi nefinančnega tveganja je konceptualno ločena od ocen prihodnjih denarnih tokov in diskontnih stopenj, ki prilagajajo te denarne tokove. Podjetje prilagoditve zaradi nefinančnega tveganja ne šteje dvojno, na primer tako, da bi implicitno vključilo prilagoditev zaradi nefinančnega tveganja pri določanju ocen prihodnjih denarnih tokov ali diskontnih stopenj. Diskontne stopnje, ki se razkrijejo za namen izpolnjevanja 120. člena, ne vključujejo nobenih implicitnih prilagoditev za nefinančno tveganje.
- B91 MSRP 17 ne določa tehnik ocenjevanja, uporabljenih pri določanju prilagoditve zaradi nefinančnega tveganja. Vendar, da se odraža nadomestilo, ki bi ga podjetje zahtevalo za prevzem nefinančnega tveganja, mora imeti prilagoditev zaradi nefinančnega tveganja naslednje značilnosti:
- (a) tveganja, ki niso pogosta in so zelo resna, bodo privedla do večjih prilagoditev zaradi nefinančnega tveganja kot tveganja, ki so pogosta in niso zelo resna;
  - (b) za podobna tveganja bodo pogodbe z daljšim obdobjem trajanja privedle do večjih prilagoditev zaradi nefinančnega tveganja kot pogodbe s krajšim obdobjem trajanja;
  - (c) tveganja s širšo verjetnostno porazdelitvijo bodo privedla do večjih prilagoditev zaradi nefinančnega tveganja kot tveganja z ožjo verjetnostno porazdelitvijo;
  - (d) manj, kot se ve o sprotni oceni in njenem trendu, višja bo prilagoditev zaradi nefinančnega tveganja; in
  - (e) v obsegu, v katerem pridobljene izkušnje zmanjšajo negotovost glede zneska in časa denarnih tokov, se prilagoditve zaradi nefinančnega tveganja zmanjšajo in obratno.
- B92 Podjetje pri določanju ustrezne tehnike ocenjevanja prilagoditve zaradi nefinančnega tveganja uporabi presojo. Pri uporabi te presoje podjetje upošteva tudi, ali tehnika zagotavlja natančno in informativno razkritje, tako da lahko uporabniki računovodskih izkazov rezultate podjetja primerjajo z rezultati drugih podjetij. V skladu s 119. členom mora podjetje, ki za določitev prilagoditve zaradi nefinančnega tveganja uporabi drugo tehniko kot tehniko stopnje zaupanja, razkriti uporabljeno tehniko in stopnjo zaupanja, ki ustreza rezultatom te tehnike.

Začetno pripoznanje prenosov zavarovalnih pogodb in poslovnih združitvev (39. člen)

- B93 Ko podjetje pridobi izdane zavarovalne pogodbe ali pozavarovalne pogodbe, ki jih ima, pri prenosu zavarovalnih pogodb, ki ne tvorijo poslovanja, ali v poslovni združitvi, ki spada v področje uporabe MSRP 3, uporabi 14.–24. člen za opredelitev skupin pridobljenih pogodb, tako kot da bi pogodbe sklenilo na datum transakcije.
- B94 Podjetje uporabi nadomestilo, prejeta ali plačano za pogodbe, kot približek za prejete premije. Nadomestilo, prejeta ali plačano za pogodbe, ne vključuje nadomestila, prejetega ali plačanega za vsa druga sredstva in obveznosti, pridobljene v isti transakciji. V poslovni združitvi, ki spada v področje uporabe MSRP 3, je prejeta ali plačano nadomestilo poštena vrednost pogodb na ta datum. Podjetje pri določanju poštenih vrednosti ne uporabi 47. člena MSRP 13 (v zvezi z možnostjo vpogleda).
- B95 Razen če se uporablja pristop razporejanja premij za obveznost za preostalo kritje iz 55.–59. člena in 69.–70. A člena, se ob začetnem pripoznanju pogodbenih storitvenih marž izračuna z uporabo 38. člena za pridobljene izdane zavarovalne pogodbe in 65. člena za pridobljene pozavarovalne pogodbe, ki jih ima, pri čemer se prejeta ali plačano nadomestilo za pogodbe uporabi kot približek za prejete ali plačane premije na datum začetnega pripoznanja.
- B95A Če so pridobljene izdane zavarovalne pogodbe kočljive, podjetje z uporabo 47. člena pripozna presežek denarnih tokov pri izpolnitvi nad plačanim ali prejetim nadomestilom kot del dobrega imena ali dobiček pri izpogajanem nakupu za pogodbe, pridobljene v poslovni združitvi, ki spada v področje uporabe MSRP 3, ali kot izgubo v poslovnem izidu za pogodbe, pridobljene pri prenosu. Podjetje oblikuje sestavino izgube iz naslova obveznosti za preostalo kritje za ta presežek in z uporabo 49.–52. člena nadaljnje spremembe denarnih tokov pri izpolnitvi razporedi na to sestavino izgube.

B95B Za skupino pozavarovalnih pogodb, ki jih ima podjetje, za katero se uporabljata 66.A–66.B člen, podjetje na datum transakcije določi sestavino iz naslova povračila izgub sredstva za preostalo kritje, tako da pomnoži:

- (a) sestavino izgube obveznosti za preostalo kritje zavarovalnih pogodb, ki so podlaga, na datum transakcije in
- (b) odstotek zahtevkov pri zavarovalnih pogodbah, ki so podlaga, za katere podjetje na datum transakcije pričakuje, da se bodo povrnili iz skupine pozavarovalnih pogodb, ki jih ima.

B95C Podjetje pripozna znesek sestavine iz naslova povračila izgub, določen z uporabo B95.B člena, kot del dobrega imena ali dobiček pri izpogajanem nakupu za pozavarovalne pogodbe, ki jih ima, pridobljene v poslovni združitvi, ki spada v področje uporabe MSRP 3, ali kot prihodek v poslovnem izidu za pogodbe, pridobljene pri prenosu.

B95D Podjetje lahko z uporabo 14.–22. člena na datum transakcije v kočljivo skupino zavarovalnih pogodb vključi tako kočljive zavarovalne pogodbe, krite s skupino pozavarovalnih pogodb, ki jih ima, kot kočljive zavarovalne pogodbe, ki niso krite s skupino pozavarovalnih pogodb, ki jih ima. Podjetje za uporabo B95.B člena uporabi sistematično in razumno podlago za razporejanje, da določi delež sestavine izgube skupine zavarovalnih pogodb, ki se nanaša na zavarovalne pogodbe, krite s skupino pozavarovalnih pogodb, ki jih ima.

Sredstvo za denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj

B95E Ko podjetje pridobi izdane zavarovalne pogodbe pri prenosu zavarovalnih pogodb, ki ne tvorijo poslovanja, ali v poslovni združitvi, ki spada v področje uporabe MSRP 3, pripozna sredstvo za denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj po pošteni vrednosti na datum transakcije za pravice, da pridobi:

- (a) prihodnje zavarovalne pogodbe, ki so obnovitve zavarovalnih pogodb, pripoznanih na datum transakcije, in
- (b) prihodnje zavarovalne pogodbe, razen tistih iz točke (a), po datumu transakcije brez ponovnega plačila denarnih tokov pri pridobivanju zavarovanj, ki jih je prevzeto podjetje zanje že plačalo in ki se lahko neposredno pripišejo s tem povezanemu portfelju zavarovalnih pogodb.

B95F Znesek sredstev za denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj se na datum transakcije ne vključi v merjenje pridobljene skupine zavarovalnih pogodb z uporabo B93.–B95.A člena.

Spremembe knjigovodske vrednosti pogodbene storitvene marže za zavarovalne pogodbe brez neposredne udeležbe (44. člen)

B96 Za zavarovalne pogodbe brez neposredne udeležbe je v skladu s 44.(c) členom treba pogodbeno storitveno maržo skupine zavarovalnih pogodb prilagoditi za spremembe denarnih tokov pri izpolnitvi, ki se nanašajo na prihodnjo storitev. Te spremembe vsebujejo:

- (a) izkustvene prilagoditve, ki izhajajo iz prejetih premij v obdobju, ki se nanašajo na prihodnjo storitev, in povezane denarne tokove, kot so denarni tokovi pri pridobivanju zavarovanj ter davki v zvezi s premijami, merjene po diskontnih stopnjah, določenih v B72.(c) členu;
- (b) spremembe v ocenah sedanje vrednosti prihodnjih denarnih tokov pri obveznosti za preostalo kritje, razen tistih, opisanih v B97.(a) členu, merjene po diskontnih stopnjah, določenih v B72.(c) členu;
- (c) razlike med katero koli naložbeno sestavino, ki naj bi po pričakovanjih postala plačljiva v obdobju, in dejansko naložbeno sestavino, ki postane plačljiva v obdobju. Te razlike se določijo s primerjavo med (i) dejansko naložbeno sestavino, ki postane plačljiva v obdobju, in (ii) plačilom v obdobju, ki se je pričakovalo na začetku obdobja, skupaj s finančnimi prihodki ali finančnimi odhodki iz zavarovanja, povezanimi s tem pričakovanim plačilom, preden postane plačljivo;

- (ca) razlike med katerim koli posojilom imetniku police, ki ga bo po pričakovanjih treba odplačati v obdobju, in dejanskim posojilom imetniku police, ki ga je treba odplačati v obdobju. Te razlike se določijo s primerjavo med (i) dejanskim posojilom imetniku police, ki ga je treba odplačati v obdobju, in (ii) odplačilom v obdobju, ki se je pričakovalo na začetku obdobja, skupaj s finančnimi prihodki ali finančnimi odhodki iz zavarovanja, povezanimi s tem pričakovanim odplačilom, preden ga je treba odplačati;
- (d) spremembe prilagoditve zaradi nefinančnega tveganja, ki se nanašajo na prihodnjo storitev. Podjetju ni treba združiti spremembe prilagoditve zaradi nefinančnega tveganja na (i) spremembo, povezano z nefinančnim tveganjem, in (ii) učinek časovne vrednosti denarja in spremembe časovne vrednosti denarja. Če podjetje opravi tako združitev, pogodbeno storitveno maržo prilagodi za spremembo, povezano z nefinančnim tveganjem, merjeno po diskontnih stopnjah, določenih v B72.(c) členu.
- B97 Podjetje pogodbeno storitveno maržo za skupino zavarovalnih pogodb brez neposredne udeležbe ne prilagodi za naslednje spremembe denarnih tokov pri izpolnitvi, ker se ne nanašajo na prihodnjo storitev:
- (a) učinek časovne vrednosti denarja in sprememb časovne vrednosti denarja ter učinek finančnega tveganja in sprememb finančnega tveganja. Ti učinki zajemajo:
- (i) morebitni učinek na ocenjene prihodnje denarne tokove,
- (ii) učinek prilagoditve zaradi nefinančnega tveganja, če je združen, in
- (iii) učinek spremembe diskontne stopnje;
- (b) spremembe ocen denarnih tokov pri izpolnitvi pri obveznosti za nastale zahtevke;
- (c) izkustvene prilagoditve, razen tistih, ki so opisane v B96.(a) členu.
- B98 Pri nekaterih zavarovalnih pogodbah brez neposredne udeležbe njihovi pogoji prepuščajo podjetju diskrecijo glede denarnih tokov, ki se bodo izplačali imetnikom police. Sprememba denarnih tokov, ki so v diskreciji podjetja, se obravnava, kot da se nanaša na prihodnjo storitev, in ustrezno prilagodi pogodbeno storitveno maržo. Da določi, kako ugotoviti spremembo denarnih tokov, ki so v njegovi diskreciji, podjetje na začetku kritja pogodbe navede, na kateri podlagi bo po pričakovanjih določilo svojo zavezo po pogodbi; na primer na podlagi fiksne obrestne mere ali na podlagi donosov, ki se spreminjajo glede ne donose določenih sredstev.
- B99 Ko podjetje določi to podlago, to uporabi za razlikovanje med učinkom sprememb predpostavk, ki se nanašajo na finančno tveganje, na to zavezo (ki ne prilagodijo pogodbeno storitveno maržo) in učinkom sprememb, ki so v diskreciji podjetja, na to zavezo (ki prilagodijo pogodbeno storitveno maržo).
- B100 Če podjetje na začetku kritja pogodbe ne more določiti, kaj obravnava kot svojo zavezo po pogodbi in kaj obravnava kot predmet diskrecije, kot svojo zavezo obravnava donos, ki je upoštevan v oceni denarnih tokov pri izpolnitvi na začetku kritja pogodbe, posodobljen glede na trenutne predpostavke v zvezi s finančnim tveganjem.
- Spremembe knjigovodske vrednosti pogodbene storitvene marže za zavarovalne pogodbe z neposredno udeležbo (45. člen)**
- B101 Zavarovalne pogodbe z neposredno udeležbo so zavarovalne pogodbe, ki so bolj ali manj pogodbe o opravljanju naložbenih storitev, v skladu s katerimi podjetje obljubi naložbeni donos na podlagi postavk, ki so podlaga. Zato so opredeljene kot zavarovalne pogodbe, za katere:
- (a) pogodbeni pogoji določajo, da je imetnik police udeležen v deležu jasno določene skupine postavk, ki so podlaga (glej B105.–B106. člen);

- (b) podjetje pričakuje, da bo imetniku police plačalo znesek, enak znatnemu deležu poštene vrednosti donosov na postavke, ki so podlaga (glej B107. člen); in
- (c) podjetje pričakuje, da se bo znaten delež vsake spremembe zneskov, ki se bodo izplačali imetniku police, spreminjal skupaj s spremembo poštene vrednosti postavk, ki so podlaga (glej B107. člen).
- B102 Podjetje oceni, ali so pogoji iz B101. člena izpolnjeni na podlagi pričakovanj na začetku kritja pogodbe, in po tem pogojev ne ocenjuje ponovno, razen če se pogodba spremeni z uporabo 72. člena.
- B103 V obsegu, v katerem zavarovalne pogodbe v skupini vplivajo na denarne tokove imetnikom police po pogodbah v drugih skupinah (glej B67.–B71. člen), podjetje oceni, ali so pogoji v B101. členu izpolnjeni, in sicer tako, da upošteva denarne tokove, ki jih bo podjetje po pričakovanih plačalo imetnikom police, določene z uporabo B68.–B70. člena.
- B104 Pogoji v B101. členu zagotavljajo, da so zavarovalne pogodbe z neposredno udeležbo pogodbe, v skladu s katerimi je obveza podjetja imetniku police čisti znesek po upoštevanju naslednjega:
- (a) obveze plačati imetniku police znesek, enak pošteni vrednosti postavk, ki so podlaga; in
- (b) spremenljivega nadomestila (glej B110.–B118. člena), ki ga bo podjetje odbilo od zneska iz točke (a) v zameno za prihodnjo storitev, zagotovljeno z zavarovalno pogodbo, ki zajema:
- (i) znesek deleža podjetja v pošteni vrednosti postavk, ki so podlaga, zmanjšan za
- (ii) denarne tokove pri izpolnitvi, ki se ne spreminjajo glede na donose iz postavk, ki so podlaga.
- B105 Delež iz B101.(a) člena ne izključuje možnosti, da podjetje z uporabo diskrecije spreminja zneske, ki se izplačujejo imetniku police. Vendar mora biti povezava s postavkami, ki so podlaga, izvršljiva (glej 2. člen).
- B106 Skupina postavk, ki so podlaga, iz B101.(a) člena lahko vsebuje katere koli postavke, na primer referenčni portfelj sredstev, čista sredstva podjetja ali določen podsklop čistih sredstev podjetja, dokler so jasno določene v pogodbi. Podjetju ni treba posedovati določene skupine postavk, ki so podlaga, vendar jasno določena skupina postavk, ki so podlaga, ne obstaja, kadar:
- (a) lahko podjetje spremeni postavke, ki so podlaga, ki določajo znesek obveze podjetja, z učinkom za nazaj; ali
- (b) ni nobenih določenih postavk, ki so podlaga, tudi če bi lahko imetnik police prejel donos, ki načeloma odraža splošno uspešnost in pričakovanja podjetja ali uspešnost in pričakovanja podsklopa sredstev, ki jih poseduje podjetje. Primer takega donosa so pripisane obresti ali plačila dividende, ki se določijo na koncu obdobja, na katerega se nanašajo. V tem primeru obveza do imetnika police odraža pripisane obresti ali zneske dividende, ki jih je določilo podjetje, in ne odraža določenih postavk, ki so podlaga.
- B107 B101.(b) člen zahteva, da podjetje pričakuje, da bo imetniku police izplačalo znaten delež poštene vrednosti donosov na postavke, ki so podlaga, in B101.(c) člen zahteva, da podjetje pričakuje, da se bo znaten delež vsake spremembe zneskov, ki se bodo izplačali imetniku police, spreminjal skupaj s spremembo poštene vrednosti postavk, ki so podlaga. Podjetje:
- (a) si razlaga izraz „znaten“ v obeh členih v kontekstu cilja zavarovalnih pogodb z neposredno udeležbo, ki so pogodbe, pri katerih podjetje zagotavlja naložbene storitve in prejema nadomestilo za te storitve v obliki provizije, ki se določi glede na postavke, ki so podlaga; in

(b) oceni spremenljivost zneskov v B101.(b) in B101.(c) členu:

(i) v obdobju trajanja zavarovalne pogodbe in

(ii) na podlagi z verjetnostjo uresničitve tehtanega povprečja sedanjih vrednosti pričakovanih prihodnjih denarnih tokov, in ne na podlagi najboljšega ali najslabšega izida (glej B37.–B38. člen).

B108 Na primer, če podjetje pričakuje, da bo izplačalo znaten delež poštene vrednosti donosov iz postavk, ki so podlaga, ob upoštevanju jamstva glede minimalnega donosa, bodo obstajali scenariji, v katerih:

(a) se denarni tokovi, ki jih bo podjetje po pričakovanih plačalo imetniku police, spreminjajo glede na spremembe poštene vrednosti postavk, ki so podlaga, ker zajamčeni donos in drugi denarni tokovi, ki se ne spreminjajo glede na donose iz postavk, ki so podlaga, ne presegajo poštene vrednosti donosa iz postavk, ki so podlaga; in

(b) se denarni tokovi, ki jih bo podjetje po pričakovanih plačalo imetniku police, ne spreminjajo glede na spremembe poštene vrednosti postavk, ki so podlaga, ker zajamčeni donos in drugi denarni tokovi, ki se ne spreminjajo glede na donose iz postavk, ki so podlaga, presegajo pošteno vrednost donosa iz postavk, ki so podlaga.

Podjetje bo pri oceni spremenljivosti iz B101.(c) člena za ta primer upoštevalo z verjetnostjo uresničitve tehtano povprečje sedanjih vrednosti pričakovanih prihodnjih denarnih tokov vseh teh scenarijev.

B109 Za namene MSRP 17 izdane zavarovalne pogodbe in zavarovalne pogodbe, ki jih ima podjetje, ne morejo biti zavarovalne pogodbe z neposredno udeležbo.

B110 Za zavarovalne pogodbe z neposredno udeležbo se pogodbeni storitveni marža prilagodi, da odraža spremenljivo naravo nadomestila. Zato se spremembe zneskov, določenih v B104. členu, obravnavajo, kot je določeno v B111.–B114. členu.

B111 Spremembe obveze za plačilo zneska, enakega pošteni vrednosti postavk, ki so podlaga, imetniku police (B104. (a) člen) se ne nanašajo na prihodnjo storitev in ne prilagodijo pogodbene storitvene marže.

B112 Spremembe zneska deleža podjetja v pošteni vrednosti postavk, ki so podlaga (B104.(b)(i) člen), se nanašajo na prihodnjo storitev in prilagodijo pogodbeno storitveno maržo z uporabo 45.(b) člena.

B113 Spremembe denarnih tokov pri izpolnitvi, ki se ne spreminjajo glede na donose iz postavk, ki so podlaga (B104. (b)(ii) člen), vsebujejo:

(a) spremembe denarnih tokov pri izpolnitvi razen tistih, ki so določene pod točko (b). Tako kot za zavarovalne pogodbe brez neposredne udeležbe, podjetje uporabi B96.–B97. člen, da določi, v kakšnem obsegu se nanašajo na prihodnjo storitev, in prilagodi pogodbeno storitveno maržo v skladu s 45.(c) členom. Vse prilagoditve se merijo z uporabo trenutnih diskontnih stopenj;

(b) spremembo učinka časovne vrednosti denarja in finančnih tveganj, ki ne izhajajo iz postavk, ki so podlaga, na primer učinka finančnih jamstev. Ta se nanaša na prihodnjo storitev in v skladu s 45.(c) členom prilagodi pogodbeno storitveno maržo, razen v obsegu, v katerem se uporablja B115. člen.

B114 Podjetju ni treba ločeno opredeliti prilagoditev pogodbene storitvene marže, ki se zahtevajo v B112. in B113. členu. Namesto tega se lahko za nekatere ali vse prilagoditve določi združen znesek.

Zmanjševanje tveganja

- B115 V obsegu, v katerem podjetje izpolnjuje pogoje iz B116. člena, se lahko odloči, da ne bo pripoznalo spremembe pogodbene storitvene marže, s čimer bi se odražale nekatere ali vse spremembe učinka časovne vrednosti denarja in finančnega tveganja na:
- (a) znesek deleža podjetja v postavkah, ki so podlaga (glej B112. člen), če podjetje zmanjšuje učinek finančnega tveganja na ta znesek z uporabo izvedenih finančnih instrumentov ali pozavarovalnih pogodb, ki jih ima, in
  - (b) denarne tokove pri izpolnitvi iz B113.(b) člena, če podjetje zmanjšuje učinek finančnega tveganja na te denarne tokove pri izpolnitvi z uporabo izvedenih finančnih instrumentov, neizvedenih finančnih instrumentov, merjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, ali pozavarovalnih pogodb, ki jih ima.
- B116 Da lahko uporabi B115. člen, mora imeti podjetje predhodno dokumentiran cilj glede obvladovanja tveganj in strategijo za zmanjševanje finančnega tveganja, kot je opisana v B115. členu. Pri izvajanju tega cilja in strategije:
- (a) se zavarovalne pogodbe in izvedeni finančni instrumenti, neizvedeni finančni instrumenti, merjeni po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, ali pozavarovalne pogodbe, ki jih ima podjetje, medsebojno ekonomsko izravnajo (tj. vrednosti zavarovalnih pogodb in teh postavk, ki zmanjšujejo tveganje, se običajno gibata v nasprotnih smereh, ker se podobno odzivata na spremembe tveganja, ki se zmanjšuje). Podjetje pri ocenjevanju ekonomske izravnave ne upošteva razlik v računovodskem merjenju;
  - (b) kreditno tveganje ne prevladuje pri ekonomski izravnavi.
- B117 Podjetje v vsakem obdobju poročanja dosledno določi denarne tokove pri izpolnitvi v skupini, za katero se uporablja B115. člen.
- B117A Če podjetje zmanjšuje učinek finančnega tveganja z uporabo izvedenih finančnih instrumentov ali neizvedenih finančnih instrumentov, merjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, finančne prihodke ali finančne odhodke iz zavarovanja, ki izhajajo iz uporabe B115. člena, vključi v poslovni izid. Če podjetje zmanjšuje učinek finančnega tveganja z uporabo pozavarovalnih pogodb, ki jih ima, za predstavitev finančnih prihodkov ali finančnih odhodkov iz zavarovanja, ki izhajajo iz uporabe B115. člena, uporabi isto računovodsko usmeritev kot za pozavarovalne pogodbe, ki jih ima, z uporabo 88. in 90. člena.
- B118 Če, in samo če, kateri od pogojev iz B116. člena ni več izpolnjen, podjetje od tega datuma preneha uporabljati B115. člen. Podjetje ne opravi nobene prilagoditve za spremembe, prej pripoznane v poslovnem izidu.

Pripoznanje pogodbene storitvene marže v poslovnem izidu

- B119 Znesek pogodbene storitvene marže za skupino zavarovalnih pogodb se v vsakem obdobju pripozna v poslovnem izidu tako, da odraža storitve zavarovalne pogodbe, opravljene v okviru skupine zavarovalnih pogodb v tem obdobju (glej 44.(e), 45.(e) in 66.(e) člen). Znesek se določi z:
- (a) določitvijo enot kritja v skupini. Število enot kritja v skupini je količina storitev zavarovalne pogodbe, zagotovljenega s pogodbami v skupini, ki se določi tako, da se za vsako pogodbo upošteva količina upravičenj, zagotovljenih po pogodbi, in pričakovano obdobje kritja;
  - (b) razporeditvijo pogodbene storitvene marže na koncu obdobja (pred pripoznanjem kakršnih koli zneskov v poslovnem izidu, ki bi odražali opravljene storitve zavarovalne pogodbe v obdobju) enakomerno na vsako enoto kritja, zagotovljeno v trenutnem obdobju in ki se bo po pričakovanih zagotovila v prihodnosti;
  - (c) pripoznanjem zneska, razporejenega na enote kritja, zagotovljene v obdobju, v poslovnem izidu.

B119A Za uporabo B119. člena se obdobje storitve naložbenega donosa ali naložbene storitve konča na datum ali pred datumom, na katerega so plačani vsi zneski, dolgovani trenutnim imetnikom police v zvezi s temi storitvami, brez upoštevanja plačil prihodnjim imetnikom police, vključenih v denarne tokove pri izpolnitvi z uporabo B68. člena.

B119B Zavarovalne pogodbe brez neposredne udeležbe lahko zagotavljajo storitev naložbenega donosa, če, in samo če:

- (a) obstaja naložbena sestavina ali pa ima imetnik police pravico do izplačila zneska;
- (b) podjetje pričakuje, da bo naložbena sestavina ali znesek, za katerega ima imetnik police pravico do izplačila, vključeval naložbeni donos (naložbeni donos je lahko manjši od nič, na primer v okolju negativnih obrestnih mer); in
- (c) podjetje pričakuje, da bo za ustvarjanje tega naložbenega donosa izvajalo naložbeno dejavnost.

Pozavarovalne pogodbe, ki jih ima podjetje – pripoznanje povračila izgub pri zavarovalnih pogodbah, ki so podlaga (66.A–66.B člen)

B119C 66.A člen se uporablja, če, in samo če, je pozavarovalna pogodba, ki jo ima podjetje, sklenjena pred pripoznanjem kočljive skupine zavarovalnih pogodb, ki so podlaga, ali ob takem pripoznanju.

B119D Za uporabo 66.A člena podjetje določi prilagoditev pogodbene storitvene marže skupine pozavarovalnih pogodb, ki jih ima, in iz njih izhajajoči prihodek tako, da pomnoži:

- (a) izgubo, pripoznano pri zavarovalnih pogodbah, ki so podlaga, in
- (b) odstotek zahtevkov pri zavarovalnih pogodbah, ki so podlaga, za katere podjetje pričakuje, da se bodo povrnilo iz skupine pozavarovalnih pogodb, ki jih ima.

B119E Podjetje lahko z uporabo 14.–22. člena v kočljivo skupino zavarovalnih pogodb vključi tako kočljive zavarovalne pogodbe, krite s skupino pozavarovalnih pogodb, ki jih ima, kot kočljive zavarovalne pogodbe, ki niso krite s skupino pozavarovalnih pogodb, ki jih ima. Podjetje v teh primerih za uporabo 66.(c)(i)–(ii) in 66.A člena uporabi sistematično in razumno metodo za razporejanje, da določi delež izgub, ki se pripozna pri skupini zavarovalnih pogodb, ki se nanaša na zavarovalne pogodbe, krite s skupino pozavarovalnih pogodb, ki jih ima.

B119F Ko je podjetje oblikovalo sestavino iz naslova povračila izgub z uporabo 66.B člena, sestavino povračila izgub prilagodi, da odraža spremembe sestavine izgube kočljive skupine zavarovalnih pogodb, ki so podlaga (glej 50.–52. člen). Knjigovodska vrednost sestavine iz naslova povračila izgub ne presega deleža knjigovodske vrednosti sestavine izgube kočljive skupine zavarovalnih pogodb, ki so podlaga, za katero podjetje pričakuje, da jo bo povrnilo iz skupine pozavarovalnih pogodb, ki jih ima.

PRIHODKI IZ ZAVAROVANJA (83. IN 85. ČLEN)

B120 Skupni prihodki iz zavarovanja za skupino zavarovalnih pogodb so enaki nadomestilu za pogodbe, tj. znesku premij, plačanih podjetju, ki:

- (a) je prilagojen za učinek financiranja; in
- (b) izključuje vse naložbene sestavine.

B121 V skladu s 83. členom mora znesek prihodkov iz zavarovanja, pripoznanih v obdobju, predstavljati prenos obljubljenih storitev, in sicer v znesku, ki odraža pričakovano nadomestilo, do katerega bo podjetje upravičeno v zameno za te storitve. Skupno nadomestilo za skupino pogodb krije naslednje zneske:

(a) zneske, povezane z opravljanjem storitev, ki vsebujejo:

(i) odhodke iz zavarovalnih storitev brez zneskov, povezanih s prilagoditvijo zaradi nefinančnega tveganja, vključeno pod točko (ii), in zneskov, razporejenih na sestavino izgube obveznosti za preostalo kritje,

(ia) zneske, povezane z davkom na dohodek, ki se lahko zaračunajo konkretno imetniku police,

(ii) prilagoditev zaradi nefinančnega tveganja brez vseh zneskov, razporejenih na sestavino izgube obveznosti za preostalo kritje, in

(iii) pogodbeno storitveno maržo;

(b) zneske, povezane z denarnimi tokovi pri pridobivanju zavarovanj.

B122 Prihodki iz zavarovanja za obdobje, ki se nanaša na zneske, opisane v B121.(a) členu, se določijo v skladu z B123.–B124. členom. Prihodki iz zavarovanja za obdobje, ki se nanaša na zneske, opisane v B121.(b) členu, se določijo v skladu z B125. členom.

B123 Ko podjetje opravi storitve, z uporabo MSRP 15 odpravi pripoznanje obveze izpolnitve za te storitve in pripozna prihodke. Skladno s tem podjetje, ko v obdobju opravi storitve, z uporabo MSRP 17 zmanjša obveznost za preostalo kritje za opravljene storitve in pripozna prihodke iz zavarovanja. Zmanjšanje obveznosti za preostalo kritje, na podlagi katere nastanejo prihodki iz zavarovanja, izključuje spremembe obveznosti, ki se ne nanašajo na storitve, ki jih bo po pričakovanih zajemalo nadomestilo, prejeta s strani podjetja. Te spremembe so:

(a) spremembe, ki se ne nanašajo na storitve, opravljene v obdobju, na primer:

(i) spremembe, ki izhajajo iz denarnih pritokov iz naslova prejetih premij,

(ii) spremembe, ki se nanašajo na naložbene sestavine v obdobju,

(iia) spremembe, ki izhajajo iz denarnih tokov iz posojil imetnikom police;

(iii) spremembe, ki se nanašajo na s transakcijami povezane davke, pobrane v imenu tretjih oseb (kot so davki na premije, davki na dodano vrednost ter davki na blago in storitve) (glej B65.(i) člen),

(iv) finančni prihodki ali finančni odhodki iz zavarovanja,

(v) denarni tokovi pri pridobivanju zavarovanj (glej B125. člen) in

(vi) odprava pripoznanja obveznosti, prenesenih na tretjo osebo;

(b) spremembe, ki se sicer nanašajo na storitve, vendar zanje podjetje ne pričakuje nadomestila, tj. povečanja in zmanjšanja sestavine izgube obveznosti za preostalo kritje (glej 47.–52. člen).

B123A V obsegu, v katerem podjetje odpravi pripoznanje sredstva za denarne tokove, ki niso denarni tokovi pri pridobivanju zavarovanj, na datum začetnega pripoznanja skupine zavarovalnih pogodb (glej 38.(c)(ii) in B66.A člen), pripozna prihodke in odhodke iz zavarovanja v znesku, za katerega na ta datum odpravi pripoznanje.

- B124 Posledično se lahko prihodki iz zavarovanja za obdobje analizirajo tudi kot vsota sprememb obveznosti za preostalo kritje v obdobju v zvezi s storitvami, za katere bo podjetje po pričakovanih prejelo nadomestilo. Te spremembe so:
- (a) odhodki iz zavarovalnih storitev, nastali v obdobju (merjeni po zneskih, pričakovanih na začetku obdobja), brez:
    - (i) zneskov, razporejenih na sestavino izgube obveznosti za preostalo kritje z uporabo 51.(a) člena,
    - (ii) poplačil naložbenih sestavin;
    - (iii) zneskov, ki se nanašajo na s transakcijami povezane davke, pobrane v imenu tretjih oseb (kot so davki na premije, davki na dodano vrednost ter davki na blago in storitve) (glej B65.(i) člen),
    - (iv) odhodkov za pridobitev zavarovanja (glej B125. člen); in
    - (v) zneska, povezanega s prilagoditvijo zaradi nefinančnega tveganja (glej točko (b));
  - (b) sprememba prilagoditve zaradi nefinančnega tveganja brez:
    - (i) sprememb, vključenih v finančne prihodke ali finančne odhodke iz zavarovanja z uporabo 87. člena,
    - (ii) sprememb, ki prilagodijo pogodbeno storitveno maržo, ker se nanašajo na prihodnjo storitev, v skladu s 44.(c) in 45.(c) členom, in
    - (iii) zneskov, razporejenih na sestavino izgube obveznosti za preostalo kritje z uporabo 51.(b) člena;
  - (c) znesek pogodbene storitvene marže, pripoznan v poslovnem izidu v obdobju z uporabo 44.(e) in 45.(e) člena;
  - (d) drugi zneski, če obstajajo, na primer izkustvene prilagoditve za prejemke od premij razen tistih, ki se nanašajo na prihodnjo storitev (glej B96.(a) člen).
- B125 Podjetje določi prihodke iz zavarovanja, povezane z denarnimi tokovi pri pridobivanju zavarovanj, s sistematično razporeditvijo dela premij, ki se nanašajo na povračilo teh denarnih tokov, na vsako obdobje poročanja na podlagi preteka časa. Podjetje isti znesek pripozna kot odhodke iz zavarovalnih storitev.
- B126 Ko podjetje uporabi pristop razporejanja premij iz 55.–58. člena, so prihodki iz zavarovanja za obdobje znesek pričakovanih prejemkov od premij (brez morebitnih naložbenih sestavin in prilagojen, da odraža časovno vrednost denarja ter učinek finančnega tveganja, če je ustrezno, z uporabo 56. člena), razporejen na obdobje. Podjetje pričakovane prejemke od premij na vsako obdobje storitev zavarovalne pogodbe razporedi:
- (a) na podlagi preteka časa, vendar
  - (b) če se pričakovani vzorec sprostitve iz tveganja v obdobju kritja pomembno razlikuje od preteka časa, na podlagi pričakovanega časa nastanka odhodkov iz zavarovalnih storitev.
- B127 Podjetje v primeru spremenjenih dejstev in okoliščin spreminja podlago za razporejanje med B126.(a) in B126.(b) členom, kot je potrebno.

finančni prihodki ali finančni odhodki IZ ZAVAROVANJA (87.–92. ČLEN)

B128 Podjetje mora v skladu s 87. členom v finančne prihodke ali finančne odhodke iz zavarovanja vključiti učinek časovne vrednosti denarja in finančnega tveganja ter njegove spremembe. Za namene MSRP 17:

- (a) so predpostavke o inflaciji na podlagi indeksa cen ali stopenj ali na podlagi cen sredstev z donosi, vezanimi na inflacijo, predpostavke, ki se nanašajo na finančno tveganje;
- (b) predpostavke o inflaciji na podlagi pričakovanj podjetja glede specifičnih sprememb cen, niso predpostavke, ki se nanašajo na finančno tveganje; in
- (c) so spremembe pri merjenju skupine zavarovalnih pogodb, ki jih povzročijo spremembe vrednosti postavk, ki so podlaga (brez dodatnih vplačil in izplačil), spremembe, ki izhajajo iz učinka časovne vrednosti denarja in finančnega tveganja ter njegovih sprememb.

B129 V skladu z 88.–89. členom mora podjetje izbrati računovodsko usmeritev glede tega, ali bo razdružilo finančne prihodke ali finančne odhodke iz zavarovanja za obdobje med poslovni izid in drugi vseobsegajoči donos. Podjetje izbrano računovodsko usmeritev uporabi za portfelje zavarovalnih pogodb. Pri presoji, katera računovodska usmeritev je primerna za portfelj zavarovalnih pogodb, v skladu s 13. členom MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* podjetje za vsak portfelj upošteva sredstva, ki jih poseduje, in kako računovodsko obravnava ta sredstva.

B130 Če se uporablja 88.(b) člen, podjetje v poslovni izid vključi znesek, določen s sistematično razporeditvijo pričakovanih skupnih finančnih prihodkov ali finančnih odhodkov po obdobju trajanja skupine zavarovalnih pogodb. V tem kontekstu sistematična razporeditev pomeni razporeditev pričakovanih skupnih finančnih prihodkov ali finančnih odhodkov skupine zavarovalnih pogodb po obdobju trajanja skupine, ki:

- (a) temelji na značilnostih pogodb brez sklicevanja na dejavnike, ki ne vplivajo na denarne tokove, ki naj bi po pričakovanih nastali v okviru pogodb. Na primer, razporeditev finančnih prihodkov ali finančnih odhodkov ne temelji na pričakovanih pripoznanih donosih na sredstva, če ti pričakovani pripoznani donosi ne vplivajo na denarne tokove pogodb v skupini;
- (b) povzroči, da so zneski, pripoznani v drugem vseobsegajočem donosu v obdobju trajanja skupine zavarovalnih pogodb, skupno enaki nič. Kumulativni znesek, pripoznan v drugem vseobsegajočem donosu na kateri koli datum, je razlika med knjigovodsko vrednostjo skupine pogodb in zneskom, po katerem bi se skupina merila ob uporabi sistematične razporeditve.

B131 Za skupine zavarovalnih pogodb, za katere spremembe predpostavk, ki se nanašajo na finančno tveganje, nimajo znatnega učinka na zneske, plačane imetniku police, se sistematična razporeditev določi z uporabo diskontnih stopenj, določenih v B72.(e)(i) členu.

B132 Za skupine zavarovalnih pogodb, pri katerih imajo spremembe predpostavk, ki se nanašajo na finančno tveganje, znaten učinek na zneske, plačane imetniku police:

- (a) se lahko sistematična razporeditev za finančne prihodke ali finančne odhodke, ki izhajajo iz ocen prihodnjih denarnih tokov, določi na enega od naslednjih načinov:
  - (i) z uporabo stopnje, ki razporedi preostale popravljene pričakovane finančne prihodke ali finančne odhodke po preostalem obdobju trajanja skupine pogodb po stalnih stopnjah, ali
  - (ii) za pogodbe, ki uporabljajo pripisane obresti za določitev zneskov, ki se morajo izplačati imetnikom police – z uporabo razporeditve, ki temelji na zneskih, ki so se knjižili v dobro v obdobju in naj bi se knjižili v dobro v prihodnjih obdobjih;

- (b) se sistematična razporeditev za finančne prihodke ali finančne odhodke, ki izhajajo iz prilagoditve zaradi nefinančnega tveganja, če se ločeno razdruži od drugih sprememb prilagoditve zaradi nefinančnega tveganja z uporabo 81. člena, določi z uporabo razporeditve, skladne s tisto, ki se je uporabila za razporeditev za finančne prihodke ali finančne odhodke, ki izhajajo iz prihodnjih denarnih tokov;
- (c) se sistematična razporeditev za finančne prihodke ali finančne odhodke, ki izhajajo iz pogodbene storitvene marže, določi:
- (i) za zavarovalne pogodbe, ki nimajo značilnosti neposredne udeležbe, z uporabo diskontnih stopenj, določenih v B72.(b) členu, in
  - (ii) za zavarovalne pogodbe, ki imajo značilnosti neposredne udeležbe, z uporabo razporeditve, skladne s tisto, ki se je uporabila za razporeditev za finančne prihodke ali finančne odhodke, ki izhajajo iz prihodnjih denarnih tokov.
- B133 Pri uporabi pristopa razporejanja premij na zavarovalne pogodbe, opisane v 53.–59. členu, se lahko od podjetja zahteva ali pa se lahko podjetje samo odloči, da bo diskontiralo obveznosti za nastale zahtevke. V takih primerih se lahko odloči razdružiti finančne prihodke ali finančne odhodke iz zavarovanja z uporabo 88.(b) člena. Če se podjetje tako odloči, določi finančne prihodke ali finančne odhodke iz zavarovanja v poslovnem izidu z uporabo diskontne stopnje, določene v B72.(e)(iii) členu.
- B134 89. člen se uporablja, če podjetje, po lastni izbiri ali ker se tako od njega zahteva, poseduje postavke, ki so podlaga za zavarovalne pogodbe z neposredno udeležbo. Če se podjetje odloči razdružiti finančne prihodke ali finančne odhodke iz zavarovanja z uporabo 89.(b) člena, v poslovni izid vključi odhodke ali prihodke, ki se povsem ujemajo s prihodki ali odhodki, vključenimi v poslovni izid za postavke, ki so podlaga, kar povzroči, da je seštevek teh ločeno predstavljenih postavk enak nič.
- B135 Podjetje lahko izpolnjuje pogoje za izbrano računovodsko usmeritev iz 89. člena v enem obdobju, v drugih pa ne, ker se lahko zgodi, da ne poseduje več postavk, ki so podlaga, ali obratno. Če pride do take spremembe, se izbira med računovodskima usmeritvama, ki sta podjetju na voljo, spremeni s tiste iz 88. člena na tisto v 89. členu ali obratno. Zato lahko podjetje spreminja računovodsko usmeritev med tisto iz 88.(b) člena in tisto iz 89.(b) člena. Pri taki spremembi podjetje:
- (a) do datuma spremembe vključi akumulirani znesek, prej vključen v drugi vseobsegajoči donos, kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve v poslovnem izidu v obdobju, v katerem je prišlo do spremembe, in v prihodnjih obdobjih, kot sledi:
    - (i) če je podjetje prej uporabljalo 88.(b) člen – v poslovni izid vključi akumulirani znesek, pred spremembo vključen v drugi vseobsegajoči donos, kot da bi nadaljevalo s pristopom iz 88.(b) člena na podlagi predpostavk, ki so se uporabljale neposredno pred spremembo, in
    - (ii) če je podjetje prej uporabljalo 89.(b) člen – v poslovni izid vključi akumulirani znesek, pred spremembo vključen v drugi vseobsegajoči donos, kot da bi nadaljevalo s pristopom iz 89.(b) člena na podlagi predpostavk, ki so se uporabljale neposredno pred spremembo;
  - (b) ne preračuna primerjalnih informacij iz prejšnjih obdobj.
- B136 Podjetje pri uporabi B135.(a) člena ne preračuna akumuliranega zneska, prej vključenega v drugi vseobsegajoči donos, kot da se je nova razdružitve vedno uporabljala, predpostavke, uporabljene za prerazvrstitev v prihodnjih obdobjih, pa se po datumu spremembe ne posodablajo.

UČINEK RAČUNOVODSKIH OCEN IZ MEDLETNIH RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

- B137 Če podjetje pripravlja medletne računovodske izkaze z uporabo MRS 34 *Medletno računovodsko poročanje*, izbere računovodsko usmeritev glede tega, ali bo spremenilo obravnavo računovodskih ocen iz prejšnjih medletnih računovodskih izkazov, ko uporablja MSRP 17 v poznejših medletnih računovodskih izkazih in v letnem obdobju poročanja. Podjetje izbrano računovodsko usmeritev uporabi za vse skupine zavarovalnih pogodb, ki jih izdaja, in skupine pozavarovalnih pogodb, ki jih ima sklenjene.

Dodatek C

Datum začetka veljavnosti in prehod

Ta dodatek je sestavni del MSRP 17 Zavarovalne pogodbe.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- C1 Podjetje uporablja MSRP 17 za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2023 ali pozneje. Če podjetje uporabi MSRP 17 za obdobja pred tem datumom, to dejstvo razkrije. Zgodnejši začetek uporabe je dovoljen za podjetja, ki na datum začetka uporabe MSRP 17 ali pred tem datumom uporabljajo MSRP 9 *Finančni instrumenti*.
- C2 Za namene zahtev glede prehoda iz C1. in C3.–C33. člena:
- (a) je datum začetka uporabe začetek letnega obdobja poročanja, v katerem podjetje prvič uporabi MSRP 17; in
- (b) je datum prehoda začetek letnega obdobja poročanja neposredno pred datumom začetka uporabe.
- C2A Z dokumentom *Začetek uporabe MSRP 17 in MSRP 9 – Primerjalne informacije*, izdanim decembra 2021, so se dodali C28.A–C28.E in C33.A člen. Podjetje, ki se odloči za uporabo C28.A–C28.E in C33.A člena, jih uporablja ob začetku uporabe MSRP 17.

PREHOD

- C3 Razen če to ni izvedljivo ali se uporablja C5.A člen, podjetje uporabi MSRP 17 za nazaj, vendar z naslednjimi izjemami:
- (a) podjetju ni treba predstaviti kvantitativnih informacij, ki se zahtevajo v 28.(f) členu MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*; in
- (b) podjetje ne uporabi možnosti iz B115. člena za obdobja pred datumom prehoda. Podjetje lahko možnost iz B115. člena uporabi za naprej na datum prehoda ali po njem, če, in samo če, določi razmerja zmanjševanja tveganj na datum, ko uporabi to možnost, ali pred njim.
- C4 Da uporabi MSRP 17 za nazaj, podjetje na datum prehoda:
- (a) določi, pripozna in meri vsako skupino zavarovalnih pogodb, kot da se je MSRP 17 vedno uporabljal;
- (aa) določi, pripozna in meri vsa sredstva za denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj, kot da se je MSRP 17 vedno uporabljal (razen da podjetju ni treba uporabiti ocene zmožnosti povračila iz 28.E člena pred datumom prehoda);
- (b) odpravi pripoznanje za vsa obstoječa stanja, ki ne bi obstajala, če bi se MSRP 17 vedno uporabljal; in
- (c) pripozna morebitno posledično čisto razliko v lastniškem kapitalu.
- C5 Če, in samo če, je za podjetje uporaba C3. člena za skupino zavarovalnih pogodb neizvedljiva, namesto uporabe C4.(a) člena uporabi naslednje pristope:
- (a) prilagojeni retrospektivni pristop iz C6.–C19.A člena ob upoštevanju C6.(a) člena; ali

(b) pristop poštene vrednosti iz C20.–C24.B člena.

C5A Ne glede na C5. člen se lahko podjetje odloči uporabiti pristop poštene vrednosti iz C20.–C24.B člena za skupino zavarovalnih pogodb z neposredno udeležbo, za katero bi lahko uporabilo MSRP 17 za nazaj, če, in samo če:

(a) se podjetje odloči uporabiti možnost zmanjševanja tveganj iz B115. člena za skupino zavarovalnih pogodb za naprej od datuma prehoda in

(b) je podjetje uporabilo izvedene finančne instrumente, neizvedene finančne instrumente, merjene po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, ali pozavarovalne pogodbe, ki jih ima, za zmanjševanje finančnega tveganja, ki izhaja iz skupine zavarovalnih pogodb, kot je določeno v B115. členu, pred datumom prehoda.

C5B Če, in samo če, je za podjetje uporaba C4.(aa) člena za sredstvo za denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj neizvedljiva, podjetje uporabi naslednje pristope za merjenje sredstva za denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj:

(a) prilagojeni retrospektivni pristop iz C14.B–C14.D in C17.A člena ob upoštevanju C6.(a) člena; ali

(b) pristop poštene vrednosti iz C24.A–C24.B člena.

Prilagojeni retrospektivni pristop

C6 Cilj prilagojenega retrospektivnega pristopa je doseči rezultat, ki je čim bližje rezultatu v primeru uporabe za nazaj, z uporabo primernih in dokazljivih informacij, ki so na voljo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj. Zato podjetje pri uporabi tega pristopa:

(a) uporablja primerne in dokazljive informacije. Če podjetje ne more pridobiti primernih in dokazljivih informacij, ki so potrebne za uporabo prilagojenega retrospektivnega pristopa, uporabi pristop poštene vrednosti;

(b) v čim večji meri uporabi informacije, ki bi se uporabile pri uporabi povsem retrospektivnega pristopa, vendar mu ni treba uporabiti informacij, ki niso na voljo brez pretiranih stroškov ali prizadevanj.

C7 V C9.–C19.A členu so določene dovoljene spremembe pri uporabi za nazaj na naslednjih področjih:

(a) ocene zavarovalnih pogodb ali skupin zavarovalnih pogodb, ki bi se opravile na datum začetka kritja ali začetnega pripoznanja pogodb;

(b) zneski, povezani s pogodbeno storitveno maržo ali sestavino izgube za zavarovalne pogodbe brez neposredne udeležbe;

(c) zneski, povezani s pogodbeno storitveno maržo ali sestavino izgube za zavarovalne pogodbe z neposredno udeležbo; in

(d) finančni prihodki ali finančni odhodki iz zavarovanja.

C8 Da doseže cilj prilagojenega retrospektivnega pristopa, je podjetju dovoljeno uporabiti vsako spremembo iz C9.–C19.A člena samo v obsegu, v katerem nima na voljo primernih in dokazljivih informacij za uporabo retrospektivnega pristopa.

Ocene ob začetku kritja ali začetnem pripoznanju pogodbe

- C9 Podjetje v obsegu, dovoljenem s C8. členom, s pomočjo informacij, ki so na voljo na datum prehoda, določi naslednje:
- (a) kako določiti skupine zavarovalnih pogodb z uporabo 14.–24. člena;
  - (b) ali zavarovalna pogodba ustreza opredelitvi zavarovalne pogodbe z neposredno udeležbo z uporabo B101.–B109. člena;
  - (c) kako določiti denarne tokove, ki so v diskreciji podjetja, za zavarovalne pogodbe brez neposredne udeležbe z uporabo B98.–B100. člena; in
  - (d) ali zavarovalna pogodba ustreza opredelitvi naložbene pogodbe z možnostjo diskrecijske udeležbe, ki spada v področje uporabe MSRP 17, z uporabo 71. člena.
- C9A Podjetje v obsegu, dovoljenem s C8. členom, kot obveznost za nastale zahtevke razvrsti obveznost za poravnavo zahtevkov, nastalih pred pridobitvijo zavarovalne pogodbe v prenosu zavarovalnih pogodb, ki ne tvorijo poslovanja, ali v poslovni združitvi, ki spada v področje uporabe MSRP 3.
- C10 Podjetje v obsegu, dovoljenem s C8. členom, ne uporabi 22. člena za razdelitev skupin na tiste, ki ne vsebujejo pogodb, izdanih z več kot enoletnim razmikom.

Določanje pogodbene storitvene marže ali sestavine izgube za skupine zavarovalnih pogodb brez neposredne udeležbe

- C11 Podjetje v obsegu, dovoljenem s C8. členom, za pogodbe brez neposredne udeležbe določi pogodbeno storitveno maržo ali sestavino izgube obveznosti za preostalo kritje (glej 49.–52. člen) na datum prehoda z uporabo C12.–C16.C člena.
- C12 Podjetje v obsegu, dovoljenem s C8. členom, oceni prihodnje denarne tokove na datum začetnega pripoznanja skupine zavarovalnih pogodb kot znesek prihodnjih denarnih tokov na datum prehoda (ali zgodnejši datum, če se lahko prihodnji denarni tokovi na ta zgodnejši datum določijo za nazaj z uporabo C4.(a) člena), prilagojen za denarne tokove, za katere se ve, da je do njih prišlo med datumom začetnega pripoznanja skupine zavarovalnih pogodb in datumom prehoda (ali zgodnejšim datumom). Denarni tokovi, za katere se ve, da je do njih prišlo, vključujejo denarne tokove, ki izhajajo iz pogodb, ki so prenehale obstajati pred datumom prehoda.
- C13 Podjetje v obsegu, dovoljenem s C8. členom, določi diskontne stopnje, ki so se uporabljale na datum začetnega pripoznanja skupine zavarovalnih pogodb (ali pozneje):
- (a) z uporabo krivulje obrestnih mer, ki jo je mogoče opazovati, ki je vsaj tri leta neposredno pred datumom prehoda približno enaka krivulji obrestnih mer, ocenjeni z uporabo 36. in B72.–B85. člena, če taka krivulja donosov obstaja;
  - (b) če krivulja donosov, ki jo je mogoče opazovati, iz točke (a) ne obstaja, oceni diskontne stopnje, ki so se uporabile na datum začetnega pripoznanja (ali pozneje), z določitvijo povprečnega razpona med krivuljo obrestnih mer, ki jo je mogoče opazovati, in krivuljo obrestnih mer, ocenjeno z uporabo 36. in B72.–B85. člena, in uporabo tega razpona pri tej krivulji obrestnih mer, ki jo je mogoče opazovati. Navedeni razpon je povprečje v obdobju vsaj treh let neposredno pred datumom prehoda.

- C14 Podjetje v obsegu, dovoljenem s C8. členom, določi prilagoditev zaradi nefinančnega tveganja na datum začetnega pripoznanja skupine zavarovalnih pogodb (ali pozneje) s prilagoditvijo prilagoditve zaradi nefinančnega tveganja na datum prehoda za pričakovano sprostitev iz tveganja pred datumom prehoda. Pričakovana sprostitev iz tveganja se določi glede na sprostitev iz tveganja za podobne zavarovalne pogodbe, ki jih podjetje izda na datum prehoda.
- C14A Podjetje se lahko z uporabo B137. člena odloči, da ne bo spremenilo obravnave računovodskih ocen iz prejšnjih medletnih računovodskih izkazov. Tako podjetje v obsegu, dovoljenem s C8. členom, določi pogodbeno storitveno maržo ali sestavino izgube na datum prehoda, kot da pred datumom prehoda ne bi pripravilo medletnih računovodskih izkazov.
- C14B Podjetje v obsegu, dovoljenem s C8. členom, uporabi isto sistematično in razumno metodo, ki jo bo po pričakovanjih uporabljalo po datumu prehoda pri uporabi 28.A člena za razporeditev denarnih tokov pri pridobivanju zavarovanj, plačanih (ali za katere je bila pripoznana obveznost z uporabo drugega MSRP) pred datumom prehoda (brez zneskov, povezanih z zavarovalnimi pogodbami, ki so prenehale obstajati pred datumom prehoda), na:
- (a) skupine zavarovalnih pogodb, ki so pripoznane na datum prehoda, in
  - (b) skupine zavarovalnih pogodb, ki se bodo po pričakovanjih pripoznale po datumu prehoda.
- C14C Denarni tokovi pri pridobivanju zavarovanj, ki so plačani pred datumom prehoda in razporejeni na skupino zavarovalnih pogodb, pripoznana na datum prehoda, prilagodijo pogodbeno storitveno maržo te skupine v obsegu, v katerem so bile zavarovalne pogodbe, ki bodo po pričakovanjih v skupini, pripoznane na ta datum (glej 28.C in B35.C člen). Drugi denarni tokovi pri pridobivanju zavarovanj, ki so plačani pred datumom prehoda, vključno s tistimi, razporejenimi na skupino zavarovalnih pogodb, ki bo po pričakovanjih pripoznana po datumu prehoda, se pripoznajo kot sredstvo z uporabo 28.B člena.
- C14D Če podjetje nima na voljo primernih in dokazljivih informacij za uporabo C14.B člena, za naslednje zneske določi, da na datum prehoda znašajo nič:
- (a) prilagoditev pogodbene storitvene marže skupine zavarovalnih pogodb, pripoznanih na datum prehoda, in vse denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj, povezane s to skupino, in
  - (b) sredstvo za denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj za skupine zavarovalnih pogodb, ki se bodo po pričakovanjih pripoznale po datumu prehoda.
- C15 Če je rezultat uporabe C12.–C14.D člena pogodbeno storitvena marža na datum začetnega pripoznanja, podjetje za določitev pogodbene storitvene marže na datum prehoda:
- (a) kadar za ocenjevanje diskontnih stopenj, ki se uporabijo pri začetnem pripoznanju, uporabi C13. člen, uporabi te stopnje za natekanje obresti na pogodbeno storitveno maržo; in
  - (b) v obsegu, dovoljenem s C8. členom, določi znesek pogodbene storitvene marže, pripoznan v poslovnem izidu zaradi prenosa storitev pred datumom prehoda, s primerjavo enot preostalega kritja na ta datum z enotami kritja, zagotovljenimi v okviru skupine pogodb pred datumom prehoda (glej B119. člen).

- C16 Če je rezultat uporabe C12.–C14.D člena sestavina izgube obveznosti za preostalo kritje na datum začetnega pripoznanja, podjetje določi vse zneske, razporejene na sestavino izgube pred datumom prehoda, z uporabo C12.–C14.D člena in sistematične podlage za razporejanje.
- C16A Za skupino pozavarovalnih pogodb, ki jih ima podjetje, ki zagotavlja kritje za kočljivo skupino zavarovalnih pogodb in je bila sklenjena, preden so bile izdane zavarovalne pogodbe ali ob istem času, ko so bile izdane zavarovalne pogodbe, podjetje na datum prehoda (glej 66.A–66.B člen) oblikuje sestavino iz naslova povračila izgub sredstva za preostalo kritje. Podjetje v obsegu, dovoljenem s C8. členom, določi sestavino iz naslova povračila izgub s pomnožitvijo:
- (a) sestavine izgube obveznosti za preostalo kritje za zavarovalne pogodbe, ki so podlaga, na datum prehoda (glej C16. in C20. člen) in
- (b) odstotka zahtevkov za zavarovalne pogodbe, ki so podlaga, za katere podjetje pričakuje, da se bodo povrnili iz skupine pozavarovalnih pogodb, ki jih ima.
- C16B Podjetje lahko z uporabo 14.–22. člena na datum prehoda v kočljivo skupino zavarovalnih pogodb vključi tako kočljive zavarovalne pogodbe, krite s skupino pozavarovalnih pogodb, ki jih ima, kot kočljive zavarovalne pogodbe, ki niso krite s skupino pozavarovalnih pogodb, ki jih ima. Podjetje za uporabo C16.A člena uporabi sistematično in razumno podlago za razporejanje, da določi delež sestavine izgube skupine zavarovalnih pogodb, ki se nanaša na zavarovalne pogodbe, krite s skupino pozavarovalnih pogodb, ki jih ima.
- C16C Če podjetje nima na voljo primernih in dokazljivih informacij za uporabo C16.A člena, ne določi sestavine iz naslova povračila izgub za skupino pozavarovalnih pogodb, ki jih ima.

Določanje pogodbene storitvene marže ali sestavine izgube za skupine zavarovalnih pogodb z neposredno udeležbo

- C17 Podjetje v obsegu, dovoljenem s C8. členom, za pogodbe z neposredno udeležbo določi pogodbeno storitveno maržo ali sestavino izgube obveznosti za preostalo kritje na datum prehoda kot:
- (a) skupno pošteno vrednost postavk, ki so podlaga, na ta datum, zmanjšano za
- (b) denarne tokove pri izpolnitvi na ta datum, povečano ali zmanjšano za
- (c) prilagoditev za:
- (i) zneske, ki jih podjetje zaračuna imetnikom police (vključno z zneski, odštetimi od postavk, ki so podlaga) pred tem datumom,
- (ii) zneske, izplačane pred tem datumom, ki se ne bi spreminjali glede na postavke, ki so podlaga,
- (iii) spremembo prilagoditve zaradi nefinančnega tveganja, ki jo povzroči sprostitev iz tveganja pred tem datumom. Podjetje ta znesek oceni glede na sprostitev iz tveganja za podobne zavarovalne pogodbe, ki jih podjetje izda na datum prehoda;
- (iv) denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj, plačane (ali za katere je bila pripoznana obveznost z uporabo drugega MSRP) pred datumom prehoda, ki se razporedijo na skupino (glej C17.A člen);

- (d) če je rezultat točk (a)–(c) pogodbeni storitveni marža – zmanjšano za znesek pogodbene storitvene marže, ki se nanaša na storitve, opravljene pred tem datumom. Skupna vrednost iz točk (a)–(c) je približek za skupno pogodbeno storitveno maržo za vse storitve, ki se morajo opraviti v okviru skupine pogodb, tj. pred vsemi zneski, ki bi se pripoznali v poslovnem izidu za opravljene storitve. Podjetje oceni zneske, ki bi se pripoznali v poslovnem izidu za opravljene storitve, s primerjavo enot preostalega kritja na datum prehoda z enotami kritja, zagotovljenimi v okviru skupine pogodb pred datumom prehoda; ali
- (e) če je rezultat točk (a)–(c) sestavina izgube – sestavina izgube se prilagodi na nič, obveznost za preostalo kritje brez sestavine izgube pa se poveča za enak znesek.

C17A Podjetje v obsegu, dovoljenem s C8. členom, uporabi C14.B–C14.D člen za pripoznanje sredstva za denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj in za prilagoditev pogodbene storitvene marže skupine zavarovalnih pogodb z neposredno udeležbo za denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj (glej C17.(c)(iv) člen).

finančni prihodki ali finančni odhodki iz zavarovanja

C18 Za skupine zavarovalnih pogodb, ki ob uporabi C10. člena vsebujejo pogodbe, izdane z več kot enoletnim razmikom:

- (a) je podjetju dovoljeno, da določi diskontne stopnje na datum začetnega pripoznanja skupine, določene v B72.(b)–B72.(e)(ii) členu, in diskontne stopnje na datum nastanka zahtevka, določene v B72.(e)(iii) členu, na datum prehoda namesto na datum začetnega pripoznanja oziroma nastanka zahtevka;
- (b) mora podjetje, če se odloči združiti finančne prihodke ali finančne odhodke iz zavarovanja na zneske, vključene v poslovni izid, in zneske, vključene v drugi vseobsegajoči donos, z uporabo 88.(b) ali 89.(b) člena, določiti kumulativni znesek finančnih prihodkov ali finančnih odhodkov iz zavarovanja, pripoznanih v drugem vseobsegajočem donosu na datum prehoda, da bi lahko v prihodnjih obdobjih uporabilo 91.(a) člen. Podjetje lahko ta kumulativni znesek določi z uporabo C19.(b) člena ali:

(i) v vrednosti nič, razen če se uporablja točka (ii), in

(ii) za zavarovalne pogodbe z neposredno udeležbo, za katere se uporablja B134. člen, kot enako kumulativnemu znesku, pripoznanem v drugem vseobsegajočem donosu za postavke, ki so podlaga.

C19 Za skupine zavarovalnih pogodb, ki ne vsebujejo pogodb, izdanih z več kot enoletnim razmikom:

- (a) če podjetje uporabi C13. člen za oceno diskontnih stopenj, ki so se uporabile ob začetnem pripoznanju (ali pozneje), določi tudi diskontne stopnje iz B72.(b)–B72.(e) člena z uporabo C13. člena; in
- (b) mora podjetje, če se odloči združiti finančne prihodke ali finančne odhodke iz zavarovanja na zneske, vključene v poslovni izid, in zneske, vključene v drugi vseobsegajoči donos, z uporabo 88.(b) ali 89.(b) člena, določiti kumulativni znesek finančnih prihodkov ali finančnih odhodkov iz zavarovanja, pripoznanih v drugem vseobsegajočem donosu na datum prehoda, da bi lahko v prihodnjih obdobjih uporabilo 91.(a) člen. Podjetje ta kumulativni znesek določi:
- (i) za zavarovalne pogodbe, za katere bo uporabilo metode sistematične razporeditve iz B131. člena – če podjetje za oceno diskontnih stopenj ob začetnem pripoznanju uporabi C13. člen – z uporabo diskontnih stopenj, ki so se uporabile na datum začetnega pripoznanja, in sicer prav tako z uporabo C13. člena,

- (ii) za zavarovalne pogodbe, za katere bo uporabilo metode sistematične razporeditve iz B132. člena – na podlagi, da so predpostavke v zvezi s finančnim tveganjem, ki so se uporabile na datum začetnega pripoznanja, tiste, ki se uporabijo na datum prehoda, kot nič,
- (iii) za zavarovalne pogodbe, za katere bo uporabilo metode sistematične razporeditve iz B133. člena – če podjetje za oceno diskontnih stopenj ob začetnem pripoznanju (ali pozneje) uporabi C13. člen – z uporabo diskontnih stopenj, ki so se uporabile na datum nastanka zahtevka, in sicer prav tako z uporabo C13. člena, in
- (iv) za zavarovalne pogodbe z neposredno udeležbo, za katere se uporablja B134. člen – kot enako kumulativnemu znesku, pripoznanem v drugem vseobsegajočem donosu za postavke, ki so podlaga.

C19A Podjetje se lahko z uporabo B137. člena odloči, da ne bo spremenilo obravnave računovodskih ocen iz prejšnjih medletnih računovodskih izkazov. Tako podjetje v obsegu, dovoljenem s C8. členom, določi zneske, povezane s finančnimi prihodi ali finančnimi odhodki iz zavarovanja, na datum prehoda, kot da pred datumom prehoda ne bi pripravilo medletnih računovodskih izkazov.

Pristop poštene vrednosti

C20 Podjetje za namen uporabe pristopa poštene vrednosti določi pogodbeno storitveno maržo ali sestavino izgube obveznosti za preostalo kritje na datum prehoda kot razliko med pošteno vrednostjo skupine zavarovalnih pogodb na ta datum in denarnimi tokovi pri izpolnitvi, izmerjenimi na ta datum. Podjetje pri določanju te poštene vrednosti ne uporabi 47. člena MSRP 13 *Merjenje poštene vrednosti* (v zvezi z možnostjo vpogleda).

C20A Za skupino pozavarovalnih pogodb, ki jih ima podjetje, za katero se uporabljajo 66.A–66.B člen (brez potrebe po izpolnjevanju pogoja iz B119.C člena), podjetje določi sestavino iz naslova povračila izgub sredstva za preostalo kritje na datum prehoda, tako da pomnoži:

(a) sestavino izgube obveznosti za preostalo kritje za zavarovalne pogodbe, ki so podlaga, na datum prehoda (glej C16. in C20. člen) in

(b) odstotek zahtevkov za zavarovalne pogodbe, ki so podlaga, za katere podjetje pričakuje, da se bodo povrnili iz skupine pozavarovalnih pogodb, ki jih ima.

C20B Podjetje lahko z uporabo 14.–22. člena na datum prehoda v kočljivo skupino zavarovalnih pogodb vključi tako kočljive zavarovalne pogodbe, krite s skupino pozavarovalnih pogodb, ki jih ima, kot kočljive zavarovalne pogodbe, ki niso krite s skupino pozavarovalnih pogodb, ki jih ima. Podjetje za uporabo C20.A člena uporabi sistematično in razumno podlago za razporejanje, da določi delež sestavine izgube skupine zavarovalnih pogodb, ki se nanaša na zavarovalne pogodbe, krite s skupino pozavarovalnih pogodb, ki jih ima.

C21 Podjetje lahko pri uporabi pristopa poštene vrednosti uporabi C22. člen, da določi:

(a) kako določiti skupine zavarovalnih pogodb z uporabo 14.–24. člena;

(b) ali zavarovalna pogodba ustreza opredelitvi zavarovalne pogodbe z neposredno udeležbo z uporabo B101.–B109. člena;

- (c) kako določiti denarne tokove, ki so v diskreciji podjetja, za zavarovalne pogodbe brez neposredne udeležbe z uporabo B98.–B100. člena; in
- (d) ali zavarovalna pogodba ustreza opredelitvi naložbene pogodbe z možnostjo diskrecijske udeležbe, ki spada v področje uporabe MSRP 17, z uporabo 71. člena.

C22 Podjetje se lahko odloči, da bo vidike iz C21. člena določilo z uporabo:

- (a) primernih in dokazljivih informacij za tisto, kar bi podjetje glede na pogodbene pogoje in tržne razmere na datum začetka kritja ali začetnega pripoznanja pogodbe določilo kot ustrezno; ali
- (b) primernih in dokazljivih informacij, ki so na voljo na datum prehoda.

C22A Podjetje se lahko pri uporabi pristopa poštene vrednosti odloči, da bo kot obveznost za nastale zahtevke razvrstilo obveznost za poravnavo zahtevkov, nastalih pred pridobitvijo zavarovalne pogodbe v prenosu zavarovalnih pogodb, ki ne tvorijo poslovanja, ali v poslovni združitvi, ki spada v področje uporabe MSRP 3.

C23 Podjetju pri uporabi pristopa poštene vrednosti ni treba uporabiti 22. člena, v skupino pa lahko vključi pogodbe, izdane z več kot enoletnim razmikom. Podjetje skupine razdeli na tiste, ki vsebujejo samo pogodbe, izdane znotraj enega leta (ali manj), samo, če ima primerne in dokazljive informacije, na podlagi katerih lahko to stori. Ne glede na to, ali podjetje uporablja 22. člen ali ne, mu je dovoljeno, da določi diskontne stopnje na datum začetnega pripoznanja skupine, določene v B72.(b)–B72.(e)(ii) členu, in diskontne stopnje na datum nastanka zahtevka, določene v B72.(e)(iii) členu, na datum prehoda namesto na datum začetnega pripoznanja oziroma nastanka zahtevka.

C24 Pri uporabi pristopa poštene vrednosti je podjetju, če se odloči združiti finančne prihodke ali finančne odhodke iz zavarovanja med poslovni izid in drugi vseobsegajoči donos, dovoljeno določiti kumulativni znesek finančnih prihodkov ali finančnih odhodkov iz zavarovanja, pripoznanih v drugem vseobsegajočem donosu na datum prehoda:

- (a) za nazaj – vendar samo, če ima primerne in dokazljive informacije, da lahko to stori; ali
- (b) kot enak nič – razen če se uporablja točka (c); in
- (c) za zavarovalne pogodbe z neposredno udeležbo, za katere se uporablja B134. člen – kot enak kumulativnemu znesku, pripoznanem v drugem vseobsegajočem donosu iz postavk, ki so podlaga.

Sredstvo za denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj

C24A Podjetje pri uporabi pristopa poštene vrednosti za sredstvo za denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj (glej C5.B(b) člen) na datum prehoda določi sredstvo za denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj v znesku, enakem denarnim tokovom pri pridobivanju zavarovanj, ki bi podjetju nastali na datum prehoda za pravice, da pridobi:

- (a) povračila denarnih tokov pri pridobivanju zavarovanj iz premij zavarovalnih pogodb, izdanih pred datumom prehoda, ki pa na datum prehoda niso bile pripoznane;

(b) prihodnje zavarovalne pogodbe, ki so obnovitve zavarovalnih pogodb, pripoznanih na datum prehoda, in zavarovalnih pogodb, opisanih pod točko (a); in

(c) prihodnje zavarovalne pogodbe, razen tistih iz točke (b), po datumu prehoda, brez ponovnega plačila denarnih tokov pri pridobivanju zavarovanj, ki jih je podjetje že plačalo in ki se neposredno pripišejo povezanemu portfelju zavarovalnih pogodb.

C24B Podjetje na datum prehoda iz merjenja skupin zavarovalnih pogodb izključi znesek katerega koli sredstva za denarne tokove pri pridobivanju zavarovanj.

Primerjalne informacije

C25 Ne glede na sklicevanja na letno obdobje poročanja neposredno pred datumom začetka uporabe v C2.(b) členu lahko podjetje predstavi tudi prilagojene primerjalne informacije z uporabo MSRP 17 za katero koli prejšnje predstavljeno obdobje, vendar pa mu tega ni treba storiti. Če podjetje predstavi prilagojene primerjalne informacije za katero koli prejšnje obdobje, sklicevanje na „začetek letnega obdobja poročanja neposredno pred datumom začetka uporabe“ v C2.(b) členu pomeni „začetek najzgodnejšega predstavljenega prilagojenega primerjalnega obdobja“.

C26 Podjetju ni treba zagotoviti razkritij iz 93.–132. člena za nobeno obdobje, predstavljeno pred začetkom letnega obdobja poročanja neposredno pred datumom začetka uporabe.

C27 Če podjetje predstavi neprilagojene primerjalne informacije in razkritja za katero koli prejšnje obdobje, jasno navede informacije, ki niso bile prilagojene, razkrije, da so bile pripravljene na drugačni podlagi, in pojasni to podlago.

C28 Podjetju ni treba razkriti prej neobjavljenih informacij o razvoju zahtevkov, ki so nastali pred več kot petimi leti od konca letnega obdobja poročanja, v katerem prvič uporabi MSRP 17. Vendar, če podjetje teh informacij ne razkrije, to dejstvo razkrije.

Podjetja, ki istočasno prvič uporabijo MSRP 17 in MSRP 9

C28A Podjetju, ki istočasno prvič uporabi MSRP 17 in MSRP 9, je dovoljeno uporabljati C28.B–C28.E člen (razvrstitveno prekrivanje) za namen predstavitve primerjalnih informacij o finančnem sredstvu, če primerjalne informacije za to finančno sredstvo niso bile preračunane za MSRP 9. Primerjalne informacije za finančno sredstvo se ne bodo preračunale za MSRP 9, če se podjetje odloči, da ne bo preračunalo prejšnjih obdobj (glej 7.2.15. člen MSRP 9), ali če podjetje preračuna prejšnja obdobja, vendar je bilo za finančno sredstvo v teh prejšnjih obdobjih odpravljeno pripoznanje (glej 7.2.1. člen MSRP 9).

C28B Podjetje, ki za finančno sredstvo uporablja razvrstitveno prekrivanje, predstavi primerjalne informacije tako, kot da bi se za to finančno sredstvo uporabljale zahteve glede razvrstitve in merjenja iz MSRP 9. Podjetje uporabi primerne in dokazljive informacije, ki so na voljo na datum prehoda (glej C2.(b) člen), da določi, kako naj bi se finančno sredstvo po njegovih pričakovanih razvrstilo in izmerilo ob začetku uporabe MSRP 9 (na primer, podjetje lahko uporabi predhodne ocene, ki se opravijo za pripravo na začetek uporabe MSRP 9).

C28C Podjetju pri uporabi razvrstitvenega prekrivanja za finančno sredstvo ni treba uporabljati zahtev glede oslabitve iz oddelka 5.5 MSRP 9. Če bi na podlagi razvrstitve, določene z uporabo C28.B člena, za finančno sredstvo veljale zahteve glede oslabitve iz oddelka 5.5 MSRP 9, vendar podjetje teh zahtev ne uporablja pri uporabi razvrstitvenega prekrivanja, podjetje še naprej predstavlja vsak znesek, pripoznan v zvezi z oslabitvijo v preteklem obdobju, v skladu z MRS 39 *Finančni instrumenti: pripoznavanje in merjenje*. V nasprotnem primeru se vsi taki zneski razveljavijo.

C28D Vsaka razlika med prejšnjo knjigovodsko vrednostjo finančnega sredstva in knjigovodsko vrednostjo na datum prehoda, ki izhaja iz uporabe C28.B–C28.C člena, se pripozna v začetnem prenesenem čistem poslovnem izidu (ali drugi sestavini lastniškega kapitala, kot je ustrezno) na datum prehoda.

C28E Podjetje, ki uporablja C28.B–C28.D člen:

(a) razkrije kvalitativne informacije, ki uporabnikom računovodskih izkazov omogočijo, da razumejo:

(i) obseg, v katerem je bilo uporabljeno razvrstitveno prekrivanje (na primer, ali je bilo uporabljeno za vsa finančna sredstva, za katera je bilo pripoznanje odpravljeno v primerjalnem obdobju);

(ii) ali in v kakšnem obsegu so bile uporabljene zahteve glede oslabitve iz oddelka 5.5 MSRP 9 (glej C28.C člen);

(b) te člene uporablja samo za primerjalne informacije za obdobja poročanja med datumom prehoda na MSRP 17 in datumom začetka uporabe MSRP 17 (glej C2. in C25. člen) ter

(c) na datum začetka uporabe MSRP 9 uporabi zahteve glede prehoda iz MSRP 9 (glej oddelek 7.2 MSRP 9).

Ponovna določitev finančnih sredstev

C29 Podjetje, ki je uporabljalo MSRP 9 za letna obdobja poročanja pred začetkom uporabe MSRP 17, na datum začetka uporabe MSRP 17:

(a) lahko ponovno oceni, ali primerno finančno sredstvo izpolnjuje pogoj iz 4.1.2.(a) člena ali pogoj iz 4.1.2.A (a) člena MSRP 9. Finančno sredstvo je primerno samo, če se ne poseduje v zvezi z dejavnostjo, ki ni povezana s pogodbami iz področja uporabe MSRP 17. Primeri finančnih sredstev, ki ne bi bila primerna za ponovno oceno, so finančna sredstva, ki se posedujejo v zvezi z bančnimi dejavnostmi, ali finančna sredstva, ki se posedujejo v skladih, povezanih z naložbenimi pogodbami, ki so zunaj področja uporabe MSRP 17;

(b) prekliče prejšnjo določitev finančnega sredstva za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če pogoj iz 4.1.5. člena MSRP 9 ni več izpolnjen zaradi uporabe tega MSRP 17;

(c) lahko določi finančno sredstvo za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, če je izpolnjen pogoj iz 4.1.5. člena MSRP 9;

- (d) lahko določi naložbo v kapitalski instrument za merjenje po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa z uporabo 5.7.5. člena MSRP 9;
- (e) lahko prekliče prejšnjo določitev naložbe v kapitalski instrument za merjenje po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa z uporabo 5.7.5. člena MSRP 9.
- C30 Podjetje uporabi C29. člen na podlagi dejstev in okoliščin, ki obstajajo na datum začetka uporabe MSRP 17. Podjetje te določitve in razvrstitve uporabi za nazaj. Pri tem podjetje uporabi relevantne zahteve glede prehoda iz MSRP 9. Za ta namen se za datum začetka uporabe šteje datum začetka uporabe MSRP 17.
- C31 Podjetju, ki uporablja C29. člen, ni treba preračunati prejšnjih obdobj, da odražajo take spremembe določitev in razvrstitev. Podjetje lahko opravi preračun za pretekla obdobja samo, če je to mogoče brez uporabe poznejših ugotovitev o takratnih okoliščinah. Če podjetje opravi preračun za prejšnja obdobja, morajo preračunani računovodski izkazi odražati vse zahteve MSRP 9 za zadevna finančna sredstva. Če podjetje ne opravi preračunov za prejšnja obdobja, v začetnem prenesenem čistem poslovnem izidu (ali drugi ustrezni sestavini lastniškega kapitala) na datum začetka uporabe pripozna vsako razliko med:
- (a) prejšnjo knjigovodsko vrednostjo teh finančnih sredstev in
- (b) knjigovodsko vrednostjo teh finančnih sredstev na datum začetka uporabe.
- C32 Ko podjetje uporabi C29. člen, v zadevnem letnem obdobju poročanja za ta finančna sredstva po posameznih skupinah razkrije:
- (a) če se uporablja C29.(a) člen – podlago za določitev primernih finančnih sredstev;
- (b) če se uporablja katera koli točka (a)–(e) C29. člena:
- (i) kategorijo merjenja in knjigovodsko vrednost zadevnih finančnih sredstev, določeno neposredno pred datumom začetka uporabe MSRP 17, in
- (ii) novo kategorijo merjenja in knjigovodsko vrednost zadevnih finančnih sredstev, določeno po uporabi C29. člena;
- (c) če se uporablja C29.(b) člen – knjigovodsko vrednost finančnih sredstev v izkazu finančnega položaja, za katera je bilo prej določeno, da so merjena po pošteni vrednosti prek poslovnega izida, z uporabo 4.1.5. člena MSRP 9, vendar niso več tako določena.
- C33 Ko podjetje uporablja C29. člen, v zadevnem letnem obdobju poročanja razkrije kvalitativne informacije, ki bi uporabnikom računovodskih izkazov omogočile, da razumejo:
- (a) kako je uporabilo C29. člen za finančna sredstva, katerih razvrstitev se je spremenila ob začetku uporabe MSRP 17;

- (b) razloge za določitev ali prenehanje določitve finančnih sredstev za merjenje po pošteni vrednosti prek poslovnega izida z uporabo 4.1.5. člena MSRP 9; in
- (c) zakaj je podjetje prišlo do morebitnih drugačnih zaključkov pri novi oceni z uporabo 4.1.2.(a) člena ali 4.1.2.A(a) člena MSRP 9.

C33A Za finančno sredstvo, za katero je bilo pripoznanje odpravljeno med datumom prehoda in datumom začetka uporabe MSRP 17, lahko podjetje uporabi C28.B–C28.E člen (razvrstitveno prekrivanje) za namen predstavitve primerjalnih informacij, kot da bi se za to sredstvo uporabljal C29. člen. Tako podjetje prilagodi zahteve iz C28.B–C28.E člena tako, da razvrstitveno prekrivanje temelji na pričakovanih podjetja o tem, kako bi bilo finančno sredstvo določeno ob uporabi C29. člena na datum začetka uporabe MSRP 17.

RAZVELJAVITEV DRUGIH MSRP

C34 MSRP 17 nadomešča MSRP 4 *Zavarovalne pogodbe*, kot je bil spremenjen leta 2020.

POJASNILO OPMSRP 1**Spremembe obstoječih obveznosti razgradnje, vrnitve v prvotno stanje in podobnih obveznosti**

SKLICI

- MSRP 16 *Najemi*
- MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* (kot je bil popravljen leta 2007)
- MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*
- MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva* (kot je bil popravljen leta 2003)
- MRS 23 *Stroški izposojanja*
- MRS 36 *Oslabitev sredstev* (kot je bil popravljen leta 2004)
- MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva*

OZADJE

- 1 Številna podjetja so dolžna razgraditi, odstraniti in obnoviti opredmetena osnovna sredstva. V tem pojasnilu se takšne obveznosti imenujejo „obveznosti razgradnje, vrnitve v prvotno stanje in podobne obveznosti“. Po MRS 16 nabavna vrednost opredmetenega osnovnega sredstva vključuje začetno oceno stroškov razgradnje in odstranitve sredstva ter obnovitve mesta, na katerem se je nahajalo. To obvezo podjetje prevzame ob pridobitvi sredstva ali pa kot posledico dejstva, da je sredstvo namesto za proizvodnjo zaloga v določenem obdobju uporabljalo za druge namene. MRS 37 vsebuje zahteve glede merjenja obveznosti razgradnje, vrnitve v prvotno stanje in podobnih obveznosti. To pojasnilo vsebuje navodila glede računovodenja učinkov sprememb merjenja obstoječih obveznosti razgradnje, vrnitve v prvotno stanje in podobnih obveznosti.

PODROČJE UPORABE

- 2 To pojasnilo se uporablja za spremembe pri merjenju katerih koli obstoječih obveznosti razgradnje, vrnitve v prvotno stanje ali podobnih obveznosti, ki so:
  - (a) pripoznane kot del nabavne vrednosti postavke opredmetenih osnovnih sredstev v skladu z MRS 16 ali kot del nabavne vrednosti sredstva, ki predstavlja pravico do uporabe, v skladu z MSRP 16, in
  - (b) pripoznane kot obveznost v skladu z MRS 37.

Obveznost razgradnje, vrnitve v prvotno stanje ali podobna obveznost lahko na primer obstaja za razgradnjo obrata, sanacijo okoljske škode pri ekstraktivnih dejavnostih ali odstranitev opreme.

OBRAVNAVANO VPRAŠANJE

- 3 To pojasnilo razlaga, kako je treba računovodsko obravnavati vpliv naslednjih dogodkov, ki spremenijo merjenje obstoječih obveznosti razgradnje, vrnitve v prvotno stanje ali podobnih obveznosti:
  - (a) sprememba ocenjenega odtoka dejavnikov, iz katerih izvirajo gospodarske koristi (npr. denarni tokovi), za poravnavo obveze;
  - (b) sprememba trenutne tržne diskontne stopnje, kot je opredeljena v 47. členu MRS 37 (vključno s spremembami časovne vrednosti denarja in tveganj, značilnih za obveznost), in
  - (c) povečanje, ki odraža pretek časa (imenovano tudi razreševanje diskonta).

SOGLASNO MNENJE

- 4 Spremembe pri merjenju obstoječih obveznosti razgradnje, vrnitve v prvotno stanje in podobnih obveznosti, ki izhajajo iz sprememb ocenjenega časovnega okvira ali višine odтока dejavnikov, iz katerih izvirajo gospodarske koristi, potrebnega za poravnavo obveze, kot tudi sprememba diskontne stopnje, se računovodsko obravnavajo v skladu s 5.–7. členom spodaj.
- 5 Če se zadevno sredstvo meri z uporabo modela nabavne vrednosti:
- (a) pod pogoji iz točke (b) se spremembe obveznosti prištejejo k ali odštejejo od nabavne vrednosti ustreznega sredstva v tekočem obdobju;
  - (b) znesek, ki je odštet od nabavne vrednosti sredstva, ne presega njegove knjigovodske vrednosti. Če zmanjšanje obveznosti presega knjigovodsko vrednost sredstva, se presežek nemudoma pripozna v poslovnem izidu;
  - (c) če prilagoditev poveča nabavno vrednost sredstva, podjetje ugotovi, ali to pomeni, da nove knjigovodske vrednosti ne bo možno v celoti nadomestiti. Če je temu tako, podjetje preizkusi sredstvo za oslabitev, tako da oceni njegovo nadomestljivo vrednost, in računovodsko obravnava morebitne izgube zaradi oslabitve v skladu z MRS 36.
- 6 Če se zadevno sredstvo meri z uporabo modela prevrednotenja:
- (a) spremembe obveznosti spremenijo prvotno pripoznani presežek ali primanjkljaj iz prevrednotenja tega sredstva, tako da:
    - (i) se zmanjšanje obveznosti (ob upoštevanju pogojev iz točke (b)) pripozna v drugem vseobsegajočem donosu in poveča presežek iz prevrednotenja v lastniškem kapitalu, pri čemer se pripozna v poslovnem izidu v obsegu, v katerem odpravi primanjkljaj iz prevrednotenja sredstva, ki je bil prvotno pripoznan v poslovnem izidu;
    - (ii) se povečanje obveznosti pripozna v poslovnem izidu, pri čemer se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu in zmanjša presežek iz prevrednotenja v lastniškem kapitalu do višine stanja v dobro presežka iz prevrednotenja v povezavi s tem sredstvom;
  - (b) če zmanjšanje obveznosti presega knjigovodsko vrednost, ki bi bila pripoznana, če bi bilo sredstvo obravnavano po modelu nabavne vrednosti, se presežek nemudoma pripozna v poslovnem izidu;
  - (c) sprememba obveznosti nakazuje, da bo morda potrebno prevrednotiti sredstvo in s tem zagotoviti, da se knjigovodska vrednost ne razlikuje pomembno od tiste, ki bi se ugotovila z uporabo poštene vrednosti na koncu obdobja poročanja. Vsako takšno prevrednotenje se upošteva pri določanju zneskov, ki se pripoznajo v poslovnem izidu ali v drugem vseobsegajočem donosu v skladu s točko (a). Če je potrebno prevrednotenje, se prevrednotijo vsa sredstva iz zadevne skupine;
  - (d) MRS 1 zahteva, da se v izkazu vseobsegajočega donosa razkrijejo posamezne sestavine drugega vseobsegajočega donosa ali odhodkov. Pri upoštevanju te zahteve se sprememba v presežku iz prevrednotenja, ki izhaja iz takšne spremembe obveznosti, navede ločeno in tako tudi razkriva.
- 7 Prilagojeni amortizirljivi znesek sredstva se amortizira v njegovi dobi koristnosti. Zato se od trenutka, ko se zadevnemu sredstvu izteče doba koristnosti, vse nadaljnje spremembe obveznosti pripoznajo v poslovnem izidu, ko nastanejo. To velja tako za model nabavne vrednosti kot za model prevrednotenja.
- 8 Obdobno razreševanje diskonta se v poslovnem izidu pripozna kot odhodek za financiranje, ko nastane. Usredstvenje po MRS 23 ni dovoljeno.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

9 Podjetje uporablja to pojasnilo za letna obdobja, ki se začnejo 1. septembra 2004 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je priporočljiva. Če podjetje uporablja to pojasnilo za obdobja, ki se začnejo pred 1. septembrom 2004, to dejstvo razkrije.

9A Z MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) se je spremenila terminologija, ki se uporablja v vseh MSRP. Poleg tega se je spremenil 6. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) za zgodnejše obdobje, se te spremembe uporabljajo tudi za tako zgodnejše obdobje.

9B Z MSRP 16, izdanim januarja 2016, se je spremenil 2. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 16.

PREHOD

10 Spremembe računovodskih usmeritev se obravnavajo v skladu z zahtevami MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* ⁽⁵⁹⁾.

⁽⁵⁹⁾ Če podjetje uporablja to pojasnilo za obdobje, ki se začne pred 1. januarjem 2005, upošteva zahteve prejšnje različice MRS 8, imenovane *Čisti poslovni izid za obdobje, bistvene napake in spremembe računovodskih usmeritev*, razen če podjetje uporablja popravljeno različico tega standarda za tako zgodnejše obdobje.

POJASNILO OPMSRP 2

Delnice članov v zadrugah in podobni instrumenti

SKLICI

- MSRP 9 *Finančni instrumenti*

- MSRP 13 *Merjenje poštene vrednosti*

- MRS 32 *Finančni instrumenti: razkrivanje in predstavljanje* (kot je bil popravljen leta 2003) ⁽⁶⁰⁾

OZADJE

- 1 Zadruga in druga podobna podjetja vzpostavijo skupine oseb za zadovoljevanje skupnih gospodarskih ali socialnih potreb. V zakonih držav je zadruga ponavadi opredeljena kot društvo, ki si prizadeva pospeševati gospodarski napredek svojih članov s skupnim poslovanjem (načelo samopomoči). Deleži članov zadruga so pogosto opredeljeni kot delnice ali enote članov in podobno in v nadaljevanju je za njih uporabljen izraz „delnice članov“.

- 2 MRS 32 določa načela za razvrščanje finančnih instrumentov med finančne obveznosti ali lastniški kapital. Zlasti se ta načela uporabljajo za razvrščanje instrumentov s prodajno opcijo, ki dajejo imetniku pravico, da te instrumente proda nazaj izdajatelju za denar ali drug finančni instrument. Uporaba teh načel za delnice članov v zadrugah in podobne instrumente je težavna. Nekateri pooblastitelji Upravnega odbora za mednarodne računovodske standarde so prosili za pomoč pri razumevanju uporabe načel v MRS 32 za delnice članov in podobne instrumente, ki imajo določene značilnosti, in okoliščine, v katerih te značilnosti vplivajo na razvrščanje med obveznosti ali lastniški kapital.

PODROČJE UPORABE

- 3 To pojasnilo se uporablja za finančne instrumente, ki spadajo v področje MRS 32, vključno s finančnimi instrumenti, izdanimi članom zadrug, ki dokazujejo lastniški delež članov v podjetju. To pojasnilo se ne uporablja za finančne instrumente, ki se lahko poravnajo, ali se bodo poravnali, z lastnimi kapitalskimi instrumenti podjetja.

OBRAVNAVANO VPRAŠANJE

- 4 Številni finančni instrumenti, vključno z delnicami članov, imajo značilnosti lastniškega kapitala, vključno z glasovalnimi pravicami in pravicami do udeležbe pri izplačilu dividend. Nekateri finančni instrumenti dajejo imetniku pravico, da zahteva unovčenje za denar ali drugo finančno sredstvo, vendar lahko vključujejo ali zanje veljajo omejitve glede tega, ali bodo finančni instrumenti unovčeni ali ne. Kako naj se ti pogoji odkupa ovrednotijo pri določanju ali naj se finančni instrumenti razvrstijo kot obveznosti ali lastniški kapital?

SOGLASNO MNENJE

- 5 Pogodbena pravica imetnika finančnega instrumenta (vključno z delnicami članov v zadrugah), da zahteva odkup, sama po sebi ne zahteva, da se finančni instrument razvrsti kot finančna obveznost. Ko podjetje določa razvrstitev finančnega instrumenta kot finančne obveznosti ali kot lastniški kapital, mora upoštevati vse določbe in pogoje finančnega instrumenta. Te določbe in pogoji vključujejo ustrezne lokalne zakone, predpise in upravno listino podjetja, ki je v veljavi na dan razvrstitve, ne pa pričakovanih sprememb teh zakonov, predpisov ali listine.

- 6 Delnice članov, ki bi bile razvrščene kot lastniški kapital, če člani ne bi imeli pravice zahtevati odkup, so lastniški kapital, če je prisoten eden od pogojev, opisanih v 7. in 8. členu, ali če imajo delnice članov vse značilnosti in izpolnjujejo pogoje iz 16.A in 16.B člena ali 16.C in 16.D člena MRS 32. Vloge na vpogled, vključno s transakcijskimi računi, depozitnimi računi in podobnimi pogodbami, ki se pojavijo, ko člani delujejo kot stranke, so finančne obveznosti podjetja.

⁽⁶⁰⁾ MRS 32 je bil avgusta 2005 spremenjen v MRS 32 *Finančni instrumenti: predstavljanje*. UOMRS je februarja 2008 spremenil MRS 32, pri čemer je določil, da je treba instrumente razvrstiti kot lastniški kapital, če imajo navedeni instrumenti vse značilnosti in izpolnjujejo pogoje iz 16.A in 16.B člena ali 16.C in 16.D člena MRS 32.

- 7 Delnice članov so lastniški kapital, če ima podjetje brezpogojno pravico zavrniti odkup delnic članov.
- 8 Lokalni zakon, predpis ali upravna listina podjetja lahko naložijo različne vrste prepovedi za odkup delnic članov, npr. brezpogojne prepovedi ali prepovedi, ki temeljijo na merilih glede likvidnosti. Če lokalni zakon, predpis ali upravna listina podjetja lahko brezpogojno prepoveduje odkup, so delnice članov lastniški kapital. Določbe v lokalnih zakonih, predpisu ali upravni listini podjetja, ki odkup prepovedujejo samo, če so (ali niso) izpolnjeni pogoji – kot so omejitve glede likvidnosti – pa ne pomenijo, da so delnice članov lastniški kapital.
- 9 Brezpogojna prepoved je lahko absolutna, kar pomeni, da so prepovedani vsi odkupi. Brezpogojna prepoved je lahko delna in prepoveduje odkup delnic članov, če bi odkup povzročil padec števila delnic članov ali zneska vplačanega kapitala iz delnic članov pod določeno raven. Delnice članov, ki presegajo prepoved odkupa, so obveznosti, razen če ima podjetje brezpogojno pravico zavrniti odkup, kakor je opisano v 7. členu, ali če imajo delnice članov vse značilnosti in izpolnjujejo pogoje iz 16.A in 16.B člena ali 16.C in 16.D člena MRS 32. V nekaterih primerih se lahko število delnic ali znesek vplačanega kapitala, za katere velja prepoved odkupa, občasno spremeni. Takšna sprememba prepovedi odkupa povzroči prenos med finančno obveznostjo in lastniškim kapitalom.
- 10 Pri začetnem pripoznanju podjetje meri svojo finančno obveznost za odkup po pošteni vrednosti. V primeru delnic članov z možnostjo odkupa meri podjetje pošteno vrednost finančne obveznosti za odkup po vrednosti, ki ni manjša od največjega zneska, ki se plača v skladu z določbami o odkupu v njegovi upravni listini ali veljavnem zakonu, in je diskontirana od prvega dne veljavnosti zahteve po izplačilu zneska (glej primer 3).
- 11 Kot se zahteva v 35. členu MRS 32, se izplačila imetnikom kapitalskih instrumentov pripoznajo neposredno v lastniškem kapitalu. Obresti, dividende in drugi donosi, ki se nanašajo na finančne instrumente, razvrščene kot finančne obveznosti, so odhodki, ne glede na to, ali so ti plačani zneski pravno opredeljeni kot dividende, obresti ali drugače.
- 12 V Dodatku, ki je sestavni del soglasnega mnenja, so navedeni primeru uporabe tega soglasnega mnenja.

RAZKRITJA

- 13 Kadar sprememba prepovedi odkupa povzroči prenos med finančnimi obveznostmi in lastniškim kapitalom, podjetje ločeno razkrije znesek, časovni okvir in razlog za prenos.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 14 Datum začetka veljavnosti in prehodne določbe tega pojasnila so isti kot za MRS 32 (kot je bil popravljen 2003). Podjetje uporablja to pojasnilo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2005 ali pozneje. Če podjetje uporablja to pojasnilo za obdobje pred 1. januarjem 2005, to dejstvo razkrije. To pojasnilo se uporablja za nazaj.
- 14A Podjetje uporablja spremembe iz 6., 9., A1. in A12. člena za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali po tem datumu. Če podjetje uporablja dokument *Finančni instrumenti s prodajno opcijo in obveze, ki izhajajo iz prenehanja* (spremembe MRS 32 in MRS 1), ki je bil izdan februarja 2008, za obdobje pred tem datumom, se tudi spremembe iz 6., 9., A1. in A12. člena uporabijo pred tem datumom.
- 15 [črtano]
- 16 Z MSRP 13, ki je bil izdan maja 2011, je bil spremenjen A8. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 13.

- 17 S *Ciklom letnih izboljšav 2009–2011*, izdanim maja 2012, se je spremenil 11. člen. Podjetje to spremembo uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Če podjetje navedeno spremembo uporablja za MRS 32 v okviru *Cikla letnih izboljšav 2009–2011* (izdan maja 2012) za zgodnejše obdobje, se sprememba v 11. členu uporablja za to zgodnejše obdobje.
- 18 [črtano]
- 19 Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, sta bila spremenjena A8. in A10. člen ter črtana 15. in 18. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 9.

*Dodatek***Primeri uporabe soglasnega mnenja**

Ta dodatek je sestavni del pojasnila.

- A1 Ta dodatek navaja sedem primerov uporabe soglasnega mnenja OPMSRP. Ti primeri ne predstavljajo izčrpnega seznama; možni so drugi vzorci dejstev. Vsak primer predpostavlja, da ni nobenih drugih pogojev razen pogojev, ki so določeni v podatkih primera, ki bi zahtevali, da se finančni instrument razvrsti kot finančna obveznost, in da finančni instrument nima vseh značilnosti ali ne izpolnjuje pogojev iz 16.A in 16.B člena ali 16.C in 16.D člena MRS 32.

BREZPOGOJNA PRAVICA ZAVRNITI ODKUP (7. člen)

Primer 1*Dejstva*

- A2 Upravna listina podjetja navaja, da se odkupi opravijo po lastni presoji podjetja. Listina ne vsebuje nadaljnje razlage ali omejitve te presoje. V svoji zgodovini podjetje ni nikoli zavrnilo unovčenja delnic članov, čeprav ima upravni odbor pravico, da to naredi.

Razvrstitev

- A3 Podjetje ima brezpogojno pravico zavrnilo odkup in delnice članov so lastniški kapital. MRS 32 določa načela za razvrščanje, ki temeljijo na pogojih finančnega instrumenta in opozarja, da če so bila v preteklosti izvršena plačila po lastni presoji ali če je bil tak namen, to ne sproži razvrstitve med obveznosti. AG26. člen MRS 32 navaja:

Kadar prednostnih delnic ni mogoče odkupiti, je ustrezna razvrstitev odvisna od drugih pravic, ki so povezane z njimi. Razvrstitev temelji na oceni vsebine pogodbenih dogovorov in opredelitvah finančne obveznosti ter kapitalskega instrumenta. Če ima izdajatelj sam pravico odločati o izplačilih imetnikom prednostnih delnic, naj gre za kumulativne ali nekumulativne delnice, so delnice kapitalski instrumenti. Na razvrstitev prednostne delnice kot kapitalskega instrumenta ali finančne obveznosti pa na primer ne vplivajo:

- (a) zgodovina izplačil;
- (b) namera opraviti izplačila v prihodnje;
- (c) možen negativen vpliv na ceno navadnih delnic izdajatelja, če izplačila niso opravljena (zaradi omejitev izplačil dividend na navadne delnice, če se dividende ne izplačajo na prednostne delnice);
- (d) znesek izdajateljevih rezerv;
- (e) izdajateljeva pričakovanja glede poslovnega izida za obdobje ali
- (f) sposobnost ali nesposobnost izdajatelja, da vpliva na znesek svojega poslovnega izida za obdobje.

Primer 2*Dejstva*

- A4 Upravna listina podjetja navaja, da se odkupi opravijo po lastni presoji podjetja. Vendar listina nadalje navaja, da se zahteva za odkup samodejno odobri, razen če podjetje ne more izvršiti plačil, ne da bi pri tem kršilo lokalne predpise glede likvidnosti ali rezerv.

Razvrstitev

- A5 Podjetje nima brezpogojne pravice zavrniti odkup in delnice članov so finančna obveznost. Zgoraj opisane omejitve temeljijo na sposobnosti podjetja, da poravna svojo obveznost. Odkupi se omejijo le, če niso izpolnjene zahteve glede kratkoročne plačilne sposobnosti ali rezerv, in še takrat samo, dokler niso te zahteve izpolnjene. Zato v skladu z načeli, določenimi v MRS 32, ne povzročijo razvrstitve finančnega instrumenta kot lastniški kapital. AG25. člen MRS 32 navaja:

Prednostne delnice lahko prinašajo različne pravice. Pri določanju, ali je prednostna delnica finančna obveznost ali kapitalski instrument, izdajatelj oceni posamezne pravice, povezane z delnico, da ugotovi, ali taka delnica ustreza osnovnim značilnostim finančne obveznosti. Na primer, prednostna delnica, ki določa, da jo bo podjetje odkupilo na določen datum ali unovčilo imetniku na njegovo zahtevo, vsebuje finančno obveznost, ker ima izdajatelj obvezo prenesti finančna sredstva na imetnika delnice. *Izdajateljeva morebitna nezmožnost izpolniti obvezo odkupa prednostne delnice, ko se to od njega zahteva v skladu s pogodbo, naj gre za pomanjkanje sredstev, za zakonsko omejitev, ali nezadostne dobičke ali rezerve, ne odpravi te obveze.* [Poudarki dodani]

PREPOVEDI ODKUPA (8. in 9. člen)

Primer 3*Dejstva*

- A6 Zadruga je v preteklosti svojim članom izdala delnice na različne datume in za različne zneske:
- (a) 1. januarja 20X1 100 000 delnic po 10 DE na delnico (1 000 000 DE);
  - (b) 1. januarja 20X2 100 000 delnic po 20 DE na delnico (nadaljnjih 2 000 000 DE, tako da je bilo skupaj izdanih delnic za 3 000 000 DE).

Delnice se lahko odkupijo na zahtevo (poziv) po vrednosti, po kateri so bile izdane.

- A7 Upravna listina podjetja določa, da kumulativni odkupi ne smejo presežati 20 odstotkov najvišjega števila delnic, ki so kadar koli bile v posesti njegovih članov. 31. decembra 20X2 je podjetje imelo 200 000 delnic v posesti članov (tj. ne v njegovi posesti), kar je najvišje število delnic, ki so kadar koli bile v posesti članov, in v preteklosti delnice niso bile odkupljene. 1. januarja 20X3 podjetje spremeni svojo upravno listino in poveča dovoljeno raven kumulativnih odkupov na 25 odstotkov najvišjega števila delnic, ki so kadar koli bile v posesti članov.

*Razvrstitev****Preden se spremeni upravna listina***

- A8 Delnice članov, ki presegajo prepoved odkupa, so finančne obveznosti. Zadruga ob začetnem pripoznanju meri to finančno obveznost po pošteni vrednosti. Ker se lahko te delnice odkupijo na zahtevo (poziv), zadruga izmeri pošteno vrednost takšnih finančnih obveznosti v skladu s 47. členom MSRP 13: „Poštena vrednost finančne obveznosti z elementom poziva (npr. vloge na vpogled) ne sme biti nižja od zneska, plačljivega na poziv...“. Zadruga temu ustrezno razvrsti kot finančne obveznosti najvišji znesek, plačljiv na poziv v skladu z določbami o odkupu.
- A9 1. januarja 20X1 je najvišji znesek, plačljiv v skladu z določbami o odkupu, 20 000 delnic po 10 DE na delnico in tako podjetje razvrsti 200 000 DE kot finančno obveznost in 800 000 DE kot lastniški kapital. Vendar se 1. januarja 20X2 zaradi nove izdaje delnic po 20 DE najvišji znesek, ki je plačljiv v skladu z določbami o odkupu, poveča na 40 000 delnic po 20 DE na delnico. Ta izdaja dodatnih delnic po 20 DE ustvari novo obveznost, ki se pri začetnem pripoznanju meri po pošteni vrednosti. Po izdaji teh delnic znaša obveznost 20 odstotkov vseh delnic v izdaji (200 000), merjenih po 20 DE, tj. 800 000 DE. To zahteva pripoznanje dodatne obveznosti v znesku 600 000 DE. V tem primeru se dobiček ali izguba ne pripoznata. Podjetje tako po novem razvrsti 800 000 DE kot finančne obveznosti in 2 200 000 DE kot lastniški kapital. Ta primer predpostavlja, da se ti zneski med 1. januarjem 20X1 in 31. decembrom 20X2 ne spremenijo.

Po spremembi upravne listine

- A10 Po spremembi upravne listine se lahko od zadruga zahteva, da odkupi največ 25 delnic v posesti članov, tj. največ 50 000 delnic po 20 DE na delnico. Tako 1. januarja 20X3 zadruga razvrsti kot finančne obveznosti znesek 1 000 000 DE, ki je največji znesek, plačljiv na poziv v skladu z določbami o odkupu, kakor je določeno v skladu s 47. členom MSRP 13. Zato 1. januarja 20X3 iz lastniškega kapitala v finančne obveznosti prenese 200 000 DE in 2 000 000 DE pusti razvrščenih kot lastniški kapital. V tem primeru podjetje ne pripozna dobička ali izgube od prenosa.

Primer 4*Dejstva*

- A11 Lokalni zakon, ki ureja poslovanje zadrug, ali pogoji upravne listine podjetja, podjetju prepovedujejo odkupovati delnice članov, če bi odkup povzročil padec vplačanega kapitala iz delnic članov pod 75 odstotkov najvišjega zneska vplačanega kapitala iz delnic članov. Najvišji znesek za zadevno zadrugo je 1 000 000 DE. Na koncu obdobja poročanja je stanje vplačanega kapitala 900 000 DE.

Razvrstitev

- A12 V tem primeru bi bilo 750 000 DE razvrščenih kot lastniški kapital in 150 000 DE bi bilo razvrščenih kot finančne obveznosti. Poleg že navedenega 18.(b) člena MRS 32 deloma navaja:

... finančni instrument, ki daje imetniku pravico, da ga proda nazaj izdajatelju za denar ali drugo finančno sredstvo (instrument s prodajno opcijo), je finančna obveznost, razen v primeru instrumentov, ki so razvrščeni kot kapitalski instrumenti v skladu s 16.A in 16.B členom ali 16.C in 16.D členom. Finančni instrument je finančna obveznost celo takrat, ko se znesek denarja ali drugega finančnega sredstva določi na podlagi nekega indeksa ali druge postavke, ki se lahko zviša ali zniža. Obstoj opcije za imetnika, da proda finančni instrument nazaj izdajatelju za denar ali drugo finančno sredstvo, pomeni, da instrument s prodajno opcijo ustreza opredelitvi pojma finančna obveznost, razen v primeru instrumentov, ki so razvrščeni kot kapitalski instrumenti v skladu s 16.A in 16.B členom ali 16.C in 16.D členom.

- A13 Prepoved odkupa, opisana v tem primeru, je drugačna od omejitev, opisanih v 19. in AG25. členu MRS 32. Te omejitve so omejitve sposobnosti podjetja, da plača dolgovani znesek za finančno obveznost, tj. preprečujejo plačilo obveznosti samo, če so izpolnjeni določeni pogoji. Nasprotno pa ta primer opisuje brezpogojno prepoved odkupov, ki presegajo določen znesek, ne glede na možnost podjetja za odkup delnic članov (npr. glede na denarna sredstva, dobičke ali rezerve, ki jih je mogoče razdeliti). Dejansko prepoved odkupa preprečuje podjetju, da bi ustvarilo finančne obveznosti z odkupom več kot določenega zneska vplačanega kapitala. Zato del delnic, za katerega velja prepoved odkupa, ni finančna obveznost. Medtem ko so delnice vsakega člana odkupljive posamično, pa del vseh delnic v posesti članov ni odkupljiv v nobenih okoliščinah, razen v primeru prenehanja obstoja podjetja.

Primer 5*Dejstva*

- A14 Podatki v tem primeru so podatki, ki so navedeni v primeru 4. Poleg tega na koncu obdobja poročanja zahteve glede kratkoročne plačilne sposobnosti v lokalni zakonodaji preprečujejo podjetju odkupovanje delnic članov, razen če so imetja denarja in kratkoročnih naložb višja od določenega zneska. Učinek teh zahtev glede kratkoročne plačilne sposobnosti na koncu obdobja poročanja je, da podjetje ne more plačati več kot 50 000 DE za odkup delnic članov.

Razvrstitev

- A15 Tako kot v primeru 4, podjetje razvrsti 750 000 DE kot lastniški kapital in 150 000 DE kot finančno obveznost. To je zato, ker znesek, ki je razvrščen kot obveznost, temelji na brezpogojni pravici podjetja zavrniti odkup in ne na pogojnih omejitvah, ki odkup preprečujejo le, če ni izpolnjen pogoj glede kratkoročne plačilne sposobnosti ali drug pogoj, in tudi potem samo do takrat, kot je takšen pogoj izpolnjen. V tem primeru se uporabljajo določbe 19. in AG25. člena MRS 32.

Primer 6*Dejstva*

- A16 Upravna listina podjetja mu prepoveduje odkupovati delnice članov, razen do obsega izkupička, prejetega od izdaje dodatnih delnic novim ali obstoječim članom v prejšnjih treh letih. Izkupiček od izdaje delnic članov je treba uporabiti za odkup delnic, za katere so člani zahtevali odkup. V prejšnjih treh letih je izkupiček od izdaje delnic članov znašal 12 000 DE in nobene delnice članov niso bile odkupljene.

Razvrstitev

- A17 Podjetje razvrsti 12 000 DE delnic članov kot finančne obveznosti. Skladno s sklepi, opisanimi v primeru 4, delnice članov, za katere velja brezpogojna prepoved odkupa, niso finančne obveznosti. Takšna brezpogojna prepoved velja za znesek, ki je enak izkupičku od delnic, ki so bile izdane pred več kot tremi leti, in zato se ta znesek razvrsti kot lastniški kapital. Vendar za znesek, ki je enak izkupičku od delnic, izdanih v prejšnjih treh letih, ne velja brezpogojna prepoved odkupa. Tako izkupiček od izdaje delnic članov v prejšnjih treh letih povzroči finančne obveznosti, dokler ni več na voljo za odkup delnic članov. Zaradi tega ima podjetje finančno obveznost, enako izkupičku od delnic, izdanih v prejšnjih treh letih, od katerega se odštejejo odkupi v navedenem obdobju.

Primer 7*Dejstva*

- A18 Podjetje je združna banka. Lokalni zakon, ki ureja poslovanje združnih bank, navaja, da mora biti najmanj 50 odstotkov vseh „neparavnanih obveznosti“ podjetja (izraz, opredeljen v predpisih, da se vključijo delniški računi članov) v obliki vplačanega kapitala članov. Učinek predpisa je, da če so vse neparavnane obveznosti zadrage v obliki delnic članov, jih lahko odkupi vse. 31. decembra 20X1 je podjetje imelo skupnih neparavnanih obveznosti v znesku 200 000 DE, od tega 125 000 DE predstavljajo delniški računi članov. Pogoji delniških računov članov dovoljujejo imetniku, da na poziv odkupi delnice in v listini podjetja ni nobenih omejitev o odkupu.

Razvrstitev

- A19 V tem primeru so delnice članov razvrščene kot finančne obveznosti. Prepoved odkupa je podobna omejitvam, ki so opisane v 19. in AG25. členu MRS 32. Ta omejitev je pogojna omejitev sposobnosti podjetja, da plača dolgovani znesek za finančno obveznost, tj. preprečujejo plačilo obveznosti samo, če so izpolnjeni določeni pogoji. Natančneje, od podjetja se lahko zahteva, da odkupi celotni znesek delnic članov (125 000 DE), če je poplačalo vse svoje druge obveznosti (75 000 DE). Zato prepoved odkupa ne preprečuje podjetju, da ustvari finančno obveznost za odkup več kot določenega števila delnic članov ali zneska vplačanega kapitala. Podjetju omogoča le, da odloži odkup, dokler pogoj ni izpolnjen, to je poplačilo vseh drugih obveznosti. Za delnice članov v tem primeru ne velja brezpogojna prepoved odkupa in so zato razvrščene kot finančne obveznosti.

POJASNILO OPMSRP 5

Pravica do deležev, ki izhajajo iz skladov za razgradnjo, obnovo in ponovno oživljanje okolja

SKLICI

- MSRP 9 *Finančni instrumenti*
- MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi*
- MSRP 11 *Skupni aranžmaji*
- MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*
- MRS 28 *Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige*
- MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva*

OZADJE

- 1 Namen skladov za razgradnjo, obnovo in ponovno oživljanje okolja, v nadaljnjem besedilu „skladi za razgradnjo“ ali „skladi“, je ločiti sredstva za financiranje nekaterih ali vseh stroškov razgradnje obrata (kot je jedrski obrat) ali določene opreme (kot so avtomobili) ali ponovnega oživljanja okolja (kot je čiščenje onesnažene vode ali obnavljanje miniranega zemljišča), ki se v nadaljevanju skupaj imenujejo „razgradnja“.
- 2 Prispevki v te sklade so lahko prostovoljni ali pa jih zahtevajo predpisi ali zakon. Skladi imajo lahko eno od naslednjih sestav:
  - (a) skladi, ki jih ustanovi en sam vplačnik za financiranje svojih obvez za razgradnjo za posamezno lokacijo ali za vrsto geografsko razpršenih lokacij;
  - (b) skladi, ki jih ustanovi več vplačnikov za financiranje svojih posameznih ali skupnih obvez za razgradnjo, kadar so vplačniki upravičeni do povračila odhodkov za razgradnjo do višine njihovih prispevkov, povečanih za dejanski dobiček od teh prispevkov in zmanjšanih za delež stroškov upravljanja sklada. Vplačniki morajo morebiti plačati dodatne prispevke, na primer v primeru stečaja drugega vplačnika;
  - (c) skladi, ki jih ustanovi več vplačnikov za financiranje svojih posameznih ali skupnih obvez za razgradnjo, ko zahtevana raven prispevkov temelji na obstoječi dejavnosti vplačnika in korist, ki jo vplačnik dobi, temelji na pretekli dejavnosti. V takšnih primerih obstaja možnost neuskkljenosti med zneskom prispevkov, ki jih plača vplačnik (na podlagi obstoječe dejavnosti), in vrednostjo, ki je iztržljiva iz sklada (na podlagi pretekle dejavnosti).
- 3 Takšni skladi imajo na splošno naslednje značilnosti:
  - (a) sklad ločeno upravljajo neodvisni skrbniki;
  - (b) podjetja (vplačniki) plačujejo prispevke v sklad, ki se nalagajo v vrsto sredstev, ki lahko vključujejo dolžniške in kapitalske naložbe, in so na voljo za pomoč pri plačevanju stroškov vplačnikov za razgradnjo. Skrbniki določijo način nalaganja prispevkov v okviru omejitev, ki jih določajo upravne listine sklada in vsa veljavna zakonodaja ali drugi predpisi;
  - (c) vplačniki zadržijo obvezo za plačilo stroškov razgradnje; Vendar lahko vplačniki prejmejo povračilo stroškov razgradnje od sklada v višini do nižjega od naslednjih dveh zneskov: nastali stroški razgradnje ali vplačnikov delež sredstev sklada;

- (d) vplačniki imajo lahko omejen dostop ali nimajo dostopa do presežka sredstev sklada nad sredstvi, ki se porabijo za upravičene stroške razgradnje.

PODROČJE UPORABE

- 4 To pojasnilo se uporablja za računovodenje v računovodskih izkazih vplačnika za deleže, ki izhajajo iz skladov za razgradnjo, ki imajo obe naslednji značilnosti:
- (a) sredstva se upravljajo ločeno (bodisi se hranijo v ločeni pravni osebi ali kot ločena sredstva v okviru drugega podjetja) in
- (b) vplačnikova pravica dostopa do sredstev je omejena.
- 5 Preostali delež v skladu, ki presega pravico do povračila, kot je pogodbeno pravica do izplačil, ko je razgradnja zaključena ali ob ukinitvi sklada, je lahko kapitalski instrument, ki spada v področje uporabe MSRP 9 in ne spada v področje uporabe tega pojasnila.

OBRAVNAVANA VPRAŠANJA

- 6 To pojasnilo obravnava naslednji vprašanji:
- (a) Kako naj vplačnik računovodsko obravnava svoj delež v skladu?
- (b) Kadar mora vplačnik plačati dodatne prispevke, na primer v primeru stečaja drugega vplačnika, kako naj se računovodsko obravnava ta obveza?

SOGLASNO MNENJE

Računovodenje deleža v skladu

- 7 Vplačnik pripozna svojo obvezo za plačilo stroškov razgradnje kot obveznost in svoj delež v skladu pripozna ločeno, razen če vplačnik ni dolžan plačati stroškov razgradnje tudi, če sklad ne plača.
- 8 Vplačnik določi, ali obvladuje, skupaj obvladuje ali ima v skladu pomemben vpliv ob upoštevanju MSRP 10, MSRP 11 in MRS 28. Če je temu tako, vplačnik svoj delež v skladu računovodsko obravnava skladno s temi standardi.
- 9 Če vplačnik ne obvladuje, ne obvladuje skupaj ali nima pomembnega vpliva v skladu, pripozna pravico, da prejme povračilo iz sklada, kot povračilo v skladu z MRS 37. To povračilo se meri po nižjem od naslednjih zneskov:
- (a) znesek pripoznane obveze za razgradnjo in
- (b) vplačnikov delež poštene vrednosti čistih sredstev sklada, ki se lahko pripišejo vplačnikom.

Spremembe knjigovodske vrednosti pravice prejeti povračilo, razen prispevkov v sklad in izplačil iz sklada, se pripoznajo v poslovnem izidu za obdobje, v katerem pride do teh sprememb.

Računovodenje obvez za plačilo dodatnih prispevkov

- 10 Kadar ima vplačnik obvezo za plačilo možnih dodatnih prispevkov, na primer v primeru stečaja drugega vplačnika, ali če se vrednost naloženih sredstev, ki jih ima sklad, zniža na obseg, ki ne zadošča za izpolnjevanje obveze sklada za povračilo, je ta obveza pogojna obveznost, ki spada v področje MRS 37. Vplačnik pripozna obveznost le, če je verjetno, da bodo plačani dodatni prispevki.

Razkritja

- 11 Vplačnik razkrije naravo svojega deleža v skladu in kakršne koli omejitve dostopa do sredstev v skladu.
- 12 Kadar ima vplačnik obvezo za plačilo možnih dodatnih prispevkov, ki niso pripoznani kot obveznost (glej 10. člen), opravi razkritja, kot jih zahteva 86. člen MRS 37.
- 13 Kadar vplačnik računovodsko obravnava svoj delež v skladu z 9. členom, opravi razkritja, kot jih zahteva 85.(c) člen MRS 37.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 14 Podjetje uporablja to pojasnilo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2006 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je priporočljiva. Če podjetje uporablja to pojasnilo za obdobje pred 1. januarjem 2006, to dejstvo razkrije.
- 14A [črtano]
- 14B Z MSRP 10 in MSRP 11, ki sta bila izdana maja 2011, sta bila spremenjena 8. in 9. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 10 in MSRP 11.
- 14C [črtano]
- 14D Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, je bil spremenjen 5. člen ter črtana 14.A in 14.C člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 9.

PREHOD

- 15 Spremembe računovodskih usmeritev se računovodsko obravnavajo v skladu z MRS 8.

POJASNILO OPMSRP 6

Obveznosti iz udeležbe na specifičnem trgu – odpadna električna in elektronska oprema

SKLICI

- MRS 8 Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake
- MRS 37 Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva

OZADJE

- 1 17. člen MRS 37 določa, da je obvezujoč dogodek pretekli dogodek, ki privede do sedanje obveze, zaradi katere podjetje nima nobene druge realne možnosti, kot da takšno obvezo poravna.
- 2 19. člen MRS 37 določa, da se rezervacije pripoznajo le za „tiste obveze, ki izhajajo iz preteklih dogodkov in obstajajo neodvisno od prihodnjega ravnanja podjetja“.
- 3 Direktiva EU o odpadni električni in elektronski opremi (OEEO), ki ureja zbiranje, predelavo, obnavljanje in okolju prijazno odstranjevanje odpadne opreme, je sprožila vprašanje, kdaj naj se prizna obveznost razgrajevanja OEEO. Direktiva razlikuje med „novimi“ odpadki in odpadki „iz preteklosti“ ter med odpadki iz zasebnih gospodinjstev in odpadki uporabnikov, ki niso zasebna gospodinjstva. Novi odpadki se nanašajo na izdelke, prodane po 13. avgustu 2005. V direktivi se šteje, da vsa gospodinjska oprema, prodana pred navedenim datumom, ustvari odpadke iz preteklosti.
- 4 Direktiva določa, da stroške ravnanja z odpadki za gospodinjsko opremo iz preteklosti krijejo proizvajalci take opreme, ki obstajajo na trgu v obdobju, ki se določi v veljavni zakonodaji posamezne države članice (obdobje merjenja). Direktiva določa tudi, da vse države članice vzpostavijo sisteme, v katere sorazmerno prispevajo vsi proizvajalci, „npr. sorazmerno z njihovim vsakokratnim tržnim deležem po vrsti opreme.“
- 5 Nekateri pojmi, uporabljeni v pojasnilu, kot sta „tržni delež“ in „obdobje merjenja“, se lahko opredelijo zelo različno v veljavnih zakonodajah držav članic. Obdobje merjenja je lahko na primer eno leto ali en sam mesec. Podobno se lahko v različnih nacionalnih zakonodajah razlikujejo tudi opredelitve merjenja tržnega deleža in formule za izračunavanje obveze. Vendar pa se vsi ti primeri nanašajo zgolj na merjenje obveznosti, ki ne spada v področje uporabe pojasnila.

PODROČJE UPORABE

- 6 To pojasnilo daje napotke v zvezi s pripoznavanjem, v računovodskih izkazih proizvajalca, obveznosti za ravnanje z odpadki po Direktivi EU o OEEO v zvezi s prodajo gospodinjske opreme iz preteklosti.
- 7 Pojasnilo ne obravnava niti novih odpadkov niti odpadkov iz preteklosti od uporabnikov, ki niso zasebna gospodinjstva. Obveznost v zvezi s takim ravnanjem z odpadki je ustrezno opredeljena v MRS 37. Če pa se v nacionalni zakonodaji novi odpadki iz zasebnih gospodinjstev obravnavajo podobno kot odpadki iz preteklosti iz zasebnih gospodinjstev, se načela pojasnila uporabljajo ob upoštevanju hierarhije v 10.–12. členu MRS 8. Hierarhija MRS 8 je relevantna tudi za druge predpise, ki obveze nalagajo na podoben način kot model pripisovanja stroškov, določen v zadevni direktivi EU.

OBRAVNAVANO VPRAŠANJE

- 8 Na OPMSRP je bila naslovljena zahteva, da v zvezi z razgrajevanjem OEEO določi, kaj je obvezujoči dogodek v skladu s 14.(a) členom MRS 37 za pripoznavanje rezervacije za stroške ravnanja z odpadki:
  - proizvodnja ali prodaja gospodinjske opreme iz preteklosti?
  - udeležba na trgu v obdobju merjenja?
  - nastanek stroškov pri izvajanju dejavnosti ravnanja z odpadki?

SOGLASNO MNENJE

9 V skladu s 14.(a) členom MRS 37 je obvezujoči dogodek udeležba na trgu v obdobju merjenja. Posledično obveznost v zvezi s stroški ravnanja z odpadki za gospodinjsko opremo iz preteklosti ne nastane ob proizvodnji ali prodaji izdelkov. Ker je obveza v zvezi z gospodinjsko opremo iz preteklosti vezana na udeležbo na trgu v obdobju merjenja, ne pa na proizvodnjo ali prodajo predmetov, ki se jih odstranjuje, obveze ni, razen če obstaja in dokler obstaja tržni delež v obdobju merjenja. Časovni okvir obvezujočega dogodka je lahko tudi neodvisen od zadevnega obdobja, v katerem se izvajajo dejavnosti ravnanja z odpadki in nastanejo povezani stroški.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

10 Podjetje uporablja to pojasnilo za letna obdobja, ki se začnejo 1. decembra 2005 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je priporočljiva. Če podjetje uporabi to pojasnilo za obdobje, ki se začne pred 1. decembrom 2005, to dejstvo razkrije.

PREHOD

11 Spremembe računovodskih usmeritev se računovodsko obravnavajo v skladu z MRS 8.

POJASNILO OPMSRP 7

Uporaba pristopa preračuna po MRS 29 Računovodsko poročanje v hiperinflacijskih gospodarstvih

SKLICI

- MRS 12 *Davek od dohodka*

- MRS 29 *Računovodsko poročanje v hiperinflacijskih gospodarstvih*

OZADJE

1 To pojasnilo vsebuje napotke za uporabo zahtev MRS 29 v obdobju poročanja, v katerem podjetje ugotovi ⁽⁶¹⁾ obstoj hiperinflacije v gospodarstvu svoje funkcijske valute, če to gospodarstvo ni bilo hiperinflacijsko v preteklem obdobju in če podjetje zato preračunava svoje računovodske izkaze v skladu z MRS 29.

OBRAVNAVANA VPRAŠANJA

2 To pojasnilo obravnava naslednji vprašanji:

- (a) Kako naj se tolmači zahteva „...izkazujejo v merski enoti, ki velja na koncu obdobja poročanja“ iz 8. člena MRS 29, če podjetje uporablja ta standard?

- (b) Kako naj podjetje računovodsko obravnava začetno stanje odloženega davka v svojih preračunanih računovodskih izkazih?

SOGLASNO MNENJE

3 V obdobju poročanja, v katerem podjetje ugotovi obstoj hiperinflacije v gospodarstvu svoje funkcijske valute, ki v predhodnem obdobju ni bilo hiperinflacijsko, podjetje uporabi zahteve MRS 29, kot da je bilo gospodarstvo vedno hiperinflacijsko. Zato je za nedenarne postavke, merjene po izvorni vrednosti, začetni izkaz finančnega položaja podjetja na začetku najzgodnejšega obdobja, predstavljenega v računovodskih izkazih, preračunan tako, da upošteva učinek inflacije od datuma pridobitve sredstva in nastanka ali prevzema obveznosti do konca obdobja poročanja. Za nedenarne postavke, izkazane v začetnem izkazu finančnega položaja po zneskih, ki veljajo na datume, ki niso datum pridobitve sredstev ali nastanka obveznosti, se pri tem preračunu upošteva učinek inflacije od datumov, ko so bile navedene knjigovodske vrednosti določene, do konca obdobja poročanja.

4 Na koncu obdobja poročanja se postavke odloženega davka pripoznajo in merijo v skladu z MRS 12. Zneski odloženega davka v začetnem izkazu finančnega položaja za obdobje poročanja pa se določijo, kot sledi:

- (a) podjetje ponovno izmeri postavke odloženega davka v skladu z MRS 12 po tem, ko je preračunalo nominalne knjigovodske vrednosti svojih nedenarnih postavk na datum začetnega izkaza finančnega položaja obdobja poročanja z uporabo merske enote na navedeni datum;

- (b) postavke odloženega davka, ponovno izmerjene v skladu s točko (a), se preračunajo za spremembe merske enote od datuma začetnega izkaza finančnega položaja obdobja poročanja do konca obdobja poročanja.

Podjetje uporablja pristop iz točk (a) in (b) pri preračunavanju postavk odloženega davka v začetnem izkazu finančnega položaja vsakega primerjalnega obdobja, predstavljenega v preračunanih računovodskih izkazih za obdobje poročanja, v katerem podjetje uporablja MRS 29.

5 Potem, ko podjetje preračuna svoje računovodske izkaze, se vsi primerjalni podatki v računovodskih izkazih za naslednje obdobje poročanja, vključno s postavkami odloženega davka, preračunajo z uporabo spremembe merske enote za to naslednje obdobje poročanja samo za preračunane računovodske izkaze za prejšnje obdobje poročanja.

⁽⁶¹⁾ Ugotovitev hiperinflacije temelji na presoji meril iz 3. člena MRS 29, ki jo opravi podjetje.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

6 Podjetje uporablja to pojasnilo za letna obdobja, ki se začnejo 1. marca 2006 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je priporočljiva. Če podjetje uporabi to pojasnilo za računovodske izkaze za obdobje, ki se začne pred 1. marcem 2006, to dejstvo razkrije.

POJASNILO OPMSRP 10

Medletno računovodsko poročanje in oslabitev

SKLICI

- MSRP 9 *Finančni instrumenti*
- MRS 34 *Medletno računovodsko poročanje*
- MRS 36 *Oslabitev sredstev*

OZADJE

- 1 Podjetje mora na koncu vsakega obdobja poročanja oceniti, ali je prišlo do oslabitve dobrega imena, in, če je potrebno, na ta datum pripoznati izgubo zaradi oslabitve v skladu z MRS 36. Vendar so se pogoji na koncu poznejšega obdobja poročanja morda lahko tako spremenili, da bi se izguba zaradi oslabitve lahko zmanjšala ali preprečila, če bi se ocena oslabitve izvedla samo na ta datum. To pojasnilo daje napotke glede vprašanja, ali se lahko taka izguba zaradi oslabitve kadar koli razveljavi.
- 2 Pojasnilo obravnava povezanost med zahtevami MRS 34 in pripoznavanjem izgub zaradi oslabitve pri dobrem imenu iz MRS 36 ter učinek te povezanosti na poznejše medletne in letne računovodske izkaze.

OBRAVNAVANO VPRAŠANJE

- 3 28. člen MRS 34 zahteva, da podjetje v svojih medletnih računovodskih izkazih uporablja iste računovodske usmeritve, kot jih uporablja v svojih letnih računovodskih izkazih. Pogostost poročanja podjetja (letno, polletno ali četrtno) pa ne sme vplivati na merjenje njegovih letnih izidov. Da bi dosegli ta namen, merjenje za potrebe medletnega poročanja temelji na podatkih poslovnega leta do referenčnega datuma.
- 4 124. člen MRS 36 določa, da „[se] izguba zaradi oslabitve, pripoznana za dobro ime, [...] ne razveljavi v poznejšem obdobju.“
- 5 [črtano]
- 6 [črtano]
- 7 Pojasnilo obravnava naslednje vprašanje:

Ali naj podjetje razveljavi izgube zaradi oslabitve, ki so bile v medletnem obdobju pripoznane v zvezi z dobrim imenom, kadar izguba ne bi bila pripoznana ali bi bila pripoznana manjša izguba, če bi se ocena oslabitve opravila samo na koncu poznejšega obdobja poročanja?

SOGLASNO MNENJE

- 8 Podjetje ne razveljavi izgube zaradi oslabitve v zvezi z dobrim imenom, pripoznane v prejšnjem medletnem obdobju.
- 9 Podjetje ne sme razširiti tega soglasnega mnenja po analogiji na druga območja morebitnih navzkrižij med MRS 34 in drugimi standardi.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI IN PREHOD

- 10 Podjetje uporablja to pojasnilo za letna obdobja, ki se začnejo 1. novembra 2006 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je priporočljiva. Če podjetje uporabi to pojasnilo za obdobje, ki se začne pred 1. novembrom 2006, to dejstvo razkrije. Podjetje uporablja pojasnilo za dobro ime za naprej od datuma, ko je prvič uporabilo MRS 36; podjetje uporablja pojasnilo za naložbe v kapitalske instrumente ali finančna sredstva, ki so izkazani po nabavni vrednosti, za naprej od datuma, ko je prvič uporabilo merila za merjenje iz MRS 39.

11 [črtano]

12 [črtano]

13 [črtano]

14 Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, so bili spremenjeni 1., 2., 7. in 8. člen ter črtani 5., 6. in 11.–13. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 9.

POJASNILO OPMSRP 12**Dogovori o koncesiji storitev**

SKLICI

- *Okvirna navodila za pripravljane in predstavljanje računovodskih izkazov* ⁽⁶²⁾
- MSRP 1 *Prva uporaba mednarodnih standardov računovodskega poročanja*
- MSRP 7 *Finančni instrumenti: razkritja*
- MSRP 9 *Finančni instrumenti*
- MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*
- MSRP 16 *Najemi*
- MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*
- MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva*
- MRS 20 *Računovodenje državnih podpor in razkrivanje državne pomoči*
- MRS 23 *Stroški izposojanja*
- MRS 32 *Finančni instrumenti: predstavljanje*
- MRS 36 *Oslabitev sredstev*
- MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva*
- MRS 38 *Neopredmetena sredstva*
- SOP-29 *Dogovori o koncesiji storitev: razkritje* ⁽⁶³⁾

OZADJE

- 1 V številnih državah infrastrukturo za javne storitve – kot so ceste, mostovi, tuneli, zapori, bolnišnice, letališča, naprave in objekti za distribucijo vode, omrežja za oskrbo z energijo in telekomunikacijska omrežja – tradicionalno gradi, upravlja in vzdržuje javni sektor, financira pa se z dodeljenimi javnimi proračunskimi sredstvi.
- 2 V nekaterih državah so vlade uvedle dogovore o pogodbenih storitvah, da bi v razvoj, financiranje, upravljanje in vzdrževanje take infrastrukture pritegnile zasebni sektor. Infrastruktura morebiti že obstaja ali pa bo v obdobju dogovora o storitvah zgrajena. Dogovor v tem pojasnilu praviloma vključuje osebo zasebnega sektorja (izvajalec), ki gradi ali posodablja infrastrukturo, ki se uporablja za opravljanje javne storitve (na primer s povečanjem zmogljivosti infrastrukture), in to infrastrukturo upravlja in vzdržuje za določeno obdobje. Izvajalec je za svoje storitve plačan v obdobju dogovora. Dogovor ureja pogodba, ki določa standarde izvedbe, mehanizme za prilagajanje cen in dogovore o odločanju v primeru sporov. Taka ureditev se pogosto imenuje dogovor o koncesiji storitev „izgradi-upravljaj-prenesi“, „saniraj-upravljaj-prenesi“ ali „javno v zasebno“.

⁽⁶²⁾ Sklic se nanaša na *Okvirna navodila za pripravljane in predstavljanje računovodskih izkazov* organizacije IASC, ki jih je Odbor sprejel leta 2001 ter ki so veljala, ko je bilo pojasnilo pripravljeno.

⁽⁶³⁾ Naslov SOP-29, ki se je prej glasil *Razkritje – dogovori o koncesiji storitev*, se je spremenil z OPMSRP 12.

- 3 Značilnost teh dogovorov o storitvah je narava javne storitve obveze, ki jo prevzame izvajalec. Javna politika nudi storitve, ki se nanašajo na infrastrukturo, ki jo je treba zagotavljati javnosti, ne glede na identiteto osebe, ki opravlja storitve. Dogovor o storitvah pogodbeno zavezuje izvajalca, da opravlja storitve za javnost v imenu subjekta javnega sektorja. Druge skupne značilnosti so:
- (a) oseba, ki odobri dogovor o storitvah (dajalec koncesije) je subjekt javnega sektorja, vključno z vladnim organom, ali subjekt zasebnega sektorja, na katerega je bila prenesena odgovornost za storitve;
  - (b) izvajalec je odgovoren vsaj za del upravljanja infrastrukture in s tem povezanih storitev in ne deluje le kot zastopnik v imenu dajalca koncesije;
  - (c) pogodba določa začetne cene, ki jih obračunava izvajalec, in ureja spreminjanje cen v obdobju dogovora o storitvah;
  - (d) izvajalec je na koncu obdobja dogovora dolžan dajalcu koncesije izročiti infrastrukturo v določenem stanju za nizko dodatno nadomestilo ali brez nadomestila ne glede na to, katera oseba je prvotno infrastrukturo financirala.

PODROČJE UPORABE

- 4 To pojasnilo daje izvajalcem napotke o računovodenju dogovorov o koncesiji storitev vrste „javno v zasebno“.
- 5 To pojasnilo se uporablja za dogovore o koncesiji storitev vrste „javno v zasebno“, če:
- (a) dajalec koncesije nadzira ali ureja, katere storitve mora izvajalec opravljati z infrastrukturo, komu jih mora zagotavljati in po kakšni ceni; in
  - (b) dajalec koncesije obvladuje – prek lastništva, upravičenosti do koristi ali drugače – znaten preostali delež infrastrukture na koncu obdobja dogovora.
- 6 Za infrastrukturo, ki se uporablja v dogovoru o koncesiji storitev vrste „javno v zasebno“ skozi celotno dobo koristnosti (celotno življenjsko dobo sredstev), se to pojasnilo uporablja, če so izpolnjeni pogoji iz 5.(a) člena. AG1.–AG8. člen vsebujejo napotke glede določanja, kdaj in v kakšnem obsegu dogovori o koncesiji storitev vrste „javno v zasebno“ spadajo v področje uporabe tega pojasnila.
- 7 To pojasnilo se uporablja za:
- (a) infrastrukturo, ki jo izvajalec zgradi ali pridobi od tretje osebe za namen dogovora o storitvah; in
  - (b) obstoječo infrastrukturo, do katere izvajalec od dajalca koncesije dobi dostop za namen dogovora o storitvah.
- 8 To pojasnilo ne določa računovodenja infrastrukture, ki jo je izvajalec imel pred sklenitvijo dogovora o storitvah in ki je bila pripoznana kot opredmetena osnovna sredstva. Za tako infrastrukturo se uporabljajo zahteve glede odprave pripoznanja iz MSRP (določene v MRS 16).
- 9 To pojasnilo ne določa računovodenja s strani dajalca koncesije.

OBRAVNAVANA VPRAŠANJA

- 10 To pojasnilo določa glavna načela za pripoznanje in merjenje obvez in povezanih pravic v dogovorih o koncesiji storitev. Zahteve za razkrivanje informacij o dogovorih o koncesiji storitev so v SOP-29. To pojasnilo obravnava naslednja vprašanja:

- (a) obravnavanje pravic izvajalca nad infrastrukturo;
- (b) priznavanje in merjenje nadomestila v dogovoru;
- (c) storitve gradnje ali posodobitve;
- (d) obratovanje;
- (e) stroške izposojanja;
- (f) poznejše računovodenje finančnega sredstva in neopredmetenega sredstva; in
- (g) postavke, ki jih izvajalcu zagotovi dajalec koncesije.

SOGLASNO MNENJE

Obravnavanje pravic izvajalca nad infrastrukturo

- 11 Infrastruktura, ki spada v področje uporabe tega pojasnila, se ne prizna kot opredmeteno osnovno sredstvo izvajalca, ker dogovor o pogodbenih storitvah na izvajalca ne prenaša pravice do nadzora uporabe infrastrukture za javne storitve. Izvajalec ima dostop do upravljanja infrastrukture, da opravlja javno storitev v imenu dajalca koncesije v skladu s pogoji, določenimi v pogodbi.

Priznavanje in merjenje nadomestila v dogovoru

- 12 V skladu s pogoji pogodbenega dogovora, ki spada v področje tega pojasnila, izvajalec deluje kot ponudnik storitve. Izvajalec zgradi ali posodobi infrastrukturo (storitve gradnje ali posodobitve), ki se uporablja za opravljanje javne storitve, ter to infrastrukturo upravlja in vzdržuje (obratovanje) za določeno obdobje.
- 13 Izvajalec prizna in meri prihodke za storitve, ki jih opravlja, v skladu z MSRP 15. Narava nadomestila določa njegovo poznejše računovodenje. Poznejše računovodenje prejetega nadomestila kot finančnega sredstva ali kot neopredmetenega sredstva je podrobno opisano v 23.–26. členu spodaj.

Storitve gradnje ali posodobitve

- 14 Izvajalec storitve gradnje ali posodobitve računovodsko obravnava v skladu z MSRP 15.

Nadomestilo, ki ga da dajalec koncesije izvajalcu

- 15 Če izvajalec opravi storitve gradnje ali posodobitve, se prejeta nadomestila ali terjatev izvajalca prizna v skladu z MSRP 15. Nadomestilo je lahko pravica do:

(a) finančnega sredstva ali

(b) neopredmetenega sredstva.

- 16 Izvajalec prizna finančno sredstvo le do obsega, v katerem ima brezpogojno pogodbeno pravico prejeti denar ali drugo finančno sredstvo dajalca koncesije ali po njegovem naročilu za storitve gradnje; dajalec koncesije ima malo, če sploh kaj, diskrecijske pravice izogniti se plačilu, običajno zato, ker je sporazum pravno izvršljiv. Izvajalec ima brezpogojno pravico prejeti denar, če dajalec koncesije pogodbeno zagotavlja, da bo izvajalcu plačal (a) določene ali določljive zneske ali (b) morebitni primanjkljaj med zneski, prejetimi od uporabnikov javne storitve, in določenimi ali določljivimi zneski, tudi če je plačilo odvisno od izvajalčevega zagotavljanja, da infrastruktura izpolnjuje določene zahteve glede kakovosti ali učinkovitosti.

- 17 Izvajalec pripozna neopredmeteno sredstvo do obsega, v katerem prejme pravico (dovoljenje), da uporabnikom zaračunava javno storitev. Pravica uporabnikom zaračunavati javno storitev ni brezpogojna pravica prejeti denar, ker so zneski odvisni od obsega, v katerem javnost storitev uporablja.
- 18 Če je izvajalec plačan za storitve gradnje deloma s finančnim sredstvom in deloma z neopredmetenim sredstvom, je treba vsako sestavino izvajalčevega nadomestila računovodsko obravnavati ločeno. Prejeto nadomestilo ali terjatev za nadomestilo za obe sestavini se na začetku pripozna v skladu z MSRP 15.
- 19 Narava nadomestila, ki ga izvajalcu da dajalec koncesije, se določi ob upoštevanju pogodbenih pogojev in ustreznega pogodbenega prava, če obstaja. Narava nadomestila določa poznejše računovodenje, kot je opisano v 23.–26. členu. Vendar se obe vrsti nadomestila razvrstita kot sredstvo iz pogodbe v obdobju gradnje ali posodobitve v skladu z MSRP 15.

Obratovanje

- 20 Izvajalec računovodsko obravnava storitve obratovanja v skladu z MSRP 15.

Pogodbene obveze obnoviti infrastrukturo, da doseže določeno raven uporabnosti

- 21 Izvajalec ima lahko pogodbene obveze, ki jih mora izpolniti kot pogoj za dovoljenje, (a) ohranjati infrastrukturo na določeni ravni uporabnosti ali (b) obnoviti infrastrukturo do določenega stanja, preden jo izroči dajalcu koncesije ob koncu dogovora o storitvah. Te pogodbene obveze ohranjati ali obnoviti infrastrukturo, razen elementa posodobitve (glej 14. člen), se pripoznajo in merijo v skladu z MRS 37, tj. po najboljši oceni izdatkov, ki bi bili potrebni za poravnavo sedanje obveze na koncu obdobja poročanja.

Stroški izposojanja, ki jih ima izvajalec

- 22 V skladu z MRS 23 se stroški izposojanja, ki jih je mogoče pripisati dogovoru, pripoznajo kot odhodki v obdobju, v katerem nastanejo, razen če ima izvajalec pogodbeno pravico prejeti neopredmeteno sredstvo (pravico uporabnikom zaračunavati javno storitev). V tem primeru se stroški izposojanja, ki jih je mogoče pripisati dogovoru, usredstviijo v fazi gradnje dogovora v skladu z navedenim standardom.

Finančno sredstvo

- 23 MRS 32 ter MSRP 7 in MSRP 9 se uporabljajo za finančna sredstva, pripoznana v skladu s 16. in 18. členom.
- 24 Znesek, ki ga dolguje dajalec koncesije ali ki je dolgovan po njegovem naročilu, se računovodsko obravnava v skladu z MSRP 9 kot merjen po:

(a) odplačni vrednosti,

(b) pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa ali

(c) pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

- 25 Če se znesek, ki ga dolguje dajalec koncesije, meri po odplačni vrednosti ali po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, MSRP 9 zahteva, da se obresti, izračunane z metodo učinkovitih obresti, pripoznajo v poslovnem izidu.

Neopredmeteno sredstvo

- 26 MRS 38 se uporablja za neopredmeteno sredstvo, pripoznano v skladu s 17. in 18. členom. 45.–47. člen MRS 38 dajejo napotke o merjenju neopredmetenih sredstev, pridobljenih z izmenjavo za nedenarno sredstvo ali sredstva ali kombinacijo denarnih in nedenarnih sredstev.

Postavke, ki jih izvajalcu zagotovi dajalec koncesije

- 27 V skladu z 11. členom se postavke infrastrukture, do katerih da dajalec koncesije izvajalcu dostop za namene dogovora o storitvah, ne pripoznajo kot opredmetena osnovna sredstva izvajalca. Dajalec koncesije lahko izvajalcu zagotovi tudi druge postavke, ki jih izvajalec lahko zadrži ali z njimi naredi, kar želi. Če taka sredstva predstavljajo del nadomestila, ki ga dajalec koncesije plača za storitve, niso državna podpora, kot je opredeljena v MRS 20. Namesto tega se računovodsko obravnavajo kot del transakcijske cene, kot je opredeljena v MSRP 15.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 28 Podjetje začne uporabljati to pojasnilo za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2008 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporablja to pojasnilo za obdobje pred 1. januarjem 2008, to dejstvo razkrije.
- 28D Z MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*, izdanim maja 2014, so bili spremenjeni oddelek „Sklici“ ter 13.–15., 18.–20. in 27. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 15.
- 28E Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, so bili spremenjeni 23.–25. člen in črtani 28.A–28.C člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 9.
- 28F Z MSRP 16, izdanim januarja 2016, se je spremenil AG8. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 16.

PREHOD

- 29 Ob upoštevanju 30. člena se spremembe računovodskih usmeritev računovodsko obravnavajo v skladu z MRS 8, tj. za nazaj.
- 30 Če je za posamezen dogovor o storitvah za izvajalca uporaba tega pojasnila za nazaj na začetku najzgodnejšega predstavljenega obdobja neizvedljiva, izvajalec:
- pripozna finančna sredstva in neopredmetena sredstva, ki so obstajala na začetku najzgodnejšega predstavljenega obdobja;
  - uporabi prejšnje knjigovodske vrednosti teh finančnih in neopredmetenih sredstev (kakor koli so bila prej razvrščena) kot njihove knjigovodske vrednosti na ta datum; in
  - opravi preizkus oslabitve za finančna in neopredmetena sredstva, pripoznana na ta datum, razen če je to neizvedljivo; v tem primeru se zneski preskusijo glede oslabitve na začetku tekočega obdobja.

Dodatek A

Napotki za uporabo

Ta dodatek je sestavni del pojasnila.

PODROČJE UPORABE (5. člen)

AG1 5. člen tega pojasnila določa, da infrastruktura spada v področje uporabe tega pojasnila, kadar veljajo naslednji pogoji:

(a) dajalec koncesije nadzira ali ureja, katere storitve mora izvajalec opravljati z infrastrukturo, komu jih mora zagotavljati in po kakšni ceni; in

(b) dajalec koncesije obvladuje – prek lastništva, upravičenosti do koristi ali drugače – znaten preostali delež infrastrukture na koncu obdobja dogovora.

AG2 Nadzor ali urejanje iz pogoja (a) je lahko po pogodbi ali drugače (na primer prek regulatorja) in vključuje razmere, ko dajalec koncesije kupi vso proizvodnjo, ter razmere, ko drugi uporabniki kupijo vso ali del proizvodnje. Pri uporabi tega pogoja se dajalec koncesije in vse povezane osebe obravnavajo skupaj. Če je dajalec koncesije subjekt javnega sektorja, se javni sektor kot celota, skupaj z regulatorji, ki delujejo v javnem interesu, šteje kot povezan z dajalcem koncesije za namene tega pojasnila.

AG3 Za namen pogoja (a) ni treba, da ima dajalec koncesije popoln nadzor nad ceno: zadostuje, če ceno ureja dajalec koncesije, pogodba ali regulator, na primer z mehanizmom zgornje meje. Vendar pogoj velja za vsebino dogovora. Nevsebinske značilnosti, kot je zgornja meja, ki se uporabljajo samo v malo verjetnih razmerah, se ne upoštevajo. Če pa je na primer glede na pogodbo videti, da ima izvajalec proste roke pri določanju cen, vendar se ves presežek dobička vrne dajalcu koncesije, je izvajalčev donos omejen in cenovni element preskusa glede obstoja nadzora izpolnjen.

AG4 Za namen pogoja (b) mora obvladovanje znatnega preostalega deleža s strani dajalca koncesije omejevati praktično zmožnost izvajalca, da infrastrukturo proda ali zastavi, in dati dajalcu koncesije stalno pravico do uporabe v celotnem obdobju dogovora. Preostali delež v infrastrukturi je ocenjena sedanja vrednost infrastrukture, kot da bi bila že tako stara in v stanju, ki se pričakuje na koncu obdobja dogovora.

AG5 Nadzor oziroma obvladovanje je treba razlikovati od upravljanja. Če dajalec koncesije zadrži stopnjo nadzora, opisano v 5.(a) členu, in znaten preostali delež v infrastrukturi, izvajalec samo upravlja infrastrukturo v imenu dajalca koncesije – čeprav ima v številnih primerih veliko poslovodne diskrecije.

AG6 Pogoja (a) in (b) skupaj določata, kdaj infrastrukturo, vključno s potrebnimi nadomestitvami (glej 21. člen), v celotni dobi gospodarne uporabe nadzira oziroma obvladuje dajalec koncesije. Če mora na primer izvajalec v obdobju dogovora nadomestiti del postavke infrastrukture (npr. zgornjo plast ceste ali streho objekta), se postavka infrastrukture obravnava kot celota. Tako je pogoj (b) izpolnjen za celotno infrastrukturo, vključno z nadomeščenim delom, če dajalec koncesije obvladuje znaten preostali delež v končni nadomestitvi tega dela.

AG7 Včasih se uporaba infrastrukture deloma ureja na način, opisan v 5.(a) členu, deloma pa se ne ureja. Te ureditve pa imajo lahko različne oblike:

(a) infrastruktura, ki jo je fizično mogoče ločiti in se lahko upravlja samostojno ter ustreza opredelitvi denar ustvarjajoče enote, kot je opredeljena v MRS 36, se analizira ločeno, če se v celoti uporablja za namene, ki se ne urejajo. To lahko na primer velja za zasebni del bolnišnice, kadar preostali del bolnišnice uporablja dajalec koncesije za zdravljenje javnih pacientov;

(b) kadar se ne urejajo povsem pomožne dejavnosti (kot je trgovina v bolnišnici), se preskus glede obstoja nadzora opravi, kot da te storitve ne bi obstajale, ker v primerih, ko dajalec koncesije nadzira storitve na način, opisan v 5. členu, obstoj pomožnih dejavnosti ne zmanjša nadzora nad infrastrukturo s strani dajalca koncesije.

AG8 Izvajalec ima lahko pravico uporabljati ločljivo infrastrukturo, opisano v AG7.(a) členu, ali objekte in naprave, ki se uporabljajo za opravljanje pomožnih storitev, ki se ne urejajo, opisanih v AG7.(b) členu. V obeh primerih gre lahko vsebinsko za najem dajalca koncesije izvajalcu; v tem primeru se računovodsko obravnava v skladu z MSRP 16.

POJASNILO OPMSRP 14

MRS 19 – Omejitev sredstva določenih zaslužkov, zahteve glede minimalnega financiranja in njihove medsebojne povezanosti

SKLICI

- MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov*
- MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*
- MRS 19 *Zasluzki zaposlenih (kot je bil spremenjen leta 2011)*
- MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva*

OZADJE

- 1 64. člen MRS 19 omejuje merjenje čistega sredstva določenih zaslužkov na presežek v programu z določenimi zaslužki ali na zgornjo mejo sredstva, odvisno, kaj je nižje. 8. člen MRS 19 opredeljuje zgornjo mejo sredstva kot „sedanj[o] vrednost vseh gospodarskih koristi, razpoložljivih v obliki vračila denarja iz programa ali zmanjšanja prihodnjih prispevkov v program“. Pojavljajo se vprašanja, kdaj se vračila denarja ali zmanjšanja prihodnjih prispevkov štejejo za razpoložljiva, zlasti kadar obstaja zahteva glede minimalnega financiranja.
- 2 Zahteva glede minimalnega financiranja obstaja v številnih državah, njen namen pa je izboljšati zanesljivost zagotovil, danih članom programa zaslužkov zaposlenih v zvezi s pozaposlitvenimi zaslužki. Take zahteve navadno določajo najnižji znesek ali raven prispevkov, ki jih je treba vplačati v program v danem obdobju. Zahteva glede minimalnega financiranja lahko tako omeji možnosti podjetja za zmanjšanje prihodnjih prispevkov.
- 3 Omejitev merjenja sredstva določenih zaslužkov lahko tudi privede do kočljivosti zahteve glede minimalnega financiranja. Zahteva za vplačilo prispevkov v program ponavadi ne vpliva na merjenje sredstva določenih zaslužkov ali obveznosti za določene zaslužke. Temu je tako, ker prispevki po vplačilu postanejo sredstva programa, kar pomeni, da je dodatna čista obveznost enaka nič. Zahteva glede minimalnega financiranja pa bi lahko vseeno privedla do nastanka obveznosti, če zahtevani prispevki po vplačilu podjetju ne bi bili na voljo.
- 3A Novembra 2009 je Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS) spremenil OPMSRP 14, da bi odstranil nenamerno posledico obravnave predplačil prihodnjih prispevkov v nekaterih primerih, pri katerih obstaja zahteva glede minimalnega financiranja.

PODROČJE UPORABE

- 4 Pojasnilo se uporablja za vse določene pozaposlitvene zaslužke in druge dolgoročne določene zaslužke zaposlenih.
- 5 Za potrebe tega pojasnila pomenijo zahteve glede minimalnega financiranja vse zahteve glede financiranja pozaposlitvenih ali drugih dolgoročnih programov z določenimi zaslužki.

OBRAVNAVANA VPRAŠANJA

- 6 To pojasnilo obravnava naslednja vprašanja:
  - (a) kdaj se vračila denarja ali zmanjšanja prihodnjih prispevkov štejejo za razpoložljiva v skladu z opredelitvijo zgornje meje sredstva v 8. členu MRS 19;
  - (b) kako bi lahko zahteva glede minimalnega financiranja vplivala na razpoložljivost zmanjšanja prihodnjih prispevkov;
  - (c) kdaj bi lahko zahteva glede minimalnega financiranja privedla do nastanka obveznosti.

SOGLASNO MNENJE

Razpoložljivost vračila denarja ali zmanjšanja prihodnjih prispevkov

- 7 Podjetje določi razpoložljivost vračila denarja ali zmanjšanja prihodnjih prispevkov v skladu z določbami in pogoji programa in zakonskimi predpisi, ki se nanašajo na program.
- 8 Razpoložljivost gospodarske koristi v obliki vračila denarja ali zmanjšanja prihodnjih prispevkov je mogoča, če jo lahko podjetje uresniči v času trajanja programa ali ob poravnavi obveznosti programa. Takšna gospodarska korist je lahko razpoložljiva tudi, če ni uresničljiva takoj na koncu obdobja poročanja.
- 9 Razpoložljiva gospodarska korist ni odvisna od tega, kako namerava podjetje uporabiti presežek. Podjetje določi največjo gospodarsko korist, ki je razpoložljiva na podlagi vračil denarja, zmanjšanj prihodnjih prispevkov ali kombinacije obojih. Podjetje ne pripozna gospodarskih koristi, ki izhajajo iz kombinacije vračil denarja in zmanjšanj prihodnjih prispevkov na podlagi predpostavk, ki se medsebojno izključujejo.
- 10 V skladu z MRS 1 podjetje razkrije podatke o glavnih virih za ocenjevanje negotovosti na koncu obdobja poročanja, za katere obstaja precejšnja verjetnost, da bodo povzročili pomembno prilagoditev knjigovodske vrednosti čistega sredstva ali obveznosti, pripoznane v izkazu finančnega položaja. To lahko vključuje razkritje katerih koli omejitev trenutne uresničljivosti presežka ali razkritje podlage za določanje zneska razpoložljive gospodarske koristi.

Gospodarska korist v obliki vračila denarja

Pravica do vračila denarja

- 11 Za podjetje je vračilo denarja razpoložljivo samo, če ima brezpogojno pravico do vračila denarja:
  - (a) v času trajanja programa, pri čemer se ne predpostavlja, da morajo biti za pridobitev vračila denarja poravnane obveznosti programa (v nekaterih pravnih sistemih, na primer, ima podjetje pravico do vračila denarja v času trajanja programa ne glede na to, ali so bile obveznosti programa poravnane); ali
  - (b) ob predpostavki, da bodo do izstopa vseh članov iz programa postopno poravnane obveznosti programa; ali
  - (c) ob predpostavki, da bodo vse obveznosti programa v celoti poravnane z enim samim dogodkom (tj. likvidacijo programa).

Brepogojna pravica do vračila denarja lahko obstaja neodvisno od ravni financiranja programa na koncu obdobja poročanja.

- 12 Če je pravica podjetja do vračila presežka odvisna od nastopa ali odsotnosti enega ali več prihodnjih negotovih dogodkov, ki niso pod njegovim popolnim nadzorom, podjetje nima brezpogojne pravice in sredstva ne pripozna.

Merjenje gospodarske koristi

- 13 Podjetje meri gospodarsko korist, razpoložljivo v obliki vračila denarja, kot znesek presežka na koncu obdobja poročanja (ta je enak pošteni vrednosti sredstev programa, zmanjšani za sedanjo vrednost obveze za določene zasluzke), ki ga ima podjetje pravico prejeti v obliki vračila denarja, zmanjšan za morebitne povezane stroške. Če bi bilo na primer vračilo denarja poleg davka od dohodka tudi predmet drugih davkov, podjetje znesek vračila denarja meri v čistem znesku, zmanjšanem za davke.
- 14 Pri merjenju zneska vračila denarja, ki je na voljo ob likvidaciji programa (11.(c) člen), podjetje vključi stroške za program, povezane s poravnavo obveznosti programa in izvršitvijo vračila denarja. Podjetje na primer odbije plačila za strokovne storitve, če so te plačane iz sredstev programa in jih ne plača podjetje, in stroške morebitnih zavarovalnih premij, ki so morda potrebne za zavarovanje obveznosti ob likvidaciji.

- 15 Če je znesek vračila denarja opredeljen kot celoten znesek ali kot del presežka in ne kot fiksni znesek, podjetje ne izvede prilagoditve za časovno vrednost denarja, tudi če je vračilo uresničljivo šele v prihodnosti.

Gospodarska korist v obliki zmanjšanja prispevkov

- 16 Če ni zahteve glede minimalnega financiranja za prispevke, povezane s prihodnjim službovanjem, je gospodarska korist, ki je na voljo v obliki zmanjšanja prihodnjih prispevkov enaka prihodnjim stroškom službovanja, ki jih ima podjetje, za vsako obdobje znotraj pričakovane življenjske dobe programa oziroma pričakovane življenjske dobe podjetja, če je slednja krajša. V prihodnjih stroških službovanja podjetja niso upoštevani zneski, ki jih bodo krili zaposleni.
- 17 Podjetje določi prihodnje stroške službovanja na podlagi predpostavk, ki so skladne s predpostavkami, uporabljenimi za določanje obveze za določene zasluge, in okoliščinami, ki obstajajo ob koncu obdobja poročanja v skladu z MRS 19. Podjetje tako predpostavi, da se zasluge iz programa v prihodnosti ne bodo spremenile, dokler se ne spremeni program, predpostavi pa tudi, da bo število zaposlenih v prihodnosti stabilno, razen če podjetje zmanjša število zaposlenih, vključenih v program. V slednjem primeru predpostavka glede prihodnjega števila zaposlenih vključuje zmanjšanje.

Učinek zahteve glede minimalnega financiranja na gospodarsko korist v obliki zmanjšanja prihodnjih prispevkov

- 18 Podjetje na dani datum analizira vsako zahtevo glede minimalnega financiranja v zvezi s prispevki, ki so potrebni za kritje (a) obstoječih primanjkljajev za preteklo službovanje na osnovi minimalnega financiranja in (b) prihodnjega službovanja.
- 19 Prispevki za kritje katerega koli obstoječega primanjkljaja na osnovi minimalnega financiranja, povezanega z že prejetimi storitvami, ne vplivajo na prihodnje prispevke za prihodnje službovanje. Ti lahko povzročijo nastanek obveznosti v skladu s 23.–26. členom.
- 20 Če obstaja zahteva glede minimalnega financiranja za prispevke, povezane s prihodnjim službovanjem, je gospodarska korist, ki je na voljo v obliki zmanjšanja prihodnjih prispevkov, vsota naslednjega:
- (a) morebitnega zneska, za katerega se zmanjšajo prihodnji prispevki, ki se plačujejo za prihodnje službovanje na podlagi zahteve glede minimalnega financiranja, ker je podjetje izvedlo predplačilo (tj. podjetje je plačalo znesek, preden se je to od njega zahtevalo), in
- (b) ocenjenih prihodnjih stroškov službovanja v vsakem obdobju v skladu s 16. in 17. členom, zmanjšanih za ocenjene prispevke, ki bi jih bilo treba na podlagi zahteve glede minimalnega financiranja plačevati za prihodnje službovanje v navedenih obdobjih, če ne bi bilo predplačila iz točke (a).
- 21 Podjetje za prihodnje službovanje oceni prispevke, ki se bodo v prihodnosti plačevali na podlagi zahteve glede minimalnega financiranja, pri čemer upošteva vpliv morebitnega obstoječega presežka, določenega z uporabo osnove minimalnega financiranja, ne upošteva pa predplačila, opisanega v 20.(a) členu. Podjetje uporabi predpostavke, skladne z osnovo minimalnega financiranja, za vse dejavnike, ki niso določeni z navedeno osnovo, pa uporabi predpostavke, skladne s tistimi, ki se uporabijo za določitev obveze za določene zasluge, in z okoliščinami, ki obstajajo na koncu obdobja poročanja, kot je določeno z MRS 19. Ocena vključuje vse spremembe, za katere se pričakuje, da bodo nastale po tem, ko podjetje poravnava minimalne prispevke, ko ti zapadejo v plačilo. Vendar ocena ne vključuje učinka pričakovanih sprememb določb in pogojev, ki se nanašajo na osnovo minimalnega financiranja in na koncu obdobja poročanja niso vsebinsko uveljavljene ali pogodbeno dogovorjene.
- 22 Ko podjetje določi znesek, naveden v 20.(b) členu, se znesek gospodarske koristi, ki je na voljo v obliki zmanjšanja prihodnjih prispevkov, zmanjša, če prihodnji prispevki, ki se plačujejo na podlagi zahteve glede minimalnega financiranja za prihodnje službovanje, v katerem koli obdobju presežajo stroške službovanja, določene na podlagi MRS 19. Vendar znesek, naveden v 20.(b) členu, nikoli ne sme biti manjši od nič.

Kdaj lahko zahteva glede minimalnega financiranja privede do nastanka obveznosti

- 23 Če je podjetje v skladu z zahtevo glede minimalnega financiranja v zvezi z že prejetimi storitvami obvezano plačati prispevke za kritje obstoječega primanjkljaja na osnovi minimalnega financiranja, podjetje določi, ali bodo dolgovani prispevki po vplačilu v program razpoložljivi v obliki vračila denarja ali v obliki zmanjšanja prihodnjih prispevkov.
- 24 Če dolgovani prispevki ne bodo razpoložljivi po vplačilu v program, podjetje ob nastanku obveze pripozna obveznost. Obveznost zmanjša čisto sredstvo določenih zaslužkov oziroma poveča čisto obveznost za določene zaslužke, tako da se zaradi uporabe 64. člena MRS 19 ne pričakuje, da bi ob vplačilu prispevkov nastala dobiček ali izguba.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 27 Podjetje začne uporabljati to pojasnilo za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2008 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena.
- 27A Z MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) se je spremenila terminologija, ki se uporablja v vseh MSRP. Poleg tega se je spremenil 26. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) za zgodnejše obdobje, se te spremembe uporabljajo tudi za tako zgodnejše obdobje.
- 27B Z dokumentom *Predplačila na podlagi zahteve glede minimalnega financiranja* se je dodal 3.A člen in spremenili so se 16.–18. člen ter 20.–22. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2011 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi spremembe za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- 27C Z MRS 19 (kot je bil spremenjen leta 2011) so se spremenili 1., 6., 17. in 24. člen ter črtala 25. in 26. člen. Podjetje te spremembe uporabi, ko uporabi MRS 19 (kot je bil spremenjen leta 2011).

PREHOD

- 28 Podjetje uporablja to pojasnilo od začetka prvega obdobja, ki je predstavljeno v prvih računovodskih izkazih, za katere se uporablja pojasnilo. Podjetje pripozna vse začetne prilagoditve, ki izhajajo iz uporabe tega pojasnila, v prenesenem čistem poslovnem izidu na začetku navedenega obdobja.
- 29 Podjetje uporablja spremembe v 3.A, 16.–18. in 20.–22. členu od začetka najzgodnejšega primerjalnega obdobja, predstavljenega v prvih računovodskih izkazih, v katerih podjetje uporabi to pojasnilo. Če je podjetje uporabilo to pojasnilo, preden je uporabilo spremembe, pripozna prilagoditev, ki je posledica uporabe sprememb, v prenesenem čistem poslovnem izidu na začetku najzgodnejšega predstavljenega primerjalnega obdobja.

POJASNILO OPMSRP 16

Varovanje čiste naložbe v podjetje v tujini pred tveganjem

SKLICI

- MSRP 9 *Finančni instrumenti*
- MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*
- MRS 21 *Vplivi sprememb menjalnih tečajev*

OZADJE

- 1 Številna poročajoča podjetja imajo naložbe v podjetjih v tujini (kot so opredeljena v 8. členu MRS 21). Taka podjetja v tujini so lahko odvisna podjetja, pridružena podjetja, skupni podvigi ali podružnice. MRS 21 zahteva, da podjetje za funkcijsko valuto za vsako podjetje v tujini določi valuto izvirnega gospodarskega okolja tega podjetja v tujini. Podjetje mora pri prevedbi izidov in finančnega položaja podjetja v tujini v predstavitevno valuto priznati tečajne razlike v drugem vseobsegajočem donosu, dokler podjetja v tujini ne odtuji.
- 2 Računovodenje varovanja pred valutnim tveganjem, ki izhaja iz čiste naložbe v podjetje v tujini, se uporablja samo, če so čista sredstva tega podjetja v tujini vključena v računovodske izkaze⁽⁶⁴⁾. Pri varovanju pred valutnim tveganjem, ki izhaja iz čiste naložbe v podjetje v tujini, je lahko varovana postavka znesek čistih sredstev, ki je enak ali nižji od knjigovodske vrednosti čistih sredstev podjetja v tujini.
- 3 MSRP 9 zahteva določitev primerne pred tveganjem varovane postavke in primernih instrumentov za varovanje pred tveganjem v razmerju računovodenja varovanja pred tveganjem. V primeru določenega razmerja varovanja pred tveganjem se, če gre za varovanje čiste naložbe pred tveganjem, dobiček ali izguba iz instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki je opredeljen kot učinkovito varovanje čiste naložbe pred tveganjem, pripozna v drugem vseobsegajočem donosu in se vključi v tečajne razlike, ki izhajajo iz prevedbe rezultatov in finančnega položaja podjetja v tujini.
- 4 Podjetje, ki ima veliko podjetij v tujini, je lahko izpostavljeno številnim valutnim tveganjem. To pojasnilo daje napotke za določanje valutnih tveganj, ki so ustrezna za obravnavo kot varovano tveganje pri varovanju čiste naložbe v podjetje v tujini pred tveganjem.
- 5 MSRP 9 podjetju dovoljuje, da kot instrument za varovanje pred valutnim tveganjem določi izvedeni ali neizvedeni finančni instrument (ali kombinacijo izvedenih in neizvedenih finančnih instrumentov). To pojasnilo daje napotke, kje v skupini je možno posedovati instrumente za varovanje pred tveganjem, ki so varovanja čiste naložbe v podjetje v tujini pred tveganjem, da so ustrezni za računovodenje varovanja pred tveganjem.
- 6 MRS 21 in MSRP 9 zahtevata, da se kumulativni zneski, pripoznani v drugem vseobsegajočem donosu, ki se nanašajo na tečajne razlike, izhajajoče iz prevedbe rezultatov in finančnega položaja podjetja v tujini, ter dobiček ali izguba iz instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki je opredeljen kot učinkovito varovanje čiste naložbe pred tveganjem, prerazvrstijo iz lastniškega kapitala v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve, ko obvladujoče podjetje odtuji podjetje v tujini. To pojasnilo daje napotke, kako naj podjetje določi zneske, ki jih je treba prerazvrstiti iz lastniškega kapitala v poslovni izid, za instrument za varovanje pred tveganjem in varovano postavko.

PODROČJE UPORABE

- 7 To pojasnilo se uporablja za podjetje, ki se varuje pred valutnim tveganjem, ki izhaja iz čistih naložb v podjetja v tujini, in želi izpolnjevati pogoje za računovodenje varovanja pred tveganjem v skladu z MSRP 9. Zaradi prikladnosti se to pojasnilo nanaša na tako podjetje kot obvladujoče podjetje in računovodske izkaze, v katerih so čista sredstva podjetij v tujini vključena kot konsolidirani računovodski izkazi. Vsa sklicevanja na obvladujoče podjetje enako veljajo za podjetje, ki ima čisto naložbo v podjetje v tujini, ki je skupni podvig, pridruženo podjetje ali podružnica.

⁽⁶⁴⁾ To velja za konsolidirane računovodske izkaze, računovodske izkaze, v katerih se naložbe, kot so pridružena podjetja ali skupni podvigi, obravnavajo z uporabo kapitalske metode, in računovodske izkaze, ki vključujejo podružnico ali skupno dejavnost v skladu z MSRP 11 *Skupni aranžmaji*.

- 8 To pojasnilo velja le za varovanje čistih naložb v podjetje v tujini pred tveganji; ne sme se uporabljati po analogiji za druge vrste računovodenja varovanja pred tveganjem.

OBRAVNAVANA VPRAŠANJA

- 9 Naložbe v podjetja v tujini ima lahko neposredno obvladujoče podjetje ali posredno njegovo odvisno podjetje ali odvisna podjetja. To pojasnilo obravnava naslednja vprašanja:

(a) *narava varovanega tveganja in znesek varovane postavke, za katero se lahko določi razmerje varovanja pred tveganjem:*

- (i) ali lahko obvladujoče podjetje kot varovano tveganje določi samo tečajne razlike, ki izhajajo iz razlike med funkcijskima valutama obvladujočega podjetja in njegovega podjetja v tujini, ali lahko kot varovano tveganje določi tudi tečajne razlike, ki izhajajo iz razlike med predstavitveno valuto v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja in funkcijsko valuto podjetja v tujini;
- (ii) če ima obvladujoče podjetje podjetje v tujini v posesti posredno, ali varovano tveganje lahko vključuje tečajne razlike, ki izhajajo iz razlik med funkcijskima valutama med podjetjem v tujini in njegovim neposrednim obvladujočim podjetjem, ali lahko varovano tveganje vključuje tudi morebitne tečajne razlike med funkcijsko valuto podjetja v tujini in katerega koli vmesnega ali končnega obvladujočega podjetja (tj. ali dejstvo, da je čista naložba v podjetje v tujini v posesti prek vmesnega obvladujočega podjetja, vpliva na gospodarsko tveganje za končno obvladujoče podjetje);

(b) *kje v skupini je lahko v posesti instrument za varovanje:*

- (i) ali se ustrezno razmerje računovodenja varovanja pred tveganjem lahko vzpostavi le, če je podjetje, ki varuje svojo čisto naložbo, stranka v instrumentu za varovanje pred tveganjem, ali pa ima lahko vsako podjetje v skupini, ne glede na svojo funkcijsko valuto, v posesti instrument za varovanje pred tveganjem;
- (ii) ali narava instrumenta za varovanje pred tveganjem (izvedeni in neizvedeni) ali metoda konsolidacije vpliva na oceno učinkovitosti varovanja pred tveganjem;
- (c) *kakšne zneske je treba prerazvrstiti iz lastniškega kapitala v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve ob odtujitvi podjetja v tujini:*
- (i) če se varovano podjetje v tujini odtuji, kakšne zneske rezerve iz prevedbe tuje valute obvladujočega podjetja glede instrumenta za varovanje pred tveganjem in glede navedenega podjetja v tujini je treba v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja prerazvrstiti iz lastniškega kapitala v poslovni izid;
- (ii) ali metoda konsolidacije vpliva na določitev zneskov, ki jih je treba prerazvrstiti iz lastniškega kapitala v poslovni izid.

SOGLASNO MNENJE

Narava varovanega tveganja in znesek varovane postavke, za katero se lahko določi razmerje varovanja pred tveganjem

- 10 Računovodenje varovanja pred tveganjem se lahko uporablja samo za tečajne razlike med funkcijsko valuto podjetja v tujini in funkcijsko valuto obvladujočega podjetja.

- 11 Pri varovanju pred valutnimi tveganji, ki izhajajo iz čiste naložbe v podjetje v tujini, je varovana postavka lahko znesek čistih sredstev, ki je enak ali nižji od knjigovodske vrednosti čistih sredstev podjetja v tujini v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja. Knjigovodska vrednost čistih sredstev podjetja v tujini, ki se v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja lahko določi kot varovana postavka, je odvisna od tega, ali kakšno obvladujoče podjetje na nižji ravni uporablja računovodenje varovanja pred tveganjem za vsa ali del čistih sredstev podjetja v tujini in je tako računovodenje ohranjeno v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja.
- 12 Varovano tveganje se lahko določi kot izpostavljenost valutnemu tveganju, ki nastane med funkcijsko valuto podjetja v tujini in funkcijsko valuto katerega koli obvladujočega podjetja (neposredno, vmesno ali končno obvladujoče podjetje) tega podjetja v tujini. Dejstvo, da je čista naložba v posesti prek vmesnega obvladujočega podjetja, ne vpliva na naravo gospodarskega tveganja, ki izhaja iz valutne izpostavljenosti končnega obvladujočega podjetja.
- 13 Izpostavljenost valutnemu tveganju, ki izhaja iz čiste naložbe v podjetje v tujini, je lahko ustrezna za računovodenje varovanja pred tveganjem šele, ko je v konsolidiranih računovodskih izkazih. Če ista čista sredstva podjetja v tujini pred istim tveganjem varuje več kot eno obvladujoče podjetje v skupini (na primer, neposredno in posredno obvladujoče podjetje), je za računovodenje varovanja pred tveganjem v konsolidiranih računovodskih izkazih končnega obvladujočega podjetja ustrezno samo eno razmerje varovanja pred tveganjem. Razmerja varovanja pred tveganjem, ki ga je v svojih konsolidiranih računovodskih izkazih določilo eno obvladujoče podjetje, drugemu obvladujočemu podjetju na višji ravni ni treba ohranjati. Vendar, če obvladujoče podjetje na višji ravni ne ohrani računovodenja varovanja pred tveganjem, ki ga uporablja obvladujoče podjetje na nižji ravni, je treba tako računovodenje razveljaviti, preden obvladujoče podjetje na višji ravni pripozna računovodenje varovanja pred tveganjem.

Kje je lahko v posesti instrument za varovanje pred tveganjem

- 14 Izvedeni ali neizvedeni finančni instrument (ali kombinacija izvedenih in neizvedenih finančnih instrumentov) se lahko določi kot instrument za varovanje pred tveganjem pri varovanju čiste naložbe v podjetje v tujini pred tveganjem. Instrumente za varovanje pred tveganjem lahko poseduje katero koli podjetje ali podjetja v skupini, če so izpolnjene zahteve glede določitve, dokumentacije in učinkovitosti iz 6.4.1. člena MSRP 9, ki se nanašajo na varovanje čiste naložbe pred tveganjem. Zaradi možnosti različnih določitev na različnih ravneh skupine mora biti zlasti jasno dokumentirana strategija skupine glede varovanja pred tveganjem.
- 15 Za namen ocenjevanja učinkovitosti se sprememba vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem glede valutnega tveganja izračuna s sklicevanjem na funkcijsko valuto obvladujočega podjetja, s čigar funkcijsko valuto se varovano tveganje meri, v skladu z dokumentacijo za računovodenje varovanja pred tveganjem. Glede na to, kje se poseduje instrument za varovanje pred tveganjem, se ob odsotnosti računovodenja varovanja pred tveganjem skupna sprememba vrednosti lahko pripozna v poslovnem izidu, v drugem vseobsegajočem donosu ali v obeh. Vendar na ocenjevanje učinkovitosti ne vpliva, ali je sprememba vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem pripoznana v poslovnem izidu ali v drugem vseobsegajočem donosu. V okviru uporabe računovodenja varovanja pred tveganjem se celotni učinkoviti del spremembe vključi v drugi vseobsegajoč donos. Na ocenjevanje učinkovitosti ne vpliva niti, ali je instrument za varovanje pred tveganjem izvedeni ali neizvedeni instrument, niti metoda konsolidacije.

Odtujitev pred tveganjem varovanega podjetja v tujini

- 16 Kadar se podjetje v tujini, varovano pred tveganjem, odtuji, je znesek, ki se prerazvrsti v poslovni izid kot prilagoditev zaradi prerazvrstitve iz rezerv iz prevedbe tuje valute v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja v zvezi z instrumentom za varovanje pred tveganjem, znesek, katerega opredelitev se zahteva v 6.5.14. členu MSRP 9. Ta znesek je kumulativni dobiček ali izguba iz instrumenta za varovanje pred tveganjem, opredeljena kot učinkovito varovanje pred tveganjem.

- 17 Znesek, ki se prerazvrsti v poslovni izid iz rezerv iz prevedbe tuje valute v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja glede čiste naložbe v tem podjetju v tujini v skladu z 48. členom MRS 21, je znesek, vključen v rezerve iz prevedbe tuje valute obvladujočega podjetja glede navedenega podjetja v tujini. V konsolidiranih računovodskih izkazih končnega obvladujočega podjetja metoda konsolidacije ne vpliva na celotni čisti znesek, pripoznan v rezervi iz prevedbe tuje valute glede vseh podjetij v tujini. Če pa končno obvladujoče podjetje uporablja neposredno ali postopno metodo konsolidacije ⁽⁶⁵⁾, pa to lahko vpliva na znesek, vključen v rezervo iz prevedbe tuje valute glede posameznega podjetja v tujini. Uporaba stopenjske metode konsolidacije lahko povzroči, da se v poslovni izid prerazvrsti znesek, ki je drugačen od zneska, ki se uporablja za ugotavljanje učinkovitosti varovanja pred tveganjem. To razliko je mogoče izločiti z določitvijo zneska, ki se nanaša na to podjetje v tujini, ki bi nastal, če bi se uporabljala neposredna metoda konsolidacije. MRS 21 te prilagoditve ne zahteva. Je pa izbira računovodske usmeritve, ki jo je treba dosledno upoštevati za vse čiste naložbe.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 18 Podjetje uporablja to pojasnilo za letna obdobja, ki se začnejo 1. oktobra 2008 ali pozneje. Podjetje spremembo 14. člena, ki je posledica *Izboljšav MSRP*, izdanih aprila 2009, uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali pozneje. Uporaba pojasnila in spremembe pred tem datumom je dovoljena. Če podjetje uporabi to pojasnilo za obdobje, ki se začne pred 1. oktobrom 2008, ali če spremembo 14. člena uporabi pred 1. julijem 2009, to dejstvo razkrije.
- 18B Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, so bili spremenjeni 3., 5.–7., 14., 16., AG1. in AG8. člen ter črtan 18. A člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 9.

PREHOD

- 19 MRS 8 določa, kako podjetje uporablja spremembo računovodske usmeritve, ki izhaja iz začetka uporabe pojasnila. Pri prvi uporabi tega pojasnila podjetju ni treba izpolnjevati teh zahtev. Če je podjetje določilo instrument za varovanje pred tveganjem kot varovanje čiste naložbe pred tveganjem, vendar pa varovanje pred tveganjem ne izpolnjuje pogojev za računovodenje varovanja pred tveganjem v tem pojasnilu, podjetje uporabi MRS 39, da za naprej preneha z računovodenjem varovanja pred tveganjem.

⁽⁶⁵⁾ Neposredna metoda je metoda konsolidacije, pri kateri se računovodski izkazi podjetja v tujini prevedejo neposredno v funkcijsko valuto končnega obvladujočega podjetja. Postopna metoda je metoda konsolidacije, pri kateri se računovodski izkazi podjetja v tujini najprej prevedejo v funkcijsko valuto katerega koli vmesnega obvladujočega podjetja (obvladujočih podjetij) in se nato prevedejo v funkcijsko valuto končnega obvladujočega podjetja (ali v predstavitevno valuto, če je drugačna).

Dodatek

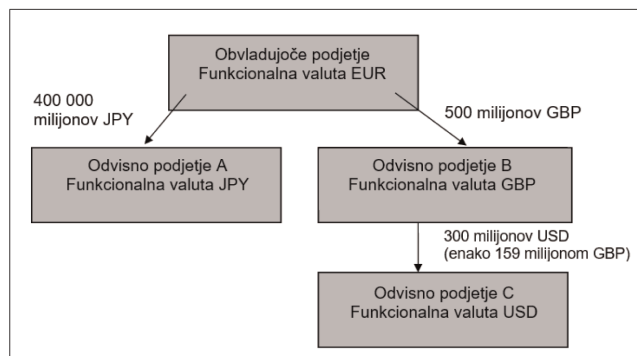
Napotki za uporabo

Ta dodatek je sestavni del pojasnila.

AG1 Ta dodatek ponazarja uporabo pojasnila s pomočjo spodaj prikazane korporacijske strukture. V vseh primerih bi se preverila učinkovitost opisanih razmerij varovanja pred tveganjem v skladu z MSRP 9, čeprav to preverjanje v tem dodatku ni obravnavano. Obvladujoče podjetje, ki je končno obvladujoče podjetje, svoje konsolidirane računovodske izkaze predstavi v funkcijski valuti euro (EUR). Vsako odvisno podjetje je v popolni lasti. Čista naložba obvladujočega podjetja B v višini 500 milijonov GBP (funkcijska valuta je britanski funt) vključuje 159 milijonov GBP, enakovrednih čisti naložbi odvisnega podjetja B v odvisno podjetje C v višini 300 milijonov USD (funkcijska valuta je ameriški dolar). Z drugimi besedami, čista sredstva odvisnega podjetja B razen njegove naložbe v odvisno podjetje C, so 341 milijonov GBP.

Narava varovanega tveganja, za katero se lahko določi razmerje varovanja pred tveganjem (10.–13. člen)

AG2 Obvladujoče podjetje lahko varuje pred tveganjem svojo čisto naložbo v odvisna podjetja A, B in C za valutno tveganje med ustreznimi funkcijskimi valutami (japonski jen (JPY), britanski funt in ameriški dolar) in eurom. Poleg tega lahko obvladujoče podjetje varuje pred valutnim tveganjem USD/GBP med funkcijskima valutama odvisnega podjetja B in odvisnega podjetja C. Odvisno podjetje B lahko v svojih konsolidiranih računovodskih izkazih varuje svojo čisto naložbo v odvisno podjetje C pred valutnim tveganjem med svojima funkcijskima valutama ameriški dolar in britanski funt. V naslednjih primerih je določeno tveganje promptno valutno tveganje, ker instrumenti za varovanje pred tveganjem niso izvedeni finančni instrumenti. Če bi bili instrumenti za varovanje pred tveganjem terminske pogodbe, bi obvladujoče podjetje lahko določilo terminsko valutno tveganje.

Znesek varovane postavke, za katero se lahko določi razmerje varovanja pred tveganjem (10.–13. člen)

AG3 Obvladujoče podjetje želi varovati pred valutnim tveganjem iz svoje čiste naložbe v odvisno podjetje C. Predpostavimo, da ima odvisno podjetje A zunanje najeto posojilo v višini 300 milijonov USD. Čista sredstva odvisnega podjetja A na začetku obdobja poročanja znašajo 400 000 milijonov JPY, vključno z izkupičkom od zunanje najete posojila v višini 300 milijonov USD.

AG4 Varovana postavka je lahko znesek čistih sredstev, ki je enak ali nižji od knjigovodske vrednosti čiste naložbe obvladujočega podjetja v odvisno podjetje C (300 milijonov USD) v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja. Obvladujoče podjetje lahko v svojih konsolidiranih računovodskih izkazih določi 300 milijonov USD zunanje najete posojila v odvisnem podjetju A kot varovanje pred promptnim valutnim tveganjem EUR/USD, povezano s čisto naložbo v čista sredstva odvisnega podjetja C v višini 300 milijonov USD. V tem primeru sta tako tečajna razlika EUR/USD za 300 milijonov USD zunanje najete posojila v odvisnem podjetju A kot tečajna razlika EUR/USD za 300 milijonov USD čiste naložbe v odvisno podjetje C vključeni v rezervo iz prevedbe tuje valute v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja po uporabi računovodenja varovanja pred tveganjem.

AG5 Ob odsotnosti računovodenja varovanja pred tveganjem bi se celotna tečajna razlika USD/EUR za 300 milijonov USD zunanjega najetega posojila v odvisnem podjetju A pripoznala v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja na naslednji način:

- sprememba promptnega menjalnega tečaja USD/JPY, prevedena v euro, v poslovnem izidu,
- sprememba promptnega menjalnega tečaja JPY/EUR v drugem vseobsegajočem donosu.

Namesto določitve v AG4. členu lahko obvladujoče podjetje v svojih konsolidiranih računovodskih izkazih določi 300 milijonov USD zunanjega najetega posojila v odvisnem podjetju A kot varovanje promptnega valutnega tveganja med odvisnim podjetjem C in odvisnim podjetjem B. V tem primeru pa bi se celotna tečajna razlika USD/EUR za 300 milijonov USD zunanjega najetega posojila v odvisnem podjetju A pripoznala v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja na naslednji način:

- sprememba promptnega menjalnega tečaja GBP/USD v rezervi iz prevedbe tuje valute, ki se nanaša na odvisno podjetje C,
- sprememba promptnega menjalnega tečaja GBP/JPY, prevedena v euro, v poslovnem izidu in
- sprememba promptnega menjalnega tečaja JPY/EUR v drugem vseobsegajočem donosu.

AG6 Obvladujoče podjetje v svojih konsolidiranih računovodskih izkazih ne more določiti 300 milijonov USD zunanjega najetega posojila v odvisnem podjetju A kot varovanje obema tveganjema, tako pred promptnim valutnim tveganjem EUR/USD kot pred promptnim valutnim tveganjem GBP/USD. Posamezen instrument za varovanje pred tveganjem lahko pred določenim tveganjem varuje samo enkrat. Odvisno podjetje B v svojih konsolidiranih računovodskih izkazih ne more uporabljati računovodenja varovanja pred tveganjem, ker je instrument za varovanje pred tveganjem posedovan zunaj skupine, ki jo sestavljata odvisno podjetje B in odvisno podjetje C.

Kje v skupini se lahko poseduje instrument za varovanje pred tveganjem (14. in 15. člen)?

AG7 Kot je navedeno v AG5. členu, se v primeru, da ni računovodenja varovanja pred tveganjem, skupna sprememba vrednosti glede valutnega tveganja 300 milijonov USD zunanjega najetega posojila v odvisnem podjetju A evidentira tako v poslovnem izidu (promptno tveganje USD/JPY) kot v drugem vseobsegajočem donosu (promptno tveganje EUR/JPY) v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja. Oba zneska sta vključena zaradi ocenjevanja učinkovitosti varovanja, določenega v AG4. členu, ker sta sprememba vrednosti instrumenta za varovanje pred tveganjem in varovane postavke izračunani glede na tečaj funkcijske valute obvladujočega podjetja, tj. eura, nasproti tečaju funkcijske valute odvisnega podjetja C, tj. ameriškega dolarja, v skladu z dokumentacijo o varovanju pred tveganjem. Metoda konsolidacije (tj. neposredna metoda ali postopna metoda) ne vpliva na oceno učinkovitosti varovanja pred tveganjem.

Zneski, ki se ob odtujitvi podjetja v tujini prerazvrstijo v poslovni izid (16. in 17. člen)

AG8 Ko se odvisno podjetje C odtuji, so zneski, prerazvrščeni v poslovni izid v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja iz njegove rezerve iz prevedbe tuje valute, naslednji:

- (a) v zvezi s 300 milijoni USD zunanjega najetega posojila odvisnega podjetja A znesek, ki se mora določiti v skladu z MSRP 9, tj. skupna sprememba vrednosti v zvezi z valutnim tveganjem, ki je bilo pripoznano v drugem vseobsegajočem donosu kot učinkoviti del varovanja; in
- (b) glede 300 milijonov USD čiste naložbe v odvisno podjetje C znesek, odvisen od metode konsolidacije podjetja. Če obvladujoče podjetje uporablja neposredno metodo, se rezerva iz prevedbe tuje valute glede odvisnega podjetja C določi neposredno z menjalnim tečajem EUR/USD. Če obvladujoče podjetje uporablja postopno metodo, rezervo iz prevedbe tuje valute glede odvisnega podjetja C določi rezerva iz prevedbe tuje valute, ki jo pripozna odvisno podjetje B in odraža menjalni tečaj GBP/USD, kar se prevede v funkcijsko valuto obvladujočega podjetja z uporabo menjalnega tečaja EUR/GBP. Če je obvladujoče podjetje v preteklih obdobjih uporabljalo postopno metodo konsolidacije, se zaradi tega ne zahteva niti mu to ne onemogoča, da določi, da je znesek rezerve iz prevedbe tuje valute, ki ga je treba prerazvrstiti ob odtujitvi odvisnega podjetja C, znesek, ki bi ga pripoznalo, če bi vedno uporabljalo neposredno metodo, odvisno od njegove računovodske usmeritve.

Varovanje več kot enega podjetja v tujini pred tveganjem (11., 13. in 15. člen)

AG9 Naslednji primeri ponazarjajo, da je v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja tveganje, ki je lahko varovano, vedno tveganje med njegovo funkcijsko valuto (euro) in funkcijskima valutama odvisnih podjetij B in C. Ne glede na to, kako so varovanja pred tveganji določena, sta najvišja zneska, ki sta lahko učinkovito varovanje pred tveganjem, ki ju je treba vključiti v rezervo iz prevedbe tuje valute v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja, ko sta obe tuji podjetji varovani, 300 milijonov USD za tveganje EUR/USD in 341 milijonov GBP za tveganje EUR/GBP. Druge spremembe vrednosti zaradi sprememb menjalnih tečajev so vključene v konsolidirani poslovni izid obvladujočega podjetja. Seveda bi bilo mogoče, da obvladujoče podjetje določi 300 milijonov USD samo za spremembe promptnega menjalnega tečaja USD/GBP ali 500 milijonov GBP samo za spremembe promptnega menjalnega tečaja GBP/EUR.

Obvladujoče podjetje ima instrumente za varovanje pred tveganjem v ameriških dolarjih in britanskih funtih

AG10 Obvladujoče podjetje morebiti želi varovati pred valutnim tveganjem svojo čisto naložbo v odvisno podjetje B in tudi v odvisno podjetje C. Predpostavljamo, da ima obvladujoče podjetje primerne instrumente za varovanje pred tveganjem, denominirane v ameriških dolarjih in britanskih funtih, ki bi jih lahko določilo kot varovanje svojih čistih naložb v odvisno podjetje B in odvisno podjetje C pred tveganjem. Določitve, ki jih obvladujoče podjetje lahko opravi v svojih konsolidiranih računovodskih izkazih, vključujejo med drugim tudi:

(a) instrument za varovanje pred tveganjem v znesku 300 milijonov USD, ki je določen kot varovanje 300 milijonov USD čiste naložbe v odvisno podjetje C s tveganjem, ki je izpostavljenost do promptnega menjalnega tečaja (EUR/USD) med obvladujočim podjetjem in odvisnim podjetjem C, in instrument za varovanje pred tveganjem v znesku do 341 milijonov GBP, ki je določen kot varovanje 341 milijonov GBP čiste naložbe v odvisno podjetje B s tveganjem, ki je izpostavljenost do promptnega menjalnega tečaja (EUR/GBP) med obvladujočim podjetjem in odvisnim podjetjem B;

(b) instrument za varovanje pred tveganjem v znesku 300 milijonov USD, ki je določen kot varovanje 300 milijonov USD čiste naložbe v odvisno podjetje C s tveganjem, ki je izpostavljenost do promptnega menjalnega tečaja (EUR/USD) med odvisnim podjetjem B in odvisnim podjetjem C, in instrument za varovanje pred tveganjem v znesku do 500 milijonov GBP, ki je določen kot varovanje 500 milijonov GBP čiste naložbe v odvisno podjetje B s tveganjem, ki je izpostavljenost do promptnega menjalnega tečaja (EUR/GBP) med obvladujočim podjetjem in odvisnim podjetjem B.

AG11 Tveganje EUR/USD iz čiste naložbe obvladujočega podjetja v odvisnem podjetju C je drugačno od tveganja EUR/GBP iz čiste naložbe obvladujočega podjetja v odvisnem podjetju B. Vendar v primeru, opisanem v AG10. (a) členu, obvladujoče podjetje z določitvijo dolarskega instrumenta za varovanje pred tveganjem, ki ga ima, že v celoti varuje pred tveganjem EUR/USD iz čiste naložbe v odvisnem podjetju C. Če je podjetje tudi instrument v britanskih funtih, ki ga ima, določilo kot varovanje pred tveganjem 500 milijonov GBP čiste naložbe v odvisno podjetje B, bi bilo 159 milijonov GBP navedene čiste naložbe, ki predstavlja ustreznik britanskih funtov čiste naložbe v odvisno podjetje C v ameriških dolarjih, pred tveganjem GBP/EUR v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja varovano dvakrat.

AG12 V primeru, opisanem v AG10.(b) členu, če obvladujoče podjetje določi varovano tveganje kot izpostavljenost do promptnega menjalnega tečaja (GBP/USD) med odvisnim podjetjem B in odvisnim podjetjem C, je v rezervo iz prevedbe tuje valute obvladujočega podjetja, ki se nanaša na odvisno podjetje C, vključen samo GBP/USD del spremembe vrednosti 300 milijonov USD instrumenta za varovanje pred tveganjem. Preostanek spremembe (enakovreden spremembi GBP/EUR za 159 milijonov GBP) je vključen v konsolidirani poslovni izid obvladujočega podjetja, kot v AG5. členu. Ker določitev tveganja USD/GBP med odvisnim podjetjem B in C ne vključuje tveganja GBP/EUR, lahko obvladujoče podjetje tudi določi do 500 milijonov GBP svoje čiste naložbe v odvisno podjetje B, kjer je tveganje izpostavljenost do promptnega menjalnega tečaja (GBP/EUR) med obvladujočim podjetjem in odvisnim podjetjem B.

Odkvisno podjetje B ima instrument za varovanje pred tveganjem v ameriških dolarjih

- AG13 Predpostavimo, da ima odkvisno podjetje B 300 milijonov USD zunanjega dolga, ki je bil prenesen na obvladujoče podjetje s posojilom znotraj skupine, denominiranim v britanskih funtih. Ker so se tako sredstva kot obveznosti povečali za 159 milijonov GBP, so čista sredstva odkvisnega podjetja B nespremenjena. Odkvisno podjetje B bi lahko v svojih konsolidiranih računovodskih izkazih zunanji dolg določilo kot varovanje svoje čiste naložbe v odkvisno podjetje C pred tveganjem GBP/USD. Obvladujoče podjetje bi lahko ohranilo določitev odkvisnega podjetja B, da ta instrument za varovanje pred tveganjem varuje čisto naložbo v odkvisno podjetje C v višini 300 milijonov USD pred tveganjem GBP/USD (glej 13. člen), in obvladujoče podjetje bi lahko določilo instrument za varovanje pred tveganjem v britanskih funtih, ki ga ima, kot varovanje vseh 500 milijonov GBP čiste naložbe v odkvisno podjetje B. Prvo varovanje, ki ga določi odkvisno podjetje B, se oceni s sklicevanjem na funkcijsko valuto odkvisnega podjetja B (britanski funt), drugo varovanje, ki ga določi obvladujoče podjetje, pa se oceni s sklicevanjem na funkcijsko valuto obvladujočega podjetja (euro). V tem primeru je samo tveganje GBP/USD iz čiste naložbe obvladujočega podjetja v odkvisno podjetje C v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja varovano z instrumentom za varovanje pred tveganjem v ameriških dolarjih, ne pa celotno tveganje EUR/USD. Zato se lahko celotno tveganje EUR/GBP iz 500 milijonov GBP čiste naložbe obvladujočega podjetja v odkvisno podjetje B varuje pred tveganjem v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja.
- AG14 Vendar je treba upoštevati tudi računovodenje 159 milijonov GBP posojila obvladujočega podjetja, plačljivega odkvisnemu podjetju B. Če se prejeto posojilo obvladujočega podjetja ne šteje kot del njegove čiste naložbe v odkvisno podjetje B, ker ne izpolnjuje pogojev 15. člena MRS 21, se tečajna razlika GBP/EUR, ki izhaja iz prevedbe, vključi v konsolidirani poslovni izid obvladujočega podjetja. Če se 159 milijonov GBP posojila, plačljivega odkvisnemu podjetju B, šteje kot del čiste naložbe obvladujočega podjetja, je ta čista naložba samo 341 milijonov GBP, in znesek, ki ga obvladujoče podjetje lahko določi kot varovano postavko za GBP/EUR, se skladno s tem zniža s 500 milijonov GBP na 341 milijonov GBP.
- AG15 Če je obvladujoče podjetje razveljavilo razmerje varovanja, ki ga je določilo odkvisno podjetje B, lahko obvladujoče podjetje določi 300 milijonov USD zunanjega posojila, ki ga ima odkvisno podjetje B, kot varovanje svojih 300 milijonov USD čiste naložbe v odkvisno podjetje C pred tveganjem EUR/USD in določi instrument za varovanje pred tveganjem v britanskih funtih, ki ga ima, kot varovanje samo za do 341 milijonov GBP čiste naložbe v odkvisno podjetje B. V tem primeru se učinkovitost obeh varovanj izračuna s sklicevanjem na funkcijsko valuto obvladujočega podjetja (euro). Zato se v rezervo iz prevedbe tuje valute v konsolidiranih računovodskih izkazih obvladujočega podjetja vključi sprememba vrednosti USD/GBP zunanjega posojila, ki ga ima odkvisno podjetje B, in sprememba vrednosti GBP/EUR posojila obvladujočega podjetja, plačljivega odkvisnemu podjetju B (enakovredna USD/EUR skupaj). Ker obvladujoče podjetje že v celoti varuje svojo čisto naložbo v odkvisno podjetje C pred tveganjem EUR/USD, lahko svojo čisto naložbo v odkvisnem podjetju B pred tveganjem EUR/GBP varuje samo v znesku do 341 milijonov GBP.

POJASNILO OPMSRP 17

Razdelitve nedenarnih sredstev lastnikom

SKLICI

- MSRP 3 *Poslovne združitve* (kot je bil popravljen leta 2008)
- MSRP 5 *Nekratkoročna sredstva v posesti za prodajo in ustavljeno poslovanje*
- MSRP 7 *Finančni instrumenti: razkritja*
- MSRP 10 *Konsolidirani računovodski izkazi*
- MSRP 13 *Merjenje poštene vrednosti*
- MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* (kot je bil popravljen leta 2007)
- MRS 10 *Dogodki po obdobju poročanja*

OZADJE

- 1 Podjetje včasih razdeli sredstva, ki niso denar (nedenarna sredstva), v obliki dividend lastnikom⁽⁶⁶⁾, ki delujejo kot lastniki. V takem primeru lahko podjetje lastnikom ponudi izbiro, ali želijo prejeti nedenarna sredstva ali nadomestno denarno možnost. OPMSRP je prejel prošnje za napotke, kako naj podjetje računovodsko obravnava take razdelitve.
- 2 Mednarodni standardi računovodskega poročanja (MSRP) ne dajejo napotkov o tem, kako naj podjetje meri razdelitve lastnikom (kar navadno imenujemo dividende). MRS 1 zahteva, da podjetje razkrije podrobnosti o dividendah, pripoznanih kot razdelitve lastnikom, bodisi v izkazu sprememb lastniškega kapitala bodisi v pojasnilih k računovodskim izkazom.

PODROČJE UPORABE

- 3 Pojasnilo se nanaša na spodaj navedene vrste enostranskih razdelitev sredstev podjetja njegovim lastnikom, ki delujejo kot lastniki:
  - (a) razdelitve nedenarnih sredstev (npr. opredmetena osnovna sredstva, poslovni subjekti, kot jih opredeljuje MSRP 3, lastniški deleži v drugem podjetju ali skupine za odtujitev, kot jih opredeljuje MSRP 5); in
  - (b) razdelitve, pri katerih lahko lastniki izberejo, ali želijo nedenarna sredstva ali nadomestno denarno možnost.
- 4 Pojasnilo se nanaša samo na razdelitve, pri katerih so vsi lastniki istega razreda kapitalskih instrumentov enako obravnavani.
- 5 Pojasnilo se ne nanaša na razdelitev nedenarnega sredstva, ki ga na koncu obvladuje ista oseba ali osebe, in sicer tako pred razdelitvijo kot po njej. Ta izjema velja za ločene, posamezne in konsolidirane računovodske izkaze podjetja, ki opravi razdelitev.

⁽⁶⁶⁾ Člen 7 MRS 1 določa, da so lastniki imetniki instrumentov, ki so razvrščeni kot lastniški kapital.

- 6 V skladu s 5. členom se to pojasnilo ne uporablja, kadar nedenarno sredstvo na koncu obvladujejo iste osebe, in sicer tako pred razdelitvijo kot po njej. B2. člen MSRP 3 določa: „Šteje se, da skupina posameznikov obvladuje podjetje, če imajo, na podlagi pogodbenih sporazumov, kolektivno pooblastilo, da določajo njegove finančne in poslovne usmeritve z namenom pridobivanja koristi od dejavnosti podjetja.“ Če naj se za razdelitev torej šteje, da je zunaj področja uporabe tega pojasnila na podlagi, da iste stranke obvladujejo sredstvo tako pred razdelitvijo kot po njej, mora imeti skupina posameznih delničarjev, ki prejme razdeljena sredstva, na podlagi pogodbenih sporazumov na koncu tako kolektivno pooblastilo za obvladovanje podjetja, ki opravi razdelitev.
- 7 V skladu s 5. členom se to pojasnilo ne uporablja, kadar podjetje razdeli nekatere od svojih lastniških deležev odvisnega podjetja, vendar odvisno podjetje še naprej obvladuje. Podjetje, ki opravi razdelitev, katere posledica je, da podjetje pripozna neobvladujoči delež v odvisnem podjetju, računovodsko obravnava razdelitev v skladu z MSRP 10.
- 8 Pojasnilo obravnava samo računovodenje s strani podjetja, ki opravi razdelitev nedenarnega sredstva. Pojasnilo ne obravnava računovodenja s strani delničarjev, ki prejmejo tako razdeljeno sredstvo.

OBRAVNAVANA VPRAŠANJA

- 9 Ko podjetje objavi razdelitev in ima obvezo, da obravnavano sredstvo razdeli lastnikom, mora pripoznati obveznost za dividende. To pojasnilo zato obravnava naslednja vprašanja:
- (a) Kdaj naj podjetje pripozna obveznost za dividende?
- (b) Kako naj podjetje izmeri obveznost za dividende?
- (c) Ko podjetje poravna obveznost za dividende, kako naj računovodsko obravnava morebitne razlike med knjigovodsko vrednostjo razdeljenih sredstev in knjigovodsko vrednostjo obveznosti za dividende?

SOGLASNO MNENJE

Kdaj je treba pripoznati obveznost za dividende?

- 10 Obveznost za izplačilo dividend se pripozna, ko so dividende ustrezno odobrene in niso več predmet proste presoje podjetja, kar je takrat:
- (a) ko priznanje dividend, npr. s strani uprave in nadzornega sveta ali upravnega odbora, odobri ustrezen organ, npr. delničarji, če zakonodaja zahteva tako odobritev, ali
- (b) ko so dividende priznane, npr. s strani uprave in nadzornega sveta ali upravnega odbora, če pravna ureditev ne zahteva dodatne odobritve.

Merjenje obveznosti za dividende

- 11 Podjetje izmeri obveznost za razdelitev nedenarnih sredstev v obliki dividend lastnikom po pošteni vrednosti sredstev, ki bodo razdeljena.
- 12 Če podjetje lastnikom ponudi, da lahko izberejo nedenarno sredstvo ali denar, podjetje oceni obveznost za dividende tako, da upošteva pošteno vrednost obeh možnosti kot tudi s tem povezano verjetnost, da bodo lastniki izbrali posamezno možnost.

- 13 Podjetje na koncu vsakega obdobja poročanja in na datum poravnave pregleda in prilagodi knjigovodsko vrednost obveznosti za dividende, pri čemer morebitne spremembe knjigovodske vrednosti obveznosti za dividende pripozna v lastniškem kapitalu kot prilagoditev zneska, namenjenega razdelitvi.

Računovodenje morebitne razlike med knjigovodsko vrednostjo razdeljenih sredstev in knjigovodsko vrednostjo obveznosti za dividende, ko podjetje poravna obveznost za dividende

- 14 Ko podjetje poravna obveznost za dividende, pripozna morebitno razliko med knjigovodsko vrednostjo razdeljenih sredstev in knjigovodsko vrednostjo obveznosti za dividende v poslovnem izidu.

Predstavljanje in razkrivanje

- 15 Podjetje predstavi razliko, opisano v 14. členu, kot ločeno vrstično postavko v poslovnem izidu.
- 16 Podjetje razkrije naslednje informacije, če je ustrezno:
- (a) knjigovodsko vrednost obveznosti za dividende na začetku in na koncu obdobja; in
  - (b) povečanje ali zmanjšanje knjigovodske vrednosti, ki je bila v obdobju pripoznana v skladu s 13. členom, zaradi spremembe poštene vrednosti sredstva, ki bo razdeljeno.
- 17 Če podjetje po koncu obdobja poročanja, vendar preden so računovodski izkazi odobreni za objavo, prizna dividende, s katerimi razdeli nedenarno sredstvo, razkrije:
- (a) naravo sredstva, ki bo razdeljeno;
  - (b) knjigovodsko vrednost sredstva, ki bo razdeljeno, na koncu obdobja poročanja; in
  - (c) pošteno vrednost sredstva, ki bo razdeljeno, na koncu obdobja poročanja, če se razlikuje od njegove knjigovodske vrednosti, in informacije o metodah merjenja te poštene vrednosti, zahtevane v skladu s 93. (b), (d), (g) in (i) členom ter 99. členom MSRP 13.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

- 18 Podjetje uporablja to pojasnilo za naprej, in sicer za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali pozneje. Uporaba za nazaj ni dovoljena. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje to pojasnilo uporabi za obdobje, ki se začne pred 1. julijem 2009, to dejstvo razkrije in uporabi MSRP 3 (kot je bil popravljen leta 2008), MRS 27 (kot je bil spremenjen maja 2008) in MSRP 5 (kot je spremenjen s tem pojasnilom).
- 19 Z MSRP 10, izdanim maja 2011, se je spremenil 7. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 10.
- 20 Z MSRP 13, izdanim maja 2011, se je spremenil 17. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 13.

POJASNILO OPMSRP 19

Prenehanje finančnih obveznosti na podlagi kapitalskih instrumentov

SKLICI

- *Okvirna navodila za pripravljanje in predstavljanje računovodskih izkazov* ⁽⁶⁷⁾
- MSRP 2 *Plačilo na podlagi delnic*
- MSRP 3 *Poslovne združitev*
- MSRP 9 *Finančni instrumenti*
- MSRP 13 *Merjenje poštene vrednosti*
- MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov*
- MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*
- MRS 32 *Finančni instrumenti: predstavljanje*

OZADJE

- 1 Dolžnik in upnik lahko spremenita pogoje finančne obveznosti, tako da dolžnik doseže celotno ali delno prenehanje obveznosti z izdajo kapitalskih instrumentov upniku. Te transakcije se včasih imenujejo tudi „zamenjava dolga za kapital“. OPMSRP je prejel prošnje za napotke, kako naj računovodsko obravnava takšne transakcije.

PODROČJE UPORABE

- 2 To pojasnilo obravnava računovodenje, ki ga izvede podjetje, kadar se spremenijo pogoji finančne obveznosti, pri čemer podjetje izda kapitalске instrumente upniku podjetja, da doseže celotno ali delno prenehanje finančne obveznosti. Pojasnilo ne obravnava računovodenja, ki ga izvede upnik.
- 3 Podjetje tega pojasnila ne uporablja za transakcije, kadar:
  - (a) je upnik tudi neposredni ali posredni delničar in nastopa kot neposredni ali posredni obstoječi delničar;
  - (b) upnika in podjetje obvladuje ista oseba ali osebe pred transakcijo in po njej, transakcija pa vključuje razdelitev kapitala, ki jo izvede podjetje, ali prispevek v podjetje;
  - (c) pride do prenehanja finančne obveznosti z izdajo lastniških deležev v skladu s prvotnimi pogoji finančne obveznosti.

OBRAVNAVANA VPRAŠANJA

- 4 To pojasnilo obravnava naslednja vprašanja:
  - (a) Ali so kapitalski instrumenti podjetja, ki so izdani z namenom celotnega ali delnega prenehanja finančne obveznosti, „plačano nadomestilo“ v skladu s 3.3.3. členom MSRP 9?
  - (b) Kako mora podjetje na začetku meriti kapitalске instrumente, ki so izdani z namenom prenehanja takšne finančne obveznosti?

⁽⁶⁷⁾ Sklic se nanaša na *Okvirna navodila za pripravljanje in predstavljanje računovodskih izkazov* organizacije IASC, ki jih je Odbor sprejel leta 2001 ter ki so veljala, ko je bilo pojasnilo pripravljeno.

- (c) Kako mora podjetje računovodsko obravnavati razliko med knjigovodsko vrednostjo finančne obveznosti, ki je prenehala, in začetno izmerjeno vrednostjo izdanih kapitalskih instrumentov?

SOGLASNO MNENJE

- 5 Izdaja kapitalskih instrumentov podjetja upniku z namenom celotnega ali delnega prenehanja finančne obveznosti je „plačano nadomestilo“ v skladu s 3.3.3. členom MSRP 9. Podjetje odstrani finančno obveznost (ali del finančne obveznosti) iz svojega izkaza finančnega položaja, če, in samo če, preneha v skladu s 3.3.1. členom MSRP 9.
- 6 Pri začetnem pripoznanju kapitalskih instrumentov, izdanih upniku z namenom celotnega ali delnega prenehanja finančne obveznosti, jih podjetje izmeri po pošteni vrednosti izdanih kapitalskih instrumentov, razen če te poštene vrednosti ni mogoče zanesljivo izmeriti.
- 7 Če poštene vrednosti izdanih kapitalskih instrumentov ni mogoče zanesljivo izmeriti, se kapitalski instrumenti izmerijo tako, da odražajo pošteno vrednost finančne obveznosti, ki je prenehala. Pri merjenju poštene vrednosti finančne obveznosti, ki je prenehala in vključuje element poziva (npr. vloge na vpogled), se 47. člen MSRP 13 ne uporablja.
- 8 Če preneha le del finančne obveznosti, podjetje oceni, ali je del plačanega nadomestila povezan s spremembo pogojev obveznosti, ki ostane neporavnana. Če del plačanega nadomestila ni povezan s spremembo pogojev preostalega dela obveznosti, podjetje razporedi plačano nadomestilo med del obveznosti, ki je prenehal, in del obveznosti, ki ostane neporavnan. Podjetje pri razporeditvi upošteva vsa pomembna dejstva in okoliščine, ki so povezane s transakcijo.
- 9 Razlika med knjigovodsko vrednostjo finančne obveznosti (ali delom finančne obveznosti), ki je prenehala, in plačanim nadomestilom se pripozna v poslovnem izidu v skladu s 3.3.3. členom MSRP 9. Izdani kapitalski instrumenti se prvič pripoznajo in izmerijo na datum prenehanja finančne obveznosti (ali dela te obveznosti).
- 10 Kadar je prenehal samo del finančne obveznosti, se nadomestilo razporedi v skladu z 8. členom. Nadomestilo, razporejeno na preostalo obveznost, se upošteva pri oceni, ali so se pogoji preostale obveznosti znatno spremenili. Če se je preostala obveznost pomembno spremenila, podjetje računovodsko obravnava spremembo kot prenehanje prvotne obveznosti in pripoznanje nove obveznosti, kot določa 3.3.2. člen MSRP 9.
- 11 Podjetje razkrije pripoznani dobiček ali izgubo v skladu z 9. in 10. členom kot ločeno vrstično postavko v poslovnem izidu ali pojasnilih.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI IN PREHOD

- 12 Podjetje začne uporabljati to pojasnilo za letna obračunska obdobja, ki se začnejo 1. julija 2010 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporabi to pojasnilo za obdobje, ki se začne pred 1. julijem 2010, to dejstvo razkrije.
- 13 Podjetje uporablja spremembo računovodske usmeritve v skladu z MRS 8 od začetka najzgodnejšega predstavljenega primerjalnega obdobja.
- 14 [črtano]
- 15 Z MSRP 13, izdanim maja 2011, se je spremenil 7. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 13.
- 16 [črtano]
- 17 Z MSRP 9, kot je bil izdan julija 2014, so bili spremenjeni 4., 5., 7., 9. in 10. člen ter črtana 14. in 16. člen. Podjetje navedene spremembe uporabi, kadar uporablja MSRP 9.

POJASNILO OPMSRP 20

Stroški odstranjevanja v proizvodni fazi dnevnega kopa

SKLICI

- *Temeljni okvir za računovodsko poročanje* ⁽⁶⁸⁾
- MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov*
- MRS 2 *Zaloge*
- MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva*
- MRS 38 *Neopredmetena sredstva*

OZADJE

- 1 Pri dejavnostih dnevnega kopa morajo podjetja morda odstraniti odvečni rudniški material (krovnino), da bi imela dostop do nahajališč mineralne rude. Ta dejavnost odstranjevanja odvečnega materiala se imenuje „odstranjevanje“.
- 2 Med razvojno fazo rudnika (preden se začne proizvodnja) se stroški odstranjevanja ponavadi usredstviijo kot del amortizirljivih stroškov gradnje, razvoja in konstrukcije rudnika. Ti usredstveni stroški se po začetku proizvodnje sistematično amortizirajo, ponavadi z uporabo metode proizvedenih enot.
- 3 Rudarsko podjetje lahko v proizvodni fazi rudnika nadaljuje z odstranjevanjem krovnine, pri tem pa nastajajo stroški odstranjevanja.
- 4 Odstranjeni material v proizvodni fazi niso nujno samo odpadki, ampak bo ta material pogosto kombinacija rude in odpadkov. Razmerje med rudo in odpadki lahko sega od nedonosno nizkega do dobičkonosno visokega. Rezultat odstranjevanja materiala z nizkim deležem rude glede na odpadke je lahko uporaben material, ki se lahko uporabi za zalogo. To odstranjevanje lahko tudi omogoči dostop do globljih plasti materiala z višjim deležem rude glede na odpadke. Tako ima lahko podjetje dvojno korist zaradi dejavnosti odstranjevanja: uporabna ruda, ki se lahko uporabi za proizvodnjo zalog, in izboljššan dostop do nadaljnega materiala, ki se bo izkopal v prihodnosti.
- 5 To pojasnilo obravnava, kdaj in kako ločeno računovodsko obravnavati ti dve koristi odstranjevanja ter tudi kako na začetku in pozneje meriti ti koristi.

PODROČJE UPORABE

- 6 To pojasnilo se uporablja za stroške odstranjevanja odvečnega materiala, ki nastanejo pri dnevnem kopu v proizvodni fazi rudnika („stroški odstranjevanja pri proizvodnji“).

OBRAVNAVANA VPRAŠANJA

- 7 To pojasnilo obravnava naslednja vprašanja:
  - (a) priznavanje stroškov odstranjevanja pri proizvodnji kot sredstva;
  - (b) začetno računovodsko merjenje sredstva iz naslova dejavnosti odstranjevanja in
  - (c) poznejše računovodsko merjenje sredstva iz naslova dejavnosti odstranjevanja.

⁽⁶⁸⁾ Sklicuje se na *Temeljni okvir za računovodsko poročanje*, izdan leta 2010, ki je veljal, ko je bilo Pojasnilo pripravljeno.

SOGLASNO MNENJE

Pripoznavanje stroškov odstranjevanja pri proizvodnji kot sredstva

- 8 V obsegu, v katerem se korist iz dejavnosti odstranjevanja kaže v obliki proizvedenih zalog, podjetje stroške te dejavnosti odstranjevanja računovodsko obravnava v skladu z načeli MRS 2 *Zaloge*. V obsegu, v katerem je korist izboljššan dostop do rude, podjetje pripozna te stroške kot nekratkoročno sredstvo, če so izpolnjena merila iz 9. člena v nadaljevanju.
- 9 Podjetje pripozna sredstvo iz naslova dejavnosti odstranjevanja, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:
- (a) možno je, da bo podjetje deležno prihodnjih gospodarskih koristi (izboljššan dostop do rudne mase) v zvezi z dejavnostjo odstranjevanja;
  - (b) podjetje lahko opredeli sestavino rudne mase, do katere je bil izboljššan dostop, in
  - (c) stroški, ki se nanašajo na dejavnost odstranjevanja, povezano s to sestavino, se lahko zanesljivo merijo.
- 10 Sredstvo iz naslova dejavnosti odstranjevanja se upošteva kot dodatek k obstoječemu sredstvu ali kot izboljšanje tega sredstva. Z drugimi besedami, sredstvo iz naslova dejavnosti odstranjevanja se računovodsko obravnava kot *del* obstoječega sredstva.
- 11 Razvrstitev sredstva iz naslova dejavnosti odstranjevanja kot opredmetenega ali neopredmetenega sredstva je odvisna od obstoječega sredstva. Povedano drugače, narava obstoječega sredstva bo določila, ali podjetje razvrsti sredstvo iz naslova dejavnosti odstranjevanja kot opredmeteno ali neopredmeteno.

Začetno računovodsko merjenje sredstva iz naslova dejavnosti odstranjevanja

- 12 Podjetje na začetku meri sredstvo iz naslova dejavnosti odstranjevanja po nabavni vrednosti, tj. nabranih stroških, ki nastanejo neposredno pri izvajanju dejavnosti odstranjevanja, ki izboljša dostop do opredeljene sestavine rude, povečanih za neposredno pripisljive splošne stroške. Hkrati z dejavnostjo odstranjevanja pri proizvodnji se lahko izvajajo nekatere postranske dejavnosti, ki pa niso nujne za to, da se dejavnost odstranjevanja pri proizvodnji nadaljuje, kot je bilo načrtovano. Stroški, povezani s temi postranskimi dejavnostmi, se ne vključijo v nabavno vrednost sredstva iz naslova dejavnosti odstranjevanja.
- 13 Kadar nabavne vrednosti sredstva iz naslova dejavnosti odstranjevanja ni mogoče razločevati od nabavne vrednosti proizvedenih zalog, podjetje razdeli stroške odstranjevanja pri proizvodnji med proizvedene zaloge in sredstvo iz naslova dejavnosti odstranjevanja, pri tem pa uporabi osnovo za razdelitev, ki temelji na zadevni meri proizvodnje. Ta mera proizvodnje se izračuna za opredeljeno sestavino rudne mase in se uporabi kot merilo za opredelitev obsega, v katerem se je izvajala dodatna dejavnost za ustvarjanje prihodnje koristi. Take mere so na primer:
- (a) stroški proizvedenih zalog v primerjavi s pričakovanimi stroški;
  - (b) obseg pridobljenih odpadkov v primerjavi s pričakovanim obsegom za dano količino proizvedene rude in
  - (c) vsebnost mineralov v pridobljeni rudi v primerjavi s pričakovano vsebnostjo mineralov, ki naj bi se pridobila, za dano količino proizvedene rude.

Poznejše računovodsko merjenje sredstva iz naslova dejavnosti odstranjevanja

- 14 Po začetnem pripoznanju se sredstvo iz naslova dejavnosti odstranjevanja izkazuje po nabavni vrednosti ali njegovi prevrednoteni vrednosti, zmanjšani za amortizacijo in izgube zaradi oslabitve, na isti način kot obstoječe sredstvo, katerega del je.

- 15 Sredstvo iz naslova dejavnosti odstranjevanja se sistematično amortizira v pričakovani dobi koristnosti opredeljene sestavine rudne mase, ki postane bolj dostopna zaradi dejavnosti odstranjevanja. Če ni primernejše druge metode, se uporabi metoda proizvedenih enot.
- 16 Pričakovana doba koristnosti opredeljene sestavine rudne mase, ki se uporablja za amortizacijo sredstva iz naslova dejavnosti odstranjevanja, bo drugačna od pričakovane dobe koristnosti, ki se uporablja za amortizacijo samega rudnika in sredstev, povezanih z življenjsko dobo rudnika. Izjema so tiste omejene okoliščine, ko dejavnost odstranjevanja zagotavlja izboljššan dostop do celotne preostale rudne mase. To se lahko na primer zgodi proti koncu dobe koristnosti rudnika, ko opredeljena sestavina predstavlja končni del rudne mase, ki se pridobiva.

*Dodatek A***Datum začetka veljavnosti in prehod**

Ta dodatek je sestavni del pojasnila in ima enako veljavo kot drugi deli pojasnila.

- A1 Podjetje uporablja to pojasnilo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2013 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporablja to pojasnilo za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- A2 Podjetje uporablja to pojasnilo za stroške odstranjevanja pri proizvodnji, ki nastanejo na začetku najzgodnejšega predstavljenega obdobja ali po začetku tega obdobja.
- A3 Na začetku najzgodnejšega predstavljenega obdobja se vsa prej pripoznana stanja sredstev iz naslova dejavnosti odstranjevanja v fazi proizvodnje („predhodna sredstva iz naslova odstranjevanja“) prerazvrstijo kot del obstoječega sredstva, na katerega se nanaša dejavnost odstranjevanja, če ostaja razpoznavna sestavina rudne mase, s katero se lahko povežejo predhodna sredstva iz naslova odstranjevanju. Takšna stanja se amortizirajo v preostali pričakovani dobi koristnosti opredeljene sestavine rudne mase, na katero se nanaša posamezno stanje predhodnega sredstva iz naslova odstranjevanja.
- A4 Če ni nobene razpoznavne sestavine rudne mase, na katero se nanaša to predhodno sredstvo iz naslova odstranjevanja, se sredstvo pripozna v začetnem prenesenem čistem poslovnem izidu na začetku najzgodnejšega predstavljenega obdobja.

POJASNILO OPMSRP 21

Dajatve

SKLICI

- MRS 1 Predstavljanje računovodskih izkazov
- MRS 8 Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake
- MRS 12 Davek od dohodka
- MRS 20 Računovodenje državnih podpor in razkrivanje državne pomoči
- MRS 24 Razkrivanje povezanih oseb
- MRS 34 Medletno računovodsko poročanje
- MRS 37 Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva
- OPMSRP 6 Obveznosti iz udeležbe na specifičnem trgu – odpadna električna in elektronska oprema

OZADJE

- 1 Vlada lahko naloži podjetju plačevanje dajatve. Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (MSRP) je prejel prošnje za napotke glede računovodenja dajatev v računovodskih izkazih podjetja, ki plačuje dajatev. Vprašanje je, kdaj pripoznati obveznost za plačilo dajatve, ki se računovodsko obravnava v skladu z MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva*.

PODROČJE UPORABE

- 2 To pojasnilo obravnava računovodenje obveznosti plačila dajatve, če ta obveznost spada v področje uporabe MRS 37. Prav tako obravnava računovodenje obveznosti plačila dajatve, katere čas in znesek sta določena.
- 3 To pojasnilo ne obravnava računovodenja stroškov, ki nastanejo ob pripoznavanju obveznosti plačila dajatve. Podjetja bi morala pri odločanju, ali pripoznanje obveznosti plačila dajatve povzroči nastanek sredstva ali odhodka, uporabljati druge standarde.
- 4 Za namene tega pojasnila je dajatev odtok sredstev, ki omogočajo gospodarske koristi, ki jo države naložijo podjetjem v skladu z zakonodajo (tj. zakoni in/ali predpisi), razen:
  - (a) tistih odtokov sredstev, ki spadajo v področje uporabe drugih standardov (kot so davki od dohodka, ki spadajo v področje uporabe MRS 12 *Davek od dohodka*); in
  - (b) glob ali drugih kazni, ki se naložijo zaradi kršitve zakonodaje.

„Vlada“ se nanaša na vlado, vladne agencije in podobne organe na lokalni, državni ali mednarodni ravni.

- 5 Plačilo, ki ga izvede podjetje za pridobitev sredstva ali za opravljanje storitev na podlagi pogodbenega sporazuma z vlado, ne ustreza opredelitvi dajatve.
- 6 Podjetje ni dolžno uporabljati tega pojasnila za obveznosti, ki izhajajo iz sistemov trgovanja z emisijami.

OBRAVNAVANA VPRAŠANJA

- 7 Za pojasnitev računovodenja obveznosti plačila dajatev to pojasnilo obravnava naslednja vprašanja:
- (a) Kaj je obvezujoči dogodek, ki povzroči priznanje obveznosti plačila dajatve?
  - (b) Ali gospodarska prisila, da je treba še naprej poslovati v prihodnjem obdobju, ustvari posredno obvezo plačila dajatve, ki bo sprožena s poslovanjem v tem prihodnjem obdobju?
  - (c) Ali predpostavka delujočega podjetja pomeni, da ima podjetje sedanjo obvezo plačati dajatev, ki bo sprožena s poslovanjem v prihodnjem obdobju?
  - (d) Ali priznanje obveznosti plačila dajatve nastane v določenem trenutku ali lahko v nekaterih okoliščinah nastaja postopoma?
  - (e) Kaj je obvezujoči dogodek, ki povzroči priznanje obveznosti plačila dajatve, ki se sproži, če je dosežen najnižji prag?
  - (f) Ali so načela za pripoznavanje obveznosti plačila dajatve enaka v letnih računovodskih izkazih in v medletnem računovodskem poročilu?

SOGLASNO MNENJE

- 8 Obvezujoči dogodek, ki povzroči obveznost plačila dajatve, je dejavnost, ki sproži plačilo dajatve, kot je opredeljena z zakonodajo. Na primer, če je dejavnost, ki sproži plačilo dajatve, ustvarjanje prihodkov v tekočem obdobju in izračun te dajatve temelji na prihodkih, ki so bili ustvarjeni v prejšnjem obdobju, je obvezujoči dogodek za to dajatev ustvarjanje prihodkov v tekočem obdobju. Ustvarjanje prihodkov v prejšnjem obdobju je potrebno, vendar ne zadošča, da se ustvari sedanja obveza.
- 9 Podjetje nima posredne obveze plačati dajatve, ki se sproži s poslovanjem v prihodnjem obdobju, če je zaradi gospodarskih razlogov prisiljeno nadaljevati poslovanje v navedenem prihodnjem obdobju.
- 10 Priprava računovodskih izkazov pod predpostavko delujočega podjetja ne pomeni, da ima podjetje sedanjo obvezo plačati dajatev, ki bo sprožena s poslovanjem v prihodnjem obdobju.
- 11 Obveznost plačila dajatve se pripozna postopoma, če obvezujoči dogodek nastopi v določenem obdobju (tj. če se dejavnost, ki sproži plačilo dajatve, kot to določa zakonodaja, dogaja v določenem obdobju). Na primer, če je obvezujoči dogodek ustvarjanje prihodkov v določenem obdobju, se ustrezna obveznost pripozna, ko podjetje ustvari ta prihodek.
- 12 Če se obveza plačila dajatve sproži, ko je dosežen najnižji prag, se obveznost, ki izhaja iz te obveze, računovodsko obravnava v skladu z načeli iz 8.–14. člena tega pojasnila (zlasti 8. in 11. člena). Na primer, če je obvezujoči dogodek doseganje najnižjega praga dejavnosti (kot so najnižji znesek ustvarjenih prihodkov ali prodaje ali proizvedenih izločkov), se ustrezna obveznost pripozna, ko je dosežen ta najnižji prag dejavnosti.
- 13 Podjetje uporablja ista načela za pripoznavanje v medletnem računovodskem poročilu, kot jih uporablja v letnih računovodskih izkazih. Posledično se v medletnem računovodskem poročilu obveznost plačila dajatve:
- (a) ne pripozna, če ni sedanje obveze plačati dajatev na koncu medletnega obdobja poročanja; in
  - (b) pripozna, če sedanja obveza plačati dajatev obstaja na koncu medletnega obdobja poročanja.
- 14 Podjetje pripozna sredstvo, če je vnaprej plačalo dajatev, vendar še nima sedanje obveze plačati navedeno dajatev.

*Dodatek A***Datum začetka veljavnosti in prehod**

Ta dodatek je sestavni del pojasnila in ima enako veljavo kot drugi deli pojasnila.

- A1 Podjetje uporablja to pojasnilo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2014 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporablja to pojasnilo za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.
- A2 Spremembe računovodskih usmeritev, ki izhajajo iz začetka uporabe tega pojasnila, se obravnavajo za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*.

POJASNILO OPMSRP 22

Transakcije v tuji valuti in vnaprejšnja nadomestila

SKLICI

- *Temeljni okvir za računovodsko poročanje* ⁽⁶⁹⁾
- MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*
- MRS 21 *Vplivi sprememb menjalnih tečajev*

OZADJE

- 1 V 21. členu MRS 21 *Vplivi sprememb menjalnih tečajev* se od podjetja zahteva, da transakcijo v tuji valuti ob začetnem pripoznanju v funkcijski valuti evidentira tako, da za znesek v tuji valuti uporabi promptni menjalni tečaj med funkcijsko valuto in tujo valuto (v nadaljnjem besedilu: menjalni tečaj) na dan transakcije. V 22. členu MRS 21 je določeno, da je dan transakcije datum, na katerega transakcija prvič izpolni merila za pripoznanje v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP).
- 2 Kadar podjetje nadomestilo v tuji valuti plača ali prejme vnaprej, pred pripoznanjem povezanega sredstva, odhodka ali prihodka načeloma najprej pripozna nedenarno sredstvo ali nedenarno obveznost ⁽⁷⁰⁾. Povezano sredstvo, odhodek in prihodek (ali njegov del) je znesek, ki se pripozna ob uporabi relevantnih MSRP, kar povzroči odpravo pripoznanja nedenarnega sredstva ali nedenarne obveznosti, ki izhaja iz vnaprejšnjega nadomestila.
- 3 Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (OPMSRP) je sprva prejel vprašanje, kako določiti „dan transakcije“ pri uporabi 21.–22. člena MRS 21 za pripoznavanje prihodkov. Vprašanje se je konkretnije nanašalo na okoliščine, v katerih podjetje pripozna nedenarno obveznost, ki izhaja iz prejema vnaprejšnjega nadomestila, preden pripozna povezani prihodek. OPMSRP je pri razpravi o vprašanju opozoril, da prejem ali plačilo vnaprejšnjega nadomestila v tuji valuti nista omejena samo na transakcije, ki predstavljajo prihodke. Skladno s tem se je odločil pojasniti „dan transakcije“ za namen določitve menjalnega tečaja, ki se uporabi ob začetnem pripoznanju povezanega sredstva, odhodka ali prihodka, kadar je podjetje prejelo ali plačalo vnaprejšnje nadomestilo v tuji valuti.

PODROČJE UPORABE

- 4 To pojasnilo se nanaša na transakcijo v tuji valuti (ali njen del), kadar podjetje pripozna nedenarno sredstvo ali nedenarno obveznost, ki izhaja iz plačila ali prejema vnaprejšnjega nadomestila, preden pripozna povezano sredstvo, odhodek ali prihodek (ali njegov del).
- 5 To pojasnilo se ne uporablja, kadar podjetje povezano sredstvo, odhodek ali prihodek ob začetnem pripoznanju meri:
  - (a) po pošteni vrednosti ali
  - (b) po pošteni vrednosti plačanega ali prejetega nadomestila na datum, ki se razlikuje od datuma začetnega pripoznanja nedenarnega sredstva ali nedenarne obveznosti, ki izhaja iz vnaprejšnjega nadomestila (na primer, merjenje dobrega imena z uporabo MSRP 3 *Poslovne združitve*).

⁽⁶⁹⁾ Sklicuje se na *Temeljni okvir za računovodsko poročanje*, izdan leta 2010, ki je veljal, ko je bilo Pojasnilo pripravljeno.

⁽⁷⁰⁾ Na primer, 106. člen MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci* zahteva, da v primeru, ko kupec plača nadomestilo ali ima podjetje pravico do zneska nadomestila, ki je brezpogojna (tj. terjatev), preden podjetje prenese blago ali storitev kupcu, predstavi podjetje pogodbo kot obveznost iz pogodbe, ko se nadomestilo plača oziroma ko zapade v plačilo (kar nastopi prej).

6 Podjetju tega pojasnila ni treba uporabljati za:

(a) davke od dohodka ali

(b) zavarovalne pogodbe (vključno s pozavarovalnimi pogodbami), ki jih izda, ali pozavarovalne pogodbe, ki jih ima sklenjene.

OBRAVNAVANO VPRAŠANJE

7 Pojasnilo obravnava vprašanje, kako določiti „dan transakcije“ za namen določitve menjalnega tečaja, ki se uporabi ob začetnem pripoznanju povezanega sredstva, odhodka ali prihodka (ali njegovega dela) ob odpravi pripoznanja nadenarnega sredstva ali nadenarne obveznosti, ki izhaja iz prejema ali plačila vnaprejšnjega nadomestila v tuji valuti.

SOGLASNO MNENJE

8 Pri uporabi 21.–22. člena MRS 21 je „dan transakcije“ za namen določitve menjalnega tečaja, ki se uporabi ob začetnem pripoznanju povezanega sredstva, odhodka ali prihodka (ali njegovega dela), datum, na katerega podjetje prvič pripozna nadenarno sredstvo ali nadenarno obveznost, ki izhaja iz prejema ali plačila vnaprejšnjega nadomestila v tuji valuti.

9 Če pride do več plačil ali prejemov vnaprejšnjih nadomestil, podjetje „dan transakcije“ določi za vsako plačilo ali prejem vnaprejšnjega nadomestila.

Dodatek A

Datum začetka veljavnosti in prehod

Ta dodatek je sestavni del pojasnila OPMSRP 22 in ima enako veljavo kot drugi deli pojasnila.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

A1 Podjetje to pojasnilo uporablja za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporablja to pojasnilo za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.

PREHOD

A2 Podjetje ob začetku uporabe to pojasnilo uporablja:

- (a) za nazaj ob uporabi MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake* ali
- (b) za naprej za vsa sredstva, odhodke in prihodke iz področja uporabe pojasnila, za katere se začetno pripoznanje izvede na ali po:
  - (i) začetku obdobja poročanja, v katerem podjetje prvič uporabi pojasnilo, ali
  - (ii) začetku prejšnjega obdobja poročanja, predstavljenega kot primerjalne informacije v računovodskih izkazih obdobja poročanja, v katerem začne podjetje uporabljati pojasnilo.

A3 Podjetje, ki uporablja A2.(b) člen, ob začetku uporabe pojasnilo uporablja za sredstva, odhodke in prihodke, ki so se prvič pripoznali na ali po začetku obdobja poročanja iz A2.(b)(i) ali (ii) člena, za katere je podjetje pred tem datumom pripoznalo nedenarna sredstva ali nedenarne obveznosti iz naslova vnaprejšnjega nadomestila.

Dodatek B

Spremembe v tem dodatku se uporabljajo za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje. Če podjetje to pojasnilo uporabi za zgodnejše obdobje, veljajo te spremembe tudi za takšno zgodnejše obdobje.

POJASNILO OPMSRP 23

Negotovost glede obravnav davka od dohodka

SKLICI

- MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov*
- MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*
- MRS 10 *Dogodki po obdobju poročanja*
- MRS 12 *Davek od dohodka*

OZADJE

- 1 MRS 12 *Davek od dohodka* določa zahteve za terjatve in obveznosti za obračunani davek ter odložene terjatve in obveznosti za davek. Podjetje uporablja zahteve iz MRS 12 v skladu z veljavno davčno zakonodajo.
- 2 Lahko je nejasno, kako se davčna zakonodaja uporablja za določeno transakcijo ali v določenih okoliščinah. Ali je določena davčna obravnava sprejemljiva po davčni zakonodaji, morda ni jasno, dokler o tem v prihodnosti ne odloči pristojni davčni organ ali sodišče. Zato lahko oporekanje določeni davčni obravnavi ali njeno preverjanje s strani davčnega organa vpliva na računovodenje terjatve ali obveznosti za obračunani davek ali odložene terjatve ali obveznosti za davek v podjetju.
- 3 V tem pojasnilu:
  - (a) „davčne obravnave“ pomeni obravnave, ki jih podjetje uporablja ali jih namerava uporabiti v njegovih napovedih za odmero davka od dohodka;
  - (b) „davčni organ“ pomeni organ ali organe, ki odločijo, ali so davčne obravnave sprejemljive glede na davčno zakonodajo. Ta organ je lahko tudi sodišče;
  - (c) „negotova davčna obravnava“ je davčna obravnava, za katero je negotovo, ali jo bo zadevni davčni organ sprejel kot davčno obravnavo, ki je v skladu z davčno zakonodajo. Na primer, odločitev podjetja, da v davčni jurisdikciji ne vloži nobene napovedi za odmero davka od dohodka ali da določenega dobička ne vključi med obdavčljive dobičke, pomeni negotovo davčno obravnavo, če je sprejemljivost takšne obravnave v skladu z davčno zakonodajo negotova.

PODROČJE UPORABE

- 4 V tem pojasnilu je pojasnjeno, kako uporabljati zahteve za pripoznavanje in merjenje iz MRS 12, kadar obstaja negotovost glede obravnav davka od dohodka. V takšnih okoliščinah podjetje pripozna in meri svojo terjatev ali obveznost za obračunani davek ali odloženo terjatev ali obveznost za davek v skladu z zahtevami iz MRS 12 na podlagi obdavčljivega dobička (davčne izgube), davčnih vrednosti, neizrabljenih davčnih izgub, neizrabljenih davčnih dobropisov in davčnih stopenj, določenih v skladu s tem pojasnilom.

OBRAVNAVANA VPRAŠANJA

- 5 V primeru negotovosti glede obravnav davka od dohodka to pojasnilo obravnava:
  - (a) ali podjetje negotove davčne obravnave obravnava ločeno;
  - (b) predpostavke, ki jih ima podjetje glede preverjanja davčnih obravnav, ki ga izvajajo davčni organi;
  - (c) kako podjetje določi obdavčljivi dobiček (davčno izgubo), davčno vrednost, neizrabljene davčne izgube, neizrabljene davčne dobropise in davčne stopnje; ter
  - (d) kako podjetje upošteva spremembe dejstev in okoliščin.

SOGLASNO MNENJE

Ali podjetje negotove davčne obravnave obravnava ločeno?

- 6 Podjetje se odloči, ali vsako negotovo davčno obravnavo obravnava ločeno ali skupaj z eno ali več drugimi negotovimi davčnimi obravnavami glede na to, kateri pristop bolje predvideva razplet negotovosti. Pri določitvi pristopa, ki bolje predvideva razplet negotovosti, lahko podjetje upošteva na primer, (a) kako pripravi napoved za odmero davka od dohodka in utemelji davčne obravnave; ali (b) kako podjetje pričakuje, da bo davčni organ izvedel preverjanje in da bo rešilo težave, ki se lahko odkrijejo pri takem preverjanju.
- 7 Če podjetje v skladu s 6. členom skupaj obravnava več kot eno negotovo davčno obravnavo, podjetje sklicevanja na „negotovo davčno obravnavo“ v tem pojasnilu razume kot sklicevanja na skupino negotovih davčnih obravnav, obravnavanih skupaj.

Preverjanje s strani davčnih organov

- 8 Pri ocenjevanju, ali negotova davčna obravnava vpliva na določitev obdavčljivega dobička (davčne izgube), davčnih vrednosti, neizrabljenih davčnih izgub, neizrabljenih davčnih dobropisov in davčnih stopenj ter kako, podjetje predpostavi, da bo davčni organ med preverjanjem preveril zneske, za katere ima pravico, da jih preveri, ter poznal vse z njimi povezane informacije.

Določitev obdavčljivega dobička (davčne izgube), davčnih vrednosti, neizrabljenih davčnih izgub, neizrabljenih davčnih dobropisov in davčnih stopenj

- 9 Podjetje upošteva, ali je verjetno, da bo davčni organ sprejel negotovo davčno obravnavo.
- 10 Če podjetje sklene, da je verjetno, da bo davčni organ sprejel negotovo davčno obravnavo, določi obdavčljivi dobiček (davčno izgubo), davčne vrednosti, neizrabljene davčne izgube, neizrabljene davčne dobropise ali davčne stopnje v skladu z davčno obravnavo, ki jo uporablja ali jo namerava uporabiti v svojih napovedih za odmero davka od dohodka.
- 11 Če podjetje sklene, da ni verjetno, da bo davčni organ sprejel negotovo davčno obravnavo, pri določitvi zadevnega obdavčljivega dobička (davčne izgube), davčnih vrednosti, neizrabljenih davčnih izgub, neizrabljenih davčnih dobropisov ali davčnih stopenj upošteva učinek negotovosti. Podjetje upošteva učinek negotovosti za vsako negotovo davčno obravnavo tako, da uporabi eno izmed naslednjih metod, odvisno od tega, za katero metodo pričakuje, da bo bolje predvidela razplet negotovosti:
  - (a) najverjetnejši znesek – najverjetnejši znesek v razponu možnih izidov. Najverjetnejši znesek lahko bolje predvidi razplet negotovosti, če so možni izidi binarni ali koncentrirani na eno vrednost;
  - (b) pričakovana vrednost – vsota z verjetnostjo tehtanih zneskov v razponu možnih izidov. Pričakovana vrednost lahko bolje predvidi razplet negotovosti, če obstaja razpon možnih izidov, ki niso niti binarni niti koncentrirani na eno vrednost.
- 12 Če negotova davčna obravnava vpliva na obračunani in odloženi davek (na primer, če vpliva tako na obdavčljivi dobiček, ki se uporabi za določitev obračunanega davka, kot na davčne vrednosti, ki se uporabijo za določitev odloženega davka), podjetje opravi dosledne presoje in ocene tako za obračunani davek kot za odloženi davek.

Spremembe dejstev in okoliščin

- 13 Podjetje ponovno preuči presojo ali oceno, ki se zahteva s tem pojasnilom, če se dejstva in okoliščine, na katerih je temeljila presoja ali ocena, spremenijo ali če prejme nove informacije, ki vplivajo na presojo ali oceno. Na primer, sprememba dejstev in okoliščin lahko spremeni sklepe podjetja o sprejemljivosti davčne obravnave ali oceno podjetja glede učinka negotovosti ali oboje. A1.–A3. člen določajo napotke o spremembah dejstev in okoliščin.
- 14 Podjetje učinek spremembe dejstev in okoliščin ali novih informacij upošteva kot spremembo računovodske ocene v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*. Podjetje uporabi MRS 10 *Dogodki po obdobju poročanja* za določitev, ali je sprememba, ki se pojavi po obdobju poročanja, dogodek, ki povzroči prilagoditev, ali dogodek, ki ne povzroči prilagoditve.

Dodatek A

Napotki za uporabo

Ta dodatek je sestavni del OPMSRP 23 in ima enako veljavo kot drugi deli OPMSRP 23.

SPREMEMBE DEJSTEV IN OKOLIŠČIN (13. ČLEN)

- A1 V skladu s 13. členom tega pojasnila podjetje oceni pomembnost in učinek spremembe dejstev in okoliščin ali novih informacij glede na veljavno davčno zakonodajo. Na primer, določen dogodek lahko privede do ponovne preučitve presoje ali ocene, opravljene za eno davčno obravnavo, ne pa za drugo, če za ti davčni obravnavi velja drugačna davčna zakonodaja.
- A2 Primeri sprememb dejstev in okoliščin ali novih informacij, ki lahko – odvisno od okoliščin – privedejo do ponovne ocene presoje ali ocene, ki se zahteva v tem pojasnilu, med drugim vključujejo:
- (a) preverjanja ali ukrepe davčnih organov. Na primer:
    - (i) soglasje ali nesoglasje davčnega organa za davčno obravnavo ali podobno davčno obravnavo, ki jo uporablja podjetje;
    - (ii) informacija, da je davčni organ dal soglasje za podobno davčno obravnavo, ki jo uporablja drugo podjetje, oziroma da soglasja ni dal; in
    - (iii) informacija o prejetem ali plačanem znesku za poravnavo podobne davčne obravnave;
  - (b) spremembe pravil, ki jih določi davčni organ;
  - (c) potek pravice davčnega organa, da preveri ali ponovno preveri davčno obravnavo.
- A3 Če ni soglasja ali nesoglasja davčnega organa za davčno obravnavo, to samo po sebi najverjetneje ne pomeni spremembe dejstev in okoliščin ali nove informacije, ki vplivajo na presoje in ocene, zahtevane s tem pojasnilom.

RAZKRITJA

- A4 V primeru negotovosti glede obravnav davka od dohodka se podjetje odloči, ali bo razkrilo:
- (a) presoje, opravljene za določitev obdavčljivega dobička (davčne izgube), davčnih vrednosti, neizrabljenih davčnih izgub, neizrabljenih davčnih dobropisov in davčnih stopenj, v skladu s 122. členom MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov*; in
  - (b) informacije o predpostavkah in ocenah, opravljenih pri določitvi obdavčljivega dobička (davčne izgube), davčnih vrednosti, neizrabljenih davčnih izgub, neizrabljenih davčnih dobropisov in davčnih stopenj, v skladu s 125.–129. členom MRS 1.
- A5 Če podjetje sklene, da je verjetno, da bo davčni organ sprejel negotovo davčno obravnavo, se odloči, ali bo morebitni učinek negotovosti razkrilo kot z davki povezano pogojno obveznost ali pogojno sredstvo, in sicer v skladu s 88. členom MRS 12.

Dodatek B

Datum začetka veljavnosti in prehod

Ta dodatek je sestavni del OPMSRP 23 in ima enako veljavo kot drugi deli OPMSRP 23.

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

B1 Podjetje uporablja to pojasnilo za letna obdobja poročanja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena. Če podjetje uporablja to pojasnilo za zgodnejše obdobje, to dejstvo razkrije.

PREHOD

B2 Podjetje ob začetku uporabe to pojasnilo uporablja:

- (a) za nazaj v skladu z MRS 8, če je to mogoče brez uporabe poznejših ugotovitev o takratnih okoliščinah, ali
- (b) za nazaj s kumulativnim učinkom začetka uporabe tega pojasnila, pripoznanim na datum začetka uporabe. Če se podjetje odloči za ta pristop k prehodu, ne preračuna primerjalnih informacij. Namesto tega podjetje pripozna kumulativni učinek začetka uporabe tega pojasnila kot prilagoditev začetnega stanja prenesenega čistega poslovnega izida (ali druge sestavine lastniškega kapitala, kot je primerno). Datum začetka uporabe je začetek letnega obdobja poročanja, v katerem podjetje prvič uporabi to pojasnilo.

POJASNILO SOP 7

Uvedba eura

SKLICI

- MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* (kot je bil popravljen leta 2007)
- MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*
- MRS 10 *Dogodki po obdobju poročanja*
- MRS 21 *Vplivi sprememb menjalnih tečajev* (kot je bil popravljen leta 2003)
- MRS 27 *Konsolidirani in ločeni računovodski izkazi* (kot je bil spremenjen leta 2008)

OBRAVNAVANO VPRAŠANJE

- 1 S 1. januarjem 1999, začetkom obstoja ekonomske in monetarne unije (EMU), je euro postal valuta s svojo lastno veljavo, menjalni tečaji med eurom in udeleženiimi državnimi valutami pa nepreklicno fiksirani; tveganje poznejših tečajnih razlik, ki se nanašajo na te valute, je bilo namreč s tem dnem odpravljeno.
- 2 Vprašanje se nanaša na uporabo MRS 21 pri prehodu z državnih valut držav članic Evropske unije na euro („prehod“).

SOGLASNO MNENJE

- 3 Zahteve MRS 21 v zvezi s prevedbo transakcij v tujih valutah in računovodskih izkazov podjetij v tujini je treba pri prehodu dosledno upoštevati. Pri fiksiranju menjalnih tečajev se uporablja ista podlaga, če se države priključijo EMU pozneje.
- 4 To pomeni zlasti, da:
  - (a) se denarna sredstva in obveznosti v tujih valutah, izhajajoče iz transakcij, še naprej prevajajo v funkcijsko valuto po končnem tečaju. Vsaka tečajna razlika se takoj pripozna kot prihodek ali odhodek, razen če bo podjetje še naprej uporabljalo svojo obstoječo računovodsko usmeritev za tečajne dobičke in izgube v zvezi z varovanjem pred valutnim tveganjem pri napovedani transakciji;
  - (b) se kumulativne tečajne razlike, ki se nanašajo na prevedbe računovodskih izkazov podjetij v tujini in so pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu, nabirajo v lastniškem kapitalu in prerazvrstijo iz lastniškega kapitala v poslovni izid šele ob odtujitvi ali delni odtujitvi čiste naložbe v podjetje v tujini; in
  - (c) se tečajne razlike, izhajajoče iz prevedb obveznosti, denominiranih v udeleženih valutah, ne vključijo v knjigovodsko vrednost zadevnih sredstev.

DATUM SOGLASNEGA MNENJA

Oktober 1997

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

To pojasnilo se začne uporabljati 1. junija 1998. Spremembe računovodskih usmeritev se obravnavajo v skladu z zahtevami MRS 8.

Z MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) se je spremenila terminologija, ki se uporablja v vseh MSRP. Poleg tega se je spremenil 4. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) za zgodnejše obdobje, se te spremembe uporabljajo tudi za tako zgodnejše obdobje.

Z MRS 27 (kot je bil spremenjen leta 2008) je bil spremenjen 4.(b) člen. Podjetje to spremembo uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. julija 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 27 (spremenjen 2008) za zgodnejše obdobje, se ta sprememba uporablja tudi za tako zgodnejše obdobje.

POJASNILO SOP 10***Državna pomoč – brez posebnih povezav s poslovanjem***

SKLICI

- MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*
- MRS 20 *Računovodenje državnih podpor in razkrivanje državne pomoči*

OBRAVNAVANO VPRAŠANJE

- 1 V nekaterih državah je cilj državne pomoči podjetjem spodbujati ali dolgoročno podpirati poslovanje na nekaterih območjih ali v panogah. Pogoji za pridobitev takšne pomoči niso nujno posebej povezani s poslovanjem podjetja. Takšne pomoči so na primer prenosi virov države na podjetja, ki:
  - (a) poslujejo v določeni panogi,
  - (b) nadaljujejo poslovanje v nedavno privatiziranih panogah ali
  - (c) začnejo ali nadaljujejo svoje poslovanje na manj razvitih območjih.
- 2 Vprašanje je, ali je takšna državna pomoč „državna podpora“ iz področja uporabe MRS 20 in jo je zato treba računovodsko obravnavati v skladu s tem standardom.

SOGLASNO MNENJE

- 3 Državna pomoč podjetjem je skladna z opredelitvijo državnih podpor v MRS 20, tudi če ni pogojev, ki se posebej nanašajo na poslovanje podjetja, razen zahteve, da deluje na določenih območjih ali v panogah. Takšnih podpor zaradi tega ni mogoče knjižiti neposredno v dobro lastniškega kapitala.

DATUM SOGLASNEGA MNENJA

Januar 1998

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

To pojasnilo se začne uporabljati 1. avgusta 1998. Spremembe računovodskih usmeritev se računovodsko obravnavajo v skladu z MRS 8.

POJASNILO SOP 25

Davek od dohodka – spremembe davčnega položaja podjetja ali njegovih delničarjev

SKLICI

- MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* (kot je bil popravljen leta 2007)
- MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*
- MRS 12 *Davek od dohodka*

OBRAVNAVANO VPRAŠANJE

- 1 Zaradi spremembe davčnega položaja podjetja ali njegovih delničarjev se lahko v podjetju povečajo ali zmanjšajo njegove obveznosti za davek ali terjatve za davek. To se lahko zgodi na primer po javnem kotiranju kapitalskih instrumentov podjetja ali po prestrukturiranju lastniškega kapitala podjetja. Lahko se tudi zgodi, če se obvladujoči delničar preseli v drugo državo. Zaradi takšnega dogodka je podjetje lahko različno obdavčeno; lahko na primer pridobi ali izgubi davčne spodbude ali zanj v prihodnosti začnejo veljati različne davčne stopnje.
- 2 Sprememba davčnega položaja podjetja ali njegovih delničarjev lahko takoj vpliva na njegove obveznosti za obračunani davek ali terjatve za obračunani davek. Sprememba lahko tudi poveča ali zmanjša odložene obveznosti za davek ali odložene terjatve za davek, ki jih pripozna podjetje, odvisno od vpliva spremembe davčnega položaja na davčne posledice, ki bodo izhajale iz povrnitev ali poravnjav knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti podjetja.
- 3 Vprašanje je, kako naj podjetje računovodsko obravnava davčne posledice sprememb svojega davčnega položaja ali davčnega položaja svojih delničarjev.

SOGLASNO MNENJE

- 4 Sprememba davčnega položaja podjetja ali njegovih delničarjev ne povzroči povečanj ali zmanjšanj zneskov, pripoznanih zunaj poslovnega izida. Posledice na obračunani in odloženi davek zaradi spremenjenega davčnega položaja se vključijo v poslovni izid za obdobje, razen če se takšne posledice nanašajo na transakcije in dogodke, ki v istem ali v drugem obdobju povzročijo neposredno knjiženje v dobro ali v breme pripoznanega zneska lastniškega kapitala, ali zneske, pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu. Tiste davčne posledice, ki se nanašajo na spremembe pripoznanega zneska lastniškega kapitala v istem ali v drugem obdobju (ne vključene v poslovni izid), se knjižijo neposredno v breme ali v dobro lastniškega kapitala. Tiste davčne posledice, ki se nanašajo na zneske, pripoznane v drugem vseobsegajočem donosu, se pripozna v drugem vseobsegajočem donosu.

DATUM SOGLASNEGA MNENJA

Avgust 1999

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

To soglasno mnenje se začne uporabljati 15. julija 2000. Spremembe računovodskih usmeritev se računovodsko obravnavajo v skladu z MRS 8.

Z MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) se je spremenila terminologija, ki se uporablja v vseh MSRP. Poleg tega se je spremenil 4. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) za zgodnejše obdobje, se te spremembe uporabljajo tudi za tako zgodnejše obdobje.

POJASNILO SOP 29**Dogovori o koncesiji storitev: razkritja**

SKLICI

- MSRP 16 *Najemi*
- MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* (kot je bil popravljen leta 2007)
- MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva* (kot je bil popravljen leta 2003)
- MRS 37 *Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva*
- MRS 38 *Neopredmetena sredstva* (kot je bil popravljen leta 2004)
- OPMSRP 12 *Dogovori o koncesiji storitev*

OBRAVNAVANO VPRAŠANJE

- 1 Podjetje (izvajalec) lahko z drugim podjetjem (dajalcem koncesije) sklene dogovor o opravljanju storitev, ki javnosti omogočajo dostop do pomembne gospodarske in socialne infrastrukture. Dajalec koncesije je lahko subjekt javnega ali zasebnega sektorja, vključno z državnimi organi. Med primere dogovorov o koncesiji storitev spadajo objekti in naprave za čiščenje odpadne vode in oskrbo z vodo, avtoceste, parkirišča, tuneli, mostovi, letališča in telekomunikacijska omrežja. Med primere dogovorov, ki niso dogovori o koncesiji storitev, spada zunanje izvajanje notranjih storitev podjetja (npr. restavracija za zaposlene, vzdrževanje stavbe in računovodstvo ali naloge informacijske tehnologije).
- 2 Na splošno dogovor o koncesiji storitev pomeni, da dajalec koncesije za obdobje koncesije na izvajalca prenese:
  - (a) pravico opravljati storitve, ki javnosti omogočajo dostop do pomembne gospodarske in socialne infrastrukture, ter
  - (b) v nekaterih primerih pravico do uporabe določenih opredmetenih sredstev, neopredmetenih sredstev ali finančnih sredstevv zameno, da se izvajalec:
  - (c) zaveže opravljati storitve v skladu z nekaterimi določbami in pogoji v obdobju koncesije in
  - (d) kadar je to primerno, zaveže, da bo na koncu obdobja koncesije vrnil pravice, prejete na začetku obdobja koncesije, in/ali pravice, pridobljene v obdobju koncesije.
- 3 Skupna značilnost vseh dogovorov o koncesiji storitev je, da izvajalec prejme pravico in prevzame obvezo opravljati javne storitve.
- 4 Vprašanje je, katere informacije je treba razkriti v pojasnilih k računovodskim izkazom izvajalca in dajalca koncesije.
- 5 Nekateri vidiki in razkritja, ki se nanašajo na nekatere dogovore o koncesiji storitev, so že obravnavani v obstoječih mednarodnih standardih računovodskega poročanja (na primer, MRS 16 se uporablja za pridobitve opredmetenih osnovnih sredstev, MSRP 16 se uporablja za najeme sredstev in MRS 38 se uporablja za pridobitve neopredmetenih sredstev). Vendar lahko dogovor o koncesiji storitev vključuje neizpolnjene pogodbe, ki v mednarodnih standardih računovodskega poročanja niso obravnavane, razen če so pogodbe kočljive, v tem primeru pa se uporablja MRS 37. Zato to pojasnilo obravnava dodatna razkritja o dogovorih o koncesiji storitev.

SOGLASNO MNENJE

- 6 Pri določanju ustreznih razkritij v pojasnilih se upoštevajo vsi vidiki dogovora o koncesiji storitev. Izvajalec in dajalec koncesije v vsakem obdobju razkrijeta:
- (a) opis dogovora,
  - (b) pomembne pogoje dogovora, ki lahko vplivajo na znesek, časovno razporeditev in gotovost prihodnjih denarnih tokov (npr. obdobje koncesije, datumi prilagoditev obrestne mere in podlaga, na kateri se določi ponovno oblikovanje cen ali ponovno izpogajani pogoji),
  - (c) naravo in obseg (npr. količina, časovni okvir ali znesek, kakor je ustrezno):
    - (i) pravic do uporabe določenih sredstev,
    - (ii) obvez opravljati ali pravic pričakovati opravljanje storitev,
    - (iii) obvez pridobiti ali graditi opredmetena osnovna sredstva,
    - (iv) obvez dostaviti ali pravic prejeti določena sredstva na koncu obdobja koncesije,
    - (v) možnosti podaljšanja in prenehanja, ter
    - (vi) drugih pravic in obvez (npr. večje obnove), ter
  - (d) spremembe dogovora, do katerih pride v obdobju; in
  - (e) kako je dogovor o storitvah razvrščen.
- 6A Izvajalec razkrije znesek prihodkov ter dobičkov ali izgub, pripoznanih v obdobju, od izmenjave storitev gradnje za finančno sredstvo ali neopredmeteno sredstvo.
- 7 Razkritja, ki se zahtevajo v skladu s 6. členom tega pojasnila, se zagotovijo posamično za vsak dogovor o koncesiji storitev ali združeno za vsako vrsto dogovorov o koncesiji storitev. Skupina je niz dogovorov o koncesiji storitev, ki vključujejo storitve podobne narave (npr. pobiranje cestnine, telekomunikacijske storitve in storitve čiščenja odpadne vode).

DATUM SOGLASNEGA MNENJA

Maj 2001

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

To pojasnilo se začne uporabljati 31. decembra 2001.

Podjetje uporablja spremembo v 6.(e) in 6.A členu za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2008 ali pozneje. Če podjetje uporabi OPMSRP 12 za zgodnejše obdobje, te spremembe veljajo tudi za tako zgodnejše obdobje.

Z MSRP 16, izdanim januarja 2016, se je spremenil 5. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 16.

POJASNILO SOP 32

Neopredmetena sredstva – stroški spletnega mesta

SKLICI

- MSRP 3 *Poslovne združitev*
- MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*
- MSRP 16 *Najemi*
- MRS 1 *Predstavljanje računovodskih izkazov* (kot je bil popravljen leta 2007)
- MRS 2 *Zaloge* (kot je bil popravljen leta 2003)
- MRS 16 *Opredmetena osnovna sredstva* (kot je bil popravljen leta 2003)
- MRS 36 *Oslabitev sredstev* (kot je bil popravljen leta 2004)
- MRS 38 *Neopredmetena sredstva* (kot je bil popravljen leta 2004)

OBRAVNAVANO VPRAŠANJE

- 1 V podjetju lahko nastanejo notranji izdatki za razvoj in upravljanje lastnega spletnega mesta za notranji ali zunanji dostop. Spletno mesto, ki je zasnovano za zunanji dostop, se lahko uporablja za različne namene, kot so promocija in oglaševanje izdelkov ter storitev podjetja, opravljanje elektronskih storitev in prodaja izdelkov ter storitev. Spletno mesto, ki je zasnovano za notranji dostop, se lahko uporablja za shranjevanje usmeritev podjetja in podatkov o strankah ter za iskanje ustreznih informacij.
- 2 Stopnje razvoja spletnega mesta se lahko opišejo takole:
  - (a) načrtovanje – vključuje izvedbo študije izvedljivosti, opredelitev ciljev in zahtev, vrednotenje drugih možnosti in izbiro preferenc;
  - (b) razvoj aplikacij in infrastrukture – vključuje pridobitev imena domene, nakup in razvoj strojne in programske opreme, namestitve razvitih aplikacij in teste izjemnih situacij;
  - (c) razvoj grafičnega oblikovanja – vključuje oblikovanje videza spletnih strani;
  - (d) razvoj vsebine – vključuje oblikovanje, nakup, pripravo in nalaganje informacij, ki so lahko tekstovne ali grafične, na spletno mesto pred zaključkom razvoja spletnega mesta. Te informacije se lahko shranijo v ločenih bazah podatkov, ki so vključene v spletno mesto (ali se do njih dostopa s spletnega mesta) ali so kodirane neposredno v spletne strani.
- 3 Ko je zaključen razvoj spletnega mesta, se začne stopnja upravljanja. Na tej stopnji podjetje vzdržuje in izboljšuje aplikacije, infrastrukturo, grafično oblikovanje in vsebino spletnega mesta.
- 4 Pri računovodenju notranjih izdatkov za razvoj in upravljanje lastnega spletnega mesta podjetja za notranji ali zunanji dostop sta vprašani:
  - (a) ali je spletno mesto notranje ustvarjeno neopredmeteno sredstvo, za katerega veljajo zahteve MRS 38, in
  - (b) ustrezno računovodenje takšnih izdatkov.

- 5 To pojasnilo se ne uporablja za izdatke za nakup, razvoj in upravljanje strojne opreme (npr. spletnih strežnikov, pripravljalnih strežnikov, produkcijskih strežnikov in internetnih povezav) spletnega mesta. Takšni izdatki se računovodsko obravnavajo po MRS 16. Poleg tega se izdatki, ki nastanejo v zvezi z gostovanjem spletnega mesta podjetja pri ponudniku spletnih storitev, v skladu z 88. členom MRS 1 in *Temeljnimi okvirom za računovodsko poročanje* pripoznajo kot odhodek ob prejetju storitev.
- 6 MRS 38 se ne uporablja za neopredmetena sredstva, ki jih ima podjetje v posesti za prodajo v rednem poslovanju (glej MRS 2 in MSRP 15), ali najeme neopredmetenih sredstev, računovodsko obravnavane v skladu z MSRP 16. Glede na navedeno se to pojasnilo ne uporablja za izdatke za razvoj ali upravljanje spletnega mesta (ali programske opreme spletnega mesta), ki je namenjeno za prodajo drugemu podjetju ali ki je računovodsko obravnavano v skladu z MSRP 16.

SOGLASNO MNENJE

- 7 Spletno mesto podjetja, ki je rezultat razvoja in je namenjeno za notranji ali zunanji dostop, je notranje ustvarjeno neopredmeteno sredstvo, za katerega veljajo zahteve MRS 38.
- 8 Spletno mesto, ki je rezultat razvoja, se pripozna kot neopredmeteno sredstvo, če, in samo če, lahko podjetje poleg splošnih zahtev, opisanih v 21. členu MRS 38, glede pripoznanja in začetnega merjenja izpolni tudi zahteve iz 57. člena MRS 38. Podjetje je lahko sposobno izpolniti zahtevo, da dokaže, kako bo njegovo spletno mesto ustvarjalo verjetne prihodnje gospodarske koristi v skladu z 57.(d) členom MRS 38, zlasti kadar je na primer spletno mesto sposobno ustvarjati prihodke, vključno z neposrednimi prihodki iz omogočanja oddajanja naročil. Podjetje ni sposobno dokazati, kako bo spletna stran, oblikovana samo ali predvsem za promocijo in oglaševanje lastnih izdelkov in storitev podjetja, ustvarjala verjetne prihodnje gospodarske koristi, in zato se vsi izdatki za razvoj takšnega spletnega mesta pripoznajo kot odhodki, ko nastanejo.
- 9 Vsi notranji izdatki za razvoj in upravljanje lastnega spletnega mesta podjetja so računovodsko obravnavani v skladu z MRS 38. Narava vsake dejavnosti, zaradi katere nastane izdatek (na primer, usposabljanje zaposlenih in vzdrževanje spletne strani), in stopnja razvoja ali porazvojna stopnja spletnega mesta se ovrednoti, da se ugotovi ustrezna računovodska obravnava (dodatne napotke vsebuje ponazoritveni primer, ki je del tega pojasnila). Na primer:
  - (a) stopnja načrtovanja je po naravi podobna stopnji raziskovanja iz 54.–56. člena MRS 38. Izdatke, nastale na tej stopnji, se pripozna kot odhodek ob nastanku;
  - (b) razvojna stopnja aplikacije in infrastrukture, stopnja grafičnega oblikovanja in stopnja oblikovanja vsebine, kolikor se vsebina oblikuje za druge namene kot za oglaševanje in promocijo lastnih izdelkov in storitev podjetja, so po naravi podobne stopnji razvoja iz 57.–64. člena MRS 38. Izdatki, nastali na teh stopnjah, se vključijo v nabavno vrednost spletnega mesta, pripoznanega kot neopredmeteno sredstvo v skladu z 8. členom tega pojasnila, kadar je izdatke mogoče neposredno pripisati oblikovanju, izdelavi ali pripravi spletnega mesta, in so nujni, da ga podjetje lahko upravlja, kot je predvidelo poslovodstvo. Na primer, izdatki za nakup ali oblikovanje vsebine (razen vsebine, ki oglašuje in promovira lastne izdelke in storitve podjetja) posebej za spletno mesto ali izdatki, potrebni za omogočanje uporabe vsebine (na primer nadomestilo za licenco za reproduciranje) na spletnem mestu, se vključijo v stroške razvoja, kadar je izpolnjen ta pogoj. Vendar se v skladu z 71. členom MRS 38 izdatek za neopredmeteno postavko, ki je bil na začetku pripoznan kot odhodek v predhodnih računovodskih izkazih, pozneje ne pripozna kot del nabavne vrednosti neopredmetenega sredstva (na primer, če se stroški avtorskih pravic v celoti amortizirajo in je vsebina nato objavljena na spletni strani);
  - (c) izdatki, ki nastanejo na stopnji oblikovanja vsebine, se, kolikor se ta vsebina oblikuje za oglaševanje in promocijo lastnih izdelkov in storitev podjetja (na primer digitalne fotografije izdelkov), pripoznajo kot odhodek, ko nastanejo, v skladu z 69.(c) členom MRS 38. Na primer, ob računovodenju izdatkov za strokovne storitve za digitalno fotografiranje lastnih izdelkov podjetja in zaboljšavo prikaza teh fotografij se izdatki pripoznajo kot odhodek, saj se strokovne storitve prejmejo med postopkom in ne, ko se digitalne fotografije prikažejo na spletni strani;
  - (d) faza upravljanja se začne, ko se razvijanje spletne strani konča. Izdatki, ki nastanejo na tej stopnji, se pripoznajo kot odhodek, ko nastanejo, razen če izpolnjujejo merila za pripoznanje iz 18. člena MRS 38.

10 Spletno mesto, ki je pripoznano kot neopredmeteno sredstvo v skladu z 8. členom tega pojasnila, se po začetnem pripoznanju meri na podlagi zahtev iz 72.–87. člena MRS 38. Najboljša ocena dobe koristnosti spletnega mesta mora biti kratka.

DATUM SOGLASNEGA MNENJA

Maj 2001

DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

To pojasnilo začne veljati 25. marca 2002. Učinki sprejetja tega pojasnila se računovodsko obravnavajo z uporabo prehodnih zahtev iz različice MRS 38, ki je bila izdana leta 1998. Zato se v primeru, da spletno mesto ne izpolnjuje meril za pripoznanje kot neopredmeteno sredstvo, a je bilo prej pripoznano kot sredstvo, odpravi pripoznanje postavke na datum, ko se začne uporabljati to pojasnilo. Če spletno mesto obstaja in izdatki za njegov razvoj izpolnjujejo merila za pripoznanje kot neopredmeteno sredstvo, vendar prej niso bili pripoznani kot sredstvo, se neopredmeteno sredstvo ne pripozna na datum, ko začne veljati to pojasnilo. Če spletno mesto obstaja in izdatki za njegov razvoj izpolnjujejo merila za pripoznanje kot neopredmeteno sredstvo ter so bili prej pripoznani kot sredstvo in na začetku izmerjeni po nabavni vrednosti, se znesek, pripoznan na začetku, šteje za pravilno določenega.

Z MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) se je spremenila terminologija, ki se uporablja v vseh MSRP. Poleg tega se je spremenil 5. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2009 ali pozneje. Če podjetje uporabi MRS 1 (kot je bil popravljen leta 2007) za zgodnejše obdobje, se te spremembe uporabljajo tudi za tako zgodnejše obdobje.

Z MSRP 15 *Prihodki iz pogodb s kupci*, izdanim maja 2014, sta bila spremenjena oddelek „Sklici“ in 6. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 15.

Z MSRP 16, izdanim januarja 2016, se je spremenil 6. člen. Podjetje navedeno spremembo uporabi, kadar uporablja MSRP 16.

Z dokumentom *Spremembe sklicevanj na temeljni okvir v MSRP*, izdanim leta 2018, se je spremenil 5. člen. Podjetje te spremembe uporablja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali pozneje. Zgodnejša uporaba je dovoljena, če podjetje istočasno uporablja tudi vse druge spremembe, ki jih uvaja dokument *Spremembe sklicevanj na temeljni okvir v MSRP*. Podjetje spremembe SOP-32 uporablja za nazaj v skladu z MRS 8 *Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake*. Če podjetje ugotovi, da bi bila uporaba za nazaj neizvedljiva ali bi vključevala pretirane stroške ali prizadevanja, spremembo SOP-32 uporablja ob upoštevanju 23.–28., 50.–53. in 54.F člena MRS 8.
